75

BIBLIA

122

No 133

¶ Incipit epistola beati hieronymi ad Paulinum presbyterum de omnibus diuine hystorie libris. Capm̃ primum.

Frater ãdio si tua michi munuscula p ferens: octuaiit + simul + suauissimas lkas: q̃ a pncipio amicitiam fidem p date tã fidei ⁊ + veteri, a micitie + nomen p̃ercebãt. Uera ei illa necessitudo est ⁊ xpi glutino copulata: quam nõ vtilitas rei familiaris: nõ pñtia tantũ corporũ: nõ subdola ⁊ palpans adulatio: sed dei timor: ⁊ diuinarũ scripturarũ studis pciliãt. ¶ Legimus in veteribus hystoriis quosdã lustrasse puincias: nonos adusse pplos maria trãsisse: vt eos quos ex libris nouerant coram quoq̃ viderẽt. Sic pithagoras mẽphiticos vates: sic plato egyptũ ⁊ architã tarẽtinũ: candẽq̃ oã ita lte que quodã magna grecia dicebãt laboriosissime peragrauit: vt qui athenis magister erat ⁊ potẽs: cuiusq̃ doctrinã achademie gymnasia psonabant: fieret peregrinus atq̃ discipulus malens alienã verecũde discere: q̃ sua ipudẽter ingerere. Deniq̃ cũ ifas quasi toto orbe fugientes persequit: captus a piratis et venundatus etiã tyranno crudelissimo paruit: ducis ceptiui victus ⁊ seruus ñ q: philosophus + maior: emente se fuit. Ad tytũ iuuũ lacteo eloquẽtie fõte manãtẽ: doctissimis hyspanie galliarũq̃ finibus quosdã venisse nobiles legimus: et quos ad cõtẽplationẽ sui roma nõ tulerat vnius hoiis fama pdurit. Habuit illa etas iauditũ olim sectis celebrãdũ miraculum vt vbiq̃ tãtã ingressi sint extra vbiq̃ quereret. Apollonius siquidem magus vt vulgus loquit: siue philosophus: vt pythagorici tradũt: in persas: ptransiuit caucasum: alas scythas: massagethas opulẽtissimas indie regna penetrauit: ⁊ ad extremũ latissimo phison amne trãsmisso pueniens ad brachmanas: vt hiarcham i thesauro sedentẽ aureo de tantali fonte potantem: iter paucos discipulos de natura de moribus ac de cursu + dierũ ⁊ siderũ audiret docentem. Inde per elamitas babylonios/chaldeos/medos: assyrios/phos/syros/phenices/ + arabes: palestinos/reuersus alexãdriam perreximus: optam: vt gymnosophistas ⁊ famosissimam solis mensam videret in sabulo. Inuenit ille vir vbiq̃ quod disceret ⁊ semper proficiens: semp se melior fieret. Scripsit super hoc plentissime octo voluminibus + philostratus. Capm̃. ii.

Quid loquar de seculi hominibus cũ apls Paulus pas electiõis ⁊ magister gentiũ: qui de pscientia tanti in se hospitis loquãbat dicẽs. An experimẽtũ q̃ritis qui q̃ in me loquitur xps: post damascũ arabiãq̃ lustratã: ascẽdit hierosolymã vt videret petrũ ⁊ mãsit apud eũ diebus q̃ndecim. Hoc eũ mysterio hebdoadis ⁊ ogdoadis: futurus gẽtiũ ꝓdicato: istruẽdus erat. Rursumq̃ post annos quattuor: decẽ assumpto barnaba ⁊ tyto exposuit eis apls euangeliũ: ne forte vacuũ curreret aut cucurrisset. Habet eũ nescio q̃d latẽtis energie + viua vox ⁊ in aures discipuli ñ auctoris ore trãsfusa fortius sonat. Uñ ⁊ eschines cũ rhodi ecularẽt ⁊ legerẽt illa demosthenis oiio quã aduersus eũ habuerat: mirãtibus cũctis atq̃ laudãtibus suspirãs ait. Quid si ipsam audisset bestiam sua verba resonãtẽ. Ca. iii.

Ec hoc dico q̃ sit aliq̃d in me tale: qõ vel possis a me audire: vel velis discere: sed quo ardor tuus discendi studiũ etiã absq̃ nobis per se pdari debeat. Ingenium docile [illegible] laudabile est. Hunc [illegible] quereras consideratis [illegible] apostolis [illegible] formam [illegible] plaste [illegible] Paulus ap[illegible] pedes gamaliel legẽ mosi [illegible] se [illegible] vt audiret [illegible] velis postea docere [illegible] nostre militie nõ carnalia sunt [illegible] deo ad destructionẽ munitionũ [illegible] tationes destruentes: et omne altitudo extollẽtẽ se aduersus [illegible] oes intellectũ captiuantes oẽs [illegible] o: ⁊ pari fuga [illegible] Timotheũ scribit ab [illegible] eruditũ: ⁊ hortatur ad [illegible] lectionis ne negligat gratiam.

Alis + nõ debet esse simul.

Alis + petri.

Alis + nomen.

Pithagoras.

Plato.

Architas

Alis + maiore mente.

Apollonius.

Brachmanas

Hyarcas

hors. lib. I. ser.

alis + diebus superest alis + arabis.

vale it. + Iarrui + pita tales tis.

Herodotus lib. 3

Pomponius mela lib. 3

philostratus alis + philostrates.

Act. 9. c.

2. cor. 13 a.

Gal. 1. a

Ibidem 2. a.

Alis + vne vocis actus

Eschines

Demosthenes.

Paulus apostolus.

Act. 22. a.

2. Co. 10 b.

2. Timo. 3. b.

Titf.1.p. rism q̃ data sit ei p impositionem man⁹ presbyteri. Ipso precipit vt inter ceteras virtutes cpi quē bceui sermone depingit: sciēntiā quoq; nō negligat seri pturarum: obtinentē inquit eum q̃ fm doctrinam est fidelem sermonem: vt potens sit exhortari in doctrina sana. ⁊ cōtradicentes reuincere. Capitulum.iii.

Sancta ꝓpe rusticitas solum sibi prodest: ⁊ quātū edificat ex vite merito ecclesiam xpi: tātū nocet si destructibus nō resistat.

Mala.I. ⁊.2.c. Malachias ꝓpheta, imo per malachiē dñs interrogauit sacerdotes legē. In tātū sacerdot officiū est interrogatū respōdere de lege. Et in deuteronomio legimus. Interroga patrē tuū ⁊ ānūciabit tibi: seniores tuos ⁊ dicēt tibi. In psalmo quoq; cxviii. Ꝛ̃ cātabiles mihi erāt iustificationes tue in loco peregrinationis mee. Et in descriptione tuti viri cū eū ardoris vte dauid que est in paradiso cōparatur inter ceteras virtutes hoc etiā tulit. In lege dñi voluntas eius: ⁊ in lege eius meditabitur die ac nocte. Mantel i fine sacratissime pisidis ait vestos fulgere quasi stellas: intelligētes. i. doctos quasi firmamētū Vides quātū inter se distāt iusta rusticitas ⁊ docta iusticia. Alū stellis ꝰ̃ cā celo cōparant. Quāq; iurta hebraicā veritatē versus de eruditis possit intelligi. Ita cū apud eos legimus: Qui sūt doctī fuerint fulgebūt quasi splendor firmamēti: qui ad iustitiam erudiūt multos: quasi stelle in ꝓpetuas eternitates. Cur dicitur paulus apostolus vas electionis? Nempe q; vas legis ⁊ scripturarum erat armarium. phariseī stupēt in doctrina dñi: ⁊ mirātur in petro ⁊ iohāne quomodo legem sciant cum litteras non didicerint. Quicquid cū: aliis exercitatio ⁊ quotidiana in lege meditatio tribuere solet: illis hoc spiritus sanctus suggerebat. Et erant iurta qd̃ scriptum est docibiles deo. Duodecim annos saluator impleuerat ⁊ in templo sedens de quēstionibus legis interrogans: magis docet q̃ ꝓdenter interrogat. Nisi forte rusticum petrum rusticum iohānem dicamus: quo: umuter q̃ dicere poterat. Et si imperit⁹ sermone non tñ scientia. Johānes rusticus: piscator: indocet⁹: vnde illa voc obsecro.

Act.9.c. mat.7.b Act.4.

Joh.9.c. Luc.2.f.

2.cor.11 b.

Joh.1.a. In principio erat verbū: verbum erat apud deum: ⁊ deus erat verbū. Logos grece multa significat. Nam et verbum est: ⁊ ratio ⁊ suppuratio: ⁊ causa vniuscuiusq; rei per quam sunt singula que subsistunt: quo vniuersa recte intelligimus in christo. Capitulum.v.

Doctor plato nesciuit: hoc demosthenes eloquens ignorauit. Perdam inquit sapiētiam sapiētium: ⁊ prudentiam prudentium reprobabo. Vera sapientia perdet falsam sapientiam. Et q̃ stultitia peccatorum in cruce sit: tamē paulus sapientiam loquitur inter perfectos. Sapientiam aūt non secuti huius nec principium seculi istius qui destruuntur: sed loquitur dei sapientiam in mysterio abscōditā: quā predestinauit deus ante secula. Dei sapientia xps est. Christus cū dei virtus ⁊ dei sapientia. Hec sapientia in mysterio abscōdita est: de quā noui psalmi titulus prenotatur. ꝓ occultis filii in quo sunt oēs thesauri sapientie ⁊ scientie dei absconditi. Et qui in mysterio absconditus erat: predestinatus est ante secula: predestinat⁹ aūt ⁊ prefiguratus in lege et prophetis. Unde ⁊ prophete appellabā turvidentes: q: videbant cum quē ceteri nonvidebant. Abā vidit diem eius: et letat⁹ est. Aperiebantur celi ezechieli: qui populo peccatori clausi erāt. Reuela inq̃t dauid oculos meos: ⁊ considerabo mirabilia de lege tua. Lex cū spiritalis est: ⁊ reuelatione opus est vt intelligatur: ⁊ reuelata facte dei gloriā cōtēplemur. Vber in apocalypsi septē sigillis signatus ostendit: q̃ si dederis homini scienti litteras vt legat: respondebit tibi. Non possum. Signatus est cū. Quanti hodie putant se nosse litteras: ⁊ tenent signatum libri: nec aperire possunt: nisi ille reseruerit qui habet clauem dauid q̃ aperit ⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo aperit. In actibus apostolorum sanctus eunuchus immo vir: cū scriptura cognominat: cum legeret esaiam prophetā interrogatus a philippo. Putas ne intelligis q̃ legis respōdit + ꝗ. Quomodo possum nisi aliquis me docuerit. Ego vt de me loquar interim nec sanctor: sum hoc eunucho; nec studiosior q̃ de ethiopia: id est de extremis finibus mundi venit ad templum: reliquit aulam regiam: ⁊ tātus amator: + legis diuine + q̃ scientie fuit: vt etiā inuehiculo litteras legeret sacras. Et tamen cum librum teneret et

verba dñi cogitatione conciperet: linguas voluerat: labijs personaret ignorabat cum quē in libro nesciēs venerabatur. Venit philippus: ostendit ei iesum qui clausus latebat in littera. O mira doctoris virtus. Eadem hora credidit eunuchus: baptizat fidelis ⁊ sanct⁹ est ac magister efficit de discipulo: + ꝑ̃ deserto fonte ecclesie ꝗ̃ in aurato synagoge tēplo reperit. Hec ex me pstricta sunt breuiter. Neq; cū epistolaris angustia cuagari lōgi⁹ patiebat: vt ita ingereo te l scriptur⁹ sacr⁹ sine ꝓnio: nō strāte semitā nō posse ingredi. Cap.vi.

Tacco de grāmaticis: et + rhetoribus: ⁊ philosophis: geometris: dialeticis: musicis: astronomis astrologis: medicis: ꝗ̃rum scientia mortalibus satis vel utilissima est et in tres partes scindit in doctrinā: rationē vsum. Ad minores artes veniā et que non tam + lingua q̃ manu administrant. Agricolē: cementariū: fabri metallorū: lignorū: q̃ cesores lanarū quoq; et fullones et ceteri qui partiam suppellectile ⁊ vtilia opuscula fabricāt: abs q̃ doctore esse nō possunt q̃ cupiūt: Quod medicorū est promittunt medici: tractāt fabulis fabri. Sola scripturarū ars est: quā sibi passim omnes vēdicāt. Scrib⁹ indocti: docti q̃ poemata passim. Hanc garrula anus: hanc deliros senes: hanc sophista verbosus: hanc vniuersi presumunt: lacerāt: docēt. Ꝗ̃ discant. Alij + abducto supcilio grādia verba trutinātes: inter mulierculas de sacris litteris philosophant. Alij discūt phpdot a feminis quod viros doccāt. Et ne parum hoc sit quadā facilitate vbos: immo audacia edisserunt alius q̃ ipsi non intelligūt. Tacco de meis similib⁹ qui si forte ad scripturas sanctas post seculares litteras venerint et sermone cōposito aures populi mulserint quicquid dixerint hoc legē dei putant. Nec scire dignātur quid ꝓphete q̃d apostoli senserint: ⁊ ad sensum suū incōgrua aptant testimonia: quasi grāde sit ⁊ nō vitiosissimū dicēdi genē deprauare sententias: et adpolitatē suam sacra scriptura trahere repugnantē. Quasi non legerim⁹ homerocentonas ⁊ virgilio cētonas: ac non sic etiā et maronem sine christo possim⁹ dicere christianū q: scripserit. Jam redit et virgo: redeunt saturnia regna. Jam noua pgenies celo demittitur alto. Et patrē loquēdum ad filiū. Hanc mei vires mea magna potētis sol⁹. Et post verba salutatoris i cruce Talia prestabat memorans finisq; manebat. Puerilia sunt hec et circulatorum ludo similia: docere q̃d ignores: immo (pt cū stomacho loquar) nec hoc quidem scire quod nescias.

Ab.di a. esa.2c I.cor.1. I.cor.2. + rbe cuers. Col.2. + logo Ro.1.a I.re.4. Jo.8. Ezc.1. Ro.7. 2.cor.3. Apo.5. esa.29 Apo.4. + ad ducto. Hieronimus vbi.lib. I.c.38. Virgil.I buc.eglo ka. + Enid.I. als + sim Ecc.2. Gen.1.ꝛ II. Gen.10 et.II. Ex.4.9. Exo.9. Joan.II. 12.20. Nume. 22.23. Nume. 33. I.corin. I + d. vsq ad 5. c.7 a.3.vs plectitur. Prosa incipit: versu labitur: q̃ ad.xiij. pedestri sermōe finitur: omnesq; leges ⁊ a. + 2. dialetice: propositione: assumptione/ vsq ad R cōfirmatione: conclusione determinat. Job.19. d. als + sim Josue.3. d. Iosue.7. vsq.I. Josue. I + vsq 23. Esa.16.a

Singula in eo verba plena sunt sensibus: vt de ceteris silcam resurrectionem corporum sic profecto q̃ nullus de ea manifestius et cautius scripserat. Scio inquit q̃ redemptor meus viuit et in nouissimo die de terra surrecturus + sum: ⁊ rursum circūdabor pelle mea et in carne mea videbo deum: quem visurus sum ego ipse: et oculi mei conspecturi sunt: et non alij⁹. Reposita est hec spes mea in sinu meo. Ceniam ad ipsam naue: qui typum domini non solum in gestis: verunetiam in nomine prefert. Transit iordanem hostium regna subuertit: vtuidit terrā victor: ꝰ̃ populo: et per singulas vbes: viculos: montes: flumina: torrentes atq; constituta ecclie: celestisq; hierusalē spiritualia regna decriditur. Cū in iudicii libro quot principes populi tot figure sunt.

¶ Ruth moabitis. Esaie explet paricinij dicetio. Emitte agnum dne dnatore terra de petra deserti ad montem fi
1.re.4.c lie sion. ¶ Samuel in help mortuo et
tbi.31.c. occisione saul peterim legē abolitā mō
2.re.8 d strat. porro in sadoch atq; danid noui
2.re.2.a sacerdotio nouiq; imperij sacramenta
3.reg.3. testat. ¶ Malachimiad est tertij: quar
4.regū. tus regum liber a salomonem usq; ad te
2.4. chonias a hieroboam filio nabathoq;
2.reg.12 ad osee qui ducit est in assirios regnū
4.re.7. indart: regni describit israel. Si hystorias respicias verba simplicia sunt: si in litteris sensum latentem inspexeris ecclesie paucitas: hereticorum. contra ecclesiā bella narrantur. ¶ Duodecim prophete in vni volumnis angustias coartari: multo aliud q̃ sonant in litera p̃figurāt. ¶ Osee crebro nominat
Osee.1. efraim: samariā: ioseph: israelis: pro
Osee.2. prom fornicariam: fornicationis filios
Osee.3.
Joheel.1. et adulteram cubiculo clausam mariti multo tempore sedere viduā: sub veste lugubri viri ad se reditū prestolari.
als+ decem. ¶ Johel filij fatuel describit terrā + duodecim tribuum: eruca: bruchō. locu
Joheel.2 sta. rubigine vastāte consumptā. et
Ephe.1.c exersionem prioris populi effusum tri spiritum sanctū su. et seruos dei et ancillas. id est sup centum viginti credentum nomina. et effusum iri i cenaculo sion. Quādo centū viginti ab vno vsq; ad quindecim paulatim: per incremēta surgēntes quindecim graduū numerū efficiūt qui in psalterio mystice pti
Amos.1. nēcur. ¶ Amos pastor: et rusticus: et ru
et.2. bo iuxta mecia delitingēte paucis verbis explicari non potest. Quis enim digne exprimat tria: et quattuor: scelera damascī: et gaze: et tyri: et idumee: et filiorū ammon: et moab: et septimo: et octauo gradu iude et israel. Hic loquitur ad paceis
Jbi.4. pingues q̃ sunt i samaria mōtes: et ruinā domū maiorē minoresq; testat. Ipse
Jbi.6.b. cernit fictores locustē: stantē dñm sup
Jbi.7. murū litū vel adamētinū: et vnciū po
Jbi.8. mōrū attrahētē supplicia pestilētiē: et famē in terra. nō famē panis nec sitim aque: sed audiēdi verbū dei. ¶ Abdias
Abdie. qui interpretat seruus dñi ptonat cōtra
es.vnico. edom. et sanguinem terrenumq; fratrē fratris quoq; iacob semper emulū hastis percutit spiritali. ¶ Jonas pulcherrima columba naufragio suo passionē
Jone.2. dñi prefigurans. mundum ad penitentiam reuocat. et sub nomine niniue gen
Jone.3. tibus salutem nunciat. ¶ Micheas de
Michee. 5. moraschi coheres xpi passationem ponit cōtra eam quia marillā percusserit iudicis israel. ¶ Naum p̃solator: ordis
Naum increpat ciuitatem sanguinum. et post
Naū.1. euersionem illius loquitur. Ecce super montes pedes euangelizātis: et annunciātis pacem. ¶ Abacuc lucrator: fortis
Abac. et rigidus stat super custodiam suam.
Abac. et figit gradum super munitionem vt
2.a. cheillum in cruce cōtempletur: et dicat.
ibidē. Operuit celos gloria eius: et laudis eius
b. plena est terra. Splēdor: eius vt lux erit
Habac.3 cornua in manibus eius. Jbi abscōdita
c.d. est fortitudo eius. ¶ Sophonias speculator: archanorum dei: cognitor: audit clamorem a porta piscium et eiulatum a secūda. et ptritionem a collibus. Jndicit quoq; vastatū habitatoribus pile
quia contcunt omnis populus chanaā
dispersi sunt omnes qui inuoluti erāt
argēto. ¶ Aggeus festinat: et letus qui
seminant i lachrymis vt i gaudio me
tent: destructū templū edificat occūq;
patrem inducit loquētem. Adhuc vnū
modicū q̃ ego mouedo celum: et terram: et mare: et aridā: et mouedo oēs gentes: et venient desideratus cunctis gentibus ¶ Zacharias memor domini mistpler in prophetia iesum pestibus sordidis indutum: et lampadē oculorum septem candelabrisq; aureum cū ceteris lucernis quot oculi: quas quoq; oliuas a sinistris lāpadis cernat: + a dextris: vt post eās nigros rufos varios. et albos et dissipatas quadrigas et efraim et equū de hierusalem pauperēq;
regem vaticinetur: et predicet sedētem
super pullum filium asine subiugalis.
¶ Malachias aperte et in fine omniū
pphetar de abiectione israel: et vocatione gentium. Non est michi ait voluntas in vobis: dicit dñs exercituum: et munus nō suscipiā de manu vestra. Ab ortu enim solis vsq; ad occasum magnū
est nomen meum in gentibus: et in omni
loco sacrificat: et offertur nol meo obla
tio mūda. ¶ Esaias hieremias: ezechiel:
et daniel: q̃s pōt vel sufficiat vl exponere. Quos pm̃ nō pphetā vidēt michi tenere: q̃ euāgelū. ¶ Scōs vgā nuccā et ollā sfecensam a facie aqlonis: et
pdū spoliatū suis coloribus: et q̃drupler
diuersis merēt necrit alphabetū. ¶ Ter
tij principia: + finē tāt: hz obscuritatib
inuoluta: vt apō hebreos ipse preo esi
exodio geneseos ante ānos triginta nō
legētur. ¶ Quart vo q̃ + certrem: + iter
quattuor: pphetas xpor pscī: + totū
mūdi philosophorū lepidē scisum de

Dan.2.e mōte sine manibus: + regna ola subuertētē claro sermone pnūciat. ¶ Dauid
simonides noster pindar: + alcheus: hac
cus q̃q; catullus: atq; ferenius xpi ipsa pa
sonat: in decachordo psalterio ab ifer
ris cecirat: + surgētē. ¶ Salomō pacific: + amabilis dñi: mores corrigit: natura docet: ecclesiā sugit: + xpm: + sponsa nuptias: + dulce canit epithalamium.
¶ Hester in ecclie typo pplz liberat de
piculo: + interficero amā q̃ interptat lētās ptes putuy et die celebrē mittit in posteros. ¶ Paralipomenon liber. in
strumēt ipetere: epitome: tātus ac talis
est vt absq; illo si q̃s scientiā scripturarū
sibi voluerit arrogare scripm irrideat
per singula q̃ppe nola inscriptura: q̃s per
bonū: + permissū in regū libris tāgunt
historiē: + inumerabiles explicant eā
gesta q̃ltones. ¶ Esdras: + neemias adiutor: videret: + p̃solator: a dño: vno po
lumine artant: + instaurāt templū: muros
extruunt ciuitatē: + ossos illa turba ppli
redētis i patriā: + descripti: + sacerdotū leuitarū israel: psalitor ac p singulas familias murorū ac turrū opa diuisa
aliud in cortice p̃ferūt: aliū in medulla
retinēt. Cernis me scripturarū amore
raptū: + cessisse modū epistolē: + nō
spliesse q̃d volui. Audiuim̃ + q̃d nos
se q̃d cupere debeam: vt + nos q̃s possim̃ dicere. Occupiuit alia mea desiderare iustificationes tuas in oī tēpore.
Cetera illud socratici implet in nobis
hoc tm̃ scio q̃d nescio. ¶ Tāgā + nouū
breuiter testamētū. ¶ Matthaeus: Marcus: Lucas: + Johānes: q̃drigā dñi et
verū cherub q̃d interptat scientie pleni
tudo p totū corpus oculati sunt: scintille emicāt: discurrunt fulgura pedes
habēt rectos: + in sublime tēdētes: ter
ga pennata: + obliqua volātia tenēt se mutuo: sibiq; ppleri sunt: + quasi rota in
rotam volutur: + pgunt quocūq; cos
ratus spūsanctī perduerit. ¶ Paul
aplis ad septem scribit ecclias: octaua
tm̃ ad hebreos a plerisq; extra numerū
ponit. Timotheū stirnit ac Jtū: + phi
lemonē p fugitiuo famulo orbeat: sup
quo melit: tacere putoies pauca scribe
re. Actus aplorū nudā q̃dē videnī so
nare historiā: + nascētia ecclie ifantia
texere: si nouerim̃ septē: + eos iucā
ed medicū cui laus est euāgelio alad
uerim̃ partē oia verba illi: ac lāguē
tis ed medicina. ¶ Jacob: petri: johānes: iudas: septē epistolas ediderūt: + mysticas: + succinctas: breues: p̃ter ac lōgas breues i ybis lōgas in sentētus: vt rarus sit q̃ nō i earū secutiat lectione. ¶ Apocalyp sis iohis tot hz sacramēta quot ybā. Parū dicit: + pmerito volumis laus ois iferior: ē. Jn vbs singulis multiplices latēt ecclitēdēte. Oro te frat charissime iter hec viuere ista meditari nihil aliū nosse nihil aliū
q̃rere. Nōne videē tibi hic i terr: regni celestis habiculū: Nolo vt offendaris i scripturis sctis simplicitate: + quasi multiplices vbōrū q̃dā vitio inscpti vel de industria sic plate sunt vt rusticā cōditionē facilt: istruerēt: + pna cadem q̃s alter docē: alter sentiret indoct: Nō sum tā pcullās: + hebes vt hec me nosse politceat: + eorū fructū capere i terra q̃rū radices i cielo fūt sed + ille fateor: sedēti me p̃fero magistrū renuens comitem spōdeo. Petēte dat pulsati apit: q̃rēs inuenit. Discam: in trio: quoq; scīa nob pleneret i celo.
Obuūs te manib: excipiā: vt septe alt
q̃d ac de hermagore tamditate effūdā
q̃dē q̃ster: + recū scire conabor. Ca. vii.

Abeo hamātissimū tui fratrē cuscbiū q̃ i farū ruam mihi q̃s: + suplicauit referēs hōestate mor tuor: + pēptū scilicet fidē amicitiā eamo: + rpi
Nā pmdētiā eloquē
nustate: et adsq; illo tpa cpta p̃frebat
Festina q̃so ter: + heretī i falo nauicule
funē magis p̃scinde q̃ solue. Nemo re
nūciās scelo dñi pōt pēdere. Quicq̃d in
supt: + de tuo tuler: p lucro pputa. Ar
tequū dictū est. Auaro decit tā q̃d hz q̃
q̃d nō habet. Credēti totus mūdū diuitiarū est. Jnfidelis aūt etiā obolo indiget. Sic viuam: q̃si nil habētes: + ola possidētes. Ulcē atq; pestitus diuitie
christianorū sunt. Si habeo in potestate rem tuā vendē: + non habeo proiice.
Tollenti tunicā + pallū relinquēdū ē.
Scilicet nisi tu semper recreatinam: + diem de die trahens caute pedētēm tuas possessiūculas vēdideris nō habē christū: vnde alat pauperes suos. Totū deo dedit qui se obtulit. Apostoli tātū
nauem + rhetia reliquūt. Iudas duo
era misit in gazophilatiū: + p̃fertur
dixisse. Facile cōtemnit ola qui d.
se semper cogitat esse moriturum.
¶ Explicit epistola beati hieronymi
pbi: ad paulinum p̃sbyterum.
¶ Incipit p̃fatio sancti hieronymi
p̃sbyteri in pentateuchū moysi.

Eccle. 50 in fine.

als + vel le me fateor: si et tunc prosfiteor.
mat. 7.b
Luc. 11.
Hermas Gerao.

2.cor.6

mat. 5.5.

Jbi. 6 + 9.
mar. 12.
lu. 29.a.

Desiderij mei: desideratas accepi epistas: q̃ quodam presagio futurorũ cũ vaticiniis fortis est nomi obiectãtis vt trãslatũ in latinã linguã ex hebreo fermone petere: auchũ for auriculã traderẽ. Periculosum ep̃: certe: obtrectatorũ meorũ latratibus parẽs: q̃ me affert. I septuagita interpretũ sugillationẽ noua p veteribus cudere: ita ingenii q̃si virtũ pbãtes: cũ ego sepissime testatus sim me p virtute potiũ de tabernaculo dei offerre q̃ possim: nec opes alterius alienũ pauperare fedari. Q̃ vt audeas origenis me studiũ puocauit q̃ editione ãtiq̃ trãslationẽ theodotiõis miscuit asterichos: et obelos. i. stellas: et peru omne opus extinguens: dum aut illucescere facit que minus ante fuerant: aut superflua quoq̃ iugulat q̃ confodit: et maxime que euangelistarum: et apostolorum auctoritas pmulgauit. In quibus multa de veteri testamẽto legimus que in nostris codicibus nõ habenẽ. Ut est illũ Et egypto vocaui filiũ meũ. Et quoniã nazareus vocabitur: videbunt in quem cõpuserũt: et flumia de vẽtre eius fluent aq̃ne: et q̃ nec oculũ vidit: nec aures audiuit: nec in cor: hois ascẽdit q̃ ppauit deus diligẽtibus eũ: et multa alia q̃ ppriũ syntagma ostẽdere. Introgem q̃ cos vbi hec scripta sunt: et cũ dicere nõ potuerint de libris hebraicis pferamus. Primũ testimoniũ est in osee: et cõm in esaia. Ktiũ i zacharia q̃rtũ i psalmis quintũ eũ in esaia: q̃ mlti ignorãtes apocriphos deliramẽta secutãt: et hibeas nõnullis libris autẽtice pferũt. Cãs erroris nõ ẽ meũ exponere. Judei puderẽt factũ dicũt cẽ psilio: nec ptolomeus vnus cultor: et apũd hebreos duplicẽ diuinitatẽ de pheẽderet. Q̃ mazie idcirco faciebãt: q̃: i platõis dogma cadere vt debat. Denique dicunq̃ sacratũ atq̃ scriptura testat de pfectione filiorũ spũsctũ aut alit interpretati sũt: aut oino tacue rũt vt: regi satisfacerẽt: et arcanũ fidei nõ vulgarẽt. Et nescio q̃s pm̃ author septuagita cellulas alerãdãie mẽdacio suo extruxerit: q̃h̃ diuisti: et adẽ scripturarũt: cũ aristeus ciusdẽ ptolomei hiperaspistes: et nõ multo post tpe iosephus nihil tale retulerint: cũ i vna basilica pregestos ptulisse scribãt: nõ prophetasse. Aliũ est el esse patrẽ: alit̃ ẽ cẽ inkptẽ. Ibi spiũ pẽtura pdicit: hic eruditio: et ꝓbonũ copia ea q̃ intelligi trãsfert. Aliũ forte putãdũ est tullij economicũ zenofontis: et platõis pytagoriũ: et demosthenis: et hesiodi fonte affirãt rhetorico spũ trãstulisse. Aut alit de eisdẽ libris per septuaginta interpres alterp aplos spũ sanctus testimonia tenuit vt quod illi tacuerũt. hi scriptum esse mẽtiti sunt. Quid igit. Dãnamus veteres? Minime. Sed post priorũ studia in domo dñi quod possumus laboramus. Illi interpretati sunt aduentũ spũ: et quod nesciebãt dubus protulere sententias: nõ post passionẽ et resurrectionem eius: nõ tam pphetas q̃ historiã scribũt. Aliter enĩ audita: aliter visa narrant. Quod meli intelligimus: et melius et pferimus. Audi igit emule: obtrectator: ausculta. Non damno: non reprehẽdo septuaginta: sed pfidenter cũ eis illis apostolos pfero. Per istos os mihi ꝓs ionat: quos ante prophetas et spiritualia charismata positos lego in quibus: plurimũ pene gradũ interpretes tenẽt. Quid liuore torqris? Quid spiros aldos cõtra me cõcitas? Si cudi in trãslatione tribuideo: errare: et inkrogas hebreos: diuersarũ vitium magistros cõsule. Quod illi habent de ꝓpio tui codices nõ hst. Aliũ est si ẽ se posses ab apls vsurpata trãslitemq̃ phauerit: et mẽdacios sunt erẽplaria latina q̃ greca: et hebraica. Ut cum hec cõtra iudos. Aũ te de ꝓpio: desideri charissime: vt q: me trãs opus subire fecisti: et a genesi ꝓcidium capere oãtionibus tuis: q̃ possim codẽ spũ q̃ scripti sũt libri in latinũ eos trãsferre sermonẽ.

Explicit prefatio.

Liber genesis qui dicitur hebraice beresith: incipit.

C.S. de mũdi creatione: et ꝓ crestaq̃ distinctione: distinctarũ ornatu hoisq̃ ꝓpter quẽ cũcta creata sunt formatione atq̃ conseruatione. Capitulũ p mũ.

Als + vi
ii. virit
de leg. pl
tan.
Asterico.
Obelus.
Mat. 2. c
idẽ 2. d
Joh. 19 g
Job. 7. f
I. co. 2. b

expositio
nem.

osee. II. a
esa. II. a.
zac. 12.
puer. 5. e
esa. 6 +.
b.
ptolo
meus.
philadel
phus.
Ire. inter
hres. 4. fi
delis int
pres vel
interpretus

Als + nõ
superest.

Dies I
A
Deb. I. c.
Eccle. 18
Deb. II. a
Dis. I. b
23. q. 2.
Ergo.
Als + det
deb + de
deo. fol.
Aq: cos
pos. de
ro sicut.
Dies.
5.
in dis
deiũ.
Esa. I.
Dies. 3
Als + fe
rentem.

Dies. +
Esa. 135.
maio
rebe. ca.
Iuste.

Als +
deus.

Dies. 5
C

Ibrs. c. d.
Dies. 6.
Dis. c.
Esto die.
Esa. 5. a.
Sap. 2. d
Eb. 1. a.
Ecclesia
Esa. 2.
Mar. 10.
Dist. pt. d
Ma. 2.

Als +
creatu
Als + nõ
ponitur
similitu
dinem
Eccl. 59.
c
Mar. 7
d.
2 + q. 3.
q̃dã ꝓ. flo
rient. 22
q̃sti. I. nu
ptes.
35. visti.
ferro die.
in pstn.
B
De ferũs
ad ot.
Als + ot.
Dies. 7.
Sto. pro
he 4. b.
Tho. 8. b
Sap. 1. a.
de pfec. di.
I. hi duo
Di. II. ec
clesiastic
carum.
B
Als + fa
ciem.
Dist. I. ri
illud.
di. 15. c. I
de pfec. di.
4. ecclia
paradiso.
Eccl. 2 +
c.
C
II. q. 3. ad
mẽsa. 4.
euidẽter.
4. vide te
igitur.
Eccl. 17 a
3 +. 4. 1.
cũ p delli
cam.
26. di. de
ifi. I. qt.
de mas.
32. q. 2.
sicut.

IN principio creauit deus celum: et terrã. Terra autẽ erat inanis et vacua: et tenebre erat sup facie abyssi: et spiritus dei + ferebatur sup aquas. Dixitq̃ deus. Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucem q̃ esset bona: et diuisit lucem a tenebris: appellauitq̃ lucẽ diẽ: et tenebras noctẽ. Factũq̃ est vespere et mane dies vnus. Dixit q̃ deus. Fiat firmamẽtũ i medio aquarũ: et diuidat aq̃s ab aq̃s. et fecit deus firmamẽtũ: et diuisitq̃ aquas q̃ erãt sub firmamento ab his q̃ erãt sup firmamẽtũ. Et factũ ẽ ita. Vocauitq̃ deus firmamẽtũ celũ. Et factũ est vespere et mane dies secũs. Dixit vero deus Cõgregẽt aq̃ que sub celo sunt i locũ vnũ: et appareat arida. Et factũ ẽ ita. Et vocauit deus aridã trã. Cõgregationesq̃ aquarũ appellauit maria. Et vidit deus q̃ eẽt bonũ: et ait. Germinet terra herbã virẽtẽ: et + faciẽtẽ semẽ: et lignũ pomiferũ faciẽs fructũ iuxta genus suũ: cui semẽ in semetipso sit sup terrã. Et factũ ẽ ita. Et ptulit terra herbã virẽtẽ: faciẽtẽ semẽ iuxta genus suũ lignũq̃ faciens fructũ: et vnũq̃q̃ semẽtẽ secũdũ spẽs suã. Et vidit deus q̃ eẽt bonũ. Et factũ ẽ vespere et mane dies tertius. Dixit ãt deus. Fiãt luminaria i firmamẽto celi: et diuidant diem ac noctẽ: et sint i signa: et tpa: et dies: et annos vt luceãt firmamẽto celi: et illuminẽt terrã. Et factũ ẽ ita. Fecitq̃ deus duo luminaria magna: luminare maius vt pesset diẽ: et luminare minus vt pesset nocti: et stellas. Et posuit eas + i firmamẽto celi: vt lucerẽt sup trãm: et pessent diei ac nocti: et diuiderẽt lucem ac tenebras. Et vidit deus q̃ eẽt bonũ. Et factũ est vespere et mane dies q̃rtus. Dixit ẽt deus. Producãt aq̃ reptile alcuiẽtis: et volatile sup terrã sub firmamẽto celi. Creauitq̃ deus cete grãdia: et omẽ aiam viuẽtem atq̃ motabilẽ quã produxerãt aq̃ in spẽs suas: et omẽ volatile secũdũ genus suum. Et vidit deus q̃ eẽt bonũ: benedixitq̃ eis: Dicẽs. Crescite: et multiplicamini: et replete aq̃s maris: auesq̃ multiplicẽtur sup terrã. Et factũ est vespere: mane dies quintus. Dixit q̃q̃ deus. Producat terra alam viuẽtẽ in gẽre suo iumẽta: et reptilia: et bestias terre secũdũ spẽs suas. Factũq̃ ẽ ita. Et fecit deus bestias terre secũdũ spẽs suas: iumẽta et omẽ reptile terre in gẽre suo. Et vidit deus q̃ eẽt bonũ: et ait. Faciamus homẽ ad imaginẽ: et similitudinẽ nrã: et pãt piscibus maris: et volatilibus celi: et bestiis: omniq̃q̃ terre: omniq̃q̃ reptili q̃ mouetur in terra. Et creauit deus homẽ ad imaginẽ + illius: ad imaginẽ dei creauit illũ: masculũ: et feminam creauit eos. Benedixitq̃ illis deus: et ait. Crescite: et multiplicamini: replete terrã: et subdite eã: et dominamini piscibus maris: et volatilibus celi: et omnibus animãtibus q̃ mouentur sup terrã. Dixitq̃ deus. Ecce dedi vobis omne herbã afferẽtẽ semẽ sup terã: et omnes ligna q̃ habẽt in ipsis semẽtẽ genis sui vt sint vobis i escã: et cũctis alantibus terre: oleq̃ volucri celi: et omniũ q̃ mouetur i terra: in q̃ est ala viuẽs: vt habeãt ad vescẽdũ. Et factũ est ita. Viditq̃ deus cuncta que fecerat: erant valde bona. Et factũ est vespere: et mane dies sextus.

C.S. De opis creatiõis ꝓplectiõe: cũ sex ꝓ recapitulatiõe: latior: fo: latiõis hois exponẽ: loci q̃ cũ sex ꝓscriptiõe: et inhitatiõe ac mulier: spũ fo: factiõe. Ca. ij.

Igitur pfecti sunt celi et terra: et omis ornatus eorũ. Complevitq̃ deus die septimo opus suum quod fecerat: et requeuit die septimo ab + omni opere quod patrãrat. Et bẽdixit diei septimo: et sanctificauit illũ: q̃ in ipso cessauerat ab omni opere suo quod creauit deus vt faceret. Iste sunt ꝓgẽiationes celi: et terre quãdo create sunt in die quo fecit deus celum: et terrã: et oẽ virgultũ agri antq̃ oriret̃ in terra: oẽq̃q̃ herbã regionis ptusq̃ germinaret. Nõ enim pluerat dñs deus sup terram: et hõ non erat qui operaret terrã: sed fons ascẽdebat e terra irrigãs vniuersam + supficiẽ terre. Formauit igit dñs deus hoiẽ de limo terre: et inspirauit i faciẽ eius spiraculũ vitẽ: factũq̃ est hõ in aiam viuẽtem. Plantauerat autẽ dñs deus paradisum voluptatis a principio: in quo posuit hoiẽm quẽ formauerat. Produxitq̃q̃ dñs deus de humo oẽ lignũ pulchũ: et vtile: et ad vescendũ suauelignũ etiam vite in medio paradisi: lignũq̃ scientie boni: et mali. Et fluuius egredebãt de loco voluptat: ad irrigãdũ paradisus: qui inde diuidit in quattuor capita. Nomẽ vni poison. Ipse est q̃ circuit oẽm terrã cũ euilat: vbi nascit aurũ: aurũ terre illius optimũ est. Ibiq̃ inuenit bdelliũ: et lapis onychinus. Et nomẽ fluuij secũdi geon. Ipse est q̃ circuit oẽm terrã ethiopie. Nomẽ vero fluuij tertij tigris. Ipse vadit ã assyrios. Fluuius autẽ

D 23. q. 5. c. h. t. ca. hec ima go de cõ tri. c. oni. in cle. di. 40. illõ de pe. di. 2. §. adã l. 6. patri cinabak. mat. 19. 8. mar. 10. 8. 1. co. 9. 6 ephe. 5. 5. 7. q. 2. cũ socie tas. 33. q. 2. ad mo nẽ. de bi ga. debi tis. de pe. dist. 1. vt cognouerit. ité c. sapiens. Jrẽ. c. sed adam.

quartus ipse est cultrates. Tulit ꝗ dñs deꝰ hominẽ: t posuit eũ in paradisum voluptatis, vt operaretur et custodiret illũ precepitq; ei dicẽs. Ex omni ligno paradisi comede: de ligno aũt scientie bõi t mali ne comedas. In quacũq; ei die ex eo comederis et eo: morte morieris. Dixit quoq; dñs deꝰ. Nõ est bonũ hoiem esse solũ: faciamus ei adiutorium simile sibi. Formatis igit dñs deꝰ de humo cũcti animãtibus terre: et vniuersis volatilibus celi adduxit ea ad adã vt videret quid vocaret ea. Nẽ cũ qd vocauit adã ascendẽtis ipse: et nomẽ eis. Appellauitq; adã noibus suis cũcta animãtia: vniuersa volatilia celi. t oẽs bestias terre. Adẽ vero nõ inueniebat adiutor similis ei. Jmmisitq; dñs deꝰ sopore i adã. Cũq; obdormisset tulit vnã de costis eius: t repleuit carnẽ p ea. Et edificauit dñs deꝰ cõã quã tulerat de adam in mulierẽ: t addurit ea ad adã. Dixitq; adã. Hoc nũc os ex ossibus meis: t caro de carne mea. Hec vocabit virago: qm de viro sumpta est. Quamobrẽ relinquet homo patrem suum t matrem t adherebit vxori sue: t erũt duo in carne vna. erat aũt vtq; nudus: adam scilicet t vxor eius t non erubescebant.

C. C. S. De hominis per serpẽtẽ tẽtationẽ: ipsius transgressione: punitione: t de paradiso eiectione. Capitulum. iii.

A Gen. 1. 15. b. 2. co. 11. a. 35. di. 6. die. 6. di. c. 1. depe. di. 1. ca. ad.

Sed t serpẽs erat collidior cunctis animãtibus terre q̃ fecerat dominus deꝰ. Qui dixit ad mulierem. Cur precepit vobis deus vt nõ comederet: et omni ligno paradisi? Qui respondet mulier. De fructu lignoꝝ sunt in paradiso vescimur: de fructu vero ligni qd est in medio paradisi precepit nobis deꝰ ne comederemus: t ne tãgeremus illud ne forte moriamur. Dixit autẽ serpẽs ad mulierem. Nequaq; morte moriemini. Scit enim deꝰ in quocũq; die comederitis ex eo: aperiẽtur oculi vestri: t eritis sicut dij scientes bonũ t malum. Vidit igitur mulier q̃ bonũ esset lignũ ad escẽdũ t pulchũ oculis: aspectuq; delectabile: t tulit de fructu illius t comedit deditq; viro suo. Qui comedit. Et aperti sunt oculi ambouũ. Cũq; cognouissent se esse nudos cõsuerũt folia ficus t fecerũt sibi perizomata. Et cũ audissent vocẽ dñi dei deambulãtis in paradiso ad auras post meridiẽ: abscõdit se adã et vxor: ei a facie dñi dei in medio

B Dist. 40 illud t h. di. 5. d. tu dicis. di. 96. cum ad verus. 15. q. 2. §. 1. in fi. de pe. di. 2. vt cognouerit.

ligni paradisi. Vocauitq; dñs deꝰ adã t dixit ei. Ubi es? Qui ait. Vocẽ tuã audiui i paradiso: timui eo q̃ nudus sum t abscõdi me. Cui dixit dñs. Quis enim indicauit tibi q̃ nudus es nisi q̃ de ligno de q̃ ꝓcepi tibi ne comederes cõedisti? Dixitq; adã. Mulier quã dedisti mihi sociã dedit mihi + de ligno t comedi. Et dixit dñs deꝰ ad mulierẽ. Quare hoc fecisti? Que respondit. Serpẽs decepit me: t comedi. Et ait dñs ad serpentẽ. Quia fecisti hoc maledictus es inter oia animãtia: et bestias terre. Super pectus tuũ gradieris: et terrã comedes cũctis diebus vite tue. Jnimicitias ponã inter te t mulierẽ: t semẽ tuũ t semẽ illius. Ipsa cõteret caput tuũ: t tu insidiaberis calcaneo eius. Mulieri quoq; dixit. Multiplicabo erũnas tuas t cõceptus tuos: in dolore pies filios: t sub viri potestate eris: et ipse dñabitur tibi. Adeꝰ dixit. Quia audisti vocẽ vxoris tue: t comedisti de ligno et quo ꝓcepera tibi ne comederes: maledicta terra i opere tuo. In laboribus comedes ex eã cũctis diebus vite tue. Spinas t tribulos germinabit tibi: t comedes herbas terre. In sudore vultus tui vescẽris pane tuo donec reuertaris i terrã de qua sumptus es: q̃ pulvis es t i pulverẽ reuertẽris. Et vocauit adam nomẽ vxoris sue eua: eo q̃ mater esset cũctorũ viuentiũ. Fecit quoq; dominus deꝰ adã t vxori eius tunicas pelliceas: t induit eos: t ait. Ecce adam quasi vnus ex nobis factus est scẽs bonum et malum. Hunc ergo ne forte mittat manũ suã et sumat etiã de ligno vite t comedat: t viuat i eternum. Emisit eum dominus deus de paradiso voluptatis: vt operaretur terrã de qua sumptus est. Eiecitq; adã: t collocauit ante paradisũ voluptatis cherubin t flãmeũ gladium atq; versatilem ad custodiendam viam ligni vite.

C. C. S. De hũani generis p adã i carn t abel propagatiõe: fratricidũ occasione: peruersitatione atq; punitiõe: t ipsũ seth generatione. Capitulum. iiii.

A Adam vero cognouit vxorem suam eua. Que peperit t peperit chain dicẽs. Possedi hoiẽ p dñũ. Rursumq; peperit fratrem eius abel. Fuit autẽ abel pastor ouium: t cayn agricola. Factus est autẽ post multos dies vt offerret cayn de fructibus terre munera dño. Abel quoq; obtulit de primogenitis gregis

Scriptum depe. di. 1. ca. qd.

suũ t de adipibus eorũ. Et respexit dñs ad abel t ad mũera eius: ad cayn aũt t ad mũera eius nõ respexit. Iratusq; est cayn vehemẽter: t cecidit vultus eius. Dixitq; dñs ad eũ. Quare irasceris: et cur cõcidit facies tua: Nõne si bene egeris recipies? Si autẽ male: statim in foribus peccatũ tuũ adderit. Sed sub te erit appetitus eius: t tu dominaberis illius. Dixitq; cayn ad abel fratrẽ suũ. Egrediamur foras. Cũq; essent i agro: consurrexit cayn adversus fratrẽ suũ abel: t interfecit eũ. Et ait dñs ad cayn. Ubi est abel frater tuus? Qui respondit. Nescio. Nũqd custos fratris mei sum ego? Dixitq; ad eũ. Quid fecisti? Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Ait igitur: maledictus eris super terram que aperuit os suũ t suscepit sanguinẽ fratris tui de manu tua. Cũ operatus fueris eam nõ dabit tibi fructũ suũ. Vagus t profugus eris super terram. Dixit cayn ad dñm. Maior est iniquitas mea: q̃ vt veniam merear. Ecce eiecisti me hodie a facie terre: et a facie tua abscõdar: t ero vagus t profugus in terra. Omis igit qui inuenerit me occidet me. Dixitq; ei dominus. Nequaq̃ ita fiet: sz omnis qui occiderit cayn septuplum punietur. Posuitq; dominus in cayn signum: vt non interficeret eũ omis qui inuenisset eũ. Egressusq; cayn a facie domini: habitauitq; profugus in terra: ad orientalẽ plagã eden. Cognouit autẽ cayn vxorem suã: que cõcepit t peperit enoch. Et edificauit ciuitatẽ: t vocauit nomẽ eius ex nomine filij sui enoch. Porro enoch genuit irad: t irad genuit maviael: t maviael genuit mathusael: t mathusael genuit lamech. Qui accepit duas vxores: nomẽ vni ada: t nomẽ alteri sella. Genuitq; ada iabel: qui fuit pater habitantis in tẽtoriis: atq; pastorum: t nomẽ fratris eius thubal. + Ipse fuit pater canẽtiũ cithara t organo. Sella aũt genuit thubalcayn: qui fuit malleator: t faber i cũcta opera ferri. Soror vero thubalcayn noemma. Dixitq; lamech vxoribus suis ada t sella. Audite vocẽ meam vxores lamech: auscultate sermonẽ meũ. Quoniã occidi virũ in vulnus meum: t adolescẽtulum in liuorẽ meũ. Septuplũ vltio dabitur de cayn: de lamech vero septuagesiespties. Cognouit quoq; adhuc adã vxorẽ suã t peperit filiũ vocauitq; nomẽ eius seth: dicẽs. Posuit mihi deus semẽ aliud pro abel quẽ occidit cayn. Sed t seth natus est filius quẽ vocauit enos. Iste cepit inuocare nomen domini.

C. C. S. De ꝓgnationis ade recapitulatiõe: ipsius mortes: holmes: a seth vsq; ad noe t filios eius: procreatiõe. Cpm. v.

A Ze est liber generatiõis adã i die q̃ creauit deus hominem. Ad + similitudinẽ dei fecit illum: masculũ t feminã creauit eos. Et benedixit illis: t vocauit nomen eorũ adam in die qua creati sunt. Vixit aũt adã cẽtũ triginta annis t genuit + filium ad imaginem t similitudinẽ suam: vocauitq; nomẽ eius seth. Et factũ sunt dies adam postq̃ genuit seth octingẽtis annis: genuitq; filios t filias. Et factũ est omne tẽpus qd vixit adã annis nongẽtis triginta: t mortuus est. Vixit quoq; seth centũ quinq; annis: t genuit enos. Vixitq; seth postq̃ genuit enos: octingẽtis septẽ annis: genuitq; filios t filias. Et factũ sunt omnes dies seth nongentos: duodecim annorũ: et mortuus est. Vixit vero enos nonaginta annis: et genuit cainã. Post cuius ortũ vixit octingẽtis quindecim annis: et genuit filios t filias. Factiq; sunt omnes dies enos: nongẽti quinq; annis: et mortuus est. Vixit quoq; cainã septuaginta annis: et genuit malalehel. Et vixit cainã postq̃ genuit malalehel: octingẽtis quadraginta annis: genuitq; filios et filias. Et factũ sunt oẽs dies cainã: nongẽti decẽ anni t mortuus est. Vixit autẽ malalehel septuagintaquinq; annis: et genuit iared. Et vixit malalehel postq̃ genuit iared: octingẽtis triginta annis t genuit filios t filias. Et factũ sũt oẽs dies malalehel octingẽti nonaginta quinq; annis: t mortuus est. Vixitq; iared cẽtum sexagintaduobus annis: et genuit enoch. t vixit iared postq̃ genuit enoch octigẽtis annis: t genuit filios t filias. Et factũ sũt oẽs dies iared nõgẽtis sexagintaquo annis: t mortuus est. Porro enoch vixit sexagintaquinq; annis t genuit mathusalem. Et ambulauit enoch cũ deo. Et vixit enoch postq̃ genuit mathusalẽ trecentis annis: t genuit filios t filias. Et factũ sũt oẽs dies enoch trecẽti sexagintaquinq; ãni. Ambulauitq; cũ deo t non apparuit: q̃ tulit eũ deus. Vixit quoq; mathusalem centũ octogintaseptẽ annis t genuit lamech. Et vixit mathusalem postq̃ genuit lamech septingẽtis octoginta duobus annis: t genuit filios t filias. Et factũ sunt oẽs dies mathusa

primimodi deum orãdi inuentor.

Z Alis + ad imaginem et. Eccl. 17 a. supra. I. 0 I. pa. I. a. Alis + nõ hz filius.

B

C

Enoch lit teras inuenit: primus libros edidit Eccl'ia. 44. ca. Heb. 11. a.

D

Di.84. lē nōgentisq; ragintanouē annis: ⁊ mo-
potro.ꝺ. tuus est. Uixit autem lamech centū octo
simptus ginta duobus annis: ⁊ genuit filiū: vo-
cauitq; nomē eius noe: dicens. Iste cō
solabitur nos ab operibus ⁊ laboribꝰ
manuum nostrarū: in terra cui maledi
xit dñs. Uixitq; lamech postq; genuit
noe quingentis nonaginta quinq; an-
nis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sūt
omnes dies lamech septingenti septua
ginta septē annis: ⁊ mortuꝰ est. Noe ve-
ro cum quingentorum esset annorū: ge
nuit sem: cham ⁊ japhet.

C.C.S. De causa diluuii ⁊ delectionis
hominis generali decreto: ipsiꝰ noe ex
ceptione: ⁊ arce fabricāde precepto ac
cipiendo: ⁊ q̄ secum in arcam infor-
mātone. Capitulum. vi.

A 35.q.1. Cū igitur ꝰ. hac ita
q̄. ꝰ. fi- Cūq; cepissent homines mul
cut ꝓdā- tiplicari super terrā: ⁊ filias
ps.89.a pereassent: videntes
eccl.18.a filij dei filias hominū q̄
essent pulchre: acceperūt
sibi vxores ex olim quas
elegerant. Dixitq; deus. Nō permane-
bit spiritus meus i homine in eternū:
de pe. di. quia caro est. Erantq; dies illius centū
I. ꝓdire viginti annorum. Gigantes autē erāt
rat.ꝰ. le- super terram: in diebꝰ illis. Postq; eēm
gimus. ingressi sunt filij dei ad filias hominū:
illeq; genuerūt. Iste sunt potētes a se
de pe. di. culo: viri famosi. Uidēs autem deus q̄
3.c.4.in multa malicia hominū esset in terra: ⁊
ꝰ. venere cogitatio cordis intent ⁊ esset ad
in glo. malum omni tempore: penituit eū q̄ ho
Baruch. minēm fecisset in terra. Et pręcauēs in
3.ca futurū et tactus dolore cordis intrin
35.q.1.c. secus: deleboq; inquit hominē quē crea
cū igit. ꝰ ui a facie terre: ab homine vsq; ad ani
hac ita q̄ mantis: a reptili vsq; ad volucres celi.
7.8.ꝰ. Penitet eēm me fecisse eos. Noe vero in
B venit gratiā coram domino. Hę sunt ge
Ecclesia. neratiōes noe. Noe vir iustus atq; per
4.c. fectus fuit in generationibꝰ suis: cum
deo ābulauit: ⁊ genuit filios: sem: cha-
et japhet. Corrupta est autē terra coram
domino: et repleta est iniquitate. Cūq;
vidisset deus terram esse corruptā: omnis
quippe caro corruperat viam suam
super terrā dixit ad noe. Finis vniuer-
se carnis venit coram me: repleta est ter-
ra iniquitate a facie eorū: ⁊ ego disper-
dam eos cū terra. Fac tibi arcā de li
gnis lenigatis: mansiculas in ea ręa fa
ciēs: ⁊ bitumine linies intrinsecus ⁊ ex
trinsecus. Et sic facies eam. Trecētorū
cubitorū erit longitudo arce: quinqua
ginta cubitorū latitudo: ⁊ triginta cu-
bitorum altitudo illius. Fenestrā in + als.+
arca facies: ⁊ cubito psummabis sum
mitatem eius. Ostium autē arce ponēs
in latere deorsum. Cenacula et trigesta
ciēs in ea. Ecce ego adducā aquas di
luuii super terram vt interficiat omnē
carnē in qua spiritus vite est subter ce
lum: ⁊ vniuersa quę terra sunt cōsu-
mētur. Ponamq; fedus meum tecum:
et ingredieris arcam tu ⁊ filij tui: vxor
tua et vxores filiorum tuorum tecum: ⁊
ex cunctis animātibus vniuersę carnis
bina induces in arcam: vt viuant tecū
masculini ⁊ feminini. De volucri
bus iuxta genus suum: ⁊ de iumentis
in genere suo: ⁊ omni reptili ⁊ re sm
genus suū: bina de omnibꝰ ingredien-
tur tecū vt possint viuere. Tolles igit
tecum ex omnibus esculis que mādi pos
sunt: ⁊ cōportabis apud te: erūt tam
tibi q̄ illis i cibū. Fecit igitur noe om
nia que preceperat illi deus.

C.C.S. De noe cū suis in arcā ingres-
sus diluuii super terram accessu: inun-
dationis excessu: viuētēq; creature in
terra: solius noe ⁊ suorū salutione:
atq; diluuii duratione. Capitulum. vii.

Dixitq; dominꝰ ad eum.
Ingredere tu ⁊ omis do-
mus tua in arcā. Te enim
vidi iustū coram me i ge
neratione hac. Et omis
animātis mūdis + sep-
tēs septenas septena ma
sculum ⁊ feminā: de animantibus vero
immundis duo et duo: masculum ⁊ fe-
minam. Sed ⁊ de volatilibus celi septe
na ⁊ septena masculum ⁊ feminam: vt
saluet semē super faciem vniuerse terre.
Adhuc enim ⁊ post dies septem ego
pluam super terram quadraginta die-
bus et quadraginta noctibus et delebo
omnem substantiam quā feci de super-
ficie tre. Fecit ergo noe omnia que mā
dauerat ei dominus. Eratq; sexcentesimꝰ
annorū quando diluuii aque inundaue
rūt super terrā. Et ingressus est noe et
filij eius: vxor eius: ⁊ vxores filiorū eius
cum eo in arcā propter aquas diluuii.
De animantibus quoq; mūdis et im-
mūdis: ⁊ de volucribus: ⁊ et omi quod
mouetur super terrā duo duo ingres-
si sunt ad noe in arcam masculꝰ ⁊ femi
na: sicut preceperat deꝰ noe. Cūq; trāsiis-
sent septem dies aque diluuii inūdaue
runt super terram. Anno sexcentesimo
vite noe mēse secundo. septimodecimo
die mēsis rupti sunt oēs fontes abyssi
B magne: et cataracte celi aperte sunt: ⁊
facta est pluuia super terrā quadragin
ta diebus ⁊ quadraginta noctibus. In
articulo diei illius ingressus est noe ⁊
sem: ⁊ cham ⁊ japhet filij eius: ⁊ vxor
illius ⁊ vxores filiorum eius: cū eis in
arcā: ipsi ⁊ omne animal sm genꝰ suū:
vniuersq; iumenta in + genere suo: ⁊ + ga
omne qd̄ mouetur super terram in ge- suū.
nere suo: cunctumq; volatile sm genꝰ
suū. Uniuerse aues omnesq; volucres
ingresse sunt ad noe in arcā: bina ⁊ bi-
na ex omni carne in qua erat spiritꝰ vi-
te. Et que ingressa sunt masculꝰ ⁊ femi
na ex omni carne introierūt: sicut pce-
perat ei dominꝰ: inclusit eū dñs de foris.
Factūq; est diluuii quadragintā dieb̄
sup terrā: ⁊ multiplicate sunt aque: ⁊
eleuauerūt arcā in sublime a terra. Ue
hemēter ceū inundauerūt: ⁊ ola reple-
uerūt i sufficie terre. Porro arca fere-
batur sup aquas: ⁊ aque preualuerūt ni
mis sup terrā: operūq; sūt oēs mon
tes excelsi sub vniuerso celo. Quindeci
cubitis altior: fuit aqua sup mōtes q̄s
operuerat. Cōsumptaq; est omis caro
que mouebat super terrā volucrū ani
mantium bestiarū omniumq; reptilium
que reptant super terram. Uniuersi ho
mines: ⁊ cuncta i quibus spiraculū vi-
te est in terra: mortua sunt. Et deleuit
deus oēm substantiā que erat sup ter-
ram ab homine vsq; ad pecus: ⁊ repti
le q̄ volucres celi: ⁊ delete sunt de ter
ra. Remāsit autē solus noe ⁊ qui cū eo
erāt in arca. Obtinueruntq; aque terrā
centum quinquaginta diebus.

C.C.S. De aquarū imminutione: ⁊ reces-
su: ⁊ recessus q̄ experimento: noe ⁊ suorū
de arca egressu: ⁊ holocausto: ⁊ obla
tione: diuina acceptione: ⁊ generalis
dilectionis vitra nō flende assecuratio
ne. Capitulū. viii.

A Recordatꝰ autem dñs
noe cūctorūq; anima
lium omniū iumēto-
rū que erāt cū eo i ar
ca adduxit: sp̄m super
terrā: ⁊ imiuute sunt
aque: ⁊ clausi sūt fon
tes abyssi ⁊ cataracte celi: ⁊ prohibite
sunt pluuie de celo. Reuerseq; sunt aq̄
de terra euntes ⁊ redeuntes: ⁊ ceperūt
minui post centū quinquaginta dies.
Requieuitq; arca mēse septimo: vicesi
mo septimo die mēsis super mōtes ar
menie. At vero aque ibant ⁊ decresce-
bant vsq; ad decimū mensem. Decimo
enim mense primo die mensis apparue
rant cacumina montium. Cūq; trāsiis-
sent quadraginta dies aperiens noe fe
nestram arce quā fecerat dimisit corui
qui egrediebatur: nō reuertēdā do-
nec siccarentur aque super terrā. Emi
sit quoq; colūbam post eū: vt videret si
iam cessassent aque super facies terre.
Que cū nō inuenisset vbi requiesceret
pes eius: reuersa est ad eum in archam
Aque enim erāt super vniuersam terrā.
Extēditq; manum suā: ⁊ apprehensam
intulit in arcam. Expectatis aūt vltra
septem diebus alijs: rursum dimisit co
lumbā ex arca. At illa venit ad eum ad
vesperā portans ramū olive viridibus
folijs in ore suo. Intellexit ergo noe q̄
cessassent aque sup terrā. Expectauitq;
nihilominus septem alios dies: ⁊ emi-
sit columbam que nō reuersa vltra ad
eū. Igitur sexcētesimo primo annorū
noe: primo mense: prima die mēsis i mi
nute sunt aque super terrā. Et aperēs
noe tectum arce aspexit: viditq; q̄ ex-
siccata esset superficies terre. Mēse secū
do: septimo ⁊ vicesimo die mēsis are
facta est terra. Locutus est autem dñs
ad noe: dicens. Egredere de arca: tu et
vxor tua: filij tui ⁊ vxores filiorū tuorū
tecū. Cūcta animātia que sunt apud te
ex omni carne: tam in volatilibꝰ q̄ in
bestijs ⁊ vniuersis reptilibus q̄ reptāt
super terram. Crescite: ⁊ multiplicami
ni super eā. Egressus est ergo noe: filij
eius simul: vxor illius: ⁊ vxores filiorū
eius cū eo. Sed ⁊ ola animātia: tumē
tam reptilia que reptāt super terrā fe-
genus suū egressa sunt de arca. Edificā
uit aūt noe altare dñō: tollens de cū
ctis pecorib̄ ⁊ volucribus mundis: ob
tulit holocausta sup altare. Odoratusq;
est dominꝰ odorem suauitatis: ⁊ ex
ait ad eum. Nequaq̄ vltra maledicam
terre ꝓpter homines. Sensus enim ⁊ co
gitatio humani cordis in malū prona
sunt ab adolescentia sua. Non igitur vl
tra percutiā omnē animā viuentem sic
cut feci. Cunctis diebus terre: semēti ⁊
messis frigus ⁊ estus: ⁊ estas: ⁊ hyems:
noc ⁊ dies non requiescent.

C.C.S. De noe bndictione: piscib ⁊ alio
rū viuentiū in cibū concessione: sangui
nis pbibitione: federis dei cū noe pa
ctione: ⁊ pfirmatione: eiusq; circūcisio
ne: ⁊ nudatione: ⁊ q̄ ipsiꝰ chaꝰ in filio maledictōe: sem ⁊ japhet bndi
ctione: ⁊ vita ⁊ morte ipsiꝰ noe. Cap. ix.

Heb. ii. 39.

D

35.q.1. c. solus. ⁊ c. c. cū dicit. ⁊ nō qs.

D

35.q.5. c. ergo. cap. 10.

2.pe.2. 32.q.1. c. nupt. als + ic.

Gen. 6.c. 8. et. 9. ut ar. ic.

B

Matth. 24.a

De ꝰ. fl. c. qd̄ 6. in glo.

B

De sacra pnctione c. onico. ante finē.

C

De pec. di. 2. c. si opp. 12. q. 1. c.

D

G. 1. c. 7. o. 7. 9. a.

D

A 26.di.c. deinde. als + impleto. 6.c.1. c.7.d.c.8 c.

Benedixit deꝰ noe ⁊ filiis eꝰ ⁊ dixit ad eos. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terram: ⁊ terror vester ac tremor sit super cuncta alalia terre: ⁊ super omnes volucres celi: cum vniuersis q̃ mouẽt super terrã. Oẽs pisces maris manui vobe traditi sunt: ⁊ oẽ q̃d mouetur ⁊ viuit erit vobis i cibũ. Quasi olera virẽtia tradidi vob̃. Excepto q̃ carnẽ cũ sanguine nõ comedetis. Sanguinẽ et animarũ vestrarũ requirã de manu cuictus + bestiarũ: ⁊ de + manu homis. De manu viri ⁊ fratris eius requiram alam hois. Quisquis effuderit hũanũ sanguinẽ: fundet sãguis illiꝰ. Ad imaginẽ ãppe dei factꝰ est homo. Vos aũt crescite: multiplicamini ⁊ egredimini super terrã: ⁊ replete eã. Hec quoq; dixit deus ad noe ⁊ ad filios eiꝰ cũ eo. Ecce ego statuã pactũ meũ vobiscũ: ⁊ cũ semine vestro post vos: ⁊ ad oẽm alamoi uentẽ: q̃ est vobiscũ: ⁊ ad in volucrib̃ q̃ in iumẽtis + pecudib̃ terre: cũctisq̃ q̃ egressa sunt de arca vniuersis bestiis terre. Statuã pactũ meũ vobiscũ: ⁊ ne quaq̃ vltra interficiet omis caro + aqua diluuiũ: neq; erit deleqs diluuiũ dissipans terrã. Dixitq; deꝰ. Hoc est signũ federis q̃d do iter me ⁊ vos: ⁊ ad oẽm animã viuentẽ. q̃ est vobiscũ in generationes sempiternas. Arcum meũ ponã in nubibus: ⁊ erit signũ federis inter me ⁊ inter terrã. Cũq; obducero nubibus celum apparebit arcus meꝰ in nubib̃: ⁊ recordabor federis mei vobiscũ ⁊ cum omni animã viuente que carnem vegetat: ⁊ non erunt vltra aque diluuij ad delẽdam vniuersam carnem. Erit q̃ arcus meꝰ in nubib̃: ⁊ videbo illum: ⁊ recordabor federis sempiterni: q̃ pactũ est inter deũ ⁊ oẽm animã viuentẽ vniuersæ carnis q̃ est super terrã. Dixitq; deꝰ noe. Hoc est signum federis q̃d statui inter me ⁊ oẽm carnem sup terrã. Erãt ergo filij noe q̃ egressi sũt de arca: sem/ chã ⁊ iaphet. Porro chã ipse est pater chanaã. Tres isti filij sunt noe: ⁊ ab his disseminati sũt ⁊ genus hoiũ superuersam terrã. Cepitq; nocuir agricola exercere terrã: ⁊ plantauit vineam. Bibẽsq; vinũ inebriatꝰ est: ⁊ nudatus + est in tabernaculo suo. Oẽ cũ vidisset cham pater chanaan peccãta sci patris sui esse nudata: nunciauit duobus fratribꝰ suis foras. At vero sem ⁊ iaphet pallium imposuerunt humeris suis: ⁊ incedentes retrorsus: operuerũt pecuda pris sui. Faciesq; eorũ auerse erãt ⁊ patris virilia nõ viderũt. Surgitq; aũt noe ex vino cũ didicisset que fecerat ei filius suꝰ minor: ait. Maledictus puer chanaã: seruꝰ seruorũ erit fratribꝰ suis. Dixitq; Bñdictꝰ dñs deꝰ sem: sit chanaã seruꝰ eiꝰ. Dilatet deꝰ iaphet: ⁊ habitet i tabernaculis sem: sitq; chanaan seruꝰ eius. Vixitq; aũt noe post diluuiũ trecentis quinquaginta ãnis: ⁊ impleti sũt oẽs dies eiꝰ nongentorũ quinquaginta annorũ: ⁊ mortuus est.

C.C.S. De multiplicatiõe humani generis ⁊ filios noe post diluuiũ. Distinctis tre sm linguarũ diuersitates per preoccupationẽ cõmemorationes. Cp. r.

Hec sunt gñationes filiorũ noe/ sem/ cham/ ⁊ iaphet. Natiq; sũt eis filij post diluuium. Filij iaphet: gomer ⁊ magob/ ⁊ madai/ ⁊ iauan/ ⁊ thubal/ ⁊ mosoch ⁊ thiras. Porro filij gomer: ascenem/ riphat ⁊ thogorma. Filij aũt iauanã elisa/ ⁊ tharsis: centhim ⁊ dodanim. Ab his diuise sunt insule gentiũ i regiõib̃ suis vnusq̃sq; sm lingũ ⁊ familias i rõnibus suis. Filij aũt cham: chus: ⁊ mesraphim: ⁊ phuth: ⁊ chanaã. Filij aũt chus: sabaa: euilat: ⁊ sabatha: ⁊ regma ⁊ sabathaca filij regma: sabaa: ⁊ dadan. Porro chus genuit nemroth. Ipse cepit esse potẽs in terra ⁊ erat robustꝰ venator: coã dño. Ab hoc exiuit puer bisi. quasi nemroth robustus venator: coã dño. Fuit aũt ꝓcipiũ regni eiꝰ babylon ⁊ arach ⁊ archat ⁊ chalanne i tra sennaar. De terra illa egressus est assur: ⁊ edificauit niniuẽ: ⁊ plateas ciuitatis ⁊ chale. Resen q̃s inter niniuẽ et chale. Hec ẽ ciuitas magna. At vero mesraim genuit ludim: et anamim: et laabim: ⁊ + nephtuim: ⁊ + phetrusim: ⁊ celuim: de q̃b̃ egressi sunt philistiim ⁊ caphtorim. Chanaã aũt genuit sidonem primogenitũ suũ: ⁊ cheth: ⁊ iebusũ ⁊ ammoreũ: ⁊ gergeseum: ⁊ euceum: et aracheũ: ⁊ cyneũ: ⁊ aradiũ: ⁊ samarithẽ ⁊ amathẽ. Et per hos diseminati sunt populi chananeorũ. Fuitq; sunt termini chanaan vsq; in sidone ⁊ gara vsq; ad gazam donec ingrediaꝰ sodoma ⁊ gomorra ⁊ adamã ⁊ seboꝰ vsq; + lesa. Hi sunt filij cham in cognationibus ⁊ linguis ⁊ gãtiõib̃ suis. Sem q̃q; natꝰ sũt pres eius gẽtib̃ suis. De sem q̃q; nati sũt pres eius filij sem: helã: ⁊ assur: ⁊ arphaxat: ⁊ ludim: ⁊ aram. Filij aũ aram hus: ⁊ hul: ⁊ gether et + mes. At vero arphaxat genuit sale de q̃ natus ẽ heber. Natiq; sũt heber filij duo. Nomẽ vni phaleg. eo q̃ in diebꝰ eiꝰ diuisa sit terra: ⁊ nomẽ fratris eiꝰ iectan. Qui iectan genuit elmodad ⁊ saleph ⁊ asaromoth + iare. ⁊ adurã: ⁊ ta sal: ⁊ dadir hebail: ⁊ abimael: ⁊ saba: ⁊ ophir: ⁊ euilat: ⁊ iobab. Oẽs isti filij iectã. Et facta ẽ habitatio eoꝰ de messa pgẽtib̃ psq; ad sephar montẽ orientale. Isti sũt filij sem. Sm cognationes ⁊ linguas ⁊ regiones in gentib̃ suis. Hę familie noe iuxta ꝓpios ⁊ nationes suas. Ab his diuise sunt gentes in terra post diluuiũ.

C.C.S. De presumẽtium edificatione turrim babel: linguarũ cõfusione: atq; eorum dispersiõe: multiplicatiõe quoq; per sm recapitulatiõẽ et psq; ad abiã ⁊ nachor: ⁊ arad deductione. Cap. xi.

Erat aũt tra isbu ⁊ vnꝰ et sermonũ cõsecẽ. Cũq; pficiscerẽt de oriẽte inuenerũt cãpũ in terra sennaar: ⁊ habitauerũt i eo. Dixitq; alter ad primũ suũ. Venite faciamꝰ lateres: ⁊ coquamꝰ eos igni. Habuerũtq; lateres ꝓ saxis: et bitumẽ pro cemento. Et dixerũt. Venite faciamus nobis ciuitatẽ et turrẽ cuꝰ culmẽ ꝓtingat + ad celũ: ⁊ celebremꝰ nomẽ nostrũ antequã diuidamur i vniuersas terras. Descẽdit aũt dñs vt videret ciuitatẽ ⁊ turrẽ quã edificabãt filij adã: et dixit. Ecce vnꝰ est ppls et vna est labiũ omib̃. Ceperũt hoc facere nec desistent a cogitationibus suis: donec eas opẽ cõpleant. Venite igit descẽdamus ⁊ cõfundamus ibi linguam eoꝰ: vt nõ audiat vnusquisq; vocẽ ꝓximi sui. Atq; ita diuisit eos dñs et illo vniuersas tras. Et cessauerũt edificare ciuitatẽ. Et idcirco vocatꝰ est nomẽ eius babel: q̃ ibi cõfusum est labiũ vniuerse terre. Et inde disp̃sit eos dñs super faciem cunctarũ regionũ. Hę sunt generationes sem. Sem erat centum annorum quando genuit arphaxat: biennio post diluuium. Vixitq; sem postq; genuit arphaxat quingentis annis: et genuit filios et filias. Porro arphaxat vixit triginta quinq; annis: et genuit sale. Vixitq; arphaxat postq; genuit sale trecẽtis tribus annis: et genuit filios et filias. Sale quoq; vixit triginta ãnis: ⁊ genuit heber. Vixitq; Sale postq; genuit heber quadrigẽtis ãnis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit aũt heber triginta quattuor ãnis ⁊ genuit phalech. Et vixit heber postq; genuit phalech qdringẽtis triginta ãnis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit quoq; phalech triginta ãnis ⁊ genuit + reu. Vixitq; phalech postq; genuit + reu ducẽtis nouẽ annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit aũt + reu triginta quinq; annis: ⁊ genuit saruch. Vixit q̃q; + reu postq; genuit saruch ducẽtis septem annis ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit aũt saruch triginta ãnis: ⁊ genuit nachor. Vixitq; saruch postq; genuit nachor: ducẽtis ãnis: ⁊ genuit filios et filias. Vixit aũt nachor: viginti nouẽ annis: ⁊ genuit thare. Vixitq; nachor postq; genuit thare centũ decẽ et nouẽ annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixitq; thare septuaginta ãnis: ⁊ genuit abiam ⁊ nachor: ⁊ arã. Hę sunt aũtẽ generationes thare. Thare genuit abiam: nachor: ⁊ aram. Porro arã genuit loth. Mortuusq; est aram ãte thare patrem suũ: in tra natiuitatis suę in hur chaldeorũ. Duxerũt aũt abiã ⁊ nachor: vxores. Nomẽ vxoris abiam sarai: ⁊ nomẽ vxoris nachor: melcha filia aram patris melche ⁊ patris iesche. Erat autẽ sarai sterilis: nec habebat liberos. Tulit iraq; thare abiã filiũ suũ et loth filiũ arã filium: filiũ suũ ⁊ saraã nurum suã vxorẽ abiã filij suũ: et eduxit eos de hur chaldeorum vt irẽt in terrã chanaan. Venerũtq; vsq; arã ⁊ habitauerũt ibi. Et facti sunt dies thare ducẽtorũ quinq; annorum: et mortuus est in aran.

C.C.S. De ꝓcepto dñi et abiã de terra sua egrediẽdi: bonorumq; ꝓmissiõe: abiã obedientia: dñi apparitione: abiã gratiã actõe: atq; vsq; i egyptũ peregrinatiõe: ⁊ ronis subtratiõe: ⁊ regis flagellatiõe ⁊ cõiugis abiã restitutiõe. Cp. xii.

Dixit autem dñs ad abiã. Egredere de terra tua de cognatiõe tua ⁊ de domo patris tui ⁊ veni in terrã quã mõstrauero tibi. Faciãq; te in gẽtẽ magnã ⁊ benedicã tibi: ⁊ magnificabo nomẽ tuũ erisq; benedictus. Benedicaꝫ benedicentibus tibi et maledicã maledicẽtib̃ tibi: ⁊ + te bñdicẽtur in vniuersę cognationes terre. Egressus est iraq; abiã sicut ꝓceperat ei dñs: ⁊ fuit cũ eo loth. Septuaginta quinq; annorũ erat abiã cũ egrederẽtur de haran. Tulit ꝫ sarai vxorem suã: et loth filiũ fratris sui: omnemq; substantiã quam possederãt

Assyrios
Egyptios
amazonũ
Dichimorum.
Diuectant
Alo + ra
Boemos
hyspanorũ regna
obtinẽtur.
Rin vꝰ pars
belli
statuam
adorari
iubet et
idolatria
auget.
Job. 2 + 10b. 24.
8.
35. q. 1. c. 1. c. ca. 18. §. hac iraq; Heb. 11. c. 1. § 2 + c. 2.
Ecclesiastes
Iosue. 9. b.
Iudith. 5. a.
Sap. 1. a.
Act. 7. a
Act. 3. b
Heb. 11. b.

et animas quas fecerāt in aran ⁊ egres
si sunt vt irēt in terrā chanaā. Cūq₃ ve
nissent in eā: ptransiuit abrā terrā vsq₃
ad locū sichen: et vsq₃ cōuallē illastrē.
Chanane⁹ autē tūc erat in terra. Appa-
ruit aūt dñs abram: ⁊ dixit ei. Semini

Nin⁹ rex primus nū mos cu-dit.

tuo dabo terrā hāc. Qui edificauit ibi
altare dño q̄ apparuerat ei: ⁊ inuocauit
ibi nomen ei⁹. Et inde trāsgrediēs ad

Semiramis vxor nini femina mirabilis clarret.

monte q̄ erat cōtra orientē bethel: tetē
dit ibi tabernaculū suū ab occidēte ha
bens bethel: ⁊ ab oriēte hai. Edificauit
q₃ ibi altare dño: ⁊ inuocauit nomē ei⁹.
Perrexitq₃ abrā vadens ⁊ vltra pgre-
diēs ad meridiē. Facta est aūt fames i

C

tra. Descēditq₃ abrā i egyptū: vt pegri
naret ibi. Preualuerat eni fames in ter
ra. Cūq₃ prope esset vt ingrederet egy
ptum: dixit sarai vxori sue. Noui q₃ pul
chra sis mulier: et q₃ cum te viderīt te
egyptij dicturi sunt: vxor illi⁹ est: ⁊ in-

Ifra. 10. c

terficiēt me: ⁊ te reseruabūt. Dic ergo

D 22. q. 2. quis. 32. q. nemo. Ibidē. q. 5. ad dā. in glo. de pe. di. 1. voluisset. § de-niq₃.

obsecro te q₃ soror mea sis vt bñ sit mi
chi pter te: ⁊ viuat aīa mea ob gratiā
tui. Cū itaq₃ ingressus esset abram egy
ptum: viderūt egyptij mulierē q₃ esset
pulchra nimis. Et nūciauerūt pncipes
pharaoni: ⁊ laudauerunt eā apud illū.
Et sublata est mulier in domū pharao
nis: abram vero bene vsi sunt pter illā
Fuerūtq₃ ei oues ⁊ boues ⁊ asini ⁊ ser
ui ⁊ famule ⁊ asine et cameli. Flagella-
uit autē dñs pharaonem plagis maxi-
mis et domū eius: pter sarai vxorem
abram. Uocauitq₃ pharao abram: et di
xit ei. Quidnā est hoc qd fecisti mihi?
Quare nō indicasti mihi q₃ vxor tua es
set? Quā ob causam dixisti esse sororē
tuam: vt tolleram mihi in vxorē? Nūc
igitur ecce coniunx tua: accipe eam et
vade. Precepitq₃ pharao super abram
viris et deduxerunt eum ⁊ vxorem ei⁹:
et omnia que habebat.

¶ Ca. G. De abre ⁊ loth ascensu de egy
pto: diuitiarum vtriusq₃ rixam: ⁊ diui
sionem efficientium explicatione: ipo-
rumq₃ separatiōe: ac separationis per
diuinam promissionē abre factā appro
batione. Capitulum. xiij.

A

Ascendit ergo abrā de
egypto ipse ⁊ vxor ei⁹
⁊ omia que habebat: ⁊
loth cū eo ad australē
plagam. Erat autē di-
ues valde in possessio
ne auri ⁊ argenti. Re-
uersusq₃ est per iter quo venerat a me-
ridie in bethel vsq₃ ad locū vbi prius
fixerat tabernaculū inter bethel ⁊ hai:
in loco altaris quod fecerat prius in-
uocauit ibi nomen domini. Sed ⁊ loth
qui erat cum abrā fuerūt greges ouiū
et armenta et tabernacula: nec poterat
eos capere terra vt habitarent simul.
Erat quippe substātia eorum multa et
nequibant habitare cōmuniter. Unde
facta est rixa iter pastores gregū abrā
et loth. Eo autē tempore chananeus et
pherezeus habitabant in terra illa. Di
xit ergo abram ad loth: ne queso sit iur
giū iter me ⁊ te: ⁊ inter pastores meos
⁊ pastores tuos: fratres eñ sumus. Ec
ce vniuersa terra corā te est. Recede a
a me obsecro. Si ad sinistrā ieris: ego
dextram tenebo. Si tu dextrā elegeris
ego ad sinistrā pergam. Eleuatis itaq₃
loth oculis vidit omnem circa regio-
nem iordanis: que vniuersa irrigabat
antequā subuerteret dñs Sodomam et
Gomorram sicut paradisus domini: et
sicut egyptus venientib⁹ in segor. Ele-
gitq₃ sibi loth regionem circa iordanē
et recessit ab oriente. Diuisiq₃ sunt al-
terutrū a fratre suo. Abram habitauit
in terra chanaan. Loth vero moratus
est in oppidis que erant circa iordanē:
et habitauit in sodomis. Homines au-
tē sodomite pessimi erāt: ⁊ peccatores
coram domino nimis. Dixitq₃ domin⁹
ad abram postquā diuisus est ab eo loth.
Leua oculos tuos in directū ⁊ vide a lo
co in quo nūc es ad aquilonē ⁊ meridiē
ad orientē ⁊ occidentē. Oēm terrā quā
cōspicis: tibi dabo ⁊ semini tuo vsq₃ in
sempiternū: faciāq₃ semē tuū sicut pul
uerem terre. Si quis ✝ potest hominū
numerare puluerem terre semē quoq₃
tuū numerare poterit. Surge ✝ ergo ⁊
perambula terrā in longitudine ⁊ la-
titudine sua: qr tibi daturus sum eam
Mouēs igitur tabernaculum suū abrā
venit et habitauit iuxta conuallē mam
bre: que est in hebron. Edificauitq₃ ibi
altare domino.

Ifra. a. Bid.

D Ifra. b. 20

Ro. ✝ alia ✝ sit. alia ✝ est ag

¶ C. G. De libelli quattuor regum cō-
tra quinq₃ descriptione: loth captiōe:
⁊ eiusdē p abrā liberatione: abre quoq₃
benedictione: ⁊ liberalitate. Cap. xiiij.

A

Factum est autē in illo
tēpore vt amraphel rex
sennaar: et arioch rex
ponti: ⁊ chodorlaomor
rex elamitarū ⁊ thadal
rex gentium inirēt bel-
lum contra ✝ bara re-

Als ✝ ra.

gem sodomorū: ⁊ contra bersa regē go
morre: ⁊ contra sennaar regem adame: ⁊
cōtra semeber regē seboym: cōtraq₃ re
gē bale: ipsa est segor. Omnes hi conue
nerūt in vallē siluestrē: que nūc est ma-
re salis. Duodecim eñ annis seruierāt
chodorlaomor: ⁊ tertiodecimo anno re
cesserūt ab eo. Igit quartodecimo an-
no venit chodorlaomor ⁊ reges q̄ erant
cū eo: ⁊ pcusserūt raphaym in astaroth
⁊ carnaym: ⁊ zuzim cū eis: ⁊ eñ in ✝ sa-
be cariathi: ⁊ chorreos in mōtib⁹ seyr:
vsq₃ ad cāpestria pharā: q̄ est in solitu-
dine. Reuersiq₃ sunt ⁊ venerūt vsq₃ ad
fontē mesphat ipsa est cades: ⁊ pcusse-
rūt oēs regionē amalechitar ⁊ ammo-
reorū q̄ habitabāt in asasonthamar. Et
egressi sunt rex sodomor ⁊ rex gomor-
re: rexq₃ adame ⁊ rex seboym necnon ⁊
rex bale q̄ est segor: ⁊ direxerūt aciem con
tra eos i valle siluestri scz aduersus cho
dorlaomor regē elamitarū: ⁊ thadal re
gē gētiū: ⁊ amraphel regē sennaar: ⁊
arioch regē pōti: quattuor reges aduer
sus q̄nq₃. Uallis aūt siluestris habebat
puteos multos bituminis. Itaq₃ rex so-
domor ⁊ rex gomorre terga verterūt:
cecideruntq₃ ibi: ⁊ q̄ remāserāt fugerūt
ad mōtē. Tulerūt aūt oēm substātiā so
domorū ⁊ gomorreor: ⁊ vniuersa q̄ ad
cibū ptinēt ⁊ abierūt. Necnon ⁊ loth ⁊
substātiā ei⁹: filiū fratris abrā q̄ habi-
tabat in sodomis. Ecce vn⁹ q̄ euaserat
nūciauit abram ebreo: q̄ habitabat i cō
ualle mābre ammorrei fratris eschol ⁊

C

fratris aner. Hi eñ pepigerant fed⁹ cū
abram. Qd cū audisset abrā: captū vide
licet loth fratrem suū: numerauit expe
ditos vernaculos suos trecētos decē ⁊
octo: ⁊ psecut⁹ est eos vsq₃ dan. Et diui
sis sociis irruit sup eos nocte. Percus-
sitq₃ eos ⁊ psecut⁹ est vsq₃ soba ⁊ pheni
cē q̄ est ad leuā damasci reduxitq₃ oēm
substātiā ⁊ loth fratrē suū cū substātia
illius: mulieres quoq₃ ⁊ populū. Egres
sus est aūt rex sodomorum in occursu⁊
eius postquā reuersus est a cede chodor-
laomor ⁊ regum qui cū eo erant in val-
le sabe: que est vallis regis. At vero mel
chisedech rex salem proferēs panem et
vinum (erat eñ sacerdos dei altissimi)

D

benedixitq₃ ei ⁊ ait. Benedictus abram
deo excelso qui creauit celum ⁊ terrā: ⁊
benedictus deus excelsus quo protegē
te hostes in manibus tuis sunt. Et de-
dit ei decimas ex omnibus. Dixit autē
rex sodomorū ad abram. Da michi ani-
mas: cetera tolle tibi. Qui respōdit ei.
Leuo manum meam ad dominum deum
excelsum possessorem celi ⁊ terre: q₃ a fi-
lo subtegminis vsq₃ ad corrigiam cali

De cōse. c. si.

ge nō accipiam ex omnibus q̄ tua sunt:
ne dicas ego ditaui abrā: exceptis his
que comederūt iuuenes ⁊ partib⁹ viro-
rum qui venerūt mecum: aner eschol ⁊
mambre. Isti accipiant partes suas.

¶ Capituli Summarium. De abram ti
mentis consolatione: prolis petitione:
petitionis exauditione: ⁊ exauditionis
confirmatione. Capitulum. xv.

A 23. q. 5. dicat.

His itaq₃ trāsactis: fact⁹
est sermo dñi ad Abram
per visionem dicēs. No-
li timere abram: ego ptē
ctor tuus sum: ⁊ merces
tua magna nimis. Dixitq₃ abram. Do-
mine deus quid dabis mihi? Ego vadā
sine liberis: ⁊ filius procuratoris dom⁹
mee iste damascus eliezer. Addiditq₃
abram. Michi aūt non dedisti semen: ⁊
ecce vernaculus meus heres meus erit
Statimq₃ sermo dñi fact⁹ est ad eū di-
cens. Nō erit hic heres tu⁹: sed q̄ egre-
ditur de vtero tuo: ipsum habebis he-
redem. Eduxitq₃ eū foras: ⁊ ait illi. Su
spice celū ⁊ numera stellas si potes. Et
dixit ei. Sic erit semē tuū. Credidit ✝

B Als ✝ nō hz abram Ro. 4. a. Gal. 3. a. Iac. 2. d.

abram deo: ⁊ reputatum est illi ad iusti
tiam. Dixitq₃ ad eū. Ego dñs qui edu-
xi te de hur caldeorū vt darem tibi ter-
ram istam: ⁊ possideres eam. At ille ait.
Domine deus vnde scire possumq₃ pos
sessurus sim eam? Et ✝ respondit dñs.

Als ✝ respondēs.

Sume inquit mihi vaccā triennē ⁊ ca
pram trimam ⁊ arietem annorū trium:
turturem quoq₃ ⁊ columbam Qui tol-
lens vniuersa hec diuisit ✝ ea per me-
dium: ⁊ vtrasq₃ partes contra se altrin
secus posuit. Aues aūt non diuisit. De

Als ✝ nō habet ea.

scenderuntq₃ volucres super cadauera
et abigebat eas abram. Cūq₃ sol occū-
beret: sopor irruit super abram: ⁊ hor-
ror magnus ⁊ tenebrosus inuasit eum.

C Act. 7. a 23. q. 5. ca. vlt. §. scientes.

Dictūq₃ est ad eum. Scito prenoscens
q₃ peregrinum futurum sit semē tuū in
terra non sua: ⁊ subijcient eos seruitu-
ti: ⁊ affligent quadringētis annis. Ue-

D

rūtamen gentem cui seruituri sunt ego
iudicabo: ⁊ post hec egredientur cū ma
gna substantia. Tu aūt ibis ad patres
tuos i pace sepultus in senectute bona.
Generatione autē quarta reuertentur
huc. Necdum eñ complete sunt iniqui
tates ammorreorum vsq₃ ad presens tē
pus. Cum ergo sol occubuisset: facta est
caligo tenebrosa: ⁊ apparuit clibanus
fumās ⁊ lampas ignis transiens inter

32.q.5. es.vl.ꝛ. pscientes. Als+nõ habet ma gnum.

23.q.5. si de reb⁹

dinisiões filas. In illo die pepigit dominꝰ fedꝰ cũ abrã dicens. Semini tuo dabo terram hãc: a fluuio egypti usq; ad fluuiũ + magnũ eufratẽ. Cineos: cenezeos: cethmoneos: et cetheos: et pherezeos: raphain q̃ ammorreos: eueuos: chananeos: et gerseos: et iebuseos.

C.C.S. De sarai petitione vt abram ad ancillã ingrediat: abrae cõsensu: agar cõceptu/elatione/afflictione/fuga/reuersione/pmissione cõceptu prolis nomine conditione ac partu. Ca.xvi.

B

32.q.4. dicit sara. ꝛ ca.q.5.i.i pn. ꝛ c.quis ignoret. Als+ liberos. Als+ ac ḋcuisset. Als+ceperat.

Bitur sarai vxor abrã nõ genuerat sibi liberos: sed hãs ãcillã egyptiã noie agar dixit marito suo Ecce cõclusit me dñs ne pariẽrẽ. Ingredere ad ãcillã meã: si forte saltẽ ex illa susciptã + filios. Cui + acquiescens deprecãtus est agar egyptiã ancillam suã post annos decẽ q̃ habitaret + ceperãt in terra chanaan: et dedit eã viro suo vroẽ: qui egressus est ad eã. At illa cõcepisse videns: despexit dominã suã. Dixitq; sarai ad abram. Iniuste agis cõtra me. Ego dedi ancillam meam in signũ tuũ.

B

Als+ in sinu tuo.

+ quæ videns q̃ pepererit: despectui me habet. Iudicet dñs inter me et te. Cui respõdens abram. Ecce (ait) ancilla tua in manu tua est: vtere ea vt libet. Affligente igitur eã sarai: fugã iniit. Cumq; inuenisset eam angelus dñi iuxta fontẽ

Als+nõ habet ãq.

+ aquæ in solitudine q̃ est ivis sua i deserto: dixit ad illã. Agar ancilla sarai: vnde venis? quo vadis? Que respondit. A facie sarai domie mee ego fugio.

C

23.q.4. qñ.c.si. ecclesia.

Dixitq; ei angelus dñi. Reuertere ad dominã tuam: et humiliare sub manu illius. Et rursum. Multiplicãs (inquit) multiplicabo semen tuũ: et nõ numerabitur pre multitudine. Ac deinceps. Ecce (ait) concepisti et paries filium. vocabis̃q; nomẽ eius hismael: eo q̃ audierit dñs afflictionẽ tuã. Hic erit ferus hõ: manus eius cõtra oẽs: et manus omniũ contra eum: et e regione vniuersoũ fratrum suoũ figet tabernacula. Vocauit aũt agar nomẽ dñi qui loquebatar ad eam: tu deus qui vidisti me. Dixit enim profecto: hic vidisti posteriora videntis me, ppterea appellauit puteũ illum puteum viuentis et videntis me. Ipse est inter cades et barad. Peperitq; agar abre filium: q̃ vocauit nomen eius hismael. Octoginta et sex annoũ erat abrã quãdo peperit ei agar hismaelem.

C.C.S. De abre monitio: federis sponsione: nominis mutatione: sponsionis iteratione: circũcisionis cõceptione et expulsione: nominis sarai alteratione: filii pmissione: abrae gratiae actione: circũcisionis executione. Capitulum.xvii.

D

Ostq̃ vero nonagẽta et nouẽ annor esse cœperat: apparuit ei dꝰ. Dixitq; ad eũ. Ego deus oẽs. Ambula coã me et esto pfectus. Ponãq; fedus meũ inter me et te: et multiplicabo te vehemẽter nimis. Cecidit abrã prnus i facẽ. Dixitq; ei dꝰ. Ego sũ. et ponã + pactũ meũ tecum: erisq; pf multarũ gentiũ. Nec vltra vocabit nomẽ tuũ abrã: sed appellaberis abrae q: patrẽ multarũ gẽtiũ cõstitui te. Faciãq; te crescere vehemẽtissime: et ponã te in gẽtibus regesq; ex te egredient. Et statuã pactũ meum inter me et te: inter semẽ tuũ post te in generationib⁹ suis federe sempiterno vt sim deus tuꝰ et seminis tui post te. Daboq; tibi et semini tuo post te terrã peregrinationis tue: omnẽ terram chanaan in possessionem eternã: eroq; deus eorũ. Dixitq; iterũ deus ad abrã. Et tu ergo custodies pactum meum: et semen tuũ post te in generationib⁹ suis. Hoc est pactum meũ q̃ obseruabitis inter me et vos + semen tuũ post te. Circũcidẽt ex vobꝭ omne masculinũ: et circũcidet carnem preputij vestri: vt sit in signũ fedeis inter me et vos. Infans octo dierũ circũcidet in vobis. Omne masculinus in generationib⁹ vestris: tam vernaculus q̃ emptitius circũcidet: et quicũq; non fuerit de stirpe vestra. Erit q; pactum meũ in carne vestra in fedus eternum. Masculus cuꝰ preputij caro circũcisa nõ fuerit delebit̃ anima illa de populo suo: q: pactum meum irritũ fecit. Dixit quoq; deus ad abrã. Sarai vxorem tuam: nõ vocabis sarai: sed Saram. Et benedicã ei: et ex illa dabo tibi filium cui benedicturus sum. Erit q; in nationes; et reges populorum orientur ex eo. Cecidit abrã i facẽ suã + et risit in corde suo dicẽs. Putasne centenario nascetur filius: et sara nonagenaria pariet. Dixitq; ad dñs. Utinã hismael viuat coã te. Et ait dñs ad abrã. Sara vxor tua pariet tibi filiũ vocabis̃q; nomen eius isaac. Et cõstituã pactũ meũ illi in fedus sempiternũ: et semini eius post eũ. Sup hismael quoq; exaudiui te. Ecce benedicam ei: et augebo eũ et multiplicabo eũ valde. Duodecẽ duces generabit: et faciã illũ in gentẽ magnã. Pactũ vero meũ statuã ad isaac: quẽ pariet tibi sara tpe isto in ano altero.

Als+ ad

Cũq; finitus esset sermo loquentis cũ eo: cessit deus ad abrã. + Tulit aũt abrã hismael filiũ suũ et oes vernaculos domꝰ suæ: natosq; quos emerat: et cũctos mares ex oib⁹ viris domus suæ. Et circũcidit carnẽ preputij eorũ statim in ipso die sicut ꝓceperat ei deus. Abrã nonagẽtarꝰ nouẽ erat annoũ q̃ circũcidit carnẽ pputij suũ: et hismael filius suꝰ tredecim anos iplerat tpe circũcisionis suæ. Sadẽ die circũcisus est abrã + hismael filiꝰ eꝰ et oes viri domꝰ illius: tã vernaculi q̃ empti ex alienigena parit circũcisi sũt.

C.C.S. De angelorũ ppe abrã apparitione: ꝓcreatio cõceptus + partus pmissi filii: pcreatione: ridẽtis sare increpatione: subuersionis sodomie reuelationis: et abrahe pro eius habitatori bus intercessione. Capitulũ.xviii.

Z 16.

Apparuit aũt ei dñs i cõuallẽ mãbre sedẽti in ostio tabernaculi sui in ipo feruore dei. Cũq; eleuasset oculos, apparuerũt ei tres viri stantes ppe eum. Quos cũ vidisset: cucurrit in occursum eorũ de ostio tabernaculi suũ: adorauit in terra + dixit. Dñe si inueni gratiã in oculis tuis ne trãseas seruũ tuũ

s+nõ

sed afferã paucillũ aq + lauent pedes vestri: reqescite sub arbore. Ponãq; + buccellã panis: et pforte + cor: vestrũ postea trãsibitis. Idcirco eũ declinastis ad seruũ vestrũ. Qui dixerunt.

Fac vt locutus es. Festinauit abrã in tabernaculũ ad sarã: dixitq; ei. Accelera: tria sata sile cõmisce + fac subcineritios panes. Ipse vero ad armentum cucurrit + tulit inde vitulum tenerrimũ + optimũ: deditq; puero q̃ festinauit + coxit illũ. Tulit quoq; butyrum + lac + vitulum quẽ coxerat: + posuit coram eis. Ipse vero stabat iuxta eos sub arbore. Cũq; comedissent dixerant ad eũ. Ubi est sara vxor tua. Ille respondit. Ecce in tabernaculo est. Cui dixit. Reuertẽs veniam ad te pro isto vita comite: habebit filium sara vxor tua. Quo audito: sara risit post

B

ostiũ tabernaculi. Erant aũt ambo senes procedẽsq; ætatis: + desiserãt fa

o.6.b. ri fieri muliebris. Que risit occulte dicens. Postq̃ cõsenui + dño meus vetu

D

lus est: volupt. mi operam dabo? Dixit aũt dñs ad abrã. Quare risit sara dicẽs. Num vere parturia sum ann⁹? Nunq̃d deo quicq̃ est difficile? Juxta conditũ reuertar ad te hoc eodem tẽpore vita comite: + habebit sara filiũ. Negauit sara dicens. Non risi timore perterrita. Dñs aũt. Nõ est inq̃t ita sed risisti. Cum ergo surrexissent inde viri: direxerũt oculos vtra sodomã: + abrã simul gradiebatur deducẽs eos. Dixitq; dñs. Nũ celare poterõ abrã quæ gestur⁹ sum cũ futurus sit in gentem magnã ac robustissimam: + benedicẽdæ sunt in illo oẽs nationes terræ. Scio eũ ꝓceptur⁹ sit filiis suis + domui suæ posse̅nt custodiant viã dñi et faciant iudicium + iustitiam vt adducat dñs ꝓper abrã omnia: quæ locutus est ad eum. Dixit iraq; dñs. Clamor sodomorũ + gomorre multiplicatus est: + peccatũ eorũ aggrauatũ est nimis. Descẽdam + videbo vtrũ clamorem quirenit ad me opere cõplerint: an nõ est itaq̃ sciã. Conuertẽsq; se inde + abierũt sodomam. Abrã vero adhuc stabat coã dño + appropinquans ait. Nunquid pdes iustum cum impio. Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate perdant simul: + non parces loco illi ꝓper quinquaginta iustos si fuerint in eo? Absit a te vt rem hanc facias: + occidas iustum cũ impio: fiatq; iustus sicut ipius. Non est hoc tuũ q̃ iudicas omnẽ terram. Nequaq̃ facias iudiciũ hoc. Dixitq; dñs ad eũ. Si inuenero sodomis q̃nquaginta iustos in medio ciuitat̃: dimittam omni loco p[illegible] Respondit abrã ait. [illegible] ad dñm [illegible] Quid si minus [illegible] quadra[illegible] si inuenero ibi [illegible] Et ad[illegible] si inuenero [illegible] quadra[illegible] est [illegible] quadragint[illegible] Rogo (inq̃t) [illegible] loquar [illegible] Nõ [illegible] id [illegible] vita [illegible] loquar [illegible] meam. Quid si ibi inu[illegible] viginti? Ait. Non [illegible] propter viginti. Obsecro (inquit) ne trascatis dñe: si loquar adhuc semel. Quid si inuenti fuerint ibi decem? Dixit. Nõ delebo ꝓpter

2.q.1. dens. De accu. c. qñ. a. ꝛ c cũ oi lect. Jone.1.a 11.dist.c. catholice 8.q.1. morses. de limo. licet hels

C

D

becem. Adhuc ipso postq; cessauit loqui ad abiaã: ecce ille reuersus est l locũ suũ.

C.C.S. De angelor ad sodomam adnũtu eorũq; per loth inuitatiõe: ipsius q; liberatiõe: ciuitatis subuersiõe: vxoris loth punitiõe: subuersiõis ab abiaã peceptione: saluatiõis loth rõne incestu loth occasione: peccatiõe: filiorũ cõceptione atq; partu.

Cap. xix.

Venerũtq; duo angeli sodomã vespe: sedẽte loth l foribꝰ ciuitatis. Qui cũ vidisset eos surrexit et iuit obuiã eis: adorauitq; pnꝰ l terrã: dixit. Obsecro dñi: declinate l domũ pueri vestri: manete ibi l cuate pedes vestros: et mane ꝓficiscemini iuxta vestrã. Qui dixerũt. Minime sed l platea manebimꝰ. Cõpulit illos oppido: vt diuerterẽt ad eũ. Ingressiq; domũ illiꝰ: fecit pulmũ: coxit azimam: comederũt. Priꝰ aũt q̃ irẽt cubitũ: viri ciuitatis vallauerũt domũ illiꝰ a puero vsq; ad senẽ: omis ppls simul. Vocauerũtq; loth: et dixerũt ei. Vbi sunt viri q̃ introierũt ad te nocte Educ illos huc: vt cognoscamꝰ eos. Egressꝰ ad loth post tergũ accludẽs ostiũ: ait. Nolite qso fratres mei: nolite malum hoc facere. Habeo duas filias: q̃ nõdũ cognouerũt virũ. Educã eas ad vos: et abutimini eis sicut vobis placuerit: dũmodo viris istis nichil mali faciatis: q; ingressi sunt sub ombra culminis mei. At illi dixerũt. Recede illuc. Et rursus. Ingressus es (inq̃t) vt aduena hospitalem. Nũqd vt iudices? Te ergo ipm magis q̃ hos affligimꝰ. Vimq; faciebãt loth vehementissime. Iãq; ppe erat: vt efringerẽt fores: ecce miserũt manũ viri: et introduxerũt ad se loth: clauseruntq; ostiũ: et eos q̃ foris erãt percusserũt cecitate a minimo vsq; ad maximũ: ita vt ostiũ inuenire nõ possent. Dixerũt aũt ad loth. Habes hic quẽpiam tuos: genẽ: aut filios aut filias? Educ q̃ tui sunt educe de vrbe hac. Delebimꝰ enim locũ istũ: eo q̃ ingrauerit clamor eorũ coram dño q̃ misit nos: vt pdamꝰ illos. Egressus itaq; loth: locutꝰ est ad generos suos q̃ acceperant filias eius: et dixit. Surgite egredimini de loco isto: q: deleditꝰ dñs ciuitatẽ hãc. Et visus est eis quasi ludẽs loq̃. Cũq; esset mane cogebãt eũ ãgeli: dicẽtes. Surge tolle vxorẽ tuã: et duas filias q̃s habes: ne et tu pariter pereas l scelere ciuitatis. Dissimulãte illo: apprehẽdẽrũt manũ eius: et manus vxoris ac duarũ filiarũ eius: eo q̃ parceret dñs illi: educeruntq; eũ: et posuerũt extra ciuitatem. Cũq; iam eos iuxta ad eũ dicẽtes. Salua animã tuã. Noli respicere post tergũ: nec stes in oi regiõe: sed l mõte saluũ te fac: ne et tu simul pereas. Dixitq; loth ad eos. Quaso dñe mi: quia inuenit seruꝰ tuꝰ gratiã coram te: magnificasti gloriã et misericordiã tuam quã fecisti mecũ vt saluares animã meã: nec possum in mõte saluari: ne forte apprehẽdat me malũ: et moriar. Est ciuitas hic iuxta ad quã possum fugere parua: et saluabor in ea. Nũqd nõ modica est et viuet anima mea? Dixitq; ad eũ. Ecce et in hoc suscepi pces tuas vt nõ subuertã vrbẽ ꝓ qua locutꝰ es. Festina et saluare ibi: q: nõ potero facere q̃q̃: donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatũ est nomẽ vrbis illius Segor. Sol egressus est sup terrã: loth ingressus est Segor. Igitur dñs pluit super sodomã et gomorrã sulphur et ignẽ a dño de celo: et subuertit ciuitates has: et omnẽ circa regionẽ vniuersos habitatores vrbiũ et cũcta terre virentia. Respiciensq; vxor eius post se: versa est in statuã salis. Abiaã aũt sp̃ surgẽs mane vbi steterat prius cũ dño intuitꝰ est sodomã et gomorrã et vniuersam terrã regionis illius. Vidit q; ascẽdẽtẽ fumũ de terra quasi fomacis fumũ. Cũ eũ subuertẽret dñs ciuitates regiõis illius: recordatus est abiae: et liberauit loth de subuersione: vbi in qb̃ habitauerat. Ascẽdit q; loth de Segor: et mãsit in mõte: duo quoq; filie eius cũ eo. Timuerat enim manere in Segor. Et mãsit in spelũca ipse et due filie eius. Dixitq; maior ad minorẽ. Pater noster senex est: nul lus virorũ remãsit in terra: q̃ possit ingredi ad nos iuxta morẽ vniuersę terre. Veniamus: bibamus cũ vino dormiamusq; cũ eo: et seruare possimꝰ ex patre nostro semẽ. Vbi dederunt itaq; patri suo bibere vinũ nocte illa. Et ingressa est maior: dormiuitq; cũ patre. At ille non sensit: nec quando accubuit filiarũ ei: nec quando surrexit. Altera quoq; die dixit: maior: ad minorẽ. Ecce dormui heri cũ pre meo. Demꝰ et bibere vinũ: etiã hac nocte: et dormies cũ eo: vt saluemꝰ semẽ ex patre nro. Vbi dederunt: et illa nocte patri suo ꝓbiberũt vinum. Ingressaq; minor filia dormiuit cum eo: nec tunc qdem sensit quãdo cõcubuerit: vel qñ illa surrexit. Cõceperũt ergo duę filie loth de pre suo. Peperitq; maior filiũ: et vocauit nomẽ eius Moab. Ipse est pat Moabitarũ vsq; l hodiernũ diẽ. Minor q̃q̃ peperit filiũ: et vocauit nomẽ eius Ben ammi: ipse est pat filiorũ Ammon hodie.

C.C.S. De abiae peccatiõe: vxoris eius: per abimelech ablatiõẽ: dei primi ratiõe: abimelech excusatione: vxoris abiae restitutione: et ipsius pro abimelech oratione. Capitulum xx.

Profectꝰ inde abiaã l terã australẽ habitauit inter cades et sur: et peregrinatꝰ est l gerar. Dixitq; de sara vxore sua soror: mea est. Misit ergo abimelech rex gerare: et tulit eã. Venit aũt deꝰ ad abimelech p somniũ nocte: ait illi. En morieris: ppter mulierẽ quã tulisti. Habet enim virũ. Abimelech vero nõ tetigerat eã: ait. Dñe ne quidẽ ignorãtẽ iustã infẽdis? Nõne ipse dixit mihi. Soror: mea est. Et ipsa ait. Frater meꝰ. In simplicitate cordis mei: et mũdicia manuũ meãrũ feci hoc. Dixitq; ad eũ deꝰ. Et ego scio q̃ simplici corde feceris: ideo custodiui te ne peccares l me: et nõ dimisi vt tãgeres eã. Hãc ergo redde viro suo: quia prophẽta est: vt oret pro te: q̃ ppha ẽt: vives. Si aũt nolueris reddere: scito q̃ morte morieris tu et omia q̃ tua sunt. Surgẽsq; de nocte cõsurgẽs abimelech: vocauit omes seruos suos: et locutꝰ est vniuersa verba hec in auribus eorũ. Timuerũtq; omes viri valde. Vocauit aũt abimelech etiam abiaã: dixitq; ei. Quid fecisti nobis: q̃d peccauimꝰ in te: q̃q̃ induxisti super me: et super regnũ meũ peccũ grãdẽ? Quę nõ debuisti facere: fecisti nobis. Rursumq; expostulans ait. Quid vidisti vt hoc faceres? Ridit abiaã. Cogitaui mecũ dicẽs. Forsitã nõ est timor dei in loco istoꝰ: et interficiẽt me ppter vxorẽ meã. Alias aũt vere soror: mea est filia patris mei: non filia matris meę: duxi eã in vxorẽ. Postq; aũt eduxit me deꝰ de domo patris mei: dixit ad eã. Hãc misericordiam facies mecũ. In omi loco ad quẽ ingrediemur dices q̃ frater tuꝰ sim. Tulit igitur abimelech oues et boues et seruos et ancillas: et dedit abiaã. Reddiditq; illi sarã vxorẽ suã et ait. Terra coram vobis est: habitaq; vbi placuerit habitare. Sorori aũt dixit. Ecce mille argẽteos dedi fratri tuo: hoc erit tibi l velamẽ oculorũ ad oẽs q̃ tecũ sũt: rẽdẽsq; perfecte ris: memẽto te deprehẽdẽsq;. Oratę aũt deꝰ abiaã sanauit deꝰ abimelech et vxorẽ eius: et ancillas eius: et pepererunt. Conclusus erat enim deus omnẽ vulvã domꝰ abimelech propter saram vxorem abiae.

C.C.S. De filii abiae gestatione circũcisiõe et ablactatiõe: ancille et filii eius abiectiõe: abimelech federis cũ abiaã petitiõe abiae rũsione: et abimelech fœderatiõe atq; federis pactiõe. Capitulum xxi.

Iuxta aũt deꝰ sarã sicut pomisserat et impleuit quę locutus est. Concepitq; et peperit filium Ioseph. 24 in senectute sua tẽpore a quo pdixerat ei deꝰ. Vocauitq; abiaã nomẽ filii suiq̃ nati et sara Isaac: circũcidit eũ octauo die: sicut preceperat ei deꝰ cũ centum esset annorũ. Hac ppe etate patris nati ẽ Isaac. Dixit sara. Risum fecit mihi deꝰ: q̃q̃ audierit corridebit mihi. Rursũq; ait. Quis auditurꝰ crederet abiaã: q̃ sara lactaret filius quãdũ: q̃ peperit ei tã senẽ? Creuit igitur puer: et ablactatꝰ ẽ. Fecitq; abiaã grã magnã: q̃q̃ ablactatꝰ est. Ro. 9.b. Bal. 4.b. Cũq; vidisset sara filiũ agar egyptie ludẽtẽ cũ Isaac filio suo: dixit ad abiaã. Gal. 56. Eice ancillam hanc et filiũ eius. Nõ ismael cũ erit heres filius ancille cum filio meo Isaac. Dure accepit hoc abiaã ꝓ filio suo. Cui dixit deꝰ. Nõ tibi videatur asperum sup puero et super ancilla. Oia quę dixerit tibi sara audi: et ro. 6.b. Ro. 2. c. 2. q. 4. recta. 6. dicat. vocem eius: q: in Isaac vocabitur tibi semen. Sed et filiũ ancille faciã gentem magnã: quia semen tuũ est. Surrexit itaq; abiaã manẽ tollẽs panẽ et vtrẽ aque: imposuit scapule eius: tradidit eũ puerũ et dimisit eum. Qui cum abiisset errabãt l solitudẽ de Bersabee. Cumq; cõsumpta esset aq̃ in vtre abiecit puerũ sub arbore q̃ idi erat et abiit. Sedit q; e regione: put ictum potest arcus iacere. Dixit enim. Nõ videbo morientẽ puerũ. Et sedẽs cõtra leuauit vocẽ suam et fleuit. Exauditꝰ aũt deꝰ vocẽ pueri. Vocauitq; ãgelꝰ dñi agar de celo dicẽs. Quid ag̃ agar? Noli timere. Exauditꝰ enim deꝰ vocẽ pueri de loco in q̃ ẽ. Surge: tolle puerum et tene manu illius: q: in gentem magnã faciã eũ. Aperuitq; deꝰ oculos eius. Quę vidẽs puteũ aq̃ abiit et impleuit vtrẽ de aq̃ potauitq; puero biberẽ: fuit cũ eo. Qui creuit et moratꝰ est in solitudine factusq; ẽ iuuenis sagittariꝰ.

Celꝰ creter rex pĩ saturni. clarei.

Damasc. cõdit.

Zu. 24.

Deu. 14. qõ ait. 7. q. 1. aduersus. §. hic 32. q. 7. offerebat ato + pm Diacutũ. 42. di. hospitalem. 37. q. 2. c. gressus

Iudith. 10. f. 3. q. 5. ca. accusato reo. n. 7. q. 6. legges. 2. pe. 2. d 4. re. 6. d. 27. q. 2 c. gressi c. priusq;

Sap. 10. 8.

habitauitq; in deserto pharan: accepit illi mx fua vxorē de terra egypti.
Sodē tpe dixit abimelech ⁊ phicol princeps exercitꝰ eiꝰ ad abiaã. Deꝰ tecū e
in omnibus q̄ agis. Juga ergo p deum ne noceas mihi ⁊ posteris meis stirpi
q̄ mee: sz iuxta miaz quã feci tibi misericordiam mihi ⁊ terre i qua vsatꝰ es ad
uena. Dixitq; abiaã. Ego iurabo. Et increpauit abimelech ꝓpter puteuz aq̄
quē vi abstulerāt serui eiꝰ. Respondit q̄ abimelech. Nesciui q̄s fecerit hāc
rē. Sz tu nō idicisti mihi: ⁊ ego nō
audiui ꝑter hodie. Tulit itaq; abiaaz oues ⁊ boues: ⁊ dedit abimelech. Percusserūtq; ābo fedꝰ. Et statuit abiaã septē agnas gregis seorsū. Cui dixit abimelech. Quid sibi volunt septē agne iste: q̄s stare fecisti seorsū? At ille. Septē (inq̄t) agnas accipies de manu mea: vt sint mihi in testimoniū: q̄m ego fodi puteū istū. Idcirco vocatꝰ è loc⁹ ille bersabee: q: iusiurauerunt ⁊ fuerūt fedꝰ p puteo iuramēti. Surrexit aūt abimelech ⁊ phicol princeps exercitꝰ eiꝰ. reuersiq; sūt i terrā palestinorū. Abiaã vo plãtauit nemꝰ i bersabee: inuocauit ibi nomē dñi dei eterni: et fuit colonus terre palestinorum diebus multis.

Cc.S. De abiac ad isaac imolādi tē
tatiōe festina eiꝰ ad hoc ꝓparatiōe:
imolatiōis ichoatiōe: cōsūmatiōis
pbatiōe: iuriētis p isaac oblatiōe: p
missiōis abiac cōfirmatiōe: ⁊ plifica
tiōis ffis eiꝰ nūciatione. Capm. xxii.

Que postq̄ gesta sunt: tē
tauit deus abiaã ⁊ dixit
ad eu. Abiaã abiaã. At
ille ait, ōdit. Ad suz. At
illi. Tolle filiū tuum vni
genitū quē diligis isaac
vade i terrā visionis: atq; ibi offeres
+ eū in holocaustū sup vnū mōtum
quē monstrauero tibi. Igit abiaã de
nocte cōsurgēs strauit asinuz suū du
cēs secū duos iuuenes et isaac filium
suū. Cūq; cōcidisset ligna in holocau
stū abiit ad locū quē ꝓceperat ei deꝰ.
Die aūt tertio: eleuatis oculis: vidit lo
cū procul dixitq; ad pueros suos. Expe
ctate hic cū asino: ego ⁊ puer illuc vsq;
ꝓgrādes: postq; adorauerimꝰ reuertemur ad vos. Tulit q̄q; ligna holocaustii: ⁊ posuit sup isaac filiū suū:
ipe vo portabat in manibꝰ ignē ⁊ gladiū. Cūq; duo pergerent simul dixit
isaac patri suo. pater mi: At ille re-

Iudith 8.c. Heb. 11.d 22.q.2. §. illi dicit. §. abiaã ⁊. §. asinū Alo+ offer. 23.q.5. si non licet §. Ite nō occides. Ite c. ler eterna. q. 8. c. occidit.

spondit. Quid vis filii? Ecce (inquit) ignis ⁊ ligna: vbi est victima holocausti. Dixit aūt abiaã. Deꝰ pūdebit sibi victimā holocausti fili mi. Pergebant ergo pariter ⁊ venerūt ad locū quē ostenderat ei deus. In quo edificauit altare ⁊ desuper ligna cōposuit. Cūq; colligasset isaac filiū suum: posuit eū i altare sup struē lignoꝝ. Extēditq; manū ⁊ arripuit gladius vt immolaret filiū suū. Et ecce angelus dñi de celo clamauit dicēs. Abiaã abiaã. Qui rñdit. Ad sum. Dixitq; ei. Nō extēdas manū tuā sup puerū: neq; feceris illi quicq̄. Nūc cognouiꝰ timeas dñm: ⁊ non pepercisti vnigenito filio tuo ꝓpter me. Leuauit abiaã oculos suos: viditq; post tergū arietes inter vepres hērentē cornibus. Quē assumēs: obtulit holocaustū p filio. Appellauitq; nomen loci illius: dñs videt. Undeq; vsq; hodie dr. In monte dñs videbit. Vocauit autem angelus domini abiaã secūdo de celo dicens. Per memetipsum iurauī dicit dñs: q: recisti hanc rem: ⁊ non pepercisti filio tuo vnigenito. Benedicā tibi ⁊ multiplicabo semē tuum sicut stellas celi ⁊ velut arenā q̄ est in littore maris possidebit semē tuū portas inimicorū suorū ⁊ bnedicētur in semine tuo omnes gētes terre: q: obedisti voci mea. Reuersus est abiaã ad pueros suos: abierūtq; bersabee simul ⁊ habitauit ibi. His itaq; gestis nūciatū est abiaã: q: melcha quoq; genuisset filios nachor fratri suo hus primogenitū ⁊ buz fratrē eius ⁊ chamuel patrē syrorū: ⁊ cased ⁊ azau pheldas quoq; ⁊ iedlaf ac bathuel: de quo nata è rebecca. Octo istos genuit melcha: nachor fratri abiaã. Cōcubina vo illiꝰ nomine roma peperit thabec ⁊ gaō ⁊ thaas ⁊ maacha.

Cc.S. De sare obitu: ⁊ abiac plāctu loci: ⁊ sepulture postulatiōe: agri in quo erat duplex spelunca emptione: ⁊ sare sepultione.

Capitulū. xxiii.

Vixit aūt sara centū viginti septē annis: ⁊ mortua est i ciuitate arbee q̄ est ebron in terra chanaã. Venitq; abiaaz vt plangeret et fleret eã. Cūq; surrexisset ab officio funeris: locutꝰ est ad filios heth: dicēs. Aduena sum ⁊ pegrinꝰ apꝰ vos: date mihi ius sepulchri vobiscū vt sepeliā mortuū meū. Rñdeūtq; filii heth

dicētes. Audi nos dñe. princeps dei es apud nos in electis sepulchris nostris sepeli mortuū tuū: nullusq; te p habere poterit quin in monumēto eiꝰ sepelias mortuū tuū. Surrexit abiaã ⁊ adorauit populū terre filios videlicet heth. Dixitq; ad eos. Si placet animo vestro sepeliā mortuū meū audire me ⁊ intercedite apud ephron filius zoar: vt det mihi spelūcā duplicē quā habet in extrema parte agri suo. Pecunia dignā tradat eā mihi coram vobis i possessionē sepulchri. Habitabat autem ephron i medio filiorū heth. Rñdit q̄q; ephron aã abiaã cūctis audiētibꝰ qui ingrediebāt portā ciuitatis illiꝰ dicēs. Ne quaq̄ ita fiet dñe mi: sz tu magis ausculta q̄ loquor. Agrū trado tibi: ⁊ spelūcā q̄ in eo est presentibus filiis populi mei: sepeli mortuum tuū. Adorauit abiaã coram dño ⁊ populo terre: ⁊ locutus est ad ephron circūstante plebe eius. Quesso vt audias me. Dabo pecunia p agro: suscipe eam: ⁊ sepeliā mortuū meū in eo. Respōdit q̄q; ephron. Dñe mi audi me. Terra quaz postulas quadringētos siclos argēti pēdet. Istud est pretium inter me ⁊ te. Sz quātū est hoc. Sepeli mortuū tuū. Qd̄ audiēs abiaã: ꝓpēditq; pecuniā quā ephron postulauerat: audiētibus filiis heth: quadringentos siclos argenti ꝓbate moncte publice. Cōfirmatusq; est ager quondā ephronis in quo erat spelūca duplex respicēs mātre ⁊ ipe q̄q; spelūca: ⁊ oēs arbores eius in cūctis terminis eius p circuitū abiac in possessionē videntibus filiis heth: ⁊ cūctis qui intrabāt portā ciuitatis illius. Atq; ita sepeliuit abiaã saram vxorē suā in spelūca agri duplici que respiciebat mātre hebron i terra chanaã. Et firmata è ager ⁊ antrū q̄ erat i eo: abiac in possessionem monumēti a filijs heth.

Cc.S. De abiac seruī mittētis de accipēda filio suo vxore cōmissione: ⁊ eius ad exequēdū pfectione signi a dño petiti impletione cōsensus parentuz requisitiōe puelle abductiōe: ipsiusq; ab isaac in vxorē acceptiōe. Ca. xxiiii.

Erat aūt abiaã senex dierumq; multorū: ⁊ dñs in cūctis bñdixerat ei. Dixitq; ad seruū senioremꝰ domus sue qui preerat omnibus que habebat. Pone manū tuā subter femur meū vt adiurē te p dñm deū celi terreq; vt non accipias vxorē filio meo de filiabꝰ chanaan: inter quos habito sed ad terrā ⁊ cognationē meā pficiscaris: ⁊ inde accipias vxorē filio meo isaac. Respōdit seruus. Si noluerit mulier venire mecū in terrā hāc nūquid reducere debeo + filiū tuū ad locū de quo tu egressus es. Dixitq; abiaam. Cauē ne q̄ā reducas filiū meū illuc. Dñs deus celi ⁊ terre qui tulit me de domo patris mei: ⁊ de terra natiuitatis mee qui locutus est mihi: ⁊ iurauit dicēs. Semini tuo dabo terrā hāc: ipse mittet angelū suū coram te: ⁊ accipies inde vxorē filio meo. Si autem mulier noluerit sequi te non teneberis iuramento: filium meum tantuz ne reducas illuc: posuit ergo seruus manum sub femore abiaam domini sui: ⁊ iurauit illi super sermone hoc. Tulitq; de camelis de grege dñi sui ⁊ abiit: omnibus bonis eius portans secum. profectusq; pperexit i mesopotamiā ad vrbē nachor. Cūq; camelos fecisset accumbere extra oppidū iuxta puteū aque vespere eo tēpore quo solēt mulieres egredi ad hauriendā aquā: dixit. Dñe deus domini mei abiaã occurre obsecro mihi hodie: ⁊ fac miaz cū dño meo abiaã. Ecce ego sto prope fontem aque: ⁊ filie habitatorum huius ciuitatis egredient ad hauriēdā aquā. Igit puella cui ego dixero. Inclina hydriā tuā vt bibā: illa rēspōderit. Bibe: quin ⁊ camelis tuis dabo potūnā: est quā preparasti seruo tuo isaac: ⁊ p hoc intelligā q̄ feceris misericordiā cū dño meo. Necdū intra se verba cōpleuerat: ⁊ ecce rebecca egrediebat filia bathuel filii melche vxoris nachor fratris abiaã habens hydriaz in scapula: puella decora nimis virgoq; pulcherrima: ⁊ incognita viro. Descēderat aūt ad fontem ⁊ impleuerat hydriā ac reuertebat. Occurritq; ei seruus: ⁊ ait. Pauxillum aque mihi ad sorbēdū prebe de hydria tua. Que rñdit. Bibe dñe mi. Celeriterq; deposuit hydriā super vlnā suā: ⁊ dedit ei potū. Cūq; ille bibisset: adiecit. Quin ⁊ camelis tuis hauriā aquā donec cūcti bibāt. Effundensq; hydriam in canalibus recurrit ad puteū vt hauriret aquas: ⁊ haustā omnibus camelis dedit. Ille autem contēplabatur eam tacitus: scire volens vtrum prosperēt suum fecisset deus an non. Postq;

Iudith 9.a.

autē biberūt camelī: tulit vir inaures aureas: appēdētes siclos suos et armillas totidem pondo siclorū decē. Dixitq; ad eā. Cuius es filia? Indica mihi. Est ne domo patris tui locus ad manducandum? Que rēspōdit. Filia sum bathuelis filij nachor: quē peperit ei melcha. Et addidit dicēs. Palleis rū quoq; et fenū plurimū est apū nos: et locū spatiosū ad manēdū. Inclinauit se homo: et adorauit dōm: dicens. Benedictus dōs deus dōni mei abraam: qui nō abstulit miam et veritatē suam a dōno meo: et recto itinere me perduxit in domū fratris dōni mei. Cucurrit itaq; puella: et nūciauit in domū matris suē: ea quē audierat. Habebat autē rebecca fratrē nomē laban: qui festinus egressus est ad homines vbi erat fons. Cumq; vidisset inaures et armillas in manibus sororis suē: audisset cūcta vba referētis: hec locutus est mihi homo: venit ad virū qui stabat iuxta camelos: ppe fōtē aq: dixitq; ad eū. Ingredere benedicte dōni. Cur foris stas? preparaui domū et locum camelis tuis. Et introduxit eum in hospitium: ac destrauit camelos: deditq; paleas et fenum et aquam ad lauādos pedes camelorū: et vinū q̄ venerāt cum eo. Et apposita est in conspectu eius panis. Qui ait. Nō comedā donec loqr sermōes meos. Rūdit ei. Loqre. At ille. Seruus (inq̃t) abraā sum. Et dōs benedixit dōno meo valde: magnificatusq; est: et dedit ei oues et boues: argētū et aurū: seruos et ancillas: camelos et asinos. Et peperit sara vxor dōni mei filiū domino meo in senectute sua: deditq; illi oia que habuerat. Et adiurauit me dōs meus dicens. Non accipies vxorē filio meo de filiabus chanaan: quārū terra habitor: sed ad domū patris mei pergēs: de cognatione mea accipies vxorē filio meo. Ego vero respōdi dōno meo. Quid si noluerit venire mecū mulier? Dōs ait in cuius cōspectu ambulo: mittet angelū suū tecum et diriget viā tuā: accipiesq; vxorem filio meo de cognatione mea: et de domo patris mei. Innocens eris a maledictione mea: cum veneris ad propinquos meos: et non dederint tibi. Veni ergo hodie ad fontē aque: et dixi. Dōe deus dōni mei abraā si direxisti viam meā in qua nūc ambulo: ecce sto iuxta fontē aque: virgo que egredietur ad hauriendā aquā: audierit a me. Da mihi paululū aque ad bibendū de hydria tua: et dixerit mihi. Et tu bibe: et camelis tuis hauriam: impleta est mulier quā preparauit dōs filio dōni mei. Dumq; hec tacitus mecū volueres: apparuit rebecca veniēs cū hydria quā portabat in scapula descendēsq; ad fontem et hausit aquā: et ait ad eā. Da mihi paululū bibere. Que festinās deposuit hydriam de humero: et dixit mihi. Et tu bibe: et camelis tuis tribuā potū. Bibitq; adaquauit camelos. Interrogauiq; eam: et dixi. Cuius es filia? Que respondit. Filia bathuelis sum filij nachor: quem peperit ei melcha. Suspendi itaq; inaures ad ornandā faciem eius: et armillas posui in manibus eius. Pronusq; adorauī dōm: benedicēs dōno meo: dōi mei abraā: qui perduxit me recto itinere: vt sumerem filiam fratris domini mei filio eius. Quōdcūq; ergo facietis misericordiā et veritatē cū domino meo: indicate mihi: si autem aliud placet: et hoc dicite mihi: vt pradam ad dexteram siue ad sinistram. Respōdēruṇt laban et bathuel. A dōo egressus est sermo. Nō possumus extra placitū eius quicē aliud loqui tecū. En rebecca coram te est: tolle eam: et proficiscere: et sit vxor filij domini tui sicut locutus est dominus. Quod cum audisset puer abraā: procidens adorauit in terram dominum. Prolatisq; vasis argenteis et aureis: ac vestibus: dedit ea rebecce pro munere. Fratribus quoq; eius et matri dona obtulit. Initoq; conuiuio: cōcēsēs pariter et bibentes manserunt ibi. Surgens autē mane locutus est puer. Dimittite me: vt adā ad dōs meū. Respōderūt frater eius et mater. Maneat puella saltē decē dies apud nos: et postea proficiscetur. Rolite (ait) me retinere: q̄ dōs dirit viā meā. Dimittite me: vt pergas ad dōm meum. Et dixerūt. Vocemus puellā: et quēramus ipsius voluntatē. Cūq; vocatā esset: sciscitati sunt. Vis tre cū hoc isto? Que ait. Vadam. Dimiserunt ergo eā: et deleo: ā nutrice illius. seruū q; abraam: et comites eius: imprecātes ppera sorori suē atq; dicētes. Soror nostra es. Crescas mille millia: et possideat semē tuū portas inimicorū suōrū. Iam rebecca et puelle illius ascēdēs camelis secute sunt virū: festinū reuertebat ad dōs suū. Eo autē tpe deambulabat isaac p viā q̄ ducit ad puteū iuxta

nomē est viuētis: vidētis. Habitabat cū in terra australis: egressus fuerat ad meditādū in agro iclinare iā die. Cūq; leuasset oculos: vidit camelos venientes procul. Rebecca q̄q; cōspecto isaac descēdit de camelo: et ait ad puerum. Quis est ille homo qui venit p agrū in occursū nobis? Dixitq; ei. Ipse est dōs meus. At illa tollens cito pallium suū operuit se. Seruus autē cuncta que gesserat narrauit dōno suo isaac. Qui introduxit eā in tabernaculū sare matris sue: et accepit eā: vxorē: et dilexit eā: vt doloresm q̄ ex morte matris eius acciderat temperaret.

C.C.S. De abiac cū alia vxore filiorū: et pereatione: de obitu ipsi: et sepultura: ysmaelis q̄q; bū maclis recapitulatio: de prolis isaac multiplicatione: natorum conuersatione: atq; primogenitorum translatione. Capitulum. xcv.

Abraā vero aliā duxit vxorē nōe cethurā que peperit eis zūri: et iecsan et madā et madian et isbocheth et Jesan q̄q; genuit saba dadā. Filij dadā fuerūt assurim et latussim et laomin. At vero ex amadian ortus est epha et alpher et enoch et abida et eldaa. Omes hi filij cethure. Deditq; abraā cuncta que possederat Isaac: filijs autem cōcubinarū largitus est munera. Et separauit eos ab isaac filio suo dum adhuc ipse viueret ad plagā orientalem. Fuerunt aūt dies vite abraae cētū septuaginta q̄q̄nq̄ annōr: deficēs mortu: est senectute bōa p̄ueteq; etatis: et plenu: dierū: cōgregatusq; est ad ppm suū. Et sepelierūt eū isaac et hismael filij sui in spelunca duplici: q̄ sita est in agro ephōis filij seor: ethei e regione mādre: quā emerat a filijs heth. Ibi sepultus est ipse: et sara vxor eius. Et post obitū illius bēdixit deus isaac filio eius: q̄ habitabat iuxta puteum nole viuētis et vidētis. Hē sunt generationes hismael filij abraae: quē peperit ei agar egyptia famula sare: et hec nola filiorū eius vocabulis et gēnationibus suis. Primogenitus hismaelis nabaioth: deinde cedar: et abdeel et mabsam: masma q̄q; et duma et masa adad: themat iacur et naphis: et cedma. Isti sunt filij hismael: et hec nola p castella et oppida eorū duodecim principes tribuū suarū. Et facti sunt anni vite hismaelis cētū triginta septē dies: deinde mortu: est apposita ad ppm suū. Habitauit autē ab euila vsq; sur q̄ respicit egyptū ire ēsitu: assirios. Coā cūctis fratribus suis obiit. Hē q̄q; sunt filiationes isaac filij abraā. Abraā genuit isaac. q̄ cum quadragita esset annor: duxit vxorē rebeccā filiam bathuelis syri de mesopotamia sororem labā. Deprecatusq; est isaac dōm pro vxore sua: eo q̄ esset sterilis. Qui exaudiuit eū: dedit conceptū rebeccē: sed collidebāt in vtero eius pauli. Que ait. Si sic mihi futura erat: q̄d necesse fuit cōcipere? perrexitq; rebecca vt cōsuleret dōm: qui respōdēs: ait. Duo gentes sunt in vtero tuo: duo ppli ex vtero tuo diuidētur: populusq; populū superabit: et maior seruiet minori. Iam tēp̄ parēdi aduenerat: ecce gemini in vtero eius reperti sunt. Qui primus egressus est rufus erat: tot̄ i mo rē pelis hispidus: vocatūq; est nomē eius esau. Protinu: alter egrediēs plātā fratris tenebat manu: idcirco appellauit eum iacob. Sexagenarius erat isaac q̄n nati sunt pauli. Quibus adultis factus est esau vir gnarus venādi: et homo agricola: iacob aūt vir simplex habitabat in tabernaculis. Isaac amabat esau eo q̄ de venatione sua illi vescerētur: rebecca diligebat iacob. Coxit aūt iacob pulmentum ad quē cū venisset esau de agro lassus ait. Da mihi de coctione hac rufa: quia oppido lassus sum. Quē ob causā vocatū est nomen eius edō. Cui dixit iacob. Vende mihi primogenita tua. Ille respōdit. En morior: quid mihi p̄derit primogenita? Ait iacob. Iura ergo mihi. Iurauit ei esau: et dēdidit primogenita: et sic accepto pane et lētis edulio comedit: et bibit: et abiit paruipēdens q̄ primogenita vendidisset.

C.C.S. De peregrinatione isaac in gerar: de iurgio pro puteis: et de federe cum abimelech. Capitulum. xcvi.

Ita autē fama sup terram post eā sterilitatē q̄ accidерat i diebus abraā: abiit isaac ad abimelech regē palestinor in gerara. Apparuitq; ei dōs: et ait. Ne descēdas in egyptum sed quiesce in terra q̄m dixero tibi: peregrinare in ea: eroq; tecū: et bēdicā tibi. Tibi enī et semini tuo dabo vniuersas regiones has: complens iuramētū q̄d spōdēdi abraā patri tuo: et

multiplicabo semen tuũ sicut stellas
celi: daboq; posteris tuis vniuersas
regiões has: et bñdicentur in semine tuo
oẽs gẽtes terre: eo q obedierit abraã
voci mee: et custodierit precepta et mã
data mea: et cerimonias legesq; seruauerit.
Mãsit itaq; isaac in gerar. Qui
cũ interrogaretur a viris loci illi⁹ sup
vxore sua rñdit. Soror mea ẽ. Timuerat
enĩ cõfiteri q sibi esset sociata cõ
iugio: reputãs ne forte interficerẽt eũ
B ppter illi⁹ pulchritudinẽ. Cũq; pertrãsissent
dies plurimi et ibidẽ moraret
pspiciens abimelech rex palestinorũ
per fenestrã vidit eũ iocãtẽ cũ rebecca
vxore sua: et accersito eo ait. Perspicuũ
est q vxor tua sit: cur mentitus es
eã sororẽ tuam esse? Rñdit. Timui ne
C morerer ppt eã. Dixitq; abimelech.
Quare iposuisti nobis. Potuit coire
quispiã de populo cũ vxore tua: et induxeras
sup nos grãde peccatũ. Precepitq;
oĩ populo dicẽs. Qui tetigerit
hoĩs hui⁹ vxorẽ morte morieẽ.
Seminauit aũt isaac ĩ terra illa: et inuenit
ĩ ipso anno cẽtuplũ. Bñdixitq;
ei dñs: et locupletat⁹ est hõ: et ibat pficiens
atq; succrescẽs: donec magnus
vehemẽter effect⁹ est: habuit quoq; possessiones
ouiũ et armẽtorũ et familie
plurimũ. Ob hoc inuidẽtes ei palestini
oẽs puteos quos foderãt serui pris
illi⁹ abraã: illo tpe obstruxerunt: implentes
humo: intantũ vt ipe abime
D lech diceret ad isaac. Recede a nobis
qm potentior nostri factus est valde.
Et ille descẽdẽs vt veniret ad torrẽtẽ
gerare: habitaretq; ibi rursũq; fodit
alios puteos quos foderãt serui patris
sui abraã: et quos illo mortuo olim ob
struxerant philistum. Appellauitq;
E eos eisdẽ nominib⁹ quib⁹ ante pater
vocauerat. Federũtq; in torrẽte et reperẽrũt
aquã viuã. Sed et ibi iurgiũ
fuit pastorũ gerare aduersus pastores
isaac dicentiũ. Nostra est aqua. Quã
obrem nomen putei ex eo qd acciderat
vocauit calumniã. Foderũt autẽ
et alium: et pro illo quoq; rixati sunt:
appellauitq; eũ inimicitias. Profect⁹
inde fodit alium puteũ: pro quo non
contẽderũt. Itaq; vocauit nomẽ eius
latitudo dicens. Nunc dilatauit nos
dñs: et fecit crescere sup terrã. Ascendit
aũt isaac ex illo loco in bersabee:
vbi apparuit ei dñs in ipa nocte dicẽs.
Ego sum de⁹ abraã pris tui noli timere:
quia ego tecũ sum. Benedicã tibi et

Januarius
gnat in
Italia pri
mus quo
Januari⁹
mensis.

multiplicabo semẽ tuũ ppter seruũ
meũ abraã. Itaq; edificauit ibi altare
dño: et inuocato noĩe dñi extendit
tabernaculũ: precepitq; seruis suis vt
foderẽt puteum. Ad quem locũ cum
venissent de gerar abimelech et ochozath
amicus illi⁹ phicol dux militũ
locut⁹ est eis isaac. Quid venistis ad
me hominẽ quẽ odistis: et expulistis
a vobis? Qui respõderũt. Vidim⁹ tecum
esse dñm: et idcirco nunc diximus.
Sit iuramẽtum inter nos: et ineamus
fedus: vt nõ facias nobis quicq; mali
sicut et nos nihil tuor attigimus: nec
fecimus quod te lederet: sz cum pace
dimisimus auctũ benedictione dñi.
✝ Fecit ergo eis puiuiũ: et post cibũ
et potum surgẽs mane iurauerũt sibi
mutuo: dimisitq; eos isaac pacifice in
locũ suũ. Ecce aũt venerũt in ipo die
serui isaac annũciãtes ei de puteo quẽ
foderãt atq; dicẽtes. Inuenim⁹ aquã.
Vñ appellauit eã abundãtiã: et nomẽ
vrbi impositũ est bersabee vsq; in presentẽ
diẽ. Esau vero quadragenari⁹ duxit
vxores duas iudith filiã beri ethei
et basemath filiã helõ eiusdẽ loci: que
ambe offenderãt aĩm isaac et rebecce.

¶ C. S. Pro esau benedicit iacob ex
cõsilio matris: iacob loquitur patri
qui deceptus fuit ĩ omnibus sensib⁹
excepto auditu: mater monet fugere
iacob propter odiũ fratris. Ca. xxvii.

Senuit autẽ isaac et caligauerunt
oculi eius:
et videre non poterat:
vocauitq; esau filiũ maiorẽ
et dixit ei. Fili mi.
Qui respondit. Adsum.
Cui pater. Vides inquit q senuerim:
et ignorẽ diem mortis mee. Sume arma
tua: pharetrã et arcũ et egredire
foras. Cũq; venatu aliquid apprehenderis:
fac mihi inde pulmentum sicut
velle me nosti: et vt comedam: et benedicat
tibi anima mea anteq moriar.
Quod cũ audisset rebeca: et ille abiisset
in agrũ vt iussionẽ pris expleret:
dixit filio suo iacob. Audiui patrẽ tuũ
loquẽtẽ cum esau fratre tuo: et dicẽtẽ
ei. Affer mihi de venatione tua: et fac
cibos vt comedam: et benedicã tibi corãm
dño anteq moriar. Nunc ergo fili
mi acquiesce cõsiliis meis: et pergens
ad gregem affer michi duos hedos
optimos: vt faciam ex eis escas pri tuo
quib⁹ libenter vescit: quas cũ intulerisset
et comederit: bñdicat tibi priusq

22. q. 2. Queritur. ... Esau

8

moriatur. Cui ille rñdit. Nosti q esau
frater meus hõ pilosus sit: et ego lenis.
Si attrectauerit me pater meus
et senserit: timeo ne putet me sibi voluisse
illudere: et inducat sup me maledictionẽ
pro benedictione. Ad quẽ
mater. In me sit ait ista maledictio:
fili mi tãtum audi vocẽ meã: et pgens
affer que dixi. Abiit et attulit deditq;
matri. Parauit illa cibos sicut velle
nouerat patrẽ illius et vestibus esau
valde bonis quas apud se habebat domi
induit eum: pelliculasq; hedorum
C circũdedit manibus: et colli nuda protexit.
Deditq; pulmentũ: et panes quos
coxerat tradidit. Quib⁹ illatis dixit.
Pater mi. At ille respõdit. Audio quis
es tu fili mi. Dixitq; iacob. Ego sum
primogenit⁹ tuus esau: feci sicut precepisti
mihi: surge sede: et comede de
venatiõe mea: vt benedicat mihi aĩa
tua. Rursum isaac ad filiũ suũ. Quõ
inqt tã cito inuenire potuisti fili mi.
Qui rñdit. Voluntas dei fuit: vt cito
occurreret michi qd volebã. Dixitq;
isaac. Accede huc vt tangã te fili mi: et
pbem vtrũ tu sis fili⁹ meus esau an
non. Accessit ille ad patrẽ: et palpato
eo dixit isaac. Vox quidẽ vox iacob est:
sed manus: manus sunt esau. Et non
cognouit eum: quia pilose manus similitudinẽ
maioris expresserant. Benedicens
ergo illi: ait. Tu es filius me⁹
D esau. Rñdit. Ego sum. at ille. Affer ✝
mihi inquit cibos de venatiõe tua fili
mi vt benedicat tibi aĩa mea. Quos
cũ oblatos comedisset obtulit ei etiã
vinum. Quo hausto dixit ad eũ. Accede
ad me: et da mihi osculũ fili mi. Accessit:
et osculatus est eũ. Statimq; vt
sensit vestimẽtorũ illius fragrantiã:
bñdicens ille ait. Ecce odor filii mei sicut
odor agri pleni ✝ cui bñdixit dominus.
Det tibi de⁹ de rore celi: et de
pinguedine terre abũdãtiã frumẽti:
vini et olei: ✝ et seruiãt tibi ppli: et adorent
te trib⁹. Esto dominus fratrum
tuorũ: et incuruentur ante te filii matris
tue. Qui maledixerit tibi: sit ille
maledictus: et qui bñdixerit tibi: bñdictiõibus
repleat. Vix isaac sermonẽ
ipleuerat: et egresso iacob foras: venit
esau coctosq; de venatiõe cibos intulit
patri dicẽs. Surge pat mi et comede
de venatiõe filii tui: vt bñdicat mihi
aĩa tua. Dixitq; illi isaac. Quis enim
es tu? Qui respondit. Ego sum filius
tuus primogenit⁹ esau. Expauit isaac

stupore vehemẽti: et vltraq credi potest
admirãs ait. Quis igit ille est qui dudũ
captã venationẽ attulit mihi: et comedi
ex omnibus priusq tu venires
Benedixiq; ei: et erit benedictus. Auditis
esau sermonib⁹ patris: irrugiit
clamore magno et cõsternatus: ait. Benedic
etiã et mihi pater mi. Qui ait.
Venit germanus tuus fraudulẽter: et
accepit benedictionẽ tuã. At ille subiunxit.
Iuste vocatũ est nomẽ eius iacob:
supplãtauit enĩ me in altera vice. I. q. I. nõ q̃.
Primogenita mea ante tulit: et nũc secundo
surripuit benedictionẽ meam.
Rursumq; ad patrẽ. Nunquid nõ seruasti
ait mihi benedictionẽ? Respondit
isaac. Dominum tuum illum constitui:
et omnes fratres eius seruituti
illius subiugaui. Frumento et vino et
oleo stabiliui eũ: et tibi post hec fili mi
vltra quid faciã. Cui esau. Nũ vnã inquit Heb. 12. c.
tãtũ benedictionẽ habes pater?
Mihi quoq; obsecro vt benedicas.
Cũq; eiulatu magno fleret mot⁹ isaac
dixit ad eũ. In pinguedine terre et in ✝. reg. g
rore celi desup erit bñdictio tua. Viues
in gladio et fratri tuo seruies: tẽ Abdi. I. a
pusq; veniet cũ excuties et solues iugũ
eius de ceruicib⁹ tuis. Oderat ergo
semp esau iacob pro benedicione
qua bñdixerat ei pater: dixitq; ĩ corde
suo. Venient dies luct⁹ pris mei: et occidã
iacob fratrẽ meũ. Nũciata sũt hec
rebecce. Que mittẽs: et vocãs iacob filiũ
suũ dixit ad eum. Ecce esau frater
tuus minatur vt occidat te. Nũc ergo
fili mi audi vocẽ meã: et cõsurgẽs fuge
ad labã fratrẽ meũ in arã: habitabisq;
cũ eo dies paucos donec requiescat
furor fratris tui: et cesset indignatio
eius: obliuiscaturq; eorũ que fecisti
in eũ: postea mittã et adducã te inde
huc. Cur vtroq; orbabor filio in
vno die? Dixitq; rebecca ad isaac. Tedet
me vite mee propter filias heth si
acceperit iacob vxorem de stirpe huius
terre nolo viuere.

¶ C. S. Iacob mittitur ad labã: videt
scalam vouet votum. Capitulũ. xxviii.

Vocauit itaq; isaac iacob et bñdixit eũ: precepitq; ei dicens. Noli accipere coniugem de genere chanaã: sz vade et pficiscere ĩ mesopotamiam syrie ad domum bathuel patrem matris tue: et accipe tibi inde vxorem de filiabus laban auunculi tui: deus
A 35. q. I. c. cũ igitur §. hac ita q.

autem omnipotens benedicat tibi & crescere te faciat atq; multiplicet vt sis in turbas populorū & det tibi benedictiones abiae & semi tuo post te vt possideas terram peregrinationis tue quā pollicitus es auo tuo. Cūq; dimisisset eum isaac profectus peruenit in mesopotamiam syrie ad labā filiū bathuel syri fratrē rebecce matris sue. Videns autem esau q̄ benedixisset pater suus iacob & misisset eum in mesopotamiā syrie & inde vxorem ducere: et q̄ post benedictionem preceptisset ei: dicens. Non accipies vxorem de filiabus chanaam: q̄q; obediens iacob patri & matri suis isset in syriam prosperis quoq; q̄ nō libenter aspiceret filias chanaam pater suus iuit ad hismaelem: & duxit vxorem absq; his quas prius habebat maleth filiā hismael filii abraā sororē nabaioth. Egressus iacob de bersabee: pgebat arā. + Cumq; venisset ad quēdam locū & vellet in eo requiescere post solis occubitū: tulit de lapidibus qui iacebāt: & supponēs capiti suo dormiuit in eodem loco. Viditq; in somnio scalam stantē sup terram: et cacumen illius tangens celū: angelos quoq; dei ascendentes & descendentes per eam: & dominū innixum scalae dicentem sibi. Ego sum dominus deus abraam patris tui & deus isaac. Terrā in qua dormis tibi dabo & semini tuo: erit q̄q; semen + tuū quasi pulvis terrā. Dilataberis ad orientem & occidentem et septentrionē et meridiē: & benedicentur in te & in semine tuo cūcte tribus terre. Et ero custos tuus quocūq; ieris: & reducā te in terram hanc: nec dimittā nisi cōpleuero vniuersa q̄ dixi. Cūq; ergo surrexisset iacob de somno: ait. Vere dñs est in loco iste & ego nescieba. Pauensq; q̄ terribilis est inquit locus iste: nō est hic aliud nisi domus dei & porta celi. Surgēs q̄ iacob mane tulit lapidē: quem supposuerat capiti suo et erexit in titulū fundens oleū desup. Appellauitq; nomē vrbis bethel q̄ prius luza vocabat. Vouit etiā votū: dicēs. Si fuerit dñs + mecum & custodierit me in via p quā ego ambulo & tederit michi panem ad vescendum & vestimentum ad induendū: reuersus fuero prospere ad domū patris mei: erit michi dñs in deum et lapis iste quem erexi in titulum vocabitur domus dei: cūctorumq; que dederis michi decimas offeram tibi.

Als + tharā.

Ne cōsequat locus istenō est hic aliud nisi domus dei & porta celi. Surgēs q̄ iacob mane tulit lapidē: quem supposuerat capiti suo et erexit in titulū fundens oleū desup. Appellauitq; nomē vrbis bethel q̄ prius luza vocabat. Vouit etiā votū: dicēs. Si fuerit dñs + mecum & custodierit me in via p quā ego ambulo & tederit michi panem ad vescendum & vestimentum ad induendū: reuersus fuero prospere ad domū patris mei: erit michi dñs in deum et lapis iste quem erexi in titulum vocabitur domus dei: cūctorumq; que dederis michi decimas offeram tibi.

Als + germen.

CC. 8. Venit iacob sno ad puerū et ad labā & seruit p rachel: supponit lya: & iterū seruit p rachel: lya ptuo: filios peperit rachele sterili. Cap. xxix.

Refectus ergo iacob venit in terrā orientalē: & vidit puteū in agro: tres q̄q; greges ouiū accubantes iuxta eum. Nam ex illo adaquabāt pecora et os eius grandi lapide claudebatur. Morēq; erat vt cūctis ouib⁹ cōgregatis deuolueret lapidem: et refectis gregibus rursum sup os putei poneret. Dixitq; ad pastores. Fratres. vnde estis? Qui rñderūt. De eran. Quos interrogans Rundd ait nostis laban filiū nachor? Dixerūt. Nouimus. Sanus ne est inquit? Valet inquiūt: & ecce rachel filia eius venit cū grege suo. Dixitq; iacob Adhuc multū diei superest: nec est tēpus vt reducātur ad caulas greges: date aīa potū ouib⁹: & sic eas ad pastū reducite. Qui respōderūt. Nō possumus donec ola pecora congregētur: & amoueam⁹ lapidē de ore putei: et adaquem⁹ greges. Adhuc loq̄bant: & ecce rachel veniebat cū ouib⁹ pris suis: nā gregē ipsa pascebat. Quā cū vidisset iacob: & sciret cōsobrinā suam: ouesq; labā auuncuii sui: amouit lapidē quo puteus claudebat: & adaquato grege osculat⁹ est eā. Et eleuata voce fleuit: et indicauit ei q̄ frater eēt pris sui et filij rebecce. At illa festinās nūciauit pri suo. Qui cū audisset venisse iacob filiū sororis sue occurrit + obuiam ei cōplexusq; eū: & in osculā ruens duxit in domū suam. Audiris autem causis itineris: respōdit. Os meum es: caro mea. Et postq̄ ipleti + sunt dies mensis vnij dixit ei. Num q̄ frater meus es: gratis seruies michi: dic q̄d mercedis accipias? Habebat vo duas filias nomen maioris lya: minor: appellabat rachel. Es lya lippis erat oculis: rachel decora facie & venusto aspectu: quā diligēs iacob ait. Seruiā tibi p rachel filia tua minore septē annis. Rndit laban. Melius est vt tibi eā det alteri viro mane apū me. Seruiuit q̄ iacob pro rachel septē annis: videbant illi pauci dies pre amoris magnitudine. Dixitq; ad laban. Da michi vxorem meā: q̄ iam tēpus impletum + est vt ingrediar ad illā. Qui vocat⁹ multis amicorum turbis ad conuiuium fecit nuptias: & vespere lia filiā suā introduxit ad eū: ceans ancillā filie celiphā nomine. Ad quā cū ex iacob more fuisset ingressus facto mane vidit lia. Et dixit ad socerū suū. Quid est quod facere voluisti: nōne p rachel fuiui tibi? & ere imposuisti mihi? Rndit labā. Nō est in loco nro cōsuetudinis: vt minores ante tradam⁹ ad nuptias. Impleb̄ codomadā dierū huius copule & hanc q̄q; dabo tibi p opere quo seruiturus es mihi septem annis alis. Acquiuit placitis: & eb̄domada transacta: rachel duxit ad vxorē. Cui pater serua balan tradiderat. Tādēq; potit optatis nuptiis amore sequēdis prior: pretulit: fuēs apū eū septē ānis alis. Videns autem dñs q̄ despiceret lia: aperuit vulua eius: soror sterilis permanente. Que concepti genuit filiū: vocauitq; nomē eius rubē dicēs. Vidit dñs humilitatē mēā: nūc amabit me vir meus. Rursumq; cōcepit & peperit filiū: & ait. Quoniā vidit me dñs habere cōtemptū: dedit etiam illius mihi. Vocauit q̄ nomen eius symeon. Cōcepitq; tertio & genuit alium filiū: dixitq; Nūc quoq; copulabitur mihi maritus meus: eo q̄ pepererim ei tres filios: & idcirco appellauit nomē eius leui. Quarto cōcepit & peperit filium: & ait. Modo cōfitebor domino. Et ob hoc vocauit eum iudam. Cessauitq; parere.

CC. 9. Rachel ancillam dat marito: post hoc lia facit similiter. Lia mandragoras q̄s filij detulit: dat: rachel ioseph parit: iacob reditū parit merces et pmittit: pactū statuit. Cap. xxx.

Cernens autem rachel q̄ infecunda esset inuidit sorori: & marito suo. Da mihi liberos alioquin morior. Cui irat⁹ respondit iacob. Num p deo ego sum q̄ priuauit te fructu pertis tui? At illa iubeo inquit famula balā ingredere ad illā vt pariat super genua mea: & habeam ex illa filios. Deditq; illi balā in cōiugū. Que ingresso ad se viro: cōcepit & peperit filiū: dixitq; rachel. Iudicauit mihi dñs & exauduit vocem meā: & dās mihi filiū. Et idcirco appellauit nomē eius dan. Rursumq; bala concipiēs peperit alterū: pro quo ait. Rachel. Comparauit me domin⁹ cū sorore mea & inualui. Vocauitq; eū nepthali. Sentēs lia q̄ parere desisset zelphā ancillā suam marito tradidit. Quā posi peceptū edere filiū dixit. Feliciter. Et idcirco vocauit nomē eius gad. Peptq; q̄q; zelphā alter. Dixitq; lia. Hoc p beatitudē mea. Beātā q̄pe me dicēt oēs mulieres. Propterea appellauit eū aser. Egressus aūt rubē tēpore messis triticee in agrū reperit mādragoras: quas mr̄i lie detulit. Dixitq; rachel. Da mihi partē de mādragoris filij tui. Illa respōdit. Parū ne tibi videt q̄ priuperis maritum mihi nisi etiā mādragoras filij mei tuleris? At rachel. Dormiat tecū hac nocte p mādragoris filij tui. Redeuntiq; ad vesperā iacob de agro egressa est in occursū eius & ita: & ait. Ad me intrabis: q̄ mercede cōduxi te pro mādragoris filij mei. Dormiuitq; cū ea nocte illa: & exauduit deus preces eius. Cōceptiq; & peperit filiū quintū & ait. Dedit deus mercedem mihi: q̄ dedit ancillā meā viro meo. Appellauitq; nomen eius isachar. Rursus lia cōcipiēs peperit sextū filiū & ait. Donauit + me deus dote bona: etiā hac vice mecū erit maritus meus: eo q̄ genuerim ei sex filios. Et idcirco appellauit nomē eius zabulō. Post quē peperit filiā nomine dnā. Recordatus quoq; dominus rachelis: exauduit eā & aperuit vulua eius que cōcepit & peperit filiū dicēs. Abstulit deus opprobriū meū. Et vocauit nomen eius ioseph: dicēs. Addat mihi dñs filium alterū. Asto autē ioseph dixit iacob socero suo. Dimitte me vt reuertar in patriā meā & ad terrā meā. Da mihi proles & liberos meos p quibus seruiui tibi vt abeā. Tu vero nosti seruitutē qua seruiui tibi. At illi labā. Inueniā gratiā in conspectu tuo experimēto didici: q̄ benedixit mihi deus pter te. Cōstitui mercedem tuā quā dē tibi. At ille respōdit. Tu nosti quē seruieri tibi: & quāta i manibus meis fuerit possessio tua. Modicū habuisti & q̄ ventre ad tempus nūc diues effectus es: bēdixitq; tibi deus ad introitum meus. Iustū est igit vt aliq̄d prideē etiā domui mēe. Dixitq; laban. Quid tibi dabo? At ille ait. Nihil volo: si feceris q̄d postulo iterū pascē & custodiā pecora tua. Syra oēs grecos tuos & sepa efferas ouēs pariās & spso delere: & q̄cūq; fuūs + & maculosum variūq; fuerit tam in ouibus q̄ in capris erit merces mea. Rndebitq; mi-

Genesis. Fo. xliij.

Ge. 6. d

Thessal. 1. Gnam oritur.

Als + dixit.

Als + carne.

Als + explē.

Als + ruf.

Als + ca. fum.

chi crasinstitta mea: hispiaceret repus aduenerit coram te t ola q̃ nõ fuerint varia t maculosa t fulua ✠ tã in ouibus q̃ in capris furti me argues. Dixit q̃ laban. Datũ habeo quod petis. Et separauit die illo capras t oues: hircos t arietes varios atq; maculosos. Cũctũ aũt gregẹ vnicolore. t. albi aut nigri velleris tradidit I manu filiorũ suo: t posuit spaciũ itineris triũ dierũ inter se t generũ q̃ pascebat reliquos greges eiꝰ. Tollens ergo iacob virgas populeas virides t amigdalinas t platanus: et parte decorticauit eas. Detractisq; corticibꝰ his q̃ spoliata fuerant cundo: appuit: illa vo q̃ integra fuerãt viridia pmanserũt: atq; in hũc modũ color effectꝰ est variꝰ. Posuitq; eas in canalibꝰ vbi effundebãt aqua vt cũ venissent greges ad bibẽdum aĩ oculos haberẽt virgas: t in aspectu earũ conciperent. Factumq; est vt in ipo calore coitꝰ oues intuerẽtur virgas t parerent maculosa t varia t diuerso colore respsa. Diuisitq; gregẹ iacob t posuit virgas in canalibus ante oculos arietũ. Erant autem alba t nigra quecq; laban ceteris vero iacob separatis iter se gregibus. Igit quãdo primo tẽpore ascẽdebãt oues ponebat iacob virgas in canalibus aquarũ ante oculos arietũ t ouium vt in earum contemplatione concipe rent. Quãdo vero serotina admissura erat t concepta extremus non ponebat eas. Factaq; sunt ea q̃ erant serotina laban: que primi tẽporis iacob. Ditatusq; est homo vltra modũ t habuit greges mltos: ancillas t seruos camelos t asinos.

Als ✠ rufa.

C. S. Fugitq; iacob cũ suis: rachel furat pris idola. laban insequẹ rachel abscõdit idola: iacob t labã redꝰ leuit laban redit ad locum suum. Cp̃. xxxi.

Audiuitq; aũt ba filiorũ labã dicẽtiũ Tulit iacob oia q̃ fuerũt pris nri: de illꝰ facultate ditatꝰ: factꝰ est ceterꝰ laban. Aduertit q̃q; iacob q̃ non cẽt erga se sicut heri t nudinsterti. Ait ei dicẽte sui dõo. Reuertere in terrã patrũ tuorũ: t ad gnationẽ tuã ero tecũ. Mittit t vocauit rachel t lia in agrũ vbi pascebat greges dixitq; eis. Video facie pris mi q̃ non sit erga me sicut heri t nudinsterti. Deꝰ aũt pris mei fuit mecũ: t ipe nosti q̃ tot: viribꝰ meis seruiui pri vo. Si t pr̃ circũuẽtũ me: t multauit mercede meã decẽ vicibus: t tũ nõ dimisit eũ deꝰ vt noceret mihi. Si q̃ ĩ dixit varie erũt mercedes tuc pariebãt oes oues varios fetus. Q̃ si vero ecõtrario ait: alba q̃q; accipies p mercede oes greges alba peperẽrũt. Tulitq; deus ✠ substantiã patris vestri t dedit mihi. Postq; enĩ cõceptus ouis repus aduenerat: leua ui oculos meos t vidi in somnis ascẽdentes mares sup feminas varios et maculosos t diuersi coloris. Dixitq; angelus dei ad me in somnis iacob. Et ego respõdi Ecce sum. Qui ait. Leua oculos tuos t vide vniuersos masculos ascendentes super feminas varios maculosos atq; respersos. Vidi enĩ omnia que fecit tibi laban.

Als ✠ pest de

Ego sũ deus bethel vbi vnctisti lapidẽ t votum vouisti mihi. Nunc ergo surge t egredere de terra hac: reuertens in terrã natiuitatis tue. Respõdẽtq; rachel t lia. Nũqd habemus residui quicq̃ in facultatibꝰ hereditate domꝰ pris nostri? Nõne quasi alienas reputauit nos: t vẽdidit comeditq; preciũ nostriũ? Sed deꝰ tulit opes patris nostri t eas tradidit nobis ac filijs nostris vnde ola que fecit tibi dõis fac. Surrexit itaq; iacob t impositis liberis ac pingibus suis sup camelos: abiit. Tulitq; omnẒ substantiã suam t greges t quicquid in mesopotamia acquisierat pergẽs ad isaac patrẽ suũ in terra chanaan. Ro tẽpore ierat laban ad tondẽdas oues t rachel furata ẽ idola patris sui. Noluitq; iacob confiteri socero suo q̃ fugeret. Cunq; abiisset tam ipse q̃ omnia que iuris sui erant: t amne transmisso pgeret contra montem galaad: nunciatũ est laban die tertio q̃ fugeret iacob. Qui assumptꝰ fratribꝰ suis persecutus est eum diebꝰ septem: t cõprehendit eũ i mõte galaad. Uiditq; in somnis dicentem sibi dõm. Caue ne quicq̃ aspere loquaris contra iacob. Iamq; iacob extenderat in monte tabernaculum. Cunq; ✠ ille consecutus fuisset ✠ eum cum fratribus suis. In eodem mõte galaad fixit tentorium. Et dixit ad iacob. Quare ita egisti vt clam me abigeres filias meas quasi captiuas gladio. Cur ignorãte me fugere voluisti: nec indicere michi vt prosequerer te cũ gaudio t canticis t tympano t cytharã. Nõ es passus vt oscularer filios meos t filias. Stulte operatus es: t nũc quidẽ potest manꝰ mea reddere tibi malũ sicũ deus pris tui heri dixit mihi. Caue ne loquaris cõtra ✠ iacob quicq̃ durꝰ. Et si ad tuos ire cupiebas: t desiderio erat tibi domꝰ patris tui cur furatꝰ es deos meos. Respondit iacob. Q̃d inscio te profectꝰ sum timui ne violẽter auferres filias tuas. Quod autem furti me arguis: apũd quẽcũq; inueneris deos tuos: necetur coã fratribus nostris. Scrutare quecq̃d tuorũ apud me fuerit: t aufer. Hec dicens ignorabat q̃ rachel furata esset idola. Ingressus itaq; laban tabernaculum iacob t lie t vtriusq; famulẒ nõ inuenit. Cũq; ĩtrasset tẽtorũ rachel: illa festinãs abscondit idola subter straminta camelꝰ et sedit desuper ✠ scrutantiq; omne tentoriũ t nihil inuenienti ait. Ne irascat dõs meus q̃ coã te assurgere nequeo: q̃ iuxta consuetudinem feminarum nunc accidit michi. Sic delusa sollicitudo querentis est. Iratusq; iacob cum turgio ait. Quam ob culpam meam t ob quod peccatũ meũ exarsisti post me: t scrutatus es omnẒ supellectilem meam. Quid inuenisti de cuncta substãtia domꝰ tue. Pone hic coram fratribꝰ meis et fratribus tuis: t iudicent inter me et te. Idcirco viginti annis fui tecũ: oues tue t capre steriles non fuerunt: arietes gregis tui non comedi: nec captũ a bestia ostẽdi tibi. Ego damnum omne redẽbã. Quicquid furto perierat a me exigebas: die noctuq; estu vrebar: gelu: fugiebatq; somnꝰ ab oculis meis. Sic per viginti annos in domo tua seruiui tibi: quattuordecim pr̃ filiabꝰ tuis. Immutasti quoq; mercedem meã decem vicibus. Nisi deus patris mei abiaam t timor isaac affuisset mihi: forsitan modo nudum me dimisisses. Afflictionẽ meã t laborem manuum mearum respexit deus: t arguit te heri. Respõdit ei laban. Filie mee et filij et greges tui et ola q̃ cernis: mea sunt: q̃d possum facere filijs t nepotibus meis? Veni ergo t iniam fedus: vt sit testimoniũ inter me et te. Tulit itaq; iacob lapidẽ et erexit illum in titulum: dixitq; fratribus suis. Afferte lapides. Qui con gregantes fecerunt tumulum comederuntq; super eum. Quem vocauit laban tumulum testis: t iacob accũsũ testimoniũ: vterq; iuxta ppriũ ĩtãq; fuit. Dixitq; laban. Tumulus iste erit testis iter me t te hodie. Et idcirco appellatum est nomen eiꝰ galaad: id est tumulus testis. Et adiecit labã. Intueamur et iudicet dõs inter nos quãdo recesserimus a notis: si affueris filias meas t si introduxeris alias proles super eas. Nullus sermonis nostri testis est absq; deo qui presens respicit. Dixitq; rursus ad iacob. Ecce tumulꝰ hic t lapis quẽ erexi inter me t te: testis erit. Tumulus iniquam iste t lapis sint in testimonium si aut ego transiero illum pergens ad te aut tu pretereris malũ michi cogitãs. Deꝰ abiaã t deus nachor: iudicet iter nos deus patris eorũ. Iurauit ergo iacob per timorẽ patris sui isaac: immolatisq; victimis in monte vocauit fratres suos vt ederent panem. Qui cum comedissent: manserunt ibi. Laban vero de nocte cõsurgens: osculatus est filios t filias suas: t bẽdixit illis: reuersusq; est in locum suum.

2. reg. 12. c.
2. paral. 16. c.
Als ✠ fu pr̃ti.
Ps. 2. sa. 3. 32.
Als ✠ fu per.
Als ✠ pertis
Als ✠ pertis tisset.
Ro. 22.

C. S. Iacob angelos obuiaz videt ad esau quem timebat nũcios mittit et manera: cũ angelo luctatꝰ est israel appellatur. Capitulum. xxxii.

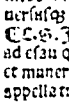

Iacob aũt abiit in itinere qd̃ ceperat: fuerũtq; ei obuiam angeli dei. Quos cum vidisset ait. Castra dei sunt hec. Et appellauit nomẽ loci illius manaimeid est castra. Misit autẽ t nuncios ante se ad esau fratrẽ suũ in terram seir regionis edom: precepitq; eis dicens. Sic loquimini dõno meo esau. Hec dicit frater tuꝰ iacob. Apud laban peregrinatus sum et fui vsq; in presentem diem. Habeo boues et asinos et oues et seruos t ancillas mittoq; nunc legationem ad dominũ meũ vt inueniam gratiam in aspectu tuo. Reuersiq; sũt nuncij ad iacob: dicẽtes. Venimus ad esau fratrem tuũ: et ecce properat in occursum tibi cum quadringẽtis viris. Timuit iacob valdeq; perterritus diuisit populũ qui secum erat: greges quoq; et oues et boues et camelos in duas turmas dicens. Si venerit esau ad vnam turmã et percusserit eam. erit turma que reliqua est saluabit. Dixitq; iacob Deus patris mei abiaam et deus pris mei

22. q. 1. c. monet.

Maledicte quid dixisti michi. Reuerte re in terram tuã et in locum natiuita tis tue et benefaciam tibi minor sum cunctis miserationibus tuis veritate tua quam expleuisti seruo tuo. In ba culo meo transiui iordanem istum et nunc cum duabus turmis regredior. Eruе me de manu fratris mei esau q̃ valde cum timeo ne forte ueniens percutiat matres cum filiis. Tu locutus es q̃ + dñs faceres michi: dilatares semen meũ sicut arenam maris: q̃ pre multitudine numerari nõ potest. Cũq̃ dormisset ibi nocte illa: separauit de his q̃ habebat munera esau fratri suo capras ducentas: hircos viginti: oues ducentas: arietes viginti: camelos feras cum pullis suis triginta: baccas q̃ dragintas: tauros viginti: asinas viginti et pullos earum decem. Et misit p manu seruorum suorum singulos seorsum greges: dixitq̃ pueris suis. Antecedite me: sit spacũ inter gregẽ et greges. Et precepit primo dicens. Si obuium habueris fratrem meũ esau et interrogauerit te cui? es: aut quo vadis: aut cuius sunt ista q̃ sequeris: ei respõdebis. Serui tui iacob: munera misit domino suo esau: ipse quoq̃ post nos venit. Similiter dedit mãdata secundo et tertio ac cũctis qui sequebant greges dicẽs. Hisdem verbis loquimini ad esau cũ inueneritis eum: addetis. Ipse quoq̃ seruus tuus iacob iter nostrum insequitur. Dixit enim. Placabo filii munerib⁹ que precedunt et postea videbo illum: forsitan propiciabitur michi. Precesserũt itaq̃ munera ante eũ: ipse vo mãsit nocte illa in castris. Cumq̃ mature surrexisset tulit duas vxores suas et totidẽ famulas cũ vndecim filiis et transiuit vadũ iaboch. Tradiditq̃ oibus q̃ ad se ptinebant mãsit solus. Et ecce vir luctabat cum eo vsq̃ mane: qui cũ videret q̃ cũ superare nõ posset: tetigit neruũ femoris ei⁹ et statim emarcuit. Dixitq̃ ad eũ. Dimitte me: iam enim ascendit aurora. Respondit. Nõ dimittam te nisi benedixeris michi. Ait ergo. Q̃d nomẽ est tibi? Respondit: Jacob. At ille. Ne quaq̃ inquit iacob appellabit nomẽ tuũ sed israel. Quoniã si cõtra deum fortis fuisti q̃nto magis ptra homines ualebis. Interrogauit eũ iacob. Dic michi q̃ appellaris nolo. Respondit. Cur quaeris nomen meũ q̃d est mirabile: et benedixit ei in eodem loco. Vocauitq̃ iacob nomen loci: illius phanuel: dicẽs. Vidi dñm facie ad faciem: et salua facta est aia mea. Ortusq̃ est ei statim sol postq̃ trãsgressus est phanuel. Ipse vo claudicabat pede. Quã ob cãm nõ comedit neruũ filii israel qui emarcuit in femore iacob vsq̃ in presentẽ diem eo q̃ tetigerit neruum femoris eius et obstupuerit.

CC.S. Esau ad iacob pueniens: flens osculatur: munera eius accipit: esau coactus a iacob reuertitur domum: et iacob agri partẽ a filiis emot: emit vbi inuocat deum. Capitulũ. xxxiii.

Leuãsq̃ iacob oculos suos vidit venientem esau et cũ eo q̃ringentos viros. Diuisitq̃ filios lee et rachel ambas q̃q̃ famulas: posuit vtrãq̃ ancillã cũ eorum i ꝓcipio: illam vo et filios ei⁹ in secdo loco: rachel aũt et ioseph nouissimos. Et ipe p̃gredẽs adorauit pn̄ terrã septies: donec appropiquaret frat ei⁹. Currẽs itaq̃ esau obuiã fratri suo ãplexat⁹ est cũ stringẽsq̃ collũ ei⁹ et osculãs flevit: leuatisq̃ oculis vidit mulieres et paruulos: ait. Quid tibi volũt isti: et si ad te pticẽt? Respondit. Paruuli sũt q̃s donauit mihi deus seruo tuo. Et appropinquantes ancille et filii eorũ seruiuerũt sibi. Accessit quoq̃ + ita et pueri + sui: et cum similiter adorasset: extremi ioseph et rachel adorauerũt. Dixitq̃ esau. Quenã sunt iste turme quas obuiam habui? Respondit. Vt inuenirem gratiã coã dño meo. At ille ait. Habeo plurima frater sint tua tibi. Dixit iacob. Nolli ita obsecro: si inueni gratiã coã oculis tuis accipe munusculũ de manibus meis. Sic enim vidi faciẽ tuã: quasi viderim vultũ dei: esto michi propiciꝰ et suscipe bñdictionẽ quã attuli tibi: et quã donauit michi deus: tribuẽs ois. Vt frater ꝓpellẽte suscipiẽs ait. Stadiamus simul: eroq̃ socius itineris tui. Dixitq̃ iacob. Nosti dñe mi q̃ paruulos habẽs teneros: oues et boues fetas mecũ: quas si plus ambulãdo fecero labore: morient vno die cuncti greges. Precedat dñs meus ante seruũ suũ: et ego sequar paulati pestigia ei⁹ sicut videro paulos meos posse: donec veniã ad dñm meũ in seir. Ait esau. Oro te: vt de ppto q̃ mecũ est saltem socij remanẽt hic tuc. Nõ est inquit necesse hoc vno tantũ + indigeo: vt inueniã gratiã cõspectu tuo dñe mi + Reuersus est itaq̃ illo die esau in itinere q̃ venerat in seir: et iacob venit in sochoth: vbi edificata domo et fixis tentoriis appellauit nomen loci illius sochoth. i. tabernacula. Transiuitq̃ in salẽ vrbẽ sichimorũ q̃ est in terra chanaam: postq̃ reuersus est de mesopotamia syrie: habitauit iuxta oppidũ emitq̃ partẽ agri: i qua fixerat tabernacula: a filiis emor: pris sicem cẽtũ agni: et erecto ibi altari: inuocauit super illud fortissimum deum israel.

CC.S. Dna ad videndum mulieres egreditur: oppimitur: sichimite eũ cunciduntur: qui in stupri vltionẽ occidũtur: quo quorum occisione iacob arguit filios. Capitulum. xxxiii.

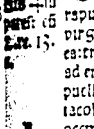

Egressa est autẽ dna filia lee vt videret mulieres regionis illi⁹. Quã cũ vidisset sichem filius emor: eius ꝓncipis terre illius: rapiens eã + rapuit: dormiuit cũ illa: vi oppimẽs virginẽ. Et cõglutinata est ala ei⁹ cũ ea: triteq̃q̃ delinuit blãditiis: et pgẽs ad emor patrẽ suũ accipe inquit michi puellã hanc coniugẽ. Q̃d cũ audisset iacob absentib⁹ filiis et in pastu pecoꝝ occupat: siluit donec rediret. Egressus aũt emor patre sichem vt loqueret ad iacob: ecce filii ei⁹ venierãt de agro: audito q̃q̃ accidẽrat: irati sũt valde eo q̃ fedã rem operat⁹ esset in israel: et violata filia iacob rem illicitã ppetrasset. Locut⁹ est itaq̃ emor ad eos. Sichem filii mei adhesit aia filie vestre date eã illi vxorẽ: et iungam⁹ vicissim cõsubia. Filias vras tradite nobis: et filias nostras accipite: et habitate nobiscũ. Terra in prãtoꝝ est: exercete: negociamini et possidete eã. Sed et sichem ad patrem et ad fratres eius ait. Inueniã gratiã coã vobis et quecũq̃ statuerit dabo. Augete dotẽ et munera postulate: et libẽter tribuam q̃d petieritis: tãtũ date michi puellam hãc vxorẽ. Ridẽrunt filii iacob sichẽ et patrẽ eius in dolo seuiẽtes ob stuprũ sororis. Nõ possum⁹ facere q̃d petis: nec dare sororẽ nostrã homini incircũciso: q̃d illicitũ et nesciũ est apud nos. Sed in hoc valebim⁹ federari. Si volueritis esse similes nostri: et circũcidẽt in vobis omẽ masculini sexus: tunc dabim⁹ et accipiem⁹ mutuo filias vestras ac nostras: et habitabimus vobiscũ: erimusq̃ vn⁹ ppls. Si aũt circũcidi noluerit: tollem⁹ filiã nostrã et recedemus. Placuit oblatio eorũ emor et filio eius: nec distulit adolescẽs q̃n statim q̃d petebat expleret. Amabat enim puellã valde: et ipse erat inclitꝰ in oi eorum patris. Ingressi q̃q̃ porta ciuitatis: locuti sunt ad ppłm. Viri isti pacifici sunt: et volunt habitare nobiscũ. Negociẽtur in terra et exerceãt eã: quae spaciosa: lata cultoribus indiget. Filias eorũ accipiemus vxores: nostras illis dabimus. Vnum tãtũ quo differtur tantum bonũ. Si circũcidẽm⁹ masculos nostros ritũ gẽtis huius: et sic statim eorũ pecora et cũcta q̃ possidẽt nostra erũt. Tm in hoc acquiescam⁹ habitatores simul vnũ efficiam⁹ ppłm. Assensiq̃ sunt oes circũcisis cũctis maribus. Et ecce die tertia q̃n grauissimus vulnerũ dolor est: arreptis duo filii iacob symeõ et leui fratres dne gladios: ingressi sunt vrbẽ confidenter: interfectisq̃ omib⁹ masculis: emor et sichem pariter necauerũt tollentes dnam de domo sichem sororẽ suã. Quibus egressis: irruerũt sup occisos ceteri filii iacob: et depopulati sunt vrbẽ in vltionem stupri: oues eorũ et armenta et asinos cũctaq̃ vastantes q̃ in domib⁹ et in agris erãt. Paruulos quoq̃ eorum et vxores duxerũt captiuas. Quibus perpetratis: audacter iacob dixit ad symeon et leui. Turbastis me: et odiosũ fecistis me chananaeis et pheresis habitatoribus terre huius. Nos pauci sumus: illi cõgregati peuitent me: delebor: ego et dom⁹ mea. Respõderunt. Rũquid vt soorẽ abuti debuere sorore nostra?

CC.S. Iacob idola fedit sub terebinthũ: mortẽ delbora rebecce nutrix iacob israel vocat: nascit benjamin: rachel ei⁹ mr moritur: rubẽ cũ bala concubina pris sui: dormit: filij iacob nũerant. isaac mortꝰ et sepelit. Ca. xxxv.

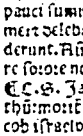

Rursus locutus est deus ad iacob. Surge: et ascẽde bethel: et habita ibi. Fac altare deo qui apparuit tibi quãdo fugiebas esau fratrẽ tuũ. Iacob vero conuocata omni domo sua: ait. Abicite deos alienos qui in medio vestri sunt: et mundamini: ac mutate vestimenta vestra. Surgite: et ascẽdamus in bethel: vt faciamus ibi

altare dñoq; exaudiuit me i die tribulationis meæ: & socij fuit itineris mei. Dederũt ergo et oēs deos alienos q̃s habebãt: & aures q̃ erãt i auribus eorũ. Et ille infodit eas subter terebinthũ: q̃ est post vrbẽ sichẒ. Cũq; pficere cœpissent
alis + dñi terror: + dei iuasit oēs p circuitũ ciuitates: & non sunt ausi pseq̃ recedẽtes. Venit igit iacob in luz: q̃ est i terra chanaã cognomẽto bethel: ipse & omis populus eũ cũ: edificauitq; ibi altare: & appellauit nomẽ loci + illius domus dei. Ibi ẽm apparuit ei deus cũ fugeret fratrẽ suũ. Eodẽ tẽpore mortua est
alis + supest illi. B + debbora nutrix rebeccæ: & sepulta est ad radices bethel subter quercũ: vocatũq; est nomen loci illius quercus fletus. Apparuit aũt iterũ deus iacob postq̃ reuersus est de mesopotamia syrie + & venit in bethel: benedixitq; ei
G.32.c. alis + supersit et dicẽs. Non vocaberis vltra iacob: sed israel erit nomẽ tuũ. Et appellauit eũ israel: dixitq; ei. Ego deus omnipotẽs. Crescẽ & multiplicare: gẽtes & populi nationum ex te erunt: reges de lũbis tuis egredientur: terrãq; quam dedi abrahão & isaac dabo tibi & semini tuo post te: & recessit ab eo. Ille vero erexit titulum lapideũ in loco quo locutus fuerat ei deus libans sup eũ libamina: & effundẽs oleũ: vocansq; nomẽ loci illius bethel. Egressus autẽ inde
C venit verno tẽpore ad terram quæ ducit ephratam. In qua cũ parturiret rachel: obdifficultatẽ partus pertrahi cœpit. Dixitq; ei obstetrix. Noli timere: quia hanc habebis filium. Egrediẽte aũt anima pre dolore: imminẽte iã morte vocauit nomen filij sui bẽnoni: id est filius doloris mei. pater vero appellauit eũ beniamin: id est filius dextre. Mortua est ergo rachel: & sepulta est in via q̃ ducit ephratam: hæc est
13.q.2.c vnã. §.eã 13.q.2.§ econtra. bethleem. Erexitq; iacob titulũ sup sepulchrum eius. Hic est titulus monumenti rachel vsq; in præsentem diem. Egressus inde fixit tabernaculũ & trãsiuit turrem gregis. Cũq; habitaret in illa
D regione abiit ruben & dormiuit cũ bala concubina patris sui. Quod illum minime latuit. Erant autẽ filij iacob duodecim. Filij lie primogenitus ruben & symeon & leui & iudas & issachar & zabulon. Filij rachel ioseph & beniamin. Filij bale ancille rachelis: dan et neptalim. Filij zelphe ancille lie: gad & aser. Hi sunt filij iacob qui nati sunt ei in mesopotamia syrie. Venit et tam ad isaac patrẽ suũ in mambre ciuitatem arbechee: ei hebrõ in qua peregrinatus est abraam & isaac. Et cõpleti sunt dies isaac centum octoginta annorũ: consumptusq; erat mortuus est: & appositus populo suo senex & plenus dierum et sepelierant eum esau et iacob filij sui.

CC S. Esau & proles filij esau a fratre recessit: esau diuersi duces numerantur. Capitulum. xxxvi.

Et sunt aũt generationes esau: hic est edom. Esau accepit uxores de filiabus chanaã: ada filiam elõthei: & oolibama filiam + ane filij sibeon eui: basemath quoq; filiam hismaei sororẽ nabaioth. Peperit aũt ada eliphã. basemathã genuit + rahuel: oolibama genuit iehus & iheloẽ & chore. Hi filij esau
qui nati sunt ei in terra chanaã. Tulit aũt esau proles suas filios & filias: et oẽm alam domus sue: substãtiãq; pecoris cuncta q̃ habere poterat in terra chanaã & abiit in alterã regionẽ. Recessitq; a fratre suo iacob. Diuites ẽ erãt valde: & simul habitare non poterãt: nec sustinebat eos terra peregrinationis eorũ pre multitudine gregũ. Habitauitq; esau in monte seir: ipse est edõ. Hæ aũt sunt generationes esau pris edõ in mõte seir: nomina filiorũ eius. Eliphã filius ada vxoris esau + rahuel: & filius basemath vxoris eius. Fuerũtq; heliphã filij themanzomar + sephus & gathã & chenẽ & chore. Erat aũt thãna cõcubina heliphã filij esau: q̃ peperit ei amalech. Hi sunt filij ada vxoris esau. Filij aũt + rahuel nahath & zarã & zẽma & meza. Hi filij basemath vxoris esau. Isti quoq; erãt filij oolibama filie ane filij + sebeõ vxoris esau: quos genuit ei iehus & iheloẽ & chore. Hi duces filiorũ esau. Filij heliphã primogeniti esau dux themanzomar: dux omar dux + sephnar: dux cenẽ: dux chore: dux gathan: dux amalech. Hi filij elipham in terra edom: filij ada. Hi quoq; filij + rahuel filij esau dux nahath: dux zarã: dux zemma: dux meza. Hi aũt duces de + rahuel in terra edam. Isti filij basemath vxoris esau. Hi autem filij oolibama vxoris esau: dux iehus: dux heloẽ: dux chore. Hi duces oolibama filiã ane vxoris esau. Isti sunt filij esau: et hi duces eorũ: ipse est edom.

Isti sunt filij seir horrei habitatores terre: elothã: sobal et sibeon et anan
et dison et eser et disan. Hi duces horrei filij seir i terra edõ. Facti sunt autẽ filij lothã + horrei + & eman. Erat autẽ soror lothan thamna. Et isti filij
sobal: alian & maneth et hebal & sephi et onã. Et hi filij sebeon achaia et
+ ana. Ipse est + anã qui inuenit aquas calidas in solitudine cũ pasceret asinas sibeon patris sui. Habuitq; filij disan et filiã oolibama. Et isti filij disan: hamadan et esban et hiethran & charan. Hi quoq; filij eser + balaan et + zauan & achã. Habuit aũt filios disan
hus: & thamnus sobal: dux sebeon: dux anadux disan: dux eser: dux disan. Isti duces horrei: q̃ imperauerũt in terra seir. Reges aũt q̃ regnauerũt i terra edom antequã haberent regẽ filij israel fuerunt hi. Balach filius beor: nomẽq; vrbis eius denaba. Mortuus est aũt
balach: et regnauit p eo iobab filius zare de bosra. Cũq; mortuus esset iobab: regnauit p eo husan de terra themanorũ. Hoc quoq; mortuo regnauit
pro eo adad filius badadi: qui percussit madiã in regione moab: et nomen vrbis eius auith. Cumq; mortuus esset adad: regnauit pro eo semla maserecha. Hoc quoq; mortuo regnauit pro
eo saul de fluuio roboth. Cumq; & hic obisset: successit i regnũ balanã filius achobor. Isto quoq; mortuo: regnauit pro eo adad: nomẽq; vrbis eius
phou. Et appellabatur vxor eius meczabel: filia matred filie mizaab. Hæc erãt
ge nomina ducũ esau i cognationibus & locis: vocabulis suis: dux thamna: dux aluba: dux iethetb: dux oolibamadux ela: dux phinon: dux cenem:
dux themã: dux mabsar: dux magdiel: dux iram. Hi duces edõ habitãtes i terra imperij sui: ipse est esau pater idumeorũ. Habitauit autẽ iacob in terra
chanaan i qua pater suus peregrinatus est: et hæ sunt generationes eius.

CC S. Ioseph fratres eius apud patrem accusat illi inuidẽt: ioseph somnia videt: fratribus narrat: hismaelitis venditur et putiphari. Cp. xxxvii.

Ioseph cum sedecim esset annor: pascebat gregem cum fratribus suis adhuc puer: et erat cum filijs bale et zelphe vxorum patris sui: accusauitq; fratres suos apud patrem crimine pessimo. Israel autẽ diligebat ioseph super oẽs filios: eo q̃ in senectute genuisset eum: fecitq; ei tunicã polymitã. Videntes autẽ fratres eius q̃ a patre suo cunctis filijs amaretur: oderant eũ nec poterant ei quicq̃ + pacifice loqui. Accidit quoq; vt visus somnũ referret fratribus suis: q̃ cum sa maiorus odij seminarũ fuit. Dixitq; ioseph fratribus suis. Audite somnũ meũ quod vidi. putabam + nos ligare manipulos i agro: et quasi cõsurgere manipulũ meũ + et stare: et circũstãtes adorare manipulũ meũ. Respõdẽrũt fratres eius. Numq̃d rex noster eris: aut subiũcemur ditioni tuæ? Hæc ꝗ causa somniorũ: atq; sermonum inuidiẽ & odij fomitẽ ministrauit. Illud quoq; vidit somniũ: quod narrans fratribus ait. Vidi per somniũ quasi solẽ et lunam et stellas vndecim adorare me.
C Quod cũ patri suo et fratribus retulisset: increpauit eũ pater suus et dixit. Quid sibi vult hoc somniũ quod vidisti? Nũ ego et mater tua et fratres tui adorabimus te super terram? Invidebant ei igitur fratres suis: pater verò rem tacitus considerabat. Cũq; fratres illius in pascendis gregibus pecorum morarentur in sichem: dixit ad eũ israel. Fratres tui pascunt oues in sichimis: veni mittã te ad eos. Quo respõdente presto sum ait. Vade & vide si cũcta pspera sint erga fratres tuos
2.reg.3.e et pecora: et renũcia mihi quid agãt. Missus de valle hebrõ venit in sichẒ. Inuenitq; eũ vir errãtem in agro: et interrogauit q̃d quereret. At ille respõdit. Fratres meos quæro: indica mihi vbi pascant greges: Dixitq; ei
D vir. Recesserũt de loco isto audiui autem eos dicẽtes: eamus in dothaim. Perrexit itaq; ioseph post fres suos: et inuenit eos in dothaim. Qui cũ vidissent eum procul: antequã accederet ad eos: cogitauerũt illũ occidere: et mutuo loquebantur. Ecce somniator: venit: venite occidamus eũ et mittamus in cisternã veterem dicemusq;
Mat.21. Mat.12. fera pessima deuorauit eũ: et tunc apparebit quid illi prosint somnia sua. Audiens autem hec ruben: nitebatur infra eo. liberare eũ de manibus eorũ et dicebat. Non + interficiamus animã eius: nec + effundamus sanguinẽ eius: sed iactã. proiicite eũ in cisternã + veterem que

alis + inẽ alis + effũ

datis. Al+ hæc uate innotuit. Hoc autē dicebat: volens eripere eum de manibus eorum: et reddere patri suo. Cōsilium igitur
G ut puerit ad fratres suos nudauerūt eum tunica talari et polymita: miseruntq; eum in cisternam veterem: que non habebat aquā. Et sedentes vt comederent panem: viderunt hismaelitas viatores venire de galaad: r camelos eorū portantes aromata: r resinā
Iupiter scēdū fratres iter fatur. et occiderimus fratrē nostrum: et celauerim' sanguinem ipsius? Melius est
F vt pendat hismaelitis: et manus nostre non polluantur: Frater enim et caro nostra ē. Acquieuerūt fratres sermonibus illi: et pertranseuntibus madianitis negociatoribus extrahentes eum de cisterna: pendiderūt eum hismaelitis viginti argēteis: q̄ duxerūt eum in egyptum. Reuersusq; ruben ad cisternam: non inuenit puerum: et scissis vestib' pergēs ad fratres suos ait. Puer nō cōparet: r ego quo ibo? Tulerunt autem tunicam eius et in sanguinem hedi quem occiderūt: tinxerunt: mittentes qui ferrent ad patrem et dicerent. Hanc inuenimus: vtrū de vestis tunica filij tui sit an nō? Quā cum cognouisset pater: ait. Tunica filij mei est: fera pessima comedit eum: bestia deuorauit ioseph: scissisq; vestibus lāctus est cilicio lugens filij suum multo tempore. Congregatis autē cūctis liberis eius vt leniret dolorem patris noluit consolationē accipere: sed ait. Descendam ad filium meū lugens in infernum. Et illo perseuerante in fletu madpantes pendiderant ioseph in egypto putiphari eunucho pharaonis magistro militum.

CC.S. De iuda et sue prole eius et duobus filijs suis cū thamar matrimonio copulatis: quibus mortuis eā cognouit: r qua genuit phares et zaram.

Capitulum. xxxviij.

G Odem tempore discedens iudas a fratrib' suis: diuertit ad virū odollamitē nomine hiras: vidit q; ibi filiā hominis chanaanitis vocabulo suē: r accepta vxore ingressus est ad eam. Que concepit: r peperit filium: et vocauit nomen eius her. Rursumq; concepto fetu: natum filij vocauit onam. Tertium' quoq; peperit quem appellauit sela. Quo nato: parere vltra cessauit. Dedit autē iudas vxori primogenito suo her nomie tharmar. Fuit quoq; her primogenitus iude nequam in conspectu dñi: et ideo ab eo occisus est. Dixit ergo iudas ad onam filium suū. Ingredere ad vxorem fratris tui: et sociare illi: vt suscitetur semen fri tuo. Ille sciēs non nasci sibi filios introiens ad vxorem fratris sui semē fundebat in terra: ne liberi fratris nomine nascerētur. Et ideirco percussit eum dñs: eo q̄ rem detestabilē faceret. Quāobrem dixit iudas thamar nuru sue. Sitori dua i domo patris tui: donec crescat sela filius meus. Timebat enim ne r ipse moreretur sicut + fratres eius. Que abiit et habitauit i domo patris sui. Suolutis autē multis diebus mortua ē filia vxor iude. Qui post luctū cōsolatione + suscepta: r ascendebat ad tonsores ouiū suarū: ipse r hiras opilio gregis odollamitē i thamnas. Nūciatūq; est thamar q̄ socer illius ascenderet in thamnas ad tondendas oues. Que de positis viduitatis vestibus: assumpsit territtrū et mutato habitu sedit in diuio itineris qd ducit thāna: eo q̄ creuisset sela: et nō eū accepisset maritū. Quā cū vidisset iudas suspicat' est esse meretricē: operuerat enim vultum suum ne agnosceretur: ingredieq; ad eam ait. Dimitte me vt dormiam tecū. Nesciebat enim q̄ nur' sua esset. Qua respondente: q̄d dabis mihi vt coeat' pendita meo: dixit. Mittam tibi hedum de gregib'. Rursum ille dicente: patiar quod vis: si dederis michi arrabonē: donec mittas quod polliceris. Ait iudas. Quidnis tibi p arrabone dari. Rñdit. Anulum tuum et armilla r baculum quem manu tenes. Ad vnum igit coitū mulier concepit: et surgens abiit depositoq; habitu quē sumpserat: r induta est vestibus viduitatis pristinis. Misit autem iudas hedū per pastorem suum odollamitā vt receperet pignū quod dederat mulieri. Qui cum nō inuenisset eam: interrogauit homines loci illius. Vbi est mulier q̄ sedebat in diuio? Respōdentib' cunctis. Non fuit in loco isto meretrix: reuersus ē ad iudā: et dixit ei. Non inueni eā: sed et homines loci illius: dixerunt michi nunq̄ sedisse ibi meretrix. Ait iudas. Habeat sibi. Certe mendacij arguere nos nō poterit. Ego misi hedū quem promiserā et tu non inuenisti eā. Scce autē post tres menses nunciauerunt iude dicentes. Fornicata est thamar nur' tua: et videtur vterus illius intumescere. Dixit iudas producite eā vt cōburatur. Que cū duceretur ad pēnā: misit ad socerū suum dicens. De viro cuius hec sunt concepi. Cognosce cuius sit annulus et armilla et baculū. Qui agnitis munerib' ait. Iustior me est: q̄ non tradidi eā sela filio meo: ratamq̄ vltra non cognouit eā. Instante autē partu apparuerunt gemini in vtero: et q̄ in ipsa exsiliēte infantulo' protulit manum: in qua obstetrix ligauit coccinum dicēs. Iste egreditur prior. Illo vero retrahente manū egressus est alter. Dixitq; mulier. Quare diuisa est propter te maceria. Et od hanc causam vocauit nomen eius phares. Postea egressus ē frater eius in cui' manu erat coccinū: quē appellauit zarā.

CC.S. De ioseph et putiphare domino suo eunucho pharaonis: r ioseph temptatur a dñs sua per dies plurimos nec consentit: reliquit pallium: tandem incarceratur. Capm. xxxix.

Situr ioseph ductus est in egyptum emit eum putiphar eunuch' pharaonis: princeps exercitus sui: vir egyptus de manu hismaelitarum a quibus perduct' erat. Fuitq; dñs cū eo et erat vir in cūctis pspere agēs. Habitauitq; in domo dñi sui: qui optime nouerat dñm esse cū eo: r ola q̄ gereret ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioseph gratiā coā dño suo: et ministrabat eis quo preposit' omnib' gubernabat creditq̄ sibi domū: r vniuersa q̄ ei + tradita fuerant. Bñdixitq; dñs domui egypti ppter ioseph: et multiplicauit ea in cūtis' agris cuncta ei' substantiā. Nec q̄q̄ aliud nouerat nisi panē quo vescebat. Erat autē ioseph pulchra facie: r decor' aspectu. Post multos itaq; dies iecit dñs sua oculos suos i ioseph: r ait. Dormi mecū. Qui nequaq̄ acquiescēs operi nephario: dixit ad eā. Ecce dñs meus omnib' mihi traditis: ignorat q̄d habeat in domo sua: nec q̄q̄ est q̄ nō i mea sit potestate vel non tradiderit mihi preter te q̄ vxor eius es. Quō ergo possum hoc malū facere r peccare i dñm meū? Huiuscemodi ꝓbia p singulos dies + ioqbat: r mulier molesta erat adolescēti: r ille recusabat stuprum. Accidit autē q̄d die vt iraret ioseph domū: r opis appiā abij arbitr' facere: r ita apprehēsa lacinia vestimēti eius dixerit. Dormi mecū. Cui relinquens in manu eius pallio: fugit et egressus est foras. Cuius vidisset mulier vestem in manibus suis + se esse cōtēptā: vocauit ad se homines domūs suē r dixit ad eos. En introduxit virū hebreū: vt illuderet nobis. Ingressus est ad me vt + coiret mecū. Cuius ego fuclamassem et audisset vocē meā: reliqt pallium. Qn ergo fugit foras. In argumētū ergo fidei retētū pallū oste dit marito reuertēti domū r ait. Ingressus est ad me seruus hebreus quē adduxisti vt illuderet mihi. Cuius audisset me clamare: reliqt pallū qd tenebā r fugit foras. His audit' dñs et + nimiū credulus ꝓbis pnigis: iratus ē valde: tradiditq; ioseph i carcerē: vbi vincti regis custodiebātur erat ibi clausus. Fuit autē dñs cū ioseph: misertus est illius: r dedit ei gratiā in spectu pncipis carceris. Qui tradidit i manu illius omnes vinctos qui in custodia tenebantur: et quēcq̄ fiebat sub ipso erat: nec nouerat aliquid cūctis ei creditis. Dominus enim erat cum illo: et omnis opera eius dirigebat.

CC.S. De duob' eunuchis pharaonis r somnio eorū a ioseph interpretatis: r natalitio die pharaonis. Cp. xl.

Ecc itaq; gestis accidit vt peccarent duo eunuchi: picerna regis egypti: et pistor dñi sui. Iratusq; pharao eos pha raon (nā alter picernis praerat alter pistoribus) misit eos in carcerē principis militū: in quo erat vinctus et ioseph. Et custos carceris tradidit eos ioseph: q̄ et ministrabat eis. Aliquātulū ipis fluxerat: et illi i custodia tenebāt. Videritq; ābo somnium nocturna iuxta interpretationem eōgruam sibi. Ad quos cū introisset ioseph mane r vidisset eos tristes sciscitat' eos: dicēs. Cur tristior ē hodie solito facies vra? Qui respōdere somnium vidimus: r non est qui interpretet nobis. Dixitq; ad eos ioseph. Nūqd nō dei est interpretatio? Referte mihi q̄d videritis. Narrauit prior: prepositus pincernarū somnium suum.

Al+ supadolescēti: r loqbat.

supra co.

Al+ dormiret.

Al+ dormiret.

Al+ mlt tum.

uidebã eorũ me uitẽ in qua erãt tres
ppagines crescere paulatim in gem-
mas: t post flores uuas maturescere
calicẽq; pharaonis in manu mea. Tu
lit ergo uuas t expressi in calice quẽ te-
nebã t tradidi poculũ pharaoni. Re-
spõdit ioseph. Hec est interpratio sõ-
nij. Tres ppagines: tres adhuc dies
sũt post qs recordabit pharao + mi-
nisterij tui: t restituet te in gradũ pri
stinũ: ut dabisq; et calice iuxta officium
tuũ sicut ãte facere cõsueueras. Tãtũ
memẽto mei: cũ tibi bene fuerit: t fa-
cies mecũ misericordiã: ut suggeras
pharaoni: ut educat me de isto carce-
re: q; furtim sublatus suj de terra he-
braeorũ: hic innocẽs in lacum missus
sum. Uidẽs pistor q; prudẽ
ter somniũ dissoluisset: ait. Et ego ut
di somnium q; tria canistra farine ha
berẽ super caput meũ: t in uno canis
tro quod erat excelsus: portare me
parabã omnes cibos qui fiunt arte pi
storia: auesq; comedere ex eo. Respon
dit ioseph. Hec est interpratio somni.
Tria canistra: res adhuc dies sũt
post quos auferet pharao caput tuũ
ac suspẽdet te in cruce: t lacerabũt vo
lucres carnes tuas. Erãt dies tertij
+ natali ei: pharaonis erat: q; facies
grãde cõtinuũ pueris suis: recordat
est inter epulas magistri pincernarũ
t pistor principis: restituitq; alterũ
i loci suũ: ut porrigeret ei poculũ: al
terũ suspẽdet in patibulo: ut cõiectori
bus veritas pbaret. Et tamẽ succedẽ
tibus psperis t prepositi pincernarũ
oblitus est interpretis sui.

CC. S. Pharao sõniat: ioseph expo-
nit: egypto preponitur: saluator mun
di vocatur: filij sibi nascũtur: ante re
liquias veniunt. Capitulum. xli.

Post uuos annos uidit
pharao somniũ Puta
bat se stare sup fluuiũ
de quo ascẽdebãt se-
pte boues pulchre et
crasse nimis: t pasce-
bantur in locis palu-
stribus. Alie q; septẽ emergebãt de
fluie fede cõfecte q; macie: t pasceban
tur in ipsa amnis ripa in loci uirẽti
bus: deuoraueruntq; eos: quaꝫ mira-
species t habitudo corporis erat. Ex-
pgefactus pharao rursus + dormiuit
t vidit alterũ somniũ. Septẽ spice pul
lulabãt in culmo uno: plene atq; fo-
mose alie q; totidẽ spice tenues: t p
cusse uredine oriebãt: deuorãtes prio
rũ pulchritudinem. Suigilãs pharao
post quietẽ t facto mane pauore pter
ritus: misit ad oẽs cõiectores egypti
cũctoq; sapientes: accersitis narra
uit somniũ: nec erat q; interpretaret.
Tũc demũ reminiscẽs pincernarũ ma
gister ait. Cõfitor: peccũ meus. Irat
ter seruis suis: me t magistri pistor
retrudi iussit in carcerẽ principis mi
litũ: vbi una nocte uterq; didimus som
nũ: presagiũ futuroꝝ. Erat ibi puer
hebreus eiusdem ducis militũ famu-
lus: cui narrãtes somnia: audiuimus
quicquid postea rei phauit euentus.
Ego cũ redditus sum officio meo: et
ille suspensus est in cruce. protinus
ad regis imperiũ eductus de carcere
ioseph totõdersit: ac veste mutata ob
tulerunt ei. Cui ille ait. Audi somnia:
nec est qui edisserat: que audiui te sa-
pientissime conficere. Respondit io-
seph. Absq; me deus respõdebit pro-
spera pharaoni. Narrauit ergo phara
rao quod viderat. Putabam me stare
super ripã fluminis t septẽ boues de
amne conscendere: pulchras nimis t
obesis carnib; : que in pasu paludis
virecta carpebãt. Et ecce assequebanꝫ
alie septem boues intãtũ deformes et
macillẽte: ut nũq; tales in terra egy-
pti viderẽ. Que deuorãtis t cõsũptis
pordibus: nullũ saturitatis dedere ve-
stigiũ: sz simili maniẽ squalore torpe
bãt. Suigilãs rursus sopore depressꝫ
vidi somnũ. Septẽ spice pullulabãt
in culmo uno plene atq; pulcherrime
Alie quoq; septẽ tenues t pcusse ure-
dine oriebãtur e stipula que priorum
pulchritudinẽ deuorauerũt. Narrau
cõiectoribus somniũ: t nemo est qui
edisserat. Respõdit ioseph. Somniũ
regis vnũ est. Quẽ facturus est deus
ostendit pharaoni. Septẽ boues pul-
chre t septẽ spice plene: septẽ vberta-
tes anni sũt eãdẽq; vim somnũ + cõ-
prehẽdersit. Septẽ quoq; boues te-
nues atq; ma uliẽtẽque ascendẽrunt
post eas: t septẽ spice tenues: t vento
vrẽte pcusse: septẽ anni vẽturi sunt fa
mis: qui hoc ordine cõplebũtur. Ecce
septẽ annipenient fertilitatis magne
in vniuersa terra egypti: quos sequẽ
tur septẽ anni alij tãte sterilitatis: ut
oblitioni tradatur cũcta retro abun
dãtia. Cõsumptura est eũ fames omnẽ terrã: t vbertatis magnitudinẽ p
ditura est inopie magnitudo. Quod

abtpidisti secũdo: ad eãdẽ rẽ ptinens
somniũ firmitatis indiciũ est: eo q; fi
at sermo dei t velocius implcat. Hũc
ergo quidcũ respiũ sapiẽtẽ t indu
strũ t pficiat: cum terre egypti qui
cõstituat prepositos p cũctas regio-
nes: t quinta partẽ fructũ per septẽ
annos fertilitatis: qui iã nunc futuri
sunt: cõgreget in horrea omne frume
tũ sub pharaonis potestate condatur
structuq; in vrbibus t preparet fu-
ture septẽ annoꝝ famis que oppressu-
ra est egyptũ t non cõsumetur terra
inopia. Placuit pharaoni psilijs t cũ
ctis ministris eius. Locutusq; est ad
eos. Hũ inuenire poterimus talẽ vi-
rũ qui spiritu dei plenus sit? Dixit er
go ad ioseph. Quia ostendit tibi deꝰ
cũta que locutus es: nũquid sapiẽtio
rem t similẽ tui inuenire poterꝰ? Tu
eris super domũ meã: ad tui oris im
perij cuncta populus obedet. Uno
tãtũ regni solio te precedã +. Dixit
q; rursum pharao ad ioseph. Ecce cõ
stitui te sup vniuersam terrã egypti
Tuitq; + annulum de manu sua: t de
dit in manu eius: vestiuitq; eũ stola
bysina: t collo eius aurea circũpo
suit. Fecitq; eũ ascẽdere sup currũ su
uũ: cõclamãte preconẽ: ut oẽs coram
eo genu flecterẽt: t prepositũ esse sci
rẽt vniuerse terre egypti. Dixit quoq;
rex egypti ad ioseph. Ego sũ phara
o: absq; tuo ipperio nõ mouebit q;q;
manũ aut pedẽ in omni terra egy-
pti. Uertitq; nomẽ eius: t vocauit eũ
lingua egyptiaca: saluatorẽ mũdi. De
ditq; illi xxxii: + assenẽ filiã putipha
ris sacerdotis heliopoleos. Egressus
est itaq; ioseph ad terrã egypti. Tri
ginta autẽ annoꝝ erat q; stetit in con
spectu regis pharaonis: t circuiuit
oẽs regiones egypti. Genitq; fertili
tas septẽ annoꝝ: t manipulos reda-
cte segetes cõgregate sunt in horrea
egypti. Omnis etiã frugũ abũdãtia in
singulis vrbibus cõdita est. Tantaq;
fuit abũdantia triticiꝰ arene maris
cocqueretur: t copia mensurã excede
ret. Natiq; sunt ioseph filij duo ãtq;
venirẽt fames: quos peperit ei assenẽ
filia putipharis sacerdotis heliopo-
leos. Uocauitq; nomẽ pmogeniti ma
nasses dicẽs. Obliuisci me fecit deus
olim labor meoꝝ t domum pris mei.
Nomẽ quoq; secũdi appellauit ephraim
dicẽs. Crescere me fecit deus in terra
paupertatis mee. Igit trãsactis septẽ

vbertatis annis qui fuerũt i egypto
ceperũt vẽire septẽ anni inopie quos
pdixerat ioseph: t in vniuerso orbe fa
mes preualuit. In cũcta aũt terra egy
pti fames erat: qua cũriẽte clamauit
ppls ad pharaonẽ alimẽta petẽs qui
bus ille rẽdit. Ite ad ioseph. t q;q;d
ipse vobis dixerit: facite. Crescebat
autem quotidie fames in omni terra
aperuitq; ioseph vniuersa horrea: vẽ
debat egyptijs. Haꝫ t illos oppressꝰat
fames. Omnesq; pouincie venie-
bant in egyptum vt emerent escas: et
malum inopie temperarent.

CC. S. Fratres ioseph pro frumento
emẽdo in egyptum venũt: ioseph eis
dura loquitur: sp medẽ tenetur in car
cere: ceteri redeũt: in ore saccoꝝ pecu
niã reperũt: beniamin patitur: pater
denegat. Capitulum. xlii.

Audiẽs aũt iacob q; alimenta venderentur in
egypto: dixit + filius suis. Quare negligitis?
Audiui q; triticum pcu
sudetur in egypto. De
scendite et emite nobis necessaria: ut
possimus viuere t non consumamur
inopia. Descendentes igitur fratres
ioseph decem: vt emerent frumenta
in egypto: beniamin domi retẽto a ia
cob q; diceret ffibus ei: ne forte i iti
nere q;q; patiãt mali ingressi sũt ter
rã egypti cũ alijs qui pgebãt ad emẽ
dũ. Erat aũt fames in terra chanaã: t
ioseph erat princeps in terra egypti:
atq; ad eiꝰ nutũ frumẽta populis pẽ
debantur. Cũq; adorãssent eũ fratres
sui t agnouisset eos: ãsi ad alienos du
rius loquebat interrogãs eos. Unde
venistis? Qui rẽdẽrũt. De terra cha-
naã: vt emamꝰ victui necessaria. Et cũ
ffres ipse cognosceẽs: nõ est cognitꝰ ad
eis. Recordatusq; rõnis q; aliq; vi-
derat ait ad eos. Exploratores estis:
vt videatis infirmiora terre venistis.
Qui dixerũt. Nõ est ita dñe: sed serui
tui venerũt vt emerẽt cibos. Oẽs filij
vniꝰ viri sumꝰ. Pacifici venimus: nec
+ q;q; famuli tui machinantur mali.
Quibꝰ ille rẽdit. Aliter est. Immũita
terre huꝰ psiderare vẽistis. At illi di
xerũt. Duodecim inquiunt + ffres serui
tui sumꝰ filij viri vnij i terra chanaã.
Minimꝰ cũ pfeno est: ali? nõ est sup
Hoc est ait q; locutꝰ sum. Exploratores
estis. Ãnũc experimẽtũ vestri ca
piã. per salutẽ pharaonis nõ egredie

exercet fa
me pliar
chas.

B
als + fra
tribus.
5.q.5.ca.
nõ ois de
exercet fa
me.

B

als + pls
las molẽ
mur insi
dies.

C
als + nõ
hz ffres.
j.eo.
22.q.1.c
monet. q
ficut ert

mini hic donec veniat frater vester mi
nimꝰ. Mittite ex vobis vnꝰ vt adduc
at eum: vos autem eritis in vinculis: vt doc
ꝑdetur q̃ dixistis: vtrum vera an falsa
sint. Alioquin p salutem pharaonis explo
ratores estis. Tradidit ergo illos cus
todiæ triduo. Die autem tertio eduxit
de carcere ait. Facite q̃ dixi: et viuetis
Deum enim timeo. Si pacifici estis: si vn
vnꝰ liget in carcere: vos autem abite: et
ferte frumenta q̃ emistis in domos ve
stras: et fratrem vestrum minimꝰ ad me adduc
ite vt possim vos probare sermones: et
non moriamini. Fecerunt vt dixerat: et
locuti sunt adinuicem. Merito hæc patiu
mur: quæ egimus in fratrem nostrum videntes
angustiam animæ illius: dum deprecaretur nos
et non audiuimus. Idcirco venit super nos
ista tribulatio. Et ꝓ hoc vnꝰ ruben: ait.
Nonne dixi vobis: nolite peccare in
puerum: et non audistis me? Ecce sanguis
eius exquirit. Nesciebant autem quia intelligeret
ioseph eos: per interpretem loquebatur ad eos.
Auertitque se paululum: et fleuit. Rediitque ad eos
locutusque est ad eos. Tollens simeon et li
gans illum in conspectu eorum iussit ministris vt im
plerent eorum saccos tritico: et reponerent
pecunias singulorum in saccis suis: dan
tes supra cibaria in viam. Qui fecerunt
ita. At illi portantes frumenta l asinis
suis profecti sunt. Aperto autem vnꝰ sacco vt
daret iumento pabulum in diuersorio: cons
pexit pecuniam l ore sacculi: dixitque fra
tribus suis. Reddita est mihi pecunia.
Ecce habetur in sacco. Et obstupefacti
sunt pauentes mutuo: dixerunt. Quidnam est
hoc quod fecit nobis deus? Venientesque ad
iacob patrem suum l terram Chanaan: narra
uerunt ei omnia quæ acciderant sibi dicen
tes. Locutus est nobis dominus terræ: dure: et
putauit nos exploratores esse prouincie
Cui respondimus. Pacifici sumꝰ nec ullam
mollimur insidias. Duodecim fratres
vno patre geniti sumꝰ: vnꝰ non est super
minimus cum patre nostro et in terra
Chanaan. Qui ait nobis. Sic probabo quod
pacifici estis. Fratrem vestrum vnum dimittite
apud me: et cibaria domibus vestris ne
cessaria sumite: et abite. Et cum vestrum
minimum adduxeritis ad me: et sciam quod non
estis exploratores: et istum quem tenet in vin
culis recipere possitis: ac deinceps q̃
vultis emere habeatis licentiam. His di
ctis cum frumenta effunderent: singuli
reppererunt in ore saccorum ligatas pecu
niæ: exterritique simul omnibus dixit
pater iacob. Absque liberis me esse fe
cistis: ioseph non est super: simeon te
netur in vinculis: et beniamin auferes
tis. In me hæc omnia mala receciderunt
Cui respondit ruben. Duos filios me
os interfice si non reduxero illum tibi.
Trade illum in manu mea: ego eum tibi
restituam. At ille. Non descendet: inquit
filius meus vobiscum: frater eius mor
tuus est: et ipse solus remansit. Si ergo
ei aduersitatis acciderit in terra ad
quam pergitis deducetis canos meos
cum dolore ad inferos.

Ca. S. Fratres ioseph cum muneribus
redemit beniamin: qui cum eis ad ægyptum
profecti sunt cum ioseph. Capm. xliii.

Ecce autem fames enormis
terram vehementer premebat: consumptisque cibis
quos ex ægypto detulerant
dixit iacob ad filios suos
Reuertimini et emite
nobis paululum escarum. Respondit iu
da. Denunciauit nobis vir ille sub testi
monio iurisiurandi dicens. Non videbis
faciem meam nisi frater vester mini
mus adduxeritis vobiscum. Si ergo
vis illum mittere nobiscum: pergemus: pere
ter ememus tibi necessaria: si autem
non vis: non ibimus. Dixit enim vt sepe di
ximus denunciauit nobis: dicens. Non vi
debitis faciem meam absque fratre vestro mini
mo. Dixit eis israel. In me hoc fe
cistis malitiam: vt indicaretis et cui alii
habetis vos fratrem. At illi ait. In
terrogauit nos homo per ordinem nostram
ꝑgenies: si pater viuit: si habemus
fratrem. Et nos respondimus ei confe
sentes iuxta id quod fuerat sciscitatus.
Aliquid scire poteramus q̃ dicturus
esset: adducite fratrem vestrum vobiscum
Judas quoque dixit patri suo. Mitte
puerum mecum vt proficiscamur et possimus
viuere: ne moriamur nos: parvuli no
stri. Ego suscipio puerum de manu mea
require illum. Nisi reduxero et reddi
dero eum tibi: ero peccati reus in te o
mni tempore. Si non intercessisset dilatio: iam
vice altera venissemus. Igitur israel
pater eorum dixit ad eos. Si sic necesse
est: facite quod vultis. Sumite de optimis
terræ fructibus in vasis vestris
et deferte viro munera modicum resine
et mellis et storacis: stacten et teredi
thi et amygdala. Pecuniam quoque duplicem
ferte vobiscum: et illam quam inuenistis in
sacculis: reportate: ne forte errore fa
ctum sit. Sed et fratrem ne forte tollitis: et
ite ad virum. Deus autem meus omnipo
tens faciat vobis eum placabilem: et mit
tat vobiscum fratrem vestrum quem te
net in vinculis: et hunc beniamin.
Ego autem quasi orbatus absque liberis
ero. Tulerunt ergo viri munera et pecu
niam duplicem: et beniamin: descenderunt
in ægyptum: et steterunt coram ioseph.
Quos cum ille vidisset: et beniamin simul
præcepit dispensatori domus suæ: dicens
Introduc viros domui: et occide victi
mas et instrue cœnaculum: quia hodie me
cum sunt comesturi meridie. Fecit ille
quod fuerat imperatum: et introduxit
viros domum. Ibique exterriti dixerunt
mutuo. Propter pecuniam quam retuli
mus prius in saccis nostris: introduc
ti sumꝰ vt deoluat in nos calumniam:
et violenter subiciat seruitutem nos et
asinos nostros. Quapropter in ipsis fori
bus accedentes: ad dispensatorem locu
ti sunt. Oramus domine vt audias nos.
Iam ante descendimus vt emeremus
escas: quibus emptis cum venissemus ad
diuersorium aperuimus sacccos nostros
et inuenimus pecunias in ore saccorum quas
nunc eadem pondere reportauimus. Sed
et aliud attulimus argentum: vt emamus
quæ nobis necessaria sunt. Non est in
nostra conscientia quis posuerit eas in
marsupiis nostris. At ille respondit. Pax
vobiscum: nolite timere. Deus vester et
deus patris vestri dedit vobis the
sauros l saccis vestris. Nam pecuniam
quam dedistis mihi: probatam ego ha
beo. Seduxitque ad eos simeon. Et intro
ducens domum attulit aquam et lauerunt
pedes suos: deditque pabulum asinis
eorum. Illi vero parabant munera: donec in
grederetur ioseph meridie. Audierant
enim quia ibi comesturi essent panem. Igitur
ingressus est ioseph domum suam: obtu
lerunteique munera tenentes in manibus
suis: et adorauerunt eum in terram. At
ille clementer resalutatis eis interroga
uit eos: dicens. Sanus ne est pater ve
ster de quo dixeratis mihi? Adhuc vi
uit. Qui responderunt. Salus est seruo tui
patri nostro. Adhuc viuit. Et incurvati
adorauerunt eum. Attollens autem ioseph
oculos vidit beniamin fratrem suum vte
rinum: et ait. Iste est frater vester parvu
lus de quo dixeratis mihi. Et rursum
deus misereatur tui fili mi. Festi
nauitque in domum: quia commota fuerant
viscera eius super fratre suo: et erupebant
lachrymæ: introiens cubiculum fleuit
Rursumque lota facie egressus retinuit
se ait. Ponite panes. Quibus appositis
seorsum ioseph et seorsum fratribus: ego
priuatim quoque vescebatur sicut seorsum.
Illicitum est enim egyptiis comedere cum
hebreis: et pro nefanda putant huiuscemodi
conuiuium: sederunt coram eo primo
genitus iuxta primogenita sua et minimus
iuxta etatem suam mirabantur mi
nimis: sumptis priorum quas ab eo accepe
rant. Maioribus pars venit beniamin
ita vt quinque partibus excederet. Bibe
runtque inebriati sunt cum eo.

Ca. S. De cypho reposito et inuento
in sacco beniamin: regressis fratribus
iudas loquitur ad ioseph: pro beniamin
manere se offert. Capm. xliiii.

Recepit autem ioseph di
spensatori domus suæ dicens
Impple saccos cum
frumento quantum possint
capere: et pone pecuniam
singulorum in summitate
saccorum. Cypho autem meo
argenteo pretium quod dedit tritici pone
in ore sacci iuniioris. Factumque est ita.
et orto mane: dimissi sunt cum asinis su
is. Jamque vrbem egressi pauli
lum: Cum ioseph accersito dispensa
tore domus ait. Surge inquit: persequere
viros et apprehensos dicito. Quare red
didistis malum pro bono? Cyphum quem
furati estis: ipse est in quo bibit do
minus meus: et in quo augurari so
let. Pessimam rem fecistis. Fecit ille
vt iusserat et apprehensis prioribus
locutus est. Qui responderunt. Quare
sic loquitur dominus noster: vt serui tui
tantum flagitii commiserunt: pecu
niam quam inuenimus in summitate sac
corum reportauimus ad te de terra Cha
naan. Et quomodo consequens est vt fu
rati simus de domo domini tui aurum vel
argentum? Apud quemcumque fuerit inuen
tum seruorum tuorum quod quereris: morietur
et nos erimus serui domini nostri. Qui di
rit eis. Fiat iuxta vestram sententiam.
Apud quemcumque fuerit inuentum ipse sit
seruus meus: nos autem eritis innocui
Itaque festinato deponentes in terram
saccos: apperuerunt singuli. Quos seru
atus incipiens a maiore vsque ad mini
mum inuenit cyphum in sacco beniamin.
At illi scissis vestibus onneratisque rur
sum asinis: reuersi sunt in oppidum. Pri
musque iudas cum fratribus ingressus
est ad ioseph. Necdum enim de loco abie
rat. Omnesque ante eum pariter in terram
corruerunt. Quibus ille ait. Cur sic age
re voluistis? An ignoratis quod sic fa
milis mei l augurandi scientia? Qui

Ale + an indao. Quid respondebimꝰ inquit ofio
gurtandi meo: vel qd toqmur: aut qd iuste pote
de homi rimꝰ obtendere: Deus inuenit iniqui-
cidator. tatē seruoꝝ tuoꝝ. En oēs serui sumꝰ
in glos. dñi mei: r nos apud quēs inuētus est
cyphus. Respondit ioseph. Absit a me
vt hic agas. Qui furatus est cyphū: ipse
sit seruus meꝰ: vos aūt abite liberi
ad patrē vestrū. Accedens aūt ppius
iudas phidenter ait. O:o dñe audi me
vt loquar seruꝰ tuꝰ verbū in auribus
tuis: r ne irascaris famulo tuo. Tu es
enim post pharaonē dñs meꝰ. Interro-
gasti pus seruos tuos: habetis patrē
aut fratrēr nos rñdimꝰ tibi dño meo
Est nobis pater senex r puer paruluꝰ
q̄ in senectute illius natꝰ est: cuius vte
rinus frater mortus est: r ipm solum
habet mater sua: pater ꝗo tenere dili
git eū. Dixistiq; seruis tuis. Adduc
te eū ad me: r ponā oculos meos sup
illū. Suggessimꝰ tibi dño meo: nō po
test puer relinquere patrē suū. Si et il
lū dimiserit moriet. Et dixisti seruis
tuis. Nisi venerit frater vester minī
mus vobiscū: nō videbitis amplius fa
ciē meā. Cū ergo ascēdissemus ad fa-
6.+3.a. F mulū tuū patrē nrm: narrauimus ei
oia q̄ locutus est dñs meꝰ. Et dixit pa
ter noster. Reuertimini r emite no-
bis parū tritici. Cui diximus. Ire nō
possumus. Si frater noster minimꝰ de
scenderit nobiscū: pficiscemur simul
alioquin illo absente nō audemꝰ vide
re faciem viri. Ad que ille rñdit. Vos
scit q̄ duos filios genuerit mihi vxor
5.37.d. mea. Egressus est vnus r dixistis: de-
sta deuorauit eū: r hucusq; nō cōpa-
ret. Si tuleritis r illum r aliqd ex in
via contigerit: deducetis canos meos
5 cū merore ad inferos. Igit si intrauē
ro ad seruū tuū patrē nostrū r puer
defuerit: cū ala illius et huius aia de
pēdat: videritq; eū nō esse nobiscū: ꝗ
mortuꝰ: r deducēt famuli tui canos ei⁹
cū dolore ad inferos. Ego proprie ser-
3.+3.b. nus tuus sim qui in mea hunc recepi
fidem r spondi dicēs. Nisi reduxero
eum: peccati reus ero in patrē meum
omni tē pore. Manebo itaq; seruꝰ tuꝰ
p puero in ministerio dñi mei: r puer
ascēdat cū fratribus suis. Nō enim pos
sum redire ad patrem absente puero:
ne calamitatis que oppressura est pa-
trem meum testis assistam.
¶ C.S. Ioseph se fratribus manifes-
tat: mādat p patre: munera mittit: r
adhuc viuit: r pfrmat. Cēm. xlv.

ON se poterat vltra co-
hibere ioseph multis co
rā astantib⁹: vnde prece
pit: vt egrederēt cūcti
foras: r nullꝰ interesset
alienus + agnitioni mu alienus
tue. Et euauit q̄ voce cū fletu quam au g.
dierunt egyptum: omnisq; domꝰ pha r.
raonis: r dixit fratrib suis: Ego sum r.
ioseph. Adhuc pater meus viuit: Nō 21
poterāt respondere fratres mimio + q
terrore perterriti. Ad q̄s ille clemen c
ter. Accedite inquit ad me. Et cum ac cr
cessissent, ppe. Ego sum ait ioseph fra cr
ter vester q̄ vendidistis in egyptū. als
Nolite pauere: neq; vobis curū ē vt
deas + q̄ vēdidistis me in his regioni-
bus. Pro salute ei vestra misit me deꝰ
ante vos in egyptū. Biennio iam est enim
q̄ cepit fames in tra esse: r adhuc q̄n-
q; ānī restāt quib⁹ nec arari poterit:
nec meti. Premisitq; me deꝰ vt reser-
uemini sup terrā: r escas ad viuendū
habere positis. Nō vestro cōsilio: sed
dei voluntate huc missus sum: q̄ fecit
me quasi patrē pharaonis r dñm vni
uerse domus eius: ac principē in omni
terra egypti. Festinate r ascendite ad
patrē meum r dicetis ei. Hec mandat
filius tuus ioseph. Deus fecit me do-
minus vniuerse terre egypti. Descēde
ad me ne + moreris r habitabis i tra Ar
+ gessen. Erisq; iuxta me tu r filij tui ria
r filij filiorꝝ tuorꝝ: oues tue r armenta
tua r vniuersa q̄ possides: ibiq; te pa
scas. Adhuc enim quinq; anni residui
sunt famis ne r tu pereas r ois domꝰ
tua: r ois q̄ possides. En oculi vestri r
oculi fratris mei beniaminidēt q̄ os
meū loquatur ad vos. Nūciate patri
meo vniuersam gloriā meā: r cūcta q̄
vidistis in egypto. Festinate r adduc
ite eū ad me. Cūq; amplexatꝰ occidit
ser l collū bēiamin fratris sui: flenti
illo q̄s similiter flēte super collū eiꝰ:
osculatusq; est ioseph oēs ffes suos:
r plorauit super singulos. Post q̄ aus
sunt loq̄ ad eū: auditūq; est r celebri
sermone vulgatū in aula regis: vene-
rūt ffes ioseph. Et gauisꝰ est pharao
atq; ois familia eius. Dixitq; ad io-
seph vt iperaret fratribꝰ suis dicens.
Onerātes iumēta: ite in tra chanaan
r tollite inde patrē vestrum r cognā-
tionem: r venite ad me r ego dabo vo
bis cuncta bona egypti: vt comedatis
medullā terre. Precipe etiā vt tollant
plaustra de tra egypti: ad subuectio-

nem parvulorum suorum ac pigum.
F Et dicto. Tollite patrē vestrum r pro
pare: q̄ totus venientes: nec dimit
tatis quicq̄ de supellectili vestra: q̄
omnes opes egypti vestre erunt. Fe-
cerūtq; filij israel vt eis mādatū fue
rat. Quib⁹ dedit ioseph plaustra secꝭ
pharonis imperium: r cibaria in vi
nere. Singulis quoq; proferri iussit
binas stolas: beniamin vero dedit tre
centos argēteos cū quinq; stolis opti
mis: tantūdē pecunie r vestium mit-
tens patri suo: addens et asinos decē
qui subuecherēt ex omnibus diuitiis
egypti: totidē asinas triticū r trine
re panesq; portātes. Dimisit ergo fra
tres suos: r pficiscēt⁹ ait. Ne irasca
mini in via. Qui ascēdētes ex egypto
venerūt in terrā chanaam ad patrem
suū iacob: r nunciauerūt ei dicentes.
Ioseph filius tuus viuit: r ipse domi
natur in oi terra egypti. Quo audito
iacob: q̄si de graui somno euigilans:
tamen nō credebat eis. Illi + ecōtra
referebant omnē ordinē rei. Cūq; vi-
disset plaustra et vniuersa q̄ miserat:
reuixit spūs eiꝰ: r ait. Sufficit michi
si adhuc ioseph filius meus viuit: pa
dam r videbo illum anteqū moriar.
¶ C.S. Iacob cū filijs in egypti de-
scēdit: eorū q̄ cū iacob descenderunt
r omnia: iacob patri occurrit. Cp. xlvi.

DOfectusq; israel cū o
mnibus que habebat: venit
ad puteum iuramenti:
r mactat ibi victimis
deo pris sui isaac: sudi
uit eū per visionē nocte
vocātē se: r dicentē sibi. Iacob iacob.
Qui respondit. Ecce adsum. Ait illi deꝰ.
Ego sum fortissimus deꝰ patris tui.
Noli timere: sed descende in egyptū
q̄: in gentē magnam faciā te ibi. Ego
descēdā tecū illuc: et ego inde addu-
cēte reuertentē. Ioseph quoq; ponet
manus tuas super oculos tuos. Surg
rexit iacob mane a puteo iuramenti:
tulerūtq; eū filij cū paruulis r vxori-
bus suis in plaustris q̄ miserat pha-
rao ad portādum senēt oia q̄ possede
rat in tra chanaā. Venitq; in egyptū
cum omni semine suo: filij eius r nepo
1.a. tes: filie r cuncta simul ꝗ genito. Hec
1.b. sunt aūt nota filiorꝝ israel: qui ingres-
26. si sunt in egyptū: ipse cū liberis suis.
Primogenitꝰ rubē. Filij rubē: enoch
5.a. et phallu et esron et carmi. Filij sy
+ 10 meon: r amuhel et + iamin et ahod r
iachin et sabet et saul filius chanami mi.
tidis. Filij leui: gerson r caath r me-
rari. Filij iuda: her r onan: r sela: et
phares r zara. Mortui sunt aūt her
r onan in terra chanaā. Natiq; sunt fi
lij phares esron r amul. Filij isachar
thola r phua: r iobab: r semron. Fi
lij zabulon: sareth: r + ehelon r + ia als + iob
helel. Hi filij lie quos genuit in meso Als + he
potamia syrie cum oua filia sua. Oēs lon.
ale filiorū eius r filiarū triginta tres. Als + ia
Filij gad + sephon r + aggi r esebon hel.
r suni r beri r arodi r areli. Filij aser Als + se
+ iēna r iesua r iesuri beria: sara q̄s phion.
fo:o eorum. Filij beria: heber r mel- Als + et
chiel. Hi filij zelphe quā dedit laban aggi.
lie filie sue et hos genuit iacob sedecim Als +
alas. Filij rachel vxoris iacob io tamne.
seph r beniamin. Natiq; sunt ioseph 5. + 1.g.
filij in terra egypti: quos genuit ei + Als + as
asenē filia putipharis sacerdotis hel senech.
topoleos: manasses r ephraim. Filij Als + bo
beniamin: bela r + becho: r asbel et chor.
gera r naamā r + echi: r ethios r re Als + ichi
smophin r ophin r ared. Hi filij ra als + res
chel q̄s genuit iacob: oēs ale q̄tuor sim.
decim filij dan + pan. Filij neptalim Als + osi
iasiel r guni r iesir r + salem. Hi filij als + filij
bale: quā dedit laba rachel filie suē:
r hos genuit iacob omnes ale septem.
Cunctq; ale q̄ ingresse sunt cū iacob
in egyptū: r egresse sunt de femore il
lius: ab q̄s proridꝰ filiorꝝ eiꝰ: stragina
ta sex: filij aūt ioseph q̄ nati sunt ei in
terra egypti: ale sue. Oēs ale domus deu. 10.b
iacob q̄ ingresse sunt in egyptū: fuere
septuaginta. Misit aūt iacob iudā aū
se ad ioseph l egyptū: vt nūciaret ei:
r ille occurreret in iesen. Quo cū per
uenisset: iuncto ioseph curru suo: ascē-
dit obuiāq; patri ad eundē loci: vidēsq;
eum irruit sup collum eius r inter
amplectus flenti. Dixitq; pater ad io-
seph. Iam letus moriar: q̄ vidi faciē
tuā et superstite te reliquo. At ille lo
catus est ad fratres suos: r ad omnē
domū patris sui. Ascēdam r nūciabo
pharaoni: dicāq; ei. Fratres mei r do
mus pris meq; crāt in terra chanaā
venerunt ad me: r sunt viri pastores
ouiū: curāq; habēt alendo: si gregum
pecora sua r armenta et omnia que ha
bere potuerūt adduxerūt secū. Cūq;
vocauerit vos r dixerit q̄d est op⁹ ve
strū. Rñdebitis. Viri pastores sum⁹
serui tui ab infantia nra vsq; i pnsē:
r nos et patres nri. Hec aūtē dicetis
vt habitare possitis in terra iesen: q̄

detestant egyptij oes pastores ouis.
C.C.S. Joseph patrem & fratres ad
pharaonē introducit: dat eis terram
tesseni: egyptij cibos petunt et pecora
et terram pendunt quinta pars fructum
fit regis: israel abiurat ioseph
de sua sepultura. Capitulum. xlvij.

B

IAgressus ergo ioseph
nūciauit pharaoni dicens. Pater meus & fra
tres: oues eorum & armenta & cuncta que pos
sident venerunt de terra
chanaan: & ecce consistunt in terra ios
sen. Extremos quoq; fratrum suorum
quinq; viros statuit coram rege quos
ille interrogauit. Quid habetis opera
tis? Responderunt. Pastores ouium su
mus serui tui: et nos patres nri. Ad
peregrinandū i terra tuā venimus: q̄m
nō est herba gregib⁹ seruorū tuorum
grauescente fame + in terra chanaam.
Petimusq; vt esse nos iubeas seruos
tuos i terra tessen. Dixit itaq; rex ios
seph. Si tuus & fratres tui venerunt
ad te. Terra egypti in conspectu tuo
est: in optimo loco fac habitare eos &
trade eis terram tessen. Qd si nosti
in eis esse viros industrios: constitue
illos magistros pecoru meorū. Post hec
introduxit ioseph patrē suū ad regē:
& statuit eū coram eo. Qui bēdicēs illi
et interrogat⁹ ab eo: quot sunt dies
annorū vite tue? Rndit. Dies peregri
nationis vite mee centum triginta an
norum sunt parui & mali: & nō pueni
runt vsq; ad dies patrū meorū quib⁹
pegrinati sunt. Et bēdicto rege egres
sus est foras. Joseph vero patri & fra
tribus suis dedit possessionē i egypto
i optimo terre loco ramasses: vt pre
ceperat pharao: & alebat eos cōmēs do
mum sua pānis cibaria singulis
In toto eēm orbe panis deerat: et op
presserat fames terrā maxime egypti
& chanaā. Q̄ quib⁹ oēm pecuniā pere
ganit p venditione frumēti & intulit
eā in erariū regis. Cum q̄ defecisset + Alt + em
emptorib⁹ pecuniā: dedit cōscta egypt⁹ ad
ioseph: dicēs. Da nobis panes. Quare
morimur coram te deficiente pecunia?
Quib⁹ ille rndit. Adducite pecora ve
stra: dabo p eis cibos si pecuniā non
habetis. Quē cum adduxissent dedit
eis alimēta p equis & ouib⁹ & bobus
& asinis: sustentauitq; eos illo anno p
mutatione pecoru. Venerūq; anno
secundo et dixerunt ei. Non celamus

+ dño nro q̄ deficiente pecunia peco
ra simul defecerūt nec clā te est q̄ abs
q̄ pecoribus & terra nihil habemus.
Cur ergo morimur te videntes? Et nos
& terra nostra tui erimus. Emē nos i
seruitutē regis: & bde semina: ne pereū
te cultor redigatur terra in solitudi
nē. Emit igitur ioseph omnē terram
egypti vēdēntib⁹ singulis possessiōes
suas p magnitudine famis. Subiecit
q̄q; eā pharaoni: & cūctos pplos eius
a nouissimis terminis egypti vsq; ad
extremos fines eius. Pter terrā sacerdo
tū q̄ a rege tradita fuerat eis: ex bus &
statuta cibaria et honores publicis p
bēbāt: & idcirco nō fuit ppulli vēde
re possessiones suas. Dixit q̄ ioseph
ad pplos. En vt cernitis vos & terrā
vras pharao possidet: accipite semina
sertte agros vt fruges habere possi
tis. Quātā prē regi debitis: q̄tuor re
liqa pmittovobis i semētē & in cibus
familiis & liberis vris. Qui respōde
runt. Salus nostra in manu tua est.
Respiciat nos tātū dñs noster: & lete
scrutem⁹ regi. Et ex eo tēpore vsq; i pre
sentē die in vniuersa terra egypti re
gib⁹ q̄nta pars soluit: & factū est quasi
in lege absq; terra sacerdotali: que
libera ab hac pditione fuit. Habitauit
ergo israel in egypto: id est i terra tes
sen: & possedit ea: auctusq; est & multe
plicat⁹ nimis: vixit q̄ ea decēt septē
annis. Facta q̄; sunt oēs dies vite illi⁹
cētū quadraginta septē annorū. Cūq;
appropinquare cerneret dies mortis
eius: vocauit filiū suū ioseph & dixit
ad eū. Si inueni gratiam in cōspectu
tuo: pone manū tuā sub femore meo:
& facies mihi misericordiā & veritatē
vt nō sepelias me in egypto: sed dor
miā cum patrib⁹ meis: & auferas me
de terra hac: & cōdas me in sepulchro ma
iorū + meorū. Qui rndit ioseph. Ego fa
ciā qd iussisti. Et ille. Jura ergo inquit
mihi. Quo iurāte adorauit israel onē
conuersus ad lectuli caput

C.C.S. Jacob egrotantem visitat io
seph: secū suos filios ducit: & bus ia
cob bēdicit: ephrai manasse pponit: io
seph pfert extra fratres dat. Cp. xlviij.

Jn ctis trāsact⁹ nū
ciatū e i ioseph q̄ egro
taret p su⁹. Qui as
sūpt⁹ duob⁹ filiis ma
nasse & ephrai ire pre
sit. Dictūq; est seni.
Ecce filij tui ioseph

venit ad te. Qui confortatus sedit in
lectulo. Et ingresso ad se ioseph ait.
Deus omnipotens apparuit mihi in luza q̄ est in
terra chanaā: & bēdixit q̄ mihi et ait.
Ego te augebo: & multiplicabo: & facia
te in turbas populorum. Daboq; tibi
terrā hanc: semini tuo post te in pos
sessionem sempiternā. Duo q̄ filij tui
qui nati sunt tibi i terra egypti: ante
quam ad te venirē ad te mei erūt ephrai & ma
nasses: sicut ruben & simeon reputabū
tur mihi. Reliquos autem quos ge
neris post eos tui erūt: & nole fratrū
suorū vocari in possessionibus suis.
Mihi enim q̄dā veniebam de mesopota
mia: mortua est rachel i terra chanaā
in ipso itinere. Erat q̄; vnum tempus.
Et ingrediebar ephratam: et sepeliui eā
iuxta viā ephrate q̄ alio nole appellat
bethleē. Videns filios eius dixit ad eū.
Qui sunt isti? Respōdit. Filij mei sūt
quos donauit mihi dēs in hoc loco.
Deduci iqt eos ad me vt bēdicā illis
Oculi enim israel caligauerāt p nimia
senectute: et clare videre non poterat.
Applicatosq; ad se deosculat⁹ & circū
plexo eos: dixit ad filiū suū. Nō sum
fraudat⁹ aspectu tuo: insup ostēdit mi
hi dēs semē tuū. Eductos tulisset eos io
seph de gremio pris: adorauit pnus
in terrā: & posuit ephraim ad dexterā
suā: id est sinistrā israel: manasseh vo
ro in sinistra sua ad dexteram. Cū pris: ap
plicuitq; ambos ad eum. Qui extē
dens manū dexterā posuit sup caput
ephraim iuniōris fratris: sinistrā aut
sup caput manasse q̄ maior natu erat
commutās manus. Bēdixitq; iacob filius
ioseph & ait. Deus in cuius cōspectu am
bulauerūt pres mei abraā & isaac deus
qui pascit me ab adolescētia mea usq;
in pnsēm diē: angelus q̄ eruit me de
cunctis malis bēdicat pueris istis: et
inuocet super eos nomē meū nōq; ds
patrū meorū abraam & isaac: crescāt
in multitudinē sup terrā. Videns aut
ioseph q̄ posuisset pater suus dexte
ram manū super caput ephraim gra
uiter accepit. Et apprehēsam manum
pris leuare conat⁹ est de capite ephra
im & transferre super caput manasse.
Dixitq; ad patrē. Non ita pater quia
hic est primogenitus. Pone
dexteram tuam super caput eius. Qui
renuens ait. Scio fili mi scio: et iste
quidem erit in populos & multiplica
bitur: sed frater eius iunior maior erit
illo: & semen ejus crescet in gentes.

Benedixitq; eis in tēpore illo: dicēs.
In te benedicetur israel atq; dicetur.
Faciat tibi deus sicut ephraim & sicut
manasse. Constituitq; ephraim ante
manasse. Et ait ad ioseph filiū suum.
En ego morior: erit deus vobiscum:
reducetq; vos ad terram patrum ve
strorum. Do tibi partem vnam extra
fratres tuos quā tuli de manu amoro
rei in gladio & arcu meo.
C.C.S. Israel filios bēdicit cuiusq;
defectus predicens & futura eorū pro
phetizans: sepulture locum declarat:
& moritur. Capitulū. xlix.

B

VOcauit autem iacob fi
lios suos: & ait eis. Cō
gregamini vt annūciē
q̄ vobis futura sunt vobis in
diebus nouissimis. Cōs
gregamini & audite fi
lij iacob audite israel
patrē vestrū. Ruben primogenit⁹ meus.
Tu fortitudo mea & principū doloris 24. q. 3
mei. Prior i donis: maior i pcerio. Effu c. si igit.
sus es sicut aqua. Nō crescas: q̄ ascē
disti cubile pris tui: & maculasti stra
tum eius. Simeon & leui fratres vasa
iniquitatis bellātia. In consilium eorū
nō veniat anima mea: & in cetu illorū nō
sit gloria mea: q̄ in furore suo occide
runt virū: & in voluntate sua suffodē
runt murū. Maledictus furor eorum
q̄ pertinax: & indignatio eorū: q̄ dis
cura. Dividam eos iacob: & dispergam
eos in israel. Juda te laudabūt
fratres tui. Manus tue in ceruicibus
inimicorū tuorum: adorabūt te filij pa
tris tui. Catulus leonis iuda. Ad pre
dam fili mi ascēdisti: requiescēs accu
buisti vt leo & quasi leena: quis suscī
tabit eum? Non auferēt sceptrum de Als + sce
iuda & dux de + femore eius: donec ve mortuus
niat qui mittendus est: & ipse erit ex
pectatio gentium. Ligans ad vineam
pullū suum: & ad vitē o fili mi asinam
suam. Lauabit in vino stolas suas: & in
sanguine vue pallij sui. Pulchriores
sunt oculi eius vino: & dentes eius lacte
candidiores. Zabulon in littore maris
habitabit: & i statione nauiū pringens
vsq; ad sidonē. Jsachar asinus fortis
accubās inter terminos. Vidit requiē
q̄ esset bona & terrā q̄ optima: & supo
posuit humerū suū ad portandum fa
ctusq; est tributū seruiēs. Dan iudica
bit ppl̄m suū sicut & alia trib⁹ israel.
Fiat dan coluber in via cerastes in se
mita: mordēs pagulas equi: vt cadat

ascenso: eius retro. Salutare tuū expectabo dñe. Ad accinctus prelabitur
ante eum: et ipse accinget retro: suum.
Aser pinguis panis eius: et ebebit de
liticis regib⁹. Neptalim cerui⁹ emissus
et dans eloqia pulchritudinis. Filii ac
crescēs ioseph: filius accrescēs et decorus aspectu. Filie discurrerunt super
murū: et exasperauerūt eū: et iurgati sūt
eium: habentes iacula. Sedit i fortī arcus eius: et dissoluta sunt
vincula brachiorū et manuū illi⁹ per
manus potentis iacob. Inde pastor: egressus est lapis israel. Deus pris tui erit
adiutor tuus: et omipotēs bñdicet tibi
bñdictionib⁹ celi desup bñdictionib⁹
abyssi iacentis deorsum bñdictionib⁹
vberū et vulu. Bñdictiones pris tui
cōfortate sūt bñdictionib⁹ patrū eū⁹
donec veniret desiderū colliū eternor
Fiant in capite ipsius et in vertice
nazarei iter fratres suos. Benjamin lu
pus rapax: mane comedet predam: et
vespe diuidet spolia. Oēs hi in tribu
bus israel duodecim. Hec locut⁹ est eis
pater suus: bñdixitq; singulis bñdic-
tionibus ppriis: et precepit eis dicens.
Ego cōgrego: ad populū meum. Se-
pelite me cū pribus meis in spelunca
duplici q̄ est in agro ephron hethei con
tra mātre in terra chanaan: quā emit
abraā cū agro ab ephron hetheo i pos-
sessionē sepulchri. Ibi sepelierūt eū et
sarā vxorē eius. Ibi sepult⁹ est isaac cū
rebecca coniuge sua: ibi et lia pdita ia
cet. Finiti q̄ mādat⁹ dn̄o filios israel
bat: collegit pedes suos super lectulū et
obiit: appositusq; est ad populū suū.
CC.S. Ioseph patrē sepelit in ebron
fratres patre mortuo timentes veniā
a ioseph impetrant de ossibus asportandis. Capitulum. I.

Quod cernēs ioseph fe
it sup facie pris flēs et
deosculās eū. Precepit
q̄q; seruis suis medic:
vt aromatib⁹ condirēt
patrē. Quib⁹ iussa ex-
plētib⁹ trāsierūt q̄dragīta dies. Iste
quippe mos erat cadauerū cōditorū.
Fleuitq; eū egypt⁹ septuaginta dieb⁹
Et expleto plāctu ipse locutus est io
seph ad familiā pharaonis. Si inveni
gram in cōspectu vro loquimini i aurī
bus pharaōis: eo q̄ pr me⁹ adiurauerit me dicēs. Ecce morior: in sepulchro
meo q̄ fodi mihi in terra chanaan: se-
pelies me. Ascēdā igitur sepeliā patrē
meū ac reuertar. Dixitq; et pharao.
Ascēde et sepeli patrē tuū sicut adiurat⁹es. Quo ascēdēte iersūt cū eo oēs
senes dom⁹ pharaonis: cūctiq; maio
res natu terre egypti: dom⁹ ioseph cū
fratrib⁹ suis: absq; paruulis et greg.⁹
absq; armētis q̄ dereliquerūt i terra
iessen. Habuit quoq; in comitatu currus et eqites: et facta est turba nō mo-
dica. Venerūtq; ad arēā atad quē
sita est trans iordanē: vbi celebrantes
exequias plāctu magno atq; vehementi
impleuerūt septē dies. Q̄d cum vidissent habitatores tre chanaā: dixerūt.
Planctus magn⁹ est iste egyptus. Et
idcirco vocatū est nomē loci illi⁹ plā
ctus egypti. Fecerūt ḡ filii iacob sicut
preceperat eis: et portātes eū in terram
chanaā: sepelierūt eū in spelunca du-
plici quā emerat abraā cū agro i pos-
sessionē sepulchri ab ephron etheo cō
tra facie mātre. Reuersusq; e ioseph
in egyptū cū frib⁹ suis: et omitatu
sepulto pfe. Quo mortuo timētes fra
tres eius: mutuo colloquētes: ne forte
mēor: sit iniurie quā passus est: et reddat
nobis oē malū q̄d fecim⁹: mādauerūt
ei dicētes. Pater tuus precepit nobis
anteqū moreret: vt hec tibi dīs illi⁹
dicerem⁹. Obsecro vt obliuiscar⁹ sce-
leris fratrū tuorū et peccā malitie
quā exercuerūt in te. Nos q̄q; oramus
vt seruo dei pris tui dimittas iniquitatē
hāc. Quib⁹ audit⁹ flevit ioseph: pme
rūtq; ad eū fratres suī: pni adorantes i terrā dixerūt. Serui tui sumus.
Quib⁹ ille rndit. Nolite timere. Num
dei possum resistere voluntati? Vos
cogitastis de me malū sed⁹ vertit illo
in bonū: vt exaltaret me sicut i pnti
ram cernitis: et saluos faceret multos
ppl'os. Nolite timere. Ego pascā vos
et paruulos vros. Cōsolatusq; est eos
blāde et leniter eis locut⁹ et habitauit
i egypto ei⁹ cū domo pris sui. Viritq;
centū decē ānis: et vidit ephraim filios
vsq; ad tertiā generationē. Filii q̄q; ma
chir filii manasse nati sunt in genib⁹
ioseph. Quib⁹ trāsactis locut⁹ est fra
trib⁹ suis. Post mortē meā de⁹ visitabit vos: et ascēdere vos faciet de terra
ista ad trā quā iurauit abraā isaac et
iacob. Eūq; adiurass eos atq; dixisse
de⁹ visitabit vos: asportate ossa mea
vobiscū de loco isto. Mortu⁹ e explet⁹
centū decē vite sue ānis: et condit⁹ aromatib⁹: repositus e in loculo i egypto.
CExplicit liber Genesis.

CIncipit liber Ollesthmoth
id est Exodus.
CC.S. Hoia filiorū israel egressi sūt egypt⁹: cor multiplicatio Quātō oppressi
sunt ab egypto: tātomagis multipli
cabant obstetricū clementia. Capmū.

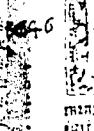

Ecsunt nomia filiorum
israel q̄ ingressi sunt
in egyptū cum iacob.
Singuli cū domibus
suis intrauerūt. Ruben
simeō leui iudas issa
char: zabulon et benia
min: dan: et neptalim: gad et aser. Erāt
igit omnes alc eorū qui egressi sunt de
femore iacob septuaginta. Ioseph autē
in egypto erat. Quo mortuo et omnibus
fratrib⁹ eius: omēq; cognatione illius
filii israel creuerūt et q̄li germinātes
multiplicati sunt ac roborati nimis
impleuerūt terrā. Surrexit interea rex
nouus super egyptū: q̄ ignorabat ioseph.
Et ait ad populū suū. Ecce ppls filiorum israel multi⁹ et fortior nobis est.
Venite sapienter opprimamus eū: ne for
te multiplicet: et si ingruerit pterea nos
bellū addat inimicis nris: expugnatis
q̄ nobis egrediat de terra. Preposuit
itaq; magistros operum vt affligerēt eos
onerib⁹. Edificauerūtq; vrbes taberna
culorū pharaonis: phitō et ramesses. Quātōcq; opprimebat eos: tātoma
gis multiplicabant et crescebāt. Ode
rātq; filios israel egyptij: et afflig̃ebāt
illū dētes: et inidētes eis: ad amaritudi
nē p̄ducebāt vitā eorū opib⁹ duris luti
et lateri: omq; famulatu q̄ in terre opi
bus premebant. Dixit aūt rex egypti
obstetricib⁹ hebreorū quarū vna vocabat sephora: altera phua: precipiēs eis
Si obstetricabitis hebreas: et ptus
tempus adueneritis si masculus fuerit
interficite illum: si femina reseruate.
Timuerūt aūt obstetrices deū et non
fecerūt iuxta preceptū regis egyptiī: sed
conseruabāt mares. Quib⁹ accersit⁹ ad
se rex ait. Quidnā e hoc q̄d facere vos
iussistis vt pueros seruaretis? Que rndē
derunt. Nō sunt hebree sicut egyptie
mulieres. Ipse enim obstetricandi habent scientiam: et priusq; veniamus ad
eas partūt. Bñ ergo fecit de⁹ obstetri
cibus et creuit populus: pforatusq;
et ramis. Et q̄ timuerūt obstetrices
deū: edificauit illis domos. Precepit q̄q;
pharao oī populo suo: dicēs. Quicqd
masculini natū fuerit in flumē
proiicite: quicqd feminini reseruate.

CC.S. Moyses nascitur: occultatur: in
aqua pueri: a filia pharaonis adopta
tur: pcusso egyptio fugit ad terrā ma
dian vbi sephora ietro filia proue du-
xit: mortuo egypti rege: filij israel ad
deū clamāt qui liberauit eos. Cap. II.

Egressus est post hec vir
de domo leui: et accepit
vxorē stirpis sue q̄ cōce
pit et peperit filiū. Cumq;
videns eū elegātem abscō
dit tribus mēsib⁹. Cūq;
iam celare nō posset: sumpsit fiscellā
scirpeam: et liniuit eam bitumine ac
pice: posuitq; intus infantulū: et ex-
posuit eū in carecto ripe fluminis itā
te procul sorore eius: et considerante
cuctum rei. Ecce autem descendebat
filia pharaonis vt lauaret in flumine
et puelle eius gradiebanē crepidinem
aluei. Que cum vidisset fiscellam in
papyrione misit pnā e famulib⁹ suis:
et allatā aperiens cernensq; in puerilī
pagī ētem: miserta eius ait. De infan
tib⁹ hebreorū est hic. Cui soror puer.
Quis inquit vt vadā et vocem tibi mu
lierē hebream q̄ nutrire possit infantulū? Respōdit. Vade. Pergens puella:
vocauit matrē suā. Ad quā loqua
ta est filia pharaonis. Accipe ait pue
rum istū et nutri michi: ego dabo tibi
mercedem tuā. Suscepit mulier et nu
triuit puerū: adulūq; tradidit filie
pharaonis. Quem illa adoptauit in
locum filij: vocauitq; nomen eius mop
ses dicens: quia de aqua tulit eum.
In diebus illis postq; creuerat mop-
ses egressus est ad fratres suos: vi-
ditq; afflictionem eorū: et virum egy
ptum percutientem quēdam de hebreis
fratribus suis. Cumq; circumspexisset
huc atq; illuc et nullus ad esse vidisset
percussum egyptum abscōdit arenis
Et egressus die altero cōspexit duos
hebreos litigantes: dixitq; et qui facie-
bat iniuriam. Quare percutis primū
tuum? Qui respōdit. Quis constituit
te pncipem et iudicem sup nos? Num
occidere me tuis sicut heri occidisti
egyptum? Timuit mopses et ait. Quō
palam factū est verbū istud? Audiuit
pharao sermonem hunc: et querebat
occidere mopsen. Qui fugiens de cōs-
pectu eius morat⁹ est in terra madiā
et sedit iuxta puteū. Erant autem sa-
cerdoti madian septem filie: que vene
rant ad hauriēdam aquam: et impler⁹
canalib⁹ ada uare cupiebant greges

Act. 7.c
Asis nim
pha asie
mlo: i spe
rat et no
mē dedit

Act. 7.b

patris sui. Suguenere pastores r eie
cerunt eas. Surrexitq; moyses et de
fensis puellis adaquauit ⊕ oues eau
Que cum reuertissent ad ietro patrē
suum dixit ad eas. Cur velocius pe
nithis solito? Responderunt. Vir egy
ptius liberauit nos de manu pastor.
Insuper et hausit aquam nobis cum
potumq; dedit ouibus. At ille. Ubi
est inquit. Quare dimisistis hominē.
Vocate eum vt comedat panem. Iu
rauit ergo moyses ⊕ habitaret cum
eo. Accepitq; sephoram filiam eius
vxorem: q̄ peperit et filium quem vo
cauit gersam: dicens. Aduena fui in
terra aliena. Alterum vero peperit:
quē vocauit eliezer dicens. Deus eēm
patris mei adiutor meus: de manu pha
raonis. Post multū vero tēporis mo
rtuus est rex egypti. Et ingemiscentes
filij israel ppter opa poctiebant sunt.
Ascēditq; clamor eorum ad deum ab
operibus: r audiuit gemitum eorum
ac recordatus est federis quod pepi
gerat cum abraam: israel et iacob. Et
respexit dominus filios israel et libe
rauit eos.

Ris + greges:

D

de pe. dis. 2. c. vt co gnouerit. 9. ite opo nit I glo. 1. 18. n. apolo del phic' phi tonte iuē tor claret vpanuir go claret esculapi' medicus claret. Pluto et neptunus reges cla rent.

¶ C. S. Dominus moysi de rubo loquitur r in egyptum mittit: predicit populi liberationem. Capm. iij.

B

Moyses autem pascebat oues ietro soceri sui sa cerdotis madian. Cūq; minuisset gregem adin terior: a deserti venit ad mōtem dei oreb. Apparuitq; ei dñs in flamma ignis de medio rubi: r videbat q̄ rubus arderet et nō cōburetur. Dixit ergo moyses. Vadam et videbo visionem hanc magnā quare nō cōburatur rubus. Cernens autem dominus ⊕ pergeret ad videndum: vocauit eum de medio rubi r ait. Moyses moyses. Qui rndit Adsum. At ille. Ne appropies inquit huc. Solue calciamēta de pedibus tuis. Locus enim in quo stas terra sancta est. Et ait. Ego sum de' patris tui deus abraam: deus isaac et deus iacob. Abscondit moyses faciē suam nō ēim au sedat aspicere contra deū. Qui sit dominus. Vidi affictionē populi mei in egypto et clamorem eius audiui propter duricium eorum qui presunt operibus r et sciens doloren eius descendi vt lib eremeum de manu egyptiorum: r educam de terra illa in terram bonam r spaciosam: in terram quē fluit lacte r melle: ad loca chanaanei r ethei r morrei r pherei et euei et iebusei. Clamor ergo filiorum israel venit ad me: vidiq; affictionē eorum qua ab egyptiis opprimuntur Sed veni mittā te ad pharaonem: vt educas populum meū de egypto: Dixitq; moyses ad eum. Quis sum ego vt vadam ad pharaonem r educam filios israel de egypto Qui dixit ei. Ego ero tecum: r hoc habebis signum q̄ miserim te. Cū eduxeris populum meū de egypto: immolabis deo sup mōtē istū. Ait moyses ad deū. Ecce ego vadā ad filios israel et dicam eis. Deus patrum vestrorum misit me ad vos. Si dixerint michi: quod est nomē eius quid dicam eis? Dixit dñs ad moysen. Ego sum qui sum. Ait. Sic dices filijs israel. Qui est misit me ad vos. Dixitq; iterū de' ad moysen. Hec dices filijs israel. Dñs deus patrū vestrorū: deus abraam et de' isaac r de' iacob misit me ad vos Hoc nomen michi est in eternū: r hoc memoriale meū in generationē et generationē. Vade r pregā seniores israel r dices ad eos. Dñs de' patrū vrorū apparuit michi: de' abraā r de' isaac et deus iacob dicēs. Visitans visitaui vos: r vidi ola q̄ accidēt vobis I egypto r dixit vt educam vos de afflictione egypti in terram chanaanei r ethei et amorrei r pherei r euei r iebusei: ad terram fluentem lacte et melle et audient vocē tuam. Ingredieris q̄ tu et seniores israel ad regem egypti: et dices ad eū. Dominus deus hebreorū vocauit nos: ibimus viam trū dierum in solitudinem vt imolemus domino deo nostro. Sed ego scio ⊕ nō dimittet vos ret egypti: vt eatis nisi p mānum validam. Extendam eēm manum meā et percutiam egyptū in cunctis mirabilibus meis: que facturus sum in medio eorum. Post hoc dimittet vos: dabo q̄q; gratiam populo huic coram egyptiis Et cū egrediemini nō ēbitis vacui: r postulabit mulier a vicina sua et ab hospita sua vasa argētea et aurea ac vestes: ponetisq; eas super filios r filias vestras: r spoliabitis egyptum.

¶ C. S. Dat deus moysi tria signa: socium eloquentiorem sc a deo petit: aaron fratrē socū hēreceāt moyses a ietro: r proficiscēs filij suis circūcidit r dignata moysen dimisit: aarō moysi occurrit loqtur ad filios israel. C. iiij

B

Respōdēs moyse ait. Nō credēt mihi neq; audiēt vocē meā: q̄ dicēt. Nō apparuit tibi dñs. Dixit ergo ad eū Quid ē q̄d tenes i manu tua? Rndit. Virga. Dixit ei dñs. Proiice eā I trā. Proiecit: r vsa est in colubrū: r ita vt fugeret moyses. Dixitq; dñs. Extēde manū tuā r apphēde caudā ei⁹. Extendit: et tenuit: r ēcta est in virgā. Vt credant indē q̄ apparuerit tibi dñs de' patrū tuorū: de' abraā: r de' isaac r de' iacob Dixitq; dñs rursus. Mitte manū tuā I sinū tuū. Quā cū misisset I sinū: protulit leprosā sibi niuis Retrahe ait manū tuā I sinū tuū. Retraxit: et protulit r ecē erat sicūt caro reliq̄. Si nō crediderit ibi tibi neq; audierit ⊕ mōstrū signi posteriōris credēt vbo signi sēqntis. Q̄d si nec duobus q̄dē his signis credidēritq; neq; audierit vocē tuā: sume aquā flumis r effunde eā sup aridā: r quicq̄d hauseris de flumine r vertetur I sanguinē. Ait moyses. Obsecro dñe nō sum eloquēs ab heri r nudiustertius: r ex q̄ locut⁹ es ad seruū tuū: impeditior lingue sum. Dixit dñs ad eū. Quis fecit os hominis? aut q̄s fabricat⁹ est mutū r surdū: videntē r cecū? Nōne ego? Perge igit: r ego ero I ore tuo doceōq; te q̄d loqrris. At ille. Obsecro dñe mitte: mitte quem missur⁹ es. Iratus dñs in moysen ait. Aaron frater tuus levites: scio ⊕ eloquēs sit. Ecce ipe egredietur I occursum tuū videbitq; te letabit corde. Loqre ad eū r pone vba mea I ore eius: ego in ore tuo: et in ore eius: r ostēdā vobis q̄d agere debeatis. Et ipse loqr̄ p te ad pplm: et erit os tuū tu aūt eris in his q̄ ad deū pertinēt. Virga q̄q; hac sume I mānu tua in q̄ facturus es signa. Abit moyses r reuersus ē ad ietro socerū suū. Dixit q̄ ei. Vadā r reuertar ad ffres meos I egyptū: vt videā si adhuc viuant Cui ait ietro Vade I pace. Dixit q̄ dñs ad moysen in madian. Vade r reuertere in egyptū: mortui sunt et oes q̄ qrebāt ālēm tuā. Tulit q̄ moyses vxorem sup r filios suos: r imposuit eos sup asinū: reuersusq; est I egyptū: portāsq; virgā dei I manu sua. Dixitq; dñs ad eū. Cū ierit I egyptū. Vide vt ola ostēta q̄ posui I manu tua facias coā pharaone. Ego indurado cor ei⁹: r non dimittet populū. Dicesq; ad eū. Hec dicit dñs Filius meus primogenit⁹ israel. Dixi ti bi. Dimitte filū meū vt seruat mihi et nolisti dimittere eū. Ecce ego ocidā filū tuū primogenitū. Cūq; esset I itinere I diuersorio occurrit ei dñs r volebat occidere eū. Tulit ilico sephora acutissimā petrā: r circūcidit ppū tūi filij sui. Tetigitq; pedes ei⁹ r ait. Sponsus sāguinū tu mihi es. Et dimisit eū postq̄ dixerat sponsus sāguinū tu mihi es ob circūcisionē. Dixitq; dñs ad aarō. Vade I occursum moysi I deserto Qui pvenit obuiā ei I mōte dei: osculat⁹ est eū. Narrauitq; moyses aaron ola vba dñi. p q̄b⁹ miserat eēm signa q̄ mādauerat. Venēntq; sēl r pregaueūt cūctos seniores filiorū israel. Locutusq; ē aarō ola vba q̄ dixerat dñs ad moysen: r fecit signa coā pplo: r credidit pplus. Audierūtq; q̄ visitasset dñs filios israel: r q̄ respexisset afflictionem illorū r prioni adorauerūt.

¶ C. S. Moyses et aaron tratant ad pharaonem: pharao irat⁹ phibet: paleas dari pplo: magis affligūt: rogat moyses dñm ⊕ populo. Capitulū. v.

Post hec ingressi sūt moyses r aaron: r dixerunt pharaoni. Hec dicit dominus de' israel. Dimitte pplm meū vt sacrificet mihi in deserto. At ille respondit. Quis est dominus vt audiam vocem eius: r dimittam israel? Nescio dñm: israel nō dimittā. Dixerūt. Deus hebreorum vocauit nos vt eamus viam trū dierū in solitudinem: r sacrificemus deo nostro ne forte accidat nobis pestis aut gladius. Ait ad eos rex egypti. Quare moyses et aarō sollicitatis pplm ab opibus suis Ite ad onera vestra. Dixitq; pharao Multus est pplus terre. Videtis q̄ turba iuerunt: r tōmagis si dederitis eis requiē ab operibus. Precipit ergo in die illo prefectis operū r exactoribus pplo dicens. Hequa q̄ vltra dabitis paleas pplo ad cōficiendas latere res sicut prius: sed ipsi vadant et colligāt stipulas: mēsuras laterū quam prius facie: dāt: ne oneris cōpressi cōmanentis q̄cū. Vacāt enim: r idcirco vociferāt dicēdo. Eamus r sacrificemus deo nostro. Opprimant operibus r crepētur: vt non acquiescāt verbis mendacibus. Igitur egressi prefecti operū et exactores ad populum dixerunt. Sic dixit pharao. Non do vobis paleas.

Ite et colligite sicut inuenire poteritis nec minuet quicq̃ de ope vestro. Dispersusq̃ est ppl̃s p oẽs terrã egypti ad colligẽdas paleas. Prefecti q̃q̃ operũ instabãt dicẽtes. Cõplete opꝰ pfm quotidie vt prꝰ facere solebatis q̃n̄ dabant vobis palee. Flagellatiq̃ sũt qui pẽrant optꝰ filiꝰ israel ab exacto ribꝰ pharaonis dicẽtibꝰ. Quare non impletis mẽsurã laterũ sicut prꝰ: nec heri nec hodie? Venerũtq̃ prepositi filiꝰ israel t vociferati sunt ad pharaonẽ dicẽtes. Cur ita agis cõtra seruos tuos? Palee nõ dantur nobis et lateres fiũt imperãtur. En famuli tui flagellis cedimur: t iniuste agit ꝑra ppl̃m tuum. Qui ait. Vacatis ocio: et idcirco dicit. Eamꝰ t sacrificemꝰ dño Ite ergo: operamini. Palee nõ dabunt vobis: t reddetis p sal̃ũ numerũ laterũ. Videbãtq̃ se ꝑpositi filiꝰ israel in malũ: eo q̃ dicerẽt eis. Nõ minuetur q̃q̃ de laterib̃ꝰ p singulos dies. Occurrerũtq̃ moysi t aaron q̃ stabãt ex aduerso egredẽtes a pharaone: t dixerant ad eos. Videat dñs t iudicet: q̃m fetere fecistis odorẽ nostrũ coã pharaone et seruis eiꝰ: et ꝑbuistis ei gladiũ vt occideret nos. Reuersusq̃ moyses ad dñm ait. Dñe cur afflixisti ppl̃m istũ? Quare misisti me. Ex eo q̃ quo ingressus sum ad pharaonem vt loquerer ex nomine tuo: afflixit populũ tuum: t non liberasti eos.

CC.S. Dñs pmittit vt eruet eos de mãu egyptiorꝰ: ppl̃s israel nõ audeat mãrãt ꝗ hatões rubẽ: sym cõ leuiusq̃ ad moysẽ t aaron q̃ ꝑ pf t mf nolant. C. vi

Dixit dominꝰ ad moysen Nũc videbis q̃ facturus sum pharaoni. Per manũ enim fortẽ dimittet eos: t in manu robusta eũciet illos de terra sua. Locutusq̃ est dñs ad moysen dicens. Ego dñs qui apparui abrãã isaac t iacob in deo olpotẽte: t nomẽ meũ adonai: nõ indicaui eis. Pepigiq̃q̃ fedus cũ eis vt darẽ illis terrã chanaã: terrã peregrinatiõis eorũ in q̃ fuerũt aduene. Ego audiui gemitũ filiorꝰ israel q̃ egyptũ oppressẽrũt eos: t recordatꝰ sum ꝑacti mei. Iõ dic filijs israel. ego dñs q̃ educã vos de ergastulo egyptiorꝰ t eruã de seruitute: ac redimã i brachio excelso et iudicijs magnis: t assumã vos mihi i ppl̃m: t ero vester deꝰ. Et scietis q̃ ego sum deꝰ vt: q̃ eduxerim vos de ergastulo egyptiorꝰ t induxerim vos i terrã sup qua leuaui manũ meã vt darẽ eã abrãã isaac t iacob: daboq̃ illas possidendã pob̃: ego dñs. Narrauit q̃ moyses ois filijs israel: q̃ nõ acq̃euerũt et ꝑ angustiã spũs t opꝰ durissimũ Locutusq̃ est dñs ad moysen dicens. Ingredere t loq̃re ad pharaonẽ regẽ egyptiꝰ vt dimittat filios israel de terra sua. Rndit moyses coã dño. Ecce filij israel nõ audiũt me: t quõ audiet pharaon: ꝑsertim cũ incircũcisus sim labijs? Locutusq̃ è dñs ad moysen t aaron: et dedit mãdatũ ad filios israel: t ad pharaonẽ regẽ egypti vt educerẽt filios israel de tra egypti. Isti sũt ꝑncipes domoꝝ ꝑ familias suas. Filij rubẽ ꝑmogẽiti israel: enoch t phallu esrõ t charmi. Hẽ cognatiões rubẽ. Filij symẽõ iamuel t iamin t ahod t iachi t zoher t saul filij chananitidis. Hẽ ꝑgentes symẽõ. Et hẽc nola filiorꝰ leui p cognationes suas: gerson t caath t merari. Anni ãt vite leui fuerũt cẽtũ trigita septẽ. Filij gerson lobeni t simei ꝑ cognatiões suas filij caath amrã t issar t hebrõ t oziel. Anniq̃ vite caath cẽtũ trigita tres. Filij merari mooli t musi. Hẽ cognationes leui ꝑ familias suas Accepit autẽ amrã patrẽ suã: q̃ pepit ei aaron et moysen t mariam. Fuerũtq̃ ãni vite amrã cẽtũ trigita septẽ. Filij q̃q̃ issar: chore t naphec et zechri: filij q̃q̃ oziel misael t elipha t sechri. Accepit aũt aaron vxorẽ elizabeth filiã aminadab soroꝰ nasson q̃ pepit ei nadab et abiu t eleazar t ithamar: filij q̃q̃ chore aser heleanu t abiasab. Hẽ sũt cognationes choritarũ. Atq̃ eleazar filij aaron accepit vxorẽ de filiabꝰ phutuel: q̃ pepit ei phinees Hi sũt ꝑncipes familiarũ leuiticarũ ꝑ cognatões suas. Iste est aaron t moyses q̃b̃ ꝑcepit dñs vt educerẽt filios israel de tra egipti ꝑ turmas suas. Hi sũt q̃ loquũt ad pharaonẽ regẽ egyptiꝰ vt educãt filios israel de egypto. Iste è moyses t aaron in die q̃ locutꝰ è dñs ad moysen i tra egypti. Et locutus est dñs ad moysen dicens. Ego dñs. Loq̃re ad pharaonẽ regem egyptiꝰ: ola q̃ ego loq̃r tibi Et ait moyses coã dño. En incircũcisus labijs sum. Quõ audiet me pharao?

CC.S. Moyses deꝰ pharaonis cõstituitur: et fratrũ ad pharaonẽ moyses t aaron: q̃ga ꝓtiũ i colubrũ: aqua ꝓ ꝓ cõtitur et fit sanguis. Capitulum. vii.

Dixit dñs ad moysẽ. Ecce ꝑstitui te deum pharaonis: t aaron fratrũ tuũ erit ꝑpheta tuꝰ. Tu loq̃r: ola q̃ mãdo tibi: t ille loquetur ad pharaonem vt dimittat filios israel de tra sua. Sꝫ ego indurabo eꝰ: et t multiplicabo signa t ostenta mea i terra egypti et non audiet vos. Immittãq̃q̃ manũ meã sup egyptũ et educã exercitũ t ppl̃m meũ filios israel de terra egypti ꝑ iudicia maxima. Et sciet egyptũ q: ego sum dñs q̃ extẽdẽrim manũ meũ sup egyptũ et eduxerim filios israel de medio eorũ. Fecit itaq̃ moyses t aaron sicut pecceperat dñs: ita egerũt. Erat aũt moyses octogẽtarius: et aaron octoginta trũ q̃n̄ loquti sunt ad pharaonem. Dixitq̃ dñs ad moysen et aaron. Cũ dixerit vobis pharao ostẽdite signa dicẽs ad aaron. Tolle virgã tuã et ꝓice cã coã pharaone: ac vertatur i colubrũ. Ingressi itaq̃ moyses t aaron ad pharaonẽ fecerũt sicut pecceperat dñs. Tulitq̃ aaron virgã coã pharaõe t seruis eiꝰ q̃ versa est i colubrũ. Vocauit aũt pharao sapientes et maleficos: et fecerũt etiã ipi per incantatiões egyptias et arcana quedã filij. Proiecerũntq̃ singuli virgas suas: q̃ verse sunt in dracones. Sed devorauit virga aaron virgas eorũ. Induratũq̃ est cor pharaonis t nõ audiuit eos sicut pecceperat dñs. Dixit autẽ dñs ad moysen. Ingrauatũ est cor pharaonis: et nõ vult dimittere ppl̃s. Vade ad eũ mane. Ecce egredietur ad aquas. Et stabis in occursum eiꝰ sup ripã fluminis: t virgã q̃ conuersa è in draconẽ tolles i manu tua: dicesq̃ ad eũ. Dñs deꝰ hebreorũ misit me ad te dicens. Dimitte ppl̃m meũ vt sacrificet mihi in deserto: t vsq̃q̃ ad hũc audire noluisti. Hec igit dicit dñs. In hoc scies q̃ sum dñs. Ecce percutiã virga q̃ in manu mea est aquã fluminis: t vertet in sanguinẽ. Pisces quoq̃ q̃ sunt i fluuio morient et cõputrescẽt aq̃ et affligent egyptũ bibẽtes aquã fluminis. Dixit q̃q̃ dñs ad moysen dic ad aaron. Tolle virgã tuã et extẽde manũ tuã sup aq̃s egypti: et sup fluuios eorũ et riuos ac paludes: et oẽs lacus aq̃rũ vt vertãtur in sanguinẽ: et sit cruor in omni terra egypti tã in ligneis vasis: in saxeis. Fecerũtq̃ moyses t aaron sicut pecceperat dñs. Et elevãs virgã percussit aquã fluminis coã pharaõe t seruis eiꝰ q̃ versa est in sanguinẽ: et pisces q̃ erãt i flumine mortui sunt. Cõputruerũtq̃ fluuius t nõ poterũt egyptũ bibere aquã fluminis: et fuit sanguis i tota tra egypti. Fecerũtq̃ similiter malefici egyptiorũ incãtationib̃ suis. Et induratũ est cor pharaonis: nec audiuit eos sicut pecceperat dñs. Auertitq̃ se t ingressus est domum suã: nec apposuit eor etiã hac vice. Foderũt autẽ omes egyptũ per circuitũ fluminis aquam vt biberent. Non enim poterant bibere aquã flumĩis. Impletiq̃q̃ sunt septem dies postq̃ percussit dñs fluuiũ.

CC.S. Pharao ppl̃s dimittere pmittens: t nõ faciẽs ꝑcutiẽ egyptiorũ ranarũ cynifex et musca guillima: pharao sacrificare ppl̃o israel pmittit. Cꝑ. viii.

Dixitq̃ dñs ad moysen Ingredere ad pharaonem: et dices ad eũ. Hec dicit dñs. Dimitte ppl̃s meũ vt sacrificet mihi. Si aũt nolueris dimittere: ecce ego ꝑcutiã omes terminos tuos ranis: et ebulliet fluuius ranas: q̃ ascẽdẽt t ingredient domũ tuã: t cubiculũ lectuli tui: et sup stratũ tuũ: et in domos seruorꝰ tuorꝰ t ppl̃m tuũ t furnos tuos t reliq̃as vtensilia tuorũ: et ad te: t ad ppl̃m tuũ: ad oẽs seruos tuos intrabunt ranæ. Dixitq̃ dñs ad moysen. Dic ad aaron. Extẽde manũ tuã sup fluuios ac sup riuos et paludes: et educ ranas sup tra egypti. Et extendit aaron manũ sup aq̃s egypti et ascẽdẽrũt ranæ: operuerũtq̃ tra egypti. Fecerũt autẽ t malefici ꝑ incãtationes suas similiter: eduxerũtq̃ ranas sup tra egypti. Vocauit aũt pharao moysen et aaron: t dixit eis. Orate dñm vt auferat ranas a me t a ꝑplo meo: t dimittã ppl̃m vt sacrificet dño. Dixitq̃ moyses ad pharaonẽ. Cõstitue michi q̃n̄ depreccer ꝓ te ꝓ seruis tuis et ꝓ ꝓplo tuo: vt abigant ranæ a te et a domo tua: et a seruis tuis et a ꝓplo tuo et tantũm i flumine remaneant. Qui rndit. Cras. At ille iuxta inquit verbum tuũ faciam vt scias q̃m nõ est sicut dñs deus noster: et recedent ranæ a te t a domo tua: t a seruis tui et a ꝓplo tuo: et tantũ in flumine remanebunt. Egressiq̃ sunt moyses et aaron a pharaõe: et clamauit moyses ad dñm ꝓ sponsione ranarũ quam

Pria plaga egypti

De cõsecrãt i flumine mortui sunt. Cõputruerũt. Ꝑ. 2 c. 1

Scõda plaga egypti.

27. di. c. legimꝰ.

hic est

Tertia

Quarta

Quinta

Sexta

Septima

Octauã

Nonã

Decimã

Vndecimã

Duodecimã

Tertiãdecimã

Quartãdecimã

Quintãdecimã

Sexta

Septimã

Octauã

Nonã

Decimã

Vndecimã

Duodecimã

Tertiãdecimã

Quartãdecimã

Quintãdecimã

ſãtierat pharaõi. Feceſq; dñs iuxta
verbũ moſi: et mortue ſunt rane de
domib⁹ ⁊ de villis et de agris. Cõgre
gauerũtq; eas in immẽſos aggeres
et cõputruit terra. Videns autẽ pha
rao q; data eſſet requies: ingrauauit cor
ſuũ: ⁊ non audiuit eos ſicut ꝓceperat
dñs. Dixitq; dñs ad moyſen. Loquere
ad aarõ. Extende virgã tuã ⁊ percute
puluerẽ terre: et ſint cynifes i tota
ſa tra egypti. Fecerũtq; ita. Et extẽdit
aaron manum virgam tenẽs: percuſ
ſitq; puluerẽ terre: et facti ſunt cini
fes. in hominib⁹ et iumẽtis. Omis pul
uis terre verſus eſt in cynifes p tota
terrã egypti. Fecerũtq; ſimiliter ma
lefici incantationib⁹ ſuis vt educerẽt
cynifes et nõ potuerunt. Erantq; cy
nifes tam in hominibus q̃ i iumẽtis.
Et dixerunt malefici ad pharaonem.
Digit⁹ dei ẽ hic. Indurat⁹q; eſt cor
pharaonis ⁊ nõ audiuit eos ſicut pre
ceperat dñs. Dixit q̃q; dñs ad moy
ſen. Cõſurge diluculo et ſta cõtã pha
raone. Egredietur enim ad aquas. Et
dices ad eum: hec dicit dñs. Dimitte
ppl̃m meũ vt ſacrificet mihi: q; ſi non
dimiſeris eũ: ecce ego immittã in te
et in ſeruos tuos et in ppl̃m tuũ et in
domos tuas omne genus muſcarũ: et
implebunt oẽs dom⁹ egyptiorũ mu
ſcis diuerſi generis et vniuerſa terra
in qua fuerint. Faciamq; mirabilẽ in
die illa terrã goſſen in qua ppls meus
eſt: vt non ſint ibi muſce: et ſcias q̃m
ego dñs in medio terre pondq; dini
ſionẽ inter ppl̃m meũ et populũ tuũ.
Cras erit ſignũ iſtud fecitq; dñs ita.
Et venit muſca grauiſſima in domos
pharaonis et ſeruorũ eius: et in omnẽ
terrã egypti: corruptaq; eſt terra ab
huiuſcemodi muſcis. Vocauitq; pha
rao moyſen ⁊ aarõ: ait eis. Ite ⁊ ſa
crificate deo veſtro i terra hac. Et ait
moyſes. Non poteſt ita fieri. Abomi
nationes eẽ egyptiorũ immolabim⁹
dño deo noſtro. Quod ſi macta uerimus
ea que colũt egyptũ coram eis lapidẽ
bus nos obruẽt. Viã triũ dierũ perge
mus i ſolitudinẽ ⁊ ſacrificabim⁹ dño
deo noſtro ſicut precepit nobis. Dixitq;
pharao. Ego dimittã vos vt ſacrifice
tis dño deo veſtro in deſerto verũtã
men longius ne abeatis. Rogate pro
me. Et ait moyſes. Egreſſus a te orabo
dñm vt recedat muſca a pharaõe et a
ſeruis ſuis: et a ppl̃o eius cras. Verũ
tamẽ noli vltra fallere cor non dimit
tas ppl̃m ſacrificare dño. Egreſſuſq;
moyſes a pharaone orauit dñm q̃ fecit
iuxta verbũ illius et abſtulit muſcas a
pharaõe ⁊ a ſeruis ſuis ⁊ a ppl̃o eius.
Nõ ſupfuit nec vna quidẽ. Et ingra
uatũ eſt cor pharaonis: ita vt nec hac
quidem vice dimitteret populum.

Tertia plaga. Exo. 3. c. E

CC. S. Mois peccũdũ: velice turgẽ
tes: tonitrua grãdo: pharao promittit
dimittere ppl̃m: moyses orat dñm: et
tonitrua ⁊ grando ceſſant: pharao in
gauatus ppl̃m non dimittit. Cp. 10.

Ait autẽ dñs ad moy
ſen. Ingredere ad pha
raonẽ et loqre ad eũ.
Hec dicit dñs deus he
braeorũ. Dimitte ppl̃
meũ vt ſacrificet mi
chi. Cõ ſi adhuc re
nuis ⁊ retines eos ecce manus mea erit
ſup agros tuos: ⁊ ſup eqos ⁊ aſinos et
camelos ⁊ oues ⁊ boues peſtis valde
grauis. Et faciet dñs mirabile inter
poſſeſſiones iſrl ⁊ poſſeſſiones egyptio
rũ vt nihil omno peat ex his q̃ pertinẽt
ad filios iſrl. Cõſtituitq; dñs tẽp⁹ di
ces. Cras hanc dñs vbi iſtud i terra.
Fecit ergo dño verbũ hoc altera die
mortuaq; ſunt oia animãtia egyptio
rũ. De aliis⁹ vero filiorũ iſrl nihil omo
nõ periit. Et miſit pharao ad videndũ
nec erat q̃q; mortuũ de his q̃ poſſide
bat iſrl. Ingrauatũq; eſt cor pharao
nis ⁊ nõ dimiſit ppl̃m. Et dixit dñs ad
moyſen ⁊ aaron. Tollite plenas man
ciner de camino ⁊ ſpargat illũ moyſes
in celũ coã pharaõe: eritq; puluis ſup
oẽm terrã egypti. Erũt enim hominib⁹
⁊ iumẽtis vlcera ⁊ veſice turgẽtes in
vniuerſa tra egypti. Tulerũtq; cinerẽ
de camino ⁊ ſteterunt coã pharaõe: ⁊
ſparſit illũ moyſes i celũ. Factãq; ſũt
vlcera veſtrarũ turgentiũ in bubos
et iumẽtis: nec poterãt malefici ſtare
coã moyſe: ppt vlcera q̃ i illis erãt
et in omni terra egypti. Indurat⁹q;
dñs cor pharaonis ⁊ nõ audiuit eos:
ſicut locut⁹ eſt dñs ad moyſen. Dixit
q; dominus ad moyſen. Mane ſurge
et ſta coram pharaone et dices ad
eũ. Hec dicit dñs deus hebraeorũ. Dimit
te ppl̃m meũ vt ſacrificet mihi: q; in
hac vice mittã omnes plagas meas ſup
ſeruos tuos ⁊ ſup ppl̃m tuũ: vt ſcias
q; nõ ſit ſimilis mei in oi terra. Nunc
ei extẽdẽs manũ: percutiã te: ⁊ ppl̃m
tuũ peſte: peribiſq; de terra. Idcirco
autẽ poſui te vt oſtẽdã in te fortitudi

nem meã: et narratetur nomẽ meũ in
oi terra. Adhuc retines ppl̃m meum:
et non vis eũ dimittere. Et ptẽ cras
hac ipsa hora grãdinẽ multã nimis:
qualis nõ fuit in egypto a die q̃ fun
data eſt vſq; in preſens tẽpus. Mitte
ergo iã nũc ⁊ cõgrega iumẽta tua: et
oia que habes in agro. Homines enim
⁊ iumenta ⁊ vniuerſa q̃ inuenta fuerint
foris nec cõgregata de agris: cecidẽ
ritq; ſup ea grãdo: mouẽtur. Qui ti
muit verbũ dñi de ſeruis pharaonis
fecit confugere ſeruos ſuos ⁊ iumẽta
i domos q̃ aũt neglexit ꝑmonẽ domi
ni: dimiſit ſeruos ſuos ⁊ iumenta in
agris. Et dixit dominus ad moyſen. Et
tende manũ tuã in celũ vt fiat grãdo
in vniuerſa terra egypti ſup homines
⁊ ſup iumẽta ⁊ ſup oẽm herbã agri in
terra egypti. Extẽditq; moyſes virgã
in celũ: et dedit tonitrua ⁊ gran
dinẽ: ac diſcurrẽtia fulgura ſup trã.
Pluitq; dñs grãdinẽ ſup terrã egy
pti: grãdo ⁊ ignis mixta pariter fe
rebant. Ita q; fuit magnitudis q̃ta
ante nũq; apparuit in vniuerſa terra
egypti: ex qua gẽs illa condita eſt. Et
percuſſit grãdo in oi terra egypti cũ
cta q̃ fuerũt in agris: ab homine vſq; ad
iumẽtũ. Cuncta herbã agri percuſſit
grãdo: ⁊ omne lignũ regiõis cõfregit
Tm in tra goſſen: vbi erãt filii iſrael:
grãdo nõ cecidit. Miſitq; pharao et
vocauit moyſen ⁊ aarõ: dicẽs ad eos.
Peccaui etiã nũc. Dñs iuſtus et ego
⁊ ppls meus impũ. Orate dñm vt deſinãt
tonitrua dei ⁊ grãdo vt dimittãvos ⁊
neq; hic vltra maneatis. Ait moyſes
Cũ egreſſus fuero de vrbe: extẽdã pal
mas meas ad dñm ⁊ ceſſabũt tonitrua
et grãdo nõ erit vt ſcias: q; dñi ẽ terra.
Noui aũt q; tu ⁊ ſerui tui nondũ ti
meatis dñm deũ. Linũ ergo ⁊ hordeum
ceſum eſt: eo q; hordeũ eſſet virens ⁊ li
nũ iã folliculos germinaret. Triticum
aũt ⁊ far nõ ſunt leſa: q; ſerotina erãt
Egreſſuſq; moyſes a pharaone et vr
be extẽdit manus ad dominum ⁊ ceſſa
verunt tonitrua ⁊ grando: nec vltra
ſtillauit pluuia ſup terrã. Videns aũt
pharao q; ceſſaſſet pluuia ⁊ grando ⁊
tonitrua: auxit peccatũ ⁊ ingrauatũ
eſt cor eius ⁊ ſeruorũ illius: et laũratũ
nimis: nec dimiſit filios iſrl ſicut ꝓ
ceperat dominus per manum moyſi.

Ita locuta: pharao filios iſrl
ſacrificare ſecũdũ ſe reuocauerũt ſe
hebraeos: et dimittit ⁊ ſtatim recuſat. c. x.

Et dixit dño ad moy
ſen. Ingredere ad pha
raonẽ. Ego enim indura
ui cor eius ⁊ ſeruorũ illius
vt faciam ſigna mea
hec i eo: ⁊ narres i au
ribus filij tui: ⁊ nepotũ
tuorũ: quotiẽs ꝓtriuerim egyptios: ⁊
ſigna mea fecerim i eis: et ſcietis q; ego
dño deus. Introiuit ergo moyſes ⁊
aarõ ad pharaonẽ ⁊ dixerũt ei. Hec di
cit dñs deus hebraeorũ. Vſq; q̃ nõ vis ſu
bũci mihi: Dimitte ppl̃m meũ vt ſacri
ficet mihi. Si aũt reſiſtis ⁊ nõ vis di
mittere eũ: ecce ego inducã cras locu
ſtã i fines tuos q̃ operiẽt ſuperficiẽ terre:
nec q̃q; ei appareat: q; cõdabũt q̃ reli
quũ fuit grãdini. Comedet cũ oia li
gna q̃ germinãt i agris: ⁊ implebit do
mos tuas: ⁊ domũ oũ ſeruorũ tuorũ: et
domũ oũ egyptiorũ
q̃tũ nõ vidẽt patres tui aut ei q̃ ante
fuerũt ſup terrã vſq; in hodiernũ diẽ. Aue
rtãq; ſe ⁊ egreſſus eſt a pharaone. Dixe
rũt aũt ſerui pharaõis ad eũ: vſq; q̃ pa
tiemur hoc ſcãdalũ? Dimitte homines vt
ſacrificẽt dño deo ſuo. Adhuc ignoras pe
ritũ egypti. Reuocauerũtq; moyſen ⁊
aarõ ad pharaonẽ: ⁊ dixerũt eis. Ite ſacri
ficate dño deo veſtro. Quinã ſũt qui iturũ
ſũt? Ait moyſes cũ pueris noſtris ⁊ ſeniori
bus ibimus: cũ filiis ⁊ filiabus eorũ ouibus
⁊ armentis. Et ei ſolẽnitas dñi dei noſtri. Et
ridet pharao. Sic dñs ſit vobiſcũ. Quõ
ego dimittã vos ⁊ puerulos veſtros: cui du
bũ eſt q̃ peſſime cogitetis? Nõ fiat ita:
ſed ite tũ viri ⁊ ſacrificate dño. Hoc enim
ipſi petiſtis. Statimq; eiecti ſũt de ꝑſen
tia pharaõis. Dixit aũt dñs ad moyſen
Extẽde manũ tuam ſup terrã egypti ad
locuſtas: vt deſcẽdat ſuper eã: et deuorẽt oẽ
herbã q̃ reſidua fuerit grandini. Et ex
tẽdit moyſes virgã ſup terrã egypti ⁊
dño induxit vẽtũ vrẽtẽ totã diẽ illam
nocte. Et mane factũ eſt: vrẽs leuauit lo
cuſtas. Que aſcẽderũt ſup vniuerſam
terram egypti: ⁊ ſederũt in cunctis fi
nibus egyptiorũ innumerabiles: quales
ante illud tẽpus non fuerũt nec poſtea
future ſũt. Operuerũtq; vniuerſam ſu
perficiem terre vaſtãtes omnia. Deno
rata eſt igitur herba terre: ⁊ quicq̃d po
morum in arboribus fuit que grando
dimiſerat. Nichil quoq; omo viride re
lictum eſt in lignis ⁊ in herbis terrẽ: in
cuncta egypto. Quãdoq̃ fecitus pha
rao vocauit moyſem ⁊ aarõ ⁊ dixit eis.
Peccaui in dñm deum veſtrũ ⁊ in vos.
Sed nũc dimittite peccatũ michi: etiã

Quarta plaga. Exo. 3. c. F

Quinta plaga. Exo. 3. c. G

Sexta plaga. Exo. 3. c. H

Septima plaga. Exo. 7. c. E

Exo. 6. a.

Exo. 10. c. D

Exo. 10. a. E

Apo. 5. a

Octaua plaga. Exo. 8. c. D

Nona plaga. Exo. 10. c. E

hac vice: rogate dñm vt sit pfz vt auferat a me mortē istam. Egressusq; est
moyses de cōspectu pharaōis: et orauit dñm. Qui fecit vētū ab occidēte vehementissimū: et arripuit locustam et misit in mare rubrū. Nō remansit
nec vna quidē in cūctis finibus egypti. Et induravit dñs cor pharaonis:
nec dimisit filios israel. Dixit aūt dominus ad moysen. Extende manū tuā in
celū: et sint tenebre super terrā egypti tā
F dense vt palpari queant. Extendit q;
9. plaga. moyses manū in celū. Et facte sunt te
sap. 17 a nebre horribiles i vniuersa terra egy
7. 18. a. pti. Tribus diebus nemo vidit fratrē
suū: nec mouit se de loco in quo erat.
Vbicūq; aūt habitabant filij israel: lux
erat. Vocauitq; pharao moysē et aarō
et dixit eis. Ite sacrificate dño. Oues
tm̄ vestre et armēta remaneāt: quid vo
bis cāt vobiscū. Ait moyses. Hostias
G quoq; et holocausta dabis nobis que
offeramus dño deo nostro. Licet greges pgēt nobiscū: nō remānebit ex eis
ongula que necessaria sunt in cultum
dñi dei nostri: presertim cū ignoremus
quid debeat immolari: donec ad ipm
locū peueniamus. Indurauit aūt dñs
cor pharaonis: et noluit dimittere eos.
Dixitq; pharao ad moysen. Recede a
me: caue ne vltra videas faciē meā:
quocūq; die apparueris mihi: morieris. Respondit moyses. Ita fiat vt locu
tus es. Non videbo vltra faciē tuam
CC.S. Deus moysi predixit decimaz
plagam: vt populus israel ab egypto
accommodet vasa. Capm. xi.

Et dixit dñs ad moysen.
H Adhuc vna plaga tāgā
7. 3. 8. 7 pharaonē et egyptū: et p
7. 12. c. hoc dimittet vos: et exire
cōpellet. Dices ergo o
plebi vt postulet vir ab
amico suo: et mulier a vicina sua vasa
argētea et aurea et vestē. Dabit autem
dñs gratiā ploo suo coram egyptijs. Fu
itq; moyses vir magn̄ valde in terra
eccli. 45 egypti coram seruis pharaōis et omni ploo.
Et ait. Hec dicit dñs. Media nocte in
I grediar egyptū: et morietur oē pmogeni
ti i terra egyptiorū a pmogēito pha
raōis q̄ sedet in solio eius vsq; ad pmo
genitū ancille q̄ est ad molā et oia pmo
gēita iumētorū. Erit q; clamor magn̄
in vniuersa terra egypti: qlis nec ante
K fuit nec postea futur̄ est. Ipse aūt oēs aūt
filios israel nō mouebit canis ad hole
vsq; ad pecūr̄ vt sciatis quāto miraculo
diuidat dñs egyptios et israel. Descendētq; oēs serui tui isti ad me: et adorabūt me dicētes. Egredere tu et omis po
pul̄ q̄ subiect̄ est tibi. Post hec egre
diemur. Et exiuit a pharaone irat̄ nī
mis. Dixit aūt dñs ad moysen. Nō audiet vos pharao vt multa signa fiant
i terra egypti. Moyses aūt et aarō fe
cerūt oia signa: q̄ retro q̄ scripta sunt
coram pharaone: et indurauit dñs cor pha
raōis: nec dimisit filios israel de terra sua
CC.S. De eius agni paschalis precepti: de sanguine super postes: de azimis panibus: de occisione pmogenito
rū: de spoliatione egyptiorū: de exitu ex
egypto: de religione phase. Capm. xii.

Dixit q̄q; dñs ad moysen
E et aaron in terra egypti.
Mēsis iste vobis princi
pij mēsium pm̄ erit i mē
sib̄ anni. Loquimini ad
vniuersū cetū filiorū israel: et dicite eis. Decima die mensis
huius tollat vnusq;q; agnū p familias
et domos suas. Si autē minor ē nūer̄
vt sufficere possit ad vescēdū agnū: as
sumet proximus suus q̄ iuxta ē domui eius
iuxta nūerū animarū: q̄ sufficere possit ad esū
agni. Erit aūt agnus absq; macula ma
sculus anicul̄. Iuxta quē ritū tolletis
et hedū: et seruabit̄ cū vsq; ad q̄rtadecimā diē mēsis huius. Immolabitq; eū de
D vniuersa multitudo filiorū israel ad ve
2. cor. sperā: et sumēt de sangine eius: ac po
nēt super utrūq; postē: et super limiarib̄
E domorū i quib̄ comedēt illū. Et edēt
carnes nocte illa assas igni: et azimos
panes cū lactucis agrestib̄. Nō cō
edetis ex eo crudū q̄dē: nec coctū aq̄: sed
assū tm̄ igni. Caput cū pedib̄ eius et ste
stinis potabit̄: nec remānebit q̄q; ex
eo vsq; mane. Si quid residuū fuerit
igne vrent̄. Sic aūt comedet̄ illū.
Renes vros accinget̄: et calciamēta ha
bebitis i pedib̄ tenētes baculū i ma
nib̄: et cōedetis festinātē. Est enim pha
se. et. trāsitus dñi. Et trāsibo p terrā egy
pti nocte illa percutiāq; oē pmogenitū i
terra egypti ab hole vsq; ad pecūr̄: in
cunctis deis egypti faciā iudicia: ego
dñs. Erit aūt sanguis vobis i signū i domib̄
edib̄ q̄b̄ erit: videbo sanguinē trā
sibo vos nec erit vob̄ plaga disperdēs
qñ percussero terrā egypti. Habebitis
F aūt hūc diē i monumētū: et celebrabitis
eā solēne dño i generationib̄ vrīis cultu
sempiterno. Septē diēb̄ azima come
det̄. In die primo nō erit fermētatū

in domibus vestris. Quicūq; comedeit fermentatū perdet aia illa de is
rael a primo die vsq; ad diē septimum
Dies p.ma erit sancta atq; solēnis: et die
septima eadē festiuitate venerabi
lis. Nihil operis facietis in eis: excepto
quod q̄ ad escēdū pinēt: et observabitis azima. In eadem enim ipsa die
educā exercitū vestrū de terra egypti
e custodietis diē istū in generationes vestras ritu perpetuo. Primo mense quar
tadecima die mēsis ad vesperā comedetis azima vsq; ad diē vicesimāprimā eiusdē mēsis ad vesperā. Septem
diebus fermētatū nō inuenietis in domibus vestris. Qui comedeit fermē
tatū: pibit aia eius de cetu israel: tam
de aduenis q̄ de indigenis terre. Oē
fermētatū nō comedetis. In cunctis
habitaculis vestris edetis azima. Vocauit aūt moyses oēs senores filiorū
israel: et dixit ad eos. Ite tollētes singu
la p familias vestras: et immolate phase
Fasciculisq; hysopi tingite in sangui
ne qui est in limine: et aspergite ex eo su
pliminare et vtrūq; postē. Nullus vestrū
egrediatur ostij domus sue vsq; mane
Trāsibit enim dñs percutiens egyptios.
Cūq; viderit sanguinē in supliminari
et in vtroq; postē: trāsēdet ostiū do
mus: nō sinet percussorē ingredi domos
vras et ledere. Custodi vbū istud legi
timū tibi: et filijs tuis vsq; in eternum.
Cūq; introieritis terrā quā dñs de
uotur̄ ē vobis vt pollicit̄ ē: observabi
tis cerimonias istas. Et cū dixerit vo
bis filij vri que est ista religio: dicetis
eis. Victima trāsit̄ dñi est: qñ trā
sijit super domos filiorū israel i egypto
percutiēs egyptios: et domos nras libe
rās. Incurvatusq; populus adorauit
Ps. 77. Egressi filij israel fecerūt sicut pcepe
7. 134. rat dñs moysi et aarō. Factū est autē
Sap. 18. o in nocte medio pcussit dñs oē pmo
genitū in tra egypti a pmogēito pha
raōis q̄ i solio eius sedebat vsq; ad pri
mogenitū capriue q̄ erat in carcere: et
omne pmogēitū iumētorū. Surrexitq;
pharao nocte: oēs serui eius cūctiq; egy
pti: et ortū est clamor magn̄ i egypto.
Neq; enim erat domus q̄ nō iaceret mor
tua. Vocatisq; pharao moysē et aaron
nocte ait. Surgite egredimini a ploo
meo: vos et filij israel. Ite et immolate
dño sicut dicitis. Oues vras et armen
ta assumite vt petiistis: et abeūtes bñ
dicite michi. Vrgebātq; egyptij ploo
israel de terra exire velociter: dicētes.
Omes mortemur. Tulit igit̄ ploo spās
farinā ante fermētare: et ligāt̄ i pa
lliis posuit sup humeros suos. Fecerūt
q̄q; filij israel sicut pceperat dñs moysi
et petierūt ab egyptijs vasa argētea
aurea: vestēq; plurimas. Dñs aūt dedit
F gratiā ploo coram egyptijs vt commodarēt
eis et spoliauerūt egyptios. Profecti
q̄q; sūt filij israel de ramesseī sochot sex
cētis fere milibus peditū viroz absq;
paruulis et mulierib̄: sed et vulḡ promiscui
Insuper ascēdit et cū eis oues et armē
ta et animalia diuersi generis multa nimis
Coxerūtq; farinam quā dudū de egy
pto sp̄ā tulerāt: subcinericios pānes
azimos. Neq; enim poterat fermētari
cogētib̄ exire egyptijs et nullā facere
fluētib̄ moram: nec pulmēti q̄dē occur
rerat pparare. Habitatio aūt filiorū is
rael q̄ mānsērūt i egypto fuit q̄dringē
torū trigīta ānorū. Quib̄ expletis ea
dē die egressus ē oīs exercitus dñi de
tra egypti. Nox ista est obseruabilis
G dñi: qñ eduxit eos de tra egypti. Hāc
obseruare debēt oēs filij israel i generationib̄
suis. Dixitq; dñs ad moysē et aarō
hec ē religio phase. Omis alienigena nō
cōedet ex eo. Omis aūt seruus emptus cir
cūcidet: et sic cōedet. Aduena et merce
nari nō edēt ex eo. In vna domo cōe
det: nec afferetis de carnib̄ eius foras:
nec os illius frīget̄. Omis cetus filiorū is
rael facient illū: q̄q; si q̄s peregrinus i ve
strā voluerit trāsire colonia: et facere
phase dñi circūcidet̄ hus oē masculinus eius: tūc rite celebrabit eritq; sic
ut indigena terre. Si q̄s aūt circūcisus nō fuerit: nō vescet ex eo. Eadem
lex erit indigene et colono q̄ peregrinat
apud vos. Fecerūtq; oēs filij israel sicut
pceperat dñs moysi et aarō: et eadē die eduxit dñs filios israel de terra
egypti per turmas suas.
CC.S. De sanctificatione pmogenito
rū israel: de egressu ploo israel p de
sertū: ossa ioseph deferūtur: columna
ignis et nubis comitatur. Capm. xiii.

Locutusq; est dñs ad moy
H sē dicēs. Sanctifica michi
J. 34. g. omne pmogēitū q̄d aperit
Nu. 8. c. vulua i filijs israel: tam de
de voto. c. hominibus q̄ de iumentis.
magne. Mea sunt enim omia: ait
Ps. 113 moyses ad ploū. Memētote diei hui
in q̄ egressi estis de egypto et de domo
seruitutis: qm̄ i manu forti eduxit vos
dñs de loco istorum: non cōedatis fer
mētatū panē. Hodie egredimini mēse

nonq; frugū. Cūq; introduxerit te dñs in terrā chananeī & cheth & amoriteī & eueī & iebusei quā iurauit pribus tuis vt daret tibi: terrā fluētē lacte & melle celebrabitis hūc morē sacroꝝ mēse isto. Septē diebus vescēris azimis: in die septimo erit solēnitas dñi. Azima cōdedētis septē diebus. Nō apparebit apud te aliqd fermētū: nec in cūctis finib; tuis. Narrabisq; filio tuo die illo dicens. Hoc est qd fecit mihi dñs qñ egressus sum de egypto. Et erit q̃si signū in manu tua: & quasi monumētū inter oculos tuos: vt lex dñi semp sit in ore tuo. In manu enim forti eduxit te dñs de egypto. Custodies huiusce modi cultū statuto tpe a diebus in dies. Cūq; introduxerit te dñs in terrā chananeī sicut iurauit tibi & patribus tuis & dederit tibi eā: separabis oē qd aperit vulvā dño: & qd primitiuū est in pecoribus tuis. Quicqd habueris masculini sexus sacrabis dño. Primogenitū asini mutabis ouē: qd si nō redemeris: interficies. Oē autē primogenitū hoīs de filiis tuis hcio redimes. Cūq; interrogauerit te filius tuus cras dicēs: quid est hoc? Rūdebis ei. In manu forti eduxit nos dñs de terra egypti: de domo seruitutis. Nā cū indurasset pharao nollet nos dimittere: occidit dñs oē primogenitū i terra egypti a primogenito hoīs: vsq; ad primogenitū iūmētoꝝ. Idcirco imolo dño oē qd aperit vulvā masculini sexus: & oia primogenita filiorū meoꝝ redimo. Erit igit q̃si signū i manu tua: & q̃si appēdūm qd ob recordationē ante oculos tuos: eo q̃ in manu forti eduxit nos dñs de egypto. Igit cū emisisset pharao pplm: nō eos duxit dñs p viā terre philisthiim q̃ vicina est: reputās ne forte penitēret eū si vidisset aduersus se bella insurgere & reuerteret in egyptū: circūduxit ppl̃m deserti: q̃ est iuxta mare rubrū. Et armati ascēdēbant filii israel de terra egypti. Tulit quoq; moyses ossa ioseph secū eo q̃ adiurasset filios israel dicēs. Visitabit vos deus: afferte ossa mea hinc vobiscū. Profectēq; de sochot: castrametati sunt in etham i extremis finib; solitudinis. Dñs aūt precedebat eos ad ostendēdā viā p die in colūna nubis & p noctē in colūna ignis: vt dux esset itineris vtroq; tempore. Nūq; defuit colūna nubis q̃ die: neq; colūna ignis per noctem coram populo.

CC. 8. Iam cū q̃ pharao fugiēte ppl̃o gradū in medio mari p siccū: pharao submersus est equitatus eius. Cap. xiiij.

Locutusq; est dñs ad moysē dicēs. Loqre filiis israel Reuersi castrametentur e regiōe phiahiroth q̃ est inter magdalū & mare pta beelzephō. In cōspectu eius castra pōnet: sup mare. Dicturusq; est pharao sup filiis israel. Coartati sunt i terra: clusit eos desertū. Et indurabo cor eius: ac persequēt vos: & glificabo: i pharaone & in omni exercitu eius: scietq; egyptus q̃ ego sum dñs. Fecerūtq; ita. Et nūciatū est regi egyptiorū q̃ fugisset ppl̃s: immutatusq; est cor pharaonis & seruorū eius sup ppl̃o: & dixerūt. Quid voluimus facere vt dimitteremus israel ne seruiret nobis? Iussit ergo currū suū omēm ppl̃m suū assūpsit secū. Iuniorēq; cū curru electos: & quid egypto currunum fuit: & duces totius exercitū. Induratusq; dñs cor pharaonis regis egypti & persequēs filios israel. At illi egressi erant i manu excelsa. Cūq; persequēs egyptius persequēs: pererunt eos i castris sup mare. Oīs equitatus & currus pharaonis & vniuersus exercitus erat in phiahiroth: cōtra beelzephō. Cūq; appropinquasset pharao: leuātes filii israel oculos: viderūt egyptios post se: & timuerūt valde. Clamauerūtq; ad dñm: & dixerūt ad moysē. Forsitā non erāt sepulchra in egypto: ideo tulisti nos vt moriamur i solitudine. Quid hoc fecisti vobiscū vt educeres nos in egypto? Nōne iste est sermo quē loquebamur ad te in egypto: recedēs a nobis vt seruiamus egyptiis? Multo enim melius erat seruire eis q̃ mori in solitudine. Et ait moyses ad ppl̃m. Nolite timere. State & videte magnalia dñi q̃ facturus est hodie. Egyptios enim quos nūc videtis: neq; vltra videbitis vsq; i sempiternū. Dñs pugnabit p vobis: & vos tacebitis. Dixitq; dñs ad moysen. Quid clamas ad me? Loqre filiis israel vt proficiscant. Tu aūt eleua virgā tuā: & extende manū tuā sup mare & diuide illū: vt gradiāt filii israel i medio mari p siccū. Ego aūt indurabo cor egyptiorū vt persequāt vos: & glificabor in pharaone & in omni exercitu eius: & i curribus & equitibus illius. Et scietēgyptus q̃ ego sum dñs: cū glificari fuero i pharaone & i curribus atq; i equitibus eius. Tollēsq; se angelus dñi q̃ precedebat castra israel abiit post eos: & cū eo pariter colūna nubis: prioris dimissa post tergū stetit inter castra egyptiorū & castra israel. Et erat nubes tenebrosa & illuminās noctē: & ita vt ad semicē toto noctis tpe accedere nō valuerūt. Cūq; extendisset moyses manū sup mare abstulit illud dñs flante vento vehemēti: & vertit tota nocte & pertitit in siccū. Diuisāq; est aqua: & ingressi filii israel p medū siccū maris. Erat enim aq̃ q̃si murus a dextera eorū & leua. Persequēsq; egyptus ingressi sunt post eos: & omēs equitatus pharaonis currentes equites p medium maris. Factūq; aduenerat vigilia matutina: ecce respiciens dñs sup castra egyptiorū p colūnā ignis & nubis: interfecit exercitū eorū: & subuertit rotas curruū: ferebāt eos in profūdū. Dixerūt ergo egyptii. Fugiamus israel: dñs enim pugnat p eis contra nos. Et ait dñs ad moysen. Extende manū tuā sup mare: vt reuertant aq̃ ad egyptios: sup currus & equites eorū. Cūq; extendisset moyses manū cōtra mare: reuersum est primo diluculo ad priorē loci. Fugiētibusq; egyptis occurrerūt aq̃: & inuolutī eos dñs in medio fluctibus. Reuersēq; sunt aq̃ & operuerūt currus & equites cuncti exercitus pharaonis q̃ secūtes ingressi fuerāt mare nec vnus quidē superfuit ex eis. Filii aūt israel pertransierūt p medū siccū maris: aq̃ eis erāt quasi p muro a dextris & a sinistris. Liberauitq; dñs in die illa israel de manu egyptiorū: & viderūt egyptios mortuos sup littus maris & manum magnā quā exercuerat dñs contra eos. Timuitq; populus dñm: & crediderunt dño: & moysi seruo eius.

CC. 9. Decātat canticum victoriæ: dentiant in marath: dulcescūt aquæ: postea in helim venerunt. Cap. xv.

Tunc cecinit moyses & filii israel carmē hoc domino: & dixerūt. Cāte mus dño. Gloriose enim magnificatus est: equū & ascēsorē deiecit in mare. Fortitudo mea et laus mea dñs & factus est mihi in salutē. Iste deus meus: & glificabo eū. Deus patris mei & exaltabo eū. Dñs quasi vir pugnator: dñs nomē eius. Currus pharaonis & exercitū eius iecit in mare. Electi principes eius submersi sunt in mari rubro abyssi operuerūt eos: descēderūt in profundū quasi lapis. Dextera tua dñe magnificata est in fortitudine: dextera tua dñe percussit inimicos: in multitudine glie tue deposuisti aduersarios tuos. Misisti ira tua q̃ deuorauit eos sicut stipulam in ipsi furoris tui cōgregatē sunt aq̃. Steterūt vnda fluens: cōgregate sunt abyssi in medio mari. Dixit inimicus. Persequar & apprehēdam: diuidā spolia implebit ala mea. Suggiabo gladū meū: interficiet eos manus mea. Flauit spiritus tuus & operuit eos mare: submersi sunt quasi plumbū in aquis vehementibus. Quis similis tui i fortib; dñe. Quis similis tui? Magnificus i sanctitate terribilis atq; laudabilis: & facies mirabilis. Extēdisti manus tuā: & deuorauit eos terra. Dux fuisti in misericordia tua ppl̃o quē redemisti. Et portasti eū in fortitudine tua ad habitaculum sanctū tuū. Ascēderūt ppl̃i & irati sunt: dolores obtinuerunt habitatores philisthiim. Tunc perturbati sunt principes edom robustos moab obtinuit tremor: obriguerunt oēs habitatores chanaan. Irruat super eos formido & pauor in magnitudine brachii tui. Fiāt immobiles quasi lapis donec pertranseat ppl̃s tuus dñe: donec pertranseat ppl̃s tuus iste quē possedisti. Introduces eos: & plantabis in mōte hereditatis tue firmissimo habitaculo tuo q̃ operatus es dñe. Sanctuariū tuū dñe q̃ firmauerūt manus tue. Dñs regnabit in eternū: & vltra. Ingressus est enim equus pharaonis cū curribus & equitibus eius i mare: & reduxit super eos dñs aquas maris. Filii aūt israel ambulauerūt per siccū in medio eius. Sūpsit ergo maria pheritis soror aaron tympanū in manu sua: egressēq; sunt omes mulieres post eā cū tympanis & choris: quibus precedebat dicēs. Cāte mus dño. Gloriose enim magnificatus est: equū & ascēsorē deiecit i mare. Tulit aūt moyses israel de mari rubro: & egressi sunt i desertū sur. Ambulauerūtq; tribus diebus p solitudinē: & nō inuenerūt aquā. Et venerūt i marath: nec poterāt bibere aqas de marath: eo q̃ essent amare. Vnde & cognomē loco nomē ipsius vocāt illud marath. Murmurauit ergo populus ptra moysen dicens. Quid bibemus? At ille clamauit ad dñm. Qui ostendit ei lignū quod cū misisset i aquas i dulcedinē versē sunt. Ibi statuit ei precepta atq; iudicia: & ibi tentauit eū dicēs. Si audieris voce dñi dei tui: q̃ rectū est coram eo fecerīs & obedieris mandatis eius: custodieris oia precepta illius: cuncta languore quē posui in egypto: nō inducā super te. Ego enim sum dñs deus sanator tuus. Venerūt aūt in helim filii israel: vbi erāt duodecim fontes aquarū: & septuaginta palmes: castrametati sunt iuxta aquas.

Gen. 50. Iosue 24. 8. Nu. 14. c. 1. Co. 10. 8. Hec. 9. 8. 13. q. 2. c. Quaqq. 6. ecōtra eadem.

Hec. 9. b. Ios. 2. b. Ecclesi. 2. Iudith. 9. 8. Ps. 77. Ecc. 32. c. f. Iudith. 7. b. 23. q. 5. c. Ad ego. Ps. 10. Ps. 106. Ecc. 11. c. Iudic. 5. c. Ecc. 38. a. Nu. 8. 33.

Cc.s. ppls p cibo murmurauit: co
turnix ad tar & manna: duplum iecta
die colligi precipitur. Capitulū. xvi.

Profecteq; sūt de helim
et venit omis multitudo
filiorū israel in desertū
sin: qd est inter helim si
nai: qntos decimo die mē
sis secūdi postq; egressi
sunt de terra egypti. Et murmurauit
omis cōgregatio filiorū isrl ptra mop
sen & aarō in solitudine. Dixerūtq; fi
lij israel ad eos. Utinā mortui essem⁹
p manus dni in terra egypti: qñ sedebam⁹
sup ollas carnūm comedebam⁹
panē i saturitate. Cur induxistis nos
in desertū istud: vt occideretis omnē
multitudinē fame? Dixit autē dns ad
mopsen. Ecce ego pluam vobis panes
de celo. Egrediat ppls & colligat que
sufficiunt p singulos dies vt tēpte eū
utrū ambulet in lege mea an nō. Die
aūt sexto parēt qd inferāt: & sit duplū
q̄ colligere solebant p singulos dies.
Dixerūtq; mopses & aarō ad oēs filios
israel. Uespe scietis q̄ dns educe
rit vos de terra egypti: & manetidebi
tis gliā dni. Audiuit enī murmura
tiōēs ptra dnm. Nos autē q̄d sum⁹: q; mu
stratis ptra nos? Et ait mopses. Da
bit vobis dns vespe carnes edere. Et
mane panes in saturitate: eo q̄ audie
rit murmurationēs vras: qd⁹ murmura
ti estis cōtra eū. Nos enī q̄d sum⁹?
Nec ptra nos est murmur vrm: sēd ptra
dnm. Dixit q̄q; mopses ad aarō. Dic
vniuerse pgregationi filiorū isrl. Acce
dite coram dno. Audiuit enī murmur
vrm. Cūq; loqrēt ad oēm cētū filiorū
israel: respexerūt ad solitudinē aarō.
Et ecce gria dni apparuit in nube. Lo
cutus est aūt dns ad mopsen dicens.
Audiui murmurationes filiorū israel.
Loqre ad eos. Uespere comedetis car
nes: & mane saturabimini panib⁹: scie
tisq; q̄ ego sum dns de⁹ vr̄. Factū est
aūt vespere & ascēdēs coturnix coope
ruit castra: q̄q; ros iacuit p circuitus
castrorū. Cūq; operuisset superficiē terre:
apparuit in solitudine minutus: &
quasi pilo tusum in siliginis pinine
sup terrā. Qd cūq; vidissent filij isrl: di
cerūt ad invicē. Mānhu: qd significat:
quid est hoc? Ignorabāt enī qd esset.
Quib⁹ ait mopses. Iste est panis quē
dns dedit vobis ad vescēdū. Hic est sēr
mo quē pceptū vobis dns. Colligat vnus
quisq; ex eo quātū sufficit ad vescēdū
gomor: p singula capita iuxta numerū
animarū vestrarū q̄ habitant in taberna
culis: sic colletis. Fecerūtq; ita filij is
rael: & collegerūt: alius plus alius mi
nus: & mensi sunt ad mensurā gomor.
Nec q̄ plus collegerat habuit ūplus
nec q̄ minus paranerat: reppert minus:
sed singuli iuxta id qd edere pote
rāt: pgregauerūt. Dixitq; mopses ad
eos. Nullus relinquat ex eo in mane.
Qui nō audierūt eū: sed dimiserūt ali
quātū ex eo usq; mane: et scatere cepit ver
mib⁹ atq; putruit. Et iratus est cōtra
eos mopses. Colligebāt aūt mane sin
gnli q̄tū sufficere poterat ad vescēdū
Cūq; incaluisset sol: liquēbat. In die
aūt sexta collegerūt cibos duplices: i.
duo gomor p singulos homines. Venerūt
aūt oēs principes multitudinis & nar
rauerūt mopsi. Qui ait eis. Hoc quod
locut⁹ est dns. Requies sabbati san
ctificata est dno. Eras quodcūq; opera
rādū est: facite: & coquēdā sunt: coq
te. Quicquid aūt reliquū fuerit: repo
nite usq; in mane. Fecerūtq; ita vt p
ceperat mopses: & non cōputruit neq;
vermis inuēt⁹ est in eo. Dixitq; mop
ses. Comedite illud hodie: q; sabbatū
est dno nō inuenietis hodie i agro. Sex
die⁹ colligite: in die aūt septimo sab
batū est dni: in ei circo nō inuenietis. Ue
nitq; septima dies: egressi de populo
vt colligerēt: nō inuenerūt. Dixit aūt
dns ad mopsen. Usq; quo nō vult' cu
stodire mādata mea & legē meā? Vide
te q̄ dns dederit vobis sabbatū: & p
pter hoc die sexta tribuit vob' cibos
duplices. Maneat vnusq;q; apud se
metipm: & nul⁹ egrediat de loco suo
die septimo. Appellauitq; domus is
rael nomē eī manhū: qd erat quasi semē
coriandri albū: gustusq; eī q̄si mel
le melle. Dixit aūt mopses. Iste est sm̄o
quē pceptū dns. Imple gomor ex eo:
et custodiat in futuras retro gnationes:
vt nouerint panē q̄ alui vos in so
litudine: qñ educti estis de terra egypti.
Dixitq; mopses ad aaron. Sume vas
unū & mitte ibi mā: quātū pōt capere
gomor: & repone coram dno ad seruādū
in gnationes vras: sicut pceperat dns
mopsi. Posuitq; illud aarō i taberna
culo reseruādū. Filij aūt isrl comede
runt man quadragita ānis: donec veni
rent in terrā habitabilē. Hoc cibo alti
sunt usq;quo trānierūt fines terre cha
naam. Gomor aūt decima ps est ephi.

Cc.s. In raphidin p aqua iurgant
populum dat petra: pugnat cōtra amale
chitas: mopsi sustentant. Cap. xvii.

Igitur profecta omis multitu
do filiorū israel de deserto
sin p mānsiones suas iuxta
mandātū dni: castrame
tati sunt i raphidin: vbi
nō erat aq̄ ad bibēdum
ppls. Qui iurgat⁹ cōtra mopsen ait.
Da nobis aquā vt bibam⁹. Quib⁹ ri
dit mopses. Quid iurgamini contra
me? Cur tentatis dnm? Sitiuit ergo
ibi ppls pre aq̄ penuria: & murmura
uit ptra mopsen dicēs. Cur fecisti nos
exire de egypto vt occideres nos & li
beros nros: ac iumēta siti? Clamauit
aūt mopses ad dnm dicēs. Quid facia
ppto huic? Adhuc paululū & lapida
bit me. Et ait dns ad mopsen. Antece
de ppl'm: & sume tecū de senioribus isrl
& virga q̄ percussisti fluuiū: tolle in ma
nu tua: vade. En ego stabo coram te ibi
super petrā oreb: percutiesq; petrā et
exibit ex ea aqua: & bibat ppls. Fecit
mopses ita coram seniorib⁹ israel. Et vo
cauit nomē loci illius tēratio: ppter
iurgium filiorum israel: & q̄ tentaue
runt dnm dicētes. Est ne dns in nobis
an non? Uenit autem amalech & pu
gnabat contra israel in raphidim. Di
xitq; mopses ad iosue. Eligе viros: et
egressus pugna cōtra amalech crās.
Ego stabo in vertice collis: habēs vir
gam dei in manu mea. Fecit iosue vt
locutus erat mopses: & pugnauit con
tra amalech. Mopses autē & aaron et
hur ascenderunt super verticē collis.
Cūq; leuaret mopses manū: vincebat
israel. Si autē paululū remisisset su
perabat amalech. Manū autem mopsi
erat graues. Sumētes igitur lapidē:
posuerūt subter eū i quo sedit. Aarō
aūt & hur sustētabāt manū eī vtrq;q;
parte. Et factum est vt manus ipsius
non lassarētur usq; ad occasum solis.
Fugauitq; iosue amalech & populum
eius in ore gladii. Dixit aūt dominus
ad mopsen. Scribe hoc ob monimen
tum in libro: et trade auribus iosue.
Deleo enī memoriam amalech sub
celo. Edificauitq; mopses altare: & vo
cauit nomen eius. Dominus exaltatio
mea dicens. Quia manus solius do
mini & bellum dei erit cōtra amalech:
a generatione in generationem.

Cc.s. Jetro adducit ad mopsē vxorē
& filios eī: et ipsi ibi de onere & iudi
cādi vtiq; sapientib⁹ distribuēdo. Capitū
xviii.

Unq; audisset ietro sa
cerdos madiā cognat⁹
mopsi ola q̄ fecerat dēs
mopsi: israel ppl'o suo
eo q̄ eduxisset dēs israel
de egypto tulit sephora vxorē mopsi quā re
misiratā: duos filios eius: quorū vn⁹
vocabat gersam: dicente pfe. Advena
fui in terra aliena: alter vero eliezer.
Deus enī ait pris mei adiutor: me⁹ et
eruit me de gladio pharaōis. Venit q̄
ietro cognat⁹ mopsi: filij eī & vxor eī
ad mopsen in desertū: vbi erat castra
metatā iuxta mōtē dei: & mādauit n.oy
si dicens. Ego ietro cognat⁹ tu⁹ venio
ad te: & vxor tua & duo filij tui cū ea.
Qui egressus i occursum cognati sui
adorauit: & osculat⁹ est eū. Salutaue
runtq; se mutuo verbis pacificis. Cūq;
introisset tabernaculū: narrauit mop
ses cognato suo cuncta q̄ fecerat dēs
pharaoni & egyptis ppter israel: omni
uersumq; laborē qui accidisset eis in
itinere: & q̄ liberauerat eos dēs. Lata
tusq; est ietro sup oib⁹ bonis q̄ fece
rat dēs israeli: eo q̄ eruisset eū de ma
nu egyptiorū. Et ait. Benedict⁹ dēs qui
liberauit vos de manu egyptiorū & de
manu pharaonis q̄ eruit ppl'm suū de
manu egypti. Nūc cognouī q; magn⁹
dēs sup oēs deos: eo q̄ superbe egesse
rit cōtra illos. Obtulit ergo ietro co
gnat⁹ mopsi holocausta & hostias dēo
Uenerūtq; aarō & oēs seniores filio
rū israel: vt comederēt panē cū eo co
ram dēo. Altera aūt die sedit mopses
vt iudicaret ppl'm q̄ assistebat mopsi
a mane usq; ad vesperā. Qd cū vidisset
cognat⁹ eī olas: q̄ agebat i ppl'o
ait. Quid & qd facis i plebe? Cur sol⁹
sedes: & omis ppls ēstolat de mane usq;
ad vesperā? Cui respōdit mopses. Ue
nit ad me ppls quērēs sentētiam dei.
Cunq; acciderit eis aliq̄ disceptatio:
veniunt ad me vt iudicem inter eos: &
ostēdā pceptā dei & leges eī. At ille.
Nō bonā inq̄t rem facis. Stulto labo
re consumeris: & tu & ppls iste q̄ tecū
est. Ultra vires tuas est negocij. So
lus illud nō poteris sustinere: audi
verba mea atq; consilia: erit dēs te
cum. Esto tu ppl'o in his q̄ ad deū per
tinent vt referas q̄ dicunt ad eū: ostē
das ei populo cerimonias & ritū colen
di viamq; per quam ingredi debeāt
et opus quod facere debeant. Prouis

B

B

B

C

B

C

D

de pri.
c. venit.

C

D

Deut. 1.b.

de aſt de omni plebe viros ſapientes & timentes deum: in quib⁹ ſit veritas & oderint auaritiam: & conſtituet eis tribunos & centuriones & quinquagenarios & decanos q̃ iudicent populum omni tẗpore. Quicquid aũt maius fuerit referant ad te: ipſi minora tantũmodo iudicent. Leuiꝰ ſit tibi partito in alios onere. Si hoc feceris impleberis imperium dei: & preceptis eius poteris ſuſtentare: omnis ille populus reuertetur ad loca ſua cũ pace. Quibus auditis moyſes fecit oꝑa q̃ ille ſuggeſſerat. Et electis viris ſtrenuis de cuncto iſrael conſtituit eos principes ꝑ tribunos & centuriones & quinquagenarios et decanos: iudicabant plebẗ omni tẗpore. Quicquid aũt grauius erat referebant ad eũ: facilioꝛa tantũmodo iudicabant. Dimiſitq̃ cognatũ ſuũ qui reuertens abiit in terram ſuam.

CC.S. Venerunt ad ſinai: ſanctificatur populus: & eo videntes deſcendit dñs ſuper montem in igne loquitur: vt populus obediat: prohibetur homo & iumẗta tum ne montem tangant. Capm.xix.

B Anno tertio egreſſionis iſrael de terra egypti in die hac venerunt in ſolitudinem ſinai. Nam profecti de raphidim & peruenientes vſque in deſertum ſinai caſtrametati ſunt in eodẗ loco: ibiq̃ iſrael fixit tẗoꝛia e regione montis. Moyſes aũt aſcendit in mõtẗ ad deum. Vocauitq̃ eum dñs de mõtẗ dicẗs. Hec dices domui iacob & annunciabis filiis iſrael. Vos ipſi vidiſtis que fecerim egyptiis: quomodo portauerim vos ſuper alas aquilarũ: & aſſumpſerim mihi. Si ergo audieritis vocem meã & cuſtodieritis pactũ meum: eritis michi in peculium de cũctis populis. Mea eſt enim omꝭ terra: vos eritis michi in regnum ſacerdotale: & gens ſancta. Hec ſunt verba que loqueris ad filios iſrael. Venit moyſes & conuocatis maioribus natu populi expoſuit oẽs ſermones quos mandauerat dñs. Reſpondit q̃ omnis populus ſimul. Cuncta q̃ locutus eſt dñs faciemus. Cumq̃ retuliſſet moyſes verba populi ad dñm ait ei dñs. Ecce ego venio ad te in caligine nubis vt audiat me ipſe loquẗem ad te & credat tibi in perpetuũ. Nuncians ergo moyſes verba populi ad dñm. Qui dixit ei. Vade ad populum & ſanctifica illos hodie & cras lauentq̃ veſtimẗa ſua: & ſint parati in diem tertium. In die enim tertio deſcendet dñs coꝝ omni plebe ſup mõtẗ ſinai. Conſtituetq̃ terminos populo p circuitum & dices ad eos. Cauete ne aſcendatis in mõtẗ nec tãgatis fines illius. Omꝭ q̃ tetigerit mõtẗ morte morietur. Manus non tãget eũ: ſed lapidibus oppimetur aut ſagitte iaculis. Siue iumẗtũ fuerit ſiue hõ⁹ mõ viuet. Cũ ceperit dãgere buccinatũ: tũc aſcẗdãt i mõtẗ. Deſcẗdãtq̃ moyſes de mõtẗ ad ꝑplm: ſanctificauit eũ. Illeq̃ lauiſſent veſtimẗa ſua. ait ad eos. Eſtote parati in diem tertium: & ne appropinquetis vxoribus veſtris. Factũq̃ eſt die tertio & mane in diluculo. Et ecce ceperunt audiri tonitruum & micare fulgura & nubes denſiſſima operire montẗ. Clãgoꝝq̃ buccine perſonẗ ꝑſtrepebat & timuit ꝑplꝰ q̃ erat in caſtris. Illeq̃ educiſſet eos moyſes in occurſum dei de loco caſtroꝝ: ſteterũt ad radices mõtis. Totus aũt mõs ſinai fumabat: eo q̃ deſcẗdiſſet dñs deus ſuper eũ i igne: & aſcẗderet fumus ex eo quaſi de fornace. Ꝛeteq̃ omꝭ mõs terribiliter: & ſonitus buccine paulatim creſcebat in maius & plurius rẗdebat. Moyſes loq̃batur: & dñs reſpondebat ei. Deſcẗdit q̃ dñs ſup mõtẗ ſinai in ipſo mõtis vertice & vocauit moyſen in cacumen eius. Quo cũ aſcẗdiſſet dixit ad eũ. Deſcẗde & cõtẗſtare ꝑplm ne forte velit trãſcẗdere terminos ad videndum dñm: & pereat ex eis plurimus multitudo. Sacerdotes quoq̃ qui accedũt ad dñm ſanctificentur ne percutiat eos. Dixitq̃ moyſes ad dñm. Non poterit populus aſcẗdere in montẗ ſinai: tu enim teſtificatus es & tuiſſi: dicens. Pone terminos circa mõtẗ & ſanctifica illum. Qui ait dñs. Vade deſcẗde. Aſcẗdeſq̃ tu & aaron tecũ. Sacerdotes aũt & ꝑplꝰ non tranſeant terminos: nec aſcẗdant ad dñm ne forte interficiat illos. Deſcendit q̃ moyſes ad populum & omnia narrauit eis.

CC.S. De preceptis decalogi: de facẗdo altare de terra: de non aſcendẗdo ad altare per gradus. Capm.xx.

Locutuſq̃ eſt dñs cũctos ſermones hos. Ego ſum dñs deus tuus qui edaxi te de terra egypti de domo ſeruitutis. Non habebis deos alienos coram me. Non facies tibi ſculptilem: neq̃ omnem ſimilitudinem que eſt in celo deſuper: et que in terra deorſum: nec eorum que ſunt in aquis ſub terra. Non adorabis eos neq̃ coles. Ego ſum dñs deus tuus fortis zelotes: vltiſcẗs iniquitẗm patrũ in filios in tertiã quartam generationem eorũ qui oderũt me: & faciẗs miſericordiã in milia qui diligunt me & cuſtodiunt preceptꝰ mea. Non aſſumes nomẗ dñi dei tui i vanũ. Nec enim habebit innocẗs dñs eũ qui aſſumpſerit nomẗ dñi dei ſui frꝰtra. Memẗo ꝑ diem ſabbati ſanctificẗs. Sex diebus operabꝭ: & facies omnia opa tua. Septimo aũt die ſabbatum dñi dei tui eſt. Non facies omne opus in eo: tu & filius tuus & filia tua: ſeruus tuus & ancilla tua: iumentum tuum & aduena qui eſt intra portas tuas. Sex enim diebꝰ fecit dꝰ celum & terram & mare & omnia q̃ ei ea ſunt. Et requeuit die ſeptimo. Idcirco benedixit dominus deꝰ die ſabbati & ſanctificauit eũ. Honora patrem tuum & matrẗ tuam: vt ſis longeuus ſup terram quã dñs deus tuus dabit tibi. Non occides. Non mechaberis. Non furtum facies. Non loqueris cõtra proximũ tuum falſũ teſtimoniũ. Non cõcupiſces domum proximi tui. Nec deſiderabis proximi tui: nõ ſeruũ nõ ancillã: nõ bouem: nõ aſinũ: nec oꝑa q̃ illi⁹ ſunt. Cũctus autẗ populꝰ videbat voces & lãpades & ſonitũ buccine montẗq̃ fumãtẗm: & pterriti ac pauore cõcuſſi ſteterũt procul dicẗes moyſi. Loq̃re tu nobis et audiemus. Non loquat nobis dñs: ne forte moriamur. Et ait moyſes ad populũ. Nolite timere. Vt enim probaret vos venit deꝰ: et vt terror illius eſſet in vobis: & non peccaretis. Steterũq̃ ꝑplꝰ de lõge: moyſes aũt acceſſit ad caliginẗ in q̃ erat deꝰ. Dixitq̃ ꝑterea dñs ad moyſen. Hec dices filiis iſrael. Vos vidiſtis q̃ de celo loꝑꝰ ſum vobis. Non facietis deos argenteos: nec deos aureos facietis vobis. Altare de terra facietis mihi & offerẗs ſup eo holocauſta & pacifica vſa: oues vſa & boues in oꝑ loco i quo memoria fuerit nois mei. Veniũ ad te & bꝑdicẗ tibi. Q̃ ſi altare lapideũ feceris mihi nõ edificabis illũ de ſectis lapidib⁹. Si enim leuauerꝭ cultũ ſup eo polluet. Non aſcẗdẗs ꝑ gradus ad altare mũ: ne reuelet turpitudo tua.

CC.S. De preceptis iudicialib⁹: ſcꝭ de ſeruo hebreo emptꝰ: de filia in famulã dẗdẗ: de homicidio p caſus: vt induſtriã: de pcuſſiõ & maledictiõe pꝰ: mꝭ: aliis iudicialib⁹. Cp.xxi.

Hec ſunt iudicia que ponenꝭ eis. Si emeris ſuũ hebreũ. ſcꝭ annis ſeruiet tibi. In ſeptimo egredietur liber gratis. Cum quali veſte introuerit: tꝭ tali exeat. Si habẗs vxorẽ: vxor egredietur ſimul. Si autem dñs dederit illi vxorẽ: & peperit filios & filias: mulier & liberi eius erũt dñi ſui. Ipſe vero exibit cũ veſtitu ſuo: q̃ ſi exierit ſeruus. Diligo dñm meũ vxorẽq̃ & liberos nõ egrediar liber: offerat eos dñs eius & applicabit ad oſtium & poſtes: perforabit q̃ aurẗ eius ſubula: & erit ei ſeruꝰ in ſeculũ. Si quis vendiderit filiam ſuã in famulã: non egredietur ſicut ancille exire ꝑſueuerũt. Si diſpiciuerit oculis dñi ſui: cui tradita fuerit: dimittet eã: populo autem alienoꝛẽdẗdi nõ habebit ꝑtẗ ſi ſpreuerit eã. Si aũt filio ſuo deſpõderit eam: iuxta morem filiarũ faciet illi: q̃ ſi alterã ei acceperit: ſui debit puelle nuptias & veſtimẗa: & ceteꝛa pudicitie nõ negabit. Si tria iſta nõ fecerit: egredietur gratis abſq̃ pecunia. Qui percuſſerit hominem: poſt occidetur: morte morietur. Qui autẗ nõ eſt inſidiatus ſed deus illum tradidit in manus eius conſtituam tibi locũ in quo fugere debeat. Si quis per indu ſtriam occiderit proximũ ſuũ: & per inſidias ab altari meo auelles eum vt moriat. Qui percuſſerit patrẗ aut matrem morte morietur. Qui maledixerit patri ſuo vel matri morte morietur. Qui furatus fuerit hominem: & vendiderit eũ: conuictus nocẗ: morte morietur. Si rixati fuerint viri & percuſſerit alter proximum ſuũ lapidẗ vel pugno: ille mortuus nõ fuerit ſz iacuerit lectulo. Si ſurrexerit & ambulauerit foꝭ ſuper baculũ ſuum: innocens erit qui percuſſerit: vita tamẽ vt opera eius & impẗſas in medicos reſtituat. Qui percuſſerit ſeruum ſuũ vel ancillam virgã & mortui fuerint in manibus eius criminiꝭ reus erit. Si autẗ vno die vel duobus ſupꝛiuerit nõ ſubiacebit penẗ: q̃ pecunia illi⁹ eſt. Si rixati fuerint viri & percuſſerit quis mulierẗ pregnãtẗm: & abortiuũ quidẗ fecerit: ſed ipſa viuerit ſubiacebit dãno quantũ maritꝰ mulieris expetierit: & arbitri iudicauerint. Si autẗ mors eius fuerit ſubiecuta reddet aiam ꝑ aiam: oculũ ꝑ oculũ: dentẗ ꝑ dẗm: manum ꝑ manu pedẗ ꝑ pedẗ aduſtionẗ ꝑ aduſtionẗ.

B De cõſt. d.7.ca. Iſumma. deu.15.c hieremie 34.c.

B

Iemi.24 g.

de homi. c.1. Ieui 10.b 8 fur.c.1 ꝑoner. 20.c mar.7.b

C

Ieui.24 c. deut.19. b. 23.q.3.c

Sic diffe
rens. 2.
q. 4. hic
autem.
Matthei
9.d.

D

De intu
ca. 1.

E

vulnus pro vulnere: liuorē pro liuore
reddet. 2. Si percusserit quispiā oculū serui tui
aut ancille: et fecerit eos deterior
ter eos liberos pro oculo quē eruit.
Dentē ds si excusserit suo vel ancille
sue: dimittet eos liberos. Si
bos cornu pecusserit virū aut mulierē
et mortui fuerint lapidibus obruet:
nō comedetur carnes eius: dñs quoq;
bouis innocens erit. Si bos cornu
petens fuerit ab heri et nudiustertio: et
cōtestati sunt dñm eius: nec reclusit eū:
occideritq; vir aut mulierē: bos la
pidibus obruet: et dñm illius occidet.
Si precium fuerit impositū: dabit
pro anima sua quicqd fuerit postulatus.
Sed quoq; si cornu pecusserit simili
sententie subiacebit. Si seruū ancillāq;
innuerit: triginta siclos argēti da
bit dño: bos vero lapidibus opprimet.
Si quis operuerit cisternā et foderit
et non operuerit eam: ceciderit quē bos
aut asinus in eam: reddet dñs cisterne p
cium iumēto: quod autem mortuus est
ipsi erit. Si bos alienus bouē alterius
vulnerauerit: et ille mortuus fuerit:
vendēt bouem viui et diuidēt pecunia:
eadem quoq; mortui inter se diuident.
Si aut sciebat q bos cornupeta esset
ab heri et nudiustertio: et nō custodiuit
dñm suū: reddet bouē pro bouē:
et eadem integrum accipet.

¶ C. 8. De furto: de damno facto: de
pignoribus: de virgine seducta: de ma
leficis: de idolatria: de aduena pu
pillo: de vidua: de usura: de pignore. Nō
detrahes dñs: de decimis et primitiis
offerendis. Capitulum. xxii.

Si quis furatus fuerit bo
uem aut ouem: et occi
derit vel vēnēderit: quinq;
boues pro vno bouē re
stituet: et quattuor oues
pro vna oue. Si effrin
gens fur domū siue suffodiens fuerit
inuentus: et accepto vulnere mortuus
fuerit: percussor nō erit reus sanguinis
Si oriatur sol hoc fecerit: homicidium
perpetrauit: ipse morietur. Si nō ha
buerit quō pro furto reddat: ipse venū
dabitur. Si inuentū fuerit apud eum
quod furatus est viuēs: siue bos: siue
asinus: siue ouis: duplū restituet. Si
laserit dspiā agrū vel vineā et dimise
rit iumētū suū vt depascat aliena: de
quod optimū habuerit i agro suo vel in
vinea pro dāni estimatione restituet.
Si egressus ignis inuenerit spinas et
cōprehenderit acerros frugum siue
stantes segetes in agris: reddet dānū
qui ignē succendit. Si quis commen
dauerit amico pecuniā vel vas in cu
stodiam: et ab eo qui susceperat furto
ablata fuerint: si inuenitur fur duplū
reddet: si latet fur: dñs domus appli
cabitur ad deos: et iurabit q nō extē
derit manū ad rem primi sui: ad pe
trandam fraudem: tam in boue q in
asino et oue ac vestimēto: et quicquid
damnū inferre pōt ad deos vtriusq;
causa peruenerit: et illi iudicauerint
duplū restituet primo suo. Si q̃s cō
mēdauerit primo suo asinū: bouem:
ouem: et oē iumētū ad custodiā et mor
tuus fuerit aut debilitatus vel captum
ab hostibus nullusq; hoc viderit: iusiu
rādū erit i medio q nō extēderit ma
nū ad rem primi sui suscipietq; dñs
iuramētū: et ille reddere non cogetur:
q si furto ablatū fuerit: restituet dam
num dño. Si comestū a bestia deferat
ad eū: q̃ occisum est: et non restituet.
Quia a primo suo quicqd hominis mu
tuo postulauerit: et debilitatum aut
mortuū fuerit dño nō ipsente reddere
cōpellet. Si ipsente: nō dñs fuerit
nō restituet: mercede si conductū venerat
p mercede opis sui. Si seduxerit q̃s
virginē nondū desponsatā: dotauerit
eū: et habebit vxorē. Si
pater virginis dare noluerit: et reddet
pecuniā iuxta modū dotis quā virgi
nes accipere cōsuerunt. Maleficos nō
patiemini viuere. Qui coierit cū iumēto
morte morietur. Qui immolabit dīs occi
detur: preter dño solo. Aduenā non con
tristabis: neq; afflig es eum. Aduenę
enim et ipsi fuistis i terra egypti. Viduę
et pupillo nō nocebitis: si leserit eos
vociferabitur ad me: et ego audiā cla
morem eorum: et indignabit furor meus:
percutiāq; vos gladio: et erunt vxores
vestre vidue et filii vri pupilli. Si pe
cuniā mutuā dederis populo meo pau
peri q habitat tecum: nō vrgebis eū sicut
exactor: nec vsuris opprimes: si pignus
a primo tuo acceperis vestimētū pro
ximi tui: ante solis occasum reddes eū. Ipse enim
est solus quo operitur indumētū carnis
eius: nec habet aliud in quo dormiat. Si clamauerit ad me exaudiam
eum: misericors sum. Dīs nō detra
hes: principi populi tui non maledi
ces. Decimas et primitias tuas nō tar
dabis offerre: primogenitū filiorum
tuorum dabis mihi. De bob quoq;

et ouibus similiter facies: septē die
bus sit cū matre sua: die octauo red
des illū mihi. Viri sancti eritis mihi.
Carnē quę a bestiis fuerit prегustata
nō comedetis sed proiectis canibus.

¶ C. 9. De equitate iudicij: de asino
edētis subiugādo: de muneribus nō
accipiēdis: de mia pegrini: de quiete
septimi anni: septimi diei: de tribus
solēnitatibus: de hedo nō coquendo:
de hostibus excludendis paulatim: et q
terras infidelium possidere debent:
sed non eorum deos colere aut fedus
cum eis inire. Capitulum. xxiii.

Non suscipies vocē mēdacij: nec ifiges manū
tuam vt q ipso dicas
falsum testimoniū. Nō sequ
ris turbā ad facē
dum malū: nec in iudi
cio plurimorū acquiesces
sententie: vt a vero deuies. Pauperis
quoq; nō misereberis in iudicio. Si
occurreris boui inimici tui: aut asino
errāti: reduc ad eū. Si videris asinū
odētis te iacere sub onere nō pterāſ
piis: sublevabis cū eo. Nō declinabis
in iudicio pauperis. Mēdacis fu
gies. Insontē et iustū nō occides: q
aduersor ipsi. Nec accipies munera q
etiā excecāt prudētes: et subuertūt vo
ba iustorū. Peregrino molestus nō eris
Scitis ei aduenarum animas: q: et ipsi pegri
ni fuistis i terra egypti. Sex annis se
minabis terrā tuā et cōgregabis fru
ges. Anno autē septimo dimittes eā et
requiescere faciēs vt comedāt pauperes
populi tui: et quicqd reliquū fuerit edāt
bestie agri. Ita facies vinea et oliveto
tuo. Sex diebus opaberis: septimo
die cessabis: vt requiescat bos et asinus
tuus: vt refrigeret filius ancille tue aduc
na. Ola q̃ diri vobis custodite: et p no
men deorum eorum non iurabitis: neq; au
diri ex ore vro. Tribus vicibus p singu
los annos mihi festa celebrabitis. Sol
lēnitatē ds azimorū custodies. Septē
diebus comedes azima: sicut precepi tibi
tempore mensis nouorum qui egressus es de
egypto. Nō appebis in cōspectu meo
vacuus. Et solēnitatem messis primi
tiorum operis tui quecqd seminaue
ris in agro. Solēnitatem ds in exitu
anni qui congregauerit oēs fruges tuas
de agro. Ter in anno apparebit omne
masculum tuum coram dño deo tuo.
Nō immolabitis super fermēto sangui
nem victime tue nec remanebit adeps
solēnitatis mee vsq; mane. Primitias
frugū terre tue deferes in domū dñi
dei tui. Non coques hedum in lacte
matris suę. Ecce ego mittā angelum
meū qui precedat te et custodiat te in
via: et introducat in locū quem preparaui
tibi. Obserua eū et audi vocē eius nec
contēnēdū putes: q: non dimittet cū
peccauerit: et est nomen meum in illo
Si audieris vocem eius et feceris
ola q̃ loquor: inimico inimicus ero
et affligā affligētes te. Precedetq; te
angelus meus: et introducet te ad moriseos
et ethei et pherezeum chananeosq; et
eum et iebuseum: quos ego conteram.
Non adorabis deos eorum: neq; coles
eos. Nō facies opera eorum: sed destrues
eos: et confringes statuas eorum. Ser
uietisq; dño deo vestro: vt benedicam
panibus tuis et aquis: et auferam infir
mitatē de medio tui. Nō erit infecū
da: nec sterilis terra tua. Numerū die
rum tuorum implebo. Terrorem meum
mittā in precursum tuū: et occidā omē
pplm ad quē ingrediēris: et cōtorquēbo
inimicos tuos coram te: et ergo vertes
emittens scabrones primū: qui fugabūt
euei et chananeū et ethei: antequā in
troeas. Nō cuctē eos a facie tua ānō
vnoime terra i solitudine redigat: et
crescat ptra te bestie. Paulatim expellā
eos de cōspectu tuo: donec augearis
et possideas terrā. Ponam aut termi
nos tuos a mari rubro vsq; ab mare
palestinorum: et a deserto vsq; ad fluuiū
Tradā in manibus vestris habitatores
terre: et eiciam eos de cōspectu vro.
Nō inibis cū eis fedus nec cum diis
eorum. Nō habitēt in terra tua: ne forte
peccare te faciāt in me: si fuerit deus
eorum: quod tibi certe erit in scandalum.

¶ C. 9. De ascensu moysis de volumi
ne federis: de tabulis lapideis: de mo
ra in monte quadraginta diebus et
noctibus. Capitulum. xxiiii.

Ipsi quoq; dixit. Ascē
de ad dñm tu et aaron:
nadab et abiu: et septua
ginta senes ex israel: et
adorabitis procul. Solus
ipse moyses ascendet
ad dñm: et illi nō appropinquabunt
nec populus ascēdet cū eo. Venit ergo
moyses et narrauit plebi oia vba dñi
atq; iudicia. Respōditq; cunctus po
pulus vna voce. Oia verba dñi q̃ lo
cutus est faciemus. Scripsit autem
moyses omnes sermones domini:

Tertium.
Deu. 14. d.

D

Deu. 7. c

Deu. 7. a

E

et mane consurgens edificauit altare
dñi ad radices montis: et duodecim
B titulos p duodecim tribus israel. Mi-
sitq; iuuenes de filijs israel: obtulerũt
holocausta: immolauerũtq; victi-
ma pacifica dño vitulos duodecim
Tulit ita q; moyses dimidiã partẽ san
guinis: et misit in crateras: partẒ aũt
residui fudit sup altare. Assumensq;
volumẽ federis legit audiẽte populo
Qui ait: Hec sunt verba que locutus est dñs fa
Heb. 9. c. cimus: et erimus obedientes. Ille vero
sumptis sanguinẽ respersit in populũ
Et ait. Hic est sanguis federis q̃ pe-
pigit dñs vobiscũ sup cunctis sermo
nibus. Ascendensq; moyses: et aaron
nadab: et abiu: et septuaginta de senio-
ribus israel: viderũt deũ israel. Sub
pedibus eius quasi opus lapidis saphi
ri: et q̃si celũ cũ serenũ est. Nec sup
eos qui procul recesserãt de filijs israel
misit manũ suã. Viderũtq; deũ: et co-
mederunt ac biberũt. Dixit autẽ dñs
ad moysen. Ascẽde ad me in mõtem:
esto ibi: daboq; tibi tabulas lapideas
et legẽ ac mãdata q̃ scripsi: vt doceas
filios israel. Surrexerunt moyses et
iosue minister eius: ascendensq; moyses
D in mõtẽ dei: senioribus ait. Expectate
hic donec reuertamur ad vos. Habe-
tis aaron: et hur: vobiscũ: quẽ natũ
fuerit q̃stionis referetis ad eos. Cũq;
ascendisset moyses: operuit nubes mõ
tem: habitauit gloria dñi sup sinai:
tegẽs eũ nube sex diebus. Septimo
E aũt die vocauit eũ dñs de medio cali
Ve resp. c. mis. arte finem.ginis. Erat autẽ spes gloriẽ dñi quasi
ignis ardens sup verticem mõtis: in
cõspectu filiorum israel. Ingressusq;
Exo. 34. c. moyses medii nebulẽ: ascẽdit in mõ-
tem. Et fuit ibi quadraginta diebus
et quadraginta noctibus.

C.C.S. De materia tabernaculi ꝓpa-
randa: sed licet deputinitus assumẽdis
de arca: et ad illam pertinẽtibus: de mẽsa
et ad eã pertinẽtibus: de candelabro
et ad eum pertinẽtibus. Capm. xxv.

A Locutusq; est dominus ad
moysen: dicẽs. Loquere
filijs israel: vt tollãt mi-
hi primitias. Ab omni
hoie q̃ offeret vtroneus
accipietis eas. Hec sunt
Exo. 35. a. aũt que accipere debetis. Aurũ: et ar-
gentũ: et es hiacynthũ: et purpuram:
coccũq; bis tinctam: et byssum: pilos
caprarum: et pelles arietũ rubricatas
pelles q; hiacynthinas: et ligna setthim
oleũq; ad luminaria cõcinnanda: aromata:
in unguentum: et thymiamata boni odoris
lapides onychinos: et gemas ad ornandũ
ephod: ac rationale. Facientq; mihi
sanctuarium: et habitabo in medio eorũ
iuxta omnẽ similitudinẽ tabernaculi
quod ostendam tibi: et omnium vasorũ
in cultũ eius. Sicq; facietis illud. Arcã de
ligno setthim cõpingite cubitus longi-
tudo habeat duos: et semis cubitus: la-
titudo cubitũ: et dimidium: altitudo eã
dem similiter ac semissem: et deaura-
bis eã auro mundissimo intus: et foris.
Faciesq; supra coronã auream circui-
tũ: et quattuor: circulos aureos quos po
nes p quattuor arce angulos. Duo cir-
culi sint in latere vno: et duo in altero. Fa
cies quoq; vectes de lignis setthim et
operies eos auro. Inducesq; p circulos
qui sunt in arce latentibus vt possit in
eis: q̃ semp erũt in circulis: nec vnq̃ ex
trahẽt ab eis. Ponesq; in archa testi-
cũ quã dabo tibi. Facies propitia-
torium de auro mũdissimo. Duos cubitos
et dimidiũ tenebit lõgitudo eius: et cu-
bitũ ac semissem latitudo. Duos quoq;
cherubin aureos: et ductiles facies ex
vtraq; parte oraculi. Cherubinus sit in
latere vno: et alter in altero. Utrũq; la-
tus propitiatorii tegãt expandẽtes alas:
operientes oraculum respicientesq; se mu
tuo versus vultibus in propitiatorium quo
operiẽda est arcam in qua pones testimo
nium q̃ dabo tibi. Inde precipiam: lo
quar ad te supra propitiatorium: scz ac de
medio duorũ cherubin qui erunt super
arcã testimonii cuncta q̃ mandabo p te
filijs israel. Facies: et mensam de ligno
setthim habentẽ duos cubitos lõgitudi-
nis: et in latitudine cubitum: et in altitu
dine cubitum ac semissem: et inaurabis
eã auro purissimo. Faciesq; illi labium
aureum p circuitum: et ipsi labio coronã
interra ilẽ altã quattuor: digitos: et sup
illam alterã coronã aureolã. Quattuor
quoq; circulos aureos preparabis: et po-
nes eos in quattuor angulis eiusdẽ mẽ
se p singulos pedes. Subter coronam
erunt circuli aurei: vt mittant vectes p
eos: et possit mãsa portari. Ipsos quoq;
vectes facies de lignis setthim: et circũ
dabis auro ad sabuchendã mẽsam. Da-
rabis: et acetabula: ac phialas: thuribu-
la: et cyathos: in quibus offerẽda sunt libã
mina ex auro purissimo: et pones sup mẽ
sam panes propositionis in conspectu meo
semp. Facies: et candelabrum ductile de
auro mũdissimo: scilicẽt cum calamos
cyphos: et sphericulos: ac lilia ex ipso p
cedẽtia. Sex calami egrediẽtur de latere
vno: tres ex vno latere: et tres ex altero. Tres cyphi q̃si in nucis modũ p ca
lamos singulos sphericulq; simul: et lilia
tres sint cyphi stantes in calamo
altero: sphericulq; simul: et lilia. Hoc erit
opus ex calamo: q̃ producẽdi sunt de
hastili. In ipso aũt candelabro erũt quatuor: cyphi in nucis modũ sphericulq;
p singulos: et lilia. Sphericule sub duo
bus calamis p tria loca: q̃ simul ex hasti
procedẽtes de hastili vno. Et sphericule
et calami ex ipso erũt vniuersa do
cilia de auro purissimo. Facies: et lu
cernas septẽ: et pones eas sup cũculas
ibi vt luceãt ex aduerso. Emũctoria
q̃s tabi ea q̃ emũcta sunt extinguãt: flãt
de auro purissimo. Omnẽ pondũ candelabri
cũ vniuersis vasis suis habebit talẽ
tũ aurũ purissimũ. Inspice: et facẒm ex
emplar q̃ tibi in mõte mõstratũ est.

C.C.S. De ornatu opimẽtis tabernac
culi: de parietibus tabernaculi: de duobus
velis: de basibus: et q̃nq; columnis. C. xxvi

Tabernaculum vero ita
fiet. Decẽ cortinas de
bysso retorta: et hiacin-
tho ac purpura: coccoq;
bis tincto: variates
opere plumario facies
Longitudo cortinarum habebit vigi-
nti octo cubitos: latitudo quattuor
cubitorũ erit. Unũ mẽsure fiet vniuer
sis cortinis. Quinq; cortine libi iungent
mutuo: ille alte q̃nq; item sibi cohe-
rebũt. Ansulas hiacynthinas in late-
ribus ac summitatibus facies cortinarũ:
possint inicẽ copulari. Quinquagenas
ansulas cortina habebit in vtraq; pre
ta ita vertas: vt ansa contra ansam veniat:
ut alterã alteri possit adaptari. Facies
et q̃nquaginta circulos aureos q̃bus cor
tinarũ vela iungẽda sunt vt vnũ taber
naculũ fiat. Facies: et saga cilicina vn
decim ad operiendũ tectũ tabernacu
li. Lõgitudo sagi vnius habebit trigin
ta cubitos: et latitudo quattuor. Equa
erit mẽsura sagorũ omnium. Et q̃bus q̃nq; iũ
ges seorsum: et sex illi iuncti copulabi
tur: et sex sagis in fronte ceteri du
plices. Facies: et q̃nquaginta ansas li ora
sagi vnius: vt iungi cũ altero q̃nq;: et q̃n
quaginta ansas in ora sagi alterius: vt
cũ altero copulet. Facies: et quinqua
ginta fibulas eneas quibus iungant ansas
vt vnũ ex oblo operimentum fiat. Q̃d
autẽ superuerit i sagis q̃ parant tecto
id est vnam partem q̃ amplius extra
medietatẽ eius opies posteriora taber
naculi: erit: et vna pte pendebit: et
alter ex altera q̃ plus est in secundo lõ
gitudine vtriusq; latis tabernaculi pte
gens. Facies: et operimẽtũ aliũ tectũ
de pellibus arietũ rubricatis. Et sup
hoc rursum aliud operimẽtũ de hiac
ynthinis pellibus. Facies et tabulas
stantes tabernaculi de lignis setthim
quas singulas denos cubitos in lõgitu
dine habebit: et in latitudine singulos ac
semissem. In latere vno tabulæ duæ les
tructure fiẽt q̃bus tabulis alteri tabulæ
cõnectẽt atq; hũc modũ efficiẽt tabu
le parabunt. Quas viginti erũt in la
tere meridiano q̃ vergit ad austrum
q̃bus quadraginta bases argẽteas fun
des vt duae bases singulis tabulis p
duos angulos subdũtur. In latere
q̃s secũdo tabernaculi q̃ vergit ad aqlo
nẽ: viginti tabulæ erunt quadraginta
habẽtes bases argẽteas. Binæ bases
singulis tabulis supponent. Ad occi
dẽtalẽ vero plagã tabernaculi facies
ter tabulas: et rursum alias duas q̃ in
angulis erigãtur post terg̃ taberna
culi. Erunt q̃q; sibi cõtẽtæ a deorsum
usq; ad sursũ: et vna eãdẽ ꝓpagine retine
bit. Binæ q̃q; tabulis q̃ in angu
lis ponẽdæ sunt liltis junctura serva
bitur. Erunt simul tabulæ octo ba
ses earũ argẽteæ sedecim binæ basi
bus ponã tabulã suppũtatis. Facies
et vectes de lignis setthim quinq; ad
continẽdas tabulas in vno latere ta
bernaculi: et quinq; alios in altero: et
eiusdẽ numeri ad occidẽtalẽ plagam
qui mittant p medios tabulas a sum
mo usq; ad summũ. Ipsas q̃q; tabulas
deaurabis: et fundes in eis anulos
aureos p quos vectes tabulata conti
nent: quos operies laminis aureis.
Et erigies tabernaculũ iuxta exẽplar
q̃ tibi in mõte mõstratũ est. Facies
et velũ de hiacynthio: et purpura: coc
coq; bis tincto: et bysso retorta opere
plumario: et pulchra varietate cõtextũ
q̃ appendes ante quattuor columnas
de lignis setthim quæ ipse quidẽ deau
rate erũt: et habebũt capita aurea: sed
bases argẽteas. Inseres autẽ velum
per circulos: intra q̃ pones arcã te
stimonii: quo: et sanctuarium: et sancta
rũ sanctuaria dividẽt. Ponesq; ꝓpi
tiatorium super arcã testimonii: in sancta
sanctorũ: et mẽsam q̃q; extra velũ: et con
tra mẽsam cãdelabrũ: in latere taber-

naculi meridiano. Mensa essi stabit in parte aquilonis. Facies et retortis introitu tabernaculi de hyacinto purpura coccoq; bis tincto et bysso retorta ope plumarii. Quinq; columnas deaurabis lignoq; cethim: et deauratis capitibus argenteis: et erunt capita aurea: bases eiusdem.

C.S. De altari tabernaculi: et atrio tabernaculi: et oleo lucerne. Cap. xxvii.

Facies et altare de lignis cethim: quod habebit cubitos quinq; longitudine: et totidem latitudine: quadratum: et tres cubitos in altitudine. Cornua autem per quatuor angulos ex ipso erunt: et operies illud aere. Facies quoq; usus eius: lebetes ad suscipiendos cineres: et forceps atq; fiscinulas: et ignium receptacula. Omnia vasa eius aere fabricabis. Craticulamq; in modum retis: eneamq; quatuor angulos erunt quatuor anuli enei: quos pones subter aram altaris. Erit quoq; craticula usq; ad altaris medium. Facies et vectes altaris de lignis cethim: quos operies laminis eneis: et induces per circulos: erunt que vectes utroq; latere altaris ad portandum. Non solidum: sed lanx cauum texisse facies illum sicut tibi in monte monstratum est. Facies et atrium tabernaculi: in cuius australi plaga ex parte meridiei erunt tentoria de bysso retorta. Centum cubitos unum latus tenebit in longitudine: et columnas viginti cum celaturis suis habebit argenteas. Similiter latere aquilonis longum erunt tentoria centum cubitorum: columne viginti: et bases ence eiusdem numeri: et capita earum cum celaturis suis argentea. In latitudine vero atrium quod respicit ad occidentem: erunt tentoria per quinquaginta cubitos: et columne decem: basesque totidem. In ea quoq; atrium latitudinis quod respicit ad orientem: quinquaginta cubiti erunt: in quibus decem cubitorum tentoria lateri unum deputabunt: columneq; tres: et bases totidem: et in latere altero erunt tentoria cubitos octodecim: tria quindecim: columne tres et bases totidem. In introitu vero atrium fiet tentorium cubitorum viginti ex hyacinto et purpura: coccoq; bis tincto et bysso retorta ope plumarii. Columnas habebit quattuor: et bases totidem. Omnes columne atrium per circuitum vestite erunt argento laminis argentis argenteis: et basibus eneis. In longitudine occupabit atrium cubitos centum: in latitudine quinquaginta: altitudo quinq; cubitorum erit. Fietque de bysso retorta: et habebit bases eneas. Cuncta vasa tabernaculi in omnes usus et ceremonias eius tam parvulos eius quam atrium ex ere facies. Precipe filiis israel: ut afferant tibi oleum de arboribus olivarum purissimum pilo; cotusum ut ardeat lucerna semper in tabernaculo testimonii extra velum quod oppansum est testimonio: et collocabunt eam aaron et filii eius et usq; mane luceat coram domino. Perpetuum erit cultus per successiones eorum cum filiis israel.

C.S. De ornamentis summi sacerdotis: filiorum suorum. Cap. xxviii.

Applica quoq; ad te aaron fratrem tuum cum filiis suis de medio filiorum israel: sacerdotis fungant mihi. Aaron nadab: abiu: eleazar et ithamar faciesque vestem sanctam aaron fratri tuo in gloriam et decorem. Et loquere cunctis sapientibus corde quos replevi spiritu prudentie ut faciant vestes aaron in quibus sanctificatus ministret mihi. Hec autem erunt vestimenta quam faciant. Rationale et suphumerale tunicam et lineam strictam: cidarim et balteum. Facient vestimenta sancta fratri tuo aaron et filiis eius: ut sacerdotio fungant mihi. Accipient quoq; aurum et hiacinthum et purpuram: coccumque bis tinctum et bissum. Faciet autem superhumerale de auro et hiacintho et purpura: coccoq; bis tincto et bysso retorta ope polymito. Duas ora iuncta habebit in utroq; latere summitatum: ut in unum redeant. Ipsa quoq; texture et cuncta opus varietas erit ex auro et hiacintho et purpura coccoq; bis tincto et bysso retorta. Sumesque duos lapides onychinos et sculpes in eis nomina filiorum israel: sex nomina in lapide uno: et sex reliqua in altero: iuxta ordinem nativitatis eorum. Opere sculptoris et celatura gemmarum: sculpes eos nominibus filiorum israel inclusos auro atque circumdatos et pones in utroq; latere suphumeralis memoriale filiis israel. Portabitque aaron nomina eorum coram domino super utrumque humerum in recordationem. Facies circulos aureos et duas catenulas auri purissimi sibimmet coherentes: quas inseres vincinis. Rationale quoque iudicii facies opere polymito iuxta texturam suphumeralis et auro: hiacintho et purpura coccoq; bis tincto: bysso retorte. Quadrangulum erit et duplex. Mensura palmi habebit: tam in longitudine quam in latitudine ponesque in eo quattuor ordines lapidum. In primo ordine lapis sardius et topazius et smaragdus. In secundo carbunculus sapphirus et iaspis. In tertio ligurius achates et amethistus. In quarto chrysolithus onyx et beryllus. Inclusi auro erunt per ordines suos. Habebitque nomina filiorum israel. Duodecim nominibus celebrantur singuli lapides nominibus singulis per duodecim tribus. Facies in rationali catenas sibimmet coherentes et aureas purissimas et duos anulos aureos eisque pones in utraque rationalis summitate catenasque aureas iungens anulis qui sunt in marginibus eius et ipsum rationale extremis quibus copulabuntur in utroque latere suphumeralis. Duos quoque aureos quos pones in summitatibus humeralis et posteriora eius aspicientia contra alios duos anulos aureos quos pones in utroque latere suphumeralis deorsum: quod respicit contra faciem iuncture inferioris: ut aptari possit cum suphumerali et stringat rationale anulis suis cum anulis suphumeralis vitta hiacynthina ut maneat iuctura fabre factaque a sacerdotio rationale et suphumerale nequeant separari. Portabitque aaron nomina filiorum israel in rationali iudicii super pectore suo quoties ingredietur sanctuarium memoriale coram domino in eternum. Ponesque in rationali iudicii doctrinam et veritatem quam erunt in pectore aaron quoties ingredietur coram domino: et gestabit iudicium filiorum israel in pectore suo in conspectu domini semper. Facies tunicam suphumeralis totam hiacynthinam cuius medium superius erit capitium oris per gyrum eius textilis: sicut fieri solet extremitatibus vestium patrum ne facile rumpatur. Deorsum vero ad pedes eiusdem tunice per circuitum quasi malapunica facies ex hiacintho et purpura et cocco bis tincto et bysso retorta mittes in medio tintinnabulis: erunt tintinnabulum sit aureum et malapunicum: rursumque tintinnabulum aliud aureum et malapunicum. Et vestiemur aaron officio ministerium: ut audiatur sonitus quoties ingredietur et egredietur sanctuarium in conspectu domini et non moriatur. Facies et laminam de auro purissimo in qua sculpes opere celatoris sanctum domino. Ligabisque eam vitta hiacynthina et erit super tiaram mitrae frontem pontificis. Portabitque aaron iniquitates eorum quicquid fecerint sancti in omnibus muneribus suis. Erit autem lamina semper in fronte eius: ut placatus sit eis dominus. Stringesque tunicam byssinam et tiaram byssinam facies et balteum opere plumarii. Porro filiis aaron tunicas lineas parabis et balteos ac tiaras in gloriam et decorem vestesque his oblatas aaron fratri tuo et filiis eius eo. Et cunctorum consecrabis manus: et sanctificabisque illos ut sacerdotio fungant mihi. Facies et feminalia linea ut operiant carnem turpitudinis suae a renibus usque ad femora: arietemque eis aaron et filii eius qui ingredientur tabernaculum testimonii: vel qui appropinquabunt ad altare ut ministrent in sanctuario ne iniquitatis rei moriantur. Legitimum sempiternum erit aaron et semini eius post eum.

C.S. De consecratione sacerdotum: de oblatione et observantia eorum. Cap. xxix.

Hoc autem facies ut mihi in sacerdotio consecremini. Tolle vitulum de armento et arietes duos immaculatos: panesque azimos et crustulum absque fermento que conspersa sunt oleo: laganaque azima: oleo illita. Que similia tritice cuncta facies: et posita in canistro offeres. Vitulum autem et duos arietes: et aaron ac filios eius applicabis ad ostium tabernaculi testimonii. Cumque lacueris patrem cum filiis suis aqua: indues aaron vestimentis suis: id est linea tunica super humerali et rationali: quod stringes balteo: ponesque tiaram in capite eius: et laminam sanctam super tiaram et oleum unctionis fundes super caput eius: atque hoc ritu consecrabitur. Filios quoque illius applicabis et indues tunicis lineis cingesque balteo aaron et liberos eius et impones eis mitras: erunt que sacerdotes mihi religione perpetua. Postquam initiaveris manus eorum applicabis vitulum coram tabernaculo testimonii. Imponetque aaron et filii eius manus super caput illius et mactabis eum in conspectu domini: iuxta ostium tabernaculi testimonii: sumptumque de sanguine vituli: pones super cornua altaris digito tuo: reliquum autem sanguinem fundes iuxta basim eius. Sumes et adipem totum qui operit intestina et reticulum iecoris ac duos renes et adipem qui super eos est et offeres incensum super altare: carnes vero vituli et corium et fimum cor-

Lev. 1. b.

Lev. 3. a.

bures foris extra castra: eo q᷑ pro pec-
de psc. di. 2. c. non oportet. cato sit. Unū quoq; arietē sumes sup
cuius caput ponet aarō & filii eius ma-
nus: quem cum mactaueris. tolles de
sanguine eius: et fundes circa altare:
ipsum aūt arietē secabis in frusta: lota
q; intestina eius ac pedes pones super
concisas carnes: et sup caput illius &
offeres totū arietē in incensū sup al-
tare: oblatio est dño odor suauissimus
D victime dñi. Tolles quoq; arietē alterum
24. di. § I. in prin. sup cuius caput aarō et filii eius ponent
manus. Quē cū immolaueris: sumes de
sanguine eius: et pones sup extremum
ar. 96. di. c. si impera tor. auricule dextre aarō & filiorū eius: & su-
per pollices manus eorū ac pedis dex-
tri: fundesq; sanguinē sup altare per
circuitū. Cūq; tuleris de sanguine q̄ est
sup altare & de oleo unctiōis: asperges
aarō & vestes eius: filios & vestimēta
eorū. Consecratisq; ipsis & vestibus/
tolles adipē de ariete et caudā & arui-
nam q̄ operit vitalia: ac reticulū ieco-
ris et duos renes atq; adipē q̄ super
eos est: armūq; dextrū eo q᷑ sit aries
cōsecratiōis: tortāq; panis vnius cru-
stulā cōspersam oleo: lagana de cani-
stro azimorū qd positū est in cōspectu
E dñi. Ponesq; oīa sup manus aaron & fi-
liorū eius: et sanctificabis eos eleuans
corā dño. Suscipiesq; vniuersa de ma-
nibus eorū: et incendes super altare in
holocaustū: odorē suauissimū in con-
spectu dñi: q: oblatio eius est. Sumes
quoq; pectusculū de ariete quo initiatus
est aarō: sanctificabisq; illud eleuatū
corā dño et cedet in partem suam.
Sanctificabisq; et pectusculum cōse-
cratū et armū quē de ariete separasti
quo initiatus est aarō & filii eius: cedētq;
in partē aarō & filiorū eius iure perpetuo
a filiis israel: q: primitiua sunt & initia
de victimis eorū pacificis que offerūt
dño. Vestē aūt sanctā q̄ vtetur aaron
habebunt filii eius post eū vt unguā-
tur in ea et consecrent manus eorum.
Septē diebus vtetur illa qui pōtifex pro
eo fuerit cōstitutus de filiis eius & qui
ingredietur tabernaculū testimonii: vt
F ministret in sanctuario. Arietē aūt cō-
secratiōis tolles: & coques carnes eius
in loco sancto: quibus vescetur aaron:
et filii eius. Panes quoq; qui sunt in
canistro in vestibulo tabernaculi testi-
monii comedēt: vt sit placabile sacri-
ficiū: et sanctificētur offerētiū manus.
Alienigena nō vescetur ex eis: q: san-
cti sunt. Qd si remāserit de carnibus
consecratis siue de panibus vsq; mane
cōbures reliquias igni. Nō comedent:
q: sanctificata sunt. Oīa q̄ precepit tibi
facies sup aaron et filiis eius. Septē
diebus cōsecrabis manus eorū & vitulū
pro peccato offeres per singulos dies:
ad expiādū. Mundabisq; altare cum
immolaueris expiationis hostiam et
unges illud in sanctificationē. Septē
diebus expiabis altare & sanctificabis
& erit sanctū sctōrū. Oīs q̄ tetigerit il-
lud sanctificabitur. Hoc est qd facies in
altari. Agnos anniculos duos per sin-
gulos dies iugiter vnū agnū mane: &
alterū vespere: decimā partē simile cō-
sperse oleo tuso: qd habeat mensurā
quartā partē hin: et vinū ad libandū
eiusdē mēsure in agno vno. Alterū vero
agnū offeres ad vesperā iuxta ritū ma-
tutine oblatiōis: et iuxta ea q̄ diximus
in odorē suauitatis. Sacrificiū est dño
deo oblatiōe perpetua in gñatiōes vras
ad ostiū tabernaculi testimonii corā
dño vbi cōstituā vt loquar ad te. Ibiq;
precipiā filiis israel: et sctificabitur altare in
gl'ia mea. Sāctificabo & tabernaculū
testimonii cū altari et aarō cum filiis
eius vt sacerdotio fungātur mihi. Et ha-
bitabo in medio filiorū israel: eroq; eis
deus & scient quia ego dñs deus eorum:
q̄ eduxi eos de terra egypti vt manē-
rent inter illos: ego dñs deus ipsorum.

¶ C. S. De altari thymiamatis con-
struendo: de pecunia exigēda a popu-
lo: de labio eneo: de cōfectiōe vnctio-
nis thymiamatis. Capitulum. xxx.

Facies quoq; altare ad ado-
lēdum thymiama de li-
gnis sethim habēs cubitū
lōgitudinis: & alterū lati-
tudinis: id est q̄dran-
gulū: et duos cubitos
in altitudine. Cornua ex ipso procedēt
vestiesq; illud auro purissimo tā cra-
ticulā eius q̄ parietes per circuitū & cor-
nua. Faciesq; ei coronā aureolā per gy-
rū & duos ānulos aureos sub corona
per singula latera: vt mittantur in eos
vectes et altare portetur. Ipsos quoq; ve-
ctes facies de lignis sethim & inaura-
bis. Ponesq; altare cōtra velū qd āte
archā pēdet testimonii corā propiciato-
rio q̄ tegit testimoniū vbi loquar ti-
bi: & adolebit incensum sup eo aaron
suaue fragrās. Mane qn̄ cōponet lu-
cernas icēdet illud: & qn̄ collocat eas
ad vesperū vret thymiama sempiter-
num coram dño in generationes vras

B Aras. Nō offeretis sup eo thymiama
cōpositionis alterius: nec oblationē
& victimā: nec libabitis libamina. Et
deprecabitur aarō super cornua altaris
semel per annū in sanguine qd oblatum
est pro peccato: & placabit sup eo in ge-
nerationibus vestris. Sanctū sanctorū
erit dño. Locutusq; est dñs ad moysē
Nu. I. c. dicēs. Quādo tuleris summā filiorū is-
rael iuxta numerū dabūt singuli pre-
cium pro aīabus suis dño: & nō erit plaga
in eis cū fuerint recensiti. Hoc aūt da-
bit oīs qui trāsit ad nomē dimidium
Leui. 27 b. sicli iuxta mensurā templi. Siclus vi-
ginti obolos habet. Media pars sicli
Nu. 3 c. offeretur dño. Qui habetur in numero a vi-
ginti annis & supra dabit preciū. Di-
ues nō addet ad medium sicli & pau-
per nichil minuet. Susceptāq; pecu-
niā q̄ collata est a filiis israel trades
in vsus tabernaculi testimonii: vt sit
monimētū eorū corā dño & propicietur
aīabus eorū. Locutusq; est dñs ad moy-
39. di. c. sen dicēs. Facies & labium eneum cum
[illegible] basi sua ad lauādū: ponesq; illud inter
tabernaculum testimonii & altare. Et
[illegible] in fi. missa aq̄ lauabūt in ea aaron & filii eius
C manus suas ac pedes: qn̄ ingressuri sunt
34. c. b. tabernaculum testimonii: & qn̄ accessu-
ri sunt ad altare vt offerāt in eo thy-
miama dño: ne forte moriantur. Legiti-
mum sempiternū erit ipsi & semini eius
per successiōes. Locutusq; est dñs ad
moysen dicēs. Sume tibi aromata pri-
me myrrhe & electe q̄ngentos siclos: &
cynamomi mediū: id est ducentos q̄n-
quaginta siclos: calami silr ducentos
quinquaginta siclos: casie aūt quingē-
tos siclos in pōdere sanctuarii: olei
c. b. de oliuetis mensurā hin. Faciesq; vnc-
tionis oleū sctm̄ vnguentū cōpositū
opere vnguētarii & unges ex eo taber-
naculū testimonii & archā testamenti
mensamq; cū vasis suis: candelabrū &
vtēsilia eius: altaria thymiamatis & ho-
locausti: & vniuersam supellectilē q̄
ad cultū eorū pertinet: sctificabisq; oīa
D & erūt scta sctōrū. Qui tetigerit ea sanc-
tificabitur. Aarō & filios eius unges san-
ctificabisq; eos vt sacerdotio fungātur
michi. Filiis quoq; israel dices. Hoc
oleū vnctiōis sanctū erit michi in ge-
nerationes vras. Caro hoīs nō ungetur
ex eo: & iuxta cōpositionē eius nō facietis
aliud: q: sctificatū est: & sctm̄ erit vo-
bis. Hō quicūq; tale cōposuerit & dede-
rit ex eo alieno: exterminabitur de pplo
suo. Dixitq; dñs ad moysen. Sume ti-
bi aromata stacten & onycha galbanū
boni odoris: & thus lucidissimū: equa-
lis ponderis erunt oīa. Faciesq; thy-
miama cōpositū ope vnguētarii mixtū
diligēter & purū & sanctificatione di-
gnissimū. Cūq; in tenuissimū puluerē
vniuersa cōtuderis: pones ex eo corā
tabernaculo testimonii. In loco quo ap-
parebo tibi. Sctm̄ sctōrū erit vobis thy-
miama. Talem cōpositionē nō facietis
in vsus vestros: q: sanctū est dño. Hō qui-
cunq; fecerit simile: vt odore illius per-
fruatur: peribit de populis suis.

¶ C. S. De euocatione beseleel magi-
stri tabernaculi: & ooliab socii eius: de
obseruantia sabbati: de duabus tabulis
datis moysi Capitulum. xxxi.

Locutusq; est dñs ad moy- A
sen dicens. Ecce vocaui j. 25. b.
ex noīe beseleel filiū hu-
ri filii hur de tribu iuda
& impleui eū spū dei sa-
pientia & intelligētia &
scīa in oī opē ad excogitādū quicqd fa-
bre fieri pōt ex auro & argento & ere:
marmore: & gēmis & diuersitate lignorū.
Dediq; ei sociū ooliab filium achisa-
mech de tribu dan. Et in corde hoīs eru- B
diti posui sapiāz vt faciāt cūcta q̄ pre- de psc. di.
cepi tibi: tabernaculū federis: & archā testi- 1. c. 2. in
monii: & propiciatoriū qd sup eā est: cūc- prin.
ta vasa tabernaculi mēsamq; & vasa De sacra
eius: cādelabrū purissimū cū vasis suis unctio. c.
& altaria thymiamatis & holocausti & oīa unico usq;
vasa eorū: labiū cū basi sua: vestes sctās finem.
in ministerio aarō sacerdotis & filiis eius
vt fungātur officio suo in sacris: oleū vn-
ctiōis & thymiama aromatū in sanctua-
rio. Oīa q̄ precepi tibi facient. Et locutus C
est dñs ad moysen: dicens. Loquere filiis ij. 2 c. b.
israel: & dices ad eos. Videte vt sabbatū
meū custodiatis: q: signū est inter me &
vos in gñationibus vris: vt sciatis: q:
ego dñs q̄ sctifico vos. Custodite sab-
batū meū. Sctm̄ est eī vobis. Qui pol-
luerit illd morte morietur. Qui fecerit in
eo opus peribit aīa illius de medio ppli sui.
Sex diebus facietis opus: in septimo sab-
batū est requies sancta dño. Oīs q̄ fece- D
rit opus in hac die morietur. Custodiāt fi-
lii israel sabbatū: & celebrēt illud in ge-
nerationibus suis. Pactū est sempiternū
inter me & filios israel signūq; perpe-
tuū. Sex eī diebus fecit dñs celum & Gen. 2. a.
terram: & in septimo ab omni opere j. 24. c.
cessauit. Deditq; dñs moysi comple- j. 32. c.
tis huiuscemodi sermonibus in monte
synay duas tabulas testimonii lapi-

deos: scriptas digito dei.

C.C.S. Adoruerũt itaq; filij israel motã facientes moysen in monte sinai: cõtra quos iratus est deus: de fractione tabularũ: de punitione petri & occisione ipsorũ in multũ bolm: moyses rogaturus deũ mõtẽ ascendit. Cpm. xxxij

B Act. 7. c

Videns autẽ ppls q̃ moysi moraretur descendendi de mõte moyses congregatus est aduersus aarõ: aitq; Surge fac nobis deos qui nos precedãt. Moysi enim huic viro q̃ nos eduxit de terra egypti ignoramus quid acciderit ei. Dixitq; ad eos aaron. Tollite inaures aureas de aures filiorũq; & filiarũ vestrarũ auribus & afferte ad me. Fecitq; ppls quẽ iusserat deferẽs inaures ad aaron. Quas cũ ille accepisset formauit ope fusorio: & fecit ex eis vitulũ sphatilẽ. Dixerũtq; Hi sunt dii tui israel q̃ te eduxerũt de terra egypti. Q̃ cũ vidisset aarõ edificauit altare coãm eo: & pconis voce clamauit dicẽs. Cras solẽnitas dñi est. Surgẽtesq; mane obtulerũt holocausta & hostias pacificas: & sedit ppls mãducare & bibere: & surrexerunt ludere. Locutq; est aũt dñs ad moysẽ dicẽs. Vade de sẽde: peccauit ppls tuus quẽ eduxisti de terra egypti: recesserũt cito de via quã ostẽdisti eis: fecerũtq; sibi vitulũ cõflatilẽ: & adorauerũt atq; immolãtes hostias ei dixerũt. Isti sũt dii tui israel qui te eduxerũt de terra egypti. Rursumq; ait dñs ad moysẽ. Cerno q̃ populus iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt irascat furor meus ptra eos: & deleã eos faciãq; te in gentẽ magnã. Moyses aũt orabat dñm deũ suũ dicẽs. Cur dñe irascit furor tuus ptra ppl'm tuũ quẽ eduxisti de terra egypti: in fortitudine magna & in manu robusta? Ne q̃so dicant egypti: callide eduxit eos: vt interficeret in mõtibus & deleret de terra: desinat ira tua & esto placabilis super nequitia ppli tui. Recordare abrahã isaac: & israel seruorũ tuorũ: q̃b iurasti p temetipsũ dicẽs. Multiplicabo semẽ vr̃m sicut stellas celi: & vniuersam terrã hãc de qua locutus fuj: dabo seminibus vr̃is: & possidebitis eã semp. Placatusq; est dñs ne faceret malũ q̃d locutus fuerat aduersus populũ suũ. Et reuersus est moyses de mõte portans duas tabulas testimonij in manu sua: scriptas ex vtraq; parte & factas opẽ dñi, scriptura quoq; dei erat sculpta in tabulis. Audiẽs aũt iosue tumultum populi vociferãtis: dixit ad moysẽ. Vlulatus pugne audit in castris. Qui rndit. Nõ est clamor adhortãtium ad pugnã: neq; vociferatio cõpellẽtium ad fugã: sed voce cãtãtis ego audio. Cũq; appropinquasset ad castra vidit vitulũ & choros: iratusq; valde: iecit de manu tabulas & cõfregit eas ad radicem montis. Arripiẽsq; vitulũ quẽ fecerãt: cõbussit: cõtritusq; ad pulueres: quẽ sparsit in aquã: & dedit ex eo potum filijs israel. Dixitq; ad aaron. Quid tibi fecit hic ppls vt induceres super eũ peccatũ maximũ? Cui ille rndit. Ne indignet dñs meus. Tu enim nosti populũ istũ q̃ prnus sit ad malum. Dixerũt mihi. Fac nobis deos: q̃ nos precedãt. Huic enim moysi q̃ nos eduxit de terra egypti nescimus q̃d acciderit. Quibus ego dixi. Quis vestrũ habet aurũ? Tulerũt & dederũt mihi: & iecit illud in ignẽ: egressusq; est hic vitulus. Videns ergo moyses ppl'm q̃ esset nudat'n: ispoliauerat enim eũ aarõ ppter ignominiam sordis: & inter hostes nudũ cõstituerat: & stãs in porta castrorũ ait. Si quis est dñi iungat mihi. Cõgregatiq; sunt ad eũ oẽs filij leui: q̃ dixit eis. Hec dixit dñs deus israel. Ponat vir gladiũ super femur suũ. Ite & redite de porta vsq; ad portã p medium castrorũ: & occidat vnusquisq; fratrẽ & amicũ & primũ suũ. Fecerũtq; filij leui iuxta sermonẽ moysi: ceciderũtq; in die illa quasi viginti tria milia hominũ. Et ait moyses. Cõsecraliis manus vestras hodie dño: vnusquisq; in filio & fratre suo vt detur vobis benedictio. Facto autẽ altero die locutus est moyses ad populũ. Peccastis pctm̃ maximũ. Ascendã ad dñm: si quo quiuero cõpiscari p scelere vr̃o: reuersusq; ad dñm ait. Obsecro peccauit ppls iste pctm̃ maximũ fecerũt sibi deos aureos. Aut dimitte eis hãc nõã aut si nõ facis dele me de libro tuo quẽ scripsisti. Cui rndit dñs. Qui peccauerit mihi: deleb̃o eum de libro meo. Tu aũt vade & duc ppl'm istũ quo locutus sum tibi. Ecce angelus meus precedet te. Ego aũt in die vltionis visitabo & hoc peccatum eorũ. Percussit ergo dñs populũ pro reatu vitulũ quem fecerat aaron.

C.C.S. Cõminat deus ppio israel propter pctm̃: ppls iubet: & tabernaculũ depo: vt tabernaculũ extra castra tetendit: vbi poniebat oẽs ppli p pace habẽdi: & ita cõsilia loquitur moysi: faciem domini pertinderet. Cpm. xxxiij.

Deutusq; dñs ad moysẽ dicẽs. Vade ascende de loco istorũ & populus tuus quẽ eduxisti de terra egypti: in terrã quã iurauj abrahã isaac & iacob dicẽs. Semini tuo dabo eã. & mittã p curiosũ tui angelũ vt eiciã chananeũ & amoreũ: & cetheũ & phereẽ & heueũ & iebusiũ: & introeas in terrã fluẽtẽ lacte & melle. Nõ enim ascendã tecũ q̃ populus durę ceruicis est: ne forte eliqua te in via. Audiẽsq; ppls sermonẽ hũc pessimũ: luxit: & nullus ex more indutus est cultu suo. Dixitq; dñs ad moysẽ. Loqre filijs israel. Ppls dure ceruicis es: semel ascendã in medio tui & delebo te. Iã nũc depone ornatũ tuũ: vt sciã quid facã tibi. Depositũq; ergo filij israel ornatum suũ a mõte oreb. Moyses q̃ tollẽs tabernaculũ tetẽdit extra castra procul vocauitq; nomẽ eius tabernaculũ fedẽris. Et oẽs ppls q̃ habebat aliquã q̃stionẽ egrediebat ad tabernaculũ fedẽris extra castra. Cũq; egrediret moyses ad tabernaculũ surgebat vniuersa plebs & stabat vnusquisq; in ostio papilionis suũ: respiciebatq; tergum moysi: donec ingrederet tentoriũ. Ingresso aũt illo tabernaculũ fedẽris descẽdebat columna nubis: & stabat ad ostiũ: loqbatq; dñs cũ moyse: cernẽti vniuersis q̃ colũna nubis staret ad ostiũ tabernaculi. Stabãtq; ipsi adorabãt p fores tabernaculorũ suorũ. Loqbatur aũt dñs ad moysẽ facie ad faciẽ: sicut solet loqui homo ad amicũ suũ. Cũq; ille reuerteret in castra: minister eius iosue filius nũ puer nõ recedebat de tabernaculo. Dixit aũt moyses ad dñm. Precipis vt educã ppl'm istũ & nõ indicas mihi quẽ missurus es mecũ. Q̃ certe cũ dixeris: noui te ex nomine & inuenisti gratiã coãm me. Si ergo inuenj gratiã in cõspectu tuo: ostẽde mihi faciẽ tuã vt sciã te & inuenjã gratiã in te oculos tuos. Respice populũ tuũ gẽtẽ hanc. Dixitq; dñs. Facies mea precedet te: & requiem dabo tibi. Et ait moyses. Si non tu ipse precedas: ne educas nos de loco isto. In quo enim scire poterimus ego & ppls tuus inuenisse nos gratiã in conspectu tuo: nisi ambulaueris nobiscũ: vt glificemur ab omnib̃ populis qui habitant super terrã. Dixit autẽ dñs ad moysẽ. Et verbũ istud quod locutus es faciã. Inuenisti enim gratiã coãm me: & te ipsum noui ex nomine. Qui ait. Ostende mihi gliam tuã. Respondit. Ego ostẽdã omne bonũ tibi & vocabo: in nomine dñi coram te: & miserebor: cui voluero: & clemẽs ero in quos mihi placuerit. Rursumq; ait. Nõ poteris videre faciem meã: nõ enim videbit me hõ & viuet. Et iterũ. Ecce inq̃t est locus apud me & stabis super petrã. Cũq; transibit gloria mea ponã te in foramine petre: & protegã dextera mea donec transeam. Tollãq; manũ meã: & videbis posteriora mea faciẽ autem meã videre non poteris.

C.C.S. De renouatione tabularũ: dñs coã moyse trãsit: de nõ habẽda societate gentiũ: & pcepto azimorũ: de primogenitis redimẽdis: de sabbato: de triũ tẽporibus anni: de azimo: de victimis: de hedo nõ coquendo: quadraginta diebus ieiunauit moyses: descẽdit de mõte cõmnat'n velat faciẽ: & precepta populo pmulgat. Cpm. xxxiiij.

Ac deinceps hoc dixit ei. Dic tibi duas tabulas lapideas. sicut priores scribã. Et erit super easdẽ tabulas quas habuisti quas tu fregisti. Esto paratus mane vt ascendas statim in montẽ sinai: stabisq; mecũ super vertice mõtis. Nullus ascẽdat tecũ: nec videat quispiã p totũ mõtẽ: boues q̃dẽ & oues non pascant ecõtra. Excidit ergo duas tabulas lapideas quas antea fuerãt: & de nocte consurgẽs ascẽdit in mõtẽ sinai: sicut preceperat ei dñs: portãs secũ tabulas. Cũq; descẽdisset dñs p nubẽ: stetit moyses cũ eo: & inuocãs nomẽ dñi. Quo trãsiũte coãm eo ait. Dñs ait: dñs deus misericors: & clemẽs patiẽs & multe misericordie & veraxi: qui custodis miam in milia: qui aufers iniqtatẽ & scelera atq; pctã: nullusq; apud te p se innocẽs est. Qui reddis iniqtatẽ patrũ filijs ac nepotibus in tertiã & quartã pgenies. Festinusq; moyses curuatus est prnus in terrã: & adorãs ait. Si inuenj gratiã in conspectu tuo dñe: obsecro vt gradiaris nobiscũ: ppls enim dure ceruicis est: vt auferas iniquitates nostras atq; pctã: nosq; possidẽs.

Rndit dñs. Ego inido pactũ: videtis̃ cuncti signa facta q̃ nunq̃ visa sunt super terrã: nec in vllis gẽtib̃: vt cernat

B

Deu. 10. a

Anthe. Ri. hecuvir doctissi. clarett.

Jo. 17. c

24. q. 1. c. q: et so la. v. ipes tra. 8. q. 1. c. moyses l. gl. 2

Dic. 32. c

de pe. dis. 1. c. qd est

ppls iste in cui⁹ est medio op⁹ dñi ter
ribile: qd factur⁹ sum. Obserua cun-
cta q̄ hodie mādaui tibi. Ego ip̄e eiciā
āte faciē tuā amorreū: chananeū: ⁊
etheū: phereseū q3 ⁊ eueū ⁊ iebuseū.
Deu. 7. a. Caue ne vnq̄ cū habitatorib⁹ terre il
lius iūgas amicicias: q̄ sint tibi i ruī
nā: s3 ⁊ aras eoꝝ destrue: cōfringe sta
tuas: lucosq3 succide. Noli adorare
deū alienū. Dñs zelotes nomē ei⁹: de⁹
est emulator. Ne ineas pactū cū ho-
minib⁹ illaꝝ regionū: ne cū fornicati fue
rint cū diis suis ⁊ adorauerint simu
lachra eoꝝ: vocet te quispiā vt come-
das de imolatis. Nec vxorē de filiab⁹
3. re. 11. a eoꝝ accipies filiis tuis ne postq̄ ip̄e
32. q. 4. fuerint fornicate: fornicari faciāt ⁊ fi
c. sicut iā lios tuos in deos suos. Deos con. fi
ctum. les nō facies tibi. Solēnitatē azimo-
26. q. 2. rū custodies. Septē diebus vesceris
c. fina. azimis: sicut pcepi tibi in tpe mēsis
28. q. 1. c. noui. Mēse eni verni tpis egressus
sic enim. es de egypto. Oē qd aperit uuluā ge
C neris masculini: meū erit. De cūctis
35. q. 1. c. aīantib⁹ tam de bob⁹ q̄ de ouibus
& aūt. 9. meū erit. Primogenitū asini redimes
in lege. oue. Sin autē nec preciū p eo dederis
ē. 13. a. occidet. Primogenitū filiorū tuorū re
Luce 2. d dimes: nec apparebis in pspectu meo
ē. c. 13. vacu⁹. Sex dieb⁹ opaberis: die septi-
Deuoto. mo cessabis arare ⁊ metere. Solēnita
c. magne. tē ebdomadarū facies tibi primitiis
eccl. 35. a frugū messis tue tritice: ⁊ solēni
tatē qñ redeūte anni tpe cūcta condun
tur. Trib⁹ tpibus anni apparebit oē
masculinū tuū in cōspectu oipotētis
dñi dei isrl. Cū em tulero gētes a fa
cie tua: ⁊ dilatauero terminos tuos:
nullus insidiabit terre tue ascendēte
te: ⁊ apparēte in conspectu dñi dei tui
ter in anno. Nō imolabis sup fermen
D to sanguinem hostie mee: neq3 residebit
ē. 23. b. mane de victimis solēnitatis pha
deu. 16. c se. Primitias frugū terre tue offeres
ē. 24. c. in domo dñi dei tui. Nō coques hedū
de psē. di. in lacte matris sue. Dixitq3 dñs ad
5. c. qdra moysen. Scribe tibi vba hec: quibus
gesima. ⁊ tecū ⁊ cū israel pepigi fedus. Fuit er
37. di. c. go ibi cū dño moyses qdraginta dies
legim⁹. ⁊ quadraginta noctes: panē nō com
§ sed ecō edit: ⁊ aquā non bibit: ⁊ scripsit in ta
tra. bulis vba federis decē. Cūq3 descen
deret moyses de monte sinai: tenebat
duas tabulas lapideas testimonii:
ignorabat q̄ cornuta esset facies sua
ex cōsortio sermōis dñi. Videtes aūt
aarō ⁊ filii israel cornutā moysi faciē ti
muerūt ppe accedere. Vocatiq3 ab eo

reuersi sunt tā aarō q̄ principes syna
goge: ⁊ postq̄ locut⁹ est ad eos: venerūt
ad eū etiā oēs filii israel. Quib⁹
pcepit cūcta que audierat a dño i mō
te sinai. Impletisq3 sermonib⁹, posuit
velamen sup faciē suā. Qui ingressus 2. co. 3.
ad dñm: ⁊ loquēs cū eo auferebat vo-
nec exiret: ⁊ tūc loqbatur ad filios is-
rael oia que sibi fuerat iperata. Qui
videbāt faciem egredientis moysi esse
cornutā: s3 operiebat ille rursus fa
ciē suā: si quādo loquebatur ad eos.
C. 35. Moyses mādat sabbatum cus
todire: ⁊ petit primitias ⁊ donaria: ta
rogat qs sapiēs opari⁹: vt faciat ta-
bernaculū: ppls offert q̄ petita sunt:
moyses artifices opis vocat. Cā. xxxv. A
Igitur cōgregata omni tur
ba filioꝝ israel: dixit ad
eos. Hec sunt que iussit
dñs fieri. Sex diebus fa
cietis op⁹: septim⁹ dies
erit vobis sanctus: sab-
batū ⁊ requies dñi. q̄ fecerit opus in eo
occidet. Nō succēdetis ignē in oībus
habitaculis vestris p diē sabbati. Et
ait moyses ad oēm catervā filioꝝ isrl.
Iste est sermo quē precepit dñs dicēs.
Separate apud vos primitias dño. Ois B
voluntari⁹ ⁊ pno aīo: offerat eas dño
aurū ⁊ argētū: ⁊ es: iacynthū ⁊ pur
purā: cocciq3 bis tinctū ⁊ byssū: ⁊ pi-
los capraꝝ: ⁊ pellesq3 arietū rubricatas
⁊ iacinthinas: ligna sethim ⁊ oleū
ad luminaria pcinnāda ⁊ vt pficiaf vn
guētū ⁊ thymiama suauissimū: lapi
des onychinos ⁊ gēmas ad ornatū su
perhumeralis ⁊ rōnalis. Quisqs vestrū
sapiens est veniat ⁊ faciat qd̄ dñs im
perauit: tabernaculū scz ⁊ tectum ei⁹
atq3 operimētū: anulos ⁊ tabulata cū B
vectibus: paxillos ⁊ bases: arcā ⁊ vec
tes: ppiciatoriū ⁊ velū qd āte illud op-
pādit: mēsā cū vectib⁹ ⁊ vasis ⁊ ppo
sitionis panib⁹: cādelabrū ad lumina-
ria sustētāda: vasa illi⁹ ⁊ lucernas et
oleū ad nutrimenta igniū: altare thy
miamatis ⁊ vectes ⁊ oleū vnctiōis et
thymiama ex aromatibus: tētoriū ad
ostiū tabernaculi: altare holocausti ⁊
craticulā eius encā cū vectibus ⁊ ba
sis suis: labrum ⁊ bases ei⁹ cortinas
atrii cū colūnis ⁊ basibus: tētoriū in
foribus vestibuli: paxillos tabernaculi
atrii cū funiculis suis: vestimēta q̄ in
vsus est i ministerio sanctuarii: vestes
aarō pōtificis ac filioꝝ eius vt sacer-
dotio fungant mihi. Egressaq3 omis C

multitudo filioꝝ israel de conspectu
moysi: obtulerūt mēte pmptissima at
q3 deuota primitias dño: ad faciēdum
opus tabernaculi testimonii. Quicqd
ad cultum ⁊ ad vestes sanctas necessa-
riū erat: viri cū mulieribus pbuerunt
armillas ⁊ inaures ⁊ anulos ⁊ dextralia.
Omne vas aureum in donaria dñi sepa
ratum est. Si quis habebat aurū hya-
cinthum ⁊ purpurum: cocciq3 bis tin-
ctū: byssū ⁊ pilos capraꝝ: pelles arie
tum rubricatas ⁊ hiacynthinas: argen
ti ⁊ auri eris q3 metalla obtulerunt dño
lignaq3 sethim in varios vsus. Sed ⁊
mulieres docte dederunt que neuerāt:
hiacynthū purpurā ac vermiculum ac
byssum ⁊ pilos capraꝝ: sponte ppria
cuncta tribuētes. Principes vo obtule
runt lapides onychinos ⁊ gemmas ad
superhumerale ⁊ rationale: aromataq3
⁊ oleum ad luminaria cōcinnanda ⁊ ad
preparādū vnguētū: ac thymiama odo-
ris suauissimi cōponēdum. Oēs viri ⁊
mulieres mēte deuota obtulerunt do-
naria: vt fierent opera q̄ iusserat dñs p
manū moysi. Cuncti filii israel volūta-
ria dño dedicauerunt. Dixitq3 moyses
ad filios israel. Ecce vocauit dñs ex no
mine beseleel filiū huri filii hur de tri-
bu iuda: impleuitq3 eū spū dei sapien-
tia: ⁊ intelligētia: ⁊ sciētia: ⁊ omni do-
ctrina ad excogitādū ⁊ faciēdū opus in
auro ⁊ argēto: ⁊ ere: ⁊ ferro: sculpēdis
q3 lapidibus ⁊ ope carpētario. Quic-
qd fabre adinueniri potest dedit i cor
de eius. Ooliab q3 filiū achisemech
de tribu dā: ambos erudiuit sapiētia
vt faciāt opera abietarii: polimitarii
ac plumarii de hiacyntho ac purpura
coccoq3 bis tincto: ⁊ bysso: ⁊ texāt om
nia ac noua queq3 reperiant.
C. 36. Executio operis sanctuarii:
plus offert populus q̄ sit necesse: ⁊ p
hibetur vltra offerre: fit opus taber-
naculi, scz dece cortine: ⁊ quinquaginta
anse: ⁊ quinquaginta sage: quinquagin
ta fibule: ⁊ ūt operimēta tabernaculi
tabule: bases: vectes: circuli: ⁊ velū tē
torii ⁊ colūne quinq3. Cap. xxxvi.
A Fecit ergo beseleel et
ooliab ⁊ ois vir sapi
ens quib⁹ dedit dñs
sapientiā et itellectū
vt scirent fabre opa-
ri que in vsu sanctua
rii necessaria sunt: et
que precepit dñs fieri. Cūq3 vocasset
eos moyses ⁊ oēm eruditum virū cui

dederat dñs sapiētiā: ⁊ qui spōte sua
obtulerāt se ad faciēdū op⁹: tradidit
eis vniuersa donaria filioꝝ israel. Qui
cū instaret operi quotidie: mane vota
ppls offerebat. Vn artifices venire cō
pulsi dixerūt moysi. Plus offert ppls
q̄ necessarium est. Iussit ergo moyses
pcōis voce cātari. Nec vir nec mulier
quicq̄ offerat vltra in ope sanctuarii.
Sicq3 cessatū est a mūerib⁹ offerēdis B
eo q̄ oblata sufficerēt ⁊ supabūdarēt.
Feceruntq3 oēs corde sapientes ad ex-
plēdū op⁹ tabernaculi: cortinas decē
de bysso retorta ⁊ hiacyntho ⁊ purpu
ra coccoq3 bis tīcto: ope vario ⁊ arte
polymita. Quaꝝ vna habebat in lōgi
tudine viginti octo cubitos: ⁊ i latitudi
ne qttuor. Vna mēsura erat oīm corti
naꝝ. Cōiūxit cortinas qnq3 alterā al-
teri: ⁊ alias qnq3 sibi īuicē copulauit
Fecit ⁊ ansas hiacynthinas i ora cor-
tine vni⁹ ex vtroq3 latere: ⁊ i ora corti
ne alterius similr: vt contra seinuicē ve-
nirent anse: ⁊ mutuo iungerent. Unde
⁊ qnquaginta fudit circulos aureos
qui morderēt cortinaꝝ ansas: ⁊ fieret
vnū tabernaculū. Fecit ⁊ saga vndecī
de pilis capraꝝ: ad operiēdū tectū ta-
bernaculi: vnū sagū in lōgitudine ha
bebat cubitos triginta: ⁊ i latitudine
cubitos quattuor. Unius mēsure erāt
oia saga. Quoꝝ quinq3 iunxit seorsū
⁊ sex alia separatim. Fecitq3 ansas qn C
quaginta in ora sagi vnius: ⁊ qnqua-
ginta in ora sagi alteri⁹: vt sibīuicē
iungerent. Et fibulas eneas quinqua-
ginta: quibus necteret tectū: vt vnum
palliū ex omnib⁹ sagis fieret. Fecit
⁊ opertoriū tabernaculi de pellib⁹ arie-
tū rubricatis: aliudq3 desup velamen-
tū de pellibus hiacynthinis. Fecitq3
⁊ tabulas tabernaculi de lignis sethi
stātes. Decē cubitoꝝ erat longitudo
tabule vni⁹: ⁊ vnū ac semis cubitū la-
titudo retinebat. Bine incastrature erāt
p singulas tabulas: vt alteri altera iū
gerēt. Sic fecit in oībus tabernaculi
tabulis. E quibus viginti ad plagam
meridianā erant ptra austrū cū qua-
draginta basibus argenteis. Due ba-
ses sub vna tabula ponebanf ex vtraq3
parte angulorū: vbi incastrature lateꝝ
in angulis terminantur. Ad plagam
quoq3 tabernaculi q̄ respicit ad aqlo
nē: fecit viginti tabulas cū quadragī
ta basibus argēteis: duas bases p sin
gulas tabulas. Cōtra occidētē vo id
est ad eā partē tabernaculi que mare

respicit: fecit ser tabulas ⁊ duas alias
p singulos ãgulos tabernaculi retro
que iũcte erãt a deorsum vsq; iursum
⁊ in vnã cõpaginem pariter ferebant
D Ita fiebat erãtq; ptes p singulos an
gulos: et octo cẽt simul tabulae ha
berẽt bases argẽteas sedecim: binas
scz bases sub singulis tabulis. Fecit
vectes de ligno setim ãnos ac primã
das tabulas vni lateris tabernaculi
⁊ ãnos alios ad alterius lateris coop
tõdas tabulas: extra boreãq; alios
vectes ad occidẽtalẽ plagã tabernacu
li ptra mare. Fecit quoq; vectẽ altum
qui p medias tabulas ab angulo vsq;
ad angulũ pueniret. Ipsa aũt tabula
ta deaurauit: fusis basibus eãr argẽ
teis. Et circulos eorũ fecit aureos: p
quos vectes induci possent: quos ip
sos lamis aureis operuit. Fecit ⁊ ve
lũ de hiacintho: purpura: vermiculo
ac bysso retorta opẽ polymitario: va
riis atq; distinctis: ⁊ quatuor colũnas
de ligno setim: quas cũ capitibus de
auratis: fusis basibus eãr argenteis.
Fecit ⁊ tẽtorium in introitu tabernacu
li ex hiacintho: purpura vermiculo
bysso q; retorta: opere plumarũ: et co
lumnas quinq; cũ capitibus suis. Qs
operuit auro basesq; eãr fudit eneas
quas ⁊ operuit auro

C.S. Fit arca ⁊ vectes eius ppicia
torium cherubim: mẽsa cũ circulis: cãde
labrũ: ⁊ lucerna cum emunctoriis: al
tare thymiamatis: oleũ sanctificatio
nis ⁊ thymia. Cpm. xxxvii.

E Fecit aũt bezeel ⁊ arcã de
ligno setim: habentẽ
duos ⁊ semis cubitos l
ongitudinem cubitum ac
semissem l latitudinis: al
titudo ãqlit cubiti fu
it: deinde vestiuit eã auro purissi
mo intus ac foris. Et fecit illi coronã
aureã per gyrũ cõstans quatuor: anu
los aureos p quattuor angulos eius
quos anulos in latere vno: ⁊ duos in
altero. Vectes q; fecit de ligno setim
quos vestiuit auro: ⁊ quos misit ad anu
los: qui erãt in lateribus arcẽ ad portã
dũ eã. Fecit ppiciatoriũ id ẽ oracu
lũ de auro mũdissimo ducẽtũ cubitos
⁊ dimidũ in lõgitudine: ⁊ cubiti ac se
mis l latitudine. Duos etiã cherubi
ex auro ductilis: quos posuit ex vtraq;
parte ppiciatorii cherub vnũ in sum
mitate vnius partis: ⁊ cherub alterũ
in summitate partis alterius. Duos
cherubin in singulis summitatibus ppi
ciatorii extẽdẽtes alas ⁊ tegentes p
piciatoriũ: eisq; mutuo et illud respi
cientes. Fecit ⁊ mensam de ligno se
thim in longitudine duorũ cubitorũ
⁊ in latitudine vnius cubiti quae haba
bat l altitudinẽ cubiti ac semissis. Oes
cundẽ ditq; eã auro mundissimo: ⁊ fe
cit illi labium aureũ p gyrũ: illi quoq;
labio coronã auree: interstitiis ãtuor
digitorũ: sup eandẽ alteram coronas
aureas. Fudit ⁊ quatuor circulos au
reos: quos posuit in ãtuor angulis p
singulos pedes mensae contra coronã:
misitq; in eos vectes: vt possit mẽsa
portari. Ipsos quoq; vectes fecit de
ligno setim: circumdedit eos auro
Erasit ad diuersos vsus mẽsae occa
bulari: bidalos ⁊ cyathos ⁊ thuribu
la ex auro puro: id q; offerẽdã sunt libã
mina. Fecit ⁊ candelabrũ ductile de au
ro mũdissimo. De cuius vectes calami:
cyphi: sphaerulaeq; simul ⁊ lilia pcede
bant ex vtroq; latere. Tres calami
ex parte vna: tres ex altera. Tres cy
phi l nucis modũ per calamos singu
los: sphaerulaeq; simul ⁊ lilia: ⁊ tres cy
phi istar nucis l calamo alteri: sphae
rulaeq; simul et lilia. Et sic erat opus
ex calamis q; pcedebãt de stipite cã
delabri. In ipo aũt vecte erãt ãttuor
cyphi l nucis modũ: sphaerulaeq; p sin
gulos ⁊ lilia. Et sub duobus calamis p
loca trias; simul fiunt calami pce
dentes de vectepno: ⁊ sphaerulae igit ⁊
calami ex ipso erãt vniuersa ductilia
ex auro purissimo. Fecit et lucernas
septẽ cũ emcẽtoriis suis: vasaq; ea
q; emcẽcta sunt extinguẽdã de auro mun
dissimo. Talẽtũ auri appẽdebat cande
labri cũ oblis vasis suis. Fecit ⁊ alta
re thymiamatis de ligno setim p
quadrũ singulos nadẽs cubitos: ⁊ in
altitudine duos: cuius angulis pce
debant cornua: vestiuitq; illud auro
purissimo: cum craticula ac parietibus
⁊ cornibus fecitq; ei coronam aureã
per gyrum: ⁊ duos anulos aureos sub
corona p singula latera: vt mittant in
eos vectes: ⁊ possit altare portari. Ip
sos aũt vectes fecit de ligno setim
⁊ operuit laminis aureis. Composuit
⁊ oleum ad sanctificationis vnguẽtũ ⁊
thymiamata de aromatibus mundis
simis opere pigmentarii.

C.S. Fit altare holocausti cũ per
tinentiis: labium eneum ⁊ atrium cũ
pertinentiis. Capitulum xxxviii.

36. vi. c. 2 ecclias. ticl. §. ecce.

B Fecit ⁊ altare holocaus
ti de ligno setim: ha
bẽs cubitos p quadrũ
⁊ trium in altitudine:
eiusq; cornua de ligno
pcedebant: ⁊ operit
q; illũ laminis eneis.
Et in vsus eius paranit et ere vasa di
versa lebetes: forcipes: fuscinulas: vn
cinas ⁊ ignium receptacula. Craticu
lam eneam in modũ retibis fecit eãq; et
subter eam in altaris medio arulã fu
sis quattuor eneis anulis p retinẽdẽ
ticulũ: firmitatẽ: ad immittẽdos ve
ctes ad portandũ. Quos ⁊ ipsos fecit
de ligno setim: et operuit laminis
eneis: iudutq; in circulos d l lateri
bus altaris emandẽdã. Ipsũ aũt altare
nõ erat solidũ: sed cauũ et tabulatũ/
et intus vacuũ. Fecit et labrũ eneũ cũ
basi sua de speculis mulierũ: q; excu
babant in ostio tabernaculi. Fecit et
atriũ: cui ad australi plaga erãt tẽto
ria de bysso retorta cubitorũ centũ: co
lumnae eius viginti cum basibus suis
capita columnarũ et tota operis cela
tura argentea. Eque ad septẽtrionalẽ
plagã tẽtoria collũ basesq; ⁊ capita
colũnarũ eiusdẽ mẽsure ⁊ opis ac me
talli erãt. In cauo plagã q; ad occidẽ
tem respicit: fuerunt tẽtoria cubitorũ
ãnquagintã collũ decẽ cũ basibus suis
eneis ⁊ capita colũnarũ et tota opis ce
latura argẽtea. Porro ptra orientem
ãnquaginta cubitorũ parauit tẽtoria:
e quibus quidẽ cum cubitos collũnas
triũ cũ basibus suis: vnũ tenebat late
re in parte altera: q; inter vtraq; in
troitũ tabernaculi fecit: ãndecẽ eque
cubitorũ erãt tẽtoria: collũneq; tres ⁊
bases totidẽ. Cũcta atriũ tẽtoria byssi
no retorta texerat. Bases colũnarũ
fuere eneae: capita autẽ earũ cũ cũctis
celaturis suis argẽtea: sed ⁊ ipsae co
lumnae atriũ vestiuit argẽto. Et l in
troitu eiũ opere plumario fecit tẽtori
ũ ex hyacintho: purpura: vermiculo
ac bysso retorta: qd habebat viginti
cubitos l longitudine: altitudo vero
ãnqs cubitorũ erat iuxta mẽsurã quã
cũcta atriũ tẽtoria habebãt. Columne
aũt in ingressu fuere ãttuor cũ basi
bus eneis: capitaq; earũ celature ar
gẽtee. Papilios q; tabernaculi ⁊ atriũ
per gyrũ fecit eneos. Hec sunt instru
mẽta tabernaculi testimonii: q; enume
rata sunt iuxta preceptũ mosi in ceri
moniis leuitarũ p manũ ethamar filii
aaron sacerdotis: q; beselect filius hur
de filii hur de tribu iuda dũo per mo
sen iubente cõpleuerat: iuncto sibi so
cio oboliab filio achisameth de tribu
dan: q; ipse artifex lignorũ egregius
fuit ⁊ polymitarius atq; plumarius et
hiacyntho: purpura vermiculo: bysso

Omne auri qd expensum est in opere
sanctuarii ⁊ qd oblatũ est l donatus:
viginti ⁊ nonẽ talentorũ fuit ⁊ septin
gentorũ triginta siclorũ ad mẽsurã san
ctuarii. Oblatũ est aũt ab his q; transi
erãt ad numerũ viginti annis ⁊ sup
iacẽdẽ sexcentis tribus millibus ⁊ tridu
ãnis quinquaginta armatorũ. Fuerũt
preterea centũ talenta argenti: e
quibus cõflate sunt bases sanctuarii ⁊
introitus vbi velũ pẽdet. Centum bas
es facte sunt de talentis centũ singu
lis talẽtis per bases singulas suppa
tatis. De mille aũt septingentis ⁊ se
ptuaginta q; siclis fecit capita co
lũnarũ: quas ⁊ ipsas vestiuit argento
Erãt quoq; oblata sunt talẽta septua
ginta duo millia: ⁊ quadrigenti supa
siclis: ex quibus fuse sunt bases in ostio
tabernaculi testionii: ⁊ altare eneũ
cũ craticula sua omniaq; vasa quae ad
vsum eius pertinẽt: ⁊ bases atriũ ram
in circuitu q; in egressu eius: ⁊ paxillũ
tabernaculi atq; atriũ per gyrum.

C.S. Fiunt vestimẽta pontificalia ⁊
sacerdotalia: perficit opus: ⁊ qd obla
tum moyses benedixit. Cpm. xxxix.

D Ex hiacyntho vero ⁊ pur
pura: vermiculo ac byssi
no fecerũt vestes quibus in
ducẽrẽt aarõ qũ ministra
bat in sanctis: sicut pre
cepit dõs mosi. Fecit
igit ⁊ superhumerale de auro hiacyn
tho ⁊ purpura coccoq; bis tincto byssi
no retorta opere polymitario. Incidit
q; bracteas aureas ⁊ extenuauit in fili
a: vt possent texqueri cum priori colo
ribus sicut pceperat dõs mosi. para
uit ⁊ duos lapides onychinos: ⁊ stric
tos: inclusos auro: ⁊ sculptos arte
gemmaria nominibus filiorũ israel. Se
nos in lapide vno: ⁊ sex in altero: iux
ta ordinẽ natiuitatis eorũ. posuitq;
eos in lateribus superhumeralis in mon
mẽtũ filiorũ israel: sicut pceperat dõs
mosi. Fecit ⁊ rationale opere polymi
to iuxta opus superhumeralis: et su-

ro: hiacyntho purpura: coccoq; bis
tincto et bysso retorta: quadrangulum du-
plex mensure palmi: et posuit in eo gem-
E marum ordines quattuor. In primo versu
erat sardius/ topazius/ smaragdus. In
secundo carbunculus/ saphyrus/ et iaspis. In
tertio ligurius/ achates/ et amethistus.
In quarto crysolitus/ onychinus/ et be-
rillus: circundati et inclusi auro per ordi-
nes suos. Ipsiq; lapides duodecim scul-
pti erant nominibus duodecim tribuum israel:
singuli per nomina singulorum. Fecerunt in ra-
tionali et catenulas sibinuicem coheren-
tes de auro purissimo: et duos uncinos
totidemq; anulos aureos. Porro anulos
posuerunt in utroq; latere rationalis: e quibus
penderent due catene auree: quas inseruerunt
D uncinis qui in superhumeralis angulis emi-
nebant. Hec et ante et retro ita conueniebant
sibi: ut superhumerale et rationale mutuo ne-
cterentur stricta ad balteum et anulis for-
tius copulata: quos iungebat vitta hia-
cynthina: ne laxa fluerent et a se inuicem
mouerentur: sicut preceperat dominus moysi. Fe-
ceruntq; tunicam superhumeralis totam hia-
cynthinam: et capitium in superiori parte con-
tra medium: oramq; per gyrum capitii textilem:
deorsum autem ad pedes malapunica ex
hiacyntho: purpura: vermiculo ac bys-
so retorta: et tintinnabula de auro pu-
rissimo: que posuerunt inter malogra-
nata in extrema parte tunice per gyrum:
tintinnabulum autem aureum et malumpunicum
quibus ornatus incedebat pontifex quan-
do ministerio fungebatur: sicut precepe-
F rat dominus moysi. Fecerunt et tunicas bys-
sinas opere textili aaron et filiis eius: et
mitras cum coronulis suis et bysso: fe-
moralia quoq; linea byssina: cingulum vero
de bysso retorta: hiacyntho: purpura ac
vermiculo distinctum arte plumaria: si-
cut preceperat dominus moysi. Fecerunt et
laminam sacre venerationis de auro pu-
rissimo: scripseruntq; in ea opere gem-
mario sanctum domini: et strinxerunt eam cum
mitra et vitta hiacynthina: sicut prece-
perat dominus moysi. Perfectum est igitur
omne opus tabernaculi et tecti testimo-
de psr. di. i. c. i. pri cipio. nii. Feceruntq; filii israel cuncta que
preceperat dominus moysi: et obtulerunt ta-
bernaculum tectum et uniuersam supel-
lectilem: anulos/ tabulas/ vectes/ colum-
nas ac bases: opertorium de pellibus
arietum rubricatis: et aliud operimen-
tum de hiacynthinis pellibus: velum/
archam/ vectes/ propiciatorium: mensam
cum vasis suis et propositionis pani-
bus: candelabrum: lucernas et utensilia

earum cum oleo: altare aureum et vnguen-
tum et thymiamata ex aromatibus: et ten-
torium in introitu tabernaculi: altare
eneum: craticulam: vectes et vasa eius omnia:
labrum cum basi sua: tentoria atrii et
columnas cum basibus suis: tentorium in
introitu atrii funiculosq; illius et pa-
xillos. Nihil ex vasis defuit que in mi-
nisterium tabernaculi et in tectum federis
iussa sunt fieri. Vestes quoq; quibus
sacerdotes vtuntur in sanctuario aaron
scilicet et filii eius obtulerunt filii is-
rael: sicut preceperat dominus. Que
postq; moyses cuncta vidit completa
benedixit eis.

¶C.S. precepit dominus vt erigat taber-
naculum: et omnia vnctionis oleo consecrentur
quod fit mense primo anni secundi: postq; per-
fecta sunt: nubes operit tabernaculum:
que incumbit tabernaculo per diem igne
per noctem: nubis descensu tabernacu-
lum proficiscuntur. Capitulum .xl.

Locutusq; est dominus ad
moysen dicens. Mense
primo prima die mensis eri-
ges tabernaculum testi-
monii: et pones in eo ar-
cham: dimittesq; ante illam
velum: et illata mensa pones super eam
que rite precepta sunt. Candelabrum sta-
bit cum lucernis suis: et altare aureum
in quo adoletur incensum coram archa
testimonii. Tentorium in introitu taber-
naculi testimonii pones: et ante illud al-
tare holocausti: labrum inter altare et ta-
bernaculum quod implebis aqua. Cir-
cundabisq; atrium tentoriis et ingres-
sum eius. Et assumpto vnctionis oleo
vnges tabernaculum cum vasis suis: vt
sanctificentur altare holocausti et omnia
vasa eius: labrum cum basi sua: omnia vnctio-
nis oleo consecrabis vt sint sancta san-
ctorum. Applicabisq; aaron et filios eius
ad fores tabernaculi testimonii: et lo-
tos aqua indues sanctis vestibus vt mi-
nistrent mihi: et vnctio eorum in sacerdo-
tium sempiternum proficiat. Fecitq; moy-
ses omnia que preceperat dominus. Igitur mense
primo anni secundi: in prima die men-
sis collocatum est tabernaculum. Erexit-
q; moyses illud et posuit tabulas ac
bases et vectes: statuitq; columnas et ex-
pandit tectum super tabernaculum impo-
sito desuper operimento: sicut dominus im-
perauerat. Posuit et testimonium in ar-
ca subditis infra vectibus et oraculum de-
super. Cumq; intulisset arcam in taberna-
culum testimonii: appendit ante eam velum

vt expleret domini iussionem. Posuit et men-
sam in tabernaculo testimonii ad pla-
gam septentrionalem extra velum: ordi-
natis coram propositionis panibus: sicut
preceperat dominus moysi. Posuit et candela-
brum in tabernaculo testimonii e re-
gione mense in parte australi: locatis per
ordinem lucernis iuxta preceptum domini.
Posuit et altare aureum sub tecto testi-
monii contra velum: et adoleuit super eo
incensum aromatum: sicut iusserat dominus
D moysi. Posuit et tentorium in introitu ta-
He.9.c bernaculi testimonii: et altare holo-
causti in vestibulo testimonii: offerens
in eo holocaustum et sacrificia: vt dominus
imperauerat. Labrum quoq; statuit in-
ter tabernaculum testimonii et altare:
implens illud aqua. Laueruntq; in eo
moyses et aaron ac filii eius manus suas
et pedes cum ingrederentur tectum fede-
ris: et accederent ad altare: sicut prece-
perat dominus moysi. Erexit et atrium per
gyrum tabernaculi et altaris ducto in
Nu.9.c introitu eius tentorio. Postq; omnia per-
fecta sunt operuit nubes tabernaculum
testimonii: et gloria domini impleuit illud.
Nec poterat moyses ingredi tectum fe-
deris nube operiente omnia: et maiestate
domini coruscante: quia cuncta nubes ope-
ruerat. Si quando nubes tabernaculum de-
serebat: proficiscebantur filii israel per tur-
mas suas. Si pendebat desuper mane-
bant in eodem loco. Nubes quippe domini
incubabat per diem tabernaculo: et ignis
in nocte videntibus cunctis populis
israel per cunctas mansiones suas.

¶Explicit liber Hellesmoth .i. Exodus.

¶Incipit vaikra .i. liber Leuiticus.

¶C.S. De ritu holocaustorum quod fie-
ri debeat si oblatio fit de armento: quod
si de pecoribus: quod si de auibus. Capitulum .i.

Vocauit autem moysen et
locutus est ei dominus de ta-
bernaculo testimonii:
dicens. Loquere filiis
israel: et dices ad eos.
Homo qui obtulerit ex vo-
bis hostiam domino de peco-
ribus: id est de bobus et ouibus offe-
rens victimas: si holocaustum fuerit
eius oblatio ac de armento: masculum
immaculatum offeret ad ostium taberna-
B culi testimonii ad placandum sibi dominum.
Ex.29. Ponetq; manus super caput hostie et
acceptabilis erit: atq; in expiationem
He.3. eius proficiens. Immolabitq; vitulum

coram domino: et offerent filii aaron sacer- et infra.
dotes sanguinem eius fundentes per alta- s.
re circuitum: quod est ante ostium taber-
naculi. Detractaq; pelle hostie: artus
in frusta concident: et subiicient in alta-
ri ignem strue lignorum ante composita: et
membra que sunt cesa desuper ordinantes
caput videlicet et cuncta que adherent
iecori: intestinis et pedibus lotis aqua
adolebitq; ea sacerdos super altare in
holocaustum et suauem odorem domino. Quod si De psec.
de pecoribus oblatio est: de ouibus siue di.5.c.I.
de capris holocaustum: agnum anniculum in fio.
et absq; macula offeret: immolabitq; di.2.ca.
ad latus altaris: quod respicit aquilonem nō op3.
coram domino. Sanguinem vero illius fundent C
super altare filii aaron per circuitum: diui- de pe.di5.
dentq; membra caput et omnia que adherent c.libenter.
iecori: et ponent super ligna: quibus subii- ibi i lege
ciendus est ignis. Intestina vero et pe- sacrificiū
des lauabunt aqua. Et oblata omnia ado- infra. co.
lebit sacerdos super altare in holocaustum
et odorem suauissimum domino. Si autem de D
auibus holocausti oblatio fuerit domino:
de turturibus et pullis columbe: offeret
eam sacerdos ad altare: et retorto ad
collum capite ac rupto vulneris loco de-
currere faciet sanguinem super crepidinem
altaris: vesiculam vero gutturis et plumas
proiiciet prope altare ad orientalem plagam
in loco in quo cineres effundi solent. Con-
fringetq; ascellas eius et non secabit ne-
q; ferro diuidet eam: et adolebit super al-
tare lignis igne supposito. Holocau-
stum est et oblatio suauissimi odoris domino.

¶C.S. De oblatione sacrificiorum ex
rebus vinetibus: de simila decocta in
clibano cum craticula absq; fermento
et melle: de adiectione salis: de primi-
tiis torrendis. Capitulum .ii.

Anima cum obtulerit ob-
lationem sacrificii domino si- A
mila erit eius oblatio.
Fundetq; super eam oleum et
ponet thus ac deferet
ad filios aaron sacerdo-
tes quorum vnus tollet pugillum plenum simile
et olei ac totum thus: et ponet memoriale
super altare in odorem suauissimum domino.
Quod autem reliquum fuerit de sacrificio:
erit aaron et filiorum eius sanctum sanctorum
de oblationibus domini. Cum autem obtuleris B
sacrificium coctum in clibano de simila:
panes scilicet absq; fermento conspersos oleo et
lagana azima oleo lita. Si oblatio tua
erit de sartagine simile conspersa oleo
et absq; fermento: diuides eam minu-
tatim: et fundes super eam oleum. Si autem

de cristenla fuerit sacrificiū: que si
mila oleo ꝓspergēt: quā offerēs dño
tradēs in manib⁹ sacerdotis. Qui cū
obtulerit eāt ollet memoriale ō sacri
ficio ⁊ adolebit sup altare in odorem
suauitatis dño. Quicquid autem relit
quū est erit aaron ⁊ filios eius sanctū
sanctor⁹ de oblationibus dñi. Omnis
oblatio que offertur dño absq; fermē
to fiet: nec quicq̄ fermenti ac mellis
adolebit in sacrificio dñi. Quantitas
tem cotū offertis ac munerib⁹ sup alta
re vero nō imponēt in odorē suauitat⁹. Quicq̄d obtulerīs sacrificū sale
cōdies: nec auferes sal fœderis dei tui
de sacrificio tuo. In oi oblatione offe
rēs sal. Si autē obtulerīs munⁿ primitiarū frugū tuarū dño de spicis
adhuc virētibus: torridis ea ignis
confringes in molē farris: ⁊ sic offe
res primitias tuas dño: fundes super
ea oleū ⁊ thus imponēs: q; oblatio
dñi est. De qua adolebit sacerdos in
memoriā muneris partē farris fracti
⁊ oleī ac totum thus.

3. dist. c legim⁹ §. si ecōtra. v. in leuitico.

D De cōse. dist. 4. c. sal.

C.C.S. De hostia pacificorū q̄ fiebat ꝑ bificū ꝓtestationē: si dos: si ouis si capra: si adeps dñi est. Lib. m. in.

B

Quod si hostia pacificorū
fuerit eius oblatio: de
bobus voluerit offerre
marē siue feminā im
maculata offeret coram dño.
Ponetq; manū super ca
put victime sue que immolabitur in
introitu tabernaculi testimonij. Fun
detq; filii aaron sacerdotes sanguinē
per altaris circuitū: ⁊ offerent de ho
stia pacificorū in oblatione dño adipē
qui operit vitalia: ⁊ quicq̄d pinguedi
nis est intrinsecus duos renes cū adi
pe quo tegunt ilia: ⁊ reticulū iecoris
cū renculis. Adolebitq; ea sup alta
re i holocaustū igni: igne supposito
in oblatione suauissimi odoris dño.

B

6. dist. c. nō est. §. bis itaq; v. vt de agro.

Si vero de ouib⁹ fuerit eius oblatio
pacificor⁹ hostia: siue masculū obtule
rit siue feminā immaculata offeret ola.
Si agnū obtulerit coram dño: ponet
manū suā sup caput victime sue: que
immolabit in vestibulo tabernaculi
testimonij. Fundētq; filii aaron san
guinē eius per circuitū altaris: ⁊ offe
rent de pacificorū hostia sacrificū
dño: adipem ⁊ caudam totā cum ren
ibus ⁊ pinguedinē que operit vētrem
aut vniuersa vitalia: vtrūq; renun
culū cum adipe qui est iuxta ilia: ⁊ reticulum iecoris cū renculis. Et ado
lebit ea sacerdos sup altare i pabulū
ignis ⁊ oblationis dñi. Si capra fue
rit eius oblatio ⁊ obtulerit eam dño:
ponet sup manū suā sup caput eius: mo
labitq; eā in introitu tabernaculi tes
timonij. Et fundet filij aaron sangui
nem eius per altaris circuitū: collētq;
ea in pastū ignis dñi: adipem qui
operit vētrem: ⁊ qui tegit vniuersa vi
talia: ⁊ duos renculos cū reticulo q̄
est sup eos iuxta ilia: ⁊ aminā iecoris
cum renculis: adolebitq; ea sup alta
re sacerdos in alimentū ignis ⁊ suā
uissimi odoris. Omnis adeps dñi erit
iure ꝑpetuo in generationib⁹ ⁊ cunctis
habitaculis vestris: nec sanguinē nec
adipem omo comedetis.

C.C.S. De hostia ꝑ peccō sacerdotis
pro ignorātia multitudis: ꝑ peccō pn
cipis: ꝑ peccō dni⁹ ale. Capitulū. iiii.

Locutusq; est dominus ad
moysen dicens. Loquere
filijs israel. Ala que pecca
uerit ꝑ ignorantiam: de
vniuersis mandatis dñi
que pecēpit vt nō fierent
quippiā fecerit: si sacerdos qui vnctus
est peccauerit delinquere faciēs popu
lum offerat pro peccō suo vitulum im
maculatū dño ⁊ adducet illū ad ostium
tabernaculi testimonij coram domino
ponetq; manū super caput eius ⁊ imo
labit eum domino. Hauriet quoq; de
sanguine vituli inferens illū in taber
naculū testimonij. Cumq; intinxerit
digitū i sanguine aspget eū ⁊ septies
coram dño contra velū sanctuarij: po
netq; de eodem sanguine sup cornua
altaris thymiamatis gratissimi dño
q̄ est in tabernaculo testimonij. Oē
aūt reliquū sanguinē fundet i basim
altaris holocausti ⁊ introitu taberna
culi. Et adipem vituli offeret ꝑ peccō
tam ei qui vitalia operit q̄ omnia q̄
intrinsecus sunt. Duos renculos ⁊
reticulum q̄ est sup eos iuxta ilia ⁊
adipem iecoris cum renculis: sicut
offertur de vitulo hostie pacificorum
⁊ adolebit ea super altare holocausti.
Pellem vero ⁊ omnes carnes cum ca
pite ⁊ pedibus ⁊ intestinis ⁊ fimo ⁊ re
liquo corpore offeret extra castra i lo
cum mundum vbi cineres effundi so
lent: incēdetq; ea sup ligna ⁊ super
que in loco effusorum cinerum crema
buntur: ⁊ si omis turba filiorum israel
ignorauerit ⁊ per imperitiam fecerit

quod cōtra mandata dñi est: ⁊ polica
intellexerit peccatum suū: offeret pro
peccato suo vitulum: adducetq; eū ad
ostium tabernaculi: ⁊ ponēt sentores
super vitulum sup caput eius coram
dño. Immolatoq; vitulo in cōspectu
dñi: faciet sacerdos quod ei est de
sanguine eius in tabernaculi testimo
nij: ⁊ tingēs digito aspergēs septies cō
tra velum. Ponetq; de eodem sanguine
i cornibus altaris: quod est coram
dño in tabernaculo testimonij. Reliq
uū aūt sanguinem fundet iuxta ba
sim altaris holocausti: ⁊ quod est in
ostio tabernaculi testimonij. Omnēq;
eius adipem tollet ⁊ adolebit sup al
tare: sicut factū ⁊ de hoc vitulo quomo
do fieri ⁊ pro ⁊ rogabit ꝑ eū sacer
dos: ⁊ veniā erit eis dño. Ipsum aūt
vitulum offeret extra castra ⁊ cōburet si
cut ⁊ primum vitulum: q; est ꝑ peccā
to multitudinis. Si peccauerit princ
ceps ⁊ fecerit vnū ex pluribus per igno
rātiam quod dñi lege ꝑhibet: ⁊ posti
ea intellexerit peccatū suū offeret ho
stiam coram dño hircū de capris im
maculatum: ponetq; manum suam su
per caput eius. Cū q; immolauerit eū
in loco vbi solet mactari holocaustū
coram dño: q; pro peccato est: tinget
sacerdos digitū in sanguine hostie ꝑ
peccato tangens cornua altaris holo
caustū: reliquū fundēs ad basim eius.
Adipem vero adolebit sicut ⁊
victimis pacificorū fieri solet. Rogabit
q; ꝑ eo sacerdos ⁊ pro peccato eius ⁊
dimittet ei. Quis si peccauerit anima
per ignorātiam de populo terre: et fe
cerit quicq̄ de his que dñi lege ꝑhibē
tur: ⁊ delinquat ⁊ cognouerit pecca
tum suū: offeret capra immaculata
ponetq; manus super caput hostie q̄
pro peccato est: ⁊ immolabit eā in loco
holocausti. Tolletq; sacerdos de sā
guine in digito suo: ⁊ tāgens cornua
altaris holocausti: reliquū fundet ad
basim eius. Omnē adipem auferēs si
cut auferri solet de victimis pacifico
rum adolebit sup altare in odorē sua
uitatis dño: rogabitq; pro eo ⁊ dimit
tet ei. Si aūt de pecoribus obtulerit vi
ctimam pro peccato: ouem sc̄z immac
ulatam: ponet manū sup caput eius:
⁊ immolabit eā in loco vbi solent cedi
holocausta: ⁊ hostie. Sumetq; sacer
dos de sanguine eius digito suo: ⁊ tāgens
cornua altaris holocausti: reli
quū fundet ad basim eius. Omnē quoq;
adipem auferens sicut auferri solet
adeps victimis: qui immolatur pro pa
cificis: ⁊ crimabit super altare incen
sum dñi: rogabit pro eo ⁊ pro peccato
eius ⁊ dimittetur ei.

8. 3. dist. 2 §. eodē. ⁊ 1. eodem.

C.C.S. De hostia pro peccatis et pas
sione: ⁊ quid pro tacente veritatem
quid pro errore: quid pro iuramento
tracto et negligētia: quid ꝑ abusu sa
cerdotum: quid pro errante. Capit. v.

Si peccauerit aia ⁊ au
dierit vocem turātis: te
stisq; fuerit q̄ aut ipse
vidit: aut conscius est:
nisi iudicauerit portā
bit iniqtatem suā. Anima que tetigerit aliquid immundum:
siue quod occisum a bestia est: aut per
se mortuū: aut q̄libet aliud reptile: et
oblita fuerit: immūdicie sue rea est ⁊
deliquit. Et si tetigerit quicq̄ de im
mundicia hominis iuxta omnē impu
ritatem qua pollui solet: oblitaq; cog
nouerit postea fuitacebit delicto.
Anima q̄ iurauerit ⁊ protulerit labiis
suis: vt vel male q̄ faceret vel bene ⁊
nō fecerit: ⁊ idiō in iuramēto ⁊ sermo
ne firmauerit: oblataq; postea intelle
rit delictū suū agat penitētiam pro
peccō: ⁊ offerat de gregibus agnū siue
capā: orabitq; pro ea sacerdos ⁊ pro
peccō eius. Si nauē nō potuerit offer
re pecus: offerat duos turtures: vel
duos pullos columbarū dño: vnū pro
eos sacerdoti. Qui primū offerēs pro
peccō: ⁊ altera in holocaustum: dabitq;
peccō ⁊ torquēbit caput eius ad pēnulas:
ita vt collo adhereat: ⁊ nō penitus obti
pat: ⁊ aspget de sanguine eius parietē
altaris. Q̄ aūt reliquū fuerit faciet
distillare ad fundamētū eius: q; peccō
est. Alterū vero in holocaustū adolebit
vt fieri solet: rogabitq; pro eo sacerdos
et ꝑ peccō eius: ⁊ dimittet ei. Q̄ si nō
quiuerit manus eius duos offerre tur
tures: aut duos pullos columbarū: of
ferret ꝑ peccō suo silē partē ephi deci
mā. Nō mittet in eā oleū: nec thuris
aliq̄d imponet: q; ꝑ peccō est: tradetq;
eā sacerdoti. Qui plenū et eo pugillū
hauriens: cremabit sup altare in mo
numētū eius q̄ obtulit rogans ꝑ illo
⁊ expians: reliquā vero partē ipse ha
bebit in munere. Locutusq; est dñs ad
moysen: dicēs. Ala si peccauerīt ce
remonias ꝑ errore in hiis q̄ dño sunt san
ctificata peccauerit: offeret pro delic
to suo arietem immaculatū de grege

2. 3. dist. 2 §. eodē. ⁊ 1. eodem.

B

22. q. 6. si qs conuicus. §. item.

B

Deu. 18. c. Luce. 1. d

C

D

bapque emi pōt duobus siclis: iuxta
pōdus sanctuarij: ipsum q; qd intulit
damni restituet: quintā partē ponet
supra tradēs sacerdoti: q rogabit pro
eo offerēs arietem ⁊ dimittet ei. Ala
que peccauerit p ignorātiā: fecerit q;
vnū ex his que dñi lege prohibētur: ⁊
peti rea intellexerit iniquitatē suam:
offeret arietē immaculatū de grege p
sacerdoti: iuxta mensuram estimatio-
nemq; peti: q orabit p eo: q; nesciens
fecerit: ⁊ dimittet ei q: per errorem
delquitin domino.

CC. S. De hostia p peto et certa ma-
licia: de lege holocausti ⁊ igne ppetuo
⁊ lege singulorū sacrificiorū: de obla-
tione sacerdotis in die vnctionis eius
de hostia p peto q hostia comedēt: ⁊ a
quibus: ⁊ vbi: ⁊ que cōburit. Cap. vi.

B

Locutus est dñs ad mo-
sen dicens. Ala q pecca
uerit: ⁊ ptēpto dño ne-
gauerit primo suo de-
posito qd fidei eiꝰ creditū fuerat: velpi altād
erto: seriet: aut calēnia
fecerit: siue rē pdītā inuenerit: ⁊ infi-
cians iusp peiouauerit: ⁊ qlibet alind
ex pluribꝰ fecerit in quibꝰ solēt pecca-
re homines conuicta delicti: reddet ois q
per fraudē voluit obtinere integra: ⁊
quintā insuper partem dño cui dānū
intulerat. Pro peccato aūt suo offeret
arietem immaculatū de grege ⁊ dabit
eum sacerdoti: iuxta estimationē men
sūrāq; delicti: qui rogabit p eo coā
dño: ⁊ dimittet illi p singulis q facie
do peccauit. Locutusq; est dño ad mo
B Ler holo causti. sen: dicēs. Precipe aaron ⁊ filijs eius.
Hec est ler holocausti. Cremabit in al-
tari tota nocte usq; mane. Ignis ex eo
dem altari erit. Vestietē tunica sacer-
dos ⁊ femoralibus lineis: rollētq; cī
neres quos redēs ignis ex eisdē: ⁊ po
ne iuxta altare: holocaustū p ordinē
vestimētis indutusq; alijs efferet eos
extra castra in loco mūdissimo vsq;
ad familam pfūm faciet. Ignis autē
in altari semp ardebit: qd nūrriet sa
cerdos subdēs ligna mane p singu
los dies: ⁊ impōsito holocausto desup
edolebit adipes pacificorū. Ignis est
iste ppetuꝰ: q nūq; deficiet in altari.
Hec est ler sacrificij ⁊ libamētorū: q ue
offerant filij aaron dñoꝝ coram altari.
Tollet sacerdos pugillum simile q cō
spersa est oleo: ⁊ totū thus qd sup si-
milam positū est: adoleditq; illud in
altari ⁊ monimētū odoris suauissimi
dño. Reliqua aūt parte hīc comedet
aaron cū filijs suis absq; fermēto: ⁊ co
medet in loco sanctuarij tabernaculi.
Ideo aūt nō fermentabit: q; pars ei
in dñi offerēt incēsum: sanctū sanctō
rum erit sicut p peccato atq; delicto.
Omnes tēs sacerdotis pēitiperpetuū erit: q sānctis
nidꝰ vsq de sacrificiis dñi. Qs q tē-
tigerit alia sāctificabit. Locutusq; est
dñs ad mosen: dicēs. Hec est oblatio
aaron ⁊ filiorū eius quā offerre debet
dño in die vnctionis sue. Decimā par
tē ephi offerēt sīc in sacrificio sempi
terno: medētē eius mane ⁊ medētē eius
vespere que in sartagine oleo ppersa
frigēt. Offerēt aūt cā cōsitā in odore
suauissimū dño sacerdos: qui iure pa
tri successerit. Et tota cremabit in al
tari. Omne enī sacrificium sacerdotis
igne consumēt nec quicq; comedet ex
eo. Locutus est aūt dñs ad mosen: di
cens. Loquere aaron ⁊ filijs eius. Ista
est ler hostie p peccato. In loco vbi of
ferē holocaustū immolabit eā coā dño:
sanctū sanctorū est. Sacerdos q offert
comedet eā in loco sancto in atrio ta
bernaculi. Qui quid tetigerit carnes
eius sanctificabit. Si de sanguine illius
vestis fuerit aspersa: lauabit ē in loco
sancto. Vas aūt fictile i quo cocta est:
cōfringēt: si vas eneū fuerit defri-
cabit ⁊ lauabit aqua. Omis masculi de
genere sacerdotali vescet de carnib
eius: q; sanctū sanctorū est. Hostia ēm
que cedit p peccato: cuius sanguis in
ferē in tabernaculum testimonij ad re
piandum in sanctuario non comedet
sed comburetur igni.

CC. S. De hostia pacificorū: quis/qs
comedē debeat de adipe ⁊ sanguine ⁊
parte sacerdotis ⁊ pectusculo eleua-
tionis. Capitulum. vii.

Hec quoq; est ler p peti
cto. Sancta sanctorū
est. Ideirco vbi immo
labit holocaustū ima-
ctabit ⁊ victima p de
licto sanguis eius per
grium altaris fundet.
Offerent ex ea caudam ⁊ adipem qui
operit vitalia: duos renculos ⁊ pin
guedinē que iuxta ilia est: reticulūq;
iecoris cū renculis: ⁊ adolebit ea sa-
cerdos sup altare. Incensus est dñi p
delicto. Omis masculi de sacerdotali ge
nere in loco sctō vescet his carnibus
quia sanctū factum est. Sicut p peti
cto ita hostia ⁊ p delicto. Vtrusq;
hostia lex una erit. Qui sacerdotē q ea
obtulerit ipsi dabit. Sacerdos q offert
holocaustū victimā i habebit pelle eiꝰ.
Et omne sacrificium simile qd coqui
tur in clibano: qdq in craticula vel
in sartagine ppāratur eius erit sacer
dotis a quo offertur: ⁊ sine oleo cons
persa: siue arida fuerit. Cūctis filijs
aaron mensura equa p singulos diuī
detur. Hec est lex hostie pacificorū
que offertur domino. Si p gratiarum
actione oblatio fuerit: offerēt panes
absq; fermento cōspersos oleo: ⁊ la
gana azimaneta oleo cocta: ⁊ simi
lamie collirīdas olei admixtione cōs
persas: panes quoq; fermētō: q cum
hostia gratiārū que immolat pro pa
cificatione quibꝰ vnus p primitiis of
fertur dño: ⁊ erit sacerdotis q fundet
hostie sanguinē. Cuius carnes eadem
comedētur die: nec remanebit ex eis
quicq usq; mane. Si voto vel sponte
quispiā obtulerit hostiam: eadē simi
liter edet die. Sed ⁊ si quid in crasti
nū remāserit: desci ltetij est. Quicqd
autem tertius inuenerit die: igni
ad cinet. Si quis de carnibus victime
pacificorū die tertio comederit: irri
ta fiet eius oblatio: nec proderit offe
rentī. Quin potius quecūq; anima tali
se edulio pāminuerit: piacularia
⁊ ta erit. Caro que aliquid contigē
rit ⁊ mollidum nō comedetur: cōbu
retur igni. Qui fuerit mūdus vescet
ex ea. Anima pollutā q ederit de car
nibus hostie pacificorū que oblata est
dño: peribit de populis suis. Et q tēti
gerit immūditiam hoīs: vel iūmēti:
siue oīs rei pollutē potest: ⁊ comē
derit de huiusmodi carnib: ⁊ peribit
de populis suis. Locutusq; est dño ad
mosen dicens. Loquere filijs israel.
Adipē ouis ⁊ bouis ⁊ capre nō comē
detis. Adipem cadaueris: morticini: et
eis ablatis qd a dextra capitis est: habe
bitis in usus. Si qs adipē qui
offerri debet incēsum dñi comederit
peribit de populo suo. Sanguinē q
oīs ablatis nō sumetis in cibo: tam de
auibus q de pecoribus. Omis ala que
ederit sanguinē: peribit de ppliis suis.
Locutusq; est dño ad mosen: dicens.
Loēre filijs israel: q offeret victimā pa
cificorū dño: offerat simul ⁊ sacrifiū
id est libamēta eius. Tenebit manib
adipē hostie et pectusculū. Cūq; ema
do oblata dño cōsecrauerit tradet sa
cerdoti: q adolebit adipē sup altare:
pectusculū aūt erit aaron ⁊ filijorū eiꝰ.
Armū q; dexter de pacificis hostiis
cedet i primitias sacerdoti. Qui obtu
lerit sanguinē ⁊ adipē filijs aaron ipse
habebit armū dexterū i portione sua.
Pectusculū et elevatīs: ⁊ armū sepa
rationis tuli a filijs israel de hostiis eo
rū pacificis: et dedi aaron sacerdoti
⁊ filijs eius i lege ppetua ab oi ppio is
rael. Hec est vnctio aaron ⁊ filiorū eiꝰ in
cerimonijs dñi: die q obtulit eos
mosen vt sacerdotio fungerent: et q
precepit eis dari dño a filijs israel reli
gione ppetua i generationib suis. Ista
est lex holocausti ⁊ sacrificij p peti ⁊ q;
delicti: ⁊ p oblationē ⁊ pacificorū ve
ritimiq: q ipsitauit dño mosi i mōte
synai: qñ mādauit filijs israel vt offer
rēt oblationes suas dño i deserto synai.

CC. S. De consecratione aaron et fi-
liorum eius: de vnctione tabernaculi
q; sepē diebus fuit oblatio: ⁊ tot
diebus nō egressi de ostio tabernaculi
aaron ⁊ filij eius. Capitulum. viii.

3 Cōsecra-
tio aaron
et filiorū
eius.

Locutusq; est dominus ad
mosen dicēs. Tolle aa
ron cū filijs suis: vestes
eorum: vnctionis oleum:
vitulū p peti: duos arie
tes cani: ⁊ cū eis azimis:
et cōgregabis omē cetū israel ad ostiū
tabernaculi. Fecit moyses vt dño ipe
rauerat. Congregataq; est turba ante
fores tabernaculi: ait. Iste est sermo
quem iussit dño fieri. Statimq; obtu
lit aaron et filios eius. Cūq; lauisset
eos: vestiuit pontifice subucula linea
accingēs eū balteo: ⁊ induēs eū tunica
hyacynthina: ⁊ desup humerale ipso
q; astringēs cingulo aptauit ra
tionali in quo erat doctrina et vritas.
Cidari q; tecit caput: ⁊ sup eā contra
frontē posuit laminā auream consecra
tionis: sicut fecerat ei dño. Tulit ⁊ vnctionis oleo quo linuit ta
bernaculū cū omni supellectili sua
tum. Cūq; sanctificasset aspersisset altare
septies: vnxit illudq; omnia vasa
eius labrūq; cū basi sua sanctificas
set oleo. Quod fundens super caput
aaron vnxit eum consecrauit. Filios
q; eiꝰ oblatos cōsecrauit: vestiuitq; 2 Ex. xl.
tunicis lineis: ⁊ cinxit balteis: imposi
tis mitras: vt iusserat dño. Obtu
lit et vitulum pro peccato. Cūq; sup
caput eius posuisset aaron ⁊ filij eius

2 Ex. xl.

B De cōse-
cra. ⁊ ta
bernacu-
lum.

Vnctio
tabernacu-
li.

Vnctio
aaron ⁊ fi-
liorū eiꝰ.

C

manus suas: Imolauit eū hauriēs san
guinē: tetigit digito cornua al
taris p gyrū. Quo expiato: sacrifica
to: fudit reliquū sanguinē ad funda
mēta ei⁹: adipē vo q erat sup vitalia
: renculū: iecoris: duosq; renículos
cū arui ulia suis adoluit sup altare
vitulū cum pelle: carnib⁹: stimo re
mās extra castra: sicut pceperat dñs.
Obtulit et arietē in holocaustū. Sup
cuius caput cū ipsuissent aarō filij
ei⁹ manus suas: imolauit eū: fudit
sanguinē ei⁹ p circuitū altaris. Ipsū
q; arietē in frusta cōcidēs: caput ei⁹:
artus: adipē adolēt igni: lotis prius
intestinis: pedib⁹. Totūq; simul arie
tē incēdit sup altare: eo q esset holo
caustū suauissimi odoris dñi: sicut pre
ceperat ei. Obtulit: arietē secūdum
ipsecrationē sacerdotij: posacrifica
tusq; sup caput ei⁹ aarō: filij ei⁹ manus suas
Quē cū imolasset moses sumens de
sanguine ei⁹: tetigit extremū auricu
le dextre aaron: pollicē manus ei⁹ dex
tre siū: pedis. Obtulit: filios aarō
Cūq; de sanguine arietis imolati tetigisset extremū auricule singulo: p dex
tre pollices manus ac pedis dextre: ir
liquit fudit sup altare p circuitū. Adi
pem vero: caudā oēmq; pinguedinē q
operit ilcitina: reticulumq; iecoris: duos renes cum adipib⁹ suis: armo
dextro separauit. Tollēs aūt de canis
tro azimorū: qd erat coram dño panes
absq; fermēto: collyridā cōspersam
oleo. laganaq; posuit sup adipes: ar
mū dextrū: tradē simul ola aarō et fi
lius ei⁹. Qui postq; leuauerūt ea coram
dño: rursum suscepta de manib⁹ eorū
adoluit sup altare holocaustū: eo q
cōsecrationis esset oblatio in odorē
suauitatis: sacrificium dñi. Tulitq; pectus
cūlū eleuans illud coram dño de ariete
cōsecrationis in partē suā: sicut pceperat ei dño. Assumēsq; vnguentū et
sanguinē q erat in altari: aspersit super aaron: et vestimēta ei⁹: sup filios
illi⁹ ac vestes eorū. Cūq; sanctificasset
eos: restitū suo: pcepit eis dicēs. Co
quite carnes ātē ostium tabernaculi: et
ibi comedite eas. Panes q̄q; cōsecra
tionis edite: q positi sunt in cenistro
sicut pcepit mihi dñs dicēs. Aaron: et
filij ei⁹ comedēt eos. Quicqd aūt reli
quū fuerit de carnē panib⁹: igni ab
sumet. De ostio q; tabernaculi nō egre
diēs: septē diebus p̄ ordē ad diē quo cōm
pledit rēp⁹ ipsecrationis vestre. Septē
enim diebus finitur cōsecratio: sicut
et in presentiarū factū est: ritus sa
crificij cōpleretur. Die ac nocte ma
nebitis: tabernaculo obseruātes: cu
stodias dñi: ne moriamini. Sic enim
mihi pceptū est. Fecerūtq; aaron
et filij eius cuncta quē locutus est do
minus per manum mosi.

C.L.S. De prima imolatione sacer
dotis p suo pctō: pplī qualiter mo
ses: aaron bñdixerūt pplo: quēadm dñs
apparuit eis: q; ignis egressus a deo
deuorauit holocaustū. Capitulum. xi.

Octo autē octauo die
pocauit moses aarō
: filios eius: ac maiores
natu israel: dixit ad
aarō. Tolle de armen
to vitulum p pctō et
arietē in holocaustū
vtrūq; imaculatū. et offer illos coram
dño: ad filios israel: loqrīs. Tollite hir
cū p pctō: vitulū atq; agnū anniculū
: sine macula in holocaustū: bouē
et arietē p pacificis: et immolate eos
coram dño in sacrificio singulorū similā
cōspersam oleo offerentes. Hodie enim
dñs apparebit vobis. Tulerunt ergo
cuncta q̄ iusserat moses ad ostiū tabernaculi: vbi cū omi multitudo astiterat: et moses. Ite est sermo quē pcepit dñs. Facite et apparebit vobis
gloria eius. Et dixit ad aarō. Accede
ad altare: immola p pctō tuo. Offer
holocaustū et deprecare p te: p pplo.
Cūq; mactaueris hostiā pplī: ora pro pa
co sicut pcepit dñs. Statimq; aaron ac
cessēs ad altare imolauit vitulū pro sua
pctō suo: cuius sanguinē obtulerūt ei filij
sui. In quo tigēs digitū: tetigit cornua altaris: fudit residuū ad basim ei⁹. Adipēq; renículos ac reticulū iecoris q̄ sūt pro pctō: adoluit
sup altare: sicut pceperat dñs mosi.
Carnes vero: pellem ei⁹ extra castra
cōbussit igni: immolauit holocausti
victimā. Obtulerūtq; ei filij sui sanguinē ei⁹ quē fudit p altaris circuitū
Ipsam etiā hostiā in frusta pcisam:
cū capite: membris singulis obtulerūt
que ola sup altare cremauit igni: lotis
aqua prius intestinis: pedib⁹. Et pro
pctō populi offerēs mactauit hircū:
cepitq; eum altari fecit holocaustū: ad
dens in sacrificio libamina q̄ pariter
offerūt: et adolēs ea sup altare absq;
cerimoniis holocaustū matutine. Im
molauit: bonū atq; arietem hostias

pacificas populi. Obtulerūtq; et filij
sui sanguinē quem fudit sup altare: et
circumfū. Adipes aūt bouis: caudam
arietis: renículosq; cū adipib⁹ suis:
et reticulū iecoris posuerunt sup pe
cora. Cūq; cremati essent adipes sup
altare: pectora: cum armos dextros se
parauit aarō eleaza: coram dño: sicut
pceperat moses. Et ēdē: manū
ad plm benedixit ei. Sicq; cōpletis
hostiis p pctō: holocaustis: pacifi
cis descēdit. Ingressi autē moses:
aarō i tabernaculū testimonij:: de in
cēso egressi bñdixerūt pplo. Apparuit
q; gloria dñi omi multitudini: ecce
egressus ignis a dño: deuorauit ho
locaustum et adipes q̄ erant super al
tare. Q̄d cū vidissent turbe: laudauerunt dñm ruentes in facies suas.

C.L.S. De morte nadab: abiu: de vi
no non bibēdo qñ intrabāt tabernaculum: de parte sacerdotali: de hirco
cōbusto: vnde irat⁹ est moses. Cap. xii.

Ceptisq; nadab et
abiu filij aarō thuri
bulis: imposuerunt
ignē: incēsum desu
per offerētes coram
dño ignē alienum: q̄
cis pceptū nō erat
egressusq; ignis a domio: deuorauit
eos: mortui sunt coram dño. Dixitq;
moses ad aarō. Hoc est qd locut⁹ est
dñs. Sacrificabo: in his q appropinquāt mihi: et in cōspectu omis populi
glorificabor. Q̄d audiēs: tacuit aarō.
Vocatis aūt moses misapel: eliza
phan: filios oziel patrui aaron: ait ad
eos. Ite et tollite fratres vros de cōspectu sanctuarij:: asportate extra castra. Cōfestimq; pergētes tulerūt eos
sicut iacēbāt pestitos tunicis: ut
iecerūt foras: vt sibi fuerat ipceptū.
Locutusq; ē moses ad aarō: ad eleazar: ithamar filios ei⁹. Capitulum. xii.
nolite nudare: vestimēta nolite scindere ne forte moriamini: et sup oēm
cētū oriat indignatio. Fres vestri et
omis dom⁹ israel plīgāt incēdiū qd dñs
suscitauit. vos aūt nō egrediamini fo
res tabernaculi: alioquin peribitis.
Oleū q̄ppe sancte vnctōis ē sup vos
Qui fecerūt ola iuxta pcēptū mosi.
Dixitq; dñs ad aarō. Vinū: ōmē qd
inebriare pōt nō bibetis tu: filij tui
qñ intrabitis i tabernaculū testimonij ne moriamini: q: pceptū sempiternum est i generatiōes vras: et vt ha
beatis scientiā discernēdi inter sctū
et pphanū: inter pollutū et mūdū: do
ceatisq; filios israel: oia legitima mea:
q locut⁹ ē dñs ad eos p manū mosi.
Locutusq; est moses ad aaron et ad
eleazar: ithamar filios ei⁹ q erāt re
liqui. Tollite sacrificiū qd remāsit de
oblatione dñi: et comedite illud absq;
fermēto iuxta altare: q: sanctū sctōr
est: comedetis eū: in loco sancto qd
datū est tibi et filijs tuis de oblationi
bus dñi: sicut pceptū est mihi: pectus
cūlū q̄q; qd oblatū est: armū q̄ separatus est: edetis i loco mūdissimo tu
et filij tui: filie tue tecum. Iudicium ac
liberū tuis reposita sunt de hostiis sa
lutarib⁹ filiorū israel: eo q armū: pectū
et adipes q̄ cremātur in altari eleuauerūt coram dño: : pertinent ad te: ad
filios tuos lege ppetua sicut pcepit
dñs. Inter hec hircū q oblat⁹ fuerat
p pctō cū q̄reret moses: cremātū reperit: iratusq; ptra eleazar: ithamar
filios aarō q remāserant ait. Cur non
comedistis hostiā p pctō in loco sancto q sancta sctōr est: data vobis vt
poneretis iniqtātē multitudinis: et rogetis p eis in ipspectu dñi: ipsertim cū
de sangule illius nō sit illata: intra sancta et comedere debueratis eā in sanctuario: sicut pceptū ē mihi: Respōdit aaron. Oblata est hodie victima p
pctō: holocaustū coram dño: mihi aūt
accidit q̄ vides. Quomō potui comedere eā: aut placere dño i cerimoniis
mēte lugubri: Quod cū audisset moses: recepit satisfactionem.

C.L.S. De immūdis animalibus ad
esum: : q sancti debēt esse: quia sanctus est dominus. Capitulum. xi.

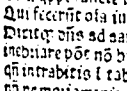

Locutusq; est domin⁹ ad
moses: aarō dicēs. Di
cite filijs israel. Custodite
ola q scripsi vob⁹: vt sim
dev pester. Hec sunt alia
lia q comedere debetis
de cūctis animantibus trē. Q̄d q̄d hz
diuisum vngulā et ruminat in pecori
bus: comedet⁹. Quicqd aūt ruminat
et habet vngulā: sed nō diuidit cū sicut camelus: cetera. nō comedet⁹ illud: inter immūda reputabit⁹. Cirogrillus ruminat vngulāq; nō diuidit:
immūdus est. Lepus quoq; nā et ipse
ruminat: : vngulā nō diuidit: : sus q
cū vngulā diuidat: nō ruminat hoīs
carnib⁹ nō pascemini: nec cadauera cōtingetis: : q: imūda sunt vob⁹. Hec ctiā

Deu. 14.

Qui piscces iudicis pmittebant: et qui non.

sunt q̃ signſt in aqs: ⁊ pesces lieritq̃ ē. Omne qd hz pēnulas ⁊ squamas tā in mari q̃ ī fluminib⁹ ⁊ stagnis: comedetis. Quicqd aūt pēnulas et squamas nō habet cor q̃ in aqa mouēt ⁊ piuūt abominabile vob⁹ erit: erēr ādumq; erit.

Carnes cor nō comedet⁹: ⁊ morticina vitabitis. Cūcta que nō habent pēnulas ⁊ squamas ī aqs pollute erūt. Hec sunt q̃ de auib⁹ comedere nō debetis et vitāda sunt vob⁹. Aquilā: grypheq; ⁊ haliētū ⁊ milui ac vulturē iuxta genas suū: oē cornix genere ī similitudinē suā structionē ⁊ noctuā ⁊ larū et accipitrē iuxta genus suū: bubonē ⁊ mergulū ⁊ ibim, ⁊ cygnū ⁊ onocrotalū ⁊ porphyrionē herodionē: charadriū iuxta genē suū: vppū q̃z ⁊ vespertilionem. Oē de volucribus qd̃ gradiūt sup q̃tuor pedes: abominabile erit vob⁹. Quicqd aūt ābulat quidē sup q̃tuor pedes: sed habet lōgiora retro crura per q̃ salit sup terrā: comedere debetis: vt ē bruchus ī genere suo: attacus atq; ophiomachus: ac locusta singula iuxta genus suum. Quicqd aūt ex volucrib⁹ quatuor: cū habet pedes: execrabile erit vobis: ⁊ quicūq; morticina eorū tetigerit: polluēt et erit īmūdus vsq; ad vesperū: et si necesse fuerit: et poterit ꝓpiā horū mortuū lauabit vestimēta sua: ⁊ immūd⁹ erit vsq; ad occasū solis. Oē animal qd hz ꝓdē vngulā: sed nō diuidit eā nec ruminat: immūdū erit: et quicqd tetigerit illud contaminabit. Quod ābulat sup man⁹ ex cūctis animālib⁹ q̃ incedunt q̃drupedia: immūdum erit. Qui tetigerit morticina eorū polluetur vsq; ad vesperū. Et q̃ portauerit huiuscemodi cadauera: lauabit vestimenta sua ⁊ immūdus erit vsq; ad vesperū: quia ola hec īmūda sunt vobis. Hec quoq; inter polluta reputabūt de bis que mouēt in terra: mustellā mus ⁊ crocodillus: singula iuxta genē suū: migale et camelēō: ⁊ stellio: ⁊ lacerta et talpa ola hec īmūda sunt. Qui tetigerit morticina eorū: īmūd⁹ erit vsq; ad vesperū: sup qd̃ ceciderit q̃cq̃ de morticinis eorū polluetur tem vas ligneū ⁊ vestimētū: q̃ pelles ⁊ cilicia: et in quocūq; fitopus: tingēt aqua et polluta erunt vsq; ad vesperū et sic postea mundabunt. Uas aūt fictile in qd̃ hoꝝ q̃cq̃ intro ceciderit: pollucet: et idcirco frangendū est. Omnis cibus quē comedetis si fusa fuerit sup eam aqua: īmūdus erit: ⁊ omne liquens qd̃ bibitur de vniuersi vase: īmūdū erit. Et q̃cq̃ de morticinis huiuscemodi ceciderit sup illud: īmmundum erit: siue cibari siue ꝓpotes: destruētē et īmūdi erūt. Fōtes vero et cisterne et oīs aquarū cōgregatio mūda erit. Qui morticina eorū tetigerit: polluet. Si ceciderit sup sementē nō polluet eā. Si aūt dspā aqua sementē perfuderit: et pestes morticinis tacta fuerit ilico polluet. Si mortuū fuerit animal qd̃ hz pedes comedere. Qui cadauer eiⁿ tetigerit: īmmūdus erit vsq; ad vesperum. Et q̃ comederit ex eo q̃ppiam siue portauerit: lauabit vestimēta sua: ⁊ īmūd⁹ erit vsq; ad vesperum. Oē qd̃ reptat sup terrā: abominabile erit: nec assumēt ī cibū. Quicqd sup pectus q̃drupes gradiēs ⁊ multos habet pedes: siue p humū trahit: nō comedetis: q: abominabile est. Nolite cōtaminare alas vestras: nec tangatis q̃cq̃ eorū: ne īmmūdi sitis. Ego sum dñs deⁿ vester. Sancti ergo estote: q: sanctus sum. Ne polluatis alas vras in omni reptili qd̃ mouetur sup terrā. Ego enī sum dñs q̃ educi vos de terra egypti vt essem vobis ī deū. Sancti estote: q: ego sanctus sum. Iste est lex animantū ac volucrum ⁊ omnis anime viuētis: q̃ mouetur ī aqua et repta in terra: vt differentiam noueritis mundi et immundi: et sciatis quid comedere et respuere debeatis.

C.C.S. De īmūdicia mulier⁹ puerpere: ⁊ mūdatōe ipi⁹: ⁊ oblatōe eⁿ⁹.

Locutusq; est dñs ad Moysen dicens. Loqre filiis ī Israel: et dices ad eos. Mulier si susceperō semē peperit mastulū īmūda erit septē diebus iuxta dies separationis menstrue. Et die octauo circūcidēt infantulum: ipsa vero triginta tribus diebus manebit in sanguine purificationis sue. Oē sanctū non tāget nec ingredīet ī sanctuariū donec īpleat dies purificationis sue. Si autē feminā peperit: īmūda erit duab⁹ ebdomadib⁹ iuxta ritū fluxus mēstrui: et sexaginta sex diebus manebit sangule purificatōis sue. Cūq; expleti fuerint dies purgatōis sue p filio siue p filia: deferet agnū anniculū in holocaustū ⁊ pullū columbe siue turturem p peccato ad ostiū tabernaculi testimonii: ⁊ tradet sacerdoti q̃ offerēt ante dñm et rogabit p ea: et sic mundabit a profluuio sanguinis sui. Iste est lex parientis masculū aut feminā. Qd̃ si nō inuenerit manu eius: nec potuerit offerre agnū: sumet duos turtures vel duos pullos columbarū: vnū in holocaustū ⁊ alterum p peccato. Orabitq; eos sacerdos: et sic mundabit.

C.C.S. De īmūdicia hominis leprosi quomodo cognoscat ⁊ quomodo se debeat habere: ⁊ de lepra vestimentorum.

Capitulum. xiii.

Locutusq; est dominus ad Moysen ⁊ aaron dicēs. Homo in cuius cute carne orta fuerit diuersus color: siue pustula antēsi lucēs ꝓpiam id est plaga lepe: adducēt ad aaron sacerdotē: vel ad vnū quēlibet filiorū eius. Qui cū viderit lepra in cute ⁊ pilos in albū mutatos colore: ipamq; speciē lepe humilioē cute ⁊ carne reliqua: plaga lepe est: ⁊ arbitrium eius separabit. Si autē lucēs ādo: fuerit in cutāneo ⁊ ī color carne reliq ⁊ pili coloris pristini: recludet eū sacerdos septē diebus ⁊ cōsiderabit die septimo. Et si qdē lepra vltra non creuerit nec trāsierit ī cute priores terminos: rursum recludet eum septē diebus alius: ⁊ die septimo cōtēplabit. Si obscurior fuerit lepra ⁊ nō creuerit in cute: mūdabit eum: q: scabies est lauabitq; hō vestimenta sua: ⁊ mundus erit. Quod si postq̃ a sacerdote visus est ⁊ redditus est mundicie: iterum lepra creuerit: adducet ad eū: ⁊ immūdicie cōdēnabit. Plaga lepe si fuerit ī homine: adducet ad sacerdotē: ⁊ videbit eum. Cūq; color albus in cute fuerit ⁊ capillos mutauerit aspectū: ipsa quoq; caro. iuā apparuerit: lepra vetustissima iudicabit atq; inolita cuti. Cōtaminabit traqꝫ eū sacerdos ⁊ nō recludet: q: pspicue īmūdicie est. Si autē ex illo currens lepra in cute: ⁊ operuerit oēm carnē a capite vsq; ad pedes: quicqd sub aspectu oculoꝝ cadit considerabit eū sacerdos: ⁊ teneri lepra mundissima iudicabit: eo q̃ omis cutis in cādore versa sit ⁊ idcirco hō mūdus erit. Qū vero caro vīuēs ī cadauere inter: īmūdus reputabit. Caro enī viua si lepra aspergit īmūdarem ⁊ totū hominem operuerit: considerabit eū sacerdos: ⁊ mūdū esse decernet. Caro aūt ⁊ cutis in q̃ plenarie ⁊ sanatū ⁊ in loco pleuritis cicatrix albā apparuerit siue subrufa: adducet hō ad sacerdotē: q̃ cū viderit locū lepe hāmilioē carne reliq: ⁊ pilos versos in cādore ꝓtaminabit eū. Plaga enī lepe orta est ī vlcere. Qd̃ si pāl coloris est pstinū: ⁊ cicatrix subobscura: ⁊ vicina carne nō est hūilior: recludet eū septē diebus. Et si q̃dē creuerit adiudicabit eū lepe. Si autē steterit in loco suo: vlceris est cicatrix ⁊ hō mūdus erit. Caro aūt ⁊ cutis quā ignis exusserit ⁊ sanata albā siue rufam habuerit cicatricē: pspiciet eā sacerdos. Et ecce si versa est ī albedē: ⁊ locⁿ eius reliq cute est humilior: ⁊ tāminabit eū: q: plaga lepe in cicatrice orta est. Qd̃ si pilos coloris nō fuerit īmutat⁹: nec humilior plaga carne reliq ⁊ ipa lepe species fuerit subobscura recludet eū septē diebus ⁊ die septimo ꝓtēplabit. Si creuerit ī cute: lepa: et tāminabit eum. Si autē ī loco suo cādo: steterit: nō satis clarū plaga pbustiōis est: ⁊ idcirco mūdabit: q: cicatrix est pbusture. Uir siue mulier in cuius capite vel barba germinauerit lepa: videbit eos sacerdos. Et si q̃dē hūilior fuerit locus carne reliq̃ capilli flauū solitoq; sub tilio: ⁊ tāminabit eos: q: lepa capitis ac barbe est. Si autē viderit loēsi macule cēlē vicine carni ⁊ capilli nigri recludet eos septē diebus: ⁊ die septimo intuebit. Si nō creuerit macula ⁊ capilli sui coloris est: ⁊ locⁿ plage carni reliq cēlis: radet hō absq; loco maculē: ⁊ recludet septē diebus alius. Si die septimo viso fuerit: stetisse plaga ī loco suo: nec hūilior: carne reliq: mūdabit eum: lotisq; vestib⁹ suis mūd⁹ erit. Si autē post ēmūdationē rursus creuerit macula in cute: nō q̃ret amplius capillū in flauū color: ē si cōmutat⁹: q: apte īmūd⁹ est. Porro si steterit macula capilli nigri fuerit nouerit hoēs sanatū esse: ⁊ pdēter eū pnūciet mundū. Uir siue mulier in cuius cute cando: apparuerit: ituebit eos sacerdos. Si deprehenderit subobscuri aldo: ē lucere ī cute: sciat nō esse lepā: ī macula color: ē cādidi ⁊ hominē mundum. Uir de cuius capite capilli fluunt calunt ⁊ mundus est. Et si a fronte ceciderint pili: recalunster ⁊ mūdus est. Si aūt in caluicio siue ī recaluatiōe albus vel rufus color fuerit exortus: ⁊ hoc sacerdos viderit: cōdēnabit eum

heud dubie lepre: q̃ est orta I caluitio.
Quicq̃ ergo macular̃ fuerit lepra:
separat̃ est ad arbitriũ sacerdot̃: ha
debit vestimẽta dissuta: caput nudum
aut veste precũ: p̃aminatũ ac sordidũ
se clamabit. Di tpe quo leprosus
est: immũdus: solus habitabit extra ca
stra. Vestis lanea siue linea q̃ lepã ha
buerit I stamine atq; sub tegmine: aut
certe pellis vel quicquid expelle cõfe
ctum est: si albaꝫel rufa macula fuerit
infecta lepra reputabit: ostendet q; sa
cerdoti. Qui considerãs recludet se
ptẽ dieb̃: die septimo rursus aspici
ens si depheḋerit creuisse lepra pseu
rãs est: pollutũ iudicabit vestimẽtũ: r
oẽ in quo fuerit inuẽta: r idcirco obu
rẽt flãmis. Q̃d si eã viderit nõ creuis
se: precipiet r lauabũt id in quo lepra
est: recludetq; illud septẽ dieb̃ alte.
Et cũ viderit facie q̃dẽ pristinũ nõ re
uersum: nec tñ creuisse lepã: immũdũ
iudicabit r igne cõburet: eo q̃ infusa
sit in superficie vestimenti vel p totũ le
pra. Si autẽ obscuriꝫ fuerit loc̃ lep
re posit̃ vestis est lota: abscũpet eã r
a solido diuidet. Quod si vltra appa
ruerit in his locis: q̃ prius imaculata
erãt lepra: polluta est r vaga: debet igne
cõburi. Si cessauerit: lauabit aqua ea
que pura sunt sed̃: r mũda erũt. Ista
est lex lepre vestimẽti lanei r linei: sta
minis atq; subtegminis: omniq; su
pellectilis pellicee quomodo mũdari
debeat vel contaminari.

C.C.S. De mũdatione leprosi r de sa
crificio: de lepra domus: r de purifica
tione ipsius. Capitulum. xiiij.

A Mar. 8. a
Mar. 1. a
Luc. 5. c.
r. 17. d.

Oblatio
leprosi
mũdãdi.

Ocutusq; est dom̃ ad
moysen dicẽs. Hic est ri
tus leprosi q̃n mũdãd̃
est. Adducẽtur ad sacer
dotẽ. Qui egressus de
castris cũ inuenerit le
prã esse mũdatã: p̃ciptet ei qui purifi
cãt̃: vt offerat duos passeres viuos p
se quos vesci licitũ est: r lignũ cedrinũ
vnũ iniculũq; r hysopũ. Et vnũ ex passe
ribus immolari iubebit in vase fictili
sup aquas viuẽtes: aliũ aũt viuũ cũ li
gno cedrino r cocco r hysopo tinget I
sanguine passer̃ I molati: quo aspget
illũ qui mũdãdus est septies: vt iure
purget: r dimittet passerẽ viuũ: vt in
agrũ auolet. Cũq; lauerit homo vesti
mẽta sua: radet oẽ pilos corpis r la
uabit aqua purificatusq; I egredietur
castra: r ita ostarat vt mãeat extra ta
bernaculũ suũ septẽ dieb̃: r die septi
mo radat capillos capitis: barbãq; r
supcilia: ac totũ corporis pilos. Et lo
tis rursum vestib̃ r corpore die octa
uo sumet duos agnos imaculatos: r
oue ẋniculã absq; macula: r tres de
cimas siliẋ in sacrificiũ q̃ cõspersa sit
oleo: r sextum olei sextarũ. Cũq; sa
cerdos purificãs hoiem statuerit eũ:
r hec oia coã dño in ostio tabernacu
li testimonij tollet agnũ: offeret eũ p
delicto: oleq; sextarũ. Et oblatis ad
dñm olbus immolabit agnũ vt I solet
imolari hostia p peccãto holocaustũ.
in loco sctõ. Sicut eñ p peccãto: ita r p
delicto ad sacerdotẽ pertinet hostia. Sã
cta sanctor̃ est. Assumensq; sacerdos
de sanguine hostie q̃ imolata est p deli
cto: ponet sup extremũ auricule dex
tre eius q̃ mundat̃: r sup pollices ma
nus dextre r pedis: r de olei sextario
mittet in manũ suã sinistrã: tingetq;
digitũ dextrũ in eo: r asperget coram
dño septies. Q̃d aũt reliquũ est olei I
leua manu fũdet sup extremũ auricu
le dextre eius q̃ mũdat̃: r sup pollices
manũ ac pedis dextri: r sup sanguinẽ
q̃ effusus est p delicto: r sup caput eius
Rogauitq; p eo sacerdos coã dño: r
faciet sacrificiũ p peccãto. Tũc immola
bit holocaustũ r ponet illud in altari
cũ libamẽtis suis: r bõ rite mũdabit
eũ. Q̃d si pauper est r nõ pot manũ ex̃ inue
nire q̃ dicta sunt p delicto: assumet
agnũ ad oblatiõẋ vt roget p eo sacer
dos: decimãq; partẋ siliẋ p sp̃se oleo in
sacrificiũ r olei sextarũ duo sq; turtu
res siue duos pullos colũbe q̃r vnus
sit p peccãto r alter in holocaustũ: offe
retq; ea die octauo purificatõis sue
sacerdoti ad ostiũ tabernaculi testimo
nij coã dño. Qui suscipiẋ agnũ pro
delicto r sextarũ olei: leuabit simul I
molatoq; agnũ de sanguine eius: pot
sup extremũ auricule dextre illius q̃
mũdat̃: r sup pollices manũ eius ac pe
dis dextri. Olei vo pte mittet in ma
nũ suã sinistrã: in q̃ rigẋs digitũ dex
tere manũ asperget septies ptra dñm tã
getq; extremũ dextre auricule illius q̃
mũdat̃: r pollices manũ ac pedis dex
tri I loco sanguinis q̃ effusus est p de
licto. Reliquã aũt pte olei q̃ est in sini
stra manu: mittet sup caput purificã
tis vt placet p eo dñm turturẋ siue pul
lis colũbe offeret vnũ p delicto: r alte
rũ in holocaustũ cũ libamẽtis suis.
Hoc est sacrificiũ leprosi q̃ habere nõ

pot ofa I mũdatione suã. Locutusq;
est dñs ad moysen r aarõ dicẽs. Cũq;
ingressi fuerit̃ terrã chanaan quã ego
dabo vobis in possessionẋ. Si fuerit
plaga lepre I domibus eorũ: et dom̃
nunciabit sacerdoti: r dicet. Quasi pla
ga lepre videḋ mihi esse in domo mea
Ille precipiet: vt efferant vniuersa
de domo priusq; ingrediat eã: r pide
at ne q̃ lepra sit ne mũda fiat ofa
q̃ I domo sunt. Intrabitq; postea: vt cõ
ideret lepã dom̃: r cũ viderit in pa
rietib̃ illius q̃dã vacuolas paliolos siue
rubore deformes: r hũiliores superficie
reliq; egredietur ostiũ domus: r statim
claudet eã septẽ dieb̃: r reuersusq; die
septimo cõsiderabit eã. Si inuenerit
creuisse lepras: iubebit eruti lapides I
q̃b̃ lepra est: p̃ici eos extra ciuitatẽ
in locũ immũdũ: domũ aũt ipãs radi in
circuitũ: r spargẋ puluerẋ ra
sure extra vrbẽ in locũ immũdũ: lapi
desq; altos reponi p his q̃ ablati fue
rint: in loco alio liniri domũ. Si autẋ
q̃dã eruti sunt lapides: r puluis cla
sus: alia terra litari: ingressus sacer
dos videbit: r cuerfas lepra r parietes
aspos maculis: lepra ẽ pseudãs r im
mũda dom̃: quã statiẋ destruẋt: r la
pides eius ac ligna: atq; vniuersũ pul
uerẋ p̃ciet extra opidũ in locũ imũ
dũ. Qui ingressuerit domũ q̃n clausa ẽ:
immũd̃ erit vsq; ad vesperũ: r q̃ dormi
erit I eam: cõdiderit q̃ppia lauabit ve
stimẽta sua. Q̃d si introiẋ sacerdos vi
derit lepã nõ creuisse I domo postq;
denuo lita fuerit: purificabit eã reddẋ
ta sanitate: r I purificatione eius sumet
duos passeres lignũq; cedrinũ: r ver
miculũ atq; hysopũ: r imolat vno
passer I vase fictili sup aqs viuas: tol
let lignũ cedrinũ r hysopũ r coccũ r
passerẽ viuũ: r tinget ofa I sanguine pas
seris imolati: atq; I aqs viuẽtibus r
aspget domũ septies: purificabitq; eã
r in sanguine passeris: q̃ I aqs viuẽti
b̃: r I passere: r uo lignoq; cedrino: r
hysopo atq; vniculo. Cũq; dimiserit
passerẽ auolare in agrũ libere: o abit
p domo: r iure mũdabit̃. Ista est lex
oẽ lepre: r peussure lepre: vestiũ r do
mor̃ cicatricis r erũpentiũ papulax
lucẽtis maculẋ: in varias species co
lorib̃ immutatis: vt possit scire quo
tpe mũdum quid: vel immundum sit.
C.C.S. De mũdicia semiũ: r cũ tã
gentiũ r emũdatiõe: de cocũte cũ mẽ
struosũ: que fluxũ sanguinis patiẽt:
emundatione earum. Capitulum. xv.

A

Ocutusq; est dñs ad
moysen r aaron dicẽs
Loquimini filijs israel
dicite eis. Vir q̃ + 5 di. c. I
patiẽt fluxũ seminis De patiẽ
immũdus erit: r tũc iu testurum
dicabitur huic vitio immũdo
tubi acere: cũ plingu a momẽta adhe
serit carni eius atq; cõcreuerit fedẋ
humor. Omne stratũ in quo dormierit
immũdũ erit: r vbicũq; sederit. Si q̃s
hominũ tetigerit lectũ eius lauabit
vestimenta sua: r ipse lotus aqua: im
mũdus erit vsq; ad vesperũ. Si sederit
vbi ille sederat: r ipse lauabit vesti
mẽta sua: r lotus aqua immũdus erit
vsq; ad vesperũ. Qui tetigerit carnẽ
eius: lauabit vestimẽta sua r ipse lot̃
aqua: immũdus erit vsq; ad vesperũ
Si saliuã huiusce modi hõ iecerit sup
cũ qui mũdus est: lauabit vestimenta
sua: r lotus aqua: immũdus erit vsq;
ad vesper. Sagma sup q̃d sederit: im
mũdũ erit: r q̃cq̃d sub eo fuerit q̃ flu
xũ seminis patit: pollutũ erit vsq; ad
vesperũ. Qui portauerit hoc aliquid
lauabit vestimẽta sua: r ipse lotus aq̃
immũdus erit vsq; ad vesperum. Ofs
quẋ tetigerit qui talis est nõ lot̃ ant
e manib̃: lauabit vestimẽta sua: r lo
tus aqua: immũd̃ erit vsq; ad vesperũ
Vas fictile q̃d tetigerit: frangẋt:
vas aũt ligneũ lauabitur aqua. Si sã
nat̃ fuerit qui huiusce modi sustinet
passionem numerabit septẽ dies post emũda
tionẽ suã: r lotis vestib̃: r toto
corpe in aquis viuẽtib̃: erit mundus.

B

C.6. di. r
11. c.

C

+ 5 di. c. r
ante fine.

Die aũt octauo sumet duos turtures
aut duos pullos colũbe: r venient I cõ
spectu dñi ad ostiũ tabernaculi testimo
nij: r dabit eos sacerdoti. Qui faciet
vnũ p peccãto: r alter in holocaustũ: ro
gabitq; p eo coã dño: vt emundet a
fluxu semis sui Vir de quo egredietur
semen coit̃: lauabit aqua oẽ corp̃ suũ
r immũdus erit vsq; ad vesperũ. Vestẋ
r pellẋ quã habuerit: lauabit aqua et
immunda erit vsq; ad vesperũ. Mulie
r cũ qua coierit: lauabit aqua: r im
munda erit vsq; ad vesperũ. Mulier q̃
redeũte mense patitur fluxũ sanguis
septẽ diebus separabitur. Ofs q̃ tetigerit eã: r immũdus erit vsq; ad vesper̃ cũ mẽstru
ritũ: locus in quo dormierit vel sede ofa immũ
ritũ diebus separationis sue polluet̃. da.
Qui tetigerit lectũ suũ lauabit vesti
mẽta sua: r ipse lot̃ aqua immũd̃ erit mentum.

vsq ad vesperū. Oē vas sup qđ illa se derit: qsqs attigerit: lauabit vestimēta sua: ⁊ ipse lot⁹ aq̄ pollut⁹ erit vsq ad vesperū. Si coierit cū ea vir tpe sanguinis mēstrualis: imūd⁹ erit septē dieb⁹: ⁊ oē stratū i quo dormierit polluet. Mulier q̄ patit multis dieb⁹ fluxū sanguīs nō in tpe mēstruali: vel q̄ post mēstruū sanguinē fluere non cessat: q̄diu subiacet huic passioni: imūda erit quasi sit in tpe mēstruo.

D

Omne stratū in q̄ dormierit: ⁊ vas in quo sederit pollutū erit. Quicūq tetigerit eā: lauabit vestimēta sua: ⁊ ipse lotus aqua imūdus erit vsq ad vesperum. Si steterit sāguis ⁊ fluere cessauerit: nūerabit septē dies purificatiōis sue: ⁊ die octauo offeret p se sacerdoti duos turtures aut duos pullos colūbarū ad ostiū tabernaculi testionij: qui vnū faciet p pctō ⁊ alterū i holocaustū: rogabitq p ea corā dño: ⁊ pro fluxu imūdicie ei⁹. Docebitis ergo filios israel: vt caueāt imūdicias ⁊ non moriant in sordib⁹ suis: cū polluerit tabernaculū meū quod est inter eos. Ista est lex ei⁹ q̄ patit fluxū seminis: ⁊ q̄ polluit coitu: ⁊ q̄ mēstruis tpib⁹ separat: ⁊ que iugi fluit sanguie: ⁊ ho minis qui dormierit cum ea.

X.q.I.ca. vētū.⁊.c. arrianos

Recapitulatio.

¶C.S. Q đ sacerdos nō i ol tpe igrediatur sanctuariam: de expiatiōe sanctuarij tabernaculi: de festo expiatiōnis celebrando. Capitulum.xvi.

A

Locutusq est domin⁹ ad moysen post mortē duorū filiorū aarō: qñ offerētes ignē alienū interfecti sunt. Et precepit ei dicēs. Loq̄re ad aarō fratrē tuū: ne tempore ingrediatur sanctuariū: qđ est intra veluz coram ppiciatorio quo tegit arca: vt nō moriat: q: i nube apparebo sup oraculuz: nisi hec antecesserit. Vitulū p pctō offeret: et arietē in holocaustū. Tunica linea vestiet: feminalib⁹ lineis verēda celabit. Accinget zona linea: cydarim lineā imponet capiti. Hec eīn vestimenta sunt sctā: qb⁹ cūctis cū lot⁹ fuerit: induet.

B

Suscipietq ab vniuersa multitudie filiorū israel duos hircos p peccato: ⁊ vnū arietē in holocaustū. Cūq obtulerit vitulū: ⁊ orauerit p se ⁊ p domo sua: duos hircos stare faciet corā dño i ostio tabernaculi testimonij: mittēs q sup vtrūq sortē: vnā dño: ⁊ alterā capro emissario: cui⁹ exierit sors dño offeret illū p pctō: cui⁹ aūt in caprū emissariū: statuet cū viuum corā dño: vt fundat p̄ces sup eo: ⁊ emittat eū i solitudinē. His rite celebratis: offeret vitulū: ⁊ rogās p se ⁊ domo sua: imolabit eū. Assūptoq thuribulo qđ de prunis altaris impleuerit: ⁊ hauriēs manu cōpositū thymiama in incēsum vltra velū intrabit in scta: vt positis sup ignē aromatib⁹: nebula eorū ⁊ vapor operiat oraculū qđ est supra testimoniū: ⁊ nō moriat. Tollet q̄q de sanguine vituli et aspget digito septies ptra ppiciatoriū ad oriētē. Cūq mactauerit hircū p pctō ppli: feret sanguinē ei⁹ intra velū: sicut p̄ceptum est de sanguine vituli vt aspgat e regiōe oraculi: ⁊ expiet sanctuariū ab imundicijs filiorū isrl̄ ⁊ a p̄uaricationibus eorū cūctisq pctis. Iuxta hūc ritum faciet tabernaculo testionij: qđ fixum est inter eos in medio sordiuz habitationis eorū. Null⁹ holm sit in tabernaculo qñ pōtifex sctūariū ingredit vt roget p se ⁊ p domo sua ⁊ p vniuerso cetu isrl̄: donec egrediat tabernaculū. Cū aūt exierit ad altare qđ corā dño est: roget p se: ⁊ sumptū sanguinē vituli atq hirci fundat sup cornua ei⁹ per gyrū: aspgēsq digito septies: expiet: sactificet illud ab imūdicijs filiorū israel. Postq̄ emūdauerit sanctuariū: ⁊ tabernaculū: ⁊ altare: tūc offerat hircū viuētē: ⁊ posita vtraq manu sup caput ei⁹: pfiteatur oēs iniq̄tates filiorū isrl̄: ⁊ vniuersa delicta atq pctā eorū: q̄ īprecās capiti ei⁹: emittet illū p hominē paratū i desertū. Cūq portauerit hirc⁹ oēs iniq̄tates eorū i terrā solitariā: ⁊ dimissus fuerit i deserto: reuertetur aarō i tabernaculū testionij: ⁊ depositis vestib⁹ qb⁹ prius indutus erat cū intraret sanctuariū: relictisq ibi lauabit carnē suā in loco sctō: induetq vestib⁹ suis. Et postq̄ egressus obtulerit holocaustū suum ac plebis rogabit tā pro se q̄ pro pplo: ⁊ adipem q̄ oblatus est p peccatis adolebit super altare. Ille vero qui dimiserit caprū emissariū: lauabit vestimēta sua ⁊ corpus aqua: ⁊ sic ingrediet i castra. Vitulū aūt ⁊ hircū q̄ p pctō fuerāt imolati: ⁊ q̄rū sanguis illat⁹ est in sanctuariū: vt expiatio cōpleret: asportabūt foras castra: ⁊ pburēt igni: tā pelles q̄ carnes eorū ac fimū: ⁊ q̄cūq cōbusserit ea: lauabit vestimēta sua ⁊ carnē aq̄: ⁊ sic igrediet castra. Eritq vobis hoc legitimū sempiternuz. Mense autē septio: decia die mēsis affligetis aīas vras: nullūq opus facietis: siue indigena siue aduena q̄ peregrinat inter vos. In hac die expiatio erit vrī atq mūdatio: ab oib⁹ pctis vrīs corā dño mūdabimini. Sabbatū eīn reqēt: ōis est: ⁊ affligetis aīas vras religione ppetua. Expiabit autē sacerdos q̄ vnct⁹ fuerit: ⁊ cui⁹ manus initiate sunt vt sacerdotio fungat p pře suo. Indueturq stola linea ⁊ vestib⁹ sctis: ⁊ expiabit sanctuariū ⁊ tabernaculū testimonij atq altare: sacerdotes q̄q ⁊ vniuersuz populū. Eritq vobis hoc legitimū sempiternū: vt oretis p filijs isrl̄: ⁊ p cūctis pctis eorū semel in anno. Fecit igit̄ sicut preceperat dominus moysi.

123.c. Festū expiationis celebrandum.

B

¶C.S. Q đ nō debēt occidere nisi obtulerint ad ostium tabernaculi: de sanguine offerendo ⁊ nō manducando: de morticino nō māducādo. Cpm.xvij.

B

Et locut⁹ est dominus ad moysen dicens. Loquere aaron ⁊ filijs ei⁹ ⁊ cūctis filijs israel dicēs ad eos. Iste est sermo quē mādauit dñs: dicēs. Hō quilibet de domo israel: si occiderit bouem aut ouē siue capram in castris vel extra castra: ⁊ nō obtulerit ad ostium tabernaculi oblationē dño: sanguinis reus erit: q̄si sanguinē fuderit: sic peribit de medio populi sui. Ideo sacerdoti offerre debēt filij israel hostias suas q̄s occidunt in agro: vt sanctificent dño ante ostiū tabernaculi testimonij: ⁊ immolēt eas hostias pacificas dño. Fundetq sacerdos sanguinez super altare dñi ad ostiuz tabernaculi testimonij: ⁊ adolebit adipē in odorē suauitatis domino: ⁊ nequaq̄ vltra immolabunt hostias suas demonibus: cū quibus fornicati sunt. Legitimū sempiternū erit illis ⁊ posteris eorum: ⁊ ad ipsos dices. Homo de filijs israel ⁊ de aduenis qui peregrinantur apud vos qui obtulerit holocaustum siue victimā: ⁊ ad ostium tabernaculi testimonij non adduxerit: vt offerat dño: interibit de pplo suo. Homo quilibet de domo israel ⁊ de aduenis qui peregrinantur inter vos si comederit sanguinem: obfirmabo faciem meā cōtra animā illius: ⁊ disperdam eā de populo suo: quia anima carnis in sanguine est: ⁊ ego dedi illū vobis: vt super altare meuz expietis pro animabus vestris: ⁊ sanguis pro anime piaculo sit. Idcirco dixi filijs isrl̄. Omnis anima ex vobis non comedet sanguinē: nec ex aduenis q̄ peregrinātur apud vos: hō q̄cunq de filijs isrl̄ ⁊ de aduenis q̄ pegrinant apđ vos si venatione atq aucupio ceperit ferā vel auē: qb⁹ vesci licitū est: fūdat sanguinē eius ⁊ operiat illuz terra. Anima enim omnis carnis in sanguine est. Unde dixi filijs israel. Sanguinē vniuerse carnis non comedetis: q: anima carnis in sanguine est: ⁊ quicunq comederit illuz interibit. Anima q̄ comederit morticinum vel captum a bestia: tam de indigenis q̄ de aduenis: lauabit vestimēta sua: ⁊ semetipsum aqua: ⁊ cōtaminatus erit vsq ad vesperum: ⁊ hoc ordine mundus fiet. Q đ si non lauauerit vestimenta sua vel corpus: portabit iniquitatem suam.

De cōe. di.v.c. semel.

C

D

i.91.c.

¶C.S. De coitibus illicitis tā de viro q̄ de muliere. Capitulum.xviij.

B

Locutus est dñs ad moysen: dicēs. Loquere filijs isrl̄: ⁊ dices ad eos. Ego sum dominus de⁹ vester. Iuxta consuetudinē terre egypti in qua habitastis non facietis: ⁊ iuxta morem regionis chanaā, ad quā ego introducturus sum vos: non agetis: nec in legitimis eorum ambulabitis. Facietis iudicia mea ⁊ precepta mea seruabitis: ⁊ ambulabitis in eis. Ego domin⁹ deus vester. Custodite leges meas atq iudicia que faciens homo: viuet in eis. Ego dominus deus vester. Omnis homo ad proximam sanguinis sui non accedet: vt reuelet turpitudinem eius. Ego dominus. Turpitudinem patris tui: et turpitudinem matris tue non discooperies. Mater tua est: non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem vxoris patris tui non discooperies. Turpitudo enim patris tui est. Turpitudinem sororis tue ex patre siue ex matre que domi vel foris genita est: non reuelabis. Turpitudinem filie filij tui vel neptis ex filia non reuelabis: quia turpitudo tua est. Turpitudinem filie vxoris patris tui quam peperit patri tuo ⁊ est soror tua: non reuelabis. Turpitudinem sororis patris tui non discooperies: quia caro est patris tui. Turpitudinem sororis matris tue non reuelabis: eo q caro sit matris tue. Turpitudinem fratris patris tui non reuelabis: nec accedes ad vxorem eius que

Ro.10.a 32.q.2.c moyses. 35.q.8.c hec salubriter. 30.q.1.c. pitatiū. đ coitib⁹ illicitis. cum suis sāguleis.

B

tibi affinitate piungit. Turpitudinē
murus tue non reuelabis: q: pro: filij
tui estinee discooperies ignominiam
eius. Et proxem fratris tui nullus ac
cipiat. Turpitudinē proxis frat̄r tui
nō reuelab̄: q: turpitudo fratris tui
est. Turpitudinē proxis tue filie eius
non reuelabis. Filiā filij eius ⁊ filiā
filie illius nō sumes: vt reuelet igno
miniam eius: q: caro illius sunt ⁊ ta
lis coitus incestus est. Soror tem proxis
tue in pellicatum illius non acci
pies nec reuelabis turpitudinē eius
adhuc illa viuēte. Ad mulierē que pa
titur menstrua nō accedes: nec reuela
bis feditatē eius. Cum proxe proximi
tui nō coibis: nec seminis cōmixtio
ne maculaberis. De semine tuo nō da
bis vt cōsereas idolo moloch: nec pol
lues nomen dei tui. Ego dñs. Cū ma
sculo nō cōmiscearis coitu femineo:
q: abominatio est. Cum omi pecore non
coibis: nec maculabēr cū eo. Mulier
nō succūbet iumēto: nec miscebit ei:
q: scelus est. Hec polluamini i oibus
his quibus cōtaminate sunt omnes ge
tes quas ego eiciā ante ꝓspectū ve
strum: ⁊ quib̄ polluta est terra: cuius
ego scelera vlitabo: vt euomat habi
tatores suos. Custodite legitima mea
atq; iudicia: ⁊ non faciatis ex oibus
abominationib̄ istis: tam indigena q̄m
colon̄: q̄ peregrinat̄ apud vos. Oēs
enim execrationes istas fecerūt accole
terre: q̄ fuerūt ante vos ⁊ polluerunt
eā. Cauete ergo ne ⁊ vos sitis euomat
cū patia feceritis: sicut euomuit gen
tem que fuit ante vos. Omis ala que fe
cerit de abominationib̄ his ꝓpiam
peribit de medio ppli sui. Custodite
mandata mea. Nolite facere que fece
runt, hi q̄ fuerunt ante vos. Et ne pol
luamini in eis. Ego dñs deus vester.

C De coitibus illicitis ratione affinitatis.

Cum masculo sodomitico vitiū est bur. 3.2.c.

D

C.S. De sciptate: de patre et mate
ro: de sabbato: de idolis fugiendis: de
hostia pacificor̄ q̄m edēda sit: de metē
tib̄ segetes: de colligētibus in vinea
quid debēt dimittere pauperib̄: de
furto: de mēdatio: de periurio: de ope
mercēnarij nō retinendo: de nō male
dicēdo surdo: de iusto iudicio: de ꝑsona
pauperis nō sperna da: ne criminato
re: nec ꝑtra sanguinē proximi nō grere
vltionē: de cōmixtione duor̄ generū:
de diuersis semine ⁊ veste: de eo qui
coit cū ancilla: de preputio arboris au
ferēdis: de augurijs ⁊ somnijs: de co
ma: de barba nō rōdenda: de filia non
pstrata: de ariolis ⁊ magis: de cano sa
lutādo: de aduenarū: de statera de pōdē
re modio ⁊ sextario iustis. Cap̄m. xix.

Locutus est dñs ad mo
sen dicēs. Loqre ad oē
cetum filiorū israel: ⁊ di
ces ad eos. Sancti estote
q: ego sanctus sum dñs
deus vester. Unusquisq;
patrem suū ⁊ matrē suā timeat. Sab
bata mea custodite. Ego dñs deus ve
ster. Nolite cōuerti ad idola: nec deos
cōflatiles faciatis vob̄. Ego dñs de
vester. Si immolauerit hostiam pacifi
corū dño vt sit placabilis: eo die qu
fuerit immolata: comedetis eā: ⁊ die al
tero: quicq̄d aūt residuū fuerit in die
tertium igne cōburetis. Si quis post
biduū comederit ex ea: ꝑphanus erit
⁊ impietatis reus: portabitq; iniqui
tatē suā: q: sanctum dñi polluit: ⁊ pe
ribit ala illa de medio ppli sui. Cū q̄
messueris segetes terre tue nō tonde
bis vsq; ad solum supficiem terre: nec
remanētes spicas colligēs: neq; in vi
nea tua racemos ⁊ grana decidentia
congregabis: sed pauperibus ⁊ pere
grinis carpenda dimittes. Ego dñs
deus vester. Nō facietis furtū. Nō mē
tiemini: nec decipiet vnusquisq; pxi
mum suū. Nō periurabis i nomine meo:
nec pollues nomen dei tui. Ego dñs.
Non facies calūniā primo tuo: nec vi
opprimes eū. Nō morabit opus mer
cēnarij tui apud te vsq; mane. Nō ma
ledices surdo: nec coram ceco pones of
fendiculū: sed timebis dñm deū tuū:
q: ego sum dñs. Nō facies quod iniq
quū est: nec iniuste iudicabis. Nō cō
sideres ꝑsonā pauperis: nec hono
res vultum potentis. Iuste iudica pxi
mo tuo. Nō eris criminator: nec susur
ro in populis. Non stabis contra san
guinem proximi tui. Ego dñs. Non od
ris fratrē tuū in corde tuo: sed publi
ce argue eum: nec habebis super illo
peccatū. Nō querabis vltionē: nec me
mor eris iniurie ciuis tuor̄. Diliges
amicum tuū sicut teipsum. Ego dñs.
Leges meas custodite. Iumēta tua nō
facies coire cum alterius generis ani
mantib̄. Agrū tuū nō seres diuerso
semine. Iestē q̄ ex duob̄ terra est non
inducētis. Nō si dormierit cū muliere
coitu seminis: que sit ancilla etiā no
bilis: ⁊ tū pcio nō redēpta nec liber
tati donata: ꝑpulabūt ābo ⁊ nō mo
rientur: q: nō fuit libera. Pro delicto

E

F

Ecc. 22.

autem suo offeret dño ad ostiū taber
nacli testimonij arietē. Et abiciēs p
eo accedet p pcō eius coram dño:
et ꝓpiabit ei dimittēq; pcm.
Qui ingressi fueritis terrā ⁊ plātaueri
tis i ligna pomifera auferet̄ pre
putia eor̄. Poma q̄ germinat̄ in sida
ciū: nō ꝑmittetis edēdi ex eis. Quarto
ānō eis fruct̄ eor̄ sēctificabit laudabi
lis dño. Quito aūt ānō comedet̄ fru
ct̄ ꝓgregātis poma q̄ ꝑferūt. Ego dñs
deus vester. Nō comedetis carnē cū sā
guine. Nō augurabimini nec obser
vabitis somnia. Neq; i rotūdū attōsi
debit̄ comā: nec radetis barbā. Et su
per mortuo nō incidetis carnes vras
neq; figurabitis ꝓ iuste stigmata facie
tis vobis. Ego dñs. Ne ꝑstituas filiā
tuā ne cōtaminet̄ terra et ipleat ꝑtiscu
lo. Sabbata mea custodite ⁊ sanctua
rium meū metuite. Ego dñs. Non de
clinet̄ ad magos: nec ab hariolis aliq̄
d̄ sciscitemini vt polluamini p eos.
Ego dñs deus vester. Coram cano ca
pite surgere: ⁊ honora ꝑsonā senis:
et time dñm deum tuū. Ego sum dñs.
Si habitauerit aduena i terra vestra
et moratus fuerit inter vos nō ꝛcpto
bitis eum: sit inter vos quasi indige
na: ⁊ diligetis eū quasi vosmetipsos.
Fuistis enim et vos aduene in tra egip
pti. Ego dñs deus vester. Nolite facere
iniquum aliq̄d in iudicio: i regula: in
pondere: in mensura. Statera iusta et
equa sint pondera: iusti modius: equus
q; sextarius. Ego dñs deus vester qui
eduxi vos de terra egypti. Custodite
omnia ꝑcepta mea et vniuersa iudi
cia et facite ea. Ego dominus.

C.S. De morte puniēdo: i. de dāti
bus de semine suo moloch: maledicēs
pri vel mri: mechādo cū nouerca: nuru: coitēs cū masculo coitu femi
neo ābo morianē matrē sucēs sup hi
lā: coitēs cū iumēto vir vel mulier: cū
matre ⁊ cū vxore ꝑtis: cū menstruata:
eos morietur nō ambulandū in legi
timis nationū: ⁊ ra lactis ⁊ mellis da
bitur: de separādo immūdo a mundo
phythones debent mori. Cap̄m. xx.

Locutusq; est dominus
ad mosen dicens. Hec
loqueris filijs israel.
Homo de filijs israel ⁊
de aduenis qui habi
tant in israel. Si quis
dederit de semine suo
idolo moloch morte morietur. Popu

G

H

lus terre lapidabit̄ eū ego ponam fa
ciem meam cōtra illū: succidāq; eus
de medio ppli sui: eo q̄ dederit de sēe
suo moloch: ⁊ contaminauerit sānctuā
meū: ac polluerit nomē sanctū meus.
Si negligēs ppli terre: qua si par
tē dēdēs ipcīū meū dimiserit hoēm te puniē
qui dedit de sēe suo moloch: nec vo
luerit eū occidere: ponā faciē meā su
p hoīē illū ⁊ cognationē eius: succidā
q; ⁊ ipsum ⁊ oēs qui cōsenserūt ei vt
fornicaret cū moloch de medio ppli
sui. Alia q̄ declinauerit ad magos ⁊ ha
riolos ⁊ fornicata fuerit cū eis: ponā
faciē meā cōtra eā: ⁊ interficiā illā de
medio ppli sui. Sāctificamini ⁊ eros
te sancti: q: ego sanctus sum dñs deus
vester. Custodite ꝑcepta mea ⁊ facite
ea. Ego dñs q̄ sctifico vos. Qui male
dixerit pri suo aut mri morte morietur.
Pri matriq; qui maledixerit: san
guis eius sit sup eū. Si mechatus q̄s
fuerit cū vxore alterius ⁊ adulterū pe
petrauerit cū vxore primi sui morte
morian̄ ⁊ mechus ⁊ adultera. Qui dor
mierit cum nouerca sua: reuelauerit
ignominiā ꝑtis sui morte morientur
ambo: sanguis eor̄ sit sup eos. Si q̄s
dormierit cū nuru sua vtrq; morian̄:
q: scelus opati sunt. Sanguis eor̄ sit
sup eos. Qui dormierit cum masculo
coitu femineo vtrq; opatus est nefas:
morte morian̄. Sit sanguis eorū sup
eos. Qui sup: ꝑte filiā duxerit ma
trē eius: scl̄us opat̄ est: viuus ardebit cū
eis: nec ꝑmanebit tm nefas in medio
ꝑti. Qui cū iumento ⁊ pecore coierit:
morte morian̄. Pecus quoq; occidite.
Mulier q̄ fecundauerit cuilibē iumēto
simul interficietur cū eo. Sanguis eo
rū sit super eos. Qui acceperit sororē
suā filiā ꝑtis sui vel filiā matris sue:
⁊ viderit turpitudinē eius illaq; con mulier.
spexerit fratris ignominiā nefariam
rē operati sunt: occidētur in ꝓspectu
ppli: eo q̄ turpitudinē suā mutuo re
uelauerint ⁊ portabūt iniquitatē suā.
Qui coierit cū muliere i fluxu mēstruo
⁊ reuelauerit turpitudinē eius: ipsaq;
aperuerit fontē sanguinis sui interficie
tur ambo de medio ppli sui. Turpitu
dinē matertere ⁊ amite tue nō discoo
peries. Qui hoc fecerit ignominiam
carnis sue nudauit: portabūt ābo iq̄
tatē suā. Qui coierit cū vxore patrui
vl auūculi sui: reuelauerit ignominiā
cognati sui: portabūt ambo peccā
tū suū. Absq; liberis morient. Qui duxe

Fo. xlvii.

C

C

B

E

D

15. q. c.

6. 18. d.

D rit vrorē fratris sui nō fecit illicitam
turpitudinē fratr' sui reuelauit: absq;
liber' erit. Custodite leges meas atq;
iudicia & facite easdē ppos quorum ter
ra quā introituri estis ad habitandū. Po
lite ambulare i legitimis nationū q̄s
ego expulsur' sum ante vos. Oīa enim
hec fecerūt: abominat' sum eos. Vo
bis autē loquor. possidete terram eo
rū quā dabo vobis in hereditatē terram
fluētē lacte & melle. Ego dōs deus ve
ster qui separaui vos a ceteris ppls.
6.II.c. Separate ergo & vos iumēta mūdam
ab immūdo: & auē mundas ab immūda:
ne polluatis animas vras in pecore & auī
bus: & cūctis q̄ mouēt in terra: & que
vobis ostēdi esse polluta. Eritis mihi
sancti: quia sanct' sum ego dōs & separauī vos a
cetera ppls vt essetis mei. Vir siue mu
lier in q̄ phytonicus vel diuinatōis
fuerit spūs morte moriātur: lapidibus ob
ruēt eos. Sānguis eorū sit super eos.

C.C.S. Nō fierīt sacerdotes mino
res fuerīt' cīuīs: si ēm in cōsanguī
neis & propinquis: nec cādet caput siue
barba: nō scissurā i carnib' facīāt nō
de sto: & pstibulo ducāt vrorem: de
vrore & filia sacerdot' fornicata puni
endā: de semine ei' habēte maculā nō
offerat aliquid in sanctuario. Cp. xxi.

3 Quid ad summum pontificē pertineat.

DIxit q̄q; dōs ad mosē
Loqre ad sacerdotes filios
aaron: dices ad eos.
Ne cōtaminet sacerdos
i mort' b' ciuīs suorū: nī
si ēm i cōsanguineis ac
propinquis: id est supra patrem & matrem & fi
lium & filiā: fratrē quoq; & sororē virgi
nē que nō est nupta viro: sed nec i pnci
pis populi sui pcaminabitur. Nō ra
dent caput nec barbā: nec q̄ in carnib'
suis facīēt incisūras. Sēti erūt deo
suo & nō polluēt nomē eius. Incēsum
enīm dōi sui offerēt: & ideo
sancti erunt. Scortū & vile prostibulū
nō ducēt vrorē: nec eā que repudiata
est a marito: quia consecratus est deo
suo: & panes propositionis offert. Sit
ergo sanctus: quia ego sanctus sum do
minus qui sanctifico vos. Sacerdot'
filia deprehensa si fuerit in stupro: et
violauerit nomē patris sui flammis
cruciatur. Pontifex id est sacerdos ma
ior' inter frres suos. super cui' caput
sacerdote fusum est vnctionis oleum: & cui' ma
ro.30.b nus in sacerdotio consecrate sunt: ve
stitusq; est sanctis vestibus caput ha
rum non discooperiet: vestimenta non
scindet: & ad omne mortuū non ingre
diet omnino. Super patre quoq; suo
& matre nō pcaminabit: nec egredieī
de sanctio ne polluat sanctuarium do
mini: q; oleum sancte vnctōis dei sui
super eū est. Ego dōs. Virginē ducet
vrorem: viduam aūt & repudiatā & sor
didam atq; meretricem non accipiet:
sed puellam de ppio suo: ne cōmisceat
stirpem generis sui vulgo gentis suē
q; ego dōs q̄ sanctifico eū. Locutusq;
est dōs ad mosen: dicens. Loquere ad
aaron. Homo de semine tuo per fami
lias qui habuerit maculam non offe
ret panes deo suo: nec accedet ad mi
nisterium eius. Si secus fuerit: si clau
dus: si vel paruo vel grandi vel torso
naso: si fracto pede: si manus: si gibb'
si nippus: si albuginē habēs in oculo:
si iugē scabiem: si impetiginē in cor
pore vel hernosus: oīs qui habuerit
maculā de semine aaron sacerdotis:
nō accedet offerre hostias dōo nec pa
nes deo suo: pesset tñ pambus quoq;
ferunt in sanctuario: ita dumtaxat ve
intra velū non ingrediat: nec accedat
ad altare q; maculam habet: ne contā
minare nea debet sanctuarium meū:
ego dōs qui sanctifico eos. Locutus
est ergo mosēs ad aaron & ad filios
israel: & ad omne israel cuncta que fue
rant sibi imperata.

C.C.S. Ab clāu sēti ficatoīs excludūt
octo personē. s. leprosus: fluxum semi
nis patiēs: immūdus ex pactu: alie
nigena: mercēnarius: filia nupta alte
ri q̄ de genere suo: nec vōmū pēs re
uersa. Trāsgressiōis remediū: de mū
dicia alētū q̄ offerri possunt: nichil
de manu alienigene est offerēdū: alal
q̄ de pritio testiculis vel tonsis vel
fractis vel ablatis non debet nec pōt
offerri dōo: alal ante octauū diē nat
ivitatis offerri non debet. Cp. xxii.

Dcit' q̄q; est dōs ad
mosen dicens. Loqre
ad aarō & ad filios eī
vt caueāt ab his q̄ pse
crata sunt filiōr israel
nō pfanānēt nomē sā
ctificatōr michi q̄ ipsi
offerūt. Ego dōs. Dic ad eos & ad pa
stores eor. Oīs hō q̄ accesserit de stir
pe vestra ad ea q̄ psecrata sunt: & q̄ ob
tulerīt filii israel dōo: in quo est im
mūdicia peribit coram dōo. Ego sum
dōs. Homo de semine aaron q̄ fuerit
leprosus aut patiens fluxum seminis

semina: nō pesset de his q̄ sēti ficata sūt: mihi
con donec sanet. Qui tetigerit immūdū sup
tetig. mortuum: et q̄ egredietur semen q̄si cor
ruat: qui tāgit reptilē: q̄ libet im
mūdū cui' tactū est sordid' immundus
erit vsq; ad vesperū: & nō pesset de his
q̄ sēti ficata sūt: si eū lauerit carnē suā
aquis: occubuerit sol: tunc mūdatus
pesset de sēti ficatis: q; cib' illius est.
Mortuū & capta a bestia non com
edēt: ne polluātur i eis. Ego sum dōs
Custodīt pecpta mea: vt non subiace
ant peccō & moriant in sanctuario eū
polluerint illud. Ego dōs q̄ sanctifico
eos. Oīs alienigena non comedet de
sēti ficatis: inquilinus sacerdotis & mer
cennari' nō pesset ex eis: que autē
sacerdos emerit: & qui vernaculus do
mus ei' fuerit: ibi comedēt ex eis. Si
filia sacerdot' coniūgēt ex ppio nupta
fuerit: de his q̄ sēti ficata sunt: de pri
mitiis nō pesset. Si autē pidua vel
repudiata & absq; liberis reuersa fue
rit ad domū pris sui sicut puella pse
uerat ad altar dōis pris sui. Oīs alie
nigena comedēdi ex eis nō habet po
testatē. Qui comederit de sēti ficatis p
ignorantiā addet q̄ntā partē cum eo
q̄ comedīt: dabit sacerdoti i sēti fi
cis. Nec cōtaminabūt sēti ficata filiōr
israel q̄ offerūtur dōo ne forte susti
neāt iniquitatē delicti sui cū sēti ficata
comederint. Ego dōs q̄ sēti fico vos.
Locutus est dōs ad mosen dicens.
Loqre ad aarō & filios eius: & ad oīs
filios israel: dices q̄ ad eos. Homo de
domo israel et de aduenis q̄ habitant
apud vos q̄ obtulerit oblationē suā:
pro voto vel spōte offerēs quic
quid illū obtulerit in holocaustū dōi
vt auferat per vos: masculū immacu
latū ex bob' & ouib' & ex capris.
Si maculā habuerit nō offerēt: nec
erit acceptabile. Homo qui obtulerit
victimam pacificor dōo vel vota sol
uēs vel spōte offerēs: tam de bob' q̄
de ouibus immaculatū offeret vt acce
ptabile sit: macula non erit in eo.
Si cecū fuerit: aut fractū: aut cicatricem
habēs: aut papulas aut scabiē aut ipe
tiginē nō offerētis ea dōo: nec adole
bitis ex eis sup altare dōi. Bouem et
ouē aure & cauda amputatis voluīta
re offerre potes: votū autem ex his
solis nō potest. Omne alal q̄ dol con
tritis vel tonsis vel sectis ablatisq;
testiculis est non offerētis dōo. Et in
terra vestra hoc omnino ne faciatis.
De manu alienigene nō offerētis pa
nes deo vrōr: q̄q; aliud dare voluē
rit: quia corrupta & immaculata sunt
omnia nō suscipietis ea. Locutusq; est
dōs ad mosen dicēs. Bos' ouis & ca
pra cū genita fuerint septē diēb' erūt
sub vbere mātis suē: die autē octauo &
deinceps offerri poterunt dōo. Siue
illa bos siue ouis nō imolabūtur vna
die cū fetib' suis. Si immolauerītis
hostiā p gratiā actionis dōo: vt possit
esse placabilis: rōdē die comedēt' cā.
Nō remanebit q̄q; i mane alteri' diei
Ego dōs. Custodite mādata mea & fa
cite ea. Ego dōs: ne polluatis nomen
meū sanctū: vt sēti ficer i medio filiōr
israel. Ego dōs q̄ sēti fico vos: educi de
tra egypti vt essem vob i deū. Ego dōs.

C.C.S. De festiuitatibus: de celebra
tione paschē: pēte cōsecratione trib' sol
nitatib' sep tēdiis. De festo tubarū:
expiationis: tabernaculōr. Cp. xxiii.

3 Locutusq; est dōs ad
mosē dicēs. Loqre fi
liis israel: dices ad eos
Ne sint festa dōi q̄ vo
cabit' sancta. Sex diē
b' facietis op' dies se
ptim: q; sabbati requi
es est vocabit sanctū: oē op' nō facietis
i eo. Sabbatū dōi est i cūctis habitatōib'
vris. Hec sunt q̄ festa dōi sanctā q̄ cele
brare debet' tpib' suis. Mense primo qr
tadecima die ad vesperum phase dōi
est: et quintadecima die mensis huius
solēnitas azimōrū dōi est. Septē die
bus azima comedētis. Dies primus
erit vobis celeberrimus: sanctusq; oē
opus seruile nō facietis in eo: sed offe
rētis sacrificium in igne dōo septem
diebus. Dies aūt septimus erit cele
bris: et sanctior: nullūq; seruile opus
facietis in eo. Locutusq; est dōs ad
mosen dicens. Loquere filiis israel &
dices ad eos. Cū ingressi fueritis ter
ram quā ego dabo vobis & messueri
tis segetē feretis manipulos spicarū
primitias messis vestre ad sacerdotē.
Qui eleuabit fasciculū coram dōo vt
acceptabile sit: pobis altero die sab
bati & sanctificabit illū. Atq; in eodē
die quo manipul' consecratur: cedet
agnus immaculatus anniculus in holo
caustum dōi: et libamēta offerētur ei:
eo que decime simile cōspersē oleo in
incensum dōi odoremq; suauissimū: li
ba quoq; vini quarta pars hin. Panē
et polentam et pulses non comedetis

Festum paschē.

ero. 10.c
Nu. 28.c

B

Oblatio que fiebat in festo paschē.

C

et segete vsq ad diē qua offeretis ea deo vō. Precepti est sempiternus in gnationib⁹ vrīs: habitaculis ve-

Festū pēntecostes. stris. Numerabit⁹ ergo ab altero die sabbati in q obtulistis manipulū primitiarum septē hebdomadas plenas vsq ad alterā diē expletionis hebdomade septime: et erit quinquagesima dies: r sic offeretis sacrificiū nouū vō ex oib⁹ habitaculis vrīis panes primitiarū duos de duob⁹ decimis siliginis fermentate quos coquetis in primitiis dōi. Offe-

Oblatio pentheco stes. ret. Sp cū eis ambo hēdp̄ agnos immaculatos: r vitulū de armento vnū: r arietes duos: erit in holocaustū cū libamētis suis: odore suauissimū dōo. Facietis r hircum pro peccato: duos agnos anniculos hostias pacificor. Cum q eleuauerit eos sacerdos cū panib⁹ primitiārū coram dōo cedēt in vsum eius. Et vocabis hūc diē celeberrimū atq; sertissimū: et opus seruile nō facietis eo. Legitimū sempiternū erit in cūctis habitaculis r gnationibus vrīis. Quōcūq; aūt metuerit segetem terre vt cū secabit, cāsq; ad solū: nec remanētes spicas colligetis: sz pauperibus r peregrinis dimittetis eas. Ego sum dōs de⁹ vester. Locutusq; est dōs ad moysen: dicēs. Loqre filijs israel. Mēse septimo prima die mēsis erit vob⁹ sabbatū memoriale clangētib⁹ tubis: r vocabit sanctū: et opus seruile nō facietis i eo: r offeret holocaustū dōo. Locutusq; est dōs ad moysen dicens. Decimo die mēsis huius septimi dies expiationis erit celeberrim⁹: r vocabitur. erūt affligētes alas vras in eo r offeretis holocaustū dōo. Et opus seruile nō facietis i tpe diei huius: q dies expiationis est: vt expiet⁹ vobis dōo deo vester. Omis aīa q affligetur nō fuerit die hac peibit de ppls suis r q opis q̄ pīā fecerit: delebo eā de ppło suo: nihil q̄ opis facietis in eo. Legitimū sempiternū erit vobis in cūctis gnationib⁹ r habitationib⁹ vrīis. Sabbatū requietionis est r affligetis alas vestras. Die nono mēsis septimi a vespere vsq ad vesperū celebrabitis sabbata vra. Et locutus est dōs ad moysen dicēs. Loqre filijs israel. A quinto decimo die mēsis huius septimi erit festū tabernaculor septē diēb⁹ dōo. Dies primus vocabit celeberrim⁹ atq; sertissimus: et opus seruile nō facietis in eo: r septē diēb⁹ offeretis holocausta dōo. Dies q̄ octauus erit celeberrim⁹ atq; sertissimus: r offeretis holocaustū dōo: est enim cet⁹ atq; collecto: opus seruile nō facietis in ea. De sunt ferie dōi q vocabitis celeberrimas atq; sertissimas: ostēdetisq; eis oblationes dōo holocausta r libamēta iuxta ritū vnū: vsuscuiusq; diei: exceptis sabbatis dōi: domisq; vrīis: r que offeretis ex voto vel que spōte tribuetis dōo. A quinto decimo q̄ die mensis septimi q̄n pgregauerit, oēs fruct⁹ terre vre celebrabitis festū dōi septē diēb⁹. Die primo r die octauo erit sabbatū. r requies. Sumetisq; vob⁹ die primo fruct⁹ arboris pulcherrime: spatulas palmarū: et ramos ligni densi: frondū: salices de torrēte: et letamini coram dōo deo vestro: celebrabitisq; solēnitatē eius septē diēb⁹ per annū. Legitimus erit sempiternū erit in gnationib⁹ vrīis. Mēse septimo festum celebrabitis in vmbraculis septē diebus. Omis qui de genere est israel manebit in tabernaculis vt discāt posteri vestri q in tabernaculis habitare fecerim filios israel cum educerē eos de terra egypti. Ego dōs de⁹ vester. Locutusq; est moyses solēnitatibus dōi ad filios israel.

C.C.S. De cōpositione lucernarum: de panib⁹ ppositionis: de pēa blasphemie: de pena talionis. Capitulū. xxiiii.

I locutus est dōs ad moysen dicēs. Precipe filijs israel vt offerant tibi oleum de oliuis purissimis ac lucidis ad cōcinnādas lucernas: vigilet extra velum testimonij in tabernaculo federis: ponetq; eas aaron a vespe vsq in mane coram dōo: cultu rituq; aeterno in gnationib⁹ vrīis. Super cāndelabrum mundissimū ponent semp in cōspectu dōi. Accipies q̄ similāt coques ex ea duodecim panes: q̄ singuli habebant duas decimas: quor senos altrinsecus ponēs mensam purissimā coram dōo statues: r pones sup eos thus lucidissimū: vt sit panis in monimētū oblationis dōi. Per singula sabbata mutabūtur coram dōo suscepti a filijs israel federe sempiterno: erūtq; aaron r filijs eius vt comedāt eos in loco scō: quia sanctū sctōr est de sacrificijs dōi iure perpetuo. Ecce aūt egressū est filij⁹ mulieris israelitē quē peperat de viro egyptio inter filios israel: iurgatq; est i castris cū viro israelitide. Cūq; blasphemasset nomē dōi: r maledixisset ei: adductus est ad moysen. Vocabat aūt mater eius salumith nata dabri de tribu dan. Mi serūtq; eū arcere donec nossent qd iudicet dōs. Qui locutus ad moysen: dicens. Educ blasphemū extra castra: r ponat oes q audierūt manū suas sup caput eius: lapidet eū ppls vniuersus. Et ad filios israel loqrīs. Hō q̄ maledixerit deo suo: portabit peccū suū: r q̄ blasphemauerit nomē dōi: morte moriat. Lapidis oppiamet eū ois multitudo ppli: siue ille ciuis siue pegrinus fuerit. Qui blasphemauerit nomē domini morte moriatur q̄ percusserit aliquem: morte moriat: q̄ percusserit alium reddet vicarium. r. aliam p alia: qui intulerit maculā ciuibus ciuium suorū sicut fecit sic fiet ei. Fracturā p fractura: oculū p oculo: dentē p dente restituet. Quale intulerit maculā talem sustinere coget: qui percusserit iumētū: reddet aliud: q̄ percusserit homē punietur. Equū iudicium sit vobis: siue pegrinus siue ciuis peccauerit: q: ego sum dōs deus vr. Locutusq; est moyses ad filios israel: ut educerūt eū qui blasphemauerat extra castra: ac lapidibus oppresserunt. Fecerūtq; filij israel sicut preceperat dōs moysi.

C.C.S. De sabbato anni septimi: de āno iubileo: de redditu possessionis: q terra non vēdat in ppetuū: de lege redēptionis per pp.inquū vēdtis: nō. ut recipiēda vsuras affe. Capitulū. xxv.

Locutusq; est dōs ad moysen in monte sinai dicens. Loqere filijs israel r dices ad eos. Q̄ ingressi fueritis terram quā ego dabo vobis sabbatizabit sabbatū dōo. Sex annis seres agrum tuum: et sex annis putabis vineā tuā: colligesq; fruct⁹ eius. Septimo aūt anno sabbatū erit terre requietionis dōi: ager nō seres: r vines nō putabis. Quē spōte gignit humus non metes: r uuas primitiae tuae nō colliges q̄si rinde mūdanā: anni⁹ enim requietōis terre est: sed erūt vobis in cibū: tibi r fuo tuo: r ancille q̄ pegrinat apd te: iumētis tuis: et pecori⁹ q̄ nascūt ex tua terra. Numerabis q̄ tibi septē hebdomadas annor. r. septies septē q̄ simul faciūt q̄dragintaouū: r clāges buccina mēse septo: decima die mēsis expiationis tpe i vniuersa terra vra. Sanctificabisq; annū q̄nqgesimū r vocabis remissionē cūctis habitatoribus terre vrē: ipse est enim iubileus. Reuertēt hō ad possessionē suā: r vnusquisq; redet ad familiā suā: q: iubileus est q̄nqgesimus annus. Nō seretis atq; metētis spōte sua egro nascētia: r primitias vindemie nō colligetis: ob sanctificationē iubilei sz stati oblata comedētis. Anno iubilei redēt oēs ad possessiones suas. Q̄n vēdes q̄ppiū ciui tuo vel emes ab eo: ne opprimas fratrē tuū sz iuxta numerū annor iubilei emes ab eo: r iuxta suppositionē frugū vēdet tibi. Quāto plus āni remāserint post iubileū: tāto crescet r pēū: q̄to minores numer auerit: tāto minoris ēptio cōstabit. Ips ei frugū vēdet tibi. Nolite affligere pximos vros: sz timete vnusquisq; deū suū: q: ego dōs de⁹ vester. Facite pecpta mea r iudicia custodite r iplete ea: vt habitare possitis in terra absq; vllo pauore. Signatq; humus fruct⁹ suos: ut vescamini vsq ad satietatē: nullus spētū formidāte. Q̄ si dixeritis qd comedemus āno septimo: si nō iuxta ānum neq; collegerimus fruges nostras: iubebo benedictionē mea p̄ anno sexto: faciet fructus triū ānor: seretisq; āno octauo r comedetis veteres fruges vsq ad nonū annū: donec nouas natas edētis vetera. Terra q̄s nō vēdet i ppetuū: q: mea est et vos aduene et coloni mei estis. Ubi cūcta regio possessionis vre sub redēptionis cōditione vēdet. Si autē quis frater tuus vēdiderit possessiūcula sua: r voluerit ppinquus eius pōt redimere q̄ ille vēdiderat. Si autē nō habuerit primū r ipse pēū ad redimēdū potuerit inuenire: computabunt fruct⁹ eius tpe quo vēdidit: r q̄ reliquū est reddet emptori: sicq; recipit possessionē suam. Q̄ si nō inuenerit manū eius vt reddat pēū habebit ēptor: q̄ emerat vsq ad annū iubileum. In ipso enim olim vēditio reditet ad dōm: r ad possessōē pristinam. Qui vēdiderit domū intra vrbis muros habebit licētiā redimēdi: donec vnus impleat annū. Si nō redemerit r anni circulū fuerit reuolutus: emptor possidebit eā r posteri eius in ppetuū: r redemi non poterit etiā i iubileo. Si autē i villis fuerit domus q̄ muros non hz agrorum vrē vēdet. Si + ab eo redēpta nō fuerit in iubileo reuertet ad dōm suū. Edes leuitarū q̄ in vrbib⁹ sunt semp possunt redimi: si redēpte nō fuerint:

Festū tabernaculorum.

Als + autem.

in iubileo reuertēt ad dños:q; dom⁹
ꝑdiū leuitar.p possessionib⁹ sunt in
ter filios israel. Suburbana aūt eorū
nō ueneāt:q; possessio sempiterna est
Si attenuat⁹ fuerit frater tu⁹: infir
mus manu:t suscepe⁹ eū quasi aduc
nā: t peregrinū: t uiserit tecū: ne accipias
usuras ab eo nec ꝑplus q̄ dedis
14. c.3. ſti. Time deū tuū vt uiuere possit fra
c.pute.t. ter tu⁹ apud te. Pecuniā tuā nō dabis
Deu.5.c. ei ad usurā: t frugū supabūdātia non
psuluit. t exigēs. Ego dñs de⁹ uester q̄ eduxi uos
p Jo. an. de terra egypti: vt darē uobis terram
et videt. chanaā: t esse⁹ uester deus. Si paupe
co.ri.l esc tate cōpulsus uēdiderit se tibi frater
men. tu⁹ nō eū opprimes seruitute famulo
rū: sed quasi mercēnar⁹: t colon⁹ erit
uſq; ad annū iubileū operabit apud te
: t postea egredietur eū liberis suis: : re
uertet ad cognationē: ad possessionē
Infra co. patrū suoꝝ. Mei enī serui sunt: : ego
eduxi eos de terra egypti. Nō ueneāt
pditione seruoꝝ: nec arrigas eū p po
tētā: sed metuito deum tuū. Seru⁹: t
ancilla sint uob⁹ de nationib⁹ q̄ in cir
cuitu vro sunt: : de aduenis q̄ peregri
nant apud uos uel q̄ ex his nati fuerit
in terra vra: hos habebitis famulos:
: hereditario iure trāsmittet: ad po
steros: ac possidebitis inter uos: fra
tres vros filios israēl: ne opprimat⁹ p po
tētā. Si ualuerit apud uos man⁹ ad
uene: aut peregrini: attenuat⁹ frater
tu⁹ uēdiderit se ei: aut cuiq; de stirpe
ei⁹ post uēditionē pōt redemi: cū po
luerit ex fratrib⁹ suis redimet eū: pa
truus: : patruelis: : p sanguine⁹: : affi
nis. Si autē: : ipse potuerit redimet
se: supputatis dūtaxat annis a tpe uē
ditionis sue uſq; l annū iubileū: : pe
cunia qua uēdit⁹ fuerat iuxta annorū
nūerū: : dne mercēnarū supputata. Si
plures fuerit anni q̄ remanēt uſq; ad
iubileū: fm hos reddet: : pēs: si pau
ci ponet: dnē cū eo iuxta annorū nūer
: reddet ꝑtor: q̄ reliquū est annorū
h⁹ fuiuit mercēdib⁹ supputatis: nō af
5. eo. 2. fliget eū violēter l ꝑspectu tuo. Q̄ si
p hec redimi nō potuerit anno iubi
leo egredietur eū liber: suis. Mei enī sūt
fui filii israēl q̄s eduxi de terra egypti.
CC.S. Dom mittunt filios israel si
seruauerint ꝑcepta dei: : ominationes
nō seruantibus indicunt. Capitulum. xxvi.
B
Ego dñs deus vr. Nō fa
c ciet⁹ uobis idolū: : sculptile: nec titulos erige
tis: nec insignē lapidē ponet: in terra
vra vt adoretis eū. Ego enī sum dñs
de⁹ vr. Custodite sabbata mea: : pauē
te ✠ ad sanctuariū meū. Ego dñs. Si
in ꝑceptis meis ambulaueritis: : mā
data mea custodieritis: : fecerit is ea
dabo uob⁹ pluuias tpib⁹ suis: : terra
gignet germen suū: : pomis arbores
replebunt. Apphēdet messis tritura
vindemiā: vindemia occupabit semē
: comedet⁹ panē vrm l saturitate
: absq; pauore habitabitis in terra vra.
Dabo pacē in finib⁹ vrīs: dormietis: :
non erit qui exterreat. Auferē malas
bestias: : gladi⁹ nō trāsibit terminos
vros. Persequēmini inimicos vros: : co
ruent coram uobis. Persequētq; q̄dq; de
vrīs: cētū alienos: : cētū decē uob⁹ decē
milia. Cadet inimici vri gladio in ꝑspe
ctu vro. Respiciā uos: : crescere faciā
multiplicamini: : firmabo pactū meū
uobiscū. Comedetis uetustissima pete
ris: : uetera nouis supueniēt⁹ ꝑcie
tis. ponā tabernaculū meū in medio
vri: : nō abiciet uos ala mea. Ambu
labo inter uos: : ero de⁹ vr: uosq; eris
ꝑplis meū. Ego dñs de⁹ vr q̄ eduxi
uos de terra egyptiorū: ne seruiretis eis
: q̄ cōfregi catenas ceruicū uestrarū
vt incederetis erecti. Q̄ si nō audie
ritis me: nec fecerit⁹ oīa mādata mea
sed ꝑsperueritis leges meas: : iudicia
mea ꝑtēsserit⁹: vt nō faciat⁹: ea q̄ a me
cōstituta sunt: : ad irritum ꝑducatis
pactū meū. Ego quoq; hec faciā uob⁹
Visitabo uos uelociter i egestate: : ar
dore: q̄ ꝑficiat oculos vros: : ꝑsumat
alas vras. Frustra seretis semēcem q̄
ab hostib⁹ deuorabit. Ponam faciem
meā contra uos: : corruetis coram hos
tib⁹ uestris: : subiacebitis his q̄ ode
runt uos. Fugietis nemine ꝑsequēte.
Si nante nec si obedieritis mihi: ad
dā coruptiones vras septuplū ꝑpter
peccātā uestra: : cōterā supbiam uuricē
uestre. Dabo q̄q; uobis celum de⁹ super
sicut ferrū: : terrā eneā. Consumet⁹ in
cassum labor: uester: non ꝑferet terra
germēn: nec arbores poma ꝑdebunt.
Si ambulaueritis ex aduersō mihi:
nec uoluerit⁹ audire me: addā plagas
vras uſq; in septuplū ꝑpter peccātā
emittāq; in uos bestias agri q̄ cōsu
māt uos: : pecora vra: : ad paucitatē
cēcta redigāt: deserteq; fiant uie vre
q̄ si nec sic uoluerit⁹ rec̄ere me: disciplī
nā: sed ambulaueritis ex aduersō mihi
ego quoq; ꝑtrahos aduersus ecdāt
percutiā uos septies ꝑpter peccātā vra

inducā q̄ sup uos gladiū ultorē fedeſ
ris mei. Cūq; congregeriti⁹ in urbes
mittā pestilētiā in medio vri: : tradē
mini in manib⁹ hostiū. Postq̄ cōfre
gero baculū panis vri: : cocent
mulieres in uno clibano coquant pa
nes: : reddāt eos ad pōdus: et comedē
tes: : nō saturabimini. Si nauē nec
p hec audieritis mihi: ambulaueritis
cōtra me: : ego incedā aduersus uos
in furore ꝑtrario: : corripiā uos septē
plagis ꝑpter peccātā vra: : vt comeda
tis carnes filiorū vrorū: : filiārū vrārū.
Destruam excelsa ✠ vra: : simulacra
cōfrigā. Cadetis iter ruinas idolorū
✠ vrōrū: : abominabit uos ala mea:
intrāū vt urbes vras redigā in solitu
dinem: : deserta faciā sanctuaria vra
nec recipiā ultra odorem suauissimū.
Dispdābq; terrā vram: : stupebūt sup
ea inimici vri: eū habitores illi⁹ fuerit.
Uos aūt dispdā in gētes: : euagi
nado post uos gladiū: eritq; terra vra
deserta: : ciuitates uestre uirute. Tūc
placebūt terre sabbata sua cūctis die
bus solitudīis sue. Q̄n fueritis in terra
hostiū sabbatizabit: et requēscet l sab
batis solitudīis sueto: q̄ nō requē
rit l sabbatis vrīs: q̄n habitabatis in
ea. Et q̄ de uob⁹ remāserit: : dabo pano
rē in cordib⁹ eorū in regionib⁹ hostiū
Terrebit eos sonit⁹ folii volātis: : ita
fugiēt q̄si gladiū. Cadēt nullo ✠ pse
quēte: : corruet singuli sup ffes suos
quasi bella fuaiētes. Nemo ꝑsumi in
micis audebit resistere. Peribit⁹ iter
gētes: : hostilis uos terra ꝑsumet. Q̄
si : de his ali q̄ remanserint: : tabescēt
in iniqtate suā i terra inimicorū suorū
et ꝑter peccātā patrū suorū: : sua affli
gent: donec ✠ ꝑsitent iniqtates suas:
: ✠ maiorū suorū ✠ recordent q̄b⁹ pua
ricati sūt l me: : ambulauerūt ex aduer
so mihi. Ambulabo igitur: : ego con
tra eos: : inducā illos in terrā hostilē
donec erubescat l circūcisa mēs eorū
Tūc orabūt ꝑ impietatib⁹ suis: : re
cordabor: : foederis mei q̄d pepigi cū ia
cob: : isaac: : abraā. Terre q̄q; mēor ero
q̄ cū relicta fuerit ab eis placebit sa
bati l sabbat⁹ suis patiēs solitudīnē ꝑ
ꝑ illos. Ipsi vero rogabūt ꝑ pecātis suis
eo q̄ abiecerint iudicia mea: : leges
meas deseuerit. Atēn etiā cū sūt in
terra hostili nō penitet⁹ abiecī eos: : neq;
sic deseriot ꝑsumere: : irritū facere
pactū meū cū eis. Ego el sum dñs de⁹
eorū: : recordabor: fedeſ: mei ꝑstinuiq̄
eduxi eos de terra egypti l ꝑspectu gē
tiū: vt essem de⁹ eorū. Ego dñs deus.
Hec sunt iudicia: : ꝑcepta: : leges
quas dedit dñs inter se: : inter filios israēl
in monte sinai ꝑ manum moysi.
CC.S. De oblatione uotorū: et solu
tione: siue holocaustorū siue agrorū siue domo
rū siue aliorū: : alialis: : redditu eorū: : iu
bileo: de decimis solutione. Capitulum. xxvii.
A
Locutusq; e dñs ad moy
se: dicēs. Loqre filiis is
rael: : dicēs ad eos. Hō
q̄ votū fecerit: : spopon
derit deo aiem suā. iub
estimatione dabit ꝑcū.
Si fuerit mascul⁹ a ꝑcesimo anno vſq
ad sexagesimū annū dabit q̄ngēta
siclos argēti ad mensurā sanctua
ri: si uiuer trigēta. Si q̄nto aūt anno
vſq; ad ꝑcesimū mascul⁹ dabit q̄ginti
siclos: femina decē. Ab uno mēse vſq
ad annū q̄tū: ꝑ masculo dabunt q̄ng
siclos: ꝑ femina tres. Sexagenari⁹: : vl
tra mascul⁹ dabit q̄decim siclos: femi
nas decē. Si paup fuerit: : estimatio
nē reddere nō ualebit: : stabit coram sa
cerdote: : q̄ ille estimauerit: : videbit
eū posse reddere: : tantū dabit. Si al
aūt q̄ l uolari pōt dño si q̄s uouerit
sēm erit: : mutari non poterit: : reddit
nec melē⁹ malo: nec pēius bono. Q̄ si
mutauerit: : ipm q̄d mutatū est: : illud
ꝑ q̄ mutatū est: ꝑsecrabit erit dño.
Alal mundū q̄d ī molari dño nō pōt
si q̄s uouerit adducet ante sacerdotē:
qui obuidēs ꝑtū sūm an malū sit:
statuet ꝑcū. q̄ si dare uoluerit: q̄ si
offert: addet ✠ sup estimationē q̄tā
parē. Nō si uouerit domū suā: : sacerdo
cauerit dño: ꝑsiderabit eam sacerdos
ꝑtū bona an mala sit: : iuxta ꝑcū q̄d
ab eo fuerit ꝑstratū: ꝑuūdabit. Si in
aūt illē q̄ uouerit uoluerit redimere
eā: dabit quintā partē estimatōis su
pra: : habebit domū. Q̄ si agrū possē
sionis sue uouerit: : sacerdotem dño:
iuxta mensurā sementis estimabitur
ꝑcū. Si trigīta modios ordei seri
tur terra: quinquaginta siclis uenū
detur argēti. Si statim ab anno inci
pientis iubilei uouerit agrū: q̄to va
lere potet tāto estimabit. Si autē post
aliū: : ꝑtū temporis supputabit sacer
dos pecuniā iuxta annos q̄ reliq̄ sunt
numerum vſq; ad iubileū: : detrahe
tur ex ꝑcio. Q̄ si uoluerit redimere
agrum: ille q̄ uouerat addet dnā par
tem estimate pecunie: : possidebit eā:

Ad te pe. d. I. c. rec. S. Patrem q̄ domum.

B

Als ✠ supra estimatōis.

C

Sinaũ noluerit redimere: sed alteri cuilibet fuerit venũdat⁹: vltra eũ q̃ voluerat redimere non poterit: q: cũ iubilei venerit dies sanctificat⁹ erit dño: tpoll. illo pscrata ad tus pinebit sacerdotib. Si ager empt⁹ e t nõ de possessione maiorũ sanctificat⁹ fuerit dño: supputabit sacerdos iusta annoꝝ numerũ vsq; ad iubileũ: et dabit illi q̃ venerat eã dño. In iubileo aũt reuertet ad potẽ oñm q̃ vẽdiderat eũ et habuerat i sortẽ possessionis suã. Ois estimatio siclo sanctuarij pẽdebit. Sicl⁹ vigiti obolos habet. Primogenita q̃ ad deũ pinent: nemo sanctificare poterit et vouere: siue bos: siue ouis fuerit: dñi sunt. Q̃ si immũdũ e atq; redimet q̃ solutis iusta estimationẽ suã t addet q̃ntã ptẽ hũ. Si t redimere noluerit vẽdet: alteri: q̃ tũ q̃ cũq; fuerit aũ estimatũ. Oẽ q̃d dño pscrat: siue hõ fuerit: siue ala: siue ager + nõ veniet nec redimi poterit. Quicq̃d semel fuerit cõsecratũ sanctũ sedẽ erit dño. Et ois pscratio q̃ offert ab hoie nõ redimet: sz morte morietur. Oẽs decime terre siue de pomis arboꝝ siue de frugibus dñi sunt t illi sanctificant. Si q̃s aũt voluerit redimere decimas suas: addet q̃ntã partẽ earũ. Olim decimaꝝ bouis t ouis t capre que sub pastoris virga trãseũt q̃cq̃d decimum venerit sanctificabit dño. Nõ eliget nec bonum nec malum: nec altero cõmutabit. Si q̃s mutauerit: et q̃d mutatũ est: t p q̃ mutatũ est sanctificabit dño: t nõ redimet. Hec sunt pcepta q̃ mãdauit dño moysi ad filios israel in mõte synai.

Ero.10b
Nu.3.5.
ezc.+5.
D
12.q.2.c
nulli.
Als + vẽ
detur.
16.q.7.
c.omis de
cime.
De decimis in aliquib. cũ ca. nõ sic.

Explicit liber Leuiticus.

Incipit vaiddaberid est liber numeri.

CC.S. Numerãt filij israel vigesimo anno pugne aprilis: dãt duodecim pncipes: trib⁹ leui nõ numerat: sed pro tabernaculo deportãdo ordinat. Cap. i.

B

Locutusq̃ ẽ dom⁹ ad moysen in deserto synai in tabernaculo federis: prima die mensis secũdi: anno altero egressionis eoꝝ de egypto dicẽs. Tollite summã vniuerse ꝓgregationis filiorũ israel p cognationes et domos suas: et nomina singulorũ q̃cq̃d ser⁹ est masculini a vicesimo anno t supra oim virorũ fortiũ et israel: et numerabitis eos p turmas suas: tu t aaron. Erunt q̃q; vobiscũ pncipes tribuũ ac domoꝝ in cognationib⁹ suis: quoꝝ ista sunt nomina. De tribu rubẽ elisur filij sedur: de tribu symeõ salamihel filius surisaddai: de tribu iuda naason filij aminadab: de tribu isachar nathanael filij suar: de tribu zabulon heliab filij helon. Filios aũt ioseph de tribu effraim elisama filij ammiud: de tribu manasse gamaliel filij phadassur: de tribu beniamin abidã filij gedeonis: de tribu dã ahiezer filij ammisaddai: de tribu aser phegiel filij ocran: de tribu neptali ahira filij henã. Hi nobilissimi pncipes multitudinis p trib⁹ t cognationes suas: capita exercit⁹ israel q̃s tulerũt moyses et aaron cũ oi vulgi multitudinis: t congregauerũt pmo die mensis secũdi recensentes eos p cognationes t domos ac familias t capita t nomina singulorũ a vicesimo anno et supra: sicut pceperat dñs moysi. Numeratiq̃ sunt in deserto sinay de ruben pmogenito israelis p gnationes t familias ac domos suas t nomina capitũ singulorũ oẽ quod ferre est masculini a vicesimo anno t supra pcedentium ad bellũ quadraginta ser milia quingẽti. De filijs symeon p gnationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt p nomina t capita singulorũ omne q̃ sexus est masculini a vicesimo anno t supra pcedẽtũ ad bellũ quinquaginta nouẽ milia trecẽti. De filijs gaad p gnationes t familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt p nomina singulorũ a viginti ãnis t supra: oẽs q̃ ad bella pcedere: quadraginta quinq; milia sexcenti quinquaginta. De filijs iuda per gnationes et familias ac domos cognationũ suarũ p nomina singulorũ a vicesimo anno t supra: oẽs qui poterant ad bella pcedere: recensiti sunt septuaginta quattuor milia sexcenti. De filijs isachar p gnationes familias ac domos cognationũ suarũ per nomina singulorũ a vicesimo anno t supra: oẽs qui ad bella pcederent: recensiti sunt quinquaginta quattuor milia quadringenti. De filijs zabulon per gnationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt per nomina singulorũ a vicesimo anno et supra omnes q̃ poterãt ad bella pcedere: quinquagita septẽ milia quadrigẽti. De filijs ioseph filiorũ ephraim per

generationes t familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt per nomina singulorũ a vicesimo anno et supra oẽs qui poterant ad bella pcedere: q̃draginta milia quingẽti. De filijs manasse per gnationes t familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt per nomina singulorũ a vicesimo anno et supra oẽs q̃ poterãt ad bella pcedere: trigintaduo milia ducenti. De filijs beniamin p generationes t familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt nominib⁹ singulorũ a vicesimo anno: et supra oẽs q̃ poterãt ad bella pcedere: trigintaq̃ntã q̃ milia q̃dringẽti. De filijs dã p generationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt nominibus singulorũ a vicesimo ãno et supra oẽs q̃ poterãt ad bella pcedere: sexagintaduo milia septingẽti. De filijs aser per gnationes et familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt per nomina singulorũ a vicesimo ãno t supra: oẽs q̃ poterãt ad bella pcedere q̃dragita milia t mille q̃ngẽti. De filijs neptalim per generationes t familias ac domos cognationũ suarũ recensiti sunt nominib⁹ singulorũ a vicesimo anno et supra: oẽs q̃ poterãt ad bella pcedere: q̃nquaginta tria milia q̃dringẽti. Hi sunt q̃s numerauerunt moyses et aaron t duodecim pncipes israel: singulos p domos cognationũ suarũ. Fuerũt oẽs + filij israel p domos et familias suas a vicesimo ãno t supra q̃ poterãt ad bella pcedere sexcẽtaria milia viroꝝ quingẽti q̃nq̃gita. Leuite aũt in tribub⁹ familiarũ suarũ non sunt numerati cũ eis. Locutusq̃ est dñs ad moysen dicens. Tribũ leui noli numerare: neq; ponas summam eoꝝ cũ filijs israel: sz + ostitues eos sup tabnaculũ testimonij t cũcta vasa eiꝰ et q̃cq̃d ad cerimonias pertinet. Ipsi portabũt tabernaculũ t ola vt ensilia eiꝰ: et erũt i ministerio: ac per gyrũ tabernaculi metabunt. Cũ pficiscẽdum fuerit: deponẽt leuite tabernaculũ cũ castrametando erigent. Quisq̃s extraneꝰ accesserit: occidet. Metabũt aũt castra filij israel onusq̃q; p turmas et cancos atq; exercitũ suũ. Porro leuite p gyrũ tabernaculi figẽt tẽtoria: ne fiat indignatio sup multitudinẽ filij israel t creabũt custodiũ tabernaculi testimonij. Fecerũt ergo filij israel iuxta ola que pceperat dñs moysi.

C

D

E

F

Capitaneorum filij israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

Numeratio filiorum israel

CC.S. Ordinãt castra: arca: tabernaculũ: iudas: isachar: zabulon ad oriẽtem: ruben: symeõ: gaad ad meridiẽ: ephraim: manasse beniamin: ad occidentẽ: dan: assur: neptali ad aqlonẽ: t sic ordinati sunt: sic et castra mouẽt p ordinẽ: leuite aũt leuãt tabnaculũ. n.

B

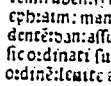

Locutusq̃ ẽ dom⁹ ad moysen et aarõ dicẽs. Singuli p turmas signa atq; vexilla t domos cognationũ suarũ castrametabũt filijs israel per gyrũ tabernaculi federis. Ad oriẽtẽ iudas figet tẽtoria p turmas exercit⁹ suũ: et erit q̃ pnceps filiorũ eiꝰ naason filij aminadab: et ois de stirpe eiꝰ summa pugnantiũ septuaginta quattuor milia + sexcẽti. Iuxta eũ castrametati sunt de tribu isachar: quoꝝ pnceps fuit nathanael filij suar et ois numer⁹ pugnatoꝝ eiꝰ q̃nq̃gintaquattuor milia q̃dringenti. In tribu zabulon pnceps fuit heliab filij helõ: oisq̃ de stirpe eiꝰ exercitus pugnatoꝝ q̃nq̃gita septẽ milia q̃dringẽti. Universi q̃ t castr⁹ iude ãnumerati sunt: fuerũt centũ octoginta ser milia q̃dringẽti: t per turmas suas pmi egredient. In castris filiorũ ruben ad meridianã plagã erit pnceps: et iuxta filius sedeur: et cũctus exercit⁹ pugnatoriũ eiꝰ q̃ numerati sunt q̃dragita ser milia q̃ngenti. Iuxta eũ castrametati sunt de tribu symeõn: quoꝝ pnceps fuit salamihel filij surisaddai: et cũctus exercit⁹ pugnatoꝝ eiꝰ: q̃ numerati sũt q̃nq̃gintanouẽ milia trecẽti. In tribu gad pnceps fuit heliasaph filij ouel: et cunctus exercit⁹ pugnatoꝝ eiꝰ: q̃ numerati sũt q̃dragita q̃nq̃ milia sexcẽti q̃nquagita. Oẽs q̃ recẽsiti sũt t castris ruben cẽtũ q̃nquaginta milia et mille quadringẽti q̃nquaginta: p turmas suas in scõo loco pficiscẽt. Leuitiũ aũt tabernaculũ testimonij per officia leuitarũ et turmas eoꝝ. Quomodo erigẽt ita et deponẽt. Singuli per loca et ordines suos pficiscẽt. Ad occidentalẽ plagam erũt castra filiorũ ephraim: quoꝝ pnceps fuit helisama filius ammiud. Cunctus exercit⁹ pugnatoriũ eiꝰ: q̃ numerati sunt q̃dragita mila quingenti. Et cũ eis trib⁹ filiorũ manasse quoꝝ pnceps fuit gamaliel filij phadassur: cunctusq̃ exercitus pugnatoꝝ eius q̃ numerati sunt triginta duo milia ducẽti. In tri

II. distl. c ecclesiasticarum

Als + sexcentorum.

C

du filio ordensamin pnceps fuit abidã filius gedeonis: et cũctus exercit⁹ pugnatoꝝ eius qui recẽsiti sunt triginta ꝗnq; milia ꝗdringẽti. Oẽs q̃ numerati sunt i castris ephraim centũ octo milia per turmas suas terti⁹ pficiscẽtur. Ad aquilonis partẽ castrametati sunt filij dan: quoꝝ pnceps fuit abiesr filij amisaddai: cunctusq; exercit⁹ pugnatoꝝ eius q̃ numerati sunt centa ginta duo milia septingẽti. Iuxta cũ stare debeãt de tribu aser: q̃ pnceps fuit phegiel filij⁹ ocrã: cũctusq; exercitus pugnatoꝝ eius q̃ numerati sũt ꝗdraginta milia z mille ꝗngenti. De tribu filiorũ neptalim pnceps fuit abira filius enã: cũctus exercitus pugnatoꝝ eius quinquaginta tria milia quadringẽti. Oẽs q̃ numerati sunt in castris dan fuerũt centũ quinquaginta septẽ milia sexcenti z nouissimi pficiscẽtur. Hic numer⁹ filiorũ israel per domos cognationum suaꝝ et turmas diuisi exercit⁹ sexcẽtaria milia ꝗngẽti ꝗnquaginta. Leuite autẽ nõ sunt numerati inter filios israel. Sic enim pceperat dõs moysi. Fecerũtq; filij israel iuxta ola q̃ mandauerat dõs. Castrametati sunt p turmas suas: et pficiscẽti per familias ac domos patrum suorum.

CC.S. Filij leui numerãt: assignãt: ad ministeriũ: per tres familias ordinant: archã et tabernaculũ q̃ portare debeãt assignãt: pmogeniti numerãtur: p eis leuite assumũt: ceteri q̃ sup sunt ꝗnq; siclis q̃sq; ordinat. Cp̃.iii.

Hi sunt gnationes aarõ et moysi i die qua locutus est dõs ad moysen i mõte sinai. Et hec nomia filiorũ aaron. Primogenitus eiꝰ nadab + deinde abiu et eleazar z ithamar. Hec nomia filiorũ aarõ sacerdotũ q̃ vncti sunt et quoꝝ replete et cõsecrate manꝰ vt sacerdotio fungerẽtur. Mortui sunt cũ nadab et abiu cũ offerrẽt ignẽ alienũ in pspectu dõi in deserto sinai absq; liberis: functiq; sunt sacerdotio eleazar z ithamar coã aarõ patre suo. Locutusq; est dõs ad moysen: dicẽs. Applices tribũ leui: z fac stare in pspectu aarõ sacerdot⁹: vt ministrẽt eiꝰ: et cũstodiant z obseruẽt quicq̃d ad cultũ pti net multitudinis coã tabernaculo testimonij z custodiãt vasa tabernaculi fuerẽt i ministerio eiꝰ: habiscq; dono leuites aaron z filijs eiꝰ quib⁹ traditi sunt a filijs israel. Aarõ autẽ et filios eius cõstituens super cultũ sacerdotij. Externus q̃ ad ministrãdum accesserit: morietur. Locutusq; est dõs ad moysen dicens. Ego tuli leuitas a filijs israel pro omni pmogenito qui aperit vulvã i filijs israel: erũtq; leuite mei. Meũ est enim omne primogenitũ: ex quo percussi primogenita in terra egypti: sanctificaui michi quicq̃d primũ nascit in israel: ab homine: q̃q; ad pecus mei sunt. Ego dõs. Locutusq; est dõs ad moysen in deserto sinai dicẽs. Numera filios leui p domos patrũ suorum et familias eorũ masculũ ab vno mense z supra. Numerauit moyses vt pceperat dõs: z inuẽti sunt filij leui p nomia sua: gerson z caath et merari. Filij gerson lobni et semei: filij caath amrã et iessaar: hebron z oziel: filij merari: mooli z musi. Hec gersen fuere familie que lobnitica et semeitica quaꝝ numeratus est ppls serꝰ masculini ab vno mense et supra: septẽ milia quingẽti. Hi post tabernaculũ metabunt ad occidẽtem sub principe beliasaph filio tabel: habebũt excubias in tabernaculo federis: tũm tabernaculum et operimẽtũ eiꝰ tẽctorũ quod trahitur ãte fores recti federis z cortinas atrij: tentorũ q̃s qõ appẽditur in introitu atrij tabernaculi: et q̃cq̃d ad ritũ altaris pertinet: funes tabernaculi z ola vtẽsilia eiꝰ. Cognatio caath habebit ppios amramitas et iessaaritas z ebronitas z ozielitas. Hc sunt familie caathitaꝝ: recẽsite p nomia sua oẽs generis masculini ab vno mense supra octo milia sexcẽti. Habebũt excubias sanctuarij: z castrametabũtur ad meridianã plagam. Pnceps eorũ erit beliasaph filij⁹ oziel: et custodiẽt arcã: mẽsamq; z cãdelabrũ: altaria et vasa sanctuarij: q̃b⁹ ministrãt: velũ cunctq̃q; hutusce modi suppellectilis. Pnceps aũt principũ leuitaꝝ: eleazar filij aarõ sacerdot⁹: erit sup excubitores custodie sãctuarij. At vero de merari erũt ppli moolite z musite recẽsiti per nomia sua oẽs generis masculini ab vno mense z supra sex milia ducẽti. Pnceps eorũ suriel: i plaga septẽtrionali castrametabũt: Erũt sub custodia eorũ tabule tabernaculi z vectes z columne ac bases earũ: z ola q̃ ad cultũ bus iusmodi pinẽt: columne q̃q; trũ per circuitũ cũ basib⁹ suis: z paxilli cũ funib⁹. Castrametabũt ãte tabernaculũ

federis: id est ãte ostiũ plagã moysen z aarõ cũ filijs eius: custodiẽtes sanctuariũ in medio filiorũ israel. Qui ibi autẽ accesserit: morietur. Oẽs leuite q̃s nũerauerũt moysen z aaron iuxta pceptũ dõi p familias suas i gente masculino a mense vno z supra fuerũt triginta duo milia. Et ait dõs ad moysen. Numera pmogenitos masculinos de filijs israel ab vno mense z supra: et ponito summã eorũ. Tolleq; leuitas mihi: q̃ sũt pmogenito filiorũ israel. Ego sum dõs. Et pecora eorũ pro primoribus pmogenitis + pecoribus filiorũ israel. Recensuit moyses sicut pceperat dõs pmogenitos filiorũ israel: z fuerũt masculi p nomia sua a mense vno z supra triginta duo milia ducẽti septuaginta tres. Locutusq; est dõs ad moysen: dicens. Tolle leuitas p pmogenitis filiorũ israel: et pecora leuitaꝝ p pecoribus eorũ. Erũtq; leuite mei. Ego sum dõs. In pcio aũt ducẽtos septuaginta tres q̃ excedũt numẽr leuitaꝝ de pmogenitis filiorũ israel accipies ꝗnq; siclos p singula capita ad mẽsurã sanctuarij: hs triginta obolos. Habiscq; pecuniã aarõ z filijs eiꝰ pcii eorũ q̃ sũt fãcti sunt i ait moysen. Specuniã eorũ q̃ fuerãt ãplius: qõ redemerat a leuitis p primogenitis filiorũ israel: mille trecẽtos sexaginta ꝗnq; siclos iuxta pondꝰ sanctuarij: z dedit eã aarõ z filijs eius iuxta verbũ quod pceperat sibi dõs.

CC.S. Ritus z officia leuitarũ p familias suas describũt. Cp̃m.iiii.

Locutusq; est dõs ad moysen z aaron dicẽs. Tolle summã filiorũ caath de medio leuitarũ per domos z familias suas a tricesimo anno z supra vsq; ad ꝗnquagesimũ annũ omẽ q̃ ingrediũt vt stent: ministrẽt i tabernaculo federis. Hic est cultus filiorũ caath. Tabernaculũ federis z sẽtẽ sanctorũ ingredient aarõ z filij eiꝰ qñ mouẽda sunt castra: ponẽt velũ q̃ pendet ante fores: tabulãtq; eo arcã testimonij: operient rursum velamine hiacynthinũ: pellisq; erẽdent q̃ desuper pallũ totũ hiacynthinũ z inducẽt vectes. Vẽsamq; q̃ ꝓpositionis tabulãt hiacynthino pallio z ponẽt cũ eis thuribula z mortariola: cyathos z crateras ad libãdũ: pateas ꝗmp in eis erũt. Erẽdẽtq; desup pallũ coccinũ q̃ rursum operiẽt velamento hiacynthinũ pellisq; z inducẽt vectes. Sumẽt z pallũ hiacynthinũ q̃ operiẽt cã delabrũ cũ lucernis z forcipib⁹ suis z emũctoriis: cũctisq; vasis olei q̃ ad cõcinnandas lucernas necessaria sunt z sup oia ponẽt optimũ hiacynthinũ: pellisq; z inducẽt vectes. Ad aras z altare aureũ inuoluẽt hiacynthino vestimẽto: z erẽdẽt desup operimẽtũ hiacynthinũ: pellisq; inducẽtq; vectes. Omnia sa q̃b⁹ ministrãt i sanctuario inuoluẽt hiacynthio pallo: et erẽdẽt desup operimẽtũ hiacynthinũ pellisq; inducẽtq; vectes. Sed z altare mũdabũt cinerẽ: inuoluẽt illud purpureo vestimẽto: et ponẽtq; cũ eo ola vasa q̃b⁹ in ministerio eiꝰ vtũtur: id est ignium receptacula: fuscinulas ac tridẽtes vncinos z batilla. Cũctaq; vasa altaris operiẽt simul velamine hiacynthinũ: pellisq; z inducẽt vectes. Cũq; inuoluerint aarõ z filij eiꝰ sanctuariũ z ola vasa eiꝰ in pmotione castroꝝ: tũc intrabũt filij caath vt portẽt inuolũta z nõ tãgẽt vasa sanctuarij ne moriãt. Ista sũt onera filiorũ caath in tabernaculo federis: sup q̃s erit eleazar filij aarõ sacerdot⁹: ad cui⁹ pertinet curã eleij ad pcinnãdas lucernas z cõpositionis incẽsum: sacrificiũ q̃ sup offert: z oleũ vnctionis: z q̃cq̃d ad cultũ tabernaculi pertinet omnq; vasa q̃ in sanctuario sunt. Locutusq; est dõs ad moysen z aarõ dicẽs. Nolite pdere ppl'm caath de medio leuitaꝝ: sed hec facite eis: vt viuãt: z nõ moriãt: si tetigerint sancta sanctorũ. Aaron z filij eiꝰ intrabũt: et pficiũt: disponẽt opa singulorũ: et dividẽt quid portare q̃s debeat. Alij nulla curiositate videãt q̃ sunt in sanctuario: ne q̃ inuoluant: alioq̃n morient. Locutusq; est dõs ad moysen dicẽs. Tolle summũ etiã filiorũ gerson per domos ac familias: z cognationes suas a triginta annis z supra vsq; ad annos ꝗnquaginta. Numera oẽs q̃ ingrediũt z ministrãt i tabernaculo federis. Hoc est officiũ familie gersonitarũ vt portẽt cortinas tabernaculi z tectũ federis: operimẽtũ aliud: et sup olaveiamẽ hiacynthinũ: et tẽtorũ: q̃q; q̃ pẽdet in introitu tabernaculi federis: cortinas atrij z velũ i introitu q̃ ẽ ãte tabernaculũ: ola q̃ ad altare pertinẽt funiculos z vasa ministerij: iubẽt aarõ z filijs eiꝰ: portabũt filij gerson: z scient singuli cui ꝑbeãt oneri mãcipari: hic est cultus familie gersonitarũ in tabernaculo federis. Erũtq; sub manu ethamar

Alis + deinde.

Leui.10.

J.26.S.

Erithonius primus ꝗdrigam excogitauit.

Hercules primus arcus vir doctissimus.

Antheus hic primus olim eruditissimus

mar filij aarō sacerdotis. Filios q̄q̄ merari p familias & domos patrū suorū recēsebis a triginta annis & supra vsq̄ ad annos q̄nquaginta: oēs q̄ ingredīūt ad officiū ministerij sui & cultū federis testimonij. Hec sunt onera coēp. Portabūt tabulas tabernaculi & vectes eius & columnas ac bases eārū: columnas q̄q̄ atrij p circuitū cū basibus & papilijs & funib⁹ suis. Ola vasa & supellectilē ad numerū accipient sicq̄ portabūt. Hoc est officiū familie merarijtarū & ministerij tabernaculo federis: erūtq̄ sub manu ithamar filij aarō sacerdotis. Recēsuerūt igit̄ moyses & aaron & pncipes synagoge filios caath p cognatiōes & domos patrum suorū a triginta annis & supra vsq̄ ad annū q̄nquagesimū oēs q̄ ingredīūt ad ministerū tabernaculi federis: & inuēti sunt duo milia septingēti q̄nquaginta. Hic est numer⁹ ppli caath q̄ intrāt tabernaculū federis. Hos nūerauit moyses & aarō iurta sermonē dñi p manū moysi. Hūerati sūt & filij gerson p cognatiōes & domos patrū suorū a triginta ānis & supra: vsq̄ ad q̄nquagesimū annū: oēs q̄ ingredīūt vt ministrēt in tabernaculo federis: inuēti sunt duo milia septēti triginta. Hic est ppli gersonita & quos numerauerūt moyses & aarō iurta vbū dñi. Hūerati sunt & filij merari p cognationes & domos patrū suorū a triginta annis & supra vsq̄ ad annū q̄nquagesimū oēs q̄ ingredīūt ad explēdos ministerij tabernaculi federis: & inuēti sunt tria milia ducētī. Hic est nūer⁹ filiorū merari q̄s recēsuerūt moyses & aarō iurta iperiū dñi p manū moysi. Oēs q̄ recēsiti sunt de leuitis: & q̄s recēsuit fecit ad nomē moyses & aarō & pncipes israel p cognatiōes & domos patrū suorū a triginta ānis & supra vsq̄ ad ānū q̄nquagesimū ingredīētes ad ministerij tabernaculi & onera portāda: fuerūt simul octo milia quingēti octogīta. Iuxta vbū dñi recēsuit eos moyses vnūquēq̄ iurta officiū suū & onera sua sicut pceperat ei dñs.

Alias ✠ adunare. Archas q̄ archa dicta nūcupatur clarē.

D

Dana⁹ egyptus fratres filios filia d⁹ famosi clarētur p m⁹ greci esse ire puteos ostendit.

CC.S. Interpositio de eūcūdis extra castra de trāsgressione q̄d psequi debet: & reddant primitie ad sacerdotem: de lege zelotypie. Lām. v.

Locutusq̄ ē dñs ad moysen dicēs. Precipe filijs israel: vt eūcūt de castris oēm leprosum: & q̄ semine fluit polluti: quisq̄ est sup mortuo tā masculi q̄ feminā eūcite de castris: ne praminent ea cū habitauerit vobiscū. Fecerūtq̄ ita filij israel: eiecerūt eos extra castra: sicut dñs locut⁹ erat dñs moysi. Locutusq̄ est dñs ad moysen dicens. Loq̄re ad filios israel. Vir siue mulier cū fecerint ex oib⁹ peccatis q̄ solēt hominibus accēdere: & p negligentiam trāsgressi fuerint mandatū dñi: atq̄ deliquerint: confitebunt peccatū suū & reddet ipm caput: quintāq̄ partem desuper ei in quē peccauerint. Si autem nō fuerit qui recipiat: dabit dño & erit sacerdotis: excepto ariete q̄ offert pro expiatione: vt sit placabilis hostia. Omnes quoq̄ primitie quas offerunt filij israel ad sacerdotē pertinent & quicquid in sanctuarium offertur a singulis: & tradit manibus sacerdotis: ipsius erit. Locutusq̄ est dominus ad moysen: dicens. Loquere ad filios israel: & dices ad eos. Vir cuius prior errauerit: maritūq̄ cōtēnēs domiciū: cum altero viro: & hoc maritus ēpheēdere nō q̄erit: sed latet adulterium: & testibus argui nō potest: q̄ nō est inuēta in stupro: si spūs zelotypie cōcitauerit virum contra vxorem suā: quē vel polluta est: vel falsa suspitione appetit: adducet eam ad sacerdotē: & offeret oblationem p illa decima partē sati farine ordeacēe. Nō fūdet sup ea oleū: nec imponet thus: q̄ sacrificiū zelotypie est: & oblatio inuestigās adulterium. Offeret igit̄ eam sacerdos: & statuet coā dño: assumetq̄ aquā sanctā in ✠ pasc fictilē: pauillū terre de pauimento tabernaculi mittet in eā. Cumq̄ steterit mulier in cōspectu dñi: discooperiet caput eius: & ponet sup manus illius sacrificium recordationis & oblationē zelotypie. Ipse aūt tenebit aquas amaritudinis in q̄bus cū execratione maledicta egesserit: adiurabitq̄ eā & dicet. Si non dormiuit vir alienus tecū: & si nō polluta es deserto mariti thori: nō te nocebūt aq̄ iste amaritudinis: in quas maledicta egessi. Sinautē declinasti a viro tuo atq̄ polluta es: & pcubuisti cū altero viro: hīs maledictis dīcat⁹ sacerdos. Sed te dñs i maledictōes erūpūq̄ efficat: in ppli suo. Putrescere faciat femur tuū: & tumēs vter⁹ tuus rūpat. Ingrediāt aq̄ maledicte in vētrē tuū: & vtero tumescēte putrescat femur. Et rñdebit mulier. Amē amē.

Scribetq̄ sacerdos i libello ista maledicta: delebit ea aq̄s amaritudinis in q̄s maledicta egessit: & dabit ei dicēs. Quas cū ebauserit: tollet sacerdos de manu eius sacrificiū: zelotypie: & eleuabit illud coā dño: ponetq̄ illud sup altare: ita vt ūrat vt pu⁹ pugil ūlicrūcū roliat de eo: q̄d offert: & incēdat sup altare: tūc potū det mulieri aq̄s amaritudinis. Quas cū dederit: polluta erit: & ēpēpto viro adulterio recipiēt illū eā aq̄ maledictionis & intrāto vtero putrescet femur. Erūtq̄ mulier in maledictionē in exēplū oīpplo. Q̄ si polluta nō fuerit: erit innocuā: & fecundabit. Ista est lex zelotypie. Si declinauerit mulier a viro suo: & si polluta fuerit: maritusq̄ zelotypie spū pcitatus: adduxerit eā in spēcu dñi: fecerit ei sacerdos iurta ola q̄ scripta sūt: maritus absq̄ culpa erit: & illa recipiet iniquitatem suam.

CC.S. De lege nazareorū: & oblatione eorū: de benedictione aarō & filiorū eius: & qualiter debeant benedicere filijs israel. Capitulū. vi.

Locutusq̄ est dominus ad moysē dicēs. Loq̄re ad filios israel: & dices ad eos. Vir siue mulier cū fecerit votū vt sēriēcē turū: & voluerit dño cōsecrare a vino & omni q̄ inebriare pōt abstinebit. Acetū ex vino & q̄ ex q̄libz alia potione: & q̄d de vua expimitur nō bibet: vuas recēs siccasq̄ nō cōtēnet cūctis diēb⁹ q̄ ex voto dño cōsecrantur: quicq̄d ex vinea esse potest ab vua passa vsq̄ ad acinū: non comedent. Ol tpe sepationis sue nouacula nō trāsibit p caput eius vsq̄ ad ppletū diē quo dño cōsecratur. Sāctus erit crescēte cesarie capitis eius. Omni tpe sēcrationis sue sup mortuū nō ingredietur: nec sup pēs q̄dē & matris: & fratris soroisq̄ funere contaminabitur q: cōsecratio dei sui sup caput eius est. Oībus diēb⁹ sēpationis sue sctus erit dño. Si autē mortuus fuerit subito & ptā coā eo polluet caput cōsecrationis eius: q̄d radet illico ✠ in cadēs die purgationis sue: rursus i septima. In octaua aūt die offeret duos turtures vel duos pullos colūbe sacerdoti i introitu fedēr: testōnij: faciētq̄ sacerdos vnū p pcātō: alterū i holocaustū: & deprecabit p eo: q: peccauit sup mortuo: et sanctificabit eq̄ caput eius in die illo: & cōsecrabit dño diē sēpationis illius: & offerēs agnū anniculū p pcātō ita tū vt dies pōrios irriti fiant: q̄m polluta est sanctificatio eius. Ista est lex cōsecrationis. Cū dies quos ex voto deuouerit: cōplebuntur adducet eum ad ostiū tabernaculi federis: & offeret oblationē eius dño: agnū anniculū immaculatū in holocaustū: & ouē anniculā imaculatā p pcātō: & arietē imaculatū hostiā pacificā: canistrū q̄q̄ panū azimorū q̄ cōspersi sint oleo: & lagana absq̄ fermēto vncta oleo: ac libamina singulorū q̄ offeret sacerdos coā dño: & faciet tam p pcātō q̄ in holocaustū. Arietē vo imolabit hostiā pacificam dño: offerēs simul: canistrū azimorum & libamēta q̄ ex morte debētur. Tunc radet nazare⁹ ad ostiū tabernaculi federis cesariē sēcrationis sue: & tollet eq̄ capillos eius: & ponet sup ignē q̄ est sup positū sacrificio pacificorū: & armū coctū arietis & tortāq̄ absq̄ fermēto vnā de cānistro: & laganū azimū vnū: & tradet i manu nazarei postq̄ rasum fuerit caput eius. Susceptaq̄ rursus ab eo eleuabit in spēcta dñi: & sēcificata sacerdotis erūt: sicut pectusculū q̄ separati iussu est: & femur. Post hec potest bibere nazare⁹ vinū. Ista ē lex nazarei: Cū voverit oblationē suā dño tpe sēcrationis sue: excepto his q̄ inuenerit manus eius. Iurta q̄ mēte deuouerit: ita faciet ad sēctionē sēcificationis sue. Locutusq̄ est dñs ad moysē dicēs. Loq̄re aarō & filijs eius. Sic benedicetis filijs israel: & dicetis eis. Benedicat tibi dñs & custodiat te. Ostēdat dñs faciē suā tibi: & misereat tui. Conuertat dñs vultū suū ad te: & det tibi pacē. Inuocabūtq̄ nomen meum sup filios israel: & ego benedicam eis.

82.di.c. primos ibi gliandi facultas.

32.q.4 ca.iste.§. his ita. I.q.I.ca. dictum a domino i pinci. Eccl. 36. c.

CC.S. De nūero plaustrorū & boū: & q̄d data sūt: & de oblatione pncipū: & de dedicatione tabernaculi dñs loquit de propiciatorio moysi. Cāp. vii.

Factū est aūt in die q̄ cōplenit moyses tabernaculū: & erexit illū. Unxitq̄ & sēctificauit cū oib⁹ vasis suis: altare sīlīter & olavasa ei⁹: obtulerūtq̄ principes israel: & capita familiarū q̄ erāt p singlas tribū: hīi q̄ nūerati fuerāt: munera coā dño sex plaustra recta cū duodecim boū. Unum plaustrū obtulere duo duces: & vnum bouē singuli obtulerūtq̄ ea in con-

Exo. 40 b.

spectu tabernaculi. Ait autem dñs ad
moysen. Suscipe ab eis vt seruiat in
ministerio tabernaculi: trades ea le
uitis iuxta ordinē ministerij sui. Iac
cū susciperet me pcis plaustra bo
ues tradidit ⁊ ca leuitis. Duo plau
stra ⁊ quattuor boues dedit filijs ger
son iuxta id quod habebāt necessariū
ꝓtuo: alia plaustra ⁊ octo boues de
dit filijs merari ꝓ officia ⁊ cultū suū
sub manu ithamar filij aarō sacerdō
tis. Filijs aūt caath nō dedit plaustra
⁊ boues: q̄ in sanctuario fuerūt ⁊ one
ra ppria portāt humeris. Igit obtu
lerūt duces in dedicatione altaris die
qua vnctū est: oblationē suā ante altare
Dixitq; dñs ad moysen. Singuli duc
es p singulos dies offerāt munera in
dedicatione altaris. primo die obtu
lit oblationē suā naason filius amina
dab de tribu iuda: fuerūtq; in ea ace
tabulū argēteū: pondo cētū triginta
siclos: phiala argētea habens septua
ginta siclos iuxta pondus sanctuarij:
vtrūq; plenū simila ꝓspsa oleo in sa
crificiū mortariolū ex decē siclis aure
is plenū incēso bouē de armēto: arie
tē ⁊ agnū āniculū in holocaustū: hir
cūq; p pcō: in sacrificio pacificōrū
boues duos: arietes q̄nq;: hircos q̄n
q; agnos āniculos q̄nq;. Hec est obla
tio naason filij aminadab. Sēdo die od
tulit nathanael filij suar dux de tribu
issachar acetabulū argēteū appēdens
cētū triginta siclos: phialā argēteam
habētē septuagīta siclos iuxta pōd
sanctuarij: vtrūq; plenū simila cōspē
sa oleo ad sacrificiū mortariolū aureū
habēs decē plenos plenū incēso: bouē
de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū āniculū in
holocaustū: hircū p pcō: in sacrifi
cio pacificōrū boues duos: arietes q̄n
q; hircos q̄nq; agnos āniculos q̄n
q;. Hec fuit oblatio nathanael filij sua
ar. Tertio die pnceps filiorū zabulō he
lieb filius hedū obtulit acetabulū ar
gēteū appēdēs cētū triginta siclos
phialā argēteā habētē septuagin
ta siclos ad pōdus sanctuarij vtrūq;
plenū simila ꝓspersa oleo ad sacrificiū
mortariolū aureū appēdēs decem sic
los plenū incēso: bouē de armēto: et
arietē ⁊ agnū āniculū in holocaustū
hircūq; p peccato: in sacrificio paci
ficōrū boues duos: arietes quinq;: hir
cos quinq;: agnos āniculos quinq;
Hec est oblatio helieb filij helon. Die
quarto pnceps filiorū rudenciisur fi
lius sedeur obtulit acetabulū argen
teū appendens centū triginta siclos
phialā argēteā habētē septuagin
ta siclos ad pōdus sanctuarij: vtrūq;
plenū simila conspersa oleo in sacrifi
cū mortariolū aureū appēdēs decē
siclos plenū incēso: bouē de armento
⁊ arietē ⁊ agnū āniculū in holocau
stū: hircūq; pro peccato: ⁊ in hostias
pacificōrū boues duos: arietes quinq;
hircos quinq; agnos āniculos q̄n
q;. Hec fuit oblatio elisur filij sedeur.
Die quinto pnceps filiorū simeon
salamthiel filius surisaddai: obtulit ac
cetabulū argēteū: appendens centū
triginta siclos: phialā argēteā habē
tem septuaginta siclos ad pōdus san
ctuarij: vtrūq; plenū simila cōspersa
oleo in sacrificiū: mortariolū aureum
appēdēs decē siclos plenū incēso: bo
uē de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū āniculū
in holocaustū: hircūq; p pcō: in
hostias pacificōrū boues duos: arie
tes q̄nq;: hircos q̄nq; agnos āniculos
q̄nq;. Hec fuit oblatio samalthiel
filius surisaddai. Die sexto pnceps
filiorū gad: heliasaph filij duel obtu
lit acetabulū argēteū appēdēs cētū
triginta siclos: phialā argēteā habē
tē septuaginta siclos ad pondus san
ctuarij: vtrūq; plenū simila cōspersa
oleo in sacrificiū: mortariolū aureum
appēdēs decem siclos plenū incenso:
bouē de armēto: et arietē ⁊ agnū anni
culū in holocaustū: hircūq; p pcō: ⁊
in hostias pacificōrū boues duos: arie
tes q̄nq;: hircos q̄nq; agnos āniculos
quinq;. Hec fuit oblatio heliasaph filij duel. Die septimo pnceps fi
liorū ephraim heli ama filij ammiud
obtulit acetabulū argēteū appēdēs
cētū triginta siclos: phialā argēteā
habētē septuaginta siclos ad pōdus
sanctuarij: vtrūq; plenū simila ꝓspsa
oleo in sacrificiū: mortariolū aureū
appendēs decē siclos plenum incenso:
bouē de armento ⁊ arietē ⁊ agnū anni
culū in holocaustū: hircūq; p pcō: ⁊
hostias pacificōrū: boues duos: arie
tes quinq;: hircos quinq; agnos ā
niculos quinq;. Hec fuit oblatio heli
sama filij ammiud. Die octauo pnce
ps filiorū manasse gamaliel filij phe
dassur obtulit acetabulū argēteum
appendens centū trigīta siclos: phia
lā argēteā habentem septuaginta si
clos ad pōdus sanctuarij: vtrūq; ple
nū simila ꝓspsa oleo in sacrificiū mor

tariolū aureū appēdēs decem siclos
plenū incenso: bouē de armēto ⁊ arie
tē ⁊ agnū āniculū in holocaustū: hir
cūq; p pcō: in hostias pacificōrū
boues duos: arietes quinq; hircos
quinq; agnos āniculos quinq;. Hec
fuit oblatio gamaliel filij phadassur.
Die nono pnceps filiorū beniamin abi
dan filius gedeonis obtulit acetabu
lū argēteum appendēs cētū triginta
siclos phialā argēteā habentē septua
ginta siclos ad pōdū sanctuarij: vtrūq;
plenū simila cōspersa oleo in sacri
ficiū: mortariolū aureū appēdēs decē
siclos plenū incenso: bouē de armento
⁊ arietē ⁊ agnū āniculum in holocau
stū: hircū ꝓ pcō: in hostias paci
ficōrū boues duos: arietes quinq; hir
cos quinq; agnos āniculos quinq;.
Hec fuit oblatio abidā filij gedeonis.
Die decimo pnceps filiorū dā: ahiezer
filij ammisaddai obtulit acetabulū ar
gēteū appēdēs centū triginta siclos
phialā argēteā habentē septuagin
ta siclos ad pōdus sanctuarij: vtrūq;
plenū simila cōspersa oleo in sacrifi
cū: mortariolū aureū appēdēs decē
siclos plenū incenso: bouē de armento
⁊ arietē ⁊ agnū āniculū in holocau
stū: hircūq; p peccato: in hostias pa
cificōrū boues duos: arietes quinq;
hircos quinq; agnos āniculos quin
q;. Hec fuit oblatio ahiezer filij ami
saddai. Die undecimo pnceps filiorū
ocran: phegiel filius ocran obtulit ace
tabulū argēteū appēdēs cētū trigi
ta siclos: phialā argēteā habentē se
ptuaginta siclos ad pōdus sanctuarij
vtrūq; plenū simila cōspersa oleo in
sacrificiū mortariolū aureū appēdēs
decē siclos plenū incēso: bouem de ar
mēto ⁊ arietē ⁊ agnū āniculū in ho
locaustū: hircumq; p peccato: in ho
stias pacificōrū boues duos: arietes
quinq;: hircos quinq; agnos annicu
los q̄nq;. Hec fuit oblatio phegiel fi
lij ocran. Die duodecimo pnceps filio
rum neptalim ahira filius enan obtu
lit acetabulū argēteū appēdēs cētū
triginta siclos: phialā argēteā habē
tem septuaginta siclos ad pondꝰ san
ctuarij: vtrūq; plenū simila oleo con
spersa in sacrificiū: mortariolū aureū
appēdēs decem siclos plenū incenso:
bouē de armento ⁊ arietem ⁊ agnum
anniculū in holocaustū: hircumq; pro
peccato: in hostias pacificōrū boues
duos: arietes quinq; hircos quinq;
agnos anniculos q̄nq;. Hec fuit obla
tio ahira filij enan. Hec in dedicatio
ne altaris oblata sunt a pnceptib⁹ isra
el in die qua cōsecratus est: accetabula
argētea duodecim: phiale argentee duo
decim: mortariola aurea duodecim: ita
vt cētū triginta siclos argēti haberet
vnū acetabulum: ⁊ septuaginta siclos
vna phiala. iam cōe vasorū oīs ex argē
to sicli duo milia quadringēti pōdere
sanctuarij mortariola aurea duodecī
plena incēso: denos siclos appendētia
pōdere sanctuarij. i. simul auri sicli cē
tū viginti: boues de armento in holo
caustum duodecim: arietes duodecim
agni āniculi duodecim: ⁊ libamēta eo
rū: hirci duodecī p pcō: hostie paci
ficōrū boues viginti quattuor: arietes
sexaginta: hirci sexaginta: agni āniculi sexaginta. Hec oblata sūt i dedicatio
ne altaris qñ vnctū est. Cū q̄ ingredē
retur moyses tabernaculū federis: vt
cōsuleret os eius audiebat vocem lo
quētis ad se de propiciatorio qd erat
sup archā testimonij inter duos che
rubin: vnde ⁊ loquebatur ei.

C. S. De cādelabro: et oblatiōe ⁊ pu
rificatiōe ⁊ etate leuitarū. Capm. viij.

Locutusq; est dominꝰ ad
moysen: dicens. Loqre
aarō: dices ad eū: Cū ex
posueris sētē lucernas
cādelabri in australi p
te ✠ erigat. Hoc igitur
✠ precipe vt incerne contra boream
e regione respiciant ad mēsam panū
propositionis contra eam partē quā
candelabrum respicit: lucere debēt.
Fecitq; aarō ⁊ imposuit lucernas su
per candelabrum: vt pceperat dominꝰ
moysi. Hec autē erat factura can
delabri ex auro ductilī: medius tru
pes cū cūctis ✠ que ex utroq; calamo
rum latere nascebantur. Iuxta exem
plum quod ostenderat dominus moysi
ita operatus est candelabrū. Et locu
tus est dominus ad moysen dicens.
Tolle leuitas ex medio filiorū israel:
et purificabis eos iuxta hunc ritum.
Aspergant aqua lustrationis ⁊ radāt
omēs pilos carnis suē. Quinq; lauent in
vestimenta sua ⁊ mundati fuerint: tol
lent bouē de armentis ⁊ libamentum
eius similam oleo cōspersam: bouem
aūt alterum de armento accipies pro
peccato: ⁊ applicabis leuitas coram ta
bernaculo federis: conuocabis omnem
multitudinē filiorum israel. Cumq; leuite

Ad ✠ cos

De pse. di. Lan pim

Bardus Hercules hmi filij a quo sardinia usq; impatur.

S

Als ✠ erigat. als ✠ precipit.

Als ✠ superest q̄.

De pse. di. ✠. c. quē q̄. in pn.

B Sicilia insula a siculo nepte prunī sicilio appellatur.

fuerint coram dño: ponent filij israel
manus suas sup eos et offeret aaron
leuitas munᵒ in cõspectu dñi a filijs
israel: vt seruiãt in ministerio eiᵒ. Le-
uite quoq; ponent manᵒ suas sup ca-
pita bouꝫ: e quibᵒ vnũ facies ꝑ pecca
to: ⁊ altero in holocaustũ domino: vt
depreceris ꝑ eis. Statuesq; leuitas i
conspectu aaron ⁊ filiorꝫ eius: ⁊ con-
secrabis oblatos dño: ac separabis de
medio filiorꝫ israel vt sint meᵘ: et post
ea ingredientur tabernaculum fede-
ris vt seruiant mihi. Sicq; purifica-
bis ⁊ consecrabis eos in oblationem
dñi: quonã dono donati sunt mihi a
filijs israel. Pro primogenitis q̃ ape-
riunt omnem vulnam in israel accepi
eos. Mea sunt cũ oia primogenita fi
liorũ israel tam ex hominibᵒ q̃ ex iu-
mentis. Ex die quo percussi omne pri
mogenitũ i terra egypti: sanctificau i
eos mihi: et tuli leuitas ꝑ eiectis pri-
mogenitis filiorũ israel tradidiq; eos
dono aaron ⁊ filijs eius de medio po-
puli: vt seruiãt mihi ꝓ israel in taber
naculo federis: ⁊ orent ꝑ eis ne sit in
ppło plaga si auli fuerint accedere
ad sãctuariũ. Fecerqꝫ moyses ⁊ aaron
⁊ oꝭ multitudo filiorꝫ israel sup leui
tas que preceperat dñs moysi: purifi-
cati q̃ sunt ⁊ lauerunt vestimenta sua.
Elevauitq; eos aaron in cõspectu dñi:
⁊ orauit ꝑ eis vt purificati ingredei-
rent ad officia sua tabernaculũ fede-
ris coꝫ aaron ⁊ filijs eiᵒ. Sicut prece-
ceperat dñs moysi de leuitis: ita factũ
est. Locutusq; est dñs ad moysen: di
cens. Hec est lex leuitarꝫ. A viginti an
nis q̃ supra ingredietur vt mini
strent in tabernaculo federis. Cumq;
q̃nquagesimum annũ etatis impleue
rint: seruire cessabũt: erũtq; ministri
fratrũ suorꝫ in tabernaculo federis
vt custodiant que sibi fuerint cõmen
data opera aũt ipsa nõ faciãt. Sic di
spones leuitas in custodiis suis.

Ecclesi. De phase primo mẽsis: post-
es immundorum: alienigarum: oedu-
catu nubis. Capitulum. ix.

Dixitq; ē dñs ad mo-
ysen in deserto sinai: ãno
secũdo postq; egressi sunt
de ẽra egypti mẽse primo
dicẽs. Faciãt filij israel
phase in tpe suo quarta
decia die mẽsis huiᵒ ad vesperã iuxta
oẽs cerimonias ⁊ iustificationes eiᵒ.
Precepitq; moyses filijs israel vt face-
rent phase. Qui fecerũt tempore suo
quartadecima die mensis ad vesperã
in monte sinai. Iuxta oia q̃ mandaue
rat dñs moysi fecerũt filij israel. Ecce
aũt quidã immundi super alae holz q̃
nõ poterãt facere ꝑ phase in die illo
accedẽtes ad moysen ⁊ aaron: dixerunt
eis. Immundi sumᵒ sup oia holz q̃re
fraudamur vt non valeamᵒ oblationẽ
offerre dño in tpe suo inter filios israel.
Quibᵒ rñdit moyses. State vt ꝓsulã
q̃d ꝑcipiat dño de vobis. Locutusq; ē
dñs ad moysen: dicẽs. Loqre filijs is
rael. Hõ qui fuerit immũdus sup ala
siue i via peul i gẽte vestra faciat pha
se in mense secũdo q̃ tredecima die mẽ
sis ad vesperã: cum azimis ⁊ lactucis
agrestibᵒ comedent illud. Nõ relin-
quẽt ex eo q̃ppiã vsq; mane: ⁊ os eiᵒ
nõ cõfringẽt: oẽm ritũ phase obser
uabũt. Si q̃s aũt mũdus ✠ est ⁊ itinere
nõ fuit ⁊ tñ nõ fecit phase: exter
minabit ala illa de ppłis suis: q̃ sa-
crificũ dño nõ obtulit tpe suo. Peccũ
suũ ipe portabit. Peregrinᵒ q̃q; ⁊ ad-
uenas si fuerint apud vos faciẽt phase
dño iuxta cerimonias ⁊ iustificationes
suas. Preceptũ idẽ erit apud vos tam
aduene q̃ indigene. Igit die q̃ erectũ
est tabernaculũ: operit illud nubes. A
vespe aũt sup tẽtoriũ erat q̃si species
ignis vsq; mane. Sic ✠ fiebat iugiter
Per diẽ operiebat illud nubes: et per
noctẽ q̃si species ignis. Cumq; ablata
fuisset nubes q̃ tabernaculum ꝓtege
bat: tũc ꝓficiscebanᵗ filij israel: et loco
vbi stetissent nubes: ibi castrameta-
banᵗ. Ad iperiũ dñi ꝓficiscebanᵗ: et ad
imperiũ illiᵒ figebãt tabernaculũ. Cũ
ctis diebᵒ q̃diᵒ stabat nubes: sup taber
naculũ manebãt in eodẽ loco: ⁊ si eve
nisset vt multo tpe maneret sup illud
erãt filij israel in excubiis dñi: ⁊ non p
ficiscebãt q̃tquot diebᵒ fuisset nubes
sup tabernaculũ. Ad imperiũ dñi er
gebãt tẽtoria: et ad imperiũ illius de
ponebant. Si fuisset nubes a vespere
vsq; ad mane: et stat diluculo taberna
culũ reliquisset ꝓficiscebanᵗ: et si post
diem ⁊ noctẽ recessisset dissipabãt ten
toria. Si vero biduo autemo mẽse vel
longior: ẽpore fuisset sup tabernacu
lum manebant filij israel in eodẽ loco
⁊ non proficiscebanᵗ. statim aũt vt re-
cessisset manebãt castra. Per verbum
dñi figebãt tẽtoria: ⁊ per verbum illius
ꝓficiscebanᵗ: erantq; in excubiis dñi
iuxta imperium eius ꝑ manũ moysi.

Ecclesi. De tubis argẽteis et officiis
earum: de ordine mouendi castra: de
obitu cognato moysi quomodo nole-
bat ire: qui filios israel. Capitulũ. x.

Locutusq; ē dñs ad moy-
sen dicẽs. Fac tibi duas
tubulas argenteas du-
ctiles quibus puocare
possis multitudinẽ quã
do mouẽda sunt castra
Cũq; inceperiꝭ tubis: cõgregabit
ad te omis turba ad ostiũ tabernaculi
federis. Si semel clãgueris: venient
ad te ꝓcipes et capita multitudinis
israel. Si aũt plurios atq; pcisᵒ clãgo:
iterqueritis: mouebũt castra primi qui
sunt ad orientalẽ plagã. In secũdo autẽ
sonitu ⁊ parti vlulatu tube lenabũt tẽ
toria q̃ bitãt ad meridiẽ et iuxta hũc
modũ reliq̃ faciẽt vlulãtib tubis i ✠
pfectionẽ. Q̃si aũt ꝓregãdᵒ ē ppłis:
simpler tubas clãgo: erit: ⁊ nõ pcise
vlulabũt. Filij aũt aaron sacerdotis
clãgẽt tubis: eritq; hoc legitimũ sem-
piternũ i ãnationibᵒ vrꝭ. Si exieritis
ad bellũ de tra vra ꝓtra hostes q̃ di-
micãt aduersum vos: clãgẽt vlulãti
bus tubis: ⁊ erit recordatio vri coã
dño deo vro: vt eruamini de manibᵒ
inimicorꝫ vrorꝫ. Si q̃ñ habebitis epu-
lũ et cũ festos ⁊ kalẽdas canetis tu
bas sup holocaustis et pacificis victi
mis et sint vobis i recordationẽ deo vri
Ego dñs deus vester. Anno secũdo mẽse
secũdo vicesima die mẽsis: eleuata ē nu
bes de tabernaculo federis. Profecti
q̃ sunt filij israel ꝑ turmas suas de de-
serto sinai: ⁊ recubuit nubes in soli-
tudine pharã. Moueritq; castra ꝓmi
tuta iperiũ dñi ꝑ manũ moysi. Filij
iuda ꝑ turmas suas: q̃ ꝓcipus erat
naasõ filij aminadab. In tribu filiorũ
isachar fuit ꝓcipus nathanael filius
suar. In tribu zabulõ erat ꝓcipus he
liab filij helõ. Depositiq; ē taberna
culũ q̃d portãtes egressi sunt filij ger
son ⁊ merari. Profectiq; sunt filij ru
bẽ ꝑ turmas ⁊ ordinẽ suũ: q̃ ꝓcipus
erat helisur filij sedeur. In tribu aũt fi
liorꝫ symeõ: ꝓcipus fuit salamiel filij
surisaddai. Porro i tribu gad erat ꝓ
cipus heliasaph filij duel. Profectiq;
sunt ⁊ eadẽ ratẽ portantes sanctuariũ.
Tãdiu tabernaculum portabãt donec
venirẽt ad erectionis locũ. Moueritq;
castra et filij ephraim ꝑ turmas suas
quoꝫ exercitu ꝓcipus erat helisama
filij ammiud. In tribu aũt filiorꝫ ma-
nasse ꝓcipus fuit gamaliel filius pha
dassur: et in tribu beniamin erat dur
abidã filij gedeonis. Nouissimi castro
rũ olim profecti sunt filij dan per tur-
mas suas: in quorum exercitu ꝓcipus
fuit ahiezer filij ammisaddai. In tribu
aũt filiorũ aser erat ꝓcipus phe-
giel filij ochã. Et in tribu filiorꝫ nepta
lim: ꝓcipus fuit abira filij henã. Hec
sũt castra ⁊ ꝑfectiones filiorũ israel ꝑ tur
mas suas q̃ egrediebantur. Dixitq;
moyses obab filio raguel madianite
cognato suo. Proficiscimur ad locum
quẽ dñs daturᵒ est nobis: veni nobiscũ
vt bũ faciamus tibi: q̃ dñs bona ꝓmi
sit israelitis. Qui ille rñdit. Nõ vadã te
cum: sed reuertar in terrã meã in qua
natus sum. Et ille. Rolo inquit nos re
linquere. Tu cũ nosti in quibus locis
ꝑ desertũ castra ponere debeamus: ⁊
eris ducto: noster. Quãq; nobiscũ pe-
neris q̃cũq optimũ fuerit ex opibus
quas nobis ✠ traditurus est dñs ba-
dim. Alis ✠ ba
turus.
Profecti sunt ergo de mõte
dñi viã triũ dierũ: arcaq; federis dñi
ꝑcedebat eos ꝑ dies tres quidẽs ca-
strorꝫ locũ. Nubes q̃q; dñi sup eos erat
ꝑ diẽ cũ incederẽt. Cũq; eleuarẽt arcã
dicebat moyses. Surge dñe ⁊ dissipẽt
inimici tui: ⁊ fugiãt q̃ odẽrũt te a fa-
cie tui. Cũ aũt ꝓquiẽsceret aiebat. Reuer
tere dñe ad multitudinẽ exercituᵒ israel. fo. 7.

Ecclesi. De pena murmur: de carnũ
ꝓcupiscẽtia: de turbatione spũs mo-
si: loquit deus moysi ⁊ ꝓmittit car-
nes de coturnicibᵒ: de punitione ppłi
ꝓpter cõcupiscẽtia carnũ. Cap. xi.

Facta ē autẽ murmur
ppłi quasi dolẽtiũ ꝑ la
bore ꝑtra dñm: q̃d cũ au
disset iratus est. Et accẽ
sus i eos ignis dñi: de-
uorauit extremã castro
rũ partẽ. Cũq; clamasset ppłs ad moy
sen: orauit moyses ad dñm ⁊ absorpta
est ignis. Vocauitq; nomẽ loci illius
incẽsio: eo q̃ succẽsus fuisset ꝑtra eos
ignis dñi. Vulgus q̃ppe ꝑmiscũ q̃d
ascenderat cũ eis flagrauit desiderio
carnũ sedẽs: flẽs cũctis sibi pariter
filijs israel: ait. Quis dabit nobis ad
vescẽdũ carnes? Recordamur pisciuꝫ
q̃s comedebamᵘ l egypto grat: in mẽ
tẽ nobis: venisũt cucumeres ⁊ pepones
porriq; ⁊ cepe ⁊ allia. Alia nõ ꝑa
est: nihil aliud respiciũt oculi nri nisi
man. Erat aũt man quasi semẽ coria-
dri coloris bdelij. Circuibatq; popu-
lus. Exo. 16

las & colligẽs illud: frãgebat mola si
ne terebat in mortario: coquẽs olla
& faciẽs ex eo tortulas saporis ẽli pa
nis oleati. Cũq; descẽderet nocte sup
castra ros: descẽdebat pariter & man.
Audiuit ergo moyses flentẽ populũ
p familias singulos p ostia tẽtorũ suꝰ
Iratusq; est furore dñi valdeiq; & moy
si intolerãda res visa est: ait ad dñm
Cur afflixisti seruũ tuũ: quare nõ lue
nio gratiã coram te? Et cur impoſuisti
pondus vniuersi ppli huꝰ sup me? Nũ
q̃d ego concepi oẽm hanc multitudinẽ
vel genui eam vt dicas mihi: porta eos
in sinu tuo sicut portare solet nutrix i
fantulũ: & defer in terrã p qua iurasti
patribus eorũ? Vnde mihi carnes vt de
tãte multitudine? Flẽt coram me dicen
tes. Da nobis carnes vt comedemus
Nõ possum solus sustinere oẽm hunc
populũ: q; grauis est mihi. Si ergo ita
tibi videtur: obsecro vt interficias me
& inuenia gratiã in oculis tuis: ne tãtis
afficiar malis. Et dixit dñs ad moysẽ.
Cõgrega mihi septuaginta viros de
senioribus israel quos tu nosti q̃ seni
ores ppli sint ac magistri: & duces eos
ad ostiũ tabernaculi federis: faciesq;
vt stare recũt descẽdã & loquar tibi
& auferã de spũ tuo tradãq; eis vt su
stẽrẽt recũ onus populi: & non tu solꝰ
graueris. Populo quoq; dices. San
ctificemini. Cras comedetis carnes.
Ego enim audiui vos dicere. Quis da
bit nobis escas carnũ? Bũ nobꝭ erat
in egypto. Ut det vobis dñs carnes &
comedatis. Nõ vno die nec duobꝰ vel
quinq; aut decẽ: nec viginti quidẽ: sz
vsq; ad mẽsem diem: donec exeat p na
res vestras & vertatur in nauseam: eo
q̃ repulerit dñm qui in medio ve
stri est: & fleueritis coram eo: dicentes.
Quare egressi sumus ex egypto vt de
tiremur in solitudine? Et ait moyses
ad dñm: Sexcẽta milia pedituꝫ huius
ppli sunt. Et tu dicis. Dabo eis esum
carnũ mẽse integro: Si quid ouis &
boũ multitudo cedet vt possit suffice
re ad cibũ: vel oẽs pisces maris i vnũ
congregabũtur vt eos satiẽt? Cui re
spondit dñs. Nũquid manus dñi inua
lida est? Jam nũc videbis vtrũ meus
sermo opere cõpleatur. Venit igitur
moyses & narrauit ppło verba dñi: con
gregans septuaginta viros de senio
ribus israel: quos stare fecit circa ta
bernaculũ dñi. Descẽditq; dñs p nu
bem & locutus est ad eum auferens de
spũ q̃ erat in moyse: & dans septuaginta
viris. Cũq; requiesset in eis spũs p
phetauerũt nec vltra cessauerũt. Re
mãserãt aũt in castris duo viri: quoꝝ
vnꝰ vocabãt heldad: & alter medad sa
per quos requieuit spũs: nã & ipsi des
cripti fuerãt nõ exierãt ad taberna
culũ. Cũq; ꝓphetarẽt in castris cucur
rit puer & nũciauit moysi dicẽs. Hel
dad & medad ꝓphetãt in castris. Sta
tim iosue filius non minister moysi &
electꝰ e pluribꝰ ait. Dñe mi moyses p
hibe eos. Ad ille. Quid inq̃t emulaꝭ
pro me? Quis tribuat vt omnis ppls
prophetet: & det eis dñs spũm suũ? Re
uersusq; est moyses ad maiores natu
israel in castra. Vẽtus aũt egrediens
a dño arreptas trãs mare coturnices
detulit dimisit in castra retinere quã
tum vno die confici pot: et omni pars
te castrorũ per circuitũ: volabãt i aere
duobꝰ cubitis a terrãdine sup terram.
Surgens ergo ppls toto die illo & no
cte ac die altero: cõgregauit coturni
cum multitudinem: qui parum decem
chorus: & fecerũt eas per gyrũ ca
strorum. Adhuc carnes erant in dẽti
bus eorũ: defecerat huiusmodi cibꝰ
& ecce furor dñi concitatus in popu
lum percussit eũ plaga magna nimis
Vocatusq; est ille locus sepulchra cõ
cupiscentiae: ibi enim sepliẽrũt ppłm q̃
desiderat carnes. Egressi aũt de sepul
chris cõcupiscentie venerũt in aſe
roth & manserũt ibi.

CC. S. Aarõ & maria murmuraueruꝫ
petra moysen: maria lepra percussit: & se
ptẽ diebus separata a ppło. Cp. m.

Locutusq; est maria
aaron cõtra moysen ꝓ
pter vxorẽ eius ethio
pissam: & dixerũt. Nũ
per solũ moysen locu
tus est dñs? Nõne no
bis similiter est locu
tus? Quod cũ audisset dñs tratus est
valde. Erat enim moyses vir mitissimꝰ
super oẽs homines q̃ morabãt in terra
Statim locutꝰ est dñs ad eũ & ad aaron
& mariã. Egredimini vos tres ad
tabernaculum federis. Cũq; fuissent
egressi descendit dominꝰ in columna
nubis: & stetit in introitu tabernacu
li vocãs aaron & mariã. Qui cũ isti
dixit ad eos. Audite sermones meos.
Si q̃s fuerit ꝓpheta dñi in
sio apparebo ei: & p somniũ loqua
ad illum. Ut nõ talis seruꝰ meꝰ moys
ses q̃ fidelis domo mea fidelissimꝰ est. Ore
enim ad os loquor ei. Palam: non p
enigmata & figuras dñm videt. Qua
re q̃ non timuistis detrahere huic meo
moysi? Iratusq; cõtra eos abiit.
Nubes q̃ recessit q̃ erat sup tabernaculũ
Et ecce maria apparuit candẽs lepra
quasi nix. Cũq; respexisset eã aaron &
vidisset pfusam lepra: ait ad moysen
Obsecro o dñe ne mihi imponas nobis
hoc peccũ q̃ stulte cõmisimus ne fiat
quasi mortua: vt abortiuũ q̃ pũcit
de vulua matris suꝫ. Ecce iã medium
carnis eius deuorata est a lepra. Clama
uitq; moyses ad dñm dicẽs. Deꝰ obse
cro sana eã. Cui rndit dñs. Si pr eius
spuisset in faciẽ illiꝰ: nõne debuerat
saltẽ septẽ diebꝰ ruborẽ sustinere? Se
parẽt septẽ diebꝰ extra castra: & postea
reuocabũt. Exclusa est ergo maria ex
tra castra septẽ diebus: & ppls nõ est
mouꝰ ex loco donec reuocata ẽ maria.

CC. S. De missione exploratorum ad
terrã chanaan qualis sit: & reportant
in vecte vnã & fructus: reuertũt post
quadragita dies: dicẽtes terrã bonã:
murmurat ppls contra moysen. Cp. xiii.

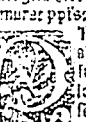

Profectusq; ẽ ppls de
aseroth fixis tentoriis
deserto pharã. Idiq;
locutꝰ est dñs ad moy
sen dicẽs. Mitte viros
qui cõsiderent terram
chanaan quã daturus
sum filijs israel singulos de singulis tri
bus et principibꝰ. Fecit moyses quod
dño imperauerat de deserto pharam:
mittẽs principes viroꝝ quorũ ista sunt
nomina. De tribu ruben: semmua filium
zecbur. De tribu symeon sapbat filiũ
huri. De tribu iuda caleb filium
iephone. De tribu isachar: igal filiũ
ioseph. De tribu ephraim: osee filium
nũ. De tribu bẽiamin: phalti filiũ ra
phu. De tribu zabulon: geddibel filiũ
sodi. De tribu ioseph: scepter manasse
gaddi filiũ suũ. De tribu dan: amihel
filium gemalli. De tribu aser: satur filiũ
michael. De tribu nepthalis nadab
filiũ napsi. De tribu gad: guhel filium
machi. Hec sunt noĩa viroꝝ quos mi
sit moyses ad considerandã terram:
vocauitq; osee filiũ nun iosue. Misit
ergo eos moyses ad considerandã terrã
chanaan: & dixit ad eos. Ascendite ad
meridiãã plagã. Cũq; veneritis ad
montes cõsiderate terrã qualis sit: et
populũ qui inhabitat: est eiꝰ: vtrũ
fortis sit an infirmꝰ: pauci numero an
plures ipsa terra bona an mala: vtrũ
quales manẽt an absq; muris: habitꝰ
pagus an tentorijs: memorisq; an absq;
arboribꝰ. Cõfortamini: afferte nobis
de fructibꝰ terre. Erat aũt tps q̃ ias
pecoque vue pcci possunt. Cũq; ascẽ
dissent exploraueruꝫ terram a deserto
linvsq; roob intrãtibus emath. Ascẽ
deruꝫ ad meridiem & venerũt in he
bron: vbi erãt achimã & tolmai
filij enach: nã hebron septẽ annis ante
thaphni vrbe egypti edita est. Perq;
tesq; vsq; ad torrẽtẽ botri: abscideruꝫ
palmitẽ cũ vna sua quẽ portauerũt in
vecte duo viri. De malis q̃ granatis
& de ficis locus illiꝰ tulerũt q̃ appella
tur nchelescholi. Locutusq; botri ob
q̃ botrum portaserũt inde filij israel.
Reuertiq; exploratores fre post q̃dra
ginta dies oi regiõe circuita venerũt
ad moysen & aaron & ad omnẽ cetum
filiorũ israel in desertum pharã quod
est in cades. Locutiq; eis & oi multitu
dini ostenderũt fructus terre & narra
uerũt dicentes. Venimus in terram
ad quã misistis nos: quẽ re vera fluit
lacte & melle: et ex hiis fructibus co
gnosci potest: sz cultores fortissimos
habet: & vrbes grãdes atq; muratas.
Stirpem enach vidimus ibi. Amalech
habitat in meridie: & ethcus & hiebu
seus & amoreus habitant. Chananꝰ
vero morat iuxta mare & circa fluenta
iordanis. Inter hec caleb ppescens
murmur ppli q̃ obtebat ꝓra moysen
ait. Ascẽdamus & possidebimus terraꝫ
qm̃ poterimus obtinere eam. Alij ve
roꝝ qui fuerãt cũ eo: dicebãt. Hequa
q̃ ad hunc populum valemus ascende
re: quia fortior nobis est. Detraxerũt
q̃ terre quaꝫ inspexerãt apud filios
israel: dicentes. Terra quam lustraui
mus deuorat habitatores suos. Popu
lus quem aspeximus: procere stature
est. Ibi vidimus monstra quedaꝫ filio
rum enach de genere gigantꝰ: qui
bus cõparati q̃si locuste videbamur.

CC. S. Flet ppls & murmurat: caleb
iosue trã laudãt: ꝓnis irascit moyses
eũ placat: & deserto mittũt exploratores
& ppls ad amalech ecdẽ. Cp. xiiii.

Iterq; vociferãs omnis
turba flẽt nocte illa et
murmurati sũt contra
moysen & aaron cuncti fi
in israel: dicẽtes. Utinam
mortui essemꝰ in egypto

Deu. I. d

76. di. c. leuiuum

Iudi. S. b.

Als + caleb.

et nõ in hac vasta solitudine. Utinam
percamus et non inducat nos dñs in
terrã istam: ne cadamus gladio: vro
res ac liberi nostri vacantur captiui
Nõne melius est reuerti in egyptum?
Dixerũtq; alter ad alterũ. Constitua
mus nobis ducẽ et reuertamur in egy
ptum. Quo audito moyses et aaron ce
ciderunt proni in terrã coram omni
eccl. 49 b. multitudine filiorũ israel. At vo iosue
filius nun et caleb filius iephone qui et
Jnuocha. 2. f. ex ipsis fuerant terram: iciderũt vesti
menta sua et ad omnem multitudinem
filiorũ israel locuti sunt. Terrã quam
circuiuimus valde bona est. Si ppicius
fuerit dñs: inducet nos in eã: et tradet
humũ lacte et melle manãtem. Nolite
rebelles esse contra dñm: neq; timeatis
populũ terre huius: q; sicut panẽ ita
possumus deuorare. Recessit ab
eis omne presidium: dñs nobiscum est
nolite timere. Elisq; clamaret omnis
multitudo et lapidibus eos pellet op
primere: apparuit gloria dñi sup tectũ
Als + super vi dentibus. fuerit cunctis + videntibus filius israel.
Et dixit dñs ad moysen. Usq;quo de
trahet michi populus iste? Quousq;
nõ credent mihi in oibus signis que
feci coram eis? Feriam igitur eos pe
stilentia atq; cõsumã: te aũt faciã prin
cipem sup gentem magnã et fortiorẽ
q; hec est. Et ait moyses ad dñm. Ut
audiãt egyptii de quorũ medio eduxi
sti populũ istum: et habitatores terre
huius qui audierũt q; tu dñe i populo
isto sis: et facie videaris ad faciẽ et nu
bes tua prestat illos: et in colũna nu
bis precedas eos p diẽm et in colũna ignis
per noctẽ: q; si occideris quasi vnũ hominem et dicãt. Non
Exo. 32. c
Exo. 32. c
poterat iroducere populũ in terram +
Als + de p qua iurauerat: idcirco occidit eos
in solitudine. Magnificet ergo fortitudo dñi sicut iurasti dicẽs. Dñe pa
tiens et multe misericordie: auferens
iniquitatẽ et scelera: nullusq; innoxius
derelinquẽs quinvisitas peccã patrũ in
filios: in tertia et quarta generationem
D Dimitte obsecro peccãtũ ppli tui hui
us magnitudinẽ misericordie tue sicut
ppicius fuisti egredientibus de egy
pto vsq; ad locum istũ. Dixitq; dñs.
Dimisi iuxta vbum tuũ. Viuo ego et
impleberit gloria dñi vniuersa terra.
Veramẽ oes homines q; viderũt maiestã
tem meã et signa q; feci in egypto et in
solitudine et tentauerũt me iã p decẽ
Deu. 2. f. vices: nec obedierũt voci mee. nonvi
debũt terrã p qua iuraui patribus eorũ:
nec q;q; ex illis q; detraxerũt michi itere
ditur eã. Seruũ meũ + caleb qui plenus alio spũ secutus est me: inducam in
terrã hanc quã circuiuit: et semẽ eius
possidebit eã: qm amalechites et chananeus habitat i vallibus. Cras + amo
nete castra et reuertimini i solitudinẽ
per viã maris rubri. Locutusq; ẽ dñs
ad moysen et aaron dicens. Usq;quo
multitudo hec pessima murmura con
tra me? Querelas filiorũ israel audiui.
Dic ergo eis. Viuo ego ait dñs: sicut
locuti estis audiẽte me: sic faciã vobis.
In solitudine hac iacebũt cadauera
vestra. Oes q; numerati estis a viginti
annis et supra: et murmuraslis contra
me: nõ intrabitis terrã sup quã leua
ui manũ meã vt habitare vos faceri
pietas + caleb filium iephone et iosue
filiũ nũ. paruulos aũt vestros de quibus
diristis: q; prede hostibus fore: intro
ducã: vt videãt terrã quã vos despi
cistis. Vestra cadauera iacebũt in solitudine. Filii vri erũt pagi in deserto
annis quadraginta: et portabũt fornicationẽ vestrã donec consumãtur ca
dauera patrũ in deserto iuxta numerum
quadraginta dierũ quibus considerastis
terrã. Annus p die iputabit. Et qua
draginta annis recipietis iniquitates
vras: et scietis vltionẽ meã. Qm sicut
locutus sum ita faciã omni multitu
dini huic pessime q; cõsurrexerũt adue
sum me. In solitudine hac deficiet et
morietur. Igitur oes viri quos mi
serat moyses ad ptemptãdẽ terrã
et q; reuersi murmurare fecerant ptra
cũ oẽm multitudinẽ detrahẽtes terre
q; esset malus: mortui sunt atq; percussi
in pspectu dñi. Josue aũt filius nũ. + caleb filius iephone vixerũt ex oib; qui
perrexerãt ad considerãdũ terrã. Locutusq; est moyses vniuersis vba hec ad
oes filios israel: et lauit ppls nimis.
Et ecce mane pmo surgẽtes ascẽdẽrũt in
verticem mõtis: atq; dixerũt. Parati
sum⁹ ascẽdere ad locũ de q dñs loc
tus est: q: peccauimus. Quid moyses.
Cur inquit trãsgredimini verbũ dñi
qõ vobis nõ cedet in pspẽrũ? Nolite
ascẽdere: nõ ẽnim est dñs vobiscum ne
corruatis coram inimicis vestris. Amale
chites et chananeus ante vos sunt dñi
gladio corruetis: eo q; noluistis ac
quiescere dño: nec erit dñs vobiscum.
At illi cõtendebãt ascẽdẽrũt in vertice
mõtis. Arca aũt testamẽti dñi et moy

ses nõ recessũt de castris. Descẽdit
que amalechites et chananeus q; habita
bãt in mõtis: et percutiẽs eos usq; pers
dẽs persequ⁹ est + eos usq; horma.

C. C. S. De libamẽtis offerẽdis et primitiis separãdis: de peccãte p ignorãtiã: vel alã rã indigena q; aduena
ꝑ peccãte p superbiã: de colligẽte ligna
in sabbato: de fimbriis hiacynthinis
ponẽdis in angulis palliorũ. Ca. xv.

Locutusq; est dñs ad
moysen dicẽs. Loqre
ad filios israel: et dices
ad eos. Cum ingressi
fueritis terrã habi
tationis vestre quã ego
dabo vobis: et feceri
tis oblationẽ dño in holocaustũ aut
victimã pacificam vota soluẽtes vel
spõte offerẽtes munera: aut in solẽni
tatibus vestris adolẽtes odorẽ suauita
tis dño de bobus siue de ouibus: offe
ret quicũq; immolauerit victimã sacrificii similẽ decimã partẽ ephi cõ
spersam oleo quod mensurã habebit
quartã partẽ hin: et vinũ ad libamẽtũ fundẽdũ cũ sẽdẽ mensure dabit in holocaustũ siue in victimã. Per agnos singulos et arietes erit sacrificium: simile
duarũ decimarũ que cõspersa sit oleo
tertie partis hin et vinũ ad libamẽtũ
tertie partis eiusdẽ mẽsure offeret in
odorẽ suauitatis dño. Qũ vero de bo
bus feceris holocaustũ: aut hostiam
vt impleas votum vel pacificas victimas: dabis p singulos boues simile
tres decimas ꝑspersẽ oleo q; habeat
modũ mẽsure hin: et vinũ ad libamẽtũ
dãda eiusdẽ mẽsure in oblationẽ suauissimi odoris dño. Sic facies p singulos boues et arietes et agnos et hedos. Tũ indigene q; pegrini eodẽ ritu
offerẽt sacrificia. Unum preceptũ erit
atq; iudicium tã vobis q; aduenis fre.
Locutus est dñs ad moysen dicẽs. Loqre
filiis israel et dices ad eos. Cũ peneri
tis in terrã quã dabo vobis: et comederiris de panibus regionis illius: separãdis primitias dño de cibis vestris. Sicut de areis primitias separabitis: ita et
de pulmẽtis dabitis primitias dño. Qũ
sup ignorãtiã preteriẽritis q; hoc si
que locutus est dñs ad moysen et mãdauit p eũ ad vos: a die qua cepit iubere
et vltra: oblitusq; fuerit facere multitudo offerat: vitulũ de armẽto holocaustũ in odorẽ suauissimũ dño: et sacrificium eius ac libamẽtũ vt cerimonie postulant: hircũq; pro peccãto et rogabit sacerdos p omni multitudine filiorũ israel: et
dimittet eis qm nõ spõte peccauerũt
nichilominus offerẽtes incẽsum dño p
se et p peccãto atq; erroribus suis: dimittet
vniuersi plebi filiorũ israel et
D pegrinant inter eos: qm culpa est omnis
ppli p ignorãtiã. Qũ si aliqua nesciẽs
peccauerit: offert capra annicula p
peccãto suo: et deprecabit p ea sacerdos
q; inscia peccauerit coram dño: ipetrabitq; ei veniã et dimittet illi. Tã indigenis q; aduenisqua lex erit oim qui
peccauerit ignorãtes. Alia vo q; p sup
biam aliqd pmiserit: siue ciuis sit ille
siue pegrinus: qm aduersus dñm re
bellis fuit peribit de pplo suo. Verbũ
enim dñi contẽpsit et preceptũ illius fecit
irritũ: idcirco delebit et portabit iniq;tatẽ suã. Factũ est aũt cũ essent filii
israel in solitudine et inuenissent ho
minẽ colligẽtem ligna in die sabbati
obtulerũt eũ moysi et aaron et vniuer
sti multitudini. Qui reclusẽrunt eũ in
carcerẽ: nescientes quid sup eo facere debẽrent. Dixitq; dominus ad moysen.
Morte morietur hõ iste: obruat eũ lapi
dibus turba extra castra. Elisq; eiẽ
rũt eũ foras: obruerũt eũ lapidibus fili
et mortuus est sicut preceperat dñs. Dixit
que dñs ad moysen. Loqre filiis
israel et dices ad eos vt faciãt sibi fimbrias p angulos ãtiquorũ pallioꝝ: ponẽ
tes in eis vittas hiacynthinas. Quas
cum viderint recordẽtur oim mandatorũ dñi: ne sequãtur cogitationes
suas et oculos p res varias fornicantes: sed magis memores ꝑceptorũ dñi
faciant ea: sintq; sancti deo suo. Ego
dñs deus vester: q; eduxi vos de terra
egypti: vt essem deus vester.

De colligente ligna in sabbato. c. qd sit
c. 3. c. ãte
Deu. 22
b.

C. Ca. S. De pena scismatis: de ambitione dathan et abiron: de thuribulis altaris: ignis deuorat chore: dathan et
abiron cũ aliis offerẽtibus incẽsum: ꝑcepit dñs thuribula tolli: et dispergat
ignis. Murmurat iterum populus:
quare occidantur quatuor decim mi
lia et septingenti. Cpm. xvi.

Ecce aũt chore filius isaar
filii caath: filii leuii da
than atq; abiron filii
eliab: hon q; filii phe
leph de filiis rubẽ: surgẽs cum
rexerũt ptra moysen
et ambi
tioso,
A Scisma ptra moysen et aaron
atq; aliquos filios israel ducẽti
ãnquagintaviri, pceres synagoge: et q
ꝑ ipsi p nolavocabant. Elisq; stetis-

sunt aduersum moysen & aarō & dixerūt. Sufficiat vobis q̃ omis multitudo
sanctoꝝ est & in ipsis est dñs. Cur eleuamini sup ppl̃s dñi? Qd̃ cū audisset
moyses: cecidit pa⁹ i faciē: locutusq̃
ad chorez ad omē multitudinē. Mane
ant̃ notū faciet dñs q̃ ad sē pinēdēt:
sētōs applicabit sibi: & quos elegerit
appropinquabunt ei. Hoc igit facite.
Tollat vnusquisq̃ thuribulū suū: tu
chore & omne ꝓsilitū tuū: & hauēto cras
igne ponite desup thymiama coram
domino: & quēcūq̃ elegerit: ipe erit san-
B ctus. Multū erigimini filij leui.
Dixitq̃ rursus ad chore. Audite filij leui
Nū parū vobis est q̃ separauit vos de⁹
israel ab ol ppl̃o: iunxit sibi vt seruī
retis ei in cultu tabernaculi: & stetis
coram frequētia ppli & ministraretis ei?
Idcirco ad se fecit accedere te & omes
fratres tuos filios leui: vt vobis etiā
sacerdotū vēdicetis & omnis glob⁹
tu⁹ stet cōtra dñm. Quis est enim aarō
vt murmuretis cōtra eū? Misit ergo
moyses vt vocarēt dathā & abiron fi-
lios eliab. Qui rñderūt. Nō veniem⁹
Numq̃d parū est tibi q̃ eduxisti nos de
terra egypti q̃ lacte & melle manēbat
vt occideres in deserto nisi & dñat⁹ fue
ris nēs? Neuera induristi nos i terrā
q̃ fluit lacte & melle: & dedisti
nobis possessiones agrorū & vineārū.
C. An & oculos nros vis eruere? Nō veni
m⁹. Iratusq̃ moyses valde: ait ad do
minū: Ne respicias sacrificia eorū. Tu
scis q̃ nec asellū q̃dē vnū acceperim
ab eis nec afflixerim quēpiā eorū. Di
xitq̃ ad chore. Tu & omis congregatio
tua state coram dño: ipsum cōtra dño & aarō die
crastino separēm. Tollite singuli thu-
ribula vra & ponite sup ea incēsū offe
rētes dño ducēta ḋquaginta thuri-
bula: aaron q̃q̃ tenēt thuribulū suū.
Qd̃ cū fecissent stātib⁹ moyse & aarō:
& coacerūassent aduersum eos omnem
multitudinē ad ostiū tabernaculi: ap-
paruit cūctis gl̃ia dñi. Locutusq̃ dñs
7.q.1. ad moysen & aaron: ait. Separamini de
c.dentes medio ꝓgregatiōis hui⁹: vt eos repē
24.q. te disparā. Quī ceciderūt pni in facie
1.c.dic- atq̃ dixerūt. Fortissime de⁹ spiritū
dicim⁹. vniuersę carnis: nūq̃no peccāte cōtra
7.q.1.c.1 omēs ira tua desēuiet? Et ait dñs ad
D moysen. Precipe vniuerso ppl̃o vt se-
Chore. parēt a tabernaculis chore & dathā &
Dathan abirō. Surrexitq̃ moyses & abiit ad
Abiron. dathā & abirō & seqntib⁹ eū senio-
ribus isrl dixit ad turbā. Recedite a taber-
naculis hoim ipiorū & nolite tāgere quē-
ad eos pertinēt ne inuoluamini i peccis
eorū. Cū q̃ recessisset a tentorijs eorū p
circuitū. Dathān abirō egressi stabāt
in introitu papilionū suōr: cū vxorib⁹ &
liberis: oiq̃ frequētia. Et ait moyses.
In hoc scietis q̃ dñs miserit me vt fa-
cerē vniuersa q̃ cernitis & nō ex ppria
ea corde ptulerim. Si consueta hoim
morte iterierint: & visitauerit eos pla
ga qua ceteri visitari solēt: nō misit
me dñs. Si autē noua rē fecerit dñs
vt aperiēs terra os suū deglutiat eos
& oia q̃ ad illos pertinēt: descēderintq̃
viuētes in infernū: scietis q̃ blasphē
mauerint dñm. Cōsestim igit vt cessa-
uit loq̃: dirupta est terra sub pedibus
eorū: & aperiēs os suū deuorauit illos
cū tabernaculis suis: vniuersa subdi
ta eorū. Descēderūt q̃q̃ viui in infernū
ogni humore: perierūt de medio mul-
titudinis. Et vō omis israel q̃ stabat pe
gyros fugit a clamore pēnūtiū dicēs. Ne
forte & nos ꝓra deglutiat. Sz & ignis
egressus a dño interfecit ducētos qn-
quaginta viros q̃ offerebāt incēsum. Lo
cutusq̃ est dñs ad moysen: dicēs. Pre
cipe eleazaro filio aaron sacerdotis vt
tollat thuribula quę iacēt in incēdio:
ignē huc illucq̃ dispgat: q̃m sēctifica-
ta sūt i mortib⁹ pēnūtiū: producatq̃ ea in
laminas & affigat altari: eo q̃ oblata
sit i eis incēsum dñi: & sēctificata sint:
cernāt ea ꝓ signo & monimēto filij is-
rael. Tulit ḡ eleazar sacerdos thuri-
bula enea i q̃b⁹ obtulerāt hi q̃s incēdū
deuorauerāt: & fudit ea i laminas affigēs
altari vt hērēt posita filij isrl q̃b⁹ pmo
serēt: ne q̃s accedat alienigena: q̃
nō ē de semine aarō ad offerēdū incēsū
dño: ne patiat sicut passus est chore:
& oīs ꝓgregatio eī. Loquēte dño ad mo-
ysen. Murmurauit autē omis multitudo
filiorū isrl sequēti die cōtra moysen &
aarō dicēs. Vos interfecistis ppl̃m dñi.
Cūq̃ oriret seditio & tumult⁹ increscē-
ret: moyses & aarō fugerūt ad taber-
naculū feder⁹. Qd̃ postq̃ ingressi sunt
opuit nubes & appuit gl̃ia dñi. Dixit-
q̃ dño ad moysen. Recedite de medio
hui⁹ multitudis: etiā nūc delebo eos.
Cūq̃ iacerēt in terra: dixit moyses ad
aaron. Tolle thuribulū & hauēto igne
de altari mitte incēsum desup ꝓgre-
dere ad ppl̃m vt roges ꝓ eis. Iam enim
egressa est ira a dño: & plaga desēuit.
Qd̃ cū fecisset aaron & cucurrisset ad
media multitudine quā iam pestilen-

tia occidebat: thymiamate stans
inter mortuos ac viuentes: & populus
cessatus est a plaga cessauit. Fuerūt
aūt q̃ pauisi sunt quattuordecim mi-
lia hoim & septingēti absq̃ his q̃ pe-
rierāt in seditione chore. Reuertēsq̃ q̃q̃
aarō ad moysen ad ostiū tabernaculi
federis postq̃ quiētū interitus.
C.c.s. De ꝓga aaron q̃ floruit inter
alias virgas filiorū israel. Filij israel
se cōsumptos moysi dicunt. Cap. xvii.
Locutus est dñs ad moy
sen: dicens. Loqre ad fi-
lios israel: & accipe ab eis
ꝓgas singulas ꝓ cognatio-
nes suas a cūctis pn
cipib⁹ tribuum virgas
duodecim: & nuscuiusq̃ nomen sup
scribes virge suę. Nomen autē aaron
erit in tribu leui: & vna virga cūctas
eorū familias continebit: ponesq̃ eas
in tabernaculo federis coram testimo-
nio vbi loquar ad te. Quē ex his elege-
ro germinabit ꝓga eius: & cohibe-
bo a me querimonias filiorū isrl q̃b⁹
contra vos murmurant. Locutusq̃ est
moyses ad filios israel: & dederunt ei
oēs pncipes ꝓgas ꝓ singulas tribus.
Fuerūtq̃ ꝓge duodecim absq̃ ꝓga
aarō. Quas cū posuisset moyses coram
dño in tabernaculo testimonij: seqnti
die egressus invenit germinasse virgā
aaron i domo leui: & turgētib⁹ gēmis
eruperāt flores qui filijs dilatatis in
ampgdalas deformati sunt. Protulit
ergo moyses oēs virgas de cōspectu
dñi ad cunctos filios isrl: viderūtq̃
et receperūt singuli virgas suas. Di-
xitq̃ dominus ad moysen. Refer virgā
aaron i tabernaculū testimonij vt ser
uetur ibi in signum rebellū filiorum
israel: et quiescant querele eorū a me
ne moriant. Fecitq̃ moyses sicut pe
ceperat dominus. Dixerunt autem fi-
lij israel ad moysen. Ecce consumpti
sum⁹: oēs peribim⁹. Quicūq̃ accedit
ad tabernaculū dñi morit⁹. Num ꝓsq̃
ad internitionē cūcti delendi sumus?
C.c.s. De onere & dignitate aaron &
eorum leuitarū: & primitie sacerdotib⁹
decime leuitis assignātur: & reddunt
leuite decimā: decime aarō. Cap. xviii.
Dixitq̃ dominus ad aaron
Tu et filij tui et domus
patris tui tecum porta-
bitis iniquitatē sanctuaria-
rū: & tu et filij tui simul
sustinebitis peccata sa-
cerdotij vestri. Sed & fratres tuos de
tribu leui: sceptro pris tui sume tec-
cū: pstoq̃ sint & ministrēt tibi. Tu aūt
& filij tui militabitis i tabernaculo te
stimonij. Seruabūtq̃ leuite ad pcep
ta tua: ac cūcta opa tabernaculi: ita
dūtaxat vt ad vasa sanctuarij & altare
nō accedāt: ne & illi moriant: vos pe
reatis sīl. Sint aūt tecū: seruēt i cu
stodijs tabernaculi: & in oib⁹ certimo-
nijs eī. Alienigena nō miscebit vob.
Seruabitis custodia sanctuarij & i mi-
nisterio altaris: ne ira fiat filijs israel.
Ego dedi vob ffea ve-
stros leuitas de medio filiorū israel:
tradidi donū dño: vt seruīāt in mini-
sterijs tabernaculi eius. Tu autem et
filij tui custodite sacerdotij vestrum
et omnis quę ad cultū altaris pēnēt
et quę intra velum sunt: ꝓ sacerdotes
administrabunt. Si quis ext̄ erit: ac-
cesserit: occidet. Locutusq̃ est dño ad
aaron. Ecce dedi tibi custodiā primi-
tiarum meārū. Oīa quę sanctificant a
filijs israel: tradidi tibi & filijs tuis ꝓ
officio sacerdotali legitima sempiter-
na. Hęc ergo accipies de his q̃ sanc ifi-
cantur: & oblata sunt dño. Oīa oblatio
et sacrificia & q̃cquid ꝓ pēcō atq̃ de-
licto reddēt mihi et cedit in sctā san-
ctorum: tuū erit & filiorum tuorū. In
sanctuario comedes illud. Mares tan-
edent ex eoꝝ: cōsecratū est dño. Pri-
mitias aūt quas voverint & obtulerit
filij israel: tibi dedi et filijs tuis ac fi-
liabus tuis iure ppetuo. Qui mund⁹
est in domo tua vescet eis. Omnē me-
dullā olei & vini ac frumēti q̃cqd offe
runt ꝓmitiarū dño tibi dedi. Uniuer-
sa frugū initia q̃ gignit bum⁹ et dño
deportant: cedent in vsus tuos. Qui
mūdus est in domo tua: vescetur eis.
Omne q̃d ex voto reddiderit filijs is-
rael: tuum erit. Quicquid primū erūp-
pet e vulua cūcte carnis quā offerunt
dño siue ex hominibus siue de pecori
bus fuerit: tui iuris erit: ita dūtaxat
vt ꝓ homis ꝓmogenito pretium acci
pias: et omne animal quod imūdum
est redimi facias: cui⁹ redemptio erit
post nūi mēsem: sicli argēti quinq̃
pōdere sanctuarij sicl⁹ pignti obo-
los habet. Primogenita aūt bouis &
ouis et capre non facies redimi: quia
sanctificata sunt dño. Sāguinē tanti
eorū fundes sup altare: & adipes adole
bis in suauissimū odorē dño. Carnes
vero in vsum tuū cedēt: sicut pectusculū

B primitie sacerdotibus.

C

Ezo. 13. d
Leui. 27 c.
Ezechie. 45. a.

lii cōsecratū ⁊ armus dexter tua erūt
Oēs p̃mitias sanctuarij q̃s offerūt filij
israēl dño: tibi dedi ⁊ filijs ac filiabus
tuis iure ꝑpetuo. Pactū salis sēpi
ternū coram dño tibi ac filijs tuis. Dixit
q̃ dñs ad aaron. In tra eorū nihil
possidebitis nec habebitis partē inter
eos Ego pars ⁊ hereditas tua in me
dio filiorū israēl. Filijs aūt leui dedi dēs
decimas israēl possessionē p̃ ministerio
q̃ fungūt mihi i tabernaculo fœderis: ut
nō accedāt vltra filij israēl ad tabernac
culū: nec p̃mittāt peccū mortiferū: so
lis filijs leui mihi i tabernaculū fungē
tibus et portābunt peccā ꝑpli. Legitimū
sēpiternū erit i generationibus vrīs. Ceterū
aliud possidebūt decimas oblatione
ꝑceti q̃s in p̃sus eorū necessaria sepa
raui. Locutusq̃ est dñs ad moysen di
cēs. Præcipe leuitis atq̃ denūcia. Cum
acceperitis a filijs israēl decimas q̃s de
di vobis p̃mitias earū offerte dño. i. de
cimā ꝑ decime: vt reputet vobis in
oblatione p̃mitiarū tā de arcis q̃ de
torculariis et vniuersis q̃s accepistis
p̃mitias offerte dño: ⁊ date ea aarō sa
cerdoti. Olis q̃ offertis ex decimis: ⁊ i
donaria dñi separabitis: optima ⁊ electa
erūt cūcta. Dicesq̃ ad eos. Si p̃clara
⁊ meliora q̃q̃ obtuleritis ex decimis:
reputabit vobis q̃si de area ⁊ torcular
ri dederitis p̃mitias: et comedetis eas
in omni loco vestro tā vos q̃ fami
lie vestre: q̃ pretiū est pro ministerio
quo seruistis in tabernaculo testimonij
et non peccabitis sup hoc egregiavo
bis ⁊ pignora reseruātes: ne pollnatis
oblationes filiorū israēl ⁊ moriamini.

Deu. 8.a

Decime leuitis.

Deu. 18.a

CC.S. De vacca rufa: de mortente in
tabernaculo: de vase non habēte oper
culum: de tāgente cadauer hominis:
de anima expiationis. Capitulū. xix.

Locutusq̃ dñs ad moy
sen ⁊ aaron: dicēs. Ista est
religio victie quā p̃sti
tuit dñs. Præcipe filijs
israēl vt adducant ad te
vaccā rufā erat: integre
i qua nulla sit maculā nec portauerit
iugū: tradesq̃ eā eleazaro sacerdoti.
Qui eductā extra castra: immolabit in
p̃spectu oīm: ⁊ tingēs digitū i sanguine
eius: aspergetq̃ ꝑ ostia tabernacūli se
ptē vicib̄ cōburetq̃ eā cūctis vidē
tibus tā pellē carnib̄ eius q̃ sanguine
et fimo flāme traditis. Lignū q̃q̃ ce
drinū ⁊ hysopū coccū q̃q̃ bis tinctū sa
cerdos mittet in flāmā q̃ vaccā vorat

Heb. 3.a.

Et tūc demū lotis vestib̄ ⁊ corpe suo
ingredict castra: p̃maculatusq̃ erit
vsq̃ ad vesperū. Sed ⁊ ille q̃ vsserit
cā: lauabit vestimēta sua ⁊ corpus: et
immūdus erit vsq̃ ad vesperū. Colli
get aūt vir mūdus cineres vaccē: et
fundet eos extra castra i loco puriss
moo: sint multitudini filiorū israēl in
custodiā: i aquā aspersionis: q̃ ꝑtō
vacca p̃busta est. Cūq̃ lauerit q̃ vacce
portauerat cineres vestimēta sua: im
mūdus erit vsq̃ ad vesperū. Habebūt
hoc filij israēl et aduene q̃ habitāt inter
eos sanctū iure ꝑpetuo. Qui tetigerit
cadauer hois ⁊ ꝑpter hoc septē dieb̄
fuerit imūd: aspgēt ex hac aqua die
tertio ⁊ septo ⁊ sic mūdabit. Si die
tertio aspsus nō fuerit: septo nō po
terit emūdari: Olis q̃ tetigerit hūanū
ale mortiū: ⁊ aspsus hac p̃mitione
nō fuerit polluet tabernaculū dñi: et
peribit ex israēl: q̃ aqua expiationis nō
est aspsus: imūd erit ⁊ manebit spur
citia ei⁹ sup eū. Ista est lex hois q̃ mo
rit in tabernaculo. Oēs q̃ ingredient
tēt oriū illi⁹ vniuersa vasa q̃ ibi sunt
polluta erūt septē dieb̄. Vas q̃ non
habuerit operculū: nec ligaturā desup
mundū erit. Si q̃s in agro tetigerit
cadauer occisi hois aut p se mortui
sue os illi⁹ vel sepulchrū: imūd erit
septē dieb̄. Tollētq̃ de cinerib̄ pul
stidis atq̃ pelli: ⁊ mittēt aquas viuas
sup eos i vas: in quibus cū hō mūdū
tinxerit hysopū: aspget ex eo oē tēto
rū et cūctā supellectilē: ⁊ hoies hu
iusce modi contagione pollutos: atq̃
hoc mō mūdus lustrabit imūdū ter
tio ⁊ septo die. Expiatusq̃ die septo
lauabit se ⁊ vestimēta suā: et imūdus
erit vsq̃ ad vesperū. Si q̃s hoc ritū nō
fuerit expiat⁹: peribit ala illi⁹ de me
dio ecclie: q̃ sctūariū dñi polluit: quā
est aqua lustratīdis aspsus. Erit hoc
præceptū legitimū sempiternū. Ipse q̃q̃
aspgit aquas: lauabit vestimēta sua.
Olis q̃ tetigerit aqs expiationis imū
dus erit vsq̃ ad vesperū. Quicūq̃ teti
gerit imūdus: immūdū faciet ⁊ am
ma que hominū quippiā tetigerit: im
munda erit vsq̃ ad vesperū.

CC.S. De morte marie: de murmura
tione ꝑpli ꝑtra moysen ex defectu aq̃
⁊ dedit eis dē aquā: p̃dixit dē⁹ mors
et aarō nō ingressuros i terrā p̃missio
nis: de nūcius ad edō de morte aarō
mōte hor: de substitutione eleazari lo
co eius et fletu ꝑpli ꝑ aaron. Cap. xx.

Venerūtq̃ filij israēl et
omis multitudo in deser
tum sin: mense primo et
mansit ꝑpulus in cades
Mortuaq̃ ē ibi maria:
et sepulta in eodem lo
co. Cūq̃ indigeret aqua ꝑpls: cōuene
runt ꝑ aduersum moysen et aarō: et
versi in seditionem dixerūt. Utinam
peristemus inter fratres nostros coram
dño. Cur eduxistis ecclēsiā domini in
solitudinē: vt et nos et nstā tumenta
moriamur? Quare nos fecist⁹ ascēdere
de egypto: et eduxistis in locū istū
pessimū q̃ seri nō potest q̃ nec ficū gi
gnit nec vineas nec malogranata: istu
per ⁊ aquā nō habet ad bibendū? In
gressusq̃ moyses ⁊ aarō dimissa mul
titudine i tabernaculū fœderis: corue
runt ꝑ ora in terrā: clamauerūtq̃ ad
dñm atq̃ dixerūt. Dñe dē audi cla
morē huius ꝑpli et aperi eis thesaur
tuum fontē aquē viue: vt saciati cesset
murmuratio eorū. Et apparuit gloria
dñi sup eos. Locutusq̃ ē dñs ad moy
sen: dicēs. Tolle virgā et cōgrega po
pulū tu et aarō frater tuus ⁊ loqmini
ad petrā coram eis: et illa dabit aquas.
Cūq̃ eduxerit aquam de petra: bibet
ois multitudo ⁊ iumēta ei⁹. Tulit igi
tur moyses virgā q̃ erat in conspectu
dñi: sicut præceperat eis cōgregata mul
titudine ante petrā: dixit eis. Audite
rebelles ⁊ increduli: Nū de petra hac
vobis aquā poterimus educere? Cūq̃
eleuasset moyses manū percussit virga
bis siticēs: egressē sunt aq̃ largissime:
ita vt ꝑpls biberet ⁊ iumēta. Dixitq̃
dñs ad moysen ⁊ aaron. Qⁿ nō credi
distis mihi vt sanctificaretis me coram
filijs israēl: nō introducet⁹ hos ꝑpls
in terrā quā dabo eis. Hec est aq̃ con
tradictionis vbi iurgati sunt filij israēl
cōtra dñm ⁊ sanctificat⁹ est in eis. Mi
sit interea nuncios moyses de cades
ad regē edom: q̃ dicerēt. Hec mandat
frater tu⁹ israēl. Nosti omnē laborē q̃
apprehendit nos: quomō descēderint
patres nostri in egyptū: ⁊ habitauerī
mus ibi multo tempore: afflixerintq̃
nos egyptū ⁊ patres nros: et quomō
clamauerimus ad dñm: et exaudierit
nos misericq̃ angelū q̃ eduxerit nos
de egypto. Ecce in vrbe cades q̃ est in
extremis finib̄ tuis posita: obsecra
mus vt nobis trāsire liceat per terrā
tuā. Non ibim⁹ per agros nec per vi
neas: non bibem⁹ aqs de puteis tuis:

Deu. 17.

Deu. 16.

ss gradiemur via publica nec ad dex
terā nec ad sinistrā declinātes donec
transeam⁹ terminos tuos. Cui respō
dit eodem. Nō trāsibis p me: alioqn
armat⁹ occurā ibi. Dixerūtq̃ filij is
rael. Per ritā gradiemur viā: ⁊ si bi
berim⁹ aquas tuas nos et pecora nra
dabim⁹ qd̄ iustū est. Nulla erit i ꝑcio
difficultas tm̄ velocit trāsiamus. At
ille respōdit. Nō trāsibitis. Statim
q̃ egress⁹ est obuius cū infinita mul
titudine ⁊ manu fortī: nec voluit acqies
cere deprecāti: vt cōcederet trāsitū p
fines suos. Quāobrem diuertit ab eo
israēl. Cūq̃ castra mouissent de cades:
venerūt in mōtē hor: q̃ est i finib̄ ire
edō: vbi locut⁹ est dñs ad moysen di
cēs. Pergat inq̃t aarō ad ꝑpls suos
Nō ēn intrabit terrā quā dedi filijs
israēl: eo q̃ incredulus fuerit ori meo aaron ve
ad aquas cōtradictionis. Tolle aarō ⁊ ste sacer
filij⁹ ei⁹ cū eo ⁊ duces eos i mōtē hor. dotali: q̃
Cūq̃ nudauerit patrē veste sua: in induit fi
dues ea eleazarū filij⁹ ei⁹: et aarō col lius eius
ligetur et morietur ibi. Fecit moyses eleazar⁹:
vt præceperat ei: ⁊ ascenderūt i mōtē hor coram multitudine. Cūq̃ aarō et mori
spoliasset vestibus suis: induit eis eleazarum filij⁹ eius. Illo mortuo in mōte hor: descēdit cum eleazaro. Ois israēl.
Omnis autē multitudo videns occubuisse aaron: fleuit super eo triginta diebus per cūctas familias suas.

aaron.

Deu. 10.
b. 23.a.

fleuit triginta diebus aarō mortuum

CC.S. De inuasione aradū cōtra israēl: et victoria ꝑpli ꝑ potū cōtra eum: murmurat ꝑpls quare dē⁹ misit in eū serpētes ignitos: ⁊ oratione moysi sanat ꝑpls eneo serpēte ꝑ signo eleuato: de transitu arnon: de puteo: de victoria cōtra seon ⁊ og reges. Cap. xxi.

Quod cum audisset chananeus rex arad: qui habitabat ad meridiē: venisse sciz israēl ꝑ exploratores viā: pugnauit ꝑtra illum et victor existens duxit ex eo prædā. At israēl voto se dño obligās ait. Si tradideris ꝑpl̄m istū in manu mea delebo vrbes eius. Exaudiuitq̃ dñs vocē israēl: ⁊ tradidit chananeū: quē ille interfecit subuersis vrbib̄ eius: et vocauit nomē loci illi⁹ horma: id est anathema. Profecti sūt aūt de monte hor: per viā q̃ ducit ad mare rubrū ⁊ circuierūt terrā edō. Et tedere cepit ꝑpl̄m itinerē ac laboris: locutusq̃ ꝑtra dñm ⁊ moysen ait. Cur edu xisti nos de egypto vt moriemur in

Ulesi rex arad.

murmuratio ꝑpuli.

I. Corin. 10.b

solitudine? Deest panis: non sunt aquae: ala nra iam nauseat sup cibo isto leuissimo. Quapobrem misit dns in populum ignitos serpentes: ad quorum plagas et mortes plurimorum venerūt ad moysen atq; dixerunt. Peccauimus: q; locuti sumus contra dnm z te: ora vt tollat a nobis serpentes. Oravit moyses p ppło: et locutus est dnis ad eum. Fac serpētē encū z pone eū p signo. Qui percussus aspexerit eum: viuet. Fecit ergo moyses serpentē eneum: z posuit pro signo. Quemcū percussi aspicerēt: saluabanē. Profectiq; filii israel castrametati sunt in oboth. Inde egressi z fixere tentoria i iesabarim i solitudine q̄ respicit moab contra orientalē plagā: et inde mouentes: venerūt ad torrentē zared. Quem relinquentes castrametati sunt contra arnon: qui est in de errore et pro: nec in finibus amorrei. Siquidem arnon terminus est moab: diuidens moabitas et ammoireos. Unde dicitur in libro bellorum dnī. Sicut fecit in mari rubro: sic faciet in torrentibus arnō. Scopuli torrentium inclinati sunt vt requiescerent in arnon: et recuberent in finibus moabitarū. Et ex eo loco apparuit puteus: super quo locutus est dominus ad moysen. Congrega populum et dabo eis aquam. Tunc cecinit israel carmen istud. Ascendat puteus: concinebāt: puteus quē foderunt principes: paruerunt duces multitudinis in datore legis et in baculis suis. Profectiq; sunt de solitudine mathana in nahaliel: de nahaliel in bamoth. Bamoth vallis est in regione moab in vertice phasga quod respicit cōtra desertum. Misit autem israel nuncios ad seon regē ammoireorū: dicēs. Obsecro vt trānsire mihi liceat per terram tuā: non declinabimus in agros et vineas: nō bibemus aquas et puteis. Via regia gradiemur donec transeamus terminos tuos. Qui cōcedere noluit vt transiret israel per fines suos: quin potius exercitu congregato egressus est obuiā in desertum: et venit in iasa: pugnauitq; cōtra eum. A quo pulsus est in ore gladij: et possessa est terra eius ab arnon vsq; iabocset filios ammō: quia fortis presidio tenebanē terminū ammonitarū. Tulit ergo israel oēs ciuitates eius: z habitauit in ibis ammoireorū in esebō z in vicinis eius. Urbs est. bō fuit seon regis ammoireorū: qui pugnauit cōtra regē moab et tulit omnē terram que victoris illi fuerat vsq; arnō.

Iudith 8.c.

E

Jo.3.b.

D

E

F

Victoria cōtra seō regem ammoireorū.

Idcirco dicit in proverbio. Venite ledebon: edificet z cōstruatur ciuitas seon. Ignis egressus est de esebon: flamma de oppido seon z deuorauit arnon moabitarum z habitatores excelsorum arnō. Ue tibi moab peristi: popule chamos. Dedit filios eius in fugā: et filias in captiuitatē regi ammoireorū sēō. Jugū ipōrū disperiit ab esebō vsq; dibō: lassi pueneruī in iaspe et vsq; medaba. Habitauit q; israel i terra ammoireo: Misit z iaza moyses q̄ exploraret iaser. Cuius ceperūt viculos: et possēdērūt habitatores. Uersūq; se z ascēderūt per viā basan: et occurrit eis og rex basan cum omni ppło suo pugnaturus i edrai. Dixit q; dns ad moysen. Ne timeas eū: quia in manu tua tradidi illum z oēm ppłm ac terram eius: facies illi sicut fecisti sēō regi āmoireorū habitatori esebō. Percusserūt igitur z hūc cū filiis suis: vnū uersumq; populū eius vsq; ad interitionem: et possederunt terram illius.

CC.x. Balach mittit semel et secundo ad balaā vt veniat ad maledicendū populo: dns primo prohibet: secō permittit ire: et angelus obuiat: asina loquitur balaam reprehēditur: balach eū occurrit et mittit ei munera. Capitm.xxii.

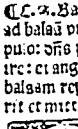

Profectiq; castrametati sunt in campestribus moab: vbi t ab iordane iericho sita est. Uidēs autē balach filius sephor: cūcta que fecerat israel āmoireorū: q; timuissent eū moabite et ipsi ex ferre nō possent: dixit ad maiores natu madiā. Ita delebit hic ppls oēs q̄ in nostris finib; cōmorātur: quomodo solet bos herbas vsq; ad radices carpere. Ipse aūt erat eo tēpore rex in moab. Misit g nūcios ad balaam filiū beor ariolū: q̄ habitabat sup fluū terre filiorum āmon: vt vocaret eū et ita loqueretur. Ecce egressus est ppls ex egypto: qui operuit superficiē terre: sedens cōtra me. Uenī igitur et maledic ppło huic qui fortior me ē: si quomodo possim pereutere et cūcere eū z de terra mea. Noui enī q̄ benedicētis sit cui benedicetis: et maledicētis cui maledicetis cōgesserit. Perrexerūt seniores moab et maiores natu madiam habentes dimicationis pretium in manibus. Cūq; ventissent ad balaā: z narrassent ei omnia verba balach: ille responsit. Manete hic nocte: et respondebo quecūq; mihi dixerit dns. Manentibus aūt illis apud balaā venit deus: z ait ad eū. Quid tibi volunt homines isti apud te? Ridit. Balach filius sephor rex moabitarum misit ad me dicēs. Ecce ppls q̄ egressus est de egypto operuit superficiē terre: veni z maledic eis: si quo mō possim pugnans abigere eos. Dixitq; deus balaā. Noli ire cū eis nec maledicas ppło: q; benedictus est. Qui mane cōsurgēs dixit ad principes. Ite i terram vestrā: q̄ prohibuit me dūs venire vobiscū. Reuersi principes dixerunt ad balach. Noluit balaā venire nobiscū. Rursum ille multo plures z nobiliores q̄ ante miserat: misit. Qui cū venissent ad balaā: dixerūt. Sic dicit balach filius sephor. Ne cunctetis venire ad me paratum habeo honorare te: z quecūq; volueris dabo tibi. Veni z maledic ppło isti. Ridit balaā. Si dederit mihi balach plenā domū suā argēti z auri: nō potero mutare verbū dni dei mei: vt vel plus vel minus loquar. Obsecro vt hic maneatis etiam hac nocte: vt scire queā q̄d mihi rursum respōdeat dns. Venit ergo deus ad balaam nocte z ait ei. Si vocare te venerūt homines isti: surge z vade cum eis: ita tamē vt quod tibi precepero facias. Surrexit balaā mane z strata asina profectus est cum eis. Et ecce angelus dni stetit in via vtra balaā q̄ sedebat asine: z duos pueros habebat secū. Cernens asina angelum stantē in via euaginato gladio auertit se de itinere z ibat per agrū. Quā cū verberaret balaā: z vellet ad semitam reducere: stetit angelus in angustio vineārū maceriārū quibus vinee cingebanē. Quē videns asina: diuertit se parietē: z atriuit sedētis pedē. At ille iterū verberabat eā: z nichilominus angelus ad locū angustū transiens: hinc nec ad dexterā nec ad sinistrā poterat deuitare modus stetit. Cūq; vidisset asina stantē angelū cōcidit sub pedibus sedētis. Qui iratus vehemētius cedebat fuste latera eius. Aperuitq; dns os asine: z locuta est. Quid feci tibi? Cur percutis me. Ecce iam tertio. Ridit balaā. Quia cōmeruisti: illusisti mihi: vtinā haberē gladiū vt te percuterē. Dixit asina. Nōne animal tuū sum cui semp sedere cōsueuisti vsq; in presentem diem? Dic q̄d simile vnq̄ fecerim tibi? At ille ait. Hunq̄. Protinus aperuit dns oculos balaā: z vidit angelū stā-

tem ipsi euaginato gladio adorauitq; eum. pnus in terram. Qui angelus. Cur inquit tertio verberas asinā tuā? Ego veni vt aduersaret tibi: q; puerse est via tua: mihiq; cōtraria. Et nisi asina declinasset de via dano locū resistentiae occidisset z illa viueret. Dixitq; balaā. Peccaui nesciēs q; tu stares ptra me. Et nūc si displicet tibi: redā reuertar. Ait angelus. Uade cū istis z caue ne aliud q̄ precepero tibi loquaris. Iuit igit cum principibus. Quod cum audisset balach: egressus est in occursum eius in oppido moabitarū: qd̄ strū est in extremis finib; arnon. Dixitq; ad balaā. Wisi nūcios vt vocarē te: cur nō statim venisti ad me An q; mercedē aduentui tuo reddere nequeo? Qui ille ridit. Ecce adsū. Ad quid loqui potero aliud nisi q̄ deus posuerit in ore meo? Perrexerūt ergo simul z venerunt in vrbem que in extremis regni eius finibus erat. Cūq; occidisset balach boues z oues: misit ad balaam z principes qui cū eo erant munera. Mane aūt facto duxit eū ad excelsa baal: z intuitus est extremam partem populi.

CC.xi. Balaam in mōte ducē ad maledicēdum ppło: aras septē edificari iubet z victimas imponit. p maledictione bēdicit: prophetat de cōuale scentia z multiplicatione ppli contra inimicos. Et iterū i mōte aliud ducitur: z tertio etiam ducē. Capitm.xxiii.

Dixitq; balaā ad balach. Edifica mihi hic septē aras: z para totidē vitulos eiusdēq; numeri arietes. Cūq; fecisset iuxta sermonē balaā: imposuerūt simul vitulū z arietē sup aram. Dixitq; balaā ad balach. Sta paulisp iuxta holocaustū tuū donec padam: si forte occurrat mihi dns: z q̄cūq; mihi iperauerit loqr̄ tibi. Cūq; abiisset velocit: occurrit ei de locutusq; ē ad eū balaā. Septē inq̄t aras erexi: z imposui vitulū z arietē desup. Dns aūt posuit verbū in ore eius: z ait. Reuertere ad balach z hec loqr̄is. Reuersus inuenit stantē balach iuxta holocaustum suū: z oēs principes moabitarū: assumptaq; parabola sua dixit. De arā adducit me balach rex moabitarū de mōtib; orientis. Uenī iam maledic iacob: z pera z detestare israel. Quō maledicā: cui nō maledixit deus? Qua rōne detes-

pro male dictione balaã dñi cit: porro dulo ist

Als + istorum.

5.22.g.

c

Als + in lo.

mis siltrib⁹ videbo eũ: r de collib⁹ cõsiderabo illũ. Ppls tol⁹ habitabit: r inter gẽtes non reputabit. Quis dinumerare possit pulverem iacob: r nosse numerũ stirpis isrl? Moriat ala mea morte iustoꝝ + r fiat nouissima mea hoꝝ similia. Dixitq; balach ad balaã Quid est hec qõ agis? Vt malediceres inimicis meis vocaui te: r tu ecõtrario bñdicis eis. Cui ille respondit Nũ aliud possum loqui nisi qõ iusserit dñs? Dixit ergo balach ad balaã. Veni mecũ in alterũ locũ: vñ partẽ israel videas: r totũ videre nõ possis: r inde maledicito ei. Cũq; duxisset eũ l loci sublimẽ sup verticẽ mõtis phasga: ediuauit balaã septẽ aras r impositis supra vitulis + atq; arietib⁹ offerit ad balach. Sta hic iuxta holocaustũ tuũ donec ego obuiã pgã. Cui cũ dñs occurrisset: posuisseq; verbũ in ore ei ait. Reuertere ad balach r hec loq̃ris ei. Reuersus inuenit eũ stantẽ iuxta holocaustũ suũ: r pncipes moabitar cũ eo. Ad quẽ balach. Quid inquit locut⁹ est dñs? At ille assumpta parabola sua ait. Sta balach r auscultaudi fili sephor. Nõ est deus quasi hõ vt mẽtiat: nec vt filius hois vt mutẽtur. Dixit ergo r nõ facit: locut⁹ est r nõ implebit. Ad bñdicẽdũ adduct⁹ sum

5.24.b.

D

bñdictionẽ phibere nõ valeo. Nõ est idolũ in iacob: nec videt simulachtũ l israel. Dñs deus ei⁹ cũ eo est: r clãgor victorie regis in illo. De⁹ eduxit illũ de egypto: cui⁹ fortitudo sicis est rhinocerotis. Non est augurũ in iacob: nec diuinatio in israel. Tẽporib⁹ suis dicet iacob r israel: quid operat⁹ sit deus. Ecce ppls vt leena consurget: r quasi leo erigẽt. Nõ accubabit donec deuoret predã r occisoũ sanguinẽ bibat. Dixitq; balach ad balaã. Nec maledices eis: nec bñdicas. Et ille ait. Nõne dixi tibi quicq̃d michi deus imperaret q̃ hoc facerem. Et ait balach ad eũ. Veni r ducã te ad aliũ locũ: si forte placeat deo vt inde maledicas eis. Cũq; duxisset eũ sup verticẽ mõtis phogor: qui respicit solitudinẽ dixit ei balaã. Edifica michi hic septẽ aras: r para totidẽ vitulos: r eiusdemq; numeri arietes p singulas aras. Fecit balach vt balaã dixerat: r posuit vitulos r arietes p singulas aras.

CC.S. Balaã nõ vadit ad cõsulẽdum dñm: sed statim pphetat de regno israel futuro: postea pphetat de aduentu xpi r persona eius. Ca. xxiiii.

Cum vidisset balaã q̃ placeret dño vt bñdiceret israel: neq̃q̃ abut vt ante preceram: vt augurium q̃reret: sed dirigẽs cõtra desertũ vultũ suũ: r eleuãs oculos vidit israel in tẽtoriis cõmorãtẽ p tribus suas: r irruẽte in se spiritu dei assumpta parabola ait. Dixit balaã filius beor: dixit homo cuius obturatus est oculus: dixit auditor sermonũ dei qui visionẽ cl̃i potentis intuitus est: qui cadit r sic aperiunt oculi eius. Quã pulchra tabernacula tua iacob: r tẽtoria tua israel: vt valles nemorose: vt horti iuxta riuuios irrigati vt tabernacula q̃ fixit dñs quasi cedri ppe aquas. Fluet aq̃ de situla eius: r semẽ illius erit in aquas multas. Tollet propter agag rex eius r auferet regnũ illius. Deus eduxit illum de egypto: eximius fortitudo similis est rhinocerotis. Meuorabunt gentes hostes illius: ossaq; eorũ cõfringẽt r pforabũt sagittis. Accubãs dormiuit vt leo: quasi leena quã suscitare nullus audebit. Qui bñdixerit tibi: erit r ipse bñdictus. Qui maledixerit tibi: in maledictione reputabit. Iratusq; balach contra balaam cõplosis manibus ait. Ad maledicendũ inimicis meis vocaui te: quibꝰ ecẽ trario tertio bñdixisti. Reuertere ad locũ tuũ. Decreueraõ quidẽ magnifice honorare te: sed dñs priuauit te honore dispositio. Respondit balaã ad balach. Nõne nuncios tuos quos misisti ad me dixi: si dederit mihi balach plnã domũ suã argẽti r auri nõ potero pterire sermonẽ dñi dei mei. vt vel boni quid vel mali pferã ex corde meo: sed quicquid dñs dixerit: hoc loquar. Verũtamẽ pgens ad ppm meũ dabo tibi psiliũ quod ppls tuus pplo huic faciat extremo tpe. Sumpta igit parabola rursum ait. Dixit balaã filius beor: dixit homo cuius obturatus est oculus: dixit auditor sermonũ dei qui nouit doctrinã altissimi r visiones oi potẽtis videt: qui cadens apertos habet oculos. Video eũ: sed nõ modo: intuebor: illũ sed non ppe. Orietur stella ex iacob: r psurgẽs vga de israel: r percutiet duces moab: vastabitq; omẽs filios seth: r erit idumes possessio eius hereditas seir cedet inimicis suis israel vero fortiter aget. De iacob erit qui dñãtur: r perdat reliquias ciuitatis. Cũq; vidisset amalech assumẽs parabolã ait. Principũ gẽtũ amalech ciuitas extrema pdẽtur. Vidit q̃q̃ cinedũ r assumpta parabola ait. Robustũ q̃dẽ ẽ habitaculũ tuũ: r si in petra posueris nidũ tuũ r fueris electus de stirpe cyn q̃dẽ poteris p̃manere? Assur cẽm capiet te. Assumptaq; parabola iterũ locut⁹ est. Heu q̃ victur⁹ est q̃ ista faciet de⁹? Venient in triremibꝰ de italia superabũt assyrios: r habũtq; hebreos r ad extremũ etiã ipsi peribũt. Surrexitq; balaã r reuersus est in locũ suũ balach: quoq; via qua venerat rediit.

CC.S. Fornicabãt pplꝰ cũ filiabus moab. Iubet de⁹ vt oẽs vulpabiles occidant cã pncipes q̃ alii. Phinees occidit zãbri r cozbi in scorto: r ideo filio sacerdotiũ eternũ statuit. Cpi. xxv.

Habitabãt aũt eo tpe israel in sethim r fornicabãtur ad ppls cũ filiabus moab: q̃ vocauerũt eos ad sacrificia sua. At illi comederũt ad ofẽdũ: r adorauerũt deos eorũ. Iniciatusq; est israel beelphegor. Et iratus dñs ait ad moysen Tolle cũctos pncipes ppli r suspẽde eos ptra solẽ in patibulis: vt auertat̃ faror meꝰ ab israel. Dixitq; moysẽs ad iudices israel. Occidat vnusq̃q̃ p primos suos qui initiati sunt beelphegor. Et ecce vnus de filiis israel intrauit coã fratribꝰ suis ad scortũ madianitẽ videntẽ moysen omni turba filiorũ israel: q̃ flebãt ante fores tabernaculi. Q̃ cũ vidisset phinees filius eleazari filii aaron sacerdotis: surrexit de medio multitudinis r arrepto pugione ingressus est postiorũ israelitẽ in lupanar r pfodit ambos simul virum scl̃ mulierẽ in locis genitalib⁹. Cessauit q̃ plaga a filiis isrl: r occisi sunt viginti quatuor milia hom. Dixitq; dñs ad moysen. Phinees filius eleazari filii aarõ sacerdotis auertit iramẽ a filiis israel: q̃ zelo meo cõmotus est cõtra eos vt non ipse delerẽ filios israel i zelo meo. Idcirco loquere ad eũ. Ecce do ei pacẽ federis mei r erit tã ipsi q̃ semini eius pactum sacerdotii sempiternũ: q̃ zelatus est pro deo suo: r expiauit scelꝰ filiorũ israel. Erat aũt nomen viri israelite q̃ occisus est cũ madianitide zãbri filius salum: duc de cognatione r tribu symeonis. Porro mulier madianitis que pariter interfecta est: vocabatur cozbi filia surpncipis nobilissimi madianitarũ. Locutusq; est dñs ad moysen dicẽs. Hostes vos scariant madianites: r percutite eos: q̃ ipsi hostiliter egerũt cõtra vos r deceperũt insidijs per idolum phogor: r cozbi filiam ducis madian sororem suam que percussa est in die plagẽ p̃ sacrilegio phogor.

CC.S. Nũerant filii israel q̃dus terra diuidẽda est aviginti annis r supra q̃ oẽs p̃ter moriũtur sunt. Trib⁹ aũt levi scorsũ nũerant: q̃ illis possessio nõ dat̃: q̃ dñs est possessio eius. Cpi. xxvi.

Dixitq; noriosi sanguis effusus ad dñm ad moysen r eleazar filiũ aarõ sacerdotẽ. Numerate oẽm summã filiorũ israel a viginti annis r supra per domos r cognationes suas cunctos qui possunt ad bella procedere. Locuti sũt itaq; moysẽs r eleazar sacerdos in campestribus moab super iordanẽ contra hiericõ ad eos qui erãt a viginti annis r supra: sicut dñs imperauerat: quorum iste est numerus. Ruben primogenitus israel. Huius filii enoch: a quo familia enochitarũ: r phallu: a quo familia phallũitarũ: r chron: a quo familia chromitarũ: r charmi: a quo familia charmitarũ. Hẽ sunt familie de stirpe ruben: quarũ numerus inuẽtus est quadraginta milia r septingẽti triginta. Filius phallu: eliab: huius filii namuhel r dathã r abiron. Isti sunt dathã r abirõ principes populi qui surrexerũt cõtra moysen r aarõ in seditione chore: q̃ aduersus dñm rebellauerũt r aperiẽs terra os suũ deuorauit chore morientibus plurimis q̃ cõbussit ignis ducẽtos q̃nquaginta viros. Et factũ est grãde miraculũ: r chore perisse filii illi⁹ nõ peritẽt. Filii symeon p cognatões suas namuhel ab hoc familia namuhelitarũ: r iamin ab hoc familia iaminitarũ: iachin: ab hoc familia iachinitarũ: zare ab hoc familia zareitarũ: saul: ab hoc familia saulitarũ. Hẽ sunt familie de stirpe symeõ: quarũ numerus fuit viginti duo milia ducẽti. Filii gad p cognatiões suas sephõ ab hoc familia sephonitarũ: aggi: ab hoc familia aggitarũ: suni: ab hoc familia sunitarũ: ozni: ab hoc familia oznitarũ: heri: ab hoc familia heritarũ:

A

exo. 30.b

Rubẽ familie.

gen. 46 b.

exo. 7.b.

1.pa. 5.b.

B

Symeon familie.

Gad familie.

C
Gen. 38. a
Iuda familie.

arodi: ab hoc familia aroditarꝫ: arthel ab hoc familia arthelitarꝫ. Iste fuit familie gad, quarꝫ ois nūerus fuit quadraginta mila q̃ngēti. Filij iuda: her ⁊ onan: q̃ abo mortui sunt i terra chanaã. Fuerūtq̃ filij iuda p cognationes suas ista: ia quo familia selaitarꝫ: phares: ia q̃ familia pharesitarꝫ: zare a q̃ familia zareitarꝫ. Porro filij phares erō: a quo familia esromitarū. ⁊ amul: a quo familia amulitarum. Iste sunt

Ysacher.

familie iuda: quarꝫ ois numer⁹ fuit septuaginta ser mila q̃ngēti. Filij isachar p cognationes suas thola: a quo familia tholitarꝫ: phua a quo familia phuitarū: iasub: a q̃ familia iasubitarū: semrā a quo familia semranitarū. Hę sunt cognationes isachar: quarꝫ nūerus fuit seragintaquattuor mila trecenti. Filij zabulon p cognationes

zabulon familie.

suas sared: a quo familia sareditarū: helōn a quo familia helonitarꝫ: ialeel: a quo familia ialeelitarū. Hę sunt cognationes zabulon: quarꝫ numerus fuit seraginta mila q̃ngētorꝫ. Filij ioseph p cognationes suas manasses ephraim.

Ioseph familie manasse.

De manasse ortⁿ est machir: a quo familia machiritarꝫ. Machir genuit galaad: a quo familia galaaditarꝫ. Galaad habuit filios iezer: a quo familia iezeritarꝫ: ⁊ elech: a quo familia elechitarꝫ ⁊ asrihel: a quo familia asrihelitarꝫ: ⁊ sechem: a quo familia sechimitarꝫ ⁊ semida: a q̃ familia semidaitarꝫ: ⁊ epher a quo familia epheritarū. Fuit autem epher pater salphaad: q̃ filios nō habebat: ſz tm̄ filias: quarꝫ ista sunt nomina ⁊ noa: ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ tersa.

Iosue. 17. a.

Hę sunt familie manasse ⁊ nūerus earꝫ quinquagintaduo milia septingenti.

Effraim familie

Filij aūt effraim p cognationes suas fuerunt hi. Suthala: a quo familia suthelaitarꝫ becher: a q̃ familia bechertarꝫ: theen: a quo familia theenitarū.

E

Porro filij⁹ suthala fuit heren: a quo familia herenitarū. Hę sunt cognationes filiorꝫ effraim: quarū nūerus fuit triginta duo milia quingentorꝫ. Isti

Beniamin familie.

sunt filij ioseph p familias suas. Filij bēiamin in cognationibus suis bala: a quo familia baleitarꝫ: asbel: a quo familia asbelitarꝫ. achirā: a quo familia achiramitarꝫ: suphamā: a quo familia suphamitarꝫ: uphā: a q̃ familia uphamitarū. Filij balehered ⁊ noemā. De hered familia hereditarꝫ: de noema familia noemitarꝫ. Hę sunt filij bēiamin p cognationes suas: quorꝫ numer⁹ fuit q̃dragintaq̃nq̃ milia sercēti. Filij dan p cognationes suas subam: a quo familia suhamitarꝫ. Hę sūt cognationes dan p familias suas. Oēs fuere subamitarum quorꝫ nūerus erat septuaginta quatuor milia quadringēti. Filij aser p cognationes suas temnata: a quo familia temnitarꝫ: iessui: a quo familia iessuitarꝫ: beria: a quo familia beriitarꝫ. Filij beria habere: a q̃ familia habereitarū: ⁊ melchiel: a quo familia melchielitarꝫ. Hęmē aūt fuit aser fuit. Hę sūt cognationes filiorū aser ⁊ nūerus q̃nquaginta tria milia quadringēti. F lij neptali p cognationes suas: iesiel: a quo familia iesielitarꝫ: guni a quo familia gunitarꝫ: iser: a quo familia iseritarū: sellem: a quo familia sellemitarꝫ. Hę sunt cognationes filiorū neptalim p familias suas: quorū nūer⁹ quadraginta quinq̃ milia quadringēti. Iste est summa filiorū israel q̃ recēsiti sūt sexcenta milia ⁊ mille septingenti triginta.

B
Num. 26. d.

Locutusq̃ est dōs ad moysen dicens. Istis dividēt terra iuxta nūerū vocabulorū ⁊ possessiōes suas. Pluribus maiorū ptē dabis: ⁊ paucioribus minor: singulis: sicut nūero recēsiti sunt tradetur possessio ita dārꝫ: vt sors tribubus dividat: familiis. Quicūq̃ sors ceciderit hoc vel plures accipiāt: ⁊ pauciores. Hic quoq̃ est numer⁹ filiorꝫ leui per familias suas: gerson a quo familia gersōitarꝫ: caath: a quo familia caathitarꝫ: merari: a quo familia meraritarū. Hę sunt familie leui.

Familia lobni: familia hebroni: familia mooli: familia musi: familia chori.

At vero caath genuit amrā: q̃ habuit vxorē iochabeth filiā leui q̃ nata ē in egypto. Hęc genuit amrā viro suo filios aaron ⁊ moysen ⁊ mariā sororē eorꝫ. De aaron ortu sunt nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊ ithamar: qrū nadab ⁊ abiu mortui sunt: cū obtulissent ignē alienū coā dōo. Fuerūtq̃ oēs q̃ nūerati sunt vigintria milia sēxis masculini abvno mēse ⁊ supra qui nō sunt recēsiti inter filios israel: nec eio cū ceteris data possessio est. Hic est nūerus filiorū israel: qui descripti sunt a moyse ⁊ eleazaro sacerdote ⁊ cāpestribus moab supra iordanē ptra hiericō: inter quos nullⁿ fuit eorꝫ q̃ ab nūerati sūt a moyse ⁊ aarō i deserto synai. Predixerat enim dōs q̃ oēs morerēt in solitudine. Nullusq̃ remāsit ex eis nisi caleph filius iephone ⁊ iosue filius num.

C.c.6. Datur lex de hereditatione filiarum: si pater obiit: dat deus moysi de mdie terra. pirusionis ⁊ cepit dōs moysi: et manū imponat iesue coram eleazaro in oculis populi. Cl. m. xxvii.

Cesserūt autem filie salphaad: filij epher: filij galaad: filij machir: filij manasse: q̃ fuit filij⁹ ioseph: quarū sunt nomina mala ⁊ noa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ tersa. Stetēruntq̃ coram moyse ⁊ eleazaro sacerdote: ⁊ cuncto principibus populi ad ostiū tabernaculi fedēris: at p dixerūt. Pater nō mortuus est in deserto: ⁊ fuit in seditione q̃ cōcitata est ptra dōm sub chore: ſz i peccata suo mortuus est. Hic non habuit mares filios. Cur tollitur nomē illius de familia ⁊ suā: q: nō hz filios? Date nobis possessionē inter cognatos patris nri. Retulitq̃ moyse cām earꝫ ad iudicū dōi. Qui dixit ad eū. Iusta rem postulāt filie salphaad. Da eis possessionē inter cognatos patris sui: ⁊ ei hereditatē succedāt. Ad filios aūt israel loquēris hec. Hō cū mortⁿ fuerit absq̃ filio: ad filiā eius trāsibit hereditas. Si filiā nō habuerit habebit successores fratres suos. Nō ⁊ si fres nō fuerint: dabitis hereditatē fratribus patris eius. Si aūt nec patruos habuerit: dabitur hereditas hio q̃ ei proxi sunt. Erītq̃ hoc filijs israel ſz cū lege pcepta: sicut pcepit dōs moysi. Dixit q̃ dōs ad moysen. Ascēde in mōtē istū abarim ⁊ ptēplare inde terrā quā daturus sum filijs israel. Cūq̃ videris eā ivis ⁊ tu ad ppl̄s tuū sicut fuit frater tuus aaron: q: offendisti me in deserto sin: in ptradictione multitudinis: nec sanctificare me voluisti coā ea sup aquas. Hę sunt aque contradictionis in cades deserti sin. Cui respondit moyses. Prouideat dōs deus spūm omis carnis hominem qui sit sup multitudinē hāc: ⁊ possit exire ⁊ intrare ante eos: ⁊ educere eos ⁊ introducere: ne sit ppl̄s dōi sicut oues absq̃ pastore. Dixitq̃ dōs ad moysen. Tolle iosue filium nū virū in quo est spūs dei: ⁊ pone manū tuā sup eū. Qui stabit coā eleazaro sacerdote ⁊ omni multitudine: ⁊ dabis ei pcepta cūctis videntibus ⁊ partē glie tue: ⁊ audiat eū omis synagoga filiorꝫ israel. Ito hoc est q̃d agēdū erit: eleazar sacerdos cōsulet dōm. Ad ōbū eius egredient ⁊ ingredient ipse ⁊ omes filij israel cū eo ⁊ cetera multitudo. Fecit moyses vt pceperat dōs. Cūq̃ tulisset iosue stare eū coram eleazaro sacerdote ⁊ omni frequentia ppli: ⁊ impositis capiti eius manibus cūcta replicauit q̃ mandauerat dōs.

C.c.9. De diuersis solēnitatibus anni q̃d i q̃bus offerēdū sint eū q̃ libamēta: ⁊ de q̃ diuersis sēdo q̃d sabbato ⁊ tio q̃d i kalēdis: ⁊ tio q̃d in pascha. ⁊ tio q̃d i festo pēthecostes. Cap. iii.

Locutusq̃ dōs ad moysen. Dicite filijs israel ⁊ dices ad eos. Oblationem meā ⁊ panes ⁊ ī cēsū odoris suauissimi offerte p ipse tua. Hęc sunt sacrificia q̃ offerre debetis. Agnos ānicios immaculatos duos quotidie in holocaustū sempiternū. vnū offerētis mane ⁊ alterū ad vesperā: decimā ptē ephi simile: q̃ ipsa sit oleo purissimo: habeat ⁊ tertā partē hin. Holocaustū iugē est q̃d obtulistis in mōte sinai i odorē suauissimū i cēsū dōi. Et libabitis vini quartā ptē hin p agnos singulos in sanctuario dōi. Alterūq̃ agnū sīl offerētis ad vesperā iuxta oēm ritū sacrificij matutini: ⁊ libamēta eius: oblationē suauissimi odoris dōo. Die aūt sabbati offerētis duos agnos ānicios immaculatos ⁊ duas decias sīle oleo ipse in sacrificio: ⁊ libā q̃ rite fundūtur p singula sabbata i holocaustū sempiternū. In kalēdis aūt idest i mēsū crocidis: offerētis holocaustū dōo vitulos de armēto duos: arietē vnū: agnos anicios septē immaculatos: ⁊ tres decimas sīle oleo ipse i sacrificio p singulos vitulos: ⁊ duas decias sīle oleo cōspse p singulos arietes: ⁊ decimā decime sīle oleo i sacrificio p agnos singulos. Holocaustū suauissimi odoris atq̃ i cēsū est dōo. Libamēta aūt vini q̃ p singulas fundenda sunt victimas istā erūt. Media pars hin p singulos vitulos: tertia per arietē: quarta per agnū. Hoc erit holocaustū per omnes mēses qui sibi anno vertēte succedūt. Hircus quoq̃ offerēt dōo pro peccatis in holocaustū sempiternū cū libamētis suis. Mēse aūt primo quartadecima die mēsis phase dōi erit: ⁊ tertia decima diesselēnitas. Septē diebus vescēt azimis: quarꝫ dies prima venerabilis: ⁊ cētā erit. Omē opus seruile nō facietis i eis offerētis q̃ incēsū holocau-

B
Oblatio q̃tidiana

De ose. di. 2. ca. non oportet.

B
Oblatio sabbati.

Oblatio i Kalēdis

C
Oblatio in pascha
Exo. 12. c
Leui. 23. a.

ſtū dñoviturlos de armento duos arietē vnū: agnos anniculos imaculatos septē: ⁊ ſacrificia ſingulorū cū ſimilā cōſpſa ſit oleo: tres decimas per ſingulos vitulos: duas decimas p arietē ⁊ decimā decime p annos ſingulos. i. p ſeptē agnos: ⁊ hircū p pctō vnū: vt expiet p vobis: ꝓter holocauſtū matutinū: qd ſemp offeretis. Ita faciet p ſingulos dies ſeptē dierū in fomitē ignis ⁊ I odorē ſuauiſſimū dño q ſurget de holocauſto ⁊ de libatiōib⁹ ſingulor. Dies q̃q; ſeptim⁹ celeberrim⁹ ⁊ ſctūs erit vobis. Oē opus ſuile nō facietis I eo. Dies ctiā pmitiuor qñ offeretis nouas fruges dño expletis heb domadib⁹ venerabilis ⁊ ſcta erit. Oē op⁹ ſuile nō facietis in ea. Offeretisq; holocauſtū in odorē ſuauiſſimū dño: vitulos de armēto duos: arietē vnum agnos anniculos immaculatos ſeptē atq; I ſacrificiis eor ſimile oleo cōſp ſcitres decimas p ſingulos vitulos: p arietes duos: p agnos decimā decime q̃ ſimul ſunt agni ſeptē: hircū quoq; q̃ mactat pro expiatiōe ꝓter holocauſtū ſempiternū ⁊ libamina eius. Immaculata offeretis oia cū libationibus ſuis.

Oblatio I festo pēthecoſtes

C.C.S. De trib⁹ ſolēnitatibus ſeptēbr; qd vna q̃q; offerēdū ſit. I festo tubar ⁊ expiatiōis ⁊ festo tabernaculorū quod octo dies agitur. Cpm. xxix.

B Oblatio festi tubarū

MEnſis ctiā ſeptimi prima dies venabilis ⁊ ſancta erit vobis. Oē op⁹ ſuile nō faciet I eis: q̃ dies clāgētis ē ⁊ tubarū. Offeretisq; holocauſtū in odorē ſuauiſſimū dño vitulū de armēto vnū: arietē vnū: agnos anniculos imaculatos ſeptē: in ſacrificiū eor ſimile oleo cōſpſe tres decimas p ſingulos vitulos: duas decimas p arietē: vnā decimā p agnū: q̃ ſimul ſunt agni ſeptē: ⁊ hircū p pctō qui offerē I expiatione pop̄li: ꝓter holocauſtū kalēdar ⁊ ſacrificiis ſuis ⁊ holocauſtū ſempiternū cū libatiōibus ſolitis. Iſtedē cerimonīs offeretis I odorē ſuauiſſimū incēſū dño. Decima q̃q; dies mēſis huius ſeptimi erit vobis ſcta atq; venabilis ⁊ affligetis aīas vr̃as. Oē op⁹ ſerile nō facietis in ea. Offeretisq; holocauſtū dño in odorē ſuauiſſimū: vitulū de armēto vnū: arietē vnū: agnos anniculos immaculatos ſeptē: ⁊ in ſacrificiis eor ſimile oleo cōſperſe tres decimas p ſingulos vitulos duas decimas per arietē: decimā decime per agnos ſingulos: q̃ ſunt ſimul agni ſeptē: ⁊ hircū p pctō abſq; his q̃ offerri p delicto ſolēt in expiatione holocauſtū ſempiternū in ſacrificio ⁊ libaminib⁹ eorū. Quintadecima vero die mēſis ſeptimi q̃ob; ſctā erit atq; venerabilis: omīe opus ſeruile nō facietis in ea ſed celebrabitis ſolennitatē dño ſeptē dieb⁹. Offeretisq; holocaustum I odorē ſuauiſſimū dño: vitulos de armento tredecim: arietes duos: agnos āniculos q̃tuordecim: ⁊ libamētis eor ſimile oleo ſperſe tres decimas p vitulos ſingulos q̃ ſunt ſimul vituli tredecim: ⁊ duas decimas arietivno: id ē ſimul arietibus duob⁹ ⁊ decimā decime agnis ſingulis q̃ſunt ſimul agni q̃tuordeci ⁊ hircū p pctō atq; holocauſto ſempiterno ⁊ ſacrificio ⁊ libamine eius. In die altero offeretis vitulo de armēto duodecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: ſacrificia q̃q; ⁊ libamina ſingulorū p vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircum p pctō atq; holocauſto ſempiterno ſacrificiorū ⁊ libamīe ei⁹. Die tertio offeretis vitulos vndecim: arietes duos: agnos āniculos Imaculatos q̃tuordecim: ſacrificiaq; ⁊ libamina ſingulorū p vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hircū p pctō abſq; holocauſto ſempiterno: ſacrificiorū ⁊ libamine ei⁹. Die quarto offeretis vitulos decē: arietes duos: agnos anniculos Imaculatos q̃tuordecim: ſacrificiaq; ⁊ libamina ſingulorū p vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabit⁹: ⁊ hircum p pctō abſq; holocauſto ſempiterno ſacrificiorū eius et libamine. Die q̃nto offeretis vitulos nouē: arietes duos: agnos āniculos Imaculatos q̃tuordecim ſacrificiaq; ⁊ libamina ſingulorū p vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: et hircū p pctō abſq; holocauſto ſempiterno ſacrificiorū ei⁹ et libamine. Die ſexto offeretis vitulos octo: arietes duos agnos anniculos Imaculatos q̃tuordecī ſacrificiaq; ⁊ libamina ſingulorū per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabit⁹: ⁊ hircum p pctō abſq; holocauſto ſempiterno ſacrificiorū ei⁹ libamine. Die ſeptimo offeretis vitulos ſeptē ⁊ arietes duos: agnos āniculos immaculatos q̃tuordecī: ſacrificiaq; ⁊ libamina

Oblatio festo expiatiōis B

ſingulorū p vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabit⁹: ⁊ hircū p pctō abſq; holocauſto ſempiterno ſacrificiorū ei⁹ et libamine. Die octauo q̃ eſt celeberrimus dies op⁹ ſuile nō faciet offerētes holocauſtū in odorē ſuauiſſimū dño: vitulū vnū: arietē vnū: agnos anniculos imaculatos ſeptē: ſacrificiaq; ei⁹ ⁊ libamina ſingulorū p vitulos ⁊ arietes et agnos rite celebrabitis: et hircū p pctō abſq; holocauſto ſempiterno ſacrificiorū ei⁹ ⁊ libamine. Hec offerēt dño I ſolēnitatib⁹ vr̃is ꝓter vota ⁊ oblationes ſpōtaneas I holocauſto: I ſacrificiis in libamine ⁊ in hoſtiis pacificis.

Cōcio Mathie.

C.C.S. De voto dato: quādo voto tenēt vir vel mulier: ⁊ qñ nō. Capm. xxx.

B ARrauitq; moyſes filiis iſrl'olis q̃ ei dñs imperauerat: ⁊ locut⁹ē ad principes tribuum filiorū iſrl' Iſte ē ſermo quē precepit dñs. Si q̃s vir voppotum dño vouerit: aut ſe cōſtrinxerit iuramento nō faciet irritū ⁊ b̄ſu: ſed od q̃ pmiſit ip̄ledet. Mulier ſi q̃ppia vouerit et ſe oſtrinxerit iuramēto q̃ē I domo pr̃is ſui et I ætate adhuc puellari: ⁊ iuramētū quo obligauit alam ſuā et tacuerit voti reā erit: q̃cūq; pollicitatū ⁊ iuramētū quo obligauit alam ſuā et tacuerit voti reā erit: q̃cūq; pollicita eſt ⁊ iurauit opē plebit: ſi naſit ſtatī vr audierit vir ꝑtradiderit pr̃ⁿ ⁊ vota et iuramēta ei⁹ irrita erūt: nec obnoxia tenebit ſpōſionī ⁊ q̃ ꝑtradiderit pr̃. Si maritū habuerit ⁊ vouerit q̃d aliqd: ⁊ ſemel de ore ei⁹ b̄dū egrediēs alam ei⁹ obligauerit iuramēto: q̃ audierit vir ⁊ nō ꝑtradiderit: voti reā erit: redderq; q̃cūq; pmiſerat. Si naſit audiēs ſtatī ꝑtradiderit ⁊ irrita fecerit pollicitationes ei⁹: ⁊ b̄aq; q̃d obſtrinxerat alam ſuā ppiū erit et dñs iudicabit et repudiata q̃cūq; voueritⁿ redder. Vxor I domo viri cū ſe voto oſtrinxerit ⁊ iuramento: ſi audierit vir ⁊ tacuerit nec ꝑtradiderit ſpōſiōi: reddet q̃cūq; promiſerat. Si naſit et tēplo cōtradiderit: non tenebit pmiſſionis reā: q; marit⁹ ꝑtradiderit: dñs ei ppicius erit. Si vouerit ⁊ iuramēto ſe cōſtrinxerit vt p ieunium vel ceterarū rerum abſtinētiā affligat alam ſuā: ⁊ in arbitrio viri erit ſi faciat ſiue non faciat. Quod ſi audiēs vir tacuerit ⁊ in alterū diē diſtulerit ſentētiā: q̃cūq; voluerat atq; pmiſerat reddet: q̃ ſtatim vt audiuit recuſit. Si naſit ꝑtradiderit poſtq; reſciuit poſtabit ipſe iniqtatē eius. Iſte ſunt leges q̃s cōſtituit dñs moyſi inter virum ⁊ vxorem inter patrē ⁊ filiam q̃ in puellari adhuc ætate eſt: vel que manet in parentis domo.

Vicctoria cōtra madianitas

Occidit balaam. B

C.C.S. De pugna ꝑtra madiā: de balaam interfectō de mulierib⁹ madianitarū captiuis interficēdis: de diuiſione p̄de et equo: de ꝑte pōtificis ⁊ leuitarum: de donariis domini. Cap. xxxi.

Ocutuſq; eſt dñs ad moyſen dicens. Vlciſcere primo filios iſrael de madianitis ⁊ ſic colligēr ad populū tuū. Statimq; moyſes: armate inq̃t ex vobis viros ad pugnā: q̃ poſſint vtilionem dñi expectere de madianitis. Mille viri de ſingulis tribub⁹ eligantur ex iſrl q̃ mittant ad bellū. Dederūtq; millenos de ſingulis tribub⁹ id eſt duodecim milia expeditor ad pugnā: quos miſit moyſes cū phinees filio eleazari ſacerdotis: vaſaq; ſancta ⁊ tubas ad clāgēdū tradidit eis. Cūq; pugnaſſent cū madianitis atq; viciſſent: occiſis maſculis occiderūt ⁊ reges eorum: ⁊ recē/⁊ ſur/⁊ vr/⁊ rebe q̃nq; principes gētis: balaā quoq; filiū beor: interfecerūt gladio: cepeūtq; mulieres eorū ⁊ paulos olaq; pecora ⁊ cūctā ſupellectilē. Quicūq̃ habere poterant depopulati ſunt: cūctas vrbes q̃q; vicinos ⁊ caſtella flāma p̄ſumpſere. Et tulerūt p̄dā ⁊ vniuerſa q̃ ceperant cū cr̃ hominib⁹ q̃q; cr̃ iumētis: ⁊ adduxerūt ad moyſen ⁊ eleazarū ſacerdotē ⁊ ad oēm multitudinē filiorū iſrael. Reliqua aūt turbē ſilia poſtauerūt ad caſtra in cāpeſtrib⁹ moab iuxta iordanē contra hiericho. Egreſſi ſunt aūt moyſes ⁊ eleazar ſacerdos ⁊ oēs p̄ncipes ſynagoge in occurſū eor extra caſtra. Iratuſq; moyſes p̄ncipib⁹ exercit⁹ tribunis ⁊ centurionib⁹ q̃ venerāt de bello ait. Cur feminas reſeruaſtis? Nonne iſte ſunt q̃ deceperūt filios iſrael ad ſuggeſtionē balaā: ⁊ fuaricari vos fecerūt in dño ſup pctō phogor: vnde percuſſus eſt populus? Ergo cūctos interficite quicūq; eſt generis maſculini etiā I paruulis: ⁊ mulieres q̃ nouerūt viros in coitu iugulate: puellas aūt ⁊ oēs feminas virgines reſeruate vobis ⁊ manete extra caſtra ſeptē dies⁹. Qui occiderit hoſtē vel occiſum tetigerit: luſtrabit die tertio ⁊ ſeptimo. Et de oēs p̄da ſiue

Vlciſcere B

Iud. 21. C

D vestimentis fuerit sue vas: ⁊ aliqd in
ptē filiis preparatū de capiat pellid⁹ ⁊
plitis et ligno expiabit. Eleazar q̃s sa-
cerdos adversus exercitū q̃ pugnaue-
rant sic locut⁹ est. Hoc est preceptū le
gis qd mādauit dē⁹ moysi. Aurum et
argētū et eo ⁊ ferrū ⁊ plūbū ⁊ stāni
et oē qd pōt trāsire p flammas: igne
purgabit. Quecqd aūt ignem nō pōt
sustinere aq̃ expiatiōis sanctificabit:
⁊ lauabitis vestimēta vra die septimo
et purificati postea castra intrabitis.
Diuisio prede per pugnatores. Dixitq̃ ad moysen. Tollite sum
mam cor q̃ capta sunt ab homīe vsq̃
ad pecus: tu et eleazar sacerdos ⁊ oēs
pncipes vulgi: diuidesq̃ ex equo pa-
dam inter eos q̃ pugnauerūt egressiq̃
sunt ad bellū: ⁊ inter oēm reliquā mul
titudinē: et separabis ptē dñō ab his
Pars prede pro sacerdote. q̃ pugnauerūt et fuerunt in bello vna
E alam de ḋngētis tā ex bob⁹ q̃ ex bo-
Pars de populis. bus ⁊ asinis ⁊ ouib⁹: ⁊ dabis eā eleā-
zaro sacerdoti: q̃ primitie dñi sunt. Ex
media q̃s parte filiorū israel accipies q̃n
quagesimū caput hom⁊ bouis ⁊ asino
ris ⁊ ouiū electorūq̃ alarū: ⁊ dabis
ea leuitis q̃ excubāt i cultodiis taber
Numeri prede. naculi dñi. Fecēt q̃ moyses ⁊ eleazar
sicut pceperat dñs. Fuit aūt p̃da quā
excerciū cepat ouiū sexcēta septuagin
tāq̃q̃ mille bouū: septuaginta quinqui
lia asinorū: sexaginta milia ⁊ mille: ale
holz sex⁹ feminei q̃ nō cognouerāt vi
ros trigintadnomilia. Data q̃s ē media
pars his q̃ i ḋlio fuerāt: cuiū trecēta
trigita septē milia q̃ngēte. Et q̃d⁹ in
F parte dñi suppūtare sūt oues sexcēte
septagintaq̃nq̃: et de bob⁹ trigita sex
milib⁹: boues septuaginta ⁊ duo de asi
nis triginta milib⁹ q̃ngētis: asini se-
F ptuaginta vn⁹. De animab⁹ hom⁊ sedecē
milib⁹ cesserūt in parte dñi triginta
due ale. Tradiditq̃s moyses numerū
p̃mitiar dñi eleazario sacerdoti: sicut
fuerat ei locutū ex media pte filiorū
israel: quā separauerat his q̃ in ḋlio
fuerāt. De media vero pte q̃ ptigerat
reliq̃ multitudini. i. de ouib⁹ trecēta
trigita septē milib⁹ q̃ngētis: ⁊ de bo-
bus trigita sex milib⁹: de asinis trigi
ta milib⁹ q̃ngentis: ⁊ de bob⁹ sedecē
milib⁹ tulit moyses q̃nq̃ siclos capi-
tis ⁊ dedit leuitis q̃ excubabāt i taberna
G culo dñi sicut pceperat dñs. Cūq̃q̃ ac-
cessissent pncipes exercit⁹ ad moysē ⁊
triduni cēturionesq̃s direxit. Hos fui
tui recēsuim⁹ numerū pugnatorū q̃s
habuim⁹ sub manu nra: ⁊ nec vn⁹ q̃dē
defuit. Ob hāc causam offerim⁹ i do-
nario dñi singuli qd in ḋda auripe-
tutimus inuenire: piscēdes ⁊ armi-
las annulos ⁊ dextrala ac murenulas
vt deprecēt̃ p nobis dñm. Suscepe-
rūtq̃ moyses ⁊ eleazar sacerdos oēs
aurum in diuersis specīebus pondere
sanctuariū sedecim milia septingito-
tos q̃nquaginta siclos a tribunis ⁊ ce
turionib⁹. Vnusquisq̃ cēm qd in pre-
da rapuerat suū erat. Et susceptū inte
lerunt in tabernaculum testimonij in
monimentū filiorū israel coā dño.

C.C.S. Filii rubēn ⁊ gad querūt moysi
taser ⁊ galaad circa iordanē in possē
tionē. Qd̃ mirificata pcerīt̃ de iorda-
accepta cū dimidia tribu manas-
se vbi edificauerūt ciuitates. Ca. xxii.

Iin aūt rubēn ⁊ gad
habēbāt pecora mul
ta erat illis in tumē-
tio infinita: ꝑdīstāta.
Cūq̃q̃ vidissent taser
galaad aptas alatib⁹
alendis terras vene-
rūt ad moysen ⁊ ad eleazarū sacerdo-
tē ⁊ pncipes multitudinis atq̃ dixe-
rūt. Astaroth ⁊ dibon ⁊ iazer ⁊ nemra
esebon ⁊ eleale ⁊ saban ⁊ nebo ⁊ beon
terra quā pcussit dñs in spectu filio
rum israel: regionis vberrime est ad
pastū alatiū: ⁊ nos serui tui habemus
iumēta plurima: precamurq̃s si inueni
mus gratiā coā te vt det̃ nobis serui
tis tuis eā in possessionem nec educas
nos trāsire iordanē. Quib⁹ rūdit moy
ses. Nunquid fratres vri ibunt ad pu
gnā ⁊ vos hic sedebitis? Cur subuer-
titis mētes filiorū israel ne trāsire au-
deant in locū quē eis dator⁹ est dñs?
Hoc ita egerūt pres vri q̃n misi de
cades barne ad explorādā terrā. Cūq̃
venissent vsq̃ ad vallem botri lustra
ta omni regione subuerterūt cor filio
rū israel vt nō intrarēt fines quos eis dñs
dedit: quibus iratus iurauit dicens.
Si videbūt homīes isti qui ascenderūt
de egypto a viginti annis ⁊ supra terrā
quā sub iuramēto pollicit⁹ sum abrā
ysaac ⁊ iacob: noluerūt sequi me ꝑ
ter caleph filiū iephone cenezeū ⁊ ios
sue filiū nūn: isti impleuerūt voluntatē
meā. Iratusq̃ dñs aduersum israel
circūduxit eos per deserta quadragin
ta annis donec consumerēt̃ vniuersa
gnatio q̃ fecerat malū in aspectu eius.
Et ecce inātvos surrexistis p̃ patres
vrīs i cremēta ⁊ alūni hom⁊ pcōsp

aug. tis faroē dñi cōtra israel. Qui
si noluerit sēq̃ cū i solitudīe ppl̃s de-
reliquit vos causa erit necis eiz. Et
illi ppe accēdēs ceciderūt. Caulas ouiū
fabricabim⁹ ⁊ stabula iumēto ⁊ pueri
q̃ nostros munitas: nos aūt ipi ar-
mati ⁊ accincti pgēm⁹ ad ḋlū ante filios
israel donec introducam⁹ eos ad loca sua
parvuli nri ⁊ quecqd hīe possumus
erit in vrbib⁹ munitis ꝑter habita-
tores insidias. Nō reuertemur in do-
mos nras vsq̃ dū possideāt filii israel
hereditatē suā nec deq̃ primus trās
iordanē q̃ tā habem⁹ afam possessio
nē ultra ei⁹ plaga. Quid⁹ moyses
ait. Si facitis q̃d̃ promittitis: expedite
pergite coā dñō ad pugnā: ⁊ omis vir
bellator armat⁹ iordanē trāseat dōec
subuertat dñs inimicos suos: ⁊ subdā-
tur ei oēs terrā: ⁊ cū eritis sculpabiles
apud dē ⁊ apud israel: ⁊ obtinebitis
regionē q̃s vultis coā dñō. Si aūt
q̃d dicitis nō fecerit: nulli dubiū est
q̃n peccet: in dēs: scitote q̃m peccā
tum ipm apphēdet vos. Edificate vrbes
parvulis vrīs ⁊ caulas ⁊ stabula ouib⁹
ac iumētis: ⁊ q̃d̃ pollicti estis ꝑficite
Diuisio terrē filiis gad ⁊ ruben ad moysē
Serui tui sum⁹: faciem⁹ q̃d̃ iuber dñs
nr̃. Parvulos nros ⁊ mulieres ⁊ peco
ra ac iumēta relinqm⁹ in vrbibus ga
laad: nos aūt famuli tui oēs expediti
pgēmus ad bellū sicut tu dñe loqris.
Preceptq̃s moyses eleazaro sacerdo-
ti: iosue filio nūn pncipib⁹ familiarū
p tribus israel: dixit ad eos. Si transie-
rint filii gad ⁊ filii ruben vobiscū ior-
danē oēs armati ad bellū coā dñō: ⁊
vobis fuerit tra subiecta: dare eis ga-
laad ad possessionē. Si aūt noluerint
trāsire vobiscū in terrā chanaā inter
vos habitādi accipiāt loca. Inde ⁊ q̃s
filii gad ⁊ filii ruben. Sicut locut⁹ est
dñs famulis suis ita faciem⁹. Ibi arma-
ti pgēm⁹ coā dñō in terrā chanaan ⁊
possessionē ita suscepisse nos pstemur
trans iordanē. Dedit itaq̃s moyses fi-
liis gad ⁊ ruben ⁊ dimidie tribui ma-
nasse filii ioseph regnū seon regis am-
morrei ⁊ regnū og regis basan: ⁊ terra
coū ciuitatib⁹ p circuitū. Ingrē
ritq̃ filii gad dibon ⁊ astaroth ⁊ aroer
roth ⁊ sophan ⁊ iazer ⁊ iechbas ⁊ et
bethnemra ⁊ bethara vrbes munita
⁊ caulas pecoribus suis. Filii vero rube
edificauerūt esebon ⁊ eleate ⁊ chariat
thaim ⁊ nabo ⁊ balmeon dñis nominis
sabama q̃s imposūerūt vocabula vrbibus

quas extruxerant. Petro filii machir
filii manasse pererunt in galaad ⁊ pos-
tiauerūt eā in effectu amoreo habitā-
tore eius. Dedit q̃ moyses terrā galaad
machir filio manasse q̃ habitauit in
ea. Iair aūt filii manasse abiit ⁊ occu
pauit vicos eius quos appellauit auo-
thiair. i. villas iair. Hoc q̃q̃ pererit
apprehēdit elnathab cum vicinis su
is: vocauitq̃s ea ex nomine suo nobe.

C.C.S. Recapitulatio precedentis ab
egypto vsq̃ ad iordanē. s. mansionum
filiorū israel in deserto ⁊ de perdēn-
dis chananeis ⁊ cōtra idolis. Ca. xxiii.

Ese sunt māsiones filio
rū israel qui egressi
sunt de egypto p tur-
mas suas ⁊ manu mo
ysi ⁊ aaron: quas descri
psit moyses iuxta ca-
strorū loca: q̃ domini
iussione mutabāt. Profecti igitur de
remesse mēse primo quintadecima die
mēsis primi alta die phase filii israel manu
excelsa videntibus cūctis egyptiis: re
petierūt̃ p̃mogenitos q̃s percusserat
dñs. Nā ⁊ i dis coū exercuerat vltio
nem. Castrametati sunt in sochothiet
de sochoth venerunt in ethan que est
in extremis finibus solitudinis. Inde
egressi venerūt cōtra phiatroth que
respicit de seleph: ⁊ castrametati sūt
ā magdalū. Profectiq̃s de phiatroth
transierūt p medū mare in solitudi-
nem: ⁊ ambulātes triduo viebus per
desertum ethan castrametati sunt in
mara. ⁊ profectiq̃s de mara venerunt in
helim vbi erant duodecim fontes aqā
rum ⁊ palme septuaginta: ibiq̃s ca-
strametati sunt. Sed ⁊ inde egressi si-
terūt̃ cōtra sup mare rubū. Profe-
ctiq̃s de mari rubro castrametati sunt
in deserto sin. Dñi egressi venerūt in de-
pheca. Profectiq̃s de depheca castra
metati sūt in halu. Egressiq̃s de halu
raphidi sitere cōtra vbi populo ōsuit
aqua ad bibēdū. Profectiq̃s de raphi
dim castrametati sunt in deserto sinai
Sed ⁊ de solitudīe sinai egressi vene-
runt ad sepulchra cōcupiscētie. profe
ctiq̃s de sepulchris concupiscētie castra
metati sunt in asseroth. Et de asseroth
venerūt in rethma. Profecti q̃de reth
ma castrametati sunt i remōphares.
Unde egressi venerunt in lethna. De
lethna castrametati sūt i ressa. Egres
siq̃s de ressa venerūt in eeclata. Unde
pfecti castrametati sūt i mōte sepher

B Fo.b

B Ramesses vnde primo recesserunt filii israel ⁊ sunt duodecim mā siones vsq̃s ad montē sinai.

B

Exo.15.b

Mons sinai vsq̃s ad cades enumerātur vigintius māsiones.

D Egressi ⁊ mōte sepher venerūt i arada
Inde pficiscētes castrametati sunt in
maceloth: profectiq; de maceloth ve
nerūt in thaath. De thaath: castrame
tati sunt in thare. Ūn egressi fixere tē
toria i metcha. Et de metcha castrame
tati sunt i esmona. Profectiq; de esmo
na venerunt in moseroth. Et de mose
roth castrametati sunt in benciacā.
Profectiq; de benciacham venerūt in
mōtē gadgad. Ūn pfecti castrameta
Cades vsq ad tō: ti sunt i ethebatha. Et de ethebatha
danē mā venerūt in hebrona. Egressiq; de he
siones no brona castrametati sunt i asiongaber
nem. Inde pfecti venerūt in desertum sin.
E Hec est cades. Egressiq; de cades ca
strametati sunt i mōtē hor: i extremis
finib; terre edom. Ascēditq; aaron sa
cerdos in mōte hor: iubēte dño ⁊ ibi
mortu; est anno q̄dragesimo egressio
nis filiorū israel ex egypto mēse quinto
prima die mēsis: cū esset annoꝝ centū
vigīti triū. Audiuitq; chananeus rex
arad q̄ habitabat ad meridiē in terrā
v.20.v. chanaā venisse filios israel. Et pfecti de
monte castrametati sunt in salmona
Ūn egressi venerūt in phinon. Profe
ctiq; de phinon castrametati sunt in
F oboth. Et de oboth venerūt i ieabarim
q̄ est i finib; moabitarū. Profectiq; de
ieabarim fixere tētoria in dibongad.
Unde egressi castrametati sunt in hel
mōdeblathaim. Egressiq; de helmon
deblathaim venerūt ad mōtē abarim
cōtra nabo. Profectiq; de mōtib; aba
rim trāsiecta ad cāpestria moab supra
iordanē cōtra hierico. Ibiq; castra
metati sunt de bethsimon vsq ad bel
sathim i planiorib; locis moabitarū
Deu.7.a Ubi locutus est dño ad moysen. Precipe
Iudi.2.a filius israel ⁊ dic ad eos. Qui trāsieritis
iordanē in terās terā chanaā: disperdite
cūctos habitatores ēre illius ⁊ frigite ti
Als + pi tulos. ⁊ statuas cōminute: atq; oia
tulos. excelsa vastate: mīsidātes terrā ⁊ hābi
B tare i ea. Ego el dedi vob istā i possessi
onē. quā diuidet; vob sorte. Pluribus
debit; latiorē: ⁊ pauciorib; angustiorē
Singlis vt sors ceciderit: ita tribuet
hereditas. Per trib; ⁊ familias posses
sio diuidet. Si aut noluerit; habitare
habitatores ēre q̄ remāserit erit vob q̄si
claui i oculis ⁊ lacēe i latib; ⁊ aduersa
bunt vobis i terra habitatōis vestre: ⁊ ac
q̄d illis cogitauerā facere vob faciā.
C.C.S. De limitatione terre sētē: de
ipsa diuidēda sorte: de noxibus eorum
q̄ terrā deberēt diuidere. Ch. xxxiiij.

Locutusq; ē dōs ad moy
sen: dicēs. Precipe filiis
israel: dices ad eos: cū
ingressi fueritis terrā
chanaā ⁊ in possessionē
vob; sorte ceciderit hi
finib; terminabit. Pars meridiana tan
piet a solitudine syn: q̄ est iuxta edom
⁊ habebit terminos cōtra orientē ma
re salsissimū: q̄ circumibūt australem
plagā p ascēsum scorpionis: ⁊ trans
eant in senna: ⁊ puenīāt ad meridiem
vsq ad cades barnae: vsq egredient cō
finia ad villā nolē adar: ⁊ tendēt vsq
ad asemona. Ibiq; p egressū terminus
ab asemona vsq ad torrentē egypti
magni maris littora: finiet: plagā aūt
occidentalis a mari magno incipit:
ipso fine claudet. Porro ad septētrio
nalē plagā a mari magno terminū ac
cipiēt: puenīētes vsq ad montē altissi
mū a quo venīt in emath vsq ad ter
minos sedada + ibūtq; confinia vsq
ad sephrona ⁊ villā henā. Hi erūt ter
mini in tpe adionis. Inde metabūtur
fines cōtra orientalē plagam de villa
henam vsq sephama: ⁊ de sephama ter
scendent termini: in reblatha contra
fontem daphni. Inde pueniēt contra
orientem ad mare ceneretb ⁊ tendēt
vsq ad iordanē: ⁊ ad vltimum salissi
mo claudent mari. Hāc habebitis te
ram per fines suos in circuitu. Prece
piteq; moyses filiis israel dicēs. Hec est
terra quam possidebitis sorte: quam
iussit dōs dari nouē tribubus ⁊ dimi
die tribui. Tribus enī filiorū ruben p
familias suas: ⁊ trib; filiorū gad iux
ta cognationū numerū: media q̄q tri
bus manasse. i. due semis trib; accepe
rūt prē suā trās iordanē ptra hierico
ad orientalē plagā. Et ait dōs ad moy
sen. Hec sunt nōia virorū qui terrā ha
bis diuidēt. Eleazar sacerdos ⁊ iosue
filius nūⁿ singuli pncipes de tribubus
singulis quorū ista sunt vocabula. De
tribu ꝓmēd samuel filius ammiud. De
tribu bēiamin helisadab filius caselon.
De tribu filiorū dan bocci filius iogli
Filios ioseph: de tribu manasse: hani
hel filius ephod. De tribu ephrai: cama
hel filius septhā. De tribus zabulō: elis
saphā filius pharnath. De tribu issa
char: oziel phaltiel filius ozan. De tri
bu aser: ahiud filius salomi. De tribu
neptalim phedahel filius ammiud. Hi
sunt quibus precepit dōs vt diuide
rent filiis israel terram chanaan.

C.C.S. De ciuitatibus ⁊ suburbanis
eādē lēuitis de ciuitatibus refugii
eitra iordanem ⁊ citra: de lege homi
cidii vel homicidie huc volens siue no
lens fecerit ad testimonium vnius nul
lius puniatur. Capi. xxxv.
Et quoq; locutus est dōs
ad moysen i campestri
bus moab supra iorda
nē cōtra hierico. Pre
cipe filiis israel vt de le
uitis de possessionib;
suis vrbes ad habitan
dū: ⁊ suburbana eārū p circuitū vt ipsi
p oppidis maneāt: ⁊ suburbana sint pe
coribus ac iumētis: q̄ a muro ciuitatū
foris ⁊ p circuitū mille passuū spa
cio tēdunt. Cōtra orientē duo milia.
erūt cubitis: ⁊ ptra meridiem sisi erūt
duo milia. Ad mare quoq; respicit
ad occidētē cadē mēsura erit: ⁊ septē
trionalis plaga equali termino finiet
Erūtq; vrbes in medio: ⁊ foris subur
bana. De ipsis aūt oppidis q̄ leuitis
dabitis sex erūt fugitiuoꝝ asylis sepa
rata: vt fugiat ad eā q̄ fuderit sangui
nē: receptis his alia quadraginta
duo oppida. sisi quadraginta octo cū
suburbanis suis. Ipseq; vrbes q̄ dabun
tur de possessionib; filiorū israel: ab his
q̄ plus habēt plures offerent: q̄ minus
pauciores. Singuli iuxta mensu
rā hereditatis sue dabūt oppida leui
tis. Alt dōs ad moysen. Loqre filiis is
rael: dices ad eos. Qui trāsgressi fue
rītis iordanē in terrā chanaā: decerni
tē q̄ vrbes ē debēt i p̄sidia fugitiuo
rū q̄ nolētes sanguinē fuderūt in q̄b;
cū fugerit: p fug; cognat; occisi nō po
terit cū occidere donec stet i cōspectu
multitudinis: cū illi iudicēt. De ipsis
aūt vrbib; q̄ ad fugitiuoꝝ subsidia se
parant: tres erūt trās iordanē: tres
in terra chanaā: tā filius israel q̄ adue
nis atq; peregrinis: vt p fugiat ad eas
q̄ nolēs sanguinē fuderit. Si q̄s ferro
percusserit: ⁊ mortu; fuerit q̄ percussus
est: reus erit homicidii ⁊ ipse morietur.
Si lapide ceciderit ⁊ ictus occubuerit:
sisi punietur. Si ligno percussi interierit
percussio sanguinem indicabit. Propi
quī occisi homicidā interficet: statim vt
apprehēdērit eū + interficiet. Si p odium
q̄s hominem ipulerit vel ceciderit ꝓpiā
ꝓ insidias aut cū esset inimicus manu
percusserit ⁊ ille mortu; fuerit percussor
homicidii reus erit. Cognat; occisi
statim vt inuenerit eū: iugulabit. Qd
si + fortuito ⁊ absq; odio ⁊ inimicitiis Als + fo:
tu. q̄cq; hoc fecerit: hoc audiētē po tuito.
pulo fuerit ꝓbatū: atq; iter percusso
rē ⁊ ꝓpiquū sanguis q̄stio vetitura: li
berabit innocēs de pīcoris manu ⁊ re
ducet p sniam in vrbē ad quā pfuge
rat: manebitq; ibi donec sacerdos ma
gn; q̄ oleo sētō unctus est moriat. Si i
terfector: extra fines vrbis q̄ ciuitatis
putare sunt: fuerit inētus ⁊ percussus ab
eo q̄ pīcoris est sanguis absq; noxa erit
q̄ eū occiderit. Debuerat enī pfugus
vsq ad mortē pontificis in vrbe reside
re. Postq; aūt ille obierit homicida re
uertet i terrā suā. Hec sempiterna erūt
⁊ legitima in cūctis habitationib; ve
stris. Homicida sub testib; punietur ad
vni testimonii nullū pēdēbit. Nō ac
cipietis pciū ab eo q̄ reus est sanguis
nis: statim ꝓ ipsi morietur. Reales ⁊ pfu
gi ante mortē pōtificis nullo modo i
vrbes suas reuerti poterūt: ne polluā
tis terrā habitationis vestre q̄ insontis
cruore maculat nec aliter expiari pōt
nisi p ei sanguinē q̄ alterius sangui
nem fuderit: atq; ita emisdabit pestra
posseissio me cōmorante vobiscū. Ego
enī sum dōs q̄ habito i ter filios israel.
C.C.S. De lege cōmissēdarū tribuū
occasione filiarū salphaat. Ca. xxxvi.
Accesserūt aūt ⁊ pncipes
familiarū galaad filii
machir filii manasse de
stirpe filiorū ioseph loca
tiq; sūt mōsi cōtra pncī
pib; israel atq; dixerūt. Ti
bi dōno p̄ceptū terrā sorte diuide
re filiis israel: vt filiab; salphaat fra
tris nri darēs possessionē debitā pri
ōs si alteri; trib; holes prōcis acce
perit: seq̄t possessio sua ⁊ trāslata ad
aliā tribū de nra hereditate minuet
atq; ita sicut cū iubilē. i. q̄ngesimi
ann; remissionis adueneritⁿ: p fundet
sortis distributio ⁊ a tōr possessio ad
alios trāseat. Rēdit moyses filiis israel
⁊ dōo ꝓcipiēte ait. Recte trib; filiorū
ioseph locuta est: ⁊ hec lex sup filiab;
salphaat a dōo promulgata est. Habēt
q̄b; volūt tūmōt sue trib; ⁊ ne pmi
sceat possessio filiorū israel ⁊ tribu in tri
bū. Qēs enī viri ducēt vxores de tribu
⁊ cognatione sua: cūctę semine de ea
dē tribu maritos accipiēt vt hereditas pmanet i familia: ne sibi misce
ant trib; sed ita maneāt vt a dōo sepa
te sunt. Fecerūtq; filie salphaat sicut
fuerat imptatū ⁊ nupserūt matris ⁊

tharsa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ nos filijs pa
trui sui de familia manasse qui fuit fi
lius ioseph ⁊ possidebat q̃ filius fuerat
attributa māsir i tribu ⁊ familia ptis
earum. Hec sunt mādata atq; iudicia
que mandauit dñs per manum moysi
ad filios israel in campestribus moab
supra iordanem contra hiericho.

¶ Explicit liber Numeri.

¶ Incipit liber Ellehaddabarim: qui
Deuteronomium ꝓnotatur.

¶ C. S. Recapitulatio de peregrinatione
reuerentie ad mōtē ammoireorū: de exp
lorātibus: de murmuratione ꝑplī: de
ira dei: de ascēsu in malach. Capm. i.

B Hec sunt verba q̃ locu
tus est moyses ad oēm
israel trās iordanē in
solitudine cāpestri cō
tra mare rubrū inter
pharan: thophel ⁊ labā
⁊ aseroth: vbi aurī est
plurimū vndecim diebus de oreb p viā
montis seir: vsq; ad cades barne. Qua
dragesimo anno vndecimo mēse pma
die mēsis locutus est moyses ad filios
israel ois q̃ preceperat illi dñs vt dice
ret eis: postq̃ percussit eōs regē amo
reorū q̃ habitauit in esebon: et regē
basan: q̃ mansit in Astaroth ⁊ in edrai
trans iordanē in terra moab. Cepitq;
moyses explanare legē ⁊ dicere. Dñs
deus noster locutus est ad nos in oreb
dicens. Sufficit vobis q̃ in hoc mōte
māsistis: ad cetera q̃ ex prima sunt
campestria atq; montana ⁊ humiliora
loca cōtra mersedē ⁊ iuxta litus ma
ris terrā chanaan: et libanum usq; ad
flumē magnū euphratē. Ecce inquit tra
didi vobis. Ingredimini ⁊ possidete
eā sup quā iurauit dñs patribus vris
abrahe: isaac: ⁊ iacob: vt daret illā eis
⁊ semini eorū post eos. Dixitq; vobis
illo in tpe. Ad pōsum solus sustinere
vos: q̃ dñs deus vester multiplicauit
vos: ⁊ estis hodie sicut stellē celi plu
rimi. Dñs deus patrū vestrorū addat
ad hūc numerū multa milia: ⁊ benedicat
vobis sicut locutus est. Ad valeo solus
negocia vra sustinere ⁊ pōdus ac iur
gia. Date ex vobis viros sapientes ⁊
gnaros: ⁊ quorū cōuersatio sit phata
in tribubus vris: vt ego eos constituam
pes. Sic respondistis mihi. Bona res est
quā vis facere. Tulitq; de tribubus ve
stris viros sapientes ⁊ nobiles: et cōsti
tui eos principes tribunos ⁊ centurios
ac ⁊ ōquagenarios ac decanos qui
docerent vos singula. Precepitq; eis
dicēs. Audite illos ⁊ q̃ iustū est iudi
cate. Siue ciuis sit ille siue peregrinus
nulla erit distinctio ꝑsonarū. Ita parui
audietis vt magnū: nec accipietis ꝑ
sonam q̃: dei iudicium est: et si
difficile vobis visum aliq̃d fuerit: re
ferte ad me ⁊ ego audiam. Precepitq;
eis oia q̃ facere deberēt. Profecti sū
de oreb trāsiuimus p heremū ter ibi
⁊ maximā solitudinē quā vidistis po
piam mōtis ammoireorū: sicut precepit
dñs deus noster nobis. Cūq; peruenissem
in cades barnee: dixit vobis. Ascendite
mōtē ammoireorū quē dñs deus noste
dat nobis. Ecce terrā quā dñs
deus tuus dat tibi. Ascende ⁊ posside
eā sicut locutus est dñs deus noster pa
tribus tuis. Noli timere nec quicq; pa
uere. Et accessistis ad me oēs atq; di
xistis. Mittamus viros q̃ considerent
terrā ⁊ renuntient p q̃ ire debeamus
ascendere: et ad quas ꝓgere ciuitates.
Cūq; mihi sermo placuisset: misi ex
bis duodecim viros: singulos de tri
bubus suis. Qui cū pergissent ⁊ ascē
dissent in mōtana peruenerūt vsq; ad val
lem botrys: cōsiderata terra sumētes
de fructibus eius vt ostenderēt vberta
tem attulerunt ad nos atq; dixerunt.
Bona est terra quā dñs deus noster
dat nobis. Et noluistis ascēdere
sed incredulī ad sermonem dñi dei no
stri murmurati estis in tabernaculis
vestris atq; dixistis. Odit nos deus: ex
ire fecit nos de terra egypti vt
tradat et nos in manu āmoreī atq; de
leat. Quo ascēdemus? Ascēsu terruerūt
cor nostrū dicētes. Maxima multitu
do est: ita nobis ⁊ statura pceriores
des magnī: ad celū vsq; murate. Fi
lios enachim vidimus ibi. Et dixi vobis
Nolite metuere nec timeat cor vos. Dñs
deus q̃ ducit: ipse est noster: ipse vobis ꝑ
gnabit: sicut fecit i egypto cōspectis vi
dentibus: ⁊ in solitudine ipsi vidistis.
Portauit te dñs deus tuus vt solet ho
gestare paruulū filius suū in oīa via
quā ambulastis: donec veniretis ad lo
cū istū. Et nec sic q̃dē credidistis dño
deo vro q̃ ante fuit pos in via ⁊ mensi
tus est locū in q̃ castrorū figere debeat
ris: nocte ostendēs vobis iter in igne
die p colūnā nubis. Cūq; audisset dñs
voce sermonū vroꝝ iratus iurauit ⁊ ait
Ad videbit quisq̃ de hoīb⁹ istis ma
lis huius ꝓssime terrā bonā quā sub
⁊ iuramēto pollicitus sum ꝑ ꝓbis

preter ⁊ caleb filium iephone. Ipse cū
videbit eā: ⁊ ipsi dabo terrā quam ca
lcauit filius eius: quia secutus est dñm. Nec
mirandū indignatus ꝓplī cum mihi
quoq; iratus dñs ꝓpter vos dixerit. Nec
tu ingredieris illuc: sed iosue filius nun
minister tuus ipse introibit ꝓ te. Hic
confortā ⁊ robora: ⁊ ipse sorte terram
dividet israeli: parauit pedes de quibus
dixitis q̃ capturi ducerētur: et filij qui
nondum boni ac mali ignorant distantiā:
ipsi ingredientur: ⁊ ipsis dabo terram ⁊
possidebunt eam: vos autē reuertimini
et abite in solitudinē pervia maris ru
bri: et redēptī estis mihi. Peccauimus do
mino: ascendemus atq; pugnabimus sicut
precepit dñs deus nō. Cūq; instructi ar
mis pergeretis i montē: ait mihi dñs.
Dic ad eos. Nolite ascendere neq; pa
gnare. Nō enim cum vobiscū ne cadatis
coram inimicis vestris. Locutus sum et
nō audistis: sed aduersantes imperio dñi
et tumētes supbia ascēdistis in montē.
Itaq; egressus ammoreus q̃ habitabat
in monte: et obuiā veniens ꝑsecutus est
vos: sicut solet apes persequi ⁊ cecidit
de seir vsq; horma. Cumq; reuersi
fueritis coram dño non audiuit vos
nec voci vre voluit acquiescere. Sedistis
ergo in cades barne multo tempore.

¶ C. S. Recapitulatio beneficiorū ꝑplī
post legem datorū: scilicet de ꝓhibitione
pugnandi contra moab et amon: de
victoria habita de seon rege. Capm. ii.

Profectiq; in deserti
in solitudinem que du
cit ad mare rubrū: sicut
michi dixerat dñs: et
circuiuimus montē seir
longo tēpore. Dixitq;
dñs ad me. Sufficit vo
bis circuire mōtem istum: ite contra
aquilonem et populo precipe dicens.
Trāsibitis per terminos fratrum ve
strorum filiorum esau qui habitāt in
seir: timebunt vos. Videte ergo di
ligēter ne moueamini ptra eos. Neq;
enim dabo vobis de terra eorum quā
tum potest vnus pedis calcare vestigi
um: quia in possessionem esau dedi
montem seir. Cibos emetis ab eis pe
cunia ⁊ comedetis: aquā emptam ban
rietis et bibetis. Dñs deus tuus bēdi
xit tibi in omni opere manuū tuarū
Nouit iter tuum quomodo trāsieris
solitudinem hāc magnam p quadra
ginta annos: habitans tecum domi
nus deus tuus et nichil tibi defuit.
Cumq; transissemus fratres nostros fi
lios esau q̃ habitabāt in seir p viā cāpe
stre de helat ⁊ de asiō gaber venimus ad
ter q̃ ducit in desertū moab. Dixitq;
dñs ad me. Non pugnes ptra moabi
tas: nec i eos aduersus eos bellū: cū
dabo tibi quicq; de tra eorū: q̃ filijs
loth tradidi eā in possessionē. Emim
pmi fuerūt habitatores eī ꝑplī magni
et ꝑlidi: ⁊ tā excelsus vt de enachim
stirpe q̃si gigātes crederēt: ⁊ essent
filios enachim. Denq; moabite
appellāt eos emi. In seir aut prius ha
bitauerūt horrei q̃: expulsis atq; de aso habi
lat: habitauerūt filij esau sicut fecit israel i
tra possessionis sue quā dedit illi dñs
Surgē. es ergo vt trāsirem torrentē
zareth: venimus ad eū. Ipse ei q̃ ambu
lauimus de cades barnee vsq; ad trāsitū
zareh triginta ⁊ octo anni fuerūt donec
cōsumeret omis ꝓgregatio hominū bella
tor de castris sicut iurauerat dñs: eis
tus manus fuit aduersum eos vt iteri
rēt de castrorū medio. Postq̃ aut omi
nes ceciderūt pugnatores locutus est
dñs ad me dicens. Tu trāsibis hodie
fines moab vbi nōle ar: et accedes
i vicinia filiorū āmon: caue ne pugnes
ptra eos nec moueris ad ꝑliū. Nō enim
dabo tibi de terra filiorū ammon: q̃ fi
lijs loth dedi eā in possessionē. Terra
gigātū reputata est i ipa oli habitauerūt
gigātes: q̃s āmonite vocāt zomim
ꝑplī māgni: ⁊ multi: ⁊ pceri lōgitudi
nis: sicut enachim q̃s deleuit dñs a fa
cie eorū: fecitq; illos habitare p eos sicut
fecerat filijs esau: q̃ habitabāt i seir de
lēo horreos: ⁊ terrā eorū illis tradēs.
quā possident vsq; in ꝑsens. Eueos q̃q
q̃ habitabāt i asorim vsq; gazā capado
ces expulerūt: q̃ egressi de capadocia
deleuerūt eos: ⁊ habitauerūt p illis. Sur
gite ⁊ trāsite torrentē arnō. Ecce tra
didi i manu tua seō regē esebō amo
reorū: ⁊ trā eī: incipe possidere: ⁊ omite
te aduersus eū ꝑliū. Hodie incipiā mi
tere timorē ⁊ formidinē tuā i ꝑplos
q̃ habitant sub omi celo: vt audito nō
me tuo pauēāt: ⁊ in more parturiēntis cō
tremiscāt: ⁊ dolore teneāt. Misi q̃ nū
cios de solitudine: ad cademoth ad seō re
gē esebō vbis pacificis dicēs. Trāsi
bimus p trā tuā: publicis ḡdiemur vias
nō declinabimus neq; ad dexterā neq;
ad sinistrā. Alimēta ꝑcio vēde nobis vt
vescamur: aquas pecunia tribue ⁊ sic
bibemus. Tū q̃ vt nobis pedes trāsitū:
sicut fecerūt filij esau q̃ habitant in seir: et

Ais + astaroth.

B

Exo. 28.

C

E

Nu. 21. 6

23.q.2.c
final.

moabite q̃ moriant in ar donec veniamus ad iordanē: et trēseam: ad terrā quā dñs dē nr̃ datur⁹ est nobis. Noluitq; seon rex esebō dare nobis trāsitū: induraueratq; dñs deus tu⁹ spm̃ eius: et obfirmauerat cor illius vt tradere i manu tua sicut nūc vides. Dixitq; dñs ad me. Ecce cepi tibi tradere seon r terrā eius: incipe possidere eā. Egressusq; est seon obuiā nobis cū ol pplo suo ad pliū in ✠ iasa: tradidit eū dñs dē nr̃ nobis: percussimusq; eum cū filijs r ol pplo suo: cūctasq; vrbes in tpe illo cepimus: interfectis habitatoribus earū virijs ac mulieribus r parvulis. nō reliquimus in eis q̃q; absq; tumētis q̃ in partē venere prādiū r spolus vrbiū q̃s cepimus ab aroer q̃ est super ripā torrētis arnō opidoq; q̃ vallē situ est vsq; galaad. Nō fuit vna ciuitas: q̃ nos effugerēt manus. Oēs tradidit dñs dē nr̃ nobis absq; terra filiorū ammon ad quā nō accessimus et cūctis q̃ adiacēt torrēti iaboch: vrbibus mōtanis: vniuersisq; locis a q̃ nos prohibuit dñs deus noster.

De cōse. di.2.re uera i pn cipio. de pe.di. 3.ca.sunt pces.§. auctoritas.i pn.

C.S. De pugna contra og regē basan: de lecto eius: de sorte duarum tribuum r semis: et dixit moysi deus nō transire iordanem. Capitulum.iii.

B

Nu.21.c

Iacq; conuersi ascēdimus per basā. Egressusq; est og rex basan i occursum nobis cū pplo suo ad bellandum in edrai. Dixitq; dñs ad me. Ne timeas eum: q; i manu tua tradit⁹ est cū ol pplo ac terra sua faciesq; ei sicut fecisti seon regi amoreorum q̃ habitauit in esebō. Tradidit ergo dñs dē nr̃ in manibus nr̃is etiā og regē basan: r vniuersum pplm̃ eius: percussimusq; eos vsq; ad internicionē. Vastantes cūctas ciuitates illius vno tpe: non fuit opidū q̃ nos effugerat. Sexaginta vrbes r omnē regionē argob regni og in basan. Cūctę vrbes erāt munite muris altissimis: portisq; et vectibus: absq; opidis innumeris q̃ non habebāt muros. Et delesimus eos sicut fecerāmus seon regi esebō: disp̃dentes oēm ciuitatem: virosq; ac mulieres r parvulos: iumēta aūt et spolia vrbiū diripuimus. Tulimusq; illo i tpe terrā de manu duoru regū amoreorū qui erāt trās iordanē a torrēte arnō vsq; ad montē hermō: quem sidonii sariō vocant: r amorei sanir: omnes ciuitates q̃ site sunt in planicie r vniuersam terrā galaad r basan vsq; ad salcha: et edrai ciuitates regni og in basan. Solus quippe og rex basan resisterat de stirpe gigantū. Nōstrā lectū ecce ferreus q̃ est in rabath filiorū ammon: ne cubitos habēs longitudinis et quatuor latitudinis ad mēsurā cubiti viri manus. Terrāq; possedimus in tpe illo ab aroer q̃ est sup ripā torrētis arnō vsq; ad medā partē montis galaad: et ciuitates illius dedi rubēn r gad. Reliqua aūt parte galaad r oēm basā regni og tradidi medietati tribus manasse oēm regionē r argob. Cunctam basan vocat terra gigantū. Iair filius manasse possedit oēm regionē argob vsq; ad termios gessuri r machati. Illeq; cognouit nos i suo basan appellans villas iair vsq; in pseētē diē. Machir q̃q; dedi galaad r tribui rubēn r gad dedi terā galaad vsq; ad torrētē arnon mediū torrētis r cōfinium vsq; ad torrētē iaboch q̃ est fin̄ filiorū ammon: r planicie solitudis atq; iordanē: r terminos cencreth vsq; ad mare deserti q̃ est salsissimum ad radices mōtis phasga cōtra orientē. Precepq; vobis in tpe illo: dicēs. Dñs deus vr dat vobis terrā hāc in hereditatē expediti precedite: fratres vros filios israel oēs viri robusti absq; vxoribus r parvulis atq; iumentis. Noui enim plura habeatis pecora r in vrbibus remanere debebūt quas tradidi vobis: donec requiē tribuat dñs fratribus vestris sicut vobis tribuit r possideant ipsi etiā terrā quā datur⁹ est eis trāsiordanem: tūc reuertēt vnusquisq; possessionē suā quā dedi vob⁹. Josaphat quoq; in tpe illo precepit: dicēs. Oculi tui viderūt q̃ fecit dñs dē vester cū duobus his regib⁹: sic faciet olim̄ regnis ad quē transitur⁹ es. Ne timeas eos. Dñs et dē vester pugnabit p vobis. Precatusq; sum dñm̄ i tpe illo: dicēs. Domine deus tu cepisti ostēdere seruo tuo magnitudinē tuā manūq; fortissimā. Neq; enim est alius dē⁹ vel in celo vel in terra q̃ possit facere opa tua r fortia. Transibo igit. et videbo terrā hanc optimā trāsiordanē et mōtem istū egregiū r libanū. Iratusq; est dñs michi ppter vos: nec audiuit me: et dixit michi. Sufficit tibi nequaq; vltra loquaris de hacre ad me. Ascēde cacumē phasge r oculos tuos circūfer ad occidentē r aqlonē

austrūq; r orientem: r aspice. Nec enim trāsibis iordanem istum. Precipe iosue r corroborā eū atq; confortā: quia ipse precedet populū istum: r diuidet eis terram quam vidurus es. Mansimusq; in valle cōtra phanuz phagor.

C.S. Quomodo exhortat pplm̃ r declarat legis date eminentiā: narrat q̃ facta sunt in oreb: prohibet omnē similitudinē adorari: mortē ppriā p̃dicit: et eos punitos si trāsgredient dñi mādata narrat: beneficia domini q̃ fecit: segregat ciuitates refugii r eorum nomina ponit. Capitulum.iiii.

E

Nunc israel audi: precepta et iudicia q̃ ego doceo te: vt faciēs capiuas r ingrediēs possideas terrā quā dñs deus patrum vestrorū datur⁹ est vobis. Non addetis ad verbū q̃ vobis loquor: nec auferetis ex eo. Custodite mādata dñi dei vestri q̃ ego precepio vobis. Oculi vestri viderunt omnia que fecit dñs contra beelphegor: quomodo cōtriuerit oēs cultores eius de medio vestri. Vos autē qui adheretis dño deo vestro: viuit⁹ vniuersi vsq; in presētē diē. Scitis q̃ docuerim vos precepta atq; iusticias sicut mandauit mihi dñs deus me⁹: sic facietis ea in terra quā possessuri estis et obseruabitis r impleb̄itis opere. Hec est enim vestra sapiēcia r intellectus coram ppls vt audiētes vniuersi p̃cepta hec dicant. En ppls sapiens r intelligēs: gens magna. Nec ē alia nario tā grādis que habeat deos appropinquantes sibi sicut deus noster adest cūctis obsecrationib⁹ nr̃is. Que enim est alia gens sic clara vt habeat ceremonias iustaq; iudicia r vniuersam legē quā ego proponam hodie ante oculos vestros? Custodi igit temetipsum r animā tuā sollicite. Ne obliuiscaris verborū que viderūt oculi tui r ne ✠ excidant de corde tuo cūctis diebus vite tue. Docebis ea filios ac nepotes tuos: dic q̃ stetisti coram dño deo tuo in oreb q̃n dñs locutus est mihi dicēs. Congrega ad me pplm̃ vt audiāt sermōes meos r discant timere me omni tēpore quo viuent i terra: doceantq; filios suos. Et accessistis ad radices mōtis q̃ ardebat vsq; ad celū: erantq; in eo tenebre nubes r caligo. Locutusq; ē dñs ad vos de medio ignis. Vocē verborū eius audistis et formā penitus nō vidistis. Et ostendit vobis pactū suum quod precepit vt faceretis: et decem verba q̃ scripsit in duabus tabulis lapideis. Mihiq; mādauit in illo tēpore vt docerē vos cerimonias r iudicia q̃ facere deberetis i terra quā possessuri estis. Custodite igit sollicite alias vestras. Nō vidistis aliquā similitudinē in die qua locutus est vobis dñs in oreb de medio ignis: ne forte decepti facietis vobis sculptam similitudinē: aut imaginē masculi vel feminē: similitudinē oīm iumētorū q̃ sunt sup terrā: vel auiū sub celo volantiū: atq; reptilium q̃ mouent in terra siue piscū q̃ sub terra morāt in aquis: ne forte oculis eleuatis ad celū videas solē et lunā et cētera astra celi: et errore deceptus adores ea r colas q̃ creauit dñs dē tuus in ministeriū cūctis gentib⁹ q̃ sub celo sunt. Vos aūt tulit dñs r eduxit de fornace ferrea egypti: vt haberet populum hereditarium sicut est in presenti die. Iratusq; ✠ est dñs ptra me ppter sermones vestros ✠ et iurauit vt non transierē iordanē nec ingrederer terrā optimā quā datur⁹ est vob⁹. Ecce morior i hac humo: nō trāsibo iordanem vos trāsibit⁹ r possidebitis terā egregiā. Caue ne quādo obliuiscaris pacti dñi dei tui q̃ pepigit tecum: r facias tibi sculptam similitudinē eorū q̃ fieri dñs prohibuit q: dñs dē tu⁹ ignis cōsumēs est deus emulator. Si genueritis filios ac nepotes r moriati fueritis in terra: deceptiq; feceritis vobis aliquā similitudinē patrātes malū coram dño deo vro vt eū ad iracūdiā prouocetis: testes inuoco hodie celū et terrā cito peribitis vos esse de terra quam trāsito iordane possessuri est⁹. Nō habitabitis in ea longo tpe: sed delebit vos dñs atq; disperget in oēs gēes: et remanebitis pauci in nationib⁹ ad quas vos ducetur⁹ est dñs. Ibiq; seruiet⁹ dīis q̃ homū manu fabricati sunt ligno r lapidi: qui nō vidēt ✠ nec audiūt ✠ nec comedūt ✠ nec odorāt. Cōq; q̃sieris ibi dñm̄ deū tuū inuenies eū: si tamē toto corde q̃sier⁹ et tota tribulatione alē tue postēq; te inuenerint ola q̃ predicta sunt. Nouissimo aūt tpe reuertēris ad dñm̄ deū tuū r audies vocem eius: quia dē⁹ misericors dñs deus tu⁹ est. Nō dimittet te: nec omnino deleb̄it neq; obliuiscet pacti i quo iurauit patrib⁹ tuis. Interroga de diebus antiquis q̃ fuerūt ante te ex die q̃ creas-

C

Alis ✠ iasa.

De cōse. di.2.re uera i pn cipio. de pe.di. 3.ca.sunt pces.§. auctoritas.i pn.

B

Nu.21.c

23.q.5. §.fi.v.p cientes.

Alis ✠ superceliqi. Alis ✠ superest et.

D

Heb.12.

g. i.30.b.

alis ✠ nō.
alis ✠ nō.
alis ✠ nō.

E

uit dñs de⁹ holem sup terrã a summo
celo vsq; ad summũ cĩ: si facta è aliq
quãdo huiusce modi res: aut vnq; cog
nitũ est: vt audiret ppls vocem dñi
dei loquentis de medio ignis sicut tu
audisti et vidisti: si fecit de⁹ vt ingre
deretur et tolleret sibi gẽtẗ de medio
nationũ per tẽtatiões signa atq; por
tẽta: per pugnã ⁊ robusta manũ: extẽ
tumq; brachiũ et horribiles visiones
iuxta oĩa que fecit ꝓ nobis dñs deus
noster i egypto ĩ dicentib⁹ oculis tuis:
vt scires q̃m dñs ipse est de⁹ et nõ est
alⁱ: preter eũ. De celo te fecit audire
voce sua vt doceret te: et i terra ostẽ
dit tibi ignẗ suum maximũ: et audisti
verba illⁿ de medio ignis: q; dilexit
patres tuos et elegit semen eoꝝ post
eos. Eduxitq; te precedens in virtute
sua magna et egypto vt deleret natio
nes maximas ⁊ fortiores te in introitu
tuo: ⁊ introduceret te daretq; tibi trã
eas i possessionẽ sicut cernis i ꝑsenti
die. Scito ergo hodie ⁊ cogitato in
corde tuo ꝙ dñs ipse de⁹ est i celo sur
sum ⁊ in trã deorsum: ⁊ nõ ẽ alⁿ. Cu
stodi precepta eⁿ atq; mandata q̃ ego
ꝑcipio tibi vt bene sit tibi ⁊ filijs tuis
post te et permaneas multo tempore
super terram quã dominus de⁹ tuus
daturus est tibi. Tunc separauit mop
ses tres ciuitates trans iordanem ad
orientalem plagã vt confugiat ad eas
qui occiderit nolẽs primũ suum: nec
sibi fuerit inimicus antehẗ ⁊ alterũ
diẽ: et ad harum aliquam vbitũ pos
sit euadere doso: i solitudine que sita
est in terra cãpestri de tribu ruben et
ramoẽ in galaad q̃ est in tribu ged: et
golam in basan q̃ est i tribu manasse.
Ista est lex quã ꝓposuit moyses coã
filijs israel: ⁊ hec testimonia ⁊ cerimo
nie atq; iudicia q̃ locutus ẽ ad filios
israel quando egressi sunt de egypto
trans iordanẽ in valle cõtra phanum
phogo: i terra seon regis amoreorũ: q̃
habitauit i esebõ quã pcussit moyses.
Filij q̃q; israel egressi et egypto pos
sederunt terrã eius et terrã og regis
basan duoꝝ regũ amoreorũ q̃ erãt
trans iordanẽ ad solis ortũ ab aroer
que sita est super ripã torẗis arnon
vsq; ad mõtem ✠ sanir que est et her
mon omnẗ planicie trans iordanẽ ad
orientalẗ plagã vsq; ad mare solitudi
nis et vsq; ad radices mõtis phasga.
CC.S. De ꝓcept⁹ decalogi recapitula
tiõ: explanatio: de donatiõe leg⁹ c.p.

Vocauitq; moyses omẽ
israel: et dixit ad eũ
Audi israel ceremonias
atq; iudicia q̃ ego lo
quor in auribⁿ vestris
hodie. Discite eas ope
re cõplete. Dñs deus no
ster pepigit nobiscũ fedus i oreb. Nõ
cũ patribⁿ nostris iniit pactũ: sed no
biscũ ẽ in presentiarũ sum⁹ ⁊ viuimⁿ.
Facie ad faciẽ locut⁹ ẽ nobis in mõte
de medio ignis. Ego sequester et me
dius fui inter deũ pos i tempore illo
vt annunciarẽ vobis ꝙba eⁿ. Timuis
tis eũ ignẗ ⁊ nõ ascẽdistis i montẗ.
Et ait ego dñs deus tuus qui eduxit te
de trã egypti de domo seruituⁿ. Non
habebⁿ deos alienos i cõspectu meo.
Nõ facies tibi sculptile nec similitu
dinem olim q̃ in celo sunt desup ⁊ q̃n
terra deorsum et q̃ versant in aq̃s sub
terra. Nõ adorabis ea ⁊ nõ coles. Ego
ẽ sum dñs de⁹ tu⁹: de⁹ emulator: red
dẽs iniquitatẗ patrũ sup filios in ter
tam ⁊ quartã generationẽ his q̃ odi
runt me: ⁊ faciẽs misam in multa milia
diligẗibⁿ me: ⁊ custodiẗibⁿ ꝑcepta
mea. Nõ vsurpabis nomẽ dei tui fru
stra: q; non erit ipunitⁿ q̃sup rẗ vanũ
nomẗ eius assumpserit. Obserua diẽ
sabbati vt sanctifices eũ sicut ꝑcepit
tibi dñs de⁹ tu⁹. Sex diebⁿ opaberis:
et facies oĩa opa tua. Septimus dies
sabbati ẽ. i. requies dñi dei tui. Non fa
cies in eo q̃q; opis: tu ⁊ filij tu⁹ et filia
seruⁿ et ancilla: bos ⁊ asin⁹ et oĩa
mẗtũ tuũ: peregrin⁹ q̃ est intra por
tas tuas: vt requescat seruus ⁊ ancilla
tua sicut ⁊ tu. Memẗo ꝙ et ipse fuis
ris in egypto: et eduxerit te inde dñs
de⁹ tu⁹ i manu forti et brachio extẗto
Idcirco ꝑcepit tibi vt seruares diẽ
sabbati. Honora patrẗ tuũ ⁊ matrẗ sic
cut ꝑcepit tibi dñs de⁹ tu⁹ vt lõgori
uas ꝙ: et bene sit tibi in terrã quam
dñs de⁹ tuus daturus ẽ tibi. Nõ occi
des. Neq; mechaberis. Furtum nõ fa
cies. Non loquaris cõtra primũ tuũ
falsum testimoniũ. Nõ concupisces vxo
rem primi tui. Nõ domũ: nõ agrũ: nõ
seruũ: nõ ancillã: nõ bouẽ: non asinũ:
vniuersa q̃ ali⁹ sunt. Hec verba locu
est dñs ad oẽm multitudinẗ ꝑsam in
mõte de medio ignis ⁊ nubis ⁊ caligi
nis voce magna nihil addẗs amplius:
scripsit ea i duabus tabulis lapideis
quas tradidit mihi. Vos autẗ postq;
audistis vocẗ de medio tenebrarũ et

als ✠ mo
rimur.

F

Als ✠ co
gita.

B

Al ✠ sed.

montem ardere: ꝙdistis: accessistis ad
me oĩes ꝓcipes tribuũ ⁊ maiores na
tionũ: et ait. Ecce ostẽdit nob⁹ dñs
deus nr maiestatẗ ⁊ magnitudinẗ suã.
Vocẗ eⁿ audiuimⁿ de medio ignis
ꝙhauimus hodie ꝙ loquẗ deo cum
hominẗ: et vixit hõ. Cur ergo ✠ moriemur
⁊ deuorabit nos ignis hic maximus.
Si enim audiemus vltra vocẗ dñi dei
nr morietur. Quis est oĩs caro qui au
dierit vocẗ deiuentis q̃ de medio ignis
loquit sicut nos audiuimⁿ ⁊ possit viuere?
Tu magis accede ⁊ audi cuncta
que dixerit dñs deus nr: tibi: loq̃risq;
ad nos: nos audientes faciemus ea.
Qd̃ cũ audisset dñs ait ad me. Audiui
vocẗ verborũ ꝑpli huius q̃ locuti sunt
tibi. Bene oĩa sunt locuti. Quis det ta
lem eos habere mentẗ vt timeãt me ⁊
custodiãt vniuersa mãdata mea in oĩ
tempore vt bene sit eis ⁊ filijs eorũ in sempi
ternum. Vade ergo ⁊ dic eis. Reuerti
mini in tẽtoria vestra. Tu vero hic sta
mecũ ⁊ loquar tibi oĩa mãdata ⁊ ceri
monias atq; iudicia q̃ docebis eos vt
faciant in terra quã dabo illis in pos
sessionẽ. Custodite igitur facẗe ea que
ꝑcepit dñs deus vobis. Nõ declina
bitⁿ neq; ad dexterã neq; ad sinistram
sed per viam quã ꝑcepit vobis dñs
deus vester ambulabitis: vt viuatis ⁊
bene sit vobis: ⁊ prolongentur dies ✠
vestri in terra possessionis vestre.
CC.S. De diligẗdo deũ de memorã
dis ⁊ scribendis mãdatis eius: ꝙ ti
meant dñm: ꝙ non tentent eũ: ꝙq; legẗ
doceant filios suos. Cõm. vi.

Ecce sunt ꝑcepta ⁊ ceri
monie atq; iudicia que
mãdauit dñs de⁹ vester
vt docerẗ vos vt faciatis
ea in terra ad quã trãs
gredimini possidẗdã vt
timeas dñm deus tuũ ⁊ custodias oĩa
mãdata ⁊ ꝑcepta ei⁹ q̃ ego ꝑcipio
tibi ⁊ filijs ac nepotibus tuis cũctis
diebⁿ vite tue vt ꝓlõgẗ dies tui. Au
di israel ⁊ obserua ✠ vt faciat q̃ ꝑcepit
tibi dñs ⁊ bene sit tibi ⁊ multiplicer⁹
amplⁿ sicut pollicit⁹ est dñs deus pa
trũ tuorũ tibi: terrã lacte melle manã
tẗ. Audi israel. Dñs deus vester ✠ de⁹
vnⁿ est. Diliges dñm deũ tuũ ex toto
corde tuo: ⁊ ex tota ala tua: ⁊ ex tota
fortitudine tua. Eruntq; verba hec q̃
ego ꝑcipio tibi hodie in corde tuo:
⁊ narrabis ea filijs tuis ⁊ meditabe
ris sedens in domo tua: ⁊ ambulans

in itinere dormiẽs atq; cõsurgẽs. Et
ligabis ea q̃si signũ i manu tua erũt
q; ⁊ mouebunẗ inter oculos tuos: scri
bes q̃q; ea i limitibus ⁊ ostijs domⁿ tue. Cũ
q; introduxerit te dñs deus tu⁹ i terrã
q̃ qua iurauit pribⁿ tuis abrãã: isaac
⁊ iacob: ⁊ dederit tibi ciuitates ma
gnas ⁊ optimas quas nõ edificasti: do
mos plenas multa ope quas nõ fo
truxisti: cisternas q̃s nõ fodisti: vine
ta ⁊ oliuetas q̃ nõ plãtasti: ⁊ comedẗ
⁊ saturat⁹ fuerⁿ: caue diligẗer ne ob
liuiscar⁹ dñi dei tui q̃ eduxit te de tra
egypti de domo seruituⁿ. Dñm deũ
tuũ timebis ✠ illi soli seruies: ac per
nomẗ illⁿ nõ iurabis. Nõ ibitis post
deos alienos cũctarũ gẽtium q̃ in cir
cuitu vũo sunt: q̃m de⁹ emulator: dñs
deus tu⁹ in medio tui. neq; irascat fu
ror: dñi dei tui ꝑta te: ⁊ auferat te de
superficie terre. Non tentabis dñm deũ
tuũ: sicut tẗtasti in loco tentationis.
Custodi ꝑcepta dñi dei tui ac testimo
nia ⁊ cerimonias quas ꝑcepit tibi:
⁊ fac quod placitũ est ⁊ bonũ in spec
tu dñi: vt bñ sit tibi: ⁊ ingressus pos
sideas terrã optimam: de qua iurauit
dñs pribⁿ tuis vt deleret oẽs inimi
cos tuos coã te sicut locut⁹ est. Cum
interrogauerit te filius tu⁹ cras: di
cens quid sibi volunt testimonia hec
cerimonie atq; iudicia q̃ ꝑcepit dñs
deus nr nobis? Dices ei. Seruiebam⁹
pharaonis in egypto: ⁊ eduxit nos
dñs de egypto in manu forti: fecitq;
signa atq; ꝓdigia magna ⁊ pessima
in egypto cõtra pharaonẽ ⁊ omnẗ do
mum illius in cõspectu nostro: ⁊ edu
xit nos inde vt introductis daret terrã
sup quã iurauit pribⁿ nostris.
Ꝑcepitq; nobis dñs vt faciam⁹ oĩa
legitima hec ⁊ timeamus dñm deũ no
strum: vt bñ sit nobis cũctis diebⁿ vi
te nostre sicut est hodie. Eritq; nostri
misericordia: si custodiẗmus ⁊ fecerim
us oĩa ꝑcepta eius coram dño deo
nostro sicut mandauit nobis.
CC.S. Prohibẗ societas gentium:
ꝑcipit idolatrie destructio: auritiũ
se prestare dicit adũciendos populos
si seruauerint mãdata vbertas in om
nibus populo ꝓmittit. Cõm. vii.

Cum introduxerit domi
nus deus tu⁹ in terram
quã possessur⁹ ingredie
ris: ⁊ deleuerit gentes
multas coram te ethei
et gergizeum. ⁊ ammo

3. di. e. ff.
1. q. 4. ꝑ
his ita. in
glo.

C
J. Io. d:
als ✠ ipsi
Mat. 4.
b.
Lu. 4. b.

Mat. 4.
b.
Lu 4. b.
2. q 5. c. i
summa.
22. q. 2.
c. querit.
23. q. ff.
c. si nullus

D

A
23. q. 5.
§. fin. ꝑ. p
scientes.

reū ⁊ chananeū ⁊ pherezeū ⁊ eucum ⁊ iebusēū septē gentes multo maiores numero q̃ tu es ⁊ robustiores te tradi deritq; eas dñs deus tuus tibi ⁊ cuncta eas vsq; ad internitionem. Ro inibis cum eis fedus: nec misereberis earū: nec sociabis cū eis pugia. Filiā tuā nō dabis filio eius: nec filiā illius accipies filio tuo: q; seducet filiū tuū ne sequatur me: ⁊ vt magis seruiat dis alienis. Ira fecerq; furor dñi ⁊ delebit te cito. Quin potius hec facietis eis. Aras eorū subuertite ⁊ frigite statuas: lucosq; succidite ⁊ sculptilia cōburite: q; ppls sanctus es dñs deo tuo. Te elegit dñs deus tuus vt sis ei populus peculiaris de cūctis populis qui sūt sup terrā. Rō q; cūctas gētes numero vincebatis: vobis iunctus est dñs ⁊ elegit vos: cū oībus sitis ppls paucioīes: sed q; diligit vos dñs ⁊ custodiuit iuramētū q̃ iurauit pfib⁹ vestris Eduxitq; vos ī manu forti: ⁊ redemit de domo seruitutis de manu pharaonis regis egypti. Et scies q; dñs deus tuus ipse est deus fortis ⁊ fidelis custodiēs pactū ⁊ mlam diligētib⁹ se: ⁊ his q̃ custodiunt ꝓcepta eius in mille gnationes: ⁊ reddēs odiētib⁹ se statim: ita vt dispdat eos ⁊ vltra nō differat ptinus eis restituēs q̃ merent. Custodi ergo ꝓcepta ⁊ cerimonias atq; iudicia que ego mādabo tibi hodie vt facias. Si postq̃ audieris hec iudicia: custodieris ea ⁊ fecerīs custodiet dñs deus tuus pactū tibi ⁊ mlas quā iurauit pfib⁹ tuis: diliget te ac multiplicabit: ⁊ dñdicetq; fructui vētris tui ⁊ fructui terre tue: frumēto tuo atq; vindemie oleo ⁊ armētis: gregib⁹ ouiū tuarū sup terrā: p quā iurauit pfib⁹ tuis vt daret ea tibi. Benedictus eris inter oēs populos. Nō erit apū te sterilis ptriusq; sexus ⁊ in holocaustis in gregib⁹ tuis. Auferet dñs a te oēm lāguorē ⁊ infirmitates egypti pessimas q̃s nouisti nō ifferet tibi: sed cūctis hostib⁹ tuis. De quibus ●ēs ppls quos dñs deus tuus datus est tibi. Nō parcet eis oculus tuus nec seruiet dñs eorū ne sint in ruinā tui. Si diceris ī corde tuo plures sunt gētes iste q̃ ego: quō potero delere eas nolī metuere: sed recordare q̃ fecerit dñs deus tuus pharaoni ⁊ cūctis egyptiis plagas magnas quas viderūt oculi tui: signa atq; portenta manūq; robustā: ⁊ extētū brachiū vt educeret te dñs deus tuus. Sic faciet cūctis ppls q̃s metuis. Insup ⁊ + scabrones mittet dñs deus tuus ī eos donec deleat oēs qui atq; dispdat: q̃ te fugerint ⁊ latere nō poterint. Nō timebis eos: q; dñs deus tuus ī medio tui est deus magnus ⁊ terribilis. Ipse consumet nationes has in pspectu tuo paulatim atq; per partes. Nō poteris eas delere pariter ne forte multiplicentur ptra te bestie terre. Dabitq; eos dñs deus tuus in pspectu tuo ⁊ interficiet illos donec penitus deleat. Tradetq; + reges eorū in manus tuas ⁊ dispdes nōia eorū sub celo. Nullus poterit resistere tibi donec cōteras eos. Sculptilia eorū igne pbures. Non cōcupisces argētū ⁊ aurū de quib⁹ facta sunt: neq; assumes ex eis tibi q̃ te offendas. ppter q; abominatio est dñi dei tui + nec ifers ḋ̄ppiā ex idolo tuo domū tuā: ne fias anathema sicut illud est. Quasi spurcitiā detestaberis velud ināmētū ac sordes abominationi habebis: q; anathema est.

Ca. 8. Memorare afflictiōes ⁊ dñsticia que receperūt in deserto. Ca. viii. Omne mandatū quod ego ꝓcipio tibi hodie ceuc diligēter ꝓfacies: vt possitis viuere ⁊ multiplicemini: ingressiq; possidetis terrā p quā iurauit dñs pfib⁹ vestris. Et recordaberis cūctū itineris q̃ q̃ adduxit te dñs deus tuus quadraginta annis p deserto vt affligeret te atq; tēptaret ⁊ nota fieret q̃ in tuo animo versabant: vtrū custodires mādata illius: an non. Afflixit te penuria ⁊ dedit tibi cibū mānā + quod ignorabas tu ⁊ pres eū vt ostēderet tibi q̃ nō in solo pane viuit hō: sed in omī verbo q̃ egredit de ore + dñi. Ne estimētū tuū quo operebar: neq; vestitū tuū defecit: ⁊ pes tuus nō est suffritus. En quadragesimus annus est vt recogites in corde tuo: q; sicut erudit filiū suū hō. sic dñs deus tuus erudiuit te vt custodias mādata dñi dei tui ⁊ ābules in vijs eius: ⁊ timeas eū. Dñs enī deus tuus introducet te in terrā bonā terrā riuorū: aquarū ⁊ fontiū: in cuius cāpis ⁊ mōtib⁹ erumpūt fluuii: abyssi terrā frumēti hordei ⁊ ceporum: in qua ficus ⁊ malogranata ⁊ oliuetum nascūt terrā olei ac mellis vbi absq; vlla penuria comedes panē tuū: ⁊ rerum omī abūdātia pfrueris: cuius lapides ferrū sunt: ⁊ de mōtibus eius metalla fodiēs vt eū comedes ⁊ saturatus fueris benedicas dñō deo tuo p terra optima quam dedit tibi. Obserua ⁊ cauē ne q̃ obliuiscar dñi dei tui: negligas mādata eius atq; iudicia ⁊ cerimonias quas ego ꝓcipio tibi hodie ne postq̃ cōederis ⁊ saturatus fueris: domos pulchras edificaueris ⁊ habitaueris in eis: habueris q; armēta: boūm ouiū greges argētū ⁊ aurū cūctarūq; rerū copiā eleuet cor tuū ⁊ nō reminiscaris dñi dei tui qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: ⁊ ductor tuus fuit in solitudine magna atq; terribili: in q̃ erat serpēs haba adurēs ⁊ scorpio ac cipsastis: nulle omīno aque: qui eduxit riuos de petra durissima: cibauit te māna in solitudine: quod nesciebat pres tui. Et postq̃ afflixit ac probauit te ad extremum misertus est tui: ne dicēres in corde tuo: fortitudo mea ⁊ robor manus mēe hec mihi ola prestitere rūt: sed recoderis dñi dei tui: q; ipse pres tibi potestatem: vt impleret pactū suū sup quo iurauit pfib⁹ tuis sicut ꝓsens indicat dies. Si autē ●blitus dñi dei tui: secutus fueris deos alienos coluerisq; illos ⁊ adorauerīs: ecce nūc ꝓdico tibi q; omīno disperibis sicut gētes quas deleuit dñs in introitu tuo ita ⁊ vos peribitis si inobedientes fueritis voci domini dei vestri.

Ca. 9. Reprimitur victorie future superbiane sibi attribuat ꝗ deo ⁊ memorat culpa preteritarū populo adorato ⁊ murmure ⁊ sepulchris concupiscentie. Sapis Numeri. xiii. Audi israel. Tu trāsgredieris hodie iordanem vt possideas nationes maiores ⁊ fortiores te ciuitates ingentes: ⁊ ad celum vsq; muratas: populum magnum atq; sublime filios enachim quos ipse vidisti ⁊ audisti: quib⁹ nullus potest ex aduerso resistere. Scies ergo hodie q̃ dñs deus tuus ipse trāsibit ante te ignis deuorans atq; cōsumēs: q̃ cōterat eos ⁊ deleat atq; dispdat ante faciē tuā velociter: sicut locutus est tibi. Ne dicas in corde tuo cum deleuerit eos dñs deus tuus in conspectu tuo: ppter iustitiā meā introduxit me dñs: vt terrā hanc possideres cū ppter impietates suas iste delete sunt nationes. Neq; cū ppter iustitias tuas et equitatē cordis tui ingrediēris vt possideas terras earū: ⁊ ille egerūt + impietatē: introeūte te delete sunt: ⁊ vt ꝓpletaret verbū suū dñs quod sub iuramento pollicitus est patribus tuis abraam: isaac ⁊ iacob. Scito ergo q̃ nō ppter iustitias tuas dñs deus tuus dederit tibi terrā hāc optimā in possessionē cū durissime ceruicis sis ppls. Memēto ⁊ ne obliuiscaris quomō ad iracūdiā puocaueris dñm deum tuū in solitudine: ex eo die quo egressus es ex egypto vsq; ad locū istū semp aduersum dñm cōtēdisti. Nā ⁊ in oreb puocasti eum ⁊ iratus delere te voluit q̃n ascēdi in mōtē vt acciperē duas tabulas lapideas pacti q̃ pepigit vobiscū deus: ⁊ pseuerauī in mōte quadraginta diebus ac noctibus: panē non comedēs ⁊ aquā nō bibens. Deditq; mihi dñs duas tabulas lapideas scriptas digito dei: ⁊ cōtinētes oīnia vba que vobis locutus est in monte de medio ignis quādo cōtio pop̄i cōgregata est. Cūq; trāsissent quadraginta dies ⁊ totidē noctes: dedit mihi dñs duas tabulas lapideas: tabulas fēderis: dixitq; mihi. Surge ⁊ descēde hinc cito q̃ ppls tuus quem eduxisti de egypto deseruerūt velociter viā quā demonstrasti eis: fecerūtq; sibi ꝓflatile. Rursumq; ait dñs ad me. Cerno q̃ ppls ille dure ceruicis sit. Dimitte me vt cōterā eos: ⁊ deleā nomē eius + de sub celo: ⁊ cōstituā te sup gentē que hac maior ⁊ fortior sit. Cumq; de monte ardente descēderēt duas tabulas fēderis vtraq; tenerem manu: vidissēmq; vos peccasse dñō deo vestro ⁊ fecisse vobis vitulū conflatilē: ac deseruisse velociter viā eius quā vobis ostendebat: proiecī tabulas de manibus meis cōfregiq; eas in conspectu vro. Et p cidi ante dñm sicut prius quadraginta diebus ⁊ noctib⁹ panē nō comedēs ⁊ aquam non bibens propter omnia ꝑ. mors peccata vra que gessistis cōtra dñm descēdēs ⁊ cū ad iracūdiam puocastis. Timui de monte eīm indignatione ⁊ irā illius qua aduersum vos cōcitatus: delere vos voluit. Et exaudiuit me dñs etiā hac vice. Aduersum aaron quoq; vehementer iratus voluit eū cōtererē: p illo similiter deprecatus sum. Peccatū autē vestrū quod fecerātis: id estvitulū arripiens igne cōbussi ⁊ in frusta cōminuēs: omīnoq; in pulverem rediges proieci in torrentem qui de monte descēdit. In incēdio quoq; ⁊ in tē

Exo. 23. d.
28. q. 1. c. hr cīn. ⁊ tu sūt.
33. q. 1. §. hac ita §. ⁊. hic etiam.
Als + sunt.
Exo. 14. d.
§. 12 a. §. 14. a. ⁊. §. 16. d
Als + te.
Exo. 23. d.
Als + de uorabit.
Als + in
Als + su perest de.
Exo. 32. b
Als + in

tatione ⁊ in sepulchris cõcupiscentie
provocatis dñm: ⁊ quãdo misit vos
de cades barnadicẽ. Ascẽdite ⁊ pos-
sidete terrã quã dedi vobis: ⁊ contem
pistis imperiũ dñi dei vestri ⁊ nõ cre
didistis etiãq̃ vocẽ eius audire vo-
luistis: sed semp fuistis rebelles a die
qua nosse vos cepi. Et iacuistis coram dño
quadraginta diebꝰ ac noctibus: qui-
bus cũ suppliciter deprecabar ne de-
leret vos vt fecrat cõminatus: ⁊ audi
vit. Dñe deus ne disperdas populꝫ
tuũ ⁊ hereditatẽ tuã quã redemisti in
magnitudine tua: quos edusisti de egi
pto in manu forti. Recordare seruo-
rũ tuorũ abrãã isaac ⁊ iacob. Ne aspi
cias duriciã populi huiꝰ ⁊ impietatẽ
atq̃ peccatũ: ne forte dicãt habitato
res terre: de qua edusisti nos: nõ pote
rat dñs introducere eos i terrã quã
pollicitus est eis: ⁊ oderat illos. Ide
circo edusit vt interficeret eos in soli
tudine: ecce sunt populus tuꝰ ⁊ heredi
tas tua q̃s edusisti in fortitudine tua
magna ⁊ in brachio tuo extento.

C.C.S. De secũdis tabulis recapitu-
latio de morte aarõ: de ministerio tri
bus leui: de timẽdo amandoq̃ dñm:
q̃ circũcidãt ꝓputia cordiũ: ne gros
ament: per nomen dei iurent. Capm. x.

A Ero. 34

IN tpe illo dixit dñs ad
me. Dola tibi duas ta-
bulas lapideas sicut po
res fuerunt: ⁊ ascẽde ad
me in montem faciesq̃
arcem lineam: ⁊ scribẽ
in tabulis verbaq̃ fuerunt in his q̃s
ante confregisti: ponesq̃ eas in arca.
Feci igitur arcam de lignis sethim.
Cumq̃ dolassem duas tabulas lapide
as + instar priorum: ascendi in monte
habens eas in manibus. Scripsitq̃
in tabulis iuxta id quod prius scripsi
rat verba decẽ que locutus est domi-
nus ad vos in mõte de medio ignis:
quãdo populus cõgregatus est: ⁊ de
dit eas mihi. Reuersusq̃ de mõte de-
scẽdi: ⁊ posui tabulas in arcã quã fe-
ceraz que huc usq̃ ibi sunt sicut mihi
precepit dñs. Filij aũt israel moueriũt
castra ex beroth filiorũ iscbã in mose
rabdi aaron mortuus ⁊ sepultus est:
p quo sacerdotio functus est eleazar
filius eius. Inde venerũt in gadgad: ⁊
de quo loco pfecti castrametati sunt
i ethabatha i terra aquarũ atq̃ to:rẽ
tũ. In tempore + separauit tribũ leui
vt portaret arcam federis dñi: ⁊ stare

Ale + repetitur tabulas.

B nu. 20.b

Ale + separauit.

ret coram eo in ministerio ac bñdiceret
in nomine illius vsq̃ in presentem diem.
Quãobrẽ non habuit leui partẽ neq̃
possessionẽ cũ fratribus suis: quia
dñs possessio eius est: sicut pmisit ei
dñs deus tuus. Ego aũt steti in mõ-
te sicut prius quadraginta diebus ac
noctibus: exauditq̃ me dñs etiam
hac vice ⁊ te perdere noluit. Dixitq̃
mihi. Vade ⁊ precede populũ vt ingre
diat ⁊ possideat terrã quã iuraui pa-
tribus eorũ vt traderẽ eis. Et nũc israel
qd aliud dñs deus tuus petit a te ⁊ nisi
vt timeas dñm deũ tuũ: ⁊ ambules in
vijs eius ⁊ diligas eũ: ac seruias dño
deo tuo i toto corde tuo: ⁊ in tota ani
ma tua: custodiasq̃ mãdata dñi ⁊ cerimo
nias eius quas ego hodie precipio ti
bi vt bene sit tibi. Ecce dñi dei tui celũ
et ⁊ celũ celi: terra ⁊ oia que i ea sunt
⁊ tamen patribus tuis cõglutinatus
est dñs: ⁊ amauit eos: elegitq̃ semẽ
eorũ post eos: id est vos de cũctis gẽti
bus: sicut hodie cõprobatur. Circũci-
dite igitur ꝓputium cordis vestri: ⁊
ceruicẽ vestrã ne induratis amplius:
q̃ dñs deus vester: ipse est deus deorũ
⁊ dñs dñantiũ: deus magnus ⁊ potẽs
⁊ terribilis: qui psonã nõ accipit ne
munera. Facit iudicium pupillo ⁊ in
ducamat peregrinũ ⁊ dat ei victũ ⁊
vestitũ. Et vos ergo amate pere-
grinos: q̃ ipsi fuistis aduene in te
ra egypti. Dñm deũ tuũ timebis: ⁊ ei soli
seruies. Ipsi adherebis: ⁊ in eius
nomine illius. Ipse est laus tua ⁊ deus
tuus qui fecit tibi hec magnalia ⁊ te
ribilia q̃ vidistis oculis tuis. In septu
gintis animabus descẽderũt patres tui in
egyptũ: ⁊ ecce nunc multiplicauit te
dñs deus tuus sicut astra celi.

C.C.S. De signis factis ꝓ ꝑ pharao
nem ⁊ egyptũ: de dathan ⁊ abiron: ⁊
terra pmissa nõ est sicut egyptus: ⁊
scribenda lege in cordibus: ⁊ p signo
in manibus: ⁊ inter oculos collocãte
de bñdictiõe si custodiẽt mãdata ma
ledictione sine negligunt. Capm. xi.

Ma itaq̃ dñm deũ
tuũ ⁊ observa pecẽ
pta eius ⁊ cerimonias: iudicia atq̃ ma
data omni tempore. Cognoscite hodie q̃
ignorant filij vestri
qui non viderunt disciplinam dñi dei
vestri: magnalia eius ⁊ robustam ma
num: extentũq̃ brachiũ signa ⁊ opera

que fecit in medio egypti pharaoni re
gi regnantẽ ⁊ terre eius omniq̃ exercitui
egyptiorũ ⁊ equis ac curribus:
quo modo operuerit eos aque maris
rubrũ cum persequerẽtur: ⁊ deleue
rit eos dñs vsq̃ in presentem diem: ⁊
quid fecerit in solitudine donec
venireris ad hanc locum. Et dathan at
q̃ abiron filios eliab: quibus fuit filius ru
bin: quãdo aperto ore suo terra absor-
buit eos cum domibus ⁊ tabernaculis ⁊
omnibus q̃ stabant eorum quam habe
bant in medio israel. Oculi vestri vi-
derunt omnia opera domini magna q̃
fecit: vt custodiatis vniuersa mandata
illius que ego hodie precipio vobis: ⁊
possitis introire ⁊ possidere terram
ad quam ingredimini: multoq̃ in ea
diutius tempore quam sub iuramento
pollicitus est dominus patribus ve-
stris: ⁊ semini eorum lacte ⁊ melle ma-
nantem. Terra enim ad quam ingredie
ris possidendã: non est sicut terra egi
pti de qua egressi sumus: in qua seminãs
ꝓprio pedi irrigabas olera ad instar
hortuli. Sed terra montuosa est ⁊ campestris de celo
expectans pluuias: quam dominus deꝰ
tuus semper inuisit: ⁊ oculi illius in ea
sunt a principio anniq̃ ad finem anni.
Si ergo obedieritis mandatis meis
que ego precipio vobis: vt diligatis do
minum deum vestrum: ⁊ seruatis ei in
toto corde vestro: ⁊ in tota anima ve-
stra: dabit pluuiam terre vestre + tem-
poraneam: ⁊ serotinam vt colligatis fru
mentum ⁊ vinum ⁊ oleum: fenumq̃ er
bis ad pascenda iumenta: vt ipsi co
medatis ac saturemini. Cauete ne forte
decipiatis corda vestra ⁊ recedatis a do
mino: seruiatisq̃ dñs alienis ⁊ adore
tis eos: iratusq̃ dominus claudat ce-
lum: pluuie non descendant: nec terra
det germen suum: peereatisq̃ velociter
de terra optima quam dominus datu-
rus est vobis. Ponite hec verba mea in
cordibus ⁊ in animis vestris: ⁊ suspen
dite ea ꝓ signo in manibus: ⁊ inter
oculos vestros collocate. Docete filios
vestros vt illa meditent. Quando sede
ris in domo tua ⁊ ambulaueris in via
⁊ accubueris atq̃ surrexeris: scribes
ea super postes ⁊ ianuas domus tue vt
multiplicentur dies tui ⁊ filiorũ tuo-
rũ in terra quam iurauit dominus pa
tribus tuis vt daret eis ꝗdiu celum
immineret terre. Si enim custodieri-
tis mandata que ego precipio vobis: ⁊
feceritis ea vt diligatis dominum deũ
vestrũ: ⁊ ambuletis in omnibus vijs
eius adherentes eiusq̃ perdet dñs omni
nes gẽtes istas ante faciẽ vestrã ⁊ poss
sidebitis eas q̃ maiores sunt ⁊ fortio-
res vobis. Oẽs loci quẽ calcauerit pes
vester: vester erit. A deserto ⁊ a libano ⁊
fluuio magno eufrate vsq̃ ad mare
occidẽtale erunt termini vestri. Nullus
stabit ꝓtra vos. Terroꝰ vestꝰ ⁊ formidi
nẽ dabit dñs deꝰ vꝰ sup oẽs terras quas
calcaturi estis: sicut locutꝰ est vobis. Si
ppono in ꝑspectu vestro hodie bñdictio-
nẽ ⁊ maledictionẽ. Bñdictionẽ si obe-
dieritis mãdatis dñi dei vestri q̃ ego ho-
die ꝓcipio vobis. Maledictionẽ si non
obedieritis mãdatis dñi dei vestri: re-
cesseritis de via quã ego nunc ostendo
vobis: ⁊ ambulaueritis post deos alie-
nos q̃s ignoratis. Cũq̃ vero introduxerit
te dñs deus tuꝰ i terrã ad quã pgis ha
bitãdã: pones bñdictionẽ sup montẽ
garizim: maledictionẽ sup montẽ hebal:
q̃ sunt trãs iordanẽ post viã q̃ vgit ad
solis occiditũ i terra chananei q̃ habi-
tat i cãpestribꝰ ꝓtra galgalã q̃ est iuxta
vallẽ rẽdẽtẽ ⁊ intrantẽ pcul. Nos enim
transibitis iordanẽ vt possideatis terrã
quã dñs deꝰ vꝰ datuꝰ est vobis: vt
habeatis ⁊ possideatis illã. Videte ergo
vt ꝓcipiatis cerimonias atq̃ iudicia
q̃ ego hodie ponã in cõspectu vestro.

C.C.S. De destruenda idolatria: de de-
cimis ⁊ primitiis: de mãducando in lo-
co quem dominus elegerit: de sanguine
non comedendo. Capm. xii.

Ec sunt precepta atq̃
iudicia que facere debe
tis in terra quam dñs
deus patrum tuorũ da
turus est tibi: vt possi
deas eã cũctis diebus
quibus sup humũ gra
dieris. Subuertite omnia loca in qbꝰ
coluerunt gentes quas possessuri estis
deos sup mõtes excelsos ⁊ colles ⁊ sub
ter omne lignũ frondosum. Dissipate
aras + earũ ⁊ pãringite statuas: lucos
igne cõburite: idola cõminuite disp-
dite nola eorũ de locis illis. Non facie-
tis ita dño deo vestro: q̃ locũ quẽ ele-
gerit dñs deꝰ vꝰ de cunctis tribꝰ ve-
stris: vt ponat nomẽ suũ ibi ⁊ habitet
in cõuentiũ ⁊ offeretis i loco illo ho
locausta ⁊ victimas vestras decimas ⁊
primitias manusꝰ earũ ⁊ vota atq̃ do-
narta primogenita boũ ⁊ ouiũ: ⁊ come-
detis ibi in ꝑspectu dñi dei vestri: ac
letabimini in cunctis ad q̃ miseritis manũ

Ioe. 1.a. Dist. 1.c. oẽs port coctores

D

E

Ale + separauit.

F

5. — 3. ale + eo Gro. 34 b.

pos ⁊ dom⁹ pfe in quib⁹ bñdixerit vo
bis dñs de⁹ vester. Non facietis ibi q̃
nos hic facimus hodie singuli qd̃ libi
rectū videt. Ncq; ēm vsq; i pesent tps
venistis ad requie ⁊ possessionē quaz
B dñs de⁹ vester daturus est vobis. Trā
sibitis iordanē ⁊ habitabitis in terra
quā dñs de⁹ vr datur vobis vt re
quiescatis a cūctis hostib ⁹ circuitū
⁊ absq; vllo timore habitetis in loco
quē elegerit dñs deus vester: vt sit no
mē eius in eo. Illuc ofa q̃ ꝑcipio cōfe
rētis holocausta ⁊ hostias ac decimas
⁊ ꝑmitias manuū vestrarū: ⁊ qcqd pre
cipuū est i muneribⁿ q̃ vouistis dño.
Jbi ꝓsalibimini coā dño deo vestro:
vos ⁊ filij ac filie vestre: famulij famu
le atq; leuites q̃ in vrbib⁹ vrīs pmo
rant. Ncq; ēm habet alā partē ⁊ pos
sessionē iter vos. Cave ne offeras ho
locausta tua in oēm loco quē videris
sed in eo quē elegerit dñs in vna tri
buū tuarū: offeres hostias ⁊ facies q̃
cūq; ꝑcipio tibi. Si autē comedere
volueris ⁊ te esus carnium delectaue
rit: occide ⁊ comede iuxta bñdictionē
dñi dei tui quā dedit tibi in vrbibus
tuis: siue immūdū fuerit: hoc est ma
culatū ⁊ debile: siue mūdū: hoc est in
tegrū ⁊ sine macula qd̃ offerri licet: si
cut capreā ceruū comedes absq; esu
dūtaxat sanguis quē sup terrā quasi
C aquā effundes. Nō poteris comedere
i oppidis tuis decimā frumēti ⁊ vini
⁊ olei tui ꝑmogēita armēntorū ⁊ pecorū
⁊ ola q̃ vineris ⁊ spōte offerre volue
ris ⁊ ꝑmitias manuū tuarū: ⁊ coram
dño deo tuo cōedes ea i loco quē ele
gerit dñs de⁹ tu⁹: tu ⁊ filij tui ⁊ filie
ceru⁹ ⁊ famula: atq; leuites q̃ manēt i
vrbib⁹ tuis: ⁊ letaberis ⁊ reficieris co
ram dño deo tuo in cūctis ed q̃ extēde
ris manū tuā. Cave ne deseras leuitē
i ot tpe quo vsaris i terra. Quā
do dilataverit dñs de⁹ tu⁹ terminos tuos
sicut locut⁹ ē tibi: voluerisq; vesci car
nib⁹ q̃s desiderat ala tua. Locus autē
quē elegerit dñs de⁹ tu⁹ vt sit nomē
ei⁹ ibi: si peul fuerit occides de armē
tis ⁊ pecorib⁹ q̃ habueris: sicut pace
pit tibi: cōedes i oppidis tuis vt tibi
placet. Sicut comedit capreā ⁊ ceruū
ita vesceris eis: ⁊ mūdus ⁊ immūdus i
pmune vescētur: hoc solū caue ne san
guīē comedas. Q̃ agnis cūq; eos pro
ala est: ⁊ idcirco nō debes alam come
dere cū carnib⁹: sū ēnā fūdes q̃si
aquā vt bñ sit tibi ⁊ filijs tuis post te

cū feceris qd̃ placeat in ꝓspectu dñi.
Quē aūt scitū ceueris ⁊ vouerit dño
tolles ⁊ ventes ad locū quem elegerit
dñs ⁊ offeres oblationes tuas carnem
⁊ sanguinē sup altare dñi dei tui. Q̃
guinē hostiarū fūdes i altari: carnib⁹
aūt ipse vescēris. Obserua ⁊ audi oia
q̃ ego ꝑcipio tibi vt bene sit tibi ⁊ fi
lijs tuis post te i sempitnū cū feceris
qd̃ bonū ē ⁊ placitū i ꝓspectu dñi de
tui. Quando disperdiderit dñs de⁹ tu⁹
ante faciem tuam gentes: ad quas in
gredieris possidēdas ⁊ possederi eas
atq; habitaueris in terra earū: cave
ne imitēr eas postq̃ te fuerint intre
unte suduersi ⁊ reqras cerimonias
earū dicēs. Sicut coluerūt gētes iste
deos suos: ita ⁊ ego colā. Non facies
similiter dño deo tuo. Oēs ēm abomi
nationes q̃s aduersat dñs fecerūt dīs
suis offerētes filios ⁊ filias cōburen
tes igni. Q̃d̃ precio tibi hoc ēm facito
dño: nec addas quicq̃ nec minuas.

CC.S. De falso ꝓpheta: de persua
dente idolatriam: de anathemate ve
bis perfidie. Capm. xiij.

Si surrexerit i medio tui
ꝓpheta: aut q̃ somniū
vidisse se dicat: ⁊ pdixe
rit signū atq; portētū
⁊ euenerit qd̃ locut⁹ ē
⁊ dixerit tibi: eamus ⁊ se
quamur deos alienos q̃s ignoras: et
seruiamus eis: nō audies verba ꝓphete
illius aut somniatoris: q̃ tentat vos
dñs de⁹ vester vt palā fiat vtrū diligatis
eū an nō in toto corde ⁊ in tota
aīa vra. Dñm deū vrm sequimini ⁊ ipsū
timete: mādata illⁿ custodite: audite
vocē eⁿ: ipsi seruietis et ipsi adhere
bitis. Propterea ait ille aut ficto somni
ator interficiet: q̃ locut⁹ est vt vos a
uerteret a dño deo vro q̃ eduxit vos
de terra egyptī ⁊ redemit vos de do
mo seruitutis vt errare te faceret de
via quā tibi ꝓcepit dñs de⁹ tu⁹: ⁊ au
feres malum de medio tui. Si tibi vo
lueritꝑsuadere frater filij m⁹ tui ⁊ ma
ter
aut filius tu⁹ vel filij⁹ filie vro: q̃ est in
sinu tuo: aut amicus quem diligis ve
ālam tuā clā dicēs. Eamus ⁊ seruiamus
dñs alienis q̃s ignoras tu ⁊ pres tu
cūctas in circuitu gētū q̃ iuxta vos
cui sunt ab initio vsq; ad fīē terre: nō
acqiescas ei nec audias: neq; parcat ei
oculus tu⁹ vt misereat ⁊ occultes eū
sed statim interficies. Sit ꝑmū ma
nus tua sup eum: ⁊ post te omis ꝑsis mitte

manū. Lapidib⁹ obrut⁹ ⁊ ꝑcussus lapi
bus obiit: quia ⁊ ꝑ hmi rei simile. Si
audieris in vna vrbū tuarū quā dñs
de⁹ tu⁹ dabit tibi ad habitādū dicētes
alīq̃s. Egressi sunt filij belial de me
dio tui et auerterūt habitatores vrbis
tue atq; dixerūt. Eamus et seruiamus
deis alienis q̃s ignorat⁹: ⁊ qre sollicite
et diligēter rei vritate perspecta si in
uenerit certū esse qd̃ dicit: ⁊ abomina
tione hanc ope perpetrata: statim per
cutiet habitatores vrbis illⁿ in ore gla
dij et delebis eā oia q̃ ē illa: sunt ꝓsq;
ad pecora. Quicqd̃ etiam suppelle
ctilis fuerit cōgregabis i medio pla
teē ⁊ et ipsa ciuitate succendes:
ita vt vniuersa ꝑsumas dño deo tuo:
et sit tumul⁹ sempiternⁿ. Nō edificabi
tur ālꝑ ⁊ nō adherebit de illo ana
themate quicq̃: i manu tua vt auertat
ur dñs ab ira furoris sui: ⁊ misereat
tui multiplicetq; te: sicut iurauit pa
tribⁿ tuis: q̃si audierit vocē dñi dei tui
custodiēs omnia ꝑcepta eius q̃ ego
ꝑcipio tibi hodie vt facias qd̃ pla
cetum est in conspectu dñi dei tui.

CC.S. De nō imitādo ritū gentium
super mortuorū animalib⁹ mūdis et
īmūdis ad esū: bedū in lacte matris
de decimis vendendis. Capm. xiiij.

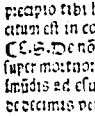

Filij estote dñi dei ve
stri. Nō vos scidetis
nec facietis calui tium
super mortuo: q̃m popu
lus ꝑsctus es dño deo
tuo: ⁊ te elegit vt sis
ci in ꝑpm peculiārē
de cūctis gētib⁹ q̃ sunt sup terrā. Ne
comedat q̃ immūda sunt. Hoc ē aīal
qd̃ comedere debetis. Bouē et ouem
et capreā: ceruū capreā: bubalū: trage
phalū: pygarū: orygē: camelopardū
Oē aīal qd̃ in duas partes fingit vngu
lā ⁊ ruminat comedet: de his aūt
q̃ ruminat et vngulā non findunt hec
comedere nō debetis. Camelū: leporē
chirogrillū: q̃ ruminat et nō diuidūt
vngulā: īmūda erunt vobis. Sus q̃s
qm diuidit vngulā ⁊ nō ruminat īmū
da erit. Carnib⁹ eorū nō vescemini ⁊ ca
daueri nō tangetis. Hec comedetis ex
omnibus q̃ morāt⁹ in aq̃s. Que habent
pīnulas ⁊ squamas comedite: q̃ absq;
pīnulis ⁊ squamis sunt ne comedatis
q̃ īmūda sunt. Oēs aues mundas co
medite: īmūdas ne comedetis: aquilā: fey
⁊ gryphē ⁊ haliētū: milū ⁊ vulturē ac
milū iuxta genū suū: ⁊ oē corui gē
neris ⁊ struthionē ac noctua ⁊ larum
atq; accipitrē iuxta genū suū: herodiū
ac cygnū ⁊ ibin ac mergulū: porphy
rionē ⁊ upcicotacē: onocrotalū ⁊ ca
radriū singula in genere suo. Upupā
quoq; ⁊ vespilionē: ⁊ oē qd̃ reptat ⁊
pēnulas habet: īmūdū erit nec come
dēt. Oē qd̃ mūdū est comedite. Quic
qd̃ aūt mortuū est ne vescamini ex
eo. Peregrino q̃ iuxta portas tuas est
da vt comedat aut vēde ei: q̃ tu ꝑsq;
sancē dñi dei tui es. Nō coques hedū
in lacte matris suē. Decimā partē se
parabis de cūctis frugib⁹ tuis ÷ q̃
nascunt i terra ꝑ ānos singulos: co
medes in cōspectu dñi dei tui in loco
quē elegerit vt in eo nomē illⁿ inuo
cēt: decimā frumēti tui ⁊ vini ⁊ olei ⁊
primogenita de armētis ⁊ ouib⁹ tuis
vt discas timere dñm deū tuū in omni
tpe. Cū aūt longior fuerit via ⁊ locus
quē elegerit dñs de⁹ tu⁹ ibi q̃ bñdixe
rit nec poterit ad eū hec cūcta por
tare: vēdes ola ⁊ in ꝑcū redigēs: po
tabisq; manu tua ⁊ ꝑficiēs ad locū his ira
quē elegerit dño deus tu⁹: ⁊ comes et
eadē pecunia q̃cqd̃ libi placuerit siue de his.c.l
ex armētis siue ex ouib⁹ vinū q̃q; si: sacris.c.
ceram: ⁊ omne qd̃ desiderat ala tua: ⁊ decime.
comedes coā dño deo tuo: ⁊ epulabe q.3.6. sic
ris tu ⁊ dom⁹ tua ⁊ leuita q̃ intra po: eriam.
tas tuas est. Cave ne derelinquas eū: q.7.c.
et nō hz alā partē in possessione tua oēs eccle
Anno tertio separab⁹ alā decimā ex de pfe.d.
olib⁹ q̃ nascunt tibi eo tpe ⁊ repones 5.c. quia
intra ianuas tuas venietq; leuitas q̃ dragesi
aliam nō habet partē nec possessionē mā.in fi.
tecū: ⁊ peregrin⁹ ac pupill⁹ ⁊ vidua q̃ De deci.
intra portas tuas sunt ⁊ comedēt ⁊ sa ca.1.7.ca.
turabunt: vt bñdicat tibi dñs de⁹ tu⁹ tua.ca.in
in cūctis opib⁹ manuū tuarū q̃ fecerit. aliqb⁹.c.
CC.S De remissione anni septimi: de cū nō sit.
seruo habito vēdito ⁊ ancilla: de san
ctificatione ⁊ operere esu ⁊ macula ꝑ
mogenitorum. Capm. xv.

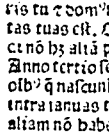

Septimo āno facies
remissionē que hoc
ordine celebrabit.
Cui debet aliq̃d ab
amico vel proximo
ac fratre suo repe
tere nō poterit: q̃
annus remissionis
est dñi. A peregrino ⁊ aduena exige
cium ⁊ propinquum repetendi non

Exo. 23.
c.7. ÷.5
Als ÷
frugib⁹q̃

D

C

D

B

habebis potestatē. Et olnc ḋrigēs et
medicus nō erit ſter pos: vt bñdicat
tibi ds̄ de⁹ tu⁹ i terra quā traditur⁹
est tibi in possessionē. Si tñ audieris
vocē ds̄ dei tui ⁊ custodier⁹ vniuersa
q̄ iussi: ⁊ q̄ ego hodie pcipio tibi bñ-
dicet tibi vt polliceⁿ est. Fenerabⁿ gē
tib⁹ multⁿ: tpe a nullo accipies mu-
tuū. Dñaberis nationib⁹ plurimas: ⁊
tui nemo dñabit. Si ⁊ de fratribus
tuis q̄ morāt intra portas ciuitat' tue
in tra quā ds̄ de⁹ tu⁹ datur⁹ est tibi
ad paupertatē venerit: nō obdurabis
cor tuū nec ptrahes manū: sz apertes
eā pauperi dab⁹ mutuū q̄ cū egere
perspereris. Cave ne forte ⁊ suspcat
tibi ipa cogitatio ⁊ dicas i corde tuo
Appropiquat septim⁹ ānⁿ remissionis:
⁊ auertas oculos a paupere fratre tuo:
nolēs ei q̄d postulat mutuū cōmoda-
re ne clamet ptra te ad dñm: et ⁊ fiat
tibi in pcm. Sz dabis ei. Ne ages q̄d-
piā calide in ei⁹ ne cessitatib⁹ subleuā
dis: vt bñdicat tibi ds̄ de⁹ tu⁹ in oi
pere ⁊ in cūctis ad q̄ manū miser'. Nō
deerūt pauper i tra habitatōis tue:
ideirco ego pcipio tibi vt aperias manū
fratri tue egeno ⁊ paupi q̄ tecū versat'
in tra. Cū tibi vēdit⁹ fuerit frater tu⁹
hebre⁹ aut hebrea ⁊ ser ānis seruierit
tibi: septimo ano dimittes eū liberū
et quē libertate donauer⁹ nequaq̄ vac-
cuū abire patericis: sz dabis viaticū de
gregib⁹ ⁊ de area ⁊ torculari tuo q̄b⁹
ds̄ de⁹ tuus bñdixerit tibi. Memēto
q̄ ⁊ ipse seruieris in tra egypti ⁊ libe-
rauerit te ds̄ de⁹ tu⁹: et ideirco ego
nunc pcipio tibi. Si ausū dixerit nolo
egredi eo q̄ diligat te et domū tuā et
bñ sibi apd te esse sentiat: assumes fu-
bulā ⁊ pforabis aurē eⁿ⁹ i anua dom⁹
tue ⁊ seruiet tibi vsq̄ ⁊ eternū. Ancille
d̄z simiter facies. Nō auertas ab eis
oculos tuos q̄n dimiser' eos liberos:
q̄n iusta mercede mercēnarij per ser
nos fuerit tibi: vt bñdicat tibi ds̄
de⁹ tu⁹ i cūctis operib⁹ q̄ egis. De pri
mogenit' q̄ nasc'ūr armētis et ouib⁹
tuis q̄cūq̄ ē ser⁹ masculini sctificab⁹
ds̄o deo tuo. Nō operaberis in pmoge-
nito bouis: et nō tōdebis pmogenita
ouū. In pspectu ds̄i dei tui comedes
ea p annos singulos i loco quē elege-
rit ds̄: tu ⁊ dom⁹ tua. Si ausū habue-
rit maculā vel claudū fuerit vel cecū
aut in aliq̄ pte deforme vel debile: non
imolabit ds̄o deo tuo: sz ītra portas
vrbis tue comedes illud: tam mund⁹
q̄ immūdus sicūt vescent' eis quasi ca
prea ⁊ cerua. Hoc solū observabis: ne
sanguinem eōrū non comedas: sed ef-
fundes in terram quasi aquam.

C.C.S. De immolatione phase: non
in quolibet loco: de aliis duabus solē
nitatibus hebdomadarū ⁊ tabernacu-
lorum: de iudicibus cōstituēdis in por-
tis ⁊ q̄ nō acciptant psōnā ⁊ munera:
de luco ⁊ statua nō faciēdis. Capm.

Observa mēsem nouarum
frugū ⁊ vernī primo
tpis: vt facias phase
ds̄o deo tuo: q̄n i isto
mēse eduxit te ds̄ de⁹
tu⁹ de egypto nocte. Im-
molabis q̄ phase ds̄o
deo tuo de ouib⁹ ⁊ de bob⁹ in loco quē
elegerit ds̄s deus tu⁹: vt habitet no-
men eius ibi. Nō comedes in eo panē
fermētatū. Septē diēb⁹ cōedes absq̄
fermēto afflictōis panē q̄n in pano
re egressus es de egypto: vt meminā
ris diei egressionis tue de egypto oib⁹
diēb⁹ vite tue. Nō apparebit fermēta
tū i oib⁹ terminis tuis septē diēb⁹ ⁊
nō remanebit de carnib⁹ ei⁹ q̄d imola
tū el vesp̄e in die pmo vsq̄ mane. Nō
poterⁿ imolare phase i qualibet vrbis
tuae q̄s ds̄s de⁹ tu⁹ datur⁹ est tibi sed
in loco quē elegerit ds̄s deus tu⁹: vt
habitet nomē eius ibi. Immolabis q̄
phase vesp̄e ad solis occasum q̄ egressi
sunt eo de egypto: coques ⁊ comedes
in loco quē elegerit ds̄s deus tu⁹ ma-
neq̄ pfurgēs abes i tabernacula tua
Sex diēb⁹ comedes azima ⁊ i die septi
ma: q̄ collecta ē ds̄i dei tui: nō faces
opus. Septē hebdomadas numerab⁹
tibi ab ea die q̄ falce i segetē miser'
⁊ celebrabis diem festū hebdomadā
ds̄o deo tuo oblationē spōtāeā ma-
nus tue quā offeres iuxta bñdictionē
ds̄i dei tui: ⁊ epulabⁿ coā ds̄o deo
tuo tu ⁊ filij⁹ tu⁹ ⁊ filia tua ⁊ serⁿ tu⁹
⁊ ancilla tua: ⁊ leuites q̄ est ītra portas
tuas ⁊ aduena ac pupill⁹ vidua q̄ ma
rant⁹ vobiscū in loco quē elegerit ds̄s
de⁹ tu⁹ vt habitet nomē ei⁹ ibi: recor
daberis q̄n seruⁿ fueris in egypto: ca
stodiesq̄ ac facies q̄ tibi pcepta sunt.
Solēnitatē q̄q̄ tabernaculorū celebra
bis p septē dies q̄n collegeris de area
⁊ torculari fruges tuas: epulaberis i
festiuitate tua tu ⁊ filij⁹ tu⁹ ⁊ filia tu-
a tu⁹ ⁊ ancilla: leuites q̄q̄ ⁊ aduena
pupill⁹ vidua q̄ ītra portas tuas sūt.
Septē diēb⁹ ds̄o deo tuo festū celebra

bis i loco quē elegerit ds̄s: bñdicetq̄
tibi ds̄s de⁹ tu⁹ i cūctis frugib⁹ tuis ⁊
in cūctis opib⁹ manū tuarū: erisq̄ ⁊ letitia
Ter in die ⁊ p annū apparebit oē ma-
scūlinū tuū i spectu ds̄i dei tui in lo
co quē elegerit i solēnitate azimorū ⁊
in solēnitate hebdomadarū ⁊ i solēni
tate tabernaculorū. Nō apparebit ante
te ds̄m vacuus: sed vnusq̄sq̄ fer
q̄ habuerit iuxta bñdictiones ds̄i sui
quā dederit ei. Iudices ⁊ magistros
ponitis i oīb⁹ portis tuis q̄s ds̄s de⁹
tu⁹ dederit tibi p singulas trib⁹ tuas:
vt iudicēt populū iusto iudicio nec in
alterā pte declinēt. Nō accipies p-
sōnā nec munera: q̄ munera excecant
oculos sapiēciūⁿ: murāt ꝓba iustorū.
Iuste q̄ iustū ēt pseq̄ris vt viuas et
possideas terrā quā ds̄s de⁹ tu⁹ dede
rit tibi. Nō plātabis lucū oēm arbo
rem iuxta altare ds̄i dei tui: nec facies
tibi ab⁹ pilatrum statuam q̄ odit ds̄s
deus tuus.

C.C.S. De hostia habente maculā: de
pena idolatrie: de difficultate iudicij
de pena inobedientie: de electione re-
gis: de religione ipsius. Capitulū. xvii.

Non immolabis ds̄o deo
tuo bouē ⁊ ouē i q̄ ē ma
cula aut ādpiā vicī: q̄
abominatio est ds̄o deo
tuo. Cūq̄ reperti fuerit
apd te ītra vnā portarū
tuarū q̄s ds̄s de⁹ tu⁹ dabit tibi vir aut
mulier q̄ faciāt malū ī spectu ds̄i dei
tui: trāsgrediēs pactū illi⁹: vt vadāt
seruiāt dis alienis ⁊ adorēt eos sol
lē ⁊ lunā ⁊ oēm militiā celi q̄ nō pcepi
hoc fuerit tibi nūciatū: audiēsq̄
audieris diligēter ⁊ verū esse reppe-
rerit: abominatio facta ē i israel edu
ces vir ac mulier q̄ rē scelerātissimā
perpetrāt ad portas ciuitatis tue: ⁊ la
pidib⁹ obruent. In ore duorū aut tri
testū peribit q̄ interficiet. Nēo occidat
vno ōtra se dicēte testimoniū. Manⁿ
testū prima ī ferriciet cū: ⁊ man⁹ reli-
qui populi extrema mittēt: et auferas
malū de medio tui. Si difficile ⁊ am-
biguū apud te iudicū esse pspexeris
inter sanguinē ⁊ sanguinē: causam et
causam: lepr̄ ⁊ nō lepr̄ ⁊ iudicū in
tra portas tuas videris verba variari
surge ⁊ ascēde ad locum quē elegerit
ds̄s de⁹ tu⁹: veniesq̄ ad sacerdotes le
uitici generis: et ad iudicē q̄ fuerit illo
tēpore: ⁊ rēsq̄ ab eis q̄ indicabūt tibi
iudicij veritatē: facies q̄cūq̄ dixerint
qui presunt loco quem elegerit ds̄s ⁊
docuerint te iuxta legē eius: sequēsq̄
sententiam eōrū nec declinabis ad dexterā
neq̄ ad sinistrā. Qui aūt supbierit no
lens obedire sacerdot' ī sperto qui eo
tpe ministrat ds̄o deo tuo et decreto
iudicis morietⁿ hō ille ⁊ auferes malū
de israel: et cūctus ppls audiēs timebit
vt nūl' deinceps tumescat supbia
Cū ingressus fueris terram quā ds̄s
de⁹ tu⁹ dabit tibi ⁊ possederis eā: hab
ditauerisq̄ illā ⁊ dixeri: ponā super
me regē sicut hēnt ōes p circuitum na
tiones eū cōstituēs quē ds̄s tuus ele
gerit de nūero fratrū tuorū. Non pote
ris alterū gēis hoīem regē facere q̄
nō sit frater tuus. Cūq̄ fuerit cōstitu
tus non multiplicabit sibi equos: nec
reducet ppl'm in egypt: ⁊ q̄rat nūero
subleuat⁹ pserim: cū ds̄s pcepit vobis
vt nequaq̄ ampliⁿ p eadē viā reuertā
mini. Nō habebit vxores plurimas
q̄ alliciāt animū ei⁹: neq̄ argēti ⁊ au
ri imēsa pōdera. Postq̄ aūt sederit i
solio regni sui describet sibi deutero
nomiū legis huⁿ i volumine accipiēs
exēplar a sacerdotib⁹ leuitice trib⁹: ⁊
habebit q̄ secū legēt q̄ illō oīb⁹ diēb⁹
vite fuerit: discat timere ds̄m suū
⁊ custodire ꝓba ⁊ ceremonias eⁿ⁹ q̄ in
lege pcepta sunt. Nec eleuet cor eⁿ⁹ in
supbiā sup fres suos: neq̄ declinet in
partē dexterā vel sinistrā vt lōgo tpe
regnet ipse ⁊ filij eius sup israel.

C.C.S. De nulla parte seu dedita: de
parte ipsius falsi pphete: de sacrifi-
cijs q̄ leuita vbiq̄ ministret libere:
⁊ partes accipiat ciborū: de instrucio
ne filiorum ⁊ augurioⁿ: de pphetia su
scitando: de iudicio. Capitulum. xviii.

Non habebit sacerdo
tes ⁊ leuites oēs q̄ de cade tribu sūt
pte ⁊ hereditate cū
israel: ppla israel: sa
crificia ds̄i ⁊ obla-
tiones eⁿ⁹ comedēt ⁊
nihil aliū accipiēt
de possessione fratrū suorū. Dñs el ipse
est hereditas eorū: sicut locutⁿ est illis
Hoc erit iudicū sacerdotū a popl'o ⁊
ab his q̄ offerūt victimas: siue boues
siue ouē imolauerit dabunt sacerdoti
armū ac ventriculū: primitias frumēti
vini ⁊ olei ⁊ lanas: pte eⁿ omiū rōsione
Ipm enī elegit ds̄s de⁹ tuus de cun-
ctis tribub⁹ tuis vt det ⁊ ministret no
mini dñi dei tui ipse ⁊ filij eⁿ⁹ in sem-

5.3.d.
C
11.q.3.c.
solit.
+.q.1.in
summa.
25.q.1.c
2.
Alb +r.
1.2.6.a.

D

Alis +fi-
lius.

A
Hu.18.c
2.q.1.c.
clericus.
23.q.8.
ante.c.cō
tinto.

B piternũ. Si exierit leuites ex vna ciuitatũ tuarũ ex omni israel in qua habitat & voluerit venire desiderans locũ quẗ elegerit dñs ministrabit i nomine dei sui: sicut oẽs fratres eius leuite q̃ stabũt eo tpe coram dño. Partẗ cibosq̃ eandem accipiet quã & ceteri: excepto eo q̃d in vrbe sua et paterna ei successione debet. Quãdo ingressus fuerit terrã quã dñs deꝰ tuꝰ dabit tibi caue ne imitari velis abominationes illarũ gẽtiũ: nec lueniat in te q̃ lustret filiũ suũ: aut filiã suã per ignẗ: aut q̃ariolos scisciteꝫ: & obseruet somnia atq̃ auguria: ne sit maleficꝰ + nec incantator: neq̃ + phytones consulat + nec divinos: & querat a mortuis veritatẗ. Omnia enim hoc abominatur dñs: & propter istiusmodi scelera delebit eos i introitu tuo: perfectꝰ eris & absq̃ macula cum dño deo tuo. Gẽtes iste quarũ possidebis terrã: audiunt divinos audiunt tu autẗ a dño deo tuo aliter institutus. Prophetã de gente tua & de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi dñs deꝰ tuꝰ: ipsum audies vt petisti a dño deo tuo i oreb q̃n cõcio cõgregata est atq̃ dixisti. Ultra nõ audiã vocẗ dñi dei mei: & ignẗ hũc maximũ amplius nõ videbo ne moriar. Et ait dñs mihi Bene omnia sunt locuti. Prophetã suscitabo eis de medio fratrũ suorũ similẗ tui: & ponã verba mea in ore eius loquturq̃ ad eos oia q̃ precepero illi. Qui autẗ verba eiꝰ q̃ loquẗ i nomine meo audire noluerit ego vltor existã prophetã autẗ q̃ arrogãtia deprauatus voluerit loqui in nomine meo q̃ ego nõ precepi illi vt diceret: aut ex nomine alienorũ deorũ interficiet. Q̃ si tacita cogitatione responderis: quomodo possus intelligere vbũ q̃d dñs non est locutus: hoc habebis signũ. Q̃d in nomine dñi pphetabit ille predixerit & nõ euenerit: hoc dñs non est locutus: sed per tumorem animi sui pphetabit & ideo non timebis eum.

Als + ne
Als + su
percit q̃.
Als + ne
L.

Act. 7. c

Epo. 20. c

D

¶ C. 5. De homicida fugiente: de tribus ciuitatibꝰ refugii: de terris non trãsferẗdis: de falso teste: non misereberis eiꝰ: sed animã pro aia. Cap. xix.

Cum disperdiderit dominꝰ deus tuus gẗes: quarũ tibi tradituꝰ est terras: & possideris eas: habitaueris q̃ in vrbibus eiꝰ & in edibꝰ tres ciuitates separabis tibi i medio terre quã dñs deꝰ tuus dabit tibi in possessionẗ sternes diligenter viãs: & tres equaliter partes totã terre tue: quinq̃ diuides: vt habeat e vicine q̃ ppter homicidiũ pfugus & quo possit euadere. Hec erit lex homicide fugiẗis cuius vita seruanda est. Qui percusserit primũ suũ nesciẗs: & non nudiustertius nullũ contra eũ odii habuisse cõprobabitq̃ abiisse cũ eo simpliciter in siluã ad ligna cedẗda: & cũ succisione lignorũ securis + fugerit manum ferrũq̃ lapsum de manubrio amicũ eiꝰ percusserit & occiderit hic ad vna supradictarꝰ vrbium cõfugiet & vitabit ne forsitan primꝰ eiꝰ cui effusus est sanguis: dolore stimulatꝰ persequat & apprehendat eũ si longior via fuerit & percutiat animã eiꝰ q̃ nõ est reus mortis: q̃ nullũ cõtra eũ occisus è odii prius habuisse mostrat. Idcirco precipio tibi vt tres ciuitates equales inter se spacio diuidas. Cum aũt dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos: sicut iurauit patribꝰ tuis: & dederit tibi cũctã terrã quã eis pollicitꝰ est: si tamen custodieris mandata eius & feceris q̃ hodie precipio tibi: vt diligas dñm deũ tuũ & ambules in viis eiꝰ ipe addes tibi tres illas ciuitates: & supradictarũ trium vbium numerũ duplicabis: vt nõ effundat sanguis innocuus in medio terre quã dñs deus tuus dabit tibi possidendam: ne sis sanguinis reus. Si q̃ autẗ odio habens primũ suũ insidiatus fuerit eiꝰ: surgẗq̃ percusserit illũ & mortuꝰ fuerit: fugẗq̃ ad vnã de supradictis vrbibꝰ mittẗ seniores ciuitatis illiꝰ & arripiẗ eũ de loco effugiẗq̃ tradentq̃ in manu proximi cuius sanguis effusus est: & morietur. Non misereberis eiꝰ: & auferes noxũ sanguinem de israel vt bene sit tibi. Non assumes & trãsferes terminos primi tui quos fiẗerũt priores in possessione tua qui dñs deus tuꝰ dabit tibi in terrã qui accepis possidẗdam. Nõ stabit testis vnꝰ cõtra aliquã quicq̃d illud peccatum sit: & in ore duorũ aut trium testũ stabit oẽ verbũ. Si steterit testis mẗdax vtra hominem accusans eũ prẗuaricationis: stabunt ambo quorũ causa est ãte dñm i conspectu sacerdotũ & iudicũ q̃ fuerint i diebꝰ illis. Cũq̃ diligẗ inquisierit: & pscrutãtes inuenerit falsum testem dixisse cõtra fratrẗ suũ mendacium: reddẗ ei sicut fẗ suo facere cogitauit: & auferes malũ de medio tui: vt audiant

B

tes ceteri timorẗ habeãt: nequaq̃ ratus audeant facere. Non miseberis oculus tuus sed animam p anima: oculum p oculo: dẗem p dente: manum p manu: pedem pro pede exiges.

¶ C. 6. De remittẗdis a plus de ciuitate vineã i bello vel extra: de arboribus fructuosis non succidendis: sed solum fructuosis ad instruendas machinas. Capitulum. xx.

Si exieris ad bellũ ptra hostes tuos & videris eqũ: & curruꝫ: maiorẗ cũ tu habeas adversariũ exercitũ: multitudinẗ non timebis eos: q̃ dñs deus tuꝰ ecũ est: q̃ eduxit te de terra egypti. Appropinquãtes autẗ ad pliũ stabit sacerdos ãte exercitũ: & loqẗur ad ppl̃z. Audi israel. Vos hodie q̃ inimicos vestros pugnã cõmittitis: nõ timeãt cor vestꝫ. Nolite metuere: nolite cedere: nec formidẗ: cos: q̃ dñs deus vester in medio vestꝫ est: & pro vobis ptra adversarios dimicabit: vt eruat vos de periculo. Duces quoq̃ singulas turmas audiẗe exercitu proclamabũt. Quis est hõ q̃ edificauit domũ nouam: nõ dedicauit cãnpadat & reuertat in domũ suã ne forte moriat i bello: & alius dedicet eã. Quis est hõ q̃ plãtauit vineã: & nondũ fecit eã esse pmunẗ: de qua est oblitus: vadat & reuertat in domũ suã ne forte moriat in bello: & alius hõ ei fungat officio. Quis est hõ q̃ desponsauit vxorẗ & nõ accepit eã: vadat & reuertat in domũ suã ne forte moriat i bello & alius hõ accipiat eã. His dictis addẗ reliq̃ & loquẗ ad ppl̃z. Qui is est hõ timidus & mollis cordis: vadat & reuertat in domũ suã: ne pauere faciat corda fratrũ suorũ: licet timore perterritꝰ est. Cũq̃ siluerit ducũ exercituꝫ & finẗ loquẗ: fecerintq̃ principes suos ad bellãdũ ceteros ꝓparabit. Si q̃ accesseris ad expugnãdã ciuitatẗ offeres ei prius pacẗ. Si recepit & aperuerit tibi portas: erit ei ppls q̃ in ea est saluabit & seruiet tibi sub tributo. Si autẗ fedus inire noluerit & cepẗ cõtra te bellũ: oppugnabis eã. Cũq̃ tradiderit dñs deus tuꝰ illã in manu tua: percuties omẗ q̃ in ea generis masculini est in ore gladii absq̃ mulieribꝰ & infantibꝰ: & cũctis q̃ in ciuitate fuerit. Oẽm prẗdã exercitui diuides: & comedes de spolijs hostũ tuoꝝ q̃ dñs deus tuꝰ dederit tibi. Sic facies cũctis ciuitatibꝰ q̃ a peul valde sunt: & nõ sunt de his vbibꝰ q̃ in possessionẗ accepturꝰ es. De his autẗ ciuitatibꝰ q̃ dabunt tibi: nullũ omo pmittes viuere sed interficies in ore gladii: verbũ ride licet ãmoriteꝫ & chananeũ: pheresaeũ: & euseũ: & iebusẗũ: sicut ꝓcipit tibi dñs deus tuꝰ: ne forte doceant vos facere cunctas abominationes q̃ ipsi operati sunt dis suis: & peccẗis in dñm deũ vestrũ. Q̃n obsederis ciuitatẗ multo tpe & munitionibꝰ circũdẗderis vt expugnes: cãnõ succides arbores de q̃bꝰ vescẗ pot: nec securibꝰ circuitꝰ de bis vastare regionẗ q̃m lignũ est & nõ hõ: nec pot bellãtium ꝓ te ingẗere numer. Si qua autẗ ligna nõ sunt pomifera: sed agrestia & ceteros aptas succide & + extrue machinas donec capias ciuitatẗ quã cõtra te dimicat. Cũ C. 5. De cadauere hois inuẗo: de muliere captiua assumẗda in vxorem: de duabꝰ vxoribus: de filio primacede: de iudicate ad mortem. Ca. xxi.

Als + in struc

Quando inuẗtus fuerit i terra quã dñs deus tuꝰ dabit tibi hois cadauer occisus: ignorẗq̃ cuius occisus: egredient maiores natu et iudices tui: & metiẗ a loco cadaueris singulas p circuitu spacia ciuitatũ: & quã vicinior ceteris esse pspexerint: seniores ciuitatis illiꝰ tollẗ vitulã de armẗo q̃ nõ trahit iugũ nec terrã scidit vomere: & ducẗ eã ad vallẗ asperã atq̃ saxosã q̃ nunq̃ arata est nec semẗ receptus: & cedẗ i ea cervices vitule. Accedẗq̃ sacerdotes filii leui quos elegerit dñs deus tuꝰ vt ministrẗ ei & bñdicẗ in nomine eiꝰ: ad verbũ eorũ oẽ negociũ pẗdet. Et q̃d mũdum vel immũdum est iudicẗur. Seniẗ maiores natu ciuitatis illiꝰ ad interfectũ lauabũtq̃ manꝰ suas super vitulã que in valle peussa est: & dicent. Manus nre non effuderũt sanguinẗ hũcnec oculi viderũt. Propitius esto ppl̃o tuo israel quẗ redemisti dñe: & ne reputes sanguinẗ innocẗẗ in medio populi tui israel. Et auferẗ ab eis reatus sanguinis: & aũt alienus eris ab innocẗtis cruore qui fusus est: cũ feceris q̃d ꝓcepit dñs. Si egressus fueris ad pugnã ptra inimicos tuos & tradiderit eos dñs deꝰ tuꝰ in manu tua: captiuosq̃ tuleris & videris in numero

B

B

Joh. 1. b

captiuae mulierem pulchrā & adamaueris eā poueris habere & roleris ad ux-
E ducere eā in domū tuā. Quae radet cesariē & circuncidet ungues & deponet
pelle in qua capta est: sedēsq; i domo tua flebit patrē & matrē suū uno mēse
& postea intrabis ad eā: dormiesq; cū illa & erit uxor tua. Si aūt postea non
placuerit in eā tuo diuortio eā liberā
ne pēdere poteris pecuniam nec oppri-
mere p pecūiā + q: humiliasti eam.
Hos + q. Si habueris hō uxores duas unā dilectā & alterā odiosam + genueriq; ei
ex eis liberos: & fuerit filius odiosę pmogenitus: poluerit q; substantā inter filios
tuos diuidere: nō poterit filiū dilecte
facere pmogenitū & preferre filio odio-
se: sed filiū odiose agnoscet pmogeni-
tū dabitq; ei de his q̄ habuerit cūcta
duplicia. Iste est enim principiū liberorū
eius: huic debent pmogenita. Si ge-
nuerit hō filium cōtumacē & preterui
qui nō audiat patris ac matris imperiū
& coercentē obedire cōtēpserit: apprehē-
dent eū & ducēt ad seniores ciuitatis
illius ad portā iudicii dicētq; ad eos
Filius noster iste pterū & ptumax & mo-
rigerus nō audire pēnit comestationibus
vacat & luxurie atq; uiuūs: lapidibus
cū obruet ppl's ciuitatis & morietur: et au-
ferat malū de medio tui & uniuersus
Israel audiēs timescat. Si peccauerit
45.di. c. sed illud hō cū morte plectēdū est: & iudicabit
2.4.q.1 c. multa. morti appetēdū fuerit in patibulo: nō pe-
16.q.1.1 manebit cadauer eius i lignoiis in eadē
canonib. die sepelietq; maledictus a deo est qui pē-
27.q.1. det in ligno: neq; nāq; contaminabis
c.2. terram tuā quam dōs deus tuus dederit tibi in possessionem.
1.Co.5. C.S.De reducēdo bouem vel ouem fra-
30.10.c. tris tui: de uestis alterius seruo: de in-
Gal.3.b. uēto nidore de morte: de circuitu recti-
13.q.2. de nō cōmiscēdis rebus diuersi gene-
c.fi. ris: de fimbriis: de signis virginitatis
32.q.4. c.fi. tis: de corrupente virginitatē vel cōtrā-
6.bis ita ctā in ciuitate vel in agro: de pro-
re patris non ducenda. Ca.xxii.

On videbis bouē fratris tui
A aut ouē errārē & pēteribis:
Exo.3.a. sed reduces fratri tuo: etiā
si nō est propinquus frater tuus nec noli
es: duces in domum tuā: erit apud te
ēdis quērat eā frater tuus & recipiat.
Sic facies de asino & de pēstimēto &
de omni re fratris tui q̄ perierit si inue-
neris eā: ne negligas quasi alienā. Si
videris asinū fratris tui aut bouē ce-
cidisse in via nō despicies sed sublea-
bis cū eo. Nō induet mulier pēstē
ritū nec induet vtet veste feminea. Abo-
nabilis enim apud deum est q̄ facit hec.
Si ambulās pētā in arbore vel in te-
ra nidū auis inueneris & matrē pulli
vel ouis desup incubātē: non tenebis
eā cū filiis: sed abire patieris: capta
tenēs filios & filii tibi vt ōgo vita
tua. Cū edificaueris domū noua facies
murū tecti p circuitū ne effundat se
guis in domo tua: & sic reus labe-
ris in ceps ruēte. Nō seres vineā
tuā altero semine: ne & semēris quę
fecerit & quę nascūt ex vinea parte
sanctificent. Nō arabis in bouē simul
& asino. Non induēris vestimēto ex
ere lana linoq; cōtexti est. Funiculis
in fimbriis facies per quattuor angu-
los pallii tui quo operiris. Si duxe-
rit vir vxorē & postea odio habuerit eā
fieritq; occasiones quibus diuinitatis
obuiciens ei nomen pessimum & diuā-
rit. Uxorē hanc accepi & ingressus ad
eam nō inueni virginē: tollent eā pa-
ter & mr eius: & ferent secū signa ui-
ginitatis eius ad seniores ciuitatis
in porta iudicii. Dicētq; ad eos
dedi hanc vxorē: quā q: odit: impo-
ci nomen pessimum vt dicat non in-
ni filiam suā virginē: & ecce hec est
signa virginitatis filie mee. Et pāden-
pestimētum coram senioribus ciuitatis
apprehēdētq; seniores illius vrbis
verberabūt illum: cōdēnantes in pe-
centū siclis argenti quos dabit pa-
puellę: qm diffamauit nomē pessimū
sup virginē israel: habebitq; eā vxo-
& nō poterit dimittere + oib; diebus
te suę. Q̄d si verū est q̄d obiecit ne
est in puella inuēta virginitas: educē
eā extra fores domus patris suę: lapi-
dibus obruētē viri ciuitatis illius to-
rietq; qm fecit nefas i israel vt fornica-
tur in domo patris sui: & auferes mali
de medio tui. Si dormierit vir cum
re alterius pteriq; moriēt: ei est adulte-
& adulterata: auferes malum de israel.
Si puella virginē despondēt viro
inuenerit eā aliquis in ciuitate: et do-
cubuerit cū ea: educes vtrūq; ad por-
tam ciuitatis illius: & lapidibus obru-
tur. Puella q: nō clamauit cū esset in
ciuitate: pir q: humiliauit proximi
sui: & auferes malū de medio tui.
Si autē i agro reppererit vir puella
que despōsata est: & apprehēdēs cōdor-
mierit cū ea: morietur solus: puelle
nihil patietur: nec est rea mortis: q̄d

sicut latro cōsurgit cōtra fratrē suū
& occidit animā eius: ita & puellā pa-
tiēs est. Sola erat in agro clamauit
et nullus affuit q̄ liberaret eā. Si in-
uenerit vir puellā virginē q̄ nō hēt spō-
sam: apprehēdēs dormierit cū illa:
et res ad iudicium venerit dabit q̄ dor-
mivit cū ea pro puella q̄nq̄gīta siclos
argenti: & habēbit eā vxorē q: humiliauit
illā: nō poterit dimittere eā cunctis
diebus vitę suę. Nō accipiet hō proxem
patris sui nec reuelabit opimētū eius.
C.S.De non intrantib; ecclesiam:
de non abominando idumeo / et egyp-
tio: de pollutione nocturna: de pauli
tore fermo fugitiuo: de mercede pro-
stibulis: de pura: de voto: de vineis: de
sigete piorum. Capitulum.xxiii.

On intrabit in ecclesiam
C ut castratus vel amputatis
testiculis et abscisione
retro ecclesiam dōi. Nō
ingredietur manzer: hoc
est de scorto natus in ec-
clesiam domini vsq; ad decimam gene
rationem + Ammonites & moabites
etiam post decimam generationē non
intrabit ecclesiam dōi i eternū: q: no-
luerunt vobis occurrere cū pane & aq; i
via q̄n egressi estis de egypto: et quia
dederūt contra te balam filii beor de me-
sopotamia syriam maledicere tibi &
noluit dōs deus tuus audire balaam:
vertitq; maledictionē + eā in benedic-
tionē quia ēo diligebat te. Non fa-
ciēs cū eis pacē: nec quērās eis bona
cūctis diebus tuis i sempiternū. Non
abominaberis idumeū: q: frater tuus est:
nec egyptium: q: aduena fuisti i terra
eius. Qui nati fuerint ex eis tertia gēna-
tione intrabūt in ecclesiā dōi. Quando
egressus fueris aduersus hostes tuos
in pugnā custodiēte ab omni re mala
Si fuerit inter vos homo qui nocturno
pollutus sit somnio: egredietur extra
castra & nō ingredietur castra usq; ad vespe-
ram lauētē aquam: post solis occasum
ingredietur in castra. Habebis locū ex-
tra castra ad quē egrediēris ad requi-
sita naturę: gerens pattillū in balteo
Cumq; sederis: fodies per circuitū et
egesta humo operies quo reuelatus es
Dōs enim deus tuus ambulat i medio
castrorum vt eruat te & tradat tibi inimi-
cos tuos: et sint castra tua sēta: nihil
in eis appareat fēditatis: ne derelinqt
te. Nō trades seruum dōo suo qui ad
te confugerit. Habitabit tecum in loco
qui ei placuerit: et in vna ciuitatū tua-
rū requiescēs: cōtristes eū. Nō erit mes-
retrix de filiabus israel: nec scortator de
filiis israel. Nō offeres mercedē pstitu-
tionis: nec pretium canis i domo dōi dei tui
+ q̄cūq; e q̄ voueritq; q: abominatio e
vtrūq; apud dōm deum tuū. Nō fenerabis
fratri tuo ad usurā: pecuniā: nec
fruges: nec quālibet + aliā rem: sed alte-
no. Fratri aūt tuo absq; usura ēt q̄d
id quod habes: vt benedicat tibi dōs
deus tuus i omni opere tuo i terra ad quam
ingrediēris possidēdā. Cū votū vouerit
dōo deo tuo nō tardabis reddere: q: re-
quiret illud dōs deus tuus. Et si moratus
fueris: reputabitur tibi i peccātū. Si nolue-
ris pollicēri absq; peccato eris. Q̄d aūt
semel egressus e de labiis tuis: observa
bis et facies sicut promisisti dōo deo
tuo: et quod voluntate tua dixisti loqu
tus es. Ingressus vineā primi tui co
medēdo quātum tibi placuerit: fertas
autē ne efferas secum. Si ingressus se
getem amici tui: frāgēs spicas: et ma-
nu cōtēres: falce aūt nō metes.
C.S.De libello repudii: de nup cōtra
gendo: de accipiēdo mola: p pigno
re: de pēdēte primū: cauē plagā lepre
nō ingrediaris domū primi vt asfe-
ras pignus: nō negabis mercedem: nō
occidentur patres p filiis: de iudicio
adūme & pignore vidue: de reliquo
messis & vindemie. Capitulum.xxiiii.

Si acceperit hō vxorē &
habuerit eā: & nō fuerit
gratam ei oculis eius
propter aliquā fēditatē:
scribet libellū repudii:
et dabit in manu illius
dimittet eā de domo sua. Cūq; egres-
sa alterū maritū duxerit: ille q̄q; ode-
rit cārēdēcritq; ei libellū repudii: et
dimiserit de domo sua: vel certe mo-
tuus fuerit: nō poterit prior maritus re-
cipere eā in vxorē: postq; polluta e abomi
nabilis facta est coram dōo: ne peccā-
re facias terrā tuā quā dōs deus tuus
tradiderit tibi possidendā. Cū accepe-
rit hō nup vxorē: nō pcedet ad bellū:
nec ei q̄pīā necessitatis iniūgēt publi
ceset vacabit vsq; culpa domui suę:
vt vno anno letet eū vxore sua. Nō ac-
ciptes loco pignoris ifariorē & supio-
rē molā + ut iam suā apposuit tibi.
Si deprehēsus fuerit hō sollicitans
fratrē suū de filiis israel & vēdito eo ac-
cepit pecuniam: interficietur: auferes
malum de medio tui. Observa diligen-

14.q.5. c. sicut. De decimis trāsferēdis. Hos + ad pest altā. Eccl.5.a. Baruch. 6.d. 27.q.c. fin glo. 22.q.5 c iuramēti 13.q.1 § his tra. § q.3.c.ferti prum. 25.q.1. § his ita De clec. c. neceras dilē.l pn. Mar.12. Mar.2. B Mat.5.c. 7.19.b. Mar.10. 11.q.1.§. hic obiic. et ca. hac rōne 35.di.ca. ab erroribus dio. 24.q.2 c.nō sāt. § 20.b. B de pe. di. 1.c.Spōs. in glo. Hos + q.

ter ne iceiras plagā lepre: sz facies q̄
cūq; docuerint te sacerdotes leuitici
generis iuxta id q̄ p̄cepi eis: r imple
solicite ✠. Memento q̄ fecerit dñs
deus tuus Maria i via cū egrederemini
de egypto. Et reptes a p̄lio tuo rem
aliquā quā debet tibi: nō ingredier do
mū eius r pignus auferas: sz stabis fo
ris: r ille tibi p̄ferat q̄d habuerit. Sin
autē pauper est: nō pnocrabit apd te pi
gnus: sed statim reddes ei ante solis
occesum: r dormiēs i pestimēto suo:
bñdicat tibi: r habeas iusticiā coram
dño deo tuo. Nō negabis mercedē in
digētī: r pauperis fratrēs tui siue adue
ne q̄ tecū morāt i terra: r intra portas
tuas est: sed eadē die reddes ei pecū ia
bonis sui ante solis occesum: q: pauper
est: r eo sustētat ālam suam: ne clā
met ptra te ad dñm: r reputet tibi in
pecm. Non occident pres p filios: nec
filij p pres: sed unusq̄sq; p pecō suo
morient. Nō pueros iudicij aduene r
pupilli: nec auferes pignoris loco vi
duē vestimētū. Memēto q̄ seruieris
in egypto: r eruerit te dñs deus tuus inde.
Idcirco p̄cipio tibi: vt facias hāc rē.
Qñ messueris segetē i agro tuo: r obli
tus manipulū reliquēris: nō reuerte
ris vt tollas eū: sed aduenā r pupillū
r viduā auferre patieris: vt bñdicat
tibi dñs deus tuus in oī ope manuū tua
rū. Si fructēs collegeris oliuārū: de
quid remānerit in arboribus: nō reuer
teris vt colligas: sed relinques adue
ne: pupillo: ac vidue. Si vindemiauerī
r vineā tuā: nō colliges remanētes ra
cemos: sz sedēt i vī: adnene pupilli ac
vidue. Memēto q̄ r tu fuisti i egypto
idcirco ✠ p̄cipio tibi vt facias hāc rē.

als ✠ me memento. Nu. 21. a

c

leui. 19. c

4. re. 4. b.

ps. 25. a.

D

Leui. 19. b. r. 23. d

als ✠ pcipiam.

CC. S. De iudicio r plagarum nume
ro: de bouc triturāte: de semine suscī
tando: de domo dificanda: de muliere
appchēdente prēda: de cēsate pōde
ris r mensure: de amalech qui occidit
extremos seminis. Capitulū. xxv.

B

Si fuerit causa inē aliqs
r interpellauerint iudi
ces: quē iustū esse ipse
rint illi iusticie palmā
dabūt: quē iniqū cōdem
nabāt ipsi caris. Si nau
tem cū q̄ peccauit dignū viderint pla
gis: pstrnēr r coā faciēt se ꝓberari.
Pro mēsura peti: erit r plagarū mo
dus: ita ōstatur vt quadragenarium
numerū nō excedāt: ne fede laceratus
ante oculos tuos obeat frat tu⁹. Non
ligabis os bouis triturāt i area fru
ges tuas. Qñ habuerit fratres simul
r vnus eis abiēq; liberis mortuus fue
rit: vxor defuncti nō nubet alteri: sed
accipiet eū frat eius r suscitabit semen
fratris sui: r primogenitū ex eo filio
nolie illi appellabit: vt nō deleat
nē eius ex isrl. Si aūt noluerit accipe
vxōē fratris sui q̄ ex lege debet per
mulier ad portā ciuitatis: r interpe
labit maiores natu: dicetq;. Non vult
frater viri mei suscitare semē fratris
sui in isrl: nec in cōiugē sumere. Gui
timēq; accersiri eū faciēt: r interroga
bunt. Si resp̄dērit: nolo ea vxorē
cipere: accedet mulier ad eū coram
maioribus: r tollet calciamentū: de pe
dis: spuetq; i faciē illius: r dicet. Sic
fiet hoi q̄ nō edificat domū fratris
suī. Et vocabit nomē illius in isrl: domus
calciati. Si habuerint inter se iurgā
viri duo: r vnus contra alterū irasce
perit: volēsq; pro alterius eruere ma
nū de manu fortioris: miseritq; ma
num r accepert verēda eius: abscīdet
manum illius: nec flecteris super ea
misericordia. Non habebis in sacculis diuersa
pōdera: maius r minus: nec erit in domo
tua modius maior: r minor. Pōdus ha
bebis iustū r verū: r modius equalis
verū erit tibi: vt multo viuas tpe
terra quā dñs deus tuus dederit tibi.
Abominat enim dñs eum q̄ facit hec
auertēt oēs iniusticiā. Memēto q̄ fecī
rit tibi amalech i via qñ egrediebaris
ex egypto: quō occurrerit tibi: r ex
mos agmis tui: q̄ lassi residēt ar
deriū: qñ tu eras fame r labore con
ctus: r nō timuerit deū. Cū ergo fe
cerit dēus tu⁹ dederit tibi requiē: fuē
cerit cūctos p circuitū nātōes i terra
quā tibi politur ē: delebis nō hēs
eius sub celo. Caue ne obliuiscaris.
CC. S. De primitis offerēdis: r qd
pletis decimis coā dño loqt. Capitulū.

Cum ingressus fueris
terram quā dñs deus tuus tibi
turus est possidendam
obtinueris eam: atq; habi
taueris i ea: tollēs de
cūctis frugib⁹ tuis pri
mitias: r ponēs i cartallo: pgesq; ad lo
cū quē dñs deus tuus elegerit vt habi
ceat nomē eius: accedesq; ad sacerdotem
qui fuerit in diebus illis: r dices ad eū.
Profitēor hodie coram dño deo meo
ingressus sum in terram p q̄ iurauit pa
tribus nrīs vt daret eā nobis. Suscipiēs

q̄ sacerdos cartallum de manu eius
ponet ante altare dñi dei tui: r loque
ris i ēdispectu dñi dei tui. Syrus pere
quidatus patre meū qui descendit in
egyptū: r ibi peregrinat⁹ est i paucis
simo numero: r crevit q̄ in gentem ma
gna ac robusta: et infinite multitudi
nis. Afflixerūtq; nos egyptii: r p̄secuti
sunt: r ponēres onera grauissima r cla
mauimus ad dñm dēū patrū nostrōr
q̄ exaudiuit nos: r respexit humilita
tem nrā: r laborē: atq; āngustiā: r edu
xit nos de egypto i manu forti: r bra
chio extēto: in ingētī pauore: i signis
atq; portentis: r introduxit ad locum
istū: r tradidit nobis trā lacte r mel
le manātē. Et idcirco nūc offero p̄mi
tias frugum terre quā dñs dēus dedit
mihi. Et dimittes eas in p̄spectu dñi
dei tui: r adorato dño deo tuo: epulā
beris i oī bono q̄ dñs dēus tuus de
derit tibi: et domui tue tu et leuites r
aduena q̄ tecū est. Qñ cōplueris de
cimā cuncta: r frugū tuarū anno deci
mō tertio: dabis leuite r aduene et
pupillo r viduē: vt comedāt intra por
tas tuas: et saturent: loq̄risq; in p̄spe
ctu dñi dei tui. Attuli q̄ sanctificatū
est de domo mea: r dedi illi leuite et
aduene r pupillo ac vidue: sicut iussis
ti mihi. Nō preterui mādata tua: nec
sum oblit⁹ imperij tui. Nō comedi ex
eis i luctu meo nec separat in eis q̄libet
immūdicia nec expendi ex his quicq̄
i rē funebri. Obediui voci dñi dei mei
et feci omnia sicut p̄cepisti mihi. Res
pice de sanctuario tuo: et de excelso
celo: in quo habitaculo et benedic populo
tuo israel et terre quā dedisti nobis:
sicut iurasti patribus nostris: terre la
cte r melle mananti. Hodie dñs deus
tuus p̄cepit tibi vt facias mādata hec
atq; iudicia: vt custodias et impleas
ea toto corde tuo r ex tota anima tua.
Dñm elegisti hodie vt sit tibi deus r
ambules in viis eius r custodias ceri
monias illius et mādata atq; iudicia r
obedias eius imperio. Et dñs elegit te
hodie vt sis ei ppls peculiaris sicut
locutus ē tibi: et custodias oia precē
pta illius: et faciet te excelsiorē cūctis
gentibus quas creauit in laude et no
men et gloria suam vt sis popul⁹ san
ctus domini dei tui: sicut locutus est.
CC. S. De altari lapideo faciendo et
de lege superscribenda: r de bñdictio
nibus in garizim r maledictionibus
in mōte hebal faciēdis. Cpm. xxvii.

B

Recepit autē moyses r
senioes ppli isrl di
cētes. Custodite omē
mādatū q̄ p̄cipio vo
bis hodie. Cūq; tran
sieris iordanē i terrā
quā dñs dēus tuus da
bit tibi: erigēs lapides: r calce
leuigabis eos vt possis i eis scribere
oia verba legis huius: iordanē trāsmisso
vt introeas terrā quam dñs dēus tuus
dabit tibi terrā lacte r melle manātē
sicut iurauit patribus tuis. Qñ ergo
trāsieris iordanē: erigēs lapides quos
ego hodie p̄cipio tibi in mōte hebal
et leuigabis eos calceēt edificabis ibi
altare dño deo tuo de lapidib⁹ quos
ferrū nō tetigit. r de saxis informib⁹
et ipolitis: r offeres sup eo holocaus
ta dño deo tuo: r immolabis hostias
pacificas: comedesq; ibi r epulaberis
coā dño deo tuo. Et scribes sup lapi
des oia verba legis huius plane r lucī
de. Dixitq; moyses r sacerdotes le
uitici generis ad oēm israēl. Attēde
r audi isrl. Hodie factus es ppls dñi
dei tui. Audies vocē eius et facies mā
data atq; iusticias q̄s ego p̄cipio tibi
hodie. Preceptq; moyses pplo i die illo di
cens. Hi stabūt ad bñdicēdū dño sup
montē gazirim iordanē trāsgressores
trāsmisso syme: leui: iudas: r isachar:
ioseph r bēiamin. Et e regiō istī sta
būt ad maledicēdū i mōte hebal: rubē
gad r aser: zabulō: dan r neptalim. Et
pnunciabūt lenite dicētq; ad oēs vi
ros isrl ēcelsa voce. Maledictus hō
q̄ facit sculptile r cōflatile abomina
tionē dñi: op⁹ manuū artificū: ponet q;
illud in abscōdito. Et rñdebit omis
ppls et dicet: amē. Maledictus q̄ non
honorat patrem suū et matrē suā. Et
dicet omis ppls amē. Maledictus q̄ trās
fert terminos primi sui. Et dicet omis
ppls: amē. Maledictus q̄ errare facit
cecū i itinere. Et dicet omis ppls: amē.
Maledictus q̄ peruertit iudicium ad
uene pupilli r vidue. Et dicet omis po
pulus: amē. Maledictus q̄ dormit cū
vxore patris sui: r reuelat operimētū
lectuli eius. Et dicet omis ppls: amen.
Maledictus q̄ dormit cum iumēto.
Et dicet omis ppls: amen. Maledictus
q̄ dormit cū sorore sua filia patris sui
vel matris sue. Et dicet omnis ppls:
amē ✠. Maledictus qui dormit cum
socru sua. Et dicet omis ppls: amen. ✠
Maledictus q̄ clā percusserit primū ista sna.

B

Josue. 4 a.

Exo. 20. d. Josue. 8. f.

B

23. q. 4 si q̄s igit 6. ergo. et 9. sed qui

c

B. 19. b.

D

Ale. ✠ pa cat tora

B

+maledi ſhum. Et dicet omⁿ ꝑpⁿs: amen. Maleꝛ
ctus oſq; di. tus qui dormit cū vxore primi ſui
amen+ Et dicet omⁿ ꝑpⁿs: amen. Maledictꝰ q;
accepit munera vt percutiat alam ſan
guinis innocentis. Et dicet omⁿ ꝑpⁿs:
amen. Maledictꝰ q; non permanet in ſer
Gal.3.a. monibꝰ legis huⁿ: nec eos opere per
ficit. Et dicet omnis populus: amen.
C.S. Explicatio benedictionum et
maledictionum. Capitulum. xxviii.

B

Si autem audieris vocem
dñi dei tui vt facias at
q; custodias omⁿ mā
Als+ sua data+ eiⁿ q; ego præci
pio tibi hodie: faciet
te dñs deⁿ tuⁿ excel
sior cūctis gēribⁿ q;
eⁿ ſūt i terra. Venient ſup te vniuerſe
bñdictiones iſte: & apprehendent te ſi tñ
præcepta eiⁿ audieriⁿ. Bñdictꝰ tu in ci
uitate: & bñdictus in agro. Bñdictus
fructꝰ vētⁿis tui: & fructꝰ terre tue: fructus
q; iumentoⁿ tuoⁿ: greges armentoⁿ
tuoⁿ: & caule ouiū tuaⁿ. Bñdicta hoⁿ
rea tua: & bñdicta reliqⁿ tue. Bñdictꝰ
Als+ et. eris + ingrediens et egrediēs. Dabit
dñs inimicos tuos q; pſurgēt aduerſū
te coⁿruētes i ſpectu tuo per vnā vīā
peniⁿ: & ꝑtra te: et ꝑ ſeptē fugiēt a facie
tua. Emittet dñs bñdictionē ſup cella
ria tua: & ſup oⁿia opa manuū tuaⁿ. Bñ
dicetq; tibi i terra quā acceperⁿ. Suſci
tabit te dñs ſibi i ꝑplⁿ ſanctū: ſicut iura
uit tibi ſi cuſtodieris mādata dñi dei
tui: & ābulaueriⁿ i viis eiⁿ. Videbūtq;
oⁿes terrā ꝑplⁿq; nomē dñi inuocatū
ſuⁿ ſuper te: & timebūt te. Abūdare te fa
ciet dñs olⁿ bonis: fructu vteri tui: &
fructu iumentoⁿ tuoⁿ: fructu terre tue
quā iurauit dñs ꝑ ꝑdⁿ tuis vt daret ti
bi. Aperiet dñs thesauⁿ ſuū optimū celū
Als+ ſuⁿ vt tribuat pluuiā terre + tue i tpe ſuo:
B bñdicetq; cūctⁿ opibⁿ manuū tuaⁿ. Et
5.25.a. fenerabis gēribⁿ multⁿ: & ipſe a nullo
fenⁿ accipies. Conſtituet te dñs deⁿ tuⁿ
i caput: & nō i caudā: eris ſēp ſupi
& nō ſubter: ſi tamē audieris mādata
dñi dei tui q; ego ꝑcipio tibi hodie: et
cuſtodieris & feceris: ac nō declinaue
ris ab eis nec ad dexterā nec ad ſiniſ
trā: nec ſecutⁿ fuerⁿ deos alienos: nec
Exo.20.c. coluerīs eos. Qd ſi audire noluerīs
vocē dñi dei tui: nec cuſtodiaⁿ: faciaⁿ
Dte.28.c. omⁿ mādata eiⁿ et cerimonias q; ego
Malach. præcipio tibi hodie: venient ſuper te
2.a. omⁿes maledictiones iſte: & apprehendēt
te. Maledictus eris in ciuitate: male
dictus in agro. Maledictū horreum
tuum: & maledicte reliqⁿ tue. Maledi
ctus fructus vētⁿis tui: & fructꝰ terre
tue armēta boⁿ tuoⁿ: & greges omⁿ
tuaⁿ. Maledictus eris ingrediēs: & ma
ledictꝰ egrediēs. Mittet dñs ſup
te famē: & eſuriē: & increpationē i omⁿ
opera tua q; tu facies: donec conteraⁿ
te: & perdat velociter: ꝑpter adinuen
tiones tuas peſſimas in quibⁿ reliqⁿ
me. Adiungat tibi dñs peſtilētiā: do
nec cōſumat te de terra ad quā ingre
diēris poſſidendā. Percutiat te dñs
egiſtate: + febri: & frigore: ardore: & ſti
mo: & aere corrupto ac rubigine: & perſequā
tur donec pereas. Sit celum q; ſuⁿ
te eſt ferreū: & terra quā calcas ferrea.
Det dñs imbrē terre tue puluerē: & de
celo deſcendat ſup te cinis donec con
teraⁿ: & radat te dñs corruētē ante
oⁿes hoⁿſes tuos. Per vnā vīā egrediaⁿ
cōtra eos: & per ſeptē fugiaⁿ: & diſſipe
garis ꝑ oⁿia regna terre. Sitq; cada
ver tuū in eſcam cūctis volatilibⁿ cē
& beſtiis terre: & nō ſit q; abigat. Per
cutiat te dñs vlcere egyptⁿ: & partes
corporis ꝑ quā ſtercora digeruntur
ſcabie: & ſcⁿ: & prurigine: vt curari ne
queas. Percutiat te dñs amētia: & ce
citate ac furore mētis: & palpes ſimi
ridie ſicut palpare ſolet cecus in tene
bris: & nō dirigas vias tuas. Omni
tpe calūniā ſuſtinebis: & opprimaⁿ
violētⁿ: nec habebis q; liberet te. Mu
rem accipies: et alius dormiet cū eo.
Domum edificabis: & nō habitabis in ea.
Plātes vineā: & nō vindemiabis eā. Bos
tuⁿ immolet coⁿā te: & nō comedaⁿ
eo. Asinus tuus rapiet i ſpectu tuo:
et nō reddet tibi. Oues tue dentur
inimicis tuis: & nō ſit q; te adiuuet. Fi
lii tui & filie tue tradēt alteri ꝑplⁿ: et
oculi tui & deficiētⁿ ad ex
ſpectū eoⁿ tota die: & nō ſit fortitudo
in manu tua. Fructꝰ terre tue: et omⁿ la
bores tuos comedet ꝑplⁿs quē ignorabis: & eris ſemp calūniā ſuſtinēs: et op
preſſus cūctis diebⁿ: & ſtupens admi
rabis: cū ſi videbūt oculi tui. Percu
tiat te dñs vlcere peſſimo in genibⁿ
& ſuris: ſanarīq; nō poſſis a plāta pedis
vſq; ad verticē tuum. Ducetq; te
dñs & regē tuū quē + conſtituiſti ſuⁿ
ſuⁿ in gēte quā ignoraⁿ: & tu patres tui
ſeruies ibi dñs alienis lignis & lapi
bus. Et eris perditus in proⁿuerbiū ac fabu
lā omⁿ ꝑplⁿ ad q; te introduxerit dñs.
Semēte multā iacies i terra: et ma
dicū congregabⁿ: quia locuſte devorabⁿt

eā. Vineē plantabis: & fodiēs: & vinū
nō bibes: nec colligēs ex eā quippiam.
Gal.26 Quia vermis vrūt omⁿ. Oliuas habebis i
omⁿ terminis tuis: & nō vngeris oleo
q; defluet: & deperibūt. Filios genera
bis: & filias: nō ſrueris eis q; ſui ducē
tur in captiuitatē. Omⁿ arbores tuas &
fructus terre tue rubigo ꝓmet. Adue
na q; tecū verſat i terra aſcēdet ſup te
crētⁿ: & ſublimiⁿ: tu aūt deſcēdes: & eⁿ
inferior. Ipſe fenerabit tibi: & tu nō fe
nerabis eiⁿ. Ipſe erit i caput: & tu eris i
cauda. Et venient ſup te omⁿes maledi
ctiones iſte: & ꝑſequētes: & apprehendēt te
donec intereas: q; nō audiſtis vocē dñi
dei tui nec ſtatuta q; mādata eiⁿ: & cerimo
nias q; ꝑcepit tibi. Et erūt i te ſi
gna atq; ꝓdigiaⁿ: & ſemine tuo ſq; in
ſempiternū: q; nō ſeruiſti dño deo
tuo i gaudio cordis q; lētitia: ꝑpter ne
rū omⁿ abūdātiā. Seruies inimico tuo
quē emittet tibi dñs i famē: & ſiti: & na
ditate: & omⁿ penuria: & ponet iugū ferreū
ſup cerūicē tuā: donec te cōterat.
Adducet dñs ſup te gētē de lōginquo
& de extremis terre finib: in ſiliſtudinē
ſicⁿ polārⁿ cui ignoraⁿ: cuⁿ linguā ita
ligere nō poſſis: gētē ꝑacissimā: q;
nō deferat ſenⁿ: nec miⁿ ꝑeset puⁿi: et
deuoret fructū iumentoⁿ tuoⁿ: ac fru
ges terre tue donec intereas: & nō re
linquat tibi triticū: vinū: & oleū: armē
ta boⁿ: greges ouiū: donec te diⁿdat
& ꝑterat. Et cūctⁿ oⁿibⁿ tuis: & deſtruā
Deu.28 tur muⁿi tui: firmi atq; ſublimes i q;
bus habebas fiduciā i omⁿ terra. Obſi
debūtq; intra portas tuas in omⁿ terra
quā dabit tibi dñs deⁿ tuⁿ: & comedes
fructū vteri tui: & carnes filioⁿ tuoⁿ:
et filiaⁿ tuaⁿ q; dederit tibi dñs deⁿ
tuⁿ in angustia: & paſtitate qua oppri
met te hoſtis tuus. Ho delicatus in te
& luxuriosus valde inuidebit fratri ſuo
& vxori q; cubat in ſinu ſuo: ne det eis
de carnibⁿ filioⁿ ſuoⁿ q; comedet: eo
q; nihil aliud habeat i obſidione: & pe
naria qua vaſtabūt inte inimici tua
oⁿes portas tuas. Tenera mulier & deli
cata q; ſup terram ingredi nō valebat:
nec pedis veſtigiū figere ꝓpter mol
liciē: & tenerēdinē nimiam inuidebit
viro ſuo q; cubat in ſinu eiⁿ: ſup filie
& filie carnibⁿ: + illuuie ſecūdinarū q;
egrediūt de medio ſeminū eius: & ſu
per liberis q; cadēt hora natⁿ ſuⁿt. Co
medet eⁿ eos clā ꝑpter rerū omⁿ pe
nuriā: in obſidione: & paſtitate q; oppri
met te inimicus tuⁿ ꝑ ꝓtas portas tuas
Niſi cuſtodieris et feceris oⁿia verba
legis huius q; ſcripta ſuⁿt in hoc vo
lumine: & timueris nomē eⁿ gloriosū
& terribile: hoc eſt dñm deum tuū: ma
gnificabit dñs plagas tuas & plagas ſemi
nis tui: plagas magnas & perſtaueran
tes infirmitates peſſimas & ꝓpetuas:
& pertrahet in te oⁿes afflictiones egypti
q; timuiſti: & adherebūt tibi. Inſup
et vniuerſos languores & plagas q; nō
ſuⁿt ſcripte i volumine legis huⁿ: in
ducet dñs ſup te donec te ꝑdat: & re
manebitⁿ paucⁿ numero q; ꝓius erat:
ſicut aſtra celi ꝓ multitudine: q; ſi non
audiſtis vocē dñi dei vⁿi. Et ſicut aſ
lētat eⁿ eſt dñs ſuⁿ oⁿis faciens
poſſq; multiplicās: ſic letabit diſper
dens vos atq; ſubuertēs vt auferami
ni de terra ad quā ingrediemini poſſi
dendā. Diſperget te dñs in oⁿes ꝑplⁿs a
ſūmitate terre vſq; ad terminos eiⁿ:
& ſeruies ibi oⁿis alienis q; & tu igno
ras & ꝑfes tui / lignis & lapidibⁿ. In
gentibⁿ quoq; illis nō quiſces: nec q;
erit requies veſtigio pedis tui. Dabit
eⁿ ibi dñs cor: pauidū et deficientes
oculos & alam cōſumptā meroⁿ: erit
vita tua quaſi pendens ante te. Time
bis nocte & die: & non credes vite tue.
Mane dices: quis michi det vespertū:
et vespere q; michi det mane: ꝑpter
cordis tui formidinē qua terreberis:
et ꝑpter res q; tuis videbis oculis. Re
ducet te dñs classib: in egyptū ꝓtem
de qua dixit tibi vt eā amplius nō vi
deres. Ibi vēderis inimicis tuis i ſer
uos & ancillas: & non erit qui emat.
C.S. De federe: iuramento populi
ad dñm: memoratio beneficiorum: & cō
miſerationem. Ebm. xxix.

B

Hec ſunt oⁿa federis q;
præcepit dñs moⁿsi: fe
rire cuⁿ filiis iſrael in
terra moab: ꝑter illū
fedus q; cum eis pepi
git in oreb. Vocauitq;
moⁿses oⁿem iſrael: & di
cit ad eos. Vos vidiſtis vniuerſa qui
fecit dñs coⁿ vobis in terra egypti
pharaoni: & omⁿibⁿ ſeruis eius vniuer
ſeq; terre illius: tentationes magnas
quas viderūt oculi tui: ſignaq; illa ꝑ
tacq; ingētia: nō dedit vobis dñs cor
intellēgēs: & oculos videntes: & aures q;
poſſint audire vſq; ad ꝑſentē diem.
Adduxit vos quadraginta annis per
deſertū: nō ſunt attrita veſtimēta vſ
nec calciamenta pedū veſtroⁿ: ꝑta-
Exo.19.a.

B Ru.2.g. state eōsumpta sunt. panē nō comedi
stis: vinū ⁊ sicerē nō bibistis: vt scire
tis: q: ipse est dōs deus vester: ⁊ peni
stis ad hunc locū. Egressusq; est scon
rex esebon ⁊ og rex basan occurrēte
nobis ad pugnā: ⁊ percussimus eos ⁊ tuli
mus terrā eōr: ac tradidimus ad possidē
dā rudē ⁊ gadē dimidie tribui manas
se. Custodite ergo vba pacti hui⁹: im
plete eavt intelligatis vniversa q̄ facis
tis. Vos statis hodie cuncti coram dōo
deo vro principes vrī ⁊ tribus ac maio
res natu atq; doctores oīs ppli isrl:
liberi ⁊ vxores vre ⁊ aduenę qui tecū
morant in castris: exceptis lignor: ce
sorib⁹ ⁊ his q̄ cōportāt aqas vt trāseas
in federē dōi dei tui: ⁊ in iureiurando
q̄ hodie dōs deus tu⁹ percutit tecū
vt iuratet te sibi in ppl: ⁊ ipse sit dōs
deus tu⁹ sicut locutus est tibi: ⁊ sicut
iurauit patrib⁹ tuis abrahā: isaac: ⁊ ia
cob: nec vobis solis ego hoc fedus fe
rior: hec iuramēta firmo: sed cūctis
presentibus ⁊ absentibus. Vos ēm no
stis quō habitauerimus in terra egy
pti: quō trāsierim⁹ medīū nationū
q̄ trāsiētes vidistis ac ominatiōes
⁊ sordes. idola eōr: lignū ⁊ lapidem
argētū: aurū q̄ colebāt. Ne forte sit i
tervos vir aut mulier: familia aut tri
b⁹ cuius cor: aduersum est hodie a dōo
deo vro vt vadat ⁊ seruiat dōs illarū
gētiū: ⁊ sit iter vos radix germinans
fel ⁊ amaritudinē. Cūq; audierit vba
iuramēti hui⁹ bēdicat sibi i corde suo
dicēs. pax erit michi ⁊ ābulabo i pra
uitate cordis mei: ⁊ assumet ebria sa
tiētē dōs nō ignoscat ei: sed tūc ēm ma
rime furor: ei⁹ + fumet ⁊ zel⁹ō holem
illi: ⁊ redeant sup eū oīa maledicta q̄
scripta sunt in hoc volumine: ⁊ deleat
dōs nomē ei⁹ sub celo: ⁊ psumat eū in
ꝑditionē ex oīb⁹ tribub⁹ isrl: iuxta ma
ledictiōes q̄ in libro legis hui⁹ ac fe
deris ꝑtinent. Dicet q̄q; sequēs gnātio
⁊ filij q̄ nascent deinceps ⁊ pegrini q̄
de lōge venerint videntes plagas terre
illius ⁊ infirmitates q̄b⁹ ea afflixerit
dōs sulphure ⁊ salis ardore cōburēs
ita vt vltra nō seratur: nec virēs q̄ppiā
germinet in exēplū subuersionis so
dome ⁊ gomore: adame ⁊ seboin: q̄s
subuertit dōs in ira ⁊ in furore suo: ⁊
dicēt oēs gentes. Quare sic fecit dōs
terre huic? Que est hec ira furoris ei⁹
3.reg.9 b. immēsa? Et rñdebit. Q: dereliq̄runt
pactū oīs q̄ pepigit cū pēs dōs eōr q̄n
hic.22.c eduxit eos de terra egypti: ⁊ seruierūt
dīis alienis ⁊ adorauerunt eos quos
nesciebāt: q̄b⁹ no fuerāt attributi
circo tratuit furor: dōi ꝑtra terrā istā
vt induceret sup eā oīa maledicta q̄ l
hoc volumine scripta sunt: eiecit eos
de terra sua in ira: ⁊ in furore: ⁊ in indi
gnatione magna: ⁊ proiecit eos i terrā alie
nam sicut hodie cōprobat. Abscondita
a dōo deo nostro q̄ manifesta sunt no
bis ⁊ nīis nostris vsq; in sempiternū
vt faciamus vniversa legis huius.
¶ Ca. 5. De misericordia dōi si peni
tuerint: de primitate mādatū: de inuo
catione clemētie: ⁊ in testimoniū q̄ p
positum est eis malum ⁊ bonum dis
gant quod velint. Ca.xxx.
14.b. Cum ergo venerint super
te oēs sermōes isti: benē
dictio siue maledictio
quam ꝑposui in cōspe
ctu tuo: ⁊ ducē⁹ plenitu
dine cordis tui in omni
bus gētib⁹: q̄s ois
perserit te dōs de⁹ tu⁹: ⁊ reuersus fue
ris ad eū ⁊ obedieris ei⁹ ipe⁹: sicut
ego hodie ꝑcipio tibi cū filiis tuis in
toto corde tuo: ⁊ in tota alma tua: redu
cet te dōs deus tu⁹ de captiuitate tua
ac miserebit tui: ⁊ rursum ꝑgregabit
te de cūctis ppls in quos te ante dis
sperserit. Si ad cardines celi fueris ab
lipat⁹: inde te retrahet dōs deus tu⁹:
assumet atq; introducet in terrā qā
possederūt patres tui: ⁊ obtinebis eā
⁊ bēdicēs tibi maiores num eri te esse
facient q̄ fuerint patres tui. Circumci
det dōs deus tu⁹ cor: tuū ⁊ cor: seminis
tui: vt diligas dōm deum tuū ex toto
corde tuo: ⁊ in tota alma tua: vt possis
uere. Oēs aūt maledictiōes has con
uertet sup inimicos tuos: ⁊ eos q̄ odi
runt te: + persequent. Tu aūt reuerte
ris ⁊ audies vocē dōi dei tui faciēs q̄
vniversa mādata q̄ ego ꝑcipio tibi
hodie: ⁊ abundare te faciet dōs deus
tu⁹ in cunctis operib⁹ manuū tuārū
in sobole vteri tui: ⁊ in fructu iumen
tor: tuo: in vbertate terre tue: ⁊ in
rum oīm largitate. Reuertet ēm dōs
vt gaudeat sup te in oīb⁹ bonis sicut
gauisus est in patrib⁹ tuis: si tū audie
ris vocē dōi dei tui: ⁊ custodieris ꝑ
cepta eius ⁊ cerimonias q̄ in hac lege
scripta sunt: ⁊ reuertaris ad dōm dei
tui in toto corde tuo: ⁊ in tota anima
tua. Mādatū hoc q̄ ego ꝑcipio ti
bi hodie: nō supra te est: neq; pōsi
bile: nec in celo sitū: vt possis dicere
quis nostrū valet ad celū ascēdere vt dēse
rat illud ad nos vt audiamus atq; ope
ēr: ꝑleamus: neq; trās mare positū vt
causetur ⁊ dicas: Quis e nobis pote
rit trāsfretare mare: illud ad nosq;
deferrent possimus audire ⁊ facere q̄d
ꝑcipit vlt: Sed iuxta te est ēmo valde
i ore tuo ⁊ in corde tuo vt facias illud.
Cōsidera q̄ hodie + ꝑposuerim i ꝑspe
ctu tuo vitā ⁊ bonū: ⁊ cōtrario mor
tē ⁊ malū: vt diligas dōm deū tuū ⁊ am
bules in vijs eius ⁊ custodias mādata
illius ac cerimonias atq; iudicia ⁊ pri
uas: atq; multiplicet te bēdicatq; ti
bi in terra ad quā ingrederis possidē
dā. Si autē auersam fuerit cor: tuū ⁊
audire nolueris atq; errore deceptus
adoraueris deos alienos ⁊ seruieris
eis: ꝑdico tibi hodie q̄ pereas ⁊ pau
cis ēpore maneris in terra ad quam
iordane trāsmisso ingrederis possidē
dā. Testes inuoco hodie celū ⁊ terram
q̄ ꝑposuerim vobis vitā ⁊ bonū: bēdi
ctionē ⁊ maledictionem. Elige ergo
vitā: ⁊ tu viuas ⁊ semē tuū: ⁊ diligas
dōm deū tuū atq; obedias voci ei⁹ ⁊ il
li adhereas. Ipse est ēm vita tua: ⁊ longi
tudo dierū tuorū: vt habites in terra
q̄ pa iurauit dōs patrib⁹ tuis abrahā
isaac: ⁊ iacob vt daret eam illis.
¶ Ca. 6. De substitutione iosue post
mōsen de legendo deuteronomio: ꝑce
pit dōs vt scribat canticū deuterono
mū: scribit ⁊ in arca ponitur. Ca.xxxi.
Abit itaq; moses ⁊
locutus est oia vba hec
ad vniversū isrl: ⁊
dixit ad eos. Centū
vigiti ānor: sū ho
die nō possū vltra
egredi: ⁊ ingredi ꝑsē
tiū cū ⁊ dōs dixerit
mihi non transibis iordanem istum.
Dominus ergo deus tuus trāsibit an
te te. Ipse delebit omnes gentes has
in conspectu tuo ⁊ possidebis eas. Et
iosue iste transibit ante te: sicut locu
tus est dōs. Faciet q̄q; dōs eis sicut fe
cit sēo ⁊ og regib⁹ amorreor: ⁊ terre
eor: delebitq; eos. Cū ēt hos tradi
derit vobis isrl: facietis eis sicut ꝑcepi
vobis. Viriliter agite ⁊ fortamini. Ne
+ nec pauetis ad ꝑspectū
eōr: q̄ dōs de⁹ tu⁹ ipse est ductor tu⁹
nō dimittet nec derelinquet te. Voca
+ moses iosuet: dixit ei coram oī
isrl: cōfortare ⁊ esto robust⁹. Tu ēm i
troduces ppl: istū i terrā quā daturū
se ꝑ ipsos eōr: iurauit dōs: ⁊ tu eis sor
te diuides. Et dōs q̄ ductor est vt ipse
erit tecū: nō dimittet te nec derelinq̄t
te. Nolī timere nec pauetis. Scriptū
itaq; moses legē hāc tradidit eā sa
cerdotib⁹ filijs leui q̄ portabāt arcam
federis dōi: cunctis senioib⁹ israel.
Precepitq; eis dicēs. Post septem an
nos āno remissiōis i solēnitate taber
naculorū: q̄ venietis + cūctis ex filijs
isrl: vt apparēt i ꝑspectu dōi dei tui
in loco quē elegerit dōs: leges vba le
gis hui⁹: coram oīi isrl audietis ⁊ cō
in vnū oīi ppl: ꝑgregato tāquā q̄
mulieribus ⁊ paruis ⁊ aduenis q̄ sūt i ci
portas tuas vt audiētes discāt ⁊ time
ant dōm deū vr: ⁊ custodiāt: ipseq;
oēs sermones legis hui⁹. Filij q̄q; eōr
qui nūc ignorāt vt audire possint ⁊ ti
mēāt dōm deū suū cunctis diebus q̄b⁹
versāt in terra: ad quā vos iordane
trāsmisso ꝑgitis obtinēdā. Et ait dōs
ad mōsen. Ecce ppe sunt dies mortis
tue. Voca iesue ⁊ state in tabernaculo
testimonij: vt ꝑcipiā ei. Abierūt ergo
moses ⁊ iosue ⁊ steterūt i tabernacu
lo testimonij: apparuitq; dōs ibi i co
lūna nubis q̄ stetit i introitu taberna
culi. Dixitq; dōs ad mōsen. Ecce tu
dormies cū ꝑ fib⁹ tuis ⁊ ppls iste surg
ēs fornicabit post deos alienos i terra
ad quā ingredie⁹ et habitet i ea: si
derelinquet me: ⁊ irritū faciet fedē q̄d
pepigi cū eo. Et irascet furor: meus con
tra eū in die illo ⁊ derelinquā eū: abs
condā faciē mēā ab eo: ⁊ erit i deuora
tione. Inuenietq; eū oīa mala ⁊ afflictio
nes: ita vt dicat i illo die. Vere q: non
est de⁹ mecū: inuenerunt me hec mala
Ego aūt abscondā ⁊ celabo faciē meā i
die illo ꝑter ⁊ la mala q̄ fecit: q: secū
tus est deos alienos. Nūc itaq; scribite
vobis cāticū istū: ⁊ docete filios israel
vt mēoriter teneāt ⁊ ore decāteūt: ⁊ sit
mihi carmē istud ꝑ testimonio inter fili
os israel. Introducā ēm eū in terrā ꝑ
qua iurauī patrib⁹ eius lacte ⁊ melle ma
nārē. Cūq; cōcēderint ⁊ saturati crassi
q̄ fuerit: ⁊ pueritē ad deos alienos ⁊
seruiēt eis: detrahētq; mihi ⁊ irritū
facient pactū meū. Postq̄ inuenerint
eū mala multa ⁊ afflictiōes: respōde
bit ei cāticū istud ꝑ testimonio q̄ nul
la delebit oblivio ex ore seminis tui.
Scio ēm cogitatiōes ei⁹ q̄ facturus sit
hodie ātēq; introducā eū in terrā quā
ei pollicit⁹ sū. Scp̄sitq; ergo moses cā
ticū: ⁊ docuit filios israel. Precepitq;

Act +fu mat.

Deut. 1.b. Ios.1.b. 3.reg. 2. a.

C

Act +cū ctis ex fi lijs israel

Act +cū ctis filijs israel.

D

E

F

g.eodem

dñs iesue filio num: ait. Cõfortare & esto robustus. Tu enim introduces filios israel in terrã quã polliceor eis: ego ero tecũ. Pesteq; ergo scripsit moyses verba legis huius in volumine atq; ꝓplenit ꝛ cepit leuitis q̃ portabãt arcã federis dñi dicens. Tollite libellũ istũ & ponite eũ l latere arce federis dñi dei vt sit ibi ptra tui testimoniũ. Ego enim scio prtionẽ tuã & ceruicẽ tuã durissimã Adhuc viuente me & ingrediente vobiscũ semp prtionise egistis cõtra dñm q̃to magis cũ mortuus fuero. Congregate ad me oes maiores natu p trib⁹ vestras atq; doctores: & loquar audientib⁹ eis sermones istos: & inuocabo ptra eos celũ & terrã. Nouit enim q̃ post mortẽ meã iniquẽ egetis & declinabitis cito de via quã precepi vobis: & occurrẑt vobis mala in extremo tpe qñ feceritis malũ l ꝓspectu dñi vt irritet eũ opa manuũ vestrarũ. Locutus est ergo moyses audiente vniuerso cetu israel verba carminis huius: & ad finem vsq; cõplevit.

C. S. Canticũ deuteronomij; tubet moyses ascẽdere in montem abarim de contemplatione terrarũ. Cap. xxxii.

A de pecci. 3 6. auctoritas. Alio + or pluuia.

AUdite celi que loquar: audiat terra verba oris mei. Concrescat in + pluuiam doctrina mea fluat vt eros eloquium meum. Quasi imber super herbam: & quasi stille super gramina: quia nomen domini inuocabo. Date magnificentiam deo nostro: deus perfecta sunt opera: & oes vie eius iudicia Deus fidelis & absq; vlla iniquitate: iustus & rectus. Peccauerũt ei + & nõ filij eius l sordibus. Stirpe prauia atq; peruersa: hecccine reddis dño populo stulte & insipiẑs? Nõne ipse est pater tuus q̃ possedit te: fecit creauit te? Memẽto dies antiquos: cogita generationes singulas. Interroga patrẽ tuũ & annũciabit tibi: maiores tuos & dicẽt tibi. Qñ diuidebat altissim⁹ gẽtes: qñ separabat filios adã. Constituit terminos ꝓpter numerũ filiorũ israel. Pars aũt dñi ꝓplus eius iacob funiculus hereditatis eius. Inuenit eũ l terra deserta: l loco horroris vaste solitudinis. Circũdauit eũ & docuit & custodiuit q̃si pupillã oculi sui. Sicut aquila prouocãs ad volandũ pullos suos: & super eos volitãs expãdit alas suas: suscepit eos atq; portauit l humeris suis. Dñs solus dux eius fuit: & non erat cũ eo deus alienus. Constituit eũ super excelsã terrã vt comederet fructus agroꝝ. Ut suggeret mel de petra: oleumq; de saxo durissimo. Butyrũ de armẑto: & lac de ouibus cũ adipe agnorũ & arietũ filiorũ basan. Et hircos cũ medulla tritici: & sanguinẽ vuẑ + biberẑt meracissimũ. Incrassatus est dilectus & recalcitrauit: incrassat⁹: ipiguat: dilatat⁹. Derelquit deũ factorem suũ: & recessit a deo salutari suo. Prouocauerũt eũ in rebus alienis: & abominationibus ad iracundiã cõcitauerũt. Immolauerunt demonijs & nõ deo: diis quos ignorabãt Noui recẑtesq; venerẑt: quos non coluerũt patres eorũ. Deũ qui te genuit dereliquisti: & oblitus es dñi creatoris tui. Vidit dñs & ad iracũdiã cõcitatus est: quia prouocauerũt eũ filij suũ & filie. Et ait. Abscõdã facẽ meã ab eis & considerabo nouissima eorũ. Quia genus peuersum est: infideles filij. Ipsi me prouocauerũt in eo qui nõ erat deus: irritauerunt in vanitatibus suis. Et ego prouocabo eos in eo qui nõ est populus: & in gente stulta irritabo illos. Ignis succensus est in furore meo: & ardebit vsq; ad infernũ nouissima. Devorabitq; terrã cũ germine suo: & montũ fundamẽta cõburet. Congregabo super eos malaꝝ: sagittas meas complebo in eis. Consumentur fame: & vorabũt eos aues morsu amarissimo. Dentes bestiarũ immittã in eos: furore trahentium super terram atq; serpentũ. Foris vastabit eos gladius: & intus pauor: iuuenẽ simul ac virginẽ lactẑtẑ cũ homine sene. Et dixi: Dispersã sunt: Cessare facã eorũ bombũ memoriã eorũ. Sed ꝓpter erã inimicorũ: ne forte superbirẑt hostes eorũ: & dicerẑt. Manus nostra excelsa: non dñs fecit hec oia. Gẽs absq; vllo cõsilio est: & sine prudẽtia: vtinã sapẽrẑt & intelligerent ac nouissima prouidẽrent. Quomodo persequebatur vnus mille & duo fugarẽt decẽ milia. Nõne ideo: deus suus vendidit eos: & dñs prodidit illos. Non enim est deus noster vt hi: & iudices inimici nostri sunt iudices. De vinea enim sodomorũ vinea eorũ: & suburbanis gomorre. Vua eorũ vua fellis: & botrus amarissimus. Fel draconũ vinũ eorũ: venenũ aspidũ insanabile. Nõne hec condita sunt apud me & signata in thesauris meis? Mea est vltio: ego retribuã + eis in tẽpore quo labãtur pes eorũ. Iuxta est dies perditionis: & festinant tẽpora. Iudicabit dñs populũ suũ: & super seruis suis miserẑbit. Videbit q̃ infirmata sit manus: & clausi quoq; defecerint residui. Et dicet. Vbi sunt dii eorũ: quibus habebant fiduciam? De quorũ victimis comedebant adipes: & bibebant vinũ libaminũ. Surgant et opitulentur vobis: sit in necũ tuũ protector. Videte q̃ ego sim solus: & non sit alius deus preter me. Ego occidam: & ego viuere faciam: percutiã & ego sanabo: & non est qui de manu mea possit eruere. Leuabo ad celum manum meã: & dicam. Viuo ego in eternũ. Si acuero vt fulgur gladium meũ: & arripuerit iudicium manus mea. Reddam vltionẽ hostibus meis: & his qui oderunt me retribuam. Inebriabo sagittas meas sanguine: & gladius meus deuorabit carnes de cruore occisorũ: & de captiuitate nudati inimicorũ capitis. Laudate gentes populũ eius: q̃ sanguinẑ seruorũ suorũ vindicabit. Et vltionẽ retribuet in hostes eorũ: & propitiabit terre populi sui. Venit ergo moyses: & locutus est oia vba cãtici hui⁹ in audiẽtia populi: ipse & iosue filij nũ. Cõplevitq; oes sermones istos loquẽs ad omnẽ israel: & dixit ad eos. Ponite corda vestra in oia vba mea q̃ ego testificor vobis hodie: vt mandetis ea filijs vestris custodire et facere: ipleꝝ vniuersa q̃ scripta sunt l volumine legis huius: quã non incassũ ꝓcepta sunt vobis: sed vt singuli l eis viuerẑt: q̃ facientes. Ego ascendam: & ibo l terra ad quã iordane trãsmisso ingredimini possidẽdã. Locutusq; est dñs ad moysen in eadẽ die: dicẽs. Ascẽde in mõtẽ istũ abarim: & conspice l mõtẽ nebo q̃ est l terra moab ptra hiericho: & vide terrã chanaã quã ego tradã filijs israel obtinẽdã et morere l mõte. Qui ascẽdẑs iungẑris ꝓplis tuis sicut mortuus est aarõ frat⁹ tuus l mõte hor: & apposit⁹ ꝓplis suis: q̃ puniẑtis eis cõtra me in medio filiorũ israel ad aquas contradictionis in cades deserti sinai: nõ sanctificastis me inter filios israel. Scõtra videbis + terrã: & nõ ingredieris eã: quã ego dabo filijs israel.

Jod. 9. b

B

C. S. Benedictio moysi qua vltimo benedixit israel in primo: vltimo cõmẽdauit moyses. Cap. xxxiii.

HEc est bñdictio qua bñdixit moyses hõ dei filijs israel ãte mortẽ suã. Et ait. Dñs de sinai venit: et de seir ortus est nobis. Apparuit de mõte pharan: et cũ eo sancte milia. In dextera eius ignea lex: dilexit populos. Oes sancti in manu illius sunt: et qui appropinquant pedibus eius accipient de doctrina illius. Legẽ precepit nobis moyses hereditatem multitudinis iacob. Erit apud rectissimũ rex congregatis principibus populi cũ tribubus israel. Viuat ruben & non moriatur: et sit parvus in numero. Hec est benedictio iude. Audi dñe vocẽ iude & ad populũ suũ introduc eum. Manus eius pugnabunt ꝓ eo: et adiutor illius ptra aduersarios eius erit. Item quoq; ait. Perfectio tua et doctrina tua a viro sancto tuo quem ꝓbasti in tentatione: et iudicasti ad aquas contradictionis. Qui dixit patri suo & matri suis ne scio vos: et fratribus suis ignoro illos: et nescierẑt filios suos. Hi custodierẑt eloquia tua: et pactũ tuũ seruauerẑt: docẽt iudicia tua o iacob: et legẽ tuã o israel. Ponent thymiama in furore tuo: et holocausta sup altare tuũ. B bñdic dñe fortitudini eius: et opa manuũ illius suscipe. Percute dorsa inimicorũ eius: et q̃ oderint eũ nõ cõsurgãt. Et beniamin ait. Amantissimus dñi habitabit cõfidenter in eo: quasi in thalamo tota die morabitur: et inter humeros illius requiescet. Ioseph quoq; ait. De benedictione dñi terra eius de pomis celi et rore atq; abysso subiacẽte. De pomis fructuum solis ac lune: de vertice antiquorũ montũ: de pomis collũ eternorũ: et de frugibus terrẽ: et de plenitudine eius. Bñdictio illius q̃ apparuit in rubo veniat super caput ioseph: et super verticẽ nazaret inter fratres suos. Quasi ꝓmogeniti tauri pulchritudo eius: cornua rhinocerotis cornua illius. In ipsis vẽtilabit gẽtes vsq; ad terminos terre. Hec sunt multitudines ephraim: et hec milia manasse. Et zabulon ait. Letare zabulon in egressu tuo: et issachar in tabernaculis tuis populos vocabũt ad mõtẽ: ibi immolabunt victimas iustitiẽ. Quia inundabũt de maris q̃si lac: suggẽtes thesauros abscõditos arenarũ. Et gad ait. Bñdictus l latitudine gad: q̃si leo requiescit: et cepit brachiũ & verticẽ: vidit principatũ suũ q̃ in parte sua doctor esset reposit⁹: q̃ fuit cũ principibus ꝓplis: et fecit iustitias dñi et iudicia sua cũ israel. Dã q̃q; ait. Dã catulus leonis: fluet largiter de basan. Et neptalis dixit. Neptali abundãtia pfruẑtur: plenus erit + bñdictionibus dñi. Mare & me ridiẽ possidebit. Aliis q̃q; ait. Bñdictus

Mat. 16. b.

Alio + dñi di cõdis

dictiõis. In filijs eorum stet places in fratribus suis: Als + cõ tingat. Als + sutis tuerita et senectus tua. Non est deus + perest t. als + desicut deus. Hic. 23.o

tingat in oculo pedē suū. Fortū et calcamentū eius. Sicut dies iuuentutis alij vt de rectissimi. Celo: celi auris Italo: tu. Magnificētia eius discurrunt nubes: habitaculum eius sursum subter brachia sempiternaq: eūciet a facie tua inimicū: dicetq; pterere. Habitabit israel confidenter et solus. Oculus iacob in terra frumenti et vini: celiq; caligabunt rore. Als + es Beatus tu israel. Quis sicut tui pple q̃ saluaris in dño: Scutū auxilij tui et gladius glorie tue. Negabūt te inimici tui et tu eorum colla calcabis.

C.C.S. De ascensu moysi in monte et cõtẗplatione terre: de morte et sepultura ipius: de fletu populi: iosue impletur sapientia: commendatur moyses: de familiaritate dei: de his que fecit deus per eum.

Capl'm. xxxiiij.

A 2. macha. 2.3.

Ascendit ergo moyses de campestribus moab super montem nebo in verticem pha:iga cõtra hierico: ostẗq; ei dominus omnem terram galaad vsq; dan et vniuersum nephtali terrāq; ephraim et manasse: omnem terram iuda vsq; ad mare nouissimum et australem partem et latitudinem campi hierico: ciuitatis palmarum vsq; segor. Dixitq; dominus ad eum. Hec est terra p qua iurauj abrahã: isaac et iacob: dicens. Semini tuo dabo eam. Vidisti eā oculis tuis: et non transibis ad illam. Mortuusq; est ibi moyses seruus dñi in terra moab iubente domino: et sepeliuit eum in valle terre moab contra phogor: nõ cognouit hõ sepulchri eius vsq; in presentem diem. Moyses centum et viginti annorū erat C 13.q.2.c. q: alij. qñ mortuus est. Non caligauit oculus eius: nec dentes illius mori sunt. Fleueruntq; eū filij israel in campestribus moab triginta diebus: et completi sunt dies planctus lugentiū moysen. Iosue D vero filius nun repletus est spū sapiẗcie: moyses posuit sup eum manus suas. Et obedierunt ei filij israel: fecerunt q; sicut precepit dñs moysi. Et non surrexit vltra propheta in israel sicut moyses: quē nosset dñs facie ad faciem in omib: signis atq; portentis q̃ misit eum facere in terra egypti pharaoni et omib: seruis ei: vniuersq; terre illius: et omnem manū robustā: magnaq; mirabilia q̃ fecit moyses coram vniuerso israel.

Explicit liber Deuteronomij.

Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in libum Iosue.

Ande finito pentateucho moysi velut grandi fenore liberati adiecimus filium naue magis mittimus quē habemus iosue bēnumi est iesue filius nun vocantur ad iudicij libri quē sophi appellant ad ruth q̃q; et hester quos et de nostris efferunt. Nonnumq; lectores vt filium hebraicos nosm et distinctiones per nõbra diuisas diligēs scriptor: conferant ne et nr̃ labor et illius studius pereat. Et vt in primis qd̃ sepe testatus sum scriptores nõ in reprehẽsionē veterū noua tendere: sicut amici mei criminantur: sed pro viribus portione offerre ligne me bene mentib: quos tñ nr̃a delectāt: et p gratia eorum heraplis q̃ et sumptu et labore maximo indiget editionē nr̃ā habere. Et si cui i antiquorū voluminib: lectoribus tarint: hec illis conferentes intelligāt qd̃ requirūt. Maxime cū apud latinos tot sint exemplaria quot codices vnusquisq; pro arbitrio suo vel addidit vel subtraxerit quod ei visum est. Vtq; nõ possit verum esse qd̃ dicitur. Vbi cesset arcuato vulnere petra nos insurgere scripturā sancti opus venenum carpere lingua desistat: vel suscipiens si placet: vel cõtẗnẗs si displicet memoriter q; illoq; versus. Os tuum abundauit malicia: et lingua tua peccinabat dolos. Sedēs aduersus fratrē tuum loq̃baris: et aduersus filium matris tue ponebas scandalū. Hec fecisti et tacui. Existimasti iniq̃ q̃ ero tui sili: arguā te et statuam illa petra facie tuā. Que cũ audierit vel legerit vtilitas est nos laborãdo sudare et alios detrahẽdo laborare doloe tuos q̃ calũniãdi eis et irridendi tipi nos sit ablata occasiõ: ecclie holos despicere: imo acerare vnde aduersari torqueant. Qd̃ si per eis tñ interpretatio placet: q̃ mtedi non displicere nihil extra recipiẽdus putāt cur ea q̃ sub astericis et obelis vel addita sunt vel aut ata legūt negligūt? Quare dum lem turta theodotionis traditionē ecclesie susceperūt? Cur origenē mirant? cu edisi papali cicras editões sitiunt differentes? Aut q̃ fuit stultitia potū vera dixerint p ferre q̃ falsa sunt? Vnde autē in nouo testamẗo phare potuit assumpta testimonia q̃ in libris veteribus nõ habent. Hec dicim: ne omnino calũniãtibus tacere videamur. Ceterū si posit sancte paule dcum tionē: cum ipse ipsum tuis exemplis esset et hos libros quos custodio virgini christi negare nõ potuit: cerciorabimur cũ ipsis hos testis arcus p pbetarū explanationi inseri bere et omisi ut tã dia opus quasi quodam postiminio repetere. Preterum est et admirabilis Ancrusq; vir pãma chus: hoc idē litteris flagitet et nos ad patriam festinantes mortiferos sirenarum cantus surdā debeamus aure transire.

Explicit prologus sancti hieronymi.

Incipit argumentum.

Esus filius naue: typum christi nõ solū in gestis veritatis in nole gerẽdo trãsit iordanē hostiū regna subuertit: diuidit terram victor: populo et p signa ducis vicinos: montes: flumina: torrentes atq; prima ecclesie celestis q̃q; hierusalem spiritalia regna describit.

Explicit argumentum.

Incipit liber Iosue.

C.C.S. Cõfortat dñs iosue facit ꝓparari cibaria ad triduū post diē tertiū: et obedire promittunt. Capl'm. primum.

Factum est post mortem moysi serui dñi vt loqueretur dñs ad iosue filium nũ ministrū moysi: dicens: et. Moyses seruus meus mortuus est. Surge et trãsi iordanem istum tu et omis populus tecū in terram quam ego dabo filijs israel. Oēm locū quē calcauerit pestigiū pedis vri vobis tradā: sicut locutus sum moysi. A deserto libano vsq; ad fluuiū magnū eufratē omis terra ethoeorū vsq; ad mare magnū cõtra solis occasum erit terminus vester: nullus poterit vobis resistere cunctis diebus vite tue. Sicut fui cū moysi erit a ero + tecū nõ dimittā nec derelinquā te cõfortare et esto robustus. Tu cũ sorte diuides populo huic terrā p qua iurauj patribus tuis vt traderē eā illis. Cõfortare igitur et esto robustus valde et custodias et facias oēm legē quam pecepit tibi moyses seruus meus. Nõ declines ab ea ad dexterā vel ad sinistrā vt intelligas cuncta q̃ agis. Non recedat volumen legis hui ab ore tuo sed meditaberis in eo die ac nocte vt custodias et facias omia q̃ scripta sunt in eo. Tũc diriges viam tuā et intelliges eā. Ecce precipio tibi: cõfortare et esto robustus. Noli metuere et noli timere: qm̃ tecū est dñs deus tuus in omib: ad q̃cũq; preteris. Precepitq; iosue pncipib: ppli dicẽs. Trãsite p medium castrorū: et imperate populo ac dicite. Preparate vobis cibaria: qm̃ post diēs tertiū trãsibitis iordanē: et intrabitis ad possidẽdā terrā quā dñs deus noster datur est nobis. Rubenitis quoq; et gadditis et dimidie tribui manasse: ait. Memẗotre sermonis quem pecepit vobis moyses famulus dñi dicẽs. Dñs deus vester dedit vobis requiē et oēm terrā. Vxores vestre et filij vri ac iumẽta manebūt in terra quā tradidit vobis moyses trãs iordanē. Vos aut trãsite armati ante fratres vros: fortes manu et pugnate p eis: donec det dñs requiē fratribus vris sicut et vobis dedit: et possideant ipsi quoq; terrā quā dñs deus vester datur eis: et sic revertimini in terrā possessionis vestre et habitabitis i ea quā vobis dedit moyses famulus dñi trãs iordanē cõtra solis ortū. Rñdẗq; ad iosue atq; dixerūt. Omia q̃ pecepisti nobis faciemus: et quocũq; misteris ibimus. Sicut obediuimus in cũctis moysi ita obediemus et tibi: tñ sit dñs deus tecū sicut fuit cum moyse. Qui ꝓdiderit ori tuo et non obedierit cũctis sermonib: + quos peceperis ei moriat. Tu tñ pfortare et viriliter age. C.C.S. De exploratoribus missis ad exploradum terram: et rebe hierico: de rahab exploratores abscondente: de pacto sunali.

Capl'm. ij.

A

Misit igit iosue filius + nũ de sethi duos viros exploratores: et abscõdite. Et dixerit eis. Ite p siderate trãsite q̃q; hierico. Qui pgẽtes ingressi sunt domũ mulieris meretricis nole raab et deuerserūt apud eā. Nũciatũq; est regi hierico dictũ. Ecce venerunt ingressi sunt huc p nocte de filijs israel vt exploret terrā. Misitq; rex hierico ad raab + meretricē dicẽs. Educ viros q̃ venerunt ad te et ingressi sunt domũ tuā: exploratores q̃ppe sunt oēs terrā pslderate venerūt. Tollẽsq; mulier viros absconditit ait. Fateor venerant mei: nesciebā vri essent. Cũq; porta clauderet in tenebris illi pariter exierunt: nescio q̃ abierit. Persequimini celeriter: et ꝓpiẗ hẽdetis eos. Ipa aut fecit ascẽdere viros i solariũ domũ sue: operuitq; eos

Als + sis tuis.

Hu. 5.c. 7.j. + c. C

I. Macha. 2.

Als + tuis.

A

Als + sis tum.

Iac. 2. d. Heb. 11. f 32 q. 1. § cũ ergo.

Als + sis peresset meretricem.

J. 6. c.

B

ripula lini q̄ ibi erat. Hi aūt qui missi fuerāt: secuti sūt eos p viā q̄ ducit ad vada iordanis: illisq̄ egressis statim porta clausa ē. Necdū obdormierāt q̄ latebāt: et ecce mulier ascēdit ad eos: et ait. Noui q̄ dñs tradiderit vobis trā. Etenī irruit ī nos terror vester: et elāguerūt oēs habitatores tre. Audiuimus q̄ siccauerit dñs aq̄s maris rubri ad vr̄m introitū qn̄ egressi estis ex egypto: et q̄ feceritis duobus amorreorū regibus q̄ erāt trās iordanē: seō et og quos īnterfecistis. Et hec audiētes ptimuimus et elāguit cor nr̄m: nec remāsit ī nobis spūs ad introitū vestrū. Dñs ēī deus vester ipse ē deus ī celo sursum et in terra deorsum. Nūc ḡ iurate mihi p dñm vt quomō ego miam feci vobiscū: ita et vos faciatis cū domo p̄ris mei: detisq̄ mihi verū signū ✝ vt saluetis patrē meū et matrē: fres ac sorores meas et oīa q̄ illorū sunt: et eruatis aīas nr̄as a morte. Qui rñderūt ei. Aīa nr̄a sit p vobis ī mortē: si tñ nō pdideris nos. Cūq̄ tradiderit nobis dñs trā: faciemus in te miam et veritatē. Dimisit ergo eos per funē de fenestra. Domus eīm eius herebat muro. Dixitq̄ ad eos. Ad montana cōscēdite ne forte occurrāt vobis reuertentes: ibiq̄ latitate trib⁹ diebus donec redeāt: et sic ibitis p viā vestrā. Qui dixerūt ad eā. Innoxii erim⁹ a iuramēto hoc q̄ adiurasti nos: si ingredientibus nobis trā signū ✝ nō fuerit funiculus iste coccineus: et ligaueris eū ī fenestra per quā dimisisti nos: et patrē tuū ac matrē fratresq̄ et omnē cognationē tuā ɔgregaueris ī domū tuam. Qui ostiū domꝰ tue īgressus fuerit: sanguis ipsius erit ī caput eius: et nos erim⁹ alieni. Cūctorū aūt sāguis q̄ tecū ī domo fuerint redūdabit ī caput nr̄m si eos aliq̄s tetigerit. Q̄ si nos pdere volueris et sermonē istū pferre in mediū: erim⁹ mūdi ab hoc iuramēto q̄ adiurasti nos. Et illa rñdit. Sicut locuti estis, ita fiat. Dimittēsq̄ eos vt pgerēt appēdit funiculū coccineū ī fenestra. Illi vo ābulātes puenerūt ad mōtana et māserunt ibi tres dies donec reuerterēt q̄ fuerāt persecuti. Querētes eī p oēm viā nō repperērūt eos. Quib⁹ vrbē īgressis reuersi sunt et descēderūt exploratores de mōte: et trāsmisso iordane venerūt ad iosue filiū nun: narraueruntq̄ ei oīa q̄ acciderant sibi atq̄ dixerunt. Tradidit dñs omnē terrā hanc in man⁹ nr̄as: et ti-

Exod. 1. c

E

i. 6. b. Hebana ciuitas q̄ et elyopol' ī egypto ēditur. Als ✝ et.

23. q. 3. § eīz ergo.

Als ✝ fu perest nō

D

more pstrati sūt cūcti habitatores eius.

C Ca. 3. Uenit ppl's ad iordanē: siccatur aque: populus transit. Cōm. iii.

Surgit itaq̄ iosue de nocte et surgens mouit castra: egredientesq̄ de sethim venerūt ad iordanē: ipse et oēs filii israel: et morati sunt ibi p tres dies. Quib⁹ euolutis transierunt precones p castrorū mediū: et clamare ceperūt. Quādo videritis arcā federis dñi dei vestri et sacerdotes stirpis leuitice portātes eam: vos quoq̄ cōsurgite et sequimini pcedētes: sitq̄ inter vos et arcam spaciū cubitorum duū miliū: vt pcul ✝ magis videre possitis: et nosse p quā viam ingrediamini: q̄ prius nō ambulastis p eam: et caute ne appropinqtis ad arcā. Dixitq̄ iosue ad ppl'm. Sāctificamini: cras enī faciet dñs inter vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. Tollite arcā federis et pcedite ppl'm. Qui iussa cōplentes tulerūt et ambulauerūt ante eos. Dixitq̄ dñs ad iosue. Hodie incipiā exaltare te corā oī israel: vt sciant q̄ sicut cū moyse fui: ita et tecū sim. Tu aūt pcipe sacerdotib⁹ q̄ portāt arcā federis et dic eis. Cū ingressi fueritis partem aq̄ iordanis: state in ea. Dixitq̄ iosue ad filios isrl'. Accedite huc et audite ✝ verbū dñi dei vr̄i. Et rursū in hoc inq̄t scietis q̄ dñs deus viuēs in medio vestri est: et disperdet in cōspectu vr̄o chananeū et etheū: eueū: et pherezeū: gergeseū quoq̄ et iebuseū: et ammorreū. Ecce arca federis dñi oīs terre antecedet vos p iordanē. Parate duodecim viros ✝ de duodecim tribub⁹ israel singulos p singulas trib⁹. Et cū posuerint vestigia pedū suorū sacerdotes q̄ portāt arcam federis dñi dei vniuerse terre in aquis iordanis: aq̄ q̄ inferiores sunt decurrēt atq̄ deficient: q̄ aūt desuper veniunt in vna mole cōsistēt. Igit egressus est ppl's de tabernaculis suis vt transirent iordanē: et sacerdotes q̄ portabāt arcā federis pgebāt ante eū. Ingressisq̄ eis iordanē et pedib⁹ eorū tinctis in parte aq̄ tincte: iordanis autē ripas alueī sui tpe messis impleuerat. Steterūt aq̄ descēdētes ī loco vno: et instar mōtis intumescētes apparebāt pcul ab vrbe q̄ vocat ✝ edō vsq̄ ad locū sarthan. Que aūt inferiores erāt in mare solitudinis (qd̄ nūc vocat mortuū) descēderūt vsq̄ q̄ oīno deficerēt. Ppl's aūt incede-

bat ɔtra iordanē: et sacerdotes q̄ portabāt arcā federis dñi stabāt sup siccā humū ī medio iordanis accincti: oīsq̄ populus p arentem alueū ptransibat.

C Ca. 4. Eligunt duodecim viri de singulis tribubus: de duodecim lapidibus positis in alueo: de duodecim in sicco vt sit in signū posteris. Cōm. iiii.

Quibus trāsgressis dixit dñs ad iosue. Elige duodecim viros singulos p singulas tribus: et precipe eis vt tollant de medio iordanis alueo vbi steterunt pedes sacerdotū: duodecim durissimos lapides: quos ponetis ī loco castrorū vbi fixeritis hac nocte tētoria. Vocauitq̄ iosue duodecim viros quos elegerat de filiis isrl' singulos de singulis tribubus: et ait ad eos. Ite ante arcam dñi dei vr̄i ad iordanis mediū et portate inde singuli singulos lapides in humeris vr̄is iuxta numerū filiorū isrl' vt sit signū inter vos. Et qn̄ interrogauerint vos filii vr̄i cras dicētes. Quid sibi volūt isti lapides: rñdebitis eis. Defecerūt aq̄ iordanis ante arcā federis dñi cū trāsiret eū: idcirco positi sunt lapides isti ī monimētū filiorū isrl' vsq̄ ī eternū. Fecerūt ḡ filii isrl' sicut pcepit eis iosue portātes de medio iordanis alueo duodecim lapides vt dñs ei īperarat iuxta numerū filiorū isrl' vsq̄ ī locū in q̄ castrametati sunt: ibiq̄ posuerūt eos. Alios q̄z duodecī lapides posuit iosue ī medio iordanis alueo vbi steterūt sacerdotes q̄ portabāt arcā federis dñi: et sunt ibi vsq̄ in p̄ntē diē. Sacerdotes aūt qui portabāt arcā stabāt in iordanis medio: donec oīa cōplerentur q̄ iosue vt loqrēt ad ppl'm pceperat dñs et dixerat ei moyses. Festinauitq̄ populus et trāsiit. Cūq̄ trāsissent oēs transiuit et arca dñi: sacerdotes q̄q̄ pgebant ante ppl'm. Filii q̄ ruben et gaad et dimidia trib⁹ manasse: armati pcedebāt fratres suos filios israel sicut eis preceperat moyses: et q̄draginta pugnatorū milia p turmas et cuneos incedebāt p plana atq̄ campestria vrbis hierico. In die illo magnificauit dñs iosue coram oī israel: vt timerēt eum: sicut timuerant moysen dū adhuc viueret. Dixitq̄ ad eū. Precipe sacerdotib⁹ q̄ portāt arcā federis dñi: vt ascēdāt d' iordane. Qui pcepit eis: dicēs. Ascēdite de iordane. Cūq̄ ascendissent portātes arcam fe-

E

deris dñi: et siccam humū calcare cepissent reuerse sunt aq̄ in alueū suū: et fluebāt sicut an̄ cōsueuerāt. Popl's autem ascendit de iordane decimo die mēsis pmi: et castrametati sunt in galgalis cōtra orientalē plagā vrbis hiericho. Duodecim q̄z lapides q̄s de iordanis alueo sumpserant: posuit iosue in galgalis: et dixit ad filios isrl'. Qn̄ interrogauerint filii vr̄i cras pr̄es suos et dixerint eis. Quid sibi volūt lapides isti: docebitis eos atq̄ dicetis. Per aridū alueū trāsiuit isrl' iordanē istū: siccāte dño deo nr̄o aq̄s eius in cōspectu nr̄o donec trāsiremus: sicut fecerat prius in mari rubro: qd̄ siccauit donec trāsiremus: vt discāt oēs terrarū populi fortissimā dei manū ✝ vt et vos timeatis dnm̄ deum vestrum omni tempore.

C Ca. 5. De circuncisione in galgalis: de celebratione pasche: de esu polēte: de defectu manne et angelo quē vidit iosue stantem contra se. Capitulū. v.

Postq̄ ergo audierunt oēs reges ammorreorū qui habitabāt trās iordanē ad occidētalē plagam: et cūcti reges chanaan q̄ ppinqua possidebāt magni maris loca q̄ siccasset dominus fluenta iordanis corā filiis israel donec trāsirent: dissolutū est cor eorū et non remansit in eis spūs timētiū ✝ introitū filiorū israel. Eo tpe ait dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapideos: et circūcide secūdo filios israel. Fecit qd̄ iusserat dñs et circūcidit filios isrl' ī colle pputiorū. Hec aūt causa est secūde circūcisionis. Oīs ppl's q̄ egressus ē de egypto gñis masculini vniuersi bellatores viri mortui sūt ī deserto p lōgissimos vie circuitꝰ: qui oēs circūcisi erāt. Ppl's aūt q̄ natꝰ est ī deserto p q̄draginta annos itineris latissime solitudinis incircūcisus fuit: donec ɔsumerent q̄ nō audierant vocem dñi: et q̄b⁹ ante iurauerat vt ostēderet eis terrā lacte et melle manantē. Horū filii in locū successerūt patrum et circūcisi sunt a iosue: q: sicut nati fuerāt ī pputio erāt: nec eos ī via aliq̄s circūciderat. Postq̄ aūt oēs circūcisi sunt: māserūt in eodē castrorū loco donec sanarent. Dixitq̄ dñs ad iosue. Hodie abstuli opprobriū egypti a vobis. Vocatūq̄ est nomē loci illius galgala vsq̄ in p̄sentē diē. Manseruntq̄ filii israel ī galgalis: et fecerūt phase quartadecima

Europa aqua tria paro: bz denotat clarer. Exo. 1 ✝ c

Als ✝ tpe

B

Als ✝ in introitu.

B

C 26. q. 2. sz et illud

De celebratione pasche.

ma die mēsis ad vesperū in campestri-
bus hiericō ⁊ comederunt de frugib⁹
terre die altero: ⁊ azimos panes ⁊ po-
defecit h lētā cinsdē anni. Defecitq; māna post
psius mā- q̄ comederūt de frugib⁹ terre: nec ꝓ
ne. sunt vltra cibo illo filij israel: ſ; comede-
rūt de frugib⁹ ꝓnsis anni tre chanaā.
D Cū aūt esset iosue in agro vbis hie-
Deviso- rico: leuauit oculos ⁊ vidit virū stārē
ne angeli cōtra se ēuaginatū tenentē gladiū p-
apparēti rectq; ad eū ⁊ ait. Noster es an aduer-
iosue. sariorq; Qui rñdit. Neqq; ⁊ sed sum
ꝓnceps exercit⁹ dñi: ⁊ nūc venio. Cecī
dit iosue: ꝓnus in terrā. Et adorās ait.
Ero. 3. b. Quid dñs meus loquit ad seruū suū?
Act. 7. d Solue ingt calciamētū tuū de pedib⁹
tuis: locus em in quo stas sanct⁹ est.
Fecitq; iosuevt sibi fuerat ꝓmptum.
C.C.S. De circuitū hierico per septē
dies: de subuersione anathemate hie-
rico: de raab ⁊ maledictione. Cpm. vi.
B Jerico autem clausa
23. q. 5. c. erat atq; munita ti-
remitur. more filiorū israel: ⁊
De mō null⁹ egredi audebat
accipiēdi aut ingredi. Dixitq;
hiericō dñs ad iosue. Ecce de
p circuitū septes di in manu tua hieri-
viebus. co ⁊ regem eius: omēsq; fortes viros.
Circuite vrbē cuncti bellatores: semel
p diē: sic facietis ⁊ sex diebus. Septimo
aūt die sacerdotes tollēt septē bucci-
nas quarū vsus est in iubileo ⁊ praece-
dent arcā federis. Septies q; circuibi-
tis ciuitatē: ⁊ sacerdotes clāgēt bucci-
nis. Cūq; insonuerit vox tube lōgior
atq; cōcisior: in aurib⁹ vestris incre-
puerit: cōclamabit oīs populus vocife
ratione maxima ⁊ muri fundit⁹ corruent
ciuitas: ⁊ ingredētur q; singuli p locū
contra quē steterint. Vocauit q; iosue
filij⁹ nū sacerdotes ⁊ dixit ad eos. Tol
lite arcā federis. Et septē alij sacerdo
tes tollent septē iubileos buccinas: ⁊
incedāt ante arcā dñi. Ad ꝓplm q̄q; ait
B Ite ⁊ circuite ciuitatē armati. Hecden
tes arcā dñi. Cūq; iosue verba finisset:
septē sacerdotes septē buccinis clāge
rent ante arcā federis dñi: ecce ꝓpl⁹ ce-
deret armati exercit⁹: reliquū vulg⁹
arcam sequēt: ac buccinis oīa percepa
bāt. Praeceperat aūt iosue pplo dicēs.
Non clamabit: nec audiet vox vestra: neq;
vllus sermo ex ore vro egredietur donec
veniat dies in quo dicā vobis. Clama
te vociferamini. Circuiunt q; arca dñi
ciuitatē semel p diem: ⁊ reuersa est in
castra remansitq; ibi. Ignitur iosue de
nocte cōsurgēte tulerunt sacerdotes
arcā dñi ⁊ septē ex eis septē buccinas
quarū in iubileo vsus est: procedebātq;
arca dñi ambulātes atq; clangentes:
⁊ armat⁹ pplus ibat ante eos: vulgus
autē reliquū sequēbatur arcam ⁊ bucci-
nis psonabat. Circumeuntq; ciuitatē
secūdo die semel: ⁊ reuersi sunt in ca-
stra: sic fecerūt ⁊ sex diebus. Die autem
septimo diluculo cōsurgentes: circum-
iuerunt vrbē sicut dispositū erat septies
Cūq; septimo circuitu clāgerēt bucci-
nis sacerdotes: dixit iosue ad omnem
israel. Vociferamini. Tradidit em vo-
bis dñs ciuitatem. Sitq; ciuitas hec
anathema: ⁊ omīta que in ea sunt dño.
Sola raab meretrix viuat cū omnib⁹
qui cū ea in domo sunt. Abscondit
em nuncios quos direxim⁹. Vos autē
cauete ne de his q̄ precepta sunt quis
piam cōtingatis ⁊ sitis piuaricatores
mei: ⁊ ola castra israel sub peto sint
atq; turbent. Quicūq; autē aurū argē
ti fuerit ⁊ vasorū eneorū ac ferri: do-
mino consecrēt: repositū in thesauris
eius. Ignitur et populo vociferante et
clangētib⁹ tubis postq; in aures mul-
titudinis vox sonitusq; increpuit: mu-
ri illico corruerūt: ⁊ ascēdit vniuscq;
per locū qui cōtra se erat. Ceperūtq;
ciuitatē: ⁊ interfecerunt oīa que erāt
in ea: ⁊ viro vsq; ad mulierē ab infan-
te vsq; ad senem. Boues quoq; oues
⁊ asinos in ore gladij ꝓusserunt. Duo
bus autē viris qui exploratores missi
fuerant dixit iosue. Ingredimini do-
mū mulieris meretricis ⁊ producite
eam ⁊ oīa que illius sunt sicut illi iu-
mento firmastis. Ingressiq; iuuenes
edurerūt raab ⁊ parētes eius: fratres
quoq; ⁊ cuncta suppellectilem ac-
gnationem illius: ⁊ extra castra israel
manere fecerunt. Urbem autem ⁊ cū
que inuenta sunt in ea: succenderunt
absq; auro ⁊ argento ⁊ vasis eneis ac
ferro q̄ in erariū dñi ꝓsecrarūt. Raab
vero meretricem ⁊ domū patris eius
oīa que habebat fecit iosue viuere ⁊
habitauerūt i medio israel vsq; in ꝓsen
tē die: eo q̄ abscōderit nuncios quos
miserant exploratores hiericō. In tpe
illo imprecat⁹ est iosue dicens. Male-
dictus vir coā dño qui suscitauerit et
edificauerit ciuitatē hiericō. In pri-
mogenito suo fundaniēta illius iaciat
⁊ in nouissimo liberor ponat portas
eius. Fuit ergo dñs cū iosue: ⁊ nomē
eius vulgatum est in omni terrā.

C.C.S. De peccāt anathemat⁹: de expu-
gnatione hauie facta iosue: lapidatio
ne achā ꝓ furto anathemat⁹. Ca. vii.
Jin aūt israel piuarica-
ti sunt mādatū ⁊ vsur-
parūt de anathemate
Ham achā filius charmi filij zabdi: filij zare
de tribu iuda tulit aliquid de anathemate. Irātusq; est dñs
cōtra filios israel. Cūq; mitterent io-
sue de hierichonte cōtra hai: que est
iuxta bethauen ad orientalem plagā
opidi de hel: dixit eis. Ascendite ⁊ ex-
plorate terrā. Qui precepta cōplētes
exploratores ierūt hai. Et reuersi dixerūt ei
Non ascēdat omnis pplus: sed duo vel
tria milia virorū pergāt ⁊ deleant ci
uitatē. Quare omnis ppls frustra ve-
rē cōtra hostes paucissimos? Ascen-
derūt ergo tria milia pugnator. Qui
statim terga vertētes pessimi sunt ab vi-
ris vbis hai: ⁊ cōmerunt ex eis tri-
ginta: ⁊ ser hostes. Persecutiq; sūt eos
aduersari de porta q̄q; ad sabarim: ⁊
ceciderūt per prona fugientes. Perti-
muitq; cor pplī: ⁊ ad instar aq̄ liquefa
cta ⁊ est. Josue vero scidit vestimēta
suā: ⁊ ceciditq; in terrā coā arca
dñi vsq; ad vesperū: tā ipse q̄ oēs
senes israel. Miseruntq; pulueré sup
capita suā ⁊ dixit iosue. Heu dñe deus
Quid voluisti traducere pplū istū
iordanē fluuiū vt traderes nos Amo-
rreis ⁊ perderes? Utinā vt cepi-
mus mālisset⁹ trāsiordanē. Mi dñe
deus q̄d dicē ridens israelē hostibus
suis terga vertēte? Audient chananei
⁊ oēs habitatores terre: ⁊ pariter cō-
globati circūdabūt nos atq; delebūt
nomē nostrū de terra. Et quid facies
magno nomini tuo: Dixitq; dñs ad io
sue. Surge cur iaces ꝓnus in terra
peccauit israel ⁊ preuaricat⁹ est pa-
cū meū: tulerūtq; de anathemathe ⁊
furati sunt atq; mēriti: ⁊ abscōderūt
inter vasa sua. Nec poterit israel sta-
re ante hostes suos: cosq; fugiet: q;
pollut⁹ est de anathemate. Nō ero vl-
tra vobiscū: donec cōteratis eū qui
huius scelēris reus est. Surge sancti
fica pplm ⁊ dic eis. Sanctificamini in
crastinū: hec em dicit dñs deus israel
Anathema in medio tui est israel. Nō
poteris stare coā hostibus tuis: do-
nec deleat er te q̄ hoc cōtaminat⁹ est
scelere. Accedetisq; mane singuli per
tribus pestras: ⁊ quēcūq; tribus sors
inuenerit accedet p cognatiōes suas:
⁊ cognatio p domos domusq; viros
⁊ quēcūq; ille in hoc facinore fuerit de-
prehēsus: vburet igni cū oī substan-
tia sua q̄m piuaricat⁹ est pactū dñi ⁊ fe-
cit nephas in israel. Surgēs itaq; io
sue magne applicuit israel p trib⁹ suas
⁊ inuenta est trib⁹ iuda. Que cū tuera
familias suas esset oblata sueta est fa
milias zare. Illā quoq; p domos offe-
rēs reperit zabdi: cuius domū in sin
gulos diuidēs viros: inuenit achā fi-
lius charmi: filij zabdi: filij zare de tri-
bu iuda. Et ait iosue ad achā. Fili mi
da gloriā dño deo israel ⁊ cōfitere: atq;
indica mihi q̄d fecerīs ne abscōdas.
Rñdit q; achan iosue ⁊ dixit ei. Vere
ego peccaui dño deo israel: ⁊ sic ⁊ sic fe-
ci. Vidi em iter spolia pallū coccineū
valde bonū: ⁊ ducētos siclos argenti:
regulāq; aureā q̄nquaginta siclorū: ⁊
concupiscēs abstulit abscōdi in terra ꝗ
medio tabernacli mei argētēq; fossa
humo operui. Misit q; iosue ministros
qui currētes ad tabernaculū illi⁹ rep-
pererūt cūcta abscōdita in eodē loco
⁊ argentū simul. Auferētesq; de tēto-
rio tulerūt ea ad iosue: ⁊ ad oēs filios
israel. Posuerūt ante dñm. Tollēs itaq;
iosue achā filū zare: argētēq; ⁊ pal-
lū: aureā regulā: filios q̄ ⁊ filias eius
boues ⁊ asinos ⁊ ouis ipmq; tabernā
culum ⁊ cūctam suppellectilem ⁊ ois
israel cū eo duxerūt eos ad vallē acho:
vbi dixit iosue. Quia turbasti nos: ex-
turbet te dñs in die hac. Lapidauitq;
eū ois israel: ⁊ cūcta q̄ illi⁹ erāt igne
cōsumpta sūt. Cōgregauerūt q̄q; sup
eū acerui magnū lapidū: qui ꝓmanet
vsq; in presentem diem. Et auersus est
furor dñi ab eis. Vocatūq; est nomen
loci illius vallis acho: vsq; hodie.

De lapidatione achā ꝓpter sacrilegium. 26. q. 2. cecidit sors.

2. Re. 18 d.

Iudi. 2. a

C.C.S. De captione hatr: suspēsione
regis et⁹: de cōstructione altaris lapi
dei cū descriptione deuteronomij. Jo
sue primo tradidit pplo israel: nec q̄q;
pretermisit a mose mādatū. Ca. viii.
Jxit autē dñs ad iosue.
B Ne timeas neq; formi-
des. Tolle tecū oēs mul-
titudinē pugnator: ⁊ cō
surgens ascende in opi-
dum hai. Ecce tradidi i
manū tuā regē eius: ⁊ populū vbēq;
⁊ terrā. Facietq; vbi hai ⁊ regi eius:
sicut fecisti hiericō ⁊ regi illius. Pre-
dam vero ⁊ omnia animātia diripiet
vobis, pone insidias vbis post eam.

De expugnatione hai ꝗ fugā simu

latione ⁊ per insidias.

Surrexitq; Iosue et omnis exercitus bellatorũ cũ eo: et ascenderunt in hai. Et electa triginta milia virorũ fortiũ misit nocte precedit q; eis vicẽs. Ponite insidias post ciuitatem. Ne longius recedatis: ⁊ eritis omnes parati. Ego aũt ⁊ reliqua multitudo q̃ mecũ est accedemus ex aduerso cõtra vrbẽ.

23.q.2. cõsiliũ.

6.7.8. B

Cũq; exierint cõtra nos: sicut ãte fecimus: fugiemus eis: et ⁊ ⁊ vertemus donec persequẽtes abvrbe lõgius prahant putabũt enim nos fugere sicut prius. Nobis ergo fugientibus ⁊ illis psequẽtibus cõsurgetis de insidis ⁊ pstabitis ciuitatẽ: tradetq; eã dñs deus vester in manus vestras. Cũq; ceperitis succendit eã: ⁊ sic ola facietis vt iussi. Dimisitq; eos ⁊ pertransiit ad locum insidiarũ: sedebãtq; inter bethel ⁊ hai ad occidẽtalẽ plagã vrbis hai. Iosue aũt nocte illa in medio mãsit populi: surgensq; diculo recessit socios: et ascendit cũ senioribus in fronte exercitus: vallatus auxilio pugnatorum. Cũq; venissent ⁊ ascendissent ex aduerso ciuitatis steterũt ad septẽtrionalẽ vrbis plagam: inter quam ⁊ eos erat vallis medes. Quinq; aũt milia virorũ elegerat ⁊ posuerat in insidis inter bethaulem ⁊ hai ex occidentali parte ciusdẽ ciuitatis. Omnis vero reliqua exercit ad aquilonẽ aciem dirigebat: ita vt nouissimi multitudinis occidẽtalem plagã vrbis attingerent. Abut ergo iosue nocte illa: ⁊ stetit in vallis medio. Quod cũ vidisset rex hai festinauit mane ⁊ egressus est cum oi exercitu ciuitatis: diceritq; aciem contra deserti: ignorãs q̃ post tergum latẽrent insidie. Iosue vero ⁊ omnis israel cesserant loco simulãtes metũ ⁊ fugientes p solitudinis viã. At illi pociferãtes pariter ase mutuo cohortãtes psecuti sunt eos. Cũq; recessissent a ciuitate: ⁊ ne vnus quidem in vrbe hai et bethel remãsisset q̃ nõ persequeretur israel: sicut eruperãt aperta apida relinquẽtes: dixit dñs ad iosue. Tenta clypeum qui in manu tua est ⁊ vrbem hai: qm̃ tibi tradaq; eã. Cũq; eleuasset clypeũ ex aduerso ciuitatis insidiq̃ latebant surrexerũt cõfestim ⁊ pergẽtes ad ciuitatẽ ceperunt ⁊ succẽdẽrũt eam. Viri aũt ciuitatis qui psequebãtur iosue: respicientes ⁊ vidẽtes fumũ vrbis ad celũ vsq; conscẽdere: nõ potuerũt vltra huc illuc q̃ diffugere: p̃sertim cum hi qui simulauerãt fugã et tendebãt ad solitudinem ⁊ psequentes fortissime retinuissent. Videnq; iosue et omnis israel q̃ capta esset ciuitas: ⁊ fumus vrbis ascẽdere: reuersus percussit viros hai. Siquidẽ et illi qui ceperant ⁊ succẽdẽrant ciuitatẽ: egressi ex vrbe ⁊ ⁊ hostium ferire ceperũt. Cum ergo vtraq; parte aduersariũ cedẽrẽtur in vt nullus de tanta multitudine saluaretur: regem quoq; vrbis hai apprehẽderũt viuentem ⁊ obtulerũt iosue. Igitur omnibus interfectis qui israel ad deserta tendẽtes fuerant persecuti: et in eodẽ loco gladio cõtrauẽtes reuersi filij israel percusserũt ciuitatẽ. Erant aũt qui in eodem die cõcidẽrũt a viro vsq; ad mulierem: duodecim milia hominum omnis vrbis hai. Iosue vero non contraxit manum quam in sublime porrexerat: tenẽs clypeum donec interficerẽtur omnes habitatores hai. Jumenta aũt et predam ciuitatis diuiserũt sibi filijs israel sicut ceperat dñs iosue. Qui succẽdit vrbi ⁊ fecit eam tumulum sempiternum. Regem quoq; eius suspendit in palibulo vsq; ad vesperã ⁊ solite occasum. Precepitq; iosue ⁊ deposuerũt cadauer eius de cruce proiecerũtq; in ipso introitu ciuitatis ⁊ congesto super eo magno acerno lapidũ qui permanet vsq; in presentem diem. Tunc edificauit iosue altare dño deo israel in monte hebal: sicut preceperat moyses famulus dñi filijs israel. Et scriptũ est in volumine legis moysi altare de integris lapidibus impolitis quos ferrum non tetigit: ⁊ obtulit super eo holocausta dño: immolauitq; pacifica victimas ⁊ scripsit sup lapides deuteronomium legis moysi: quod ille degesserat coram filijs israel. Omnis aũt populus vel maiores natu: ducesq; ac iudices stabant ex vtraq; parte arce in cõspectu sacerdotum qui portabãt arcam fœderis dñi: vt aduena ita ⁊ indigena. Media pars eorũ iuxta montem garizim et media iuxta mõtem hebal: sicut preceperat moyses famulus dñi. Et primũ quidẽ benedixit ppo israel. Post hec legit oia verba benedictionis ⁊ maledictionis: ⁊ cũcta q̃ scripta fuerãt in legis volumine. Nichil ex his q̃ moyses iusserat reliquit intactũ: sed vniuersa replicauit coram omni multitudine israel mulieribus ac parvulis et aduenis que inter eos morabãtur.

C.9.S. De simulatione gabaonitarũ et murmuratione ppli p fœdere inito cũ gabaonitis q̃ saluabãt vita: ⁊ in ministerium cedendi lignis ⁊ portandi aquã deputãt. Capitulum. x.

Vibus auditis et cetera regũ trãs iordanem qui habitabãt in mõtanis ⁊ cãpestribus: ⁊ maritimis ac littoribus maris magni: hi q̃ habitabãt iuxta libanũ: cetheus ⁊ amorreus cananeus: pheresseus ⁊ eueus ⁊ iebusseus cõgregati sunt pariter vt pugnarent contra iosue et israel vno animo eademq; sententia. At qui habitabãt in gabaon audiẽtes cuncta que fecerat iosue hiericho ⁊ hai callide cogitãtes tulerũt sibi ciberia saccos veteres asinis imponentes et vtres vinarios scissos atq; consutos: calciamentaq; p antiqua: que ad indumentũ vetustatis pertãsire erãt indutis veteribus pedimentis: panes quoq; eues portabãt ob viatici duratẽtes in frustra cõminuti perrexerũtq; ad iosue qui tunc morabãtur in castris galgalẽ: dixerũt ei atq; simul omni israel. De terra longinqua venimus: pecem vobiscũ facere cupientes. Resp̃derũtq; filij israel ad eos atq; dixerũt. Ne forte in terra q̃ nobis iuxta debet habitetis: ⁊ non possimus fœdus inire vobiscum. At illi ad iosue: Tui inquiunt tui sumus. Quibus iosue. Quinq; estis vos? vnde venistis? Resp̃derũt. De terra longinqua valde venerũt serui tui ⁊ nomẽ dñi dei tui. Audimus enim famã potentie eius: cuncta que fecit in egypto et quod regibus amorreorũ qui fuerũt trans iordanẽ: scilicet regi esebon et og regi basan: qui erãt in astaroth dixerũtq; nobis seniores et omnes habitatores terre nostre. Tollite in manibus vestis ciberia ob longissimũ viam et occurrite eis ⁊ dicite. Serui vestri sumus: fœdus inite nobiscũ. En panes quidẽ egressi sumus de domibus nostris vt venirẽmus ad vos calidos sumpsimus: tunc sicut facti sunt et vetustate nimia obsoluti. Vrceolorũ nouos solium: nunc rupti sunt ⁊ soluti. Vestes ⁊ calciamẽta quibus induimur: ob senectũ habemus in pedibus ob longitudinẽ ITineris vie trita sunt ⁊ pene obsoleta. Susceperũt igitur de ciberiis eorũ et os dñi nõ interrogauerũt. Fecitq; iosue cũ eis pacẽ: initio fœdere pollicitus est vt non occiderentur. Principes quoq; multitudis iureuerũt eis. Post dies aũt tres initi fœderis audierũt q̃ in vicino habiterẽt: ⁊ iter eos futuri essent. Mouetq; castra filij israel ⁊ venerũt in ciuitates eorũ die tertio: quarũ hec vocabula sunt. Gabaõ et cephira: et beroth ⁊ cariathiarim. Et nõ pcusserũt eos: q̃ iurauerant eis ꝓncipes multitudis in nomẽ dñi dei israel. Murmurauerũt itaq; oẽ vulgus ꝓtra ꝓncipes israel. Qui resp̃derũt eis. Iuramus eis in nomẽ dñi dei israel: idcirco nõ possumus eos pungere. Sed hoc faciemus eis. Restituerẽt q̃dẽ vt viuãt: ne cõtra nos ira dñi cõcitẽt: si piurauerimus: sed sic viuãt vt lignis vniuerse multitudis ligna cedãt aquasq; eõ portẽt. Quibus hec loquẽtibus: vocauit gabaonites iosue: ⁊ dixit eis. Cur nos decipere fraude voluistis: ⁊ dicetis procul valde habitamus vobis cũ medio nõstri sitis? Itaq; sub maledictione eritis: ⁊ nõ deficiet de stirpe vestra lignicedẽs: aquasq; cõportãs in domũ dei mei. Qui resp̃dẽrũt. Hiscuti est nobis mos cuis q̃ ꝓmisisset dñs deus moysi suo vt traderet vobis oẽm terrã ⁊ disperderet cũctos habitatores eius. Timuimus igit valde: et pueridimus: labor nostis vbo terrore cõpulisset hoc cõsilium iniuriam. Hec aũt ⁊ manus sum: ecce tibi bonũ est et rectũ videtur: fac nobis. Fecit ergo iosue vt dixerat: ⁊ liberauit eos de manibus filiorũ israel: vt nõ occiderẽt. Decreuitq; in illo die eos esse in ministerio ciberii populi et altaris dñi cedẽtes ligna et aquas componentes vsq; in presens tempus in loco quem dñs elegisset.

De murmuratione vulgi propter pactũ iosue cũ gabaonitis.

De putabãtur ad cultũ diuinũ gabaonite.

C.S. De pugna in gabaon et regibus quinq; adiuõsio in spelunca: de prolongatione diei et aliis multis ab israel peractis. Capitulum. x.

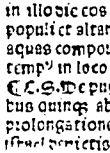

Vt cũ audisset adonisedech rex hierusalẽ q̃ fecisset iosue hai ⁊ subuertisset eã. Sicut et fecerat hiericho ⁊ regi eius sic fecit hai: regi filij ⁊ q̃ transfugissent gabaonite ad israel et essent federati eorũ: timuit valde. Vrbs enim magna erat gabaõ: ⁊ vna ex ciuitatibus regalibus maior oppido hai: oẽsq; bellatores fortissimi. Misit q̃ adonisedech rex hierusalẽ ad oham regem hebron: et ad phara regẽ hierimoth

Quinq; reges amorreorũ pugnãt ꝓtra gabaonitas ꝓpter pactũ cũ israel.

ad iaphie q̃q; regẽ lachis: ⁊ ad dabir
regẽ eglõ dicẽs. Ad me ascẽdite ⁊ fer
te p̃sidium vt expugnem gabaõ: q̃re
transfugerit ad iosue: ⁊ ad filios israꝫ.
Cõgregati igit/ ascẽdeꝫ q̃q; reges
ammoireorꝫ. Rex hierlmiter ebron: rex
hierimoth: rex lachis: rex eglõ: omnẽq;
exercitib⁹ suis: castrametati sunt cir
ca gabaõ: oppugnãtes eã. Habitato-
res aũt gabaõ vbis obsesse miserũt
ad iosue: q̃ tũc morabat ⁊ castris apũ
galgalã: ⁊ dixerũt ei. Ne retrahas ma
nus tuas ab auxilio seruoꝝ tuoꝝ: ascẽ
de cito ⁊ libera nos: ferꝫ p̃sidium.
Cõuenerũt ẽm aduersum nos omnes
reges ammoireorꝫ q̃ habitãt i mõta-
nis. Ascẽditq; iosue de galgalis: ⁊ omẽ
exercit⁹ bellator: cũ cuiri fortissimi
dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas eos:
in man⁹ ẽm tuas tradidi: null⁹ ẽm er
eis tibi resistere poterit. Irruit itaq;
iosue sup eos repẽte: tota nocte ascẽ-
dens de galgalis. Et conturbauit eos
dñs a facie israꝫ: cõtriuitq; plaga ma-
gna in gabaõ: ac p̃sequt⁹ est eos p via
ascẽsus bethoron: ⁊ percussitq; eos vsqꝫ
et maceda. Cũq; fugerẽt filios israꝫ et
essent in descẽsu bethoron: dñs misit
sup eos lapides magnos de celo vsqꝫ
ad azecha: ⁊ mortui sunt m⁹to plures
lapidib⁹ grãdinis: q̃ q̃ gladio peus-
serãt filij israel. Tunc locut⁹ est iosue
dño in die q̃ tradidit ãmoreũ i ꝓspe-
ctu filiorũ israꝫ: dixitq; coram eis. Sol
cõtra gabaõ ne moueris: ⁊ luna ptra
vallẽ hailõ. Steterũtq; sol ⁊ luna do
nec vlciscerẽt se gẽs de inimicis suis.
Nõne scriptũ est hoc in libro iustoꝝ:
Stetit itaq; sol in medio celi: ⁊ nõ fe-
stinauit spacio vni⁹ diei. Nõ fuit ante
⁊ postea tam longa diei obedientia
dño voci hois: ⁊ pugnãte p israꝫ. Re-
uersusq; est iosue cũ oi israel i castra
galgale. Fugerãt ẽm q̃q; reges ⁊ se
abscõderãt in spelũca vbis maceda.
Nũciatũq; est iosue q̃ latẽti essent q̃q;
reges latẽtes in spelũca vbis ma-
ceda. Qui ꝓcepit socis: ⁊ ait. Volute
saxa ingẽtia ad os spelũcẽ: ponite ꝓ
ros industrios q̃ clausos custodiant.
Vos aũt nolite stare: sed p̃sequimini ho
stes: ⁊ extremos q̃q; fugiẽtis cedite.
Hec dimittãtis eos vbis suarũ ⁊ tra-
re p̃sidia q̃s tradidit dño deꝰ in man⁹
vestras. Cũq; ergo aduersarũs pla-
ga magna ⁊ vsqꝫ ad internitionẽ pene
cõsumptus: hi q̃ israel effugere pote-
rũt ingressi sũt ciuitates munitas. Re-

De victoria miraculosa iosue cõtra hdictos q̃q; reges.

De statione solis ⁊ lune ad ꝓces iosue

uersusq; est ois exercit⁹ ad iosue i ma-
cedaꝫ: vbi tũc erãt castra: sanꝫ ita qs
numero. Nullusq; ptra filios israꝫ ma-
tire ausus est. Ꝓcepitq; iosue dicẽs
Apite os spelũcẽ: ⁊ p̃ducite ad me q̃q;
reges q̃ in ea latitãt. Fecerũtq; ma-
nistri vt sibi fuerat ꝓceptũ: ⁊ adduxe-
rũt ad eũ q̃q; reges de spelũca: regẽ
hierlm: regẽ hebron: regẽ hierimoth:
regẽ lachis: regẽ eglon. Cũq; adduxi
essent ad eũ: vocauit oẽs viros israel
et ait ad ꝓncipes exercit⁹ q̃ secũ erãt. Ac-
cẽte: ponite pedes sup colla regũ istoꝝ.
Qui cum p̃cessissent ⁊ subiecto colla
pedib⁹ calcarẽt: rursus ait ad eos. Ne
lite timere nec paueatis: cõfortamini
⁊ estote robusti. Sic el faciet dñs cu-
ctis hostib⁹ vstis aduersum q̃s dimi-
cabitis. Percussitq; iosue: ⁊ interfecit
eos atq; suspendit sup q̃q; stipites:
fuerũt suspẽsi vsqꝫ ad vesperũ. Cũq;
occũberet sol ꝓcepit socis vt deꝑo-
rent eos de patibulis. Quib⁹ depo-
sitis ꝓcecerũt in spelũcã in q̃ latuerãt
posuerũt sup os eiꝰ saxa ingẽtia: q̃ pa-
nẽt vsqꝫ i ꝑsẽs. Sodẽ die macedã q̃q;
pit iosue: ⁊ percussit i ore gladii: regẽq;
illius i terfecit: ⁊ oẽs hitatores eius.
Nõ dimisit i ea saltẽ parũus reliquũ.
Fecitq; regi maceda: sicẽ fecerat regi
hierico. Trãsiuit aũt cũ oi israel de ma-
ceda i lebna: ⁊ pugnabat ptra eã qui
tradidit dñs cũ rege suo i man⁹ israel.
Percusserũtq; vbẽ in ore gladii: ⁊ oes
habitatores ei⁹. Nõ dimiserũt i ea
las reliquũ. Fecerũtq; regi lebna sicut
fecerant regi hierico. De lebna trãsi-
uit in lachis cũ oi israel: ⁊ exercitu q̃
gyrũ disposito oppugnabãt cãtra eã.
ditq; dñs lachis i man⁹ filij israel: ⁊
cepit eã die altero: ⁊ atq; p̃cussit in o
gladii: oẽm alam q̃ fuerat i ea sicut fe
cerat lebna. Eo tpe ascẽdit hirã rex
zer vt auxiliaret lachis: quem p̃cussit
iosue cũ oi ꝓplo eiꝰ vsqꝫ ad interniti-
nẽ. Trãsiuitq; de lachis in eglõ: ⁊ ma-
cũdedit: atq; expugnauit eã i eadẽ die
p̃cussitq; i ore gladii: oẽs alas q̃ erãt
in ea iuxta ois q̃ fecerat lachis. Ascẽ-
dit q̃q; cũ oi israel de eglõ in hebron: ⁊
gnauit ꝓ eã: cepitq; et p̃cussit in ore
gladii: regẽ q̃q; eiꝰ ⁊ oia oppida regi-
nis illiꝰ vniuersasq; alas q̃ in ea erãt
rãt cõmorãte. Nõ reliquit i ea villas re-
liquas. Sicut fecerat eglõ: sic fecerat de
bron cũcta q̃ in ea repperit cõsumens
gladio. Inde reuersus in dabir cepit
eã atq; pastauit: regẽ quoq; eiꝰ atq;

ola p circuitũ opida p̃cussit i ore gla-
dii: nõ dimisit in ea villas reliquas. Sic-
cut fecerat hebron ⁊ lebna et regib⁹ ea-
rũ sic fecit dabir ⁊ regi illiꝰ. Percussit
etaq; iosue omnẽ terrã montanam et
meridianã atq; cãpestrẽ ⁊ asteroth cũ
regib⁹ suis. Nõ dimisit in ea villas re-
liquas: sed omẽ q̃d spirare poterat in
terfecit: sicut ꝓceperat ei dñs deꝰ israel
a cedes barne vsqꝫ gazam. Oẽm terrã
gosen vsqꝫ gabaon: vniuersosq; re-
ges ⁊ regiões eorꝫ vno ictu cepit atq;
pastauit. Dñs ẽm deꝰ israel pugna-
bat ꝓ eo. Reuersusq; est cum omni is-
rael ad locum pastorum in galgala.

CC. S. De iabin rege asor: et aliis re-
gib⁹ itrans multo tpe enachim. C. xi.

Qui cũ audisset iabi rex
asor: misit ad iobab re-
gem madõ ⁊ ad regem
simeron: atq; ad regem
ach aph: ⁊ ad reges q̃q;
adiacẽtes: q̃ habitabãt i
montanis ⁊ in planicie
ptra meridiẽ cineroth: in cãpestrib⁹
q̃q; et in regionibus dor iuxta mare
chananeũq; ab oriẽte ⁊ occidẽte: ⁊ am
moreũ atq; etheũ ac pherezeũ et ie-
busũ in montanis: ⁊ eueũ q̃q; q̃ habita-
bat ad radices hermon i ꝛra maspha.
Egressiq; sunt oẽs cum turmis suis:
ppls multus nimis sicut arena q̃ e
in littore maris: ⁊ equi q̃q; et curruꝫ im-
mẽse multitudis. Conuenerũtq; oẽs
reges isti in vnũ ad aq̃s merõ: vt pu-
gnarent cõtra israel. Dixitq; dñs ad
iosue. Ne timeas eos: cras ei hac ea-
dem hora ego tradã oẽs istos vulne-
rãdos in ꝓspectu israel. Equos eorꝫ sub
nervabis: et currus igne p̃bures. Ve-
nitq; iosue et ois exercitus cũ eo ad-
versus illos ad aq̃s merõ subito ⁊ irru-
erũt super contradiditq; illos dñs
in man⁹ israel. Qui p̃cusserũt eos ⁊
p̃sequti sunt vsqꝫ ad sidonẽ magnam
et aq̃s masserephot: cãpiq; maspha
q̃ ad oriẽtalẽ illiꝰ partẽ. Itaq; p̃cussi-
sit eos vt nullas dimitteret ex eis re-
liquas. Fecitq; sicut ꝓceperat ei dñs.
Equos eorꝫ subneruauit curruq; cõ-
bussit igni. Reuersusq; statim cepit a so:
et regẽ eiꝰ p̃cussit gladio. Asor ẽ ant-
iquitus inter oia regna hec principa-
tum tenebat. Percussitq; omẽs alas q̃
in ea habitabant. Nõ dimisit ei villas
reliquas: sed vsqꝫ ad internitionẽ vni-
uersa vastauit: ipamq; vrbẽ p̃mit in-
cendio et oẽs p circuitũ ciuitates. Re-

ges q̃q; earũ cepit p̃cussit atq; deleuit:
licut ꝓceperat ei moses famul⁹ dñi.
Abiq; vrbib⁹ que erant in collibus ⁊
in tumulis sive ceteris succendit israel:
vna tũ: asor: munitissima q̃ãna cons
sumpsit. Omnẽq; ꝑdã istarum vrbium
ac iumẽta diuiserũt sibi filij israel: cẽ-
ctis hoibus interfectis. Sicut ꝓcepe-
rat dñs moysi sermo suꝰ: ita ꝓcepit
moses iosue: ⁊ ille vniuersa ꝑpleuit.
Non preterũt de vniuersis mandatis:
nec vnũ quidẽ verbũ q̃ iusserat dñs
moysi. Cepit itaq; iosue omnẽ terram
montanã ⁊ meridianã: terrãq; gosen
et planiciẽ ⁊ occidentalem plagã: mõ
tẽq; israel ⁊ cãpestria eius: et partem
mõtis q̃ ascẽdit seir vsqꝫ baalgad per
planiciẽ libani subter mõtem hermõ:
oẽs reges eorꝫ cepit: p̃cussit ⁊ occidit.
Multo tpe pugnauit iosue contra re-
ges istos. Nõ fuit ciuitas q̃ se nõ tra-
deret filijs israel: ꝓter euei q̃ habitabat
in gabaõ. Oẽs ẽm bellãdo cepit. Nõ
ẽm sentẽtia fuerat vt ꝑdurarẽt corda
eorꝫ: ⁊ pugnarẽt ptra israel: ⁊ caderẽt: et
nõ mereẽrẽt vllã clemẽtiã ac perirẽt:
sicut ꝓceperat dñs moysi. In illo tẽ-
pore venit iosue et interfecit enachim
de mõtanis hebron ⁊ dabir ⁊ anab ⁊ de
oi monte iuda ⁊ israel vrbesq; eorꝫ dele-
uit. Non reliquit vllũ de stirpe enachim
in terra filiorũ israel: absq; ciuitatib⁹
gaza ⁊ geth ⁊ azoto: i q̃b⁹ solis reliqui
sunt. Cepit ergo iosue oẽm terrã sicut
locutus est dñs ad moysen: ⁊ tradidit
eã in possessionẽ filijs israel ꝓ partes
et trib⁹ suas: quiemq; terra a ꝓliꝓ.

CC. S. Numeratio regũ p̃cussorũ circa
iordanẽ ⁊ vltra q̃s p̃cussit iosue:
et sunt triginta vnus. Cpm. xii.

Hi sunt reges quos per
cusserũt filij israel et
possederũt terrã eorꝫ
trans iordanem ad so-
lis ortũ a torrẽte arnõ
vsqꝫ ad montẽ hermõ
et omnẽ orientalẽ pla-
gam que respicit solitudinẽ. Sed rex
ammoireorũ qui habitabat in esebon:
vbi⁹ est ab aroer: q̃ sita est su ripam
torrẽtis arnõ: ⁊ medie partis in valle
dimidieq; galaad vsqꝫ ad torrentẽ ie-
boch: q̃ est termin filiorũ ammõ: et a
solitudine vsqꝫ ad mare cineroth ptra
oriẽtẽ: vsqꝫ ad mare deserti: q̃d ẽ ma-
re salsissimũ ad oriẽtalẽ plagã p viam
q̃ ducit bethsimoth: et ab australi pre
q̃ subiacet asteroth vsqꝫ phasga termi

C

D De punitione diuina in oẽs istos ppt peccatũ.

E

F Homia ⁊ loca regũ oppugnatorũ a io.

nas og regis basā bercliche raphaī
q̃ pitanū i astaroth ⁊ edrai: ⁊ ofiaꝫ
est i mōte hermōn ⁊ i salecha atq; om
uersa basan vsq; ad terminos gessuri
et machati: ⁊ dimidie pacē galaad ad
terminū seō regis esebō. Moyses fa
mulꝰ dñi ⁊ filij israel percusserūt eos tra
diditq; terrā eoꝝ moyses i possessio
nem rubenitis et gadditis et dimidie
tribui manasse. Hi sunt reges terre q̃s
percusserūt iosue ⁊ filij israel trās iordanem
ad occidētalē plagā a baalgad i cāpo
libani vsq; ad mōtē libani: cui⁹ pars
ascēdit in seir. Tradiditq; ea iosue in
possessionē tribub⁹ israel: singulis pres
tiuas: cā in mōtanis q̃ in planis atq;
cāpestribꝰ i ascroth ⁊ i solitudine ac i
meridie ethei⁹ fuit et āmoreꝰ. chana
neus ⁊ phereseꝰ: cuius ⁊ iebusēꝰ. Rex
hierico vnꝰ: rex hai que e ex latere be
thel vnꝰ: rex hierꝝ vnꝰ: rex hebron vnꝰ:
rex hierimoth vnꝰ: rex lachis vnꝰ: rex
eglon vnus: rex gazer vnus: rex dabir
vnꝰ: rex gadar vnus: rex herma vnus:
rex hereth vnꝰ rex lebnaon vnꝰ: rex odol
lam vnꝰ: rex maceda vnus: rex bethel
vnꝰ: rex raphua vnꝰ: rex ofer vnꝰ. rex
apheo vnus: rex saron vnꝰ: rex madan
vnꝰ: rex asor vnꝰ: rex samerō vnꝰ: rex
asaph vnus: rex tenach vnus: rex ma
geddo vnus: rex cedes vnus: rex tacha
nem carmili vnus: rex dor et principe
dor vnus: rex gentiū galgal vnus: rex
thersa vnꝰ: oēs regos triginta vnꝰ.

CC.S. De terra diuiddēda: et descri
ptione sortium ruben et gad et dimi
die tribus manasse. Capitulum. xiij.

De terra diuiddēda tribubus Israel.

Iosue senex prouectoq; eta
tis erat: et dixit dñs ad eū.
Senuisti ⁊ lōgeuus es: terra
q̃q; latissima derelicta est:
q̃ nec dū sorte diuisa est: ols
videlicet galilea philistijm ⁊ vniuersa
gessuri: e fluuio turbido q̃ irrigat egi
pti vsq; ad terminos accaron ptra aq̃
lonē terra chanaan q̃ in q̃q; regulos
philistiim diuidit gazeos et azotios:
ascalonitas: getheos et accaronitas.
Ad meridiē vo sunt euei qa ēra cha
naā et maara sidonios vsq; aphaca et
termios āmorrei ciuēs cōfinia: libani
q̃s regio ptra oriētē abaalgad sub mō
te hermō donec ingrediar i emath. Oīs
q̃ habitabāt in mōte a libano vsq; ad
aq̃s masserephat vniuersiq; sidonii.
Ego sū q̃ delebo eos a facie filiorū israel.
Veniat ē in prē hereditatis israel sicut
pceptū tibi. Et nūc diuide ērā i posses
sionem nouē tribub⁹ et dimidie trib⁹
manasse cū q̃ rubē ⁊ gad possederunt
trā quam tradidit eis moyses famul⁹
dñi trans fluuiū iordanis ad orientē
plagā ab aroer q̃ sita ē in ripa torētis
arnō et i vallis medio vniuersq; ca
pestria medaba vsq; ad dibō: ⁊ cūctas
ciuitates seō regis āmorrei q̃ regna
uit in esebon vsq; ad terminos filiorū
āmon ⁊ galaad ac terminū geisuri et
machati: ⁊ oēs mōtē hermō ⁊ vniuer
sam basā vsq; ad salecha: oē regnū og
in basā: q̃ regnauit i astaroth ⁊ edrai
ipe fuit de reliquiis raphaim. Percu
sitq; eos moyses atq; deleuit. Nolue
rūtq; dispdere filij israel geisuri et ma
chati: ⁊ habitauerūt i medio israel vsq;
presentē diē. Tribui aūt leui nō dedit
possessionē: sz sacrificia ⁊ oblationes
dei israel: ipa est eī hereditas: sicut lo
cutꝰ erāt. Dedit ē moyses possessio
nem tribui filiorū rubē iuxta cognatio
nes suas. Fuitq; terminꝰ eorū ab aroer
q̃ sita est i ripa torētis arnōis in ma
ciuitate torētis media vniuersam pla
niciē q̃ ducit medaba ⁊ esebō: cūctas
q̃ viculos eius q̃ sunt in cāpestribus:
dibō q̃s ⁊ abamothbaal et opidū baal
mon ⁊ gessa et cedimoth ⁊ mephat et
chariathim et sabama et sarathasaren
mōte puallis bethphogor et ascroth
phasga ⁊ betasimot oēs vrbes cāpe
stres vniuersq; regna seō regis āmor
reī q̃ regnauit in esebō quē percusse
moyses cū principibus madiā euii et
recē et sur ⁊ vre et rebec duces seō ba
tatores terre balaā filij beor: ariolum
occiderūt filij israel gladio cū ceteris
interfectis. Factusq; est terminꝰ filiorū
rubē iordanis fluuius. Hic ē possessio
rubenitarū p cognationes suas vrbes
viculoū. Dediteq; moyses tribui ga
et filijs eiꝰ p cognationes suas poss
sionē eiꝰ hec diuisio est. Terminꝰ ea
zer ⁊ oēs ciuitates galaad et dimidie
partē ītre filiorū ammō vsq; ad aroer
ē ptra rabba: et ab esebō vsq; ramoth
masphe ⁊ betonim et a manaim vsq; ad
termios dabir. In valle q̃s bethara
bethnemra ⁊ sodoth et sabōō reliqui
partē regni scon regis esebō. Hic ē
finis iordanis ē vsq; ad extremā plā
maris cenerech trās iordanē ad eum
talē plagā. Hec est possessio filiorū ga
per familias suas: et ciuitates et vi
carū. Dedit ⁊ dimidie tribui manas
se filijq; eiꝰ iuxta cognationes suas pos
sessionē: cuiꝰ hoc principiū est. Amo

nitarum basan: ⁊ cūcta regna og regis
basan: oēsq; vicos rabir q̃ sūt i ba
san. sexaginta oppida: ⁊ dimidia partē
galaad ⁊ astaroth ⁊ edrai vrbes regni
og i basan filij machir filij manasse di
midie parti filiorū machir iuxta cogna
tiones suas. Hanc possessionē diuisit
moyses i capestribꝰ moab trās iordanē
p̃ hiericō ad orientalē plagā. Tribui
aūt leui si dedit possessionē: q̃m dñs deꝰ
israel ipe ē possessio eiꝰ vt locutꝰ est illi.

CC.S. De diuisione terre chanaan ⁊
de hebron data caleb. Ca.xiiij.

Hec q̃ possederūt filij israel i terra chanaā
quē dederūt eis eleazar sacerdos ⁊ iosue filij nū:
et principes familiarū p tribus israel sorte ois dimi
dere: sicut pceperat dñs i manu mo
si nouē tribub⁹ ⁊ dimidie tribui manas
se. Duab⁹ enī tribub⁹ ⁊ dimidie dede
rat moyses trans iordanē possessionē
aliis q̃ levitis: qui nichil terre accepe
rūt inter fratres suos: sed in ciuitā suc
cesserāt locū filij ioseph in duas diuisi
tribus manasse ⁊ ephraim: nec accepe
rūt leuite alia i terra partē: nisi vrbes
ad habitādū ⁊ suburbana earū ad alē
da iumēta et pecora sua. Sicut pcepe
rat dñs moysi ita fecerūt filij israel: et
diuiserūt terrā. Accesserūt itaq; filij
iuda ad iosue in galgala: locutusq; est
ad eū caleb filij iephone cenezeus. Ho
sti q̃d locutꝰ sit dñs ad moysen hoīe
dei de me et te i cades barne. Quadra
ginta annorū erā q̃n misit me moyses
famulus dñi dei cades barne vt cōside
rare terrā: nūciauiq; ei q̃d michi videbat.
Fratres aūt mei q̃ ascēderāt mecū voluerūt cor populi et nichil
ominus ego secutꝰ sum dñm deū meū.
Iurauitq; moyses in die illo: dicens.
Terra quā calcauit pes tuꝰ erit posses
sio tua et filiorū tuorū in eternū: q̃ se
cutus est dñm deū tuū. Locēsit ergo
dñs vitā michi: sicut pollicitꝰ est vsq;
in pseētē diē. Quadraginta et quinq;
anni sunt ex quo locutꝰ est dñs verbū
istud ad moysen: q̃n ambulabat israel
p solitudinē: hodie octoginta quinq;
annorū sum sic valēs vt eo valebā tpe
q̃n ad explorādū missus sum illuc in
hac ēporis fortitudo vsq; hodie pse
uerat ad bellādū q̃s ad gradiendū:
da ergo michi mōtē istū quē pollicitꝰ
est dñs te quoq; audiēte in quo enac
chim sūt ⁊ vrbes magne atq; munite
si forte sit dñs mecū: ⁊ potuero delere
eos: sicut pmisit michi. Benedixit q̃ ci 15.q.2.
iosue ⁊ tradidit ei hebō in possessio hebron.
nē: atq; eo fuit hebron caleb filio ie
phone cenezeo vsq; in pseētē diē: q̃
secutꝰ est dñm deum israel. Nomē he
bron ante vocabat cariatharbe. Adā
maximus ibi inter enachim situs est:
et terra cessauit a pelio.

CC.S. De sorte iudei: de cariatharbe
de qua caleb delenit tres filios: de ca
riathsepher quē cepit othoniel: et de
ara filia caleb: de numero ciuitatū et
villarum iude tribus. Ca.xv.

De sorte iude.

Situr sors filiorū iude p
cognationes suas vsq; fuit
a termino edom vsq; ad
desertū sin cōtra meri
diem ⁊ vsq; ad extremā
partem australis plāge.
Initiū eiꝰ a summitate maris salsissi
mi: ⁊ a lingua eius q̃ respicit meridiē
egredieturq; cōtra ascensum scorpio
nis: ⁊ ptrāsibit in sina: ascēditq; i ca
des barne: ⁊ pueniet in esron: ascendēs
ad aram: ⁊ circuiens caria thaa: atq;
inde ptrāsiens in asemona: ⁊ pueniēs
ad torētē egypti: erūtq; termini eiꝰ
mare magnū. Hic erit finis meridia
ne plage. Ad oriētē vero erit initium
mare salsissimū vsq; ad extrema iorda
nis: ea q̃ respiciūt ad aquilonē a lin
gua maris vsq; ad eundem iordanis
fluuium: ascēditq; terminꝰ in betha
gla. Et transit ab aquilone in bethara
ba: ascēdēs ad lapidē boem filij rubē:
et tēdēs vsq; ad terminos de bera de
valle acho: cōtra aquilonē respiciēs
galgala que est ex aduersō ascēsionis
adomim ab australi parte torētis trās
itq; aquas que vocant fons solis: et
erūt exitus eius ad fontē rogel: ascēdit
q̃ p vallem filij ennō ex latere iebusei
ad meridiem: hic est hierusalē: ⁊ inde
se erigens ad verticē mōtis q̃ est con
tra gehennon ad occidentē in summi
tate vallis raphaim contra aquilonē
pertransitq; a vertice mōtis vsq; ad
fontē aque nepthoa: et pueniet vsq; ad
vicos mōtis ephron: inclinaturq; in
bala q̃ est cariathiarim: id est vrbs sil
uarū: ⁊ circuit de bala cōtra occidētē
vsq; ad montē seir. Trāsitq; iuxta la
tus mōtis iarim ad aquilonē in chesi
lon: ⁊ descēdit in bethsames: trāsitq;
in thānaī: ⁊ pueniet ptra aq̃lonē partis
accaron et latere inclinabitq; seconam: ⁊
trāsit mōtē baala: pueniteq; i gebneeli

et magni maris ptra occidētē finē cō
cludit. Hi sunt termini filiorū iuda p
De occisi circuitū in cognationib⁹ suis. Caleb
one filiorū ꝟo filio iephone dedit partē I medio
per caleb filiorū iudaicut preceperat ei dñs ca-
Judith. I riatharbe ꝑis enach: ipsa est hebron
b. delcuitq; et en caleb tres filios enach
Sesai ⁊ achimam: et tholmai de stirpe
Othoniel enach. Atq; inde pcēdēs penit ad ha
oppugr bitatores dabir: q̄ prius vocabat cari
cariatosc athsepher: id est ciuitas liber. Dixit-
pher tō q̄ caleb. Qui pcusserit cariathsepher
caleb dat ⁊ cepit cāiabo et ātā filiā meā vxorē.
ei filiam Cepitq; cā othoniel filius cenē frater
suam vo caleb iunior: dedit q; et ātā filiā suam
cando. vxorē. Qui cū pgerent simul: suasa est
a viro suo vt peteret a patre suo agrū
suspiratuq; vt sedebat in asino. Cui
caleb: q̄d habes inquit? At illa respō-
dit. Da mihi benedictionē. Terrā au
stralem et arentē dedisti mihi: iunge
et irriguam. Dedit itaq; ei caleb irri
guū superius ⁊ inferius. Hec est posses
sio tribus filiorū iuda p cognationes
suas: erāt q; ciuitates ab extremis ter
mis filiorū iuda iuxta terminos edom
a meridie: cabseel ⁊ eder et iagur ⁊ cī
na ⁊ dimona ⁊ adada ⁊ cedes ⁊ asor: et
ethnan ⁊ ziphe: et elon et balothaz: et nobā
⁊ cariothiesrō: hec est assiromā fame
et meloda ⁊ assergadda et assemoth ⁊
bethphelet ⁊ asersual ⁊ bersabee ⁊ ba
ziothiar: abalar humesent heltholad
⁊ ezul ⁊ sarma ⁊ sicelech ⁊ medemena
⁊ sensenna: lebaoth ⁊ selim ⁊ ahenrē-
Ar. trigi: mōnoes ciuitates viginti nouē ⁊ ville
tanouem eārū. In cāpestrib⁹ ꝟo estihoal ⁊ sarcat
E asena ⁊ azone ⁊ engannim ⁊ taphua ⁊
enaim ⁊ hierimoth et adulansocho et
azecha ⁊ sarim ⁊ adithaim ⁊ gedera et
giderothaim vrbes quattuordecim et
ville earū. Sanan ⁊ adasa ⁊ mad igad:
deleā ⁊ masepha ⁊ iecthel lachis ⁊ bas
chat ⁊ eglon: tebbon ⁊ leemaer ⁊ cethis
⁊ gideroth ⁊ bethdagō ⁊ neama ⁊ ma
ceda ciuitates sexdecim ⁊ ville earū. Ia
bānā ⁊ ether ⁊ asan ⁊ iepta ⁊ esna ⁊ ne
sib ⁊ ceila ⁊ achzib ⁊ maresa: ciuitates
F. nouē ⁊ ville earū. Accarō cū vicis ⁊ vil
lulis suis. Ab accaron vsq; ad mare
oīa q̄ vergūt ad azotū ⁊ viculos eius
Azotus cū vicis ⁊ villulis suis. Gaza
cū vicis ⁊ villulis suis vsq; ad torren
tē egypti ⁊ mare magnū terminꝰ eiꝰ:
et in monte samir ⁊ iecter ⁊ socoth et
edenna cariath sennaim: hec est dabir ⁊
aneb ⁊ histemo ⁊ anim gosen ⁊ olon et
gilo: ciuitates vndecim ⁊ ville earum
Arab ⁊ roma ⁊ esaā ⁊ ianūr ⁊ bethphas
⁊ ephres athamathar: cariatharbe: hec
est ebron: sion ciuitates nouē ⁊ ville earū
Maon ⁊ charmel ⁊ ziph ⁊ loch: ⁊ iegra
hel iucadā ⁊ zanoe accaim gabaa: thā
na ciuitates decē ⁊ ville earum. Aliū
betholon: hiedon: mareth bethanoth ⁊
heltecē ciuitates sex ⁊ ville earū. Cari
athbaal hec est cariathiarim vrbs filiorū
arebba: ciuitates duo ⁊ ville earū. In
deserto betharadba: medin ⁊ sachaca
nebsan: ciuitates sex: ⁊ en gaddi: ciui
tates sex ⁊ ville earū. Fiunt simul cētū
q̄ndecim. Jebusei aūt habitatores hie
rusalem nō potuerūt filii iuda delere
habitauitq; iebuseus cū filiis iuda in
hierusalem vsq; in presentem diem.

C.C.S. De sorte ephraī chananeo tri
butario et chananeus habitauit inter
filios ephraim semper. Cap. xvi.

Scidit quoq; sors fi
liorū ioseph ab iori
dane cōtra hierico:
ad aquas eiꝰ ab eis
te solitudo q̄ ascen
dit ō hierico ad mō
tē bethel: ⁊ egredit
de bethel luzā trāsi
tq; terminū archiataroth ⁊ descen
dit ad occidentē iuxta terminū iefle
thi vsq; ad terminos bethoron inferiores:
gazer: finiuntq; regiones eiꝰ mari ma
gno: possederūtq; filii ioseph manas
se ⁊ ephraim. Et factꝰ est terminꝰ fi
lii ephraim p cognationes suas: posses
sio eorū ō orētē astaroth adar usq; ad be
thoron superiorē: egrediuntq; ad mare
mare. Machmethath ꝟo aqlonē egre
dit: ⁊ circuit terminos ō orientē in ma
nathselo: ⁊ pertrāsitq; a orētē iano
descēditq; de iano: in atharoth ⁊ ne
arathan: pueniit in hierico: egrediq;
ad iordanē de taphua pertrāsitq; cōtra
mare in villā arundineti: ⁊ egressus
eius in mare salcissimū. Hec est posses
sio tribꝰ filiorū ephraim p familias suas
vbesq; separate sūt filii ephraim in me
dio possessionis filiorū manasse: ville
earū. Et nō interfecerūt filii ephraim
chananeū qui habitabat in gazer: habi
bitauitq; chananeus in medio ephra
vsq; in diem hanc tributarius.

C.C.S. De sorte medie tribus manas
se: augmento sortis filiorū ioseph tri
bus iude. Capitulum xvii.

Scidit aūt sors tribui manas
se: ipse est primogenitus ioseph
machir primogenito manasse

patri galaad: q̄ fuit vir pugnator: ha
buitq; possessionē galaad ⁊ basan ⁊ re
liq filios manasse iuxta familias su
as: filiis abiezer ⁊ filius helech ⁊ filius
hesriel ⁊ filius sichem ⁊ filius epher ⁊
filius semida. Istī sūt filii manasse filii
ioseph mares p cognationes suas. Sal
paad vo filius epher filii galaad: filii
machir filii manasse nō erāt filii sz so
le filie q̄ ista sūt nomina eārū ⁊ noa ⁊
egla ⁊ melcha ⁊ thersa. Ceneruntq; in
spectu eleasari sacerdotis ⁊ iosue fi
lii nūn principū cētes. Dñs pcepit p
manū mosi vt daret nobis possessio
I medio fratrū nrōr. Deditq; iuxta I
pritū dñi possessionē in medio fratrū
pris eius: ceciderūt funiculi manas
se decē absq; ira galaad ⁊ basan trās
iordanē. Filii eīdē manasse possederūt
hereditate in medio filiorū eiꝰ. Terra
aūt galaad cecidit in sorte filiorū ma
nasse q̄ reliq erāt. Fuitq; terminꝰ ma
nasse ab aser machmarāq; respicit si
chem egredit ad dexterā iuxta habita
tores fontis raphae. Stēm I sorte ma
nasse cecidit terra taphue q̄ est iuxta
terminos manasse filiorū ephraim.
Descēditq; terminus vallis barundi
neti I meridiē torrēt ciuitatū ephrai
que in medio sunt vbiū manasse. Ter
minus manasse ab aquilone tentorii
⁊ exitus eius pait ad mare: ita vt pos
sessio ephraim sit ab austro: ⁊ ab aqlo
ne manasse: et vterq; claudat mare: ⁊
pingant sibi in tribu aser ab aquilo
ne I tribu isachar ab oriente. Fuitq;
hereditas manasse in isachar ⁊ in aser
bersan: ⁊ viculi eius ⁊ iebdiaā ⁊ vicu
lis suis: habitatores ēq; endor: ⁊ vicu
lis suis: ⁊ habitatores thenach cū
viculis suis: ⁊ habitatores mageddo
cū viculis suis: ⁊ tertia pars vbis no
phath. Nec potuerūt filii manasse has
ciuitates subuertere: sz cepit chanane
us habitare in terra sua. Postq; autē
cōualuerūt filii israel: subiecerūt cha
nanos: fecerūt sibi tributarios: nec
interfecerunt eos. Locutiq; sunt filii
ioseph ad iosuē: dixerūt. Quare de
disti mihi terrā in possessionē sortis ⁊
funiculi vnius: cū sim tante multitu
dinis: ⁊ bndixit mihi dñs? Ad quos
iosue ait. Si ppls multus es: ascēde I
silū: succide tibi spacia in terra phe
rizei ⁊ raphaim: quia angusta est tibi
possessio montis ephraim. Qui respon
derunt filii ioseph. Non poterimus
ad mōtana cōscendere: cū ferreis cur
ribus vtūtur chananei: qui habitant
in terra cāpestri: in qua siti sunt bers
san cū viculis suis: ⁊ iezrael mediam
possidēs vallem. Dixitq; iosue ad do
mū ioseph ⁊ ephraim ⁊ manasse. po
pulus multus es ⁊ magne fortitudi
nis: non habebis sortem vnāsz transi
bis ad mōtē: succides tibi arcq; pur
gabis ad habitandum spacia ⁊ pote
ris vltra pcedere cū subuerteris cha
nanum: quem dicis ferreos habere
curros: ⁊ esse fortissimum.

C.C.S. De missione ad scribēdā trā se
prē tribuūt de sorte bēiamin. Capitulū xviii.

Ongregatiq; sūt oēs A
filii israel in silo: ibiq;
fixerūt tabernacu- de deseri
lum testimonii: ⁊ fuit ptio ter
eis terra subiecta. Re re septē
māserūt aūt filiorū is tribuum,
rael septē tribus: que
necdum acceperant possessiones suas.
Ad quos iosue ait. Usq;quo marcet⁊
ignauiam: nō intratis ad possidendaz
terrā quā dñs deus patrū vestrorū de
dit vobis. Eligite de singulis tribub⁹
ternos viros vt mittā eos: ⁊ pgāt et
q; ci. circāt terrā ⁊ describāt eā iuxta
numerū vnuscuiusq; multitudinis:
referātq; ad me q̄d descripserint. Di
uidite vobis terrā in septē ptes. Iu
das sit I terminis suis ab australi pla
ga: ⁊ domus ioseph ab aquilone: me
diū inter hos terram in septē ptes de
scribite: ⁊ huc venietis ad me: vt coā
dño deo vestro mittā vobis hic sortē:
q̄nō est inter vos pars leuitar: sz sa
cerdotū dñi est eorū hereditas. Sed
aūt ⁊ ruben ⁊ dimidia trib⁹ manasse
iaz acceperūt possessiones suas trans
iordanē ad orientalē plaga: q̄s dedit
eis moses famulus dñi. Cūq; surre
xissent viri: pgerēt ad describēdā ter
ram B
ram cepit eis iosue dicens. Circuite
terrā: describite eamq; ⁊ reuertimini
ad me: vt hic coā dño deo vro in silo
mittā vobis sortē. Itaq; pertrāsierūt ⁊
lustrātes eā in septē ptes diuiserunt:
scribētes in volumine. Reuersiq; sūt
ad iosue in castra silo. Quī milit sor
tes coā dño in silo: diuisit q; terrā fi
lius israel septē ptes. Et ascēdit sors
pma filiorū beniamin p familias suas
vt possideret terrā inter filios iuda ⁊
filios ioseph. Fuitq; terminꝰ eorū con De sorte
tra aquilonē a iordane prēs iuxta la bēiamin.
tus hierico septentrionalis plage: et

inde ptra occidētē ad mōtana cōscen
dēs: puenīēs ad solitudinē bethauē
atq; ptrāsiēs iuxta iusā ad meridiem
ipa est bethel: descendītq; in astaroth
addar in mōtē q̄ est ad meridiē beth'o
rō inferiorēs: t inclinat circuīens ptra
mare ad meridiē mōtis q̄ respicit be
thoro ptra aphaticū. Sūtq; exit' ei' in
cariath baalā vocat t cariathiari vi
dē filiōr iuda. Hec est plaga cōtra ma
re ad occidētem. A meridie aūt et pte
cariathiari egredit term'n' cōtra ma
re: puenitq; ad fontē aq̄ nephtoa
Descēditq; ipē mōtis q̄ respicit val
lē filiōr ennō: t est ptra septēntrionalē
plagā in extrema pte vallis rapidam.
Descēditq; in gehēnōm: id est vallis en
nō iuxta latēbusei ad austrū: t perue
nit ad fontē rogel trāsiēs ad aq̄lonē:
t egredīēs ad ensames: id est fontē so
lis: t peransit vsq; ad tumulos q̄ sunt
e regiōe ascēsus adomim: descendītq;
habedoemad: id est lapidē boem filij ru
ben: t prāsit et latere aq̄lonis ad cam
pestria: descēditq; in planiciē: t pter
gredit cōtra aquilonē bethagla: sunt
q; exitus eius cōtra lingua maris sa
lissimi ab aq̄lone I fine iordanis ad au
stralē plagā: q̄ est terminus illius ab
ouiēte. Hec ē possessio filiorū bēiamin
p terminos suos in circuitu t famili
as suas. Fuerūtq; ciuitates ei' hieric
o t bethagla t vallis casiis bethara
ba t samaraim t bethel t auim t affe
ra et offora villa hemona t offin t ga
bee: ciuitates duodecim t ville earum
Sabaon t rhama t beroth t mesphe
caphara t amopha t recem iarephel et
therbla t sela: heleph t iebus: que est
hierusalē: gabaath t cariath: ciuitates
quattuordecim t ville earū. Fuerūtq;
oēs ciuitates vigiliseē. Hec ē possessio
filiorū beniamin iuxta familias suas.

C.S. De assignatiōe sortis ser tri
buū sc; simeō zabulō isachar aser ne
phtali i medio filiorum israel. Cap. xix.

Egressa est sors secā filiorū simeon p cognatiōes su
as fuitq; hereditas eorū in
medio possessiōis filiorū iu
da/bersabee t sabee t mo
lada t a esua: basla t aser t helthotad
bethularma t siceleck t bethmarcha
both t asersua t bethlepaboth t saro
hē ciuitates tredecē t ville earū. Abin
t rēmō t athar t asan ciuitates qātu
or t ville earū: oēs vicini p circuitū v
sq; ad baaladbeer hebrameth
cōtra australē plagā fuerūtq; oēs ci
uitates decē septē. Hec est hereditas
filiorū simeon iuxta cognatiōes suas i
possessiōe t funiculo filiorū iuda: qua
mator erat t ideirco filij simeō possi
derūt i medio hereditatis ei'. Cecidit
q; sors tertia filiorū zabulō p cognatio
nes suas t fact' est terminus possessio
nis filiorū zabulō vsq; sarith. Ascēdit
q; de mari t medalaar t pueniit in deb
baseth vsq; ad torrentē q̄ est ptra iec
nām t reuertit de sarith ptra oriētē si
nē cesleth thabor t egredit ad dabe
ratā t ascēdit ptra iafie et ide pranse
vsq; ad oriētalē plagā gethefer et ra
chasinet egredit I rēmō aphar et ra
et circuit ad aq̄lonē et nathan. Sūtq;
egressus eius vallis ieptahel et cathe
het et naalol et sēro et iedaba et bet
lē: ciuitates duodecī t ville earū. Hec
est hereditas trib' filiorū zabulō p cog
natiōes suas vrbes et vicini ear. I i
char egressa est sors q̄rta p cognatio
nes suas: fuitq; eius hereditas iezra
hel t casaloth et sunt et ephraim et si
nō et naaroth et rabboth t cesiōt ba
mes et rameth et engānī t hemaddar
bethphazes t pueniit term' ei' vsq;
thabor et sescima et bethsemes: erāt q;
exit' ei' iordanis: ciuitates sedecī vi
le earū. Hec est possessio filiorū isachar
p cognatiōes suas vrbes et vicini ear.
Cecidit q; sors quinta tribui filiorū aser
p cognatiōes suas: fuitq; term' eius
alchat et chali et bethē et arab et eme
lech et amaad et messal peruēitq; vsq;
ad carmelū maris t sior et labanat ac
reuertit ptra oriētē bethdagōn et pē
sit vsq; ad zabulō et vallē ieptahel et
tra aq̄lonē in bethemeth et neiel egre
diturq; ad leuā cabul et acrā et roob
amō et chana vsq; ad sidonē magnam
reuertitq; in horma vsq; ad ciuitatē
munitissimā tyri et vsq; o'aretrq; ci
tuscius in mare de funiculo aczibe et
āma et afeq et roob ciuitates viginti
duo et ville earū. Hec est possessio filio
aser p cognatiōes suas: vrbes q; et vici
ni ear. Filiōr neptalim sexta pars ce
dit p familias suas: et cecidit terminus
de heleb et helō sannanim et adami
est necēb t iebnahel vsq; lecū: et egre
sus eor vsq; ad iordanē: reuertitq;
term' ptra occidētē et azanoth tha
bor atq; ide egredit I ueuc et prāsit
I zabulō ptra meridiē et I aser ptra oc
cidētē et in iuda ad iordanē ptra ori
solis ciuitates munitissime assedit ty

et Iamad t rebath t cenereth et edema
et haramaasor t cedes t edraimasor t
heron et magadiel yoirē t bethanath t
beth'sames: ciuitates decē t nouē et vil
le earū. Hec est possessio trib' filiorū ne
ptalim p cognatiōes suas vrbes et vici
ni earam. Tribui filiorū dan p familias
suas egressa est sors septima: t fuit ter
min' possessionis ei' saraa t hesthaol t
barsemes: id est ciuitas solis: selebin
t ahalō t ethelarbelō t thēnat ephrō
t belchetē et iepō t baaladiudē bancha
rach t iethēmō atq; hieriō t arechō
cū terminis respicit ioppē: t ipso fine
cōsladiē. Ascēdītq; filij dā t pugna
uerūt ptra lesmē: deūtq; eā: et percussē
runt eā in ore gladii: et possederunt et
habitauerunt in ea: vocātes nomē lesen
dan et nōie dan patris sui. Hec est pos
sessio trib' filiorū dan p cognationes
suas vrbes et vicini ear. Cūq; cōpleisset
sorte diuidere terram singulis p trib'
suas: dederunt filij israel possessionem
iosue filio nū in medio sui iuxta pecce
pt'i ei' vrbē quā postulauit thānath
sara in monte ephraim. Et edificauit
ciuitatē habitauitq; in ea. Hec sunt pos
sessiones quas sorte diuisit eleazar
sacerdos: et iosue filius nū et principes
familiarū ac tribuū filiorū israel in si
lo coram dō ad ostium tabernaculi fe
stimoniī: partitiq; sunt terrā.

C.S. De ciuitatibus refugij: q; post
mortē sacerdotis magni pfugus re
uertatur in suam ciuitatem: et domus
de qua fugerat. Capitulum. xx.

Et locutus est dōs ad
iosue dicēs. Loqre fi
lijs israel t dic eis. Se
parate vrbes fugitī
uor: de quib' locutus
sum ad vos p manum
morsi vt cōfugiat ad
eas q̄ interfecerit nesciēs: t possit
euadere ire primi qui vltor est sangui
nis: ad vrbē harū confugerit ciuitas
stabitq; ante portā ciuitatis: et lo
quatur sentoribus vrbis illius ea q̄ se
cōpiōbē innocētē: sicq; suscipiēt eum
t dabūt ei locū ad habitādū. Cūq; vl
tor sanguinis eius fuerit pseuitus non
tradēt in manus eius: ignorāsq; per
cussit primū eius nec ante biduū tri
duū: ne eius pdatur inimicus. Et ha
bitabit in ciuitate illa donec stet ante
iudicij causam reddēs facti suī: mo
ratur sacerdos magnus qui fuerit in
illo tēpore. Cūq; reuertet homicida t in
gredietur ciuitatē t domū suā de qua
fugerat. Decreuerūtq; cedes I galilea
montis neptalim et sichem in monte
ephraim et cariatharbe ipsa est hebrō
in monte iuda: t trans iordanē contra
oriētalē plagā hiericontaeuerunt bo
sorā sita est in campestri solitudine da
tribu ruben: t ramoth in galaad de tri
bu gad: t gaulon in basan de tribu ma
nasse. Hec ciuitates constitute sunt cun
ctis filijs israel t aduenis qui habita
bant inter eos: vt fugeret ad eas q̄ oci
mā nescius peussisset: t nō moreret in
manu primi effusij sanguinē vindicare
cupiētes donec stet ante populū
expositurus causam suam.

C.S. De ciuitatibus et suburbanis
leuitarū numero quadragintaocto de
pace data. Capitulum. xxi.

Cesserunt q; principes familiarū leui ad
eleazarū sacerdotē t
iosue filium nū et ad
ductos cognationū p
singulas tribus filio
rum israel: locutiq;
sunt ad eos in silo terre chanaan: atq;
dixerūt. Dōs precepit p manus morsi
vt darētur nobis vrbes ad habitandū:
t suburbana earum ad alēda iumēta.
Dederūtq; filij israel de possessioni
bus suis iuxta imperiū dōi ciuitates
et suburbana earū. Egressaq; est sors i
familia caath filiorū aaron sacerdotis
de tribu iuda t symeon t bēiamin ciui
tates tredecim et reliquis filiorū caab
id est leuitis qui supfuerant de tribu
bus ephraim t dan t dimidie trib' ma
nasse: ciuitates decē. Porro filijs ger
son egressa est sors vt acciperēt de tri
bubus isachar t aser t neptalim dimi
diaq; tribu manasse in basan ciuitates
numero tredecim. Et filijs merari per
cognationes suas de tribubus rubē t
gad et zabulōrbus duodecim. Dede
runt filij israel leuitis ciuitates et sub
urbana earū: sicut precepit dōs p ma
nū morsi singulis sorte tribuētes. De
tribu' filiorū iuda et symeon dedit io
sue ciuitates quas ita sunt note: filijs
aaron p familias caath leuitici gener'.
Prima ei sors illis egressa de cariatharbe
p'ris enach: ipsa vocabat hebrō in mōte iu
da t suburbana ei' p circuitū. Agros
ro tvilla ei' dederat caleb filio iepho
ne ad possidēdū. Dedit q; filijs aaron
sacerdotis hebron confugij ciuitatē ac
suburbana eius t lobnā cum suburba-

De sorte simeon:

De ciuitatibus leuitarum. Nu. 35. a.

Nu. 35. a.

nis fuisset iether et istimon & helon & dabir & ain et iethā & bethsames cum suburbanis suis: ciuitates nouem de tribubus de quibus dicti sunt duabus. De tribu autē filiorum beniamin gabaon & gabae & anathoth & almon cū suburbanis suis: ciuitates quattuor. Oēs simul ciuitates filiorum aaron sacerdotis tredecim cū suburbanis suis. Reliquis vero per familias filiorum caath leuitici generis hec est data possessio. De tribu ephraim vrbes refugii siche cū suburbanis suis in monte ephraim: gazer & rehob & helthoron cū suburbanis suis ciuitates quattuor. De tribu quoque dan helthceo et gabathon et hailon et iethremon cuz suburbanis suis ciuitates quattuor. Porro de dimidia tribu manasse tanach et iethremon cū suburbanis suis ciuitates due. Omnes ciuitates decem et suburbana earum date sunt filiis caath inferioris gradus. Filiis quoque gerson leuitici gentis dedit de dimidia tribu manasse cōfugii ciuitates gaulon in basan et bostram cum suburbanis suis ciuitates duas. Porro de tribu isachar cesion et dabereth et iaramoth & engānim cū suburbanis suis ciuitates quattuor. De tribu aser alarmasan & abdon et elrath et roob cū suburbanis suis ciuitates quattuor. De tribu quoque neptalis ciuitates cōfugii cedes in galilea et amothdor et charthan cū suburbanis suis ciuitates tres. Oēs vrbes familiarū gerson tredecim cū suburbanis suis. Filiis autē merari leuitis inferioris gradus per familias suas date est de tribu zabulon iecnam & cartha & dana & nalol ciuitates quattuor cuz suburbanis suis. De tribu gad ciuitates cōfugii ramoth in galaad & manaim et esebō et iazer ciuitates quattuor cū suburbanis suis. De tribu ruben vltra iordanes contra hiericho ciuitates refugii: bosor i solitudine misor & iazer et iethson & masphar: ciuitates quattuor cum suburbanis suis. Oēs vrbes filiorum merari per familias & cognationes suas duodecim. Iraq; ciuitates vniuerse leuitarū i medio possessionis filiorum israel fuerūt quadraginta octo cum suburbanis suis singule p

a. charta

Ne pertinent familias distribuite. Deditq; dōs de ōia possessione israel omnē terrā quā traditurū se pa tribus eorum iurauerat: et possederūt eā et habitauerunt in ea. Dataq; est eis dōs per circuitum nationes nullusq; eis hostium resistere

b

susus est: sed cōcti in eorum dictionē tradati sunt. Ne vnum quidem verbum qd̄ illis prestaturū se esse pmiserat irritū fuit: sed rebus expleta sunt oia.

C.C.S. De duabus & semis tribubus dimissis ad ppriam de altari qd̄ fecerūt infinite magnitudinis. Et de cecusantē duorum triduum: et semis pro altari constructo. Capitulum xxi.

Eodem tempore recessit iosue rebenuit: et ad ditos & dimidia tribu manasse: dixitq; ad eos. Fecistis ea que precepit vobis moyses seruus dōi: imo et quoq; in oibus obedistis nec reliquistis fratres vestros longo tempore vsq; in presentē diem: sed diligentes imperiū dōi dei vestri. Dum igitur dedit dōs deus vester fratribus vestris quietē et pacē sicut pollicitus est: reuertimini et ire in tabernacula vestra: in terra possessionis quam dedit vobis moyses famulus dōi trans iordanes: ita dumtaxat vt custodiatis attente et opere cōpleatis mandatum et legem quam precepit vobis moyses famulus dōi: vt diligatis dōm deum vestrum: et ambuletis in omnibus viis eius: et obseruetis mādata illius adhereatq; ei ac seruiatis ei in omni corde et in omni ala vestra. Benedixitq; ei iosue: et dimisit eos. Qui reuersi sunt in tabernacula sua. Dimidie autē tribui manasse possessionē moyses dederat in basan: idcirco medie que superfuit dedit iosue sortē inter ceteros fratres suos trans iordanē ad occidentalem eius plagam. Cumq; dimitteret eos in tabernacula sua et benedixisset eis: dixit ad eos. In multa substantia atq; diuitiis reuertimini ad sedes vestras cum argento et auro: ere ac ferro et veste multiplici. Diuidite prēdā hostium cum fratribus vestris. Reuersiq; sunt et abierunt filii rubē et filii gad et dimidia tribus manasse a filiis israel de silo que sita est in chanaan: vt intrarēt galaad terrā possessionis sue quam obtinuerunt iuxta imperiū dōi in manu moysi. Cūq; venissent ad tumulos iordanis in terra chanaan edificauerunt iuxta iordanē altare infinite magnitudinis. Qō cum audissent filii israel et ad eos certe nuntiū detulissent edificasse filios ruben et gad et dimidie tribus manasse altare in terra chanaan super iordanis tumulos contra

filios israel: cōuenerūt omnes in silo vt ascenderent et dimicarent contra eos. Et interim miserunt ad illos in terram galaad phinees filium eleazari sacerdotis et decem principes cum eo singulos de singulis tribubus. Qui venerunt ad filios ruben & gad et dimidie tribus manasse i terrā galaad: dixerūtq; ad eos. Hec mandat omnis populus dōi. Que est ista transgressio cur reliquistis deū israel edificātes altare: et ita gesistis a cultu illius recedētes? An parū vobis est q̄ peccastis in beelphegor: et vsq; in presentem diē macula hui⁹ sceleris in vobis permanet: multiq; de pp̄lo corruerūt: et vos hodie reliquistis dōm: et cras in vniuersum israel ira eius desuper. Qō si putatis immundam esse terram possessionis vestre: trāsite ad terram in qua tabernaculum dōi est: et habitate inter nos: tantū vt a dōo et a nostro consortio non recedatis: edificato altari preter altare dōi dei vestri. Nonne achaz filius zare peccauit mādatum dōi: & super omnem populum israel ira eius incubuit? Et ille cum vnō hōe atq; vnam solus perisset in scelere suo. Responderūtq; filii ruben & gad et dimidie tribus manasse principibus legationis israel. Fortissimus dōs deus israel ipse nouit: et israel sciat intelligat si preuaricationis animo hoc altare cōstruimus nō custodiat nos: sed puniat nos i presentū. Et si ea mente fecimus vt holocausta et sacrificium et pacifica victimas super eo imponeremus et ipse querat et iudicet: et nō ea magis cogitatō atq; tractatu vt diceremus: cras dicent filii vestri filiis nris. Quid vobis et dōo deo israel? Terminū posuit dōs inter nos et vos o filii rubē et filii gad iordanem fluuius: idcirco partē nō habetis i dōo: et per hāc occasionē auertent filii vestri filios nostros a timore dōi. Putauimus iraq; melius & diximus. Extruamus nobis altare: non in holocausta: neq; ad victimas offerendas: sed i testimoniū inter nos & vos et sobolē nostrā vestramq; progeniem vt seruiamus dōo: et iuris nostri sit offerre et holocausta et victimas & pacificas hostias: et neq; aliq̄ dicat: cras filii vestri filiis nostris. Nō est vobis pars i dōo. Quod si voluerint dicere: respondebunt eis. Ecce altare dōi qd̄ fecerunt patres nostri: non in holocausta neq; in sacrificium: sed in testimoniū nostrū ac vestrū. Absit a nobis hoc scelus vt recedamus dōo: et eius vestigia relinquamus: extructo altari ad holocausta & sacrificia & victimas offerendas: preter altare dōi dei nostri quod extructū est ante tabernaculum eius. Quibus auditis phinees sacerdos & principes legationis israel qui erāt cū eo placati sunt: & verba filiorum ruben & gad et dimidie tribus manasse libentissime susceperunt. Dixitq; phinees filius eleazari sacerdotis ad eos. Nunc scimus q̄ nobiscum sit dōs: qm̄ alieni estis a preuaricatione hac: liberasti filios israel de manu dōi. Reuersusq; est cū principibus a filiis ruben & gad de terra galaad filiorum chanaan ad filios israel: et retulit eis. Placuitq; sermo eōrū audiētibus. Et laudauerūt deū filii israel: & neq; vltra diserūt vt ascēderet cōtra eos atq; pugnarent & delerent terram possessionis eorū. Vocaueruntq; filii ruben & filii gad altare quod erexerant: testimonium nostrum q̄ dominus ipse sit deus.

C.C.S. Exhortatio iosue prohibet societatem cum gentibus. Capitulum.

Voluto autē multo tempore postq̄ pace dederat dōs israel subiectis in circuitu nationibus vniuersis: iosue iam longeuo et senio confectus erat. Postq̄ diuiserat terrā filiis israel sm q̄ dominus spēuerat: vocauit iosue omnem israelem maiores natu & principes ac duces ac magistros: dixitq; ad eos. Ego senui et progressus etatis sum vsq; cernitis omnia que fecerit dominus deus vester cunctis per circuitum nationibus: quomodo propositis ipse pugnauerit. Et nūc q̄ vobis sorte diuisit omnē terram: ab orientali parte iordanis vsq; ad mare magnū multeq; adhuc super sunt nationes: dōs deus vester disperdet eas & auferet a facie vestra et possidebitis terrā sicut vobis pollicitus est. Tantū confortamini et estote solliciti: vt custodiatis cūcta que scripta sunt in volumine legis moysi: et nō declinetis ab eis neq; ad dexterā neq; ad sinistram ne postq̄ intraueritis ad gentes que inter vos future sunt: iuretis in nomine deorū earū et seruatis eis et adorētur illos: sed adhereatis dōo deo vestro

a

Exhortatio iosue ad israel p lege seruanda.

quod fecistis vsq; in diez hanc. Et tũc
auferet dñs deus in conspectu vestro
gẽtes magnas ⁊ robustissimas: et nul-
lus vobis resistere poterit. Unꝰ e vo-
C bis persequetur hostium millecitos: q;
Deu.32.d. deus vester ꝓ vobis ipse pugnabit sic-
cut pollicitus est: hoc tm̃ diligentissi-
me precauete vt diligatis dñm deum
vestrũ. Q; si volueritis gentiũ harum
que inter vos habitãt erroribꝰ adhe-
rere et cũ eis miscere pnubia atq; ami
citias copulare: nũc scirote q dñs
deus vester nõ eas deleat ante faciem
vestrã: sed erũt vobis in foueam ac la-
queũ ⁊ offendiculũ et latere vestro: et
fudes in oculis vestris donec vos of-
ferat atq; disperdat de terra hac opti
ma quã tradidit vobis. En ego hodie
D ingredior viam vniuersę terre: ⁊ toto
ab eo cognoscetis ꝓ de oibus vbis que
se dñs pzelitur̃ vobis esse pollicitus
est: nũ nõ pretereriet incassum. Sicut
ergo implevit opere qd̃ pmisit: et pro
spera cũcta venerũt: sic adducet super
vos quicquid maloꝝ cõminatus est:
donec vos auferat atq; disp̃dat de ter
ra hac optima quã tradidit vobis: eo
q ꝑtereritis pactum dñi dei vestri qd̃
pepigit vobiscũ: ⁊ seruieritis dñs alie
nis: ⁊ adoraueritis eos. Cito atq; pelo
cit̃ psurget i vos furor dñi ⁊ auferemi
ni ab hac tra optla quã tradidit vob⁹.
¶ C.S. De cõmemoratione bñficiorũ
dñi et federe populi ad dñm: de morte
Iosue et sepultura ossiũ Ioseph: de mor
te eleazari.

Capitulum. xxiii.

A Exhortatio Iosue senis ad israel pro lege seruanda.

Congregauitq; Io-
sue oes tribus isrl
in sichem et vocauit
maiores natu ac pn
cipes et iudices et
magistros: steterũt
q; in conspectu dñi
et ad populũ sic lo-
cutus est. Hec dicit dominꝰ deꝰ israel.
Trans fluuiũ habitauerũt patres ve-
stri ab initio: thare pater abrahã et na-
chor: seruieruntq; dñs alienis. Tulit
ergo patrẽ vestrũ abrahã de mesopota-
mie finibus et adduxit eũ in terrã cha-
naan: multiplicauiq; semen eius et do-
di ei isaac: illiq; rursum dedi iacob et
Gen.21.a esau. E quibus esau dedi montem seir
Gen.25.c ad possidẽdum: iacob vero et filii eius
Exo.1.g descenderũt in egyptum. Misiq; mo-
sen et aaron: ⁊ percussi egyptum mul-
tis signis atq; portentis: eduxiq; vos
⁊ patres vestros de egypto ⁊ venistis
ad mare persecutiq; sunt egyptii pa-
tres vestros cũ curribus et equitib⁹
vsq; ad mare rubũ. Clamauerunt ad
ad dñm filii israel q̃ posuit tenebras
inter vos ⁊ egyptios ⁊ adduxit super
eos mare et operuit eos. Viderũt oc-
li vestri cuncta que in egypto fecerim
et habitastis in solitudine multo tẽ-
pore: introduxi vos in terrã amo-
rei: qui habitabat trãs iordanẽ. Cũq;
pugnarent contra vos: tradidi eos in
manus vestras: et possedistis terram
eorũ atq; interfecistis eos. Surrexit
aũt balach filius sephor: rex moabi: p-
gnauit contra israelem. Misitq; ⁊ vo-
cauit balaã filium beor vt maledicere
vobis: ⁊ ego nolui audire eũ: sed con-
trario per illum bñdixi vobis: ⁊ liba-
raui vos de manu eius. Transiistisq;
iordanem: ⁊ venistis ad hiericho pugna-
uerũtq; contra vos viri ciuitatis
eius ammorrheus et pherezeus et cha-
naneus ⁊ ethcus et gergezeus ⁊ eueus
et iebuseus: ⁊ tradidi illos in manus
vestras. Misiq; ante vos scabronẽ
et eieci eos de locis suis duos reges
ammorreorũ non in gladio et in ar-
cu tuo: dediq; vobis terram in qua
non laborastis ⁊ vrbes quas non ed̃
ficastis vt habitaretis in eis: vineas
oliueta que nõ plantastis. Hunc ergo
timete dñm et seruite et perfecto cor
de atq; verissimo: ⁊ auferte deos q̃ ⁊
seruerũt patres vestri in mesopota-
mia ⁊ in egypto: ac seruite dño. Si
autem malũ vobis videtur vt dñio se-
uiatis: optio vobis datur. Eligite de-
die qd̃ placeat eui seruiere potissimũ
debeatis: vtrũ dẽs quibus seruierũt
patres vestri in mesopotamia: an deos
ammorreorũ in quorũ terra habitatis.
Ego aũt et domus mea seruiemus do-
mino. Rspdẽtq; populus: ⁊ ait. Ab-
sit a nobis vt relinquamus dñm ⁊ se-
uiamus dẽs alienis. Dñs deus noster
ipse eduxit nos ⁊ patres nostros de te-
ra egypti ⁊ de domo seruitutis: fecitq;
videntibus nobis signa ingẽtia: ⁊ c-
stodiuit nos in omni via per quã am-
bulauimus ⁊ cunctis populis p quos
transiuimus: ⁊ eiecit vniuersas gẽtes
ammorreorũ habitatores terre qui
nos intrauimus. Seruiemꝰ igitur do-
mino q: ipse est deus noster. Dixit
Iosue ad populum. Non poteritis ser-
uire domino: deus enim sanctus et fo-
tis emulator est: ⁊ nec ignoscet scelen-
bus vestris atq; peccatis. Si reli-

quitis dñm et seruieritis dẽs alienis:
conuertet se ⁊ affliget vos atq; subuer-
tet postq̃ vos ꝓsecuti fuerit bona. Dixit
q; ppls ad Iosue. Absq; ira loqris
enim ad nos seruiemꝰ. Et Iosue ad po-
pulũ. Testes inde vos estis: q: ipsi elẽ-
gistis vobis dñm vt seruiatis ei. Ri-
deruntq;. Et ait. Hũc q̃ ait. Auferte de
vobis alienos de medio vestri ⁊ inclinate
corda vestra ad dñm deũ israel. Dixit-
q; ppls ad Iosue. Dño deo nro seruie-
mus: et obediẽtes erimꝰ ꝓceptis eius.
Pcussit ergo Iosue in die illo fedꝰ et
ppsuit ppto ꝓcepta atq; iudicia in si-
chem. Scriptis quoq; ola verba hec in
volumine legis dñi et tulit lapidẽ p-
F grandẽ: ⁊ sustitq; eũ subter quercũ q̃
erat in sanctuario dñi et dixit ad oẽm
ppm. En lapis iste erit in testimoniũ
q audieritis ola verba dñi q̃ locutꝰ
est vobiscũ: ne forte postea negare velitis
et mẽtiri domino deo vestro. Dimisit-
q; populus singulos in possessionem
suã. Et postquã mortuꝰ est Iosue filiꝰ nũ
sera ⁊ obiuerũt ⁊ decẽ annorũ: sepelie-
rũtq; eũ in finibꝰ possessionis sue i thã
nathsare q̃ est sita i mõte ephraim a se
ꝓtentrionali parte mõtis gaas. Seruie-
rũtq; israel dño cũctis diebꝰ Iosue ⁊ se-
niores qui ligo viuerãt tpe post Iosue:
et q nouerãt oia opa dñi q̃ fecerat in
israel. Ossa q̃q; Ioseph ã tulerãt filii is-
rael de egypto sepelierũt in sichem in
parte agri quem emerat iacob a filiis
emor patris sichem cẽtũ nouellis oui
bus: ⁊ fuit i possessionẽ filiorũ Ioseph.
Eleazar q̃q; filius aaron mortuꝰ est: ⁊
sepelierũt eũ in gabaath phinees filii
sui: q data est ei in mõte ephraim.

¶ Explicit liber Iosue.

Incipit liber sophtim: quez nos
iudicum appellamus.

¶ C.S. Iosue mortuo iudas constitu-
tus dux belli cũ quo simeon ascendit
contra chananeum: de adoni bezech: de
terra tradita caleb: de irriguo duplici
de gẽtib⁹ cũ israel sub tributo. Cap. i.

B Post mortẽ Iosue cõsu-
lerũt filii israel dñm
dicentes. Quis ascen-
det ante nos ptra cha
naneũ erit dux belli?
Dixitq; dominus. Iu-
das ascendet: ecce tra-
didi terrã in manu eius. Et ait iudas
simeoni fratri suo. Ascende mecum in
sortẽ meã: et pugna cõtra chananeum:
vt et ego pergam tecũ in sortẽ tuam.
Et abiit cum eo simeon. Ascendit q;
iudas et tradidit dñs chananeũ ac phe-
rezeũ i manꝰ eorũ: et pcusserũt i bezech
decẽ milia virorũ. Inueneruntq; adoni
bezech i bezech: et pugnauerũt ptra eũ
ac pcusserũt chananeũ et pherezeũ. Fu-
git aũt adonibezech: quẽ pseuti ppe-
hẽdẽrũt cesis summitatib⁹ manuũ et
ac pedũ. Dixitq; adonibezech: Septua
gita reges amputati manuũ ac pedũ
summitatib⁹ collegẽt sub mẽsa mea
cibos reliquias: sicut feci ita reddidit
mihi dñs. Adduxerũtq; eũ in hierũ
et ibi mortuꝰ est. Oppugnãtes q̃ filii
iuda hierꝰ ceperũt eã: ⁊ pcusserunt
in ore gladij: tradentes cunctã incen-
dio ciuitatẽ. Et postea descẽdẽtes pu-
gnauerũt cõtra chananeum qui habi-
tabant in mõtanis ⁊ ad meridiẽ in
campestribꝰ. Dergenseq; iudas cõtra Aro + de
chananeum qui habitabat in hebron rus erat.
cuiꝰ nomẽ + fuit antiquitꝰ cariatbar Jos.15.c
he: pcussit sesai ⁊ haiman ⁊ tholmai: Aro + id
atq; inde pfectꝰ abiit ad habitatores ẽ ciuitas
dabir: cuiꝰ nomẽ vetus erat cariath: Israũ sup
sepher: id est ciuitas litterarũ. Dixitq; eis in ter
caleb. Qui pcusserit cariathsepher et ca-
pturs fuerit eã: dabo ei axam filiã meã C
vxorẽ. Cũq; cepisset eã othoniel filius 1.pal.2.f.
cenẽ frater caleb minor: dedit ei axam
filiã suã pinq̃. Quã pq̃sit in itinere
monuit vir suus vt peteret a pre suo
agrũ. Que cũ suspirasset sedẽs i asino
dixit ei caleb. Quid habes? At illa ri-
dit. Da mihi bñdictionẽ: q; terrã are-
tem dedisti mihi: da ⁊ irriguã aquis.
Dedit ei caleb irriguũ superꝰ ⁊ irri-
guum inferꝰ. Filii autẽ cinei cognati
moysi ascẽdẽrũt de ciuitate palmarũ
cũ filiis iuda in desertũ sortis eiꝰ q̃ o
est ad meridiẽ arad: ⁊ habitauerũt cũ
eo. Abiit aũt iudas cũ simeone fratre D
suo: ⁊ pcusserũt simul chananeum qui Jos. 15.b.
habitabat in sephat: ⁊ interfecerũt eũ.
Vocatq; ẽ nomẽ vrbis horma: id est
anathemata. Cepitq; iudas gazã cum
finibus suis: ⁊ ascalonẽ atq; accaron

eũ terminis suis. Fuitq; dñs cũ iuda
& montana possedit: nec potuit delere
habitatores vallis: q; falcatis currib;
abũdabãt. Dederuntq; caleb hebron
sicut dixerat moyses: qui deleuit ex ea
tres filios enach. Hebusei autẽ habi
tatores hierusalẽ nõ deleuerũt filii bẽ
iamin: habitauitq; iebuseus cũ filijs
bẽiamin in hierusalem vsq; in presen
tem diem. Domus quoq; ioseph ascẽ
dit in bethel: fuitq; dñs cum eis. Hãc
cum obsidcrent vrbem que prius luza
vocabãt viderunt hominem egredientem
de ciuitate: dixeruntq; ad eũ. Ostende
nobis introitũ ciuitatis: & faciemus
tecũ misericordiã. Qui cũ ostendisset
eis percusserũt vrbẽ l ore gladij: hominem
autem illũ & oẽm cognationẽ eius di
miserũt. Qui dimissus abiit in terras
ethim: & edificauit sibi ciuitatẽ: voca
uitq; eã luzam q̃ ita appellatur vsq;
in presentẽ diem. Manasses quoq; nõ
deleuit bethsan: & canach cum viculis
suis: & habitatores dor: & ieblaã & ma
geddo cum viculis suis: cepitq; cha
naneus habitare cũ eis. Postq; autem
cõfortatus est israel: fecit eos tribu
tarios & delere noluit. Ephraim etiã nõ
interfecit chananeũ qui habitabat in
gazer: sed habitauit eũ eo zabulon non
deleuit habitatores cethron & naalon:
sed habitauit chananeus in medio ei;
factusq; est ei tributarius. Aser quoq;
nõ deleuit habitatores achob & sido
nis alab & achazib amma & aphech et
roob: habitauitq; in medio chananei
habitatoris illius terre: nec interfecit eũ.
Neptalim q̃q; nõ deleuit habitatores
bethsemes & bethanath: & habitauit
inter chananeũ habitatores terre: fue
runtq; ei bethsemites & bethanites
tributarij. Arctauitq; amorreus filios
dan in monte nec dedit eis locum ad
planiora descẽdere hitauitq; i mõte
hares qõ interpretat testatio l hailõ
et salabim. Et aggrauata est manus do
mus ioseph: factusq; est ei tributarius.
Fuit autem terminus amorrei ab ascẽsu
scorpionis petra & superiora loca.

Ios.15.g
11.q.3.c.
nolite.1.

CC.S. Missus angelus ad locũ flen
tium: peccat israel & traditur hostib;
& penitet & liberatur. Capitulum.ij.

A Als + galgala.

Scendit q̃q angelus dñi
de galgalis + ad locum
flentium: & ait. Eduxi vos
de egypto et introduxi in
terram pro qua iurasti pa
tribus vestris: & pollicitus
sum vt nũquã facerem irritum pactũ meũ
vobiscũ in sempiternũ: vos autem non
ferientis fedus cũ habitatoribus
terre huius aras eorũ subuertere: ac
noluistis audire vocem meã. Cur hoc
fecistis? quobrem nolui delere eos: sed
erũt vobis in ruinã. Cũq; loqueret ange
lus dñi hec verba ad omnes filios israhel
runt vocẽ suam & fleuerũt. Et vocati
est nomẽ loci illius locus flentium: fuit
que ibi immolauerũtq; ibi hostias
dño. Dimisit q̃q ioseph populũ & abierũt
filij israel vnusquisq; in possessionẽ sua
vt obtinerẽt eã. Seruierũtq; dño cũctis
diebus eius & senioribus qui longo post
tempore vixerũt: qui nouerãt omnia opa
que fecerat cum israel. Mortuus
autem ioseph filius nun famulus dñi centum
& decẽ annorũ: & sepelierũt eum in fi
nibus possessionis suę in thamnath sera
in mõte ephraim: a septẽtrionali parte
mõtis gaas. Obiitq; illa quãtus
gregata est ad pres suos: & surrexit
alia q̃ nõ nouerant dñm & opa que fe
rat cũ israel. Fecerũtq; filij israel malũ
in spectu dñi: & seruierũt baalim: et
dimiserũt dñm deum patrũ suorũ qui
eduxerat eos de terra egypti: & secuti
sunt deos alienos + deos q̃ populorũ
qui habitabãt in circuitu eorũ adorã
uerũt eos: & ad iracundiã pocauerũt
dñm dimittentes eũ & seruientes baal
& astaroth. Iratusq; dñs cõtra israel
tradidit eos in manus diripientium
ceperũt eos: & vẽdiderũt hostib; qui
habitabant per gyros: nec potuerũt re
sistere aduersarijs suis: & quocũq; pe
gere voluissent manus dñi erat super eos
sicut locutus est & iurauerat eis: vehe
ter afflicti sunt. Suscitauit dñs iudices
eos q̃ liberarent eos de vastantibus
nibus: & nec eos audire voluerũt: fo
nicantes cum dñs alienis & adorãtes
eos. Cito deseruerũt viã per quam in
gressi fuerãt patres eorũ: audientes
mãdata dñi ola fecere cõtraria. Cũq;
dñs iudices suscitaret: in diebus eius
flectebatur misericordia: et audiebat
afflictos gemitus & liberabat eos a
cede vastantiũ. Postq; autem mortuus
esset iudex: reuertebantur & multo fe
ciebant maiora q̃ fecerãt patres eorũ
sequentes deos alienos seruientes
eis & adorantes illos. Nõ dimiserũt
adinuentiones suas: via durissima
quã ambulare cõsueuerant. Iratus
est furor dñi in israel: & ait. Quia iu

fecit gẽs ista pactũ meũ q̃ pepigerã
patribus eorũ & voce mea audire cõ
ẽpsitis: ego nõ delebo gẽtes quas di
misit iosue & mortuus est: vt in ipsis ex
perimẽtũ israel vtrũ custodiãt viã dñi & in
ambulent in ea sicut custodierũt patres
eorũ: nõ. Dimisit ergo dñs oẽs na
tiones hasc: nec eas subuertere voluit:
nec tradidit in + manus iosue.

CC.S. Iudani gẽtes: derelicte ad ex
cretãdũ israel q̃ ipsi cũ eis pugnã
tanq̃ inexperti: & ait israelite in man
ibus aram sathain regis mesopotamie
octo ãnis quos liberat othoniel. Post
hoc quiescẽs egion rex moab decẽ et
octo annis q̃s liberat aioth: post hoc
sangar filius anath defendit israel pe
cutiens alienigenas potenter. Ca.iij.

Sunt gẽtes quas dñs
reliquit vt erudiret in
is israelẽ: oẽs qui nõ
nouerant bella chana
norũ: & postea discerẽt
filij eorũ certare cũ ho
stibus: & habere vsum cũ
dinẽ filiãdi q̃nq; satrapas philistino
rũ: oẽmq; chananeũ et sidonium atq;
eũ q̃ + habitabat i mõte libano de
mõte baal hermon vsq; ad introitum
emath. Dimisitq; eos dñs in ipsis exper
iri israhel: vtrũ audirẽt mãdata
dñi q̃ preceperat patribus eorũ p manus moy
si an non. Itaq; filij israel habitauerũt i
medio chananei & edici amorrei & phe
rei & eui: & iebusei: & duxerũt vxores
filias eorũ: ipsisq; filias suas filiis eorũ
tradiderũt: & seruierũt dñs eorũ. Fece
rũtq; malũ in spectu dñi: obliti sũt
dei sui: seruientes baalim et astaroth.
Iratusq; vtra israel dñs tradidit eos
in manibus chusan rasathaim regis meso
potamie: seruierũtq; ei octo annis.
Et clamauerũt ad dñm qui suscitauit
eis saluatorẽ: & liberauit eos othoniel
videlicet filium cenẽ fratrẽ caleb mi
norẽ: fuitq; i eo spũs dñi & iudicauit
israel. Egressusq; est ad pugnã & tradi
dit dñs in manus eius chusan rasathaim
regem syrie: & oppressit eũ. Quieuitq;
terra quadraginta annis: & mortuus est
othoniel filius cenẽ. Addiderũt adhuc
filij israel facere malũ in spectu dñi: q̃
cõfortauit aduersum eos egion regẽ
moab: fecerũt malũ in cõspectu eius.
Et copulauit ei filios ammon & amaleh
& abiit & percussit israel atq; posse
dit vrbẽ palmarum. Seruierũtq; filij
israel egion regi moab decem & octo
annis: & postea clamauerũt ad dñm. Qui
suscitauit eis saluatorẽ: mo vocabulo + Ais + cipium.
aioth: filiũ gera filij gemini: quintaq; Als +
manu pro dextra vrebat. Miseruntq; abod.
filij israel p illum munera egion regi
moab. Qui fecit gladiũ ancipitẽ ha
bentẽ in medio capnium lõgitudinis
palme manus & accinctus est eo subter sa
gum in dextro femore. Obtulitq; mu
nera egion regi moab: erat aũt egion
crassus nimis. Cũq; obtulisset ei mu
nera, persecutus est socios q̃ eum co
nexerãt: & reuersus de galgalis vbi erãt
idola: dixit ad regẽ. Verbũ secretũ ha
beo ad te o rex. Et ille imperauit silẽ
tiũ. Egressisq; omnes q̃ circa eũ erãt in
gressus est aioth ad eũ. Sedebat aũt i
estiuo cenaculo solus: dixitq;. Verbũ
dei habeo ad te. Qui statim surrexit de
throno. Stẽditq; + aioth sinistrã ma
nũ: & tulit sicã de dextro femore suo:
infixitq; eã in vtrẽ eius & valde: vt ca
pulus sequẽs ferrũ in vulnere: ac pin
guissimo adipe strigeret. Nec edu
xit gladiũ: sed ita vt percusserat reliq̃t
in corpe: statimq; p secreta naturę alui
ductus egressus est. Aioth aũt clau
sis diligentissime ostiis cenaculi & ob
firmatis seras p positiõ + egressus est Als + po
seruiũs regis egressi viderũt clausas sticam.
fores cenaculi atq; dixerunt. Forsitan D
purget aluũ in estiuo cenaculo. Expe
cãtesq; diu donec erubescerẽt: videl
tes q̃ nullus aperiret clauiũ & clau
aperiẽtes inuenerũt dñm suũ in terra
iacẽtem mortuũ. + Aioth aũt dñs illi Als +
turbarenẽ effugit: & ptrãsiit loci ido abod.
lor dñi reuersus fuerat. Venitq; i seir
rath: & statim sonuit buccina i mõte
ephraim descẽderũtq; cũ eo filij israel ip
so in frõte gradiẽte. Qui dixit ad eos Pelops
Sequimini me. Tradidit ei dñs inimi ter a quo
cos nros moabitas in manibus nras. De pelopo
scẽderũtq; post eũ & occupauerũt vada nes pun
da iordanis q̃ trãsmittit i moab: nõ cia nomẽ
dimiserũt trãsire quẽq̃: sed percusserũt accepit.
moabitas in tpe illo circiter decẽ mi
lia oẽs robustos & fortes viros. Nullũ
eorũ evadere potuit. Humiliatusq; est
moab in die illo sub manu israel: & quiet
terra octoginta annis a prelijs. Post
hũc fuit sangar filius + anath qui pe
cussit de philistijm seẽntos virosvo
mere: et ipse quoq; defendit israel.

CC.S. Deborah prophetissa et pugna
barach contra sisaram ducem mi
litiæ iabin. Sisara a iahel vxore abe
cinei occiditur. Ca.iiij.

B
x.Re.2.b.
13.q.1.§.
1.in.v.in
dicit.1.gl.
23.q.1.§.
fin.n.

Addiderũtq; filij israel facere malũ in ꝓspectu dñi post mortẽ aioth: ⁊ tradidit illos dñs i manus iabin regis chanaã qui regnauit i asor: habuitq; ducẽ exercitus sui nomine sisarã. Ipse aũt habitabat in aroseth gentiũ. Clamauitq;ꝫ filij israel ad dñm. Nõgentos enim habebat falcatos currus: et ꝓpugnauit annos vehemẽter oppressit eos. Erat aũt deborah ꝓpheteꝫ ꝓtor lapidoth: q; iudicabat ꝑplm in illo tpe et sedebat sub palma q nosce illius vocabat: inter ramam ⁊ bethel in monte ephraim: ascẽdebãtq; ad eã filij israel in oẽ iudiciũ. Que misit et vocauit barach filium abinoe de cedes neptalim. Dixitq; ad eũ. Precepit tibi dñs deus israel. Uade et descẽde et due exercitũ in monte thabor: tollesq; tecũ decem milia pugnatoũ de filijs neptalim et de filijs zabulon. Ego aũt adducam ad te in loco torrẽtis cison sisarã ꝓncipẽ exercitus iabin et currus eius atq; oẽs multitudinẽ: et tradã eos in manu tua. Dixit ad eã barach. Si venis mecũ ꝑadmisi nolueris venire mecũ nõ pgã. Que dixit ad eũ. Ego quidẽ tecũ: sed i hac vice victoria nõ reputabit tibi: q; in manu mulieris tradetur sisara. Surrexit itaq; deborah et perrexit cũ barach in cedes. Accersitis zabulon et neptalim ascẽdit cũ decẽ milibus pugnatoꝝ: habens deboram in comitatu suo. Heber aũt cineus recesserat quondã a ceteris cineis fratribus filijs suis obadab cognati moysi: et tetẽderat tabernacula vsq; ad vallẽ q vocat sennim: et erat iuxta cedes. Nunciatũq; est sisare q ascẽdisset barach filius abinoem in mõtẽ thabor: cũ deborah: et ꝓgregauit nõgentos falcatos currus et omẽ exercitũ de aroseth gentiũ ad torrẽtẽ cison. Dixitq; deborah ad barach. Surge hec est enim dies in qua tradidit dñs sisarã in manus tuas. Et ipse ductor est tuus. Descẽdit itaq; barach de monte thabor et decẽ milia pugnatoꝝ cum eo. Perterruitq; dñs sisarã et oẽs currus eius: omnesq; multitudinẽ in ore gladij ad conspectum barach: ita vt sisara de curru desiliens pedibus fugeret et barach persequẽret fugientes currus et exercitũ vsq; ad aroseth gẽtium: et oẽs hostis multitudo vsq; ad interitionẽ caderet. Sisara aũt fugiens peruenit ad tentoriũ iahel vxoris aber cineti. Erat aũt pax inter iabin regem asor et domũ aber cineti. Egressa igitur iahel in occursum sisare dixit ad eũ. Intra ad me dñe mi ne timeas. Quo ingresso tabernaculũ eius et operuit eũ pallio: dixit ad eã. Da mihi obsecro paululũ aq; q; sitio valde. Que aperuit vtrẽ lactis: et dedit et bibere: et operuit illũ. Dixitq; sisara ad eã. Sta ostiũ tabernaculi: et cum venerit aliquis interrogãs te et dicẽs: nũ quis hic est aliquis? Respõdebis. Nullus est. Tulit itaq; iahel vxor aber clauũ tabernaculi assumẽs pariter ⁊ malleũ: et ingressa abscõdit eũ silentio: qui supiuit ꝑ tempus capitis eius clauũ: percussitq; malleo defixit i cerebrũ vsq; ad terrã: q soporẽ mortis sociãs defecit. Erat enim fatigatus. Et ecce barach sequens sisera venebat: egressaq; iahel in occursum eius dixit ei. Uenit et ostendã tibi virũ quẽ queris. Qui cũ intrasset ad eã invenit sisarã iacẽtẽ mortuũ: et clauũ in tẽpore eius. Humiliauit ergo deus in die illo iabin regẽ chanaan coram filijs israel qui crescebãt quotidie et forti manu opprimebant iabin regem chanaan: donec deleret eũ.

Cl.S. De cantico q̃ cecinerũt debora et barach post victoriã.

Cecinerũtq; deborah barach filij abinoem i illo die dicẽtes. Ob spõte obtulistis vos israel: ad laudẽ vestrã q̃ ꝓculiũ: benedicite dñm. Audite reges: auribus ꝓcipite ꝓcipes. Ego sum que cãnã: ipsa laudã dño deo israel. Dñe cũ ꝓcederes de seir: ⁊ trãsires p regiones edom terra mota est: celiq; ac nubes distillauerũt aquas. Montes fluxerũt a facie dñi: et sinai a facie dñi dei israel. In diebus sangar filij anath in diebus iahel quieuerũt semite: et q ingrediebãtur p eas ambulauerũt p calles deuios. Cessauerũt fortes i israel et quieuerũt: donec surgeret debora: surgeret mater israel. Nouã bella elegit dñs et portas hostiũ ipse subuertit. Clipeus et hasta si apparuerũt in quadraginta milibus israel. Cor meũ diligit principes israel: ꝓpria voluntate obtulistis vos benedicite dñm. Qui ascendistis super asinos ⁊ sedetis super tapetes ⁊ ambulatis in iudicio: et ambulatis in via loquẽtes. Ubi collisi sunt currus et hostis factus est exercitus: ibi narrent iustitias dñi ⁊ clementiã in fortes israel. Tunc descendit ꝓplus dñi ad portas et obtinuit principatũ. Surge surge deborah: surge surge: loqre cãticũ. Surge barach: ⁊ apprehende captiuos tuos fili abinoem. Saluate sunt reliquie ꝓpli dñi: fortitudo dimicauit. Et ephraim deleuit eos i amalech: post eũ et benjamin i ꝓpulos tuos o amalech. De machir ꝓncipes descenderũt: ⁊ de zabulon q̃ exercitũ ducerẽt ad bellãdum. Duces iahar fuerũt cũ deborah: et barach vestigia sunt secutũq; q̃ si ꝓceps ad barathũ se discrimini dedit. Diuisus contra se ruben: magnanimos reperta est cõtẽtio. Quare habitas inter duos terminos vt audias sibilos gregum? diuisus cõtra se ruben: magnanimos reperta est cõtẽtio. Galaad trãs iordanẽ q̃ descedebat: et dan vacabat nauibus. Aser habitabat in littore maris et in portibus morabatur. Zabulõ vero et neptalim obtulerũt alas suas morti in regione morome. Uenerũt reges et pugnauerũt. Pugnauerũt reges chanaã in thãc iuxta aq̃s mageddo: et tamẽ nihil tulere prędãtes. De celo dimicatũ est ꝓtra eos: stelle manentes in ordine ⁊ cursu suo aduersus sysarã pugnauerũt. Torrens cison traxit cadaueꝫ eorũ: torrẽs cadumim torrens cison. Conculca ala mea robustos. Unguale equoꝝ ceciderũt fugientibus impetuũ ꝓpreceps ruentibus fortissimis hostium. Maledicite terre meroz: dixit angelus dñi: maledicite habitatoribus eius: q; non venerũt ad auxilium dñi in adiutoriũ fortissimorũ eius. Benedicta inter mulieres iahel vxor aber cineti: benedicat in tabernaculo suo. Aqũ petẽti lac dedit: et in ꝓpiala ꝓncipum obtulit: butyrum. Sinistrã manũ misit ad clauũ: ⁊ dextrã ad fabriũ malleoꝝ: percussitq; sysaram ⁊ confixit caput eius: et vulneratũ locũ ⁊ tempora illius ꝓforauit: inter pedes eius corruit: defecit ⁊ mortuus est. Uolutabat ante pedes eius: et iacebat exanimis ⁊ miserabilis. Per fenestram respiciens: vlulabat mater eius: ⁊ de cenaculo loquebatur. Cur moratur regredi currus eius: quare tardauerũt pedes quadrigarũ illius? Una sapiẽtior ceteris vxoribus eius hec socrus ipsa respondit. Forsitan nũc diuidit spolia: ⁊ pulcherrima feminarũ eligit ei. Uestes diuersorũ colorũ sysare traduntur in predam: et suppellex varia ad ornãda colla cõgeritur. Sic pereant oẽs inimici tui domine: qui aũt diligunt te sicut sol in ortu suo splẽdescat: ita rutilent. Quieuit q; terra per quadraginta annos.

Cl.S. Ira dñi adiuuãtis de gedeone ⁊ sacrificio eius: de ara baal destructa: de signo dato in vellere. Ch.vi.

Fecerũt aũt filij israel malũ i cõspectu dñi: q̃ tradidit illos i manus madiã ꝓpter annos: et oppressisũt valde ab eis. Fecerũtq; sibi antra et spelũcas in mõtibus: ⁊ munitissima ad repugnãdũ loca. Cũq; seuisset israel: ascẽdebat madiã et amalech ceteriq; orientaliũ nationũ ⁊ apud eos figentes tentoria: sicut erãt in herbis cũcta vastabãt vsq; ad introitũ gazeni: nichilq; olio ad vitam ꝓtinẽs relinq̃bãt in israel. Nõ oues: nõ boues: nõ asinos. Ipsi cũ et omnes greges eoꝝ veniebant cum tabernaculis suis: ⁊ instar locustarũ vniuersa complebãt: inumera multitudo hominũ et camelorũ quicq̃ tetigerãt deuastantes. Humiliatusq; est israel valde in cõspectu madian. Et clamauit ad dominũ postulãs auxiliũ contra madianitas. Qui misit ad eos virũ ꝓpheta: et locutus est. Hec dicit dñs deus israel. Ego vos feci cõscẽdere de egypto: et eduxi vos de domo seruitutis: et liberauit de manu egyptiorũ ⁊ omniũ inimicorũ q̃ affligebant vos. Sicq; eos ab introitu vestri: ⁊ tradidi vobis terrã eorũ: dixi. Ego dñs deus vester. Ne timeatis deos amoreorũ: in quorũ terra habitatis. Et noluistis audire vocem meã. Uenit autẽ ꝓ angelus dñi: ⁊ sedit sub quercu q̃ erat in ephrata pertinẽbat ad ioas patrẽ familie ezri. Cumq; gedeo filius eius excuteret: atq; purgaret frumenta in torculari: vt fugeret madian: apparuit ei angelus dñi: et ait. Dñs tecũ virorũ fortissime. Dixitq; ei gedeon. Obsecro mi domine si dñs nobiscũ est: cur ergo apprehẽdẽrũt nos hec oia? Ubi sunt mirabilia eius q̃ narrauerũt patres nostri atq; dixerũt: de egypto eduxit nos dñs? Nũc aũt deseruit nos dñs: et tradidit in manu madiã. Respiciũtq; ad eum dñs: ⁊ ait. Uade i hac fortitudine tua ⁊ liberabis israel de manu madiã. Scito q̃ miserim te. Qui ridẽs: ait. Obsecro mi dñe in q̃ liberabo israel? Ecce familia mea infima est in manasse: ⁊ ego

B
Thirenę thirene ꝓuincie et mari nos mẽ ididit

B
Penestrina vrbs cõditur.

Superest ꝓ angel dñi: q̃ et suꝓpositis sudiꝓ relligitur

C

als ꝓ manibus.

minimus in domo pris mei. Dixit ei
dns. Ego ero tecū: et percuties madian
qsi vnū virū. Et ille. Si ineni inqt gra
tiā coā te da mihi signū q tu sis q lo
D queris ad me. Ne recedas hinc donec
Miceae regni pnc reuertar ad te portās sacrificiū: offe
cipium. rēs tibi. Qui rndit. Ego sistabor ad
uentū tuū. Ingressus est itaqs gedeō et
coxit hedū: ⁊ de farine modio azimos
panes: carnesqs ponēs in canistro: et
ius carnū mittēs i cillā: tulit ola sub
quercu: obtulit ei. Cui dixit angelus
dni. Tolle carnes et azimos panes: et
pone supa petrā illam: ius desup fun
de. Cūq fecisset ita: extēdit ageli dni
summitate virge quā tenebat i manu
et tetigit carnes ⁊ panes azimos: ascē
ditqs ignis de petra: ⁊ carnes azimos:
qs penes p̄sumpsit: ageli aūt dni evā
nuit ex oculis eius. Videsqs gedeō q̄ es
I.q.1.ca. set angelus dni: ait. Heu mi dne deus q
cū septu. pidi ageli dni facie ad faciē. Dixitqs
E ei dns. Pax tecū. Ne timeas: nō morieris
Mercuri Edificauit ergo ibi gedeō altare dno
us litte. vocauitqs illud dni pax vsqs in pnēs
floret. diē. Cūq adhuc esset in ephra q est fa
mile ezri: nocte illa dixit dns ad eum.
Tolle taurū pris tui: ⁊ alterū taurum
annoꝝ septē: destruēqs ārā baal q est
patris tui: ⁊ nemus qd circa ārā est: hū
cidet: edificabis altare dno deo tuo in
summitate petre istius: sup quā āte
sacrificiū posuisti: tollesqs taurū secū
dū: ⁊ offeres holocaustū sup structū li
F gnorū q de nemore succideris. Assum
pris ergo gedeō decē viros de seruis
suis: fecit sicut preceperat ei dno. Ti
mēs autē domū pris sui ⁊ homines illius
ciuitatis: p diē noluit facere: sed ola
nocte cōplevit. Cūq surrexissent viri
oppidi ei: mane: videre destructā ārā
baal: luciqs succisum ⁊ taurū alterum
Ipositū sup altare qd tunc edificatum
erat. Dicēntesq adinicē. Quis hoc fe
J.15.b. cit? Cūq pquirerēt auctorem facinoris
ctū est. Gedeō filius ioas fecit hec ola.
Et dixerunt ad ioas. Produc filiū tuū
huc vt moriat: q: destruxit ārā baal:
et succidit nemus. Quid vlie respōdit.
Nūqd vltores estis baal vt pugnetis
p eo? Qui aduersari ei: fuerit: morietur
Sybilla antecq lux crastina veniat. Si deus est:
triches. vindicet se de eo q suffodit aram eius
Et illo die vocatus est gedeō hierobaal:
eo q dixisset ioas: vindicet se de eo ba
al: q suffodit ārā eius. Igit omis madia
S ⁊ amalech ⁊ orientales pliū cōgregati
sunt simul: ⁊ trāslesitēs iordanē castrame
tati sunt in valle iezrael. Spūs autem
dni induit gedeō: qui clāgēs buccina
cōuocauit domū abiezer: vt sequerētur
eum. Misitqs nūcios in vniuersum manas
sem: q ⁊ ipse secutus est eū. Et alios nū
cios in aser ⁊ zabulō ⁊ neptalim: qui
currerūt ei. Dixitqs gedeon ad dnm.
Si saluū facis p manū meā pplm isr
sicut locutus es: ponā hoc vellus lanē in
area. Si ros in solo vellere fuerit: et
ol terra siccitas: sciā q p manū meā
sicut locutus es: liberabis isr. Factū
est ita. Et de nocte cōsurgens expressit
vellere: conchā roris implevit. Rursus
rursus ad dnm. Ne irascatur furor tuus
ptra me si adhuc ēt ceuero signū qua
rens in vellere: oro vt solū vellus
sit: ⁊ ols tota roris madēs. Fecitqs
nocte illa vt postulauerat: ⁊ fuit sicc
tas in solo vellere: ⁊ ros in ol terra.

CC.S. De pbatione pplī ad agēs: et
somnio narrato in castris madianitā
genis vacuis cōplosis: de lucernis in
medio lāpadū ⁊ turbis: de ceā ⁊ gē
interfectis ab ephraim. Cap.vii.

Igitur hierobaal qui e
gedeon de nocte consur
gens et omis populus cum
eo venit ad fontē qui vo
catur arad. Erant autem
castra madiā in valle ad
septentrionalem plagam collis excelsi.
Dixitqs dno ad gedeon. Multus nimis
est pplus nec tradet madiā in manibus
eius ne gloriet̄ p trame i me: ⁊ ne dicat
meis viribus liberatus sum. Loqre ad pō
pulū et cūctis audiētibus ōdica. Qui
formidolosus ⁊ timidus est reuertat.
Recesserūtqs de mōte galaad reuer
si sunt et populo viginti duo milia ho
rū: et rantū decē milia remāserūt.
Dixitqs dns ad gedeon. Adhuc pplus
multus est. Duc eos ad aquas et ibi
probabo illos: ⁊ de quo dixero vobis
tecū vadat ipse pgat: quē ire prohibe
ro: reuertat. Cūq descēdisset pplus
ad aquas: dixit dnus ad gedeō. Qui
✠ manu et lingua lambuerint aquas
sicut solet canis lambere sepabis eos
seorsum: qui aūt curuatis genibus bi
berint in altera pte erunt. Fuit itaq
numerus eorū qui manu ad os pōnen
tes aquas lambuerāt trecēti viri: omis
reliqua multitudo flexo poplite bibe
rat. Et ait dns ad gedeon. In trecētis
viris qui lambuerunt aquas liberabo
vos ⁊ tradā in manu tua madianitas:
omis autē reliqua multitudo reuertatur
in loco suo. Sūptis itaqs pro numero ci
borus ⁊ tubis: omnē reliquā multitu
dinē abire precipit ad tabernacula sua:
ipse cū trecentis viris se certamini
dedit. Castra aūt madiā erant subter
in valle. Eadē nocte dixit dns ad eum.
Surge et descende i castra: q: tradidi
tes i manu tua. Si autē times ire for
midas: descēdat tecū phara puer tuus.
Et cū audieris qd loquant: tunc cōfor
tabunt manus tue et securior hostium ca
stra descendes. Descendit ergo ipse ⁊
phara puer eius in partē castrorū vbi
erāt armatorū vigilie. Madiā aūt et
amalech et omes orientales pplī fusi ia
cebāt in valle vt locustarū multitudo
Camelī autē innumerabiles erāt sicut
arena q̄ iacet i litore maris. Cūq ve
nisset gedeō narrabat alīquis somniū
primo socio: in hūc modū referebat
qd viderat. Vidi somniū: et videbam
mihi q̄si subcinericius panis ex hordeo
volutus in castra madian descendere.
Cūq venisset ad tabernaculū: percus
sit illud atqs subuertit: ⁊ tre fundit
eo quasi. Rndit ei cui loqbat. Non
est hoc aliud nisi gladius gedeonis filii
ioas viri israelite. Tradidit eīm dns
in manus eius madianitas et ola castra eius
Cūq audisset gedeō somniū ⁊ inter
pretationē eius: adorauit et reuersus
est ad castra israel: et ait. Surgite: tra
didit eīm dns in manibus nras castra ma
dian. Diuisitqs trecentos viros i tres
partes: et dedit turbas in manibus eo
rū lagenas vacuas ac lāpades i medio
lagenarū. Et dixit ad eos. Quod me fa
cere videritis: hoc facite. Ingrediar
partē castrorū. Et qd fecero sectamini
Quādo pfonuerit tuba in manu mea:
vos quoqs per castrorū circuitum clan
gite et cōclamate dno ⁊ gedeoni. In
gressūqs et gedeon ⁊ trecēti viri qui
erant cū eo in partē castrorū incipien
tibus vigiliis noctis medie: et custo
dibus suscitatis ceperunt buccinis
dāgere ⁊ cōplodere inter se lagenas.
Cūq per gyrū castrorū in trib̄ perso
narent locis et hdrias cōfregissent:
tenuerunt sinistris manib̄ lampades
et dextris sonātes tubas: clamauerūt
q̄q gladius dni ⁊ gedeonis: stantes sin
guli in loco suo per circuitum castro
rum hostilū. Ola itaqs castra turbata
sunt: ⁊ vociferātes: siluiantesqs fuge
runt. Et nihilominus insistebāt trecēti
viri buccinis personātes. Immisitqs
dns gladius in omnib̄ castris ⁊ mutua
se cede truncabant fugientes vsqs ad
bet. seca et crepidinem abelmeula in
rhebach. Conclamātes aūt viri israel
de neptalim et aser ⁊ oī manasse perse
quebant madian. Et dedit dns iterū
tuam pplo israel i die illa. Misitqs ge
deon nūcios in omnē mōtē ephraim:
dicēs. Descēdite in occursum madia
⁊ occupate aquas vsqs bethbera atqs
iordanem. Clamauitqs ols ephraim ⁊
preoccupauit aquas ✠ atqs iordanem
vsqs bethbera. Apprehensosqs duos
viros madiā: oreb ⁊ zeb interfecit oreb
in petra oreb: zib vero i torculari zeb.
Et persecuti sūt madiā capita oreb ⁊ zeb
portātes ad gedeō trāsfluēta iordanis
CC.S. Viri ephraim cōtra gedeō ⁊ i
surgūt zebee et salmana occisis a ge
deone. De viris soccoth ⁊ phanuel oc
cisis dant gedeoni i aures: de septua
ginta filiis gedeonis: ⁊ de abimelech
nato de pellicina: de morte gedeō. c.S.

Zirentqs ad eum vi
ri ephraim. Quid est
hoc quod facere vo
luisti vt nos nō vocā
res cum ad pugnam
pergeres contra ma
diam iurgantes fort̄
ter et ppe vim inferentes? Quib̄ ille
rndit. Quid eīm tale facere potui q̄le
vos fecistis? Nōne melior est racemus
ephraim vindemiis abiezer? In manibus
vras dns tradidit principes madian
oreb ⁊ zeb. Quid tale facere potui q̄le
vos fecistis? Quod cū locutus esset re
quiescit spūs eorū quo tumebāt cōtra
eū. Cūqs venisset gedeō ad iordanē
transiit eū cū trecētis viris q̄ secum
erāt ⁊ pre lassitudine fugiētes pseqt
nō poterāt. Dixitqs ad viros soccoth
Date obsecro panes pplo q̄ mecū est:
quia valde defecerūt vt possim̄ persequ
zebee ⁊ salmana reges madiā. Rspōdē
runt principes soccoth. Forsitan J.20.
palme manus zebee ⁊ salmana i manibus
tua sunt: ⁊ idcirco postulas vt demus
exercitui tuo panes. Quibus ille ait.
Cum ergo tradiderit dns zebee ⁊ sal
mana i manus meas ✠ et cū reuersus Als ✠ su
fuero victor: in pace cōterā carnes ve pere
strestis cū spinis: tribulisq deseri. Et reuersus
inde cōscendēs venit i phanuel: locu fuero victor
tusq est ad viros loci illius similia. cto: i pace
Qui ⁊ illi rndēram sicut responderāt ce.
viri soccoth. Dixit itaqs eis. Cum re
uersus fuero victor in pace destruam
turrim hanc: zebee aūt et salmana re

Als ✠ su
perest ar
qs iordanem.
Sra.10.c.
23.q.5.§.
fi.in fi.
ibi mortē
tradidit.
Ivus si
rie cum
tas pdik.

quie cedāt eſt officiercitu ſui. Quin-
decim eſt militiri remāſerāt ex om-
nib⁹ turmis orientalib⁹ populo: eſt ſe-
centū viginti milibus bellator⁹ t edu-
centium gladiū. Aſcendentq⁹ gedeon
per viā eorum qui in tabernaculis mo-
rabantur ad orientalē partem nobe et
iechbaa: percussit castra hostium qui se-
cari erant et nichil aduersi suspicabā-
tur. Fugerūtq⁹ zebee et salmana quos
persequēs gedeō cōprehendit turba-
to omni exercitu eor. Reuertensq⁹ de
bello ante solis ortū apprehēdit pue-
rum de viris soccoth: interrogauitq⁹
eū nole principū et seniorū soccoth: et
descripsit septuaginta septem viros.
Venitq⁹ ad soccoth et dixit. En zebee
et salmana sup quib⁹ exprobrat⁹ mihi
dicentes. Forsitan manus zebee et sal-
mana in manibus tuis sunt: vt dicirco
postulas vt dem⁹ viris qui lassi sunt
et defecerunt panes. Tulit ergo senio-
res ciuitatis et spinas deserti ac tri-
bulos: et cōtriuit eū eis atq⁹ pminuit
viros soccoth. Turrim q⁹q⁹ phanuel
subuertit: occisis habitatorib⁹ ciuita-
tis. Dixitq⁹ ad zebee t salmana. Qua-
les fuerūt viri quos occidistis in tha-
bor? Qui rñdērūt. Similes tui et vn⁹
ex eis quasi filⁿ regis. Quibus ille re-
spondit. Fratres mei fuerūt filii ma-
tris mee. Viuit dōs: q: si seruasseris
eos non vos occiderē. Dixitq⁹ ieber
primogenit⁹ suo. Surge et interfice
eos. Qui non eduxit gladiū. Timebat
enī q: adhuc puer erat. Dixerūtq⁹ ze-
bee t salmana. Tu surge t irruē i eos:
q: iuxta etatem robur est hois. Surre-
xit gedeō t interfecit zebee t salmana:
et tulit ornamēta ac bullas q⁹ colla
regaliū camelor⁹ decorari solent. Di-
xerūtq⁹ oēs viri israel ad gedeō. Do-
minare nr̄i tu et filⁿ tuus t filius filij
tui + q: liberasti nos de manu madiā.
Quib⁹ ille ait. Non dñabor: pestri nec
dñabitur i vos filⁿ me⁹ sed dñabitur
vobis dōs. Dixitq⁹ ad eos. Una peti-
tionē postulo a vobis. Date mihi lau-
res ex preda pfa. Inaures enī aureas
hismaelite habere consuuerant. Qui
resōderūt. Libētissime dabimus. Ex-
pādēresq⁹ sup terrā palliū: piecerunt
in eo inaures de preda: et fuit pondus
postulatarū inaur ilā: mille septingēti
suri sicli ab⁹q⁹ ornamētis t monilib⁹
et veste purpurea quib⁹ reges madiā
vti soliti erāt: et ēt torques aureas
Alias + camelorum. Fecitq⁹ ex eo gedeon +

Argonautae nauigatio.

Sibilla delphica claret.

Alias + qui

Nouaria conditur.

ephot: et posuit illud in ciuitate sua
ephra. Fornicatusq⁹ est omis israel in eoꝝ
facētū est gedeom et ol domui eⁿ in ruī
nam. Humiliat⁹ est aūt madiā coā fi-
lijs israel: nec potuerūt vltra ceruices e-
uare: sed quiēt in terra p quadragin-
ta annos quib⁹ gedeon prefuit. Habu-
itq⁹ hierobaal filⁿ septuaginta
in domo sua: habuitq⁹ septuaginta fi-
lios q egressi sunt de femore eⁿ q⁹ p
plures haberet proles. Concubina ate
illⁿ quā habebat in sichē: genuit et
ipsū nole abimelech. Mortuusq⁹ est ge-
deon filⁿ ioas in senectute bona: se-
pultⁿ est in sepulchro ioas pris sui i
ephra de familia ezri. Postq⁹ aūt mo-
tuus est gedeō: auersi sunt filij israel
et fornicati sunt in baalim. Percusse-
rūtq⁹ sibi baal fedus vt esset eis dē
nec recordati sunt dñi dei sui q eruit
eos de manibus + inimicorum suoꝝ
omniū per circuitū nec fecerūt misē
cō domo hierobaal gedeon iuxta cū
bona que fecerat israeli.

CS.C. Abimelech ffes sues septua-
gīta occidit: ionathā minimⁿ saluat:
ad sichimitas mittit: de gaal t zebul:
t pugna abimelech ptra gaal t ciuita-
te sal spargit: phanū berith succedit:
abimelech ciuitatē thebes oppugnat
mulier capiti eⁿ fragmēt mole illisit.

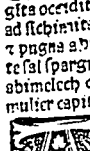

Et vt aūt abimelech filⁿ
hierobaal i sichē: ad
fres matris fecit loq
tus est ad eos t ad oēs
cognationē domus pa
tris matris sue dicēs.
Loquimini ad oēs viros sichē. Quid
vobis est melⁿ vt dominent vestri se-
ptuaginta viri oēs filii hierobaal: a
vt dominet vobis vnⁿ vir? Simulq⁹
cōsiderate: q: os vestrū t caro vestra
sum. Locutiq⁹ sunt fratres mtis eius
de eo ad oēs viros sichem: inclinauerunt
eos: cor eorum post abi-
melech: dicētes. Frater noster est. De-
derūt illi septuaginta pōdo argēti de
phano baal berith. Qui conduxit sibi
ex eo viros inopes et vagos: secuti q⁹
sunt eū. Et venit in domū patris sui
ephra: et occidit ffes suos filios hie-
robaal septuaginta viros sup lapidē
vnū. Remansitq⁹ ioatham filⁿ hiero-
baal minimⁿ: absconditus est. Cōgre-
gati sunt aūt oēs viri sichē t omnis
familie vbis mello: abierūtq⁹ et con-
tituerūt regem abimelech iuxta quercū
q stabat in sichem. Quod cū nunciatum

ei esset ioatham iuit t stetit in vertice
mōtis garizim eleuataq⁹ voce clama
uit t dixit. Audite me viri sichem ita
vt audiat vos + dōs. Ierunt ligna vt
ungerēt sup se regē. Dixerūtq⁹ oliue.
Impera nobis. Que rñdit. Numquid
possum deserere pinguedinē meā qua
et deorum t hoēs: t venire vt inter li-
gna pmouear? Dixerūtq⁹ ligna ad ar-
boē ficū. Veni t sup nos regnū accipe.
Que rñdit eis. Numq̄d possum desere-
re dulcedinē meā: fructusq⁹ suauissi-
mos t ire vt inter cetera ligna + pmo
uear? Locutaq⁹ sunt ligna ad vitē. Ve
ni t impera nobis. Que rñdit eis. Nū
quid possum deserere vinū meū q⁹ le
tificat deum t homēs t inter ligna cete
ra + pmouear. Dixerūtq⁹ ola ligna ad
rbānum. Veni t impera sup nos. Qui
rñdit eis. Si vere me regem vobis +
constituistis: venite t sub vmbra mea
requiescite. Si aūt nō vult: egrediat
ignis de rbano t deuoret cedros liba
ni. Hec igit si recte t absq⁹ pēto cōsti
tuistis sup vos regē abimelech: t be-
ne egistis cū hierobaal t cū domo eⁿ
et reddidistis vice bñficiū eius q pu
gnauit p vobis t alam suā dedit peri
calis vt eueret vos de manu madian
q ille surrexistis ptra domū pris mei
t interfecistis filios eⁿ septuaginta vi-
ros sup vnū lapidē: et constituistis regē
abimelech filū ancille eⁿ sup habita-
tores sichem: eo q frater vester sit. Si
ergo recte et absq⁹ vitio egistis cum
hierobaal t domo eⁿ: hodie letemini
in abimelech t ille letet in vobis. Sin
autē peruerse egrediat ignis ex eo et
cōsumat habitatores sichem t opidum
mello: egrediatur q⁹q⁹ ignis de viris si-
chem t de opido mello: t deuoret abi-
melech. Que cū dixisset fugit: et abiit
in bera: habitauitq⁹ ibi ob metū abi-
melech fratⁿ suī. Regnauit itaq⁹ abi-
melech sup israel trib⁹ annis. Misitq⁹
eis spīs pessimam inter abimelech t
habitatores sichem q ceperūt eū dete-
stari: t ceclus interfectionis septuagin
ta filiorū hierobaal t effusionē sangui-
nis eor cōferre in abimelech fratrem
suū: inter ceteros sichimorū princi-
pes q eū adiuuerāt. Posuerūtq⁹ insi-
dias aduersum eū in summitate mon-
tium: t dō illius prestolarent aduētū
mercebāt latrocinia agentes predas
de pretereuntib⁹. Nuciatūq⁹ est abime-
lech. Venit aūt gaal filⁿ obed cū fra-
tribus suis et trāsiuit in sichimā. Ad
cuius aduēntū erecti habitatores si-
chem: egressi sunt in agros vastātes vi-
neas: vasq⁹ calcātes: t facti clātātes
chorus ingressi sunt phanum dei suī t
ter epulas t pocula maledicebāt abi-
melech: clamāte gaal filio obed. Quis
est iste abimelech: t q̄ est sichem vt seru-
iamⁿ eⁿ? Nūqd nō est ipse filⁿ hiero-
baal: t constituit principē zebul seruū
suū sup viros emor pris sichē? Cur q̄
seruiemus eⁿ? Utinā daret alios pplm
istū sub manu meam + auferrē de me
dio abimelech. Dixitq⁹ ē abimelech.
Cōgrega exercitⁿ multitudinē t vent:
zebul eⁿ pnceps ciuitat⁹ audiens serm
monib⁹ gaal filii obed: irat⁹ est valde t
misit clā ad abimelech nūcios dicēs.
Ecce gaal filⁿ obed venit in + sichimā
cū fratrib⁹ suis t oppugnat aduersus
te ciuitatē. Surge itaq⁹ nocte cū pplo
q tecū est: t latita i agro: t pmo mane
oriente sole irrue sup ciuitatē. Illo au-
tē egrediēte aduersum te cū pplo suo
fac ei q̄ potuerⁿ. Surrexit itaq⁹ abi-
melech cū oī exercitu suo noctem: tete
dit insidias iuxta + sichimā in quat-
tuor locis. Egressusq⁹ est gaal filius
obed: t stetit in introitu porte ciuitat⁹.
Surrexit aūt abimelech oīs exercitⁿ
cū eo de insidiis loco. Cūq⁹ vidisset po
pulū gaal: ait ad zebul. Ecce de mon
tib⁹ multitudo descēdit. Cui ille rñdit
Umbras mōtiū vides quasi capita ho
minū: hoc errore deceperis. Rursusq⁹
gaal ait. Ecce pplⁿ de vmbiculo terre
descēdit et vnus cuneus venit p viam
que respicit quercum. Cui dixit zebul.
Ubi est nunc os tuū quo loquebaris:
quis est abimelech vt seruiamⁿ eⁿ? Nō
ne hic populus est quem despiciebas?
Egredere et pugna contra eum. Abiit
ergo gaal expectante sichimorū pplo
et pugnauit contra abimelech q persē
cutus est eū fugientem: t in vrbem cō
pulit. Ceciderūtq⁹ ex parte eius pluri
mi vsq⁹ ad portam ciuitatis: t abime
lech sedit in ruinā: zebul aūt gaal t so
cios eius expulit: ne hic in ea pas
sus est cōmorari. Sequenti ergo die
egressus est populus in campum: q̄
cum nunciatum esset abimelech: tulit
exercitum suū: diuisit i tres turmas:
tendens insidias in agris. Vidēsq⁹ q
egrederet populus de ciuitate surre-
xit et irruit in eo cū cuneo suo: oppu-
gnans t obsidens ciuitatem: due aūt
turme palantes per campum aduersa-
rios perse quebant. Porro abimelech

Tanuris musicus claret.

Alias + ab eram. phicmⁿ delphicⁿ musicus.

Alias + sicimam.

Alias + sicimam.

E

F

omni die illo oppugnabat: dē quē ce
pit interfectis habitatoribus eius: ipsa
quoq; destructa: itaq; sal in ea disperge
ret. Qd cū audissent q̄ habitabant in
turre sichimorum: ingressi sunt phanum
dei sui berith: vbi fedus cū eo pepige
rāt: et eo locus nomē acceperat: qui
erat munitus valde. Abimelech quoq;
audiēs viros turris sichimorum pariter
cōglobatos: ascēdit in mōtē selmō cū
omni ppto suo: arreptaq; securi p̄scidit
arboris ramū: impositōq; ferēs humē
roris dixit ad socios. Qd me vidistis fa
cere: cito facite. Igit̄ cerratim ramos
de arboribus p̄cidētes: sequebant eū
cem. ✠ Qui circiēdētes p̄sidiū succen
derūt: atq; ita factū est vt fumo ignis
mille hoīm necarentur: viri pariter et mu
lieres habitatores turris sichē. Abime
lech aūt inde p̄ficīscēs venit ad oppi
dū thebes qd circūdās obsidebat ex
ercitu. Erat aūt turris excelsa i media
ciuitate ad quā cōfugerāt simul viri
ac mulieres et oēs principes ciuitatis
clausa firmissime ianua: et sup turris
tectū stātes p̄ oppugnaculis. Accedēsq;
abimelech iuxta turrim pugnabat for
titer: et appropinquās ostio ignē sup
ponere nitebat. Et ecce vna mulier ✠
fragmē mole de sup iaciēs illisit capi
ti abimelech: et cōfregit cerebrū eius.
Quī vocauit cito armigerū suū: et ait
ad eū. Euagina gladiū tuū: et occide me
ne forte dicat q̄ a femina interfectus
sim. Qui iussa p̄ficīs interfecit eū. Il
lo quoq; mortuo oēs qui cū eo erāt de
israel reuersi sunt in sedes suas: et red
didit deus malū qd fecerat abimelech
patri suo: interfectis septuagin
ta fratribus suis. ✠ Sichimitis quoq;
qd opari erāt retributū est: venit sup
eos maledictio ioathā filii hieroboal.

Ös abimelech sur
rexit dux israel tho
la filius phua patrui
abimelech vir de
issachar q̄ habita
uit in samir mōtis
ephraim: et iudica
uit israel viginti tri
bus annis mortuusq; est ac sepultus sa
nir. Huic successit iair galaadites qui
iudicauit israel viginti duos annos:
habēs triginta filios sedētes sup tri
ginta pullos asinarū: et p̄cipes trigin
ta ciuitatū q̄ ex nole eius sūt appellati
usque hodie: ipsa est oppida iair vsq; in
sentē diē in terra galaad. Mortuusq;
est iair ac sepultus est in loco cui est vocabu
lū camō. Filii aūt israel p̄ceperūt iterū
iungētes nouos: fecerūt malū in cōspe
ctu dni: seruierūt idolis baalim et ash
roth: et dēis syriae ac sidonis et moab et
filiorum ammō et philistīm: dimiserūq;
dnm: nec coluerūt eū. Cōtra quos ira
tus tradidit eos in manus philistīm
et filiorum ammon: afflictiq; sunt et tres
menses opressi: p annos decem: omnes
oēs qui habitabant trans iordanē in
terra ammoreorū q̄ est in galaad. Insu
per filii ammō iordanē trānsmissū
stare: iudā et beniamin et ephraim. Et
fluctuatus est israel nimis. Et clamauit
ad dnm dicētes. Peccauimus tibi: q̄
dereliquimus te dnm deū nrm: et seru
uimus baalim. Quid locutus est dnm
Nunqd nō egyptū et ammoreos filios
ām et philistīm si dnm quoq; ammō
lech et chanaā opp̄ressēt vos: clama
stis ad me: et erui vos de manibus eōrū
Et tū reliquistis me: et coluistis deos alios
nos. Idcirco nō addā vt vltra vos li
berē. Ite et inuocate deos quos elegi
stis ipsi vobis liberent in tpe angustiē
Dixerūtq; filii israel ad dnm. Peccauimus
redde tu nobis q̄cquid tibi placuerit
nisi libera nos. Que dicētes ablatis
nobis suis alienorū deorū idolis: pacē
et seruierūt dno deo q̄ doluit super
seruis eōrū. Itaq; filii ammō cōclamā
tes in galaad fixere tēt: ita p̄ quos
cōgregati filii israel in maspha cāsra
metati sunt. Dixerūtq; p̄cipes ga
laad singuli ad primos suos. Qui p̄i
mus ex nobis cōtra filios ammō cōpā
ret dimicare: erit dux populi galaad.

Ost itaq; illo iudi
cante iepte galaa
dites vir fortissimus
atq; pugnator: ex
mulieris meretri
cis: qui nat̄ erat de
galaad. Habuit et
galaad vxorē de
qua suscepit filios: q̄ postq̄ creuerūt ad
iuū iepte: dicētes. Heres in domo
tua nō ēt esse nō potēris: qr de alia
tera mlr natus es. Quos ille fugiens

habitauit in terra thob.
Cōgregatq; sunt ad eū viri inopes et
latrocinantes: et qui p̄cipē eēhabantur.
In illis etiā pugnabant filii ammō cō
tra israel. Quibus acriter litātibus pre
ceruant maiores natu de galaad: vt ro
lerent in auxilium sui iepthe de terra
thob. Accersitq; ad eū. Veni et esto p̄n
ceps nr̄i: et pugna cōtra filios ammon.
Quibus ille ridet. Nōne vos estis qui
odistis me: et eiecistis de domo patris
mei: nūc venitis ad me necessitate cōpul
sti? Dixerūtq; p̄cipes galaad ad
iepthe. Ob hāc igit̄ causam nūc ad te
venimus vt p̄ficiscaris nobiscū: et pu
gnes cōtra filios ammon: fiēsq; dux olim
q̄ habitat in galaad. Iepthe q̄q; dixit
eis. Si vere venistis ad me vt pugnā
p vobis cōtra filios ammō: tradiderit
q̄ eos dnm in manus meas: ego ero vr
p̄ceps. Qui rēspōderūt ei. Dnm qui
hec audit: ipse mediator ac testis est q̄
ita p̄missa faciemus. Abiit itaq; ie
pthe cū p̄cipibus galaad: fecitq; eum
ei ppls p̄cipē sui. Locutusq; est ie
pthe oēs sermones suos coram dno in
maspha. Et misit nūcios ad regē filio
rū ammō: qui ex persona sua diceret.
Quid mihi et tibi est: q̄ venisti contra
me vt vastares terrā meā? Quibus ille
rēspōdit. Quia tulit israel terrā mea
q̄n ascendit de egypto a finibus ammon
vsq; iabocb atq; iordanē. Nunc ergo
cū pace redde mihi eas. Per quos rur
sum mādauit iepthe: et imperauit eis
vt dicerēt regi ammō. Hec dicit iepthe.
Nō tulit israel terrā moab nec terras
filiorum ammō: sed qn̄ de egypto cōscen
derūt: ambulauit p solitudinēq; ad
mare rubrū: et venit in cades. Misitq;
nūcios ad regē edom dicēs. Dimitte
vt trāseas terrā tuam. Qui noluit ac
quiescere p̄cibus eius. Misit quoq; ad
regē moab: q̄ et ipse transitū p̄ebere
contempsit. Mansit itaq; in cades et cir
cuiuit et latere terrā edō et terrā mo
ab. Venitq; ad orientalē plagā terre
moabi: castrametatus est trans arnō
nec voluit intrare termios moab. Ar
non ēnim ppe finis est terre moab. Misit
itaq; israel nūcios ad sed regē ammō
reū: qui habitabat i esebōn: et dixerūt
ei. Dimitte vt trāseas per terrā tuam
vsq; ad fluuius. Qui et ipse israel vbi
despicāt: nō dimisit eū transire per
terminos suos: sed infinita multitudē
vt cōgregata egressus est cōtra eū in
asa: et fortiter resistebat. Tradiditq;
eū dnm in manus israel eū omni exercitu
suo: et p̄cussit eū et possedit oēm terram
ammoreī habitatoris regionis illius et
vniuersos fines eius de arnon vsq; ie
boch et desolitudine vsq; ad iordanē.
Dnm ergo deus israel subuertit amoreū
pugnāte cōtra illū ppl̄o suo israel: et tu
nūc vis possidere terrā eius. Nonne ea
que possedit chamos deus tuus tibi iu
re debentur? Que aūt dnm deus noster
victor obtinuit in nostrā cedēt̄ posses
sionē. Nisi forte melior es balach filio
sephor rege moab: aut docere potes q̄
iurgatus sit contra israel: et pugnauerit
p̄tra eū qui habitauit i esebōn vicinis
eius: et in aroer et pillis illius: vel in
cūctis ciuitatibus iuxta iordanē p tre
cētos annos. Quare nūc tpe nihil sup
hac repetitione tētastis? Igit̄ nō ego
pecco in te: sed tu cōtra me male agis:
indicēs mihi bella non iusta. Iudicet
dnm arbiter hui⁹ diei inter israel et filios
ammō. Noluitq; acquiescere rex filiorū
ammon ybis iepthe que per nuncios
mādauerat. Factus est ergo sup iepthe
spūs dni: et circuiēs galaad et manasse
maspha q̄q; galaaditē. Ide transiens ad
filios amō potū pouit dno dicēs. Si
tradideris filios amō i manus meas:
q̄cūq; primus fuerit egressus de fori
bus domus mee: mihiq; occurrerit re
uertēti cū pace a filiis ammon: holo
caustū offerā dno. Transiuitq; iepthe
ad filios amō vt pugnaret cōtra eos:
q̄q; tradidit dnm in manus eius: p̄cussitq;
ab aroer vsq; dū venies i mēnith vigi
nti ciuitates: vsq; ad abel: q̄ est vineis
p̄sita plaga magna nimis. Humiliatq;
sunt filii ammon a filiis israel. Reuertē
ti aūt iepte in maspha domū suā oc
currit ei vnigenita filia sua cū tympa
nis et choris: nō enim habebat alios li
beros. Quā visa: scidit vestimēta sua
et ait. Heu me filia mi: decepisti me et
ipsa decepta es. Apui enim os meum ad
dnm: et aliud facere nō potero. Cui ille
rīdit. Pater mihi aperuisti os tuū ad
dnm: fac mihi q̄cūq; pollicitus es cor
cessa tibi victōe atq; victoria de hosti
bus tuis. Dixitq; ad patrē. Hoc solū
mihi fiat quod depreco. Dimitte me
vt duobus mēsibus circeam montes
et plāgā virginitatē meā cū sodalibus
meis. Cui ille respondit. Vade et dimi
sit eam duobus mēsibus. Cunqs abiis
set cū socīis ac sodalibus suis: flebat
virginitatē suā in mōtibus. Expletisq;
duobus mensibus reuersa est ad patrē nasci.

Ecce
maga cla
ret male
dicūs.

Als ✠ qs
supple ra
mos.

Als ✠
fragmen
tum.

Als ✠ si
cimitis.

Sibylla
cumana
particā

Ara mos
femia rhe
cia p̄mi
uenit.

Ab. 22.a.
Ricostra
ta i fas la
ab. ins.
uenit.

22.q.4.c. vnusq; 23.q.5.c. si nõ licet in hõc.

Iephte carpentarij nauis gubernaculũ pm̃ inuenit.

A Priamus hector: patris ꝛ reliqui filij eluerent.

B

C

Troia obsidione cingitur.

Panthasileo amazonum regina.

D

Troia destruitur post decẽ annos.

suis: ꝛ fecit ei sicut voverat. Que igno rabat virũ. Exide mos ierunt i israel ꝛ ꝓsuetudo seruata est vt post ãt circulũ cõuenãt iuuenes filie israel: ꝛ plãgãt filiã iepte galaadite diebus quatuor.

C.C.S. De pugna iepte ꝑtra ephraim de illo qui dicebat chebboleth ꝑ sebboleth: de morte triũ ducũ qui fuerũt post eum.

Capitulum.xij.

Ece assit in ephraim orta est seditio: nã trãsiuĩtes cõtra aqilonẽ dixerũt ad iepte. Quare vadens ad pugnã cõtra filios ãmõ vocare nos noluisti vt pergemus tecũ? Igitur incẽdemus domũ tuã. Quib⁹ ille rñdit. Disceptaticrat mihi ꝛ ꝓpto meo ꝑtra filios ammõ vehemẽs: vocauiq; vos vt liberetis mihi ꝓpiliũ: ꝛ facere noluistis. Qõcernẽs posui animã meã i manib⁹ meis: trãsiuiq; ad filios ãmõ: ꝛ tradidit eos dõs in manus meas. Quid cõmeruistis vt aduersus me ꝓsurgatis in pliũ? Vocatis itaq; ad se ciuitatis viris de galaad pugnabat ꝑtra ephraim. Percusseruntq; viri galaad ephraim: q: dixerat fugitiuus est galaad de ephraim: habitat in medio ephraim ꝛ manasse. Occupauerũtq; galaaditi vada iordanis ꝑ q̃ ephraim reuersus erat. Cũq; venisset ad ea de ephraim numero fugitiũ atq; dixisset Obsecro vt me trãsire pmittas: dicebãt ei galaadite. Nũqd̃ ephraiteⁿ es? Quo dicẽte. Nõ sum. Interrogabant eũ. Dic ergo sebboleth qõ interpretatur spica. Qui rñdebat chebboleth cadẽs litera spicã exp̃mere nõ valẽs statiq; apphẽsus iugulabãt in ipso iordanis transitu. Et ceciderunt in illo tpe de ephraim q̃dragintaduo milia. Iudicauit itaq; iepte galaadites israel sex annis ꝛ mortuus est: ac sepultus in ciuitate sua galaad. Post hũc iudicauit israel abessan de bethleem: q̃ habuit triginta filios ꝛ totidẽ filias quas emittẽs foras marit⁹ dedit: ꝛ eiusdẽ vxori filijs suis accepit vxores introducẽs in domũ suã. Qui septẽ annis iudicauit israel: mortuusq; est ac sepult⁹ i bethleẽ. Cui successit abialõ zabulonites ꝛ iudicauit israel decẽ annis: mortuusq; est ac sepultus in zabulõ. Post hũc iudicauit israel abdõ filius hellel pharatonites: q̃ habuit quadraginta filios ꝛ triginta ex eis nepotes ascẽdẽtes super septuaginta pullos asinarũ: ꝛ iudicauit israel octo annis: mortuusq; est ac sepultus i pharaton terre ephraim in monte amalech.

C.C.S. De manue ꝛ vxore eius: de natiuitate sansonis p̃nũciata ab ãgelo: de locutiõe ãgeli cũ manue: ꝛ oblatione manue: in q̃ ascẽdit angelus. Cap. ij.

Ursumq; filij israel fecerũt malũ in conspectu dõi: qui tradidit eos in manus philistinorũ quadraginta annis. Erat aũt quidam vir de saraar ꝑ stirpẽ dã nole manue habẽs vxorẽ sterilẽ cui apparuit angelus dõi: ꝛ dixit ei. Sterilis es ꝛ adsq; liberis: sed concipies ꝛ paries filiũ. Caue ergo ne bibas vinũ ac siceram nec immundũ q̃q; comedas: q: concipies ꝛ paries filium: nõ tãget caput nouacula. Erit enim nazareus dei ab infantia sua: ꝛ de matris vtero: ꝛ ipse incipiet liberare israel de manu philistinorũ. Quẽ cũ misisset ad maritũ suũ dixit ei. Vir dei venit ad me habẽs vultũ angelicũ terribilis nimis. Quẽ cũ interrogasset quis esset ꝛ vnde venisset et quo nomine vocaretur: noluit mihi dicere sed respondit. Ecce cõcipies ꝛ paries filium caue ne vinũ bibas nec siceram ꝛ ne quo vescaris immũdo. Erit enim puer nazareus dei ab infantia sua: ꝛ de vtero matris sue vsq; ad diem mortis suĩ. Orauit itaq; manue dõm: ꝛ ait. Obsecro dõe vt vir dei quem misisti veniat iterũ ꝛ doceat nos q̃d debeamus facere de puero q̃ nasciturꝰ est. Exaudiuit dõm deprecationẽ manue: ꝛ apparuit rursus angelus dõi vxori eius sedẽti in agro. Manue aũt maritus eius non erat cũ ea. Que cũ vidisset angelũ festinauit ꝛ cucurrit ad virũ suũ nũciãtiq; ei dixit. Ecce apparuit mihi quẽ ante videra. Qui surrexit ꝛ secutus est vxorẽ suã venientẽq; ad virũ ait. Tu es qui locutus es mulieri. Et ille respondit: ego sum. Cui manue quãdo inquit sermo tuus fuerit completus: quidnis vt faciat puer natus ꝛ quo se obseruare debebit? Dixitq; angelus dõi ad manue. Ab omnibus q̃ locutus sum vxori tue abstineat se: ꝛ q̃cq̃d de vite nascitur non comedat: vinũ ꝛ siceram non bibat: nullo vescatur immundo: q̃cq̃ ei precepi impleat atq; custodiat. Dixit itaq; manue ad angelũ dõi. Obsecro te vt acciescas p̃cib⁹ meis: ꝛ faciam⁹ tibi hedum de capris. Cui ille

angelus. Si me cogis nõ comedas panes tuos: aũt pro holocausto facere esset illi dõo. Et nesciebat manue q̃ angelũ dõi esset: dixitq; ad eum. Q̃ est tibi nomen: vt si fecerit quod fuerit ꝓlatum honorẽmus te? Cui ille rñdit. Cur quaeris nomẽ meum q̃d est mirabile. Sumpsit itaq; manue hedum de capris cũ ãnona ꝛ posuit sup petrã offerens dõo q̃ facit mirabilia. Ipse aũt ꝛ vxor eius intuebant. Cũq; ascẽdere flamma altaris in celum angelus dõi pariter in flãma ascẽdit. Q̃d cũ vidisset manue ꝛ vxor eius pariter cecidẽrũt in terram vltra eis non apparuit angelus dõi. Statimq; intellexit manue angelũ dõi esse ꝛ dixit ad vxorem suã. Morte morimur: quidnã dõm. Cui respondit mulier. Si dõus nos vellet occidere de manib⁹ nostris holocaustũ ꝛ libamẽta nõ suscepisset: nec ostẽdisset nobis hec omia: neq; ea q̃ sunt vẽtura dixisset. Peperit itaq; filiũ ꝛ vocauit nomẽ eius Sanson. Creuitq; puer: ꝛ benedixit ei dõus. Cepitq; spũs dõi esse cũ eo i castris dan inter saras ꝛ esthaol.

C.C.S. Sãson descẽdit ꝛ duxit vxorẽ de philistijm i thãnata: de catulo leonis occisi: ꝛ fauo i ore eius: ꝛ de proverbio de p̃blemate eius: ꝛ recedit Sãson ꝛ matrem: ꝛ eius datur alteri. Cap. iij.

Descendit ergo Sanson in thãnata: vidẽsq; ibi mulierẽ de filiab⁹ philistijm. Cũq; ascẽdit et nunciauit patri suo ꝛ matri. Inquiẽtes: Vidi mulierẽ in thãnata de filiabus philistinorũ: ꝛ nunc quaeso vt mihi accipiatis vxorẽ. Cui dixerũt pater et mater ejus. Nunquid non est mulier in filiab⁹ fratrum tuorũ: et in omni populo meo: quis accipere vxorẽ de philistijm̃ qui incircumcisi sunt? Dixitq; sanson ad patrẽ suũ. Hãc mihi accipe: quia placuit oculis meis. Parẽtes aũt eius nesciebant q̃ res a dõo fieret: et quaerebat occasiones contra philistijm. Eo et tẽpore philistijm dominabãtur israel. Descẽdit itaq; Sanson cũ pãre suo et matre in thãnata. Cũq; peruenissent ad vineas oppidi: apparuit catulus leonis seuus et rugiẽs et occurrit ei. Irruit aũt spũs dõi in sanson et dilacerauit leonẽ quasi hedũ in frusta: nec quicquam omnino habens in manu: et hoc patri ꝛ matri noluit indicare. Descẽditq; ꝛ locutus est mulieri quae placuerat oculis eius. Et post aliquot dies reuertens acciperet eam: declinauit vt videret cadauer leonis: et ecce examen apum in ore leonis erat ac fauus mellis. Quem cũ sumpsisset in manibus comedebat in itinere: eiq; ad patrẽ suum et matrem dedit eis partẽ: qui et ipsi comederunt. nec tamẽ eis voluit indicare q̃ mel de corpore leonis assumpserat. Descẽdit itaq; pater eius ad mulierẽ: et fecit filio suo Sanson cõuiuium. Sic enim iuuenes facere cõsueuerãt. Cũq; ergo ciues loci illius vidissent eum dederunt ei sodales triginta qui essent cum eo. Quibus locutus est Sanson. Proponã vobis problema: quod si solueritis mihi intra septem dies cõuiuij: dabo vobis triginta syndones ꝛ totidem tunicas. Sinautẽ non potueritis soluere. vos dabitis mihi triginta syndones ꝛ eiusdem numeri tunicas. Qui respondẽrunt ei. Propone problema vt audiamus. Dixitq; eis. De comedẽte exiuit cib⁹: ꝛ de forti egressa est dulcedo. Nec potuerũt ꝑ tres dies ꝓpositionẽ soluere. Cũq; adesset dies septimus dixerunt ad vxorẽ Sãson. Blandire viro tuo: et suade eiu indicet tibi q̃d significet ꝓblema: quod si facere nolueris incẽdemus te et domũ patris tui. An idcirco vocastis nos ad nuptias vt spoliaretis? Que fundebat apud Sanson lachrymas et querebatur dicẽs. Odis me et nõ diligis: idcirco problema q̃d proposuisti filijs ꝓpli mei nõ vis mihi exponere. At ille respondit. patri meo et matri nolui dicere: ꝛ tibi indicare potero. Septẽ igitur diebus conuiuij flebat ante eũ: ꝛ dẽq; die septimo cum esset molesta exposuit. Que statim indicauit ciuibus suis. Et illi dixerũt ei die septimo ante solis occubitũ. Quid dulcius melle: ꝛ q̃d fortius leone? Qui ait ad eos. Si non arasseris in vitula mea nõ inuenisseris propositionẽ meã. Irruit itaq; in eũ spũs dõi: descẽditq; ad calonẽ ꝛ peremit ibi triginta viros: quorum ablatas pestes dedit his qui problema soluerant. Iratusq; nimis ascẽdit i domũ patris sui: vxor autem eius accepit maritum vnum de amicis eius et conuiuis.

C.C.S. De vulpibus et segetib⁹ philistinorũ successio: de genere et vxore sansonis successis a philistinis et sarã femoribus imponunt: de mille viris mandibula asini occisis: de aquis et mandibula oris molaris fluentibus. Cap. iij.

anthenor padua cõdit.

alias + ore.

E

Pirrus Philadelphi a ꝓpriis denolat.

pinus pyrata.

D

Ut corona cõcitur.

g.co.r.j. ij.ca.

Alias + co.

A pallaogtgas a tuno interficitur.

POst aliquantulū autem tēporis cum dies tritice messis instarent ue nit sanson uisere uxōrē suā: et ulti ci hedū de capro. Cum q; cubiculum eius soli to pellet intrare phibuit illū pater illius dicens. Putaut q odisses eam et ideo tradidi illē amico tuo. Sz habet sororē que iunior: + t pulchior: illa est

Als + sus pereſt et. sit tibi p eapzor. Cui sanson rñdit. Ab hac die nō erit culpa in me ptra philisteos: faciā eis uobis mala. Perrexit q; t cepit trecentas uulpes caudas q; cap + iunxit ad caudas: et faces ligauit

Als + vbi ri. in medio: quas igne succēdēs dimisit ut huc illuc q; discurrerēt. Que statiz

B Als + vbi fuit. preterrūt in segetes philistinoz. Quibus succēsis + opportate iā fruges t ad huc stātes in stipula peremate sūt: in tatū ut vineas ḡz t oliueta flāma p sumeret. Dixerūt q; philistūm. Quis fe

ō.6.c. cit hāc rē? Quib dictū est. Sāson gener thānathei: q: tulit uxōrē eius alteri tradidit hec opatus est. Ascēderūt q; philistūm + pbuserūt iā mulierem q; patrē eius. Quibus ait sanson. Licet hec feceritis: tñ adhuc et uobis expetā ultionē: + tūc quiescā. Percussit q; eos igēti plagarū ut stupēres suram femoris imponēs. Et descēdens habitauit in spelunce petre ethan. Igitur ascēderūt philistijn i trā iuda castra metari sunt in loco q; postea uocatus

Als + lehi. est ethechiid est mazilla ubi eos fusus est. et ait. Dixerūt q; ad eos de tribu iuda. Cur + ascēdistī aduersū nos

Als + superēt. Qui respōderūt. Ut ligem sanson veniml: t reddam l et q in nobis opatus est. Descēderūt ergo tria milia uirōz

+ ubi et tūc Iciperſi ibi in lo.o. de iuda ad specū silicis ethan. dixerūt q; ad sanson. Nescis q philistūm sperēt nobis: quare ergo hoc facere uoluisti? Quibus ille ait. Sicut fecerūt

C Als + ascēditis. mihi sic feci eis. Ligare inquisit te ve tim l tradere in manus philistinoz. Quibus + sanson iurate ait t sponde

ō.16.a. Als + ve nimus in phili tpo. te mihi: q nō occidatis me. Dixerunt Nō te occidemus sed uinctū + trademus. Ligauerūtq; eum duobus nouis funibus: t tulerūt eū de petra ethan.

Als + rñ der. Qui cū uenisset ad locum mazillē et philistūm uociferantes occurrisset ei

Als + tra dimus. irruit spiritus domini in eū: sicut solent ad ardorem ignis ligna consumi ita uincula quib ligatus erat dissipata sunt: t soluta. Inuentāq; mazillam: id est mandibulā asini q iacebat am pies interfecit i ea milia uiroz: et ait. In mazilla asini i mādibula pulli asinarū deleui eos: t percussit mille uiros. Cūq; hec verba cantes cōplesset iecit mandibulā de manu: uocauitq; nomē loci illi ramathlechi q; interpretat eleuatio mazille. Sitiēsq; vehemēter clamauit ad dñm t ait. Tu dedisti in manu serui tui salutē hāc magnā atq; victoriā: en siti morior: incidēs in manus incircūcisoz. Aperuit iaq; dñs molarē dentem in mazilla: et egresse sūt ex eo aque. Quib bauit refocillauit spiritū t uires recepit. Idcirco appellatum est nomen loci: fons inuocantis de mazilla usq; in presentem diem. Iudicauitq; israel in diebus philistūm viginti annis.

Ca. 5. De portis gaze sublatis: t dalila q̄liter decepit sāsonē: de exercitū sānsonis ad hostib: de morte eū philistinis i domo puiū. Cap.

A Bū quoq; in gazam dit ibi mulierem meretricē: ingressusq; est ad eam. Q̄ cū audissent philistūm: et perdurauisset apud eos: strauerūt

bē sanson circūsēdēdēruntq; eū positis porta ciuitatis custodib: et ibi totam nocte cū silētio prestolātes: et facto mane cū ortū fuisset occidērē. Dormiuit autē sanson usq; ad medū noctis: t inde surgēs apprehēdit ambas porte fores cū postib: uectis: t sera: imposuitq; humeris suis portauit: advertice mōtis q; respicit hebron. Post hec amauit mulierē habitauit i valle soreth: t vocabat eam dalila. Venerūtq; ad eā principes philistinoz atq; dixerūt. Decipe eū: t disce illo i q̄ habeat tātā fortitudinē: et quē eū superare valeam: t vinctū affligam. Quod si fecerīs dabimus tibi singulis mille centū argēteos. Locuta est ergo dalila ad sanson. Die mihi obsecro: quo sit tua maxima fortitudo: t dē quo ligatus crūpere nequeas? Cui sānsōdixit sanson. Si septē neruceis humidis nōdū siccis et adhuc uiuentibus ligar fuero: infirmū ero: et ceteris homines. Attulerūtq; ad eā satrapes philistinoū septē funes ut dicerat: et uinxit eum latentib apud se insidiantes: et in cubiculo finem rei expectantib. Clamauitq; ad eū. Philistūm super te sanson. Qui rupit uincula quomodo si rumpat quis filū + deliquat contactū ignis: et ignorātes ignis accepe rint nō est cognitū i quo esset fortitudo eius. Dixitq; ad eū dalila. Ecce illusisti mihi: t falsum locutus es: saltē nunc indica mihi q̄ ligari debeas? Cui ille respōdit. Si ligat fuero novis funibus q̄ nūq̄ fuerūt in opere: infirmus ero et alius hominum similis. Quibus rursum dalila vinxit eū et clamauit. Philistūm sup te sanson in cubiculo insidias preparatis. Qui ita rupit uincula quasi fila telae. Dixitq; dalila rursum ad eum. Usq; q̄ decipis me t falsum loqris? Ostende de quo uinciri debeas. Cui rñdit sanson. Si inquit septem crines capitis mei cū licio pleciēs et clauū his circumligatum terre fixeris: infirmus ero.

Quod cū feci set dalila dixit ad eum. philistūm sup te sanson. Qui consurgens de somno extraxit clauū cū crinibus et licio. Dixitq; ad eum dalila Quomō dicis q̄ amas me: cū animus tuus nō sit mecū? Per tres vices mentitus est mihi: et noluit dicere i quo sit maxima fortitudo tua. Cūq; molesta esset ei et per multos dies tugiter adheret: spacū ad dē nō tribuēs deficat ala eius et ad mortē usq; lassata est. Tunc aperiēs veritatē rei: dixit ad eā. Ferrū nunq̄ ascēdit sup caput meū: quia nazarenus id est consecratus + dño sum de vtero matris mee: si ra sum fuerit caput meum recedet a me fortitudo mea t deficiam: eroq; sicut ceteri homines. Vidensq; illa q̄ cōfessus et esset omnē animū suū: misit ad principes philistinorum ac mādauit. Ascendite adhuc semel: q: nūc mihi apperuit cor suū. Qui ascēdēt assumpta pecunia quā pmiserāt. Et illa dormire eū fecit sup genua sua: et insinuas reclinare caput. Vocauitq; tonsorē t rasit septē crines eius: et cepit abigere eū et a se repellere. Statī et ab eo fortitudo discessit: dixitq; philistūm super te sanson. Qui de somno cōsurgēs dixit animo suo. Egrediar sicut ante fecisti me: et cetera nesciens q̄ recessisset ab eo dñs. Quē cū apprehendissent philistūm statī eruerūt oculos eius: t cecū fecerūt gazam vinctū cathenis: et clausum in carcere molere fecerūt. Iamq; capilli eius renasci ceperant: et principes philistinoū conuenerūt in unū: ut immolarent hostias magnificas dagon deo suo et epularentur dicentes. Tradidit deus noster inimicū nostrum sanson in manū nostras. Quod etiam populus videns laudabat deum suū: eadēq; dicebat. Tradidit deus noster aduersariū nostrū i manū nostras qui deleuit terrā nostrā t occidit plurimos. Letātesq; per cōuiuia sumptis iam epulis preceperūt ut vocarēt sanson t ante eos luderet. Qui adductus de carcere ludebat ante eos: fecerūtq; eū stare inter duas columnas. Qui dixit puero regēti gressus suos. Dimitte me ut tangam colūnas quibus ois imminet domus: t recliner sup eas et paululum requiescā. Domus aūt erat plena viroz ac mulierū: erāt ibi oēs principes philistinoz: ac de tecto t solario circiter tria milia virusq; sexus spectātes ludentem sanson. Et ille inuocato dño ait. Dñe deus me memēto mei: et redde mihi nunc fortitudinem mēā pristinā deus me: t vlciscar me de hostibus meis: et pro amissione duoz luminum vnā ultionē recipiam. Et apprehendēs a nbas colūnas q̄bus innitebat domus alter ā q̄ carū dextera et alterā leua tenens ait. Moriatur anima mea cū a philistūm. Cōcussiq; fortiter colūnis cecidit domus super oēs principes et ceteram multitudinē que ibi erat. Multoq; plures interfecit moriens: q̄ ante viuus occiderat.

5 B

ō.r.4. d.t 15.d.

Descēdēntes aūt fratres eius t puer sa cognatio tulerunt corpus eius: t sepelierunt inter saraa et eshaol in sepulchro patris sui manue: iudicauitq; israel viginti annis.

13.q. 5.c. si nō licet in fi. et.c. reos. t de diuo. c. gaudem

Ca. 6. De mecha t idolo eius t de adolescente bethlemita sacerdote eius.

Capitulum. xvij.

A Uitq; eo tempore vir quā de mōte ephraim nomine michas: q̄ dixit mri sue. Mille centum argēteos quos separaueras: et super quib me audiēte iuraueras: ecce ego habeo et apud me sunt. Cui illa rñdit. Benedict filij meus dño. Reddidit ergo eos matri sue: q̄ dixerat ei. Cōsecrauit t pont hoc argēteum dño: ut de manu mea suū dīpiat filius meus: t faciat sculptile atq; conflatile: nunc trado illud tibi. Reddidit igitur eos matri sue: q̄ tulit ducētos argēteos t dedit eos argētario ut faceret ex eis sculptile atq; conflatile: q̄ fuit in domo michi. Qui ediculam quoq; fecit deo separatū t feci + ephoz

Als + ephod.

et theraphim: id est pestē sacerdotalē
C et idola. Impleuitq; vnus filiorum
1.S.a.ct. suorū manum: ⁊ factus est ei sacerdos.
21.d. In diebꝫ illis nō erat rex in israel: sed
vnusquisq; qd sibi rectū videbat hoc
faciebat. Fuit quoq; in ꝛpe illo alter
Als + et. adolescens de bethleem iuda + et co-
gnatione eiꝰ eratq; ipse leuites et habi
tabat ibi. Egressusq; de ciuitate beth-
leem peregrinari voluit vbiunq; sibi
cōmodum reperisset. Cūq; peuenisset in
mōtem ephraim iter faciēs ⁊ declinas-
set paruper i domo miche interro-
gatus est ab eo vnde venisset. Qui re-
spondit. Leuita sum de bethlē iuda:
et vado vt habitē vbi potuero: ⁊ vtile
D mihi esse prospexero. Dixitq; micha.
Manē apd me inq̃t et esto mihi parēs
ac sacerdos: dabōq; tibi p annos sin-
gulos decē argenteos ac pestē duplicē
et q̃ ad victū sunt necessaria. Acceuit
⁊ mānsit apd hominē: fuitq; illi q̃si vnꝰ
de filius. Impleuitq; micha manū eiꝰ
et habuit puerum sacerdotē apud se:
nūc scio dicēs: q̃ benefacet mihi dē
habenti leuitici generis sacerdotem.
C.C.S. Ochiqs dan q obtulerūt deos
et sacerdotes miche ceperūt. C. xviij.

E ET diebus illis non erat
1.21.d. rex israel: et tribus dan
q̃rebat possessionem sibi
vt habitaret in ea. Usq;
ad illū ēm diem inter ce-
teras tribus sortē nō ac
ceperat: misserunt ergo filij dā stirpis
et familie suē q̃nq; viros fortissimos
de sara et esthaol: vt explorārēt terrā
et diligēter lispicerēt. Dixerūtq; eis.
Ite et cōsiderate terrā. Qui cū pgen-
tes venissent in mōtē ephraim ⁊ trans-
sent domū michereqeuerūt ibi ⁊ agno
scentes vocē adolescētis leuitis veten-
tesq; illū diuersorio: dixerūt ad eum.
Quis te huc adduxit: q̃id hic agis:
quā ob cām huc venire voluisti? Qui
respondit eis. Hec ⁊ hec fēcit michi
michas ⁊ me mercede cōduxit: vt sim
ei sacerdos. Rogauerūt aūt eū vt con
sulere: dēm: scire possent an p̄spero
itinere pgerēt: ⁊ res haberet effectū.
Qui rēdit eis. Ite cū pace: dīs respi-
cit viā vestrā et iter q̃ pgitis. Euntes
igitur q̃nq; viri venerūt laisi: viderunt
q̃ ppīm habitārē i ea absq; vllo timo
re iuxta p̄suetudinē sidoniorū: securū
q̃ēt: nullo eis penitꝰ pcul a sidone atq; a cū-
C ceris hominib̄ separatū. Reuersiq; ad
fratres suos in saraa: esthaol: ⁊ qui
egissent fuscitatiū respōdērūt. Se-
gite ⁊ eamꝰ ad eos. Vidimus enim te-
rā valde opulentā ⁊ vberem: nolite
gligere: nolite cessare. Eamus ⁊ pos-
deamus eā: nullus erit labor. Intre-
mus ad securos in regione latissima:
traderq; nobis dīs locū in quo nō
ret est penuria eorū q̃ gignūtur in te-
ra. Profecti igitur sunt de cognatio
danid est de saraa ⁊ esthaol. Sexcēti
ri accincti armis bellicis: ascēdētq;
mānserunt in cariathiarim iudeē: ho
er eo ꝛpe castroꝝ dan nomē accepit
est post tergū cariathiarim. Indeq;
ierūt i mōtē ephraim. Cūq; peuisset
ad domū miche i dixerunt q̃nq; ven
prius missi fuerāt ad cōsiderandū te
rā lais ceteris fratribus suis. Ecce
q̃ in domibus istis sit + ephot the-
phim ⁊ sculptile atq; cōflatile: vide
quid vobis placeat. Et cū paulisper de-
clinassent ingressi sūt domū adole-
tis leuite q̃ erat in domo michoīs
tauerūtq; eū verbis pacificis. Sed
ēt viri trapt erāt armati stabāt ante
ostiū. At illi qui ingressi fuerāt ceper
tunicis sculptile ⁊ ephot et teraphim
atq; cōflatile tollere: ut ēdem sacer-
dos stabat ante ostium: sexcētis ri
fortissimis hēnd. pcul expectāntib̄
lerūtq; igitur qui ꝛtrauerūt sculptile
ephot ⁊ idola atq; cōflatile. Quib̄
rit sacerdos. Quid facitis? Cum ill
derūt. Tace et pone digitū super o
venies nobiscū vt habeamus te pa
ac sacerdotē. Quid tibi melius est
sis sacerdos in domo vnius viri: au
vna tribu ⁊ familia in israel? Qd
audisset acquiesciū sermonibus eōr
et tulit ephot ⁊ idola ac sculptile:
fectus est cū eis. Qui cū pgerent
te se ire fecissent parvulos ac iu
et omē q̃d erat pretiosum: tamq; i
mo miche cēnt. pcul: viri q̃ habita
in edib̄ miche clamātes secuti
et post tergū clamare ceperūt. Qd
cum respexissent dixerūt ad mich
Deos meos q̃s michi fecistis
cerdotē ⁊ ola q̃ habeo: et dicitis
di est: Dixerūtq; ei filij dan. Cave
vltra loq̃ris ad nos: ⁊ ne amāt ad
ri alo cōcitati: ⁊ ipse cum omni
tua pcas. Et sic cepto itinere pgre
Videōs aūt micha q̃ fortiores sint
reuersus est in domū suā. Sexcēti
viri tulerūt sacerdotē ⁊ q̃ sup

mas: venerūtq; lais ad ppīm q̃iescen
tē atq; securū: ⁊ percusserūt eos in ore
gladij: vrbē q̃ ignē tradiderūt: nullo
penitꝰ ferēte p̄sidū: eo q̃ pul habita
rēt a sydonis: cū nullo hoīm haberēt
q̃q̃ societatis ac negocij. Erat aūt ci
uitas sita in regione roob: quā rursus
ediuēres hitauerūt i ea. Vocato nole
ciuitatis dan iuxta vocabulū p̄ris sui
quem genuerat israel: q̃ prius lais dice
bat. Posuerūtq; sibi sculptile ⁊ ephot
tbam filij gersan filij mosi ac filios
ei sacerdotes i tribu dan vsq̃ ad dies
captiuitatis suē. Mānsitq; apd eos ido
lū mich: oī tpe q̃ fuit domꝰ dei in silo.
In diebus illis non erat rex in israel.
C.C.S. De iuuēte ⁊ vxore eiꝰ qualiter ad
parētes reuertāt: q̃liter a marito re-
ducā a viris gabaa illisa mortua est:
⁊ a viro suo i duodecim partes diuisa: in
oēm terminū israel mittit. Cpm. xix.

Fuit quidā vir leuites habi-
tās in latere mōtis ephrai:
q̃ accepit vxōē de bethlee:
iuda: ⁊ reliquit eū ⁊ reuersa
est in domū p̄ris sui in beth
leem. Mānsitq; apud eū q̃tuor mensibus.
Secutaq; est eam vir suꝰ: volēsq; re-
conciliari et atq; blādiri: ⁊ secū reduce-
re: habēs i comitatu puerū ⁊ duos
asinos. Que suscepit eū: et introduxit
eum in domū patris sui. Qd cū audis
set socer eiꝰ cūq; vidisset: occurrit ei
letanter: ⁊ amplexatꝰ est hoīem. Mānsitq;
gener in domo socerī tribus diebꝫ cōdi-
tēs cū eo: bibēs familiariter. Die
aūt quarto de nocte surgēs p̄ficisci
voluit. Quē tenuit socer: ⁊ ait ad eum.
Bella pauxillū panis: ⁊ cōforta sto
macū: ⁊ ne p̄ficiscaris. Sederūntq;
simul ac comederūt ⁊ biberūt. Dixitq;
pater puelle ad generū suū. Quesō te
vt hodie hic maneas: ⁊ ꝛtemur
Et ille cōsurgens cepit velle p̄ficisci.
Et nihilominꝰ obnixe eū socer tenuit:
⁊ apud se fecit manere. Mane aūt fa-
cto parabat leuites iter. Cui socer rur
sum: Obsecro inq̃t vt paululū cibū ca-
pias: ⁊ assumptis viribꝫ donec incre-
scat dies postea p̄ficiscaris. Comede-
rūt ergo simul: surrexēq; adolescens vt
pgeret cū vxore sua ⁊ puero. Cui rur
sum locutꝰ est socer. Considera q̃ dies
ad occasum declinat: sit ⁊ ppīnq̃t ad
vesperū: mane apud me etiā hodie et
dulcētū diē ⁊ cras p̄ficisceris vt va
das in domū tuā. Noluit gener acqie-
scere sermonib̄ eiꝰ: sed statim pgrest:
⁊ venit cōtra hiebus que altero nole
vocat + hierusalem: onerēs secū duos
asinos onustos ⁊ cōcubinam. Jāq; + Als + vo
aderant iuxta hiebus: ⁊ dies mutaba- cabatur.
tur in noctem. Dixitq; puer ad dōm Als +
suū. Veni obsecro declinemus ad vē aderat.
hiebus: eorum: ⁊ mancamus in ea. Cui
respondit dōs. Nō ingrediar oppidū
gētis aliene que nō est de filius israel:
sed trāsibo vsq̃ gabaa. ⁊ cuī illic pue
nero manebim̄ in eaiaut certe in vbe
rhama. Transierunt ergo hiebus ⁊ ce-
D ptum carpebant iter: occubuitq; eis
sol iuxta gabaa q̃ est in tribu bēiamin
diuerterūtq; ad eam vt manerent ibi.
Quo cū intrassent: sedebāt in platea
ciuitatis: ⁊ nullꝰ eos recipere volebat
hospitio. Et ecce apparuit homo senex
reuertēs de agro ⁊ de opere suo pespe
ri qui ⁊ ipse de monte erat ephraim: ⁊
peregrinꝰ habitabat in gabaa. Homo
autē regiōis illius erat filij + iemini. Als + ge
Eleuatisq; oculis vidit senex sedentē mini.
hominē cum sarcinulis suis in platea
ciuitatis: ⁊ dixit ad eū. Ubi ventis: ⁊ quo
E vadis? Qui rēdit ei. Profecti sumus
de bethleem iuda: ⁊ pgimus ad locum
nostrū qui est i latere mōtis ephraim
vnde hieramus in bethleem: et nunc
vadimus ad domum dei: nulluq; suo
tectū suus nos vult recipere habētes
paleas ⁊ fenum in asinorū pabulum: ⁊
panem ac vinum in meos ⁊ ancille tue
vsus ⁊ pueri q̃ mecū est: nulla re indi-
gemꝰ nisi hospitio. Cui respōdit senex
pax tecū sit: ego ꝓbebo ola q̃ necessa- F De pe. di.
ria sunt tūm q̃so ne in platea mancas: 1. polt. c.
introduxitq; eum in domū suam: ⁊ pa reculatꝰ
bulū asinis prebuit: ac postq̃ lauerūt in v. de
pedes suos recepit eos in cōuiuium. ital.
Illis epulāntib̄ ⁊ post laboē cibū ⁊ potu refectēntib̄ corpora: ecce vir
viri ciuitatis illius filij belial. ⁊ absq;
tugo ⁊ circūdantes domū senis: fores
pulsare cepēr: clamātes ad dōm
atq; dicentes. Educ virū q̃ ingressus
est domū tuam vt abutamur eo. Egres
susq; est ad eos senex ⁊ ait. Nolite fra
tres nolite facere malū hoēq: ingressꝰ
est hō hospitū meū: ⁊ cessate ab hac
stultitia: habeo filiā virginē ⁊ hic hō
habet pcubinā: educā eas adpopor hu
miliatis eas ⁊ vestram libidinē pple
tiam: obsecro ne scelus hoc ptra na
turā operemini in vir. Nolebāt acqiesce
re sermonibus illius. Qd cernens ho
mo eduxit ad eos concubinā suā ⁊ eis
tradidit illudēdas. Qua cum tota no- B

cte abusi essent: dimisek eā mane. At
mulier recedentib⁹ tenebris venit ad
ostiū dom⁹ vbi manebat ds su: et ibi
corruit. Mane facto surrexit hō et ape
ruit ostiū: vt ceptā expleret viā: ecce
cōcubina ei⁹ iacebat ad ostiū sparsis i
limie manib⁹. Qui ille putās eā dēscen
re loq̄bat. Surge et ambulemus. Qua
nihil rndēre intelligēs q̄ erat mortua:
tulit eā et imposuit asino: reuersusq̄ est
in domū suā. Quā cū eēt ingressus: ar
ripuit gladiū: et cadauer vxoris cū ossi
bus suis i duodecim ptes ac frusta cō
cidēs misit in oēs termios israel. Nō
cū vidissent singuli: cōclamabāt. Nūq̄
res talis facta est in israel ex eo die q̄
ascēderunt patres nostri de egypto vs
q̄ in presens tēpus: ferte sententiā et
in cōmune decernite q̄d facto opus sit.

C.C.S. De pugna totⁿ israel p scele
re hoc contra tribū bēiamin: qualiter
filij israel ab eis hic ꝓmo: et scdo victi
sūt: tertio tēn victi israel bēiamin nec
supsunt de eo nisi seccenti viri: q̄ duo
milia quingēti mortui sunt. Capm. xx.

B

Egressi itaq̄ sūt oēs
filij israel: et pariter con
gregati q̄si vir vnⁿ
de dāvsq̄ bersabee:
et tra galaad ad dñm
i maspha: oēsq̄ an
guit populus et cōs
cte tribⁿ israel ecclesiā pplⁿ dei pucnefr + q̄drigēta milia
peditū pugnator. Nec latuit filios bē
iamin q̄ ascēdissent filij israel i maspha.
Interrogatusq̄ leuita maritⁿ mulieris
iterfecte quō tām scelⁿ ppetratū eēt rn
dit. Venit i gabaa beniamin cū vxore
mea: illucq̄ diuerti: et ecce hoēs ciuit
atis illⁿ circūdederūt nocte domū i
q̄ manebāv: oēs me occidere: vxorē
meā ꝛcredibili furore libidis vexātes:
denq̄ mortua ē. Quā arreptā i frusta
pcidit: misiq̄ ptes i oēs fmios possessiōis vre: q̄ nūq̄ tām nefas et tā grāde
piaculū factū est i israel. Adestis oēs fi
lij israel: decernite q̄d facere debeatis.
Stās q̄s: ois pplⁿ: et q̄si vnⁿ holⁿ fmōe
rndit. Nō recedemⁿ i tabernacula nra
nec suā q̄sq̄ ibit domū: sz hoc ō ga
baa in cōe faciētes. Decē viri eligant
e centū ex olⁿ tribⁿ israel: et centū
de mille: et mille de decē milib⁹ vt cō
portēt exercitui cibaria ꝛ possim⁹ pu
gnare cōtra gabaa bēiamin: et reddere
ei ꝓ scelere q̄d meret. Conuenit q̄q̄ vni
uersus israel ad ciuitatē quasi hō vnus
cadē mente vnoq̄ consilio: et miserūt
nūcios ad oēm tribū bēiamin: q̄ dice
rent. Cur tātū nefas i pob⁹ reptū est?
Tradite hoēs q̄ gabaa: q̄ hoc flagitiū
ppetrārūt vt moriant: et auferat malū
de israel. Qui noluerūt fratrū suorū
filiorū israel audire mādata: sz et cōtra
pbⁿ q̄ sortis sue erāt cōuenerūt in
gabaa vt illis ferrēt auxilium: et contra
vniuersum pplm israel dimicarēt. Insu
ptq̄ sunt viginti q̄q̄ milia de bēiamin
educētium gladiū: preter habitatores
gabaa: q̄ septīgēti erāt viri fortissimi
ra sinistrā vt dextra pliātes: et sicut
dis lapides ad certū iaciētes: vt cerui
lum quoq̄ possent percutere: et nūq̄
in alterā partē ictus lapidis defert.
Vtroq̄ q̄ israel absq̄ filijs beniamin
inuēta sunt quadraginta milia educē
tiū gladios: paratoq̄ ad pugnā. Qui
surgētes venerūt in domū dei hoc est
in silo: cōsuleruntq̄ dñm atq̄ dixerūt.
Quis erit in exercitu nro p̄ncps ter
ramus ptra filios bēiamin? Quibus
rndit dñs. Judas sit dux veller. Sta
timq̄ filij israel surgētes mane castra
metati sunt iuxta gabaa: et inde pcē
tes ad pugnā cōtra bēiamin vbi cōpu
gnare ceperūt. Egressiq̄ filij beni
min de gabaa occiderūt de filijs israel
die illo viginti duo milia virorū. Rur
sum filij israel fortitudine te nomen
cōsidētes in eodē loco i quo pⁿ certa
uerūt aciem direxerūt: ita cū vt prius
ascēderēt: et flerēt coram dño vsq̄ ad
noctē cōsuleruntq̄ eū: et dixerūt. Nōdū
mus vltra pcedere ad dimicādū cū
filios beniamin fratres nros an nos
Quibus ille rndit. Ascēdite ad eos:
iinte certamen. Cūq̄ filij israel alter
die cōtra filios bēiamin ad prelium
cessissent: eruperūt filij bēiamin de pa
r gabaa: et occurrētes eis ita longe
cede bachari sunt: vt decēt octo mil
virorū educētiū gladiū pternerent.
Quō obiēdo oēs filij israel venerūt in
mū dei: et sedētes flebāt coā dño. Je
iunauerūtq̄ die illo vsq̄ ad vesperū:
obtulerūt ei holocausta atq̄ pacifica
victimas: et sup statu suo interrogā
rūt. Erat ibi erat arca federis dei: et
phinees filⁿ eleazari filij aaron sacer
dotis domⁿ. Consuluerūt igit dñm atq̄
dixerūt. Exire vltra debemⁿ ad pugna
cōtra filios bēiamin fratres nros an
quiescere? Quibus ait dñs. Ascēdite
cras enī tradā eos in manus vestras. Po
suerūtq̄ filij israel insidias p circuitu

vbis gabaa: et tertia die sicut semel et
bis ptra bēiamin exercitū pduxerūt.
Sed et filij bēiamin audacter crupe
rūt de ciuitate: fugiētes aduersarios
longius pleuerti sunt ita vt vulnerarēt
ex eis sicut primo diēbus: et cederēt p
duas semitas vētes terga: quarū vna
ducebat in bethel: et altera in gabaa:
atq̄ pternerēt triginta circiter viros.
putauerūt enī solito eos more cedere
Qui fuga arte simulātes interūt cōsi
lium vt abstrahērēt eos de ciuitate: et
quasi fugiētes ad supradictas semitas
pducerēt. Oēs itaq̄ filij israel surgē
tes de sedib⁹ suis: et tēdēruntq̄ aciem in
loco q̄ vocat baltbamar. Insidie q̄q̄ q̄
circa vbē erāt paulatim se aperire ce
perūt: et ab occidētali vbis, parte pce
dere. Sed et alia decē milia virorū de
vniuerso israel habitatores vbis ad
certamina vocabāt. Ingrauatūq̄ est
bellū cōtra filij beniamin: et nō intelle
xerūt q̄ ec parte illis illaret interi
tus. Percussitq̄ eos dñs in cōspectu
filiorū israel: et interfecerūt ex eis in il
lo die viginti q̄q̄ milia et cētū viros:
oēs bellatores et educētes gladiū. Fi
lij igit beniamin cū se inferiores esse vi
dissent ceperūt fugere. Q̄d cernentes
filij israel dederūt eis ad fugēdū locū:
vt ad sparatas insidias venirēt q̄s
iuxta vbē posuerāt. Qui cū repēte de
latibulis surrexissent: et beniamin ter
ga cedētib⁹ pareat ingressi sunt ciuita
tē: et percusserūt eā in ore gladij. Signū
aūt dederant filij israel his quo insidi
as collocauerāt: vt postq̄ vbē cepis
sent igne accēderet vt ascēdēte in altū
fumo: capt i vbē demōstrarēt. Q̄d cū
cerneret filij israel in ipso certamine
posit: putauerūt et filij bēiamin eos
fugere: et inlātus pseq̄bant: et cēsis de
exercitu eorū triginta viros: et viderūt
quasi collinā fumi de ciuitate cōscen
dere. Beniamin quoq̄ respiciēs retro
ci captā cerneret ciuitatē: et flāmas i
sublime ferri: q̄ vnus simul erāt fu
gā versa facie fortius resistebant. Q̄d
cū vidissent filij bēiamin: in fugā versi
sunt: ad viā deserti ire ceperūt illuc
quoq̄ eos aduersarius pseq̄bat. Sz
et hi qui vbē succēdēbāt: occurrerūt
eis: atq̄ ita factū est vt ex vtraq̄ par
te ab hostib⁹ cederent nec erat vlla re
quies morientiū. Ceciderūt atq̄ pstra
ti sunt ad orientalem plagā p bis ga
baa. Fuerūt aūt q̄ in eodē loco interfec
ti sunt: decē et octo milia virorū: oēs
robustissimi pugnatores. Q̄d cū vidis
sent: qui remanerāt de beniamin fuge
rūt in solitudinē: et pgebant ad petrā
cuius vocabulum est remon. In ila
quoq̄ fuga + palatos: et in diuersis tē
dentes occiderūt q̄nq̄ milia viros. Et
cū vltra tēderēt persequēti sunt eos: et in
terfecerūt etiam alia duo milia. Et sic
factū est vt oēs q̄ ceciderant de benia
min i diuersis locis essent viginti q̄q̄
milia pugnatores ad bella p̄dpritissi
mi. Remanerūt itaq̄ de vl numero bē
iamin q̄ euadere potuerūt: et fugere in
solitudinē secēdēt: et tēdēruntq̄ i pe
tra rēmon mēsib⁹ quattuor. Regressi
aūt filij israel oēs reliquias ciuitatis
a viris vsq̄ ad iumēta gladio percus
serunt: cunctasq̄ vbes: et vicolos ben
iamin vorax flamma consumpsit.

Als + Ia
titantes.

Als + is
nostris.

Als +
grau.

B

C.C.S. Filij israel iuerūt penitētia su
per iuramento q̄d fecerant: et ecce vir
gines dant in vxores viris q̄ remāse
rant de beniamin de tribus galā quem
percusserūt: reliquias capiunt et vir
ginibus filo iucētib⁹ choros. In die
bus illis nō erat rex in israel. Ca. xxi.

A
i. eodem

Iurauerūt quoq̄ filij israel
in maspha dixerūt. Nul
lus nostrū dabit filijs bē
iamin de filiab⁹ suis
vxorem. Venerūtq̄ oēs
ad domū dei in silo: et in
cōspectu eⁿ sedētes vsq̄ ad vesperū
leuauerūt vocē magno vlulatu cepe
rūt flere dicētes. Quare dñe deus israel
factū est hoc malū in pplo tuo: vt hodie
vna tribⁿ auferret ex nobis? Alte
ra aūt die diluculo cōsurgētes extru
erūt altare: obtulerūtq̄ ibi holocau
sta et pacificas victimas: et dixerunt.
Quis nō ascēdit i exercitū de omni
ib⁹ tribⁿ israel? + Grandi enī in
remēto septīrnperāt cū essent in mas
pha iterfect eos q̄ defuissent. Ductiq̄
penitētia filij israel sup fratre suo ben
iamin ceperūt dicere. Ablata est tribⁿ
vna de israel: dñi vnoes accipiēt? Oēs
enī in cōmune iurauimⁿ non daturos
nos his filias nras. Idcirco dixerūt.
Quis est de vniuersis tribib⁹ israel q̄
nō ascēdit ad dñm in maspha? Et ecce
inuēti sunt habitatores iabis galaad
in illo exercitu nō fuisse. Eo quoq̄ tēpo
re cū essent in silo: nullus ex eis ibi
repertⁿ est. Miserūtq̄ itaq̄ decē milia vi
ros robustissimos: et ceperūt eis. Ite
et pcutite habitatores iabis galaad i
ore gladij tā vxores q̄ parvulos eorū:

et hoc erit qd obseruare debebatis.
Nu. 31.c. Omne generis masculini ⁊ mulieres
als + vir que cognouerunt viros/interficite: +
gines re virgines aut reservate. Inuenerq; sut
servate de tabis galaad quadrigēte virgines
superest. que nesciebant viri thoris ⁊ adduxerūt
c cas ad castra in silo in terra chanaan
Miserūtq; nūcios ad filios bēiamin ⁊
qui erāt in petra rēmon: precepersūt
eis vt eos suscipererēt in pace. Venerūt
q; filij beniamin in illo tpe: ⁊ date sūt
eis proles de filiab⁹ tabis galaad: als
aūt nō receperūt quos sibi modo tra-
derēt. Universusq; israel valde voluit
Als + pe et egit + penitētiā sup intersectione
nitudinē. vnius trib⁹ er israel. Dixerūtq; mulie-
res natu. Quid faciem⁹ reliquis q nō
acceperūt vxores? Oēs in beniamin fe
mine conciderūt: ⁊ magna nobis cura
ingētiq; studio quidēdum est: ne vna
sup eodē. trib⁹ deleat er israel. Filias enim nostras
eis dare nō possumus: cōstricti iura-
mēto et maledictione qua dixim⁹ ma-
ledict⁹ qui dederit de filiab⁹ suis vxo-
rē beniamin. Cepersūtq; cōsilium atq;
dixerūt. Ecce solēnitas dñi est in silo
annuersaria: q sita est ad septēntrionē
vbis bethel ad orientale plagā vie q
Als + si de bethel rēdit ad + sichimā: ⁊ ad me-
cimam. ridiem opidi lebona. Precepersūtq; fi
lius bēiamin atq; dixerūt. Ite ⁊ latita
te in vineis. Cumq; videritis filias si-
lo ad ducēdos choros er more pcedē
re exite repente de vineis et rapite er
eis singulas vxores singulas: ⁊ pgite in
terrā beniamin. Cūq; venerint patres
eorū ac fratres ⁊ aduersum vos queri
D esperint atq; iurgari: dicem⁹ eis. Mi-
seremini eor. Non enim rapuerunt eas:
iure bellantis atq; victoris: sed rogan
tibus vt acciperēt non dedistis: ⁊ a de
stra parte peccatis est. Fecerūtq; filij
beniamin vt sibi fuerat imperatum: ⁊
iuxta numerum suū rapuerunt sibi de
his q ducebāt choros vxores singulas
abierunteq; in possessionē suā edifica-
Ri.12.c.⁊ tes vrbes ⁊ inhabitantes in eis. Filij
13.a. quoq; israel reuersi sunt p trib⁹ et fa-
milias in tabernacula sua. In die⁹ il
lis nō erat rex in israel: sed vnusq;q;
qd sibi rectū videbatur hoc faciebat.

Explicit liber iudicum.

Incipit liber Ruth.

C.C.S. Elimelech cū vxore noemi: et
filijs peregrinat in moab: quo morte
cū filijs noemi proficiscit in bethlem
dit cū ruth nuru sua ⁊ dicit: nolite me
vocare noemi sed marat ⁊c. Capitl.

Fit diebus vnius iudicis
quādo iudices pacis
facta est fames in terra
Abiitq; hō de bethlem
iudape peregrinari in
regione moab: ipse et
vxor eius ac duo filij
ris. Ipse vocabat elimelech: vxor
noemi: ⁊ duo filij alter maalon ⁊ alter
chelion: ephrateī de bethlē iuda. Ingressiq; regionē moab: ibidē morā
tur ibi. Et mortuus est elimelech vi-
rius noemi: remāsitq; ipsa cū filijs.
Qui acceperunt vxores moabitidas:
quarū vna vocabat orpha: altera ruth.
Manserūtq; ibi decem annis: ⁊ ambo
mortui sunt: maalō videlicet ⁊ chilion:
remāsitq; mulier orbata duob⁹ liis:
ac marito. Et surrexit vt in patriā
gereat cum vxore sua de regio
moabitide. Audierat enim q respexerat
dñs populū suū: et dedisset eis escas.
Egressa est itaq; de loco pegrinatio
nis suē cū vxore sua: iam in via
uertendi posita in terrā iuda dicēs
eis. Ite in domū matris vestre: fecerit
vobiscum dñs misericordiā sicut fe-
stis cū mortuis ⁊ mecū. Det vobis in
uenire requiem. in domibus virorum
quos sortiti ⁊ estis ⁊ osculata eos
Que eleuata voce flere receperunt et
dicere. Tecum ⁊ pgemus ad popu
tuū. Quib⁹ illa respōdit. Reuertimini
filie mee: cur venitis mecū? Nūquid
habebo filios in vtero meo: vt viri
ec me sperare possitis. Reuertimini
filie mee ⁊ abite. Iam enim senectus ma
fec. ⁊ sum: nec apta viro cōcipio
et iā si possem hac nocte cōcipere
rere filios ⁊ eos expectare velitis
nec crescent et annos pubertatis ad
pleant: ante erātis vetule q nubere
Nolite quesō filie mee facere hoc ve
stra angustia mag⁹ me afficit: egrā
est manus dñi cōtra me. Sleuatis
voce rursū flere ceperūt. Oppsa
lata est socrus ac reuersa est: ruth
hēsit socrui sue. Cui dixit noemi: ec
uersa est cognata tua ad populū
et ad deos suos: pēde cum ea. Qui

respondit. Ne aduersemini michi: vt re
linquam te et abeam: quocūq; enim
perteris pgādi: vbi morata fueris
et ipsa pariter morabor: populus tuus
populus meus: et deus tuus deus meus.
Quo de terra morieris su: ⁊ ibi
es moriar: et q locū accipiam sepul
cure. Hec mihi faciat dē: ⁊ hoc addat
si non sola mors me et te separauerit.
Videns ergo noemi q obstinato ani
mo ruth decreuisset secum pergere
aduersari noluit: nec ad suos vltra re
ettam p̄suadere. Profecte sunt simul:
⁊ venerūt in bethlē quib⁹ vbēdum in
gressis velox apud cūctos fama pere
bulit: dicēbāt mulieres. Hec est illa
noemi. Quib⁹ ait. Ne vocet me noe
mini est pulchrum: sed vocate me ma
rat + id est amarā: quia amaritudine
valde replevit me omnipotēs. Egressa
sum plena: ⁊ vacuam reduxit me dñs.
Cur ergo vocatis me noemi: quā dñs
humiliauit: ⁊ afflixit omnipotens. Re
uersa ergo noemi cum ruth moabitide
nuru sua de terra pegrinationis sue:
ac reuersa est in bethleem quando pri
mum ordea metebātur.
C.C.S. Ruth i agro boos cognati noe
mi cū gra ei⁹ spicas colligit post mes
sores: ⁊ dat nuru sue de cibis q̄b⁹ fue
rat saturata apud boos. Capitl. ij.

Erat autem viro eli
melech consanguī
neus homo potēs
et magnarū opum
nomine boos. Di
xitq; ruth moabi
tis ad socrum suā.
Si tuba es vadam in
agrū et colligā spi
cas q̄ fugerit man⁹ metentiū vbicūq;
clementis i me p̄ familias reppereto
gratiam. Cui illa rēdit. Vade filia mi.
Abiit itaq; ⁊ et colligebat spicas post
terga metentiū. Accidit autē vt ager ille
esset oīm note boos q̄ erat de cognatio
ne elimelech. Et ecce ipse veniebat de
bethlē. Dixitq; messoribus. Dñs vo
biscum. Qui rēdērūt ei. Benedicat tibi
dñs. Dixitq; boos iuueni qui messori
bus preerat: cuius est hec puella? Cui
rēdit. Hec est moabitis q̄ venit cū noe
mi de regione moabitide: ⁊ rogauit me
vt spicas colligerem remanentes sequēs
messores pertigrat: ⁊ de mane vsq; nunc
stat in agro: + nec ad momētū q̄dem
domi mansit. Et ait boos ad ruth.
Audi filia. Ne vadas in alterū agrum
ad colligēdū: nec recedas ab hoc loco
sed iūgere puellis meis vbi messuerit
seges. Mandauit ei pueris meis: vt ne
mo molest⁹ sit tibi: sed etiā si sitieris
vade ad sarcinalas ⁊ bibe aquas de q̄
bus ⁊ pueri mei bibūt. Que cadēs in
faciem suā: ⁊ adorans super terrā: di
xit ad eum. Unde michi hoc vt inueni
rem gratiā ante oculos tuos: ⁊ nosse
me dignaueris pegrinam mulierem?
Cui ille respondit. Nūciata sunt mihi
oia que fecerīs socrui tue post mortē
viri tui: et q reliquerīs parētes tuos
et terrā in qua nata es ⁊ venerī ad po
pulū quē antea nesciebas. Reddat ti
bi dñs pro opere tuo ⁊ plenam merce
dem recipias a dño deo israel ad quē
venisti: ⁊ sub cui⁹ confugisti alas. Que
ait. Inueni gratiam coram oculis tuis
dñe mi qui consolatus es me: et loc
tus es ad cor ancille tue: que non sum
similis vni⁹ puellarū tuarū. Dixitq;
ad eam boos. Quando hora vescendi
fuerit: veni huc ⁊ comede panē: ⁊ intī
ge buccellam tuā in aceto. Sederūtq;
latus messorum ⁊ congessit polentam
sibi: comeditq; ⁊ saturata est ⁊ tulit re
liquias. Atq; inde surrexit vt spicas
et more colligeret. Precepit ait boos
pueris suis dicens. Etiā si vobiscum
metere voluerit: ne phibeatis eā ⁊ de
vestris quoq; manipulis proiicite de
ldustria ⁊ remanere pmittite vt absq;
rubore colligat: ⁊ colligēte nemo cor
ripiat. Collegit ergo in agro vsq; ad
vesperā: ⁊ q̄ collegerat virga cedēs et
crentiēs: inuenit hordei q̄si ephi mēsurā
id est tres modios: quos portās re
uersa est in ciuitatē: ⁊ ostendit socrui
sue: insup ptulit ⁊ dedit ei de reliquis
cibi sui q̄ saturata fuerat. Dixitq; ei
socrus sua. Ubi hodie collegisti: ⁊ vbi
fecisti op⁹? Sit bñdictus q̄ misertus est
tui. Indicauitq; et apd q̄ esset opera
ta: ⁊ nomen dixit viri q̄ boos vocā
ret. Cui respōdit noemi. Bñdict⁹ sit a
dño: qui eādē gratiā quā prebuerat
viuis: ⁊ eruauit et mortuis. Rursumq;
ait. Propinquus nr est homo. Et ruth.
Hoc quoq; inquit precepit michi: vt
tandiu messoribus eius iungerer do
nec oēs segetes meterentur. Cui dixit
socrus. Melio⁹ est filia mi: vt cū pueri
lis eius ereas ad metendum ne alieno
agro quispiā resistat tibi. Juncta est
itaq; puellis boos: et tandiu cum eis
messuit: donec + hordea ⁊ triticum in Als + et
horreis conderentur.

Cc.S. Iuxta consilium noemi ruth in agro ad pedes booz dormit: petit extendi pallium super se: ⁊ dormit secum vsq; ad manc: ser ordei modios ad socrum reportat. Capitulum.iii.

B Rogq; autē ruth ea est adsocrum suam: audiuit ab ea. Filia mi q̄ram tibi requiē ⁊ prouidebo vt bñ sit tibi. Booz iste cuius puellis agro iuncta es propinquus noster est: ⁊ hac nocte aream hordei ventilat. ✠ Lauare igitur et ungere induere cultioribus vestimentis: ⁊ descēde in aream. Non te videat homo donec cōsumpserit cibum. Quando autē iuerit ad dormiendum. Nota locum in quo dormiat. Ueniesq; et discooperies pallium quo operit a parte pedum: et pucies te ibi iacebis. Ipse autē dicet tibi: q̄d agere debeas. Que respōdit. Quicquid preceperis: faciā. Descendit q; in aream: et fecit ola que sibi imperauerat socrus sua. Cūq; comedisset booz et bibisset ⁊ factus esset hilarior: isset q; ad dormiendū iuxta ✠ acerui mapulorum: venit absēdite ⁊ discooperto pallio a pedibus eius se proiecit. Et ecce nocte iā media expauit homo et conturbatus est: vidit q; mulierem iacētē ad pedes suos: ⁊ ait illi. Que es? Illa q; respondit. Ego sum ruth ancilla tua. Expande pallium tuū sup famulam tuā: q; propinquus es. Et ille. Bñdicta inquit es a dño filia ⁊ prior misericordiam posteriore superasti: q; nō secuti es iuuenes pauperes siue diuites. Noli ergo metuere: sed quicquid diceris michi factā tibi. Scit enī omis populus qui habitat intra portas vrbis mee mulierē te esse virtutis. Nec adhuc me ppinquū: sed est alius me propinquior. Quiesce hac nocte: et facto mane si te voluerit propinquitatis iure retinere: bene res acta est: sin autē ille noluerit: ego te absq; vlla dubitatione suscipiā. Viuit dñs. Dormi vsq; mane. Dormiuit ergo ad pedes eius vsq; ad noctis accessum. Surrexit ergo antē hōmines se cognoscerent mutuo: et dixit booz. Cauē ne q̄s nouerit: q; hic venerit. Et rursum. Expande inquit pallium tuū quo operiris: ⁊ tene vtraq; manu. Quo extendente et tenēte mēsus est ser modios ordei: ⁊ posuit sup eam. Que pcessa ingressa est ciuitatē: et venit ad socrū suam. Que dixit ei. Quid egisti filia? Narrauit q; ei omnia que sibi fecerat homo. Et ait. Ecce ser modios ordei dedit michi: ⁊ ait. Nolo vacuam te reuerti ad socrū tuam. Dixitq; ei. Expecta filia donec videamus quid eriti: habebit: neq; enī cessabit homo nisi cōpleuerit quod locutus est.

Als + laua,

Als + archonium

C

Cc.S. Booz suscipit ius ppinquitatis a propinquo viri premortui ⁊ calciamēto soluto accipit ruth vxē generat obed patrem dauid: narratq; generatio phares. Capitulum.iiii.

A Ascendit ergo booz ad portam et sedit ibi. Cūq; vidisset propinquū quē pteriuerat cui prius sermo habitus est: dixit ad eū. Declina paulisper: sedē hic vocās eum nomine suo. Qui diuertit et sedit. Tollēsq; secū booz decē viros de senioribus ciuitatis: dixit ad eos: Sedete hic. Qui sedēt dixerūt. Locutus ē ad ppinquū. Partē agri fratris nostri elimelech ✠ venditam mihi: que reuersa est de regione moabitida: q̄ audire te volui et tibi nuntiare: vt coram cūctis sedentibus ⁊ maioribus natu de populo meo. Si vis possidere iure propinquitatis: eme et possideas. Si autē displicet tibi hoc fēri: indica michi: vt sciam quid facere debeam. Nullus enim est propinquus ceteris te qui prior es: ⁊ me qui sequēdus es. Et ille respondit. Ego agrum emam. Cui dixit booz. Quādo emeris ager de manu mulieris: ruth quoq; moabitidem q̄ vxor defuncti fuit debes accipere vt suscites nomen propinquorum in hereditate sua. Qui respōdit. Cedo iuri ppinquitatis. Nec enī potest fieri familie mee delere debet. Tu meo vtere priuilegio quo melius carere profiteor. Hic autem erat mos antiquitus in israel inter ppinquos vt si quādo alter alteri suo ✠ iura cedebat vt esset firma pcessio: solueret homo calciamētum suum et daret proximo suo. Hoc erat testimonium cessionis in israel. Dixit ergo ppinquus booz. Tolle calciamentum. Quod cum illo soluit de pede suo. At ille maioribus natu cuniuerso pplo. Testes vos inquit estis hodie q̄ possideris omnia que fuerunt elimelech ⁊ chelion ⁊ maalon: tradēte noemi: et ruth moabitide vxore maalon in cōiugiū sumpserim: vt suscitē nomē defuncti i hereditate sua ne vocabulū eius de familia sua ac fratribus et pplo deleatur. Vos inquā bñ estis testes estis. Ñdit olo pplo q̄ erat in porta et maiores natu. Nos testes sumus. Faciat dñs hāc mulierem que ingreditur domum tuā: sicut rachel et lea quē edificauerunt domū israel et fit exemplū virtutis in ephrata ⁊ habeat celebre nomē i bethleem. Fiatq; domus tua sicut domus phares quē thamar peperit iude: de semine q̄ tibi dederit dñs ex hac puella. Tulit itaq; booz ruth ⁊ accepit vxorē: ingressusq; est ad eā: et dedit illi dñs vt conciperet et pareret filium. Dixeruntq; mulieres ad noemi. Benedictus dñs qui non est passus vt deficeret successor familie tue: vocaretur nomē eius in israel: et habeas q̄ consoletur animam tuam et enutriat senectutem. De nuru enī tua natus est q̄ te diliget et multo tibi melior est q̄ si septem haberes filios. Susceptūq; noemi puerū posuit in sinu suo et nutricis ac gerule fungebat officio. Uicine aūt mulieres cōgratulātes ei et dicētes. Natus est filius noemi: vocauerunt nomen eius obed. Ipse est pater ⁊ at pēs dauid. Hē sunt generationes phares. Phares genuit esron. Esron genuit ✠ arā. Aram genuit aminadab. Aminadab genuit naasson. Naason genuit ✠ salmon. Salmon genuit booz. Booz genuit obed. Obed genuit ysai. Ysai genuit dauid regem.

Prouer. 21.b.

Ruth.i.a

Explicit liber Ruth.

Incipit prologus sancti Hieronymi in libros Regum: qui Galeatus dicit.

Wiginti et duas litteras esse apud hebreos: ⁊ ipsorū quoq; lingua ⁊ chaldeorum testatur: que hebraice magna ex parte cōsonant finis est. Nam et ipsi viginti duo elementa habent eodem sono sed diuersis coaracteribus. Samaritani etiam pentateuchum moysi eodem litterarū genere scriptitant: figuris tantum et apicibus discrepantes. Certum q; est esdram scribam legisq; doctorem post captam hierosolymam et instauratam templi sub zorobabel alias litteras reppersisse: quid q; nūc vtimur: cum ad aliud vsq; tempus: idem samaritanorum et hebreorum characteres fuerint. In libro quoq; numerorum hec eadem supputatio: sub leuitarum ac sacerdotum censu mystice ostenditur. Et nomen domini tetragrammaton in quibusdam grecis voluminibus vsq; hodie antiqis expressum litteris inuenimus. Sed et psalmi tricesimusseptimus et centesimusdecimus ⁊ centesimus vndecimus: et centesimusdecimusoctauus: et centesimusquadragesimusquartus q̄q; diuerso scribantur metro: tamen eiusdē numeri texuntur alphabeto. Et hieremie lamentationes et oratio eius. Salomonis q̄q; in fine puerdia ab eo loco in quo ait. Mulierem fortem quis inueniet: Si idem alphabetis vel incisionibus supputatur. Porro q̄q; littere duplices apud hebreos sunt: caph: mem: nun: phe: sade. Aliter enī scribuntur per has principia medietatesq; verborum: aliter fines. Unde et quinq; plerisq; libri duplices estimantur: samuel: malachim: dibrehayomim: esdras: hieremias cū cinoth id est lamentationibus suis. Quomodo igitur viginti duo elementa sunt per que scribimus hebraice omne quod loquimur: et eorum initiis vox humana cōprehenditur: ita viginti duo volumina supputantur: quibus quasi litteris et exordiis in dei doctrina tenera adhuc et lactens viri iusti eruditur infantia. Primus apud eos liber vocatur breschith: quē nos genesim dicimus. Secundus ellesmoth: qui exodus appellatur. Tertius vaiikara: id est leuiticus. Quartus vaidabber: quem numeri vocamus. Quintus ellehadbarim: qui deuteronomium prenotatur. Hi sunt quinq; libri moysi: quos proprie thorath: id est legem appellant. Sēm ppheta rū ordinem facit et incipit ab iesu filio naue: qui apō illos iosue bennum dicitur. Deinde subtexunt sophtim: id est iudices librum ⁊ in eundē cōpingūt ruth: q; in diebus iudicum facta eius narratur historia. Tertius sequitur samuel: quem nos regnorum primū et secū dicimus. Quartus malachim: id est regū: q; tertio et quarto regnorū volumine continetur. Deinq; multo est malachim: id est regū q̄ malachoth: id est regnorū dicere. Non enī multarum gentium regna describit: sed pmū israelitici pplī qui tribubus

Als + isaias. duodecim continetur. Quintus est + esaias. Sextus hieremias. Septimus ezechiel. Octauus liber duodecim p̃phetarum: qui apud illos vocat̃ thareasra. Tertius ordo agiographa possidet. Et primus liber incipit ab iob. Secundꝰ a dauid quã q̃nq; incisionibus vno ꝛ psalmoꝝ volumie cõprehendunt. Tertius est salomonis tres libros habẽs. puerbia:q̃ illi parabolas idest masloth appellant. Quartus ecclesiasten:id est coelech. Quintꝰ est canticũ canticoũ:quẽ titulo sirasirum appellãt. Sextus est daniel. Septimꝰ dibre haiomin: id est verba dierũ q̃ significantius chronicon totius diuine historie possumꝰ appellare:q̃ liber apud nos paralipomenon primus atq; secũdus inscribit. Octauus esdras: q̃ et ipsa similiter apud grecos et latinos in duos libros diuisus ẽ. Nonus hester. Atq; ita fiunt pariter veteris legis libri viginti duo: id est mosi q̃nq; et pphetarum octo: agiographorum nouẽ: q̃q̃ nõnulli ruth et cinoth inter agiographa scripsitent: et hos libros in suo putant numero supputã dos: ac per hoc esse pr̃ce legis libros viginti quartuor: quos sub numero viginti quattuor: seniorum apocalypsis iohãnis inducit: adorantes agnum et coronas suas pstratis vultib̃ offerentes: stantibus coã quattuor animalibus oculatis ante et retro id est l̃ preteritũ et l̃ futurũ respicẽtibus: et indefessa voce clamantibus. Sanctꝰ: sanctus: sanctus dñs deꝰ omnipotẽs qui erat et q̃ est et q̃ venturus est. Hic prologus scripturarũ quasi galeatũ p̃ncipium omnib̃ libris quos de hebreo vertimꝰ in latinũ cõcinire potest: vt scire valeamꝰ quicquid extra hos est inter apocrypha esse ponẽdũ. Igitur sapiẽtia que vulgo salomonis inscribitur: ꝛ iesu filij sirach liber ꝛ iudith: et tobias et pastor nõ sunt in canone. Machabeorũ primũ liber hebraicum reperi. Secundus grecus est: q̃ et ipsa quidem phasi pbari potest. Quecum ita se habeant: obsecro te lector: ne laborẽ meũ reprehensionẽ estimes antiquor: in tẽplo dei offert vnusq̃sq; q̃ potest. Alii auri: alii argentũ: lapides preciosos: alii byssum purpuram et coccũ offerunt et hiacynthum. Habisses bene agitur si obtulerimus pelles et capras pilos. Et tamẽ apostolus contemptibilioꝝ nostra magis

Apoc. 4. c

Exo. 12. 25.

necessaria iudicat. Unde ꝛ tota illa tabernacuti pulchritudo p̃ singulas species ecclesie p̃figurtis futurorũ dilucetio: pellibus tegitur ꝛ cilicijs gretemq; solis ꝛ iniuriam imbrium et pluviorũ sunt prohibẽt. Tege ergo primum samuel et malachim meũ. Dñs inquam meũ. Quicquid eũ crãtus vertendo ꝛ emendando solliciti e didicimus et tenemus: nostrum est. Cum intellexeris quod ãra resecãs vel interpretes me estimaro si gratias es: vel paraphastem: si ingratus: q̃ michi omnino conscius non fuimus tasse me quippiam de hebraica veritate. Certe si incredulus es: legẽ grecos codices et latinos: et confer cum his opusculis que nuper emendamus: et obiciũ discrepare liter senteris interroga quẽlibet hebraicum cui magis accõmodare debeas fidem: et si nostra firmauerit: puto q̃ eũ estimes coniectorem: vt in eodẽ loco mecum similiter diuinauerit. Quid e vos famulas christi rogo que dñi sembentis preciosissima fidei merꝰ virginis caput que nequaq̃ saluator queritis in sepulchro quibus iam ad patrem christus ascendit vt cõtra irrantes canes qui aduersum me rabido ore desciuiant: et circuiunt ciuitatem atq; in eo se doctos arbitrantur si alius detrahant orationum vestrarũ clypeos opponatis. Ego sciens bonitatem meam: illius semper scrinio recordabor. Dixi custodiã vias meas vt non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam: cum cõsisterent aduersum me peccatores. Obmutui et humiliatus sum: et silui a bonis.

Explicit prologus.

Incipit liber Samuelis primus.

C.S. De helcana et duabus vxoribus eius phenenna: secunda eius nomine annam pulchrã et sterilẽ: anna fletus capit cibum. Anna a dño prolem postulat: samuel nascit̃ ablactatur et domino offertur. Capitulum.

Erat vir vnus de rama thaim sophi de monte ephraim: ꝛ nomẽ eius helcana: filius hieroboam: filij helim: filij thau: filij suph ephratei: ꝛ habuit duas vxores: nomẽ vni anna: ꝛ nomẽ secũde phenina. fuerũtq; phenẽne filij: anne aũt nõ erãt liberi. Et ascẽdebat vir ille de ciuitate sua statutis diebꝰ vt adoraret et sacrificaret dño exercituum in silo. Erãt aũt ibi duo filij heli: ophni: ꝛ phinees sacerdotes dñi. Venit ergo dies et immolauit helcana: deditq; phenẽne vxori suã: ꝛ cũctis filijs eius ꝛ filiabꝰ partes. Anne aũt dedit partẽ vnã tristitiq; anna afligebat. Dñs aũt cõclusẽrat vulua eius: affligebat quoq; eã emula eius: ꝛ vehementer angebat: intãtũ vt exprobraret eã dñs pclusisset vulua eius. Sicq; faciebat p̃ singulos annos: cũq; ascẽderet tẽpore ascẽderet ad + tẽplũ dñi: sic vocabat eã. Porro illa flebat: nõ capiebat cibum. Dixit ergo ei helcana vir suꝰ. Anna cur fles et quare nõ comedis: ꝛ q̃obrem affligitur cor tuũ? Nũqd non ego melior tibi sum q̃ decẽ filij. Surrexit aũt anna postq̃ comederat ꝛ biberat in silo. Et heli sacerdote sedẽte sup cellam ad postes + domꝰ dñi: ei esset anna amaro animo: orauit ad dñm flens largiter et votũ vouit dicẽs. Dñs exercituũ si respiciens videris afflictionem famulę tuę: dederisq; ferne tue semen virile: dabo eũ dño + omnib̃ diebꝰ vite eius: ꝛ nouacula nõ ascẽdet super caput eius. Factũ est aũt cũ illa multiplicaret preces coã dño vt heli obseruaret os eius. Porro anna loquebatur in corde suo: tantũq; labia illius mouebant: ꝛ vox penitus nõ audiebat̃. Estimauit ergo eã heli temulentã: dixitq; ei. Usq̃quo hebria eris? Digere paulisper vinũ quo madẽs. Rndẽs anna. Nequaq̃ inquit dñe mi. Ham mulier infelix nimis ego sum: vinũ: ꝛ omne q̃ inebriare potest nõ bibi: sed effudi animam meã in cõspectu dñi. Ne reputes ancillam tuã quasionam de filijs belialis: q̃ et multitudine doloris: et meroris mei locuta sum: usq̃q; in presens. Tunc heli ait ei. Vade in pace: et deus israel det tibi petitionẽ tuã quã rogasti eũ. Et illa dixit. Utinam inueniat ancilla tua gratiã in oculis tuis: et abiit mulier in viam suã: ꝛ comedit

Ut sit dies quos de cetero ad dominum sacrificabit. 1.20.q.

vultusq; illius nõ sunt amplius in diuersa mutati. Et surrexerunt mane et adorauerũt coã dño reuersiq; sunt ꝛ venerunt in domum suam ramatha. Cognouit aũt helcana annã vxorẽ suã et recordatꝰ est eiꝰ dñs: ꝛ factũ est post circulũ dierũ concepit anna: ꝛ peperit filiũ: vocauitq; nomẽ eiꝰ samuel: eo q̃ a dño postulasset eũ. Ascendit aũt vir + eius helcana: ꝛ omnis domꝰ eiꝰ vt + immolaret dño hostiam solemnẽ et votũ suũ: ꝛ anna nõ ascendit. Dixit et viro suo. Nõ vadã donec ablectet infans: ꝛ ducam eũ vt appareat ante conspectũ dñi: ꝛ maneat ibi iugiter. Et ait ei helcana vir suꝰ. Fac q̃ bonũ tibi videtur: ꝛ mane donec ablactes eum precorq; vt impleat dñs verbũ suũ. Mansit ergo mulier: ꝛ lactauit filiũ suũ donec amoueret eũ a lacte. Et adduxit eũ secũ postq̃ ablactauerat in vitulis tribus: ꝛ trib̃ modijs farine ꝛ amphora vini: ꝛ adduxit eũ ad domũ dñi in silo. Puer aũt erat adhuc infantulus: et immolauerũt vitulũ: ꝛ obtulerũt puerum heli. Et ait anna. Obsecro mi dñe viuit anima tua. Ego sum illa mulier que stetit coã te hic orans dñm. p̃ puero isto. Orauit: ꝛ dedit michi dñs petitionẽ meã quã postulaui eũ. Idcircorꝰ ego cõmodaui eũ dño cũctis diebꝰ q̃ dabus fuerit accõmodat̃ dño. Et adorauerunt ibi dñm. Et orauit anna: ꝛ ait.

Als + superet eiꝰ Als + immolaret.

1.q.2.§. 20.q.1.et quicũq; 26.q.5. nec mirũ

33.q.5.qũ deo l fine

C.S. De cantico anne de peccato filiorũ heli ophni et phinees: de tunicis samuelis ꝛ fecũditate matris eius. Heli moritur: reprehẽdit filios: venit vir dei ad heli qui mortem filiorũ eius et oblationem sacerdotij predicit ꝛ rõm promittit. Capitulũ. ii.

Exultauit cor meũ in dño: et exaltatũ est cornu meũ in + deo meo. Dilatatũ est os meũ sup inimicos meos: q̃ letata sum in salutari tuo. Nõ est sanctꝰ vt est dñs: nec est altꝰ extra te: ꝛ nõ est fortis sicut deus nr̃. Nolite multiplicare loq̃ sublimia: gloriantes. Recedãt vetera de ore vr̃o: q̃ deus scientiarũ dñs est ꝛ ipsi parant cogitationes. Arcus fortiũ superatꝰ est: et firmi accincti sunt robore. Repleti prius p̃ pamꝰ se locauerũt: ꝛ famelici saturati sunt. Donec sterilis peperit plurimos: et q̃ multos habebat filios

B

Als + domino.

B

infirmata est. Dñs mortificet ⁊ viuificat: deducit ad inferos ⁊ reducit. Dñs
pauperē facit ⁊ ditat: humiliat ⁊ sublimat. ✠ Suscitat de pulvere egenū ⁊ de
stercore eleuat pauperē: vt sedeat cum
principibus ⁊ solium glorie teneat. Dñi
enim sunt cardines terre: ⁊ posuit super
eos orbē. Pedes sanctorū suoꝝ seruabit: ⁊ impii in tenebris conticescent: quia
non in fortitudine ✠ sua roborabit vir
Dñm formidabūt aduersarii eius ✠ ⁊
super ipsos in celis tonabit. Dñs iudicabit fines terre: ⁊ dabit imperium regi
suo: ⁊ sublimabit cornu xpi sui. Et abiit
heleana in ramatha in domū suam
Puer autē erat minister in ꝓspectu dñi
ante faciē heli sacerdotis. Porro filij heli
filij belial nescientes dñm neq; officij
sacerdotij ad ꝑtinebat q̄cūq; limo
lassent victimā: veniebat puer sacerdotis dū coquerentur carnes ⁊ habebat
fuscinulū tridētē in manu sua ⁊ mittebat eā in lebethē vel in caldariū aut i
ollā siue in cacabū: et omne q̄d leuabat
fuscinula tollebat sacerdos sibi: sic faciebat vniuerso israeli venientij in silo.
Etiā anteq̄ adoleret adipem veniebat puer sacerdotis ⁊ dicebat immolanti. Da michi carnē vt coquā sacerdoti
Nō enim accipiā a te carne coctā: sz cruda. Dicebatq; illi immolās. Incendat
primū iuxta morē hodie adeps ⁊ tolle
tibi quātūcūq; desiderat ala tua. Qui
respondēs aiebat ei. Nequaq̄. Nūc enim
dabis: alioqn tollā vi. Erat ergo peccatum
puerorū grande nimis coram dño: quia detrahebāt homines sacrificio dñi. Samuel
autē ministrabat ante faciem dñi puer
accinctus ✠ ephoth lineo. Et tunicā
parvam faciebat ei mater sua quā afferebat statutis diebus ascendens cū viro suo: vt immolaret hostiam solēnem
et votū suū. Et benedixit heli heleane et
vxori eius dixitq; ei. Reddat tibi dñs
semen de muliere hac: pro fenore q̄d commodasti dño. Et abierūt in locū suū.
Visitauit ergo dñs annam ⁊ cōcepit ⁊
peperit tres filios ⁊ duas filias. Et magnificatus est puer samuel apud dñm.
Heli autē erat senex valde: audiuit omia
que faciebant filij sui vniuerso israeli: ⁊
quomodo dormiebant cū mulieribus
que obseruabāt ad ostium tabernaculi: ⁊ dixit eis. Quare fecistis res huiusmodi quas ego audio res pessimas
ab omnibus populis. Nolite filij ✠ mei. Nō
est enim bona fama quam ego audio: vt
transgredi faciatis ꝑplm dñi. Si peccauerit vir in virū ⁊ placari eum potest
deus: si autē in deum peccauerit vir quis
pro eo orabit? Et nō audierūt vocē patris sui: q̄ voluit dñs occidere eos.
Puer autē samuel proficiebat atq; crescebat: ⁊ placabat ⁊ deo ⁊ hominibus. Venit autē vir dei ad heli: ⁊ ait ad eū. Hec
dicit dñs. Nūquid nō aperte reuelatus
sum domui patris tui cū esset in egipto in domo pharaonis? Et elegi eū ex
omnibus tribubus israel michi in sacerdotē: vt ascēderet ad altare meū: ⁊ adoleret michi incēsū: ⁊ portaret ✠ ephoth
coram me: ⁊ dedi domui patris tui omia
sacrificia filiorum israel. Quare calcastis ✠ abiecistis victimam meā: ⁊ munera
mea q̄ ꝑcepi vt offerent in tēplo: ⁊ magis honorasti filios tuos q̄ me: vt crassarentur ex omnibus ꝓmitis oblationibus israel
ꝑplī mei? Propterea ait dñs deus israel.
Loquēs locutus sum domui tue ⁊ domui
patris tui ministraret in ꝓspectu meo
vsq; in sempiternū. Nūc autē dicit dñs.
Absit hoc a me. Sed q̄cūq; honorificauerit me: glificabo eū: q̄ autē cōtemnunt
me: erūt ignobiles. Ecce dies veniunt
et ꝑcidā brachiū tuū et brachiū domus
patris tui: vt non sit senex in domo mea.
Et videbis emulū tuū in tēplo in omnibus ꝓsperis israel: ⁊ non erit senex
in domo tua oīb diebus. Verūtamen nō
auferā penitus virū ex te ab altari meo:
vt deficiāt oculi tui ⁊ tabescat anima tua:
et pars magna domus tue morietur cū
virilis etatis venerit. Hoc autē erit tibi
signū q̄d veniet super duos filios tuos:
ophni ⁊ phinees. In die vno morientur
ambo. Et suscitabo michi sacerdotē fidelē q̄ iuxta cor meū: ⁊ animam meā faciet
et edificabo ei domū fidelē: ⁊ ambulabit coram xpo meo cunctis diebus. Futurū est autē vt q̄cūq; remanserit i domo
tua: veniat vt oret ꝓ eo: ⁊ offerat nūmum argenteū ⁊ torta panis: dicēs.
Dimitte me obsecro ad vnā partē sacerdotalem vt comedā buccellā panis.

CC.S. Vocatio samuelis domini: de visione ei reuelata quā indicat heli: samuel fidelis ꝑpheta dñi esse
cognoscitur: ⁊ dñs addidit vt appareret in silo: verbum samuelis euenit omni
israeli. Capitulū iii.

Puer autem samuel ministrabat dño coram heli: ⁊
sermo dñi erat pciosus. In diebus illis non erat
visio manifesta. Factum
est ergo in die quadam

heli dormiebat in lectulo suo ⁊ oculi eius
caligauerāt nec poterat videre. Lucerna
dei ante q̄ extinguerēt: samuel dormiebat in tēplo dñi vbi erat arca dei.
Et vocauit dñs samuel. Qui rñdens
ait. Ecce ego. Et cucurrit ad heli ⁊ dixit. Ecce ego. Vocasti enim me. Qui dixit.
Nō vocaui ✠ te fili. Reuertere ⁊ dormi.
Et abiit dormuit. Et adiecit dñs
rursum vocare samuel. Cōsurgēsq; samuel abiit ad heli ⁊ dixit. Ecce ego quia
vocasti me. Qui rñdit: Nō vocaui te fili
mi. Reuertere ⁊ dormi. Porro samuel
nondum sciebat dñm nec reuelatum fuerat ei sermo dñi. Et adiecit dñs ⁊ vocauit adhuc samuel tertio. Qui psurgēs
abiit ad heli ⁊ ait. Ecce ego q̄ vocasti
me. Intellexit ergo heli: q̄ dñs vocaret puerum: ait ad samuel. Vade ⁊ dormi: si dixerit vocauerit te dices. Loquere dñe: q̄ audit seruus tuus. Abiit ergo samuel et dormiuit in loco suo. Et
venit dñs ⁊ stetit ⁊ vocauit sicut vocauerat ceteris samuel samuel. Et ait samuel. Loquere dñe: q̄ audit seruus tuus. Et
dixit dominus ad samuel. Ecce ego facio
verbū in israel: q̄d q̄cūq; audierit: tinnient
ambe aures eius. In die illa suscitabo aduersum heli ea que locutus sum
super domū eius. Incipiam ⁊ cōplebo.
Predixi enim ei q̄ iudicaturus esset domū eius in eternū propter iniquitatē
eius: q̄ nouerat indigne agere filios suos: ⁊ non corripuit eos. Idcirco
iurauī domui heli q̄ non expietur iniquitas domus eius victimis ⁊ muneribus vsq; in eternū. Dormiuit autē
samuel: vsq; mane: aperuitq; ostia domus dñi. Et samuel timebat indicare visionē heli. Vocauit ergo heli samuelē
⁊ dixit samuel fili mi: cui dñs dixit.
Obsecro sum. Et interrogauit eū. Quis
est sermo quē locutus ✠ dñs ad te? Oro
te ne celaueris me: hec faciat tibi dñs
⁊ hec addat si abscōderis a me sermonē
ex omnibus q̄ dicta sunt tibi. Indicauit itaq; ei samuel vniuersos sermones
⁊ nō abscōdit ab eo. Et ille rñdit. Dñs
est. Q̄d bonū est in oculis suis faciat
Crevit autē samuel ⁊ dñs erat cū eo: et
nō cecidit ex omnibus eius in terrā. Et
cognouit vniuersus israel a dānq; vsq; bersabee q̄ fidelis samuel propheta esset
dñi. Et addidit dñs vt appareat in silo: quia reuelatus fuerat dñs samueli
in silo iuxta verbū dñi. Et euenit sermo samuelis vniuerso israeli.

CC.S. De bello philistiim ⁊ fuga israel: de arca capta: ⁊ morte filiorū heli ⁊ de morte ipsius heli: de morte nurus eorum: phinees ⁊ ozni ieabob. c. iiij.

Et factū est diebus illis
pugnet philistiim i pugnā. Egressus est q̄q;
israel obuiā philistiim i
ꝑliū: ⁊ castrametatus est
iuxta lapidē adiutorii.
Porro philistiim venerūt in aciem: vt instruerent aciē cōtra israel. Inito autē certamine victus est israel: philistiis: ceciderūt in illo certamine passim p agros quasi quatuor milia virorū. Et reuersus est ꝑplm ad castra. Dixerūtq; maiores natu ad israel. Quare percussit nos dñs hodie coram philistiim: Afferamus ad nos de silo arcam
federis dñi: veniat in medio nostri vt
saluet nos de manu inimicorum nostrorum. Misit ergo populus in silo: tulerunt
inde arcā federis dñi exercituū sedentis sup cherubim. Erāntq; duo filij heli
cū arca federis dñi ophni ⁊ phinees.
Cūq; venisset arca federis dñi i castra
vociferatus est omis israel clamore grādi ⁊ ꝑsonuit terra. Et audierūt philistiim
vocē clamoris dixerūtq; Quenā
est hec vox clamoris magni in castris
hebreorū? Et cognouerunt q̄ arca dñi
venisset i castra. Timuerūtq; philistiim
dicentes. Venit deus in castra. Et ingemuerunt ✠ dicentes. Ve nobis. Non
enim fuit tanta exultatio heri ⁊ nudiustertius. Ve nobis. Quis nos saluabit de manu deorum sublimium istorum? Hi
sunt dii qui percusserunt egyptū omni plaga i deserto. Cōfortamini ⁊ estote viri philistiim ne seruatis hebreis
sicut ⁊ illi seruierūt ✠ nobis. Cōfortamini ⁊ bellate. Pugnauerūt ergo philistiim ⁊ cesus est israel: ⁊ fugit vnusquisq; in tabernaculū suū. Et facta est
plaga magna nimis: ⁊ ceciderūt de israel triginta milia peditum: ⁊ arca dei capta est. Duo quoq; filij heli mortui
sunt ophni ⁊ phinees. Currēs autē vir
de beniamin et acie venit in silo in die
illa: scissa veste ⁊ cōspersus puluere caput. Cūq; ille venisset: heli sedebat super sellā ꝑta viā expectās. Erat enim cor
eius timens ꝑ arca dñi. Vir autē ille postq̄ ingressus est nūciauit vrbi ⁊ vlulauit omis ciuitas. Et audiuit heli sonitū
clamoris: dixitq; Quis est hic sonitus tumultus huius? At ille festinauit ⁊ venit ⁊ nūciauit heli. Heli autē erat nonaginta ⁊ octo annorum oculi eius caliganti

uerũt ⁊ uidere nõ poterat. Et dixit ad
heli. Ego sũ qui ueni de ꝓlio: ego q̃
de acie fugi hodie. Qui ille ait. Quid
actũ est fili mi? Rñdẽs aũt ille qui nũ
ciabat. Fugit inquit israel coꝫ phili
stiim: ⁊ ruina magna facta est in ꝑlo.
Insup ⁊ duo filij tui mortui sũt ophni
⁊ phinees: ⁊ arca dei capta est. Cũq; ille
nolasset arcã dixit cecidit de sella re
tro: suã iuxta ostiũ: ⁊ fracto ceruicũ mortuꝰ
est. Senex ẽm erat uir ⁊ grãde
nus: ⁊ ipe iudicauit israel quadraginta
annis. Nurꝰ aũt eiꝰ uxor phinees pre
gnãs erat uicinaq; patruit: audito nũ
cio q̃ capta esset arca dei ⁊ mortuꝰ ẽt
socer suꝰ ⁊ uir suꝰ: incuruauit se ⁊ pepit
Irruerãt ẽm in eã dolores subiti. In
ipso aũt momẽto mortis eius dixerũt
ei q̃ stabãt circa eã. Ne timeas q: filij
peperisti: q̃ nõ rẽspõdit eis neq; aliã
uertit. Et uocauit puerũ + icaboth di
cẽs. Translata est gꝛia dñi de israel: q:
capta est arca dei. Et ꝑ socero suo ⁊ q̃
uiro suo ait. Trãslata est gloria dei ab
israel co q̃ capta esset arca dei.

Ccs. Arca dñi iuxta dagõ collocatur: dagõ ante arcã cadẽs ꝑsternitur. Iterũq; cadẽs caput ⁊ manꝰ eiꝰ abscidũtur: flagellãtur philistiim in secretiori parte natium: q: arca detinetur: aliꝫ moriuntur.

Capitulum. v.

Philistiim aũt tulerunt arcã dei ⁊ asportauerũt eã lapide adiutorii in azotũ. Tulerũtq; philistiim arcã dei: ⁊ intulerũt eã in tẽplũ dagon ⁊ statuerũt eã iuxta dagõ. Cũq; surrexissent diluculo + azotũ altera die: ecce dagõ iacebat pnus in terra ante arcã dñi. Et tulerũt dagõ ⁊ restituerũt eũ in locum suũ. Rursum mane die altera consurgentes inuenerũt dagõ iacẽtẽ sup faciẽ suã in terra coꝫã arca dñi. Caput aũt dagon ⁊ due palme manũ eiꝰ abscise erãt sup limẽ. Porro dagon solus truncus remãsrat in loco suo. Propt hãc causã nõ calcãt sacerdotes dagõ: ⁊ oẽs q̃ ingrediũtur tẽplũ eiꝰ sup limẽ dagõ in azota usq; in hodiernũ diẽ. Aggrauata ẽ aũt manꝰ dñi sup azotios: ⁊ demolitꝰ est eos. Et percussit in secretiori parte natium azotũ ⁊ fines eiꝰ. Et ebullierunt ville ⁊ agri i medio regiõis illiꝰ: ⁊ nati sunt mures: ⁊ facta est ꝑfusio mortis magna i ciuitate. Uidẽtes aũt uiri + azotũ huiusmodi plagã dixerũt. Nõ maneat arca dei israel apud nos: quã dura est manꝰ eius sup nos ⁊ sup dagõ deũ nostrũ. Et mittẽtes ꝓgregauerũt oẽs satrapas philistinorũ ad se ⁊ interrogauerũt. Quid faciemꝰ de arca dei israel? Rñdẽrũt gethei. Circũducat arca dei israel. Circũduxerũt arcã dei israel. Illis aũt circũducentibꝰ eã fiebat manꝰ dei ꝑ singulas ciuitates interfectionis magna nimis: ⁊ percutiebat uiros uiuscuiusq; uobis: a paruo usq; maiores: ⁊ cõputrescebãt pruritẽs erãtes eos. Inierũt q̃ gethei philistiim: ⁊ fecerũt sibi sedes pelliceas. Miserũt ergo arcã dei i accaron. Cũq; uenisset arca dei i accaron: clamauerũt accaronitę dicentes. Adduxerũt ad nos arcã dei israel ut interficiat nos ⁊ ꝓꝑs nꝰ. Miserũt itaq; ꝓgregauerũt oẽs satrapas philistinorũ. Qui dixerunt. Dimittatur arcã dei israel: reuertat i locũ suũ: ne interficiat nos cũ ꝓꝑs nõ. Fiebat enim panor mortis: i singulis urbibꝰ ⁊ grauissima valde manꝰ dñi dei. Uiri q̃q; non mortui nõ fuerãt percutiebãt in secretiori parte natiũ: ⁊ ascẽdebat ululatus uniuersalis ciuitatis in celum.

Ccs. De remissione arce cum muneribus: de baculis aureis duas plausiros ⁊ uitulis earũ domi reducẽtes: bethsamite q: uident arcã percutiũtur: nũcios mittunt in cariathiarim.

Capitulum. vi.

Erit ergo arca dñi iuxta ꝓgiõẽ + philistinorũ septẽ mẽsibꝰ. Et postq̃ uocauerũt philistiim sacerdotes ⁊ diuinos dicentes. Quid faciemꝰ de arca dei? Indicate nobis quõ remittamꝰ eã in locũ suũ. Qui dixerũt. Si remittitis arcã dei israel nolite dimittere eã uacuã: sed q̃d debetis reddere ei ꝑ peccũ: tũc curabimini ⁊ scietis q̃re nõ recedat manꝰ eius a uobis. Qui dixerũt. Quid est q̃d ꝑ delicto reddere debemꝰ ei? Rñdẽrũtq; illi. Iuxta numerũ quinquarũ philistinorũ: q̃q; annos aureos facietis ⁊ quinq; mures aureos: q: plaga una fuit omnibꝰ uobis ⁊ satrapis uestris. Facietis q̃q; + similitudines anorum uestrorũ: + similitudines muris q̃ demoliti sũt terrã: ⁊ dabitis deo israel glõiã: si forte releuet manũ suã a uobis ⁊ a deis uestris ⁊ a terra uꝑa. Quare aggrauatis corda uꝑa sicut aggrauauit egyptus ⁊ pharao cor suũ? Nõne postq̃ percussus est tũc dimisit eos: ⁊ abierũt? Nũc ergo arripite ⁊ facite plaustrum nouũ: ⁊ duas uaccas fetas quibus non est impositus iugũ iungite in plaustro ⁊ reducite uitulos earũ domi. Tolleritq; arcã dei ⁊ ponetis in plaustro: uasa aurea quã exolutis ei ꝑ delicto ponetis in capsellã ad latus eiꝰ: ⁊ dimittetis eã ut uadat: et aspicietis. Et si q̃dẽ q̃ uia ducit suos ascẽdẽrit ꝑ ꝓ bethsames ipse fecit nobis hoc malũ grande: si autem minime sciemus q: non q̃q; manus eius tetigit nos: sed casu accidit. Fecerũt ergo illi hoc modo: ⁊ tollentes duas uaccas que lactabãt uitulos tulerũt ad plaustrũ: uitulosq; earũ cõclusẽrũt domi. Et posuerũt arcã dei sup plaustrũ: capsellã quę habebat mures aureos ⁊ similitudines anorũ. Ibant autẽ in directũ ꝑ uiã que ducit bethsamites ⁊ iniceꝑunt gradiebãtur pergentes et mugientes et non declinabant neq; ad dexterã neq; ad sinistrã. Sed ⁊ satrapę philistiim sequebantur usq; ad terminos bethsames. Porro bethsamite metebãt triticũ in uallę. Et eleuãtes oculos uiderunt arcã: gauisi sunt cũ uidissent. Et plaustrũ uenit in agrũ iosue bethsamite: ⁊ stetit ibi. Erat autẽ ibi lapis magnus: cõciderãt ligna plaustri: uaccaq; ꝓposuerũt super ea holocaustũ dño. Leuitę autẽ deposuerũt arcã dei ⁊ capsellã que erat iuxta eã in qua erãt uasa aurea: posuerunt sup lapidẽ grãdẽ. Uiri autem bethsamite obtulerunt holocausta: et immolauerũt victimas in die illa dño. Et quinq; satrapę philistinorũ uiderũt: et reuersi sunt in accaron in die illa. Hi sunt autẽ anni aurei quos reddiderunt philistiim ꝑ delicto dño. Azotus unus: gaza unus: ascalon unus: geth unus: accaron duo: et mures aureos secũdũ numerũ uiorũ philistiim q̃q; quinquarũ sciuitatũ muratarũq; usq; ad uillã que erat ab q̃q; muro: ⁊ usq; ad abel magnus super quã posuerunt arcã dñi que erat usq; in diẽ illã in agro iosue bethsamitis. Percussit autẽ dño de uiris bethsamitibus: eo q̃ uidissent arcã dñi: ceciditq; de populo septuaginta uiros et quinquaginta milia plebis. Luxitq; populus eo q̃ dño percussisset plebẽ plaga magna. Et dixerũt uiri bethsamite. Quis poterit stare in conspectu dñi dei sancti huius? Et ad quẽ ascẽdet a nobis? Miserũtq; nũcios ad habitatores cariathiarim dicẽtes. Reduxerunt philistiim arcam dñi: descẽdite et reducite eam ad uos.

Ccs. De transitu arcę in cariathiarim: de tedere populi ad dñm: iudicio samuelis qui iudicauit ꝑ ꝓuidentiam: de obiectione samuelis: ⁊ de humilitate philistiim ⁊ pace israel.

Capitulum. vii.

Uenerunt ergo uiri cariathiarim: et reduxerunt arcã dñi: et intulerũt eã in + domũ aminadab in gabaa. Eleazarũ autẽ filiũ eius sanctificauerũt ut custoditret arcã dñi. Et factũ est ex qua die mãsit arca dñi in cariathiarim multiplicati sunt dies. Erat quippe iam annus uicesimus. Et requiuit omnis domus israel post dñm. Ait autẽ samuel ad uniuersam domũ israel: dicẽs. Si in toto corde uestro reuertimini ad dñm: auferte deos alienos de medio + uestri baalim et astarothet: preparate corda uestra dño: et seruite ei soli: et eruet uos de manu philistiim. Abstulerunt ergo filij israel baalim ⁊ astarothet: seruierũt dño soli. Dixit autẽ samuel. Congregate uniuersum israel in masphat: ut orem ꝑ uobis dñm. Et conuenerunt in masphat. Hauriẽtq; aquas ⁊ effuderunt in cõspectu dñi et ieiunauerũt in die illa atq; dixerunt. Uidi peccauimꝰ + dño. Iudicauitq; samuel filios israel in masphat. Et audierunt philistiim q̃ congregati essent filij israel in masphat: ⁊ ascẽdẽrunt satrapę philistinorũ ad israel. Quod cũ audissent filij israel timuerunt a facie philistinorũ. Dixeruntq; ad samuelem. Ne cesses pro nobis clamare ad dñm deũ nostrũ: ut saluet nos de manu philistinorũ. Tulit autẽ samuel agnũ lactentẽ ꝑfẽ et obtulit illũ holocaustum integrum dño. Et clamauit samuel ad dñm pro israel: et auditus est eũ dñs. Factum est autẽ cũ samuel offerret holocaustum dño philistiim inierũt ꝓlia israel. Intonuit aũt dñs fragore magno in die illa sup philistiim: ⁊ exterruit eos: ⁊ cesserũt a filijs israel. Egressiq; filij israel de masphat persequti sunt philistęos ⁊ pertẽsserũt eos usq; ad loci qui erat subter bethcar. Tulit autẽ samuel lapidẽ unũ ⁊ posuit eũ inter masphet ⁊ inter sen: ⁊ uocauit nomen loci illius lapis adiutorii. Dixitq; Hucusq; auxiliatus est nobis dominꝰ. Et humiliati sunt philistiim nec apposuerũt ultra ut ueniẽt in terminos israel. Facta est itaq; manꝰ dñi ꝑ ciuitates per philistęos cunctis diebꝰ samuelis:

uerũt ⁊ videre nõ poterat. Et dixit ad
heli. Ego sum qui veni de ꝓlio: ⁊ ego q̃
de acie fugi hodie. Qui ille ait. Quid
actũ est fili mi? Rñdẽs aũt ille qui nũ-
ciabat. Fugit inquit israel coꝫ philis-
tiim: ⁊ ruina magna facta est in ꝓlo.
5.2.g. Insup ⁊ duo filij tui mortui sũt ophni
⁊ phinees: ⁊ arca dei capta est. Cũq; il-
le nolasset arcã dei: cecidit de sella re-
trorsuꝫ iuxta ostiũ: ⁊ fracticeruicibꝰ
D mortuꝰ est. Senex eñ erat vir ⁊ grãde
1.q.4.§. nus: ⁊ ipe iudicauit israel quadraginta
itẽ pcto. annis. Nurꝰ aũt eiꝰ uxor phinees pre
9.itẽ pec gnãs erat vicinaq; parturit: audito nũ
cato filio cio q̃ capta esset arca dei ⁊ mortuꝰ eẽt
ꝓ ũ heli. socer suꝰ ⁊ vir suꝰ: incurauit se ⁊ peperit
37.di. ca. Irruerãt eñ in eã dolores subiti. In-
legant. ipso aũt momẽto mortis eius diserũt
+7.dt.§. ei q̃ stabãt circa eã. Ne timeas q: filiũ
necesse. peperisti: q̃ nõ respõdit eis neq; aliã
de simo.c uertit. Et vocauit puerũ + icaboth di
lic; heli. cẽs. Translata est gl'ia dñi de israel: q:
23.q.5.§. capta est arca dei. Et ꝓ socero suo ⁊ ꝓ
1.itẽ tus viro suo ait. Trãslata est gloria dei ab
dei capti israel eo q̃ capta esset arca dei.
Als + ica C.C.S. Arca dñi tacta dagõ collocaꝫ
bod. tur: dagõ ante arcã cadẽs pternitur.
2.q.5.ca. Iterũq; cadẽs caput ⁊ manꝰ eiꝰ abscl
remittũt dũtur: flagellãtur philistiim in secre-
7.ca.se.in tioni parte natium: q: arca detinetur:
princi. aliq; moriuntur. Capitulum.v.
2.q.3.§. Bilistiim aũt tulerunt
itẽ ab ali arcã dei ⁊ asporauerũt
quo. ã a lapide adiutorii in
azotũ. Tulerũq; phili
B stiim arcã dei: ⁊ intule
rũt eã in tẽplũ dagon
⁊ statuerũt eã iuxta da
gõ. Cũq; surrexissent diluculo + azo-
tij altera die: ecce dagõ iacebat pnus
in terra ante arcã dñi. Et tulerunt da
gõ ⁊ restituerũt eũ in locum suũ. Rur
sum mane die altera consurgentes in
uenerũt dagõ iacẽtẽ sup faciẽ suaꝫ in
terra coꝫ arcã dñi. Caput aũt dagon
⁊ due palme manũ eiꝰ abscise erãt su
p limẽ. Porro dagon solus truncus re
mãsdrat in loco suo. Ꝓpt hãc causaꝫ
nõ calcãt sacerdotes dagõ: ⁊ omes q̃ in
grediũtur tẽplũ eiꝰ sup limẽ dagõ in
Ps.77. azoto vsq; in hodiernũ diẽ. Aggrava
ta ẽ aũt manꝰ dñi sup azotios: ⁊ demo
lit'est eos. Et percussit in secretiori pte
natiũ azoti ⁊ fines eiꝰ. Et ebullierunt
ville ⁊ agri i medio regiõis illiꝰ: ⁊ na
ti sunt mures: ⁊ facta est ꝓfusio mortis
+ azoti magna i ciuitate. Videntes aũt viri +
azotũ huiusmodi plagã dixerũt. Nõ
maneat arca dei israel apud nos: q̃m ma
ra est manꝰ eius sup nos ⁊ sup dagon
deũ nostrũ. Et mittentes ꝓgregauerũt
oes satrapas philistinoꝝ ad se: ⁊ dixe-
runt. Quid faciemꝰ de arca dei israel?
Rñderũt gethei. Circũducãt arca dei
israel: circũducerũt arcã dei israel. Illis
aũt circũducentibꝰ eã fiebat manꝰ dñi
dei ꝑ singulas ciuitates interfectionis
magnã nimis: ⁊ pcutiebãt viros pau-
scusq; ꝑ vbis: a ꝑuo vsq; maiores: ⁊
cõputrescebãt ꝑminẽtes ertales eoꝝ.
Inierũt q̃ gethei: ⁊ fecerũt sibi
sedes pelliceas. Miserũt ergo arcam
dñi in accaron. Cũq; venisset arca dñi
dei i accaron: reclamauerũt accaronite
dicentes. Adduxerũt ad nos arcã dei
israel vt interficiat nos ⁊ ꝓpl'm nr̃z. Mi-
sũt itaq; ꝓgregauerũt oes satrapas
philistinoꝝ. Qui dixerunt. Dimittite
arcã dei israel: ⁊ reuertat i locũ suũ: ne
interficiat nos cũ ꝓpl'o nro. Fiebat eñ
panor mortis: i singulis vrbibꝰ ⁊ grauis-
sima valde manꝰ dñi dei. Viri q̃q; qui
mortui nõ fuerãt percutiebãt in secre-
tioni parte natiũ: ⁊ ascẽdebat vlulatus
ꝓnis ad culũ ꝓ ciuitatis in celum.
C.C.S. De remissione arce cum malie
ribus de paccis dacẽtibus ꝓlustrum
⁊ vitulis earũ domi relictis: bethsami
te q: vident arcã percutiũtur: nũcios
mittunt in cariathiarim. Capm.vi.
Vit ergo arca dñi in re
gione + philistinoꝝ septẽ
mẽsibꝰ. Et pollicebãtur sa-
cerdotes philistiim sacerdo-
tes ⁊ diuinos dicentes.
Quid faciemꝰ de arca di
Indicate nobis quõ remittamꝰ eaꝫ in
locũ suũ. Qui dixerũt. Si remittitis
arcã dei israel nolite dimittere eã vacuã
azq; sed q̃ debetis reddite ei ꝓ peccã-
tũ: cũ cognoueritis ⁊ scietis q̃re nõ reci-
dat manꝰ eius a vobis. Qui dixerunt.
Quid est q̃d ꝓ delicto reddere debea-
mꝰ eiꝰ? Rñderũtq; illi. Iuxta numerũ ꝓ
uinciarũ philistinoꝝ: ũnus annus aure
os faciẽtes ⁊ quinq; mures aureos: q:
plaga vna fuit omibꝰ vobis ⁊ satrapis vestris. Facietisq; + similitudines anorum
stroꝝ: + similitudines muriũ q̃ demol-
ti sũt terrã: ⁊ dabitis deo israel glã: si
forte reuelet manũ suã a vobis: ⁊ a dis
vestris ⁊ a terra vrã. Quare aggrauatis
corda vrã sicut aggrauauit egyptus
⁊ pharao cor suũ? Nõne postq̃ percussus
est tũc dimisit eos: ⁊ abierũt? Nũc ergo
arripite ⁊ facite plaustrum nouum

pnsi: et duas baccas feras quibus non
est impositus iugũ iungite in plaustro
et reducite vitulos eaꝝ domi. Tollentis
q̃q arcã dñi et ponetis in plaustro: ⁊ ve-
sa aurea que exoluistis eiꝰ ꝓ delicto po
netis in capsellã ad latus eiꝰ: ⁊ dimit-
tite eã: vt vadat et aspicietis. Et si q̃dẽ
ꝑ viã finũ suoꝝ ascẽdẽrit ꝑta bethsa
mes ipse fecit nobis hoc malũ grande:
sin autem minime sciemus q: neq; q̃q;
manus eius tetigit nos: sed casu accẽ-
dit. Fecerũt ergo illi hoc modo: ⁊ tol-
lẽtes duas baccas que lactabant vitu-
los iunxerũt ad plaustrũ: vitulosq; eaꝝ
cõclusẽrũt domi. Et posuerũt arcã dei
sup plaustrũ: ⁊ capsellam que habebat
mures aureos ⁊ similitudines annoꝝ.
Ibant autẽ in directũ vacce ꝑ viã que
ducit bethsames ⁊ iniucrepno gradie-
bantur pergentes et mugientes et non
declinabant neq; ad dexterã neq; ad si-
nistrã. Sed ⁊ satrape philistiim seque-
bantur vsq; ad terminos bethsames.
Porro bethsamite metebãt triticũ in
valle. Et eleuãtes oculos viderunt ar-
cã: gauisi sunt cũ vidissent. Et plaus-
trũ venit in agrũ iosue bethsamite: ⁊
stetit ibi. Erat autẽ ibi lapis magnus
cõcidẽrãt ligna plaustri: ⁊ vaccas q̃s i-
posuerũt sup ea holocaustũ dño. Leui-
te autẽ deposuerũt arcã dei ⁊ capsellã
que erat iuxta eã in qua erãt vasa au-
rea: ⁊ posuerunt sup lapidẽ grãdẽ. Viri
autem bethsamite obtulerunt holo-
caustũ: et immolauerũt victimas in die
illa dño. Et quinq; satrape philistino-
ruꝫ viderũt: et reuersi sunt in accaron
in die illa. Hi sunt autẽ ani aurei quos
reddiderunt philistiim ꝓ delicto dño.
Azotus vnuꝫ: gaza vnum: ascalõ vnum:
geth vnum: accaron vnũ: et mures au-
reos ꝑ numerũ vrbũ philistiim dnoꝝ
quinciarũ: a vrbe muratavsq; ad vil-
lã que erat ab q̃q; murorꝝ vsq; ad abel
magnũ: super quã posuerunt arcã dñi
cui erat vsq; in diẽ illa in agro iosue
bethsamitis. Percussit autẽ dñs vi-
tis bethsamitibus: eo q̃ vidissent ar-
cã dñi: ⁊ percussit de populo septuagin-
ta viros et quinquaginta milia plebis
Luctq; populꝰ eo q̃ dñs ꝑcussisset ple-
bẽ plaga magna. Et dixerũt viri beth-
samite. Quis poterit stare in conspe-
ctu dñi dei sancti huiusꝰ? Et ad quẽ ascẽ-
det a nobis? Miserũtq; nũcios ad ha-
bitatores cariathiarim dicẽtes. Redu-
cerunt philistiim arcam dñi: descẽdite
et reducite eam ad vos.

C.C.S. De transitu arcã in cariathiarim: de federe populi ad dñm: iudicio
samuelis qui iudicauit ꝓpl'm: ⁊ obla-
tione samuelis: ⁊ de humilitate philis-
tiim ⁊ pace israel. Capm.vii.
Vencrunt ergo viri ca-
riathiarim: et reduxe-
runt arcã dñi: et intule-
rũt eã in + domũ ami- Als + do
nadab in gabaa. Eleazẽ mo.
rũ aũt filiũ eius san-
ctificauerũt vt custodi-
ret arcã dñi. Et factũ est ex qua die mã-
sit arca dñi in cariathiarim multipli-
cati sunt dies. Erat quippe iaꝫ annus
vicesimus. Et requiuit omnis domus
israel post dñm. Ait autẽ samuel ad vni-
uersam domũ israel: dicẽs. Si in toto Jo.24.c
corde vestro reuertimini ad dñm: auferte
deos alienos de medio + vestri baa- Als + ve
lim et astarothet preparate corda ve- strum.
stra dño: et seruite ei soli: et eruet vos
de manu philistiim. Abstulerunt ergo
filij israel baalim ⁊ astarothet seruie-
rũt dño soli. Dixit autẽ samuel. Cõgre
gate vniuersum israel in masphat: vt
orem ꝓ vobis dñm. Et conuenerunt in
masphat. Hauriũtq; aquaꝫ ⁊ effude
runt in cõspectu dñi: et ieiunauerũt in
die illa atq; dixerunt. Tibi peccauim
+ dñe. Iudicauitq; samuel filios israel
et in masphat. Et audierunt philistiim Als + dño
q̃ congregati essent filij israel in mas-
phat: ⁊ ascẽdẽrunt satrape philistinoꝝ
ad israel. Quod cũ audissent filij israel
timuerunt a facie philistinoꝝ. Dixe-
runtq; ad samuelem. Ne cesses pro
nobis clamare ad dñm deũ nostruꝫ: vt
saluet nos de manu philistinoꝝ. Tulit
autẽ samuel agnũ lactentẽ vnũ: et obtu-
lit illũ holocaustum integrum dño. Et
clamauit samuel ad dñm pro israel: et
audiuit eũ dñs. Factum est autẽ cũ sa C
muel offerret holocaustum dño philis-
tiim inierũt prẽlũ contra israel. Intonuit autẽ Eccl. 46.
dñs fragore magno in die illa sup phi-
listiim: ⁊ exterruit eos ⁊ cesi sunt a filiis
israel. Egressiq; filij israel de masphat
persequti sunt philistiim: ⁊ percusserũt eos
vsq; ad loci qui erat subter bethcbar.
Tulit autẽ samuel lapidẽ vnũ: ⁊ posuit
eũ inter masphet ⁊ inter sen: ⁊ vocauit
nomen loci illius lapis adiutorii. Di-
xitq;. Hucusq; auxiliatus est nobis do
minꝰ. Et humiliati sunt philistiim: nec D
apposuerunt vltra vt venirẽt in termi- Als legia
nos israel. Facta est itaq; manꝰ dñi su ciuitas
per philisteos cunctis diebꝰ samuelis: conditur

et reddite sunt vrbes q̃s tulerãt philistiim ab israel israel: ab accaron vsq; geth et terminos suos. Liberauitq; israel de manu philistinorũ: eratq; pax inter israel ⁊ ammorreum. Iudicabat quoq; samuel israel cũctis diebꝰ vite sue: et ibat p singulos annos circuitũ bethel ⁊ galgala ⁊ masphath: et iudicabat israelẽ in supradictis locis. Reuertebatur q; in ramatha: ibi em erat domus eius: ⁊ ibi iudicabat israelẽ. Edificauit etiam ibi altare dño.

Anchon ciuitas cõditur.

C.S. De filiis samuelis q̃ declinauerũt ad auaritiã: ppls petiit regẽ q̃ ꝯtus regis predicitur. Cpm. viij.

Factum est autem cũ senuisset samuel: posuit filios suos iudices super israel. Fuitq; nomen filij eius primogeniti ioel: et nomen secundi abia iudicum in bersabee. Et non ambulauerunt filij illius in vijs eius: sed declinauerunt post auaritiam: acceperuntq; munera et peruerterunt iudicium. Congregati ergo vniuersi maiores natu israel: venerunt ad samuelem in ramatha: dixeruntq; ei. Ecce tu senuisti et filij tui non ambulant in vijs tuis. Constitue nobis regem vt iudicet nos: sicut et vniuerse habent nationes. Displicuitq; sermo in oculis samuelis co q̃ dixissent: da nobis regem vt iudicet nos. Et orauit samuel ad dominum. Dixit autem dñs ad samuelem. Audi vocẽ populi in omnibꝰ que loquuntur tibi. Non enim te abiecerunt sed me ne regnẽ sup eos. Iuxta ola opa sua q̃ fecerunt a die qua eduxi eos de egypto vsq; ad diẽ hãc: sicut dereliquerũt me ⁊ seruierũt ds alienis: sic faciũt etiã tibi. Nũc ergo vocẽ eorꝫ audi. Verũtamẽ contestare eos et predice eis ius regis qui regnaturꝰ est super eos. Dixit itaq; samuel ola verba dñi ad populũ qui petierat a se regẽ ⁊ ait. Hoc erit ius regis qui imperaturus est vobis. Filios vestros tollet et ponet in curribꝰ suis facietq; sibi equites ⁊ precursores quadrigarũ suarũ: ⁊ pstituet tibi tribunos ⁊ cẽturiones: et aratores agroꝝ suoꝝ: et messores segetũ: et fabros armorũ ⁊ curruũ suoꝝ. Filias quoq; vestras faciet sibi vnguentarias ⁊ cocias et panificas. Agros quoq; vestros et vineas et oliueta optima tollet et dabit seruis suis. Sed ⁊ segetes vestras ⁊ vineas rum reddet̃ addecimabit vt det eunuchis et famulis suis. Seruos etiã vestros et ancillas et iuuenes optimos et asinos auferet et ponet in opere suo. Greges q̃s vestros addecimabit: vosq; eritꝭ ei serui. Et clamabitis in die illa a facie regis vestri quẽ elegistis vobis: et nõ exaudiet vos dñs i die illa: q; petistis vobis regẽ. Noluit aũt ppls audire vocẽ samuelis ⁊ ꝯ dixerunt. Nequaq; Ker em erit sup nos et erimꝰ nos q̃q; sicut oes gentes: et iudicabit nos rex noster: et egredietur ante nos ac pugnabit bella nra pro nobis. Et audiuit samuel oia verba populi: et locutꝰ est ea in auribꝰ dñi. Dixit aũt dñs ad samuelẽ. Audiuit vocẽ eorꝫ ⁊ pstitue super eos regẽ. Et ait samuel ad viros israel. Vadat vnusq̃q; in ciuitatem suam.

C.S. De saule ⁊ inquisitione asinorũ: et de aduentu eius ad samuelem: de armo dextro dato saulti in conuiuio samuelis. Capitulum. ix.

Erat vir de beniamin nomine eis filiꝰ abiel filij ⁊ seor: filij ⁊ becho filij ⁊ aseth: filij alphet filij viri gemini fortis robore. Et erat ei filius vocabulo saul electus et bonus: et non erat vir de filijs israel melior illo. Ab humero ⁊ a sursũ eminebat super omnem populum. Perierant autem asine cis patris saul. Et dixit cis ad saul filium suum. Tolle tecum vnum de pueris ⁊ consurgens vade ⁊ qre asinas. Qui cum transissent montem ephraim et per terram salisa ⁊ non inuenissent: transierunt etiam per terrã salim et non erãt: sed et per terrã geminiꝰ minime reppererũt. Cũ autẽ penissent in terrã zuph ⁊ non inuenissent: dixit saul ad puerũ q̃ erat cũ eo. Veni et reueteamur ne forte dimiserit pater meus asinas et sollicitus sit pro nobis. Qui ait ei. Ecce vir dei est in ciuitate hac vir nobilis: omne quod loquitur sine ambiguitate euenit. Nunc ergo eamus illuc: si forte indicet nobis deuia nostra propter quam venimꝰ. Dixitq; saul ad puerum suum. Ecce ibimus. Quid feremus ad virum? deficit panis deficit in sitartũs nũ is et sportula tulam non habemꝰ vt debemꝰ homini dei: nec quicq̃ aliud. Rursum puer respondit saulti et ait. Ecce inuenta est in manu mea quarta pars sicli argẽti: dabimus homini dei vt indicet nobis viam

35. dist. c. 80 excidio. i glo.

Osee. 13. c.

Ais + petierãt vel petiunt

nostrã. Olim in israel sic loquebatur vnusquisq; vadẽs consulere deum. Venite eamus ad videntẽ. Qui em ppheta dicitur hodie: vocabãt olim videntes. Et dixit saul ad puerũ suũ. Optimꝰ sermo tuus. Veni eamꝰ. Et ierunt in ciuitatẽ in qua erat vir dei. Cũq; ascenderent cliuum ciuitatis: inuenerunt puellas egredientes ad hauriendã aquã et dixerũt eis. Num est hic videntes? Que respondentes dixerũt illis. Hic est. Ecce ante te. Hodie em venit in ciuitatem: q; sacrificũ est hodie ppli in excelso. Ingredientes ergo illũ statim inuenietis eũ ante q̃ ascendat in excelsum ad vescẽdũ. Neq; enim comesturus est ppls donec ille veniat: quia ipse benedicet hostie et deinceps comedent q̃ vocati sunt. Nunc ergo conscendite: quia hodie reperietis eum. Et ascenderunt in ciuitatẽ. Cũq; illi ambularẽt in medio vrbis apparuit samuel egrediens obuiam eis vt ascenderet in excelsum. Dñs aũt reuelauerat auriculũ samuelis ante pnã diẽ q̃ venret saul dicens. Hac ipsa hora q̃ nunc est cras mittam virũ ad te de terra beniamin: ⁊ vnges eum ducẽ super ppl̃ meum israel. Et saluabit ppl̃m meũ de manu philistinorũ: q; respexi ppl̃m meum. Venit em clamor eius ad me. Cũq; aspexisset samuel saulẽ dñs dixit ei. Ecce vir quem dixeram tibi: iste dominabit populo meo. Accessit autẽ saul ad samuelẽ in medio porte: et ait. Indica oso michi vbi est domꝰ videntis? Et rndit samuel saulti dicens. Ego sum videns. Ascende ante me: ⁊ ercelsum vt + comedas mecum hodie: et dimittã te mane: et oia que sunt in corde meo iudicabo tibi. Et de asinis q̃s nudiustertius perditi sunt ne sollicitus sis quia inuente sunt. Et cuius erunt optima quecq; israel: nonne tibi et + omni domui patris tui? Respodit aũt saul et ait. Nunqd nõ filij iemini ego sum de minima tribu israel: et cognatio mea nouissima inter oes familias de tribu beniamin? Quare ergo locutus es mihi sermonẽ istũ? Assumens itaq; samuel saulẽ et puerum eius introduxit eos in triclinium: et dedit eis locũ in capite eorꝫ qui fuerant inuitati. Erãt em quasi triginta viri. Dixitq; samuel coco. Da partẽ quam dedi tibi et pecpi vt reponeres seorsum apud te. Tulitq; aũt cocus armum et posuit ante saul. Dixitq; samuel. Ecce qd reuãsit pone ante te ⁊ comede: q; de industria seruatus est tibi qũ ppl̃m vocaui. Et comedit saul cũ samuele in die illa: ⁊ descẽderũt de excelso in opidum ⁊ locutꝰ est cũ saule in solario + strauitq; saul in solario et dormiuit. Cũq; mane surrexissent ⁊ iã dies lucescere: vocauit samuel saulẽ i solario dicẽs. Surge ⁊ dimittã te: ⁊ surrexit saul. Egressiq; sunt ambo: ipse videlicet samuel. Cũq; descenderet in extrema pte ciuitatis: samuel dixit ad saul. Dic puero vt antecedat nos: transeat. Tu aũt subsiste paulisper vt indicem tibi verbum domini.

C.S. De vnctione saulis in regem ⁊ signis datis illi: ⁊ pcepto expectationis ⁊ de prophetatione saulis: ⁊ de cõfirmatione regni eius: populi sorte in maspha. Capitulum. x.

Tulit aũt samuel lenticulã olei ⁊ effudit super caput eiꝰ ⁊ deosculatꝰ est eũ ⁊ ait. Ecce vnxit te dñs sup hereditatẽ suã in principẽ: ⁊ liberabis ppl̃m suũ de manibus inimicorũ eius q̃ in circuitu eius sunt. Et hoc tibi signũ: q; vnxit te dñs in principẽ. Cũq; abieris hodie a me: inuenies duos viros iuxta sepulchrũ rachel in finibꝰ beniamin in ridic: salietes magnas foueas dicẽtes tibi. Inuẽte sunt asine ad aquas ierãs perquirẽdas: ⁊ intermissis pater tuus asinis sollicitꝰ est ⁊ p vobis ⁊ dixit. Quid facã de filio meo? Cũq; abieris inde et vltra trãsieris ⁊ veneris ad querẽtũ thabor: inuenient te ibi tres viri ascendẽtes ad deũ in bethel: vnus portans tres hedos: ⁊ alius tres tortas panis et alius portans lagenã vini. Cũq; te salutauerint: dabunt tibi duos panes et accipies de manu eorꝫ. Post hec venies in collẽ dñi vbi est statio philistinorũ. Et cũ ingressus fueris ibi videbis ꝯuũ habentis gregẽ ppheta rũ descẽdẽtũ de excelso: ⁊ ãte psalterũ ⁊ tympanũ ⁊ tybiã ⁊ cytharã ipsos q̃ ppheta rẽt: ⁊ insilet i te spũs dñi ⁊ ppheta bis eũ cis: ⁊ mutaberis in virũ alium. Qũ ergo euenerit signa hec oia tibi: fac q̃cũq; inuenerit manus tua: q; dñs tecũ est. Et descẽdẽs ante me i galgala. Ego q̃ppe descẽdã ad te vt offeras holocausta: ⁊ immoles victimas pacificas. Septẽ diebꝰ expectabis donec veniã ad te: ostẽdã tibi q̃d facias. Itaq; cũ auertisset humerũ suũ vt abiret a sa-

a. de sacerdo. c. vnico.

+ Hebrei nõ habẽt strauitq; saul i solario et dormiuit sed greci addunt.

B

1. Reg. 7. di. c. 1 in. v. ecce plo. i glo. 2. q. 7. §. item obiicitur. 1. q. 1. c. sacram. 17. c. dñs. 7. ca. prophetaui. 6. 2. §. Lacedemoniorũ regnum oritur. Coelphiorũ regnũ oritur.

B

Troiusiũ ciuitas a troianis fundat̃.

1. Reg. 13. b.

mutauit immutauit ei de⁹ eor aliud: et
J.11.b. penerūt ola signo hoc die illa. Uene-
rūtq; ad ꝓdicū colleꝰt ecce cuneus p
phetarū obuiꝰ ei. Et ilsiuit sup eū spūs
dñi: ꝓphetauit i medio eorū. Uidentes
aūt oēs q uenerāt cū heri t nudiu
stertius q esset cū ꝓphetis t ꝓphetabat
C J.19.a. ret: dixerūt adinuicē. Quēnā res acci
als + i p dit filio cis? Aūt saul + inter ꝓphetas?
phetis. Rsidit q; alī ad alterū dicēs. Et + cis
als + co pat? ei⁹. Propterea ⁹sum est i puer-
Als + co bis? Aūt saul iter ꝓphetas? Cessauit
rum. aūt ꝓphetare: venit ad excelsū. Dixit
q; patruus saul ad eū t ad puerū ei⁹.
Quo abiistis? Qui rsiderūt. Querere
Pisas ci- alias. Quas cū repperissemus: veni-
uitas a mus ad samuelē. Et dixit ei patruꝰ sui
grecis cō Indica michi qd dixerit tibi samuel?
ditur. Et ait saul ad patruū suū. Indicauit
turonesi. nobis q; iuēte esset asine. De ⁹mone aūt
ciuitas a regni nō idicauit ei quē locutꝰ fuerat
bituro cō- ei samuel. Et puocauit samuel ꝓplē q
ditur. dñs in + masphat: et ait ad filios isrl.
Alt + mas Hec dicit dñs deꝰ isrl. Ego eduxi isrl
pha. de egypto: et erui vos de manu egp-
tiorꝝ et de manu oīm regū q afflige-
bāt vos. Vos aūt hodie piecisti: dñm
deū vestrū q solꝰ saluauit vos de vni-
uersis malis t tribulationibꝰ vrīs: et
dixisti. Requaq; sed regē pstitue sup
G.3.d.t. nos. Hunc q state coā dño p tribꝰ ve-
J.12.c. stras t familias. Et applicuit samuel
oēs tribꝰ isrl: t ceciditꝰ sors sup tribū
bēiamī. Et applicuit tribū bēiamin et
cognationē methuit: puenit vsq; ad saul fi-
D lū cis. Quesierūt q cū t nō est inuēt
G.9.d. illic. Et cōsuleꝰt post hec dñs vtrū nā
ventur⁹ esset illuc. Rndit q; dñs. Ecce
abscōdit⁹ est domi. Curreꝰt itaq; t ta-
lerūt eū inde: steterūq; i medio ꝓpli et
altior fuit vniuersō ꝓplo ab hūero et
sursum. Et ait samuel ad omnē ꝓplm.
Certe videris quē elegit dñs qm non
sit similis illi in cī ꝓplo. Et clamauit
omis ꝓplꝰ t ait. Viuat rex. Locutꝰ q aūt
samuel ad ꝓplm legē regni t scripsit i
libro t reposuit coā dño: t dimisit sa-
muel oēm ꝓplm singulos i domū suā.
Sed t saul abiit i domū suā in gabaa.
Et abiit cū eo ꝓ exercit⁹ quor tetige-
rat deꝰ corda. Filij vero belial dixerūt.
Nūn salutare nos poterit iste? Et de-
sperauerunt eū t nō attulerūt ei mune-
ra. Ille vero dissimulabat se audire.

CC.S. De naas obsidente iabes ga-
laad deuictoria saulis: de qd dicēt dñ
nde saluare poterit isterde inouatiōe
regni ei⁹: saul regnat in galgala. Ca.

Factū est quasi post men-
sem: ascendit naas ammon
tes t pugnare cepit aduer-
sus iabes galaad. Dixerūt
q oēs viri iabes ad naas.
Habeto nos federatos: t seruiemꝰ ti-
bi. Et respōdit ad eos naas ammon-
teo. In hoc feriam vobi. cum fedus p
cruā omnium vestrū oculos eorum:
ponā q; vos opprobriū in vniuersō is-
rael. Et dixerūt ad eū sentores iabes.
Concede nobis septē dies vt mittam⁹
nūcios ad vniuersos terminos israel
et si nō fuerit q defendāt nos egrēdie
mur ad te. Uenerūt ergo nuncij in ga-
baa saul: t locuti sunt verba hec audi-
ente populo. Et leuauit omis ꝓplꝰ o-
cem suā t fleuit. Et ecce saul veniebat
sequēs boues de agro t ait. Quid ha-
bet ꝓplꝰ q ploratꝰ Et narrauerunt ei
verba viroꝝ iabes. Et siluit spūs do-
mini in saulē: audisset verba hec ira
tus est fore: eius nimis. Et assumens
virūq; bouē cōcidit in frusta: misitq;
in oēs terminos israel p manū nūcio-
rum dicēs. Quicūq; nō exierit t sec-
tus fuerit saul t samuel: sic fiet bobus
eius. Inuasit ergo timor dñi ꝓplm et
egressi sunt quasi vir vnus: t recensi
eos in bezech: Fuerūq; filij israel
trecēta milia: virorū aūt iuda triginta
milia. Et dixerūt nūcijs q venerāt.
Sic dicetis viris qui sunt in iabes ga-
laad. Cras erit vobis salꝰ cū lucēt
sol. Uenerūt q nūcij t ānūciauerūt viri
ris iabes. Qui letati sunt t dixerūt.
Mane erimꝰ ad vos: t facietis nobis
oē qd placuerit vobis. Et factū est cū
dies crastin⁹ venisset ꝓstituit saul ꝓplm
in tres ꝓtes. Et ingressus est media ca-
stra in vigilia matutina: t percussit am-
monitas q incalesceret dies. Reliqui aū-
dispersi sūt: ita vt non relinq̄rētur eis
duo ꝓl. Et ait ꝓplꝰ ad samuelē. Quis
est iste q dixit saul non regnabit super
nos? Date viros: t interficiemus eos. E-
ait saul. Nō occidet q̄sq; i die hac: qꝰ
die fecit salutē i isrl. Dixit aūt samuel
ad ꝓplm. Ueniteꝰ eam: t galgala: re-
nouemꝰ ibi regnū. Et perit omis ꝓplꝰ i
galgala: t fecerūt ibi regē saul coram
dño i galgala. Et imolauerūt ibi hos-
mas pacificas coā dño. Et letatus est
ibi saul: t cuncti viri israel nimis.

CC.S. De innocentia t manuetudi-
ne samuelis: de correptione populi: t
signis datis de celo.

Dixit aūt samuel ad omnem
israel. Ecce audiui
vocē vestrā iuxta oīa q
locuti estis ad me t pstitui
super vos regem. Et
nūc ecce rex gradit ante vos
Ego aūt senui t incanui. Porro filij
mei vobiscum sūt. Itaq; puer sarꝰ co-
rā vobis ab adolescentia mea vsq; ad
hāc diē ego sūm. Loquimini de me
coā dño t coā xpo eiꝰ. Cuius bouē cu-
iusq; tulerim aut asinū. Si quēpiā ca-
lūniatꝰ sū: si oppressi aliquēm si de ma
na cuiusq; manꝰ accepi: t ptēnā illud
hodie restituā q; vobis. Et dixerūt. Non
es calūniatus nos: neq; oppressisti neq;
tulisti de manu alicuꝰ q̄ppiā. Dixitq;
ad eos. Testis est dñs aduersum vos:
t testis xps eiꝰ i die hacq; inueniētis
in manu mea q̄ppiā. Et dixerūt. Testis
Et ait samuel ad ꝓplm. Dñs qui fecit
moysen t aarō: t eduxit ꝓres nros de
terra egypti adeū. Nūc ergo state: vt
iudicio contendā aduersum vos coā
dño de oēb⁹ misericordiis dñi quas fe-
cit vobis ꝓ cū ꝓtrib⁹ vrīs quō ia-
cob ingressus est i egypt: t clamauerūt
ꝓres vrī ad dñm: t misit dñs moysen
t aarō: t eduxit ꝓres vros de egypto
t collocauit eos i loco hoc. Qui obli-
ti sunt dñm dei suī: t tradidit eos i ma-
nus sisare magistri militie asor: t i ma-
nu philistinorū: t in manu regis moab
t pugnauerunt aduersum eos. Postea
clamauerūt ad dñm: t dixerūt. Peccaui-
mus: q: dereliqm⁹ dñm: t seruiuimus
baalim t astaroth. Nūc q eue nos de
manu inimicorū nrōr: t seruiemus tibi
Et misit dñs ierobaal t badan t ba-
rach t iepte t samuel: t eruit vos de
manu inimicorū vestrōr q circuitū: t ha-
bitastis cōfidenter. Uidentes autem q
naas filius ammon venisset aduer-
sum vos: dixistis michi. Requaq; sed
rex imperabit nobis: cū dñs deus ves-
ter regnaret in vobis. Nunc ergo pre-
sto est rex vester quem elegistis: t peti-
stis. Ecce dedit vobis dñs regē. Si ti-
maueritis dñm t seruieritis ei: t audie-
ritis vocē eius: t non eradeueritis
os vestrū: t vos t rex q̄ ꝓperat vo-
bis sequētes dñm deū vestrū. Si aūt
nō audieritis vocē dñi: sed eradeue-
ritis sermones eius: erit manꝰ dñi
sup vos t sup patres vrōs. Sed t nūc
state t videte rem istā grādē quam fa-
cturꝰ est dñs in cōspectu vestro. Nun-
quid nō messis triticī est hodie? Inu-
cabo dñm t dabit voces t pluuias:
t scietis t videbitis: q: grande malū
fecerītis vobis in cōspectu dñi pete-
tes sup vos regē. Et clamauit samuel
ad dñm: t dedit dñs voces t pluuias
in illa die: t timuit omis ꝓplꝰ nimis do-
minum t samuelē. Dixitq; vniuersus
populꝰ ad samuelē. Ora p seruis tuis
ad dñm deū tuū: vt nō moriamur. Ad
didimꝰ enim vniuersis peccatis nostris ma-
lū vt peteremꝰ nobis regē. Dixit au-
tem samuel ad ꝓplm. Nolite timere
Uos fecistis vniuersum malum hoc.
Uerūtēn nolite recedere a tergo dñi
sed seruite dño in oī corde vestro: t no
lite declinare post vana: q nō ꝓdesse
vobis: neq; eruent vos: q: vana
t non deretinquet dñs ꝓplm suum ꝓ
pter nomē suū magnū: q: iurauit do-
minꝰ facere vos sibi ꝓplm. Absit autē
a me hoc peccū a dño: vt cessem orare
p vobis: t doceo vos viā bonā t re-
cētā. Igit timete dñm t seruite ei i ve-
ritate: et toto corde vro. Uidistis ei
magnifica que in vobis gesserit dñs
q si ꝓsteuaueritis in malicia vestra:
t vos t rex vester pariter peribitis.

CC.S. De philisteis pcussis a saule t
ionatha t iterū ꝓgregat: de filij israel
q abscōdēt se i antris: de holocausto
saulis: de reꝓhēsione eiꝰ a samuele: nō
stabit regnū eiꝰ: de diuisione regni: de
tribꝰ cuneis philistinorū post trāsgres-
sionem patris: de armorū defectu i is-
rael nisi i saule t ionatha. Capm. xiij.

Filiꝰ vniꝰ anni erat saul cū
regnare cepit: duobꝰ autē
ānis regnauit sup israel. Et
elegit sibi saul tria milia de
isrl. Et erāt cū saul duo mi-
lia in + machmas: t i mōte bethel: mil
le aūt cū ionatha i gabaa bēiamī. Po-
ro ceterū ꝓplū remisit vnūquemq;
in tabernacula sua. Et percussit iona-
thas stationem philistinorū que erat
in gabaa. Quod cum audissent philis-
tiim. Saul cecinit buccina in oī terra
dicēs. Audiāt hebrei. Et vniuersus is-
rael audiuit hunc modi famā: pcus-
sit saul stationē philistinorū. Et erexit
se isrl aduersus philistiim. Clamauit
ergo ꝓplꝰ post saul in galgala. Et phi-
listiim ꝓgregati sunt ad ꝓliandū ꝓtra
israel triginta milia curruū: t sex milia
equitū: t reliquū vulgus sicut arena
q est in littore maris plurima. Et asce-
dentes / castrametati sunt in mach-
mas; ad orientē bethauē. Quod cum

De malo qd fecerit filij israel perendo regē p si-
gnū de ce lo t cehor tatio ad seruiēdū dño: regi D

De philisteis pcussis a saule t ionatha. A

Filij israel abscōdūt se in speluncis: et in abditis in petris quoq; et in antris: et in cisternis. Hebrei autē trāsierunt iordanem in terram gaad et galaad. Cūq; adhuc esset saul in galgala: vniuersus ppls pterritus est qui sequebat eum. Et expectauit septē diebus iuxta placitū samuelis: et non venit samuel in galgala. Et ab eo. Ait ergo saul. Afferte mihi holocaustū et pacifica. Et obtulit holocaustū. Cūq; cōplesset offerens holocaustum: ecce samuel veniebat. Et ingressus est saul obuiare ei vt saluaret eū. Locutusq; est ad eum samuel. Quid fecisti? Ridit saul. Quia vidi q; ppls dilaberet a me: et tu nō veneras iuxta placitos dies. Porro philistiū cōgregati fuerant in machmas dicti. Nunc descēdet philistiū ad me i galgala: et faciem dñi nō placui. Accessitate cōpulsus obtuli holocaustum dño. Dixitq; samuel ad saul. Stulte egisti nec custodisti mādata dñi dei tui q; precepit tibi. Q; si nō fecisses iam nō preparasset dñs regnū tuū sup israel sempiternū. Sed nequaq; regnū tuū vltra cōsurget. Quesiuit dominus sibi virū iuxta cor suū: et precepit ei dñs vt esset dux sup populū suū eo q; non seruaueris q; precepit dñs. Surrexit autē samuel: et ascendit de galgalis in gabaa beniamin. Et reliqui populi ascēdēruit post saul obuiā ppło qui expugnabant eos venientes de galgala in gabaa in colle bēiamin. Et recensuit saul ppłm qui inuenti fuerant cū eo q̄si sexcentos viros: et saul et ionathas filius eius et popu lusq; qui inuētus fuerat cum eis erat in gabaa beniamin. Porro philistiū descēdēruit in machmas. Et egressi sunt ad predandū de castris philistinorum tres cuneis. Unus cuneus pgebat contra viam ephraim ad terrā saul. Porro alius ingrediebatur p viā bethoron. Tertius autē perterat se ad iter termini in terra sabaa: iminētis vallis seboim cōtra desertum. Porro faber ferrarius non inueniebat in oī terra israel. Cauerant enim philistiim ne forte facerēt hebrei gladium aut lanceā. Descēdebat ergo oīs israel ad philistiū: vt cra cuneret vnusq; vomerē suū et ligonem et securim et tridētem et sarculū. Retuse itaq; erant acies vomerū et ligonum et tridētium et securū vsq; ad stimulum corrigēdum. Cunq; venisset ptes prelij nō est inuentus ensis et lāceā in manu totius populi qui erat cum saul et ionatha: excepto saul et ionatha filio eius. Egressa est autē statio philistiim: vt transcenderet in machmas.

C.C.S. De ionatha et armigero eius qui ascēdūt ad philistiū: dat signum armigero q̄ tradatur ad philistiū in manū eorū in modo loquēdi deuerbis eius: de adiuratione populi facta a saule de melle gustato a ionatha qui sortē prehenditur: et a morte per populi liberatur. Homia generis saulis: et quorundam de familia. Capitulum. viij.

Et accidit in quadā die: et dixit ionathas filius saul ad adolescētē armigerū suū. Veni et trāsiamus ad stationem philistinorū: q̄ est trans locū istum. Patri autem suo hoc ipsum non indicauit. Porro saul morabatur in extrema pte gabaa sub malogranato: q̄ erat in agro gabaa: et erat ppls cū eo quasi sexcētorū virorū. Et achias filius achitob fratris ichabod filij phinees q̄ ortus fuerat ex heli sacerdote dñi in silo: portabat ephor. Sed et populus ignorabat q̄ isset ionathas. Erāt autē inter ascēsus p quos nitebat ionathas trāsire ad stationē philistinorū: eminentes pētre et ortraq; pte: quasi in medium dentiū scopuli hinc inde prepositi. Nomē vni dos: et nomen alteri sene. Unus scopulus imminēs ad aquilonē aduerso machmas: et alter ad meridiē contra gabaa. Dixit autem ionathas ad adolescētē armigerū suū. Veni trāseamus ad stationē incircumcisorum: forte faciat dñs pro nobis: quia nō est dño difficile saluare per eu multos aut in paucis. Dixitq; ei armiger suus. Fac oīa q̄ placent alo tuo. Perge quocunq; vis ero tecum pbicūq; volueris. Et ait ionathas. Ecce nos trāsimus ad viros istos. Cunq; apparuerint nos si taliter locuti fuerit ad nos: manebimus donec veniam ad vos: et stemus in loco nostro nec ascēdamus ad eos. Si autem dixerint: ascendite ad nos: ascēdemus ad eos: quia tradidit eos dñs in manibus nostris. Hoc erit nobis signum. Apparuit igit vterq; stationi philistinorū. Dixerūtq; philistiim. En hebrei egrediūt de cauernis: in quib; abscōditi fuerant. Et locuti sunt viri de statione ad ionathā et ad armigerum eius. Dixerūtq; Ascēdite ad nos: et ostendemus vobis rem. Et ait ionathas ad armigerum suū. Ascēdamus. Seqre me tradidit enim dñs eos in manus israel. Ascēdit autē ionathas manibus et pedibus reptans: armiger eius post eum. Itaq; cū cecidissent faciēs ionathas alii cadebant ante ionathā: altos armiger eius interficiebat sequēs eū. Et facta est plaga prima: quā pcussit ionathas et armiger eius quasi viginti virorū in media parte iugeri: quā par boum in die arare cōsuerit. Et factū est miraculū in castris et per agros. Sed et omis populus stationis eorū qui erāt ad predandū: obstupuit et cōturbata sunt castra. Et accidit quasi miraculū a deo. Et respexerūt speculatores saul q̄ erant in gabaa beniamin: et ecce multitudo pstrata huc illucq; diffugiēs. Et ait saul populo q̄ erat cū eo. Requirite et vide te q̄s abierit ex nob̄. Cūq; requisissent: repertū est nō adesse ionathā et armigerū eius. Et ait saul ad achiā. Applica arcam dñi. Erat enim ibi arca dñi in die illa cū filijs israel. Cunq; loqretur saul ad sacerdotem tumultus magnus exortus est in castris philistinorū. Crescebatq; paulatim et clarius resonabat. Et ait saul ad sacerdotē. Contrahe manū tuā. Cōclamauit ergo saul et omis ppls qui erat cū eo: venerūt vsq; ad locū certaminis. Et ecce versus fuerat gladius vnusquisq; ad primum suū: et cedes magna nimis. Sed et hebrei q̄ fuerant cū philistiim heri et nudiustertius: ascēdēratq; cū eis in castris: reuersi sunt vt essent cū israelitis qui erant cū saul et ionatha. Oēs quoq; israelite q̄ se abscōdērāt in mōte ephraim audiētes q̄ fugissent philistei: socij eorū et se cum suis in prelio. Et erant cū saul quasi decē milia virorū et saluauit dñs deus israel in die illa. Pugna autē pueniit vsq; ad bethaon. Et viri in israel sociati sunt in die illa. Adiurauit autē saul ppłm dicens. Maledictus vir qui comederit panem vsq; ad vesperū: donec vlciscer de inimicis meis. Et nō mandducauit omnis populus panē. Omnisq; terre pulsus venit in saltū: in quo erat mel sup faciem agri. Ingressus est ita populus saltū: et apparuit fluens mel: nalusq; applicuit manum ad os suū. Timebat enim populus iuramentum. Porro ionathas nō audierat cū adiuraret pater eius populum. Extēdit q̄ summitate virge quā habebat in manu: et intinxit in fauū mellis. Et conuertit manum suā ad os suū: et illuminati sunt oculi eius. Ridensq; vnus de ppło ait. Iurciurādo pstrinxit pater tuus ppłm dicens. Maledictus vir qui comederit panem hodie. Defecerat autē populus. Dixitq; ionathas. Turbauit pū meus terrā. Nūquid ipsi q: illuminati sunt oculi mei: eo q̄ gustauerim paululū de melle isto: quāto magis si comedisset populus de preda inimicorū suorū quā reppert. Nōne maior plaga facta fuisset in philistiim? Percusserūt ergo in die illa philisteos a machmis vsq; ad hailon. Defatigatus est autē populus nimis: et versus ad pdam tulit oues et boues et vitulos: et mactauerūt in terra. Comedēratq; ppls cū sanguine. Nunciauerūt autē saul dicētes: q̄ ppls peccasset dño comedēs cū sanguine. Qui ait. Preuaricati estis. Volute ad me iam nunc saxum grande. Et dixit saul. Dispergimini in vulgus et dicite eis: vt adducat ad me vnusquisq; bouem suū et arietē: et occidite sup istud et vescimini et nō peccabitis dño comedentes cū sanguine. Adduxit itaq; oīs populus vnusquisq; bouē in manu sua vsq; ad noctem: et occiderūt ibi. Edificauit autē saul altare dño. Iteq; ēmsi cepit edificare altare dño. Et dixit saul. Iruamus sup philisteos nocte: et vastemus eos vsq; dū illucescat mane nec relinquamus ex eis virū. Dixitq; ppls. Oīa q̄ bonū tibi videt in oculis tuis: fac. Et ait sacerdos. Accedamus huc ad deū. Et cōsuluit saul dñm dicens. Nū pseq̄ar philistiim? Si trades eos in manus israel. Et nō rndit ei i die illa. Dixitq; saul. Applicate huc vniuersos angulos ppli: et scitote et videte p quē accidit peccū hoc hodie. Vinit dñs saluator israel: q: si p ionathā filiū meū factū est absq; retractiōe morietur. Et q̄ nullus retradixit ei de oī ppło. Et ait vniuersum israel. Separamini vos i partē vnā: et ego cū ionatha filio meo ero in parte altera. Rididitq; ppls israel ad saul. Q̄ bonū tibi videt in oculis tuis fac. Et dixit saul ad dñm deū israel. Nōne deus israel es iudicisq; d̄ est q̄ nō rnderis: eruc tuo hodie? Si in me aut ionatha filio meo est iniquitas hec da. Si aut si hec iniqtas est in ppło tuo da sanctitatē. Et deprehensus est ionathas et saul: ppls autē exiuit. Et ait saul. Mittite sortem inter me et inter ionathā filiū meū: et captus est ionathas

filij saul comedit mel.

22.q.2.c. querit.c. episcop.

2.q.7.§. fina.

26.q.2. §.2.

Dixit aūt saul ad ionathā. Indica mi
ionathas gustauit chi qd feceris. Et indicauit ionathas:
mel et tō et ait. Gustano gustauit in summitate
taul pa virge q̄ erat in manu mea paululū mel
uit lis: ecce ego morior: ⁊ ait saul. Hec fa
suus vult ciat michi deus ⁊ hec addat: q: morte
occidere: morieris ionatha. Dixitq; populus ad
ſz a ppio saul. Ergo ne ionatheas morietur: qui fe
liberat. cit salutē hāc magnā in israel? Hoc ne
1.22.c phas est. Vinc dñs si ceciderit capillus
de capite eius in terrā: q: cū deo
operatus est hodie. Liberauit ergo ppls
ionatham: et non moriet. Recessitq;
saul: nec persecutus est in philistiūm.
Porro philistiūm abierūt in loca sua.
Et saul confirmato regno sup israel:
pugnabat p circuitū aduersus oēs ini
micos eius cōtra moab ⁊ filios āmon
et edom ⁊ reges soba philisteos: ⁊ q̄
cūq; seuertebat superabat. Cōgregatoq;
exercitu peussit amalech: eruit israel
De filiis de manu vastatorū eius. Fuerunt aūt
saul regi. filij saul ionathas et iesui et melchi
sua: ⁊ nole duarū filiarū eius nomē primo
genite merob ⁊ nomē minoris michol
et nomen vxoris saul: achinoem: filia
achimas. Et nomen principis militie
eius abner: filij ner patruelis saul. Por
9.9.a. ro eis fuerit pater saul: ⁊ ner pater ab
1.Pa.8.c. ner filius ait iel. Erat aūt bellū potens
aduersum philisteos oibus diebus saul
Nā quēcūq; viderat saul virū fortē ⁊
aptum ad pelium sociabat eum sibi.
C.c.s. De precepto dato saulis vt dele
ret amalech: de trāsgressione eius: q:
pepercit agag regi: de cōmendatione
obedientie: de expulsione saulis de re
gno: samuel luget saul. Lac.

B Dat precepta saul de occidendo amalech vt fecit.

Et dixit samuel ad saul.
Me misit dñs vt ungerē
te in regē sup ppm eius
israel. Nūc ergo audi vo
cē dñi. Hec dicit dñs exer
cituū. Recensui q̄cūq;
fecit amalech israel: quō restitit ei in
via cū ascēderet de egypto. Nunc ⁊ vade
⁊ pcute amalech: et demolire vniuer
Exo. 17.c sa eius. Nō parcas ei: ⁊ non cōcupiscas
1.q.4.c. ex rebus ipsius aliquid: sed interfice a
Ecclesia. viro vsq; ad mulierē ⁊ parvulum atq;
24.q.3. lactentem: bouem ⁊ ouem: camelum ⁊
6.1. asinum. Precepit itaq; saul ppl'o ⁊ re
censuit eos quasi agnos ducēta milia
peditū ⁊ decē milia virorū iuda. Cū q;
venisset saul vsq; ad ciuitatē amalech
tetēdit insidias in torrēte. Dixitq; saul
cineo. Abite ⁊ recedite: ⁊ de cedite ab
B amalech: ne forte inuolūtē cum eo. Tu
cū fecisti misericordiam cū omnib⁹ filijs israel
cum ascēderent de egypto. Et recessit
cineus de medio amalech. Percussitq;
saul amalech ab auila: donec veniret ad
sur que est e regione egypti. Et apprehē
dit agag regē amalech viuū. Omne q;
aūt vulgus interficit in ore gladij. Et
pepercit saul ⁊ populus agag ⁊ optu
mis gregib⁹ obuium armentis vitulis
bus ⁊ arietibus: et vniuersis que pulchra
erāt: nec voluerūt disperdere. Quicq̄d
vero vile fuit et reprobū hoc
demoliti sunt. Factū est aūt verbū dñi
ad samuel dicens. Penitet me q̄ constituerim saul regem: q: deseruit me: et
verba mea opere non implevit. Contristatusq; est samuel: ⁊ clamauit ad dñm
tota nocte. Cumq; de nocte surrexisset
samuel vt iret ad saul mane nuntiatum
est samuel: eo q: venisset saul in carmelum: ⁊ erexisset sibi fornicē triumphalem: ⁊ reuersus trāsisset: descēdisq;
in galgala. Venit ergo samuel ad saul
et saul offerebat holocaustū dño de om
nibus q̄ adusserat ex amalech.
Et cum venisset samuel ad saul: dixit
ad saul. Benedictus tu dño. Implevi
verbum dñi. Dixitq; samuel. Et quid
hec vox gregum: que resonat in auri
bus meis: ⁊ armentorū quam ego au
dio? Et ait saul: de amalech adduxe
runt ea. Pepercit enim populus melio
ribus ouibus ⁊ armentis vt immolaret
dño deo tuo: reliqua vero occidi
mus. Ait aūt samuel ad saul. Sine me
et indicabo tibi que locutus sit dñs ad
me nocte. Dixitq; ei. Loquere. Et ait sa
muel. Nōne cū parvulus esses in oculis tuis: caput in tribub⁹ israel factus es? Unctusq; te dñs in regē sup israel
et misit te dñs in viā ⁊ ait. Vade ⁊ in
terfice peccatores amalech: et pugna
bis contra eos vsq; ad internitionem
eorum. Quare ergo nō audisti vocem
dñi: sed versus ad predam es: ⁊ fecisti
malum in oculis dñi? Et ait saul ad sa
muel. Immo audiui vocē dñi: ⁊ in
bulsui in via per quā misit me dñs: ⁊
adduxi agag regē amalech: amalech
interfeci. Tulit aūt de preda ppls oves
et boues primitias eorū que cesa sunt
vt immolet dño deo suo in galgalis.
Et ait samuel. Nūqd vult dñs holo
causta ⁊ victimas ⁊ nō potius vt obe
diatur voci dñi? Melior est enim obedi
tia q̄ victimae: auscultare magis q̄ de
ferre adipem arietū: ecce quasi peccatum ariolandi est repugnare et quasi

scelus idolatrie nolle acquiescere. Pro
eo ergo q̄ abiecisti sermonē dñi: abiec
F it te dñs ne sis rex. Dixitq; saul ad
samuel. Peccaui q: preuaricatus sum
sermonem dñi ⁊ verba tua: timens po
pulum ⁊ obediens voci eorū. Sed nūc
porta quesso peccatū meū: ⁊ reuertere
mecū vt adorē dñm. Et ait samuel ad
saul. Nō reuertar tecū: q: piecisti ser
monem dñi: et piecit te dñs ne sis rex
in israel. Et conversus est samuel vt abi
ret. Ille aūt apprehēdit summitatem
pallij eius: que cōscissa est. Et ait ad eum
samuel. Scidit dñs regnū israel a te
hodie: ⁊ tradidit illud primo tuo me
lior te. Porro trisphator in israel nō
parcet ⁊ penitudine non flectet. Neq;
cū homo sit vt agat penitentiam. At
ille ait. Peccaui. Sed nunc honora me
coram senioribus populi mei et coram
israel: et reuertere mecum: vt adorem
dñm deū tuū. Reuersus ergo samuel
sectatus est saul: ⁊ adorauit saul dñm.
Dixitq; samuel. Adducite ad me agag
regē amalech: oblatus est et agag pin
guissimus tremēs. Et dixit agag. Sic
cine separat amara mors. Et ait samuel.
Sicut fecit absq; liberis mulieres gla
dius tuus: sic absq; liberis erit inter
mulieres mater tua: ⁊ in frusta pcidit
est samuel coram dño in galgalis. Abiit
aūt samuel in ramatha: saul vero ascen
dit in domū suā in gabaa ⁊ non vidit
samuel vltra saul vsq; ad diē mortis
sue. Verūtamen lugebat samuel saul:
quoniā dñm penitebat: q: cōstituisset
regem saul sup israel.
C.c.s. De vnctione dauid in regē in
domo ysai: de spiritu nequam qui
vexabat saul: de dauid qui percutiebat
citharam. Capitulum. xvi.

Dixitq; dñs ad samuelē
Vsquo tu luges saul
cū ego piecerim eum ne
regnet super israel. Im
ple cornu tuū oleo et ve
nito mittam te ad isai
bethlemitē. Prouidi enim in filijs eius
michi regem. Et ait samuel. Quo va
dam. Audiet enim saul ⁊ interficiet me.
Et ait dñs. Vitulū de armento tolles
in manu tua ⁊ dices. Ad immolādum
dño venio vocabis isai ad victimē: et
ego ostendā tibi qd facias: ⁊ vnges
quē dixero mēstrauero tibi. Fecit ergo
samuel sicut locutus est ei dñs. Venitq;
in bethlem et admirati sunt seniores
ciuitatis: occurrentes ei. Dixeruntq;
pacifice? Ac est ingressus tuus: Et ait. 3.Re.2.c
pacificus. Ad immolandum domino 1cor. 26.
veni. Sanctificamini et venite mecum
vt immolē. Sanctificauit ergo isai et
filios eius: ⁊ vocauit eos ad sacrificium
Cumq; ingressi essent: vidit heliab et
ait. Num coram dño est christus eius.
Et dixit dñs ad samuelē. Ne respicias
vultū eius neq; altitudinem stature
eius: q̄m abiecī eum: nec iuxta intuitū
hoīs ego iudico. Homo enim videt ea
que patent: dñs autem intuetur cor.
Et vocauit isai aminadab: et adduxit
eū coram samuele. Qui dixit. Nec hunc
elegit dñs. Adduxit aūt isai ummam
de q̄ ait. Etiā hunc nō elegit dñs. Ad
duxit itaq; isai septē filios suos coram
samuel. Et ait samuel ad isai. Non ele
git dñs ex istis. Dixitq; samuel ad isai
Nunquid iā cōpleti sunt filij? Qui re
spondit. Adhuc reliquus est parvulus
et pascit oues. Et ait samuel ad isai.
Mitte et adduc eum. Nec enim discūbe
mus priusq̄ huc ille veniat. Misit ergo
et adduxit eum. Erat aūt rufus ⁊ pul
cher aspectu: decorusq; facie: et ait
dñs. Surge ⁊ unge eum: ipse est enim. Tu
lit ergo samuel cornu oleo: et unxit eū
in medio fratrū eius. Et directus est
spiritus dñi a die illa in dauid ⁊ dein
ceps. Surgensq; samuel: abiit ⁊ rama 6.Ro.2.
tha. Spūs autem dñi recessit a saul et Ps.77.
exagitabat eum spiritus nequā a dño. Act.13.c
Dixerūtq; serui saul ad eū. Ecce spūs
dñi malus exagitat te. Iubeat dño nr De spiri
ret servi tui q̄ coram te sunt: querent tu nequā
hominē scientem psallere cithara: vt vexante
quando arripuerit te spūs dñi malus saul.
psallat manu sua et leuiet feras. Et ait
saul ad seruos suos. Prouidete q̄ mi
chi aliquē bene psallētem et adducite
cum ad me. Et ridens vnus de pueris D
ait. Ecce vidi filium isai bethlemitē
scientē psallere: et fortissimū roboret
et virū bellicosum: ⁊ prudētē in vbis
⁊ virū pulchrū: ⁊ dñs est cū eo. Misit
ergo saul nūcios ad isai: dicēs. Mitte
ad me dauid filij tuū q̄ est in pascuis
Tulit itaq; isai asinū plenū panibus ⁊ Saul mi
lagenā vini et hedum de capris vnū et sit ad da
misit per manū dauid filij sui saul et uidor sua
venit dauid ad saul ⁊ stetit coram eo. At cithara le
ille dilexit eū nimis: ⁊ fact⁹ est ei armi vera cru
ger. Misitq; saul ad isai dicens. Stet ciatione dē
dauid in cōspectu meo. Inuenit enim num.
gratiam in oculis meis. Igitur q̄cūq;
spiritus dñi malus arripiebat saul da
uid tollebat citharā: ⁊ pcutiebat ma-

nu sua: ⁊ refocillabat saul ⁊ leuiꝰ habebat. Recedebat et ab eo spūs malꝰ.

C.L.S. De bello philistiꝰ ptra israel: de victoria dauid ptra goliā. Cap. xvij.

A De bello philistiꝰ ptra israel.

Congregantes aūt philistiim agmina sua i ptiū cōuenerūt in socoth iudee: ⁊ castrametati sunt i ter socho ⁊ azeca in finibꝰ domin. Porro saul et viri israel cōgregati venerūt in valle therebinthi: ⁊ direxerūt aciē ad pugnandū cōtra philistiim. Et philistiim stabāt sup montē ex parte hac: ⁊ israel stabat supra montē ex altera parte: vallisq; erat inter eos. Et egressꝰ est vir spurius de castris philistinoꝝ nomie goliath de geth altitudis sex cubitorū et palmi: ⁊ cassis erea sup caput eiꝰ ⁊ lorica hamata induebat. Porro pondus loricę eiꝰ ḡnq; milia siclorꝝ eris erat: ⁊ ocreas ereas habebat i cruribus ⁊ clypeus ere⁹ regebat humeros eiꝰ. Hastile aūt haste eiꝰ erat q̄si licatorij texētū. Ipse aūt ferrū haste eiꝰ sexcentos sicles hēbat ferri. Et armiger eiꝰ antecedebat eū. Stāsq; clamabat adversum phalāgas israel: et dicebat eis. Quare venistis parati ad ptiū? Nūqd ego nō sum philisteꝰ: ⁊ vos filij saul? Eligite ex vobis virū: ⁊ descēdat ad singulare certamen. Si querit pugnare mecū ⁊ percusserit me: erimꝰ vobis servi. Si aūt ego prualuero ⁊ percussero eum: vos filij eritis ⁊ servi nostri. Et aiebat philisteꝰ. Ego exprobrauī agmibꝰ israel hodie. Date mihi virū ⁊ ineat mecū singulare certamen. Audiens autē saul et omes israelite sermones philistei huiusmodi: stupebāt et metuebāt nimis.

Dauid aūt erat filiꝰ viri ephrateī de quo supra dictum est. De bethleē iuda cui nomen erat isai: q̄ habebat octo filios: ⁊ erat vir i diebꝰ saul senex ⁊ grāde ꝓ inter viros. Abierūt aūt tres filij eius maiores post saul in ptiū. Et nomina trium filiorum eiꝰ q̄ pererūt ad bellū helias ꝓmogenitus: ⁊ secūdus aminadab: tertius ḡ samma. Dauid aūt erat minimus. Tribꝰ ergo maioribꝰ secuti sunt aūt abiit ob: ⁊ reuersꝰ est ad saul: vt pasceret gregē patris sui i bethleē. Procedebat vero philisteus mane ⁊ vesperi stabat ōdraginta diebꝰ. Dixit aūt isai ad dauid filium suum. Accipe ephi hui polēte ⁊ decē panes istos: ⁊ curre i castra ad fratres tuos et decē formellas casei: has deferes ad tribunū. Et fratres tuos visitabis: ⁊ vtrū recte agant: et cum quibus ordinati sunt: ⁊ cc. Saul autem et illi et oes filij israel in valle terebinthi pugnabant adversum philistiim. Surrexit itaq; dauid mane et cōmendauit gregē custodi: ⁊ onusta abiit sicut p̄ceperat ei isai. Et venit ad locū magala: et ad exercitū q̄ egressus ad pugnā vociferatus erat i certamine. Direxerat enim acie israel: ⁊ philistiim ex adverso fuerant ꝓparati. Deseptio goliath philistiꝰ volentis oppugnare israel.

Deseptio goliath philistiꝰ volentis oppugnare israel.

reliquēs ergo dauid vasa q̄ attulerat sub manu custodis ad sarcinas: cucurrit ad locum certaminis: et interrogabat: si ola recte agerētur erga fratres suos. Cumq; adhuc ille loqueret ecce apparuit vir ille spurius ascēdēs goliath nole philisteꝰ de geth de castris philistinorū. Et loquēte eo hec eadem verba: audiuit dauid. Omnes autē israelite cū vidissent virum fugerunt a facie eius timentes eū valde. Et dixerūt vnusq̄sq; iam de israel. Nū vidisti vnū hūc que ascēdit? Ad exprobrandū eū israel: ascendit. Virū ergo q̄ percusserit eū: ditabit rex diuitiis magnis et filiā suā dabit ei: ⁊ domū patris eius faciet absq; tributo i israel. Et ait dauid ad viros q̄ stabant secum: dicens. Quid dabit viro q̄ percusserit philisteum hunc et tulerit opprobriū de israel. Quis est enim hic philistiꝰ incircumcisus q̄ exprobrauit aciē dei viuentis? Referebat autē ei ppl̄o eiusdē sermonem dicens. Hec dabunt viro q̄ percusserit eū. Quod cū audisset heliab frater eiꝰ maior: loquente eo cum stabat iratus est contra dauid et ait. Quare venisti ⁊ quare dereliquisti paucas oues illas in deserto. Ego noui superbiā tuam et nequitiā cordis tui: quia vt videres prelium: descendisti. Et ait dauid. Quid feci? Nūqd nō verbū est. Et declinauit paululū ab eo ad alium. Dixitq; eundē sermonē. Et responderūt ei populus verbū sicut prius. Audiuerūt autē verba que locutus est dauid: et annunciata in cōspectu saul. Ad quē cū fuisset adductus locutus est ei. Nō cōcidat cor: cuiusq̄ in eo. Ego seruus tuus vadā et pugnabo adversus philisteum. Et ait saul ad dauid. Non vales resistere philisteo isti: nec pugnare adversus eū: quia puer es. Vir autem vir bellator: est ab adolescētia sua. Dixitq; dauid ad saul. Pascebat seruus tuus patris sui gregē et veniebat leo vel vrsus: et tollebat arietē de medio

regis et p̄cēdebat eos ⁊ percutiebā eum: ⁊ diripiebat de ore eius. Et illi surgebant adversum me: et apprehēdebā barbā meā ⁊ percutiebā: ⁊ interficiebāq; eos. Ita et leonē ⁊ vrsum interfecit ego seruꝰ tuꝰ. Sed et hic incircūcisus philistiꝰ erit sicut vnꝰ ex istis: q̄ maledixit aciē dei viuentis. Et ait dō. Dōs q̄ eripuit me de manu leonis ⁊ de manu vrsi ipse liberabit me de manu philistei huius. Dixit aūt saul ad dauid. Vade: ⁊ dōs tecū sit. Et induit saul dauid veste sua: ⁊ posuit galeā ereā sup caput eiꝰ: et vestiuit eū loricā. Accinxꝰ ergo dauid gladio eiꝰ sup vestē suā: cepit tentare si armari posset incedere. Nō enim habebat experimentū. Dixitq; dauid ad saul. Nō possum sic incedere: q̄ nō vsum habeo. Et deposuit ea. Et tulit baculum suū quē semp habebat i manibꝰ: ⁊ elegit sibi ḡnq; lapidissimos lapides de torrente: et misit eos i pera pastoralē quā habebat secum: et fundā manu tulit: ⁊ pcessit adversum philisteū. Ibat aūt philisteus ⁊ incedēs appropiquāsq; adversum dauid ⁊ armiger eiꝰ ante eū. Cūq; ita pcessisset cum philisteus et vidisset dauid de pcessit eū. Erat aūt adolescēs rufus ⁊ pulcher aspectu. Et dixit philisteus ad dauid. Nūqd ego canis sum: q̄ tu venis ad me cum baculo? Et maledixit philisteꝰ dauid in dīs suis. Dixitq; ad dauid. Veni ad me ⁊ dabo carnes tuas volatilibꝰ celi ⁊ bestiis terre. Tu venis ad me cum gladio ⁊ hasta et ego venio in nomine dōi exercituū dei agminū israel: q̄ exprobrasti hodie: ⁊ dabit te dōs i manu mea et percutiā te: et auferā caput tuū a te. Et dabo cadauera castrorū philistiim hodie volatilibꝰ celi ⁊ bestiis terre: vt sciat omis terra: q̄ est dōs deꝰ in israel: ⁊ noueritq; vniuersa ecclesia hec: q̄ nō in gladio nec i hasta saluat dōs. Ipsiꝰ enim est bellū: ⁊ tradet vos in manibꝰ nrīs. Cum ergo surrexisset philisteꝰ et veniret et appropinquaret contra dauid: festinauit dauid ⁊ cucurrit ad pugnā ex adverso philisteī. Et misit manum suam in peram: ⁊ tulitq; inde vnū lapidē ⁊ funda tecit: et circūducēs percussit eū in fronte. Et infixus est lapis i fronte eiꝰ: ⁊ cecidit in facie sua sup terrā. Prevaluitq; dauid adversum philisteū in funda ⁊ lapide: ⁊ percussumq; philisteū interfecit. Cūq; gladius non haberet i manu eius: ⁊ cucurrit et stetit sup philisteū et tulit gladius eiꝰ: ⁊ eduxit eū de vagina sua ⁊ interfecit eū: ⁊ abscidit ex eo caput eius. Videntes autē philistiim q̄ mortuꝰ esset fortissimus eorū: fugerunt. Et cōsurgentes viri israel ⁊ iudas vociferati sunt et persecuti sunt philisteos vsq; dū venirēt in vallē: et vsq; ad portas accaron. Ceciderūtq; vulnerati de philistiim i via sarim: ⁊ vsq; ad geth: et vsq; ad accaron. Et reuertentes filij israel postq̄ p̄secuti fuerāt philisteos inuaserunt castra eorum. Assumens autem dauid caput philistei: attulit illud in hierusalē: arma vero eiꝰ posuit in tabernaculo suo. Ea autē tpe quo videbat saul dauid egredētem ptra philisteū: ait ad abner principē militie suę. De q̄ stirpe descendit hic adolescens? Dixitq; abner. Viuit anima tua rex si noui. Et ait rex. Interroga tu cuiꝰ filius sit iste puer. Cūq; regressus esset dō per cassa philisteo tulit eū abner: ⁊ introduxit eū coram saule caput philistei habēs in manu sua. Et ait ad eū saul. De q̄ pgenie es o adolescēs? Dixitq; dauid. Filiꝰ serui tui isai bethleemite ego sum.

Ecclī. 47. a.

C.L.S. De amicitia et cōfederatione dauid ⁊ ionathe filij regis saul: de cantu mulierū percussit saul mille et dauid decē milia: de ira saulis ꝑ hoc cantu: de ipso ꝓphetante in domo sua: ⁊ volente cōfugere dauid lancea cū pariete. Saul autē ammonet dauid ⁊ ꝓmittit ei filiam suam maiorē me rod q̄ alteri datur: postea saul ꝓmittit ei michol filiam in vxorem: spōsalia petit centū preputia ⁊ dauid persoluit et fit gener regis.

Capitulum. xviij.

A De amicitia ionathe ad dauid.

Factū est cū complesset loqui ad saul ala ionathe conglutinata est ale dauid: et dilexit eū ionathas q̄si alam suā. Tulitq; eū saul i die illa: nec nō concessit ei vt reuerteretur i domū patris sui. Inierunt autem dauid et ionathas fedus. Diligebat enim eū q̄si alam suā. Nam expoliauit se ionathas tunica q̄ erat indutus: et dedit eū dauid: et reliqua vestimēta sua vsq; ad gladiū. et arcum suum vsq; ad balteū. Egrediebat q̄q; dauid ad ola quecūq; misisset eū saul et prudenter se agebat. Posuitq; eum saul sup viros belli: et acceptus erat in oculis vniuersi ppli: maximeq; i cōspectu famulorū saul. Porro cū reuer-

1. Reg. 19. a.

B

Saul ídcirco percussit philisteo David: et fer-
gnat ptra ret caput eius in hierusalem: egresse sunt
dñ. ppl cũ mulieres de universis vrbib' israel cã
tũ mulie- tãtes choros: occurrentes in occursum
rum. saul regi cum tympanis letitie et in si
mistris: precinebat mulieres ludentes
tesq; dicentes. Percussit saul mille
1.21.d.et et David decem milia. Iratus est autem
1.20.b. saul nimis: et displicuit ei oculis eius: et
eccli. 47. mo iste. Dixitq; dederunt David decem
a. milia: et mihi mille dederunt. Quid ei
C superest: nisi solus regnus? Ad rectis q̃
oculis saul aspiciebat dñ a die illa et
deinceps: post die autem alterã invasa
sit spũs dei malus saul: et ppheta bat
De malis in medio domus suae. David autem psallebat
gno spũ manu sua sicut per singulos dies.
dñ. Tenebatq; saul lanceã: et milit eam: pu
tans q̃ configere posset dñ cum parie
te: et declinavit dñ a facie eius secun
do: et timuit saul dñ eo q̃ dominus es
set cum eo: et a se recessisset. Amovit er
go eũ saul a se: fecit eum tribunum
De prudẽ super mille viros: et egrediebat et intra
tia dñ p bat in conspectu ppli. In omib' q̃q; vias
pter quas suis dñ prudenter agebat: et dominus
saul ri erat cum eo. Vidit itaq; saul q̃ prudẽs
met cũsci esset nimis: et cepit timere eũ. Omis autem
dat filius israel et tota diligebat dñ. Ipse enim
suam ipli ingrediebat et egrediebatur ante eos.
dñ cotã fe Dixitq; saul ad dñ. ecce filia mea ma
humiliat jor: me rob ipsam dabo tibi vxorem eius
tantummodo esto vir fortis: et pugnare
bella dñi. Saul autem referebat dicẽs.
Nõ sit manus mea in eos: sit super eos
manus philistinorum. Ait autem dñ ad
2.Reg.9. saul. Quis ego sum: et q̃ est vita mea
E aut cognatio patris mei in israel: vt fiam
gener regis? Factũ est autem cũ ve
deret dari merob filia saul dñ: data
est adriel molathite vxor. Dilexit au
tem dñ michol filiam saul alter eam. et
nunciatũ est saul et placuit ei. Dixitq;
saul. Dabo eam illi: vt fiat ei in scanda
lum: sit sup eum manus philistinorum.
Dixitq; saul ad dñ. In duabus gener
meus eris hodie. et mandavit saul ser
vis suis. Loquimini ad dñ clam me di
centes. ecce placet regi: et omnes serui
eius diligunt te. Nunc ergo esto gen
ner regis. et locuti sunt serui saul in au
ribus dñ omnia verba hec: ait dñ.
Nũ parum videt vobis generum esse
regis? ego autem sum vir pauper et te
nuis. et renunciaverunt serui saul dicẽ
tes. Primo cemodi verba locutus est dñ.
F Dixit autem saul. Sic loquimini ad dñ.
Non habet rex sponsalia necesse: nisi
centum preputia philistinorum: et
fiat vltio de inimicis regis. Porro saul
cogitabat dñ tradere in manus phi
listinorum. Cumq; renunciassent serui eius
dñ verba que dixerat saul: placuit se
mo in oculis dñ et fieret gener regis.
Et post paucos dies surgens dñ cum
in accessu cum viris qui sub eo erant
et percussit ex philistinis ducentos vi
ros: et attulit eorum preputia: et ad
meravit ea regi vt esset gener eius.
Dedit itaq; saul et michol filia sua
vxorem. et vidit saul et intellexit q̃ dñ
esset cum dñ. Michol autem filia sa
uli diligebat eum. et saul magis timu
it dñ. Factusq; est saul inimicus
dñ cunctis diebus. et egressi sunt prin
cipes philistinorum. A principio autem
egressionis eorum: prudentius se ges
bat dñ q̃ omnes serui saul: et celebre
factum est nomen eius nimis.

C.C.S. De saule q̃ precepit occidi dñ
indicat hoc ei ionathas: saul iterum
vadit a se si malo et vult lanceã dẽ
re dñ michol cum saluat: fugit dñ a
samuele: saul mittit nuncios vt capiat
dñ: et ribꝰ vicibꝰ mittunt nuncios et ad
nec eũ samuele ppheãte: de saule pro
phetante eũ ppheãtibꝰ. Ephmat.

Locutus est autem saul
ionathã filiũ suũ et ma
nes seruos suos vt oc
cederent dñ. Porro ionã
thas filius saul diligebat dñ valde. et indicã
uit ionathas dñ dicẽs.
Quærit saul pater meus occidere te.
Quapropter observa te quæso mane
mane dñs clã: et abscondere: ego autem
egrediẽs stabo iuxta patrem meum in
agro vbi cũq; fueritis: ego loquar de te
ad patrem meum: q̃cũq; videro indica
bo tibi. Locutus est ergo ionathas de
dñ bona ad saul patrem suum. Dixitq;
ad eũ. Ne peccet rex in seruum suum
dñ quia nõ peccavit tibi: et opera eius
bona. sunt tibi valde: et posuit anima sua
in manu sua: et percussit philistinum
fecit dñs salutem magnam omnibus is
raeli. Vidisti: et lætatus est. Quare ergo
peccas in sanguine innocuo interficiẽs
dñ qui est absq; culpa? Q̃ cum audi
set saul: placatus voce ionathæ iurauit
Viuit dñs: quia non occidet. Vocauit
itaq; ionathas dñ: et indicauit eis
omnia verba hec. Et introduxit ionã
thas dauid ad saul: et fuit ante eum
sicut erat heri et nudiustertius. Cum

est autem rursum bellum: et egressus da
uid pugnavit adversum philistinum: per
cussitq; eos plaga magna: fugerunt
a facie eius. Et factus est spũs dñi ma
lus in saul. Sedebat autem in domo sua:
et tenebat lanceã. porro dauid psallẽ
bat manu sua. Rursusq; est saul conãti
re dauid lanceã in pariete. et declina
vit dauid a facie saul. Iãces autem cassa
vulnere pariete: et in pariete: et dauid
fugit: et saluatus est nocte illa. Misit ergo
saul satellites suos nocte in domũ
dauid vt custodirent eũ: et interficerẽt
mane. Q̃d cum annunciasset dauid mi
chol vxor sua dicens. Nisi saluaueris
te nocte hac cras morieris: et deposuit
eũ per fenestrã. porro ille abiit: et au
fugit: atq; saluatus est. Tulit autem mi
chol teraphim: et posuit eã sup lectum:
et pellẽ pilosam capiti eius posuit ad caput
eius: et operuit eam vestimẽtis. Misit
autem saul apparitores q̃ raperẽt dauid
et respõsum est q̃ egrotaret. Rursusq;
misit saul nuncios: vt viderent dauid
dicẽs. Afferte eũ ad me in lecto vt oc
cidatur. Cũq; venissent nuncii: inuen
tum est simulacrũ sup lectũ: et pellis
caprarũ ad caput eius. Dixitq; saul ad
michol. Quare sic illusisti michi et di
misisti inimicũ meũ vt effugeret? Et re
spondit michol ad saul. Quia ipse locu
tus est michi dicẽs. Dimitte me: alio
quin interficiã te. Dauid autem fugiens
saluatus est. et venit ad samuel in ra
matha: et nunciauit ei omnia q̃ fecerat sibi
saul. et abierũt ipse et samuel et morati
sunt in naioth. Nunciatũq; est autem saul
dicẽs. Ecce dauid in naioth in ra
matha. Misit ergo saul satellites vt ca
perẽt dauid. Qui cũ vidissent concum
bentem ppheãtũ: et samuel stan
tem super eos: factus est etiam spũs dei
in illis: et prophetare ceperunt etiam
ipsi. Q̃d cũ nunciatum esset saul: mis
it alios nuncios: et ppheta uerunt et ipsi.
Tertio: et rursum misit saul tertios nũ
cios: qui et ipsi ppheta rant. Et iratus
ira cõdita saul abiit: et ipse in ramatha:
et venit vsq; ad cisternã magnam que
est in socoth: et interrogauit et dixit.
In quo loco samuel et dauid. Dictũq;
est ei. ecce in naioth sũt in ramatha.
et abiit in naioth in ramathe. et factus
est etiam super eum spiritus domini:
et ambulabat ingrediens et ppheta bat
vsq; dũ venit in naioth in ramatha
Et expoliauit etiam ipse se vestimen
tis suis: et prophetauit cũ ceteris coã
samuel: et cecinit nudus totã diem illã et
nocte. Unde et exiuit proverbium. Num et
saul inter prophetas?

C.C.S. De renouatione et cõfirmatio
ne federis dauid et ionathe: et qualiter
ionathas apud saul excusat dauid ab
sentẽ: et ille confudit eũ opprobriis: de
signis trium sagittarũ inter ionathã
et dauid. Saul arripit lanceam vt pe
ciat ionathã occisurũ dauid de fœdere
ionathe et dauid et osculo. Cap.xx.

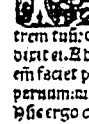

Fugit autem dauid de
naioth q̃ est in ramatha
venitq; loquutus est coã
ram ionatha. Quid feci?
Que est iniquitas mea: et
q̃ peccatũ meum in pa
trem tuũ: q̃ quærit animam meã? Qui
dixit ei. Absit a te: non morieris. Neq;
enim faciet pater meus quicq̃ grãde vel
paruum: nisi prius indicauerit michi.
Sic ergo celauit a me pater meus sermo
nem tantũmodo? Nequaquã enim erit
istud. et iurauit rursum dauid. Et ille
ait. Scit profecto pater tuus: q̃ inuenerit
gratiam in oculis tuis: et dicet. Ne sciat
hoc ionathas: ne forte tristetur. Quin
immo viuit dñs: et viuit anima tua: q̃
vno tantum (vt ita dicam) gradu: ego
morior q̃q; diuidimur. et ait ionathas ad
dauid. Q̃cunq; dixerit michi anima
tua: faciam tibi. Dixit autem dauid ad
ionatham. ecce Kalende sunt crastino:
et ego ex more sedere soleo iuxta regẽ
ad vescendum. Dimitte ergo me: vt
abscondar in agro vsq; ad vesperam
diei tertii. Si respiciens requisierit
me pater tuus: respondebis ei. Rogauit
me dauid vt iret celeriter in bethle
em ciuitatem suam: q̃ victime solen
nes ibi sunt universis contribulibus
suis. Si dixerit bñ: pax erit seruo tuo
Si autem iratus: scito q̃ complẽ
ta sit malitia eius. Fac ergo miseri
cordiam in seruũ tuũ: q̃ fœdus dñi me
famulum tuũ fecisti inire fecisti. Si au
tem est iniquitas in me: tu me interfi
cere ad patrem tuũ ne introducas me
et ait ionathas. Absit hoc a me. Neq;
enim fieri potest: vt si certe cognouero
completam esse patris mei malitiam
contra te non annunciem tibi. Respõ
dit q̃q; dauid ad ionathã. Quis re
nunciabit michi: si quid forte respon
derit tibi pater tuus dure de me?
Et ait ionathas ad dauid. Veni et
ingrediamur foras in agrum. Cum
q̃q; essent ambo in agrum: ait io-

1.q.1.ca. multe. et c. propter tauit.

B De pc.dist. 2.c. fugerat autẽ.

De fide amicitia ionathe ad dauid 1.Reg.20.a. et 1.Reg.20.c. B

C natbas ad dauid. Nūc deus israel: si
inuestigauero lenentiam patris mei
crastino vel perendie: aliqd boni fue
rit sup dauid: nō statim mittam ad te
et notū tibi fecero: hec faciat deus io
nathe: hec augeat. Si aūt perseuera
uerit patris mei malitia aduersum te
reuelabo aurē tuā: dimittā te: et va
das in pace: sit dōs tecū sicut fuit in
patre meo. Et si vixero: facias michi
misericordiā dōi: si vero mortuus fuero
non auferas misericordiā tuā a domo
meadōs in sempiternum. Aut si nō fe
cero qm̄ cradicauerit dōs inimicos da
uid vnūquēq; de terra auferat dauid
ionathas de domo sua: et requirat dōs
de manu inimicorū dauid. Pepigit er
go ionathas fedus cū domo dauid. Et
requisuit dōs de manu inimicorū da
uid. Et addidit ionathas deiurare da
uid: eo q diligeret illū. Sicut enī ani
mam suā: ita diligebat eū. Dixitq; ad
eū ionathas. Cras kalende sunt: et req̄
reris. Requiretur enī sessio tua vsq;
perendie. Descendes ergo festinus et
ueniens in locū vbi celandus es in die
quādo operari licet: et sedebis iuxta
lapidem cui nomē est ezel. Et ego tres
sagittas mittā iuxta eū: iaciam quasi
exercens me ad signum. Mittā quoq;
et puerū dicens ei. Uade: affer michi
sagittas. Si dixero puero: ecce sagit
te intra te sunt: tolle eas tu veni ad me
q; par tibi est: et nichil est mali: viuit
dōs. Si aūt sic locutus puero: ecce sa
gitte vltra te sunt vade in pace: q; di
misit te dōs. De verbo autē qd locuti
sumus ego: tu: sit dōs inter me: te
vsq; in sempiternum. Abscōditus est
ergo dauid in agro: venerūt kalende
et sedit rex ad comedēdum panē. Cūq;
sedisset rex super cathedras suam sm
cōsuetudinem que erat iuxta parietē:
surrexit ionathas: sedit abner et la
tere saul vacuusq; apparuit locus da
uid. Et nō est locutus saul quicq̄ in die
illa. Cogitabat enī: q; forte euenisset
ei vt nō esset mundus nec purificatus
Cūq; illuxisset dies secūda post kalen
dam rursus apparuit vacuus locus da
uid. Dixitq; saul ad ionathan filium
suū. Cur non venit filius ysai nec heri
nec hodie ad vesceēdū? Respondit q; io
natbas saul. Rogauit me obnixe: vt
iret in bethleē: et ait. Dimitte me: qm̄
sacrificium solenne est in ciuitate mea
vnus de fratribus meis accersuit me
Nūc ergo si inueni gratiam in oculis
tuis: vadā oro: et videbo fratres meos
Ob hanc causam non venit ad mēsam
regis. Iratus aūt saul aduersum iona
thā: dixit ei. Filii mulieris vitre erū
rapientis: nunqd ignoro: q; vnigis fi
lium ysai in cōfusionē tuā: et in cōfusio
nē ignominiosē matris tuē? Omnib;
enī diebus qb; filius ysai vixerit sup ter
ram: nō stabiliteris tu neq; regnū teū
Ite q; iā nūc mittē: adduc eū ad me
q; filius mortis est. Respōdens aūt iona
thas saul pri suo: ait. Quare morie
tur? Quid fecit? Et arripuit saul lancē: et
percutere eū. Et intellexit ionathas q;
diffinitū esset a patre suo: vt interfi
ret dauid. Surrexit ergo ionathas a
mēsa in ira furoris: et nō comedit die
kalendarū scēdā panē. Cōtristatus est enī
sup dauid: eo q; fudisset eū pater suus
Cūq; illuxisset manū: venit ionathas
in agrum iuxta placitū dauid: et puer
paruulus cū eo. Et ait aduersū suū. Ua
de: affer michi sagittas quas ego iaci
o. Cūq; puer cucurrisset: iecit aliam sa
sagittā trās puerū. Venit itaq; puer
ad locum iaculi qd̄ miserat ionathas.
Et clamauit ionathas post tergū pue
ri: et ait. Ecce ibi est sagitta: porro vltra
te. Clamauitq; iterū ionathas post
tergū pueri: dicēs. Festina velocter:
ne sisteris. Colle: et aūt puer ionathe
sagittas: et attulit ad dōs suū: et qd age
ret: penitus ignorabat. Tantūmodo iona
thas et dauid rē nouerāt. Dedit q; io
natbas arma sua puero dixit ei. Uade
et defer in ciuitatē. Cūq; obiisset puer
surrexit dauid de loco quo: egebat ad
austrū: et cadens pn̄ in terrā adorauit
tertio. Et osculātes se alterutrū flē
rūt pariter: dauid aūt amplius. Dixit q; ad
ionathas ad dauid. Uade i pace. Que iu
cūq; iurauimus ambo in nole dōi dicē
tes. Dōs sit inter me: et te: et inter semē
tuū: et inter semē meū vsq; in sempiter
num. Et surrexit dauid: et abiit: sed et
ionathas ingressus est ciuitatem.

CC.S. De fuga dauid in nobe ad a
chimelech sacerdotē: q; dedit panes p
positionis: et gladiū golie: et cōm̄ eo
profuluit post hoc fugit dauid ad achis
regē geth: vbi pre timore furoris: insa
niam simulat emittēdo saliua per bar
bam. Capitu. xxi.

Venit aūt dauid in nobe
ad achimelech sacerdo
tem: et obstupuit achime
lech eo q; venisset dauid solus
et dixit ei. Quare tu solus

D natbas
Jōathas dat dauid signū tri
um sagit
tarum ad
annūcian
dū voluntā
tē saul et
ga dauid.
E
Jōathas excusat dauid ab
sentē erga saul.

: nullus est tecū? Et ait dauid ad achi
melech sacerdotē. Rex precepit mihi
sermonē: dixit. Nemo sciat rē ppter
quā missus es a me: cuiusmodi pec
pe tibi dederim. Aut pueris meis cōdi
dicit in illo: et illo locō. Nūc ergo si qd
habes ad manū vel qnq; panes da mi
hi: aut qd̄ inueneris. Et rēdēs sacer
dos ad dauid: ait illi. Nō habeo laicos
panes ad manū sed tm̄ panē sceū. Si
mōdi sunt pueri maxime a muliere?
mānducēt. Et rēdit dauid sacerdoti: et
dixit ei. Et qdē si de muliere?: sicūt
mos est ab heri: et nudiustertio: qm̄
egredīdamur: fuerūt vasa puerorū
sceā: porro hec polluta est: si q; ipsa
hodie sanctificabit in vasse. Dedit
ergo ei sacerdos sanctificabē panem.
Non enī erat ibi panis nisi tm̄ panes
ppōnis: q; sublati fuerāt a facie dōi vt
ponerentur panes calidi. Erat aūt ibi
vir qdā de filiis saul: die illa intus in
tabernaculo dōi: et nomē eius doech idu
meus potentissimus pastor saul. Hic pasce
bat mulas saul. Dauid aūt dauit ad
achimelech. Si habes hic ad manū ha
stā aut gladiū da mihi: q; gladiū meū
et arma mea non tuli mecū. Sermo enī
regis vrgebat. Et dixit sacerdos. Ecce
hic gladius goliath philistei quē pcussi
sti in valle therebinthi est inuolutus pal
lio post ephod. Si istū vis tollere: tol
le. Neq; enī hic est alius absq; eo. Et ait
dauid. Nō est huic alter similis: da mihi
eū. Surrexit itaq; dauid: et fugit die
illa a facie saul: et venit ad achis regem
geth. Dixerūtq; serui achis eū vidissent
dauid. Nūqd nō ille est dauid rex terre.
Nōne huic cātabāt per choros dicētes.
percussit saul mille: et dauid decē mi
lia? Posuit aūt dauid sermōes istos in
corde suo: et timuit valde a facie ac
chis regis geth. Et immutauit os suū
coram achis: et colludēbat inter manus eius
et impingebat ostia porte: defluebant
q; salue et in barbā. Et ait achis ad
seruos suos. Uidistis hominem insanum
quare adduxistis eū ad me? An desunt
nobis furiosi: q; introduxistis istum vt
furetur me presente? Dimittite illum
hinc ne ingrediatur domum meam.

CC.S. De conuentū dauid ad Spe
lunca odollā: et de trāsitu eius ad regem
moab: de gad pphetā: q; misit dauid in
terrā iuda: et de doech idumeo q; irruit
in sacerdotes octoginta: q; de abia
thar q; fugiēs venit ad dauid: et vlcia
ut mortem sacerdotum. Capm. xxii.

But ergo dauid inde et
fugit in speluncā odollā
Qd̄ cū audissent fratres
eius: et omis domus pris ei
descēderunt ad eū illuc
Et conuenerūt ad eū omis
q; erāt in angustia pstituti: et oppressi
ere alieno: et amaro animo: factusq; est eis
princeps. Fuerūtq; cū eo q̄si quadringē
ti viri. Et profectus est dauid inde in
masphat q; est moab. Et dixit ad reges
moab. Maneat oro pater meus et mater
mea vobiscū donec sciā qd̄ faciat mi
hi deus. Et relīquit eos ante faciem regis
moab. Mansēruntq; apud eū cūctis die
bus quibus dauid fuit in p̄ idu. Dixit
q; gad pphēta ad dauid. Noli manere
in p̄sidio: proficiscere: et vade in terrā iu
da. Et profectus est dauid venit in sal
tū areth. Et audiuit saul q; apparuisset
dauid: et viri q; erāt cū eo. Saul aūt
cū maneret in gabaa: erat in memore
qd̄ est in ramatha hastā manu tenens
cūctisq; serui eius circūstarent eū: ait
ad seruos suos q; assistebāt ei. Audite
me nūc filii iemini. Nūqd̄ omis vobis
dabit filius ysai agros et vineas: omnes
vos facit tribunos et centurio
nes: qm̄ cōiurastis oes aduersum me
et nō est qui mihi renūciet: maxime cū
et filius meus fedus inierit cū filio ysai
Non est qui vice mea doleat ex vobis
nec qui annūciet mihi eo q; suscitauerit
filius meus seruū meum aduersus
me insidiantē mihi vsq; hodie. Respō
dēs autē dolech idumeus: qui assiste
bat: erat primus inter seruos saul.
Uidi inquit filiū ysai hoc loco apud achi
melech filiū achitob sacerdotē: qui cō
sulit p eo dōm̄ et cibaria dedit ei. Sed
et gladium goliath philistei dedit illi.
Misit q; rex ad accersiēdū achimelech
sacerdotē filiū achitob et omnē domū
patris eius sacerdotū qui erant in no
be: qui vniuersi venerūt ad regem. Et
ait saul ad achimelech. Audi fili achi
tob. Qui respondit. Presto sum dōe.
Dixitq; ad eū saul. Quare cōiurastis
aduersum me tu: et filius ysai: quod dedisti
ei panes: et gladium: et cōsuluisti p eo do
minū vt cōsurgeret aduersum me insi
diator: vsq; hodie p̄ manēs? Respon
dens q; achimelech regi: ait. Et quis
in omnibus seruis tuis sicut dauid fi
delis: et gener regis: et pergens ad im
perium tuum: et gloriosus in domo tua?
Num hodie cepi pro eo consulere do
minum? Absit hoc a me ne suspicetur

A Dauid fugit in speluncā odollā ad quē parentes venīt et ples alij.
B
Saul ofa ad suos pter a dō.
C.21.b. doech ad preceptū saul interfecit achimelech: et suos sacerdotes
D

rex aduersus seruũ suũ r̃ huiusce mo
di in vniuersa domo patris mei. Non
enim scimus seruꝰ tuus quicq̃ super hoc
negocio vel modicũ vel grãde. Dixit
q̃q̃ rex. Morte morieris achimelech tu
r̃ omis domꝰ patris tui: r̃ ait rex emis
sario q̃ circũstabant eũ. Cõuertimini
et interficite sacerdotes dñi. Nã ma
nus eorũ cũ dauid est: scientes q̃ fugis
set: r̃ non indicauerũt mihi. Noluerũt
aũt serui regis extẽdere manus suas
in sacerdotes dñi. Et ait rex ad doech
Conuertere r̃ tu r̃ irrue in sacerdotes
dñi. Cõuersusq̃ doech idumeus irru
it i sacerdotes: r̃ trucidauit in die illa
octogintaquinq̃ viros vestitos ephot
lineo. Nobe autem ciuitatem sacerdo
tum percussit in ore gladij: r̃ mu
lieres parulos r̃ lactantes r̃ boues r̃
asinos r̃ oues in ore gladij. Erudens
autẽ vnus filius achimelech filij achi
tob: cuius nomẽ erat abiathar fugit
ad dauid: r̃ annũciauit ei q̃ occidisset
saul sacerdotes domini. Et ait dõ ad
abiathar. Sciebã ẽm in die illa q̃ cũ
ibi esset doech idumeus: pculdubio an
nũciaret saul. Ego sum rẽ cũm alarũ
patris tui. Mane mecũ ne timeas. Et
quis querit alam meã queret r̃ alam
tuam: mecumq̃ seruaberis.

abiathar filij achimelech fugit ad dõ.

C.S. Qd̃ dauid liberauit ceilas: q̃
ciuitãs dauid timore saul fugit in deser
tũ ziph vbi ionathas pfortauit manꝰ
eius in deo: de zipheis qui dauid saul
it accusauerũt: r̃ ille venit ad querẽdũ
eũ dauid. hoc vidẽs descẽdit in deser
tũ maon: saul nũciatur r̃ iterũ perse
quitur eũ. desperare dauid de euasio
ne sed tandem liberatur. Cõm. xxiii.

II Dauid liberauit ceilam a philistinis cõsulto dño.

T annũciauerũt dõ
dicentes. Ecce phi
listiim oppugnant
ceilam r̃ diripiunt
areas. Consulit er
go dominũ dauid
dicẽs. Nũ vadã r̃ p
cutiam philistiios
istos. Et ait dñs ad dauid. Uade r̃ pe
ries philisteos: r̃ saluabis ceilã. Et di
rerũt viri q̃ erãt cũ dõ ad eũ. Ecce nos
hic i iudea timẽtes timẽtꝰ q̃ tomas
gis si eratꝰ in ceila adueniet suꝰ agmina
philistinorũ. Rursum ergo dauid psu
lit dñm. Qui respõdens ait ei. Surge
r̃ pade in ceilã. Ego ẽm tradã philiste
os i manu tua. Abiit ergo dauid r̃ vi
ri eꝰ in ceilã r̃ pugnauit aduersũ phi
listios. Et abegit iumẽta eorũ pcussit

eos plaga magna: r̃ saluauit dauid ha
bitatores ceile. Porro eo tpe quo fugi
ebat abiathar filius achimelech ad da
uid in ceilã ephot secũ habẽs descen
derat. Nũciatũ est aũt saul q̃ venisset
dauid in ceilã. et ait saul. Tradidit eũ
dñs in manus meas: conclususq̃ est in
trogressus pbem in qua porte r̃ ser
sunt. et precepit saul omni ppło vt ad
pugnã descẽderet in ceilã r̃ obsideret
dauid r̃ viros eius. Qd̃ cum dauid re
sciisset q̃ prepararet ei saul clã malũ
dixit ad abiathar sacerdotẽ. Applica
ephot. et ait dauid. Dñe deus israel au
diuit famam seruus tuus q̃ disponat
saul venire in ceilã vt euertat vrbẽ pp
ter me. r̃ tradẽt me viri ceile in ma
nus eius. r̃ si descẽdet saul sicut audi
uit seruus tuus dñe deus israel indi
ca seruo tuo. et ait dñs. Descẽdet. Di
xitq̃ dauid rursus. Si tradãt me viri
ceile r̃ viros qui sunt mecũ in manus
saul. et dixit dñs. Tradent. Surrexit
ergo dauid r̃ viri eius quasi septem
r̃ egressi de ceila hinc atq̃ illuc pgeba
tur incerti. Nũciatusq̃ est saul q̃ fugi
set dauid de ceila r̃ sainatus esset q̃ od
rẽ dissimulauit exire. Morabatur aũt
dauid in deserto in locis firmissimis
mãsitq̃ in solitudinis monte ziph in
monte spaco. Querebat eũ tamẽ saul
cũctis diebꝰ: r̃ nõ tradidit eũ dñs in
manꝰ eius. et vidit dauid q̃ egressus
esset saul vt quereret aĩã eius. porro
dauid erat in deserto ziph in silua. et
surrexit ionathas filiꝰ saul r̃ abiit ad
dauid in syluam: r̃ confortauit manus
eius in deo: dixitq̃ ei. Ne timeas: ne
q̃ eũ inueniet te manꝰ saul pris me
et tu regnabis super israel: r̃ ego ero
tibi secũdus. Sed r̃ saul pater meus sat
hoc. Percussit ergo vterq̃ fedus coã
dño. Mãsitq̃ dauid in silua: r̃ ionathas
aũt reuersus est in domũ suã. Ascẽdẽ
rũt aũt ziphei ad saul in gabaa dicẽ
tes. Nonne ecce dauid latitat apũd nos
in locis tutissimis silueum colle achi
le que est ad dexterã deserti? Nunc er
go sicut desiderauit anima tua vt de
scẽderes descẽde: nostri autem erit vt
tradamus eũ in manus regis. Dixitq̃
saul. Benedicti vos a dño: q̃ doluistis
vicẽ meam. Abite ergo: r̃ diligẽter
preparate r̃ curiosius agite: r̃ considẽ
rate locum vbi sit pes eius velocitꝰ
vel q̃ viderit eũ ibi: vbi dicitur. Re
cogitat eũ de me q̃ callide lãcer a.
Considerate r̃ videte oĩa latibula eius

in quibus abscondituꝰ: r̃ reuertimini
ad me ad rẽ certã vt vadã vobiscum.
Qd̃ si ei in terrã: r̃ obliuiscetur: pers
ecutabor eũ in cunctis milib̃ iuda.
Et illi surgẽtes abierunt in ziph ante
eũ. Dauid autẽ viri eius erãt in de
serto maon in cãpestribus ad dexterã
eliimelech. Iuit ergo saul et socii eius ad
querẽdũ eũ. Et nũciatusq̃ est dauid sta
timq̃ descẽdit ad petrã r̃ versabat in
deserto maon. Qd̃ cum audisset saul
persecutus est dauid. I deserto maon.
r̃ ibat saul et viri eius ad latus mon
tis et partes ma. Dauid autẽ r̃ viri eiꝰ
erãt in latere montis ex parte altera.
porro dauid festinabat se posse euas
dere a facie saul. Itaq̃ saul r̃ viri eiꝰ
modum corone circũdabãt dauid et vi
ros eius vt caperent eos. Et nuncius
venit ad saul dicẽs. Festina venire: q̃ni
ñ fuderunt se philistiim sup terrã. Re
uersus est ergo saul desistens persequi
dauid: r̃ perrexit in occursum philisti
norũ: propter hoc vocauerunt locũ ill
um petram diuidentem.

C.S. De fuga dõ I engaddi vbi in
spelunca manũs p̃scidit oĩa chlamydis
saul de turamẽto dauid: inde dõ ad tu
mba loca ascendit. Cõm. xxiiij.

Ascẽdit ergo dõ inde
r̃ habitauit in locis
tutissimis engaddi.
Cũq̃ reuersus esset
saul postq̃ persecu
tus est philisteos nũ
ciauerunt ei dicẽtes.
Ecce dauid in deserto est engaddi. As
sumens ergo saul tria milia electorũ
virorũ omnis israel perrexit ad inuestigã
dum dõ r̃ viros eius: r̃ erãt super abiu
phisimas petras que solũ ibi cibꝰ pa
ne sunt. Et venit ad caulas ouiũ que
se offerebant iuxta viam: atq̃ ibi spelũca
qua ingressus est saul vt purgaret ven
tꝰ. porro dõ et viri eius in interiori
parte speluncę latebãt. r̃ dixerunt serui
dõ ad eum. Ecce dies de qua locu
tus est dñs ad te: ego tradã tibi inimi
cum tuũ vt facias ei sicut placuerit in
oculis tuis. Surrexit ergo dõ et pre
sedit oĩa chlamydis saul sitẽter. Poste
ri percussit cor suum dõ eo q̃ abscidi
disset oĩa chlamydis saul. Dixitq̃ ad
viros suos. Propitꝰ sit mihi dñs ne
faciã hanc rem dño meo christo domi
ni vt mittam manũ meam in eum: q̃
christus dñi est. Diuit dñs: q̃: nisi dñs
percusserit eum aut dies eius venerit
vt moriatur: r̃ descendens in prelio
perierit: propicius mihi sit dñs vt non
mittam manum meam in christum dñi.
Et conregit dauid viros suos sermo
nibus istis: r̃ non permisit eos vt con
surgerent in saul. Porro saul exurgẽs
de spelunca pergebat cepto itinere.
Surrexit autem dauid post eum: et
egressus est de spelunca clamauit post
tergum saul dicens. Domine mi rex.
Et respexit saul post se: r̃ inclinans se
dõ pronus in terram adorauit. Dixit
q̃q̃ ad saul. Quare audis verba homi
num loquentium dauid querit malum
aduersus te? ecce hodie viderunt oculi
tui q̃ tradiderit te dñs i manu mea
in spelunca: r̃ cogitauit vt occidẽrẽ te:
sed pepercit tibi oculus meus. Dixit
enim. Non extendam manum meã in
dñm meum: quia christus domini est.
Quin potius pater mi vide et cognos
ce oram chlamydis tue in manu mea
quoniam cum presecũderem summita
tẽ chlamydis tue nolui extendere manum
meam in te. Animaduerte r̃ vide
qñ non est in manu mea malum neq̃
iniquitas: neq̃ peccauit in te. Tu autẽ
insidiaris anime mee vt auferas eam.
Iudicet dominus inter me r̃ te r̃ vlis
scatur me dominus ex te: manus autẽ
mea non fit in te. Sicut in proverbio
antiquo dicitur. Ab impiis egredie
tur impietas. Manus ergo mea non
fit in te. Quem persequeris rex israel
quem persequeris? Canem mortuum
persequeris: r̃ pulicem vnum. Sit do
minus iudex r̃ iudicet inter me r̃ te: et
videat r̃ iudicet causam meã: r̃ eruat
me de manu tua. Cũq̃ autẽ complesset
dauid loquens sermones hiusmodi
ad saul: dixit saul. Nunquid vox hec
tua est fili mi Dauid? et tetauit saul
vocem suam r̃ flevit: dixitq̃ ad dauid.
Iustior tu es q̃ ego. Tu enim tribui
sti mihi bona: ego autem reddidi tibi
mala. r̃ tu indicasti mihi hodie quę fe
ceris michi bona: quomodo tradidi
ti me dñs in manu tua: et non occide
ris me. Quis enim cum inuenerit ini
micum suum dimittet eum in via bo
na? Sed dñs reddat tibi vicissitudinẽ
hanc pro eo q̃ hodie operatus es in
me. r̃ nunc q̃ scio q̃ certissime regna
turus sis: r̃ habituruꝰ in manu tua re
gnum israel: iura mihi in domino ne
deleas semen meũ post me: neq̃ aufe
rẽs nomẽ meũ de domo patris mei:
et iurauit dauid saul. Abiit ergo saul

Saul ppe clemẽtiam dõ i ceipsa cifiest: ij dolose.

C

de pe. dist. 2. §. oppo nitur.

D

in domum suam: et David et viri eius
ascenderunt ad tuitiora loca.

CC.S. De morte samuelis: de ira da
uid cōtra nabal: de prudentia abigail
que venit obuiā dauid quā post mor
tē nabal dauid duxit i uxorē: qō saul
dedit mi chol phalti. Cpm.xxv.

A
De morte samuelis
1.23.a.

Mortus est autē samuel
t cōgregat⁹ cūctus uniuer
sus israel: et plāxerūt
eū nimis: t sepelierūt
eū i domo sua i rama
tha. Consurgēsq; da
uid descendit in deser
tum pharan. Erat autem vir qui ptas
in solitudine maon et possessio ei⁹ in
carmelo: et homo ille magnus nimis.
Erātq; ei oues tria milia: et mille capre
Et accidit vt tōderetur grex ei⁹ in car
melo. Nomen autē viri illius erat na
bal: t nomē vxoris ei⁹ abigail. Eratq;
mulier illa prudentissima et speciosa.
Porro vir ei⁹ durus et pessimus et ma
licios⁹. Erat aūt de gnē caleb. Cū au
tē audisset dauid in deserto q tonde
ret nabal gregem suū misit decē iuue
nes t dixit eis. Ascēdite in carmelū et
venietis ad nabal et salutabitis eum
et ita dicetis ei pacifice: t sic dicetis. Sit
fratribⁿ meis et tibi pax et domui tue
pax t oib⁹ qcūq; habes sit pax. Et mul
tis annis saluos faciēs tuos t ola tua
audiui q tonderent pastores tui gre
ges tuos qui erant nobiscū in deserto
Nūq; eis molesti fuimus: nec aliquā
do defuit quicq; eis de grege omni tē
pore quo fuerunt nobiscum in carme
lo. Interroga pueros tuos et indica
bunt tibi. Nunc ergo inueniant pueri
tui gratiā in oculis tuis. In die enim
bona venimus ad te. Quodcūq; inue
nerit manus tua da seruis tuis t filio
tuo dauid. Cūq; venissent pueri dauid
locuti sunt ad nabal omnia verba hec
et nomine dauid et siluerunt. Respon
dēs autē nabal pueris dauid: ait. Quis
est dauid et quis est filius isai? Hodie
increuerūt serui q fugiūt dnos suos.
Tollam ergo panes meos et aquas
meas t carnes pecoꝝ que occidit tōsō
ribus meis: t dabo viris quos nescio
vnde sint? Regressi sunt itaq; pueri da
uid per viā suam t reuersi venerunt et
annunciauerūt ei omnia verba que di
xerat nabal. Tunc ait David pueris
suis. Accingat vnus quisq; gladio suo.
Et accincti sunt singuli gladiis suis.
Accinctusq; est t dauid ense suo et se
cuti sunt dauid quasi q̃dringēti viri.
Porro ducēti remāserūt ad sarcinas.
Abigail autem vxor nabal nunciauit
vni de pueris suis: dicēs. Ecce dauid
misit nuncios de deserto vt benedice
rent dno nro: et aduersatus est eos.
Homines isti boni satis fuerūt nobis
et non molesti: nec quicq; aliquando ei
perit omni tēpore quo fuimus versan
cū eis in deserto. Ero muro erant no
bis tā i nocte q̃ in die oib⁹ diebus
pauim⁹ apud eos greges. Quādōdem
considera et recogita quid facias: quia
cōpleta est malicia aduersus virū tuū
et aduersus domū tuā: et ipse est fili
belialitatis nemo potest ei loq̃. Festi
nauit igit abigail t tulit ducētos pa
nes et duos vtres vini et q̃nq; arietes
coctos et q̃nq; sata polētē: centū liba
turas pue passe t ducētas massas ficu
carū t iposuit sup asinos: dixitq; pue
ris suis. Precedite me et ecce ego post
tergū seqũr vos. Viro aūt suo nabal nō
indicauit. Cū ergo ascēdisset asinus et
descēderet ad radicē montis dauid et
viri ei⁹ descēdebāt in occursum eius
q̃d⁹ et illa occurrit. Et ait dauid: Vere
frustra seruaui ola q̃ hui⁹ erant in de
serto: t nō perit quicq; de cūctis q̃ ad
eū pertinebant: t reddidit mihi malū
p bono. Hec faciat dnō inimicis dauid
et hec addat. Si reliquero de oibus q
ad ipsum pertinēt vsq; mane mingentē
ad parietē. Cū autē vidisset abigail da
uid festinauit t descēdit de asino t ce
cidit coā dauid sup facie sua et ador
auit sup terrā t cecidit ad pedes ei⁹
et dixit. In me sit domine mi hec inī
q̃tas. Loquat obsecro ancilla tua i au
rib⁹ tuis: t audi verba famule tue. Ne
ponat oro dnus meus super cor suū sup ni
rū istū iniquū nabal q: sm nomē suū
stult⁹ est t stultitia est cū eo. Ego autē
ancilla tua non vidi pueros tuos dñe
mi q̃s misisti. Nunc ergo dñe mi viuit
dnō: viuit ala tua: q̃ prohibuit te ne ve
nires i sanguinē: t saluauit alam tuā
tibi. Et nūc fiāt sicut nabal inimici tui
et q̃ querunt dnō meo malū. Quapro
pter suscipe bnēdictionē hāc quā attu
lit ancilla tua tibi dnō meo: t da puer
q̃ sequunt te dnō meo. Auser iniqtē
famule tue. Faciēs cēn faciet tibi dnus
dnō meo domū fidelē: q: pliā dnī dne
mi tu pleliaris. Malicia ergo nō inue
niat in te oib⁹ diebus vite tue. Si cēn
surrexit aliq̃s hō p̃sequēs te vel que
rens alam tuā: erit ala dnī mei custo

dis q̃ist in fasciculo viuētiū apud dnm
deū tuū. Porro inimicorū tuorū ala ro
tabit q̃ist in ipetu et circulo funde. Cū
q̃ fecerit tibi dnus dno meo ola hec: q̃
locutus est bona de te et constituerit te
ducē sup israel: nō erit tibi hoc i singultū
et in scrupulū cordis dno meo q̃ effū
deris sanguinē innocētis: aut ipse te vl
tus fueris. Et cū benefecerit dnus dno
meo recordaberis ancille tue: et tu dnā
facias ei. Et ait dauid ad abigail. Bnēdic
tus dnus deus israel: q̃ misit te hodie i
occursum meū t bnēdictus eloquium tuū
et bnēdicta tua q̃ prohibuisti me hodie ne
rē ad sanguinē: et vlciscerer me manu
mea. Alioquin viuit dnus deus israel: q̃ pro
hibuit me ne malū facerē tibi: nisi cito
venisses i occursum mihi: nō remāsis
set nabal vsq; ad lucē maturinā min
gēs ad parietem. Suscepit ergo dnā de
manu ei⁹ ola q̃ attulerat ei. Dixitq; ei
Vade pacifice i domū tuā. Ecce audiui
vocē tuā et honorauī faciē tuā. Venit
aūt abigail ad nabal. Et ecce erat ei cōuiū
i domo ei⁹ q̃st cōuiuiū regis et
cor nabal iocūdū. Erat et ebr⁹ nimis:
t nō indicauit ei vsq̃ pusillū aut grā
de vsq; mane. Diluculo aūt cū digesti
esset vinū nabal indicauit ei vxor sua
hec. Et emortuus est cor ei⁹ intrin
secus: t factus ē quasi lapis. Cūq; per
trāsisset decē dies: percussit dnō nabal
et mortuus est. Qd cū audisset dauid
mortuū nabal ait. Bnēdict⁹ dnus q̃ vin
dicauit causā opprobriū mei de manu
nabal: seruū suū custodiuit a malo t
malitiam nabal reddidit dnus i caput
eius. Misit ergo dnā et locutus est ad
abigail: vt sumeret eā sibi i vxorē. Et
venerūt pueri dauid ad abigail i car
melū: locuti sunt ad eā dicētes. Da
uid misit nos vt accipiat te sibi in
vxorem. Que cōsurgēs adorauit pna
in terram t ait. Ecce famula tua sit in
ancillā: vt lauet pedes seruorum dñi
mei. Festinauit et surrexit abigail t
ascendit sup asinū t q̃nq; puelle iersū
cū ea pedi: eique ei⁹ secuta est nun
cios dauid et facta est illi vxor. Sed t
achinoen accepit dauid de iezrael: et
fuit vtraq; vxor eius. Saul aūt dedit
michol filiā suā vxorē dauid alio viro
phalti filio lais qui erat de gallim.

CC.S. De ziphis q̃ indicāt sauli da
uid illic venit ad q̃rēdū: dauid cū abi
sai descēdit ad saul in castra de ziph
aque et lācea eius fixa: quod cum
indicaret saul ille reuocat eū t cogno
scit culpam suam. Cpm.xxvi.

A
Venerūt ziphei ad saul
in gabaa: dicentes. Ecce
dauid abscōditus est in
colle achile que est ex ad
uerso solitudis. Et sur
rexit saul t descendit in
desertū ziph t cū eo tria milia virorū
de electis israel: vt queriret dauid in
deserto ziph. Et castrametat⁹ est saul
in gabaa achile: q̃ erat ex aduerso solt
tudinis iuxta. Dauid aūt habitabat i
deserto. Vidēs aūt q̃ venisset saul post
se in desertū misit exploratores t didi
scit q̃ illuc venisset certissime: t surre
xit dauid clā: t venit ad locum in quo
dormiebat saul t abner filius ner prin
ceps militie eius: t saul dormiēte in
tentorio: t reliquū vulgus p circuitū
ei⁹: ait dauid ad achimelech etheum: t
abisai filiū sarui fratrē ioab dicens.
Quis descēdet mecū ad saul i castra?
Dixitq; abisai. Ego descēdā tecū. Ve
nerūtq; ergo dauid et abisai ad ppl'm
nocte t inuenerunt saul iacentē t dor
mientē in tentorio: t hastā fixā in terra
ad caput eius: abner aūt t ppl'm dor
mientes in circuitu eius. Dixitq; abi
sai ad dauid. Cōclusit deus inimicum
tuū hodie in manū tuā. Nūc ergo pfo
diam eum lācea in terra semel: et secō
opus nō erit. Et dixit dauid ad abisai
Ne interficias eū. Quis enī extendet
manū suā in xpm dñi et innocēs erit?
Et dixit dauid. Viuit dñs: q: nisi dñs
percusserit eū: aut dies eius venerit vt
moriat: aut in prelium descēdēs perie
rit: propicius mihi sit dñs ne extende
dam manum meam in xpm dñi. Nunc
igitur tolle hastā q̃ est ad caput ei⁹: et
cpr⁹ aque t abeam⁹. Tulit igitur da
uid hastā et cpr̃ aque q̃ erat ad ca
put eius: t abierūt. Et non erat quisq;
qui videret: intelligeret t enigilaret:
sed oēs dormiebāt: q: sopor dñi irrue
rat super eos. Cūq; transisset dauid et
aduerso t stetisset in vertice mōtis de
longe: t esset grande interuallus inter
eos: clamauit dauid ad ppl'm t ad iab
ner filiū ner dicēs. Nōne rñdbis ab
ner? Et respōdens abner ait. Quis es
tu q̃ clamas t inquietas regem? Et ait
dauid ad abner? Nunq̃d nō vir tu es?
Et quis alius similis tui i israel? Qua
re q̃ nō custodisti dnm tuū regē. In
gressus est cēnonus de turba vt inter
ficeret regem dnm tuū. Non est bonū
hoc qd fecisti. Viuit dominus: qm filij

B
ziphei ite
ruz accu
sant da
uid qui
secō app
hendit
saul dor
mientē cui
parcit.

5

C

7.q.1.ca.
dominū.
6.24.b.

mortis esis vos: quis non custodistis
dñm vestrum xpm dñi. Nic ergo vide
vbi sit hasta regis: vbi sit cyphus aq:
qui erat ad caput eius. Cognouit aut
saul vocē dauid: et dixit. Nunquid vox
hec tua fili mi dauid: et ait dauid. Vox
mea dñe mi rex: et ait. Quam ob cau-
sam dñs meus persequitur seruū suū.
Quid feci: aut qd est malum in manu
mea? Nunc ergo audiat oro dñe mi rex
verba serui tui. Si dñs incitat te ad-
uersum me oderet sacrificium. Si aut
filij hoim maledicti sunt in cōspectu
dñi qui eiecerūt me hodie: vt nō ha-
bitem in hereditate dñi dicētes. Vade
serui deos alienos. Et nunc nō effunda
tur sanguis meus in terra coram dño
q: egressus est rex israel: vt querat pu
licem vnum sicut persequit perdix in
montibus. et ait saul. Peccaui. Reuer
tere fili mi dauid. Reqauē eū vltra ti
bi maleficam: eo q̄ pciosa fuerit ala
mea in oculis tuis hodie. Apparet eū
q̄ stulte egerim: ⁊ ignouauerim mul-
ta nimis. et respōdens dauit ait. ecce
hasta regis trāseat vnus de pueris re
gis ⁊ tollat eā. Dñs aut retribuat vni
cuiq̄ ꝓm iusticiam suā ⁊ fidem. Tradi
dit eēm te dñs hodie in manū meam ⁊
nolui ✠ extēdere manū meam in xpm
dñi. et sicut magnificata est anima tua
hodie in oculis meis: sic magnificetur
anima mea in oculis dñi: ⁊ liberet me
de oi angustia. Ait ergo saul ad dauid
Benedicit tu fili mi dauid, et quidem
facies: ⁊ potens poteris. Abiit
aut dauid in viam suam: et saul reuer-
sus est in locum suum.

Ca. S. De fuga dauid ad achis regē
geth q̄ dedit ei sicelech: de p̄dis quas
agebat dauid. Ca. xxvii.

Dixit autē dauid i corde suo
Aliqn incidā vna die
in manus saul. Nonne
melius est vt fugiā et
saluer i terra philisti-
norū: et de peret saul:
cesset q̄q̄ me querere in
cunctis finib⁹ israel. Fugiam: ergo ma
nus eius. Et surrexit dauid ⁊ abiit ipse
et seccēti viri cum eo ad achis filium
maoch regē geth. et habitauit dauid
cū achis in geth: ipse ⁊ viri ei⁹ et do-
mus eius: duo vxores eius: achinoē
iezraelites ⁊ abigail vxor: nabal carme
li. et nūcia tum est saul q̄ fugisset da-
uid in getheraū addidit vltra querere
eū. Dixit aūt dauid ad achis. Si in-
uenim gratiā in oculis tuis: detur mihi
locus in vna vrbū regionis huius vt
habitē ibi. Cur ēēm manet seruus tuus
ciuitate regis tecum? Dedit itaq̄ ei
achis in die illa ✠ sicelech. Propter
quam causam facta est siceleh regibus
da vsq̄ in diē hanc. Fuit aūt numer⁹
dierū quib⁹ habitauit dauid in regio
ne philistinorū quattuor mēsium. Et
ascendit dauid et viri eius et agebant
p̄das de gesuri et de gezre et de amas-
lechitis. Hi ēēm pagi habitabāt inter
ra antiqu⁹ euntibus sur vsq̄ in ter-
ram egypti. et percutiebat dauid omē
terrā illoꝝ: nec relinquebat viuentem
virū ⁊ mulierē: tollēsq̄ oues ⁊ boues
et asinos ⁊ camelos ⁊ vestes reuerteba
tur et ueniebat ad achis. Dicebat aūt
ei achis. In quē irruisti hodie? Resp̄
debat dauid. Cōtra meridie iudee ⁊ cō
tra meridie hieramel: ⁊ cōtra meridie
cenī. Virū ⁊ mulierē nō viuificabat ra
uid nec adducebat i geth dicēs. Ne for
te loquant aduersum nos. Hec fecit da
uid. Et hoc erat decretum illi omnibus
diebus quib⁹ habitauit in regione phi
listinorū. Credidit ergo achis dauid
dicēs. Multa mala ēēm operatus est cō
tra populum suū israel. erit igitur mi
chi seruus sempiternus.

Ca. S. Philistiūm cōtra israel pgre
ditur: saul interfecit phytones: saul
phytonissam consulit: samuel iubet
suscitari: samuel suscitatus saul dixit
Cras mecū eris tu ⁊ filij. Ca. xxviii.

Factū est aūt in dib⁹
illis. Congregauerunt
philistiūm agmina sua:
vt prepararent ad bel
lum cōtra israel. Dixit
q̄q̄ achis ad dauid.
Scies nūc fore: quan
tū mecū egrediēris in castris tu et
viri tui. Dixitq̄ dauid ad achis. Nunc
scies quē facturus est seruus tuus. Et
ait achis ad dauid. et ego custodiam te
vnū mei ponā te cunctis diebus. Si ta
mē saul autem mortuus est: planxerūt eū
omnis israel: sepelierūt eū in rama
tha vrbe sua. et saul abstulit magos ⁊
ariolos de terra: et interfecit eos qui
phytones habebāt in vrbe. Congre
gatiq̄ sunt philistiūm ⁊ venerūt et ca
strametati sunt in sunā. Congregauit
aūt ⁊ saul vniuersam israel: venit in
getboe. et vidit saul castra philistiūm
et timuit ⁊ expauit cor eius nimis. Cō
sulitq̄ dñm ⁊ non respōdit ei neq̄ p

somnia neq̄ p sacerdotes: neq̄ p pro
phetas. Dixitq̄ saul seruis suis. Que
rite mihi mulierē habētē phytonem ⁊
vadā ad eam ⁊ consultabo per illam.
Et dixerūt serui ei⁹ ad eū. Est mulier
phytones habēs in endor. Mutauit
ergo habitū suum: vestitusq̄ est alijs
vestimentis: abiit ipse ⁊ duo viri cū
eo: venerūtq̄ ad mulierē nocte ⁊ ait:
illi. Diuina mihi in phytone: ⁊ suscita
mihi quē dixero tibi. Et ait mulier
ad eū. Ecce tu nosti quāta fecerit saul
⁊ quomō erasserit magos ⁊ ariolos de
terra. Quare ergo insidiaris anime
meē vt occidar? Et iurauit ei saul in
dño dicēs. Viuit dñs q̄ non euenie
tibi quicq̄ malī ꝓpter hanc rem. Dix
itq̄ ei mulier. Quem suscitabo tibi?
Qui ait. Samuelē mihi suscita. Cum
autē vidisset mulier samuelem eccla
mauit voce magna et dixit ad saul.
Quare imposuisti michi? Tu es enim
saul. Dixitq̄ ei rex. Noli timere. Quid
vidisti? Et ait mulier ad saul. Deos vi
di ascēdētes de terra. Dixitq̄ ei. Qua
lis est forma eius? Que ait. Vir senex
ascēdit ⁊ ipse amictus est pallio. Et ite
lit saul q̄ samuel esset. ⁊ inclinauit se
sup facie sua in terra: ⁊ adorauit. Dix
it aūt samuel ad saul. Quare inquie
tasti me vt suscitarer? Et ait saul. Co
actus sum. Siqdē philistiē pugnāt
aduersum me: ⁊ deus recessit a me: ⁊
reuadere me noluit: neq̄ i manu pphe
tarum: neq̄ p somnia. Vocauī q̄ te vt
ostēderes mihi qd facā. Et ait samuel
Quid interrogas me: cū dñs recesserit
a te: transierit ad emulū tuū? Faciet
ēēm tibi dñs sicut locutus est in manu
mea: ⁊ scindet regnum tuum de manu
tua: ⁊ dabit illud primo tuo dauid: q̄
nō obedisti voci dñi: neq̄ fecisti iram
furoris ei⁹ in amalech. Idcirco qd pa
tefecit tibi dñs hodie: ⁊ dabit dñs
etiam israel tecum in manu philistiūm.
Cras aūt ⁊ filij tui mecum eritis: sed
q̄q̄ castra israel tradet dñs in manus phi
listiūm. Statimq̄ saul cecidit porrec⁹
in terrā. erat enim valde ēēm pbe samue
lis: robur nō erat in eo: q̄ nō comē
derat panē tota die illa. Ingressa est
ad eum mulier illa ad saul. Cōturbatus
est valde. Dixitq̄ ad eū. ecce obedi
ent ancilla tua voci meē: ⁊ posui alam
meā in manu meā: ⁊ audiui sermones
tuos quos locutus es ad me. Nunc igit
audi ⁊ vocē ancille tue: ⁊ pōn ⁊ coram
te buccellā panis vt comedens confor
tes: ⁊ possis iter agere. Qui renuit
⁊ ait. Nō comedā. Coegerūt aūt eum
serui sui ⁊ mulier: ⁊ tandē audita voce
eōr surrexit de terra: ⁊ sedit sup lectū
Mulier autem illa habebat vitulum
pascualē in domo: festinauit ⁊ occidit
eū. Tollensq̄ farinā miscuit eam
⁊ coxit azimam: posuit ante saul ⁊ ante
seruos ei⁹. Qui cū comedissent surre
rexerunt ⁊ ambulauerunt per totam
noctem illam.

Ca. S. De reuersione dauid ab exer
citu philistiūm. Ca. xxix.

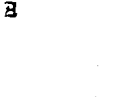

Congregata sunt ergo
philistiūm vniuersa ag
mina in aphec. Sed et
israel castrametati est
sup fontem qui erat in
iezrael. et satrape qdē
philistiūm incedebāt in
centurijs ⁊ milibus. Dauid autem et
viri ei⁹ erant in nouissimo agmine cū
achis. Dixerūtq̄ principes philistiūm
ad achis. Quid sibi volūt hebrei istiē
et ait achis ad principes philistiūm.
Nunq̄ ignoratis dauid q̄ fuit seruus
regis israel: ⁊ est apud me multis die
bus ✠ ⁊ annis: et nō inueni in eo q̄dē
malī ex qua ēēm fugit ad me vsq̄
ad diem hāc. Irati sunt aūt aduersus
eū principes philistiūm ⁊ dixerūt ei. Re
uertat vir ⁊ sedeat in loco suo in quo
cōstituisti eū: ⁊ nō descendat nobiscū
in pelliūme fiat nobis aduersarius: cū
pelliari ceperim⁹: quō enī aliter pote
rit placare dñm: nisi in capitibus
nostris? Nonne iste est dauid cui canta
bant in choris dicētes. Percussit saul
in milibus suis: ⁊ dauid i decē milib⁹
suis? Vocauit q̄q̄ achis dauid ⁊ ait ei.
Viuit dñs q: rectus es tu ⁊ bon⁹ in con
spectu meo: ⁊ exitus tuus ⁊ introitus tuus
mecū est i castris. et nō inueni i te q̄q̄
malī ex die qua venisti ad me vsq̄ in
diē hāc sed satrapis nō places. Reuer
tere ergo ⁊ vade i pace: ⁊ nō offendas
oculos satrapārū philistiūm. Dixitq̄
dauid ad achis. Quid ēēm fecit: ⁊ quid
inuenisti i me seruo tuo a die qua fuit
in cōspectu tuo vsq̄ in diem hanc: vt
non veniā ⁊ pugnam contra inimicos
dñi mei regis? Respōdens aūt achis:
locutus est ad dauid. Scio quia bon⁹
es tu in oculis meis sicut angel⁹ dei:
sed principes philistinorū dixerunt.
Non ascendat nobiscum in pelliū.
Igitur consurge mane tu ⁊ serui dñi
tui qui venerūt tecum: ⁊ cum de nocte

Heb. 15.a

✠ vel
B
1.pa.2.a.

Eccli. 47.a

surrexerit & ceperit diuescere pgre.
Surrexit itaq; de nocte dauid ipse
& viri eius: vt pficiscerentur mane: & re-
uerterent ad terram philistiim: philis-
tiim autem ascenderunt in israel.

¶ C.S. Dauid reuertens sicelech suc-
cesum inuenit: psuluit omnia & secutus
de latrunculos cibauitq; puerũ egyptũ
erruit dauid i hostes: & accepit predã
et diuisit eam equaliter remanentib;
ad sarcinas & ad predũ descendentibus
dona mittit senioribus iuda. Capitulum.xxx.

B

Als + sicelcg.

Cumq; venissent dauid &
viri eius in + sicelech
die tertia: amalechite im-
petum fecerant et par-
te australi in sicelech et
percusserant sicelech et
succenderũt eam igni. Et captiuas du
xerunt mulieres et ea a minimo vsq;
ad magnũ: & nõ interficerãt quẽq; sed
secũ duxerãt & pergebant itinere suo.
Cum ergo venisset dauid & viri eius
ad ciuitatẽ & inuenissent eã succesam
igni: & vxores suas & filios suos & filias
ductas eã captiuas. Tenuerũt dauid
& ppls q̃ erat cũ eo voces suas: & plã-
xerũt donec deficerẽt in eis lach: pme
Siquidẽ & due vxores dauid captiue
ducte fuerãt achinoẽ iezraelites & abi
gail vxor nabal carmelit: & cõtristatus
est dauid valde. Volebat ẽm eũ popu-
lus lapidare: q; amara erat aĩa omniũ
cuiusq; viri sup filios suos & filiabus.
Confortatus est aũt dauid in dño deo
suo: & ait ad abiathar sacerdotẽ filius
achimelech. Applica ad me + ephot.
Et applicuit abiathar ephot ad dauid
& consuluit dauid dñm dicens. Perse-
quar latrunculos hos: & comprehẽdã
cos an nõ? Dixitq; ei dñs. Persequa-
re absq; dubio enim cõprehẽdes eos
& ereuticos predam. Abut ergo dauid
ipse & sequẽti viri qui erant cum eo: et
venerũt vsq; ad torrentẽ besor: & lassi
quidem substiterant. Persecutus est
autem dauid ipse & quadringenti viri
cum eo. Substiterant ẽm ducenti qui
lassi transire non poterant torrentem
besor. Et inuenerũt virũ egyptum in
agro & adduxerũt eum ad dauid. De-
deruntq; ei panem vt comederet & bi
beret aquã: sed & fragmen masse cari-
carum: & duas ligaturas vue passe.
Quo cũ comedisset: reuersus est spũs
eius & refocillatus est. Non ẽm com-
ederat panez neq; biberat aquã triby
diebus & triby noctibus. Dixit itaq;

B

Als + ephod.

C

et dauid. Cui? es es tu vel vnde qua
pergis? Qui ait. Puer egyptus ego
sum seruus viri amalechite. Dereli-
quit autem me dñs meus q; egrotare
cepi nudiustertius. Siquidem nos ce-
rupimus ad australes plagam cereti
& contra iudam: et ad meridiẽ cesipo:
et sicelech succẽdimus igni. Dixit itaq;
et dauid. Potes me ducere ad caueam
istum. Qui ait. Iura mihi per deum q
nõ occides me: & nõ tradas me in ma-
nu dñi mei: & ego ducam te ad caueã
istum. Et iurauit ei dauid. Qui cum
duxisset eũ: ecce illi discũbebant fa-
cientes vniuerse terre comedẽtes: bibẽ
tes: & quasi festum celebrantes diẽ pe
cuncta preda & spolia: que ceperãt de
terra philistiim & de terra iuda. Et pe-
cussit eos dauid a vespe vsq; ad vespe
ram alterius diei: & non euasit ex eis
quisq; nisi tantum quadringenti iu-
adolescẽtes: qui ascenderant camelos
& fugerant. Eruit ergo dauid oia que
tulerant amalechite: & duas vxores
suas eruit. Nec defuit quisq; a parvo
vsq; ad magnum tã de filiis q̃ de filia
bus & de spolis & quocũq; rapuerant
omnia reduxit dauid & cultroinuersos
greges & armenta: & minauit ante fa-
ciem suam. Dixerunt q̃. Hec est preda
dauid. Venit autẽ dauid ad ducentos
viros q̃ + lassi substiterãt: nec sequi
poterãt dauid & residere eos fecerãt
& torrẽte besor. Qui egressi sũt obuia
dauid & populo qui erat cum eo. Acce-
dens autẽ dauid ad populum: salutã-
uit eos pacifice. Respõdensq; ois re-
pessimus & iniquus de viris qui erã
cum dauid dixit. Quia nõ venerũt no
biscum nõ dabimus eis quicq̃ de pre-
da quã eruimus: sũ sufficiat vnicuq;
vxor sua & filii: quos eã acceperãt: re-
cedant. Dixit autẽ dauid. Nõ sic face
tis fratres mei de bis q̃ tradidit nos
dñs & custodiuit nos & dedit la-
trũculos q̃ eruperant aduersum nos
in + manus nostras: nec audiet vos
quisquã sub sermone hoc. equa enim
pars erit descẽdentis ad prelium cũ
manẽtis ad sarcinas & sibiter diuidẽt.
Et factũ est hoc ex die illa: & deinceps
cõstitutum & preffinitum & quasi lex in
israel vsq; in diem hanc. Venit ergo
dauid in + sicelech: & misit dona se-
nioribus iuda & proximis suis:
dicens. Accipite benedictionẽ de pre-
da hostiũ dñi. His qui erãt in bethel
et qui in ramoth ad meridiẽ: & qui in

gelberit: & qui in aroer: et qui in sepha
mothe: qui in esthamoa: qui in rachel
et qui in iribus hieramelit: & qui in ci-
tibus cenit: et qui in horama: & qui in
iacer + asan: qui in arach: et q̃ in he-
bron: & reliqis q̃ erãt i his locis: in q̃-
bus cõmorati fuerũt dauid & viri eius.

¶ C.S. De fuga & cede israelis: de mor-
te saulis & trium filiorũ eius: de armis
eius & capite: de viris iabes galaad q̃
tulerunt cadauera saulis: & filiorũ eius
de muro bethsan: & sepelierunt in ne-
more iabes. Capitulum.xxxi.

Philistiim aũt pugnabãt
aduersum israel. Et fu-
gerunt viri israel ante
faciem philistiim: & ceci
derũt interfecti in mõ
te gelboe. Irruerunt q̃
philistiim in saul & filios eius: & percus
serunt ionathan & aminadab & melch
ise filios saul totũq; pondus prelii per
sum est in saul. Et cõsecuti sunt eũ vi
ri sagittarii: & vulnerati sũt vehemen-
ter a sagittariis. Dixitq; saul ad ar-
migerum suũ. Suagina gladium tuũ
et percute me ne forte veniant incircũ
cisi isti: & interficiant me illudẽtes mi
hi. Et noluit armiger eius: fuerat ẽm
nimio terrore pterritus. Arripuit itaq;
saul gladium suũ et irruit super eum.
Q̃ cum vidisset armiger eius: videli
cet q̃ mortuus esset saul: irruit etiã ipse
super gladium suũ & mortuus est cũ eo.
Mortuus est ergo saul & tres filii eius:
et armiger illius & vniuersi viri eius
in die illa pariter. Videntes autẽ viri is-
rael qui erant trans vallem & trans lor
danem: q̃ fugissent viri israelite: et q̃
mortuus esset saul & tres filii eius: reli-
querunt ciuitates suas & fugerũt. Ve-
nerunt q̃ philistiim & habitauerũt ibi.
Facãt die altera venerũt philistiim:
vt expoliarent interfectos et inuene-
runt saul & tres filios eius iacentes in
+ monte gelboe. Et precisserũt caput
saulis et expoliauerũt eum armis: & mi-
serunt in terrã philistinorũ per circui
tum vt annunciarẽt in templis idolo-
rum & in populis. Et posuerunt arma
eius in tẽplo astaroth: corpus vero eius
suspenderũt in muro bethsan. Q̃ cũ
audissent habitatores iabes galaad q̃
cũq; fecerant philistiim saul: surrexe-
runt oes viri fortissimi: et ambulaue-
runt tota nocte & tulerũt cadauer saul
et cadauera filiorũ eius de muro beth-
san. Venerũtq; viri iabes galaad & cõ
busserũt ea igni: et tulerũt ossa eorum
et sepelierunt in nemore iabes: & ieiu
nauerunt septem diebus.

¶ Explicit liber primus Samuelis.

¶ Incipit secũdus liber Samuelis.

¶ C.S. De cede eius que attulit dia-
dema & armillam saulis dicẽs q̃ occi-
derat saul: de planctu dauid sup saul
et ionathan. Capitulũ primum.

B

Factũ est aũt postq̃
mortuus est saul vt da
uid reuerteret a cede
amalech: & mane
ret i + sicelech du-
os dies. In die aũt
tertia apparuit hõ
peniens de castris
saul veste cõcissa & puluere cõspersus
caput. Et vt venit ad dauid: cecidit su
per faciem suã: & adorauit. Dixitq; ad
eũ dauid. Unde venis? Qui ait ad eũ.
De castris israel fugi. Et dixit ad eũ
dauid: q̃d est verbũ q̃d factũ est? indi-
dicas michi. Qui ait. Fugit populus de
prelio: multi corruẽtes cecidẽrũt mortui
sunt: & saul & ionathas filius eius inte
rierunt. Dixitq; dauid ad adolescen-
tem qui nunciabat ei. Unde scis q̃ mor-
tuus est saul & ionathas filius eius? Ait
adolescẽs qui + nũciabat ei. Casu ve-
ni in mõtem gelboe: & saul incũbebat
sup hastam suã. Porro currus & equi-
tes appropiquabãt eei & puersus post
tergum suũ: vehemẽs q̃ me vocauit. Cui
cum respõdissem ad sum. Dixit michi
Quis nam es tu? Et ait ad eũ. Amala-
chites ego sum. Et locutus est michi.
Sta sup me & interfice me: q̃m tenent
me anguties: & adhuc tota anima mea i
me est. Stãsq; sup eum: occidi illum.
Sciebã ẽm q̃ viuere non poterat post
ruinã. Et tuli diadema q̃d erat in ca-
pite eius & armilla de brachio illius: &
attulit ad te dñm huc. Apprehendens
aũt dauid vestimẽta sua scidit: oẽsq; vi
ri q̃ erãt cũ eo: & plãxerũt & fleuerũt
& iuiunauerũt vsq; ad vesperã sup saul
& sup ionathã filiũ eius & sup ppl'm dñi
& sup domũ israel eo q̃ corruissent gla-
dio. Dixitq; dauid ad iuuenẽ qui nun-
ciauerat ei. Unde es tu? Qui rẽdit filii
hominis aduene amalachite ego sum.
Et ad eum dauid. Quare non timuisti
mittere manum tuã: vt occideres xp̃m
domini? Vocansq; dauid vnum de pue
ris suis ait. Accedens irrue in eum.

Als + narrabat

I.Re.4.c

I.Re.2.+.e.

I.pa.2.r.b

B

Als + sicelcg.

I.3.f.et.5.
13.f.

De pe.bf.
2.9.oppo
nitur.
I.q.r.ca.
dñm.

Qui percussit illam & mortuus est. Et ait
ad eũ dauid. Sanguis tuus super caput
tuũ. Os enim tuũ locutũ est pta te di-
cẽs. Ego interfecerã dñm meũ. Placuit autẽ
dauid plactũ hunc modi sup saul et
ionatha filiũ & precepit pr̃ docerent filios iuda arcu: sicut scriptus est in
libro iusto[rum]. et ait. Cõsidera israel
pro his q̃ mortui sunt sup excelsa tua
vulnerati. Incitat israel super mõtes
tuos interfecti sunt. Quomodo ceciderũt fortes. Nolite annũciare in geth
neq; annũcietis in cõpitis ascalonis:
ne forte lętent filie philistiũ: ne exultent filie incircũcisorũ. Mõtes gelboe
nec ros nec pluuia & ventãt sup vos.
Neq; sint agri primitiarũ: q̃ ibi abiectus est clypeus fortium: clypeus saul
quasi nõ esset unctus oleo: a sanguine in
terfectorũ ab adipe fortiũ. Sagitta &
ionathe nũq̃ redijt retrorsum: & gladius saul nõ est reversus ianis. Saul
et ionathas amabiles & decori valde i
vita suai: morte quoq; nõ sunt diuisi.
Aquilis velocioribus: leonibus fortioribus
Filie israel sup saul flete: q̃ vestiebat
vos coccino in deliciis: qui ꝓbabat ornamẽta aurea cultui vestro. Quõmodo ceciderũt fortes in bello. Jonathas in excelsis tuis occisus est. Doleo super te
frater mi ionatha decore nimis: & amabilis super amorẽ mulierũ. Sicut mater unicum amat filium suũ: ita ego te
diligebã. Quomodo ceciderũt robusti: & perierunt arma bellica?

C.C.S. De pma vnctione dauid in hebron: de nuncio eius de viros iabes galaad: de isboseth: de prelio puerorum dauid & puerorũ saul: de morte asahel
ioab et abisai fratres persequũtur abner ꝓpter mortem asahel fratris eorũ
& reuertuntur.

Capitulũ.

Factũ post hec ꝓsuluit
dauid dñm dicens. Nũ
ascẽdã in vnã de ciuitatibus iuda: et ait dñs
ad eũ. Ascẽde. Dixitq;
dauid. Quo ascẽdã: et
respondit ei. In hebron.
Ascẽdit ergo dauid & due vxores eius
achinoẽ israelites & abigail vxor na-
bal carmeli: sed et viros q̃ erãt cũ eo:
duxit dauid singulos cum domo suã: r̃.Re.30.
mãserũt i oppidis hebrõ. Venerũtq;
viri iuda: vnxerunt ibi dauid: vt re-
gnaret sup domũ iuda. et nũciatũ est
dauidi: q̃ viri iabes galaad sepelissent
saul. Misit ergo dauid nuncios ad viros iabes galaad. Dixitq; ad eos. Benedicti vos a dño q̃ fecistis misericordiã hanc
cũ dño super saul & sepeliistis eũ. Et nũc
retribuat vobis quidem dñs misericordiam
& veritatẽ: sed & ego reddã gratiam hanc
q̃ fecistis verbũ istud. Confortetur ma-
nus vestre: & estote filii fortitudinis:
cet enim mortuus sit dñs vester saul: sed
me unxit domus iuda in regẽ sibi. Abner autẽ filius ner princeps exercitus saul
tulit isboseth filiũ saul: et circũdauit
eũ p castra: regẽq; ꝓstituit sup galaad
et sup & gessuritis: sup iezraelitis: super
ephraim & sup beniamin & super israel
omnesq; ium. Quadraginta annorũ erat
isboseth filius saul cũ regnare cepisset
super israel: et duobus annis regnauit.
Solus autẽ domũ iuda sedebat dauid. Et
fuit numerus dierũ quos cõmorat est
dauid: imperãs in hebron sup domũ
iuda septẽ annos & sex mẽsium. Egressus est abner filius ner: & pueri isboseth filii saul de castris in gabaon.
Porro ioab filius saruie: & pueri dauid
egressi sunt: & occurrerũt eis iuxta piscinã gabaon. et cũ in vnũ ꝓuenissent
e regione: sedebãt hi in vna parte piscine: & illi ex altera. Dixitq; abner ad
ioab. Surgãt pueri: & ludãt coram nobis
et ridet ioab. Surgãt. Surrexerũt ergo
& trãslierũt numero duodecim de beniamin ex parte isboseth filii saul: et duodecim de pueris dauid. Apprehẽsoq; ergo
quisq; capite oppãris: defixit gladium
latere cõtrarii: ceciderũt simul. Vocatũq; est nomẽ loci illius ager robustorũ
in gabaon. Et ortũ est bellũ durissimũ
in die illa. Fugatusq; est abner cum
israel a pueris dauid. erãt autẽ ibi tres
filii saruie: ioab & abisai & asahel. Porro asahel cursor pedibus velocissimus: quasi
unus de capreis q̃ morantur i silvis. Persequebat autẽ asahel abner: & nõ declinauit ad dexterã neq; ad sinistrã omnẽ
qui persequebatur eũ. Respexit itaq; abner
post tergũ suũ: & ait. Tu ne es asahel?
Qui ridet. ego sũ. Dixitq; ei abner
Vade ad dexterã siue ad sinistrã: & ap-
prehende unum de adolescentibus: tolle
tibi spolia eius. Noluit autẽ asahel omnino
tere quin vigeret eũ. Rursumq; locutus est abner ad asahel. Recede a me:
ne sequar te forte cõpellar confodere
te in terrã: & leuare nõ potero faciem
meã ad ioab fratres tuũ. Qui audire
cõtẽplit & noluit declinare. Percussit
ergo eũ abner cuspide hasta in ventre
et trãsfodit: & mortuus est in eodẽ loco.

Omnes ergo qui trãsibant p locũ in quo
ceciderat asahel & mortuus erat: subsistebãt. Persequebãtur autem ioab &
abisai fugientẽ abner: sol occubuit. et
venerũtq; ad collẽ aqueductus: qui
est ex aduerso vallis iuxta viam deserti
in gabaon. Cõgregatiq; sunt filii beniamin ad abner: & conglobati in vnum
cuneũ: steterunt in summitate montis
vnius. et exclamauit abner ad ioab &
ait. Num usq; ad interneciõem tuus
mucro desseuit: An ignoras q̃ periculosa sit desperatio? Usq; quo non dicis
populo: vt omittat persequi fratres suos?
et ait ioab. Viuit dñs: si locutus fuisses mane: recessisset ꝓpls ꝓsequẽs fratrem suũ. Insonuit & ioab buccina et
stetit omnis exercitus: nec ꝓsecuti sunt
ultra israel nec iniere certamẽ. Abner
autẽ & viri eius abierũt per campestria
moab tota nocte illa: & transierũt iordanẽ: & ingressi sunt omnẽ bethoron venerunt ad castra. Porro ioab reversus
emisit abner cõgregauit oẽm ꝓplm:
& defuerũt de pueris dõ decem & nouem viri excepto asahele. Serui autem
dauid percusserũt de beniamin: & de
viris qui erant cũ abner trecẽtos sexaginta: q̃ mortui sunt. Tulerũtq;
asahel & sepelierunt eũ i sepulchro patris sui i bethlẑem: & ambulauerunt tota
nocte ioab & viri q̃ erãt cũ eo: & ꝓ
ipso crepusculo pervenerunt in hebron.

C.C.S. De filiis dauid natis in hebron
quõ abner iratus ꝓtra isboseth pro cõcubina respha patris sui misit ad dõm
dauid michol vxorẽ suã petiit eũ ad isboseth misit illa abiuvenit ad dauid et
abner dimisso a dauid ioab fecit redire eũ & occidit: dõ plãgit abner. Ea.iii

Facta est ergo lõga pelli-
catio inter domũ dauid
et inter domũ saulis:
dauid proficiebat et semper se ipso robustior: do-
mus autem saul decrescẽs quotidie. Natiq; sunt ei filii dauid in hebron. Fuitq; primogenitus eius ammon de achinoem iezraelite:
et post eũ chileab de abigail vxore nabal carmeli. Porro tertius absalon filius maacha filie tholomai regis gessur.
Quartus autẽ adonias filius agith. Et
quintus saphatias filius abithal. Sextusq; ietheam de egla vxore dauid.
Hi nati sunt dõ in hebron. Cum ergo
esset filius iter domũ saul et domũ ta-
ad abner filius ner rogebat domũ sau-
fuerat autẽ saul i pedissequa nolere respha
filia achaia: ingressusq; est ad eã abner
Dixitq; isboseth ad abner. Quare in-
gressus es ad pedissequã patris mei? Qui
trat nimis ꝓpter verba isboseth: ait.
Nũquã caput canis ego sum adversus
iudã hodie qui fecerim istam sup do-
mũ saul patris tui: & sup fratres et pri-
mos eius: et nõ tradidi te in manũ da-
uid: et reliquisti me q̃ arguereis me ꝓ
muliere hodie? Hec faciat deus abner
& hec addat ei nisi quõ iurauit dõus da-
uidi: faciã ei eo: vt transferatur re-
gnum de domo saul: et eleuet thronus
dõ super israel: & iuda a dan usq;
bersabee. et non potuit respondere ei
quicq; q̃ metuebat illum. Misit ergo
abner nuncios ad dõm in hebron pro se
dicentes. Cuius est terra? et vt loqrẽ-
tur. Fac mecum amicitias: et erit ma-
nus mea tecum: et reducã ad te uniuer-
sum israel. Qui ait. Optime. ego faciã
tecũ amicitias: ita tamẽ rẽ peto ab te
dicẽs. Nõ videbis faciẽ meã antequã ad
duxeris & michi michol filiã saul et
sic ueniens et videbis me. Misit autẽ dõ
nuncios ad isboseth filiũ saul dicens.
Redde vxorẽ meã michol quam despo-
di michi centum preputiis philistiũ.
Misit ergo isboseth: et tulit eã a viro
suo phaltiel filio lais. Fleãbaturq; eã
vir suus plorans usq; bahurim. et dixit
ad eũ abner. Vade & et reuertere. Qui
reversus est. Sermonem quoq; intu-
lit abner ad seniores israel dicens. Tã
heri & nudiustertius querebatis dõ
vt regneret sup vos. Nũc ergo facite:
qm dñs locutus est ad dõ dicẽs. In ma-
nu serui mei dõ saluabo populũ meũ
israel de manu philistiũ et omnium
inimicorũ eius. Locutus est autem
abner etiam ad beniamin. et abiit vt
loqueretur ad dauid in hebron omnia
que placuerant israel et vniuerso ben
iamin: venitq; ad dauid in hebron cũ
viginti viris. et fecit dauid abner et
viris qui venerant cum eo: cõuiuium
et dixit abner ad dauid. Surgam vt
congregem ad te dominum meum re-
gem omnem israel: et iniem tecum fe-
dus et imperes omnibus sicut deside-
rat anima tua. Et ergo deduxisset dõ
abner et ille iuisset in pacẽ statim pue-
ri dõ et ioab rediersit cesis latronibus
et preda magna nimis. Abner autem
non erat cum dõ in hebron: q̃ iam di-
miserat eum et profectus fuerat in pa-
cẽ. et ioab & omnis exercitus qui erãt

eſt eo: poſita venerãt. Aſciteſq; eſt iraq; toab a narrãtib⁹. Venit abner filij ner ad regẽ: r dimiſit eũ: r abiit l pace
E. Et ingreſſ⁹ eſt toab ad regẽ: r ait. Quid fecisti? Ecce venit abner ad te. Quare dimiſisti eum: r abiit r receſſit? Ignoras abner filium ner qm̃ ad hoc venit ad te vt deciperet te: r ſciret egreſſũ tuũ r introitum tuũ et noſcet ola q̃ agis?
3.Re.2.c. Egreſſ⁹ iraq; toab ad dauid: miſit nũcios poſt abner: r reduxit eũ a ciſterna: r ignorante dauid. Cũq; reduſſet abner l hebꝰ ſeorſum/ adduxit eũ in porta ab ꝓ medio: vt loqꝰet ei l dolo r percuſſit eũ ibi l inguine: r mortuꝰ eſt in vltionẽ ſanguis aſahel fratrꝭ eius.
Dõ eũ audiſſet dauid rẽ iã geſtã: ait. Mũdus ego ſum: et regnũ meũ apud deũ vſq; in ſempiternũ a ſanguine abner filij ner: r veniat ſup caput toab r ſup oẽm domũ patris eius: nec deficiat de domo toab fluxus ſemis ſuſtinẽs et lepro
j.eo. F ſus r tenẽs fuſum: r cadens gladio: et indigẽs pane. Igit toab r abiſai frat eius interfecerũt abner: eo q̃ occiditſet aſahel fratrẽ eorũ in gabaõ in plio. Dixit aſũt dauid ad toab: r ad oẽm ppl̃m q̃ erat cũ eo. Scidite veſtimẽta veſtra et accingimini ſaccis: r plãgite ante exequias abner. Porro rex dauid ſequebãt feretrũ. Cũq; ſepeliſſent abner in he
Dan.13.c Act.10.f
G.eo. bronis leuauit rex dauid vocẽ ſuã r fleuit ſup tumulũ abner. Fleuit autem r omis ppls. Plãgẽſq; rex r lugẽs abner dixit. Nequaq̃ vt mori ſolent ignauꝰ mortuus es abner. Manꝰ tue ligate non ſunt: r pedes tui nõ ſunt compedib⁹ aggrauati: ſed ſicut ſolẽt cadere coram filijs iniquitatꝭ ſic corruiſti. Cõgeminãſq; omis ppls: fleuit ſuper eũ. Cũq; veniſſet ad vniuerſa multitudo cibũ capere cũ
E.I.b. J.13.f. B dauid clara adhuc die: iurauit dauid dicẽs. Hec faciat mihi deus: r hec addat: ſi ante occaſum ſolis guſtauero panẽ vel aliud q̃q̃ã. Oiſq; ppls audiuit: r placuerũt eis cũcta q̃ fecit rex l cõſpectu totiꝰ ppli. Et cognouit omẽ
G.eo. vulgus r vniuerſus iſrl in die illa qm̃ nõ actũ fuiſſet a rege: vt occideret abner filij ner. Dixit quoq; rex ad ſuos ſuos. Nũ ignoratꝭ qm̃ princeps r maximus cecidit hodie l iſrl? Ego aũt adhuc delicatus r vnctꝰ rex. Porro viri iſti filij ſarui dure ſũt mihi. Retribuat dõs faciẽti malũ iuxta malitiã ſuã

Audiuit ãt iſboſeth filij ſaul q̃ ceciderat abner in hebron: et diſſolute ſunt manus eius omisq; iſrael perturbatus eſt. Duo autẽ viri principes latronũ erant filio ſaul: nomẽ vni baanaa: r nomẽ alteri rechab filij rẽmõ berothite de filijs beniamin. Siquidẽ r beroth reputata eſt in beniamin. Et fugerunt berothite l getham fuerũtq; ibi aduenẽtes ad tẽpus illud. Erat autem ionathe filio ſaul filius debilis pedibus. Quinquẽnis enim fuit quando venit nuncius de ſaul r ionathe e
3.Re.4.c. izrahel. Tollẽs itaq; eũ nutrix ſua fugit. Cũq; feſtinaret vt fugeret: cecidit et claudus effectꝰ eſt: habuitq; vocabulũ miphiboſeth. Venientes igit filij rẽmõ berothite rechab r banaa ingreſſi ſũt feruẽtẽ die domũ iſboſeth. Qui dormiebat ſup ſtratũ ſuum meridie: r oſtiaria domꝰ purgãs tritici: obdormiuit. Ingreſſi ſunt aũt domũ latẽter aſſumẽtes ſpicas tritici: r percuſſerũt eũ in inguine rechab r banaa frat eꝰ r fugerũt. Cũ aũt ingreſſi fuiſſent domũ ille dormiebat ſup lectũ ſuũ cõclamantes r interfecerũt eũ. Sublatoq; capite eiꝰ abierũt p viã deſerti totã nocte: r attulerũt caput iſboſeth ad dõm in hebrõ. Dixerũtq; ad regẽ. Ecce caput iſboſeth filij ſaul inimici tui: q̃ querebat animã tuã: r vlciſcẽdo dõs dõo a
3.Re.4.b. gi vltionẽ hodie de ſaul r de ſemine eius. Rñdẽs aũt dõ rechab r banaa fratri eius filijs rẽmõ berothite: dixit ad eos. Viuit dõs q̃ eruit animã meã de omi angũſtia: qm̃ eũ q̃ annũciauerat mihi r dixerat: mortuꝰ eſt ſaul: q̃ putabat ſe ppl̃m nũciare tenuit: r occidi eũ l ſiclelech: cui oportebat me mercedẽ dare p nuncio. Quãtomag⁹ nũc eũ homines ipi l fecerũt virũ inocũ in domo ſua ſup lectũ ſuũ nõ q̃rã ſanguinẽ eiꝰ de manu vra: et auferã vos de terra? Precepit itaq; dauid puer⁹ ſuis: r interfecerunt eos: precidẽtes q̃q; manꝰ et pedes eorũ ſuſpenderũt eos ſuper piſcinam in hebron. Caput aũt iſboſeth tulerũt et ſepeliuerũt in ſepulchro abner in hebron.

CC.S. De ſeda vnctõe dauid ſup iſrl q̃ abſtulit ceecos et claudos q̃ ſcipt arcẽ ſion: de hira rege q̃ mitit ad dauid ligna cedrina et artifices lignorũ et lapidũ de filijs natis in hierusalem et de bello dauid in baalpharaſim vbi percutit philiſtijm. Capitulum.n.

Et venerũt vniuerſe tribus iſrael ad dõ in hebron dicẽtes. Ecce nos os tuũ et caro tua ſumus. Sz et heri et nudiuſtertiꝰ cũ eſſet ſaul rex ſuper nos tu eras
B 3.Re.5.a. educẽs r reducẽs iſrl. Dixit autẽ dõs ad te. Tu paſces ppl̃m meũ iſrl: r tu eris dux ſup iſrl. Venerũt q̃q; et ſeniores iſrael ad regẽ in hebrõ: r pecuſſit eis rex dõ fedus in hebrõ coã dõo: et vnxerũtq; dõ in regẽ ſup iſrael.
Filius triginta annorũ erat dõ cum regnare cepiſſet: r quadraginta annis regnauit. In hebrõ regnauit ſup iudã ſeptẽ annis r ſex mẽſib⁹. In hierũ aũt regnauit triginta tribꝰ annis ſup oẽm iſrael et iudã. Et abiit rex r oẽs viri q̃ erãt cũ eo in hierũm ad iebuſeũ habitatorẽ terre. Dictumq; eſt dõ ab eis. Nõ ingrediẽris huc niſi abſtuleris ceecos et claudos dicẽtes. Nõ ingrediet dõ huc. Cepit autem dõ arcem ſyon: hec et ciuitas dõ. Proposuerat enim dõ in die illa premio q̃ percuſſiſſet iebuſeum r tetigiſſet domatũ ſiſtulas: r ab ſtulis ceecos r claudos odiẽtes alaz dõ. Idcirco dicitur in puerbio. Cecus et claudꝰ nõ intrabũt in tẽplũ. Habitauit autem dõ in arce ſyon: r vocauit eam ciuitatẽ dõ: r edificauit p gyrum a mello r intrinſecus. Et ingrediebãt p ſtulas atq; ſuccreſcebãt: r dõs deſcreuit eam erat cum eo. Miſit q̃q; hiram rex tyri nuncios ad dõ r ligna cedrina et artifices lignorũ artificesq; lapidũ ad parietes: r edificauerunt domũ dõ. Et cognouit dõ quoniã confirmaſſet eum dõs regem ſuper iſrael: r qm̃ exaltaſſet regnũ eius ſup populũ ſuũ iſrael. Accepit ergo dõ adhuc concubinas r vxores de hierũſalem poſtq̃ venerat de hebron. Natiq; ſunt dõ r aliũ filij et filie: r hec nomina eorũ qui nati ſunt ei in hierũſalẽ. Samua r ſobab r nathã r ſalomõ et iabaar et beliſua r nephec r iaphia r heliſama r heliada r beliphaleth. Audierũt ergo philiſtijm q̃ vnctũ eſſet dõ in regem ſuper iſrael: et aſcenderũt vniuerſi vt quererent dõ. Qũ audiſſet dõ deſcendit in preſidium. Philiſtijm autem venientes diffuſi ſunt in valle raphaim. Et conſulũt dõ dõm dicens. Si aſcendam ad philiſtijm: r tradis eos l manu mea. Et dixit dõs ad dõ. Aſcende: quia tradẽs trado philiſtijm in manu tua. Venit ergo dõ in baalpharaſim: et percuſſit eos ibi: et dixit. Diuiſit dõs inimicos meos coram me: ſicut diuiduntur aque. Propterea vocatũ eſt nomẽ loci illi⁹ baalpharaſim: r reliq̃rũt ibi ſculptilia ſua que tulit dõ et viri eius. Et addiderũt adhuc philiſtijm vt aſcẽderent r diffuſi ſunt l valle raphaim. Cõſuluit autẽ dõ dõm. Si aſcẽdam ptra philiſteos r trades eos in manꝰ meas? Qui rñdit. Non aſcẽdas cõtra eos: ſz gira poſt tergum eorũ r venies ad eos ex adverſo pyrorũ. Et cum audieris ſonitũ clamoris gradiẽtis l cacumine pyrorũ tũc inibis prelijs: q̃q; tunc egredietur dõs ante faciẽ tuam: vt percutiat caſtra philiſtijm. Fecit itaq; dõ ſicut præceperat ei dõs: et percuſſit philiſtijm de gabaa vſq; dum venias gezer.

CC.S. De reductione arce dõi de domo aminadab. De pculſione ozẽ: q̃ dõ noluit dimittere arcã in domũ ſuã: ſz l domũ obededõ getheo: quã poſtm odũ ide reduxit l ciuitatẽ dõ: quõ ludebat coã dõo: r michol eũ deſpexit. Cp. vi.

Congregauit autem rurſum dõ omnes electos
B I.pa.13.a er iſrael triginta milia. Surrexitq; dõ et abiit: et vniuerſus populus qui erat cum eo de viris iuda vt adducerent arcam dei: ſuper quam inuocatum eſt nomẽ dõi exercituum ſedentis in cherubin ſuper eam. Et impoſuerunt arcam dei ſuper plaſtrũ nouum. Tuleruntq; eã de domo aminadab q̃ erat l gabaa. Oza autẽ r hazio filij aminadab minabãt plaſtrum nouum. Cũq; tuliſſent eam de domo aminadab q̃ erat l gabaa cuſtodiens arcam dei: dõ autẽ r omnis iſrael ludebãt coram dõo in omnib⁹ lignis fabrefactis: et citharis et lyris r tympanis et ſiſtris et cymbalis. Poſtq̃ autẽ venerunt ad aream nachor: extendit oza manũ ad arcã dei et tenuit eam: qm̃ calcitrabant boues: et declinauerant eam. Iratuſq; eſt indignatione dõs ptra ozã r pcuſſit eũ ſuper temeritate. Qui mortuus eſt ibi iuxta arcam dei. Contriſtatus eſt autem dõ eo q̃ pcuſſiſſet dõs ozã: et vocatum eſt nomẽ loci illius percuſſio oze vſq; in diem hanc. Et extimauit dõ dominum in die illa: dicens. Quõ ingrediatur ad me arca domini? Et noluit diuertere ad ſe arcas domini in ciuitatẽ dõi: ſed diuertit eam in domũ obededõ getheo.
B 2.q.7.§. item obiectatur.

trib⁹ mensibus et benedixit oīs obededom ⁊ omnē domū eius. Nunciatūq; est regi dō q̄ benedixisset dōīs obededom ⁊ omnia eius ꝓpter arcā ✠ dei. Dixitq; dō. Ibo et reducā arcā cū benedictione in domum meam. Abiit ergo dō ⁊ adduxit arcam dei de domo obededom in ciuitatem dō cum gaudio ⁊ erant cum dō septem chori et victima vituli. Cūq; transcendissent qui portabant arcā dōī sex passus: immolabat bouem et ouem ⁊ arietem: ⁊ dō percutiebat ī organis armigaris ⁊ saltabat toto spiritu ante dominū. Porro dō erat accinctus ✠ ephot lino: et dō et oīs domꝰ israel ducebāt arcā testamenti dōī in iubilo ⁊ īclāgore buccine. Cūq; intrasset arca dōī in ciuitatem dō: michol filia saul ꝓspiciens per fenestras: vidit regē dō subsiliētem atq; saltantem coram dōo: ⁊ despexit eum in corde suo. Et introduxerūt arcā dōī ⁊ imposuerūt eā in loco suo ī medio tabernaculi q̄ tetenderat ei dō. Et obtulit dō holocausta et pacifica coram domino. Cūq; complesset offerens holocausta et pacifica: benedixit populo ī nomine dōī exercituū. Et partitus est vniuersę multitudini israel tā viro q̄ muliери singulis collyridā panis vnā ⁊ assaturam ✠ bubule carnis vnā: ⁊ similā frixam oleo. Et abiit oīs ꝓplus vnusquisq; in domum suam. Reuersusq; est dō vt benediceret domui suę. Et egressa michol filia saul in occursum dō ait. Quā gloriosus fuit hodie rex israel discooperiēs se ante ancillas seruorū suoꝝ ⁊ nudatꝰ est quasi si nudet̄ vnus de scurris. Dixitq; dō ad michol. Vtinam dōīs: q; ludā ante dōm q̄ elegit me potiꝰ q̄ patrē tuū ⁊ q̄ oēs domū eius ⁊ precepit michi vt essem dux sup omnē populū dōī in israel. Et ludā et vilior fiam plus q̄ factus sum ⁊ ero humilis in oculis meis: et cū ancillis de q̄ibus locuta es: gloriosior apparebo. Igit michol filie saul nō est natus filiꝰ psq; in diem mortis sue.

C.C.S. De dō volēte edificare domum dōī: de nathan ꝓpheta q̄ ei respondit: de verbo q̄ ei dōs mandauit: q; filium suscitaret q̄ edificaret ei domū: ⁊ de promissis ꝓ eo dō gratias agit. Cūm vi-

Alis ✠ dōī

Alis ✠ ephod.

D

Alis ✠ buballe.

de pc. dis. 2. c. vt cognouerit. ⁊ quō ca tiraret.

B

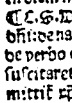

Actum est autē cū sedisset rex in domo sua ⁊ dōs dedisset ei requiem vndiq; ab vniuersis inimicis suis: dixit ad nathan ꝓphetam. Vi-

1. ꝓ. 17.

des ne q̄ ego habitem in domo cedrina: et arca dei posita sit in medio pellium? Dixitq; nathan ad regē. Omnē q̄ est in corde tuo vade ⁊ fac: q; dōīs tecū est. Factū est autē in illa nocte: et ecce sermo dōī ad nathan dicēs. Vade: dic ad seruum meum dō. Hec dicit dōīs. Numq̄d tu edificabis mihi domū ad habitandum? Ego ēim habitauī in domo et de die illa q̄ eduxi israel de terra egypti vsq; in diē hāc: ambulabam in tabernaculo ⁊ in tēto: ⁊ per cuncta loca que transiui cum omni filio israel. Numquid loquens locutus sum ad vnum de tribuꝰ israel cui precepi vt pasceret ꝓplm meū israel dicēs. Quare non edificasti mihi domū cedrinā? Et nunc hec dices seruo meo dō. Hec dicit dōs exercituū. Ego tulī te de pascuis quērē gregēs vt esses dux sup ꝓplm meum israel: ⁊ fui tecū in omnibus vbi cūq; ambulasti et interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua: fecīq; tibi nomē grande iuxta nomen magnorū q̄ sunt in terra. Et ponā locus ꝓplo meo israel: et plātabo eum: ⁊ habitabo cū eo et nō turbabit amplius nec addent filii iniqtatis vt affligant eū sicut prius et die qua constituī iudices sup ꝓplm meū israel. Et requiē dabo tibi ab omnibus inimicis tuis: ⁊ predicit tibi dōs q̄ domū faciat tibi dōīs. Cūq; cōplētī fuerit dies tui: ⁊ dormieris cum patribuꝰ tuis: suscitabo semē tuū post te q̄ egredīet de vtero tuo: et firmabo regnum eius. Ipse edificabit domū nomini meo: et stabiliā thronū regni eius vsq; in sempiternū. Ego ero ei in patrem: ⁊ ipse erit mihi in filium. Quod si iniquē aliquid gesserit: arguam eū in virga virorū: ⁊ in plagis filiorū hominū. Misericordiā autē meam non auferam ab eo sicut abstuli a saul quē amouī a facie mea. Et fidelis erit domus tua ⁊ regnum tuū ꝓ eo in eternū ante faciem meā: et thronus tuus erit firmus in eternū. Scōm oīa verba hec et iuxta omnem visionem istam: sic locutus est nathā ad dō. Ingressus est autem rex dō et sedit coram dōo ⁊ dixit. Quis ego sum dōe deus ✠ ⁊ que domꝰ mea: quia adduxisti me huc usq;? Sed et hoc parum visum est in conspectu tuo dōe deus ✠ nisi loquereris etiā de domo serui tui in longinquum. Ista est ēim lex adam dōe deꝰ. Quid ergo addere poterit ad huc dauid vt loquatur ad te? Tu enim scis seruū tuū dōe deus. Propter ver-

bum tuū et sm cor tuū fecisti oīa magnalia hec: ita vt notū faceres seruo tuo. Idcirco magnificatꝰ es dōe deus: quōniam similis tui nēq; est deus extra te in omnibus q̄ audiuimus auribus nostris. Quē est aūt vt ꝓplus tuus israel gēs in terra ꝓpter quam iuit deus vt redimeret eā sibi in ꝓplm ⁊ poneret sibi nomē facereq; eis magnalia ⁊ horribilia sup terrā eiecto ꝓplo tuo quē redemisti de egypto ✠ gēte ⁊ deōs eius. Firmasti enim tibi ꝓplm tuū israel in ꝓplm sempiternum: ⁊ tu dōe deus factus es eis in deum. Nūc ergo dōe deus perdōs q̄ locutus es super seruū tuū ⁊ super domum eius suscitat in sempiternū: ⁊ fac sicut locutꝰ es vt magnificet nomē tuū vsq; in sempiternū: atq; dicat. Domine deus exercituū deus super israel. Et domꝰ serui tui dō erit stabilita coram dōo: q; tu dōe exercituū deus israel reuelasti auriculam serui tui dicens domum edificabo tibi: ꝓpterea inuenit seruꝰ tuꝰ cor: suū vt oraret te oratione hac. Nunc ergo dōe deus ✠ tu es deus: ⁊ verba tua erunt vera. Locutus es ēim ad seruū tuū bona hec. Incipe ergo et bēdic domui serui tui vt sit sempiternū coram te: q; tu dōe deus locutus es hec: bēdictione tua bēdicetur domus serui tui in sempiternū.

C.C.S. De victoria dō qui tulit frenum tributi de philistijm: de adadezer de tributis gēris moab syrie idumee: de congratulatione thou ad dō: de oblationibus dauid. Ca. viii.

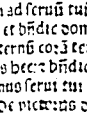

Factū est autē post hec percussit dō philistijs et humiliauit eos: tulit dō frenum tributi de manu philistijm et percussit moab ⁊ mensus ē eos funiculo coequans terre. Mensus est autē duos funiculos: vnum ad occidendū ⁊ vnū ad viuificandū. Factusq; est moab dō seruiens sub tributo. Et percussit dō adadezer filium roob regem soba: q̄n profectus est vt dilatare suū flumen euphratem. Et cepit dō ex parte eius mille septingētos equitū: ⁊ viginti milibus peditū subuertauit oēs iugales curruū. Dereliquit autē ex eis centū curruū. Demit quoq; syrus damascī vt presidium ferret adadezer regi soba. Et percussit dō de syria viginti duo milia virorū: ⁊ posuit dō presidium in syria damasci: factaq; est syria dō seruiens sub tributo. Seruauitq; dōs dō i omnib⁹ ad quecūq; profectꝰ est. Et tulit dauid arma aurea ⁊ torques aureos ✠ quos habebāt serui adadezer: ⁊ detulit eā in hierlm. Et de bethel et de beroth ciuitatib⁹ adadezer tulit rex dō es multū nimis: de quo fecit salomon oīa vasa ērea in tēplo ⁊ mare ērēum et columnas ⁊ altare. Audiuit autē ✠ thou rex emath q̄ pcussisset dō omē robur adadezer ⁊ misit thou ⁊ oē filium suū ad regē dō vt salutaret eū: ⁊ ēgratularet ei ⁊ gras ageret: eo q̄ expugnasset adadezer ⁊ pcussisset eū. Hostis ēnim erat ✠ thou adadezer: ⁊ in manu eius erāt vasa aurea ⁊ vasa argētea ⁊ vasa erea que ⁊ ipsa sanctificauit rex dō dōo cū argento: ⁊ auro q̄ sanctificauerat de oēbus gētib⁹ quas subegerat de syria et moab ⁊ filiis ammon ⁊ philistijm et amalech ⁊ de manubiis adadezer filij roob regis soba. Fecit quoq; sibi dō nomen cū reuerteret cāpta syrie in valle salinarū cesis decē et octo milibus et in gebelem ad viginti tria milia: et posuit ī idumea custodes: statuitq; p̄sidium. Et facta est vniuersa idumea seruiēs dō: ⁊ seruauit dōs dō in omnibus ad quecūq; pfectus est. Et regnauit dō super omnem israel. Faciebat quoq; dō iudicium ⁊ iustitiā omni populo suo. Joab autē filius sarui erat super exercitus. Porro iosaphat filius ahilud erat a cōmētarijs ⁊ sadoch filius achitob ⁊ achimelech filius abiathar erant sacerdotes ⁊ saraias scriba. Banaias autē filius ioiade super cerethi ⁊ phleti. Filij aūt dauid sacerdotes erant.

C.C.S. De syba seruo miphiboseth: de mia quā fecit dō miphiboseth claudo filio ionathe. Ca. ix.

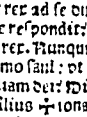

Et dixit dō. Putasne est aliquis qui remanserit de domo saul vt faciā eū eo misericordiam ꝓpter ionathā? Erat autē de domo saul seruꝰ nomine syba. Quē cū vocasset rex ad se dixit ei. Tu es syba. Et ille respondit: Ego sum seruꝰ tuꝰ. Et ait rex. Numquid superest aliquis de domo saul: vt faciam cum eo misericordiam dei? Dixitq; syba regi. Superest filius ✠ ionathe debilis pedibus. Vbi inquit est? Et syba ad regem. Ecce ait in domo est machir filij amiel in lodabar. Misit ergo rex dauid: et tulit eum de domo machir filij

Alis ✠ quos

de pc. di. I. c. I.

Alis ✠ thou

Alis ✠ thou

D

de cōsec. di. I. c. I. ibi ꝓpter sanguinē

Jo. 20.

B

B

Alis ✠ eo nathan.

emihel de iodabar Cū aūt venisset mi
phiboseth filius ionathe filii saul ad da
uid: corruit in facie suā ⁊ adorauit. Di
xitq; dauid miphiboseth: Qui ridet.
I.16.d Ecce sum seruus tuus: et ait ei dauid. Ne ti
mas: quia faciēs faciā in te misericordiam ppter
ionathā patrē tuū: restituā tibi oēs
agros saul patris tui: et tu comedes pa
nē in mēsa mea semp. Qui adorās cū
I.re.13.d dixit. Quis ego sum seruus tuus: quia re
spexisti sup canē mortuū similē mei?
Vocauit itaq; rex sibā puerū saul: ⁊ dixit ei. Oia quecūq; fuerūt saul ⁊ pni
uersum domū eius dedi filio dñi tui.
Opare igit ei terrā tu ⁊ filii tui ⁊ seri
ni tui et inferes filio dñi tui cibos vt
Smyrna ciuitas cōditur. elat. Miphiboseth autē filius dñi tui
comedet semp panē sup mēsam meam
Erant aūt sēbe quindecim filii ⁊ pigin
D ti serui. Dixitq; siba ad regem. Sicut
iussisti dñe mi rex suo tuo: sic facit ser
uus tuus: et miphiboseth comedet sup
Als + re gis. mēsam + sua quasi vnus de filii regis
Ephesus ciuitas cōditur. Habebat aūt miphiboseth filiū puu
lū nolē micha. Ois vero cognatio do
mus sibe seruiebat miphiboseth. Por
Templū vpane fa molisti mum fundatur. ro miphiboseth habitabat in hierusa
lem: q; de mēsa regis iugiter vesceba
tur: et erat claudus vtroq; pede.

C.C.S. De nuncio dauid quibus rex
ammon fecit radi dimidiam barbā et
vestes vsq; ad nates: de pugna ⁊ victo
ria ioab ⁊ abisai fratris cōtra ammon
et syros: de syris qui erant trās fluviū
cōducti ad adadezer admonitis quos
postes percussit dauid. Ca.r.

B Factū est aūt post
hec vt moreretur
rex filiorū ammō et
regnauit anon fi
lius eius p eo. Di
xitq; dñs. Faciā
misericordiam cū anon fi
lio naas: sicut fe
cit pr̄s ei⁹ mecū misericordiam. Misit ergo dñs cō
solās eū p seruos suos sup pr̄is tui ⁊
pater. Cū aūt venissent serui dñi in ter
rā filiorū ammō dixerūt pncipes filiorū
ammō ad anō dñm suū. Putas q; ppter
honorē pr̄is tui miserit dñs ad te cōso
Miletum ciuitas condit in asia minori. latores: ⁊ nō ideo vt te inuestigaret et
explorare ciuitatē et euertere eā mi
sit dñs seruos suos ad te? Tulit itaq;
anon seruos dñi: rasitq; dimidiā partē
barbe eorū ⁊ pscidit vestes eorū medias
vsq; ad nates: ⁊ dimisit eos. Qd cū nū
ciatū esset dñs misit in occursum eorū.
B erāt enim viri confusi nimis pter valde. et
mādauit eis dñs. Manete in hiericho
nec crescat barba vsq; tūc reuertā
ni. Videres aūt filii ammō q; inuisi fa
cti essent dñs miserūt ⁊ conduxerūt mercē
de syris roob ⁊ syris sobaa viginti mil
peditū ⁊ a rege maacha mille viros:
ab histob. xii. milia virorū. Qd cū audi
set dñs misit ioab ⁊ oēm exercitū dilec
torū. egressi sunt filii ammō ⁊ direxe
runt aciē ante ipm introitū portē. Syri aūt
soba ⁊ roob ⁊ histob et maacha seorsū
erāt i cāpo. Videns igit ioab q; pr̄ia
tū esset aduersum se pliū: et aduersum
post tergū eligit sibi ex omni electo isr̄
et instruxit aciē ōs syriis: reliquā aūt pa
ppli tradidit abisai fratri suo. Quem
ordinauit aciē aduersus filios ammon. et ait
ioab. Si pualuerint aduersum me syri
eris mihi i adiutoriū: si aūt filii ammō
pualuerint aduersū te auxiliabor tibi
Esto vir fortis ⁊ pugnemus p pplo nro
et ciuitate dei nri. Dñs aūt faciat qd
bonū in cōspectu suo. Inuit itaq; ioab
et ppls eius q erat cū eo certamen ad sy
ros: q statim fugerūt a facie eius. Filii
aūt ammō videntes q: fugissent syri fuge
rūt ⁊ ipsi a facie abisai: ⁊ ingressi sunt
ciuitatē. Reuersusq; est ioab a filiis am
mon ⁊ venit hierlm. Videres aūt filii
ammō qm syri expauerūt: ⁊ qm cōtrisi
sset coram israel: cōgregati sunt pariter
Misitq; adadezer et eduxit syros qui
erāt trās fluviū ⁊ adduxit eos cum exer
citū. Sobach aūt magister militiē ada
dezer erat pnceps eorū. Qd cū nūciatū
esset dñi congregauit oēm israel et trāsiit
iordanē: venitq; in helā. Et direxit
aciē syri ex aduersū dñi ⁊ pugnauerūt
cōtra israel. Fugerūtq; syri a facie isr̄
el: et occidit dauid de syris septingen
tos currus ⁊ quadraginta milia equi
tū: ⁊ sobach principē militiē percussit: q
statim mortuus est. Videres aūt omnes
reges qui erāt in presidio adadezer
se victos esse ab israel expauerūt: fa
cerūtq; quinquaginta ⁊ octo milia cū
israel. Et fecerūt pacem cū israel
et seruierūt eis: timuerūtq; syri auxi
lium prebere filiis ammon.

C.C.S. De adulterio dauid cum beth
sabee: de liberis et morte vrie: de ver
bo nathan ad dauid: de filio nato beth
sabee. Capitulū.vi.

Actū est aūt vertente anno cū
tpe q solet reges ad bella p
cedere: misit dauid ioab et
seruos suos cū eo: ⁊ vniuer
sum isr̄l ⁊ vastauerūt filios

ammō ⁊ obsederūt rabba. Dauid aūt
remansit in hierlm. Dū hoc agerentur
accidit quadā die vt surgeret dauid
de stratulato post meridiem: et ambu
lare i solario domus regis: vidit q; mu
lierē se lauante et aduersū sup solariū
suū. erat autem mulier pulchra valde.
Misit ergo rex ⁊ requisiuit q; esset mu
lier. Affirmatūq; est ei q ipa eēt + beth
sabee filia helia vxor vrie ethei. Misit
ergo rex ⁊ nuncios tulit eam. Que cū
ingressa esset ad eū: dormiuit cū ea.
Sed ipsa lauacrata ē ab immūditia
sua. ⁊ reuersa est in domū suā. Concepto
q; fecerat. Mittensq; nunciauit dauid ait.
Concepi. Misit aūt dñs ad ioab dicēs.
Mitte ad me uriam ethei. Misitq;
ioab vriam ad dauid. et venit vrias ad
dauid. Quesiuitq; dauid q; recte age
ret ioab ⁊ ppls: ⁊ quō administraret
bellū. et dixit dauid ad vriam. Vade in
domū tuā ⁊ lua pedes tuos. et egres
sus est vrias de domo regis: secutusq;
est eū cibus regius. Dormiuit autem
vrias ante portam domus regis cū aliis
seruis dñi sui: ⁊ non descēdit ad domū
suā. Nūciatūq; est dauid a dicētibus.
Ad uriam vrias ad domū tuā. et ait dau
id ad vriam. Nūquid nō de viaperegisti?
Quare nō descendisti in domū tuā? et
vrias ad dauid. Arca dei israel ⁊ iu
da habitabāt i papilionib⁹: ⁊ dñs meus
ioab ⁊ serui dñi mei super faciē terre
manēt: ego ingrediar domū meā vt
comedā ⁊ bibā ⁊ dormiā cū vxore mea
per salutē tuā ⁊ per salutē anime tue
nō faciam rem hanc. Ait ergo dauid ad
eum. Mane hic etiam hodie: ⁊ eras di
mittā te. Mansit vrias in hierusalē in
die illa ⁊ altera ⁊ vocauit eū dauid vt
comederet coram se ⁊ biberet: et inebria
uit eum. Qui egressus vespe dormiuit
in stratu suo cū seruis dñi sui et in do
mum suā non descēdit. Factū est ergo
mane: et scriplit dñs epistolam ad ioab
misitq; p manū vrie: scribēs in episto
la. Ponite vriā ex aduerso belli vbi for
tissimū est pelliū et derelinquite eū vt
percussus intereat. Igitur cū ioab obsi
deret vrbē: posuit vriā in loco vbi scie
bat viros esse fortissimos. egressiq;
sunt de ciuitate pellabāt aduersū ioab
et ceciderūt de populo seruorum dñi: et
mortuus est etiā vrias ethei. Misit
itaq; ioab et nunciauit dñi ola vba p
lii: precepitq; nūcio dicēs. Cum comple
ueris vniuersos sermones belli ad regē:
⁊ cū videris indignari et dixerit: qua
re accessistis ad murū vt pliaremini?
an ignorabatis q; multa de sup ex mu
ro iacā mittātur? Quis percussit abime
lech filiū ieroboal? Nonne mulier mi
sit sup eū + fragmēn mole de muro: et ab
interiecit eū in thebes? Quare iuxta
murū accessisti? dices. Etiā fuus tuus
vrias ethei occubuit. Abiit ergo nun
cius ⁊ venit ⁊ narrauit dñi omnia que
ei pceperat ioab: ⁊ dixit nūcius ad dñi.
Preualuerunt aduersum nos viri: e
gressi sunt ad nos in agrum. Nos aūt
facto impetu psequi eos sumus vsq;
ad portā ciuitatis: ⁊ direxerunt iacula
sagittarū ad seruos tuos ex muro de
supermortuiq; sunt de seruis regis.
Quinetiā fuus tuus vrias ethei mor
tuus est. Et dixit dñs ad nuncium. Hec
dices ioab. Nō te frangat iste res. Va
rius enim cuētus est belli: ⁊ nunc hunc
⁊ nunc illū consumit gladius. Confor
ta bellatores tuos aduersus vrbem vt
destruas eam ⁊ exhortare eos. Audi
uit autē vrie vxor q; mortuus esset vi
ir suus: ⁊ planxit eū. Transactoq;
luctu misit dñs ⁊ introduxit eā in do
mū suā: ⁊ facta est ei vxor: peperitq; ei
filiū. Et displicuit verbū hoc quod fe
cerat dauid coram domino.

C.C.S. De parabola nathan ad dñm de
oue pauperis: de puero dauid: de mor
te paruuli filii: de natiuitate salomo
nis qui vocatus est amabilis domino
de captione rabbathi et victoria da
uid in ea. Capitulum.vii.

A Iit ergo dñs nathan ad
dauid. Qui cum venisset
ad eum dixit ei. Respon
de mihi iudicium. Duo
viri erant in ciuitate vnus
vnus diues ⁊ alter pau
per. Diues habebat oues ⁊ boues plu
rimos valde: pauper autem nihil habe
bat omnino preter ouē vnā paruulam
quā emerat ⁊ nutrierat: ⁊ quem creue
rat apud eū cū filiis eius: simul de pa
ne illius comedens et de calice eius bi
bēs: et in sinu illi⁹ dormiēs: eratq; illi
sicut filia. Cū aūt peregrinus quidā ve
nisset ad diuitē: parcēs ille sumere de
ouibus et de bobus suis vt exhiberet
pauium pegrino illi q venerat ad se:
tulit ouē viri pauperis et preparauit
cibos homini illi q venerat ad se. Ira
tus autem indignatione dñs aduersus
homo illi nimis: dixit ad nathā. Viuit
dñs: qm filius mortis est vir q fecit hoc
Quē redder in q̄druplum: eo q fecerit

D Jud.9.g. + fras mentum.

de pe.dis. 1.§.itēcū dñ.et.c.si pcēm. di. 2.§.oppo nit.dist. c.rotā.di. 4.§.fina. 56.di. ca. dñs i pn. 1.q.7.c.2. §.fina.

31.q.1.§. 3 obiect

B

B

ꝓbū istud ⁊ nō pepcerit. Dixit aūt na
than ad dauid. Tu es ille vir qui fecisti
hanc rē: Hec dicit dñs deus israel. Ego
vnxi te in regē super israel: ego eruit te de
manu saulis: dedi tibi domū dñi tui: et
vxores dñi tui in sinu tuo: deq; tibi
domū israel et iudaeam: si qua sunt ista
adhuc tibi multo maiora. Quare er-
go ꝑtēptisti verbū dñi vt faceres malū
in cōspectu meo? Uriam cheth percussisti
gladio: et vxorē illius accepisti in vxorē
tibi: et interfecisti eū gladio filiorū am-
mō. Quāobrē nō recedet gladius de do
mo tua vsq; in sempiternū: eo q despe
ceris me et tuleris vxorē vrie cheth vt
esset vxor tua. Iraq; hec dicit dñs. Ec
ce ego suscitabo super te malū de domo
tua: et tollā vxores tuas i oculis tuis
⁊ dabo primo tuo: et dormiet cū vxori
bus tuis in oculis solis huius. Tu enim
fecisti abscondite: ego autē faciā ꝓbū
istud in ꝓspectu oīs israelis: in cōspec
tu solis huius. Et dixit dauid ad nathā.
Peccaui domino. Dixitq; nathan ad
dauid. Dñs quoq; transtulit peccatū tuū
Nō morieris. Verūtamen quia blasphema
re fecisti inimicos nomen dñi propter
ꝓbū hoc illud natus est tibi mortē mo
ries. Et reuersus est nathan in domū
suā. Percussit quoq; dñs puerū quē
pepererat vxor vrie dauid: ⁊ desperatus
est. Deprecatusq; est dauid dominū p pa
uulo: ⁊ ieunauit dauid ieunio et ingres
sus est: iacuit super terrā. Uenerūt
autem seniores domus eius cogentes
eum vt surgeret de terra. Qui noluit
nec comedit cū eis cibū. Accidit au-
tē die septima vt moreretur infans: ti
muerūtq; serui dauid nūciare ei q mortuus
esset puerulus. Dixerūt enim. Ecce cū
puerulus adhuc viueret loquebamur ad
eum: et nō audiebat vocē nostrā: quomo
do si dicerimus mortuus est puer se
affliget. Cum ergo dauid audisset ser
uos suos mutire: intellexit q mor
tuus esset infantulus. Dixitq; ad seruos
suos. Num mortuus est puer? Qui re
sponderunt ei. Mortuus est. Surrexit
ergo dauid de terra: et lotus vnctusq; est
Cūq; mutasset vestēs ingressus est do
mū dñi: et adorauit et venit in domum
suā: petiitq; vt poneret ei panē ⁊ cō
edit. Dixerunt aūt ei serui sui. Quis
est sermo quē fecisti ꝑpter infantem
cum adhuc viueret ieunasti et flebas
mortuo aūt puero surrexisti ⁊ comedi
sti panem. Qui ait. Propter infantem
cū adhuc viueret ieunauī ⁊ fleui. Di-
cebā enim. Quis scit si forte donet eum
mihi dñs ⁊ viuat infans? Nunc aūt
mortuus est: qre ieunabo? Numquid po
ro reuocare eū ꝑ ꝑ ꝑ? Ego vadā ad
gis ad eum: ille vero non reuertetur
me. Et consolatus est dauid bethsabee
vxorē suā: ingressusq; ad eā dormiuit
cū ea. Que genuit filiū et vocauit no
mē eius salomon: ⁊ dñs dilexit eū. Mi
sitq; eū in manu nathā ꝓphete: et vo
cauit nomen eius amabilis domino: eo
diligeret eū dñs. Igit pugnabat ad
uersus rabbath filios ammō ⁊ expug
nabat vrbē regiā. Misitq; ioab nuncios
ad dauid dicens. Dimicauī aduersus
rabbath ⁊ capienda est vrbs aquarū.
Nūc igitur cōgrega reliquā plebē ꝑ
et obside ciuitatē et cape eā: ne cum
me ꝑtata fuerit vrbs nominabitur a
scribat victoria. Cōgregauit itaq; ge
ōm ꝓplm et ꝓfect est aduersus ꝓ
bath. Cūq; dimicasset cepit eā. Et tu
lit diadema regis coꝝ de capite eius
do auri talētū habēs gēmas pretiosi
mas: et impositum est super caput
Sed prēda ciuitatis asportauit multā
valde: populū quoq; eius adduxit e
nauit: ⁊ circūcegit super eos ferrata ca
pēta. Fecitq; cultris ⁊ tribulis
po laterum. Sic fecit omnibus ciui
tibus filiorū ammō. Et reuersus est da
uid et omnis exercitus in hierusalem.

CC.S. De incestu ammō cum sorore sua
thamar et quō absalō occidit eūdē
ammonē: de fuga absalō in gessur: de
cessat persequi absalon.

Factus est autem ꝑ
hec vt absalon filius
dauid sortē speciosissi
mam vocabulo thamar
adamaret ammō fi
lius dauid: ⁊ deperiret
in eā valdē: ita vt ꝑ
ꝑter amorē eius egrotaret: et ei
ꝓbo difficile videbat vt quippiā
honeste ageret cū ea. Erat autē ammō
amicus nōe ionadab filius semma fra
tris dauid vir prudens valde. Qui ve
nit ad eū. Quare sic attenuaris mace
filii regis ꝑ singulos dies? Cur non
dicas mihi? Dixitq; ei ammon. Tha
mar sororē fratris mei absalon amo.
Qui respondit ionadab. Cuba super
eū ⁊ languōrē simula. Cūq; venerit
pater tuus vt visitet te: dicēs. Ueniat
oro thamar soror mea vt det mihi ci
bum: faciat pulmentū: comedā de ma
nu eius. Accubuit itaq; ammō ⁊ egro
tare cepit. Cūq; venisset rex ad
visitandū eū ait ammō ad regē. Veni
at obsecro thamar soror mea vt faciat
in oculis meis duas sordicisculas: et
cibū parauī capiā de manu eius. Mi
sit ergo dauid ad thamar domū dicēs.
Uenī in domū ammō fratris tui ⁊ fac
ei palmētū. Uenitq; thamar in domū
ammō fratris sui: ille autem iacebat.
Que tollēs farinā cōmisuit ⁊ liquefa
ciens in oculis eius coxit sordicisculas
et tollēs eas ꝓ cōcaret: effudit et po
suit coram eo: ⁊ noluit comedere. Dixit
q ammō. Egredimini vniuersi a me. Cūq;
egressi essent omēs dixit ammō ad thamar
Infer cibū in cōclaui vt vescar de ma
nu tua. Tulit ergo thamar sordicisculas
quas fecerat et intulit ad ammon
fratrē suū in cōclaui. Cūq; obtulisset
ei cibū: apprehēdit eū et ait. Veni cu
ba mecū soror mea. Que rēdit ei. Ne
li frater mi: noli opprimere me: neq;
enim hoc fas est in israel: noli facere stul
titiam hāc. Ego enim ferre non potero
opprobriū meū: ⁊ tu eris quasi vnus de
insipientibus in israel: quin potius lo
quere ad regē: ⁊ non negabit me tibi.
Noluit autē ammō acquiescere preci
bus eius sed prevalēs viribus oppres
sit eā ⁊ cubauit cū ea. Et ecce amabat
eam odio magno nimis: ita vt maius
esset odium quo oderat eam amore quo
ante dilexerat. Dixitq; ei ammō. Sur
ge ⁊ vade. Que respondit ei. Maius est
hoc malū quod nūc agis aduersus me
q ꝓ ante fecisti expellens me. Et no
luit audire eā: sed vocato puero qui mi
nistrabat ei dixit. Eiice hanc a me fo
ras ⁊ claude ostium post eam. Que indu
ta erat talari tunica: hanc quippe
modi erāt filie regis virgines pestibus vrebantur. Sicut itaq; eā minister illius fo
ras eiecisset: ⁊ claudisset fores post eā. Que aspergēs cinerē capiti suo scissa talari tuni
ca impositisq; manib⁹ super caput suū
ibat egrediēs ⁊ clamās. Dixit autem
eī absalon frater suus. Numq̃d ammō
frater tuus cōcubuit tecum? Sed nunc
soror tace frater tuus est. Neq; affli
gas cor tuū p hac re. Mansit itaq; tha
mar et habitabat in domo absalon fra
tris sui. Cum autē audisset rem dauid
verba hec: cōtristatus est valde: et no
luit cōtristare spiritū ammon filii sui
q̃m diligebat eū: q̃ primogenitus erat
ei. Porro nō est locutus absalon ad am
mon nec malū nec bonū. Oderat enim
absalō ammon eo q violasset thamar
sororem suā. Factū est aūt post tēpus
biennū vt tōderētur oues absalon in
balsor: q̃ est iuxta ephraim. Et vocau
it absalon oēs filios regis: venitq;
ad regem: ⁊ ait ad eum. Ecce tondent
oues serui tui: veniat oro rex cū seruis
suis ad seruū suū. Dixitq; rex ad absa
lō. Non fili mi noli rogare vt veniam
omnes ⁊ grauemus te. Cū aūt cogeret
eū et noluisset ire: benedixit eī. Et ait ab
salon ad dō. Si non vis venire: veniat
obsecro nobiscū saltē ammō frater meus
Dixitq; ad eū rex. Nō est necesse vtra
dat tecū. Coegit itaq; absalō eū: ⁊ di
misit cū eo ammon ⁊ vniuersos filios
regis. Fecerat itaq; absalon cōuiuiū
quasi cōuiuiū regis. Preceperat autē
absalō pueris suis dicens. Obseruate
cū temulentus fuerit ammon vino: et
dixero vobis percutite eum ⁊ interficite
nolite timere. Ego enim sum qui ꝓcipio
vobis: robora mini ⁊ estote viri fortes
Fecerūt ergo pueri absalon aduersus
ammō sicut ꝓceperat eis absalō. Sur
gētesq; oēs filii regis: ascēderūt singu
li mulas suas ⁊ fugerūt. Cūq; adhuc
pgerēt in itinere: fama pueniet ad da
uid dicēs. Percussit absalō oēs filios
regis: ⁊ nō remāsit ex eis saltē vnus.
Surrexit itaq; rex dauid ⁊ scidit vestī
mēta sua ⁊ cecidit super terrā: ⁊ oēs serui
ni illius q̃ assistebāt ei sciderūt vestī
mēta sua. Respōdēs aūt ionadab filius
semma fratris dauid dixit. Ne existi
met dñe mi rex q̃ oēs pueri regis oc
cisi sint. Ammon solus mortuus est q̃m
in odio absalō erat positus ex die qua
oppressit thamar sororē eius. Nūc ergo
ne ponat dñs meus rex super cor suū
ꝓbum istū dicēs: oēs filios regis occi
si sūt: q̃m solus mortuus est. Fu
git aūt absalō: et elevauit puer specu
latoris: oculos suos et aspexit: ecce po
pulus multus veniebat ꝑ viam retro
latere montis. Dixit autē ionadab ad re
gē. Ecce filii regis adsunt: iuxta ꝓbum
serui tui sic factū est. Cūq; cessasset lo
qui: apparuerūt ⁊ filii regis. Et intrā
tes leuauerūt vocē suam ⁊ fleuerunt.
Sed ⁊ rex et oēs serui eius fleuerunt
ploratu magno nimis. Porro absalon
fugiens abiit ad tholomai filium am
miur regē gessur. Luxit ergo dauid fi
lio suo omnibus diebus. Absa
lō autē cū fugisset ⁊ venisset in gessur
fuit ibi tribus ānis: cessauitq; rex do
uid persequi absalon eo q cōsolatus
esset super ammon interitu.

CC.S. De ioab & muliere thecuite et parabola eius ad dauid. De reuocatione absalō de gessur in hierusalē: quē facient regis non vidit tribus annis: de pulchritudine absalō: de pōdere capillorum eius ducētis siclis: de segete ioab succēsa: ioab intrat ad regē rogans p absalon: vocatur absalon et osculatur a rege.

Capitulum. xiii.

B Ꝛeliqēs erat ioab filius saruie q̄ cor regis vsum esset ad ab alō misit thecuā & tulit inde mulierē sapiētem: dixitq; ad eā. Lugere te simula: et induere veste lugubri & ne ungaris oleo vt sis quasi mulier iam plurimo tēpore lugens mortuum: & ingrediens ad regem & loqueris ad eū sermones huiuscemodi. Posuit autē ioab verba in ore eius. Itaq; cū ingressa fuisset mulier thecuites ad regē cecidit coram eo super terrā & adorauit & dixit. Serua me rex. Et ait ad eam rex. Quid causse habes? Que respōdit. Heu mulier vidua ego sum. Mortuus est enim vir meus
4.Re.6.c. B et ancille tue erant duo filij qui rixati sunt aduersum se in agro nullusq; erat qui eos ꝓhibere posset: et percussit alter alterū & interfecit eū: ecce psurgens vniuersa cognatio aduersum ancillā tuā: dixit. Trade eū qui percussit fratrē suū vt occidam eum p ala fratris sui quē interfecit & deleamus heredē: & querunt extinguere scintillam meā que relicta est vt nō superset viro meo nomē & reliquie sup terrā. Et ait
C rex ad mulierē. Vade in domū tuam et
Als+vi- ego + iubebo p te. Dixitq; mulier the-
debo. cuites ad regē. In me domi mi rex sit iniquitas et in domū patris mei: rex autē et thronus eius sit innocēs. Et ait rex. Qui ꝓtulerit tibi adduc eū ad me: et vltra nō addet vt tāgat te. Nuc ait. Recordetur rex dñi dei sui vt nō multiplicētur primi sanguinis ad vlciscēdū: et nequaq; interficiat filiū meum. Qui ait. Viuit dñs: q: nō cadet de capillis filij tui super terrā. Dixit ergo mulier. Loquatur ancilla tua ad dñm meū regē vbū. Et ait. Loquere. Dixit
D q̄ mulier. Quare cogitasti huiuscemodi res cōtra populū dei: et locutus est rex vbū istud vt peccet: et nō reducat
Eccle.25. eiectū suū? Oēs morimur et q̄si aque
Als+re- dilabimur in terrā que nō + reuertū-
pertētur. tur. Nec vult deus perire aiam sed retractat cogitās ne penitus pereat qui abiectus est. Nūc igit veni vt loquar ad dñm meū regē verbū hoc pro populo. Et dixit ancilla tua. Loquat regem: si quomodo faciat res verbum ancille sue. Et audiuit rex vbū et liberauit ancillā suā de manu oīm qui volebāt de hereditate dei delere me et filium meum simul. Dicat ergo ancilla tua vt fiat vbū dñi mei regis licet sit criticū. Sicut enim angelus dñi sic est dñs meus rex: vt nec benedictione: nec maledictiōe moueat. Unde et dñs deus tuus est tecum. Et rīdens rex dixit ad mulierē. Ne abscōdas a me verbū quod te interrogo. Dixitq; ei mulier. Loquat dñe mi rex. Et ait rex. Nūquid manus ioab tecum est in omnib' istis? Respōdit mulier et ait. Per salutem ale tue domini mi rex: nec ad sinistrā nec ad dexteram est in omnibus his que locutus est dñs meus rex. Seruus enim tuus ioab ipse fecit mihi: et ipse posuit in os ancille tue oīa verba hec vt verterem figuram sermonis huius. Seruus enim tuus ioab precepit istud. Tu autē dñe mi rex sapiens es: sicut habet sapientiā angelus dei vt intelligas oīa super terrā. Et ait rex ad ioab. Ecce placatus feci verbū tuū. Uade ergo et reuoca puerum absalō. Cadēsq; ioab sup faciem suā in terram adorauit & benedixit regi. Et dixit ioab. Hodie intellexit seruus tuus: q: inuenio gratiam in oculis tuis dñe mi rex. Fecisti enim sermonem dñe mi rex seruo tuo. Surrexit ergo ioab & abiit in gessur: et adduxit absalon in hierusalē. Dixitq; rex. Reuertat in domum suā: et faciem meam non videat. Reuersus est itaq; absalon in domū suā et faciē regis non vidit. Porro sicut absalon vir nō erat pulcher in omni israel: et decorus nimis. A vestigio pedis vsq; ad verticē non erat in eo vlla macula. Et q̄si rondebat capillum (Semel autē in anno rōdebatur: q: grauabat eū cōtaries) pōderabat capillos capitis sui decētis siclis pōdere publico. Nati sunt autem absalon filij tres: & filia vna nomine thamar: elegātis forme. Mansitq; absalon in hierlm duobus annis: et faciem regis nō vidit. Misit itaq; ad ioab vt mitteret eum ad regē. Qui noluit venire ad eū. Cumq; secō misisset et ille noluisset venire ad eū: dixit seruis suis. Scitis agrū ioab iuxta agrū meū: habentē messem hordei: ite igit et succendite eum igni. Succenderūt ergo serui absalon segetē igni. Et vo-

nientes serui ioab scissis vestibus suis dixerunt. Succenderunt serui absalon partē agri igni. Surrexit q̄ ioab & venit ad absalō in domum eius et dixit. Quare incēderunt serui tui segetem meam igni? Et rīdit absalon ad ioab. Misi ad te dicēs vt venires ad me mittere te ad regē & dicere ei. Quare venit de gessur? Melius mihi erat ibi esse. Obsecro ergo vt videā faciem regis: q̄ si memor est iniquitatis meē interficiat me. Ingressus itaq; ioab ad regē nunciauit ei oīa hec. Vocatusq; est absalon et intrauit ad regē: & adorauit sup faciem terre coram eo. Osculatusq; est eum absalon.

CC.S. De absalō quē sibi vsurpabat coram populo post se volēs regnare: de coniuratione eius contra patrē: de fuga dauid: de ethai & getheo q̄ trāsiuit cū rege: & de ahitophel missus in hierusalē: de chusi remisso ab absalon vt eiusdem cōsilium achitofel. Capitulum. xv.

A Factum est post hec fecit sibi absalon currus & equos: et quinquaginta viros q̄ precederent eū. Et mane cōsurgēs absalō stabat iuxta introitum portē: et omni viro q̄ habebat negocium vt veniret ad regis iudicium: vocabat absalō ad se: et dicebat. De qua ciuitate es tu? Qui respondens aiebat. Et vna tribus israel ego sum seruus tuus. Rīdebatq; ei absalon. Audent mihi sermones tui boni et iusti: sed nō est q̄ te audiat cōstitutus a rege. Dicebatq; absalō. Quis me ostituat iudicē sup terrā vt ad me veniant oēs q̄ habent negocium & iuste iudicē? Sed et cū accederet ad eū hō vt salutaret eum: porrigēdebat manū suā: et apprehendēs osculabat eū. Faciebat q̄ hoc omni israel venīēti ad iudicium audire a rege: sollicitabat corda virorum israel. Post q̄ruor annos dixit absalon ad regē dauid. Uadā et reddā vota mea que voui dño in hebron. Votum enim vouit seruus tuus cū esset in gessur syrie dicēs. Si reduxerit me dñs in hierlm sacrificabo dño. Dixitq; ei rex dauid. Uade in pace. Et surrexit & abiit in hebron. Misit autē absalō exploratores in vniuersas tribus israel dicēs. Statim vt audieritis clangorē buccine dicite. + Regnauit absalō in hebron. Porro cum absalon issent ducenti viri de hierlm vocati euntes simplici corde: et cōm penitus ignorātes. Accersiuit

L 23.q.5.c. quid enim. de pe.dis. 1.c.h. peccatū.c. sicut primi.

Als+im plcat.

Als+im pinguat.

D

E Ruth.1.c

F

ītes ad ciuitatem suam Gilo. Cūq; immolaret victimas facta est conuiratio valida: populusq; cōcurrens augebat cū absalon. Venit igit nuncius ad dauid dicēs. Toto corde vniuersus israel sequit absalō. Et ait dauid seruis suis qui erāt cū eo in hierlm. Surgite & fugiamus. Neq; enim erit nobis effugium a facie absalō. Festinate egredimur forte veniēs occupet nos: & + impellat sup nos ruinā: et percutiat ciuitatē in ore gladij. Dixerūtq; serui regis ad eum. Oīa quecūq; preceperit dñs nr̄ rex libenter ere quemur serui tui. Egressus est ergo rex: & vniuersa domus eius pedites suis. Et dereliquit rex decē mulieres concubinas ad custodiēdā domum. Egressusq; rex et oīs israel pedites suis stetit procul a domo: vniuersi serui eius ābulabāt iuxta eū: et legiōes cerethi & phelethi & oēs gethei pugnatores validi: sexcētī viri q̄ secuti eū fuerant de geth pedites ꝓcedebāt regē. Dixit autē rex ad ethai getheū. Cur venis nobiscum? Reuertere et habita cū rege: quia peregrinus es et egressus es de loco tuo. Heri venisti & hodie ꝓpellēr nobiscū egredi. Ego autē vadā quo itur. Sume Reuertere & reduc tecū fres tuos: et dñs faciet tecū misericordiam et veritatem: quia obtēdisti gratiā et fidē. Et rīdit ethai regi dicēs. Viuit dñs: viuit dñs mei rex: quōcūq; loco fuerit dñe mi rex siue in morte siue in vita: ibi erit seruus tuus. Et ait dauid ethai. Veni et transi. Et trāsiuit ethai getheus et rex et oēs viri q̄ cū eo erāt: et reliq; multitudo. Oēsq; flebāt voce magna: & vniuersus ppls trāsibat. Rex q̄q; trāsgrediebat torrentē cedrō: & vniuersus ppls incedebat ptra viā oliue q̄ respicit ad desertū. Venit autē & sadoch sacerdos et vniuersi leuite cū eo portātes arcā federis dei et deposuerūt arcā dei. Et ascēdit abiathar donec expletus esset oīs ppls q̄ egressus fuerat de ciuitate.

F Et dixit rex ad sadoch. Reporta arcā dei in vrbē. Si inuenero gratiā in oculis dñi: reducet me: et ostēdet mihi eā et tabernaculū suū. Si autem dixerit mihi: nō placeo: presto sum: faciat quod bonū est coram se & dixit rex ad sadoch sacerdotem. O videō reuertere in ciuitatē in pace: & ahimaas filius tuus & ionathas filius abiathar duo filij vestri sint vobiscū. Ecce ego abscōdar in cāpestribus deserti: donec veniat sermo a

pobio: indicans mihi. Reportauerunt
ergo sadoch et abiathar arcam dei in
B hierlm & mansérunt ibi. Porro dauid ascé
debat cliuum oliuarum: scandens et flens:
nudis pedibus incedens & operto capite
Sed & omnis ppls q erat cũ eo operto
capite ascendebat plorans. Nuntiatũ est
autẽ dauid q achitofel esset in cõiura
tione cũ absalon. Dixitq; dauid. In
fatua queso ofie consiliũ achitofel. Cũ
q ascederet dauid summitatẽ mõtis
in quo adoratus erat dñm: ecce occur
sus+chu rit ei + chusi arachites scissa veste: &
sai. terra pleno capite. Et dixit ei dauid.
Si veneris mecum eris mihi onerosus
autẽ si ciuitatẽ reuertaris & dixeris ab
salõ: seruꝰ tuꝰ sum rex: patere me viue
re sicut fuit seruꝰ pris tui: ita ero seruꝰ
j.17.c.v tuꝰ: & sic disipabis consiliũ achitofel. Ha
bes autẽ tecũ sadoch & abiathar sacer
dotes: & omne verbũ q̃cũq; audieris de
mo regis: indicabis sadoch & abiathar
sacerdotibꝰ. Sũt et cũ eis duo filij eorꝰ
achimaas filiꝰ sadoch: & ionathã filiꝰ
abiathar: & mittetis ad me o̅ ver
bũ q̃cũq audieritis. Venerẽt ergo + chusi
sai. amicꝰ dauid in ciuitatẽ absalõ q̃ in
gressus est hierlm et achitofel cũ eo.

C.L.S. De syba seruo mipibosethi
cum duobꝰ asinis: de semei q̃ maledi
xit dauid: de abisai q̃ voluit occidere
semei: de chusi quare non isset cum da
uid: venit absalon ad concubinas pa
tris sui. Capitulum.xvi.

Unq; dauid transisset
paulũ mõtẽ, vertice
apparuit syba puer mi
pibosethi occurrens
ei cũ duobꝰ asinis q̃
onerati erãt ducentis
panibꝰ: & centũ alligatis
uuis: & passis: & centũ massis palatarũ
& duobꝰ utrib̃ vini. Et dixit rex
sybe. Quid sibi volũt hec? Rndit syba
Als+domestici. Asini mi rex asini + domestici regis
vt sedeãt & panes & palatae ad vescẽdũ
pueris tuis: vinũ autẽ vt bibat: si q̃s
defecerit i deserto. Et ait rex. Ubi est fi
lius dñi tui? Rndit q̃ syba regi. Remã
sit i hierlm dicẽs. Hodie restituet mi
bi dõs isrl regnũ pris mei. Et ait rex
B sybe. Tua sint oia q̃ fuerũt mipibo
j.reg.2.d seph: Dixitq; syba. Oro vt inuenã gra
tiã apꝰ te dñe mi rex. Venit ergo rex
dauid vsq; baburim. Et ecce egredie
bat inde vir de cognatione domꝰ saul:
nomine semei filius gera: procedebatq;
egrediens et maledicebat mittebatq;
lapides contra dauid et contra omnes
ses suos regis dauid. Ois autẽ popu
& vniuersi bellatores a dextris & a sini
stris latere regis incedebant. Ita ma
loquebatur semei cũ maledicereret rege.
Egredere: egredere vir sanguinum et
vir belial. Reddidit tibi dñs vniuer
sum sanguinẽ domꝰ saul: q̃m inuasisti
regnũ p eo: & dedit dñs regnũ in ma
nu absalõ filij tui: & ecce ꝓmisit tenebrã
tua q̃m vir sanguinũ es. Dixit autem
abisai filius sarui ad regẽ. Quare maledi
cit canis hic mortuus dño meo re
gi. Vadãs ꝑcidã abo caput eius. Et ait
rex. Quid mihi & vobis est filij sarui?
Dimittite eũ vt maledicat dño q̃ ei
cepit ei vt maledicat dõo. Et quis ei
qui audeat dicere: quare sic fecisti? Et
ait rex abisai et vniuersis seruis suis.
Ecce filius meꝰ q̃ egressus est de vtero
meo: q̃rit ãlam meã: & tãto magis hoc ꝑ
filij + tempiꝰ maledicat mihi. Dimitte
eũ vt maledicat iuxta ꝓcepti eius si
forte respiciat dñs afflictionẽ meã: et
reddat mihi dñs bonũ p maledictione
hac hodierna. Ambulabat itaq; dauid
& socij eius p viã cũ eo. Semei autẽ p
gũ mõtis et latere ptra illũ gradie
bat: maledicens & mittẽs lapides et
uersum eũ: terrãq; spargẽs. Venitq;
q̃q; rex dõ et vniuersus populꝰ cum
lassus: et refocillati sunt ibi. Absalõ
autẽ & oes ppls eius ingressi sunt hierlm
sed & achitofel cũ eo. Cũ autẽ venisset + C
chusi arachites amicꝰ dauid ad absa
lõ: locutꝰ est ad eũ. Salue rex: salue rex
Ad quẽ absalõ. Hec̃ indignãs tua ad
amicũ tuũ. Quare nõ iuisti cũ amico
tuo? Rndit q̃ chusi ad absalõ. Nequa
q̃q: illiꝰ cuiꝰ quẽ elegit dñs: & hic
ppls & vniuersus isrl: & cũ eo manebo
Sed & hoc infer. Sicut ego seruiui pri
ui: ita parebo & tibi. Dixit autẽ absa
lõ ad achitofel. Inite cõsiliũ q̃d agere
debeamꝰ. Et ait achitofel ad absalõ.
Ingredere ad cõcubinas pris tui q̃s
dimisit ad custodiẽdã domũ: vt cũ audi
erit oes isrl q̃ fedueris ꝑtem tuũ
roborent tecũ manꝰ eorũ. Et ꝓdẽtes
absalõ tabernaculũ i solario: ingressus
q̃ ẽ ad pcubinas pris sui coã vniuer
so isrl. Cõsiliũ autẽ achitofel q̃d dabat
i diebꝰ illis: ita si q̃s ꝑsuleret deũ. Ge
erat omne cõsilium achitofel: sic esset
cum dauid: & cum esset cum absalõ.

C.L.S. De cõsilio achitofel dissipato
p cõsiliũ chusi: de ionatha et achimaas

q̃ retulerũt cõsiliũ ad dõm q̃ ilꝰ descẽ
derũt ad puteũ: de suspendio achito
fel: de amasa cõstituto p ioab ab absa
lõ: de viris offerẽtib̃ munera dõno
ppls fame vel siti periclitẽt. Capꝰ xvii.

Dixit ergo achitofel ad
absalõ. Eligã mihi duo
decim milia virorũ: & eõ
surgens ꝑsequar dõ hac
nocte: & irruũs sup eum
quippe qui lassus erit & fo
lucis mitiꝰ pauẽtã eũ. Cũq; fugerit
omis ppls q̃ cũ eo: percutiã regẽ solũ
& reducam vniuersum populũ
quõ omnis homo reuerti solet. Unum
enim virũ q̃ queritis: omis populus erit
in pace. Placuitq; sermo eius absalõ
et cũctis maioribꝰ viri israel. Ait autẽ
absalõ. Vocate + chusi arachitem et
audiamus quid etiam ipse dicat. Cũq;
venisset + chusi ad absalõ: ait absa
lõ ad eũ. Iuxta hũcemodi sermonẽ loc̃u
tus est achitofel. Facere debemus an
nõ q̃d cõsiliũ. Et dixit chusi ad
absalõ. Non est bonũ cõsilium q̃d de
dit achitofel hac vice. Et rursum ita
lit + chusi. Tu noꝰ patrẽ tuũ & viros
qui cũ eo sunt esse fortissimos & ama
ros ac̃ ursi q̃ ursa raptis catulis in
saltu fremit. Sed et pater tuꝰ vir bella
tor: esse cũ eis habitabit cũ populo. Fo
sitan nunc latitat in foueis aut in vno
quo voluerit locorũ cũ ceciderit vnus
quilibet in ꝓcipio: audiet quicũq;
audierit: & dicet. Facta est plaga in po
pulo: sequebatur absalõ. Et fortissi
mus qui ꝯ + cuius cor est quasi leo:
nisi penitus solutus. Scit enim omnis
populus israel fortem esse patrẽ tuũ:
et robustos omnes qui cum eo sunt.
Sed hoc mihi videtur rectius esse cõ
silium. Congregetur ad te vniuersus
populus israel a dan vsq; bersabee q̃
si arena maris inumerabilis: & tu eris
in medio eorũ: et irruemus super eũ
in quocũq; loco inuentus fuerit: &
operiemus eum sicut cadere solet ros
super terram: et non relinquemus de
viris qui cũ eo sunt: ne cõsiliũ quidem.
Q̃ si ꝑ hem aliquã fuerit ingressus:
circũdabit omnis israel ciuitati illi fu
nes: & trahemus eã in torrẻm vt nõ
reperiatur nec calculus eiusdem ei ea.
Dixitq; absalõ et omnes viri israel
Melius est consilium + chusi arachite
consilio achitofel. Domini autẽ nutu
dissipatũ est cõsilium achitofel: vt le
d̃ induceret dõo super absalõ malũ.
Et ait + chusi sadoch et abiathar sac
cerdotib̃. Hoc & hoc modo consilium Als+
dedit achitofel absalõ et senioribus chusai.
israel: ego tale et tale dedi consiliũ.
Nunc q̃ mittite: & nunciate dõ dicẻs
D
tes. Ne moretis nocte hac in campestri
bus de transitũ absq; dilatatione trans
gredire: ne forte absorbeat reuertẻs ois
ppls qui cum eo est. Jonathas autẽ et
achimaas stabãt iuxta fontẽ rogel.
Abiit ancilla et nũciauit eis: & illi pro
fecti sunt vt referent ad regẽ dõ mũ
cium. Nõ enim poterant videri aut in
troire ciuitatẽ. Vidit autẽ eos quidã
puer: et indicauit absalõ. Illi vero cõ
cito gradu ingressi sunt domũ cuiusdã
viri in baburim qui habebat puteũ in
E
vestibulo: quoꝰ descẽderũt i eũ. Tulit
autẽ mulier et cõpẽdit velamen super os
puteũ q̃ ii ceciderũt: & latuit
res. Cũq; venissent seruꝰ absalõ i domũ
ad mulierẽ dixerunt. Ubi est achi
maas & ionathas? Et rndit eis mulier
Transierũt festinanter gustare paululũ
aqua. Et hi qui quer. bãt eũ nõ reppe
rientes reuersi sunt in hierusalẽ. Cũq;
abissent ascenderũt illi de puteo: et p
gentes nuntiauerũt regi dõ atq; dixe
runt. Surgite et transite cito fluũ:
q̃ huiusmodi dedit consiliũ cõtra
nos achitofel. Surrexit ergo dõ: ois
ppls qui cũ eo erat: & transierũt iorda
F
nẽ donec illucesceret: antequã deesset
verbũ: nec vnus quidẻ residuus fuit
qui nõ transiisset iordanẽ. Porro achito
fel videns q̃ nõ fuisset factũ cõsilium
suũ: strauit asinũ suum: surrexitq; et
abiit in domũ suã et in ciuitatẽ suã:
disposito domo: laqueo suspendio interiit
et sepultꝰ est in sepulchro patris sui.
David autẽ venit i castra. Absalõ trãsi
it iordanẽ: atq; omes viri israel cũ eo.
Amasam ho ꝑstituit absalõ pro ioab
sup exercitũ. Amasa autẽ erat filiꝰ ca
iusdã viri q̃ vocabat + ithera de israel:
& ingressus ẽ ad abigail filiã naas
sororẽ sarui q̃ fuit mater ioab. Et ca
strametatꝰ est israel cũ absalõ in terra
galaad. Cumq; venisset dauid in ca
stra sobi filius naas de rabboth filiorũ
ammõ: et machir filiꝰ ãmiel de lodabar:
& berzellai galaadites de rogelim
obtulerũt ei stratorũ: et tapetum: et
G
sticilia: & frumentũ: & hordeũ: et farinã:
& polẻtam et fabam et lentem et frictum
oleo cicer: et mel et butyrũ: oues et pin
gues vitulos: & comederũt q̃ dauid et po
pulus qui cum eo erat ad vescendum.

suspicati enim sunt populum fame
siti fatigari in deserto.

C.C.S. De pmissione prelij exercituũ
dauid ⁊ absalon: de absalon in querce
pendente ⁊ interfecto: de achimaas et
chusi q̃ nũciauerũt dauid eratũ prelij:
de plãctu dauid super absalo. Ca. xviij.

B Bitur cõsiderato dauid
pplo suo. constituit sup
eos tribunos ⁊ cẽturio-
nes: tradidit ppli ꝛtiã pte
sub mãu toab: ⁊ ꝛtiã pte
sub manu abisai filij sar
uie filij ioab: ⁊ tertiã partẽ sub manu
ethai qui erat de getho. Dixitq; rex ad
j.21.d. populum. Egrediar ⁊ ego vobiscum?
Et respõdit populus. Nõ exibis. Siue
enim fugerimus nõ magnopere ad eos
de nobis pertinebit: siue media pars
ceciderit e nobis nõ fac̃ curabũt q: tu
vnus solus pro decẽ milib̃ oppugnabis.
Melius est igit̃ vt sis nobis in vrbe psi
dio. Ad quos rex ait. Q̃d vobis videt
B rectũ: hoc faciam. Stetit q̃ rex iuxta
j.eodem. portã. egrediebaturq; populus p tur-
mas suas cõtenis ⁊ milleni. et ꝑcecepit
23.q.5.c. rex ioab ⁊ abisai ⁊ ethai dicẽs. Serua
q̃d mihi te mihi puerũ absalon. et omis populus
audiebat ꝑcipientẽ regẽ cunctis prin-
cipib̃ ꝑ de absalon. Itaq; egressus est
populus in campũ cõtra israel: ⁊ factus
est prelijũ in saltu ephraim. et cessus est
ibi pplus israel ab exercitu dauid facta q̃
est plaga magna in die illa viginti mi
lia. Fuit autẽ ibi prelijũ dispsum super
faciem oris terre: ⁊ multo plures erãt
quos saltus consumpserat de populo
q̃ hi quos vorauerat gladius die illa
Accidit autẽ vt occurreret absalon ser
uis dauid: sedẽs mulo. Cũq; ingressus
fuisset mulus subter cõdẽsam querci
⁊ magnã: adhesit caput eius querci
⁊ illo suspẽso inter celũ ⁊ terram: mu
las cui insederat p̃trãsiuit. Vidit autẽ
4.di.ca. hoc quispiam ⁊ nũciauit toab dicens.
sicut hi. Vidi absalon pẽdere de querci. et ait
q̃ necesse toab viro q̃ nũciauerat ei. Si vidisti:
C quare nõ pfodisti eum cũ terra: ⁊ ego
dedissem tibi decem argenti sclos et
vnum balthẽũ. Qui dixit ad toab. Si
appẽderes in manibus meis mille ar-
genteos: nequaq̃ mitterem manum
meã in filium regis. Audientibus em̃
nobis ꝑcepit rex tibi ⁊ abisai ⁊ ethai
dicens. Custodite mihi puerũ absalon
5.eodem. Sed ⁊ si fecissem cõtra animã meam
audacter nequaq̃ hoc regem latere
potuisset: ⁊ tu stares ex aduerso. et ait
toab. Nõ sicut tu vis: sic aggrediar eũ
coram te. Tulit ergo toab tres lãceas
in manu sua ⁊ infixit eas in corde abs
lon. Cũq; adhuc palpitaret hereas in
querci cucurrerũt decem iuuenes ar
migeri toabis percutientes interfec
runt eum. Cecinit autẽ toab buccina et
retinuit populũ ne persequeretur fu-
gientẽ israel volẽs ꝑcere multitudinem
Et tulerũt absalon ⁊ proiecerũt eũ in
saltu in fouea grande ⁊ cõportauerũt
sup eum accruũ lapidũ magnũ nimis
Omnis autẽ israel fugit in tabernacu
la sua. Porro absalon ꝛexerat sibi ei
adhuc viueret titulum qui est in valle
regis. Dixerat enim. Non habeo filium
⁊ hoc erit monimentũ nominis mei.
Vocauitq; titulũ nomine suo: appel
latur mãu absalon vsq̃ ad hanc diẽ.
Achimaas autem filius sadoch: ait.
Curram ⁊ nuntiabo regi: q: iudicium
fecerit ei deus de manu inimicorũ eius.
Ad quem toab dixit. Non eris nũcius
in hac die: sed nũciabis filia. hodie
nolo te nũciare. Filius enim regis est
mortuus. et ait toab ad chusi. Vade et
nũcia regi que vidisti. Adorauit chu-
si toab: et cucurrit. Rursus autẽ ach-
maas filius sadoch dixit ad toab. Quid
impedit si etiã ego curro post chusi.
Dixitq; eis toab. Quid vis currere fili
mi? Veni huc. Nõ eris bon: nũcius ha-
tulus. Qui rñdit. Quid em̃ si cucurre
rolet ait ei Curre. Currens ergo achi
maas p viam cõpendij: trãsiuit chusi.
Dauid autẽ sedebat inter duas portas
Speculator vero qui erat in fastigio
porte sup murũ: leuans oculos vidit
holem currentem solum: ⁊ exclamans
indicauit regi. Dixitq; rex. Si solus
est: bon est nũcius in ore eius. Prope
rante autẽ illo ⁊ accedẽte propius: ai
dit speculator: holem alterũ currentẽ
et vociferans in culmine ait. Apparet
michi alter homo currens solus. Di-
xitq; rex. et iste bon est nuncius. Spe
culator autẽ cõtẽplo: ait cursum pri-
mus q̃si cursum achimaas filij sadoch
et ait rex. Vir bon est ⁊ nũcij portas
bonũ venit. Clamans autẽ achimaas
dixit ad regem. Salue rex. et adorans
regem corã eo pronus in terram ait.
B Benedictus dõs deus tuus qui conclusit
holes qui leuauerũt manus suas con
tra dñm meũ regem. et ait rex. Est ne
pax puero absalõ? Dixit q̃ achimaas.
Vidi ingẽtem tumultũ magnũ cũ mitteret
ioab seruus tuus o rex me seruũ tuũ et
nescio aliud. Ad quẽ rex trãsi ait: ⁊ sta
dic. Cũq; ille transisset ⁊ staret appa-
rauit chusi. Et pentẽs ait. Bonũ appo-
to nũciũ dñe mi rex. Judicauit em̃
pro te dõs hodie de manu omniũ qui
surrexerũt contra te. Dixit autẽ rex ad
chusi. Sit ne pax puero absalon? Qui re
spondẽs chusi: fiant inquit sicut puer
inimici dñi mei regis: et omnes qui
cõsurgũt aduersus eũ in malum. Con
mõtatus itaq; rex abscondit cenculũ
porte ⁊ fleuit. Et sic loquebat vadens.
Fili mi absalõ: absalon fili mi. Quis
mihi tribuat vt ego moriar p te: Ab-
salon fili mi fili mi absalon.

C.C.S. De verbis q̃ locutus est ioab
ad dauid cum lugeret absalon interfe
ctũ: ⁊ sedit in porta: israel cõsiliat̃
esset vt reduceret regẽ: de mãdato regis
ad principes iuda et ad amasa: de semet
q̃ venit postea ad regẽ penitẽtis ducti
q: maledixerat ei: de miphibosceth: q̃
dimidiat possessionẽ eũ siba seruo: de
berzellai galaadites: de cõtẽtione is-
rael ⁊ iuda pro dauid. Ca. xix.

Unciatũ est autẽ ioab q̃
rex fleret ⁊ lugeret filiũ
suũ: ⁊ versa est victoria i
luctũ i die illa omni po-
pulo. Audiuit em̃ ppls i
die illa dicẽs: dolet rex su
per filio suo. Et declinauit ppls in die
illa ingredi ciuitatẽ quõ declinare so
let ppls versus ⁊ fugiens de pelio. Por
ro rex operuit caput suũ: et clamabat
voce magna. Fili mi absalon: absalon
fili mi. Ingressus ergo ioab ad regem
in domũ dixit. Confudisti hodie vul-
tũ seruorũ tuorũ q̃ salua fecerũt alas
tuas: ⁊ alam filiorũ tuorũ ⁊ filiarũ tuarũ:
alam vxorũ tuarũ: ⁊ animã pcubinarũ
tuarũ. Diligis odientes te: ⁊ odio ha-
bes diligẽtes te. Et ostẽdisti hodie q:
nõ curas de ducibus tuis: et de seruis
tuis: ⁊ vere cognoui nõ: q: si absalon
viueret ⁊ omes nos occubuissemus tũc
placeret tibi. Nunc igitur surge ⁊ pce
de aliquos satisfac seruis tuis. Ju
ro em̃ tibi per dñm q̃ si nõ exieris: ne
vnus quidẽ remãsurus sit tecũ nocte
hac et prius erit hoc tibi q̃ omis mala
que venerũt sup te ab adolescẽtia tua
vsq̃ ad ꝑsens. Surrexit ergo rex ⁊ se-
dit in porta. Et ol pplo nũciatũ est q̃
rex sederet in porta. Venitq; vniuersa
multitudo coram rege: israel autẽ fugit
in tabernacula sua. Omis quoq; ppls
certabat in cũctis tribub̃ israel: dicẽs.
Rex liberauit nos de manu inimicorũ
nostrorũ: ipse saluauit nos de manu
philistinorũ: ⁊ nũc fugit de terra ꝑter
absalon. Absalon autẽ quẽ vnctũ sup
nos: mortuus est in bello. Usq; quo sile-
tis ⁊ non reducitis regẽ. Et audiuit ro-
tus israel venit ad regẽ. Rex vero od
misit ad sadoch et abiathar sacerdo-
tes: dicens. Loquimini ad maiores natu
iuda: dicẽtes. Cur penitis nouissimi
ad reducẽdũ regẽ in domũ suam? Ser
mo autẽ omis israel peruenerat ad regẽ
vt reducerent eũ in domũ eius: q: dixe-
rat rex. Hec dicetis ad ppli iuda. Fra
tres mei vos: os meũ ⁊ caro mea vos. C
Quare nouissimi reducitis regem? Et
amasae dicite. Nõne os meũ ⁊ caro mea
es? Hec faciat mihi deus ⁊ hec addat
Si nõ magister militũ fueris coã me
ol rpe pro ioab. Et inclinauit cor omis vi-
rorũ iuda: quasi vir vnus. Miserũtq;
ad regem dicẽtes. Reuertere tu ⁊ omes
serui tui. Et reuersus est rex. Et venit
vsq̃ ad iordanẽ: omis iuda venit vsq̃
in galgala: vt occurreret regi ⁊ traduc
ceret eum iordanẽ. Festinauit autẽ se: 3 reg.2.b.
mei filius gera filij ⁊ semei de habu Als ⁊ .ge
rit: descẽdit cũ viris iuda i occursum mine.
regis od cũ millẽ viris de beniamin ⁊
siba puer de domo saul ⁊ q̃ndecim fi-
lij eius ac viginti serui erant cũ eo ⁊ irrũ-
pentes iordanẽ ante regẽ transierũt
vada vt traducerẽt domũ regis ⁊ face
rẽt iuxta iussionẽ eius. Semei autẽ filius D
gera pstratus coã rege cũ iam trãsi 3.16.b.
set iordanẽ dixit ad eũ. Ne reputes mi
chi dñe mi iniqtatem: neq; meminẽris
iniuriae serui tui in die qua egressus
es dñe mi rex de hierusalẽ: neq; ponas
rem in corde tuo. Agnosco em̃ seruũ tuũ
peccatũ meũ: ⁊ idcirco hodie primus
veni de omi domo ioseph: descendẽsq; in
occursum dñi mei regis. Respõdẽs ve
ro abisai filius saruie dixit. Nunquid p 3.16.b.
his verbis nõ occidet semei qui male
dixit rẽo dñi? Et ait dõ. Quid michi et
vobis filij saruie? Cur efficimini mi-
chi hodie in sathã? Ergo ne hodie int̃
ficietur in israel? An ignoro hodie me
factũ regẽ sup israel? Et ait rex semei.
Non morieris. Jurauitq; ei. Miphi-
bosceth quoq; filius saul descendit in
occursum regis illoris pedib̃ et in-
tonsa barba: ⁊ vestes suas nõ lauerat
a die qua egressus fuerat rex vsq̃ ad
diem reuersionis eius in pace. Cũq;
occurrisset regi: dixit ei rex. Quare nõ

pristi mecum miphibosceth. Et rndit ait
Quare mi rex seruus meus contempsit me. Di
xitq; ei. Ego famulus tuus vt ile. sellem mi
chi asinum: ascendo abire cum regiculum
de ci. Fuerit enim. Insup accusauit me
seruus tuus ad te dnm meum regem. Tu autem
domine mi rex sicut angelus dei es: fac quod
placitum est tibi. Neq; enim fuit domus pa
tris mei nisi mortis obnoxia dno meo
regi: tu autem posuisti me seruum tuum inter
paucas mensas tuas. Quid + ergo habeo
iuste querere aut quod possum vltra voci
ferari ad regem? Ait ei rex. Quid vl
tra loqris. Vtrum est quod locutus sum. Tuus
syba diuidite possessionem. Rndit q; mi
phibosceth regi. Etiam cuncta accipiat
postqm reuersus est dnus meus rex pacifice
in domum suam. Berzellai quoq; galaadi
tes senex valde obstupefactus dimisit
regem iordanem paratus etiam vltra
fluuium prosequi eum. Erat autem berzellai gal
laadites senex valde. .l. octogenarius: et
ipse pauit alimenta regi cum moraretur in
castris. Fuit oppidum diues nimis. Di
xitq; rex ad berzellai. Veni mecum
vt requiescas secum in hierusalem. Et ait ber
zellai ad regem. Quot sunt dies annorum
vitae meae: vt ascendam cum rege in hierusalem.
Octogenarius sum hodie. Numquid vi
dent sensus mei ad discernendum suauia
+ aut amara: aut delectare potest seruus
tuus cibum aut potum vel audire possum vltra
seruorum cantorum atque cantatricum? Quare
seruus tuus sit oneri dno meo regi? Pen
sulum paucorum famulus tuus ibit iordanem
tecum. Non indigeo hac vicissitudine: sed
obsecro vt reuertar seruus tuus: vt moriar
in ciuitate mea: sepeliar iuxta sepul
chrum patris mei et matris meae. Sit autem
seruus tuus chanaan ipse padat tecum dno
mi rex: fac ei quicquid bonum tibi videbit.
Dixitq; ei rex. Mecum transeat + cha
naan: et ego faciam ei quicquid tibi placuerit
et omne quod petieris a me iperabis. Cumq;
transisset omnis populus et rex iordanem:
restitit et osculatus est eum berzellai: et benedixit ei
dixitq; ei: ille reuersus est in locum suum.
Transiuit ergo rex in galgala: et chanaan
cum eo. Cuncto autem populo iuda traducebat
regem: media tantum pars affuerat de po
pulo israel. Itaq; omnes viri israel concur
rentes ad regem dixerunt ei. Quare te fu
rati sunt fratres nostri viri iuda: et tra
duxerunt regem: domum eius iordanem omnesq;
viros domus eius cum eo. Et rndit viri iuda ad
uiros israel. Quia mihi propior est rex.
Cur irasceris super hac re? Numquid eo me
dimus aliquid de rege: aut numera no
bis data sunt? Et rndit vir israel ad
uiros iudaeae ait. Decem partes mihi sunt in
ego sum apud regem: magisque ad me pertinet
ad eum quam ad te. Cur fecisti mihi iniuriam
et non mihi nunciatum est prius vt re
ducerem regem meum? Durius autem re
sponderunt viri iuda viris israel.

Ca. S. De separatione israel a dauid per
syba filium bochri: de morte amasae per
ioab: de sapiente muliere in abela de
capite syba ad ioab misso p muratores
mimbri eius qui erat in officio. Cum

Accidit quoq; vt esset
vir belial nolle syba fi
lius bochri vir + tem
ne: et cecinit buccina
et ait. Non est nobis pars
in dauid: neq; hereditas
filio isai. Reuertere tu
tabernacula tua israel. Et separatus est omis
israel a dauid: secutusq; est syba filium bochri.
Viri autem iuda adhaeserunt regi suo
iordane vsque ad hierlm. Cumq; venisset
rex in domum suam in hierlm: tulit decem
mulieres concubinas suas quas dimis
rat ad custodiendam domum: tradidit
eas in custodiam: alimenta eis praebens
et non est ingressus ad eas: sed erat clau
sae vsque in diem mortis suae in viduita
te viuentes. Dixit autem rex amasae. Con
ca mihi oes viros iuda in dies tres
et tu adesto phis. Abiit ergo amasa vt
conuocaret iudam: et moratus est extra pa
lacium qm et constituerat rex. Et ait dauid
ad abisai. Nunc magis afflicturus est
nos syba filius bochri quam absalon. Tol
le igitur seruos dni tui: ne forte inueniat ciuitates munitas:
effugiat nos. Egressi sunt ergo cum eo
viri ioab: cerethi quoq; et phelethi
oes robusti exierunt de hierlm ad pe
quidam syba filium bochri. Cumq; ili
essent iuxta lapidem grandem qui est in
gabaon: ama su veniens occurrit eis.
Porro ioab vestitus erat tunica strictis
ad mensuram habitu suo: et super accinctus
gladio dependente vsque in ilia in vagi
na: qui fabricatus leui motu egredi po
terat: et percutere. Dixit itaq; ioab ad
amasa. Salue mi frater. Et tenuit ma
nu dextera mentum amasae quasi osculans
eum. Porro amasa non obseruauit gla
dium quod habebat ioab. Qui percussit eum
in latere: effudit intestina eius in ter
ram: nec mortuus est: nec sm vulnus appo
suit. Ioab autem et abisai frater eius
persequti sunt syba filium bochri. In
terea quidam viri cum stetissent iuxta

cadauer amasae de sociis ioab dixerunt.
Ecce qui esse voluit p ioab comes da
uid. Amasa autem conspersus sanguine
iacebat in via media. Vidit hoc quidam
prius qm substiterat omis populus ad vide
dum eum et amouit amasam de via in
agro: operuitq; eum vestimento ne sub
sistentes transeuntes. Propter eum. Amoto
ergo illo de via: transibat omis vir se
quens ioab ad persequendum syba filium bo
chri. Porro ille transiuit per oes tri
bus israel vsque in abela et in bethma
chaam: omesq; viri electi congregati + fu
gerunt ad eum. Venerunt itaq; et oppu
gnabant eum in abela et in bethmacha
et circumdederunt munitionibus ciuitatem
et obsessa est vrbs. Omnis autem turma
que erat cum ioab moliebat destruere
muros. Et exclamauit mulier sapiens de
ciuitate. Audite audite: dicite ioab:
appropinqua huc et loquar tecum. Qui
cum accessisset ad eam: ait illi. Tu es ioab
Et ille rndit: Ego. Ad quem sic lo
cuta est. Audi sermones ancillae tuae.
Qui rndit. Audio. Rursumque illa.
Sermo inquit dicebat in veteri, puer
bio. Qui interrogent interrogent in
abela: et sic + perficiebant. Nonne ego
sum quae rndeo veritatem in israel
et tu quaeris subuertere ciuitatem: et
euertere matrem in israel? Quare hauri
tis hereditatem domini? Rndens que
ioab ait. Absit: absit hoc a me: non pre
opto neq; demolior. Non se sic habet
res. Sed vir de monte ephraim syba fi
lius bochri cognomine leuauit manum
suam contra regem dauid. Tradite illum solum
et recedam a ciuitate. Et ait mulier ad
ioab. Ecce caput eius mittetur ad te per
murum. Ingressa est ergo ad omnem po
pulum locuta est eis sapienter. Qui ab
scissam caput syba filii bochri proiece
runt ad ioab. Et ille cecinit tuba: et re
cessit ab vrbe vnusquisq; in taber
nacula sua: ioab autem reuersus est hie
rusalem ad regem. Fuit ergo ioab super
omne exercitum israel. Banias autem fi
lius ioiade sup cereth eos et pheleth eos:
adoram vero sup tributa. Porro iosa
phat filius ahilud accomentarius. Siba
autem scriba. Sadoch vero et abiathar
sacerdotes: ira m autem hiraites erat
sacerdos dauid.

Ca. S. De fame trium annorum ppter
domum saul: de septem viris de gne saul
crucifixis: de syba concubina saul: de
ossibus ossibus saul et ionathae de bellis
quorum oes pteriti philisteos. Cap. xxi.

Factus est quoque fames in
diebus diebus tribus annis iug
iter et consulit dnm oratis
eius dicit. Dixitque dns.
Propter saul et domum
eius + sanguinis qui occi
dit gabaonitas. Vocat ergo gabao
nitas: et dicit ad eos. Porro gabaoni
tae non erant de filiis israel: sed reliquiae am
morreorum. Filii quippe israel iurauerant
eis: et voluit saul percutere eos zelo quasi
pro filiis israel et iuda. Dixit ergo dns
ad gabaonitas. Quid faciam vobis: et qua
erit vestri piaculum: vt benedicatis he
reditati dni? Dixerunt ei gabaonite.
Non est nobis sup argento et auro ques
tio: sed pro saul et contra domum eius:
neq; volumus vt interficiat hominem israel.
Ad quos rex ait. Quid ergo vultis vt
faciam vobis. Qui dixerunt regi. Virum
qui attriuit nos: oppressit iniquitate
delere debemus: vt nec vnus quidem resi
duus sit de stirpe eius in cunctis finibus israel.
Dentur nobis septem viri de filiis
eius: vt crucifigamus eos dno in gabaa
saul quondam electi dni. Et ait rex. Ego
dabo. Pepercitque rex miphibosceth filio
ionathae filii saul: propter iusiurandum
dni quod fuit inter dnm et ionathan filium
saul. Tulitque itaque rex duos filios res
phae filiae aiae quos peperit saul armoni: miphi
bosceth: quinque filios michol filiae saul
quos genuerat hadriel filio berzellai
qui fuit demolathi: tradidit eos in manu
gabaonitarum crucifixerunt eos in mon
te coram dno. Et ceciderunt hi septem simul oc
cisi in diebus messis + primae incipientes mes
sionem ordei. Tollens autem res phae filia aiae
cilicium substrauit ibi super petram ab ini
tio messis donec stillaret super eos
de celo: nondum sinens lacerare eos
per diem neque bestias per noctem. Et nunciatum
est dno quae fecerat res phae filia aiae concubina
saul. Et abiit dnm tulit ossa saul et ossa
ionathae filii eius a viris iabes galaadi
qui furati fuerant ea de platea bethsam: i
qua suspenderant eos philistiim cum interfe
cissent saul in monte gelboe: et asportas
sent inde ossa saul et ossa ionathae filii eius
et collegerunt ossa eorum qui affixi fuerant se
pelierunt ea cum ossibus saul et ionathae filii
eius in terra beniamin in latere in sepulchro
eius patris eius. Fecerunt quae omnia praeceperat
rex: et repropitiatus est deo terae post hoc
Factum est autem rursum bellum philistinorum
aduersus israel: et descendit dnm et seruus eius
cum eo: et pugnabant contra philistiim.
Deficiente autem dnm et deficiendo quod fuit

Als + sanguinem.

Ios. 9. c.

Als + pueros

Als + primis.

de genere araphā: cuiꝰ ferrū haste tre-
centas uncias appēdebat: et accinctus
erat ense nouo nisus ē peuere ddīpsi
dicoq; ei fuit abisai filiꝰ saruiæ: percussit
philisteū interfecit. Tūc iurauerūt viri
D dō: dicentes. Iam non egrediēris no-
ſ.13.8. biscū i bellū ne extinguas lucernā isrl.
Secūdū quoq; bellū fuit i gob ꝗ phi-
listeos. Tunc percussit sobochai de vsa-
thi: ex ſepti de stirpe araphā de gnē gi-
1.Pa.20.a gātū. Tertiū quoq; fuit bellū i gob ꝗ
philisteos in q̄ percussit edeo darꝰ filius
saltꝰ polimitarī bethlemites goliad
getheū cuiꝰ hastile haste erat q̄si licia
torū texētū. Quartum bellum fuit in
geth i q̄ vir fuit excelsus q̄ senos i ma
nibꝰ pedibusq; habebat digitos. .i. vi-
gintiqtruo: et erat de origine araphā
& blasphemauit isrl. Percussit aūt eū
ionathas filiꝰ sammaa fratris dō. Hi
quattuo: nati sunt de araphā in geth:
& ceciderunt in manu dō & seruoꝝ eiꝰ.
CC.S. Verba carmis dō dīno p liberatione ab olīb̄ inimicis suis. Cp. xxii.
B Ocuꝰ est aūt dauid dīno
ꝗba carmis hui⁹: in die
qua liberauit eū dīnus de
manu oīm inimicorū suo
rū & de manu saul. Et ait
Dīnus petra mea & robur
meū & saluator meus. Deꝰ dīnus fortis
meus: & sperabo in eū. Scutū meum et
cornu salutꝭ mee: eleuator meꝰ: & refu-
giū meū: saluator meꝰ: de iniquitate li
ſo.17. berabis me. Laudabilē inuocabo dīnm
& ab inimicis meis saluꝰ ero. Q: circū
dederūt me cōtritiones mortis torrē
tes belial terruerūt me. Funes ifernī
alꝰ + hoc circūdederūt me + preuenerunt me la
cupauerūt quei mortis. In tribulatione mea in
uocabo dīnm: et ad deū meū clamabo.
Et exaudiet de templo sero suo vocem
Alꝰ + in- meā: et clamo: meus veniet + ad aures
eiꝰ. Cōmota est et peremuit & ceciet fun
damēta mōtū cōcussa sunt et q̄ssata
Alꝰ + qm̄ iratus est eis dīnus + Ascendit fu-
ascendet. mus de naribus eiꝰ: et ignis de ore eiꝰ
volauit: carbones succensi sunt ab eo.
B Et inclinauit celos et descēdit: et caligo
sub pedibꝰ eiꝰ. Et ascēdit sup cheru
bi et volauit: et lapsus ē sup pēnas vē
ti. Posuit tenebras in circuitu suo la
tēbulū ei: tribunal aqū de nubibꝰ celorū.
Pre fulgore in pspectu eiꝰ: nubes suc
cēsi sunt carbones ignis. Tonabit de
celo dīnus: et excelsus dabit vocem suā.
Misit sagittas suas et dissipauit eos:
fulgurauit: et cōsumpsit eos. Et apparue
rūt effusiones marīs: et reuelata sunt
fundamēta orbis ab increpatione dīni ab
inspiratione spiritꝰ furoris eius. Mi
sit de celo & assumpsit me: et extraxit
me de aquis multis. Liberauit me a
inimico meo potentissimo et ab his
q̄ oderant me: quoniā robustiores me
erant. Preuenerūt me in die afflictionis
mee: & factꝰ est dīnus firmamentū meū:
et eduxit me i latitudinē liberauit me
q: complacuit ei. Retribuet michi dīnus
ſm iustitiā meā et ſm mūditiam ma
nuū mearū reddet michi. Quia custo-
diui vias dīni: et non egi impie a deo
meo. Omnia enim iudicia eius in cōspectu
meo: et precepta eius nō amouī a me.
Et ero perfectus cū eo: et custodiā me
ab iniquitate mea. Et restituet michi
dīnus ſm iustitiam meā: et ſm mūditiā
manuū mearū in cōspectu oculorum
suorū. Cū sancto sanctꝰ eris: et cū robu
sto perfectus. Et cū electo electꝰ eris: et
cū peruerso peruerteris. Et populum
pauperem saluū facies: oculisq; tuis
excelsos humiliabis. Quia tu lucerna
mea dīne: et tu dīne illuminabis tene
bras meas. In te enim currā accinctus:
in deo meo trāsilīā murū. Deus iniqua
tauia eiꝰ eloquiū dīni igne examinatū: scutū est omīm sperantū in se. Quis
est deus pter dīnm: & quis deus forte
praeter deū nrm? Deus q̄ accinxit me
fortitudine: & planauit perfectā viā meā.
Cocquans pedes meos cervis: et super
excelsa mea statuēs me. Docēs manus
meas ad prelium: et cōponēs quasi arcū
aereū brachia mea. Dediti michi scu-
tū salutis tue: et mānsuetudo tua mul
tiplicauit me. Dilatasti gressus meos
subtꝰ me: et nō deficiēt tali mei. Persequar inimicos meos: et cōteram eos
reuertar donec consumaz eos. Consu-
mā eos: et cōfringā vt non consurgāt:
cadent sub pedibꝰ meis. Accinxisti me
fortitudine ad prelium: incurvasti re-
sistentes michi subtus me. Inimicos
meos dedisti michi dorsum: odientes
me: & disipā eos. Clamabit: & non erit
q̄ saluet: ad dīnm: nō exaudiet eos. De-
lebo eos vt pulverē terre: quasi luturū
platearū cōminuā eos atq; cōfringā.
Saluabis me a contradictionibꝰ pōli
mei: custodies me in caput gētū. Po-
pulus quē ignoro seruit mihi: Filii alie-
ni resistēt mihi: auditu aurīs obedient
mihi. Filii alieni defluxerūt: & pra-
uī & angustiū suis. Viuit dīnus: & bēdī
ctꝰ deus meꝰ: & exaltabit deus fortitu-

tūdīs mee. Deꝰ q̄ dat vindictas mihi:
& subdit populos sub me. Qui educit me
ab inimicis meis: & a resistētibꝰ mihi ele
vas me: a viro iniq̄ liberabis me. Pro
pterea fitebor tibi dīne i gētibꝰ: & no-
mini tuo cāta bo. Magnificās salutes
regis sui: et faciēs misericordiā cristo suo dō:
et semini eius vsq; in sempiternū.
CC.S. De nouissimis verbis dō: & no
uissimis fortium eius. Cp̄m. xxiii.
Hec autē sunt ꝗba no-
uissima que dixit dō
filiꝰ isai. Dixit vir cui
ꝗstitutū est de cristo dei
iacob: egregius psalmis
israel. Spūs dīni
locutꝰ est p me: et ser-
mo eius per linguā meā dixit. Deꝰ is-
rael mihi locutꝰ est: fortis isrl. Domi-
natur holm iustꝰ ioiaē in timore dei.
Sicut lux aurore oriēte sole mane ob-
ꝗ nubibꝰ rutilat: et sicut pluuiis ger
minat herba de terra. Hec tāta est do-
mus mea apd deū: vt pactū eternum
iniret mecū firmū i olīb̄ atq; munitū.
Ecce enim salꝰ mea et omis voluntas mea
est q̄ēē eo q̄ nō germinet. Prenari
cates aūt q̄si spine euellent vniuersi
q̄ nō tollunt manibꝰ. Et si ꝗs tangere
voluerit eas: armabitur ferro & ligno
lancee: igneq; succēse cōburent vsq;
ad nihilū. Hec sunt nomina fortiū dō.
David: sedet in cathedra septentissi
mus princeps inter tres. Ipse est q̄si te
nerimꝰ lignī vermicalꝰ q̄ octingētos
interfecit impetuono. Post hunc eleaz
ar filiū patrui eius ahoites inter tres
fortes q̄ erant cum dō qñ exprobrauē
runt philistiim: et congregati sunt il-
lic in prelium. Cumq; ascendissent filii
israel: ipse stetit & percussit philisteos
donec deficeret manus eius et obrige
scere cum gladio. Fecitq; dīnus salutē
magnam in die illa: & populus qui fu-
gerat reversus est ad cesorum spolia
detrahenda. Et post hunc semma filius
age de arari. Et congregati sunt
philistiim in statione. Erat quippe ibi
ager lētē plenꝰ. Cūq; fugisset populꝰ
a facie philistiim: stetit ille in medio
agri et + intuitus est eū. Percussitq;
philisteos: et fecit dīnus salutē magnā:
cumq; et ante descēderāt tres q̄ erant
principes inter triginta: venerāt ī tēpore
messis ad dō in spelūcā odollā. Castra
aūt philistinoꝝ erant posita in valle
gigantum: et dō erat in presidio. Po-
stquam philistinoꝝ tunc erat i bethle-
em. Desiderauit ergo dō aquam de
lacu et ait. O si quis mihi daret potū de
aque de cisterna q̄ est in bethleē iuxta
porta. Irruperūt ergo tres fortes ca-
stra philistinoꝝ & hauserunt aquas de
cisterna bethleē q̄ erat iuxta portā et
attulerunt ad dō. At ille noluit bibe-
re: sed libauit eas dīno dicens. Propici
sit michi dīnus: ne faciam hoc. Ali san-
guinem holm illorū q̄ profecti sunt: et
animarū periculū bibā? Noluit ergo
bibere. Hec fecerūt tres robustissimi:
abisai q̄q; frater ioab filiꝰ saruiæ: prin-
ceps erat de tribus. Ipse est q̄ leuauit
hastā suā ptra trecētos q̄s interfecit:
nominatus in tribꝰ: et inter tres nobi
lior: eratq; eorum princeps: sz vsq; ad
tres primos nō peruenerat. Et banai-
as filiꝰ ioiade viri fortissimi magno-
rum operū de capsecl. Ipse percussit
duos leones moabit: ipse descend it &
percussit leonē in medio cisterna i die
bus nimis. Ipse quoq; interfecit virū
egyptiū virum dignum spectaculo ha
bentē in manu hastā. Itaq; cū descen
disset ad eū invirga: ripi extorsit hastā
de manu egyptij: & interfecit eū hasta
sua. Hec fecit banaias filius ioiade. Et
ipse nominatur inter tres robustos q̄
erāt inter triginta nobiliores: verū
vsq; ad tres non peruenerat. Fecitq;
eum sibi dō auricularium a secretis.
Asahel frater ioab inter triginta. Elea-
nam filius patrui eiꝰ de bethleē: sem
ma de arari: helcha de arodi: heles de
phalti: hira filiꝰ acces de thecua: abie
zer de anathot: mobonni de vsathi:
selmon ahoites: macharai netophati
tes: heleph filiꝰ banaa & ipse netophati
tes: itai filiꝰ ribai de geb eth filiorū ben
iamī: banai pharatōites: heltai de tor
rente gaas: abiabon arbathites: azā-
maneth de beromi: eliaba de salboni.
Filii iasen ionathā et nārā semma de
orodi: hatam filius sara et arā arothi-
tes: eliefeleth filius asobai filii maacha
ti: heliam filius achitophel gelonites:
esrai de carmelo: farai de arbi: gaal fi
lius nathan de soba: bonni de gaddi:
selech de ammoni: naarai berothites
armiger ioab filii saruie, hira hietri-
tes: gareb ipse hietrites: oriē ethei.
Omnes triginta septem.
CC.S. Numeratur populus iubente
dō. Oritq; et dat de tribꝰ p pena peccati.
Populꝰ pcutit in gladio angelico: de
ppheta gad: dō emit areā: & in ea sacri
ficat et plaga cessat. Cap̄m. xxiiii.

q

Et addidit furor dñi ira
1.par.21.a sicut contra israel: cōmo-
uitq; dauid in eis dicen
tes ad ioab. Vade nume-
ra israel et iudā: dixitq;
rex ad ioab pncipē exer
citus sui. Perambula oes tribus israel
a dan usq; ad bersabee: et numera ppls
vt sciā numerū eōr. Dixitq; ioab regi.
Adaugeat dñs deus tuus ad ppm tuū
quātus nunc est: itq; cēturiēs cēupliceet in
ospectu dñi mei regis. Sed sibi dñs
meus rex vult in re hui⁹ cemodi. Ob-
tinuit autē sermo regis verba ioab et
pncipū exercitus. Egressusq; est ioab
et principes militū a facie regis vt nu
merarēt ppls israel. Cūq; pertransissent
iordanē venerunt in aroer ad dexterā
partē vrbis q̄ est i valle gad: et per iazer trā
sierunt in galaad et in terrā inferiorē
hodsi: et venerūt in dan siluestria. Cir-
cheuntesq; iuxta sidonē trānsierūt ppe
menia tyri: et oēs trā euei: et chananei:
venerūtq; ad meridiē iuda i bersabee
et lustrata vniuersa terra affuerūt post
nouē mēses et viginti dies in hierlm.
B 1.q.4.§. Vedit q; ergo ioab numerū descriptio
his ita. nis ppli regi. Et inuēta sunt de israel
v.ait dō. octingēta milia virorū fortiū q̄ educe-
rēt gladius: et de iuda quingēta milia
pugnatorū. Percussit autē eos dō cum
postq; numeratus est ppls. Et dixit dō
ad dñm. Peccaui valde in hoc facto: sq
precor dñe vt transferas iniquitatē serui
tui quia stulte egi nimis. Surrexit
itaq; dō mane: et sermo dñi fact⁹ est ad
Als. + p- gad + pphetam vidētē dō: dicens.
phetem. Vade et loquere ad dō. Hec dicit dñs.
Trium tibi dat optio eligē vnum q̄d
volueris ex his: vt faciā tibi. Cūq; ve
nisset gad ad dō nunciauit ei: dicens.
Aut septē annis venient tibi fames in
terra tua: aut tribus mēsibus fugies
aduersarios tuos: et isti te persequētur:
C aut certe trib⁹ diebus erit pestilentia in
Dñi.13.c terra tua. Nunc ergo deliberā et vide
Phili.1.c quē rēsidēa ei q̄ me misit sermonē. Di-
1.pa.12.b xit autē dō ad gad. Coarto: nimis sq
als. + ma- melius est vt incidam in + manus dñi
nu. (multe enim mlc eius sunt) q̄ in + ma-
als. + ma- nus hoīm. Immisitq; dñs pestilētiā
nu. in israel: de mane usq; ad tēpus cōsti-
de pse.di. tutū: et mortui sunt ex ppło a dan usq;
1.c.1.l gl. bersabee septuaginta milia virorum.
de pr.dñ. Cūq; extēdisset manū suā angel⁹ dñi
2.c. fuge- sup hierlm vt disperderet eā. mi ert⁹
rat. est dñs sup afflictionē: et ait angelo pe-
cutienti populū. Sufficit nunc cōtine
manū tuā. Erat autē angel⁹ dñi iuxta
areā + arcuna iebusei. Dixitq; dauid
ad dñm cum vidisset angelum cedē
populū. Ego sum q̄ peccauī: ego iniq
egi: isti q̄ oues sunt q̄d fecerūt: Ue-
tat obsecro manus tua ad me et ad domū
patris mei. Venit autē gad ppheta ad
dō in die illa: et dixit ei. Ascēde et con-
stitue altare dño in area arcuna iebu-
sei. Et ascēdit dō iuxta sermonē gad
quē preceperat ei dñs. Cōspiciēsq; +
arcuna: animaduertit regē et seruos eius
transire ad se: egressus adorauit re
gē pno vultu in terram: et ait. Qua
cause est vt veniat dñs meus rex ad ser-
uū suū? Cui dō ait. Vt emā a te area:
edificē altare dño: et cesset interfectio
q̄ grassat in ppło. Et ait arcuna ad da-
uid. Accipiat et offerat dñs meus rex
quod placet ei. Ecce boues in holocau-
stū: et plaustrū et iuga bouū i ligna
ruz. Oia dedit + arcuna regi. Dixitq;
arcuna ad regē. Dñs deus tuus suscipiat
votū tuū. Cui rēdēs rex ait. Neqq;
vt vis sz emā pretio a te: nō offerā
domino deo meo holocausta gratuita.
Emit ergo dō areā et boues argēto si-
clis quinquaginta: et edificauit ibi
altare dño et obtulit holocausta pa-
cifica. Et propiciatus est dñs terrae: et
habita est plaga ab israel.

Explicit liber scōs samuelis.

Incipit liber primus malc
chim. Regum. iii.

Cū. S. Me senio dō et abisag sū-
mamitis ministrabat ei. Inclinauit se
bethsabee: adorauit regem. Ad quem
rex. Quid tibi vis quit vis? Que respon
dens ait. Dñe mi rex tu iurasti per do
minum deum tuū ancille tue: salomon
filius tuus regnabit post me: et ipse sede
bit in solio meo: et ecce nunc adoniss
regnat te dñe mi rex ignorāte. Macta
uit boues et pinguia quoq; et arietes
plurimos: et vocauit oes filios regis:
abiathar quoq; sacerdotē: et ioab prin
cipem militie: salomonē aūt seruū tuū
non vocauit. Verūtēn dñe mi rex in te
oculi respiciunt totius israel: vt indi-
ces eis quis sedere debeat in solio tuo
dñe mi rex post te. Erit q̄ cū dormierit
dominus meus rex cū patribus suis: erimus
ego et filius meus salomon peccatores. Adhuc illa loquente cum rege: na
than ppheta venit. Et nūciauerūt re-
sicientes. Adest nathā ppheta. Cūq;
q̄ cum rege: ministrabat ei: rex vero
nō cognouit eam. Adonias aūt filius
agith elevabat dicens. Ego regnabo.
Fecitq; sibi currū et equites: et quinqua
ginta viros q̄ currerent ante eum. Nec
corripuit eū pater suus aliq̄n dicens.
Quare hoc fecisti? Erat aūt et ipse pul
cher valde: natus post absalon. Et
sermo huius cum ioab filio sarui: et cum
abiathar sacerdote q̄ adiuuabāt par-
tē adonie. Sadoch vero sacerdos: ba
naias filius ioiade et nathan propheta
et semei et ceretbi et phelethi et omne
robur exercitus dō non erat cum ado-
nia. Immolatis ergo adonias arietibus
et vitulis et vniuersis pinguibus
iuxta lapidem zoeleth q̄ erat vicinus
fonti rogel: vocauit vniuersos fratres
suos filios regis: et omnes viros iuda
seruos regis. Nathā aūt prophetam et
banaiam et robustos quoq; et salo
monem fratrem suū nō vocauit. Dixit
itaq; nathā ad bersabee matrem salo-
monis. Nūquidnī audisti q̄ regnauerit adoni
as filius agith et dño nostro dō hoc
ignorat? Nūc ergo veni: accipe consi-
lium a me: vt salue animam tuā filiq;
tui salomonis. Vade: ingredere ad re
gem dō: et dic ei. Nonne tu dñe mi rex
iurasti michi ancille tue dicens q̄ salo
mon filius tuus regnabit post me: et ip
se sedebit i solio meo? Quare ergo +
regnat adonias? Et adhuc illi te lo-
quente cū rege: ego veniam post te: et
cōplebo sermones tuos. Ingressa est
itaq; bethsabee ad regem in cubiculo.
Rex aūt senuerat nimis: et abisach su-
namitis ministrabat ei. Inclinauit se
bethsabee: adorauit regem. Ad quem
rex. Quid tibi vis quit? Que respon
dens ait. Dñe mi rex tu iurasti per do
minum deum tuū ancille tue: salomon
filius tuus regnabit post me: et ipse sede
bit in solio meo: et ecce nunc adoniss
regnat te dñe mi rex ignorāte. Macta
uit boues et pinguia quoq; et arietes
plurimos: et vocauit oes filios regis:
abiathar quoq; sacerdotē: et ioab prin
cipem militie: salomonē aūt seruū tuū
non vocauit. Verūtēn dñe mi rex in te
oculi respiciunt totius israel: vt indi-
ces eis quis sedere debeat in solio tuo
dñe mi rex post te. Erit q̄ cū dormierit
dominus meus rex cū patribus suis: erimus
ego et filius meus salomon peccatores. Adhuc illa loquente cum rege: na
than ppheta venit. Et nūciauerūt re-
sicientes. Adest nathā ppheta. Cūq;

introisset in ospectu regis: et adora-
sset eum pnos in terram: dixit nathan.
Dñe mi rex tu dixisti: adonias regnet
post me: et ipse sedeat sup thronū meū.
Quia descendit hodie: et immolauit bo
nes et pinguia et arietes plurimos: et
vocauit vniuersos filios regis et prin
cipes exercitū. Abiathar quoq; sacerdo
tem illisq; pescētibus et bibentib⁹ co
ram eo: dicentib⁹. Viuat rex adoniss
me seruū tuū et sadoch sacerdotem et
banaiam filium ioiade: et salomonem
famulum tuū non vocauit. Nunquid a
dño meo rege exiuit hoc verbū: et mi
chi nō indicasti seruo tuo: quis sessu-
rus esset super thronum dñi mei regis
post eum? Et respōdit rex dauid dicēs
Vocate ad me bethsabee. Que cū fuis-
set ingressa coram rege: et stetisset ante
eum iuramuit rex et ait. Viuit dñs qui
eruit animam meā de omni angustia:
q̄licet iurauī tibi per dñm deū israel di
cens. Salomō filius tuus regnabit post 8.q.ca.
me: et ipse sedebit super solium meus mopses.
p me sicut faciā hodie. Summisit mocq;
bethsebee in terram vultu adorauit re
gem dicens. Viuat dñs meus rex da-
uid in eternū. Dixit quoq; rex dauid.
Vocate michi sadoch sacerdotē et nat E
than prophetā: et banaiam filium ioia
de. Qui cū ingressi fuissent coram re-
ge dixit ad eos. Tollite vobiscum ser-
uos dñi vestri: et imponite salomonem
filium meum super mulam meā et du-
cite eum in gion: et vngat eum ibi sa-
doch sacerdos et nathan propheta in
regem super israel. Et canetis buccina
atq; dicetis. Viuat rex salomō. Et ascē-
detis post eum et venietis in hierusa-
lem: et sedebit super solium meum: et
ipse regnabit pro me: illiq; precipiam
vt sit dux super israel et super iudam.
Et respondit banaias filius ioiade re-
gi dicens. Amen. Sic loquatur dñs do
mino mei regis: sic cū salomōe: sub
limis faciat solium eius: solio dñi mei
regis dauid. Descēdit ergo sadoch sa-
cerdos et nathan propheta et banaias
filius ioiade et ceretbi et phelethi: et ipo
suerūt salomonē sup mulam regis da-
uid: et adduxerūt eū in gion. Sūpsit
q; sadoch sacerdos cornu olei de taber
naculo et vnxit salomonē et cecinerūt
buccinas: et dixit omnis populus. Viuat
rex salomon. Et ascēdit vniuersa mul-
titudo post eū: et ppls canentis tibiis
et letantium gaudio magno: et insos F
dis.73.6. hoc regis
initer.

nuit terra clamore eorum. Audiuit aũt
adonias ⁊ oẽs qui inuitati fuerant ad
eo. Iãq; conuiuium finitum erat. Sz ⁊
ioab audito voce tube ait. Quid sibi
vult clamor ciuitatis tumultuantis?
Adhuc illo loquente ionathã filij abia-
thar sacerdotis venit. Qui dixit ado-
nias. Ingredere q: vir fort' es ⁊ bona
nũcians. Re ꝑditq; ionathã adonias.
Neq; ꝗ. Ofis enim noster rex dõ regẽ
constituit salomonẽ: misitq; cũ eo sa-
doch sacerdotẽ ⁊ nathã ꝓphetã ⁊ ba-
naiam filium ioiade ⁊ cerethi ⁊ phele-
ti ⁊ ipsi uerũt cũ sup mulã regis. Unx-
erũtq; cũ sadoch sacerdos et nathan
ꝓpheta regẽ in gion: ⁊ ascẽdẽrũt inde
letãtes: ⁊ insonuit ciuitas. Hec est vox
quã audistis. Sz et salomon sedet sup
solũ regni: ⁊ ingressi serui regis bẽdixi
rũt dõo nostro regi dõ dicẽtes. Am-
plificet dõs nomẽ salomõis sup nomẽ
tuũ: ⁊ magnificet thronum eius super
thronum tuũ. Et adorauit rex dõ in le-
ctulo suo: insuper ⁊ hec locutus est. Be
nedictus dõs deus israel q̃ dedit hodie
sedẽtẽ in solio meo videntibus oculis
meis. Territi sunt ergo ⁊ surrexerunt
oẽs q̃ inuitati fuerãt ad adoniam: init
vnusquisq; in viã suã. Adonias aũt ti
mens salomonẽ surrexit ⁊ abiit in ta-
bernaculũ dõi: tenuitq; cornu altaris
Et nũciatũ est salomoni dicẽtes. Ecce
adonias timens regẽ salomonẽ tenet
cornu altaris dicens. Iuret michi rex
salomon hodie: q̃ nõ interficiat seruũ
suũ gladio. Dixitq; salomõ. Si fuerit
vir bonus non cadet ex eo vllus de capil-
lis eius in terrã. Si autẽ malũ inuentũ
fuerit in eo morietur. Misit ergo rex sa-
lomon ⁊ eduxit eũ ab altari: ⁊ ingres-
sus adorauit regẽ salomonẽ. Dixitq;
ei rex salomon. Vade in domum tuã.

¶ C. .x. De morte dõi de mãdatis eius
ad filium: de interfectione adonie: q̃
petiit abisag sunamitem: de eiectione
abiathar a sacerdotio: de interfectio-
ne ioab ⁊ semei. Cap. .ii.

Appropinquauerunt autẽ
dies dõi vt moreret: ꝓcep-
itq; salomoni filio suo
dicẽs. Ecce ego ingredior
viã vniuersæ terre. Cõfor-
tare ⁊ estoto fortis ⁊ ob
serua vt custodias mãdata dõi dei tui
vt ambules in viis eius ⁊ custodias ce-
rimonias eius ⁊ ꝓcepta eius ⁊ iudi-
cia ⁊ testimonia: sicut scriptũ est in le-
ge moysi: vt intelligas omnia que fa-
cis ⁊ quocũq; te verteris: vt confir-
met dõs sermones suos q̃s locutus est
de me dicẽs. Si custodierint filij tui
vias suas: et ambulauerint coã me
in veritate in oi corde suo ⁊ in oi ani-
ma sua nõ auferet tibi vir de solio isra-
el. Tu quoq; nosti quæ fecerit mihi
ioab filius saruie: q̃ fecerit duobus ꝓ-
pibus exercitus israel abner filio ner
amasse filio iether: quos occidit et
fudit sanguines belli in pacem: posuit
cruorem belli in balteo suo qui erat
circa lũbos eius ⁊ in calciamento suo
q̃ erat in pedibus eius. Facies ergo iux-
ta sapiẽtiã tuã: et nõ deduces canitiem
eius pacifice ad inferos. Sz ⁊ filijs ber-
zellai galaaditis reddes gratiã: erũt
q̃ comedẽtes in mẽsa tua. Occurrerũt
enim michi q̃n fugiebam a facie absa-
lon fratris tui. Habes quoq; apud te
mecum filij gera filij gemini de bahurim
qui maledixit michi maledictione pes-
sima q̃n ibam ad castra. Sz qui descẽ-
dit michi in occursum cũ transire de
danem: iurauit ei per dõm dicẽs. Si
te interficiam gladio: tu noli putare me
esse innocuum. Vir autẽ sapiens eris
scias q̃ facies eius deducẽs canos eius
cũ sanguine ad inferos. Dormiuitq;
dõ cũ patribus suis ⁊ sepultus est
in ciuitate dõi. Dies aũt quibus regnau-
uit septẽ annis: in hierusalem triginta
anni sunt. In hebron regnauit se-
ptem annis: in hierusalem triginta tri-
bus. Salomon aũt sedit sup thronum
dõi patris suiet firmatum est regnum
eius nimis. Et ingressus est adonias
filius agith ad bethsabee matrẽ salomo-
nis. Que dixit ei. Pacifice ne est ingressus
tuus? Qui respondit. Pacificus. Et
dixit q̃. Sermo mihi est ad te. Cui ait.
Loquere. Et ille ait. Tu ẽ nosti q̃ mea
erat regnum: ⁊ me ꝓposuerat omnis
israel sibi in regẽ: sed transtulit ei
gnum ⁊ factum est fratris mei. Ab eo
enim cõstitutũ est ei. Nunc ergo petitio
nem vnam deprecor: ad te ne cõfundas
faciem meam. Que dixit ad eum. Do-
quere. Et ille ait. Dic ergo vt dicas sa-
moni regi: ꝓnoq; enim negare tibi quic
q̃ potest: vt det mihi abisag sunamit
vxorem. Et ait bethsabee. Bene loquar
ego ꝓ te regi. Vbi ergo bethsabee ad
regẽ salomonẽ vt loqueretur ei ꝓ ado-
nia. Et surrexit rex in occursum eius
adorauitque eam: ⁊ sedit super thronum
suum. Positusq; est thronus matri re-
gis: quæ sedit ad dexteram eius. Dixitq;

Iosue .xx. b.
Deu. .xi. b.
Iosue .i. b.

ei. Petitionem vnã parvulam ego de-
precor: a te ne confundas faciem meam.
Et dixit ei rex. Pete mater mea. Neq;
enim fas est vt auertam faciem tuam.
Que ait. Detur abisag sunamitis ado
nie fratri tuo vxor. Respondit q̃ rex
salomon ⁊ dixit matri sue. Quare po-
stulas abisag sunamitẽ adonie? Postu
la et regnũ. Ipse est enim frater meus
maior: mecũ habet abiathar sacerdotẽ
⁊ ioab filium saruie. Iurauit itaq; rex
salomon per dominũ dicẽs. Hec faciat
mihi deus: ⁊ hec addat: quia cõtra animã
suã locutus est adonias verbum hoc. Et nunc viuit dominus qui firmauit
me ⁊ collocauit me sup solũ dauid pa
tris mei: ⁊ qui fecit mihi domũ sicut
locutus est quia hodie occidetur adonias. Misitq; rex salomõ per manum
banaie filij ioiade qui interfecit eũ: ⁊
mortuus est. Abiathar q̃q; sacerdoti
dixit rex. Vade in anathot ad agrum
tuũ. Et quidẽ vir mortis es: sed hodie
te nõ interficiã: q̃q; portasti arcam dõi
coram dauid patre meo: ⁊ sustinuisti
laborem in omnibus: in quibus labora
uit pater meus. Eiecit ergo salomon
abiathar vt non esset sacerdos dõi: vt
impleretur sermo dõi quẽ locutus est
sup domũ heli in silo. Venit autẽ nũcius
ad salomonem ꝓ ioab declinasse
post adoniã: ⁊ post salomonẽ nõ decli
nasse. Fugit ergo ioab in tabernaculũ
dõi: appiehendit cornu altaris. Nun
ciatumq; est regi salomõi q̃ fugisset
ioab in tabernaculum dõi ⁊ esset iuxta
altare. Misitq; salomõ banaiã filij io
iade dicens. Vade interfice eum. Et ve
nit banaias ad tabernaculũ dõi: ⁊ dixit
ei. Hec dicit rex. Egredere. Qui ait
Nõ egredior sed hic moriar. Renũcia
vit banaias regi sermonẽ dicens. Hec
locutus est ioab: ⁊ hec respondit mihi
Dixitq; ei rex. Fac sicut locutus est ⁊ in
terfice eũ ⁊ sepelire amouebis sanguĩ
ẽ innocentẽ qui effusus est ioab a me
⁊ a domo patris mei: ⁊ reddet dõs san
guinẽ eius sup caput eius: q̃ interfecit
duos viros iustos meliores se: q̃q; occi
dit eos gladio ꝓ se meo dõ ignoran
te: abner filij ner principẽ militiæ israel
et amasa filij iether ꝓncipẽ exercitus
iuda. Et reuertetur sanguis illorũ
in caput ioab ⁊ in caput seminis eius
in sempiternũ: dauid aũt ⁊ semini eius
⁊ domui ⁊ throno illius sit pax vsq; in
æternũ a dõo. Ascẽdit itaq; banaias fi
lius ioiade: ⁊ aggressus cũ interfecit
eũ: sepultusq; est in domo sua in deserto
Et constituit rex banaiã filij ioiade q̃
eo super exercitũ ⁊ sadoch sacerdotes
posuit ꝓ abiathar. Misit quoq; rex et
vocauit semei. Dixitq; ei. Edifica tibi
domũ in hierusalẽ: habita ibi. Et nõ
egrederis inde huc atq; illuc. Quacũq;
aũt die egressus fueris: ⁊ transie-
ris torrentẽ cedron: scito te interficiẽ
dũ. Sanguis tuus erit super caput tuũ.
Dixitq; semei regi. Bonus est sermo
regis. Sicut locutus est dominus meus
rex, sic faciat seruus tuus. Habitauit
itaq; semei in hierusalem diebus mul
tis. Factũ est aũt post annos tres vt
fugerẽt serui semei ad achis filiũ ma
cha regẽ geth. Nũciatumq; ẽ semei q̃
serui eius ꝓfecti essent in geth. Et surrexit
semei et strauit asinus suum: iuitq; ad
achis in geth ad requirẽdũ seruos su
os: ⁊ adduxit eos de geth. Nunciatum
est aũt regi salomoni q̃ isset semei i
geth de hierusalẽ: redusset. Et mit-
tens vocauit eũ: dixitq; illi. Nonne te
iuraui: testificatus sum tibi per dõm: ⁊ predixi
tibi quacũq; die egressus fueris huc
⁊ illuc: scito te esse moriturũ. Et respõ
disti michi. Bonus sermo quẽ audiui.
Quare ergo nõ custodisti iusiurandũ
dõi ⁊ preceptum quod preceperã tibi?
Dixitq; rex ad semei. Tu nosti omne
malum cuius tibi cõscius es: et cor tuum
quod fecisti dauid patri meo. Reddi-
dit dõs malitiam tuam in caput tuũ
⁊ rex salomon benedictus ⁊ thronus
dauid erit stabilis coram domino vsq;
in sempiternum. Iussit itaq; rex ba-
naie filio ioiade qui aggressus percus
sit eum ⁊ mortuus est.

¶ C. S. Salomõ vncit filiam pharaõ
nis vxorẽ. De sõno ⁊ sapiẽtia salomo
nis. De iudicio duarũ meretricũ. Cap.

Oti firmatũ est igitur re
gnũ in manu salomonis
et affinitate coniunctus
est pharaoni regis egi-
pti. Accepit nẽq; filiam
eius: ⁊ adduxit eam ciuitatẽ
dauid donec compleret edificãs domũ suã: et domũ dõi ⁊ murum hierusa
lẽ per circuitũ. Attamen populus im-
molebat in excelsis. Non enim edifica
tũ erat templũ nomini dõi: ⁊ in die
illum. Diligit aũt salomon dominum ilio.
ambulans in præceptis dauid patris
sui: excepto q̃ in excelsis immolabat ⁊
accẽdebat thymiama. Abiit itaq; sa-
lomon in gabaon vt immolaret ibi.

Alse est
sent.

Alse die

Illud quippe erat excelsum maximũ. Ille hostias in holocaustum obtulit salomõ sup altare illud in gabaõ. Apparuit aũt dñs salomoni p somniũ nocte dicẽs. Postula qd vis vt dem tibi. Et ait salomõ. Tu fecisti cũ seruo tuo dõ patre meo misericordiam magnaz sicut ambulauit in cõspectu tuo in veritate z iustitia et recto corde tecũ. Custodisti ei misericordiã tuã grandem z dedisti ei filiũ sedẽtẗ sup thronũ eius sicut est hodie. Et nũc dñe deus tu regnare fecisti seruũ tuũ p dauid patre meo. Ego autẽ sum puer paruulus et ignorans egressum et introitũ meũ: et seruus tuus in medio est populi quẽ elegisti populi infiniti: qui enumerari z supputari nõ potest pre multitudine. Dabis ergo huo tuo corde docilcvt populũ tuũ iudicare: possit et discernere inter bonũ z malũ. Quis ẽm poteat iudicare populũ istũ: populuz tuũ hunc multũ. Placuit ergo sermo coram dño q̃ salomõ rem huiusmodi postulasset. Et dixit dñs salomoni. Quia postulasti verbũ hoc z non petisti tibi dies multos nec diuitias: aut ✠ alas inimicorũ tuorũ: sed postulasti tibi sapientiã ecclesiastl. ad discernẽdũ iudiciũ: ecce feci tibi secũdũ sermones tuos. Et dedi tibi cor sapiẽs et intelligens in tantũ vt nullus ante te fuerit: nec post te surrecturus sit. Sed z hec que non postulasti dedi tibi diuitias: scilicet z gloriã vt nemo fuerit similis tui in regibus cũctis retro diebus. Si autẽ ambulaueris in vijs meis et custodieris precepta mea et mandata mea sicut ambulauit pater tuus: lõgos faciã dies tuos. Igitur cũ euigilauit salomõ z intellexit q̃ esset somniũ. Cũq; venisset hierusalẽ stetit coã arca federis dñi z obtulit holocaustũ: fecitq; victimas pacificas z grande cõuiuiũ vniuersis famulis suis. Cũq; venissent due mulieres meretrices ad regem: steteruntq; coã eo quarũ vna ait. Obsecro mi dñe: ego z mulier hec habitabamus in domo vna z peperi apud eam in cubiculo. Tertia autẽ die postq̃ ego peperi: peperit ait hec. Et eramus simul: nullusq; alius nobiscũ in domo: exceptis nobis duabus. Mortuus est autẽ filius mulieris huius nocte. Dormiẽs quippe oppressit eũ. Et cõsurgẽs intẗpestẽ noctis silentio: tulit filiũ meũ de latere meo ancille tue dormientis: et collocauit in sinu suo: suũ autẽ filiũ qui erat mortuus posuit in sinu meo. Cumq; surrexissem mane vt darem lac filio meo apparuit mortuus. Quem diligentius intuens clara luce deprehẽdi esse meum quem genuerã. Respõdit altera mulier. Non est ita vt dicis: sed filius tuus mortuus est: meus autẽ viuit. Econtrario illa dicebat. Mentiris. Filius quippe meus viuit: z filius tuus mortuus est. Sic in hunc modũ prendebãt coram rege. Tunc rex ait. Hec dicit. Filiũ meũ viuit: z filius tuus mortuus est. Sic respõdit. Non sed filius tuus mortuus est: meus autẽ viuit. Dixit ergo rex. Afferte mihi gladiũ. Cũq; attulisset gladiũ coã rege. Diuidite inquit infantẽ viuũ in duas partes z date dimidiã ptẗ vni z dimidiã ptẗ alteri. Dixit autẽ mulier cui⁹ filius erat viuũ ad regẽ. Cõmota sunt quippe viscera eius super filio suo. Obsecro dñe date illi infantẽ viuũ: z nolite interficere eũ. Econtrario illa dicebat. Nec mihi nec tibi sed diuidatur. Respõdit rex z ait. Date huic infantẽ viuũ z nõ occidatis eũ. Hic enim est mater eius. Audiuit itaq; omnis israel iudicium qd iudicasset rex et timuerunt regem: videntes sapiẽtiam dei esse in eo ad faciendum iudicium.

CC.S. De principibũ z pfectis salomonis: de cibis mẽse eius: de multitudine equorũ eiusdẽ: de parabolis eiusdẽ: de lignis eius sup lignis a cedro vsq; ad hysopum q̃ egredit de pariete. Cap. iii.

Erat autẽ rex salomõ regnãs sup oẽm israel z hi principes quos habebat. Azarias filius sadoch sacerdotis. Helioreph et ahia filii sisa scribe. Josaphat filius ahilud a commentariis. Banaias filius ioiade super exercitum. Sadoch quoq; et abiathar sacerdotes. Azarias filius nathã sup eos qui assistebãt regi. Zabud filius nathã sacerdos amicus regis. Et abiasar ꝓposit⁹ domui: et adoniram filius ✠ abda sup tributa. Dedit autẽ salomõ duodecim pfectos sup omnem israel qui prebebãt annonã regi z domui eius. Per singulos ẽm menses in anno singuli necessaria ministrabãt. Et hec nomina eorũ. Benhur in montẽ ephraim. Bendecar in maceꝛ z in salebim z in bethsames z in bethon z in helon z in bethanã. Benesed in araboth. Ipse erat socchoꝛ z omnis terra ephꝛ. Benhesed in adab cuius omnis nephꝛ dor

ber filiũ salomonis habebat prorem. Bona filius ahiud regebat thanach. z mageddo z vniuersam bethsan que est iuxta sarthana subtꝰ iezrael a bethsan vsq; abelmeula a regione iecmeã. Bengaber in ramoth galaad habebat oppidũ aꝛ filij manasse in galaad. Ipse erat in omni regione argob que est in basan sexaginta ciuitatibꝰ magnis atq; muratis: que habebant seras ereas. ✠ Abinadab filius addo erat in manaim. Achimas in neptalim: sed et ipse habebat bathsemath filiã salomonis in coniugio. Baana filius husi in aser z in baloth. Josaphat filius pharue in isachar. Semei filius hela in benjamin. Gaber filius uri i terra galaad z in terra seon regis amꝛeꝛi: z og regis basan sup omnis que erant in illa terra. Juda z israel innumerabiles: sicut arena maris in multitudine comedẽtes z bibẽtes atq; letãtes. Salomõ autẽ erat in ditione sua habens oẽs ꝛegna ꝛecẽs a fluuio terre philistiim: vsq; ad terminũ egypti offerẽtes sibi munera z seruientes ei cũctis diebus vite eius. Erat autẽ cibus salomõis per dies singulos triginta chori simile: sexaginta chori farine: decẽ boues pingues: viginti boues pascuales: z centũ arietes: exceptis venationibus cervi: capreaꝛũ: atq; bubulos z auiũ altilium. Ipse ẽm obtinebat oẽm regionẽ que erat trãs flumẽ quasi a thapsa vsq; ad gazã: z cũctos reges illius regionis habebat pacẽ et omni parte in circuitu. Habitabatq; iudaꝛ z israel absq; timore vllo: vnusq;q; sub vite sua z sub ficu sua a dan vsq; bersabee cunctis diebus salomonis. Et habebat salomõ quadraginta milia presepia equorũ curruũ: et duodecim milia equitũ. Antridantesq; eos supradicti regis pfecti: sed et necessaria mẽse regis salomonis cũ iugenti cura prebebãt in ꝛepore suo. Hordeũ quoq; z paleas equorũ et iumentoꝛ deferebãt in loco vbi erat rex iuxta cõstitutũ sibi. Dedit quoq; deus sapiẽtiã salomoni z prudentiã multã nimis z latitudinẽ cordis: quasi ✠ arenam que est in litore maris. Et precedebat sapiẽtia salomonis sapiẽtiã omniũ oriẽtaliũ z egyptiꝰ: et erat sapiẽtior cũctis hominibus. Sapiẽtior: ethan ezraithe et hemã et calchal et dorda filijs maol: z erat notatus in oniuersis gẽtibus per circuitũ. Locutus est quoq; salomon tria milia parabolas: z fuerũt carmina eius quinq; milia. Et disputauit super lignis a cedro que est in libano vsq; ad hysopũ q̃ egredit de pariete z disseruit de iumẽtis z volucribꝰ z reptilibus z piscibus. Et veniebãt de cũctis populis ad audiendam sapiẽtiam salomonis z ab vniuersis regibus terre q̃ audiebant sapiẽtiam eius.

CC.S. Hirã mittit ad salomonem seruos suos: salomõ mittit ad hirã regẽ z petit ligna petẽs ad edificãdũ domum dñi: ideo mercedẽ promittit seruis: letatur super hiram incisione lignorũ postulata: cibos domui sue postulat: de numero artificum. Capitulum. v.

Audiit quoq; hirã rex tyri seruos suos ad salomonem. Audiuit ẽm q̃ ipsum vnctũ essent regẽ super israel p patre eius: q̃ amicus fuerat hiram dõ olim. Misit autẽ salomon ad hirã dicens. Tu scis volũtatẽ dõ pfis mei: q̃ nõ poterat edificare domũ nomini dñi dei sui ꝓpter bella iminẽtia p circuitũ: donec daret dñs eos sub vestigio pedum eius. Absq; hac requiẽ dedit deus meus michi p circuitũ: nõ est satã neq; occursus malus: ideo cogito edificare templũ nomini dñi dei meũ sicut locutus est ✠ dauid patri meo dicẽs. Filius tuus qui dabit p te super solũ tuũ: ipse edificabit domũ nomini meo. Precipe igitꝰ vt pcidãt mihi ligna cedꝛina de libão: z fuꝛ mei sint cũ seruis tuis: mercedẽ autẽ sicut vnus quisq; dabo tibi quãcũq; petieꝛis. Scis et quõ nõ est in ꝓpulo meo vir q̃ nouerit ligna cedere sicut sidonii. Cũ q̃ audisset hiram verba salomonis letatus ꝓ valde et ait. Benedictꝰ dñs deus hodie q̃ dedit dõ filiũ sapiẽtissimũ sup ꝓplm hũc plmũ. Et mulier hiram ad salomonẽ dicẽs. Audiui q̃cũq; mãdasti mihi. Ego faciam omẽ volũtatẽ tuã i lignis cedꝛinis z abiegnis. Serui mei deponẽt ea de libano ad mare: z ego ponã ea i ratibꝰ in mari vsq; ad locũ quẽ significaueꝛis mihi z applicabo ea ibi: z tu tolles ea. Prebebisq; necessaria mihi vt det cibꝰ domui meẽ. Itaq; hiram dabat salomoni ligna cedꝛina z ligna abiegna: iuxta oẽm voluntatẽ eius. Salomõ autẽ dabat hiram vigiti ✠ milia chorꝰ tritici cibũ domui eius: z vigiti chorꝰ purissimi olei. Hec tribuebat salomõ hiram ꝓ singulos anos. Dedit q̃q; dñs salomõ sapiẽtiã

D

pietiã salomonis: sicut locutꝰ est ei. Et erat pax inter hiram & salomonem: & percusserũt ambo fœdus. Elegitq; rex salomõ operarios de omni israel: & erat indictio triginta milia virorũ. Mittebatq; eos in libanũ decẽ milia p menses singulos vicissim ita vt duobꝰ mẽsibꝰ esset in domibꝰ suis. Et adoniram erat sup huiuscemodi dictionẽ. Fuerũt itaq; salomon septuaginta milia + onerãtes q̃ onera portabãt: & octoginta milia latomorũ in mõte abscõdpositis qui perãt singulis opibꝰ: numero triũ milium & trecentorũ ꝓcipientiũ ꝓpulos: & his q̃ faciebãt opꝰ. Precepitq; rex vt tollerẽt lapides grãdes: lapides ꝓciosos & fũdamẽtũ tẽpli: & q̃drarẽt eos q̃s dolauerũt cemẽtarij salomõis & cemẽtarij hiram. Porro biblij ꝓparauerũt ligna et lapides ad edificandũ domum.

Als + cẽtum.

C.C.S. Describit figura tẽpli: & fabricã porticus eiꝰ: altare oraculi cũ aliis ornatus edificatis. Capitulum. vi

B

Factum est igit quadringẽtesimo quarto octogesimo anno egressionis filiorũ israel de terra egypti. Anno quarto mẽsis secũdi + regni salomonis ꝓper israel edificare cepit domũ dñi. Domꝰ aũt quã edificabat rex salomõ dñio. habebat sexaginta cubitos in lõgitudine: viginti cubitos in latitudine: & triginta cubitos in altitudine. Et porticus erat ante tẽpli viginti cubitorũ lõgitudinis: iuxta mensurã latitudinis tẽpli: et habebat decẽ cubitos latitudinis ante faciẽ templi. Fecitq; in tẽplo fenestras obliquas. Et edificauit sup pariẽtẽ tẽpli tabulata p gyrũ in parietibꝰ domus p circuitũ tẽpli & oraculi: & fecit latera in circuitu. Tabulatũ q̃d + subter erat quinq; cubitos habebat latitudinis: & mediũ tabulatũ ser cubitorũ latitudinis: & tertiũ tabulatũ septẽ habẽs cubitos latitudinis. Trabes aũt posuit in domo p circuitũ foris ne hꝰ vt nõ hererẽt muris tẽpli. Domꝰ autẽ cũ edificaretur de lapidibus dolatis atq; ꝓfectis edificata erat: & malleꝰ & securis: & omne ferramẽtũ nõ sunt audita i domo cũ edificaret. Ostiũ lateris medii in pariete erat domꝰ dextre & p cochleã ascendebant in medũ cenaculũ & a medio in tertiũ. Et edificauit domũ & consummauit eã. Texit quoq; domũ laqueariis cedrinis & edificabit tabulatũ sup omnem domũ q̃nq; cubitis altitudinis: operuit domũ lignis cedrinis. Et factus est sermo dñi ad salomonẽ dicẽs. Domus hec quam edificas: si ambuleris in ꝓceptis meis: et iudicia mea feceris & custodieris oia mãdata mea gradiens p ea firmabo sermonẽ meũ tibi quẽ locutus sum ad dauid patrem tuũ: & habitabo in medio filiorũ israel: nõ derelinquã ppl'm meũ israel. Igitur edificauit salomõ domũ: & cõsummauit eam. Et edificauit parietes domus intrinsecus: tabulatis cedrinis. Et a uimẽto domꝰ vsq; ad summitatẽ parietum: & vsq; ad laquearia: & operuit lignis cedrinis intrinsecus & texit pauimentum domus tabulis abiegnis. Edificauitq; viginti cubitorũ ad posteriorem partẽ tẽpli tabulata cedrina a pauimento vsq; ad superiora: fecitq; interiorem domũ oraculi i sanctũ sanctorum. Porro q̃draginta cubitorũ erat ipsum templũ ꝓ se: porꝰ oraculi: et cedro ois domꝰ intrinsecus vestiebãtur: habẽs coronaturas & sculpturas sculptas: & celaturas eminẽtes. Oia cedrinis tabulis vestiebãt: nec omnino lapis apparere poterat i pariete. Oraculum aũt in medio domus i intimo parte fecerat: vt poneret ibi arcam federis dñi. Porro oraculum habẽs viginti cubitos lõgitudinis: & viginti cubitos latitudinis: & viginti cubitos altitudinis: & operuit illud atq; vestiuit auro purissimo. Sed et altare vestiuit cedro. Domũ q̃q; ante oraculum operuit auro purissimo: & affixit laminas clauis aureis. Nihilq; erat in templo q̃d nõ auro tegeret. Sed et totum altare oraculi texit auro. Et fecit in oraculo duos cherubin de lignis oliuarũ decem cubitorũ altitudinis. Quinq; cubitorũ ala cherub vna: & q̃nq; cubitorũ ala cherub altera: id est decem cubitos habẽtes a summitate alte vsq; ad ale alteri summitatẽ decem q̃q; cubitorũ erat cherub secundũ mensuram pariẽt: opus vnũ erat in ambobus cherubin: id est altitudinẽ habebat vnꝰ cherub decẽ cubitorũ similiter cherub secũdꝰ. Posuitq; cherubin in medio templi interioris. Et extendebant aũt alas suas cherubin: & tangebat ala vna pariẽtẽ: & ala cherub secundi tangebat parietem alterius: alas aũt altere in media parte templi simul tangebãt. Texit quoq; cherubin auro. Et omnes parietes tẽpli

per circuitũ sculpsit varijs celaturis & sculpturis. Et fecit in eis cherubin & palmas et picturas varias quasi ꝓminentes de pariete et egredientes. Sed et pauimẽtũ domus texit auro intrinsecus et extrinsecus. Et i ingressu oraculi fecit duas ostiola de lignis oliuarũ: ramis posteriorũ angulorũ quinq; et duo ostia de lignis oliuarũ. Et sculpsit in eis picturas in cherubin et palmarum species anagliphas valde ꝓminentias: et texit ea auro & operuit tam cherubin q̃m palmas et cetera auro. Fecitq; in introitu tẽpli postes de lignis oliuarum quadrangulares: et duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus: & vtrũq; ostiũ duplex erat: et se inuicẽ tenẽs aperiebãt. Et sculpsit cherubin & palmas et celaturas valde eminẽtes: operuitq; ea laminis aureis opere quadrato ad regulã. Et edificauit atriũ interius trium ordinũ lapidũ politorũ: et vno ordine lignorũ cedri. Anno quarto fundata è domꝰ dñi i mẽsis Zior: et in anno undecimo mense eius: ipse est mensis octauus: perfecta est domꝰ in omni opere suo: & in omnibus vtẽsilibus suis. Edificauitq; eã annis septẽ.

C.C.S. De domo salomõis edificata tredecim annis de domo saltus: de domo filie pharaonis: de hiram artifice carmio: de duabus colũnis: de mari fusile: de basibus eneis: de interibus: de vasis templi: de mensa aurea: de candelabris aureis. Capitulum. vii.

3

Domum autẽ suam edificauit salomon tredecim annis: & ad perfectũ vsq; perduxit. Edificauitq; q̃q; domũ saltus libani cẽtũ cubitorũ lõgitudinis et quinquaginta cubitorũ latitudinis: & triginta cubitorũ altitudinis: & quatuor ambulatoria inter colũnas cedrinas. Ligna q̃ppe cedrina ceciderat in colũnas: et tabulatis cedrinis vestiuit totã camerã q̃ quadragintaq̃nq; columnis sustẽtabat. Unus autem ordo habebat colũnas q̃ndecim cõtra se mutuo positas: et e regione se respicientes equali spacio inter columnas et sup colũnas: quadrangulata ligna in sectis equalia. Et porticũ colũnarũ fecit q̃nquaginta cubitorũ lõgitudinis & triginta cubitorũ latitudinis: et alteram porticũ in facie maioris porticus & colũnas: & ꝓpsilia sup columnas fecit. Porticũ q̃q; solũ in q̃ tribunal est: fecit et texit lignis cedrinis a pauimẽto vsq; ad summitatẽ: & domũ cala in q̃ sederet ad iudicãdũ: erat in media porticu simili opere. Domũ q̃q; fecit filie pharaonis quã vxorẽ duxerat salomõ tali ope quali et hanc porticũ. Oia lapidibꝰ pretiosis q̃ ad normam quadã atq; mẽsurã: tã intrinsecus q̃m extrinsecus serrati erãt a fundamento vsq; ad summitatẽ parietũ: et intrinsecus vsq; ad atrium maius. Fundamenta aũt de lapidibꝰ pretiosis lapidibus magnis decem siue octo cubitorũ: et desup lapides pretiosi eq̃lis mensure serti erant: similiterq; de cedro. Et atriũ maius rotundũ triũ ordinum de lapidibꝰ sectis: & vnꝰ ordinis de dolata cedro: ne cẽ et in atrio domꝰ dñi interiori: et porticu domꝰ. Misit ergo rex salomõ & tulit hiram de tyro filiũ mulieris vidue de tribu nepthali parte tyro artifice erarũ & plenũ sapiẽtia & intelligẽtia & doctrina: ad faciẽdũ oẽ opus ex ere. Qui cũ venisset ad regẽ salomõ: fecit omne opus eiꝰ: et finxit duas colũnas eneas decẽ et octo cubitorũ altitudinis colũnã vnã et linea duodecim cubitorũ ambiebat colũnã vtrãq;. Duo q̃q; capitella fecit que ponerẽt sup capita colũnarũ fusilia ex ere: q̃nq; cubitorũ altitudinis capitellũ vnũ: & q̃nq; cubitorũ altitudinis capitellũ alterũ: et q̃si in modũ retis et catenarũ sibi invicẽ mixte opere cõtextarũ. Utriq; capitellũ colũnarum fusile erat. Septena versũ retiacula in capitello vno: & septena retiacula i capitello altero. Et ꝓfecit columnas duos ordines per circuitũ retiaculorũ singulorũ: vt tegerent capitella q̃ erãt sup summitatẽ malogranatorũ. Sodẽ modo fecit et capitello secundũ. Capitella aũt que erãt sup capita colũnarũ quasi opere lilij fabricata erãt in porticu quattuor cubitorũ: et rursum alia capitella i summitate colũnarũ desup iuxta mensuram colũne contra retiacula. Malogranatorũ aũt ducenti ordines erant in circuitu capitelli secũdi. Et statuit duas columnas in porticu templi. Cumq; statuisset columnam dexterã: vocauit eam nomine iachin. Similiter erexit columnam sedam et vocauit nomẽ eiꝰ booz. Et sup capita columnarũ opus in modũ lilij posuit perfectũq; est opus colũnarũ. Fecit q̃q; mare fusile decẽ cubitorũ a labio vsq; ad labium rotundum in circuitu.

Als + eq̃ram.

Als + sub fecerat.

B De domo filie pharaonis.

C

D

Quinq; cubitoꝝ altitudo ei⁹ et retracula triginta cubitorũ cingebat illud per circuitum: et sculptura subter labium circuibat illũ decẽ cubitis ambiẽs mare. Duo ordines sculpturarũ bistriatæ erant fusiles: et stabãt sup duodecim boues. E quibus tres respiciebãt ad aquilonẽ: et tres ad occidẽtem: tres ad meridiẽ: tres ad orientem: mare sup eos desup erat quorũ posteriora vniuersa intrinsecus latitabãt. Grossitudo aũt luteris trium digitoꝝ erat: labiũq; eⁱus q̃si labii calicis: & folia repãdi lilij. Duo milia bathos capiebat et tria milia metretas. Et fecit decẽ bases eneas q̃tuor cubitoꝝ lõgitudinis bases singulas: & q̃tuor cubitoꝝ latitudinis: et trũ cubitoꝝ altitudinis: et ipsum op⁹ basij laterrasile erat. Et sculpture interfixe erãt inter coronulas & plectas: leones & boues & cherubim: & iũctura sibi desup. Et subt leones et boues q̃si loria ex ere dependentia: et quattuor rote per bases singulas: et ares erei: & per quattuor partes quasi humeruli subter luterem fusiles cõtra seinuicẽ respectantes. Os quoq; luteris intrinsecus erat in capitis summitate: & q̃d extrinsecus apparebat vnũ cubiti erat totũ rotũdum: pariterq; habebat vnũ cubitum et dimidũ. In ãgulis aũt colũnæ vaste celature erãt et media inter colũnia quadrata nõ rotunda. Quattuor quoq; rote q̃ per quattuor ãgulos basis erãt: cohærebant sibi subter basim. Una rota habebat altitudinis cubitũ vnum et semis. Tales autẽ rote erant les solent in curru fieri. Et ares earũ & radij & cãti & modioli oꝝ fusilia. Hã et humeruli illi quattuor p singulos angulos basis vnius ex ipsa basi fusiles et cõficti erãt. In summitate aũt basis erat q̃dam rotunditas vnij & dimidij cubiti ita fabrefacta vt luter desuper posset imponi: habens celaturas suas variasq; sculpturas ex semetipsa sculpsit quoq; in tabulatis illis que erãt ex ere: & anguis cherubin et leones & palmas quasi in similitudinem hominis stãtis: vt nõ celata: sed apposita per circuitum viderẽt. In hunc modum fecit decem bases: fusura vna et mẽsura sculpturaq; cõsimili. Fecit ãq; decẽ luteres eneos. Quadraginta bathos capiebat luter vnus: erat q; q̃tuor cubitorum. Singulos q̃q; luteres per singulas id est decẽ bases posuit et cõstituit decem bases: & q̃q; ad dexteram partẽ templi: & q̃q; ad sinistram. Mare autem posuit ad dexteram partẽ templi cõtra orientẽ ad meridiẽ. Fecit ergo hiram lebetes et scutras et amulas & perfecit omne opus regis salomonis in tẽplo dñi. Colũnas duas: funiculos capitellorum super capitela columnæ duos & retracula duo: operirẽt duos funiculos qui erãt super capita columnæ: & malogranata quadringenta in duobus retraculis. Duos versus malo granatorũ in retraculis singulis ad opertẽdos funiculos capitellorũ q̃ erãt sup capita colũnæ: et ita fecit decẽ: et luteres decẽ super bases: & mare vnũ & boues duodecim subter mare: et lebetes et scutras et amulas. Omnia vasa que fecit hiram regi salomoni i domo dñi de auricalco erant. In cãpestri regione iordanis fudit ea rex in argillosa terra inter sochot et sarthan: & posuit salomon oꝝ vasa in domo dñi. Propter multitudinẽ autẽ nimiã nõ erat põdus eris. Fecitq; salomõ oꝝ vasa i domo dñi altare aureũ et mẽsam sup quã ponerẽtur panes propositionis auream: & cãdelabra aurea quinq; ad dexterã: & q̃q; ad sinistram cõtra oraculũ et auro puro: & quasi lilia flores & lucernas de sup aureas & cipes aureos & hydrias & fuscinulas & phialas & mortariolas et thuribula de auro purissimo. Et cardines ostiorũ domus interioris sanctisanctorũ: et ostiorũ domus tẽpli ex auro erant. Et perfecit omne opus quod faciebat salomon in domo dñi: & intulit que sanctificauerat dauid pater suus argentũ & aurũ & vasa reposuit i thesauris domus dñi.

C.C.S. Arca introducit i tẽplũ: deinde laudat domũ: salomon bñdicit tẽplũ: post hoc orat et exaudiũtur oães in tẽplo. Surgẽs quidẽ ab oratiõe bñdixit omni ecclesie israel: & cos instituit: immolantur victime: & fit festiuitas et lebetis. Capitulum.

Tunc congregati sunt omnes maiores natu israel cũ principibus tribuũ & duces familiarũ filiorũ israel ad regem salomonẽ in hierusalem vt deferrẽt arcã federis dñi de ciuitate dauidi: hoc est de sion. Lõuenitq; ad regẽ salomonẽ vniuersus israel in mẽse bethamin in solemni die ipse est mensis septimus. Venerãtq; cũcti senes de israel: & tulerunt arcã sacerdotes: & portauerũt arcã dñi: & tabernaculũ federis: & vasa sacra quæ erãt i tabernaculo: & ferebãt ea sacerdotes & leuite. Rex aũt salomõ & omnis multitudo israel q̃ pueneraĩt ad eũ ꝗdiebãt cũ illo ãte arcã: & immolabãt oues & boues absq; estimatione nũero. Et intulerũt sacerdotes arcã federis dñi in loco suũ in oraculũ tẽpli: scilicẽt sanctũ sanctorũ subter alas cherubin. Siquidẽ cherubin expãdebãt alas suas sup locũ arcẽ & tegebãt arcã & vectes eⁱus desup. Et q̃ eminebãt vectes: apparebãt sunãmi: & non videbãtur foris sanctuarũ ante oraculũ: & apparebãt vltra extrinsecus: & fuerũt ibi vsq; in hodiernũ diẽ. In arca autẽ nõ erat aliũ nisi due tabule lapideẽ q̃s posuerat moyses i oreb: q̃s pepigit dñs fœdus cũ filijs israel cũ egrederẽt de terra egypti. Factũ est autẽ cũ essent sacerdotes de sanctuario: nebula implevit domũ dñi: & non poterãt sacerdotes stare & ministrare ꝓpter nebulã. Impleratẽ enim gloria dñi domũ dei. Tũc ait salomõ. Dñs dixit vt habitaret i nebula. Edificãs edificaui domũ habitaculũ tuũ: firmissimũ solũq; tuũ in sempiternũ. Conuertit q̃q; rex faciẽ suã et benedixit oi ecclesie israel. Omnis enim ecclesia israel stabat. Et ait salomon. Benedictus dñs deus israel q̃ locutus est ore suo ad dõ patrem meum et in manibus eⁱus ꝑfecit dicẽs. A die q̃ eduxi ꝓpl̃m meũ israel de egypto nõ elegi ciuitatẽ de vniuersis tribub⁹ israel vt edificarẽt domũ: & esset nomẽ meũ ibi: sed elegi dauid vt esset sup populũ meũ israel. Voluitq; dõ pater meus edificare domũ nõ dñi dei israel: & ait dominus ad dõ patrẽ meum. Q̃d cogitasti in corde tuo edificare domum nomini meo: bene fecisti hoc ipsum mẽte tractans. Veruntamen tu non edificabis mihi domũ: sed filij tui q̃ egredietur de renibus tuis: ipse edificabit domũ nomini meo. Confirmauit dominus sermonẽ suum quẽ locutus est: stetiq; pro dõ patre meo: & sedi super thronum israel: sicut locutus est dñs: et edificaui domũ nõ dñi dei israel: & cõstitui ibi locũ arce in qua fœdus domini est q̃d pepigit cũ patribus nostris q̃ egressi sunt de terra egypti. Stetit aũt salomõ ante altare in dñi ꝓspectu israel: et expandit manus suas in celum: ait. Dñe deus israel non est similis tui deus in celo desup: & sup terrã deorsum: qui custodis pactum & miam seruis tuis: qui ambulant coram te in toto corde suo: q̃ custodisti seruo tuo dauid patri meo quẽ locut⁹ es ei. Ore locutus es & manib⁹ perfecisti vt hodie ꝓdiuit. Nunc igitur dñe deus israel conserua famulo tuo dauid patri meo quẽ locutus es ei dicens. Non auferetur vir de te coram me qui sedeat super thronum israel. Ita tamen si custodierint filij tui viam suã vt ambulent coram me sicut tu ambulasti in conspectu meo. Et nunc dñe deus israel firmentur verba tua que locutus es seruo tuo dauid patri meo. Ergo nũc putandũ est q̃ vere deus habitet sup terram? Si cẽlũ et celi celorũ te capere non possunt: quanto magis domũ hec quã edificaui tibi. Sed respice ad orationem serui tui: & ad preces eius dñe deus meus. Audi hymnum & orationẽ quam seruus tuus orat coram te hodie: vt sint oculi tui aperti sup domũ hãc: nocte ac die sup domum de qua dixisti erit nomen meum ibi vt exaudias orationẽ quã orat in loco isto ad te seruus tuus: vt exaudias deprecationem serui tui & ꝓpl̃i tui israel q̃cũq; orauerint in loco isto: exaudies in loco habitaculi tui in celo: & cũ audieris propitius eris. Si peccauerit hõ in primũ suũ et habuerit aliq̃d iuramentũ quo teneat astrictus venerit ꝓpter iuramentũ coram altari tuo i domũ tuã: tu exaudies in celo et facies et iudicabis seruos tuos: ꝓdẽnãs impiũ & reddẽs viã suam sup caput eius: iustificansq; iustũ & retribuẽs ei secũdũ iustitiã suã. Si fugerit populus tuus israel inimicos suos q̃ peccaturus etiã ibi & agentes penitẽtiam et cõfitentes nomini tuo: venerit & adorauerint & deprecati te fuerint in domo hac: exaudi in celo & dimitte peccũ ꝓpl̃i tui israel & reduces eos in terrã quã dedisti patribus eorũ. Si clausum fuerit celũ & non pluerit ꝓpter peccũ eorũ: et orãtes in loco isto penitẽtiam egerint nõ tuo: & a peccatis suis cõuersi fuerint ꝓpter afflictionẽ suam: exaudi eos in celo: dimitte peccata seruorum tuorum & populi tui israel et ostende eis viam bonam per quã ambulauerint: et da pluuiã super terrã quã dedisti ꝓpl̃o tuo i possessionem. Fames si obortta fuerit in terra aut pestilentia: aut corruptus aer: aut erugo: aut locusta vel rubigo: et afflixerit eum inimicus eius portas obsi-

B

E

De iuramẽto i ecclesia. 2.pa.6.d.

De exaudicione peccatorum.

Cõtra siccitatẽ fre

Cõtra famem.

dens omnis plaga vniuersa infirmitas: cũcta deuotatio: ⁊ imprecatio que
accíderit omni homini de populo tuo
israel si qũ cognouerit plaga cordis
sui: ⁊ expãderit manus suas in domo
hac tu exaudies in celo de loco habita
tionis tue: ⁊ repropiciaberis ⁊ facies
vt des vnicuiq; ꝓm omnes vias suas:
sicut videris cor eius quia tu nosti so
lus cor omniũ filiorũ hominũ: vt time
ant te cunctis diebus quibus viuunt
super faciem terre quã dedisti patribus
nostris. Insuper ⁊ alienigena qui non
est de populo tuo israel. cũ venerit de
terra longinqua ꝓter nomẗ tuũ au
dient enim nomen tuũ magnũ ⁊ man
nus fortis: ⁊ brachiũ tuũ extentũ vbiq;
Cũ venerit ergo ⁊ oraverit i hoc loco
tu exaudies in celo in firmamento ha
bitaculi tui: ⁊ facies ola ꝓ quib⁹ invo
caverit te alienigena vt discãt vniuer
si ꝑpli terrarũ nomen tuũ timere sicut
populus tu israel: ⁊ probentiq; nomẽ
tuũ invocatũ est sup domũ hanc quã
edificaui. Si egressus fuerit ꝑplꝰ tu⁹
ad bellũ cõtra inimicos suos per viã
quocũq; miseris eos: et orabũt te ꝓ viã
ciuitatis quam elegisti: ⁊ cõtra domũ
quã edificaui nomini tuo et exaudies
in celo orationes eorũ ⁊ preces eorũ et
facies iudiciũ eorũ. Qd si peccauerit
tibi (nõ est enim homo qui nõ peccet) et
irat⁹ tradideris eos inimicis suis: et
captiui ducti fuerint in terra inimico
rũ longe vel ꝓpe: et egerint penitẗiã
in corde suo in loco captiuitatis: et cõ
uersi deprecati te fuerint in captiuitate
sua dicẗes. Peccauim⁹ inique egim⁹
impie gessim⁹: et reuersi fuerint ad te
in vniuersõ corde suo: et tota anima sua
i terra inimicorũ suorũ ad quã captiui
ducti fuerint ⁊ oraverit te ꝓ via ter
re sue quã dedisti ꝓbis⁹ eorũ ⁊ ciuita
tis quã elegisti ⁊ templi qd edificaui
nomi tuo: exaudies in celo in firmamen
to solii tui o fones eorũ: ⁊ preces eorũ
et facies iudiciũ eorũ: et ꝓpiciaberis
ꝑplo tuo qui peccauit tibi: ⁊ omnibus
iniquitatibus eorũ quib⁹ prevaricati
sunt in te: ⁊ dabis miam coꝝ eis qui
eos captinos habuerint: vt miẽrentur
eis. Populꝰ enim tuus est: et hereditas
tua qs eduxisti de tra egypti õ medio
fornacis ferree: vt sint oculi tui aperti
ad deprecationẽ serui tui ⁊ ꝑpli tui israel
exaudire eos i vniuersis ꝓ quib⁹ invo
caverint te. Tu enim separasti eos tibi
in hereditatẗ de vniuersis ꝑpli terre

2.q.5. capitulariter. 18.q.2.c. pnitiosa. De cõsecr. dist. 1. c. si.

E

De exauditione alienigene.

Exaudio ꝓ victoria belli.

2.pa.6.8 Eccl.3.c. 1.ioã.1.d

Dan.3.c.

F

sicut locutus es ꝓ mopsen seruũ tuũ ⁊
ꝓ israel tuũ: ꝓ ces nõs de terra egypti
dñe deus. Factũ est aũt cũ complisset
salomon oãs dñm omnẗ orationem et
deprecationẗ hanc: surrexit de cõspectu
altaris dñi. Utrũq; enim genu in terra
fixerat ⁊ manus expãderat in celũ. Gen
tit ergo: benedixit omni ecclesie israel
voce magna dicẽs. Benedictus dñs qui
dedit requiem populo suo israel
iuxta oia que locutus est. Non cecidit
ne vnus quidẗ sermo ex oibus bonis
que locutus est ꝓ mopsen seruũ suũ.
Sit dñs deꝰ noster nobiscũ sicut fuit
cum patribus nostris: nõ derelinquat
nos neq; ꝓiciens: sed inclinet corda
nostra ad se vt ambulemus in vniuer
sis vijs eius: et custodiamus mãdata
eius et cerimonias eius et iudicia que
cunqs mãdauit patribus nostris: ⁊ sint
sermones mei isti quibus deprecatus sum
coꝝ dño appropinquãtes dño deo no
stro die ac nocte: vt faciat iudiciũ ser
uo suo: ⁊ populo suo israel ꝓ singulis
diebus: vt sciat oẽs populi terre: q; dñs
ipse est deus: et non est vltra absq; eo.
Sit quoq; cor nostrũ perfectũ cũ dño
deo nro: vt ambulem⁹ in decretis eius
et custodiamus mãdata eius: sicut ⁊ ho
die. Igit rex et omis israel cũ eo immo
labãt victias coram dño. Mactauitq;
salomon hostias pacificas quas immo
lauit dño: boum viginti duo milia et
ouiũ centum viginti milia. Et dedica
uerũt templũ dñi rex ⁊ filii israel. In
die illa sctificauit rex mediũ atrij qd
erat ante domũ dñi. Fecit quippe ho
locaustũ ibi: et sacrificiũ et adipẗ pa
cificor: qm altare ereũ qd erat coram
dño minus erat: ⁊ capere non poterat
holocaustũ et sacrificiũ et adipẗ pacifi
corũ. Fecit ergo salomon in tpe illo
festiuitatẗ celebẗ et omis israel cum eo
multitudo magna ab introitu emath
vsq; ad riuũ egypti coꝝ dño deo nro
septem diebus et septem diebus: ad dies
quattuordecim diebus: et in die octauo
dimisit ꝑplos. Qui bñdicẗes regi ꝓ
fecti sunt i tabernacula sua lẗãs: et
letari corde sup olib⁹ bonis q fecerat
dño dauid seruo suo: ⁊ israel ꝑplo suo.

C.S. De appitõe sctis dñi ad salo
monẽ: de oppidis dat⁹ hirã a salomõe
pharao dat gazerim i dotem filie sua
mon edificat ciuitates: eõm ꝑpli ꝑpla
israel excepto facit tributarios: de filiis
israel neminẽ fratre ꝑstituit: classis mu
nit i ophir ad aurũ reportãdũ. Cũ

Factũ est aũt cũ pfe
cisset salomon edifi
cia domꝰ dñi: ⁊ edifi
cium regis ⁊ oẽ qd
optauerat et volue
rat facere: apparuit
ei dñs sicũ ap
paruerat ei in ga
baõ. Dixitq; dñs ad eũ. Exaudiui ora
tionẽ tuã ⁊ deprecationẗ tuã quã depre
catus es coꝝ me. Sãctificaui domũ hãc
quã edificasti vt ponerẗ nomen meũ
ibi in sempiternũ ⁊ erũt oculi mei ⁊ cor
meũ ibi cũctis diebꝰ. Tu quoq; si am
bulaueris coꝝ me sicut ambulauit ꝑ
tu⁹ in simplicitate cordis et inoẗate:
et fecer⁹ ola q̃ ꝑcepi tibi ⁊ iudicia mea
et legitima mea seruauer⁹: ponã thro
num regni tui sup israel in sempiter
num: sicut locut⁹ sum ob patri tuo: di
cens. Nõ auferẗur de genere tuo de
solio israel. Si aũt auersiõe auersi fue
ritis vos ⁊ filii vestri. Nõ sequẗes me
nec custodiẗes mãdata mea ⁊ cerimo
nias quas ꝓposui vobis: sz abiẗis ⁊
coluerẗis deos alienos ⁊ adorauerẗis
eos: auferẗ israel de supficie terre quã
dedi eis: templũ qd sanctificaui nomi
ni meo: ꝓiciã a cõspectu meo: erit q; is
rael ꝑuerbũ ⁊ in fabulã omẗis ꝑplis
et dom⁹ hec erit in exẗplũ. Omis q trãsi
ẗrit ꝑ eã stupebit ⁊ sibilabit: et dicet.
Quare fecit dñs sic terre huic ⁊ domui
huic ⁊ respondebunt. Quia dereliquerunt
dñm deum suũ: q eduxit ꝑres eorũ de
terra egypti: ⁊ secuti sũt deos alienos
et coluerẗ eos et adorauerẗ eos: ide
circo induxit dñs sup eos omne malũ
hoc. Expletis aũt annis viginti postq;
edifiẗauerat salomon duas domos. i. do
mum dñi ⁊ domũ regis: hirã rege tyri
ꝓbẗe regi salomoni ligna cedrina ⁊
abiegna: aurũ iuxta oẽ qd op⁹ habue
rat tyr dedit salomon hiram vigi nti
oppida i terra galilee. Et egressus est
hiram de tyro vt videret oppida que
dederat ei salomon ⁊ nõ placuerẗ ei:
et vit. Decem sunt ciuitates quas de
disti michi frater. Et appellauit eas
terrã chabul vsq; in diẽ hãc. Misit q;
hirã ad regẗ salomonẗ centũ viginti
talenta auri. Hec est summa expensarũ
quã obtulit rex salomon ad edificãdã
domũ dñi: domũ suã: ⁊ mello ⁊ murũ
hierusalẗ ⁊ heser ⁊ mageddo ⁊ gazer.
pharao rex egypti ascẽdit ⁊ cepit ga
zer: succẗdiitq; eam igni: ⁊ chanaẗs omi
habitabat in ciuitate i: et fecit ⁊ dedit
eam in dotẗ filie sue vxori salomonis.
Edificauit q̃ salomõ gazer ⁊ betheron
inferiorẗ ⁊ balaad ⁊ palmiram in terra
solitudis ⁊ oẽs vicos q̃ ad sepiendẗ
et erãt absq; muro: muniuit ⁊ ciuitas
res curruũ ⁊ ciuitates equũ: q̃ oẽq;
ei placuit: vt edificarẗ in hierusalem ⁊ in
libano ⁊ in omni terra potestatis sue.
Universũ ꝑplm q remãsit de amo
reis ⁊ de ethei ⁊ pherezeis ⁊ eueis ⁊
iebuzeis: qui non sunt de filiis israel.
Horũ filios qui remãserẗ in terra q̃ o
sz nõ potuerẗ filii israel exterminare
fecit salomon tributarios ꝑsq; ad diẽ
hanc. De filiis aũt israel non constituit
rex salomon seruire quẗẗ: sz erãt viri
bellatores ⁊ ministri eius ⁊ ꝓncipes ⁊
duces et prefecti curruũ et equorum.
Erant sutẗ principes super ola opera
salomonis ꝓpositi quingẗi quinqua
ginta qui habebãt subiectũ ꝑplũ: ⁊
statutis operib⁹ imperabãt. Filia aũt
pharaonis ascendit de ciuitate dõ in
domum suã quã edificauerat ei salo
mon. Tũc edificauit mello. Offerebat
quoq; salomon trib⁹ vicibus ꝓ annos
singulos holocaustũ: ⁊ pacificas victi
mas sup altare qd edificauerat dño: ⁊
adolebat thymia coꝝ dño. Perfectũ
q̃ est ẗplũ. Classem quoq; fecit rex sa
lomon in asiongaber q̃ est iuxta bala
in littore maris rubri in terra idumee
Misitq; hirã in classe illa suos suos
viros nauticos et gnaros maris cum
seruis salomonis. Qui cum venissent
in ophir sumptũ inde aurum quadrin
gentorum viginti talentorum detulẗ
runt ad regem salomonem.

C.S. Venit regina saba hierusalem
et obtũpescit: dat et accipit munera:
fecit rex salomon ducenta scuta aurea
et thronũ eburneum: de classe regis ⁊
abundantia ⁊ equis. Capi. x.

Sed ⁊ regina saba audi
ta fama salomonis: in
nomẗ dñi venit tentare
eum in enigmatibus.
Et ingressa hierusalem
multo cum comitatu ⁊
diuitiis camelis portã
tibus aromata ⁊ aurũ infinitũ nimis: ⁊
et gẗmas pciosas: venit ad regẗ salo
monẗ: et locuta est ei vniuersa q̃ habe
bat in corde suo. Et docuit eã salomon
ola verba que ꝓposuerat. Nõ fuit ser
mo qui regẗ posset latere ⁊ nõ respon
deret ei. Videns aũt regina saba oẽm
sapientiam salomonis et domũ quam

Alienigene et filii israel fiunt tributarii.

D

De prepositis salomonis.

De classe salomõis

B

S.q.r.c. venerat.

De regina saba venente ad salomonẽ.

2.pa.9.a. Mat.12. d.

Iu.17.c.

edificauerat ⁊ cibos mensę eius: ⁊ habitacula seruorũ ⁊ ordines ministrantium: pestesq; eorũ et pincernas et holocausta que offerebat in domo dñi nõ habebat vltra spũ: dixitq; ad regem.

Regis sapientia admirat.

Verus est sermo quem audiui in terra mea sup sermonibus tuis et sup sapiẽtia tua: nõ credebã narrantib⁹ mihi donec ipse veni ⁊ vidi oculis: et ecce mihi dimidia pars mihi nũciata nõ fuerat. Maior est sapientia ⁊ opera tua q̃ rumor quem audiui. Beati viri tui ⁊ beati serui tui qui hic stant coã te semp et audiunt sapientiam tuã. Sit dominus deus tu⁹ bñdict⁹ cui⁹ cõplacuit ⁊ posuit te sup thronũ israel: eo q̃ dilexerit dñs israel in sempiternum: ⁊ constituit te regem vt faceres iudicium ⁊ iustitiam. Dedit ergo regi centum viginti talenta auri: ⁊ aromata multa nimis ⁊ gẽmas pretiosas. Nõ sunt allata vltra aromata tam multa q̃ ea que dedit regina saba regi salomoni. Sed et classis hyrã que portabat aurum de ophir: attulit et ophir ligna tina multa nimis: et gẽmas pretiosas. Fecitq; rex de lignis tinis fulcra domus dñi et domũ regie ⁊ cytharas hyrasq; cãtoribus. Nõ sunt allata huiusce modi ligna tina neq; visa vsq; in presentem diem. Rex autẽ salomon dedit regine saba oia que voluit ⁊ petiuit ab eo exceptis his q̃ vltro obtulerat ei munere regio. Que reuersa est ⁊ abiit in regionẽ suam cum seruis suis. Erat aũt pondus auri q̃ offerebat salomoni p annos singulos sexcẽtorum sexaginta talentorũ auri: exceptis eis q̃ offerebant viri qui sup vectigalia erãt ⁊ negociatores: omniq; reges arabie: ducesq; terre. Fecit quoq; rex salomon ducẽta scuta de auro purissimo. Sexcẽtos auri siclos dedit in laminas scuti vnius: trecẽtas pelitas ex auro phato. Trecentesq; mine auri vnã pelitã vestiebãt. Posuitq; eas rex in domo saltus libani. Fecit etiã rex salomon thronũ de ebore grãdem et vestiuit eũ auro fulvo nimis q̃ habebat sex gradus. Et summitas throni rotũda erat in pte posteriori: et due manus hinc atq; inde tenẽtes sedile: et duo leones stabãt iuxta manus singulas: et duodecim leõculi stãtes sup sex gradus hinc atq; inde. Nõ est factũ tale opus in omnibus regnis. Sed et oia vasa de q̃bus potabat rex salomon erãt aurea et omnia supellex domus saltus libani de auro purissimo. Non erat argẽtũ nec aliquid pretij putabat in diebus salomonis: q̃ classis regis p mare cũ classe hyrã semel p tres annos ibat in tharsis deferens inde aurum ⁊ argẽtum: ⁊ dentes elephãtum et simias ⁊ pauos. Magnificatus est ergo rex salomon sup oẽs reges terre diuitiis ⁊ sapiẽtia. Et omnis terra desiderabat vultũ salomonis: vt audiret sapiẽtiã ei⁹ quã dederat deus in corde eius. Et singuli deferebãt ei munera: vasa argẽtea ⁊ aurea: vestes: arma bellica: aromata quoq; equos ⁊ mulos per annos singulos. Congregauitq; salomon currus et equites et fecit ei mille quadringẽti curruũ ⁊ duodecim milia equitũ: et disposuit eos per ciuitates munitas et cũ rege in hierusalem. Fecitq; vt tãta esset abũdãtia argẽti in hierusalem quãta et lapidũ et cedros fecit multitudinem quasi sycomoros q̃ nascũtur in cãpestribus. Et educebãtur eq̃ salomoni de egypto et de coa. Negociatores eũ regis emebãt de coa et statuto pcio pducebãt. Egrediebãt aũt quadriga ex egypto sex sicli argẽti: et equus centũ quinquaginta. Atq; in hunc modũ efecti sunt reges hethorum et syrie equos venundabãt.

C.C.S. De septingẽtis proudibus centes concubinis regis p quas decepti sunt aduersarios et adad rapere et hieroboã: de concessione regni de dñi prophẽta ad hieroboã misso: Salomon voluit interficere hieroboã sed fugit de morte salomonis.

Erãt aũt salomon adamauit mulieres alienigenas multas: filiã pharaonis et quoq; moabitidas ammanitidas idumeas sidonitidas et hethaeas: de quibus dixerat dñs filijs israel. Non ingrediemini ad eas: neq; ille ingredientur ad vos. Certissime enim auertent corda vestra: vt æquamini deos eorũ. His itaq; copulatus est salomon ardentissimo amore. Fuerũtq; ei vxores q̃si reginę septingẽtę: et concubine trecẽte. Et auertẽrũt mulieres cor eius. Cumq; iam esset senex: deprauatũq; est cor eius per mulieres vt sequeretur deos alienos: nec erat cor eius perfectũ cum dño deo suo: sicut cor dauid patris eius. Sed colebat salomon astarthen deam sidonorũ et chamos deũ moabitarũ et moloch idolum ammonitarum. Fecitq; salomon q̃ non placuerat coram dño: et non adimplenit vt sequeretur dñm sicut dñ pater eius. Tunc edificauit salomon phanum chamos idolo moab in monte qui est vtra hierusalẽ et moloch idolo filiorũ ammon. Atq; in hunc modũ fecit omnibus vxoribus suis alienigenis que adolebant thura et immolabãt deis suis. Igitur irat⁹ est dñs salomoni q̃ auersa esset mens eius a dño deo israel qui apparuerat ei secũdo: et pceperat de verbo hoc ne sẽtẽ alienos: et nõ custodiuit que mãdauit ei dominus. Dixit itaq; dñs salomoni. Quia habuisti hoc apud te: et non custodisti pactum meũ: et pcepta mea q̃ mandaui tibi disrũpens scindam regnum tuum: et dabo illud seruo tuo. Verũtamen in diebus tuis nõ faciam propter dauid patrem tuum. De manu filij tui scindam illũ: nec totum regnum auferam: sed tribum vnam dabo filio tuo propter dũ seruum meum: et hierusalẽ quã elegi. Suscitauit autem dominus aduersarium salomonis adad idumeum de semine regis: qui erat in edom. Cum enim esset dauid in idumea: et ascendisset ioab princeps militie ad sepeliẽdum eos qui fuerant interfecti: et occidisset omne masculinum in idumea. Sex enim mensibus ibi moratus est ioab et omnis israel donec interimeret omne masculinum in idumea. Fugit adad ipse et viri idumei de seruis patris eius cũ eo: vt ingrederet egyptũ. Erat autẽ adad puer paulus. Cũq; surrexissent de madian: venerunt in pharan. Tulerũtq; secũ viros de pharã et introierũt egyptũ ad pharaonẽ regẽ egypti. Qui dedit ei domũ et cibos cõstituit: et terram delegauit. Et inuenit adad gratiam coram pharaone: valdeq; intãtũ placuit ei vxorem: sororem vxoris sue germanam taphnes regine. Genuitq; ei soror taphnes genebath filium: et lactauit eum taphnes in domo pharaonis. Erãtq; genebath habitans apud pharaonẽ cũ filijs eius. Cũq; audisset adad in egypto dormisse dauid cũ patribus suis: ⁊ mortũ esse ioab principẽ militie: dixit pharaoni. Dimitte me vt vadã in terrã meã. Dixitq; ei pharao. Quia cũ apud me indiges vt quaeras ire in terrã tuam? At ille respondit. Nulla. Sed obsecro te vt dimittas me. Suscitauit quoq; ei deus aduersarium razon filium eliadam qui fugerat a dadezer regem saba dñm suum: ⁊ cõgregauit cõtra eum viros et factus est princeps latronum cũ interficeret eos dñ: abierũtq; damascum ⁊ habitauerũt ibi: ⁊ cõstituerũt eum regem in damasco: erãtq; aduersarius israel cunctis diebus salomonis. Et hoc est malum adad ⁊ odium cõtra israel: regnauitq; in syria. Hieroboam quoq; filius nabath ephrateus de sereda seruus salomonis cuius mater erat nomine seruua mulier vidua: leuauit manum contra regem. Et hec est causa rebellionis aduersus eum: q̃ salomon edificauit mellon: et coequauit voraginem ciuitatis dñ patris sui. Erat aũt hieroboam vir fortis ⁊ potens. Videẽsq; salomon adolescẽtem bone idolis ⁊ industrium: constituerat eũ prefectũ super tributum vniuerse domus ioseph. Factũ est igitur in tẽpore illo vt hieroboam egrederet de hierusalem: ⁊ inueniret eũ ahias silonites ppheta in via opertus pallio nouo. Erant aũt duo tãtũ in agro. Apprehendensq; ahias pallium suũ nouũ quo cooperta erat: scidit in duodecim partes et ait hieroboã. Tolle tibi decẽ scissuras. Hec enim dicit dñs deus israel. Ecce ego scindã regnũ de manu salomonis et dabo tibi decẽ tribus. Porro vna tribus remanebit ei ppter seruũ meum dñ ⁊ hierusalem ciuitatẽ quã elegi ex omnibus tribus israel: eo q̃ deseruerit me et adorauerit astarthẽ dẽã sydoniorũ et chamos deũ moab et moloch deum filiorũ ammon: et nõ ambulauerit in vijs meis vt faceret iustitiã coã me: ⁊ pcepta mea ⁊ iudicia sicut dñ pater eius. Nec auferã de regnũ de manu eius: sed ponã eũ cunctis diebus vite sue: propter dñ seruũ meum quẽ elegi: qui custodiuit mãdata mea ⁊ pcepta mea. Auferã aũt regnũ de manu filij eius: ⁊ dabo tibi decẽ tribus: filio aũt eius dabo tribum vnam: vt remaneat lucerna dñ seruo meo cũctis diebus in hierusalẽ ciuitate quã elegi: vt ẽt nomẽ meum ibi. Te autẽ assumã ⁊ regnabis super oia que desiderat aia tua: eriscq; rex sup israel. Si igitur audieris oia que pcepero tibi: ⁊ ambulaueris viis meis: ⁊ feceris q̃d rectum est coã me: custodiens mãdata mea ⁊ pcepta mea sicut fecit dñ seruus meus ego tecum et edificabo tibi domum fidelẽ: quã edificaui dñ domum: ⁊ tradam tibi israel:

tam ⁊ faciam semen salomonis propter peccatũ suũ.

hieroboã contra salomonem

Ahias pheta diuisit pallium in partes in signũ diuisionis regni salomonis.

promittũtur hieroboã decẽ partes regni eorũdem ad precepta.

et afflicam semē dauid super hoc ve-
rūtamē nō cūctis diebꝫ. Voluit q̃ sa-
lomō interficere hieroboā. Qui surre-
xit ⁊ aufugit in egyptū ad sesac regem
egypti: ⁊ fuit in egypto vsq̃ ad mortē
2.pa.76. salomōis Reliquū aūt ꝓbꝫ salomo-
nis ⁊ ola q̃ fecit ⁊ sapiētia eius ecce pni
uersa scripta sunt libro ꝓbꝫ dierū
salomonis. Dies autē q̃s regnauit sa-
lomon i hierlm sup oēm israel qdragin-
Salomō ta anni sunt. Dormiuitq̃ salomon cū
mortuus est et pribꝫ suis: ⁊ sepultꝫ e i ciuitate dd pa-
roboam tris sui: regnauitq̃ roboā filꝫ eius p eo.
sublogat C.S. De roboā q̃ spiritu dei ⁊ tuuenū
⁊ tū sup duobꝫ tribubus rex ꝓstituit:
hieroboā autē sup decē tribubꝫ: de se-
meia ꝓpheta ad roboā missa: de vitu-
lis aureis q̃s fecit hieroboā. Cap. xij.

B

Ibit aūt roboā i sichē
2.pa.19.a Roboam quia ibi pgregatꝫ erat
crudelitas omis israel ad constituendū eū regē. Et ro-
re vsus ⁊ cōsilio iu- boā hieroboā filꝫ nabath
uenū per cū adhuc eēt i egypto
pfugꝫ a facie regis sa-
Cidit decē lomōis audita morte eius ⁊ reuersꝫ e de
partes re- egypto. Miserūtq̃: ⁊ vocauerūt eū. Ue-
gni. nit q̃ hieroboā et omis multitudo israel
et locuti sūt ad roboā dicētes. Pr tuꝫ
durissimū iugū iposuit nobꝫ: tu itaq̃
nūc ⁊ minue paululū de ꝑcio patris
tui durissimo: et de iugo grauissimo
q̃ iposuit nobis: ⁊ seruiemꝫ tibi. Qui
ait eis. Ite vsq̃ ad tertiū diē ⁊ reuerte-
mini ad me. Cūq̃ abiisset ppls intē
cōsiliū rex roboā cum senioribꝫ q̃ astiti
erant coā salomone patre eius dū ad-
huc viueret: ⁊ ait eis. Q̃d datis consi-
liū: vt respōdēā ppl'o? Qui dixerūt ei.

B

Si hodie obedieris ppl'o huic: et ser-
nieris: ⁊ petitioni eorū cesseris: locu-
tū q̃s fueris ad eos ꝓba leuia: erūt ti
Ps. q.r.c. bi serui cūctis diebꝫ. Qui dereliquit
ecclesiam consiliū seniorū q̃ dederāt ei: et adhi-
buit adolescentes q̃ nutriti fuerāt cū
eo: assistebāt illi: dixitq̃ ad eos. Q̃d
micht datis cōsiliū vt respōdēā ppl'o
huic? Qui dixerunt mihi. Leuiꝫ fac iu-
gū q̃d iposuit pr tuꝫ sup nos. Et dixe-
rūt ei iuuenes q̃ nutriti fuerāt cū eo.

C

Sic loq̃re ppl'o huic q̃ locuti sunt ad
2.pa.10.c te: dicētes. Pat tuꝫ aggrauauit iugum
nostrū: tu releua nos. Sic loq̃ris ad
eos. Minimus digitꝫ meꝫ grossior est
dorso pris mei. Et nūc pr meꝫ posuit
sup vos iugū grauē: ego aūt addā su-
per iugū ꝑm. Pater meꝫ cecidit vos
flagellis: ego aūt cedā vos scorpionis
bus. Uenit ergo hieroboam et omis
populus ad roboā die tertia: sicut la-
cutus fuerat rex dicens. Reuertimini
ad me die tertia. Respōditq̃ rex ppl'o
dura: derelicto consilio seniorū q̃ de-
derant: ⁊ locutꝫ est eis ꝑm cōsilium
iuuenū dicens. Pater meꝫ aggrauauit
iugū vestrū: ego aūt addā iugo vestro.
Pater meus cecidit vos flagellis: ego
aūt cedā vos scorpionibus. Et non ac-
quiesciit rex populo: q̃nā aduersꝫ fuerat
erat eum dōs vt suscitaret verbum suū
q̃d locutꝫ fuerat in manu abie silonitē
ad hieroboā filiū nabath. Videsq̃ itaq̃
populus q̃ noluisset eos audire rex
respōdit et dicēs. Quē nobis pars i
dauid: vel quē hereditas in filio isai? Ue-
de in tabernacula tua israel: nūc vide
domum tuam dō. Et abiit israel in ta-
bernacula sua. Sup filios aūt israel
cūctos habitabāt in ciuitatibꝫ iuda: re-
gnauit roboā. Misit q̃ rex roboā adō-
rā qui erat sup tributa ⁊ lapidauerūt eū
filios israel: et mortuus est. Porro rex ro-
boam festinꝫ ascēdit curruꝫ ⁊ fugit in
hierusalē: recessitq̃ israel a domo dauid
vsq̃ in presentē diem. Factum est aūt
cū audisset omis israel q̃ reuersus esset
hieroboam: miserunt vocauerūtq̃ eū
cōgregato cetu ⁊ cōstituerūt eū regē
super omnē israel: nec secutus est quis-
piam domum dō preter tribū iuda so-
lam. Uenit aūt roboā hierlm ⁊ cōgre-
gauit omnem domū iuda et tribum
beniamin centū octoginta milia electo-
rum virorū et bellatorū vt pugnarent
cōtra domū israel: et reducerēt regnū
roboā filio salomonis. Factus est aūt
sermo dōi ad semeiam virū dei dicēs.

Loquere ad roboā filiū salomonis re-
gem iuda: ⁊ ad oēm domū iuda et ben-
iamin: ⁊ reliquos de ppl'o dicens. Hec
dicit dōs. Non ascēdetis neq̃ bellabi-
tis cōtra fratres vestros filios israel.
Reuertat̃ vir in domum suā. A me cū hec
facta est verbū hoc. Audierūt sermo-
nem dōi: ⁊ reuersi sunt de itinere sicut
eis ꝑceperat dōs. Edificauit aūt hiero-
boam sichem in montē ephraim: habi-
tauit ibi. Et egressus inde edificauit
phanuel. Dixitq̃ hieroboam in corde
suo. Nūc reuertet̃ regnum ad domum
dō. Si ascēdēt ppls iste vt faciat
sacrificia in domo dōi in hierlm cū
uertet̃ cor populi huius ad dominum
suū roboam regem iuda: interficiūtq̃
me ⁊ reuertētur ad eum. Et cogitans
consilio fecit duos vitulos aureos et

dixit eis. Nolite vltra ascēdere in hie-
rusalē. Ecce tui israel q̃ te eduxerunt
egypti de terra. Posuitq̃ vnū i bethel
⁊ alterū in dan: factū est verbū hoc
in peccatū. Ibat enim ppls ad adorandum
vitulū vsq̃ in dan. Et fecit ꝓpana ex-
celsis et sacerdotes de extremis ppli
q̃ non erant de filiis leui. Constituitq̃
die festō in octauo q̃ tadecima die mēsis
octauo q̃ singulis de corde suo. Et fe-
cit festū in bethel vt immolaret vitulis
quos fabricatꝫ fuerat. Constituitq̃ i bethel sacerdotes excelsorū
q̃ fecerant: ascēdit sup altare q̃d extru-
erat in bethel q̃ tadecima die mēsis
octauo q̃ singulis de corde suo. Et fe-
cit festū filiis israel: ⁊ ascēdit sup
altare vt adoleret incēsum.

C.S. Deinde dei spiritu ꝓphetauit signum
dat de effusione cinis: ⁊ manus hiero
boam siccata arida ⁊ restituta est: ⁊ q̃ pa-
nē cū rege noluit comedere a ꝓpheta
quod reduxerat eū: ⁊ eo panē comedit ⁊ a leone peremptus est: q̃ leo ⁊ asinꝫ ista
bāt iuxta cadauer: de sepultura eius fa-
cta a ꝓpheta q̃ eū seduxerat. Cap. xiij.

Ecce vir dei venit de
iuda in sermone dōi in
bethel: hieroboā stante
sup altare ⁊ thus iacē-
tem: exclamauit contra
altare in sermone dōi ⁊
ait. Altare altare: hec dicit dōs. Ecce
filius natus domui dō iosias nomine:
immolabit sup te sacerdotes excelsorū
q̃ nūc in te thura incēdūt: ⁊ ossa ho-
minū sup te incēdet. Dedit q̃q̃ illa die
signū dicēs. Hoc erit signū q̃d locutꝫ
est dōs. Ecce altare scindet̃: ⁊ effunde-
tur cinis q̃ in eo est. Cūq̃ audisset rex
sermonē hois dei quem inclamauerat
cōtra altare in bethel: extēdit manū
suā de altari dicēs. Apprehēdite eū.
Et exarsit manus eius quam extēderat
contra eū: nec potuit retrahere eā ad se.
Altare q̃q̃ scissus est ⁊ effusus est cinis
de altari iuxta signum q̃d ꝓditerat
vir dei in sermone dōi. ⁊ rex ad virum
dei. Deprecare faciē dōi dei tui et ora
p me vt restituat manus mea mihi.
Oratoq̃ vir dei faciē dōi: et reuersa
est manus regis ad euiter facta est sicut
prius fuerat. Loquutus est autē rex ad
virū dei. Uenī mecū domū vt prādeas
et dabo tibi munera. Respondit ec vir
dei ad regē. Si dederis mihi mediam
partē domus tue non veniam tecum:
nec comedam panē: neq̃ bibam aquas
in loco isto. Sic enim mandatū est mihi
in sermone dōi ꝑcipiēs. Nō comē-
des panē neq̃ bibes aquā: nec reuer-
teris per viam qua venisti. Abiit ergo
per aliam viam: ⁊ nō est reuersus ꝑter
quam venerat in bethel. Prophetes autē
quidam senex habitabat in bethel ad
quē dixerunt nātes sui: ⁊ narrauerunt ei
ola opera que fecerat vir dei illa die i
bethel. ⁊ verba que locutus fuerat ad
regem: narrauerunt patri suo ⁊ exiit
eis pater eorū. Qer quā viā abiit? Osten-
derunt ei filii sui viam p quam ierat
vir dei qui venerat de iuda. ⁊ ait filiis
suis. Sternite mihi asinū. Qui cū stra-
uissent: ascēdit ⁊ abiit post virum dei
⁊ inuenit eum sedētē subtus terebin-
thum. et ait illi. Tu ne es vir dei qui ve-
nisti de iuda? Respōdit ille. ego sum. Di-
xitq̃ ad eū. Uenī mecū domū vt come-
das panē. Qui ait. Nō possum reuerti
neq̃ venire tecū: nec comedā panē ne-
q̃ bibam aquā in loco isto: quia locutus
est dōs ad me in sermone dōi: dicē-
tes. Non comedes panē ⁊ non bibas
aquam ibi: nec reuerteris ꝑ viam qua
ieris. Qui ait illi. ⁊ ego ꝓpheta sum
similis tui. ⁊ angelus locutꝫ est mihi
in sermone dōi: ⁊ dicēs. Reduc eū tecū
in domū tuā vt comedat panē ⁊ bibat
aquā. Fefellit eū ⁊ reduxit secū. Co-
medit ergo panē in domo eius ⁊ bibit
aquā. Cūq̃ sederēt ad mēsam: factus
est sermo dōi ad ꝓpheta q̃ reduxerat
eum. Et exclamauit ad virum dei qui ve-
nerat de iuda dicēs. Hec dicit dominꝫ.
Quia nō obedisti ori dōi: ⁊ non
custodisti mandatum q̃d ꝑcepit tibi
dōs deꝫ tuus: ⁊ reuersus es: ⁊ comedi-
sti panē ⁊ bibisti aquas in loco in quo
ꝑcepit tibi ne comederes panē neq̃ ⁊
biberes aquas: non inferetur cadauer
tuū in sepulchris patrum tuorū. Cūq̃
comedisset ⁊ bibisset: strauerūt asinū sui
ꝓpheta quē reduxerat. Qui cū abiis-
set: inuenit eum leo in via ⁊ occidit ⁊
erat cadauer eius ꝑiectū in itinere. Asi-
nus autem stabat iuxta illum et leo
stabat iuxta cadauer. ⁊ ecce viri tran-
seuntes viderunt cadauer ꝑiectum in
itinere: leonē stantē iuxta cadauer. ⁊ ve-
nerunt ⁊ diuulgauerunt in ciuitate
in qua ꝓpheta ille senex habitabat.
Q̃d cū audisset ꝓpheta ille q̃ reduxe-
rat eum de via: ait. Uir dei q̃ est inobe-
diēs fuit ori dōi: ⁊ tradidit eum dōs

Prophe-
ta ille ha-
bet pre-
pro de nō
comedendo et non
redeūdo
per cādē
viam.

C

Prophe-
ta be-
thel de-
duxit pa-
pheādet
pt comedat secū
⁊ ptra pā-
ceptum.

D

Prophe-
ta dōi pā-
dicit: oc-
ciditur a
leone: ⁊ pa-
uat sepul-
tura.

E

F

r

leoni: ⁊ confregit eum: ⁊ occidit iuxta
verbum dñi qd locutus est ei. Dixitq; ad
filios suos. Sternite mihi asinum. Qui
cũ straussent ⁊ ille abiisset inuenit ca-
daver eius proiectum i via ⁊ asinus ⁊ leones
stantes iuxta cadaver. Non comedit leo
de cadauere nec lesit asinum. Tulit q;
B Proba se ducẽs pphetã dñi
pphetes cadaver viri dei: ⁊ posuit il-
lud sup asinũ ⁊ reuersus intulit i ciui-
tate pphete senis vt plangerẽt eum:
⁊ posuit cadaver eius in sepulchro suo.
Et placerũt eũ: heu heu mi frater. Cũq;
placũissent eu: sepelire filios suos.
Quũ mortuus fuero sepelite me in se-
pulchro in q vir dei sepultus est: iuxta
ossa eius ponite ossa mea. Profecto enim
veniet sermo quẽ predixit in sermone
dñi cõtra altare qd est in bethel: cõ-
tra ola phana excelsorum que sunt in
ciuitibus samarie. Post verba hec non
propter penitentia hieroboã cuctis domus eius.
est reuersus hieroboã de via sua pes-
lima: ⁊ ecõtrario fecit de nouissimis
populis sacerdotes excelsor. Quicũq;
volebat implebat manus suam ⁊ fie-
bat sacerdos excelsor. Et pter hanc
causam peccauit domus hieroboam ⁊
euersa est ⁊ deleta de superficie terre.

C.S. De pphetia ahie adversus hie-
roboã: de morte ahie filii eius: de morte
hieroboã: de regno nadab filii eius: de
peccatis iudee: de sesach rege egypti q
spoliauit hierusalem: de sentis aureis
et eris: de morte roboam et regno ab-
ia filii eius. Capitulum octu-

A Ahias pphetã predixit mortẽ ahie ⁊ ruinã domui hieroboam. 4.re.3.c.

In tẽpore illo egrotauit
abia filius hieroboam.
Dixitq; hieroboam ux-
ori suae. Surge ⁊ commu-
ta habitum ne cognoscaris
q sis vxor hieroboã
⁊ vade in silo vbi est ahias propheta
qui locutus est mihi q̃ regnaturus
essem sup populum hunc. Tolle quoq;
in manu tua decẽ panes ⁊ crustulla
⁊ vas mellis. ⁊ vade ad illum. Ipse enim
indicabit tibi qd eueniat puero
hunc. Fecitq; vxor hieroboã:
⁊ consurgẽs abiit in silo: ⁊ venit in do-
mum ahie. At ille non poterat videre
quia caligauerant oculi eius pre senec-
tute. Dixit autẽ dñs ad ahiam. Ecce
vxor hieroboã ingredit vt cõsulat te
sup filio suo q̃ egrotat. Hec ⁊ hec loq̃-
ris ei. Cũq; illa iraret ⁊ dissimularet
se esse q̃ erat audiuit ahias sonitũ pe-
dum eius introeuntis p ostium: ⁊ ait.
Ingredere vxor hieroboam. Quare ad-
huc te esse simulas: Ego autẽ missus
sum ad te durus nuncius. Vade ⁊ di-
cito hieroboã. Hec dicit dñs deus israel.
Quia exaltaui te de medio ppli: ⁊ de-
di te duce super ppm meũ israel: ⁊ ab-
straxi regnum domui dauid ⁊ dedi illi: ⁊ tu
non fuisti sicut seruus meus dauid qui
custodiuit mandata mea: et secutus
me in toto corde suo faciens q̃ placi-
tum esset in conspectu meo: ⁊ cete-
ra es male super eos qui fuerunt ante
te: fecisti tibi deos alienos ⁊ conflatos
ad irascendum me: proiecisti
me autem post tergum
tuum. Idcirco ecce ego inducam mala
sup domum hieroboam ⁊ percutiam de
hieroboam mingẽtẽ ad parietẽ: ⁊ cla-
sum ⁊ nouissimum in israel: ⁊ mun-
do reliquias domus hieroboam sicut
mundari solet fimus vsq̃ ad purum.
Qui mortui fuerint de hieroboam in
ciuitate comedẽt eos canes: ⁊ qui ui-
mortui fuerint in agro: porabunt eos
aues celi: q̃ dñs locutus est. Tu igitur
surge ⁊ vade in domum tuam: ⁊ cũ
introieris pedes tuos in vrbẽ mortuus
puerus planget eum omis israel: ⁊ se-
pelient eum. Ille enim solus inferetur de hieroboam
in sepulchrum: q̃ inuentus est sup o-
sermo bonus a dño deo israel in domo
hieroboam. Constituet autẽ sibi dñs re-
gẽ sup israel qui percutiat domum hie-
roboam in hac die ⁊ in hoc tẽpore: qui-
dem dominus deus israel sicut mouet
solet arundo in aqua. Et euellet israel
de terra bona hac quam dedit patri-
bus eorum ⁊ disperget eos trans flumen:
quia fecerunt sibi lucos: ⁊ irritauerũt
dñm. Et tradet dominus deus israel p-
ter peccata hieroboam qui peccauit
⁊ peccare fecit israel. Surrexit igitur
vxor hieroboã ⁊ abiit: ⁊ venit in thir-
sa. Cũq; illa ingrederetur limen do-
mus: puer mortuus est et sepelierũt
eum. Et planxit eum omnis israel secũ-
dum sermonẽ dñi quẽ locutus est in manu
serui sui ahie prophete. Reliqui autẽ
sermonum hieroboam quomodo pugna-
uerit ⁊ quomodo regnauerit: ecce
scripta sunt in libro sermonum dierum regum
israel. Dies autẽ quibus regnauit hie-
roboam viginti duo anni sunt. Et dor-
miuit hieroboam cum patribus suis:
regnauitq; nadab filius eius pro eo.
Roboam filius salomonis regnauit
in iuda. Quadragesta et vnus annus erat
roboam cum regnare cepisset: ⁊ de-
septẽ annis regnauit in hierusalem
ciuitate quam elegit dñs: vt poneret

nomen suum ibi ex omnibus tribubus is-
rael. Nomen autẽ matris eius naama
ammanitis. Et fecit iudas malum coram
dño: ⁊ irritauerunt eum sup omnibus q̃
fecerat patres eorũ in peccatis suis q̃
peccauerunt. Edificauerunt enim et ipsi
sibi excelsa: statuas ⁊ lucos sub omni col
le excelso: et subter omẽ arborem
frondosam: et effeminati fuerunt in
terra: et abstulerunt cuncta abominationes
eorum quas erraverat dñs ante faciem
filiorum israel. In quarto autẽ anno regni
roboam ascendit sesach rex egypti hie-
rusalem: et tulit thesauros domus dñi ⁊
thesauros regis: ⁊ omnia diripuit.
Scuta quoq; aurea q̃ fecerat salomon
p quibus fecit rex roboam scuta ærea: et
tradidit ea in manu ducum scutatorũ
et eorũ q̃ custodiebãt ianũ ostium domus re-
gis. Cũq; ingrederet rex in domũ dñi
portabãt ea q̃ precedebãt habebant offi-
cium et postea reportabant ad armis
mentarium scutatorũ. Reliqua autem
sermonum roboam et ola q̃ fecit: ecce
scripta sunt in libro sermonum dierum
regum iuda. Fuitq; bellum inter ro-
boã et hieroboã cunctis diebus. Dor-
mitq; roboam cum patribus suis: et
sepultus est cum eis i ciuitate dauid. No-
men autẽ matris eius naama ammanithes
et regnauit abia filius eius pro eo.

C.S. De abia q̃ fecit malus et q̃ da-
uid fecit rectum excepto sermone vrie
adversus pugna abie cum hieroboã: de
asa qui regnauit post abiam qui fecit
rectum de pelio inter asa et baasa reges
israel: de adulterio benadab regis asa:
de morte asa et de dolore pedum eius:
de iosaphat qui successit ei: de nadab
rege filii hieroboam: occisor: de basa qui
regnauit post eum q̃ percussit omnes
domum hieroboam. Capitulum.

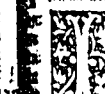

Igitur in octauo decimo
anno regni hieroboam
filii nabath: regnauit
abia sup iudã. Tribus annis
regnauit in hierusalem.
Nomẽ matris eius maa-
cha filia abessalon: ambulauitq; in om-
nibus peccatis patris sui q̃ fecerat ante
eum nec erat cor eius perfectum cum dño
deo suo sicut cor dauid pater eius. Sed
propter dauid dedit ei dñs deus suus lu-
cernã in hierusalem vt suscitaret filium eius
post eum et staret hierusalem: eo q̃ fecisset
dauid rectũ in oculis dñi: ⁊ non declinas-
set ab omnibus q̃ preceperat ei cunctis diebus
vitæ suæ: excepto sermone vrie cethei. At
tũ bellũ fuit inter abiam ⁊ hieroboam
omnibus diebus eius. Reliqua autẽ sermonum
abie et omia q̃ fecit nõne hec scripta sunt
in libro verborũ dierũ regũ iuda? Fuitq;
B 2.pa.c.4.
preliũ inter abiã ⁊ inter hieroboã. Et dor-
miuit abia cũ patribus suis ⁊ sepelierũt
eũ in ciuitate dñi: regnauitq; asa filius
eius pro eo. In ano vicesimo hieroboam
regis israel regnauit asa rex iuda: ⁊ qua-
ginta ⁊ vno anno regnauit in hierusalem.
Nomẽ matris eius maacha filia abessalon
et fecit asa rectũ ad cõplacitũ dñi sicut
dauid pater eius: abstulit efeminatos de
terra: pugnauitq; omnia sordes idolo-
rũ q̃ fecerat pres eius. Insuper maachã
matrẽ suã amouit ne esset princeps in
sacris priapi et lucos eius quẽ fecerat
erat. Subuertitq; specũ eius cõfregit
simulacrũ turpissimũ fecit: quod stu-
rentẽ cedron. Excelsa autẽ non abstulit.
Verũtamen cor asa perfectũ erat cũ dño deo
suo cuncti diebus: et intulit ea q̃ sanc-
tificauerat pater suus: et ponebat in domũ
dñi: argentum et aurũ et vasa. Bellum
autẽ erat inter asa et baasa regẽ israel
cuncti diebus eorũ. Ascendit q̃q; baasa rex
israel in iudã: et edificauit rama: et nõ
poterat quisquã egredi vel ingredi de pre
asa regis iude. Tulitq; tũc asa omne
argentũ et aurũ q̃ remanserat i thesau-
ris domus dñi: et in thesauris domus regis
dedit illud in manu seruorũ suorũ.
Et misit ad benadab filiũ tabremon fi-
lii egiõ regẽ syrie q̃ habitabat i damas-
co dicẽs. Fœdus inter me et te: et inter
patrẽ meũ et patrẽ tuũ: ideo misi tibi
munera argẽtũ et auri: et irrita fac fœdus q̃ habes cũ baasa
rege israel: et recedat a me. Acquiescens be-
nadab regi asa misit principes exercituũ
sui in ciuitates israel: et percusserunt abiõ
et dan et abel domus maacha et vniuer-
sam cõtrobiõem scz terrã neptalim.
Q̃ cum audisset baasa: intermisit edifi-
care rama et reuersus est in thersa. rex
asa nuncium misit in omẽ iudã dicẽs.
Nemo sit excusatus. Et tulerunt lapi-
des de rama et ligna eius q̃ ædificauerat baasa et extruxit de eis rex asa: gaba
benjamin et maspha. Reliqua autẽ
omnis sermonum asa: et vniuersa fortitu-
dines eius et cuncta q̃ fecit: et ciuitates
quas extruxit: nonne hec scripta sunt in
libro verborũ dierum regum iuda? Ve-
rũtamẽ in tẽpore senectutis sue doluit pe-
des: et dormiuit cum patribus suis ⁊ se-
pultus est cum eis i ciuitate dauid pa-
tris sui. Regnauitq; iosaphat filius

2.pa.c.16.

F De iosaphat fge iudei: ꝛ nadab rege israel.

nadab p eo. Anno secdo asa rege iuda: regnauit q̃ sup israel duob⁹ annis ꝛ fecit q̃ malũ est in conspectu dñi et ambulauit in viis patris sui: et in peccatis eius q̃bus peccare fecit israel. Insidiat⁹ est autē ei baasa filius ahie de domo isachar: ꝛ percussit eũ i gebethõ que est in ꝛbe philistinorũ. Siquidē nadab ꝛ omis israel obsidebant gebethon. Interfecit ergo illũ baasa in anno tertio asa regis iuda: et regnauit pro eo. Cũq; regnasset percussit oẽ domũ hieroboã. Nõ dimisit nec vnũ quidē afaz de semine eius donec deleret eũ iuxta ꝓbũ dñi q̃ locut⁹ fuerat in manu seruui sui ahie silonitis ꝓpter peccata hieroboam q̃ peccauerat ꝛ quib⁹ peccare fecerat israel: ꝓpter delictũ quo irritauerat dñm deum israel. Reliqua autē sermonũ nadab ꝛ omia q̃ operatus est: nõne hec scripta sunt in libro ꝓbor dierũ regũ israel? Fuitq; bellũ inter asa et baasa regē israel cũctis diebus eorũ. Anno tertio asa regis iuda regnauit baasa filius ahie sup oes israel in thersa viginti q̃tuor annis: ꝛ fecit malũ coram dño ambulauitq; in viis hieroboam: et in peccatis eius q̃bus peccare fecit israel.

C.C.S. De hieu pphete misso ad baasa: ꝛc mortẽ baasa: q̃ baasa interfecit hieu: cui successit hela filius eius: quē occidit zabri: et regnauit p eo q̃ postea semetipm̃ succedit eũ obsidere: cui amri quē elegerat israel media pars populi seqbat: thebni iuualuit: tñ ppl̃o q̃ erat cuz amri: de regno achab filio eius: de reedificatiõe hierico ab ahiel. Capt. xvi.

B De hieu pphete ad baasa regē israel: ꝛ amri ꝛ mo ritur.

Ecc⁹ est autē sermo dñi ad hieu filiũ anani contra baasa dicẽs. Pro eo q̃ exaltauit te de pulvere ꝛ posui te ducẽ super ppl̃m meũ israel: tu autē ambulasti in via hieroboam ꝛ peccare fecisti ppl̃m meũ israel: vt me irritares in peccatis eorũ: ecce ego demetã posteriora baasa et posteriora domũ eius: ꝛ faciã domũ tuã sicut domũ hieroboam filii nabath. Qui mortuus fuerit de baasa in ciuitate comedẽt eũ canes: ꝛ qui mortuus fuerit ex eo in regione comedẽt eũ volucres celi. Reliqua autē sermonum baasa: q̃cũq; fecit et prelia eius nõne hec scripta sunt in libro verbor dierũ regũ israel. Dormiuit ergo baasa cũ patribus suis: sepultusq; in thersa ꝛ regnauit hela filius eius p eo. Cũ autē in manu hieu filii anani pphete verbũ dñi factũ esset ꝓ baasa et cõtra domũ eius ꝛ cõtra oẽ malũ quod fecerat coram dño ad irritandũ eũ in ꝛitatiõibus manuũ suarũ: vt fieret sicut domus hieroboam ob hanc causam occidit eũ. Hoc est hieu filiũ anani pphetã. Anno vicesimo secdo asa regis iuda regnauit hela filius baasa super israel in thersa duob⁹ annis: ꝛ rebellauit cõtra eũ minister suus zabri dux medie partis curruũ. Erat autē hela in thersa bibẽs ꝛc. letus in domo arsa pfecti thersa. Ingressus ergo zabri percussit ꝛ occidit eũ anno vicesimo septimo asa regis iuda: et regnauit p eo. Cũq; regnasset: sedisset sup solium eius percussit oẽm domũ baasa: nõ vereliqt ex eis mingentẽ parietẽ ꝛ ꝓpinquos ꝛ amicos eius. Delenitq; zabri oẽm domum baasa: ꝓ verbũ dñi q̃ locut⁹ fuerat ad baasa in manu hieu pphete ꝓpter omnia peccata baasa ꝛ peccata hela filii eius q̃ peccauerunt ꝛ peccare fecerunt israel: ꝓpter irritationes dñm deum israel in vanitatibus suis. Reliqua autē sermonum hela: et cũcta quē fecit: nõne hec scripta sunt in libro ꝓbor dierũ regum israel. Anno vicesimo septimo asa regis iuda regnauit zabri septem dieb⁹ in thersa. Porro exercitus fidebat gebethon vrbem philistinorũ. Cũq; audisset rebellasse zabri: constituit se regẽ: fecit sibi regem omnis israel amri q̃ erat ꝓceps militie sup illo die in castris. Ascẽdit ergo amri de gebethon ꝛ obsidebat thersa. Videns autē zambri q̃ capta esset ciuitas ingressus est palatium et succendit se cum domo regia: et mortuus est in peccatis suis quē peccauerat facẽs malum coram dño ꝛ ambulauit in via hieroboam ꝛ in peccato eius: quē fecit peccare israel. Reliqua autē sermonum zabri ꝛ insidiarũ eius ꝛ q̃ ꝛ̃ndidit: nõne hec scripta sunt in libro verbor dierum regum israel? Tunc diuisus est ꝛc. israel in duas partes. Media pars populi seqbat thebni filium ginneth vt constituerent eum regẽ et media pars populi q̃ erat cum amri preualuit autē ppl̃s q̃ erat cum amri ppl̃o qui seqbat thebni filium ginneth mortuusq; est thebni: ꝛ regnauit amri. Anno tricesimo primo asa regis iuda regnauit amri sup israel duodecim annis. In thersa regnauit sex annis. Emit montẽ samarie a somer duobus talentis argẽti: ꝛ edificauit eum: vocauitq; nomẽ ciuitatis quã exstruxerat nomine somer dñi mõtis samarie. Fecit autē amri malũ in conspectu dñi ꝛ operatus est nequiter sup oes q̃ fuerũt ante eum. Ambulauitq; in omni via hieroboam filii nabat: ꝛ in peccatis eius q̃b⁹ peccare fecerat israel vt irritaret dñm deũ israel in vanitatibus suis. Reliqua autem sermonũ amri ꝛ fortitudo eius q̃ gessit nõne hec scripta sunt in libro ꝓbor dierum regũ israel? Dormiuitq; amri cũ patribus suis: ꝛ sepultus est in samaria: ꝛ regnauit q̃ achab filius eius. Achab porro filius amri regnauit sup israel ano tricesimo octauo asa regis iuda. Et regnauit achab filius amri sup israel in samaria viginti ꝛ duobus annis. Et fecit achab filius amri malũ in cõspectu dñi sup oes qui fuerant ante eũ. Nec suffecit ei vt ambularet in peccatis hieroboam filii nabat: insup duxit vxorẽ iezabel filiã methaal regis sidoniorũ. Et abiit ꝛ seruiuit baal et adorauit eũ ꝛ posuit aram baal in templo baal q̃ edificauerat in samaria: plãtauit lucũ. Et addidit achab in ope suo irritat⁹ dñm deum israel sup oes reges israel q̃ fuerũt ante eũ. In dieb⁹ eius edificauit ahiel de bethel hierico. In abirã pmitiuo suo fundauit eã: ꝛ in segnitie nouissimo suo posuit portas eius iuxta ꝓbũ dñi q̃ locutus fuerat in manu iosue filii nun.

C.C.S. Venit helias ad achab: clauditq; celũ ne pluat: pascitur a coruis: et postea a muliere sarepteana suscipitur: farina de hydria non deficit nec lechitus olei minuitur: etiam eius filiũ suscitat helias. Capitulum xvii.

Dixit helias thesbites de habitatoribus galaad ad achab. Viuit dñs deus israel in cui⁹ ꝓspectu sto: si erit annis his ros et pluuia nisi iuxta oris mei ꝓba. Et factũ est ꝓbũ dñi ad eũ: dicens. Recede inde: vade cõtra orientẽ: et abscõdere in torrẽte carith q̃ est cõtra iordanẽ: ibi de torrẽte bibes: corui quoq; ꝓceptor pascant te ibi. Abiit ergo: fecit iuxta ꝓbũ dñi. Cũq; abiisset sedit in torrẽte carith qui est cõtra iordanẽ. Corui deferebãt ei panẽ ꝛ carnes mane et similiter panẽ ꝛ carnes vespere: ꝛ bibebat de torrente. Post dies aut aliquantos siccatus est torrẽs: nõ enim pluerat sup terrã. Factus est ergo sermo dñi ad eũ dicẽs. Surge ꝛ vade in sarepta sidoniorũ ꝛ manebis ibi. Precepi enim ibi mulieri vidue vt pascat te. Surrexit ꝛ abiit in sarepta sidoniorũ. Cũq; pentisset ad portas ciuitatis: apparuit ei mulier vidua colligẽs ligna: ꝛ vocauit eã: dixitq; ei. Da mihi paululũ aq̃ in vase vt bibã. Cũq; illa ꝓgeret vt afferret: clamauit post tergũ ei⁹ dicens. Affer mihi obsecro ꝛ buccellã panis in manu tua. Que ꝛspondit. Viuit dñs deus tuus: quia non habeo panem nisi q̃ãtũ pugillus capere potest farine in hydria: ꝛ paululum olei in lechito. Ecce colligo duo ligna vt ingrediar et faciam illud michi ꝛ filio meo: vt comedamus ꝛ moriamur. Ad quam helias ait. Noli timere: sed vade ꝛ fac sicut dixisti. Verũtamẽ mihi primũ fac de ipsa farinula subcinericiũ panẽ paulum et affer ad me: tibi autē ꝛ filio tuo facies postea. Hec autē dicit dñs deus israel. Hydria farine non deficiet nec lechitus olei minuetur vsq; ad diem in qua dñs daturus est pluuiã sup faciẽ terre. Que abiit ꝛ fecit iuxta verbum helie. Et comedit ipse et illa et domus eius: ꝛ ex illa die hydria farine non defecit ꝛ lechitus olei non est minutus iuxta ꝓbũ dñi quod locutus fuerat in manu helie. Factũ est autem post verba hec egrotauit filius mulieris matrisfamilias: ꝛ erat ãgor fortissimus ita vt nõ remaneret in eo halitus. Dixit q̃ ad heliam. Quid mihi et tibi vir dei? Ingressus es a me vt rememoraretur iniquitates meas et interficeres filiũ meũ. Et ait ad eã helias. Da mihi filiũ tuũ. Tulitq; eũ de sinu eius: ꝛ portauit ꝛ cenaculũ vbi ipse manebat ꝛ posuit q̃ lectulũ suũ: clamauit ad dñm ꝛ dixit. O dñe de me: etiã nevidua apud quam ego ꝓtãq; sustẽto: afflixisti vt interficeres filiũ ei⁹. Et expãdit se ꝛ q̃ mensis ꝛ sup puerũ tribuit vicib⁹ et clamauit ad dñm ꝛ ait. O dñe deus meus reuertat obsecro ala pueri huius in viscera ei⁹. Et exaudiuit dñs vocem helie: ꝛ reuersa est ala pueri ꝛtra eũ ꝛ reuixit. Tulitq; helias puerũ: ꝛ deposuit eũ de cenaculo in inferiore domus et tradidit matri suae: ꝛ ait illi. Ecce viuit filius tuus. Dixitq; mulier ad heliam. Hunc in isto cognouit q̃ vir dei es tu: ꝛ ꝓbũ dei in ore tuo veram est.

C.C.S. Mittitur helias ad achab vt det ei pluuiam: de abdia q̃ pphetas dñi abscõdit cũtũ ꝛ pauit: de ostẽsione de

B Hela regnat loco

B

C. r. 4. e. 1. 2. r. f.

B

D

4. re. 4. f. Act. 20. c

C

D

lie ad achab de interfectione sacerdotum baal ab helia poſt consummationem holocauſtiſ igne miſſo de celo de pluuia data.

Capitulum.xxiii.

B Helias p phetare dit ad achab q primo ap parere ab die querē tiū ppte tas pauit rpe fa mis. 2.q.4.c. Ramium.

Oſt dies multos factū eſt ūbi dñi ad helią in anno tertio dicēs. Vade et oſtende te achab vt det pluuiā ſup faciē terre. Iuit q̃ helias vt oſtēderet ſe achab. Erat autē fames vehemēs in ſamaria Vocauitq̃ achab abdiā diſpēſatorem domꝰ ſuę. Abdias aūt timebat dñm deū valde. Nā cū interficeret iezabel prophetas dñi tulit ille centū prophetas & abſcōdit eos ꝓquinquenos ꝓquinquenos in ſpelūcis: pauit eos pane & aq̃ Dixit ergo achab ad abdiam. Vade in terrā ad oriētales fontes aquarū & in cūctas valles ſi forte poſſimꝰ inuenire herbā & ſaluare eqs & mulos & non perdāmur. Diuiſerūtq̃ ſibi regiōes vt circuirēt eas Achab ibat p viā vna & abdias pēdēs altera ſeorſū Cūq̃ eſſet abdias in via: helias occurrit ei. Qui cū cognouiſſet eum: cecidit ſup faciē ſuam: ait. Nū tu es dñe mi helias? Cui ille rēſpōdit. Ego. Et dixit Vade & dic dño tuo. Adeſt helias. Et ille. Quid peccaui inquit q̃m trades me ſeruū tuū in manū achab vt interficiat me? Viuit dñs deus tuus: nū eſt gēs aut regnū in quo non miſerit dñs meus te requirens. Et rēſpōdētibus cūctis nō eſt hic: adiurauit regna ſingula & gētes eo ꝓ minime reperiretis. Et nunc tu dicis mihi vade et dic dño tuo: adeſt helias. Cūq̃ recēſſero a te ſpūs dñi aſportabit te in locum quē ego ignoro: et ingreſſus nūciabo achab: nō inueniēs te interficiet me Seruus autē tuus timet dñm ab infantia ſua. Nūqnid nō indicatū eſt tibi dño meo quid fecerim cū interficerēt iezabel prophetas dñi: ꝓ abſcondēdo ꝓphētis dñi centū viros quinquagenos ꝓ ꝓquinquagenos in ſpelūcis et pauerīs eos pane et aqua? Et nūc tu dicis: vade et dic dño tuo adeſt helias vt interficiat me? Et dixit helias. Viuit dñs exercituū ante cuius vultum ſto: q̃ hodie apparebo ei. Abiit ergo abdias in occurſum achab & indicauit ei. Venitq̃ achab in occurſū helie et cum vidiſſet eum ait. Tu ne es ille qui conturbas iſrael? Et ille ait. Non q̃ turbaui iſrael: ſed tu & domꝰ patris tui qui dereliquiſtis mādata dñi: et ſecutus es baalim. Verūtamē nūc mitte ꝓpōga ad me vniuerſū iſrael in mōte carmeli et prophetas baal quadringentos ꝓquinquaginta: prophetas q̃q̃ lucōrū qui comedūt de mēſa iezabel. Miſit achab ad omēs filios iſrael: congregauit prophetas in mōte carmeli. Et ſtēs aūt helias ad omēm ꝑplm: ait. Vſq̃quo claudicatis in duas partes? Si dñs eſt deus ſequimini eū: ſi autē baal ſequimini illum. Et non reſpōdit ꝑplm vllū. Et ait rurſus helias ad ꝑplm. Ego remanſi prophēta dñi: ꝓphete aūt baal quadringēti viri: quinquaginta prophetę lucōrū quadringēti viri ſunt. Dentur nobis duo boues & ille eligat ſibi bouē vnū et incīdēdēs ponāt ſup ligna: ignē aūt nō ſupponāt. Et ego faciā bouē alterū: imponā ſup ligna: ignē aūt nō ſupponā. Inuocate nōia deorū veſtrorū: et ego inuocabo nomē dei meī: et qui audierit per ignē ipſe ſit deus. Rēſpōdēs omnis plēbs ait. Optima ꝓpoſitio quā locutus eſt helias. Dixitq̃ helias ꝓphetis baal. Eligite vobis bouē vnum et facite primi: quoniam plures estis: et inuocate nomina deorū veſtrorū: ignēq̃ nō ſupponatis. Qui cum tulſſent bouē quē dederat eis: fecerunt: et inuocabāt nomē baal de mane: vſq̃ ad meridiē dicētes. Baal exaudi nos. Et non erat vox nec qui rēſpōderet. Et ſilētēbātq̃ altare q̃ fecerāt. Cūq̃ iam meridies: illudebat illis helias dicēs. Clamate voce maiore. Deus ſtertit: et forſitan loquitur: aut in ſecreto eſt: aut in itinere: aut forſitan mit vt exciteur. Clamabant ergo voce magna: et incidebāt ſe iuxta mos ſuus cultris et lancēis: donec effundētur ſanguine. Poſtq̃ aūt tranſiuerant: et illis ꝓphetātibus venerat tempus quo ſacrificio oblationis offerri ſolet: non audiebatur vox nec aliquis reſpondēs: nec attendebat orātes. Dixit helias omnī plēbi. Venite ad me. Et accedētes ad eū: ꝓpōo curauit altare dñi q̃ deſtructum fuerat: et tulit duodecim lapides iuxta numerū tribuū filiorū iacob: ad quos factus eſt ſermo dñi dicens. Iſrael erit nomē tuū: et edificauit de lapidibus altare in nomē dñi. Fecitq̃ aquaeductū quaſi p duas arturas in circuitu altaris: et cōpoſuit ligna diuiſitq̃ p membra bouis: et impoſuit ſup ligna: ait. Implete quatuor hydrias aquę: & fundite ſup holocauſtum & ſup ligna. Rurſum q̃ dixerat. Etiā ſecōdo hoc facite. Qui cū feciſſent ſecūdo ait. Etiā tertio idēm facite. Fecerūtq̃ et tertio: currebāt aquę circa altare: & fossa aqueductū repleta eſt. Cūq̃ iā tēpus eſſet vt offeretur holocauſtum: accēſſit helias ꝓphēta ait. Domine deus abrahā et iſaac et iſrael: oſtēdē hodie q̃ tu es deus iſrael: et ego ſeruus tuus et iuxta ꝓceptū tuū feci omnia verba hęc. Exaudi me dñe exaudi me: vt cognoſcat ꝑplm ille: q̃ tu es dñs deus: et tu deuertiſti corda eorum retro. Cecidit autē ignis dñi: & vorauit holocauſtū: & ligna et lapides pulueres quoq̃ et aquam quę erat in aqueductu exaſtuendo. Quod cum vidiſſet omnis ꝑplm cecidit in faciem ſuam: & ait. Dominus ipſe eſt deꝰ. Dixitq̃ helias ad eos. Apprehendite prophetas baal et ne vnus quidem effugiat ex eis. Quos cū apprehēdiſſent: duxit eos helias ad torrēs cīſon: & interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab. Aſcēde cōmede & bibe: q̃ ſonus multę pluuie. Aſcēdit achab vt comederet & biberet. Helias aūt aſcēdit in verticē carmeli & pnus in terrā poſuit faciem ſuā inter genua ſua: & dixit ad puerū ſuū. Aſcēdē: & aſpice cōtra mare. Qui cū aſcēdiſſet & cōtēplatus eſſet ait. Non eſt quicq̃. Et rurſum ait illi. Reuertere ſeptem vicibus. In ſeptima autē vice ecce nubecula parua quaſi veſtigium hominis aſcēdebat de mari. Qui ait. Aſcēde et dic achab. Iunge curru tuum: et deſcēdat: ne occupet te pluuia. Cūq̃ ſe verterēt huc atq̃ illuc ecce celi obnubilati ſunt: nubes & ventus & facta eſt pluuia grādis. Aſcēdēs itaq̃ achab abiit in iezrael & manus dñi facta eſt ſup helią: & accīnctis lōbis currebat ante achab donec veniret in iezrael.

C.C.G. Fugit helias iezabel: dormiuit ſub vmbra iuniperi: manet in ſpelūca petit ale ſue mortē: videt dñm: mittit vngere azael regē ſup ſyriā et hieu ſup iſrael: eliſeū in ꝓphētā p ſe: heliſeus ſequitur et ſibi ministrat.

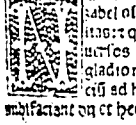

Incitauit autē achab iezabel ola que fecerat helias: et quō occiderit omnes ꝓphetas baal gladio miſitq̃ iezabel nūtios ad helią dicēs. Hęc mihi faciant dii et hęc addāt: niſi hac hora cras poſuero animam tuam ſicut animā illius ex illis. Timuit ergo helias & ſurgēs abiit quocunq̃ eū ferebat voluntas: venitq̃ in berſabee iudę: dimiſit ibi puerum ſuum: et peruenit in deſertum viam vnius diei. Cū helias ſedēs veniſſet & ſederet ſubter vnam iunipērū petiuit animę ſue vt moreretur: dixitq̃ ſufficit mihi domine tolle animā meā et pauci medā. Neq̃ enim melior ſum ꝗ patres meī. Proiecitq̃ ſe & obdormiuit in vmbra iuniperi. Et ecce angelus dñi tetigit eum: et dixit illi. Surge et comede. Reſpexit: et ecce ad capita ſuum ſubcinericius panis et vas aque. Comedit ergo et bibit: et rurſum obdormiuit. Reuerſuq̃ eū angelus dñi ſecundo & tetigit eum: dixitq̃ illi. Surge comede. Grandis enim tibi reſtat via. Qui cum ſurrexiſſet: comedit et bibit: et ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et quadragita noctibus vſq̃ ad montem dei oreb. Cūq̃ veniſſet illuc: mānſit in ſpelunca. Et ecce ſermo dñi ad eum: dixitq̃ illi. Quid hic agis helia? At ille rēſpondit: zelo zelatus ſum pro dño deo exercituum: q̃ dereliquerunt pactum dñi filii iſrael. Altaria tua deſtruxerunt et prophetas tuos occiderunt gladio: et derelictus ſum ego ſolus: et querunt animā meā vt auferant eā. Et ait ei. Egredere et ſta in monte coram dño. Et ecce dominus tranſiit: et ſpiritꝰ grādis et fortis ſubuertens montes et cōterēs petras ante dñm. Non in ſpiritu dñi: et poſt ſpiritū cōmotio. Nō in cōmotione dñi: et poſt cōmotionē ignis. Non in igne dñi: et poſt ignem ſibilus auretenuis. Quod cū audiſſet helias obuertit vultū ſuū pallio: et egreſſus ſtetit in oſtio ſpelūcę: ecce vox ad eū dicēs Quid hic agis helia? Et ille rēſpondit zelo zelatus ſum p dño deo exercituū q̃ dereliquerūt pactū tuū filii iſrael. Altaria tua deſtruxerunt: et prophetas tuos occiderūt gladio: et derelictꝰ ſum ego ſolus: et querunt ālam meā vt auferant eam. Et ait dño ad eū. Vade et reuertere in viā tuā per deſertum in damaſcum. Cūq̃ peruenieris illuc vngēs azahel regē ſuper ſyriam: et hieu filium namſi vngēs regem ſuper iſrael. Heliſeum autem filium ſaphat qui eſt de abelmeula vngēs ꝓphētā pro te. Et erit quicunq̃ fugerit gladium azahel: occidet eū hieu: quicūq̃ fugerit gladiū hieu interficiet eum heliſeus.

Dñi hęc ꝓtū et helias inuenit azahel regē ſyrie & hieu iſrael regē iſrael.

Ecce. 4.b De ſacra unctione c.unico.

D Et derelinquā mihi in israel septē mi
lia virorū quorū genua nō sunt incur
uata ante baal: omne os qō nō adora
Ro. 11.a. uerit eū osculās manū. Profect ergo
inde helias reppert helisei filium sa
phat arātē in duodecim iugis boū et
ipse in duodecim iugis boū erādibus
vnū erat. cūq; ptēisset helias ad eum
misit pallū suū sup eū. Qui relicis
bobus cucurrit post eū dicēs: ait
Osculor oro t. pfēz meū t matrē meā
86. d. c. et sic sequar te. Dixit q ei. Vade t re
nō sit ip. uertere. Qd ei mecū erat feci tibi. Re
stē dom. uersus aūt ab eo tulit par boū t ma
cauit illos t arātro boū coxit carnes
t dedit ppio t cōēderūt. Cōsurgensq;
abiit t secut ē heliā t ministrabat ei.
C.C.S. De pma obsidione samarie: et
fuga benadab regis syrie ꝑ puros ꝓ
cipum prouinciarum: de pugna in qua
syrii cesi: et benadab tentus t dimissus
eisdē ppheta qui dixit ait ei p mortē
meū qui prophetauit ad achab custodi
virum istum. Capitulum. xx.

Siro benadab rex sy
rie congregauit oēs exer
citum suum: et triginta
duos reges secū t cōs
cendit: t ascēdēs pugna
uit cōtra samariā: ob
sedit eā. Misitq; nū
cios ad achab regē israel ciuitatē ait.
Hec dicit benadab. Argētū tuū t aurū
tuū meū est: vxores tue t filij tui opti
mi mei sunt. Respōdit q; rex israel. Iux
ta vbū tuū ō mi rex: tuus sum ego
t ola mea. Reuertēteq; nūcij dixerūt
Hec dicit benadab qui misit nos ad te
Argētū tuū t aurū tuū t vxores tuas
t filios tuos dabis mihi. Cras igitur
hac eadē hora mittā seruos meos ad
te t scrutabūtur domū tuā t domum
seruorū tuorū: t omne qd eis placuerit
ponēt in manibus suis t auferēt. Vo
cauit aūt rex israel oēs seniores terre
t ait. Aduertite t videte: quō insidia
tur nobis. Misit enī ad me p vxoribus
meis t filijs: t argētū t aurū t fili ab
nui. Dixerūq; oēs maiores natu: noli
uersus ppō ad eū. Nō audias ne t ac
quiescas illi. Respōdit ergo nūciis be
nadab. Dicite dño meo regi. Ola pro
prer quē misisti ad me seruum tuū in
initio facīa: hāc autē rē facere nō pos
sum. Reuersiq; nūcij retulerūt ola ei.
Qui remisit t ait. Hec faciāt mihi dii
t hec addāt si sufficerit puluis sama
rie pugillis omnis populi qui sequū
me. Et respōdēs rex israel ait. Dicite ei
Ne gloriet accinctus equū sicut exuitus.
Factum est autē cū audisset benadab
verbū istud bibebat ipse t reges i pa
uilionibus t ait seruis suis. Ordinate
ciuitatem: circūdederūt eā. Et ecce p
pheta vnus accedēs ad achab regem
israel ait ei. Hec dicit dño. Certe vidi
sti omnē multitudinē hanc nimiā. Ecce
ego tradam eā in manū tuā hodie: et
scias quia ego sum dño. Et ait achab.
Per quem? Dixit q ei. Hec dicit dño.
Per pedisequos principū palatiorum.
Et ait. Quis iniciet pliū? Et ille ait
ei. Tu. Recensuit ergo pueros prin
cipum palatiorum: et reppert numerū
ducentorū triginta duorū. Et recensuit
post eos ꝓ modos filios israel: septē
milia: et egressi sunt meridie. Bene
dab aūt bibebat temulentus i umbraculo
suo t reges triginta duo sociū eius
auxiliū eius venerāt. Egressi sunt et
pueri principū primū: et nuntiauerūt
ei dicentes. Viri egressi sunt de
samaria. At ille ait. Siue p pacem egressi
sunt apprehendite eos viuos siue ꝓ pelli
mus eos de capite. Egressi sunt ergo
pueri principū palatiorū: et reliqua exercitus
sequebat. Et percussit omnis qui
occurrit ei: et fugerūt syrii
persecuti sunt eos israel. Fugit q; bene
dab rex syrie in equo cū equitibus sui
Necnō egressus rex israel percussit equos
et currus t pcussit syriā plaga magna
nimis. Accedēs aūt ppheta ad regem
israel dixit ei. Vade et cōfortare t scias
t vide qd facias. Sequēti enī anno rex
syrie ascendet cōtra te. Serui vero re
gis syrie dixerunt ei. Dii montium sunt
dii eorū: ideo superauerunt nos. Sed
melius est vt pugnemus cōtra eos i campis
stribus et obtinebimus eos. Tu ergo
verbum hoc fac. Amoue reges singulos
ab exercitu + tuo: et pone principes pro eis: et instaura numerū militū
qui ceciderūt de tuis t equos pro equis
ꝓ currib; currus pro currus quos ante
habuisti: et pugnabimus contra eos in
campis stribus: videbis q; obtinebimus eos
Credidit consilio eorū et fecit ita. Igit
post ann transierat recensuit benad
ab filios israel: ascēdit in aphec vt pugna
ret cōtra israel. Porro filij israel recē
siti sunt et acceptis cibariis pfecti
sunt aduersus eos: castrametati sunt contra eos
q; si duo parui greges capras: syrii aūt
repleuerunt terrā. Et accedēs ad pp

dixit ad regē israel. Hec dicit dño.
Quia dixerunt syrii de montū est dño
et non est de vallibus: dabo eū multi
tudinē hanc grandem in manu tua: et
scies q; ego sum dño. Dimiceūt ita
q; septē diebus et aduersus hi atq; illi
acies: septimo aūt die cōmissum ē bel
lū. Percusserūtq; filij israel de syris cen
tum milia peditū i die vna. Fugerūt +
aūt qui remāserūt in aphec in ciui
tatem t cecidit murus sup viginti septē
milia hominū qui remāserāt. Porro bene
dab fugiens ingressus est ciuitatē in
cubiculū qd erat intra cubiculū: dixe
rūtq; ei serui sui. Ecce audiuimus q; re
ges domus israel clementes sunt. Pona
mus ita q; saccos in lumbis nris t fu
niculos i capitibus nris t egrediamur
ad regem israel: forsitā saluabit alas no
stras. Accinxerūt saccis lūbos suos t
posuerūt funiculos in capitibus suis
venerūtq; ad regē israel: dixerūt et.
Seruus tuus benadab dixit. Viuat oro te
ala mea. Et ille ait. Si adhuc viuit fra
ter meus est. Quod acceperūt viri ꝑ
omnem festinātes rapuerūtq; et ore
eius atq; dixerunt. Frater tuus bene
dab viuit. Et dixit eis. Ite et adducite
eū ad me. Egressus est ergo ad eū be
nadab: leuauit eū in currū suū. Qui
dixit ei. Ciuitates q; tulit pater meus
a patre tuo reddāt: et plateas fac tibi
damasco sicut fecit pater meus in sama
ria: ego federa receda a te. Pepigit
ergo fedus t dimisit eū. Tunc vir qdā
de filijs pphetarū dixit ad socium suū i
sermone dñi. Percute me. At ille no
luit percutere. Qui ait. Quia noluisti au
dire vocē dñi: ecce recedes a me t per
cutiet te leo. Cūq; paululū recessisset
ab eo inuenit eū leo atq; pcussit. Sed
et alterū inueniens virū: dixit ad eum
percute me. Qui pcussit eū: t vulnera
uit. Abiit q; ppheta t occurrit regi in
via: et mutauit aspersione pulueris os
et oculos suos. Cūq; rex trāsisset clā
mauit ad regē et ait. Seruus tuus egressus
est ad pelēādum comiū. Cūq; fu
gisset vir quidā adduxit eū quidā ad me
et ait. Custodi virū istū. Qui si lapsus
fuerit erit ala tua ꝑ ala eius: aut talen
tum argenti appendes. Dum aūt ego
turbarer hūc illucq; me vertere subito
ab oculis comparuit. Et ait rex israel ad eū.
Hec est iudicium tuum: quod ipse decre
uisti. At ille statim abstersit puluerem
de facie sua: et cognouit eum rex israel
q; esset de ppheris. Qui ait ad eū. Hec
dicit dño. Quia dimisisti virū dignum
morte de manu tua: erit ala tua ꝑ ala
eius et populus tuus pro populo eius.
Reuersus est igitur rex israel in do
mum suam audire contēdens et furi
bundus venit in + samariam. Alis + sa
maria.

C.C.S. De occisione naboth ꝑ vinea
sua iezabel mittit vt occidat naboth:
lapidat naboth: de helia q̃ iter crepa
uit achab: de penitētia achab. Capitulum. xxi.

Postuerba aūt hec fuit vi
lo vinea erat naboth iez
raelite q; erat i iezrael
iuxta palatium achab re
gis samarie. Locutus est
ergo achab ad naboth
dicens. Da mihi vineam tuam vt fa
ciam mihi hortū olerū: q; vicina est
ppe domū meā: dabōq; tibi ꝑ eis vi
neam meliorē. Aut si cōmodū tibi pu
tas argenti pciū quātū digna est da
bo. Qui rndit naboth. Propitius sit mi
chi dñs ne dem hereditatem patrum
meorū tibi. Venit ergo achab in domū
suā indignās t frēdens sup verbo qd
locutus fuerat ad eū naboth iezraelites
dicens. Nō dabo tibi hereditatem
patrū meorū. Et ꝑcubuit super lectū
suū auertit facē suā ad parietē et nō
comedit panē. Ingressa est aūt ad eū
iezabel vxor sua dixitq; ei. Quid ē hoc
vnde ala tua cōtristata est: t quare nō
comedis panē? Qui rndit ei. Locutus
sum naboth iezrahelitē dixi ei. Da mi
hi vineā tuā: accepta pecunia: aut si
tibi placet dabo tibi vineam meliorem
ꝑ ea. Et ille ait. Nō dabo tibi vineam
meā. Dixit ergo ad eū iezabel vxor eius
Grandis auctoritatis es: t bene regis
regnum israel. Surge t comede panē et
equo alo esto. Ego dabo tibi vineam
naboth iezraelite. Scripsit itaq; litte
ras et nomie achab: et signauit eas
anulo eius: et misit ad maiores natu et
optimates qui erāt in ciuitate eius et
habitabant cū naboth. Erat aūt hec
erat sentētia. Predicate ieiunium: t sede
re facite naboth inter primos ppli: et
submittite duos viros filios belial cō
tra eū t falsum testimonium dicāt. Ef
dixit naboth deum et regē: et educite
eum t lapidate: eq; moriat. Fecerunt
ergo ciues eius maiores natu t optima
tes q; habitabant cum eo in vrbe: sicut
preceperat eis iezabel: et sicut scripsit
erat in litteris quas miserat ad eos.
Predicauerūt ieiunium t sedere fecerūt
naboth inter primos ppli t adduxerū

duobꝰ viris filiꝰ bisboli fecerũt cos
sedere cõtra eũ. Et illi testes dixerũt
dicentes. Blasphemauit naboth. Et
eũ extra ciuitatem lapidauerũt. Et
mortuꝰ est. Misit ergo ad iezabel
dicens. Lapidatꝰ est naboth et mortuꝰ est. Factum est autem
cũ audisset iezabel lapidatũ naboth
mortuũ locuta ad achab. Surge pos
sede uineã naboth iezraelite q̃ noluit
tibi acquiescere et dare tibi ꝓ pecunia. Non enim viuit naboth sed mortuus est. Quo cũ audisset achab mortuũ
esse naboth surrexit et descendebat
in uineã naboth iezraelite vt possideret eã. Factus ẽ igit sermo dñi ad helia
thesbitem dicens. Surge et descende
in occursum achab regis israel q̃ est in
samaria. Ecce ad uineã naboth descendit vt possidet eã. Et loqueris ad eum
dicens. Hec dicit dñs deus. Occidisti in
super et possedisti. Et post hec addes.
Hec dicit dñs. In loco in quo lauerũt
canes sanguinem naboth: ambo quq
sanguinem tuũ. Et ait achab ad he
liam. Nũ inuenisti me inimicum tuũ
Qui dixit. Inueniteo ꝓ vendũdatus sis
vt faceres malũ in conspectu dñi. Hec
dicit dñs. Ecce ego inducã sup te malũ
et demetã posteriora tua. et interficã
de achab mingentem ad parietẽ et clau
sum et vltimũ in israel. Et dabo domum
tuã sicut domũ hieroboã filij nabath
et sicut domum baasa filij ahia: q̃ ex
citasti vt me ad iracundiã puocares et peccare fecisti israel. Sed et de iezabel locu
tus est dñs dicẽs. Canes comedent iezabel in agro iezrael. Si mortuꝰ fuerit
achab i ciuitate: comedẽt eum canes.
Si aũt mortuus fuerit in agro: comedent eum volucres celi. Igit non fuit
alter talia sicut achab q̃ venundatus
est vt faceret malum in cõspectu dñi.
Locutusq̃ est et cũ iezabel vxor sua. Abo
minabilis factus est intuitũ: vt sequeretur idola q̃ fecerant amorrei quos
exsampsit dñs a facie filiorꝰ israel. Factq̃
cũ audisset achab sermones istos: scidit vestimẽta sua: operuit cilicio car
nem suã ieiunauitq̃ et dormiuit i sacco
et ambulauit demisso capite. Et factꝰ
est sermo dñi ad heliam thesbitem di
cens. Nonne vidisti humiliatũ achab
coã me? Quia igitur humiliatus est
mei causa: non inducã malum in die
bus eius: sed in diebus filij sui inferã
malum domui eius.

Ecc.7.8.

f

4. reg.9.
3.1.16.7.22
f.

5

1.macha.
1.b.

Deut.50.6.
epistola.23
q.3.c.cõsenior.
de pe.di.
1.6.q.1.
de pe.dist.

C.C.S. De cõuentu achab et iosaphat
regum de pseudo pphetis: de mise
de bello vbi perijt achab et regnauit
post eũ ochozias: de iosaphat recita
da et classibus eius post quem regnauit ioram filius eius. Capitulum.

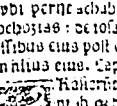

Hauerũt igit tres annos
nec ab q̃ bellauerũt
Anno aũt tertio descendit io
saphat rex iuda ad regem
israel. Dixitq̃ rex israel ad
seruos suos. Igno
rastis q̃ mea sũt ramoth galaad: et nos
negligimus tollere eã de manu regis sy
rie? Et ait ad iosaphat venies mecũ
ad pugnãdũ in ramoth galaad? Dixitq̃
iosaphat ad regẽ israel. Sicut ego
sum: ita et tu. Populꝰ meꝰ et populꝰ tuꝰ
vnũ sunt: equi mei equi tui. Dixit
iosaphat ad regẽ israel. Quere oro
hodie sermonẽ dñi. Cõgregauit ergo
rex israel pphetas quadringentos et
ait eis viros et ait ad eos. Ire debeamus
ramoth galaad ad pugnãdũ: an desistamus
Qui rnderũt. Ascende et dabit eam
in manu regis. Dixit autem iosaphat
Nõ est hic pphetes dñi d̃sulta eius
rogemꝰ per eũ. Et ait rex israel ad iosa
phat. Remãsit vir vnꝰ p quẽ possimus
interrogare dñm: sed ego odi eũ quia non
pphetat mihi bonũ sed malũ omnibus
diebus eius. Cui iosaphat ait. Non
quarto ita rex. Vocauit ergo rex israel
eunuchũ quẽdam et dixit ei. Festina
ducere michea filium temi. Rex aũt
israel et iosaphat rex iuda sedebant vnus
q̃q; in solio suo vestiti cultu regio
area iuxta ostiũ porte samarie: et omnis
uersi pphete pphetabãt in conspectu
eorũ. Fecit quoq; sibi sedechias filius
chanaam cornua ferrea: et ait. Hec dicit
dñs. His vẽtilabis siriã donec deleas
eã. Omesq̃ pphete similiter pphetabãt
dicẽtes. Ascende in ramoth galaad et
vade. prospere et tradet eã dñs in manu
regis. Nuntius vero qui erat vt iret
ad micheã locutus est ad eum dicens.
Ecce sermones pphetarũ ex ore regis
bona predicã. Sit ergo sermo tuus
similis eorũ: et loquere bona. Cui mi
chea ait. Viuit dñs: q̃ quodcũq; mihi
dixerit mihi dñs hoc loquar. Venit ita
q̃ ad regẽ. Ait illi rex. Michea ire de
bemus in ramoth galaad ad pugnã
dũ an cessare? Cui ille rspõdit. Asce
de et vade. prospere et tradet dñs in ma
nus regis. Dixit aũt rex ad eũ. Iterũq̃
iterum adiuro te vt nõ loquaris
mihi nisi q̃ verũ est in nomine dñi. Et
ille ait. Vidi cunctũ israel disperses i
montibus quasi oues non habentes pa
storẽ. Et ait dñs. Nõ habẽt isti dominũ
certat vnusq̃q; in domũ suã in pace.
Dixit q̃ rex israel ad iosaphat. Nũq̃d
nõ dixi tibi q̃ no pphetat michi bo
nũ sed semp malũ? Ille vero addens
ait. Propterea audi sermonẽ dñi. Vidi
dñm sedẽte sup solio suũ et oẽ exercitũ eius astantes ei a dextris et a sinistris. Et ait dñs. Quis decipiet achab
regem israel vt ascẽdat et cadat in ra
moth galaad? Et dixit vnus verba hu
iusmodi: alius autem alia. Egressus est
aũt spũs: stetit coã dño et ait. Ego
decipiã illum. Cui locutꝰ est dñs. In
quo? Et ille ait. Egrediar et ero spiritus
mendax in ore omnium prophetarũ eius.
Et dixit dñs. Decipies et preualebis.
Egredere et facta. Nunc igit ecce de
dit dñs spiritũ mẽdacij in ore omniũ
prophetarũ tuorũ qui hic sunt: et dñs
locutꝰ est cõtra te malũ. Accessit autem
sedechias filius chanaam: et percussit mi
cheam in maxillã et dixit. Vbi ne ergo
transiit spiritꝰ dñi vt loqueretur tibi
Et ait micheas. Videbis i die illa q̃n
egrediens in cubiculũ intra cubiculũ
vt abscondaris. Et ait rex israel. Tollite
micheã et maneat apud amõ principẽ
ciuitatis et apud ioas filiũ amalechi
dicẽte eis. Hec dicit rex. Mittite hunc
istũ in carcerẽ et sustentare eũ pane tri
bulationis et aqua angustie: donec re
uertar i pace. Dixitq̃ micheas. Si re
uersus fueris in pace: nõ est locutus i
me dñs. Et ait. Audite pplꝰ oẽs. Ascen
dit itaq; rex israel et iosaphat rex iuda
in ramoth galaad. Dixitq̃ rex israel
ad iosaphat. Sume arma et ingredere
prelium: induere vestibꝰ tuis. Porro
rex israel mutauit habitũ suum: et in
gressus est bellũ. Rex aũt syrie pecce
perat principibus curruũ triginta duo
bus dicẽs. Nõ pugnabitis contra mi
nore et maiore quẽpiam nisi contra re
gẽ israel solũ. Cũ ergo vidissent prin
cipes curruũ iosaphat. Suspicati sunt
q̃ ipse esset rex israel: et pugnã facto pugna
bãt ptra eum. Et exclamauit iosaphat.
Intellexerũtq̃ principes curruũ q̃ non
esset rex israel: cessauerunt ab eo. Vir aũt qdã tetendit arcũ in incertũ
sagittã: vulnerauitq̃ regem israel inter pulmonẽ et stomachũ. At
ille dixit auriga suo. Verte manũ tuã
et eũce me de exercitu: quia grauiter
vulneratꝰ sum. Cõmissum est q̃ pelliũ
in bellũ. Et rex israel stabat in curru
suo cõtra syros: mortuꝰ est vespere.
Fluebat autem sanguis plagẽ in sinu
curruũ: et pecto rasuauit in uniuerso ex
ercitu: anteqũ sol occumberet: dicens.
Unusquisq̃ reuertatur in ciuitatem
in terrã suam. Mortuus est aũt rex
perlatꝰ est i samariã. Sepeliũtq̃ re
gem in samaria et lauerũt curruũ eius
in piscina samarie: linxerũt canes san
guinẽ eius: et habenas lauerũt iuxta
verbũ dñi: q̃ locutus fuerat. Reliqua
aũt sermonũ achab et omnia que fe
cit et domus eburnea quã edificauit
cũctarũq; vrbiũ quas extruxit nonne
hec scripta sunt i libro sermonũ dierũ
regũ israel: Dormiuit q̃ achab cũ pa
tribꝰ suis: et regnauit ochozias filius
eius pro eo. Iosaphat vero filiꝰ aza re
gnare cepit sup iudam anno quarto
achab regis israel. Triginta q̃q; annorũ erat cũ regnare cepisset: et viginti
quinq; annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius azuba filia salaai: amba
uiuit in omnibus viis aza patris sui et non declinauit ex eis. Fecitq̃ q̃d rectum erat in
cõspectu dñi. Veruũtamen excelsa nõ abstu
lit. Adhuc cõm populus sacrificabat et
adolebat incẽsum in excelsis. Pacẽq̃
habuit iosaphat cũ rege israel. Reliq̃
aũt verborũ iosaphat et opera eius que
gessit et pelia nõne hec scripta sunt in
libro verborũ dierũ regũ iudae? Sed et
reliquias effeminatorũ qui remãserãt
in diebꝰ aza patris eius abstulit de terra:
nec erat tunc rex cõstitutus in edom.
Rex vero iosaphat fecerat classes in ma
ri q̃ nauigarãt in ophir ꝓter aurũ et
ire nõ potuerũt: cõfracte sũt i asiõ
gaber. Tũc aũt ochozias filiꝰ achab ad
iosaphat. Vadant serui mei cũ seruis
tuis in nauibus. Et noluit iosaphat.
Dormiuitq̃ iosaphat cũ patribꝰ suis
et sepultꝰ est cũ eis in ciuitate dauid
patris sui: regnauitq̃ ioram filiꝰ eius pro eo.
Ochozias aũt filiꝰ achab regnare cepe
rat sup israel i samaria ãno septimodecimo
iosaphat regis iuda: regnauitq̃ super
israel duobꝰ annis. Et fecit malũ in con
spectu dñi et ambulauit in viis patris sui
et matris sue: et in via hieroboã filij na
bath q̃ peccare fecit israel. Seruiuit q̃
baal: adorauit eũ: et irritauit dñm deũ
israel iuxta oia que fecerat pater eius.

C. Scptcim primus liber Malachim:
id est tertius regum.

Act.7.8.

f

Alis+q.

f

f.2.c.7.
Alis+
eburnee+
casus ges
tiuit.

5

¶ Incipit secundus liber Malachim: id est quartus regum.

¶ C.S. De prouaricatione moab ꝛ ca'u ochozie ꝛ egrotatione eius: de verbis angeli ad heliã sup ochozia de duob⁹ quinquagenarius igne p sumpt' tertio hostilitate liberatis: de morte ochozie ꝛ ioram frater eius regnauit pro eo. Ca. i.

B Prouaricatus est autem moab in israel: postq̃ mortuus est achab. Cecidit q̃ ochozias p cancellos cenaculi sui quod habebat in samaria ꝛ egrotauit: misitq̃ nuncios: dicens ad eos. Ite cõsulite beelzebub deum accaron vtrum viuere queam de infirmitate mea hac. Angelus autem domini locutus est ad heliam thesbiten: dicens. Surge ꝛ ascende in occursum nuncios regis samarie ꝛ dices ad eos. Nunq̃d nõ est deus in israel: vt eatis ad consulendum beelzebub deum accaron?

B Quãobrem hec dicit dõs. De lectulo sup quem ascendisti nõ descendes: sed morte morieris. Et abiit helias: reuersiq̃ sunt nuncii ad ochoziam. Qui dixit eis. Quare reuersi estis? At illi responderunt ei. Vir occurrit nobis ꝛ dixit ad nos. Ite ꝛ reuertimini ad regẽ qui misit vos: ꝛ dicetis ei. Hec dicit dõs. Nunq̃d quia nõ erat deꝰ in israel: mittis vt cõsulas beelzebub deꝰ accaron?

Als + habita. Idcirco de lectulo sup quẹ ascendisti nõ descendes: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure et + habitus est vir ille qui occurrit vobis ꝛ locutus est vobis hec. At illi dixerũt. Vir pilosus ꝛ zona pellicea accinctus renib⁹ Qui ait. Helias thesbites est. Misitq̃ ad eum quinquagenarium principẹ ꝛ quinquaginta viros qui erant sub eo Qui ascẽdit ad eũ: sedẽtq̃ in vertice montis: ait. Homo dei rex precepit vt descendas. Respõdens helias dixit quinquagenario. Si hõ dei sum: descẽdat ignis de celo ꝛ deuoret te ꝛ quinquaginta tuos. Descẽdit itaq̃ ignis de celo: ꝛ deuorauit eũ et quinquaginta qui erant cum eo. Rursumq̃ misit ad eum principem quinquagenarium alterum: ꝛ quinquaginta eius. Qui locut⁹ est illi. Homo dei: hec dicit rex Festina descẽde. Respõdẽs helias ait. Si homo dei ego sum: descẽdat ignis de celo ꝛ deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit ergo ignis de celo: ꝛ deuorauit illũ et quinquaginta eius. Iterũ misit principẹ quinquagenarium tertiũ ꝛ quinquaginta cui erãt sũ. Qui cũ venisset: curuauit genua coram helia et precat⁹ est eũ: ꝛ ait. Homo dei noli despicere animã meã: et animas seruorum tuorũ qui mecũ sunt. Ecce descẽdit ignis de celo ꝛ deuorauit duos principes quinquagenarios priores ꝛ quinquagenos qui cum eis erãt. Sed obsecro vt misereaꝰ ãie mẽ. Locutus est autẽ angel⁹ dõi ad heliã. Descẽde cũ eo. Ne timeas. Surrexit igit ꝛ descẽdit cũ eo ad regẽ: locutus est ei. Hec dicit dõs. Quia misisti nuncios ad cõsulẽdũ beelzebub deum accaron quasi nõ esset deꝰ israel a quo possis interrogare sermonẽ: ideo de lectulo sup quẹ ascẽdisti nõ descẽdes: sed morte morieris. Mortuus est autẽ iuxta sermonẽ dõi quẹ locutus est helias: ꝛ regnauit ioram frater eius pro eo: secũdo ioram filij iosaphat ꝛ ioram. Non enim habebat filium. Reliqui autẽ verborũ ochozie quẹ operat⁹ est: nõne hec scripta sunt in libro sermonũ dierum regum israel?

¶ C.S. Helias ꝛ helisens simul ambulant heliam aquã iordanis dẹ locum dirimẹ: in celũ rapit: sup helisen simul helie requiescẹ pallio helie aquas ꝛ uidit helisen. De viris missis ad eum dõi heliam: de sale misso in aqas quas nãrent aque hierichonte: ꝛ mũdẹ eorum iacerãtur ad vsũ. Ca. ii.

Factũ est autẽ cũ auferre vellẽt dõs heliẹ per turbinẹ in celũ: iãdãt helias et heli eus de galgalis. Dixitq̃ helias ad heliseum. Sede hic: quia dõs misit me vsq̃ in bethel. Qui ait helisen. Viuit dõs ꝛ viuit ãia tua: quia non deseram te. Cũq̃ descẽdissent bethel egressi sunt filij ꝓphetarũ qui erãt + in bethel ad heliseum: ꝛ dixerũt ei. Nunq̃d nostis: quia dõs tollet dõm tuũ a te. Qui ait. Et ego nouꝰ. Silete. Dixit autẽ ei helias. Sede hic: quia dõs misit me vsq̃ ad iordanem. Qui ait. Viuit dõs ꝛ viuit ãia tua: quia nõ dereliquã te. Ierũt igitur ambo pariter ꝛ quinquaginta viri de filijs ꝓphetarũ: secuti sunt eos. Qui ãt steterũt ecõtra longe. Illi autẽ ambo stabant super iordanem. Tollẽsq̃ helias pallium suũ: ꝛ inuolutũ illud percussit aquas q̃ diuisẹ sunt in vtrãq̃ partẹ: ꝛ transierũt ambo siccis pedibus. Cũq̃ transissent: helias dixit ad heliseũ. Postula q̃d vis vt faciam tibi antẽq̃ tollar a te. Dixitq̃ heliseꝰ. Obsecro vt duplex in me spũs tuus. Qui ait. Rẽ difficile post hãc. Attẽ si videris me cũ tollar a te: erit tibi q̃d petisti. Si autẽ nõ videris: nõ erit. Cũq̃ pergerẽt ꝛ incedẽtes sermocinarẽtur: ecce curru ignẽus et equi ignei diuiserũt eos. Et ascẽdit helias p turbinẹ in celũ heliseus autẽ videbat ꝛ clamabat. Pater mi pater mi currus israel ꝛ auriga eius: ꝛ non vidit eũ amplius. Apprehẽditq̃ vestimenta sua: ꝛ scidit illa in duas partes. Et leuauit pallium helie q̃ ceciderat ei. Reuersusq̃ stetit sup ripã iordanis: pallio helie q̃ ceciderat ei: percussit aquas ꝛ nõ sunt diuise. Et dixit. Vbi est deus helie etiam nunc? percussitq̃ aquas ꝛ diuise sunt hũc etq̃ illuc: ꝛ transiit heliseus. Videntes autẽ filij ꝓphetarũ qui erãt in hierichonte: ꝛ dixerũt. Requiescit spũs helie sup heliseũ. Venientesq̃ in occursũ eius adorauerũt eũ p terram: dixerũtq̃ ei. Ecce cũ seruis tuis sunt quinquaginta viri fortes: qui possunt ire: ꝛ quærere dõm tuã: ne forte tulerit eũ spũs dõi: ꝛ iecerit eũ in vno montũ aut in vna vallẽ. Qui ait. Nolite mittere. Coegerũtq̃ eũ donec ãdẽsceret: ꝛ dixerũt. Mittite. Et miserũt ãt quinquaginta viros. Qui cũ q̃sissent triduo: nõ inuenerũt. Et reuersi sunt ad eum. At ille habitabat in hierico: et dixit eis. Nunq̃d nõ dixi vobis: nolite mittere. Hierũt quoq̃ viri ciuitatis ad heliseũ. Ecce habitatio ciuitatis huius optima est: sicut tuipse dñe p̃spicis: ꝛ aque pessime sunt: et terra sterilis. At ille ait. Afferte michi vas nouũ: et mittite in illud sal. Quod cũ attulissent egressus ad + fontẹ aquẹ misit in illũ: ꝛ iecit sal: ait. Hec dicit dõs. Sanauꝰ aquas hasce: nõ erit vltra in eis mors: neq̃ sterilitas. Sanate sũt ergo aque: ꝛ q̃sq̃ in die hãc iuxta verbũ heliseꝰ q̃ locut⁹ est. Ascẽdit ãt inde heliseus in bethel. Cũq̃ ascenderet p viam: pueri parui egressi sunt de ciuitate et illudebãt ei: dicẽtes. Ascende calue: ascende calue. Qui cum respexisset: vidit eos: ꝛ maledixit eis in nomine dõi. Egressiq̃ sunt duo vrsi de saltu et accerauerũt ex eis quadraginta duos pueros. Abiit autem inde in montem carmeli: et inde reuersus est in samariam.

¶ C.S. De ioram q̃ fecit malum: de triburũ regũ cõgregatis contra regẽ moab: quibus heliseus dat aquas sine pluuia: vincit rex moab et tradit filium suũ pro mogenitum immolat. Ca. iii.

B Ioram vero filius achab regnauit sup israel in samaria anno decimooctauo iosaphat regis iude. Regnauitq̃ duodecim annis et fecit malum coram dõo: sed nõ sicut pater eius et mater. Tulit et statuas baal q̃s fecerat pater eius: veruntẽ in peccatis hieroboam filij nabath q̃ peccare fecit israel adhesit nec recessit ab eis. Porro mesa rex moab nutriebat pecora multa et solebat regi israel centum milia agnorũ cũ tãta milia arietũ cũ vellerib⁹ suis. Cũq̃ mortuus fuisset achab p̃uaricat⁹ est fedus q̃d habebat cũ rege israel. Egressus est igit rex ioram in die illa de samaria: recẽsuitq̃ vniuersũ israel: misitq̃ ad iosaphat regẽ iuda dicẽs. Rex moab recessit a me: vẽ mecũ pugna + cũ ad filios. Qui respõdit. Ascẽdã. Quia meꝰ est: tuꝰ es: populus meus: populus tuus: ꝛ equi mei equi tui. Dixitq̃. Per quã viã ascẽdemus? At ille respõdit. Per desertũ idumee. Perrexerũt igit rex israel ꝛ rex iuda ꝛ rex edõis: ꝛ circuierunt p viã septẽ dierũ: nec erat aqua exercitui et iumentis q̃ sequebãtur eos. Dixitq̃ rex israel. Heu heu heu. Cõgregauit nos dõs tres reges: vt traderet in manus moab. Et ait iosaphat. Est ne hic ꝓpheta dõi vt deprecemur dõm per eũ? Et respondens de seruis regis israel. Est hic heliseus filius saphat q̃ fundebat aquã sup manus helie. Et ait iosaphat. Est apud eũ seruus dõi. Descẽditq̃ ad eũ rex israel ꝛ iosaphat + rex iudae: rex edõm. Dixit ãt heliseus ad regẽ israel. Quid michi ꝛ tibi est? Vade ad ꝓphetas patris tui et matris tue. Et ait illi rex israel. Quare congregauit dõs tres reges hos vt traderet eos in manus moab? Dixitq̃ ad eũ heliseus. Viuit dõs exercituũ in cui⁹ ꝓspectu sto: q̃ si nõ vultũ iosaphat regis iude erubescerem: non respexissem q̃dẽ tui nec respexissem. Hũc ãt adducite michi psaltẽ. Cũq̃ caneret psaltes: facta est sup eũ manus dõi;

Als + hos moab.

23.q.4.§ si obuiet. 2.c.ea vindicta afl. ca. missi. 2. q. 8. ca. legc.

C De cõsec. dis. 2. ca. reuera sũ sancta.

Als + rex iuda

3.re. 17.a

3.re. 13.c.

C

et sit. Hec dicit dñs. Facite aluei rotentis huius fossas. Hec enim dicit dñs. Non videbitis ventum neq; pluuiam
et alueus iste replebitur aqua: et bibet
pos. familie vestre. iumenta vestra. Parum
est hoc in aspectu dñi: insuper tradet
etiam moab in manu vestra. Et penetrabis
omem ciuitatem munitam. et omem ciuitatem electam
et omne lignum fructiferum succidetis
et omnes fontes aquarum obturabitis
et omem agrum egregium operietis lapidibus. Factum est igitur mane cum sacrificium
offerretur solitum: ecce ad meridiem p
via edom. Et repleta est terra aqua. Uni
1.q.4.6. moabite.
uersi autem moabite audientes quia ascendissent
reges vt pugnarent aduersus
eos: et puocauerunt omes qui accingi erant
balteo desuper. et steterunt in terminis.
Primoque mane surgentes. et orto iam sole
ex aduerso aquarum. Uiderunt moabite
e contra aqua rubram quasi sanguinem di
uersumque. Sagitta gladii est. Pugnauerunt reges. omnes cesi sunt mutuo. Hic p
ge ad predam moab. Perrexerunt in ca
stra israel. Porro surgens israel percussit moabitas. illi fugerunt coram eis. Uenerunt igitur. et ceciderunt. et peusserunt moabitas
ciuitates destruxerunt. omem agrum optimum mittentes singuli lapides repleuerunt. omnes fontes aquarum obturauerunt et omne lignum fructiferum succiderunt: donec vt muri cum fictiles remanerent
Et circumdata est ciuitas a funditoribus
et expugnata est. Et cum videsset rex moab preualuisse sese hostes:
tulit secum septingentos viros educentes
gladios vt irruperent ad regem edom: et
non potuerunt. Arripiensque filium suum primo
genitum qui regnaturus erat pro eo. Obtulit
holocaustum super murum: et facta est indignatio magna in israel. Statimque recesserunt ab eo: et reuersi sunt in terram suam.

CC.S. De pasto vacuis replendi oleo:
de muliere magna hospita helisei: omnes
peperit filium: de morte filii eius
de resuscitatione facta p helisei de pa
nibus primitiarum augmentatis. Cap.iii.

B

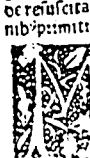

Uir autem quidam de uxo-
ribus prophetarum clama
bat ad helisei dicens.
Seruus tuus vir meus mor
tuus est: tu nosti quia
seruus tuus fuit timens
+ deum. Et ecce creditor venit vt tollat duos filios meos ad
seruiendum sibi. Cui dixit helisaeus. Quid
vis vt faciam tibi? Dic michi. Quid
habes in domo tua? At illa respondit.
Non habeo ancilla tua quicquam in domo
mea: nisi parum olei quinguar. Cui ait.
Uade pete mutuo ab omibus tuis
vasa vacua: non pauca: et ingredere et
claude ostium tuum cum intrinsecus fueris
tu et filii tui: mitte inde in omnia vasa
hec. et cum plena fuerit tolles. Iussit ergo
mulier. et clausit ostium super se et super
filios suos. Illi offerebant vasa: illa
infundebat. Cumque plena fuissent ait
dixit ad filium suum. Affer michi adhuc
vas. Et ille dixit. Non habeo. Stetitque
oleum. Uenit autem illa. et indicauit homini
dei. Et ille. Uade inquit vende oleum et redde
de creditori tuo: tu autem et filii tui vtimini
de reliquo. Facta est autem quadam die: transibat helisaeus per sunem ciuitatem. Erat
autem ibi mulier magna. et tenuit eum vt
comederet panem. Cumque frequenter inde
transiret diuertebat ad eam vt comederet
panem. Que dixit ad virum suum. Ecce
uerto quia vir dei sanctus est iste qui transit
per nos frequenter. Faciamus ergo ei cenaculum parum: ponamus ei in eo lectulum
mensam. et sellam et candelabrum: vt cum
venerit ad nos: maneat ibi. Factum est ergo
cum diem quidam venisset diuertit in cenaculum: et requiescit ibi. Dixitque ad giezi
puerum suum. Uoca sunamitem istam. et cum
vocasset eam: illa stetisset coram eo dixit
ad puerum suum. Loquere ad eam. Ecce sedulitatem
in omnibus ministrasti nobis. quid vis vt faciam
tibi? Numquid habes negocium vt
loquar regi siue principi militiae? quam
dixit. In medio populi mei habito. et
Quid quod vult vt faciem eius. Dixitque giezi
Ne quidem. Filius enim non habet vir senex
est. Precepit itaque vt vocaret eam.
Que cum vocata fuisset et stetisset ante
ostium dixit ad eam. In tempore isto. et hac
dem hora si vita comes fueris habebis in
utero filium. At illa respondit. Noli domine
mihi vir dei noli mentiri ancille tue. Et concepit mulier. peperitque filium in tempore hora
eadem qua dixerat helisaeus. Crescebat
puer. et cum esset quadam dies. et egressus
esset ad patrem suum ad messores: ait patri
suo. Caput mei doleo: caput mei doleo
At ille dixit puero. Tolle. et duc eum ad
matrem suam. Quem cum tulisset et duxisset
ad matrem suam posuit eum illa super genua
sua vsque ad meridiem: mortuus est. Ascendit
ait: collocauit eum super lectulum dei
vir. et clausit ostium. et egressa vocauit virum
suum. ait. Mitte mecum vnum de pueris
et vnam asinam vt cursim vadam ad dei
vir. et reuertar. Qui ait illi. Quare ad eum
ergo hodie non sunt kalendae
neque sabbatum. Que ait. Pax tibi. Stra
uit asinam. et precepit puero. Mina. et
pera. ne mihi moram facias in eundo: et
hoc agito quod precipio tibi. Profecta igitur
venit ad virum dei in monte carmeli
cum ille vidisset eam vir dei dixit ad
giezi + puerum suum. Ecce sunamitis illa
Ala + ei
Ecce ergo illi occurrit eam. et dic ei. Recte
ne tibi cum viro tuo: recte
cum filio tuo? Que dixit. Recte. Cumque
venisset ad virum dei in monte apprehendit
pedes eius. accessit giezi vt amoueret
eam. Et ait dei. Dimitte illam. Ala enim
est amaritudo eius dñs celauit a me
et non indicauit mihi. Que dixit illi. Nu
quid petiui filium a domino meo? Nunquid non
dixi tibi ne illudas mihi. Et ille ait ad
giezi. Accinge lumbos tuos: et tolle baculum meum in manu tua: vade. Si occurrerit tibi homo non salutes eum: et si salutauerit te quisquam non respondeas illi: et pones baculum meum super faciem pueri. Porro mater
pueri ait. Uiuit dñus. viuit anima tua: non
dimittam te. Surrexit igitur. et secutus est eam.
Giezi autem precesserat ante eos. et posuerat
baculum super faciem pueri: et non erat vox
neque sensus. Reuersus igitur in occursum
eius: nuntiauit ei dicens. Non surrexit
puer. Ingressus est igitur helisaeus domum. Et
ecce puer mortuus iacebat in lecto eius.
Ingressus igitur clausit ostium super se et super
puerum. et orauit ad dñm. Et ascendit. et
cubuit super puerum: posuitque os suum super
os eius. et oculos suos super oculos eius. et
manus suas super manus eius. et incurvauit
se super eum: calefacta est caro pueri. Et
ille reuersus deambulabat in domo semel
huc atque illuc. et ascendit. et incubuit super
eum. Et osculatus puer septies: aperuitque
oculos. Et ille vocauit giezi. et dixit ei
Uoca sunamitem hanc. Que vocata ingressa
est ad eum. Qui ait. Tolle filium tuum
Venit illa. et corruit ad pedes eius. et ad
orauit super terram. Tulitque filium suum. et
egressa est. helisaeus reuersus est in gal
gala. Erat autem fames in terra. et filii pro
phetarum habitabant coram eo. dixitque vni de
pueris suis. Pone olla grande. et coque
palmetum filiis prophetarum. Et egressus est
vnus in agrum vt colligeret herbas agrestes. Inuenitque quasi vitem siluestrem. et colegit
ex ea coloquintidas agrestes. Implevitque
pallium suum. reuersus discidit in olla pulmentum. Nesciebant enim quid esset. Infuderuntque
socis vt comederent. Cumque gustassent de
cocto. clamauerunt dicentes. Mors
in olla vir dei. non potuerunt comedere
Ille. Afferte mihi farinam. Cumque tulisset
Als + et
comedat.
sunt missi in olla. et ait. Infunde turbe
vt + comedant. Et non fuit amplius quod
amaritudinis in olla. Uir autem quidam ve
nit de balisa: detulitque viro dei panes
primitiarum: viginti panes ordeaceos
et frumentum nouum in pera sua. At ille
dixit. Da populo vt comedat. respondit quo
ei minister eius. Quanti sunt hoc apponam coram centum viris? rursum ille ait.
Da populo vt comedat. Hec enim dicit dñs
Comedent. et supererit. Posuit itaque coram eis. Qui comederunt: et superfuit
iuxta verbum domini.

CC.S. De naamam leprosi curato p
helisaeum pphetam: de giezi quod accepit
argentum et vestes: a naamam cui adhesserat lepra naamam. Cap.v.

B

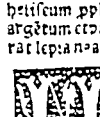

Namam princeps mili
tie regis syrie: erat vir
magnus apud dñm suum
et honoratus. Per illum enim dedit dñs salutem sy
rie. Erat autem vir fortis
et dives: sed leprosus.
Porro de syria egressi fuerant latrunculi
et captiuam duxerant de terra israel
puellam parvulam: erat in obsequio vxo
ris naamam. quam ait ad dominam suam. Utinam
fuisset dñus meus ad prophetam qui est in
samaria. profecto curasset eum a lepra qua
habet. Ingressus est itaque naamam ad
dñm suum. nunciauit ei dicens. Sic et sic
locuta est puella de terra israel. Dixitque
ei rex syrie. Uade et mittam litteras ad
regem israel. Qui cum profectus esset. tulisset secum decem talenta argenti: et mille
aureos: et decem mutatoria vestimentorum
detulit litteras ad regem israel in hec
verba. Cum acceperis epistolam hanc scito quia misi ad te naamam seruum meum
vt cures eum a lepra sua. Cum legisset
rex israel litteras: scidit vestimenta sua
Deu.32.
et ait. Numquid deus ego sum vt occidere possim. et viuificare: quia iste misit ad
me vt curem hominem a lepra sua? Aduertite. et videte quia occasiones quarat aduersum me. Cum audisset helisaeus vir dei
scidisse videlicet regem israel vestimenta sua
misit ad eum dicens. Quare scidisti vestimenta tua? Veniat ad me. et sciat esse pro
phetam israel. Venit igitur naamam cum equis
et curribus. et stetit ad hostium domus helisei
Misitque ei helisaeus nuncium dicens
Uade lauare septies in iordane. et recipiet sanitatem caro tua: et eris mundabe
ris. Irat naamam recedebat dicens. Putabam quia egrederetur ad me. et stans inuocaret nomen dñi dei sui: et tangeret manu

D sua locū lepre ⁊ curaret me. Aliqd non
melioꝑ sunt abana ⁊ pharfar flumi
damasci oibus aquis israel: vt lauer in
eis ⁊ mūder? Cunqꝫ ꝗ vtisset se ⁊ abi
ret idig ⁊ ascessit. Et ait ad eū. Fui sun
et locuti sunt ei. Pf ⁊ si rē grandē di
risset tibi ꝓpheta: certe facere debue
ras. Quātomagisqꝫ nunc dixit tibi: la
uare: ⁊ mundaberis. Descēdit ⁊ lauit se
pties i iordane iuxta ꝗmonē viri dei ⁊
rutituꝫ est caro eius sicut caro pueri
parvuli ⁊ mundatꝰ est. Reuersusqꝫ ad
E vir dei cum vniuerso comitatu suo: ve
nit ⁊ stetit coram eo ⁊ ait. Vere scio q
nō sit alīꝰ deꝰ in vniuersa terra: nisi tm
israel. Obsecro itaqꝫ vt accipias bēdic
tionē à ⁊ seruo tuo. At ille respōdit: vi
uit dñs ante quē sto: q: nō accipiā. Cun
qꝫ vim faceret: penitꝰ nō acceuit. Di
xitqꝫ naamā. Ut vis. Sed obsecro cō
cede michi ⁊ suo tuo vt tollā onꝰ duoꝝ
burdonum de terra. Ad cētm faciet vltra
seruꝰ tuꝰ holocaustū aut victimā oīs
alienis nisi dño. Hoc autē solū est de q
deꝑcetis dñm ꝓ ⁊ suo tuo qñ ingredietur
dñs meꝰ tēplū rēmon vt adoret: ⁊ illo
innitēte sup manū meā: si adorauero in
tēplo rēmō adorāte eo in eodē loco vt
ignoscat mihi dñs ⁊ suo tuo pro hac re.
Qui dixit ei. vade i pace. Abiit ꝗ ab eo
electo tpe. Dixitqꝫ giezi puer vir dei.
F Pepcit dñs meꝰ naamā ⁊ ro istiꝰ vt nō
acciperet ab eo que attulit. Viuit ⁊ dñs:
q: currā post eū ⁊ accipiā ab eo aliqd
Et secutꝰ ē giezi post tergum naamā.
Qd cū vidisset ille currēte ad se: de
siliuit de curru i occurꝰ eius ⁊ ait. Re
cte ne sunt omnia? Et ille. Recte. Dñs
meus misit me ad te dicens. Modo ve
nerunt ad me duo adolescētes de mon
te ephraim ex filiis ꝓphetarꝫ. Da eis ta
lentum argēti ⁊ vestes mutatorias du
plicēs. Dixitqꝫ naamā. Melius est vt ac
cipias duo talēta. Et coegit cumuliga
xitqꝫ duo talēta argēti i duobꝰ saccis
et duplicata vestimēta ⁊ ꝓposuit duo
bus pueris suis qui ⁊ portauerunt co
ram eo. Cunqꝫ venisset iā ve spi: tulit
de manu eorꝝ ⁊ reposuit in domo cimi
sitqꝫ viros ⁊ abierunt: ipe autē ingres
sus stetit coꝝ dño suo. Et dixit helisi
seꝰ. Unde venis giezi? Qui respōdit. Nō
fuit seruꝰ tuꝰ q̄cā. At ille ait. Nōne cor
meum in ꝓsenti erat: qñ reuersus è hō
de curru suo i occursum tui? Acceptis
⁊ accepisti argētum ⁊ accepisti vestes et
oliueta ⁊ vineas ⁊ oues ⁊ boues
⁊ seruos ⁊ ancillas. Sed ⁊ lepra naamā ad
herebit tibi ⁊ semini tuo vsq; in se
piternum. Et egressus est quasi niue
o lepro⁹ ⁊ us.

Luc. 4. c.

g. 4. c.

CC. S. Helisseus ferrū vilapsum rec
cat ad lignū: ⁊ ex ipse pugnat pra
dirigit ꝓ helisei q̄ secreta ecclesiar
pādit ⁊ fractū ereccant directi ⁊ in
mariā ducti: ⁊ referri dimittunt fac
pēdit octoginta argēteis caput asini
et quarta pars cabi stercoris colūbar
quinq; argēteis: due mulieres cons
dūt infantes ꝓ fame: homicida mu
tur vt peccidat caput helisei. Cap.

Iverūt aut filii ꝓphe
rū ad helisēū. Ecce locus
i quo habitamꝰ coram te
angustꝰ est nobis. Eamꝰ
vsq; ad iordanē tolle
singli ⁊ filius mater
singulas: ⁊ edificemꝰ
bis ibi locū ad habitādū. Qui ait.
Ire. Et ait vnꝰ ex illis. Veni ergo ⁊ p
cū seruis tuis. Rndit. Ego veniam. E
abiit cū eis. Cūq; venissent ad iordanē
cedebāt ligna. Accidit autē cū ꝗdā
terū succidisset: cadere ferrū secur
in aquā. Exclamauitqꝫ ille: et ait. He
heu heu dñe mi: ⁊ hoc tēm mutuo ac
perā. Dixit aut hō dei: vbi cecidit?
ille monstrauit ei locū: fodit ergo ⁊
gnum: ⁊ misit illuc. Natauit ⁊ ferr
ait. Tolle. Qui extēdit manū ⁊ tulit
lud. Rex aut syrie pugnabat ⁊ ira
cōsiliū init cū seruis suis: dicens
loco illo ⁊ illo ponam insidias. Mis
itaqꝫ vir dei ad regē israel: dicēs. Cau
ne trāseas ✠ in loco illo: q: ibi syri
insidiās sūt. Misit itaqꝫ rex israel
cū quē dixerat ei vir dei: ⁊ occupat
eū: ⁊ obseruauit se ibi non ⁊ semel ⁊ ter
bis. Conturbatusq; est cor regis syrie
hac re: ⁊ vocat seruos suos: ait. Qua
re nō indicatis mihi: q; ex nostris ⁊ mis
apud regē israel. Dixitqꝫ vnꝰ seruorū.
Ne quaq; dñe mi rex: sed helisseus p
ta q̄ est in israel: indicat regi israel
verba q̄cūq; locutꝰ fuerit in cubiculo
Dixitqꝫ eis. Ire ⁊ videte vbi sit ⁊
tā capiā eū. Annūciauerūt ei dicēs
Ecce in ✠ dothaim. Misit ergo ⁊ ⁊
equos ⁊ currus et robur exercitū. Qu
cum venissent nocte circūdederūt ⁊
tatem. Consurgens aut diculo ma
ster viri dei: egressus est: ⁊ dixitqꝫ ei
ctum in circuitu ciuitatis ⁊ equos ⁊
currus. Annūciauitqꝫ ei dicēs. Ro
heu dñe mi q̄d faciemꝰ? At ille ⁊ d
dit. Nolite timere. Plures enim nobis

sunt ꝗ cū illis. Cūq; orasset helisseus
ait. Dñe aperi oculos pueri huius vt
videat. Et aperuit dñs oculos pueri:
vidit: ecce mons plenus equorū ⁊
curruū ignei i circuitu helisei. Do
lites vo descēderūt ad eū. Porro he
lisseus orauit ad dñm dicens. Per ute
ob ⁊ ero gēē hanc cecitate. Percussitqꝫ
eos dñs meridē iuxta vbū helisei.
Dixit aut ad eos helisseus. Nō ē hec via
neq; ista ciuitas. Sequimini me ⁊ ostē
dam eū ⁊ rum quē q̄ritis. Duxit ꝗ
eos in samariā. Cūq; egressi fuissent
in samariā dixit helisseus. Dñe aperi
oculos istorū vt videant. Aperuitqꝫ dñs
oculos eorū: viderūt se esse i medio
samarie. Dixitqꝫ rex israel ad helisseum
cū vidisset eos. Numqd percutiā eos pa
ter mi? At ille ait. Non percutiēs. Neq;
em cepisti eos gladio ⁊ arcu tuo vt p
cutias. Sed pone panē ⁊ aquam coram
eis vt comedāt ⁊ bibāt ⁊ vadāt ad dñm
suū. Appositaqꝫ est eis cibꝰ magna
pparatione: ⁊ comederunt ⁊ biberunt
⁊ dimisit eos: abierūtqꝫ ad dñm suū.
Et vltra nō venerunt latrones syrie in
terrā israel. Factū est autē post hec cō
gregauit penadab rex syrie vniuersū
exercitū suū: ⁊ ascēdit ⁊ obsidebat sa
mariā. Factaq; est fames magna i sa
maria: ⁊ tadiu obsessa est donec venun
daretur caput asini octogīta argēteis
⁊ qrta pars cabi stercoris colūbarum
quinq; argēteis. Cunqꝫ rex israel trāsi
ret p mēnia mulier qdā exclamauit
ad eum dicens. Salua me dñe mi rex.
Qui ait. Nō te saluet dñs: vnde te pos
sum saluare de area vel de torculari?
Dixitqꝫ ad eam rex: Quid tibi vis?
Que rndit. Mulier ista dixit mihi: Da
filū tuū vt comedamꝰ hodie: filiū
meū comedemꝰ cras. Coctimus ergo fi
lium meū ⁊ comedimꝰ. Dixitq; et die
altera. Da filū tuū vt comedamꝰ eum.
Que abscondit filū suū. Qd cū audiss
set rex: scidit vestimēta sua: ⁊ trāsibat
p murū. Viditq; oīs ppls cilicū q̄ de
intus erat ⁊ ad carnē intrinsecꝰ. Et
ait: Hec mihi faciat deus: ⁊ hec ad
dat si steterit caput helisei filii saphat
super se hodie. Helisseus autē sedebat i
domo sua: ⁊ sedebāt cum eo. Ore
misit ante se nūcīū: ⁊ ante q̄ veniret nun
cius ille dixit ad senes. Numqd scitis
q̄ miserit filius homicide huc vt precī
dat caput meū? Videte ergo cum ve
nerit nuncius: claudite ostium ⁊ nō sina
tis eū introire. Ecce enim sonitꝰ pedū

dñi eiꝰ post eū est. Adhuc illo loquēte
eis apparuit nuncius qui veniebat ad
eum: ⁊ ait. Ecce hēc malū a dño est.
Quid amplius expectabo a dño.

CC. S. Premittit consolatio ubertā
tis abundantia: de quattuor viris le
prosis q̄ nunciāt fugam syrioꝝ: de co
pie similē ⁊ hordeide morte ducis nō
credentis helisco. Capitulū. viij.

H
J. eodem.

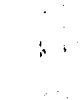

Erit autē helisseus. Audi
te verbū dñi. Hec dicit do
minus. In tēpore hoc cras
medij similē vno statere
erit: ⁊ duo modij hordei
dei statere vno in porta
samarie. Respondēs vnus de ducibus
sup cui manuꝫ rex incūbebat homini
dei: ait. Si dñs fecerit etiā cataractas
in celo: numqd poterit esse qd loq̄ris?
Qui ait. Videbis oculis tuis ⁊ inde nō
comedes. Quattuor ergo viri erant le
prosi iuxta introitū porte: ⁊ dixerunt
ad invicē. Quid hic sedemus donec
moriamur? Si ue ingredi voluerimus
ciuitatē: fame morientur: si māsere
mus hic morietur: ⁊ nūc ergo ⁊ trāsfugiamus ad castra syrie. Si
pepercerit nobis viuemus. Si autē occi
dere voluerint: mihi tamen moriemur.
Surrexerunt ꝗ vespere vt venirēt ad
castra syrie. Cūq; venissent ad principū
castrorū syrie: nullū ibi dē reppererunt.
Siqdē dñs sonitū audiri fecerat ⁊ ca
stris syrie currus ⁊ equos: ⁊ exercitū
plurimū. Dixerunt q̄ ad invicē. Ecce
mercede cōduxit aduersum nos rex is
rael reges getheorꝝ ⁊ egyptiorꝝ ⁊ vene
runt sup nos. Surrexerunt ergo ⁊ fu
gerunt in tenebris: ⁊ dereliquerunt tēto
ria sua: ⁊ equos ⁊ asinos in castris: fu
gerunt q̄ alas ⁊ ⁊ suas saluare cupiēs.
Igit cum venissent leprosi illi ad
principium castrorū: ingressi sunt vna
tabernaculū: ⁊ comederunt ⁊ biberūt
Tulerūtqꝫ inde argētū aurū ⁊ vestes
⁊ abierūt ⁊ abscondērūt. Et rursum re
uersi sunt ad alū tabernaculū: ⁊ ⁊ in
de similiter auferēs ⁊ absconderunt.
Dixerūtqꝫ ad invicē. Nō recte facimꝰ
Hec cū dies boni nunciū est. Si tace
rimus ⁊ noluerimus nunciare vsq; mane
sceleris arguemur. Venite ⁊ ⁊ ingre
diemur in aula regis. Cūq; venissent ad
porta ciuitatis narrauerūt eis dicēs.
Iuimus ad castra syrie: et nullū ibi dē
reperimus hominis: nisi eqs et asinos
alligatos: et tēta ⁊ tēta. Iuerunt ꝗ por
tarij: et nunciauerūt i palacio regis i

trinsecus. Qui surrexit nocte: et ait ad
seruos suos. Dico vobis quid fecerint no
bis syri. Sciunt quia fame laboramus: et
idcirco egressi sunt de castris et lati
tant in agris dicentes. Cum egressi fuerint
de ciuitate capiemus eos viuos: et tunc
ciuitatem ingredi poterimus. Respondit autem
vnus seruorum eius. Tollamus quinque equos
qui remanserunt in vrbe: quia ipsi tantum sunt in
vniuersa multitudine israel: alii enim con
sumpti sunt: et mittentes explorare po
terimus. Adduxerunt ergo duos equos
ad. + misitque rex + in castra syrorum dicens.
Ite et videte. Qui abierunt post eos vsque
ad iordanem. Ecce autem omnis via plena erat
vestibus et vasis: que proiecerant syri cum tur
D barentur. Reuersique nuncii indicauerunt
E. eodem. regi. Et egressus populus diripuit castra
syrie. Factusque est modius simile statere
vno: et duo modii ordei statere vno
iuxta verbum domini. Porro rex ducem illum in
cuius manu incubuerat: constituit ad
portam quem conculcauit turba in introitu
porte: et mortuus est iuxta quod locutus fue
rat vir dei quando descenderat rex ad eum.
Factumque est secundum sermonem viri dei: quem
dixerat regi quando ait: Duo modii ordei
statere vno erunt: et modius simile sta
tere vno: hoc eodem tempore cras in porta
samarie quando responderat dux ille viro dei
et dixerat: etiam si dominus fecerit cataractas
in celo: nunquid poterit fieri quod
loqueris? Et dixit ei. Videbis oculis
tuis et inde non comedes. Euenit ergo
ei sicut predictum erat: et conculcauit eum
populus in porta: et mortuus est.

¶ C. 8. De fame septem annorum et suna
mite peregrinante: de morte benadab
et regno azahel recedit edom ab iuda
facto sibi rege: moritur rex iuda et re
gnat ochozias filius eius. Caput viii.

A
Heliseus autem locutus est
ad mulierem cuius + viue
re fecerat filium dicens.
Surge et vade tu et domus
tua: et peregrinare vbicumque
reppereris. Vocauit enim
dominus famem: et veniet super terram septem an
nis. Que surrexit et fecit iuxta verbum
hominis dei: et vadens cum domo sua pere
grinata est in terra philistiim diebus
multis. Cumque finiti essent anni septem: re
uersa est mulier de terra philistiim. Et
ingressa est vt interpellaret regem pro domo
sua et pro agris suis. Rex autem loquebatur
B cum giezi puero viri dei dicens. Narra
michi omnia magnalia que fecit heliseus.
Cumque ille narraret regi quomodo mortuum

Alias + viuificauerat. E. + f.

suscitasset: apparuit mulier cuius viui
cauerat filium clamans ad regem pro domo
sua et pro agris suis. Dixitque giezi. Do
mine mi rex hec est mulier: et hic est filius eius
quem suscitauit heliseus. Et interrogauit rex
mulierem. Que narrauit ei. Dedit
que ei rex eunuchum vnum dicens.
Restitue ei omnia que sua sunt: et vniuersos
reditus agrorum a die qua reliquit terram
vsque ad presens. Venit quoque heliseus dama
scum et benadab rex syrie egrotabat.
Nunciaueruntque ei dicentes. Venit vir dei
huc. Et ait rex ad azahel. Tolle tecum
munera et vade in occursum viri dei: et
consule dominum per eum dicens. Si euadere
potero de infirmitate mea hac. Iuit
igitur azahel in occursum eius habens
secum munera et omnia bona damasci one
ra quadraginta camelorum. Cumque stetisset
coram eo ait. Filius tuus benadab rex
syrie misit me ad te dicens. Si sanari
potero de infirmitate mea hac. Dixitque
ei heliseus. Vade dic ei. Sanaberis. Por
ro ostendit mihi dominus: quia morte morietur.
Stetitque cum eo et conturbatus est vsque ad
suffusionem vultus. Fleuitque vir dei.
Cui azahel ait. Quare dominus meus flet?
At ille dixit. Quia scio que facturus sis filiis
israel mala. Ciuitates eorum munitas
igne succendes: et iuuenes eorum interficies
gladio: et paruulos eorum elides: et pregnan
tes diuides. Dixitque azahel. Quid enim
sum seruus tuus canis: vt faciam rem istam
magnam? Et ait heliseus. Ostendit mihi
dominus te regem syrie fore. Qui cum recessis
set ab heliseo venit ad dominum suum. Qui
ait ei. Quid tibi dixit heliseus? At ille
respondit. Dixit mihi: recipies sanitatem.
Cumque venisset dies altera: tulit stragu
lum et infudit aquam: et expandit super fa
ciem eius. Quo mortuo regnauit azahel
pro eo. Anno quinto ioram filii achab regis
israel: + regnauit ioram filius iosaphat rex
iuda. Triginta duorum annorum erat cum re
gnare cepisset: et octo annis regnauit
in hierusalem. Ambulauitque in viis regum
israel: sicut ambulauerat domus achab.
Filia enim achab erat vxor eius. Et fecit
quod malum est + in conspectu domini. Noluit
autem dominus disperdere iudam propter dauid
seruum suum: sicut promiserat ei vt daret
illi lucernam et filiis eius cunctis diebus.
In diebus eius recessit edom ne esset sub
iuda: et constituit sibi regem. Venitque ioram
seira et omnis exercitus cum eo. Et surrexit
nocte: percussitque idumeos qui eum circum
dederant et principes curruum. Populus autem
fugit in tabernacula sua. Recessit ergo

edom ne esset sub iuda vsque ad diem hanc.
Tunc recessit et lobna in tempore illo. Reliqua
autem sermonum ioram et vniuersa que fecit:
nonne hec scripta sunt in libro verborum
dierum regum iuda? Et dormiuit ioram cum
patribus suis: sepultusque est cum eis in ci
uitate dauid: et regnauit + ochozias fi
lius eius pro eo. Anno duodecimo ioram fi
lii achab regis israel. Viginti duorum an
norum erat ochozias cum regnare cepisset:
et vno anno regnauit in hierusalem. No
men matris eius athalia filia amri regis
israel. Et ambulauit in viis domus achab: et
fecit quod malum est coram domino: sicut do
mus achab. Gener enim domus achab fuit.
Abiit quoque cum ioram filio achab ad
preliandum contra azahel regem syrie in ra
moth galaad: et vulnerauerunt syri io
ram. Qui reuersus est vt curaretur in
iezrael: quia vulnerauerant eum syri in
+ ramoth preliantem contra azahel regem
syrie. Porro ochozias filius ioram rex
iuda descendit inuisere ioram filium achab
in iezrael: quia egrotabat ibi.

¶ C. 9. De vnctione iehu in regem super israel
qui percussit ioram: et interfecit ochoziam et ie
zabel quam comederunt canes. Caput ix.

1 Heliseus autem propheta vo
cauit vnum de filiis pro
phetarum et ait illi. Accin
ge lumbos tuos: et tol
le lenticulam olei hanc in
manu tua et vade in ra
moth galaad. Cumque ve
neris illuc videbis iehu filium iosaphat
filii namsi. Et ingressus suscitabis eum de
medio fratrum suorum: et introduces in inte
rius cubiculum. Tenensque lenticulam olei
fundes super caput eius et dices. Hec dicit
B dominus. Vnxi te regem super israel. Aperiesque
ostium et fugies: et non ibi subsistes. Abiit
ergo adolescens puer prophete in ramoth
galaad: et ingressus est illuc. Ecce autem
principes exercitus sedebant: et ait. Ver
bum michi ad te o princeps. Dixitque iehu.
Ad quem ex omnibus nobis? At ille dixit.
Ad te o princeps. Et surrexit et ingres
sus est cubiculum. At ille fudit oleum
super caput eius: et ait. Hec dicit dominus deus
israel. Vnxi te regem super populum domini israel: et
percuties domum achab domini tui: et vlci
scar sanguinem seruorum meorum prophetarum et
sanguinem omnium seruorum domini de manu iesa
bel. Perdamque omnem domum achab. Et in
terficiam de domo achab mingentem ad pa
rietem: et clausum et nouissimum in israel:
et dabo domum achab sicut domum iero
boam filii nabath: et sicut domum baasa

filii ahia. Iezabel quoque comedent canes 3. re. 21. f.
in agro iezrael: nec erit qui sepeliat eam. et. i. eod.
Aperuitque ostium et fugit. Iehu autem in C
gressus est ad seruos domini sui: qui dixerunt i. eod.
ei. Recte ne sunt omnia? Quid venit insanus
iste ad te? Qui ait eis. Nostis hominem
et quid locutus sit. At illi responderunt. Fal
sum est: sed magis narra nobis. Qui
ait eis. Hec et hec locutus est michi. Et
ait. Hec dicit dominus. Vnxi te regem super israel.
Festinauerunt itaque: et vnusquisque tol
lens pallium suum: posuerunt sub pedi
bus eius in similitudinem tribunalis: et ce
cinerunt tuba atque dixerunt. Regnabit
iehu. Coniurauit ergo iehu filius iosaphat fi
lii namsi contra ioram. Porro ioram obsede
rat ramoth galaad: ipse et omnis israel con
tra azahel regem syrie: et reuersus fue
rat vt curaretur in iezrael propter vulnera:
quia percusserant eum syri preliantem contra aza
hel regem syrie. Dixitque iehu. Si placet
vobis nemo egrediatur profugus de ciui
tate: ne vadat et nunciet in iezrael. Et D
ascendit et profectus est in iezrael. Ioram enim
egrotabat ibi: et ochozias rex iuda de
scenderat ad visitandum ioram. Igitur specu
lator qui stabat super turrim iezrael: vidit
globum iehu venientis et ait. Video ego
globum. Dixitque ioram. Tolle currum et
mitte in occursum eorum et dicat vadens.
Recte ne sunt omnia? Abiit ergo qui ascende i. eod.
rat currum in occursum eius et ait. Hec di
cit rex. Pacata ne sunt omnia? Dixitque ie
hu. Quid tibi et paci? Transi et sequere
me. Nunciauit quoque speculator dicens.
Venit nuncius ad eos: et non reuertitur. Mi
sit etiam currum equorum secundum. Venitque ad
eos et ait. Hec dicit rex. Nunquid pax est?
Et ait iehu. Quid tibi et paci? Transi et
sequere me. Nunciauit autem speculator di
cens. Venit vsque ad eos: et non reuertitur.
Est autem incessus quasi iehu filii namsi. Prae E
ceps enim graditur. Et ait ioram + Iungite alias + iun
currum. Iunxeruntque currum eius. Et egres ge.
sus est ioram rex israel: et ochozias rex iu
da singuli in curribus suis. Egressique sunt
in occursum iehu: et inuenerunt eum in
agro naboth iezraelite. Cumque vidisset
ioram iehu dixit. Pax est iehu? At ille
respondit. Que pax? Adhuc fornicationes
iezabel matris tue: et veneficia eius mul
ta vigent? Conuertit autem ioram manum suam
et fugiens ait ad ochoziam. Insidie ocho
zia. Porro iehu tetendit arcum manu et
percussit ioram inter scapulas. Et egres
sa est sagitta per cor eius: statimque cor
ruit in curru suo. Dixitque iehu ad ba
dacher ducem. Tolle proice eum in agro na

both iezrahelite. Memini enim qm ego et tu sedentes in curru sequamur achab patre huius quo onus hoc leuauerit sup eum dicens. Si non p sanguine naboth et p sanguine filiorum eius quos vidi hesterna die: reddam tibi i agro illo dicit dns. Nunc igitur tolle i pueri eum in agro iuxta ueroui dni. Ochozias autem rex iuda videns hoc fugit p viam domus hortis persecutusque est eum iehu et ait. Etiam hunc percutite in curru suo: et percusserunt eum in ascensu gaber qui est iuxta iebleam. Qui fugit in mageddo: et mortuus est ibi. Et imposuerunt eum seruli eius super currum suum et tulerunt in hierusalem. Sepelierunt eum in sepulchro cum patribus suis in ciuitate dauid. Anno undecimo ioram filii achab regis israel + regnauit ochozias sup iudam: venitque iehu in iezrahel. Porro iezabel introitu eius audito depinxit oculos suos stibio: et ornauit caput suum et respexit p fenestram ingredienti iehu p portas et ait. Numquid pax potest esse zambri interfector domini sui? Leuauitque iehu faciem suam ad fenestram ait. Quis est iste? Et inclinauerunt se ad eum duo uel tres eunuchi et dixerunt. Hic est iezabel. At ille dixit eis. Precipitate eam deorsum. Et precipitauerunt eam: aspersusque est sanguine parietes et equorum pingue conculcauerunt eam. Cumque ingressus esset ut comederet biberet que ait. Inite videte maledictam illam et sepelite eam: quia filia regis est. Cumque issent ut sepelirent eam: non inuenerunt nisi caluariam et pedes et summas manus. Reuersusque nunciauerunt ei. Et ait iehu. Sermo dni est quem locutus est p seruum suum heliam thesbitem dicens. In agro iezrahel comedent canes carnes iezabel. Erunt carnes iezabel sicut stercus sup facie terre in agro iezrahel ita ut preteruntes dicant. Hecccine est illa iezabel?

Ito et ahazie et fuerit restauit ochozias.

3.re.16.c.

2.re.21.f. 6.eod. 25.di.c.i. in gio.

2.q.1.§. his tra.in hunc.

21.q.4.§ si obuerit ca.cauinc dicta.

24.q.3. ca.1. de pe.di.1 c.achab.i glo.fi.

C. S. De occisione septuaginta filiorum achabide quadraginta duorum fratrum ochozie iuniorum: de ionadab filio rechab: et sacerdotibus baal occisis et templo destructo promittitur regnum israel iehu usque ad quartam generationem: propter peccata iehu punitur azahel regnum israel: mortuus est et p eo regnauit ioachaz filius eius. Cap. x.

Iud.3.g.

Rant autem achab septuaginta filii i samaria. Scripsit iehu iehu et misit in samariam ad optimates ciuitatis et ad maiores et nutritores ad nutricios achab: dicens. Si ita igitur accepistis literas has q habetis filios domini: et currus et equos: et ciuitates firmas: et arma eligite meliorem: et eum qui vobis placuerit de filiis dni: et ponite eum super solium patris sui et pugnate p domum dni patris. Timuerunt illi nimis: et dixerunt. Ecce duo reges non poterunt stare coram eo: et quo nos possumus resistere. Miserunt ergo prepositi domus + prefecti ciuitatis: et maiores nutritores ad iehu dicentes. Seruuli tui sumus: quicquid iusseris faciemus: nec constituemus nobis regem. Quecumque tibi placerit fac. Rescripsit autem eis litteras sic dicens. Si mei estis: et obedite michi: sumite capita filiorum dni ueteris: et venite ad me hac eadem hora cras i iezrahel. Porro septuaginta viri regis nutriebantur apud optimates ciuitatis nutriebantur. Cum ergo pernissent litteras ad eos tulerunt filios regis: et occiderunt septuaginta viros: et posuerunt capita eorum in cophinis: et miserunt ad eum in iezrahel. Venit autem nuncius ad eum et indicauit eis dicens. Attulerunt capita filiorum regis. Quibus ait. Ponite ea ad duos acerbos iuxta introitum porte usque mane. Cum diluisset egressus est: et stans uniuerso populum. Iusti estis. Si ego conspirauit contra dnm meum interfecerunt quis percussit omnes hos? Videte ergo sermonem dni qui non cecidit de sermonibus dni quos locutus est dns sup domum achab: dns fecit quod locutus est in manu serui sui helie. Percussit igitur iehu omnes qui reliqui erant de domo achab in iezrahel: et uniuersos optimates eius et notos et sacerdotes: donec non remanerent ex eo reliquie. Et surrexit inde et ibat in samariam. Cumque perueniret ad camera pastorum in uia: inuenit fratres ochozie regis iudaeditque ad eos. Quinam estis uos? Qui responderunt. Fratres ochozie regis sumus descendimus ad salutandos filios regis et filios regine. Quibus ait. Comprehendite eos uiuos. Quos cum comprehendissent uiuos: trucidauerunt eos in cisterna iuxta cameram. Quadraginta duos uiros: non reliquit ex eis quemquam. Cumque abiisset inde inuenit ionadab filium rechab in occursum sibi: benedixit ei. Et ait iehu ad eum. Numquid est cor tuum rectum cum corde meo sicut est cor meum est corde tuo? Et ait ionadab. Est. Si est inquit: da michi manum tuam. Qui dedit ei manum suam. Et leuauit eum ad se in currum dixitque ad eum

Veni mecum: et uide zelum meum pro dno. Et imposuit eum super currum suum. Et ait. Ecce ut ipse omnes qui reliqui fuerant de achab in samaria usque ad nunciatum eis dni quod locutus est p heliam. Congregauit ergo iehu omnem populum: et ait ad eos. Achab coluit baal paululum autem colet eum amplius. Nunc igitur omnes prophetas baal et uniuersos seruos eius et cunctos sacerdotes ipsius uocate ad me. Nullus sit qui non deueniat. Sacrificium enim grande est mihi baal. Quicumque defuerit non uiuet. Porro iehu faciebat hoc ut disperderet cultores baal. Et cum sacrificate dixisset baal. Locutusque est misit in uniuersos terminos israelis: uenerunt cuncti serui baal. Non fuit residuum ne unus quidem qui non uenerit. Et ingressi sunt templum baal. Et repleta est domus baal a summo usque ad summum. Dixit que his qui preerant sup uestes. Proferte uestimenta uniuersis seruis baal. Et protulerunt eis uestes. Ingressusque iehu et ionadab filius rechab templum baal ait cultoribus baal. Perquirite uidete ne quis forte reperiatur sit de seruis dni: ut sint serui baal soli. Ingressi sunt igitur ut facerent uictimas et holocausta: iehu autem parauerat sibi foris octoginta uiros: et dixerat eis. Quicumque fugerit de hominibus his quos ego adduxero in manus uestras: anima eius erit pro anima illius. Factum est autem cum completum esset holocaustum: precepit iehu militibus et ducibus suis. Ingredimini percutite eos. Nullus euadat. Percusserunt eos in ore gladii: piecerunt milites et duces. Et tulerunt in ciuitatem templi baal: protulerunt statuam de phano baal: combusserunt eam. Destruxerunt quoque edem baal et fecerunt eam latrinas usque in diem hanc. Delenit itaque iehu baal de israel: ueruntamen a peccatis hieroboam filii nabath qui peccare fecit israel: non recessit nec dereliquit uitulos aureos qui erant in bethel et in dan. Dixit autem dns ad iehu. Quia studiose egisti quod rectum erat placebat i oculis meis et ola q erat in corde meo fecisti contra domum achab: filii tui usque ad quartam generationem sedebunt sup thronum israel. Porro iehu non custodiuit ut ambularet in lege dni dei israel in toto corde suo: non enim recessit a peccatis hieroboam q peccare fecerat israel. In diebus illis cepit dns illidere sup israel. Percussitque eos ayzahel in uniuersis finibus israelis: iordane contra orientalem plagam omnem terram galaad et gad et ruben et manasse: a aroer q est super torrentem arnon et galaad et basan. Reliqua autem uerbum iehu et uniuersa q fecit et fortitudo eius. Nonne hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum israel? Et dormiuit iehu cum patribus suis: sepeliteque eum in samaria: et regnauit ioachaz filius eius p eo. Dies autem q regnauit iehu super israel uiginti et octo annis fuit in samaria.

13.q.1.ca. sicut.

C. S. De athalia regina que occidit omne semen regium: ioas occultata et facto rege per iotadam sacerdotem: de morte athalie regina: et iotadas pepigit fedus inter deum et regem et populum et preponitur. Cap. xi.

Athalia uero mater ochozie uidens mortuum filium suum surrexit: interfecit omne semen regium. Tollens autem ioseba filia regis ioram soror ochozie furata est eum de medio filiorum regis q interficebantur: et nutricem eius de cubiculo: et abscondit eum a facie athalie ut non interficeretur: eratque cum ea annis sex in domo dni. Porro athalia regnauit super terram septem annis. Anno autem septimo misit iotadas potentes alumnos centurionum et milites introduxit ad se in templum dni: pepigitque cum eis fedus. Et adiurans eos in domo dni ostendit eis filium regis: et precepit illis dicens. Ite est hmo quem facere debetis. Tertia po dnm introeat sabbatum: et custodiat custodiam domus regis. Tertia aut pars sit ad portam seir: et tertia pars sit ad portam q est post habiaculi: et custodietis custodiam domus: et erit pars duarum ex uobis qui egredimini sabbato custodiant custodiam domus dni circa regem et uniuersi habebitis arma i manibus vestris. Et q ds aut ingressus fuerit septum templi interficiat. Erisque cum rege introeunte et egredienti: fecerunt centuriones iuxta omnia q preceperat eis iotadas sacerdos. Et assumentes singuli uiros suos q ingrediebant ad sabbatum cum his qui egrediebant sabbato: uenerunt ad iotadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas et arma regis dauid q erant in domo dni. Et steterunt singuli huiusmodi arma i manu sua a parte templi dextra: usque ad partem sinistram altaris et edis circa regem. Produxitque filium regis et posuit sup eum diadema et testimonium. Fecerunteque eum regem et unxerunt

2.pa.22.d

2.pa.24.

& plaudentes manu dixerunt. Viuat rex
Audiuit autem athalia uocem populi curren
tis & ingressa ad turbas in templum domi
vidit regem stare super tribunal iuxta
morem cantores & turbas ppe eum: omne
que populus terre letari & canentes tubis: et
scidit protinus uestimenta sua clamauitque. Con
iuratio coniuratio. Precepit autem ioiada
centurionibus q erant super exercitum: & ait
eis. Educite eam extra septa templi: & qui
cunque eam secutus fuerit feriatis gladio. Vo
lebat enim sacerdos no occidat in templo
domini. Imposuerunt ei manus & impege
runt eam p uiam introitus equorum iuxta pa
latium: interfecta est ibi. Pepigit ergo
ioiada fedus inter deum & regem & inter populum
vt esset populus domini: inter regem & ppm.
Ingressusque est omnis populus terre templum ba
alim destruxerunt aras eius & imagines
contriuerunt valide: mathan quoque sacerdo
tem baal occiderunt coram altari. Et po
suit sacerdos custodias in domo domini
tulitque centuriones & cerethi & phileti
legiones & omne populum terre: deduxerunt
regem de domo domini. Et uenerunt p
uiam porte scutariorum in palatium: sedit
super thronum regum. Letatusque est omnis
populus terre: ciuitas conquieuit: atha
lia autem occisa est gladio in domo regis. Se
ptem annis erat ioas cum regnare cepisset.

Cc.S. Qui sacerdotes no instauauerint
domum domini: phiditi sunt a rege ioas
pecunias accipientes a transeuntibus de
pecunia. Hagiographia iusto: de aiscen
su athalie regis syrie & asportauit omne
thesaurum hierusalem mittentes sibi rege ioas:
duo et ceruicis ioas occiderunt ipsum
ioas: & regnauit amasias filius eius p
eo.

Capitulum.xii.

Anno septimo iehu regnau
it ioas quadragintaannis
regnauit in hierusalem no
men matris eius sebea de ber
sabee fecitque ioas rectum co
ram domino cuncti diebus quibus docuit eum ioia
da sacerdos uerumtamen excelsa non abstulit
Adhuc enim populus immolabat & adolebat
in excelsis incensum. Dixitque ioas ad sa
cerdotes. Omnem pecuniam sacratorum quam
fuerat in templum domini a pretereuntibus que
offertur p pretio animarum: quam sponte ad
hibet cordis sui inferunt in templum domini
accipiant illa sacerdotes iuxta ordinem
suum: instaurent sarcitecta domus si quid
necessarium uiderint instauratione. Igitur
usque ad uicesimum tertium annum regis
ioas: & non instauauerunt sacerdotes sar
tatecta templi. Vocauitque rex ioas ioia
da pontificem & sacerdotes dicens eis.
Quare sartatecta non instaurantis tem
pli? Nolite ergo amplius accipere pe
cuniam iuxta ordinem vestrum sed ad instau
rationem templi reddite eam. Prohibitique
sunt sacerdotes vltra accipere pecuniam
a populo: & instaurare sartatecta do
mus. Et tulit ioiada pontifex gazophy
lacium unum: apuitque foramen desuper et po
suit illud iuxta altare ad dexteram ingre
dientium domum domini: mittebantque in eo sa
cerdotes qui custodiebant ostia omnem
pecuniam que deferebat ad templum do
mini. Cumque viderent nimiam pecuniam esse: ga
zophylacium ascendebat scriba regis &
pontifex: effundebantque numerabantque pe
cuniam q inueniebat in domo domini: ce
bat eam iuxta numerum atque mensuram: et
mona eorum qui peccant cimeteriis: et
mus domini. Qui impendebat eam in fabri
lignorum & in cementarius his q operi
bantur in domo domini: sartatecta fabri
bantur in his qui cedebant lapides: et
emerent ligna & lapides qui cedebat
ut impleretur instauratio do
mus domini in uniuersis q laborabat ut
sa ad muniendam domum. Verumtamen
Rebat et cadi pecunia hydrie tuba
domini & fuscinule & thuribula & tubes
omne uas aureum argenteumque pecunia
que inferebat in templum domini. His enim
qui faciebat opus dabantur instau
rent templum domini: non debat ratio de
bolbus qui accipiebant pecuniam vt
stribuerent eam artificibus: sed in fide
tractabant eam. Pecunia uero p delicto
& pecunia p peccatis non inferebat in
templum domini: quia sacerdotum erat. Tunc asci
dit azahel rex syrie & pugnabat contra
getho: cepitque eam & direxit faciem suam
ascendere in hierusalem. Quod ut audiuit ioas
rex iuda ola sanctificata que consecra
rat iosaphat & ioram & ochozias patres
eius reges iudae & ipse obtulerat: omnem
nersum argentum quod inuenire potuit
thesaurum templi domini & in palatio regis
misitque azahel regi syrie & recessit ab
hierusalem. Reliqua autem sermonum ioas &
uniuersa q fecit nonne hec scripta sunt
in libro verborum dierum regum iuda? quem
cecidit autem serui eius & iniuriauerunt ei
se peuffuerunt: ioas domo millo qui de
scendit sela. Iosachar namque filius sime
mater iosabad filius somer fuerunt
cusserunt eum: mortuus est. Et sepelierunt
eum cum patribus suis in ciuitate dauid
regnauitque amasias filius eius pro eo.

Cc.S. De regno ioachaz et ioas

malum coram domino & in manus fecit de ioas
filio eius q regnauit pro eo: de ioas & fa
ctis eius quas fecit coram hel seo p fe
nestra oriente: de morte helisei in se
pulchro: mortuus est azahel pro quo regna
uit benadab in ferita quem percussit
ioas tribus vicibus. Cum.xiii.

Anno uicesimo tertio ioas
filii ochozie regis iude:
regnauit ioachaz filius ie
hu super israel in samaria
decem et septem annis: et fe
cit malum coram domino. Se
cutusque est peccata hieroboam filii na
bath qui peccare fecit israel: & non de
clinauit ab eis. Iratusque est furor domi
ni contra israel: & tradidit eos in manu aza
hel regis syrie: & in manu benadab filii
azahel cunctis diebus. Deprecatusque
est autem ioachaz faciem domini: exauditus est eum
dominus. Vidit enim angustiam israel: quam ter
rebat eos rex syrie. Et dedit dominus sal
uatorem israeli: liberatus est de manu re
gis syrie: & habitauerunt filii israel in
tabernaculis suis sicut heri & nudiustertius.
Verumtamen non recesserunt a
peccatis domus hieroboam q peccare fe
cit israelem in ipsis ambulauerunt. Si
quidem lucus permansit in samaria: et no
sunt derelicti ioachaz de populo nisi quin
quaginta equites: decem currus et de
cem milia peditum. Interfecerat enim eos
rex syrie & redegerat quasi pulverem
in tritura area. Reliquum autem sermonum
ioachaz & uniuersa q fecit et fortitudo eius
nonne hec scripta sunt in libro sermo
num dierum regum israel? Dormiuitque
ioachaz cum patribus suis: et sepelierunt
eum in samaria: regnauit ioas filius eius
pro eo. Anno tricesimo septimo ioas re
gis iuda regnauit ioas filius ioachaz
super israel in samaria: sedecim annis: fe
cit quod malum est in conspectu domini. Non
declinauit ab omnibus peccatis hieroboam fi
lii nabath qui peccare fecit israel: sed in
ipsis ambulauit. Reliqua autem sermonum
ioas & uniuersa q fecit & fortitudo eius
quomodo pugnauerit contra amasiam
regem iuda: nonne hec scripta sunt in li
bro sermonum dierum regum israel? Et dormiui
uit ioas cum patribus suis: hieroboam autem
sedit super solium eius. Porro ioas sepul
tus est in samaria cum regibus israel. Heli
seus autem egrotabat infirmitate qua
et mortuus est. Descenditque ad eum
ioas rex israel & flebat coram eo: dicebat
que. Pater mi pater mi: currus israel
& auriga eius. Et ait illi helisseus

Arcum et sagittas. Cumque attu
lisset ad eum arcum sagittas: dixit ad re
gem israel. Pone manum tuam super arcum
Et cum posuisset ille manum suam super
helisseus manus suas manibus re
gis & ait. Aperi fenestram orientalem. Cum
que aperuisset dixit helisseus: iace sagitt
am. Et iecit ait helisseus. Sagitta sa
lutis domini: sagitta salutis contra syriam
peuciesque syriam in aphec donec con
sumas eam. Et ait. Tolle sagittas. Qui
cum tulisset rursum dixit ei. Percute ta
lo terram. Et cum percussisset tribus
vicibus & stetisset: iratus est vir dei con
tra eum et ait. Si percussisses quin
quies aut sexties siue septies: percussis
ses syriam vsque ad consummationem.
Nunc autem tribus vicibus percutiet
eam. Mortuus est ergo heliseus & se
pelierunt eum. Latrunculi autem de moab
venerunt in terram in ipso anno. Quid
dam autem sepelientes hominem vide
runt latrunculos: & proiecerunt cada
uer in sepulchro helisei. Quod cum te
tigisset ossa helisei reuixit homo & ste
tit super pedes suos. Igitur azahel rex
syrie afflixit israel cunctis diebus ioa
cham. Et miseratus est dominus eorum
et reuersus est ad eos propter pactum
suum quod habebat cum abraam & isaac
et iacob et noluit disperdere eos: ne
que proiicere penitus usque in presens tem
pus. Mortuus est autem azahel rex syrie
et regnauit benadab filius eius pro eo
porro ioas filius ioachaz tulit vrbes
de manu benadab filii azahel quas tu
lerat de manu ioachaz patris sui iuxta
preli. Tribus vicibus percussit eum ioas
et reddidit ciuitates israeli.

Cc.S. De amasia filio ioas regis iu
de quelter regnauit et vixit: sed vi
ctus est ioas a rege israel: et ductus
est in hierusalem. De spoliatione hie
rusalem quam fecit ioas rex israel: cui
successit filius eius hieroboam in re
gem super israel. Amasias vero rex iu
da occisus est in lachis cui successit aza
rias filius eius: hieroboam restituit isra
el: hieroboae successit zacharias.

Capitulum.xiiii.

In anno secundo ioas fi
lii ioachaz regis israel
regnauit amasias filius
ioas regis iuda. Viginti
quinque annorum erat
cum regnare cepisset. Vi
ginti annis & nouem annis regnauit in hie
rusalem. Nomen matris eius ioiada de hierusa

Et fecit rectū coram dño: verūtāmen non pt
dauid pat eius. Iuxta oia q̄ fecit ioas
pat suꝰ fecit: nisi hoc tm̄ q̄ excelsa nō
abstulit. Adhuc tm̄ ppls adolebat ⁊ I
B molabat incēsuꝫ i excelsis. Cūq̄ obti
nuisset regnū pcussit fuos suos q̄ int
fecerāt regē pfes suū: filios aūt eoꝝ q̄
occiderāt nō occidit iuxta ꝓbū quod
Gen.24.c. scriptū ē i libro legis moysi sicut pce
2.pa.25.a pit dñs dicēs. Nō morient̄ pfes p fi
Ez.+ mo lijs neq; filij + p pfib⁹: sed vnusq̄sq; in
rientur. peccto suo morient. Ipse pcussit edō i val
le salinaꝝ decē milia: ⁊ apphendit pe
Ais+ ic tra i pho: pocauitq̄ nomē eius + tcze
chiel. chel vsq̄ in pſentē diē. Tūc misit ama
2.pa.25.c sias nūcios ad ioas filiū ioachaz: filij
hieu regis israel dicēs. Veni ⁊ videa
C mus nos. Remisitq̄ ioas rex israel ad
amasiam regē iuda dicēs. Carduus li
bani misit ad cedrū q̄ est in libano di
cēs. Da filiā tuā filio meo vxori. Tran
sierūtq̄ bestie saltꝰ q̄ sunt in libano et
cōculcauerūt carduū. Percutiens iua
luisti sup edō et sublevauit te cor tuū.
Cōtentus esto gloria: et sede in domo
tua. Quare pvocas malū vt cadas tu
⁊ iudas tecū? Et non acqeuit amasias
Ascēditq̄ ioas rex israel ⁊ viderūt se
ipsū ⁊ amasias rex iuda in bethsames
opido iude. Percussusq̄ est iuda coā
israel ⁊ fugerūt vnusq̄sq; i tabernacu
D la sua. Amasiā vero regē iuda filium
ioas filij ochozie cepit ioas rex israel
i bethsames: ⁊ adduxit eū in hierlm.
Et interruptit murum hierlm: a porta
ephraim vsq̄ ad portū anguli: quadri-
Regnum gētis cubitis. Tulitq̄ omē aurū ⁊ ar-
assyrio: gētū ⁊ vniuersa vasa q̄ inuēta sunt in
trāsitū domo dñi: ⁊ in thesauris regis ⁊ obsi-
est in me des: et reuersus est in samariam. Reli-
dos. qua autē ꝓbor ioas q̄ fecit: fortitu-
do eiꝰ: quā pugnauit cōtra amasiā re
gē iuda: nōne hec scripta sunt i libro
13.q.2.c. ꝑmonij dicēs regū israel? Dormiuitq̄
soio.x. ioas cū pribꝰ suis ⁊ sepultus est in sa
apposit. maria cū regibꝰ israel ⁊ regnauit hie
est ad pe roboā filius eius p eo. Vixit aūt amas
tres suos sias filij ioas rex iuda: postq̄ mortuꝰ
est ioas filij ioachaz regis israel pigin
tiq̄q; annis. Reliqua aūt sermonum
amasie: nōne hec scripta sunt in libro
E ꝑmonij dicēs regum iuda? Factusq̄ est
cōtra eū cōiuratio in hierusalē: at ille
fugit in lachis. Miseruntq̄ post eū
in lachis: ⁊ interfecerūt eū ibi ⁊ aspo
tauerūt eū in equis: sepultusq̄ est i hie
rusalē cū pribꝰ suis in ciuitate dauid
Tulit aūt vniuersus ppls iude azariā
annos natū sedecim: ⁊ cōstituerūt eū
regē ꝓ patre eius amasia. Ipse edifica-
uit baplāt restituit eā iudeꝰ postq̄ do-
miuit rex cū patribꝰ suis. Anno q̄to-
decimo amasie filij ioas regis iudaeꝰ
gnauit hieroboā filij ioas regis israel
i samaria q̄dragīta ⁊ vno annis: fecit
q̄ malū est coā dño. Non recessit ab
omnibus peccatis hieroboā filij nabath
q̄ peccare fecit israel. Ipse restituit fines
israel ab introitu emathvsq̄ ad mare
solitudinis iuxta ꝓmonij dñi dei israel
quē locutus est per seruū suū ionam
filiū amathi ꝓphetam q̄ erat de geth q̄
est i + ophir. Vidit enim dñs afflictionē
israel amarā nimis: et q̄ cōsumpti es-
sent vsq̄ ad clausos carceris et exte-
mo: et nō esset qui auxiliaretur israel.
Nec locutus est dñs vt deleret nomen
israel de sub celo: sed saluauit eos in
manu hieroboā filij ioas. Reliq̄ autē
sermonū hieroboā et vniuersa q̄ fecit
et fortitudo eiꝰ qua pueliatꝰ est: quo
modo restituit damascū ⁊ emath iude
in israel: nonne hec scripta sunt libro
sermonū dierū regū israel? Dormiuit
q̄ hieroboā cū patribus suis regibꝰ
israel: ⁊ regnauit zacharias filius eius p eo.
CC.S. Azarie leproso successit ioa-
tham filius eius super iudā: zacharia
ꝗ occidit sellū ⁊ regnauit p eo super
israel: et hunc occidit manahen et re-
gnauit p eo ꝗ occidit oēs pregnantes
de tra: q̄ instituit tributaria dari regi
assyrio: hunc manahen successit phac-
ceia filij eius: hūc occidit phacee filij
romelie: i diebꝰ illis ascēdit thelaphal-
lasar rex assur ⁊ vastat terrā israel ⁊ as-
syrios trāsfert: phacee occidit ab oste
et regnauit p eo: ioathā filij ozie rex
iuda fecit placitū coā dño iuxta cū
q̄ fecit oziā pater eiꝰ mortuꝰ est et re-
gnauit achā filius eiꝰ pro eo. Cpm.xv.

Anno vicesimo septi
mo hieroboā regis israel
regnauit azarias filius
amasie rex iu-
dā. Sedecim annis
erat cū regnare cepisset: ⁊ quin
quaginta annis regnauit i hierlm. Nomē matris eius
Ieta de hierlm. Fecitq̄ q̄ erat placitū
coram dño: iuxta oia q̄ fecit amasias
pater eiꝰ: verūtāmen excelsa nō est demo-
litus. Adhuc ppls sacrificabat ⁊ adole-
bat incēsum i excelsis. Percussit aūt
dominus regē et fuit leprosus vsq̄ in

diem mortis suē et habitabat i domo
liberā seorsum. Ioathā vero filij⁹ reg⁹
gubernabat palatiū ⁊ iudicabat pplm
terre: reliqua aūt sermonum azarie et
vniuersa que fecit: nonne hec scripta
sunt in libro verborū dierū regū iudaꝰ
Et dormiuit azarias cū patribꝰ suis:
sepelierūtq̄ eū cum maioribꝰ suis in
ciuitate dauid: regnauit ioathā filij⁹
eius p eo. Anno tricesimo octauo azarie
regis iude regnauit zacharias fi-
lius hieroboā super israel in samaria
sex mensibus et fecit q̄ iod malum est
coram dño: sicut fecerāt patres eius.
Non recessit a peccatis hieroboam filij
nabath q̄ peccare fecit israel. Cōiura-
uit autē cōtra eū sellū filij⁹ iabes per-
cussitq̄ eū palā et interfecit: regnauit
q̄ p eo. reliqua aūt verborum zacha-
rie nōne hec scripta sunt in libro ser-
monū dierū regū israel? Iste ē sermo
dñi quē locutus est ad hieu dicēs. Fi-
lij tui vsq̄ ad quartā ꝗnationē sedebunt de te sup thronū israel. Factusq̄
est ita. Sellū filij⁹ iabes regnauit trice
simo anno azarie regis iude. regnauit
autem pro men⁹ in samaria. Et ascen-
dit manahen filij⁹ gaddi de thersa: ve-
nitq̄ in samariā: et pcussit sellū filij⁹
iabes i samaria ⁊ interfecit eū: regna-
uitq̄ p eo. reliqua aūt verborū sellū
et cōiuratio eiꝰ per quā retendit insi-
dias mōne hec scripta sunt i libro ser-
monū dierū regū israel? Tunc percussit
manahen thapsam et oēs qui erant in
ea: terminos eius de thersa. Noluerāt
eū aperire ei. Et interfecit oēs pgnan-
tes eius et scidit eas. Anno tricesimo
nono azarie regis iuda regnauit ma-
nahen filius gaddi sup israel decē an-
nis in samaria: fecitq̄ q̄ erat malum
coram dño. Nō recessit a peccatis hiero-
boam filij nabath q̄ peccare fecit israel
cūctis diebꝰ eiꝰ. Veniebat phul rex as-
syriorum in theraz et dabat manahen
phul mille talēta argenti vt esset ei in
auxilio ⁊ firmaret regnū eiꝰ. Indixit
q̄ manahen argentū sup israel cūctis
pōtibꝰ ditibꝰ vt daret regi assy-
rio: q̄ quinquaginta siclos argenti p sin
gulos. reuersusq̄ est rex assyrio: ⁊ ne-
non est moratus in + thersa. Reliqua
autē sermonū manahē ⁊ vniuersa q̄ fe-
cit nonne hec scripta sunt i libro ser-
monū dierū regū israel? Et dormiuit
manahen cū patribus suis. regnauit
q̄ phacea filij⁹ eiꝰ pro eo. Anno quin-
quagesimo azarie regis iude regnauit
phaccia filius manahē super israel in
samaria biennio: fecit quod erat ma-
lum coram dño: nō recessit a peccatis
hieroboam filij nabath qui peccare fe-
cit israel. Coniurauit autem adversus
eum phacee filij⁹ romelie dux eius: per-
cussit eū in samaria in turre domꝰ re-
gis iuxta argob ⁊ iuxta ariph et cū eo
quinq̄ginta viros de filijs galaadita-
rum: et interfecit eū regnauitq̄ p eo.
Reliqua autem sermonum phaccia et
vniuersa q̄ fecit nōne hec scripta sunt
in libro sermonū dierū regum israel?
Anno quinquagesimo secundo azarie
regis iude: regnauit phacee filius ro-
melie super israel in samaria viginti
annis: fecit quod erat malū coā dño
Nō recessit a peccatis hieroboam filij
nabath q̄ peccare fecit israel. In die-
bus phacee regis israel venit + thee-
glatphalasar rex assur ⁊ cepit ahion: et
abel domū maacha ⁊ janoe et cedes et
asor ⁊ galaad et galileā et vniuersam
terrā neptalim: ⁊ transtulit eos in as-
syrios. Coniurauit autē ⁊ retendit in-
sidias osee filij⁹ hela contra phacee fi-
lium romelie et percussit eū ⁊ interfe-
cit regnauitq̄ p eo vicesimo āno ioa-
tham filij osie. reliqua autē sermonū
phacee ⁊ vniuersa que fecit: nonne hec
scripta sunt i libro ꝑmonij dierū regū
israel? Anno secūdo phacee filij romelie regis israel: regnauit ioathā filius
osie regis iuda. Viginti quinq̄ annos
erat cū regnare cepisset: ⁊ sedecim an-
nis regnauit in hierlm. Nomē matris
eius hierusa: filia sedoch. Fecitq̄ q̄
erat placitū coā dño. Iuxta oia q̄ fe-
cit ozias pater suus operatꝰ est: verū-
tamē excelsa nō abstulit. Adhuc ppls
immolabat ⁊ adolebat incēsum i ex-
celsis. Ipse edificauit portam domus
dñi sublimissimā. reliq̄ aūt sermonuꝫ
ioathā et vniuersa que fecit: nōne hec
scripta sunt i libro verborū dierū regū
iudaꝰ? In diebꝰ illis cepit dñs mittere
i iudā rasin regē syrie: et phacee filiū ro
melie: et dormiuit ioathā cū patribus
suis: sepultusq̄ ē cū eis in ciuitate dā
pfis sui ⁊ regnauit achā filij⁹ eiꝰ pro.
CC.S. De rege achā in iuda post ioa-
than q̄ fecit malū: filiū suum per ignē
cōsecrauit: theglaphalasar inuocauit
in auxiliū contra reges israel et syrie
de similitudine altaris: de damasco mi-
sit vasa que postēq̄ commutauit: mor-
tuus est: et ezechias filius eius regna
uit pro eo in iuda. Capitulum.xvi.

Ez.+ thee glatphal nasar.

4.Reg.15.a

Anno decimo septimo phacee filij romelie: regnauit achaz filius ioathan regis iuda. Viginti annorum erat achaz cum regnare cepisset: & sedecim annis regnauit in hierusalem. Nõ fecit quod erat placitum in conspectu dñi dei sui sicut dauid pater eius: sed ambulauit in via regum israel. Insuper et filium suum consecrauit transferens per ignem simulacra gentium que dissipauit dñs coram filijs israel. Immolabat quoque victimas: et adolebat incensum in excelsis et in collibus: et sub omni ligno frondoso. Tunc ascendit rasim rex syrie et phacee filius romelie rex israel in hierusalem ad preliandum. Cunque obsidere rent achaz nõ valuerunt superare eũ. In tẽpore illo restituit rasim rex syrie hailam syrie: et eiecit iudeos de haila. Et idumei et syri venerunt in hailam: et habitauerũt ibi vsq; in diem hanc. Misit autẽ achaz nũcios ad theglat phalasar regem assiriorũ dicẽs. Seruus tuus et filius tuus ego sum. Ascende et saluum me fac de manu regis syrie et de manu regis israel: qui cõsurrexerũt aduersum me. Et cũ collegisset argentum et aurũ quod inuenire potuit in domo dñi et i thesauris regis misit regi assiriorũ munera: et acquieuit voluntati eius. Ascendit autẽ rex assiriorum in damascum: et vastauit eam et transtulit habitatores eius captiuos: rasim autẽ interfecit. Perrexit rex achaz in occursũ regis thaphalasar regis assiriorũ in damasco. Cunque vidisset altare damasci misit rex achaz ad vrbanum sacerdotẽ exemplar eius: et similitudinem iuxta omne opus eius. Et extruxit vrbanus sacerdos altare iuxta omnia q̃ preceperat rex achaz de damasco: ita fecit sacerdos vrbanus donec veniret rex achaz de damasco. Cunque venisset rex de damasco vidit altare et veneratus est illud: ascendit et immolauit holocausta et sacrificium suum: et libauit libamina: fudit sanguinem pacificorum que obtulerat super altare. Porro altare eneum quod erat coram dño: transtulit de facie templi et de loco altaris: et de loco templi dñi: posuitq; illud ex latere altaris ad aquilonem. Precepit quoque rex achaz vrbe sacerdoti dicẽs. Super altare maius offer holocaustum matutinũ et sacrificium vespertinũ: et holocaustũ regis et sacrificia eius: et holocaustũ vniuersi populi terre: et sacrificia eorũ et libamina eorũ: et sanguinẽ holocausti et vniuersi sanguinẽ victime super illũ effundes. Altare vero ereũ erit paratum in voluntate mea. Fecit igit vrbanus sacerdos iuxta oia q̃ preceperat ei rex achaz. Tulit aũt rex achaz celatas basis: et ablatum est de super eis mare depositum de super boues eius q̃ sustentabãt illũ: et posuit eũ super pauimẽtũ stratũ lapide. Mutauit quoq; sabbati quod edificauerat in templo: et egressus regis extrinsecus introitum dñi propter regem assiriorũ. Reliqui autẽ sermonũ achaz et oia q̃ fecit: nõne hec scripta sunt i libro sermonũ dierũ regũ iuda? Dormiuitq; achaz cũ patribus suis: et sepultus est cũ eis in ciuitate dauid: et regnauit ezechias filius eius pro eo.

Esa.7.a

C.C.S. Ascendit phra oseas salmanasar: et ei sibi tributarius fecit: et reddidit oseae: et iccarcerat eũ salmanasar in carcere. Et trãslatus est assyrios de colonis misit i samariã: qs occidebãt leones: mittit sacerdos de israel q̃ eos doceat legem dei qui ei credere noluerũt. Cũque

Anno duodecimo achaz regis iuda regnauit oseae filius hela in samaria super israel: decem annis: fecitq; malũ coã dño: sed nõ sicut reges israel qui ante eum fuerũt. Contra hunc ascendit salmanasar rex assyriorũ: factus est ei oseae seruus: et debatq; illi tributa. Cunq; deprehendisset rex assyriorũ oseae q̃ rebellare cõtes misisset nũcios ad suam regem egypti: ne prestaret tributa regi assyriorũ sicut singulis annis solitus erat: obtulit eũ: et vinctũ misit in carcerẽ quem tusq; est oseae terrã: et ascẽdẽs samaria obsedit eã tribus ãnis. Anno autẽ nono oseae cepit rex assyriorũ samariã: et tulit israel in assyrios: posuitq; eos in haila: et habor: iuxta fluuiũ gozan: et in ciuitatibus medorũ. Factũ est autẽ cũ peccassent filij israel dño deo suo qui educerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis egypti: coluerũt deos alienos: et ambulauerũt iuxta ritũ gentũ q̃s cõsiperat dñs in cõspectu filiorũ israel: et regũ israel: qui similiter fecerãt: et irritauerũt filij israel dño suo non rectis dño deum suũ: et edificauerũt sibi excelsa in cũctis vrbibus suis a turre custodũ vsq; ad ciuitatẽ munitam. Fecerũtq; sibi statuas: et lucos in omni colle sublimi: et subter omne lignũ nemorosum: et adolebãt ibi incensum super aras in morem gentium quas transtulerat dñs a facie eorũ. Fecerũtq; verba pessima irritãtes dñm: et coluerũt immundicias de quibus preceperat eis dñs ne facerẽt verbũ hoc. Et testificatus est dñs israel: et in iuda per manũ omnium prophetarũ: et videntũ: dicẽs. Reuertimini a viis vestris pessimis: et custodite precepta mea: et ceremonias iuxta omnẽ legem quã preceperat patribus vestris: et quam misi ad vos i manu seruorũ meorũ prophetarũ. Qui nõ audierunt sed induraueruẽt ceruicem suam iuxta ceruicem patrum suorũ qui noluerunt obedire dño deo suo: et abiecerũt legitima eius: et pactum quod pepigit cum patribus eorum et testificationes quibus cõtestatus est eos: secutiq; sunt vanitates: et vane egerũt: secuti sunt gentes q̃ erãt per circuitũ eorũ: sup quas preceperat dñs eis vt nõ facerẽt sicut ille faciebant. Et dereliquerunt oia precepta dñi dei sui. Fecerũtq; sibi conflatiles duos vitulos: et lucos: et adorauerunt omnem militiam celi: seruierũt baal: et consecrauerũt filios suos et filias suas igni. Et diuinationibus inseruiebãt: et auguriis: et tradiderunt sese vt facerent malũ coram dño: et irritauerũt eum. Iratusq; est dñs vehementer israel: et abstulit eos a conspectu suo: non remansit nisi tribus iuda tantummodo. Sed nec ipse iuda custodiuit mãdata dñi dei sui: sed in ambulauit i erroribus israel quos operatus fuerat. Proiecitq; dñs omne semẽ israel: et afflixit eos: et tradidit eos in manu diripientium: donec proiceret eos a facie sua: et eo tẽpore quo scissus est israel a domo dauid: cõstituerũt sibi regẽ hieroboã filij nabath. Separauit enim israel a dño: et fecit eos peccare peccatũ magnũ. Et ambulauerũt filij israel in vniuersis peccatis hieroboã quẽ fecerat: nõ recesserũt ab eis vsq; quo dñs auferret israel a facie sua: sicut locutus fuerat in manu omnium seruorũ suorũ prophetarũ. Trãslatusq; est israel de terra sua in assyrios vsq; ad diẽ hanc. Adduxit autẽ rex assyriorũ eos de babilone: et de cutha: et de auia: et de emath: et de sepharuaim: et collocauit eos i ciuitatibus samarie pro filijs israel: qui possederũt samariã et habitauerũt i vrbibus eius. Cũque ibi habitare cepissent non timebant dñm: et immisit eis dñs leones q̃ interficiebãt eos. Rũciatusq; est regi assyriorũ: et dicẽs. Gentes quas trãstulisti: et habitare fecisti in ciuitatibus samarie ignorãt legitima dei terre. Emisit in eos dñs leones: et ecce interficiũt eos eo q̃ ignorẽt ritũ dei terre. Precepit aũt rex assyriorũ: dicẽs. Vadite illuc vnũ de sacerdotibus quos ide captiuos adduxistis: vt vadat: et habitet cũ eis: et doceat eos legitima dei terre. Igitur cũ venisset vnus de sacerdotibus his q̃ captiui ducti fuerant de samaria: habitauit in bethel: et docebat eos quõ colerẽt dñm. Et vnaq̃q; gens fabricata est deũ suũ. Posuerũtq; eos in phanis excelsis q̃ fecerant samaritẽs: et eos in vrbibus suis in quibus habitabãt. Viri etiã babylonij fecerũt sochot benoth: viri aũt cuthei fecerũt nergel: et viri de emath fecerũt asima. Porro euei fecerũt nebaz: et thartã. Hi autẽ q̃ erãt de sepharuaim vrebant filios suos igni: adamalech: et anamelech dis sepharuaim: et nihilominus colebant dñm. Fecerũt autẽ sibi de nouissimis sacerdotes excelsorũ: et ponebãt eos in phanis sublimibus. Et cũ dñm colerent: dño q̃ suis seruiebãt iuxta seruitudinẽ gentũ de quibus trãsiti fuerãt samariã. Vsq; in pũtẽ diẽ mores sequuntur antiquos: nõ timẽt dñm: neq; custodiunt ceremonias eius: atq; iudicia: et legẽ: et mãdatum quod preceperat dñs filijs iacob quẽ cognominauit israel: et pepigerat cum eis pactum: et mandauerat eis dicẽs. Nolite timere deos alienos: et non adoretis eos: neq; colatis eos: et non immoletis eis: sed dñm deum vestrũ qui eduxit vos de terra egypti in fortitudine magna et in brachio extento: ipsum timete: et illũ adorate: et ipsi immolate. Ceremonias q̃q; et iudicia: et legẽ et mandatũ quod scripsit vobis custodiete: et facietis cũctis diebus: nõ timeatis deos alienos: et pactum quod pepigit vobiscũ: nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sed dñm deũ vestrũ timete: ipse eruet vos de manu omnium inimicorũ vestrorũ. Illi vero nõ audierũt: sed iuxta seruitudinẽ suã pristinã perpetrabãt. Fuerunt igit gentes hec timentes quidẽ dñm: sed nihilominus idolis suis seruiẽtes. Nam filij eorũ et nepotes: sicut fecerunt patres suũ: ita faciunt vsq; in presentem diem.

Immisit eos.

Romus & romulus fratres, gemellis conditur

CC.S. De regno ezechie qui fecit re-
cetu: q serpētē eneū confregit quē fecit
moyses: ⁊ plura alia huiusmodi: et
cōtra eū ascēdit salmanasar q̄ transtu
lit israel assyrios: post hūc ascēdit rex
sennacherib cepit vniuersas ciuitates
iuda et iniuit ezechie regi iude trecē
ta talēta argēti ⁊ triginta aurī q̄ misit
ad rapsaces q̄ noluit loq̄ syriace. c. 13.

B
2. pa. 29. c

Anno ctio osee filij he
la regis israel regnauit
ezechias filius achā re
gis iuda. Viginti ⁊ quinq̄
annorum erat cum re
gnare cepisset: ⁊ vigi
tinouē ānis regnauit
in hierusalem. Nomē matris eius + abisa
filia zacharie: fecitq̄ q̄ erat bonum
coram dño iuxta oia que fecerat dauid
pater eius. Ipse dissipauit excelsa ⁊ con
fregit statuas ⁊ succidit lucos confre-
gitq̄ serpentē eneū quē fecerat mos-
ses. Siquidē vsq̄ ad illud tēpus filij
israel adolebāt ei incēsum. Vocauitq̄
nomen eius noethā. Et in dño deo israel
speranit. Itaq̄ post eū nō fuit filius ei
de cūctis regib⁹ iuda: sed neq̄ in his
qui ante eū fuerūt ⁊ adhesit dño: ⁊ nō
recessit a vestigijs eius: fecitq̄ mandata
eius q̄ preceperat dñs moysi vnde et
erat dñs cū eo: ⁊ in cunctis ad q̄ pro-
cedebat sapienter se agebat. Rebellauit
quoq̄ ptra regē assyriorū: et nō seruī
uit ei. Ipse percussit philisteos vsq̄ ad
gazam et oēs terminos eorū: ⁊ a turre
custodum vsq̄ ad ciuitatem + munitā
Anno quarto regis ezechie qui erat
annus septimus osee filij hela regis is
rael ascendit salmanasar rex assyriorū
samariā: et oppugnauit eā: ⁊ cepit. Nā
post annos tres anno sexto ezechie. i.
nono anno osee regis israel capta est
samaria: transtulit rex assyriorū israel
in assyrios collocauitq̄ eos in hapla
et in aphor fluuius gozam in ciuitati-
bus medorū: nō audierūt vocē dñi
dei sui: ⁊ pretergressi sunt factū eius
Oia que preceperat moyses seruo dñi
nō audierūt neq̄ fecerūt. Anno quar-
todecimo regis ezechie ascēdit senna
cherib rex assyriorū ad vniuersas ciui
tates iuda munitas: ⁊ cepit eas. Tunc
misit ezechias rex iuda nuncios ad re
gē assyriorū + in lachis. dicēs. Peccā
ui. Recede a me ⁊ oē quod ꝓposueris
mihi ferā. Induxit itaq̄ rex assyriorū
ezechie regi iude trecēta talēta argē-
ti ⁊ triginta talēta auri. Dedit quoq̄

Alt + abi romulus primo romano rū rex.

B

Anno decem mēsibus mensurat.

Als + maratam

C

2. pa. 32. a
ec. 13. c.
Esa. 36.

Als + suscepit in.

D

ezechias oē argentū q̄ repertum fu
rat in domo dñi ⁊ in thesauris regis.
In tpe illo confregit ezechias valuas
tēpli dñi ⁊ laminas auri quas ipse affi
xerat ⁊ dedit eas regi assyriorū. Misit
egit rex assyriorū tharta ⁊ rapsaces
+ rapsace de lachis ad regē ezechiam
cū manu valida hierlm. Qui cū ascē-
dissent venerūt hierusalem ⁊ stetērūt
iuxta aqueductū piscine superioris q̄ est
in via agri fullonis vocauetq̄ regi. Et
egressus est aūt ad eos heliachim filius
helchie prepositus domus ⁊ sobna scri-
ba ⁊ ioahe filius asaph a cōmētarius:
dixitq̄ ad eos rapsaces. Loqmini ad
chie. Hec dicit rex magnus rex assyrio
Que est ista fiducia qua niteris: fer-
sitā iisti psilium: et prepares te ad pu-
lium. In quo ꝓfidis vt audeas rebel-
lare: An speras in baculo arundineo
atq̄ ffracto egypto: Sup quē si mem-
bruerit hō ꝓminutus ingredietur manū
eius: ⁊ perforabit eam. Sic est pharao
rex egyptiorūm omnibus qui confidunt in
eū. Q̄ si diceritis mihi. In dño deo nos
tro habemus fiduciā: nōne iste est cui
abstulit ezechias excelsa et altaria: et
precepit iude et hierusalē ante altare
hoc adorabitis in hierlm: Nunc igit
transite ad dñm meū regē assyriorū et
dabo vobis duo milia equorum: vide
re an habere valeatis ascēsores eorū.
Et quō potestis resistere ante pōsita
trapā de seruis dñi mei minimis. In
fiducia habetis in egypto ꝓpter cur-
rus ⁊ equites: Nunq̄d sine dñi voluta
te ascēdi ad locū istū vt demoliret eū
Dñs dixit mihi ⁊. Ascēde ad terrā hāc
et demolire eā. Dixerūt aūt heliachim
filius helchie ⁊ sobna scriba ⁊ ioahe
rapsaci. Precamur vt loquaris nobis
suis tuis syriace: siquidē intelligimus
hāc linguā: ⁊ nō loquaris nobis iudaice
audiēte ppl'o qui est sup murū. Respō
dit eis + rapsaces: dicēs. Nunquid ad
dñm tuum ⁊ ad te misit me dñs meus
vt loqrer sermones hos: ⁊ non potius
ad viros q̄ sedent sup murū: vt comē-
dant stercora sua ⁊ bibant vrinam suā
vobiscū: Stetit itaq̄ rapsaces: et cla-
mauit voce magna iudaice: et ait. Au-
dite ꝓba regis magni: regis assyrio
Hec dicit rex. Non vos seducat ezechi
as. Non enim poterit eruere vos de
manu mea: neq̄ fiduciā vobis tribuat
sup dñm dicēs. Eruens liberabit nos
dñs: ⁊ nō tradet ciuitas hec in manu
regis assyriorū. Nolite audire ezechiā

Hec enim dicit rex assyriorū. Facite mecū
q̄ vobis est vtile: ⁊ egredimini ad me.
Et comedet vnusquisq̄ de vinea sua: et
de ficu sua ⁊ bibetis aquas de cisternis
vestris: donec veniam ⁊ transferam vos in
terrā quē similis est terre vestre terram
frumenti ⁊ vini: terrā panis ⁊ vi-
nearum: terrā olivarū olei ac mellis:
et viuetis ⁊ nō morientur nolite audi
re ezechiā qui vos decipit: dicens. Do
minus liberabit nos. Nunq̄d liberaue
rūt eos gētium terrā suā de manu re-
gis assyriorū: Ubi est deus amath ⁊ ar-
phad: Ubi est deus sepharuaim: ana et
ua: Nunq̄d liberauerunt samariā de
manu mea: Quinā illi sunt in vniuer-
sis dis terrarū q̄ eruerūt regionē suā
de manu mea: vt possit eruere dñs hie
rusalē de manu mea: Tacuit itaq̄ popu
lus: ⁊ nō rādit ei q̄quē. Siquidem ꝓce
ptū regis acceperant vt nō rīderēt ei.
Ingressus eliachim filius helchie ꝓpo
situs domus ⁊ sobna scriba ⁊ ioahe filius
asaph a cōmētarius ezechiā scissis vestī
bus: ⁊ nunciauerunt ei verba rapsacis.
CC.S. Misit ezechias ad esaiam: eze
chias ex parte Esaias coram dño: mittit
esaias ad confortādū ezechiā: angelus
ēt̄ num octoginta q̄nq̄ milia occidit de
assyrijs nocte illa: ⁊ reuertēs sennache
rib in ninive: ⁊ ibi adorāns in tēplo deū
suū a filijs ꝓprijs interficitur. Ca. xix.

Q Vcū audisset ezechias
rex cīdit vestimēta sua
⁊ optus est sacco. Egres
sus q̄ est domū dñi mi
sit heliachim ꝓpositū do
mus: sobnā scribā ⁊ se
nes de sacerdotib⁹ op-
tos saccis ad esaiam ꝓphetā filij amos
Qui exierūt. Hec dicit ezechias. Dies
tribulatōis: increpationis ⁊ blasphe
mie dies ille. Venerūt filij vsq̄ ad ptū
rus non habēt pturiētis. Si forte
audiat dñs deus tuus vniuersa verba ra
psacis quē misit rex assyriorū dñs suus
et ꝓbraueret deum viuētē ⁊ arguerit
verbis que audiuit dñs deus tuus ⁊ fac
castionē p reliquijs q̄ reperte sunt. Ve-
nerūt ergo serui regis ezechie ad esaiam
Dixitq̄ ei esaias. Hec dicetis dño ve
stro. Hec dicit dñs. Nolite timere a fa
ce sermonum quos audistis quib⁹ blas
phemauerunt pueri regis assyriorū me
Ecce ego immittā ei spiritum ⁊ audiet
nuncium: ⁊ reuertetur in terram suam
⁊ cadēt cum gladio in terra sua. re-
versus est ergo + rapsaces ⁊ inuenit
regē assyriorum expugnātē lobnā. Au-
dierat enim q̄ recessisset de lachis. Cūq̄
audisset de tharaca rege ethiopie di-
cētis. Ecce egressus est vt pugnet ad
versum te ⁊ iret cōtra eū misit nūcios
ad ezechiā: dicēs. Hec dicite ezechie re
gi iuda. Nō te seducat deus tuus in quo
habes fiduciā: neq̄ dicas. Non tradet
hierusalē in + manus regis assyrio
Tu enim ipse audisti q̄ fecerūt reges assy
riorū in vniuersis terris quō vastaue
rint eas. Nū ergo solus poteris liberā
ri: Nunq̄d liberauerūt dīj gētes sin
gulos quos vastauerūt pres mei gozā:
videlicet ⁊ arā: ⁊ reseph ⁊ filios edē q̄
erāt in thelassar: vbi ē rex emath ⁊ rex
+ arphad: ⁊ rex ciuitatis sepharuaim
ana ⁊ aua: Itaq̄ cū accepisset ezechias
ffas de manu nunciorū ⁊ legisset eas:
ascendit in domum dñi ⁊ expandit eas
coram dño: ⁊ orauit p cōspectu eius dicens
Dñe deus israel q̄ sedes sup cherubin:
tu es deus solus regum oīm terre: tu
fecisti celum ⁊ terrā. Inclina aurē tuā
⁊ audi. Aperi dñe oculos tuos ⁊ vide ⁊
audi oa ꝑba sennacherib: q̄ misit vt ex
probraret nobis deum viuētē. Vere do
mine dissipauerunt reges assyriorū gē
tes ⁊ terras omnium ⁊ miserunt deos
eorū in ignē. Non enim erant dīj sed opa
manuū hoīm ex ligno ⁊ lapide ⁊ pēdē
runt eos. Nūc igitur dñe deus noster:
saluos nos fac de manu eius: vt sciant
oia regna terre ⁊ q: tu es dñe deus solus.
Misit autē esaias filius amos ad
ezechiā: dicēs. Hec dicit dñs deus israel
Que deprecatus es me sup sennacherib
rege assyriorum: audiui. Iste est sermo
quē locutus est dñs de eo. Spreuit te
subsannauit te virgo filia sion: post te
gum tuū capnt mouit filia hierusalem
Cui exprobrasti et quem blasphemasti.
Contra quem exaltasti vocē tuam ⁊ ele
uasti in excelsum oculos tuos. Contra
sanctū israel. Per manū seruorū tuo
exprobrasti dño ⁊ dixisti. In multitu-
dine curuum meorum ascendi excelsa
montium in summitate libani: ⁊ succidi
sublimes cedros eius + ⁊ electas abie
tes illius. Et ingressus sum q̄q̄ ad ter-
minos eius: ⁊ saltus carmeli eius ego
succidi. Et bibi aquas alienas: ⁊ ficca-
ui vestigijs pedum meorum oēs aquas
clausas. Nunq̄d nō audisti q̄d ab initio
fecerim: Et diebus antiquis plasmaui
illud: nunc addux. Eruntq̄ in ruinas
collium cōpugnātium ciuitates munite:
Et qui sedēt in eis humiles manu. Cō

Als + rabsaces

Als + manu.

C

Als + arphad.

D

Als + suscepit et.

tremuerũt ⁊ cõfusi sunt: facti sunt velut fenũ agri: ⁊ virens herba tectorũ q̃ arefacta est ãq̃ veniret ad maturitatẽ

F Habitaculũ tuũ ⁊ egressum tuũ ⁊ ire tuũ tuũ ⁊ iram tuã ego p̃ciui ⁊ furore tuũ ō me. Insanasti i me: ⁊ superbia tua ascẽdit in aures meas. Ponã itaq; circulũ in naribꝰ tuis ⁊ chamũ in labijs tuis: ⁊ reducã te ivia p quã venisti. Hoc erit signũ. Comede hoc anno q̃ repperis: in secdo aũt anno q̃ spõte nascũt. Porro in tertio anno seminate ⁊ metite: plãtate vineas ⁊ comedite fructꝰ eaꝝ. Et q̃cũq; reliquũ fuerit de domo iuda mittet radicẽ deorsum: ⁊ faciet fructũ sursuꝫ. De hierlm quippe egredient reliquiæ q̃ saluẽ de mõte syon: zel ꝰ dñi exercituũ faciet hoc

B Quãobrẽ hec dicit dñs de rege assyrijs. Nõ ingredietur hãc ciuitatẽ: nec mittet in eã sagittã: nec occupabit eã clypeus: nec circũdabit eã munitio. Per viã q̃ venit reuertet: ⁊ ciuitatẽ hãc nõ ingredietur: dicit dñs. Protegãq; vbi hanc ⁊ saluabo eã ꝓpter me: ꝓpter david seruũ meum. Factũ est igit ĩ nocte illa venit

Eccl. 43. b. angel ꝰ dñi ⁊ percussit castra assyriorũ centũ octogintaq̃nq; milia. Cũq; diluculo surrexisset: vidit ola corpa mortuorũ

1.8.d. de pe.dis. ⁊ recedẽs abijt: ⁊ reuersus est sennacherib rex assyriorũ: ⁊ mãsit in ninive. Cũq;

1.ca.q̃ obrẽ.igl. adoraret i tẽplo nesrach deũ suũ: adrasz. q.s.c. melech ⁊ sarasar filij eꝰ percusserũt eum

fl.in glo. gladio: fugerũtq; in terra armenioꝝ

Tho. 1.d. regnauit asaradon filius eius pro eo.

C.C.S. De egritudie ezechie de signo in sole: de pueris ⁊ litteris ⁊ muneribꝰ que misit me rodach rex babylonie ad eum: de cõminatione: q: ascenderat domum suam. Capi. xx.

A

2.ꝓ.22.f. Esa.38.a. Hi dieꝰ illis egrotauit ezechias vsq; ad mortẽ ⁊ venit ad eũ esaias filiꝰ amos ꝓpheta: dixitq; ei.

Ars+dispone. Hec dicit dñs de+Pre cipe domui tue. Morieris et tu ⁊ nõ viues. Qui cũ audisset fecit suã ad parietẽ ⁊ oravit dñm dicẽs. Obsecro dñe memẽto. q̃so quõ ambulaverim coã te in veritate et in corde perfecto ⁊ q̃ placitũ est coram te fecerim.

de pe.dis. Fleuit itaq; ezechias fletu magno. Et

I.ca.q̃ antequã egrederet esaias media pars

obtem. atriꝰ factꝰ est sermo dñi ad eum dicens

46.dist. Reuertere: ⁊ dic ezechie duci ꝓpli mei

c.2. Hec dicit dñs deus david patris tui. Audiui orationẽ tuã +⁊ vidi lachrymas

Ars+sua perest et. tuas: ecce sanabo te. Die tertio ascendes tẽplum dñi: ⁊ addã diebꝰ tuis decem annos. Sed de manu regis assyriorũ liberabo te ⁊ ciuitatẽ hanc: ⁊ gẽ vbi istã. ꝓpter me: ꝓpter david seruum meũ. Dixitq; esaias. Afferte fiscũ ficorũ. Quẽ cũ attulissent ⁊ posuissent supꝑ vlcus eꝰ curatꝰ est. Dixit autẽ ezechias ad esaiã. Q̃d erit signũ quod dñs me sanabit: ⁊ q̃ ascẽdet sup tertio tẽplum dñi? Ait esaias. hoc erit signũ a dño q̃ fecit dñs sermonẽ quẽ locutus est. Vis vt ascendat vmbra decẽ lineas aut vt reuertat retrorsum decẽ gradibꝰ? Et ait ezechias. Facile est vmbrã crescere decẽ lineas. Nec hoc volo vt fiat: sed vt reuertat retrorsum decẽ gradibꝰ. Inuocauit itaq; esaias ꝓpheta dñm: ⁊ reduxit vmbrã p lineas q̃ iã descẽderat i horologio achaz retrorsum decem gradibus. In tpe illo misit merodach baladã filius baladã rex babylonioꝝ ifas ⁊ munera ad ezechiam: audiuit enim q̃ egrotasset ezechias. Ipse vero ostendit eis aurũ ⁊ argentũ ⁊ pigmẽta ⁊ aromata ⁊ aurũ ⁊ argentũ ⁊ pigmẽta ⁊ aromata: vnguẽta quoq; ⁊ domũ vasorũ suorũ: ⁊ ola q̃ hẽ poterat i thesauris suis. Nõ fuit vbi q̃ nõ ostẽdisset eis ezechias i domo sua ⁊ in tota pãte sua. Venit aũt esaias ꝓpheta ad regẽ ezechiã dixitq; ei. Quid voluerunt viri isti: aut vnde venerunt ad te? Cui ait ezechias. De terra lõginqua venerunt ad me ō babylone. At ille rẽdit. Quid viderũt i domo tua? Ait ezechias. Omnia q̃cũq; sunt i domo mea viderũt. Ait ille. Est ẽm q̃ nõ mõstrauerim eis i thesauris meis. Dixit itaq; esaias ezechiæ. Audi sermonẽ dñi. Ecce dies venient: et ferẽtur ola q̃ sunt i domo tua: ⁊ q̃ thesauris tuis patres tui vsq; in hũc diẽ in babylonẽ. Nõ remanebit q̃q̃ ait dñs. Sed ⁊ de filijs tuis q̃ egredietur et te genuerit q̃ fuerit tollẽtur ⁊ erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Dixit ezechias ad esaiã. Bonꝰ sermo dñi quẽ locutus est. Sit tãm pax et veritas in diebus meis. Reliqua autẽ sermonũ ezechiæ et fortitudo eius ⁊ quõ fecerit piscinã: ⁊ aqueductum ⁊ introduxerit aquas in ciuitatẽ nõne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ regũ iuda? Dormiuitq; ezechias cũ patribus suis: ⁊ regnauit manasses filius eius pro eo.

C.C.S. De manasse ⁊ scelerib⁹ eius: de cõminatione dñi: ⁊ de amon filio: q̃ ille amon occidit a seruis suis: ⁊ cessit iosias filius eius. Capi.

D Duodecim annorũ erat manasses cũ regnare cepisset et q̃nq̃gintaq̃nq̃ annis regnauit i hierlm. Nomẽ matris eꝰ aphsiba fecitq; malũ in ꝓspectu dñi: ⁊ ꝓ abominationibus gentium quas delerat dñs a facie filiorũ israel. Conuersus q̃q̃ est et ediificauit excelsa q̃ dissipauerat ezechias pater eꝰ: et erexit aras baal et fecit lucos sicut fecerat achab rex israel et adorauit oẽm militiã celi et coluit eã. Extruxitq; aras i domo dñi de qua dixit dñs in hierlm ponã nomen meũ: et extruxit altaria omni militie celi in duobꝰ atriis tẽpli dñi. Et tradidit filiũ suũ ꝓ igne i arriolaꝰ: et obseruabat augurias: et fecit phythones ⁊ aruspices multiplicauit vt faceret malũ coã dño ⁊ irritaret eũ. Posuit q̃q̃ idolũ luci quẽ fecerat in tẽplo dñi sup quo locutꝰ est dñs ad dõ et ad salomonẽ filiũ eiꝰ. In tẽplo hoc et in hierlm quẽ elegit de cũctis tribubꝰ israel ponã nomẽ meũ sempiternũ: ⁊ ꝑtra nõ faciã cõmoueri pedẽ israel de terra quã dedi patribus eorũ: si custodierint opera q̃ ꝑcepi eis: ⁊ vniuersam legẽ quã mãdauit eis seruꝰ meꝰ moyses. Illi vero nõ audierũt: ad seducti sunt a manasse vt facerẽt malũ sup gẽtes quas cõtriuit dñs a facie filiorũ israel. Locutusq; est dñs in manu seruorũ suorũ ꝓphetarũ: dicens. Quia fecit manasses rex iuda abominationes istas pessimas sup omnia q̃ fecerat amorrei ante eũ: ⁊ peccare fecit eũ iudã in immundicijs suis: ꝓpter ea hec dicit dñs deus israel. Ecce ego inducã malũ sup hierusalẽ et iudã vt quicũq; audierit tintinant ambe aures eius. Et extendam sup hierusalem funiculũ samarie et pondus domus achab ⁊ delebo hierusalẽ sicut deleri solent tabule delens vertẽs et ducens cribrabo super faciem eius. Dimittã vero reliquias hereditatis mee ⁊ tradã in manus inimicorũ eius. Erũtq; in prãdẽ et in rapinã cunctis aduersariis suis: q̃ fecerũt malũ coã me: ⁊ perseuerauerũt irritantes me et die qua egressi sunt ꝓ ꝑtes egypti et ꝓ egypto: vsq; ad hanc diem. Insuꝑ et sanguinẽ innocẽtẽ fudit manasses multũ nimis: donec impleret hierusalẽ vsq; ad os: absq; peccatis suis q̃ibꝰ peccare fecit iudã vt faceret malũ coã dño. Reliqua autẽ sermonũ manasse: et vniuersa q̃ fecit: ⁊ peccatũ eiꝰ quod peccauit: nõne hec scripta sunt i libro sermonũ dierũ regũ iuda? Dormiuitq; manasses cũ ꝓribꝰ suis: ⁊ sepultꝰ est in horto domꝰ sui: in horto ozã: ⁊ regnauit amon filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Viginti duoꝝ annorũ erat amon cũ regnare cepisset: duobꝰ quoq; annis regnauit i hierlm. Nomẽ matris eiꝰ mesallemeth filia aras de rethebã. Fecitq; malũ in ꝓspectu dñi: sicut fecerat manasses pꝰ et eiꝰ: ⁊ ambulauit in oblijs p quã ambulauerat pꝰ et eiꝰ: seruitq; idolis quibꝰ seruiebat pꝰ et eiꝰ et adorauit eas: et dereliquit dñm deum patrũ suorũ: ⁊ nõ ambulauit in via dñi. ⁊ cecẽdẽrũtq; eũ ministri sui: et interfecerũt regem in domo sua. Percussit aũt ꝓpꝰ ꝰ tre oẽs q̃ cõiurauerãt cõtra regẽ ammõ: ⁊ cõstituerũt sibi regẽ iosiam filiũ eiꝰ ꝓ eo. Reliqua aũt ꝓ mõsu ammon q̃ fecit: nõne scripta sunt in libro sermonũ dierũ regũ iuda? Sepelierũtq; eũ in sepulchro suo in horto ozã et regnauit iosias filius eius pro eo.

Aristoloc. g° poeta. Aristodemus musicus. Alceꝰ poeta. Alcidamꝰ orator. Lesches poeta. antimenides poeta. Aiceꝰ sus medicus.

C.C.S. Regnauit iosias filiꝰ amõ: ⁊ inuenit liber deuteronomij: iosias mittit ad consulẽdũ de verbis olde ꝓphete ꝑ quam consulũt dñm. Capi. xxii.

A

2.ꝓ.31.a. Octo annorũ erat iosias cum regnare cepisset: ⁊ triginta ano ãno regnauit in hierusalẽ. Nomẽ matris eius idida: filia phadaia de beseckath. Fecitq; quod placitũ erat coã dño: ⁊ ambulauit ꝓ oẽs vias dauid patris suꝰ. Nõ declinauit ad dexteram + siue ad sinistram. Anno autẽ octauodecimo regis iosie: misit rex saphan filium asalia filij mesullam scribã tẽpli domini: dicẽs ei. Vade ad helchiam sacerdotẽ magnum: vt conflẽtur pecunia quẽ illata est in tẽplum domini: ⁊ quam collegerunt iamitores tẽpli a populo: deturq; fabris ꝓ ꝓpositos domus domini. Qui distribuant eam his qui operantur in tẽplo domini ad instauranda sartatecta tẽpli domini et

Ars+ꝓdispone. Anchus. Martius. Carceres. ꝓmo instituuntur.

gnariis videlicet ⁊ cemẽtariis: ⁊ his q̃ interrupta componunt: et vt emantur lignũ ⁊ lapides de lapidicinis ad instaurandũ tẽplum domini. Verũtamẽ nõ supputetur eis argẽtum: quod accipiunt: sed in potestate habeant: in fide. Dixit aũt helchias pontifex ad saphã scribam. Librum legis repperi in domo domini. Deditq; helchias volumẽ saphan scribe: qui et legit illud. Venit quoq; saphan scribꝰ ad regem

Ninive destruꝰ

Phaletis spiranuo

et renficiauit ei qd peccerat: t ait. Con
tauerũt serui tui pecuniã q̃ repta ĕ i
domo dñi: t dederũt ut distribuerent fa
bris ac ꝓfectis operum tẗpli dñi. Nar
rauit q̃q; saphã scriba regi dicẗs. Lib
bũ legi mihi dedit helchias sacerdos
quẗ eũ legisset saphã coram rege et au
disset rex ꝑba libri legis dñi: scidit ue
stimẗa sua t ꝑcepit helchie sacerdoti
t aichã filio saphã: t achobor filio mi
chaie saphã scribe t asie suo regis: di
cẗs. Ite t cõsulite dñm sup me t sup
ppl'o t sup of iuda: de ꝑbis voluminis
isti: qd inuentũ est. Magna enim ira dñi
succẗsa est ꝑtra nos: q; nõ audierũt pa
tres nri ꝑba libri hui' ut facerent oẗ
qd scriptũ ĕ nob. Ieit ergo helchias
sacerdos aichãr achobor t saphã asia
ad oldã ꝓphetẗ vxorẗ sellum filij the
cue: filij aaras custodis vestium q̃ habi
bat i hierlm i secũda: locutiq; sũt ad eã
Et illa rndit eis. Hec dicit dñs deꝰ is
rael. Dicite viro qui misit vos ad me.
Hec dicit dñs. Ecce ego adducã mala
sup locũ istũ: t sup hitatores ei': ola
ꝑba legis q̃ legit rex iuda: q; derelicti
rũt me: t sacrificauerũt dñs altẗis: irri
tãtes me in cũctis oib' manuũ suar
Et succẗdet idignatio mea i loco hoc
et nõ extinguẗ. regi aũt iuda q̃ misit
vos vt ꝓsuleret dñm: sic dicẗis. Hec
dicit dñs deus isrl. Pro eo q̃ audisti
ꝑba voluminis t pterritũ est cor tũ: et
hũiliat' es coram dño: audisti. Smomb'
ꝑtra locũ istũ: t hitatores ei': q̃q; vide
licet fierẗ in stupor: t in maledictũ:
scidisti vestimẗa tua: t flevisti coram
me: t ego audiui te: ait dñs. Idcirco
colligam te ad patres tuos: et collige
ris ad sepulchrũ tuũ in pace: ut nõ vi
deant oculi tui oia mala que introduc
turus sum sup locum istum.

C.C.S. Josias ꝑba federis coram ppl'o
legit: idola t iuda t samaria extirpãt:
ossa sacerdotũ sup altaria cõburunt:
ꝑba dei ꝓphete implent: pasca solemne
celebratur: iosias in mageddo occidit
ioachã filiũ eius: rex elisiũ quẗ vincrum
pharao i egyptũ adducit: t mlta i iu
da ꝑposita ioachã regẗ ponit. Cap. xxiii.

2.pa.34.f
Zachãi
pisicus.p
ro.rex ca
pitolium
crepit.

Et renficiauerũt regi
qd dixerat. Qui misit
t ꝑgregati sunt ad eũ
oes seniores iuda et hie
rusalẗ: ascenditq; rex
tẗpli dñi t oes viri
iuda vniversiq; q̃ habi
tabãt in hierlm cum eo sacerdotes et
ꝓphete: et oes ppl'o a parvo vsq;
magnũ: legitq; cunctis audientibus
ꝑba libri federis q̃ inuẗ' est in domo
dñi. Stetitq; rex sup gradũ: fecit
que coram dño vt ambularẗ post dñm
et custodirẗ ꝑcepta eius et testimonia
et ceremonias in oi corde t in tota ani
ma vt suscitarẗ verba federis hui' q̃ ſ
ꝑta erãt in libro illo. Acceditq; ad hoc
pacto. Et ꝑcepit rex helchie pontifici
sacerdotib' secũdis ordinis et iamitori
vt ꝑferẗ de tẗplo dñi oia vasa q̃ fa
cta fuerãt baal: t in luco t vniuersi
litie celi: t cõbussit ea foris iuxta
cõnalle cedron: t tulit pulueres eorũ
bethel. Et deleuit aruspices quos ꝑpo
runt reges iuda ad sacrificandũ in ex
celsis ꝑ ciuitates iuda t i circuitu hie
rusalẗ: t eos q̃ adolebãt incẗsum ba
et sol: t luna: t duodecim signis cũ
militie celi. Et efferri fecit lucũ de do
mo dñi foras hierlm in cõnalle cedron
et cõbussit eũ ibi t redegit in pulueres
t iecit sup sepulchra vulgi. Destruxit
quoq; ediculas effeminatorũ q̃ erãt in
domo dñi ꝑ q̃b' mulieres texebãt ta
li domũculas luci. Congregauitq; oes
sacerdotes de ciuitatib' iudae et cõtami
nauit excelsa vbi sacrificabãt sacerdo
tes de gabaa vsq; bersabee et destruxit
aras portarũ in introitu oftij iosiae p
cipis ciuitatis: qd erat ad sinistrã ꝑ
te ciuitatis. Verũtẗ non ascendebant sa
cerdotes excelsorũ ad altare dñi in ie
rusalem: sed tm comedebant azimas
medio fratrũ suorũ. Cõtaminauit quoq;
tophet qd est in cõnalle filij ennom
vt nemo ꝓsecrarẗ filium suũ aut filiam
per ignẗ moloch. Abstulit quoq; equos
quos dederãt reges iuda soli in introi
tu tẗpli dñi iuxta exedram nathan
lech eunuchi q̃ erat in pharurim: cur
ras autẗ solus combussit ignẗ: aliaq;
quoq;que erãt sup ꝑtes cenacũli ahaz
que fecerant reges iuda: et altaria que
fecerat manasseh in duob' atriis tẗpli
dñi destruxit rex t cucurrit inde: et iecit
cinerẗ eorũ in torrẗ cedron. Excelsa
quoq; que erant in hierusalẗ ad dex
teram partem montis offensionis que
edificauerat salomon rex israel astarth
idolo sidoniorũ t chamos offensione
moab t melchon abominationis filio
rum ammon: contriuit rex t cõtrivit ea
tuas et succidit i eos: replevitq; loca
eorũ ossibus mortuorũ. Insuper altare
q̃ erat in bethel et excelsum q̃ fe
cerat hieroboã filij nabath q̃ peccat

fecit israel: et altare illud excelsum de
struxit atq; cõbussit t cõminuit i pul
verẗ: succẗdit q; etiã lucũ. Et puer sus
tulit ossa ꝑ sepulchra que erant in
mõte: misitq; t tulit ossa ꝑ sepulchra
t cõbussit ea sup altare et polluit illud
iuxta verbũ dñi q̃ locutus est vir dei q̃
ꝓtestẗ ꝑba hec: ait. Quis ĕ titulus
ille quẗ video: Ridẗrũtq; ei ciues vr
bis illius: ꝑ pulchũ est bolus dei q̃ ve
nit de iuda t predixit ꝑba hec q̃ feci
sti sup altare bethel. Et ait. Dimittite
eũ. Nemo cõmoueat ossa eius. Et intac
ta mãserũt ossa illius cũ ossib' ꝓphete
q̃ venerat de samaria. Insup t omnia
ꝑba ꝓcellorum q̃ erant i ciuitatib'
samarie: q̃ fecerãt regẗs isrl ad irritã
dũ dñi: abstulit iosias: t fecit eis sm
ola q̃ fecerat in bethel. Et occidit om
nes sacerdotes excelsorũ q̃ erãt ibi
sup altaria: cõbussit ossa humana sup
ea. reversusq; ĕ hierlm et ꝓcepit oi
ꝑplo dicẗs. Facite phase dño deo vro
sm qd scriptũ est i libro federis hui'
Nec enim factũ est phase tale a diebus iu
dicũ q̃ iudicauerũt isrl: t olim diebus
regũ isrl t regũ iuda: sicut in octauo
decimo ãno regis iosie factũ est phase
istud dño in hierlm. Sed t phytones
et hariolos t figuras idolorũ t immũ
dicias t abominationẗs q̃ fuerũt i tra
iuda et hierlm: abstulit iosias: vt sta
uiret verba legis: q̃ scripta sunt in li
bro quẗ inuenitit helchias sacerdos i
templi dñi. Similis illi nõ fuit ante eũ
rex q̃ reverẗ ad dñm in omni corde
suo: et tota aia sua: et vniversa virtute
sua iuxta omnẗ legẗ mosi: neq; post
eũ surexit similis illi. Verũtamẽ non
est aversus dñs ab ira furoris sui ma
gni quo irat' est furor ei' cõtra iudã
ꝓter irritatiõẽs q̃b' ꝓuocauerat eũ
manasseh. Dixit ergo dñs. Etiã iudã
auferã a facie mea: sicut abstulisti isrl:
t ꝑiã ciuitatẗ hãc quã elegi hierlm
t domũ q̃ dixerat nomen meũ ibi.
Reliq; aũt sermonũ iosie: t vniversa q̃
fecit: nõne hec scripta sũt i libro ꝑba
rum dierũ regũ iuda? In diebus eius ascẗ
dit pharao nechao: rex egypti ꝑtra re
gem assiriorũ ad flumẗ euphratem. Et
adiit iosias rex iuda in occursũ eius: t
occisus est i mageddo cũ vidisset eũ: et
portauerũt eũ serui sui mortuũ de ma
gddo: ꝓtulerũt in hierlm: t sepelie
rũt eũ in sepulchro suo. Tulitq; ppl's
terre ioachã filiũ iosie: t vnxerũt eum
et cõstituerũt eum regem ꝑ patre suo
Vigintiqũq; annorũ erat ioachã cũ re
gnare cepisset t trib' mensibus regna
uit in hierlm. Nõmẗ matris eius amu
thal filia hieremie de lobna. Et fecit
malũ coram dño: iuxta oia que fecerant
patres ei'. Vnxitq; eũ pharao nechao
in reblata: q̃ est in terra emath: ne re
gnaret in hierlm. Et imposuit mulctã
terre centũ talentis argenti: et talẗo
auri: regemq; pstituit pharao nechao
heliachim filiũ iosie ꝑ iosia patre ei'
vertitq; nomẗ ei' ioachim. Porro ioa
cham tulit t duxit in egyptũ. Argẗũ
autẗ et aurũ dedit ioachim pharaoni
eũ indiuisset terre per singulos: vt cõ
ferretur iuxta ꝓceptũ pharaonis. Et
vnusquisq; iuxta vires suas erigit: tã
argentum q̃ aurũ de populo terre: vt
daret pharaoni nechao. Vigintiquinq;
annorũ erat ioachim cũ regnare ce
pisset: t vndecim ãnis regnauit in hie
rusalẗ. Nomẗ matris eius zebida filia
phadaia de ruma. Et fecit malũ coram
dño iuxta oia que fecerant patres ei'.

C.C.S. De morte ioachim t q̃liter tri
bus annis fuiuit nabuchodonosor: de
iatrũculis q̃s misit dñs i iudã: hierl's
obsidet: ioachim egredit in occursum
nabuchodonosor: cũ matre sua: t fuis
suis t principibus t eunuchis istũ ioa
chim nabuchodonosor: rex trãstulit in
babylone cũ populo suo ꝑ quo regnau
it sedechias patruus eius constitu
tus a nabuchodonosor. Cap. xxiiii.

In diebus eius ascẗdit
nabuchodonosor rex ba
bilonis: et factus est ei
ioachim seruus tribus
annis: t rursum rebel
lauit cõtra eum. Immi
sitq; ei dñs iatrũculos
moab: et latrunculos filiorũ chal
deorũ: t iatrũculos syriẗ: t iatrũculos
ammõ et immisit eos in iudam: vt di
sperderẗ eũ iuxta verbũ dñi qd lo
cutus fuerat ꝑ seruos suos ꝓphetas.
Factũ est aũt hoc ꝑ verbũ dñi cõtra
iudã vt auferret eũ coram se ꝓpter ꝑcã
manasse vniversa q̃ fecit: t ꝓter san
guinẗ innoriũ quẗ effudit: et impleuit
hierlm cruore innocẗtũ et ob hãc rẽ
noluit deꝰ ꝓpiciari. Reliq; aũt sermonũ
ioachim: t vniversa q̃ fecit: nõne hec
scripta sunt in libro sermonũ dierum
regũ iuda? Et dormiuit ioachim cũ pa
tribus suis: et regnauit ioachim filius
ei' ꝑ eo. Et ꝑtra nõ addidit rex egy
pti vt egrederẗ de terra sua. Tulerat

Als + eũ
accipien
do ꝑ ꝑtra.

enim rex babylonis a rino egyptiq; ad fluuiũ euphratem oia que fuerant regis egypti. Decẽ ⁊ octo annos erat ioachim cũ regnare cepisset: ⁊ tribus mensib⁹ regnauit in hierusalẽ. Nomẋ matris eius noe⁹ca filia helnathan de hierl'm. Et fecit malũ coram dño: iuxta oia q̃ fecerat pr̃ ei⁹. In tpe illo ascẽdẽrũt serui nabuchodonosor regis babylonis i hierl'm: ⁊ circũdata est ciuitas muniti⁹. Venitq; nabuchodonosor rex babylonis ad ciuitatẽ cũ suis suis: vt oppugnarẽt eã. Egressusq; est ioachim rex iuda ad regẽ babylonis ipse mat̃ ei⁹: ⁊ serui ei⁹: ⁊ principes ei⁹: ⁊ eunuchi ei⁹: ⁊ suscepit eos rex babylonis anno octauo regni sui. Et ptulit inde oẽs thesauros dom⁹ dñi: ⁊ thesauros domⁿ regis: ⁊ pcidit vniuersa vasa aurea q̃ fecerat salomõ rex isrl' i tẽplo dñi: iuxta ꝗ dñi ⁊ trãstulit oẽm hierl'm ⁊ vniuersos principes: ⁊ omes fortes exercitus decẽ milia in captiuitatẽ: ⁊ omnẽ artificẽ et inclusorẽ: nichil relictum est: exceptis pauperibus populi terre. Transtulit quoq; ioachim in babylonẽ et matrẽ regis et vxores regis ⁊ eunuchos regis ⁊ iudices terre duxit in captiuitatẽ de hierl'm in babylonẽ: et oẽs viros robustos: septẽ milia: et artifices ⁊ inclusores mille: oẽs viros fortes ⁊ bellatores: duxitq; eos rex babylonis captiuos in babylonẽ. Et cõstituit mathaniã patruũ eius p eo: ipsoq; nomẋ eius dechiã. Iuuenis ꝫ et p̃mũ annũ etatis habebat sedechias cuꝫ regnare cepisset: ⁊ vndecim annis regnauit in hierusalẽ. Nomẋ matris ei⁹ erat amithal filia hieremie de lobna: et fecit malũ coram dño iuxta oia que fecerat ioachiꝫ. Irascebatur enim dño contra hierusalẽ et cõtra iudam: donec pũceret eos a facie sua. Recessit q; sedechias a rege babylonis.

¶ C.S. Nabuchodonosor obsedit hierusalẽ quia sedechias recesserat ab eo quẽ cepit: ⁊ cececauit: filios ei⁹ occidit hierl'm cepit tẽplũ destruxit: iuda captiua: godolia relicto quẽ hismael occidit: ioachim de carcere est subleuat̃ per euilmerodach: annona ei ptituit cunctis diebus vite sue. Cẽm.xxv.

Factũ est autẽ anno nono regni eius mẋse decimo decima die mẋsis venit nabuchodonosor rex babylonis ipse ⁊ oẽs exercitus eius in hierl'm: et circundederũt eã ⁊ extruxerũt in circuitu ei⁹ munitiones. Et clausa est ciuitas ꝗq; vallata vsq; ad undecimũ annum regis sedechie nona die mẋsis. Preualuitq; fames i ciuitate: nec erat panis pple terre. Et interrupta est ciuitas: et oẽs viri bellatores noctu fugerunt per viã porte q̃ est inter duplicem murũ ad hortũ regis. Porro chaldei sedebãt in circuitu ciuitatis. Fugiensq; sedechias per viã q̃ ducit ad campestris solitudinis. Et pseccutus est exercitus chaldeorũ regẽ: cõprehẽdũtq; eũ in planicie hiericho: et oẽs bellatores q̃ erãt cũ eo dispersi sunt et reliquerũt eũ. Apprehẽsum ergo regẽ ꝗ ducẽ ad regẽ babylonis i reblatha: locutus est cũ eo iudicia. Filios autẽ sedechie occidit coram eo: et oculos ei⁹ effodit: vinxitq; eũ catenis ⁊ adduxit i babylonẽ. Mẋse q̃nto septima die mẋsis ipse est annus nonus decim⁹ regis babylonis) venit nabuzardan princeps exercitus seru⁹ regis babylonis in hierusalẽ. Et succẽdit domũ dñi ⁊ domũ regis: et domos hierl'm oẽmq; domũ cõbussit: et ignivit: et muros hierl'm in circuitu destruxit oẽs exercit⁹ chaldeorũ q̃ erat cũ principe militũ. Reliquã autẽ populi partẽ que remãserat in ciuitate: et profugas q̃ transfugerãt ad regẽ babylonis: reliquũ vulgus transtulit nabuzardan princeps militũ: ⁊ de pauperibus terre reliquit vinitores ⁊ agricolas: cõsignas autẽ ereas q̃ erãt i templo dñi ⁊ bases ⁊ mare ereũ q̃ erat in templo dñi cõfregerũt chaldei: ⁊ transtulerũt eos omne in babylonẽ. Ollas quoq; ereas ⁊ trullas ⁊ tridẽtes ⁊ cyphos ⁊ mortariola: et oia vasa erea q̃ ipsos ministrabãt tulerũt: necnon ⁊ thuribula et phialas. Que aurea/aurea: ⁊ q̃ ereas/argentea: tulit princeps militũ. id est colũnas duas: mare vnũ: bases quas fecerat rex salomon i tẽplo dñi. Non erat pondus eris omnium vasorũ. Decem ⁊ octo cubitos altitudinis habebat columna vna ⁊ capitellum ereũ sup se altitudinis trium cubitorũ ⁊ retiaculũ: ⁊ malogranata sup capitellũ colũne oia erea: similes et colũne secũdi habebat ornatus. Tulit quoq; princeps militie saraiã sacerdotẽ p̃mũ: et sophoniã sacerdotẽ secũm ⁊ tres ianitores: et de ciuitate eunuchũ vnũ q̃ erat prefectus sup bellatores: viros: et septẽ viros de his qui steterant coram rege: quos repperit i ciuitate: scribe

W Ma.1.a. C

Deut.2.a.

22.q.2.c. aurum.

1.q.4.§. ide pcto. ..fra c.se.

23.q.5.c. fl.l 2. gl. 2.pa. 36. b.

hiere.52.a

B

Hie.19.a 4.52.a.

principem exercitus qui pbabat tyrones de ppto terre: sexaginta e vulgo qui inuenti fuerant in ciuitate. Quos tollẽs nabuzardan princeps militũ duxit ad regem babylonis in reblatha: percussitq; eos rex babylonis ⁊ interfecit eos i reblatha i tra emath. Et trãslatus est iuda de tra sua. Populo autẽ q̃ relictus erat in terra iuda quẽ dimiserat nabuchodonosor rex babylonis preposuit godoliã filiũ achã filium saphan. Qũ cũ audissent oẽs duces militũ ipsi viri q̃ erant cũ eis: videlicet q̃ cõstituisset rex babylonis godoliã: venerũt ad godoliã in maspha hismael filius nathanie et iohannã filius kareee: et saraia filius thanameth nethophathites: et iezonias filius maachati ipse ⁊ socii eorũ. Iurauitq; godolias ipsis ⁊ sociis eorũ dicẽs. Nolite timere seruire chaldeis. Manete i terra ⁊ seruite regi babylonis: et bene erit vobis. Factũ est autẽ i mẋse septimo venit hismael filius nathanie filij eliãma de semine regis: ⁊ decẽ viri cũ eo: percusserũtq; godoliã q̃ et mortu⁹ est: sed et iudeos et chaldeos q̃ erant cũ eo in maspha. Consurgensq; oẽs ppl's a paruo vsq; ad magnũ: ⁊ principes militũ venerunt egyptũ timẋtes chaldeos. Factũ est vero in anno tricesimo septimo transmigratiõis ioachim regis iude: mẋse duodecimo vicesima ⁊ septima die mẋsis sublevauit euilmerodach rex babylonis anno quo regnare ceperat caput ioachim regis iuda de carcere et locutus est ei benigne. Et posuit thronum eius sup thronũ regũ qui erant cũ eo in babylone: et mutauit vestes ei⁹ q̃ habebat: ⁊ carcere: ⁊ comedebat pãnẽ semp in conspectu eius cunctis diebus vite sue: annonã q̃q; ostituit ei sine intermissione que dabat ei a rege q̃ singulos dies omnib⁹ diebus vite sue.

¶ Explicit ꝗ̃s liber Malachiꝫ id est Regum quartus.

¶ Incipit ploꝰ ꝗ̃ Hieronymi in libũ ꝗ̃ dicebat omilia: q̃ est paralipomenon ꝗ̃ nos dicere possumus vba dierũ.

Septuaginta interpretũ pura ⁊ de ab eis i grecũ versũ est editio pmanere: ⁊ supflue me mi chromathi episcopo sãctissime: ⁊ doctissime lipsellere: vt hebrea tibi polimina latino sermone transferrẽ. Qũ enim semel aures huius occupauerat ⁊ na centis ecclesie roborauerat fidem tutũ erat etiã nũc filẽtio cõprobari. Nuncvero cũ ꝑ partitate regionũ diuersa ferant exemplaria ⁊ germana illis antiquaq; trãslatio corupta sit atq; violata nostri arbitrii putas: aut e plurib⁹ iudicare qd̃ verũ sit aut nouũ opus in veteri opere cudere: iudicia q̃q; iudicis comici (vt dicit) oculos cõfigere. Alexandria ⁊ egyptus in septuaginta suis hesichium laudat auctorẋ ecclesiũ tinopolis vsq; anthiochiã luciani martyris ẋemplaria pbat. Medie iter hanc pincie palestinos codices legit: qs ab origine elaboratos euseb⁹ ꝗ̃ phil⁹ vulgauerũt. Totusq; orbis hac inter se trifaria varietate cõpugnat. Et certe origenes nõ solũ ẋemplia composuit quatuor editionũ e regiõe singula verba de scribẽs: vt vnus dissentiẽs statim ceteris inter se consentiẽtibus arguat: sed quod maxime audacie est: in editione septuaginta theodotiõis editionẽ miscuit: alterius videlicet obelis signãs q̃ min⁹ fuerint ⁊ virgulis q̃ ex supfluo videbantur apposita. Si igitur alius licuit nõ tenere qd̃ semel susceperant: post septuaginta cellulas q̃ vulgo sine auctore iactant singulas cellulas aperuere: hoeq; in ecclesiis legit qd̃ septuaginta nescierunt cur me nõ suscipiãt latini meriũ inuiolata inditiõe veteris: ita noua cõdidi vt laborẽ meũ hebreis et qd̃ his mat⁹ est apostolis auctorib⁹ cõprobẽt.

¶ Scripturũ nup libros de optimo genere interpretãdi ostẽdẋ illa de euangelio. Et egyptum vocaui filiũ meũ: et qm̃ nazareus vocabitur: ⁊ videbitis in quẋ cõpiscẋbẋ. Et illud apostoli. Qd̃ oculus nõ vidit: nec auris audiuit: nec in cor homis nõ ascẽdit q̃ pparauit deus diligẽtib⁹ se. Ceteraq; his similia in hebreorũ libris inuentri. Certe apostoli ⁊ euãgelistẋ septuaginta interpretes nouerant: ⁊ nõ eis hec dicere q̃ in septuaginta interpretib⁹ non habẽtur? Christus dñs noster vtrusq; testamẽti cõditor in euangelio ꝑm iohannẽ. Qui credit in me sicut dixit scriptura flumina de vtre eius fluent aque viue. Utq; scriptũ est q̃ saluator scriptũ esse testat. Ubi scriptus est. Septuaginta non habẽt apocrypha nescit ecclesia. Ad hebreos igit̃ reuertẽdũ est: vnde ⁊ dñs loquit̃: ⁊ discipuli ẋempla pstumunt.

Osee. ⁊ ra Zacharie 2.a.

esa.64.b 1.Cor.2.c

Joh.7.c.

enim rex babylonis a rino egyptiq; ad fluuiū euphratem oia que fuerant regis egypti. Decē ⁊ octo annos erat ioachim cū regnare cepisset: ⁊ tribus mensib⁹ regnauit in hierusalē. Nomē matris eius noesca filia helnathaz de hierēm. Et fecit malū coram dño iuxta oia q̄ fecerat pr̄ eij. In tpe illo ascēdē rūt serui nabuchodonosor regis babylonis i hierl̄m: ⁊ circūdata est ciuitas muniti⁹. Venit q; nabuchodonosor rex babylonis ad ciuitatē cū suis suis: vt oppugnarēt eā. Egressusq; est ioachim rex iuda ad regē babylonis ipse: ⁊ mater eius: ⁊ serui eius: ⁊ pncipes eius: ⁊ eunuchi eius: ⁊ suscepit eos rex babylonis anno octauo regni sui. Et ptulit inde oēs thesauros domus dñi: ⁊ thesauros domus regis: ⁊ pcidit vniuersa vasa aurea q̄ fecerat salomō rex isrl̄ i tēplo dñi: iuxta ꝓbū dñi ⁊ trāstulit eōs hierl̄m ⁊ vniuersos principes: ⁊ omnes fortes exercitus decē milia in captiuitatē: ⁊ omnē artificē et inclusorē: nichil relictum est: exceptis pauperibus populi terre. Transtulit quoq; ioachim in babylonē et matrē regis et vxores regis ⁊ eunuchos regis: ⁊ iudices terre duxit in captiuitatē de hierl̄m in babylonē: et oēs viros robustos: septē milia: et artifices ⁊ inclusores mille: oēs viros fortes ⁊ bellatores: duxitq; eos rex babylonis captiuos in babylonē. Et cōstituit mathaniā patruū eius p eo: ipsoq; nomē eius sedechiā. Vicesimus et ꝓmū annū erat: habebat sedechias cū regnare cepisset: ⁊ vndecim annis regnauit in hierusalē. Nomen matris eius erat amithal filia hieremie de lobna: et fecit malum coram dño iuxta oia que fecerat ioachim. Irascebatur enim dño contra hierusalē et contra iudam: donec pūceret eos a facie sua. Recessit q; sedechias a rege babylonis.

Dan. 1. a. c

Deut. 2. a.

22. q. 2. c. aurum.

1. q. 4. §. ītē pcēd. fra c. se.

23. q. 5. c. si. l. 2. gl. 2. pa. 36. b.

Hiere. 52. a

¶ C. S. Nabuchodonosor obsedit hierusalē quia sedechias recesserat ab eo quē cepit ⁊ excecauit: filios eius occidit hierl̄m cepit tēplū destruxit: iuda captiua: godolia reliqt quē hismael occidit: ioachim de carcere est sublueus per eulmerodach: annona et pstituit cunctis diebus vite sue. Cēm. xxv.

Hie. 19. a. 1. 52. a.

Factū est autē anno nono regni eius mēse decimo decima die mēsis venit nabuchodonosor rex babylonis ipse ⁊ omis exercitus eius in hierl̄m: et circundederūt eā ⁊ extruxerūt in ciuitatē munitiones. Et clausa est ciuitas atq; vallata vsq; ad undecimū annum regis sedechie nona die mensis. Preualuitq; fames i ciuitate: et non erat panis pplo terre. Et interrupta est ciuitas: ⁊ oēs viri bellatores noctis fugerunt per viā porte q̄ est inter duos muros ad hortū regis. Porro chaldei sedebāt in ciuitate ciuitatis. Fugerūtq; sedechias per viā q̄ ducit ad campestria solitudinis. Et pscutus est exercitus chaldeorū regē: cōprehēdēruntq; eū in planicie hierichontis: et oēs bellatores q̄ erāt cū eo dispersi sunt et reliquerūt eū. Apprehēsum ergo regē ducēruntq; ad regē babylonis i reblatha: et locutus est cū eo iudicia. Filios autē sedechie occidit coram eo: et oculos eius effodit: vinxitq; eū cathenis ⁊ adduxit eū babylonē. Mense quinto septima die mensis ipsi est annus nonusdecimus regis babylonis) venit nabuzardan princeps exercitus seruus regis babylonis in hierusalē. Et succēdit domū dñi ⁊ domū regis: ⁊ omnes domos hierl̄m: omēq; domū cōbussit igni: et muros hierl̄m in circuitu destruxit: oīs exercitus chaldeorū q̄ erat cum principe militū. Reliquā autē populi partē que remānserat in ciuitate: ⁊ fugas q̄ transfugerāt ad regē babylonis: reliquū vulgus transtulit nabuzardan princeps militū: et de pauperibus terre reliquit vinitores ⁊ agricolas: columnas autē ereas q̄ erāt i tēplo dñi ⁊ bases ⁊ mare ereū q̄ erat in tēplo dñi cōfregerūt chaldei ⁊ transtulerūt eas omne in babylonē. Olias quoq; ereas ⁊ trullas ⁊ tridētes ⁊ cophinos ⁊ mortariola: et oia vasa erea i quibus ministrabāt tulerūt: necnon ⁊ thuribula ⁊ phialas. Que aurea aurea: ⁊ argentea argentea: tulit princeps militū. Id est columnas duas: mare vnū: ⁊ bases quas fecerat rex salomon i tēplo dñi. Non erat pondus eris omnium horum. Decem ⁊ octo cubitos altitudinis habebat columna vna ⁊ capitellum ereum sup se altitudinis trū cubitorū: et retiaculū: ⁊ malogranata sup capitellum circuitu: omia erea: similiter et columna secunda habebat ornatū. Tulit quoq; princeps militie saraiā sacerdotē primū: et sophoniā sacerdotē secūdū ⁊ tres ianitores: et de ciuitate eunuchū vnū q̄ erat prefectus sup bellatores: et viros q̄ viros de his qui steterant coram rege: quos repperit i ciuitate: et principem exercitus qui pbabat tyrones de oppido terre: et seruiros e vulgo qui inuenti fuerant in ciuitate. Quos cōprehēsos duxit princeps militū nabuzardan ad regem babylonis in reblatha: percussitq; eos rex babylonis ⁊ interfecit eos i reblatha i terra emath. Et trāsiuit israel de terra sua. Populus autē q̄ relictus erat in terra iuda quē dimiserat nabuchodonosor rex babylonis preposuit godoliā filiū ahicā filium saphan. Qō cū audissent oēs duces militū ipsi ⁊ viri q̄ erant cū eis: videlicet q̄ constituisset rex babylonis godoliā: venerūt ad godoliā in maspha hismael filius nathanie et iohannā filius zaree: et saraia filius thanamethi nethophatites: iezonias filius maachati ipsi ⁊ socij eorū. Iurauitq; godolias ipsis ⁊ socijs eorū dicēs. Nolite timere seruire chaldeis. Manete i terra ⁊ iuste regi babylonis: et bene erit vobis. Factus est autē i mēse septimo venit hismael filius nathanie filij eliasama de semine regis ⁊ decē viri cū eo: percusserūtq; godoliā q̄ et mortuus est: sed et iudeos et chaldeos q̄ erant cū eo in maspha. Consurgensq; oīs pplus a paruo vsq; ad magnū ⁊ pncipes militū venerunt i egyptū timētes chaldeos. Factū est vero in anno tricesimo septimo transmigrationis ioachim regis iude: mēse duodecimo vicesima ⁊ septima die mensis subleuauit eum merodach rex babylonis anno quo regnare ceperat caput ioachim regis iuda de carcere et locutus est ei benigne. Et posuit thronum eius sup thronū regū qui erant cū eo in babylone: et mutauit vestes eius. Qō habitauit i carcere: ⁊ comedebat panē semper in conspectu eius cunctis diebus vite suē: annonā q̄ pstituit ei sine intermissione que dabat ei a rege p singulos dies omnib⁹ diebus vite sue.

¶ Explicit liber Malachim id est Regum quartus.

¶ Incipit liber Paralipomenon id est Regum quartus.

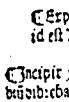

In septuaginta interpretū pura tpe ab eis i grecū versa est editio p manus mathi episcopi sāctissimi atq; doctissime litteris: vt hebraea tibi volumina latino sermone transferrē. Qō cū semel aures hominū occupauerat ⁊ ne centū ecclesie roborauerat fidem iustū erat eā nro filētio cōprobari. Nunc vero cū p varietatē regionū diuersa ferant exemplaria ⁊ germana illa antiqua q̄q; trāslatio corrupta sit atq; violata nostri arbitrij putasiant e pluribus iudicare qd verū sit aut nouū opus in veteri opere cuderit: illud ē iba q̄q; iudicis comicū (vt dicit) oculos configere. Alexandria ⁊ egyptus in septuaginta suis hesichium laudat auctorē: et Antinopolis vsq; ad theochia luciani martyris ecclesia pbat. Medie iter has quinque palestinos codices legit. qs ab origine elaboratos cuschius pamphilij vulgauerūt. Totusq; orbis hac inter se trifaria varietate cōpugnat. Et certe origenes nō solū ecclesia cum posuit quatuor editionū e regione singula verba describēs: vt vnus dissentiēs statim ceteris inter se consentientibus arguat: sed quod maius audacie est: in editione septuaginta theodotionis editione miscuit: alterius videlicet designās q̄ minus fuerint ⁊ virgulis q̄ et superuo videbantur apposita. Si igitur alijs licuit nō tenere qd semel susceperant: post septuaginta cellulas q̄ vulgo sine auctore iaceant singulas cellulas aperuere: hoeq; in ecclesiis legit qd septuaginta nescierunt cur me nō suscipiat latini meū q̄ inuiolata inditione veterania nouū cōdidi vt laborē meū hebreis et qd his mat. est apostolis auctoribus cōprobē.

¶ Scriptum nup libū de optimo genere interpretādi ostēdēs illa de euangelio. Et egyptos vocari filij mesri: qm nasarcus vocabitur: videbit in quē cōpunxerūt. Et illud apostoli. Qō oculus nō vidit nec auris audiuit: et in cor hominis nō ascēdit q̄ parauit deus diligētib⁹ se. Ceteraq; his similia in hebreorum libris inuenitur. Certe apostoli ⁊ euāgelistē septuaginta interpretes nouerant: ⁊ vt eis hec dicere q̄ in septuaginta interpretib⁹ non habētur: Christus dñs noster protestatusq; testamēti cōditor in euangelio sm iohannē. Qui credit in me sicut dicit scriptura flumina de ventre eius fluent aque viue. Utiq; scriptū est q̄ saluator scriptū esse testat. Ubi scriptus est. Septuaginta non habēt apocrypha nescit ecclesia. Ad hebreos igitē reuertēdū est: vnde ⁊ dñs loquitur: discipuli exempla pstituunt.

o. zee. ⁊ zacharie 21. a.

ef. a. 64. b

1. Cor. 2. c

Joh. 7. c.

Hec pace veterꝰ loquor: ꝛ obtrectatoribus meis tñ rñdeo: qui camino dēte me rodūt in publico detrahēdo ꝛ legēdo in angulis: idest accusatores ꝛ defensores cū in alijs pdēt qd in me reprobant: quasi virtꝰ ꝛ vitiū nō in rebꝰ sit: sed cū auctore mutēt. Ceterū memini editionē septuaginta trāslatorꝫ olim de greco emendatā tribuisse me nūquam nec inimicū debere estimari eorū quos in cōuētu fratrū semp edissero. Et qd nūc vidrebaiomin: idest verba dicēs interpratus sum: idcirco feci vt inextricabiles moras ꝛ silua noim q̄ scriptorū pfusa sunt vitio: sensuq̄ barbarie apertius: ꝛ p versuū colla digererē mi chimetipsi ꝛ meis iurta hismeum canens si aures surdes sunt ceterorum.

¶ Item alius prologus.

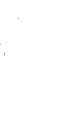

Usebius Hieronymus dōmoni et rogatiano suis in xpo iesu salutē qd̄ grecos hystorias magis intelligūt q̄ athenas viderit: ꝛ tertium virgilij libū atroade p leuchatē: ꝛ seroceraunia ad sicilia: et inde od ostia tyberis nauigauerint Ita sancta scripturam lucidius intuebitur qui iudeam oculis contēplatus est: ꝛ antiquarū rebꝰ memorias locorūq̄ vel cadē vocabula vel mutata cognouerit. Unde ꝛ nobis cure fuit cum eruditissimis hebreorꝫ hūc laborē sub ire: vt circumeūtes prouinciam quam vniuersę xpi ecclesie sonant. Fateor cū mi dōmon ꝛ rogatione charissimi: nusq̄ me in diuinis voluminibus ppriis viribus credidisse: nec habuisse opinionē meam: sed ea etiā de q̄bus scire me arbitrabar interrogare me solitū. Quāto magis de his sup q̄bus anceps eram. Deniq̄ cū a me nup litteris flagitasset: vt vobis paralipomenon latino sermone transferrē de tyberiade legis quondā auctore: q̄ apud hebreos admirationi habebatur: assumpsi ꝛ tuli cū eo a vertice (vt aiunt) vsq̄ ad extremum vnguē: ꝛ sic confirmatus ausum sum facere qd̄ iubebatis. Libere eiusmodi loquor. Ita enim in grecis ꝛ latinis codicibus hic nominum liber vicios us est: vt nō tam hebrea q̄ barbara q̄dam ꝛ ✠ armatica nobis coniecta arbitrandum sit. Hec hoc septuaginta interpretibus q̄ spūsancto pleni ea q̄ vera fuerūt trāstulerant: sz scriptorū culpe ascribēdū: vū de inemēdatis inemēdata scriptūrā: ꝛ sepe tria nobis sententiarū e medio syllabis in pnō vocabulis cogūt: vel e regione vnū nomē pp latitudinē suā in duo vel tria vocabula diuidūt. Sed ipe appellationes eōrū hoses (vt plerq̄ estimāt) sz vides tragiones ꝛ salt ꝛ principes sonāt: et quasi sub interpratione ꝛ figura conuertēdā narrētur hystorie. De q̄bus in ingnorū libro dr. Nōne ecce hec senpta sunt in libro ꝗbꝰ dierū regū iudā? Queq̄ in nūs codicibus nō habēt. Hoc primū sciēdū q̄ apud hebreos liber paralipom cnō vnꝰ sit: apud illos vocatꝰ dibrebaiomin: idest ꝗba dierū q̄ pter magnitudinē apud nos tumsus est. Qd nōnulli etiā i buto oceni dialogo faciūt: vt cū in tres partes secent: cū vnꝰ a suo auctore sit editus. Deinde etiā illud attēdēdū: q̄ frequēter nola nō vocabula holm sz retūsiori sigmificātis sonāt. Ad extremū q̄ ols eruditio scripturarꝫ in hoc ptuēt et historie q̄ vel ptermisse sunt in suis locis: vel pstricte leuiter hic p q̄dā rebꝰ ꝗbꝰ ꝑdēta explicanē. Orationē itaq̄ vestrārū adiutꝰ auxilio: nisi libū benuolis placiturū: tñ inuidis displicaturū esse nō ambigo. Optima cīm q̄q̄ sit ait plinius) malūt cōtēnere plurimq̄ discere. Si q̄s in hac interpratione reuerit aliq̄d reprēdere: interrogetur hebreos: suā conscientiam recolat: vidat ordinē tertiū pmonis: ꝛ tpe nostro librū si potuerit detrahat. Ubicūq̄ ergo astericos id est stellas radiare libro volumine videritis: ibi sciatis debere dico additū: q̄d in latinis codicibus non habetur. Ubi vero obelus trāsfixa sez virga ꝗposita est: illic signat q̄d septuaginta interptes addiderunt: ad ob decoris gratiā vel ob spūsancti autoritatē licet in hebreis voluminibus non legatur.

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit argumētum libri paralipomenon.

Paralipomenō liber instrumēti veteris apud hebreos: ꝛ ab eo tali sit vt absq̄ illo si q̄s scriptūrā scribere inerit arrogare sibi ipz irrideat p singula q̄ppe nola ifecturasq̄ ꝗbꝰ ꝛ ptermisse in libris regū ꝛāgunt historie ꝛ inenarrabiles explicēt euāgelij q̄stiones.

¶ Explicit argumentum.

Alphabetica.

¶ Incipit primꝰ liber dibrebaiomin: id est paralipomenon.

¶ C. S. Sfiationes ab adā vsq̄ ad noe de ginatibꝰ filiorꝫ noe: primo de filiis japhet: deo de filijs achū: et tertio de filiis sem: vsq̄ ad abraā. Et deinde vsq̄ ad filios iacob et esau: primo de filijs esau: vbi primo notantur hoses priuati: secō principes et reges et duces. Ch. i.

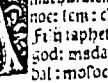

Adam: seth enos: cainā: malaleel: iaret: enoch: mathusalem: lamech: noe: sem: chā et iapheth: gomer: magod: madai et iauā et tubal: mosoch: thiras.

Porro filij gomer: ascenez et riphet et togorma. Filij aūt iauā: elisa et tharsi cethim et dodanim. Filij chā: chus et mesram: phut et chanaā. Filij autem chus: saba et euila: sabatha et regma ꝛ sabathaca. Porro filij regma: saba et dadā. Chus autē genuit nēroth. Iste cepit esse potēs i terra. Mesram vero genuit ludim et anamim et laabi et nephtuim: phetrusim q̄q̄z et quasluim: de q̄bꝰ egressi sunt philistijm: ꝛ capturim. Chanaā vo genuit sidonē pmogenitū suū: ꝛ heth q̄z et hiebuseū et āmoreū et gergeseū: ꝛ euseū ꝛ aracheū et asinenses: ꝛ aradiū q̄z et samareū et ematheū. Filij sem: elā et assur et arphaxat et lud et aram. Hi sunt filij arāibus et hul et gether et mosoch. Arphaxat autem genuit salē q̄ et ipe genuit heber. Porro heber nati sunt duo filij: nomē vni phaleg: q̄ ideo dimisa ē terra: et nomē frtis eius iectā. Iectā aūt genuit elmodad et saleph et asormoth et iare: adurā q̄z et vzal et decla: ebal et abimael et saba: mecnō et ophir et euila et iobab. Omes isti filij iectā. Sem: arphaxat et sale: heber: phaleg et ragau: serruch: nachor: thare: abrā iste est abraā. Filij aūt abrā: isaac et hismael. Et ge ginatiōes eorū. Primogenitꝰ hismaelis nabaioth et cedar et abdeel et mabsam et masma et duma: massa: adad et themad: iachur naphis cedma. Hi sunt filij hismaelis. Filij aūt cethure concubine abraā quos genuit: zārā: ieccan: madā: madiā: iesebocz et sue. Porro filij ieccan: saba et dadē. Filij aūt dadā: assurim et lathusim et laomim. Filij aūt madiā: epha et epher et enoch et abida et elda. Omes hi filij cethure. Genuit aūt abraā isaac cui fuerūt filij esau et israel. Filij aūt esau iliphaz: rahuel: hiebus: iehon et core. Filij eliphaz: themā: omer: seph: gotham: cenā: thamna: amalech. Filij rahuel: nahath: zara sāma: mesa. Filij seir: lothā: sobal: sebeon: adadā: ison: eser: disan. Filij lothā hori: homā. Soror aūt lothā fuit in thāna. Filij sobal: alibā ꝛ manaath ꝛ ebal: seph et onā. Filij sebeon: aiaia ꝛ ana. Filij anai: ison. Filij ison: hamarā ꝛ eschā ꝛ iethrā ꝛ charrā. Filij eser: baalā ꝛ zaphā ꝛ iachā. Filij disan hus ꝛ arā. Isti sunt reges q̄ imperauerūt in terra edō: tanq̄ esset rex super filios israel. Bale filij beor: ꝛ nomē ciuitatis eius denaba. Mortuꝰ ē aūt bale ꝛ regnauit p eo iobab filij zare de bosra. Cūq̄ ꝛ iobab fuisset mortuꝰ: regnauit pro eo husam de terra themanorū. Obijt q̄z ꝛ husam: ꝛ regnauit p eo adad filius badab: q̄ pcussit madiā in terra moab: ꝛ nomē ciuitatis eius auith. Cūq̄ ꝛ adad fuisset mortuꝰ regnauit p eo semla de maresca. Sz ꝛ semla mortuꝰ est: et regnauit p eo saul de rooboth: q̄ iuxta annē sita est. Mortuo q̄z saul regnauit p eo baalna filius achobor. Sz et hic mortuꝰ est: et regnauit p eo adad: cui vobis nomē fuit phau: et appellata est vrbs eius mehethabel filia matred filie mezab. Adad autem mortuo duces p regionēs edō esse cepēruī Dux thamna: dux aliua: dux iethen: dux oolibama: dux ela: dux phinon: dux chenez: dux themam: dux mapsar: dux magdihel: dux hirā. Hi duces edō

¶ C. S. De duodecim pfiarchis filijs israel: de ginatione inde vsq̄ ad isai patrem dauid nola filiorꝫ et filiarꝫ isai nominātur de cognatione scribarꝫ qui venerūt de chaloe domꝰ rechab. Ca. ij.

Hi aūt israel: ruben: symeon: leui: iuda: isachar: zabulon: dan: ioseph: benjamin: neptalim: gad ꝛ aser. Filij iuda: her onan et sela. Hi tres nati sunt et de filia sue chanaanitidis. Fuit aūt her primogenitus iuda: malus coram domino: et occidit eum. Thamar aūt mater eius peperit et phares et zarā. Oes ergo filij iuda quinq̄. Filij aūt phares: esrom ꝛ chamul. Filij q̄z zare: zāri ꝛ ethan ꝛ emā: chalchal q̄q̄z et darā simul q̄nq̄. Filij charmi: achar: qui turbauit israel: ꝛ peccauit i furto anathematis. Filij ethan: azarias. Filij autem esrom qui nati sunt ei: ierameel ꝛ ram ꝛ calabi: hic est caleb. Porro ram genuit aminadab: aminadab autē genuit naasson: naasson

Ge. 29. g. et. 30. c. Ge. 13. a. Ibidē. g. Mat. 1. a. ruth 4. c. Mar. 1. a. Jos. 7. a.

Ruth 4. b

genuit salmon: salmon genuit boz: boz genuit obed: obed genuit iesse: iesse genuit dauid regem.

¶ Explicit argumentum.

genuit naason principem filiorũ iuda
Naason quoq; genuit salma: et ipse
est booz. Booz vero genuit obed: qui
ipse genuit isai. Isai aũt genuit primo
genitum heliab: secũdũ aminadab: ter-
tiũ simmaha: quartũ nathanael: quintũ
saddai: sextum asom: septimum dauid.
Quorũ sorores fuerũt saruia et abigail
Filii saruie: abisai: ioab et asahel tres
Abigail aũt genuit ammasa: cuius pa
ter fuit iether ismaheliteus. Caleb vero
filius efron accepit vxorẽ nomine azu
ba: de qua genuit hieroth. Fuerũtq;
filii eius: iasher: sobab: ardõ. Cũq; mor
tua fuisset azuba: accepit vxorẽ caleb
ephrataã: peperit ei hur. Porro hur
genuit uri: uri genuit beseleel.
Post hec ingressus est efrõ ad filiam
machir pris galaad et accepit eã cum
esset annorũ sexaginta: q; peperit ei se-
gub. Sz et segub genuit iair: qui habet
viginti tres ciuitates in terra galaad
Cepitq; iessur et arã oppida iair et ce-
nath et vicinos eius sexaginta ciuitates
Oes isti filii machir pris galaad. Cũq;
aũt mortuus esset efrõ: ingressus est ca
leb ad ephrata. Habuit q; efrõ vxorẽ
abiaã: peperit ei assur patrẽ thecue.
Nati sũt aũt filii ieramehel primogeni-
ti efrõ: ra primogenitus eius et buna et
ora et asom et achia. Duxit q; vxorẽ al-
terã ieramehel nomine athara: q; fuit ma-
ter onã. Sz et filii ra primogeniti iera-
mehel fuerũt mooz: iamim et achar.
Onã aũt habuit filios semei et iadan
Filii aũt semei nadab et abisur. Nomẽ
vero vxoris abisur abiahil: q; peperit
abaibã et molid. Filii autẽ nadab fue-
runt saled et appaim. Mortuus est au-
tem saled absq; liberis: filius vero ap
phaim iesi: q; iesi genuit sesan. Porro
sesã genuit oholai. Filii aũt iadai fra
tris semei: iether et ionathã. Sz et ge-
ther mortuus est absq; liberis. Porro
ionathã genuit phaleed et zaza. Isti fue
runt filii ieramehel primogeniti efrõ
Sesan autem nõ habuit filios: sed fili
as: suã egyptiã nomine iera. Dedit q;
ei filiam suam vxorem que peperit ei
ethei. Ether autem genuit nathã: et na
than genuit zabad. zabad q; genuit
ophal: et ophal genuit obed: obed ge
nuit hieu: hieu genuit azariam: azari-
as genuit heller: et heller genuit hela
sahela genuit zisamoi: zisamoi ge
nuit sellii: sellii genuit ethamiã: etha-
miã aũt genuit belisama. Filii autẽ ca
leb fratris ieramehel: mesa primogeni-
tus eius ipse est pater ziph filii mareśa pa
tris bethsur. Porro filii hebron: core
taphu et recem et sammai: sãma aũt genu
it raã patrẽ hierachaam et recẽ genu
semmei. Filius semmei maon: maon
pater bethsur. Ephar aũt cõcubina caleb
peperit aram et musa et gezes. Porro
aram genuit iezen. Filii autẽ iahadai:
regum et ioatham et gesan et phaleth
ephar saaph. Concubina caleb maacha
peperit saber et tharana. Genuit aũt
saaph pater madmena. Sue patres
machbena et patrem gabaa. Filia vero
caleb fuit axa. Ipsi erant filii caleb fili
hur primogeniti ephrata: sobal pater
cariathiarim: salma pater bethleem: ar
pat bethgader. Fuerũt autẽ filii sobal
pris cariathiarim: q; diuidebat quie
diũ requietionam: de cognatione cari
thiarim: iethrei et aputhei et semathei et
masrei. Et his egressi sunt sarathei et
esthaolite filii salma pris bethlem: et
nethophati corone domus iacob et turi
diis requietionis sarai. Cognationes qui
scribarũ habitantiũ in iabes: canentes
atq; resonãtes: in tabernaculis com
morantes. Hi sunt cineci qui venerũt
de calore patris domus rechab.
C.C.S. De dauid et regibus iuda: et
primo de his q; nati sunt dauid in he
bron: secũdo de his qui nati sunt in hie
rusalem: de roboã filio salomonis: et
de omnibus regibus iuda et filiis et fi
liabus eorum. Ca. xxi.
Dauid vero hos habuit
filios q; ei nati sunt in
hebrõ. Primogenitũ
mõ ei achinoe iezra
lite. Secũdũ daniel de ka
rmelita: tertiũ ab
salõ filii maacha filie tholomai re
gis. Iessur: quartũ adonia filii agith
quintũ saphatia ex abital: sextũ ieth
ham de egla vxore sua. Ser ergo nati
sunt ei in hebrõ: vbi regnauit septem
nis et sex mẽsibus. Triginta aũt tribus
annis regnauit in hierusalẽ. Porro
hierusalem nati sunt ei filii: sammaa et so
bab natha et salomõ: quattuor de beth
sabee filia ammiel. Jebaar q; et
helisua et elipheleth et noge: et ne
pheg et iaphie: necnõ alia sama et eliso
ra et eliphaleg: nouẽ. Oes hi filii Dauid
absq; filiis cõcubinarũ: habuerũtq;
sororẽ thamar. Filius aũt salomonis
roboã: cuius abia filius genuit asa. De
hoc q; natus est iosaphat pater iorã
rã genuit oziã: et q; ortus est iosaphat pa

ter amasiae filius genuit azariã. Porro
azarie filii roboã pereunt achan
pris gechiede q; natus est manasses: is
et manasses genuit amõ pris iosie. Fi
lii aũt iosie fuerũt primogenitus iohanã
secũdus ioachim: tertius sedechias: quartus
sellũ. De ioachim natus est iechonias et se
dechias. Filii iechonie fuerũt: asir: sa
lathiel: melchiras: phadaia: sennesar: et
iecamia: sama et nadabia. De phadaia
orti sunt zorobabel et semei: zorobabel
genuit mosollam: ananiã et salumith so
rorẽ eius: asabiã q; et obol et barachiã
et asadiã et roabselth q;q;. Filii autem
ananie phaletias pris iesie: cui filius
raphaia. Huius q; filii arnãs: de q; natus
est obdia: cuius filius fuit sechenias.
Filius sechenie: semeia: cuius filii at
tus et igeal et bario et naaria et saphat
et sesa sex numero. Filii naarie elioenai
et ezechias et ezricã tres. Filii elioe
nai oduia et beliasib et phelaia et accub
et iohanã et dalaia et anani: septem.
C.C.S. De generationibus iuda et oratione
iabes: de filius semei q; pepercerũt reli
quias amalech. Cap. xxiii.
Filii iuda: phares: esrom: et
carmi: et ur et sobal. Raphis
vero filii sobal genuit gaad:
de q; nati sũt achimai: laad
hec generationes saraithi. Jeta
ri stirps ethã: et ezrael et iesma et idi
bos. Nomẽ q; sororis eorũ asalelphũ.
phanuel autẽ pater iedor et eser pris osa.
Isti sunt filii hur primogeniti ephrata
pris bethleem. Assur vero patris thecue
erant eius vxores: halaa et naara. Peperit
aũt ei naara oozã et epher et themã et
ahasthari. Isti sunt filii naara. Porro filii
halaa fuerũt: isaar et ethnã. Chus aũt ge
nuit anob et zobobai et cognationẽ aha
rhelii arũ. Fuit aũt iabes inclitus pre
fratribus suis et mater eius vocauit no
mẽ illius: iabes dicẽs: quia peperi eũ in dolo
re. Invocauit q; iabes deũ israel dicẽs.
Si benedicẽs benedixeris mihi et dilata
ueris terminos meos et fuerit manus
tua mecũ et fecerit me a malicia non
opprimat me. Et fuit id q; precatus est. Ca
leb aũt frater eius genuit machiri: qui fuit
pater esthon. Porro esthon genuit be
thraphi et phesse et thena patrẽ urbis
nahas: hi sunt viri recha. Filii autẽ se
nechoth: iesrahia. Porro filii othoniel
sarhaiae: maonathi. Maonathi ge
nuit ophra. Saraias aũt genuit ioab
patrẽ vallis artificũ. Ibi enim artifi
ces erant. Filii vero caleb filii iephone:
bir et hela et nahã. Filii q; hela: cenez
filii q; izalelel ziph et zipha tiria et asra
hel. Et filii ezra: iether et mereth et e
phr et iaalõ. Genuitq; mariã et samai
et isbaa pris esthamo. Uxor q; eius in
dura peperit iareth pris iedo: et heber
patrẽ socho: et iecuthiel pris zanoa. Hi
aũt filii bethie filie pharaonis: quam
accepit mered: et filii vxoris eius odaie soro
ri mahã pris ceila: charmi et esthamo
q; fuit de machati. Filii q; simõ: amon
et rinna. Filii anã et hilõ: et filii hiesi:
zoeth et bẽzoeth. Filii sela filii iude:
her pris lecha: et laada pris mareśa et co
gnationes domus operantiũ byssum in do
mo inramẽ: et q; stare fecit solẽt virti
q; mẽdacii et securi: iccedẽs q; princi
pes fuerũt in moab: et q; reuersi sũt in
lehẽ. Hec aũt vba vetera. Hi sunt figu
li habitantes in plantationibus et in sepi
bus apud reges in operibus eius: como
ratiq; sunt hi. Filii simõis: nameel
et iamin: iarib: zera: saul. Sellũ filius
eius mabsam filius eius masma: filii
eius. Filii masma: amuhel filius eius za
chur filii eius semmei filius eius. Fi
lii semmei sedecim et filie sex. Fres aũt
eius nõ habuerunt filios multos: vni
uersa cognatio non potuit adequare
summã filiorũ iuda. Habitauerũt autẽ
in bersabee et molada et hasarsual et in
balaa et asom et in tholad et in bethu
el et in horma et in siceleg et in beth
marchaboth et in asar susim et in beth
berai et in saarim. Hec ciuitates eorũ usq;
ad regem dauid. Uille quoq; eorũ
ethan et aen: rẽmõ et thoce et asan: ciui
tates quinq;. Et vniuersi viculi eorũ
circũitũ ciuitatẽ istarum usq; ad
baal. Hec ẽ habitatio eorũ: et sedes distribu
tio. Mosobab q; et iemeleth et iosa fi
lii amasie et iobel hieu filii iosabie fi
lii saraie filii asiel et elioenai et iacoba
et isiaia et asaia: et adiehel et isimihel et
banaia: zira quoq; filius zephei filii
allon: filii idaia: filii zẽri: filii samaia.
Isti sunt nominati principes in cogna
tionibus suis: et in domo affinitatũ sua
rũ multiplicati sunt nimis. Et
fecerũt vt ingrederentur in gador
usq; ad orientẽ vallis: et vt quererent
pascua gregibus suis. Inueneruntq; pas
cua vbera et valde bona in terrã
latissimã et quietã et fertilẽ: in qua an
te habitauerãt de stirpe cham. Hi ergo
venerunt quos supra descripsimus
nominatim in diebus ezechie regis iuda
et percusserunt tabernacula eorum:

⁊ habitatores qui inuēti fuerant ibi: ⁊ delearūt eos vsq; in hs̄ tem diem habitauerūtq; p eis: qm̄ pberrimas pascuas ibidem reppererūt. De filiis quoq; sm̄eō abierunt in montē seir viri quingēti: habētes pncipes: phaltiā ⁊ naariam ⁊ raphai ⁊ ozihel filios hiesi: ⁊ pcusserūt reliquias qui erāt de re potuerāt amalechitarū: et habitauerunt ibi pro eis vsq; ad diē hanc.

CC.S. De ruben primogenito israelis: ⁊ de filiis eius: ꝑmogenita nō fuit data rubē: q; ascēdit cubile pris sui: ⁊ filius ioseph sunt data: de filius gad et dimidie trib⁹ manasses q; pcusserūt agarēos: de captiuitate illarū tribuū ⁊ rubē ⁊ gad ⁊c. ⁊ filiorū ei⁹. Cpm. v.

A Re. 46. d. Pro. 6. b.

Filii q; rubē pmogeniti israel ipe q; fuit pmogenit⁹ ei⁹: ⁊ cū violasset thoꝝ pris sui: data sunt pmogenita ei⁹ filius ioseph: filii israel: ⁊ nō est ille reputat⁹ i primogenitū. Porro iudas q; erat fortissim⁹ inter fres suos de stirpe eius principes germinati sunt: ꝑmogenita

Nu. 26. a.

autē reputata sunt ioseph. Filii ergo ruben primogeniti israel enoch ⁊ phaluē ⁊ charmi. Filii iobel: samaia filij⁹ eius: gog filius eius: semmei filij⁹ eius micha filij⁹ eius: rechia filij⁹ ei⁹: baal filij⁹ ei⁹: beera filij⁹ ei⁹ quē captiuū duxit theglathphalasar rex assyrior: et fuit princeps in tribu ruben. Fratres aūt ei⁹ ⁊ vniuersa cognatio ei⁹ qui numerabātur p familias suas habuerūt principes iehiel ⁊ zachariam. Porro bala filij⁹ azā filij ḡma filij iohel ipse habitauit i aroer vsq; ad nebo et beelmeō. Cōtra orientālē q; plagā habitauit vsq; ad introitū heremi et flumen euphratē. Multū q̄ppe iumētorum numerū possidebant in terra galaad. In diebⁿ aūt saul pliari sunt ꝓtra agarenos: ⁊ interfecerūt illos: habitauerūtq; p eis i tabernaculis eōr in ol plaga q; respicit ad orientē galaad. Filii ꝥo gad e regiōe eōr habitauerūt in terra basan vsq; selcha: iohel in capite: ⁊ sephā secūdus ianai aūt ⁊ saphat in basan: ffes ꝥo eōr ꝥm domos cognationū suaꝝ michael ⁊ mosollam et sebe ⁊ iore ⁊ iachā ⁊ zie ⁊ heber septē. Hi filii abihail filij huri filij iara filij galaad michael filij iesesi filij gaddo filij buz. Fratres q̄q; filij abdihel filij guni principes domus in familijs suis: ⁊ habitauerūt in galaad ⁊ in basan ⁊ in vicinis ei⁹ et in cūctis suburbanis saronos q; ad terminos. Oes hi numerati sunt i diebⁿ ioathā regis iuda ⁊ i diebⁿ hieroboā regis israel. Filii ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribus manasseri bellatores: scuta portātes ⁊ gladios et tendentes arcus: eruditi ad pelia q̄dragīta q̄tuor milia ⁊ septingenta sexaginta ꝓcedentes ad pugnā: dimicauerūt cōtra agarenos. Ithaneus et nephai ⁊ nadab ꝓcubuerūt eis auxilium. Traditiq; sunt in man⁹ eōr agareni ⁊ vniuersi q; fuerāt cū eis: q; dū inocauerūt cū pelitarent: ⁊ exaudiuit eos eo q; credidissent i cū. Leporūq; ola q; possiderāt camelos q̄nquaginta milia: et ouiū oncentā quinquaginta milia: asinos quo milia: et animas hominū centū milia. Vulnerati aūt multi ceciderūt. Fuit enim bellū dñi. Habitauerūntq; p eis vsq; ad trāsmigrationē. Filii q; dimidie trib⁹ manasse possederunt terrā a finib⁹ basan vsq; baalhermō ⁊ sanir ⁊ mōtē hermō. Iniqs quippe numer⁹ erat. Et hi fuerāt principes domus cognationis eōr: ephher hiesi et helihel: ezrihel et hieremia et odoia: ⁊ iedihelpiri fortissimi potētes et nominati duces i familijs suis. Hi liquerūt aūt deum patrū suōr: ⁊ fornicati sunt post deos populoꝝ ꝥre quos abstulit dñs coram eis: et suscitauit deus israel spm̄ phul regis assyriorum: spm̄ theglathphalasar regis assur: et abstulit rubē ⁊ gad ⁊ dimidiā tribū manasse: et adduxit eos in ale ⁊ in abor ⁊ ad et fluuium gozam vsq; ad diem hanc.

B

CC.S. De filijs leui q; fuerūt centores: ⁊ de his q; adolebāt incēsum ⁊c. ꝥ vibus filiorū leui quas habuerūt ꝥ singulis tribubus filiorū israel et que ciuitates refugū fuerunt. Cpm. vi.

Filii leui: gerson: caath: et merari. Filii caath: amram: amiar: aaron: et moyses et maria. Filii amrā: aaron: et moyses et maria. Filii aaron: eleazar: et ithamar. Eleazar genuit phinees ⁊ phinees genuit abisue: abisue ꝥo genuit bocci: ⁊ bocci genuit ozi: ozi genuit zaraiam: et zaraias genuit meraioth. Porro meraioth genuit amariam: et amarias genuit achitob: achitob genuit sadoch: ⁊ sadoch genuit achimaas achimaas genuit azariam: azarias genuit iohānā: iohānā genuit azariam: ipse est q; sacerdotio functus est i domo quā edificauit salomon in hierusalem. Genuit autē azarias amariā: et amarias genuit achitob: achitob genuit sadoch et sadoch genuit sellū: sellum genuit helchiā: ⁊ helchias genuit azariā: azarias genuit saraiam: ⁊ saraias genuit iosedech. Porro iosedech egressus est q; trāstulit dñs iudam et hierusalem per man⁹ nabuchodonosor. Filii ergo leui: gerson caath: ⁊ merari. Et hec nomina filiorū gerson: lobni ⁊ semei. Filii caath: amrā ⁊ isaar ⁊ hebron ⁊ oziel. Filii merari: mooli ⁊ musi. Hi aūt generationes leui ꝥm familias eorum. Gerson lobni filius ei⁹: iaath filij ei⁹: zimma filius ei⁹: ioa filius ei⁹: addo filius eius: zara filius eius: ietherai filius eius. Filii caath aminadab filius eius: core filius eius: asir filius eius: helcana filius eius: abiasaph filij ei⁹: asir filius eius: caath filius eius: oriel filius eius: ozias filius eius: saul filij ei⁹. Filii helchana: amasai ⁊ achimoth et helchana. Filii helchana: saphai filius eius: naath filius eius: heliab filius eius: hieroboam filius eius: helcana filius eius. Filii samuel: primogenitus vasseni et abia. Filii autē merari mooli: lobni filius eius: semei filius eius: oza filius eius: samaa filius eius: aggia filius eius: asia filius eius. Hi sunt quos constituit dauid super cantores domus dñi: et quo collocata est arca: ⁊ ministrabant coram tabernaculo testimonij canētes donec edificarit salomon domū dñi in hierusalem. Stabant aūt iuxta ordinem suū in ministerio. Hi vero sunt q; assistebāt cū filijs suis de filijs caath: hemā cāto: filij iobel filij samuel: filij helcana: filij ioram filij abdihel: filij thou: filij suph: filij helchana filij iobel: filij maath: filij amasai: filij helcana: filij iobel: filij azariae: filij sophonie: filij thaab: filij asir: filij abiasaph: filij core: filij israar: filij caath filij leui: filij israel: ⁊ fratres eius asaph qui stabat a dextris eius: asaph filius barachie: filij samaa: filij michael: filij basaie: filij melchie: filij athanai: filij zara: filij adaia: filij ethā filij zamma: filij semei: filij gerh: filij gerson filij leui. Filij autē merari fratres eōrū ad sinistrā erāt: filij chusi: filij addi: filij maloch filij abdie: filij maasie: filij helchie: filij amasai: filij benai: filij somer: filij mooli: filij musi filij merari: filij leui. Fratres quoq; eorum leuite qui ordinati sunt in cunctum ministerium tabernaculi domus dñi. Aaron vero et filij eius adolebāt incensum super altare holocausti et super altare tymiamatis in omne opus sanctisanctorum: ⁊ vt piacarent p israel iuxta oia que pceperat moyses seruus dei. Hi sunt autē filij aaron. Eleazar filius ei⁹ phinees filius ei⁹ abisue filij⁹ eius: bocci filij⁹ eius: ozi filius ei⁹: zarata filius eius: meraioth filius eius: amaria filius eius: achitob filius ei⁹: sadoch filius ei⁹ achimaas filius ei⁹. Et hec habitacula eōrū per vicos atq; confinia filiorū: scz aaron iuxta cognationes caathitarū. Ipsis cū sorte cōtigerāt. Dederūt igitur eis hebron in terra iuda ⁊ suburbana ei⁹ per circuitum: agros autē ciuitatis ⁊ villas caleb filio iephone. Porro filijs aaron de derunt ciuitates ad confugiendū hebron ⁊ lobna: ⁊ suburbana ei⁹. Jether q; et esthemo ⁊ suburbanis suis sed et helon et dabir cū suburbanis suis: asan q; ⁊ bethsemes ⁊ suburbana eaꝝ. De tribu autē bēiamin gabee et suburbana ei⁹: ⁊ almath cū suburbanis suis: anatoth q; cū suburbanis suis. Oes ciuitates tredecim cū suburbanis suis ꝥ cognationes suas. Filij aūt caath reliquis de cognatione sua dederunt de dimidia tribu manasse in possessione vrbes decem. Porro filijs gerson per cognationes suas de tribu isachar et de tribu aser ⁊ de tribu neptalim ⁊ de tribu manasse in basan vrbes tredecim. Filius autem merari per cognationes suas de tribu ruben et de tribu gad ⁊ de tribu zabulon: dederūt sorte ciuitates duodecim. Dederunt q̄q; filij israel leuites ciuitates ⁊ suburbana earū. Dederuntq; per sortē ex tribu filiorū iuda: et ex tribu filiorū symeon: et ex tribu filiorū beniamin: vrbes has quas vocauerunt nominibus suis: ⁊ his qui erāt de cognatione filiorum caath. Fuerūtq; ciuitates in terminis eōr de tribu ephraim. Dederūt ergo eis vrbes ad confugiēdū: sichem cū suburbanis suis in mōte ephraim: et gazer cum suburbanis suis: iecmaā q; cū suburbanis suis: ⁊ bethoron similiter: necnō ⁊ helon cū suburbanis suis: ⁊ gethsemō ⁊ ether cū modū. Porro et dimidia tribu manasse: aner ⁊ suburbana eius: balaā: et suburbana eius. Hi videlicet qui de cognatione filiorum caath reliqui erāt. Filijs autē gerson

de cognatione dimidie tribꝰ manasse
gaulon in basan ⁊ suburbana eius: et
astaroth cum suburbanis suis. De tri
bu isachar: cedes ⁊ suburbana eius et
daberet cū suburbanis suis: ramoth
dē ⁊ suburbana eiꝰ: et anē cū suburba-
nis suis. De tribu ꝺo aser: masal cum
suburbanis suis ⁊ abdō similiter: ach
quoq; ⁊ suburbana eiꝰ: roob cū subur
banis suis. Porro de tribu neptalim ce
des in galilea ⁊ suburbana eiꝰ: amon
cū suburbanis suis: et cariathaim et
suburbana eiꝰ. Filius autē merari resi
duis de tribu zabulon remmono: sub
urbana eiꝰ: et thabor cum suburbanis
suis. Trās iordanē dē ex aduerso hie
rico contra orientē iordanis: de tribu
ruben: bosor in solitudine cū suburba-
nis suis: et iasa cū suburbanis suis:
cademoch dē ⁊ suburbana eius: et me
phaat cū suburbanis suis. Ex eo ne de
tribu gad: ramoth galaad ⁊ suburba
na eiꝰ: et manaim cū suburbanis sui:
sed et esebon cum suburbanis suis: et
iezer cum suburbanis suis.

CC.S. De filiis isachar ⁊ bēiamin ne
phtali ⁊ manasse ⁊ ephraim ⁊ aser. Ca. vii.

Porro filii isachar: thola ⁊ phua: iasub ⁊ sarā
ghetuor. Filii thola: ozi ⁊ raphaia ⁊ hieriel et
iemai ⁊ iepsem ⁊ samuel
principes per domꝰ co
gnationū suarū. De stirpe thola viri
fortissimi numerati sunt in diebꝰ da
uid viginti duo milia seredti. Filii ozi
ezrahia: de q̄ nati sunt michael ⁊ oba-
dia ⁊ iohel et iesia qn̄ omēs principes
eū ex p familias ⁊ ppl̄os suos accinc-
ti ad pelīū viri fortissimi triginta ⁊
sex milia. Multos autē habuerūt uxo
res ⁊ filios. Fratres q̄ eōr p omnē co
gnationes isachar robustissimi ad pu
gnandū octoginta septē milia nume-
rati sunt. Filii bēiamin: bale bochor
iadihel tres. Filii balc: esbon ⁊ ozi et
oziel ⁊ hierimoth ⁊ uiri q̄ nq̄ princi-
pes familiarū ad pugnādū robustis-
simi. Numerꝰ autē eōr viginti duo mi
lia ⁊ triginta quattuor. Porro filii bo
cor: zāmira ⁊ ioasr eliezer ⁊ elioenai
⁊ amri ⁊ hieriemoth ⁊ abia ⁊ anathoth
⁊ almatha. Omnes hi filii bochor. Nu
merati sunt autē p familias suas prin-
cipes cognationū suarū ad bella forti-
simi viginti milia ⁊ ducēti. Porro filii
iadihel balā. Filii autē balā: ichiehus ⁊
beniamin ⁊ ahoth ⁊ chanana et iothā
et tharsis ⁊ hai aar. Hēc hi filii gaz
bel p̄ncipes cognationū suarū viri fo
tissimi decē ⁊ septē milia ⁊ ducēti ad
pelīū pedētes. Sepliā q̄q ⁊ haphā filii
hir ⁊ asim filii ober. Filii autē nepta-
lim: iahiel ⁊ guni ⁊ aser ⁊ sellam filii
bala. Porro filiꝰ manasse ezriel: heliche
binaq; eiꝰ seira: peperit machir pater
galaad. Machir aūt accepit uxores fi
lius suis happhim et sephā: habuit
sororē noie maacha. Nomē autē secū
salphaat. Natēq; sūt salphaat filias
pepit maacha: porro machir filiū voca-
uit cū nomē eiꝰ phares. Porro nomē
fratris eiꝰ zares ⁊ filii eiꝰ plā ⁊ redē.
Iꝰ autē plā bedā. Hi sunt filii galaad
filii machir: filii manasse. Soror autē
eiꝰ regma: pepit virū seccor: abiezer
⁊ moola. Erāt aūt filii semida: ahim ⁊
sechē ⁊ leci ⁊ ananiā. Filii aūt ephai
suthala bareth filiꝰ eius: thaad filius
eiꝰ ladā filiꝰ eius: thaat filiꝰ eius: ela
ius filiꝰ sabad: ⁊ huius filiꝰ suthalai:
huiꝰ filiꝰ ezer ⁊ elad. Occiderunt autē
eos viri geth indigenę: q̄ descēderāt
vt inuaderent possessiones eōr. Luxit
igit ephraim pater eōr multis diebus
Et venerūt fratres eiꝰ vt p solarent eū
Ingressusq; est adꝰ uxorē suā. Quepa
pit ⁊ peperit filium: vocauit nomēꝰ
beria: eo q̄ in malis domꝰ eiꝰ natus
esset: filia autē eiꝰ fuit sara q̄ edificauit
bethoron inferiorē ⁊ superiorē ⁊ oziēm
Porro filiꝰ eiꝰ raphe ⁊ resep ⁊ thale
de quo natꝰ est thahan: q̄ genuit laadā.
Huiꝰ dē filiꝰ ammiud q̄ genuit helisa
ma: de quo ortꝰ est nun q̄ habuit filium
iosue. Possessio autē eōr ⁊ habitatio
bethel cū filiabꝰ suis: ⁊ contra oriēn
non: ⁊ ad occidētalē plagā gazer filii
eiꝰ. Sichē q̄q cū filiabꝰ suis vsq; ad
aza ⁊ filiabꝰ eiꝰ. Iuxta filios q̄ manas
se bethsan ⁊ filias eiꝰ thānam ⁊ filias
eiꝰ mageddo ⁊ filias eius: dor ⁊ filias
eiꝰ. In his habitauerunt filii ioseph:
filii israel. Filii aser iesna ⁊ iesua ⁊ iesui
⁊ baria ⁊ sara soror eōr. Filii autē ba
ria: geber ⁊ melchiel. Ipse est pr̄ bar
zaith. Heber autē genuit iephlat et so
mer ⁊ hotham ⁊ suaa sororē eōr. Filii
iephlat: phosech et chamaal et aspho
th. Hi filii iephlat. Porro filii somer: abe
⁊ roaga ⁊ iehu ⁊ arā. Filii autē helem
fratrꝰ eiꝰ supha ⁊ iēna ⁊ selles ⁊ amal.
Filii supha: sue arnaphed ⁊ sual ⁊ be
ri ⁊ iāra: bosor ⁊ odor et sam ⁊ salisa
⁊ iethai ⁊ bera. Filii geber iephone
⁊ phispha ⁊ ara. Filii aūt olla: arec et

ambel ⁊ resia. Hēc hi filii aser princi-
pes cognationū electi atq; fortissimi
duces ducū. Numerꝰ aūt eōr etatis q̄
apta esset ad bellū pugnari ser milia.

CC.S. De generationibus beniamin
qualiter qui supra nominati hic nomi
nantur. Capitulum. viii.

Beniamin aūt genuit bale
primogenitū suū: asbal
secūdarius tertius: noaha
quartus: rapha quintus.
Fuerūtq; filii bale: addo
⁊ gera ⁊ abiud: abisue
quoq; ⁊ nemā ⁊ haae sed ⁊ gera ⁊ se
phuphan ⁊ hiram. Hi sunt filii ahod: pn
cipes cognationū habitātiū i gabaa
qui trāslati sunt in manath. Naaman
aūt ⁊ achia ⁊ gera ipse trānsiuit eos:
et genuit oza ⁊ ahiud. Porro sarahim
genuit in regione moab: postq̄ dimi-
sit eos uxores suas. Genuit au
tem de edes uxore sua iobab et sebia ⁊
mosa ⁊ malcom: et hebus q̄q et sebia et
marmarb. Hi sunt filii eius p̄ncipes in
familias suas. Hehusim vero genuit
achitob ⁊ elphaal. Porro filii elphaal:
heber ⁊ misaam ⁊ samad: hic edificauit
ono ⁊ loth ⁊ filias eiꝰ. Bara autē et sa
ma p̄ncipes cognationū habitātiū in
aiialon. Hi fugauerūt habitatores geth
et baia ⁊ ielac ⁊ hierimoth ⁊ zabadia
et arod ⁊ heder: michael q̄q ⁊ iespha ⁊
ioea filii baria. Et zabadia ⁊ masollā
et ezeri heber et esmari ⁊ iesilia ⁊ iobab
filii elphaal: iacim ⁊ zechri ⁊ zabdi ⁊
elioenai: selethai helieli ⁊ adaiae ba
raia ⁊ samrath filii semei. Et iesphā ⁊
heber ⁊ helieli ⁊ abdon ⁊ zechri ⁊ hanā
nia ⁊ ailā ⁊ anathothia et iephe
deia et phanuel filii sesac: et samsari
⁊ soria ⁊ athalia ⁊ iersia ⁊ helia ⁊ ze
chri filii ieroā. Hi sūt principes cogna
tionū p̄ncipes q̄ habitauerūt in hieru
salē. In gabaon aūt habitauerūt abia
ezaēr nomē vxoris eiꝰ maacha: filius
qui primogenitꝰ abdon ⁊ sur ⁊ cis ⁊
baal ⁊ nadab: gedor quoq; et ahio ⁊ za
cher ⁊ macelloth: et macelloth genuit
ymaa. Habitauerūt q̄q et aduerso fra
trū suorū in hierlm cū fratribus suis
Ner aūt genuit cis ⁊ cis genuit saul. Por
ro saul genuit ionathan ⁊ melchisuezedi
nadab et isbaal. Filiꝰ aūt ionathā mi
nobaiet miribaal genuit micha. Filii
michaiohiū ⁊ melech ⁊ thara ⁊ abaā
⁊ abasr genuit toad et toada genuit
aimoth et aimoth ⁊ zāri. Porro zamri
genuit moosa ⁊ moosa genuit banaa
cuius filius fuit raphaia de quo ortus
est elasa: q̄ genuit asel. Porro asel sex
filii fuerūt his nomina: esricam: bochri
hi: machi: arta: obadia: anan. Omnes hi
filii asel. Filii autē esech fratris eius
ulā primogenitꝰ ⁊ hus: iaob et eliaphe
leth tertius. Fuerūtq; filii ulā viri ro
bustissimi ⁊ magno robore tendentes
arcū: et multos habentes filios ac ne-
potes vsq; ad centum quinquaginta.
Omnes hi filii benjamin.

CC.S. De sacerdotibus et leuitis: et
officiis eorum et generatione saul ⁊ fi
liorum eius. Capitulum. ix.

Huiusmodi ergo israel di
numeratꝰ est: ⁊ summa
eorū scripta est in libro
regū israel ⁊ iuda trāsla-
tiq; sunt in babylone
ppter delictū suū. Qui
autem habitauerūt pri
mi in possessionibus et in vrbibꝰ suis
israel: sacerdotes et leuite et nathin
ei: porro habitauerūt in hierusalē de filiis
iuda ⁊ de filiis bēiamin. De filiis q̄q
ephraim ⁊ manasse ⁊ iothel filiꝰ ammiud
filius emri: filii omri: filii bonni. De
filiis phares filii iudai: de filiis iesaia
primogenitus ⁊ filii eius. De filiis au
tem sarai: athael et fratres eorum sex
centi nonaginta. Porro de filiis benia-
min: salo filiꝰ mosollam: filii oduia
filii asana et iobnia: filius ieroam et
hela filius ozi filii mochori et mosol-
lam: filius saphatie filii rahuel filii ie-
bania et fratres eorum per familias
suas nongenti quinquaginta ser. Om
nes hi principes cognationum per do
mos patrum suorum. De sacerdoti-
bus autem iedaia: ioiarib et iachim
azarias quoq; filius helchie filii mo-
sollam filii sadoch filii maraioth: filii
achitob: pontifex domus dei. Porro
adaias filius ieroam filii phasor: filii
melchia: et maasia filius adiehel filii
iezra filii mosollam filii mosollamoth
filii emmer: fratres quoq; eorum prin
cipes per familias suas: mille septin-
gentis: erant fortissimi robore ad fa
ciendū opus ministerii in domum dei
De leuitis autē semeia filius assub et
filii esricā filii asebia de filiis merari.
Bachachar q̄q carpētarius et galal
mathania filius micha filii zechri filii
asaph: et obdias filius semeie filii galal
filii iditham: et barachia filius asa filii
helcana: qui habitauit in atrio nepho
phati. Janitores aūt sellū et achub et

thelmon ⁊ ahimā: ⁊ frater eoꝝ sellum princeps vsq; ad illud tēpus in porta regis vicissim ad orientē obseruabāt p vices suas de filiis leui. Sellū vero filij chore filij abiasaph filij chore cū fratribus suis ⁊ domo pris sui. Hi sunt chorite sup opera ministerij custodes vestibulorꝝ tabernaculi ⁊ familie eorū per vices castrorū dñi custodiētes introitū. Phinees autē filij eleazar erat dux eorū coram dño. Porro zacharias filij mosollamia tanitor porte tabernaculi testimonij. Omnes hi electi in ostiarios p portas vocēti duodecē: ⁊ descripti in villis ppris: quos cōstituerūt dauid ⁊ samuel: videlicet in fide sua tā ipsos q̄ filios eorū in ostiis domꝰ dñi et i tabernaculo vicibꝰ suis. Per quatuor vētos erāt ostiarij. i. ad orientē et ad occidentē et ad aqlonē ⁊ ad austrū. Fratres aūt eoꝝ in vinculis morabāt et veniebāt in sabbatis suis de tēpore vsq; ad tempus. His quattuor leuitis creditꝰ erat ois numerus tanitorū: et erant sup exedras et thesauros domꝰ dñi. Per gyrū quoq; templi dñi morabātur in custodiis suis vt cū tempus fuisset: ipsi mane aperēt fores. De coꝝ grege erant et sup vasa ministerij: ad numerū enim et inferebātur vasa ⁊ efferebātur. De ipsis ⁊ qui credits habebant vtēsilia sanctuarij preerāt simile ex vino ⁊ oleo ⁊ thuri et aromatibus. Filij autē sacerdotū vnguēta et aromatibꝰ cōficiebāt. Et mathatias leuites pmogenitus sellū choritō pfectus erat eoꝝ que in sartagine frigebātur. Porro de filijs chaath fratribus eorū sup panes erant ppositionis vt semp nouos p singula sabbata pparārēt. Hi sunt pncipes cantorū p familias leuitarum: q̄ in exedris morabātur: ita vt die ac nocte iugiter suo ministerio deseruirēt. Capita leuitarum p familias suas pncipes manserūt in hierlm. In gabaō autē pmorati sunt pater gabaon: iahihel: ⁊ nomē vxoris eius maecha. Filij pmogenit ejus abdon et sur et cis ⁊ baal ⁊ ner ⁊ nadab: gedor quoq; et achio ⁊ zacharias ⁊ macelloth. Porro macelloth genuit semmaā. Isti habitauerūt e regione fratrū suorum in hierlm cū fratribꝰ suis. Ner autē genuit cis: ⁊ cis genuit saul: et saul genuit ionathan ⁊ melchisuet abinadab et hisbaal. Filij autē ionathan merabaal: ⁊ merabaal genuit micha. Porro filij michs phiton ⁊ melech ⁊ thara et ahan. Ahas autem genuit iaret: iaret genuit alamath ⁊ almoth et zāri: zari autē genuit moosa: moosa vo genuit basna: cuiꝰ filij rapahia genuit eser de quo ortus est asel. Porro asel sex filios habuit his nominibus: ezricā bocru: bismael: sariā: obdia: anā: hi sunt filij hesel.

C. 9. De bello i quo occisꝰ est saul: de amputatiōe capitis: sepultura eius et causa necis eius. Capitulum. x.

Philistiim aūt pugnabāt cōtra israel: fugerūtq; filij israel paeiitos: ceciderūt vulnerati in mōte gelboe. Cūq; appropinquasset philisti persequētes saul ⁊ filios eius: percusserūt ionathan ⁊ abinadab ⁊ melchisue filios saul. Et aggrauatū est pliū cōtra saul: inueneruntq; eū sagittarij: vulneraverūt iaculis. Et dixit saul ad armigerū suū. Euagina gladiū tuum ⁊ interfice me ne forte veniant incircūcisi: et illudāt mihi. Noluit aūt armiger eius hoc facere: timore pterritꝰ. Arripuit ergo saul ensem ⁊ irruit in eū. Qd cū vidisset armiger eius: quia mortuus est saul: irruit etiam ipse in gladiū suum et mortuus est. Interēt q̄ saul et tres filij eius et omꝭ illi⁹ piter cōcidit. Qd cūvidissēt viri israel qui habitabāt in campestribꝰ: fugerūt ⁊ saul ac filij eius mortuis: dereliquerūt vrbes suas: et huc illucq; dispersi sunt. Venerūtq; philistiim ⁊ habitauerunt in eis. Die igitur altero detrahētes philistiim spolia ceciderūt inuenerūt saul ⁊ filios eius iacentes in monte gelboe. Cūq; spoliassent eum: ⁊ amputassent caput: armisq; eius dissecerunt: miserūt in terrā suā et circumferebant ⁊ ostēderēt idolis ⁊ populis. Arma autem eius cōsecrauerunt in phano dei sui: et corpꝰ affixerunt in tēplo dagon. Hoc cū audissent viri iabes galaad oia q̄ fecerant philistiim fecerant sup saul: cōsurrexerunt singuli virorū fortium: et tulerūt ea quae saul et filios eius: attulerūtq; eā iabes et sepelierūt ossa eorum subter quercū: eāque erat in iabes: et ieiunauerunt septē diebus. Mortuus est ergo saul ppter iniquitates suas: eo q̄ prevaricatꝰ sit mandatum dñi: qd̄ pecepera: et non custodierit illud: sed insuper et phitonissam consuluerit: nec sperauerit in dño ppter qd̄ interfecit eum: et trāstulit regnū eius ad dauid filij ise.

C. 8. De vnctione dauid in regem in hebron: et de triginta fortissimis militum dauid ⁊ potētia ⁊ strenuitate principum dauid. Capitulum. xi.

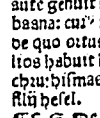

Congregatus est igit omis israel ad dauid in hebron: dicēs. Os tuū sumus et caro tua. Heri quoq; et nudiustertius cū adhuc regnaret saul: tu eras q̄ educebas: introducebas israel. Tibi dixit dñs deus tuus. Tu pasces populū meum israel et tu eris pncepS sup eum. Venerunt ergo omes maiores natu israel ad regē in hebron: ⁊ iniit dauid cū eis fedus coram dño. Unxerūtq; eū regē sup israel iuxta sermonē dñi quē locutꝰ est in manu samuel. Abiit quoq; dauid ⁊ omis israel in hierlm. Hec est hiebꝰ ubi erāt hic dauid habitatores terre. Dixeruntq; q̄ habitabāt in iebus ad dauid. Nō ingredier huc. Porro dauid cepit arcē syō: q̄ est ciuitas dauid: dixitq; Omis q̄ percusserit iebusum in primis: erit pncepS ⁊ dux. Ascēdit igit primꝰ ioab filij seruie: et factꝰ est pncepS. Habitauit aūt dauid in arce: idcirco appellata est ciuitas dauid. Edificauitq; vrbē in circuitu a mello vsq; ad gyrū: ioab aūt reliquas vrbes restaurauit. Proficiebatq; dauid vadēs ⁊ crescēs: ⁊ dñs exercituū erat cum eo. Hi pncipes virorū fortium dauid q̄ adiuuerunt eū vt rex fieret sup oēm israel: iuxta verbū dñi qd̄ locutꝰ est ad israel. Et iste numerꝰ robuꝰ dauid. Jesbaā filius abamori princeps inter triginta. Iste leuauit hastā suā sup trecētos vulneratos pnarice. Et post eū eleazar filij patrui eius ahoites: q̄ erat inter tres potētes. Iste fuit cum dauid in aphesdemin: qū philistiim congregati sunt ad locū illum in ptium. Et erat ager regionis illius plenꝰ hordeo: fugeratq; ppls a facie philistinorū. Hic stetit in medio agri ⁊ defendit eū. Cūq; percussisse philistēos: dedit dñs salutē magnā ppto suo. Descēderunt aūt tres de triginta pncipibus ad petrā in qua erat dauid ad spelūcā odollā: qui philistiim fixerāt castra metati in valle raphaim. Porro dauid erat i spēpio: et statio philistinorū erat in bethleē. Desiderauit igit dauid aquā ⁊ dixit. O si q̄s daret mihi aquas de cisterna q̄ est in porta. Tres ergo illi p media castra philistinorum preterunt ⁊ hauserunt aquā de cisterna bethleē: q̄ erat in porta ⁊ attulerūt ad dauid vt biberet. Qui noluit: sed magis libauit illā dño dicens. Absit vt in ꝓspectu dei mei hoc faciam: ⁊ sanguinē istorum virorum bibam: q; in periculo animarꝰ suarꝰ attulerunt mihi aquā. Et ob hanc cāusam noluit bibere. Hec fecerunt tres robustissimi. Abisai quoq; frater ioab ipse erat pncepS triūm: ⁊ ipse leuauit hastā suā cōtra trecētos vulneratos: ⁊ ipse erat inter tres notissimus: inter tres secundus: inclytus ⁊ pncepS eorꝝ. Verūtamen vsq; ad tres primos nō pueneraT. Banaias filius ioiade viri robustissimi q̄ multa opera ppetrarat de capseel: ipse percussit duos ariel ⁊ moab. Et ipse descēdit ⁊ interfecit leonē in media cisterna tēpore niuis: ⁊ ipse percussit virum egyptium cuius statura erat q̄ cubitorꝝ ⁊ habebat lāceam pro lictatorium terētum. Descēdit igit ad eū cū virga: ⁊ rapuit hastā: quā tenebat manu: ⁊ interfecit eū hasta sua. Hec fecit banaias filius ioiade: q̄ erat inter tres robustos notissimus: inter triginta pmus. Verūtamen ad tres vsq; nō pueneraT. Posuit aūt eum dauid ad auriculam suā. Porro fortissimi viri in exercitu asahel frater ioab: et eleanā filius patrui eius de bethleē samoth arodites: helles phaloniteS: hiras filij acces thecuites abiazer anathorites: sobochai vsatites: ilai ahoites: marai netbophatites: bellech filij baana nethophatites ethai ō gabaath filiorū bēiamin: banaia pharatonites hurai de torrente gaas: abiel arabathites: asmoth bauranites: eliaba salabonites. Filij assen gezonites ionathan filius sace arathites: ahia filius hacha arathites: eliphal filij hur: ephermeherathites: ahia phelonites ezrai carmelites: naarai filius azbi iobel frater nathā: mibaar filius agarai: selech ammonites: naarai berothites armiger ioab filij sarue: hiras iethreus: zarb iethreus: psias ethreus: zabad filij oolai adina filius sechar rubenites princeps rubenitorꝝ: ⁊ cum eo triginta: hanan filius maacha ⁊ iosaphat mathanites ozites astarothites: semma ⁊ iahiel filij hothan aroaites: iediel filius zamri: ioha frater eius thosites: helihel mahumites: ⁊ iteribai et iosaia filij elnamā: ⁊ iethma moabites: eliel ⁊ obed et iasiel de masobia.

C. 9. De his q̄ transierunt a dauid sicelech cum adhuc fugeret saul: de pncipibus q̄ venerunt ad eum in hebron: et qnō elegerunt eū in regē. Capitulum.

Hi quoq; venerũt ad dauid
in sicelech cũ adhuc fu
geret saul filium cis: q;
erant fortissimi & egregij pugnatores: habẽtes
arcũ: & extrahẽs manu
fundis saxa iaciẽtes & dirigẽtes sagit
tas. De ffrib' saul & tribu bẽiamin. Prin
ceps ahiezer & ioas filij semaa gabaa:
thites & iasiel & phalleth filij asmoth
& barachah & hieu anathothites: & samaias
qui & gabaonites fortissim' inter triginta
et sup triginta: hieremias & iezziel &
iohãnan & iosabad gaderothites: & iuiai
& hierimut & hoalia & samaria & sepha
tia araphites: helchano & iesia & azra
hel & iozezer & iesiaan de carethim: & oela
quoq; & zabadia filij iorohã de gedor.
Sed & de gaddi trãsfugerũt ad dauid
cũ lateret i deserto: viri robustissimi
& pugnatores optimi: tenẽtes clypeũ
et hastã. Facies eorũ qui facies leonis
et veloces qui capreæ in montib'. Ezer
primus: obdias secũdus: eliab ter
tius: masmana quartus: hieremias qn
tus: ethi sextus: heliel septimus: iohã
nã octauus: helzebad nonus: hieremias
decimus: hachanai vndecimus. Hi de fi
liis gad princeps erat cit'. Minimus cẽ
tũ militũ: & maximus mille.
Isti sunt q trãsierũt iordanẽ mense pri
mo: qn inundare consuerat sup ripas
suas: & oes fugerũt q habitabãt i valli
bus ad orientalẽ plagam & occidentalẽ.
Venerũt autẽ & de bẽiamin & de iuda
ad presidium in quo habitabat dauid.
Egressusq; est dauid obuiã eis: & ait.
Si pacifice venisti ad me: vt auxiliemi
ni mihi: cor meũ fiat vobis. Si aũt
insidiamini mihi p aduersariũ meũ:
cũ ego iniqtatẽ in manib' nõ habeã:
videat de' patrũ nostrorũ: et iudicet.
Spũs ho dei induit abisai principẽ
inter triginta: & ait. Tui sumus dauid
et tecũ filij isai. Pax: pax tibi: & pax ad
iutorib' tuis. Te enim adiuuat de' tuus
Suscepit ergo eos dauid & constituit
principes turme. Porro de manasse trã
fugerũt ad dauid: qũ veniebat cũ phi
listijm aduersus saul vt pugnaret: et
nõ dimicauit cum eis: q; inito psilio
remiserũt eũ principes philistinorũ di
centes. Periculo capitis nri reuertet
ad dñm suũ saul. Qũ igit reuersus est
in sicelech: trãsfugerũt ad eũ de ma
nasse ednas & iosabad: iedihel et mi
chael: & ednas & iosabad: iedihel et mi
lethi: princeps militũ i manasse. Hi pre
buerũt auxiliũ dauid aduersus latro
cinios. Oes enim erãt viri fortissimi
facti sunt principes in exercitu. Sed
p singulos dies veniebãt ad dauid
auxiliãdũ eis: vsq; dũ fieret grãdis ca
mer' quasi exercit' dei. Iste quoq; q
numer' principũ exercit' q venerũt ad
dõm: cũ esset in hebron: vt trãsferret re
gnũ saul ad eũ: iuxta dõũ dñi. Filij iu
da portãtes clypeũ et hastã: ser mun
octigẽti expediti ad prliũ. De filiis si
meon viros fortissimos ad pugnãdũ
septẽ milia cẽtũ. De filijs leui: qtuor
milia sexcẽti. Joiada q; princeps erat
de aaron: & cũ eo tria milia septigẽti.
Sadoch etiã puer egregie indolis et
domus patris eius principes: viginti duo.
De filijs autẽ bẽiamin fratrib' saul trium
lia. Magna enim pars eorũ adhuc seque
bat domũ saul. Porro de filiis ephai
vigiti milia octigẽti fortissimi robo
reviri noiati i cognationib' suis: et
dimidia pte trib' manasse decẽ millia
septẽ viginti nominati p nola venerũt vt
constituerent regẽ dauid. De filiis quoq;
issachar viri eruditi q nouerãt singula
tẽpora ad percipiẽdũ qd facere debeãt
israel principes ducẽti. Omis autẽ reliqui
trib' eorũ cõstitũ sequẽbãt. Porro de za
bulon q egrediebãtur ad prliũ et ba
tabãt i acie instructi armis bellicis: qui
quaginta milia venerũt in auxiliũ
corde duplici. Et de neptalis principes
mille: & cum eis instructi clypeis et ha
stis: triginta septẽ milia. De danitis
preparati ad prliũ viginti octo milia
sexcenti. Et de aser egrediẽtes ad pu
gnã et in acie pnocãtes quadraginta
milia. Trãs iordanẽ aũt de filiis ruben
et de gad & dimidia parte tribus ma
nasse instructi armis bellicis: centum
viginti milia. Oes isti viri bellatores
expediti ad pugnãdũ corde perfecto ve
nerũt in hebron: vt cõstituerent regẽ
dauid supp̃ iuersum israel. Sed et omnes
liqui ex israel eodẽ corde erãt vt con
ferret dauid. Fuerũtq; ibi apud dauid
trib' diebus comedẽtes & bibẽtes. Par
parauerãt enim eis ffres sui. Sed & qui
eos erant vsq; ad issachar & zabulon et
neptalim: afferebãt panes in asinis et
camelis & bobus ad vescẽdũ farinã pa
latas: vuas passas: vinũ: oleũ: boues
arietes: ad omnem copiam. Gaudium
quippe erat in israel.

CC.S. De reductõe arcẽ ad ciriathi
rim: de morte oza: de ceciditãte arcẽ
domũ obededõ cui dñs ꝑdixerat. Cora

Hãc autẽ cõsilium cum
tribunis & centurionib' & cu
iuslibet principis: ait
ad oẽm cetũ israel. Si pla
cet vob' & a dño deo nos
tro egrediẽt sermo quem
loquor: mittam ad ffres nros reliquos
in vniuersas regiones israel: ac ad sacer
dotes & leuitas q habitãt in suburba
nis vrbium: vt congregent ad nos: & reduc
cam' arcã dei nri ad nos. Nõ enim requi
sim' eã in diebus saul. Et ridiit vniuer
sa multitudo vt ita fieret. Placuerat enim
sermo omni ꝓplo. Cõgregauit q; dõ cun
ctã israel a sihor egyptiorũ vsq; ingredia
tur emath: vt adduceret arcam dei de
ciriathiarim. Et ascẽdit dõs oris vri israel
ad collẽ ciriathiarim: q est in iudaea
afferret inde arcã dñi dei sedẽtis sup
cherubim: vbi inuocatũ est nomẽ eius.
Imposuerũtq; arcã dei sup plaustrũ
nouũ de domo aminadab. Oza autẽ et
ffres eius minabãt plaustrũ. Porro dõ
& vniuersus israel ludebant coram deo o
mni virtute: in cãticis & in cytharis & psal
teriis: & tympanis: & cymbalis: & tu
bis. Cũ aũt peruenissent ad aream chidõ:
extendit oza manũ suã vt sustẽtaret arcã
bos quippe lasciuiẽs paululũ: & clina
uerat eã. Iratus est itaq; dñs ꝑtra ozã
percussit eũ: eo q tetigisset arcã: mor
tuusq; est ibi coram dño. Cõtristatusq; est
dauid eo q dimisisset dñs ozã: voca
uitq; locũ illũ diuisio oze vsq; in hodiernũ
diẽ. Et timuit deus die illo: & dixit.
Quo pollum ad me introducere arcã
dei? Et ob hãc cauãs nõ adduxit eã ad
se hoc est i ciuitatẽ dauid: sed auertit i
domũ obededõ gethei. Mansit ergo
arca dei in domo obededõ tribus mẽ
sibus: & benedixit dominus domui eius
et omnibus que habebat.

CC.S. De hiram rege tyri: qliter misit
ad dõũ nũcios & ligna cedrina: de filiis
dauid in hierusalem natis: de duabus
victoriis dauid ꝑtra philistheos: vnam
fecit in baal pharasim: alteram et ad
uersus ꝑtorum. Capl'm. xiiii.

Misit quoq; hiram rex ty
ri nuncios ad dauid et
ligna cedrina & artifices
parietũ lignorumq; vt
edificarent ei domum.
Cognouitq; dauid co
q cõfirmasset eũ dñs in regem sup is
rahel: & sublimatũ esset regnũ suũ sup
populũ eius israel. Accepit quoq; da
uid alias vxores in hierusalẽ: genuit
q filios & filias. Et hec nola eorũ q na
ti sunt in hierusalem. Samua & sobab:
nathan & salomon: iebar et elisua & el
phaleth: noga & napheg & iaphiei
elisama & baliada & eliphaleth. Audi
tes autẽ philistijm: eo q vnctus esset da
uid in regẽ sup vniuersum israel: ascẽ
derũt oes vt qrerẽt eũ. Qd cũ audisset
dauid egressus est obuiã eis. Porro philistijm venẽtes: diffusi sunt in
valle raphaim. Cõsuluitq; dauid do
minũ dicẽs. Si ascẽdã ad philisteos:
& trades eos in manu mea? Et dixit
ei dñs. Ascẽde: tradẽ eos i manu tua
Cũq; illi ascẽdissent in baalpharasim
percussit eos ibi dauid et dixit. Diuisit
de' inimicos meos ꝑ manũ mea sicut
diuidunt aq̃: idcirco vocatũ è nomẽ
illi' loci baalpharasim. Dereliq̃rũtq;
ibi deos suos: quos dõ iussit cremari.
Alia etiã vice philistijm irruerũt: & di
fusi sunt i valle. Cõsuluitq; rursus dõ
deus: & dixit ei deus. Nõ ascẽdas post
eos: recede ab eis et venies ꝑtra illos
et aduerso ꝑtor. Cũq; audieris sonitũ
gradiẽtis in cacumine ꝑtorũ: tũc
egredieris ad prliũ. Egressus est ergo
ante eos percutiãt castra philistijm. Fe
cit q dõ sicut ꝓceperat ei de' & percussit
castra philistinorũ de gabaon vsq;
gazera. Diuulgatũq; est nomẽ dauid
in vniuersis regionibus: et dñs dedit
timorẽ eius super oes gentes.

CC.S. De filiis aarõ & leuitis & princi
pib' q ꝓgrauit dõ ad reducẽdũ ar
cã dñi in hierusalem: de michol vxore dõ
q desperat saltãtẽ ante arcã. Cpm. xv.

Fecit q; sibi domos i
ciuitate dõ: et edificã
uit locũ arcẽ dei: & tẽ
dit eã tabernaculũ.
Tũc dixit dauid. Illis
citũ est vt a q̃q; por
tẽt arcã dei: nisi a leui
tis quos elegit dñs ad portandũ eã & ad
ministrãdũ sibi vsq; in eternũ. Cõ
gregauitq; vniuersum israel in hierusalem
vt afferret arcã dei i locũ suũ quẽ pre
parauerat ei: necnõ & filios aarõ & leui
tas. De filiis caath: vriel princeps fuit
& ffres eius ducẽti viginti. De filiis me
rari asaia princeps: & ffres eius ducẽti tri
ginta. De filijs gerson: iobel princeps:
& ffres eius centũ triginta. De filiis elisa
phan: semeias princeps: & ffres eius ducẽti
De filiis hebron: eliabel princeps: et ffres
eius octogintã. De filiis oziel amina
dab princeps: & fratres eius centũ duo-

B decim. Vocauitq; dñ sadoch et adiaphar sacerdotes ⁊ leuitas: viel: azaria iohel: semeia: elibel: ⁊ aminadab: ⁊ dixit ad eos. Vos q̃ estis principes familiarũ leuitarũ: sanctificamini cũ fratribus vestris: ⁊ afferte arcã dñi dei israel locũ q̃ ei hparauꝝ est ne vt a pncipio: q̃ nõ erat⁊ hsentes: peccauit nos dñs: sic ⁊ nũc fiat illicitũ: q̃d nob agẽtib⁹. Sed sanctificati sint q̃ sacerdotes ⁊ leuite vt portarẽt arcã dñi dei israel. Et tulerũt filii leui arcã dei sicut hcepat moysẽs iuxta vbũ dñi hbẽtes suis in vectib⁹. Dixitq; dauid pncipib⁹ leuitarũ: vt psituerẽt de fratrib⁹ suis cãtores l organis musicoꝝ: nablis voꝝ ⁊ lyris ⁊ cymbalis: vt resonaret l excelsis sonitũ letitie. Cõstituitq; ergo leuitas hemã filiũ iohel: ⁊ de fratrib⁹ eiꝰ asphat filiũ barachie. De filiis vo merari ⁊ fratrib⁹ eoꝝ: ethã filiũ casaie: et cũ eis fres eoꝝ. In secdo ordle: zachariã ⁊ ben ⁊ iaziahel ⁊ semiramoth ⁊ iahihel: ⁊ eliab ⁊ ani et banaiã: ⁊ maasiã ⁊ mathathiã ⁊ eliphalu ⁊ maceniã ⁊ obededõ ⁊ iehihel iantores. Porro cantores hemã: asaphet ethã l cymbalis ensis cõcrepãtes. ⁊ zacharias asit ⁊ oziel: ⁊ semiramoth ⁊ iahihel ⁊ eliab ⁊ ani ⁊ maasias et banaias in nablis arcana cãtabant. Porro mathathias ⁊ eliphalu ⁊ maccnias et obededõ ⁊ iehihel ⁊ oziazin l cytharis p octauas canebãt epinichiõ suppicto ris. Chonenias asit pnceps leuitarũ: pphetie hcerat: ⁊ ad hcinendã melodiã. Erat ãppe valde sapiẽs. Et barachias ⁊ heleana iantores arce. Porro sebenias ⁊ iosaphat ⁊ nathanael ⁊ amasai et zacharias ⁊ banaias ⁊ eliezer sacerdotes clãgebãt tubis coã arcã dei: ⁊ obededõ ⁊ abias erãt ianitores arce. Igit dñ et oẽs maiores natu israel ⁊ tribuni ierũt ad deportãdã arcã federis dñi de domo obededõ cũ letitia magna. Cũq; adiuuasset deꝰ leuitas q̃ portabant arcã federis dñi: immolabant septẽ thauri ⁊ septẽ arietes. Porro dñ erat induta stola byssina: vniuersi leuite qui portabãt arcã federis, cãtoresq; ⁊ chonenias pnceps pphetie iter cãtores: dñ asit idut⁹ erat ephot lineo. Vniuersq; israel ducebant arcã federis domini in iubilo: ⁊ sonitu buccine: ⁊ tubis: ⁊ cymbalis: et cytharis ⁊ canentes.

C Cũq; peuenisset arca federis dñi vsq; ad ciuitatẽ dauid: michol filia saul pspiciẽs p fenestrã: vidit regẽ dauid saltantẽ atq; ludentẽ: et despexit eum in corde suo.

Spinichiõ.

C.C.5. De reductione arce ⁊ settuarie: de ministrãtibus coã arca: de cantico asaph ⁊ fratrũ eius: de his q̃ psituti sunt ad ministrãdũ in tabernaculo quod erat in gabaon. Capi. xvi.

Attulerũt igit arcã dei et cõsituerũt eã in medio tabernaculi q̃ tẽderat et dauid: ⁊ obtulerũt holocausta: ⁊ pacifica coã deo. Cũq; cõpleuisset dauid offerens holocausta: ⁊ pacifica: bñdixit populo in nomine dñi: diuisitq; vniuersis p singulos a viro vsq; ad mulierẽ torta panis ⁊ partẽ assi carnis bubalei ⁊ frixam oleo similiter. Constituitq; coã arca dñi de leuitis qui ministrarẽt: recordarẽtur operis eius: ⁊ glorificarẽt atq; laudarẽt dñm deum israel: asaph principẽ ⁊ secũdũ eius zachariam. Porro iahihel ⁊ semiramoth et iehihel et mathatiam ⁊ eliab et banaiam ⁊ obededon iehihel sup organis psalterii ⁊ lyras. Asaph asit vt in cymbalis psonaret: banaiam vero ⁊ azihel sacerdotes canere tuba iugiter coã arca federis dñi. In illo die fecit dauid principẽ ad cõfitẽdum dño asaph ⁊ fratres eius. Confitemini dño ⁊ inuocate nomẽ eius notas facite in pplis adinuẽtiones eius. Cantate ei ⁊ psallite ei et narrate omnia mirabilia eius: laudate nomẽ sanctum eius: letetur cor qrentium dñm. Querite dñm virtutẽ eius: querite facie eius semp. Recordamini mirabilium eius q̃ fecit signorũ illius ⁊ iudiciorũ oris eius. Semẽ israel serui eius: filii iacob electi eius. Ipse dñs deus noster in vniuersa terra iudicia eius. Recordamini in sempiternũ pacti eius: sermonis quẽ hcepit in mille generationes. Quẽ pepigit cũ abrahã et iuramẽti illius cum isaac: ⁊ psituit illud iacob in hceptum ⁊ israel in pactũ sempiternum: dicẽs. Tibi dabo terram chanaam: funiculũ hereditatis vestre. Cum essent pauci numero parui ⁊ colani eius. Et transierũt de gẽte in gentem ⁊ de regno ad populũ alterum. Non dimisit quẽq; calumniari eos: sed increpauit pro eis reges. Nolite tangere xpos meos: ⁊ in prophetis meis nolite malignari. Cantate dño oẽs terra: annunciate ex die in salutare eius. Narrate in gẽtibus gloriam eius: ⁊ in omnibus pplis mirabilia eius. Quis magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: ⁊ terribilis sup omẽs deos. Oẽs enim dii pplorũ idola: dñs autẽ celos fecit. Cõfessio et magnificentia coã eo: fortitudo ⁊ gaudium in loco eius. Afferte dño familie populorũ: afferte dño gloriã ⁊ imperiũ: date dño gloriã nomini eius. Tollite sacrificium et venite in conspectũ eius: et adorate dñm in decore sancto. Cõmoueat a facie eius omnis terra: ipse enim fundauit orbẽ immobilẽ. Letentur celi ⁊ exultet terra: ⁊ dicãt in nationib⁹ dñs regnauit. Tonet mare et plenitudo eius: exultẽt agri et omnia quẽ in eis sunt. Tunc laudabunt ligna silue coã dño: q̃ venit iudicare terram. Cõfitemini dño q̃m bonus: q̃m in eternũ misericordia eius. Et dicite: salua nos deus saluator nr: ⁊ congrega nos et eruе de gentib⁹: vt cõfiteamur nõ sedõ tuo: et exultemus l carminibus tuis. Benedictus dñs deus israel ab eterno ⁊ vsq; l eternũ: et dixit omis pplis amẽ: ⁊ hymnũ dedẽro. Deseruiuit itaq; ibi coã arca federis dñi a dñ et fratres eius: vt ministrarẽt in cõspectu arce iugiter per singulos dies et vices suas. Porro obededom et fratres eiꝰ sexaginta octo: et obededõ filiũ idithun et oza cõstituit ianitores. Sadoch aũt sacerdotẽ ⁊ fratres eius sacerdotes coã tabernaculo dñi l excelso q̃ erat l gabaon: vt offerent holocausta dño sup altare holocaustomatis iugiter mane et vespere iuxta cta q̃ scripta sunt l lege dñi quã hcepit israel. Et post eũ hemã et idithun et reliquos electos vnusquẽq; vocabulo suo ad confitendum dño: quoniam in eternum mia eius. Hemã q̃q; et idithun canentes tubas: et quatientes cymbala et omnia musicorum organa ad canendum domino. Filios autẽ idithun fecit esse portarios. Reuersusq; et omis pplis in domũ suã: et dauid vt benediceret etiam domui sue.

C.C.5. Prohibet dauid edificare templũ: prophetat nathan de xpo: dauid gras agit et orat dñm. Capi. xvii.

Cum autem habitaret dauid l domo sua: dixit ad nathan prophetam. Ecce ego habito in domo cedrina: arca autẽ federis dñi sub pellibus est. Et ait nathan ad dauid. Oia que in corde tuo sũt facẽ: cũ tecũ est. Igitur nocte illa factus est sermo dñi ad nathan dicens. Vade et loquere dauid seruo meo. Hec dicit dñs. Non edificabis tu michi domum ad habitandũ. Neq; cũ mansi in domo ex eo tpe quo eduxi israel de terra egypti vsq; ad diem hãc: sed fui semp mutans loca tabernaculi et in tentorio manens cũ omni israel. Numq̃d locutus sum saltẽ vni iudicũ israel: quib⁹ hcecpram: vt pascerent populũ meũ: Et dixi. Quare non edificasti michi domũ cedrinã? Nunc itaq; sic loqueris ad seruũ meũ dauid. Hec dicit dñs exercituũ. Ergo tuli te de pascuis sequentem gregem: vt esses dux populi mei israel: et fui tecũ quocũq; perrexisti: et interfeci oẽs inimicos tuos coram te: fecique tibi nomen quasi nomen magnorũ qui celebrabãtur in terra. Et dedi locũ pplo meo israel plantabit et habitabit in eo: et vltra non cõmouebitur: nec filii iniquitatis afflicent eos sicut a principio et diebus quib⁹ dedi iudices populo meo israel et humiliauit vniuersos inimicos tuos. Annũcio ergo tibi q̃ edificaturus sit tibi dñs domũ. Cũq; impleuerit dies tuos vt vadas ad patres tuos suscitabo semẽ tuum post te quod erit de filiis tuis: et stabiliam regnũ eius. Ipse edificabit michi domũ: et firmabo solium eius vsq; in eternũ. Ego ero ei in patrem: et ipse erit michi in filium: et misericordia mea non auferã ab eo: sicut abstuli ab eo: qui ante te fuit. Et statuam eũ in domo mea et in regno meo vsq; in sempiternum: et thronus eius erit firmissimus l perpetuũ. Iuxta omnia verba hec et iuxta vniuersam visionem istam: sic locutus est nathan ad dauid. Cũq; venisset rex dauid et sedisset coram dño: dixit. Quis ego sũ dñe deus: ⁊ q̃ domus mea: vt hcecpres mihi talia? Sed et hoc parum visum est in cospectu tuo. Idcoq; locutus es sup domũ serui tui etiã futura: ⁊ fecisti me spectabilẽ sup oẽs homines. Dñe deus meus q̃d voluisti addere post dauid cum ita glorificaueris seruũ tuũ cognouerisq; eũ. Dñe propter famulũ tuũ iuxta cor tuũ fecisti omnẽ magnificẽtiã hãc: et nota esse voluisti vniuersa magnalia. Dñe non est similis tui: et nõ est alius deus absq; te ex omnibus q̃s audiuimus auribus nris: Quis enim est alius vt pplus tuus israel: gens vna in terra ad quã hcecit deus vt liberaret et faceret pplm sibi: ⁊ magnitudine sua atq; terroribus eiecerẽt nationes a facie eius quẽ de egypto liberaret? Et posuisti pplm tuũ israel tibi in pplm vsq; l eternũ: et tu dñs factus es deus eius. Nunc igitur dñe sermo quẽ locutus es

B

C

1.27.b.

D

famulo tuo: et sup domū eius confirmet
in perpetuū: et fac sicut locutus es: per
maneatq; & magnificet nomē tuū usq;
in sempiternū: et dicat dñs exercituū
deus israel & domus dauid serui ei⁹ p-
manēs coram eo. Tu enim dñe deus me-
revelasti aurem serui tui vt edificares
ei domū: idcirco inuenit seruus tuus fi-
duciam vt oret coram te. Nunc ergo dñe tu
es deus: locutus es ad seruum tuum rata dñ
ficia: cepisti benedicere domui serui tui
vt sit semp coram te. Te enim dñe benedi-
cente benedicta erit in perpetuū.

CC.S. De prelijs dauid & triduj gē-
tium: & de officijs dauid. Cpm.xviii.

B Factū est autē post hec pot
2.re.3.2. percutere dauid phili
stijm: & humiliare eos:
et tollere geth & filias
eius de manu philistijm
percutere et moab: fle
rent moabite serui dauid offerētes ei
munera. Eo tpe pcussit od etiā adade-
zer regē soba regionis emath qñ per
rexit vt dilataret imperiū suū vsq; ad
B flumen euphratē. Cepit ergo od mille
quadrigas eius: & septē milia equitū ac
vigintimilia virorū peditū. Subneruā-
uit q; od equos curruū: excepto centū
quadrigas q; reseruauit sibi. Supue-
nit autē & syrus damascenus vt auxilij
ōberet adadezer regi soba. Sed et hui⁹
pcussit dauid vigintidūo milia virorū.
Et posuit milites in damasco: vt syria
q; seruiret sibi & offerret munera. Ad
tuuitq; eū dñs in cūctis ad q perrexe-
rat. Tulit q; dauid pharetras aureas
quas habuerūt serui adadezer: & attu
lit eas in hierlm: necnō de thebath et
chun vbi⁹ adadezer erio plurimū: de
quo fecit salomon mare eneū: & colum
C nas: et vasa enea. Qd cū audisset thou
rex emath pcussisse oes dauid oēs exer
citum adadezer regis soba: misit adu
rā filium suum ad regē dauid vt postu
laret ab eo pacē et cōgratularetur ei:
eo q pcussisset et expugnasset adade-
zer. Aduersarius q̄ppe erat thou adad
ezer. Sed & ola vasa aurea et argētea
et enea cōsecrauit dauid rex dño cum
argento & auro qd tulerat ex vniuer-
sis gentib⁹ tā de idumea et moab et fi-
liis ammō. q; de philistijm et amalech.
Abisai vero filius saruie pcussit ad ō in
valle salinarij decē & octo milia: & psti
tuit in ed̄o presidijs vt seruiret idumea
D dauid. Saluauitq; dñs dauid i cūctis
ad quē perrexerat. Regnauit q; dauid
sup vniuersū israel & faciebat iudicia
atq; iustitiam cūcto pplo suo. Ioab
filius saruie erat sup exercitum. Ioa-
iosaphat filius ahiluth s cōmentarij.
Sadoch autem filius achitob et abi-
melech filius abiathar sacerdotes. Sa-
susan scriba. Banaias q; filij ioiada
sup legiones cerethi et phelethi. pue-
ri filij dauid primi ad manū regis.

CC.S. De honestate anon nunciorū
uid: de prelijs contra anon et syros a
adiutores eius. Cpm.xix.

Accidit autē vt moriretur
naas rex filijs ammō
regnaret anon filius eius
pro eo. Dixitq; dauid: fa-
ciam misam cum anon
naas. Prestitit enim
pater eius gratiā. Misitq; dauid nū-
cios ad psolādus cū sup morte patris
sui. Qui cū peruenissent in terrā filij
ammon vt consolarent anon: dixerūt
principes filiorū ammon ad anon: nū
forsitan putas q dauid honoris cā
in patrē tuū miserit q consolaret te
nec aduertis q vt exploret ciuitā
stigent et scrutent terrā tuā venerit
ad te seruī eius. Igitur anon pren
dauid decauauit et rasit & precidit
meas eorū a natibus vsq; ad pedes
dimisit eos. Qui cū abiissent nūcia
dassent dauid: misit in occursum eō
(Grandem enim contumeliam sustinē-
runt) & iussit vt manerent in hierlm
donec crescere barba eorū & sic re-
terent. Videntes autem filij ammon
iniuriam fecissent dauid: item mille
reliquos pplī misserunt mille talē
argenti vt conducerent sibi de meso-
tamia & de syria maacha: et de soba
rus et equites. Cōduxerūtq; triginta
duo milia curruū: & regē maacha cum
pplo ei⁹. Qui cōuenientes castrauerū
sunt e regione medaba. Filij q; ammō
pgregati sunt de vrbib⁹ suis: venerūt
ad bellū. Qd cum audisset dauid misit
moab & omnē exercitū virorū fortū
egressiq; filij ām̄ direxerūt aciē ante
portā ciuitatis. Reges autē q; ad sa-
lium ei⁹ venerāt separatim in agro
tersit. Igit ioab triplicīs bellū ex
uerso & post tergū ptra se fieri
viros fortissimos de vniuerso israel
preuit ptras filij. Reliquā aūt plebē
dedit sub manu abisai fratris suī: q
rexerūt ptra filios ammō. Dixitq; si
vicerit me syrus auxilio eris mihi
autē superauerit te filij ām̄ eris
tu in fiduciā. Cōfortare ergo & viriliter
agamus pro populo nostro. Dñs
autē qd in cōspectu suo bonū est faciat
Inierit ergo ioab: pplūq; cū eo erat
cōtra syros ad pliandū: fugauit eos. Por
ro filij ām̄ videntes q fugisset syrus
ipsi quoq; fugerūt ab abisai: & ingressi
sunt ciuitatem: reuersus est
ioab in hierlm. Videns aūt syrus q
ceciderat coram israel: misit nūcios & ad
ducit syros q erant trāsfluuij. Sophat
aūt princeps militie adadezer erat ante
eos. Qd cū annūciatū esset dauid: cōg
regauit vniuersum israel et trāsiuit
iordanē: venitq; ad eos & direxit ex ad-
uerso aciē illis cōtra pugnantib⁹. Fu-
git aūt syrus israel. Et interfecit dauid
de syris septē milia curruū: & quadra-
ginta milia peditū: & sophat exercitus
principē. Videntes aūt serui adadezer se
ab israel esse superatos: trāsfugerunt
ad dauid & seruierūt ei. Noluitq; vltra
syria auxilium prebere filijs ammon.

CC.S. De victoria dauid: de destru-
ctione rabbathe de tribus bellis famo
sis. Capitulum.xx.

B Factū est autē post anni
2.re.11.1 circulū eo tpe quo solet
reges ad bella procedere:
cōgregauit ioab exerci
tū & robustū militū: va
stauit terrā filiorū am-
mon. perrexitq; & obsedit rabba. Por
ro dauid manebat in hierlm qñ ioab
pcussit rabba: destruxit eā. Tulit aūt
dauid coronā melchon de capite ei⁹: et
inuenit in ea auri pōdo talētū & pōdo
pissimas gēmas: fecitq; sibi inde dia-
dēma. Manubias q; vrbis plurimas
tulit: pplūq; aūt q erat in ea eduxit: & fe
cit sup eos tribulas & trabes & ferrata
cerdēta trāsire: vt dissecarent & pte
rent. Sic fecit dauid cūctis vrbib⁹ fi-
liorū ām̄: et reuersus est cū oī pplo suo
in hierlm. Post hec initū est bellū i ga
zer cū philistijm philistheos: in quo pcus-
sit sobochai vsathites saphai de gene-
re raphaim: et humiliauit eos. Aliud
quoq; bellū factū est aduersus philis-
theos: in quo pcussit adeodat⁹ filij⁹ fal-
ti bethlemites frater goliath getheo
cuius hasta lignū erat quasi liciatorij
texētis. Sed & aliud bellū accidit i geth
in quo fuit vō ēgissim⁹ senos habēs
digitos id est simul vigintiquattuor: q
et ipse de raphaim fuerat stirpe gene
rat⁹. Blasphemauit israel: pcussit
eū ionathan filij⁹ samaa fratris dauid
Hi sunt filij raphaim in geth qui ceciderū
runt in manu dauid & seruorū eius.

CC.S. Numeratur populus & percu-
titur ab angelo: dauid placat dominū
& erigit altare in area hornam hieba
sei. Capitulum.xxi.

Consurrexit aūt satha
cōtra israel: & incitauit
A dauid vt numeraret is
2.re.24.3 rael. Dixitq; dauid ad
ioab ad principes pplī
Ite & numerate israel
a bersabee vsq; dan: et
afferte mihi numerū vt sciam. Respon
ditq; ioab. Augeat dñs pplm suū cēta
plum q̄ sunt. Nōne dñe mi reges oēs ser
ui tui sunt? Quare hoc q̄rit dñs meus
qd in peccatū reputet israel? Sed sermo
regis magis prevaluit. Egressusq; est
ioab et circuiuit vniuersum israel: et
reuersus est hierlm. Deditq; dauid nu
merū eorū quos circuiuerat: & inuentus
est oīs numer⁹ israel millemilia: & cē-
tum milia virorū educētis gladijs. De
iuda aūt quadringēta septuaginta mi
lia bellatorū. Iam leui & beniamin non
numerauit: eo q̄ inuitus exequerētur re
gis imperiū. Displicuit aūt deo quod
iussū erat: pcussit israel. Dixitq; od ad
deum. Peccaui nimis vt hoc facerem.
Obsecro aufer iniquitatem serui tui: q
stupidē egi. Et locutus est dñs ad gad
videntē dauid: dicens. Vade & loqre ad
dauid & dic ei. Hec dicit dñs. Trium ti
bi optionem do: ex q̄ qd volueris eligē
vt faciā tibi. Cūq; venisset gad ad da
uid dixit ei. Hec dicit dñs. Eligē qd vo
lueris. Aut tribus annis pestilētiam:
aut tribus mensibus te fugere hostes
tuos: & gladius eorū nō posse euadere:
aut tribus diebus gladius dñi et mortē
versari in terra: & angelus dñi interfice
re in vniuersis finib⁹ israel. Nunc igit
vide qd respondeam ei q̄ misit me. Et
dixit dauid ad gad. Et ex parte me an-
gustie p̄mūt. Sed melius michi est vt
incidam in manus dñi (q: multe sunt
miserationes eius) q̄ in manus homi-
B Misit ergo dñs pestilentiā in israel: &
ceciderūt de israel septuaginta milia
virorū. Misit quoq; angelū in hierlm
2.re.24.4 vt perculeret eā. Cūq; percutere: vi-
1.q.4.c. dit dñs & misertus est super magnitu
ecclesia. dinē malitie: imperauit angelo q percu-
versicu. tiebat. Sufficit: iam cesset manus tua.
itē dauid Porro angelus dñi stabat iuxta areā
hornā hiebusei: cuanq; dauid oculos
suos vidit angelum dñi stantem inter

celsū ⁊ terrā: ⁊ cuaginatū gladiū i manu eius: pertūsū cōtra ipsum: ⁊ cecidē rūt ita ipse q̄ maiores natu de illi eius proni in terrā. Dixitq; dauid ad deū. Nōne ego sum q̄ iussi vt numerarētur ppl'? Ego qui peccaui. Ego qui malum feci. Iste grex quid cōmeruit? Dñe deus meus vertat obsecro manus tua in me ⁊ in domū patris mei: ppl'is autē tuo non pcutiat. Singulis autē dñi precepit gad vt diceret dauido vt ascenderet extrueretq; altare domino deo i area hornā hiebusei. Ascēdit ergo dauid iuxta sermonē gad quē locutus erat ei nomine dñi. Porro hornam cum aspexisset vidisset; angelū quattuorq; filij eius q̄ cū eo delitescebant se. Hāc eo tpe terebat i area triticū. Igit cū venisset dauid ad hornā cōspexit eū hornā ⁊ p cessit ei obuia de area ⁊ adorauit eum pn' in terrā. Dixitq; ei dauid. Da mihi locū aree tuē vt edificē in ea altare dñoi ita vt quātum valet argēti accipias ⁊ cesset plaga a populo. Dixit autē hornā ad dauid. Tolle ⁊ faciat dñs meus rex hoc q̄ ei placet. Sed ⁊ boues do in holocaustū: ⁊ tribulas in ligna: et triticū in sacrificiū: oia libēs dabo. Dixitq; ei rex dauid. Neq; ita fiet sed argētū dabo tibi q̄ tū valet. Neq; enim tibi auferre debeo: ⁊ sic offerre dñoi holocausta gratuita. Dedit q̄ dñ hornā p loco siclos auri iustissimi pōdere: ⁊ secētos: ⁊ edificauit ibi altare dñoi obtulitq; holocausta: pacificat: iuocauit deū: exaudiuit eū i igne de celo super altare holocausti. Precepitq; dñs angelo: ⁊ conuertit gladiū suū in vaginā. Protinus ergo dauid videns q̄ exaudisset eū dñs in area hornā hiebusei: immolauit ibi victimas. Tabernaculū autē dñi q̄ fecerat moyses in deserto: ⁊ altare holocaustorū ea tēpestate erat in excelso gabaon: ⁊ nō valuit dauid ire ad altare vt ibi obsecraret deum. Timuo enim fuerat timore pertertritus videns gladium angeli domini.

C.C.S. De materia conquisita ad edificū tēpli: et iniungit dauid hoc opus salomoni. Capitulum. xxii.

B Dixitq; dauid. Hec est domus dei: ⁊ hoc altare holocaustū israel. Et hoc precepit vt ꝓgregarent oes p'elpti de terra israel: et cōstituit ex eis latomos ad cedēdos lapides poliēdos vt ediificarē domus dei. Ferrū quoq; plurimum ad clauos ⁊ nuarū: ⁊ ad pnussuras atq; iuncturas ꝓparauit dauid ⁊ eris pōdus ita grauis: vt estimari q̄ lidonū ⁊ tpu ꝓparauerat ad dauid. Et dixit dauid. Salomon filius meus puer paruul' est ⁊ tenellus: domus aūt quā edificare pōdere oportet illis esse dyi: vt in cūctis regionibus celebretur. Preparabo ergo in necessaria ei: ob hāc causam ante mortē suā oes ꝓparauit impēsas. Vocauitq; salomonē filium suū ⁊ ꝓcepit ei vt edificaret domū dño deo israel. Dixitq; dauid ad salomonē. Fili mi volueras meū edificare domū nomini dei mei: sed factus est sermo dñi ad me dicēs. Multū sanguinē effudisti et plurima gerebellisti: nō poteris edificare domū nomini meo: quia effusū sanguinē coram me. Filius q̄ nascet tibi erit vir quietissimus. Faciā eū requiescere ab oib inimicis suis p circuitū. Nō habebit sam pacificū vocabit: pacē ⁊ quietē dabo in israel cūctis diebus eius. Ipse edificabit domū nomini meo ⁊ ipse erit mihi in filiū: et ego ero illi in patrem: firmabo q̄ solū regni eius super israel in sēpiternū. Nūc ergo fili mi sit dñs tecū: ⁊ ꝓsperare: ⁊ edifica domū dñoi deo tui sicut locutus est de te. Det quoq; tibi dñs prudētiā ⁊ sensum vt regere possis israel: et custodire legē dñi dei tui. Tūc ꝓficere poteris si custodieris mandata ⁊ iudicia q̄ ꝓcepit dñs moysi vt doceret israel. Cōfortare et viriliter age: ne timeas neq; paueas. Ecce ego in paupertate mea ꝓparauī impēsas domus dñi: auri talēta centū milia argēti mille milia talēta: ceteros ponderari nō est pōdus: vincit eū numerus ignitudine. Ligna ⁊ lapides ꝓparauī ad vniuersa ꝓpendia. Habes quoq; plurimos artifices latomos ⁊ cementarios artifices q̄q; lignorū et omnis artis ad faciēdū opus prudētissimos in auro argēto ⁊ ere ⁊ ferro cui' nō est numerus. Surge igit ⁊ facit erit dñs tecū. Precepit q̄ dauid cūctis ꝓncipib' israel vt adiuuarēt salomonē filiū suū. Cum nitis inquiēs q̄ dñs deus vester vobiscū sit ⁊ dederit vobis requiē per circuitū: ⁊ tradiderit oes inimicos vestros in manu vestra: ⁊ subiecta sit terra coram dño ⁊ coram ppl'o eius. Predicte igit ⁊ deseruate alacres: vt q̄ratis dñm deum vestrū: ⁊ cōsurgite ⁊ edificate sanctuarium dño deo: vt introducat arca fœderis dñi: ⁊ pata dñi consecrata in domum que edificatur nomini domini.

C.C.S. De dauid: ⁊ ec quomodo cōstituit salomonem regem super israel: de numero leuitarum viginti annis et summo pontificis eorum. Capm. xxiii.

B Senuit autem dauid senex ⁊ plenus dierū: ⁊ cōstituit salomonē filiū suū ꝓ rege super israel: ⁊ cōgregauit oes ꝓncipes israel ⁊ sacerdotes ⁊ leuitas. Afferuntq; sunt leuite a viginti annis et supra: ⁊ inuenta sunt triginta octo milia viroꝝ. Ex his electi sunt ⁊ distributi i ministerium domus dñi viginti quattuor milia: ꝓpositi ad opus ⁊ iudicesque mille milia: porro quattuor milia ianitores et totidem ꝓpositi canētes dño in organis q̄ fecerat ad canēdū: et distribuit eos dauid ꝓ vices filiorū leui gersonoꝝ et caath ⁊ merari. Filij gerson leedā ⁊ semei. Filij leedā ꝓncipes iehiel ⁊ zetham ⁊ ioel tres. Filij semei salomith ⁊ iahiel ⁊ aran tres. Isti ꝓncipes familiarū leedā. Porro filij semei: leeth ⁊ ziza ⁊ iaus ⁊ baria. Isti filij semei quattuor. Erat aūt leeth ꝓnos ziza secūdus. Porro iaus et baria nō habuerūt plurimos filios: idcirco fuerūt in familia vna ꝓnoꝝ domo cōputati sunt. Filij caath amram ⁊ iasar hebron et oziel quattuor. Filij amram aaron ⁊ moyses. Separatusq; est aaron vt ministraret sacerdō sacrō ⁊ ipse ⁊ filij eius sempiternus: ⁊ adoleret incēsum dñoi ꝓ ministerio: ac benediceret nomini eius in sempiternū. Moysi quoq; homini dei filij annumerati sunt in tribu leui. Filij moysi gerson ⁊ eliezer. Filij gerson subuel ꝓnos. Fuerūt autē filij eliezer rehabia ꝓnos: et nō erāt eliezer filij alij. Porro filij roobia multiplicati sunt nimis. Filij isaar salomith primus: filij hebron ieriam primus: amarias secūdus iaziel tertius: iecmiam quartus. Filij oziel michas primus: iosia secūdus. Filij merari mooli et musi. Filij mooli eleazar ⁊ cis. Porro eleazar non habuit filios q̄ filias: accesserūtq; eas filij cis fratres eorū. Filij musi: mooli et eder et hierimuth tres. Hi filij leui in cognationibus familiis suis ꝓncipes patrum ⁊ inuenti capitū singulorū q̄ faciēbāt opus ministerij domus dñi a viginti annis et supra. Dixit enim dauid. Requiē dedit dñs deus israel populo suo ⁊ habitabit hierusalem vsq; in eternum: nec erit officij leuitarū vt vltra portet tabernaculū ⁊ cuncta vasa eius ad ministrandū. Iuxta ꝓcepta quoq; dauid nouissima supputabitur numerus filiorū leui a viginti annis ⁊ supra: ⁊ erunt sub manu filiorū aaron cultui domus dñi in vestibulis ⁊ in exedris: ⁊ in loco purificationis: ⁊ sanctuario: ⁊ i omnibus operibus ministerij tēpli dñi. Sacerdotes autē sup panes ꝓpositionis ⁊ ad similes sacrificiū: ad laganā azimam ⁊ tartaginem ⁊ ad torrendū ⁊ sup oē pondus atq; mēsurā. Leuite vero vt stet mane ad confitendū ⁊ canendū dñoi: similiter ad vesperā ⁊ holocausta holocaustis dñi q̄ i sabbatis ⁊ kalendis ⁊ solēnitatibus reliquis iuxta numerū ceremonias vnuscuiusq; rei iugiter coram dño: ⁊ custodiant observationes tabernaculi federis ⁊ ritū sanctuarij: ⁊ obseruationē filiorū aaron fratris suoꝝ vt ministrēt in domo dñi.

Ad. seruē tē similiter

C.C.S. De dispositione ordinatione filiorū aaron: de viginti quatuor summis sacerdotibus ⁊ doctoribus: ⁊ de officio ⁊ vicibus eorum. Capitulum. xxiiii.

Porro filius aaron hec ꝓnationes erant. Filij aaron nadab ⁊ abiu et eleazar ⁊ ithamar. Mortui sūt autem nadab ⁊ abiu ante patrē suū absque liberis: sacerdotibus functi' est eleazar et ithamar. Et diuisit eos dauid: id est sadoch de filijs eleazari ⁊ achimelech de filijs ithamar ꝓ vices suas et ministerij: inuentiq; sunt multo plures filij eleazar in principibus ⁊ viris q̄ filij ithamar. Diuisit autē eis hoc est filius eleazar ꝓncipes ꝓ familias sedecim: ⁊ filius ithamar ꝓ familias ⁊ ꝓ domos suas octo. Porro diuisit vtrasq; sortes ꝓ familias sortib'. Erant enim ꝓncipes sanctuarij ⁊ ꝓncipes domus dei tā de filijs eleazar q̄ de filijs ithamar. Descripsitq; eos semeias filij nathanael scriba leuitas coram rege ⁊ principib' et sadoch sacerdote ⁊ achimelech filio abiathar: ⁊ ꝓncipib' q̄q familiarū sacerdotalū ⁊ leuiticarū vnam domū q̄ ceteris vicerat eleazari ⁊ alterā domū que sub se habebat ceteros ithamar. Exiuit autem sors prima iosarib secūda iedeie. Tertia harim. Quarta seorim. Quinta melchias. Sexta maimaz. Septima accobos. Octaua abia. Nona iesu. Decima sechenia. Undecima eliasib. Duodecima iacim. Tredecima hoppha. Decimaquarta isbaal. Decimaquinta belga. Decima sexta emmer. Decima se

prima ezir: decima octaua aphses: decimanona phaceia: vicesima ieezeli: vicesima prima iachim: vicesima secunda gamul: vicesima tertia dalaiam: vicesima quarta maaziau. Hæ vices eorum secundum ministerium suum vt ingrediantur domum dei: iuxta ritum suum sub manu aaron patris eorum sicut præcepit dominus deus israel. Porro filiorum leui: qui reliqui fuerant de filiis amram erat subuhel de filiis subuhel iedeia: de filiis quoque roobiae princeps iesias: isaaria. Filius salemoth: filiusque salemoth iaadiath. Filiusque eius ierian primus: amarias secundus: iariahel tertius: iechmoam quartus filius oziahel micha: filius micha samir: frater micha iesia: filiusque iesiæ zacharias filius merari mooli et musi: filius oziau benon: filius quoque merari oziau et saem et iachur et habiai. Porro mooli filius eleazar qui non habebat liberos: filius vero eis hieramihel: filii musi mooli eder et ierimoth. Isti filii leui secundum domos familiarum suarum. Miseruntque ipsi sortes contra fratres suos filios aaron coram david rege: et sadoch et achimelech principibus familiarum sacerdotalium et leuiticarum: tam maiores quam minores eodem sorte æqualiter diuidebat.

CC. S. De cantoribus et vicibus eorum et vigiliis earum. Capitulum. xxv.

Istum autem et magistri cantus exercitus segregauerunt in ministerium filios asaph et heman et idithum qui ipsi prophetarent in citharis et psalteriis: et cymbalis secundum numerum suum dedicato sibi officio seruientes. De filiis asaph zachur et ioseph et nathania et azarela: filii asaph: sub manu asaph prophetantes iuxta regem. Porro idithum filii idithum godolias: sori: iesias et sabias et mathathias: sex sub manu patris sui idithum qui in cithara prophetabat super confitentes et laudantes domino. Heman quoque filii heman bocciau: mathania: oziahel: subuhel et hierimoth: ananias: ananiel iatha geddelthi: et romentheziezer: iesbaccasa: mellothi: othir: maziothi. Omnes isti filii hemanpuidentis regis in sermonibus dei vt exaltaret cornu dediticq deus heman filios quatuordecim et filias tres. Omnes sub manu patris sui ad cantandum in templo domini distributi erant in cymbalis et psalteriis et cytharis in ministerio domus domini iuxta regem asaph videlicet et idithum et heman. Fuit autem numerus eorum cum fratribus suis qui erudiebantur canticis domini cunctorum doctorum centum octoginta duo. Miseruntque sortes pro vicis suas et equo: tam maior quam minor: doctus pariter et indoctus.

Egressusque est sors prima ioseph qui de asaph: secunda godolie: ipse et filii eius et fratribus eius duodecim: tertia zachur filius et fratribus eius duodecim: quarta israel filius et fratribus eius duodecim: quinta nathanias et fratribus eius duodecim: sexta bocciau filius et fratribus eius duodecim: septima israela filius et fratribus eius duodecim: octaua osaie filius et fratribus eius duodecim: nona nathanie filius et fratribus eius duodecim: decima sereie filius et fratribus eius duodecim: decima iezrael filius et fratribus eius duodecim: duodecima asabie filius et fratribus eius duodecim: tertiadecima subuhel filius et fratribus eius duodecim: quartadecima mathathie filius et fratribus eius duodecim: quintadecima hierimoth filius et fratribus eius duodecim: sextadecima ananie filius et fratribus eius duodecim: septimadecima iesbocasie filius et fratribus eius duodecim: octauadecima anani filius et fratribus eius duodecim: nonadecima melothi filius et fratribus eius duodecim: vicesima eliatha filius et fratribus eius duodecim: vicesima prima othir filius et fratribus eius duodecim: vicesima secunda godollathi filius et fratribus eius duodecim: vicesima tertia iazieu filius et fratribus eius duodecim: vicesima quarta romentheziezer filius et fratribus eius duodecim.

CC. S. De cantoribus et portis eorum quæ quam portam quam plagam custodiebant.

Capitulum. xxvi.

Iustiones autem cantorum fuerunt de choritis meselemia filius core: de filiis asaph: filii meselemia: zacharias primogenitus: iadiel secundus: sabadias tertius: iathanael quartus: abiia quintus: iohanan sextus: elioenai septimus. Filii eius obededom semeias primogenitus: iozabad secundus: iohaa tertius: sachar quartus: nathanael quintus: amiel sextus: isachar septimus: phollati octauus. Quoniam benedixerat illi dominus. Semeiæ autem filio eius nati sunt filii prefecti familiarum suarum: erant enim viri fortissimi. Filii

ergo semeia othni et raphael et obed: elzabad et fratres eius viri fortissimi: heliu quoque et samachias. Omnes hi de filiis obededom ipsi et filii eius et fratres eorum fortissimi ad ministrandum septuaginta duo de obededom. Porro meselemie filii et fratres eorum robustissimi decem et octo. De hosa autem id est de filiis merari fuerat princeps. Non enim habuerat primogenitum: et idcirco posuerat eum pater eius in principem helchias secundus: tabelias tertius: zacharias quartus. Omnes hi filii et fratres osa tredecim. Hi autem fuerunt in cantoribus: vt semper principes custodiarum sicut fratres eorum ministrarent in domo domini. Miserunt ergo sortes et equo et parvo et magno per familias suas in vnaquaque porta. Cecidit ergo sors orientalis selemie. Porro zacharie filio eius viro prudentissimo et erudito sortito obtigit plaga septentrionalis. Obededom vero et filii eius ad austrum in qua parte domus erat senior politus. Sephpharim et hosa ad occidentem iuxta portam quæ est ad viam ascensionis custodia contra custodiam. Ad orientem vero leuite sex et ad aquilonem quattuor per diem: ad meridiem similiter in die quattuor: vbi erat cœnaculum dictum est. In cellulis quoque iuxta ad occidentem quattuor: in via duo per cellulas. Ad septentrionem vero et meridiem quaterni per dies singulos mutabantur: et ad basilicam cœnaculum ad occidentem duo: habentes subiectos alios in via: binique per cellulas. Hæ sunt diuisiones cantorum filiorum chore et merari. Porro achias erat super thesauros domus domini et super sacra. Filii quoque dan filii gersoni. De ledan principes familiarum ledan gersoni iethieli. Filii iethieli zethan et ioel fratres eius super thesauros domus domini amramitis et isaaritis et hebronitis et oziielitis. Subuhel autem filius gersam filii mosi præpositus thesauris. Frater quoque eius eliezer cuius filius rabaia et huius filius esaias et huius filius ioram huiusque filius zechri huius filius selemith: ipse selemith et fratres eius super thesauros sanctorum quæ sanctificauerant david rex et principes familiarum et tribuni et centuriones et duces exercitus de bellis et manubiis filiorum consecrauerant ad instaurationem et suppellectiles templi domini. Hæc autem omnia sanctificauit samuel videns et saul filius cis et abner filius ner: et ioab filius saruie omnes sanctificauerant eorum manus salemith et fratres eius. Porro de filiis ionathan et filii eius ad opera forinsecus super israel ad docendum et iudicandum eos. Porro de hebronitis asabies et fratres eius viri fortissimi mille septingenti præerant israel trans iordanem contra occidentem in cunctis operibus domini et in ministeriis regis. Hebronitarum autem princeps fuit teria secundum familias et cognationes eorum. Quadragesimo anno regni david recensiti sunt et inuenti sunt viri fortissimi in galaad: fratresque eius robustissimi. Erant quadringenti principes familiarum. Præposuit autem eos david super rubenitis et gaditis et dimidiæ tribui manasse: in omnem verbum dei et regis.

CC. S. De officiis ministrantium regi: et quæ quæ negotia erant.

Capitulum. xxvii.

Filii autem israel secundum numerum suum principes familiarum tribuni et centuriones et præfecti qui ministrabant regi iuxta turmas suas ingredientes et egredientes per singulos menses singulis annis per vigiliarum turmas: in omnem verbum singuli per turmas. Primæ turmæ in primo mense ieseboam erat filius zadiel: et sub eo vigiliarum milia. De filiis phares princeps cunctorum principum exercitus mense primo. Secundi mensis habebat turmam dudia hoites: et post se alter noie macelloth qui regebat partem exercitus vigiliarum milium. Duæque turmæ tertiæ in mense tertio erat banaias filius ioiade sacerdotis: et in diuisione sua vigiliarum milia. Ipse est banaias fortissimus inter triginta et super triginta. Porro erat autem turmæ ipsius amizabad filius eius. Quartus mense quarto asahel frater ioab et zabedias filius eius post eum: et in turma eius vigiliarum milia. Quintus mense quinto princeps samaoth izarites: et in turma eius vigiliarum milia. Sextus mense sexto hira filius aces thecuites et in turma eius vigiliarum milia. Septimus mense septimo helles phallonites de filiis ephraim: et in turma eius vigiliarum milia. Octauus mense octauo sobochai psathites de stirpe zarai: et in turma eius vigiliarum milia. Nonus mense nono abiezer anathoites de filiis iemini: et in turma eius vigiliarum milia. Decimus mense decimo marai: et ipse netophathites de stirpe zarai: et in turma eius vigiliarum milia. Unde-

cim⁹ mēse vndecimo banaias pharathonites de filiis ephraim: et in turma
ei⁹ viginti quattuor milia. Duodecim⁹
mēse duodecimo addai nethophatites
C de stirpe gethoniel: et in turma eius
viginti quattuor milia. Porro tribubus
p̄erāt in isrl' rubenitis dux eliezer filius zechri: symeonitis dux saphatias filius macha leuitis: asabias fili⁹ chamuel aaronitis sadoch iudaitis heliu
frater dauid: isacharitis amri fili⁹ michael: zabulōitis iesmaias fili⁹ abdie
neptalitib⁹ hierimoth filius ozihel filius ephraim osee fili⁹ ozazin: dimidie
tribui manasse: iohel filius phadaie et
dimidie tribui manasse in galaad iaddo fili⁹ zacharie: beniamin autē iasihel
fili⁹ abner: dan vero ezrihel fili⁹ ieroā.
G.20.c. Hi p̄ncipes filiorum isrl'. Noluit aūt da-
I.reg.c.ff. uid nūerare eos a vigīti annis inferius
Al' + mul q: dixerat dn̄s vt + multiplicaret isrl'
tiplicare- quasi stellas celi. Ioab fili⁹ saruie ce-
tar. perat nūerare nec cōpleuit: q: super
hoc ira dei irruerat in isrl': et idcirco
nūerus eorum q̄ fuerāt recēsiti nō est relatus in fastos regis dauid. Sup thesauros aūt regis fuit asmoth fili⁹ adihel. His aūt thesauris q̄ erāt in vrbibus et in vicis: et in turrib⁹ p̄sidebat ionathā fili⁹ ozie. Opi aūt rustico et agri-
D colis q̄ exercebāt terrā: p̄erat ezri fili⁹
cherub vinea⁊q cultorib⁹ semeias romathites: cellis autem vinarūs zabdias aphonites. Nam super oliueta et
ficeta q̄ erant in cāpestribus balanan
gadderites: sup apothecas autem olei
ioas. Porro armētis q̄ pascebātur in
sarona p̄posit⁹ fuit sethrai saronites:
et sup boues in vallibus saphat filius
al' + abel + adli: sup camelos vero vbi hismaelites et sup asinos iadias meronathites sup oues quo⁊ iazim agarenus.
Oēs hi p̄ncipes substātie regis dauid
Ionathā autē patru⁹ dauid ↄsiliarius
vir potēs ⁊ prudēs et litterat⁹: ipse et
iadihel fili⁹ achmoni erāt cum filiis regis. Achitophel etiā ↄsiliari⁹ regis: et
Al' + chu- + chusi arachites amicus regis. Post
sai. achitophel fuit ioiada filius banaie et
abiathar. Princeps autem exercit⁹ regis erat ioab.

C. S. De monitis dauid ad populum et ad salomonē: et de descriptiōe oīum q̄ ptinēt ad tabernaculū. Cap̄m. xxviii.

B Onuocauit igit dauid omnes
p̄ncipes isrl' duces tribuum ⁊
p̄positos turmarū: qui ministrabāt regi: tribunos q⁊ et
centuriones ⁊ q̄ p̄erant substantie
possessionibus regis: filios⁊ suos cum
eunuchis et potētes et robustissimos
quo⁊ in exercitu hierlm. Cum⁊ surrexisset rex ⁊ stetisset ait. Audite me fratres mei et pp̄ls me⁹. Cogitaui vt edificarē domū in qua requiesceret archa federis dn̄i: et scabellum pedum dn̄i nostri: et ad edificandū oīa p̄paraui. Deus
aūt dixit michi. Non edificabis domū
noī meo eo q͛ sis vir bellator ⁊ sanguinem fuderis: sed et elegit dn̄s deus isrl'
me de vniuersa domo p̄ris mei: vt essem rex sup isrl' in sempiternū. De iuda em̄ elegit p̄ncipes. Porro de domo
iuda domū patris mei: et de filiis patris
mei placuit ei: vt me eligeret regē sup
cūctū isrl'. Sed ⁊ de filiis meis: filios
mihi multos dedit dn̄s: elegit salomonem filium meū: vt sederet in throno
regni dn̄i sup isrl' dixit⁊ michi. Salomō fili⁹ tu⁹ edificabit domū meā et
atria mea. Ipm̄ elegi michi in filium:
et ego ero ei in patrē: et firmabo regnū
ei⁹ vs⁊ in eternū: si p̄seuerauerit facere
precepta mea et iudicia sicut et hodie.
Nūc ergo corā vniuerso cetu isrl' audiēte deo nr̄o: custodite et perquirite
cūcta mādata dn̄i dei nr̄i: vt possideatis terrā bonā: et relinq̄tis + eam filiis
vestris post vos vs⁊ in sempiternū. Tu
aūt salomon fili mi scito deū patris tui
et serui ei corde p̄fecto et aīo voluntario. Oīa em̄ corda scrutatur dn̄s: et vniuersas mētiū cogitationes intelligit.
Si quesieris eū inuenies: si autē dereliq̄ris eū p̄iciet te in eternū. Nūc q̄ quia elegit te dn̄s vt edificares domū sanctuarii
confortare et perfice. Dedit aūt dauid salomōi filio suo descriptionē porticus
tēpli et cellariorum et cenaculi et cubiculorum in + aditis ⁊ dom⁹ p̄piciatiōis: necnon et oīm q̄ cogitauerat atriorum et exedrarum p circuitū thesauros domus
dn̄i: et in thesauros scōrum diuisionesq̄
sacerdotaliū et leuiticarum in oīa opera
dom⁹ dn̄i et in vniuersa vasa ministerii
tēpli dn̄i: aurū in pōdere per singula vasa ministerii. Argēti quo⁊ pōd⁹ p varietate vasorū et operū diuersitate. Sed et ad candelabra aurea et ad lucernas eorum aurū
p mēsura vniuscuius⁊ cādelabri ⁊ lucernarum. Similiter ⁊ in cādelabris argenteis: et in lucernis eorum p diuersitate
mēsure pōdus argēti tradidit. Aurum
quo⁊ dedit in mēsas ppositiōis p diuersitate mēsarū. Similiter et argentum in
alias mēsas argēteas. Ad fuscinulas

quo⁊ ⁊ phialas ⁊ thuribula ex auro
purissimo ⁊ leunculos aureos p q̄litate
mēsure pōderis distribuit in leunculū ⁊ leunculū. Similiter et in leones argenteos
diuersum argenti pondus separauit. Al-
tari autē in quo adolebat incensum: aurum [illegible] in quo fieret
purissimū [illegible] cherubin extendētium
[illegible] archā federis dn̄i. Oīa
[illegible] dauid venerūt scripta manu dn̄i ad me
vt intelligerē vniuersa opa exemplaris. Dixit quo⁊ dd salomōi filio suo. Ui-
riliter age ⁊ cōfortare: et fac ne timeas
[illegible] Dn̄s em̄ de⁹ me⁹ tecū erit
⁊ nō dimittet te nec derelinquet donec
p̄ficias oē opus ministerii domus dn̄i.
Ecce diuisiōes sacerdotū ⁊ leuitarū in
oē ministeriū domus dn̄i assistent tibi ⁊
[illegible] erunt tam principes
q̄ populus facere oīa precepta tua.

C. S. De oblationib⁹ dauid: ⁊ de oblationibus principū: ⁊ de letitia dauid: ⁊ de oratione: de secunda vnctione salomonis: ⁊ de morte dauid: de equis ⁊ quadrigis eius. Capitulum. xxix.

B Ixitq⁊ dauid rex
ad oēm ecclesiam. Salomonē filiū meū vnum elegit dn̄s adhuc puerum ⁊
tenellū. Opus em̄ grāde
est: ne⁊ em̄ homini p̄eparatur habitatio sed deo. Ego autem
totis viribus meis p̄eparaui impensas domus domini dei mei. Aurum ad
vasa aurea: argentum in argētea: es
in enea: ferrum in ferrea: ligna ad lignea: lapides onychinos: et quasi stibinos et diuersorū colorū omnē⁊ preciosum lapidē ⁊ marmor pariū abundantissime. Et sup hec q̄ obtuli in domū
dei mei: de peculio meo aurū ⁊ argētū
do in tēplū dei mei: exceptis his q̄ p̄paraui edē sanctam tria milia talēta auri de
auro ophir: et septē milia talētorum argē-
ti p̄batissimi ad deaurādos parietes
templi: et vbicū⁊ opus est aurū de auro: et vbicū⁊ opus est argentū de argento. Opera fiant p man⁹ artificū. Et
si quis spōte offert impleat manum suā
hodie ⁊ offerat qđ voluerit dn̄o. Pol-
liciti sunt itaq⁊ principes familiarū ⁊
F p̄ceres tribuū isrl'. Tribuni quo⁊ ⁊ cē-
turiōes ⁊ p̄ncipes + p̄ncipū possessionum regis: dederūt⁊ in opa dom⁹ dn̄i auri
talenta q̄n⁊ milia ⁊ solidos decē milia: argēti talenta decem milia: ⁊ eris
talenta decē et octo milia: ferri quo⁊
centū milia talentorū. Et apud quēcū⁊
inuēti sunt lapides dederūt in thesauros dom⁹ dn̄i p manū iehihel gersonitis. Letatus⁊ est pop̄ls cum vota
spōte p̄mitterent: q: toto corde offerebāt ea dn̄o. Sed ⁊ dauid rex letatus
est gaudio magno: et bndixit dn̄o corā
vniuersa multitudine ⁊ ait. Benedict⁹
es dn̄e de⁹ israel patris nostri ab eterno in eternū. Tua est dn̄e magnificentia
et potentia et glīa atq⁊ victoria ⁊ tibi
laus. Cūcta em̄ q̄ in celo sunt et in terra tua sunt. Tuū dn̄e regnū: ⁊ tu es super
oēs p̄ncipes. Tue diuitie ⁊ tua est glīa
tu dn̄aris oīm. In manu tua virtus et
potētia: in manu tua magnitudo ⁊ imperiū oīm. Nūc igitur deus noster cō-
fitemur tibi: et laudamus nomē tuum
D inclytū. Quis ego ⁊ quis pp̄ls meus:
vt possimus hec tibi vniuersa p̄mittere? Tua sunt oīa: ⁊ que de manu tua
accepim⁹ dedimus tibi. Peregrini em̄
sumus corā te: ⁊ aduene sicut oēs patres nr̄i. Dies nostri quasi vmbra sup
terrā ⁊ nulla est mora. Dn̄e de⁹ noster
oīs hec copia quā parauim⁹ vt edificaret dom⁹ nomini sancto tuo: de manu
tua est ⁊ tua sunt oīa. Scio de⁹ me⁹ q͛
p̄bes corda: ⁊ simplicitatem diligas:
vnde ⁊ ego in simplicitate cordis mei
letus obtuli vniuersa hec: ⁊ pp̄lm tuum
E q̄ hic repert⁹ est vidi cū ingēti gaudio
tibi offerre donaria. Dn̄s de⁹ abraā et
isaac et israel patrū nostrorum custodi in
eternū hanc voluntatē cordis eorum et
semper in venerationē tui: mens ista
p̄maneat. Salomoni quo⁊ filio meo
da cor p̄fectū: vt custodiat mādata tua
et testimonia tua: ⁊ cerimonias tuas:
et faciat vniuersa: ⁊ edificet edē: cui⁹
impensas paraui. Precepit aūt dauid
vniuerse ecclesie. Benedicite dn̄o deo
nr̄o. Et benedixit omnis ecclesia dn̄o
deo patrū suorū: et inclinauerūt se et
adorauerūt deū: et deinde regem. Im-
molauerūt⁊ victimas dn̄o et obtulerunt holocausta die sequenti tauros
mille: arietes mille: agnos mille cum libaminib⁹ suis: et vniuerso ritu abun-
F dantissime in omnē israel. Et comederunt et biberūt corā dn̄o in die illo cū
grandi letitia: et vnxerunt secundo sa-
lomonē filiū dauid. Unxerūt autē eum III.re.2.c.
dn̄o in principē et sadoch in pōtificem
Sedit⁊ salomō sup solium dn̄i in regem p dauid patre suo: et cunctis placuit et paruit illi omnis israel. Sed ⁊
vniuersi principes et potētes et cūcti
filii regis dauid: dederunt manum ⁊

subiecti fuerūt salomoni regi. Magnificauit ergo dñs salomonē sup omnez israel: et dedit illi gloriā regni qualez nullus habuit ante eū rex israel. Igitur dauid filius isai regnauit super omnez israel. Et dies quib9 regnauit sup israel fuerunt quadraginta anni. In hebron regnauit septē annis: in hierusalem ānis triginta trib9. Et mortuus est in senectute bona plenus dierum et diuitijs et gloria. Et regnauit salomō
B filius ei9 pro eo. Gesta autem dauid regis priora et nouissima scripta sunt in libro samuelis videntis et in libro nathā pphete: atq; i volumine gad videntis vniuersiq; regni ei9 et fortitudinis et tempor quę transierūt sub eo siue in israel siue in cunctis regnis terrarū. ¶ Explicit dibrehaiomin liber pmus.

¶ Incipit liber Dibrehaiomin siue paralipomenon liber secundus.

¶ C.S. De hostiis oblatis a salomone in gabaon: dñs in nocte apparet salomoni: petit sapientiam et datur ei: et adducebātur ei equi de egypto. Cap. i.

A 3.reg.3.a. Confortatus est ergo salomon filius dauid in regno suo: et dñs erat cum eo: et magnificauit eū in excelsum. Precepit salomon vniuerso israeli: tribunis et centurionibus et ducibus et iudicibus omnis israelis principibus familiarum: et abiit cum vniuersa multitudine i excelsum gabaō: vbi erat tabernaculum federis dñi: quod fecit moyses famulus dei in solitudine. Arcam aūt dei adduxerat dauid de cariathiarim in locū quē preparauerat ei: et vbi fixerat illi tabernaculū: hoc est in hierusalez. Altare quoq; eneū qd fabricatum fuerat beseleel filius huri filii hur
exo.3.7.8. B ibi erat corā tabernaculo dñi: quod et requisiuit salomon et omnis ecclesia. Ascēditq; salomō ad altare eneū corā tabernaculo federis dñi: et obtulit in eo mille hostias. Ecce aūt i ipsa nocte apparuit ei deus dicēs. Postula quod vis vt dem tibi. Dixitq; salomon deo Tu fecisti cum dauid patre meo misericordiam magnā: constituisti me regem pro eo. Nūc ergo dñe deus impleatur sermo tuus quem pollicitus es dauid patri meo. Tu eñi me fecisti regē sup populum tuum multū: qui tam innumerabilis est q̄ puluis terre. Da mihi sapientiā et intelligentiā vt ingrediar et egrediar corā populo tuo. Quis eñi potest hunc populum tuū digne qui tā grandis est iudicare? Dixit autē deus ad salomonem. Quia hoc magis placuit cordi tuo et non postulasti diuitias et substātiā et gloriā neq; animas eorum qui te oderāt: sed nec dies vite plurimos. petisti autē sapientiā et scientiā vt iudicare possis populū meū: super quē cōstitui te regē: sapientia et scientia data sunt tibi: diuitias autē et substantiā et gloriā dabo tibi: ita vt nullus in regibus nec ante nec post te fuerit similis tui. Uenit ergo salomon ab excelso gabaon in hierusalem coram tabernaculo federis: et regnauit super israel. Cōgregauitq; sibi currus et equites: et facti sunt ei mille quadringenti currus et duodecim milia equitum: et fecit eos esse in vrbibus quadrigarum et cū rege in hierl'm. Prebuitq; rex argentū et aurū in hierl'm quasi lapides et cedros q̄si sycomoros q̄ nascūtur in campestrib9 multitudine magna. Adducebant autē ei eq; de egypto et de choa negociatorib9 regis q ibāt et emebāt precio quadrigā equorū sexcētis argenteis: et equū cētū quinquaginta similiter de vniuersis regnis cetheorū et regibus syrie emptio celebrabat.

¶ C.S. De mādato salomonis ad hiram regē sup artificib9 et lignis: et de stipibus datis de artificibus. Cap. ii.

Decreuit autē salomō edificare domū nomini domini: et palacium sibi. Et numerauit septuaginta milia virorū portātium humeris: et octoginta milia q cederēt lapides i montib9: prepositosq; eorū tria milia sexcētos. Misit quoq; ad hirā regē tyri dicēs. Sicut egisti cum dauid patre meo et misisti ei ligna cedrina: vt edificaret sibi domū in q̄ et habitauit: sic fac mecū vt edificē domū noī dñi dei mei: et cōsecrē eā ad adolēdum incēsū corā illo: et fumigāda aromata: et ad ppositionē panum sempiternā et ad holocaustomata mane et vespere. Sabbatis quoq; et neomenijs et solēnitatib9 dñi dei nostri in sempiternū: que mādata sunt israeli. Domus eñi quam edificare cupio magna est. Magnus est eñi deus noster super oēs deos. Quis ergo poterit preualere vt edificet ei dignā domū? Si celū et celi celorū capere eum nequeunt: quātus

ta septuaginta viri. Cōgregaui autē eos ad fluuiū q decurrit ad hauua et mansimus ibi trib9 diebus. Quesiuiq; in populo et i sacerdotib9 de filiis leui et nō inueni ibi. Itaq; misi helyezer et ariel et semeiā et elnatā et iaribz et elnathā et nathā et zachariā et mosollā pncipes: et ioarib et elnathā sapiētes: et misi eos ad heddo qui est princeps in casphie loco: et posui i ore eorū vba q̄ loq'rent ad heddo et ad fratres ei9 nathineos in loco casphie vt adducerēt nobis ministros dom9 dei nr̄i. Et adduxerūt nobis p manū dei nr̄i bonā sup nos: virū doctissimū de filiis mooli filii leui filii isrl' et sarabiā et filios ei9 et fratres ei9 decē et octo: et asabiā et cū eo esaiā de filiis merari fratresq; ei9 et filios ei9 viginti. Et de nathinneis q̄s dederat dauid
D et principes ad ministeria leuitarū: nathineos ducētos viginti. oēs hi suis nominibus vocabāt. Et pdicaui ibi ieiunium iuxta fluuiū hauua vt affligeremur coram dño deo nr̄o: et peteremus ab eo viam rectā nob et filiis nr̄is vniuersęq; substantie nr̄e. Erubui enim petere a rege auxilium et equites: q defēderēt nos ab inimico i via: q: dixeram9 regi. Man9 dei nr̄i ē sup oēs q q̄rūt eū i bōitate: et impiū ei9 et fortitudo ei9 et furor sr̄ oēs q dereliquūt eū. Ieiunauim9 aūt et rogauimus deū nr̄m p hoc et euenit nob pspere. Et separaui de pncipib9 sacerdotū duodecim sarabiā et asabiā et cū eis de fratrib9 eorū decē: appēdiq; eis argētū aurū et vasa consecrata dom9 dei nr̄i: q obtulerat rex et cōsiliatores ei9 et pncipes ei9 vniuersisq; isrl' eorū q inuēti fuerāt. Et appēdi i manib9 eorū argēti talēta sexcēta quinquaginta et vasa argētea cētū: auri vo cētū talēta: et crateres aureos viginti: q habēt solidos millenos: et vasa eris fulgētis optimi duo pulchra vt aurū. Et dixi
F eis. Uos sci dñi et vasa scā argētū et aurū qd spōte oblatū ē dño deo pr̄m nr̄or: vigilate et custodite donec appēdatis corā pncipib9 sacerdotū et leuitarū et ducib9 familiarū isrl' i hierl'm i thesaurū dom9 dñi. Susceperunt aūt sacerdotes et leuite pōd9 argēti et auri et vasorū vt deferrēt hierl'm i domū dei nr̄i. Promouim9 ergo a flumine hauua duodecimo die mēsis pmi vt pgerem9 hierl'm et man9 dei nr̄i fuit sup nos: et liberauit
G nos de manu inimici et isidiatoris in via. Et venim9 hierl'm et mansim9 ibi trib9 dieb9. Die autē quarta appēsū ē argētū et aurū et vasa i domo dei nr̄i p manū remoth filii vrie sacerdotis et cum eo eleazar fili9 phinees: et cū eis iozabed filius iosue: et noadaia fili9 bēnoi leuite iuxta nūerū et pōd9 oīm. Descripsitq; est oē pond9 in tpe illo. Sz et q venerāt de captiuitate filii trāsmigratiōis: obtulerūt holocaustomata deo isrl': vitulos duodecim p oi ppl'o israel: arietes nonaginta sex: agnos septuaginta septem hircos p pctō duodecim: oīa i holocaustū dño. Dederūt aūt edicta regis satrapis q erāt d pspectu regis: et ducib9 trās flumē et eleuauerūt pplm et domū dei.

¶ C.S. Nunciat esdre q filii israel nō sint separati a pplo terrarum: imo etiā duxerunt in vxores filias eorū sibi et filiis suis hoc audito esdras scidit pallium suū et tunicam et euellit pilos capitis eius et sedens plorat. Capitulum. ix.

Postq̄ aūt hec completa sunt accesserūt ad me pncipes i dicētes. A 3.esd.8.c.
Non est hic separatus populus isrl' et sacerdotes et leuite a populis terrarū: et de abominatōib9 eorū chananei vz et ethei et pherezei et iebusei et amonitarū et moabitarū: egyptiorū et amorreorū: tulerūt eñi de filiab9 eorū sibi et filiis suis vxores: et cōmiscuerūt semē sanctū cū pplis terrarū. Man9 etiā pncipū (artaban9 vl. psarū. rex. Artaxerxes. vl. psarū rex.) et magistratuū fuit in trāsgressione hac pma. Cū audissem sermonē istū: scidi palliū meū et tunicā: et euelli capillos capitis mei et barbe: et sedi merēs. Cōuenerūt aūt ad me omnes q timebāt vbū dei israel p trāsgressione eorū q de captiuitate venerant et ego sedebā tristis vsq; ad sacrificiū vesper-
B tinū. Et i sacrificio vespertino surrexi de afflictiōe mea: et scisso pallio et tunica curuaui genua mea et expādi man9 meas ad dñm deū meū et dixi. De9 me9 cōfundor et erubesco: leuare faciē meā ad te: qm̄ iniqtates nr̄e multiplicate sūt sup caput nr̄m: et delicta nr̄a creuerūt vsq; ad celū a dieb9 patrū nr̄or. Sed et nos ipsi peccauim9 grauiter vsq; ad diē hāc: et iniquitatib9 nr̄is traditi sum9: ipsi et reges nr̄i et sacerdotes nr̄i in manū regū terrarū in gladiū: et in captiuitatem: et i rapinā: et cōfusionē vultus sicut et dic hac. (al' + q̄m. Decēviri rome dicuntur. al's + manu.) Et nunc quasi parū et ad momētū facta ē deprecatio nr̄a apd dñm deū nr̄m vt dimitterent nob reliquie: (al's + vt) et daret nobis paxillū in loco scō ei9 et illuminaret oculos nr̄os de9 nr̄: et daret nobis vitā modicā i seruitute nr̄a: quia serui sumus et in seruitute nostra non dereliquit eos de9 nr̄: et inclinauit super

nos misam corã rege psarũ vt daret no
bis vitã et sublimaret domũ dei nr̃i:et
extrueret solitudines ei9:et daret nobis
spẽ ĩ iuda et hierl'z. Et nũc qd dicem9
Romani legcs, so: dñe de9 nr̃ post hec: q: dereliqm9 man
lonis ĩ de data tua q̃ ꝑcepisti ĩ manu ꝟuoꝝ tuorũ
cẽ tabulis pphetarũ: dicẽs. Terra ad quã vos in
accepisse gredimini vt possideat', cã: terra imũ:
t duas ad da est iuxta immũdiciã ppl'oꝝ cetera:
dunt. rũq; terrarũ abominationib9 eoꝝ q̃ re
D pleuerũt eã ab ore vsq; os in coinq̃na
tione sua. Nũc ḡ filias vestras ne detis
filijs eorũ et filias eoꝝ ne accipiatis fi
lijs vr̃is:et nõ q̃ratis pacẽ eoꝝ et pspi
tatẽ eorũ vsq; ĩ eternũ:vt cõfortemini
et comedatis q̃ bona sunt t̃re et here:
des habeatis filios vr̃os vsq; in sclm.
Tribuni Et post oĩa q̃ venerũt sup nos ĩ opib9
ediles ro: nr̃is pessimis,et ĩ delicto nr̃o magno:
me creãt q: tu es de9 nr̃ liberasti nos de iniq̃ta
te nr̃a: et dedisti nob' salutẽ sicut est ho
die:vt nõ puerteremur:et irrita facere
mus mãdata tua neq; matrimonia iuge
remus cũ ppl'is abominationũ istaꝝ.
Nunq̃d irat9 es nobis vsq; ad cõsum:
mationẽ ne dimitteres nobis reliq̃as
ad salutẽ: Dñe de9 isrl' iust9 es tu: qm̃
derelicti sumus q̃ saluaremur: sicut die
hac. Ecce corã te sum9 in delicto nr̃o.
Non em̃ stari potest corã te sup hoc.
¶ C.S. Penitet et luget popul9:sepa:
rant vxores alienigene: describuntur
illi qui eas abiecerunt. Cpm.x.

Ic ergo orãte + esdra:
et iplorãte + deũ t flen
te et iacẽte añ tẽplũ dei
collectus est ad deũ de
isrl' cet9 grãdis nimis
A virorũ et mulieꝝ puero
al' + ezra. rũq;. Et fleuit ppl's fle:
als + euz. tu multo. Et rñdit sechenias fili9 iehi:
3. esdre. 9 bel de filijs helã: et dixit + esdre. Nos
g. ꝑuaricati sum9 in deũ nr̃m: et duxim9
Anaxago vxores alienigenas de populis terre. Et
ras phs. nũc si est pnia in hierl'm sup hoc: peu:
Empedo tiam9 sed9 cũ dño deo nr̃o vt pꝑciam9
cles phs. vniuersas vxores et eos q̃ de his nati
al' + ezre. sunt: iuxta volũtatẽ dñi et eoꝝ q̃ tenẽt
Permeni preceptũ dñi dei nr̃i ꝟm legẽ fiat. Sur
des phs. ge: tuũ ẽ discernere: nosq; erim9 tecũ.
Cratinus Cõfortare et fac. Surrexit ḡ + esdras
poeta. et adiurauit pncipes sacerdotũ t leui
Plaut9co tarũ et oẽz isrl' vt facerẽt ꝟm ꝟbũ hoc.
mediarũ Et iurauerũt. Et surrexit + esdras añ
scriptor. domũ dei: et abijt ad cubiculũ iohãnã
al' + ezrã filij eliasib: et ingressus est illuc. Panẽ
herodot9 nõ comedit: et aquã nõ bibit. Lugebat
historic9. em̃ trãsgressionẽ eoꝝ q̃ venerãt de ca
al' + ezra
3. esdre. 9
b.

ptiuitate. Et missa est voꝝ [illegible] iuda
ĩ hierl'z oib9 filijs trãsmigratiõis vt co
gregarent in hierl'm et ois q̃ nõ ve
nit ĩ trib9 dieb9 iuxta cõsiliũ pncipũ et
seniorũ: auferet vniuersa substãtia ei9
et ipẽ abijcietꝰ de cetu trãsmigrationis.
Cõuenerũt igit oẽs viri iuda et beniamin
in hierl'm trib9 dieb9 ipse est mẽsis no
nus vicesima die mẽsis: et sedit oĩs po
pul9 ĩ platea dom9 dei trementes + pro
pcõ et pluuijs. Et surrexit esdras sa
cerdos et dixit ad eos. Uos trãsgressi
est', et duxist' vxores alienigenas vt a
deret' sup delictũ isrl'. Et nũc date con
fessionẽ dño deo patrũ + vr̃oꝝ: facite
placitũ ei9: et sepamini a pplis terre
ab vxoribus alienigenis. Et rñdit vni
uersa mĩtitudo. Dixitq; voce magna.
Iuxta ꝟbũ tuũ ad nos sic fiat. Uerũ
q: ppl's mĩt9 est: et tps pluuie: et nõ su
stinem9 stare foris: et op9 nõ ẽ diei vni9
vel duoꝝ vehemẽter q̃ppe peccauim9
ĩ sermõe isto cõstituant pncipes in vni
uersa mĩtitudie: et oẽs ĩ ciuitatib9 nr̃is
q̃ duxerũt vxores alienigenas veniãt
tpib9 statutis: et cũ his seniores per ciui
tatẽ ĩ ciuitatẽ et iudices ei9 donec auer
tat ira dei nr̃i a nob' sup pcõ hoc. Igit
iõathã fili9 azahel: t iazia fili9 thecue
steterunt sup hoc et mosollã et + sebe
thai leuites adiuuerũt eos: feceruntq;
sic filij trãsmigrationis. Et abierunt +
esdras sacerdos et viri pncipes fami
liaꝝ ĩ domos patrũ suoꝝ: et oẽs per no
mia sua: et sederũt ĩ die pmo mẽsis decimi
vt q̃rerẽt rẽ. Et cõsummati sũt oẽs viri
q̃ duxerũt vxores alienigenas vsq; ad
diẽ pmũ mẽsis pmi: et inuenti sunt de
filijs sacerdotũ q̃ duxerũt vxores alie
nigenas de filijs iosue filij iosedech et
fratres ei9 maasia et eliezer et iarib et
godolia. Et dederũt man9 suas vt eijce
rẽt vxores suas: et p delicto suo arietẽ
de ouib9 offerrẽt. Et d̃ filijs emmer a
nani et zebedia: et de filijs serl maasia
et helia et semeia iehihel et ozias: et de
filijs phessur: elioenai maasia: hismael
nathanael: iosabeth: helesa: et de filijs
leuitarũ: iosabeth et semei et celaia ipse
est calitapharaia iuda et eliezer: et de
cãtorib9: eliasub: et de ianitorib9 sellũ
et thelẽ et vri: et ex isrl' de filijs pharos
remeia t ezia t melchia t miamin t ele
zer t melchia et banea: et de filijs helã
mathania: zacharias t hiehil et abdi:
ierimoth et helia: et de filijs zechu
elioenai: eliasib mathania et ierimuth
zabath t aziza: t d̃ filijs bebai ioachim

anania zabbai: athalai: et de filijs beni:
mosollam: melluch: t adaia: iasub: t saal
et ramoth: et de filijs phetmoab: edna
et chalal: banaias et maasias matha:
nias: beseleel: bẽnui: et manasse: et de
filijs herẽ: iesue: melchias: semeias: sy
meon: beniamin: maloch: samarias: et
de filijs asen: mathanai matheta: zaza:
beth elipheleth: iarmai: manasses se
mei: d̃ filijs bani: maaddi: amrã t huel
baneas: badaias: chelian: bãnia: mari
math et eliasib. mathanias: mathanai
et iasi t bani et bẽnui: semei t samaias
et nathan et adaias: mechne: sabaia:
sisai: sarai: ezrel et selemau et semeria
sellum: amaria: ioseph: de filijs nebui:
abihel: mathathias zabeth: zabina: ied
deu et iohel et banai. Oẽs hi acceperũt
vxores alienigenas: et fuerunt ex eis
mulieres q̃ pepererant filios.
¶ Explicit liber Esdre prim9.
¶ Incipit liber Neemie.
¶ C.S. Neemias pincerna regis arta
xerxis audita afflictione iudeorum q̃
erant in hierl'm ieiunat: querit miseri
cordiam a deo. Capitulũ primũ.
Erba neemie filij helchie
Et factũ est ĩ mẽse casleu
anno vicesimo: t ego erã
in susis castro. Et venit
ad me anani vn9 de fra:
tribus meis: ipse et viri
ex iuda. Et interrogaui eos de iudeis
qui remãserãt et supererãt de captiui
tate et de hierusalẽ. Et dixerunt mihi
Qui remãserunt et derelicti sunt de
captiuitate ibi in prouincia afflictione
magna sunt et in opprobrio: et murus
hierl'm dissipat9 est: et porte eius cõ:
buste sunt igni. Cũq; audissem ꝟba hu
iuscemodi: sedi et fleui et luxi diebus
multis et ieiunabã t orabã ante faciẽ
dei celi: et dixi. Queso dñe de9 celi for:
tis magne atq; terribilis: q̃ custodis
pactũ et misam cũ his q̃ te diligunt: et
custodiunt mãdata tua: fiãt aures tue
auscultãtes: et oculi tui aperti vt au:
dias orõnẽ serui tui quã ego oro corã
te hodie die et nocte p filijs israel ser:
uis tuis: et confiteor p pctis filioꝝ isrl'
q̃b9 peccauerunt tibi. Et ego t domus
patris mei peccauim9: vanitate sedu:
cti sum9: et nõ custodiuim9 mãdatum
tuũ: et cerimonias et iudicia q̃ precepi
sti moysi famulo tuo. Memẽto ꝟbi qd̃
mandasti moysi seruo tuo: dicẽs. Cum
trã'gressi fuerit': ego dispdãvos ĩ po
pulo: t nõ reuertamini ad me: et custo

dia': precepta mea et faciat' ea: etiã si
abducti fuerit' ad extrema celi: ĩde cõ
gregabo vos: t reducã ĩ locũ quẽ elegi
vt habitaret nomẽ meũ ibi. Et ipsi ꝟui D
tui et ppl's tu9 q̃s redemisti ĩ fortitudi
ne tua magna et ĩ manu tua valida: ob
secro dñe sit aur' tua attẽdẽs ad orõnẽ
serui tui: t ad orõnẽ seruorũ tuoꝝ q̃ vo
lũt timere nomẽ tuũ: et dirige seruum
tuũ hodie: et da ei misam ante virũ hũc
Ego em̃ erã pincerna regis.
¶ C.S. Neemias ab artaxerxe ipetrat
litteras ad duces regionis trans flu:
men: cum q̃b9 venit in hierl'm: cõside:
rat ruinas muroꝝ de nocte et causam
itineris sui: aperit populo: ad edificã
dum cõfortat muros. Cpm.ij.
Actũ est autẽ in mẽse nisan: B
anno vicesimo artaxerxis re
gis: et vinũ erat añ eũ. Et le
uaui vinũ t dedi regi: et erã
quasi lãguid9 ante faciẽ ei9.
Dixitq; mihi rex. Quare vult9 tu9 tri
stis est: cũ te egrotũ nõ videã: Nõ est
hoc frustra: sed malũ nescio qd in cor:
de tuo est. Et timui valde ac nimis: et
dixi regi. Rex ĩ eternũ viue. Quare nõ
mereat vult9 me9: q: ciuitas domus se
pulchrorũ pr̃is mei deserta est: et por:
te ei9 cõbuste sunt igni: Et ait mihi rex
Pro qua re postulas. Et oraui deũ celi
Et dixi ad regẽ. Si videt regi bonũ: et B
si placet ꝟuis tuis añ faciẽ tuã: vt mit
tas me ĩ iudea ad ciuitatẽ sepulchri pa
tris mei: et edificabo eã. Dixitq; mihi
rex t regina q̃ sedebat iuxta eũ. Usq; ad
qd̃ tps erit iter tuũ et qñ reuerteris:
Et placuit ante vultũ reg' et misit me.
Et cõstitui ei tẽp9 et dixi regi. Si regi
videt bonũ: epl'as det mihi ad duces
regionis trãs flumẽ vt trãsducãt me
donec veniã in iudeã et epl'az ad asaph
custodẽ salt9 regis: vt det mihi ligna
+ vt tegere possim portas tẽpli: tur: Al's + ea
res dom9 et muros ciuitatis et domũ
quã ĩgressus fuero. Et dedit mihi rex
iuxta manũ dei mei bonã mecũ. Et ve:
ni ad duces regiõis trãs flumẽ: dedi:
q; eis epl'as reg'. Miserat aũt rex me
cũ pricipes militũ et eq̃tes. Et audie:
rũt sanaballath horonites et thobias
ꝟuis ammanites et cõtristati sunt affli
ctione magna q̃ venisset hõ q̃ q̃reret
pspitatẽ filioꝝ isrl'. Et veni hierl'z et C
erã ibi trib9 dieb9: t surrexi nocte ego
et viri pauci mecũ et nõ indicaui cuiq;
qd + dñs dedisset ĩ corde meo et face: Al' + de9.
rẽ ĩ hierl'm: et iumẽtũ nõ erat mecum

nisi sal cui insedebã. Et egressus sum
p porta vallis nocte ⁊ ante fontẗ dra-
conis: ⁊ ad portã stercoris: ⁊ psiderabã
murũ hierl̃m dissipatũ ⁊ portas eiꝰ cõ-
sumptas igni. Et trãsiui ad portã fon-
tis et ad ãquictũ regis ⁊ nõ erat loc⁹
tumẗo cui sedebã vt trãsiret. Et ascẗ-
di p torrẗ nocte et cõsiderabã murũ
et reuersus veni ad portã vallis: et re-
dij. Magistratꝰ aũt ne sciebãt q̃ abiisse
sut q̃d ego facerẗ. Sed ⁊ iudeis et sacer-
dotib⁹ ⁊ optimatib⁹ ⁊ magistratꝰ et reli-
quis q̃ faciebãt opus vsq̃ ad id ✠ loci
nihil indicauerã. Et dixi eis Vos no-
stis afflictionẗ i qua sumus: q: hierl̃m
deserta est et porte eius psumpte sunt
igni. Venite ⁊ edificem⁹ muros hierl̃:
⁊ nõ simus vltra opprobrij. Et indicaui
eis manũ dei mei q̃ esset bona mecũ: ⁊
ꝓba regis q̃ locutus est michi: et aio.
Surgam⁹ ⁊ edificem⁹. Et confortate sunt
manꝰ eor in bono. Audierũt autẗ sana-
ballath horonites ⁊ tobias seruꝰ ama-
nites ⁊ gosem arabes: ⁊ subsannauerũt
nos et despexerũt: dixeruntq̃. Que est
hec res quã facitis: Num q̃d ptra regẽ
vos rebellatis? Et reddidi eis sermonẗ
dixiq̃ ad eos. Deꝰ celi ipse nos iuuat:
et nos serui eiꝰ sum⁹: surgam⁹ et edifi-
cem⁹: vobis autẗ nõ est pars ⁊ iustitia
et memoria in hierusalem.

Alo ✠ loc⁹ eorum.

CC.S. Mari turres porte edificant:
incipit eliasib sacerdos magꝰ nolan-
tur q̃ viri iuxta q̃s edificẗ. Cpm. iii.

Surrexit eliasib sacer-
dos magꝰ ⁊ fres eiꝰ sa-
cerdotes: et edificarũt
portã regis. Ipsi sctifi-
cauerũt eã ⁊ statuerũt
valuas eiꝰ vsq̃ ad tur
ri centũ cubitoꝰ sctifi-
cauerũt eã vsq̃ ad turrim ananihel. Et
iuxta eũ edificauerũt viri hierico: iu
xta eos edificauit zachur filiꝰ amri po-
tẗ autẗ piscũ edificauerũt filij asnaat
ipsi texerũt eã ⁊ statuerũt valuas eiꝰ
seras ⁊ vectes eiꝰ iuxta eos edificauit
marimuth filiꝰ vrie: filij acchꝰ ⁊ iuxta
eũ edificauit mosollã filiꝰ barachesi:
filij mesezabel: ⁊ iuxta eũ edificauit sa-
doch filiꝰ baana. Et iuxta eũ edificauerũt
thecueni. Optimates autẗ eor nõ suppo
suerũt colla sua i ope dñi dei sui: ⁊ po-
tẗ veterẗ edificauerũt ioiada filiꝰ pha-
sea: ⁊ mosolla filiꝰ besodia: ipsi texerũt
eã ⁊ statuerũt valuas eiꝰ et seras et ve-
ctes: et iuxta eos edificauerũt melchias
gabaonites et iadõ meronathites viri
de gabaõ ⁊ maspha p duce q̃ erat ul-
tra flũẗ. Et iuxta eos edi-
cauit ezthel filius erati aurifex. Et iu-
xta eũ edificauit ananias filiꝰ pigmentarij
et ✠ dimiserũt hierl̃m vsq̃ ad mu-
ros latitudinis. Et iuxta eũ edificauit
raphaia filiꝰ hur principes dimidie
et iuxta eũ edificauit iorada filiꝰ he-
mach ptra domũ suã. Et iuxta eũ edi-
ficauit atthꝰ filiꝰ asebonie. Vsq̃ ad
partẗ vici edificauit melchias filiꝰ
rẗ et asub filiꝰ phetmoab et turrẗ fo-
rnũ. Et iuxta eos edificauit sellũ filiꝰ
aloes princeps medie partis vici hie-
rl̃ ✠ ipse et ✠ filij eiꝰ. Et portã vallis re-
ficauit annon: et habitatores zanoe ipsi
edificauerũt eã: ⁊ statuerũt valuas
seras et vectes: et mille cubitos mu-
ro vsq̃ ad portã sterqlinũ. Et porta
sterqlinũ edificauit melchias filiꝰ re-
chab p̃ceps vici bethcarã. Ipse edi-
cauit eã: ⁊ statuit valuas eiꝰ et seras
et vectes. Et portã fontis edificauit sal-
lũ filiꝰ colozai p̃ceps pagi maspha. Ipse
edificauit eã ⁊ texit: ⁊ statuit valuas
et seras ⁊ vectes ⁊ muros piscine sa-
in hortũ regis: vsq̃ ad gradꝰ q̃ de-
scendunt de ciuitate dõi. Post eũ edifica-
neemias filius azboth p̃ceps dimidie
partis vici bethsur: vsq̃ ptra sepulcra
dõi: et vsq̃ ad piscinã q̃ gradi ope-
structa est: ⁊ vsq̃ ad domũ fortũ. Post
eũ edificauerũt leuite: reũ filius be-
Post eũ edificauit asebias p̃ceps
midie pt̃ vici ceile iuxta suã. Post
edificauerũt fres eor bechui filiꝰ ceile
p̃ceps dimidie pt̃is ceile. Et edifica-
uit iuxta eũ ezer filiꝰ iosue p̃ceps mi-
pha mẗsurã secũdam cõtra ascẗsum
missimi anguli. Post eũ in mõte ed-
cauit baruch filiꝰ zachai mẗsurã de
ab angulo vsq̃ ad portã domꝰ eliasib
sacerdotis magni. Post eũ edificauit
marimuth filiꝰ vrie: filij acchꝰ mẗsu-
secũdam a porta domꝰ eliasib donec
deretẗ domꝰ eliasib. Et post eũ edifi-
uerũt sacerdotes viri de campestribus
iordanis. Post eos edificauit benia-
et asub cõtra domum suã. Et post eũ
edificauit azarias filiꝰ amasie filius
nie ptra domũ suã. Post eũ edificauit
benui filiꝰ hennada mẗsurã secũdam
mo azarie vsq̃ ad flexuram et vsq̃
angulũ. Post eũ edificauit phalthi-
ozi ptra flexurã ⁊ turrim q̃ emanat
domo regis excelsa. i. in atrio carcer
Post eũ edificauit phadaia filiꝰ fres
Nathinei autẗ habitabãt in ophel vs-

cõtra portã aq̃rũ ad orientẗ ⁊ turrim q̃
prominet. Post hec edificauerũt thecue
ni mẗsurã secũdam e regiõe a turre ma-
gna eminẗ vsq̃ ad murũ tẗpli. Sur
sum ad portã equi edificauerũt sacer-
dotes vnusq̃q̃ cõtra domũ suã. Post
eos edificauit seddo filiꝰ emmer cõtra
domũ suã. Et post eũ edificauit semeia
filius sechenie custos porte orientalis.
Post eũ edificauerũt anania filiꝰ selemie
⁊ hanũ filiꝰ selo sexti mẗsurã secũdaꝫ. Post
eos edificauit mosollã filiꝰ barachie ⁊
sanophetacum suũ. Post eũ edificauit
melchias filiꝰ aurificis vsq̃ ad domum
nathinorũ ⁊ scutarũ pẗdẗrũ ad portam
iudicialẗ: vsq̃ ad cenaculũ anguli. Et
inter cenaculũ anguli in porta gregis
edificauerũt artifices ⁊ negociatores.
CC.S. Sanaballath et thobias edifi-
cantes sub sannabant et phibere dole-
bãt: mouẗ insidias: et illi armati
muros edificabant vna manu populus
edificat altera tenet gladiũ. Cpm. iiii.

Et cũ audisset sanabal
lath q̃ edificarem⁹ muros: irat⁹
est valde et motus nimis sub sannauit
iudeos et dixit coã fratribꝰ suis: et fre
quentia samaritanorũ. Quid iudei fa-
ciunt ✠ liberales: Nũ dimittẗ eos gẗ
tes: Nũ sacrificabũt ⁊ cõsiedẗ i vna
die: Nũ q̃d edificare poterũt lapides
de acerui puluer: q̃ cõbusti sunt: Et
et tobias amanites prim⁹ eiꝰ ait. Edi
ficẗ. Si ascẗdẗrit vulpes: trãsiliet mu
rũ eor lapideũ. Et dixit neemias. Au-
di deus nr: q̃ facti sum⁹ despectui. Cõ
uertẗ opprobrium sup caput eor: et da
eos i despectionẗ i terra captiuitatis.
Ne operias iniqtatẗ eor: ⁊ peccũ ✠ eorũ
coã facie tua nõ deleat: q̃ irritauerũt
edificantes. Itaq̃ edificauimꝰ murũ: et
pfecimꝰ totũ vsq̃ ad pẗẗ dimidiã: ⁊ p-
nocatũ est cor ppli ad operãdũ. Factũ
est autẗ cũ audisset sanaballath ⁊ tobias
⁊ arabes amõite ⁊ ✠ azotii q̃ obducta
esset cicatrix muri hierl̃: ⁊ q̃ cepissẗ
interrupta pcludi: irati sunt nimis. Et
pgregati sũt oes pariẗ vt venirẗ: pu-
gnarẗ cõ hierl̃m ⁊ molirẗ insidias.
Et orauimꝰ deũ nr̃: ⁊ posuimꝰ custodes
sup murũ die ac nocte cõ eos. Dixit au-
tẗ iudas. Debilitata est fortitudo po-
tẗ: ⁊ humꝰ nimia ẗrẗ nos nõ pokim⁹
edificare murũ. Et dixerũt hostes nri.
Nescẗt ⁊ ignorẗ donec veniam⁹ i me-
dũ eor: ⁊ interficiam⁹ eos: ⁊ cessare facia
mus opꝰ. Factũ ẗ q̃ venẗrẗ iudeis
q̃ habitabãt iuxta eos: ⁊ dicẗrẗ nobis
p decẗies et obꝰ loq̃ãbꝰ venerãt ad
nos: statui in loco post murũ p circui
tũ ppli i ordinẗ cũ gladiis suis et lã
ceis ⁊ arcubꝰ. Et pspexi atq̃ surrexi: ⁊
ait ad optimates ⁊ magistratꝰ: ⁊ ad reli-
quã partẗ pulgi. Nolite timere a facie
eor. Mẗi magni ⁊ terribilis memẗto
te ⁊ pugnate p fratꝰ vrꝰ: filios vrꝰ
⁊ filiabꝰ vrꝰ: vxorib⁹ vrꝰ: ⁊ domib⁹
vrꝰ. Factũ est autẗ cũ audissent inti
mici nri nũciatũ esse nobis dissipauit
deꝰ ppli: eor. Et reuersi sum⁹ oes ad
muros vnusq̃q̃ ad opꝰ suũ. Et factũ ẗ
a die illa: media pars iuuenũ eor facie
bat opꝰ: ⁊ media pars para erat ad bellũ
lãcẗ ⁊ scuta ⁊ arcꝰ ⁊ loricẗ ⁊ p̃ncipes
post eos i oi domo iuda edificãtiũ in
muro et portãtiũ onera ⁊ imponẗtiũ:
vna manu sua faciebat opꝰ: ⁊ altera te-
nebat gladiũ. Edificãtiũ cũ vnusq̃q̃
gladio erat accꝰ renes. Et edificabãt
et clãgebãt buccina iuxta me. Et dixi
ad optimates et ad magistratꝰ: et ad reli-
quã partẗ pulgi. Opꝰ grãde est ⁊ latu:
⁊ nos separati sum⁹ i muro procul alter
ab altero. In loco q̃cũq̃ audierit⁹ clã-
gorẗ tube: illic pcurrite ad nos. Deus
nr pugnẗ p nobis: nõ ipsi faciam⁹ opꝰ
Et media pars nrã tenẗ lanceas ab
ascensu auroꝰ: donec egrediant astra.
In tẗpore q̃q̃ illo dixi pplo. Unusq̃s
q̃q̃ cũ puero suo maneat in medio hie
rusalẗ: ⁊ sint vobis vices p noctẗ et die
ad operãdũ. Ego autẗ ⁊ fratres mei et
pueri mei et custodes q̃ erant post me:
nõ deponebamus vestimẗta nrã vnus-
q̃q̃ tm̃ nudabãt ad baptismum.

CC.S. Clamat ppli fame pressus: nec
mias phibet ipsuras: ãnonas q̃ ducibus
vendẗ nõ exigit: de cibo mẗse ciꝰ. C. v.

Et facꝰ est clamo: ppli et pro ux
eius magnus aduersus fratres
suos iudeos. Et erãt qui dicerẗ. Filij
nri ⁊ filie nre multe sunt nimis. Accẗs
piam⁹ p ꝓcio eor frumẗũ et comedas
mus ⁊ viuam⁹ ⁊ erãt q̃ dicerẗ. Agros
nros et vineas ⁊ domus nostras appo
namus ⁊ accipiamus frumẗũ i fame:
et alij dicebant. Mutuo sumam pecu-
nias in tributa regis: demusq̃ agros
nros ⁊ vineas: ⁊ nunc sicut carnes fra-
tres nostri: sic carnes nostre sunt: et
sicut filij eor: ita et filij nri. Ecce nos
subdigimus filios nros et filias nras
in seruitutẗ: ⁊ de filiabus nris sunt fa
tes: nec habemus vnde possint redẗ-
mi et agros nros et vineas nras alij
possident. Et iratus sum nimis cum

audissem clamorē eorū ꝓ ꝗbus hec cogitauitq; cor: meū. Et increpaui optimates ⁊ magistratos: ⁊ dixi eis. Usuras ne singuli a fratribus vestris exigatis. Et congregaui aduersus eos ꝓditionē magnam ⁊ dixi eis. Nos vt scitis redimimus fratres nostros iudeos q̃ venditi fuerāt gentibus ꝓ ꝗ possibilitate nostra. Et vos igitur venditis fratres vestros: et redimemus eos. Et siluerūt nec luenerūt q̃d responderēt. Dixitq; ad eos. Non est bona res quā facitis. Quare nō ibitis in timore dei nri ne ꝛ exprobrēt nobis a gentibus inimici nri. Et ego ⁊ fratres mei et pueri mei cōmodauimus plurimis pecuniā ⁊ frumentū. Nō reperiamus hoc cōtra istud. Es ergo nūc cōcedamus q̃d debet nobis. Reddite eis hodie agros suos ⁊ vineas suas: et olitoria sua ⁊ domos suas. Quin potius et centesimā pecuniē frumenti vini ⁊ olei quā exigere solet: ab eis: date ꝓ illis. Et dixerūt. Reddemus: ⁊ ab eis nihil q̃rimus: sic faciemus vt loquris: ⁊ vocauit sacerdotes: et adiurauit eos vt facerent iuxta q̃d dixerā. Insuper excussit sinum suum: et dixit. Sic excutiat deus omē virum q̃ nō impleuerit ꝗbus istud de domo sua vel laboribus suis. Sic excutiat ⁊ vacuus fiat: ⁊ dixit vniuersa multitudo: amen. Et laudauerūt deum. Fecit q̃ populus sicut erat dictum. A die autē illa q̃ ꝓcepit rex mihi vt essem dux i terra iuda ab anno vicesimo vsq; ad annum tricesimum secundum artaxerxis regis ꝓ annos duodecim: ego et fratres mei annonas q̃ vicarii debebant nō comedimus. Duces autē primi q̃ fuerunt ante me grauauerūt populum: ⁊ acceperūt ab eis in pane et vino: ⁊ pecunia q̃ridie siclos q̃dragintā. Sed ⁊ ministri eorū deprimebant populum. Ego autē nō feci ita ꝓpter timorē dei. Quin potius in opere muri edificauimus: ⁊ agrū nō emimus: omes pueri mei cōgregati ad opus erant. Iudei q̃q; ⁊ magistratus centū q̃nq̃gintā viri: ⁊ q̃ veniebāt ad eos de gentibus q̃ in circuitu nostro sunt in mēsa mea erant. parabatur autē mihi ꝓ diem singulos bos vnus: et arietes sex electi exceptis volatilibus: ⁊ post dies decem vina diuersa: ⁊ alia multa tribuebā. Insuꝑ et annonas ducatus mei nō q̃siui. Ualde enim attenuatus erat populus. Memento mei deus meus in bonum ꝗbus q̃ feci populo huic.

Filii + cōtentionem

Aliis + dicitis.

Aliis + et nos emimus.

CC.S. Sanaballath ⁊ socii eius ad necessitatem ꝓfectere faciendo mittuntur: et rebellare ab edificatione muroꝝ volunt: ꝓ quibus ad plenum ꝓhibetur: mittunt ad opitulandum iudeis ad thobiam et adversarios. c. vi.

Factū est autē cū audisset sanaballath et + tobias et gosem: arabs et ceteri inimici nri q̃ edificauimus ego murū ⁊ nō est relicta residua interruptura: q̃q; ad tempus autē illo ꝗbus nō posuerant portas: miserūt sanaballath + tobias et gosem arabs ad me dicentes. Venite: et conuenamus simul in vnum. Ipsi autē cogitabant vt facerent mihi malū. Misi q̃ ad eos nuncios dicens. Opus grande ego facio ⁊ non possum descendere ne forte negligat opus: et descendero ad vos. Miserūt ad me sicut ꝗbus hoc ꝓ quattuor vice: et respondi eis iuxta ꝗbus. Et misit ad me sanaballath iuxta ꝗbus hoc quinta vice puerum suum et epistolam habebat in manu sua scriptā hoc modo. In gentibus audiuit eius gosem quia tu ⁊ iudei cogitetis rebellare: propter hoc edifices murum ⁊ venire te velis super eos regē: ꝓpter quā causam ꝓphetas posuerit q̃ prediceret de te in hierusalem dicentes. Rex in iudea: audiuntur est ⁊ ꝗbus hec. Idcirco nūc veni vt inuicem simul pariter. Et misi ad eum dicens. Nō est factū ꝗbus hec q̃ tu loquris. Quia de cor tuo tu cōponis hec. Omes enim hi terrebāt nos: cogitantes q̃ cessarent manus nre ab opere: quiescerēq; Quare ob causam magis fortiam manus meas. Et ingressus sum domum + semaiae filii dalate filii methabeel secreto. Qui ait. Tractemus nobiscum in domo dei medio templi: ⁊ claudamus portas eius: quia venturi sunt vt interficiant te: nocte quippe venient ad occidendum te. Et dixi. Nūquid fugiat vir qui similis sum mei: et qui ingredi templum ⁊ viuere? Nō ingrediar. Et intelexi q̃ deus nō misisset eum: sed quasi prophetam locutus esset ad me: et + tobias et sanaballath cōdurisset eum. Accepit enim pretium vt timeret facere et peccarem ⁊ haberē malum q̃d exprobrarent mihi.

Memento mei domine ꝓ + tobia et sanaballath iuxta opera eorum ista: ⁊ ꝓphete ⁊ ceteros ꝓphetas q̃ terrebant me. Cōplete est autē murus vicesimo sexto die mēsis elul: q̃nq̃gintā duobus diebus. Factū est q̃ cū audissent omes inimici nri et timerent vniuersi gentes q̃ erāt in circuitu nro: ceciderūt valde in semetipsos: et scierūt q̃ a deo factū est opus hoc. Sed et in diebus illis multi primatus iudeorum epistolas mittebāt ad + tobiam: ⁊ a tobia veniebāt ad eos.

Multi enim in iudea habebāt iura quia gener erat sechenie filii arie: et iohanan filius eius acceperat filiam mesullam filii barachie: ⁊ sed et laudabant eum coram me: ⁊ verba mea renuntiabant ei. Et tobias mittebat epistolas vt terreret me.

CC.S. Muratis ciuitate porte clauduntur et opportunā custodes: legit liber esdre cū q̃ ascenderāt de babylonia: et reversi sunt in hierusalem ⁊ in iudeam: quāq; de sacerdotio q̃ suā genealogiam non inuenerunt hucusq; refertur sine decreto historia: nehemie vanē muros in opus.

Capitulum. vii.

Postq̃ autē edificatus est murus: ⁊ posui valuas ⁊ recessi iunitores et cantores ⁊ leuitas: ꝓcepi ananiā fratri meo ⁊ ananie ꝓnapi domus de hierusalem. Ipse enim q̃si vir verax et timēs deum plus ceteris videbatur. Et dixi eis. Nō aperiantur porte hierusalem q̃q; ad calorē solis. Cūq; adhuc + assistente clause porte sint ⁊ opilate. Et posuistis custodes de habitatoribus hierusalem singulos ꝓ pecia sua: ⁊ vnusquisq; contra domū suā. Ciuitas autē erat lata nimis et grandis: et populus paucus in medio eius: et nō erat domus edificate. Deus autē dedit in corde meo: et cōgregaui optimates et magistratus et vulgus vt recenserēt eos. Et inueni liber cēsus eorum q̃ ascenderāt primū et inuenitū est scriptum eo. Isti filii puincie q̃ ascenderāt de captiuitate migratiū quos transtulerat nabuchodonosor: rex babylonis: et reversi sunt in hierusalem ⁊ in iudeam vnusquisq; in ciuitate sua q̃ venerunt cum zorobabel iosue nehemiae: azarias: raamias: naamani: mardocheus: belsan: mispher: bigeuai: nahum: baana. Numerus virorum populi israel. Filii phares duo milia centū septuaginta duo. Filii saphatia: trecenti septuaginta duo. Filii area: trecenti q̃nq̃aginta duo. Filii phaethmoab filiorum iosue ⁊ ioab duo milia octingenti decem et octo. Filii helam mille octingenti quinquaginta quatuor. Filii zethua octingenti q̃dragintā q̃nq̃. Filii zachai: septingenti sexaginta. Filii bannui: sexcenti q̃dragintā octo. Filii bebai: sexcenti viginti octo. Filii asgad duo milia trecenti viginti duo. Filii adonicam: sexcenti sexaginta septem. Filii bagoai duo milia sexcenti septem. Filii adin: sexcenti q̃nq̃gintā q̃nq̃. Filii ater filii ezechie nonaginta octo. Filii hezeni trecenti viginti octo. Filii bezai: trecenti viginti quatuor. Filii areph: centū duodecim. Filii gabaon nonaginta q̃nq̃. Filii bethleem netophaphi: centū octoginta octo. Viri anatoth centū viginti octo. Viri beth azmoth quadraginta duo. Viri cariathiarim: cephira et beroth: septingenti quadraginta tres. Viri rama ⁊ gebaa sexcenti viginti vnus. Viri machmas centū viginti duo. Viri bethel et ethai: ducenti viginti tres. Viri nebo alteri: q̃nquaginta duo. Viri helā alteri: mille ducenti q̃nquaginta quatuor. Filii ezer trecenti viginti. Filii hierico: trecenti quadraginta q̃nq̃. Filii lodadid ⁊ ono: septingenti viginti vnus. Filii senaa: tria milia nongenti triginta. Sacerdotes. Filii idaia in domo iesua nongenti septuaginta tres. Filii emmer mille q̃nquaginta duo. Filii phassur: mille ducenti quadraginta septem. Filii harem: mille decem ⁊ septem. Leuite. Filii iosue ⁊ cedmihel filiorum odoie: septuaginta quatuor. Cantores. Filii asaph: centū quadraginta octo. Janitores. Filii sellum: filii ater: filii thelmon: filii achub: filii atita: filii sobai: centū triginta octo. Nathinnei. Filii soa: filii asupha: filii thebaoth: filii ceros: filii siaa: filii phaadon: filii lebana: filii agaba: filii selmen: filii anan: filii geddel: filii gaer: filii raaia: filii rasin: filii necboda filii iezem: filii azza: filii phasea: filii besai: filii numim filii nephusim: filii bechue: filii acupha filii azur: filii besset: filii maid: filii arsa: filii berchos: filii sisara: filii thema: filii nesia: filii atupha: filii servorum salomonis: filii sothai larsa: filii sopheret: filii pherida: filii iohala: filii dercon: filii ediel: filii saphatia: filii achil: filii phocereth q̃ erat ex iesaim filio amon. Omes nathinei et filii servorum salomonis trecenti nonaginta duo. Hi sunt autē q̃ ascēdēt de tel melleth et tel arsa: cherub: addon emmer: et non potuerūt indicare domū patrum suorum semen suum vtrum ex israel esset. Filii dalaia: filii tobia: filii nechoda: sexcenti q̃dragintā duo. Et de sacerdotibus filii iedaia: filii accos: filii berzellai: q̃ accepit de filiabus berzellai galaaditidis: vocatus est + vocari eis nole cōsi. Hi q̃siierūt scripturā suā i cēsu: nō luenerūt: et eiecti sūt de sacerdotio. Dixitq; atersatha eis vt nō mādūcarēt de + sanctis cōdōn: donec staret sacerdos doctus et eruditus. Omis multitudo quasi vir vnus quadragintaduomilia

Scitis + scilicet

lia trecẽti trigintaseptẽ: inter eos cã
B tores ⁊ cãtatrices ducente q̃dragínta
q̃nq̃. Equi eor sexcenti trigintaseptẽ
Multi eor ducẽti quadragintaq̃nq̃. Ca
meli eor q̃drigẽti trigintaq̃nq̃. Asini
ser milia septigẽtiviginti. ¶ Hieronym
mus. Hucusq̃ referẽ q̃d in pmentario
scriptũ fuerit: in neemie historia te
nẽt. Nonnulli aũt de pncipib̃ familiar
dederũt ipẗas l op̃. Atersatha dedit
in thesaurũ auri drachmas mille phia
las q̃nquaginta: tunicas sacerdotales
q̃ngentas triginta. Et de pncipib̃ fa
militarũ dederũt in thesaurum operis
auri drachmas viginti milia: argenti
mnas duo milia ducẽtas. Et q̃d dedit
reliqu̅ populus auri drachmas vigíti
milia: argẽti mnas duo milia: ⁊ tuni
cas sacerdotales sexagintaseptẽ. Habita
uerũt aũt sacerdotes ⁊ leuite tantores
⁊ cãtores ⁊ reliquũ vulg̃: ⁊ nathinei et
omnis israel in ciuitatibus suis.

¶ C. S. Cõgregat̃q̃ pplo in hierlm es
dras stat sup gradũ ligneũ: leuit̃q̃ ipe
rãtib̃ filiẗũ aptẽ distincte legit ppl̃o
legẽ deinde aperuit ppl̃i de mõte frõdes ⁊
celebrant tabernaculoꝝ festũ. Ca. viii.

A Et venerat mensis septimus. Sce
nophegie super esdra ⁊ neemia:
filij aũt israel erant in ciuitatib̃ suis.
3. esd. 6. c Congregatusq̃ est omis ppl̃s quasi vir
esdre. 3. a. vnus ad plateam que est ante portam
aquarum: et dixerũt esdre scribe vt af
ferret libũ legis mosi quã pceperat
dñs israeli. Attulit ergo esdras sacer
dos legem coram multitudine virorũ
et mulierũ: cunctisq̃ q̃ poterãt intel
ligere in die prima mensis septimi. Et
legit in eo aperte in platea q̃ erat ante
portã aquarũ de mane vsq̃ ad medium
diem in cõspectu virorũ et mulierũ et
sapientiũ. Et aures omis populi erant
erecte ad librum. Steterit autẽ esdras
scriba sup gradũ ligneũ quẗ fecerat
ad loquendũ: et steterũt iuxta eũ: ma
thathia ⁊ semeia: anania ⁊ uria ⁊ helchia
et delasia ad dexterã eius: ad sinistram
phadaia: misael et meschia et asum et
asephb: ananias zacharia et mosollam. Et
aperuit esdras libũ coram omi populo.
B Super vniuersum q̃ppe pplm emine
bat. Et cũ aperuisset eũ stetit omis po
pulus. Et benedixit esdras domino deo
voce magna. Et respõdit omis populus
amen: amẽ: eleuãs manus suas. Et in
curuati sunt et adorauerũt deũ proni
in terrã. Porro iosue ⁊ baanie ⁊ serabai
amin: achub: sephat odia ⁊ maasia: ce
lita: azarias: iozabeth: anani: phelaia
leuite silentiũ faciebãt in pplo ad au
diendã legem. Populus aũt stabat in
gradu suo. Et legerũt in libro legis ⁊
distincte ✝ aperte ad intelligẽdũ:
intellexerunt cum legerẽt. Duxi ne
emias: ipse est atersatha ⁊ esdras ⁊ sa
cerdos et scriba et leuite interpre
tes vniuerso pplo. Dies sanctificatus
est dño deo nro. Nolite lugere neq̃
flere. Flebat eẽ omis pplus cũ audi
rẽt legẽ. Et dixit eis. Ite comedite
pinguia ⁊ bibite ✝ mittite mittẽtes
partes eis q̃ preparauerũt sibi: quia
eius dies dñi est: ⁊ nolite contristari.
Sanctum eẽ dñi est fortitudo vra.
Leuite autẽ silentium faciebãt in
pplo: dicẽtes. Tacete: quia dies sanctus
est nolite dolere. Abiit itaq̃ omis ppl̃s
vt comederet ⁊ biberet et mitteret
partes ⁊ faceret letitiã magnã: quia
perant verba que docuerat eos. Et
die secũdo congregati sunt principes
militarũ vniuersi populi sacerdotes ⁊
leuite ad esdram scribam vt interpre
taretur eis verba legis. Et inuenerũt
scriptũ in lege pceepisse dñm in ma
nu mosi vt habitẽt filij israel in taber
naculis in die solenni mensis septimi:
vt pdicẽt et diuulgẽt voce i omnib̃
vrbib̃ suis: ⁊ in hierlm dicẽtes. Egre
dimini in mõtẽ ⁊ offerte frõdes oliue
et frondes ligni pulcherrimi fronde
myrte: ⁊ ramos palmarũ: frõdes ligni
nemo: sicut vt fiat tabernaculũ sicut scri
ptum est. Et ingressus est omis pplus
attulerũt. Fecerũtq̃ sibi tabernacula
vnusquisq̃ in domate suo: et in atrio
suis: et in atriis domũ dei: et in platea
porte aquarũ ⁊ in platea porte Effraim.
Fecit q̃ vniuersa ecclesia eorũ q̃ reuer
ãt de captiuitate tabernacula: et
tenuerũt tabernaculis. Nõ ei fecerat
a diebus iosue filij nun talia filijs israel
vsq̃ ad diẽ illũ. Et fuit letitia magna
nimis. Legit aũt esdras in libro legis
dei per dies singulos a die primo vsq̃
ad diem nouissimũ. Et fecerũt festi
uitatem septẽ diebus: et in die octauo
collectam iuxta ritum.

¶ C. S. De penitentia populi Israel
gene proiecti et filij abiecũtur: et in
narrat dñi beneficia: ⁊ peccata eorũ
cõmemorat fedus percutiẽs cum ho
tam populus cũ esdras. Cap. ix.

IN die aũt vicesimoquarto mensis
huius cõuenerũt filij israel in ieiu
nio et in saccis ⁊ humũ sup eos. Et se

parauerũt semẽ filij israel ab omi filio
alienigena. Et steterũt et cõfitebãtur
peccata sua: iniquitates patrũ suoꝝ. Et cõ
surrexerũt ad standũ. Et legerũt i po
lamine legis dñi dei sui: quater in die:
et qter ✝ in nocte cõfitebãt et adora
bãt dñm deũ suũ. Surrexerũt aũt sup
gradũ leuitarũ iosue ⁊ bani et ✝ cedmi
bel. rõni ⁊ sabnia ⁊ abani ⁊ arebias: bani
et sabnia: et clamauerũt voce magna
ad dñm deũ suũ. Et dixerũt leuite io
sue et cedmibel: bonni ⁊ asebia: ⁊ rebia:
⁊ arebia ⁊ odaia: ⁊ sebnia: ⁊ fathaia. Surgite
benedicite dño deo nro ab eterno vsq̃ i
eternũ. Et bẗdicant nomẽ glie tue excelso
in omi bẗdictione ⁊ laude. Et dixit ✝ esdras.
Tu ipse dñe solus tu fecisti celũ
et celũ celorũ: et omnẽ exercitũ eorũ: et
terrã ⁊ vniuersa q̃ in ea sunt: maria et
omia q̃ in eis sũt. et tu viuificas oia hec
et exercitus celi te adorat. Tu ipse dñe
deus q̃ elegisti abiam: eduxisti eũ de igne
caldeorũ: posuisti nomen eius abiam:
et inuenisti cor eius fidele coram te: et
percussisti eũ eo fedꝰ pactus es ei terrã
chananeorũ: hethei et ueui ⁊ amorrei ⁊ phe
rizei ⁊ hiebusei ⁊ gergeseorũ: dare se
mini eiꝰ. Et implesti verba tua: q̃m iu
stus es. et vidisti afflictionẽ patrũ no
strorũ i egypto: clamorẽq̃ eorũ audisti
super mare rubũ: ⁊ dedisti signa atq̃
prodigia in pharaõe ⁊ i vniuersis suis
et in omni pplo terre illius. Cognos
disti enim q̃ superbe egerãt patres eorũ: ⁊ fe
isti tibi nomẽ sicut ⁊ in hac die. et ma
re diuisisti ante eos: ⁊ trãsierũt p me
dũ maris in sicco. Persecutores autẽ
eorũ pecisti in profũdũ quasi lapidẽ i
q̃ validas: ⁊ in colũna nubis ductor
eos fuisti per diẽ: et in colũna ignis p
nocẽ vt apparẽret eis via p quã igre
dẽrãt. Ad montẽ q̃q̃ sinai descẽdisti:
et loquutus es cũ eis de celo: ⁊ dedisti eis
iudicia recta ⁊ legẽ veritatis cerimo
nias ⁊ pcepta bona. Et sabbatũ sancti
ficatũ tuũ ostendisti eis: ⁊ mãdata ⁊ ce
remonias et legẽ pcepisti eis in manu
mosi serui tui. Panẽ q̃q̃ de celo dedisti
eis in fame eorũ: et aquã de petra edu
xisti eis sitientibus. Et dixisti eis vt
ingrederẽt ⁊ possiderẽt terrã sup quã
levasti manũ tuam vt traderes eis ipsi
et patres nri sunt̃ egerũt ⁊ indu
rauerũt ceruices suas: et nõ audierũt
mãdata tua: et noluerũt audire: et non
sunt recordati mirabiliũ tuorũ q̃ fecer
tas eis. Et indurauerũt ceruices suas:
et dederũt caput vt pgrederẽtur ad
seruitutẽ suã quasi p contentionẽ. Tu
aũt deꝰ propiciꝰ clemẽs et misericors
lõganimis ⁊ multe miserationis: non
dereliqsti eos. ⁊ quidẽ cũ fecissent sibi
vitulũ conflatilem et dixissent. Iste est
deus tuus q̃ eduxit te de egypto. Fece
rũtq̃ blasphemias magnas: tu aũt in
misericordiis tuis multis nõ dimisisti
eos i deserto. Colũna nubis nõ recessit
ab eis per diẽ vt duceret eos in via ⁊ eco. 13. d.
colũna ignis per nocẽ: vt ostederet
eis iter p q̃ ingrederẽtur. et spũs tuus
bonũ dedisti q̃ doceret eos: et manna
tuũ nõ phibuisti ab ore eorũ: et aquas
dedisti eis in sitiẽ. Quadraginta annis
pauisti eos in deserto: nihilq̃ eis defuit
Vestimẽta eorũ nõ inueterauerũt: ⁊ pe
des eorũ non sunt attriti. et dedisti eis
regna ⁊ pplos: et partitus es eis sor
tes. et possederũt terrã seon: ⁊ terram
regis esebon: et terram og regis ba
san: et multiplicasti filios eorũ sicut
stellas celi: ⁊ adduxisti eos ad terrã de
qua diseras patrib̃ eorũ vt ingrederẽt
et possiderẽt. ⁊ venerũt filij et posse
derũt terrã et humiliasti coram eis ha
bitatores terre chananeos: et dedisti
eis in manu eorũ: ⁊ reges eorũ ⁊ pplos
terre: vt facerent eis sicut placebat il
lis. Ceperũt itaq̃ vrbes munitas et S
humũ pinguem et possederũt domos
plenas cũctis bonis: cisternas ab eis
fabricatas vineas et oliueta: ligna po
mifera multa. et comederũt ⁊ saturati
sunt ⁊ impinguati sunt ⁊ abusi sunt
delitiis tuis bonitate tua magna. Provo
cauerũt aũt te ad iracũdiam: ⁊ recesse
rũt a te: proiecerũt legẽ tuã post
terga sua. et pphetas tuos occiderũt
q̃ contestabãt eos vt reuerterẽt ad
te. Fecerũtq̃ blasphemias grandes:
et dedisti eos in manu hostiũ suoꝝ: ⁊
afflixerũt eos. et in tẽpore tribula
tionis sue clamauerũt ad te: et tu de
celo audisti: et sm miserationes tuas al ✝ ersus
multas dedisti eis saluatores q̃ salua- disti eos.
rẽt eos de manu hostiũ suoꝝ. Cumq̃
requiessent reuersi sunt vt facerẽt ma
lum in conspectu tuo. et dereliqsti eos
in manu inimicorũ suorũ: et possedẽt
eos. Conuersiq̃ sunt et clamauerũt F
ad te. Tu aũt de celo exaudisti et libe
rasti eos in misericordiis tuis multis
tẽporib̃: et contestãs es vt reuerte
rentur ad legẽ tuã. Ipsi vero superbe
egerũt ⁊ nõ audierũt mandata tua: et
in iudiciis tuis peccauerũt q̃ facient hõ
et viuet in eis. et dederũt humerũ re

ced entẽ: ꝛ ceruicem suã indurauerunt
nec audierunt. Et prouaisti super eos
annos multos: et cõtestatus es eos in
spũ tuo p manũ pphetarũ tuoꝝ ꝛ non
auditerũt: ꝛ tradidisti eos in manũ po
pulorũ terrarũ. In misericordiis tuis
tuis plũimis nõ fecisti eos i ꝓsumptio
nẽ nec dereliquisti eos: qm̃ deus miseri
cordiũ ꝛ clemẽs es tu. Nũc itaq; ✠ de⁹
noster magne fortis ꝛ terribilis custo
dis pactũ ꝛ misericordiã: ne aspernas
a facie tua omnẽ laborẽ q̃ inuenit nos:
reges nros: ꝓncipes nros: ꝛ sacerdo-
tes nros: ꝓphas nros: et ꝓfes nros:
et omnẽ populũ tuũ a die⁹ regis as-
sur usq; i diẽ hãc. Et tu iust⁹es in omib⁹
q̃ venerũt sup nos: q; veritatẽ fecisti
nobis: nos autẽ impie egim⁹. Reges
nri: ꝓncipes nri: sacerdotes nri: et pa
tres nri nõ fecerũt legẽ tuã: ꝛ nõ attẽ
derunt mãdata tua ꝛ testimonia tua q̃
testificatus es in eis. Et ipsi in regnis
suis bonis i bonitate tua multa quã
dederas eis ꝛ in terra latissima et pin
gui quã tradideras in ꝓspectu eorum
nõ seruierũt tibi: nec reuersi sũt a stu
diis suis pessimis. Ecce nos ipsi hodie
serui sum⁹: et terra quã dedisti ꝓdi⁹
nris vt comederẽt panẽ eius: ꝛ q̃ bona
sunt ei⁹ ꝛ nos ipsi serui sum⁹ i ea. Et fru
ges ei⁹ multiplicant regib⁹ quos po-
suisti sup nos ꝓpter ꝓcã nrã et corpo
rib⁹ nris dominãt ꝛ iumẽta nris ꝓ voluꝝ
tatẽ suã: ꝛ in tribulatiõe magna sum⁹
Sup oib⁹ ergo his nos ipsi pcutim⁹ fe-
dus: ꝛ scribim⁹: ꝛ signãt ꝓncipes nri:
leuite nri: et sacerdotes nostri.

S.r.d. Et ✠ dñe deus.

CC.S. Designatorũ⁹ federis ad dñm
statuerũt de oblatiõib⁹ faciẽdis: offe-
runt primitiae vanẽ decimae de terris:
de operibus. Capitulum. x.

B Signatores autẽ fuerunt
neemias: athersata fili⁹
achelai et sedechias: sa-
raias: azarias: hieremi-
as: phassur: amarias:
melchias: atthus: sebe-
nia: melluc: maram: merimuth: obdias
daniel: genthon: baruch: mosollã: abia
miam in: mazia: belga: semeia: hi sacer
dotes. Porro leuite: iosue filius aza-
ric: bennui: de filiis enadab: cedmihel
et fratres eorũ: sechenia: odeuia: celi-
ta: phalaia: anã: micha: rhob: assebia:
zachur: sereb ia: sabania: odia: bani: ha-
nanu. Capita populi feros phermoab:
elam: zechu: bani: bonni: azgad: bebai:
adonaia: beggai: adin: ather: ezechia:
azur: odeuia: assi: desai: arethi: anathe-
nebai: mechphia: mosollã: azir: mala-
bel: sadoch: reddua: felthia: anãa: anã:
osee: anania: asub: aloes: phalcias:
bech: reui: asebna: madsia: ethaia: ibel
anã: melluch: aarã: baana: ꝛ reliq; ꝓ
pulo. Sacerdotes leuite: tantores:
cãtores nathinnei: oes q̃ se separa-
rũt de populis terrarũ ad legẽ dei
res eorũ: filij eorũ et filie eorũ: oes q̃ se
poterãt sapere respõdẽtes p fratres
suis optimates eorũ: ꝛ qui venerãt ꝓ
pollicendum et iurandum vt ambu-
rent in lege dei quã dederat in manu
moysi serui sui vt facerẽt et custodirẽt
vniuersa mãdata domini dei nostri
iudicia ꝛ cerimonias eius: et vt non
demus filias nostras populo terre
filios eorum nõ acciperemus filias ꝛ
stris. Populi quoq; terre qui inferẽ
tant venalia ꝛ omnia ad vsum venũ
sabbati vt vendant: nõ accipiemus ꝛ
eis in sabbato ꝛ in die sanctificato:
dimittemus annuꝝ septimũ ꝛ exactio
nẽ vniuersẽ manus. Et statuemus sy
nos ꝓcepta: vt dem⁹ tertiã partẽ si
cli p annum ad opus domus dei nostri
ad ꝓpanes ꝓpositionis: ꝛ ad sacrificiũ
sempiternũ: ꝛ in holocaustũ sempite
num: in sabbatis: in calẽdis: in solem
nitatibus: et in sanctificatis p peccatis
vt exoret p israel: ꝛ i omnẽ vsũ domus
dei nostri. Sortes ergo mittimus super
oblationẽ lignorũ inter sacerdotes ꝛ le
uitas ꝛ populũ: vt offerant in domum
dei nostri per domos patrũ nostrorũ
per tẽpora a tẽporib⁹ anni vsq; ad an
num: vt arderẽt sup altare dñi dei no
stri: sicut scriptũ est i lege moysi. Et
afferremus primogenita terre nostre
primitias omnium fructũ oꝝ lignorũ
anno in annũ in domũ dñi. Et primo
ua filiorũ nostroꝝ et pecoꝝ nostroꝝ
sicut scriptũ est in lege dñi: ꝛ primo
bouũ nostroꝝ ꝛ ouiũ nostrarũ vt offe-
rent i domo dei nostri sacerdotib⁹ qui
ministrãt in domo dei nostri. Et primi
tias ciborũ nostroꝝ: ꝛ libaminũ nrorũ
et poma omnis ligni: vindemie quoq;
et olei afferemus sacerdotib⁹ ad gaza
phylaciũ dei nri: ꝛ decimã partẽ terre
nostre leuitis. Ipsi leuite decias ac-
pierẽt et oib⁹ ciuitatib⁹ operis nostri.
Erit autẽ sacerdos filij aarõ cũ leuitis
in decimis leuitarũ: ꝛ leuite ✠ offerẽt
decimã partẽ decime sue in domo de
nri: ad gazophylaciũ i domo dei.
Ad gazophylaciũ et depositabũt filij is

rael: filij leui ꝓmittes frumẽti vini ꝛ
olei: ibi erũt vasa dñi sanctificata: ꝛ sa-
cerdotes ꝛ cãtores ꝛ iantores ꝛ milites
cerdotes ꝛ cãtores ꝛ iantores ꝛ milites
ꝛ non ✠ dimittem⁹ domum dei nri.

CC.S. Decima pars populi tollit ad
habitãdum i hierusalẽ: q̃ da ꝓponte se
ffer: nominant q̃ habitauerunt in
hierusalem ꝛ ciuitatib⁹ iuda. Cpm. xi.

H Abitauerũt autẽ ꝓncipes popu
li in hierusalẽ. Reliqua vo plebs
misit sortẽ vt tollerẽt vnã partem de
decẽ q̃ habitaturi essent in ✠ hierusa-
lẽ in ciuitate sancta: nonẽ vero partes
in ciuitatib⁹. Benedixerũt autẽ populus
oib⁹ viris q̃ sesp̃te obtulerãt vt habi
tarẽt in hierusalẽ. Hi sunt itaq; princi
pes prouincie q̃ habitauerunt in hieru
salem in ciuitatibus iuda. Habitauit
autẽ vnusquisq; in possessione sua in
vrbibus suis israel sacerdotes leuite
nathinnei: et filij seruorũ salomonis
Et in hierusalem habitauerunt de fi-
lijs iuda et de filijs beniamin. De fi-
lijs iuda athaias filius azã: filij zacha
rie filij amarie: filij saphatie: filij ma
lalehel. De filijs phares hismaasia fi
lius baruch: filij colaza: filius azia: fi
lius adaia: filius ioarib: filius zacha-
rie: filius ✠ silonites. Omnes hi filij
phares q̃ habitauerunt in hierusalem
quadringẽti sexaginta nouem viri for-
tes. Hi sunt autẽ filij beniamin. Sellũ
filius mosollã: filius ioed: filius pha
daia: filius colaia: filius masia: filius
ethiel: filius ✠ isaia. Et post eum gab-
bai: sellai nongenti viginti octo. Et io-
del filius zechri ꝓpositus eorum: et
iudas filius sennus super ciuitatẽ se-
cũdus. Et de sacerdotibus idaia filij
ioarib: iachin: saraia: filius helchie: fi
lius mosollã: filius sadoch: filij merai
oth: filius achitob: ꝓncipes domus
dei: fratres eorũ faciẽtes opera tẽpli:
octingẽti viginti duo. Et adaias filius
ieroã: filij phelelia: filij amsi: filius za-
charie: filius phessur: filius melchie: ꝛ
fratres eius ꝓncipes patrum ducẽti
quadraginta duo. Et amasai filij azrie-
del: filij azi: filij mosoilamoth: filius
emmer: ꝛ fratres eorũ potentes nimis
centũ viginti octo: ꝛ ꝓpositi eorũ zab-
diel filius potẽtium. Et de leuitis ze
meia filius aloph: filius azaricã: filij
asabia: filij bõni: ꝛ sabathai: ꝛ iosabeth
super cõtia opera q̃ erãt foris ꝛ ecus in
domo dei a ꝓcipib⁹ leuitarũ. Et ma-
thania filij michai: filius zedechi: filij
asaph ꝓceps ad laudandũ ꝛ ad cõfi-
tendũ in ore: et bechechias secũdus
de fratrib⁹ eius: ꝛ abda filij samuha: fi-
lius galal filij idithũ. Oes leuite i ci
uitate sancta duẽti octoginta quatuor. Et
iantores achub: telmon: ꝛ fres eorũ q̃
custodiebãt ostia: centum septuaginta
duo. Et reliq; israel sacerdotes: et leui
te in vniuersis ciuitatib⁹ iuda: vnusq;
q̃ in possessione sua et nathinnei q̃ ha-
bitabãt in ofel: et saphai: et gasphai ꝓ
nathinneis. Et ꝓs leuitarũ in hierlm
azi filij baani: filij azabie: filij matha
nie filij miche. De filijs asaph cantore
ꝛ ministerio dom⁹ dei. Preceptũ ꝓpe
regis sup eos erat: ꝛ ordo in cantori
b⁹ p dies singulos: et fathaia filius
mezebel de filijs zara filij iuda in ma-
nu regis iuxta oẽ ꝓbũ ꝓpli: ꝛ in domi
bus p oes regiones eorũ. De filijs iu-
da habitauerũt in cariatharbe et in filia
bus ei⁹. Et in ꝓbõ ꝛ in filiab⁹ ei⁹: ꝛ i
capseel et in iocalis ei⁹: et i iesue ꝛ i mo
lada: et in bethphalet: et asersual: et in
bersabee: ꝛ i filiab⁹ ei⁹: et in sicelech: et
in monocona: et filiab⁹ ei⁹: et i rẽmon
et in zara: et in hierimuth: zonoa: odol
lã: et in villis earũ in lachi et in regio
nib⁹ ei⁹ azecha et i filiab⁹ ei⁹. Et manse
runt in bersabee: vsq; ad vallẽ hennon
Filij aũt bẽiamin: a geba: machmas: thai
et bethel et filiab⁹ ei⁹: anatoth ananis
asor rema: gethaim: madid: zeboim: et ne
bellath et ono valle artificũ: et de leui
tis ✠ portiones iude et beniamin.

als ✠ ptiones.

CC.S. Recẽsent sacerdotes et leuite
q̃ venerũt cũ zorobabel dedicãt mu-
ros ciuitatis ꝓpli in hierlm ꝓgrega-
to: recẽsentur custodes thesauroꝝ ad
oblationem sanctorũ. Capitulũ. xii.

I Z sunt autẽ sacerdotes
et leuite q̃ ascẽderũt cũ
zorobabel filio salathiel
iosue: saraia: hieremias
esdras: amaria: melluch
atthus: sechemias: rea-
merimuth: addo genthon: abia: mia-
min: madie: belga: semaia: et ioarib:
et idaia: sellum: amoch: elcia: adaia.

H

Isti ꝓncipes sacerdotum et fratres
eorum in diebus iosue. Porro leuite et
sua: bennui: cedmihel: sarabia: iuda:
mathanias: super hymnos ipsi et fra-
tres eorũ et bechacia: atq; ethãni ꝛ fra
tres eorũ vnusquisq; in officio suo. Io
sue autẽ genuit ioachim: ꝛ ioachim ge
nuit eliasib: et eliasib genuit ioiada et
ioiada genuit ionathan: et ionathã ge
nuit iedda. In die⁹ aũt ioachim erãt

Sẽtia nomia he
bra bina
ꝛ bina tũ
gunt ꝓ
mũ ẽ gri
cõm vo
nostrum
casnu.

Als + ra-
fate.
Als + ma
rata.
als + ezre
Als + ge
don.
Als + mo
dic.
Als + ias
daie.
Als + ce-
lai.
Als + mo
cebo.
als + hel
cie.
Als + ase
bie.

sacerdotes et principes familiaruꝫ + sarate + maarie hieremie: ananie + ca-
dre: mosellaꝫ: amarie: iohānā: milco: ionathā: sechemie: iosephi: aram: ednaꝫ maratothelci: adaie: zacharie + gēthō mosollā: abdie: zechri: miami ⁊ + moa: dicephiti: belge: sāmua: semeie: ionathā: iosrib: mathanaie + iodaie: azzi: Sellaie + celaia + mochober + elcie + ascbie: idaie nathanael. Leuite i dieb⁹ eliasib ⁊ ioiada ⁊ ionā ⁊ iedboa scripti principes familiaruꝫ ⁊ sacerdotes in regno darū perse. Filij leui principes familiarū scripti i libro verborꝫ dierum: vsq; ad dies ionathan filij eliasib. Et principes leuitaruꝫ asebia: serebia et ie: sue filij⁹ cedmihel: et fratres eoꝝ pervi ees suaꝫ: vt laudarēt ⁊ psterent iuxta preceptū dauid viri dei: ⁊ obseruarent eque per ordinez. Mathania et bechechia: ⁊ obedia: mosollaꝫ: thelmō: achub custodes portarum ⁊ vestibuloꝝ iuxta portas. Hi in diebus ioachim filij iosue: filij iosedech: ⁊ i dieb⁹ neemie ducis et esdre sacerdotis scribeꝫ. In dedicatione autē muri hierl'm requierunt leuitas de omnib⁹ locis suis vt adducerēt eos in hierusalem: et facerēt dedicationē: et letitiā in actione gratarum et cāticoꝝ: in cymbalis psalterijs et citharis. Cōgregati sunt autē filij cātorum de cāpestribus circa hierusalem: et de villis netuphati: et de domo galgal: ⁊ de regionib⁹ + geba et asmaphet quia villas edificauerūt sibi cātores in circuitu hierusalē. Et mūdati sunt sacerdotes et leuite: ⁊ mūdauerūt populum et portas ⁊ murū. Ascēdere autem feci principes iuda sup murum: ⁊ statui duos choros laudantium magnos. et ierūt ad dexterā sup murum ad portā sterquilinij. ⁊ iuit post eos osias: et media pars principuꝫ iuda: azariaꝫ: esdra et mosollā: iuda ⁊ bēiamin: ⁊ semeia: et hieremia. ⁊ de filijs sacerdotum in tubis zacharias filius ionathā: filius semeie: filius nathanie: filius michaie: filius zechur: filij⁹ asaph: ⁊ fratres ei⁹ semeia ⁊ azarel: malalai: galalai: maai: nathanael ⁊ iuda et ananis in vasis cātici dauid viri dei. ⁊ esdras scriba ante eos in porta fontis. Et cōtra eos ascēderūt in gradib⁹ ciuitatis dauid in ascensu muri super domum dauid et vsq; ad portā aquarū ad orientē. Et chorus secundus gratias referētium ibat ex aduerso: et ego post eum: et media pars ppli sup murū et sup turrim furnoꝝ ⁊ vsq; ad murū latissimum: et sup porta ephraim: ⁊ sup portā antiquā et sup portā piscij ⁊ turrim ananeel: ⁊ turrim emath: et vsq; ad portā gregis: steterūt in porta custodie. Steteruntq; duo chori laudantium in domo dei: ego et dimidia pars magistratuꝫ ⁊ cū. Et sacerdotes eliachim: maasiam: min: michea: eliioenai: zacharia: ⁊ annis i tubis: ⁊ maasia: ⁊ semeia: ⁊ ezrel ⁊ azi: ⁊ iohānā: ⁊ melchia: ⁊ elām: et et clare cecinerunt cantores et iezri præpositus: ⁊ immolauerunt in die illo victimas magnas: ⁊ letati sunt. Deus enim letificauerat eos letitia magna. Sed vxores eoꝝ et liberi gauisi sunt: et audita est letitia illa hierusalē procul. Recēsuerūt quoq; i die illo ceruos super gazophilacia thesauri ad illa congreganda ad pmittas ⁊ ad decimas: vt congregarēt p eas p̄ncipes ciuitatis in ceruos gratiarū actiōes ⁊ sacerdotes ⁊ leuitas. Qz letificatus est iuda in sacerdotibus et leuitis astantibus: et custodientibus obseruationes dei sui: ⁊ obseruantibus expiationis: cātores ⁊ ianitores iuxta preceptū dauid et salomonis filij eius. Quia i dieb⁹ dauid et asaph ab antiquo erāt principes psituri cātoꝝ in carmine laudātis ⁊ cōfitētis deo. ⁊ omnis ⁊ in dieb⁹ zorobabel: ⁊ i dieb⁹ neemie dabāt partes cātorib⁹ ⁊ ianitorib⁹ per singulos: ⁊ sanctificabāt leuitas et leuite sanctificabāt filios aaron.

Als + se
bee.

Cc.S. Deuteronomiū legit sepe: tur a hierusalē alienigene: sacerdotes partes et leuitarū ponunt i gazophilacio dom⁹ dñi de vasis tobie q̄ deus p̄ecit extra gazophilacium: minaseq; tēpli reddunt partes de nō faciendo opus in sabbato. Capitulum.

Ia die autē illo lectum in volumine moysi audiebāt populo. Et inuenta est scriptum in eo q̄ nō debāt introire ammonites et moabites in ecclesiam dei vsq; in eternum: eo q̄ nō occurrerint filijs israel cum pane et aqua et conduxerunt aduersum eos balaam ad maledicendum eis: ⁊ puertit deus noster maledictionē i benedictionem. Factum est autē cū audissent legē separauerūt omne alienigena ab israel: et sup hoc erat eliasib sacerdos: q̄ fuerat positus in gazophilacium domus dei nostri: et propinquus tobie. Fecerat ei gazophilacium grādē: ibi ante cum reponēbat munera: ⁊ thus ⁊ vasa et decimā frumēti vini ⁊ olei partes leuitarum. ⁊ cātoꝝ ⁊ ianitoꝝ: ⁊ primitias sacerdotales. In omnib⁹ autē his nō fui in hierusalē: quia anno tricesimo secundo artaxerxis regis babylonis veni ad regē. Et in fine dierū rogauit regem ⁊ veni in hierusalē. Et intelexi malū quod fecerat eliasib + tobiae: ⁊ fecerat ei thesaurū i vestibulo domus dei: ⁊ malū mihi visum est valde. ⁊ eieci omnē supellectilem tobie foras de gazophilacio: ⁊ precepi: ⁊ emūdauerūt gazophilacium. Et retuli ibi vasa domus dei sacrificium ⁊ thus. Et cognoui q̄ partes leuitarum nō fuissent eis data: et fugisse vnusq;q; i regionē suā leuitas et cātores: ⁊ de his q̄ ministrabāt ⁊ regi causā aduersus magistratus ⁊ dixi. Quare dereliquim⁹ domum dei: Et congregaui eos ⁊ feci stare in stationibus suis. Et omnis iuda apportabat decimam frumēti vini ⁊ olei in horreis. Et constituimus super horreis selemiā sacerdotē ⁊ sadoch scribā ⁊ phadaiā de leuitis: ⁊ iuxta eos ananiaꝫ zachur: filij mathanie: q̄m fideles cōpobati sunt: ⁊ ipsis creditē sūt partes fratrum suorum. Memento mei deus meus p hoc: ⁊ ne delcas miserationes meas quas feci in domo dei mei et in cerimonijs eius. In diebus illis vidi in iuda calcātes torcularia in sabbato: portātes acceruos ⁊ onerātes super asinos vinū ⁊ vuas ⁊ ficus ⁊ omne onus: inferētes i hierusalē in die sabbati. Et contestatus sum eos vt in die qua vēdere liceret vēderent: ⁊ tyrij habitauerūt in eo: inferētes pisces ⁊ omnis penalia: ⁊ vēdebant in sabbatis filijs iuda ⁊ hierusalē: ⁊ obiurgaui optimates iuda ⁊ dixi eis. Que est res mala quam vos facitis ⁊ prophanatis diē sabbati? Nūqd nō hec fecerūt patres nostri: ⁊ adduxit deus noster super nos omne malū hoc et super ciuitatē hāc? Et vos additis iracundiā super israel violādo sabbatum. Factum est autem cum quieuissent porte hierusalem in die sabbati dixi: ⁊ clauserūt iamnas: ⁊ precepi vt nō aperirēt eas vsq; post sabbatum. Et de pueris meis cōstitui super portas vt nullus inferret onus in die sabbati: et mānsierūt negotiatores ⁊ vēdētes vniuersa penalia foris hierusalē semel et bis: ⁊ cōtestati sum eos ⁊ dixi eis. Quare manetis ex aduerso muri? Si secūdo hoc fecerit: manum mittam i vos. Ex eq; et illo tēpore nō venerunt in sabbato. Dixi quoq; leuitis vt mūdarētur et venirēt ad custodiendas portas: ⁊ sanctificandam diē sabbati: ⁊ pro hoc ergo memento mei deus meus: ⁊ parce mihi sm multitudinē miserationū tuarum. Sed et in diebus illis vidi iudeos ducentes vxores azotidas: āmonitidas ⁊ moabitidas. Et filij eorum et media pars loquebātur azotice: et nesciebant loqui iudaice: ⁊ loquebātur iuxta linguam populi et populi. Et obiurgaui eos et maledixi. Et cecidi ex eis viros et decaluaui eos: ⁊ adiurauī in deo vt nō darēt filias suas filijs eorū: ⁊ nō acciperēt de filiab⁹ eorū filijs suis et sibimet ipsis dicēs: Nunquid non in hujusce modi re peccauit salomō rex israel? Et certe in gentibus multis non erat rex similis ei: ⁊ dilectus deo suo erat: ⁊ posuit eum deus regem super omnem israel. Et ipsum ergo duxerūt ad peccatum mulieres alienigene. Nunquid et nos inobedientes faciemus omne malus grande hoc vt prevaricemur i deo nostro: et ducam⁹ vxores peregrinas? De filijs autē ioada filij eliasib sacerdotis magni gener erat sanaballath horonitis quē fugaui a me. Recordare o dñe deus meus aduersum eos qui polluūt sacerdotium: ⁊ sacerdotale et leuiticū. Igit mūdaui eos ab omni alienigenis: ⁊ psitui ordines sacerdotū et leuitarū vnusquisq; in ministerio suo ⁊ in oblatione lignorū i tēporib⁹ cōstitutis ⁊ in primitiis. Memento mei deus meus in bonum. Amen.

Cc Explicit liber Neemie: alias Esdre secundus.

Incipit liber Esdre tertius.

Cc.S. Quō iosias celebrans pascha dedit populo oues ⁊ agnos: mortū iosias et psituit sacerdotes iuxta ordinem suum: ⁊ leuitas: ⁊ ioachim filij⁹ ei⁹ p eo quē amouit rex egypti psituēs fratrē ei⁹ ioachij p eo de ioachl ⁊ trāsmigratione babylonis: de sedechia ⁊ destructione hierusalem. Capitulum.i.

Ia fecit iosias pascha in hierosolymis domino: ⁊ immolauit phase quarta decima luna primi mensis: statuens sacerdotes per vices dierum stolis amictos in templo domini: ⁊ dixit leuitis sacris seruis israel vt sanctificarent.

E
+ re.23.c
2.pa.25.a

D

rent se domino i postridie sancte arce
domini in domo quam edificauit salo-
mon filius dauid rex. Non erit vobis
tollere super humeros vrs. Et nunc de
seruite domino vestro: et curam agite
gentis illius israel ex parte sm pagos
et tribus vestras: sm scripturā dauid
regis israel: et sm magnificentiam sa-
lomonis filij eius: omnes in templo:
et sm particulā principatus paternas
vestrum eorum qui stant in conspectu
fratrum filiorum israel. Immolate pa
scha ⁊ sacrificia parate fratribꝰ vrs:
et facite sm preceptum domini qd da
tum est mosi: et donauit iosias in ple
bem que inuenta est ouium agnorum
⁊ hedorum ⁊ capitarum triginta milia
vitulos tria milia. Hec de regalibꝰ da
ta sunt sm promissionem populo: ⁊ sa
cerdotibꝰ in pascha oues numero duo
milia: ac vituli centum. Et iechonias et
semetas ⁊ nathanael fratres: ⁊ asabias
⁊ oziel ⁊ cozaba in phase: oues quinq
milia: vitulos quingentos. Et hec cuꝫ
fierent eleganter steterūt sacerdotes ⁊
leuite habentes azima per tribus. Et
sm partes principatus patrum in cō-
spectu populi: offerebant domino sm
ea que i libro mosi scripta sūt ⁊ assa
uerant phase igni, put oportebat: ⁊ ho
stias coxerunt in emolis ⁊ in olis cuꝫ
beniuolētia: ⁊ attulerunt omnibꝰ qui
erant ex plebe: ⁊ post hec parauerūt si
bi ⁊ sacerdotibꝰ. Sacerdotes enī offe-
rebāt adipes + vsq duꝫ finita esset ho
ra: ⁊ leuite parauerunt sibi ⁊ fratribꝰ
suis filijs aaron. Et sacrificatores filij
asaph erant per ordinem sm preceptū
dauid. Et asaph zacharias ⁊ iedduꝯ
qui erat a rege: ⁊ ostiarij per singulas
portas: ita vt non prouaricaretur vnus
quisq suam. Fratres enim illorū pa-
rauerunt illis. Et consummata sunt q
pertinebāt ad sacrificium domini. In
illa die egerunt phase ⁊ offerebant ho
stias super domini sacrificij sm prece
ptum regis iosie. Et egerunt filij israe
el qui inuēti sunt in tempore illo pha
se et diem festum azimorum per dies
septē ⁊ non est celebratum phase tale
in israel a temporibus samuel pphete
et omnes reges israel nō celebrauerūt
tale pascha quale egit iosias ⁊ sacerdo
tes ⁊ leuite ⁊ iudei: ⁊ omnis israel qui
inuenti sunt in commoratiōe hierosolī-
mis. Octauodecimo āno regnāte io
sia celebratū est phase. Et directa sunt
opera iosie in conspectu dñi sui in cor
de pleno metuentia: ⁊ que circa illi
dem pscripta sunt i priscis temporibus
de eis q peccauerūt quicq irrita
fuerunt in dñm pre oi gente: ⁊ q
ꝗsierūt verba dñi supiri. Et post
actū hūc iosie ascēdit pharao rex ne-
cpti venies i carchamis ad iungen
euphratem: ⁊ exiit obuiam illi iosias
Et misit rex egypti ad iosiam dicens
Quid mihi et tibi est rex iudeārū: ⁊
missus a dño vt pugnē cōtra me. Et
euphratem est bellum meū est. Festi-
nans descende. Et non est reuersus a
sias super currū: sed expugnauit eū
nabatur: nō attendens verbis phete
ex ore dñi: sed constituit ad eū bella
in cāpo mageddo. Et descēderūt pin-
cipes ad regem iosiā. Et dixit rex
ris suis. Amouere me a prelio istu
tus sum enī valde. Et statim amouit
eum pueri ipsius de acie. Et ascendit
sup currū secūdarij sui: ⁊ pervenit
hierosolymā vita functus eius rex
tus est in paterno sepulchro. Et iu
iudea iugebant iosiā: et q presidebat
cū proribus lamentabāt eū vsq ho-
die. Et datum est hoc fieri semp ui
genus israel. Hec aūt prescripta sū
in libro historiarū regū iudeārū: ⁊ q
gesta actus iosie et ejꝰ gloria et iu
lectus ejꝰ in lege dñi: quecq gesta
ab ex: et que nō scripta sunt i libro
gum israel ⁊ iude. Et assumentes q
et gente iechonia filij iosie: ⁊ cōstitu
runt regē p iosia pre suo di eius
nos triginta ratiū. Et regnauit super
racl mensibꝰ tribus. Et amouit eum
egypti ne regnaret in hierosolymis
mulctauit gentē argēti talētis centum
et auri talentij vnum. Et cōstituit
egypti ioachim fratrē ipsius regis
de et hierlm: et alligauit magistrū
ioachim ⁊ zarsecle fratrē suū: ⁊ ad
hendēs reduxit in egyptū. Ioachim
erat ioachim viginti ānorū cū regna
cepisset in terra iuda et hierlm: ⁊ fe
malū in cōspectu dñi. Post hanc ad
ascendit nabuchodonosor: rex babylo
nis: et alligans eū in + arcolo ductū
perduxit i babylonia: ⁊ sacra dñi
accepit nabuchodonosor: et tulit ea
secersuit in tēplo suo in babylonia
de immūditia illius et irreligiosis
scriptū est in libro templo: regum
regnauit ioachim filius ejꝰ pro eo
aūt pstitutus est rex: erat annorū
et octo. Regnauit aūt menses tres
dies decem in hierlm: et fecit malū

in cōspectu dñi: ⁊ post annū mittens na-
bucodonosor: trāsmigrauit euꝫ i ba-
bylonē cū sacris vasis dñi. Et
constituit sedechia regē iuda ⁊ hierlm
cū esset annorū viginti vnī. Regnauit
aūt annis vndecim. Et fecit malum in
cōspectu dñi: et nō est pertitus a vbis
que dicta sunt ab hieremia pphete ex
ore dñi: ⁊ adiuratus a rege nabuc, o
donosor: pertinās discessit: ⁊ indurata
cervice sua ⁊ corde suo: trāsgressus est
legitima dñi dei israel. Et duces ppli
ti multa iniqua gesserūt ⁊ impie ege
runt sua ōes immūditias gentium: et
pollauerūt tēplum dñi qd sanctū erat
in hierosolymis. Et misit deus patruꝫ
ipsorū per angelū suum reuocare eos
propter quod parceret illis in tabernac
lo suo. Ipsi vero subdannabāt i an-
gelis suis: ⁊ que locutꝰ est dñs erāt illu
dentes prophetis eius. Qui vsq ad
tempus irreligiositatē iūnō cepit ascē
dere reges chaldeorū. Et occiderūt iu
nes eorū in gladio: i circuitu sancti
templi eorum: nō pepercerūt iuueni et
sem et virgini et adolescenti: sed oēs
tradit sunt i manꝰ ipsorū et oia sacra
vasa dñi: et regales apothecas resumē
testulerūt in babylonem et incende
runt domū dñi: et demolierūt muros
hierlm: turres eius incēderūt: igne:
et cōsummauerunt oia honorū. a ejꝰ
et ad nihilū redegerunt et reliquos a
gladio duxerūt in babylonē. Et erant
serui illi vsq dñi regnarēt p se in re-
plendo verbi dñi ⁊ ore hieremie ⁊ q
+ donec ageret fra sabbata sua: oi
tempe desertionis sue sabbatizauit i ap
plenatione annorū septuaginta septē.
C.C.S. Cyrus dat licētiam iudeis vt
redeant in hierlm dans etiā eis vasa
templi: mittit artaxerxi epistola accu
sans iudeos ne reedificent ciuitatem:
intermittitur edificatio vsq ad secū
dam annum patrū. Capm. ii.

Pānāte ergo rege per
arsi in cōsummatiōe
verbi dñi i ore hiere-
mie: suscitauit dominus spm cyri regis pse
ram ⁊ pdicauit in to-
to regno suo simul p
scripturam dicēs. Hec dicit cyrus rex
persarū. Me cōstituit regē orbis fra
tris israel dñs excelsus: ⁊ significauit
mihi edificare domū sibi in hierlm q
est in iuda. Si q̃s est ex genere vestro
dñs ipsius ascēdat cum eo in hierlm
Quotq̃t ergo circa loca habitāt adiu-
uent eos q̃ sunt in loco ipso ⁊ in auro
et argēto ⁊ pecoribꝰ cū equis ⁊ iumē
tis: cūcq alius que sm vota apponunt
in edē dñi q est i hierlm. Et stantes pn
cipes tribuū patrum iudee et tribu
bēniamin ⁊ sacerdotes ⁊ leuite: q̃s excī
tauit dñs ascendere et edificare domū
dñi q est i hierlm et q erāt in circuitu
eorū adiuuerūt i oi auro et argēto et
in iumētis et votis cū pluribꝰ multis
quorū sensus excitatus est. Et cyrus rex
ptulit vasa sacra dñi q trāstulit nabu
chodonosor: rex babylonis et hierlm: ⁊
cōsecrauit ea idolo suo: et proferēs ea
cyrus rex persarū: tradidit mitridato q
erat sup thesauros ipsi. Per hūc aūt
tradita sunt salmanasaro ōsidi iudee
horū aūt hic numer. Tibatorta argē-
tea duo milia q̃drigēta arbitse argē-
tee triginta phiale auree triginta. Itē
argētee duo milia q̃dringente: et alia
vasa mille. Omnia aūt vasa aurea et
argētea q̃nq milia octigēta sexagita
Et enumerata sunt salmanasaro simul
cū his q̃ et captiuitate babylōis vene
rāt i hierosolymā. In artaxerxis aūt
regis persarū temporibꝰ scripserūt ei
de his q̃ inhabitabant in iudea et hie
rusalē balsamꝰ et mitridatus et sabel
lius ⁊ rathimus + balthemꝰ: ⁊ samelis
scriba et reliqui inhabitantes i sama-
ria: ⁊ ceteris locis subiectā epistolam
regi artaxerxi Dñe pueri tui rathimꝰ
ab accidentibus et sabellius scribat
reliq curie tue iudices in celesyria et
phenice. Et nūc notū sit dño regi: qm
iudei q ascēderūt a vobis: ad nos ve-
nientes in hierlm ciuitatem refugā ⁊
pessimā edificāt furnos eꝰ et statuūt
muros: ⁊ tēplū suscitāt. Q̃d si ciuitas
ista et muri cōsummati fuerint: non
tantū tributa nō sustinebūt pendere:
sed etiā regibꝰ resistēt. Et q̃ id igitur
circa tēplum recte haberi arbitrati su
mus nō despicere hoc ipsum: sed notū
facere dño regi vt si videbitur + regi
queraꝫ i libris patrū suorū: ⁊ inuenies
in admonitionibus scripta de his: et
scies qm̃ ciuitas fuit refuga ⁊ reges ⁊
ciuitates cōcitiōs i iudei refugerūt
pelia cōmittentes in ea ab eterno: ob
quam causam ciuitas ista deserta est.
Nunc ergo notū facimꝰ dñe rex qm̃ si
ciuitas hec edificata fuerit: et huius
muri erecti fuerint: descēsus tibi non
erit in celesyria ⁊ phenice. Sic scripsit

rex rathimo q̃ scribebat accidentis et
balthemo ⁊ sabellio scribe: et ceteris
cõstitutis et inhabitantib⁹ in syria et
phenice ea que subiecta sunt. Legi epi
stolã quã misistis mihi. Precepi ergo
inquiri et inuentũ est: qm ciuitas illa
est ab euo regib⁹ resistens: et homines
refuge ⁊ prelia in ea efficiẽtes: ⁊ reges
fortissimi erãt in hierlm dominantes
et tributa exigentes a celesyria et phe
nice. Hũc ergo precepi phibere homi
nes edificare ciuitatem: et prohibere
ne pluribus hec fiat: sed nec procedãt
in plurimũ et quo sunt malicicitia pe
regib⁹ molestia importetur. Tũc recitatis his que a rege artaxerse scripta
fuerãt rathim⁹ ⁊ sabellius scriba: et
q̃ cum his cõstituti erant iungẽtes festinanter venerunt in herlm cũ equitatu et turba: ⁊ agmine: cepertq̃ edificãtes: phibere: ⁊ vacabãt ab edificatione templi in hierlm vsq̃ secundo
anno regni darij regis perserum.

Ⓒ.S. De dario rege persarũ q̃ fecit
cenã magnã de tridⁿ custodiribⁿ cor
pus regis: de fortitudie: cõsiliariibus
primoⁿ horũ sua preponit. Capm. iij.

Et darius fecit cenã
magnã omnibus phacu
ltis suis: et cibⁿ magi
stratibus medie ⁊ psi
dis totib⁹ p̃ iurpurat ⁊
storibⁿ ⁊ psilibⁿ pre
fect, sub illo ab indis
vsq̃ ethiopiam centũ viginti septem
prouincias. Et cũ mãducassent ⁊ bibis
sent et saciati reuerterentur: tũc darij
rex ascendit in cubiculo suo et dormi
uit et expergefactus est. Tũc illi tres
iuuenes corporis custodes q̃ custodie
bant corpⁿ regis: dixerũt alter alteri.
Dicamus vnusquisq̃ nr̃m sermonem
qui precellat et cuiuscũq̃ apparuerit
sermo sapientior: alterⁿ dabit illi rex
darius dona magna purpura cooperi
riet in auro bibere: ⁊ sup aurum dor
mire et currũ aureo freno: et cydarim
byssimã ⁊ torquẽ circa collũ: et secũdo
loco sedebit a dario propter sapientiã
suã et cognatⁿ darij vocabit. Tũc scri
bentes singuli suũ verbũ signauerunt
et posuerũt sub⁹ ferutcal darij regis
et direxerũt. Cũq̃ surrexerit rex dabimⁿ
illi scripta nr̃a ⁊ q̃cũq̃ iudicauerit
rex e tribus ⁊ magistratⁿ persidis qm
verbũ eⁿ sapientⁿ est: ipsi dabit victo
ria sicut scriptũ est. Unus scripsit. + for
Forte est pinũ. Alius scripsit. Fortior tius.
est rex. Tertⁿ scripsit. Fortior sunt
mulieres. Sup ola autẽ vincit veri
tas. Et cũ surrexisset rex: accepert scripta
sua ⁊ dederũt illi ⁊ legit. Et mittens
cauit oẽs magistratⁿ p̃sarũ ⁊ mada
purpuratos ⁊ p̃rotosapfectos: ⁊ in
rũt ⁊ psilitⁿ ⁊ lecta sunt, scripta eorũ
ipsis. Et dixit vocate adolescẽtes ⁊ in
idiebusit verba sua. Et vocati sunt ⁊ in
troiert. Et dixit illis. Indicate ⁊ dic
de his q̃ scripta sunt. Et cepit primus
dicere de fortitudine vini: dixit
q̃ p̃ualet vinũ: olⁿ holⁿ q̃ deceptⁿ
lud. Seducit mentẽ. Itẽq̃ regis ⁊ ty
phani facit mẽtẽ vanã. Itẽ fertur ⁊ ti
bere paupis ac diuitis ⁊ omnẽ mentẽ
cõuertit in securitatẽ et iocunditatẽ
et nõ meminit oẽm tristiciã et debitũ
et ola precordia facit honesta ⁊ nõ re
minit regem nec magistratum ⁊ mul
talẽra loqui facit. Et non meminit
cum biberunt amicitiã nec fraternã
rem: sed non multum post sumunt gla
dios: et cum a vino merserint et sen
serint: nõ meminerũt q̃ gesserũt de
ri nũ p̃cepti vinum. Qui sic cogit
facere: Et tacuit hoc dicto.

Ⓒ.S. Secũdus ⁊ tertⁿ fili⁹ pro
⁊ cõclusit veritas fortior esse obti
tũc rex memor voti sui scripsit epl̃as
las ad oẽs dispensatores ⁊ prefectos
vt dedicarẽt zorobabel q̃bus accepta
pfect⁹ est i babylonia. Capitulum iiij.

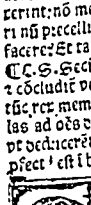

Et inchoauit sequẽs dic
re q̃ dixit de fortitudine
regis. O viri: nũ p̃ualet
fili⁹ holes q̃ terram ma
obtinẽt et ola que in eis
sunt: Rex aũt super omnes
p̃cellit et dilatur eos: ⁊ omne q̃cũq̃
dixerit illis faciunt. Et si mittit eos
los ad + bellatores vadunt: et demolit
mõtes et muros ⁊ turres. Interfi
et iugulãt ⁊ regis verbum nõ p̃tran
Hã si vicerint afferũt regi omnia q̃
cũq̃ p̃dati fuerint. Similiter et
oẽs ⁊ quotquot nõ militãt nec pugnã
sed colũt terrã rursum cũ fuerint ta
tẽtes: ⁊ afferũt tributa regi: ⁊ si rex
solus: si dixerit occidite occidũt: ⁊ si
rit remittite remittũt: dixerit pe
percutiũt: dixerit exterminate exter
nãt: dixerit edificate edificãt: dixerit
excidite excidunt: dixerit plantate p
tãt: ⁊ oẽs plebs ⁊ vrbes eⁿ obedi
⁊ sup hoc ipse recũbit ⁊ bibit ⁊ dor
Hi aũt custodiunt in circuitu eius
nõ possunt ire singuli ⁊ facere opa

sed in dicto obaudientes sunt ei. Viri
qã non precellit rex qui sic diffamat
et tacuit. Tertⁿ qui dixerat de muli e
rib⁹ et vinis: hic est zorobabel: cepit
loqui. Viri nõ magnũ rex ⁊ multi ho
mines nec vinũ p̃cellit. Quis est ergo
qui dat eos. Nonne mulieres genue
rant reges ⁊ oẽm ppl'm q̃ dñãt mari ⁊
terrarum et illis nati sũt ⁊ ipsi educaue
rũt eos q̃ plãtauerũt vineas et q̃bus
vinũ fit. Et ipse facũt stolas olm hoiz
et ipse facũt gloriã holⁿ: ⁊ non p̃nt
holes separari a mulieribⁿ. Si cõgre
gauerũt aurũ ⁊ argentũ ⁊ oẽm rem
speciosam: ⁊ viderũt mulierẽ ornãtã bo
no habitu et bona specie: ola hec relin
quẽtes in eã intẽdũt: ⁊ aperto ore spi
ciũt eã allicũt magis q̃ aurũ ⁊ ar
gentũ ⁊ oẽm rem p̃ciosam. Hõ patrez
suũ relinquit q̃ + enutrit illus ⁊ suam
regionẽ: ⁊ a mulierẽ se cõtangit. Et cũ
mulere emittit animã: et neq̃ patrez
memant neq̃ matrẽ neq̃ regionẽ. Et
hinc oportet nos scire qm mulieres
dñant nostri. Nonne doletis. Et accipit
homo gladiũ suũ ⁊ vadit in viã facere
furta: et homicidia et mare nauigare:
fluuios et leonẽ videre: in tenebris in
gredi: et cũ furũ fecerit ⁊ fraudes et
rapinas: amabili sue affert. Et tres di
lligit hõ vxorẽ suã magis q̃ patrẽ aut
matrem. Et multi demẽtes facti sunt
propter vxores suas: et serui facti sũt
pter illas: ⁊ multi perierũt ⁊ ingulati
sunt et peccauerunt ppter mulieres
Et nũc credite mihi: q̃ magn est rex
in prãte suã: qm oẽs + regiones ve
rent tãgere eũ. Videbã tũ spemẽ filiã
Darij ministre cõcubinã regis sedẽ
tem iuxta regẽ ad dexterã: ⁊ auferentẽ
diadema de capite eⁿ: ⁊ imponẽtẽ sibi
et palmis cedebat regẽ de sinistra ma
na. Et sup hoc apto ore intuebat eã ⁊
si arrisserit eis: ridet: nã si indignata fue
rit ei blãdit: donec recõciliet in gsam
O viri cur nõ sunt fortiores mulieres
Magna est ira ⁊ excelsum ẽ celũ q̃ ista
ãbit. Et tũc rex ⁊ purpurati triuebãtur
in alterutrũ. Et inchoauit loq̃ de vita
ti. O viri nõne fortes sunt mulieres.
Magna est terra ⁊ excelsum est celũ: et
velocem cursus solis onerit ⁊ gyro celũ
in locũ suũ in vna die. Nõne + magni
ficus est q̃ hec facit. Et vitas magna:
et fortior: p̃ omnib⁹. Omis terra vitatem
inuocat: ⁊ celũ et ipsam bñdicit: ⁊ ola
que mouẽtur et tremunt eam: ⁊ nõ est
cum eis quicq̃ iniquũ. Cũsq̃ iniquum:
iniquus rex: iniquẽ mulieres. Iniqui
omnes filij hoim: et iniqua illorũ ola
opera: et nõ est in ipsis veritas. Et in
sua iniqtate pibunt: et veritas manet
et inualescit in eternũ: et viuit ⁊ obtinet
in secula seculoꝝ. Hec est apud eã acci
pere p̃sona: neq̃ differentias: sed que
istud sunt facta olibus: iniustis ac mali
gnis et oẽs benignãtur in opib⁹ eius.
Et nõ est iudicio eⁿ iniquũ: sed fortitudo ⁊ regnum: et potestas ⁊ maiestas
olm euoꝝ. Bñdictus deus veritatis.
Et desiit loquendo: et oẽs ppli clama
uerũt et dixerũt. Magna est veritas
et p̃ualet. Tũc rex ait illi. Pete si q̃d
vis amplius q̃ que scripta sunt: ⁊ da
bo tibi sẽm q̃ inuẽtⁿ es sapiẽtior p
rimis: ⁊ p̃rimis mihi sedebis: et co
gnatⁿ meⁿ vocabⁿ. Tũc ait regi. Me
mor esto voti tui q̃d p̃onisti edificare
hierlm die qua regnũ accepisti: et ola
vasa q̃ accepta sunt in hierlm remitte
re q̃ separata erⁿ q̃m mactauit babylo
niã: et voluit remittere ea ibi. Et tu vo
luisti edificare tẽplũ q̃ incẽdẽdũt idu
mei q̃m extermãata ẽ ⁊ ideo a chaldeis
Et nũc hoc est q̃d postulo dñe ⁊ quod
peto: et hoc ẽ maiestas q̃d a te postulo:
vt facias voti q̃d voluisti regi celi et
tuo. Tũc surgẽs darⁿ rex osculatus ẽ illũ: et scripsit epl̃as q̃d oẽs dispẽ
satores ⁊ p̃fectos ⁊ purpuratos vt de
ducerent eum: ⁊ eos q̃ cum illo erant
oẽs a cẽdẽtes edificare hierlm. Et oi
bus p̃fectis q̃ erant in syria ⁊ phenice
et libano scripsit epl̃as vt traherẽt li
gna cedrina a libano hierlm: vt edifi
cẽrẽt cũ eis ciuitatẽ. Et scripsit olibus
indeis q̃ ascẽdẽdãt a regno in iudeã p
libertate oẽm poẽtiã ⁊ magistatũ ⁊ oẽz
regionẽ quã obtinuerãt immunẽ esset
eⁿ: ⁊ idumei relinquãt castella q̃ obti
nẽt iudeos et in structura tẽplũ dare p
singulos annos talẽta viginti vsq̃ dũ
edificaret et sup sacrariũ holocausto
mata hostiare quotidie sicut hãt pre
ceptũ: alia talenta decẽ offerre p singu
los annos: ⁊ in olibus q̃ pcedunt a ba
bylonia cõdere ciuitatẽ vt essent liber
tas tã ipsis q̃ filiis eoꝝ: ⁊ olⁿ sacerdo
tib⁹ q̃ pcedũt. Scripsit aũt ⁊ q̃ titatẽ
et sacrã stolã iussit dari in q̃ debuirẽt
et leuitis scripsit dare hcepta vsq̃ in
die qua p̃summabit domⁿ: ⁊ hierusalẽ
extruet: et olibus custodiẽtibⁿ ciuitatem scripsit dare ei sortes ⁊ stipendia
Et dimisit ola vasa quecũq̃ sepauerat
cyrus a babylonia: ⁊ ola quecũq̃ dixit

Dan. 3.c. Psnctudo

cyrus ⁊ ipe ꝓcipit fieri ⁊ mitti hierlm
Et cū pceississet ille adolescēs: eleuās
facie i hierl'z: bñdixit regē celi: ⁊ dixit
Abs te est victoria ⁊ abs te est sapia et
claritas. Et ego seruꝰ tuus sum. Bñdi
ctus es q̄ dedisti mihi sapiam: et tibi
cōfitebor: dñe deꝰ patrū nrōꝝ. Et acce
pit ep̄las et ꝓfectus est in babylonis.
Et venit ⁊ nūciauit fribus suis oīb⁹ q̄
fuerunt in babylonia ⁊ bñdixerūt deū
patrū suoꝝ qm̄ dedit illis remissionē
et refrigerū vt ascēderet ⁊ edificaret
hierusalem ⁊ templū vbi nolatum est
nomen eꝰ in ipsa. Et exultauerūt cum
musicis: et letitia diebus septem.

C.C.S. Rūcrāt ascēdētes de captiuita
te trāsmigratōis: agit festū tabernac
culoꝝ: ⁊ fūt oblationes: fundat tēplū
sz limiei eoꝝ resistebāt: structura tēpli
per biennium ꝓtrahitur. Cap̄m.v.

Post hec ait electi sūt
vt ascenderēt ꝓcipes
pagoꝝ ꝑ domos: ⁊ tri
bus suas ⁊ ꝓpates illoꝝ
⁊ pecora eoꝝ. Et dari
ter misit vna cū eis eq̄
tes mille donec deduc
ereēt eos in hierusalē: cū pace et cum
musicis ⁊ cum tympanis ⁊ tybīs ⁊ oēs
fratres erāt lacētes: ⁊ fecit eos ascen
dere simul cū eis. Et hec sunt nola vi
roꝝ qui ascēderant ꝑ pagos suos in
trib⁹ ⁊ in partē ꝓcipiꝰ ꝓpꝝ. Sacer
dotes. Filij phinees: filij aaron iesus
filij⁹ iosedech: ioachin filij⁹ zorobabel:
filij salathiel de domo dauid et proge
nie phares: de tribu iuda: q̄ locutꝰ est
sub dario rege pſarū sermones mirifi
cos in ſcdo anno regni ipsius mense
nisan. ꝑmo. Sūt aūt hi q̄ ascēderūt et
tadea de captiuitate trāsmigrationis:
quos transmigrauit nabuchodonosor
rex babylonie in babylonē: ⁊ reuersus
ē i hierl'z. Et reliqt ꝑē iudee vnusq̄sq̄
in ciuitatē suā q̄ venerūt cū zorobabel
et iesu neemias arreorcs: elimeo: em
māo: mardoch eo: beelsaro: mechpsa
rocho: eo hioro eboma vnꝰ de ꝓcipib⁹
eoꝝ: ⁊ numerꝰ a gētib⁹ eoꝝ et ꝓpoſi
tis eoꝝ. Filij phares duo milia centū
septuaginta duo. Filij areo: tria milia
centū quinq̄ginta septē. Filij phemo:
centū quadragintaduo. In filijs iesu
et iosbes: mille trecentiduo. Filij bēiu
duo milia quadrigētī septuaginta. Fi
lij chozoba: ducentiquinq̄. Filij ✠ ba
nica: cētuꝝ seragintaocto. Filij bebech
quadringētī tres. Filij archad: q̄drin
gentī vigintī septē. Filij chonairi cen
septē. Filij zorobar: duo milia sexag
taseptem. Filij admu: quadringentī
aginta vnus. Filij adarcis: centū
octo. Filij ciaso ⁊ zelas: cētū septē. Fi
lij azorech quadringētī trigintaoc
Filij iedarbone: cētū trigintaduo. Fi
lij anamie: centū triginta. Filij asu
nonaginta. Filij marsar: quadringē
vigintiduo. Filij zabarus: nonaginta
quinq̄. Filij sepholemis: centū vigi
tres. Filij nepopas: quinq̄ginta
quinq̄. Filij hechanarus: cētum qu
quaginta octo. Filij cebethan: cētum
trigintaduo. Filij crear patros q̄ et
chaideo: ⁊ modie: quadringētī vigi
tres. Qui et gramas ⁊ gabaeum cen
ginti vnus. Qui et bessilon et ceraq
seragintaquinq̄. Qui et hasiaro et
vigintiduo. Qui et bechenodes: qu
quaginta q̄nq̄. Filij iuptis centū qu
quaginta q̄nq̄. Filij labonai: trecen
quinquaginta septē. Filij sichor: tri
ti septuaginta. Filij suadon ⁊ elimon
trecētī septuaginta octo. Filij mem
duo milia centū quadragintaquinq
Filij anaas: trecenti septuaginta. Sa
cerdotes. Filij ieddus: filij cuthar
lij elisib: trecētī septuaginta duo. Fi
emerꝰ: ducenti quinquaginta duo. Fi
phasurij trecētī quinquaginta septe
Filij carec: ducētī vigintī septē. Leui
Filij iesu in cadahel ⁊ banꝰ ⁊ sercha
et edias: septuaginta quatuor. Qui
merus a duodecimo anno: triginta
lis quadrigenti seragintaduo. Filij
filie ⁊ proies ois cōputatio: quatr
ginta milia ducētī quadragintaoc
Filij sacerdotū q̄ psilledāt in templ
filij asaph: centū vigintiocto. Qui
vero filij esmen: filij aser: filij ceel
lij accubatopa: filij tobi: oēs centū
gintanouē. Sacerdotes seruientes
templo. Filij sel: filij gaspha: filij
bioth: filij cari: filij sub: filij bethe
lij isbanis: filij armacha: filij accab
lij vtha: filij certha: filij aggab: filij
bai: filij anani: filij canna: filij gedi
filij an: filij radiu: filij defanon: filij
choba: filij caseba: filij gozer: filij ra
filij smone: filij atter: filij hatim: fi
asiona: filij manei: filij nasisim: filij
cufa: filij agiffa: filij azur: filij sarad
lij phasalon: filij meeida: filij sarla
lij careth: filij barc: filij sarec: filij
si: filij nasir: filij agistri: filij phace
mon: filij eiꝰ: filij asophot: filij phe
da filij celi: filij tedon: filij gaddel

B

Aol ✠ ba
nica.

filij aphei: filij aggia: filij sacharethi: fi
lij sabarbi: filij saroneth: filij maisipeth
filij anie: filij sasus: filij addus: filij su
bali: filij cerar: filij rabor: filij phasphat
hadiu: filij cerar: filij rabor: filij phasphat
filij malim. Oēs sacro fuitēes et pue
ri salomonis: quadringenti octoginta
duo. Hi sunt filij q̄ ascēderūt a chemel
lab thelarsa ꝓcipes eoꝝ: carmellā ⁊
careth: ⁊ nō poterāt edicere ciuitates
suas ⁊ ꝓgenies suas quēadmodū sint
ex israel: filij dalan: filij tubē: filij necho
dan et sacerdotib⁹ q̄ fungebant. sacer
dotio ⁊ nō sūt inuēti: filij obia: filij achi
les: filij addi q̄ accepit vxōrē de filiab⁹
phargeleu: vocati sūt nōle eiꝰ. Et hoꝝ
q̄sita est scriptura ipedatura: et nō
inuēta: et phiiti sunt sacerdotio
fungi. Et dixit illis neemias et asthar
resine participēt sēta donec exurgat
pōtifex doctꝰ in ostēsionē et veritatē.
Omis autē israel erat: exceptis seruis ⁊ an
cillis q̄drāgintadno milia trecētī qua
dragintaseptē. Serui hoꝝ ⁊ ancille: septem
milia trecētī trigintaseptē. Cantores ⁊
cantatrices: ducētī seragintaquinq̄. Ca
meli q̄drigētī trigintaq̄nq̄. Equi septē
milia trigintaseptē. Muli: ducēta milia
quadragintaquinq̄. Subiugalia quinq̄
milia vigintiq̄nq̄. Et de ꝓpositis ipsis
ꝑ pagos dum venirēt in tēplū dei q̄d
erat in hierusalē innouare: ⁊ suscitare
tēplū in loco suo ꝑm suā ꝓtestē: dari
in tēplū thesauroꝝ operum sacrū auri
minas duodecim milia: ⁊ minas argēti
quinq̄ milia ⁊ stolas sacerdotales cen
tum. Et habitauerūt sacerdotes ⁊ leui
⁊ q̄ erāt de plebe i hierusalē ⁊ re
gione: ⁊ sacrī cātores ⁊ ostiarij: et oīs
israel i regionib⁹ suis. Instāte autem
septimo mēse: cūq̄ essent filij israel vnus
quisq̄ in suis reb⁹ venerūt oēs vna
nimes i atrū q̄d erat ante iannā ciui
tatis. Et stātes iesus filij⁹ iosedech fra
tres eiꝰ sacerdotes zorobabel filij⁹ sa
lathiel: et hui⁹ fratres parauerūt altā
rem offerēt sup illud holocaustoma:
⁊ ꝑm q̄d in libro moysi hois dei scri
ptū est. Et posuerūt ibi et a ālio natiōi
b⁹ terre: et erexerūt sacrū i loco suo oēs
gētes terre ⁊ offerebāt hostias ⁊ holo
caustoma dño matutina. Et egerunt
cenophegia ⁊ die solēne: sicut ꝓceptus
est i lege: ⁊ sacrificia q̄tidie: sicut opo
tebat: post hoc oblationes institutas
et hostias sabbatoꝝ et neomeniarū et
omū solēnū olm sanctificatoꝝ. Et q̄tq̄
vocabāt dño a neomenia septimi men
sis cperunt hostias offerre et templum dñi nōdū erat edificatū. Et dede
rūt pecuniā lapidarijs ⁊ fabris ⁊ potū
et pabula cū gaudio. Et dederūt carra
sidonijs et tyrijs: vt transuecherēt illis
de libano trabes cedrinas: et facerent
rates in ioppe portum ꝑm decretū q̄d
scriptū erat eis a cyro rege persarum.
Et in ſcdo anno venētes in tēplū dei
in hierusalē mēse ſcdo inchoauit zoro
babel filius salathiel: ⁊ iesus filij⁹ iose
dech: et fratres ipsoꝝ et sacerdotes ⁊
leuite: ⁊ oēs qui venerāt de captiuita
te i hierusalē: et fundauerunt tēplum
dei nouiuio ſcdi mensis ſcdi anni cū
venissent in iudeā et hierusalē. Et sta
tuerūt leuitas a viginti annis sup opa
dñi: et stetit iesus et filij⁹ et fratres
oēs leuite conspirantes et executores
legis facientes opa in domo dñi. Et ste
terunt sacerdotes habētes stolas cum
tubis: ⁊ leuite filij asaph: habētes cym
bala collaudāntes dñm: ⁊ benedicentes
ꝑm dauid regē israel. Et cātabāt cāti
cum dño: qm̄ suauis eiꝰ ⁊ honor in se
cula sup omnē israel. Et omis ppl's tuba
cecinerūt ⁊ pclamauerūt voce magna:
collaudātes dñm i suscitatione domꝰ
dñi. Et venerūt et sacerdotib⁹ et leuit
et ꝓsidētib⁹ ꝑm pagos seniorib⁹ qui
viderāt pristinā domū: et ad hui⁹ edifi
cationē cū clamore ⁊ plāctu magno: et
multi cū tubis ⁊ gaudio magno intātū
vt populus non audiret tubas ꝓpter
planctū populi. Turba em̄ erat tubis
canēs magnificentia vt longe audiret.
Et audierūt inimici trib⁹ iude et bēia
min: et venerūt scire q̄ esset vox tubar.
Et cognouerunt: qm̄ qui erāt ex capti
uitate edificāt tēplum dño deo israel.
Et accedētes ad zorobabel ⁊ iesu ꝓpo
sitos pagorū dixerunt eis. Edificabi
mus vnā vobiscum: Similiter em̄ au
diuimus deū vestrū ⁊ ipli pariter ince
dimus a diebꝰ asbazareth regis assy
riorū: qui transmigrauit nos huc. Et
dixit illis zorobabel ⁊ iesus ⁊ ꝓcipes
pagorū israel. Non est nobis et vobis
edificare domū dei nostri. Nos em̄ so
li edificabimꝰ dño israel ꝑm ea q̄ ꝓce
pit nobis cyrus rex persarum. Gentes
autē terre incumbētes his qui sunt in
iudea: ⁊ leuātes opus edificationis: et
insidias et ꝓpōios edducētes: ꝓhibe
bant eos edificare et aggressuras eter
centes impedierunt: ne ꝓsummaretur
edificium omni tēpore vite cyri regis
et ꝓtraxerunt structuram ꝑ biennium
ꝓsq̄ ad darij regnum

CC.S. prophetāt aggeꝰ ⁊ zacharias edificet domꝰ dñi: subregulus sytie et sodales eius querūt p epistolā possita tē regis darij: ꝑcepit darius ne edificatio impediatur. Capitulum. vi.

IN scdo aūt anno regni darij: ꝓphetauit aggeꝰ ⁊ zacharias filij adin ꝓphete apd iudeā: hierlē in nole dei israēl sup eos. Tūc stās zorobabel filij salathiel: ⁊ iesus filius iosedech: ceperunt edificare domū dñi q̄ est in hierusalē: cū adesset eis ꝓphete dñi: et adiuuārēt eos. In illo tpe venit ad illos sisennes subregulus sytie ⁊ phenicis: et sathrabuzanes ⁊ sodales eiꝰ: ⁊ dixerūt eis. Quo ꝑcipēte vobis domū hāc edificatis: ⁊ tecū istud et alia ola ꝑficitis: ⁊ qui sunt structores qui hec edificant: et habuerūt gratiaz visitatiōe facta sup eos qui erant ex captiuitate a dño sentores iudeorū. ⁊ nō sunt ꝓpediti edificare donec significarēt dario de oblous istis: et responsum acciperetur ex ēplū eplē quā miserūt dario. Sisannes subregulus sytie: et phenicis ⁊ sathrabuzanes ⁊ sodales eiꝰ: et sytis ⁊ phenice ꝓfides: regi dario salutē. Ola nota sūt dño regi q̄ cū venissemꝰ in regionem iudee: ⁊ introissemꝰ in hierlē: inuenimꝰ edificāres domū dei magnā: et tēplū et lapidib⁹ politis: ⁊ magnis et ꝑciosis materiis in parietib⁹: et opa illa instāter fieri ⁊ suffragare et ꝓsperare i manib⁹ eorū: et in ol gēis q̄ diligētissime ꝑficiūt. Tūc interrogauimꝰ seniores dicētes. Quis ꝑmittēte vobis edificare domū istā: ⁊ opa hec fundare? Ideo aūt interrogauimꝰ eos vt notū faceremus tibi holes et ꝓpositos et nolim scriptū rā ꝓpositorū: postulauimꝰ illos. At illi rñderūt nobis dicētes. Nos sumꝰ serui dñi q̄ fecit celū et terrā: ⁊ edificabat hec domꝰ ante ānos istos, multos a rege israel magno et fortissimo: ⁊ cōsummata est. Et q̄m patres nri eracerbātes erāt: et peccauerūt in dñi israel tradidit eos in manꝰ nabuchodonosor regis babylonis: regis caldeorū: et domū istā demolētes incēdērūt: et ꝓplē captiuū duxerūt in babylōē. In primo anno regnante cyro rege babylonis: scripsit cyrus rex domū hanc edificare: et vtia sacrauasꝰ aurea et argētea que extulerat nabuchodonosor de domo q̄ est in hierlē: ⁊ ꝑseuerauerat ea in suo tēplo rursus ꝓtulit ea cyrꝰ rex de tēplo q̄ erat i babylōia: ⁊ tradidit zorobabel et salmanasaro subregulo. Et ꝑcepit ei: et vt oferrēt hec: et reponerēt i tēplo q̄ erat in hierlē: et ipm templū dei edificare i loco suo. Tūc salmanasarus subrex fundauit domus dñi que est in hierusalē: et ideo q̄ nūc edificare cōpit: nō accepta summationē. Hūc ergo si iudicatur: o rex pquirat in regalib⁹ bibliotecis cyri regis q̄ sunt in babylonia: ⁊ si ita fuerit cōsilio cyri regis cepta edificatura domꝰ dñi q̄ est in hierusalē: ⁊ iudicabit a dño rege nr̄o sentētia: ⁊ hoc nobis. Tūc darius rex ꝑcepit vbi in bibliotecis: ⁊ inuētū est in ecbatanis opido: q̄d est in mēdia regione: vnus i quo scripta erāt ista. Anno primo regnāte cyro: rex cyrus ꝑcepit templum dñi q̄ est in hierlē edificari: vbi incēdebant igni assiduo: cuꝰ altitudo sit cubitorū decem: ⁊ latitudo cubitorū sexaginta quadratis lapidib⁹ politis tribus et ✠ mensuro ligneo rusticorū: et mensuro vno nouo et impensa dari de domo cyri regis: ⁊ sacrata sa domꝰ dñi zaz aurea q̄ argētea que extulit nabuchodonosor in domū sū q̄ est in hierlē vbi erāt posita et ꝓnauit illic: ⁊ ꝑcepit curā agere sisannes subregulis sytie ⁊ phenicis ⁊ sathrabuzanē et sodales eiꝰ: ⁊ q̄ ordinati erant in sytis ⁊ phenice ꝓfides: vt abiterē se ab eodē loco. Et ego quoq̄ ꝑcepi: totū edificare et ꝓspere vt adiuuarent eos q̄ sūt ex captiuitate iudeorū: ne cōsummarent templū istū: et a rege tributorū celesytie ⁊ phenicis: diligēter quātitatē dari his hoīb⁹ ad sacrificiū dñi zorobabel ꝑfectorū taurorū et arietes ⁊ agnos: siliq̄ aūt frumentū et sal et vinū et oleū instāter singulos annos: vt sacerdotes q̄ sūt in hierlē dicauerīt ꝓsumi q̄ndā sapiēs dilatione: vt offerant holocausta summo deo ꝓ rege et ꝓ ꝑtis eius: vt ꝓsint ꝓ ipsorū vita vt ne ꝓcedant quicūq̄ trāsgressi fuerit aliq̄d ex his que scripta sunt aut sp̄ne: ⁊ ꝑcutiatur lignū de suis ꝓpriis: et suspendantur ⁊ bona ipsorum regi ascribantur. Propterea et dominus cui nomen invocatū est ibi: exterminet omnē regem ⁊ gentem qui manum suam extenderit prohibere aut male tractare domū domini illā que est in hierusalē. Ego darius rec decreui q̄ diligēter me ꝑm hec fieri.

CC.S. Consummata est domus domini de edicatione templi: de festo azimorum. Capitulum. vii.

Tunc sisennes subregulus sytie: et phenicie et sathrabuzanes et sodales obtecerūt his q̄ a dario rege erant decreta: insistebant sacrosanctis operibus diligētissime cooperantes cum senioribus iudeorum prinципibus sytie et ꝓsperata sunt sacra sancta opera ꝓphetantibus aggeo ⁊ zacharia ꝓphetis. Et cōsummauerūt ea ꝑ ꝑceptū dñi dei israel: et cōsilio cyri ⁊ darij ⁊ artaxersis regis ꝑsarū. Et cōsummata est domꝰ nostra ꝓsq̄ ad tertiā ⁊ ꝓcissimā diē mēsis adar sexto anno darij regis. Et fecerūt filij israēl ⁊ sacerdotes et leuites: et ceteri q̄ erāt ex captiuitate q̄ appositi sunt sm̄ ea que scripta sunt in libro moysi. Et obtulerūt in dedicatione tēpli dñi tauros centum arietes ducentos agnos quadringentos et hedos ꝑ ꝓcis pro iniuersi israel duodecim: sm̄ numerū tribuū israēl. Et statuerūt sacerdotes ⁊ leuites amicti stolis ꝑ ordinē sup opa dñi dei israēl sicut ꝓcepit moysi: ostiarij ꝑ singulas tribus. Et egerūt filij israēl cū his q̄ erāt ex captiuitate illū phase q̄rtadecima luna mēsis primi: q̄ sanctificati sunt sacerdotes ⁊ leuites. Oēs filij captiuitatis nō sunt simul sanctificati: q̄ leuites oēs simul sanctificate sunt. Et immolauerūt phase vniuersis filij captiuitatis: ⁊ fratribus suis sacerdotibus et sibimetipsis. Et mānducauerūt filij israēl q̄ erāt ex captiuitate oēs qui remāserāt ab alienatiōibus gentis terre q̄ronteo dñm: ⁊ celebrauerūt diem festū azimorū septē diebus epulantes in conspectu dñi: q̄m cōuertit cōsilium regis assiri: ⁊ in eos cōfortare manus eorū ad opera dei israel.

CC.S. Ascendit esdras cū aliis de babylone et venit in hierusalē: et emplus scripti q̄d artaxersis dedit esdre sacerdoti ꝓtinens gratias factas iudeis: hi sunt q̄ ascēderūt de babylonia sub artaxersis: et committi aurū et argentum sacerdotibus vt offerrēt in templū dñi: et ora esdre cōmonēs populum ad penitentiam. Capitulū. viii.

ET post hunc regnante artaxersis persarum rege accessit esdras filius sarai: filij helchie: filij salomei: filij sadoch: filij achitob: filij ameri: filij azarie: filij oozi: filij abisue: filij phinees: filij eleazari: filij aaron primi sacerdotis: hic esdras ascēdit de babylonia: cum esset scriba et ingeniosus in lege moysi q̄ data erat a dño deo israel: docere et facere. Et dedit ei rex gloriā q̄ inuenisset gratiā i oī dignitate: ⁊ de siderio i ꝓspectu eius. Et ascēderūt simul cū ipso et filij israēl: et sacerdotes et leuites et sacris cantoribus ⁊ remplitet oltiarius et sacris templi in hierusalē. Anno septimo regnante artaxersis in quinto mēse: hic annus septimus est regni: exeuntes de babylonia nouilunio quinti mēsis venerunt hierosolymam iuxta ꝑceptum illi: sm̄ ꝓsperitatem itineris a dño ipsorum ꝓtaz eis. In his enim esdras magnā disciplinam obtinebat ne ꝑtermittere rem quisq̄ eorū: q̄ esset ex lege dñi et ꝑceptis. Et docendo vniuersum israel omnē iustitiā et iudicij. Ascēdentes autē qui scribebant scripta artaxersis regis tradiderūt scriptum q̄d obuenerat ab artaxersis rege ad esdrā sacerdotem et lectorem legis domini eius exemplū subiectū est. Rex artaxersis esdre sacerdoti et lectori legis dñi salutem. Humanio: ego iudicans in benefictis ꝑcepi eis qui desiderāt ex gente iudeorum sua sponte et ex sacerdotib⁹ et leuitis qui sunt in regno meo comitari tecū in hierusalē. Et q̄ ergo cupiunt ire tecū: conuenianꝭ ꝓficiscant sicut placuit mihi et septem amicis meis consiliarijs: vt visitent ea que agūtur sc̄m iudeam et hierusalē obseruantes: sicut habes in lege dñi: ferāt munera dño israel que voluit ego et amici hierusalem et omne aurum et argentum quod inuentum fuerit in regione babylonie: dño in hierusalem cum illo quod est donatum ꝓ ipsa gente in templo dñi eorum quod est in hierusalem vt colligatur hoc aurum et argentum: ad tauros ⁊ arietes et agnos et hedos: ⁊ que his sunt con gruentia vt offerant hostias dño super altare dñi ipsorum quod est in hierusalem: et omnia quecunq̄ voluerit cum fratribus tuis facere auro et argento: perficte ꝓ voluntate tua sc̄m ꝑceptū dñi dei nostri: vt sacrosancta vasa q̄ data sunt tibi ad opa domꝰ dñi dei tui que est in hierusalem: ⁊ cetera quecūq̄ tibi sabuenerint ad opa templi dei tui: dabis de regali gazophylacio cum volueris cum fratribus tuis facere auro et argento: ꝑ hec sc̄m vo-

lantatē dñi. Et ego quidē rex artaxerxes præcepi custodib⁹ thesauroꝝ syrie
a⁹ ✠ esrae ⁊ phenicij: vt q̄cūq; scripserit ✠ esdras
sacerdos ⁊ lector legis dñi: diligēter
detur ei vsq; ad argēti talenta centū: si
mitter et auri et vsq; ad frumēti mo
dios cētum ⁊ vini amphoras cētum: ⁊
alia quecunq; abundāt sine taxatione.
Omnia scōm legē dei fiant deo altissi
mo: ne forte ebrietas ira in regnū re
gis: ⁊ filij ⁊ filiorū eius. Vobis autē di
vt oblus sacerdotibus et leuitis et sa
cris cātorib⁹ et seruis tēpli et scribis
templi huius nullū tributū: neq; vlla
alia indictio irrogēt: nec habeat quis
q̄ potestatē obuerte eis quicq̄. Tu au
tem ✠ esdras secōm sapiētiā dei ⁊ ⁊ ⁊
iudices ⁊ arbitros i tota syria ⁊ phenicē
oēs qui legē dei tui nō nouerunt
doceāt quotquot trāsgressi fuerint le
gē diligēter pleceātur sine morte sine
cruciatu: sive etiā pecunie mulctatio
nel abductiōe. Et dixit esdras scriba
Benedictus dominus patrū nostrorū
qui dedit hanc volūtatē in cor regis
clarificare domum suam q̄ est in hieru
salem: ⁊ me honorificauit in conspectu
regis ⁊ cōsiliariorū ⁊ amicorū eius et
purpuratorū eius: et ego confortatus sum
mo factus sum secōm opitulationē dñi
dei mei: ⁊ pgregaui ex israel viros: vt
limul ascēderent mecū. Et hi sunt ꝓpo
siti secōm suas patrias ⁊ principat⁹ por
tionales cor q̄ mecū ascēderūt de ba
bylōia in regno artaxerxis. Et ex filijs
phares gersonis: ex filijs siemarith
amen⁹. Filiorū dō acch⁹ filij ceelic. Et
filijs phares zacharias: et cū eo reuer
si sūt viri cētū quinquaginta. Et filijs
ductoris moabilōis zaraei ⁊ cum ipso
viri ducēti q̄nq̄gita. Et filijs zachres
techonias zechocli: ⁊ cū ipso viri ducē
ti quinquaginta. Et filijs salamaasias
gotholiae: et cū ipso viri septuagīta. Et
filijs zaphatie zarias michelis: cū ipso
viri octogīta. Et filijs iob abdias re
beli: ⁊ cū ipso viri ducēti duodecim.
Et filijs banie salimoth filij⁹ iosaphie:
⁊ cū ipso viri cētū sexaginta. Et filijs
bee zacharias bebei: ⁊ cū ipso viri du
cētī octo. Et filijs esead iohānis ezechas
⁊ cū ipso viri cētū decē. Et filijs adoni
cha ipsis postremis. Et hec sunt nola
cor eiuphalā filij⁹ gebel ⁊ semeias: ⁊ cū
ipso viri septuagīta. Et pgregaui eos
ad flumē q̄ vocat thaxa: et erat illic fa⁹ m⁹
triduo: ⁊ recognoui eos. Et ex filijs sa
cerdotū ⁊ leuitarū nō inueni illic. Et
misi ad eleazarū ⁊ eceelon ⁊ masele
malobā et enathā ⁊ samei ⁊ ioiarib
nathan ennagā zacharia ⁊ mosolam
ipsos ductores ⁊ peritos. Et dixi eis
venirē ad iodēū q̄ erat apud iocā
zophilacū. Et mādaui eis vt dicerent
iodeo ⁊ fratribū eius illis q̄ erāt ia
zophilacio: vt mitterēt nobis cōs q̄ sa
cerdotio fungerēt i domo dñi dei nri
et adduxerūt nobis secōm manū pulchre
dñi dei nri virros prudētes: filijs mooli
filij leui: filij israel: sesebiam et filios e
ffes q̄ erāt decē et octo: asbiā ⁊ ioa
ex filijs filiorū chanaan: ⁊ filij ecra ⁊
ri viginti. Et ex his q̄ i tēplo fuerāt
q̄s dedit dō ⁊ ipsi ꝓcipes ad ogam
nē leuitis tēplo fuerūtq; ducēti ꝓ
Oīa nola significata sunt in scriptu
Et vouī illic ieiunū iuuenib⁹ nos ⁊
ctu deinde q̄rere ab eo bonū iter nobis
et q̄ nobiscū erāt et filijs et pecuniis
pter lisdias. Erubui el petere a regis
dites ⁊ equites i comitatu tutēdi nos
ptra aduersarios nros. Dixi⁹ enim
gi q̄m virt⁹ dñi erit cū eis in q̄rēt d
loi affectu. Et iterū deprecati sum⁹ ha
deū nrm secōm hec: q̄ et ꝓpitiū habe
mus ⁊ ꝓpores facti sum⁹ dño deo nr.
Et separaui ex plebis ꝓpositis ⁊ sacer
dotib⁹ tēpli viros duodecim ⁊ sedecim
et asmiā: et cū eis ex fratribū eorū
ros decē. Et appēdi eis aurū ⁊ argētū
et vasa sacerdotalia domū dei nri q̄
donauerat rex ⁊ cōsiliarij eius: ⁊ pri
pes ⁊ omis israel. Et cū appēdissem eis
di argēti talēta cētū q̄nquaginta ⁊
sa argētea talētoꝝ centū: ⁊ auri talē
centū ⁊ vasorū aureorū septuaginta
vasa ærea de bono cramito splēdē
duodecim auri specie reddentia. Et
ri eis. Et vos sancti estis dño: ⁊ vasa sunt
sancta: ⁊ aurū ⁊ argentū votum est dño
deo patrū nrorū. Vigilate ⁊ custodite
donec tradatis ex plebis ꝓpositis ⁊ sa
cerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ ꝓcipib⁹ cognatio
israel in hierlm: in pastoforio domū dei
nri. Et hi q̄ suscepēruṇt sacerdotes ⁊ le
uite aurū ⁊ argentū ⁊ vasa vt inferrent
hierlm in tempū dñi. Et profecimus
flumio thaxa die duodecima mensis pri
mi: vsq; q̄ venimus in hierlm. Et cū
et fuisset certū oculis: ⁊ ecce abiit vnus
deratū aurū ⁊ argētū ⁊ traditū est ⁊ ⁊
mo dñi dei nri marmoribus filiorum i
cerdotū: ⁊ cū ipo erat eleazar filij⁹ phi
nees: ⁊ erāt cū ipsis iosad⁹ filij⁹ iesu
media et banni filius leuite ad omne
rū ⁊ ad pondus vniuersa. Et scripta

cū pondus ipsorū eadē hora. Qui autē
reuersi de captiuitate obtulerūt sacri
ficia israel: ⁊ hircos duodecim p
omnib⁹ israel: ⁊ arietes nouāginta ⁊ sex agnos
septuaginta duos: hircos p peccato duo
decim: ⁊ omnia pacis duodecim ola
in sacrificij dñi. Et elegerūt precepta
regis regib⁹ ⁊ ꝓcuratorib⁹ ⁊ iudi
cibus ⁊ ꝓcipib⁹ et phenicis: ⁊ honorifi
cauerūt gentē ⁊ tēplū dñi. Et cōsum
mata his accesserūt ad me ꝓpositi
dicēte. Nō segregauerūt gēt⁹ israel et
ꝓcipes ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ aliena
genigēnes ⁊ nationes terre iniquitates
suas a chananeis ⁊ cetheis ⁊ pheresei
et iebusēis et moabitis et egyptiis et
idumeis. Filiauerūt enim sunt filiab⁹ eorū
ipsi ⁊ filij eorū ⁊ mixti sūt semē sancti
alienigenis gēt⁹ terre: et ⁊ ⁊ ⁊
erāt ꝓpositi ⁊ magistrat⁹ iniquitatis ei⁹
ab initio ipsi⁹ regni. Et mox vt audiui
ista cōscidi vestimēta ⁊ sacra tunicā: ⁊
iuctis capillos capitis et barbā sedi
dolens et mestus. Et pueneruṇt ad me
quotquot tīe mouebant in verbo dñi
dei israel ad me lugentē sup iniquitates
illōr: sedēbā tristis vsq; ad sacrificiū
vespertinū. Et cōsurgēs a ieiunio con
scissa habēs vestimenta ⁊ sacra tunicā
ingeniculās et extēdens man⁹ ad dñm
dicēbā. Dñe cōfusus sum et reuerritus
sum ante faciē tuā. Peccata enim nostra
multiplicata sunt sup capita nra: et in
quitates nre exaltate sunt vsq; ad celū
q̄m a tēporib⁹ patrū nrorū sumus in
magno peto vsq; ad die hūc. Et ꝓpter
peccata nra ⁊ patrū nrorū sum⁹ tradi
ti cū fratrib⁹ nrīs: et cū sacerdotib⁹
nris regib⁹ terre in gladij et captiuita
tem ⁊ depredationē cū cōfusione vsq;
in hodiernū die. Et nūc quātū est hoc
q̄ factū est nobis mia abs te dñe deus ⁊
derelinquere nobis radicem et nomē in
loci sanctificationis tue detegere lumi
nare nostrum in domo dñi dei nri: dare
nobis cibū i loco tēporis seruitutis nre.
Et cū seruirem: non sum⁹ derelicti a
deo nro: confortauit nos in gratia
ponēs nobis reges persarū dare cibū
et dare: et tēplū dñi dei nri: et edifi
care deserta sponsare nobis stabilita
tē in iudea et hierlm. Et nunc q̄d dicē
mus dñe habentes hec? Trāsgressi enim
sum⁹ precepta tua et dedisti in manus
seruorū tuorū ꝓphetarū dicēs. Q̄m ter
ra in qua introitis possidere hereditā
tē ē terra polluta est coinq̄nationi
bus alienigenarū terre: et immūdicie
illōr repleuerūt eam tota immūdicia
sua. Et nunc filias vras nō cōiungetis
filijs eorū: ⁊ filias eorū nō accipietis fi
lijs vris: et non inq̄retis pacē habere
cū illis vt cōpōeretur inualescētes man
ducetis optima terre: et hereditate di
stribuatis filijs vris vsq; in eternū. Et q̄
contingunt nobis ola fiunt ꝓpter opa
nra maligna: ⁊ magna peta nra. Et de
diti nobis talē radicem et rursum re
uersi sum⁹ trāsgredi legitima tua: vt
miscēremur immūdicie alienigenarū
gētiū terre huī⁹. Nōne irascēris nobis
perdere nos: quoadusq; nō relinquat
radix et nomē nrm? Dñe deus israel ve
rax es. Derelicta est enim radix vsq; in
hodiernū die. Ecce nūc sum⁹ in cōspe
ctu tuo in iniquitatib⁹ nrīs. Non est enim
adhuc stare ante te in hie. Et cū adora
rādo pfiteretur esdras flens humi pro
strat⁹ ante tēplū: pgregati sunt ātē eū
ex israel turba magna valde: vir ⁊ mu
lieres et iuuenes et iuuēcule. Fletus enim
erat magn⁹ in ipsa multitudine. ⁊ cum
clamasset iechonias iehel ex filijs is
rael dixit esdre. Nos i dñm peccauim⁹
q̄ collocauim⁹ nobis in matrimonium
mulieres alienigenas ex gētib⁹ terre.
et nunc es sup oēm israel. In his ergo
sit iusurādū a dño expellere oēs vxo
res nras q̄ ex alienigenis sūt cū filijs
earū. Sicut tibi decretum est a maiori
bus sm legē dñi exurgens explica. Ad
te et spectat negociū ⁊ nos tecū sum⁹.
Viriliter fac. Et exurgēs esdras adiu
rauit ꝓcipes sacerdotū et leuitas: et
oēm israel facere sm hec et iurauerunt.

C.C.S. De separatione mulierū alie
nigenarū: ⁊ tās esdras super ligneum
tribunal legi coā omni populo legē
dñi: ingressi post ad ꝓpria comedunt
pinguia. Capitulum. ir.

Et exurgens esdras ab
ante atrium tēpli abiit i
pastoforium ionathe fi
lij nasibi: et hospita
tus illic non gustauit
panē: nec aquam bibit
super iniquitate multi
tudinis. Et facta est predicatio in ol
iudea et in hierlm omnibus q̄ erāt de ca
ptiuitate in hierlm ✠ cōgregati: vt q̄
cunq; non occurrerent biduo vel triduo
diei sm iudicium assidentium seniorum
tolierent facultates suē: et ipse alienū
iudicarent a multitudine captiuitatis.
Et cōgregati sunt oēs q̄ erāt ex tribu
iuda et benjamin in tribus diebus in

Also ✠ cō gregati.

hierlm. Hic mensis est nonꝰ dies mensis vicesimꝰ. Et sedit omis multitudo in area ẽpli tremẽtes ꝓpter hyemẋ presentem. Et expurgens esdras dixit illis. Vos iniq̃ fecistis collocando vobis in matrimonium proles alienigenas: vt adderetis ad peccata israel. Et nunc date cõfessionẋ & magnificẋtia dño deo patrũ nrõrũ & pficite voluntates ipius et discedite a gentibꝰ terre: et ab vxoribꝰ alienigenis. Et clamavit omis multitudo: & dixerũt voce magna. Sicut dixisti faciemꝰ. Sz q̃m multitudo magna est et ẽpꝰ hyberni & nõ possumꝰ insudisdiari stare: et hoc opꝰ nõ est nobꝭ vnꝰ dies neq; biduꝰ: multũ enim l his peccatumus: stetẽt ꝓpositi multitudis & omis q̃ nobiscũ inhabitãt: & quotẋ habent proles apud se alienigenas et assistãt accepto tpe: et omi loco p̃sedbyteri et iudices: vsq; quo sonãt iram dñi negocii hujꝰ. Ioathas autẋ filiꝰ ezeli & ozias & thecã susceperũt ꝑm hec & bozoiamus et levitis & sabbatheus simul cooperati sunt cuz illis. Et fecerunt ꝑm hec omis vniuersi q̃ erant ex capciuitate: et elegit sibi viros esdras sacerdos ꝓcipes magnos de pfibꝰ eorꝰ ꝑm nomina: et cõsederũt nouilunio mensis decimi examinare negocium istud. Et determinatus est de viris q̃ habebãt proles alienigenas vsq; ad neomenia primi mensis: & inuenti sunt ex sacerdotibꝰ permisti q̃ habebant alienigenas proles. Et filiꝰ iesu filij iosedech & ffribꝰ eiꝰ maseas et eliezer et iarib & ioadeus: & iniecerũt manꝰ vt expellerent proles suas: et ad litandũ in cõcitatione arietẋ p ignoratia sua: et ex filijs semmeri maseas et esseni: eeliech azarias: & ex filijs foscer limoliasi: hismaelis & nathanel: iuffio & oddus & thalsas. & ex leuitis iosabdus et semeis & colnis & cellitas & faceas et coluas & elionas: et ex sacris cantoribꝰ eliazib zaccarias: & ex ostiariis: salumus & tolbanes: et ex israel: ex filijs foros iezrremias & geddias & melchias et michelus et eleazarus et remeias: et bannas. et ex filijs iolam: & chamas & zacharias & iezrel & toddiꝰ & erimoth et helias. et ex filijs zathoim: eliadas et liasum & zochias & larimoth & sabdis et ebedias. & ex filijs zebes tohanes & amanias & zabdias & emeus. & ex filijs bannui: olam & maluchus et eddeus et iasub & asabꝰ hierimoth. & ex filijs addimmaei & moosias & calcus et raanas & mesilis: & mataphias & besel & bõnꝰ et manasses: et ex filijs noae & mozaias & sedeus & melchias & semeas & simeon & iemin et machus & marrab: & eliasom: & arianꝰ & mataphias & bezaleel & iphalach & manasses & semei. Et filijs bãni: hieremias & moodias & amus & iohel & bancas & pelias et ezri et marimoth & eliasib & mathanias & elasis & oziias & dielus & semeias & zambris & ioseph & ex filijs nebo: iehiel & mathathias & sabadus & zoba & sedmi & tesser & bancas. Omis isti cõcesserũt sibi proles alienigenas: & dimiserũt eas cũ filijs. et inhabitauerũt sacerdotes et leuite: & q̃ erãt ex hierlm: & l tota vna regione nouilunio mẽsis septimi. et erant filij israel in mozationibꝰ suis. et cõgregata est multitudo simul l area q̃ est ad ostium porte sacre. et dixerũt esdre pontifici et lectori vt afferret legẋ moysi: q̃ data ẽ a dño deo israel. et attulit esdras põtifex legẋ ol multitudini eorꝰ: et vsq; ad mulierẋ et omis sacerdotibꝰ audire legẋ nouilunio mẽsis septimi. et legebat in area q̃ ẽ ante sacra porta ẽpli: a prima luce vsq; ad vesperam viris & mulieribꝰ. et vniuersi intentum ad legẋ. et stetit esdras scriba super gradus & lector legis sup ligneũ tribunal q̃ fabricatũ erat. et steterunt ad latus eius mathathias et samus anania & azaria & vrias & ezechias et balsamꝰ ad dexteram. et ad sinistram faldeꝰ misael & malachias & hasum & hasbadanas & zacharias. et assumpsit esdras liber coram cunctis: quia erat in conspectu omis. et cũ absoluisset legẋ: surrexerũt stantes: et benedixit esdras domino altissimo deo sabaoth omipotẽti. et rndit omnis ppls: amẽ. et dixerũt sursum manibꝰ. et ceciderũt in terram coram dño: iesus & bancas et sarabias et iaddimꝰ et accubꝰ & sabatheus et iaddimꝰ et azarias et iozadus et anania et philias leuite q̃ docebãt legẋ dei: in multitudine legebãt. legẋ dñi: et referebãt singuli eos q̃ intelligebãt lectionẋ. et dixit artharatas esdre pontifici & lectori & leuitis q̃ docebãt multitudinẋ dicens. Dies hic sestus est dño: et oẽs flebant cũ audissent legẋ. et dixit esdras. Digressi ergo manducate pinguissima & ꝓbate dulcia: & quecq; & mittite munera his q̃ non habent. Sestus enim est hic dies dñi: et ne lite mesti esse. Dñi enim clarificabit nos. et leuite consolabãt l publico dicentes. Dies hic sanctus est. Nolite mesti esse. et abierunt oẽs manducare & bibere et epulari & dare munera his q̃ non habebant: et epulentur. Magnificẋ enim sunt exaltati verbis: quibus edocti sunt. et cõgregati sunt vniuersi in diuinis celebrare letitiam ꝑm testamentum domini dei israel.

Explicit liber Esdre tertius.

Incipit liber Esdre quartus.

C.S. Nicolaus de lyra dicit q̃ liber iste videtur magis ad alio nescitur quo poterit cõscriptus et ex pluribꝰ collectus: nã scribunt hic plura que l mo esse valde sufficienter ẽt deserti ꝓnec verisimile est q̃ ipse ter repetierit sine necessitate. Capitulum. i.

Iber esdre ꝑphe secũd ꝰ filiꝰ sarai: filij azarei filij helchie: filij sadanie. filij sadoch: filij achitob: filij achie: filij phinees filij heli: filij amerie: filij asiel: filij maraioth: filij arna: filij ozie: filij boith filij abisui: filij phinees: filij eleazar: filij aaron ex tribu leui: q̃ fuit captiuꝰ in regione medorũ l regno artaxerxis regis persiarũ: factũ est verbũ dñi ad me dicens. Vade et nuncia ppło meo facinora ipsorũ: et filijs eorũ iniquitates eorũ in me admiserũt: vt nuncient filijs filiorũ: quia peccata parentũ ipsoꝝ in illis creuerũt. Oblitti enim sacrificauerũt deũ alienis. Nonne ego educi eos de terra egypti de domo seruitutis? Ipsi autẋ irritauerũt me et cõsilia mea spreuerũt. Tu autẋ exute comã capitis tui et pũce ola mala sup illos: q̃m nõ obedierũt legi mee. Populꝰ autẋ est indisciplinatꝰ. Vsq; quo eos sustinebo quibus tãta beneficia contuli. Reges multos ppl eos subuertit: pharaonem cũ pueris suis & omnẋ exercitũ eius peruasit. Oẽs gẋtes a facie eorũ pdidit: et in quatẋ quinquiarũ vsq; ꝓpos tyri et sidonis dissipauit: et omnes aduersarios eorũ interfecit. Tu vero loquere ad eos dicens. Hec dicit dñs. Nempe ergo vos per mare trãsmeauit: et plagas vobis in illo munitas ostendit. Ducũq; vobis dedi moysen et aaron sacerdotẋ lucẋ vobis p columnaz ignis prestiti et magna mirabilia feci in vobis. Vos autẋ me obliti estis dicit dñs. Hec dicit dñs omnipotens. Coturnix vobis in signo fuit castra vobis ad tuta dedi: illic murmurastis & nõ triũphastis in nomẋ meo de perditione inimicorũ vestrorũ: sed adhuc nũc vsq; murmurastis. Vbi sunt beneficia que prestiti vobis. Nõne in deserto cũ sitiretis ꝓclamastis ad me dicentes: vt q̃d nos in deserto istud adduxistis interficere nos? Melꝰ nobis fuerat seruire egyptijs q̃m mori l deserto hoc. ego doluj gemitꝰ vestros: et dedi vobis manna in escam. Panẋ angelorũ manducastis. Nõne cũ sitiretis petrã excidi et fluxerunt aque in saturitate? Propter estus foliũ arborum vos texi. Dimisi vobis terras pinguẋ chananeos et pheresseos et philistinos a facie vestra pieci: q̃d facta vobis adhuc dicit dñs? Hec dicit dñs omnipotẽs. In deserto cum essetis in flumine amoꝝ: eo sitientes et blasphemantes nomen meũ non ignem vobis p blasphemiis dedi: sed mittens lignũ in aquam: dulce feci flumen. Quid tibi faciaz iacob? Noluisti obedire iuda. Transferam me ad alias gentes et dabo eis nomen meũ vt custodiant legitima mea. Q̃m me dereliquistis et ego vos derelinquã. Petentibus vobis a me mlaz nõ miseredor. Quãdo inuocabitis me: ego nõ exaudiam vos. Maculastis enim manus vestras sanguine: et pedes vestri ꝓpigri sunt ad cõmittenda homicidia. Non q̃m me dereliquistis sed vosꝑsos dicit dñs. Hec dicit dñs omis. Nonne ego vos rogauꝝ: vt pater filios et mater filias: vt nutrit parvulos suos: vt essetis mihi in pplm et ego vobis l deus: et vos mihi in filios et ego vobis in patrem? Iraq; vos collegi vt gallina pullos suos sub alas suas. Modo autẋ quid facta vobis? Proiecisti vos a facie mea. Oblationẋ cum mihi attulerũtis: aucrã facie mea a vobis. Dies enim festos vestros et neomenia circumcisiones repudiauꝝ: ego misi pueros meos pphetas ad vos quos accepistis interfecistis et lapidastis corpora eorũ quorum sanguinẋ exquirã: dicit dñs. Hec dicit dñs omis. Domus vestra deserta est. Proiecta vos sicut ventus stipulam: et filij perditionẋ nõ facẋt: q̃m mandatũ meũ neglexerũt: et q̃d malũ est coram me fecerũt. Tradam domos vestras ppło venẋnti q̃ me non audierũt credẋt: quibus signa non ostendi facient que precepi. Prophetas nonvidẋrũt et memorabuntur iniquitatum eorum. Testor: populi venẋtis gratia

cui⁹ parvuli exultāt cuz letitia: me nō
videres oculis carnalibus: sed spiritu
credēres que diri. et nūc frater aspice
que gloria: et vide populū venientes ab
oriēte: qb⁹ dabo ducatum abraā isaac
et iacob: et oēs amos: et michee: et io-
hel: et abdie: et ione: et māsū: et abacuk so-
phonie: aggei: zacharie et malachie: et
angelus dominī vocat⁹ est. Lāpm. iii.

B Sed dicit dōs. ego edu
ci ppl̄z istū de seruitu
te qb⁹ mādata dedi p
pueros meos pphas
quos audire noluerūt
sed irrita fecerūt mea
consilia. Vpf q̄ eos gna-
uit de illis. Ite filij: q: ego vidua sum z
derelicta. educaui vos cū letitia: et ami
si vos cū luctu et tristitia. Qm̄ pecca-
stis coram dōo deo vestro: et q̄d malum
est coram eo fecistis. Modo autez q̄d fa
ciā vobis? ego vidua sum et derelicta.
Ite filij et perite a dōo miam. ego au-
tē te pater testē inuoco super matrē fi
lios: q̄ noluerūt testamentū meū seruā
redē des eis cōfusionē matrē eorū l di
reptionē ne gnatio eorū fiat. Vispers
gātur in gētes: nola eorū deleantur a
terra: qm̄ spreuerūt sacramentū meū.
Ue tibi assur qui abscōdis iniquos pe
nes te. Hēs mala memoriare quid fece
rim sodome et gomorre quoz terra ia-
cet l piceis glebis et aggeribⁿ cineruz
Sic dabo eos qui me nō audierunt: ai
cit dōs oēs. Hec dicit dōs ad esdram
Aficia pōpō meo: qm̄ dabo eis regnū
hierusalem q̄d daturus eram israel. et
sum mihi gloriaz illoz: et dabo eis ta
bernacula eterna q̄ pparauerā illis. Ti
gnum vite erit illis l odore vnguēti: et
nō laborabunt neq̄ fatigabunt. Ite et
accipietis. Rogate pobis dies paucos
vt immoteā. Iam paratum est pōs
regnū. Vigilate. Testare celum et ter-
ram. Cōtriui em̄ malū et cresui bonuz:
q: ipso ego dicit dōs. Mater ample-
ctere filios tuos educa illos cū letitia
Sicut celūbs cōfirma pedes eoz: qm̄
te elegi dicit dōs. Et resuscitabo mor-
tuos de locis suis: et de monumentis
educā illos: qm̄ cognoui nomē meū in
israel. Noli timere mater filiorum: qm̄
te elegi: dicit dōs. Mittam tibi adiu-
torium pueros meos esaiam et hiere-
miā ad quoz consilium sanctificaui: et
parui tibi arbores duodecim granaz
tas varūs fructibus et totidem fontes
fluentes lac et mel: et mōtes immensos
septē: habentes rosam et lilium in qz
bus gaudio implebo filios tuos. Iu-
dicate iustitiam: pupillo iudica: iustī
da: orphanū tuere: nudum vestito: con
cētū et debilē cura: claudū irridere
iustitiare mānum: cecum adhibere
claritatis mee admitte. Senem tue
nez intra muros tuos seruari: mortuos
vbi inueneris signās cōmenda sepul
chro: et dabo tibi primam cessionem
resurrectiōe mea. Pausa et quiescat po
pulus meus quia venit requies tua.
Nutrix bona nutri filios tuos: confir
ma pedes eorum. Seruos quos tibi da
dimemo ex eis lteriet. Ego em̄ eos re
quiram de numero tuo. Noli fange.
Cum em̄ venerit dies pressure et angu
stie alij plorabūt et tristes erūt: alij
hilaris et copiosa eris. zelabūt gētes
nil aduersus te poterūt dicit dōs.
Manus mee tegent te: ne filij mi ge
hēnam videant. Iocundare mater cū
ljs tuis: q: ego te eripiam dicit dōs.
Filios tuos dormientes memoriaz q̄
ego eos educā de lateribus terre: et
sericordiam cum illis facā qm̄ mise
ricors sum dicit dōs omnipotēs. Ne
plectere natos tuos vsq̄ dū temoris
tem illis misericordiaz: qm̄ erubescū
fontes meū: gratia mea non deficiet.
ego esdras preceptum accepi a dōo
monte oreb vt irem ad israel: sed
cū venirē reprobauerūt me et repu
runt mandatum dōi. Idcoq̄ dixi a
co gētes: que audistis et intelligitis. ex
pectate pastorē vestrū: requiē eterna
tis dabit vobis: qm̄ i primo stitit
i fine seculi aduenit. Parati estote ad
premia regni: q: iur ppetua lucebitis
bis p eternitatē ēporis. Fugite tē
bra seculi hui⁹. Accipite iocunditatem
glie vestre. ego testor palā saluatorem
meū. Cōmēdatū vobis accipite et ioca
damini: gras agētes et qui vos ad ce
lestia regna vocauit. Surgite et state:
videte numerū signatorū l pauis
Qui se de vmbra seculi transtulerūt
splendidas tunicas a dōo acceperūt.
Recipe sp̄on numerū tuū: et cōdiscipu
didatos tuos q̄ legē dōi cōpleuerūt.
Filiorū tuorum quos optabas ple
est numer⁹. Roga imperū dōi vt sa
ctificetur populus tuus qui vocatus
ab initio ego esdras vidi l mōte spe
turbā magnā quam numerare non po
tui: et omnes cāticis collaudabāt dōm
Et in medio eorū erat iuuenis statura
celsus: eminētior: olb⁹ illis et singulis

eorum capitibus imponebat coronas
et magis exaltabatur. Ego autem mi
rabar. Tunc interrogaui ange
lū et dixi. Qui sunt hi dōe? Qui resp̄o
dens dixit mihi. Hi sunt qui mortalez
carnem deposuerunt: et immortalem
sumpserūt. et confessi sunt nomen dei.
Modo coronātur et accipiūt palmas.
Et dixi angelo. Ille iuuenis q̄s es qui
eis coronas imponit et palmas in ma
nus tradit? Et ridēs dixit mihi. Ipse
est fil⁹ dei q̄ in seculo confessi sunt:
ego autē magnificare eos cepi: q̄ for
ter p nole dōi steterūt. Hic dixit mi
hi angel⁹. Vade dōficia pp̄lo meo q̄lia
q̄ quanta mirabilia dōi deo vidisti. Lāp.

B Anno tricesimo ruine ci
uitatis erā l babylone: et
conturbat⁹ sup cubicu
lo meo recūbēs: et cogita
tiōes mee ascēdebāt sup
coz: meū: qm̄ vidi deser
tionem sion: et abundantiā eoz q̄ habi
tabāt in babylone: et vēritatis est spi
ritus me⁹ valde: et cepi loq̄ ad altissi
mum verba timorata. Et dixi. O dna
tor: ds tu dixisti ab initio qm̄ plātasti
terram: et dedisti⁹ et speraliū populo: et
dedisti ādā corpus mortuū: sed et ipm
fīgmētū manuū tuarū erat: et insufflas
sti in eū spiritū vite: et factus est viuēs
coram te: et induxisti eū in paradiso quē
plātauerat dextera tua: āteqū terra ad
stāret. Et huic mandasti diligentia
tua: et peccauit cū: et statim stitisti
in eo mortē in natiōib⁹ et⁹: et nate sūt
gētes et trib⁹ et populi et cognatiōes
quarum nō est numer⁹. Et ambulauit
vnaquēq̄ gēs in voluntate sua: et mira
bat cōrā te: et spernebant precepta
tua. Iterū autē in tēpore induxisti di
luuiū sup inhabitātes seculū: et pdidi
sti eos. Et factū est in vnoquoq̄ eoz si
cut ade mor: sic his diluuium. Dereli
quisti aūt vnū ex his noe cū domo sua
et ex eo insti oēs. Et factum est cum ce
pissent multiplicari qui habitabāt su
per terram: et multiplicauerunt filios et
populos et gētes multas et ceperūt ite
rato impietatē facere plus q̄ priores.
Et factum est cum iniquitatez facerēt
coram te elegisti tibi virum ex his cui
nomē erat abrā. Et dilexisti eum et de
monstrasti ei solū voluntatē tuā: et dispo
suisti et testamētum eternum. et dixisti
ei nō vnq̄ derelinquēs semē eius.
Et dedisti ei isaac: et isaac dedisti iacob
et esau. Et segregasti tibi iacob: esau
autē separasti. Et facta⁹ est iacob l mul
titudine magna. Et factum est cū educe
res semē eius de egypto: adduxisti sup
montē sina. Et inclinasti celos et statui
sti terrā: et cōmouisti orbez et tremere
fecisti abyssos: et cōturbasti seculum
et trāsiit gloria tua portas ētuo: ignis
et terremotus et spūs et gelu: et dares
semini iacob legez et generatiōi israel
diligētiam. Et nō abstulisti ab eis co
malignū vt faceret lex tua l eis fructū
Cor em̄ malignās vsualēs pm⁹ adam:
trāsgressus vtctus est: sed et oēs q̄ de
eo nati sunt. Et facta est pmanēs infir
mitas et lex cū corde populi cum mali
gnitate radicis: et discessit q̄d bonū est
et mānsit malignū. Et trāsierunt tēpora
et finita sunt annis: et suscitasti tibi seruū
nole dauid: et dixisti ei edificare ciuita
tem nominis tui: et offerre tibi in cadey
thus et oblatiōes. et factū est hoc an
nis multis: et deliquerūt q̄ habitabāt
ciuitatē in oblus facientes: sicut fecit
adā et oēs generatiōes eius. Vtebant
em̄ et ipsi corde maligno. et tradidisti
ciuitatem tuā in manibus inimicoruz
tuoz. Nūqd melioza fecisti q̄ habitāt
babylonem? et propter hoc dominabiū
spon. Factū est cum penissem huc et vi
dissez impietates quarū non est nume
rus: et deliquētes mltos vidit ala mea
hoc tricesimo anno et excessit coz: meū:
qm̄ vidi quomodo sustines eos peccā
tes: et pepercisti impie agētibus et per
didisti populum tuū et pseruasti intimi
cos tuos et nō significasti. Nichil me
mini quō debeat derelquiri hec. Hū
quid melioza facit babylon q̄m sp̄d: aut
alia gens cognouit te preter israel?
Aut que tribus crediderunt testamen
tis tuis sicut iacob? Quaz mercēs nō
comparauit neq̄ labor fructificauit.
Pertrāsiēs em̄ pransui in gentibus et
vidi abscōdētes eas: et non memoratez
mandatorū tuoz. Nūc ergo pōdera in
statera nostras iniquitates et coū qui
habitant in seculo: et non inuenietur
nomen tuum nisi in israel. Aut quādo
non peccauerunt in cōspectu tuo qui
habitāt terrā. Aut: que gens sic obser
uauit mandata tua? Hos quidē p nola
inuenies seruasse mādata tua: gentes
autem non inuentes. Lāpm. iiii.

Et respondit ad me angelus qui
missus est ad me cui nomē viel
et dixit mihi. Excedens excessit coz tuū
in seculo hoc: et comprehendere cogi-
tas viam altissimi. Et dixi. Iste domi-

ne meus. Et respondit michi: et dixit.
Tres vias missus sum ostendere tibi: et
tres similitudines proponere coram
te: de quibus michi si renunciaueris
vnā ex his: et ego tibi demōstrabo viā
quā desideras videre: et vocebo te vna
de sit cor: malignus et dixi. Loquere do
mine meus. Et dixit ad me. Vade pon
dera mihi ignis pondus: aut mēsura
mihi flatum vēti: aut reuoca mihi die
que preterīt. Et respōdi et dixi. Quis
natorum poterit facere vt me interro
ges de his? Et dixit ad me. Si esses in
terrogās et dicēs iquāte habitatiōes
sunt in corde maris: aut quante vene
sunt in principio abyssi: aut quāte pene
sūt super firmamētū: aut q̄ sunt exitꝰ
paradisi: dic mihi fortassis: i abys
sum nō descēdi: neq̄ in infernum ad
huc: neq̄ in celum vnq̄ ascendi. Nunc
asit nō interrogaui te nisi de igne vē
to et die per quem transisti: et a quibus
separari nō potes: et nō respōdisti mi
hi de eis. et dixit mihi. Tu q̄ tua sunt
tecum cognoscēcia nō potes cogno
scere. et quomodo poterit vas tuum
capere altissimi viam: et tā cteriꝰ cor
rupto seculo intelligere corruptionē
euidentem in facie mea? et dixi illi.
Melius erat nos nō esse q̄ adhuc vi
uētes viuere in impietatib̄ et pati: et
nō intelligere de qua re. et respondit
ad me: et dixit. Proficiscens profectus
sum ad siluam lignorum campi: et co
gitauerunt cogitationem et dixerunt.
Venite eamus et faciamus adꝰ mare
bellum: vt recedat coram nobis et fa
ciamus nos alias siluas. et similiter
fluctus maris: ipsi cogitauerunt co
gitationem: et dixerunt. Venite ascen
dentes debellemus siluas campi: vt et
ibi consumemus nobis metipsis aliam
regionem. et factus est cogitatꝰ silue
in vanum. Venit enim ignis et sumpsit
eam. Similiter et cogitatus fluctuum
maris. Stetit enim arena et phibuit eos
Si enim esses iudex hoꝝ: quē inciperes
iustificare: aut quem pdemnare? et re
spōdi et dixi. Utiq̄ vanā cogitationem
cogitauerūt. Terra enim data est silue: et
mari locus portare fluctus suos. et re
spondit ad me et dixit. Bene tu indica
sti: et quare nō indicasti tibimetipsi?
Quemadmodum enim terra silue data
est: et mare fluctibus suis: sic qui sup
terram inhabitant que sunt super ter
ram intelligere solummodo possunt:
et qui super celos qui super altitudinē
celoꝝ. et respondi et dixi. Deprecor te
domine vt mihi det sensus intelligēdi. Ni
enim volui interrogare de superioribus
ruis: sed de his que p̄ transeūt per nos
quotidie propter q̄d israel datꝰ est in
opprobriū gētib̄ quē vicinis popu
lis datus est tribubus impius cui
patrū nostroꝝ in interitū deducti sūt
et dispositiōes scripte nusq̄ sunt: per
transiuiꝰ de seculo vt loquitur et no
stra inpor et pauor: et nec dignū es
mus misericordiam consequi. Sed q̄
facies nomini suo qd inuocati esti
nos? Et de his interrogauit et respō
dit ad me et dixit. Si fueris plurimum
scrutatus frequēter miraberis q̄m
stinās festinat seculū p̄transire et nō ca
pit portare q̄ i futuris reponib̄ ma
reponimissa sunt: q̄m plenū iustitiae
seculū hoc et infirmitatib̄. Dequib̄
asit interrogas dicā. Seminatū est de
malis: et necdum venit destructio ipsi
Si ergo nō inuersum fuerit q̄d semi
natū est: et discesserit locꝰ vbi semina
tum est malis: nō veniet vbi seminatū
est bonū. Q̄m gramē seminis malis
minatū est i corde adā ab initio: et qui
tū impietatis generauit vsq̄ nūc: et gen
rat vsq̄ cū veniat area. estima autem
apud te gramē mali seminis quātū
fructum impietatis generauit quāte
secate fuerint spice quarū non cū
mer̄ q̄ magnā areā incipient facere
et respōdi et dixi. Quō et q̄ hec du
re modici et mali anni nostri: et vite
ad me et dixit mihi. Nō festines tuis
altissimis. Tu enim festinas inanitor de
super ipsum. Nā excelsus tuꝰ multa
Nonne de his interrogauerūt anti
quiores in prōpturariis suis dicēs.
Usq̄quo spero sic: et q̄ veniet fructus
aree mercedis nostre. et respondit ad
ea hieremiel archāgelus et dixit. Qui
do impletus fuerit numerus semi
in vobis: q̄m in statera pondērauit
culū: et mēsura mēsurauit tēpora: et
mero nūcerauit tēpora: et non cōmo
nec excitauit vsq̄quō ipleat predic
mēsura. et rīdi et dixi. O domine de
sed et nos oēs pleni sumus impietate
ne forte ppter nos nō ipleant iustes
aree: ppter peccata inhabitātiū sup
terram. et rīdit ad me et dixit. Vade
interroga pregnātes: si q̄m implent
nouē menses suos adhuc potent ma
tris eius retinere partū in semetipsꝰ
et dixi. Non potest dic. et dixit ad me.
In inferno prōpturaria alarū matris

assimilata sunt. Quēadmodum enim illa
femina que parit efūgere necessitates
parturiū: hec festinat reddere ea que
commēdata sunt ab initio tibi demōs
trabit de his que occupisti videre.
respondit et dixit. Si inuenī gratiam
ante oculos tuos: et si possibile est: si
idoneus sum demonstra mihi si plusq̄
preterīt sit habet venire: aut plura p
trāsierunt supra q̄ futurū est. Quid p
trāsiuit scis: q̄d autē futurū sit igno
ras: et dixit ad me. Sta sup dexterā par
te: demōstrabo tibi interpretationem
similitudinis: et loqui et dixit ecce for
nax ardens transiit coram me: et facta
est cū trāsiret fūma vidit: et ecce supa
uit fumꝰ. Post hec transiit coram me nu
bes plena aquē: et imisit pluuiā sperta
multāt cū trāsisset sperꝰ pluuie supa
uerūt in ea gutte: et dixit ad me. Cogi
ta tibi. Sicut crescit pluuia amplꝰ q̄
gutte: et ignis q̄ fumꝰ: sic supabunda
ant que transiunt mensura. Superanet
rīt autem gutte: et fumus: et ostauit. Di
spotas viuo vsq̄ in dieb̄ illis. Uel
q̄d erit in dieb̄ illis? Respōdit ad me
et dixit. De signis de quib̄ me inter
regas et parte possum tibi dicere: de
vita autem tua non sum missus dicere
tibi: q̄d nescio. Capitulum. v.

De signis autem ecce dies
venient in q̄bus apprehe
dentur qui inhabitāt ter
ram in sensu multo: et ab
scendet veritatis via et
sterilis erit a fide regio et
multiplicabitur iniustitia super hanc
quam ipse tu vides: et super quam au
disti olim: erit ipsoritio vestigio quā
nunc vides regnare regionem et vide
bunt eam desertam. Si autem tibi de
dent altissimus viuere: videbis post
tertiam tubam: et reuocet sudito sol
rectum: luna ter in die: et de ligno san
guis stillabit: et lapis dabit vocē suā
et populi commouebuntur: et regna
bit quem non sperant qui inhabitant
super terram: et aqua cōmigratio
nem facient: et mare sodomitū cum pi
sces reducet: et dabit vocē noctu quam
non nouerant multi. Omnes autē au
dient vocem eius et chaos fiet per lo
cū multa: et ignis frequēter remittet
et bestie egredēs transmigrabit et mu
lieres menstruate parient monstra et
in salsis aquis salse inuenientur: et
amici oēs semetipsos expugnabunt:
et abscōdet tūc sensus et intellectꝰ sepe
rabit in prōpturariis suis: et q̄rē a mul
tis et nō inuenietur. et multiplicabit in
iustitia et incōtinētia sup terrā. et iter
rogabit regio primā suā et dicet. Nun
quid p te p̄transit iustitia iustū faciēs?
et hoc negabit. et erit in illo tēpore: et
separabit bono et nō ipetrabit labo
rabit et nō dirigentur vie eorꝝ. Hec signa
dicere tibi pmissum est michi: et si ora
ueris iterū et ploraueris sicut et nūc e
tetinueris septē diebus: audies iteru
to boni maiora. et exigilani et corpus
meum horruit valde et ais mea labora
uitvt deficeret: et tenuit me q̄dam an
gelꝰ q̄ loquebat in me et cōfortauit me
et statuit me super pedes: et factū est i
nocte secunda et venit ad me salathiel
dux populi: et dixit michi. Ubi eras? et
quare vultus tuus tristis? Aut nescis
q̄m tibi creditus est israel in regione
transmigrationis eorꝝ? Surge ergo
et quis pane et nō derelinquas nos sic
ut pastor: gregem suū in manib̄ lupo
rum malignorum. et dixi ei. Vade a me
et non appropiēs ad me: et audiuit vt
dixit: et recessit a me: et ego tetinui die
bus septē plusq̄ et ploraūs sicut michi
mādauit vtel angelus. et factū est post
dies septē: et iterū cogitatiōes cordis
mei moleste erāt michi valde: et resum
psit ala mea spiritū intellectꝰ: et iterū
cepi loq̄ coram altissimo sermones et di
xi. O fatre: dic ex oi silua terre: et omni
bus arboribus eius elegisti vnā vni
camet ex omni terra orbis elegisti ti
bi fouea vnam: et ex omnibus floribus
orbis elegisti tibi lilū vnū: et ex omni
bus abyssis maris repleuit tibi riuum
vnū: et ex omnib̄ edificatis ciuitatib̄
sanctificasti tibimetipsi vnū: et ex om
nibus creatis volatilib̄ nominasti ti
bi columbam vnā: et ex omnibus plas
maris pecoribus prouidisti tibi ouem
vnam: et ex oib̄ multiplicatis populis
acquisiuisti tibi populum vnum: et ad
omnib̄ probatem legem donasti huic
quem desiderasti populo. et nunc dicit
quid tradidisti vnū plurib̄? et prepa
rasti super vnā radicē altaria: et disper
didisti vnicum tuū in multis: et cenent
cauerūt ei qui cō tradiceba sp̄ dōnio
bus tuis: quique tuis testamētis nō cre
debāt. et si odiēs odisti ppl'm tuū tuis
manib̄ dedit castigari. et factū est cum
locutꝰ esset sermones: et missus est an
gelus ad me q̄ antepenerat ad me pre
rita nocte: et dixit mihi. Audi me et in
struā te: et sedē mihi et adnectā coram te

Et dixi. Loquere dñe me⁹. et dixit ad
me. Valde tu i excessu mētis facer⁹ es
pio ifrā. An plus didicisti cū q̄ cū fe
cit? Et dixi ad eum. Nō dñe sed dolens
locut⁹ sum. Zo: quēt enī me renes mei
per oēm horam querētē apprehendere
semitā altissimi: et inuestigare patrez
iudicū ei⁹. Et dixit ad me. Nō potes.
Et dixi. Quare dñe? Ad quid nascebar
aut quare non fiebat matris mater
mee michi sepulchrū: vt nō viderē la
borē iacob et defatigationē generis is
rael. et dixit ad me. Numera mihi que
nedum venerant: et collige mihi dispe
sas guttas: et reuirida mihi aridos flo
res: et apes michi clausa promptuaria. et
pduc mihi inclusos lētis flatus. Demō
stra michi vocis imaginē: et cū ostēdā
ridi laborē quē rogas videre. et dixi.
Dñator dñe: q̄s enī est qui potest hec
scire nisi q̄ cū hoibus habitationes nō
habet? Ego autē insipiens: et quō pote
ro dicere de his q̄b⁹ me interrogasti?
et dixit ad me. Quō non potes facere
vnū de his q̄ dicta sunt sic nō poteris
inuenire iudicū meū: aut in fine cha
ritatē quā populo pmisit. et dixi. Sed
ecce dñe tu prope es his q̄ i fine sunt: et
quid facient qui ante me fuerunt: aut
noa aut hi q̄ post nos? Et dixit ad me
Zorone assimilabo iudicū meum. Si
cut non nouissimo: tū traditas: sic nec
prior velocitas. Et rñdi: et dixi. Nec po
teras facere eos q̄ facti sunt: et q̄ sunt
et futuri sunt: i vnum vt celeri⁹ iudi
cium tuū ostendas? et respondit ad me
et dixit. Non potest festinare creatura
sup creatorē nec sustinere seculum eos
qui in eo creādi sunt in vnum. et dixi.
Quomodo dixisti seruo tuo: qm̄ vnifi
cās vnificasti a te creata creatura in
vnum: et sustinebat creatura: poterit?
nūc portare presentes i vnum. et dixit
ad me. Interroga matricē mulieris et
dices ad eam: et si paris quare p rēp⁹?
Roga ergo eā vt det decē in vnum. et
dixi. Nō vtq̄: poterit: sed ꝑm temp⁹.
et dixit ad me. Et ego dedi matricem
terre his qui seminati sunt super eam
per tempus. Quemadmodum enī in
fans non parit ea que sensum sunt: sic
ego disposui a me creatum seculum. et
interrogaui et dixi. Cum iam dederis
mihi viam: loquar coram te. Nam ma
ter nostra de qua dixisti michi: adhuc
iuuenis est: iam senectuti apropin
quat. et respondit ad me: et dixit. In
terroga eā q̄ parit: et dicet tibi. Dices
enī ei. Quare quos peperisti non
sunt similes his q̄ ante te? sed mu
statura? et dicet tibi: et ipsa. Alii sunt
in iuuentute virtutis nati sunt: et qui
sub rēpore senescunt, deficiēte natu
nati. Cōsidera ergo: et recordā
nori statura estis pre his q̄ ante te
q̄ post vos minor ꝓpos q̄si transi
scentes creature: et festinādē in
tuitis pretereuntes. et dixi. Rogo te
si inueni gratiā ante oculos tuos o
mōstra seruo tuo per quā visites cre
turam tuam.

Capitulum.

Et dixit ad me. Inter
terrenos orbis: et
starent cretus sec
anteq̄ spirarent cle
tiones vētor: et ant
sonarent voces tō
trūn: et anteq̄ spira
rēt auctores corusationū: et anteq̄
firmarēt fundamēta paradisi: et ant
viderētur decori flores: et anteq̄ cō
marent mote virtutes: et anteq̄ mo
gerent innumerabiles militias angelo
et anteq̄ extolleret altitudines aere
et anteq̄ nominarētur mensure fir
mētor: et anteq̄ estuarēt camini fu
et anteq̄ inuestigarent ꝓfundi ma
et anteq̄ abalienarētur cor: q̄ ante
cant adinuentiōes: et anteq̄ infigere
essent q̄ fidē thesauris seuerunt the
gitani et facta sunt per me solum: et
per alium et finis p me: et nō per alī
et rñdi: et dixi. Que erit separatio
porum? Aut quādo prioris finis et
quētis initij? et dixit ad me. Ab Abra
vsq̄ ad isaac quādo nati sunt et ea
cob et esau man⁹ iacob tenebat ca
tio calcaneū esau. Finis ei hm̄ esau
esau et principiū sequentis iacob de
minis enī man⁹ inter calcaneū eius
Aliud noli querere esdra. et respō
et dixi. O dñator dñe: si inueni gratiā
ante oculos tuos oro: vt demōstres
seruo tuo finē signorum tuorū quē
partē mihi demōstrasti nocte pteri
te. et respondit: et dixit ad me. Surge
super pedes tuos et audi vocē plenis
simā sonitus et erit sicut cōmotio
cōmouebitur locus in quo stas fire
eum. Ideo cū loquis: tu non expauesc
qm̄ de sineverbū et fundamenta terre
intelligitur: qm̄ de ipsis sermo tuus
scit: et cōmouet. Scit enī qm̄ finē ecce
oportet cōmutari. et factū est cum au
dissem surrexi super pedes meos: et
dixi: ecce vox loquens et sonus eius

sicut sonus aquarum multarū: et dixi.
Ecce res pulchre erit qm̄ appropin
quat incipiā vt pulsem habitācēs in
terra: et quando inquirere incipiā ab
eis q̄ iniuste nouerūt in iustitia sua et
qā supplicia facerit humilitas sron: et
cum sup signabitur seculū qd incipiet
pertransire hec signa factā. Vidit ape
rientur ante facie firmamēti et oēs vi
debit simul et āniculi infantes loquē
tur vocibus suis: et pregnātes imatu
ros parient infantes triū et quartuor
mensium et viuent et suscitabitur. Et
subito apparebunt seminata loca non
seminata: et plena prōptuaria subito
inanient pacus: et tuba canet cū sono
quā cū omnes audierit subito expaue
scent: et in illo rēpore debellabūt
amici amicos vt inimica: et expauesce
terra cū his: et pene fontium stabunt
non decurrent in horis tribus: et erit
omnis q̄ derelictus fuerit et omnib⁹
his quib⁹ pdiri vidi: ipse saluabitur
videbit salutare meū: et finē seculi vi
videbunt q̄ recepti sunt homines q̄
morte nō gustauerūt a natuitate sua
et mutabitur cor: inhabitantium: et cō
uertetur in sensum altū. Delebitur ei
malū: et extinguet dolus. Florebit aūt
fides et vincet corrupcela: et ostendet
pcitas que sine fructu fuit diebus tan
tis: et facta est cū loqueretur mihi: et
ecce paulatim intuebar super eū ante
quē stabā: et dixit ad me hec. Veni vidi
videre rēpus pēture noctis. Si ergo
iterū rogaueris: vterum iciunaueris
septē diebus: iterū vidi renūciabo horis
maiora per diē q̄ audiui. Audita enī
voce tua apud altissimū. Vidit el fortis
directionem tuā: et pronidit pudicitiā
quā iuuentute tua habuisti: et propter
hoc misit me demōstrare tibi hec ola
et dicere tibi cōfide et noli timere: et
noli festinare cū priorib⁹ temporibus
cogitare vana et nō properes a nouissi
mis temporib⁹ et factū est post hec et
fleui iterū et similiter iciunaui septē
diebus vt supplicā tres ebdomadas q̄
dicte sunt mihi: et factum est in octaua
cecte: et cor: meū turbabatur iterato in
mente cepi loq̄ cōtra altissimo. Inflam
mabat enī spiritus meus valde: et ala
ma antiabatur et dixi. O dñe loquēs
locutus es ab initio creature in pmo
die dicens. Fiat celum et terra et tuus
verbū opus perfectū. Et erat tūc spi
ritus et tenebre circiferebātur et silē
tium: nondū erat vox hominis nondū erat
abo te. Tunc dixisti de thesauris tuis
proferri lumē lumino sum quo appare
ret opus tuū: et die secūdo creasti spm̄
firmamēti et imperasti et vt diuideret
et diuisionē faceret inter aqs vt pars
quidam sursum recederet: pars vero
deorsum maneret. et tertia die imperas
sti aquis cōgregari in septima parte
terre: sex vero partes siccasti et cōser
uasti: vt ex his sint cōtā te ministrātia
seminata a deo: et culta: verbū enī tuus
pcessit: et op⁹ statim fiebat. Processit
el subito fruct⁹ multitudinis. Immē
sus et pcupiscētie gust⁹ multiformes
: flores colore imutabilis: odores odo
rameti inuestigabilis. : die tertia hec
facta sunt. Quarta aūt die iperasti fie
ri solis splēdore lunc lumen: stellarum
dispositionē: et imperasti eis vt deser
uirēt futuro plasmato homini. Quin
to autē die dixisti septime: et vbi erat
aqua cōgregata vt perearet animalia
et volatilia et pisces: : ita fiebat: aqua
muta et sine ala que dei nutu iubebāt
animalia faciebat vt ex hoc mirabilia
tua natiōes enarrent. : tunc cōserua
sti duas alas nomē vni vocasti enoch
et nomē secūde vocasti ieuirhanie: et se
parasti ea ab alterutro. Nō enī poterat
septima pars vbi erat aqua pgregata
capere ea. Et dedisti enoch vnā partē
que siccata est tertio die vt habitet in
ea vbi sunt mōtes mille. Leuiathā aūt
dedisti septima partē humidā: et ser
uasti eam vt fiat in deuoratione q̄bus
vis et quādo vis. Sexto aūt die impe
rasti terre: vt crearet coā te iumēta et
bestias: : reptilia: : super his adā: quē
cōstituisti ducē super omnib⁹ factis q̄
fecisti: : et eo educimur nos oēs quēq̄
elegisti ppl'm. Hec aūt ola dixi coram
te dñe: q̄: ppter nos creasti seculū. Re
siduas aūt gēres ab adā natas dixisti
eas nil esse: : qm̄ salue assimilate sunt
et q̄si stilicidiū de vase similasti abun
dantiā eor: : nunc dñe ecce iste gēres
que in michi nū deputate sunt ceperunt
dñari nr: : deuorare nos aūt ppls tu⁹
qui vocasti primogenitū vnigenitum
emulatorem tuus: traditi sumus in ma
nibus eor: : si propter nos creatū est
seculū: : re non hereditare possidem⁹
cum seculo? Usq̄ quo hec. Capm. vii.

Et factum est cum finissem loqui
verba hec: missus est ad me an
gelus qui missus fuerat ad me primis
noctibus et dixit ad me. Surge esdra:
et audi sermones quos veni loqui ad

terset dixi. Loquere dñ meo: & dixit ad me. Mare positum est in spacioso loco vt esset altū & imensium: erit aūt et introitus in angusto loco positus vt esset similis fluminis. Quis enī volēs poluerit ingredi mare & videre eum vel dñari eius si nō trāsierit angustum: in latitudinē quomodo poterit ventre? Itē aliud. Ciuitas ēdificata & posita in loco cāpestri: ēt aūt plena oīs bonoꝝ Introitus eius angustus et in precipiti positus vt esset a dextris ḋdem ignis a sinistris aqua altissima: semita aūt est vna sola inter eos posita: hoc est iter ignē et aquā vt nō capiat semita nisi solūmodo vestigiū hoīs. Si aūt esset ēt ciuitas homini hereditarē: si nūq̄ ante positū periculū pertrāsierit: quō accipiet hereditarē suā? Et dixi. Sic domine. & dixit ad me. Sic est israel pars. Propter eos enim feci seculum: et qui trāsgressus est adā pstitutiōes meas iudicatum est qd factū est. & facti sunt introitus hui⁹ seculi angusti & volētes et laboriosi. Pauci aūt et mali et periculoꝝ plēni & laboze magnopere fulti: nā matoris seculi introitus spacios et securi: et faciētes imortalitatis fructū Si ergo ingredierēs nō fuerūt ingressi ḋ vnum angusta & vana hec nō poterūt recipere que sunt reposita. Nunc ergo ḡre tu ptarbaris cū sis corruptibilis & ḋd mouer, tu cū sis mortalis? Et quare nō accepisti in corde tuo qd est futurū: sed qd in presenti? Rndit et dixit. Dñator: dñe ecce dispositi sunt lege tua: qm iusti hereditabūt hec. Ipi aūt peribūt: iusti aūt ferēt angustia: sperātes spacioſa. Qui enī ipie gesserunt et angusta passi sunt: & spacioſa nō videbunt. & dixit ad me. Nō est iudex super desinere intelligens sup altissimum. Pereūt enī multi pscentes: quia negligitur q̄ ante posita est dei lex. Mādans enī mādauit dñ penitēntib⁹ quādo venerunt ḋd facientes vivērē: & qd obseruantes nō pugnarētur. Hi aūt nō sunt persuasi et cōtradixerūt ei: & cōstituerūt sibi cogitamēta vanitatis et ppo fecerūt sibi circūuentiones delictorū: et superdiverunt altissimo non esse: et vias eius nō cognouerūt: & legē eius spreuerūt: et spōsiones eius abnegauerunt et in legitimis eius fidē nō habuerunt: et opera eius nō perfecerūt. Propter hoc esdra vacua vacuis: et plena plenis. ecce tempus veniet et erit qui venient signa q̄ predixi tibi: & apparebit spōsa: & appareces ostēdet q̄ ante subduxit terra & ois q̄ liberat est de predictis malis: ipe videbit mirabilia mea. Reuelabit enī filius meus iesus cum his q̄ cum eo sunt: & iocūdabitur qui relicti sunt in annis quadringentis. & erit post annos hos & morietur filius meus xpus: & oēs q̄ spiramētū habēt homines: & cōnertet seculū in antiquam silētiū diebus septe sicut in primis diebus: ita vt nemo derelinquatur: & erit post dies septē & excitabit qd nōdum vigilat, seculum & morietur corruptum. et terra reddet q̄ in ea dormiunt: et pulvis q̄ in eo silētio habitat: & pōpta ria reddent q̄ eis cōmendata sunt alti. et reuelabit altissimus sup sedē iudicij et transibūt miserie & longanimitas congregabit. Iudicium aūt solum remanebit: veritas stabit et fides cōualescet. & opus subsequet: & merces ostēdet: & iusticie vigilabūt: & iniqtē nō dñabunt. & dixi. Primus abraam pro pter sodomitas orauit: et moyses pro patribus qui in deserto peccauerunt: et qui post eū pro israel in diebus achā et samuelis & dauid pro cōfractōe: et salomon pro eis qui venerunt in sanctificationē: et helias pro his qui pluiam acceperunt & pro mortuo vt viaret: et ezechias pro populo in diebus sennacherib & multi pro multis. Sic ergo modo q̄ corruptibile incremēt: & iusticia multiplicata est: & orauerit iusti pro impīis: quare & nūc sic nō erit? Rndit ad me & dixit. Presens seculū nō est finis: gloria ēo frequēs manet: propter hoc orauerūt p iustis. Dies d iudicij erit finis rēporis hui⁹ & initiū rēporis future imortalitatis. Id transiit corruptela soluta est ītēpērāntia: abscisa ē incredulitas: crevit aūt iustitia: orta est vitas. Hic enī nemo potest saluare eū q̄ peribit: neq̄ demergere q̄ vicit. & rndit & dixit. Hic sermo meus primus & nouissimus qm melius erat nō dare terrā adāmi eū tam dedisset excere eū vt nō peccaret. Quid enī prodest hominib⁹ in presēti vivere & mori cia: et mortuos sperare punitōes? O tu q̄d fecisti adam. Si enī tu peccasti nō est factus solus tu casus: sed nos et qui ex te audiuimus. Quid enī prodest nobis si promissus est nobis immortale rēpus: nos aūt mortalia opera egimus? Et qm predicta est nobis perēnis spes: nos vo pessimi vanitatis fuimus. & qm reposita sunt nobis habitacula sanitatis & securitatis: nos vero malo seruati sumus. Et qm reposita est gloria altissimi p tegere eos q̄ tradēdi sunt nos aūt pessimis pēs ambulauimus: et qm ostēdetur paradisus: cuius fructus incorruptus pseuerat in quo est securitas & medela: nos vo nō ingredemur. In ingratis enī locis ēuersati sumus. & qm sup ītellas fulgēbit facies eoꝝ q̄ abitnēt iam habuerunt: infe aūt & facies sup tenebras nigre. Nō d cogitauimus viuēres qm intrāte faciebam⁹ q̄ sepiem⁹ post mortē pati. Et rndit & dixit. Hoc est cogitamētū certēminis qd certabit q̄ sup terrā nat⁹ est hō: vt si vicit⁹ fuerit patrāt qd dixisti. Si aūt vicerit: recipiet qd dico: qm hec est vita quam moyses dixit ad filios israel dicēs. Eligite tibi vitā vt viuas. Nō crediderūt aūt eis nec post eū pphetis: sed nec mihi q̄ locutus sum ad eos qm nō ēt tristitia in pōtione eoꝝ sicut futurū ē gaudiū sup eos ḋhus pfusa est salus: & rndit et dixit. Scio dñe qm vocat⁹ est altissimus misericors in eo q̄ miserat his q̄ nōdum in scio aduenerūt: & q̄ miserctur eis q̄ cōuersionē facitis in lege eius et longanimis est qm lōganimitatē pstat his q̄ peccauerūt quasi suis optib⁹: et munificus est, qm ḋdē donare vult pro angēlis: & multe mie qm multiplicat magis mias his q̄ pēnitēs sunt & q̄ pretēriēt et qui futuri sunt. Si enī non multiplicauerit mias suas: nō vivificadit scām eū his q̄ inhabitabūt in eo: et donat: qm si nō donauerit de bonitate sua vt alleuienē hi q̄ iniqtatē fecerūt de suis ḋlictatib⁹ nō poterit decies millesima ps vivificari hoīm: et iudex si nō ignouerit his q̄ curati sūt verbo eius: deleuerit multitudinē ptēptionū nō fortassis derelinqrēnt in infūcabili multitudine: nisi pauci valde. Cpm. viij.

Rndit ad me & dixit. Hoc seculū fecit altissimus ppter multos futuros aūt ppter paucos Dic. Aūt coā te filium dñe esdra. Qd autē ter rogabis frāt: & dixit ndi qm dabit terrā multā magis vnde flat fletile: paruū autem pulverē vnde aurū fletile & actus pūtis fecerit. Multi qui ḋd creati sunt: pauci autem saluabunt: et respōdē et dixi. Absorbe ergo anima sensum & deuota qd sapit. Cōuenit enim obeudire & pphetare volens. Nec enī tibi datū est spacium nisi solūmodo vivere. O dñe si non pmittes seruo tuo vt orēmus coram te et des nobis semen cordi & sensui culturā: vñ fructus flat vnde viuere possit ois corrupt⁹ qui portabit locū hoīs? Solus enī es: & vana plasmatio nos sumus manuū tuarum sicut locutus es: et quomodo nūc in matrice plasmatū est corp⁹ et prestās mēbra: pseruatur in igne & aqua tua creatione nomē mēsibus patiē tua plasmatio tuā creaturam q̄ in ea creata est ipsum autem qd seruat & qd seruatur vtraq̄ seruabuntur seruataq̄ quādoq̄ iterum reddit matrīi q̄ in ea creuerūt. Imperasti enī et ipsis mēbris: hoc est mā militis prebere lac fructui māmillarū vt nutriatur id qd plasmatū est vsq̄ in tempus aliquod: & posita disponas cū tue misericordie: enutriūt eam tua iudicia: et cruciūt cū in lege tua: & corripuisti enī tuo intellectu: & mortificabis eum vt tuam creaturam: & viuificabis eum vt opus tuum. Si ergo pderes eum qui tāris laboribus plasmat⁹ est tuo iussu: facile est ordinari vt & id qd fiebat seruaret. Et nūc dñe dicā: de omni hoīe tu magis scis: de ppio autē tuo ob quē doleo: et de hereditate tua ppē quā lugeo: & propter israel: ppter quē tristis sum & de iacob ppter quē doleo: ideo incipiā orare coā te p me & p eis: qm video lapsus nros & inhiram⁹ terram. Et audiui celeritatē iudicis qui futur⁹ est. Ideo audi vocē meā: & intelige sermonē meū: et loquar coram te. Initiū vbōr esdre pusq̄ assumeret & dixi Dñe q̄ inhitas scām: cui⁹ oculi circuiati in supna & aere: & cui⁹ thronus inestimabilis & gloria incōprhēsibilis cui astat exercit⁹ angelōr cū tremore quōr seruatio l vēto & igni cōuertet: cui⁹ vbū verū: & dicta pseuerātia: cui⁹ iussio fortis & dispositio fribilis: cui⁹ aspect⁹ arefacit abyssos & ignatio tabescere facit mōtes & vitas rectificat. Exaudi o nōmen serui tui: & auribus pcipe pcationē figmenti tui. Di enī viuo loquor: & dum sapio rndeo. Nec respicias populi tui delicta: & q̄ tibi in vita fuerūt. Nec intēdas ipie gentium studia: sz q̄ tua testimonia cū doloribus custodierūt. Nec cogitas q̄ in oppectu tuo falsē cōuersate sunt: sz mēorare q̄ et voluntate tua timorem cognouerunt. Nec voluerīs pdere q̄ peccauū mores habuerūt: sz respici as eos q̄ legē tuā

splēdide docuerūt. Nec indigneris eis
qui bellūs p̄iores iudicati sunt: ſz di-
ligas eos q̄ semp in tua iustitia p̄ſtiti
et gl̄ia. Qm̄ nos ⁊ p̄fes nostri talibus
morib̄ languem̄: tu ait propter nos
pecōes misericors vocaberis. Si enīz
desideraueris vt nostri miserearis: tuc
misericors vocaberis: nobis autē non
habētib̄ opa iusticie. Iustī enī quib̄
sunt opa multa reposita: et ppriis opi-
bus recipiēt mercedē. Quid est enī hō
vt ei indigneris aut gen̄ corruptibile
vt ita amar̄ sit de ipo. In vitate enīz
nemo de genitis est q̄ nō impie gessit
et de cōtēntib̄ q̄ nō deliquit. In hoc
enī annunciabit iusticia tua ⁊ bonitas
tua dñe: cū miserēt̄ fueris eis q̄ nō hā
bēt subsiāntiā bonōz opeōz. Et rndit ad
me et dixit. Recte locut̄ es aliq̄: ⁊ iux
ta sm̄ones tuos sic ⁊ fiet. Qm̄ nōpere
cogitasti sup plasma eōz q̄ peccauerūt
ante mortē: ait iudicii: ante p̄ditionez
ſz iocundabor: sup iustōz figmētum: et
mēoribus: peginari dis q̄ōz ⁊ saluatio
nis ⁊ mercedis receptionis. Quō sic
cutus sum sic ⁊ est. Sicut enī agricola
serit sup terrā semīa multa: ⁊ plātatio
nes multitudis plātat: ſz nō in tpe ola
q̄ seminata sūt saluāt: sed nec ola que
plātata sunt radicabūt: sic et q̄ in scīa
seminati sunt oēs saluabuntur. Et re-
spōdit̄ dixi. Si inueni gr̄am loquar.
Quō semē agricole si non ascenderit:
aut nō acceperit pluuiā tnā in tpe: aut
si corrupt̄ fuerit multitudine pluuie
sic pit ⁊ sitit hō q̄ manib̄ tuis plasma
tus est: ⁊ tu ei imago nosat̄: qm̄ simi-
lat̄ es ei ppter quē ola plasmasti ⁊ si-
milasti semini agricole. Nō irascēris
sup nos: ſz parce ppl̄o tuo: et miserere
hereditati tue. Tu ait creature tue mi
serebar̄. Et rndit ad me: et dixit. Que
sunt p̄ntia p̄ntib̄ ⁊ q̄ futura futuris:
Multi enī tibi restat: vt possit diligere
meā creaturā sup me: tibi ait frequē
ter ⁊ ipsi primam: intuitis ait nunq̄
Sed in hoc mirabilis es coīz altissi-
mo: qm̄ humiliasti te sicut decet te: non
iudicasti te: vt iter iustos plurimū glo
rificeris. Propter q̄ misēte multe et
miserabiles efficiētur eis q̄ habitāt te
seculū I nouissimis: q: I multa supbia
ambulauerūt. Tu ait p te ēlligeret de
filib̄ tuis ingre gl̄iam. Nobis ei apt̄
est padisus: plātata est arbor vite: ōpa
rati sūt futurū tpis ōparata est abūdā
tia: ēdificata ē ciuitas: pbatā ēqēs:
perfecta est bonitas: ⁊ p̄fecta sapiētia

Radix mali signata est a nobis: inimi-
tias ⁊ tines a nob̄ abscōsa est: ut
fernū fuit corruptiōi oblitione. Tra-
ierūt dolōes et ostensus est i fine the-
saurus ipōtalitatis. Nēli q̄ adhiberi
inq̄rēdo de multitudīe eōz q̄ peccau-
rūt. Nā et ipsi accipiētes libertatē spe-
rūt altissimū: ⁊ legē eī cōtēpserūt ⁊
vias eī dereliquerūt. Adhuc ait iustos
et p̄ceptauerūt: ⁊ dixerūt in corde suo
nō ē deus: et q̄dē scientes qm̄ morituri
sicut em̄ nos suscipiēt q̄ p̄dicta sunt:
sic eos sitis et cruciat̄ q̄ p̄parata sunt:
Nō enī voluit hominem dispōi. Sz ⁊ ipsi
qui creati sūt coinq̄nauerūt nomē eius
qui fecit eos: ⁊ ingrati fuerūt ei q̄ ⁊
parauit eis vitā. Quapropter iudicio
meū modo appropinquat. Quō nō ci-
bus demonstrauī nisi tibi: ⁊ tibi soli:
paucis: ⁊ rndi: et dixi. Ecce nunc tibi
demōstrasti mihi multitudinē signōz
que scipies facere I nouissimis: sed nō
demonstrasti michi quo tpe. Cōm.r.

Et rndit ad me: et dixit.
Metēs metire tps esse
metipo: ⁊ erit cū p̄ditū
qm̄ trālierit pars q̄dam
signōz q̄ p̄dicta sunt:
tūc intelliges qm̄ ipse
est tpis in quo incipiet altissimus vi-
tare seculū q̄ ab eo factū est. Et quā-
do videbit in seculo motio locōz tpe
pulōrū turbatio: tūc intelliges qm̄ ex
his erat altissimus locut̄ a diebus qui
fuerūt ante ab initio. Sicut enī omne
q̄ factum est in seculo: initium habet
pariter ⁊ cōsummationem: et cōsum-
matio est manifesta: sic et altissimi tpa
initia habēt manifesta in p̄digis virtu-
tib̄: et cōsummationes in actuū
signis. ⁊ erit omnis qui saluus factus
fuerit: et q̄ poterit effugere p opa sua
et p fidem I qua crediditis: relinquē-
tur de p̄dictis p̄iculis: et videbit salua-
re meū I terra mea ⁊ I finib̄ meis qm̄
sēcificauī me a seculo. Et nūc miserētur
qui nūc abusi sunt vias meas: ⁊ in
tormētis cōmorabūtur hi qui eas pe-
cerunt in p̄temptu. Qui em̄ nō cogno-
uerūt me viuentes ḋificia cōsecuti et
qui fastidierūt legem meā cum adhuc
erāt habētes libertatē: ⁊ cū adhuc ēt
eis apertus penitētie locus nō intelle-
xerunt sed sp̄euerūt: hos oportet post
mortē in cruciamēto cognoscere. Tu q̄
noli adhuc curiosus esse quō ipi cru-
ciabūtur: sed inq̄re quō iusti saluabun-
tur: et quōz seculū: ⁊ ppter quos seclm

et qm̄. et rspōdi ⁊ dixi. Olim locutus
sum: et nūc dico: ⁊ postea dicā: quoniā
plures sunt qui peunt q̄ qui saluabun-
tur sicut multiplicat fluctus sup guttā
et rndit ad me: et dixit. Qualis ager
talis ⁊ semina: ⁊ quales flores: tales et
fructus: ⁊ qualis opator: talis ⁊ crea-
tio: ⁊ qlis agricola: talis cultura: qm̄
ipse erat seculū. Et tūc cū essem parās
eis his q̄ nunc sunt anteqū fieret sclm
in quo habitarent: ⁊ nemo cōtradixit
mihi. Tunc em̄ quisq̄ ⁊ nunc creat in
mōdo hoc parator messe in deficienti
et lege inuestigabili corrupti sunt mo
res eōz: et considerauī seculū: ⁊ ecce
erat periculū ppter cogitationes que
in eo adaueniēt. et vidi et pepci eīs al
de et seruauī raichi acinū de botro: et
plantationē de tribu multa. Pereat er
go multitudo que sine causa nata est: ⁊
seruat̄ acinus meus ⁊ plātatio mea q̄
cū multo labore p̄feci. Tu ait si adhuc
intermittas septē dies alios: ⁊ ed non
inuenies in eis ibis in campū floriū
ubi dam̄ non est ēdificata: et māduca
bis solūmodo de floribus campi ⁊ carnē
nō gustabis: ⁊ vinū nō bibes sed solū-
modo flores. Deprecare altissimū sine
intermissione: ⁊ venīa et loquar tecū.
Et p̄fectus sum sicut dixit mihi in cā
pū q̄ vocat̄ ardath: et sedi ibi I flori
bus et de herbis agri manducauī: et
facta est esca earū mihi in saturitate
et factū est post dies septē ⁊ ego discū
bēbā supra fenū: ⁊ cor meū iter turba-
batur sicut ante. et apertū est os meū
et incepi dicere coram altissimo: et di-
xi. O dñe te nobis ostēdēs: ostēsus es
patribus nostris I deserto q̄ nō calca-
tur: in fructuoso q̄ erāt ereūtes de
egypto: ⁊ dicēs dixisti. Tu ait audi me
semē iacob: intēde sermonib̄ meis.
ecce enī ego semino I vobis legē meā:
et fiet in vobis fructū: et glorificabi
mini in eo p seculū. Haz patres nostri
suscipiētes legē: nō seruauerūt: et legi
tima tua nō custodierūt: et factus est
fructus legis nō parēs. Nec em̄ pote-
rat qm̄ tuus erat. Nam qui acceperūt
peierant: nō custodiētes q̄ in eis se
minati fuerat. Et ecce consuetudo est
si ēli acceperit terra semē vel nauem
aut: vel vas aliq̄ō escā vel potū: cum
fuerit exterminatū id I quo seminatū
est: vel in q̄ missus est: simul id quod
seminatū vel missuz est: vel q̄ suscepta
sunt exterminātur: ⁊ suscepta iam nō
manent apud nos. Sed nobis sic non
factū est. Nos quidē qui legem accept
mus peccātes peribimus ⁊ cor nostrū
q̄ suscepit ēi: nam lex nō perit: sed p
mānsit in suo laborē. et cū loqrer hec in
corde meo: respexi oculis meis: ⁊ vidi
mulierē in dextera pte. et ecce hec lu-
gebat et ploradat ēi voce magna: ⁊ alo
dolebat valde ⁊ vestimēta eī discissa:
et cinis sup caput eī: et dimisi cogita
tus in quib̄ erā cogitans: ⁊ cōuersus
sum ad eā ⁊ dixi ei. Ut q̄d ploras ⁊ quid
doles alo: et dixit ad me. Dimitte me
dñe meus vt deleā me ⁊ adūcā dolo-
rem qm̄ valde amaro sum alo et humi
liata sum valde. et dixi ei. Quid passa
es: Dic mihi. et dixit ad me. Sterilis
fui ego famula tua ⁊ nō peperi habēs
maritū annis triginta. ego em̄ per sin
gulas horas ⁊ p singulos dies ⁊ annos
triginta hos peperi: altissimū nocte
ac die. et factū est post triginta annos
exaudiuit me deus ancillā suam et vi-
dit humilitatē meā: ⁊ attēdit tribula-
tioni meē: ⁊ dedit mihi filiū: ⁊ ōcīdā
ta sum sup eum valde: ⁊ ego vir meus
⁊ omnes ciues mei: ⁊ honorificabamus
valde fortē. et nutriui eum cū labore
multo. et factū est cū creuisset ⁊ veni-
set accipe vxōrē: feci diē epuli. Cōm.r.

Et factū est cū introisset filius meus
in thalamo suo cecidit ⁊ mortuus
est: ⁊ euertim̄ oēs lumīa: ⁊ surrexerūt
omnes ciues mei ad consolādum me: ⁊
quieui vsq̄ in alū diem vsq̄ nocte. et
factū est cū oēs quieuissent vt me ꝓsola-
rent̄ vt quiescerēt: et surrexi nocte: et
fugi veni sicut vides in hoc campo: et
cogito iā nō reuerti I ciuitatē: sed hic
p̄sistere: ⁊ neq̄ mādūcare neq̄ bibere:
sed sine intermissione lugere ⁊ ieiuna
re vsq̄ dum moriar. et dereliqui sermo
nes in quibus erāt: et respōdi cū irasci
dis ad eā: ⁊ dixi. Stulta sup oēs mulie
res: non vides luctū nostrū ⁊ q̄ nobis
cōtingit: Qm̄ sion mater nāta ol tri
sticia contristat̄: ⁊ humilitate humi-
liata et luget validissime. et nunc qm̄
omnes lugemus et tristes sumus: qm̄
oēs contristati sumus: tu autē contri-
staris I vno filio. Interroga em̄ terrā
⁊ dicet tibi: qm̄ hec est que debeat lu-
gere casum tantōz sup eam germinan
tū. et ex ipsa ab initio oēs nati et alū
venient. ⁊ ecce pene oēs in perditionez
ambulant: ⁊ exterminiū fit multitudo
eōrū. et quis ergo debet lugere magis
nisi hec q̄ tam magnam multitudinez
perdidit q̄ tu q̄ propno doles: Si ait

dicis mihi quoniam non est planctus
meus similis terre: quoniā fructꝰ ven-
tris mei pditi: quē cum meroribus pe
perit: et cum doloribus genui: terra aūt
fm viā terre: abūtq; in ea multitudo
presens quomō cuenit. Ego tibi dico
Sicut tu cū labore peperisti: sic terra
dat fructū suū hoi ab initio et q̄ fecit
eam. Nunc ergo retine apud temetipsū
dolorē tuū: fortiter fer q̄ tibi cōtige
runt casus. Si ēm iustificauerī, termi
nū dei: et cōiliū suū recipies in tpe et
in tabnis collaudaberis. Ingredere
ergo in ciuitatē aduersū tuum. Et dixit
ad me. Non faciā neq; ingrediar ciui-
tatē sed hic moriar. Et appositi adhuc
loqui ad eā: et dixi. Noli facere hīc ser
monē sed pcenti psuadenti. Quot ēm
casus spon: Consolare propter dolorez
hierlm. Vides ēm quoniā sctificatio
nostra deserta effecta est: et altare nrm
demolitū est: et tēplū nostrū destructū
est: et psalterū nostrū humiliatū est:
et hymnꝰ cōticuit: et exultatio nostra
dissoluta est: et lumen cādelabri nostri
extinctū est: et arca testamēti nostri di
repta est: et sctā nrā cōtaminata sunt
et nomē qd̄ inuocatū est sup nos: pene
pphanatum est: liberi nostri cōtume
lia passi sunt: et sacerdotes nri succēsi
sunt: et leuite nostri i captiuitatē abie-
runt: et virgines nre coinquinate sunt: et
mulieres nre vim passe sunt: et iusti nri
rapti sunt et paruuli nri pditi sunt. et
iuuenes nri seruiebāt: et fortes nostri
inualidi facti sunt: et ꝓ olim maius si-
gnaculū sion: quoniā resignata est de
gloria sua. Rā et tradita est in manibus
eorū qui nos oderunt. Tu ergo exerce
tuam tristitiā multā: et depone abs te
multitudinē doloꝝ: tibi reꝑpiciet
fortis: et requiē faciet tibi altissimus
requietionē labori: et factū est cū lo-
quebar ad eā: facies eiꝰ fulgebat subi
tor: ipēs chorusc̄us fiebat visus eius:
vt essem pauēs valde ad eā: et cogita
rē quid esset hoc: et ecce subito emisit
sonitum vocis magnū timore plenum
vt commoueret terra a mulieris sono:
et vidi: et ecce amplius mulier nō com
parebat michi: sed ciuitas edificebat:
et locus demōstrabat de fundamentis
magnis: et timui et clamauī voce ma-
gna. Et dixi. Vbi est vnicl angelus qui
a principio venit ad me? Quoniā ipse
me fecit venire i multitudine i excessu
mētis huius: et factus est finis meꝰ in
corruptiōē: et oratio mea in ꝓperiū

B

C

Et cuꝝ essem loquēs ego hec: ecce venit
ad me: et vidit me: et ecce erā positus ut
mortuus: et intellexit meus alienatus
erat: et tenuit dexterā meā: et pfortauit
me: et statuit me super pedes meos. Et
dixit michi. Quid tibi est: quare es
turbatus est intellectus tuus: et fmis
cordis tui: et quare pturbaris? Et ait.
Qm dereliquisti me: et ego quē fe
fm sermones tuos: et exiui in campū
et ecce vidi: et video qd̄ nō possum ma
rare. Et dixit ad me. Sta vt vir: et pme
nebo te. Et dixi. Loqre oīe meus tu
me: noli me derelinquere vt nō frustra
moriar: qm̄ vidi que nō scrēbāt audi
que nō scio. Aut nunq̄d sensus meus
fallit: aīa mea suspicatur? Nunc ergo
dep: ecce: te vt demonstres seruo tuo
excessū hoc: et respōdit ad me: et ait.
Audi me: et doceā te: et dicā tibi de ꝑ
times: quoniā altissimꝰ reuelauit tibi
mysteria multa. Vidit rectā viam tuā
quoniā sine intermissione contristaba
ris ꝑ ppl̄o tuo: et valde lugebas ꝑpte
fpon. Hic ergo intellectꝰ visionis q̄ tibi
apparuit ante paululū. Quā vidisti la
gentē inchoasti consolari cā. Aliena
tam speciē mulieris nōvides: sed app
ruit tibi ciuitas edificari: et qm̄ ora
bat tibi de casu filij sui: hec absolaba
est. Hec mulier quē vidisti hec est sion
et qm̄ dixit tibi quā et nunc cōspicis
vt ciuitatē edificatā. Et qm̄ dixit tibi
q: sterilis fuit annis triginta propter
qd̄ erant anni scz triginta qm̄ non erat
adhuc oblatio oblata. Et factū est post
annos triginta edificauit salomon ci-
uitatem: et obtulit oblationes: tūc fuit
qm̄ peperit sterilis filij. Et qd̄ tibi nu-
rit qm̄ nutriuit eū cū labore: hoc erat
habitatio in hierlm. Et qm̄ dixit tibi q̄ fi-
lius meꝰ veniēs i suo thalamo mortꝰ
esset: et cōtigisset ei casus hoc erat qd̄
facta est ruina hierlm. Et ecce vidisti
militudinē eiꝰ: et qm̄ filium lugeret: et
choasti cōsolari eam: et de his q̄ contī-
gerunt hec erāt tibi aperienda. Et ecce
videt altissimus qm̄ et ab oo contristaris
eo: et ēm ex toto corde pateris pro eo
ostēdit tibi claritatē gloriē eius: et pul
chritudinē decoris eiꝰ. Propterea ēm
dixi tibi vt maneres in campo vbi ne-
mus non est edificata. Scīebā ēm eos
qm̄ altissimꝰ incipiebat tibi ostēdere
hec: propterea dixi tibi vt venires in
agrū: vbi nō est fundamētum edificī.
Hec enim poterat opus edificēti belo
sustineri i loco vbi incipiebat altissimus

ciuitas ostendi. Tu ē noli timere: neq;
expauescat cor tuū: sed ingredere: et vi
de spēdorem et magnitudinē edificij:
qm̄ tum capat est tibi visu oculoꝝ vide-
re: post hec audies qm̄ tum capit audi
re auriū tuarū audire. Tu ēm beatꝰ
es pre multis: vocatꝰ es apd̄ altissimū:
sicut et pauci. Nocte aūt que i crastinū
futura est manebis hic: et ostēdet tibi
altissimus has visiones supremorum
que facient altissimꝰ his q̄ habitant su-
per terram a nouissimis diebꝰ. Et dor-
mivit illam noctem: et aliam sicut dice-
rat michi.

Capitulum. xi.

Et vidi somnium: et ecce
ascēdebat de mari aqla
cui erāt duodecim ale pē
narum: et capita tria. Et
vidi: et ecce expendebat
alas suas in oīm terrā:
et omnes venti celi insufflabant in eā
et colligebantur. Et vidi: et pennis eiꝰ
nascebantur contrarie penne: et ipse
fiebāt in pēnaculis minutis et modis.
Nam capita eiꝰ erant quiescētia: et di
midiū caput erat maius aliorꝝ capitū:
sed ipsa quiescebat cum eis. Et vidi: et
ecce aqla volauit in pēnis suis: et re-
gnauit super terrā et sup eos q̄ habitā
in ea. Et vidi: qm̄ subiecta erant ei ola
sed color: nemo illi ꝑtradicebat: neq;
vnus de creatura q̄ est super terrā. Et
vidi: ecce surrexit aquila sup pungues
suos: et misit vocē pēnis suis: dicens.
Nolite omes simul vigilare: dormire
vnusq̄sq; in loco suo: et per tēpus vigi
late. Capita autē in nouissimo seruen-
tur. Et vidi: et ecce vox non exibat de
capitibus eius: sed de mediate corpo
ris eius. Et numerauī contrarias pen
nas eius: et ecce ipse erant octo. Et vi-
dit ecce a dextera parte surrexit vna
penna: et regnauit sup omnem terram.
Et factum est cū regnaret: et ceperit
nas: et non apparuit locus eiꝰ: et sequēs
currebat et regnabat. Ipsa multū te-
nuit tempus. Et factum est cū regna-
ret: et vehebat finis eius vt nō appare
ret sicut prior. Et ecce vox emissa est
ab aliis ales. Audi tu q̄ tanto tpe tenuisti
terrā. Hec annūcio tibi anteqū ꝓcipias
non apparere. Nemo post te tenebit
tempus tuū: sed nec dimidiū eius. Et
leuauit tertia: et tenuit ꝑcipatū sicut
et priores: et non apparuit et ipsa. Et
sic contingebat ex oībus alis sigilla-
tim ꝑcipatū gerere: et iterū nusq̄ cō-
parere. Et vidi: et ecce in tpe sequētes
pēne erigebant a dextera parte vt te-
nerēt: et ipse ꝑcipatū: et his erant q̄
tenebāt: sed ēm statim nō comparescē-
bāt. Nam et aliq̄ ex eis erigebant: sed
non tenebāt ꝑcipatum. Et vidi post
hec: et ecce nō cōparuerunt duodecim
penne: et duo pēnacula: et nihil superat
in corpe aqle nisi duo capita quiescen
tia: et sex pennacula. Et vidi: et ecce sex
pēniculis diuise sunt due: et manserūt
sub capite qd̄ est ad dexterā partem.
Nam quattuor manserūt in loco suo.
Et vidi: et ecce hec subalares cogita-
bāt se erigere: et tenere ꝑcipatꝰ. Et
vidi: et ecce vna erecta est: sed statim
nō pparuit. Et secunde velociꝰ q̄ ꝑ
res nō pparuerūt. Et vidi: et ecce due q̄
superauerunt apud semetipsas cogita
bant et ipse regnare: et in eo cum co-
gitarent ecce vnum quiescentium ca-
pitum quod erat medium cuig ilabat.
Hoc ēm erat duorum capitum maꝰ.
Et vidi: qm̄ completa sunt duo capita
secū: et ecce versum est caput cū his
q̄ cū eo erāt et comedit duas subala-
res q̄ cogitabant regnare. Hoc aūt ca-
put ꝑ cōterruit oēm trā: et oppiabat in
ea his q̄ habitabāt trā cū labore mul-
to: et potentatū tenuit orbis terrarū
super omnes alas que fuerunt. Et vi-
di post hec: et ecce medium caput subi-
to non comparuit: et hoc sicut ale. Su
perauerūt autē duo capita: que et ipsa
similiter regnauerunt super terrā: et
super eos qui habitāt in ea. et vidi et
ecce deuorauit caput a dextera parte
illud quod a leua. et audiui vocem di-
centē mihi. Conspice cōtra te: et consi-
dera qd̄ vides. et vidi: et ecce sicut leo
cōcitatus de silua rugiēs: et vidi: qm̄
emittebat vocem hois ad aqlā. et di-
xit: dicens. Audi tu: et loqr ad te: et di-
cet altissimꝰ tibi. Nōne tu es q̄ supe-
rasti de q̄tuor alaliꝰ q̄ fecerā regna
re in seculo meo: et vt ꝑ eos veniret fi-
nis ēporum eorū: et q̄rtꝰ veniēs deui
cit ola alalia que transierunt: et potē-
tatu tenuit seculū cū tremore multo:
et omnem orbem cū labore pessimo: et
inhabitauit tot temporibus orbē ter-
rarū cū dolo. et iudicasti terrā non cū
veritate. Tribulasti ēm mansuetos: et
lesisti q̄ cōtentes. et oppresisti mendaces
et destruisti habitationes eorū q̄ fru-
ctificabant: et humiliasti muros eorū
qui te non nocuerunt. et ascendit con-
tumelia tua vsq̄ ad altissimum: et su-
perbia tua ad fortem. et respexit altis-

B

C

D

simus supba tpa: et ecce finita sunt et
scelera eiꝰ ꝓplete sunt. ꝓpꝯ ea nõ ap
pareas tu aḋla: r ale tue horribiles: r
pēnacula tua pessima: r capita tua ma
ligna: r ꝑgnes tui pessimi: et oẽ corpꝰ
tuꝰ anꝰ oti refrigeret ois terra: et re
uertat liberata de tua vi: r speret iudi
cũ et mlam eiꝰ q̃ fecit eã. Capl'm.xij.

Et factũ est dũ loq̃ret leoꝯba hec
ad aḋlã. Et vidi: et ecce qõ super
auerat caput et nõ cõparuerũt quat
tuor: ale ille q̃ ad euꝫ trãsiẽrũt: et ere
cte sunt et regnarẽt: r erat regnũ eorꝫ
exile: r tumultu plenũ. Et vidi: et ecce
ipsa nõ apparebat: et oẽ corpꝰ aḋle in
cẽdebat: et expauescebat terra valde: r
ego a tumultu et excessu mẽtis r a ma
gno timore vigilaui: et dixi spũ meo
Ecce tu pstitisti mihi hoc i eo q̃ scru
tatus vias altissimi. Ecce adhuc fatiga
tus sum alo: et spũ meo inualidus suꝫ
valde: et modica est in me virtꝰ a multo
timore quẽ expaui nocte hac. Hunc
ergo orabo altissimũ: vt me ꝓfoꝛtet vsq̃
in finẽ. et dixit. Oḟaro: ohe si inueni
gratiã ante oculos tuos: et si iustificatus
sum apud te ꝓte multis: et si certe
ascẽdit deprecatio mea ante faciẽ tuã:
ꝓfoꝛta me: et ostẽde fuo tuo mihi iterꝑ
pretationẽ et distictionẽ visus horribi
lis huꝰ: vt plenissime ꝑsolerts animã
meã. Dignũ eẽ me habuisti ostẽdere
mihi tẽpoꝫ nouissima. et dixit ad me.
Hec est interpretatio visiõis huꝰ. Aḋlã
quã vidisti ascẽdẽtẽ de mari: hoc est
regnũ q̃ vidisuꝫ est i visiõe daniel fra
tri tuo. Sz nõ est illi interpretatũ: q̃m
ego nũc tibi interpretor. Ecce dies ve
nũt: r exurget regnũ sup terrã: et erit
timor acrior oiꝫ regnoꝫ q̃ fuerũt ante
eũ. Regnabũt autẽ in ea reges duode
cim vnꝰ postq̃ nõ. Aḋ secũdus incipiet
regnare: r ipse tendit ampliꝰ tẽpꝰ ꝑe
duodecim. Hec est interpretatio duode
cim alatũ quas vidisti. Et quã vidisti
vocẽ q̃ leonta est: nõ de capitib⁹ eiꝰ exe
ritẽ: sz de medio corporis eiꝰ hec est
interpretatio: q̃m post tẽpꝰ regni illiꝰ
nascẽt ptẽriões nõ modice: r pericli
tabit: vt cadat: et nõ cadet tũc: sed tre
rũ cõstituet in suum initũ. r q̃m vidi
sti subalares socto coherẽtes alis eius:
hec est interpretatio: exurget i ipso octo
reges q̃ erũt tẽpora leuia r anni citati
et duo q̃dẽ ex ipsis pariẽt. Appropi
quãt autẽ tẽpora medio quattuor ser
uabuntur in tempore: cum incipiet ap
propinquare tempꝰ eiꝰ vt finiat. Duo

vero in finem seruabunt. Et q̃m vidisti
tria capita quiescẽtia: hec est interpre
tatio in nouissimis eius suscitabit dis
tissimꝰ tria regna: r reuocabit in cameꝫ
ta: et ofisbunt terrã: et q̃ habitãt in eo
cũ lebore multo sup oes q̃ fuerũt ante
hos. Propter hoc ipsi vocati sunt capi
ta aḋle. Isti eẽ erũt q̃ recapitulabunt
ipietates eiꝰ: r q̃ pficiet nouissima eiꝰ
Et q̃m vidisti caput manus non appa
rẽs. Hec est interpretatio eiꝰ. Q̃m vo
et eis sup lectũ suũ moriẽt: r tñ cũ tre
mẽtis. Aã duo q̃ perseuerauerũt gla
dius eos comedet. Amꝰ eẽ gladiꝰ co
medet q̃ eum corsed tñ hic gladius
nouissimis cadet. Et q̃m vidisti ouꝫ
subalares trãsientes super caput q̃
est in dextera parte: hec est interpreta
tio. Hi sunt quos conseruauit altissi
mus in finẽ suũ: hoc est regnũ eiꝰ et
turbatiõis plenũ. Sicut vidisti et leo
nem quẽ vidisti de silua euigilãtem et
rugiẽtem et loquẽtem ad aquilã et ar
guẽtem eã: et iustiticias ipsiꝰ per oes
sermones eius sicut audisti: hic est ver
tus quẽ seruauit altissimꝰ in finem ad
eos et ipietates ipsoꝝ et arguet illos
et ferutet coã ipsis discerptiẽ es ccr.
Statuet eẽ eos i iudicio viuos: r ar
cũ arguerit eos: r tũc corripiet cosmã
residuũ populũ meũ liberabit eũ mi
seria q̃ saluati sunt sup fines meos: et
iocundabit eos quoadusq̃ veniet finis
dies iudicij: de quo locut' sum tibi ab
initio. Hoc somniũ q̃ vidisti: r hec in
terpretationes. Tu ergo solus dignus
fuisti scire altissimi secretũ hoc. Scri
be ergo oia ista in libro q̃ vidisti: r po
ne ea i loco abscõditoꝝ docebis ea sa
pientes de populo tuo: quoꝝ corda scis
posse capere r seruare secreta hec. Tu
autẽ adhuc sustine hic alios dies septẽ
vt tibi ostendaẽ q̃cq̃ visum fuerit el
tissimo ostendere tibi. r pfectus est a
me. Et factum est cũ audisset ois ppls
q̃m pertrãsierunt septẽ dies et ego nõ
fuissem reuersus in ciuitatẽ: r pgres
sus est se ois a minimo vsq̃ ad maximũ:
et venit ad me: et dixerũt mihi: scimus
tes. Quid peccauimꝰ tibi: r q̃d insulte
egimꝰ in te: q̃m derelinquẽs nos cedi
sti in loco hoc? Tu eẽ nobis superes
solꝰ ex omꝰ ꝑplis sicut botrꝰ de vinea:
et sicut lucerna in loco obscuro: sicut
portus et nauis saluata a tempestate.
Aut nõ sufficiũt nobis mala q̃ cõtigerũt.
Si ergo tu nos derelicꝯris: quan
to nobis erat melꝰ si essemus succensi

et nos cum incendio sion? Hec eẽ nos
sumꝰ meliores eorꝫ q̃ ibi mortui sunt:
fumꝰ meliores eorꝫ q̃ ibi mortui sunt:
et ploraueruꝫt voce magna. Et rñdi ad
eos et dixi. Cõsole ẽ: et noli tristari
ta domꝰ iacob. Est eẽ memoria pestra
cõa altissimꝰ: et fortis nõ est oblitus
ph in tẽtatione. Ego eẽ nõ dereliqui
vos neq̃ excessi a vobis: sz veni in hũc
locũ et deprecaret ꝑ desolatione sion:
et quererem miam ꝑ humiliare san
ctãtionis pestre. Et nunc iteꝑnus q̃ si
gꝑ pestrũ in domũ suã: et ego veniã ad
vos post dies istos. Et pfectus est po
pulꝰ sicut dixi ei in ciuitate: ego autẽ
sedi in cãpo septem diebus: sicut mihi
mãdauerꝰ mãducabã de floribꝰ solũ
modo agri: de herbis facta est esca mi
chi in diebus illis. Cpm.xiij.

Et factum est post dies septem: r
somnium somniuꝫ nocte. Et ecce
de mari ventus eiurgebat vt cõturba
ret omnes fluctus eius. Et vidi et ecce
prualescebat ille homo euꝫ nubibꝰ celi:
et vbi vultũ suũ vertebat vt cõsidera
ret tremebãt oia q̃ sub eo videbantur
et obtinuꝫ ceibat vox de ore eiꝰ arde
scebãt oes q̃ audiebãt voces eiꝰ: sicut
q̃ sentit terra q̃ senserit ignem. Et vidi
post hec: ecce ꝑgregabat multitudo
hoim quoꝝ nõ erat numerus de quat
tuor ptis celi vt debellarẽt holem q̃
ascẽderat de mari. Et vidi: et ecce sibi
metipsi sculꝑ erat mõtẽ magnũ: r vola
ut super eũ. Ego autẽ q̃ sicut videre re
gionẽ vel locũ vnde sculꝑ esset mons:
non potui. Et post hec vidi: et ecce
oes q̃ cõgregati sunt ad eum vt expu
gnarent eũ timebãt valde: et audiebãt
pugnare. Et ecce vt vidit ipetũ multi
tudinis venẽtis nõ tetauit manũ suã
neq̃ framcam tenebat: neq̃ aliq̃d eius
bellicosum: nisi solũmodo vt vidit q̃m
emisit de ore suo sicut flatũ ignis: r de
labis eiꝰ spũs flãme: r de lingua eius
emittebat scintillas et tempestates: et
cõmixta sunt oia simul: hic flatꝰ ignis:
r spũs flãme r multitudo tẽpestatis:
et cecidit sup multitudinẽ in impetu q̃
ꝑparata erat pugnare: et succẽdit oes
repsubito nihil videretur de innumera
bili multitudine nisi solũmõ puluis:
et fumi odoꝰ: et vidi r exterruit. Et post
hec vidi ipsum hoiem descendentẽ de
mõte: et vocãtẽ ad se multitudinẽ alia
pacifica: et accedebat ad eũ vultꝰ hoim
multos quorũdã gaudẽtes quorũdãq̃
tristãtũ. aliq̃ vo aliqua: r aliq̃ adduce
bãt ceis qui offerebãt. Et egrotauit a
multitudine panoꝰ: r expergefactus
sum: et dixi. Tu ab initio demõstrasti
seruo tuo mirabilia hec: et q̃ignũ me
habuisti vt suscipere deprecationem
meã: et nũc demõstra michi adhuc in
terpretationẽ somniũ huꝰ. Sicut eẽ
existimo i sensu meo: vt qui dereliqui
fuerint in diebꝰ illis: et multo plus de
his q̃ nõ sunt derelicti. Qui ci nõ sũt
derelicti: tristes erãt. Intelligo nunc
q̃ sunt reposita i nouissimis diebꝰ: et
occurrẽt eis: sz de his q̃ derelicti sũt
Propter hoc venerũt eẽ in periculo
magna: r necessitates multas: sicut ostẽ
dunt somnia hec. Atrũ facti sũt peri
clitãtẽ venire in hũc q̃ pstãsire licut
nubẽ a sclo: r vide q̃ cõtingũt i
nouissimo: r rñdit ad me: r dixit. Et vi
sionis interpretationẽ dicã tibi: et de
quibꝰ locutꝰ es adaperiam tibi. Q̃m
his dixisti q̃ derelicti sunt: hec ẽ inter
ꝑtatio. Qui aufert periculũ illo tpe
hic se custodiuit. Qui in periculo inci
dẽt: r tibi sũt q̃ hũt opa r fidẽ ad fortis
simũ. Scito ergo q̃m magis brisicti
sunt q̃ derelicti: sup eos q̃ mortui sũt
Hẽ interꝑtatiões visionis. Q: vidisti
virũ ascẽdẽtẽ de corde mario: ipse est
quẽ cõseruat altissimꝰ multis tribus
q̃ ꝑ semetipm liberabit creatũ suã:
r ipse disponet q̃ derelicti sunt. Et q̃m
vidisti de ore eiꝰ erire: r spũ et ignẽ
et tẽpestatẽ: et q̃m nõ tenebat frameã
neq̃ vos bellicosum: r corupti eẽ im
petus eꝰ multitudinẽ q̃ venerat expu
gnare eũ: hec est interꝑtatio. Ecce dies
veniunt q̃m incipiet altissimꝰ liberare
eos q̃ sup terrã sunt: r veniet i excessũ
mẽtis sup eos q̃ inhabitãt trã. Et alũ
alios cogitabũt debellare: ciuitas ci
uitatẽ: r locꝰ locũ: r gẽs aduersꝰ gẽtẽ:
r regnũ aduersꝰ regnũ. Et erit cũ fiẽt
hec: et contingẽt signa q̃ ante ostendi
tibi: r tũc reuelabit filiꝰ meꝰ quẽ vidi
sti vt vtrũ ascẽdẽtẽ. Et erit q̃m audie
rint oes gẽtes vocẽ eiꝰ: et derelinquet
vnꝰ quisq̃ i regiõe sua bellũ suũ q̃
hũt ad alterutrũ: r colligẽt i vnũ mul
titudo innũerabilis: sicut volẽtes ve
nire expugnare eũ. Ipse aũt stabit sup
cacumẽ mõtis sion. Siõ aũt venient et
ostendẽt omꝰ parata r edificata sicut
vidisti mõtẽ sculꝑ sine manibꝰ. Ipse
aũt filiꝰ meus arguet q̃ adinuenerunt
gẽtes ipietates eorꝫ has q̃ tempestati
appropinquerunt ꝑter mala cogita
mẽta eorꝫ et cruciamẽta q̃bꝰ incipiente
cruciari: r q̃ assimilate sũt flãme: r pdet

eos sine labore: per legē q̃ igni assimi-
lē cerētur lata est. Et qm̃ vidisti eū colligētes ad
capriuāt. se aliam multitudinē pacificā: hę sunt
4.re.17 a decē tribꝰ q̃ captiue facte sunt de ter
ra sua i diebꝰ osee regis: quē captiuuꝫ
duxit salmanasar rex assyriorum: et transi
tulit eos trans flumen: et trāslati sunt
in terrā aliā. Ipsi autē sibi dederūt cō
silū hoc vt derelinquerent multitudi
nem gentiū: t pficiscerentur in vlterio
rem regionē vbi nunq̃ inhabitauit ge
nus humanum: vel vbi obseruare legi
tima sua que nō fuerāt seruātes in re
gione sua. Per introitꝰ autē angustos
fluminis euphratem introierūt. Fecit
enim eis tūc altissimꝰ signa: et statuit
penes fluminis vsq̃quo trāsirent. Per
eā enim regionē erat via multa itinerio
annisꝰ t dimidij: nā regio illa vocā
sareth. Tūc inhabitauerūt ibi vsq̃ in
nouissimo tempore: et nunc iterū cū ce
perint venire: ceteruꝫ altissimꝰ statuet pe
nes fluminis vt possint transire. ppter
hoc vidisti multitudinē cū pace. Sed
et q̃ dereliqui sunt de ppl'o tuo: hi sunt
q̃ inuenient intra terminū meū. Factū
est ergo qm̃ incipiet perdere multitudi
nem earū q̃ collecte sunt gēte preter
eos q̃ superauerūt ppl'm: tūc ostēdet
eis multa plurima portēta. Et dixi ego
Dñare: dñe hoc michi ostende. ppter
q̃ vidi virū ascēdentē de corde maris.
Et dixit mihi sicut non potes hec vel
scrutari vel scire q̃ sunt in p̃fundo ma
ris: sic non poterit quisq̃ super terras
videre filiū meū: vel eos q̃ cū eo sunt:
nisi i tēpore diei. Hec est interpretatio
somnij q̃ vidisti: ppter q̃ illumina
tus es hic solꝰ. Dereliquisti enim tuā:
circa meā vacauit legem et quesisti. Ui
tā enim tuā disposuisti in sapientia: t
sensum tuuꝫ vocasti matrē: t ppter hoc
ostendi tibi mercēs apud altissimum.
Erit cū post alios tres dies ad te alia
loquar: et ero penam tibi grātia et mi
rabilia. Et pfectus sum t transij in cā
pum multū gloriscens et laudans al-
tissimum de mirabilibꝰ que per tēpus
fecit: et qm̃ gubernat ipsum: t que
sunt in temporibus illis: et sedi ibi
tribus diebus. Capitulum. xiij.

Et factum est tertio die
t ego sedebā sub quercu
Et ecce per exiuit contra
me de rubo: et dixit. Es-
dra: esdra. Et dixi. Ecce
ego dñe: et surrexi super
Exo.3.b. pedes meos. Et dixit ad me. Reuelās
reuelabꝰ sum sup rubū: et locutꝰ sum
mo: sicq̃ ppl's meꝰ fuit dat in egypto
et misi eū et eduxi ppl'm meū de egip-
pto: et adduxi eum sup montē sinai
et mirabā eū apud me diebꝰ multis: et
enarrauī ei mirabilia multa: et ostēdi
tēpora secreta et finē et p̃cepi et vixit
hec in palā facies verba et hec abscon-
des. et nunc tibi dico signa q̃ demōstra-
ui et somnia q̃ vidisti: et interpreta-
ne quia tu vidisti in corde tuo: repo-
ne ea: tu cū recipieris ab oibus: et dā-
teris residuus cum cōsilio meo: et cum
similibꝰ tuis vsq̃quo finiant tpa. Qui
sēl'm pdidit iuuētutē suā et tpa appro-
pinquant senescere. Duodecim tēpo-
ribꝰ viuū est sēl'm: et trāsierūt ter-
decima et dimidium decime partis: q̃
sunt adhuc et post medium decime part.
Nunc ergo disponē domum tuā: et cō-
ripe ppl'm tuū: et p̃solare humiles ex
et renuncia iam corruptēlē: et vanita-
ab te mortales cogitationes: et pōe
ab te pōdera humana: et exue te ab
mā naturā: et repone in vnā partē me-
lestissima tibi cogitamēta: festinatū
migrare a tribus his. Quē cū vidisti
nunc p̃tigisse mala: ita et hoc ostendē
faciēt. Quātum cū lualidum fuit sēc
a senectute tūc multiplicabunt sup ho
bitātes mala. Prolōgauit cū se mag
veritas et appropinquauit mēdacium
Jā ei festinat venire quā vidisti visio
Et rñdit: et dixit coram te cū. Ecce dies
ego adibo sicut p̃cepisti michi: et con
piam p̃sentē ppl'm. Qui autē ieiuna
fuerint q̃s p̃monebit? positus est ergo
sēl'm in tenebris: et q̃ habitāt i eo sta
lumine. Qm̃ lex tua incensa est: ppter
q̃ nemo scit q̃ a te facta sunt: vel q̃ in
cipiēt opa. Si cū inuenī in te gratiā
mitte in me spm̃ sanctum: et scribā o
q̃ factum est in sēl'o ab initio q̃ erant
in lege tua scripta: vt possint homes re-
uenire semitā et q̃ voluerint viuere
nouissimis viuāt. Et rsp̃dit ad me:
dixit. Vadē congrega ppl'm et dica
ad eos: vt nō q̃rant te diebꝰ quadragin
ta. Tu aūt p̃para tibi buxos multos et
accipe tecum sarcā: abdiam: sēlemiam
echanum et asiel: et q̃nq̃ hos q̃ parati
sunt ad scribēdum velociter. Et venies
huc et ego accendam in corde tuo lu-
cernam intellectus: que non extingue-
tur quousq̃ finiantur que incipies
scribere. Et tunc perfectis quedam pa-
lam facies: q̃dam sapiētibus abscōdes
trades. In crastinū cū hac hora tuae

pies scribere: et pfectꝰ sum sicut mihi
p̃cepit: cōgregauit oēs ppl'm: t dixi.
Audisti verba hec. Peregrinati sunt
pres nri ab initio i egypto: et liberati
tant inde: et acceperūt legem vite quā
nō custodierunt quam et vos post eos
trā gressi estis et data est vobis terra
in hereditē terra sponsa patrum vrōrum
inquitatē fecistis: t nō seruastis vias
quas p̃cepit vobis altissimꝰ: et iustus
iudex cū sit: abstulit a vobis in tpe q̃ vo
donauerat. Et nūc vos hic estis t ffes
estis introsus: p̃fm̃ sunt. Si ergo impe
feceritis sensum vrōr: et erudietis cor
vrōm: tunc p̃seruati eritis: t post morte
mlam cōsequemini. Judicium cū post
morte venit: qn̄ iterū reuiuiscemus: et
tunc iustorū manifesta parebūt: et impiorū
facta ostendētur. Ad me igit̃ nemo ac-
cedat nec q̃ requirat me vsq̃ die
q̃dragesima. Et accepi dnq̃ viros sicut
mādauit mihi: et p̃fectꝰ sum in cāpū
et mānsimꝰ ibi. Et factꝰ sum in crastinū
et ecce vox vocauit me: dicens. Esdra
aperi os tuū: et bibe quo te potauero.
Et aperui os meū: t ecce calix plenus
porrigebat mihi. Hoc erat plenū sicut
aq̃ color aūt eiꝰ vt ignis similis. Et ac
cepi et bibi: et in eo cum bibissem: cor
meū cruciabat intellectus: t pectꝰ meū
incrēcebat sapiētia. Nā spūs meꝰ con
seruabat memoria. Et aptū est os meus
nō est clausus vltꝰ. Altissimꝰ dedit
intellectū dnq̃ virtute: et scripserūt que
ceciderūt ēcessiōes nocte quas nō scie-
bāt. Nocte aūt māducabant panē: ego
autē die loquebar: t nocte nō tacebā.
Scripti sunt autē p quadragita dies li
bri ducētī quatuor. Et factū est cum cō
plēti sunt quadraginta dies: locutꝰ est
altissimus dicēs. Priora q̃ scripsisti in
palā ponere: legāt digni et indigni: no-
uissimos aūt septuagita p̃seruabis: vt
tradas eos sapiētibꝰ de ppl'o tuo. In
bis dies penā intellectꝰ: et sapiētie fons
et [illegible] fluminis: et feci sic. Cōm. xv.

Ecce loqre in aures
plebis mee p̃monē
pphetis q̃s misi ser
vos tuos: vt dñe: et
facere in charta sicut
dixit: qm̃ fideles sūt
sunt. Ne timeas a co
gitantibꝰ aduersū
te: nec turbēt te incredulitates dicentiū
qm̃ omnis incredulꝰ in incredulitate
sua morietur. Ecce ego induco dicit dñs
super orbem terrarum mala gladium
et famē et mortē et interitū: ppē hoc
q̃ polluit iniqtas omne terrā: et ad
impleta sunt opera nociua illorū. Pro
pterea dicit dñs. Jā nō silebo de iniqui-
tatibꝰ eorū q̃ irreligiose agūtur in ter
nebo in his q̃ inique exercent ecce san-
guis innocētū et tristis clamat ad me
et ait iustorū clamāt p̃ tuo ēratēr. Ultū apoc.6.c.
dicās vindicabo illos dicit dñs: et ac ec.9.a.
cipiā omne sanguinē innocētū et ultis
ad me. Ecce ppl's meus quasi grex ad
occisionē ducētur: t nō patiar illū ha
bitare in terra egypti: sed educā eū in
manu potēti: t brachio excelso: t percu
tiam plaga sicut prius t corrumpā oēs
terrā eius. Lugebit egyptus et funda
mēta eiꝰ plagabōtur et castigatide
quas ēducet et deꝰ. Lugebunt cultores
operantes terrā qm̃ deficient semina
eor ab vredine et grandine et a sidere
terribili. Ue seculo et q̃ habitāt in eo:
q̃ appropinquauit gladius t cōtritio
eorū: et exurget gens contra gentē ad
pugnā. Et rhomphea in manibꝰ eorum
Erit cū inconstabilitio hominibus: et
alij alijs sualescētes nō curabūt reges
suū t p̃ncipes: vie gestorū suorū in potē
tia sua. Concupiscet enim homo in ci-
uitatē vrē: t nō potit. Propt superbiā
cū eorū ciuitates turbabūtur: do. nus
exterrent: holes metuent. Non miserē
bitur homo p̃mū suum ad iterū fa
ciendū domos eorū in gladiū ad diri-
piendas substātias eor propter famē
panis et tribulationē multā. Ecce ego
conuoco dicit deus omēs reges terre
ad me venendū: qui sunt ab oriēte t ab
austro ab euro t a libano: ad connertē
dos ad se: t reddere que dederūt illis
sicut faciunt vsq̃ hodie electis meis:
sic faciā t reddā in sinu eor. Hec dicit
dñs deꝰ. Non parcet dextera mea sup
peccatores: nec cessabit rōphea super
effundentes sanguinem innocētum sup
terrā. Erūt ignis ab ira eiꝰ et deuora
ut fundamēta terre: et peccatores q̃ sū
stramē incēsum. Ue eis q̃ peccāt: t non
obseruāt mādata mea: dicit dñs. Non
parcā illis. Discedite filij a potest ite.
Nolite contaminare sēr̃ificationē meā
qm̃ nouit dñs oēs q̃ delinquūt in illis.
Propterea tradidit eos in mortē: in
occisionē. Jam cū venerint sup orbē
terrarum mala: t manebitis in illis. Non
eū liberabit vos deꝰ. propter q̃ peccas
tis i eū: ecce visio horribilis: t facies
illius ab oriēte. Et erūt nātiōes vna
conum arabū in curribus multis et

cut flat⁹ cor numer⁹ ferrur sup terraz
vt raz timeāt et trepidēt omnes qui il
los audiet carmonij insamētes i ira t
cētēt vt apis de silua et adiuuēnēt i vrtu
te magna: et pitabūt in pugna cū illis
et vastabūt portione terre assyrioz. et
post hec supalescēt diacones natiui
tatis sue memores: et puerret se cōspi
rāres i virtute magna ad gsequendos
eos. Jsti turbabūtur et sicebūt i vrtute
illoz: puerētēr pedes suos i fugā: et a
territorio assyrioz subcesso: oblidebit
cos: et psumet nūc et illis terit timor
et tremor i cerceris illoz cōtectio i re
ges spoz. et ecce nubes ab oriētē: a se
pētrione psqz ad meridiā: sic facies
earū horrida valde plena ire et pecille
et collidēt sicut cēt collidēt sidus co
piosaz sup terrāet sidus illoru t erit
fugaris a gladio psqz adoēcētēt fum⁹
hoīs psqz ad subtrahēd camelitet erit
timor et tremor: multi⁹ sup terrā: et hor
rebūt q̄ videbunt irā illā: t tremor ap
prehēdet illos: et post hec monebunt
nimbi copiosi meridiano: et septētrio
ne et portio alia ab occidētē: et supiua
lescētēt ab oriētē: recludēt cāra nu
dē quē suscitauit i ira: t sidus ad facie
dā exterritationē ad oriētalē pentū et
occidētē violabit: et exaltabunt nubes
magne t valde plene ire: t sidus vt ex
terreāt oēm terrā et habitātes eam t
effundēt sup oēm locū altū et eminētē
sidus terribile ignē et grādinē et rōm
pheas volātes: et aquas multas vt dē
lpiendū oēs cāpi: et oēs riui plenitudi
ne aquarū multarū. Et demolient ciui
tates et muros et mōtes et colles t li
gna siluarū: et fenū pratoz: et frumēta
coz. et trāsibunt plātes psqz babylo
nē et exterrēt eā: puniēt ad tpa: et cir
cuibūt cāra: et effundēt sidus et oēz trā
sup eā: et subdit pulnis et fum⁹ psqz i
celū: et oēs i circuitu lugebūt eā: et q̄
sub ea remāserit: seruiet his q̄ exterr
ruerūt. et tu asia cōcors in spem bably
lonis t glia psone eī⁹ pt̄ibi mulcera p
pter qd assimilasti eī: et ornasti filias
tuas i fornicatione ad placēdū ei: et gran
dū i amatoribū tuis q̄ recēsi cupierunt
semp fornicari. Odibilē imitata es in
oib⁹ optib⁹ eī⁹ et adiuēt oib⁹ eī⁹ ppter
ea dicit dē⁹. Jmmittā tibi mala: vidui
tatē: pauptatē: et famē et gladiū t pe
stez: ad deuastādas domos tuas a pla
tatiōē et morte: t glia virtutis tuc. Si
cut ros sicebit cū ceurget arbor: qui
emissus est sup terra: infirmaberis vt pas
percula plagata et castigata a multi
bus: et nō poliūt te suscipere pōdi
amatores. Aliquid ego te sclabo: ec
ecce dñs: nisi occidisses electos meos
oī tpe exaltās pcussione manū tua
res iuā mortē coz cuz inebriata es
exorna specie cultus tui: Misericordia
catiōis tue in sinu tuo: ppter hoc ma
dictione accipies. Sicut facies dicit
meis dicit dñs: sic faciet tibi dicētē
det te i malū. Et nati tui fame interi
et tu rūphea cades: et ciuitates tue
terēt: et oēs tui i capo gladio cadē
et q̄ sunt in mōt⁹ fame pibūt: et ma
ducabūt carnes suas: et sanguinem
bent a fame panis: et sitī cū. Infelix
mortaqmedū: et rursus accipies mala
et i transitu allidēt ciuitatē occisa
exterrēt aliquaz portionē terre tue a
partē glie tue exterminabūt: rursus
reuertētes puerisam: t demolita es
illis p supulcrū ipsi erūt i ignis
denorabūt te et ciuitates tuas: terra
tuā et mōtes tuos: oēs filias tuas i
gnū fructiferū igni combūrēt. filios
tuos captiuos duēcēt: sensim tui
predā habebūt: et gloriā facies ma
terminabunt. Capitulum.

Et tibi babylon et asiae
tibi egypte et syria. pa
cingite pos sacco: ma
cās et plāgite filios
stros t dolete: q̄m appro
pinquauit contritio
Jmmitus est vobis gladius: et qs est
auertat illum: Jmmitus est in rebus
ignis: et quis est q̄ extinguat illū: Jm
missa sunt vobis mala: et qs est q̄ mu
let eas: Aliqd repellet aliqs leonē ex
rientē in siluis: aut extinguet ignē in
pula mor q̄m cepert ardere. Audie
pellet aliqs sagittas a sagittario fem
missas: Dñs fort' imitit malas: et qs
q̄ repellet eas: erit ignis et tradētes
ei⁹: et qs ē q̄ extinguat eū? Chorusfacet
t qs nō timebit: Tonabit et qs nō pa
uebit: Dñs ominabit: et quis nō tre
tus pterit a facie ipsi⁹? Terra tremet
t fūdamēta ei⁹ mare: et mutat de pōdo
et fluet⁹ ei⁹ deliturbabunt et p'ras
ei⁹ a facie dñi: a gloria virtut ei⁹ q̄ fuit
tis dē'a ei⁹ q̄ arcu terēdit: sagitte
acute q̄ ab ipo mittūt non deficēt ne
cesse mittī i fines terre: ecce mittē
tur mala et nō reuertētē: donec pentā
sup terrā. Ignis succēdet t non extin
guet: donec p'umat fundamenta ter.
Quēadmedū nō redit sagitta missa a

dulto sagittario: sic nō reuertētē ma
la missa facere i terrā. Ale mulcere ma
la: missa liberabit i illis die⁹? Jm
tū dolorū multi gemit⁹ mittū famis
tuā: et fiet mittū bellorū t formi
dabūt pratea mittū mala: et trepida
bit oēs. Jn his q̄ facta sunt cōuenerint
mala: Ecce fames t plaga t tribula
tio: sanguinis missi sunt flagella in
ebriatōē: et in his oib⁹ se nō puerrēt
ad iniquitatē suā: ideo q̄ flagella ma
lorū erunt semp: ecce erit annona vi
lis sup terrā: dic vt putēt sibi esse et
terrā pacēt: sūt germinabūt mala sup
terrā gladi⁹ fames et magna pstilio.
Jn fame ēn plurimi q̄ inhabitāt terrā
interficet gladi⁹ p det ceteros q̄ supa
erit a fame t mortui: sicut stercora p
iacēt: et nō erit q̄ sepelīt eos. Deteln
quet ēn terra deserta: ciuitates ei⁹
deiectēt. Nō dare liquet q̄ colat terrā
et q̄ seminet eā. Lignā dabūt fructū: t
q̄ ad terminabit illar: sua matura fiet:
q̄s calcabit illā? Erit ēn locis magna
deserta. Cupiet ēn dō hominē vide
re: et non videre. Reliquent ēn de
ciuitate centū: duo de agro qui abscō
dent: et in dōs nemoib⁹ t scilicet
petrarū quēadmodū derelinquunt in
olutaceto singulis arboribus tres aut
quatuor oliuetani sicut in pinea vinde
mia racemi relinquunt ab his q̄ dilī
gēt pinea scrutant: sic relinquent i
ter illis tres aut quatuor: scrutanti
bus domos coz in romphea. Et relin
quet terra deserta: agri ei⁹ inuetera
bunt: et ei⁹ t omnes semite ei⁹ ger
minabunt spinas: eo q̄ non transient
homines per eam. Ingedunt virgines
non habentes sponsos: lugebunt mu
lieres nō habentes viros: lugebunt fi
lie eorum non habentes adiutorium
sponsi earum. Jn bello consumētur et
viri earum in fame exterentur. Audite
vero iterer cognoscāt ea serui dñi. Ecce
verbū dñi: accipite illud ne dñs cre
dat is de quibus dicit dñs. Ecce appro
piauit plagare malas non tardant. Quēad
modū prognās ēn parit in nono mē
se filiū sui: appropin iuāte hora carn⁹
ei⁹ ante horas duas vel tres dolores
crescent: et ne crescēt: pdcite infante
de ventre non tardabunt vno puncto:
sic nō morabunt mala ad prodeundū
super terrā: t scētū gemet et dolores
crescētēbūt illud. Audite ōbū plebs
mea. Darate pos in pugna et in malis
fectoris: quasi adueniēt terre. Qui pen
dit quasi q̄ fugiat: t q̄ emit quasi q̄ ge
diturus. Qui mercatur q̄ fructū non
capiat: t q̄ edificat q̄ nō habitaturus
Qui seminat quasi q̄ nō metat: t qui
nū putat: quasi qui nō vindemiatur⁹
Qui nubsit licut quasi filios nō factu
rit: q̄ nō nubūt: sic qualiūdiu, ppt q̄ nō
q̄ laborat sine causa laborāt. Fructus
ēn illoz alienigene metētur: subtātia
illorū rapiētēt domos eurtētēt filios
coz captuabūt: q: i captuitate et fa
me generāt natos suos. Et q̄ negocien
tur in rapinarū: diu eronāt ciuitates
et domos suas: et possessiones et pso
nas suas: tātomagis adzelabo eos su
per petrā suā: dicit dñs. Duo zelat for
mearū mulierem idoneā t bonā pala
desse zelabit: iustitia iniqtatē cū eror
nat scit accusāt eā i facie cū venerit q̄
defendat erādētē osse petrā sup terrā
Propterea nolite similare ciuice operi
bus eī⁹: q̄m adhuc pusillū: et tolletur
iniquitas a terra: iustitia regnabit i
pos. Nō dicat peccator: se non peccas
se: q̄m carbones ignis cōburet sup ca
put eius: qui dicit nō peccaui coram do
mino deo et glia ipsi⁹. Ecce dñs cogno
scet ola opa hominū: et adinuentiones
illoz: et cogitationes illoz: et corda il
lorū. Dixit ēn. Fiat terra et facta est:
fiat celum et factū est. Et in verbo illi⁹
stelle fundate sunt: et nouit numerum
stellarum. Qui scrutatur abyssum: et
thesauros illarum: qui mensus est ma
re t conceptū eius. Qui conclusit ma
re in medio aquarū: t suspendit terrā
super aquas verbo suo. Qui extendit
celū quasi camerā super aquas: funda
uit eum. Qui posuit in deserto fontes
aquarū: super perticē montis lacē ad
emittendū flumina ab eminenti petra
vt poterāt terrā. Qui finxit hominem
t posuit cor: fusi in medio corporis: et
misit ei spiritū vitā et intellectū. t spi
ramen dei omni porētis q̄ fecit omnia:
e: scrutinat omnia abscōsa in abscō
sio terre. Vtē nouit adiuentionem ve
strā et q̄ cogitatis in cordibus vestris
peccantes et volentes occultare petā
vestra. Propter q̄ dñs scrutādo scru
tinauit ola opa vestra: traducet vos oēs
et vos ofusi erūt cū pcesserit petā vra
coram hoib⁹: iniqtates erūt q̄ accu
tores stabūt i die illo. Quid facies: aut
quomodo abscōdetis petā vestra coram
deo et angelis eī⁹? Scit inder deus: ti
mete eū. Desinite a peccatis vestris: et
obliuiscamini iniquitates vestras: tā

gere eos in sempiterno: ⁊ de⁹ educet
nos: ⁊ liberabit de omni tribulatione.
Ecce enim incedit ardor super nos turbe
copiose ⁊ rapiet quosdam ex vobis: ⁊ ci
dabit idolis escarum ⁊ q̃ consenserint
eis erunt illis in derisum ⁊ in improperium
et in conculcationem erit enim locus
⁊ in vicinas ciuitates exurrectio
mula super timentes dnm. Erunt quasi
insani: nemini parentes ad uiripiendum
et deuastandum adhuc timentes dnm: q:
deuastabunt ⁊ diripient substantias: et de
domibus suis eos eicient. Hic parebit
probatio electorum meorum: vt aurum qd
probatur ab igne. Audite dilecti mei di
cit dns. Ecce adsunt dies tribulationis
et de his liberabo vos. Ne timeatis ne
hesitetis qm de⁹ cur pester est. Et qui
seruat mandata ⁊ preceptum meum dicit dns
deus ne ponderent vos peccata vestra ne
superenent se iniquitates vestre. Ue q̃ cō
stringunt a pecis suis: et obtegunt ab
liquitatib⁹ suis quadmodum ager cō
stringit a siluam et spinis regit semita
ei⁹ p qua nō trālit homo: et excludit
mittitur ad deuoratione ignis.

¶ Explicit liber Esdre quartus.

¶ Incipit plog⁹ bti Hieronymi
presbyteri in libum Tobie.

Hromatio ⁊ heliodoro
episcopis hieronymus presbyter
in dno salutem. Mirari nō desino expectationis
vestre instantiam. Exigitis enim vt libum chal
deo sermone conscriptum ad latinum
stilum trahā: libum vtique tobie quem
hebrei de cathalogo iudaicarum scriptu
rarum secātes: his que agiographa me
morant mancipauerunt. Fecit satis desi
derio vestro: nō meo studio. Arguunt
enim nos hebreorum studia ⁊ impugnāt
nobis contra suum canonem latinis au
ribus ista transferre. Sed melius esse
iudicas phariseorum displicere iudicio
et episcoporum iussionibus deseruire
institi vt potui. Et quia vicina est chal
deorum lingua sermoni hebraico: et
usque lingue peritissimum loquacem re
periens vnius diei laborem arripui: ⁊
quicquid ille mihi hebraicis verbis ex
posuit: hoc ego accito notario sermō
bus latinis exposui. Orationibus ve
stris mercedem huius operis cōpensa
do cū gratiam vobis dideero me qd in
dere ecclesiis dignari complesse.

¶ Explicit prologus libri Tobie.

¶ Incipit liber Tobie.

¶ C.S. Tobias captiuus in diebus salma
nasar fugit idola primitias ⁊ decimas
solutus: ouris annaporoset gratiam ca to
dia fit gratia salmanasar: ⁊ post ⁊ ragis
vbi tradidit raguel decem dia argen
ti sub chirographo: moritur salmana
sar: cui succedit sennacherib q̃ auditis
tobia sepelire mortuos: ira cū inter
ficere: ⁊ ipse occidit a filiis suis: tobi
as in domum suam reuertitur ol sub
stantia relicta. Capitulum.i.

Tobias ex tribu et ciui
tate neptalim: q̃ est in
superiori galilee su
pra naason pest viam q̃
ducit ad occidentem ma
sinistro habens ciuita
tem sephet: cū cepti esset
in diebus salmanasar regis assyriorum
captiuitate cū posset vita peritans nō
deseruit: ⁊ rapt omnia q̃ habere poterat
quotidie conceptuis fratribus q̃ erant
ex eius genere impartiret. ⁊ Cum
set iunior omnibus in tribu neptalim
nihil cū puerile gessit in opere. Nem
os cum irent omnes ad vitulos aureos
quos hieroboam fecerat rex israel: tu
solus fugiebat consortia omnium ⁊ perge
bat ad hierusalem ad templū dñi: et ibi
adorabat dnm deum israel ola primi
ua suaet decimas suas fideliter offe
rens: ita vt in tertio anno proselitis ⁊
aduenis ministraret omne decimano
nem. Hec ⁊ his similia scōm leges de
puerilis observabat. Cum vero fact
fuisset vir: accepit vxorem annā de tribu
sua: genuitq; ex ea filium nomen suum
imponens eiquem ab infantia timere
deum docuit ⁊ abstinere ab omni pe
cato. Igitur dum per captiuitatem de
uenisset cum vxore sua et filio in ciuita
tem niniue cum omni tribu suaet eis
omnes edebant ex cibis gentium: ille
custodiuit animam suam: ⁊ nunq̃ con
taminatus est in eciis eorum. Et que
niam memor fuit domini in toto cor
de suo: dedit illi de⁹ gratiam in conspe
ctu salmanasar regis: et dedit illi po
testatem quocūq; vellet ire habēs liber
tatem quecūq; facere voluisset. Perge
bat ergo per oes q̃ erat captiuitate
⁊ monita salutis dabat eis. Cū autem
esset i rages ciuitate medorum et his
db⁹ honoribus fuerat a rege habuisset
decem talenta argenti: ⁊ cum multa cum
generis sui gabelū egentem videret: q̃
erat ex tribu ei⁹ sub chirographo de
dit illi memoratis pondus argenti. Post

multum vero temporis mortuo salmanasar
rege cū regnaret sennacherib filius eius
pro eo et filios israel, eroso habebat in
conspectu suo: tobias quotidie pgebat
omnem cognationem suam et consolabat
eos: ⁊ imbabat eos vnicuiq; prout poterat
de facultatibus suis. Esurientes alebat:
nudisq; vestimenta prebebat: ⁊ mortuos
atq; occisos sepultura sollicitus exhibe
bat. Denique cū reuersus esset rex sen
nacherib fugiens a iudea: plagā quam
ira eius fecerat de⁹ propter blasphe
mias eius: ⁊ ratus multos occidere ex
his sibi: tobias sepelebat corpora eorum
Ab hoc nunciatū est regi iussit eū occi
di ⁊ tulit omnem substantiam eius. Tobias
vero cū filio suo ⁊ cū vxore fugiens nu
dus latuit: q: multi diligebant eum.
Post dies vero quadragintaquinq; oc
ciderūt regem filii ipsius: et reuersus
est tobias in domum suam: omnisq; fa
cultas eius restituta est ei.

¶ C.S. In die festo tobias prandium
bonum parat: mittit filium ad vicinos
parentes timentes deum ad epulandum secū:
iuratq; iugulatus vnus ex filiis israel ob
tur pro filio: sepeliuit eum: arguit a p
prandio: nec tm ppter hoc desistit ab opi
bus misericordiae facere et stercore hirundi
nis: gras agit: amicos irridentes cū de
bono ope corrigit: percipue de hedoni
taperat ab vxore sua anna. Capm.ii.

Post hec vero cū esset dies festus
dñi: factū esset prandium bonum
in domo tobie: ait filio suo. Vade et
adduc aliquos de tribu nostra timen
tes deum: vt epulent nobiscum. Cūq;
abiisset reuersus nunciauit eum vnum ex
filiis israel iugulatus iacere in platea.
Statimq; exiliens de accubitu suo re
linquens prandium iejunus peruenit ad
corpus: tollēsq; illud portauit ad do
mum suam occulte vt dū sol occubuis
set caute sepeliret eum. Cūq; occultasset
corpus: mānducauit panem cū luctu et tre
more memorans illud sermonem quem di
xit dns p amos pphetam. Vertes festi ve
stri vertent in lamentationem ⁊ luctum
Cum vero sol occubuisset: abiit et sepeli
uit eum. Arguebant eum oes proximi ei⁹
dicentes. Iam huius rei ob interfici iussus
es: vix effugisti mortis periculum: iterū
sepelis mortuos. Sed tobias timens
deum ex ira regis rapiebat corpora oc
cisorum: ⁊ occultabat in domo sua: et
medio noctis sepeliebat ea. Contigit
autem quadam die vt fatigatus a sepultura
venens ⁊ a domum suam iactasset se iuxta

parietem ⁊ obdormisset: et ex ordo hirū
dinum dormienti illi calida stercora inci
derent super oculos eius: et erectaq; cecit. Hec
autem retentione ideo permisit dns eum tri
bulari: vt posteris daret exemplum patien
tie eius sicut ⁊ sancti iob. Ita cū ab infā
tia sua semper deum timuerit ⁊ mandata
eius custoditerit: nō est pristinam ⁊ pra
deum: plaga cecitatis ⁊ euenerit eius
immobilis in dei timore permanit: agens
gratias deo omnibus diebus vite sue.
Ita sicut beato iob insultabant reges
ita isti parentes ⁊ cognati eius irridebant
vitam eius: dicentes. Ubi est spes tua pro
quo elemosynas ⁊ sepulturas faciebas?
Tobias vero increpabat eos: dicens. No
lite ita loqui: qm filius sanctorum sum ⁊ et
vita illa expectam: quam deus datu
rus est his qui fidem suam nūqm mutant
ab eo. Anna vero vxor eius ibat ad opus
textrinum quotidie: et de labore manuum
suarum victum quem consequi poterat: de
ferebat. Unde factum est: ut deducta capra
rum accipiens detulisset domi. Cui cum
voce balantis vir eius audisset: ait: vt
dete ne forte furtiuus sit. Reddite eam
dnis suis: quia nō licet nobis: aut edere
ex furto aliquid: aut contingere. Ad
hec vero eius irata: respondit. Manifes
te vana facta est spes tua: et elemosyne
tue modo ⁊ apparuerunt. Atq; hic et
¶ C.S. De oratione tobie: de sara filia
raguelis qualiter exprobat ab ancilla:
de oratione eius ⁊ iejunio triū dierum
et triū noctium exaudiunt preces eorum ⁊
raphael ad curandum eos e missus. Cap.iii.

Tunc tobias ingemuit ⁊ cepit o
rare cum lachrymis: dicens. Iu
stus es dñe: et omnia iudicia tua ⁊ pe
ra sunt ⁊ oes vie tue misericordia ⁊ ve
ritas ⁊ iudicium. Et nunc dñe memo
esto mei ⁊ ne vindicta sumas de peccis
meis neq; reminiscar delicta mea vel
parentum meorum. Qm non obediuimus pre
ceptis tuis ideo traditi sumus in de
reptionem ⁊ captiuitatem ⁊ mortem et
in fabulam ⁊ in improperium omni
bus nationibus in quibus dispersisti
nos. Et nunc domine magna iudicia tua
quia non egimus secundum precepta
tua et non ambulauimus sinceriter coram
te. Et nunc domine secundum voluntatem tuam
facinecum: ⁊ precipe in pace recipi spi
ritum meum. Expedit enim mihi mo
ri magis q̃ viuere. Eadem itaq; die
contigit vt Sara filia raguelis in
geli ra
ges ciuitate medorum: et ipsa au

B dirent Ip:operiri ab vna ex ancillis pris
sui:qm tradita fuerat septē viris:et de
monium nolo asmodeꝰ occidere eos
mor pt ingressi fuissent ad eā. ergo cū
p culpa sua intereperet puella. Ridet
ci dicēs. Amplꝰ ex te nō timeam ꝰ filiū
aut filiā sup terrā interfecerit ꝓnorum
tuoꝝ. Nunq̄d et occidere me vis:sicut
etiā occiditi septē viros. Ad hāc vocē
perterrit in + superꝰ cubiculū domus
suę ⁊ triduꝰ die ⁊ triduꝰ noctiꝰ nō mā
ducauit neq; bibit:sz in ofonē psistēs
cū lachrymis deprecabatur deuz:vt ab
isto imprioperio liberaret eā. Factum
est aūt die tertia quz cōpleret ofonē:
bndicēs oīm dixit. Bndictū est nomē
tuū deꝰ patrū nsoꝝ: q̄ cū irat ⁊ fueris
misericordia facies: ⁊ tēpore tribula
tionis peccata dimittis his q̄ inuocāt
te. Ad te oīe faciem mēā conuerto: ad
te oculos meos erigo. Peto ofiert ⁊ de
piculo ip:operiū hui ꝰ absoluas: me aūt
certe deꝰ up terrā eripias me. Tu scis
oīe qz nūq̄ pcupiui virū: ⁊ mūdā seruaui
ālam mēā ab omni pcupiscentia.
Nunq̄ cū ludētibꝰ miscui me neq; cū
his q̄ in lentitate ambulāt participem
me ptebui. Virum autē cū timore tuo
nō cū libidine mea consensi suscipere.
Et aut ego idigna fui illis: aut illi for
sitā mtchi nō fuerūt digni:q; forsitan
D vtro + alū cōstruasti me. Nō est ēm in
hois pāte psilū tuū. hoc aūt p certo
hz ois q̄ colit te q̄ vita eiꝰ si ī pbatiōe
fuit coronabit:si aūt ī tribulatiōe fue
rit:liberabit:et si ī corruptiōe fuerit:
ad mlaz tuā ventre licebit. Nō enī de
lectaris ī pditiōdꝰ nfis:q; post tēpes
tate tranq̄lis facis et post lachrymas
tionē ⁊ fletū exultationē infūdis. Sit
nomē tuū deꝰ israel bndictus ī secula.
In illo tpe exaudite sunt pēcs ambo
ꝝ in pspectu glie summi dei: ⁊ missus ē
angelꝰ oīs sanctus raphael:vt curaret
eos ambo quoꝝ vno tēpore sunt ora
tiones in conspectu oīs recitate.

Als + su
pto: cu
piculo.

Als + alio

CC.S. Tobias putās se mori filiū in
structit de sepultura corporis sui: ho
nore infis:⁊ p cipue de elemosynis:su
perbia fornicationē aliaq; vetat:pecu
niam mutuatam sub chirographo in
dicat. Capitulum. iiii.

B

Bitur cum tobias pata
ret oratione sua exaudi
ri:vt mori potuisset vo
cauit ad se tobiā filium
suū:dixitq; ei. Audi fili
mi ꝓba oris mei:⁊ ea in
corde tuo q̄si fundamentū cōstrue. Cū
acceperit deꝰ alam mēa:corpꝰ mēū se
pelit:et honorē habeto + mtri tue omni
bus diebꝰ vite eiꝰ. Memor eni esse debes
et quāta pericula passa sit propter ti
ptero suo. Cū aūt ⁊ ipa pplenerit tpa
vite sue sepelias eā + circa me. Omni
aūt diebꝰ vite tue in mēte habeto deꝰ
Et caue ne aliq̄ peccato cōsentias:ne
ptermittas pēcpta dñi dei nri. et fac
stātia tua fac elemosinā:⁊ noli auertere
te facie tuā ab vllo paupe. Ita enī fit
vt nec a te auertat facies dñi. Quomō
potuerit ita esto misericors. Si multi
tidi fuerit abūdāter tribuesi erigan
tidi fuerit etiā erigū libēter + ipar
tiri stude:pmiū ei + bonū tidi thesau
rizas ī die necessitatis:qm elemosyna
ab oī peccato et a morte liberat:nō
patiet animam ire ī tenebras. Fiducia
magna erit coram dno deo elemosyna
oibꝰ faciētibus eā. Attēde tibi fili mi
ab oī fornicatiōe:et ptervorē tuā nūq̄
patiaris crimen scire. Supbiā nunq̄
in tuo sensu aut in tuo ꝓbo dñari pmi
tas. In ipsa enī initiū sumpsit omnis
pditio. Quicūq; tibi aliq̄d operatus
fuerit stati et mercedē restitue:⁊ mer
ces mercēnariū tui apd te omino nō
remancat. Q̄d ab alto odieri fieri tibi
vide ne tu aliq̄ alteri facias. Panem
tuū cū esurientibꝰ et egenis comedere
pestimētis tuis nudos tege. panē tuū
et vinū tuū sup sepulturā iusti cōstru
ite:et noli ex eo māducare ⁊ bibere cū
peccatoribus. Consiliū semp septente
perquire. Omni tpe bndic deū: et pte
ab eo vt vias tuas dirigat: et oia con
silia tua in ipo pmancāt. Indico mā
tibi fili mi dedisse me pecē talenta ar
genti dū infantul ꝰ esses gabelo in ra
ges ciuitate medoꝝ:chirographū eū
apud me habeo:et ideo pquire quō ad
eū puenias:et recipias ab eo supra me
moratum pōdus argēti ⁊ restituas ei
chirographū suū. Nolī timere fili mi
pauperē q̄dē vitā geremꝰ: sz multa bo
na habebimꝰ si timuerimꝰ deū:et recē
serimꝰ ab oī peccato et fecerimꝰ bene.

Tz.q.1.c.

C.C.S. Tobias socū iteneris quere
raphaelē inuenit:ad patrē introduxit
eo comitāte profectus est: mater flet
quam pater cōsolatur. Cpm. v.

Tunc respōdit tobias patri suo
et dixit. Omnia quecūq; fecisti
mihi facia pater. Quomō aūt pecuniā
hanc requiram ignoro. Ille me nesciat
et ego eum ignoro. Q̄d signū dabo eis

Sed neq; viam per quā pergatur illuc
aliquādo cognouī. Tūc pater suus re
spondit illi ⁊ dixit. Chirographū q̄dē
illius apud me habeo:q̄ dū illi cēsu
dens statim restituit. Sed pge nunc
et inquire tibi aliquē fidelē virū: qui
eat tecū salus mercede sua dum adhuc
viuo vt recipias eam. Tunc egressus
tobias inuenit iuuenē splēdidū stātez
paratū. et quasi paratū ad ambulā
dum. Et ignorās q̄ angelꝰ dei esset sa
luteuit eum:et dixit. Unde te habemus
bone iuuenis: Et ille rndit:et filius is
raēl. Et tobias dixit ei. Nosti viā que
ducit in regionē medoꝝ: Cui respōdit
Noui et oīa itinera eiꝰ frequēter am
bulauit mecū. apud gabelum fratrē
nostrum q̄ moratur in rages ciuitate
medorū:que posita est in mōte egba
tanis. Cui tobias ait. Sustine me ob
sero:donec hec ipsa nuncē patri meo
Tunc ingressus tobias indicauit pri
mata hec patri suo. Super que admi
ratus pater: rogauit vt introiret ad
eum. Ingressus itaq; salutauit eū ⁊ di
xit. Gaudiū tibi sit semp. Et ait tobias
Quale gaudiū mihi erit:q̄ in tenebris
sedeo et lumen celi non video? Cui ait
iuuenis. Forti alo esto:i primo est vt
a deo cureris. Dixitq; itaq; illi tobias
Nunq̄d poterit pducere filiū meū ad
gabelū ī rages ciuitatē medoꝝ: Et cuz
rediens restituā tibi mercedē tuā. Et
dixit ei angelꝰ. Ego ducā ⁊ reducā eū
ad te. Cui tobias respondit. Rogo te:
indica michi de qua domo:aut de qua
tribu es tu: Cui raphael angelꝰ dixit.
Bonas querit mercennariū: an ipsum
mercēnariū q̄ cū filio tuo eat: Sed ne
forte solliciteū te reddā ego sum azar
ias ananie magni filiꝰ. Et tobias re
spondit. Et magno genere es tu: Sed
peto ne trascaris q̄ voluerim cognos
cere genus tuū. Dixit aūt illi angelꝰ:
ego sanū ducā et sanū tibi reducā filiū
tuū. Respondens aūt tobias: ait. Bene
ambulēs et lit deus in itinere vestro
et angelꝰ eiꝰ comitetur vobiscū. Cunc
paratis omnibꝰ q̄ erant ī via portādā:
fecit tobias vale patri suo ⁊ matri sue
et ambulauerūt ambo simul. Cūq; pro
fecti essent cepit mater eiꝰ flere ⁊ dice
re. Baculum senectutis nre tulisti: et
mā misisti a nobis. Nunq̄ fuisset ipsa
pecunia p qua misisti eū. Sufficiebat
ēt nobis paupertas nra vt diuitias
cōpararem ꝰ hic: q̄ videam ꝰ filiū nrm
Dixitq; ei tobias. Nolī flere. Salnus

peruenietfiliꝰ noster: et saluus reuer
tatur ad nos et oculi tui videbunt illū
Credo enim q̄ angelus dei bonus co
mitetur eum: et bene disponat omnia que
circa eū geruntur:ita vt cum gaudio
reuertatur ad nos. Ad hanc vocē cess
sauit mater eius flere: et tacuit.

C.C.S. Liberat angelꝰ tobiā ne deuo
retur a pisce:docet eū de corde ⁊ tecore
et felle piscis cuꝰ vtilitatis sint: per
suadet et nuptias fare:docet sanctita
tem nuptiarum. Capitulum. vi.

D

Rofectus est autem to
bias:et canis secutꝰ est
eum: mālit pmo mānsīde
iuxta fluuium tigris et
exiuit vt lauaret pedes
suos et ecce piscis imā
nis exiuit ad deuorandum eū. Quē ex
pauescens tobias clamauit voce ma
gna:dicens. Dne inuadit me. Et dixit
ei angelus. Apprehende brāchā eiꝰ: et
trahe eū ad te. Quod cū fecisset:attra
xit eum in siccū ⁊ palpitare cepit ante
pedes eiꝰ. Tunc dixit ei angelus:eripe
cra hūc piscem:et cor eiꝰ ⁊ fel ⁊ iecur
repone tibi. Sunt ei hec necessaria ad
mediceāmēta vtiliter. Quod cū fecisset
assauit carnes eiꝰ et secū sustulerūt in
via cetera salterūt que sufficerent eis
quousq; peruenirent in rages ciuitatē
medoꝝ. Tūc interrogauit tobias an
gelū et dixit ei. Obsero te azarias fra
ter: vt dicas mihi q̄d remedius habe
bit ista q̄ de pisce seruare iussisti? Et
respondens angelꝰ: dixit ei. Cordis eiꝰ
particula si super carbones ponas fu
mus eius + expellit omne genꝰ demo
nioꝝ sive a viro sive a multere: ita vt
vltra non accedat ad eos. Et fel valet
ad ungendos oculos in quibus fuerit
albugo:et sanabūt. Et dixit ei tobias
Ubi vis vt maneamꝰ? Respondensq;
angelus ait. Est hic ragul noster pro
pinquus de tribu tua:et hic habet filiā
nomine sarā:sed neq; masculum neq;
feminā villā habet aliaz preter eā. Tibi
debetur ola substantia eius:et oportet
eā te accipere cōiugē. Pete ergo eā a
patre eius ⁊ dabit tibi cōyrōē. Tūc re
spndit tobias ⁊ dixit. Audio q; tradi
ta est septem viris et mortui sunt: sed
hoc audiui: q; demonū occidit illos.
Timeo q̄ ne forte ⁊ mihi hec eueniant
et cum sim vnicus parētibꝰ meis: depo
nam senectutē illoꝝ cū tristitia ad in
feros. Tunc angelus raphael dixit ei.
Audi me et ostēdā tibi q̄ sunt quibus

B

B

Als + es
uget.

prevalere potest demonium. Et nam qui conjugium ita suscipiunt ut deum a se et a sua mente excludant: et sue libidini ita pareant sicut equus et mulus quibus non est intellectus habet potestatem demonium super eos. Tu autem cum acceperis eam ingressus cubiculum per tres dies continenter esto ab earum nihil aliud nisi orationibus vacabis cum ea. Ipsa autem nocte incensio incense pisces fugabit demonium. Secunda nocte vero: in copulatione sanctorum patriarcharum admitteris.

Fo.31. Tertia autem nocte benedictione consequeris ut filii ex vobis procreantur in columes. Transacta autem tertia nocte accipes virginem cum timore domini amore filiorum magis quam libidine ducere: ut in semine abrahe benedictione in finis prosequaris.

C.C.S. Venerunt ad domum raguelis: datur sara tobie vrori cum benedictione coniugali: et scribitur in charta coniugium.

Capitulum.vii.

Egressi sunt autem ad raguelem et susceperunt eos raguel cum gaudio letusque tobiam raguel: dixit anne vrori suae. Quam similis est iuuenis tuo sponso meo et cum hec dixisset: ait. Unde estis iuuenes fratres nostri? At illi dixerunt. Et tribus noctibus sumus ex captiuitate ninue. Dixitque illis raguel. Nostis tobia fratrem meum? Qui dixerit. Nouimus. Cumque multa bona loqueretur de eo: dixit angelus ad raguelem. Tobias vero quo interrogas pater istius est: et misit se raguel: et cum lacrymis osculatus est eum: et ploans super collum eius dixit. Benedictio sit tibi fili mi: quia bonus et optimi viri filius es. Et anna vrori eius et sarae sponsorum filia lacrymate sunt postquam locuti sunt precepit raguel occidi arietem et parari coniuium. Cumque hortaretur eos discumbere ad prandium: tobias dixit. Hic ego hodie non manducabo nec bibam nisi prius petitionem meam confirmes: et promittas mihi dare saram filiam tuam. Quo audito vero raguel expauit: sciens quod cuenerit illis septem viris: qui ingressi sunt ad eam timere cepit: ne forte et huic similiter pringeret. Et cum nutaret et nolle dare perdi illum respondit: dixit ei angelus. Noli timere dare eam illi: quam huic timent deum debet piis filia tua. Propterea alius non poterit habere illam. Tunc dixit raguel. Non dubito quin deus preces et lacrymas meas inspecta suo non admiserit. Et credo: quia id fecit vos ventre ad me ut ista conjungeretur cognatione sue sim legem moysi nunc noli dubium gerere quin tibi eam tradam et apprehendens dexteram filie sue: dexterae tobie tradidit dicens. Deus abraam: deus ysaac: et deus iacob vobiscum sit: ipse conjungat vos: impleatque benedictionem suam in vobis. Et accepta charta fecerunt inscriptionem pnuptiis. Et postea epulati sunt benedicentes deum. Vocauitque raguel ad se annam vrorem suam: precepit ei: ut prepararet alteri cubiculum. Et introduxit illuc saram filiam suam: et lacrymata est. Dixitque ei. Forti animo esto filia mea. Dominus celi det tibi gaudium pro tedio quod perpessa es.

C.C.S. Tobias secum piscis incendit: angelus domini demonium ligat: tobias sara domum orant: fossa parat: vinum reperta sunt: raguel gras agit celebrato coniuio: raguel dimidium bonorum suorum dat genero et scriptura facit cum habitatione reliqua parte post mortem eius. Capitulum.viii.

Postquam cenauerat introduxerat iuuenem ad eam. Recordatus itaque tobias sermonum angeli protulit de sacculi sui prefumigationis posuitque eam super carbones viuos. Inuenerat phael angelus apprehendit demonium: fugauit illum in desertum superior egypti. Tunc hortatus est eum tobias: dixit que ei. Soror surge et deprecemur deum hodie et cras et sim cras: quia his tribus noctibus coniungimur: tertia autem transacta nocte in nostro erimus pnuptio. Filii quippe sanctorum sumus et non possumus tradi coniungi sicut gentes que ignorant deum. Sarae gentes autem pariter instantes orabantur simul: ut sanitas daret eis. Dixitque tobias. Domine deus patrum nostrorum: benedicant te celi et terra et mare et fontes: et flumina et omnes creature tue quae in eis sunt. Tu fecisti adam de limo terre: dedisti que eei adiutorium eum. Et nunc domine tu scis: non luxurie causa accipio sororem meam sed sola posteritatis dilectione in qua benedicat nomen tuum in secula seculorum. Dixit itaque sara. Miserere nobis domine miserere nobis: et senescamus ambo pariter sani. Et factum est circa pullorum cantum accersiri iussit raguel seruos suos: abierunt cum eo pariter ut foderent sepulchrum. Dicebat enim ne forte simili modo euenerit et illi et ceteris alias septem viris qui sunt ingressi ad eam. Cumque parassent fossam: reuersus raguel ad vrorem suam et dixit ei. Mitte vnam ex ancillis tuis: videat si mortuus est: ut sepeliatur antequam illucescat dies. At illa misit vnam ex ancillis suis. Que ingressa cum diligentia reperiens eos salnos et incolumes secum pariter dormientes: et reuersa nuntiauit bonum nuncium: et benedixerunt dominum raguel per et anna vrorem eius: et dixerunt. Benedictum es domine deus israel: quia non contigit nobis quemadmodum putabamus. Fecisti enim nobiscum miam tuam: et eiecisti a nobis inimicum pesquentem nos. Miseratus es autem duobus vnicis fac eos domine plenum bene dicere te et sanctitatem laudis tue et sint sanitate offerentes omnem seruitutem tuam deo solus in vniuersa terra. Statimque precepit seruis suis raguel vt replerent terra fossam quam fecerant priusquam eluceseceret. Vrori autem sue dixit vt instrueret coniuium et prepararet cibos quia in cibos erat iter agentibus necessaria. Duas quoque pingues paccas et quatuor arietes occidi fecit et parari epulas omnibus vicinis suis cunctisque amicis. Et adiurauit raguel tobiam vt duas hebdomadas moraretur apud se. Die autem quo poliebat raguel ei medietatem pecunie dedit tobie et fecit hanc scripturam vt pars dimidia quae superat post obitum eorum tobie dominio deueniret.

C.C.S. Iunt angelus in rages: recepit pecuniam a gabelo: et redit cum eodem gabelo ad tobiam. Capitulum.ix.

Tunc vocauit tobias angelum ad se quae dedit bolem existimabat: dixitque ei. Azaria frater peto vt auscultes oba mea. Si meipsum tradam tibi fuum non ero condignus pnuidentie tue. Tamen obsecro te vt assumas tibi aliquam seruitutem: vadas ad gabelum in rages quantum medorum: reddasque ei cirographum suum: recipies ab eo pecuniam: rogesque eum venire ad nuptias meas. Scis enim ipse quam nunc erat pater meus dies: et si tardauero pne die plus pertristat alma eius. Et certe vides quod adiurauit me raguel meus adiuramentum spnere non possum. Tunc raphael assumes quatuor ex seruis raguelis et duos camelos in rages ciuitatem medorum pecuniam: inuenies gabelum: dedit et cirographum suum: et recepit omnem pecuniam. Indicauitque ei de tobia filio tobie ola quae gesta est: secum ut veniret ad nuptias. Et ingressus est domum raguelis: inuenit tobiam discumbentem: et illis osculati sunt se inuicem: et dixit gabelus: benedixitque deum: et dixit. Benedictum te deus israel quia filius es optimi viri. et iusti et timentis deum et elemosynas facientis: et dicat benedictio super vrorem tuam et super parentes vestros: et videatis filios vestros et filios filiorum vestrorum vsque in tertiam et quartam generationem: sit semen vestrum benedictum a deo israel qui regnat in secula seculorum. Cunque omnes dixissent amen: accesserunt ad coniuium: sed et cum timore domini nuptiarum conuiuium exercebant.

C.C.S. De contristatione tobie senioris: et eius anne pro mora filii: tobias redit cum vrore. Capitulum.x.

Cum vero moras faceret tobias causa nuptiarum: ollicitus erat pater eius tobias dicens. Putas qre mora est filius meus: aut qre detenus est ibi? Putas ne gabelus mortuus est: et nemo reddat illi pecuniam? Cepit autem contristari nimis ipse et anna vror eius cum eo. Et cepit ambo simul flere eo quo die statuto nimis me reuerteretur filius eorum ad eos. Flebat igitur mater eius irremediabiliter lachrymis: atque dicebat. Heu me fili mi: quid misimus te peregrinari: lumen oculorum nostrorum: baculum senectutis nre: solatium nre vite: spem posteritatis nre. Ola simul in te vno habentes te non debuimus dimittere a nobis. Qui dicebat tobias. Tacete nolite turbari. Sanus est filius nr. Satis fidelis est vir ille cum quo misimus eum. Illa autem nullo modo consolari poterat: sed quotidie exitus circuspiciebat et circuibat vias oculorum quas spes remedii videbat: vt procul videret eis si fieri posset venientem. At vero raguel dicebat ad generum suum. Mane hic et ego mittam nuncium salutis de te ad tobiam patrem tuum. Cui tobias ait ego noui quia pater meus et mater mea modo dies computat et crucias spiritum eorum in ipsis. Cumque verbis multis rogaret raguel tobiam et ille esset nulla ratione velle audire tradidit ei saram et dimidiam partem omnis substantie sue: puellis in pecudibus: et camelis et in vaccis et pecunia multa et salutis atque gaudentem dimisit eum a se dicens. Angelus deus sit tecum fit in itinere vestro: paucatque vos reducamus et inueniat oculos recte circa parentes vestros: videat oculi mei filios vestros priusquam moriar: apprehendentes parentes filiam suam osculari sunt eam: et dimiserunt tremonentes eam honoriare socerum: obuiam gere matrem: regere familiam: gubernare domum: seipsam irreprehensibilem exhibere

CC.S. Tobias dimissa sara ⁊ familia in medio itinere cū angelo pecisit: inunit oculos patris de felle piscis. post septē dies venit sara ⁊ ecclesiastes cōiuū: venerūt cōsobrini tobie ⁊ fit gaudiū imēsum p alios septē dies. Cp. xi.

A

Cunq; reuerterent pueri ꝓfuit ad charā q̄ eis i medio itinere cōtra uiniū vndecimo die. Hisitq; angelus. Tobia iraē scis quē cōmedū ꝓtulisti patrē tuū. Et placē itaq; tibi pecdam: et lento gradu insequatur iter nostrū familie simul cū cōiuge tua: cū alalitū. Cūq; hoc placuisset vt iret: dixit raphael ad tobiā. Tolle tecū ex felle piscis: erit enī necessariū. Tulit itaq; tobias ex felle illoꝝ: abierūt. Ut no autē sedebat secus viā quotidie in supercilio mōtis vñ respicere poterat de lōginq; Et dū ex eodē loco ✠ speculaꝝ: adueniēt eis: vidit a longe: et illico cognouit venētes filiū suū: currēsq; nūciauit viro suo: dicēs. Ecce venit filius tuus. Dixitq; raphael ad tobiā. Et vbi introieris domū tuā: statim adora dōm deū tuū: et gras agens: accede ad patrē tuum ⁊ osculare eū. Et. ⁊ timeē timē sup oculos eius ex felle isto piscis qd portas recēsi. Scias enī qm mox aperient oculi eius: ⁊ videbit pr̄ tuus lumen celi ⁊ in aspectu tuo gaudebit. Tunc feuerūt canis q̄ sil fuerat ⁊ q̄si nūci adueniēs blādimēto sue caude gaudebant. Et cōsurgēs cecus pr̄ eius cepit offendēs pedib: currere: ⁊ data manu puero occurrit obuiā filio suo. Et suscipiens osculat: eū cū vrore sua: et ceperūt flere pre gaudio. Cūq; adorassent deū et gras egissent: p̄sederūt. Tūc sumēs tobias de felle piscis linuit oculos patris sui. Et sustinuit q̄si dimidia fere hora: et cepit albugo de oculis eius q̄si membrana ouī egredi. Qd apprehēdēs tobias traxit ab oculis eius: statimq; vi ū recepit. Et glificabāt deū ipse ⁊ vror eius et ois q̄ sciebāt eū. Dicebatq; tobias. Benedico te dne deus israel: q̄ tu castigasti me: et tu salvasti me. Et ecce ego video tobiā filiū meū. Ingressa ē etiā post septē dies sara vror filii eius ⁊ ola familia ⁊ pecora sana ⁊ camelī ⁊ pecunia multa vroris sue ⁊ illa pecunia quā receperat a gabelo: et narrauit parentibus suis ola bñficia dei q̄ fecisset circa eū p holos q̄ eū duxerat. Venerūtq; achior ⁊ nabath cōsobrini tobie gaudentes ad tobiā: et cōgratulātes eius oib: bonis q̄ circa illū ostēdērat deus. Et per septem dies epulātes ois cum gaudio magno gauisi sunt.

B

Als + pistolaret.

CC.S. Tobias filio cōmendat patrē bñficia p raphaele sibi facta: uxorēq; offert et mediciatē bonoū suoꝝ: ille aperiēs eis oēm veritatē abiatus est ab eis: pater: filius per tres horas iacebāt pstrati in terra. Cp. xii.

Unc vocauit ad se tres filios suos: dixitq; ei. Qd possumus dare ro illi scō spiritū tecū? Ridens tobias dixit pri suo. Pr̄ quā mercēdē dabimus ei: aut qd dignū poterit esse bñficio eius? Merito ⁊ reduxit sanum: pecunia a gabelo ipse recepit: proēde ipse me bñfecit: et demonū ab ea ipse cōpescuit: gaudiū parētib: eius fecit: mihi ꝑm a demonio ne piscis criptuit: ne q̄s videre feat lumen celi: et bonis oib: ꝑ eū repletis sumus. Quid illi ad hec poterimus dare? Sed peto te pater mi vt roges eū si fuerit dignū: mediciatē de oib: q̄ allata sunt sibi assumere. Et vocantes eū pater sē ⁊ filii: ceperūt cum in parte: rogare ceperūt vt dignaret dimidiā partē oiū q̄ attulerāt accepta hēre. Tūc dixit eis occulte. Benedicite deū celi et coā oib: viuētib: confitemini eis: quia fecit vobiscū miās suā. Sed sacramētū regis abscōdere bonū est: opa autē dei reuelare et cōfiteri bonū est. Bona est oro cū ieunio et eleemosina magis q̄ thesaurizare auri recondere: q̄m elemosina a morte liberat: et ipa est q̄ purgat peccātē facit inuenire vitā eternā. Qui autē faciunt peccātē et iniquitatē: hostes sunt ale sue. Manifesto ergo vob: veritatē et nō abscōdam a vobis occultū sermōē. Quando orabas cū lacrymis et sepeliebas mortuos: et derelinqbas prandiū tuū: et mortuos abscōdebas per diē in domo tua ⁊ nocte sepeliebas eos: ego obtulī oratiōē tuam dno. Et q̄ acceptē eras dno: necesse fuit vt tentatio probaret te. Et nūc misit me dns vt curarem te: sarā vxorē filii tui a demonio liberarē. Ego eēm sum raphael angelus vnus et septem q̄ astamus ante dōm. Cūq; hec audissent turbati sunt: et tremētes ceciderūt sup terras in facie suam. Dixitq; eis angelus. Dē vobis: nolite timere. Etenim cum essem vobiscū: per voluntatē dei eram: ipsum benedicite et cantate illi. Videbar quidē vobiscū māducare: videbaris ego cibo inuisibili ⁊ potu q̄ ab hoib: videri nō potest. Tempus est ergo vt reuertar ad ꝓtor. Tempus autē hēc edicite deum et narrate ola mirabilia eius. Et cum hec dixisset: ab aspectu eorū ablatus est ⁊ vltra eū videre nō potuerūt. Tunc prostrati p horas tres in faciem benedixerūt deū: et exurgētes narrauerūt omnia mirabilia eius.

C

Als + mēbrana.

D

CC.S. Verba tobie bñdicētis dōm: et phanie eius filii note hierūm. Cp. xiii.

Peris autē tobias senio: os suū bñdixit dno. Et dixit. Magnus es dne in eternū: et in oia sclā regnū tuū: qm tu flagellas ⁊ saluas: deducis ad inferos et reducis: ⁊ nō est qui effugiat manū tuam. Confitemini domino filii israel: et in cōspectu gentiū laudate eū: quoniam ideo dispersit vos inter gētes q̄ nōtiant eū vt vos enarretis mirabilia eius et faciatis scire eos: q̄ nō est alius deus o ꝑ omnipotēs. Ipse castigauit nos ꝑ iniquitates nras: ⁊ ipse saluabit nos ꝑ misam suā. Aspicite ergo q̄ fecerit vobiscū: et cū timore ⁊ tremore confitemini illi: et regem seculoū exaltate in opibus vestris. Ego autē in terra exaltāt: sicut ecce ostendebor illi: qm ostēdit magnitudē suā in gente peccatrice. Convertimini itaq; peccātes ⁊ facite iustitiam coā deo: credētes q̄ faciat vobiscū misam suam: ego autē ⁊ ala mea in deo letabimur. Bñdicite dōm omnes electi eius: agite dies letitiē: et ostendite illi. Vtinam ⁊ ē cū ⁊ ē castigauit te dne in opibus manuū tuarū. Cōfite te dno in bonis tuis ⁊ bñdic deū seculoꝝ vt reedificet ⁊ te tabernaculū suū: et reuocet ad te omēs captiuos et gaudeas in ola secula seculoꝝ. Tunc splendida fulgebis ⁊ omēs fines terre adorabunt te. Nationes et longinquo ad te venient: munera deferētes adorabūt in te dōm: ⁊ terra tuam in sanctificationē habebit. Nomē enī magnū inuocabūt in te. Maledicti erūt qui cōtēpserunt te ⁊ cōdēnati erunt omēs qui blasphemauerunt te: bñdictiq; erunt qui edificati erunt te. Tu aūt letaberis in filiis tuis: eēm omēs bñdicētur ⁊ cōgregabūtur ad dōm. Beati omēs q̄ diligunt te ⁊ qui gaudent super pace tua. Alia mea bñdic dōm: qm liberabit hierusalē ciuitatē suam a cūctis tribulationib: eius dē nostri. Beatus ero si fuerit reliquie seminis mei ad videndam claritatem hierūm. Porte hierūm ex saphiro ⁊ smaragdo edificabūtur: et ex lapide pretioso omis circuitus murorū eius. Et lapide candido ⁊ mundo omēs plateē eius sternēt: et p vicos eius alla cantabūt. Benedictus dns qui exaltauit eam: et sit regnum eius in secula seculorum sup eam. Amen.

Apoc. xxi.

E

Als + gētium.

F

Joh. i + c.

Als + mura.

CC.S. De annis ⁊ obitu ⁊ sepultura tobie ⁊ ppheta eius de petitione ninive ⁊ restauratione hierūm: de redditu tobie ad socros suos ⁊ de morte ipsius. Cp. xiv.

Et cōsummati sunt sermones tobie: postq̄ illuminatus ē tobias: vixit annis centū ⁊ triginta: duobus: et vidit filios nepotis sui. Cōpletis itaq; annis centū duobus: sepultus est honorifice in ninive. Quinquaginta nātis ⁊ sex annis lumen oculorū amisit: sexagenarius vero recepit. Reliquū vero vite suē in gaudio fuit: ⁊ cū bono ꝓfectu timoris dei peregit in pace. In hora autē mortis suē vocauit ad se tobiā filium suū: et septē iuuenes filios eius nepotes: et ait eis. Prope est interitus ninive. Non enī excidit verbum dōm israel: fratres nostri q̄ dispersi sunt a terra israel: reuertent ad eā. Omis autē deserta terra eius replebit: et domus dei q̄ in ea incēsa est iterū reedificabitur: et reuertent omēs timētes deū: et derelinquēt gētes idola suam: veniēt in hierūm ⁊ habitabit in ea: gaudebūt in ea omēs reges terre adorātes deū israel. Audite ergo filii mei patrē vestrū. Seruite dno in veritate: et indite vt faciatis q̄ placita sunt illi: et filios vestros mādate vt faciant iustitias ⁊ elemosinas: vt sint memores dei ⁊ bñdicant eū in omi tempore in veritate et in tota virtute sua. Et ergo filii audite me ⁊ nolite manere hic sed quocūq; die sepelieritis matrē vestram ✠ circa me in vno sepulchro: et ego dirigam gressus vestros vt creatis hinc. Et ideo eēm q̄ in bona eius finem dabit ei. Facēs est in bono obitū matris suē tobiae. Et ante ninive eēm vrore sua ⁊ filius filios suos ⁊ nepotes suos ē ad socros suos. Inuenitq; eos incolumes in sanctitate bona et eorum cōsiliū gessit ⁊ ipse clausit oculos eorū:

et oēm hereditatē domꝰ raguelis ipse
percepit: viditq; quinta ḡnatione: fi-
liosq; filiorꝫ suorꝫ. Et cōplētis annis
nonagintanouē in timore dñi: cū gau
dio sepelierūt eū ois cognatio eiꝰ. Et
ois ḡnatio eiꝰ i bona vita i in sancta
conuersatione permāsit: ita vt accepti
essent tam deo q̄ hoibus i cunctis ha
bitātibus in terra.

¶ Explicit liber Tobie.

¶ Incipit prologꝰ beati Hieronymi
in librum Judith.

Apud hebreos liber Ju
dith inter agiographa
legit̄ cuius auctoritas
ad roborāda illa q̄ i cō
tētiosis veniūt: minus
idonea iudicat. Chal-
deorꝫ in ternioe pscriptꝰ iter hystorias
cōputat. Sed q: huic libri synodus ni
cena in numero sanctarꝫ scripturarꝫ le
gitur cōputasse: acquiesci postulati ōi
vestre imo exactioni: i sepositis occu
pationibꝫ quibꝫ vehemēter artabar:
huic vnā lucubratiūcula dedi magis
sensum e sensu q̄ e vbo verbū trās
ferens. Vultuq; codicis varietatem vi
ciosissimā amputaui: sola ea q̄ intelli
gentia integra in vbis chaldeis inue
nire potui latinis expōsi. Accipite iu
dith viduā castitatē, crēpliū triūpha
li laude ppetuis eā preconijs declara
re. Hanc em nō solū feminis: sed i vi
ris imitabile dedit: q̄ castitatis eiꝰ re
munerator: virtutē et talem tribuit vt
inuictū olibus holibus vinceret: i insu
perabile superaret.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Judith: qui nō est in
canone.

¶ C.S. De potētia arpharat i nobili-
tate ciuitatis eius quam edificauit et
ipsum nabuchodonosor: vicit mittens
nūcios ad oēs prouincias: quos cum
paucos remiserunt: iurat i vindicatu
rum de omnibus. Capitulū primum.

Arpharat itaq; rex me
dorꝫ s indiuguauerat mul
tas gētes impio suo i
ipse edificauit ciuitatē
potētissimā quā appel
lauit ecbathanis. Et
lapidib ꝰ ratis i sectis fecit mu
ros eiꝰ: in altitudine cubitorum sept
uaginta: et in latitudine cubitorꝫ tri
ginta: turres vero eiꝰ posuit in altitu
dine cubitorꝫ cētū. Per quadratū o ca
rū latus vtrūq; vicenorū pedū spacio
tendebat. Posuitq; portas eiꝰ in alti
tudine turrium: gloriabat q̄ potens
in potētia exercitꝰ suī: et in gloria q̄n
garū suarū. Anno igit̄ duodecimo re
gni sui nabuchodonosor rex + assy
riorū q̄ regnabat i ninive ciuitate ma
gna: pugnauit cōtra arpharat: i obti
nuit eū in cāpo magno q̄ appellat ra
gau circa euphratē i tigrim i radosor
in cāpo erioth regis elicos. Tūc erat
tatū est regni nabuchodonosor: i co
eiꝰ eleuatū est: i mlit ad oēs q̄ habita
bāt in cicilia i damasco i libano i ad
gētes q̄ sunt i carmelo i cedar i inha
bitātes galilea in cāpo magno esdre
lon: i ad oēs q̄ erāt in samaria i trās
flumē iordanis vsq; ad hierim: i omnē
terrā ressesquosq; pueniat ad mōtes
ethiopie. Ad hos oēs misit nūcios na
buchodonosor rex assyriorū: q̄ vno
alo pradiretur i remiserūt eos vacuos
ac sine honore abiecerūt. Tūc indigna
tus nabuchodonosor rex ad oēm trā
illā: iurauit p thronū et regnū suū q̄
defenderet se de oibꝫ + regionibꝫ his

C.S. Nabuchodonosor: habito cōsi-
lio mittit holoferne ad regna occidē
tis q̄ egrediēs vastabat oia. Cp̄m. ii.

Anno tertiodecimo nabucho-
donosor regis vicesima et
secda die mēsis pmi factum
est verbū in domo nabucho
donosor regis assyriorū: vt
defenderet se. Vocauitq; oēs maiores
natu: oēsq; duces i de bellatores suos
et habuit cū eis mysterium cōsilij sui
Dixitq; cogitatiōes suas i eo cepit ozē
trā suo iniuriarū sperio. Q̄ dictū
cum placuisset oibꝫ vocauit nabucho-
donosor rex holoferne pncipē milite
sui: dixit ei. Egredere aduersum oēs
regnū occidētis: et pcipue eos pcipue q̄
cōtēpserūt imperiū meū. Nō pcedat oīs
tuus vlli regno omnēq; vbē munitā
subiugabis mic. i. Tūc holoferne so
cauit duces i magistratꝰ vtriusq; assy
riorū: et dinumerauit viros i expedito
ne: sicut pcepit ei rex cētū viginti milia
peditū pugnatorꝫ i cētū sagittarios
duodecim milia. Oēmq; expeditionē
suā fecit fire i multitudine innumera
biliū camelorꝫ cū his q̄ exercitiꝰ suffi
cerent copiose: boum quoq; armenta:
gregesq; ouiū: quorꝫ nō erat numerꝰ.
Frumētum et olera in transitu suo
parari cōstituit. Aurū vero i argētū
de domo regis assumpsit multū nimis.

Et profectus est ipse i omis exercitꝰ cum
quadrigis i equitibus et sagittariis
qui cooperuerūt facie terre sicut locu
ste. Cunq; pransisset fines assyriorum
venit ad magnos mōtes: angeq; sunt
a sinistro cilicie ascēdītq; oia castella
ea et obtinuit omnē multitudinē. +
Effregit aūt ciuitatem opimatissimā
malorbi: pdauitq; oēs filios thar sis
et filios israel q̄ erant cōtra faciē de
serti ad austrū terre chelcon. Et trā
siuit euphraten i venit in mesopota-
miā et fregit omēs ciuitates excelsas
que erāt ibi a turrēte mēbie vsq; quo
pueniatur ad marē occupauit termi
nos eius a cilicia vsq; ad fines iaphet
qui sunt ad austrū. + Abduxitq; oēs
filios madiā et pdauit omnē locuple-
tionē eorꝫ oēsq; resistētes sibi occidit
in ore gladii. Et pofit hec descendit in
campos damasci in diebus messis et
succēdit oia sata: oēsq; arbores et vi-
neas fecit incidi: i cecidit timor: illiꝰ
super oēs inhabitātes terram.

C.C.S. Ciuitates se vltra tradidērūt
holoferni de quibus ipse sibi cepit au
riatoxes: et tamen ipsas ciuitates et
deos eorum subuertit. Cp̄m. iii.

Tunc miserūt legatos suos vniu
ersarum vrbium ac prouincia
rum reges ac principes syrie: scilicet
et mesopotamie: i syrie sobal et libye
atq; cilicie qui venētes ad holoferne
dixerūt. Desinat indignatio tua circa
nos. Melius est em vt viuētes seruia-
mus nabuchodonosor regi magno: et
subditi simus tibi q̄ morientes cū inte
ritu nostro ipsi seruitutis nostre dam-
napatiamur. Olꝫ ciuitas nostra: olꝫ
possessio oēs montes i colles i campi
et armēta boū gregesq; ouiū i capra
rum: equorꝫ et camelorꝫ et vniuerse fa
cultates nostre atq; familie i pspectu
tuo sunt. Sint oia sub lege tua. Nos
ētē et filij nri serui tui sumꝰ. Veni no
bis i pacificus: dñs et vtere vtilitatibus no
sicut placuerit tibi. Tunc descēdit ho-
loferne de mōtibus cum cētūbus in
vrbe magna i obtinuit oēm ciuitatē
munitā et oēm inhabitātē terrā. De
vniuersis aūt vrbib ꝰ assumpsit sibi en
ratissimos viros fortes i electos ad bel
lū. Tātusq; metꝰ pulcēs illis scutuit:
et vniuersa vrbis hystriones pncipes
i honorati simul cū pplis exierūt i ob-
uiauerūt: recipiētes eū cū coronis i
lāpadibꝫ ducētes choros i timpanis i
tibijs. Nec ista tū faciētes ferocitatē
et pectoris mitigare potuerūt. Nā et
ciuitates eorꝫ destruxerūt: et lucos eorū
cecidit. Pceperat em illi nabuchodo
nosor rex vt oēs deos fīre exterminas
ret: videlicet vt ipse solꝰ diceretur de ad
his natiōibꝫq; potuissent holoferni
potētia subiugari. Pertransiens aūt
syriā sobal: et oēm appamiā: omnēq;
mesopotamiam: venit ad idumeos in
terra gabaa et septopolis: acceptiq; ci-
uitates eorꝫ: et secit ibi p trigita dies
In qbꝫ dictus adunari pcepit vniu-
uersum exercitum virtutis eius.

¶ C.S. Tunc filij israel munitiones
preparabant: quos hortat heliachim
sacerdos clamare ad dñm: q̄ faciunt
cum instantia magna. Capitulum. iiii.

Tunc audientes hec filij israel q̄
habitabant in terra iuda: timue
rūt valde a facie eius. Tremor etiam
i horror inuasit sensus eorꝫ: ne hoc face
ret hierusalē et templo dñi: q̄ fecerat
ceteris ciuitatibꝫ et tēplis earum. Et
miserūt in oēm samariā p circuitum
vsq; hiericon: i occupauerūt oēs vir-
tutes montis. Et muri circūdederūt vi-
cos suos: et pgregauerūt frumēta i pa-
rationē pugne. Sacerdos etiā elia
chim scripsit ad vniuersos q̄ erāt pta
esdrō q̄ e pta faciē cāpi magni turta
dothaim et vniuersis p q̄s via trāsire
esse poterat vt obtinerēt ascēsū montis
p q̄s via esse poterat ad hierl: et illic
custodirēt vbi ingressus eēt poterat
int mōtes. Et fecerūt filij israel sm q̄ co
stituerat eis sacerdos dñi eliachi. Et
clamauit ois pplꝰ ad dñm israēlis ma
gnis humiliauerūt alas suas in ieiu
nijs et oronibꝫ ipi et mulieres eorꝫ. Et
induerunt se sacerdotes cilicijs: et in-
fantes pstrauerūt cōtra faciē templi
dñi: et altare dñi operuerūt cilicio. Et
clamauerūt ad dñm deū israēl vnanimi
terme varenē in predam infantes eorꝫ
et vxores eorꝫ in diuisionem: i ciuita-
tes eorꝫ in exterminiū: i sera eorꝫ in pol
lutionē: et fierent in opprobriū genti
bus. Tunc eliachim sacerdos dñi ma-
gnꝰ circuiuit oēm israēl allocutusq; est
eos: dicēs. Scitote q̄ audiet dñs
preces vestras si manētes pmāseritis
in ieiunijs et orationibus in cōspectu
dñi. Memores estote morsi serui dñi
qui amalech pdidit in virtute sua i
in potētia sua: i in exercitu suo i elip
peis suis: i in curribꝫ suis: i in equitib
suis: nō ferro pugnando: sed precib
sanctis orādo deiecit. Sic erunt pni

Exo. 17.

uer si hostes israel si peccauerunt. I hoc
ope q̃ cepistis. Ad hæc igit cohorta
tione eor desperãtes dñm pmanebãt in
p peru dñiata vt eriã hi q offerebãt
dño holocausta peccati cilicius offer
rent sacrificia dño r erat cinis super
capita eor. Et ex toto corde suo omes
orabãt deũ vt visitaret pplm suũ israel.
C.C.S. Indigt holofernes incrpit de
gẽte r rñdit ei achior: audi filios ãmõ
q̃lit dei celi defẽdit illos: audit vobis
achior: idignãt pncipes holofernis. v.

B

Vnciat q̃q; ei holoferni
pncipi militie assyriorũ
q filii israel ppararent se
ad resistendũ: ac mõtũ
ituera cõclusissent: r fu
rore nimio exarsit i ira
cũdia magna: vocauitq; oes pncipes
moab r duces ãmon: r dixit eis. Dici
te mihi q̃ sit ille ppls q mõtana obsi
det aut q̃ et q̃les et q̃te sint ciuitates
eor: q̃ etiã sit virtus eor: aut q̃ sit mul
titudo eor: vel q̃s rex militie illor: et
q̃re p oes q habitãt orẽte isti cõtẽ
pserũt nos r nõ exierũt i obuiã nobis
vt susciperẽt nos cũ pace? Tũc achior
dux oes filior ãmon rñdẽs ait. Si de
gneris audire ẽne mi dicã veritatẽ in
cõspectu tuo de ppl'o isto q̃ i mõtanis
hitat: r nõ egredietur falsum ex ore
meo. Popl' iste ex pgenie caldeor ẽ
hic pmũ in mesopotamia hitauit: q̃m
noluerũt secũ deos patrũ suor q̃ erãt
in tra chaldeor. Deserẽtes itaq; cere
monias patrũ suor q̃ in multitudine
deor erãt: vnũ deũ celi coluerũt: q̃ et
pcepit eis vt exirent inde: r hitarẽt in
charrã. Cũq; opuisset eõm trã fames
descẽderũt in egyptũ: illicq; q̃dringẽ
tos annos sic multiplicati sunt: vt
dinũerari eor nõ posset exercit'. Cũ
q; grauasset eos rex egypti: atq; i edi
ficationib' vrbũ suar in luto r latere
subiugasset eos: clamauerũt ad dñm
suũ: percussit tota terrã egypti plagis
varijs. Cunq; cicissent eos egyptij a
se r cessasset plaga ab eis: r iterũ eos
vellẽt capere: et ad suũ seruitiũ reuo
care fugientib' his deus celi mare ape
ruit: r ita vt hinc inde aq̃ q̃si mur' soli
darent: r isti pede sicco fundũ maris
pambulãdo trãsirent. In q̃ loco dñs in
nũcrabit exercit' egyptior eos pseq̃
rẽtur r a q̃s eoopt' ẽ vt nõ remaneret
vel vn' qui factũ posteris nunciaret.
Egress' etiã mare rubũ deserta syna
mõt occurrerũt: q̃ d' nũq̃ hõ hitare
potuit: vel filij hois reqeuit. Illicq;
tes amari obdulcati sunt eis ad bib
dũt per annos q̃dragintã annorũ q̃
celo cõsecuti sunt. Ubicunq; ingressi
sunt sine arcu r sagitta: r absq; scu
et gladio deus eor pugnauit pro eis
et. Et nõ fuit q̃ insultaret pplo istius
q̃ recessit a cultu dñi dei sui. Quã
tiesẽq; aut pter ipsum deũ suũ ser
uũ coluerũt: vati sunt in pdã r in gla
diũ r in opprobriũ. Quotiẽsq; ergo
pnituerunt se recessisse a cultura de
sui: dedit eis deus celi virtutẽ resistẽdi
Denique chananeũ regẽ iebusiũ: pp
rescũ r eucũ r ãmoreũ: r oes potẽ
tes i esebõ pstrauerũt: r tra eor ce
uitates eor ipsi possederũt: r vsq; ad
nõ peccarẽt in pspectu dei sui erãt q̃
illis bona. Deus ẽm illor odit iniquitã
Hã et ante hos ãnos cũ recessissent a
via quã dederat illis deus vt ãbularẽt
in ea: exterminati sunt pliis a multi'tu
tionib': et plurimi eor captiui abdu
cti sunt in trã nõ suã. Nup aũt reuer
si ad dñm deũ suũ: ex dispersione q̃ dis
si fuerãt: adiuuati sunt r ascẽdẽrũt mõ
tana hec olim: iterũ possidẽt hierusa
lem vbi sunt setã sectõr. Tũc ergo mi dñe
pãre si est aliq̃ iniquitas eor in pspectu
dei eor. Ascẽdamus ad illos: q̃m tra
dẽs tradet illos deus eor tibi: subiu
gati erũt sub iugo potẽtie tue. Si ro
nõ est offensio pplj huius coram deo seu
nõ poterimus resistere illis: q̃m deus eo
rũ defendet illos: r erimus i opprobriũ
vniuerse trẽ. Et factũ ẽ cũ cessasset lo
qui achior vba hec: irati sunt magna
tes holofernis: et cogitabãt interficere
eũ dicẽtes ad alteruter. Quis est iste
qui filios israel posse dicat resistere
regi nabuchodonosor: et exercitib' in
hoies inermes et sine vtute r sine pe
ritia artis pugnẽt? q̃ agnoscat achior
q̃m fallit nos: nos ascẽdẽmus i mõtana
et cũ capti fuerint potẽtes eorũ tunc
cum eis dẽ gladio transuerberabit: vt
sciat omnis gẽs q̃m nabuchodonosor
deus terre est: r pter ipm alius non est.
C.C.S. Holofernes tractabat achior
ligatum duci bethulie: r nuncũ ligari
achior ad arboreũ filij israel soluentes
eum: a cognita eũ cõsolãtur: r clamant
ad dominum. Capitulum. vi.

Ercitus autem cũ cessasset
loqui indignat holofernes
vehementer dixit ad achior.
Q̃m prophetasti nobis dicẽs
q̃ gens israel defendat a do

mino r ostendã tibi: q̃m nõ est deus mi
nabuchodonosor: cũ pcusserimus eos
ẽs sicut holofernis: tũc ipse cũ illis
assirior gladio interibis: r omnis israel
tecũ perdẽtur de disperiet: re pbabis q̃m
nabuchodonosor: q̃ sit vniuerse trẽ.
Tũcq; gladio militie mee transiet per
latera tua r conficus cades inter vul
neratos israel r nõ respirabis vltra do
ec terminis eũ illis. Porro aũt si
pbetia tua vera existimas nõ pcidat
vultus tuus: r pallor q̃ facie tua obti
nuit abscedat a te: si verba mea hec pu
tas implẽri nõ posse. Ut esse noueris
q̃ simul cum illis hec experieris: ecce
et hac hora illorũ pplo sociaberis: vt
eorũ dignas mei gladij penas exceper
is: ipse simul vltioni subiaceas. Hæc
holofernes precepit seruis suis vt cõ
prehenderent achior: et ducerent eũ in
bethulia r traderẽt eũ in manus filiorũ
israel. Et accipientes eũ serui holofer
nis pfecti sunt per cãpestria: sed cum
appropinquassent ad mõtana exercitus
contra eos fundibularij. Illi autem vt
nerentes a latere montis ligauerunt
achior ad arboreũ manibus et pedibus:
et sic vinctum de retibus dimiserunt
et ipse reuersi sunt ad dñm suũ. Porro
filij israel descẽdentes de bethulia ve
nerunt ad eũ. Quẽ soluentes duxerunt
ad bethulia atq; in medio pplj illum
statuẽtes: perficiari sunt quid rerum
esset q̃ illũ vinctũ assyrij reliquissent
In rebus illis erant illic principes
q̃nq; filius micha de tribu symeon et
charmi et gothoniel. In medio itaq;
senioriũ et in conspectu omũ: achior: di
xit omnia q̃ locutus ipse fuerat ad
holofernis vocauisset ppter hoc verbũ
interficere eũ: et quẽadmodũ ipse ho
lofernes tradi iussisset eũ israelitis hac
de causa tradi vt dum vinceret filios
israel: tunc ipsum achior: diuersis tu
bar iterere supplicijs propter hoc q̃d
mallet deus celi defensor eor est. Cũq;
achior vniuersa exposuisset ois pplus
cecidit in facie adorãtes dicẽs: omnipo
tẽs nõ est in omni nõ de q̃m si deus celi
et trẽ iniquitate superbia eor r respice
in faciem humilitatis r facie sectõris tui
ostendere: ois de q̃m nõ derelicto pũ
nitẽs de te r plusquãtes de se r de sua
virtute gloriantes humiliãs. Finito ora
tio factũ est per totã diẽ ofone pplorũ
exercitus cõsolati sunt achior: r dicẽtes.
Deus patrũ nrorũ cui tu virtutẽ pdi
casti: ipse tibi hãc dabit vicissitudinẽ
vt eorũ magis tu interitũ videas. Cũ
vero dñs deus nr dederit huic hostes
Finis suis sit et tecũ deus in medio nrũ
vt sicut placuerit tibi ita cũ tuis oib'
puerisq; nobis cũ. Ipse ostãs finito psi
lio eius: suscepit cũ i domũ suã: et fecit
cenã magnã. Et vocatis oibus pncipi
bus sui exercitus iejunio refecerũt.
Postea vero conuocat' est ois pplus: et
per totã noctẽ intra ecclesiã orauerũt
petentes auxilium a deo israel.
C.C.S. Holofernes obsidet bethuliã
ciues siti coartãtur: et posset videre tra
dere oppidũ adhuc q̃q; dies postulat
et expectare persuadet. Capm. vii.

Holofernes autẽ altera
die pcepit exercitib' suis
vt ascenderent cõtra
bethuliã. Erant aũt pe
dites bellatores cũ q̃
viginti milia: et eqtes vi
gintiquinque milia: preter pparationes vi
rorũ illorũ q̃s occupauerat captiuitas:
r adduci fecerãt de pincipis r prouin
b' vniuerse terrẽ. Qui pataneũt se
pariter ad pugnã cõtra filios israel: et
venerũt p ascẽdinem mõtis vsq; ad
apicẽ q̃ respicit sup dothaim a loco q̃
dicit helma vsq; ad chelmõ q̃ est pra
e dreiõ. Filij autẽ israel vt viderũt mul
titudinẽ illorũ pstrauerũt se sup terrã
mittẽtes cinerẽ super capita sua pnari
mes orãtes vt deus israel miãm suã ostẽ
ret sup ppm suũ. Et assumentes arma
sua bellica: sedẽrũt p loca q̃ angusti ita
neris tramitẽ dirigit iter mõtis: nostes
erant custodientes ea tota die r nocte
Porro holofernes cũ circuit p gyrum
B
repperit q̃ fons q̃ riuabat aq̃ducti
illorũ a pte australi extra ciuitatẽ detri
gerẽt et incidit pcepit aq̃ductũ illorũ
Erat tũ nõ lõge a muro fontes et q̃d
furtim videbãt haurire aquã ad refe
cillandũ potius q̃ ad potãdũ. Sed filij
ãmõ r moab accesserũt ad holofernẽ
dicẽtes. Filij israel nõ in lãcea: nec in
sagitta cõfidũt: sed mõtes defendũt
illos et muntũ illos colles i cipitio
cõstituti. Ut ergo line cõgressione pu
gne possis segrẽ eos: pone custodias
fontiũ vt nõ hauriãt ex eis: r sine gla
dio interficies. eos vel certe fatigati
tradẽt ciuitatẽ suã quã durã in mõtis
bus posita superari nõ posse. Et pla
cuerũt vba hec coram holoferne r coram
oib' satellitib' eius r pstituit p gyrũ cẽ
C

tenarios p singulos fontes. Lunq; ista custodia p dies viginti fuisset expleta defecerūt cisterne ⁊ collectiones aqrū olim inhabitātib⁹ bethuliā: ita vt non esset intra ciuitatē vnde saturarenē vel vna die: qm̄ ad mēsurā dabitur ppli sq̄ ēridie. Tūc ad oziā congregati oes viri feminēq; iuuenes et pauuli: oes simul vna voce dixerūt. Judicet deus inter nos ⁊ te: qm̄ fecisti in nos mala: nolēs loq; pacifice cū assiriis: ⁊ ppter hoc vendidit nos de⁹ in manib⁹ eōrū. Et ideo nō est q̄ adiuuet: cū prosternamur ante oculos eōr in sitiē perditione magna. Et nūc cōgregate vniuersos q̄ in ciuitate sunt: vt spōte tradam⁹ nos oes ppio holofernis. Melius est enī vt capiāt hīdicam⁹ dñm viuētes: q̄m moriamur ⁊ simus opprobriū oī carni: cū videam⁹ proles nras ⁊ infantes nros mori ante oculos nros. Cōtestamur hodie celū et terrā et deū patrū nrorū: qui vlciscitur nos fm peccata nra: vt iam tradatis ciuitatē in manu militie holofernis: vt sic finis nr̄ ducatis in ore gladii: q̄ longior efficit in ariditate sitis. Et cū hec dixissent: factū est fletus et vlulatus magnus in ecclesia ab oido⁹ vsq; per multas horas vna voce clamauerūt ad deū dicētes. Peccauim⁹ cū pribus nris: iniuste egim⁹: iniqtatē fecimus. Tu q̄ pius es miserere nrī: in tuo flagello vindicta iniquitates nostras: et noli tradere cōfitentes te ppli q̄ ignorat tenet nō dicant inter gētes vbi est deus eōr. Et cū fatigati hīs clamoribus et hīs fletibus lassati siluissent exurgēs ozias infusus lacrymis dixit. Quo modo estote fratres ⁊ hos quinq; dies expectem⁹ a dño miam. Forsitan enī indignationē suā abscidet: et dabit gloriā nō suo. Si aūt trāactis quinq; diebus non venerit adiutorius: faciem⁹ hec verba q̄ locuti estis.

Ezodi.5.d

Ire.4.b.

D

Ps.10.5.

CC.S. Judith arguit sacerdotes: q̄ cōsenserūt tradere ciuitatē dō monet orare etiam ipsā vt pro se oret rogāt principes: dirit se exituram de ciuitate cum ancilla sua: sed quid factura sit inquiri prohibet. Capitulum.viii.

B

Et factū est cum audiisset hec verba iudith vidua que erat filia merari: filii idor filii ioseph: filii oziel: filii elai: filii iannoi: filii ieddeon filii raphoni: filii achitob: filii melchie: filii isram: filii nathanie: filii salathiel: filii symeon: filii ruben: vir eius fuit manasses: q̄ mortuus est in diebus messio hordeacei: stabat enī sup alligantes manipulos in capo: et venit estus sup caput eius: et mortuus est. Et sepultus est illic cū patribus suis. Erat autē iudith relicta eius vidua tā ānis tridecim⁹ et mensib⁹ sex. Et i superiori dom⁹ sue fecit sibi secretū cubiculū in quo cum puellis suis clausa morabat: et hīs super lumbos suos cilicium reuinxerat: oib⁹ diebus vite sue: preter sabbata et neomenia ⁊ festa dom⁹ israel. Erat autē elegāti aspectu nimis cui vir suus reliquerat diuitias multas ⁊ familiā copiosam: ac possessiones armentis et bōis ⁊ gregib⁹ oriundas plenas. Et erat hec in oibus famosissima: qm̄ timebat dñm valde: nec erat q̄ loqueret de illa vbū malū. Hec itaq; cū audisset: qm̄ ozias promisisset q̄ tradito ciuitatē in manu militie hoc tertio die tradere ciuitatem assiriis misit ad presbyteros ciuitatis charmi. Et venerūt ad illā et vxor illius. Q̄d est hoc verbū in quo pslenit ozias vt tradat ciuitatē assiriis: si intra q̄nq; dies nō venerit vobis adiutorius? Et q̄ estis vos q̄ tentatis dñm? Non est iste sermo q̄ miam puocet: sed potius quē ira excitet: et furorē accēdat. Po⁹ ultis vos tēpus miserātis dñi + et in eius potestate vestrū diē cōstituistis ei? Sed pacētes dñs est in hoc ipso penitemamus et indulgētia eius fusis lacrymis postulemus. Nō enī q̄d homo sic deus cōminabitur neq; sicut filius hominis ad iracundiā inflammabitur. Et ideo humiliemus illi alas nras: ⁊ in spiritu humilitatis seruiamus illi: et dicam⁹ ei. Ploremus illi alas nras: ⁊ in spiritu humilitatis seruiamus illi: et dicam⁹ ei. Ploremus illi alas nras: ⁊ in spiritu humilitatis seruiamus illi: et dicam⁹ ei. Sicut exaltata est humilitas eorum: qm̄ non sum⁹ secuti peccata patrū nrorū q̄ dereliquerunt deum suum ⁊ adorauerūt deos alienos: p quo scelere dati sunt in gladium ⁊ in rapinā ⁊ in cōfusionē inimicis suis. Nos aūt alter deū nō nouimus preter ipsum. Expectem⁹ humiles consolationē eius: ⁊ requirat sanguinem nrm de afflictionibus inimicorum nrorum: et humiliabit oes gētes q̄ nos insequunt cōtra nos: et faciet illas sue honore dñi deus noster. Et nunc fratres qm̄ vos q̄ estis presbyteri in ppli dei et ex vobis pēdet animi illorū ad eos: quibus vestrū corda eōr erigite: vt memores sint quia tētati sunt patres nri vt probarētur si vere colerent deū suū. Memores esse debēt quomō pater nr̄

B

erat tētatus est: et per multas tribulationes probat⁹ dei amicus effect⁹ est. Sic ⁊ hac sic ⁊ iacob: sic moyses: et oes q̄ placuerūt deo: p multas tribulationes transierūt fideles. Ille aūt q̄ tentationes suas nō susceperunt cū timore dei: sperētia sua ⁊ hypocrisim murmurātibus sue cōtra dñm ptulerunt: exterminati sunt ab exterminatore et a serpēte perierunt. Et nos ergo nō vindicamur nos p hīs q̄ patimur: sed tentationes pena nris hec esta supplicia minora esse flagella dñi: q̄si fuit q̄ corripimur ad emēdationē et nō ad perditionē nostrā euenisse credamus. Et dixerunt illi oziae ⁊ presbyteri. Ola q̄ locuta es vera sunt et nō est in sermonibus tuis vlla reprehēsio. Hic ergo est p nobis dñm: qm̄ mulier sērā es timēs deū. Et dixit illis iudith. Si est q̄d potui loqui dei esse cognoscentes q̄d facere disposui: pbate si est deo eius orate vt firmū faciat de⁹ psilium meū. Stabit⁹ pos ad portā nocte ista ⁊ ego egrēdā cū ancilla mea: ⁊ orabit⁹ sicut dixit⁹ iudith q̄nq; respiciat dñs ppli sui israel. Vos autē nolo vt scrutemini actū meū: vsq; dū renūcie vob⁹ nihil aliud fiat nisi oro me ad dñm deum nrm. Et dixit ad eos ozias princeps iudeae: vade i pace ⁊ dñs sit tecū i vltione inimicorum nrorū. Et reuertētes abiert. CC.S. Judith ingressa oratorium suū cinerē ponitur cinerē sup caput ponēs orat ad dominum. Capm.ix.

Q Uibus ascēdentibus iudith ingressa est oratorium suū: et iduēs se cilicio posuit cinerē sup caput suū: et prostrāns se dño: clamabat ad dñm dicēs. Dñe de⁹ pris mei symeō q̄ dedisti illi gladiū i defensionē alienigenārū q̄ violatores cētuerūt in cōmixtione sua et denudauerunt femur virginis in cōfusionē: et dediti mulieres illorū in prēdā et filias illorū in captiuitatē: et omnē prēdā in diuisionē seruis suis q̄ zelauerūt zelum tuū: subue nō te dñs deus meus mihi vidue. Tuū fecisti: priora ⁊ illa posteriora hoc factū est q̄d ipse voluisti. Oēs enī vie tue parate sunt: et tua iudicia i tua potēstate posuisti. Respice castra assiriorum nunc: sicut tunc castra egyptiorum videre dignatus es: q̄ndo post seruos tuos armati currebāt cōfidentes in ēgrigis et in equitatu suo et in multitudine bellatorū. Sed aspexisti super castra eōr: et tenebre fatigauerūt eos. Tenuit pedes eōr abyssus: et aque operuerūt eos. Stetiant et isti dñe: q̄ fidēs in multitudine sua et in curribus suis ⁊ in cōtis ⁊ in sagittis suis: ⁊ in lāceis gloriāt: et nescierūt q̄ tu es de⁹ nr: q̄ + cōtēris bella ab initio: et dñs nomē est tibi. Erige brachiū tuū sicut ab initio: ⁊ alide vtutē illorū in virtute tua: cadat virtus eōr in irascidia tua q̄ pmiserunt se violare sancta sua: ⁊ polluere tabernaculū nominis tui: ⁊ deicere gladio suo cornu altaris tui. Fac dñe vt gladio ppio eōr superbis amputet: capis q̄ dolo oculos suos in me: ⁊ percutiēs eōs ex labris charitatis mee. Da mihi i animo constantiā: vt + ptemnā illū et virtute eius vt euertam illū. Erit enī hoc memoriale nominis tui + cū mānū femle deiecerit eū. Nō enī i multitudine est virtus tua dñe: neq; in equorū viribus voluntas tua est. Nec superbi ab initio placuerunt tibi: sed humilium et mānsuetorū semper tibi placuit deprecatio. De⁹ celoq; creator aquarum: ⁊ dñs totius creature exaudi me miserā deprecantē: et de tua mia presumentē. Memento dñe testamēti tui: ⁊ da verbum in ore meo: et in corde meo psilium corobora: vt dom⁹ tua in sanctificatione permaneat: ⁊ oes gētes agnoscant q̄ tu es deus: et non est alius preter te. CC.S. Post orationē indith se lauit et vnxit et omnib⁹ ornamētis suis se ornans cū ancilla sua erit sacerdotibus benedicens: inuentes vero ab exploratoribus eucitur ad holofernē: q̄ in cū pulchritudine capitur: ⁊ principes sese pugnare p tam pulchris mulieribus hortantur. Capitulum.x.

Ps.16.d

Ala + cōtēris.

Ps.10.d

D

Ala + pte ram illū: in virtute

Ala + q.

Eccle.36.

B

Factum est aūt cum cessasset clamare ad dñm: surrexit de loco in quo iacuerat prostrata ad dñm. Et vocauit ancilla suā et descendēs i domū suam abstulit a se cilicium: et exuit se vestimētis viduitatis suē: ⁊ lauit corpus suū: et vnxit se myrro optimo: et discriminauit crinem capitis suī: ⁊ imposuit mitrā sup caput suū: et indutā se vestimentis iocunditatis sue: induit q̄q; sandalia pedibus suis: assumpsitq; dextrariola et lilia ⁊ inaures et anulos: ⁊ oīb⁹ ornamētis suis ornauit se. Qui etiā dñs protulit splendorē. Q̄m omnis ista cōpositio non ex libidine sed ex virtute pendebat: et ideo dñs hanc + illā pulchritudinē amplificauit: q̄s + illi vt incomparabili decore omnium oculis

Ala + illi.

lis appetet. Impositq ira q̃ abie sue
al's + pul mentum. al'copa vini ⁊ pas olei ⁊ + poletā ⁊ la
B pates ⁊ panes ⁊ cassū: ⁊ pfectū ē. Cū
q̃ ventissent ad portā ciuitatis: fuerū
rūt expectātē ozīā ⁊ p̃sbyteros ciuita
tis. Qui cū ridissent cāitupēcē mira
ti sunt nimis pulchitudinē ei⁹. Nihil
tñ interrogātes eā omnī crūt trāsire
dicētes. De⁹ patrū nr̃o det tibi gra
tiā: ⁊ omē plītū tui cordis sua virtute
corroboret: ⁊ glorietur sup te hierusalē
⁊ sit nomē tuū i numero ceētū ⁊ iustoꝝ
tum. Et dixerūt hi q̃ stāte erāt de ipsa
voce. Fiat fiat. Judith vo orans omē
J.13.d. trāsiuit p portas ipāt ādā ei⁹. Factū
C est aūt cū descēderet mōtē circa ortū
diei: occurrerūt ei exploratores assyri
orum ⁊ tenuerūt eā dicētes. Ub̃ venis
aut quo vadis? Que rñdit. Filia sum
hebreoꝝ. Ideo ego fugi a facie eorū:
q̃m futurū agnouī q̃ dent vobis i de
peccationē p eo q̃ prēnēteos vos nolue
rūt tradere ēipsos vt iuentrēt miam
i ꝓspectu vro. Hec de eā cogitauī me
cū dicēs. Vadā ad faciē pīcipis holo
fernis: vt idicē illi secreta illoꝝ: vt ostē
dā illi quo iuditu possit obtinere eos
ita vt nō cadat virq̃ de exercitu eius
Et cū audissent viri illi vba ei⁹ pīdera
bāt faciē ei⁹ ⁊ erat i oculis eoꝝ q̃ vpor
q̃m pulchitudinē ei⁹ mirabāt nimis.
D Et dixerūt ad eā. Cōfortasti animā tuā
co q̃ tale repperisti pītū: vt descēde
res ad dōm nr̃m. Hoc aūt scias: q̃m
cū steteris in cōspectu ei⁹ bene tibi fa
ciet: ⁊ eris gratissima in corde ei⁹. Du
5.9.c. rūtq̃ illā ad tabernaculū holofer
nis ministrātes eā. Cūq̃ intrasset ante
faciē ei⁹: statim capt⁹ est i suis oculis
al's + q̃ holofernes. Dixerūtq̃ ad eū satelli
cōtēnit. tes ei⁹. + Quis contēnat populū he
breoꝝ: q̃ tā decoras mulieres habeat:
vt non p his merito pugnare contra
eos debeam? Vtdēs itaq̃ iudith ho
lofernē sedentē in canopeo: q̃ erat ex
purpura ⁊ vpsīor auro smaragdo ⁊ la
pidib⁹ pretiosis intexū: ⁊ cū in fabrica
eius intēdisset: adorauit eū ꝓsternēs
se sup terram. Et eleuauerūt eā serui
holofernis iubente dno suo.

C.C.S. Holofernes ꝓfortat iudith cāz
quare venerit ad eū: q̃ rñdit verba adu
latoria placētia holoferni. Cap. xiii.

A Tunc holofernes dixit ei. Equo
animo esto: ⁊ noli pauere in cor
de tuo quoniam ego nunq̃ nocui virū
qui voluit seruire nabuchodonosor re
gi. Populus aūt tuus si non prēpsisset
me: non eleuassem lanceā meā sup eū.
Hūc aūt dic mihi qua ex causa reci
sisti ab illis: ⁊ placuit tibi vt venires
ad nos. Et dixit illi iudith. Suscipe
ancille tue: q̃m si secuta fuerit vba an
cille tue: pfectā rem faciet dnus meus
Vnitū cū nabuchodonosor: res terre
et viuit vt ⁊ ei⁹ q̃ est in terra cōtepla
nē omī alarū errātis: q̃m nō solū ho
mines seruient illi pro tempore sed et bestie
agri obtēperēt illi. Hūc aūt cū anima
tui industria omnibus gētib⁹ indi
catū est ot seculoꝝ q̃m tu sol⁹ bon⁹ ⁊ p
tēs es i ot regno ei⁹: et disciplina tua
oib⁹ pulcius ꝓdicat. Hec hoclare q̃ ⁊
locutū est achior: nec illō ignorat q̃ in
tulisti ēnemīc. Cōstat cū deum nr̃m
sic pertis offēsus vt mādauerit ꝓpde
tas suos ad populū q̃ tradat eum ꝓ
pctis suis. ⁊ q̃m scilicet se offēdisse deū
suū filū israel: tremor: ⁊ ⁊ sup ipsos est.
Jnsup etiā fames invasit eos: ⁊ ad ma
ditate aq̃ iaz inter mortuos cōputati
Denīq̃ hoc ordinātes: vt interficiāt pe
cora suā: vt bibāt sanguinē eoꝝ: et sci
ēntes dei sui q̃ pecpit de⁹ nō pīgrāt ꝓ
mēto vino ⁊ oleo hec cogitauerūt: q̃
dere: volūt p̃sumere q̃ nec manib⁹ de
berēt ꝓtīgere. Ergo q̃m hec facturi
tū ē q̃ ꝓ pditione dabunt. Q̃d ego an
cilla tua cognoscēs fugi ab illis: ⁊ ma
sit me dno hec ipsa nunciare tibi. Ego
cū ancilla tua deū colo etiā nūc ꝓ
te: ⁊ exiet ancilla tua et adorabo deū
dicet mihi q̃m eis reddat pēm suū
veniēs nūciabo tibi: vt ego adducā
te p medū hierū ⁊ habebis dōm ꝓpē
israel: sicut oues q̃b⁹ nō ē pastor: ⁊ ⁊
latrabit vel vn⁹ canis ptra te: q̃m he
mihi dicta sunt p ꝓuidētia dei. Et q̃m
trat⁹ est illis de⁹ hec ipsa missa sum nū
ciare tibi. Placuerūt aūt ola vba hec
coram holoferne ⁊ coram pueris ei⁹: mi
rabant ad sapiētiam ei⁹ et dicēbāt alī
ter ad alterū. Ab̃ est talis mulier sup
terrā in aspectu i pulchitudine et in
sensu verbor. Et dixit ad illā holofer
nes. Bene fecit de⁹ q̃ misit te ante po
pulū: vt des illū tu i manib⁹ nr̃is. Et
q̃m bona est pmissio tua: si fecerit mi
hi hoc de⁹ tu⁹ erit ⁊ de⁹ me⁹: et tu in
domo nabuchodonosor: magna eris: et
nomē tuū notabit in vniversa terra.

C.C.S. Judith i domo thesaurorum ma
nere ꝓcipit: de cibis ꝓprīis se mādūca
turā dicit: liberias excūdit ad oforēs
largit: emittit pagaos: et iudith pstat
holoferni illa intrat comedēs ⁊ bibēs

cū eo holofernes inebriatur. Ca. xiii.

B Tunc iussit eis introire vbi repo
sita erat thesauri ei⁹: iussit illic
mādare: et cōstituit q̃d daret illi de
penitu suo. Cui rñdit iudith et dixit.
Nō eron potero mādūcare ex his que
mihi pecipis tribuisti: veniat sup me
offensio. Et his aūt q̃ mihi detulit mā
dcabo. Cui holofernes ait. Si defece
rint tibi ēis q̃ tecū detulisti: q̃d facie
mus nbis? Et dixit Judith. Viuit anī
ma tua ēē meis: q̃m nō expendet ola
hec ancilla tua: donec faciat de⁹ in ma
na mea hec q̃ cogitaui. Et induxerunt
illā serui ei⁹ i tabernaculū quo pecpe
rat. Et pernōctāt introiretvt dare ei ⁊
copia nocte ⁊ ante lucē egrediendi fo
ras ad orationē et dexpecēdū dñi: ꝓce
pit cubiculariis suis: vt sicut placeret
illi erat: ⁊ introiret ad adorandū deū
suū p triduū. Et erāt noctib⁹ i vallē
bethulie: baptizabat se in fonte aque
Et ascēdebat orabat ad dōm deum
israel: vt dirigeret viā ei⁹ ad liberatio
nem populi sui. Et introiēs mūda ma
nēbat in tabernaculo vsq̃ dū acciper
eā suā in vespere. Et factū est i quar
to die holofernes fecit cenam seruis
suis: et dixit advagao eunuchū suum.
Vade: ⁊ suade hebreā illā vt sp̃ōte ꝓ
nat habitare mecū. Fedū est enim apud
assyrios si femina irridcat virū agēdo
rimantis ab eo trāsfeat. Hec introiuit
vagao ad iudith et dixit. Nōpereat bo
na puella introire ad dōm meū: vt ho
nōrificet ante faciē ei⁹: ⁊ mādūcet cum
eo: et bibat vinū in iocunditate. Cui iu
dith rñdit. Que ego sum vt cōtradicā
dno meo? Omne q̃d erit ante oculos
eius bonum ⁊ optimum faciam. Quic
quid aūt illi placuerit hoc erit mihi
cotidū omnibus diebus vite mee. Et
surrexit ⁊ ornauit se vestimento suo: ⁊
ingressa stetit ante faciem eius. Cor
autem holofernis concussum est: erat
enim ardens in concupiscentia ei⁹. Et
misit ad eam holofernes. Bibe nunc et
iocūmbe in iocunditate: q̃m inuenisti
gratiā coram me. Et dixit iudith. Bi
bam dñe quoniam magnificata est ani
ma mea hodie ꝓ omnib⁹ diebus meis.
Et accepit ⁊ manducauit ⁊ bibit coram
ipso ea que preparauerat illi ancilla
eius. Et iocundus factus est holofernes
ad exhibitū q̃ vinū multū nimis quā
tum nunq̃ biberat in vita sua.

C.C.S. Holofernes nimia ebietate so
lus: puella ad ostiū obseruat: iudith
caput ei⁹ precidit eiusdē suis caput ho
lofernis deferit: ostēdit iudith denuō
citur: achior obtupescit. Cap. xiii.

Et aūt sero factū est fe
stinauerūt serui illius
ad hospitia sua et con
clusit pagao ostia cubi
culi et abiit: erant aut
tem ofīcs fatigati ante
no. Erat q̃ iudith sola
in cubiculo. Porro holofernes iacebat
in lecto nimia ebietate sopitus. Di
xit q̃ iudith puelle sue vt staret foris
ante cubiculū et obseruaret. Stetit q̃
iudith ante lectū orans cū lachrymis
et labiorū motu in silentio dicēs. Con
firma me dne deus israel: et respice in
hac hora ad opera manuū meaꝝ: vt
sicut pmisisti hieru alē ciuitatē tuam al's + pte
+ erigas: ⁊ hoc q̃d credēs perte pos gau.
se fieri cogitaui perficiā. Et cū hec di
xisset accessit ad colūnaz q̃ erat ad ca
put lectuli ei⁹: ⁊ pugionē ei⁹ q̃ in ea li B
gat⁹ pēdebat ersoluit. Cūq̃ euaginasset
illum apphēdit comā capitis ei⁹
⁊ ait. + Cōfirma me dne de⁹ in hac ho al's + pfor
ra: ⁊ percussit bis in cervicē ei⁹: ⁊ ab ta.
scidit caput eius: ⁊ abstulit conopeum
ei⁹ a colūnis: ⁊ eoluit corp⁹ ei⁹ trūcū.
Et post pusillū ciuit: ⁊ tradidit caput
holofernis ancille suē: iussitq̃ mitte
ret illud in peram suā. Et egressū sue
fm consuetudinem suam quasi ad oratio
nem ⁊ transierunt castra ⁊ gradientes
vallem venerunt ad portam ciuitatis
et dixit iudith a longe custodib⁹ muro
rum. Aperite portas q̃m nobiscum est
deus qui fecit virtutem in israel. Et fa
ctum est cum audissent vocē eius:
vocauerūt presb⁹ teros ciuitat⁹. Et oc
currerunt ad eā omnes a minimo vsq̃
ad maximū q̃m ꝓsperauerunt eam iam al's + pgre
non esse venturam. Et accendentes lu gauerunt
minaria egrauerunt circa eā pniuer C
sitas: illa aūt ascēdens in eminentiore lo
cum iussit fieri silentium. Cūq̃ omnes
tacuissent dixit iudith. Laudate dōm
deum nostrum: q̃ non deseruit sperantes
in eo: et in me ancilla sua adimplevit
misericordiam suam: quam promi
sit domui israel: et interfecit in mana
mea hostem populi sui in hac nocte et
proferens de pera caput holofernis
ostendit illis dicens. Ecce caput holo J.co.
fernis principis militie assyriorum. Et ec
ce conopeū illius in quo recumbebat
in ebietate sua: vbi ⁊ per manum fe
mine percussit illum dno deus noster

Uinit autē ipse dñs: qm̃ custodiuit me
angel⁹ eius: ⁊ hinc eūte: ⁊ ibi cōmorate
⁊ inde hac reuertēte ⁊ nō permisit me
dñs ancillā suā cōtaminari: ⁊ sine pol-
lutione peccati reduxit me ⁊ vobis
gaudētē l victoria sua in cunctis ꝑ
⁊ liberatione vestra. Confitemini illi oēs
qm̃ bon⁹ qm̃ in seculum misericordia
eius. Uniuersi autem adorantes dñm or-
derunt ad eā. Benedixit te dñs in virtu-
te sua: q: p te ad nihilū redegit inimi
cos nostros. Porro ozias pnceps popu
li israel dixit ad eam. Benedicta es tu
filia a dño deo excelso ꝑe omnibus mu
lieribus sup terram. Benedictus dñs q̃
creauit celū terrā: q̃ te direxit in vul-
nera capitis principis inimicorū nos-
trorū: q: hodie nomē tuū ita magnifica
uit vt non recedat laus tua de ore ho-
minum qui memores fuerint virtutis
dñi in eternum: pro quibus non pepci
sti anime tue ꝑter angustias ⁊ tribu-
lationē generis tui: sed subuenisti ruī
ne ante conspectum dei nostri. Et dixit
omnis populus. Fiat fiat. Porro achior
vocatus venit ⁊ dixit ei iudith. Deus
israel cui tu testimonū dedisti q̃ vlci-
scat se de inimicis suis: ipse caput oiz
incredulorū incidit in hac nocte in ma
nu mea. Et vt probes q: ita est: ecce ca-
put holofernis q̃ in conspectu sup̃bie
sue dedi israel cōtēpsit ⁊ tibi interitus
minabat dicēs. Cū captus fuerit popu
lus israel: gladio perforari precipiam
latera tua. Uidēs aūt achior caput ho
lofernis angustiat⁹ pre pauore cecidit
in faciē suā super terrā: et estuauit ala
eius. Postea vero q̃ resumpto spiritu
recreatus est: pcidit ad pedes eius: et
adorauit eā: dixit. Benedicta tu a deo
tuo in ol tabernaculo iacob: qm̃ i omī
gente q̃ audierit nomē tuū: magnifica
bitur super te deus israel.

CC.S. Caput holofernis in muro sus-
pendit: achior: circūcidit: facto armor
strepitu assyrij volentes holofernē ex
citare inuenerunt mortuū. Capt. xiiii.

Exit autem iudith ad
omnem ppl'm. Audite
me fratres. Suspendi
te caput hoc super mu
ros nostros: ⁊ erit cū
exierit sol i accipiat
vnusq̃q̃ arma sua: et
exite cū ipetu non vt descendatis sco-
sus: q̃ quasi ipetū facientes. Tūc explo
ratores necesse erit vt fugiant ad prin
cipē suū excitandū ad pugnam. Cunctq̃
duces eor pcurrerint ad tabernaculū
holofernis: ⁊ inuenerit eū trūcū in san
guine volutari: decidet super eos ti
mor. Cū q̃ cognouerint: fugere eos ue
ploit illos secuti: qm̃ dñs conteret eos
sub pedib⁹ suis. Tūc achior: videns om
tē quā fecit deus israel: relicto gentilitatis
ritu: credidit deo ⁊ circūcidit carnem
ꝑputij sui: ⁊ apposit⁹ est ad ppl'm israel
⁊ ois successio gnis eius usq̃ in hodier
nū diē. Mox autē vt ortu est dies suspē
derūt sup muros caput holofernis: et
cepit q̃q̃ vir arma sua: ⁊ egressi
sunt cū grādi strepitu ⁊ vlulatu. Qd̃
videntes exploratores ad tabernaculū
holofernis cucurrerūt. Porro hi q̃ in
tabernaculo erāt venientes: ⁊ ante ingressi
cubiculi pstrepites excitāt gfaudē
tudinē arte molebant vt nō ab excita
tib⁹: q̃ a sonātib⁹ holofernes cunctia
ret. Nullⁿ enim audebat ✠ cubiculū in-
tuitus assyriorū pulsando aut intrando
apire. Sz cū venissent ei⁹ duces ac tri
buni vniuersi maiores exercit⁹ regis
assyriorū: dixerūt cubicularius. Intra
re ⁊ excitare illū: qm̃ egressi mures de
cuuernis suis ausi sunt pronocare nos
ad ꝑliū. Tūc ingressus pagio cubiculi
ei⁹: fecit ei cortinā: ⁊ plausū fecit ma
nib⁹ suis: suspicabat ei illū cū iudith
dormire. Sz cū nullū motū iacēt: sen-
su auriū caperet: accessit primans ad
cortinā: et elevāo eā: videq̃q̃ cadaver
absq̃q̃ capite holofernis i suo sanguine
tabefactū iacere sup terrā: ceclamant
voce magna cū fletu: ⁊ scidit vestimen
ta sua. Et ingressⁿ tabernaculū iudith
nō inuenit eā ⁊ exiluit foras ad ppl'm
⁊ dixit. Una mulier hebrea fecit confu
sionē in domo regis nabuchodonosor:
ecce ecē holofernes iacet i terra: et ca
put ei⁹ nō est i illo. Qd̃ cū audisset pn
cipes vtq̃ assyriorū scidērūt oēs vesti
mēta sua: ⁊ intollerabilis timor tre
mor cecidit sup eos ⁊ turbati sunt ani
mi eorū valde. Et factus est clamor in
cōparabilis in medio castrorū eorum.

CC.S. Fugerūt assyrij ⁊ filij israel pse-
quētes i ore gladij: et sunt spolia
eor: p triginta dies vir spolia colligē
tes: venit pōtifex cū clero ⁊ benedixit
iudith. Capitulum. xv.

Unq̃q̃ ex secretis decol
latū holofernē audiēs
fugit mēs ⁊ cōsilia ab
eis: ⁊ solo tremore me
tu agitati: fugere festinā
sumsit: et pmultⁿ vehere

tat cū primoribus suis ⁊ inclinato capite re
cedentis oīb⁹ eundere ✠ festinabant he
rebos. quos armatos sup se venire au-
diētes: fugiēbāt pnus castra. et semi-
ras ⁊ collīs. Uidētes itaq̃ filij israel
fugientes: secuti sunt illos. Descende-
rūt q̃q̃ clāgētes tubis ⁊ vlulātes post
ipsos. Et qm̃ assyrij nō adunati i fugā
vbi pepiscos: filij aūt israel vno agmine
pequētes: ⁊ cedebātur oēs q̃s inuenire
potuissent. Misitq̃q̃ ozias nūcios per
oēs ciuitates ⁊ regiones israel. Omis itaq̃
regio ⁊ ciuitas ⁊ populus electā iuuentutē arma
tā misit post eos ⁊ pseculi sūt eos i ore
gladij quousq̃ pucinētēt ad extremitatē
finiū suorū. Reliq̃ aūt q̃ erāt in bethu-
lia ingressi sunt castra assyriorū ⁊ pdas
quā fugiētes assyrij reliquerāt: abstule-
rūt ⁊ onustati sūt valde. Hi vero q̃ victo
res reuersi sūt ad bethuliā: ola q̃ erāt
illoⁿ abstulerūt secū: ita vt nō esset nu
mer⁹ l pecoriū: ⁊ iumētis ⁊ vniuersis
✠ modis⁹ eor: vt a minimo vsq̃q̃ ad
magnū oēs diuites fierēt de predario
ipsⁿ eor. Joachi aūt summus pōtifex
de hierlm venit i bethuliā cū vniuersis
pbyteris suis vt videret iudith. Que
cū esset ad illū: benedixerūt eā omīs
tua voce dicētes. Tu gl'ia hierlm: tu le
titia israel: tu honorificētia ppli nri:
q̃ fecisti viriliter: ⁊ pfortatū è cor tuū:
eo q̃ castitatē amauerīs: ⁊ post virum
tuū alterū nesciēs: ideo ⁊ manus dñi
pfortauit te: ⁊ ideo eris bēdicta l eter
nū. Et dixit eis pupulus: fiat fiat. Per-
ciēs aūt triginta vir collecta sunt spo-
lia assyriorū a ppl'o israel. Porro aūt vni
uersa q̃ holofernis peculiaria fuisse p
dato sibi dederūt iudith l auro ⁊ argē
to ⁊ pestib⁹ ⁊ gēmis ⁊ oī suppelectili:
et tradita sunt ola illi a ppl'o. Et omnes
ppli gaudebāt cū mulieribⁿ ⁊ vgīnib⁹
et iuuenib⁹: in organis et cytharis.

CC.S. Cātici iudith: ⁊ quō ois ppls
vēit l hierlm adorare ō morte iudith. vi
Unc cantauit canticum
hoc dño iudith: dicens
Incipite dño in tympa
nis cantate dño in cym
balis: modulamini illi
psalmum nouum: exul-
tate et inuocate nomen eius. Dominⁿ
conterens bella: dominus nomē è illi.
Qui posuit castra sua in medio populi
sui vt eriperet nos de manu oīm inimi
corū nostrorū. Uenit assur i mōtib⁹ ab
aquilone l multitudine fortitudinis sue
cui⁹ multitudo obstruxit torrētes et
equi eor cooperuerūt valles. Dixit se Als ✠ ma
incēsurū fines meos ⁊ iuuenes meos iu
occisurū gladio: infantes meos dare i
predā et virgines in captiuitatē. Dñs B
aūt oipotēs nocuit eis: ⁊ tradidit eū in
✠ man⁹ feminē: ⁊ pfudit eū. Nō enim ce- Als ✠ ma
cidit potēs eor a iuuentibus nec filij ⁊ nidus.
titā pcusserūt eū nec excelsi gigantes Als ✠ tra
posuerūt se illis: ⁊ iudith filia merari rannorū.
in specie facies sue dissoluit eū. Exiuit 6.10.a.
eūs se vestimētorū ⁊ induit se ✠ Als ✠ re
vestimēto lētitie l exultatiōe filion israel. stimenta.
Unxit facies suā pnguēto: colliga- Als ✠ pe
uit cincinnos suos mitra ad decipien- nit.
dum illis. Sādalis ei⁹ rapuerūt oculos
ei⁹: pulchritudo ei⁹ captiuā fecit ālm
ei⁹: amputauit pugione cervicē eius.
Horruerūt p se pstātia ei⁹: et medi au
dacia ei⁹. Tūc plulauerunt castra assy- C
riorū: qm̃ apparuerūt hūiles mei ⁊ are- Ps. 143.
scētes i fiti. Filij puellarū cōpunxerūt Ps. 32.
eos: ⁊ sicut pueros fugiētes occiderūt
eos: perierūt in pselio a facie dñi dei
mei. Hymnū cātemus dño: hymnū no-
ui cātem⁹ deo nro. Adonai dñe deus
magn⁹ es tu ⁊ pclar⁹ virtute tua ⁊ quā
supare nemo potest. Tibi seruiat omis
creatura tua: q: dixisti ⁊ facta sunt: mi
sisti spiritū tuū ⁊ creata sunt: et nō est
q̃ resistat voci tue. Montes a fundamē-
tis mouebunt cū aq̃s petere sicut cera
liquēscēt ante faciē tuā. Qui aūt timet
te: magni erit apud te p ola. Ue gēti in
surgēti sup gen⁹ meū. Dñs enī oipotēs
vlciscēt i eis: in die iudicij visita
bit illos. Dabit enī ignē ⁊ vermes in
carnes eor: vt vrant ⁊ sentiāt vsq̃q̃ i se
piternū. Et facti sūt post hecīoīs popu-
lus post victoriā venit i hierlm adora
re dñm: et mox vt purificati sunt: obtu-
lerūt oēs holocausta ⁊ votā: ⁊ reposuī
sionēs suas. Porro iudith vniuersa ✠ Als ✠ ar
vasa bellica holofernis q̃ dedit illi po ma.
pul⁹: ⁊ canopeū q̃ ipa sustulerat de cu D
biculi ipsⁿ: obtulit in anathema obli
uionis. Erat aūt ppls tocīdⁿ fm faciē
sed ōnē: ⁊ p tres mēses gaudiū hui⁹ vi-
ctorie celebratum est cum iudith. Post
ores autē illos vnusq̃q̃ redūt in sua
et iudith magna facta est i bethulia ⁊
hilario: erat vniuerse terre israel. Erat
etiam virtuti castitatis adiūcta: ita vt
nō cognosceret vir oīb⁹ diēb⁹ vite sue
et quo defunct⁹ est manasseo vir eius.
Erat aūt dieb⁹ festis pcedēs cū magna
gl'ia. Mānsit aūt i domo viri sui annos
centū ⁊ cū: et dimisit ab ira sua liberam
et defuncta est ac sepulta cū viro suo

bethulia. Luritqꝫ illã ois populus die
bus septẽ. In ol aũt spacio vite eiꝰ nõ
fuit q̃ pturbaret israel: et post mortem
eiꝰ annis multꝫ. Dies aũt victorie hu
ius festiuitatis ab hebreis in numero
sercõ̃ vterũ accipit ⁊ colũ a iudeis ex
illo tempore vsq̃ in presentem diem.

¶ Explicit liber Judith.

¶ Incipit prologus sancti Hie
ronymi in libũ hester.

Ibrum hester varijs
trãslatoribꝰ pstat esse
vitiatũ: quẽ ego ꝗ ar
chiuis hebreorꝫ reue
lãs: vbũ e vbo erpsi
ꝰ trãstuliti. Qnẽ li
bũ editio vulgata la
cinosis hlcide vborũ finibꝰ trahit ad
dens ea q̃ ex rẽpore dici poterãt. ⁊ au
diri sicut ĩ olitũ ẽ scholarib̃ꝰ discipli
nis sũpto themate excogitare: q̃ꝫ̃ vb
bisvti potuit q̃ iniuriã passꝰ dl'ille q̃
iniuriã fecit. Nos aũt o paula ⁊ eusto
chiũ qm̃ ⁊ bibliotheras hebreorũ stu
duistis itrare ⁊ Iterpretũ certamla cõ
probastis: tenẽres hester hebraicũ li
bũ p singula vbar nostrã translationẽ
aspicte vt possitis agnosere me nihil
etiã augmẽtasse addẽdo: ſz fidelẽ testi
monio simpliciter sicut ĩ hebreo habe
tur historiã hebraicã latine ligue tra
didisse. Nec affectam ⁊ laudes hoſz: nec
vituparatiões erpauescim̃ꝰ. Deo enim
placere curãtes minas holm penitus
nõ timem̃ꝰ: q: deꝰ dissipat ossa eorũ: q̃
bolꝰ placere desiderãt: ⁊ fm apostolũ
q̃ eusmodi sũt: sui rpi esse nõ possunt.
Rursum ĩ libro hester alr habetũ
er nimia vsq̃ ad theta lfam fecim̃ꝰ di
uersis in locis: volẽtes ſcz septuaglta
interptũ ordinẽ p hoc lknuare studio
so lectori. Nos ei iuxta morẽ hebraicũ
ordinẽ psequi etiã in septuaginta edi
tione maluimus.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber hester.

C.S.c. ¶ De cõuiuis assueri regis: de va
sthi regina q̃ noluit intrare ad regẽ: de
repudiatiõe eiꝰ ex psilio septẽ sapiẽtũ
de decreto pmulgato q̃ viri dominen
tur vxoribus. Capitulũ. i.

A diebꝰ assueri q̃ regna
uit ab india vsq̃ ethio
pia super centum vigi
ti septem prouincias: quã
do sedit in solio regni
sui susa ciuitas regni eiꝰ
exordium fuit. Tertio igitur anno im
perii sui fecerat grande puiuiũ cũctis
pncipib̃ꝰ ⁊ pueris suis fortissimis pi
rũ ⁊ medoꝝ ielitis ⁊ pfectis puinciã
corã se vt oñderet diuitias glie regni
sui ac magnitudinẽ atq̃ iactãtã pcẽ
tie sue multo tpe cẽtũ videlicꝫ octogi
ta diebꝰ. Cũq̃ implerẽt dies cõuiuiũ
inuitauit oẽm ppl'm q̃ luẽt ẽst ĩ susis
a mario vsq̃ ad minimũ ⁊ fuisset septẽ
diebꝰ puiuiũ pparari ĩ vestibulo hortũ
et nemoris: q̃ꝫ regis cultu ⁊ manu cõ
sitũ erat. Et pẽdebãt ex oi pte tẽtoria
aeri coloris ⁊ carbasini ac hiacynthi:
ni sustẽtata funib̃ꝰ byssinis atq̃ par
pureis: q̃ eburneis circulis iserti erãt
et columnis marmoreis fulciebant. Le
ctuli q̃ꝫ aurei ⁊ argẽti sup pauimẽtũ
smaragdino ⁊ pario stratũ lapide esi
positi erãt q̃ꝫ mira varietate pictura
decorabat. Bibebãt aũt q̃ inuitati erãt
aureis poculis: ⁊ alius atq̃ alius vasis
cibi iferebãt. Vinũ q̃ꝫ vt magnificẽ
tia regia dignũ erat abũdãs: ⁊ pcipuũ
poncbat. Nec erat q̃ nolentes cogere
ad bibẽdũ: sed sic rex statuerat ꝑ omẽ
mẽsis singulos de pncipib̃ꝰ suis: vt
sumeret vnusq̃sq̃ qꝫ vellet. Vasthi q̃
regina fecit cõuiuiũ feminarũ in pala
tio vbi rex assueꝰ manere ꝓsueuerat.
Itaq̃ die septimo cũ rex esset hilaris
et post nimiã potationẽ lcaluisset me
ro ꝑcepit mamucã ⁊ bazatha ⁊ arbona
et bagatha et abgata et zarath et thar
chas septẽ eunuchis q̃ ĩ cõspectu eius
ministrabant vt introẽncerẽt regina
vasthi coã rege posito sup caput eius
diademate: vt ofideret cũctis pplis et
pncipib̃ꝰ eiꝰ pulchritudinẽ: erat enim
chia valde. Que renuit: et ad regis he
riũ q̃ꝫ eunuchos mãdauerat venire
cõtẽpsit. Unde irat̃ꝰ rex: et nimio faro
re succensus: ĩterrogauit sapiẽtes q̃ de
more regio semp et aderãt: ⁊ illex fa
ciebat cũcta psilio scirẽ ĩ si leges acto
ra maiorũ. Erat cũ eꝫ̃ primi: char
sena et zethar et admatha ⁊ tharsis et
mares ⁊ marsana et mamuchai: septem
duces pſarũ atq̃ medorũ q̃ videbant
faciẽ regis: ⁊ pmi post eũ residere so
liti erãt cui sentẽtie vasthi regina sub
iacerẽt q̃ assueri regis imperiũ q̃ꝫ per
eunuchos mãdauerat: facere noluis
set. Ñditeq̃ꝫ mamucha audiente rege
atq̃ pncipib̃ꝰ. Ñõ solũ regẽ lesit regi
na vasthi: sed ⁊ oẽs pplos ⁊ pncipes
q̃ sunt in cũctis puincũs regis assueri
Egredietẽ enĩ fmo regine ad oẽs mulie
res vt cõtemnant viros suos ⁊ dicant.

J.S.c. J.19.a. Alis arta percos vel Wemnon ri.p'aruz rex.

B

Rex assueꝰ iussit vt regina vasthi in
troiret ad eũ ⁊ illa noluit. Atq̃ hoc erẽ
plo oẽs pncipũ ꝓuices persaruz atq̃
medorũ pariter pendẽt imperia maritoꝝ
inde regis iusta est indignatio. Si q̃
placet egr ediatur edictum a facie
tua: et detur iuxta legẽ persaruz atq̃
medorũ: quã ꝓterire illicitũ est: vt ne
q̃ꝫ etra regina vasthi ingrediat̃ ad
regẽ sed regnũ illi̇ꝰ altera q̃ melior est
illa accipiat: ⁊ hoc in oẽ (q̃ latissimũ
est) pncipatũ tuarũ diuulgẽt ꝓperũ:
et cuncte vxores tã maiores q̃ꝫ minores
deferant maritis suis honorẽ. Placuit
cõsilũ eiꝰ regi: ⁊ pncipib̃ꝰ: fecitq̃ iux
ta cõsilũ mamucha: et misit epistas ad
omnes puincias regni sui: vt q̃ꝫ
gens audire ⁊ legere poterat diuersis
linguis et litteris: esse viros pncipes
domorũ in domib̃ꝰ suis: et hoc per
omnes populos diuulgari.

C.C.S. De vgtaib̃ꝰ quesitis regi Iter
q̃ꝫ erat hester: de introitu eiꝰ ad cubi
culũ regis: q̃ regina facta est: de mar
docheo regi reuelãti p hester. Cpm. ii.

Hꝫ itaq̃ gestis postq̃ regis assue
ri dedignatio deferbuerat: et re
cordatus est vasthi q̃ fecisset vel q̃ pas
sus esset: dixerũt q̃ pueri regis ac mini
stri eiꝰ. Querant regi puelle virgines
ac speciose: et mittãt q̃ cõsiderẽt ꝑ oẽ
omnes puincias puellas speciosas et
virgines: et adducãt eas ad ciuitatem
susam et tradãt eas in domũ feminarũ
sub manu egei eunuchi: q̃ est ꝓpositus
et custos mulierũ regiarũ: ⁊ accipiant
mundũ muliebre et cetera ad vsus ne
cessaria. Et q̃cũq̃ inter oẽs oculis re
gis placuerit: ipsa regnet pro vasthi.
Placuit sermo regi et ita vt suggesse
rãt iussit fieri. Erat vir iudeus ĩ susis
ciuitate vocabulo mardocheus: filius
iair: filii semei: filii cis: de stirpe ieml:
q̃ trãslatus fuerat de hierlm cũ tpe qua
conia regem iuda nabuchodonosor
babylõis trãstulerat: q̃ fuit nutri
tius filie fratris sui edissa: q̃ altero no
mine vocabat hester: ⁊ vtrũq̃ parẽtẽ
amiserat: pulchra nimis et decora fa
cie. Mortuisq̃ patre eiꝰ ac matre: mar
docheꝰ sibi eã adoptauit ĩ filiã. Cũq̃
perduisset regis ꝓperũ: et iuxta mã
datũ illi̇ꝰ multe pulchre ꝑgines addu
cerẽtur susa: ⁊ ego traderẽt eunucho:
hester q̃ꝫ inter ceteras puellas ei tra
dita est: vt seruarẽt in numero femi
narũ. Que placuit ei ⁊ inuenit gratiã
in ꝓspectu illius. Et precepit eunucho
vt accelerẽt mũdum muliebrẽ: et tra
derẽt ei ꝑes suas: ⁊ septẽ puellas spe
ciosissimas de domo regis: ⁊ tã ipsam
q̃ pedissẽ q̃ꝫ eius ornarẽt atq̃ eccole
rẽt. Que noluit indicare ei ppl'm ⁊ pa Polistra
triã suã. Mardocheꝰ enĩ pceperat ei: vt phus.
de hac re omno reticerẽt: q̃ ambula
bat quotidie ante vestibulũ domꝰ: in q̃
electe virgines seruabãt. Curã agens Speusip
salutis hester ⁊ scire volẽs q̃d ei accideret: pus.
deret. Cũ aũt venissẽt ꝑs singularũ p phus.
ordinẽ puellarũ: vt intrarẽt ad regẽ: et
pleris oib̃ꝰ q̃ ad cultũ muliebre pertinẽ
bant: mensis duodecimꝰ peractus est: ita
vsitarat vt sex mẽsib̃ꝰ oleo ungerentur
myrrino: ⁊ alios sex q̃busdã pigmẽtis
et aromatib̃ꝰ vterẽtur. Ingredientesq̃ꝫ
ad regẽ q̃cũq̃ postulassent ad ornatum
pertinens accipiebãt: vt eis placue
rat cõposite de triennio feminarũ ad
regis cubiculũ transibãt. Et q̃ intrans
rat vespe: egr ediebat̃ mane atq̃ inde
in secũdas edes deducebãt q̃ sub manu
susagazi eunuchi erãt: q̃ pcubis regis
prelidebat: nec habebat prãtẽ ad regẽ
vltra redeũdi: nisi voluisset rex: et eam
vocare iussisset et nosse. Suoluto autem
tpe q̃ ordinẽ lstabat dies q̃ hester filia
abihail ffis mardochei: quã sibi ado
ptauerat ĩ filiã vederet. Intrare ad regẽ
Que nõ q̃siuit multebrẽ cultũ: sed q̃
cũq̃ voluit egr eunuch̃ꝰ cultos virgi
nũ hec ei ad ornatũ dedit. Erat enĩ fo
mosa valde: et ieredibili pulchritudine
oim oculis gratiosa: et amabilis vide
bat̃. Ducta est itaq̃ ad cubiculũ regis
assueri mẽse decimo q̃ vocat̃ thebeth:
septimo anno regni eius. Et adamauit
eã rex plusq̃ oẽs mulieres: habuit gra
tiã et miam coã eo sup oẽs mulieres
et posuit diadema regni in capite eiꝰ: Marcus
fecitq̃ regnare loco vasthi. Et iussit cursꝰ ro
cõuiuiũ ꝓparari p magnificẽtia cuntis manus.
pncipib̃ꝰ ⁊ suis suis: ⁊ p pfectione et
nuptis hester. Et dedit requiẽ pniuer
sis puincũs ac dona largiꝰ est iuxta
magnificẽtia pncipalẽ. Cũq̃ ⁊ secũdo q̃
rerent̃ ꝑgines ⁊ cõgregarent̃: mardo
cheꝰ manebat ad ianuã regis. Ñ ecdũ
pdiderat hester patriã et ppl'm suũ: iu
xta mãdatũ eiꝰ. Quicũq̃ et ille pcipie
bat obsudabat: hester: et ita efecta facie
bat vt eo tpe solita erat q̃ eã parnulã
nutriebat. Eo igit tpe q̃ mardocheꝰ ad
regis ianuã morabat̃: irati sunt baga
thã ⁊ thares duo eunuchi regis q̃ ianitores erãt: et ĩ primo palatii limine residebant poluerũtq̃ insurgere in ra.

Isander iace le monius.

Symona tentensis

C

B

J.6.a.7.J.

regem et occidere cum. Quod mardo-
cheum nõ latuit statimq; nũciauit re-
g ine hester et illa regi ex nomie mar-
docheri; ad se rem detulerat quesitus
est et inuentus est appẗs est vterq; cop
in patibulo. Et iussit rex vt in libro me
moriali scriberet: vt p vita sua aliqd
repensaret ei. Mandatumq; est histo-
rũs et annualib⁹ traditum coꝝ rege.
CL.S. De exaltatione amã cui mar-
docheus genus nõ flectit: sors in vna
mittit: rex pertat amã vt iudei occi
dantur: litere mittunt p cursores ad
vniuersas pulcias iudei lugẗ. Cp. iii.

I.eo. Dolt hec rex assuerus ex-
altauit amã filium amas-
dathi qui erat de stirpe
agag: et posuit solũ et⁹
sup oẽs principes q̃s ha-
debat. Cũctiq; serui re-
gis q in portibus palatij versabunt fle
ctebant genua et adorabãt aman. Sic
enim preceperat eis imperator. Solus
mardocheus non flectebat genu: neq;
adorabat eũ. Cui dixerunt pueri regis
q̃ ad portes palatij residebãt. Cur ꝑter
ceteros non obseruas mãdatũ regis?
B Cũq; hoc crebrius dicerẗ: r ille nolle
audire: nunciauerũt amã: scire cupien
res vtrũ pseuerat in sententia. Dixe-
rat enĩ eis se esse iudeũ. Q̃d cũ audiũ
set amã: r experimẽto ꝑbasset: q; mar
docheus nõ flecteret sibi genu: nec se
adoraret: iratus est valde. r p nihilo
duxit inuẗ mardocheũ mittere man⁹
suas. Audierat ei q̃ esset gẽtis iudee:
magisq; voluit oẽm iudeoꝝ q̃ erãt in
regno assueri perdere nationẗ. Mense
primo (cuius vocabulũ est nisan) anno
duodecimo regni assueri missa ẗ sors
in vrnã q̃ hebraice vt phur coꝝ amã:
quo die et q̃ mẽse gens iudeoꝝ deberet
I.9.c. interficiri: et eriuit mensis duodecim⁹ q̃
vocat adar. Dixitq; amã regi assuero
Est ppls p oẽs principatus regni tui di
spersus: r a se mutuo seperatus: nouis
ptẽs legib⁹ r cerimonijs: insup regis
I.23.d. C scita cõtẗnẗs. Et optime nosti q̃ non
expediat regno tuo vt insolescat p li-
cẗnẗ: si tibi placet: decerne vt pereat:
r decẗ milia talẗoꝝ appendã arcarũs
gaze tue. Tulit ergo rex annulũ q̃ ꝑ-
batur de manu sua: et dedit eũ amã fi-
lio amadathi de progenie agag: hosti
iudeo: dixitq; ad eũ. Argentum q̃d tu
polliceris tuũ sit: de ppło age q̃d tibi
D placet. Vocatiq; sũt scribe regi mẽse
primo nisan: tertiadecima die eiusdẗ
mẽsis: r scriptũ est vt iussrat amã
oẽs satrapas regis: et iudices pulci-
rũ diuersarũq; gentiũ vt quq; gis
gere poterat r audire p patriarte lin
guarũ et nomie regis assueri: r ꝓsig-
nate ipsi⁹ anulo misse sunt p cursores
regis ad vniuersas pulcias: vt occa-
rẗt atq; delerent oẽs iudeos a puer
vsq; ad senẗ: paruulos r mulieres ter
die: hoc est tertiodecimo mensis ter
decimi: q̃ vocat adar: et bona eorũ ꝓ-
perẗt. Sũma autẗ epistolarũ hec fu
vt oẽs pruncie scirent r pararẗ sint
pcidiarũ diẽ. Festinabãt curiosus em
missi erãt reges iperũ explere. Sten
q̃q; in fulis pepẗdit editũ rege r amã
celebãtẗ cõuiuiũ: r cũctis iudeis qui
in vrbe erant fientibus.

C.L.S. Mardoche⁹ mãdat hester vt
ad regẗ intrans reger p iudeis illa ac
cusationem pretendit iterũ adiuran
iubet orari pro se. Capitulum.vi.

B Ue cũ audisset marde-
cheus scidit vestimẗ
sua: r idut⁹ẗ sacco: pu
gẗs cinerẗ capitis: ꝓ
tes medie ciuitatis vocẗ
magna clamabat: ex tri
dẗs amaritudinẗ alta
r hoc eiulatuq; vsq; ad portes palatij
gradiẗs. Nõ ei erat licitũ idutũ sacco
aulã regis ĩtrare. In oib⁹ q̃q; pulcis
opid; ac loc; ad q̃ crudele regis bogra
puenerat plãctⁿ. Igẗ erat apũ iudeos
ieiunij: vlulat⁹: r flet⁹: sacco r cinere
multis pstrato vtẗrib⁹. Ingresse sũt
sunt puelle hester r cunuchi nuncian-
rũq; ei. Q̃d audiens pternata est re
stẗ misit: vt abiato sacco induceret ei
quã accipere noluit. Accitoq; athach
cunucho: quẗ rex ministrũ ei dederat:
pceptt vt iret ad mardocheũ r disceret
ab eo cur hoc faceret. Egressusq; a
thach iuit ad mardocheũ: et fuerit ei
stẗ ip platea ciuitatis afi ostiũ palatij
q̃ idicauit ei ola q̃ acciderãt: quõ amã
pmisisset vt thesauros regis p iudeis
ñ nece ĩferret argẗtũ: exẗplar q̃q; edi
ti q̃ pẗdebat i susis: dedit ei vt regẗ
ostẗderet: moneret eã vt ĩrarẗ ad re
gẗ: vt deprecarẗ eũ p ppło suo. Regrẗ-
sus athach nũciauit hester ola q̃ mar
docheus dixerat. Quẗ rñdit eiret iussit
vt diceret mardocheo. Oẽs serui regis
cũctẗ q̃ sub ditiõe eius sũt nouẗ pulcis
q̃ siue vir siue mulier nõ vocatus intrẗ
atriũ regis ĩtranerit: ab eq; illa pleno
ne stati ĩrefficiat: nisi forte rex aurea

virgã ad eũ tẗrẗdẗrit p signo clemen
tiatq; ita possit viuere. Ego igit q̃d
ĩtrare poterõ: quẗ triginta ẗ
ẗ non sũ vocata ad eũ? Q̃d cũ audisset
mardocheus rursuz mãdauit hester:
dicẗs. Ne putes q̃ alaz tuã tũ liberes
in domo regis, es p cũctis iudeis. Si
enĩ nũc silueris: palã occasionẗ libera
bunt iudei: r tu r dom⁹ pris tui pibi
ris. Et q̃d nouit vtrũ ideirco ad regnũ
peueris: et in tali tpe parueris? Rursũ
q̃ hester hec mardocheo ꝓbda mãdauit
Vade r congrega oẽs iudeos q̃s i susis
reperiẗs r orate p me. Nõ cõmedet,
et non biberis tribus diebus et noctis
bus: et ego cum ancillulis meis sẗr ie-
iunabo: r tũc ingrediar ad regẗ: cõtra
legem faciẗs non vocata: tradẗq; me
morti r periculo. Iuit itaq; mardoche⁹
r fecit ola que hester pceperat.

C.L.S. Hester intrat ad regem: placet
regi: et ei petẗ q̃d vis erẗ dimidiũ
regni mei: petit vt rex r aman secũ ad
cõuiuiũ veniãt: sero petit vt rex r alte-
rorẗ ambo ad cõuiuiũ veniãt aman
mardocheo crucẗ parat. Cap.m.v.

De aũt tẗio idutaẗ
hester r regalib⁹ ve-
stimẗtis: r stẗtit in
atrio dom⁹ regẗ: q̃d
erat ĩterij ꝑ basilicẗ
regis. At ille sedebat
sup solium suũ i pslito
rio palatij ꝑ ostiũ de
ꝓ. Cũq; vidisset hester reginã stantẗ
placuit oculis eius: r extẗdit ꝑ eũ virgã
auẗ quã tenebat manu. Quam acce-
dẗs osculata est summitatẗ virge eius. Di
xitq; ad eã rex. Quid vis hester regina?
Que ẗ petitio tua: et si dimidiũ prẗ re
gni petiẗ, dabit tibi. At illa rñdit Si
regi placẗ obsecro vt veniãs ad me hodie
et amã tecũ ad pui nisi q̃ paui. Statim
q̃ rex. Vacate inq̃t cito amã: vt hester
obediat voluntati. Venerũt itaq; rex et
amã ad puiuisi q̃ eis regina pauerat.
Dixitq; ei rex postq̃ vinũ biberat adhũ
dẗr. Quid petis vt det tibi: r q̃ re
quisis? Etã si dimidiã partẗ regni
mi petiẗs, ipetrabẗs. Cui rñdit hester
Petitio mea r preces sunt iste. Si inueni
in aspectu regis gẗam: r si regi placet
vt det mihi q̃d postulo: r meã impleat
petitionẗ: veniat rex ad amã ad puiuisi
q̃ paui eis: r cras aperiẗ regi volũta-
tẗ meã. Egressus ẗ itaq; illo die aman
lẗ: placet. Cũq; vidisset mardocheus
sedẗm afi fores palatij: r non solũ nõ
assurrexisset sibi: sẗ nec motũ quidẗ de
loco sessionis suę: indignat⁹ est valdẗ: r
dissimulata ira reuersus in domũ suã:
conuocauit ad se amicos suos r zares
vxorẗ suã: r exposuit illis magnitudẗ
nẗ diuitiarũ suarũ: filiorumq; turbẗ
quãta est gẗia sup oẽs pncipes r suos
suos rex eleuasset. Exposẗ hec ait. Regi
na q̃q; hester nullũ alium puocauit ad
cõuiuiũ cũ rege ẗter me apũ quã erẗ
cras cũ rege prãsumũ suũ. Et cũ hec omia
habẗ nihil me hẗc puto: q̃dm videro
mardocheũ iudeum sẗdẗntẗ afi fores
regias. Respõderũtq; eis zares vxor
eius et ceteri amici. Iube parari excel
sam trabẗ habentẗ altitudinis quin-
quaginta cubitos: et die mane regẗt
appẗdat sup eã mardoche⁹: r sic ibis
cũ rege letus ad conuiuiũ. Placuitq; eẗ
psilium: r iussit excelsam parari crucẗ.

C.L.S. Ker noctem insomnẗ duxit in
annalibus fidelitatẗ mardochei inuẗ
nit: pceepit cum honorari: aman con-
fusus est. Capitulum.vi.

A Octẗ illa duxit rex insomnem:
iussitq; sibi afferri historias et
annales priorũ temporũ. Que cũ illo
ꝑlẗ legerẗnt obtũ est ad illũ loc: vbi
scriptũ erat quõ nũciasset mardoche⁹
insidias bagathã r theres cunuchos
regẗ assuẗ: iugulare cupiẗntũ. Q̃d cũ
audisset rex ait. Quid p hac fide hono
ris ac ꝑmũ mardoche⁹ consecut⁹ est?
B Dixerẗt ei serui illi⁹ ac ministri. Nihil
omo mercedis accepit. Statimq; rex
Quis est inquit in atrio? Aman q̃ppe
ĩtrer⁹ atriũ dom⁹ regẗ intrauerat:
vt suggereret regi: r iuberet mardo-
cheũ affigi patibulo: q̃d ei fuerat ꝑpa-
ratũ. Respõderũt pueri. Aman stat in
atrio. Dixitq; rex. Ingrediat. Cunq;
esset ĩgressus ait illi. Quid debet fieri
viro quem rex honorare desiderat? Co
gitans autẗ in corde suo aman: r repu
tans q̃ nullũ alius rex nisi se vellet ho-
norare: rñdit. Nõ q̃d rex honorare cu
pit: debet indui vestib⁹ regis: r iponi
sup equũ q̃ de sella regẗ est: r accipere
regiũ diadema sup caput suũ r primũ
de regis principib⁹ ac tyrannis tenẗt
equũ et: r p platẗ ciuitatis incedens
clamẗt r dicat. Sic honorabitur quẗcun
q̃ voluerit rex honorare. Dixitq; ei
rex. Festina et sumpta stola r equo: fac
ita vt locut⁹es mardocheo iudeo: qui
sedet ante fores palatij. Caue ne quicq̃
de his q̃ locutus es pẗtẗrmittas. Tu-
lit itaq; aman stolã et equũ indutũq;

mardocheū in platea ciuitatis: ⁊ impo
situm ⁊ quo precedebat atq; clamabat.
D Hoc honore pdignus est quēcunq; ret
voluit honorare. Reuertiq; est mar
docheus ad tanuā palatij: et amā festi
nauit ire in domū suā: lugēs et operto
capite: narrauitq; zares vxori sue et a
micis ola que euenissēt sibi. Cui respō
derunt sapiētes quos secū habebat in
cōsilio et vxor eius. Si de semine iudeo
rū est mardocheus aū quē cadere cepi
sti: non poteris ei resistere: sed cades
in cōspectu eius. Adhuc illis loquētibus
venerunt eunuchi regis: ⁊ cito illi ad
conuiuium quod regina parauerat: pge
re compleuerunt.

C.C.S. De accusatione hester contra
aman: de suspēsione aman in patibulo
mardocheo preparato. Lib̄m. vij.

A Retrauit itaq; rex: amā
vt biberēt cū regis. Di
ritq; ei rex ēt die
postq; vino inebriatus. Que est petitio tua he
ster: vt detur tibi: ⁊ q̄d vis
tibi fiat: etiā si dimidiā partē regni
mei petiers: impetrabis. Ad quē illa ri
dit. Si inuēni gratiam in oculis tuis o rex:
et si placet vobis mihi ala mea ꝑ qua
rogo: ⁊ ppl̄m meū ꝑ q̄ obsecro. Tradi
ti enim sumus ego ⁊ ppl̄s meus vt contera
mur: iugulemur: ⁊ peamur. Si: q̄ptinā i
seruos ⁊ famulas vēdēremur: esset to
lerabile malū: gemēs tacerē. Hic aūt
hostis nr est: cui⁹ crudelitas redundat
in regē. Rīdēsq; rex assuerus ait. Quis
est iste: ⁊ cui⁹ poētie vt hec audeat fa
cere. Dixitq; hester. Hostis et inimicus
nr pessimus iste ē aman. Q̄d ille audiēs
altico obstupuit vultū regis ac regie fer
re nō sustinens. Rex aūt irat⁹ surrexit:
⁊ de loco pūnū ire iraui in hortū arbo
rid⁹ psitū. Aman q̄q; surrexit vt roga
ret hester reginā ꝑ ala sua: intellexit
enim a rege sibi pati malū. Qui cum re
uersus ēt de horto nēoribus psito: et
intrasset pauiū loci reppit amā sup
lectulū corruisse i quo iacebat hesteri
et ait. Etiā reginā vult opprimere me
pnte in domo mea. Recdū ybū de ore
regis exierat: ⁊ statī operuerūt facie ei⁹.
Dixitq; arbona vn⁹ de eunuchis q̄ sta
bāt i ministerio regis. En lignū q̄d paur
rat mardocheo (qui locut⁹ est ꝑ rege)
stat i domo amā: hās altitudis quin
quaginta cubitos. Cui dixit rex. Appen
dite eū in eo. Suspēsus est itaq; amā
in patibulo: quod parauerat mardo
cheo: et regis ira quiuit.

C.C.S. Mardocheus exaltatur a rege: et
hester rogat ipsum nouas fieri irritas
facientes aman veteres: vt gaudiū in
eis q: nouū lux oriūt ipsa sit. Lib̄. viij.

I illo die dedit rex assuerus
hester regine domui amā
aduersarij iudeorum: et
mardocheus ingressus est
ante faciē regis. Cōfessa est
enim hester quid esset patruus
suus. Tulitq; rex anulū quē ab aman
recipit: tusserat: et tradidit mardocheo
Hester aūt constituit mardocheū super
domū suā. Nec his cōtēta: procidit ad
pedes regis: fleuitq; et locuta ad eum
orauit vt malitiā amā agagite: et ma
chinationes eius pessimas q̄s excogitā
uerat ꝑ ta iudeos: inderet irritas fie
ri. At illi ex more sceptrū aureū ētē
dit manu quo signū clemētie mōstra
bat. Illeq; psurgēs stetit ante eum. At
Si placet regi: ⁊ si inuēni gratiam i oculis
eius: et depcatio mea nō ei videat esse cō
traria: obsecro vt nouas epistolas veteres
aman Ike insidiatoris ⁊ hostis iudeorū
quib⁹ eos in ēsectis regis pūnctis pe
rire ꝓcurauerat corrigant. Quō enim po
tero sustinere nēcē et interfectionē ppl̄i
mei? Rīditq; rex assuerus hester regie
et mardocheo iudeo. Domui aman con
cessi hester regine: ⁊ ipsum iussi affigi
cruci: quia ausus est manū mittere in ma
deos. Scribite ꝗ iudeis sicut vob pla
cet ex regis nomine: signātes litras anulo
meo. Hec enim consuetudo erat vt epl̄is
q̄ ex regis nōe mittebātur: ⁊ illi ānulo
signate erāt nemo auderet pradicere.
Accitisq; scribis ⁊ librariis regis: erat
aūt ēpse tertij mēsis q̄ appellabat sibā
vicesima et tertia die illi: scripte sunt
epistole: vt mardocheus voluerat ad iu
deos ⁊ ad pncipes: pturatores: et ti
dices: q̄ cētū viginti septē pūncis ab
indea vsq; ad ethiopiā p̄sidebāt pun
cie atq; pūncie: ppl̄o ⁊ ppl̄o iuxta lin
guas ⁊ litras suas: et iudeis sua legere
poterāt et audire. Ipsēq; epl̄e q̄ ex re
gis nōe mittebātur: anulo ipsius ēsig
nate sunt: ⁊ misse per veredarios: q̄
oēs pūncias discurrentes veteres li
teras nouis nūcio preuenirēt. Quib⁹
impauit rex vt cōmunirent iudeos per
singulas ciuitates: ⁊ inpōsit pnceps: et
cōgregari: vt starēt ꝑ alabus suis: et
oēs inimicos suos cū cōiugib⁹ et liberis
et priuersis domib⁹ interficerent
atq; delerent. Et constituta est per oēs

pūncias vna ptionis die: ⁊ ad est ter
tiedecima die mēsis duodecimi adar.
Sicq; epistole hec fuit: vt in oibus
terris ac ppl̄is q̄ regis assuerus iudi
cābāt ipcria: notū fieri: paratos esse iu
deos ad capiendā vindictā de hostib⁹
suis. Egressiq; sunt veredarij celeres
nuncios ꝓperātes: et edictū regis
pepēdāt in ciuitatibus. Mardocheus aūt de
palatio ⁊ de cōspectu regis egrediēs
fulgebat vestib⁹ regis: hinc iacinthi
ni: inde ālicet et acrinis: coronā auream
portās i capite: ⁊ amictus serico pallio
atq; purpureo. Ob̄iq; ciuitas exultas
aut atq; letata est. Iudeis autēm neus
lux oriūt ipsa est: gaudiū: honor: et tri
pudiū. Apud eōs ppl̄os: vbes atq;
pūncias quocūq; regis pēcepta venie
bāt: mira exultatio epule atq; pulcra
et festus dies. Intantū ꝑ plures alte
rius ꝓsanguis ⁊ secte eorū religionis
et ceremonias iungerētur. Brādio enī
ēsectos iudeos nois terror: inuaserat.

C.C.S. De cede quā exercuerūt iudei
in hostes suos: ⁊ filios aman suspēsis:
de rescripto mardochei ad iudeos: et
vnde assignari solēnē celebrādis. ix.

Bit duodecimus mēsis quē
adar vocari: ēt iam diri
mus tertiadecima die qui
ēsectis iudeis interfectio
parabatur: hostes eorū
inbiabāt sanguini: ⁊ la
vite superiores iudei cē ceperūt: ⁊ se de
aduersarijs vindicare. Longregatiq;
sunt ꝑ singulas ciuitates ⁊ oppida et
locā: vt cētēderent manū cōtra inimi
cos et psecutores suos. Nullusq; au
sus est resistere eo q̄ omnes ppl̄os ma
gnitudis eorū formido penetraret. Nā
et puncetarū iudices et duces ⁊ pcura
tores alisq; dignitas q̄ singulis locis
ac ōpibus preerat: extollebat iudeos
timore mardochei: quem pnciplē esse
palatij: ⁊ plurimū posse cognouerāt.
Fama quoq; nois eius crescebat quo
tidie: ⁊ ēsector eius polirabat: Itaq;
pcessserunt iudei inimicos suos pla
ga magna et occiderūt eos: reddētes
eis q̄d sibi parauerāt facere intantus
⁊ etiā in ciuitate quingētos viros iter
fecerūt: extra decē filios amā agagite
hostis iudeorū. Quorū ista sunt nola:
pharasandatha et delphon ⁊ esphata
et phoratas adalia ⁊ aridatha ⁊ epher
matha: arisai et aridai et vaizatha.
Quos cū occidissent: predas de substā
tijs eorum egere noluerūt. Statimq;

numerus eorū qui occisi erant in ciuita
te regē relatus est. Qui dixit regine.
In vbe ciuitatis interfecerūt iudei quin
gētos viros: ⁊ alios decē filios aman.
Quātam putas eos exercere cedē in
pūnctis pūncis. Quid vltra postu
lasse: et q̄d vis vt fieri iudeis? Cui ila
respondit. Si regi placet: detur ptās
iudeis: vt sicut fecerūt hodie in ciuitā
tibus: sic et cras faciant ⁊ decē filij aman in
patibulis suspēdātur. Precepiq; rex
vt ita fieret. Statimq; in ciuitate pepen
dit edictū: ⁊ decē filij amā suspēsi sūt.
Cōgregatis iudeis quartadecima die
mēsis adar interfecti sunt in ciuitate tre
centi viri: nec eorū ab illis direpta sub
stantia est: sed ⁊ per oēs pūncias que
ditioni regis subiacebant pro alabus
suis steterūt iudei: interfectis hostib⁹
ac psecutorib⁹ suis: intantū vt septua
ginta quinq; milia occisorū implerentur
⁊ nullus de substātijs eorū quicq;
cōtingeret. Dies aūt tertiusdecim⁹
mensis adar vn⁹ apud oēs interfectio
nis fuit: et quartadecis die cedere de
sierunt. Quē cōstituerunt esse solēnē
vt in eo ol tempore deinceps vacarēt
epulis: gaudio atq; cōuiuiis. At qui i
vbe suisio cēdē exercuerāt: tertiodec
mo ⁊ quartodecimo die eiusdē mēsis
in cede ꝑ ati sunt: quintodecimo esst
die pausare desierūt. Et ideirco eisdē
diem cōstituerunt solennem epulauiq;
atq; letitie. Et ꝑ hoc iudei q̄ in oppidis
nō metatis ac villis morabant quar
tumdecimum die mēsis adar pui mon
et gaudū decreuerunt: ita vt epulari
et mittant sibi mutuo pres epulan
et cibos. Scripsit itaq; mardocheus
ola hec: ⁊ litteris cōprehēsa misit ad
iudeos q̄ in oibus regis pūncis mo
rabāt: ⁊ tam in vicino positis q̄ pro
cul: vt quartādecimā: ⁊ quintādecimā
diem mēsis adar pro festis susciperēt
et reuertēre semp anno solēnē celebra
rent honore: q̄ in ipsis diebus se vlti
sunt iudei de inimicis suis: et luctus
atq; tristitia i hilaritatē gauduiq;
cōuersi sunt: essentq; dies isti epulaū
atq; letitie: ⁊ mitterēt sibi iuicē cibo
rum pres: ⁊ pauperibus munuscula larg
irenē. Susceperūtq; iudei in solēnē
ritum ēsecta q̄ eo tpe facere ceperāt: et
que mardochei ēis faciēda mādauerat.
Aman enī filius amadathi stirpis
agag hostis ⁊ aduersari iudeorū cogi
tauit vt eos malis vt occideret illos
atq; deleret: ⁊ misit phur: q̄d nōs lin-

gua vtrq; in sorte ⁊ postea ingressa est
hester ad regē: obsecrās vt conat⁹ eⁿ
F lris regis irriti fierēt ⁊ malū qd̄ pra
tideos cogitauerat: reuerteret in ca
put eⁿ. Deniq; ⁊ ipm et filios eⁿ affi
5.3. rēt crucib⁹q; ex illo tpe dies isti ap
pellati sunt phurim. i. sortiū eo q̄ phur:
id est sors ⁊ penam missa fuerit. Et cūcta q̄ gesta sunt epl'e. i. libri hui⁹ volu
mine cōtinent: q̄ns sustinuerūt: ⁊ que
deiceps imutata sunt suscepēt iudei
sup se ⁊ semē suū: ⁊ sup cūctos q̄ reli
gioni eor volunt copulari: vt nulli li
cēat hos dies absq; solēnitate trāsige
re: quos scriptura testat: et ⁊ cetera
expētūt tpa annis sibi iugiter succedē
B tib⁹. Isti sunt dies q̄s nulla vnq̄ delē
bit oblivio: ⁊ per singulas gnationes
cūcte i toto orbe pūncte celebrabunt
nec est vlla ciuitas i qua dies phurim.
sortiū: nō obseruēt a iudeis et ab eor
pgenie q̄ his cerimonijs obligata est
Scripsērūtq; hester regina filia abia
hil ⁊ mardocheus iudeus etiā scōam
epl'am vt omī studio dies ista solēnis
sanctiret in posterū. Et mīsērūt ad oēs
iudeos q̄ in cētū vigiti septē puincias
regis assueri vbsidant. vt haberēt pacē
et suscipērēt vitatē obseruantes dies
sortiū: ⁊ suo tpe cū gaudio celebrarēt
sicut ptituerāt mardocheus ⁊ hester
Et illi obseruāda suscepēt a se ⁊ a se
mine suo ieunia atq; clamores ⁊ sor
tiū dies: et ola quelibet huius qui vo
catur hester historia cōtinentur.

Alio ✠ certa.

CC.S. De ptinuatiōe dictor ad dicē
da: de expositione sōnij mardochei. c.

B

Et vo assuer⁹ oēs trā
et cūctas mar' insulas
fecit tributarias eⁿ⁹
fortitudo ⁊ ipertū: et
gnitas atq; sublimi
tas q̄ exaltauit mar
docheū scripta sūt in
libris medor atq; ptap: ⁊ quō mardo
cheus iudaici gnis sēdo a rege assue
to fuerit: ⁊ magn⁹ apud iudeos: ⁊ acce
ptabilis plebi fratrū suor: q̄rēs bona
B ppto suo: ⁊ loquēs ea q̄ ad pacē semi
Verba sci sui ptinerēt. Que habenē i hebreo ple
hieronym na fide erpsi. Hec aūt q̄ sequūtur scri
mi: et nō pta repperi ē editione vulgata q̄ gre
sunt de te corū lingua ⁊ lris cōtinent: ⁊ interim
rtu. post finē libri hoc capitulū ferebat: qd̄
✠ Tert⁹ inuta cōsuetudinē n̄ram obelo. i. veru
sequitur. prenotauim⁹. ✠ Dixitq; mardoche⁹.
B deo facta sunt ista. Recordatus sū
somnij qd̄ vidēr: hec eadē significan
tia: nec eor quicq̄ irritū fuit. parvus
fons q̄ creuit i fluviū ⁊ in lucē solēq;
cōuersus est: ⁊ in aq̄s plurimas redē
dauit: hester est: quā rex accepit vxor
⁊ voluit eē regina. Duo aūt dracones
ego sum et amā. Gētes q̄ puenerāt hi
sunt q̄ conati sūt delere nomē iudeor
Gēs autem meā israel est q̄ clamauit ad
dōm ⁊ salvū fecit dōs ppl'm suum libe
ravitq; nos ab olⁿ malis ⁊ fecit signa
magna atq; portēta iter gētes: ⁊ eas
sortes eē p̄cepit: vna ppl'i vel altera tram
cūctas gētes. Venitq; ⁊ ptaq; seca in
stauru ex illo ia tpe cōtā deo puiver
sis gētib⁹: ⁊ recordat⁹ est dōs ppl'm
ac miserū hereditat' sue. Et obserua
bunt dies isti i mēse adar quartadecī
ma ⁊ quintadecima die eiusdē mēsis
cum omī studio ⁊ gaudio i vnā cetum
populi cōgregati in cunctas deinceps
generationes populi israel.

CC.S. De diuersitate litterarū qualī
ter in hebreos promulgata est editio:
de somnio mardochei. Capitulum. ii.

A

No quarto regnantib⁹
ptolemeo et cleopatra:
attulerūt dōsthe⁹ q̄ sela
cerdotē ⁊ leuitici gene
ris ferebat ⁊ ptolemeⁿ
filij eⁿ⁹ hāc epl'am phurim
qua dixerūt interptari esse lysimachū
ptolemei filij in hierl'm. Hoc ēⁿ ⁊ pnci
pij erat i editiōe vulgata: qd̄ nec ibi
habetur nec apō vllū ferē interptē. ✠
Anno secō regnante artaxerse mense
prima die mēsis nisan: vidit somnium
mardoche⁹ filij iabeir: filij semei: filij
cis de tribu bēiamin: hō iudē q̄ dita
bat i vrbe susis: vir magn⁹ et excelsus
inter ꝓmos aule regie. Erat aūt de eo
numero captiuor: q̄s trāstulerat na
buchodonosor rex babylonis de hierl'm
cū iechonia rege iudaⁿ: hoc eⁿ⁹ somni
ū fuit. Apparuerūt voces ⁊ tumult⁹
contrua ⁊ terremot⁹: ⁊ pturbatio sup
terrā: ⁊ ecce duo dracones magni pari
ter se in prelij. Ad quorū clamorem
cūcte gēte sunt paratē: vt pugnarēt
cōtra gētē iustor. Fuitq; dies illa te
nebrar ⁊ discrimis: tribulatiōis ⁊ an
gustie et angēs formido sup terrā. Cō
turbatāq; eit gēs iustor timētū mala
sua: ⁊ prepata ad mortē. Clamauerūtq;
ad deū: ⁊ illis vociferātib⁹ fons pen
creuit i fluviū maximū: ⁊ in aq̄s plur
mas redūdauit. Tur ⁊ sol ortⁿ est: ⁊ hu
miles exaltati sunt ⁊ deuorauerūt inclī
tos. Qd̄ cū vidisset mardoche⁹: et sur
rexisset de strato: cogitabat qd̄ de⁹ fa
cere illi. Et rursū habebat in alio scire
ptus qd̄ significaret somnium.

CC.S. De iteratiōe manifestatiōis i
stauru quā misit artaxerses puicia rū
iudeorū qd̄ olⁿ⁹ p̄decrat. Lib̄m. iii.

Gitabat aūt eo tpe i aula re
gis cū bagathathares eu
nuch⁹ regis q̄ tantores erāt
palatij. Cūq; itellexisset co
gitatiōes eor: ⁊ curas dili
genter pūdisset: didicit q̄ conarent i re
dē artaxerse manⁿ mittere: ⁊ nūciauit
sup eo regi. Qui de vtroq; habita ā
stide pfessos iussit duci ad mortē. Rer
aūt qd̄ gestū erat: scripsit i pmētarijs.
Sz ⁊ mardoche⁹ rei memoriā lris tra
didit. Preceptq; ei recēt i aula pala
tij morarēt datis eis p delatiōe mune
rū. Aman vo filⁿ amadathi bugeus
erat gloriosissimus coārā rege: et voluit
nocere mardocheo et ppl'o eⁿ⁹ p duob⁹
eunuchis regis qui fuerant interfecti.
Ducūq; ꝓbemium.

CC.S. De edicto repentino: de aman
et eius crēplar epl'e quā misit artaxer
ses cētūvigintiq; puinciarū ducibus ol
tibus q̄bus precerat: sum ptū de vulgata
editione apud iudeos: de pdēnatione
eor: de ofone mardochei. Lib̄m. iiii.

Que sequūtur in eo loco
posita erāt vbi scriptū ē
in polumine. Et diripuer
ūt bona vel substātias
eor. Que in solo vulgata
editione repperim⁹. Epi
stole autem hoc crēplar fuit. Rex ma
nus artaxerses ab india vsq̄ ethio
pia centūvigintiseptē puinciarū prin
cipibus et ducibus q̄ eius ipero sub
iecti sunt salutē dicit. Cum plurimis
gētibus imperārē: et vniuersum orbē
hac titiōi subiugassem volui nequa
q̄ abuti potentie magnitudine: sz cle
mēcia et lenitate gubernare subiectos
vt ab⁹q; illo terrore vitā silētio trans
igētes: optata cūctis mortalibus pace
fruerenē. Quērēte autē me a consilia
tis meis quō posset hoc ipleri: vnus
qui sapiētia ⁊ fide ceteros pcellebat: ⁊
erat post regē secōs amā nolē idicauit
mihi i toto orbe terrar ppl'm esse disp
sum q̄ nouis vterek legib⁹ et contra
olⁿ gentis cōsuetudinē facienes: regū
iussa cōtēnere: ⁊ vniuersarū cōcordiā
nationū ꝓ dissentione violare. Qd̄
cū didicissem⁹: vidēdes vnā gētē rebel
lē aduersus oē holⁿ genⁿ⁹ peversis pri
legib⁹: nūq̄ iussionib⁹ ptrare: ⁊ tur
bare subiectas nobis prouinciar pacē
atq; cōcordiā: vtilissimⁿ⁹ q̄ducq; aman
q̄ olⁿ⁹ pulcius ꝓposit⁹ est ⁊ secōs a re
ge: ⁊ q̄ ptis loco colⁿ⁹ / mōstrane
ritq; cōtugid⁹ ac liberis delēdē ab li
mitibus suis. Nullusq; eor mīsēat: q̄rta
cimo die duodecimi mēsis adar: anni
presentis vt nefarū homīes vno die ad
inferos descēdentes reddant imperio
nostro pacem quam turbauerant.

C

Ducusq; crēplar epl'e. Que sequūt
post eū locū scripta repperi vbi legit
Pergēsq; mardocheus fecit ola q̄ ei
mādauerat hester. Nec tū habēt in he
braeor: aqua nulli penit⁹ ferunt in
terptuz. Mardocheus aūt deprcat⁹ est
dōm mēor olⁿ operū eⁿ⁹ ⁊ dixit. Dōe
rex omīpo: in vitione enim tua cuncta
sunt posita: ⁊ nō est q̄ possit tue resiste
re voluntati: si decreueris saluare israel.
Tu fecisti celū ⁊ terrā: ⁊ qcqd celi am
bitu cōtinet. Dōs olⁿ es: nec est q̄ re
sistat maiestati tue. Cūcta nostī ⁊ scis:
q̄ nō p supbiam cōtumelia: ⁊ aliq̄ glie
cupiditate fecerim hoc: vt nō adorarē
amā supbissimū. Libēter eēm p salute
israel etiam vestigia pedū eⁿ⁹ deosculari
paratⁿ⁹ essem: sed timui ne honorē dei
mei transferrē ad holⁿem: ⁊ ne quemq̄
adorarē: excepto deo meo. Et nūc dōe
rex deus abrahā: misērere ppl'i tui: q̄
voluit nos inimici nri pdere: ⁊ hereditā
tē tuā delere. Ne despicias partem
tuā quā redemisti de egypto. Exaudi
deprcationē meā: ⁊ ppicⁿ⁹ esto forti et
funiculo tuo: vt pūcte lucētū nrm i gau
diū vt viuētes laudem⁹ nomē tuū dōe
et ne claudas ora te canētiū. Ora q̄q;
israel' pari mēte ⁊ obsecrātiōe clamauī
ad dōm: eo q̄ eis certa mors spēderet.

Ps. 145.

D

CC.S. De plācta hester de oratione
eius qua adorauit dōm: ⁊ qd̄ sit reptū
in vulgata editione. Capitulum. viii.

B

Ester q̄q; regina cōfu
git ad dōm pauentes
periculum quod imi
nebat. Cūq; deposuisse
set vestes regias: fle
tib⁹ ⁊ luctui apta induē
mēta suscepit: ⁊ p vna
gustis varijs cinere ⁊ stercore imple
uit caput: ⁊ corp⁹ suū humiliauit ieiu
nijs: ⁊ ola local q̄d̄ ārea letarijs sueue
rat: crinibū incerati de ppleuit. Et deprē
cabat dōm deū israel dicēs. Dōe mi q̄ rex
nr es sol⁹ adiuna me solitariā ✠ ⁊ ✠ alio ✠ ⁊ qr
ꝑter te nulⁿ est auxiliator aliⁿ. Peri-

B culū meū i manib⁹ meis est. Audiui a
pcmio q̃ tu dñe eulisses israel de cun-
ctis gētib⁹: z pcis nros et oib⁹ retro
matoribⁿ suis: vt possideres hereditā
tē sempitēnā: fecisti eis sicut locut⁹
es. Peccauim⁹ i ꝓspectu tuo: z idcirco
tradidisti nos in man⁹ inimicor nror.
Colnim⁹ ei deos eor. Justū es dñe. Et
nūc nō eis sufficit q̃ duriſsia nos op-
primūt sutute: z robur manuū suaꝝ
idolor poterie deputantes: voluit tua
mutare pmissa: z delere hereditatem
tuā: claudere ora laudantiū te: atq̃ ex
tinguere gl'iam tēpli et altaris tui: vt
aperiāt ora gētiū: et laudēt idolor fort
tudinē: z pdicēt carnalē regē i sempit
nū. Nec tradas dñe sceptrū tuū his q̃
nō sunt: ne rideāt ad ruinā nrā: sed
puerte psilitū eor sup eos: z cū q̃ i nos
cepit scutre: disp̃de. Memento ostendere
osēde te nobis i tpe tribulatōis nre
z da mihi fiduciā dñe rex deor et vni
verse prātis: tribue sermōē ꝓ ostrū in
ore meo i ꝓspectu leōis: trāsfer eor ini
mīcos: vt odiū hostis nri: vt z ipe peat: z ce
teri q̃ ei ꝓsentiūt. Nos aūt libera i ma
nu tua: z adiuua me ē cilla tua: nullus
alīs auxiliū hētē: nisi te dñe q̃ habes
oēm scīa: et nosti q̃ oderi gl'iam istā
z detester cubile incircūcisor: z omis alie
nigene. Tu scis necessitatē meā q̃ abo
minor signū supbie z gl'ie mee q̃ ē su
p caput meū i die⁹ ostētatiōis mee z
detester illō q̃si pānū mēstruatū: et nō
potē i die⁹ silētij meū: et q̃ nō cōede
rim i mēsa amā: nec mihi placuerit cō
uiuiū regis: z nō biberi vinū libaminū
et nunq̃ letata sit ancilla tua ex q̃ huc
trāslata sū vsq̃ i pnte die: nisi te dñe
de⁹ abrahā. Deus fortis sup oēs eraū
di ✠ voce eor qui nulla alia spem ha-
bent: et libera nos de manu iniquorum
et erue me a timore meo.

Als ✠ pcce.

C.C.S. Additio repta in vulgata edi
tione qualiter mardocheus mādauit
hester vt intraret ad regē: qualiter in
trauit: de pulcritudine ei⁹: qliter ter
rita est ad aspectū regis. Capl'm. xv.

A Hec quoq̃ addita rapperi i editio
ne vulgata. Et mādauit ei: haud
dubium quin hester mardocheus) vt
ingrederet ad regē: et rogaret ꝓ popu
lo suo et ꝓtis sua. Memorare inq̃t dic
humilitatis tue: quō nutrita fuis i ma
nu mea: q̃ amā scōs a rege locut⁹ est
pro nos i mortem: et tu noca oēm et
loqre regi ꝓ nob: z libera nos de mor
te. Necnō z ista q̃ subdita sunt: in edi-
tione vulgata repperi. Die autē tem-
✠ depositū vestimēta ornat⁹ sunt: et
cūdata est gita sua. Cūq̃ regio fulge-
ret habitu: et inuocasset oim rector:
saluatorē deū: assumpsit ✠ duas feme
las: et supervnā q̃dem innitebat quas
pre delitus z nimia teneritudine corp
suū ferre nō sustinēs: altera autē fam
larū seq̃bat oīam defluentia in bonā
indumēta sultētās. Ipse autē rosea c
lore vultus ꝓfusa: et gratis ac nitētes
ocis tristē celabat alm et nimio timo
re cōtractū. Ingressa igit cuncta p
dinē ostia: stetit ꝓta regēⁿ dbi illeri
debat: et sup solū regni sui indut⁹ ve
stib⁹ regiis auroq̃ fulgēs et pretiosis
lapidib⁹: erat q̃ terribilis aspectu. Cūq̃
eleuasset facie et ardētib⁹ ocis furē
pectoris indicasset: regina cōtuit: et
in pallorē colore mutato: lassum super
ancillaz reclinauit caput. Commutuq̃
deus spm̃ regis i mālueudinē: et sti
nus ac metuēs exiluit de solio: et sustī
tās eaz vnis suis donec rediret ad se
his ꝓbis blandiebat. Quid habes de
ster. Ego sum frater tuus: noli metue
re. Nō morieris: nō enim ꝓ te sed pro
✠ omibus hec lex constituta est. Accede
igit: et trāge sceptrū. Cūq̃ illa reticent
tulit aureā virgā et posuit sup colu
ciusz: et osculat⁹ est eā: et ait. Cur mihi
nō loqris? Que rīdit. Audi te dñe q̃si
angelū dei: et cōturbatus est cor meū
pre timore gl'ie tue. Valde enim mirabi
lis es dñe: et facies tua plena est gra-
tia. Cūq̃ loqueret rursus corruit et pen
exanimata est: rex aūt turbabat: et om
ministri eius psolabant ✠ eum.

C.C.S. Aliud exemplar epistole q̃ in
hebreo nō habetur: de reuocatione lit
terarum amanet q̃ indei hāc diem in
festuitatem suscipiāt. Capl'm. xvi.

Exēplar epistole regis in
tercertes quā ꝓ indeis
ad totas regni sui pun
cias misit: q̃ et ipsius in
hebraico volumine non
habetur. Rex magn⁹ ar
tarcerces: ab india vsq̃ ethiopiā cēto
vigintiseptē pūnciarum ducibus et
principib⁹ q̃ nostre iussioni obediunt:
salut⁹ dicit. Multi benitate principū
z honore q̃ in eos collat⁹ est abusi sunt
in superbiāt: et nō solū subiectos regi
bus nitunt opprimere: se tarā fidi gra
tiā nō ferētes in ipsos q̃ dederūt mo
liunt insidias. Nec cōtenti sunt gras
nō agere bñficijs z humanitatis in si

tam violare: sed dei q̃q̃ ciues cernētis
arbitrat se posse fugere sentētiā. Et i
tātū vesanie prupūt: vt eos q̃ credita
sibi officia diligenter obseruāt: et res
cuncta aguntur oim laude digni sint:
mēdacior ✠ cunicuiis conent subuer
tere: quos aures pncipū simplices et ex
sea natura alios estimātes callida frau
de decipiūt. Queres et ex veteribⁿ pa
tāt hystorias: z ex his q̃ gerunt q̃tidie
quō malis quoq̃ sūdā suggestionibus re
gum studia deprauentur. Unde puiden
dum est pacē oim pūnciarū. Nec pu
tare debetis si diuersa iubeam⁹ ex ani
mi ꝓpenitate leuitate: z ꝓ q̃litate et
necessitate tēpor: vt reipublice possit
vnitas ferre fēterū. Et vt manifestiⁿ
cuiam intelligatis amā filt⁹ amadathi
q̃z alo z gēte macedo alienus q̃ p
sarū sanguine z pietatē nrā sua cru
delitate pmaculās peregrinus a nob⁹
susceptus est: z tārā in se expert⁹ hū
manitatē: vt pater nr ꝓcaretur: et adorer
a dolbus post regē secōs: q̃ intīm arro
gātie tumore sublenatus est: vt regno
priuare nos niteret z spū. Ā mardo
chei aūt fide et bñficijs vtaim⁹: et cō
sortem regni nri hester cuz ol gēte sua
rems q̃bus daz atq̃ inauditis machi
nis expetiūt in mortē: hoc cogitās vt
illis interfectis insidiaret nre solitudi
ni: et regnū gsarsi trāsferet et i mace
dones. Nos autē a pessimo mortalitas
indeos neci destinatos: in nulla penit⁹
culpa repperimus: z ecōtrario iustis
mētes legib⁹: et illos altissimi z mari
ni semperes viuentis dei cuz bñficio
a patrib⁹ nrīs et nobis regnū est tra
dātū: vsq̃ hodie custodit. Unde eas
litteras q̃s sub nomine nro ille diserat
scat⁹ esse irritas. Pro quo scelere ante
portas hui⁹ vrbis iud est suspēsus q̃ sed
machinat⁹ est ois cognatio et pender
a pandalis: nō nobis: z deo reddente
n q̃ meruit. Hoc autē edictuz q̃ nūc
mittim⁹ in cunctis vrbibus ꝓponat: vt
hostiudeis dei legibus suis. Quibus
debetis esse adminicula: vt eos q̃ se ad
uersarī pauerāt possint iterfecere ter
tiadecima die mēsis duodecimi q̃ vo
catur adar. Hāc cām dñe de⁹ oēs meros
z luctus ꝓuertit in gaudiū. Unde
eos iter ceteros festos dies: hāc hs
debete die et celebrate ea cū ol letitia:
vt i posterū cognoscant⁹ oēs q̃ fideli
ꝑs obediūt: dignā ꝓ fide recipe mer
cēdē: aūt insidiant⁹ regno eor: pire ꝓ
ciet. Ois autē pulcis z ciuitas q̃ no
luerit solēnitat⁹ hui⁹ esse pricep: gla
dio z igne peat: z sic delet: vt nō solū
hoiēⁿ: iz etiū inuis bestijs sit in sempi
terni ꝓ crēplo cōdēpt⁹ z inobediētie.

C Explicit liber Hester.

Incipit prologus scti Hieronymi in
Job ꝑm translationē septuaginta.

Quod ꝓ per singulos scripture ci
uine libros aduersarios rūdere
maledictis: qui iterpretationē meā re
prehensione septuaginta interpretum
criminant q̃si nō et apud grecos aqla
symmachus et theodotion: vel verbū
e verbo: vel sensum e sensu: vel ex utro
q̃ cōmixti et medie tēperati genus
trāslationis expresserit: et ola veteris
instrumēti volumina origenes obelis
asterisciq̃ distinxerit q̃s vel additos
vel de theodotōe sumptos trāslatiōi
antique inseruit: q̃bus defuisse q̃d ✠ Als ✠ ad
additū est. Discant igt obtrectatores
mei recipere i toto q̃d i partib⁹ suste
persitūt interpretationē meā esse asteris
cis suis edere. Acq̃ el fieri pōt: vt q̃s
plura intermisse susceperit: nō eorūdē
etiā i q̃busdā trasse fatcant: ꝓpue in
iob: cui si ea q̃ sub asterisciis addita sūt
subtraxeris: pars maxima detrēcabit
et hoc ostēdat apud grecos. Ceterum
apud latinos aīē trāslationē quam
sub asterisciis et obelis nup edidimus:
septingēti ferme: aut octuginti versus
desunt: vt decurratus z laceratus cor
rosusq̃ liber ✠ ediderit sui publice le Als ✠ no
gentibus prodeat. Hec autē trāslatio ditatem.
nullū de veteribus sequīt interpretē:
sed ex tpo hebraico arabicoq̃ sermōe
et interdū syronīce verbis nīce sensus
nīc simul vrbīq̃ resonabit. Obliqu⁹
em etiā apud hebreos totus liber ferē
et lubricus: z q̃ greci rhetores vocāt
schematismenos: cum q̃ aliud loquīt
aliud agit. Ut sicelis āguilī āl'mare
nulam strictis tenere manibus: quāto
fortius pristeris: tanto citius elabit.
Memini me ob ītelligētiā huius volu
minis lydderi quēdā preceptorē: qui
apud hebreos primus haberi putabat
nō paruis redemisse nūmis: cuius do
ctrina an aliq̃d ꝓficerim nescio. Hec
pnū scio nō potuisse me interpretari:
nisi q̃d ante intellexeram. A principio Job. 3.a
etaq̃ voluminis vsq̃ ad ꝓba ios apū
hebreos psa oratio est. Porro a verbi Jbi. 1. ✠
iob in q̃d⁹ ait. Pereat dies in q̃ natus 2.
sum: et nox in qua dictū est: cōceptus
est hō vsq̃ ad eū locū vbi est finem
voluminis scriptū est. Idcirco ipe me

reprehēdo: et ago penitētiā in fauilla et cinere: exametri v̄sus sunt: dactylo spondeoq; currentes: et ppter lingue idioma crebro recipientes et alios pedes non earūdē syllabarū: sȝ eorūdem tēpoꝝ. Interdū q̄ȝ rhythm⁹ ipse dulcis et tinnul⁹ fert numeris pedū solutis. Qđ metrici mag̃ q̄ simplex lector intelligūt. A supradicto aūt v̄su vsq; ad finē libri: paruū coma qđ remanet psa oratione cōtexit. Qđ si cui videt̄ incredulū metra scȝ esse apud hebreos: et in morē nr̄i flacci grecoꝝ pindari et alcei et sapho: vel psalteriū: vel lamētationes hieremie: vel oīa ferme scripturarū cātica cōprehēdi: legat philonē iosephū: origenē cesariēsem: eusebiū: et eoꝝ testimonio me veruȝ dicere cōprobabit. Audiāt q̄propter canes mei idcirco me in hoc volumine laborasse nō vt interpretationē antiquā reprehēderē: sȝ vt ea q̄ illa aut obscura sunt: aut omissa: aut certe scriptoꝝ vitio deprauata: manifestiora nr̄a interpretatione

Al's + in. fierēt: q̄ et hebreoꝝ sermone + et parte didicim⁹: et in latino pene ab ipsis cunabulis inter grāmaticos: et rhetores

Al's + de crepiti. phos + detriti sum⁹. Qđ si apud grecos post septuaginta editionē iaȝ xp̄i euangelio coruscāte: iudeus aquila et symmachus ac theodotion iudaizātes heretici sunt recepti: q̄ multa misteria saluatoris subdola interpretatione celarūt: et tn̄ in exaplois habent̄ apud ecclesias et explanant̄ ab ecclesiasticis viris: q̄tomagis ego christianus et de parētib⁹ christianis nat⁹: et vexillū crucis in mea fronte portās cui⁹ studium fuit omissa repetere deprauata corrigere: et sacramēta ecclesie puro et fideli aperire sermone: vel a fastidiosis: vel a malignis lectorib⁹ nō debeo reprobari. Habeāt q̄ volūt veteres libros: vel in mēbranis purpureis auro argentoq;

Al's + initialibus. descriptos: vel + vncialibus (vt vulgo aiunt) litteris onera magis exarata q̄ codices: dūmodo mihi meisq; permittant pauperes habere cedulas et nō tā pulchros codices q̄ emēdatos. Utraq; autem editio: et septuaginta iuxta grecos: et mea iuxta hebreos in latinum meo labore translata est: eligat vnusquisq; qđ vult: et studiosū me magis q̄ maliuolum probet.

Item alius plogus sancti Hieronymi in Job fm̄ hebraicum.

Hest. 13.a Si aut fiscellā iunco texerē: aut palmarū folia cōplicarem: vt in sudore vultus mei comederē panē: et ventri op⁹ sollicita mēte pertractarem: nullus morderet: nemo reprehēderet. Nūc aūt q̄ iuxta snīam saluatoris volo operari cibū q̄ nō perit: et antiquā diuinorū voluminū viā sentib⁹ virgultisq; purgare: error mihi gemin⁹ infligitur: corrector vitioꝝ falsari⁹ vocor: et errores nō auferre: sȝ serere. Tāta est eī vetustatis cōsuetudo: vt etiā pfessa plerisq; vitia placeant: dū magis pulchros habere volūt codices q̄ emēdatos. Quapropter o fr̄es dilectissimi: vice nobilitatis et humilitatis exēplar: p fabellis calathis sportellisq; munusculis monachoꝝ spiritalia hec et mansura dona suscipite: ac bēm iob q̄ adhuc apd latinos iacebat in stercore et vermib⁹ scatebat erroꝝ integrū immaculatūq; gaudete. Quō eī post pbationē atq; victoriā duplicia sunt ei vniuersa reddita: ego in lingua nr̄a: vt audacter loquar: feci eū habere q̄ amiserat. Igit̄ vos et vnūquēq; lectorē solita prefatione cōmoneo: et in principiis librorum eadem semp annectēs rogo: vt vbicūq; in p̄cedētes v̄gulas viderit: sciat ea q̄ subiecta sunt in hebraicis voluminib⁹ nō haberi. Porro vbi stelle imago p̄fulserit: ex hebreo in nr̄m sermonē addita sunt. Necnō et illa q̄ haberi videbāt et ita corrupta erāt vt sensum legētib⁹ tollerēt oratib⁹ vob magno labore correxi: magis vtile qđ ex odio meo cernetis: q̄ p̄ relatura: q̄ ex aliorum negocio.

Incipit argumētum in librū Job.

In terra quidē habitasse iob ausitidi in finib⁹ idumee et arabie fert: et erat ei ante nomē iobab. Et accepit vxorē arabissā: et genuit filiū quē vocauit ennō. Erat aūt ipse filius quidē zare de esau filiis filius: de matre vo bosra: vt sit quint⁹ ab abraā. Et hi sūt reges qui regnauerūt in edō: in qua et ipse regnauit: sed pm⁹ in ea regnauit balach filius beor: et nomē eiusdē ciuitatis dennaba. + Post hūc aūt balach. Post balach iobab q̄ vocat̄ iob. Post iob aūt husan qui erat dux ex themanorum regione. Et post illū regnauit adad fili⁹ badath: qui excidit madian in campo moab: et nomen ciuitatis eius cheth eauith.

Explicit argumentum.

Incipit liber Job.

C. I. De felicitate iob et filiū et filiab⁹ ei⁹: de conuiuio filioꝝ: de sathā qui cōtra licētia a dn̄o percussit camelos: boues et asinos: oues et pueros: ad vltimū liberos eius: de mesticia iob: et laude eius ad dn̄m. Capitulum. I.

Uir erat in terra hus noīe iob. Et erat vir ille simplex et rectus ac timens deū: et recedens a malo. Natiq; sunt ei septem filii: et tres filie. Et fuit possessio ei⁹ septē milia ouiū: et tria milia camelorū: quingēta q̄ȝ iuga boū: et quingēte asine: ac familia multa nimis. Eratq; vir ille magn⁹ inter oēs orientales. Et ibāt filii ei⁹ et faciebāt conuiuia p domos vnusquisq; in die suo. Et mittētes vocabant tres sorores suas: vt comederēt et biberēt cū eis. Cumq; in orbē trāsissent dies conuiuii mittebat ad eos iob: et sanctificabat illos: cōsurgensq; diluculo: offerebat holocausta per singulos. Dicebat eī ne forte peccauerint filii mei: et bn̄dixerint deo in cordib⁹ suis. Sic faciebat iob cūctis dieb⁹. Quadā aūt die cū venissent filii dei vt assisterēt corā dn̄o: affuit inter eos etiā sathan. Cui dixitq; dn̄s Unde venis? Qui respōdēs ait. Circuiui terrā: et pambulaui eam. Dixitq; dn̄s ad eū. Nunquid cōsiderasti seruū meū iob: q nō sit ei similis in terra: homo simplex et rect⁹ ac timēs deum et recedēs a malo? Cui respōdens sathan ait. Nunquid frustra iob timet deum? + Nonne tu vallasti eum ac domū ei⁹ vniuersamq; substātiam eius per circuitū? Operib⁹ manuū eius bn̄dixisti: et possessio ei⁹ creuit in terra. Sȝ extēde paululū manū tuā: et tāge cūcta q̄ possidet nisi in facie bn̄dixerit tibi. Dixit ḡ dn̄s ad sathan. Ecce vniuersa q̄ hȝ in manu tua sunt: tm̄ in eū ne extēdas manum tuā. Egressusq; est sathan a facie dn̄i. Cū autē q̄dā die filii et filie ei⁹ comederēt et biberēt vinū in domo fr̄is sui pmogeniti: nūci⁹ venit ad iob q̄ diceret. Boues arabāt: et asine pascebant̄ iuxta eos: et irruerūt sabei tuleruntq; oīa: et pueros pcusserūt gladio: et euasi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. Cū q̄ adhuc ille loq̄ret̄: venit alter et dixit. Ignis dei cecidit e celo: et tactas oues puerosq; cōsumpsit: et effugi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. Sȝ adhuc illo loquēte venit ali⁹ et dixit. Chaldei fecerūt tres turmas: et inuaserūt camelos: et tulerūt eos: necnō et pueros pcusserūt gladio: et ego fugi sol⁹ vt nūciarē tibi. Adhuc loq̄bat̄ ille: et ecce ali⁹ intrauit et dixit. Filiis tuis et filiab⁹ vescētib⁹ et bibētib⁹ vinū in domo fr̄is sui pmogeniti: repētē vētus vehemēs irruit a regiōe deserti: et cōcussit q̄tuor āgulos domus: que corruēs oppressit liberos tuos: et mortui sunt et effugi ego sol⁹ vt nūciarē tibi. Tūc surrexit iob:

et scidit vestimēta sua: et tonso capite Eccle. 5.
corruēs in terrā: adorauit et dixit. Nu- Ps. 112.
dus egressus sum de vtero m̄ris mee 1.T.6.
et nud⁹ reuertar illuc. Dn̄s dedit dn̄s 7.q.1.ca.
abstulit: sicut dn̄o placuit ita factum scitote,
est: sit nomē dn̄i bn̄dictum. In oībus in glo.
his non peccauit iob labiis suis: neq; di. 47.c.
stultū quid cōtra deum locutus est. sicut hi.
2.q.5.c.

C. II. De plaga vlceris qua pcussit si in. glo.
eū sathan: de tentatione per vxorē fa- de pe. dis.
cta: de amicis qui venerant ad cōsolā- 1.c. potest
dum eū: ibi tres sederunt in terra cum fieri. vbi du
eo septē diebus et noctibus nō loquē- bitandū.
tes ppter dolorē vehemētem. Cp̄m. II.

Factū est autē cum quadā die ve- A
nissent filii dei et starent coram 6.1.b.
dn̄o venisset q̄ȝ sathan inter eos: et staret in cōspectu eius: vt diceret dn̄s ad sathan. Unde venis? Qui rn̄dens ait.
Circuiui terrā et perambulaui eā. Et 1.1.a.
dixit dn̄s ad sathā. Nūqd cōsiderasti seruum meū iob q nō sit ei similis in terra vir simplex et rectus ac timens deum: et recedēs a malo: et adhuc retinens innocētiā? Tu aūt cōmouisti me B
aduersus eū vt affligerē eum frustra. Cui respōdēs sathā ait. Pellē p pelle et cūcta que habet homo dabit p aīa sua: alioqn mitte manū tuā: et tange os ei⁹ et carnē: et tūc videbis q in faciē
bn̄dicat + tibi. Dixit ergo dn̄s ad sa- al's + bn̄s
than. Ecce in manu tua est: veruntamē dixerit.
aīam illi⁹ serua. Egressus igit̄ sathan
a facie dn̄i: pcussit iob vlcere + pessi- al's + vul
mo a planta pedis vsq; ad verticē ei⁹ nere.
q̄ testa saniē radebat sedens in sterqli- C
nio. Dixit autē illi vxor sua: adhuc tu permanes in simplicitate tua? Bn̄dic deo et morere. Qui ait ad illā. Quasi vna de stult' mulierib⁹ locuta es. Si
bona suscepim⁹ + de manu dn̄i: mala Al' + de
q̄re nō sustineamus? + In oībus his recepimus
nō peccauit iob labiis suis. Igit̄ au- Al's + sus
diētes tres amici iob oē malū qđ acci- cepimus
disset ei: venerūt singli de loco suo: eli-
phas themanites: et baldath + suites al's + bal
et sophar naamathites. Condixerāt eī vt dad.
pariter veniētes visitarēt eū et cōsolarē- D
tur. Cūq; eleuassent pcul oc'os suos nō cognouerūt eū. Et exclamātes plorauerūt: scissisq; vestib⁹ sparserūt puluerem sup caput suū in celū. Et sederūt cū eo in terra septē diebus et septē noctibus: et nemo loquebat̄ ei verbum. Uidebāt eī dolorē esse vehementem.

CC.S. Verba iob: vbi ondit q miſe-
bilis ē vita pñs: ⁊ felix iuſtor erit: ⁊ iu-
ſtis ē vita pñs: ⁊ felix iuſtor erit: ⁊ iu-
ſtis ē vita pñs: ⁊ felix iuſtor erit: ⁊ iu-
A Hic. 20. d

Ost hec aut apuit iob
os iuſtꝰ maleciſit diei
ſue: ⁊ locutꝰ ē. Pereat
dies i q̄ natꝰ ſum: nox
i qua dictū ēceptꝰ eſt
hō. Dies illa vertat i
tenebras. Non requat
eū de ꝰ deſupꝰ: nō illuſtret lumie. Ob
ſcurēt eū tenebre et ombra mortis. Oc
cupet eū caligo: ⁊ inuoluat amaritudi
ne. Nocte illā tenebrosus turbo poſſi
deat. Nō cōputeē in diebꝰ anni: nec nu
meret i mēſibꝰ. Sit nox illa ſolitaria
nec laude digna. Maledicāt ei q̄ male
dicunt diei: q̄ parati ſunt ſuſcitare le-
uiathā. Obtenebrent ſtelle caligie eiꝰ.
Expectet lucē ⁊ non videat: nec ortum
ſurgētis aurore. Quia nō pclaſit oſtia
vēntris q̄ portauit me: nec abſtulit ma
la ab oculis meis. Quare nō in vulua
mortuꝰ ſuꝰ: Quare egreſſus ex vtero
nō ſtatim periꝰ: Cur exceptꝰ genibus
Cur lactatꝰ vberibꝰ: Nūc el dormiēs
ſilerē: ⁊ ſomno meo requieſcerē cū re
gibꝰ ⁊ cōſulibꝰ tre qui edificāt ſibi ſo
litudines: aut cū principibꝰ q̄ poſſidēt
aurū: ⁊ replēt domos ſuas argento.
Aut ſicut abortiuū abſcōditū nō ſub-
ſiſterē: vel qui pcepti nō viderūt lucē.
Ibi impii ceſſauerūt a tumultu: ⁊ ibi
requieuerūt feſſi robore: et quōdā vi-
ceti pariter ſine moleſtia. Nō auditerūt
vocē exactoris. Paruus ⁊ magnus ibi
ſunt: ⁊ ſeruus et liber a dño ſuo. Qua-
re miſero data eſt lux: vita his qui in
amaritudine ale ſunt: Qui expectant
mortē ⁊ nō venit quaſi effodiētes the
ſauros: gaudētq̄ vehemēter cū inuene
rint ſepulchrū. Viro cui abſcōdita eſt
via: ⁊ circūdedit eū deus tenebris. Aſſi
milis ē comedā ſuſpiro: et quaſi inundātes
+ aque ſic rugitus meꝰ: q: timor: quē
timeb ā euenit mihi: ⁊ q̄ verebar acci
dit: nōne diſſimulaui: nōne ſiluiſ: nōne
quieui: Et venit ſuper me indignatio.

Hic. 20. d
Als + illustret.
B Als + nocturnal + claui lit.
J. Ro. c.
Hic. 20. d
C
D
Als + inundantes.

CC.S. Eliphas notat iob de ſpatiētia
⁊ iniuſtitia, ppē quā flagellat: ⁊ de ins
ni gltia q̄ ſe iuſtū putauit. Capl'm. iiij.

Eſpōdēs aūt eliphas
themanites dixit. Si
ceperim loq̄ tibi forſi
tan moleſte accipies.
Sz pceptū ſermonem
tenere q̄s poterit: Ec
ce docuiſti + multos
⁊ manꝰ laſſas roborauiſti. Vacillātes cō
firmauerūt ſmones tui: ⁊ genua trē
tia pforaſti. Nūc aūt venit ſup te pla
gs: ⁊ defeciſti: tetigiſti te ⁊ turbatꝰ es.
Vbi ē timor: tuꝰ fortitudo tua pati
tia tua: ⁊ pfectio viarū tuarū? Recor
dare obſecro: q̄ nō ci nōcēs pe
riit: aut q̄ recti dilecti ſunt? Qui pa
tiēdi eos q̄ operant iniqtatē: ⁊ ſeni
nāt dolores et metuūt + eos ſtātes de
piſſerūt ſpū ire eiꝰ eſſe p'iamptos. Fu
git leonis ⁊ por lene: ⁊ dētes catuli
leonū ptriti ſunt. Tigris periit ⁊ ne
nō haberet predā: ⁊ catuli leonis diſ
pati ſunt. Porro ad me dictū eſt vbi
abſcōditū: et q̄ſi furtiue ſuſcepta ſu
ris mea venas ſuſurru eiꝰ. In horro
re viſionis nocturne q̄n ſopor ſolet
cuparc homines pauor tenuit me: ⁊ tre
mor: ola oſſa mea pterrita ſunt. Et cū
ſpūs me pñte trāſiret inhorruerunt pi
li carnis mee. Stetit q̄dā cui nō agno
ſcebā vultus: imago coram oculis meis: ⁊
vocē q̄ſi aure lenis audiui. Aliqd hō
dei cōparatꝰ de iuſtificabit: aut factor
re ſuo purior erit vir? Ecce q̄ ſeruauit
ei nō ſunt ſtabiles: ⁊ i angelis ſuis reꝑ
perit prauitatē. Quātomagis hi q̄ ha
bitāt domos luteas: q̄ terrenū habēt fu
damētū: p ſumēt velut a tinea. Diei
ne vſq̄ ad veſperam ſuccident: ⁊ et
nullus intelligit in eternum peribunt.
Qui autem reliq̄ + fuerint auferent
eis mori: et non ⁊ nō i ſapientia.

Als + pli mos.
E
Als + Fuꝰ 32. q. + §. hic tra in. 1. glo. de pe. dis. 2. e. si enim aū fl. dist. 4. c. si cr, bono. J. 1. 4. d.
B
J. 9. c.
C

CC.S. De eritu ſtulti: de iuſtitia de
q̄ diſs ſuos flagellat: et ſibi eos libe
rat: ⁊ liberatos dirigit. Capitulum.

Oa q̄ſi eſt q̄ nō ſi
deat: ad aliqd ſeſe
pnertere. + Virū ſtu
tū iterfecit tractēdo
et parualū occidit in
dia. Ego vidi ſtultū
firma radicē: et malēdi
xi pulcritudini eiꝰ ſtati. Longe fiat fi
lij eiꝰ a ſalute ⁊ pterent i portu
nō erit q̄ + eruat. Cui ꝰ meſſes famēti
comedent: ⁊ ipſe rapiet armatꝰ et bibē
ſitētes divitias eiꝰ. Nihil in ſra ſtu
cā ſit: ⁊ de humo nō egredie + dolor.
Hō naſcit ad laborē: ⁊ auis ad + volā
tū. Quāobrē ego + deprecabor deū: et ſu
ponā eloquiū meum. Qui facit magna
⁊ mirabilia: ⁊ abſq̄ numero. Qui dat
pluuiā ſup faciē terre: ⁊ irigat aquas
ueſtra. Qui ponit humiles i ſublimi
merētes erigit ſoſpitate. Qui diſſipat
cogitatiōes malignorū: ne poſſint ſtā
re manꝰ eorū q̄ ceperāt. Qui apprehē
dit ſapientes in aſtutia eorū: ⁊ conſilū pro
cū diſſipat. Per die incurrēt tenebras
q̄ſi i nocte ſic palpabūt i meridie.
Porro ſalvum faciet egenum a gladio
eius qui ſtet de manu violēti: pauperes
et ei ē ſpes: iniqtas aūt ꝰtrahet
os ſuū. Beatus hō q̄ corripit a dño.
Increpationē ergo dñi ne reprobes: q:
ipſe vulnerat ⁊ medēt: percutit ⁊ manus
eiꝰ ſanabit. In ſex tribulationibꝰ liberabit
te: ⁊ ſeptima nō tāget te malū.
In fame eruet te ō mortē: ⁊ i bello de
manu gladii. A flagello lingue abſcōde
ris ⁊ nō timebis calamitatē cum venerit.
In vaſtitate et fame ridebis: ⁊ bestias
terre nō formidabis. Sz cū lapidibꝰ
regionū pactū tuū: ⁊ bestie terre
pacifice erūt tibi. Et ſcies q̄ + pace ha
bebit tabernaculū tuū: viſitās ſpēz tuā
nō peccabis. Et ſcies q̄m multiplex erit
ſemē tuū: ⁊ pgenies tua q̄ſi herba ter
re. Ingrediēris i abūdantia ſepulchri:
ſicut inferē acerui tritici i tēpore ſuo.
Ecce hoc vt lueſtigauimꝰ ita eſt: q̄ audi
tum mente pertracta.

Als + inundantes.
D

CC.S. Rūdet iob dicit penā ſu ā exce
dere culpā: ⁊ nō delectari i pena. Ca. vi.

Eſpōdēs aūt iob dixit. Utinā ap
pēderent pcta mea q̄ hēiram me
ā calamitas quā patior: in ſtatera
q̄ſi arena maris hec grauior appa
ret. Unde ⁊ verba mea dolore ſunt
plena: q: ſagitte dñi i me ſunt quē in
dignatio edibit ſpūs meum: ⁊ terrores
dñi militāt pēta me. Nunquid rugiet
onager cū habuerit herbā aut mugiet
bos cū ante pſepe plenus ſtetерit? Aut
poterit comedi inſulſum: q̄ nō ē ſale
ſpitū? Aut pōt aliquis gustare: q̄ gu
ſtātū affert mortē? Ale enim eſurienti
mā amara dulcia eſſevidēt. Que prius
nolebat tāgere ala mea nūc pre angu
ſtia cibi mei ſunt. Quis det vt veniat
petitio mea: ⁊ q̄ expecto tribuat mi
hi deus: ⁊ q̄ cepit ipſe me cōterat? Sol
uat manū ſuā: ⁊ ſuccidat me: ⁊ hec mihi
ſit p ſolatio vt affligēs me dolore non
parcat: ⁊ tradita ſmōibus ſeū: Que
eſt enim fortitudo mea vt ſuſtineam aut
q̄ finis meꝰ vt patiēter agā? Nec fortitudo
lapidū fortitudo mea: nec caro
mea enea eſt. Ecce nō eſt auxilū mihi
me: ⁊ neceſſārū quoq̄ mei recēſſe
rūt a me? Qui tollit ab amico ſuo mi
ſericordiā: timorē dñi derelinq̄t. Fra
tres mei pterierūt me ſicut torrens q̄
rapidus trāſit in cōuallibꝰ. Qui timēt
pruinā irruet ſuper eos mp. Tpe q̄ fue
rit diſſipati pdibūt: et q̄ ſolauerint ſol
uent de loco ſuo. Incedētes ſūt ſemite
greſſuū eorū: ⁊ dūlabūt in vacuū ⁊ peri
būt. Cōſiderate ſemitas themam: itī
nera ſabba: ⁊ expectate paulū ſper. Con
fuſi ſunt q̄ ſpauī. Uenerūt q̄ vſq̄ ad
me: ⁊ pudore cooperti ſunt. Nunc veni
ſtis: ⁊ modo timētes plagā meā time
tis? Aliqd dici. Afferte mihi et de ſub
ſtātia veſtra donate mihi: vel liberate
de manu hoſtis: et de manu robuſtorū
eruite me? Docete me: et ego tacebo: ⁊
ſi qd forte ignorauī: inſtruite me. Qua
re detractiūs ſermonibꝰ veritatis: cum
e vobis nullū ſit q̄ poſſit arguere me?
Ad increpādū ēm eloquia cōcinnatis
⁊ in ventū vba pferetis. Sup pupillū
irruitis: ⁊ ſubuertere nitimini amicū
veſtrum. Uerūtā q̄ cepiſtis explere.
Predere aurē: ⁊ videte an mētiar. Rū
dete obſecro abſq̄ cōtētiōe et loquen
tes id q̄ iuſtū eſt iudicate. Et nō inue
nietis in lingua mea iniquitatē: nec in
fauciibus meis ſtultitia permanebit.

Als + Fuꝰ 32. q. + §. hic tra in. 1. glo. de pe. dis. 2. e. si enim aū fl. dist. 4. c. si cr, bono. J. 1. 4. d.
B
J. 9. c.
C

CC.S. Offēdēs iob viuere laboriē esse ⁊
mortē festlare: ⁊ nō eſſet reuersionē: q̄ ob
ire penitet ⁊ clamat ad dñm. Ca. vij.

Militia eſt vita hoīs ſuper
terrā ⁊ ſicut dies mercen
narij dies eius. Sicut ſer
uus + deſiderat vmbrā ⁊
ſicut mercēnarij ſtō: ita
nō opus ſui ſic et ego habui menſes va
cuos: ⁊ noctes laboriōſas enumerau
mihi. Si dormiero: dicā q̄n conſurgā:
⁊ rurſus expectabo veſperā: ⁊ repleb
doloribꝰ vſq̄ ad tenebras. Induta eſt
caro mea putredie ⁊ ſordibꝰ pulueris
cutis mea aruit ⁊ pтracta eſt. Dies mei
velocius trāſierūt q̄ a terēte tela ſuſci
ditur: ⁊ cōſumpti ſunt abſq̄ vlla ſpe.
Memēto q: vēntus eſt vita mea: ⁊ nō re
uertet oculꝰ meus vt videat bona: nec
aſpiciet meritus hoīs. Oculi tui i me.
Et nō ſubſiſtis. Sicut ſumit nubes: ⁊
pertrāſit: ſic q̄ deſcēdit ad inferos: non
aſcēdet: nec reuertet vltra i domū ſuā
neq̄ cognoſcet eū ampliꝰ locus eius.
Quapropter ⁊ ego non parcā oris meo:
loquar i tribulationē ſpūs mei: confa
bulabor cum amaritudine anime mee.
Numq̄d mare ego ſum aut cetus: quia
circūdediſti me carcere? Si dicero cō
ſolabit me lectulus meꝰ: reuelabo lo
quens mecum: in ſtratu meo terrebis
me per ſomnia et per viſiones horro
re concutiēs? Quamobrē elegit ſuſpē
diū ala mea: ⁊ mortē oſſa mea. Deſpe-

D
E
Als + Fuꝰ 32. q. + §. hic tra in. 1. glo. de pe. dis. 2. e. si enim aū fl. dist. 4. c. si cr, bono. J. 1. 4. d.
B
J. 9. c.
C

als ✠ sug est dñe.
rasi. Nequaquam ultra iam vivam. parce ✠
mihi dñe: nichil est homo qui magnifi
cas eum: aut quid apponis erga eum cor
tuum: Visitas eum diluculo: ⁊ subito pro
bas illum. Usquequo nō parcis mihi: nec
D
J.15.d.
dimittis me ut gluciam salivam meam. Pec
caui. Quid faciam tibi o custos hominum:
Quare me posuisti contrarium tibi ⁊ fact⁹
sum michimetipsi grauis: Cur nō tollis
peccatum meum: ⁊ quare nō aufers iniquitatem
meam: Ecce nunc in puluere dormiam: et
si mane me quesieris non subsistam.
¶ C.S. Baldath notat iob flagella me
ruisse: ⁊ penitentiam nō fecisse: describit
quoque hypocritam ⁊ ruinam ei⁹: monet iob
clamare ad dñm ostendens ipsum esse mihi
cordem ⁊ reprehendit hypocritas. Cap. viij.
A
als ✠ bal dad.
Respondens autem baldath suites
dixit. Usquequo loqueris talia: et
spiritus multiplex sermonis oris tui:
Nunquid de⁹ supplantat iudicium: aut
omnipotens subuertit quod iustum est:
Etiam si filij tui peccauerunt ei: ⁊ dimi
sit eos in manu iniquitatis sue: tu ta
men si diluculo consurrexeris ad eum
⁊ omnipotentem fueris deprecatus: si
mundus ⁊ rectus incesseris: statim cui
gilabit ad te: ⁊ pacatum reddet habi
taculum iustitie tue intantum ut prio
ra tua fuerint parua: et nouissima tua
B
multiplicentur nimis. Interroga enim
Deut.3.a
Ps.143.
generationem pristinam: ⁊ diligenter
inuestiga patrum memoriam. Hesterni
quippe sumus ⁊ ignoramus quoniam sicut
umbra dies nostri sunt super terram:
ipsi docebunt te. Loquentur tibi: et de cor
als ✠ vi rescere.
de suo proferent eloquia. Nunquid ✠ vi
nere potest scirpus absque humore: aut
als ✠ cre scet.
crescere ✠ carectum sine aqua. Cum
adhuc sit in flore: nec carpatur manu: an
C
te omnes herbas arescit: sic vie omnium
qui obliuiscuntur deum: ⁊ spes hypocri
te peribit. Nō ei placebit vecordia sua
⁊ sicut tela aranearum fiducia ei⁹. In
nitetur super domum suam: ⁊ non sta
bit: fulciet eam: et non consurget. Hume
ctus videtur antequam veniat sol: ⁊ in ortu
suo germen ei⁹ egredietur. Super aceruum
petrarum radices ei⁹ densabuntur: et inter
lapides commorabitur. Si absorbuerit eum
D
de loco suo: negabit eum ⁊ dicet. Non
noui te. Hec est enim letitia vie eius: ut
rursum de terra alij germinentur. De⁹ nō
proijciet simplicem: nec porriget ma
num malignis donec impleatur risu
os tuum: ⁊ labia tua iubilo. Qui ode
runt te: induentur confusione et taber
naculum impiorum non subsistet.

¶ C.S. Job exponit magnalia dei ⁊ e
ius potentiam: nullesunt hois iusticie.
A
Et respondens iob: ait. Vere
scio quod ita sit: ⁊ quod nō iusti
ficetur homo: ✠ compositus deo.
Si voluerit contendere cum
eo: nō poterit respondere ei
unum pro mille. Sapiens
corde est et fortis robore. Quis resti
tit ✠ ei: ⁊ pacem habuit. Qui transtulit
montes: ⁊ nescierunt hi quos subuertit
in furore suo. Qui commouet terram de
loco suo: ⁊ columne ei⁹ concutiuntur. Qui
precipit soli: ⁊ nō oritur ⁊ stellas claudit
quasi sub signaculo. Qui extendit ce
los sol⁹: ⁊ graditur super fluct⁹ maris. Qui
facit arcturum ⁊ oriona ⁊ hyadas et inte
riora austri. Qui facit magna ⁊ ✠ incom
prehensibilia ⁊ mirabilia: quorum non est
numer⁹. Si venerit ad me non videbo
eum: si abierit nō intelligam. ✠ Si repen
te interroget: quis respondebit ei: Vel quis
dicere potest: cur ita facis: De⁹ cui⁹ ire
nemo resistere potest: ⁊ sub quo curuantur qui
portant orbem. Quantus ergo sum ego ut respondeam
ei: ⁊ loquar verbis meis cum eo: Qui etiam
si habuero quippiam iustum nō respondebo: sed
meum iudicem deprecabor. Et cum inuocantem
me exaudierit nō credo quod audierit vo
cem meam. In turbine enim conteret me: et
multiplicabit vulnera mea etiam sine causa.
Nō ✠ concedit requiescere spiritum meum: et
implet me amaritudinib⁹. Si fortitu
do queritur: robustissimus est. Si equitas
iudicij nemo audet pro me testimonium
dicere. Si iustificare me voluero: os
meum condemnabit. Si innocentem ostendero
prauum me comprobabit. Etiam si simplex
fuero: hoc ipsum ignorabit anima mea: et te
debit me vite mee. Unum est quod locu
tus sum ⁊ innocentem ⁊ impium ipse ✠ consu
mit. Si flagellat occidat semel: ⁊ non
de penis innocentum rideat. Terra ✠ da
ta est in ✠ man⁹ impij: vultum iudicum eius
operit. Quod si non ille est: quis ergo est: Dies
mei velociores fuerunt cursore: fugerunt
et nō viderunt bonum. Pertransierunt quasi
naues poma portantes: sicut aquila vo
lans ad escam. Cum dixero: nequaquam ita lo
quar: commuto faciem meam: et dolore tor
queor. Verebar omnia opera mea: sciens quod
nō parceres delinquenti: si autem ⁊ sic
impius sum: quasi frustra laboraui: Si
lotus fuero quasi aquis niuis: ⁊ fulse
rint velut mundissime man⁹ mee: tamen sor
dib⁹ intinges me: ⁊ abominabuntur me
vestimenta mea. Neque enim viro qui similis
mei est: respondebo: nec qui mecum in iu

dicio ex equo possit audiri. Nō est qui
utrumque valeat arguere: ⁊ ponere manum
suam in ambobus. Auferat a me virgam
suam: ⁊ pauor ei⁹ nō me terreat. Loquar
et nō timebo eum. Nunc enim possum
metuens respondere.
¶ C.S. Job penitet ⁊ confitetur: allegat
ad iudicem quod opus suum est lutum fra
gile: ⁊ propter penas in se militantes
plangit iterum: ⁊ et petit locum peniten
tie antequam moriatur. Capitulum. x.
Tedet animam meam vite
mee: dimittam aduersum
me eloquium meum. Lo
quar in amaritudine ani
me mee: dicam deo. Noli
me condemnare. Indica
mihi cur me ita iudi
ces: Nunquid bonum tibi videtur si calum
nieris me ⁊ opprimas me op⁹ manuum
tuarum: ⁊ consilium impiorum adiuues: Nunquid
oculi carnei tibi sunt: aut sicut videt ho
mo et tu videbis: Nunquid sicut dies homi
nis tui: ⁊ anni tui sicut humana sunt
B
tempora. Ut queras iniquitatem meam ⁊ peccatum
meum scruteris: Et scias quia nihil impium
fecerim cum sit nemo qui de manu tua pos
sit eruere. Man⁹ tue dñe fecerunt me: et
plasmauerunt me totum in circuitu: ⁊ sic
repente precipitas me: Memento queso
quod sicut lutum feceris me ⁊ in puluerem
reduces me. Nonne sicut lac mulsisti
me: ⁊ sicut caseum me coagulasti: Pelle
⁊ carnib⁹ vestisti me: ossib⁹ ⁊ neruis com
pegisti me. Vitam ⁊ misericordiam tribuisti mihi:
⁊ visitatio tua custodiuit spiritum meum. Li
cet hec celes in corde tuo: tamen scio quia
vniuersorum memineris. Si peccaui: et
ad horam pepercisti mihi: cur ab iniquitate
mea mundum me esse nō pateris: Et si im
pius fuero: ve mihi est: ⁊ si iust⁹ nō le
uabo caput: saturatus afflictione ⁊ mise
D
ria. Et propter superbiam quasi leenam ca
pies me reuersusque mirabiliter me cru
cias. Instauras testes tuos contra me
⁊ multiplicas iram tuam aduersum me. et
pene militant in me. Quare de vulua edu
xisti me: qui utinam consumpt⁹ essem ne ocul⁹
me ✠ videret. Fuissem quasi nō essem
de vtero translat⁹ ad tumulum. Nunquid
non paucitas dierum meorum finietur breui:
Dimitte ergo me ut plangam paululum dolo
rem meum antequam vadam ⁊ nō reuertar ad
terram tenebrosam ⁊ opertam mortis calli
gine: terram miserie ⁊ tenebrarum: vbi vm
bra mortis ⁊ null⁹ ordo: sed sempiter
nus horror inhabitans. ✠
¶ C.S. Sophar liuste iob arguit: ⁊ dei⁹

incomprehensibilem ostendit: ⁊ penitenti
misericordem ostendit. Capitulum. xi.
A
Respondens autem sophar naama
thites dixit. Nunquid qui multa di
cit loquitur nō ⁊ audiet: aut vir verbosus iusti
6.6.b.
ficabitur: Tibi soli tacebunt homines: ⁊ cum
ceteros irriseris: a nullo confutaberis.
Dixisti enim. Pur⁹ est sermo me⁹: ⁊ mun
dus sum in conspectu tuo. Atque utinam de⁹
loqueretur tecum: ⁊ aperiret labia sua ti
bi: ut ostenderet tibi secreta sapientie: et
quod multiplex esset lex ei⁹: ⁊ intelligeres
B
quod multo minora exigaris ab eo quam me
retur iniquitas tua. Forsitan vestigia dei com
prehendes ⁊ usque ad perfectum omnipotentem re
peries. Excelsior celo est: ⁊ quid facies:
profundior inferno: ⁊ unde cognosces: Lon
gior terra mensura eius: ⁊ latior mari.
Si subuerterit omnia vel in vnum coartaue
als ✠ quis contradi cet ei.
rit: quis contradicet ei vel ✠ quis dicere ei
potest: cur ita facis. Ipse enim nouit homi
Ipse enim.
num vanitatem: ⁊ videns iniquitatem nonne consi
C
derat. Vir vanus in superbiam erigitur: et
als ✠ tecum
tanquam pullum onagri se liberum natum putat.
Tu autem firmasti cor tuum ⁊ expandisti ad
eum man⁹ ✠ tuas. Si iniquitatem que est in ma
nu tua abstuleris a te: ⁊ nō manserit in
tabernaculo tuo iniustitia: tunc leua
Ie.26.b.
re poteris faciem tuam absque macula: et
eris stabilis ⁊ nō timebis. Miserie quoque
obliuisceris: ⁊ quasi aquarum que pre
terierunt nō recordaberis: ⁊ quasi me
ridian⁹ fulgor consurget tibi ad vespe
ram. Et cum consumptum putaueris:
orieris ut lucifer: et habebis fiduciam
proposita tibi spe: ⁊ defossus secur⁹ dor
mies. Requiesces: ⁊ nō erit qui te ex
terreat. Et deprecabuntur faciem tuam
plurimi. Oculi autem impiorum deficient: ⁊
effugium peribit ab eis: et spes illorum
abominatio anime.
¶ C.S. Job ostendit suam potentiam: et
dei potentiam. Capitulum. xij.
A
Respondens autem iob dixit. Er
go vos estis soli homines: ⁊ vo
biscum morietur sapientia: Et michi
est cor sicut ⁊ vobis: nec inferior vestri
sum. Quis enim hec que nostis ignorat:
Qui deridetur ab amico suo sicut ego
Prouerb 14.a.
inuocabit deum: et exaudiet eum. De
ridetur enim iusti simplicitas: lam
pas contempta apud cogitationes di
uitum: parata ad tempus statutum.
Abundant tabernacula predonum et
audacter prouocant deum cum ipse dede
als ✠ ma nibus.
rit omnia in man⁹ eorum. Nimirum interro
ga iumenta: et docebunt te: ⁊ volatilia

B celi ⁊ iudicabit tibi. Zoqr̃e terre ⁊ rñ-
Dis.20.c. debit tibi: et narrabunt pisces maris
finali. Quis ignat q̃ oia hec manꝰ dñi fecit.
In cuius manu ala oīs viuēt̃: ⁊ spꝰs
vniuerse carnis hois. Nōne auris vba
dijudicat: ⁊ fauces comedētis saporē
Jn antiq̃s ē sapia: ⁊ I multo tpe prudē-
tia. Apd̃ ipz̃ ē sapia ⁊ fortitudo: ⁊ ipse
§.24.a. hz̃ psilii ⁊ Intelligētia. Si destruerit
§.23.b. nēo ē q̃ edificet: si clauserit hoīem: nullꝰ
L ē q̃ apiat: si ptinuerit aq̃s oia siccabūt
Esa.22.f. ⁊ si emiserit eas subuertēt terrā. Apd̃
apoc.3.b. ipz̃ ē fortitudo ⁊ sapia. Jpe nouit ⁊ de
cipiētē: ⁊ ē q̃ decipit. Adducit psilios
Als + in Balthēi regū dissoluit: ⁊ p̃cingit fune
gliosos. renes eorꝝ. Ducit sacerdotes I gliosos +
D et optimates supplātat. Cōmutās labia
Als + re- vacis: ⁊ doctrinā senū: aferēs. Effū-
mouens. dit despectionē sup p̃ncipes: ⁊ eos qui
opp̃ssi fuerant: relauat. + Qui reuelat
pfūda de tenebris: ⁊ ducit I lucē vm-
brā mortis. Qui multiplicat gētes ⁊ p-
dit eas: I subuersas I tegrā restituit.
Qui lmutat cor: p̃ncipis ppli terre ⁊ de
cipit eos vt frustra icedāt p inuiū. Pal
pabūt quasi in tenebris ⁊ nō in lucē: et
errare eos faciet quasi ebrios.

CC.S. Job arguit amicos et verbis
suis et ꝑdemnat hypocrisim: conditio
nem suā allegat. Capitulum.xiii.

B Als + et

Ecce oia + hec vidit oculus
meꝰ: audiuit aurꝰ mea:
⁊ Intellexit singula. Scōz
scrētiā p̃faz: ⁊ ego noui
nec I ferior + vbi sū. Sz
Als + vo tū ad olpotētē loqr̃: ⁊ di
dis. sputare cū deo cupio pt̃ vos ofidens
fabricatores mēdacū: ⁊ cultores puer-
Als + co- sor̃ dogmatū. Atq̃ vtinā taceretis vt
ruptices. putaremini esse sapiētes. Audite ergo
B correctiones + meas: ⁊ iudicū labiorꝝ
mearū attēdite. Nūq̃d deꝰ indiget pfo
mēdacio vt p illo loq̃mini dolos? Nā
q̃d facie cū recipit: ⁊ p deo iudicare
nitimi? Aut placebit ei quē celare ni-
hil pt̃? Aut decipiētꝰ hō vbis fraudu
lētus? Jpe vos arguet: qm̃ I abscōdi-
to facie eꝰ accipit. Stativt se ꝑmone
rit: ⁊ turbabit vos ⁊ terror eiꝰ irruet sup
vos. Memoria vba cōparabit cineribus: ⁊ re
redigēt I luti ceruices vre. Tacete pau
lisp̃: vt loq̃r q̃cūq̃ mihi mēs suggesi
scrit. Quare lacero carnes meas dēti
bꝰ meis ⁊ alaz meā porto I mānibꝰ meis
C Etiā si occiderit me: in ipo spabo. Verū
tū vias meas I pspectu eiꝰ arguā: ⁊ ipe
erit saluator meꝰ. Nō enī veniet I con-
spectu eius omnis hypocrita. Audi-
te sermonē meū: ⁊ enigmata percipite au-
ribus vrīs. Si fuero iudicatus: scio q̃
iustus inueniar. Quis est q̃ iudicet
mecū veniat. Quare tacens cōsumor?
Duo tm̃ ne facias mihi: et tunc a face
mea nō abscōdar. Manū tuā lōge fa-
c: ⁊ formido + tua non me terret.
Voca me et ego rñdebo tibi aut certe
loq̃r: et tu rñde mihi. Quātas habes
iniquitates ⁊ ꝑcta celera mea ⁊ delicta
+ mea ofide mihi. Cur facie tuā abscō-
dis: ⁊ arbitraris me inimicū tuū? Con-
tra foliū quod vento rapit̃ ostdis pe-
tēnā tuā: ⁊ stipulā siccā pscq̃ris. Scri-
bis et ꝑtra me amaritudines: ⁊ psume
re me vis peccatis adolescentie mee. pe-
suisti I cneuo pedē meū: ⁊ obseruasti cēs
semitas meas: ⁊ vestigia pedū meorū
p̃sideraſti. Qui q̃si putredo ꝑsumēdus
fuī: ⁊ q̃si vestimētū q̃ comedit a tinea.

CC.S. Describit vitā hois: ꝑpetua
resurrectionē: ⁊ petit ꝑtectionē I iudi-
cio: et ponit cōditionē hois. Cp̃m.xiv.

Homo natus de muliere brevi vi-
uens tpe repletꝰ multis miseriis.
Qui quasi flos egredit̃ ⁊ pteritur ⁊ fu-
git velut vmbra: et nūq̃ in eodē statu
permanet. Et dignuz ducis sup huiusmo-
cemodi aperire oculos tuos: ⁊ adduce
re eū tecū in iudiciuz. Quis pōt facere
mūdū de imūdo oceptuz semine? Nō-
ne tu q̃ solus es? Breues dies hominis
sunt numerꝰ mēsū eiꝰ apud te est. Cō-
stituisti terminos eiꝰ q̃ pterire + nō
poterit. Recede ergo paululuz ab eo:
vt q̃escat donec optata veniat et sicut
mercennarū dies eius. Lignum habet
spem. Si ꝑcisum fuerit rursum vire-
scit: ⁊ rami eiꝰ pululāt. Si senuerit in
terra radix eiꝰ: et in puluere mortua
fuerit: ⁊ ficus illiꝰ: ad odorē aque ger-
minabit: ⁊ faciet comam q̃s cū primo
plātatū est. Hō vo cum mortuꝰ fuerit
et nudatus atq̃ cōsumptꝰ ꝑbi ꝑso est?
Quō si recedāt aque de mari ⁊ flumꝰ
vacue factꝰ arescat: sic hō cuz dormie-
rit nō resurget. + Donec atteraſ celi
nō euigilabit: ⁊ nec cōsurget de somno
suo. Quis mihi hoc tribuat vt inferno
p̃tegas me: + et abscōdas me vsq̃
nec pertrāseat furor tuus: et cōstituas
mihi tēp̃ in q̃ recorderis mei. Putas
ne mortuꝰ hō rursum viuat? + Cūctis
diebꝰ q̃ d̃ nūc militio expecto donec ve-
niat lmutatio mea vocabis me et ego
rñdebo tibi. Operi manū tuārū pe-
rrigeo dexterā. Tu q̃dez gressus meos.

dinumerasti: ⁊ parce + peccatis meis
signasti quasi in sacculo delicta mea
consuisti iniqtatē meā. Mōs cadens
defluit: et saxū trāsferē de loco suo.
Lapides excauāt aquē: ⁊ allunide pau-
latim terra cōsumit: ⁊ hoīes ergo si-
militer perdes. Roborasti eum paulu-
lum: vt in perpetuū transiret. Immu-
tabis faciē eiꝰ: et emittes eū. Siue no-
biles fuerit filij eiꝰ: siue ignobiles nō
intelliget. Verūmtē caro eiꝰ dūmodo do-
leat: et ala illiꝰ sup semetipso lugebit.

CC.S. Stipha arguit Iob de arrogā-
tia sapiētie: ⁊ iudicia: agit q̃ de Ipio
sapabo et hypocrita. Cap̃m.xv.

Espondēs autē eliphas themā-
nites dixit. Nūq̃d sapiēs respō-
debit q̃si in ventū loquēs: et implebit
vrore stomachū suū? Arguis verbis
eū q̃ nō est equalis tibi: + et loqueris
quod tibi nō expedit. Quātū in te est
euacuasti timorē: et tulisti ꝑces coram
deo. + Docuit enim iniquitas tua os
tuum: imitatur linguā blasphemātis
Cōdemnabit te os tuuz: ⁊ nō ego: ⁊ la-
bia tua rñdebūt tibi. Nūq̃d primꝰ hō
natus es: et ante colles formatus?
Nūq̃d cōsilium dei audisti: et inferior
te erit eiꝰ sapiētia? Quid nosti quod
ignoramꝰ? Quid intelligis q̃ nescia-
mus? Et senex ⁊ antiq̃s ē I nobis mul-
to vetustior q̃ ꝑes tui. Nūq̃d grā-
de est vt consolet te deꝰ? Sz verba tua
ꝑsuadebūt. Quid te eleuat cor tuum:
et q̃si magna cogitans attonitos
habes oculos? Quid tumet ꝑta deuz
spes tuos: vt ꝑferas de ore tuo huiu-
smodi sermōes? Quid est hō: vt im-
maculatꝰ sit: et vt iustꝰ appareat natꝰ
de muliere? Ecce inter sctōs eiꝰ nemo
immutabilis et celi nō sunt mūdi I cō-
spectu eiꝰ: q̃tomagis abominabilis ⁊
inutilis hō q̃ bibit quasi aquā iniqui-
tatem. Ostēdam tibi audi me: q̃d vidi
narrabo tibi. Sapientes cōfitentur: et
nō abscōdant patres suos. Quibꝰ solis
data est terra: et nō transibit alienus
per eos. Cūctis diebꝰ suis impius su-
perbit: et numerus annoꝝ incertus est
tirānidis eiꝰ. Sonitꝰ terroris semp I
audit illiꝰ: et cū pax sit ille semp insi-
dias suspicatur. Nō credit q̃ reuertti
possit de tenebris ad lucē + circūspe-
cās vndiq̃ gladiū. Cū se mouerit ad
ꝑdēdū panēmouit q̃ paratꝰ sit I manu
eiꝰ tenebrarum dies. Terrebit euz tri-
bulatio: ⁊ angustia valladit eum sicut
regē q̃ paratꝰ ad ꝑliū. Extendit enim
aduersus deum manū suā: ⁊ ptra omni-
potētē roboratus est. Cucurrit aduersus
eum erecto collo: et pingui ceruice ar-
matꝰ est. Operuit faciē eiꝰ crassitudo:
et de lateribꝰ eiꝰ a ruina dependet. Ha-
bitauit ciuitatibꝰ desolatis: et in do-
mibus desertis: q̃ ue in tumulos sunt
redacte. Non ditabitur nec perseuera-
bit substātia eiꝰ: nec mittet I terra ras
dicē suā. Nō recedet de tenebris. Ra-
mos eiꝰ arefaciet flām: et auferet spū
+ oris sui ab eo. Non credat + frustra
errore decepꝰ: q̃ aliq̃ pretio redimen-
dus sit. Antēq̃ dies eius ꝑpleant peri-
bit: ⁊ manꝰ eiꝰ arescēt. Tedet q̃sq̃ vinea
in ꝑmo flore botrꝰ eiꝰ: ⁊ q̃si olius p̃ci-
ēs flore suum. Cōgregatio eīm hypo-
crite sterilis: ⁊ ignis deuorabit tabernā
nacula eorꝝ: q̃ munera libenē accipiunt
Concepit dolorē et peperit iniquitatē:
et vterus eius ꝑparat dolos.

CC.S. Job dolorē suum dissimulat et
crudelitatē hostiū suorꝝ: dicit se pati
hoc abscq̃ lidrate manꝰ sue cū haberet
adoīm mundaz preces. Cp̃m.xvi.

Als + spi-
ritus.

Als + cre-
dit.

Guido
inter vba
pe.

Esa.59.c.

r Espondēs aūt iob: dixit. Audiui
frequēter talia. Cōsolatores one-
rosi oēs vos estis. Nūq̃d habebūt finē
verba ventosa? aut aliq̃d tibi molestuz
est si loq̃ris. Poterā et ego similia vbi
loqui. Atq̃ vtinā esset ala vba pro ala
mea: cōsolarer ⁊ ego vos sermonibꝰ:
moueē caput meum sup vos. Roborā-
rē vos ore meo: et mouerē labia mea:
quasi parcēs vobis. Sed q̃d agā? Si lo-
cutus fuero: nō ꝑescet dolor meus: ⁊ si
tacuero: nō recedet a me. Non afit op-
pressit me dolor meꝰ et in nihilū reda-
cēt sunt oēs arꝰ mei. Ruge mee testi-
monū dicūt ptra me: et suscitat falsi
loquus aduersus faciē + meā: ptradi-
cens mihi. Collegit furor suū I me: et
cōminās mihi infremuit ptra me oēti
bus suis. Hostis meꝰ terribilibꝰ oculis
me strinxit. Aperuerunt sup me ora
sua ⁊ exprobrātes percusserunt maxillas
meas: satiati + sunt penis meis. cōclu-
sit me deꝰ apd̃ iniquū: ⁊ manibꝰ Ipior
me tradidit. Ego ille quōdā opulentus
repēte ꝑtrit̃ suz. Tenuit ceruicē meā
cōfregit me: et posuit me sibi quasi in
signū: circūdedit me lācēis suis cō-
uulnerauit lōbos meos. Nō pepcit et
effudit I terra viscera mea. cōscidit me
vulnere sup vulnꝰ irruit in me q̃si gi-
gas. Saccū consui + sup cutē meā: et
operui + cinere carnem meam. Facies
mea tumuit a fletu ⁊ palpebre mee ca-

Als + fas
turati.

Als + cō-
suit.

Al' + ope rait. ligauerūt. Hec passus sum absq; iniq-
tate man⁹ mee: cū haberē mundas ad
deum p̄ces. Terra ne operies sanguinem
meū neq; inueniet in te locū latēdi cla-
mor meus. Ecce eñ in celo testis me⁹:
et conscius meus in excelsis. Uerbosi
xi.q.3.c. amici mei ad deū stillat oculus meus.
iter vba. Atq; vtinā sic iudicaretur vir cū deo:
quomō iudicat filius hoīs cū collega
suo. Ecce eñ breues anni transeunt: et
semitam p quā non reuertar ambulo.
¶C.S. In breuitate dierum et caliga
tione oculoꝝ: et putrefactione carnis
dicit se patienter prestolari. Capm. xvij.
A Spiritus meus attenuabit̄: dies
mei breuiabūt: et solū mihi sup
est sepulchrū. Nō peccaui: et in amari-
al's + dñe tudinib⁹ morat̄ ocul⁹ me⁹. Libera me
B + et pōe me iuxta te: et cuiusuis man⁹
pugnet cōtra me. Cor eoꝝ lōge fecisti
a disciplina: ppterea nō exaltabūtur.
Predā pollicet̄ socijs: et ocli filioꝝ eius
deficient. Posuit me q̄si in puerbium
al's + suū vulgi: et exēplū suū + corā eis. Caliga-
C uit ad īdignationē ocul⁹ me⁹: et mēbra
mea q̄si in nihilū redacta sunt. Stupe
bunt iusti sup hoc: et inocēs ɔtra hy-
pocritā suscitabit̄. Et tenebit iust⁹ viā
suā: et mūdis manib⁹ addet fortitudinē.
Igit̄ oēs vos ɔuertimini et venite: et nō
D inueniā ī vobis vllū sapiētē. Dies mei
p Guido trāsierūt: cogitationes mee dissipate
23.q.4.c. sūt torquētes cor meū. Noctē verterūt
hec autē ī diē: et rursū post tenebras spero lucē.
vita. Si sustinuero infern⁹ dom⁹ mea est: et
in tenebris straui lectulū meū. Putre-
de pe. di. dini dixi. Pr̄ me⁹ es: mater mea et soror
I.c. cōtra mea vmib⁹. Ubi ē ergo nūc p̄stolatio
ū. infra in mea: et patiētiā meā q̄s ɔsiderat. In p
gl. v. ī re- fundissimū infernū descēdēt oīa mea.
surrectio Putasne saltē ibi erit requies mihi.
ne a pec- ¶C.S. De luce: de captione et impū
cato. gnatione baldath dicit. Capm. xviij.
A Respondēs aūt baldath + suites
al's + bal dixit. Usq; ad quē finē verba iacta
dad. bis? Intellige prius et sic loquamur. Qua-
al's + itel re reputati sumus vt iumēta: et sordui-
ligite. mus corā te? + Quid perdis aīam tuā
al' + nob' in furore tuo? Nūqd ppter te derelin
al's + que quetur terra: et transferent̄ montes de
B loco suo? Nōne lux impij extinguetur
nec splēdebit flāma ignis ei⁹. Lux ob-
tenebrescet ī tabernaculo illi⁹: et lucer-
na que sup eū est extinguet̄. Artabunt̄
gressus virtutis ei⁹: et p̄cipitabit eū
ɔsiliū suū. Immisit eñ in rethe pedes
suos et in maculis ei⁹ ambulat. Tene-
bitur plāta illius laqueo: et exardescet

cōtra eū sitis. Abscōdita est ī terra p
dica ei⁹: et decipula illi⁹ sup semitā.
Undiq; terrebūt eū formidines: et in
uoluent pedes ei⁹. Attenuet̄ fame ro
bur ei⁹: et inedia + inuadat costas ei⁹.
Deuoret pulchritudinē cutis ei⁹: cō
sumat brachia illi⁹ primogenita mors.
Auellatur de tabernaculo suo fiducia
ei⁹: et calcet sup eū quasi rex interitus.
Habitēt in tabernaculo illi⁹ socij ei⁹ q
nō est: aspergat̄ in tabernaculo ei⁹ sul
phur. Deorsum radices ei⁹ siccentur:
sursum aūt atterat̄ messis ei⁹. Memoria
illi⁹ pereat de terra: et nō celebret̄ nomē
ei⁹ ī plateis. Expellet eum de luce in te
nebras: et de orbe trāsferet eum. Nō erit
semē ei⁹: neq; ɔgenies ī pplo suo: nec
vlle reliq̄e in regionib⁹ ei⁹. In die ei⁹
stupebūt nouissimi: et primos inuadet
horror. Hec sunt ḡ tabernacula iniq̄
et iste loc⁹ eius q̄ ignorat deum.
¶C.S. Job flagella sua describit q̄ p
phetat de passione christi: et resurre
ctione generali: et monet fugere ie
ie gladij. Capm. xix.
Respondens autē iob dixit. Usq;
quo affligitis aīam meā: et atteri
tis me sermonib⁹? En decies confun
ditis me: et nō erubescitis opprimen
tes me. Nēpe et si ignoraui: mecū erit
ignorātia mea. At vos ɔtra me erigi
mini: et arguitis me opprobrijs meis.
Saltē nūc itelligite: q: deus nō equo iu
dicio afflixerit me: et flagellis suis me
cinxerit. Ecce clamabo vim patiēs et
nemo audiet. + Uociferabor: et nō est q
iudicet. Semitā meā circūsepsit: et trāsi
re nō possum: et in calle meo tenebras
posuit. Spoliauit me gloria mea: et ab
stulit coronā de capite meo. Destruxit
me vndiq;: et pereo: et quasi euulse arbo
ri abstulit spem meā. Iratus est ɔtra
me furor ei⁹: et sic me habuit quasi ho
stē suū. Simul venerūt latrones ei⁹: et
fecerūt sibi viā p me: et obsederūt in
gyro tabernaculū meū. Fratres meos
lōge fecit a me: et noti mei quasi alieni
recesserūt a me. Dereliquerūt me ppi
qui mei: et qui me nouerāt obliti sunt
mei. Inquilini domus mee et ancille mee
sicut alienū habuerūt me: et quasi pe
grin⁹ fui in oculis eoꝝ. Seruum meū
vocaui: et nō respōdit: + ore ɔprio de
precabar illū. Halitū meū exhorruit
vxor mea: et orabā filios vteri mei. Stul
ti quoq; despiciebant me: et cum ab eis
recessissem detrahebant mihi. Abomi
nati sunt me quondam cōsiliarij mei:

et quē maxime diligebā + auersatus
est me. Pelli mee cōsumptis carnib⁹
adhesit os meū: et derelicta sunt tātū
modo labia mea circa dentes meos.
Miseremini mei: miseremini mei: sal-
tem vos amici mei: q: manus dñi teti
git me. Quare psequimini me sicut de⁹:
et carnib⁹ meis saturamini? Quis mi
hi tribuat vt scribātur sermōes mei?
Quis mihi det vt exarentur in libro
stilo ferreo: et plūbi lamina: vel + celte
sculpātur in silice? Scio eñ q redem
ptor meus viuit: et in nouissimo + die
de terra surrecturus sum. Et rursum
circūdabor pelle mea: et in carne mea
videbo deū. Quē visur⁹ sum egoipse:
et oculi mei ɔspecturi sunt: et nō alius
Reposita est hec spes mea ī sinu meo.
Quare ḡ nūc dicitis: psequamur eū: et
radicē verbi inueniamus cōtra eum?
Fugite ergo a facie gladij: qm̄ vltor
iniquitatū gladi⁹ est: et scitote eē iudiciū.
¶C.S. Sophar de impio et hypocrita
auaro calūniatore et paupē dr. Cp. xx.
Respōdens aūt sophar
naamathites dixit.
Idcirco cogitationes
mee varie succedunt si
bi: et mens in diuersa
rapit̄. Doctrinā quam
me arguis: audiam: et
spūs intelligētie mee rūdebit michi.
Hoc scio a pncipio ex quo positus est
hō super terrā: q: laus impioꝝ breuis
sit: et gaudiū hipocrite ad instar puncti
Si ascēderit vsq; ad celum + superbia
eius: et caput ei⁹ nubes tetigerit: quasi
sterquiliniū in fine pdetur: et qui eū vi
derāt dicent: vbi est? Uelut somnium
auolās nō inuenietur: trāsiet sicut visio
nocturna. Oculus q̄ eum viderat: non
videbit: neq; vltra intuebitur eū loc⁹
su⁹. Filij ei⁹ atterent̄ egestate: et ma-
nus illi⁹ reddēt ei dolorem suum. Ossa
eius implebuntur vitijs adolescentie ei⁹: et
cū eo in puluere dormiēt. Cū eñ dulce
fuerit ī ore ei⁹ malū: abscōdet illō sub
lingua sua. Parcet illi: et non derelin-
quet illud: et celabit ī gutture suo. Pa
nis ei⁹ in vtero illi⁹ vertetur ī fel aspi-
dum intrinsecus. Diuitias quas deuo
rauit euomet: et de vētre illi⁹ extrahet
eas de⁹. Caput aspidū suget: et occi-
det eū lingua vipere. Nō videat riuu
los fluminis torrētis mellis et butyri.
Luet que fecit oīa: nec tamē consumet̄.
Iuxta multitudinē adinuētionum sua
rum sic et sustinebit: qm̄ confringens

nudauit pauperis + domum rapuit et al's + pau
nō edificauit eā: nec est satiatus vēter peres.
eius. Et cū habuerit + que cupierat Domū ra
possidere nō poterit. Nō remansit de puit.
cibo eius: et ppterea nihil pmanebit al's + qd.
de bonis ei⁹. Cū satiat⁹ fuerit artabi- al's cupie
tur: et estuabit: et oīs dolor irruet sup eū rat.
Utinā impleat̄ vēter ei⁹: vt emittat in eccl'i. 5.c.
eum irā furoris sui: et pluat sup illum D
bellū suū. Fugiet arma ferrea: et irruet al's + nō
in arcū ereū. Gladi⁹ + eductus et egre- hr gladi⁹
diēs de vagina sua et fulgurās in ama al's + edu
ritudie sua. + Uadēt et venient sup eū ctus.
horribiles. Oēs tenebre abscōdite sūt al's + va-
ī occultis ei⁹. Deuorabit eū ignis qui dit: veni
nō succēdit̄: affliget̄ relict⁹ ī taberna- ent.
culo suo. Reuelabūt celi iniq̄tatē ei⁹:
et terra ɔsurget aduersus eū. Aptum
erit germen dom⁹ illi⁹: detrahetur in
die furoris dei. Hec est pars hoīs ipij
a deo: et hereditas vboꝝ eius a dño.
¶C.S. De pspitate et gaudio et re-
tributione ipij. de paupe q̄ simul perit
cum impio et diuite loquitur. Cpꝫ. xxi.
Respōdens aūt iob: di- A
xit. Audite q̄so sermo Mat. 3.a.
nes meos: et + agite et 4.c.
penitentiam. Sustine al's + age
te me vt ego loquar tis.
et post mea si videbi-
tur verba ridete. Nun
quid ɔtra hoīem disputatio mea est: vt
merito non debeā cōtristari. Attēdite
me et obstupescite: et supponite digitū
ori vr̄o. Et ego qn̄ recordat⁹ fuero: p- hier. 12.a
timesco: et ɔcutit carnē meā tremor. Habuch.
Quare ḡ ipij viuūt: sublevati sunt: cō- 1.a.
fortatiq; sunt diuitijs. Semē eoꝝ per- B
manet corā eis: ppinquoꝝ turba et ne
potū in ɔspectu eoꝝ. Dom⁹ eoꝝ secu-
re sunt et pacate: et nō est virga dei sup
illos. Bos eoꝝ ɔcepit et non abortiuit:
vacca pepit: et non est priuata fetu suo
Egrediunt̄ q̄si greges paruuli eoꝝ: et
īfantes eoꝝ exultāt lusib⁹. Tenent tym
panū et cytharam: et gaudēt ad + soni- al's + gau
tū organi. Ducūt in bonis dies suos: debūt.
et in puncto ad inferna descendūt. Qui 13.q.2.c.
dixert̄ deo recede a nobis: scientiā viarū thi ī gl.2
tuaꝝ nolumus. Quis est oīps vt seruia ſ.32.c.
mus ei? Et qd nob' pdest si orauerim⁹ Malach.
illū? Uerūtñ q: nō sunt ī manu eoꝝ bo 3.d.
na sua: ɔsiliū ipioꝝ lōge sit a me. Quo al' + ado-
tiēs lucerna ipioꝝ extinguet̄: et superueni rauerim⁹
et eis inūdatio: et dolores diuidet furoris eum.
sui. Erūt sic̄ palee an̄ faciē vēti: et sic̄ fa prouerb
uilla quā turbo dispgit. Deus seruabit fi 24.c.
lijs illi⁹ dolorē pris: et cū reddiderit tūc C

sci et. Uidebūt oculi ei⁹ interfectionē
suā: ⁊ de furore ⁊ ipotēt; bibet. Quid
ēm ad eū pīnet de domo sua post se-
Et si nmer⁹ mensiū ei⁹ dimidiet: nūqd
alⁿ ✝ q̄sq; deū docebit q̄ sptiā ✝ scientiā: qui excel-
sos iudicat. Ipse mouit robustū ⁊ san⁹-
biues ⁊ fcliter: viscera ei⁹ plena sunt ad
alⁿ ✝ arcū pe: ter medullis ossa illi⁹ irrigant. Alt⁹
vo mouit in amaritudie ale suc absq;
pllis opib⁹: ⁊ tñ ✝ simul i pulcre dor-
miēt: et ⁊mes operiēt eos. Certe nouī
cogitatiōes vras ⁊ sentēcias pers me
iniquas. Dicitis ēm: ubi est dom⁹ pn;
cipis: ⁊ ubi tabernacula ipior: Inter
rogate quēlibet de viatorib⁹: ⁊ hec ea
alⁿ ✝ sal- dē illū intelligere cognoscetis. Qi in
uabitur. ⁊ dīe pditionis fuat ✝ malus: ⁊ ad diem
alⁿ ✝ piā furoris ducetur. Quis arguet coā co
vias ✝ eius: ⁊ q̄ fecit: quis reddet illi.
Ipse ad sepulchra duceet: ⁊ in cōgerie
mortuorum vigilabit. Dulcis fuit gla
rels cocpti: ⁊ post se oēm holez trahet
et ante se innumerabiles. Quō igitur
cōsolamini me frustra: cū rspōsio ve-
stra repugnare ostensa sit veritati?

CC.S. Eliphā arguit iob de oppssio-
ne pauperū ⁊ immisericordia: ⁊ de con
tempto iudicis: ⁊ penitenti multa bo-
na promittit. Capitulum.xxi.

B

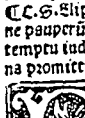

Rspōdens autē eliphē
temanites dixit. Au
q̄dqd pōt pparari hō
eriā cum pfecte fuerit
ciētie? Quid pdest deo
alⁿ ✝ pia si iust⁹ fueris aut q̄d ei
ofers si imaculata fue
rit via ✝ tua? Nunqd timēs arguet
te: ⁊ veniet tecū in iudiciū: ⁊ nō ppter
malicia tuā plurimā: ⁊ infinitas iniq;
tates tuas? Abstulisti ē pignⁿ fratrum
tuoꝝ sine cā: et nudos spoliasti ⁊ ve-
stib⁹. Aquā lasso nō dedisti ⁊ esurienti
alⁿ ✝ er- subtraxisti panē. In fortitudie brachij
poliasti. B tui possidebas terrā: ⁊ potētissimⁿ ✝
alⁿ ✝ po- obtinebas eam. Uiduas dimisisti vacu
tētissime as et laccertos pupillorum cōminuisti.
Propterea circūdat⁹ es laqueis: ⁊ con
turbat te fortitudo subita. Et putabas
te tenebras nō visurū: ⁊ impetu aquaꝝ
alⁿ ✝ op- inundātiā nō ✝ oppssum iri. An cogi-
pressurus tas q̄ deⁿ excelsior celo sit ⁊ sup stella
C rū vertice sublimē? Et dicis. Quid ei
nouit deⁿ? Et q̄si per caliginē iudicat.
Nubes latibulū ei⁹: nec nra pficerē.
⁊ circa cardines celi pambulat. Nūqd
semitā sēlor custodire cupis quā calc-
cauerūt viri iniq̄ q̄ iubiati sunt ēt ps
sūt: ⁊ fluij⁹ subuertit ffidamētū eor:
Qui dicēbāt deo: recede a nobis: ⁊ q̄
michi possit facere oipotēs cū ⁊mes
eū: ⁊ ille implesset domos eor bo-
ruꝝ sētētia pcul sit a me. Uidebū
tusti ⁊ letabūtur: ⁊ innocens subsāna
bit eos. Nōne succisa est erectio eor
reliqūs eor deuorauit ignis? Acqui-
scē igit ei: ⁊ habeto pacē: ⁊ p hec habēbis
fructⁿ optlos. Suscipe et ore illius
gē: ⁊ pone ⁊mones eius in corde tuo.
Si reuersus fueris ad oipotēt: ⁊ ⁊
edificabēris: ⁊ lōge facies ✝ iniquitatē a ta-
bernaculo tuo. Dabit p terra silicem
pro silice torrētes aureos. Erit q̄q; oipo-
tēs pra hostes tuos: ⁊ argētū coacer-
uabit tibi. Tūc sup oipotētē delitia
afflues ⁊ elevabis ad deū faciē tuā.
Rogabis eū et exaudiet te: ⁊ vota tua
reddes. Decernes rē ⁊ veniet tibi: ⁊ ⁊
vīs tuis splēdebit lumē. Qui ēm ḥ
lit⁹ fuerit: erit i gl'ia: ⁊ q̄ inclinauerit
oculos suos ipse saluabitur. Saluabi-
tur innocens: saluabitur autem mūdis
cis manuum suarum.

CC.S. Job respondet se nosse ⁊ ma-
re potētiā ⁊ sententiam iudicis eū
iustitia ambulasse. Cpm.xxii.

Rspōdēs autē iob: ait. Ac q̄q ⁊
amaritudie est ⁊mo me⁹: ⁊ manus
plage mee aggrauata est sup gemitu
meū. Quis mihi tribuat pt cognoscā
eū: ⁊ illū: ⁊ veniā q̄sq; ad solium ⁊
ponā coā eo iudicū: et os meū replē
do increpationib⁹: pt scīā q̄ ⁊ba q̄ mihi
rñdeat: ⁊ intelligam q̄d loquat mihi.
Nolo multa fortitudie cōtēdat mecū
nec magnitudis sue mole me premat.
Proponat ēqtatē cōtra me et gaudeat
ad victoriā iudiciū meū. Si ad occidē-
dū nō apēt si ad occidēdū: nō inuēs
gā eū: si ad sinistrā: q̄d agā? Non appa-
bēdam eū. Si me vertā ad dexterā: nō
videbo illū. Ipse vo scit viā mēā: p
bavit me quasi aurū q̄ p ignē trāsi-
Vestigia ei⁹ secutus est pes mē⁹: ⁊ ⁊
eius custodiuit: non declinauī ⁊ ⁊
A mandatis labiorū eius non recessi
et in sinu meo nō abscondi verba ori
eius. Ipse ēm solus est: et nemo auer-
tere potest cogitationē eius: ⁊ ala ⁊
quodcunq; ✝ voluit: hoc fecit. Cum
expleuerit in me voluntatem suā: ⁊ ⁊
multa sīlia ꝓsto sunt ei. Et idcirco ⁊
cie eius turbat⁹ sum: ⁊ considerans ⁊
timore sol'iciter. Deus mollivit cor
meū: et oipotens cōturbauit me. Ac
enim perū ppter imminētes tenebras
nec faciem meam operuit caligo.

CC.S. Alior iniqtates describit ieb
et cumulationē impiorum. Cpm.xxiii.

B cipotēte nō sunt ab
scōdita tpa q̄ aut noue
runt eū: ignorant dies
illi⁹. Alij termios trā
stulerūt: rirpuerūt ⁊ge
ges et pauerunt eos.
A sinū pupillor abege
rūt ⁊ abstulerūt p pignore bouē vidue
Subuerterūt pauperū viā: ⁊ oppresse
runt pitēr mānsuetos terre. Alij quasi
agri in deserto egrediūt ad opus
suū: vigilātes q̄q; ✝ ad prēdā preparant
panē liberis. A grū nō suū demetūt: ⁊
vineā eius quē vi oppresserunt: vinde
mīāt. Nudos vestitūt holes: ⁊ ⁊ dumē
ta tolērēs: q̄d⁹ nō est opimētum i fri
gore: q̄q; ymbres mōtiū rigant: et nō
habētes velamen: amplexant lapides.
Uim fecerūt dep: cedātes pupillos: et
c ⁊ calsū pauperē spoliauerūt. ✝ Nudis
et incēdib⁹ absq; vestitu et esurīēdib⁹
tulerūt spicas. Inter acervos eorum
meridiati sunt: q̄ calcatis torcularibⁿ
sitīt. De ciuitatib⁹ fecerūt vtros ge
mere: ⁊ anima ✝ vulnerator clamabit
et deus multū abire nō patiē. Ipsi
fuerūt rebelles lumini: nesciēr vias
eius: nec reuersi sunt p semitas ei⁹. Ma
ne pmo cōsurgit homicida: interficit
egenum ⁊ pauperem: p noctē vero erit
quasi fur. Oculⁿ adulteri obseruat ca-
liginē dicēs: nō me videbit oculⁿ: et
ponit vultū suū. Perfodit in tenebris
domos sicut i die dixerāt sibi ⁊ igno
rauerūt lucē. Si subito apparuerit au
rora: arbitrant ombrā mortis: ⁊ sit in
tenebris q̄si in luce ambulāt. Leuis est
sup facie aque. Maledicta sit pōs ei⁹ in
terra: nec ambulet p viam vineaꝝ. Ad
nimis calorem trāsiet ab aqis niuis: ⁊
q̄sq; ad inferos peccā illi⁹. Obliuiscat
nas mis. Dulcedo illi⁹ ⁊mes. ✝ Non
sit in recordatione: sicut p terā q̄si lignū
infructuosū. Pauit ēm sterilē et q̄ nō
pariēt: ⁊ vidue bñ nō fecit. Detraxit for
tis i fortitudine sua: ⁊ cū steterit: non
credet vite sue. Dedit ei deⁿ locū pēnī
tēdi: et ille abusū est eo in supbia: oculi autem
eius sunt ⁊ oēs illius. Elevati sunt ad
modicū: ⁊ nō subsistēt: ⁊ humiliabun
tur sicut oīa ⁊ auferēnt: ⁊ sicut summi
tates spicarum cōterēnt. Q̄d si nō est
q̄ quis me pōt arguere esse mēritum
ponere ante deum verba mea?

CC.S. Probat bladatb q̄ nemo in cō
spectu dei mūdus existat. Cpm.xxv.

B

Rspōdēs aut baldatb
✝ suites: dixit. Prās
ect tro: apd eū est: q̄ fa-
cit cōcordiā ⁊ sublimi-
tⁿ suis. Nunqd ē nūcer-
us militū eⁿ? Et sup
quē nō surget ✝ lumen
alⁿ ✝ fulget.
ei⁹? Nunqd iustificari pōt hō cōparⁿ
deo: aut appare mūdus natⁿ de mulie-
re? Ecce luna etiā nō splendet: ⁊ stellē Alⁿ ✝ fugite.
nō sunt mūde in spectu ei⁹: q̄ ⁊ ⁊ ⁊

Nunqd deꝰ audiet clamorē eiꝰ cū ve-
nerit sup eū angustia? Aut poterit in
oipotente delectari? ⁊ invocare deū o-
ptē? Docebo vos p manū dei q̄ oipo-
tēs habeat nec abscōdā. Ecce vos oēs
nosti? ⁊ qd sine causa vana loquimini
Hec pars hois impij apd deū: ⁊ here-
ditas violētor: quā ab oipotēte suści-
piēt. Si multiplicati fuerint filij eiꝰ l
gladio erūt: et nepotes eiꝰ nō saturā-
bunt pane. Qui reliq̄ fuerint ex eo se-
pelient in interitu: ⁊ pidue illiꝰ nō plo-
rabūt. Si cōportauerit q̄si terrā argē-
tū: et sicut lutū p̄parauerit pestimēta
p.43. D Als+ parauerit. Als+ aperit.
prepadit qdē sed iustꝰ vestiet illis: et
argētū innocēs dividet. Edificauit si-
cut tinea domū suā: ⁊ sicut custos fecit
vmbraculū. Diues cū dormierit: nihil
secū auferet + aperiet + oculos suos:
et nichil inuenet. Appiehēdet eū q̄si
aqua lopia: nocte oppmet eū tēpestas
Tollet eū vētus vrēs ⁊ auferet: ⁊ velut
turbo rapiet eum de loco suo. Emittet
sup eū et nō pcet de manu eiꝰ fugiens
fugiet. Stringet sup eū manꝰ suas: et
sibillabit sup illum: intuēs locū eius.
CC.S. De eccl'ia ⁊ sinagoga: de inue-
nēda sapia: de aduēru xpi. Cp̄. xxviii.
B Dis.50.c. Ferro cū gio.
Habet argētū venaꝝ suaꝝ
principia: ⁊ auro locꝰ est
in quo cōflat. Ferrū de
terra tollit: ⁊ lapis solu
tus calore i es vertitur.
Tēpus posuit tenebris:
et vniuersoꝝ finē ipse cōsidera t. Lapi
dem q̄ caliginis ⁊ vmbrā + mortis
Als+ vmbre
diuidit + eorēs a p̄o pegrinātē: eos
q̄s oblitꝰ est pes egētis hois ⁊ suios.
Als+ di uidet.
Terra de qua oriebāt panes l loco suo
Als+ igne.
igni + subuersa est. Locus sapphyr la-
pides eiꝰ: et glebe illiꝰ aurū. Semitā
ignorauit auis nec intuitꝰ est eā oculis
B Als+ oculos.
+ vulturis. Nō calcauerūt eā filij tu-
stos: nec pertransiuit p eā leena. Ad sili
cem extēdit manū suā: subuertit a ra-
dicibus mōtes. In petris ticos erci-
Als+ scidit.
dit + et oē pretiosum vidit oculus eius
Profunda quoq; flumiōrū scrutatꝰ est:
Prouerb 3.b.
et abscōdita p̄duxit in lucē. Sapiētia
pero vbi inuenit? et q̄ est locus intelli
Job cā. 8.
gētie? Nescit hō pretiū eius: nec inue
nit in terra suauiter viuētiū. Abyssus
b.
dicit: nō est in me: et amare loquit: nō
C
est mecū. Nō dabit aurū obrizum pro
Sap. 7.a.
ea: nec appōdetur argētus in cōmuta
tione eiꝰ. Nō pferetur tinctis indie co
loribꝰ: nec lapidi sardonico hēiosissi-
mo vl sapphyro. Nō adequabit ei aurū
vel vitrū: nec cōmutabuntur p ea vasa
auri excelsa ⁊ eminētia: nec cōmemo
rābitur in cōparatione eiꝰ. Traditur
sapiētia de occultis. Nō adequabit ei
topazius de ethiopia: nec tinctura mū
dissime cōponētur. Vnde ergo sapiētia
venit: ⁊ q̄s est locus intelligētie? Abscō
dita est ab oculis oīm viuentiū: volu-
cres q̄q; celi latet. Perditio et mors
dixerūt auribꝰ nris? Audiuimꝰ famā
eiꝰ. Deꝰ intelligit viā eiꝰ: et ipse nouit
locū illius. Ipse enim finis mūdi intue
tur: ⁊ omnia que sub celo sunt respicit.
Qui fecit vētis pōdus: ⁊ aquas appē-
dit in + mēsura. Q̄ū ponebat pluuiis
legē: et viā procellis sonātibꝰ: tūc vidit
illā: ⁊ enarrauit: ⁊ p̄parauit: et inuestigauit
⁊ dixit homini. Ecce timor dominī ipsa est
sapiētia: ⁊ recedere a malo intelligētia.
CC.S. Enarrat iob ⁊ plāgit clapsam
p̄speritatē et iocūditatē priorīs tēp̄o-
ris in persona ecclesie. Cp̄m. xxx.
Addit it quoq; iob assumēs p̄-
rabolā suā ⁊ dixit. Quis mihi
tribuat vt sim iuxta mēses pristinos:
secūdū dies quibꝰ deus custodiebat me:
Q̄ū splēdebat lucerna eius sup caput
meū: et ad lumē eiꝰ ambulabā l tene-
bras. Sicut fui l diebꝰ adolescētie mē
q̄ū secreto deꝰ erat l tabernaculo meo
Q̄ū erat cōs mecū: et in circuitu meo
pueri mei. Q̄ū lauabā pedes meos bu-
tiro: ⁊ petra fūdebat mihi riuos olei.
Q̄ū procedebā ad portā ciuitatis: ⁊ in
platea pabāt cathedrā mihi. Videbāt
me iuuenes ⁊ abscōdebantur senes: et
surgētes stabāt. Principes cessabāt la-
quit: ⁊ digitū suppōebāt ori suo. Vocē
suā cohibebāt duces: ⁊ lingua eorū gu-
turi suo adherebat. Auris audiēs bea-
tificabat me ⁊ oculus videns testimonium
reddebat mihi: eo q̄ liberassem pau-
perē vociferātē: et pupillū cui nō esset
adiutor. Bēdictio pituri sup me vene-
bat: ⁊ cor vidue cōsolatꝰ sum. Justicia
indutꝰ sum: ⁊ vestiui + me sicut vestimē-
to ⁊ diademate iudicio meo. Oculis
fui ceco: et pes claudo. Pr erā pauper
et cām q̄ nesciebā: oblī gēriēs inuestī-
gabā. Cōterebā molas iniquitatis
dēntibꝰ illiꝰ auferebā p̄dā. Dicebā:
in nidulo meo morior: ⁊ sicut palma mul-
tiplicabo dies. Radix mea aperta ē super
+ aqas: ⁊ ros morabit in messione mea.
Als+ finis gratem puer. 5.b
Gloria mea sp inouabit ⁊ arcꝰ meꝰ l ma-
nu mea instaurabit. Qui me audiebant
exspectabāt silēs ⁊ tacēti tacebāt ad
Als+ psi tionem.
Als+ acula lis meis.
silētiū meū. + Verbꝰ meus addere nihil
audebāt: et sup illos stillabat eloquium
meū. Expectabāt me sicut pluuia: et os
suū apiebāt quasi ad imbrē serotinū.
Si qn ridebam ad eos nō credebāt: et
lētitiā vultꝰ mei nō credebāt in terrā. Si
volebāmēm ire ad eos sedebāt primus.
Eramq̄ sedēs quasi rex circūstāt exer
citū: ⁊ mērentū cōsolator.
CC.S. Enarrat ⁊ plāgit iob mala p̄e
sentis tēp̄oris ⁊ hereticorū p̄figurat
furorem maliciam. Cp̄m. xxx.
Nunc autē dērident me iuniores
tēp̄oris: quorū nō dignabar p̄ces
ponere cū canibꝰ gregis mei. Quorū
virtus manuū mēchi erat p nichilo et
vita ipsa putabātur indigni. Egestate
etiāme steriles qui rodebāt in solitu-
dine: squalētes calamitate et miseria.
Et mādūcabāt herbas et arbores cor-
tīcesq̄ radīc iuniperorū: erat cibus
eorū. Qui de cōuallibus ista reperien-
tes cuī singula repperiēbāt ad ea cum
clamore currebāt. In desertis habita-
bant torrētium: ⁊ in cauernis terrē: et
sup glaream. Qui inter huiusce modi
latebant: et esse sub sentibus delicias
cōputabant. Filij stultorū: et ignobi-
lium: et in terra penitus non parentes.
Nunc in eorum canticum versus sum: et
factus sum eis in p̄ouerbiū. Abomi-
nātur me: et longe fugiunt a me: ⁊ facie
mea cōspuere nō verētur. Pharetrā
enim suā aperuit ⁊ afflixit me: ⁊ frenū
posuit in os meū. Ad dexteram orien
tis calamitates mēe illico surrexerūt.
Pedes meos subuerterūt: et oppresse-
runt quasi fluctibꝰ semitas suas. Dissi
pauerunt itinera mea insidiati sūt mi-
hi: et preualuerūt: et non fuit q̄ ferret
auxilium. Quasi rupto muro ⁊ aperta
urbe irruerunt super me: ⁊ ad meas
miserias deuoluti sunt. Redactus sum
in nichilum. + Abstulit quasi ventus
desiderium meū: ⁊ velut nubes per-
transiit salus mea. Nunc autem in me
ipso marcescit anima mea: ⁊ possi-
dent me dies afflictionis. Nocte os
meū perforatur doloribꝰ: et qui me co
medunt: et dormiunt. In multitudine
eorum consumit vestimētum meū: ⁊
circūdat quasi capitio tunice succinxerunt me.
Cōparatus sum luto: ⁊ assimilatꝰ sum
fīmilē ⁊ cineri: clamabo ad te: et non
exaudis me: stō: nō respicis me. Mu-
tatus est mihi in crudelē: ⁊ in duritia
manus tue aduersatur mihi. Elevasti
me: quasi sup ventum ponēs elisisti
me valde. Scio q: mori: tradis me vbi
cōstituta est domꝰ omni viuēti. Verūtamen nō
ad p̄sumptionē eorū emittet manū suā
⁊ si corruerit ipse saluabit. Flebā quōq;
cās sup eo q̄ afflictus erat: ⁊ p̄paticbat
ala mea pauper. Expectabā bona: et ve-
nerūt mihi mala: p̄stolabar lucē: ⁊ era
perunt tenebre. Interiora mea efferbu-
buerunt absq; vlla requiē: p̄uenerunt me
dies afflictionis. Merens incedebā sī-
ne furore: cōsurgēs in turba clamabā
Ff fui bracānū ⁊ socꝰ struthionū. Cu-
tis mea denigrata ē sup me: ⁊ ossa mea
aruerūt p caumate. Versa est l luctū cy
thara mea: ⁊ organū meū in vocē flētū.
CC.S. Cathalogus virtutū ipsiꝰ iob
ponitur: et attestatione experit ei illum
iudicē. Cp̄m. xxxi.
Als+ finis gratem puer. 5.b
Als+ se cutū sit
Epigi fedꝰ cū oculis
meis: et de cogitare q̄
dē de vgine. Quā em
ptē haberet l me deꝰ
desup: hereditatē q̄s
de excelsis. Nūqd nō
perditio est iniquo: ⁊ alienatio operā-
tibus in iustitiā? Nonne ⁊ ipse cōside
rat vias meas: ⁊ cūctos gressus meos
dinumerat? Si ambulaui in vanitate:
et festinauit in dolo pes meus: appen
dat me l statera iusta: ⁊ sciēbat deꝰ sim
plicitatē meā. Si declinauit gressꝰ meꝰ
deviauit si secū: et oculꝰ meꝰ ceꝰ: meus
cessit in manibꝰ meis adhesit macula se
ram: et aliuis comedat et pgenies mea
eradicētur. Si deceptū est cor meū super
mulierē: ⁊ si ad ostium amici mei insi
diatus sum: eo: ⁊ alterius sit pro
mea: ⁊ sup illā incurrant alii. Hoc enim
nefas est ⁊ iniquitas maxima: ignis est vs
q; ad pditionem devorans: ⁊ ola eradi
cās genimina. Si ptempsi subire iudi
cium cum seruo meo: ⁊ ancilla mea cū
disceptaret aduersum me. Quid enim
facta cū surrexerit ad iudicādū deꝰ et
cū q̄sierit: qd rēdebo illi? Nūqd nō
in vtero fecit me: q̄ ⁊ illū opatus est: et
formauit me in vulua vnꝰ? Si negaui
qd volebat pauperibꝰ: ⁊ oculos vidue ex
pectare feci. Si comedi buccellā meā
solꝰ: ⁊ nō comedit pupillus ex ea: q: ab
ifantia mea creuit mecū: et ex utero
matris mēe egressa ē mecū. Si de
speri p̄terēsitēeo q̄ nō habuerit indu
mētū: ⁊ absq; operimēto pauperē. Si
nō bēdixerūt mihi latera eiꝰ: et de vel
leribꝰ ouīū meorū calefactus est. Si le
uauī sup pupillū manū meā: etiam cū
videre me l porta superiorē: humerus
meus a iunctura sua cadat: ⁊ brachiū

als + cõ-
teratur.

meũ cũ suis ossib⁹ p fringat +. Sẽp ei
q̃si tumẽtes sup me fluct⁹ timori dei: et
põd⁹ ei⁹ ferre nõ potui. Si putaui au-
rum robur meũ: & obriso dixi fiducia
mea. Si letat⁹ sũ sup multis diuitiis
meis: & plurima reppit manꝰ mea:
Si vidi solẽ cũ fulgeret: & lunã incẽdẽ
tẽ clare: & letatũ est cor meũ
& osculat⁹ sum manũ meã ore meo: q̃ est
iniqtas maxima: & negatio ptra deũ altis
simũ. Si gauisus sũ ad ruinã ei⁹ q̃ me
oderat: & exultaui q̃ inuenisset eũ ma-
lũ. Nõ ei dedi ad peccãdũ guttur meũ
vt experetẽr maledictões alam ei⁹. Si nõ
dixerũt viri tabernaculi mei: q̃s det de
carnib⁹ ei⁹ vt saturemur? Foris nõ mã
sit pegrinus: ostiũ meũ viatori patuit.
Si abscõdi q̃si hõ pctm meũ: & celaui
in sinu meo iniqtatẽ meã. Si expauit ad
multitudinẽ nimiã: & despectio ppliq̃
rũ fruit me: nõ magis tacui: nec egres
sus sũ ostiũ. Quis mihi tribuat audi
torẽ + vt desideriũ meũ audiat opõ: et
libũ scribat ipse q̃ iudicat: vt in hũero
meo portẽ illũ: & circũdẽ illũ quasi co
ronã mihi. Per singulos grad⁹ meos
pnũciabo illũ: & quasi principi offerã
ẽũ. Si aduersum me terra mea clamat
& cũ ipsa sulci ei⁹ deplẽt. Si fruct⁹ eius
comedi absq̃ pecunia: & alam agricola
rum eius afflixi p frumento oriat mi
hi tribulus et pro hordeo spina.

de pc. di. 1. c. agite. ibi si eru bui.

als + adi-
tatorem.

de pc. dis. 2. c. ob fa cte. in pn.

CC. S. Rndere iob tres viri omiserũt
eo q̃ iust⁹ sibi videt: & cũ tribus amicis
iob ídignat heliu: eorum insipiẽtiã ar
guit: & suã iactat sapiẽtiã. Cp. xxxij.

Omisert̃ãt tres viri isti rndere iob
eo q̃ iust⁹ sibi videret. Et iratus
ídignatusq̃ ẽ heliu filius barachel bu
zites de cognatione ram. Irat⁹ est autem
aduersum iob: eo q̃ iustũ se esse dice
ret coram deo. Porro aduersum amicos
ei⁹ ídignat⁹ ẽ eo q̃ nõ inuenisset rnsio
nẽ rõnabilẽ: & tmmõ pdẽnassent iob.
Igit heliu expectauit iob loquẽtẽ: eo
q̃ seniores + essent q̃ loq̃bant. cũ autẽ
vidisset q̃ tres rndere non potuissent
+ irat⁹ est vehemẽter. Rndẽs q̃ heliu fi
li⁹ barachel buzites: dixit. Iunio: sũ
tpe pos aũt antiqores: idcirco demis
so capite: veritꝰ sum ídicare vob⁹ meã
sentẽtiã. Spabã et q̃ etas plurimũ docet
rẽt annos multitudo docret sapien
tiã. Sed vt video: spũs est in hoib⁹: et
ispiratio olpotẽt⁹ dat ítelligẽtiã. Non
sunt lõgeui sapiẽtes: nec senes intelli
gunt iudicũ. Ideo dicã + audite me:
& ostẽdã vob⁹ etiã ego meã sapiẽtiã +

als + cõ-
teratur.

Expectaui et ẽmones vros: audiui ra-
dentiã vestrã: donec disceptaremini
ẽmonib⁹ vrsis: & donec putabã vos ali-
q̃d dicere: considerabã. Sed vt vide-
re et vobis ẽmonib⁹ ei⁹. Ne forte di-
cam: inuenimꝰ sapiẽtiã: deꝰ proiecit eũ
nõ hõ. Nihil locut⁹ est mihi: et ego iã
ẽm ẽmones vros respondebo illi. Et
timuerũt: nec respõderũt vltra: abstu-
lerũtq̃ a se eloquiũ. + Qm igit expe-
ctauit: et nõ sũt locuti. Steterũt nec ul-
tra rndẽrũt: respõdebo et ego parte
mea: et ostendã scientiã meã. Plenꝰ sũ
ei sermonib⁹: & coartat me spũs ven
tri meo. En venter meus q̃si mustũ absq̃
spiraculo: q̃si lagũculas nouas diru-
pit. Loq̃r: & respirabo paululũ: aperã
labia mea: et respondebo. Nec accipi
ã personã viri: nec deum hoi nõ equabo. Ne
scio eẽ q̃diu subsistã: et si post modi-
cum tollat me factor meus.

CC. S. De heliu qualiter deꝰ loquẽtẽ
eruditi sunt: & pptiat: & tribuat
operẽt: vbi quoq̃ de incarnatõe do-
mini pphetauit. Capitulum xxxiij.

Audi igit iob eloq̃a mea: & omnes
sermones meos auscultã. Ecce
aperui os meũ: loq̃t lingua mea in fauci-
bus meis. Simplici corde meo serme
nes mei: et sentẽtiã labia mea pura lo-
quẽt. Spũs dei fecit me: & spiraculũ
omnipotẽtis viuificauit me. Si potes re-
spõde e mihi: & aduersus faciẽ meã cõ-
siste. Ecce et me sicut & te fecit deus: et
de eodẽ luto ego q̃q̃ format⁹ sum. Ut
rũq̃ miraculũ meũ non te frẽat: et ma-
nus + mea non sit tibi + gũis. Dixi
sti ergo in auribꝰ meis: & vocẽ verbo
rũ tuorũ audiui. Mũdꝰ sum ego ab
q̃ delicto immaculat⁹: & nõ est iniqtas
in me. Quãrelas in me repperit: ideo
arbitrat⁹ est me inimicũ sibi. Posuit
in neruo pedes meos: custodiuit omnes
semitas meas. Hoc ergo in quo nõ ẽ
iustificat⁹. Respõdeo tibi: q̃ maior est
deus hoie. Aduersus eum cõtẽdis: q̃
nõ ad ola vba respõderit tibi. Semel
loq̃tur + deꝰ et sẽcũ idẽm nõ repetit.
Per somniũ in visione nocturna: cũ
irruit sopor sup homines & dormiũt
in lectulo tunc aperit aures virorũ et
erudiẽs eos ẽstruit disciplina: vt auer-
tat hoiem ab his q̃ fecit: & liberet eũ
de supbia: eruẽs alam ei⁹ a corrupti-
one: et vitã illi⁹ vt nõ trãseat in gladiũ
Increpat q̃q̃ p dolorẽ in lectulo: et
ossa ei⁹ marcescere facit. Abominabilis

et fit vita sua panis: & ãse illi⁹ cibꝰ ante
desiderabilis. Tabescet caro ei⁹ et ossa
q̃ tecta fuerãt nudabuntur. Appropin
quabit corruptioni ãia ei⁹: & vita illi⁹
morti ẽmi. Si fuerit p eo ãgel⁹ loquẽs
pcũ de similib⁹: vt annunciet hoiẽ eq̃
tãdẽ: miserebit ei⁹ & dicet. Liberã eũ vt
ne descẽdat in corruptionẽ. Inuenꝰ in
eo q̃ placet. Cõsumpta est caro eius a
suppliciis: reuertant ad dies adolescẽ
tiæ suæ. Deprecabit deũ: & placabilis ei
erit: videbit faciẽ ei⁹ in iudicio: et reddet
homini iustitiã suã. Respiciet homines: &
dicet. Peccaui & vere deliq̃: & vt eã di
gnus nõ recepi. Liberauit animã suam
ne pgeret in interitũ: & viuẽs lucẽ vi-
debit. Ecce hec ola opãt deꝰ trib⁹ vici
bus p singulos: vt reuocet ãias eorũ a
corruptõe: & illuminet in incẽpiẽtibus.
Attende iob & audi me: tace dũ ego lo
quor. Si autẽ habes q̃d loquar: rnde
mihi. Loquere. Volo eẽm te apparere
iustũ. Quod si non habes: audi me: et
tace: docebo te sapiẽtiã.

CC. S. Laudat heliu equitatẽ dei in
iudicã considerantem et rationẽ: incre
pat iob flagellẽ. Cpm. xxxiiij.

Ronsicans itaq̃ heliu: etiã hec
locutus est. Audite sapiẽtes vba
mea: eruditi auscultate me. Aur⁹ eẽm
verba probat: & guttur escas gustu dñc
cat. Iudicũ eligamus nobis: et in
ter nos videamus q̃d sit melꝰ: q̃ dixit
enim iust⁹ sũ: & deus subuertit iudicũ
meũ. In iudicãdo eẽm me mẽdacii est:
tormentis sagitta mea absq̃ vllo pec-
cato. Quis est vir vt est iob q̃ bibit sub
sannatõnẽ q̃si a quãq̃ gradit cũ ope-
rãtib⁹ iniqtatẽ: & ambulat cũ viris im
pios? Dixit enim. Nõ placebit vir deo etiã
si cucurrerit cũ eo. Ideo viri cordati
audite me. Absit a deo impietas: et ab
omnipotẽte iniqtas. Opus eẽm hois red
det ei: et iuxta vias singulo & restituet
eis. Vere eẽm deꝰ nõ pdẽnabit frustra:
nec omnipotẽs subuertet iudicũ. Quẽ
constituit alius sup terrã: aut quẽ posuit
sup eã q̃d fabricatus est? Si direxe
rit ad eũ cor suũ: spiritũ illius: et fla-
tũ ad se trahet. Deficiet omẽs caro si-
mul: & hõ in cinerẽ reuertẽt. Si ha-
bes ergo intellectũ audi q̃d dicturus
sum: & ausculta vocẽ eloquii mei. Numq̃d qui
odit amat iudicũ + & iustũ pdẽnas? Et quã
tũ q̃ iustus es increpãs pdẽnas? Qui
dicit regi apostata: qui vocat duces im
pios. Qui nõ accipit pãonas ẽncipuos:
nec cognouit personã diuitis: & ãnũ cum disceptaret

contra pauperẽ. Opus eẽm manũ ei⁹
sunt vniuersi. Subito morientur: & in me
dia nocte turbabũt + ppli: et pertrãsibũt
& auferẽt violentũ absq̃ manu: & abundant
Oculi ei⁹ sup vias hois: et oẽs gressus eorũ
considerat. Nõ sunt tenebrẽ: et Prouer.
nõ est vmbra mortis: vt abscõdãt ibi q̃ b.
qui operãt iniqtatẽ. Neq̃ eẽm vltra i
hois potestate est vt veniat ad deũ in
iudicũ. Conteret multos et innumera
biles: et stare faciet alios p eos. Nouit
eẽm opa eorũ: et idcirco inducet noctẽ
et terent. Quasi impios pressit eos
in loco videntiũ. Qui quasi de industria
recesserũt ab eo: et oẽs vias ei⁹ intel
ligere noluerũt vt puerire facerẽt ad
eũ clamorẽ egeni: et audire vocẽ pau-
perũ. Ipso eẽm cõcedẽte pacẽ q̃s est
qui cõdẽnet? Et quo abscõdẽte vultũ
+ quis ẽ qui cõtẽplet eũ? et sup gẽtes als + sus
et sup omẽs holes. Qui regnare facit q. q. i. c.
hoiem hypocritã pter peccata ppli. audacter
Quia ergo ego locut⁹ sum ad deũ: te c. l. i. gl. in
q̃s nõ phidebo. Si errauꝰ tu doce me. ver. prãs
Si iniqtatẽ locut⁹ sum: vltra nõ addã als + pro
Aliq̃d ad te deꝰ expetit + eã q̃ displi: hibe-
cuit tibi? Tu eẽm cepisti loq̃: et nõ ego. als + ex-
Q̃ si quid nosti melꝰ loq̃re. Viri in- petet.
telligẽtes loquãt mihi: et vir sapiens
audiat me. Job aũt stulte locut⁹ est et
verba illi⁹ nõ sonãt disciplinã. Pater
mi pbe iob vsq̃ ad finem. Ne desinas
ab hoie iniqtatis: qui addidit + sup als + ad-
pctã sua blasphemiã. Inter nos inte- det.
rim cõstringat + et tunc ad iudicium als + cõ-
procet sermonibus suis deum. fringat.

CC. S. Nõ deo sed homini pdẽt aut
nocet pietas aut ipietas hois q̃ p iu-
sto iudicio deꝰ differt vindictã. xxxv. B

Bitur heliu hec rursum
locutus est. Hiq̃d equa
videt tibi tua cogitatio
vt dicres iustior deo
sum? Dixisti enim. Non
tibi placet quod rectus
est: vel quid tibi proderit: si ego pec-
cauero? Itaq̃ ego respondebo sermo-
nibus tuis et amicis tuis tecum. Su-
spice cẽlum et intuere: et cõtemplare
ethera q̃ altior te sit. Si peccaueris B
quid ei nocebis. et si multiplicatæ fue
rint iniqtates tue quid facies contra
eũ. Porro si iuste egeris: q̃d donabis 3. q. + c.
ei: aut q̃d de manu tua accipiet? Homi homini
ni qui similis tui est nocebit impietas als + in
tua: filiũ hominis adiuuabit iustitia quita.
tua: propẽ multitudinẽ calũniatorũ
clamabũt et clamabũt pptervim bra-

chũ tp:annor. Et nõ dixit:vbi est deus
q̃ fecit me:q̃ dedit carmina in nocte.
Qui docet nos sup iumẽta terre:et sup
volucres celi erudit nos. Ibi clama-
bunt:et nõ exaudiet ꝓpter superbiam
malor. Nõ ergo frustra audiet deus:et
op̃s causas singulor intuebit. Etiã cũ
diceris nõ p̃sicerat iudicare coã illo:
et expecta eũ. Nũc cẽm nõ infert furo-
rẽ suũ:nec vlciscẽt scelus valde. Ergo
iob frustra aperit os suũ:et absq̃ scie
tia verba multiplicat.

Al. + eru diet.

Al. + per

Al. + ab fert.

Al. + re- uelant.

Al. + ha bentis.

Al. + lo- corum.

CC.S. Dicit heliu scõ q̃ deus flagel
lat vt erudit:tribulat vt saluet:q̃ iob
humiliat vt timeat excelsum:quem ei
describit. Capitm. xxxvi.

A Adens q̃q̃ heliu hec lo
cutꝰ est. Sustine me pau
lulum:et indicabo tibi.
Adhuc ẽm habeo q̃ p
deo loq̃r. Repetem scien
tiã meã a p̃ncipio:et ope
ratore meũ ꝓbabo iustũ. Vere enim
absq̃ mẽdacio sermones mei:et p̃fecta
scientia p:probabit tibi. Deus potentes
nõ abiicit cũ ipse sit potẽs. Nõ saluat
impios:et iudicium pauperib̃ tribuet.
Nõ auferet a iusto oculos suos:et re-
ges in solio collocat in ꝑpetuũ:et illic
erigunt. Et si fuerint in catenis:et vin
cianꝫ funib̃ paupertatis:indicabit eis
B opera eor:et scelera eor:quia violenti
futurunt. Reuelabit q̃q̃ aurem eorũ vt
corripiat:et loquet vt reuertant ab ini-
quitate. Si audierint:et obseruauerit
cõplebunt dies suos in bono:et annos
suos in gloria. Si aũt nõ audierint:trã
sibunt per gladium:et ꝓsument in stulti
cia. Simulatores et callidi ꝓuocãt ira
dei:nec̃q̃ clamabunt cũ vinci fuerint.
Morietur i tẽpestate ala eor:et vita eor
inter effeminatos. Eripiet de angustia
sua pauperẽ:et reuelabit in tribulatiõe
aurẽ eius. Igit̃ saluabit te de ore angu
sto latissimo:et nõ habẽte fundamẽtũ
subter se. Requies aũtẽ mẽse tue erit
C plena pinguedine. Causa tua q̃si impũ
iudicata est:causas iudiciũq̃ recipito.
Non te ergo superet tra:et aliquẽ op
primas:nec multitudo donorũ incli
net te. Deponet magnitudinẽ tuã absq̃
tribulatiõe:et oãs robustũ fortitu
dine. Ne ꝓtrahas noctẽ vt ascendant
ꝑsi p eis. Cauẽ ne declines ad iniqta
tẽ:hanc ẽm cepisti sequi post miseriã.
Ecce deus excelsus i fortitudine sua:et
ni lias ei similis legislatorib̃. Quis
D poterit scrutariuias eiꝰ:aut q̃ audet
ei dicere operatꝰ es iniquitatẽ? Me-
mẽto q̃ ignores opꝰ eius:de quo ca-
nerunt viri. Oãs homines vidẽt eũ:
quisq̃ intuet ꝑcul. Ecce deꝰ magnus
vincẽs scientiã nr̃am. Numerꝰ annor
eius inestimabilis. Qui auferit stillas
pluuie:et effundit ibrias ad instar gur-
gitũ q̃ de nubib̃ fluxit qui ꝓtexerit
cuncta desuper. Si voluerit extendere
nubes q̃si tentoriũ suum:et fulgorat
lumine suo desup:cardines q̃q̃ mari
operiet. Per hec enim iudicat ꝓpls:et
dat escas multis mortalibus. In ma-
nib̃ abscõdit lucẽ:et ꝓcepit ei vt ꝛ̃ni
adueniat. Annũciat de ea amico suo
possessio eiꝰ sit:et ad eã possit ascẽdere.

CC.S. De prediczatoribus designat
per nubes:et de ꝓdicatione per imbres
et pluuias: et q̃ deus enarrari non
potest. Capitulum. xxxvii.

Vp hoc cepauit cor meũ
et emotũ est de loco suo.
Audite audiõnẽ tẽ-
rore vocis eiꝰ:et sonũ
ore illiꝰ ꝑcedẽt. Sub
oãs celos ipse cõsiderat
et lumẽ illius sup terminos tre. post
eũ rugiet sonitꝰ:et tonabit voce maie-
statis sue: et nõ iunetigabit cũ au-
dita fuerit vox eiꝰ. Tonabit deꝰ in voce
sua mirabiliter:q̃ facit magna q̃ non
cognouimus. Qui ꝓcepit nive vt descẽdat
sup trã:et hyemis pluuiae:et imbris fo-
titudinis sue. Qui i manu omẽ homi-
nis signat vt noueriut singuli opera sua.
Ingredietur bestia latibulum suum:et in
antro suo morabitur. Ab interiore tem-
pestas egredietur ꝑcussus:et ab aquilone frigus.
Flante deo concrescit gelu:et rursus
latissime fundunt aque. Frumẽtũ de-
sideratur nubes:et nubes spargit lumen
suum. Que iustrant cuncta per circuitum
quodcũq̃ eas voluerit gubernat:ipse
iubet omne q̃d ꝑceperit illis super
facie orbis terrarũ:siue in vna tribu
siue in terra sua: siue in quocũq̃ loco
misericordie sue eas iusserit inuenirl. Ausculta
hec iob:sta:et considera mirabilia dei.
Nũq̃d scis:q̃m ꝑceperit deꝰ pluuias
vt ostẽderẽt lucẽ nubium eiꝰ? Numq̃d
nosti semitas nubiũ magna ꝓfectu
scientias? Nõne vestimẽta tua calida
sunt cũ perflata fuerit terra austro? Le-
forsitãcũ eo fabricatꝰ es celos q̃ sol
dissimi q̃si ere fusi sunt. Ostẽde nobis
q̃d dicamꝰ illi. Nos q̃ppe inuolumur
tenebris. Quis narrabit ei q̃ loquor?
Etiã si locutꝰ fuerit:nõ ꝑcebabit:a
mẽ nõ videt lucẽ. Subito aer coget
in nubes:et vẽtus traliẽs fugabit eas
Ab aquilone aur ꝑcit:et a deo formi
dolosa laudatio. Digne cũ iuenire nõ
possumꝰ. Magnus fortitudine et iudi-
cio iustitiaet enarrari nõ potest. Ideo
timebit eũ viri:et nõ audet vt ꝑtẽpla
nodes q̃ sibi videntur esse sapientes.

CC.S. Loquens dñs ad iob et enar-
rans mirabilia q̃ fecit ab initio:probat
q̃ nõ sit similis sibi: item de homine
gallo lecta et corno. Cpm. xxxviii.

Respondens aũt dñs iob de tur-
bine dixit. Quis ẽ iste inuoluens
sententias sermonib̃ imperitis? Ac-
cinge sicut vir lũbos tuos: interroga
bo te:et rẽdẽ mihi. Vbi eras quando
ponebã fundamẽta terre? Indica mi-
chi si habes intelligentiam. Quis po
suit mensuras eiꝰ si nosti:vel quis te-
tẽdit sup eã lignẽ? Sup quos bases
illiꝰ solidate sunt? Aut q̃ demisit la-
pidem angularẽ eius cũ me laudarẽt
simul astra matutina:et iubilarẽt oães
filii dei? Quis conclusit ostiis mare
quãdo erũpebat q̃si de vulua ꝑcedens
ponerem nubẽ vestimẽtũ eius:et cali-
gine illud quasi pãnis infantie obuo-
lueri? Circũdedi illud terminis meis
et posui vectẽ et ostia? et dixi. Usq̃ huc
ꝑcedes:et non ꝑcedes amplius:et hic
cõfringes tumẽtes fluctus tuos. Nũ-
q̃d post ortum tuum ꝑceꝑisti diu
cular:et ostendisti auroꝛe locũ suum?
Nũq̃d tenuisti cõcutiens extrema tre:
et excussisti impios ex ea? Restituet
vt lutum signaculũ:et stabit sicut pesti
mentũ. Auferetur ab impiis lux sua:et
brachium excelsum cõfringet. Nũq̃d
ingressus es ꝑfundum maris:et in no
uissimis abyssi deambulasti? Aliquid
aperte sunt tibi porte mortis:et ostia te
nebro? vidisti? Nũq̃d cõsiderasti la-
titudinẽ tre? Indica mihi si nosti oã
in qua via lux habitet:et tenebrarũ q̃s
loc? sit vt ducas vnũquodq̃ ad termi
nos suos:et intelligas semitas domꝰ
eiꝰ. Scis ꝑo tũc q̃ nasciturꝰ esses:et
numerũ dierũ tuorũ noueras. Nũq̃d
ingressus es thesauros niuis aut the-
sauros grãdinis aspexisti: q̃ ꝑparam
in tẽpus hostis:in die pugne bellꝰ
per quã ꝑdiã spargit lux:dividit estus
sup terrã. Quis dedit vehemẽtissimo
imbri cursum:et viã sonãtis tonitrui:
vt plueret sup terrã absq̃ homine in
deserto: vbi nullꝰ mortalis cõmorat
vt impleret inuiã:et desolatã:et ꝑducẽ
re herbas virentes? Quis est pluuie
pater:vel q̃s genuit stillas roris. De
cuius vtero egressa est glacies:et gelu
de celo q̃s genuit? In siritudine lapi-
dis q̃d durasti:et superficies abyssi con-
stringit. Nũq̃d cõiungere valebis mi-
cãtes stellas pleiades:aut ꝑgrarcuri
poteris diuisiones? Nũq̃d ꝑducis luci
ferũ i tẽpe suo:et vesperũ sup filios tre
cõsurgere facies? Nũq̃d nosti ordinẽ
celi:et pones rationẽ eiꝰ in tra. Nũq̃d
eleuabis in nebula vocem tuã et im-
petus aquarũ operiet te. Nũq̃d mittes
fulgura:et ibũt:et reuerẽtia dicent tibi
assumꝰ? Quis posuit in visceribus ho
minis sapiẽtiam:vel quis dedit gallo
intelligentiã? Quis enarrabit celorũ
rationẽ:et cõcentũ celi quis dormire
faciet? Quando fundabitur puluis in
terra:et glebe cõpingebant. Nũq̃d ca-
pies leene prẽdã:et ãam catulor eius
implebis:q̃m cubant in antris:et in spe
cubus insidiant. Quis ꝑparat corvo
escã suã q̃m pulli eius clamãt ad deũ:
vagientes eo q̃ nõ habebãt cibos.

Al. + ab filios

Al. + nebu lam.

Ps. 146. Al. + vagẽ tes.

CC.S. Enarrat dominus magnalia q̃
fecit de ibicibus:et ceteris animalib̃
et suibus. Capitulum. xxxix.

Nũq̃d nosti tẽpus par
tus ibi cum l petris vel
parturientes cervas ob
suasti. Dinumerasti mẽ
ses cõceptus earũ:et sci
disti tẽpora ꝑtꝰ earũ. In-
curuant ad fetũ et partiũtur rugitus
emittũt. Separant filij earũ:et pergũt
ad pastũ: egrediuntur et nõ reuertẽt
ad eos. Quis dimisit onagrũ liberum
et vincula eiꝰ quis soluit? Cui dedi in
solitudine domum:et tabernacula eiꝰ
in terra saliuginis. Contẽnit multitu-
dinẽ ciuitatis:clamorem exactoris nõ
audit. Circũspicit mõtes pascue sue:et
virentia quẽq̃ perquirit. Nũq̃d volet
rhinoceros seruire tibi: aut morabit
ad ꝑsepe tuũ? Nũq̃d alligabꝭ rhino-
cerota ad arãdũ loro tuo: aut ꝑfriget
glebas vallũ post te? Nũq̃d fiduciam
habebis in magna fortitudine eius:et
derelinques ei labores tuos? Nũq̃d
credes illi q̃m seminẽ reddat tibi:et
aream tuã cõgregat? Pẽna struthionis
similis et pennis herodii:et accipitris
Quando derelinquit oua sua in terra:
in foritam in puluere calefacies ea.
Obliuiscit q̃ pes cõculcet ea:aut be-
stia agri conteraat. Duratur ad filios
suos q̃si non sint sui:frustra laborauit

B

Al. + struthionem.

Al. + bestie agri cons teran t.

nullo timore cogēte. Prinauit eū cā
Se: sapētia: nec dedit illi inteligētiā
Cū rēp: fuerit in altū alas erigit: deri
det equū: t ascēsore eius. Nūqd prebe
bis equo fortitudinē: aut circūdabis
collo eius hinnitū? Nūqd suscitabis
eū quasi locustas? Gloria narium eius
terror: terram ungula fodit. Exultat
audacter: t occursum pergit armatis.
Cōtēnit pauorē: nec cedit gladio. Su
per ipm sonabit pharetha: vibrabit ha
sta t clypeus. Feruēs t fremēs sorbet
terrā: nec reputat tube sonare clāgo
rē. Vbi audierit buccinā: dicit vah. + Vls + eus
Procul odorat bellū exhortationē du
cum: t vlulatū exercitus. Nūqd p sa
pietiā tuā plumescit accipiter: expen
dēs alas suas ad austrū? Nūqd ad pre
ceptū tuū elevabit aquila: t in arduis
ponet nidum suū? In petris manet in Vls + aut
Dr
preruptis silicibus cōmorat: atq; in ac
cessis rupibus. Inde prēplat escas: et Vls + lā
de lōge oculi eius prospiciūt. Pulli eius dent.
lābūt + sanguinē: t vbicūq; cadauer
fuerit statim adest. Et adiecit dns t lo
cutus est ad iob. Nūqd q̄ prēdit cum
deo tā facile quiescit? Utiq; q̄ arguit
desinit ridere eū. Rīdens autē iob do
mino dixit. Qui leuiter locutus sum:
rīdere q̄d possum? Manū meā ponā
sup os meum. Unum locutus sum: qd
vtinam non dixissem: et alterum qui
bus vltra non addam.

Cc.S. De behemoth: malicia eius. xl.

Respondens autē dns
iob de turbine dixit.
Accīge sicut vir lum
bos tuos: interroga
bo te t indica michi.
Nūqd irritū facies
iudicium meū: t cōdem
nabis me: vt si tu iustificeris? Et habes
brachium sicut deus t si voce simili to
nas circūda tibi decorē in sublime eri
gere: t esto gloriosus t speciosis idue
re vestibus. Dispērge supbos in + fu
rore tuo: t pfunde eos t respice omēs
arrogātē humilia. Respice cūctos su
perbos t confunde eos: t contere im
pios in loco suo. Abscōde eos in pul
uere simul t facies eorū demergere in
foueā et ego pfitebor q̄ saluare te pos
sit dextera tua. Ecce behemoth quem
feci tecū fēnū quasi bos comedet. For
titudo eius in lōbis eius: t vtr: illi vm
bilicus pēdētis eius. Stringit + caudā +
suā quasi cedrū: nerui testiculorū eius
sū plexi sunt. Ossa eius velut fistulæ: et
cartilago illius ēqūs lamine ferrea. Ipse
est principium viarū dei. Qui fecit eum
applicabit gladium eius: huic mōtes ho
bas ferūt. Omēs bestiæ agri ludent ibi:
subvmbra dormit in secreto calami in
locis humentibus. Protegunt umbra
umbra eius circūdabit eū salices torrē
tis. Ecce absorbebit fluuius t nō mi
rabit: et hz fiduciā q̄ influat iordanis
in os eius. In oculis eius q̄si hamo ca
piet eū: t sudib: perforabit nares eius.
An extrahere poterit leuiathā hamo
et funiculo ligabis linguā eius? Nūqd po
nes circulū in naribus eius: aut armilla
forabis maxillā eius? Nūqd multipli
cabit ad te pces: aut loquet tibi mol
lia? Nūqd feriet tecum pactū: accipi
ēs eū seruū sempiternū? Nūqd illudes
ludes ei quasi auī: aut ligabis eū ancil
lis tuis? Cōcidēt eū amici vendēt
illū negociatores. Nūqd implēbis
genas pelle eius: t gurgustū piscā
pite illius? Pones + super eū manū tuā:
Memento belli. Nec vltra addas loqui.
Ecce spes eius frustrabit eum: et cum
videbit cunctis precipitabitur.

Cc.S. De reprehēsione malicie pehe
moth: de mēbris eius: de duricia et su
perbia eius. Capitulum xli.

On quasi crudelis iu
dicabo eum. Quis eū ri
stere pōt + vultui meo
et q̄s ante + dedit mihi
vt reddam ei? Ola q̄ sub
celo sunt meā sunt. Non
parcam ei + verbis potentibus: t ad
deprecandum compositis. Quis revela
bit faciem indumenti eius: t in medio
oris eius q̄s intrabit? Portas vultus eius
quis aperiet? Per gyrū dentium eius formi
dor: corpus illius quasi scuta fusilia
cōpactū squamis se premētibus. Una
vni pīgūit: t ne spiraculū q̄dē incedit
per eas. Una alteri adhærebit + t tenē
tes se nequaq̄ separabunt. Sternutā
tio eius splēdor ignis: t oculi eius vt
palpebræ diluculi. De ore eius lampa
des eius procēdūt sicut tedæ ignis accē
se. De naribus eius procedit fumus sicut olle
succēsæ atq; feruētis. Halitus eius pru
nas ardere facit: t flamma de ore eius
egredit + In collo eius morabit fortitudo
dolor: facie eius procedit egestas. Membra
carnis eius coherētia sibi. Mittet cō
tra eū fulmina + et ad locū eius nō ibit t
rent + Cor eius indurabit rāq̄ lapis: t
et stringetur quasi malleus ceruicis. Incū
Cū sublatus fuerit timebūt angeli et
territi purgabuntur. Cū apprehēderit
eū gladius sustinere non poterit: neq;
hastā neq; torax. Reputabit enim quasi
paleas ferrū: t quasi lignum putridū
es. Nō fugabit eū vir sagittarū: in stipu
lā versi sunt ei lapides funde. Quasi
stipulam estimabit malleū. Et deride
bit vibratē hastā. Sub ipso erūt radii
solis: t sternet sibi aurū quasi lutum.
Feruescere faciet quasi ollā pfundum
mare: t ponet quasi cū unguēta bulli
ens. Post eū lucebit semita: estimabit
abyssum q̄si senescēre. Nō est sup terrā
potestas q̄ cōparetur ei: q̄ factus est vt
nullū timeret. Omē sublime videt: ipse
est rex sup vniuersos filios superbie.

Cc.S. De filiōe t penitentia iob: de
oblatione t ofone eius p amicis suis re
prehensione: de ouiū eius t camelorū bouū
t asinarū: t de filia eius: de datis ei li
beris: t de obitu ipsius. Cum ergo
respōdēs autē iob dno
dixit. Scio: q: omia po
tes: t nulla te later co
gitatio. Quis est iste
q̄ celat consilium absq;
scientia? Ideo insipien
ter locutus sum: q̄ vl
tra modū excedūt scientia mea. Audi t
ego loquar: interrogabo te t ride me
di. Audita auris audiui te: nūc autem
oculus meus vidit te. Idcirco ipse me
reprehēdo t ago penitentiā in fauilla t
cinere. Postq̄ autē locutus est dns verba
hec ad iob: dixit ad eliphā themanitē.
Iratus est furor meus in te t in duos
amicos tuos: quia nō estis locuti coram
me rectum sicut seruus meus iob. Su
mite ergo vobis septē tauros t septē arie
tes: t ite ad seruum meū iob t offerte
holocaustū p vobis. Iob autē seruus
meus orabit pro vobis. Facie eius suscī
piam: ne nō vobis imputet stultitia. Neq;
enim locuti estis coram me rectum: sicut
seruus meus iob. Abierūt ergo eliphā the
manites et baldath suites et sophar
naamathites: t fecerunt sicut locutus
fuerat dns ad eos: t suscepit dns fa
ciē iob. Dns quoq; puersus est ad pe
nitētiā iob cū oraret ille p amicis suis
et addidit dns ola ōcunq; fuerāt iob
duplicia. Venerūt autē ad eum oēs fra
tres sui: vniuersæ sorores sue: t cuncti
q̄ nouerāt eū prius: et comedēbāt cum
eo panē in domo eius. Et mouerūt super
eū caput: t consolati sunt eū sup omni malo
quod intulerat dns super eū. Et dederunt
unusquisq; ouē vnā: t inaurē aureā vnā

Dns autē benedixit nouissimis iob ma
gis q̄ in principio eius. Et facta sunt ei. xiv. M.
quatuordecim milia ouium: et sex milia alas + pri
camelorū mille iuga bouū: et mille asinæ.
Nati fuerūt ei septē filii t tres filie. Et
vocauit nomē vnius diēi nomen sōe alas + cas
cassiaz t nomen tertie cornustibū. Non sic
sunt autē inuente mulieres speciosē: alas + eo
cut filie iob in vniuersis terra. Dedūq; nūs habē.
eis pater suus hereditatem inter fra
tres earū. Vixit autē iob post flagella
hec cētū quadraginta annis: t vidit fi
lios filiorū suorū vsq̄ ad quartā gene
rationem: mortuus est senex t plenus
dierum.

Liber iob explicit.

Prologus sancti Hieronymi presbyteri in psalterium incipit.

Psalterium Rome dudū
positus emēdarū: et in
ta septuaginta inter
pretes: licet cursim ma
gnelliud ramen ex par
te correctā. Qd q: rur
sus videtis o paulā ex
stocyis scriptoritio depravatū: plus
q̄ antiquum errorē q̄ nouā emēdatio
nē valere me cogitis vt veluti quodaṁ
nouali sulcus iam aruū exercēā: t oblī
quis sulcis renascētes spinas eradicēs
equū esse dicentes vt qd crebro male
pullulat cedrus succidatur. Unde cō
fucta prefatione cōmoneo tam vos qui
bus forte labor iste desudat: q̄ eos qui
exemplaria istiusmodi habere voluē
rit: vt si diligēter emēdauerit cura tor
ligētia transcribātur. Nocte sibi vmbra
q̄ vel tacētē lineā: vel radētia signa
id est obelos: vel asteriscos: vbicūq;
viderit virgulā precedentē ab ea vsq̄
ad duo puncta que impressimus: sciat
in septuaginta translatorū plus ha
beri. Ubi autē pspexerit stelle similitu
dinē: de hebraicis voluminibus additum
nouerit eque vsq̄ ad duo puncta: in
terpretationis duntaxat editionem
q̄ simplicitate sermōis a septuaginta
interpretibus nō discordat. Hec ergo
vobis t studioso cuiq; fecisse me sci
ens non ambiguo multos fore qui vel
invidia vel superaltio malint contem
nere videri p̄clara q̄ discere: t de tur
bulento magis riuo q̄ de purissimo
fonte potare.

Explicit prologus.

Incipit liber hymnorū siue psalmorum vel soliloquium. Psalmus. i.

Hie.17.d.

Beatus vir q̃ nõ abiit in ꝓsilio impiorꝫ: l via pecꝫ nõ stetit: ⁊ l cathedra pestilentie nõ sedit. Sz l lege dñi voluntas eius ⁊ in lege eiꝰ meditabit die ac nocte. Et erit tãq̃ lignũ q̃ plãtatũ est secus decursus aquarũ q̃ fructũ suũ dabit in tẽpore suo. Et folium eius non defluet: ⁊ oia q̃cũq̃ faciet ꝓsperabuntur. Ns sic impij nõ sic: sz tãq̃ pulus q̃ ꝓiicit vẽtꝰ a facie terre. Ideo nõ resurgunt impij in iudicio: neq̃ peccatores l consilio iustoꝝ. Quoniam nouit dñs viam iustoꝝ ⁊ iter impiorꝫ peribit.

al. occidet
al. fecerit

Psalmus dauid. ij.

Quare fremuerunt gentes: ⁊ ꝑpla meditati sũt inania. Astiterũt reges terre ⁊ ꝓncipes pueruerũt l vnũ adueꝰ dñm et aduersus xm eius. Dirupamꝰ vincula eorꝫ et ꝓiciamꝰ a nobis iugũ ipsorꝫ. Qui habitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs subsannabit eos. Tũc loquet ad eos l ira sua: ⁊ in furore suo conturbabit eos. Ego aũt constitui rex ab eo sup sion mõte sancta eiꝰ: ꝓdicãs ꝓceptũ eius. Dñs dixit ad me filiꝰ meus es tu: ego hodie genui te. Postula a me et dabo tibi gentes hereditatẽ tuam: ⁊ possessionẽ tuã terminos terre. Reges eos in virga ferrea: ⁊ tãq̃ vas figuli cõfringes eos. Et nũc reges intelligite: erudimini q̃ iudicatis terrã. Seruite dño l timore: ⁊ exultate ei cũ tremore. Apprehẽdite disciplinã neq̃ irascat dñs et peatis de via iusta. Cũ exarserit in breui ira eiꝰ: beati oes qui ꝓfidũt in eo.

als ꝓ qd act. + c.
Dis. 92. c. vix l pma glo.
als abijci amus.
23. q. 4. c. nõ iuenit 7. c. si ecclesia.
als ipsiꝰ.
Heb. 1. b. act. 13. c.

Psalmus dauid cum fugeret a facie absalon filij sui. iij.

Domine q̃d multiplicati sũt q̃ tribulãt me: multi insurgunt adversum me. Multi dicũt ale de anima mea: non est salus ipsi l deo eiꝰ. Tu autem dñe suscep tor meus es: gloria mea ⁊ exaltãs caput meum. Voce mea ad dñm clamauit: ⁊ exaudiuit me de mõte sancto suo. Ego dormiui et soporatus sum ⁊ exaruerũt: q̃ dñs suscepit me. Nõ timebo milia ꝓplꝰ circumdantis me: exurge dñe saluum me fac deꝰ meꝰ. Qm̃ tu percussisti oes adversantes mihi sine cã: dentes peccatorũ contriuisti. Dñi est salus ⁊ super ꝓplm tuũ benedictio tua.

Hie. 17. d.

Psalmus ꝑcipio in carmine dauid. iiij.

Cum inuocarem exaudiuit me deus iustitie meãtis in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei: ⁊ exaudi oationẽ meam. Filij hominũ vsq̃ quo grauati cor meũ? q̃ diligitis vanitatẽ ⁊ quaritis mendacium. Et scitote q̃m mirificauit dñs sanctũ suũ: dñs exaudiet me cũ clamauero ad eũ. Irascimini ⁊ nolite peccare: q̃ dicitis in cordibꝰ vestris: ⁊ in cubilibus vestris cõpũgimini. Sacrificate sacrificium iustitie ⁊ sperate l dño: multi dicũt q̃ ostendit nobis bona. Signatũ est sup nos lumẽ vultus tui dñe: dedisti lętitiã in corde meo. A fructu frumẽti vini ⁊ olei suimi multiplicati sũt. In pace l idipsũ: dormiã ⁊ requiescã. Qm̃ tu dñe singulariter l spe: constituisti me.

al. sedes

Psalmus ꝑcipio pro ea q̃ hereditatem consequitur: psalmus dauid. v.

Verba mea auribꝰ percipe dñe: intellige clamorem meũ. Intende voce orationis mee: rex meus ⁊ deus meus. Qm̃ ad te orabo dñe: mane exaudies vocẽ meã. Mane astabo tibi et videbo: q̃m nõ deꝰ volens iniquitatem tu es. Neq̃ habitabit iuxta te malignꝰ: neq̃ ꝑmanebũt iniusti ante oculos tuos. Odisti oes q̃ operantur iniquitatẽ: ꝑdes oes q̃ loquũtur mẽdacium. Virũ sanguinũ ⁊ dolosũ abominabit dñs: ego aũt in multitudine misericordie tue. Introibo in domũ tuã: adorabo ad tẽplũ sanctũ tuũ in timore tuo. Dñe deduc me l iustitia tua: ꝓpter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meã. Qm̃ nõ est in ore eorũ veritas: cor eorũ vanũ est. Sepulchrũ patens est guttur eorũ: linguis suis dolose agebãt: iudica illos deꝰ. Decidãt a cogitationibus suis: sz multitudine ꝑpietatũ eorũ ꝑpelle eos: q̃m irritauerũt te dñe. Et ꝓletentur oes q̃ sperant in te: in ęternũ exultabũt et habitabis in eis. Et gloriabũt l te oes q̃ diligũt nomẽ tuũ: q̃m tu benedices iusto. Dñe vt scuto bone voluntatis tue coronasti nos.

al. ꝓ ea

Psalmus dauid. vi.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq̃ l ira tua corripias me. Miserere mei dñe q̃m infirmꝰ sum: sa-

nare dñe: q̃m ꝑturbata sũt ossa mea. Et ala mea turbata est valde: sz tu dñe ꝓsequere. Conuertere dñe et eripe alam meã: saluũ me fac ꝓpter miam tuã. Qm̃ non est l morte q̃ memor sit tui: l inferno aũt q̃s ꝓfitebit tibi? Laboraui l gemitu meo: lauabo ꝑ singulas noctes lectũ meũ: lachrymis meis stratũ meũ rigabo. Turbatus est a furore oculus meꝰ: inuetuauit inter oes inimicos meos. Discedite a me oes q̃ opamini iniqtatem: q̃m exaudiuit dñs vocẽ fletus mei. Exaudiuit dñs deꝓcationẽ meã: dñs orationẽ meã suscepit. Erubescãt ⁊ conturbentur vehementer oes inimici mei: ꝓuertant ⁊ erubescãt valde velociter.

Jn finẽ ꝑ ꝓphetiã filij temini. vij.

Domine deꝰ meꝰ in te sperui: saluũ me fac: et libera me. Ne q̃ rapiat vt leo ꝓlam meã: cũ nõ est q̃ redimat: neq̃ q̃ saluũ faciat. Dñe deus meꝰ si feci istud: si est iniqtas in manibꝰ meis. Si reddidi retribuentibꝰ mihi mala: decidã merito ab inimicis meis inanis. Persequatur inimicꝰ aliꝰ meã ⁊ cõprehẽdat ⁊ conculcet in terra vitã meã: ⁊ gloriã meã in pulverem deducat. Exurge dñe in ira tua: exaltare in finibꝰ inimicorũ meorũ. Et exurge dñe deꝰ meꝰ in ꝓceptũ q̃ mãdasti: ⁊ synagoga ꝑpulorũ circũdabit te. Et ꝓpter hanc l altũ regredere: dñs iudicat ꝑpulos. Judica me dñe ꝓ m iustitiã meã: ⁊ ꝓ m innocentiã meã sup me. Cõsumet nequitia ꝑcatorũ ⁊ diriges iustũ: scrutãs corda ⁊ renes deꝰ. Justũ adiutoriũ meum a dño: qui saluos facit rectos corde. Deus iudex iustus: fortis ⁊ patiens: nunq̃d irascit ꝑ singulos dies? Nisi ꝑuersi fuerit: gladium suũ ꝓfiuabit: arcũ suũ tetẽdit ⁊ paravit illũ. Et in eo paravit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. Ecce parturit iniusticiam: concepit dolorem ⁊ peperit iniqtatẽ. Lacũ aperuit et effodit eũ: ⁊ incidit in fouea q̃ fecit. Convertet dolor eiꝰ in caput eiꝰ: ⁊ in verticem ipsiꝰ iniqtas eius descendet. Confitebor dño ꝓ m iustitiam eius: et psallã nomini domini altissimi.

al. sedes
al. ꝓperit

Jn finẽ ꝑ torculariꝰ filijs dauid. viij.

Domine dñs noster q̃m admirabile est nomen tuũ in vniuersa terra. Quoniam eleuatus est magnificentia tua: super celos. Et ore infantium et lactantium ꝓfecisti laudem ꝓpter inimicos tuos: vt destruas inimicũ ⁊ vltorẽ. Qm̃ videbo celos tuos opera digitorũ tuorũ: lunam ⁊ stellas que tu fundasti. Quid est homo q̃ memor es eius: aut filiꝰ hominis q̃m visitas eũ? Minuisti eũ paulo minus ab angelis: gloria ⁊ honore coronasti eũ: ꝓstituisti eũ sup opa manuũ tuarũ. Oia subiecisti sub pedibus eiꝰ: oues ⁊ boues vniuersas: insup et pecora cãpi. Volucres celi ⁊ pisces maris: q̃ perambulãt semitas maris. Dñe dñs noster: q̃m admirabile est nomen tuũ in vniuersa terra.

Hebr. 2. b.
Jbidem.

Jn finẽ ꝑ occultis filij. Psalmus dauid. ix.

Confitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo oia mirabilia tua. Letabor ⁊ exultabo in te: psallã nomini tuo altissime. In cõuertendo inimicũ meũ retrorsum: infirmabũtur ⁊ peribũt a facie tua. Qm̃ fecisti iudicium meũ et causam meam: sedisti sup thronũ q̃ iudicas iusticiã. Increpasti gentes ⁊ perit impius: nomẽ eorũ delebis in eternũ ⁊ in seculũ seculi. Inimici defecerũt framee in finẽ: et ciuitates eorũ destruisti. Perit memoria eorũ cũ sonitu: dñs in eternũ ꝑmanet. Paravit in iudicio thronũ suũ: et ipse iudicabit orbẽ terre l equitate: iudicabit populos in iusticia. Et factꝰ est dñs refugium ꝓuperi: adiutor in opportunitatibus in tribulatione. Et sperent in te q̃ nouerũt nomen tuũ: q̃m non dereliquisti. Psallite dño q̃ habitat in sion: annũciate inter gentes studia eius. Qm̃ requirẽs sanguinẽ eorũ: recordatꝰ est: nõ est oblitus clamorem ꝓpuperũ. Miserere mei dñe: vide humilitatem meã de inimicis meis. Qui ratus es me de portis mortis: vt annũtiem omnes laudationes tuas l portis filie sion: exultabo in salutari tuo. Infixe sũt gentes: in interitu quem fecerũt. In laqueo isto q̃ abscondẽrũt: cõprehensus est pes eorũ. Cognoscetur dñs iudicia facẽs: in opibꝰ manuũ suarũ cõprehensus est peccator. Convertantur peccatores in infernũ: oes gentes que obliuiscũtur deũ. Qm̃ non l finẽ oblivio erit paupis: patiẽtia pauperũ non pibit in finem. Exurge dñe nõ ꝓforteat hõis: iudicẻtur gentes l ꝓspectu tuo. Constitue dñe legislatorẽ sup eos vt sciãt gentes q̃m homines sũt. Ut q̃d dñe recessisti longe despicis in opportunitatibus in tribulatione. Dum supbit impius incenditur pauper: ꝓprehendũtur l iusiliis q̃ bꝰ cogitãt. Qm̃ laudatur peccator l desideriis ale sue ⁊ iniquus

Psal. 86.
als parit l eternũ.

alis + cõtaminat. qui bñdicit. Eraceruauit dñs peccatori fm multitudinẽ ire suę nõ ꝛet. Nõ ẽ deꝰ i ꝓspectu eiꝰ inq̃nate suę vie ulꝰ in oi tpe. Auferunt iudicia tua a facie eiꝰ oiꝭ inimicꝰ suꝰ dñabit. Dixit enim in corde suo: nõ mouebor: a gnatiõe in gnationẽ sine malo. Cuꝰ maledictione os plenũ ẽ ꝛ amaritudine ꝛ dolo sub linguꝰ eiꝰ labor: et dolor. Sedet i insidiis cuꝰ diuitib⁹ i occultis: vt interficiat innocẽtẽ. Oculi eiꝰ i pauperẽ respiciunt: insidiat i abscõdito sicꝰ leo i spelunca sua. Insidiat vt rapiat pauperẽ: rapit pauperẽ dũ attrahit eũ. In laqo suo humiliabit + cuꝰ incidabit se ꝛ cadet: cũ dñatus fuerit pauper. Dixit enim in corde suo: oblitꝰ est deꝰ: auertit faciẽ suã ne videat in finẽ. Exurge dñe deꝰ ꝛ exaltet manus tua: ne obliuiscaꝰ pauperes. Propter hoc irritauit impius deꝰ: dixit enim in corde suo: non requiret. Vides quia tu dolorẽ ꝛ iniuriam ꝓsideras: vt tradas eos in manꝰ tuas. Tibi derelictꝰ est pauper: orphano tu eris adiutor. Contere brachium peccatoris ꝛ maligni: quęrẽ peccati illiꝰ non inuenies. Dñs regnauit in eternũ ꝛ in sęculũ sęculi: peribitis gentes de terra illiꝰ. Desiderium pauperum audiuit dñs: ꝓparationẽ cordis eorum audiuit auris tua. Iudicare pupillo ꝛ humili vt nõ apponat vltra magnificare se homo super terram.

alis + humiliauit. alis + inclinabit. 8. dis. c. desolatis

C In finem psalmꝰ dauid. xi.

In dño ꝓfido: quõ dicitis ale mee: trãsmigra in mõtẽ + sicut passer. Qm ecce peccatores tẽdẽrũt + arcũ paueruẽt sagittas suas i pharetra: vt sagittẽt in obscuro rectos corde. Qm q̃ ꝓfecisti destruerũt iustũ? aut q̃d fecit? Dñs in tẽplo sctõ suo: dñs i celo sedes eius. Oculi eiꝰ i pauperẽ respiciũt: palpebre eiꝰ interrogãt filios hoim. Dñs interrogat iustũ ꝛ impiũ: q̃ aut dirigit iniqtatẽ odit alaꝰ suã. Pluit + sup peccatores laqueos: ignis ꝛ sulphur ꝛ spũs procellarũ pars calicis eorũ. Qm iustꝰ dñs ꝛ iustitias dilexit: eqtatẽ vidit vultus eius.

Abs cuch 2.d. 6.9. Abs + pluit. de pe. dis. 3. c. q̃ vult. in gl. dis. 45. c. ꝛ q̃ en. dedit i fi. 16. q. 1. c. reuertimur.

C In finẽ psalmus dauid p octauam. xii.

Saluum me fac dñe qm defecit sanctꝰ: qm diminute sunt veritates a filiis hoim. Vana locuti sunt vnusq̃sq; ad primũ suũ labia dolosa in corde ꝛ corde locuti sunt. Disperdat dñs vniuersa labia dolosa: ꝛ lingua magniloquã. Qui dixerũt linguam nr̃am magnificabimꝰ labia nra a nobis sunt q̃ nr̃a nostꝰ dñs est? Propter miseriã inopũ ꝛ gemitũ pauperũ nũc exurgã dicit dñs. Ponã i salutari: fiducialiter agã i eo. Eloq̃a dñi eloquia casta argentũ igne examinatũ ꝓbatum terre purgatũ septuplũ. Tu dñe seruabis nos et custodies nos: a gnatiõe hac in eternũ. In circuitu ipũ ambulant: secũdũ altitudinẽ tuã multiplicasti filios hoiꝝ.

C In finẽ psalmus dauid. xiii.

Vsq̃q dñe obliuisceris me finẽ? vsq̃quo auertis faciẽ tuã a me? Quãdiu ponã psilia in ala mea dolẽs in corde meo per diẽ? Vsq̃q q̃ exaltabit inimicꝰ meꝰ? sup me respice: ꝛ exaudi me dñe deꝰ meꝰ. Illumina oculos meos ne vnq̃ obdormiã in morte + ne q̃n dicat inimicꝰ meꝰ ꝓualui aduersus eũ. Qui tribulant me exultabũt si mouꝰ fuero: ego aũt in mia tua speraui. Exultabit q̃ cor meũ in salutari tuo: cantabo dño q̃ bõa ꝛbuit mihi ꝛ psallã nomẽ dñi altissimi.

C In finẽ psalmus dauid. xiii.

Dixit insipiens + in corde suo: nõ ẽ deus. Corrupti sunt ꝛ abominabiles facti sunt in studiis + suis. nõ est q̃ faciat bonũ non est vsq̃ ad vnum. Dñs de celo ꝓspexit sup filios hoim: vt videat si est intelligẽs aut requirẽs deum. Omes declinauerũt simul inutiles facti sunt nõ est q̃ faciat bonũ nõ est vsq̃ ad vnũ. Sepulchꝝ patẽs ẽ guttur eorũ: linguis suis dolose agebãt venenũ aspidũ sub labijs eorũ. Quꝝ os maledictione ꝛ amaritudine plenũ est veloces pedes eorũ ad effundendũ sanguinẽ. Contritio et infelicitas i vijs eorũ: viã pacis nõ cognouerũt: nõ est timor dei ante oculos eorũ. Nõne cognoscent omes q̃ operantur iniqtatẽ: q̃ deuorãt plebẽ + meã sicut escã panis. Dñm nõ inuocauerũt: illic trepidauerũt timore vbi nõ erat timor. Qm dñs in generatione iusta est: psilia inopis confudistis: qm dñs spes eius est. Quis dabit ex syon salutare israel? cũ auerterit dñs captiuitatẽ plebis sue: exultabit iacob ꝛ letabitur israel.

C Psalmus dauid. xiiii.

Domine q̃s habitabit + in tabernaculo tuo: aut q̃s requiescet i mõte sancto tuo? Qui ingredit sine macula: ꝛ operat iusticiã. Qui loquit veritatẽ i corde suo q̃ non egit dolũ i lingua sua. Nec fecit

primo suo malũ ꝛ opprobriũ nõ accepit aduersus primos suos. Ad nihilũ deductꝰ est in cõspectu eiꝰ maligni: ꝛ timentes dñm glorificat. Qui iurat primo suo et nõ decipit: q̃ pecuniam suã nõ dedit ad vsurã: ꝛ munera super innocentẽ non accepit. Qui fecit hec: nõ ꝓmouebitur in eternum.

Titulus inscriptio ipsi dauid. xv.

Conseruas me dñe: qm speraui in te. Dixi dño deus meus es tu: qm bonorũ meorũ nõ egeꝰ. Sãctis q̃ sunt i terra eiꝰ: mirificauit omes + omes voluntates meas i eis. Multiplicate sunt infirmitates eorũ postea accelerauerunt. Non cõgregabo ꝓuentũ eorũ de sanguinibus nec memor ero nominũ eorũ ꝓ labia mea. Dñs pars hereditatis mee ꝛ calicis mei tu es q̃ restitues hereditatẽ meã mihi. Funes ceciderunt michi in preclaris: etenim hereditas mea ꝓclara est mihi. Benedicã dñm q̃ tribuit michi intellectũ: insup ꝛ vsq̃q ad noctẽ increpuerũt me renes mei. Prouidebã dñm in ꝓspectu meo semꝑ: qm a dextris est mihi ne ꝓmouear. Propter hoc letatũ est cor meũ ꝛ exultauit lingua mea: insup ꝛ caro mea requiescet i spe. Qm nõ derelinques aiam meã in inferno: nec dabis sanctũ tuũ videre corruptionẽ. Notas mihi fecisti vias vite adimplebis me letitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua vsq̃ in finem.

C Oratio dauid. xvi.

Audi dñe iusticiã meã ꝛ intende deprecationẽ + meã. Auribꝰ percipe orationẽ meã: nõ in labijs dolosis. De vultu tuo iudicũ meũ ꝓdeat: oculi tui videãt eqtatẽ. Probasti cor meũ et visitasti nocte: igne me examinasti ꝛ nõ est inuẽta i me iniqtas. Vt nõ loquat os meũ opa hoim: ꝓpter ꝏda labiorũ tuoꝝ ego custodiui vias + duras. Perfice gressus meos in semitis tuis: vt nõ moueãt vestigia mea. Ego clamaui q̃m exaudisti me deꝰ inclina aurẽ tuã mihi ꝛ audi ꝏda mea. Mirifica misericordias tuas: q̃ saluos facis sperãtes in te. A resistentibꝰ dextere tue custodi me vt pupillã oculi. Sub vmbra alarũ tuarũ protege me a facie impiorũ q̃ me afflixerũt. Inimici mei aiam meã circũdederũt adipẽ suũ ꝓluerũt: os eorũ locuti est superbiã. Proiecientes me nũc circũdederũt me: oculos suos statuerũt declinare in terrã. Susceperũt me sicut leo parat⁹ ad prẽdã: ꝛ sicut catulꝰ leonis habitãs i abditis. Exurge dñe ꝓuent eũ ꝛ suplãta eũ eripe alam meã ab impio framẽã tuã ab inimicis manꝰ tue. Dñe a paucis de terra diuide eos i vita eorũ de abscõditis tuis adimplet ventꝰ eorũ. Saturati sunt filijs ꝛ dimiserũt reliquias suas paruulis suis. Ego aũt in iusticia appãrebo ꝓspectui tuo satiabor cum apparuerit gloria tua.

C In finẽ puero dñi dauid q̃ locutus est dño ꝏda cantici huꝰ: in die q̃ eripuit eũ dñs de manu oim inimicorũ eius: et de manu saul: et dixit. xvii.

Diligã te dñe fortitudo + mea dñs firmamẽtũ meũ: refugiũ meũ ꝛ liberator meꝰ. Deꝰ meꝰ adiutor meꝰ: ꝛ ꝓbabo in eũ. Protector meꝰ ꝛ cornu salutis mee: ꝛ suscẽptor meꝰ. Laudans: inuocabo dñm: et ab inimicis meis saluꝰ ero. Circũdederũt me dolores mortis: ꝛ torrẽtes iniqtatis ꝓturbauerũt me. Dolores inferni + circũdederũt me: ꝓoccupauerũt me laqueꝰ mortis. In tribulatione mea inuocaui dñm: ꝛ ad deũ meũ clamaui. Et exauditꝰ de tẽplo sctõ suo voce meã: ꝛ clamor meꝰ in ꝓspectu eius introiuit in aures eius. Commota est et contremuit terra: fundamenta montium ꝓturbata sunt et ꝓmota sunt: qm irat⁹ est eis. Ascẽdit fumꝰ in ira eiꝰ ꝛ ignis a facie eius exarsit + carbones succẽsi sunt ab eo. Inclinauit celos ꝛ descẽdit ꝛ caligo sub pedibꝰ eiꝰ. Et ascẽdit sup cherubin ꝛ volauit sup pennas ventꝰ. Et posuit tenebras latibulũ suũ in circuitu eiꝰ: tabernaculũ eius tenebrosa aq̃ in nubibꝰ aeris. Pre fulgore eiꝰ in cõspectu eiꝰ nubes transierũt: grando et carbones ignis. Et intonuit de celo dñs et altissimꝰ dedit voce suã: grãdo et carbones ignis. Et misit sagittas suas ꝛ dissipauit eos: + fulgura multiplicauit ꝛ conturbauit eos. Et apparuerũt fontes aquarũ: et reuelata sunt fundamentũ orbis terrarũ. Ab increpatione tua dñe: ab inspiratione spũs ire tuã. Misit de summo et accepit me: et assumpsit me de aqis multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis et ab his q̃ oderũt me: qm ꝓualuerũt sup me. Preuenerũt me in die afflictionis mee: et factus est dñs ꝓtector meꝰ. Et eduxit me i latitudinẽ: saluꝰ me fecit qm voluit me. Et retribuat michi dñs

alis + pirtas. alis + redemptor. 2. reg. 22. 5. 1 + Abs + nefert. Abs + introibit. alis + cecidẽ ardescẽt. 2. q. 7. 9. item odij citur. 30. di. c. 2. 86. di. c. nõ satis i princi. Abs + et.

ꝑm iusticiā meā ⁊ ꝑm puritatē manuū
mearū retribuet michi. Q: custodiui
vias dñi: nec impie gessi a deo meo.
Q̃m oīa iusticia eius in ꝓspectu meo: et
iusticias eius nō repulit a me. Et ero im
maculatus cū eo: et observabo me ab ini
quitate mea. Et retribuet mihi dñs ꝑm
iusticiā meā: et ꝑm puritatē manuum
meārum in conspectu oculorum eius. Cū sancto
sanctus eris: et viro innocente innocens
eris. Et cū electo electus eris: ⁊ cū per
verso pverteris. ✠ Q̃m tu populum humi
le saluum facies: et oculos superborū
humiliabis. Q̃m tu illuminas lucernā
meā: dñe deus meus illumina tenebras
meas. Q̃m in te eripiar ✠ et cū ratione: ⁊
in deo meo trãsgrediar murum. Deus
meus ꝓpolinata ✠ via eius eloqa dñi igne
examinata: protector est omnium sperantium
in se. Q̃m quis deus ꝑter dñm aut quis deus
ꝑter deū nrm. Deus qui precinxit me vir
tute: ⁊ posuit immaculatam viam meā. Qui
ꝓfecit pedes meos tanquam cervorum: ⁊ sup
excelsa statuens me. Qui docet manus
meas ad prelium: ⁊ posuisti vt arcum ærea
brachia mea. Et dedisti michi ꝓtectio
nem salutis tue: et dextera tua suscepit
me. Et disciplina tua correxit ✠ me in
finem: et disciplina tua ipsa me docebit.
Dilatasti gressus meos subtus ✠ me: et
non sunt infirmata vestigia mea. Persequar
inimicos meos ⁊ comprehendam
illos: et non convertar donec deficiant.
Confringam illos nec poterunt stare ca
dent subtus pedes meos. Et precinxisti
me virtute ✠ ad bellum: et supplantasti
insurgentes in me subtus me. Et inimi
cos meos dedisti michi dorsum: ⁊ odientes
✠ me disperdisti. Clamauerunt nec
erat qui saluos faceret: ad dñm nec ex
audiuit eos. Et pminam eos vt puluerem
ante faciem venti: ⁊ tutum plateam
deleo eos. Eripies me de ꝓtradictio
nibus populi: constitues me in caput gentium
Populus quem non cognoui seruit mihi
in auditu auris obediuit michi. Filii
alieni mentiti sunt mihi: filii alieni inve
terati ✠ sunt: ⁊ claudicauerunt a semi
tis suis. Viuit dñs ⁊ benedictus deus meus:
et exaltetur deus salutis mee. Deus qui
das vindictas mihi: ⁊ subdis populos sub
me liberator meus de inimicis meis ⁊ ex
cidis. Et ab insurgentibus in me exalta
bis me: a viro iniquo eripias me. Propter
ea confitebor tibi domine in nationibus: et
nomini tuo psalmum dicam. Magnificans sa
lutes regis eius: faciens misericordiam cum
christo suo david: et semini eius vsque in seculum.

2.re.22.a
als ✠ per
uersus eris.
als ✠ eru
ar.
als ✠ im
maculata
1.r.13.
2.re.22.c.
1.r.13.
als ✠ sub
ter.
23.q.4.c.
si ecclesia
als ✠ vir
tutem.
al ✠ odio
habentes
als ✠ ine
terauerit.
als ✠ gen
tibus.
2.re.22.d
Ro.15.b.

✠ In fine psalmus dauid. xcviii.

Celi enarrant gloriam dei
et opa manuum eius annun
ciat firmamentum. Dies die
ri eructat verbum: ⁊
nox nocti indicat scientiam.
Non sunt loquele neque
sermones: quorum non audiantur
voces eorum. In omnem terram exiuit so
nus eorum: et in fines orbis terre verba eorum.
In sole posuit tabernaculum suum: et ipse
tamquam sponsus procedens de thalamo suo.
Exultauit vt gigas ad currendam viam
summo celo egressio eius. Et occursus eius
vsque ad summum eius: nec est qui se abscondat
a calore eius. Lex dñi immaculata
conuertens animas. Testimonium dñi fidele sa
pientia prestans paruulis. Iustitie dñi rec
te letificantes corda: preceptum dñi lucidum
illuminans oculos. Timor dñi sanctus
permanens in secula seculorum: iudicia dñi vera iusti
cata in semetipsa. Desiderabilia super aurum
⁊ lapidem preciosum multum ⁊ dulciora
super mel ⁊ fauum. Etenim seruus tuus custo
dit ea: in custodiendis illis retributio
multa. Delicta quis intelligit ab occultis
meis munda me: ⁊ ab alienis parce ser
uo tuo. Si mei non fuerit dominatus tunc im
maculatus ero: ⁊ emundabor a delicto ma
ximo. Et erunt vt complaceant eloquia oris
mei: ⁊ meditatio cordis mei in conspectu
tuo semper. Domine adiutor meus: ⁊ redemptor meus.

✠ In fine psalmus dauid. xix.

Exaudiat te dñs in die
tribulationis: ⁊ protegat
te nomen dei iacob. Mit
tat tibi auxilium de san
cto: ⁊ de sion tueat te. Memor
sit omnis sacrificii tui
et holocaustum tuum pin
gue fiat. Tribuat tibi ꝑm cor tuum: et omne
consilium tuum confirmet. Letabimur in salutari
tuo: ⁊ in nomine dei nri magnificabimur.
Impleat dñs omnes petitiones tuas: nunc
cognoui quoniam saluum fecit dñs christum suum.
Exaudiet illum de celo sancto suo: in fortitudine
salutis dextere eius. Hi in curribus: et hi in
equis: nos autem in nomine dñi dei nri inuocabimus.
Ipsi obligati sunt: ⁊ ceciderunt: nos
autem surreximus: et erecti sumus. Domine
saluum fac regem: et exaudi nos in die
qua inuocauerimus te.

✠ In finem psalmus dauid. xx.

Domine in virtute tua letabitur
rex: et super salutare tuum exul
tabit vehementer. Desiderium cordis
eius tribuisti ei: et voluntate labiorum eius
non fraudasti eum. Q̃m prevenisti eum

benedictionibus dulcedinis: posuisti in
capite eius coronam de lapide pretioso. Vi
tam petiit a te: ⁊ tribuisti ei longitudinem
dierum in seculum seculi. Magna est
gloria eius in salutari tuo: gloriam ⁊ magnum
decorem impones super eum. Q̃m dabis eum
in benedictionem in seculum seculi: letificabis eum
in gaudio cum vultu tuo. Q̃m rex sperat
in dño: ⁊ in misericordia altissimi non commouebitur.
Inuenias manus tua omnes inimicos
tuos: dextera tua inueniat omnes qui te odunt.
Pones eos vt clibanum ignis in tempore
vultus tui: dñs in ira sua perturbabit eos:
et devorabit eos ignis. Fructum eorum de
terra perdes: ⁊ semen eorum a filiis hominum.
Q̃m declinauerunt in te mala: cogitauerunt
consilia quæ non potuerunt stabilire.
Q̃m pones eos dorsum: in reliquiis
tuis preparabis vultum eorum. Exaltare
dñe in virtute tua: cantabimus ⁊ psallemus
virtutes tuas.

✠ In finem psalmus dauid pro suscep
tione matutina. xxi.

Deus deus meus respice in
me quare me dereliquisti longe
a salute mea verba
delictorum meorum. Deus
meus clamabo per diem ⁊
non exaudies: ⁊ nocte
⁊ non ad insipientiam mi
hi. Tu autem in sancto habitas laus israel. In te speraverunt patres nri
speraverunt ⁊ liberasti eos. Ad te clamaue
runt ⁊ salui facti sunt: in te speraverunt ⁊ non
sunt confusi. Ego autem sum vermis ⁊ non homo: op
probium hominum ⁊ abiectio plebis. Omnes videntes
me deriserunt me: locuti sunt labiis
⁊ moverunt caput. Sperauit in dño eripiat
eum: saluum faciat eum quoniam vult eum. Q̃m tu
es qui extraxisti me de ventre: spes mea
ab vberibus matris mee. In te projectus sum ex ve
tero. De ventre matris mee deus meus es tu: ne
discesseris a me. Q̃m tribulatio proxima est
⁊ non est qui adiuuet. Circumdederunt me vi
tuli multi: tauri pingues obsederunt me.
Aperuerunt super me os suum: sicut leo ra
piens ⁊ rugiens. Sicut aqua effusus sum ⁊
dispersa sunt omnia ossa mea. Factum est cor
meum tamquam cera liquescens in medio ventris
mei. Aruit tamquam testa virtus mea: ⁊ lingua
mea adhesit faucibus meis: ⁊ in pulvere mortis deduxisti me. Q̃m circumde
derunt me canes multi: consilium malignantium
obsedit me. Foderunt manus meas et pedes
meos: dinumerauerunt omnia ossa mea.
Ipsi vero considerauerunt ⁊ inspexerunt me: di
viserunt sibi vestimenta mea: ⁊ super vestem
meam miserunt sortem. Tu autem domine ne elongeris

uenis auxilium tuum a me: ad defensionem tuam.
meam respice. Erue a framea deus animam
meam: ⁊ de manu canis vnicam meam.
Salua me ex ore leonis: ⁊ a cornibus
unicornium humilitatem meam. Narrabo no
men tuum fratribus meis: in medio ecclesie lau
dabo te. Qui timetis dominum laudate eum:
omne semen iacob glorificate eum.
Timeat eum omne semen israel: quoniam non spernit
nec despexit deprecationem pauperis. Nec
auertit faciem suam a me: et cum clamarem
ad eum exaudiuit me. Apud te laus mea
in ecclesia magna: vota mea reddam in con
spectu timentium eum. Edent pauperes et sa
turabuntur ⁊ laudabunt dominum qui requirunt
eum: viuent corda eorum in seculum seculi. Reminiscent
⁊ convertent ad dominum omnes fines
terre. Et adorabunt in conspectu eius omnes
omnes familie gentium. Q̃m domini est re
gnum: ⁊ ipse dominabitur gentium. Manducauerunt
⁊ adorauerunt omnes pingues terre: in con
spectu eius cadent omnes qui descendunt in terram
Et anima mea illi viuet: ⁊ semen meum ser
uiet ipsi. Annunciabitur domino generatio ven
tura: annunciabitur celi iustitiam eius populo
qui nascetur quem fecit dominus.

✠ Psalmus dauid. xxii.

Dominus regit me ⁊ nihil michi de
erit: in loco pascue ibi me col
locauit. Super aquam refectionis educa
uit me: animam meam conuertit. Deduxit
me super semitas iustitie: propter
nomen suum. Nam ⁊ si ambulauero in me
dio umbre mortis: non timebo mala
quoniam tu mecum es. Virga tua ⁊ ba
culus tuus: ipsa me consolata sunt. Pa
rasti in conspectu meo mensam: aduersus
eos qui tribulant me. Impingua
sti in oleo caput meum: calix meus in
ebrians quam preclarus est. Et misericordia
tua subsequetur me: omnibus die
bus vite mee. Et vt inhabitem in domo
domini in longitudinem dierum.

✠ Psalmus dauid ⁊ prima sabbati. xxiii.

Domini est terra ⁊ plenitudo eius
orbis terrarum ⁊ vniuersi qui habi
tant in eo. Quia ipse super maria fun
dauit eum: ⁊ super flumina preparauit
eum. Quis ascendet in montem domini
aut quis stabit in loco sancto eius. Innocens
manibus ⁊ mundo corde qui non
accepit in vano animam suam: nec iu
rauit in dolo proximo suo. Hic accipiet
benedictionem a domino: ⁊ misericordiam
a deo salutari suo. Hec est generatio querentium
eum: querentium faciem dei iacob.
Attollite portas principes vestras: et
elevamini porte eternales: ⁊ introibit

als reget
de pse.di.
2.c.in cas
tice.
als habile
Di.+5.c.
discipli
et habito
c.i calice.
als subses
quitur.
1.co.10.
als eu
cum.
13.q.2.c.
ecclesiasti
co.c.obis
cunque.
8.r.1.
De decis
c.cum no
bis.

rex gloriæ. Quis ē iste rex gloriæ: dñs fortis ⁊ potens: dñs potens in prælio. Attollite portas principes vestras ⁊ elevamini porte eternales: et introibit rex gloriæ. Quis est iste rex gloriæ: Dominus virtutum ipse est rex gloriæ.

¶ In finem psalmus David. xxiiij.

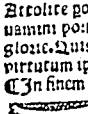

AD te dñe levavi animā meā: deus meus in te fido nō erubescā. Neq; irrideāt me inimici mei: etenim universi qui sustinent te nō pfundent. Cōfundātur omes iniqua agētes: supervacue. Vias tuas dñe demonstra mihi: ⁊ semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tua ⁊ doce me: quia tu es deus salvator meus: et te sustinui tot die. Reminisere miserationū tuarū dñe: ⁊ misericordiarū tuarū que a seculo sunt. Delicta iuventutis meæ: ⁊ ignorantias meas ne memineris. Secundū misericordiam tuā memēto mei tu: propter bonitatē tuam dñe. Dulcis et rectus dñs: propter hoc legē dabit delinquentibus in via. Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas. Universe vie domini misericordia ⁊ veritas: requirentibus testamētū eius et testimonia eius. Propter nomē tuū dñe propitiaberis peccato meo: multum est enim. Quis est hō qui timet dñm: legē statuit ei in via quā elegit. Anima eius in bonis demorabit: ⁊ semen eius hereditabit terram. Firmamentū est dñs timentibus eum: et testamentū ipsius vt manifestet illis. Oculi mei semper ad dñm: quia ipse eueller de laqueo pedes meos. Respice in me ⁊ miserere mei: quia unicus et pauper sum ego. Tribulationes cordis mei multiplicate sunt: de necessitatibus meis eruere me. Vide humilitatem meā ⁊ laborem meū: et dimitte omnia peccata mea. Respice inimicos meos quia multiplicati sunt: et odio iniquo oderunt me. Custodi animam meā ⁊ eruere me: non erubescam quia speravi in te. Innocentes et recti adheserunt mihi: quia sustinui te. Redime deus israel ex omnibus tribulationibus suis.

alias + ad te peccant.

alias + salutaris. 30. q. 1. c. de his. de pe. di. 1. c. si peccatum. 16. q. 1. c. pos autē 22. q. 2. c. sanc. 33. q. 2. c. admoneat. de reseri. ca. sedes.

alias + peccatū meū

de pe. dis. 2. ℣. oppo nitur. 7. c. si enim.

alias + mo urbor.

Ps. 138. 24. q. 3. c. qui quid.

alias + odio habui.

¶ Psalmus David. xxv.

IUdica me dñe quia ego in innocentia mea ingressus sum: ⁊ in dño sperās nō infirmabor. Proba me domine et tenta me: vre renes meos ⁊ cor meū. Quia misericordia tua ante oculos meos est: et cōplacui in veritate tua. Non sedi cum concilio vanitatis: et cum iniqua gerentibus non introibo. Odivi ecclesiam malignantium: et cum impiis non sedebo. Lavabo inter innocentes manus meas: ⁊ circumdabo altare tuū dñe. Vt audiam vocem laudis: et enarrem universa mirabilia tua. Dñe dilexi decorem domus tue: et locum habitationis gloriæ tue. Ne perdas cum impiis deus animam meā: ⁊ cum viris sanguinum vitam meā. In quorum manibus iniquitates sunt: dextera eorum repleta est muneribus. Ego autē in innocentia mea ingressus sum: redime me ⁊ miserere mei. Pes eius stetit in directo: in ecclesiis benedicam te dñe.

¶ In finē pro ipsi qui limitet. xxvi.

DOmin illuminatio mea et salus mea quē timebo. Dñs protector vite mea: a quo trepidabo. Dum appropiant super me nocentes vt edant carnes meas. Qui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt ⁊ ceciderunt. Si consistat adversus me castra: nō timebit cor meū. Si exurgat adversus me prelium: in hoc ego sperabo. Unā petij a dño hanc requiram: vt inhabitem in domo dñi omnibus diebus vite mee. Vt videā voluptatem dñi: et visitem templū eius. Quia abscondit me in tabernaculo suo in die malorum: protexit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltavit me: et nunc exaltavit caput meū super inimicos meos. Circuivi ⁊ immolavi tabernaculo eius hostiam vocis: et cantabo ⁊ psalmū dicam dño. Exaudi dñe vocem meā qua clamavi ad te: miserere mei ⁊ exaudi me. Tibi dixit cor meū: exquisivit te facies mea: faciem tuā dñe requiram. Ne avertas faciem tuā a me: ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meus esto: ne derelinquas me: neque despicias me deus salutaris meus. Quia pater meus ⁊ mater mea dereliquerunt me: dñs autē assumpsit me. Legē pone mihi dñe in via tua: et dirige me in semita recta propter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantium me: quia insurrexerunt in me testes iniqui: ⁊ mentita est iniquitas sibi. Credo videre bona dñi in terra viventium. Expecta dñm viriliter agere: confortetur cor tuum ⁊ sustine dñm.

¶ Psalmus ipsi David. xxvii.

AD te dñe clamabo deus meus ne sileas a me: nequā taceas a me: assimilabor descendentibus in lacum. Exaudi dñe vocem orationis mee: dum oro ad te: dum extollo manus meas ad templum sanctum tuum. Ne simul tradas me cum peccatoribus: ⁊ cum operantibus iniquitatem ne perdas me. Qui loquuntur pacem cum proximo suo: mala autē in

cordibus eorum. Da illis secundum opera eorum: et secundum nequitiam adinventionum ipsorum. Secundum opera manuum eorum tribue illis: redde retributionem eorum ipsis. Quia non intellexerunt opera dñi ⁊ in opera manuum eius destruet illos: ⁊ nō edificabit eos. Benedictus dñs: quia exaudivit vocem deprecationis mee. Dñs adiutor meus: et protector meus: et in ipso speravit cor meū: et adiutus sum. Et refloruit caro mea: ⁊ de voluntate mea fitebor ei. Dñs fortitudo plebis sue: protector salvationum christi sui est. Salvum fac populum tuum dñe et benedic hereditati tue. Et rege eos et extolle illos usque in eternum.

¶ Psalmus David in consummatione tabernaculi. xxviii.

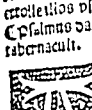

AFferte dño filij dei: afferte dño filios arietum. Afferte dño gloriam ⁊ honorem: afferte dño gloriam nominis eius: adorate dñm in atrio sancto eius. Vox dñi super aquas deus maiestatis intonuit: dñs super aquas multas. Vox dñi in virtute: vox dñi in magnificentia. Vox dñi frangentis cedros: et confringet dñs cedros libani. Et comminuet eos tanquā vitulum libani: et dilectus quēadmodū filius unicornium. Vox dñi intercidentis flāmā ignis: vox dñi concutientis desertū: et cōmovebit dñs desertū cades. Vox dñi preparantis cervos et revelabit condensa: et in templo eius omes dicent gloriam. Dñs diluvium inhabitare facit: et sedebit dñs rex in eternum. Dñs virtutem populo suo dabit: dñs benedicet populo suo in pace.

¶ Psalmus cantici in dedicatione domus David. xxix.

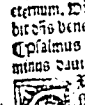

EXaltabo te dñe quia suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me. Dñe deus meus clamavi ad te: et sanasti me. Dñe eduxisti de inferno animam meā: saluasti me a descendentibus in lacum. Psallite dño sancti eius: et confitemini memorie sanctificationis eius. Quia ira in indignatione eius: et vita in voluntate eius. Ad vesperum demorabit fletus: et ad matutinum letitia. Ego autē dixi in abundantia mea: nō movebor in eternum. Dñe in voluntate tua ⁊ prestitisti decori meo virtutem. Avertisti faciem tuam a me: et factus sum conturbatus. Ad te dñe clamabo: et ad deum meum deprecabor. Quid utilitas in sanguine meo dum descendo in corruptionem. Numquid confitebitur tibi pulvis: aut annunciabit veritatem tuam: audivit dñs ⁊ misertus est mei: dñs factus est adiutor meus. Convertisti planctum meum in gaudium mihi: conscidisti saccum meum et circumdedisti me letitia. Vt cantet tibi gloria mea et nō compungar: dñe confitebor tibi deus meus in eternum confitebor tibi.

¶ In finem psalmus David pro extasi. xxx.

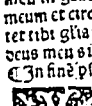

IN te dñe speravi non confundar in eternum in iustitia tua libera me. Inclina ad me aurem tuam: accelera vt eruas me. Esto mihi in deum protectorem: et in domum refugij vt saluum me facias. Quia fortitudo mea et refugium meum es tu: et propter nomen tuum deduces me et enutries me. Educes me de laqueo hoc quē absconderunt mihi: quia tu es protector meus. In manus tuas cōmendo spiritum meum: redemisti me dñe deus veritatis. Odisti observantes vanitates supervacue: Ego autē in dño speravi: exultabo ⁊ letabor: quia respexisti humilitatem meā: saluasti de necessitatibus animam meā. Nec conclusisti me in manibus inimici: statuisti in loco spacioso pedes meos. Miserere mei dñe quia tribulor: conturbatus est in ira oculus meus: anima mea ⁊ venter meus. Quia defecit in dolore vita mea: ⁊ anni mei in gemitibus. Infirmata est in paupertate virtus mea: ⁊ ossa mea conturbata sunt. Super omes inimicos meos factus sum opprobrium vicinis meis valde timor notis meis. Qui videbant me foras fugerunt a me: oblivioni datus sum tanquā mortuus a corde. Factus sum tanquā vas perditum: quia audivi vituperationem multorum commorantium in circuitu. In eo dum convenirent simul adversum me: accipere animam meā consiliati sunt. Ego autem in te speravi dñe: dixi deus meus es tu in manibus tuis sortes mee. Eripe me manu inimicorum meorum: ⁊ a persequentibus me. Illustra faciem tuam super seruum tuum: saluum me fac in misericordia tua dñe non confundar quia invocavi te. Erubescant impii et deducantur in infernum: muta fiant labia dolosa. Que loquuntur adversus iustum iniquitate in superbia: in abusione. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe: quam abscondisti timentibus te. Perfecisti eis qui sperant in te: in conspectu filiorum hominum. Abscondes eos in abscondito faciei tue a conturbatione hominum. Proteges eos in tabernaculo tuo a contradictione linguarum. Benedictus dñs: quia mirificavit misericordiam suam mihi.

Luc. 13. c.

alias + manus. 7. q. 1. ℣. hoc tunc. ℣. si pro.

alias + infirmatus est in egestate vita gor meus.

alias + nos

hz tuo.

in ciuitate munita. Ego aut dixi i excessu mentis mee. Proiectus sum a facie oculorum tuorum. Ideo exaudisti vocem oronis mee: dñi clamare ad te. Diligite dñm oes sancti eius. Qñm veritatem requirit dñs: & retribuit abundanter facientibus superbiam. Viriliter agite et cõfortetur cor vestrum oes qui speratis in dño.

¶ Intellectus dauid. xxxi.

Beati quorum remisse sunt iniquitates: & quorum tecta sunt peccata. Beatus vir cui nõ imputauit dñs peccatum nec est in spiritu eius dolus. Qñm tacuit inueterauerunt ossa mea dum clamarem tota die. Qñm die ac nocte grauata est super me manus tua: conuersus sum i erumna mea dum configitur spina. Delictum meum cognitum tibi feci: et iustitiam meam non abscondi. Dixi pnunciabo aduersum me iniustitiam meam dño: & tu remisisti impietatem peccati mei. Pro hac oradit ad te omis sanctus: in tempore opportuno. Verumtamen in diluuio aquarum multarum: ad eum non approximabit. Tu es refugium meum a tribulatione que circumdedit me exultatio mea erue me a circumdantibus me. Intellectum tibi dabo & instruam te: in via hac qua gradieris firmabo super te oculos meos. Nolite fieri sicut equus et mulus: quibus non est intellectus. In chamo & freno maxillas eorum constringe qui non approximant ad te. Multa flagella peccatoris: sperantem autem in dño misericordia circumdabit. Letamini in dño & exultate iusti: et gloriamini omes recti corde.

¶ In finem psalmus dauid. xxxii.

Exultate iusti in dño rectos decet collaudatio. Confitemini dño in cytharis: in psalterio decem cordarum psallite illi. Cantate ei canticum nouum: bene psallite ei in iubilatione. Quia rectum est verbum dñi & omia opa eius in fide. Diligit misericordiam & iudicium: misericordia dñi plena est terra. Verbo dñi celi firmati sunt: & spiritu oris eius omis virtus eorum. Congregans sicut in vtre aquas maris: ponens in thesauris abyssos. Timeat dñm omis terra: ab eo autem commouentur omes habitantes orbem. Qñm ipse dixit: facta sunt ipse mandauit & creata sunt. Dñs dissipat consilia gentium: reprobat autem cogitationes populorum: reprobat consilia principum. Consilium autem dñi in eternum manet: cogitationes cordis eius in generatione & generationem. Beata gens cuius est dñs deus eius populus quem elegit in hereditatem sibi. De celo respexit dñs: vidit omes filios hominum. De preparato habitaculo suo respexit super omes qui habitant terram. Qui finxit sigillatim corda eorum: qui intelligit omnia opa eorum. Non saluatur rex per multam virtutem: & gigas non saluabitur in multitudine virtutis suae. Fallax equus ad salutem: in abundantia autem virtutis suae non saluabitur. Ecce oculi dñi super timentes eum: et in eis qui sperant super misericordia eius. Ut eruat a morte animas eorum: et alat eos in fame. Anima nra sustinet dñm: qñm adiutor & protector noster est. Quia in eo letabitur cor nostrum: & in nomine eius speramus. Fiat misericordia tua dñe super nos quemadmodum speramus in te.

¶ Psalmus dauid cum immutauit vultum suum coram abimelech: & dimisit eum et abiit. xxxiii.

Benedicam dñm in omi tempore semper laus eius in ore meo. In dño laudabitur anima mea: audiant mansueti & letentur. Magnificate dñm mecum: & exaltemus nomen eius in idipsum. Exquisiui dñm & exaudiuit me: et ex omibus tribulationibus meis eripuit me. Accedite ad eum & illuminamini: & facies vestre non cõfundentur. Iste pauper clamauit & dñs exaudiuit eum: et ex omibus tribulationibus eius saluauit eum. Immittet angelus dñi in circuitu timentium eum: & eripiet eos. Gustate et videte quia suauis est dñs: beatus vir qui sperat in eo. Timete dñm omes sancti eius: quoniam non est inopia timentibus eum. Diuites egentes esuerierunt: inquirentes autem dñm non minuentur omi bono. Venite filii audite me: timorem dñi docebo vos. Quis est homo qui vult vitam: diligit dies videre bonos? Prohibe linguam tuam a malo: et labia tua ne loquantur dolum. Diuerte a malo: fac bonum: inquire pacem & persequere eam. Oculi dñi super iustos: et aures eius in preces eorum. Vultus autem dñi super facientes mala: vt perdat de terra memoriam eorum. Clamauerunt iusti et dñs exaudiuit eos: & ex omibus tribulationibus eorum liberauit eos. Iuxta est dñs his qui tribulato sunt corde: et humiles spiritu saluabit. Multe tribulationes iustorum: et ex omibus his liberabit eos dñs. Custodit dñs omia ossa eorum: vnum ex his non conteretur. Mors peccatorum pessima et qui oderint iustum delinquent. Redimet dñs animas seruorum suorum: et non delinquent omnes qui sperant in eo.

¶ In finem psalmus ipsi dauid. xxxiiii.

Ro. 4. a. de pe. dis. 3. c. tile te. & in gl. et. c. illud de pe. dis. 1. §. demq; afi si.

de pe. dis. 1. c. si. 1. q. §. si ergo.

de pe. dis. 1. c. dixi. & c. si. & dis. 4. c. illõ. 1. q. 1. ca. nõ sanat. Tho. 6. a.

alpctõp.

Als gaudete.

als canta te et in in tribulatione als rectu est sermo als. pterõ. 1. 1. 3. Iudit. 13. 3.

als eorum.

Iudica dñe nocentes me: expugna impugnantes me. Apprehende arma et scutum: et exurge i adiutorium mihi. Effunde framea & claude aduersus eos qui persequuntur me: dic ale mee: salus tua ego sum. Confundantur & reuereantur: qui querentes ala mea. Auertant retrorsum & confundant: cogitantes mihi mala. Fiat tanqm puluis ante facie venti: & angelus dñi coartans eos. Fiant vie illorum tenebre & lubrice: et angelus dñi persequens eos. Qñm gratis absconderunt mihi interitum laqueum suum: supuacue exprobrauerunt alam meam. Veniat illi laqueus quem ignorat & captio quam abscondit apphendat eum: & in laqueum cadat in idipsum. Ala aut mea exultabit i dño et delectabit sup salutari suo. Omia ossa dicent: dñe qs similis tibi? Eripiens lopem de manu fortiorum eius egenum & pauperem a rapientibus eum. Surgentes testes iniqi: ignorabant interrogabant me retribuebant michi mala pro bonis sterilitatem ale mee. Ego aut cum michi molesti essent: induebar cilicio. Humiliabam in ieunio alam meam: & oro mea in sinu meo puerabat. Quasi proximum et quasi fratrem nrm sic placebam: quasi lugens & contristatus sic humiliabar. Et aduersum me letati sunt & conuenerunt congregata sunt sup me flagella et ignorant. Dissipati sunt nec compuncti tentauerunt me: subsannauerunt me subsannationes frenduerunt sup me dentibus suis. Dñe qñ respicies restitue alam meam a malignitate eorum a leonibus vnicam meam. Confitebor tibi in ecclia magna: in pplo graui laudabo te. Non supgaudeant mihi qui aduersantur mihi inique: qui oderant me gratis et annuunt oculis. Qñm mihi qdem pacifice loquebant: et in tracitibus terre loquentes dolos cogitabant. Et dilatauerunt sup me os suum dixerunt: euge euge videbunt oculi nri. Vidisti dñe ne sileas: dñe ne discedas a me. Exurge & intende iudicio meo deus meus & dñs meus in causam meam. Iudica me sm iusticiam tuam dñe deus meus: et non supgaudeant michi. Non dicant in cordibus suis euge euge ale nre: nec dicant deuorabimus eum. Erubescant et reuereantur simul: qui gratulant malis meis. Induant pfusione et reuerentia: qui maligna loquuntur sup me. Exultent et letentur qui volunt iusticiam meam: & dicant sep magnificet dñs qui volunt pacem serui sui. Et lingua mea meditabitur iustitiam tuam: tota die laudem tuam.

¶ In finem sermo domini psalmus dauid. xxxv.

Dixit iniustus vt delinquat in se in conspectu eius: vt inueniat iniquitatem eius ad odium. Verba oris eius iniqtas & dolus: noluit intelligere vt bñ ageret. Iniquitatem meditatus est in cubilibus suis: astitit vt nõ bonum: malitiam aut nõ odiuit. Dñe in celo misericordia tua & veritas tua vsque ad nubes. Iustitia tua sicut montes: iudicia tua sicut abyssus multa. Homines & iumenta saluabis dñe: quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam deus. Filii autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt. Inebriabunt ab vbertate domus tue: & torrente voluptatis tue potabis eos. Qñm apud te est fons vite: & in lumine tuo videbimus lumen. Prolongaue misericordiam tuam scientibus te: et iustitiam tuam his qui recto sunt corde. Non veniat mihi pes superbie: & manus peccatoris non moueat me. Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem: expulsi sunt nec potuerunt stare.

¶ Psalmus dauid. xxxvi.

Noli emulari i malignantibus: neque zelauerris facientes iniqtatem. Qñm cito quasi fenum velocitate arescent: et quemadmodum olera herbarum cito decident. Spera i dño: & fac bonitatem & habita terram: & pasceris i diuitiis eius. Delectare in dño: et dabit tibi petitiones cordis tui. Reuela dño viam tuam: et spera in eo: ipse faciet. Et educet quasi lumen iustitiam tuam: & iudicium tuum tanqm meridiem: subditus esto dño: et ora eum. Noli emulari in eo qui prosperatur in via sua: in homine faciente iniustitias. Desine ab ira: & derelinque furorem: noli emulari vt malignetur. Qñm qui malignantur exterminabuntur: sustinentes autem dñm ipsi hereditabunt terram. Et adhuc pusillum: non erit peccator: queres locum eius: & non inuenies. Mansueti autem hereditabunt terram: et delectabuntur in multitudine pacis. Obseruabit peccator iustum: & stridebit sup eum dentibus suis. Dñs autem irridebit eum: qñm prospicit quod ueniet dies eius. Gladium euaginauerunt peccatores: intendentes arcum suum. Vt deiciant pauperem & inopem: vt trucidant rectos corde. Gladius eorum intret in corda

als iuueniret licitas rem suam & odisset.

37. di. ca. ideo.

11. q. 3. c. excellentissima regia.

als dñi.

32. q. 4. de cons. c. in glo.

als pte ctore.

15. q. 1. c. firmissime.

J. eodem.

b pe. di. & c. quali qñ

ipsoꝝ: ⁊ arcus eorꝝ confringat. Melꝝ
est modicꝫ iusto sup diuitias peccatorꝝ
multas. Qm̃ brachia peccatorꝝ contere-
rent: confirmat autꝫ iustos dñs. Nouit
dñs dies imaculatorꝝ: ⁊ hereditas eo
rum in eternꝫ erit. Non cofundent in
tẽpore malo ⁊ in diebus famis saturabu-
buntur: q̃ peccatores peribunt. Inimici
vero dñi mox vt honorificati fuerint ⁊
exaltati: deficientes quẽadmodum fu
mus deficient. Mutuabitur peccator ⁊
non solvet: iustus autẽ miserebitur ⁊ tri
buet. Quia benedicentes ei hereditabu-
bunt terram: maledicẽtes autẽ ei dis-
pibũt. Apud dñm gressus hois dirigẽt
⁊ viã eꝰ volet. Cũ ceciderit nõ collidet:
q̃ dñs supponit manꝰ suã. Iunior fui
etẽm senuit: nõ vidi iustꝫ derelictum.
nec semẽ eꝰ q̃rẽs panẽ. Tota die mise-
retur ⁊ cõmodat: ⁊ semẽ eius in bene-
dictione erit. Declina a malo ⁊ fac bo
num: et inhabita in sẽcm sẽcli. Qꝰ dñs
amat iudiciꝫ: et nõ derelinq̃t sctõs su
os: in eternũ cõseruabũt. Iniusti pu
nient: ⁊ semẽ ipsoꝝ pibit. Iusti sũt be
reditabũt trã: ⁊ inhabitabũt in sẽcm sẽcli
sup ea. Os iusti meditabit sapiẽtiã: ⁊
lingua eꝰ loq̃t iudiciũ. Lex dei ipsi de
ipsi. ⁊ nõ supplãtabit gressus eꝰ. Cõ
sidera pcẽ: iustũ: ⁊ q̃rit mortificare
eũ. Dñs autꝫ nõ derelinq̃t eũ ⁊ manibꝰ
eius nec vãdabit eũ cũ iudicabit illi.
Expecta dñm ⁊ custodi viã eꝰ: et exalta
bit te vt hereditate capias trãrũ: pe-
rierit pcẽtores videbꝭ. Vidi ipsũ super
altatũ ⁊ elevatũ sicꝫ cedros libani. Et
trãsiui ⁊ ecce nõ erat: ⁊ q̃sui eũ: et non
est inuẽtꝰ locꝰ eꝰ. Custodi innocentiã: ⁊
vide eqtatẽ: qm̃ sunt reliq̃ hoi pacis
co. Iniusti autꝫ disp̃ibunt: simul reliq̃
ipsoꝝ iteribũt. Salꝰ autꝫ iustorũ a dño
⁊ protector eorꝝ in tpe tribulationis.
Et adiuvabit eos dñs et liberabit eos
et eripet eos a peccatoribus ⁊ saluabit
eos quia speraverunt in eo.

¶ Psalmus dauid in rememoratione
dici sabbati. xxvii.

Domine ne in furore tuo arguas
me: neq̃ in ira tua corripiasme
Quoniam sagittẽ tue infixe sunt mihi
⁊ confirmasti super me manum tuam.
Nõ est sanitas in carne mea a facie ire
tue nõ est pax ossibus meis a facie pec
catoꝝ meoꝝ. Quoniã iniquitates mee
supgresse sunt caput meꝫ: sicut onus
graue gravate sunt sup me. Putrefũtur
corrupte sunt cicatrices meeꝫ a facie i
sipiẽtie mee. Miser facꝰ sum ⁊ curva
tus sum vsq̃ i finẽ tota die cõtristat
igrediebar. Qm̃ lũbi mei impleti sunt
illusiõibꝰ: ⁊ nõ est sanitas i carne mea.
Afflictꝰ sum ⁊ hũiliatꝰ sum nimis: ru
giebã a gemitu cordis mei. Dñe ante
te oẽ desiderũ meũ: ⁊ gemitꝰ meꝰ a te
nõ est abscõditꝰ. Cor meũ cõturbatum
est dereliq̃t me vtus mea: ⁊ lumen oꝰ
locꝰ meoꝝ: et ipm̃ nõ est mecũ. Amici
mei ⁊ proximi mei: aduersum me appro
pinquauerũt et steterũt. Et q̃ iuxta me
erãt de longe steterũt: ⁊ vim faciebant
qui q̃rebãt alam meã. Et qui inq̃rebãt
mala mihi locuti sunt panitates: ⁊ do
los tota die meditabanꝫ. Ego autẽ tã q̃
surdus nõ audiebã: et sicut mutꝰ non
aperiens os suũ. Et factꝰ sum sicut hõ
nõ audiens: ⁊ non habẽs in ore suo re
dargutiones. Qm̃ in te dñe speraui: tu
es audies me dñe deꝰ meus. Quia cui
neq̃ supergaudeant mihi: et inimici mei
et dũ cõmouent pedes mei sup me ma
gna locuti sunt. Qm̃ ego i flagella pa
ratus sum: et dolor meus in conspectu
meo semp. Qm̃ iniq̃tatẽ meã annuncia
bo: et cogitabo pro pcẽto meo. Inimici
autẽ mei viuũt ⁊ vlrmati sunt sup me
et multiplicati sũt q̃ oderũt me iniq̃
Qui retribuũt mala p bonis detrahe
bant michi: ⁊ qm̃ sequebar bonitatem.
Ne derelinquas me dñe deus meus ne
discesseris a me. Intende in adiutoriũ
meũ: dñe deus salutis mee.

¶ In finẽ p idituũ cãticũ dauid. xxxviii

Dixi custodiã vias meas
vt non delinquam in lin
gua mea. Posui ore meo
custodiã: cũ consisteret
peccator adversum me.
Obmutui et humiliatus sum ⁊ silui
a bonis: et dolor meꝰ ⁊ renouatus est. Cõ
caluit cor meũ intra me: ⁊ i meditatione
mea exardescet ignis. Locutus sum
in lingua mea: notũ fac mihi dñe finem
meũ. Et numerum dierꝫ meoꝝ q̃s est:
sciã q̃d deficiat mihi. Ecce mensurabilis
posuisti dies meos: ⁊ substantia mea
tã q̃ nihilus ante te. Verũtũ vniuersa
vanitas: omis hõ viuẽs. Verũtũ i ima-
gine pãsit hõ: sed ⁊ frustra turbat
Thesaurizat ⁊ ignorat: cui pgregabit
ea. Et nũc que est expectatio mea: nonne
dñs ⁊ substantia mea apud te est.
Ab omꝭ iniq̃tatibꝰ meis eruemeoꝝ
probrũ insipiẽti dedisti me. Obmu
tui ⁊ nõ aperui os meũ qm̃ tu fecisti
a moue a me plagas tuas. A fortitudine
manꝰ tue ego defeci in increpationibus

bas: pter iniq̃tatẽ corripuisti hoiem.
Et tabescere fecisti sicut aranea: aiam
tuã: verũtũ vane conturbat eis hõ.
Audi oationẽ meã dñe: et deprecã
tionẽ meã: auribꝰ percipe lachrymas
meas. Ne ticeas qm̃ aduena ego sum
apud te: et peregrinus sicut oes patres
mei. Remitte michi vt refrigerer
paulũ: ꝓ eqtanꝫ amplius non ero.

¶ In finem p idituũ dauid. xxxix.

Expectans expectaui dominũ
inclinauit michi.
Et audiuit pcẽmeos:
eduxit me de lacu miserie
et de luto fecis. Et sta
tuit supra petram pedes
meos: et direxit gressus meos. Et im
misit i os meũ cãticũ nouũ: carmẽ deo
deo nostro. Videbũt multi ⁊ timebunt:
et sperabunt in dño. Beatus vir cuius
est nomẽ dñi: ⁊ spes eius: ⁊ nõ respexit
in vanitates et insanias falsas. Multa
fecisti tu dñe deus meꝰ mirabilia tua
⁊ cogitatiõibꝰ tuis nõ est q̃ similis sit ti
bi. Annunciauꝭ ⁊ locutꝰ sum: multipli-
cati sunt sup numerum. Sacrificiũ et
oblationẽ noluisti: aures autẽ ꝓfecisti
mihi. Holocaustũ ⁊ ꝓ pcẽto nõ po
stulasti: tunc dixi eccevenio. In capite
libri scriptũ est de me vt facerẽ voluntatẽ
tuã: deus meus voluit: ⁊ legem
tuam in medio cordis mei. Annunciaui
iustitiam tuã: in ecclesia magna nõ
prohibebo ecce nõ ro fecisti. Iustitiam
tuã nõ abscondi: in corde meo: veritatem
tuã: salutare tuũ dixi. Nõ abscondi mi
sericordiã tuã ⁊ veritatẽ tuã a cõsilio
multo. Tu autẽ dñe ne lõge facias mi-
serationes tuas a me: misa tua ⁊ veritas
tua semp suscepẽrũt me. Qm̃ circũdẽ
derũt me mala quorũ nõ est numerus:
cõprehẽderũt me iniq̃tates meeꝫ: et nõ
potui vt viderẽ. Multiplicate sunt super
capillos capitis mei: et cor meũ de-
relinq̃t me. Cõplaceat tibi dñe vt eruas
me: dñe ad adiuvãdũ me respice. Con-
fundant ⁊ reuereant simul q̃ q̃rũt animã
meã vt auferãt eã. Auertant retrorsũ
et reuereant: q̃ volũt mihi mala. Ferãt
confusionẽ suã: q̃ dicunt mihi
euge euge. Exultẽt ⁊ letentur sup te omi-
bus qui te querunt: et dicãt semper ma
gnificetur dñs: qui diligunt salutare
tuũ. Ego autem mendicus sum ⁊ pau
per: dñs solicitꝰ est mei. Adiutor meꝰ
et protector meus tu es: deus meus ne
tardaueris.

¶ In finem psalmus dauid. xl.

Beatus q̃ intelligit sup egenũ ⁊
pauperẽ: die mala liberabit eũ
dñs. Dñs cõseruet eũ ⁊ viuificet eũ ⁊
beatũ faciat eũ i terra: nõ tradat eũ
in alam inimicorꝝ eius. Dñs opẽferat
illi sup lectũ doloris eius: vniversũ
stratũ eꝰ versasti i ĩfirmitate eꝰ. Ego
dixi dñe miserere mei: sana aiam meã
q̃ peccaui tibi. Inimici mei dixerunt
mala mihi: q̃m̃ morietꝰ ⁊ peribit nomẽ
eꝰ. Et si ingrediebat vt videret vana
loquebat: cor eꝰ pgregauit iniq̃tatẽ
sibi. Egrediebat foras: et loquebat in
idipsũ. Aduersũ me susurrabãt oes
inimici mei: aduersũ me cogitabant
mala mihi. Verbũ iniquũ cõstituerũt
aduersũ me: nũqd q̃ dormit nõ adiu-
cet vt resurgat. Etẽm hõ pacis mee i
q̃ speraui: qui edebat panes meos ma
gnificauit super me supplantationẽ. Tu
autẽ dñe miserere mei: ⁊ resuscita me et
retribuã eis. In hoc cognoui q̃m vo-
luisti me: q̃m̃ non gaudebit inimicus
meꝰ sup me. Me autẽ ꝓter innocẽtiã
suscepisti: et confirmasti me in conspe
ctu tuo in eternũ. Benedictꝰ dñs deꝰ
israel a seculo: et in seculum fiat fiat.

¶ In finẽ intellectus filiis chore: psal
mus dauid. xli.

Quẽadmodum desiderat ceruus
ad fontes aquarũ: ita desiderat
aia mea ad te deꝰ. Sitiuit aia mea ad
deũ fortem viuũ: q̃n veniam: et appa-
rebo ante faciẽ dei. Fuerunt mihi la-
chrime mee panes die ac nocte: ⁊ dum
dicitur mihi quotidie vbi est deꝰ tuus. Hec
recordar: ⁊ effudi i me aiam meã:
q̃m̃ trãsibo in locũ tabernaculi admi-
rabilis vsq̃ ad domũ dei. In voce exul-
tationis et cõfessionis: sonꝰ epulãtis.
Quare tristis es aia mea: et q̃re cõtur
bas me? Spera i deo q̃m adhuc confi-
tebor: illi salutare vultus mei et deus
meꝰ. Ad meipm̃ aia mea turbata est:
propterea memor ero tui de terra iorda
nis ⁊ hermonũ a monte modico. Abys
sus abyssum inuocat: vox cataractarũ
tuarũ. Omia excelsa tua et fluctꝰ tui: sup
me trãsierũt. In die mãdauit dñs misã
suã: et nocte cãticũ eꝰ. Apud me ora
tio vite meeꝫ: dicã deo suscẽtori meus
es. Quare oblitꝰ es mei: ⁊ q̃re cõtrista
tus incedo: dũ affligit me inimicꝰ. Dũ
confringit ossa mea: exprobauerũt michi
q̃ tribulãt me inimici mei. Dũ dicunt
mihi p singulos dies vbi ẽ deꝰ tuꝰ: q̃re
tristis es aia mea: et quare cõturbas
me. Spera in deo q̃m adhuc confite

bor: illi: salutare vultꝰ mei et deꝰ meꝰ.
¶ In finem psalmus dauid. xlii.

de psc. di. 2. credere in si. Als nõ habet cr.

Iudica me deus ⁊ discerne causam
mea de gẽte nõ sancta ab hole iniq
et doloso erue me. Q: tu es deꝰ fortitudo mea: quare me repulisti + ⁊ quare
tristis incedo dũ affligit me inimicus.
Emitte lucẽ tuã ⁊ veritatẽ tuã ipsa me
deduxerũt ⁊ adduxerũt i mõtẽ sanctũ
tuũ ⁊ i tabernacula tua. Et introibo ad
altare deiad deũ q̃ letificat iuuentutẽ
meã. Cõfitebor tibi i cythara deꝰ deus
meꝰ ꝗre tristis es ala mea ⁊ q̃re cõturbas me. Spa i deo q̃m adhuc p̃fitebor
illi salutare vultꝰ mei ⁊ deus meus.

v. 43.

¶ In finem p filios chore intellectus
psalmus dauid. xlvii.

Als disp de veldis sperdit.

Eus auribꝰ nr̃is audiuimꝰ pr̃es nr̃i annũciauerũt nob. Opꝰ
q̃ opatꝰ es i diebus
eorꝰ ⁊ i diebꝰ antiq̃ꝰ.
Manꝰ tua gẽtes disp
didit + plãtasti eos
affliristi ppl'os: erpu
liti eos. Nec ei i gladio suo possedẽt
terrã: ⁊ brachiũ eorꝰ nõ saluauit eos.
Sꝫ dextera tua ⁊ brachiũ tuũ ⁊ illuminatio vultꝰ tui q̃m placuisti i eis. Tu
es ipse rex meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ: q̃ mãdas salutes iacob. In te inimicos nr̃os vẽtilabimꝰ cornuũ: i nõle tuo spernemꝰ +
insurgẽtes i nobꝰ. Nõ ei i arcu meo spabo: ⁊ gladiꝰ meꝰ nõ saluabit me. Salua
sti eẽ nos de affligẽtibꝰ nos: ⁊ odientes nos pfudisti. In deo laudabimur
tota die + et in nõle tuo p̃fitebimur in
sel'ꝫ. Nũc autẽ repulisti ⁊ pfudisti nos:
⁊ nõ egredieris + deus i virtutibꝰ nr̃is.
Auertisti nos retrorsũ ꝓt inimicos
nr̃os: ⁊ q̃ oderunt nos diripiebãt sibi.
Dedisti nos tãq̃ oues esca: ⁊ i gẽtibꝰ
dispersisti nos. Vendidisti ppl'm tuũ sine
fenore: ⁊ nõ fuit multitudo i cõmutatio
nibꝰ eorꝰ. Posuisti nos + opprobriũ vicinis nr̃is: subiannatione et derisũ
his q̃ i circuitu nr̃o sunt. Posuisti nos
in similitudinẽ gẽtibꝰ: pmotionẽ capitis i ppl'is. Tota die verecũdia mea cõtra me est: ⁊ cõfusio faciei mee cooperuit me. A voce exprobrãtis ⁊ obloquẽtis: a facie inimici ⁊ p̃sequẽtis. Hec oia
venerũt sup nos nec oblitꝰ sumꝰ te: aut
iniq̃ nõ egimꝰ in testamẽto tuo. Et nõ
recessit retro cor nr̃m: et declinasti semitas nr̃as a via tua. Q̃m humiliasti
nos i loco afflictionis: ⁊ cooperuit nos
umbra mortis. Si obliti sumus nomẽ
dei nr̃i: et si expãdimꝰ manꝰ nr̃as ad
deũ alienũ. Nõne deꝰ reqũret istã: ipse
enim nouit abscõdita cordis. Q̃m ꝓpter te mortificamur tota die: estimatiꝰ sumus sicut oues occisionis. Exurge q̃re
obdormis dñe: exurge et ne repellas i
finẽ. Quare facie tuã auertꝰ: oblitꝰ es
tribulationis nr̃e ⁊ tribulationis nr̃e. Q̃m
humiliata ẽ i puluere ala nr̃a: adhesit
terre venter nr̃ Exurge dñe adiuua
nos ⁊ redime nos ꝓpt nomẽ tuum.

Als sion habet cr.

Als in.

¶ In finẽ p vis q̃ mutabũt Illuscire ad intellectũ: cãticũ p dilectos. xlviii.

Eructauit cor: meũ verbũ bonũ:
dico ego opa mea regi. Lingua
mea calamꝰ scribe: velociter scribẽtis.
Specciosꝰ forma pr̃e filiis hoꝫ: diffusa
est gra i labiis tuis: ꝓpterea bẽdixit
te deꝰ i eternũ. Accingere gladio tuo
sup femur tuum: potẽtissime. Speciosa
tua ⁊ pulchritudo tua: intẽde p̃sperẽ
pcede et regna: ꝓpt veritatẽ ⁊ mansuetudinẽ ⁊ iusticiã: ⁊ deducet te mirabiliter dextera tua. Sagitte tue acute
ppl'i sub te cadẽt: i corda inimicorũ
regis. Sedes tua deꝰ i sel'm sel'i: virga
directionis virga regni tui. Dilexisti iusticiã ⁊ odisti iniqtatẽ ꝓpea vnxit te
deꝰ deꝰ tuꝰ oleo letitie ꝓ ꝓtꝰ: ⁊ tus
Mirrha ⁊ gutta et casia a vestimentis
tuis a domibꝰ eburneis: ex quibꝰ delectauerũt te filie regum i honore tuo.
Astitit regina a dextris tuis i vestitu
deaurato: circũdata varietate. Audi filia
⁊ vide ⁊ inclina aurẽ tuã: ⁊ oblitꝰ
tre ppl'm tuũ ⁊ domũ pr̃is tui. Et concupiscet rex decorẽ tuũ: q̃m ipse est dñs
deus tuꝰ ⁊ adorabũt eũ. Et filie tyri in
muneribꝰ vultũ tuũ deprecabũtur oes di
uites plebis. Omis gria eiꝰ filie regis ab
intꝰ in fimbriis aureis circũamictꝰ ⁊ p
rietatibꝰ. Adducẽt regi virgines post
eã: proxime eiꝰ afferẽt tibi. Afferẽtur
licia ⁊ exultatiõe adducẽt in tẽplũ
regis. pro pr̃ibꝰ tuis nati sũt tibi filii
cõstitues eos pncipes sup oẽm terrã.
Mẽores erunt nomis tui dñe: i oi generatiõe ⁊ gnãtionẽ. Propterea populi
fitebunt tibi i eternũ: ⁊ i sel'm scli.

¶ In finem filiis chore pro arcanis
psalmus dauid. xlvi.

Deus nr̃ refugiũ ⁊ virtꝰ: adiutor
in tribulationibꝰ q̃ inuenerũt nos
nimis. Propterea nõ timebimꝰ dũ cõturbabit terra: ⁊ trãferẽt mõtes in cor
maris. Sonuerũt et turbatꝰ sunt aq̃
eiꝰ: ꝓturbati sunt mõtes i fortitudine
eiꝰ. Fluminis impetꝰ lectificat ciuitatem

dei: sanctificauit tabernaculũ suũ altissimus. Deꝰ i medio eius nõ pmouebit:
adiuuabit eã deꝰ mane diluculo. Conturbate sunt gẽtes + et inclinata sunt
regna: dedit vocẽ suã: mota est terra.
Dñs virtũ nobiscũ: suscẽptor nr̃ deꝰ iacob. Venite et videte opa dñi q̃ posuit prodigia sup terrã: auferens bella
vsq̃ ad finẽ + terre. Arcũ conteret et
franget arma: et scuta cõburet igni.
Vacate: videte q̃m ego sum deꝰ exaltabor i gẽtibꝰ: ⁊ exaltabor i tra. Dñs
virtũ nobiscũ: suscẽptor nr̃ deꝰ iacob.

Als non hꝫ ofnes. Als non hꝫ simlꝫ soli ꝫnsi als habꝫ simul sed nõ habet in vnum. als malo.

¶ In finẽ p filios chore ps dõ. xlvii.

Omnes gẽtes plaudite
manibus: iubilate deo
i voce exultatiõis. Q̃m
dñs excelsus terribilis: rex magnꝰ sup oẽ
terrã. Subiecit ppl'os
nobis: ⁊ gẽtes sub pedibus nr̃is. Elegit nobis hereditatẽ
suã: pm iacob quẽ dilexit. Ascendit
deꝰ iubilo + ⁊ dñs i voce tube. Psallite deo nr̃o psallite: psallite regni nr̃o
psallite. Q̃m rex oẽs tre deꝰ: psallite
sapienter. Regnabit + deꝰ sup gẽtes: deꝰ
sedet + sup sedẽ sanctã suã. Principes
ppl'orũ ꝓgregati sũt cũ deo abraã: q̃m
dñi fortes tre vehemẽter elevati sunt.

Als non habet cr.

Cpsalmus odi laus cãtici filiꝫ chore
secunda sabbati. xlviii.

Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis
in ciuitate dei nr̃i i mõte sancto
eiꝰ. Fundãs exultatione vniuerse tre
mõs + sion: latera aquilonis ciuitas regis
magni. Deꝰ i domibꝰ eiꝰ cognoscẽt
q̃ sapiẽt cã. Q̃m ecce reges + terre
ꝓgregati sunt: conuenerũt in vnũ.
Ipsi videntes sic admirati sunt: cõturbati sunt: ꝓmoti sũt tremor: apphẽdit
eos. Ibi dolores vt parturientis: i spiritu vehemẽti cõteres naues tharsis. Sicut audiuimꝰ: sic vidimꝰ i ciuitate dñi virtũ
ciuitate dei nr̃i: deꝰ fundauit eã in eternũ. Suscepimus deus misericordiam tuam: in medio tẽpli tui. Secũdũ nomẽ tuũ deus: sic et laus tua: in fines terre
iustitia plena ẽ dextera tua. Letẽt mõs sion: et exultẽt filie iude: ꝓter iudicia tua dñe. Circũdate sion ⁊ cõplectimini eã narrate i turribꝰ eiꝰ. Ponite corda vestra in virtute eiꝰ ⁊ distribuite domos eiꝰ: vt narretis in generatione altera. Q̃m
hic est deꝰ noster in eternũ ⁊ in sẽ
culũ: ipse reget nos in secula.

Als non habet cr.

¶ In finem pro filiꝫ chore psalmus dauid. xlviii.

Audite hec oes gẽtes: auribꝰ percipite oes q̃ habitatis orbẽ. Quiq̃ terrigene ⁊ filii hoꝫ: simul
in vnum diues et pauper. Os meum loquet sapiẽtiam: et meditatio cordis mei prudẽtiã. Inclinabo i parabolã aurẽ meam:
aperã in psalterio ꝓpositionẽ meam.
Cur timebo in die mala iniquitas calcanei mei circũdabit me. Qui confidunt in virtute sua: ⁊ in multitudine
diuitiarũ suarũ gloriãtur. Frater nõ
redimit redimet hõ non dabit deo placationẽ suam. Et pretium redemptionis ale suẽ: et laborabit in eternum et
viuet adhuc in finẽ. Non videbit interitum cum viderit sapiẽtes morientes: simul insipiens ⁊ stultus peribũt
Et relinquent alienis diuitias suas: ⁊
sepulchra eorũ domus illorũ in eternum. Tabernacula eorũ in ꝓgenie et
ꝓgenie vocauerũt nomina sua in terris suis Et homo cum in honore esset
nõ intellexit: cõparatus est iumentis
insipientibꝰ: ⁊ similis factus est illis.
Hec via illorũ scãdalũ ipsis: postea
in ore suo cõplacebũt. Sicut oues in
inferno positi sũt: mors depascet eos
Et dominabũtur eorꝰ iusti i matutino
et auxiliũ eorꝰ vetera scet in inferno a
gloria eorꝰ. Verũtamen deus redimet
alam meã de manu inferi: cũ acceperit
me. Ne timueris cũ diues factꝰ fuerit
hõ et cum multiplicata fuerit gloria
domꝰ eiꝰ. Q̃m cũ interierit nõ sumet
ola: neq̃ descendet cũ eo gloria eius.
Q: ala eiꝰ ipsi ꝓpꝰ bẽdicet p̃fitebitur
tibi cũ bẽficeris ei. Introibit usq̃ in
ꝓgenies patrũ suorũ: vsq̃ in eternum
videbit lumẽ. Hõ cum in honore esset
nõ intellexit: cõparatus est iumentis
insipiẽtibꝰ: ⁊ in similis factus ẽ illis.

Als non hꝫ ofnes. Als non hꝫ simlꝫ soli ꝫnsi als habꝫ simul sed nõ habet in vnum. als malo.

Als et. 12. q. 2. c. i pseuti. als labor er.

Cpsalmus asaph. xlix.

Deus deorũ dñs locutꝰ
est: et vocauit terrã.
A solis ortu vsq̃ ad
occasum ex sion spẽs
decoris eius. Deꝰ manifeste veniet deꝰ nr̃
ster: nõ silebit. Ignis
in conspectu eius exardescet: ⁊ in circuitu eiꝰ tempestas valida. Aduocauit
celũ desursum: ⁊ terã discernere ppl'm
suũ. Cõgregate illi sanctos eiꝰ q̃ ordinãt
testamẽtũ eiꝰ sup sacrificia. Et ãnũciabit celi iusticiã eius: q̃m deꝰ iudex est
Audi ppl's meꝰ ⁊ loq̃r: israel ⁊ testificabor illi: ego sum deꝰ deꝰ tuꝰ.

Als non habet cr.

als + sup sacrificia tua.

dor tibi: beꝰ deꝰ tuꝰ ego sum. Nõ i sacrificijs + tuis arguam te: holocausta aut tua i ꝓspectu meo sunt semp. Non accipiã de domo tua vitulos: neq; de gregib⁹ tuis hircos. Qm̃ mee sũt oẽes ferae silvarũ: umẽta i mõtib⁹ ⁊ boues. Cognoui oẽ volatilia celi: ⁊ pulchritudo agri mecũ est. Si esuriero nõ dicã tibi: me⁹ est em̃ orbis terre ⁊ plenitudo eiꝰ. Numq̃d mãducãbo carnes tauroꝝ: aut sãguinẽ hircoꝝ potabo? Immola deo sacrificiũ laudis: ⁊ redde altissimo vota tua. Et inuoca me i die tribulatiõis: et eruã te et honorificabis me. Peccãti aũt dixit deꝰ: Qre tu enarras iusticias meas: ⁊ assumis testamẽtũ meũ ꝑ os tuũ? Tu quo odisti disciplinã: ⁊ iecisti sm̃ones meos retrorsum. Si videbas furẽ currebas cũ eo: ⁊ cũ adulteris portionẽ tuã ponebas. Os tuũ abũdauit malicia: ⁊ lingua tua cõcinnabat dolos. Sedẽs aduersus fratrẽ tuũ loq̃baris: ⁊ aduersus filiũ matris tue ponebas scãdalũ: hec fecisti: ⁊ tacui. Existimasti iniq̃ q̃ ero tui + similis: arguã te ⁊ statuã ꝓtra faciẽ tuã. Intelligite hec qui obliuiscimini deum neq̃ rapiat ⁊ nõ sit qui eripiat. Sacrificiũ laudis honorificabit me: ⁊ illic iter q̃ + ostẽdam illi salutare dei.

bevoto. c. penultio.

3. q. 7. idẽ testatur. 9. q. 1. c. ex merito

als + tibi

als + qõ

Ꝑsalmꝰ i finẽ dauid ꝓ̃ venit ad eũ nathã ꝑpha q̃n̄ intrauit ad bersabee. I.

de pe. dis. 3. c. totaꝝ. 1. 53. ⁊. 56 Ibidẽ. ca illud.

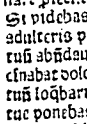

Miserere mei deꝰ: secõdũ magnã mlaꝝ tuã. Et secõdũ multitudinẽ miserationũ tuarũ: dele iniq̃tatẽ meã. Amplius laua me ab iniq̃tate mea: ⁊ a pcto meo mũda me. Qm̃ iniq̃tatẽ meã ego cognosco: ⁊ pctm̃ meũ ꝓtra me est semp. Tibi soli peccaui et malũ coã te feci: vt iustificeris i sermonib⁹ tuis: ⁊ vincas cũ iudicaris. Ecce em̃ i iniq̃tatib⁹ ꝓceptꝰ sum: ⁊ in pctis cõcepit me mꝰ mea. Ecce em̃ veritatẽ dilexisti: incerta ⁊ occulta sapiẽtie tue manifestasti mihi. Asperges me dñe ysopo ⁊ mũdabor: lauabis me ⁊ sup niuem dealbabor. Auditui meo dabis gaudiũ ⁊ letitiã: ⁊ exultabũt ossa humiliata. Auerte faciẽ tuã a pctis meis: ⁊ oẽs iniq̃tates meas dele. Cor mũdũ crea i me deꝰ: ⁊ spm̃ rectũ inoua i visceribꝰ meis. Ne ꝓiectas me a facie tua: ⁊ spm̃ sanctũ tuũ ne auferas a me. Redde mihi leticiã salutaꝝ tui ⁊ spũ principali firma me. Docebo iniq̃tos vias tuas: ⁊ impij ad te ꝑuertẽt. Libera me de sanguinib⁹ deꝰ deꝰ salutꝝ meꝰ: ⁊ exultabit + lingua mea iusticiã tuã. Dñe labia mea aperies: ⁊ os meũ annũciabit laudem tuã. Qm̃ si voluisses sacrificium dedisses: ꝓtiq̃ holocaustis nõ delectaberis. Sacrificiũ deo spũs contritus: ⁊ humiliatũ deꝰ non despicies. + Benigne fac dñe i bona voluntate tua spon vt edificentur muri hierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iusticie oblationes: et holocausta tunc imponent sup altare tuum vitulos.

Ꝑsalmꝰ

Ꝑsalmꝰ

Ꝑsalmꝰ

li inscriptione. lviij.

alꝯ recta

IVste iudicate filij hominꝫ. Etsi in corde iniqtates opamini in terra: manus iniqtatꝫ vestre cõcinnant. Alienati sunt peccatores a vulua erraverunt ab vtero locuti sunt falsa. Furor illis ꝑm similitudinẽ serpentis: sicut aspides surde et obturantis aures suas.

Que non exaudiet vocẽ incantantis: et venefici incãtãtis sapiẽtẗ. Deꝰ cõteret dẗes eorꝫ. I ore ipsorꝫ: molas iconũ cõfringet dñs. Ad nihilũ devenient ratꝫ aqua decurrens inrẽdit arcũ suum donec infirmẽt. Sicut cera que fluit auferent: supercecidit ignis et nõ viderũt solẽ. Priusq̃ intelligerẗ spine vbi rhã nũ: sicut viuẗes: sicut ira absorbet eos.

alꝯ fregit

Letabit iustus cũ viderit vindictã: manꝫ suas lauabit i sãgule peccatoris. Et dicet hõ si vtiq̃ est fructus iustorꝫ est deꝰ iudicans eos in terra.

27. q. 1. c. viduas.

alꝯ nõ habet eos.

¶ In finẽ ne dis̃ das̃ dauid in titulũ i scriptiõe qñ milit saul: custodiuit domũ eius: vt interficeret eum. lviij.

Eripe me de inimicis meis deꝰ meꝰ: ab insurgẗibus i me libera me. Eripe me de operãtibꝫ iniquitatẽ: et de viris sanguinũ salua me. Qꝛ ecce ceperunt alas meã: irruerũt in me fortes. Neq̃ iniqtas mea neq̃ peccũ meũ sine iniqtate cucurri et direxi. Exurge loc cursuꝫ meũ i videꝛ: tu ergo deꝰ virtutũ deꝰ israel. Inrẽde ad visitãdas oẽs gẽtes: nõ misereaꝛis oĩbus q̃ operanꝫ iniqtatẗ. Conuertanꝫ ad vesperã et famẗ patiẗ vt canes: et circuibũt ciuitatẗ. Ecce loquenꝫ i ore suo: et gladi in labijs eorꝫ: qm̃ q̃s audiuit. Et tu dñe de ridebis eos: et ad nichilũ deduces omnes gẽtes. Fortitudinẽ meã ad te custodiã: qꝛ deꝰ suscẽptor meus es: deus meus misericordia eius prueniet me. Deꝰ ostẽdit mihi sup inimicos meos ne occidas eos: neq̃ obliuiscanꝫ populꝫ meꝰ. Disiꝑge illos i virtute tua: et deꝑde eos pteꝛo: me deꝰ dñe. Delictũ oris eorꝫ sermonẽ labiorꝫ ipsorũ: et cõprehendant i suꝑbia sua. Et de execratiõe et mendacio annũciabunꝫ i ꝓsummatiõe: in ira ꝓsummatiõis et nõ erũt. Et sciẽt quia deꝰ dominabit iacob: et finis terre. Conuertanꝫ ad vesperã et famẗ patiẗ vt canes: et circuibũt ciuitatẗ. Ipsi disperganꝫ ad mãducãdũ: si vero nõ fuerit saturati murmurabũt. Ego aũt cantabo fortitudinẽ tuã: et exaltabo mane misericordiam tuã. Qꝛ factꝰ es suscẽptor meus: et refugũ meũ i die tribulatiõis meã. Adiutor meꝰ tibi psallã: quia deus suscẽptor meus es: deus meus misericordia mea.

3. eodem.

¶ In finẽ p his q̃ cõmutabunꝫ in titulũ inscriptiõe ipsi dauid i doctrinã q̃ succẽdit me: i oporamã syrie et syrã sobal: et versus est ioab: et percussit edom in valle salinarum nouodecim milia. lix.

Deus repulisti nos: et destruxisti nos: iratus es: misereꝛis nobis. Conuertisti terrã: et cõturbasti eã: sana ꝓtritiões eius: q̃ cõmota est. Ostẽdisti populo tuo dura: potasti nos vino cõpunctiõis. Dedisti metuẗ ib̃ vẗ signũ: vt fugiãt a facie arcꝰ. Et liberẗur dilecti tui: saluũ fac dextera tua et exaudi me. Deꝰ locutus est in sancto suo letabor: partibor sichimãẗ: et vallemũ tabernaculorũ metibor. Meꝰ est galaad: et meꝰ est manasses: et ephraim fortitudo capitis mei. Iuda rex meꝰ: moab olla spei mee. In idumeã extẽdã calceamẽtũ meũ: mihi alienigene subditi sunt. Quis ciuitatẗ deducet me: aut quis deducet me vsq̃ i idumeã? Nõne tu deꝰ q̃ repulisti nos: et nõ egredieꝛ deꝰ in virtutibꝫ nostris. Da nobis auxilũ de tribulatiõe: et vana salus homis. In deo faciemꝰ virtutẗ: et ipse ad nihilũ deducet tribulãtes nos.

¶ In finẽ in hymnis ps̃ dauid. lx.

Exaudi deus deprecatiõnẽ meã: intẽde ad ꝓsonã meã. A finib̃ terre ad te clamaui dũ anxiaꝛẗ cor meũ: in petra exaltasti me. Deduxisti me: quia factus es spes mea: turris fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo i tabernaculo tuo in secula: protegar i velamẽto alarũ tuarũ. Qm̃ tu deꝰ meꝰ exaudisti orationẽ meã: dedisti hereditatẗ timentibus nomẽ tuũ. Dies super dies regis adijcies: annos eius vsq̃ in diẽ generationis et generationis. Permanet in eternũ in ꝓspectu dei misericordia et veritatẗ eius q̃s requiret? Sic psallã nomini tuo in secũlũ secũli vt reddam vota mea de die in diem.

alꝯ hz ea

¶ In finem pro idithum. ps̃ dauid. lxi.

Nonne deo subiecta erit ala mea: ab ipso enim salutare meũ. Etenim ipse deus meus et salutaris meus: suscẽptor meus non mouebor: amplius quam q̃ irruatis in hominẽ interficiatis omnes vos: tanq̃ parietẗ inclinato: et maceriẗ depulse. Verũtẗ pretiũ meũ cogitauerũt repellere: cucurrerũt in sitiẽ ore suo benedicebãt: et corde suo maledicebant. Verũtẗ deo subdiẗa esto anima mea q̃ ab ipso patiẗia mea. ✠ Qꝛ ✠ ipse deus meus et salutaꝛ meus: adiutor meus: non emigrabo. In deo salutare meum et gloria mea: deus auxilij mei et spes mea in deo est. Sperate i deo omis congregatio populi effundite coꝝ illi: le coꝝ vestra: deus adiutor nostꝰ in eternũ. Verũtẗ vane filij hiom: mẗdaces filij hoim in stateriis: vt decipiant ipsi de vanitate in ipsum. Nolite sperare i iniqtate et rapinas nolite cõcupiscere: vanitate si affluãt nolite cõapponere. Semel locutꝰ est deꝰ duo hec audiui: q̃ potẽs deꝰ est: et tibi dñe miꝛa q̃ tu reddes vnicuq̃ iuxta opa sua.

Psalmus dauid cum esset in deserto idumee. lxii.

Deus deus meus: ad te de luce vigilo. Sitiuit i te ala mea: cõmultiplicabitur tibi caro mea. In terra deserta i via: et inaqnosa sic in sancto apparui tibi: vt videre virtutẗ tuã et gloriam tuam. Quoniam melior est misericordia tua super vitas: labia mea laudabũt te. Sic bẗdicam te in vita mea: et in nomine tuo leuabo manus meas. Sicut adipe et pinguedine repleatur ala mea: et labijs exultãtibus laudabit os meus. Si memor fui tui super stratum meum in matutinis meditabor in te: quia fuisti adiutor meus. Et in velamento alarum tuarum exultabo adhesit anima mea post te: me suscepit dextera tua. Ipsi vero in vanũ quesierunt animam meam introibunt in inferiora terre tradentur in manus gladii partes vulpium erunt. Rex vero letabitur ✠ in deo laudabuntur omnes qui iurant in eo: quia obstructum est os loquentium iniqua.

Psalterium. Fo. c. xxviij.

¶ In finem psalmus dauid. lxiii.

Exaudi deus orationẽ meam cum deprecor: a timore inimici eripe animam meam. Protexisti me a conuentu malignantium: a multitudine operantium iniquitatem. Quia exacuerunt vt gladium linguas suas: intẽdẗunt arcũ rem amarum: vt sagittent occultis immaculatum. Subito sagittabunt eum et non timebunt firmauerunt sibi sermonem nequã. Narrauerunt vt abscondẗ laqueos: dixerũt q̃s videbit eos. Scrutati sunt iniquitatẗs: defecerũt scrutantes scrutinio. Accedet hõ ad cor altum: et exaltabit deꝰ. Sagittẗ parvulorꝫ facte sunt plage eorꝫ: et infirmate sunt vtra eos ligue eorꝫ. Conturbati sunt omis q̃ videbãt eos: et timuit omis hõ. Et annũciauerũt opa dei: et acta eius intellexerunt. Letabitur iustus in dño: et sperabit in eo: et laudabunꝫ omnes recti corde.

de ꝓse. di. 1. c. ꝓ duo

alꝯ inebriauit.

¶ In finẽ psalmus dauid canticũ hieremie aggei: et ezechielis de verbo peregrinationis: vel de populo trãsmigrationis cũ inciperẗ pficisci. lxiiij.

Te decet hymnꝰ deꝰ in syon: et tibi reddet votũ i hierusalẽ. Exaudi orationẽ meã: ad te omis caro veniet. Verba iniquoꝝ preualuerũt sup nos: et ꝓpiciabiꝰ nrãs tu ꝓpiciaberis. Beatus quẗ elegisti: et assumpsisti: inhabitabit in atriis tuis. Replebimur in bonis domus tue: sanctũ est tẽplũ tuũ mirabile in equitate. Exaudi nos deꝰ salutaris nr̃: spes omis finiũ terre: et in mari longe. Preparans mõtes i virtute tua accinꝰ potẗia: qui conturbas ꝓfundũ maris sonũ fluctuũ eiꝰ. Turbabunꝫ gẽtes: et timebũt q̃ habitant terminos a signis tuis: exitꝰ matutini et vespe delectabis. Visitasti terrã: et inebriasti eã: multiplicasti locupletare eã. Flumẽ dei repletũ est aqs parasti cibũ illoꝝ: qm̃ ita est preparatio eiꝰ. Rimos eius inebria: multiplica germina eiꝰ: i stillicidijs eiꝰ letabit germinãs. Benedices corone anni benignitatis tue: et cẽpi tui replebunꝫ vbertate. Pinguescẗ ꝓcisa deserti: et exultatiõe colles accingẗ. Induti sunt arietes ouiũ: et valles abũdabũt frumento clamabunt etẽm hymnũ dicent.

alꝯ ineb. briaus.

¶ In finẽ cãtici hi resurrectiõis. lxv.

Iubilate deo omis terra psalmũ dicite nomini eius: date gloriã laudi eius. Dicite deo q̃ terribilia sunt opera tua dic: in multitudine virtutis tue mentientur tibi inimici tui. Omnis terra adoret te: et psallat tibi: psalmũ dicat nomini tuo. Venite: et videte opera dei: terribilis in consilijs super filios hominũ. Qui conuertit mare in aridam: in flumine pertransibũt pede: ibi letabimur in ipso. Qui do-

Ps. 99.

minas in virtute tua in eternũ oculi eius
sup gentes respiciũt: q̃ exaltari nõ ex-
altent in semetipsis. Benedicite gentes
deũ nstm: auditã facite vocem laudis
eius. Qui posuit animã meã ad vitã: et nõ
dedit in commotionẽ pedes meos. Quã
probasti nos deus: igne nos examinasti sicut
examinat argentũ. Induxisti nos in
laqueũ posuisti tribulationes in dorso
nro: imposuisti homines sup capita nra
Transiuimus p ignẽ et aquã: et eduxisti
nos in refrigeriũ. Introibo in domum
tuã in holocaustis: reddã tibi vota mea
q̃ dilauerũt labia mea. Et locuta ẽ os
meũ in tribulatione mea. Holocausta
medullata offerã tibi cũ incẽso arietis:
offerã tibi boues cũ hircis. Venite et
audite et narrabo oẽs q̃ timetis deus
q̃ta fecit ãe mee. Ad ipsum ore mo
clamauit: et exaltatus sub lingua mea. Ini
q̃tates si aspexi in corde meo: nõ exau
dit dns. Propterea exaudiuit deus
et attendit voci deprecationis mee. Bẽ
dictus deus q̃ nõ amouit orationẽ meã:
et misericordiam suam a me.

¶ In finẽ i hymnis ps cãtici ds. Ivi.

Deus misereat nri et bẽdi
cat nobis: illuminet vultũ
suum sup nos: et misere
at nostri. Ut cognoscamus
in terra viam tuã: in omẽ
gentes salutare tuũ. Cõfiteantur
tibi populi deus: cõfiteantur tibi populi
oes. Letẽt et exultent gentes q̃m iudicas
populos in equitate: et gentes i terra
dirigis. Cõfiteantur tibi populi
deus: cõfiteantur tibi populi oes: terra de-
dit fructũ suũ. Bẽdicat nos deus
noster bẽdicat nos deus: et metuant eũ
omnes fines terre.

¶ In finẽ psalmus cãtici dauid. Ivii.

Exurgat deus: et dissipentur
inimici eius: et fugiãt q̃
oderunt eũ a facie eius.
Sicut deficit fumus deficiãt: sicut fluit cera a fa
cie ignis: sic pereãt peccatores a facie dei. Et iusti epulentur et
exultent in spectu dei: et delectentur
in letitia. Cantate deo psalmum dicite
nomini eius: iter facite ei qui ascen-
dit super occasum dominus nomẽ illi.
Exultate in conspectu eius: turba-
buntur a facie eius pris orphanorũ et iu-
dicis viduarũ. Deus i loco sancto suo: deus
q̃ inhabitare facit unũ moris i domo
deus q̃ eraspẽrãt: q̃ habitãt i sepulchris

De eũ egredieris i spectu populi tui
cũ pertransieris i deserto. Terra mota
ẽ etenim celi distillauerũt a facie dei sina
a facie dei israel. Pluuiã voluntariã segre-
gabis deus hereditati tue: firmata et
tuo perfecisti eã. Sinaita tua habitabit
in ea paratis i dulcedine tua pauperes
Dns dabit verbũ euangelizantibus virtute
multa. Rex virtutũ dilecti dilecti: et
domus diuidere spolia. Si dormiatis in
medios cleros: pennẽ columbe deargen-
tate et posteriora dorsi eius in pallore
auri. Dum discernit celestis reges super
eã nitue dealbabũtur in salmõ: montes
mõs pinguis. Mons coagulatus mõs
pinguis: vt q̃d suspicamini montes ca
gulatos. Mõs in quo bnplacuit deus
habitare i eo: etenim dns habitabit in fine.
Curru dei decẽ milibus multiplex mila
letantium: dns in eis in sinai sancto. Ascẽ
disti in altum cepisti captiuitatẽ: accẽ
pisti dona in hominibus. Etenim non credẽ
tes inhabitare dnm deus. Bẽdictus
die q̃tidie pspexerit facit nobis deus
salutarium nrm. Deus nr deus salvos fa
ciendi: et dni dei exitus mortis. Verũtã
deus pfringet capita inimicorũ suorũ: ver-
ticẽ capilli perambulantium i delictis suis
Dixit dns ex basan cõuertã: cõuertã
pfundũ maris. Ut intingat pes tuus
in sanguine: lingua canũ tuorũ ex ini
micis ab ipso. Viderũt ingressus tuos
deus ingressus dei mei regis mei q̃ in
sancto. Preuenerũt principes cõiunci
psallentibus: in medio iuuenculartũ tym
panistriarũ. In ecclesiis bnedicite deo
dno de fontibus israel. Ibi benianin
adolescentulus: in mentis excessu. Prin-
cipes iuda duces eorũ principes zabulon
et principes neptalim. Manda deus ver-
tuti: tue cõfirma hoc deus q̃ operatus
es in nobis. A tẽplo tuo i hierusalẽ
tibi offerent reges munera. Increpa
feras arundinis cõgregatio taurorũ in
vaccis populorũ: vt excludãt eos q̃ pbati
sunt argẽto. Dissipa gentes q̃ bella
volunt ventẽt legati et egypto: et ethio-
pia preuenerũt manus eius deo regna ter-
cantate deo: psallite dno. Psallite deo
qui ascẽdit sup celũ celi celi ad orientem.
Ecce dabit voci suee voce virtutis: date
gliam deo sup israel: magnificentia eius
virtus eius in nubibus. Mirabilis deus in
sanctis suis: deus israel ipse dabit virtũ
et fortitudinẽ plebi sue: bẽdictus deus.

¶ In finem pro his qui cõmutabũtur
psalmus ipsi dauid. xviii

Saluum me fac deus: q̃m
intrauerũt aq̃ vsq̃ ad
aiam meã. Infixus sum
in limo profundi: et non
est substantia. Veni in
altitudinẽ maris: et
tẽpestas demersit me.
Laborauit clamãs rauce facte sunt fau-
ces mee defecerũt oculi mei dum spero
in deũ meũ. Multiplicate sunt sup ca-
pillos capitis mei q̃ odẽrũt me gratis
Cõfortati sunt q̃ persecuti sunt me ini-
mici mei iniuste q̃ nõ rapui tunc exolve-
bã. Deus tu scis insipientiã meã: et de
licta mea a te nõ sunt abscõdita. Non
erubescat i me q̃ expectãt te dne: dne
virtutũ. Nõ cõfundant sup me: q̃ que-
runt te deus israel. Q̃m ppter te sustinui
opprobriũ. operuit cõfusio facie meam.
Extraneus factus sum fratribus meis: et
peregrinus filis matris mee. Q̃m zel
domus tue comedit me: et opprobria
probantium tibi ceciderũt sup me. Et
operui in ieiunio aiam meã: et factum
est opprobriũ mihi. Et posui vestimẽ
tum meũ cilicium: et factus sum illis i pa
rabola. Aduersum me loqbãt q̃ sedẽ
bant in porta: et in me psallebãt q̃ bi-
bebãt vinũ. Ego vero orationẽ meã ad
te dne tempus placiti deus. In multitu-
dine misericordie tue exaudi me in veritate sa
lutis tue. Eripe me de luto vt nõ infix-
ar: libera me ab his q̃ oderunt me et
de profundis aquarũ. Nõ me demergat
tẽpestas aq̃ neq̃ absorbeat me profũdũ
neq̃ vrgeat sup me puteus os suum.
Exaudi me dne q̃m benigna ẽ misericordia tua:
secũdũ multitudinẽ miserationum tuarũ
respice me. Et ne auertas faciẽ tuam a
puero tuo: q̃m tribulor: velociter exaudi
me. Intende aiã meã et libera eã: ppter
inimicos meos eripe me. Tu scis im-
properiũ meũ: et confusionẽ meã: et re-
uerentiã meã. In spectu tuo sunt oes
q̃ tribulãt me: improperiũ expectauit
cor meũ: et miseriã. Et sustinui q̃ simul
cõtristaret: et nõ fuit q̃ cõsolaret: et nõ
inuenit. Et dederũt in escam meã fel:
et in sitim meã potauerũt me aceto. Fiat
mensa eorũ coram ipsis in laqueũ: et in retri
butiones et in scandalũ. Obscurentur oculi
eorũ ne videãt: et dorsum eorũ semp in
curua. Effunde super eos iram tuã: et furor
ira tue cõprehendat eos. Fiat habita-
tio eorũ deserta: et in tabernaculis eorũ
non sit qui habitet. Q̃m quẽ tu percussisti
persecuti sunt: et super dolorẽ vulnerũ meorũ
addiderũt. Apponẽ iniqtatẽ super iniq-
tatẽ eorũ: et non intrent in iusticia tua.
Deleãt de libro viuentũ: et cũ iustis non
scribantur. Ego sum pauper et dolens salus
tua deus suscepit me. Laudabo nomẽ
dei cũ cãtico: et magnificabo eũ in laude.
Et placebit deo sup vitulum nouellũ: cornua producẽtem et ungulas.
Videãt pauperes et lete erunt: querite deũ
et viuet aia vra. Q̃m exaudiuit pauperes dns: et vinctos suos non despexit.
Laudẽt illũ celi et terra: mare et oia reptilia i eis. Q̃m deus saluã faciet sion: et
edificabũtur ciuitates iude. Et inhabitabunt ibi: et hereditate acquirẽt eã.
Et semen seruorũ eius possidebit eã: et q̃ diligunt nomẽ eius habitabũt in eis.

¶ In finẽ pro dauid i rememoratione
eo q̃ saluũ fecit eum dominus. Ixx.

Deus in adiutoriũ meũ intende:
dne ad adiuuandũ me festina. Cõ
fũdant et reuereant q̃ q̃rũt aiam meã.
Auertant retrorsum et erubescãt q̃ vo-
lunt mihi mala. Auertãtur statim eru
bescẽtes: qui dicũt mihi euge euge. Ex-
ultent et letentur in te oes q̃ q̃rũt te: et
dicant semp magnificetur dns q̃ dilig
unt salutare tuũ. Ego vero egenus et
pauper sum: deus adiuua me. Adiutor meus
et liberator meus es tu: dne ne moueris.
Protos almus dauid filio ionadab: et
priorum captiuorum. Ixx.

In te domine speraui nõ
confundar in eternũ: in
iusticia tua libera me: et
eripe me. Inclina ad me
aurem tuam: et salua me.
Esto mihi in deum pro-
tector: et in locum munitum vt saluũ
me facias. Quoniam firmamentũ meũ:
et refugium meum es tu. Deus meus
eripe me de manu peccãtis et de ma-
nu legẽ agentis et iniqui. Q̃m tu es
patientia mea dne: dne spes mea a iu-
ventute mea. In te confirmatus sum ex
utero de ventre matris mee tu es pro-
tector meus. In te cantatio mea semp tãq̃
pdigiũ factũ sum multis: et tu adiutor
fortis. Repleãt os meũ laude vt cãtẽt
gloriã tuã: tota die magnitudinẽ tuã.
Ne pijcias me in tẽpore senectutis: cũ
defecerit virtus mea: ne derelinqs me
dereliqs me
diuerserũt inimici mei mihi: et q̃ cu-
stodiebãt aiam meã cõsilio fecerũt in
vnũ. Dicẽtes deus derelicit eũ: persequ
mini et cõprehendite eũ: q̃ nõ est q̃ eri
piat. Deus ne elõgeris a me: deus meus in
auxiliũ meũ respice. Cõfundant et defi-
cãt detrahẽtes aie mee: operiant con

Alls + tu-
stitia tua
salus tua deus suscepit me. Laudabo de po-
nomẽ dei cũ cãtico: et magnificabo eũ + c. in do
in laude. Et placebit deo sup vitulum mo.
Alls + nõ
habet et.
Alls. ofim.
Alls + de-
ficiet.

fuisset pudore q̃ ꝗrit mala mihi. Ego
dist. 88. c. autem semper sperabo: & adiecta super om-
quenia. laude tua. Os meum annunciabit iustitiam
tuam: tota die salutare tuum. Quia nõ
cognoui litteraturam introibo + in po-
als + in- tentias domini memorabo iustitiae tue
trabo. solus. Deus docuisti me a iuuentute mea:
als + cre- et usque nunc pnunciabo mirabilia tua.
dist. 88. Et usq; in senectam et senium: deus ne de-
c. 2. et ca- relinquas me. Donec annunciet brachium
elicies et tuum: generationi oi q̃ ventura est. Po-
dicto. c. tentiam tuam & iustitiam tuam deus usq; in alti-
qui. sima q̃ fecisti magnalia. Deus quis simi-
lis tibi: quantas ostendisti mihi tribula-
tiones multas & malas: et conuersus viui
ficasti me: et de abyssis terre iterum redu-
xisti me. Multiplicasti magnificentiam
tuam: et conuersus consolatus es me. Nam & ego
confitebor tibi in vasis psalmi veritatem
tuam deus: psallam tibi in cithara sanctus
israel. Exultabunt labia mea cum cantaue-
ro tibi: et anima mea quam redemisti.
Sed & lingua mea tota die meditabit
iustitiam tuam: cum confusi et reuereriti fue-
rint qui querunt mala mihi.

Psalmus dauid in salamone. Istri.

Deus iudicium tuum regi dabis: et iusti-
tiam tuam filio regis. Iudicare po-
pulum tuum in iustitia: et pauperes tuos
in iudicio. Suscipiant montes pace populo
et colles iustitiam. Iudicabit pauperes
als + hum populi: et saluos faciet filios pauperum: et
iliauit. humiliabit + calumniatorem. Et perma-
als + ge- nebit cum sole & ante lunam in generatione
neratione et generatione + Descendet sicut pluuia
et gnatio in vellus: & sicut stillicidia stillantia super
tuum. terram. Orietur in diebus eius iustitia: et abundan-
tia pacis donec auferatur luna. Et do-
minabitur a mari usq; ad mare: et a flu-
mine usq; ad terminos orbis terrarum.
23. q. + c. Coram illo procidant ethiopes: et inimici
ecclesia. eius terram lingent. Reges tharsis & insule
munera offerent: reges arabum & saba do-
na adducent. Et adorabunt eum omnes reges
als + non omnes gentes seruient ei. Quia liberabit pau-
habet et. perem a potente + pauperem cui non erat
adiutor. Parcet pauperi & egeno: et animas
pauperum saluas faciet. Ex usuris & ini-
quitate redimet animas eorum: & honorabile
als + ora- nomen eorum coram illo. Et viuet: et dabitur
bunt. ei de auro arabiae: et adorabunt + de ipso
semper tota die benedicent ei. Et erit firma-
mentum in terra in summis montibus super ex-
tollet super libanum fructus eius: et florebunt
de ciuitate sicut fenum terre. Sit nomen
eius benedictum in secula: ante solem permanet no-
men eius. Et benedicent in ipso omnes tribus
Luce. 2. 9. terre: omnes gentes magnificabunt eum. Bene-
dictus dominus deus israel: qui facit mirabi-
lia solus. Et benedictum nomen maiesta-
tis eius in eternum: et replebitur maie-
state eius omnis terra: fiat fiat.

Defecerunt hymni dauid filii iesse.
Psalmus asaph. Istri.

Quam bonus israel deus
his qui recto sunt corde.
Mei autem pene mouti
sunt pedes: paulo minus effusi
sunt gressus mei. Quia zela-
ui super iniquos: pacem
peccatorum videns. Quia non est
respectus mortis eorum: firmamentum in
plaga eorum. In labore hominum non sunt: et
cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit
eos superbia: operti sunt iniquitate et impie-
tate sua. Prodiit quasi ex adipe iniquitas
eorum: transierunt in affectum cordis. Cogi-
tauerunt & locuti sunt nequitiam: iniquitatem
in excelso locuti sunt. Posuerunt in celum
os suum: et lingua eorum transiuit in terra.
Ideo peuertet populus meus hic: et aquas
plenas inuenient eum in eis. Et dixerunt: quo-
modo scit deus: et si est scientia in excelso. Ecce
ipsi peccatores & abundantes in seculo: obtin-
uerunt diuitias. Et dixi ergo sine causa
iustificaui cor meum: et lauabo inter innocentes
manus meas. Et fui flagellatus tota die: et castigatio mea in matutinis.
Si dicebam narrabo sic: ecce nationem
filiorum tuorum reprobaui. Existimabam vt
cognoscerem hoc labor: est ante me. Do-
nec intrem in sanctuarium dei: et intelli-
gam in nouissimis eorum. Verumtamen propter
dolos posuisti eis: deiecisti eos dum
leuarentur. Quomodo facti sunt in desolationem
subito defecerunt: perierunt propter
iniquitatem suam. Velut somnium surgentium
domine in ciuitate tua imaginem ipsorum ad
nihilum redigies. Quoniam inflamatus est cor
meum & renes mei commutati sunt: et ego
ad nihilum redactus sum & nescium. Vt iu-
mentum factus sum apud te: et ego semper
tecum. Tenuisti manum dexteram meam: et in
voluntate tua deduxisti me: et cum gloria
suscepisti me. Quid enim mihi est in celo
et a te quid volui super terram? Defecit caro
mea et cor meum: deus cordis mei et pars mea
deus in eternum. Quia ecce qui elongant se a te pe-
ribunt: perdidisti omnes qui fornicantur
a te. Mihi autem adherere deo bonum est:
ponere in domino deo spem meam. Vt annuntiem
omnes predicationes tuas in portis filie sion.

In fine intellectus asaph. Istri.

Vt quid deus repulisti in finem: iratus
est furor tuus super oues pascue
tue. Memor esto congregationis tue
quam possedisti ab initio. Redemisti virgam
hereditatis tue montem sion in quo
habitasti in ea. Leua manus tuas in superbias
eorum in finem: quanta malignatus est
inimicus in sancto. Et gloriati sunt qui odiunt
te in medio solemnitatis tue. Posuerunt
signa sua signa: et non cognouerunt: sicut
in exitu super summum. Quasi in silua lig-
norum securibus exciderunt ianuas
eius in idipsum: securi & ascia deiecerunt eam.
Incenderunt igni sanctuarium tuum in tra
polluerunt tabernaculum nominis tui. Dixe-
runt in corde suo cognatio eorum simul
quiescere faciamus omnes dies festos dei
a terra. Signa nostra non vidimus: iam non
est propheta: et nos non cognoscet amplius.
Vsququo deus improperabit inimicus
noster? aduersarius nomen tuum in finem.
Vt quid auertis manum tuam: dexteram tuam
de medio sinu tuo in finem? Deus autem
noster ante secula operatus est salutem in
medio terre. Tu firmasti in virtute tua
mare: contribulasti capita draconum in
aquis. Tu confregisti capita draconis:
dedisti eam escam populis ethiopum. Tu diru-
pisti fontes & torrentes: tu siccasti fluu-
ios etham. Tuus est dies: et tua est nox:
tu fabricatus es auroram & solem. Tu fecisti
omnes terminos terre: estatem et ver tu
plasmasti eam. Memor esto huius inimi-
cus improperauit domino: et populus insipiens
inuitauit nomen tuum. Ne tradas bestiis
animas confitentes tibi: et animas pauperum tuo-
rum ne obliuiscaris in finem. Respice in
testamentum tuum: quia repleti sunt qui obscu-
rati sunt terre domibus iniquitatum. Ne auer-
tatur humilis factus confusus: pauper et inops
laudabit nomen tuum. Exurge deus iudica
causam tuam: memor esto improperiorum tuorum: eorum
que ab insipiente sunt tota die. Ne obli-
uiscaris voces inimicorum tuorum: superbia
eorum qui te oderunt ascendit semper.

In finem ne corrumpas: psalmus cantici
asaph. Istri.

Confitebimur tibi deus
confitebimur & inuocabi
mus nomen tuum. Narra-
bimus mirabilia tua cum
accepero tempus ego iusti-
cias iudicabo. Liquefacta
est terra & omnes qui habitant in ea: ego
confirmauit columnas eius. Dixi iniquis
nolite inique agere: et delinquentibus no-
lite exaltare cornu. Nolite extollere in
alto cornu vestrum: nolite loqui aduersus
deum iniquitatem. Quia neque ab oriente neque
ab occidente neque a deserto: quoniam
deus iudex est. Hunc humiliat: et hunc exal-
tat: quia calix in manu domini vini meri ple-
nus mixto. Et inclinauit ex hoc in hoc
verumtamen fex eius non elit exinanita: bibent
omnes peccatores terre. Ego autem annunciabo
in seculum: cantabo deo iacob. Et omnia
cornua peccatorum confringam: et exal-
tabuntur cornua iusti.

In finem in carminibus canticum ad
assyrios psalmus asaph. Istri.

Notus in iudea deus israel
magnum nomen eius. Et fa-
ctus est in pace locus eius & 16. q. 6. c
habitatio eius in sion. Ibi con- & hec.
fregit potentias arcum: de immu
scutum gladium & bellum. Il- mi. c. c. i.
luminans tu mirabilis a montibus eternis lib. 9.
als + con
turbati sunt omnes insipientes corde. Do- fringens
mierunt somnum suum: et nihil inuenerunt
omnes viri diuitiarum in manibus suis. Ab
increpatione tua deus iacob: dormitauerunt
qui ascendunt equos. Tu terribilis es: et
quis resistet tibi extunc ira tua. De celo au-
ditum fecisti iudicium: terra tremuit et de-
uiuit. Cum exurgeret in iudicium deus: vt sal-
uos faceret omnes mansuetos terre. Quia
cogitatio hominis confitebitur tibi: & reliquie
cogitationis diem festum agent tibi. Vouete
et reddite domino deo vestro omnes qui circu-
circuitu eius afferetis munera. Terribili 2. q. c. si
et ei qui auferet spiritum principum: quis i fi.
terribili apud omnes reges terre.

In finem pro idithum psalmus asaph. Istri.

Voce mea ad dominum clamauit: voce
mea ad deum et intendit mihi. In
die tribulationis mee deum exquisui ma- 5. 1. + r.
nibus meis contra eum: & non sum deceptus.
Renuit consolari anima mea memor fui als + ante
dei & delectatus sum: & exercitatus sum & mã meas
defecit spiritus meus. Anticipauerunt vigi- supple do
lias oculis meis turbatus sum & non sum minus.
locutus. Cogitaui dies antiquos: & annos als + non
eternos in mente habui. Et meditatus sum habet r.
nocte cum corde meo et exercitabar et als + non
scopebat spiritus meus. Numquid in eternum proij habet r.
ciet deus: aut non apponet vt complacen- als + ap-
tio sit adhuc? Aut in finem iam suam ab ponit.
scidet: in generatione et generationem? Aut obli-
uiscetur misereri deus: aut predibit in ira sua
miseras suas? Et dixi nunc cepi hec mutatio
dextere excelsi. Memor fui operum domini:
quia memor ero ab initio mirabilium tuorum.
Et meditabor in omnibus operibus tuis: et in
adinuentionibus tuis exercebor. Deus in
sancto via tua: quis deus magnus sicut deus noster
tu es deus qui facis mirabilia. Notam fe-
cisti in populis virtutem tuam: redemisti in
brachio tuo populum tuum: filios iacob et
ioseph. Viderunt te aque deus: viderunt

te aq: et timuerūt: turbate sunt abyssi.
Multitudo sonitꝰ aquarū: vocē dederūt
nubes. Etenim sagitte tue trāsierunt: vox
tonitrui tui in rota. Illuxerūt choruscā
tiones tue orbi terre: cōmota est: ⁊ con
tremuit terra. In mari via tua: et semi
te tue in aqis multis: vestigia tua nō
cognoscēnt. Deduxisti sicut oues po
pulū tuū in manu Moysi ⁊ aaron.

Mat. 13. c. als + populū meꝰ. als + parabola.

Intellectus asaph. Lxxviii

Attēdite ppl'e meꝰ legem
meā: inclinate aurē vestrā
in ꝓba oris mei. Aperiā
in parabolis os meum:
loquar ꝓpositiōes ab
initio. Quāta audiuimꝰ
et cognouimꝰ: ⁊ ꝓres nrē narrauerūt
nob. Nō sunt occultata a filiis eorū: in
ꝓgnatione altera. Narrātes laudes dñi
⁊ virtutes eiꝰ: ⁊ mirabilia eius q̄ fecit.
Et suscitauit testimoniū i iacob: ⁊ legem
posuit in isrl. Quāta mādauit ꝓtribus
nostris nota facere ea filiis suis vt co
gnoscat ꝓgnatio altera. Filii qui nasce
tur ⁊ exurgēt: ⁊ narrabūt filiis suis.
Vt ponāt in deo spem suā: ⁊ non oblī
uiscātur operū dei: ⁊ mādata eiꝰ exqui
rant. Ne fiant sicut patres eorū: ꝓgnatio
prauā ⁊ exasperās. Ꝓgnatio q̄ non direxit
cor suū: ⁊ nō est creditꝰ cū deo spūs
eius. Filii ephrem intēdētes: ⁊ mitten
tes arcū: conuersi sunt in die belli. Nō
custodierūt testamētū dei: ⁊ i lege eiꝰ
noluerūt ambulare. Et obliti sunt dñi
factorū eius ⁊ mirabilū q̄ ostēdit eis.
Coram ꝓtribus eorū fecit mirabilia i terra
egypti: in campo thanc os. Interru
pit mare ⁊ ꝓduxit eos: ⁊ statuit aquas
quasi i vtre. Et deduxit eos i nube diei
et tota nocte in illuminatione ignis.
Interrupit petram in heremo: ⁊ adaq̄
uauit eos: velut in abysso multa. Et
eduxit aquā de petra: ⁊ eduxit tāq̄ flu
mina aqs. Et apposuerūt adhuc pecca
re eius irā cōcitauerunt excelsum in
inaquoso. Et tētauerūt deū in cordib⁹
suis: vt peterent escas ālabus suis. Et
male locuti sunt de deo: dixerūt nūqd
poterit deꝰ parare mēsam in deserto?
Qm̄ pcussit petrā et fluxerūt aque: et
torrētes inundauerūt. Nūqd ⁊ panē
poterit dare: aut parare mensam ppl'o
suo? Ideo audiuit dñs et distulit: et
ignis accēsus est i iacob: ⁊ ira ascēdit
in israel. Qꝰ nō crediderūt in deo: nec
sperauerūt i salutari eiꝰ. Et mādauit
nubibus desuper: ⁊ januas celi aperit.
Et pluit illis mānā ad manducandū: ⁊
panē celi dedit eis. Panē angelorū
ducauit hō: cibaria misit eis in abūdā
tia. Trāstulit austrū de celo: induxit in
virtute sua aphricū. Et pluit super eos
sicut puluerem carnes: ⁊ sicut arenam
maris volatilia pēnata. Et ceciderūt i
medio castrorū eorū: circa tabernacula
eorū. Et manducauerūt ⁊ saturati sunt
nimis: ⁊ desiderū eorū attulit eis: nō
sunt fraudati a desiderio suo. Adhuc
esce eorū erāt i ore ipsorū: et ira dei ascē
dit super eos. Et occidit pingues eorū:
et electos israel ꝓdiuit. In oib⁹ his
peccauerūt adhuc: ⁊ nō crediderūt in
mirabilib⁹ eius. Et defecerunt in vana
tate dies eorū: anni eorū cum festina
tione. Cū occideret eos q̄rebant eos: ⁊
reuertebātur: et diluculo ventebāt ad
eū. Et rememorati sunt q̄ deus adiutor
est eorū: et deꝰ excelsus redemptor eorū
est. Et dilexerūt eū in ore suo: ⁊ lingua
sua mēriti sūt ei. Cor aūt eorū nō erat
rectū cū eo: nec fideles habiti sunt in
testamēto eiꝰ. Ipse aūt est misericors
et ꝓpicius fiet ꝓtis eorū: et nō disper
det eos. Et abūdauit vt auerteret irā
suā: ⁊ non accendit oēm irā suā. Et re
cordatꝰ est q̄: caro sunt: spūs vadens ⁊
nō redies. Quotiēs exacerbauerūt eū
in deserto: in iram cōcitauerunt eū i
inaquoso. Et cōuersi sunt ⁊ tentauerūt
deū: ⁊ sanctū isrl exacerbauerūt. Non
sunt recordati manꝰ eiꝰ: die qua redē
mit eos de manu tribulātis. Sicut po
sūt in egypto signa sua: et ꝓdigia sua
in cāpo thancos. Et cōuertit i sangui
nem flumina eorū: imbres eorū ne bi
berēt. Misit eos cynomiā ⁊ comedē
eos: et ranā disperdidit eos. Et dedit
erugini fructꝰ eorū: et labores eorū locu
ste. Et occidit in grādine vineas eorū:
⁊ moros eorū i pruina. Et tradidit grā
dini iumenta eorū ⁊ possessiones eorū
igni. Misit i eos irā idignatiōis sue:
idignatiōnē et irā et tribulatiōnē im
missiones per angelos malos. Viam
fecit semite ire sue: nō pepcit a morte
animabus eorū ⁊ animēta eorū in morte ꝓclu
sit. Et pcussit oē primogenitū in terra
egypti: ꝓmitias omis laboris eorū in ta
bernaculis cham. Et abstulit sicut oues
ppl'm suū: ⁊ ꝓduxit eos tāq̄ gregem in
deserto. Et deduxit eos in spe ⁊ non timu
erūt: ⁊ inimicos eorū operuit mare.
Et induxit eos in montē sanctificationis
suē: montē quē acquisiuit dextera eiꝰ.
Et eiecit a facie eorū gentes: ⁊ sorte divi
sit eis terrā: in funiculo distributionis

Mat. 13. c. als + populū meꝰ. als + parabola.
als + ceſ.
als + ceſ. fraim.
cro. 14. c. als + nō habet et.
cro. 17. d.
als + exacerbauerūt
cro. 16. d. sap. 10. c. Jos. 6. v. de pie. di.

Et habitare fecit in tabernaculis eorū:
tribū israel. Et tētauerūt ⁊ exacerbauē
runt deū excelsum: ⁊ testimonia eiꝰ nō
custodierūt. Et auertēsūt se ⁊ nō seruā
uerūt pactū: quēadmodū patres eorū cō
uersi sunt in arcum prauū. + In iram
+ exacerbauerūt eū in collib⁹ suis: ⁊ in
sculptilib⁹ suis ad emulationē eū ꝓuo
cauerūt. Audiuit deꝰ ⁊ spreuit: ⁊ ad ni
hilum redegit valde israel. Et repulit
tabernaculū silo: tabernaculū suū vbi
habitauit i hom⁹. Et tradidit i capti
uitatē virtutē eorū: et pulchritudinem
eorū in manꝰ inimici. Et cōclusit i gla
dio ppl'm suū: ⁊ hereditatē suā spuit.
Juuenes eorū comedit ignis: et virgines
eorū nō sūt lamētate. Sacerdotes eorū
in gladio ceciderūt: ⁊ vidue eorū nō plo
rabant. + Et excitatꝰ est tāq̄ dormiēs
dñs: tāq̄ potēs exsultatꝰ a vino. Et p
cussit inimicos suos i posteriora oppro
brij sempiterni dedit illis. Et repulit
tabernaculū ioseph: et tribū ephrē +
nō elegit. Sed elegit tribū iuda: montē
sion quē dilexit. Et edificauit sicut vni
cornū + sanctificū suū in terra: quā fun
dauit in sēcla. Et elegit dō seruū suū: ⁊
sustulit eū de gregib⁹ ouium. De post
fetantes accepit eū: pascere iacob ser
uum suū: ⁊ israel hereditatē suam. Et
pauit eos in innocētia cordis sui: et in
intellectib⁹ manuū suarū deduxit eos.

als + ouce.
al. habet et.
J. eo.

Cpsalmus asaph. Lxxviii.

Deꝰ venerūt gētes i hereditatē tuā
polluerūt tēplum sanctū tuū: po
suerūt hierlm i pomorū custodiā. Po
suerūt mortalia seruorū tuorū escas volā
tilib⁹ celi: carnes sanctorū tuorū bestiis
terre. Effuderūt sanguinē ipsorū tāq̄
aquā in circuitu hierlm: ⁊ nō erat q̄ se
pliret. Facti sumꝰ opprobriū vicinis
nris: subsannatio ⁊ illusio his q̄ in cir
cuitu nro sunt. Vsq̄quo dñe irascēris
in finē: accēdēt velut ignis zelus tuus.
Effunde irā tuā in gētes q̄ te nō nouē
runt: ⁊ in regna q̄ nomē tuum nō inuoca
uerunt. Qꝰ comedēt iacob: ⁊ locū eiꝰ
desolauerunt. Ne memineris iniquitatū
nrārū antiquarū: cito anticipēt nos mise
ricordie tue: quia pauperes facti sumꝰ nimis. Adiu
ua nos deꝰ salutaris nr: et ꝓpter gl'iam
nominis tui dñe libera nos: ⁊ ꝓpicius esto
ꝓtis nris: ꝓpter nomē tuū. Ne forte
dicāt in gētib⁹ vbi est deꝰ eorū: et ino
notescat + in nationib⁹ coram oculis nris.
Vltio sanguinis seruorū tuorū q̄ effusus
est: vindicetur in cōspectu tuo gemitus cō
ꝓdictorū. Secūm magnitudinē brachij
tui: possīde filios mortificatorū. Et red
de vicinis nris septuplum: in sinu eorū
ꝓpperium ipsorū q̄ exprobrauerunt
tibi dñe. Nos autē populus tuꝰ: et oues
pascue tue: cōfitebimur tibi in sēculū.
In generatione et generationem: an
nunciabimus laudem tuam.

als nō habet hic
hois.
de pe. dis. 2. c. si cū
G. eodem.
J. eodem.

Cjn finē ꝓ his q̄ cōmutabunt psal
mus p assyriis testimoniū asaph. Lxxix

Ut regis israel intēde:
qui deducis velut ouē
ioseph. Qui sedes su
per cherubim: manifes
tare coram ephrai bēdic
min ⁊ manasse. Excita
potentiā tuā et veni: vt
saluos facias nos. Deꝰ vertē nos: et
ostēde faciē tuā et salui erimus. Dñe
deus virtutū: quousq̄ irascēris super ora
tionē serui tui. Cibabis nos pane lachry
mārū: et potum dabis nobis in lachry
mis in mēsura. Posuisti nos in cōtra
dictionē vicinis nris ⁊ inimici nri sub
sannauerunt nos. Deꝰ virtutū vertē
nos: et ostēde faciē tuā et salui erimus.
Vineā de egypto trāstulisti: eiecisti gē
tes et plantasti eā. Dux itineris fuisti
in cōspectu eiꝰ: et plantasti radices eiꝰ
et ipleuit terrā. Operuit mōtes umbra
cūlis: ⁊ arbusta eiꝰ cedros dei. Extēdit
palmites suos vsq̄ ad mare: ⁊ vsq̄ ad
flumen ꝓpagines eius. Vt q̄d destruxi
sti macerā eius: ⁊ vindemiāt eā oes q̄
pertransiunt viā. Exterminauit eā
aper de silua: ⁊ singularis ferꝰ depastus
est eā. Deus virtutū vertere: respice
de celo et vide: et visita vineā istā. Et p
fice eā quā plantauit dextera tua: et sup
filium hois quē cōfirmasti tibi. Incē
sa igni et suffossa: ab increpatione vul
tus tui pibunt. Fiat manus tua super
viri dextere tue: ⁊ super filium hois quē
cōfirmasti tibi. Et nō discedimus a te: vi
uificabis nos: ⁊ nomē tuū inuocabimus.
Domine deus virtutū cōuerte nos: et
ostende faciem tuā et salui erimus.

als ouce.
al. habet et.
J. eo.
als panē.
G. eodem.
J. eodem.

Cjn finem ꝓ torcularibus psalmus
ipsi asaph quinta sabbati. Lxxx.

Exultate deo adiutori nro:
iubilate deo iacob. Sumite
psalmū et date tympanum
psalterium iocundū cū cithā
ra. Buccinate in neomenia
tuba: in insigni die solēnitatis vestre.
Qꝰ ꝓceptum israel est: et iudicium dei ia
cob. Testimonium i ioseph posuit illū
cum exiret de terra egypti: linguā quā
nō nouerat audiuit. Diuertit ab onere

os. dis. c. cccc. q. r. §. 138 tra.
als nō habet.

tribus dorsum eiꝰ: manꝰ eiꝰ i cophino seruierũt. In tribulatione inuocasti me ⁊ liberaui te: exaudiui te in abscondito tẗpestatis: probaui te apud aquã cõtradictionis. Audi ppl's meꝰ ⁊ cõtestabor te israel si audieris me nõ erit i te deus recens: neq; adorabis deũ alienũ. Ego ẗ dñs deus tuus: qui eduxi te de terra egypti dilata os tuũ: ⁊ implebo illũ. Et nõ exaudiuit ppl's meus vocẽ meã: ⁊ israel nõ intendit mihi. Et dimisi eos ꝯ desideria cordis eorũ: ibũt i adinuentionibus suis. Si ppl's meus audisset me: israel si in vĩs meis ambulasset. Pro nihilo forsitan inimicos eorũ humiliasset: ⁊ sup tribulantes eos misissem manũ meã. Inimici dñi mẽtiti sunt ei: et erit tempus eorũ in secla. Et cibauit illos ex adipe frumẽti ⁊ de petra melle saturauit eos.

alꝯ nec Ero. 20. a

alꝯ seco. alꝯ sci'm.

Cpsalmus asaph. Irrri.

Deus stetit in synagoga deorũ: i medio autẑ deos dijudicat. Vsq; quo iudicatis iniqtatẑ: ⁊ facies pcatorẑ sumit'? Iudicate egno ⁊ pupillo humilẑ et pauperẑ iustificate. Eripe pauperẑ: et egenũ de manu pcatorẑ liberate. Nescierũt neq; intellexerunt in tenebris ambulãt: mouebunt ola fundamẽta terre. Ego dixi dij estis ⁊ filij excelsi oẽs. Vos autẑ sicut homes moriemini: ⁊ sicut vnus de pncipibus cadetis. Surge deus iudica terrã: quoniã tu heredĩtabis in oibus gentibus.

alꝯ egenũ et pupillum. 22. q. 5. c. filij. Joh. 13. 17. di. c. r.

Cpcanticum psalmi asaph. Irrrij

Deus q̃ silẑ erit tibi: ne taceas neq; cõpescaris deꝰ. Qm ecce inimici tui sonuerũt: et q̃ oderũt te extulerũt caput. Super pplm tuũ malignauerũt cõsilium: ⁊ cogitauerũt aduersus sctos tuos. Dixerũt venite et disperdamꝰ eos de gẽte: ⁊ nõ memorẑ nomẽ israel vltra. Qm cogitauerũt vnanimiter simul aduersus te: testamẽtũ disposuerũt tabernacula idumeorũ ⁊ ismaelite. Moab et agareni: gebal ⁊ ammõ ⁊ amalech: alienigene cũ habitãtibꝰ tyri. Etẽ assur venit cũ illis: facti sunt i adiutorium filijs loth. Fac illis sicut madiã et sisere: sicut iabin i torrẽte cison. Vt pierẑ in endor: facti sũt vt stercus terre. Pone pncipes eorũ sicut oreb ⁊ zeb: et zebee et salmana. Qẽ pncipes eorũ dicẽtes: hereditate possideamꝰ sanctuariũ dei

Deuꝰ meꝰ pone illos vt rotã: et ✠ sicut stipulã ãte faciẽ venti. Sicut ignis q̃d cõburit ✠ silua: ⁊ sicut flãma cõburens mõtes. Ita persequẑris illos in tẗpestate tua: ⁊ in ira tua turbabis eos. Impleas facies eorũ ignominia: ⁊ querẑt nomẽ tuũ dñe. Erubescant et cõturbẽtur in seculũ seculi: ⁊ confundãtur et pereant. Et cognoscant quia nomẽ tibi dñs tu solus altissimus in omni terra.

¶ In finem pro torcularibus filijs chore psalmus. Irrrij.

Quam dilecta tabernacula tua dñe virtutũ cõcupiscit et deficit ala mea: in atria dñi. Cor meũ et caro mea exultauerũt in deũ viũ. Etẽ passer inuenit sibi domũ: ⁊ turtur nidum vbi reponat ✠ pullos suos. Altaria tua dñe virtutũ: rex meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ. Beati q̃ habitãt in domo tua dñe ✠ in secla seclorum laudabũt te. Beatꝰ vir cui' est auxiliũ abs te: ascẽsiones in corde suo disposuit in valle lachrymarũ in loco quem posuit. Etẽ bẽdictionẽ ✠ dabit legislator: ibunt de virtute in virtutẑ: videbit deũ deorẑ in sion. Dñe deꝰ virtutũ exaudi deũ ꝯ me: auribꝰ percipe deus iacob. Protector nr aspice deus: et respice in faciẽ xpi tui. Quia melior est dies vna ⁊ in atrijs tuis: sup milia. Elegi abiectus esse i domo dei mei: magis q̃ habitare in tabernaculis pcatorẑ. Qꝰ miam ⁊ veritatẑ diligit deꝰ: gratiam ⁊ gliã dabit dñs. Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocẽtia: dñe virtutũ beatus homo qui sperat in te.

¶ In fine filijs chore psalmꝰ. Irrrij.

Benedixisti dñe terrã tuã: auertisti captiuitatẑ iacob. Remisisti iniqtatẑ plebis tue: operuisti oia pcata eorũ. Mitigasti oẽ mã tuã: auertisti ab ira indignationis tue. Conuerte nos deꝰ salutaris nr ⁊ auerte irã tuã a nob. Nũq̃d in eternũ irascẽris nobis: aut extẽdes irã tuã a gnatione in gnationẑ. Deus tu cõuersus viuificabis nos et plebs tua letabit i te. Ostẽde nob' dñe misericordiã tuã: ⁊ salutare tuũ da nob'. Audiã q̃d loquat in me dñs deꝰ: qm̃ loquet pace in plebem suã. Et sup sctos suos: ⁊ in eos q̃ cõuertũtur ad cor. Verũtẑ prope timẽtes eũ salutare ipsiꝰ: vt habitet gloria i terra nra. Misericordia veritas obuiauerũt sibi: iustitia ⁊ pax osculate sunt: ⁊

veritas de terra orta est: ⁊ iustitia de celo prospexit. Etẽ dñs dabit benignitatẑ: ⁊ terra nostra dabit fructũ suũ. Justicia ante eum ambulabit: ⁊ ponet in via gressus suos.

Cdiatio cantici. Irrrv.

Inclina dñe aurẽ tuam ⁊ exaudi me qm̃ inops et pauper sum ego. Custodi animã meã qm̃ sctus sum. Saluũ fac seruũ tuũ deꝰ meꝰ sperãtẑ i te. Miserere mei dñe qm̃ ad te clamaui tota die: letifica animã serui tui: qm̃ ad te dñe animã meã leuaui. Qm̃ tu dñe suauis ⁊ mitis: ⁊ multe mie omnẑ inuocãtibꝰ te. Auribꝰ percipe dñe oronẽ meã: ⁊ intende voci deprecationis mee. In die tribulationis mee clamaui ad te: quia exaudisti me. Non est similis tui i dijs dñe: ⁊ nõ est secũdũ opa tua. Oẽs gẽtes q̃scũq; fecisti venient ⁊ adorabũt coram te dñe: ⁊ glorificabũt nomẽ tuũ. Qm̃ magnus es tu ⁊ faciẽs mirabilia: tu es deꝰ solus. Deducẽ me dñe in via tua ⁊ ingrediar in veritate tua: letẽt cor meũ vt timeat nomẽ tuũ. Cõfitebor tibi dñe deꝰ meꝰ i toto corde meo: ⁊ glorificabo nomẽ tuũ in eternũ. Qꝰ miã tua magna ẑ sup me: ⁊ eruisti animã meã ex inferno inferiori. Deꝰ iniq i surrexerũt sup me: ⁊ synagoga potẑtũ q̃sierũt animã meã: ⁊ non ꝓposuerũt te in cõspectu suo. Et tu dñe deꝰ miserator: et misericors patiẽs ⁊ multe mie ⁊ verax. Respice i me: ⁊ miserere mei: da imperiũ tuũ puero tuo: ⁊ saluũ fac filiũ ancille tue. Fac mecũ signũ in bonũ vt videãt qui oderũt me ⁊ cõfundantur: qm̃ tu dñe adiuuisti me ⁊ consolatus es me.

Cpsalmus cãtici filijs chore. Irrrvi.

Fundamẽta eiꝰ i mõtibꝰ sctis: diligit dñs portas syõ sup oia tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas deꝰ. Memor ero raab: ⁊ babylõis sciẽtibus me. Ecce alienigene ⁊ tyrus: ⁊ ppls ethiopũ: hi fuerẽt illic. Nũq̃d syõ dicet homo: ⁊ homo natus est i ea: ⁊ ipse fundauit eã altissimus? Dñs narrabit in scripturis ꝓlorũ: ⁊ pncipũ: horũ q̃ fuerẽt in ea. Sicut letantium oim habitatio est in te.

alꝯ ✠ dño

alꝯ ✠ potestates.

¶ Cantiq̃ psalmi filijs chore in finem pro mahalath ad respondendũ intelligens eman israelite. Irrrvii.

Domine deus salutis mee: die clamaui et nocte coram te. Intret in cõspectu tuo oratio mea: inclina aurẽ tuã ad precẽ meã. Qꝰ repleta est malis anima mea: ⁊ vita mea in inferno appropinquauit. Estimatus sum cũ descẑdẽtibꝰ in lacũ factus sum sicut hõ sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes in sepulchris: q̃ nõ es memor amplius: ⁊ ipsi de manu tua repulsi sũt. Posuerũt me in lacu inferiori: in tenebrosis et in umbra mortis. Sup me firmatus est furor tuus: ⁊ omes fluctus tuos induxisti sup me. Longe fecisti notos meos a me: posuerũt me abominatione sibi. Traditus sum: ⁊ non egrediebar: oculi mei languerũt prop̃ inopia. Clamaui ad te dñe: tota die expãdi ad te manus meas. Nũq̃d mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabũt: ⁊ confitebũt tibi? Nũq̃d narrabit aliq̃s i sepulchro misericordiã tuã: ⁊ veritatẑ tuã i perditione? Nũq̃d cognoscẑt in tenebris mirabilia tua: ⁊ iustitia tua i terra obliuionis? Et ego ad te dñe clamaui: ⁊ mane oratio mea puenietꝰ te. Vt q̃d dñe repellis orationẽ meã: auertis faciẽ tuã a me. Pauper sum ego ⁊ i laboribꝰ a iuuẑtute mea: exaltatus autẑ humiliatus sum: ⁊ conturbatus. In me transierũt ire tuẑ: ⁊ timores tui conturbauerũt me. Circũdederũt me sicut aqua tota die: circũdederũt me simul. Elongasti a me amicũ ⁊ proximũ: et notos meos a miseria.

¶ Intellectus ethan israelite. Irrrviii.

Misericordias dñi in eternũ cantabo. In generatione ⁊ generationẑ: annũciabo veritatẑ tuã in ore meo. Quoniam dixisti in eternum misericordia edificabitur in celis: preparabit veritas tua in eis. Disposui testamentũ electis meis: iurauꝰ dõ suo meo vsq; in eternũ preparabo semẑ tuum. Et edificabo in gnatione ⁊ gnationem: sedẑ tuã. Cõfitebunt celi mirabilia tua dñe: etẽ veritatẑ tuã in ecclesia sctorẑ. Qm̃ q̃s i nubibꝰ eq̃bit dño: similis erit deo in filijs dei? Deꝰ qui gloriẑ ⁊ in cõsilio sctorẑ: magnus et terribilis sup oẽs q̃ i circuitu eiꝰ sũt. Dñe deꝰ virtutũ q̃s similis tibi? potẑs es dñe: veritas tua in circuitu tuo. Tu dominaris potẑtiã maris: motũ autẑ fluctuũ eiꝰ tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratũ superbũ: in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. Tui sunt celi et tua est terra: orbẑ terrarũ ⁊ plenitudinẽ eiꝰ tu fundasti: aquilonẑ et mare tu creasti. Thabor et hermon in nomine tuo exultabũt: tuũ brachiũ cũ potẑtia. Firmetur manus tua et exaltetur dextera tua: iustitia et iudicium preparatio sedis tue. Misericordia et

veritas Decēdet facie tua: bruis ppis q
scit iubilatione. Dñe i lumie vultꝰ tui
ambulabūt z in nole tuo exultabūt to
ta die: z i iustitia tua exaltabuni. Qm
gl'ia vtutꝰ eoꝝ tu es: z i bnplacito tuo
exaltabit cornu nfm. Qz dñi est assum
ptio nfa: z scti isrl regis nfi. Tuc loca
tus es i visione sctis tuis: z dixisti posui
adiutoriū i potētē z exaltaui electū de
plebe mea. Inuni dauid seruū meus:
oleo scto meo unxi eū. Manus enim mea
auxiliabit eū: z brachiū meū firmabit
eū. Nihil proficet inimicꝰ i eo: z filius iniq
tatis non apponet nocere ei. Et conci
dā a facie ipi inimicos eius: z odientes eū
in fugā ponā. Et veritas mea z mia
mea cū ipo: z i nole meo exaltabit eo
rnu eius. Et ponā in mari manū eius: z i
flumib⁹ dexterā eius. Ipse invocabit me
pr me es tu: deꝰ meꝰ z suscepto: salut
mee. Et ego pmogenitū ponā illum ex
celsum p regib⁹ terre. In eternū buabo
illi miam meā: z testamētū meū fidele
ipi. Et ponā i seiz sclī semē eius: z thro
nū eius sicut dies celi. Si aūt dereliquē
rint filii eius legē meā: z i iudicijs meis
nō ābulauerit. Si iustitias meas pro
phanauerint: z mādata mea nō custo
dierit. Visitabo i virga iniquitates eoꝝ
z i ūberib⁹ pcis eoꝝ. Misam aūt meaz
nō dispgā ab eo: neq; nocebo in veritate
mea. Neq; pphanabo testamētū meū:
z q̄ procedūt de labijs meis non faciā ir
rita. Semel iuraui in sancto meo: si dō
mentiar: semē eius in eternū manebit. Et
thronꝰ eius sicut sol i spectu meo: z sic
luna pfects i eternū: z testis i celo fidelis.
Tu vero repulisti z despexisti: distulisti
xpm tuū. Euertisti testamētū seruī tui. p
phanasti i terra sctuariū eius. Destruxisti
oes spes eius: z posuisti firmamētū eius
formidinē. Dirupuerūt eū oes trāseūtes
viā: facta est opprobriū vicinis suis.
Exaltasti dexterā deprimentiū eū: letifi
casti oes inimicos eius. Auertisti adiuto
riū gladij eius: z non es auxiliatꝰ ei in
bello. Destruxisti eū ab emundatione:
et sedē eius i terra collisisti. Minoraisti
dies tpis eius: effudisti eū p fusione. Us
q̄quo dñe auertis i finē: exardescet sicut
ignis ira tua. Memorare q̄ mea sub
stātia: nūq̄d enim pstituisti oes filios
holm? Quis est hō q̄ viuet z nō vide
bit mortē: eruet alaz suā de manu in
feri. Ubi sunt miie tue antiq dñe: sicut
iurasti dō i veritate tua. Mēor esto dñe
opprobrij suoꝝ tuoꝝ: q̄ ptinui i sinu
meo multarū gentiū. Q̄d exprobraue
runt inimici tui dñe: quod exprobrau
runt cōmutationē christi tui. Benedic
tus dominus in eternum: fiat fiat.

al. potētē

als + eū.

de pe. dis. + c. hanc societatē

§. q̄ aūt.

De pact. c. 3.

Oratio Moysi hominis dei. Iesu

Omine refugiū factꝰ es nobis:
a + gnatione in gnatione. pusq
q̄ mōtes fierēt: aut formaret terra et
orbis: a sclo z vsq; in sclm tu es deus.
Ne auertas hoiem in humilitatē: et
ruisti: puertisti filij hoim. Qm mille
anni ante oculos tuos: tāq̄ dies hesterna q̄ preteriit. Et custodia in nocte: quo
pio nihilo habent: eorū anni erūt. Mane sicut herba trāseat: mane floreat et
trāseat: vespe decidat induerat: et arescat. Qz defecimꝰ in ira tua: z in furore
tuo turbati sumus. Posuisti iniquitates
nfas in cōspectu tuo: seculū nostrū in
illuminatione vultꝰ tui. Qm oes dies
nfi defecerūt. z ira tua defecimꝰ. Anni
nfi sicut aranea meditabūtur: dies
annoꝝ nfoꝝ in ipis septuaginta anni
Si aūt in potēratib⁹ octoginta annorū
amplꝰ eorū labor z dolor. Qm supve
nit mansuetudo: z corripiemur. Quis
nouit potestatem ire tuam: et pre timore
tuo irā tuā dinumerare? Dexterā tuā
sic notā facē: erudito corde in sapia.
Conuertere dñe vsq; quo? et deprecabilis
esto sup seruos tuos. Repleti sumꝰ mane
mia tua: exultauimꝰ z delectati sū
mus in omib⁹ diebꝰ nfis. Letati sumꝰ p
diebꝰ q̄bꝰ nos humiliasti: annis q̄bꝰ vidi
mus mala. Respice in seruos tuos: et
opa tua: z dirige filios eoꝝ. Et sit splē
dor dñi dei nostri sup nos: z opa ma
nuū nostrarum dirige sup nos: z opus
manuum nostrarum dirige.

al. + a mū dati de se dē eius.

Canticum ipsi dauid. p.

Qui habitat in adiutorio altissi
mi: in protectione dei celi cōmora
bit. Dicet dño susceptor meꝰ: et tu es
refugiū meū deꝰ meꝰ: ispabo in eū. Qm
ipse liberabit me de laqueo venantium
a vbo aspo. Scapulis suis obumbra
bit tibi: z sub pēnis eius ispabis. Scuto
circumdabit te veritas eius: nō timebis
a timore nocturno. A sagitta volante
in die a negocio pambulante: et tenebris
ab incursu z demonio meridiano. Cadet
a latere tuo mille z decem milia a
dexteris tuis: ad te aūt nō appropiabit.
Verūtā oculis tuis ispiciēs: et
retributionē pcōr: ī videbis. Qm tu
es dñe spes mea: altissimū posuisti
refugium tuū. Nō accedet ad te malū: et
flagellū nō appropinquabit tabernaculo
tuo. Quoniam angelis suis mandauit

de te: vt custodiāt te in omib⁹ vijs tuis.
In manib⁹ portabūt te: ne forte offen
das ad lapide pedē tuū. Sup aspide z
basiliscū ābulabis: z conculcabis leonē z
draconē. Qm in me speraui: liberabo
eū: protegā eū: qm cognouit nomē meū.
Clamauit ad me: z ego exaudiā eū: cum
ipso sum in tribulatione eripiā eū: z
glorificabo eū. Longitudine dierū re
plebo eū: et ostendā illi salutare meū.

Psalmꝰ cantici in die sabbati. pci.

Bonū est cōfiteri dño: et psallere
nomini tuo altissime. Ad annun
ciandum mane miam tua: et veritatem
tua per noctem. In decachordo psalte
rio: cū cātico in cytharis. Qz delectasti
me dñe in factura tua: et in operib⁹ ma
nuū tuarū exultabo. Quā magnificata
sunt opa tua dñe: nimis profunde facte
sunt cogitationes tue. Vir insipiēs nō
cognoscet: z stultus nō intelliget hec.
Cū oriti fuerint peccātes sicut fenū: z
apparuerint oes q̄ operant iniquitatē:
Vt intereāt in sclm sclī: tu autē altissi
mus in eternū dñe. Qm ecce inimici
tui dñe qm ecce inimici tui peribūt: et
dispergent oes q̄ operant iniquitatē. Et
exaltabit sicut vnicornis cornu meū: z
senectus mea i mia vberi. Et despexit
oculus meꝰ inimicos meos: z ab insurgē
tibus in me malignātib⁹ audiet auris
mea. Iustus vt palma florebit + sicut
cedrus libani multiplicabit. Plantati
in domo dñi in atriis domꝰ dei nfi +
florebūt. Adhuc multiplicabunt in se
nectu vberi: et bene patientes erunt vt
annuncient. Qm rectus dñs deus nf:
et non est iniquitas in eo.

Canticum dauid i die vte sabbati
quando fundata est terra. pci.

Dominus regnauit decorē indu
tus: et indutꝰ est dño fortitudi
nem z precinxit se. Etem firmauit orbē
terre: q̄ non cōmouebit. Parata sedes
tua extinta a seculo tu es. Eleuauerunt
flumina dñe: eleuauerūt flumina vocē
suā. Eleuauerunt flumina fluctꝰ suos:
a vocibus aquarū multarū. Mirabi
les dationes maris: mirabilis in altis
dñs. Testimonia tua credibilia facta
sunt nimis: domuz tuam decet sanctitudo dñe in longitudine dierum.

Psalmꝰ dauid quarta sabbati. pcii.

Deus vltionum dñs: deꝰ vltionum
libere egit. Exaltare qui iudicas
terram: redde retributionem superbis.
Usq̄q peccātes dñe: usq̄q peccatores
gloriabunt. Effabuntur et loquentur
iniquitatē: loquent oes qui operant iu
sticiā. Populū tuū dñe humiliauerūt
z hereditatē tuā vexauerūt. Viduā et
aduenā interfecerūt: z pupillos occi
derūt. Et dixerūt nō videbit dñs: nec
intelliget deus iacob. Intelligite insi
pientes in populo: stulti aliq̄n sapite.
Qui plātauit aurē nō audiet: aut qui
finxit oculū nō ispiciet. Qui corripit
gentes nō arguet: aut qui docet hoiē
scientiā. Dñs scit cogitationes holm:
qm vane sunt. Beatus hō quē tu erudie
ris dñe: z de lege tua docueris eū. Ut
mitiges ei a diebꝰ malis: donec fodia
tur peccātori fouea. Qz non repellet dñs
plebē suā: z hereditatē suā nō derelin
quet. Quousq̄q iusticia conuertatur
in iudicium z qui iuxta illā oes q̄ recto
sunt corde. Quis consurget michi ad
uersus malignātes: aut q̄s stabit mecū
aduersus operantes iniquitatē? Nisi q̄
dñs adiuuit me paulominꝰ habitasset
in inferno alma mea. Si dicebā motus
est pes meus: mia tua dñe adiuuabat
me. Secūdū multitudinē dolor meoꝝ
in corde meo: cōsolationes tue letifica
uerūt aiam meā. Nunq̄d adheret tibi
sedes iniquitatis: qui fingis dolorem in
precepto? Captabūt in animā iusti: et
sanguinē innocētē condēnabūt. Et fa
ctus est michi dñs i refugiū: z deꝰ meꝰ
in adiutoriū spei mee. Et reddet illis
iniquitatē ipoꝝ: z in malicia eoꝝ disper
det eos: dispdet illos dñs deus nf.

Canticum ipsi dauid. pciii.

Venite exultemus dño: z iubilemus deo salutari
nostro. Preoccupemꝰ fa
ciē eius in cōfessione: et
in psalmis iubilemus
ei. Quoniam deus mag
nus dominus et rex magnus sup oes
deos: qm nō repellet dñs plebē suam.
Quia in manu eius sunt oēs fines terre:
z altitudines mōtiū ipsius sunt. Qm
ipsius ē mare et ipe fecit illud: et sicca
manus eius formauerūt. Venite ado
remus et pcidamus et ploremus ante
dñm q̄ fecit nos: quia ipse est dñs deus
noster. Et nos ppls pascue eius: et oves
manū eius. Hodie si voce eius audieris:
nolite obdurare corda vra. Sicut i
irritatione sm die tentationis in de
serto. Ubi tentauerūt me patres vri:
probauerūt z viderūt opera mea. Qua
draginta annis offensus fui gnationi
illius: dixi semper hi errant corde. Et
ipsi non cognouerūt vias meas: et iu-

r. co. r. d.

als + in sticia con uertatur iudicium

als + illa

als + ba bitauit.

Heb. 3. d.

et. + d.

Als litra: bunt. raui lira mea si + letrobit i recte mea:

Cpsalmus dauid quãdo domus edifi cabatur post captiuitatem. xcv.

1.par.16. Cantate domino canticũ no als nõ hb et. num: cantate domino omnis als salu tari. terra Cantate dño + et bene 5.47. dicite nomini eius: annuncia ecc.+3.b te de die in diem salutare + eius. Annũ 26.q.2.c. ciate inter gentes gloriã eius: in om Qui sint. bus populis mirabilia eius. Quoniã 5.18. magnus dominus ⁊ laudabilis nimis: terribilis est super omnes deos. Qm̃ oes dij gentiũ demonia: dño autem ce los fecit. Cõfessio ⁊ pulchritudo in cõ spectu eius: sanctimonia ⁊ magnificẽtia in sanctificatione eius. Afferte dño pa als nõ hb tri gẽtium afferte dño gloriã et hono terre. rẽ: afferte dño gloriã nomini eius. Tol lite hostias ⁊ introite in atria eius: ado rate dñm in atrio sancto eius. Cõmouea tur a facie eius vniuersa terra: dicite in gentibus quia dñs regnauit. Etenim correxit orbem terre + qui non cõmone als nõ hb bit iudicabit populos in equitate. Le tentur celi ⁊ exultet terra cõmouea tur mare et plenitudo eius: gaudebunt cã pi et ola q̃ in eis sunt. Tunc exultabit 1.97. ola lignã siluarum a facie dñi qui venit qm̃ venit iudicare terram. Judicabit orbem terre in equitate: et populos in veritate sua.

Cpsalmus ipsi dauid quando terra eius restituta est ei. xcvi.

Omin⁹ regnauit exulter terra: letentur insule multe. Nubes et caligo in circuitu eius: iusticia et iudi cium correctio sedis eius. Ignis ante ipsum praece det: ⁊ inflãmabit in circuitu inimicos eius. Illuxerunt fulgura eius orbi terre: vidit ⁊ cõmota est terra. Montes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi omnis terra. Annunciauerunt celi iu sticiã eius: ⁊ viderunt oes populi gloriã eius. Cõfundant oes q̃ adorant sculpti lia: et + qui gloriãtur in simulachris als nõ hb suis. Adorate eũ oes angeli eius: audi et. ut et letate est sion. Et exultauerunt fi Heb. 1.b lie iude: propter iudicia tua dñe. Qm̃ tu 5.47. dñs altissimus sup omnẽ terrã: nimis amos.5.b exaltat⁹ es sup oes deos. Qui diligit⁹ dñm odite malũ: custodit dñs aias san als peccactorũ suorũ: de manu peccatoris + libe torum. rabit eos. Lux orta est iusto: ⁊ rectis corde letitia. Letamini iusti in dño: ⁊ con fitemini memorie sanctificationis eius.

Cpsalmus dauid. xcvii.

Cantate dño canticũ nouũ: qm̃ mirabilia fecit. Saluauit sibi dextera eius: et brachium sanctũ eius. Notũ fecit dñs salutare suum: in conspectu gentiũ reuelauit iusticiã suã. Recordat⁹ est misericordie sue et veritatis sue domui israel. Viderũt omnes termini terre: salutare dei nri. Jubilate dño omis terra: cãtate et exultate ⁊ psallite. Psallite dño in citharа: in citharа et in voce psalmi: in tubis ductilibus ⁊ voce tube cornee. Jubilate in cõspectu regis dñi: moueatur mare et plenitudo eius: orbis terrarum ⁊ q̃ habitãt in eo. Flumina plaudẽt manu simul in mõtes exultabũt a cõspectu dñi qm̃ venit iudicare terrã. Judicabit orbẽ terre in iusticia et populos in equitate.

Cpsalmus dauid. xcviii.

Omin⁹ regnauit irascantur populi: qui sedet super cherubim mouea tur terra. Dñs in sion magnus: et excelsus super omes populos. Cõfitebũtur nomini tuo magno: qm̃ terribile ⁊ sanctũ est et honor regis iudicii diligit. Tu parasti directiones: iudicia ⁊ iusticiã i iacob tu fecisti. exaltate dñm deũ nrm: ⁊ adorate scabellũ pedũ eius: qm̃ sanctũ est. Moyses ⁊ aaron in sacerdotibus eius: ⁊ samuel inter eos q̃ invocãt nomẽ eius. Invocabãt dñm et ipse exaudiebat eos i colũna nubis loque bat ad eos. Custodiebant testimonia eius: ⁊ preceptũ q̃ dedit illis. Dñe deus noster tu exaudiebas eos: deus tu propitius fuisti eis: ⁊ vindicans in oes adinventiones eorum. Exaltate dñm deum nrm: et adorate in mõte sancto eius: quoniam sanctus dñs deus noster.

Cpsalmus in confessione. xcix.

Jubilate deo omis terra: seruite dño in letitia. Introite in spectu eius in exultatiõe. Scitote q̃ dñs ipse est deus ipse fecit nos ⁊ non ipsi nos. Populus eius ⁊ oves pascue eius introite portas eius in cõfessione: atria eius in hymnis. Confitemini illi. Laudate nomẽ eius qm̃ suauis est dominus: in eternũ misericordia eius: et usq̃ in generationẽ ⁊ generationem veritas eius.

Cpsalmus ipsi dauid.

Misericordiã ⁊ iudiciũ cãtabo tibi dñe: psallam ⁊ intelligã in via immaculata: quando venies ad me. Pertãbulabã in innocẽtia cordis mei: in medio domũ mea. Non ponebã ãte oculos meos rẽ tem̃ iniquã: facientes preuaricationes odui. Non adhesit mihi cor prauũ declinantẽ a me malignũ nõ cognoscebã. Detrahẽtem secreto proximo suo hũc persequebar. Superbo oculo ⁊ insatiabili corde cũ hoc nõ edebã. Oculi mei ad fideles terre vt sedẽt mecũ: ambulãs i via immãlata hic michi ministrabat. Non habitabit i medio domũ mea q̃ facit superbiã q̃ loquit iniqua nõ direxit in cõspectu oculoꝰ meoꝰ. In matutino interfiebã omes peccatores terre: vt disperdẽ de ciuitate dñi oes operantes iniquitatem.

Oratio pauperis cũ anxiaret: ⁊ coram dño effudit precem suam. ci.

Domine audi orationẽ meã: ⁊ clamor meus ad te veniat. Non auertas faciẽ tuã a me in quacũq̃ die tribulor: inclina ad me aurẽ tuã. In quacũq̃ die invocauero te velociter exaudi me. Quia defecerũt sicut fumus dies mei: ⁊ ossa mea sicut cremium aruerunt. Percussus sum vt fenũ ⁊ aruit cor meũ: q̃ oblitus sum comedere panẽ meũ. A voce gemitus mei: adhesit os meũ carni mee. Similis factus sum pelicano solitudinis + factus sum sicut nicticorax i domicilio. Vigilaui ⁊ factus sum: sicut passer solitarius in tecto. Tota die exprobrabant michi inimici mei: ⁊ q̃ laudabãt me adiurabãt me. Quia cinerẽ tanq̃ panẽ manducabam + ⁊ poculũ meũ cũ fletu miscebã. A facie ire indignationis tue: quia elisisti me. Dies mei sicut umbra declinauerũt ⁊ ego sicut fenũ aruiui. Tu autẽ dñe in eternũ pmanes: ⁊ memoriale tuũ i generatione ⁊ generationẽ. Tu exurgẽs dñe miserebaris syon: quia tẽs miserẽdi eius: q̃ venit tẽs. Qm̃ placuerũt seruis tuis lapides eius: ⁊ terre eius misereburtur. Et timebũt gentes nomẽ tuũ dñe + ⁊ oes reges terre gloriam tuam. Quia edificauit dñs syon ⁊ videbit in gloria sua. Respexit in orationẽ humilium: nõ spreuit precẽ eorũ. Scribant hec in generatione altera + ⁊ populus q̃ creabit laudabit dñm. Quia prospexit de excelso sancto suo dñs de celo in terrã aspexit. Ut audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interfectorum. Ut annunciẽt in syon nomen dñi: ⁊ laudẽ eius in hierlm. In conuenientẽ populos i dñm: ⁊ reges vt seruãt dño. Rẽdit ei in via virtutis sue paucitatẽ dierũ meorũ nũcia michi. Ne reuocẽs me in dimidio dierũ meorũ: in generationẽ generationẽ q̃ tuũ dñe terrã fundasti: ⁊ opa manũ tuarũ sunt celi. Ipsi peribũt tu autẽ pmanes: ⁊ oes sicut vestimentũ veterascent. Et sicut operturũ mutabis eos ⁊ mutabuntur tu autẽ idem ipse es: ⁊ anni tui nõ deficient. Filii seruorũ tuorũ habitabunt ⁊ semen eorũ in seculũ dirigẽt.

Als + non filios interfectorũ. Als genitum.

Heb.1.b. Jbidem. Jbidem.

Cpsalmus ipsi dauid. ciii.

Benedic aia mea dño: et ola q̃ intra me sunt nomi sancto eius. Benedic aia mea dño ⁊ noli obliuisci oes retributiones eius. Qui propitiat omnibus iniquitatibus tuis: q̃ sanat oes infirmitates tuas. Qui redimit de interitu vitã tuã: q̃ coronat te in misericordia ⁊ miseratiõibus. Qui replet in bonis desiderium tuũ: renouabit vt aquile iuuentus tua. Faciẽs misericordias dñs ⁊ iudiciũ omibus iniuriã patientibus. Notas fecit vias suas moysi filiis israel voluntates suas. Miserator et misericors dñs: longanimis et multũ misericors. Non in perpetuũ irascetur: neq̃ in eternũ cõminabit. Non secũdũ peccata nrã fecit nobis: neq̃ secũdũ iniquitates nostras retribuit nobis. Qm̃ secũdũ multitudinẽ celi a terra: corroborauit misericordiã suã sup timentes se. Quãtũ distat ortus ab occidẽte: longe fecit a nobis iniquitates nras. Quomodo miserit pater filios: misertus est dñs timentibus se: qm̃ ipse cognouit figmẽtũ nrm̃. Recordatus est qm̃ pulvis sumus: homo sicut fenũ dies eius tanq̃ flos agri sic efflorebit. Qm̃ spiritus pertransibit in illo: ⁊ non subsistet: et non cognoscet amplius locũ suũ. Misericordia autẽ dñi ab eterno ⁊ usq̃ in eternũ: sup timentes eũ. Et iusticia illius in filios filiorũ: his q̃ seruãt testamẽtũ eius. Et memores sunt mãdatorũ ipsius: ad faciendũ ea. Dñs in celo parauit sedem suam: ⁊ regnum ipsius omibus dominabit. Benedicite domino oes angeli eius: potẽtes virtute: facientes verbum illius ad audiendam vocẽ sermonũ eius. Benedicite domino oes virtutes eius: ministri eius q̃ facitis voluntatẽ eius. Benedicite domino oes opa eius: in omi loco dominationis eius. Benedic anima mea domino.

de pe.dis. 2.c.iterat. de pe.dis. 2.c.i q̃d.

Als nõ hbet oes. Als dñs stionco,

Cpsalmus dauid. civ.

Benedic ala mea dño
dñe deꝰ meꝰ magni-
ficatꝰ es vehemēter.
Cōfessionē t decorē
induisti: amictꝰ lumi-
ne sicut vestimēto +
Extendēs celum sicut
pelle: q tegis aqs su-
pra ea. Qui ponis nubē ascēsus tuꝰ
q ambulas sup pēnas vētorū. Qui fa-
cis ãgelos tuos spūs: t ministros tuos
ignē vrēte. Qui fundasti terrā sup sta
bilitate sua: nō inclinabit in sēm sēl.
Abyssus sicut vestimētū amictꝰ eius:
sup mōtes stabūt aq. Ab increpatione
tua fugiēt: a voce tonitrui tui formida
būt. Ascēdūt mōtes t descēdūt campi
loci quē fundasti eis. Terminū posui
sit quē nō transgredient: neq; convertē
tur opire terrā. Qui emittis fontes in
cōuallibꝰ inter mediū mōtiū pertransibūt
aque. Potabūt oēs bestie agri: expecta
būt onagri i sitiē suā. Sup eas volucres
celi habitabunt: de medio petrarū da-
būt voces. Rigās mōtes de supioribꝰ
suis: de fructu operū tuoꝝ satabitur ter
ra. Producēs fenū iumentis: t herbam
seruitutī hoīm. Ut educas panē de ter
ra: t vinū lētificet cor hois. Ut exhila
ret facīē in oleo: t panis cor hois firma
met. Saturabunt ligna campi: t cedri li
bani quas plātauit: illic passeres nidi
ficabūt. Herodii domꝰ dux est eorū: mō
tes excelsi ceruis petra refugiū heri-
naciis. Fecit lunam in tpa: ol cognō-
uit occasum suū. Posuit tenebras t fa-
cta est nox: in ipsa pertransibūt oēs bestie
silue. Catuli leonū rugiētes vt rapiāt
t qrāt a deo escā sibi. Ortꝰ est sol t cōg-
regati sunt: t in cubilibꝰ suis colloca
bunt. Exibit hō ad opꝰ suū: t ad opas
tionē suā vsq ad vesperā. Quā magni
ficata sunt opa tua dñe: cuncta in sapiētia
fecisti: impleta est terra possessione tua.
Hoc mare magnū t spaciosus manibꝰ
illic reptilia quoꝝ nō est numerꝰ. Animalia
pusilla cū magnis: illic naves pertransi-
bunt. Draco iste quem formasti ad illu-
dendū eis: omia a te expectāt vt des illis
escā in tēpore. Dānte te illis colligēt:
aperiente te manū tuā omia implebunt bo
nitate. Auertente autē te faciē + turba
bunt: auferes spiritum eorum t defi-
ciēt: t in puluerē suū reuertent. Emit
te spūm tuū t creabunt: t renouabis fa
ciē terre. Sit gla dñi in sēm: letabit
dñs in opibꝰ suis. Qui respicit terrā t
facit eā tremere: q tangit montes t fu-
migāt. Cātabo dño in vita mea psallā
deo meo qdiu sum. Jocundū sit ei elo-
quium meum: ego vero delectabor i dño.
Deficiēt peccatores a terra t iniqui ita vt
nō sint benedic ala mea dño.

Al's + ve
stimēto.

Heb. 1. c.

Al's + emit
tes.

Al's + po
cem.

J. 1. + 6.

13. q. 1. §.
hinc ita.

De sacra.
pnc. §. in
ctio. in fi.
de pse. di.
2. c. acci-
pite.

C Alleluya. cii.

Confitemini dño: et in
vocate nomē eius: an-
nūciate inter gentes
opa eius. Cantate t
psallite ei: narrate omia
mirabilia eius. Laudamini in nole sānō eius
Letet cor qrentū dñm qrite dñm: et ro-
mamini: qrite facie eius semp. Memēto
te mirabiliū eius q fecit: pdigia eius et iu-
dicia oris eius. Semē abrāā serui eius:
filij iacob electi eius. Ipse dñs deus no-
ster: in vniuersa terra iudicia eius. Memores sunt
in sēl testamēti sui: vbi qd mādauit
mille gnātōes. Qd disposuit ad abrāā
t iuramēti sui ad isaac. Et statuit illū
iacob i pceptū: t israel in testamētū ete-
rnū. Dicēs tibi dabo terrā chanaā: fu-
niculū hereditatis vestre. Cū essent mise-
ro brevi + paucissimi t incole eius. Et
pertransierūt de gēte in gēte: de regno
ad pplm alterū. Nō reliquit hoēm nocē
re eis: t corripuit p eis reges. Nolite
tangere xpos meos t in ppbetis meis no
lite malignari. Et vocauit famē sup ter
ra: oē firmamētū panis peruiit. Mis-
sit ante eos virū: in seruū venūdatꝰ est
ioseph. Humiliauerūt i cōpedibꝰ pedes
eius: ferrū pertransiit aiam + eius donec
veniret vbi eius. Eloquium dñi inflāmauit
eū: misit rex t solvit eū. Princeps popu-
lorum t dimisit eū. Constituit eū dñm do-
mus sue: t principem omis possessionis sue
Vt erudiret principes eius sicut semetip-
sum: t senes eius prudētia doceret. Et in-
trauit israel in egyptū: t iacob accola
fuit i terra chā. Et auxit pplm suum ve-
hemēter: t firmauit eū super inimicos eius.
Conuertit cor eorū vt odirēt pplm eius:
t dolos facerēt i seruos eius. Misit me-
sen seruū suū: aarō quē elegit ipsum.
Posuit in eis vba signoꝝ suorū: t pdi-
gioꝝ i terra chā. Misit tenebras t obscu-
rauit: t non exacerbauit sermones eius
suos. Conuertit aqs eorū i sanguinem:
occidit pisces eorū. Edidit terra eorū
ranas: t penetrauit reges ipsorū. Dixit
t venit cynomia + t cynifes i omis fi-
bus eorū. Posuit pluuias eorū grādinē
ignē cōburentē i terra ipsorū. Et percussit
vineas eorū: t ficus ipsorū. Et contri-
vit omne lignū finis eorū. Dixit
venit locusta et bruchus cui nō erat
numerus. Et comedit oē fenū i terra eo-
rum: et comedit omē fructum terre eo-
rū. Et percussit oē primogenitus i terra
eorum: primitias omis laboris eorū. Et edu
xit eos cū argēto et auro: t nō erat in
tribubus eorū infirmus. Letata ē egyptus
i discessu eorū: q i ceciderat timor eorū
super eos. Expāsit nubes in protectionē
eorū: ignē vt luceret eis p noctes. Pe-
tierūt et venit coturnix: et pane celi sa-
turauit eos. Dirupit petrā et fluxerūt
aque: abierūt in sicco flumina. Qm me-
mor fuit vbi sancti sui: qd habuit ad a
brāā puerū suū. Et eduxit pplm suū in
exultatione: et electos suos i letitia. Et
dedit illis regiones gentium: t labores
populorū possēdērūt. Ut custodiāt iu-
stificationes eius: t legē eius requirant.

C Alleluya. cv.

Confitemini dño qm bo
nus qm in seculū misa
ricordia eius. Quis loquet po-
tentias dñi: auditas fa-
ciet oes laudes eius. Beati
q custodiūt iudiciū fa-
ciunt iustitiā in omi tpe.
Memēto mi dñe i bnplacito pplī tui:
visita nos i salutari tuo. Ad videndū in
bonitate electorū tuoꝝ ad letādū i letitia
gtis tuorū laudēr cū hereditate tua.
Peccauimus cū patribus nris iniuste egimus
iniquitē fecimus. Patres nri in egypto
nō intellexerunt mirabilia tua: nō fue
runt memores multitudinis misericordie tue.
Et irritauerunt ascēdētes in mare ma
re rubū. Et saluauit eos ppter nomē
suū: vt notas faceret potentiā suam
Et increpuit mare rubū et exsiccatū
est: et deduxit eos in abyssis sicut i deser-
to. Et saluauit eos de manu odientis: t
redemit eos de manu inimici. Et operuit
aq tribulantes eos: vnus ex eis non re
mansit. Et crediderunt verbis eius: t
laudauerunt laudem eius. Cito fecerū
obliti sunt opēꝝ eius: t non sustinuerūt
ptsilium eius. Et concupierunt cōcupiscētia
in deserto: t tēptauerūt deū i
inaquoso. Et dedit eis petitionē ipso-
rū: et misit satietatē in ānas eorū. Et ir
itauerūt moysen in castris aaron: san-
ctū dñi. Aperta est terra et deglutiuit da-
than: et operuit super congregationē abiron.
Et exarsit ignis in synagoga eorū: flam
ma cōbussit peccatores. Et fecerūt vitulū
in oreb: et adorauerūt sculptile. Et mu
tauerunt gloriā suā: in similitudine vitu
li comedentis fenum. Obliti sunt deum
salvantem eos: q fecit magnalia i egyp-
to: mirabilia i terra chā: terribilia i
mari rubro. Et dixit vt disperderet eos:
si nō moyses electus eius stetisset in con
fractione in conspectu eius. Vt auerteret
ira eius ne disperderet eos: et prohibi-
lo habuerunt terrā desiderabilē. Non
crediderūt verbo eius: et murmurauē
runt in tabernaculis suis: nō exaudie-
runt vocē dñi. Et eleuauit manus suas
super eos: vt prosterneret eos in deserto.
Et vt deijceret semē eorū i nationibus: et
dispergeret eos i regionibus. Et initiati
sunt beelphegor: et comederunt sacrifi-
cia mortuorū. Et irritauerunt eū in ad
inuentionibꝰ suis: t multiplicata est in
eis ruina. Et stetit phinees et placauit
t cessauit quassatio. Et reputatū est ei
ad iustitiā: in generatione et generationē
vsq in sempiternū. Et irritauerunt eum
ad aquas contradictionis: et vexatus est
moyses ppter eorū: q exacerbauerunt
spūm eius. Et distinxit in labis suis: nō
disperdidit gētes quas dixit dñs deus
illis. Et cōmixti sunt inter gētes: et di-
dicerunt opa eorū: Fuerunt sculptili-
bus eorū: factū est illis in scādalum. t
immolauerunt filios suos: t filias suas
demonijs. Et effudērūt sanguinē innocē
tē: sanguinē filiorū suorū: t filiorū su-
orū quas sacrificauerūt sculptilibꝰ cha
naā. Et interfecta est terra in sanguini
bus: et cōtaminata est in operibꝰ eorū: t
fornicati sunt in adinuentionibus suis
t irat est furore dñs in pplm suum: et
abominatus est hereditatē suā. Et tra
didit eos in manū gentium: et dñati sūt
eorū q oderunt eos. Et tribulauerunt
eos inimici eorū: humiliati sūt sub ma
nibus eorū: sepe liberauit eos. Ipsi autē
exacerbauerūt eū i ptilio suo: et humilia
ti sunt i iniquitatibꝰ suis. Et vidit cū tri
bularētur audiuit orationē eorū. Et me
mor fuit testamēti sui: et penituit eum
sm multitudinē misericordie sue. Et dedit eos i
miseros i conspectu oīū q ceperāt eos. Sal
uos fac nos dñe deus nr: t congrega nos
de nationibus. Vt cōfitemur nomini sancto
tuo: t glorietur i laude tua. Benedictus
dñs deus israel a sēlo t vsq in sēlm: et dicet
omis ppls fiat fiat. C Alleluya. Alleluya. cvi.

Confitemini domino quoniam bo
nus: qm in seculū misericordia eius. Dicant qui redempti sunt a dño: quos re
demit de manu inimici: de regionibꝰ
congregauit eos. A solis ortu t occa-
su ab aquilone mari. Errauerūt in soli-
tudine i inaquoso viā ciuitatis habita
culi nō inuenerūt. Esurientes sitientes:

2. q. 7. §.
ite cū de
leam.

23. q. 4. c.
adhuc psa
lt.

al' nō hīt

Al's audiret

Judith
13.

J. 11.

ala eorꝝ l ipsis defecit. Et clamauerunt
ad dñm cũ tribularentur: et de necessita-
tib⁹ eorꝝ eripuit eos. Et deduxit eos in
viã rectã: vt irẽt in ciuitatẽ habitatio
J. eodem. nis. Cõfiteant dño mle eius: et mirabi
Al' mla. lia eius filijs hoim. Q: satiauit alam
abilẽ cl⁹ ingenie: et alaz esurientẽ satiauit bonis
Sedẽtes l tenebr⁹ z vmbra mortis: vin
cros l mediẽtate ferro. Q: exacerba
uerunt eloqa dei: z psilii altissimi irri
tauerũt. Et hũiliatum est l labore cor
G. eodem. eorꝝ: et infirmati sũt: nec fuit q adiuua
J. eodem. ret. Et clamauerũt ad dñm cũ tribula
renẽt: et de necessitatib⁹ eorꝝ liberauit
eos. Et eduxit eos de tenebris z vmbra
Al's mla. mortis: z vincula eorꝝ dirupit. Cõfiteant
dño mle eius: et mirabilia ei⁹ filijs ho
minum. Q: fregit portas ereas: et ve
ces ferreos cõpegit. Suscepit eos de
via iniqtatis eorꝝ: ppter iniustitias eõ
suas humiliati sunt. Odꝝ escã abomina
G. eos. z ta est ala eorꝝ: appropiqauerũt vsq
J. eodem. ad portas mortis. Et clamauerunt ad
G. eo. J. eo dñm cũ tribularent: et de necessitatib⁹
dem. eorꝝ liberauit eos. Misit vbũ suũ et sa
nauit eos: z eripuit eos de interitib⁹
eorꝝ. Cõfiteant dño mle eius: et mirabi
lia ei⁹ filijs hoim. Et sacrificẽt sacrifi
a'a mla. cũ laudis: z annũciẽt opa ei⁹ l exulta
Al'a opati tiõe. Qui descẽdunt mare l nauib⁹: fa
ones. cientes opationẽ l aquis multis. Ipsi vi
dẽt opa dñi: et mirabilia eius l ꝓfun
do. Dixit et stetit spus pcellẽ: z exulta
ti sunt fluctⁿ eius. Ascẽdũt vsq ad ce
los: z descẽdũt vsq ad abyssos: ala eorꝝ
l malis tabescebat. Turbati sunt z mo
ti sũt sicut ebr⁹: et ois sapiẽtia eorꝝ
denotata est. Et clamauerunt ad dñm
G. eodem. cũ tribularẽt: z de necessitatibus eorꝝ
eduxit eos. Et statuit pcellã ei⁹ aurã
z siluerũt fluctⁿ ei⁹. Et letati sunt q si
G. eodem luerũt: z deduxit eos l portũ voluntatis
Al's mla. eorꝝ. Cõfiteant dño mle eius: z mirabi
Al'a hz. lia eius filijs hoim. Et exaltẽt eum l ec
clesia plebis: z in cathedra seniorꝝ lau
dẽt eũ. Posuit flumia l desertũ: z exit⁹
aqrũ in sitl. Terrã fructiferã l salsugi
nẽ a malicia habitãtũ l ea. Posuit de
sertũ l stagna aqꝝ: z terrã sine aq l eri
tus aqrũ. Et collocauit illic esurientes
z cõstituerũt ciuitatẽ habitatiõis. Et
seminauerũt agros z plãtauerũt vineas
z fecerũt fructũ natiuitatis. Et bñdixit
eis z multiplicati sunt nimis: z iumẽta
eorꝝ nõ minorauit. Et pauci facti sunt
z vexati sunt a tribulatiõe malediẽtũ do
lor. Effũdit ẽ cõtẽtũ sup pncipes: z er
rare fecit eos l inuio z nõ l via. Et ad-
iuuit pauperẽ de egestate: et posuit sicut
oues familias. Videbũt recti z letabũt
z omis iniqtas oplebit os suum.
Quis sapiẽs et custodit hec: et intelli
get misericordias dñi? Cãtic.

Cãticum psalmi ipsi dauid. cũ.

Paratũ cor meũ deꝰ pa
ratũ cor meũ: hymnũ dicã tibi
psallã in gl'ia mea. Exur
ge psalterium z cithara: exurgã diluculo. Cõ
fitebor tibi l ppl'is dñe
z psallã tibi l nationib⁹
Q: magna est sup celos mia misericordia
ad nubes veritas tua. Exaltare sup celos
deus z sup oẽs terrã gl'ia tua: vt li-
berẽt dilecti tui. Saluũ fac dextera tua
z exaudi me. Deꝰ locutꝰ ẽ l sctõ suo. Exul-
tabo z diuidã sichimã: z vallẽ tabe
naculoꝝ dimetiar. Meꝰ galaad meꝰ
est manasses: z efraim suscepto capi-
tis mei. Juda rex meꝰ: moab lebes spei
mee. In idumeã extẽdã calciamentũ
meũ mihi alienigene amici facti sunt.
Quis deducet me in ciuitatẽ munitã
q̃s deducet me vsq̃ l idumeã? Nonne
tu deꝰ q repulisti nos: z nõ exibis deꝰ
l virtut⁹ nostris. Da nobis auxilium de
tribulatiõe: q: vana sal⁹ hois. In deo
faciemꝰ virtutẽ: z ipse ad nihilũ deduc
et inimicos nostros.

In finem psalmus dauid. cũ.

Deus laudẽ meam ne tacueris: q:
os pcãtoris z os dolosi super me
aptũ est. Locuti sunt aduersum me in
gua dolosa: z sermõibus odij circũdẽ-
derũt me et expugnauerũt me gratis.
Pro eo vt me diligerẽt detrahebãt mi
hi: ego autẽ orabã. Et posuerũt aduer
sum me mala p bonis: et odium pro dile
ctiõe mea. Constitue sup eũ pcãtorẽ: et
diabol⁹ stet a dextris ei⁹. Cum iudicatur
exeat damnat⁹: z oratio ei⁹ fiat in pcãtũ.
Fiãt dies ei⁹ pauci: et epãtum ei⁹ accipiat
alter. Fiãt filij ei⁹ orphani: z vxor
ei⁹ vidua. Nutãtes trãsferãt filij ei⁹ et
mẽdicẽt: z eijciẽt de habitationibus
suis. Scrutet fenerator oẽs substãtiã
ei⁹: et diripiãt alieni labores ei⁹. Non
sit illi adiutor: nec sit qui misereat pu
pillis ei⁹. Fiãt nati eius in interitũ: in
gnatiõe vna deleat nomẽ eius. In ge
mortã redeat iniqtas patrũ eius l cõ
spectu dñi: z pcãtũ matris ei⁹ nõ deleat.
Fiãt pcta dñi semp: et disperet de terra
memoria eorꝝ. p eo q nõ est recordatus
facere misericordiam. Et persecutꝰ ẽ hominẽ inope
mẽdicũ z ꝓpunctũ cordis mortificare.

Et dilexit maledictionẽ: venietꝰ ei: z no
luit bñdictionẽ: z elõgabit ab eo. Et in
duit maledictionẽ sicut vestimẽtũ: z in
trauit sicut aq in interiora eius: z sicut
oleũ l ossib⁹ eius. Fiat ei sicut vestimẽ
tũ q opit ✠ z sicut zona q semp pcingit
hoc opꝰ eorꝝ q detrahũt mihi apd dñm
et q loquũt mala aduersus alam meã:
Et tu dñe dñe fac mecũ ppter nomen
tuũ: q: suauis est mia tua. Libera me
q egen z paup sum ego: z cor meũ cõ
turbatũ est intra me. Sicut vmbra cũ
declinat ablatus sum: z excessus sũ sicut
locuste ✠ Genua mea infirmata sunt
a ieiunio: z caro mea immutata ẽ ppter
eleõ. Et ego factꝰ sũ opprobriũ illis:
videbũt me z mouebũt capita sua. Ad-
iuua me dñe deꝰ meꝰ: saluũ me fac p
ter miã tuã. Et scient q: manꝰ tua hec
et tu dñe fecisti eam. Maledicẽt illi et
tu bñdicẽs q insurgũt in me pfundant:
fꝰ aũt tuꝰ letabit. Induant q detra-
hũt mihi pudore: z optant sicut diplo
de ✠ pfusione sua. Cõfitebor dño nimis
in ore meo: z l medio multorꝝ laudabo
eũ. Qui astitit a dextris pauperis: vt sal
uũ faceret ap̃ q̃ iudicabãt alam meam.

Psalmus ipsi dauid cũ.

Dixit dñs dño meo: sede
a dextris meis. Donec
ponã inimicos tuos: scã
bellũ pedũ tuorꝝ. Virgaz
virtutis tue emittet dñs
ex syõ: dñare l medio ini
micorꝝ tuorꝝ. Tecũ pncipiũ l die virtus
tue l splẽdoribus sctõrꝝ: vtero ante lu
ciferũ genui te. Jurauit dñs z nõ pe
nitebit eũ: tu es sacerdos l eternũ fm
ordinem melchisedech. Dñs a dextris
tuis: cõfregit l die ire sue reges. Judi
cabit l natiõib⁹ iplebit ruinas: ꝓquas
labit capita l terra multorꝝ. De torren
te in via bibit: ꝓpterea exaltabit ca
put. Alleluya. cũ.

Confitebor tibi dñe in toto corde
meo: l psilio iustorꝝ z pgregatõ de
magna opa dñi: exquisita l oẽs volũta-
tes eius. Cõfessio et magnificẽtia opus
eius: z iustitia eius manet l sclm scl'i. Me
moriã fecit mirabilium suorꝝ misericors
et miserator: dñs: escã dedit timẽtib⁹
se. Memor erit l seculũ testamẽti sui:
virtutẽ operũ suorꝝ ãnũciabit ppl'o suo.
Vt det illis hereditatẽ gẽtium: opa ma
nuũ eius veritas z iudicium. Fidelia omnia
mãdata eius: ꝓfirmata l seculũ seculi: fa
cta l veritate z eqtate. Redẽptionẽ mi-
sit dñs ✠ populo suo mãdauit in eter-
nũ testamẽtũ suũ. Sctũ z terribile nõ
nomẽ eius: initium sapiẽtie timor dñi. eccli. 1. d.
Intellectꝰ bonꝰ omib⁹ faciẽtib⁹ eũ: lau
datio eius manet in seculum seculi.

Alla reuerũdis agge z zacharie. cũ

Beatus vir q timet dñm: in
mãdatis eius volet nimis
Potẽs l terra erit semen
eius: generatio rectorꝝ bene-
dicet. Gloria z diuitie in
domo eius: z iustitia eius
manet l seculũ seculi. Exortũ est l tene
bris lumẽ rectis: misericors z miserator
z iust⁹. Jocũd⁹ hõ q miserẽt z cõ
modat: disponit sermones suos l iudi
cio: q: in eternũ nõ cõmouebit. In me
moria eterna erit iust⁹: ab auditione
mala nõ timebit. Paratũ cor eius spare
l dño: firmatũ est cor eius: nõ cõmouea-
bit donec despiciat inimicos suos. Di- 2. eo. q. 1.
spersit dedit pauperib⁹ iustitia eius ma Di. 50. §.
net l seculũ seculi: cornu eius exaltabit in ipsa.
in gl'ia. Pcãtor videbit z irascet dẽtib⁹
suis fremet z tabescet: desiderium pec-
catorũ peribit. Alleluya. cũ.

Laudate pueri dñm: laus J. 134.
date nomen dñi. Sit no- Job. 1. b.
men dñi benedictũ ex hoc 36. q. 6. c.
nunc z vsq̃ in sclm. A so- ministrare.
lis ortu vsq̃ ad occasum
laudabile nomen dñi. Ex
celsus sup oẽs gẽtes dñs: z sup celos
gl'ia eius. Quis sicut dñs deꝰ noster q
in altis habitat: z humilia respicit in
celo z l terra. Suscitãs a terra inope:
et de stercore erigens pauperẽ. Ut col-
locet eũ cum pncipib⁹: cũ pncipibus
ppl'i sui. Qui habitare facit sterilẽ l do
mo matrẽ filiorũ: letãtẽ. Alla. cũ.

In exitu isrl de egypto: domus ia- exo. 13. a.
cob de ppl'o barbaro. Facta ẽ in-
des sctificatio eius: isrl potestas eius. de pse. d.
Mare vidit z fugit: iordanis cõuersus 2. c. re. da
est retrorsum. Montes exultauerũt vt J. 137.
arietes: z colles sicut agni ouũ. Quid
est tibi mare q fugisti: z tu iordanis
quia conuersus es retrorsum. Montes
exultastis sicut arietes: z colles sicut
agni ouium. A facie dñi mota est ter-
ra: a facie dei iacob. Qui conuertit pe-
trã in stagna aqua rũ: z rupem in fon
tes aquarũ. Non nobis domine non 23. q. 5. c.
nobis: sed nomini tuo da gloriam. Su fi.
per misericordia tua z veritate tua: ne J. 134.
quando dicant gentes vbi est deus eo- Sap. 15. a.
rum. Deus autem noster in celo: om-
nia quecũq voluit fecit. Simulachra
gentium argentũ z aurũ: opera ma

nunq̃ loqm. Os hꝫ & nõ loquẗ: oculos hꝫ & nõ videbꝫ. Aures hꝫ & nõ audiẗ: nares hꝫ & nõ odorabꝫ. Manꝰ hꝫ & nõ palpabꝫ: pedes hꝫ & nõ ambulabꝫ: nõ clamabunt in gutture suo. Siꝫ illis fiãt q̃ faciũt eã: & omꝰ q̃ ꝓfidũt l eis. Domꝰ israel spauit l dño: adiutor eorũ & ptector eorũ ẽ. Domꝰ aarõ spauit l dño: adiutor eorũ & ptector eorũ ẽ. Qui timẗ dñm spauerũt l dño: adiutor eorũ & ptector eorũ ẽ. Dñs memor fuit nr̃i: & bñdixit nobis. Bñdixit domui israel: bñdixit domui aarõ. Bñdixit omib̃ q̃ timẗ dñm pusillis cũ maioribꝰ. Adꝫiciat dñs sup vos: sup vos et sup filios vr̃os. Bñdicti vos a dño: ✠ q̃ fecit celũ & terrã. Celũ celi dño: terrã autẗ dedit filiis hom. Non mortui laudabũt te dñe: neq; oes q̃ descẽdunt in lferũ. Sed nos q̃uiuimꝰ bñdicimꝰ dño: ex hoc nunc et ꝓsq; in seculum.

Alls ✠ dñs sine ꝓpositione.

Alleluya. cxiii.

Dilexi q̃m exaudiet dñs vocem oronis mei. Quia inclinauit aurẗ suã mihi: & in diebꝰ meis inuocabo ✠ Circũdederũt me dolores mortis: & pericula inferni inuenerunt me. Tribulationẽ & dolorẽ inueni: et nomẽ dñi inuocaui. ✠ O dñe libera aiam meã misericors dñs & iustꝰ: & deꝰ nr̃ miseretur. Custodiẗ paruulos dñs humiliatꝰ sum: & liberauit me. Conuertere ala mea in requiẗ tuã: q̃ dñs bñfecit tibi. Quia eripuit aiaz meã de morte oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu. Placebo dño: in regiõe viuor.

Alls ✠ in uocaui. ℣.17. Alls ✠ inuocabo. ℣.55. 2.cor.4.c. de pe.dis. 3.c.si cũ. Ro.5.a. de pse.di. 2.c.iterat. ℣.eodem. Sap. 9.a

Alleluya. cxv.

Credidi ꝓpter q̃ locutꝰ sum: ego autẗ humiliatꝰ sum nimis. Ego dixi l excessu meo: omis hõ mendax. Quid retribuã dño: pro omibus q̃ retribuit mihi. Calicẽ salutaris accipiã: & nomẽ dñi inuocabo. Vota meã dño reddã coram omi ꝓplo eiꝰ: pciosa l ꝓspectu dñi mors sctõrũ eiꝰ. O dñe q̃ ego seruꝰ tuꝰ ego seruꝰ tuꝰ & filiꝰ ancille tue. Dirupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiã laudis: et nomẽ dñi inuocabo. Vota meã dño reddã l ꝓspectu omis ꝓplꝰ eius: in atriis domꝰ dñi in medio tui hierlm.

℣.eodem.

Alleluya. cxvi.

Laudate dñm oes gẽtes: laudate eũ oes ꝓplꝰ. Q̃m ꝓfirmata ẗ super nos misericordia eiꝰ: & veritas dñi manet l eternũ.

Alleluya. cxvii.

Confitemini dño q̃m bonus: q̃m in seculũ misericordia eius. Dicat nunc israel q̃m bonꝰ: q̃m in sclm misericordia eius. Dicant nunc domus aaron: q̃m in sclm misericordia eius. Dicant nunc oes qui timent dñm: q̃m in sclm misericordia eius. De tribulatione inuocaui dñm: et exaudiuit me in latitudine dñs. Dñs mihi adiutor: non timebo quid faciat michi homo. Dñs mihi adiutor: et ego despiciam inimicos meos. Bonũ est cõfidere in dño q̃ confidere in hoẽ. Bonũ est sperare in dño: q̃ sperare in ꝓncipibꝰ. Oes gentes circuierunt me: et in nomine dñi quia vltus sum in eos. Circũdãtes circũdederũt me: & in nomine dñi q̃ vltꝰ sum in eos. Circũdederũt me sicut apes: et exarserũt sicut ignis l spinis: & in nomine dñi q̃ vltꝰ sum l eos. Impulsus eram vt caderẽ: & dñs suscepit me. Fortitudo mea & laus ✠ mea dñs: factus est michi in salutẗ. Vox exultationis et salutis in tabernaculis iustorũ. Dextera dñi fecit virtutẗ: dextera dñi exaltauit me: dextera dñi fecit virtutẗ. Non moriar sed viuã: & narrabo opera dñi. Castigans castigauit me dñs: et morti non tradidit me. Aperite michi portas iusticie ingressus in eas cõfitebor dño: hec porta dñi iusti intrabunt in eã. Cõfitebor tibi q̃m exaudisti me et factꝰ es michi in salutẗ. Lapidẗ quẗ reꝓbauerũt edificãtes: hic factꝰ est in caput anguli. A dño factum est istud et est mirabile in oculis nr̃is. Hec est dies quã fecit dñs & exultemus et letemur in ea. O dñe saluum me fac o dñe bñ ✠ ꝓsperare: bñdictꝰ q̃ venit l nomine dñi. Bñdiximus vobis de domo dñi: deꝰ dñs et illuxit nobꝭ. Cõstituite diem solẽnẗ in cõdẗis: ꝓsq; ad cornua altaris. Deꝰ meꝰ es tu & confitebor tibi: deꝰ meꝰ es tu et exaltabo te. Cõfitebor tibi q̃m exaudisti me: & factꝰ es michi in salutẗ. Confitemini dño q̃m bonus: q̃m in seculum misericordia eius.

Alleluya. Aleph. cxviii.

Beati immaculati l via: q̃ ambulãt in lege dñi. Beati q̃ scrutanẗ testimonia eiꝰ: in toto corde exq̃rũt eum. Non enim q̃ operanẗ iniquitatẗ: in viis eiꝰ ambulauerũt. Tu mãdasti: mãdata tua custodiri ✠ nimis. Utinã dirigãtur vie meã ad custodiendas iustificationes tuas. Tũc nõ cõfundar cũ ꝓspexerõ omib̃ mãdatis tuis. Cõfitebor tibi l cordis: l eo q̃ didici iudicia iusticie tue. Iustificationes tuas custodiã

nõ me derelinq̃s ꝓsq; quaq̃. Beth.

In quo corrigit adolescẽs viam suã: in custodiendo sm̃ones tuos. In toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mandatis tuis. In corde meo abscondi eloq̃a tua: vt nõ peccem tibi. Bñdictꝰ es dñe: doce me iustificationes tuas. In labiis meis ꝓnuntiaui omia iudicia oris tui. In via testimoniorũ tuorũ delectatus sum: sicut in omibus divitiis. In mandatis tuis exercebor: et cõsiderabo vias tuas. In iustificationib̃ tuis meditabor: nõ oblitꝰ sum sermones tuos.

Gimel.

Retribue seruo tuo viuifica me: et custodiam sermones tuos. Reuela oculos meos: & considerabo mirabilia de lege tua. Incola ego sum in terra: non abscondas a me mandata tua. Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas: in omni tẗe. Increpasti superbos maledicti: qui declinãt a mandatis tuis. Aufer a me opprobriũ & contẗptũ: q̃ testimonia tua exq̃sui. Etẗ si sederũt ꝓncipes & aduersum me loq̃bant: seruꝰ autẗ tuꝰ exercebat l iustificationib̃ tuis. Nã & testimonia tua meditatio mea est et cõsilium meũ iustificationes tue.

Aleph.

Adhesit pauimẗo aia mea: viuifica me fm verbum tuum. Vias meas annunciaui et exaudisti me: doce me iustificationes tuas. Viã iustificationũ tuarũ instruae me: et exercebor in mirabilib̃ tuis. Dormitauit aia mea pre tedio: cõfirma me in verbis tuis. Viam iniqtatis amoue a me & de lege tua miserere mei. Viã veritatis elegi: iudicia tua nõ sum oblitꝰ. Adhesit testimoniis tuis dñe: noli me confundere. Viã mandatorũ tuorũ cucurri: cum dilatasti cor meum.

Che.

Legẗ pone michi dñe viã iustificationũ tuarũ: et exq̃rã eã semp. Da mihi intellectũ & scrutabor legẗ tuã: et custodiã illã l toto corde meo. Deduc me in semita mãdatorũ tuorũ: q̃ ipsam volui. Inclina cor meum in testimonia tua: nõ in auaritiam. Auerte oculos meos ne videãt vanitatẗ: l via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloq̃o tuo: l timore tuo. Amputa opprobriũ meũ q̃ suꝑicꝰ sum: q̃ iudicia tua iocũda. Ecce cõcupiui mandata tua: in eq̃tate tua viuifica me.

Dau. Aduenite

Et veniat sup me misericordia tua dñe: salutare tuũ fm eloquiũ tuum. Et respondebo exprobrantib̃ mihi verbũ: q̃ sperani l sermonib̃ tuis. Et ne auferas de ore meo vbq̃ veritatis ꝓsq; quaq̃ q̃ l iudicis tuis supsperaui. Et custodiã legẗ tuam semp: in sclm & in seculum seculi. Et ambulabã l latitudine: q̃ mandata tua exq̃siui. Et loq̃bar de testimoniis tuis in cõspectu regũ: & nõ cõfundebar. Et meditabar in mãdatis tuis: que dilexi. Et leuaui manꝰ meas ad te mãdata tua q̃ dilexi: et exercebor in iustificationib̃ tuis.

Zain.

Memor esto verbi tui servo tuo: in quo mihi spẗ dedisti. Hec me cõsolata est l humilitate mea: q̃ eloquium tuũ viuificauit me. Superbi iniq̃ agebant ꝓsq; quaq̃: a lge autẗ tua nõ declinaui. Memor fui iudiciorũ tuorũ a sclo dñe: et cõsolatus sum. Defectio tenuit me ꝓ peccatorib̃: derelinquẗntib̃ legẗ tuã. Cãtabiles mihi erãt iustificationes tue: in loco peregrinationis mee. Memor fuit nocte nomis tui dñe: & custodui legẗ tuã. Hec facta est mihi q̃: iustificationes tuas exquisiui.

Alls ✠ dñs viuificabis.

Cheth.

Portio mea dñe: dixi custodire legẗ tuã. Deprecatꝰ sum faciẗ tuã l toto corde meo: miserere mei fm eloq̃ũ tuũ. Cogitaui vias meas: & pueri pedes meos l testimonia tua. Paratꝰ sum & nõ sum turbatus vt custodiã mãdata tua. Funes peccatõrũ circũsteterũt me: et legẗ tuã nõ sũ oblitꝰ. Media nocte surgebã ad cõfitendũ tibi: super iudicia iustificationis tue. Participes ego sum omium timentium te: et custodientium mandata tua. Via tua domine plena est terra: iustificationes tuas doce me.

Alls ✠ aures tuas. dist.91.c. ꝓporter. De celeb. mis.c.1. ℣.3.a.

Cheth.

Bonitatẗ fecisti cum servo tuo dñe fm verbũ tuum. Bonitatẗ & disciplinã & scientiã doce me: q̃ mandatis tuis credidi. Priusq̃ humiliar ego deliqui: propterea eloquium tuum custodiui. Bonus es tu: et in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Multiplicata sunt super me iniquitates superborũm: ego autẗ l toto corde meo seruabo mãdata tua. Coagulatum est sicut lac cor eorũ: ego vero legẗ tuã meditatꝰ sum. Bonũ mihi q̃ humiliasti me: vt discã iustificationes tuas. Bonũ mihi lex oris tui: sup millia auri et argẗi.

Alls ora meo.

Joth.

Iob.10.c. 47.di.ca. omnes. alias et.

Manus tue dñe fecerũt me: z plasmauerunt me: da michi intellectũ vt discã mãdata tua. Qui timẽt te videbãt me et letabuntur: q: in vbã tua sp̃ sperui. Cognouī domīe q: equitas iudicia tua: et in veritate tua humiliasti me. Fiat mia tua vt consolet̃ur me: fm eloquiũ tuum seruo tuo. Veniãt mihi miserationes tue z viuã: q: lex tua meditatio mea est. Confundãtur supbi q: iniuste iniquitatẽ fecerũt in me: ego aũt exercebor in mãdatis. Cõuertãt mihi timẽtes te: et qi noverũt testimonia tua. Fac cor meum immaculatum in iustificationib̃ tuis: vt nõ confundar. ¶ Caph.

alias non habet in. alias non. hꝫ tuam.

alias non habet et.

Defecit in salutare tuũ ala mea: et in verbũ tuũ sp̃ sperui. Defecerũt oculi mei eloquiũ tuũ dicentes q̃ consolaberis me. Q: factꝰ sum sicut vter in pruina iustificationes tuas nõ sum oblitꝰ. Quot sunt dies fmi tui: q̃ facies de persequẽtib̃ me iudicii? Narrauerunt mihi fabulationes: sed nõ vt lex tua. Ola mãdata tua vitas mihi perseuerãt sunt me adiuua me. Paulominus p̃summauerũt me in terra: ego autẽ nõ dereliqui mãdata tua. Secũm miam tuam viuifica me: et custodiam mandata oris tui. ¶ Lamech.

In eternũ dñe vbũ tuum pmanet i celo. In generatione z gnatione veritas tua fundasti terrã z pmanet ordinatione tua perseuerat dies q̃m oia seruiũt tibi. Nisi q̃ lex tua meditatio mea est: tũc forte pissem i humilitate mea. In eternum nõ obliuiscar iustificationes tuas q: in ipsis viuificasti me. Tuꝰ sum ego saluum me fac: q̃m iustificationes tuas exq̃siui. Me expectauerunt peccatores vt perderent me testimonia tua intellexi. Omnis cõsummationis vidi finẽ latũ mãdatum tuũ nimis. ¶ Mem.

alias ol cõsumationi

alias nõ hꝫ domine.

Quomodo dilexi legem tuam dñe: tota die meditatio mea est. Super inimicos meos prudẽtẽ me fecisti mãdato tuo: q: in eternum mihi est. Super oẽs docẽtes me intellexi: q: testimonia tua meditatio mẽs est. Super senes intellexi: q: mãdata tua q̃sui. Ab ol via mala phibui pedes meos: vt custodiã vba tua. A iudicio tuo nõ declinauī: q: tu legẽ posuisti mihi. Q̃ dulcia fauibus meis eloq̃a tua sup mel oi mo. A mãdatis tuis intellexi: ppterea odiui oẽm viam iniq̃tatis. ¶ Nun.

Lucerna pedib̃ meis verbũ tuũ et lumen semitis meis. Iurauī z statuī custodire iudicia iustitie tue. Humiliatꝰ sum vsq̃q̃ dñe: viuifica me fm vbũ tuũ. Voluntaria oris mei dñplacita fac dñe: z iudicia tua doce me. Ais mea in manibus meis semp: z legẽ tuã nõ sum oblitꝰ. Posuerũt peccatores laqũm mihi: et de mãdatis tuis nõ erraui. Hereditate acq̃siui testimonia tua i eternũ: q̃ exultatio cordis mei sũt. Inclinaui cor meũ ad faciendas iustificationes tuas i eternũ ppter retributionẽ. ¶ Samech.

Iniq̃s odio habui: z legẽ tuã dilexi. Adiutor z suscep̃tor meꝰ es tu: et in vbũ tuũ sp̃ sperui. Declinate a me maligni: z scrutabor mãdata dei mei. Suscipe me fm eloquiũ tuũ z viuabor: nõ pfũdas me ab expectatione mea. Adiuua me z solꝰ ero: z meditabor i iustificationib̃ tuis semp. Spernisti oẽs discedentes a iudicijs tuis: quia iniusta cogitatio eorũ est. Preuaricantes reputauī oẽs peccatores terrenũ dilexi testimonia tua. Confige timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui. ¶ Ain.

Feci iudicium z iustitiam: nõ tradas me calumniantib̃ me. Suscipe fiũ tuũ i bonũ: nõ calumniẽtur me supbi. Oculi mei defecerũt i salutare tuũ: et in eloq̃a iustitie tue. Fac cũ seruo tuo fꝫ misericordiã tuã: et iustificationes tuas doce me. Seruꝰ tuꝰ sum ego: da mihi intellectũ vt sciã testimonia tua. Tẽs faciẽdi dñe dissipauerũt legẽ tuã. Ideo dilexi mãdata tua: sup aurũ et topazion. Propterea ad oia mandata tua dirigebar omnem viam iniquam odio habui. ¶ Pde.

Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata ea ala mea. Declaratio sermonũ tuorũ illuminat: z intellectũ dat parvulis. Os meũ aperui: z attraxi spiritũ: quia mandata tua desiderabam. Aspice in me: et miserere mei fm iudicium diligentũ nomen tuum. Gressus meos dirige fm eloquiũ tuũ: z nõ dñetur mei omnis iniustitia. Redime me a calũniã hominũ: vt custodiã mandata tua. Facie tuã illumiã sup seruũ tuũ: et doce me iustificationes tuas. Exitus aquarũ deduxerũt oculi mei: q: nõ custodierũt legẽ tuã. ¶ Sade.

Iustus es dñe: et rectũ iudicium tuũ. Mãdasti iustitiã testimonia tua: et veritatẽ tuã nimis. Tabescere me fecit zelus meꝰ: q: obliti sunt vba tua inimici mei. Ignitũ eloquiũ tuũ vehemẽter: et seruus tuus dilexit illũ. Adolescẽtulus sũ ego: et cõtẽptus iustificationes tuas nõ sũ oblitus. Iustitia tua iustitia i eternũ: et lex tua veritas. Tribulatio z ãgustia inuenerũt me: mãdata tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua in eternum: intellectũ da michi: et viuam. ¶ Coph.

Clamauī i toto corde meo: exaudi me dñe: iustificationes tuas rq̃rã. Clamauī ad te saluũ me fac: et custodiã mãdata tua. Preueni i maturitate: et clamauī: in vbã tua sp̃ sperui. Preuenerũt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloquia tua. Vocẽ meã audi fm miam tuã dñe: z fm iudicium tuũ viuifica me. Appropinq̃uerunt persequẽtes me iniq̃tati: a lege autem tua lõge facti sunt. Prope es tu dñe: z oes vie tue veritas. Initio cognouī ó testimonijs tuis q: in eternũ fũdasti ea. ¶ Res.

Vide humilitatẽ meã z eripe me: q: legẽ tuã nõ sum oblitꝰ. Judica iudiciũ meũ: et redime me: ppter eloquiũ tuũ viuifica me. Longe a peccatoribus salus: q: iustificationes tuas nõ exq̃sierũt. Misericordia tua multa dñe: fm iudiciũ tuũ viuifica me. Multi persequẽtes me et tribulãtes me: a testimoniis tuis non declinauī. Vidi prauaricantes et tabescebã: q: eloq̃a nõ custodiebãt. Vide q̃m mãdata tua dilexi dñe in mia tua viuifica me. Principio vborũ tuorũ veritas: in eternũ iudicia iustitie tue. ¶ Schin.

Principes persecuti sunt me gratis: et a verbis tuis formidauit cor meũ. Letabor ego sup eloq̃a tua: sicut qui inuenit spolia multa. Iniquitates odio habui: z abominatus sum: legẽ autem tuam dilexi. Septies in die laudẽ dixi tibi: sup iudicia iustitie tue. Pax multa diligẽtibus legẽ tuam: z non est illis scandalũ. Expectabã salutare tuũ dñe: et mandata tua dilexi. Custodiuit ala mea testimonia tua: z dilexit ea vehemẽter. Seruauī mandata tua et testimonia tua: quia omnes vie mee in cõspectu tuo. ¶ Thau.

Appropinquet deprecatio mea i cõspectu tuo dñe: iuxta eloq̃ũ tuum da michi intellectũ. Intret postulatio mea in conspectu tuo: fm eloquiũ tuũ eripe me. Eructabũt labia mea hymnũ: cũ docueris me iustificationes tuas. Pronũciabit lingua mea eloquium tuũ: quia oia mandata tua eq̃tas. Fiat manus tua vt saluet me: quoniam mandata tua elegi. Concupiui salutare tuũ dñe: et lex tua meditatio mea est. Viuet ala mea et laudabit te: z iudicia tua adiuuabunt me. Erraui sicut ouis q̃ perit: q̃ere seruũ tuum: quia mandata tua non sum oblitus. ¶ Alleluya.

alias hꝫ tẽ. alias + dñe

¶ Canticum graduum. cxix.

Ad dñm cũ tribularer clamauī z exaudiuit me. Dñe libera alam meã a labijs iniq̃tatis: a lingua dolosa. Quid detur tibi aut q̃d apponat tibi ad lingũã dolosam. Sagitte potentis acute cũ carbonibus desolatorũ. Heu michi q: incolatus meꝰ plongatus est: habitauī cũ habitãtibus cedar multũ incola fuit ala mea. Cum his qui odierunt pacẽ eram pacificus: cum loquebar illis impugnabant me gratis. ¶ Canticum graduum. cxx.

de pe. dis. 3. c. 1. con. solatio. 3. 11. 2. Iob. 2. 8.

Leuauī oculos meos in montes: vnde veniet auxilũ michi. Auxiliũ meũ a dño: qui fecit celũ z terrã. Non det i pmotionẽ pedem tuũ: nẽq̃ dormiet q̃ custodit te. Ecce nõ dormitabit nẽq̃ dormiet qui custodit israel. Dominus custodit te: dñs protectio tua: super manũ dexteram tuam. Per diem sol non vret te: nẽq̃ luna per noctẽ. Dñs custodit te: ab ol malo: custodiat alam tuam dñs. Dñs custodiat introitum tuũ z exitũ tuum: ex hoc nũc et vsq̃ in seculum. ¶ Canticum graduum. cxxi.

cf. 3. 2. alias + te.

Letatus sum in his que dicta sũt mihi i domũ dñi ibimus. Stãtes erãt pedes nri in atrijs tuis hierũm. Hierũm q̃ edificatur ciuitas cui participatio eꝰ in idipsum. Illuc enim ascẽderunt tribus tribus dñi: testimonium israel ad confitendũ nomini domini. Qꝛ illic sederũt sedes i iudicio: sedes domus dauid.

2. 4. q. 1. c. alias illic.

sup domū dauid. Rogate q̃ ad pacem
sunt hierlim: ⁊ abūdātia diligētib⁹ te.
Fiat pax in virtute tua ⁊ abundantia in
turribus tuis. Propt fratres meos et
primos meos: loq̃bar pacē de te. Pro
ter domū dñi dei nr̄i q̃siui bona tibi
¶ Canticum graduum. cxxj.

Ad te leuaui oculos me
os q̃ habitas i celis. Ecce
sicut oculi seruoꝝ: i mani
bus dñoꝝ suoꝝ. Sicut
oculi ancille i manib⁹ dñe
sue: ita oculi nr̄i ad dñm
deū nr̄m donec misereat
nr̄i. Miserere nr̄i dñe miserere nr̄i: q: ml
tū repleti sum⁹ despectione. Q: multū
repleta est ala nostra: opprobriū abun
dantibus et despectio superbis.

¶ Canticum graduum. cxxij.

Nisi q: dñs erat i nobis dicat nūc
isrl: nisi q: dñs erat i nobis. Cū
exurgerēt homines i nos: forte viuos de
glutissent nos. Cū irasceret furor eorū
in nos forsitan aqua absorbuisset nos.
Torrēte pertransiuit ala nr̄a: forsitan per
transisset ala nr̄a aquā intollerabilē. Bñ
dictus dñs q̃ nō dedit nos i captione
dētib⁹ eoꝝ. Ala nr̄a sicut passer erepta
est de laqueo venātiū. Laqueus pertri
ⁿ est: nos liberati sum⁹. Adiutoriū nr̄m
in nomine dñi: q̃ fecit celū ⁊ terram.

¶ Canticum graduum. cxxiij.

Qui confidunt in dño sicut mons
syōn: nō cōmouebit in eternū q̃ ha
bitat in hierlm. Mōtes in circuitu ei⁹
et dñs in circuitu ppli sui: ex hoc nūc
et vsq̃ in sclm. Quia nō relinq̃t dñs
virgā peccatoꝝ sup sortē iustoꝝ: vt nō ex
tendāt iusti ad iniq̃tatē manꝰ suas. Bñ
fac dñe bonis et rectis corde. Declina
tes aūt i obligationes adducet dñs cū
operantibus iniquitatē pax super isrl.

ala + nō habz dñs

ala + pa ritates.

¶ Canticum graduum. cxxv.

In conuertendo dñs captiuitatē syō:
facti sum⁹ sicut consolati. Tūc re
pleti est gaudio os nr̄m ⁊ lingua nr̄a
exultatione. Tūc dicēt inter gentes ma
gnificauit dñs facere cū eis. Magnifi
cauit dñs facere nobiscū: facti sumus
letantes. Conuerte dñe captiuitatē no
stram: sicut torrēs in austro. Qui semi
nant in lachrymis: in exultatione me
tent. Euntes ibant ⁊ flebant: mittētes
semina sua. Venientes autē venient cū
exultatione: portātes manipulos suos.

alt + his.

¶ Canticuz graduū salomonis. cxxvi.

Nisi dñs edificauerit domū: inua
nū laborauerūt q̃ edificant eaz.
Nisi dñs custodierit ciuitatē: frustra
vigilat qui custodit eam. Vanū est ve
bis ante lucē surgere surgite postq̃ se
dentis q̃ mānducatis panē dolōis. Cū
dederit dilectis suis somnū: ecce here
ditas dñi filij merces fructus vētris.
Sicut sagittē i manu potētis: ita filij
excussoꝝ. Beatus vir qui implenit des
deriū suum ex ipsis: non confundēt cū
loquetur inimicis suis in porta.

¶ Canticum graduum. cxxvii.

Beati oēs q̃ timēt dñm: q̃
ambulāt ipsis eiꝰ. Labo
res manuū tuaꝝ q: mā
ducabis: bēatus es: bene
tibi erit. Uxor tua sicut
vitis abūdās: in latere
bus domus tue. Filij tui sicut nouelle
oliuaꝝ: in circuitu mense tue. Ecce sic
bñdicēt hō q̃ timet dñm. Bñdicat tibi
dñs ex syōn: videas bona hierlm cūctis
diebꝰ vite tue. Et videas filios filiorū
tuorum pacem super israel.

¶ Canticum graduum. cxxviii.

Sepe expugnauerūt me a iuuentu
te mea dicat nunc isrl. Sepe ex
pugnauerūt me a iuuentute mea: etēm
nō potuerūt michi. Super dorsum meū
fabricauerūt peccatores: plōgauerunt in
quitatē suaz. Dñs iustꝰ concidit cerui
ces peccatoꝝ: cōfundant ⁊ conuertant re
trorsum oēs q̃ odēt syon. Fiant sicut
fenū tectoꝝ: q̃d priusq̃ euellatur exaruit.
De q̃ nō implenit manū suā q̃ metit: et
sinū suū q̃ manipulos colligēt. Et non
dixerūt q̃ preteribant bñdictio dñi sup
vos: benediximus vobis in nomine dñi.

¶ Canticum graduum. cxxix.

De profundis clamaui ad te dñe.
Dñe audi vocē meam. Fiāt au
res tue intēdētes: in vocē deprecationis
mee. Si iniq̃tates obseruaueris dñe:
dñe q̃s sustinebit. Q: apud te propitiatio
est: ppt legē tuā sustinui te dñe. Sus
tinuit ala mea in verbo eius: speraui
ala mea i dño. A custodia matutina vsq̃
ad noctē spet isrl in dño. Q: apud dñm
misericordia: et copiosa apud eū redēptio. Et ipse
redimet isrl: ex oībus iniq̃tatibus eius.

¶ Canticum graduum. cxxx.

Domine non est exaltatū cor meum
neq̃ elati sunt oculi mei. Neq̃
ambulaui i magnis: neq̃ i mirabilibus
sup me. Si nō humiliter sentiēbā: sed exal
taui alam meā. Sicut ablactatus est super
matrem suam: ita retributio iusta mea. Spe
ret isrl i dño: ex hoc nūc ⁊ vsq̃ in sclm.

¶ Canticum graduum. cxxxi.

Memēto dñe dauid: et omnis mansuetudinis eiꝰ. Sicut
iurauit dño: vouit deo iacob. Si introiero
in tabernaculū domꝰ me
i. Si ascēdero i lectū strate
mei. Si dedero somnum oculis meis: ⁊
palpebris meis dormitationē. Et requiē
ptibꝰ meis donec inueniā locū dño: ta
bernaculū deo iacob. Ecce audiuimus
eā in effrata: inuenimꝰ eā in cāpis silue
Introibimꝰ i tabernaculum eiꝰ: ado
rabimus i loco vbi stetēt pedes eius
Surge dñe i requiē tuam: tu et archa
sanctificationis tue. Sacerdotes tui induā
tur iustitiā: et sancti tui exultēt. Propter
dauid seruū tuū: nō auertas faciē xpti tui
Iurauit dñs dauid veritatē ⁊ nō frustrabi
tur eam: de fructu vētris tui ponā sup
sedē tuā. Si custodierīt filij tui testa
mētum meum: ⁊ testimonia mea hec q̃
docebo eos. Et filij eoꝝ vsq̃ in sclm: sede
būt sup sedē tuā. Qm̄ elegit dñs syōn:
elegit eā i habitationē sibi. Hec requies
mea i sclm sclm: hic habitabo qm̄ elegi eā
Viduā eiꝰ bñdicēs bñdicā pauperes eiꝰ
saturabo panib⁹. Sacerdotes eiꝰ induā
salutarij: et sancti eiꝰ exultatione exultabūt
Illuc producā cornu dauid: paratā lucernā
xpō meo. Inimicos eius induā confusione
sup ipm aūt efflorebit sanctificatio mea.

¶ Canticum graduum. cxxxii.

Ecce q̃ bonū et q̃ iocūdū: habitare
fratres i unū. Sicut unguentū in
capite: quod descēdit i barbā: barbam
aaron. Qd descēdit in oram vestimēti
eius: sicut ros hermon qui descēdit in
montē syōn. Qm̄ illic mādauit dominus
benedictionē: et vitā vsq̃ in seculum.

¶ Canticum graduum. cxxxiii.

Ecce nūc bñdicite dño: oēs serui
dñi. Qui statis i domo dñi: in at
rijs domꝰ dei nr̄i. In noctib⁹ extollite
manꝰ vras i sancta: et bñdicite dño. Bñ
dicat tibi dñs ex syōn: q̃ fecit celū ⁊ trā

¶ Alleluya. cxxxiiii.

Laudate nomē dñi: laudate serui
dñm. Qui statis i domo dñi: in
atrijs domus dei nr̄i. Laudate dñm q̃
bonꝰ dñs: psallite nomi eius qm̄ suauē
est. Qm̄ iacob elegit sibi dñs israel in
possessionē sibi. Quia ego cognoui q̃
magnꝰ est dñs: ⁊ deꝰ nr̄ pre omib⁹ dis.
Ola quecunq̃ voluit dñs fecit in celo
et terra: in mari + et i oībus abyssis.
Educens nubes ab extremo terre: ful
gura i pluuiā fecit. Qui producit vētos
de thesauris suis. qui percussit primo
genita egypti ab homine vsq̃ ad pecus. ē.77.
Et misit signa: prodigia in medio tui ē.10 +
egypte: in pharaonē et i oēs seruos eiꝰ ē.10.12.
Qui percussit gētes multas: et occidit re
ges fortes. Seon regē amorreorū: et
og regē basan: ⁊ oia regna chanaā. Et
dedit terrā eorū hereditatē: hereditatē
israel ppli suo. Dñe nomē tuū in eter
nū: dñe memoriale tuū in generatione et
generatione. Quia iudicabit dñs ppli
suū: ⁊ in seruis suis deprecabit. Simula
cra gentiū argentum ⁊ aurū opa ma
nuū hominū. Os habēt et nō loquentur:
oculos habēt ⁊ nō videbunt. Aures habē
et nō audient: neq̃ enim est spiritus in ore
ipsoꝝ + Similes illis fiant q̃ faciunt ea:
et oēs qui cōfidūt in eis. Domꝰ israel
benedicite dño: domꝰ aaron bñdicite
dño. Domus leui benedicite dño: qui
timetis dñm bñdicite dño. Bñdictus
dñs ex syōn: qui habitat in hierusalē.

ē.113.
Sa.15.b.

als + eoꝝ ē.113.

als + dominum

¶ Alleluya. cxxxv.

Confitemini dño q̃m bo
nus: q̃m in seculū mis
ericordia eius. Confitemini deo
deorum: q̃m. Confitemini
dño dominorum: q̃m. Qui
facit mirabilia magna
solus: q̃m. Qui fecit celos in intelle
ctu: q̃m. Qui firmauit terrā sup aquas
q̃m. Qui fecit luminaria magna: q̃m.
Solē in potestatē diei: q̃m. Lunā ⁊ stel
las in potestatem noctis: q̃m. Qui per
cussit egyptum cum primogenitis
eorum: q̃m. Qui eduxit isrl de medio
eorum: quoniā. In manu potēti ⁊ bra
chio excelso: q̃m. Qui diuisit mare ru
brū in diuisiones: q̃m. Et eduxit israel
p medii eiꝰ: q̃m. Et excussit pharaonē
et virtutē eiꝰ in mari rubro: q̃m. Qui tra
duxit ppm suū p desertū: q̃m. Qui pe
cussit reges magnos: q̃m. Et occidit
reges fortes: q̃m. Seon regē amorre
orū: q̃m. Et og regem basan: q̃m et
dedit terrā eorū hereditatē: q̃m. Here
ditatē israel suo suo: q̃m. Quia in hu
militate nr̄a memor fuit nr̄i: q̃m. Et re
demit nos ab inimicis nr̄is: q̃m. Qui
dat escā omi carni: q̃m. Confitemini deo
celi: q̃m. Confitemini dño dominorum: q̃m
in eternum misericordia eius.

¶ Psalmꝰ dauid ppter hieremiā. cxxxvi.

Super flumina babylonis illic sedimus
et flēuimus: cū recordaremur tui syōn. In medio eiꝰ de pe. dis.
suspēdimus organa nr̄a. Q: illic interrogauerūt nos q̃ captiuos duxerūt nos: verba
cantionis. Et q̃ abduxerūt + nos

i.e. diuidimur de pe. dis.

Als + ad duxerũt. de pe. dis. 3. cũ sa licibus. als + tui

Predicto ca. in sali cibus.

als + tuos. 1. q. 4. §. 2 supra. 9 Als + nõ habet ola §. 113. §. 101.

hymnũ cantate nobis de cãticis syon. Quõ cãtabimus canticũ dñi in terra aliena? S: obliti⁹ fuero tui hierusalẽ: obliuioni det dextera mea. Adhereat lingua mea fauci⁹ meis: si nõ memi nero tui. Si nõ p:proposuero + hierlm in ꝓcipio lticie mee. Mẽor esto dñe filios edom in die hierlm. Qui dicunt exinanite/exinanite:usq; ad fũdamẽtũ in ea. Filia babylõis misera: btus qui retribuet tibi retributionẽ tuam quã retribuisti nobis. Btus qui tenebit et allidet paulos suos + ad petram.

Cpsalmus ipsi dauid. cxxviij.

Confitebor tibi dñe i toto corde meo: qm audisti ola + bba oris mei. In ꝓspectu angelorum psallã tibi: adorabo ad tẽplũ scm tuũ: ⁊ cõfitebor nomi tuo. Super mia tua et vritate tua: qm magnificasti sup omne nomen scm tuũ. In quacũq; die invocauero te exaudi me: multiplicabis i ala mea virtutẽ. Cõfitean̄t tibi dñe oes reges terre: q: audierũt ola bba oris tui. Et cantẽt i vbis dñi: quoniã magna est + glia dñi. Qm excelsus dñs ⁊ humilia respicit: et alta a longe cognoscit. Si ambulauero i medio tribulatiõis vivificabis me: et sup irã inimicoꝝ meorum extẽdisti manũ tuam: ⁊ saluũ me fecit dextera tua. Dñs retribuet pro me + dñe mia tua in seculũ: opera manuum tuarum ne despicias.

als + nõ habet cit

als + propter.

Cin finem psalmus dauid. cxxviij.

Domine probasti me ⁊ cognouisti me: tu cognouisti sessionẽ meã et resurrectionẽ meã. Intellexisti cogitatiões meas de longe: semitã meã ⁊ funiculũ meũ investigasti. Et omẽs vias meas prouidisti: q: nõ est sermo i lngua meã. Ecce dñe tu cognouisti ola nouissima ⁊ antiqua: tu formasti me et posuisti sup me manũ tuã. Mirabilis facta est scientia tua ex me cõfortata est: nõ potero ad eã. Quo ibo a spũ tuo: ⁊ quo a facie tua fugiã? Si ascẽdero in celũ tu illic es: si descẽdero ad lferni ades. Si sumpsero pẽnas meas diluculo: ⁊ hitauero i extremis maris. Etenim illuc + manus tua deducet me: ⁊ tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre cõculcabũt me: ⁊ nox illuminatio mea + in deliciis meis. Qꝛ tenebre nõ obscurabunt a te: ⁊ nox sicut dies illuminabit: sicut tenebre eius ita ⁊ lumen eius. Quia tu possedisti renes meos: suscepisti me de vtero mtis mee. Cõfitebor tibi qm terribilit magnificatus es: mirabilia opa tua: ⁊ ala mea cognoscit nimis. Nõ occlt ossũ meũ a te: qd fecisti i occulto: ⁊ substãtia mea in inferioribꝰ terre. Imp̃fectũ meũ viderũt oculi tui: ⁊ in libro tuo oes + scribẽtur dies formabuntur: ⁊ nemo in eis. Mihi autẽ nimis honorificati sũt amici tui de⁹: nimis ꝓfortati sũt ꝓncipatus eorũ. Dinumerabo eos ⁊ sup arenam multiplicabuntur: exurrexi ⁊ adhuc sum tecũ. Si occideris de⁹ peccatores: viri sanguinũ declinate a me. Qꝛ dicitis in cogitatiõe: accipiãt in vanitate ciuitates tuas. + Nõne qd odẽrũt te dñe oderã: ⁊ super inimicos tuos tabescebã. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt mihi. Proba me deus ⁊ scito cor meum interroga me et cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est: ⁊ deduc me in via eterna.

Cin finem psalmus dauid. cxxx.

Eripe me dñe ab hole malo: a viro iniquo eripe me. Qui cogitauerũt iniqtates i corde: tota die cõstituebãt prelia. Acuerũt linguas suas sicut serpentes + venenũ aspidum sub labijs eorũ. Custodi me dñe de manu pecatoris: ⁊ ab holib⁹ iniqs eripe me. Qui cogitauerũt supplãtare gressus meos: abscõdẽrũt superbi laqueũ mihi. Et funes extẽdẽrũt in laqueũ: iuxta iter scandalũ posuerũt mihi. Dixi dño de⁹ meus es tu: audi dñe vocẽ deprecatiõis mee. Dñe de⁹ virtus salutis mee: obũbrasti super caput meũ i die belli. Nõ tradas me dñe a desiderio meo pecatori: cogitauerũt cõtra me: ne derelinqas me ne forte extollantur. Caput circuitus eorũ: labor labiorũ ipsorũ operiet eos. Cadẽt sup eos carbones i ignẽ deijcies eos: in miserijs nõ subsistẽt. Vir linguosus nõ dirigẽt in terra: virũ iustũ mala capiẽt i interitu. Cognoui q: faciet dñs iudiciũ egeni: et vindictã pauperũ. Verũtẽ iusti ꝓfitebunt nomi tuo et habitabunt recti cum vultu tuo.

de pe. dis. 1. c. ⁊ peit

als + illic.

als + nõ hꝫ mea.

Cpsalmus dauid. cxl.

Domine clamaui ad te exaudi me intende voci mee cũ clamauero ad te. Dirigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo: eleuatio manuũ meaꝝ sacrificiũ vespertinum. Pone dñe custodiã ori meo: et ostiũ circũstantiæ labijs meis. Non declines cor meũ in verba malicie: ad excusandas excusationes in peccatis. Cũ holib⁹ operãtibus iniqtatẽ: nõ cõcedo cũ electis eorũ. Corripiet me iust⁹ in misericordia ⁊ increpabit me: oleũ aũt peccatoris non ingnet caput meũ. Qm adhuc ⁊ oro meũ i bõplacitis eorũ. Absorpti sunt iudices petre iuncti sunt eorũ. Audient vba mea qm potuerũt: sicut crassitudo tre eruptã è super terrã. Dissipata sunt ossa nra sec⁹ lferni: + qꝛ ad te oculi mei in te sperauerũ: nõ auferas alam meã. Custodi me a lãqo quẽ statuerũt mihi: ⁊ a scandalis operantium iniqtatẽ. Cadẽt i retiaculo eius peccatores: singulariter sum ego donec transeam.

Cintellectus dauid cum esset in spelunca. Oratio. cxlj.

Voce mea ad dñm clamaui: voce mea ad dñm deprecatus sum. Effundo in ꝓspectu eius oronẽ meã: ⁊ tribulationẽ meã ante ipm ꝓnuncio. In deficiẽdo ex me spũ meũ: ⁊ tu cognouisti semitas meas. In via hac qua ambulabã: abscondẽrũt sup̃bi laqueũ mihi. Considerabã ad dexterã: ⁊ videbã: et nõ erat qui cognosceret me. Perijt fuga a me: nõ est q̃ requirat aiaꝫ meã. Clamaui ad te dñe dixi tu es spes mea: portio mea i tra viuentũ. Intende ad deprecationẽ meã: qꝛ humiliat⁹ sum nimis. Liberã me a psequentib⁹ me: q: cõfortati sunt sup me. Educe de custodia animam meã ad ꝓfitendũ nomi tuo: me expectãt iusti donec retribuas mihi. Cpsalmus dauid cũ fiilius suus absalõ. cxlij.

Domine exaudi orionẽ meã: auribus percipe obsecrationẽ meã: in veritate tua exaudi me in tua iustitia. Et nõ intres i iudiciũ + cũ seruo tuo: qꝛ nõ iustificabit ꝓspectu tuo omis viuẽs. Qꝛ persequt⁹ è inimicꝰ alam meã: humiliauit i tra vitã meã. Collocauit me i obscuris sicut mortuos sec̃l: ⁊ anxiatus è sup me spũs meus: i me turbatũ est cor meũ. Memor fui dierũ antiq̃ meditatus sũ i omibꝰ opibus tuis: i factis manuũ tuarũ meditabar. Expãdi manus meas ad te alã mea sicut tra sine aq̃ tibi. Velocit exaudi me dñe: defecit spũs meus. Nõ auertas faciẽ tuã a me: ⁊ similis ero descẽdẽtib⁹ i lacum. Auditã fac mihi mane miam tuã: q: i te speraui. Notã fac mihi viã in q̃ ambulẽ: qꝛ ad te leuaui alam meã. Eripe me de inimicis meis dñe ad te ꝓfugi: doce me facere volũtatẽ tuã: qꝛ de⁹ meus es tu. Spũs tuus bonus deducet me i tra rectã + ꝓpter nomẽ tuũ dñe vivificabis me i eqtate tua educes de tribulatione alam meam: et in mia tua disp̃des omnes inimicos meos. Et perdes oes qui tribulãt animam meã: qm ego seruus tuus sum.

als + nõ hꝫ oes.

Cpsalmus dõ aduersus gliath. cxliij.

Benedictus dñs de⁹ meus qui docet manus meas ad pliũ: ⁊ digitos meos ad bellũ. Mia mea ⁊ refugiũ meũ: suscepto: meus ⁊ liberator meus. Protector meus: et i ipo sperauit: q̃ subdis ꝓplm meũ sub me. Dñe q̃d est hõ q: inouasti eũ: aut filius hois q: reputas eũ. Hõ vanitati similis facꝰ est: dies eius sicut vmbra pterijt. Dñe inclina celos tuos et descẽdẽ: tãge mõtes ⁊ fumigabũt. Fulgura choruscationẽ et dissipabis eos: emitte sagittas tuas ⁊ perturbabis eos. Emitte manũ tuã de alto eripe me ⁊ liibera me de aq̃s multis ⁊ de manu filiorũ alienorũ. Quorũ os locutũ est vanitatẽ: ⁊ dextera eorũ dextera iniqtatis. Deus cãticũ nouũ cãtabo tibi: i psalterio decachordo psallã tibi. Qui das salutẽ regibus: qui redemisti dõ suũ filiũ suũ: de gladio maligno eripe me. Et erue me de manu filiorũ alienorũ: q̃ os locutũ est vanitatẽ: ⁊ dextera eorũ dextera iniqtatis. Quorũ filii sicut nouellẽ plantationes in iuẽtute sua. Filie eorũ ꝓposite: circũornate vt similitudo templi. Prõptuario eorũ plena: eructãtia ex hoc i illo. Oues eorũ fertose abũdãtes in egressibus suis: boues eorũ crasse. Non est ruina maceries: neq; trãsitus neq; clamor in plateis eorũ. Btũ dixerũt ꝓplm cui hec sunt: beatũ ꝓplm cuius dñs de⁹ eius.

ō. 17.

ō. 5.

Als + de nitatio, Joh. 5. de pe. dis. 2. c. fi.

Et + choruscatio nes.

Als + redemit.

Als + no nella plãtationis.

Als + crassi.

Cpsalmus dõ laudationis. cxliiij.

Exaltabo te de⁹ meus rex ⁊ bñdicã nõ tuo i sec̃l: ⁊ sec̃l sec̃l. Per singulos dies bñdicã tibi: ⁊ laudabo nomẽ tuũ in sec̃l: ⁊ in sec̃l sec̃l. Magn⁹ dñs ⁊ laudabilis nimis: et magnitudinis eius nõ è finis. Sñatio et gñatio laudabit opa tua: et potẽtiã tuã pnunciabunt. Magnificẽtiã glie sc̃itatis tue loquẽt ⁊ mirabilia tua narrabũt. Et virtutẽ terribiliũ tuoꝝ dicẽt: ⁊ magnitudinẽ tuam narrabũt. Memoriã abũdãtie suauitatis tue eructabunt: et iustitia tua exultabunt. Miserator et misericors dñs: patiens et multũ misericors. Suauis dñs oniũ: et miserationes eius super oia opa eius. Cõfitebũt tibi dñe oia opa tua: ⁊ sancti tui benedicãt tibi. Gloriã regni tui dicẽt: ⁊ potentiã tuã loquẽt. Vt notũ faciãt filiis hoim potẽtiam tuã: ⁊ gloriam magnificẽtie regni tui. Regnũ tuũ regnum omũ sec̃lorũ: et dñatio tua in oi generatione et sñatione.

ō. 47.

Als laudauit.

44. dis. c. qñ. 1.

15. q. r. c. Fidelis dñs i omib⁹ vbis suis: ⁊ sanctus in omib⁹ opib⁹ suis. Allevat dñs oes q corruūt et erigit oes elisos. Oculi omniū in te sperant dne ⁊ tu das escam illoz i tpe opportuno. Aprs tu manū tuā ⁊ iples oe animal bnedictione. Justus dñs in omib⁹ viis suis: ⁊ sanctus i omib⁹ opib⁹ suis prope e dñs omib⁹ invocantib⁹ eū: omib⁹ invocantib⁹ eū in veritate. Voluntatem timentiū se faciet: ⁊ deprecationē eoz exaudiet et saluos faciet eos. Custodit dñs oes diligentes se: ⁊ omes peccatores dispdet. Laudationē dñi loquet os meū: et benedicat omis caro nomen sanctū eius i secl: ⁊ in secl secli.

Al's+ceri ser.

Al's non hz dne.

v. 103. ℣ Anda alma mea dñm. ℣ Laudabo dñm i vita mea: psallā deo meo qudiu fuero. Nolite confidere in principib⁹ neq; in filiis hoim: in quib⁹ non est salus. Exibit spiritus eius et revertet i terram suā: in illa die pibit omes cogitationes eoz. Beatus cui deus iacob adiutor eius: spes eius in dño deo ipsius q fecit celū ⁊ terram mare ⁊ omia q in eis sunt. Qui custodit veritatem i secl in secl. Facit iudicium iniuriam patientib⁹: dat escam esurientibus. Dñs solvit compeditos: dñs illuminat cecos. Dñs erigit elisos: dñs diligit iustos. Dñs custodit advenas pupillos ⁊ viduam suscipiet: ⁊ vias peccatoū disperdet. Regnabit dñs in secla deus tuus sion: in generatione et generationem. ℣ Alleluia.

Al's+ceri ser.

Al's+pia.

Al's+regnavit.

℣ Anda dñm qm bonus est psalmus deo nro sit iocunda decoraq; laudatio. Edificans hierlm dñs: dispersiones israelis congregabit. Qui sanat contritos corde: et alligat contritiones eorum. Qui numerat multitudinem stellarum: eis omia vocans. Magnus dñs nr ⁊ magna virtus eius: ⁊ sapientie eius non est numerus. Suscipiens mansuetos dñs: humilians autem peccatores usq; ad terram. Praecinite dño in confessione: psallite deo nro in cithara. Qui operit celum nubibus: ⁊ parat terre pluviam. Qui producit in montibus fenum: ⁊ herbam servitute hoim. Qui dat iumentis escam ipsorum: et pullis corvos invocantib⁹ eum. Non in fortitudine equorum voluit: neq; in tibiis viri bnplacitum erit ei. Benepl̃acitum est deo dño super timentes eum: ⁊ eos q sperant super misericordia eius.

℣ Alleluia Aggei ⁊ zacharie. cxlvii.

℣ Anda hierlm dñm: laoda deum tuū sion. Qm confortavit seras portarum tuarum: benedixit filiis tuis i te. Qui posuit fines tuos pacem: et adipe frumenti satiat te. Qui emittit eloquium suum terre velociter currit sermo eius. Qui dat nivem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit. Mittit cristallum suum sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit. Emittet verbum suum et liquefaciet eas flabit spiritus eius ⁊ fluent aque. Qui annuntiat verbum suum iacob: iustitias ⁊ iudicia sua israel. Non fecit taliter omni nationi: et iudicia sua non manifestavit eis.

℣ Alleluia Aggei ⁊ zacharie. cxlviii.

℣ Anda dñm de celis: laudate eum in excelsis. Laudate eum omes angeli eius: laudate eum omes virtutes eius. Laudate eum sol ⁊ luna: laudate eum omes stelle et lumen. Laudate eum celi celorum: et aq q super celos sunt laudent nomen dñi. Quia ipse dixit ⁊ facta sunt: ipse mandavit ⁊ creata sunt. Statuit eas in eternum ⁊ in seculum seculi: preceptum posuit ⁊ non preteribit. Laudate dñm de terra dracones ⁊ omes abysmi. Ignis grando nix glacies spiritus procellarum: quia faciunt verbum eius. Montes ⁊ omes colles ligna fructifera ⁊ omnes cedri. Bestie ⁊ omnes pecora serpentes ⁊ pvolucres pennate. Reges terre ⁊ omes populi principes ⁊ omes iudices terre. Juvenes ⁊ virgines senes cum iuniorib⁹ laudent nomen dñi: quia exaltatum est nomen eius solum. Confessio eius super celum ⁊ terram: et exaltavit cornu populi sui. Hymnus omib⁹ sanctis eius: filiis israel populo appropinquantibus sibi. ℣ Alleluia.

Cantate dño canticum novum: laus eius in ecclesia sanctorum. Letetur israel in eo q fecit eum: filii sion exultent in rege suo. Laudent nomen eius in choro: in tympano et psalterio psallant ei. Quia beneplacitum est dño in populo suo: ⁊ exaltavit mansuetos in salute. Exultabunt sancti in gloria: letabunt in cubilib⁹ suis. Exultationes dei in gutture eorum: et gladii ancipites in manib⁹ eorum. Ad faciendam vindictam in nationib⁹: increpationes in populis. Ad alligandos reges eorum in compedib⁹: et nobiles eorum in manicis ferreis. Ut faciant in eis iudicium scriptum: gloria hoc est omib⁹ sanctis eius. ℣ Alleluia.

℣ Anda dñm in sanctis eius: laudate eum in firmamento virtutis eius. Laudate eum in virtutib⁹ eius: laudate eum secundum multitudinem magnitudinis eius. Laudate eum in sono tube: laudate eum in psalterio ⁊ cithara. Laudate eum in chordis ⁊ organo. Laudate eum in cymbalis benesonantibus: laudate eum in cymbalis iubilationis omis spiritus laudet dñm.

Finis psalterium.

Epistola sancti Hieronymi presbyteri ad chromatium et heliodorum episcopos de libris salomonis.

Ungat epistola quos iungit sacerdotium: immo charta nō dividat quos ipsa nescit amor. Lōmentarios in ecclesiastes et zacharia: malachia q ipso ait. Scriptura si licuisset prevaluitque. Mirantis solatia sumpsimus notarios nros et librarios sustēratis prodis potissimū nrm deinde ingemuisti. Et ecce latere frequens turba diuteria poscentis: quasi aut equi sit meum vobis eliuritēt et alius laboraverint in ratione dati et accepti: cuiq; preter pos obnoxius sim. Itaq; lōga egrotatione fractus: ⁊ paulatim hoc anno reticere et apostolus multus esset: tridui opus solo obtineam interpretationē videlicet trīū salomonis voluminum: mas lerb quod habet parabolas: vulgata autē editio puerbia vocat: coeleth: quē greci ecclesiastes latine contionatorē possumus dicere: ⁊ postrium qd in lingua ebraica vocatur canticū cānticorum. Ferē ⁊ parentes ieu filii sirach liberiet altus pseudographus: qd sapiētia salomōis inscribit. Quos porro hebraicis reppertis nō ecclesiastes: apud latinos: ⁊ parabolas phoraci. Cum tunc erāt ecclesiastes et cānticū cānticorum: ipse similitudinē salomonis: nō solū nam[illegible] libros: sed etiā materiarū ignē coegere. Secundus apud hebreos nuncupatur: qd ipse stilus grecā eloquentiā redoleret: et nonnulli scriptorum veterum hunc esse iudei philonis affirmāt. Sicut q iudith et tobiae machabeorum libros legit: qdē eos ecclesiastica inter canonicas scripturas non recipit: sic et hec duo volumina legat ad edificationem plebis: non ad auctoritatē ecclesiasticorum dogmatū confirmandā. Siquidem sane septuaginta interpretum magis editio placeret habet eā a nobis oblimodarā. Ego cum nova sic cudimus novitera deliriam⁹. Si tū eū diligentissime legeris: scias magnā scriptarum intelligētiā nō in tertius nos transfusa esse: statim de ipso purissime dedata telle suū sapore seruaverit. Explicit epistola sancti Hieronymi. Incipit prologus in libros eosdem.

Rib⁹ nominib⁹ vocatū fuisse salomonem scripture manifestissime docēt. Pacificus: id est salomon: ⁊ dilēta hoc est dilectus dñi: ⁊ qd usque ad coelet: hoc est ecclesiastē. Ecclesiastes quod greco sermone est appellatus: qq; et tūc id est ecclesiā cōgregat: quē nos nuncupare possumus contionatorē: eo q loquat ad populum: imo eis nō specialiter adonuis adonuisos virgis gnāliter. Porro pacifice ⁊ dilecte dñi: tab eo q regno eis parfuerit: ⁊ eū dñs dilexerit appellat: et. Rā ⁊ psalm⁹ cxliii. ⁊ lxxi. dilecti ⁊ pacifici titulo prenotant. Qui tū ⁊ si ad ppheciā spiritū ecclesiesq; pertinētes: fel citate et otiores salomonis excedunt: tūs fm historiā sup salomonē scripti sunt Itaq; parta numerus vocabulo: istria volumina edidit: puerbia: ecclesiastem cāticū canticorum. In puerbiis paruulis vocēs: et quasi de officio p sententias eruditens. Unde ⁊ ad filiū sermo crebro repetitur. In ecclesiaste vero mature virū etatis institutēs ne qdē in mundi rebus puter esse. perpetuum: ⁊ caduca et breviaviuersa q cernimus. Ad extremū iaz cōsummatū virū ⁊ calcato sclo preparatū. In cāticis cāticorum: sponse iungit amplexibus. Nisi cū prius relinquerim⁹ patria: ⁊ popis seculi renuncias eos expeditos nos ad adventū preparaverim⁹: nō possum⁹ cantare canticum canticorum. Sed et hoc diligenter attēdendum: tres libros auctore diversos esse intulatos. In puerbiis cū notant puerbia salomonis filii david regis israel In celestissime veroybia ecclesiastes filii dō regis hierlm. Supfluus qppe est isrl hic qd male in greco et latinisco dicēd⁹ invenit. In cāticis ast canticorum: nec filii⁹ davidis nec rex israel sine hierlm pscribit: ⁊ tū cāticis cāticorum salomonis. Sicut cū puerbia ⁊ rudis istitutio ad duodecim trib⁹ ⁊ ad totus pertinet israel: quon. ō cōtēpt⁹ mādi nō nisi metropolitis cōvenit: hoc est habitatorib⁹ hierlm: ita cantic ⁊ cāticorum ad eos ppie pertinet q ⁊ ātus supna desiderāt. Ad incipiētes ⁊ proficientes et paterna dignitas et regni ppii merito vendicatur auctoritas. Ad perfectos vero poi nō timore eruditur: sed amore: ppium nomē sufficit: ⁊ equalis magister eis: et nescit se esse regis. Que omnia referuntur ad christū.

Item alius p'logus.

Res libros salomonis: id est puerbia: ecclesiastē cāticū cāticorum veteri septuaginta interpretum auctoritati reddidi: vel antepoliti: ⁊ nis suptius q̄q designans vel stellio titulo prenotat; ea q min⁹ habeantur

interfer? vt plenio paulatim et enstochius cognoscatis qd in libris nris minus sit qdue redigdet. Necnō etiā illa q̄ imperitis trāslatores male i linguā nr̄z vt greco ꝓmōe verterēt obliterās ꝛ antiquās curiosissima veritate correxi. Et vbi prepostero ordine atq; puerilo sentēciarū fuerat lumē ereptū: futo locis restituēs feci intelligi qd latebat porro in eo libro q̄ plerisq; sapiētis salomonis inscribit: et in ecclesiastico quē esse iesu filij sirach nullū ignorat: calamū rēperant: tātūmodo canonicas scripturas vobis emēdare desideras: et studiū meū certis magis ēt dubiis cōmēdare. Ideo greco et hebreo preferatuncula vtraq; in libi o: premissa est: q; nōnulla de greco hoc ad illuminationē sen ‘ue: et legētis edificationē vel inserta hebraice translationi: vel extrinsecus iuncta sunt. Et idcirco qui legis semper peregrina memento.

Explicuit prologus.

Incipit liber puerbiorum: quē hebrei masloth appellant.

C.C.S. Titulū libri premittit ꝛ prelibat vtilitatem opis: audit? sapiētie cōmēdat: phibet filij? nec acēscat blandiētis: nec eat inopis peccatoꝝ vel heretici cor: sapientis clamat. Cōm. i.

Arabole salomonis filij dauid regis israel Ad sciendam sapientiam et disciplinam: ad intelligenda verba prudentiae et suscipiendum eruditionem doctrine iusticiam et iudicium et equitatem. Ut detur paruulis astutia: et ⊕ adolescēti scientia ꝛ intellect⁹. Audiēs habebit et. sapiēs sapiētior: crescet intelligēs gubernacula possidebit. Animaduertet parabolā ꝛ interpretationem ꝛbo sapiētij ꝛ enigmata eorꝝ. Timor dñi principū sapiēte. Sapiētia atq; doctrinā stulti despiciūt. Audi fili mi disciplinā patris tui: et ne dimittas legem matris tue: vt addatur gratia capiti tuo: et quasi collo tuo. Fili mi si te lactauerint peccatores: ne acēscas eis: si dixerit venite nobiscum insidiemur sanguini: abscondamus attēdiculas cōtra innocentem frustra: deglutiamus eos sicut infernus viuentem ꝛ integrū q̄si descēdētē in lacū. Omēm pciosam substātiā reperiemus: implebimus domos nras spolis: sortem mitte nobiscū: marsupium sit nr̄i omnium fili mi ne abuias cū eis. Prohibe pedē tuū a semitis eorꝝ. Pedes enim illorum ad malū currūt: festinat vt effundant sanguinē. Frustra autē iacit rete ante oculos penatorꝝ. Ipsi q̄z vtra sanguinē insidiantur: ꝛ moliūt fraudes vtra animas suas. Sic semite omis auri: aufert possidentiū raptūr. Sapiētia foris pdicat: platea vt voce sua. In capite turbarum clamitat: in foribus porta vbis profert verba sua dicēs. Vsq; q̄ paruuli diligitis infantiā: et stulti ea q̄ sibi sūt nociua sapiēt: et imprudētes odibūt scientiam. Conuertimini ad correctionē meā. Ecce proferam vobis spm meū: et ostēdā vobis verba mea. Quia vocauī et renuistis: extendi manū meā: et nō fuit q̄ aspiceret. Despexistis omne consilium meū: et increpationes meas neglexistis. Ego q̄q; in interitu vr̄o ridebo: et subsannabo cū venerit id q̄ timebat⁹ aduenerit. Cum irruerit repentina calamitas: interitus q̄si tempestas ingruerit: q̄si venerit super vos tribulatio ꝛ angustia. Tūc invocabūt me ꝛ nō exaudiam: mane vigilabūt me ꝛ nō inuenīt me. Eo q̄ odio habuerit disciplinā: timorē dñi nō susceperit nec acēscerit consilio meo: ꝛ detractauerit vniuersē correctiōi mēe. Comedētur fructū vie sue: suisq; consilijs saturabūtur. Auersio paruulorꝝ interficiet eos: ꝛ prosperitas stultorꝝ perdet illos. Qui autem audierit absq; terrore requiescet: ꝛ abūdātia pfruet timore malorꝝ sublato.

C.C.S. Sapiētia monet sū ꝛ pcepta: ꝛ monet suos: ꝛ rere sapiētiā sicut thesaurū q̄ ab ol infamia reuocat cōtemptibilē: et ratis: liberat a pta mala ꝛ a liere adulterare: reducit ipsū recta ꝛ

Fili mi si susceperis sermones meos: et mandata mea absconderis penes te: vt audiat sapientiam tuam: inclina cor tuū ad cognoscendā prudētiā. Si enim sapiētiā inuocaueris et incliuauerit cor tuū prudētie: si q̄sieris eā q̄si pecuniā: sicut thesaurū effoderis: tūc intelliges timorem dñi: et scientiā dei inuenies: quia dñs dat sapiētiā: et ore eius prudētia et scientia. Custodiet rectorū salutē: et proteget gradientes simpliciter: seruās semitas iuditij: et viam sanctorū custodiēs. Tūc intelliges iusticiā: iudicium: et equitatem: omnē semitā bonā. Si intrauerit sapientia cor tuū: et scientia animē tue placuerit: cōsilium custodiet te: et prudētia suadet tibi vt eraris a pta mala ⊕ ab homine q̄ peruersa loquitur. Qui relinquūt iter rectū: ꝛ ambulāt per viās tenebrosas. Qui lētātur cū male fecerint: et exultent in rebus pessimis. Quorū vie prauē: et infames gressus eorꝝ. Vt eruaris a muliere altena et ab extranea q̄ mollit ꝓmones suos: ꝛ relinquit ducē pubertatis sue: ꝛ pacti dei sui oblita est. Inclinata est enim ad mortē domus eius: et ad inferos semite ipsius. Omes q̄ ingrediūt ad eā nō reuertēt: nec apprehendēt semitas vite. Vt ambules in viis bonorꝝ: calles iustorū custodias. Qui enim recti sunt habitabūt in terra: simplices pmanebūt in ea. Impiorū de terra perdentur: et iniqui auferentur ex ea.

C.C.S. De preceptis memorandis ꝛ fiducia habenda in deo: nō in propria prudētia: de timēdo: honorādo: deinde amando disciplinā: de laude sapientie: de impio nō timēdo et bono operē nō de crēdo: de impio illudere non imitando. Capitu. iii.

Fili mi ne obliuiscaris legis mee ꝛ pcepta mea cor tuū custodiat. Longitudinē enim dierū ꝛ annos vite ꝛ pacem apponet tibi. Misericordia ꝛ veritas te nō deserāt. Circūda eas gutturi tuo: et scribe in tabulis cordis tui: et inuenies gratiā et disciplinā bonā coram deo et hominib⁹. Habe fiduciā in dño ex toto corde tuo: ꝛ ne innitaris prudētie tue. In omnib⁹ vijs tuis cogita illū: ipse ꝛ diriget gressus tuos. Ne sis sapiēs apud temetipsum. Time deum ꝛ recede a malo. Sanitas ꝓpe erit vmbilico tuo et irrigatio ossibus tuis. Honora deū de tuis substātiis: et de primitijs omis frugū tuārū da pauperib⁹ ꝛ implebūt horrea tua saturitate: et vino torcularia redūdabunt. Disciplinam dñi fili mi ne abicias: nec deficias cum ab eo corripieris. Quē enim diligit dñs corripit: q̄ pater in filio complacet sibi. Beatus hō q̄ inuenit sapientiā: et q̄ affluit prudētia. Melior est acquisitio eius negociatione auri et argēti: primi et purissimi fructus eius. Pretiosior est cunctis opibus sapientia ꝛ ela q̄ desiderāt: ꝛibute nō valēt cōparari. Longitudo dierū in dextera eius: et in sinistra illius diuitie ꝛ gloria. Vie eius vie pulchere: oēs semite illius pacifice. Lignū vite est his q̄ apprehēderint eā: et q̄ tenuerint eā beati. Dñs sapiētia fundauit terram: stabilivit celos prudētia. Sapientia illius eruperūt abissi: et nubes rore cōrescūt. Fili mi ne effluant hec ab oculis tuis. Custodi legem meā atq; cōsilium meū: et erit vita animē tue: ꝛ gratia faucib⁹ tuis. Tūc ambulabis fiduciaiter in via tua: et pes tuus nō impinget. Si dormieris non timebis: quiescēs ꝛ suauis erit somnus tuus. Ne paueas repētino terrore: et irruētes tibi potēstas ipiorꝝ. Dñs enim erit i latere tuo: ꝛ custodiet pedē tuū ne capiaris. Noli phibere benefacere eis q̄ potest: si vales ꝛ ip'e benefac. Ne dicas amico tuo: vade et reuertere: et cras dabo tibi cū statim possis dare. Ne moliaris amico tuo malū: cū ille in te habeat fiduciā. Nō cōtēdas aduersus hominem frustra: cum ipse tibi nihil mali fecerit. Ne emuleris iniustū: nec imitēris vias eius: q̄ abominatio est dñi omis illusoribus: et simplicib⁹ sermocinatio eius. Egestas a dño in domo ipius: habitacula autē iustorum benedicentur. Ipse deludet illusores: et mansuetis dabit gratiam. Gloriam sapientes possidebunt: stultorum exultatio ignominia.

C.C.S. Salomon ostendit querendas sapiētiam ꝓ crēdō: ꝛ fructū sapiētie: et viā sapiētie: et viā impiorum: loquitur alternatis de cultu dei: et de custodia cordis: oris et gressuum. Capitu. iiii.

Audite filij disciplinam patris: et attendite vt discatis prudētiā. Donum bonum tribuam vobis: legem meā: ne deseratis. Nam et ego filius fui patris mei tenellus: et vnigenitus coram matre mea: et docebat me atq; dicebat. Suscipiat verba mea cor tuum: custodi precepta mea: et viues. Posside

Alis + nō habet et. L

B

Ais + exultatio.

Deu. ii. c. f.

B

sapientiã: poside prudentiam: Ne obli
uiscaris neq; decliues a ẏbis oris met
B Ne dimittas eã: & custodiet te: diligie
eã & p̃ tradbit te. Principiũ sapientie
posside sapiẽtiã: in omni possessione
tuas acquire prudentiam. Arripe illam
& exaltabit te: & glorificaberis ab ea cũ
eã fueris amplexat⁹. Dabit capiti tuo
augmẽta grattarum: & corona inclita
proteget te. Audi fili et suscipe verba
mea: vt multiplicentur tibi anni vite.
Viam sapientie monstrabo tibi: & du
cam te per semitas equitat⁹ quas cum
ingressus fueris nõ arctabiẽt gressus
tui: & currẽs nõ habebis offendiculũ.
Tene disciplinã: ne dimittas eã. Custo
di illam: q; ipsa est vita tua. Ne delecte
Als+ semitas. ris in semitis + impiorũ: nec tibi pla
Als+ nõ habet in. ceat malor̃ via. Fuge ab ea nec transi
Als+ nõ & non + rapiẽt somnus ab eis nisi sup
hz nõ. plantauerint. Comedunt panẽ impie
Als+ cas pitur. tatis: & vinũ iniq̃tatis bibunt. Justor̃
2. q. 4. nul autem semita quasi lux splendens: p
li. cedit & crescit vsq; ad perfectam diẽ.
De pe. di. Via impiorum tenebrosa nesciunt vbi
2. cnõ re corruant. Fili mi ausculta sermones
uertebãt. meos: & ad eloquia mea inclina aurẽ
D tuam. Ne recedant ab oculis tuis: cu
stodi ea in medio cordis tui. Vita enĩ
sunt inuenẽtib⁹ ea: & vniuerse carni sa
nitas. Omne custodia serua cor tuum:
q; ex ipsa vita procedit. Remoue a te os
prauum: & detrahentia labia sint pro
cul a te. Oculi tui recta videant: & pal
pebre tue precedant gressus tuos. Di
Als+ semitam. rige semitas + pedibus tuis: & omnes
Als+ nõ habz neq; die tue stabilientur. Ne declines ad de
xteram neq; + ad sinistrã. Auerte pedẽ
tuum a malo. Viae enim que a dexteris
sunt: nouit dñs: perverse vero sunt q̃ a
Als+ cursus. sinistris sunt. Ipse enim rectos faciet
gressus + tuos: itinera autem tua i pa
ce producentur.

CC.S. De vitãda meretrice: de hono
re & laboribꝫ & annis nõ pdẽdis: de bi
bẽdis aquis cisterne ppria: de diligen
da vxore & fugiẽda aliena. Cap. v.

A
Fili mi: attende sa
pientiam mẽã & pru
dentie mee inclina
aurem tuam vt cu
stodias cogitatio
nes: et disciplinam
labia tua conseruẽt
Ne intenderis falla
Als+ nõ cie mulier . . + Fauus enim distillans
labia meretricis: & nitidius oleo gut
ur̃. Nouissima autẽ illꝫ amara q̃si a
sinthio: et ligua eꝫ acuta + q̃si gla
dius. Pedes eꝫ descẽdũt i mortẽ
ad inferos gressus eꝫ penetrant. pe
semitã vite nõ ãbulat: vagi sũt gres
eꝫ & inuestigabiles. Nũc ergo mi au
di me: & ne recedas a ẏbis oris met. Ma
ge fac ab ea viã tuã: & ne appropiques
foribꝫ domꝫ eꝫ. Ne des alienis bono
rem tuã: & annos tuos crudeli. Ne forte
saturẽt extranei viribꝫ tuis: & labores
tui sint i domo alienã: quando mo
ruerimis q̃si plumꝫ eris carnes tuas:
corpꝫ tuũ: & dicas. Cur detestat⁹ sũ di
scipliną: & increpatiõibꝫ non acqui
eor meis? Nec audiui vocẽ docẽtis me:
& magistris nõ inclinaui aurem meã.
Pene fui omnino in malo: & in medio ecclie et
synagoge. Bibe aquã de cisterna tua: et
fluẽtia putei tui. Deriuent fontes tui
foras: & i plateis aq̃s tuas diuide. Hi
bẽto eas solꝫ nec sint alieni participes
tui. Sit pena tua bẽdicta: & letare cũ
muliere adolescẽtie tue. Cerua charissi
ma: & gratissima binnulꝫ. Vbera eꝫ
inebriẽt te omni tẽpore: & i amore eꝫ de
lectare iugiter. Quare seduceris fili me
ab aliena: & foueris in sinu alterius? Ne
spicit oẽs vias bonor̃: & gressus eꝫ
pondẽrat. Iniq̃tates suę capiũt ipũ: et
funiꝫ peccor̃ suor̃ pistrigũt. Ipse mo
riet: q; nõ habuit disciplinã: & in mul
titudine stulticie sue decipiet.

CC.S. Instruit p̃ceptor̃ suũ credere
& alapiscẽdũ pigrũ: arguit lubrica
ciũ: de vigili custodia legis: de fugi
da adultera: de heresi eꝫ falsa. et.

Fili mi si spondes
p amico tuo: defixis
apud extraneũ manus tu
tuã. Illaqueat⁹es verbis
oris tui: & capti sũt
prius sermonibꝫ. Fac
dico quod fili mi: et li
metipsũ libera: q; incidisti i manu + p
proximi tui. Discurre festinus: suscita
amicũ tuũ. Ne dederis somnũ oculis
tuis: nec dormiẽt palpebre tue. Erue
re quasi damula de manu: & quasi aues
de insidiis aucupis. Vade ad formicã
o piger: & considerabis eꝫ: & disce sapie
tiã. Que cũ nõ habeat ducẽ nec pator̃
ptor̃ nec pceptẽ parat i estate cibũ si
bi & pgregat i messe q̃ comedat. Vs
quo piger dormies? + Quãdo ex
surges de somno tuo? Paululum dor
mies paululum dormiẽdo: paululum

conseres manus tuas vt dormias & re
mer tibi quasi vlator egestas: & paupe
ries quasi vir armat⁹. Si vo impiger
fuer: metiet vt fons messis tua: & ege
stas longe fugiet a te. Homo apostata
vir iniquitatis: graditur ore p̃uerso oran
tor oculis: terit pedes: digito loquit:
prauo corde machinat malũ: & omni tẽ
pore iurgia seminat. Hunc exemplo pe
ribit perditio sua: & subito cõteret: nec
erit medicina. Sex sunt quor̃
odit dñs: & septimũ detestat ala eius.
Oculos sublimes: lingua mẽdacem: ma
nus effundentes innoxiũ sanguinẽ:
cor machinãs cogitationes pessimas:
pedes veloces ad currendũ i malũ:
proferentes mendacia: testem fallacem:
& eum qui seminat inter fratres disco
dias. Conserua fili mi pceptũ patris
tui: & ne dimittas legem matris tue:
ligã eas corde tuo iugiter et circũda
gutturi tuo. Cum ambulauerit gradi
ant tecum: cum dormieris custodiãt
te: et cum igilauerit loquere cũ eis. Quia
mandatum lucerna est: & lex lucet: via
vite increpatio disciplinꝫ: custodiant
te a muliere mala: & a blãda lingua
extranea. Non concupiscat pulchritudi
nem eius cor tuum: ne capiaris nu
tibus illius. Precium enĩ scortꝫ vir est
panis: mulier autem viri pretio
sam alam capit. Numq̃d potest homo
abscondere ignem in sinu suo: vt vesti
menta illius non ardeant: aut ambu
lare super pruinas: vt non comburant
plante eꝫ: Sic q̃ ingredit ad mulierẽ
proximi sui: non erit mundus cum te
tigerit eã. Non grandis est culpa cui
quis furat furẽtur. Furat enĩ vt esuriẽ
tem implear alam. Deprehẽsus quoq;
reddet septuplum et omnem substan
tiam domus sue tradet: & liberabit se.
Qui autẽ adulter est: propter cordis
inopiam perdet alam suam. Turpitu
dinem & ignominiam congregat sibi:
opprobrium illꝫ non delebit. Quia
zelus furoris viri nõ parcet i die vltione
nec acquiescet cuiũq̃ pretio: nec suscipiet
pro redẽptione dona plurima.

CC.S. Inuitat ad timorẽ dñi & custo
diam mandatorũ eꝫ: & deteridit mulierẽ
adulteram refert verba eius: & deho
tant a eius. Capitũ. vii.

Fili mi: custodi sermões me
os: & pecepta mea reconde
tibi. Fili bono: & dñi: & pa
lebis: preter eum vero ne cu
miueris alienum. Serua mã
data mea & viues: & legẽ meã q̃si pupil
lam oculi tui. Liga eam i digitis eius
scribe illã i tabulis cordis tui. Dic sa
pientie: soror mea es: & prudẽtiam voca
amicã tuam. Vt custodiat te a muliere
extranea: & ab aliena q̃ ẏba sua dulcia
facit. De fenestra enĩ domꝫ mee p can
cellos ꝓspexi iuuenẽs: & video paulos.
Collidero pecordẽ iuuenẽ + q̃ transit p
plateas iuxta anguliũ: & pp̃e viã domꝫ
illꝫ: gradit i obscuro aduci perasecente
die i noctis tenebris & caligine. Et ecce
occurrit illi mulier i ornatu mere
tricio preparata ad decipiendas alas.
B arrula & vagã q̃ctis ipatiens: nec va
lẽs i domo pstiere pedibꝫ suis. Nunc
foris nũc i plateis: nũc iuxta angulos
insidiãs. Apprehẽsumq; deosculat iu
uenẽm: & procaciulta blãdit: dicẽs. Victi
mas p salute vououi: hodie reddidi vo
ta mea. Idcirco egressa sum occursu
tuũ: desiderãs te videre & repperi. Ins
tera tuũ funibꝫ lectulũ meũ straui tapeti
bus pictis et egypto: aspersi cubile meũ
mirrha & aloe & cynamomo. Veni ine
bẹmur vberibꝫ & fruamur cupiditã
plenibꝫ donec illuescat dies. Nõ enĩ
vir in domo sua: abiit via longissima.
Sacculũ pecunie secũ tulit in die ple
ne lune reuersur⁹ est domũ suũ. Irre
tuit eũ multis sermonibꝫ: & blãditiis
labiorũ ptraxit illũ. Statim eã sequitur
q̃si bos ductꝫ ad victimã: & q̃si agnꝫ la
sciuiens: & ignorãs q̃ ad vincula stultus
trahat donec transfigat sagitta iecur
eꝫ. Velut si auis festinet ad laqueũ:
nesciẽs q̃ de periculo agit. Nũc ergo
fili audi me: & attẽde ẏbis oris mei. Ne
abstrahatur i viis illꝫ mens tua: ne q;
deciptatis semitis eꝫ. Multos enim
vulneratos deiecit: & fortissimi q̃q in
interfecti sunt ab ea. Vie inferi domꝫ eꝫ:
penetrãtes + interiora + mortis.

CC.S. Sapiẽtis cõmẽdat doctrinã
suã & prefert eã cũctis opibꝫ: & ostẽdit q̃ co
eterna sit deo patri: & cũ ipso creauit
omia: & se probat audire deũ. Ca. viii.

B 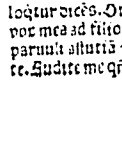
Nũdũ nõ sapiẽtia clas
mitat: & prudentia dat
vocẽ suam. In summis
excelsis q̃q vertiẽdo: su
pra viã i medio semi
tis stans iuxta portas
ciuitatis i ipis foribꝫ
loquitur dicẽs. O viri ad vos clamo: & ꝓ
vox mea ad filios hominũ. Intelligite
parulli astutũ & insipiẽtes aliquerti
te. Audite me q̃m de rebꝫ magnis locu

Als+ nõ hz iuuenẽ

Als+ ad penetralia descendẽt mortis. Als+ infera rior.

tura sunt aperient labia mea et recta
predicent veritatē meditabit guttur
meū: et labia mea detestabunt impiū.
Justi sūt oēs sermones meī: nō est in eis
prauū ḋ neq; pauersū. Recti sūt intelli-
gētib⁹: et ēq inuenīt⁹ scīa. Accipite
disciplinā meā: et non pecuniā: doctri-
nā magis q̄ aurū eligite. Melior est
enim sapiēcia q̄ctis opib⁹ + preciosissi-
mis: et oē desiderabile ei non pōt ꝓpa-
ri. Ego sapia habito i psilio: et eruditi
ītersum cogitatiōib⁹. Timor dñi odit
malū: arrogātiā: et superbiā: et viā prauā:
et os bilingue detesto. Meū est psilium
et eqtas mea est prudētia: mea est forti-
tudo. Per me reges regnant: et legum
pditores iusta decernūt. Per me prin-
cipes iperāt: et potētes decernūt iusti-
cia. Ego diligentes me diligo: et q̄ ma-
ne vigilauerit ad me inueniēt me. Me-
cū sunt diuitie et glia: opes supne et iu-
stīcia. Melior est fructus meus auro et la-
pide pcioso: et genimina mea argento
electo. In viis iustitie ambulo in medio
semitarū iudicij vt ditē diligētes me:
et thesauros eorū replēā. Dñs possedit
me i initio viarū suarū anteq̄ q̄q̄ fa-
ceret a principio: ab eterno ordinata sum
et ex antiqo anteqū terra fieret. Nondum
erāt abissi: et ego iam ꝓcepta erā. Ne-
dum fontes aquarū eruperāt: nedum
montes grauī mole consistēre. Ante
oēs colles ego parturiebar: adhuc ter-
rā nō fecerat: et flumina: et cardines or-
bis terre. Qñ ꝓparabat celos aderā
qñ certa lege: et gyro vallabat abyssos.
Qñ ethera firmabat sursū: et iuxtabat
fontes aquarū. Qñ circundabat mari
terminū suū: et legem ponebat aq̄is ne
trāsirēt fines suos. Qñ appēdebat fūda-
mēta terre: cū eo erā cūcta compo-
nēs. Et delectabar p singulos dies: lu-
dēs coram eo omni tēpore ludens in or-
be terrārū: et delitie mee esse cum filijs
hom. Nunc ergo filij audite me. Bea-
ti qui custodiūt vias meas. Audite di-
sciplinā: et estote sapiētes: et nolite abi-
cere eam. Beatus homo qui audit me
et qui vigilat ad fores meas quotidie:
et obseruat ad postes ostij mei. Qui me
inuenerit inueniet vitā: et hauriet salu-
tem a dño. Qui autē i me peccauerit:
ledet animā suam. Omnes qui me ode-
runt diligunt mortem.

CC.S. Sapiēcia carne assumpta edi-
ficauit sibi domū: reuocat ab infantia
pmittit annos vite: describit mulierē
adulterā siue heresim. Capm. ix.

Sapiētia edificauit sibi 3
domum: excidit columnas septem. Immolauit
victimas suas: miscuit
vinū: et ꝓposuit mensam
suam. Misit ancillas suas
vt vocarēt ad arcē: et ad
menia ciuitatis. Si q̄s est parvulus: de-
uiat ad me. Et insipienti⁹ locuta est. 5
Venite comedite panem meum: et bibite vi-
num q̄ miscuiuobis. Relinquite infantiā
et viuite: et ambulate + per vias
prudētie. Qui erudit derisorē: ipse con-
tumeliā sibi facit: et q̄ arguit impiū: sibi
maculā generat. Noli arguere derisorem
ne oderit te. Argue sapiētem et di-
liget te. Da sapiēti occasionē: et adde
tur ei sapiētia. Doce iustum: et festina
dit accipere. Principiū sapiētie timor
dñi: et scīa sancti: prudentia. Per me
enim multiplicabunt dies tui: et addent
tibi anni vite. Si sapiēs fuerit: tibimet
ipsi eris: si autē illusor: solus portabis
malū. Mulier stulta et clamosa plena
q̄q̄ illecebris: et nihil omnino scīens: se-
det in foribus domus sue: sup sellā i eccle-
sioribus loci: vt vocaret trāsēuntes per
+ viās p gētes i itinere suo. Quis est
parvulus: declinet ad me. Et secordi loqu-
tus est. Aque furtiue dulciores sunt:
panis abscōditus suauior. Et ignorat
q̄ ibi sint gigātes: et in profundis la-
ferni cōuiue ei⁹. Qui enim + applicabit
illi: descēdet ad inferos: et q̄ abscessē-
rit ab ea saluabitur.

CC.S. Alternatim loquit de filio sa-
piente stulto: iusto et impio: simplici
et prauo: de charitate et odio: et bono il-
lo et malo. Capitulum. x.

Parabole salomonis filij
dauid regis israēl. 5
Filius sapiens letificat
patrē: filius vero stultus me-
stīcia est matri suē. Habū-
dē deest thesauri iniqtā-
tis: iustīcia vero liberabit
a morte. Nō affliget dñs famē an-
mā iusti: et insidias impiorū subuertet.
Egestatem opata est manus remissa:
manus autē fortis diuitias parat. Qui
+ mitit mēdacijs: hic pascit vētos: idem
autē ipse sequet aues volātes. Qui cō-
gregat in messe filius sapiēs est: qui aut
dormit ēstate filius pfusionis. Benedictio
dñi sup caput iusti: os autē impiorum
operit iniqtātē. Memoria iusti cū laū-
dib⁹: et nomē impiorū putrescet. Sapiēs
corde preceptā suscipiet: stultus cedētur

labijs. Qui ambulat simpliciter: et am-
bulat confidenter: q̄ autē deprauat vias
suas manifest⁹ erit. Qui annuit oculo
dabit dolōrē: stult⁹ labijs verberabit
Vena vite os iusti: os autē impiorū ope-
rit iniqtātē. Odiū suscitat rixas: et omni
bus delictis operit charitas. In labijs
sapiēs inuenīt sapiēcia: et virga
indoctō et⁹ qui indiget corde. Sapiēs
tes abscōdunt scīentiā: os autē stulti
cōfusioni proximū est. Substantia diui-
tis vrbs fortitudinis eī⁹: pauor pau-
perum egestas eorū. Opus iusti ad vitam:
fructus autē impii ad pecātū. Via vite cu-
stodiēs disciplinā: qui aūt increpatio-
nes relinquit errat. Abscondunt odium
labia mendacia: qui profert contumeliā
insipiens est. In multiloquio non deē
cet peccatum: qui autem moderat la-
bia sua prudentissimus est. Argentum
electum lingua iusti: cor autē impiorū p
nihilo. Labia iusti eruditūt plurimos:
qui aūt indocti sunt in cordis egestate
morient. Benedictio dñi diuitēs facit:
nec sociabitur eis afflictio. Quasi per
risu stultus operatur zelus: sapiēcia
autem est viro prudentia. Quod timet
impius veniet super eū: desiderū suū
iusto dabitur. Quasi tēpestas trāsiēs
nō erit impius: iustus autē quasi funda-
mētū sempiternū. Sicut acetū dentī-
bus: et fumus oculis: sic piger his q̄ mi-
sērūt eū i via. Timor dñi apponet dies
et anni impiorū breuiabunt. Expectatio
iustorum letitia: spes autē impiorū pe-
ribit. Fortitudo simplicis via dñi: et
pauor his q̄ operant malū. Justus i eter-
num nō cōmouebit: ipi aūt nō habita-
būt sup terrā. Os iusti parturiet sapiē-
tiā: lingua prauorū pdit. Labia iusti con
siderāt placita: et os impiorū peversa.

CC.S. De eqtate: et stultitate: simpli-
citate: et iustīcia: de gubernatore: et sapi-
ente: de prouo iusti: de misericordia et
clemētia: et ꝓtrariis: de diuitiēs ꝓpter
de denudatiōe: et ꝓente bonis:
de flagello iusti et eorū cōtrariis. Cap. xi.

Statera dolosa abomina-
tio est apud dñm: pōdus
equū voluntas eī⁹. Ubi
fuerit superbia: ibi erit et
ignominia: ubi autē humi-
litas: ibi sapiēcia. Simpli-
citas iustos diriget
eos: supplantatio pueros vastabit il-
los. Nō pderūt diuitie in die vltiōis:
iustīcia autem liberabit a morte. Justi-
cia simplicis diriget viā eius: et impie-
tas sua corruet impiū. Justīcia rectorum
liberabit eos: et in iudicio suis capientur
iniq. Mortuo homo ipio nulla erit vi-
tra ipes: et expectatio solicitorū pdit.
Justus de angustia liberat⁹ est: et tradet
ipi⁹ p eo. Simulator ore decipit ami-
cū suum: iusti aūt liberabūtur scīentia.
In bonis iustorū exultabitur ciuitas:
et pditione ipiorū erit laudatio. Bñdi-
ctione iustorū exaltabitur ciuitas: et ore
ipiorū subuertetur. Qui despicit ami-
cū suum indigēs corde est: vir aūt pru-
dēs tacebit. Qui ambulat fraudulēter
reuelat arcana: qui aūt fidelis est: celat
amici cōmissū. Ubi nō est gubernator:
populus corruet: sal⁹ aūt vbi multa psi-
lia. Affligēt malo q̄ fidē facit p extra-
neo: q̄ aūt cauet laqēs secur⁹ erit. Mu-
lier gratiosa inuenīet gliam: et robustī
habebūt diuitias. Bñfacit ale sue vir
misericors: q̄ autē crudelis est etiā p-
piquos abiicit. Impi⁹ facit op⁹ instā-
bile: seminātī autē iustitiā merces fi-
delis. Clemētia ꝓparat + vitā: et secta-
tio malorū mortem. Abominabile dño
cor prauū: et voluntas eī⁹ i his q̄ simpli-
citer ambulāt. Manu⁹ i manu nō erit i-
nocēs malū: semē autē iustorū saluabit.
Circul⁹ aureus i naribus suis: mulier pul
chra et fatua. Desiderium iustorū oē bo-
nū est: prestolatio ipiorū furor. Alij di-
uidant ꝓpria: et ditiores fiunt: alij ra-
pīt nō sua: et semp i egestate sunt. Alia
q̄ benedicit ipiguabitur: et qui lētificat
ipse quoq; inebriabitur. Qui abscōn-
dit frumenta maledicetur in populis:
benedictio autem sup caput vendētis.
Bene consurgit diluculo q̄ querit bo-
na: qui aūt inuestigator: malorū est op-
primetur ab eis. Qui confidit in diuiti-
bus suis corruet: iusti autem quasi vi-
rens folium germinabūt. Qui contur-
bat domum suā possidebit ventos: et q̄
stultus est seruiet sapienti. Fructus iu-
sti lignum vitē: et q̄ suscipit animas sapiēs
est. Si iust⁹ i terra recipit: quantomag-
gis ipius et peccator.

CC.S. De agenda gratia: et iustitia iu-
dicanda: de doctore vero: de cognoscē-
dis iumentis ꝓprijs et eorū cōtrariis:
de terra colēda: de bonis et malis que
sunt i lingua: de securitate iusti: de ma-
nu fortiū: de merore viri: de negligēdo
damno ꝓpter amicum. Capm. xii.

Qui diligit disciplinā diligit scīe
tiam: qui autem odit increpa-
tiones insipiens est. Qui bon⁹ est hau-
riet sibi + gratiam a dño: qui autem

constãt cogitationib⁹ suis: sic agit.
Nõ roborabit hõ ex ipietate: et radix
iustoꝝ nõ cõmouebit. Mulier diligens
q.5.c.fi. de pe.dis. 2.ubi qõ iusto. corona est viro suo: et putredo in ossib⁹ eius: q̃ p̃fusione res dignas gerit. Cogitationes iustoꝝ iudicia: p̃silia ipioꝝ fraudulẽta. Verba ipioꝝ insidiantur sanguinis iustoꝝ liberabit eos. Verte ipios: et nõ erũt: domus aũt iustoꝝ permanebit. Doctrina sua nosceꝯ vir: qui aũt
Eccl.20.d vanus est: parebit p̃ceptui. Melior est paup: et sufficiẽs sibi: q̃ gloriosus: et indigẽs pane. Mouet iustus iumentorꝝ suoꝝ aliis viscera: aũt ipioꝝ crudelia. Qui opat terrã suã satiabit panib⁹: q̃ aũt sectatur otiũ: stultissimus est.
Alio + nõ habet Qui suauis + est diuitiis: moderationibus in suis monstrabit⁹ reliquꝝ prumeriis. Desiderũ ipũ monimẽtum est pessimorũ: radix autem iustoꝝ proficiet
Prouerb.13.a propter peccata labiorũ ruina proximat malo: effugiet aũt iust⁹ de angustia. De fructu oris sui vnusq̃q̃ replebitur bonis: et iuxta opera manuũ suarũ retribuet ei. Vita stulti recta: locus eius: quis aũt sapiens est audit consilia. Fatuus statim indicat iram suam:
5.q.5.c.fi nali. q̃ aũt dissimulat iniuriã: callidus est. Qui qõ nouit loquit iudet iustitiẽ: et q̃ aũt mentit testis est fraudulentus. Est q̃ pmetat + q̃si gladio pungit con
3.q.5.c.fi nali. scientiẽ: linguꝝ aũt sapientium est sanitas. Labium veritatis firmum erit in perpetuum: q̃ aũt testis est repentinus concinnat linguam mẽdacij. Dolus in corde cogitantium mala: qui autem pacis incunt consilia sequitur eos gaudium. Nõ contristabit iustum quicquid ei acciderit: impũ aũt replebuntur malo. Abominatio ẽ dõno labia mẽdacia: qui autem fideliter agunt placẽt ei. Homo versutus celat sententiam: et cor insipientium prouocat stultitiam.
Prouerb.12.a Manus fortium dominabit: que autem remissa est tributis seruit. Meror in corde viri humiliabit illũ: et sermone bono letificabit. Qui negligit dãnum propter amicũ iust⁹ est: iter aũt ipioꝝ decipiet eos. Non inuenietur fraudulentus lucrum: et substantia hois erit auri pretiũ. In semita iustitiẽ vita: iter aũt
D denium ducit ad mortem.

C.L.S. De custodia oris: et duplici cordis: de falsis diuitiis: de lucerna ipioꝝ: de substantia festinata: de prẽnẽtius vorãtibus: de vnguẽto: de similitudine cõuiuantiũ: et filiis iustis: de cibis qui sũt parãtib⁹ congregati sunt. Capm. xiij.

B Sapiens mulier edificat domũ suã: insipiẽs etiã quã manibus destruet. Ambulãs recto timet: et timens deum: despicit ab eo qui infami gradit
Prouerb.14.a via. In ore stulti virga superbie: labia sapiẽtiũ custodiũt eos. Vbi nõ sunt boues: presepe vacuũ est: vbi aũt apparent plurimũ segetes: vbi manifesta est fortitudo bouis. Testis fidelis nõ mẽtiet: p̃ferat aũt mẽdacia dolos⁹ testis. Quẽrit derisor sapiẽtiã: et non inuenit: doctrina prudẽtiũ facilis. Vade p̃tra virũ stultũ: et nesciet labia prudẽtie. Sapiẽtia calliditatis ẽ intelligere viã suã: in prudẽtia stultoꝝ errãs. Stult⁹ + illudet + peccatũ: et inter iustos morabit gra. Cor: quod nouit amaritudinẽ anime suẽ: in gaudio eius non miscebit extraneus. Domus impioꝝ delebit: tabernacula iustoꝝ germinabũt. Est via que videtur homini iusta: nouissima autem eius deducunt ad mortẽ. Risus dolore miscebit: et extrema gaudij luctus occupat. Vns suis replebit stult⁹ a sup: cuiꝰ erit vir bon⁹. Innocẽs credit o verbo
Prouerb.14.b altui: considerat gressus suos. Filio doloso nihil erit boni: suo aũt sapiẽti p̃sperũ erũt actus: et dirigẽt via eius. Sapiẽs timet: et declinat a malo: stultus transilit: et cõfidit. Impatiens operabit stultitiã: et vir vsut⁹ odiosus ẽ. possidebit paruuli stultitiã: et circũdabũt astuti scientiã. Jacebũt mali ante bonos: impij ante portas iustorũ. Etiã primo suo pauper odiosus erit: amici vero diuitũ multi. Qui despicit primũ suũ peccat: q̃ aũt miseret pauperũ beat⁹ erit. Qui credit i dõo miaz diligit: errãt q̃ operanẽ malũ. Via et veritas preparãt bona. In omni opere bono erit abũdãtia: vbi autem verba sunt plurima ibi frequenter egestas. Corona sapientũ diuitiẽ eorũ: fatuitas stultorũ ipsorũ dõtia. Videtur alas testis fidelis: et p̃ferat mendacia p̃sipellis.
Prouerb.14.c In timore dõni fiducia fortitudinis: et filijs eꝰ erit spes. Timor dõni fõs vite vt declinet a ruina mortis. In multitudine ppli dignitas regis: et in paucitate plebis ignominia p̃cipis. Qui patiẽs est multa gubernat sapientia: q̃ aũt impatiẽs est exaltat stultitiã suã. Vita carnium sanitas cordis putredo ossiũ inuidia. Qui calumniat egentem exprobrat factori eiꝰ: honorat aũt eum q̃ miseret pauperũ. In malicia sua repellet ipius: sperat aũt iust⁹ in morte sua. In corde prudẽtis requiescit sapientia: et indoctos q̃sq̃ eruditet. Justitia eleuat gentẽ: miseros aũt facit ploos peccũ. Acceptꝰ erit regi minister intelligẽs: et iracundiã eiꝰ inutilis sustinebit.
C.L.S. De effectu sermonis boni: de cognitione dei: de pietatis impioꝝ: de doctrina obedientie: de hilaritate conscientie: laus timoris et charitatis: de tracũdia pigritia sapiẽtia: et pudua ecclesiãe: de auaritia: et oratione iustoꝝ: de fama bona: de discipulo obedientẽ. xv.

B Responsio mollis frãgit irã: sermo durꝰ suscitat furorẽ. Lingua sapiẽtiũ ornat scientiã: os fatuoꝝ ebullit stultitiã. In omni loco oculi dõi cõtẽplant bonos: et malos. Lingua placabilis lignũ vite: que aũt immoderata est cõteret spũ. Stult⁹ irridet disciplinã
Prouerb.15.b patris sui: q̃ aũt custodit increpationes astutior fiet. In abũdãti + iustitia vir⁹ maxima est cogitationes aũt impioꝝ eradicabũt. Dom⁹ iusti plurima fortitudo: et in fructib⁹ impij conturbatio. Labia sapientũ disseminabũt scientiã: cor stultorũ dissimile erit. Vicitime impioꝝ abominabiles dõo: vota iustorũ placabilia. Abominatio ẽ dõo via ipiꝰ qui sequit iustitiã diligit ab eo. Doctrina mala desertẽti viã vite: qui increpationes odit morietur. Infern⁹ et perditio coram dõo: quãtomagis corda filiorũ hois? Non amat pestilẽs eũ qui se corripit: nec ad sapientes graditur. Cor gaudẽs exhilarat faciẽ: i meroze
Prouerb.17.a animi deiectur spũs. Cor sapiẽt⁹ q̃rit doctrinã: os stultorũ pascit ipertitẽ. Cũctos dies pauperis malis: secura mens quasi iugẽ cõuiuiũ. Melius est parum cũ timore dõi: q̃ thesauri magni et insatiabiles. Melius est vocari ad olera
C 6.10.a. ubi charitate q̃ ad vitulũ saginatũ cũ odio. Vir tracũdus p̃uocat rixas: qui patiẽs est mitigat suscitatas. Iter pigroꝝ q̃si sepes spinarũ: via iusto rũ absq̃ offendiculo. Filius sapiens letificat patrẽ: et stult⁹ hõ despicit matrẽ suam. Stultitia gaudium stultorũ: vir prudẽs dirigit gressus suos + Dissipantur cogitationes vbi nõ est cõsilium: Alio + nõ hz suos.
Alio + nõ hz in abũdanti. vbi vero sunt plures cõsiliarij confirmãtur. Letatur homo in sententia oris sui: sermo opportunus est optimus. Semita vite sup̃ius: vt declinet de inferno nouissimo. Domũ + superbũ mos.

de pe. dis. 2. c. principum.

dis. 4. c. bonorũ.

Als + nõ hẹs p malẹ ꝛc. psq; a malo.

Als + sapientia. 1 + q. 5. c. scriptum 3. q. 7. c. 1. grauitẹ.

demolietur dño: et firmos faciet terminos vidue. Abominatio dñi cogitationes male: ⁊ purus sermo pulcherrimꝰ firmabit ad eo. Cõturbat domũ suã q̃ sectat auaricia: q̃ aũt odit munera viuet. Per misam + et fidem purgantur peccãta: per timorẽ aũt dñi declinat omo a malo. Mens iusti meditabit obedientiã + os impiorꝫ redũdat malis. Longe est dñs ab impiis: et orationes iustorũ exaudiet. Lux oculorꝫ letificat alam: fama bona impingat ossa: auris q̃ audit increpationes vitẹ: in medio sapientiũ cõmorabit. Qui abiecit disciplinã despicit alam suã: qui autẹ acq̃iẹt increpationibus possessor est cordis. Timor dñi disciplina sapiẽtiẹ: et gloriam precedit humilitas.

C. C. S. Quod dominꝰ dirigit pias hominum videt et põderat: de via bona et laude paupertatis: de indignatione regis et clemẽtia ⁊ laude ⁊ sapientia et humilitate: de schismatico et adulitero: de laude senectutis et patientie.

Capitulum. xxi.

A

Dominis est aiax ꝓparare: et dñi gubernare linguã. Oẹs vie hominũ patẹt oculis eiꝰ: ipsi tuum ponderator est dñs. Iustẹ dño opera tua: et dirigẹnt cogitationes tue. Untuersa propter semetipsũ operatꝰ est dñs: imo iũ q̃q; ad diẹ malũ. Abominatio dñi est omis arrogans: certã si manus ad manum fuerit: nõ erit innocẽs + Initiũ vie bone facere iusticiã: accepta aũt apũ deũ magis q̃ immolare hostias. Mia ⁊ veritate redimit iniqtas: et in timore dñi declinat omo a malo. Cũ placuerint dño vie homis inimicos q̃q; eiꝰ pertet ad pacẹ. Melꝰ est parũ cũ iusticia: q̃ multi fructus cũ iniqtate. Cor homis disponit viã suã: ⁊ dñs dirigẹt gressus eiꝰ. Divinatio in labis regis: in iudicio nõ errabit os eiꝰ. Põdꝰ ⁊ statera iudicia dñi: iunctẹ opera eiꝰ omis lapides scki. + Abominabiles regi q̃ agẹ sit impietẹ: q̃m iusticia firmat solium. Voluntas regum labia iusta: qui recta loquit diligẹt. Indignatio regis nũcii mortis: vir sapiẹs placabit eã. In hilaritate vultꝰ regis vita: ⁊ clemẽtia eiꝰ q̃si imber serotinꝰ. Posside sapiẽtiã: quanto melior est: ⁊ acq̃re prudẽtiã: q̃ pecoribus ẽ argẽto. Semita iustorꝫ declinat mala: custos animẽ sue seruat viã suã. + Cõtritionẹ precedit superbia: ⁊ ante ruinã exaltabit spũs. Melꝰ est humiliari cũ mitibus q̃ diuidẹre spolia cũ superbis. Erudit qui bono reperiẹt bona: ⁊ q̃ sperat in dño beatus est. Qui sapiens est corde appellabit prudẽs: ⁊ dulcis eloquio maiora reperiet. Fons vite eruditio possidentis: doctrina stultorũ fatuitas. Cor sapientis erudiet os eius: ⁊ labiis illiꝰ addet gratiã. Favus mellis cõposita verba dulcedo animẽ: sanitas ossium. Est via q̃ videt homini recta: et novissima eiꝰ ducẹt ad mortẹ. Ala laborantis laborat sibi: q̃ cõpulit eum os suũ. Vir insipiens + fodit malũ: ⁊ labiis eius ignis ardẹsẹit. Homo pervers suscitauit litẹs: et verbosus separat principes. Vir iniquꝰ lacẹat amicũ suũ: et ducit eũ p viã nõ bonã. Qui attentis + oculis cogitat prava modẹs labia sua pficiet malũ. Corona dignitatis senectus q̃ in viis iusticie reperiẹt. Melior est patiẹs viro fortẹ: ⁊ q̃ vincit animo suo expugnatore vrbium. Sortes mittunt in sinũ: sed a dño temperant.

C. C. S. De lera pscientia: de pbatione iustꝰ gẽma gratissima: de stulto incorrigibili: de stulto diuite: de ꝓo amico et recrete alarũ: de oculis stultorũ: de cõsilio iusto: de moderamine lingue. xxii.

B

Melior est bucella sicca cũ gaudio q̃ domus plena pecoribus cum iurgio. Seruꝰ sapiens dominabit filiis stultis: ⁊ inter fratres hereditatẹ diuidet. Sicut ignẹ pbat argentum ⁊ aurum caminus ita corda pbat dñs. Malus obedit lingue iniquẹ: fallax obtẹperat labiis mendacibꝰ. Qui despicit pauperẹm: exprobrat factori eiꝰ: q̃ in ruina letabit alterꝰ: nõ erit impunitus. Corona senũ filii filiorũ: et gloria filiorũ patres eorũ. Nõ decẹt stultus verba decẹs: nec principẹ labius mẽtiẹs. Sedima gratissima expectatio prestolantis: quodcunq; se vertit prudenter intelligit. Qui celat delictum: querit amicitias: q̃ altero + sermone repetit: separat federatos. Plus pficit correctio apud prudentẹm: q̃ centum plagẹ apud stultũ. Semper iurgia querit malus: angelus autẹ crudelis mittẹt contra eum. Occurrẹt magis vsẹ occurrẹre ursẹ priuatẹ: q̃ fatuo confidenti sibi in stulticia sua. Qui reddit mala pro bonis: nõ recedẹt malum de domo eius. Qui dimittit aquã caput est iurgiorẹt ante

tẹs patiatur ptumeliam iudiciũ deseẹrat. Et qui iustificat impiũ: et qui condemnat iustũ: abominabilis vtrorq; apud deum. + Quid pdẹsse stulto dẹ divitias: cũ sapiẽtiã emẹre non possit. Qui aliã + facẹt domũ suã: querit ruinã: qui cultat discẹre: incidẹt malis. Omni tpe diligit qui amicus est: ⁊ frẹter in angustiis cõpẹbatur. Stultus hõ plaudẹt manibꝰ cũ spondẹrit pro amico suo. Qui meditatur discordias diligit rixas: ⁊ qui exaltat os suũ: q̃rit ruinã. Qui pverti cordis est: non inuenit bonũ: ⁊ qui vertit linguam incidit in malũ. Natus est stultus in ignominia patris: sed nec pater in fatuo letabit. Animus gaudẹs etatẹ floridam facit: spũs tristis exiccat ossa. Munera de sinu impꝰ accipit: vt puertat semitas iudicii. In facie prudẽtis lucẹt sapiẽtia: et stultorũ in finibus terre. Ira patris filii stultus ⁊ dolor matris que genuit eũ. Nõ est bonũ damnũ inferre iustomẹ: peutere pncipem q̃ recta iudicẹt. Qui moderẹt sermones suos: doctꝰ et prudẽs est: pcosi spũs: vir eruditꝰ. Saltẹm q̃s si tacuerit sapiẽs reputabit: si pssẹrit labia sua ꝓtelligẽs. C. C. S. De recessu ab amico despiẹto: de vbis viri: de non deuãdo aduitate: de ore stultꝰ: de iusto se accusante: de frẹtre iuuãte frẹtrẹ: de fructu oris: de mulierẹ bonã: de malã: de locutiõe diuitꝰ ⁊ pauperis: de amico sociali. xxiii.

A

Occasiões q̃rit qui vult recẹdẹre ab amico omi tpe erit exprobabilis. Nõ recipit stultꝰ verba prudẽtie nisi ea diceris que ꝑsẽdẹ in corde eiꝰ. Impꝰ cũ in pfundũ venerit pcoꝫ: pnẽtẹ: q̃z sẽqt eũ ignominia ⁊ opprobriũ. Aqua pfunda vba ex ore viri: ⁊ torrẽs redũdãs fons sapiẽtie. Accipere pssõa ipsũ i iudicio: non est bonũ: vt declines a vitate iudicũ. Labia stulti miscent se litibus: os eius iurgia pvocat. Os stulti cõtritio eiꝰ: et labia ipsiꝰ ruina ale eius. Verba bilinguis: q̃si simplicia: ⁊ ipsa peruenẹrẹ vsq; ad interiora ventris. Pigrũ detẹnẹt timor: ale autẹ effeminatorũ esurient. Qui mollis ⁊ dissolutꝰ est in opẹ suo frẹter est sua opera dissipãtis. Turris fortissima nomẹn dñi: ad ipsam currit iustus et exaltabit. Substãtia divitiẹ vrbs roboris eiꝰ: ⁊ quasi murus pallidus arcũdans eũ. Antẹq̃ cõteratur exaltatur cor: hominis: ⁊ antẹq̃ glorificẹt: humiliat. Qui pvẹ respondẹt q̃ audit: stultum se esse demõstrat: ⁊ cõfusione dignũ. Spũs viri sustẹtat imbecillitatẹm suã: spũs vero ad iracẹndum facilẹ: quis poterit sustinẹre? Cor prudẹtis possidẹbit scientiã: auris sapiẹtiũ querit doctrinã. Donum hominis dilatat viã eiꝰ: et ante pncipes spaciũ ei facit. Iustꝰ prior est accusator: sui venit amicus eiꝰ: et inuestigabit eũ. Cõtradictiones cõpẹscit sors: ⁊ inter potẹtes q̃q; diuidicat. Frẹter qui adiuuatur a frẹtre quasi ciuitas firmatẹ: iudicia quasi vectẹs vrbiũ. De fructu oris viri replebit vẹntẹr eiꝰ: ⁊ gẽnimina labiorũ ipsiꝰ saturabũt eũ. Mors vita in manibꝰ + linguẹ: qui diligit eã comedẹt fructẹs eius. Qui inuenit mulierẹ bonã: inuenit bonũ: hauriẹt tocũditatẹ a dño. Qui expellit mlierẹ bonã: expellit bonũ: q̃ aũt tenẹt adulterã stultꝰ est ⁊ impiẹ. Cũ obsẹcratiõibꝰ loquit pauper: ⁊ diues effẹbit rigidẹ. Vir amicabilẹ ad societatẹ: magis amicus erit q̃ frẹter. C. C. S. De paupẹre simplicẹ ⁊ de fatua natione: de stulticiẹ: de amicis diuitis ⁊ pauperis: de falso testẹ: de gẽs patiẹtis ⁊ pauperis: de ira regis: de litigiosa multere: et a quo detur vtor: prudẹntia: de pigredine operandi: de seruo rẹ misericordẹ: de erudiẹndo filio: de pigro: et de malleis dẹrisorẹs. xxiv.

Ecclꝰ. 11. a Dist. 29. c. 1.

De cõsẹ. dist. 1. c. credẹre in glo.

D

Als + manu.

12. q. 1. c. 1.

Capitulum xxv.

A

Melior est paup q̃ ambulat in simplicitate sua: q̃ diues torquens labia sua et insipidẹ. Ubi nõ est scientia ale nõ est bonũ: ⁊ festinus est pedibus + offẹndit. Stultitia hominis supplãtat gressus eius: ⁊ contra deũ seruet ale suo. Divitiẹ addũt amicos plurimos: a paupẹ autẹm ⁊ hi quos habẹt separantur. Testis falsus nõ erit ipunitꝰ: ⁊ qui mãdacia loquit nõ effugiẹt. Multi colũt pssõa potentis: ⁊ amici sunt dona tribuẹntis. Fratres hominis paupis odẹrũt eũ: isquẹ et amici procul recẹsẹrũt ab eo. Qui tẽ vba sẹctat nichil habẹbit: qui aũt possẹssor est mẽtis diligit ala suã: ⁊ custos prudẹntẹ inuenẹt bona. Falsus testis nõ erit ipunitꝰ: ⁊ q̃ loquit mendacia perdibit. Nõ decẹt stultũ diuitiẹ nec seruũ dñari pncipibus. Doctrina viri p patiẹtiã nosẹtur: gẽs eiꝰ est liẹ ptẹrgredi. Sicut fremit leonis ira et regis ira: et sicut ros sup herbã ira et

J. 15. a.

Als + peccat.

B

hilaritas cⁿ. Dolor: pfis filⁿ stultus: ⁊ recta iugit litigiosa mⁿlier
Dom⁹ diuitie dant a paretib⁹ a dño
ꝗ propie vrot: prudēs. Pigredo im
mittit lopores: ⁊ ala dissoluta esurire
Qui custodit mādatum custodit alas
suas: qui aūt negligit viā suā ✠ mortifica
bitur. Fenerat dño qui miseret paupe
ris: ⁊ vicissitudinē suā reddet ei. Erudi
filiū tuū ne desperes: ad interfectio
nem autem eius ne ponas alam tuam.
Qui cū impariēs est: sustinebit dānū
⁊ cū rapuerit aliud apponet. Audi cō
silium: ⁊ suscipe disciplinam: vt sis sapiēs
in nouissimis tuis. Multe cogitatio
nes in corde viri: voluntas aūt dñi
ēternū pmanebit. Nō indigens miser
ricors esset melior: est pauper iust⁹ ꝗ
vir mēdax. Timor dñi ad vitā: ⁊ in ple
nitudine cōmorabitur absq; vlitatio
ne pessimi. Abscēdit piger manū suā
sub ascellare ad os suū applicat eas.
Pestilente flagellato stult⁹ sapientior
erit: si aūt corripueris sapiēte intelli
git sapientiam. Qui affligit patrem ⁊
fugit matrē: ignominiosus erit ⁊ ifa
mis. Non cesses audire fili doctrinam:
nec ignores sermones scie. Testis iniq⁹
deridet iudiciūrē ex ipso deuo
rat iniquitatē. Parata sunt derisoribus
iudicia ⁊ malleī percutientes stultor
corporibus.

C.S. De vino ⁊ prēcionib⁹: de rege
dissipante malū: de pōdere et mēsura
de sono fugiēdo: de emptore vili pēdē
te: de pane mendacij: de maledictione
pfis ⁊ mfis: de hereditate festinata: de
duplici pōdere: de boto reddendo de lu
cerna mentis: de fortitudine. Ca. xx.

B dist. 35. c. luxuriosa et c. luxuriam.

Luxuriosa res vinū: ⁊ tu
multuosa ebrietas. Quī
cūq; his delectatur non
erit sapiēs. Sicut rugi
tus leonis: ita ⁊ tremor
regis: qui peccat in animā suā. Bono: est hoi ꝗ separ se
a contentiōib⁹: ois aūt stult⁹ miscēt
se ptumelijs. Propter frig⁹ piger arare
noluit: mendicabit ꝗ estate et nō dabi
tur illi. Sicut aqua pfunda: sic psilij
in corde viri: sed hō sapiēs exhauriet
illud. Multi hoies misericordes vocā
tur: virū aūt fidelē qs inueniet? Iust⁹
qui ambulat i simplicitate sua beatos
poli se filios derelinqt. Rex ꝗ sedet in
solio iudicij dissipat omē malū intuitu
r. Jo. r. d. de pe. dist. meū: pur⁹ sum a pecō: pondus et pon
dus: mensura ⁊ mēsura: vtrūq; abomi
nabile est apud deum. Et studus suis
intelligitur: puer si mūda et recta sint
opa eⁿ. Aures audientē et oculum vi
dentē: dñs fecit vtrūq;. Noli diligere
somnū: ne te egestas oppmat. Aperi
oculos tuos ⁊ satur eris panib⁹. Malū
est: malū est: dicit ois emptor. Et cum
recesserit: tunc gloriabit. Est aurum ⁊
multitudo gemmarū: vas aūt pciosum
labra scientie. Tolle vestimentū eius ꝗ
fideiussor extitit alteriūs: p extraneis
aufer pignⁿ ab eo. Suauis ē hoi panis
mēdacij ⁊ postea iplebit os eius calcu
lo. Cogitationes consilijs roborant: ⁊
gubernaculis tractanda sunt bella. Et
ꝗ reuelat mysteria et ambulat fraudu
lēter ⁊ dilatat labia sua ne omiscearis
Qui maledicit pfis suo mfi extinguet
lumen ✠ eius i medio tenebrū. Here
ditas ad quā festinat in pncipio in no
uissimis bdictione carebit. Ne dicas
reddam malū p malo: expecta dñm et
liberabit te. Abominatio est apū deū
✠ pōdus ⁊ pōdus: statera dolosa non
est bona. A dño dirigūtur gressus vi
ri: ꝗs aūt homo intelligere pōtiam
suā? Ruina est hoi denotare sctōs ⁊ et
post vota retractare. Dissipat impios
rex sapiēs ⁊ incurvat sup eos fornicē
Lucerna dñi spiraculū hois: ꝗ inuesti
gat oīa secreta ventris. Ipse et vitas
custodiunt regem: ⁊ roborat clementia
thron⁹ eius. Exultatio iuuenū fortitu
do eorum: et dignitas senum canities.
Tenor vulnerij abstergit mala: ⁊ plage
in secretioribus ventris.

C.S. De corde regis laus mīe et iu
dicij: de porētia liquā: de mulere liti
gosa de victoria rpi: de superbia: de pi
gro ⁊ hostiū impiorū: de teste menda
cij: de viro obediente. Ca. xxi.

Sicut diuisiones aquārū
ita cor regis i manu dñi
quocūq; voluerit inclī
nabit illud. Omnis viri
recta videntur sibi: appendit
aūt corda dñs facere ✠
miam ⁊ iudiciū: magis placet dño qm
crime. Exaltatio oculorū est dilatatio
cordis: lucerna impiorū peccatū. Cogita
tiones robusti semp in abundantia:
omis aūt piger i egestate est. Qui pge
gat thesauros lingua mēdacij: ventos
ercors est ⁊ spinges ad laqos mortis.
Rapsa iprorū detrahēt eos q: noluerūt
facere iudiciū. Peruersa viri alienā
est: qui aūt mūdus est: rectū opus est

Melius est sedere in angulo domatij: q
cū mulere litigiosa ⁊ domo cōmuni.
Ea impia desiderat malū: nō miserē
bit proximo suo. Vnlcerato pestilēte sa
pientior erit paulus: ⁊ si docetur sapiētē
sumet scientiam. Excogitat iust⁹ de domo
impij: et deducit ipios a malo. Qui
obturat aures ad clamorē pauperis et
ipse clamabit ⁊ nō exaudiet. Manⁿ ab
scondit: et extinguit iras: et donum in si
nu indignationem maximā. Gaudium
iusto est facere iudicium: ⁊ pauor opera
ntib⁹ iniquitatē. Vir ꝗ errauerit a via doctri
nē: requiescet gigantū cōmorabit. Qui di
ligit epulas i egestate erit: ꝗ amat vi
nū ⁊ pinguia nō ditabit. Pro iusto da
tur impius: ⁊ pro recto iniquus. Melius
est habitare i terra deserta: q̃ cum mu
liere litigiosa ⁊ iracūda. Thesaur⁹ deside
rabilis ⁊ oleū in habitaculo iustorū: sa
piēs nō dissipabit illud. Qui sequi
tur iusticiam et miam inueniet vitam
iusticiā ⁊ gliam. Ciuitatē fortis ascē
dit sapiens: destruitq; robur fiducia
eius. Qui custodit os suū ⁊ linguā suā:
custodit ab angustijs aiam suā. Super
bus et arrogās vocat indoct⁹: qui in
ira operat superbiā. Desideria occidunt
pigrū: noluerūt enim quicq̃ manⁿ eius
opari. Tota die depupiscēs desiderat: ꝗ
aūt iust⁹ est tribuet ⁊ nō cessabit. Ho
stie impiorū abominabiles ꝗ offerūtur
ex scelere. Testis mēdax pibit viri obe
dientis loquet victoriā. Vir impⁿ procac
ter obfirmat vultū suū: ꝗ aūt rectⁿ est
corrigit viā suam. Nō est sapiētia: nō
est pudētia: nō est psilij cōtra dñm.
Equus paratus die belli: dñs autē sa
lutem tribuet.

C.S. De fama bona: de cōuenientia
diuersi naturarū in rpo: de fine mode
stie de feneratē: de dādis munerib⁹: de
mūdicia cordis: de pigro: de puero stul
to: de calumniatore: de andēda sapiētia
de violētia nō faciēda pauperi: de ami
cita iracūdi: de nō fideiudēdo: de pre
sumptione. Ca. xxii.

Melius est nomē bonū
ꝗ diuitie multe: sup
argētū enim et aurū ꝗ fa
bona. Diues et paup
obuiauerūt sibi vtriusq; opator: dñs. Calli
dus videt malū et ab
scōdit se: innocens pertransiit ⁊ afflictⁿ
est damno. Finis modestie timor dñi
diuitiē gliā ⁊ vitā. Armat gladū iniq
supbi custos aūt ale sue longe recedit

ab eis. Prouerbiū est: adolescēs iuxta
viā suam etiā cū senuerit non recedet
ab ea. Diues pauper dominat: et q̃ acci
pit mutuū fuus est feneratis. Qui se
minat iniqtate metet malū: virga ire
sue p̄ ifinuabit. Qui pnus ē ad miam
bdicet de panib⁹ eius: sitis dedit pau
peri. Vtcūq; ✠ honore acqret q̃ dat
muneri: etiam aūt auferet accipientiū.
Sace derisores ⁊ exibit cū eo iurgium:
cessabitq; causē et cōtumelie. Qui di
ligit cordis mūdicitā: ppter gām la
biorū suōr habebit amicū regē. Oculi
dñi custodiūt scientiam et supplantat
verba iniqui. Dicit piger leo est foris
in medio platearum occidendus sum.
Fouea pfunda os aliene: cui irat⁹ est
dñs incidet in eam. Stultitia colligā
ta est in corde pueri: ⁊ virga disciplīe
fugabit eā. Qui calūniat pauperē vt
augeat diuitias suas: dabit ipi ditiori
et egebit. Fili mi inclina aures tuas:
et audi vba sapientiū. Appone aures
cor: ad doctrinā meā: quē pulchra erit
tibi cū seruaueris eas in vētre tuo. Et
redūdabit in labia tua vt sit in dño
fiducia tua. Unde t ostēdi cā tibi ho
die. Ecce descripsi eā tibi tripliciter i
cogitationib⁹ et scientia: vt ostēderem
tibi firmitatē ⁊ eloquia vitatis: vt ridere
et his illis q̃ miserūt te. Non facias
violentiā pupilo: quē pauperē: ne con
teras egenū in portaq; iudicabit dñs
causam eⁿ: et cōfiget eos q̃ cōstiterūt
aiam eius. Noli esse amicus hoi iracū
dō: neq; ambules cum vero furiosō: ne
forte discas semitas eⁿ: et sumas sēdā
lum ale tue. Noli esse cū his q̃ deli
gunt manⁿ suas: et q̃ vades se offerūt
pro debitis. Si enim nō habet vt reddi
tat: ad quē est vt tollat operimentū
de cubili tuo? Ne trāsgrediaris termi
nos antiquos quos po uerūt pēres tui
Vidisti virū velocē in ope suo: coram
regib⁹ stabit: nec erit ante ignobiles.

C.S. De quinto pncipium: de mode
ratio: de sceleribus: de cōmedēdi cū iudo
de agro pertinente: de disciplīa puerile
comessatione: de ebrietate: de p̄ supiscētia
meretricis. Cap. xxiii.

Quando sedeⁿ vt come
das cū principe: diligen
ter attende q̃ posita sit
ante faciē tuā: et statue
cultrū in guttore tuo:
si tamē habes in potē
tate tua. Ne desideres
de cibis eⁿ: in quo est panis mēdacij.

B Ecclesiastes. c.

Als ✠ nō habet vir
etcetera. pisqs acci
pientis. S. q. 4. ca. in loco in fi.

C S. 22. c.

D

Als ✠ tol las. Deut. 19. 12. q. 2. c. in legib⁹. 7. q. 1. c. si qs ego. q. 1. c. 1. 12. q. 3. c. 3. trāsierūt. 25. q. 1. c. 3 q. 1. dist. c. in ecclesia. De sepul. c. 1.

B

Noli laborare vt diteris: sed prudētie tue pone modū. Ne erigas oculos tuos ad opes quas nō potes hēre: q; facient sibi pēnas quasi aqle volabūt i celū. Ne comedas cū hoīe invidō: nē deliderīs cibos eius qm in siritudinē harriolī cōiectorīs estimat qd ignorat. Comede ⊤ bibe dicet tibi: nēs ei nō est tecum. Cibos quos comederas euomes: et pdes pulchros sermones tuos.

B

In auribꝰ insipientū ne loquaris: q; despicet doctrinā eloquii tui. Ne attingas paruulorꝫ terminos: et agrum pupillorum ne introeas. Propinquus enim illorū fortis est: ipe iudicauit cōtra te causam illorꝫ. Ingrediat ad doctrinā cor tuum: et aures tue ad verba scientie. Noli subtrahere a puero disciplinā: si enim pulsaueris eū virganon mortietur. Tu virga percuies eum: ⊤ animam eius de inferno liberabis. Fili mi: si sapiēs fuerit animus tuus: gaudebit ꝛc cū cor meum: ⊤ exultabunt renes mei cū locuta fuerit recta labia tua. Non emulet cor tuū peccatores: sed in timore dni esto tota die: quia habebis spē in nouissimo: spes tua non auferetur. Audi fili mi ⊤ esto sapiēs: ⊤ dirige in via animū tuū. Noli esse in conuiuiis potatorum: nec in comessationibꝰ carnes q; carnes ad vescendū cōferūt: q; pacātes potus ⊤ pauces symbola cōsumēt: ⊤ vestietur pānis dormitatio. Audi patrē tuū q; genuit te: ⊤ ne cōtēnas cū senuerit mater tua. Veritatē eme ⊤ noli vēdere sapiētiā: ⊤ doctrinā et intelligētiā. Exultat gaudio pater iusti: ⊤ qui ✠ sapiētem genuit letabit in eo. Gaudeat pater tuus ⊤ mater tua: ⊤ exultet qui genuit te. Prebe fili mi cor tuū michi: ⊤ oculi tui vias meas custodiant. Fouea enim profunda est meretrix et puteus angustus aliena. Insidiat in via q̄si latro: ⊤ q̄s incautos inuenerit interficet. Cui vtem pōt vtem: cui rixe: cui fouee: cui sine cā vulnera: cui suffossio oculorꝫ. Nōne his q̄ cōmorant in vino: ⊤ studēt calicibꝰ epotandis. Ne inuear' vinū q; flauescit cū vīdēerit in vitro color eius. Ingredit blāde: sed in nouissimo mordebit ut coluber: et sicut regulus vulnerabit. Oculi tui videbūt extranea: ⊤ cor tuū loqtur puersa. Et eris sicut dormiēs i medio maris: ⊤ q̄si sopit' gubernator: amisso clauo et diceres. Verberauerunt me sed non doluit: traxerunt me ⊤ ego nō senti. Quando euigilabo: ⊤ rursus vina repetam.

Ecc. 39. a
Dn. ✠ c. cū beat'. ✠ Salomō 23. q. ✠ c. dilpiceret. ca. vinū dicta.
5. q. 5. ca. nō olim.
C
De cōsc. dist. 5. ca. carnes. c. ne tales.
Dist. ✠ c. aliqn.
Als ✠ q.
ē. 22. b.
D

Cc. S. De sapiētia ⊤ sapiente: de stulto ⊤ desperāte: de his qui ducūtur ad mortē: de melle ⊤ fauo: de ca' iustitia: de inimicis: de ētate iudicij: de agro excrescendo: de agro pigri hominis: de pigro.

Ca. xxiiij.

Semuleris viros malos: nec deliderīs esse cum eis: q; rapinas meditat mēs eorū: ⊤ fraudes labia eorū loquunt. Sapiētia edificabit domū: ⊤ prudētia roborabit. In doctrina replebūtur cellaria vniuersa substātia pretiosa ⊤ pulcherrima. Vir sapiēs fortis est: ⊤ vir doctus robustus et robustus q; cū dispositione initur bellū: et erit salus vbi multa cōsilia sunt. Excelsa stulto sapiētia: ipsa nō aperiet os suū. Qui cogitat mala facere stultꝰ vocabit. Cogitatio stulti peccatū est: et abominatio hoīm detractor. Si desperauerīs in die angustie lapsus: imminuet fortitudo tua. Eripe eos q; ducūtur ad mortē: et q; trahunt ad interitū liberare ne cesses. Si dicerī vires nō suppetūt q; inspector est cordis ipse intelligit: et seruatorē ale tue nichil fallit reddetq; hoī iuxta opera sua. Comede fili mi mel: q; bonū est et fauum dulcissimū gutturi tuo. Sicut doctrina sapiētie ale tue: quā cū inueneris habebis i nouissimis spē: ⊤ spes tua nō peribit. Ne insidiēris q̄si impietatē in domo iusti: neq; vastes requiē eius. Septies enim cadet iustꝰ et resurget: impij aut corruēt in malis. Cum ceciderit inimicus tuus ne gaudeas: et in ruina eius ne exultet cor tuū ne forte videat dnūs ⊤ displiceat ei: ⊤ auferat ab eo iram suā. Ne cōtēdas cum pessimis: nec emuleris ipsos: qm nō habēt futurorum spem malorum: lucerna ipsorū extinguet. Time dnūm fili mi ⊤ regē: et cū detractoribꝰ nō cōmiscear'. Qm repēte surget pditio eorū: ruinā vtriusq; q̄s nouit? Hec q̄s sapiētibꝰ. Cognoscere pōnā in iudicio non est bonū. Qui dicunt impiis iustꝰ es: maledicēt eis populi et detestabūt eos tribus. Qui autem arguunt laudabūtur: et sup ipsos veniet benedictio. Labia osculabūtur q; recta verba rūdet. Operare foris opꝰ tuū: et diligēter exerce agrū tuū: et postea edifices domū tuam. Ne sis testis frustra cōtra proximū tuū: ne lacteo quidē labiis tuis. Ne dicas quō fecit mihi sic faciā eiꝰ: reddā vnicuiq; sm opꝰ suū.

Per agrū hoīs pigri transiui: et per vineā viri stulti. Et ecce totum replebāt urticē: et operuerāt superficiē eius spine: et materia lapidū destructa erat. Quod cū vidissem posui in corde meo: et exemplo didici disciplinā. Usq; quo pigre dormis? nō sic quo de somno pigrē? Paululū quā dormies modicū dormiēs paululū manū cōserēs vt requiescas: et veniet tibi q̄si cursor egestas tua: et mēdicitas quasi vir armatus.

Cc. S. De celando vba: de purgando sermonē: de humilitate: de predicātē: et obediēte: de legato fideli: de melle cēdēte: de falso testē: de amico infideli: de incorrigibili: de tristicia quarū: de dignitate: de dissipante: de detractōe: de calcadatore: de garrulitate. Cpm. xxv.

Hec quoq; parabole salomonis q̄s transtulerunt viri ezechie regis iuda. Gloria dei est celare verbum: et gloria regum inuestigare sermonem. Celum sursum et terra deorsum: et cor regum inestimabile. Auferē rubiginem de argento: et egredietur vas purissimum. Auferē impietatem de vultu regis: et firmabitur iustitia thronus eius. Ne gloriosus appareas coram rege: et in loco magnorū ne steteris. Melius est vt dicatur tibi ascēde huc: q; vt humilieris coram principe. Que viderūt oculi tui ne ferās i iurgio cito: ne postea mirādē non possis: cum de honestaverit amicū tuum. Causam tuā tracta cū amico tuo: et secretū extraneo ne reuelas: ne forte insultet tibi cū audierit: et expiabiliare nō cesset. Q̄fa ✠ et amicitia liberāt: quas tibi serua ne erpiabilis fias. Mala aurea in lectis argēteis: q; loquit verbū in tpe suo. Inaures aurea ⊤ margarita fulgētes: qui arguit sapiētē ⊤ aurē obedientē. Sicut frigus niuis i die messis: ita legatꝰ fideis: et q; misit eū animā illius refrigerare facit. Nubes ⊤ venti ⊤ pluuie nō sequēte: vir gloriosus ⊤ promittēs nō cōplens. Patiētia lenit princeps: et lingua mollis frēgit duricē. Mel inuenisti: comede q̄d sufficit tibi: ne forte satiatus vomas illud. Subtrahe pedem tuū de domo primi tui: nequādo satiatꝰ odēritte. Jaculū et gladius ⊤ sagitta acuta: hō qui loquit cōtra primum suum falsum testimonium. Dēs putridus ⊤ pes lassus: q̄ pat sup infideli in die angustie: amittit pallium: in die frigoris. Acetū i nitro: q̄ cantat carmina corde pessimo. Sicut tinea vestimētō: ⊤ vermis lignō: ita tristicia viri nocet cordi. Si esurierit inimicus tuus ciba illū: si sitierit: da ei aqua bibere. Prunas enim congregabis sup caput eius: dnūs reddet tibi. Vēt' austri dissipat pluuias: et facies triste lingua detrahētē. Melius est sedere in angulo domatis: q̄ cū muliere litigiosa ⊤ in domo cōi. Aqua frigida ale sitienti: nūcij bonī de tra longinq. Fōs turbatus pede ⊤ vena corruptaria: iustꝰ cadēs coram impio. Sicut q̄ mel multū comedit nō est ei bonū: sic q̄ scrutator est maiestatis oppēmet a gloria. Sicut ciuitas patens et absq; muro ita vir q̄ nō pōt i loquēdo cohibere spīm suū.

B
Ecc. 3. c.
ē. 21. b.
Ecc. 3. c.

Cc. S. De gloria stulti: de maledictis: de pfutādo stultis: de non cōmittendo fiducatione stulto: de reuersio ad pcm: de pigro: de detēdēte sapiētiā suā: de impatiente: de susurrone: de amico fraudulento.

Capitulum. xxvi.

Como decet in estate: et pluuie i messe sic in decēs est stulto gloria. Nam sicut auīcula ad alta trāsuolās: ⊤ passer q̄si deuat radens: sic maledictū frustra platū i quē piā supueniet. Flagellū eq̄: ⊤ chamus signo: ⊤ virga i dorso stuldētiū. Ne rideas stulto iuxta stultitiā suā: ne efficiar' et ipse. Rēde stulto iuxta stultitiā suā: ne sibi sapiēs esse videat. Claudus pedibꝰ in ieētate vtitur: q; mittit vba p nuncij stultum. Q̄d pulchras frustra habet claudus tibias: sic inde cens est i ore stulto parabola. Sicut qui mittit lapidē i acerui mercurij: ita q̄ tribuit insipiēti honorē. Quō si spina ne'cat in manu temulentis: sic parabola in ore stultorum. Judicium determinat cauēdo: et qui imponit stulto siēntium tras mitigat. Sicut canis qui reuertit ad vomitū: sic insipiēs qui iterat stulticiam suā. Vidisti hominē sapiētē sibi videri: magis stulto spem habēt insipiēs. Dicit piger leo est in via: leena i semitis. Sicut ostium vertit in cardine suo: ita piger in lectulo suo. Abscondit piger manū sub ascella sua ⊤ laborat si ad os suum eas cōuerterit. Sapiētior sibi piger videtur: septē viris loquētibꝰ sententias. Sicut q̄ apprehēdit auribꝰ canē: sic q̄ transit ⊤ patiens et cōmiscetur rixe alterius. Sicut noxius est qui mittit sagittas et lanceas in mortem: ita vir qui fraudulenter nocet amico suo

B
Ecc. 11. c. illud.
C
ē. 19. b.
Als ✠ ascellas suas.
De ꝓsup. ca. 1.
hs ē. 2. b.
ē. 23. c.
Ro. 12. b.
D

ecclꝰ. 23.b D et cū fuerit deprehēsꝰ: dicit. Iudēs feci
Cū defecerit lignaꝛ: extinguet ignis et
susurrone subtracto: tursta pdcēt
Sicut carbōes ad prunaꝛ: et ligna ad
ignēꝛ: sic hō iracundus suscitat rixas.
Verba susurronis qsi simplicia: ꝛ ipsa
puenīt ad intima cordis. Quō si argē
to sordido ornare velis pas fictilis:
labia tumētia cū pessimo corde socia
ta. Labūs suis intelligit timeꝰ cū l cor
de tractauerit dolos. Qsi submiserit
ecclꝰ. 10.b vocē suā ne crediderꝭ: et qm̄ septē neq
ecclꝰ. 27.c. rie sunt in corde illiꝰ. Qui odit odiū
fraudulēter: reuelabit malicia eiꝰ l cō
silio. Qui fodit foueā incidet in eā: et
qvolvit lapidē reuertet ad eū. Lingua
fallax nō amat veritatē: et os lubricū
operatur ruinas.

CC.S. De iactantia: de ira stulti: de
laude correptionis: de fama iustitie:
de vulcedine boni animi: de adulatore
de muliere litigiosa: de incorrigibili:
de subditis agnoscēdis: de sacris scri
pturis. Cpm. xxviii.

Z
11.q.3.c.si quis. Es gloriēris in crastinū
ignorās qd supeuentura
pariat dies. Laudet te
alienꝰ: ꝛ nō os tuus. Et
traneꝰ: et non labia tua
Gauē est saxū ꝛ onerosa arena: sed ira stulti utroq; grauior
ecclꝰ. 22.b Ira nō habet miaīnē: et rūpens fu
Alꝰ + nō hꝰ spūs. ror: ꝛ ipsū cōcitari spūs ferre qs po
5.q.5.c. terit? Melior est manifesta correctio
nō oio.ca. q̄ amore abscōditꝰ. Meliora sunt vul
nō oīcl.ē 23.q.4.c. nera diligentis: q̄ fraudulēta oscula
nimium. odientis. Ala saturata calcabit fauū: ꝛ
Job.6.b. ala esuriēs etiā amarū p dulci sumet
B Sicut auis trāsmigrans de nido suo
sic vir q derelinqt locū suū. Unguen
to et varijs odoribꝰ delectat cor: et bo
nis amici p̄siliis ala dulcoraꝭ. Amicos
tuos ꝛ amicos pꝰis tui ne dimiseris: et
domū fratris tui ne ingrediaris in die af
flictionis tue. Melior est vicinꝰ iuxta q̄
frater pcul. Stude sapientie fili mi: et
letifica cor meū vt possis exprobrantī
rndere sermonem. Astutꝰ videns malū
abscōditus est parvuli trāseuntes sulti
nuerūt ꝛ ipsi pēdīa. Tolle vestimentū eiꝰ
q̄ spondēdit p̄ extraneo: et p alienis au
fer eī pignꝰ. Qui bndīxit proximo suo
voce grādi: de nocte cōsurgēs maledi
cēt filius erit. Tecta pētilētia l die fri
goris ꝛ litigiosa mulier ꝓparant. Qui
retinet eā q̄si qui ventū teneat: ꝛ oleū
dextere sue cuscuat +. Ferrum ferro
Alꝰ + ꝓpa cuiabilis. exacuit: et hō exacuit facie amici sui
Qui seruus sicuꝭ comedet fructꝰ + qui
et q custos eiꝰ onōrificabit. Qui
l aquis resplēdet vultꝰ: ꝓspicientes sic
corda hōīm manifesta sunt prudentib.
Infernꝰ ꝛ perditio nūq̄ ipsi: sed ꝛ filij
oculi hōīm insanabiles. Quō ꝓbat in
cōflatorio argentū: ꝛ in fornace aurū
sic ꝓbat hō ore laudātis. Cor iniqui +
inqrit malatec: q̄ rectū inqrit sem
ritā. Si cōtuderis stultū in pila q̄si tri
sanso feriēte desup pilo nō auferetur
ab eo stultitia eiꝰ. Diligētur agnosce
pultū peccata tua: tuosq; greges con
sidera. Nō enī habebis ingēter potestā
rē: sed corona tribuet tibi in generatione
et generatione. Aperta sunt prata: et
apparuerūt herbe virētes: et collecte
sunt fena de montibus. Agni sunt ad
vestimentū tuum: et hedi ad agri pre
cium. Sufficiat tibi lac caprarum
cibos tuos: ꝛ in necessaria domus tue:
et ad victum ancillis tuis.

CC.S. De securitate mali: de longa
vita ducis de fenore: de liberatione de
fone execrabili: de ruina decepti: de re
gno ꝓpio: de cōfessione: de timore ēfis
de malo pncipe: de odiēte auaricīm:
de ocio: de accipiente personas: de con
ripiente: de illo qui subtrahit patri vel
matri: de dante pauperi: de persecuto
ne antichristi. Cpm. xxviii.

B
Ugit impiꝰ nemīe ꝓse
quente: iustus aūt quasi
leo ꝓfidens absq; terro
re erit. Propt̄ peccāta ter
re multi pncipes eius: ꝛ
propter hōis sapētiā ꝛ
hōris scientiā que dicuntur ita eius
longior erit. Vir pauper calumnians
paupes similis est imbri vehemēti in
quo paratur fames. Qui derelinquunt
legem laudant impium qui custodiunt
succēduntur cōtra eum. Viri mali non
cogitāt iudicīū: qui autem inquirunt
dōm si aduertēt oīa. Melior est pau
per ambulans in simplicitate sua: q̄ di
ues in pianis ꝛ tinctibus. Qui custodit
legē filiꝰ sapiēs est: q̄ aūt comissator
res pascit cōfundit patrem suū. Qui
coacervat diuitias vsuris: ꝛ fenore
liberalis in + pauperes congregat eas. +
Qui declinat aures suas ne audiat le
gem: oratio eius erit execrabilis. Qui
decipit iustos in via mala in interitu
suo corruet: ꝛ simplices possidebunt
bona eiꝰ. Sapiēs sibi videtur vir diues
pauper autem prudens scrutabit eum.
In exultatione iustoꝝ multa gloria est

regnantibus impīo ruine hōīm. Qui
abscōdit scelera sua nō dirigetur: qui
autē confitēs fuerit et reliquerit ea:
miam cōsequetur. Beatus homo qui
semp̄ est pauidꝰ: q̄ vero mētis est dure
corruet in malis. Leo rugiens et vīsus
cūrēs pncipes impius sup̄ plēm pau
perē. Dux indigēs prudentia: multos
oppimet p calumniā: q̄ autē odit ava
ritē longe rēt dies eiꝰ. Hominē q̄ ca
lūniat alē sanguinēsi vsq; ad lacū fu
gent nemo sustinet. Qui ambulat sim
pliciter: salus erit: q̄ peruersis gra
ditur vnꝰ: concidet semel. Qui operat
terrā suā: ādīdīt panibus: q̄ autē sec
tat ocīū: replēdit egestate. Vir fidelis
multis laudābitur: q̄ autē festinat ditari:
non erit innocēs. Qui cognoscit in iu
dicio faciē: non bene facit: iste et p bu
cella panis deseret veritatē. Vir q festi
nat ditari et alius inuidet: ignorat q
egestas supeuenīet eī. Qui corripit ho
mīē gratiā postea inueniet apud eum
magis q̄ ille q per lingue blādimēta
decipit. Qui subtrahit aliq̄d a pre suo
et a mātre dicit: hoc nō esse pcīm par
tnēps homicide est. Qui se iactat ꝛ di
latat largia: et tat: q̄ vo sperat i dōo
saluabit. Qui ꝓfidit i corde suo stult
ꝰ: qui aūt gradit sapiēter ipse + lau
dabit. Qui dat pauperi nō indigebit: q
despicit deprecātē sustinebit penuriā.
Cū surrexerit ipīi abscōdent boies: et
illi pericīnt: multiplicabunt iusti.

CC.S. De incorrigibili: de pncipato
iqui: de rege iusto: de hoie fictore: de lo
quela iusti: de rege qui indicat: de q̄sa
et eruditione filij: de effectu ꝓphetie:
de puero delicato: de vbōso: de iracun
dia: de currēte cū fure: de timēte hoies
de se abominātibꝰ: de iusto: de ipio. Cpm.

V
Iro qui corripiēte du
ra ceruice prēnit repē
tīnē et supeuenīet interi
tus: ꝛ est sanitas nō se
quetur. In multiplica
tione iustoꝝ ꝓphetie
vulgus: cū impīi sum
pserint pncipatū gemet ppls. Vir qui
amat sapiētiā letificat patrē suū: qui
autē nutrit meretrīcē + perdet substātiā.
Rex iusꝰ erigit trā: vir auarꝰ destruet
eā. Hō qui blādis fictisq; p̄ximū suū lo
q̄t amico suo: hēbere expādit gressibꝰ suis.
Peccātē viri iniquī inuolnet laqueus:
et iustus leādbit atq; gaudebit. Nouit
iustus causam pauperū: impīi ignorat
sciēiā. Boies pestilētes dissipāt ciui
tatē: sapientes vero auertūt furorem.
Vir sapiēs si cū stulto cōtēderit. siue
trascat: siue ridēat nō inueniet requiē
Viri sanguinū odēt simplicē: iusti + Alꝰ + lin
aūt querūt eam eiꝰ. Totū ipīi suum
pfert stultus: sapiēs differt et reseruat
in posterum. Princeps q̄ libēter audit
verba mendacij: oēs ministros habet
impīos. Pauper ꝛ creditor: obuiauerūt
sibi: vtrusq; illuminat: et dōs eorū. Rex
q̄ iudicat in veritate pauperes thronꝰ
eiꝰ in eternū firmabit. Virga atq; cor
rectio tribuit sapiētiā: puer aūt q̄ di
mittit voluntati suē: cōfundit matrem
suā. In multiplicatione ipīorꝝ multipli
cabūtur scelera ꝛ iusti ruinas eorū vide
būt. Erudi filij tuū et refrigerabit te
ꝛ dabit delitias ālē tue. Cum ꝓphetia
defecerit: dissipabūt ppls: q vo custo
dit legē dēs eis. Seruus verbis non
pōt erudiri: q̄ qd dicis intelligit ꝛ re
spōdere ptēnt. Vidisti hōīm veloce ꝛ
ad loquēdū: stultitia magis sperandā
est q̄ illiꝰ correctio. + Qui delicate a
pueritia sua nutrit suū suuꝭ postea si
lium sentiet cōtumacē. Vir iracūdꝰ p
uocat rixas: ꝛ q̄ ad indignādū facilis
est ad peccādū pluriorꝝ. Superbū
sequit humilitas: ꝛ humilē spū suscī
piet glia. Qui cū furē participat odit
animā suā: audiūt ārē nūcit et nō indicat
Qui timet hōīem cito corruet: q̄ spe
rat in dōo ꝓtegēdū. Multi requirunt
facie pncipis: et iudicīū a dōo egre
ditur singulorꝝ. Abominātur iusti vi
rum impīi: et abominātur impīi eos q̄
in via recta sunt. Verbū + custodīēs si Alꝰ + nō
lus: extra perditionē erit. hꝰ verbū
CC.S. De xpi ascēsione: de descensu vsq; erit.
et ad iudicīū: de sermone ādī ignoto:
de amouēd: paupertate: diuitias: de
qtuor generib: hōīm et filiabus san
guisuge: de trib: saturabilib: et qrto
q̄ nūq̄ dicit sufficit: de oculo effodiē
do de trib: difficilibus ꝛ qrto q̄ pe
nitꝰ ignorat: de trib: mouēdib: terrā
et qrto q̄ penitꝰ nō potest sustinere:
de quatuor minimis sup terrā de tri
bus bene gradientib: ꝛ qrto feliciter
incedente. Cap. xxx.

B
Verba cōgregantis filij pomentꝰ.
Visio quam locutus est vir cum
quo est deus: et ꝓ eo secū morāte cō
fortatus ait. Stultissimꝰ sum pirorꝝ et
sapiētia hōīm nō est mecū. Nō didici
sapiētiā: et noui sciēiā sēctōrū. Quis
ascēdit i celū atq; descēdit? Quis cō
tinuit spīritū in manibus suis? Quis

colligauit aqs qsi in pestimēto: Quis
fasciauit oēs terminos terre? Q̄d no
Ps.18.b. mē ei? r qd nomē filij ei? si nosti? Ois
Apo. 1.b.d. Fmo dei ignis? eipe? est oldo? perādi?
in se. Ne addas qcq? ybis illius: et ar-
guaris inueniaris q̄ mēdax. Duo ro-
gaui te: ne deneges mihi ante q̄ mo-
riar. Vanitatē r verba mēdacij longe
4.q.3.h. facias me. Mēdicitatē r diuitias ne de-
rerum. das mihi. Tribue tmi victui meo ne-
B cessaria: ne forte satiat? illiciar ad ne-
gādū: et dicā. Quis est dñs: aut egesta
re cōpulsus furet: et perturem nomen
dei mei. Ne accusēs seruū ad dñz suū:
ne forte maledicat tibi: et ruas. Sñatio
q̄ pri suo maledicit: et q̄ matri suę
nō bñdicit. Sñatio q̄ sibi mundaui dek
r tñ nō est lota a sordib? suis. Sñatio
cui? excelsi sunt oculi: et palpebre eius
in alta surrecte. Sñatio q̄ p dētib? gla
dios hz: et cōmādit molaribus suis: vt
C comedat inopes de tra et pauperes et
hoibus. Sanguisuge due sunt filie di-
Ba.27.c. cēte: affer affer. Tria sunt insaturabi
lia: r qrtū q̄ nūq̄ dicit sufficit. Infer
nus r os vulne: r terra q̄ non satiat aq:
ignis vero nūq̄ dicit sufficit. Oculū q̄
subsannat patrē: r qui despicit partus
Als + effodiāt. mtis sue effodiā + eū: et corni de torre
tib?: r comedāt eū filie aqle. Tria sunt
12.q.1.c.1 de pēit. c. difficilia mihi: et qrtū penit? ignoro.
et studiis Viā aqle i celo: viā colubri sup petrā:
in glo. viā nauis i medio mari: et viā viri i ado
de pse.di. lescētia +. Talis est r vis mulier adul
4.c. qrēs: tere: q̄ comedēs r tergēs os suū dicit.
Als + ado Nō sum opatus malus. Per tria mouet
lescētula. terra: r quartū non pōt sustinere. Per
D quē cū regnauerit: p stultū cū saturā
tus fuerit cibo: r p odiosam mulierem
cū i matrimonio fuerit assumpta: et p
ancillā cū fuerit heres dñe sue. Quat-
T.6.a. tuor sunt minima terre: r ipsa sunt sa-
piētiora sapiētib?. Formice ppls infir
6.q.8. m?: q̄ hparat i messe cibū suū. Lepusci
lus plebs inualida q̄ collocat i petra cu
bile suū. Regē locusta nō hz: r egredit
Als stillio vniersa p turmas suas. Stellio + ma
Als + nō nib?nitit: r manet i edib? reg? +. Tria
hz regis. sunt q̄ bñ gradiuntur: r qrtus q̄ incedit
Dist. + c. feliciter. Leo fortissim? bestiar: ad nul
denīq̄. lius pauebit se retrosus. Gall? succinct? lū
de pe. di. r los suos r aries: nec re r q̄ resistat ei
c. serpens St q̄ stult? apparuerit posq̄ eleuat? est
in fi. i sublime. St et i tellexisset: ori suo ipo
suisset manū. Qui aste fortiter premit
ubera ad eliciēdū lac: expiimit butyr:
Ar + emū r q̄ehemēter emūgit: + elicit sangui
gitur. nē: r q̄ pnocat iras p ducit discordias.

C C.S. De regib? ne sint vediti mulie
rib? et vino vt iuste iudicēt: de mulie
re forti sancta ecclesia. Cap.xxx.

Verba lamuelis regis. Oracū q̄ a
uerunt eū mater sua. Quid di
lecte mi: q̄d dilecte vterī mei: q̄d dile
cte vot? meor? Ne dederis mulieri
bus substātiā tuā: et diuitias tuas ad
delēdos reges. Nolit regib? o lamuels
nolit regib? bare vinū: q̄ nullū secretū
est vbi regnat ebrietas. Ne forte bibāt
et obliuiscant iudicioz: et mutēt cau
sam filiōz pauper?. Date siceram mer
tibus: r vinū his qui amaro sunt ala.
Bibant et obliuiscant egestatis sue: et
B dolōz nō recordēt amplius. Aperi
os tuū mutuo: et causis omī filiōz qui
pertrāsēunt. Aperi os tuū: decerne q̄d
iustū est: r iudica inopem r pauperē.
Alph. Mulierē fortē q̄nis inueniet:
procul: r de vltimis finib? pcūsi ei?.
Beth. Cōfidit in ea cor viri sui: et spo
lius non indigebit. Gimel. Reddet eū
bonū r nō malū omnib? diēb? vite sue.
Deleth. Quesiuit lanā r linū: r opat a
est cōsilio manū suārū. He. Facta est
q̄si nauis institoris de longe portans
panē suum. Vau. De nocte surrexit: de
dit q̄ prēdā domesticis suis: r cibaria
C ancillis suis. Zai. Considerauit agrum
et emit eū: de fructu manū suāz plan
tauit vineā. Heth. Accinxit fortitudi
ne lōbos suos: r roborauit brachium
suū. Teth. Gustauit: et vidit q̄m bona
est negociatio ei?: nō extinguet in no
cte lucerna ei?. Joth. Manū suā misit
ad fortia et digitis eius apprehēderūt
fusum. Caph. Manū suā aperuit lopi: r
palmas suas extendit ad pauperē. La
mech. Non timebit + domui sue a fri
goribus + niuis: oēs enī domestici ei?
vestiti sunt duplicib?. Mem. Stragu
lata vestē fecit sibi bissum: et purpura
indumētū ei?. Nun. Nobilis in portis
vir ei? qñ sederit cū senatoribus terre.
Samech. Syndonē fecit r vendidit: r
cingulū tradidit chananeo. Ain. Fortitudo r decor indumētū ei?: et ridebit
D in die nouissimo. Phe. Os suū aperuit
sapiētie: et lex clemētie in lingua eius.
Sade. Considerauit semitas domus sue
panē otiosū nō comedit. Coph. Surre
rūt filij ei?: r beatissimā predicauē
rūt: vir ei? r laudauit eā. Res. Multe
filie congregauerūt diuitias: tu su
pergressa es vniersas. Sin. Fallax
gratia r vana est pulchritudo: mulier
timens dominum: ipsa laudabitur

Ibid. Date ei de fructu manū suārū
et laudēt eū i portis + opera eius.

C Explicit proverbia salomonis.

C Incipit prologus scī Hieronymi i li
brum ecclesiasten.

Memini me aliq̄ hoc ferme q̄nq̄
nio cū adhuc rome esset: et eccle
siasten sancte bieselle legerēt: vt eam ad
ēstipēdū mihi hut? p nocarēt: et omne
q̄d i mundo cerneret: putaret esse pro
mebile: rogat? ab ea vt i morē cōmē
tariolī obscura q̄q̄ disserere: vt ab q̄q̄
me posset intelligere q̄ legebat. Itaq̄
qm i procitu nostri oper? subita mor
te subtracta est: r nō meritum? o paule
et eustochij tālēbrite nfe hfe consortē
titoq̄ vulnere tñe percussū obmutui:
et tñ l bene le positus: anguliore eq̄
cuitate et illius memoie et vob? red
de q̄d debeo. Hoc breuiter admonēs:
q̄ nulli? auctoritatē secut? sum: sz de
bebeo transferēs merle + septuagīta
interpēs? suetudini me coaptauit: i his
vtarat q̄ nō multū ab hebraic? discre
pāt. Interdū aqle q̄q̄ et symmachi
et theodotiōis recordat? sum: vt nec
nouitate numia lector? studiū deterre:
rēme rursum cōtra scīēta mea fonte
pentat? omisso opinionum riuulos cō
sectarer.

C Explicit plog? scī hieronymi.

C Incipit liber ecclesiastes.

C C.S. De vanitate secli: de curiosis
disputatiōib?: et tappertu inultarus
litterarū ostendit esse vanitatē et affli
ctionē spīs. Cap.i.

Verba ecclesiastes fi
lij dō regis hierl?.
Vanitas vanitatū
dixit ecclesiastes.
Vanitas vanitatū
r o? vanitas. Quid
habet amplius ho
mo de vniuerso la
bore suo quo laborat sub sole? Genera
tio preterit et generatio advenit: tra
aūt i eternū stat. Oritur sol: et occidit
r ad locū suū reuertit: ibiq̄ renascēs
gyrat per meridiē et flectit ad aquilō
Ultrās vniversa i circuitu pgit spīs:
et i circulos suos reuertitur. Oēs flu
mia ibunt i mare: et mare non redun
dat. Ad locum vnde exeunt flumia re
uertūt: vt iterū fluant. Cūcte res dif
ficiles non pōt eas homo explicare ser
mone. Nō saturat oculus visu: nec au
ris auditu impletur. Quid est q̄d fuit:
Ipsum q̄d futurū est. Quid ē q̄d factū
est. Ipm q̄d faciēdū ē. Nihil sub sole
nouū: nec valet quisq̄ dicere: ecce hoc
recens dt. Jam enī precessit i seculis q̄
fuerunt ante nos. Non est potum me
moria: sed nec eorū q̄dem que posteriō
tura sunt erit recordatio apud eos q̄
futuri sunt i nouissimo. Ego ecclesia
stes + fui rex israel i hierusalē: et pro
posui i animo meo querere et inuestiga
re sapiētēr de oibus que fiunt sub so
le. Hanc occupationē pessimā dedit de
us filijs hoim: vt occuparent in ea. Vi
di que fiunt cuncta sub sole: et ecce vni
uersa vanitas + afflictio spīs. Peruer
si difficile corrigitur: et stultorum in
finitus est numer?. Locutus sum i corde
meo dicens. Ecce magn? effectus sum:
et precessi omnes sapientia q̄ fuerunt
ante me i hierl?: et mens mea contem
plata est multa sapiēter et didici dedi
q̄ cor meū vt scirē prudētia atq̄ doc
trinā: errorēs q̄q̄ et stultitiā. Et agnos
ui q̄ i his quoq̄ esset labor afflictio
spīs: eo q̄ i multa sapientia multa sit
indignatio: et q̄ addit scientiam: addit
et laborem.

C C.S. Quod i affluentia delitiarū in
superaedificiis edificijs et diuitijs sit va
nitas. Cap.ij.

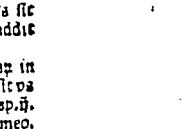

Ait ego + in corde meo.
Vade et affluā delitiis
et fruar bonis. Et didi
q̄ hoc q̄z esset vanitas.
Risum reputaui erro
rem: et gaudio dixi: q̄d
frustra deciper?: cogitaui i corde meo
abstrahere a vino carnem meam: et
animam meā transferrem ad sapiētiā
donec videre q̄d esset vtile filijs hoim: q̄ facto opus
est sub sole numero dierum vite sue.
Magnificaui opera mea. Edificaui mi
chi domos et plantaui vineas: feci hor
tos et pomeria: r consecui ex cuncti ge
neris arboribus: et extruxi mihi pisci
nas aquarum: vt irrigarēs silua ligno
ram germinātū. Possedi suos et an
cillas: multāq̄ familia habui: armēta
q̄q̄ et magnos ouiū greges vltra omēs
q̄ fuerunt ante me in hierl?m: coacerua
ui mihi argentum r aurū: substātias
regū et p̄ouinciarū. Feci mihi cātores
+ et cātatrices r delitias filiōz hoim
cyphas et vrceolos + in ministerio ad
uina fundēda: et supergressus sum opti
bus oēs q̄ ante me fuerūt in hierl?m.
Sapiētia q̄z perseuerauit mecū: et oīa
que desiderauerūt oculi mei: non ne-

4.c. Eccle mo. C

Als + q. 37.di. §. sz ecclesia.

Als + ego de pe. di. 3. intātus

B

Als + cantatores. Als + rac os.

gauisi sum: nec phibui eos mesi: quin oi
voluptate fruerer: & oblectaret se i his
q̃ preparauerã. Et hãc rãt̃ sum partẽ
meã si vterer labore meo. Cũq; me cõ
uertissem ad vniuersa opa q̃ fecerant
man̄ mea: & ad labores in q̃b̄ fruitra
sudauerã: vidi in olb̄ vanitatẽ et affli
ctionẽ animi: & nihil manere sub so
le. Trãsiui ad cõtẽplãdũ sapiẽtiam:
errores q; & stultitiã. Quid ē inqua hõ
vt seqū possit regẽ factorẽ suũ: Et vidi
q; tm̃ precederet sapiẽtia stultitiã: q̃
tum differt lux a tenebris. Sapientis
oculi i capite ei⁹ sunt: & stult⁹ i tenebris ãbu
lat. Et didici q; vn⁹ vtriusq; ✠ esset in
teritⁿ: & dixi i corde meo. Si vn⁹ a stul
tis me ē casus erit: q̃d mihi pdest q
maiorẽ sapiẽtie dedi operã? Locutusq;
cũ mente mea animadueri q̃ hoc q̃q;
esset vanitas. Non ẽ̃ erit memoria sa
pientis similiter vt stulti in perpetuũ: &
futura tẽpora oblivione ẽ̃icta pariter
operiẽt. Morit̃ doct⁹ sicut indoct⁹ et
idcirco reduit me vite meę: videntẽ ma
lapiuersa esse sub sole: & ẽ̃ictu vanita
tẽ & afflictionẽ spũ. Rursus detestatus
sum oẽs idustriã meã q̃ sub sole stu
diosissime laboraui habitur⁹ heredẽ: q̃
post me quẽ ignoro vtrũ sapiẽs an stul
tus futur⁹ sit: & dñabit̃ i laboribⁿ meis
q̃b̄ vsudauerã & sollicit⁹ fui. Et est q̃q;
ã vanũ. Vtũ cessaui renunciauitq; cor
meũ pitra laborare sub sole. Nam cum
alⁿ laborat i sapiẽtia & doctrina & sol
licitudine: hole ocioso q̃rit̃ dimittit.
Et hoc quoq; vanitas & magnũ malũ.
Quid ẽ̃ pderit homini de vniuerso
labore suo & afflictiõe spũs quasub so
le cruciat⁹? Cuncti dies ei⁹ dolorib⁹
& erũnis pleni sunt: nec p̃ nocte mente
requiescit. Et hoc nõne vanitas est? Non
ne melⁿ est comedere & bibere: & ostendere
anime suę bona de laboribⁿ suis?
Et hoc de manu dei est. Quis itaqra
dit: delitiũ affluetior ego. Homini bo
no i conspectu suo dedit deⁿ sapiẽtiam
& scientiam & leticiam: peccatori autẽ
dedit afflictionẽ et curã superfluãpr
addat & congreget & tradat et qui pla
cuit deo. Sed & hoc vanitas est & cassa
sollicitudo mentis.

C.C.S. Q̃d ola tẽpus habẽt & suis vi
cibus transeunt & q̃ vn⁹ interit⁹ & ho
minis & iumentorum. Ca.iii.

Omnia tẽpus habẽt: et suis spa
ciis transeunt vniuersa sub celo.
Tempus nascendi: et tẽpus moriendi.
Tempus plantandi: & tempus cuelian
di quod plãtatum est. Tempus occidẽ
di: & tempus sanãdi. Tempus destruẽ
di: & tempus edificãdi. Tempus flendi
& tempus ridendi. Tempus plangendi
& tẽpus saltãdi. Tẽpus spargẽdi lapi
des & tẽp⁹ colligẽdi. Tẽpus amplexan
di: & tempus longe fieri ab amplexib⁹.
✠ Tẽp⁹ acq̃rẽdi: & tẽpus perdendi. Tẽ
pus custodiẽdi & tẽpus abiciẽdi. Tẽ
pus scindendi & tẽp⁹ cõsuendi. Tẽpus
tacẽdi: & tẽp⁹ loquẽdi. Tẽp⁹ dilectãdi
& tẽp⁹ odij. Tẽp⁹ belli & tempus pacis.
Quid habet amplius homo de labore
suo: Vidi afflictionẽ quã dedit deus fi
lijs hominum vt exercẽdant i ea. Cun
cta fecit bona in tẽpore suo: & mundũ
tradidit disputationi eorũ vt non inve
niat homo op⁹ q̃d operatus est deⁿ ab
initio vsq; ad finẽ. Et cognoui q̃ non
esset melⁿ nisi letari & facere bene i vi
ta sua. Omis ẽ̃ homo q̃ comedat et bi
bat: & videt bona de labore suo: hoc do
num dei est. Didici q̃ oia opa q̃ fecit
deⁿ pseuerẽt i pperũ. Ad̃ possumus
eis q̃q; addere nec auferre q̃ fecit deⁿ
vt timeat. Q̃d factũ est ipsum pmanet
Et q̃ futura sunt iam fuerũt: & deⁿ in
staurat q̃d abiit. Vidi sub sole in loco
iudicij ipietatẽ: & i loco iustitie iniqta
tẽ: & dixi i corde meo. Iustũ & ipũ iu
dicabit ẽ̃us: & tẽp⁹ omis res tũc erit. Di
xi i corde meo de filijs hominũ vt probet
eos deⁿ: & ostẽderet similes ē bestijs.
Idcirco vn⁹ interit̃ et hels & iumẽtor
& equa pritusq; pditio. Sicut morit̃
hõ: sic & illa morituũ. Sitq̃ spirãt omis
& nihil hz homo iumẽto amplius. Cun
cta subiacẽt vanitati: & ola pergũt ad
vnũ locũ. De terra facta sunt: & in terrã
pariter reuertẽtur. ✠ Quis nouit si
spũs filijorũ adam ascẽdat sursum: et si
spũs iumẽtorũ descendat deorsum: Et
deprehẽdi nihil esse melⁿ q̃ letari ho
minem in opere suo: & hanc esse partẽ
illius. Quis ẽ̃ cum adducet vt possit
se futura cognoscat.

C.C.S. Cõsiderãs calũniaẽ pauperũ:
maior insidiarũ: stultorũ ocia: laborẽ et
pgregationẽ ei⁹ q̃ sol⁹ est: i eo inuenit
vanitatẽ & afflictionẽ: de societate fu
mulo triplicit: de rege stulto: de puero
pauperẽ & sapiẽte: de sedo adolescẽ
te seẽ antiq̃ore obedientia. Ca.iiii.

Vertti me ad alia: & vidi calumnias
que sub sole geruntur: et lachry
mas innocentium et neminẽ consola
tore: nec posse resistere coeumpiolẽte:
cunctorũq; auxilio destitutos. Et laude

mi magis mortuos q̃ viuẽtes: & feliciores
vtrorũq; iudicauiq̃ necdum nat⁹ est
qui nõdũ vidit mala q̃ sub sole fiũt. Rursum
cõsiderãs omis oẽs labores hominũ in
dustrias aduerti patere inuidie pri
mi. Et hoc ergo vanitas: & cura sup
flua est. Stult⁹ complicat manus suas
et comedit carnes suas dicẽs. Melior
est pugill⁹ cum requie: q̃ plena vtraq;
man̄ cũ labore & afflictiõe animi. Cõsi
derãs rẽperi & aliã vanitatẽ sub sole.
Un⁹ est solus nõ hz nõ filijs nõ fratrẽ.
tm̃ laborare nõ cessat: nec satiãt̃ ocu
lis⁹ diuitiis: nec recogitat: dicẽs. Cui
laboro: & fraudo aiam meã bonis? In
hoc quoq; vanitas est: & afflictio pes
sima. Melius est ergo duos esse simul
q̃ vnum: habẽt ẽ̃m emolimẽtũ societa
tis suę. Si vn⁹ ceciderit ab altero ful
cietur. Ve soli: quẽ cecideritⁿ nõ habẽ
subleuãtẽ se. Et si dormierint duo: fo
uebunt mutuo. Unⁿ quõ calesiet? Et si
quispiã preualuerit ptra vnũ: duo re
sistunt eũ. Funiculⁿ triplex difficile ẽ̃
pitur. Melior ẽ puer pauper & sapiẽs
regẽ senẽ & stultũ: q̃ nesciet previdere in
posterũ. Quã de carcere cathenatũq; i
ierdũ ẽ̃ q̃s egrediãt̃ ad regnũ: et alⁿ
natⁿ i regno inopia consumatur. Vidi
cũctos viuẽtes q̃ ãbulant sub sole cũ
adolescẽte secõdõ q̃ consurget pro eo. Infi
nitus nũer⁹ est populi oim q̃ fuerunt
ante eũ: & q̃ postea futuri sunt: nõ leta
buntur i eo. Sz & hoc vanitas et affli
ctio spũs. Custodi pedem tuũ ingre
diens domũ dei: & appropinqua vt au
dias. Multo ẽ̃m melior est obedientia
q̃ stultorũ victimae: qui nesciunt q̃d
faciunt mali.

C.C.S. De nõ loquẽdo temere coram
deo: de voto reddendo: de nõ excusan
do peccũ: de nõ negãda dei puidentia:
de nõ mirãda maior potentia: de auaro
non impiũ: de saturitate diuitiũ:
de filio ipsius. Capm.v.

Me temere q̃d loquar:
neq; cor tuũ sit velox
ad pferendum sermo
nem coram deo. Deus
ẽ̃m in celo & tu sup ter
ram: idcirco sint pauci
sermones tui. Multas
curas sequitur somnia: & i malt⁹ sermo
nib⁹ inuenietur stultitia. Si q̃d voui
sti deo ne moreris reddere. Displicet
tm̃ eũ infidelis et stulta promissio. Sed
quodcũq; voueris: redde. Melius q̃ me
lius est non voueri: q̃ post votum pro
missa nõ reddere. Ne dederis os tuũ
vt peccare facias carnẽ tuam: neq; di
cas coram angelo nõ est puidentia: ne
forte iratus oẽs ptra sermones tuos
dissipet ẽ̃icta opa manũ tuarũ. Ubi
multa sunt somnia plurime sunt vanita
tes & sermones innumeri. Tu vero
deũ time. Si videris calũnias egenor
& violẽta iudicia: & subuerti iustitiã in
pulcra: nõ mireris sup hoc negocio:
q: excelso excelsior est alⁿ: et sup hos
quoq; eminentiores sunt alij: & insup
vniuerse terre rex iperat fuerũt. Aua
rus nõ implebitur pecunia: & q̃ amat di
uitias fructũ nõ capiet ex eis. Et hoc
ergo vanitas. Ubi multe sunt opes:
multi & comedũt eas. Et q̃d pdest hz et
possessor: nisi q̃ cernit diuitias oculis
suis? Dulc̃ē somnũ operãti: siue parũ
siue multũ comedãt: saturitas abit di
uitis nõ sinit eũ dormire. Est & alia in
firmitas pessima quã vidi sub sole. Di
uitie pseruate i malũ ohi sui: pereunt
ẽ̃m i afflictione pessima. Generauit fi
lium qui i summa egestate erit. Sicut
egressus est nudⁿ de vtero matris sue:
sic reuertet: & nihil auferet secũ de las
bore suo. Mirabile prorsus infirmi
tas. Quõ venit: sic reuertetur. Quid
ergo pdest ei q̃ laborauit i vẽtũ? Cun
ctis diebus vite sue comedit i tenebris
& i curis multis: & erũnis atq; tristicia
Hoc itaq; visum est michi bonũ: vt co
medat q̃s & bibat & fruatur leticia ex
labore suo quo laborauit ipe sub sole
numero dierũ vite sue quos dedit ei
deⁿ: & hec est pars illius. Et ol hoi cui
dedit deⁿ diuitias atq; substãtiã pote
statẽq; ei tribuit vt comedat ex eis: et
fruatur parte sua: & letetur de labore
suo: hoc est donũ dei. Non ẽ̃m satis re
cordabitur dierũ vite sue: eo q̃ deⁿ occu
pet delicijs cor eius.

C.C.S. De diuitie q̃ nesciũt hõis: nõ
co q̃ sepultura caret q̃ peior est abor
tiuo: de differẽtia stulti & sapiẽtis: de
aduẽtu ipi i carnẽ: de iudicio. Ca.vi.

Est & aliũ malũ q̃d vidi
sub sole: & q̃dẽ frequẽs
apũ homines. Vir cui de
deⁿ diuitias et sub
stantiã & honorẽ: & ni
chil deest anime sue ex
omnibus que desiderat nec tribuit ei
potestatẽ deus vt comedat ex eis: sed
hõ extranꝰ potabit illũ. Hoc vanitas
et miseria magna est. Si generit q̃s
piã cẽtũ liberos: & vixerit multos ãnos

& plures dies ętatis habuerit: & ala illius nō potest i bonis iubilare sue: sepultura quoq; carebit: nō hoc ego pnuncio q̄ melior: illo sit abortiuus. Frustra enim venit & pgit ad tenebras: & oblivione delibitur nomē eius. Nō vidit solē neq; cognouit quietā bonī & multi: etiā si duobus milibus ānis vixerit: & nō fuerit pfruitus bonis. Nōne ad unū locū festinant omnia. Omnis labor hois i ore eius: sed ala eius nō implebit bonis. ✠ Quid hz amplius sapiēs stultus: aut quid pauper nisi pergat illuc vbi est vita? Melius est videre quod cupias: q̄ desiderare quod nescias. Sed et hoc vanitas est: & pstriptio spiūs. Qui fuerit ante hominē vocatus: & nomē eius scitū: quod sit: & nō possit cum fortiore se iudicio prēdere. Verba sunt plurima: multaq; disputādo vanitatem habentia.

Vbi ✠ nō est bonis

C.C.S. Me nō grēda maior: & altior q̄ tuis: quia hoīs occēdit de q̄bus dā melior: & multis eligēdis: de ira vitēda: de die mala hēsuēda: de nimia iustitia et sapia: de nō attrēdēdo ad eloquēs sermones: de luētōe mulieris morte amaribus q̄ nēo rapit liber a morte: a peccō peccātū sed q̄ rōm quē sol bonū est. Capitulū. xvi.

Quid necesse è hoī maiora se q̄rere: cum ignorat quid conducat sibi vita sua nisi vno die pegrinationis sue: & tpe quod velut umbra pteriit? Aut quis ei poterit indicare quid post eū futurū sub sole sit? Melius è nomē bonū q̄ vnguēta pciosa: & dies mortis: die natiuitatis. Melius è ire ad domū luctus q̄ ad domū potuū. In illa enim finis cuiusq; admonet hominē viuēs: nō cogitat quid futuū sit. Melior est ira risu: quia p tristiciā vultus corrigit animū delinquētis. Cor sapientis vbi tristicia est: & cor stultorū vbi leticia. Melius est a sapiēte corripi: q̄ stultorū adulatione decipi: quia sicut sonitus spinarū ardentis sub olla: sic risus stulti. Sed hoc vanitas. Calumnia pturbat sapiētē: & perdet robur cordis eius. Melior est finis orationis: ✠ q̄ principii. Melior è patiēs arrogāte. Ne sis velox ad irascēdū: quia ira i sinu stulti requiescit. Ne dicas: quid putas causē est: q̄ prioribus ētis meliora fuerē q̄ nunc sunt. Stulta enim est hiusmodi interrogatio. Utilior est sapiētia cū diuitiis: & magis pdest videntibus solē. Sicut enim protegit sapiētia: sic protegit pecunia. Hoc autē plus habet eruditio & sapiētia: q̄ vita tribuit possessori suo. Considera opa dei q̄ nemo possit corrigere quem ille despexerit. In die bona fruere bonis: & malis vtere peccatis. Sicut enim hāc fecit illā fecit deus: vt nō inueniat hō ptra eū iustas q̄rimonias. Hec q̄q; vidi i diebus vanitatis mēe. Iustus perit iustitia sua: & impius multo vivit tēpore i malitia sua. Noli esse iustus multū: neq; plus sapias q̄ necesse è. Ne obstupescas: ne ipse agas multū nocēti esse stultus: ne moriaris i tēpore non tuo. Bonū est te sustētare iustitiā: & ab illo ne subtrahas manū tuā: q; qui timet deū nihil negligit. Sapiētia fortificauit sapiētē sup decē pncipes ciuitatis. Nō est enim homo iustus i terra q̄ faciat bonū: & nō peccet. Sed & cūctis sermonibus q̄ dicuntur: ne accommodes cordi tuo: ne forte audias seruū tuū maledicentē tibi. Scit enim pscientia tua: q; & tu crebro maledixisti alijs. Cuncta tēptauit i sapiētia. Dixi: sapiens efficiar: & ipse longe recessit a me: multo magis q̄ erat. Et alta pfunditas: quis inueniet eam? Vertitur ad inuestigandū ego: & ponēdū sapiētiā & rationē: et cognoscēdū impietatē stulti: & errorē imprudētiē. Et inuenio amariorē morte mulierē: q̄ laqueus venatorū: & sagena cor eius. Vincula sunt manus illius. Qui placet deo effugiet illū: & aut peccator: et capiet eū illa. Ecce hoc inueni dicit ecclesiastes: vnus & alter: vt inuenirem rationē quā adhuc q̄rit ala mea: & nō inuenit. Vir de mille vnū reppi: mulierem ex omnibus non inueni. Solūmodo hoc inueni: q̄ fecerit deus hominē rectū: & ipse se infinitis miscuerit q̄stionibus. Quis talis vt sapiēs est? Et quis cognouit solutionē verbi?

Proiect. 1.a.

C.C.S. De cognitione sapiētie: de ore regis observādo q̄ ipsius nō post phibere: de officio beliq; ira malis fuis de ppetrātibus pcēsis: q̄ multi merita cōtrariā recipiūt: q̄ deus nō statim punit cū hō peccat: q̄ q̄rēs rationē omnium fortis nō inuenit. Capitulum. xvii.

Sapientia hoīs lucet i vultu eius: & potētissimus faciē illius cōmutabit. Ego os regis observo: & pcepta iuramēti dei. Ne festines recedere a facie eius: neq; pmanēs i opere malo: quia omne quod voluerit faciet: & sermo illius potestate plenus est: nec dicere ei quis potest: quare ita facis? Qui custodit preceptum non experiet quid q̄q; malū. Vt deo pnos & rēponsione cor sapientis intelligit. Omni negocio tēpus est: et opportunitas: & multa hoīs afflictio: quia ignorat preterita: & futura ✠ nullo scire potest nūcio. ✠ Nō est hoīs potestate p videre spiūm: nec hz potestatē i die mortis: nec limitat q̄ssere ingruente bello: neq; salvabit iniquitas iniqui. Omnia hec cōsiderauit cor meū: & cūctis operibus que fiunt sub sole. Interdum dominatur homo homini i malum suū. Vidi impios sepultos q̄ etiam adhuc viuentes: in loco sancto erant: & laudabant in ciuitate quasi iustorū operum. Sed & hoc vanitas est. Etenim q̄ non pferatur cito contra malos sententia: absq; timore illo filij hoīm perpetrāt mala. Attamen peccator et eo q̄ centies facit malū: & pp patientiā sustētat: ego cognouī q̄ erit bonum timentibus deum q̄ pereūt facie eius. Nō sit bonum impio: nec plongent dies eius sed quasi vmbra transeant: qui non timent faciem eius. Est et alia vanitas que fit sup terram. Sunt iusti quibus mala pueniunt quasi opera egerint impij: et sunt impij q̄ ita secum sunt quasi iustorū facta habeant. Sed & hoc vanissimum iudicio. Laudauī igitur letitiam q̄ non esset homini bonum sub sole nisi q̄ comederet et biberet: atq; gauderet: et hoc solum secum auferret de labore suo oblo diebus vite sue quos dedit ei deus sub sole et appositi cor meū vt scirē sapiētiā et intelligerē dissensionē ✠ q̄ versat in terra. Et homo q̄ diebus et noctibus somnum non capit oculis. Et intellexi q̄ omnium operū dei nullam possit homo inuenire rationem eorum que fiunt sub sole. Et quanta plus laborauerit ad querēdū: tāto minus inueniet. Etiam si dixerit sapiens se nosse non poterit reperire. Omnia hec tractauī in corde meo: vt curiose intelligerem.

C.C.S. De cognitione sapiētie: q̄ nemo scit an amore vel odio sit dignus: de mediocritate vite: de instātis operandi: q̄ nullus est bonus a semetipso: q̄ nullus hō scit finē suum: de magna sapia virtutis pauperis: q̄ peccat i vno pdit multa bona. Capitulum. xviii.

Sunt iusti atq; sapientes: et opera eorum i manu dei. Et tēn nescit homo vtrū amore an odio dignus sit: sed omnia in futurum seruant incerta eque eo q̄ vniuersa euenīant iusto et impio: bono & malo: mundo & immundo: immolanti victimas et sacrificia otēnēti. Sicut bonus: sic et peccator: et pius: ita ille ita q̄ verum iurat. Hoc est pessimum inter omnia q̄ sub sole fiunt: quia eadē cūctis euenīsse. Insuper et cor filiorum hominum plenum est malicia: & pēntia in vita sua: et post hec ad inferos deducēt. Nemo est q̄ semp viuat: & q̄ habeat fiducia. Melior est canis viuus leone mortuo. Vtuētes enim scīūt se esse morturos: mortui vero nihil nouerūt amplius: nec habet vltra mercedē: q; oblivioni tradita est memoria eorum. Amor: odium: & zelus simul pierūt: nec habet partē in hoc seculo: & in hoc quod sub sole gerit. Vade ergo & comede i letitia panē tuū: et bibe cū gaudio vinū tuum: q; deo placet opa tua. Omni tēpore sint vestimenta tua candida: & oleū de capite tuo nō deficiat. Perfruere vita cū vxore quā diligis cūctis diebus vite instabilitatis tue: quia dati sunt tibi sub sole omnes tēpore vanitatis tue. Hec est enim pars tua i vita & i labore tuo quo laborasti sub sole. Quicquid facere potest manus tua instanter operare: quia nec opus: nec ratio: nec sapiētia: nec scientia erūt apud inferos quo tu properas. Vertī me ad alia: & vidi q̄ sub sole ✠ alia. leue: nec velocium esse cursus: nec fortium bellum: nec sapiētium panē: nec doctorum diuitias: nec artificū gratiā: sed tēpus casum q̄ i omnibus. Nescit hō finē suū: sicut pisces capiunt hamo: & aues laqueo cōprehēdunt: sic capiunt homines i tēpore malo cū cecidēr repēte supuenerit. Hāc q̄q; sub sole vidi sapiētiā & probauī magnā. Ciuitas parua & pauci in ea viri. Venit cōtra eā rex magnus: & vallauit eā circumq; munitionē & pgēsit: & pfecta è obsidio. Inuentusq; est in ea vir pauper et sapiens: & liberauit vrbē p sapiētiā suā: & nullus deinceps recordatus est homini illi pauperis. Et dixi ego melior esse sapiētiā fortitudine. Quō ergo sapiētia pauperis ēpta est: & vba eius non sunt audita? Verba sapientium audiuntur in silentio: plus q̄ clamor: principis inter stultos. Melior est sapientia: q̄ arma bellica: & in vno peccauerit: multa bona perdet. Sap. 6.a

C.C.S. De muscis mortuis: de corde sapiētis & stulti: de resistendo tentationibus: de exaltatione stulti et servi: de comparatione detractionis ad morsum serpentis: de verbis stulti et regis pueri: de rege nobili: q̄ pigritia destruit bona: q̄ pecunia obediūt oīa: et q̄ dūs nō est detrahendum. Capm. x.

Muscē morientes perdunt suauitatē vnguēti. Pretiosior è sapia paruaq; gloria ad tēpus stultitia. Cor sapientis in dextera eius: et cor stulti

in sinistra illi⁹. Sed in via stult⁹ ambu
lans: cuꝫ ipse insipiens sit: oēs stultos
estimat. Si spūs potestatem habentis
ascēderit sup te locū tuū ne dimit tris
q; curatio faciet cessare peccā maxima.
B Est malum qd vidi sub sole: q̃si p erro
rē egredēs a facie principis. Positum
stultiuꝫ in dignitate sublimi: et diuites
Prouerb. 16.b. sedere deorsum. Vidi seruos in eqs: et
Eccle. 27. b. principes ambulātes sup terrā q̃si ser
uos. Qui fodit fouea incidet i eaꝫ: et q
dissipat sepē mordebit eum coluber.
Qui transfert lapides affligēt i eis: et
q̃ scidit ligna: vulnerabitur ab eis. Si
retusum fuerit ferrū: et hoc nō vt prius
sed hebetatū fuerit: multo labore exas
cuetur et post industriā sequet sapiētia
C Si mordeat serpēs i silentio: nihil eo
min⁹ habet q occulte detrahit. Verba
oris sapiētis grā: et labia insipiētis
deuorabit eū. Initiū verborū eⁿ stulti
tia: et nouissimū oris illi⁹ error pessi
mus. Stult⁹ verba multiplicat. Igno
rat homo qd ante se fuerit: et qd post
se futurum est: q̃s et poterit indicare?
D Labor stultorū affliget eos: q nesciūt i
vrbē pgere. Ue tibi terra cui⁹ rex puer
est: et cuius principes mane comedunt.
Beata terra cui⁹ rex nobilis est: et c̄i⁹
principes pascūt tēpore suo ad reficiē
dum et nō ad luxuriā. In pigritiis hu
miliabit ptignatio: et i infirmitate ma
alis + ed nuū pertitiabit domus. In risu + fa
ridendus, ciūt panē et vinū: vt epulent bibentes.
alis + Et pecunie obediūt oīa. In cogitatio
auis celi ne tua regi ne detrahas: et i secreto cu
portabit. biculi tui nō maledicteris diuiti: q; et
alis + hz. auis celi + portabit vocē tuā: et q̃ hēt
alis + annunciabit + sententiā.

C.S. De doctrina seminānda: de im
stabilitate iudicii: decet etiā bōīs cere
s inuentate q; p oīb⁹ ad iudicīū vaci
de auferēda ira a corde. Cp̄m. xi

A Iacte panē tuū sup trāsi
alis + pte tes aquas: q post tē
pora multa inuenies illū
Da partes + septēi nec
nō et q; ignoras qd futu
rum sit mali super terrā. Si replete fuerit nubes ymbrē sup
B terrā: effundent. Si ceciderit lignū ad
austrū aut ad aquilonē i quocūq; loco
ceciderit: ibi erit. Qui obseruat ventū
nō seminat: et q̃ respiciat nubes nūq̃
metet. Quō ignoras q̃ sit via spiritū: et
qa ratione compingunt ossa i vētre
pregnātis: sic nescis opa dei q̃ fabricat
C tor: est oim. Mane semina semē tuū: et
vespere ne cesset manus tua: qa nesciis
qd magis oriatur: hoc aut illud: et si
vtrūq; simul melius erit. Dulce lumen
et delectabile est oculis videre solem.
D Si annis multis vixerit hō: et in his ālis
omnib⁹ lētus fuerit: meminisse debet di
ēt tenebrosi tēporis et dierū multorū + mul
qui cū venerint: vanitatis arguentur
p̃terita. Lētare ergo iuuenis in adole
scētia tua: et in bono sit cor tuū i diēb⁹
iuuētutis tuē: et ambula in viis cordis
tui: et in intuitu oculorū tuorū: et scito
q; p oīb⁹ his adducet te deus in iudi
cium. Aufer irā a corde tuo: et amove
malitiaꝫ a carne tua. Adolescentia enī
et voluptas vane sunt.

C.S. De memoria creatoris i iuuē
tute qualiter ratio et sensus et oīa ho
minis mutantur: loquēs sub diuersis
similitudinib⁹ cōcludit q; homo facti
est vt seruiat deo: et ideo p omni er
rato puniēdus in iudicio: hō: siue bonū
siue malum sit. Cap̄m. xii.

Memēto creatoris tui in diēb⁹ iu
uētutis tue anteqũ veniat tēp⁹ af
flictionis tuēre appropinquēt anni de
q̃b⁹ dicas non mihi placēt. Anteqũ tu
nebescat sol et lumē et stellē et luna: et
reuertanē nubes post pluuiā. Quando
cōmouebuntur custodes dom⁹ et nutaba
bunt viri fortissimi: et otiose cōtēt mole
tes in minuto numero: et tenebescent
videntes p foramina et clauādē ostia in
platea: et humilitate vocis molētes: et cō
surgēt ad vocē volucris: et abscondēt oēs
filie carminis. Excelsa q̃ timebit
et formidabit i via: florebit amygdal⁹
impinguabitur locusta: et dissipabitur
capparis. Quia ibit hō i domū eterni
tatis suē: et circuibit i platea plāgētes
Anteqũ rūpatur funicul⁹ argēteus: et
recurrat vita aurea: cōteratur hydria
sup fontē: et confringatur rota sup cis
ternā: et reuertatur puluis in trā suā
vnde erat: et spūs redeat ad eū q̃ dedit
illuꝫ. Vanitas vanitatū dixit ecclesiastes
et ola vanitas. Cū q̃ esset sapientissim⁹
ecclesiastes: docuit ppl̄m: et enarrauit
q̃ fecerat: et inuestigās cōposuit para
bolas multas. Quesuit verba vtilia:
et cōscripsit sermones rectissimos: ac
veritate plenos. Verba sapientū sicut p
stimulū: et q̃si clauū in altum defixi: que
per magistrorū cōsilia data sunt a pas
tore vno. His amplius fili mi ne redeas
Faciendi plures libros nullus est finis
frequensq; meditatio carnis afflictio
est. Finē loquendi pariter oēs audia

mus. Deū timete: et mandata eⁿ + ob
serua. Hoc est omis hō. Cuncta + q̃ fiunt
adducet deus in iudicīū p omni errato
sive bonum sive malum sit.

Explicit liber ecclesiastes.

Incipit canticorum incipiunt.

C.S. Cantica canticorū salomonis a
diuersis doctorib⁹ diuersimode expo
nūtur: q; sm sensum litteralem intel
ligūtur de rege salomone et filia pha
raonis regis egypti. Sed beatus gre
gor⁹ exponit ipsū de cpo et ecclesia: alā
vero de cpo iesu ac vgine maria. Et
sic diuersis expositionibus, diuersis
possunt casus ssimarū fabricari. Cp̄. i.

B Osculetur me osculo
oris sui: quia melioꝫ
sunt vera tua vino fla
grantia vnguentis op
timis. Oleum effusum
nomen tuum: ideo ado
lescentule dilexerūt te.
+ Trahe me post te. Curremus in odo
re vnguentorum tuorum. Introduxit
me rex i cellaria sua. Exultabimꝫ et le
tabimur i te: memores vberꝫ tuorꝫ sup
vinū. Recti diligūt te. Nigra sum: sed
formosa filie hierusalē sicut tabernacula
cedar: sicut pelles salomonis. Nolite
me cōsiderare q; fusca sim: qa decoloraꝫ
vit me sol. Filii mātris mee pugnauerūt
cōtra me posuerūt me custodē i vineis
vineā meā nō custodiui. Indica mi
hi q̃ diligit ala mea: vbi pasces vbi
cubes i meridie: vt vagari cepi ā post
greges sodaliū tuorꝫ. Si ignoras te o
pulchra inter mulieres egredere et abi
post vestigia gregū tuorū: et pasce hē
dos tuas iuxta tabernacula pastorum
Equitatui meo in currib⁹ pharaonis assi
milaui te amica mea. Pulchra sūt gene
re sicut turturis: colli tuiꝫ sicut mo
nilia. Murenulas aureas faciem⁹ tibi:
vermiculatas argēto. Dum esset rex in
accubitu suo nardus mea dedit odorē
suū. Fasciculus myrrhe dilectus meus mi
chi inter vbera mea cōmorabit. Botr⁹
cypri dilectus meus mihi: i vineis engad
di. Ecce tu pulchra es amica mea: ecce
tu pulchra: oculi tui columbarum. Ec
ce tu pulcher es dilecte mi: et decoro
rus. Lectulus noster floridus: tigna do
mum nostrarum cedrina: laquearia no
stra cypressina. Cp̄m. ii.

B Ego flos cāpi et lilium convallium.
Sicut lilium inter spinas: sic amica
mea inter filias. Sicut malus inter
ligna siluarū: sic dilectus meus inter fi
lios. Sub vmbra illi⁹ quē desideraue: al + dessi
ram + sedit: et fructus eⁿ dulces gus: derabam.
tuit meo. Introduxit me rex + in cel: 6.i.a.
lam vinariā: ordinauit i me charitatē. Dilt. 30.c
Fulcite me floribus: stipate me malis: i.i gl.ot.
qa amore langueo. Leua eius sub capite 13. desca
meo: et dextera illius amplexabit me. mus.
Adiuro vos filie hierūm per capreas B
ceruosq; campoꝝ: ne suscitetis neq; alo + non
euigilare faciatis dilectā donec + ipsa hz ter.
velit. Vox dilecti mei. Ecce ille venit i.5.a.
saltens in mōtib⁹: trāsiliēs colles. Similis i.5.b. 5.a
è dilect⁹ meus capree hinnuloq; et. 8.a.
ceruoꝝ. En ipse stat post parietem nrm al + quo
respiciens + p fenestras: pspiciēs per aduso.
cancellos. En dilect⁹ meus loquit mihi C
Surge ppera amica mea colūba mea alis + des
formosa mea et veni. Ji ēm hyems trā spiciens.
sur: imber abiit recessit. Flores eppa D
ruerūt in terra: ts̄ps putationis ad alis + non
venit. Vox turturis audita est in terra hz suam.
nfa. Ficus ptulit grossos suos. Vinee
floētes dederunt odorē suū + Surge
ppera amica mea speciosa mea et veni:
colūba mea in foraminib⁹ petre in ca
uerna macerie. Ostende mihi faciem tuā:
sonet vox tua in auribⁿ meis. Vox em
tua dulcis: et facies tua decora. Capite
nobis vulpes parunlas que demolīūtur
vineas. Nam vinea nostra floruit.
Dilectus meⁿ mihi: et ego illi: qui pa
scitur inter lilia: donec aspiceret dies
et inclinētur vmbre. Reuertere: similis
esto dilecte mi capree hinnuloq; ceruo
rum sup montes bethel. Cp̄m. iii

A Lectulo meo p noctes
quesiui quem diligit ala
mea. Quesiui illū: et nō
inueni. Surgā et circuibo
ciuitatē: per vicos et
plateas queraꝫ quē dilig
it ala mea. Quesiui illū: et nō inueni.
Inuenerūt me vigiles q̃ custodiunt ci
uitatem. Nam quem diligit ala mea vi
distis? Paululū cū pertransissem eos:
inuenī quē diligit ala mea. Tenui eū: B
nec dimittā donec introducā illum in
domū matris mēe: et in cubiculū genī
tricis mee. Adiuro vos filie hierusalē
per capreas ceruosq; campoꝝ: ne sus
citetis neq; euigilare faciatis dilectā
donec ipsa velit. Que est ista que asce
dit per desertum sicut virgula fumi ex
aromatibus myrrhe et thuris: et omni
uersi puluēris pigmentarii. Ecce lectu
lum salomonis sexaginta fortes ambit
ex fortissimis israel oēs tenētes gla
dios: et ad bella doctissimi. Unusqu

6.2.b. 7
i.5.c.et
5.a.

C
i.5.b.

D

tus q̃ ensis super femur suum ppter timores nocturnos. Ferculum fecit sibi rex salomõ de lignis libani. Columnas eius fecit argẽteas. Reclinatorium aureum ascensum purpureum media charitate cõstratum ppt filias hierusalem. Egredimini filie sion: et videte regem salomonem in diademate quo coronauit illum mater sua in die desponsationis ⸸ illius: et in die letitie cordis eius. Cpm.iiii.

a.s ⸸ de politidis

B

33. q.5.c. non est nfm. i gl. 3.6.d.

Ecce tu es amica mea: ecce tu es pulchra: ecce oculi tui columbarum absq̃ eo qd intrinsecus latet. Capilli tui sicut greges caprarũ que ascenderũt de monte galaad. Dentes tui sicut greges tõsarum: q̃ ascenderũt de lauacro. Omes gemellis fetibus et sterilis non est inter eas. Sicut vita coccinea labia tua: et eloquium tuum dulce. Sicut fragmen mali punici: ita genes tua absq̃ eo qd intrinsecus latet. Sicut turris dauid collum tuum: q̃ edificata est cum ppugnaculis. Mille clypei pendent ex eo: omis armatura fortium. Duo vbera tua sicut duo hinnuli capreoli gemelli: q̃ pascunt in liliis donec aspirent dies: et inclinẽt vmbre. Vadã ad mõtẽ myrrhe: et ad collẽ thur. Tota pulchra es amica mea: et macula non est in te.

C

Veni de libano sponsa mea: veni de libano: veni coronaberis: de capite amanane vertice sanir et hermon de cubilibus leonũ: de mõtibus pardorũ. Vulnerasti cor meum soror mea sponsa: vulnerasti cor meum ⸸ vno oculorum tuorum: et vno crine colli tui q̃ pulchre sunt manne tue soror mea sponsa. Pulchriora sunt

a.s ⸸ non hs sunt.

⸸ vbera tua vino: et odor vnguentorum tuorum sup oia aromata. Fauus distillans labia tua sponsa: mel et lac sub lingua tua et odor vestimẽtorum tuorum: sicut odor thuris. Hortus cõclusus soror mea sponsa: hortus cõclusus fons signatus. Emissiones tue paradisus malorũ punicorũ cũ pomorũ fructibus. Cypricum nardo: nardus et croc: fistula et cinnamomũ cũ vniuersis lignis libani: myrrha et aloe cũ omnibus primis vnguentis. Fons hortorũ: puteus aquarum viuentũ q̃ fluunt impetu de libano. Surge aquilo et veni auster: perfla hortum meum et fluent aromata illius. Cpm.v.

24.q.1.c. omnibus.

B

a.s ⸸ et.

Veniat dilectus meus in hortum suum: et ⸸ comedat fructum pomorum suorum. Veni in hortum meum soror mea sponsa: messui myrrham meã cũ aromatibus meis. Comedi fauum cũ melle meo: bibi vinum meum cũ lacte meo. Comedite amici et bibite: et inebriamini charissimi. Ego dormio: et cor meum vigilat. Vox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi soror mea: amica mea: columba mea: immaculata mea: q̃ caput meum plenum est rore: et cincinni mei guttis noctium. Expoliam me tunica mea: quomodo induar illa? Lauabo pedes meos: quomodo inquinabo illos? Dilectus meus misit manum suam p foramẽ: et venter meus intremuit ad tactum eius. Surrexi vt aperirem dilecto meo. Manus mee distillauerunt myrrham: et digiti mei plẽi myrrha probatissima. Pessulum ostii mei aperui dilecto meo: at ille declinauerat et abierat. Anima mea liquefacta est vt dilectus locutus est. Quesiui: et non inuenerũ illũ: vocaui: et nõ rndit mihi. Inuenerũt me custodes q̃ circuierũt ciuitatẽ. Percusserũt me: et vulnerauerũt me: tulerũt pallium meum custodes murorum. Adiuro vos filie hierusalem: si inueneritis dilectum meum vt nuncietis ei: q̃ amore langueo. Qualis est dilectus tuus ex dilecto o pulcherrima mulierum? Qualis est dilectus tuus ex dilecto: q̃ sic adiurasti nos? Dilectus meus candidus et rubicundus: electus ex milibus. Caput eius aurum optimum. Come eius sicut elate palmarũ ⸸ nigre quasi corui. Oculi eius sicut columbe super riuulos aquarũ q̃ lacte sunt lote: et residẽt iuxta fluenta plenissima. Gene illius sicut arcole aromatum: sicut pigmentarius. Labia eius lilia distillãtia myrrham primã. Manus illius tornatiles aureo plene hiacinthis. Venter eius eburneus: distinctus saphyris. Crura illius columne marmoree: q̃ fundate sunt super bases aureas. Species eius vt libani: electus vt cedri. Guttur illius suauissimum: et totus desiderabilis. Talis est dilectus meus: et ipse est amicus meus filie hierusalem. Quo abiit dilectus tuus: o pulcherrima mulierum: quo declinauit dilectus tuus? Et queremus eum tecum. Cpm.vi.

Dilectus meus descẽdit in hortum suum ad arcolã aromatum ⸸ vt ibi pascat in hortis et lilia colligat. Ego dilecto meo: et dilectus meus mihi q̃ pascitur inter lilia. Pulchra es amica mea suauis et decora sicut hierusalẽ: terribilis vt castrorum acies ordinata. Auerte oculos tuos a me: q̃ ipsi me auolare fecerunt. Capilli tui sicut greges ⸸ caprarum q̃ apparuerunt de galaad. Dentes tui sicut greges ouium: q̃ ascẽdẽrũt de lauacro. Omes gemellis fetibus: et sterilis nõ est in eis.

Sicut coccei malum punicum sic genes tue absq̃ eo qd latet tuum. Sexaginta sunt regine: et octoginta pcubines: et adolescẽtularum non est numerus. Una est columba mea: perfecta mea: vna est matri suae electa genitrici sue. Viderũt eã filie sion: et beatissimã predicauerũt regines: et pcubines: et laudauerũt eã. Que est ista q̃ progredit q̃si aurora cõsurgens: pulchra vt luna electa vt sol terribilis vt castrorũ acies ordinata. In descẽdi in hortum nucum vt viderẽ poma cõuallium: et inspicerem si floruisset vinea: et germinasset mala punica. Nescui. Ala mea conturbauit me ppter quadrigas amiinadab. Reuertere reuertere sunamitis: reuertere reuertere vt intueamur. Vnd

Quid videbis in sunamite: nisi choros castrorũ? q̃ pulchri sunt gressus tui i calceamentis: filia principis. Juncture femorum tuorũ sicut monilia q̃ fabricata sunt manu artificis. Umbilicus tuus crater tornatilis: nũq̃ indigens poculis. Venter tuus sicut acerus tritici: vallatus liliis. Duo vbera tua sicut duo hinuli gemelli capreoli. Collum tuum sicut turris eburnea. Oculi tui sicut piscine in esebon: que sunt in porta filie multitudinis. Nasus tuus sicut turris libani que respicit contra damascum. Caput tuum vt carmelus: et come capitis tui sicut purpura regis iuncta ⸸ canalibus: q̃ pulchres et q̃ decora charissima in deliciis. Statura tua assimilata est palme: et vbera tua botris. Dixi. Ascendã in palmam: et apphendã fructus eius. Et erunt vbera tua sicut botri vineae: et odor oris tui sicut odor malorum. Guttur tuum: sicut vinum optimum. Dignum dilecto meo ad potandum labiisq̃ et dentibus illius ad ruminandũ. Ego dilecto meo: et ad me conuersio eius. Veni dilecte mi: egrediamur in agrũ: cõmoremur in villis. Mane surgamus ad vineas: videamus si floruit vinea: si flores fructus parturiũt: si floruerũt mala punica. Ibi dabo tibi vbera mea. Mandragore dederunt odorẽ suũ in portis nris. Oia poma nouas reseruata dilecte mi fuerunt tibi. Vtũ.

Quis mihi det te fratrem meũ sugentẽ vbera matris mee: vt inuenam te foris: et deosculer te: et iam me nemo despiciat? Apprehendam te et ducam in domum matris mee: et in cubiculũ genitricis mee. ⸸ Ibi me docebis: et dabo tibi poculũ ex vino conditum: mustũ malorũ granatorum meorũ. Leua eius sub capite meo: et dextera illius amplexabit me. Adiuro vos filie hierusalem: ne suscitetis neq̃ euigilare faciatis dilectam donec ipsa velit. Que est ista que ascẽdit de deserto deliciis affluens innixa super dilectum suum. Sub arbore malo suscitaui te. Ibi corrupta est mater tua: ibi violata est genitrix tua. Pone me vt signaculum super cor tuum: signaculum super brachium tuũ: q̃ fortis est vt mors dilectio: dura sicut infernus emulatio. Lampades eius vt lãpades ignis atq̃ flãmarũ. Aq̃ multe nõ potuerũt extinguere charitatẽ nec flumina obruere illã. Si dederit hõ oẽm substãtiã domũ suã p dilectione: q̃si nihil despiciet eã. Soror: nostra parvula: et vbera nõ hẃ. Quid faciamus sorori nostre in die q̃si alloquenda est? Si murus est: edificemus sup eum propugnacula argentea. Si ostium est: compingamus illud tabulis cedrinis. Ego murus: et vbera mea sicut turris: et q̃ facta sum coram eo q̃si pacẽ reperiẽs. Vinea fuit pacifico: ea q̃ habet ppl'os. Tradidit eã custodibus: vir affert p fructibus eius mille argẽteos. Vinea mea coram me est. Mille tue pacifici: et ducẽti bis qui custodiũt fructus eius. Que habitas i hortis amici auscultãt te: fac me audire vocem tuã. Fuge dilecte mi et assimilare capree hinnuloq̃ ceruorum super mõtes aromatum.

Explicũt cãtica cãticorũ.

Incipit prologus in libum sapiẽtie.

Liber sapiẽtie apũd hebreos nuncupãt est. Ufi et tpe Ptolemei grecã magis eloquẽtiã redolet. Hic indei philosophi affirmãt. Qui pide sapiẽtis notabiles qui in eo rpi aduẽtus q̃ est sapiẽtia patris et passio eius euidẽter exprimitur.

Explicit prologus.

Liber sapiẽtie incipit.

C.S. De diligenda iustitia: de bonitate et simplicitate qrẽdi deum: de spiritũ sãcto: de fugiẽda detractione et murmuratione: de morte nõ zelãda. Cpm.i.

Diligite iustitiã q̃ iudicatis terrã. Sẽtite de dño in bonitate: et in simplicitate cordis querite illũ: q̃m inuenit ab his q̃ nõ tentãt illũ apparet autem eis q̃ fidẽ habent in illũ. Peruerse enim cogitationes separãt a deo: pbata autem

hs in cubiculũ genitricis mee.

G.2.d. G.2.d.3.b et.5.c. 20.8.

B

Als ⸸ meum. de pc.dis. 2.ca. palt da.

C

D

de pe. dis. 1. c. super tribus.

virtus corripit insipientes. Quoniã in maliuola animã non introibit sapientia nec habitabit i corpe subdito peccatis. Spũs enim sanctus disciplinæ effugiet fictũ: et auferet se a cogitationib⁹ que sunt sine intellectu: ⁊ corripiet a supueniente iniquitate. Omnipotens enim spũs sapientiæ: ⁊ nõ liberabit maledictũ a labus suis: quoniã regnũ illi⁹ testis est deus: ⁊ cordis illi⁹ scrutator est: ⁊ ver⁹ et lingue eius auditor. Quia spũs domini replevit orbẽ terrarũ: ⁊ hoc qõ cõtinet omia scientiã habet vocis. Propter hoc qui loquitur iniqua nõ potest latere: nec preterietur illũ corripiens iudicium. In cogitationib⁹ enim impij interrogatio erit sermonũ autẽ illius audito ad deum venietur ad correptionẽ iniquitatẽ illi⁹. Quoniã aures zeli audit omia: ⁊ murmuratus murmurationũ nõ abscõdet. Custodite ergo vos a murmuratione que nihil pdest: et a detractione parcite lingue. Quoniã sermo obscurus in vacũ nõ ibit. Os autẽ qõ mentit occidit aiam. Nolite zelare mortẽ in errore vite vestre neq; acquirite perditionẽ in operibus manuũ vestrarũ. Quoniã deus mortẽ nõ fecit nec letatur in peditione viuorũ. Creauit enim vt essent omia: sanabiles fecit nationes orbis terrarũ. Nõ est i illis medicamẽtũ exterminij: nec inferorũ regnũ in terra. Justicia enim ppetua est ⁊ immortalis: iustitia autẽ mortis est acquisitio. Impij autem manib⁹ et vobis accersierũt illã: ⁊ existimãtes illã amicam: dilituerũt ⁊ sponsiones posuerũt ad illã: quã morte digni sunt q̃ sunt ex parte illius.

22. q. 2. c. nec artifiscioso. c. si q̃s ad te. q. 5. c. iuramenti.

D

Sap. 15. b.

CC. S. De ipsoꝝ cogitationib⁹: de cõsilio indeoꝝ aduersus xpm. Cpm. ii.

B

Iterunt enim ipi cogitãtes apũd se nõ recte. Exigui ⁊ cũ tedio est tẽpus vite nostre ⁊ nõ est refrigerij in fine hois: ⁊ non est q̃ agnitus sit reuersus ab inferis. Quia ex nihilo nati sumus: ⁊ post hec erimus tanq̃ non fuerimus. Quoniã fumus ⁊ flatus est in narib⁹ nostris: ⁊ sermo scintille ad cõmouẽdum cor nostrũ. Quia extinctus cinis erit corp⁹ nostrũ: ⁊ spũs diffundetur tanq̃ mollis aer. Et trãsiet vita nã tanq̃ vestigiũ nubis: ⁊ sicut nebula dissoluetur q̃ fugata est a radus solis: ⁊ a calore illi⁹ aggrauata. Et nomẽ nostrũ obliuionẽ accipiet p tẽpus et

de pe. dis. 2. c. si cũ

nemo memoriã habebit operũ nostrũ. Umbre enim trãsitus est tẽps nostrũ: et nõ est reuersio finis nostri: quia signatus est: ⁊ nemo reuertitur. Venite ergo et fruamur bonis q̃ sunt: ⁊ utamur creatura tanq̃ in iuuẽtute celeriter. Vino pretioso ⁊ vnguẽtis nos impleamus: et nõ pereat nos flos tẽporis: coronemus nos rosis ante q̃ marescãt: nullũ pratũ sit q̃ nõ pertranseat luxuria nostra. Nemo veterũ ⁊ erosus sit luxurie nostre. Ubiq; relinquamus signa letitie: quia hec est pars nostra et hec est sors nostra. Opprimamus pauperẽ iustũ: ⁊ nõ parcamus vidue: nec veterano ⁊ nec reuerentiam canos multi tpis. Sit autẽ fortitudo nostra lex iustitie. Quã enim infirmũ est inutile inuenit. Circumuenamus ergo iustũ: quã inutilis est nobis: cõtrarius est opibus nostris: ⁊ ipoperat nobis peccata legis: ⁊ diffamat nos peccata disciplinæ nostre. Promittit se scientã dei habere: ⁊ filiũ dei se nõcat. Factus est nobis i traductionẽ cogitationum nostrarũ. Gravis est nobis etiã ad videndum: quã dissimilis est aliis vita illi⁹ et immutate ⁊ sunt vie eius. Tanq̃ nugaces estimati sumus ab illo: et abstinet se a viis nostris tanq̃ ab immundicis: et profert nouissima iustor: et gloriatur patrem se hbre deum. Videamus ergo si sermones illi⁹ vera sint: ⁊ cantemus que ventura sunt illi: et scimus que erunt nouissima illi⁹. Si enim est verus filius dei suscipiet illum: et liberabit illũ de manib⁹ contrariorũ. Cõtumelia ⁊ tormẽto interrogemus eũ: vt scimus mansuetudinem eius: ⁊ probemus patientiã illius. Morte turpissima condemnemus eũ. Erit enim ei ⁊ respectus ex sermonib⁹ illius. Hec cogitauerũt ⁊ errauerũt: excecauit enim illos malicia eorũ. Et nescierũt sacramẽta dei neq; mercedẽ speraverũt iustitie: nec iudicauerũt honorẽ animarũ sanctarũ. Quia deus creauit hominem interminabilẽ: et ad imaginẽ similitudinis sue fecit illũ. Invidia autẽ diaboli mors introiuit i orbẽ terrarũ. Imitãtur autẽ illũ q̃ sunt ex parte illi⁹.

CC. S. De sctis martyrib⁹: de sũmis impiis: de felicitate vginũ. Cpm. iii.

Justorũ autẽ a se in manu dei sunt: ⁊ nõ tãget illos tormentum mortis. Visi sunt oculis insipientium mori: ⁊ estimata est afflictio exitus illorũ. Et abeuntiere iusto abierũt in exterminiũ et q̃ a nobis est iter exterminij illi autẽ

sunt in pace. Et si coram hoib⁹ tormenta passi sunt spes illorum immortalitate plena est. In paucis vexati: in multis bẽficiabũtur: quia deus tentauit eos: et inuenit illos dignos se. Tanq̃ aurũ in fornace probauit illos: ⁊ q̃si holocausti hostiã ⁊ accepit illos: ⁊ in tpe erit respectus illoꝝ. Fulgebũt iusti et tanq̃ scintille i arũdineto discurrent. Judicabũt nationes ⁊ dõinabũt ppliis: et regnabit dõs illoꝝ in ppetuũ. Qui cõfidũt in illo ⁊ intelligẽt veritatẽ: et fideles in dilectione acquiescẽt illi: quia bonis est pax electis eius. Impij autẽ q̃ cogitauerũt correptione habebũt: ⁊ q̃ neglexerũt iustũ et a dõo recesserũt. Sapientia enim et disciplinã q̃ abiecerũt infelix est: et vacua est spes illoꝝ: et labores sine fructu: et inhabilis ops eoꝝ. Mulieres eorũ insensate sunt: ⁊ nequissimi filij illoꝝ. Maledicta creatura eoꝝ: quia fecunditas eius et coniugata q̃ nesciunt thorũ in delicto. Habebit fructũ in respectione aiaꝝ sanctaꝝ. Et spado q̃ nõ opatus est p manus suas iniquitatẽ: nec cogitauit aduersus deũ nequissima. Dabit enim illi fidei donũ electum: ⁊ sors illi⁹ in templo dei acceptissima. Bonoꝝ enim laborũ gloriosus est fructus: et q̃ nõ pedat radix sapiẽtie. Filij autẽ adulteroꝝ in cõsummatione erũt: ⁊ ab iniquo thoro semẽ exterminabũt. Et si quidẽ longe vite erũt: et in nichilũ cõputabũtur ⁊ sine honore erit nouissima senectus illoꝝ. Et si celerius defuncti fuerint nõ habebunt spem: nec in die agnitionis allocutionem. Rationes ⁊ enim iniquae dire sunt cõsimationis. ⁊

CC. S. De casta ꝓgniõe fidelisq; de felicitate iustoꝝ: de obitu a morte peccatoꝝ: de cõdẽnatione impioꝝ et mortis iustorum. Capitu. iiii.

Q̃ pulchra ẽ casta ꝓgnatio cũ claritate. Immortalis ẽ el memoria illi⁹: quã ⁊ apũd deum nota est ⁊ apũd homines. Cũ presens est imitãtur illã ⁊ desiderãt eã cum se ornauerit ⁊ in ppetuũ coronata triũphat incoinquinatoꝝ certaminũ pmiũ vincẽs. Multigena autẽ impiorũ multitudo nõ crescet: et adulterine plantationes nõ dabunt radices altas nec stabile firmamentũ collocabũt. Et si in ramis in tpe germinauerint instabiliter posita ⁊ a vẽto cõmouebitur: et a mmutate vẽtorũ eradicabũt. Cõfringẽtur enim rami inconsummati: et fructus illoꝝ inutiles et acerbi ad manducãdũ: ⁊ ad nichilũ apti. Et iniquis enim oꝝ filij q̃ nascũtur testes sunt nequitiẽ aduersus parẽtes in interrogatione sua. Justus autẽ si morte peccupatus fuerit in refrigerio erit. Senectus et venerabilis est: non diuturna neq; annorũ numero pputãtur: aut sunt senectus hoiũ: ⁊ etas senectus vita maculata. Placẽs deo facꝰ effectus: ⁊ viuens inter peccatores translatus est. Raptus est ne malicia mutaret intellectũ eius: aut ne fictio deciperet animã illius. Fascinatio enim nugacitatis obscurat bona: et incõstantia concupiscẽtie transuertit sensum sine malicia. Consummatus in breui explevit tẽpa multa. Placita enim erat deo anima illius: propter hoc festinauit educere illũ de medio iniquitatũ. Populi autẽ videntes ⁊ nõ intelligẽtes: nec ponẽtes in pcordiis talia q̃ gratia dei ⁊ misericordia eius ⁊ respectus in electos illius: cõdenat autẽ iustũ mortuus viuos ipios: et iuuẽ⁹ celeri⁹ cõsummata longa vita iustũ. Videbũt enim finẽ sapiẽtis: ⁊ nõ intelligẽt q̃d cogitauerit de illo deus: ⁊ quare minuerit illũ dõs. Videbũt enim ⁊ ptẽdẽt eũ: illos autẽ dõs irridebit. Et erũt post hec decedẽtes sine honore ⁊ in ptumelia inter mortuos in ppetuũ. Quia diruẽt illos inflatos sine voce: ⁊ cõmouebit illos a fundamẽtis: vsq; ad supremũ desolabũt. Et erũt gemẽtes: et memoria illoꝝ peribit. Venient i cogitatione peccatoꝝ suoꝝ timidi: ⁊ traducẽt illos et aduersũ iniquitates ipoꝝ.

CC. S. De cõstantia iustoꝝ cõtra pseutores suoꝝ: de penitẽtia ⁊ gemitu p secutoꝝ: de spe ipoꝝ trãsitoria: de beatitudine ⁊ gloria sanctoꝝ: de armatura dõi ad iudicium. Cpm. v.

Tunc stabit iustus in magna ꝓstantia aduersus eos q̃ se anguistauerũt ⁊ q̃ abstulerũt labores eoꝝ. Videẽs turbabũtur timore horribili: ⁊ mirabũtur i subitatione inopinate salutis: gemẽtes pre ãgustia spũs dicẽt intra ⁊ se: pnia agẽtes: ⁊ pre angustia spũs gemẽtes. Hi sunt quos aliquãdo habuimus in derisum ⁊ i similitudinẽ ⁊ i improperij. Nos insensati vitã illoꝝ estimabamus insanã ⁊ finẽ illoꝝ sine honore. Ecce quo ⁊ computati sunt inter iustos: et inter sanctos sors illoꝝ est. Ergo

B

Dis. 5. c. porro.

C

Heb. 11. b de pe. dis. 4. c. si et bono 1. c. sequẽti.

Als ⁊ pe ribit.

Als ⁊ dies centes.

Als ⁊ de

modo ergo. B Ergo erraui⁹ a via veritatis: et iustitie lumē nō luxit nobis: et sol intelligētie nō est ortus nobis. Lassati sum⁹ in via iniquitatis et perditionis: et ambulauimus viaꝰ difficiles: viā autē dei ignorauimus. Quid nobis p̄fuit supbia aut diuitiaꝰ iactātia q̄d cōtulit nobis? Trāsierūt oia illa tāq̄ umbra: et tāq̄ nuciꝰ p̄ecurrēs. et tanq̄ nauis q̄ pertransit fluctuantē aquā cui⁹ cū p̄teriierit nō est vestigiū inuenire: neq; semitaꝰ carine illiꝰ in fluctibꝰ. Sic et uis q̄ trāsuolat in aere: cui⁹ nullū inuenit argumentū itineris illiꝰ sed cū sonitu⁹ alarū ꝓberans leuēbrēsq; scindēs p̄ uim itineris aerem + cōmotis alis transuolauit: et post hoc nullus signū inuenit itineris illiꝰ. Aut tāq̄ sagitta emissa l loco destinati: diuisus aer cōtinuo ī se reclusus est: nor ignoret trāsiꝰ illiꝰ. sic et nos nati p̄tinuo desinēs esse: et virtutis q̄dē nullū signū valuimꝰ ostēdere in malitia autem nostra cōsumpti sumꝰ. Alis + aera. C Talia dicent ī inferno hi q̄ peccauerūt: q̄m spes ipū tanq̄ lanugo est que a vento tollit: et tanq̄ spuma gracilis q̄ a procellis dispsit: et tanq̄ fumus q̄ a vento diffusus est: et tanq̄ memoria hospitis vnī⁹ diei pretereūt. Iusti aūt in perpetuū viuēt. et apud dm̄ est merces eorū et cogitatio illoꝰ apd altissimū. Ideo accipiēt regnū decoris: et diadema speciei + de manu dni + q̄m dextera sua teget eos et ī brachio sancto + suo defendet illos. Et accipiet armaturaꝫ zelus illius: et armabit creaturā ad vltionē inimicoꝰ. Induet p thorace iusticiā: et accipiet p galea iudiciū certū. + Sumet scutū inexpugnabile eqtatis: et acuet aūt diri ira in lancea: et pugnabit cum illo orbis terrarum cōtra insensatos. Ibunt recte emissiones fulguꝫ: et tāq̄ a dni curuato arcu nubiū exterminabūtur: et ad certū locū insilīt. Et a petrosa ira plene mittent grādines: et cadet + in illos aqua mar⁹: et flumia cōdescent. Alis + cā. currēt vehē. Contra illos stabit spiꝰ virtut⁹: et tāq̄ turbo dēti dimidet illos: et ad heremū p̄ducet oēs terā iniquitatis illoꝰ et malignitas euertet sedes potentiū. Alis + inimicos. Prouerb. 11. a. al. + spei. Alis + nō est sancto. D Alis + recum. Ecc. 9. a.

C.S. De iudicib⁹ iudicandis a dno et tormētādis potētib⁹: reges hortat ad cōcupiscēdam sapiētiaꝫ q̄ se offert feliciter querētibus eaꝫ. Cp. vi.

Audite ergo reges et intelligite: discite iudices finiū terre. Prebete aures vos q̄ continetis multitudines et placetis vobis in turbis nationum: q̄m data est a dno potestas vobis: et virtus ab altissimo: q̄ interrogabit opa vra: et cogitationes scrutabit q̄m cū essetis ministri regni illius nō recte iudicastis nec custodistis legē iusticie: neq; secundū voluntatem dei ambulastis. Horrende et cito apparebit vobis: q̄m iudicium durissimū his q̄ presunt fiet. Exiguo enim cōcedit misericordia: potēs autē potenter tormēta patiētur. Non enim subtrahit p̄sonam cuiusq̄ dni q̄ est olim vbato: + nec verebitur magnitudinem cuiusq̄: q̄m pusillū et magnū ipse fecit: et equaliter cura est illi de ollis. Fortioriꝰ autem fortior: instat cruciatio. Ad vos ergo reges sunt hi sermones mei: vt discatis sapiētiā nō excidatis. Qui enim custodierit iusticiam iuste iudicabunt: et q̄ didicerit iusta: inuenient q̄d respōdeāt. Concupiscite ergo sermones meos et diligite illos: et habebitis disciplinā. Clara est et que nūq̄ marcescit sapiētia: et facile p̄cidet ab his qui diligūt eā et inuenit ab his q̄ querunt illā. Preoccupat q̄ se p̄cupiscētes vt illi se prior ostēdat. Qui de luce vigilauerit ad illā nō laborabit: assidēte et illā foribus suis luenient. Cogitare q̄ de illa sensus ē summaꝫ: et q̄ vigilauerit ꝓpter illā cito securꝫ erit. Q̄m dignos se ipa circuit q̄rēs: et p̄ uias suis ostendet se illis hilariter: et sol p̄uidētia + occurret illis. Initiū enim illius verissima ē disciplie cōcupiscētia. Cura ergo discipline dilectio est: et dilectio custodia legū illiꝰ est. Custoditio autē legū cōsummatio incorruptionis est: incorruptio aūt facit esse p̄ximū deo. Concupiscentia ergo sapiētie deducet ad regnū ꝓpetuū. Si ergo delectamini sedib⁹ et sceptris + o reges ꝓpli: diligite sapiētiā vt ꝓpetuū regnet. Diligite inmē sapiētie oēs q̄ p̄ est ꝓpli. Qui est aūt sapiētia: et quē admodum facta sit referā: et nō abscōdaꝫ a vobis sacramēta dei: sed ab initio natiuitatis inuestigabo: et ponā l lucē scientiā illiꝰ et nō pteribo veritatem: neq; cū liuida tabescente uter habebo: q̄m talis hō nō erit p̄ceps sapie. Multitudo aūt sapiētium sanitas est orbis terrarū. Et rex sapiēs populi stabilimētum est. Ergo accipite disciplinā per sermones meos: et p̄derit vobis.

C.S. Hortādo alios ad disciplinam se ponit: et ēdēlū dicēs: operam et dat est michi sensus: et laudat sapiētiā ois

tas preferēdā q̄ spūs sapiētie sit multiplex et varius: et q̄ sapiētia sit cādor lucis eterne et imago dei pfis. Cp. vii.

Sum quidē et ego mortalis hō similis oībus + et ex gēe terreno + illius qui prior factus est: et in vētre matris figuratus sum caro: decē mensium tempore coagulatus sum in sanguine ex semine hois: et delectamēto somni conuenientē. Et ego natꝰ accepi communem aerem: et iuxta cecidi in terrā facēa et p̄mā vocē similem oībus emisi plorans. In inuolumentis nutritꝰ sum: et cum magnis. Nemo enim ex regibus aliud habuit natiuitatis initiū. Unde ergo introiꝰ est oībus adoritur: similis exitus. Propter hoc optaui: datus est michi sensus et inuocauit: venit in me spūs sapiētie. Et preposui illā regnis et sedib⁹ et diuitias nihil esse duxi in cōparatione illiꝰ. Nec cōparauī illi lapide pretiosum: q̄m oē aurū in ꝓpatione illiꝰ arena est exigua: et tanq̄ lutum estimabit argentū in conspectu illius. Sup salutē et speciē dilexi illā: et ꝓposui p luce hēre illā: q̄m inextinguibile est lumē illiꝰ. Venerunt autem michi oīa bona pariter cum illa: et inuenabilis honestas p manus illius: et letatus sum in oībus: q̄m antecedebat me ista sapiētia: et ignorabāt q̄m bonorū oīū mater est. Quā sine fictione didici: et sine inuidia cōico: et honestatē illius nō abscōdo. Infinitus enim thesaurus est hoībus: quo q̄ vsi sunt participes facti sunt amicitie dei ꝓpter disciplinē dona p̄mēdati. Michi aūt dedit deꝰ dicere ex sententia et ēsumere digna horū q̄ michi dantur q̄m ipse sapiētie dux est: et sapiētis emēdator. In manu enim illiꝰ et nos et sermones nostri et oīa sapiētia: et operū scientie disciplina. Ipse enim dedit mihi horum que sunt scientiam verā vt sciam dispositionem orbis terrarū: et virtutes elementorum: initium et consummationē et medietatē temporum: per mutationē temporum: et permutationes temporis et mutationes: diuisiones temporum: et cursus stellarum: dispositiones naturas animalium: et iras bestiarū: et potestates hominum: et cogitationes hominum: differentias virgultorum: + et virtutes radicum: que omnia sunt abscōdita + et ignorata didici. Omnis enim artifex docuit me sapiētiam. Est enim in illa spūs intelligētie sanctus: multiplex: potens: subtilis: mobilis: disertus: incoinquinatus: certus: iucundus: amans bonū: acutus: nihil + vetat: benefacētem: humanus: benignus: stabilis: certus: securus: omnēs hās virtutes habēs: spūs sapientes: et q̄ capiūt omnēs spūs intelligibiles: mundos + subtiles + omnis enim mobilior est sapientia. Attingit aūt vbique propter suā munditiam. Vapor est enim virtutis dei: et emanatio q̄dā est claritatis omnipotentis dei sincera: ideo nihil inquinatū in eam incurrit. Candor est enim lucis eterne: et speculū sine macula dei maiestatis: et imago bonitatis illius. Et cū sit vna: omnia potest: et in se manēs oīa innouat: et per nationes in alias sānctas transit. Amicos dei et ꝓphetas ꝓstituit. Neminē enim diligit deus nisi cū q̄ cū sapiētia habitat. Est enim hec pulchrior sole: et super omnem dispositionē stellarū lucī ꝓparata. Huic enim ꝓcedit nox: sapientiam autem non vincit malicia. Alis + ꝓprior. Alis + deficit nisi. Alis + actus. Alis + nihil nouat. Alis + mundo. Alis + subtiles. D De celestis. c. sane. De pent. di. 1. c. quē autem.

C.S. De sapiētia q̄ fortiter suauiter disponit oīa: de ipsa q̄q; cōcupiscēda quē ipsam habent oīa bona. ca. viii.

Attingit ergo a fine vsq; ad finē fortiter: et disponit oīa suauiter. Hanc amaui et exquisui cā a iuuentute mea: et quesui sp̄ōsā mihi eam assumere: et amator factus sum formē illius. Generositatem illius glorificat cōtubernium habens deum: sed et omnis oīs diligit illam. Doctrina enim disciplinē dei: electrix operum illiꝰ. Et si diuitie appetunt in vita q̄d sapiētia locupletiꝰ q̄ operatur omnia? Si autem sensus operatur: quis horū q̄ sunt magis q̄ illa est artifex? Et si iusticia q̄s diligit labores huius magnas habent virtutes. Sobrietatē enim + sapientiam docet: et iusticia et prudentiam quibus utilius nichil est in vita hominibus. Et si multitudinem + scientie desiderat: quis scit preteritarum et de futuris estimari scit vrbium seminum et dissolutiones + argumentorum: signa + et monstra scit antequā fiant et eventus temporum et seculorum. Propositum ergo hanc adducere mihi ad cōuiuandum: sciens q̄m mecū communicabit de bonis: et erit allocutio cogitationis + tedium mei. Habebo ꝓpter hanc claritatē ad turbas: et honorem apud senioꝰ. Iuuenis + acutus inuentar in iudicio: et in conspectu potentis admirabilis + erit: facies principum mirabuntur me. Tacentē me sustinebūt: B B B c altas + amabilis

et loquente me respicient: & sermocinā te me plura: manu oris sui ponet. Pre terea + nō habebo p hac imortalitate mēdoriā eternā his q post me futuri sūt relinquā. Disponā ppls: & nationes mihi erūt subdite. + Timebūt me audientes reges horrēdi: in multitudine videbor bon: & in bello fortis. Intrās i domū mēā cōdescē cū illa. Non el hz amaritudinē puersatio illi: nec tedij puicti illi: sed letitiā & gaudiū

Hec cogitās apud me: & cōmēdās in corde meo: qm imortalis + est i cogitatione sapiētie + & amicitia illi: delectatio bona: & in opib: manuū illius honestas sine defectione: & certamine loqle illi: sapiētia: & pclarita sū cōcatione sm onsū ipsius: circuibā grēs vt mihi illā assumerē. Puer ausī erā i generosus: & sortit: sum aiam bonā. Et cū essem magis bon: veni ad corp: coinquinatū. Et vt scim quā aliter nō possum esse continens nisi de: det & hoc ipsum erat sapiētia + scire cui: esset hoc donum adū dñm et deprecar: sum illū et dixi e toto precordio meo.

CC.S. Oro salomonis p hēda sapia quā dixit ipossibile bñ nisi p deū. ir.

Deus patrum meorum & dñe misericordie fecisti omnia verbo tuo: et sapiētia tua constituisti hominem: vt dñaret creature q a te facta est: vt disponat orbem terrarum in iustitia & iuditio: & in directione cordis iudicium iudicet: da michi sedium tuarum assistricem sapiētiā: & noli me reprobare a pueris tuis: qm ego tu: sum ego: & filij ancille tue: hō firm: & eri gui tpis: & minor ad intellectū iudicij & legū. Et si qs erit psummat: inter filios hom: si ab illo fugerit + sapiētia tua: & nichilū pputabit. Tu autē elegisti me regē p pōlo tuo: & iudicē filiorū tuo: & filiarū. Et dixisti me edificare tēplū i mōte sctō tuo: & in ciuitate habitatiōis tue altare sil itudinē tabernaculi sctī tui qd ōparasti ab initio: et habet me tecū sapiētia tua q nouit opa tua: q affuit tūc cū orbē terrārū faceres: & scie bat qd esset placitū oculis tuis: et qd directū in bceptis tuis. Mitte illū de celis sclo tuo: & a sede magnitudinis tue: vt mecum sit & mecū laboret: et scia qd acceptū sit apud te. Scit enim illa ola & intelligit: & deducet me i opibus meis sobrie: & custodiet me i sua potētia. Et erūt accepta opera mea: & disponā ppl'm tuū iuste & ero dignus sedib: pris mei. Quis enim hoīs potest scire cōsilū dei: Aut qs poterit cogitare qd velit deus? Cogitationes enim mortalū timide & incerte quidē ro stre. Corp: enim qd corrūpit aggrauat animā & terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem. Et difficile estimam: que in terra sunt: & que i prospectu sunt inuenim: cum labore. Que in celis sunt abiit: qs inuestigabit? Sensum autē tuū quis sciet nisi tu dederis sapientiā: & miseris spm sctm tuum de altissimis: & i correcte fūt semite eorū qui sunt i terris: & tibi placēt dicte rūt homēs. Hā p sapiētiā sanati sūt quicunq; placuerūt tibi dñe a principio.

CC.S. Cōmēdat sapiētia a seruatione tuitor: videlicet adā noe abrā iacob & ioseph a liberatione filiorū israel egyptū: & sctōr: a psecutorib: suis. Ch.

Hec illi qui primi: formatus est a deo pater orbis terrarū: cū solus eēt creatus custodiuit et eduxit illū a delicto suo. Et edūxit illi de imo terre: et dedit illi vtutē cōtinendi ola. Ab hac ēt recessit iustus & ira sua p ira hominis ēt cidū fraternitas deperiit. Propter qs ēt cū aqua deleret terrā: sanauit iterū saluāns sapiētia p cōtēptibile lignū iustū guberna nās. Hec & i cōfusio suphic cū se natio ēt nes extulissent seruit iustum & perseuerantē sine ira dei: & in filijs illius fortē custodiuit. Hec iustū a persecutib: spūs liberauit fugientem de ciuitate igne i pentapolim: quib: in testimonium nequitie fumigat adhuc cōstat deserta fraxin certo tpe fructū habētes arbores & incredibilis ale memoria stās signū tum salis. Sapiētia ei pterierūtes nō tantum in hoc lapsi sunt vt ignorarēt bona sed & insipientie sue relinquēt hominibus memoriā vt in his q peccauerunt nec latere potuissent. Sapiētia autē hos q se obseruāt a dolorib: liberauit. Hec autē profugium ire fratris iustum deduxit p vias rectas: et ostēdit illi regnū dei: & dedit illi scientiam sanctorū honestauit illū in laboribus: & cōplevit labores illi: . In fraude circumuentēntū ille affuit: & honestū fecit illū. Custodiuit illū ab inimicis & a seductoribus: et tauit illū. Et certamen forte dedit illi vt vinceret: & sciret qm oīm potētior est sapiētia. Hec vēdidit iustū & derelinquit: sed a peccatoribus liberauit eū: descēdit q cū illo in foueā: & in vinculis non dereliquit illū: donec afferret illi sceptrū regni: et potētiā aduersus eos q illū deprimebāt: & mēdaces ondit q maculauerūt iustū: et dedit illi claritatē eternā. Hec ppls iustus et semen sine querela liberauit a nationib: que illū opprimebāt. + Intrauit in animā serui dei: & stetit contra regis horrē dos in portentis & signis. Et reddidit iustis mercēdē laborū suorū: & deduxit illos in via mirabili: & fuit illis in pelā & in umbra diei: & in luce stellarū p noctē. Et trāstulit illos p mare rubrū: et trāsuecit illos p aquā nimiā. Inimicos autē illorū demersit i mare et ab altitudine abyssorū eduxit illos. Ideo iusti tulerūt spolia ipiorū: & decātauerūt dñe nomē tuū sctū: & victricē manū tuā laudauerūt pariter. Qm sapiētia aperuit os muti: & linguas infantū fecit disertas.

CC.S. & miraculis factis p iustū de pena pterito: in deliquētes: de multa potētia dei: & de mia dei. Chm. xi.

Iuxit opa eōr in manibus ipsorū per sancti. Iter fecerūt p desertos q nō habitabantur: & in locis desertis fecerūt casas. Steterūt contra hostes: et de inimicis se vindicauerūt. Sitierūt & inuocauerūt te: data est illis aqua de petra altissima: & requies litis de lapide durissimo. Per q cū penas passi sūt inimici illorū a defectione potū: sūt in eis + cuius abundantē filij iūst lētati sūt. Per hec cū illis actū est. Pro fonte quidē sempiterni fluminis humani sanguinē dedisti iniustis. Qui cū miserentur in traductione infantū occisorū: dedisti illis abundantē aquā inseperate ostēdēs p sitim q tunc fuerūt qēadmodū tuos exaltaresti: & adversarios illorū necares. Cū enim tēptarēt: qd esset mia disciplinā accipiētes: sūt quēadmodū cū ira iudicantis pūt tūrbāti pateremur. Hos qdē tā q pr monēs & pbatēs illos autē tanq; durē tē interrogās pdēnasti. Absentes enim & presentes similiter torquebanē. Duplex enim illos acceperat tristitia gemitus cū memoria preteritorū. Cū enim audirēt p suā tormēta bene secū agi commemorati sūt oīm admirātes in finē eētus. Quem enim in expositione pena pieti deriserūt: in finē cuēt: mirati sūt. Non similiter iustis facēs: p cōsiderationib: antē incēdentis iniquitates illorū. Qō quidā errātes colebāt mutos + serpētes vbestias supuacuas: misisti illis multitudinē mutorū animalū in vindictā vt scirēt q: per que peccat quis p hec et torquēt. Nō enim impossibilis erat oīpotēs man: tua que creauit orbē terrārū ex materia iuisa immittere illis multitudinē: vt aut audaces leones: aut noui generis tra plenas et ignotas bestias aut vapores igneū + spirātes aut fumi odorē pferētes aut horrēdas ab oculis scintillas emittētes quarū nō solū lesura poterat illos exterminare: sed et ex spectus p timorem occidere. Nam et sine hiō pno spū poterāt occidi perfectionez passi ab ipsis factis iuis: et disperg per spm virtutis tue: sed ola in mēsura et numero et pōdere disposuisti. Multū ēpalere hiō soli supererat semp virtuti brachij tui qs resistet? Qm tanq; momentū statere: sic est ante te orbis terrarū & tāq; gutta roris atelucani qui descēdit in terā. Et + misereris oīm: quia + ola potes et dissimulas peccata hoīm ppter penitētiā. Diligis enim ola q sunt et nihil eōr odisti: q fecisti nec enim odiēs aliqd cōstituisti aut fecisti. Quō autē aliquid pmanere nisi tu voluisses: aut qd a te vocatum nō esset cōseruāret? parcis autē oīb: qm tua sunt ofic qui amas alas.

CC.S. De suauitate dei: & corripit & monet peccātes: de trāquillitate ofit in iudicio: & qd dat locū penitētie: & qd ad disciplinā boni flagellāt. Chm. xii.

Qd bonus et suauis est dñe spūs tu: in omb: Idcoq; hos qui errārāt + pstib: corripis: de qb: peccāt: mones et alloquēris: vt relicta malicia credāt in te dñe. Illos em antiquos inhabitatores terre sctē tue qs exhorruisti: qm odibilia opera tibi faciebāt p medicamina et sacrificia iniusta: et filios suos necatores sine mia: & comestores viscerū hoīm: et deuoratores sanguis: et anctores parētes animarū inauxiliatorum perdere voluisti a medio sacramento tuo: per man: parentum nostro: vt digna perciperēt peregrinatione pueroū dei que tibi olz charior est terra. Sed et hiō tanq; hominibus pepercisti: et misisti ante cessores exercitus tui vespas vt illos paulatim exterminarēt. Nō quia imporē eras in

bello subducere impios instis: aut destrus sentis: aut verbo duro simul exterminare ſz partiū iudicās vadas locuz penitēriendi ignorās: qm iniqua est natio eoꝝ et naturalis malicia ipsorū: et qm nō poterat mutari cogitatio illorum in perpetuuz. Semē em erat maledictū ab initio. Nec timens siquez venīā vadas peccatis illoꝝ. Quis em dicet tibi qd fecisti? Aut qs stabit contra iudicū tuū? Aut quis in cōspectu tuo ventet? + pinder iniquz holm? Aut qs tibi iputabit: si perierint nationes qs tu fecisti? Nec em est alius deus q̄ tu cui cura est de omnib̄: vt ostendas qm non iniuste iudicas iudicium. Nec q̄ rex neq; tyrannus in conspectu tuo inquirēt de his quos perdidisti: cum ergo sis iustus iuste ola dispōis: ipsuz quoq; qui nō debet punire cōdemnas: et exterū estimas a tua virtute. Virtus em tua iusticie initium est: et ob hoc q̄ olim oīs es: omnib̄ te parcere facis. Virtute em ostendis tu q̄ nō crederis esse in virtute ꝑ summat̄: et hos qui te nesciunt in audacia traducis. Tu autē dñator: virtutis: cuz trāquillitate iudicas: et cuz magna reuerentia disponis nos. Subest em tibi cuz voluerit posse. Nos iusti aūt ppl̄z tuū p talia opa: qm oportet iustū esse et humanū: et bone spei fecisti filios tuos: qm + indicans das locū in penis penitēcie. Si em inimicos tuos tuoꝝ et debitos morti cū tāta cruciasti attēdōe et liberasti dās tēpus et locum q̄ possent + mutari a malicia: cuz quāta diligentia iudicasti + filios tuos: quoꝝ parēt̄ib̄ iuramentis et cōuentiones + dedisti bonaruz pmissionuz? Cum ergo das nobis disciplinā: inimicos nros multipliciter flagellas: vt bonitatē tuā cogitem̄ iudicātes: et cū de nobis iudicas: speremus miam tuā. Unde et illos q̄ in vita tua insensate et iniuste viterūt: p hec q̄ coluerūt dedisti summa tormēta. Etem i errorisvia dintī errauerūt deos estimātes: hec q̄ in asilibus + sunt supuacens infantiū insensatoꝝ mortuinētes. Propter hoc tāq̄ puer insensatis iudicū in derisum dedisti. Qui autē indidūs et increpationib̄ nōsuunt correcti digni dei iudicū exp̄ti sunt. In his em qui patiebapt̄ moleste ferebāt: i quib̄ patiētes indignabant. Per hec q̄s putabāt deos ipsis cū exterminarentur videntes illū quē olim negabāt se nosse perū deū agnouerūt. Propter qd et finis cōdēnatiōis eorum veniet sep̄ illos.

Cc.S. De idolatria: de agnoscenda creatore per creaturas: de subsannatione idolorum. Cap̄z. xiii.

Vani autē sunt oēs homines q̄ quibus non subest scīcīa dei: et de his q̄ nō videntur bona non potuerūt intelligere eum qui est: neq; operibus attendentes agnouerunt quis esset artifex: sed aut ignem aut spiritum: aut citatum aereum: aut gyrum stellarum: aut aquam: aut solē et lunaz rectores orbis terrarū deos putauerūt. Quoꝝ et si specie delectati deos putauerunt: sciāt q̄to his dñator: eoꝝ speciosior. Species ei generator: hec ola pstituit. Aut fortitudē et opa eoꝝ mirati sunt: intelligāt ab illis: qm qui hec fecit + fortior est illis. A magnitudine enim et speciei creature: cognoscibiliter potest creator horū videri. Sed tamen adhuc in his minor est querela. Et hi em fortasse erāt deū quērētes et volentes inuenire. Etem cū in operib̄ illū conuersent et inq̄rūt et persuasū habent: qm bona sunt q̄ videtur. Iterum aūt nec his debet ignosci. Si em tāti potuissent + scire vt possent estimare seculū: quomō huius dñm nō facilius inuenerunt? Infelices aūt sunt: et inter mortuos spes illoꝝ est: q̄ appellauerūt deos opera manuū holm: et aurū et argentū artis inuētione et similitudines alisiū: aut lapidē inutile opus manū antiq̄. Aut si q̄s artifex faber de filiis lignū rectū scuerit + et huius doctrina eradat oēm corticē et arte sua vsus dilīgēter fabricet vas inutile i cōuersatione vite: reliquas aūt but̄ operis ad preparationē esce adutatur: et reliquū horū q̄ ad nullū vsuz facet lignū curuū: et verticū̄ + plenum sculpat dili genter p vacuitatē suā: et per scientiā sue artis figuret illud: et assimilet illū imagini homis aut alicui ex asilibus illud cōparet: per liniēs rubricas: et rubicūdū faciēs fuco colorē illū̄: et oēm maculā que in illo est perliniēs et + faciēs ei digna habitationē: et i pariet ponēs illud: et pfirmās ferro ne forte cadat: pspiciēs illū: scīēs em̄ nō potest adiuuare se. Imago em est et opus est illi adiutorū. Et de substātia sua: de filios suis: et de nuptiis votuz faciens inquirit. Non crude cit loqui cuz illo q̄ sine ala est: et p sanitate qd̄z firmū deprecat: et p vita rogat mortuū: et i ad interoū inutile iuocat: et petit ab eo q̄ adiutare nō pōt: et de acquirēdo et de operādo et de oīs rerū cētu petit ab eo q̄ in omnib̄ est inutilis.

Cc.S. De maledictione crucis xpi: de maledictione idoli artificis: idoli detestatione: de crudelitate sacrificiorum: et pniuersitate vitiorū sequentium idolatriā. Capt̄. xiiii.

Iterū alius nauigare cogitans: et per feros fluctus iter facere ceptiens ligno portante se fregilius ligni iuocat. Illud i cupiditas acquirendi excogitauit et artifex sapiētia fabricauit illud. Tua aūt pater pudentia + ab initio cuncta gubernat: qm dedisti in mari viā: et inter fluctū semitā firmisti mā ostendēs: qm potēs es et oīb̄ sanare etiā si sine rate aliqs adest mere Egypt nō essent vacua sapiēte tue opa pter hoc etiā et exiguo ligno credūt homīes alas suas: et transeūtes mere p ratē liberati sunt. Sz ab initio cuz perirent superbi gigantes spes orbis terrarū ad ratē profugiēs: + remisit secto semē natuitat̄, q̄ manu tua erat gubernata. Benedictū est et lignū p qō fit iusticia. Per manū aūt qō hr idolū maledictū est: ipsuz: et q̄ fecit illud: q; illē quidē operat̄ est: aliud aūt est est esset fragile: deus cognominat̄ est. Similiter autē odio sunt deo: ipius et impietas eius. Etem qō factū est cum illo q̄ fecit cor mita: partē. Propter hoc i in idolis nationū nō erit respect̄: q̄m et eature dei in odiū facte sunt: et in tentationē ale holmīet in muscipulā pedib̄ insipiētiū. Initiū em fornicatiōis est exquisitio idolorū: et adiuētio illoꝝ corruptio vite est. Nō em erant ab initio: neq; erūt in peppetuū. Supuacuitas em̄ holm hec adinuenit̄ ordē terrarū et deo breuis illoꝝ finis est inuētus. Acerbo et luctu dolēs pater cito sibi rapti filij fecit imaginē: et illū q̄ tunc q̄n hō mortuus fuerat: nūc tāq̄ deum colere cepit: et pstituit iter suos sroo sacra et sacrificia. Deinde interuenīente pcōbalescēte antiqua + p̄ueruudine hic error: tāq̄ lex custodit̄: et tyrāno rūsperi colebant̄ figmēta. Et hos q̄ o palā holes honorare non poterant: pter hoc q̄ longe essent: e longinquo figura corū allata euidētē imaginē regis quē honorare poledāt: fecerūt vt illū q̄ aberat tāq̄ psentē colerent sua solicitudine. Peuocerūt aūt ad horum culturāt̄ hos q̄ ignorabant artifices crimis dilīgētia. Ille em volens plus placere illi q̄ se assumpsit: elaborauit arte sua vt similitudinē i melio figuraret. Multitudo autē holm adducta p speciē operis: q̄ ante tēpus tāq̄ hō honorat̄ fuerat: nūc deū estimauerūt. Et hec fuit vite humane deceptio: em aut affectui aut regibus deseruientes holes incōmunicabile nomē lapidib̄ et ligniis ipo uerūt. Et nō sufficerat errasse eos circa dei scīēttiā: sz i magno viuētes insciētie bello tot et tā magna mala pace appellāt. Aut et filios suos sacrificātes: aut obscura sacrificia faciētes: aut insanie plenas vigilias habētes: neq; vitā neq; nuptias mundas cōstodiūt: sz et alius p invidiā occidit aut adulterās perimit̄ et ola cōmista sūt: sanguis: homicidiū: furtū et fictio: corruptio et fidelitas turbatio et pluriū tumult̄. bonoꝝ dei immemoratio: ad ira inquinatio: matrimonia: fornicatio: nuptiarū incōstātia: inordinatio mechie et spudicitie. In fandoꝝ idolorū cultura oīs mali causa est: et initiū et finis. Aut em oīs letant: insanitū aut certe patiēnāt̄ falsant̄ iuraūt̄ in iuste: aut periurāt̄ cito. Nō em p̄dūt in idolis q̄ sine intellectu: sine anima sunt male iurātes nocerī se nō sperāt. Utrāq; ergo illis euentēt digne: qm male sensērūt de deo attēdēteo idolis: et iurauerūt in iuste i idolo p̄ēnentes initiciam. Nō em iurātis est virtū: sz peccantis pena pambulat + semp i iustorum peuaricatiōnē. +

Cc.S. Non fidelis q̄ laudāt dei mlas cui gsa nō fuīt idolis: de subsannatione idolatrie et ei detestatiōe. C. xv.

Ua aūt dei nr: suauis et verus es: patiēs et in misericordia disponens ola. Etenim si peccauerimus tui sumus scientes magnitudinem tuam: et si non peccauerimus: et scimus quoniam apud te sumus computati. Nosse em te consummata iusticia est: et iusticiā et virtutē tuā audire est immortalitatis. Nō em in errorē induxit nos hoīm male artis et cogitationū: nec umbra picture: labor sine fructu: et effigies sculpta p varias colores: cui aspect̄ insensato dat concupiscētiā: diligit mortue imaginis effigiē sine ala. Maloꝝ amatores digni

Als inder tuo ventet

Als qui.

Als pñt.

Als iudicas.

Als puerstiones.

Als mātib̄.

Als corrpti.

Als qui.

Als perā bulabat.

Als narrationē.

Tū

B 5.1.5. sunt morte q ſpem habent i talibꝰ ꝛ q
faciunt illos ꝛ q diligũt ꝛ q colũt. Sz
ꝛ figuꝰ mollẽ terrã premens laboꝰ
ſe fingit ad vſus nꝗ ſoꝰ nꝗ q ad
de eodem luto fingit q mundꝰ ſunt in
primꝰ paꝰ ſet litꝰ q his ſunt contraria.
Por aũt vaſor q ſit vſus: iudex eſt ſi
Ro.9.ca. gulus. Et eſt labore pano deũ fingit: de
eodem luto: ille q paulopoſte de terra
Alſ+cdu factus fuerat: et poſt paulliſi reducit+
ſit. ſe vnde acceptus eſt repetit⁹ ſic debet
tũ quã habebat. Sz cura eꝗ illi: nõ q
laboratur⁹ eſt: nec qm̃ breuis illi vita ẽ
ſed cõcertat aurifiebꝰ argẖtarius: ſz
et ceariosꝰ imitat: ꝛ gloriã prefert: qm̃
C res ſupuacuas fingit. cinis eſt enim cor
ei⁹: et terre ſupuacua ſpes illius: ꝛ luto
vilior vita eius: qm̃ ignorauit q ſe fin
xit: q inſpiraũt illi animã q operaꝰ
et q inſufflauit ei ſpiritũ vitalẽ. Sed ꝛ
eſtimauerũt lu ̃ ludũ eſſe vitã noſtrã: et
conuerſationes vite cõpoſitã ad lucrũ
ꝛ oportere vnde cunq; etiã et malo ac
quirere. Hic cũ ſcit ſe ſuper oẽs deſi
quere q et terre materia fragilia vaſa
et ſculptilia fingit. Oẽs enim inſipientes
et infelices ſuper modũ ac ſue ſpdꝰ
ſunt inimici populi tui: ipi ꝛ eos illi.
D Qm̃ oia idola nationũ deos eſtimaue
ꝛũt: q̃ b̃ neq; oculꝰ ꝛ vt eſt ad videndũ:
ps.113. ps.134. neq; nares ad percipiendũ ſpũ neq; au
res ad audiendũ: neq; digiti manuum
ad tractandũ: ſed ꝛ pedes eorꝰ pigri ad
ambulandũ. Qõ cũ fecit illos: ꝛ q ſpũ
mutatꝰ eſtis finxit illos. Nemo enim ſi
bi ſimilẽ hõ poterit deũ fingere. Cum
cũ ſit mortalis: mortuũ fingit manꝰ
bus impie. Melior enim ẽ ipe his q̃ co
lit: q; ipſe q̃dem vixit cũ eſſet morta
lis: illi aũt nũquã. Sed et alia miſerri
mi colũt. Inſenſata enim cõparata his
illis ſunt deteriora. Sz nec aſpectu ali
q̃ d̃ ꝛ ex his alialibꝰ bona poteſt conſpi
Alſ+ali- cere. Effugerũt autẽ dei laudes ꝛ bene
quod. dictionẽ eius.

CC.S. De iuſticia dei q iudicat ipios
ꝛ ppicat iuſtis alternatis p equitate
ignoratis in q̃ nimꝰ glacie ſuſtinent
vim ignis: ꝛ de ornatũ mãne. Capi.

Ropter hec et his ſimi
lia p ſſi ſunt digne tor
mentis: ꝛ per multitudi
nem bꝰtiarũ: exterminꝰ
nati ſũt. Qꝛo q̃ d̃ ꝛ ꝛmẽ
tis bene diſpoſuiſti po
pulũ tuũ q̃ hus dediſti conuiſcẽ
tiũ delectamenti ſui ſecũm ſapoꝰ
eſtem parens eis ortigometrãm: et eli
q̃ d̃ ꝛ cõcupiſcẽtes eſcã: ꝓpter eã q̃
illis oſtẽſa ꝛ miſſa ſunt: etiã a neceſſa
ria cupiſcẽtia auerterũt. Et aure in
breui inopes facti nouaꝰ guſtauerũt
eſcã. Oportebat et illis ſine exaſtatõe
q̃dẽ ſuſpendere ꝛ terrũ ſi exercẽtꝰ ꝛ pã
midẽ: his aũt tm̃ oſtẽdere q̃dẽ modũ
inimici eorꝰ exterminabant. Et cũ ſtile
lis ſuperent ſeua beſtiarꝰ ira morſibꝰ
uerꝰ eorꝰ coluꝰ eorꝰ exterminabãt. Sz non
in ꝓpterũ tua ira ꝓmanſit: ſz ad cõtre
ptionẽ + breui turbati ſunt: ſignũ ha
bẽtes ſalut⁹ ad cõmemorationẽ mãda
ti legis tue. Qui ei puerſ⁹ ẽ nõ ꝓbꝰ
q̃ videbat ſanabat: ſz pre olim ſalua
tore. In hoc aũt oñtũ ſi inimicꝰ tuꝰ + Alſ
q; tu es q liberas ab oi malo. Illos ei
locuſtꝰ et muſcꝰ occiderũt morſꝰ
nõ eſt fuẽt ſanitas alie illorꝰ: q; digni
erãt ab huiuſcemodi exterminari. Fi
lios aũt tuos nec draconũ: nec venena
eorꝰ vicerũt dẽtes. Mis ei tuo adueniẽs
ſanebat illos. In mẽora ei ſimonis + Alſ
tuorũ exterminabant + velociter ſana
banꝰ ne i altã incidẽtes + oblitionꝰ
nõ poſſent tuoꝰ adiutorio. Et neq;
herba neq; malagma ſanauit eos: ſed ſer
tuꝰ ofic ſmo q̃ ſanat oẽs. Tu es ofic q̃ ſ
vite et mortꝰ habes prãtẽ: et deducꝰ ad
q̃ ad portas mortꝰ ꝛ reducis. Hõ aũt
occidit quidẽ p malicia alia ſuũ et cũ
exierit ſpũ ſuũ ꝛ reuertet nec remouebit
+ alias q̃ recepta ẽ. Sz tua manũ effuge
re poſſibile eſt. Negãtes ei te noſſe ſi
pũ p fortitudinẽ brachij tui flagellati
ſunt noua quis ꝛ grãdinibꝰ et pluuiis
pſecutionẽ paſſi ſunt: ꝛ p ignẽ ꝓſpꝰ.
Qõ cũ mirabile erat i aqua q̃ oia extꝰ
guit ꝓ ignis valebat. Vlder e cũ ce
bis iuſtor. Quodã ei ꝛpore mãſuetꝰ
bat ignis: ne ꝓtureret q̃ ad ipios mit
ſa erat alialiaſz vt ipſi videntes ſorte
qm̃ dei iudicio patiuntur ꝓſecutionẽ.
Et q̃dã ꝛpore in aq̃ ſupra vtutẽ ignis
exardeſcebat vndẽq; vt inundãs + ferre
nationẽ exterminaret. Qꝛo quidẽ ãgelo
rũ eſcam nutriuiſti ꝓpꝰ iuſtis: paũ paratã
de celo prestitiſti illis ſine labore omne
delectamẽtũ i ſe habẽtẽ: ꝛ oẽs ſaporis
ſuauitatẽ. Substãtiã enim tuã et dulcis
dinẽ tuã q̃dã filios habẽs oñdebat: ſer
deſeruiens vniuſcuiuſq; voluntati. Ad
q̃d q̃ volebat ꝓuertebat. Mitigabat et
glacies ſuſtinebãt vim ignis ꝛ nõ rabe
ſcebãt: vt ſarẽt cũ fructꝰ inimicꝰ ex
ternabat ignis ardẽs i grãdine plu
uia cõtuſcẽs. Hoc aũt ſtrũ vt nutrien
tur iuſti ignis + etiã ſuperbitatꝰ oblit⁹

eſt. Creatura et tibi factor deſeruiẽs
exardeſcit + ꝛ tormẽtũ aduerſus inim
ꝛ q̃ ſtore: ꝛ ignis + fit ad bũfaciẽdũ p his
q̃ ꝛ ꝛpediũt. Propter hoc ꝛ tũc omnia
tũ figurata oẽs nutrici gẖ ꝛ tue deſer
uiebãt ad obſiſtãdũ eorꝰ q̃ a te deſidera
ti ſunt: vt ſerẽt filij tui q̃ oẽ ſtilli do
mũs: qm̃ nõ nutriuerũt fructꝰ pacũ
bolos: ſz ſmo tu vbos q̃ in te credẽtes
nutriuerũt. Qõ et ab igne nõ poterat
exterminari: ſtatim ab exiguo radio ſo
lis calefactũ tabeſcebat: vt notũ oẽ
eſſet: qm̃ ops ꝓuenire ſolẽ ad bñdictio
nẽ tua ꝛ ad ortũ + lucis + te adorare.
Ingrati et ipes + rãẖ bidernal glaci
ſolis tabeſcere diſpicẽt rãẖ aq̃ ſupuacua.

CC.S. De magnitudẽ iudicior dei q
ꝓnis mirabilib⁹ affligebat ipios. xvij

Magna ſunt et iudicia tua
domine: et inenarrabilia verba
tua: ꝓpter hoc indiſciplinati
ꝛ animẽ erraueruẽt. Di
nam perſuaſum habent
iniqui ꝓnis oñari nationi ſancte: vin
cũlis tenebrarũ ꝛ longe noctis dom
pediti inclusi ſub tectis fugiũt ꝓpe
tue ꝓuidentie placuerũt. Et dum pu
tant ſe latere in obſcuris peccatis: te
nebroſo oblitionis velamẽto diſpſi
ſunt pauentes horrẽdꝰ: cũ admira
tõe nimia ꝓturbati. Neq; cũ q̃ ꝓtine
bat illos ſpelũca ſine timore: cuſtodie
batq̃ ſonꝰ descẽdẽs ꝓturbabat ill
losꝰ ꝓſone trahes illis apparẽtes: ꝓpa
uidem illis ꝓſtabant. Et ignis q̃dem
nullius poterat illis lumẽ ꝓbere
neq; ſidera ſplide flãme illuminare po
terãt illã noctẽ horrẽdã. Apparebat
aũt eis ſubitane ignis timore plenus
ꝛ timore pulſi illi q̃ nõ videbãt facti
ſũt abãt deteriora eſſe q̃ videbant: et
mag ꝛ artis appoſiti erãt deriſui: et
ſapientie gloria correptꝰ + cum con
tumelia. Illi ei q̃ ꝓmittebãt timoꝰ ꝛ
ꝓturbatiões expellere ſe ad ala ligue
rũt cũ deriſu: ꝓplent timore lãgueb̃ant
Nã ſi nihil illos ex mõſtris ꝓturbaꝰ
bat trãſitu alialiũ ſpẽtũ ſibilatõe cõ
moti trembũdi ꝓbãt aere quẽ nulla
rõne q̃ effugere poſſit: negãtes ſe vi
dere. Frequẽter ei ꝓcupãt pelſa re
darguẽte oſcta. Cũ ſit enim timida neq;
fide data + eſt i olim pdẽnationẽ. Sẽp
cũ preſumit ſua ꝓturbata oſcientia
Nihil ei eſt timoꝰ: niſi ꝓſumptiõis aux
ilio. Et oſi ab intro minoꝰ ẽ expectatio
maiorꝰ cõputat potentiam ei⁹ cause
de qua tormẽtũ ꝓſtat. Illi aũt q̃ in po
tete venere noctis: ꝛ ab infimis ꝛ ab si
tũ ſimis ſupuentẽ q̃dẽ tormẽtũ dor
mientes: ꝛ aliq̃ monſtroſi erãt ꝓtabãt
ur timoꝰ: aliq̃ aũt deficiebãt trahẽ
tiõe. Subitane enim illis ꝛ inſperatꝰ
timoꝰ ſupuenerat. Deinde ſi quiſq̃ ex
illis decidiſſet: cuſtodiebat in carcere
ſine ferro reclusus. Si cũ rusticus q̃d
erat aut paſtorũt agri: laboriſq; operi
us ꝓccupatꝰ eſſet: tũc effugiũdẽ ſuſti
nebat neceſſitatẽ. Una enim cathena te
nebatur ſi oẽs erãt colligati. Sive ſpiri
tus ſibilãs: aut inter ſpiſos arborũ
ramos aurius ſonꝰ mauis: aut vis aque
decurrẽtis nimꝰ: aut ꝛonꝰ ꝓcidꝰ ꝓec
cipitãtũ: perterrẽbãt audẽtũ alialiꝰ
cursus mutus: aut mugẽtius valida
beſtiarũ ꝓcor aut resonãs de altiſſimis
mõtib⁹ echo: deficiẽtes faciebat + ſi
los pre timore. Cũ enim ꝓbis terrẽtũ
limpido illuſtrabatur lume: ꝛ nõ impe
dẽtis ꝓprius cõtinebat. Solus aũt ill
is ſuppoſita erat gravis nox: imago
tenebrarũ q̃ ſupuẽtura illis erat. Ipſi
ergo ſibi erant grauiores tenebre.

CC.S. De luce ſtrahlitarſim egypto
figurãte lucẽ ſanctorũ i mũdo: de per
ſecutiõe afflictiõis ipiorũ: de nocte
qua peuſſit oñs ꝓmogenita: q̃ adueꝛ
ſũ de petõ populi iſrael i deſerto: de
aaron quõ ſtetit ꝛter viuos ꝛ mortuos
cum thuribulo. Capitulum. xviij.

Sanctis autẽ tuis maxima erat
lux: horũ quidem voce inimici
audiebãt: ſed figurã non videbant. Et
q̃ nõ ꝛ ipſi + eadẽ paſſi erãt magniſ
cabãt terꝛ q̃ + ante lex erãt: q; nõ le
debãtur gẖes agebant tabiũt vt eſſet
differẽtia: ꝛ de ſe petebãt. Propter
quod ignis ardẽtẽ columnã ducem ha
buerſit ignote viee: ꝛ ſolem ſine fatigũ
bono hospitio ꝓtexiſti. Digni q̃dem
illi carere luce: ꝛ pati carcerẽ tenebra
rũ q̃ inclusos cuſtodiebant ſanctos
filios tuos: per quos incipiebat incor
ruptꝰ legis lumẽ ſeculo dari. Cum co
gitarẽt iuſtos: ſi occidere infãtes ꝓno
cepiſſent filios: ꝛ liberato in traductio
nẽ illorꝰ multitudinem filiorꝰ abſtul
iſti: pariter illos pdidiſti in aqua pa
lida. Illa enim nocte ante cognita eſt a pa
tribus noſtris: vt ꝛrere ſciẽtes quibus
iuramẽtis credidẽrũt ſalũ eſſet
ſuſcepta eſt. Aũt a ꝓpꝰ tuo ꝓnitas q̃
dẽ iuſtorũ: iniuſtorũ aũt exterminatio
Sicut enim leſiſti aduerſarios noſtros
ſic ꝛ nos ꝓuocans magniſcaſti. Et de

Ratij.

alꝰ ande
ciaꝰ ſci
tritum.
alꝰ heirẽ
dum.

D

alꝰ facie
bam.

B
Exo.10.c.

alꝰ per.
alꝰ q.
alꝰ oſim.

B
Exo.12.c.
Exo 2.b.
exo.1.c.

sconse cm sacrificabāt iusti pueri bo-
nor: r iusticie legē in cōcordia dispo-
suerūt: sicr r bona r mala receptures
Ecc.pfia iustos patri ✠ olz decaratēs laudes.
Resonab. r aūt incōmodes inimicor
por r flebilis audiebat plācr ploratō
rū infantiū. Simili aūt pena seruy cū
Ecc.2.d. dño affract: eisr r popularis homo re-
gis filia passy. Sicr ergo oēs pro nolle
mortis mortuos habebāt inumerabi-
C les. Nec cm ad sepeliendū eius sufficie
bāt: qm pro momento q erat pclario:
natio illor exterminata est. De ceibus
cm nō credētes propter dñicia: tunc
cū primū fuit exterminiū pmogenito
Ecc.
rum: sponderūt populū dei se esse
um. Cū cm qctū ✠ silentiū ptineret ✠ ola
Ecc.
cōtr: r nox i suo cursu mediū iter haberet:
nerent. olpotēs sermo tuy dñe ✠ exilies de ce
Ecc.
nō ha lo a regalibus sedibus venit dur ve-
Ecc.
dñe. bellator: i medium exterminiū terrā p
Ecc.
pro fi fiituit ✠ gladi acutu insimulatum spe
Ecc.
rium tuum portās: r stās repleuit ola
Job.
morte: r pedē ad celū attingebat: stās
in terra. Hic cōtinuo visus somniorū
malor turbauerūt illos: r timores sup
uenerunt insperati. Et alius alibi pie
D cus eminuius: ppter quā moriebat
Ecc.
causas demōstrabat mortis. Visiones
cm q illos turbaucrūt hec pmonebāt
ne iscu quare mala patiebāt pirent.
Ecc.
Tetigit aūt cūc r iustos tētatio mortis
r cōmotio i heremo facta est multitu
dinis: r nō diu pmāsit ira tua. Pro-
perās cm hō sine qrela deprecari p po
pulis: pferēs scrutuy sue scrutiū o fo-
nem: r per incensum deprecationē alle
gās: restituit ire: r fines i posuit necessi-
tati ostendens qm tuy est famulus. Vi-
cit aūt turbas non virtute corporis:
nec armatura potētie: sed verbo illū q
se verabat subiecit: iuramēta parētū
et testamētū cōmemorās. Cū cm iam
secuatim cecidissent sup alterutrum
mortui interfecti r amputauit spētū:
r diuisit illā q adversus ducebat vitam.
Ecc.23.d. In veste cm ponderis quā habebat to
tus erat orbis terrarū: r parentū ma-
gnalia i qtuor ordinib lapidū erant
sculpta: r magnificētia tua i diadema
te capitis illy scripta erat. Hic aūt cest
sir q exterminabat: r hec timuit. Erat
enī sola tentatio ire sufficiens.

C.C.S. De iteritu egyptior cum gau
dio hebreor: de origine mētis donata
ad desiderū pfīi: q clemēta mūdi nō
tantum diuine sed r humane seruiunt
voluntati. Capl'm.xix.

Propās autem vsq in no
uissimū sine mla tra su-
peruenit. Presciebat ri
r futura illor qm cum
ipli renecti essent si pmi
sissent ex se educētur: ✠
r cū magna sollicitudine permisissent
illos: consequebant illos penitentie
actus. Adhuc cm inter mary habētes
luctum: r deplorantes ad monumenta
mortuorū: altam fidi assumpserunt re
gitatione in scientie et quos rogāte
precerāt: hos rāq fugitiuos pseque
bant. Vocebat cm illos ad hūc finem
digna necessitas: r hor q accidērāt cō
memoratione amittebāt r q deerant
tormētis: repleret punitio: r populū q
dem tuy mirabiliter trāsiret: illi autē
nonā mortē inuenirēt. Omis enī creatu
ra ad suū genus ab intio refigurabat
deseruiēs tuis pcepti: vt pueri tui cu
stodirent illesi. Nā nubes castra illor
obūbrabat r ex aqua q ante erat: terra
arida apparuit: r i mari rubro via sine
ipedimēto r cāpy germinās deprūdo
nimis: p quē omis natio trāsiuit: q rege
bat tua manu: videres tua mirabilia
monstra. Tanq cm equi depauerunt
escam: r tanq agni exultauerūt magni
ficātes te dñe: q liberasti illos. Memo
res cm erāt adhuc illor que incolatu
✠ illor facta fuerāt: quēadmodum p alia
natiōe alalium pduxit terra muscas:
r p piscibus eructauit fluuius multitu
dinē ranar. Nouissime aūt viderūt no
uam creaturā auīū: cum abducti eōdē
piscētia postulauerūt escas epulationis
In allocutiōe cm desideriū affecerūt ✠
illis de mari origometra: reversūtes
peccatorū sumpuenerūt: non sine illis
que ante facta erāt argumētis p pim
fluminū. Iusti cm patiebant fm suas
nequitias. Etenim detestabilitatem in
hospitalitatē instituerūt. Alii quidē
ignotos nō recipiebāt adventas. Alii
aūt bonos hospites i Furuta redige
bāt. ✠ Ego nō solū hec: sed alia q de re
spectus illor erat: qm inuiti recipie
bant extraneos. Qui autē cū letitiare fecē
cepersūt hos q eisdem vsi erant insitu
tio: semissimis afflixerūt dolorib per
cussi sūt autē cecitate: sicut illi in fori
bus iusti cū subitaneo cooperti essent
tenebris. Vnusq; q transitus ostiū in
querebat. In se cm clemēta dum pert
tunt: sicut in organo qualitatis sonū
immutat: r ela suum sonū custodiunt
Vnde estimari ex ipso visu certo pōt.

Agrestis enim in aquatics pertedbant
et qcūq erāt natantia: r terra trāsibāt.
Ignis i aqua vsibat supra suā virtu-
tē: aqua extinguēbat nature obliuisce
bat. Flāme eōtrario corruptibilium
alatū nō peruerūt carnes coābulan-
tū: nec dissolucebāt illā q facile dissol-
uebāt: sicut glacies bonā escam. In o-
bus cm magnificasti ppm tuuy dñe et
honorasti: et nō despexisti i ol tēpore r
in omni loco assistens eis.

C Explicit liber Sapientie.

C Incipit plogus libri iesu fi
lii Sirach qui Ecclesiasticus ap-
pellatur.

Multor: si nobis et magno
rum per legē r pphetas
alto q q secuti sunt il-
los: sapientia demōstra-
ta est in quibus opy lau-
dare israel doctrine r sa
pientie causa: q nō solū ipsos loquē-
tes necesse est esse peritos: sed etiā ex-
traneos posset discētes et scribentes
doctissimos fieri. Suy me vel posteā
se amplius dedit ad diligētia lectionis
legis r pphetarū: r aliorū libroū q no
bis a parentibus nostris traditi sunt:
voluit et ipe scribere aliqd hor que ad
doctrinam et sapientiā ptinēt: vt desi-
derātes discerent illor periti fieri: ma
gis magisq attēdāt alo: et cōfirment
ad legitimā vitā. Hortor: itaq; venire
vos cū benuolētia r attētione studia
lectionem facere: r venia habere i illis
in qbus videmur sequentes imaginem
sapientie: r deficere i verbor cōpositio
ne. Nō deficiēt verba hebraica q fue-
rūt translata ad alterā lingua. Nō au-
tem solus hec: sed r ipsa lex et pphete
ceteraq alior libroū non paruam ha-
bent differentiam quando inter se pa-
cuntur. Nam in octauo r in tricesimo
anno tēporis ptolomei euergetis re-
gis posteā puerī in egypto: r cū multū
tēpous ibi fuisset: iuenī ibi libros reli
ctos nō parui eneq; prēnēde doctrine.
Itaq; bonū r necessariū putauit ipe
aliqua addere diligētia r laborē fere
pertandi librum istum: r multa vigilia at
tuli doctrinā i spacio tēporis ad illā q
ad finē dedunt librum istum parere il
lis qui volunt animy intendere et di-
scere quēadmodum oportet: institu
ere mores q fm legem dñi ppositi
vitam agere.

C Explicit prologus.

C Incipit liber Ecclesiasticus.

C.C.S. De trina sapiētia dei: r origi-
ne eiusdem: de incarnatione verbi dei:
de laude timoris dñi r q iustitia gra-
dus est ad sapientiam. Capm.i.

Omis sapientia a dño
deo est: r cum illo fuit
semper et est ante cuū.
Arenā maris et pluuie
guttas et dies seculi
qs dinumerauit. Alti-
tudinē celi et latitudi-
nem terre et pfundum abyssi qs dimē
sus est? Sapiētia dei precedētē omnia
qs inuestigauit? Prior oim creata est
sapiētia: r intellectus prudētie ab euo.
Fons sapiētie verbū dei i excelsis: r ingres
sus illius mādata eterna. Radix sapie
cui reuelata est? r astutias illy qs cogno
uit? Disciplina sapie cui reuelata est et
manifestata: r multiplicatione i gressy
illy qs intellexit? Vnus est altissimy crea
tor oim olpotēs et rex potēs et metuē
dus nimis: sedēs suy thronū illius et
dominās deū. Ipse creauit illā i spū sā
cto: et vidit r dinūerauit r mensus est.
Et effudit illā super ola opera sua: et
sup oēm carnē fm datuy suū prebet il-
lam: diligentiy se. Timor dñi gloria et
glorīatio: et letitia et corona exultatio
nis. Timor dñi delectabit cor: r dabit
lētitiam et gaudiū in longitudine die-
tuy. Timenti dñm bene erit extremis
et in die defūctionis sue benedicetur.
Quid aūt apparuerit i visu diligēti cō
sideratione: et in agnitione magnalium
suor? Dilectio dei honorabilis sapien-
tia. Initiū sapiētie timor dñi: et cum
fidelibus in vtero concreatus est: r cū
electis feminis gradiēs: et cum iustis
r fidelibus agnoscetur. Timor dñi seten
tia rectitudinis. Religiositas custo-
diet et iustificabit cor: et letificabit et q
gaudiū dabit. Timenti dñm bene erit
et in diebus conservationis illius benedi-
cetur. Plenitudo sapiētie timere dñm: et
plenitudo a fructibus illius. Omnē do-
mum ipleb agricationibus: r
receptacula a thesauris illius. Corona
sapiētie timor dñi: repleēs pace et sa-
lutis fructū r vidit r dinūerauit eā.
Vtraq; est iunt dona dei. Scientiā et
intellectū producit: sapiētia exaltat. Re-
dit sapiētie est timere dñm: et rami il
lius longeui. In thesauris sapiētie in
tellectus: et scientie religiositas: execra
tio aūt peccatorib sapiētia. Timor
dñi expellit peccatū. Nā q sine timore est
omnis.

nõ poterit insinuari: tractata enim ante
mostrat, illius iudicio illi⁹ est. Usq;
in rep⁹ sustinebit partes: et postea red
dito iocundita⁹. Bon⁹ sensus osq; in
tẽp⁹ ab cõdet ꝓba illi⁹: et labia mul
torũ enarrabũt sensum illi⁹. In thesau
ris sapiẽtie significatio disciplinecere
cratio autẽ peccatoꝝ cultura dei. Fili
si cupisces sapiẽtia: cõserua iustitiam
et de⁹ ꝑbebit illã tibi. Sapientia enim
disciplina timore dñi: q̃ ꝑ bene placitũ
est illi ndes: manseruado: adiplebit
thesauros illi⁹. Cõtumax non sis: ne
incredibilis timor dñi: ne accesseris
ad iliũ duplici corde. Ne fueris hypo
crital ꝑspecte hoꝝ: ne scãdalizaueris
labia tua. Attende illis ne forte ca
das: adducas ale tue inhonoratione:
reuelet de⁹ abscõsa tua: in medio
synagoge clidat te: q̃m accessisti mali
gne ad dominum: et cor tuum plenum
est dolo et fallacia.

C.S. Accedentẽ ad seruitutẽ dei ex
ercitat ad iustitia: timorẽ: ad humilitates
intellectũ: patiẽtia: timẽtes deũ exer
citat ad credẽdũ: sperãdũ: diligẽdũ q̃
dñs sperãtes: se nõ ꝑfundit: nõ dere
linq̃t: nõ despicit. De duplici corde: ꝑ
dissolutis corde: ꝑ ipatiẽtia: de timẽti
bus dñm: agẽtib⁹ pœnitẽtia. Cõm. ũ.

Zli accedens ad seruitutẽ dei stat iustitia: et
timore: et prepara animã tuã ad tẽtationẽ. Do
prime cor tuũ: sustinete: et clina aurẽ tuã: et su
scipe verba intellectus: et ne festines: in tempore obductionis. Su
stine sustẽtationẽ dei: cõiungere deo: et
sustine: vt crescat in nouissimo vita tua
Q̃d q̃d tibi applicitũ fuerit accipe: et in
dolore sustine: et humilitare tua patiẽ
tiã habe: q̃m in igne ꝑbat aurũ: et argẽ
tum: homines ad receptibiles in camino
humiliationis. Crede deo: et recuperas
bit te: et dirige viã tuã: et spera in illum.
Serua timorẽ illi⁹: et in illo veteraſce.
Metuentes dñm sustinete misericordiã
eius: nõ deflectatis ab illo ne cadatis
Qui timetis dñm: credite illi: et nõ eua
cuabit merces vestra. Qui timetis dñm
spate in illum: et obiectationẽ veniet vo
bis mia. Qui timetis dñm diligite illum
et illuminabũt corda vra. Respicite fi
li nationes hom: et scitote q̃ nullus spe
rauit in dñm: et confusus est. Quis enim
mãsit mãdatis eius: et derelictus est? Aut
q̃ invocauit eum: et despexit illum? Quia
pius et misericors est de⁹: et remittit
in die tribulationis peccata: et protector
est omnium exquirentium eum in veritate. Ve
duplici corde: et labiis scelestis: et manib⁹
malefacientib⁹: et peccatori terrã ingre
dienti duabus viis. Ve dissolutis corde
q̃ nõ credũt deo: et ideo non ꝑtegen
ab eo. Ve his q̃ perdiderũt sustinentiã
et q̃ dereliquerũt vias rectas: et aut
terũt in vias prauas. Et quid facient cũ
inspicere ceperit dñs. Qui timet dñm
nõ erũt incredibiles ꝓbationi: et q̃ di
ligũt illum: ꝑ eruabũt ꝓbationem illi⁹. Qui
timet dñm: inquirẽt q̃ ꝑplacita sunt ei
et q̃ diligũt eum: replebũtur lege ipsius
Qui timẽt dñm ꝓparabunt corda sua
et in ꝑspectu illi⁹ sanctificabũt animas
suas. Qui timẽt dñm custodiũt mãda
ta eius: et patiẽtiã habebũt usq; ad spe
rationẽ illi⁹: dicentes. Si pœnitẽtiã non
egerimus incidimus in manus dñi: nõ in
manus hom. Secũm enim magnitudinem
ipsius sic et misericordia illius cum ipso est.

C.S. De pœnitẽtia honorandis de
plici honore: de dedictione: et maledic
tione ꝑsis: et mitis: de mansuetudine
humilitate: de sobrietate sapientiae de
malicia cordis: et de corde sapientis. in.

Zli sapientie ecclesia in
stoꝝ: et natio illoꝝ obe
dientia et dilectio. Iudi
cius ꝑsis audite filii: et
dilectamini facite: et salui ei
tis. De⁹enim honorant
patres in filis: et iudicium matris ex qui
rens firmauit in filios. Qui diligit deũ
exorabit ꝑ peccatis: et cõtinebit se ab
illis: et in oratione dierum exaudietur
sicut q̃ thesaurizat ita: et q̃ honorificat
matrẽ suã. Qui honorat patrẽ suum
iocũdabit in filis: et in die orationis
sue exaudietur. Qui honorat patrẽ suum
vita viuet longior: et q̃ obedit patri
refrigerabit matrem. Qui timet dñm
honorat parentes: et q̃si dñis seruit bis
q̃ se genuerunt in opere: et sermone: et omni
patiẽtia. Honora patrẽ tuũ ꝑ fugue
riat tibi bẽdictio a deo: et dedictio ni
hilus in nouissimo manet. Benedictio ꝑis
firmat domos filiorũ: maledictio autẽ
mãsis eradicat fũdamẽta. Ne gloriaris
in cõtumelia ꝑis tui: non enim est tibi
gloria: sed cõfusio. Gloria enim hois et
honorem ꝑis sui: dedecus filii pater
sine honore. Fili suscipe senectã ꝑis
tui: et nõ cõtristes eũ in vita illius: si
defecerit sensu veniẽ da et ne pernis
eũ in virtute tua. Elemosyna enim ꝑis

nõ erit in obliuione. Nã ꝑ peccato ma
tris restituet tibi bonũ: et in iustitia
edificabit tibi: et in die tribulationis
cõmemorabit tui: et sicut i sereno gla
cies solvent peccata tua q̃m male fame
est derelinquit patrẽ: et est maledictus
a deo q̃ exasperat matrẽ. Fili in man
suetudine opera tua perfice: et usq; ho
minũ gloria diligeris. Quãto magn⁹
es: quantus es: in omnibus: et coram deo
invenies gratiã: q̃m magna potentia
dei solus: et ab hominib⁹ honoratur.
Altiora te ne q̃sieris: et fortiora te ne
scrutatus fueris: sed que precipit tibi
deus: illa cogita semper: et in pluribus
operibus eius ne fueris curiosus. Nõ
est enim tibi necessariũ ea q̃ abscondita
sũt videre oculis tuis. In superuacuis
rebus noli scrutari multipliciter: et in
pluribus operibus eius nõ eris curiosus.
Plurima enim sup sensum hoꝝ ostensa
sunt tibi. Multos enim supplantauit su
spicio illoꝝ: et in vanitate detinuit sen
sus illoꝝ. Cor durum habebit male in
nouissimo: et q̃ amat periculũ in illo
peribit. Cor ingredẽs duas vias non
habebit successũ: et prauũ cor in illis
scandalizabitur. Cor nequã grauabitur
in dolore: et peccator adiecet ad pec
cãdũ. Synagoge superbo⁹ nõ erit sa
nitas: iruter enim peccati eradicabit in
illis: et nõ intelliget. Cor sapientis in
telligẽt: et sapiẽtiam auris bonã audiet
et o cõcupiscẽtia sapientiã. Sapiens
cor: intelligibile abdinebit se a pecca
tis: et in operib⁹ iustitie successus ha
bebit. Ignẽ ardẽtẽ extinguit aq̃: et ele
mosyna resistit peccatis: et de⁹ ꝑspe
ctor: est eius q̃ reddit gratiã. Memo
ri in posterũ: et in tempore casus sui
inueniet firmamentum.

C.S. Oculus nõ debet auerti a pau
pere: nec ab elemosyna defraudari: de
mansuetudine: et mia erga pauperes: de
studio sapientiae fructu studii eius: de
obseruando ꝑ ad loquẽdũ: de certan
do ꝑ iustitia: de mansuetudine: et mia
ad domesticos. Cõm. iii.

Zli elemosynã pau
peris ne defraudes
et oculos tuos ne
trãsuertas: a pau
pere. Iam esurientem ne desperetis: et
nõ crasperes pauperes in inopia sua.
Cor inopis ne afligeris: et nõ ꝑtrahas
eũ angustiãti. Rogationẽ cõtribu
lati ne abũcias: et nõ auertas faciẽ tuã
ab egeno. Ab inope ne auertas oculos
tuos ꝑpter iram: et nõ relinq̃s querentib⁹
te: ne retro maledicere. Maledicen
tis cẽ tibi i amaritudine alẽ exaudiet
deprecatio illi⁹: exaudiet aũt eũ qui fecit
illũ. Congregationi pauperũ affabilem
te facito: et presbytero humilia iam
tuã: et magnato humilia caput tuum.
Declina pauperi sine tristitia aurem
tuã: et redde debitũ tuũ: respõde illi
pacifice in mãsuetudine. Libera eũ qui
iniuriã patiẽ de manu ꝑpetri: et non
sede feras in ira tua. In iudicãdo
eleo pupillis misericors ꝑ pater: et ꝑ
viro matri⁹ ꝑ: et eris tu velut filius
altissimi obediẽs: et misereb̃it tui ma
gis q̃m mater. Sapiẽtia filius suis vitã
in ꝑirat: et suscepit exquirẽtes se: et
ꝑstat in iustitia. Et q̃ illã diligit: di
ligit vitã: et qui vigilauerit ad illã
ꝓplecẽt: ꝓplacebit ei. Qui tenuerint
illã: erit hereditabũt: et quo introibit
benedicet de⁹. Qui seruunt ei obse
quentes erũt sanctificati eos q̃ diligunt
illã: diligit de⁹. Qui audit illã: iudica
bit gẽtes: et q̃ intuet illã permanebit
cõfidẽs. Si crediderit ei hereditabit
illã et erunt in cõfirmatione creature
illoꝝ: q̃m in tẽtatione ambulat eũ co.
in primis elegit eũ. Timorẽ et metũ et
ꝑbationẽ inducet sup illũ et cruciabit
illũ in tribulatione doctrine sue: donec
tẽtet eũ i cogitationib⁹ suis et credat
ale illius. Et firmabit illũ: et iter du
cet directũ ad illũ letificabit illum: et
denudabit abscõsa: sus illi: et thes
aurizabit sup illũ scientiã: et intellectũ
iustitie. Si autem oberraueritis: dere lin
quet eũ: et tradet eũ i manu inimici sui
Fili ꝑ erua ꝑ: et deuita a malo ꝓ o
ala tua ne cõfundaris dicere verũ. Est
enim cõfusio adducens peccũ: et est ꝑfusio
adda de gloria et gratiã. Ne accipias
faciẽ aduersus faciẽ tuã nec adversus
alam tuã mẽdacium. Ne reuerearis pro
simũ tuũ i casu suo: nec retineas vbus
in tempore salutis. Non abscõdas sa
pientiã tuam i decore suo: In lingua
enim sapientia dignoscitur: et sensus
et scientia: et doctrina in verbo sensus
et firmamentum in operibus iustitie.
Nõ contradicas verbo veritatis: ullo
modo: et de mendacio in iuriũ tue
cõfundere. Nõ cõfũdaris cõtra ꝑ
peccata tua: ne iudicias te of homini ꝑ
peccato. Noli resistere cõtra faciẽ po
tẽtie: nec coneris ꝑtra ictum fulminis.

als flauū + pro iustitia agonizare p ala tua: et usq; ad mortē certa. Iustitia et deus pugnabit p te inimicos tuos. Noli citatus esse in lingua tua: et inutilis et remissus in operibus tuis. Noli esse sicut leo in domo tua: cuertens domesticos tuos: et opprimens subditos tuos. Non sit porrecta mens tua ad accipiendum ea ad eandem collecta.

C.C.S. De non pēdēdo in diuitiis: de timēdo dei vindictā de cōuersione ad pnam nō tardāda de fugiēda lenitate: de verbo dei audiendo ⁊ prudēter p ferendo ne susurro appellēr. Cpm. v.

B Noli attēdere ad possessiones iniquas: et ne diceris: est mihi sufficiens vita mihi. Non enim poterit in tēpore vindicte et obductionis. Ne sequaris fortitudinem tuā in pcipiscentia cordis tui: et ne diceris. Quomō potest: aut quis me subducet ppter facta mea: Deus enim vindicēs vindicabit. Ne diceris. Peccauī: et qd mihi accidit triste: Altissimus enim est patiens redditor. De ppiciato + peccato noli esse sine metu: et peccato pec ⁊ addēdo peccatum sup peccatum. Et ne dicas. Miseratio domini magna est: multitudinis peccatorū meorū miserebitur. Misericordia enim et ira ab illo cito prim antiet in peccatores respicit ira illi. Non tardes conuerti ad dm: et ne differas de die in die. Subito enim veniet ira illi: et in tēpore vindicte disperdet te. Noli antius esse i diuitiis iniustis non + eēm pderunt tibi in die obductionis et vindicte. Non pōtiles te in omnē ventū: et nō eas in omnem semitam: Sic enim omnis peccator pbatur in duplici lingua. Esto firmus i pia ōnis: et in veritate sensus tui: et scientia: et psequatur te verbū pacis et iustitie. Esto mansuetus ad audiendū verbum dei et intelligas: et cū sapientia pferes rspōsum verū. Si est tibi intellectus: rspōde primo finitē sit manus tua sup os tuum: ne capiaris in verbo indisciplinato et confundaris. Honor et gloria in sermone sensati: lingua vero imprudentis subuersio est ipsius. Non appelleris susurro: i vita tua: et lingua tua ne capiaris ⁊ pfūdaris. Sup furē est cōfusio et penitētia: et deuoratio + pessima super bilinguū: susurratio vel rori: aut odiū ⁊ inimicitia et ptumelia. Iustifica pusillum ⁊ magnū similiter. C.C.S. De ēlingui: de ēlatiōe in cogitatione: de ala nequā: de sermone dulci ⁊ lingua gratiosa: de amicitia peracto: de amico non permanente: de cecipiēda doctrina: ⁊ aptentis: de accipiendo cōsilium: inuestigāda sapientia ⁊ sequenda pritate et ca. Cpm. vi.

als pecunia. als deferente vel deferēt. als pei.

C als dorā tem. J.13.b. J.30.b. als cura.

B J.21.e. als propiciato

B J.16.b. Deut.23.b.

C Proverb. 10.a.11 a

als nihil. als super

D

B

als deuoratio vel deuoratio

Noli fieri pio amico inimicus p timo. Improperiū enim et contumelia malus heredabit: ⁊ omis peccatōr inuidus ⁊ bilinguis. Nō te extollas in cogitatiō ē ale tue: velut taurus ne forte elidatur vires tue per stultitiā: folia tua comedat: et fructus tuos perdas: et relinquaris velut lignum aridū in heremo. Anima eēm nequam disperdet qui se habet in gaudium inimicis suis: illūet deducet in sortē impiorū. Ueri dulce multiplicat amicos: mitigat inimicos: et lingua suauis in bono homine abundabit. Multi pacifici sint tibi: consiliarius sit tibi vno de mille. Si possides amicum in tentatione possīde eū: ne facile credas ei: et ipsum. Est enim amicus sm tēp: suū: nō permanebit in die tribulatiōis. Et est amicus q̄ pertinet ad inimicitiā + et q̄ odiū et rixam ⁊ conuicia denudabit. Est autē amicus socius mensē: et non permanebit i die necessitatis. Amicus si pmāserit fuit: erit tibi quasi coequalis: et in domesticis tuis fiducialiter agit. Si humiliauerit se contra te: a facie tua absconderit se: separabit se a te: et ab inimicis tuis separabit: et ab amicis tuis attēde. Amicus fidelis protectio fortis: q̄ aūt inuenit illū inuenit thesaurū. Amico fidei nulla est cōparatio: et nō est digna pōderatio auri ⁊ argenti: contra bonitatē fidelitatis. Amicus fidelis medicamentum vite ⁊ immortalitatis: ⁊ q̄ metuunt dm: inuenient illum. Qui timet deū: eque habebit amicitiam bonā: qm sm illum erit amicus illi. Fili a iuuentute tua excipe doctrinā: et vsq; ad canos inuenies sapiētiā. Quasi iu q̄ arat et q̄ seminat accede ad eā: et sustine bonos fructus illi. In opē eēm ipsius exigui laborabis: ⁊ cito edes de gnatiōnib illius: q̄ aspera est nimis sapiētia indocto hoīb: nō pmanebit in illa excors. Quasi lapidis vires: pbatio erit i illū: et non demorabunt pacere illā. Sapiētia eēm doctrine sm nomē est: et nō est multi manifesta. Quib aūt agnita est pmanentia q̄ ad p̄ceptū dei. Audi fili: ⁊ accipe ōnis intellectum: et ne abiicias ōnis meum. Induce pedē tuū i ēpedes illius: ⁊ in tortures illius collū tuū. Subdūce humerū tuū ⁊ porta illā: ⁊ ne accidētis vinculis eius. In oī alo tuo accede ad illā: ⁊ in virtute tua pserua vias eius. Inuestiga illā: ⁊ manifestabit tibi: ⁊ prinēs facies de reliquis eā. In nouissimis inuenies requiē ⁊ eāt: ⁊ pertetur tibi in oblectatione. Et erūt tibi cōpedes in protectione fortitudinis + et laqueus virtutis: ⁊ torques illius istola + gloria. Decor enim vite est in illa: et vincula illius ligatura salutis + Stola gloriae indues eam: et coronā letitiādis + suppones tibi. Fili si attēderis mihi disces: ⁊ si accōmodaueris animū tuū: sapiēs eris. Si inclinaueris aurē tuam: excipies doctrinā: ⁊ si diligeris audire: sapiens eris. In multitudine presbyterorū prudētum sta: ⁊ sapiētie illorū cōrde cōtūgere: et oēm narrationē dei possis audire ⁊ parabolas laudis nō effugiat a te. Et si videris sensatum: vigila ad eūm: et gradus ostiorū illius teras: pes tuus. Cogitatū tuū ba bet de pceptis dei ⁊ mādatis illius: ⁊ ipse assiduus erit: et ipse dabit tibi cor: et cōcupiscentia sapiētie dabitur tibi.

C.C.S. De malicia nō facīdō: de se nō iustificādo: de pmatū nō q̄rēdo: de obediēdo: de ira dei nō timēdo: q̄ sapiēs se habeat ad p̄ceptū ad amicū: ad filios: ad Fuū: de parentib honorādis et sacerdotib de honorādo deo et faciēdo oblationes: de mīsa ad infirmū: de memorādis nouissima. Cpm. vii.

Noli facere mala: et nō te apprehendent. Discede ab iniquo: ⁊ deficient mala abs te. Fili nō semines mala i sulcis iniustitie: ⁊ nō metes ea in septuplū. Non q̄rere ab dō ducatū: neq; a rege cathedram honoris. Non te iustifices ante deū: quoniā agnito cordis ipe est: et penes reges noli velle + videri sapiens. Noli querere fieri iudex: nisi valeas virtute irrūpere iniquitates: ne forte timeas facie potentis: et ponas scandalum i agilitate tua. Nō pecces i multitudine ciuitatis: nec te limitas i populis: neq; alliges duplicia peccata. Nec eēm in uno eris innocuus. Noli esse pusillanimis i ālo + tuo. Exorare ⁊ facere eleēmosynā ne despicias. Ne dicas: in multitudine munerū meorū respiciet deus: offerēte me deo altissimo: misera mea suscipiet. Non irrideas hominem in amaritudine alicuius: est ēim q̄ humiliat et exaltat: et speciosos deus. Noli amare mendacium aduersus fratrē tuū: neq; i omni re sistere facias. Noli velle mētiri oē mēdacium: fiducia enim illius non est bona. Noli verbosus esse i multitudine p̄sbyterorū: ⁊ nō iteres verbū i oratione tua. Non oderis laboriosa opa: ⁊ rusticationem creatā ab altissimo. Nō te reputes in multitudine indisciplinatorū. Memētō q̄m nō tardabit. Ira illa paldē sm tuū: qm vindicta carnis impiorum ignis et vermis. Noli quaerere ab amico pecuniā + differēre + neq; fratrē charissimū auro spreuerit. Noli discedere a muliere sensata: bona quā sortiris in timore dei + gratia enim vincit illū sup aurū. Nō ledas seruū i vitate operantē: neq; mercenarius dātē + animā suā. Seruus sensatus: sit tibi dilectus q̄m ala tua: nō defrauēs illū libertate neq; iopē derelinqs illū: pecora tibi si ē attēde illis: ⁊ si sūt vtia p̄sentēt apō te. Filii tibi sunt eruditi illos: ⁊ curua + illos a puritia cor. Filie tibi si ē tua corp: illa: et nō ostēdas hilarē facie tuā ad illas. Trade filiā ⁊ grādē op: fecerisi: et hoc sensate de illā. Vxori si ē tibi sm alam tuā nō placias illā: ⁊ odibili nō credas te i toto corde tuo. Honora patrē tuū: ⁊ gemitus matris tue ne obliuiscar. Memētō q̄m filios nat: + nō fuisses: ⁊ retribue illis quō ⁊ illi tibi. In tota ala tua time dēū: sacerdotes illius sanctifica. In oī vtute tua diligē eū q̄ te fecerit: ministros eius ne derelinqs. Honora deū et tota ala tua: ⁊ honorifica sacerdotes: ⁊ purga te cum brachiis. De illis partē sicut mādatū est tibi primitias ⁊ purgatōis de negligētia tua purga te cū paucis. Datum brachiorū tuorū ⁊ sacrificii sanctificatōis offerēs dōnitia sēdēt pauperi porrige manū tuā: vt pficiat p̄piciatio: bēdictio tua gratia data: in p̄spectu omis viuētis: et ante tuō nō pbidias gratiam. Nō cessa plorare p̄solatiōē cū lugētib: et mēbula. Nō te pigeat visitare infirmū: et hoc in dilectiōe firmabitis. In cūctis opib tuis memorare nouissima tua: et eternum non peccabis.

C.C.S. De nō litigādo cū fortiori: de malis vitādis: de nō gaudēdo: de morte inimici: de nō spernendo primitias: de nō spēdo vba sapiētis: de pero moderādo: de declinādo ab hoīb malis. Cpm. viii.

Noli litigare cum hoīe potēdiore: ne forte incidas in manus illius. Non contēdas cum viro locuplete: ne forte contra te constituat litem tibi. Multos enim pdidit aurum: ⁊ argentum:

B

13.q.2.c Ecclesiastica.

B J.31.a.

usq; ad eos: regum extendit & cōtinet
Nō litiges cum homine imperatore: non
struces in ignē illius ligna. Nō eores
homini loquentē mala de p̄senti tua
loquar. Ne despicias hominē auertētē
se a peccatoribus: memento quia omnes
sumus. Ne spernas hominē in sua senectute:
etenim ex nobis senescūt. Noli de mortuo
inimico tuo gaudere: sciens quia omnes
morimur: in gaudio solum? + peire.
Ne despicias narrationē prudētū: sapiētiū
in proberbiis eorū cōtersare.
Ab ipsis enim discis sapiētiam & doctri-
nam intellectus: & seruire + magnatis
sine querela. Nō te praeteriat narratio se-
nioris: ipsi enim didicerūt a patribus suis
Quia ab ipsis discis intellectū: & tempe
necessitatis dabis responsum. Nō incē-
das carbones peccatorū argētes cōsumē:
ne incēdaris flāma ignis peccatorū illorū.
Ne cōtra faciem stes contumeliosi: ne
sedeat quasi insidiator ori tuo. Noli te
uerari hominē fortiorē: & si feneratus
uerit quasi pditum habet. Nō spōdeas
suppiritudē tuā: q̄ si spopōderis quia re
ddituens cogita. Nō iudices cōtra iu-
dicē: quia sm qd iustum + est iudicat
Cū audace nō eas i pta: ne forte grauet
mala sua in te. Ipse enim sm voluntatē
suam padit: & simul cū stulticia illius
peries. Cū iracūdo nō facias rixam: &
cū audace nō eas i deserto: quia quasi
nihil est ante illum sanguis: & vbi nō
est adiutorio eiecit te. Cū fatuis cōsi-
lium nō habeas: nō enim poterunt diligere
nisi q̄ eis placent. Cū extraneo
ne facies consilium: ne eris enim quid pa
ret. Non of hominē cor tuū manifestes:
ne forte referat tibi gratiam falsa
et conuicietur tibi.

Ca. 5. De vitādis periculis: vt dicitur
de amico antiquo: de nō zelando gratiam
iniquorū: de nō frequētando principem
et cōuictu bonorū: q̄ bō litigiosus est
terribilis in sua ciuitate. Capitulum.

Non zelas mulierē sinus
tui: ne ofēdat super te
malitiā doctrinę nequā
Nō des mulieri potēta
ti animę tuę ne ingrediatur
in virtute tua: & cōfundat
ris. Ne respicias mulierem multimo-
damine forte incidas in laqueos illi-
us. Cum saltatrice ne assiduus sis: ne
audias illamine forte pereas in effica
cia illius. Virginem ne conspicias: ne
forte scandalizeris in decore illius.
Ne des fornicariis aliam tuam in pos
sessionem: ne forte perdas te & hereditatē tuā. Non
respicias in vias ciuitatis: nec oberra
ueris i plateis illius. Auerte faciē tuā
a muliere compta: & ne circuspicias spe
ciem alienam. Propter speciē mulieris
multi perierūt: ex hoc despectū ira sicut
ignis exardescit. Cū maliēr q̄ est pro-
stituta qui sterc? i via ad obprobriū
tribuetur. Speciē mulieris alienę
multi admirati sunt: propter hoc factū est: collo
quia ira illius quasi ignis exardescit
Cū altera muliere nō sedeas: ne forte
accūbas cū ea sup cubitū: & aliquā
cū illa seruo ne forte declinet cor tuū
in illam: & sanguine tuo labaris in peri-
tionē. Ne derelinquas amicū antiquū:
nouus enim nō erit similis illi. Vinū nouū
amicus nouus. Vetera cari & cū suauita-
te bibas illud. Nō zeles gloriam et
opes peccatoris: non enim scis q̄ futura sit
illi subuersio. Nō placeat tibi iniuria
iniusti: & scias q̄ usq; ad inferos nō
placebit impius. Longe abesto ab hoc
potestatē habētē occidēdi: & nō suspi-
cabaris timore mortis. Et si accesseris
ad illum: noli aliqd cōmittere: ne forte
auferat vitā tuā. Cōmunionē mortis
scito: q̄ in medio laqueorū ingredie
ris: et sup pōlētium arma ambulabis.
Secūm vtrum tuam caue: & cū primo
tuo: & cū sapiētibus pendētibus recta.
Viri iusti sint tibi cōuiuę: et in timore
dei sit tibi gloriatio: & ipsi sint iudice
gitatus dei: & ois narratio tua per
ceptis altissimi. In manu artificis ope
laudabitur: & princeps populi i sapiē
tia sermonis sui: in seniorū sententia
verbū. Terribilis est ciuitas sua: bo
mo linguosus: et temerarius in verbo
suo odibilis fiet.

Ca. 6. De iudicibus et regibus: de iusti
tia auertīda: & suppiritū de laude timen
di: de seruo seniorum labore propter
opes nō est iactādū: de honorada ala
ma: de gloria in tribulatione. Cū ma.

Vdex sapiēs iudicabit
populū suū: et principa
tus sensati stabilis erit
Secūm iudicis populi
sic: & ministri eius: qua
lis rector est ciuitatis
talis et inhabitātes in ea. Rex insipiēs
perdet populum suum: et ciuitatem in
habitabitur per sensum prudētum.
In manu dei prāsentia terre: et exercabitur
tempore oportuno imposita rectoris
suscitabit super illū. In manu dei

potestas hominis: super faciem scribe impo
net honorē suū. Ois iniuria primi ne
memineritis: nihil agas in opibus iniu
ne. Opibus coram deo est: hominibus su
perbia et execrabile: ois iniqtas gentis
iniustitias & iniurias et cōtumelias &
diuersos dolos. Quare autē nihil est
scelestius. Quid superbis terra & cinis?
Nihil est iniquius q̄ amare pecuniā.
Pecunia et aliam suam penalē habet: q̄ia
in vita sua proiecit intima sua. Ois po
tentatus breuis vita. Langor pluris
grauat medicū. Breui languore preci
dit medicus. Sicut & rex hodie est: et
cras morietur. Cum enim mortuus fuerit homo he
reditabit serpentes: bestias et vermes.
Initium superbie hominis apostatare a deo:
q̄ia a deo q̄ fecit illum recessit cor eius
q̄ia initium omnis peccati est superbia. Qui te
nuerit illa: adimplebit maledictis et
subuertet eū in finem. Propterea exho
nerauit dominus conuersionem malorum: et destru
xit eos vsq; in finem. Sedes principum super
bos destruxit deus: et sedere fecit mi
tes pro eis. Radices gentium superbas: tum
arefecit deus: et plantauit humiles de ipsis
gentibus. Terras gentium euertit dominus et
perdidit eas vsq; ad fundamentum. Are
fecit de ipsis et disperdidit eos: et cessare
fecit memoriam eorum a terra. Memoriā
superborum perdidit deus: et reliquit memo
riam humilium in sensu. Nō est creata homini
superbis: neq; iracundia nationi mu
lieribus. Semen hominum honorabile: hoc q̄
timet dominum: semē autē hoc erhonorabile
q̄ peccerit mandata dei. In medio fra
trum rector illorum honorabitur: q̄ timet
dominum erit in oculis illius. Gloria diuitis
honorator: vt pauperis timor dei est.
Noli despicere hominem iustum pauperem
nec magnificare virum peccatorem diuitem.
Magnus est iudex potens est: hono
rem nō est maior illo qui timet deum.
Seruo sensato liberi seruiēt: vir pru
dens disciplinatus nō murmurabit
correptus in eius nō honorabit. Noli
extollere te i faciendo opere tuo: & noli
cunctari i tempore angustiae. Melior est qui
operat & abundat i omnibus: qui glorat et
eget pane. Fili i mansuetudine fac opus
tuū: & da illi honorem sm meritū suum.
Peccātū in alam suam q̄ iustificabit:
Et q̄ honorificabit erhonorābit alam
suā. Pauper gloriat p disciplinā & timorē
habet: et nō q̄ honorificat ppt vanitatem
suā. Qui abit gloriatur in paupertate
q̄ magis in substantia. Et qui glo-

riatur in substantia pauperatus erit.
Ca. 5. Q̄ sapiētia exaltat nō est iudi
cādum et apparētiae: de honore
de iudicio temerario: de nō querendis
diuitiis q̄ dei honestat pauperem
et premiatur de memoria mulierum in
diebus bonis: de ciuēdis insidiis do
losis et pestifer. Capitulum.

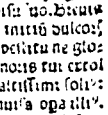

Sapiētia humilitatis exalta
bit caput: & sedere facit in medio
magnatorum: & p̄ ipsum illū
facit. Nō laudes virum
in specie sua: neq; spernas
hominem i visu suo. Breuis
in volatilibus est apis: et initium dulcoris
habet fructus illius. In vestitu ne glo
riaris: quia mirabilia dei honoris tui: et col
lata est q̄ mirabilia opa altissimi solus
et gloriosa et abscōsa et inuisa opa illius.
Multi tyranni sederūt i throno: et insperatus
habebit diadema. Multi potē
tes oppressi sunt valdeque gloriosi tradi
sunt i manus alterorum. Priusq; interro
gaueris ne vituperes quēquam: et cū interro
gaueris: corripe iuste. Priusq; audias
ne respondeas verbum: et i medio seniorum
ne adnectas loquium. Ne ca re q̄ te nō mo
lestat ne certaris et i iudicio peccatorū
ne cōsistas. Fili mi i multis sunt actus
tuus: si enim fueris nō eris immunis
a delicto. Si enim secuti fueris nō apprē
hendes: et nō effugies i peccurreris.
Est hō laborans et festinans et dolens im
pius: et tanto magis nō abūdabit. Est
homo marcidus egens recuperatione
plus deficiens virtute et abūdans pau
tate: et oculus dei respexit illum in bono et
erexit eum ab humilitate ipsius: et exaltauit
caput eius: et miratus sunt in illo multi
& honorauerūt deum. Bonum mali vita et
mors paupertas: et honestas a deo sunt.
Sapiētia et disciplina: et scientia legis
apud deum sunt: et iudicio & via bonorum apud
ipsum. Error tenebre peccatorū: peccata
sunt: q̄ abit exultant i malis: senescūt
in malo. Datio dei manet in iustis: et p
fectus illorum in iucundo habebit i cōsi.
Et q̄ locupletat parce agēdo: hoc est
pars mercedis illius: in eo q̄ dicit: quem
requiescere faciam nisi mānducado de bonis
meis solus? Nescit q̄ tempus preteriat illū
et mors appropiquet: et relinquat ola
alius: et manēt ea i testamēto tuo: et i
illo collocētur: et sine mādatorū tuorū
vereatur. Ne mādatis tuis obedire: et
Obide autē in deo et manē i loco tuo.
Facile est enim in oculis dei subito ho
nestare pauperem. Benedictio dei i mercede

Prouerb. 18. c. 17. q. 3. c. cum. 15. q. 4. c. sufficētis tuis.

iusti festinat: et in honore veloci processus
illius fructificas. Ne dicas quid est michi
opus: et que erunt michi ex hoc bona.
I.18.c. Ne dicas. Sufficiens michi sum et quid
ex hoc pessimabor? In die bonorum ne
immemor sis malorum: et in die malorum ne
immemor sis bonorum: quoniam facile est coram
deo in die obitus retribuere unicuique
D secundum vias suas. Malicia hore oblivionem
facit luxurie magne: et in fine hominis
denudatio operum illius. Ante mortem ne
laudes hominem quemquam: quoniam in filiis suis
agnoscitur vir. Non omnem hominem inducas
in domum tuam: multe enim sunt insidie do
losi. Sicut enim eructuant precordia fetentium
et sicut perdix inducitur in caveam et
capra in laqueum: sic et cor superborum: et si
cut prospector videns casum proximi sui.
Bona enim in mala convertens insidiatur et
in electis ponet maculam. A scintilla
enim una augetur ignis: et ab uno doloso
augetur sanguis: homo vero peccator sangui
ni insidiatur. Attende tibi a pestifero: fa
bricat enim mala ne forte inducat super te
subsannationem in perpetuum. Admitte ad
te alienigenam: et subvertet te in turbine:
et abalienabit te a tuis propriis.

¶ C. S. De discretione dandi elemo
synam: de amicis et inimicis difficile
cognoscendis. Capitulum. xii.

B Si benefeceris scito cui fe
ceris: et erit gratia in bonis
tuis multa. Benefac iusto:
et invenies retributionem
magnam: et si non ab ipso
certe a domino. Non est enim
ei bene qui assiduus est in
malis et elemosynas non danti: quoniam
et altissimus odio habet peccatores et misertus
est penitentibus. Da misericordi et ne
suscipias peccatorem: et impiis et peccatoribus
redde vindictam: custodiens eos in diem
vindicte. Da bono et non receperis peccatorem.
Benefac humili et non dederis impio. Pro
B hibe panes illi dare ne in ipsis potentior
te sit. Nam duplicia mala invenies in omnibus
bonis quecumque feceris illi: quoniam et altissi
mus odio habet peccatores: et impiis reddet
vindictam. Non agnoscetur in bonis amicus:
et non abscondetur in malis inimicus. In
bonis viri inimici illius: in tristitia et in
malicia illius amicus agnitus est. Non cre
das inimico tuo in eternum. Sicut enim era
mentum eruginat nequitia illius. Et si humi
C liatus vadat curvus adhuc animum tuum: et
I.22.b. custodi te ab illo. Non statues illum penes
te nec sedeat ad dexteram tuam: ne con
versus stet in loco tuo ne forte conversus
in locum tuum inquirat cathedram tuam: et in
novissimo cognoscas verba mea: et in ser
monibus meis stimuleris. Quis misere
bitur incantatori a serpente percusso: et omnibus
qui appropiant bestiis? Sic et qui comita
tur cum viro iniquo: et obvolutus est in pec
catis eius. Una hora tecum permanebit. Si
autem declinaveris non supportabit te. In
labiis suis indulcat inimicus: et in corde
suo insidiatur ut subvertat te in foveam. In
oculis suis lacrimatur inimicus: et si inve
nerit tempus non satiabitur sanguine. Et si
incurrerint tibi mala: invenies eum illic
priorem: et quasi adiuvans suffodiet plan
tas tuas. Caput suum movebit et plau
debit manu: et multa susurrans commu
tabit vultum suum.

¶ C. S. Non est habenda societas cum
divitibus et superbis: qualiter divites
precipiunt pauperibus et multis adu
lantur. Capitulum. xiii.

Qui tetigerit picem inqui
nabitur ab ea: et qui communi
caverit superbo induet super
biam. Pondus super se tollit
qui honestiori se communicat.
Et ditiori te ne socius fue
ris. Quid communicabit cace
bus ad ollam? Quando enim se colliserint
confringentur. Dives iniuste egit
et fremebit: pauper autem lesus tacebit.
Si largitus fueris assumet te: et si non
habueris derelinquet te. Si habes con
vivet tecum: et evacuabit te: et ipse non
dolebit super te. Si necessarius illi fue
ris supplantabit te: et subridens spem
dabit narrans tibi omnia bona: et dicet.
Quid opus est tibi? et confundet te in
cibis suis donec te exinaniat bis et ter:
et in novissimo deridebit te. Postea vi
dens derelinquet te: et caput suum mo
vebit ad te. Humiliare deo et expecta
manus eius. Attende ne seductus in stul
ticia humilieris. Noli esse humilis in
sapientia tua: ne humiliatus in stulticiam
seducaris. Advocatus a potentiore di
scede: ex hoc enim magis te advoca
bit. Ne improbus sis ne impingaris:
et ne longe sis ab eo ne eas in oblivio
nem. Ne retineas ex equo loqui cum
illo: nec credas multis verbis illius. Ex
multa enim loquela tentabit te: et sub
ridens interrogabit te de absconditis
tuis. Immitis animus illius et conserva
bit verba tua: et non parcet de malicia
et de vinculis. Cave tibi et attende di
ligenter auditui tuo: quoniam cum subver
sione tua ambulas. Audiens vero verba illa

quasi in somnis vide et vigilabis. Omni vita
tua dilige deum et invoca illum in salute
tua. Omne animal diligit simile sibi: sic et omnis
homo proximum sibi. Omnis caro ad similitudi
nem sibi coniungetur: et omnis homo simili sui socia
bitur. Sicut communicabit lupus agno ali
quando: sic et peccator iusto. Que communicatio
sancto homini ad canem: aut que pars bona divi
titi ad pauperem? Venatio leonis ona
ger in heremo: sic et pascua divitum
sunt pauperes. Et sicut abominatio est
superbo humilitas: sic et execratio divi
D tis pauper. Dives commotus confirmatur ab
amicis suis: humilis autem cum ceciderit
expelletur et a notis. Diviti decepto mul
ti recuperatores. Locutus est superbia et iu
stificaverunt illum. Humilis deceptus est
insuper et arguitur. Locutus est sensate et non
est datus ei locus. Dives locutus est et omnes
tacuerunt: et verbum illius usque ad nubes per
ducent. Pauper locutus est: et dicunt. Quis
est hic? Et si offenderit: subvertent il
lum. Bona est substantia cui non est peccatum
in conscientia: et nequissima paupertas in
ore impii. Cor hominis immutat faciem illius:
sive in bono sive in malo. Vestigium
cordis boni et faciem bonam difficile
invenies: et cum labore.

¶ C. S. De eo quod non offendit verbo et re
stat peste avaricie: monet benefacere
offerendo deo et dare: et memorari quoniam
mors non tardat: de beatitudine viri
morantis in sapientia. Capitulum. xiiii.

B Beatus vir qui non est lapsus
verbo ex ore suo et non est
stimulatus in tristitia de
licti. Felix qui non habuit
animi sui tristitiam et non
excidit a spe sua. Viro cu
pido et tenaci sine ratione est substantia: et
homini livido ad quid aurum? Qui acer
vat ex animo suo iniuste alius congregat: et
in bonis illius alius luxuriabitur. Qui
sibi nequam est cui alii bonus erit? Et non
iocundabitur in bonis suis. Qui sibi invi
det nihil est illo nequius: et hec redditio
est malicie illius: et si bene fecerit ignoran
ter et non volens facit: et in novissimo ma
B nifestat maliciam suam. Nequam est oculus
lividi et avertens faciem suam et despiciens
animam suam. Insatiabilis oculus cupi
di in parte iniquitatis non satiabitur donec
consumat arefaciens animam suam. Oculus
malus ad mala et non satiabitur pane: indi
gens et tristitia erit super mensam suam.
Fili si habes benefac tecum: et deo dignas
oblationes offer. Memor esto quoniam
mors non tardat et testamentum inferorum
quia demonstratum est tibi. Testamentum
enim huius mundi morte morietur. Ante
mortem benefac amico tuo: et secundum vi
res tuas exporrigens da pauperi. Non
C defrauderis a die bono: et particula bo
ni doni non te pretereat. Nonne aliis relin
ques dolores et labores tuos? In divi
sione sortis da et accipe: et iustifica ani
mam tuam. Ante obitum tuum operare iusti
ciam: quoniam non est apud inferos invenire ci
bum. Omnis caro sicut fenum veterascet: et
sicut folium fructificans in arbore viri Esa.40.
di. Alia generantur et alia deiciuntur: sic b.
generatio carnis et sanguinis: alia finitur Iaco.1.b
et alia nascitur. Omne opus corruptibile in fi 1.pe.1.b.
ne deficiet: et qui illud operatur ibit cum
illo. Et omne opus electum iustificabitur:
et qui operatur illud: honorabitur in illo.
Beatus vir qui in sapientia morabitur:
et qui in iusticia sua meditabitur: et in
sensu cogitabit circumspectionem dei.
Qui excogitat vias illius in corde suo: D
et in absconditis illius intelligens: vadens post
illam quasi investigator: et in viis illius con
sistens. Qui respicit per fenestras illius
et in ianuis illius audiens. Qui requiescit
iuxta domum illius: et in parietibus illius fi
gens palum. Statuet casulam suam ad ma
nus illius: et requiescent in casula illius
bona per evum. Statuet filios suos sub
tegmine illius: et sub ramis illius mo
rabitur. Protegetur sub tegmine illius a
fervore: et in gloria eius requiescet.

¶ C. S. Laus viri timentis deum: quia
bona nostra a deo sunt: mala nostra non
sunt vilipendenda. Capitulum. xv.

Qui timet deum faciet bo B
na: et qui continens est iusticie
apprehendet illam: et obvia
bit illi quasi mater honori
ficata: et quasi mulier a vir
ginitate suscipiet illum.
Cibavit illum pane vite
et intellectus: et aqua sapientie salutaris pota
bit illum. Et firmabitur in illo et non flectetur
et continebit illum et non confundetur: et ex
altabit illum apud proximos suos: et
in medio ecclesie aperiet os eius: et ad
implebit illum spiritu sapientie et in
tellectus: et stola glorie vestiet illum.
Iocunditatem et exultationem thesau
rizabit super illum: et nomine eterno he v.f.b.
reditabit illum. Homines stulti non ap B
prehendent illam: et homines sensati obvia
bunt illi. Homines stulti non videbunt eam:
longe est enim a superbia et dolo: viri menda
ces non erunt illius memores: et vi
ri veraces invenientur in illa: et suc

cessum habebunt vsq; ad inspectionē
dei. Nō est speciosa laus in ore peccā-
tis: q; nō est a dño missus: qm a deo
plicata est sapiētia. Sapiētie ēm dei as-
stebit laus: z in ore fideli abstrahetur: et
dñator dabit eā illi. Ad diceris p deū
abestis: q; ēm odit ne feceris. Non dicas
ille me seplanauit: nō ei necessariū fuit
et homo impiu. Omne execramentū et
rorus odit dñs: et non erit amabile timē-
tibus ēm. Deus ab initio cōstituit ho-
minē: z reliquit illū in manu cōsilij sui.
Ma. 20. c. Adiecit mādata z precepta sua. si voluerit
D mādata cōseruare: cōseruabūt te
z in ppetui fide placitā seruare. Ap-
posuit tibi aquā z ignem: ad qd voluerit porrige manū tuā. Ante hominē vita z mors: bonū z malum. Qd placuerit et dabit illi: qm multa sapiētia dei
Ps. 33. c. et fortis in potētia videns oēa sine in-
Ecc. 4. d. termissione. Oculi dñi ad timētes eū
z ipe agnoscit oēm operā hominis. Hemi-
ni mādauit ipie agere: z nemini dedit
spacū peccādi. Nō el cōcupiscit mul-
titudinē filiorū infidelium et inutilium.

CC.S. Non iocundandū de filiis im-
pīis: de igne vltionis dñi sicut in vno
ita et in multis. Capitulum. xvi.

B 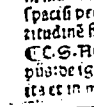
Si iocundetur filius impīus si multiplicētur: nec
obleectetis sup ēos si
nō est timor dei illis
Nō credas vite illorū z
ne respicias: laboris
cor. Melior est vnus timēs deū: q; mille filij iniqui. Et vtile est
mori sine filijs: q; relinqre filios impios
Vno nō sensato inhabitabit ptia: z trib⁹
ipius deserēt. Vita talis vidit oculus me⁹: et audiuit aur⁹ mea
J. 21. b. In synagoga peccātis ardebit ignis
z in gēte credibili ardescet ira. Nō et
ornauerit p ptes suis antiq; gigantes
qui destructi sunt ꝓ fiducia sue virtutis: z nō pepercit pegrinationi illorū: sed
peccatis eorū: z execrat⁹ est eos p supbia
B vbi illorū. Nō misert⁹ est illis gētem
totem perditōis: et tollentem se in pec-
catis suis. Et sicut secēta milia pedi-
tū q; congregati sunt in duritia cordis
suā: si vn⁹ fuisset ceruicat⁹: mirum si
Ecc. 5. d. fuisset immunis. Mia enim z misericordia est cū
loi: potēs ē exorātio z effundēs ira sū
miam suā: sic correctio illi⁹ hominē sū
opa sua iudicat. Nō effugiet in rapina
peccātis: nō retardabit sufferētia miās
facientis. Oīs mia faciet locū vnicuq;
sū meritū operū suorū: z sū intellectū
peregrinationis ipsius. Non dicas. A
deo abscōdar: et ex summo qd mihi me
mor abit? In populo magno non agno-
scar. Quis est ēm ala mea in tam immensa
creatura? Ecce celū et celi celorū abyssus
z vniuersa terra z que in eis sunt in
cōspectu illi⁹ cōmouebunt: montes simul
et colles z fundamēta terre et cū ꝓspexerit illa de⁹ tremore cōcutient. Et in omnibus his insensatū est cor et cōcutietur ab illorū vias illi⁹ quis intelligit: et pcellam quā nec oculus videbit homis. Ha plurima illi⁹ opa sūt: absconsa: sed opa iustitie ei⁹ quis enūciabit aut qd sustinebit? Longe ēm est testamentū a quibusdā: et inquisitio homis in cōsummatione est. Qui minorat cor de cogitat inanitatē: et vir ignārus et errās cogitat stulta. Audi me filij: et disce disciplinā sensus: z in vbis meis attende: et corde tuo: et, dicā in eqtate disciplinam et scrutabor: enarrare sapiētiā: et in vbis meis attende in corde tuo: vico i equitate spīs: vt ures q; posuit deus in opera sua ab initio: z in vbitate enūcio scientiā ei⁹. In iudicio dei opa eius ab initio: ab instructione heim ip⁹ distinxit ptes illorū: et instituit eos i gēti⁹ suis. Ornauit eternū opa illorū: nec esurient: nec laborabūt: z nō deficient ab opib⁹ suis. Vnu q; q; ꝓximū sibi nō āgustiabit: vsq; i eternū. Ad sis le credibile vbo illi⁹. Post hec de⁹ inspexit: et respexit et ipleuit illā bonis suis. Ita autē omis vitalis denūciauit ante facie ipsius z i ipsa iterum reuersio illorum.

CC.S. q; nulla cognitione dei abscondit: q; ēm homēm creauit p nationes existimit arcteriores dedit sine termissione ad eos respicit: de elemosina de pīis et cōfessione nō tardāda. Ex fm. ordi-

Deus creauit de terra homēs: z fm imaginē suā fecit illos. Et vertit eos cōuertit illos in fm. z fecit illis virtutē. Numerum dierū z tēp⁹ dedit illis: et dedit illi potestatem eorum que sunt sup terram. Posuit timōr illi⁹ sup oēm carnē: et dominari ferarum et volatilium. Creauit ex ipso adiutorium sicut sibi cōsimilem: et linguā et oculos z aures et cor dedit illis excogitādis: disciplina sū tellectus replenit illos: creauit illis scientiam spīs: et sensu implenit eos illorū: z mala z bona ostēdit illis. Posuit oculū ipsorū sup corda illorū: ostēdere illis magnalia operum suorū: vt nomē sanctificationis collaudent: et gloriari in mirabilibus illius: vt magnalia enarrē operū eius. Addit illis disciplinam: legē vite hereditauit illos testamētū eternū constituit eis illos z iustitiam z iudicia sua ostēdit illis. Et magnalia honoris eius vidit oculus eorū: et bonū vocis audierūt aures illorū z dixit illis attendite ab omi iniquo. Et mādauit illis vnicuq; de primo suo. Vie illorū coram illo sunt semp non sunt abscōse ab oculis ipsius. Inpnāquāq; gentē preposuit rectore: z pars dei israel facta est manifesta. Et ola opera illorū velut sol in aspectu dei: z oculi ei⁹ sine intermissione inspicientes in vnū eorū nō sunt abscōdita testamēta ppt iniquitatē illorū z ōes iniqtates eorū in conspectu dei. Elemosinā vniuersi q;si sacculus cū ipso: gratiā homis q;si pupilla conseruabit: z postea resurget z retribuet illis retributionem vnicuq; in caput ipsorum: et deducet i inferiores partes terre. Penitentibus autem dedit viam iusticie: confirmauit deficientes sustinentia: destinauit illis sortem veritatis. Conuertere ad dñm z relique peccata tua: precare ante facie dñi z minue offendicula. Reuertere ad dñm z auertere ab iniusticis tuis: z nimis odito execratione: cognosce iusticias z iudicia dei: z sta sorte ꝓpositionis et ō omis altissimi dei. In parte vade seculi sicut cum viuis z pantibus cōfessionē deo. Nō demoriet⁹ terrore ipiorum: ante mortē desere. A mortuo q;si nihil perit cōfessio. Cōfitebit⁹ viuēs z sanē cōfitebit⁹ z laudabis deum: z gloriabit⁹ i miserationibus illius. Quam magna mia dñi z propitiatio illius cōuertentibus ad ē. Nec ēm omis possunt esse in homēs: q;si nō est immortalis filij⁹ homis et iniquitate malicie placuerunt. Quid lucidi⁹ sole: z hic deficiet. Aut qd nequius q; quod excogitauit caro z sanguis? hoc arguet. Virtutem altitudinis celi ipse conspicit: et omnes homines terra et cinis.

CC.S. De magnalib⁹ dei z homis miseria ergo primum: de dānda elemosina sine verbo malo: de preuidēdo z memorando iudicio: de oratione z continentia anime. Capl'm. xviii.

Qui vivit i eternum creauit oia simul. Deus solus iustificabitur: manet invictus rex in eternum. Quis sufficiet enarrare opa illi⁹? Quis enūciabit magnalia eius? Virtutem aut magnitudinis ei⁹ quis enūciabit aut qs adiuget enarrare miam ei⁹? Nō est minuere neq; adiicere: et inuenire magnalia dei. Cū cōsummauerit hō: tūc incipit: et cū quiuerit deficiet. Quid est hō: et q; est grs illius: z quid est bonū: aut qd nequā illi⁹? Ha- Eccl. 6. a.
mer⁹ dierū homis: z multū cētū annorū. Ps. 89. c.
q;si gutte de mar⁹ deputati sunt. Et sicut calculus arene: sic exigui anni i die cui. Propter hoc patiēs est dñs i illis et effudet super eos miam suā. Vidit presumptione cordis eorū: q;m mala est: et cognouit subuertione illorum: q;m nequam est. Ideo adimplenit ppiciationē suā in illis: z ostēdit eis viā eqtatis. Miseratio homis etrea primam sui: miā habet sup omnē carnē. Qui miam habet: docet z erudit q;si pastor gregē suū. Miserebitur excipiens doctrinā miserationis: et q; festinat in iudicijs ei⁹. Fili in bonis non deo querelam: et in omni dato non des tristiciam verbi mali. Nōne ardorē refrigerabit ros? Sic et verbum melius q; datum. Nōne ecce verbū sup datū bonū? Sed Eccl. 18. q. 1. sec
vtraq; est homis iustificato. Stultus sequenti,
acriter improperabit: et datus indicet plinati tabescere facit oculos. Ante iudicii para iustitiā tibi: et ante q; loquaris disce. Ante languorem adhibe medicinā et ante iudicii interroga teipm: et in cōspectu dei inuenies ppiciationem. Ante lāguorē humilia te: et i tpe Iu. 13. a.
infirmitatis ostēde cōseruationē tuā. Isai. 5.
Nō impediatis orare semp: z nō pereris vsq; ad mortē iustificari: q;m merces dei manet i eternū. Ante orationē 5. 7. c.
prepara animam tuā: z noli esse quasi hō D
q; tentat deū. Memento ire in die consummationis: et tēpus retributionis in cōuersationis facies. Memēto paupertatis in tēpore abundātie: et necessitatem paupertatis in die diuitiarū. A mane vsq; ad vesperū immutabit tēp: et hec omnia citata in oculis dei. Nō sapiens in oblivionē veniet: et in diebus delictorū attendet ab inertia. Oīs astutus agnoscet sapiētiā: et inuenienti eā dabit cōfessionē. Sensati in verbis et ipsi sapienter egerūt: et intellexerunt veritatē et iusticiam et implouauerunt Ecc. 1. d. c.
puerbia et iudicia. Post concupiscentias tuas non eas: et a voluntate tua auertere. Si prestes ale tue cōcupiscētias eius: faciet te in gaudiū inimicis virum.

tuis. Ne obledeteris i tardis nec i modicis. Assidua enim est cõmissio illorum. Ne fueris mediocris i contentione et fenore et nõ est tibi nihil i seculo. Sric enim eruidus anime tue.

C. C. S. De vino z luxuria z loquitate de discretione habenda i verbis: de differẽtia habenda sapientie diuine: z humane: de homie cognoscendo: de correptione linc ira. Capim. xix.

Qui ebriosus nõ locupletabit: z qui spernit modica paulatim decidet. Vinum z mulieres apostatare faciunt sapientes et arguunt insensatos: et q̃ se iungit fornicariis erit nequam. Putredo vermes hereditabunt illũ z tollet i templum matuos: z tolletur de numero alacius. Qui credit cito levis corde est et minoratur: z q̃ deliquit i animam suam insuper habebitur. Qui gaudet iniquitate denorabitur: z q̃ odit correptionem minuetur: z qui odit loquacitatẽ extinguit malitiam. Qui peccat i animam suam penitebit: z q̃ iocundat i malitia denorabit. Ne teneres ꝓbũ nequã z durum z nõ minoraberis. Amico z inimico noli narrare sensum tuũ: si est tibi delictũ noli denudare. Audiet enim te z custodiet te: et quasi defendens peccũ odiet te: z sic adeerit tibi semper. Audisti ꝓbũ adue: sus primũ tuum: cõmoriat in te fidẽs: q̃m nõ te dirumpet. Facte verbi parturit fatuus tanq̃ gemitus partus infantis. Sagitta infixa femori cantis: sic verbũ i corde stulti. Corripe amicũ ne forte nõ fecerit z si fecerit ne iteruz addat facere. Corripe primũ: ne forte nõ dixerit: z si dixerit ne forte iteret. Corripe amicũ: sepe enim fit cõmissio: non omi verbo credas. Est q̃ labit ligua sua: sed nõ et alo. Quis est qui nõ deliquerit i ligua sua? Corripe primũ antequã cõminetur: da locum timori altissimi: q̃ ois sapientia timor dei: z i illa timere dominũ i omi sapientia dispositio legis. Et nõ est sapiẽtia nequitie disciplina: z nõ est cogitatus bonus peccatorũ prudẽtie nequitia: z i ipsa exceratio: z est sapiẽs qui minuit sapiẽtia. Melior est homo qui minuit sapiẽtia z deficiens sensu i timore dei q̃m qui abundat sensu z transgredit legẽs altissimi. Est solertia certa: z ipsa iniqua. Et est qui emittet verbũ certũ enarrãs veritatẽ. Est q̃ nequiter humiliat se: et interiora eius plena sunt dolo: et est iustus q̃ se minium submittit a multa humilitate: et est iustus q̃ inclinat faciẽ suã et fingit non videre se q̃ ignorati est. Et si ab imbecillitate virtũ retetur peccare: si invenerit tempus malefaciendi malefaciet. Sapiẽs cognoscit in ore ad occursu faciei cognoscetur sensatus. Amictus corporis et risus dentũ et ingressus bois annuntiat de illo. Et correctio mendax in cõtumeliosis: z est iudicium q̃ nõ ꝓdest esse bonũ: et ẽ tacẽs z ipse est prudẽs.

C. C. S. De correptione et correptione: de tacẽtes z loquẽte: de dato sapientie: de gra et dato fatuorũ: de falsa promissione: de mẽdacio: de sapiẽtia placẽtis magnatibus: de donis nõ acceptandis: de sapiẽtia abscõdita. Eccli. xx.

Quam bonum est arguere q̃ tristari: et cõtentem i oratione non prohibere. Concupiscẽtia spadonis deuirginauit iuuenem: sic q̃ facit per vim iudicium iniquum. Quam bonum est correptum manifestare penitentiam: sic enim effugies voluntarium peccatum. Est tacens qui invenitur sapiens: et est odibilis qui procax est ad loquendum. Est aũt tacens non habens sensum loquendi: et est tacens scies tempus aptum temporis. Homo sapiens tacebit usq̃ ad tps lasciuus aũt et ignorans non servabũt tẽpus. Qui multis utitur verbis ledet alam suam: z potestati sibi assumit iuste odietur. Est processio in malis viro indisciplinato: et est inuentio i detrimentum. Est datus q̃ nõ est utile: et est datus cuius retributio duplex. Est ꝓter gloriã minoratur et est q̃ ab humilitate leuabit caput: et est q̃ multa redimat modico pretio: z restituens a septuplum. Sapiẽs i verbis suis amabile facit: gra autem fatuorũ effundent. Dat̃ lapidũ non erit vtilis in oculi cũ illius septemplices sunt. Et lingua dabit et multa improperabit: et aperto oris illius inflammato est. Hoc fenerabitur q̃s et cras expedit: et odibilis ẽ hõ huiusmodi. Fatuus nõ erit amicus et non erit gratia i bonis illĩ. Qui cũ edit panem illius: z falsi linguae sunt. Quotiẽs et quãti irridebunt eũ? Neq; cũ quod habẽdũ erat directe sensu distribuit: similiter q̃ nõ erat habendũ. Lapsus falsi linguae

quasi q̃ i pauimento cadens: sic casus malorũ festinãter veniẽt. Hõ acharis quasi fabula parabolis: et ore indisciplinatorũ assidua erit. Et ore fatuorũ reprobabitur parabola: nõ enim erit illam i tẽpore suo. Est q̃ retet peccare pre nimio pudore: z reclẽ sua stimulabit. Et q̃ ponet alam suam pre confusione: et ab ignoranti plena ꝓdet cãi: persone aũt accepta ꝓdet se. Est q̃ pre pfundo ꝓmittit amicũ: et lucrat̃ eũ et inimicũ gratis. Optimũ nequã i homie mendacium: et ore indisciplinatorum assidue erit. Potior ẽ fur q̃ assiduitas viri mẽdacis: possidẽtes aũt abo hereditabũt. Mores homi mendacii sine honore: et cõfusio illorũ cũ ipsis sine intermissione. Sapiẽs verbis ꝓducet sapiẽtes: et hõ prudẽs placebit magnatis. Qui operatur terrã suã imaltabit acerũ frugũ: et q̃ operat iusticiam ipse exaltabit: z q̃ placet magnat̃ effugiet iniquitates. Gratie et dona excecãt oculos iudicũ: et quasi mutus i ore auertet correctiones ceci. Sapiẽtia abscõsa z thesaur̃ inclusus: q̃ vtilitas i vtrisq; Melior est q̃ celat sapiẽtiã suã q̃m homo q̃ abscõdit sapientiam suam.

C. C. S. De petis nõ cumulandis sed fugiendis: de audaci ligua heretici: de cõsummatione et via peccantis: de fatuo et sapiente alternatim: de maledicente diabolũ et suũ rrone. Ecc. xxi.

Fili pecc. sti: nõ adicias iteruz: sed et de pristinis deprecare vt tibi dimittãtur. Quasi a facie colubri fugiẽ peccãtes si accesseris ad illa suscipient te. Dẽtes leonis dentes eius interficientes aias hoim. Quasi rõphea bis acuta homis iniqtas: ipiage illius non est vmitas. Obiurgatio et iniuria annullabũt sublimitãs: et domus que nimis locupletes ẽ annullabit superbia: sic subtilitas superbi eradicabit. Deprecatio pauperis ex ore vsq̃ ad aures pertinet: et iudicium festinato adueniet illi. Qui odit correptionẽ vestigis est peccãtis: et q̃ timet deũ poenitet ad cor suũ. Et a longe potẽs lingua audaci et sensatus scit labi se ab ipso. Qui edificat domũ suã ipendũ altenis: quasi q̃ colligit lapides suos i hyeme. Synagoga peccãtũ sicut stipula congregata: flamma ignis. Via peccantũ cõplanata lapidib̃: et i fine illorũ ignis et tenebre et pene. Qui custodierit iusticiã continebit sensum et perfecta summatio timoris dei sapiẽtia et sensus. Nõ erudietur q̃ non est sapiens i bono. Est aũt iniquitas que abundat i malo: et nõ est timor dei est amaritudo. Scientia sapientis sicut inundatio abũdabit: cõsilis illĩ sicut fons vite permanet. Cor fatuum quasi vas cõfractũ: et omnẽ sapiẽtia non tenebit. Verbũ sapiẽs q̃cunq; audierit sciens laudabitur ad se adducit: audiens luxuriosus et displicebit illi et proiciet illud post dorsum suũ. Narratio fatuorũ q̃si sarcina i via. Ram i labiis sensati inuenitur gra. Os prudentis quaritur i ecclesia: et verba illĩ cogitabũt i cordibus suis. Tanq̃ domus eversionis: sic fatuus sapientia z scientia: insensati in narrabilia verba. Compedes i pedibus stulto doctrina: et quasi vinculum i manum sup mani dexteram. Fatuus i risu exaltat vocem suam: vir aũt sapiens vix tacite ridebit. Ornamẽtum aureũ prudenti doctrina: et quasi bracchiale in brachio dextro. Pes fatui facilis i domũ proximi: et homo peritus cõfundet a persona potẽtis. Stultus a fenestra respicit i domũ: vir aũt eruditus a foris stabit. Stultitia homis auscultare per ostiũ: et prudẽs grauabit cõtumelia. Labia ipudẽtiũ stulta narrabunt: verba aũt prudẽtiũ statera pẽdẽrabũtur. In ore fatuorũ cor illorũ: z i cor de sapiẽtiũ os illorũ. Nõ maledicit ipius diabolũ: maledicit ipe alas suas. Susurro coinquinabit alam suã, et odĩ odietur: z q̃ permanserit odiosus erit: z a cunctis et sensatus honorabitur.

C. C. S. De lapidate de pigritie filio et filia fatua: de cernẽdũ q̃d z q̃b̃ sit ꝓdẽ cãdũ: de luctu mortui de rapitu fatuũ: de nõ loquendo multũ cũ fatuo: z q̃ amicitiam soluent contitia. Eccli. xxii.

Lapide luteo lapidat̃ est piger z eos loquẽtur sup ẽspiratione illĩ. De sterco: bois lapidat̃ est piger et ois q̃ retigerit cũ eruetur manũ. Cor fatuo patr̃ ẽ de filio indisciplinato. Filia aũt fatua i dominatione stet. Filia prudẽs hereditas viro suo: nõ q̃ pfundit i cõtumelia sit generis. Patrẽ et viro fundat iudaries ab impio rabit: habentes aũt ignominiẽ filios. Mulcta i luctu sportuna narratio: sic fellat doctrina i omni tẽpore sapiẽtia. Qui docet fatuum quasi qui cõglutinat testã. Qui enarrat verbũ nõ audienti: quasi q̃ excitat dormientẽ de graui somno,

Cū dormiente loqtur: q̃ enarrat stulto
sapiētiam: et cū fine narrationis dicit.
Quis est hic? Supra mortuum plorat:
deflet eū inp̃ et ꝗ supra fatuū plorat:
deflet eū sensa. Modicū plora supra
mortuū: qm̃ requiit. Acrissime eū ne-
q̃tissima vita: sup mortē fatui. Luct' mor-
tui septē dies: fatui autē ipi odiū pe-
ribit. Cū stulto ne multum loquaris: et
cū insensato ne abieris. Serua te ab il-
lo: ne nō molestiā habeas: et nō coinq̃-
naberis in peccō illi'. Deflecte ab illo
et inuenies requiē: et nō accidiabit' i
stulticia illi'. Sup pīdūm q̃d grauat
dit? Et qō illi aliud nomen q̃m fatuus?
Arenam et salē et massam ferri facilī
est ferre q̃m hominē ignorantē et fatuū
et impiū. Sicut lorimētū lignēū colli-
gatum in fundamēto edificij nō dissol-
uet: sic et cor cōfirmati in cogitatione
consilij. Cogitatus sensati in omni tē-
pore timebit: et metu nō deprauabit. Sicut pa-
lee in excelsis: et cenacula siue ipsa posi-
ta contra faciē venti nō permanet: sic
et cor timidum in cogitatione stulti
contra impetum timoris non resistit.
Sicut ornatus arenosus in pariete li-
pido: sic et cor trepidum in cogitatione
fatui omni tēpore nō metuet: et qui
in ꝓceptis dei manet semp. plāgens
oculis deducit lacrymas: et qui pun-
git cor: pferet sensum. Mittēs lapidem
in volatilia deuiciet illa: sic et qui cō-
tristat amico dissoluit amicitiā. Ad ami
cum: et si educeris gladius non desperes:
est enim regressus ad amicū. Si ape-
ruerit os tristi: nō timeas. Est enim con
cordatio: excepto cōuitio et ꝓpropero
et suppiis: mysterij reuelatione et plaga
dolosa. In his omnib' effugiet amicus. Fi
dem possidet cū amico in paupertate il-
lius: et in bonis illius lētetis. In tēpo-
re tribulationis illius permane illi fide
lis vt in hereditate illius coheres sis.
Ante ignē camini vapor et fumus: ignis
inimicat: sic et ante sanguinē maledicta
et contumelie et minę. Amicus saluta
re nō confundatur. A facie illius non te
abscōdam: et si mala tibi euenerit pa-
tiam sustine. Omnis q̃ audiet caueb-
it se ab eo. Quis dabit oris meo custodiā
et sup labia mea signaculū certū: vt nō
cadā ꝓ ipsis: et lingua mea pdat me.

Ca. 5. Oro ptra superbiā: gulā et luxu-
riā: de iuratione: de blasphemia: et de di
sciplinata loqla: de trib' q̃ fit' peccātis
de cōfiratione hos peccātis peccare: de
multis peccis pcurrēt' in adulterio:
de laude timoris dñi. Cap. xxi.

Domine pater et dñe
vite mee: ne derelinquas
me in cogitatu et consilio
eorum: nec linas me cadere
in illa expositione. Quis
ponet in cogitatu meo
flagella: et i corde meo doctrinā sapi
tie: vt ignorantiā eorum nō parcat mi-
hi: et non appareant delicta eorum: et ne
adinceritant ignorantie mee: et multi
plicent delicta mea: et peccata mea abun-
dent: et incidā in conspectu aduersa-
rior meorum: et gaudeat inimicus meus.
O Dñe pater et dñe vite mee ne derelin-
quas me i cogitatu illorum. Et auferam
oculos meos: ne videritis mihi: et de
siderij auerte a me. Auferam a me de
tris cōcupiscētias et cōcubitus cōcu
piscentie ne apprehendant me: et ale ir
reuerētē et infrunite ne tradas me. Do
cerinā oris audite filij: et q̃ custodierit
illā nō peribit labijs suis: nec scandali
zabit in operib' nequissimis. In pau-
tate sua apprehēdit peccator: et superbi
et maledicti scandalizabit i illis. Iura
tioni nō assuescat os tuū: multi enim ca
sus i illa. Nominatio vero dei non sit
assidua i ore tuo: et nominib' sanctorū
non admiscearis: qm̃ non eris immunis
ab eis. Sicut enim serui interrogati as-
siduē a timore nō minuit: sic omnis iu-
rans et nominās in toto a peccato nō
purgabit. Vir multum iurās iplenus
iniquitate: et nō discedet a domo illius
plaga. Et si frustrauerit fratrem: delic-
tum illius super ipsum erit: et si cessa
uauerit: delinquit duplicēter: et si i
nocuum iurauerit: nō iustificabit. Re-
plebit enim retributione domus illius.
Est et alia loqla pnaria mortis nō inue
niat i hereditate Iacob. Etenim a miseri
cordibus oia hec auferent: et delicta
non volutabunt. Indisciplinatę loqle
non assuescat os tuū: est enim sermo
peccati. Memēto patris et matris tui in
medio enim magnatorū consilij: ne forte
obliuiscatur te deus in cōspectu ilo-
rum: et assiduitate tua infatuatus ipso
rum patiaris: et maluisses non nas-
ci: et diem natiuitatis tue maledicas.
Homo assuetus in verbis impropera-
tis: in oib' diebus suis nō erudiet. Duo ge
nera abundant i peccatis: et tertius ad
ducit ira et paritionē. Ala calida quasi
ignis ardens nō extinguet: donec ab
sumat: et homo nequā i ore car-
nis suę nō desinet donec incēdat ignis

homini fornicario ois panis dulcis:
non satiabit: transgrediens pcubitū ad fi
nem. Qui od q̃ transgredit lectū suum
contēnēs i anima sua: dicēs: q̃s me vi
det? Tenebre circūdāt me: et parietes
cooperiūt me: et nemo circūspicit me:
quē pertimeo? Delictorū meorū nō memo
rabit altissimus: et ꝗ intelligit: qm̃ ola
pides oculorū illius: qm̃ expēlit a se ti-
morē dei: timēs hoīs timor: et oculi ho
minū timētes illū: et nō cognouit qm̃
oculi dñi multo plūs lucidiores sūt sū-
per solē: circūspicientes oēs vias hoīs:
et profundū abyssi: et cordis intuen-
tes i abscōditas partes. Omnia enim deo
antē cognita erant: sic et post quam fuerant creata: sic
et post ꝓfectū respicit oia. Hic i platea
ciuitatis vēdicabitur: et quasi pullus equi
nus fugabitur: et vbi non speraūt ap-
prehēdetur. Et erit vedētē oīb' eo q̃
non intellexerit timorē dñi. Sic et mu-
lier ois relinquēs virū suū: et statuēs
hereditātē et alieno matrimonio. Pri
mū enim i lege altissimi fuit incredibilis: et
secūdo virū suū deseruit: tertio i adul
terio fornicata est: et alio viro filios
statuit sibi. Hęc i ecclesiam adducetur: et
filios eius respicietur. Nō trudēt filij
eius radices: et rami eius nō dabūt fructū
deseruiēt i maledicti memoriā eius: et
dedecus illius non delebitur. Et agnos
cēt q̃ derelicti sunt: qm̃ mihi metuē
timor: et nihil dulcius q̃m respicere
in mandata dñi. O'ia magna ē sēcū dñs:
longitudo eius diēbus assumetur ab eo.

Ca. 6. De laude sapiētie: dicit sapien
tia se de ore altissimi pdūtā: enarrat q̃
fecerit: de reqe quā fuerit. Cap. xxiii.

Sapiētia laudabit animā
suā: et i deo honorabit:
et i medio ppli sui glori-
abitur: et i ecclesia altissi
mi aperiet os suū: et i con-
spectu virtutis illius glo-
riabitur: et i medio populi sui exalta-
bitur: et i plenitudine sancta admirabi-
tur: et in multitudine electorū habebit
laudem: inter benedictos benedicetur
dicens. Ego ex ore altissimi pdui
primogenita ante omnem creaturam.
Ego feci i celis vt oriretur lumen indefi
ciens: et sicut nebula teri omnem ter-
ram. Ego i altissimis habitauī: et thro
nus meus columna nubis. Gyrum celi ci
cuiui solus: et profundum abyssi penetra-
ui: et i fluctib' maris ambulauī: et i oi
terra steti. Et i oi populo et in oi gēte
primatum habui: et omnī excellētium et
humilium cordaperiūtur calcaui. Et in
his oīb' requiem quaeuī: et in hereditā-
te dñi morabor. Tunc preceptit et dixit
mihi creator oīs: et q̃ creauit me requi
uit in tabernaculo meo: et dixit mihi.
In iacob habita: et in israel hereditare
et electis meis mitte radices. Ab ini
tio et ante secula creata sum: et vsq̃ ad
futurum seculum non desinam: et in ha
bitatione sancta coram ipso ministrauī.
Et sic i syon firmata sum: et in ciuitate
sanctificata similiter requiuit: et i hierusalem
potestas mea. Et radicauī i populo ho-
norificato: et i partes dei mei hereditas
illius: et i plenitudine sanctorū de-
tentio mea. Quasi cedrus exaltata sum
in libano: et quasi cypressus in mōte syō:
quasi palma exaltata sum in cadis: et
quasi plantatio rose i hiericho. Quasi
oliua speciosa i campis: et quasi platā-
nus exaltata sum iuxta aquam in pla-
teis. Sicut cynamomum et balsamum
aromatizans odorē dedi. Quasi myr-
rha electa dedi suauitatem odoris: et
quasi storax et galbanus et onyx et gut
ta quasi ibanus non incisus vapora-
ui habitationem meā: et quasi balsa-
mū non mistū odor meus. Ego quasi
terebinthus extendi ramos meos: et
rami mei honoris et gratię. Ego quasi
vitis fructificauī suauitatem odoris: et
flores mei fructus honoris et honestā-
tis. Ego mater pulchre dilectionis et ti
moris: et agnitionis et sancte spei. In me
gratia omis vie veritatis: in me omnis spes
vite et virtutis. Transite ad me omnes
q̃ concupiscitis me: et a generationi-
bus meis adimplemini. Spiritus enim
meus super mel dulcis: et hereditas mea
super mel et fauum. Memoria mea in
generatione seculorum. Qui edunt me: Joh. 6.
adhuc esurient: et q̃ bibunt me: adhuc
sitient. Qui audit me nō cōfundetur: et
q̃ operātur i me non peccabunt. Qui
elucidant me: vitam eternā habebūt.
Hęc omnia liber vite: et testamentum al-
tissimi et agnitionis veritatis. Legē man
dauit moyses i preceptis iustitiarum: et
hereditatē domui iacob: et promissio
nem. Posuit dauid puero suo excitare
regem ex ipso fructu lumbi: et i thro
no honorat sedentem i sempiternum. Eccli. 2.b.
Qui implet quasi phison sapiētiam: et Josue. 3.
sicut tigris i diebus nouorū. Qui adim-
plet quasi euphrates sensum. Qui multi
plicat quasi iordanis in tēpore messis.
Qui mittit disciplinā sicut lucem
et assistens quasi gyon i die vindemie.

Qui perficit primus scire ipsam et in
firmior nō inuestigabit eā. A mari ei
abūdabit cogitatio ei⁹: et ꝯsiliū illi⁹ in
abysso magna. Ego sapiētia effūdi flumi
na. Ego quasi trames aq̄ imēse de flu
uio. Ego quasi fluui⁹ dorix: et sicut aq̄
duct⁹ exiui de paradiso. Dixi. Rigabo
hortū plātationū: et inebriabo partus
mei fructum. Et fact⁹ est mihi trames
abūdās: et fluui⁹ me⁹ appropinquauit
ad mare. Q̄m doctrinā quasi ante lu
canū illumino oib⁹ et enarrabo illam
vsq; ad lōginquū. Penetrabo oēs infe
riores partes terre: et inspiciā omnes
dormientes: et illuminabo oēs sperā
tes in dño. Adhuc doctrinā q̄si ꝓphe
tiā effundā: et relinquā illam q̄rētib⁹ sa
piētiā: et nō desinā in ꝓgenies illoꝝ vs
J.33.c. q; in euum sanctum. Videte q̄m nō soli
michi laboraui: sed omnibus exquirē
tibus veritatem.

¶ C.S. De tribus que placent deo: de
tribus que odit: de nouem insuspica
bilibus: et de decimo maxime: de mali
cia mulieris nequam. Cap. xxv.

B In trib⁹ placitū est spūi
meo: q̄ sunt ꝓbata corā
deo et hoib⁹. Concordia
fratrū: et amor ꝓximoꝝ: et
vir et mulier sibi bñ cō
sentiētes. Tres species
odiuit aīa mea: et aggrauor valde aīe il
loꝝ. Pauperē supbū: et diuitē mēdacē
et senē fatuū et insensatū. Que in iuuen
tute tua nō ꝯgregasti: quō in senectute
tua inuenies? Quā speciosum canicici
iudiciū: et presbyteris cognoscere cōsi
liū. Quā speciosa veteranis sapiētia:
et gloriosis intellectus et ꝯsiliū. Corona
senū multa peritia: et gl'ia illoꝝ timor
dei. Nouē insuspicabilia cordis magni
ficaui: et decimum dicam in lingua ho
minibus. Homo q̄ iocūdatur in filiis: vi
uēs et vidēs subuersionē inimicoꝝ suo
B rum. Beatus q̄ habitat cū muliere sen
sata: et q̄ lingua sua nō est lapsus: et qui
S.14.a. nō seruiuit indignis se. Beat⁹ q̄ inue
nit amicū verū: et q̄ enarrat iusticiam
auri audiēti. Quā magn⁹ q̄ inuenit sa
piētiam et sciam: sed nō est sup timen
tem dñm. Timor dei sup oīa se suppo
suit. Beat⁹ hō cui donatū est habere ti
morē dei. Qui tenet illū cui assimilabi
tur? Timor dei initiū dilectiōis eius:
C fidei aūt initiū agglutinādū est ei. Oīs
plaga tristicia cordis est: et oīs malicia
neq̄tia mulieris. Et omnē plagā et non
plagam videbit cordis: et oēm nequi
tiem et non nequitiā mulieris: et oēm
obductū et nō obductū odiētiū: et oēm
vindictā et nō vindictā inimicoꝝ. Nō [illegible]
est caput nequi⁹ super caput colubri: et
non est ira super iram mulieris. Com
morari leoni et draconi placebit: q̄ ha
bitare cū muliere nequā. Neq̄tia mu
lieris imutat faciē ei⁹: et obcecabit vul
tum suū tanq̄ vrsus: et quasi saccū ostē
dit in medio proximoꝝ. Ingemuit vir ei⁹
et audiens suspirauit modicum. Bre
uis oīs malicia sup maliciā mulieris:
sors peccatoꝝ cadat sup illā. Sicut ascen D
sus arenosus in pedib⁹ veterani: sic mu
lier linguata homini quieto. Ne respi
cias in mulieris speciem: et non cōcupi
scas mulierē in specie. Mulieris ira
irreuerētia et cōfusio magna. Mulier
si primatus habeat: contraria est viro
suo. Cor humile et facies tristis et pla
ga mortis mulier nequā. Man⁹ debi
les et genua dissoluta: mulier que non
beatificat virum suū. A muliere initiū [illegible]
factum est peccati: et per illam omnes
morimur. Nō des aque tue exitum: nec
modicum: nec mulier nequam veniam
prodeundi. Si non ambulauerit ad ma
num tuam: confundet te in conspectu
inimicorum. A carnibus tuis abscide
illam: ne semper te abutatur.

¶ C.S. De laude mulieris bone: de ti
more triū: et q̄rto de muliere zelotypa
et ebriosa: de filia: de duob⁹ mouētibus
tristiciā: et tertio mouēte irā: de dua
bus specieb⁹ periculosis. Caplm. xxvi. E

Mulieris bone beat⁹ vir:
numer⁹ eīm annoꝝ illoꝝ
duplex. Mulier fortis
oblectat virū suū: et an
nos vite illi⁹ in pace imple
bit. Pars bona mulier
bona in parte bona timentium deū da
bitur viro ꝓ factis bonis: diuitis autē
et pauperis cor bonū: in oī tēpore vult⁹
illoꝝ hilaris. A trib⁹ timuit cor meū:
et in quarto facies mea metuit. Delatu
ram ciuitatis: et collectionē populi: et
calumniā mēdacē: sup mortē oīa gra
uia. Dolor cordis et luct⁹: mulier zelo F
typa. In muliere zelotypa flagellū lin
gue oib⁹ cōicans. Sicut boū iugū qd
mouetur: ita et mulier nequā. Qui tenet
illā: quasi q̄ apphēdit scorpionē. Mu
lier ebriosa ira magna et contumelia:
turpitudo illi⁹ non tegetur. Fornicatio
mulieris in extollentia oculoꝝ: et in pal
pebris illi⁹ agnoscetur. In filia nō auer
tēte se: firma custodiam: ne inuēta oc

casione abutatur se. Ab oī irreuerentia
oculoꝝ eius caue: et ne mireris si te
C neglexerit. Sicut viator sitiēs ad fon
tem os aperiet: et ab oī aqua ꝓxima bi
bet: et cōtra omnē palum sedebit: et cōtra
omnē sagittā aperiet pharetrā donec
deficiat. Grā mulieris sedule delecta
bit virū suū et ossa illi⁹ impinguabit. Di
sciplina illi⁹ datū dei est. Mulier sensa
ta et tacita nō est imutatio erudite aīe
Grā sup grām: mulier sancta et pudo
rata. Oīs aūt ponderatio nō est digna
cōtinētis aīe. Sicut sol oriens in mūdo
D in altissimis dei: sic et mulieris bone spe
cies in ornamētū dom⁹ ei⁹. Lucerna splē
dens sup cādelabrum sanctum: et spe
cies faciei sup etatē stabilē. Columne
auree sup bases argenteas: et pedes fir
mi sup plantas stabilis mulier⁹. Fūda
mēta eterna supra petrā solida: et mā
data dei in corde mulieris sancte. In
duobus contristatum est cor meum: et in
tertio iracūdia mihi aduenit. Vir bel
lator deficiēs ꝑ inopiam: et vir sensat⁹
cōtempt⁹: et q̄ trāsgredit a iusticia ad
pctm̄ de parauit eū ad rōpheam. Due
species difficiles et periculose mihi ap
paruerūt. Difficile exuitur negocians
a negligētia: et nō iustificabit̄ caupo a
peccatis labiorum.

¶ Ca. S. De paupere volente ditari: de
vēditore: de vbo timoris dñi: de ꝓba
tiōe hois et cognitiōe cordis: de seq̄ē
da iusticiā: de īcōstantia stulti: de tēpe
rātia vbi: de nō iuratiōe: de nō reuelā
dis arcanis amici: de ꝑditiōe amicitie
impius machinatur malum quod re
dit in ipsum. Cap̄m. xxvij.

B Propter inopiā multi de
liquerūt: et q̄ querit lo
cupletari auertit ocu
lū suum. Sicut in medio
compaginis lapidū palus
figitur: sic et inter medium
vēditiōis et emptiōis
angustiabit̄ peccatis. Cōteret̄ cū deli
quēte delictū. Si non in timore dñi te
nueris te instanter: et cito subuertetur
dom⁹ tua. Sicut in percussura cribri re
manebit puluis: sic opa hois in cogita
tu illi⁹. Vasa figuli ꝓbat fornax: et ho
mines iustos tēptatio tribulatiōis. Si
cut rusticatio de ligno ostēdit fructū
illi⁹: sic vbū ex cogitatu cordis hois.
[illegible] Ante sermonē nō laudes virū: hec eīm
[illegible] tēptatio est hoīm. Si sequaris iusticiā
E apphēdes illā: et indues quasi pode
rē honoris et inhabitabis cū ea: et ꝓte
get te in sempiternū: et in die agnitionis
inuenies firmamētū. Volatilia ad sibi S.13.c.
similia ꝯueniūt: et veritas ad eos q̄ ope
rantur illa reuertet̄. Leo venatiōi insi
diat semper: sic pctā operātib⁹ iniq̄tatē.
Hō sensat⁹ in sapientia manet sicut sol:
nā stult⁹ sicut luna mutatur. In medio
insensatoꝝ serua vbū tēpori: in medio
autē cogitantiū assidu⁹ esto. Narratio
peccātiū odiosa: et ris⁹ illoꝝ in delictis S.22.b.
pctī. Loquela multum iurās horripila
tiōe capiti statuet: et irreuerentia ip
sius obturatio auriū. Effusio sangui
nis in rixa supboꝝ: et maledictio illoꝝ
auditus grauis. Qui denudat arcana C
amici: fidē perdit: et nō inueniet amicū
ad animū suū. Dilige ꝓximū: et coniū
gere fide cū illo. Q̄ si denudaueris ab
scōsa illi⁹: nō ꝑsequeris post eum. Si
cut eīm hō q̄ ꝑdit amicū suū: sic q̄ per
dit amicitiā ꝓximi sui. Et sicut q̄ dimit
tit auē de manu sua: sic q̄ dereliq̄sti ꝓ
ximū tuū: et nō eū capies. Nō illū seq̄
ris: q̄m longe abest. Effugit eīm quasi
caprea de laq̄o: q̄m vulnerata ē aīa ei⁹.
Vltra eū non poteris colligare: et ma
ledicti est cōcordatio. Denudare autē
amici mysteria: desperatio ē aīe infeli
cis. Annuēs oculo fabricat iniq̄: et nemo
eū abiciet. In cōspectu ocl'oꝝ tuoꝝ cō Pro.10.b
culcabit os suū: et sup sermōes tuos ad
mirabit̄. Nouissime āt puertet os suū D
et in vbis tuis dabit scandalū. Multa
audiui: et nō coeq̄naui ei: et dñs odiet
illū. Qui in altū mittit lapidem: sup ca
put ei⁹ cadet: et plaga dolosa dolosi di
uidet vulnera. Et q̄ foueā fodit: incidet Pro.26.d
in eam: et q̄ statuit lapidem ꝓximo suo Ec.10.b.
offendet in eo: et q̄ laqueū aliī ponit: pe
ribit in illo. Facienti nequissimū cōsiliū
sup ipsum deuoluetur et non agnoscet
vnde adueniet illi. Illusio et impropе
rium superboꝝ: et vindicta sicut leo insi
diabitur illi. Laqueo peribunt q̄ oble
ctantur casu iustoꝝ: dolor autē consu
met illos anteq̄ moriantur. Ira et fu
ror vtraq; execrabilia sunt: et vir pecca
tor continens erit illoꝝ.

¶ C.S. De nō cuerēda vīdicta sed re
mittēda offensa: de vicijs lingue: et de
periculis eius. Cap̄m xxviij.

Qui vindicari vult a dño in B
ueniet vindictam: et pec Deut.32.c
cata illi⁹ seruās seruā Ro.12.c.
bit. Relinq̄ ꝓximo tuo no
cēti te: et tūc deprecāti
tibi pctā soluentur. Hō
hoī reseruat iram: et a

deo querit medelā. In holem similē si-
bi nō habet miam: et de peccatis suis de-
precat. Ipse cū caro sit: reseruat iram:
& propiciationē petit a deo. Quis exorabit
p delictis illius? Memēto nouissimorū
& desine inimicari. Tabitudo eīs
& mors imminēt i mādatis eius. Memo
rare timore dei: et nō trasgrediaris primo
Memoriare testamentū altissimi: et de
spice ignorātiā primi. Abstine te a lite
et minues peccata. Homo enī iracū-
dus incendit litē: vir peccator turba-
bit amicos: et i medio pacē habentū im-
mittit inimicitiā. Scōm eni ligna sil-
ue sic ignis exardescit: et sm virtutem
hois: sic iracūdia illi erit: et sm subtili-
tātē suā exaltabit irā suā. Festinātē
festinātē incēdit ignē: et ire festinās ef-
fundit sanguinem: et lingua testificās
adducet mortem. Si sufflauerit quasi
ignis exardebit: et si expuerit sup illā
extinguet. Utrosq; et ore pficiscunt. Su
surro & biliguis maledictus: multos
enī turbauit pacē hītes. Ligua tertia
multos cōmouit: et displit illos de gē-
te in gētē. Ciuitates muratas diuitum
destruxit: et domos magnorū effodit
Virtutes populorū concidit: et gentes
fortes dissoluit. Ligua tertia mulieres
viratas eiecit: & priuauit illas labori-
bus suis. Qui respicit illā non habebit
requiēnec habebit amicū i q̄ reqescat.
Flagelli plaga liuorē facit: plaga autē
ligue cōminuet ossa. Multi ceciderūt
in ore gladii: sz nō sic qsi q̄ interierūt
p ligua suam. Beat' q̄ tect' est a ligua
nequa: q̄ i iracūdia illi' nō trāsiuit: et
q̄ nō attraxit iugū illi': et i vinculis ei'
nō est ligat'. Iugū eīm illi' iugus fer-
reus est: et vinculū illi' vinculus ferreus est.
Mors illi': mors nequissima & vtilis: et
port' infernus q̄ illa. Perseuerantia il
lius nō pmanebit: sz obtinebit vias iu
storū. In flāma sua nō cōburet iustos
Qui dereliquerūt dōm: incēdet i illā: et
exardebit i illis: et nō extinguet & imit
tet i illos qsi leo & qsi pardus lediet il-
los. Sepi aures tuas spinis & linguam
nequam noli audire: et ori tuo facito
ostia & seras auri' tuis. Aurū tuū et
argētū tuū pflat: vbis tuis facito sta
teras: et frenos ori tuo rectos & attende
ne forte labaris i ligua: et cadas i spe
ctu inimicō' isidiātis tibi: & sit casus
tuus insanabilis in mortem.

CC.S. De peccata cōmēdāda & fenore
debēda elemosyna: ō fideiusso: heredi
ore: de fragilitate & hospitalitate. xxix.

Qui facit miam fenera-
tur: primo suo nō pe-
nalet manu mādātes-
uat. Fenerare pximo
i tpe necessitat: illi et
iterū redde primo
i pcsio. Cōfirma verbis
et fideliter age cū illo: et in oī tpe inue-
nies quod tibi necessarium est. Multi
qsi inuētione estimauerūt fenus: et pes-
tiferūt molestiā his q̄ se adiuuerūt.
Donec accipiāt: osculant' man' dātis
et in pmissionib' humilitāt' vocē suā.
Et in tpe redditionis postulabit ipse:
et loquet' verba redū murmuratione;
et tempus causabit. Si autē potuerit
redderet: aduersabitur. Solidi pte red-
det: dimidiū: et cōputabit illud q̄si im-
uentionē. Si autē fraudabit illis pe-
cunia fuerit possidebit illum inimici
gratis: et cōuitia et maledicta reddet
illi: p honore et beneficio reddet illi
cōtumelia. Multi nō causa nequitie
non fenerati sunt: sed fraudari gratis
timuerūt. Verūtamē sup humilē alto
fortio: esto et p elemosyna non trahes
illū. Propter mādatū assume pauperē
et ppter inopia ei' ne dimittas eū va-
cuum. Perde pecuniā ppter fratrē et
amicū: et nō abscōdas illam sub lapi-
de in perditionē. Pone thesaurū tuum
in pceptis altissimi: & dderit tibi ma-
gis q̄ aurū. Concludе elemosynam in
corde pauperis: et hec p te exorabit ab
omni malo. Elemosyna vtri q̄si faceus
ipso: et gām hois q̄si pupillā
cōseruabit: et post ea resurget et reri-
buet illis retributionē vnicuiq; in ca-
put illo. Sup scutū potētis et super
lanceā: aduersus inimicū tuū pugna-
bit. Vir bon' fidē facit pximo suo: q̄
perdiderit cōfusione derelinquet sibi
Gratiam fideiussoris ne obliuiscaris:
dedit enī p te alam suam. Repromiso
rem fugit peccator: et immūdus. Bona
repromissoris sibi aderibit peccator: et
ingratus sensu derelinquit libertātē sū.
Vir repromittit de proximo suo: et cū
perdiderit reuerentiā derelinquet eū
ab eo. Repromissio nequissima multos per-
didit obligentes & cōmouit illos quasi
fluctus maris. Viros potētes egrata
migrare fecit: et vagati sunt in gētib'
alienis. Peccator trāsgrediēs mādatū
dni incidit in repromissionē nequā: q̄
conat multa agere: incedit i iudicio.
Recupera primū sm virtutē tuam: et
attēde tibi ne cadas. Initū vite hois

aqua et panis & vestimētū et domus p
tegēs turpitudinē. Melior est vir pau-
peris sub tegmine asseris: q̄ epule splē
dide in pegre sine domicilio. Minimū
p magno placet tibi: et improperiū
pegrinationis nō audies. Vita nequā
hospitandi de domo in domum: et vbi
hospitabit: non fiducialiter ager: nec
aperiet os. Hospitabit et pascet et po-
tabit ignatos: et adhuc amara audiet.
Transi hospes: et ornā mēsam: et que
habes: da cetera. Exi a fa-
cie honoris amicorū meorū: necessitā-
dine domus mee: hospitio mihi fact'
es frat. Grauia hec hoi habēti sensum
correctio dom' & ignoperiū fenerator.

CC.S. De disciplina filiorum: de bono
sanitatis q̄ melior ē mors q̄ vita ama-
ra: de sapientia abscōdita: de iocundi-
tate cordis et tristicia. Cpm. xxx.

Qui diligit filiū suū assi-
duat illi flagella: vt lete-
tur in nouissimo suo: et
non palpet proximorum
oblis. Qui docet filiū su-
um: laudabitur in illo: et
in medio domesticor in illo gloriabit
Qui docet filiū suū in zelus: mittit ini-
micitiā in medio amicor gloriabit in
illo. Mortuus est p eius: & qsi non est
mortuus. Similē enī reliqt sibi post se
In vita sua vidit: letatus est in illo.
In obitu suo nō est pristinatus nec con
fusus est coā inimicos. Reliqt enī de
fensore dom' cōtra inimicos: & amicis
reddēte gām. pro alad' filiorū col-
ligent vulnera sua: & sup oēm vocem
turbabit viscera ei'. Equus domitus
euadet durus: et filius remissus euadet
proceps. Lacta filiū tuū: & pauēt te
facietlude: ei eorct cōtristabit te. Non
corrideas illi ne cōdolcas: et in nouis-
simo obtrupescēt dentes tui. Non des
illi potēt in iuuentute: et ne despicias
cogitat' illi'. Curua ceruicem ei' in iu-
uētute: & tude latera ei' dum infans est
ne forte laureat: & nō credat tibi et erit
tibi dolor alc. Doce filiū tuū & opera
ti illione: ne turpitudinē illi' offendas
Melior est pauper san' et fortis virib'
q̄ dives in oculis et flagellat' malitia
Salus alc in sanctitate habitie: et
melior omni auro & argēto: et corpus
validū: q̄ census imēsus. Non ē census
sup cēsum salutis corporis & nō est ob
lectamētū sup cordis gaudiū. Melior
est mors q̄ vita amara: et requies eterna:
q̄ languor pseuerans. Bona abscōdita
in ore clauso: q̄si apponitēs epularum
circūposite sepulcro. Quid poterit its
batio idolo & Hec eīm manducabit: nec
odorabitur. Sic q̄ fugatur a dño: et
portans mercedē iniqtatis. Videns
oculis et ingemiscēs: sicut spado com-
plectens virginē et suspirās. Tristitiā
nō des alc tuē: et nō affligas temetipsū
in consilio tuo. Iocunditas cordis hec est
vita hois et thesaurus sine defectione
sanctitatis: et exultatio viri est iocunditas
Miserere alc tue pl. cōs deo & cō-
tinet: cōgrega cor tuū in sentitate et vt
tristitia longe expelle a te. Multos enī
occidit tristitia: & nō est vtilitas i illa
zelus et iracundia minuet dies: et ante
tempus senectam adducet cogitatus.
Splendidū cor bonū epulis: epule
em illius diligenter hunt.

CC.S. De honestatis vigilia: de cogita-
tu rei pfectis: de laboratū diuitis
de laude diuitis sine macula: de ebrietate
vitanda et laude sobrietatis. xxxi.

Vigilia honestatis tabefaciet car
nes: et cogitatus illius auferet
somnū. Cogitatus prescientie auertit
sensum et infirmitas grauis sobriam
facit alam. Laborauit diues i cōgregā
tione substātiē: i requie sua replebit
bonis suis. Laborauit pauper in dimi-
tione victus: et in fine inopatit. Qui
aurū diligit nō iustificabitur: et q̄ in
sequit cōsumptionē replebitur ex ea.
Multi dati sunt in auri casu: et facta
est i specie ipsius perditio illor. Ligni
offensionis est aurū sacrificātis: et il-
lis q̄ sectant illud: et ois ipsudēs de-
perit i illo. Bēs diues q̄ inuentus est
sine macula: et q̄ post aurū non abiit:
nec sperauit in pecunia et thesauris.
Quis est hic & laudabim' eū? Fecit et
mirabilia i vita sua. Qui probat' est in
illo & pfectus inuentus est: erit illi glo-
ria eterna. Qui potuit trāsgredi & nō
est trāsgressus: & facere mala & nō fecit
Ideo stabilita sunt bona illi' in dño:
et elemosynas illius enarrabit ois ec-
clesia sanctor. Supa mēsa magnam
sedisti: nō aperias sup illam faciē tuā
prior. Nō dicas si multa sunt: q̄ sup
illā sunt. Memēto q̄m malus est ocu-
lus nequā. Nequius oculo qd creatu
est? Ideo ab omni facie sua lachrymabit
cū viderit. Ne extendas manum tuam
prior: et vindicta cōtaminatus crube-
scat. Nec cōprimeris in cōuiuio vino.
Intellige q̄ sunt primi tui et te ipso.
Utere q̄si hō frugi bis que tibi appo-

De pe. di.
3. c. q. vule

Mat. 2
b.

nunt: vt nō cū mādueas multum edio
C babearis. Cessa prior causa disciplinę
et noli nimius esse: ne forte offendas:
et si in medio multorū sederis: prior illis
ne extendas manū tuā: nec pot pos
sess bibere ꝗ sufficiēs est homini cru
dito vinum erigusi: et i dormiēdo non
laboraḃ ab illo: et non sentiēs dolere.
Vigilia et cholera et tortura viro ifru
nito somn⁹ sanitatis i homine parco.
Dormiet ꝗ sp in mane et alat illius cuz
ipso delectabit. Et si coactus fueris in
cēdo multus: surge e medio et pome:
et refrigerabit te: ⁊ non adducet cor
pori tuo iniuritatē. Audi me fili et nō
spernas me: et in nouissimo inuenies
verba mea. In oibus operib⁹ tuis esto
Eccli. 22. d. velor: et oīs infirmitas non occurret
tibi. Splendidū in panib⁹ benedicent
labia multorū: et testimonū veritatis
illi⁹ fidele. In nequissimo panc mur
murabit ciuitas: et in testimoniū neqt
D ie illius verum est. Diligentes in vino
noli puocere: multos enim exterminau
it vinū. Ignis pbat ferrū durum: sic
vinū corda superbor arguet in obiecta
tione potatū. Equa vita hoīnis: vinum
in sobrietate: si bibas illud moderate
eris sobrius. Quę est vita qui minuit
vinū? Quid defraudat vitam? Worsa.
Vinū in iocunditatē creatū est: et non
in obiectatē ab initio. Exultatio aie ⁊
corporis vinū moderate potatum. Sa
nitas est aie ⁊ corporis sobrius potus.
Vinū multū potatū irritationē ⁊ trā
et ruinas multas facit. Amaritudo ale
vinū multū potatū. Obiectatio alcoli
tas imprudētis offensio: minoratio vir
tutis et facies pulcra. In cōuiuio vini
nō arguas primū: et nō despicias eos
in iocuditate illi⁹. Verba ipropeṛ nō
dicas illi: et nō ꝗmas illū i repetendo.
C.C.S. De rectore dūcreto: de dūcretione et laude predicatoris: ꝗ audiens
taceatur indiscrete respondeat: de ti
mente dēū: de prudentia de fide ⁊ fidu
cia in deum. Cap̄m.xxxii.

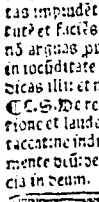

E Rectorem te posuerunt
noli extolli esto in ili
is quasi vnus ex ip
sis. Curā illorū habe
et sic ēsideratet omni
cura tua explicita re
cumbe: vt letaris p
ter illos: et ornamentum gratie accē
pias coronā: ⁊ dignationē cōsequaris
coronationis. Loqre maior natu: dec
ent enī te. Primum verbum diligentis,
scientiam: ⁊ non impedias musicā. Vbi
audiuus non est: non effundas sermo
nem: et importune noli extolli sapiē
tia tua. Sermula carbunculi in orna
mento auris: et operatio mulieris lē
uiuo pist. Sicut i fabricatione aurifi
gnam est smaragdus: sic numerus musi
cor: i iocunda et moderato vino. Sicut
tacens ꝗ reuerētia accedet tibi bene
gfa. Adolescens loqre i tua causa: ter
cū necesse fuerit. Si bis interrogatus
fueris: habeat caput responsium tuum
In multis esto quasi insusus: ⁊ ad ta
ces limul ⁊ grēs. In medio magnatē
rum loq nō presumas: ⁊ vbi sunt sens
nō multus loquatur. Ante grādinēm
ibit teonfusatio: ⁊ ante reuerētiam pa
ibit gfatia: ꝗ reuerētia accedet tibi be
na gfa. Et hora surgēdi non te tuce
Precaute aūt prior: ⁊ domum tuā certū
lie aduocare et illic ludere: age cōuiu
ptiōes tuas: ⁊ nōl delectari verbosi
perbo. Sup his oib⁹ benedicito dēm
q fecit te: ⁊ inebriātē te ab oib⁹ bonis
suis. Qui timet dēm: accipiet doctri
nam eius: et q vigilauerit ad illū ima
nient benedictionē. Qui qrit legē im
plebit ab eam: q insidiose agit scanda
lizabitur ab ea. Qui timet dēm inqui
rent iudicium iustū: ⁊ iustitias quasi
lumen accendent. Peccator: homo vi
bit corruptionem: et sēm voluntatem
suam iuenient comparationem. Vir cō
silii non disperdet intelligentiam: ale
nus et superbus non pertime ⁊ ce: iuro
rem. Etiam postq fecit eum co sine de
lilio: et suis insectationibus arguetur.
Fili sine consilio nichil facias: et post
factum non penitebis. In via ruinē
eas: et non offendes. Ad lapidē: nec cre
das te vie laboriose: ne ponas animę
tue scandalum. Et a filiis tuis caueri
a domesticis tuis attende. In oī ope
re tuo crede et fide anime tue: hec est
enim conseruatio mandatorum. Qui
credit deo attendit mandatis: et q con
fidit in illo non minoratus erit.
C.C.S. De liberatione propter timo
rem domini: de responsione sapientis
et indūcretione saturitq: i omnibus re
bus est ordo rationalis: ꝗ homo ita
est in manu dei sicut lutum in manu fi
guli: de oppositione duorum contra
duorum: vnus contra vnum: de ho
nosem et substantiam tuam alteri in
vita tua: nō te subiicias ipsum: de tu
scipina seruorum.

Capitulum.xxxiii.

B 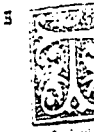

Timentis deū nō occurret malū: ⁊ i tēptatiōe
de illū conseruabit: et liberabit a malis. Sa
piens nō odit mandata et iustitias: ⁊ non illi
det q̄ i pcella nauis.
ꝗs sen at: et legi ḃ: et legi illi fi
delis. Qui interrogationē mandēt at
parabit verbū et sic depēcatus erauditur
ꝗ erauditur disciplinā ⁊ tūc respō
debit. Precordia fatui q̄si rota carri
et quasi axis p̄ ⁊ illius cogitatus illi⁹.
Equus emissarius: sic et amicus subitan
ator: sed ol superadēte hinnit. Quā
re ceteris ordē superat: ⁊ terrū lut lucēter
ann⁹ annū a sole ad solē? A oīs sciētis
separat sunt facto solent: preceptum cu
B sciente p dei sapiēciam oraiduntur et
immutant tēpora ⁊ ordē festos festos
et in illis ordē festos celebrauerūt ad
horam. Et ipsis exaltant ⁊ magnificā
mit dēm: et ipsis ponant ⁊ numerū die
rum: ordē horis de celo ⁊ et terra vni
creatus est ad. In multitudine disci
pline oīs separauit eos: ⁊ immutauit
vias eor. Et ex ipsis bnedixit ⁊ exaltau
it et ex ipsis sctificauit et ad se appli
cauit: et ex ipsis maledixit ⁊ humiliauit:
et eduxit illos a separatione ipsor.
Quasi figuli lutū i manu ipsi⁹: plasma
re illud ⁊ disponere. Ordō vie eius sm
ipsum: et oīs ꝗ bō in manu illi⁹
qui fecit: ⁊ reddet illi sm iudicū suū
Contra malum bonū est: ⁊ contra vitam
mors: sic et contra virū iustū peccator.
Et sic intuere in omnia opera altissimi
Duo contra duo: vnum contra vnū. Et
ego nouissim⁹ emigrauit: et quasi q̄ col
ligit racemos post ēdemiatores. In bnē
dictione dei ⁊ ipse sparsit: q̄si q̄ inde
mat repleuit torcular. Respice te qm
nō mihi soli laboraui: ⁊ o oib⁹ qui qrit
rentib⁹ disciplinā. Audite me magna
tes: ⁊ ppli ⁊ rectores ecclesie auribus
populi. Filio: ⁊ muliere fratris: amico
nō det potestatē sup te in vita tua: et
nō deteris alq possessionē tuā ne for
te pentest te ⁊ deprecetis ꝗ illis. Dū
adhuc superes ⁊ aspiras: nō immuta
bit te o oīs carc. Melius est enī vt filij
tui te rogantēs te respicere in manus
filioꝝ tuoꝝ. In oib⁹ opibus tuis pre
celles esto. Ne deteris maculā in glo
riam tuā. In die cōsummationis dierū
vite tuę: in tpe exit⁹ tui distribue be
reditatē tuā. Cibaria et virga et onus
asino: panis et disciplina et op⁹ seruo.
Operaḃ in disciplina ⁊ querit requie
re tibi ante mānilli et qrit libertatē. Ins
gū et lorū curuat collū durū: et seruū
inclinant operationes assidue. Seruo
malitioso tortura ⁊ pedes: mitte illū
in operationē ne vacet. Multa enī ma
liciū docuit ociositas. In opa cōstitue
eū si et cōdecet illū. Q̄ si nō obeudie
rit curua illū cōpediū: ⁊ nō amplius
ces sup oēm carnē. Verū sine iudicio
nihil facias graue. Si tei tibi fu⁹ fide
lis: sit tibi sicut ala tua. Quasi frater sic
eū tracta: q̄m i sanguine ale operabit ti
bi. Si te deteris eū limite in fugā cōuerta
tur: ⁊ si erroribus discesserit: quem que
rasti in qua via quereo illum nescis.
C.C.S. De somnib⁹ dūnationib⁹ et
augurib⁹: de mēdacio: ⁊ ana spe cōfu
tādo: de prudētia eptor: de laude ti
mētis dei: de mo edificāte et alio des
truēte: de vino otāte ⁊ alio maledicen
te: de bole faciente bonū in porte quē
non erauditur dēs. Cap̄m.xxxiii

Vana spes et mēdacia vero inten
B sator: somnia erroribus ipsudentes.
Quasi q̄ apprehēdit umbrā ⁊ sec
quit ventū: sic ⁊ q̄ attēdit ad visa mē
dacia. Scōm hoc visio somnior. Ante
te facie bolis similitudo alteri⁹ bolis.
Ab immundo quid mūdabit: et a mēda
ce quid verū dicet? Divinatio erroris
et augurium: ⁊ mendacia et somnia male
facientiū vanitas est. Et sicut pturien
tis cor tuum fantasias patitur: nisi ab
B altissimo fuerit emissa visitatione de
deris in illis cor tuum. Multos enim
errare fecerunt somnia: et exciderunt
sperantes in illis. Sine mendacio cōs
summabitur verbum legis + et sapi
entia in ore fidelis complantabitur +
Qui nō est tentatus quid scit? Vir in
multis erpt⁹ cogitabit multa: ⁊ mita
bit enarrabit intellectū. Qui nō est
expertus pauca recognoscet. Qui aūt
in multis fatuus est multiplicat malit
ciam. Qui tentatus nō est qualia scit?
Qui ꝗ planat⁹ + est abundabit neqtia.
Multa vidi enarrādo: plurimaqueber
bonū cōsuetudines. Aliquotiens vsq
ad mortē pericitat⁹ sum bonū causa:
et liberat⁹ sum gratia dei. Spēs time
tiū deū quemadmodū in cōspectu illi⁹ fidē
cetur. Spes eī illor in salutē illoꝝ: et
oculi dei i diligētes se. Qui timet dēm
+ nichil trepidabit: ⁊ nō pauebit q̄m
ipse est spes eī. Timentis dēm bta est
ala eī. Ad quē respicit: ⁊ qui est fo
C trudo eius. Oculi dēi sup timētes eū

Ala ⁊ rectis.
Alio + eū pacabit.
Ala + ei plantat⁹.
Ala + ⁊ deū
Ala + qs

protector: potēcie firmamentū virtutis
tegmē ardor: ꝛ umbraculū meridiani
deprecatio offensionis: ꝛ adiutorii casus
erigit: ꝛ alam ꝛ illuminās oculos: dās
sanitatē ꝛ vitā ꝛ benedictionem. Immo
lantis et iniqua oblatio est maculata:
ꝛ non sunt placite sublannationes
iniustorū. Dñs fortitudinē ⁊ se impia
peritatis iusticie. Dona iniquor nō
probat altissimus: nec respicit l oblatio
nes ⁊ iniquor: nec in multitudine sa
crificior cor propiciabit peccis. Qui of
fert sacrificiū ex substantia pauper qsi
qui victimat filiū l cōspectu pris sui.
Panis egētis vita pauperis ē: defrau
dat illū hō sanguis est. Qui auferit ꝛ
sudore panis: qsi ꝗ occidit primū suū.
Qui effundit sanguinē: et ꝗ fraudē fa
cit mercēnario fratres sūt. Unus edi
ficens ꝛ pvellues: quid pdeit illis
nisi labor? Unus ēnō et vnus maledi
cens: cui vocē exaudiet deus? Qui ba
prizat a mortuo ꝛ iterū rūgit mortuū:
quid pficit ⁊ lauatio illi? Sic homo
qui ieiunat in peccis suis: ꝛ iterū eadē
faciens quid proficit humiliando se?
Orationem illius quis exaudiet?

r. q. 2. c. inimicitias et es. fert primum. Proverb. 15. b.

Dabo oblationibus

Nu. 10. also peccat

de pedis. 3. a. ait et cancellatus

C.C.S. Ob hñsecre est orare ꝛ sacrifi
care: de hilaritate offerendi: de ofone
ppli ꝛ vidue: ꝛ hñsitātis si. Cap. xxxv.

B

Qui cōseruat verbū mul
tiplicat orationem. Sa
crificium salutare est ut
tendere mandatis: ꝛ di
scedere ab omni iniqui
tate: et propitiationem litare sacrifi
cio super iniusticias ꝛ deprecatio pec
catis redere ab iniusticia. Retribuet
gratiam que offert similagine: et q
facit misericordiam offert sacrificiū.
Hñplacitū est dño recedere ab iniqta
te: ꝛ deprecatio pro peccis recedere ab
iniusticia. Nō apparebis afi cōspectū
dñi ⁊ vacuus. Hec ēn ela ppter man
data dei fiunt? Oblatio iusti ipinguat
altare: ꝛ odor suauitatis est l ispectu
altissimi. Sacrificiū iusti acceptū est:
et memoriā eius nō obliuiscet dñs. Bo
no animo gliam redde deo: et nō minuas
primitias manuū tuarū. In omni dato
hilarē fac vultū tuū: et in eruditione
sertifica decimas tuas. Da altissimo ex
donatis ⁊ ciuis: et in bono oculo adinuē
tionē facito manus tuas: quēm dñs re
tribuis est: ꝛ septies tātū reddet tibi
Noli offerre munera: ꝛ prauā: non enim
suscipiet illa. Et noli respicere sacrifi
cio iniusti: quēm dñs iudex ⁊ est: ꝛ nō

Ex. 23. b et. 24. b. Deut. 16 2. Cor. 6. b Tho. 4. b ait. dati.

C

also iudex

est apud illum glia psone. Nō accipet
dñs psonam in pauperē: ꝛ deprecatio
lesi exaudiet. Nō despiciet pces ppli
nec vidua si effundat iequlā gemitū.
Nōne lachryme vidue ad maxilla de
scendēt: ꝛ exclamatio eius sup deducēt
eas: A maxilla et ascēdit vsq ad celū
et dñs exaudiet: nō delectabit l illis.
Qui adorat deū l obleciatōe suscipe
tur ꝛ deprecatio illius vsq ad nubes ppi
quabit. Oso humiliantis se nubes pe
netrabit: ꝛ donec appinquet non conso
labitur: ꝛ nō discedet donec altissimus
aspiciat. Et dñs nō clōgabit: ⁊ iudica
bit iustos: ꝛ faciet iudicium: fortissimus
nō habebit l illis ⁊ patiētiam ꝛ contri
bulet dorsum ipsor et gentib reddet
vindictā: donec tollat plenitudinē su
perbor: ꝛ sceptra iniquor cōtribulet
donec reddat hoibus ꝛm actus suos:
et ꝛm opera adinuēt ꝛm presumptionē
illi donec iudicet iudicio p lidis suo
et obiectabit iustos mla sua. Speciosa
mla in tempore tribulationis quasi
nubes pluvie in tempore siccitatis.

C.C.S. Et psona olm fidelium: ofo ad
deū de discretione decima: de chusto
qui in ecclesia spōsa delectatur: cuius
est columna et requies. Cap. xxxvi.

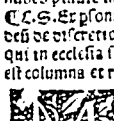

Miserere nobis omnia
spice nos: ostende no
bis lucē misericordie
tue: ꝛ imitte timorē
tuū sup gētes q nō ex
quisierē te: vt cognos
cāt q: nō est deus nisi
tu: vt enarrent magnalia tua. Allevia
manū tuā sup gētes alienas: vt videāt
potētiā tuā. Sicut ēn l ispectu eorū
sanctificatus es l nobis: sic in ispectu nro
magnificaberis l eis vt cognoscāt te si
cut nos cognouimus: quēm nō est deus
ptr te dñe. Innova signa ꝛ immuta mi
rabilia. Glorifica manū ꝛ brachiū dex
trū. Excita furorē ꝛ effūde iram. Extolle
aduersarios: affligē inimicos. Festina
tēpus ꝛ memēto finis: vt enarrēt mi
rabilia tua. In ira flāme deuoret qui
saluat: et q pessimat plebē tuā luenāt
pditionē. Contere caput pncipū inimi
cor: dicentium nō est alius preter nos.
Congrega oēs tribus iacob ꝛ cognos
cāt: q: nō est deus nisi tu: vt enarrent
magnalia tua: ꝛ hereditabis eos sicut
ab initio. Miserere plebi tue sup quas
invocatū est nomē tuū: et israel quem
coequasti primogenito tuo. Miserere
ciuitati sanctificationis tue l hierusalē

ciuitati requiei tue. Replē sīō in enar
rabilib vtutib tuis: et glia tua ppli
tuū. Da testimonium: ab initio crea
ture tue sunt: ꝛ suscita prophetias quas
locuti sunt in nomine tuo pphete priores.
Da merēdē ⁊ sustinētib te: vt ppha
tes fidēles inuēiantur: ꝛ exaudi oōnes
seruor tuor. Scōm bēdictionē aarō
da ppio tuo: et dirige nos in viā iusti
cie: vt sciāt oēs q habitāt terrā: q tu
es deus cōspector seculor. Oēm escā mā
ducabit: et est cibus cibo melior.
Fauces cōtingit cibū ferē: ꝛ cor in cen
sibus medacia. Cor prauū dabit tri
sticiam: et hō pertinax resistet illi. Oēz
masculū accipiet mulier: et est filia me
lior illo. Species mulieris exhilarat
faciē viri: ⁊ super oēm cōcupiscētiā
bonis supducet desiderium. Si ⁊ est lin
gua curatiōis: et mitigatōis: et mle
non est vir illius ꝛm filios hoim. Qui
possedit mulierē bonā inchoat posses
sionē adiutorii ꝛm illi: est et columna
vt requies. Ubi non est sepes diripiet
possessio: ꝛ ubi nō est mulier ingemi
scet egens. Qui ⁊ credit q nō habet nidū:
et deserēs potestēq obseruauerit: hi
sic ēdus latro ēdēs in ciuitate in
exultatione.

C.C.S. De discernēdis amicis: de di
scernēdis cōsiliariis: de q frenda societa
te viri scti et eius cōsilio: de locutōe
sapientie: de eruditōe sapiēti: et ania
ppa rēdāde vitāda crapula. xxxvii.

Omnis amicus dicet: et ego amici
tiam copulabit: ⁊ est amicus solo
nomine amicus. Nōne tristicia: usq
ad mortē? Sodalis aflit et amicus ad
inimicitia vertentur. O presumptio
nēq ⁊ mēdacium creata es coopire aridam
malicia et dolositatē ⁊ illi? Sodalis
amico cōcēdabit in obiectationib
et in tpe ⁊ tribulatōis aduersarius
erit. Sodalis amico cōdolet causa pcu
nie et cōtra hostē accipiet scutū. Nō
oblitiscaris amici tui l solo tuo: et non
immemor sis illius l opib tuis. Noli
esse iuriosus cōcero tuo: ꝛ a sēlātib te
abscōde cōsilio. Omis cōsiliarius pdit
cōsilio sui: et est cōsiliarius l semetipso.
A consiliario malo serua alam tuam.
Prius scito q sit illi necessitas: et q ipse
in alio suo cogitabit. Ne forte mit
tat sadē in terrā ꝛ vicat tibi bona est
pita tua et sit cōtrario videre q tibi
cōuiat. Cōsilio irrelligiōis tracta de
sitatē: et cōsilio de iniusticia: et cum
muliere de his q cōmulat: Cum timido
de bellorū negociatore de traictōe.
Cū emptore de vēditōe: cū viro iui
do de gratia agēdis. Cū ipio de pietā
tis honestō de honestate. Cū opario
agrario de ol tpe. Cū opario carnali
de plummatione anni: cū seruo pigro
de multa opatione. Nō ārēdas his in
ol consilio. Sed cū viro sēd assiduo
cito quēcūq cognouēris observantes
timor dei: cuius ala est ꝛm alam tuā.
Quēcūq ēntubauerit l tenebris: nō cō
dolebit tibi. Et cor boni consilii statue
tecum. Nō est ēn tibi aliud plus illo.
Ala viri scti ensciat aliquādo veracīq
septē circispectores sedētes l excelso
ad speculādum. Et l his oibus deprē
ce altissimū vt diligat in veritate viā
tuā. Ante ola opera verbū verac prece
dat: et ante oēm actū consilium stabi
le. Verbū nequā immutabit eos: et quo
partes q̄tuor oriūtur: bonū et malū
vita et mors: ⁊ hostis tilor est assidua
lingua. Vir peritus multos erudiet: et
ale sue suauis est. Qui sapientice loq
tur odibilis est in ol re. Fraudabitur
Nō est ēn illi data a dño gra: ol enim
sapiētia defraudat eū. Est sapiens ale
sue: sapiens et fructus sensus illi laudabit.
Vir sapiēs pledem suā erudit
et fructus sensus illius fidēles ⁊ sunt.
Vir sapiēs ipleditur bēdictionibus: ꝛ
videntes illi laudabūt. Vita viri numero
dierū: dies aūt israel innumerabiles
sunt. Sapiēs l populo hereditabit
honorē: ꝛ nomen illi erit vīdēs in eternum.
Fili l vita tua tenta alam tuam:
et si fuerit nequā nō des illi potestatē.
Non ēn ola oīus expediunt: ꝛ non ol
ale omne gen placet. Noli audire cē
in epulatione: et nō re effundas super
oēm escā. In multis ēn escis erit istr
mitas: et auditas apprōpiquabit eos
ad cholerā. Propē crapulā multi obie
rūt: q aūt abstinēs est adiciet vitam.

C.C.S. De medico honorādo: de oran
do ad dēm in īrmitate: de cōfessione
que facit valere medicinā: de cerequīo
mortuor: de tpe frende sapientie: de
singulis artificibus sine quib nō edifi
cat ciuitas. Cap. xxxviii.

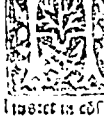

Onora medicū propter
necessitatē: et ēn illum
creauit altissimus. A
deo ēn ela medicina: et
a rege accipiet dona
tionē. Disciplina me
dici exaltabit caput l
tuū: et in cōspectu magnatorū collau

Deut. 1. b

Ecclesiastes. 1. a. 2. a. 3. a. 4. a. 5. a. 6. a. 7. a. 8. a. 9. a. 10. a. 11. a. 12. a.

D

Solanda

1. Cor. 9. c et. 10. f.

B

dabit. Altissim⁹ creauit de terra medicinā: et vir prudēs nō abhorrebit illā.
Alias filius Ecc. 38.d. Nōne a ligno indulcata est aqua amara? Ad agnitionē hoim virtus illius: Et dedit hoibus scientiā altissimus: honorari in mirabilibus suis. In his curans mitigabit dolorē: et unguētariⁿ faciet pigmēta suauitatis: et ut ēctiones cōficiet sanitatis: et nō cōsummabunt opera eiⁿ. Pax eiⁿ dei sup faciēs terre. Fili in tua infirmitate ne despicias te ipsum: sed ora dōm et ipse curabit te.
Averte a delicto et dirige manus: et ab oi delicto mūda cor tuū. Da suauitatē
B et memoriam similagineis: et impingua oblationē: et da locū medico. Etenim illū dōs creauit: nō discedat a te: q; opa eius sunt necessaria. Est enīz tēpus qui in manibus illorū incurras: ipsi vero dōm deprecabitur: ut dirigat requies eorū in sanitatē: ppter cōuersationē illoⁿ. Qui delinquit i cōspectu eiⁿ qui
F. 22. b. alias dura. fecit eū: incidet in manus medici. Fili in mortuū pduc lachrymas: et quasi dura + passus incipe plorare: et sm iudicii pīcge corpus illiⁿ: et nō despicias
Alias iustitiam. sepultura illiⁿ. Propter delictū autē amare fer luctū illius: uno die: et cōsolare ppter tristiciam: + et fac luctū sz merītum eius uno die vel duobus: propter detractionem. A tristicia enīm fit nat mors et cooperit vtutē: et tristitia cordis flectit ceruicē. In abductione permanet tristicia: et subsīdia inopis sm cor eius. Ne dederis l tristicia cor tuū: sed repelle eā a te: et memēto nouissimoⁿ: nolī obliuisci. Neq; enīm est cōuersio: ut huic nichil pderis: et tēpm pessimab'. Memor esto iudicii mei: sic enīm erit: et tuū. Mihi heri: et tibi hodie.
Jn requie mortui requiescere fac memoriā eius: et cōsolare illū in exitū spiritus sui. Sapientiā scribe i tpe vacuitatis: et qui minorat actu sapiēt iz pcipiet: q: sapiētia repledit. Qui tenet aratū: et qui gloriat in iaculo stimulo bouēs agitat: et cōuersat in opib' eorū: et enarratio eiⁿ i filis tauroⁿ. Cor suū dabit ad vlandos sulcos: vigilia eiⁿ in sagina vaccarū. Sic omis faber et architect' qui nocte tanq; diez trāsigit: qui sculpsit signacula sculptilia: et assiduitas eiⁿ variat picturā. Cor suū dabit in similitudinē picture: et vigilia sua placit opus. Sic faber ferrariⁿ sedens iuxta incudē: et cōsiderās opus ferri. Vapor ignis vrit carnes eiⁿ: et i calore fornacis pertrāsit. Vox malleī innouat aures eius: et contra similitudinem vasis oculus eiⁿ. Cor suū dabit in cōsummationē operis: vigilia sua ornandi perfectionē. Sic figulus sedens ad opus suū: cōuertēs pedibus suis rotā quī i sollicitudine positus est semp propter opus suum: et numerat ois opa eius. In brachio suo formabit lutum: ante pedes suos curabit vtutem sui. Cor suū dabit vt cōsumet linitionē: et vigilia sua mūdabit fornacem. Omis hi i manib' suis sperauerunt: et unusq; i arte sua sapiens est. Sine his oibus nō edificabit ciuitas. Et nō habitabunt nec inambulabūt et i ecclesia non transibit. Sup sellam iudicii nō sedebit: et testamentū iudicii nō intelligēt: neq; palā facient disciplinas et iudicium: et parabolis non inuenient: sed creaturas eui confirmabunt: et deprecatio illoⁿ i operatione artis: accōmodantes alas suas: et conqrentes i lege altissimi.
C. C. S. De studio et exercitio sapiēt': de laude ipsi' orta ad sectimōnā: ops dei curiosi scrutari: prohibet desperātib' creatis ad vindictam: et q; per ipsa bonis bona i bonum: et malis mala in malis creata sunt ab initio. Carm.

Sapientiā oim antiquoⁿ exquiret sapiēs et i pphetis vacabit. Narrationē viroⁿ nolatoⁿ cōseruabit: et i versutias parabolaⁿ simul introibit. Occulta puericiā exqret et i abscōditi' parabolaⁿ versabitur. In medio magnatoⁿ ministrabitur i cōspectu pīcipis apparebit. In terrā alieni genēris gētiū pertāsisset. + Bona eīm et mala i oibus tētauit. Cor suū tradet ad vigilādū diluculo ad dōm q; fecit illum: et in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os suū i oratione pro delict' suis deprecabitur. Si eīm dōs magnus voluerit ipsi intelligentiē replebit illū: et ipse tāq; imbres emittet eloquia sapiētiē suaⁿ: i oratione confitebitur dōo. Et ipse diriget cōsilium eius et disciplinā et i abscōditis suis considerabit. Ipse palā faciet disciplinā doctrinē suaⁿ: et i lege testamēti dōi gloriabitur. Collaudabūt multi sapiētiā eiⁿ: usq; i seculū nō delebit. Non recedet mēoria eiⁿ: nomē eiⁿ requirēt a generatione i generationē. Sapiētiā eiⁿ enarrabūt gentes: et laudē eiⁿ nūciabit ecclesia. Si pmānserit nomē eiⁿ: derelinquet illi mille: et si requieuerit: prodeberit illi.

Bēbus cōsilia dor: et enarrē: et furore eīm replet' sum. Et in voce dicit. Obaudite me iustum fructus: et qsi rosa plantata super riuos aquarū fructificate. Quasi libanus odore suauitatis habete. Florete florē: qsi lilū: et date odorē: et frōdete i gratiam collaudate cāticum: et benedicite dōm i opib' suis. Date nomini eiⁿ magnificētiā: et cōfitemini illi in voce labioⁿ vestroⁿ: et i cāticis labioⁿ et cytharis: et sic dicetis i cōfessione. Opa dōi omnia bona valde. In sōo eīm eiⁿ fluxit aqua sicut cōgeries: et in sōmo eius illi sicut receptacula aquarum eīm in pcepto ipsi' placor: + fit: et ad eiⁿ ministratio i salute ipsi'. Opera oīs carnis coram illo: et nō est qēqēq; absōdūrū ab oculis eiⁿ. A seculo usq; in seculū respicit: et nihil est mirabile in cōspectu eiⁿ. Nō est dicere: q; d est hoc aut q; d est istud: ois eīm in tpe suo qrēt'. Benedictio illius quasi fluuiⁿ inundabit: et quomō cataclysmⁿ arida inebriabit: sic ira ipsius gētes q; nō exālierant eū: hereditabit. Quomō cōuertit aquas i siccitatem: et siccata est terra: et sic illoⁿ viae directe sunt: sic peccatōib' offensiones i ira eiⁿ. Bona bonis creata sunt ab initio: + sic nēq; mala bona et mala. Jnitiū necessariē vitē hoim: aqua ignis: et ferrū: sal: lac: panis simila: mel: et botrus vuae: et oleū: et vestimētum. Hec oīa sanctis in bona: sic i impīis et peccatōribus in mala conuertentur. Sunt spūs qui ad vindictam creati sunt: et in furore suo cōfirmauerūt tormenta sua. Et in tpe cōsummationis effundent vtutem: et furorem eius qui fecit illos: cōfundēt. Ignis grando: fames: et mors: pīa hec ad vindictā creata sunt. Bestiarū dentes: et scorpiones: et serpentes et rhomphea vindicās i exterminiū impīos. Jn mādatis eius epulabūtur: et super terrā in necessitate preparabunt: et in tēporib' suis non pretēribunt vbum. Propterea ab initio cōfirmatus sum et cōsiliatus sum: et cogitaui: et scripta dimisi. Omnia opera dōi bona: et omne opus hoim suū administrabit. Nō est dicere: hoc illo neq; illud. Oīa eīm in tpe suo cōprobabunt. Et nunc in ol corde et ore collaudate: et benedicite nomen dōi.
C. C. S. De occupatione magna et gravi: et de omni hominū miseria: de transitu gloriæ et superbi et impiorum: de benedictione iustorum: de pcero: et timore dōi.

Occupatio magna creata est omi homini: iugum grave sup filios ada: a die exitus de vtero matris eorū usq; i die sepulture i matrē oīs. Cogitationes eorū: et timores cordis: adinuentiones expectationis: et diēs finitionis ad filios hominū + super sedē gloriosā: usq; ad humiliatū i terrā et cinerē ab eo q; potest: bracium et portat corona usq; ad eū q; cooperitur lino crudo. Furor: zelⁿ: tumultus: fluctuatio: et timor mortis: iracundia p' iuerās: et pēt'io: et i tpe refrēnationis in cubili somni: noctis mutat sedētia eius. Modicū aūt + tanq; nichil requiescit ab eo i somnis quasi i die respectus. Conturbatus est i visu cordis sui: tanq; q; euaserit i die belli. In tempore salutis suē exurrexit: et admirās ad nullū timor: cū oī carne ab homine usq; ad pecōrē sup pēdēs septuplū. Ad hec mors sanguis: et contētio: et rhomphea: et oppressiones: fames: et pīritio: et flagella. Sup iniqs creata sunt oīa: et ppter illos facta est cataclysmus. Oīa eīm q; de terra sunt in terrā pūrtent: et q; de aqua in mare cōuertent. Oē iniqtas delebit: et ideo in fēcōn habit. Subsīdē iustoⁿ sicut fluuiⁿ accēdēt: + et sicut tonitrū magnū i pluuia pīonabūt. In aperiendo manū suas letabit: sic pūnicatores i pūsumatione tabescēt. Repores ipsoⁿ nō multiplicabūt ramos: et radices imūdē sup cacumē petre sonāt. Sup oēm aquā viridē: et ad ora fluminis ante od fenum euellet. Sīa sicut paradisus i benedictionibus: et mia in secō pmanet. Vita sibi sufficiētis operis peculiabitur: et i cū uenies thesaurū. Edificatio ciuitatis cōfirmabit nomē: et sup hāc mulier immaculata operabitur. Vinū i musica letificat cor: et sup vinū dilectio sapie. Tibie et psalteriū suauē faciunt melodiē: sup vtraq; ligua suauis. Bām et speciē desiderabit oculus: et super hec virides satiōes. Amicⁿ et sodalis in tpe cōuenientes: et supvtro usq; mulier est viro. Frēs i adiutoriū i tpe tribulationis: et super eos mi liberabit. Aurū: et argētū: et institutio pēdēs: super vtrūq; cōsiliū: et placitū. Facultates et vtutes + exultant corā super hec timor domini. Non est in timore domini minoratio: et nō est in eo inquirere adiutoriū. Timor dōi sicut paradisus

bñdictionis: et sup oēm gl̃iam operuerit illū. Fili i pe vite tue ne despicias
Melior est ei mors q̃ ꝓlongare. Ait enim respiciēs ī mēsē alienū: nō ēvita eū i cogitatione vite. Ait enim alam suā cibis alienis. Ait aūt disciplinar + et cruciat: custodiet se. In ore ipsū dēt pdulcebit labia: i pēte et ī ignis ardebit.

als + discretus.

C.C.S. De mēdacio mortis et iudicio: de perditione ipsoꝝ: de bono nomine curando de sapiētia publicanda: monet a diuersis vitiis abstinere: de fugienda muliere. Capl'm.xlii.

B

Als + liuisto et.

Moris q̃ amara ē memoria tua hoi + pacē bñt i subitātis suis viro dēto cui vie directe sūt i oldō: et adhucpaleri accipe cibū

O mors bonū ē iudicū tuū hoi ꝑdigēti: q̃ minoratū ꝑ defecto etatis: cui de oldō cura ē: incredibili: q̃ pdit sapiaz. Nolite metuere

als + timere.

+ iudicū mortis. Memētō q̃ ante te fuerūt: q̃ suguētura sunt tibi: hoc iudicū a dño ol carni: et sapuenīet tibi in bñplacito altissimi: siue decem siue centū siue mille anni. Nō est enim in inferno accusatio vite. Filii abominatio

B

56. dist. c. fina.

nū sūt filii ꝑcōr: q̃ cōuersant secus domos ipsoꝝ. Filioꝝ ꝑditoꝝ ꝑiret hereditas: et cū semine illoꝝ assiduitas opprobria. De pēe ipso ḡmur̃ filii: q̃m ꝓpter illos sunt in opprobrio. Ve vobis viri ꝑsp̃i q̃ deseruistis legē dñi altissimi. Et si nati fueritis i maledictione nascemini: si mortui fueritis in maledictione erit pars vēa. Ola q̃ de terra sunt in terrā cōuertēt: sic sp̃u a maledicto in pditionē. Iuc̄ⁿ holm i corpore ipsoꝝ: nomen aūt ipsoꝝ delebit

2. q. 7. c.

C

querītur

6. + 5. d.

13. q. 2. c. in ecclesiastico.

II. q. 1. c. poto. i pn cipio. per Guido.

Proverb. 22.

Als + occultus.

curā habe de bono nomine: hoc ēm magis pmanebit tibi q̃ mille thesauri magni + pciosi. Bone vite numerus dierum: bonū aūt nomē pmanebit in cuī. Disciplina i pace cōseruate filii.

Sapia ē est abscōdita + thesaur̄ inuisus: q̃ utilitas in ptrisq̃. Melior ē hō q̃ abscōdit stultitiā suā: q̃ hō qui abscondit sapiētiā suā. Verūtēn reuertimini in his q̃ pceduī de ore meo. Nō est enim bonū omnē irreuerentiā obseruare: et nō ola oldō beneplacent in fide

D

Erubescite a pcētis m̄ de fornicatione: et a ꝑsidēte a potēte de mēdacio: ꝑncipe: et a iudicē de delictis: synagoga: et plebe de iniūtate: a socio: et amico de iusticia: et de loco in quo habitas: de furto: de veritate dei: et testamēto: de vicubita in panib̄: et ab obfuscatione dati: et accepti: a salutātib̄ desiderio: a respectu mulieris fornicante: et ab auersione vult̄ cognati. Ne auertas faciē tuā a primo tuo: et ab auertendo partē: et nō restituēdo. Ne respicias mulierē alieni viri: et ne scrutere ancillā eius: neq; stetēris ad lectū eius. Ne ue + ab impōs de sermonib̄ impropera: et cū dederis ne improperes.

Ca. 9. q. 3. c. 5.

C.C.S. De nō publicatione sermonis abscōditi: de pōnarū non acceptione de quibus dā vitiis priculariter: et de illa luxuriosa custodienda: et fugiendo mulierū cōsortio. Capm.xliii.

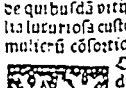

On duplices sm̄onē audit̄ de reuelatione sm̄onis abscōditi: et ueritate pere sine psilio: et inimicis gfsz i ꝑspectu oldō: Ne p his oldō cōfidar: et ne acceptas p sonā vt deliquas. De lege altissimi: et testamēto: et iudicio iusticie: et ꝑsilio de vbo socioꝝ et vtaroꝝ: et de datione hereditatis amicoꝝ: de equalitate statere et pōderū: de acquisitione multoꝝ et paucoꝝ: de corruptione emptionis et negociōtis: et de multa disciplina filiorū: et seruo pessimo laꝝ sanguinare. Sup mulierē neqnā bonum est signum. Vbi manⁿ multe sunt claudet: et q̃ dam q̃ trades numera et pende: et ꝑsilio et acceptum oē describe. De disciplina infantū: et fatuū: et de sensū: q̃ inclinant ad adolescētiā: et erit erudit̄ i oldō: et pbabilis i ꝑspectu cīm virorū. Filie patris abscondita est vigilia et sollicitudo eius: aufert sōnū: ne forte in adolescentia sua adultera efficiat: et virū cōmorata: odibilis fiat: neq; pollinat in ꝑgnitate sua: et in patris sui gravida luenia: ne forte cū viro cōmorata trāsgrediat: aut certe sterilis efficiat. Sup filiā luxuriosam cōfirma custodiā: neq; faciat te in opprobrium venire inimicis: et detractionem in ciuitate et adiectione plebis: et cōfundat te in multitudine ꝑpli. Omni hominī noli intendere in specie: et medio mulierū noli cōmorari. De pestilētia ēm pedit tinea: et a muliere iniūtas viri. Melior est enim iniūtas viri q̃ mulier bene faciens: mulier confundens in opprobriū. Memor ero igit̄ operū dñi: quæ vidi annūciabo: et sm̄onib̄ dñi opa eⁿ. Sol illuminās p ola respexit: et dñi plenū est opⁿ eⁿ. Nōne dñs fecit sanctos enarrare ola mirabilia sua q̃ cōfirmauit dñs omnipotēs stabilita in gloria sua. Abyssum et cor holm inuestigauit + et i astutia eoꝝ excogitauit + Cognouit enim dñs oēm scīētiā: et inspexit in signū: et annunciās q̃ preterierūt: et q̃ superuenturā sunt: reuelās vestigia occultoꝝ. Non pterit illū ola cogitatio: et nō abscōdit se ab eo ullus sermo. Magnalia sapiētie sue decorauit q̃ est ante seculū: et usq; in seculum: neq; adiectū est: neq; minuetur: et nō egit alicui cōsilio. Quā desiderabilia ola opera eⁿ: et tanq̃ scintilla q̃ est cōsiderare. Ola hec viuūt: et manēt in seculum: et in omni necessitate ola obaudiūt ei. Ola duplicia vnū ꝑtra vnū: et nō fecit quicq̃ deesse. Unus cuiusq; confirmabit bona. Et + quis satiabit videns gloriā eius.

als bis

als

C.C.S. Enunciat mirabilia dei: laudat creatorem: et in laude eius dicit se defecisse. Capl'm.xliii.

B

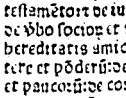

Altitudis firmamentū: puchritudo eⁿ est ipse celi: in visione gloriē Sol i aspectu annunciās i excelsū: vas admirabile opus excelsi. In meridiano exurit terram: et in cōspectu ardoris eius q̃s potest sustinere? Fornacē custodiēs in operibus ardoris. Tripliciter sol exurens mōtes: radios ignēos eructās: et refulgens radius suis obcecat oculos. Magnⁿ dñs q̃ fecit illū: et i sermonib̄ eⁿ festinauit + iter. Et luna i omnibus in tpe suo: ostēsio tēporis + signū eui. Ab luna signum diei: fecit luminare q̃ minuit i ꝑsummatione. Mēsis ꝑm nomē eⁿ est crescens mirabiliter + i cōsummatione. Vas castroꝝ in excelsis: firmamēto celi respōdēs gloriose. Speciēs celi gl̃ia stellarū mundū illuminās in excelsis dñi. In verbis sancti + stabit ad iudicium: et nō deficiēt ꝑ ignis suis. Vide arcū: et benedic eū + q̃ fecit illum. Valde ꝑciosus est i splēdore suo. Circuit celū i circuitu gl̃ie suē: manⁿ excelsi aperuerūt illum. Imperio suo accelerauit nimbos: accelerat coruscationes emittere iudicii sui: ꝑopterea apti sunt thesauri: euolauerūt nebule sicut aues. In magnitudine sua posuit nubes: et cōfracti sunt lapides grandines. In ꝑspectu eⁿ ꝑmouebunt mōtes: et i voluntate eⁿ aspirauit notⁿ. Ꝑ ipsum eⁿ perduxit: et perduxit + terrā: et de ꝑfundis adiūtis: et ꝑgregatio ꝑpis: et sicut anis deponēs ad sedēdū ꝑ ꝑgit mūdū: et sicut locusta demergēs desēdēs eⁿ pulchritudinē cādoris + eⁿ admirabile: et ostēdit sup imbrē eius expansū cor. Bela sicut sale effundet sup terrā: et dñ gelauerit: fiet tanq̃ cacumine tribuli. Frigid̄ⁿ ventⁿ aqlo flauit: et gelauit crystallus ad aq̃. Sup oēm cōgregationē aq̃: requiescet: et sicut lonica in cuet se aq̃s: et deuorabit mōtes: et exuret desertum: et extinguet viride sicut igne. Medicina omnia i festinatione nebule: et ros obuiās ab ardore: et pēnitētia humile efficiet cū. In sermōe eⁿ ꝑsistit vētus: et cogitatione sua placabit abyssū: et plātauit illū dñs insulas. Qui nauigāt mare: et enarrāt pericula eⁿ: et audientes auribⁿ nrīs admirabimur.

als + cōmorare.

als + cōmorat̄

Illic ꝑclara opera et mirabilia: varia bestiarū: gēs et olz pecoꝝ: et creaturē + belluarum. Propt̄ ipsum cōfirmat̄ est itinerio suo: et in sermōe eⁿ cōpositū sunt ola. Multa dicim̄: et deficiam̄: in verbis: cōsummatio aūt sm̄onū ipse est. In omnibus gloriāre: ad q̃d valebimus: Ipse ēm opēs super ola opera sua. Terribilis dñs et magnⁿ vehemēter: et mirabilis potēcia ipsius. Glorificātes dñm q̃tūcūq; potuerītis supualebit adhuc: et admirabilis magnificentia eius. Benedicentes dñm exaltate illū q̃tū potestis: maior ēm est omni laude. Exaltātes eū replemini vtute. Ne laboretis nō ēm comprehēdetis + Quis videbit eū: et enarrabit: et q̃s magnificabit eum sicut est ab initio? + Multa abscondita sunt maiora his. Pauca ēm vidimⁿ operū eⁿ. Ola aūt dñs fecit: et pie agētib̄ dedit sapiētiā

als + bestiarum.

als + cōsummat̄

ps. 95.

als + permeneris.

als + principio.

C.C.S. Laudat generaliter viros gloriosos de laudibus enoch noe abraam isaac et iacob. Capitulum.xliiii.

B

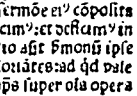

Laudemus viros gloriosos: et parentes nrōs in generatione sua. Multā gloriā fecit dñs: magnificētia sua a seculo. Dominātes i potestatib̄ suis: homines magni virtute et prudētia sua prediti: et nūciātes i ꝑphetis dignitatē ꝑphetarū: et imperātes i ꝑsentiā ꝑpli: et virtute prudentie ꝑpli: et sententiosissima verba. In peritia sua requirentes modos musicos: et narrantes carmina scripturarū. Homines diuites i virtute pulchritudinis studēs: habētes pacificātes i hominibus suis. Omnes isti in

als + deficiēt.

als peritis.

generationib⁹ gēris sue gliam adepti
sunt: et in die⁹ suis habent laudē⁹.
B Qui de illis nati sunt reliq̄rūt nomen
narrādi laudes eoꝝ. Et sunt quoꝝ non
est memoria. Perierūt q̄si q̄ nō fuerūt
et nati sunt q̄si nō nati: et filij eoꝝ cū ip
sis. Ez illi vtiq; mīe sunt: quoꝝ pietates
nō defuerūt. Et cū semine eoꝝ perma
alis + per nent + bona hereditas: et nepotes ipsoꝝ
seuerat semē ppter illos vsq; in eternū manet
bona he semē ppter illos vsq; in eternū manet
reditas + semē eoꝝ + gl'ia eoꝝ nō derelinq̄t.
nepotes. Corpora ipsoꝝ in pace sepulta sunt: et
C nomē eoꝝ viuet l gnātide et gnātionē
alis + ma + Sapiētia ipsoꝝ narrēt ppl'us: laudē
net. eoꝝ nūciet ecclesia. Enoch placuit deo
alis + gna et trāslat⁹ est in paradisum vt det gen
tiō est ge tib⁹ sapiētiā. Noe inuēt⁹ est perfectus
nerationes iust⁹: et l tēpore iracūdie fact⁹ est recō
ē.39.b. ciliatio. Ideo dimissus est reliquus ter
Gen.5.c. re cū factū est diluuiū. Testamēta sci
Heb.11.b ⁹ posita sunt apud illuz: ne deleri possit
Gen.6.b diluuio ois caro. Abrahā magn⁹ pater
Heb.11.a multitudinis gētiū: et nō inuēt⁹ is
Gen.17.b milis illi l gl'ia. Qui pseruauit legē et
Gen.12.c celsi: et fuit in testamento cum illo. In
Heb.11.b carne eius stare fecit testamētū + et in tē
Alis + fir tatide inuētus est fidelis. Ideo iureu
mamētū. rūdo dedit illi gloriā l gēte sua cresce
Alis + sic re illis quasi terre cumulis: et vt stellas
cut. exaltare semē eius: et hereditare illos s
mariuq; ad mare: et a flumine vsq; ad
terminos orbis terre. Et isaac eodē mo
do fecit ppter abrahā patrē eius. Benedi
ctionē oim gētiū dedit illi dñs: et testa
mētū suū cōfirmauit sup caput iacob.
Agnouit eū in benedictionib⁹ suis et
dedit illi hereditatē: et diuisit illi par
tem in tribubus duodecim. Et cōseruā
alis + con uit illi holes misericordie inuenētes
spectu. gratiā in oculis + ois carnis.

CC.S. De laudibus mosi: et aaron/
B et phinees. Capitulum.xlv.

Dilectus deo et hominib⁹
mofses: cuius memoria l
benedictione est. Similē
illi fecit in gl'ia sōctōꝝ et
magnificauit eū in timo
Exo.11.a. re inimicoꝝ: et l ōbis suis mōstra pla
cauit. Glorificauit illi in cōspectu re
gū: et iussit illi coram populo suoꝝ ostē
dit illi gloriam suā. In fide et lenitate
ipsius sanctū fecit illū et elegit eum ex
omni carne. Audiuit eū et vocē ipsius:
alis + nubē induxit illū i nube +. Et dedit illi co
ram ad pceptū: et legē vite et disciplinē do
cere iacob testamētū suū: et iudicia sua
israel. Exceluz fecit aaron fratrē suum:
et similē illi de tribu leui. Statuit eū
testamētū eternū: et dedit illi sacerdo
tiū gentis: et beatificauit illuz in glo
ria. Et circūcinxit eū zona iustitie: et ad
eū stolā glorie: et coronauit eū in vasis
virtutis. Circumpedes + femoralia: et
humerale posuit ei: et cinxit illū tuni
cis. Et dedit illi in gloriā: et
nauit aureis plenis in gloriā: dare so
nitū i ecclia suo: auditū facere sonitū
i tēplo i memoriā filij gētis sue. Stolā
sancta auro et hiacinthō: et purpura
op⁹ textilis: viri sapiētis iudicio pen
tate pediti. Zoto cocco op⁹ artificis
gēmis pciosis figurat⁹ l ligatura cum
et opere lapidarū sculptis in memo
riā ⁹ secūdū numerū tribuū israel. Corona
aurea sup mitrā ei⁹ expressa signo sancta
tis: et gl'ia honoris: et opus virtutis
desiderio oculoꝝ ornata. Sic pulchra ab
ipso nō fuerūt talia vsq; ad oriēte.
Ab eo nō inuent⁹ illa alienigena alicuius
tēn filij ipsi⁹ solū: nepotes ei⁹ per o
temp⁹ Sacrificia ipsi⁹ psumpta sunt
igni quotidie. Cōplenit moses ma
nus eius: et vnxit illum oleo sancto.
Factū est illi l testamētū eternū: et se
mini ei⁹ sicut dies celi: fungi sacerdo
tio: et habere laudem: et glorificare po
pulū suū i nomine suo. Ipse elegit ab
omnibus viuēte offerre sacrificia deo l odōr
et bonū odorē in memoriā placare pro
pplo. Et dedit illi in pceptis suis po
testatem l testamētū iudiciorū: docere
iacob testimonia + l lege sua lucē dare
israel. Quia ptra illū steterūt alieni: ipso
pter invidiā circūdederūt illū holes
in deserto q̄ erāt cū dathan + abiron et
cōgregatio chore in iracundia. Vidit
dñs deus: et nō placuit illi: et consumpti
sunt in ipetu iracūdie. Fecit illis mō
stra + psumpsit illos l flāma ignis. Et
addidit aarō gloriā + dedit illi hereditā
tē: et primitias fruguz terre dimisit
illi. Panē ipsius in ōmis parauit l sa
tietatē nā + sacrificia dñi edent q̄ de
dit illi et semini ei⁹. Cetera iter gētes
non hereditabitur: pars nō est illi i gē
te. Ipse enim est pars ei⁹: et hereditas.
Phinees filij eleazeri tertius in gloria
similitādo eū l timore dñi: et stare in re
uerentia gētis: l bonitate + alacritate
ale sue placuit deo israel. Ideo statuit
illi testamētū pacis: et pncipē sēctōꝝ
et gētis fuerūt ste illi: semini ei⁹ facer
dotis dignitas l eternū. Et testamētū
dauid regis filio iesse de tribu iuda: de
reditas ipsi + semini ei⁹ vt daret sapi
tiā in cor nr̄m iudicare gētē suā l iu
stitia ne aboleret bona ipsoꝝ: et gliam
ipsoꝝ in gentē eoꝝ eternam fecit.

CC.S. De laudibus iosue caleb + ia
mudis. Cpm.xlvi.

Eroes l bello iesus naue successi
for mosi in ppheties: q̄ fuit ma
gnus ⁹ sm nomē suū: maxim⁹ in salutē
electoꝝ dei: expugnare insurgētes ho
stes vt cōquereret hereditatē israel.
Quā gloriā adeptus est cū tollēdo ma
nus suas: et iactādo ptra ciuitates nō
pheas. Quis ante illū sic restitit? Nā
holes ipse dñs pcussit. Aut nō tracti
dia ei⁹ impeditus est: solū vna dies fa
cta est q̄si duo? Inuocauit altissimum
potētē l oppugnādo inimicos vndiq;
+ audiuit illū magn⁹ sanct⁹ de⁹: in sa
xis grādinis vtutis valde fortis. Im
petum fecit contra gentē hostiles + in
descensu perdidit ptrarios: vt cognos
cant gētes potentiā ei⁹: q: cōtra deū
+ pugnare non est facile: et secut⁹ est a
tergo pōtēs. Et l dieb⁹ mosi miam
fecit ipse + caleb filij iephone: stare cō
tra hostē et phibere gentē a pelis: et
pstringere + marmur malicie. Et ipsi
sunt constituti a periculo liberati sunt
a numero sexcentorū milia pediti: ad
cere illos in hereditatē l terrā q̄ ma
nat lact mel. Et dedit ōnis illi caleb for
titudinē + vsq; in senectutē permansit
illi: vt ascēderet l excelsus terre
loci: et semē ipsius obtinuit hereditā
tē. Et viderunt oēs filij israel: q: bonū
est obsequi sancto deo. Et iudices singu
li suo nole quorū nō est corruptū cor:
q̄ nō aueri sunt a dño: vt sit memoria
illoꝝ l bēdictiōe. Et ossa eoꝝ pullulāt
de loco suo + nomen eoꝝ permanet in
eternū pmanētē + ad filios illorū san
ctorū virorū gloria. Dilect⁹ a dño deo
suo fuit ppheta dñi: renouauit im
peritū: vnxit pncipes gente sua. In
lege dñi cōgregationē iudicauit: et vi
dit dñs iacob: in fide sua probatus est
ppheta. Et cognit⁹ est in ōbis suis fi
delis: q: vidit deū + lucis. Et inuocauit
dñm vt potētē in oppugnando hostes
circūstātes vndiq; in oblatione vituli in
uiolati. + Et tonuit de celo dñs: et in
sonitu magno audita fecit voce sua: et
contriuit pncipes tyroꝝ: et oēs duces
philistiim. Et ante tēpus finis vite sue
testimoniū ōbuit in spectu dñi
et chri. Pecunias + vsq; ad calciamēta
ab omni carne nō accepit: et non acces
sit illi hō. Et post hec dormiuit + re
quiuit + fecit regi: et ostendit illi finē
vite sue: et exaltauit vocē ei⁹ de terra tum.
in ppheta delere impietatē gentis.

CC.S. De laudibus nathan: dauid
et salomonis: et interfectione golie: ro
boam imprudentia et hieroboā ido
latria: qui fecit peccare israel.
Capitulū.xlvii.

Post hec surrexit nathā ppheta l
dieb⁹ dauid. Et q̄si adeps sepa
ratus + a carne: sic dauid a filiis israel.
Cū leonib⁹ lusit q̄si cū agnis: + l vilis
similiter fecit sicut l agnis ouiū in in
uidute sua. Nūq̄d nō occidit gigantē:
et abstulit opprobriū de gēte? In tol
lēdo manū i saxo funde deiecit exulta
tionē golie: vbi inuocauit deū altorē
tem. Et dedit in dexter a ei⁹ tollere ho
minē forte l bello: et exaltare cornu gē
tis sue. Sic in decē milib⁹ glorificauit
eū + laudauit eū in benedictionib⁹ dñi
tno: et ferēdo illi coronā gloriē. Contri
uit enim inimicos vndiq; + extirpauit
philistiim cōtrarios vsq; in hodiernū
die. Cōtriuit cornu ipsoꝝ vsq; i ēternū.
In oi opere dedit cōfessionē sancto et
excelso in vbo gloriē. De oi corde suo
laudauit dñm: et dilexit eū q̄ fecit illos
et dedit illi cōtra inimicos potentiaz.
Et stare fecit cātores ptra altare: et in
sonitu eoꝝ dulces fecit modos. + Et de
dit celebrationib⁹ decorē: et ornauit tē
pora vsq; l cōsummationē vite: vt lau
darēt nomē sanctū dñi: et laudarēt
mane dei sanctitatē. Ipse + purgauit
peccata ipsius: et exaltauit in eternum
cornu ei⁹. Et dedit illi testamētū re
gni + + sedē gloriē in israel. Post ipm
surrexit filij senfatus: et propter illū +
deiecit oēm potentiā inimicorū. Salo
mon iperauit in dieb⁹ pacis: cui subie
cit de⁹ oēs hostes vt cōderet domū in
nole suoꝝ parare: sanctitatē i sempi
ternū: quēadmodū erudit⁹ est l iuuen
tute sua. Et implevit eū q̄si flumē sa
pietiā: + terrā retexit ala sua. Et reple
sti in cōparationib⁹ enigmata ad ilu
las lōge diuulgatū est nomē tuū: et di
lectus es l pace tua. In cātilenis et p
uerbijs + cōparationib⁹ + interpretationib⁹
miratē sunt tē: + i nole dñi dei + cui
est cognomen de israel. Congesisti q̄si
aurū calchū aurum: + vt plumbū pplexi
argētū: + inclinasti femora tua malie
ribus. Potestatē habuisti in corpe tuo
Dedisti maculā in gloria tua: + pdna
sti semen tuū inducere iracūdiā ad
liberos tuos: + l certū stultitiā tua vt
faceres ipertū bipartitū: et ephraim

Alis + mo dulos.
Alis + ipsis
2.re.12.a
Alis + regis
Alis + reder
ut l latra
tudine.
C
Alis + nondi
dei.
3.re.11.a

Als + eph: em. D

+ imperatore ꝑ eriꝰ burſi. Deꝰ aũt nõ
derelinquet miam ſuã ⁊ non corrũpet
nec delebit opa ſua: neq; delet a ſtirpe
nepotes electi ſui: ⁊ ſemẽ eiꝰ q̃ diligit
dñm, nõ corrũpet. Dedit aũt reliquũ
iacob ⁊ dauid de ipſa ſtirpe. Et ſiné ha
3.re.12.c. buit ſalomon cũ pfridꝰ ſuis. Et reliqt
poſt ſe de ſemine ſuo gẽtis ſultitiã: ⁊
iminutũ a ſua pudẽtia roboã: q̃ auer
tit gẽtẽ ꝑlitio ſuo: ⁊ hieroboã filiũ na
bath q̃ peccare fecit iſrael: ⁊ dedit viã
peccãti ephraim: ⁊ plurima redunda
uerſit petã ipſoꝝ. Valde em auertebat
illos a terra ſua. Et q̃ſiuit oẽ ncẽtias
uſq; dum pueniret ad illos defenſio:
et ab omnibus petis liberauit eos.

CC.S. De laudꝰ helie ⁊ helizei ⁊ ez
chie et eſaie. Capl̃z. xlviij.

B

3.re.17.b

Et surrexit helias ꝓphe
ta quaſi ignis: ⁊ vbꝰ ip
ſius quaſi facula erde
bat. Qui indurit in illos
famẽ ⁊ imitãtes illũ in
dia ſua pauci facti ſunt
als ⁊ abe facit. Non em poterant ſuſtinere precepta
dñi: vbo dñi ꝑtinuit celũ: ⁊ deiecit a ſe
ignẽ terre. Sic amplificatꝰ eſt helias i
mirabilibꝰ ſuis. Et q̃s põt fiꝰ ſic gloia
ri tibi: Qui ſuſtuliſti mortuum ab in
als ſuſcitaſti. feris de ſorte mortis i verbo dñi dei.
Qui deieciſti reges ad pnicies ꝑfregi
ſti facile poteriã ipſoꝝ: ⁊ gloioſus de le
cto ſuo. Qui auditi i ſina iudiciũ: in
als chor reb. oreb iudicia defenſiõis. Qui pngis re
ges ad penitẽtiã: ⁊ ꝓphetas facis ſuc
als poteſtam. ceſſores poſt te. Qui receptꝰ es in tur
bine ignis in curru equorum igneoꝝ.
3.re.19.c Qui inſcriptꝰ es i iudicũs tẽporꝝ lent
4.re.2.b. re iracũdiã dñi ꝑliare cor ꝑris ad fi
B liũ: reſtituere triꝰ iacob. Bti ſunt q̃
als audie te videſt: ⁊ i amicitia tua decorati ſũt
runt. Nã nos vita vivimꝰ tm: poſt mortẽ au
tẽ nõ erit tale nomẽ noſtrũ. Helias q̃ i
als pectꝰ turbine rectꝰ eſt ⁊ i helizeo cõpletꝰ eſt
ſpũs eiꝰ. In diebꝰ ſuis nõ ꝑtimuit pri
cipẽ: ⁊ poteriã nemo vicit illũ. Nec ſu
peruaſit illũ vbũ aliq̃: ⁊ mortuũ ꝓphe
4.re.13.d tauit corꝑ eiꝰ. In vita ſua fecit mon
als ſua. ſtra: ⁊ i morte mirabilia opatus ẽ. In
C oibꝰ iſtis nõ penituit ꝑplis: ⁊ nõ recef
ſerũt a ꝑtis ſuis uſq; dũ abiecti ſunt
de terra ſua: ⁊ diſpſi ſunt i oẽm terrã:
⁊ relicta eſt gẽs ꝑpauca: ⁊ ꝑiceps i do
mo dauid. Quidã ipſoꝝ fecerũt quod
placeret deo: alij aũt mꝝta cõmiſerũt
petã. Ezechias muniuit ciuitatẽ ſuã: ⁊
induxit i mediũ iſtꝰ aquãr fodit ferro
rupẽ: ⁊ edificauit ad aquã puteum. In
diebꝰ ipſiꝰ aſcẽdit ſennacherib ⁊ miſit
rapſacẽ ⁊ ſuſtulit manũ ſuã ꝑtra illos
⁊ extulit manũ ſuã i ſpõ: ⁊ ſupbꝰ fac
eſt potentia ſua. Tunc mota ſunt corda
⁊ manꝰ ipſoꝝ: et dolueruſt quaſi parturiẽtes mulieres. Et inuocauerunt dñm
misericordẽ: ⁊ expãdẽtes manꝰ ſuas et
tuleruſt ad celũ: ⁊ ſanctꝰ dñs de audi
uit cito vocẽ ipſoꝝ. Nõ eſt cõmemora
tus ꝑtẽ illoꝝ: neq; dedit illos tribu
lationibus ſuis: ſz purgauit illos i manu ca
ꝓphete ſci. Deiecit + caſtra aſſyrio
⁊ percuſſit illos angelꝰ dñi. Nã fecerũt
chias q̃ placuit deo: fortiter inuitꝰ
vita dauid ꝑris ſui: q̃ mãdauit iſa
eſaias ꝓpheta magnꝰ ⁊ fidelis i viſio
ne dei. + In diebꝰ ipſius retro rediit
ſol ⁊ addidit regi petã. Spũ magnum
dit ꝑlitari: ⁊ ꝓlatꝰ eſt lugẽtes in ſyon
uſq; i ſempiternum. Oſtẽdit futura ⁊
abſcondita antequã euenirent.

CC.S. De laudꝰ ioſie: de iminuta
te triũ regũ a petõ ceteroꝝ regũ: de p
ſecutõe hieremie: de laude ezechielis
⁊ duodecꝰ ꝓphetarũ: de laudꝰ zoro
babel/neemie/enoch/ioſeph/ſeth: ⁊
ſem: q̃ gloriã adepti ſunt ſuper om
nes in origine adam. Capl̃m. xlix.

Memoria ioſie i ꝓpoſito
ne odoris facta opꝰ pi
gmentarij. In ol ore q̃
mel i dulcabit eiꝰ memo
ria ⁊ vt musica i ꝓuinio
vini. Ipſe eſt directꝰ in
uinit i penitẽtia gẽtis: ⁊ tulit abomi
nãtiões ipietatis. Et gubernauit ad dñm
cor ipſiꝰ: ⁊ i diebꝰ petõr corroborauit
pietatẽ. Preter dauid ⁊ ezechiã ioſia
oẽs reges petrũ cõmiſerunt: nã relicq
ruſt legẽ altiſſimi reges iudaꝰ conte
ꝑſerũt timorẽ dei. Dederũt em regnũ
ſuũ aliũ: q̃ gloriã ſuã alienigẽ gẽti
Incẽderũt electã ciuitatẽ ſanctitatis:
⁊ deſertas fecerũt vias ipſiꝰ i manu hie
remie. Nã male tractauerũt illũ q̃ a ve
tre matris ꝓſecratꝰ eſt ꝓpheta: euelle
re ⁊ eruere ⁊ ꝑdere ⁊ iterũ edificare ⁊
renouare. Ezechiel q̃ vidit conſpectũ
glie q̃ oſtẽdit illi i curru cherubi.
Nã cõmemoratꝰ ẽ inimicoꝝ i ꝓmbre
bũſiacere illis q̃ oſtẽderũt rectas vias
Et duodecꝰ ꝓphetarũ oſſa pullulãt de
loco ſuo: nã corroborauerunt iacob et
redemerũt ſe i fide virtutis ſue. Quã
amplificemꝰ zorobabel: nã ⁊ ipſe q̃ ſi
gnũ i dextera manu iſrael. Et ieſum ſi
liũ ioſedech. Qui i diebꝰ ſuis edifica
uerũt domũ: ⁊ exaltauerũt tẽplũ ſan

ctum dñi: paratum in gloriam ſempi
ternam. Et memoria in memoria mulier
tempoꝝ q̃ erexerũt nobis muros euer
ſoꝝ: ⁊ ſtare fecerũt portas et ſeras q̃ ere
xerũt domos noſtras. Nemo natꝰ ẽ in ter
ra qualis enoch: nam ⁊ ipſe receptus
eſt a terra. Et ioſeph q̃ natꝰ eſt hõ ꝓnc
ceps fratrũ firmamẽtũ gentis rector
fratrũ: ſtabilimẽtũ ꝑtis: ⁊ oſſa ipſiꝰ ꝑ
ſitata ſunt: et poſt mortẽ ꝓphetauerũt
geth et ſem + apõ holes gliaz adepti
ſunt: ſup oẽm alam in origine adaz.

CC.S. Laus ſimõias onie filij: de oua
dus gentibus quas odit: ⁊ de tertia q̃
non eſt gens: de nole ſcriptonis: et de
laude huius operis. Ca.l.

B

Simon onie filius: ſacer
dos magnꝰ: q̃ ivita ſua
ſuſtulit domũ: ⁊ in die
bus ſuis corroborauit
tẽplũ. Tẽpli etiã altitu
do ab ipſo fundata eſt
4.cis. cuplex edificatio: ⁊ ex
celſi parietes tẽpli. In diebꝰ ipſiꝰ ema
nauerũt putei aquarũ: q̃ſi mare adiple
ti ſunt ſupra modũ. Qui curauit gẽtẽ
ſuã: liberauit eã a pditiõe. Qui ꝓuꝰ
luit amplificare ciuitatẽ: q̃ adeptꝰ eſt
gloriã i ꝑſuaſiõe gẽtis: et egreſſum
+ oꝰ ꝑ atrũ amplificauit. Quaſi ſtel
la maturina i medio nebulꝰ: ⁊ quaſi lu
na plena i diebꝰ ſuis lucet. Et quaſi ſol
refulgens: ſic ille effuſſus in tẽplo dei.
Quaſi arcus refulgens inter nebulas
gloriꝰ: ⁊ quaſi flos roſarũ in diebꝰ ver
nis: ⁊ quaſi lilia q̃ ſunt in trãſitu aque
et quaſi thus redolẽs in diebꝰ eſtatis
Quaſi ignis effulgẽs: ⁊ quaſi thus ar
dens in igne. Quaſi vas aurũ ſolidum
ornatũ oi lapide pretioſo. Quaſi oliua
B pullulãs ⁊ expreſſus in altitudle +
ſectollẽs. In accipiendo ipſum ſtolã
gloriꝰ: ⁊ vestiri eũ i ꝓſummatiõe ꝑtus
tis. In aſcẽſu altaris ſancti gloriã de
dit ſanctitatis amictũ. In accipiendo
autẽ partes de manu ſacerdotũ ⁊ ipſe
ſtans iuxta arã. Circa illũ corona fra
trũ: quaſi plãtatio cedri i mõte libã
noſie circa illũ ſteterũt quaſi rami
palme ⁊ oẽs filij aarõ i gloria ſua. Obla
tio eſt dñi in manibꝰ ipſoꝝ: coram oi ſy
nagoga iſrael: et ꝓſummatiõe funges
in arã: amplificare oblationem excelſi
regis potuerit manũ ſuam in libatiõe
et libauit de ſangule uue. Effudit i fũ
damento altaris odorẽ diuinũ excelſo
principi. Tunc exclamauerũt filij aarõ
in tubis ductilibꝰ + ſonuerũt et audi
tam fecerũt vocem magnã in me
moriam coram deo. Tunc omis populus
ſimul properauerũt et ceciderũt in
faciem ſuper terram adorare dominũ
deum ſuum: ⁊ dare preces omnipoten
ti deo excelſo. Et amplificauerũt: pſal
lentes in vocibus ſuis: ⁊ in magna do als auctꝰ
mo factus + eſt ſonus ſuauitatis plen
Et rogauit populꝰ dñm excelſum in p
ce uſq; dũ ꝑfectus eſt honor dñi ⁊ mu
nus ſuũ perfecerũt. Tunc deſcendẽs
manus ſuas extulit in omnẽ congre
ationem filiorũ iſrael dare gloriã deo
a labiis ſuis: ⁊ in nomine ipſius glori
ari. Et iterauit orationem ſuam volens
oſtendere virtutẽ dei. Et poſt rurſus Als + nõ
+ plus orauit deum oim. Qui magna habꝰ poſt
fecit i oũi terra: q̃ auxit dies noſtros rurſum.
a ventre matris noſtre et fecit nobiſcũ D
ſm ſuã miam. Det nobis iocunditatẽ
cordis: ⁊ fieri pacem in diebꝰ noſtris
in iſrael p dies ſempiternos: credere
iſrl nobiſcũ eſſe dei miſericordiã: vt li als + cos
beret nos + i diebꝰ ſuis. Duas gentes
odit ala mea: tertia autẽ non eſt gens
quã oderim. Qui ſedent in monte ſeir
et philiſtiim et ſtultus populus q̃ ha
bitat in ſichimis. Doctrinã ſapiẽtie ⁊
diſcipline ſcriplit in codice iſto ieſus
filius ſirach hieroſolymita q̃ renouau
it ſapientiam de corde ſuo. Beatus q̃
in iſtis verſatur bonis: qui ponit illa
in corde ſuo: ſapiens erit ſemper. Si
enim hec fecerit ad omnia valebit: q̃
lux dei veſtigium eius eſt.

Oratio ieſu filij ſirach. Cpm. li. B

Onfitebor tibi oẽ
re: ⁊ collaudabo te
deũ ſaluatorẽ meũ.
Confitebor nol tuo:
qm adiutor ⁊ protẽ
ctor factꝰ es mihi ⁊
liberaſti corꝑ meũ
a pditiõe: a laqõ lin
gue iniq; a labiis operãtiũ mẽdacii
⁊ i ꝑſpectu aſtãtiũ factꝰ es mihi adiu
tor. Et liberaſti me ſm multitudinem
miẽ nolis tui a rugiẽtibꝰ ꝓparatis ad
eſcã de manibꝰ querẽtiũ alas meã: ⁊
portis tribulationũ + q̃ circũdederũt als + ruꝰ
me a ꝑſſura flãme q̃ circũdedit me: ⁊ in tribu
medio ignis nõ ſuꝝ eſtuat. De altitu latitudi
dine pẽtis inferi: ⁊ a lingua coinquinata
⁊ a vbo mẽdacii: a rege iniq; ⁊ a lingua
iniuſta. Laudabit vſq; ad mortẽ anima B
mea dñm: ⁊ vita mea appropinquans
erat in ifernũ ꝑcelſum et
me vndiq; ⁊ nõ erat q̃ adiuuaret. Re

spicies cerã ad adiutorii holyzñ erat
Memoratus sum mie tue dñe: et co-
operãbis tue q̃ a seculo sunt: qñ eruis
sustinẽtes te dñe: ⁊ liberas eos de ma
nib⁹ gẽtiũ. Exaltasti sup terrã habita
tionẽ meã: ⁊ p̃ morte defluẽte oppcas
tuus sum. Inuocaui dñm patrẽ dñi mei:
vt nõ derelinquat me i die tribulationis
mee: ⁊ i tẽpore supbiũ sine adiutorio
Laudabo nomẽ tuũ assidue: et collau-
dabo illũ i pfessione: ⁊ exaudita ẽ oro
mea. Et liberasti me + de perditione: ⁊
eruisti me de tpe inimi. Propterea pfite
bor: et laudẽ dicã tibi et bñdicã nomẽ
dñi. Cũ adhuc iunio: sum prius q̃ oberr-
rarẽ + q̃siui sapiẽtiã palã i oratione mea
Ante tẽplũ postulabã p illa: ⁊ usq̃ in
nouissimis inq̃rã eam: ⁊ floruit tanq̃
racemus vna +. Letatus ẽ cor meũ i ea: am-
bulauit pes meus iter rectũ: a iuuẽtute
mea inuestigabã eã. Inclinaui modice
aurẽ meã ⁊ accepi illã. Multã inuẽi in
meipso sapiẽtiã. ⁊ multũ pficit in ea.
Dãti mihi sapiẽtiã: dabo gloriã. Cõsi
liatus sum enim vt facerẽ illã zelatus sum
bonũ: ⁊ nõ pfundar. Collucta est ala
mea i illa: ⁊ i faciẽdo eã firmatus sum.
Manus meas extẽdi i altũ: in sapiẽtia
eius lauit ala mea: ⁊ ignorãtias meas il
luminauit. Alam meã direxi ad illã: et
in agnitione + inuẽni eã. Possedi cũ ea
+ cor ab initio. ppter hoc nõ derelin-
quar. Uẽter meus turbatus est grẽdo il
lã: ppterea bonã possidebo possessionẽ
Dedit ẽm mihi dñs linguã + mercedẽ
meã: et i ipsa laudabo eũ. Appropiare
ad me indocti et cõgregate vos in do-
mum disciplinẽ. Quid adhuc retarda
tis: et quid dicitis in his: Anime ve
stre sitiũt vehemẽter. Aperui os meũ
et locutus sum. Comparate vobis sine
argento sapiẽtiam et collum vestrũ
subdite iugo eius: et suscipiat anima
vestra disciplinam. In proximo est eam
inuenire eam. Videte oculis vestris:
quia modicum laborauit inuẽni mi-
hi multã requiem. Assumite disciplî-
nam in multo numero argenti: et co-
piosum aurum possidete in ea. Letetur
anima vestra in misericordia eius: et
non confundemini in laude ipsius.
Operamini opus vestrum ante tem-
pus: et dabit vobis mercedem vestram
in tempore suo.

Alis + certi pnisti.

Alis + obrerrem.

Alis + pre eo qua.

Alis + agnitionẽ. Alis + his

alis + cruditam.

D

Eccl. 55. 8.

3. 9. b.

¶ Explicit liber Ecclesiasticus.

¶ Incipit oratio Salomonis.

Et inclinauit salomõ
genua sua i pspectu
totius ecclesie israel:
⁊ aperuit manus suas
ad celũ. ⁊ dixit. Dñe deus
israel nõ est tus
deus i celo sursũ: et
i terra deorsũ: q̃
custodis testamentũ tuũ: ⁊ misericordiam pueris
tuis ẽtibus i pspectu tuo i toto corde
seruãs pueris tuis dauid q̃ locutus es il-
li: ⁊ locutus es i ore tuo: ⁊ manu tua im-
plesti quasi dies iste. Et nunc dñe deus
israel custodi puero tuo dauid pri meo
q̃ locutus es illi: dicẽs. Nõ deerit tibi
vir a facie mea sedẽs i throno israel. Ue-
rũtã si custodierit filii tui legẽ meã: et
i pspectu meo ambulẽt sicut ambula-
uerũt in cõspectu meo fidelis. Et nũc
dñe deus israel creditũ est verbũ q̃ lo-
cutus es puero tuo dauid qñ si vere ha-
bitabit deus cũ hoibus i terra. Si celũ et
celi celorũ nõ sufficiũt tibi: quãtomag
gis domus hec quã edificaui. Sz respi-
cias ad orationẽ serui tui: et deprecationẽ
eius vt exaudias dñe placationẽ oratio
quã puer tuus orat coram te hodie: et sint
oculi tui sup domũ hãc die ac nocte: i
locũ quẽ dixisti inuocare nomẽ tuũ. Et
exaudias orationẽ quã puer tuus orat i
hoc loco: et exaudias precationẽ pueri
tui ⁊ ppli tui israel: si orauerit in loco
isto: et exaudias in loco habitationis
de celo: et exaudies et propicius sis si
peccauerit vir in te.

¶ Explicit oratio salomonis.

¶ Incipit plogus in esaiã pphetã.

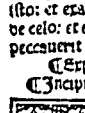

Mlto cũ pphetas vlũ vi-
derint esse descriptos me
tro eos estimet apũ de-
bicos ligari et aliqd iste
hẽc de psalmis vel + opu-
bus salomonis. Sz q̃d i
demosthene ⁊ tullio solet fieri: vt p cos
la scribant ⁊ comata q̃ pricq̃ psa ⁊ nõ
versib⁹ pscriptũ est. + Nos q̃q̃ vtilita-
te legentiũ puidẽtes interpretationẽ pri-
monã nouo scribẽdi gne distinxim⁹. Ac
primũ de esaia scribẽdũ q̃ i Jmõe suo di
serti⁹ fuit: q̃ppe vir nobilis vrbane ele
gãtie: nec habẽs q̃q̃ + i eloquio rustici
tatẽ admittũ. Ut̃ + accidit vt pte cete
ris floriẽ Jmõis eius trãslatione nõ potue
rit pseruare. Ocidentalia hoc adnãdũ
q̃ nõ tã pphetã dicẽdũ sit q̃ euãgeli
sta. Ita ẽm vniuersũ ẽt ecclesieq̃ mys-
teria ad liq̃dũ pscutus est: vt nõ putes
esse de futuro paticinari: sz de preteritis

Alias. Ecclesiasticus.

historiam tetere. Ut̃ conãcio noluisse
tãc ẽpcis septuagita interpretes fi-
dei suã sacramẽta p̃ spicue ethnicis pa-
dere: ne sanctũ canibus ⁊ margaritas
porcis darẽtur: cũ hãc editionẽ legeri
ta ab illis aliãdiu ẽt: abscõdita. Nec
ignoro quãti laboris sit pphetas intel-
ligere: nec facile quãpiã posse iudicas
re de interpretatione: nisi intellexerit ante
q̃ legerit. Nos q̃q̃ patere mo: sidus
primo: q̃ stimulante iudia: q̃d pscqui
nõ valẽt desperãtũ. Scio q̃ ⁊ prudẽs i
flãmã mittũ meritum. ⁊ nihilominus
fastidiosis + lectoribũ piccor vt quõ
greci post septuagita trãslatores ad-
lã ⁊ symmachus ⁊ theodotũ legunt
vel ob studiũ doctrie suẽ: vl vt septua
gita magis excolluti ẽt: cõq̃ intelligãt:
sic et isti saltẽ vnũ post priores hẽ di-
gnẽt interpretẽt. Legant pri⁹ ⁊ postea
despicãt: ne videant nõ ex iudicio sed
ex odio p̃sumptiõe ignota dãnare. Pro
phetant ait esaias i hierlm + ⁊ in iu
dea nec dũ decẽ tribub⁹ i captiuitatem
ducti sũt ac de ctero q̃ regno nũc cõmix-
tim: nunc separati ceriũt oraculũ. ⁊ cũ
interesũ ad pñtẽ respiciat historiam: et
post babylonic captiuitatẽ reditũ ppli
significet i iudãtũ olim ciũ cura de vo
cãtiõe gẽtiũ ⁊ de aduẽtu xpi est. Quez
quãto pl⁹ amatis o paula ⁊ eustochiu
tãto magis ab eo petitetur: p obtrectã
tiõe pñti q̃ me ldesinẽter emuli laniãt
vt̃ mihi mercedẽ restituat i futuro q̃
scit me ob hoc i pegrie ligue eruditõe
sodãlicie iudei de falsitate scriptura
rum ecclesiãs eius diuinis insultarẽt.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Esaias i hierlz nobili gnie ortus ẽ
atbice: pphetauit: sub manasse re
gis ceciderũ i eius pcto occubuit. Sepul-
tus q̃q̃ ẽ sub quercu rogel iuxta trãsitũ
aquarum quas olim ezechias rex tacto
obstruxerat puluere.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit esaias propheta.

¶ C. 5. Visio esaie: Jmo de ira dñi cõ
tra iudeã ⁊ hierlm ppter pcta sua: de
cãtãtib⁹ ⁊ repudiat solẽnitatib⁹: ⁊ fu
turo lauacro q̃ pcta lauant: de increpa-
tiõe hierlz ppl spiale meretricũ. Ca. i.

Visio esaie filii amos quã
vidit sup + iudã ⁊ hierlz i
diebus ozie ioathã achaz
⁊ ezechie regũ iuda. Au-
dite celi ⁊ auribus pcipe
terra: quoniam dominus
locutus est. Filios enutrini ⁊ exaltauit
ipsi aũt spreuerunt me. Cognouit bos
possessorẽ suũ: ⁊ asinus presepe dñi suũ: is
rael aũt me nõ cõgnouit: ⁊ ppls meus
nõ intellexit. Ue gẽti peccatrici: ppls
grauis iniqtate: semini neqã filius scele-
ratus. Dereliquerũt dñm: blasphemauẽ
rũt sanctũ israel: abalienati sunt retrorsũ.
Sup quo percutiã vos vltra adden
tes p̃uaricationẽ. Oẽ caput languidum
⁊ oẽ cor merẽs. A plãta pedis usq̃ ad
verticẽ nõ est i eo sanitas. Uulnus ⁊ li-
uor ⁊ plaga tumẽs non est circuligata
nec curata medicamine neq; fota oleo
Terra vestra desertũ: ciuitates vre suc
cẽse sunt igni. Regionẽ vestrã coram vo
bis alieni deuorãt: ⁊ desolabit sicut in
pastitate hostiũ. Et derelinquetur filia
sion vt umbraculũ in vineaꝛ: sicut tugu
riũ i cucumerario ⁊ sicut ciuitas q̃ va
stat. Nisi dñs exercituũ reliquisset nos
bis semẽ: quasi sodoma fuissemus ⁊ q̃d
gomora similes essemus. Audite verbũ
dñi principes sodomoꝝ: percipite aurib⁹
legẽ dei vestri populus gomorre. Quo
mihi multitudinẽ victimarũ vestrarũ dixit dñs. Plenus sum. Holocausta
arietũ ⁊ adipẽ pinguũ ⁊ sanguinẽ vitu
loꝝ ⁊ agnoꝝ ⁊ hircoꝝ nolui. Cum vene-
ritis + ante pspectũ meũ q̃s q̃siuit hec
de manib⁹ vestris vt ãbularet atria
mea. Ne auferat vltra sacrificũ frus
tra. Incẽsum abominatio est mihi. Ne
omentaꝝ ⁊ sabbatũ ⁊ festinitates alias
nõ ferã. Iniq̃ sunt cetus vrũ. Calendas
vras ⁊ solẽnitates vras odiit ala mea
Facta sunt mihi molesta. Laborauit su-
stinẽs. ⁊ cũ extẽderit manus vras auer
tã oculos meos a vobis: ⁊ cũ multiplica
ueritis orationẽ nõ exaudiã. Manus enim
vre sanguine plene sunt. Lauamini mũ-
di estote auferte malũ cogitationũ ve
strarum ab oculis meis. Quiescite age
re puerse: discite bñfacere. Querite iu
dicũ: subuenite oppresso iudicate pu-
pillo: defendite viduã: ⁊ venite ⁊ argui
te me dicit dñs. Si fuerint peccata ve
stra vt coccinum: quasi nix dealbabun
tur: ⁊ si fuerit rubra sicut vermiculus
velut lana alba erũt. Si voluerit ⁊ au
dieritis me + bõa terre comedẽt. Q̃d
si noluerit ⁊ me ad iracũdiã p̃uocau
ueritis: gladius deuorabit vos: q̃ os
dñi locutũ est. Quomodo facta est me
retrix ciuitas fidelis: plena iudicii: Iu
stitia habitauit i ea: nunc aũt bomici-
de. Argentũ tuum versum est i scoriã:
vinũ tuũ mistum est aqua. Principes

B

6. q. r. c. petrum.

C

Ro. 9. f.

D

alis + de nitetis.

Hiek. 6. d.

amos. 5. f

Hiek. 6. c.

1. 59. c.

alis + non hz enim.

E

de pe. dis. 3. c. lauamini.

Di. 5. c. defẽdite.

alis + non hz me.

F

87. dis. c. eũdẽ in fine.

tui infideles socij furum. Omes diligūt
munera sequunt retributiones. Pupil
lo nō iudicāt ⁊ causa vidue nō ingredit
ad illos Propter hoc ait dñs deus exer
cituum fortis israel. Heu ego + consola
bor super hostibus meis ⁊ vindicabor de
inimicis meis. Et cōuertā manum meā
ad te ⁊ excoquā ad purum scoriā tuā ⁊
pferā omē stānū tuum ⁊ restituā iudices
tuos vt fuerūt prius ⁊ cōsiliarios tuos
sicut antiquos. Post hec vocabēris ciui
tas iusti vrbs fidelis Sion Iudicio re
dimēt ⁊ reducēt eā i iustitia. Et cōteri
ent scelestos + ⁊ peccātes simul ⁊ q̄ de
relinquerūt dñm: psumentur. Cōfundent
enim ab idolis q̄bus sacrificauerunt. Et
erubescetis super hortis q̄s elegeratis
cū fuerit⁹ velut quercus deficiēs id⁹ fo
liis ⁊ velut hort⁹ + absq; aqua. Et erit
fortitudo vestra vt fauilla stupe ⁊ opus
vestrū quasi scintilla ⁊ succēdet vtrq;
simul ⁊ nō erit qui extinguat.

Ad. iu stitiam. als + scele rates. Ro. 9. d. Als + pa radisus.

CC. S. De morte xpi et eius passione: de
aduētu eius: de reprobatione iudeo ⁊
et exultatione xpi. Capitulum. ii.

Als perti cem.

Verbū q̄d vidit esaias
filius amos sup iudam ⁊
hierusalē. et erit in no
uissimis diebus preparat
mōs domus dni i vertice
+ montium ⁊ eleuabit
sup colles. Et fluēt ad
eum omnes gētes: ⁊ ibūt populi mul
ti ⁊ dicēt. Venite + ascēdamus ad mōtē
dni: ad domū dei iacob: docebit nos
vias suas: ⁊ ambulemus i semitis eius
q̄ de sion exibit lex ⁊ verbū dni de hie
rusalem. et iudicabit gētes ⁊ arguet
populos multos. et cōflabunt gladios
suos in vomeres et lanceas suas in fal
ces. Non leuabit gens cōtra gētē gla
dium: nec exercebunt vltra ad pliandū.
Domus iacob venite ⁊ ambulemus in lu
mine dei + nostri. + Proiecisti enim po
pulum tuum domum iacob: q̄ repleti
sunt vt olim ⁊ augures habuerunt
vt philistiim ⁊ pueris alienis adhese
runt. Repleta est terra argento ⁊ au
ro ⁊ nō est finis thesauros eius. et re
pleta est terra eius equis ⁊ innumerabi
les quadrige eius. et repleta est terra
eius idolis. Opus manuum suarum ado
rauerunt quod fecerunt digiti eorum
et incurvauit se homo ⁊ humiliatus
est vir. Ne + ergo dimittas eis. In
gredere in petram ⁊ abscōdere in fossa
humo a facie timoris dni ⁊ a gloria ma
iestatis eius. Oculi sublimis hois hu
miliati sūt ⁊ incurvabit altitudo vi
rum. Exaltabitur autē dns solus i die
illa: q̄ dies dni exercituum sup omē su
perbum ⁊ excelsum + et sup omē arro
gātē ⁊ humiliabit ⁊ sup oēs cedros
libani sublimes et erectas: et sup oēs
quercus basan: et super omnes mon
tes excelsos ⁊ super omnes colles el
uatos ⁊ super omnē turrim excelsam
et super omnē murum munitum ⁊ sup
oēs naues tharsis ⁊ super oē q̄d visu
pulchrū est. Et incurvabit eis sublimi
tas hominū ⁊ humiliabitur altitudo
virorū. Eleuabit⁹ dns solus i die illa: et
idola penitus cōterent. Et introibunt
in spelūcas petrarū ⁊ i voragines ter
a facie formidinis dni ⁊ a gloria maie
statis eius: cū surrexerit percutere terrā.
In die illa ēiciet hō ⁊ idola argenti
sui in simulachra auri sui q̄ fecerat sibi
vt adoraret talpas ⁊ vespertiliones ⁊
ingredi scissuras + petrarū ⁊ in cau
ernas saxorū a facie formidinis dni: ⁊
et a gloria maiestatis eius: cū surrexe
rit percutere trā. Quiescite ergo ab
hoie cuius spiritus i naribus eius est
quia excelsus reputatus est ipse.

Ad Miche. + a.

CC. S. De hoie xpo q̄ fuerat a iuda
omnē potētiā q̄ prevaluerāt peccatis
et omnē ornatum superbie. Cap. iii.

Ecce enim dnator dns exer
cituum auferet a hierusalem et a iuda eli
dum et fortem. Oē robur panis ⁊ oē robur
aque ⁊ fortem ⁊ virum
bellatorem ⁊ iudicē ⁊
propheta ⁊ ariolum et senē principem
sup quinquaginta ⁊ honorabilē vultu
et cōsiliarium ⁊ sapiētē de architectis
et prudentem eloquū mystici. Et dabo
pueros principes eorū ⁊ effeminati dns
bunt eis ⁊ corruet + populus: vir ad vi
rum ⁊ vnus q̄q; ad primū suum. Im
multiabit puer cōtra senēm ⁊ ignobilis
contra nobilē. Apprehendet enim vir
fratrē suū domesticum patris sui ⁊ di
cet. Vestimētū tibi est princeps esto nr
ruinis autē hec sub manu tua. Respon
debit q̄q; in die illa: dicēs. Non sum me
dicus ⁊ in domo mea nō est panis: neq;
vestimētum. Nolite cōstituere me pri
cipē populi. Ruit enim + hierusalē ⁊ iudas
pcidit: q̄ lingua eorū ⁊ adinuentiones
eorū contra dnm: vt pvocarēt oculos ma
iestatis eius. Agnitio vultus eorū respondet
eis ⁊ peccātū suū q̄si sodoma ostēdēt
nec abscōdēt. Ve ale eorū: q̄m ipsi
redditā sūt eis mala. Dicite iusto: q̄m
fructū adinuentionū suarū comedet.
Ve impio in malū. Retributio enim ma
nuū eius fiet ei. Populus meus exactō
res sui expoliauerunt: et mulieres do
minate sunt eis. Popule meus q̄ te dimī
cūt: ipsi te decipiunt: et viā gressuū
tuorū dissipāt. Stat ad iudicandū dns
et stat ad iudicandos pplos. Dns ad iu
dicium veniet cū senib⁹ populi sui: et
principib⁹ eius. Vos enim depasti estis vi
neā meā: et rapinas pauperis in domo
vestra. Quare atteritis populum meū:
et facies pauperū molitis dicit dns
exercituū. Et dixit dns deus. Pro eo q̄
elevate sunt filie sion: ⁊ ambulauerunt
extēto collo ⁊ nutibus oculorū ibāt et
plaudebant ⁊ ābulabāt pedib⁹ suis et
ppsito gradu incedebant: decalvabit
dns vertice filiarū sion ⁊ dns crinem
earū nudabit. In die illa auferet dns
ornamētū calciamentorū ⁊ lunulas ⁊
torques ⁊ monilia ⁊ armillas ⁊ mitras
et discriminalia ⁊ perichelides ⁊ mu
renulas ⁊ olfactoriola ⁊ inaures ⁊ ānu
los et gemmas in fronte pendentes ⁊
mutatoria ⁊ pallialia linteamina ⁊
acus et specula et syndones et vittas
et theristra. Et erit p suavi odore fe
tor: ⁊ p zona funiculus: ⁊ p crispanti
crine calvitiē: et p fascia pectorali ca
lītas. pulcherrimi quoq; viri tui gla
dio cadent: et fortes tui in prelio. Et
merebūt atq; lugebunt porte eius: et
desolata in terra sedebit.

Ad Miche. 4.

Als dñs. als nō hs nostri.

CC. S. De septē ecclesiis: de magnifi
centia hominis: et lauacro spirituali:
et protectione ecclesie. Cap. iiii.

Et apprehēdēt septem
mulieres virū vnū in
die illa dicētes. Panē
nostrū comedemus ⁊
vestimētis nrīs oper
iemur: tūmō inuocet
nomē tuū sup nos au
fer opprobrium nrm. In die illa erit
germē dni in magnificētia ⁊ gloria et
fructus terre sublimis et exaltatio his q̄
salvati fuerint de israel. Et erit ois q̄
relictus fuerit in sion ⁊ residuus in hie
rusalē: sanctus vocabit⁹ ois q̄ script⁹ est
in vita in hierusalem. Si abluerit dns sor
des filiarum sion ⁊ sanguinē hierusalē la
uerit de medio eius in spiritū iudicii ⁊ spi
ritū ardoris. Et creabit dns sup omē locū
mōtis sion ⁊ vbi invocat⁹ est nubē per
diē ⁊ fumū et splendorē ignis flāman
tis in nocte. Super omē enim gloriā pte
ctio ⁊ tabernaculū erit in umbraculo ab
ardore diei ab estu: et in securitate et absconsio
nem a turbine ⁊ a pluvia.

Als + umbraculum

CC. S. De xpo ⁊ vinea eius: ꝑdicat re
probatio ipsius vinee ꝓpter diversas
iniqtates dānat ebrietas cū voluptate
de vocatione gentium ad salutē. Cap. v.

Cantabo dilecto meo: ⁊
canticū patruelis mei
⁊ vinea fuit. + Vinea fa
cta est dilecto meo: in
cornu filio olei. Et se
pivit eā et lapides electos
egit et cam plāt aurī vi
neā electā. Et edificauit turrim in me
dio eius ⁊ torcular extruxit in ea. Et ex
pectauit vt faceret vuas: et fecit labru
scas. Nūc ergo habitatores hierlm: et
viri iuda: iudicate inter me ⁊ inter vineā
meam. Quid est q̄d debui vltra facere
vinee mee ⁊ nō feci ei? An q̄ expectaui
vt faceret vuas ⁊ fecit labruscas. + Et
nunc ostendā vobis: q̄d ego faciam vi
nee mee. Auferā septem etas: et erit in
direptionē. Dirnā maceriā eius et erit
in cōculcationē: et ponā eā desertam
Nō putabit⁹ et nō fodiet: et ascendent
super eā vepres et spinē: et nubib⁹ mā
dabo ne pluant sup eam imbrē. Vinea
enim dñi exercituū domus israel est: et
viri iuda germē delectabile eius. Expe
ctauit vt faceret iudicium: ⁊ ecce iniqtas
et iusticia: ecce clamor. Ve qui cō
iungitis domū ad domū: ⁊ agrū agro
copulatis vsq; ad terminū loci. Nūqd
habitabitis vos soli in medio terre?
In auribus meis sunt hec dicit dns exer
cituum: + Nisi domū multe deserte
fuerint grādes ⁊ pulchre: et absq; ha
bitatore. Decē enim iugera vineārū fa
ciunt lagunculā vnā et triginta modii
semētis faciunt modios tres. Ve q̄ cō
surgitis mane ad ebrietatē sectandā:
et potandum vsq; ad vesperā vt vino
estuetis. Cithara ⁊ lyra et tympanū et
tibia ⁊ vinū in potiūs vestris: et opus
dñi non respicitis: nec opera manuum
eius cōsideratis. Propterea captiuus du
ctus est ppls meus: q̄ nō habuit scientiam
et nobiles eius interierūt fame ⁊
multitudo eius siti exarsit. Propterea
dilatauit infernus alam suam ⁊ apparuit
os suū absq; vllo termino. Et descen
dent fortes eius: et ppls eius ⁊ sublimes
gloriosiq; eius ad eū. Et incurvabit hō
et humiliabit⁹ vir: et oculi sublimium
deprimēt. Et exaltabit⁹ dns exercituum
in iudicio: et deus sanctus sanctificā

Ad. Iii. biuscas.

Als + vir

Als + hab bitatis.

Als + dñi exercituū

Ir. q. + c. ve q̄ dicitis.

bitur l iustitia. Et pascent agni iuxta
ordinē suū: et deserta l obtrstē pinguē
edūene comedent. Ue q̄ trahitis iniqtatē
in funiculis vanitat: ⁊ q̄si vinculum
plaustri peccatū. Qui dicit: festinet ⁊ cito veniat opus eius vt videamus
⁊ appropiet ⁊ veniat psilius sancti israel:
⁊ sciemus illud. Ue q̄ dicitis: malū bonum
et bonū malum ponētes tenebras lucē
⁊ lucē tenebras ponētes amarū in dulce
et dulce in amarū. Ue q̄ sapientes estis
in oculis vestris: ⁊ coram vobismetipsis
prudētes. Ue q̄ potētes estis ad bibēdū
vinū viri fortes ad miscēdū ebrietatē. Qui iustificatis impium p munera
ribus: et iustitiam iusti auferitis ab eo.
Propter hoc sicut devorat stipulam lingua ignis et calor flamme exurit: sic
radix eorum sicut favilla erit: et germen
eorum vt pulvis ascendet. Abiecerūt enim
legē dñi exercituum ⁊ eloquium sancti israel
blasphemauerūt. Ideo irat̄ est furor
dñi in ppm suum: ⁊ extendit manum
suā sup eos ⁊ percussit eos. Et cōturbati
sunt montes: ⁊ facta sunt mortificata corpora
q̄si stercus in medio platearū. In hoc
omnibus non est auersus furor eius: sed
adhuc manus eius extēta. Et elevabit signū
in nationes procul ⁊ sibilabit ad eos
de finibus terre: ⁊ ecce festinus velociter
veniet. Non est deficiēs neq̄ laborans
in eo: non dormitabit neq̄ dormiet neq̄
solvet cingulum renum eius: neq̄ rumpet
corrigia calceamenti eius. Sagitte eius
acute: et omnes arcus eius extēti. Ungule
equorum vt silex: et rote eius q̄si turbo
nē pulsat. Rugitus eius vt leonis: rugiet vt
catuli leonis. Et frēdet ⁊ tenebit prēdā ⁊
āplexabit ⁊ nō erit q̄ eripiat: et sonabit
sup eos die illa sicut sonitus maris. Aspiciemus in terram: ecce tenebre tribulationis: ⁊ lux obtenebrata ē caligine eius.

CC.S. Vidit esaias dñm in throno: purgat: mittitur: pphetat iudeis denūtiandā populis decimandis. Lib. vi.

IN anno quo mortuus est rex
ozias vidi dñm sedentē
sup solium excelsum ⁊ elevatum: ⁊ plena erat domus
a maiestate eius. Et ce q̄
sub ipso erāt repleden
tes. Seraphin stabant sup illud serale vni ⁊ sex ale alteri. Duabus velabāt
facies eorum: et duabus velabāt pedes eorum
duabus volabāt. Et clamabant alter ad
alterū ⁊ dicebāt. Sanctus sanctus sanctus dñs deus exercituum: plena est
omis terra gloria eius. Et cōmota sunt
super luminaris cardinum a voce clamantis: ⁊ domus repleta est fumo. Et dixi.
Ue mihi q̄ tacui: q̄ vir polluta labia
habens ego sum: ⁊ in medio populi polluta
labia habētis ego habito: ⁊ regem
dñm exercituum vidi oculis meis. Et volavit ad me vnus de seraphin ⁊ in manu
eius calculus quē forcipe tulerat de altari: ⁊ tetigit os meum ⁊ dixit. Ecce tetigit hoc labia tua: auferetur iniqtas tua
⁊ peccatum tuum mundabit. Et audivi vocem dñi dicentis. Quē mittam: q̄ ibit
nobis? Et dixi. ecce ego mitte me. Et
dixit. Vade et dices populo huic. Audite audientes ⁊ nolite intelligere: ⁊ videte visionē ⁊ nolite cognoscere. Excecā cor populi huius ⁊ aures eius aggrava
⁊ oculos eius claude: ne forte videat oculis suis ⁊ auribus suis audiat: ⁊ corde suo intelligat ⁊ cōvertat ⁊ sanet eū. Et
dixi. Usq̄ q̄ dñe? ⁊ dixit. Donec desolentur
ciuitates absq̄ habitatore ⁊ domus absq̄
hole: ⁊ terra relinquat deserta ⁊ longe
faciat dñs homines: ⁊ multiplicabit q̄ ⁊
derelicta fuerit in medio terre: ⁊ adhuc
in ea decimatio: ⁊ pueritē ⁊ erit in possessione sicut terebinthus: ⁊ sicut querqus
que expandit ramos suos. Semē sanctum erit id q̄ stēterit in ea.

CC.S. De his q̄ voluerūt expugnare
hierusalē: de pceptiōe virginis ⁊ liberationem hierusalem. Lib. vii.

factū est i diebus achaz filii
ioathā filii ozie regis
iuda: ascēdit rasin rex syrie: ⁊ phacee filius romelie
rex israel i hierusalē ad
pelendū ea: ⁊ nō
potuerūt debellare eā. ⁊ nunciauerunt
domui dauid dicentes. Requiescit syria
sup ephraim: ⁊ cōmotus est cor eius ⁊ cor
ppli eius sicut moueri ligna silvarum a
facie vēti. ⁊ dixit dñs ad esaiam. Egredere l occurre achaz tu ⁊ q̄ derelictus ē
iasub filius tuus ad extremū aquē ductus
piscine suptoris l via agri fullonis ⁊ dices
ad eū. Vide et silēs. Noli timere
⁊ cor tuum ne formidet a duabus caudis
tizonū fumigātium istorum l ira furoris
rasin regis syrie ⁊ filii romelie: q̄ cōsiliū inserūt contra te syria in malum ⁊
ephraim ⁊ filius romelie dicētes. Ascendamus ad iudā ⁊ suscitemus eum ⁊ vastemus eū ad nos ⁊ ponamus regē in medio eius filium tabeel. Hec dicit dominus deus. Non erit istud ⁊ non stabit:
sed caput syrie damascus ⁊ caput damasci rasin. Et adhuc sexaginta ⁊ quinque

ale + pos pulo suo.

ale + non hēt plena erat domus maiestate eius.

ale + seraphin.

ale + non

anni: et desinet ephraim esse populus:
et caput ephraim samaria et caput samarie filius romelie. Si nō credideritis
nō permanebitis. Et adiecit dñs loq̄ ad
achaz dicens. Pete tibi signū a dño deo
tuo in profundū inferni huc in excelsum
superiū. Dixit achaz. Nō petā ⁊ nō tentabo dnm. Et dixit. Audite ergo domus
David. Nūq̄d parū vobis est molestos
esse hominibus: q̄ molesti estis ⁊ deo meo
propter hoc dabit dñs ipse vobis signū. Ecce virgo concipiet et pariet filium et
vocabit nomen eius emanuel. Butyrū et
mel comedet vt sciat reprobare malū
⁊ eligere bonū. Quia anteqū sciat puer re
probare malū ⁊ eligere bonū: derelinquet terra quā tu detestaris a facie duorum regū tuorum. Adducet dñs sup te sup
populum tuū ⁊ sup domū patris tui dies q̄
non venerūt a diebus recedēdis ephraim
a iuda cū rege assyriorū. Et erit in die
illa sibilabit dñs musce q̄ est in extremo
ruminū egypti: ⁊ api q̄ est in terra
assyriorum. Et venient et requiescent omnes i torrentibus vallium ⁊ in cauernis petrarū: ⁊ in
omnibus frutetis ⁊ omnibus pascuis terre. ⁊
In die illa radet dñs i nouacula acuta
in his q̄ trans flumē sunt i rege assyriorū caput ⁊ pilos pedū ⁊ barbā vniuersam. Et erit i die illa: nutriet hō vaccā
boū ⁊ duas oues: ⁊ pre vbertate lactis
comedet butyrū. Butyrū enim ⁊ mel mādūcabit omis hō q̄ relictus fuerit i medio
terre. Et erit i die illa: omis loc̄ vbi fuerint mille vites mille argēteis: ⁊ i spinas ⁊ i vepres erūt. Cū sagittis ⁊ arcu
ingredietur illuc. Vepres enim et spine
erūt i vniuersa terra. Et omes montes q̄
in sarculo sarient: nō venient illuc timore spinarū ⁊ vepium: ⁊ erit in pascua
bouis et in conculcationem pecoris.

CC.S. De modo liberationis terre p emanuel: et hoc est querendū in lege de nativitate christi. Lib. viii.

IT dixit dñs ad me. Sume tibi libū grandē et scribe in
eo stilo hois velociter spolia
detrahe cito prēdare: et
adhibui mihi testes fideles
vriam sacerdotē ⁊ zacharia filium bara
chie: accessi ad ppheissam ⁊ concepit
et peperit filium. Et dixit dñs ad me.
Voca nomē eius accelera spolia detrahe festina prēdari: q̄ anteqū sciat puer
vocare patrē suū et matrē suā: auferet
fortitudo damasci ⁊ spolia samarie coram rege assyriorū. Et adiecit dñs loqui
ad me adhuc dicens. Pro eo q̄ abiecit
ppls iste aquas siloe q̄ vadūt cū silentio: ⁊ assumpsit magis rasin et filium romelie: ppter hoc ecce dñs adducet sup
eos aquas fluminis fortes ⁊ multas: reges
assyriorū omēq̄ gloriā eius: et ascendet sup
omes riuos eius: et fluet sup vniuersas ripas eius: et ibit p iudā inūdās ⁊ trāsiēs
vsq̄ ad collum veniet. Et erit extensio
alarū eius implens latitudinē terre tue
o emanuel. Cōgregamini ppli: et vincemini: et audite vniuerse peregrī terre. Cōfortamini et vincemini: accingite vos: et
vincemini: inite psilium ⁊ dissipabit loquimini verbū ⁊ nō stabit: q̄ nobiscū deus. Hec enim ait dñs ad me. Sicut i manu fortis erudiuit me ne irem in via ppli huius
dicens. Nō dicatis conspiratio. Quia cūq̄
que loquit populus iste conspiratio est.
Et timore eius ne timeatis neq̄ paveatis. Dñm exercituū ipsum sanctificate: ⁊
ipse pavor vester ⁊ ipse terror vester: et
erit vobis in sanctificationē: in lapidem
autē offensionis ⁊ petrā scādali duabus
domibus israel: ⁊ in laqueū ⁊ in ruinam
habitantibus hierusalem. Et offendent ex eis
plurimi: ⁊ cadētes pterent: ⁊ irrituentur ⁊
capient. Liga testimonium: signa legē i
discipulis meis: expectabo dñm qui abscondit faciē suā a domo iacob: ⁊ stolabor eū. Ecce ego ⁊ pueri mei q̄s dedit
mihi dñs i signū ⁊ i portentū israel a dño
exercituū q̄ habitat i mōte syon. Et cū dixerint ad vos: quīte a phytonibus ⁊ a divinis q̄ stridēt in incantationibus suis.
Nūquid nō ppls a deo suo rēdet visionem p vivis ac mortuis? Ad legē magis ⁊ ad testimonium. Qui si nō dixerint
iuxta vbum hoc nō erit eis matutina lux
et trāsibit p eā ⁊ contrister ⁊ esuriet: ⁊ cū
esuriet irascet ⁊ maledicet regi suo et
deo suo: ⁊ suscipiet sursum: ⁊ ad terram inspiet: ⁊ ecce tribulatio et tenebre et
dissolutio et angustia et caligo: persequēs
et nō poterit auolare de angustia sua.

CC.S. De christi natiuitate et spero eius: de cuersione iude et israel: pphetat
o hierusalem. Lib. ix.

PRIO tempore alleviatus est terra zabulon et terra nepthalim ⁊ nouissimo aggravata est via maris trans
iordanē galilee gentium.
Ppls q̄ ambulabat i tenebris vidit lucē magnā: habitantibus i regione umbre mortis lux orta ē eis. Multiplicasti gentem: nō magnificasti lētitiam. Letabūt coram te sicut q̄ letantur i messe
sicut exultāt victores capta preda: q̄si

D

E

F

G

H

H

5. dis. c. ff Mat. + c

diuidūt spolia. Jugū enī oneris eius ꝛ
vgā hūeri eiꝰ: ꝛ sceptrū exactoris eiꝰ
supasti sicut i die madiā. Qr oīs viole-
ta pdatio cū tumultu: ꝛ vestimētū mi-
2.q.7.ca. xtū sanguie erit in cōbustionē et cibus
nos si. ignis. Paruulꝰ enī natꝰ est nobis: ꝛ filius
B datꝰ est nobis: et factꝰ est pncipatꝰ sup
De sacra humer eiꝰ: ꝛ vocabit nomē eiꝰ admi-
vnc.c.vni rabilis cōsiliariꝰ: deꝰ fortis pater fu-
co. turi scl'i: pnceps pacis. Multiplicabit
eius imperiū: ꝛ pacis nō erit finis. Sup
soliū dauid ꝛ sup regnū eiꝰ sedebit: vt
confirmet illud ꝛ corroboret i iudicio
et iustitia: āmodo ꝛ vsqꝫ in sempitnū.
i .59.d. zelus dñi exercituū faciet hoc. Verbū
misit dñs in iacob: ꝛ cecidit i israel. Et
sciet oīs ppl's ephraim: ꝛ habitātes sa-
mariā i supbia ꝛ magnitudine cordis
C dicētes. Lateres ceciderūt: sed quadris
lapidibꝰ edificabimꝰ: sycomoros suc-
ciderūt sꝫ cedros imutabimꝰ. Et eleua-
bit dñs hostes rasin sup eū: ꝛ inimicos
ē.5.f.ꝛ.j. eius i tumultū vertet syriā ab oriēte et
eodem. philistijm ab occidēte: ꝛ deuorabūt isrl'
toto ore. In oībꝰ his nō ē reuersus fu-
ror eiꝰ: sꝫ adhuc manꝰ eiꝰ extētā: ꝛ ppl's
nō est reuersus ad pcutiētē se: et dñm
exercituū nō inqsierūt: et disꝑdet dñs
ab isrl' caput et caudā icuruātē: ꝛ depra-
uantē die vna. Longeuus et honorabi-
lis ipse est caput: et ꝑpheta docens mē-
daciū ipse est cauda. et erūt q beatificant
populū istū seducētes: et qui beatificāt
precipitati. Propter hoc sup adolescē-
D tulis eius nō letabit dñs: ꝛ pupillorū
eius ꝛ viduarū nō miserebit. Quia oīs
hypocrita est nequā et vniuersum os
locutū est stulticiā. In oībus his non
est auersus furor eius: sed adhuc ma-
nus eiꝰ extēta: et ppl's nō est reuersu-
rus ad pcutientē se. Succēsa est enim
quasi ignis impietas: vepres et spinā
vorabit. et succēdetur in densitate sal-
tus: et ꝯuoluet in supbia fumi. In ira
dñi exercituum cōturbata est terra: et
erit populꝰ qsi esca ignis. Vir fratri
suo nō pcet: et declinabit ad dexterā ꝛ
esuriet: et cōedet ad sinistrā ꝛ nō satu-
rabit. Vnusqsqꝫ carnē brachij sui vora-
bit: manasses ephraim et ephraim ma-
j.5.f.ꝛ. nassem: et simul ipsi cōtra iudā. In oī-
lo.a. bus his nō est auersus furor eius: sed
adhuc manus eius extenta.

¶C.S. Cōminat oppressoribꝰ pauperū et viduarū: ꝑphetat ꝯtra sennacherib: et describit supbiam eiꝰ: interserēs de ꝯuersione reliquiarū israel: de abbre-uiatore et de passione christi. Cap.x.

Ve q ꝯdūt leges iniquas
et scribentes iniustitiā
scripserunt vt oppri-
merēt in iudicio paupes: ꝛ
vim facerēt cause humiliū
ppli mei vt essent vidue
preda eorū ꝛ pupillos diriperēt. Quid
facietis i die visitatiōis ꝛ calamitatis
de lōge venientis? Ad cuius ꝯfugietis
auxiliū: ꝛ vbi derelinquetis gl'iam ve-
strā: ne incuruemini sub vinculo: et cū
interfectis cadatis? Sup oībꝰ his nō
est auersus furor eius: sed adhuc ma-
nus eiꝰ extēta. Ve assur. Virga furoris
mei et baculus ipse est. In manu eius
indignatio mea. Ad gentē fallacē mit-
tam eum: et cōtra populū furoris mei
mandabo illi vt auferat spolia et di-
ripiat predā et ponat illū in cōculcatio-
nem qsi lutū platearū. Ipse aūt nō sic
arbitrabit: et cor eiꝰ nō ita estimabit:
sed ad ꝯterendū erit cor eiꝰ: et ad inter-
nitionē gētiū nō paucarū. Dicet enim.
Nunqd nō principes mei simul reges
sunt? Nunqd nō vt carchamis sic calā-
no: ꝛ vt arphat sic emath. Nunqd non
vt damascus sic samaria? Quomodo i-
uenit manus mea regna idoli: sic et si-
mulachra eorū de hierl'm: et de sama-
ria. Nunqd nō sicut feci samarie ꝛ ido-
lis eiꝰ: sic faciā hierl'm et simulachris
eius? et erit cū impleuerit dñs cūcta
opa sua in mōte syon et in hierl'm: visi-
tabo sup fructū magnifici cordis reg'
assur: et sup gloriā altitudinis oculorū
eius. Dixit enī. In fortitudine manus
mee feci et in sapiētia mea intellexi: ꝛ
abstulit terminos populorū et pncipes
eorū depredatus sum ꝛ detraxi qsi po-
tens in sublimi residentes. et inuenit
quasi nidū manus mea fortitudinē po-
pulorū: ꝛ sicut colliguntur oua q dere-
licta sunt: sic vniuersam terrā ego con-
gregaui: ꝛ nō fuit q moueret pennā et
aperiret os ꝛ gānniret. Nūqd gloriabit
securis ꝯtra eū q secat i ea: aut exalta-
bit serra cōtra eū a quo trahit? Quō-
si eleuet virga contra eleuantem se: et
exaltetur baculus qui vtiqꝫ lignū est.
Propter hoc mittet dñator dñs exer-
cituū in pinguibꝰ eiꝰ tenuitatē: et sub-
tus gl'ia eiꝰ succēsa ardebit quasi cōbu-
stio ignis: et erit lumē israel in igne ꝛ
sctūs eiꝰ in flāma. et succēdet et deuo-
rabit spina eius: ꝛ vepres in die vna et
gloria saltꝰ eius ꝛ carmeli eius ab aīa
vsqꝫ ad carnē cōsumet. et erit terrore
profugꝰ: et reliquie ligni saltus eiꝰ

pre paucitate numerabunt: ꝛ puer scri-
bet eos. Et erit i die illa: nō adiciet re-
siduū israel: ꝛ hi qui fugerit de domo
iacob initi sup eo q pcutit eos: sꝫ inite-
tur sup dñm sanctū isrl'. In veritate re-
liquie ꝯuertent: reliquie inquā iacob
Sa.i. ad dñm fortē. Si enī fuerit ppl's tuus
F israel qsi arena maris: reliquie ꝯuer-
tentur ex eo. Cōsummatio abbreuiata
inundabit iusticiā. Cōsūmationē enī
et abbreuiationē dñs deus exercituū
faciet i medio oīs terre. Propter hoc
hec dicit dñs deus exercituū. Noli ti-
mere populꝰ meus habitator sion ab
assur. In vga enī pcutiet te: et baculū
suū leuabit sup te i via egypti. Adhuc
enī paululū modicūqꝫ ꝛ cōsummabit
indignatio mea: ꝛ furor meꝰ sup scelꝰ
Ju. eorū. Et suscitabit sup eum dñs exerci-
tuum flagellum iuxta plagā madian i
petra oreb: ꝛ virgam suā sup mare: et
leuabit eā in via egypti. Et erit in die
illa auferet onus eiꝰ de humero tuo ꝛ
iugū eius de collo tuo et cōputrescet
iugū a facie olei. Veniet in aioth trāsi-
bit in magron apud magnas cōmēda-
bit vasa sua. Trāsierunt cursim gabaa
sedes nostra. Obstupuit rama: gabaa
saulis fugit. Hinni voce tua filia gal-
lim attēde laisa paupercula anathot.
Migrauit medemena habitatores ga-
bim: confortamini adhuc dies est vt in
nobe stetur. Agitabit manum suā sup
montē filie sion ꝛ collem hierl'm. Ecce
dñator dñs exercituum cōfringet la-
gunculam in terrore et excelsi statura
succident: et sublimes humiliabunt.
Et subuertentur cōdensa saltus eius
ferro: ꝛ libanus cum excelsis cadet.

¶C.S. De natiuitate christi: de popu-lo christiano: de cruce ꝛ sepulchro christi: de conuersione reliquiarum israel: et fide gentium. Capitulum.xi.

Et egrediet virga de ra-
dice iesse: et flos de ra-
dice eius ascendet et re-
quiescet sup eū spiritus
dñi: spūs sapientie ꝛ in-
tellectꝰ: spūs consilii et
fortitudinis: spūs scientie ꝛ pietatis:
et replebit eum spūs timoris dñi. Nō
sm visionē oculorū iudicabit: neqꝫ sm
auditū aurium arguet. Sed iudicabit
in iusticia paupes: et arguet in eqtate
pro māsuetis terre. Et percutiet terrā
virga oris sui: ꝛ spiritu labiorū suorū
interficiet impium. Et erit iusticia cin-
Ma.i. gulum lumborū eiꝰ: ꝛ fides cinctorium
renum eiꝰ. Habitabit lupus cū agno: B
et pardus cū hedo accubabit. Vitulus j.65.d.
et leo et ouis simul morabūtur: ꝛ puer
paruulꝰ minabit eos. Vitulus ꝛ vrsus
pascent: simul requiescēt catuli eorū.
Et leo quasi bos comedet paleas. Et
delectabitur infans ab vbere sup fora-
mina aspidis: ꝛ in cauernā reguli qui
ablactatꝰ fuerit manū suā mittet. Nō
nocebūt ꝛ nō occidēt i vniuerso mōte
sancto meo qr repleta est terra sciētia C
dñi sicut aqua maris operiētis. In die Ro.15.c.
illa radix iesse q stat i signum ppl'orū:
ipm gentes depcabuntur: ꝛ erit sepul-
chrum eiꝰ gl'iosum. Et erit in die illa:
adiciet dñs scdo manū suā ad possi-
dendū residuū ppl'i sui: qd relinquet
ab assyriis et ab egypto ꝛ a phetros ꝛ
ab ethiopia ꝛ ab elā et a sennaar ꝛ ab
emath ꝛ ab insulis maris. Et leuabit si-
gnū in nationes: ꝛ ꝯgregabit ꝑfugos
isrl'. Et dispsos iuda colliget a qttuor
plagis terre: ꝛ auferet zelꝰ ephraim et
hostes iuda peribūt. Ephraim nō emula-
bit iudā: ꝛ iudas nō pugnabit contra
ephraim: et volabūt i humeros philistijm
p mare simul pdabunt filios orientis D
Idumea ꝛ moab ꝓcepti manus eorum
et filii ammon obediētes erūt. Et de-
solabit dñs linguā maris egypti: ꝛ le-
uabit manum suā sup flumē i fortitu-
dine spūs sui: ꝛ pcutiet eū i septē ri-
uis: ita vt trāseant p eum calciati. Et Exo.14.
erit via residuo populo meo qui relin- g.
quetur ab assyriis: sicut fuit isrl' i die
illa qua ascēdit de terra egypti.

¶C.S. Pro destructo regno mundi cantat ecclesia. Capitulum.xii.

Et dices in die illa. Con- B
fitebor tibi dñe quoniā
iratus es mihi: cōuer-
sus ē furor tuus ꝛ ꝯso-
latus es me. Ecce deus
saluator meus: fiducia-
lit agā: et nō timebo.
Qr fortitudo mea ꝛ laus mea dñs: et
factꝰ ē mihi i salutē. Haurietis aquas i Exo.15.a.
gaudio de fontibꝰ saluatoris: ꝛ dicetis Ps.117.
i die illa. Cōfitemini dño: ꝛ inuocate no- a.
mē eiꝰ. Notas facite in ppl'is adinuē- Ps.104.
tiones eiꝰ: memētote qm excelsum est b.
nomē eiꝰ. Cantate dño qm magnifice i.pa.16.
fecit: annūciate hoc in vniuersa terra b.
Exulta ꝛ lauda habitatio sion: qr ma-
gnus in medio tui sctūs israel.

¶C.S. De euersione babylonis: et eiꝰ vastitate interseritur: de captiuitate ꝛ reditu populi. Capitulum.xiii.

B Onus babylonis qd vidit esaias filius : mos. Sup mōtē caliginosū leuate signū: & exaltate
vocem. leuate manū: et
ingrediantur portas di
ces :ego mādaui sclifi
catis meis & vocaui fortes meos in ira
mea: exaltātes in gloria mea. Vox multi
tudinis i montib⁹ quasi populoꝝ freq
uentū: vox sonitus regū gentiū con
gregatarum. Dñs exercituū preceptit
militie belli pentē tib⁹ de terra. procul
a summitate celi dñs:et vasa furoris
eius vt disperdat oēm terrā. Ululate:quia
ppe est dies dñi :quasi vastitas a dño
veniet: ppter hoc oēs manus dissoluē
tur:& omne cor hois contabescet & con
teret. Dolōes et dolores tenebunt:
Hab.2.c. quasi parturientes dolebunt . Vnusqsq
ad proximū suū stupebit:facies cōbus
te vultⁿ eoꝝ. Ecce dies dñi veniet cru
delis:et indignationis plenus:& ire tu
rouisq; ad ponēdē terrā in solitudinē
et pēdōes eius conterēdos de ea :qm
stelle celi & splēdor eoꝝ nō expādent
lumen suū. Obtenebrat⁹ est sol in ortu
suo:& luna nō splendebit i lumie suo.
Esa.32.d. Et visitabo sup orbis malā:& ptra im
pios iniqtatē eoꝝ. Et requiescere faciā
c superbiam ifidelū:et arrogantiā fortiū
humiliabo. Pcciosior erit vir auro et
hō mūdo obrizo. Sup hoc celū turba
bor:& mouebit terra de loco suo:ppter
indignationē dñi exercituū : et ppter
die ire furoris eⁿ. Et erit q̄si damula
fugiēs:& q̄si ouis: & nō erit q̄ congreget
Vnusquisq; ad ppl'm suū conuertet: &
singuli ad terrā suā fugient . Omis qui
inuētus fuerit:occidet. & omis qui sup
uenerit cadet in gladio. Infantes eoꝝ
alliden t̄ in oculis eoꝝ:diripient domⁿ
eorum:et vxores eoꝝ violabūtur. Ecce
ego suscitabo sup eos medos: q̄ argē
tū nō qrāt nec aurū velint sz sagittis
D puteos sterniēt & lactātib⁹ vteris nō
misereb̄itur & sup filios nō pcat oculis
eoꝝ. Et erit babylon illa ciuitas glo
sa & regnis sclptis & supbia chaldeorum
subuersa sicut subuertit dñs sodomā
Ge.16.c. et gomorrā. Nō habitabit vsq; in finē
et nō fundabit vsq; ad generationē & g
nationē. Nec ponet ibi tēdoria arabs
nec pastores requiescēt ibi :sz requiescent
ibi bestie: & replebūtur domⁿ eoꝝ dra
conib⁹: et habitabunt ibi struthiones. & p
losi saltabūt ibi: & rūdebūt ibi vlule
in edib⁹ eⁿ & strene i delubri voluptat.

C.C.S. De casu luciferi: et verbis do
mini contra philisteos. Cpm xiv.

Hoc est vt venat ist
ciuus & dicos eⁿ nō ob
liuiscetur. Miserebitur
enim dñs iacob: & adhuc ē israel: et requie
re ces faciet sup terrā suā. Adiūgetur ad
na ad eos: & adherebit dñi iacob & tenē
bit eos ppl'm: & reducēt eos i loco suo
Et possidebit eos domⁿ in ter sup terrā
dñi i seruos & ancillas : & erūt capiētes
eos q̄ se ceperāt: & subiicient exactores
suos. Et erit i die illa cū requiē dederit
tibi dō⁹: et a labore tuo et a pessimo
ne tua: et a seruitute dura qua ēi seruī
uisti: sumes parabolā istā contra regē
babylonis: & dices. Quomodo cessauit
exactor: quieuit tributū. Cōtriuit dñs
baculū impiorum virgā dñantiū: percutiēs
ppl'os in indignatione plaga insanabi
li: subiicientem furore gētes: & persequē
tem crudeliter. Cōquieuit & silūit omis
terra: gauisa est & exultauit: abiectes q̄
letati sunt sup te & cedri libani. Et qua
dormisti nō ascēdit qui succidat nos.
Infernⁿ subter te pturbat⁹ est in occur
sum aduentⁿ tui: suscitauit tibi gigan
tes. Oēs principes terre surrexerunt
de solijs suis: oēs principes nationū.
Vniuersi respondebunt et dicent tibi.
Et tu vulneratⁿ es sicut nos: nōstis filis
effectus est. Detractus est ad inferos su
pbia tua cōcidit cadauer tuū. Subter
te sternet tinea: & operimētū tuū erit
vermes. Quomodo cecidisti ē celo lu
cifer q̄ mane oriebar⁹? Corruisti i terrā
qui vulnerabas gētes q̄ dicebas i cor
de tuo. In celum ascēdam: super astra
dei exaltabo solium meū: sedebo i mōte
testamēti i laterib⁹ aquilonis . Ascen
dam sup altitudinē nubiū: similis ero
altissimo. Verūtamē ad infernū deme
heris in profundū laci. Qui te viderint
ad te inclinabūtur: teq; pspicient. Nūq̄d
iste est vir q̄ conturbauit terrā: q̄ con
cussit regna q̄ posuit orbē desertum: et
vrbes eⁿ destruxit: vinctis eⁿ nō aperu
rit carcerē. Oēs reges gētiū omnes
dormierūt in gloria: vir in domo sua: tu
autē iectus es de sepulchro tuo quasi
stirps inutilis pollut⁹ et obuolut⁹ cū
his: q̄ interfecti sunt gladio: et descēde
rūt ad fundamēta laci. Quasi cadauer
putridū nō habebis cōsortū: neq; cū
eis in sepultura. Tu ei terrā tuā vsp
didisti: tu ppl'm tuū occidisti. Non po

cedit i eternū semē pessimorū. Prepa
rate filios eⁿ occisioni in iniqtate pa
trū eoꝝ. Nō surgēt: nec hereditabūt
tranēq; implebūt facie orbis ciuitatū.
Et consurgā sup eos : dicit dñs exercit
uū. & pdā babylōis nomē: & reliqias et
germen & pgenē: dicit dñs . Et ponā
eā i possessionē bericū: & in paludes aq
rum & scopabo eā in scopis terens dicit
dñs exercituū. Iurauit dñs exercituū
dicēs. Sicut nō vt putauī ita erit: & quō
mēte tractaui sic euenet: vt pterā ass
syriū in terra mea: & in mōtib⁹ meis cō
culcē eū: et auferē ab eis iugum eius:
et onus illⁿ ab hūero eoꝝ tollē. Hoc
consiliū qd cogitaui sup oēm terrā: &
hec est manⁿ extēsa sup oēs gētes.
Dñs enim exercituum decreuit: & q̄s
poterit infirmare? Et manus eⁿ extēsa
est: & auertat eā? In anno quo mor
tuus est rex achaz: factū est onus istud.
Ne letetis philistiim omis tu: qm cōmi
nuta est virga percussoris tui: de radice
enim colubri egredietur regulus : et semen
eius absorbēs poluerē. Et pascent pri
mogenti pauperū: & paupes adquiescē
ter requiescēt: & interiere faciā in fame
radicē tuā: & reliquias tuas interficiam.
Ulula porta: clama ciuitas: pstrata est
philistiea omis . Ab aquilone enim fumus
venit: & nō est q̄ effugiet agmen eius
& q̄d respondebit nuncio gentis ? Q:
dñs fundauit sion: & in ipso sperabūt
pauperes populi eius.

C.C.S. De onere moab. Cpm xv.

Onus moab. Q: nocte
vastata est ar. Moab cō
ticuit: quia nocte pa
stat⁹ est murus: moab cōticuit. Ascendit do
mus & tribon ad excel
sa in plāctū sup nabo
Is.f. et sup medaba moab vlulabit. In cunc
Is.g. tis capitib⁹ eⁿ calueciē: & omis barba
radetur. In triuiis eⁿ accīti sunt sacco
sup tecta eⁿ & i plateis eⁿ omis vlu
latus descēdet in fletus. Clamabit eses
bon & eleale: vsq; ad iasa audita est vox eo
rū. Sup hoc expediti moab vlulabunt:
ala eⁿ vlulabit sibi. Cor meū ad moab
c clamabit vectes eⁿ vsq; ad segor: vitu
lam sternentē. Per ascēsum enim luith
flens ascēdet: & i via oronai clamorē cō
trinōis clamabūt. Aque enim nemrim de
serte erūt: q̄ arute herba: defecit ger
men: virē: omis interiit. Sōm magni
tudinē opis & visitatio eoꝝ. Ad eos rē
Is.i. ristich ducent eos qm circuibit cla
mor ēminū moab. Vsq; ad gallim vlu
latⁿ eⁿ & vsq; ad puteū helim clamo:
eⁿ: q̄ aq̄ dibō replete sunt sanguine.
Ponā enim sup dibō additamēta his qui
fugerit de moab leonē: reliqīs terre.

C.C.S. prophetat & petit ruth moa
bitide venire in genealogia xpi: et sic
christium de ipa pcit. Capitulum.xvi.

Mitte agnū dñe dñā
torē fre ō petra deser
ti ad mōtē filie sion.
Et erit sicut auis fu
giens: & pulli de nido
euolantes: sic erunt fi
lie moab in trāseunsū
arnon. Ini cōsiliū: coge cōsiliū : pone
q̄si nocte vmbra tuā i meridie. Abscōdē
de fugitēs: & vagos ne pdas. Habita
bunt apud te profugi mei. Moab esto
latibulū eoꝝ a facie vastatoris. Finit⁹
est enim pulvis: consummat⁹ est miser:
defecit q̄ cōculcabat terrā. Et prepara
bit i misericordia sedebit sup eū in ve
ritate in tabernaculo dauid iudicans
et qrēs iudiciū & velocitat reddēs qd
iustū est. Audiuimⁿ supbia moab sup
bus est valde. Supbia eⁿ & arrogātia
eⁿ & indignatio eⁿ plusq̄ fortitudo eⁿ
Idcirco vlulabit moab: ad moab vni
uersus vlulabit. Pro qui lerant super
muros cocti lateris loquimini plagas
suas qm superbiam ecedō debita sunt
Et vineā sabama dñi gentiū crudelēt
c Flagella eⁿ vsq; ad iazer puenerunt:
errauerē i deserto ppagles eⁿ relicte
sunt: trāsierūt mare. Super hoc plora
bo in fletu iazer: & vineā sabama . Inē
biabo te lacrymis mea cū ebō & eleale:
qm super vindemia tua & super messem
tua vox calcantiū irruit. Et auferetur
letitia & exultatio de carmelo: et in vi
neis non exultabit neq; iubilabit. Vi
nū in torculari non calcabit: q̄ calcare
p̄cuerat: vocē calcantiū abstulit. Super
hoc vēter meⁿ ad moab q̄si cytharā
sonabit: & viscera mea ad murū coc
ti lateris. Et erit cū apparuerit q̄ la
bouauit moab sup excelsis suis: ingre
diet ad sctā sua vt obsecret & nō va
lebit. Hoc verbum q̄ locutⁿ est dñs ad
moab extunc & iste locutⁿ est dicēs. In
triⁿ annis q̄si anni mercenarium au
ferēt gloria moab sup omē ppl'm multū: et
relinquet in eo sicut racemⁿ parvus &
modicus nequaq̄ multus.

C.C.S. De onere damasci: indigit dñs
ptra iacob & ostendit q̄ oblit⁹ ē saluatoris
sui & ptra p̄cēntes ppl'm dñi. Ca.xvij.

B Onus damasci. Ecce da
masc⁹ desinet esse ciuitas
tas: erit sicut acerui
lapidū i ruina. Dere
linquē ciuitates aroer
gregib⁹ erūt: et requie
scēt ibi: et nō erit qui ex
freat. Et cessabit adiutorium ab ephraim
et regnū a damasco: et reliquie syrie si
cut gloria filiorū israel erūt: dicit dominus exerci
tuū. Et erit in die illa. Attenuabit gloria
iacob: et pinguedo carnis eius emarcescet
D et erit sicut congregans in messe quē re
stricterit brachiū eius spicas leget. Et
erit sicut qui colligit spicas in valle raphaim:
et relinquēt in eo qui racemi: sicut excussio olive duarū vel trium oliuarū in summi
tate ramorū: siue quinque aut quinq. In ca
cuminibus eius fructuosis: dicit dominus deus
israel. In die illa inclinabit homo ad factorē suū: et oculi eius ad sanctum israel respi
cient: et non inclinabit ad altaria: quē fecerit
E manus eius: et quod operati sunt digiti eius non
respicient lucos et delubra. In die illa
erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte
sicut aratra et segetes: quē derelicte sunt
a facie filiorū israel: et eris desolata quoniam oblita es dei saluatoris tui: et fortis adiutoris tui non es recordata. propterea plantabis plantationē fidelem: et germen alienum seminabis. In die plantationis tue la
bruscabit mane semen tuum florebit. Ab
lata est messis in die hereditatis: et dolebit gramiter. Ue multitudini populorum multorum: et multitudo maris sonabit: et tu
multi turbabor sicut sonitus aquarum multarum
F Sonabunt populi sicut sonitus aquarum abundantissime: et increpabit eos: et fugient procul. Et rapiet sicut puluis montium a facie venti: et
sicut turbo coram tempestate. In tempore
speri: et ecce turbatio: et matutino: et non
subsistet. Hec est pars eorum qui vastauerunt nos: et sors diripientium nos.

CC.S. Sermo alius pro egypto. c. xviii

G Ue terre cymbalo alarum quē est trans flu
mina ethiopie quē mittit in mare lega
tos: et in vasis papyri super aquas. Ite an
geli veloces ad gentem prauulam et dilacerata: ad populum tribulem: post quem non est
alius ad gentem expectantem et conculcatam: cu
ius diruperunt flumina terram eius. Ad
montem nostrum dominus exercituum montem syon.
H Omnes habitatores orbis qui morammini in
terra: cum elevatum fuerit signum in montibus
videbitis: et clangorem tube audietis: quia
hec dicit dominus ad me. Ego quiescam: et pro
derabo in loco meo: sicut meridiana
lux clara est: et sicut nubes roris in die
messis. Ante messem cum tempus consumpserit: et imaturata fructus germinauerit: et pedunculus ramusculum eius floruerit: quē decisa fuerint: abscindent: et excutient et relinquent simul: auferent mortuum bestiis terre: et estate pascentur eum volucres: et omnes bestie terre super illam hiemabunt. In tempore illo deferetur munus domino exercituum a populo diuulso: et dilacerato: a populo terribili post quem non fuit alius a gente expectante et conculcata: cuius diruperunt flumina terram eius ad locum nominis domini exercituum montem syon.

CC.S. De onere egypti: postea de ascensione eius: scilicet de pacificatione eius: de quinque ciuitatibus in egypto loquentibus lingua chanaan. Capitulum. xix.

A Onus egypti: ecce dominus ascendet super nubem leuem: et ingredietur egypti
et mouebunt simulacra egypti a facie
eius: et cor egypti tabescet in medio eius.
B Et concurrere facia egyptios aduersus
egyptios: et pugnabit vir contra fratrem
suum: et vir contra amicum suum: ciuitas aduersus ciuitatem: regnum aduersus regnum
et diruptus spiritus egypti in visceribus
eius: et consilium eius peribit: interrogabunt simulacra sua et diuinos suos
et phitones et ariolos: et tradam egyptum
in manu dominorum crudelium: et rex durus dominabitur eorum: dicit dominus deus exercituum. Et
arescent aque de mari: et fluuius desolabitur atque siccabitur: et deficient flumina. Et
attenuabunt et siccabunt rium aggeris.
C Calamus et iuncus marcescent: inundabit alueus riui a fonte suo. Et omis sementis
irrigua siccabitur arescet: et non erit. Et
merebunt piscatores: et lugebunt omnes
mittentes in flumen hamum: et expandentes retia super facie aquarum emarcescent
Confundant qui operantur linum pectentes et texentes subtilia. Et erunt irrigua
eius fractantia omnes qui faciebant lacunas
ad capiendos pisces. Stulti principes
thaneos: sapientes consiliarii pharaonis
dederunt consilium insipiens. Quomodo dicetis
pharaoni: Filius sapientium ego filius re
gum antiquorum. Ubi nunc sunt sapientes tui?
Annunciet et indicet tibi: quid cogitauerit
dominus exercituum super egyptum. Stulti
facti sunt principes thaneos: emarcuerunt
principes mephenos: deceperunt egyptum: angulum populorum eius. Dominus miscuit
in medio eius spiritum vertiginis. Et errare
fecerunt egyptum in omni opere suo: sicut
errat ebrius et vomens. Et non erit egypto
opus quod faciat: caput et cauda ieiunabit
et refrenabit. In die illa erit egyptus qui

mulieres: et stupebunt et timebunt a facie
commotionis manus domini exercituum: quam
ipse mouebit super eam: et erit terra iuda
egypto in pauorem. Omis qui illum fuerit
recordatus pauebit a facie consilii domini exercituum: quod ipse cogitauit super eam. In die
illa erunt quinque ciuitates in terra egypti
loquentes lingua chanaan: et iurantes
per dominum exercituum. Ciuitas solis vocabitur una. In die illa erit altare domino in me
dio terre egypti: et titulus domino iuxta ter
minum eius: et erit in signum et in testimonium
domino exercituum in terra egypti. Clama
bunt enim ad dominum a facie tribulantis: et
mittet eis saluatorem et propugnatorem: qui li
beret eos. Et cognoscet dominus ab egypto
et cognoscent egyptii dominum in die illa: et
colent eum in holocausto et in munere: et vota
vouebunt domino et soluent. Et percutiet dominus
egyptum plaga: et sanabit eam: et reuertent
ad dominum: placabit eis: et sanabit eos.
In die illa erit via de egypto in assyrios: et intrabit assyrius in egyptum et egyp
tius in assyrios: et seruient egyptii assyrio.
In die illa erit israel tertius egypto et assy
rio: benedictio in medio terre cui benedixerit
dominus exercituum: dicens. Benedictus populus meus egyptus: et opus manuum mearum assyrius: hereditas autem mea israel.

CC.S. De captiuitate egypti: et transmigratione ethiopie: et nuditate. C. xx.

B In anno quo ingressus est
tartan in azotum: cum misisset eum sargon rex assyrio
rum: et pugnasset contra
azotum: et cepisset eum in
tempore illo locutus est dominus
in manu esaie filii amos: dicens. Uade: et
solue saccum de lumbis tuis: et calciamen
ta tua tolle de pedibus tuis. Et fecit sic:
ambulans nudus et discalceatus. Et dixit
dominus. Sicut ambulauit seruus meus esaias
nudus et discalceatus: in signum annos tri
gintā et portentum erit super egypto et super
ethiopia: sic minabit rex assyrium captiuitatem egypti: et transmigrationem
ethiopie: iuuenes et senes: nudos et discal
ceatos: in ignominia egypti. Et timebunt et confundent
ab ethiopia spe sua: et ab egypto glo
ria sua. Et dicet habitator insule huius
in illa die. Hecine erat spes nostra: ad
quos confugimus in auxilium: vt liberarent nos a facie regis assyriorum. Et
quomodo effugere poterimus nos.

CC.S. De ruina babylonie per medos: et persas interposito: de onere idumee: et onere arabie. Cpm. xxi.

C Onus deserti maris. Sic
ut turbines ab africo
venient de deserto venit
de terra horribili. Uisio dura nunciata est mihi. Qui seruat seruat: et qui
depredat agit: quē oppo
lator est vastat. Ascende elam obsidere me
dos gemitus eius cessare feci. Propter
ea repleti sunt lumbi mei doloribus et
angustia possedit me sicut angustia par
turientis. Conturbatus sum audiens: conturbatus
sum cum viderem: emarcuit cor meum: timor
D ne stupefecerit me. Babylon dilecta
mea: posita est mihi in miraculum. Pone
mensam: contemplare in specula. Comedentes: bibentes surgite principes: arripite
clypeum. Hec enim dixit mihi dominus. Uade:
et pone speculatorem: quod cum viderit
annunciet. Et vidit currum duorum equitum
ascendentem: alium: ascendentem camelum: et con
templatus est diligenter multo iterum.
E Et clamauit vt leo. Super speculum domini
ego sum: stans iugiter per diem: et super custo
diam meam ego sum stans totis noctibus.
ecce iste venit ascensor: vir biga equitum
et respondit: et dixit. Cecidit cecidit babylon
et omnia sculptilia deorum eius: et in terra
F Tritura mea et filia aree mee quē
audiui a domino exercituum deo israel annunciauit
vobis. Onus dumaa ad me clamat de
seir. Custos quid de nocte: custos quid de
nocte. Dixit custos. Uenit mane nox
G Et quoties quoties: querimini et venite.
Onus arabia. In saltu ad vesperam dormietis: in semita dodanim. Occurrentes
sitienti ferte aquam habitatores terrā austri
cum panibus occurrite fugienti. A facie enim
gladium fugerunt: a facie gladii imminenti
a facie arcus tenti: a facie grauitatis quoniam
hec dicit dominus ad me. Adhuc vno anno
quasi anno mercenarii: et auferetur omnis gloria cedar: et reliqui numeri sagittarum fortium de filiis cedar minuentur:
H quoniam dominus deus israel locutus est.

CC.S. Sermo domini contra hierusalem: de idolis eius predicat destructio facta
per nabuchodonosor: item sermo domini ad
sobnam propositum templi: vbi sub nomine eliachim agit de christo: quod ponetur clauum dauid super humerum: et est
parillus in ecclesia. Cpm. xxii.

A Onus vallis visionis. Quid tibi
est: quia ascendisti tu omnis in
tecta clamoris plena: vrbs frequens ciuitas exultans. Interfecti tui non interfecti gladio: nec mortui tui mortui in
bello. Cuncti principes tui fugerunt si-

Abach. 2. a.
Ioa. 3. d.
B
C
Abach.
Ieri. 51. a
apo. 14. d
D
E
F
G
H

mul: durecq; legati sunt. Oes q̃ inuenti
sunt vinci sunt: pariter pedl fugerũt.
Propteres dixi. Recedite a me amare
B flebo. Nolite insudere vt cõsolemini
me super vastitate filie ppli mei. Dies
enim interfectõis: pedl caltãtõis: et fletus
dño deo exercituum in valle visionis.
Scrutans murũ: et magnificus super
mõtẽ. Et clã sumpsit pharetrã: curru
hois equitis: et pariter nudauit clypeus
Et erũt electe valles tue plene quadri-
gap: et equites ponẽt sedes suas in porta
C et reuelabit operimẽtũ iude: et videbis
in die illa armẽtariũ domus saltuũ et
scissuras ciuitatis dõ videbit: et ꝓ mul
tiplicate sunt: et ꝓgregaltis aquas pi-
scine inferioris: et domos hierl̃m nume
rastis: et detriuistis domos ad munie-
dũ murũ: et lacũ fecistis iter duos mu
ros: et aquã piscine veteris: et non suspe-
xistis ad eũ q̃ fecerat eã: et operatorẽ
eius de lõge nõ vidistis. et vocabit dñs
deus exercituũ l die illa ad fletũ: et ad
plãctũ: et ad calutiũ: et ad cingulũ sacci
et ecce gaudiũ: letitia occidere vitulos
D et iugulare arietes: comedere carnes
et bibere vinũ. Comedamus et bibamus:
de pe. dis. 2. c. li eras enim morimur. et reuelata est l au-
ribus meis vox dñi exercituũ. Si dimit-
tet iniqtas hec vobis donec moriamini
petrus quoq;
1. co. 15. d dicit dñs exercituũ. Hec dicit dñs
deus exercituũ. Vade et ingredere ad
E eũ q̃ habitat in tabernaculo ad sobnã
prepositũ tẽpli: et dices ad eũ. Quid
tu hic aut quali quis hic? Quia excidi
sti tibi hic sepulchũ: excidisti in excel
so memoriale: diligẽter: impetra tabe
naculum tibi. ecce dñs asportari te faci-
et: sicut asportat gallus gallinaceus
et quasi amictũ sic subleuabit te. Coro-
nãs coronabit te tribulatiõe: q̃si pilã
mittens te in terrã late et spaciosã. Ibi
F morieris: et ibi erit currus glie tue et
ignominia domũ dñi tui. et expellãs te
de statõe tua: et de ministerio tuo de-
ponẽ te. et erit l die illa. Vocabo seruũ
meũ eliachim filiũ helchie: et induã il
lum tunica tua: et cingulo tuo ꝓfortã-
do eũ: et potestatẽ tuã dabo l manũ eius
et erit q̃si pr̃ habitãtib̃ hierl̃m et domui
Job. 12. c iuda. et dabo clauẽ domus dauid super
Apoc. 3. c humerũ eius: et aperiet et nõ erit q̃ clau-
G dat: et claudet: et non erit q̃ aperiat. et
figã illũ pactũ in loco fideli: et erit in
solium glie domui patris sui: et suspẽdã
sup eũ omẽ gliam domus patris eius. Va-
sor diuersa generis: omne vas paruulũ
a vasis cratera rũ: vsq; ad oẽ vas mu-

sicũ. In die illa dicit dñs exercituũ
auferet paxillus q̃ fixus fuerat in lo-
fideli: et fragẽt: et cadet et peribit q̃
pepẽderat in eo: q̃: dñs locutus est.

C. C. S. Sermo dñi contra tyrũ: qm̃
tura sit super eã destructio per nabu
chodonosor: post septuaginta annos e
postea reputabitur. Cpm. xxiii.

ONus tyri. Vlulate naues maris:
q̃ vastata est domus: ne veniat
cõsueuerãt: de terra cethim: reuelata
est eis. Tacete q̃ habitat: insula nego
ciatio sidonis. Trãsierẽt mare: reple
uerunt te aqis multis: semẽ nili mes
sis fluminis frugeres eius: facta est ne
gociatio gẽtiũ. Erubescẽ sidõ: ait ma
re fortitudo maris: dicẽs. Nõ parturi
ui et non peperi: et enutriui iuuenes:
nec ad incremẽtũ pduxi virgines. cum
audiũ fuerit in egypto: dolebunt cũ
audierint de tyro. Trãsite maria: pla
late q̃ habitat: insula. Nũqd̃ non ista
hec est q̃ gloriabat̃ diebus pristinis in
ãtiquitate sua. Ducẽt eã pedes sui lõge
ad peregrinãdũ. Quis cogitauit hoc
super tyrũ quõdã coronãtãcitus nego
ciatores ejus principes: nutritores eius: incli-
tos terre? Dñs exercituũ cogitauit hoc
detrahere super dñã omẽ gloriã: et ad
ignominiã deducere: omnes nobiles
terre. Trãsi terrã tuã q̃si flumẽ: filia
maris: nõ est cingulum vltra tibi.
Manũ suã extẽdit sup mare et vsque
ut regna. Dñs mãdauit adue: ad eũ
nãdũ: vt pereret fortes eius et dixit. Nõ
adicies vltra vt gloriẽris calũniã fi-
stinẽs ꝓgo filia sidonis. In cethim nõ
surgẽs trãsfreta: ibi q̃ nõ erit requies
tibi. Ecce terra chaldeorũ: talis ppls
nõ fuit: vastãtũ fundauit eã. In capiuita
tẽ traduxerũt robustos eius: suffodẽ
runt domos eius: posuerũt eã in ruinas.
Vlulate naues maris: q̃ demolita est
fortitudo vestra: erit in die illa: si obiu
gatione erit o tyre septuaginta annis: sicut
dies regis vni. Post septuaginta
autẽ annos erit tyro q̃si cãtici meretri-
cis. Sume citharã: circũi ciuitatẽ me
retrix obliuioni tradita. Bene cane fre-
quẽter: vt memoriã tui sit. Erit
post septuaginta annos visitabit dñs
tyrũ: et reducet eã ad mercedẽ suã: et
et rursum fornicabit cũ omnibus re-
gnis sup faciẽ terre: et erunt negotia-
tiones eius: et mercedes eius sanctificate
dño. Nõ condentur neq; reponent: q̃
bitũ q̃ habitauerit coram dño erit nego
ciatio eius: vt manducẽt in satietãtem
et vestiantur vsq; ad vetustatẽ.

C. C. S. Sermo maloium que dñs fa-
citurus es terre vniuersaliter: p̃ pecõ
habitatoꝝ eius: de die iudicii. Cap. xxiiii.

ECce dñs vastãs vastãbit terrã: et dissipãbit
eã. et affligẽt faciẽ eius: et disperdet
habitatores eius. et erit sicut ppls sic
sacerdos: et sicut dominus: sic seruus: sicut
mater: sicut ancilla: sicut domina eius. Sicut emẽtor:
sic ille q̃ vendit. Sicut fenerator: sic is
q̃ mutuũ accipit. Sicut q̃ repetit: sic q̃
debet. Dissipatiõe dissipabit terra: et
direptiõe prediabit. Dñs enim locutus
est verbũ hoc. Luxit et defluxit terra: et
infirmata est: defluxit orbis: et infirmata
est altitudo ppli terre: et terra interfe
cta est ab habitatoribus suis: q̃ transgre-
di sunt leges: mutauerũt ius: dissipa-
uerunt fedus sempiternũ. Propter
hoc maledictio vorabit terrã: et peccã
bit habitatores eius: ideoq; insanient
cultores eius: et relinq̃nt homines pauci. Lu
xit vindemia: infirmata est vitis: ingemu-
erũt omes q̃ letabãt corde. Cessabit
gaudium tympanorũ: quiescit sonitus
letantiũ: desinit dulcedo cytharę. Cũ
cãtico nõ bibent vinũ: amara erit po-
tio bibẽtibus illũ. Attrita est ciuitas
vanitãtis: clausa est omnis domus: nullo
introeunte. Clamor erit sup vino: ꝑ pla
teas: deserta est ois letitia: trãslatũ est
gaudiũ terre. Relicta est in vrbe solitu
dor: calamitas opprimet portas. Qꝛ
hec erũt in medio terre: in medio po-
pulorũ. Quomõdo si pacẽ oliue que re
manserũt excutiãtur in oliua: et race
mi cum fuerit finito: vindemiãbit: heu ad
hũc voce sua: atq; laudabit: cum glori
ficatus fuerit dñs: hinnient de mari.
Propter hoc in doctrinis glorificate
dñm: in insulis maris nomẽ dñi dei
israel. A finib̃ terre laudes audiuimus
gliam iusti. Et dixit. Secretũ meũ mi
hi: secretũ meũ mihi. Ve mihi. Preua
ricãtes preuaricati sunt: et preuaricatiõe
transgressoꝝ preuaricati sunt. Formido
et fouea: et laqueus sup te q̃ habitator: eos
terrẽt: et erit q̃ fugerit a facie formidi
nis cadet in fouea: et q̃ se expiauerit
de fouea tenebit laqueo: q̃ cataracte
de excelsis aperte sunt: et cõcutiẽt fun
damẽta terre. Cõfractiõe cõfringetur
terra: cõtritiõe cõterẽt terra. Cõmo-
tione cõmouebit terra: agitatiõe agi-
tabit terra sicut ebrius: et auferet q̃si ta-
bernaculũ pnũ noctis: et grauabit eã
iniqtas sua: et corruet: et nõ adiicẽt vt
surgat: et erit in die illa: visitabit
dñs sup militiã celi in excelso: et sup re
ges terre q̃ sunt sup terrã: et cõgregabũt
in cõgregatione vnũ: et claudẽtur in lacũ: et
claudẽtur ibi in carcere: et post multos
dies visitabũtur: erubescet luna: et cõ
fundet: solis: q̃ regnauerit dñs exercitũ
l mõte sion: et in hierusalem: et in cõspe
ctu senũ suorũ fuerit gloriosus.

C. C. S. Propheta agit gratias deo p
suis opibus: de societate ecclesie: de lert
tu mortis: confractu potẽtie diaboli. xxv

A OMine deus meus es tu: et
exaltabo te: et confitebor
nomẽ tuo: quia fecisti mirã
bilia: cogitationes antiquas
fideles: amẽ. Qꝛ posuisti
ciuitatem in tumultum:
vrbem forte in ruinam: domus alienorũ
vt nõ sit ciuitas: et in sempiternũ non
edificetur. Super hoc laudabit te ppls
B fortis: ciuitas gentiũ robustarũ time
bit te. Qꝛ factus es fortitudo pauperi
fortitudo egeno in tribulatione sua
spes a turbine: obiaculũ ab estu. Spiritus
enim robustorũ q̃si turbo impellens pa-
rietẽ. Sicut estus in siti: tumultũ alie-
norũ humiliabis: et q̃si calore sub nube
C torrente: ꝑ umbrã: fortiũ marcescere
faciẽs: et faciet dñs exercituũ omnibus
ppls in mõte isto hoc cõuiuium pin
guium: cõuiuium vindemiarũ: cõuiuium pin
guium medullatorũ: vindemiarũ defecate.
et deuorabit in mõte isto faciẽ vinculi
colligati sup oẽs ppls: et telã q̃ sorti
tus est sup oẽs nationes: deuorabit Apoc. 7. 3
mortem in sempiternũ: et auferet dñs et. 21. a.
deus lachrymã ab omni faciẽ: et opprobri
um ppli sui auferet de vniuersa terra
q̃ dñs locutus est: et dicent in die illa:
ecce deus nr̃ iste expectabimus eum: et
saluabit nos. Iste dñs: sustinuimus eum
D et exultabimus: et letabimur in salutari
eius: q̃ requiescet manus dñi in mõte isto.
et conteretur Moab sub eo: sicut tri-
turatur palea in plaustro: et extẽdet manus
suas sub eo: sicut extẽdit natãs ad na-
tãdũ: et humiliabit gliam eius cum alti-
tudine manuũ eius: et munimẽta sublimis
muroꝝ tuoꝝ concidet: et humiliabũ-
tur: et detrahẽtur in terrã vsq; ad pul
uerem.

C. C. S. Canticum iustorũ de semita iu-
stitie: de iniquitãte impũitẽ: de resurrectiõe
mortuorũ. Cpm. xxvi.

IN die illa cantabit canticũ istud
in terra iuda. Vrbs fortitudinis
nre syon saluator: ponetur in ea murus
et antemurale. Aperite portas: et ingredietur

ges iustas: custodies ueritatē. Uet⁹ error abiit: eruabis pacē: pacē q̄ tē spāt mus. Speraſtis i dño i ſcḡlio eternis: i dño deo forti ꝓpetuū. Q: incurabit habētes in excelſo: iuitate ſublimen humiliabit. Humiliabit cāvſq; ad terrā: detrahet eā vſq; ad puluerē. Cōcalcabit eā pes: pes pauperis greſſus egenor⁹. Semita iuſti recta eſt: recto⁹ calles iuſti ad ambulādū. Et i ſemita iudicio rū tuor⁹ dñe ſuſtinuim⁹ te: nomē tuus z memoriale tuū deſiderio ale. Anima mea deſiderauit te e nocte: ſz i ſpū meo in precordiis meis: de mane vigilabo ad te. Cū feceris iudicia tua i terra: iuſticiā diſcēt habitatores orbis. Miſereamur ipio: nō diſcet iuſticiā facere In terra ſētōr: iniq̄ geſſerit: nō videbit gloriā dñi. Dñe exaltet man⁹ tua: et nō videāt: vidēt: z pfundant zelātes populi: ignis hoſtes tuos deuoret. Dñe dabis pacē nobis: ſola eñ opa nſa opa tus es nobis. Dñs de⁹ noſter dñi poſſe derunt nos abſq; te: tātum in te recordemur nominis tui. Mortētes non viuant gigātes nō reſurgāt. Propterea viſitaſti: ꝑtriuſti eos: z pediſti oēm memoriā eor⁹. Indulſiſti gēti dñe: indulſiſti gēti. Iunq̄ glorificatus es: z ēlōgaſti oēs terminos terre. Dñe in anguſtia req̄ſierunt te: in tribulatiōe murmuris doctrina tua eis. Sicut q̄ pcepit eā appropinq̄uerit ad partū dolens: clamat in doloribus ſuis: ſic facti ſumus. A facie tua dñe pcepim⁹ et q̄ſi parturiuim⁹: z pepim⁹ ſpū ſalutis Iuſticiā nō fecim⁹ i terra: ideo nō ceciderūt habitatores terre. Viuēt mortui tui: interfecti mei reſurgēt. Expgiſcimini z laudate q̄ habitatis i puluere: ros lucis: ros tu⁹: z terrā gigātū detrahes in ruinā. Uade pp⁹ meus intra in cubicula tua claude oſtia tua ſup te: abſcōdere modicū ad momētū donec ꝑtriſeat indignatio mea. Ecce eñ dñs egredīt de loco ſuo: puniſcet iniq̄tātē habitatoris terre ꝑtra eū z reuelabit terra ſanguinē ſuū: z non operiet vltra interfectos ſuos.

CC. S. De iudicio z ſtertitu diabolī: ō ſpina dom⁹ z vinea ſua: de predicatiōe apoſtolor⁹: de fide gentium. Ca. xxvii.

IN die illa viſitabit dñs i gladio ſuo duro z grādi z forti: ſup leuiathā ſerpētē vectē: z ſup leuiathā ſerpētē tortuoſum z occidet cecuz q̄ i mari eſt. In die illa vinea meri cātabilis. Ego dñs q̄ ſeruo eū repēte ꝑpnabo: ne forte viſitēt ꝑtra eā: nocte ac die ſeruo eā: indignatio nō eſt mihi. Quis dabit me ſpinā z pepies? In pulto gradiar ſup eā: ſuccēdā eā partter. Aut ꝑtius tenebo fortitudinē meā: z faciet pacē mihi: pacē faciet mihi. Qui ingredient ipeta iacob efflorebit z germinabit iſrael: z implebit facie orbis terre. Nunq̄d iuxta plagā percutientis ſeriuit eū? Aut ſicut occidit interfectos eius: ſic occiſus eſt? In mēſura ꝑtra cōſurā cū abiecta fuerit iudicabit eā: abiecit eā in ſpū ſuo duro p die ſuū. Idcirco ſup hoc dimittet iniqtas domus iacob: iſte oīs fructus: vt auferat peccatū eius. Cū poſuerit oēs lapides altaris: ſicut lapides cineris alliſos: non ſtabūt luci z delubra. Ciuitas eñ munita deſolata erit: ſpeciosa relinquetur: dimittet quaſi deſertū. Ibi paſcet vitulus: z ibi accubabit: cōſumet ſummitates eius. In ſiccitate meſſis illius: cōtrenē mulieres venientes z docētes eas. Nō eſt eñ pplus ſapiēs: ꝓpterea non miſerebit eius q̄ fecit eum: z formauit eū nō parcet ei. Et erit i die illa: percutiet dñs ab aluco fluminis vſq; ad torrēte egypti: z vos ꝑgregabimini vnus q̄ filij iſrael. Et erit i die illa: clāget in tuba magna: et venient q̄ perierant de terra aſſyrior⁹: z q̄ eiecti erant de terra egypti: z adorabūt dñm de monte ſancto in hierusalem.

CC. S. Indignatio dñi ꝑtra ſupbiam ephraim: et obiectatē ſacerdotū: ꝑtra principes illuſores: de xpo q̄q; naſcentur: z de pena illuſor⁹. Ca. xxviii.

VE corone ſuperbie ebriis ephraim et floſ deciderit: ſicute exultationis eius qui erant in vertice vallis pinguiſſime errantes a vino. Ecce validus et fortis dominus ſicut impetus grandinis turbo confringens: ſicut impetus aquarum multarum inundantium: et emiſſarem ſuper terram ſpacio ſam. Pedibus conculcabitur corona ſupbie ebriorum ephraim: et erit flos decidens gloriē exultationis eius qui eſt ſuper verticem vallis pinguis quaſi tempoiancum ante maturitatē autūni. Quod cum aſpexerit: videns ſatim vt manu tenuerit: deuorabit illū. In die illa erit dominus exercituū corona gloriē z ſertū exultatiōis: reſiduo populi ſui: z ſpiritus iudicii ſedenti ſuper iudicium: et fortitudo reuertentibus de bello ad portā. Uer⁹ hi quoq; pre vino nescierūt: et pre ebietate errauerūt. Sacerdos z ꝓphetas nesciere pre ebietate abſorpti ſunt a vino: erraueruit in ebietate: nescierūt videre: hinnauerūt iudicū. Oēs eñ mēſe repleti ſunt vomitu ſordium: quia ꝑ nō eſt ꝑtra locus. Quē docebit ſciēntiam: quē intelligere faciet auditū. Ablactatos a lacte: auulſos ab vberib⁹ quis mādat: remāda: manda remanda: expectate: expectate: expectate: expectate: modicū ibi: modicū ibi. In loḡla eñ labiis: lingua altera loquet ad populū iſtū: ait dñs. Hec eſt requies mea: refecite laſſum: et hoc eſt mēū refrigeriū: et noluerunt audire. Et erit eis ꝓ dñi oīs mādāt: remanda: mādāt: remanda: expectate: expectate: expectate: expectate: modicū ibi: modicū ibi: vt vadāt z cadāt retrorſus: et ꝑteranē z illaqueanē: z capiāt. Propter hoc audite verbū dñi viri illuſores: q̄ dñamini ſup populū meū q̄ eſt i hierusalē. Dixiſti eñ pcuſim⁹ fedus cū morte: z cū inferno fecim⁹ pactū. Flagellū inundās cū trāſiterit: non veniet ſup nos: q: poſuimus mēdacū ſpem noſtrā: z mēdacio ꝑtecti ſumus. Idcirco hec dicit dñs de⁹. Ecce ego mittā in fundamētis ſyon lapidē angularē: lapidē ꝓbatū ꝑciosum in fundamento fundatū. Qui crediderit: nō feſtinet. Et ponā in pōdere iudicium: z iuſticiā i mēſura. Et ſubuertet grādo ſpem mēdacii et ꝑtectionē. Aq̄ inundabūt: et delebit fedus veſtrū cū morte: z pactū veſtrū cū inferno nō ſtabit. Flagellū inundās cū trāſierit: eritis ei in pculcationē. Quicūq; ꝑtrāſierit: tollet vos q̄m mane diluculo pertrāſibit: i die z nocte: z tātūmodo ſola ꝑcatio intellectū dabit auditui. Coarguitatē eñ ſtratū: ita vt alter decidat: z palliū breue vtrūq; opire non pōt. Sicut eñ i mōte diuiſionis ſtabit dñs: ſic i valle q̄ eſt i gabaō irascet vt faciat opus ſuū: alienū eſt opus eius: vt operetur opus ſuum: peregrinū eſt opus eius ab eo. Et nunc nolite illudere: ne forte cōſtringanē vinculā veſtra. Conſummatiōē eñ et abbreuiatiōē audiui a dño deo exercituū ſuper vniuerſam terrā. Auribus percipite z audite voce mea: attēdite z audite eloquium meū. Nunq̄d tota die arabit arator vt ſeratur: proſcindet: et ſarriet humū ſuā: Nōne cū adequauerit faciem eius ſeret gith: z ciminū ſparget: z ponet triticū per ordinē: z hordeū z milū vicia in finib⁹ ſuis: Et erudiet illū de⁹ ſuus in iudicio: docebit illū. Nō eñ in ſerris triturabit gith: nec rota plaſtri ſup ciminū circūdibit: ſed i virga excutiet gith: ciminū i baculo: panis aūt cōmnuet. Uerū nō i pperuū triturās triturabit illum: neq; ꝑcabit eū rota plaſtri: nec vngulis ſuis cōminuet eum. Et hoc a dño deo exercituum exiuit vt mirabile faceret conſilium: et magnificaret iuſticiam.

CC. S. Prophetaē deſtructio hierlm per nabuchodonoſor: et p romanos: de ciuitate ꝓphetarū et idio ſignato: ꝓpter petā pplinde z elātiā: petā ſua: de fide gētium z reuerſione iudeor⁹ ad fidē et pena illuſorum. Capl̄m. xxix.

VE ariel. Ariel ciuitas quā expugnauit dauid. Additus eſt ann⁹ ad annum: ſolēmitates euolute ſunt. Et circūuallabo ariel: et erit triſtis z merens: et erit mihi quaſi ariel. Et circūdabo q̄ſi ſphera i circuitu tuo: z faciā cōtra te aggere: et munimēta ponā in obſidionē tuā. Humiliaberis de terra loqueris: et de humo audiet eloquium tuum. Et erit q̄ſi phythonis de terra vox tua: et de humo eloquiū tuū muſitabit. Et erit ſicut puluis tenuis: multitudo vētilātiū erit: ſicut fauilla ꝑtranſiens: multitudo eor⁹ q̄ cōtra te pueualuerūt. Erit q; repēte: confeſtim a dño exercituum viſitabit i tonitruo et cōmotiōe terre: voce magna turbinis z tēpeſtatis: z flāma ignis deuoratis. Et erit ſicut ſommiū viſiones nocturne: multitudo omī gētium q̄ dimicauerunt cōtra ariel: z oēs q̄ militauerūt z obſederūt z ꝓuaueruūt aduerſus eā. Et ſicut ſomniat eſuriēs et comedit: cū autē fuerit expergefactus: vacua eſt ala eius. Et ſicut ſomniat ſitiēs z bibit: et poſtq̄ fuerit expergefactus laſſus adhuc ſitit et anima eius vacua eſt: ſic erit multitudo omī gētium q̄ dimicauerunt ꝑtra mōtem ſion. Obſtupeſcite z admiramini: fluctuate z vacillate: inebriamini z nō a vino: mouemini et nō ebrietate: q̄m miſcuit vobis dñs ſpū ſoporis. Claudet oculos veſtros: ꝓphetas z principes veſtros q̄ vidēt viſiones: operiet. Et erit vobis viſio olz ſicut verba libri ſignati: quē cū dederint ſciēti litteras dicēt: lege iſtū z reſpondebit: non poſſum: ſignat⁹ eſt enim. Et dabitur liber neſcienti litteras dicetur q̄: lege: et reſpondebit: neſcio litterās. Et dixit

Mar. 6.a dñs. Eo q appropinquat pplˢ iste ore
E suo: et i labijs suis glorificat me cor autē
abdic.i.c. eius lōge est a me: ꝛ timuerūt me mā
i.cor.i.c. data hominum et doctrinis: ideo ecce
ego addā vt admirationē faciā poplo
huic miraculo grādi et stupēdo. Peri
bit em̄ sapia a sapiētibꝰ eiꝰ: ꝛ itellectꝰ
prudētiū eius abscōdet. Ue q pfundi
estis corde vt a dño abscōdatis ꝯsiliū
quoꝝ sunt in tenebris opera: et dicunt
Eccl. 23.c Quis videt nos: et qs nouit nos? Per
uersa est hec vr̄a cogitatio: qsi si lutū
ꝯtra figulū cogitet: et dicat opꝰ facto
ri suo: nō fecisti me: et figmētū dicat fi
ctori suo nō intelligis. Nōne adhuc i
modico ꝛ i breui ꝯuertet libanꝰ i char
F mel ꝛ charmel i saltū reputabit? Et au
I.32.b. dient i die illa surdi vba libri: ꝛ de tene
bris ꝛ caligie ocli cecoꝝ videbūt. Et ad
dēt mites i dño letitiā: et paupes ho-
mines i scō isrl' exultabūt: qm̄ defecit
q p̄ualebat: ꝯsūmatꝰ ē illusor ꝛ succisi
sunt oēs q vigilabāt sup iniqtatē: q pec
care faciebāt hoies i vbo: et arguētē i
porta supplātabāt: et declinauerūt fru-
G stra a iusto. Propter hoc hec dicit dñs
ad domū iacob q redemit abrahā. Nō
modo ꝯfundetur iacob: nec mō vultꝰ
eius erubescet: sed cū viderit filios su
os: opera manuū mearum i medio sui
scīficantes nomen meum: et sanctifica
bunt scm̄ iacob: et deum israel predi
cabunt et scient errātes spiritu intelle
ctum et mussitatores discent legem.
¶ C. S. Cōminatio dñi ꝯtra reliquias
populi qui post destructionē hiers'lm in
B egyptū descenderunt. Cap̄m. xxx.
Ue filij desertores: dicit dñs vt fa
ceretis ꝯsiliū: et nō ex me: et or-
diremini telā et nō p spiritum meum
vt adderetis pctm̄ super pctm̄: qui am-
bulatis vt descēdatis i egyptū. ꝛ os meū
non interrogastis: sperantes auxiliū
in fortitudine pharaonis: habentes fi
duciā i vmbra egypti et erit vobis for
titudo pharaonis in cōfusionē: et fidu
cia vmbre egypti in ignominiā. Erāt
em̄ in taphnis principes tui: ꝛ nuncij
B tui vsqꝫ ad thaneos peruenerunt. Oēs
cōfusi sunt sup populo qui eis pdesse
nō poterat. Non fuerūt in auxiliū: ꝛ in
aliquā vtilitatē: sed in confusionē et i
opprobriū. Onus iumentoꝝ austri. In
terra tribulatiōis et angustie leena: ꝛ
leo ex eis vipera et regulus volās por
tātes super humeros iumentorum di-
uitias suas et sup gibbum camelorum
thesauros suos ad populum: qui eis p
desse nō poterit. Egyptus em̄ frustra
et vane auxiliabitur. Ideo clamaui su
per hoc: superbia tm̄ est quiesce. Nunc er
go ingressus scribe ei sup buxum: et in
libro diligēter exara illud: et erit in die
nouissimo in testimonium vsqꝫ in eter
num. Populus em̄ ad iracundiā prouocās
est: et filij mendaces filij nolētes audi
re legē dei. Qui dicunt vidētibus nolite
te videre et aspiciētibus: nolite aspice
re nobis ea q recta sunt. Loqmini nobis
placētia: videte nobis errores auferte
a me viā: declinate a me semitā: cessat a
facie nr̄a scīs isrl'. Propterea hec di
dñs scūs isrl'. Pro eo q reprobastis
vbū hoc: et sperastis i calūniā ꝛ i tumul
tu: et innixi estis sup eo: ppterea erit
vobis iniquitas hec sicut interruptio ca
dēs et requisita i muro excelso. Qm̄ su
bito dū nō sperat: veniet ꝯtritio eius et
cōminuet sicut ꝯterit lagena figuli cō
tritiōe ꝑualida: et nō inueniet d fragmē
tis eiꝰ testa i qua portet igniculus de
incēdio aut hauriat paꝝ aq de fouea
q: hec dicit dñs deus scūs isrl'. Si re
uertamini ꝛ quiescatis salui eritis. In si
lētio et i spe erit fortitudo vr̄a. Et no
luistis et dixistis. Nequaq̄: sꝫ ad eqs fugie
mus. Ideo fugietis. Et sup veloces asce
demus. Ideo velociores erunt qui ꝑse
quētur vos. Mille homies a facie terroris
vnius: et a facie terroris quinqꝫ fugie
tis: donec relinqmini qsi malꝰ nauis in
vertice mōtis: et qsi signū sup collē. Pro
pterea expectat dñs vt misereat̄ vr̄i: et
ideo exaltabit̄ parcēs vobis: q: deus iudi
cij dñs. Beati oēs qui expectāt eū. Pplˢ
em̄ syō habitabit i hierlm. Plorās ne
quaq̄ plorabis: miserās miserebit̄ tui
Ad vocē clamoris tui statim vt audierit
rñdebit tibi. Et dabit dñs tibi panē ar
tū et aquā breuē: et nō faciet auolare
a te vltra doctorē tuū: et erunt oculi
vidētes ꝓceptorē tuū: et aures tue au
diēt vbū post tergū monētis. Hec ē via
ābulate i ea et nō declinetis neqꝫ ad de
xterā neqꝫ ad sinistrā. Et cōtaminabis
laminā sculptiliū argēti tui: ꝛ vestimē
tū cōflatilis auri tui et disperges ea si
cut imūdiciā menstruate. Egredere di
ces ei: et dabit̄ pluuia semini tuo vbi
cūqꝫ seminaueris i terra: ꝛ panis fru
gū terre erit vberrimꝰ et pinguis pa
scet i possessiōe tua i die illo agnꝰ spa
ciose: et tauri tui et pulli asinoꝝ q ope
rant̄ terrā: cōmixtū migma comedent
sicut i area vētilatū est. Et erunt super
omnē montē excelsum: et super oēs col

les eleuatos riui currētiū aquarū i die
interfectiōis multoꝝ cū ceciderit tur
res. Et erit lux lune sicut lux solis: et
lux solis erit septēpliciter sicut lux se
ptē dieꝝ i die q alligauerit dñs vulnꝰ
ppli sui: ꝛ percussurā plage eiꝰ sanauerit
Ecce nomē dñi venit de lōginq: ardēs
furor eiꝰ: ꝛ grauis ad portādum. Labia
eius repleta sunt indignatione: ꝛ lin
gua eius quasi ignis deuorans. Spūs
eiꝰ velut torrēs inundans vsqꝫ ad me
diū colli: ad pdēdas gētes i nihilū: et
frenū erroris qd erat i maxillis popu
loꝝ. Cāticū erit vobis sicut vox sancti
ficate solēnitatis: ꝛ letitia cordis sicut
q pgit cū tibia vt intret i mōtē dñi ad
fortē israel. Et auditā faciet dñs glo
riā vocis sue: ꝛ terrorē brachij sui ostē
det in cōminatione furoris: ꝛ flamma
ignis deuorātis. Allidet in turbine et
in lapide grādinis. A voce em̄ dñi pa
uebit assur virga percussus: ꝛ erit trāsi
tus virge fūdatꝰ quā requiescere faciet
dñs sup eū i tympanis ꝛ cytharis: ꝛ in
bellis precipuis expugnabit eos. Prepa
rata est em̄ ab heri tophet a rege ppara
ta: pfunda ꝛ dilatata. Nutrimenta eiꝰ
ignis ꝛ ligna multa flatꝰ dñi sicut tor
rens sulphuris succendens eam.
¶ C. S. Arguit ꝯfugiētes ad huiꝰ se
culi auxiliū plꝰ q̄ ad diuinū penitētī
bus ꝓmittit miam dei: de die iudicij:
redit ad tēpora ezechielis. Cap̄m. xxxi.
Ue q descēdunt i egyptū ad auxi
liū in eqs sperātes ꝛ habētes fi
duciā sup quadrigis q: multe sunt: et
sup eqtibꝰ: q: preualidi nimis: et non
sunt cōfisi sup sanctū israel: ꝛ dominū
non requisierunt. Ipse autē sapiēs addu
xit malū: ꝛ verba sua nō abstulit. Et cō
surget cōtra domū pessimoꝝ: ꝛ ꝯtra
auxiliū operātiū iniqtatē. Egyptꝰ hō
ꝛ nō deꝰ: ꝛ eqꝫ coꝝ caro ꝛ non spūs. Et
dñs inclinabit manū suā ꝛ corruet au
xiliator: et cadet cui prestat̄ auxiliū: ꝛ si
C mulqꝫ oēs cōsumenꝫ: q: hec dicit dñs
ad me. Quomodo si rugiat leo ꝛ catu
lus leonis sup predam suā cū occurre
rit ei multitudo pastoꝝ a voce eoꝝ nō
formidabit: et a multitudine eoꝝ non
pauebit: sic descendet dñs exercituū:
vt prelief sup montē sion ꝛ sup collem
eius. Sicut aues volantes: sic proteget
dñs exercituum hierusalē: ꝓtegēs et
Isa. liberās: transiēs et saluans. Conuerti
D mini sicut in pfundum recesseratis fi
lij israel. In die enim illa abijciet vir
idola argēti sui: et idola auri sui q fece
rūt vobis manus vestre in pctm̄: ꝛ ca
det assur i gladio nō viri: ꝛ gladiꝰ non
hois vorabit eū: ꝛ fugiet nō a facie gla
dij: ꝛ iuuenes eiꝰ vectigales erūt: ꝛ for
titudo eiꝰ a terrore transibit: ꝛ paue
bunt fugiētes principes eiꝰ. Dixit dñs
cuiꝰ ignis est in sion: ꝛ caminus eiꝰ in
hierusalem.
¶ C. S. De aduentu xp̄i ꝛ aplōꝝ eiꝰ in
terponit: de mulieribus opulētis mulieri-
bus captiuādis vt cōterant̄ ꝛ cōfun-
dant̄: de gaudio celesti patrie. Cap̄. xxxij.
Ecce in iusticia regnabit
rex: et principes in iudi B
cio preerūt. Et erit vir si
cut q absconditur a vento:
ꝛ celat se a tēpestate: si
cut riui aquarū i siti: et
vmbra petre ꝓminētis in terra deser
ta. Nō caligabūt oculi vidētiū: ꝛ au
res audiētium diligēter auscultabūt:
et cor stultoꝝ intelliget scietiā: ꝛ ligua
balboꝝ velociter loquet̄: ꝛ plane. Non
vocabit̄ vltra is q insipiēs est princeps
neqꝫ fraudulentꝰ appellabitur maior.
Stultus em̄ fatuus loquet̄ ꝛ cor eiꝰ fa
ciet iniqtatē vt pficiat simulationē: ꝛ B
loquat̄ ad dñm fraudulenter: ꝛ vacuā
faciet animā esurientis: ꝛ potum sitiē
ti auferat. Fraudulenti vasa pessima
sunt. Ipse em̄ cogitationes cōcinnauit
ad pdendos mites in sermone menda
cij: cū loqueret̄ paup iudiciū. Principes
vero ea q digna sunt principi cogita
bit: ꝛ ipse sup duces stabit. Mulieres
opulente surgite: ꝛ audite vocē meā: fi
lie confidētes pcipite auribꝰ eloquiū
meum. Post dies ꝛ annum: ꝛ vos con
turbamini confidentes. Consummata
est em̄ vindemia collectio vltra nō ve
niet. Obstupescite opulēte ꝯturbami C
ni confidentes: ꝛ exuite vos ꝛ cōfunde
mini: accingite lumbos vestros. Sup
vbera plāgite: sup regione desiderabi
li: super vinea fertili. Super humū po
puli mei spine ꝛ vepres ascēdent: quāto
magis sup oēs domos gaudij ciuita
tis exultātis? Domus em̄ dimissa est:
multitudo vrbis relicta est tenebre et
palpatio facte sunt sup speluncas vsqꝫ
in eternū. Gaudium onagroꝝ pascua
gregum: donec effundat̄ sup nos spūs
de excelso. Et erit desertū in chermel:
et chermel in saltum reputabitur: et
habitabit in solitudine iudicium: et D
iusticia in chermel sedebit. Et erit
opus iusticie pax: et cultus iusticie ō.29.c.
silentium: et securitas vsqꝫ in sempi

ternũ. Et sedebit ppls meus l pulchritudine pacis: et in tabernaculis fiducie et in requie opulenta. Grãdes aũt in descẽtione salutis: et hũilitate hũiliabit ciuitas Bti q̃ seminatis sup oes aqs imittentes pedem bouis et asini.

C.S. Zequit ptra Sennacherib: t ad vltimã captiuitatẗ reuertit: de his q̃ videbũt dñm: et de scribis nõ cognoscentibus christum. Cpm.xxxiij.

A Ve q̃ pdaris: nõne t ipse pdaberis: Et q̃ spnis: nonne t ipse spneris: Cũ psumueris depdationẽ: depdaberis. Cum fatigaueris desieris prẽtere prẽtere. Dñe miserere nr: te enim expectauimus esto brachiũ nostrũ in mane: t salus nostra l tẽpore tribulationis. A voce angeli fugerunt populi: et ab exaltatione tua dispersi sunt gẽtes. Et pgregabunt spolia vbi fuerint colligit bruchus velut cũ fosse plene fuerint de eo. Magnificatus est dñs qm habitauit l excelso: implevit sion iudicio t iustitia t erit fides l tẽporibus suis. Diuitie salutis sapiẽtia t scientia timor dñi: ipse est thesaurus eius. Ecce videntes clamabũt foris: ãgeli pacis amare flebũt. Dissipate sũt vie cessauit trãsitus p semitã irritũ factũ est pactũ: spreuit ciuitates: nõ reputauit homines. Luxit t elãguit terra pfusus ẽ libanus t obstupuit. Et facta ẽ sarõ sicut deserta: t cõcussa ẽ basan t carmelus. Nũc consurgã dicit dñs: nũc exaltabor nũc sublimabor. Cõcipietis ardorẽ t parietes stipulã: spũs pf vt ignis vorabit vos: t erũt populi q̃si de cẽdio cinis: spine pgregate ignẗ comburent. Audite q̃ lõge estis q̃ fecerim: t cognoscite vicini fortitudinẽ meã. Cõtriti sũt in sion peccatores possedit tremor hypocritas. Quis poterit habitare de vobis cũ igne devorãte: aut q̃s habitabit ex vobis cũ ardoribus sempiternis? Qui ambulat l iustitias: t loquit veritatẗ: q̃ spnit auaritiã ex calũnia: t excutit manus suas ab omni munere. Qui obturat aures suas ne audiat sanguinẗ: t claudit oculos suos ne videat malũ. Iste l excelsis habitabit: munimẽta saxor sublimitas eius. Panis ei datus est: aq̃ eius fideles sunt. Regẽ l decore suo videbũt: t oculi eius cernẽt terrã de lõge. Cor tuũ meditabit timorẽ. Ubi est l Far: vbi est legis perbs ponderans t vbi est docto: parvulorũ? Populũ ipudentẽ nõ videbis

ppl'm alti sonoris: ita vt nõ possis intelligere disertitudinẽ lingue eius a quo nulla est sapientia. Respice ciuitatẗ solennitatis nrẽ. Oculi tui videbũt hierlm habitationẽ opulentã: tabernaculũ q̃ nequaq̃ trãferri potest: nec auferent clauos eius l sempiternũ: et oes funiculi eius nõ rũpẽtur: solebũt ibi magnificus ẽ dñs de nobis. Loco fluuiorũ riui latissimi t patentes: non trãsibit sup eis nauis remigũ: neq; transibit magna trãsgredietur eam. Dñs enim iudex nr dñs legifer nr: dñs rex noster. Ipse saluabit nos. Laxati sũt funiculi: turres nõ prevalebũt. Sic erit malus tuus vt vilatare signũ nõ queras. Tũc diuidentur spolia predarum multarum claudi diripient rapinã nec tetigerit manus elanguit. Populus q̃ habitabit in ea auferetur ab eo iniquitas.

C.S. De vte iudicij et de vastatione iudee. Capitulum.xxxiiij.

Accedite gẽtes t audite et ppls attendite audiat terra t plenitudo eius orbis et oes germẽ eius quia indignatio dñi sup oes gẽtes: t furor super omnem militiã eorũ. Interfecit eos et dedit eos l occisionẽ. Interfecti eorũ proiecti: et de cadauerib eorũ ascendet fetor. Tabescẽt mõtes a sanguine eorũ: tabescet ois milicia celorũ: pplicabũt sicut liber celi: et ois militia eorũ defluet sicut defluit folium de vinea et sicut q̃m fedatur est l celo gladius meus. Ecce sup idumeã descendet: t sup ppl'm interfectionis mee ad iudicũ. Gladius dñi repletus est sanguine: incrassatus est adipe de sanguine agnorũ t hircorũ de sanguine medulatorũ arietũ. Victima enim dñi l bosra: t interfectio magna in terra edõ. Et descẽdet vnicornes cum eis t tauri cũ potẽtib. Inebriabit terra eorũ sanguine: t humus eorũ adipe pinguis: q: vies vltionis dñi anni retributionis iudicij sion. Et cõuertentur torrẽtes eius in picẽ: t humus eius in sulphur: erit terra eius in picẽ ardentẗ nocte et die nõ extinguẽt l sempiternũ. Ascẽdet fumus eius a generatione l generationẽ: desolabitur in secula seculorũ. Nõ erit transiẽs per eã: et possidebunt illã onocrotalus et heric: et ibis et corvus habitabũt in ea. Et extendet sup eam mensura vt redigat ad nihilum: et perpendiculum in desolationem. Nobiles eius nõ erũt ibi: reges eius erunt in nihilũ. Et orient in domibus eius spine t vrtice: t paliurus in munitionib eius: erit cubile draconũ et pascua structionũ t occurrent demonia onocentaurus: t pilosus clamabit alter ad alterũ. Ibi cubauit lamiae inuenit sibi requiẽ. Ibi habuit foueã heritius: et enutrivit catulos: t crefodit et fouit in vmbra eius. Illic cõgregati sunt milui alter ad alterum Requirite diligenter l libro dñi t legite quia ex eis nõ defuit alter alterũ nõ quesiuit: q: qõ ex ore meo precepit ille mandauit t ipse eius ipse congregauit eos: ipse misit eos sortẽ: et manus eius diuisit eã illis in mẽsurã. Usq; in eternum possidebũt eã: in generatione et generationem habitabunt in ea.

C.S. De vocatione gẽtiũ t psolatione et spi signis tẽpore perfecto. Cp.xxxv.

Letabit deserta t inuia t exaltabit solitudo t florebit q̃si lilium. Germinẽs germinabit: et exultabit letabũda t laudãs. Gloria libani data ẽ ei decor: carmeli t sarõ. Ipsi videbũt gloriã dñi t decorẽ dei nri. Cõfortate manus dissolutas: t genua debilia roborate. Dicite pusillanimes: fortami t nolite timere. Ecce deus nr vltionẽ adducet retributionis: deus ipse veniet t saluabit nos. Tunc apertẽt oculi cecorũ: et aures surdorũ patebũt. Tũc saliet sicut ceruus claudus: t aperta erit lingua mutorũ: q: fecisse sunt l deserto aquã: et torrẽtes in solitudine: t q̃ erat arida l stagnũ: t stitẽs in fontes aquarũ. In cubilib l vbi prius drachones habitabãt: oriet viroꝰ calami t iuncꝰ: t erit ibi semita: t via sacra vocabit. Nõ trãsibit p eã pollutus: t hec erit vobis directa via: ita vt stulti nõ errẽt per eã. Nõ erit ibi leo: t malã bestia nõ ascendet per eã: nec inuenietur ibi. Et ambulabunt q̃ liberati fuerint t redempti a dño: cõuertentẗ et venient in sion cũ laude: et letitia sempiterna super caput eorũ. Gaudiũ et letitiam obtinebũt et fugiet dolor et gemitus.

C.S. Sennacherib ascendit contra hierlm t mittit rabsacẽ nunciũ ad regem ezechiam. Cpm.xxxvi.

Et factum est l quartodecimo anno regis ezechie: ascẽdit sennacherib rex assyriorũ sup oes ciuitates iuda munitas et cepit eas. Et misit rex assyriorũ rabsacẽ de lachis in hierlm ad regẽ ezechiã l manu grauã: et stetit in aqueductu piscine superioris l via agri fullonis. Et egressus est ad eum eliacim filius helchie q̃ erat sup domũ et sobna scriba: t ioahe filius asaph a cõmentariis. Et dixit ad eos rabsaces. Dicite ezechie. Hec dicit rex magnus rex assyriorũ. Que est ista fiducia q̃ cõfidis aut quo psilio vel fortitudine rebellare disponis? Sup quẗ habes fiduciam q: recessisti a me. Ecce cõfidis sup baculum harũdineũ cõfractũ istũ sup egyptũ cui si innixus fuerit hõ: intrabit in manum eius t pforabit eã: sic pharao rex egypti oib q̃ confidunt in eo. Q̃d si respõderis michi in dño deo nro cõfidimus: nõne ipse est cui abstulit ezechias excelsa et altaria et dixit iude t hierlm: coram altari isto adorabitis t nũc tradet te dño meo regi assyriorũ et dabo tibi duo milia equorũ nec poterit te prebere ascensores eorũ et quomõ suffinebis facẗ iudicis vnius loci ex seruis dñi mei minoribus? Q̃d si cõfidis in egypto in q̃drigis t in equitibus: et nũc nũq̃d sine dño ascendi ad terrã istã vt disperderẽ eã. Dñs dixit ad me. Ascẽde sup terrã istã: et disperde eã. Et dixit eliachim et sobna t ioahe ad rabsacẗ. Loquere ad seruos tuos syriaca lingua: intelligimus e lingua ad nos iudaice in auribus ppli q̃ est sup murũ. Et dixit ad eos rabsaces. Nunquid ad dñm tuũ et ad te misit me dñs meus vt loquerer omia verba ista: t non potius ad viros q̃ sedẗ l muro vt comedãt stercora sua: t bibãt vrinã pedũ suorũ vobiscum. Et stetit rabsaces et clamauit voce magna iudaice: dixit. Audite verba regis magni: regis assyriorũ. Hec dicit rex. Nõ vos seducat ezechias q: non poterit eruere vos: t nõ vobis tribuat fiduciã ezechias sup dño dicẽs. Eruens liberabit nos dñs: nõ dabit ciuitas ista in manu regis assyriorũ. Nolite audire ezechiã. Hec enim dicit rex assyriorũ. Facite mecũ benedictionẽ: et egrediminì ad me t comedite vnusq̃q; vineã suã t vnusq̃q; ficũ suã: t bibite vnusq̃q; aquã cisterne sue donec veniã t tollam vos ad terram: que est vt terra vestra: terrã frumenti t vini terrã panis t vinearũ. Nec cõturbet vos ezechias dicens. Dñs liberabit nos. Nunq̃d liberauerũt eã gentiũ vnusquisq; terram suam de manu regis assyriorũ? Ubi est deus emath t arphad? Ubi ẽ deus sephar

B 23.q.c.3.

C

D

naim? Nunqd liberauerūt samaria de
manu mea? Quis est ex omnibus dis
terrarū istarū q̃ eruerit terrā suā de ma
nu mea vt eruat dñs hierlim de manu
mea? Et timuerūt: t nō responderūt et
ybum. Nōdauerat enim eis ter dicēs:
ne rēspōdēritis. Et ingressus est ezechi
chim filius helchie q̃ erat sup domus:
et sobna scriba t ioade filius asaph a cō
mentarius: ad ezechiā scissis vestibus
et nuntiauerunt ei verba rabsacis.

CC.S. De tristicia ezechie et cōsolatione eius: de ypheria esaie: de interfectione exercitus ab angelo cēti octogintaq̃nq; milia: de morte sēnacherib facta per filios suos. Capm. xxxvii.

B Et factum est cū audisset rex ezechias scidit vestimēta sua: et ob
4.re.19.a uolutus est sacco: et intrauit in domū
dñi. Et misit eliachim q̃ erat sup domū
t sobnā scribā t seniores de sacerdoti
bus optos saccis ad esaiā filiū amos
ypherā t dixerūt ad eū. Hec dicit ezechias. Dies tribulationis t correptionis t blasphemie dies hec: q: venerunt
filii vsq; ad partū: t virtus nō est pa
rienti. Si quo modo audiat dñs deus
tuus verba rabsacis quē misit rex assyriorū: dñs suus ad blasphemandum
dñm deū viuētē t exprobrādū sermo
nib? quos audiuit dñs deus tuus. Leua
ergo orationem p reliquias q̃ reperte
sunt. Et venerūt serui regis ezechie ad
esaiam dicit ei eos esaias. Hec dice
tis dño vro. Hec dicit dñs. Ne timeas
a facie verbor? que audisti: quib? blas
phemauerūt pueri regis assyriorū me.
Ecce ego dabo ei spiritū t audiet nū
cium: reuertēs ad terrā suā et cōfodiet
eū gladio i terra sua. Reuersus
est autē rabsaces t inuenit regē assyriorū
aduersū lobnā. Audierat enim q: profectus esset de lachis: t audiuit de tara
cha rege ethiopie dicentes. Egressus
est vt pugnet contra te. Qō cū audisset misit nūcios ad ezechiā dicēs. Hec
dicet ezechie regi iude loquēdo. Nō
te decipiat deus tuus in quo tu fidis
dicēs. Nō dabit hierlim in manu regis
assyriorū. Ecce tu audisti oia que fece
runt reges assyriorū omnib? terris q̃s
subuerterunt: et tu poteris liberari?
Nunqd eruerunt eos dii gētium quos
subuerterunt patres mei gozan t arā:
et reseph et filios edē qui erant in tha
lassar? Ubi ē rex emath t rex arphath
et rex vbis sepharuaim ana t aua? Et
tulit ezechias lidios de manu nūciorū
t legit eos t ascēdit i domū dñi t ex
pādit eos coram dño. Et orauit ad do
minū dicēs. Dñe exercituū deus israel
qui sedes super cherubin: tu es deus
solus olm regnorū terre tu fecisti celum
t terrā. Inclina dñe aurē tuam t audi:
aperi oculos tuos t vide: t audi omnia
verba sennacherib que misit ad blas
phemādum deū viuētē. Vere enim dñe
desertes fecerunt reges assyriorū ter
ras t regiones earum: dederūt deos
earum igni: nō enim erant dii sed opera
manuum holm lignum t lapides: et ā
minuerunt eos. Et nunc dñe deus no
ster salua nos de manu eius: et cognos
cant omnia regna terre q̃: tu es deus
solus. Et misit esaias filius amos ad ez
chiam dicēs. Hec dicit dñs deus israel
pro qb? rogasti me de sennacherib re
ge assyriorū hoc est verbum q̃ locutus
est dominus sup eū. Despexit te: et de
sannauit te virgo filia sion post te ca
put mouit virgo filia hierusalem. Cui
exprobrasti t quē blasphemasti: t sup
quē exaltasti vocē tuā: t leuasti altitudinē oculorū tuorū? Ad sanctū israel.
In manu seruorū tuorū exprobrasti do
mino t dixisti. In multitudine quadri
gārum mearum ego ascēdi in altitudi
nē montium iuga libani: t succidā ce
dros? cedros eius: et electas abietes ei
lius: t introibo altitudinē summitatis
eius saltum carmeli eius: ego fodi
t bibi aquā t exsiccauī vestigio pedis
mei omnes riuos aggerum. Nunquid
nō audisti q̃ olim fecerim eā? Et die
bus antiquis ego plasmauī illud: t nunc
adduxi: et factum est in eradicationem
collium compugnātū t ciuitatū mu
nitarum. Habitatores earum breuiatā
manu contremuerunt: et confusi sunt:
facti sunt sicut fenū agri: t gramē pa
scue et herba tectorū que exarsit ante
q̃ maturesceret. Habitationem tuā et
egressum tuū: t furorē tuū ego cogno
uī: insaniā tuam cōtra me. Cum fu
reres aduersum me: superbia tua ascēdit
in aures meas. Ponam ergo circulum
in naribus tuis: t frenum i labiis tuis
et reducam te in viam per quam veni
sti. Tibi autē hoc erit signum. Comede
hoc anno quod sponte nascūtur: et in an
no secundo pomis vescere. In anno au
tem tertio seminate t metite: t plātate
vineas: t comedite fructum earum. Et
mittē id q̃ saluatū fuerit de domo iu
da: q̃ reliquū ē mittet radicē deorsū
t faciet fructū sursū: q̃ de hierusa

lem exibit reliquie et saluatio de mōte sion
zelus dñi exercituū faciet istud. Propte
ea hec dicit dñs de rege assyriorū. Nō intra
bit ciuitatē hāc: t nō iaciet ibi sagitta
et nō occupabit eā clipeus: et nō mit
tet i circuitu eius aggerē. In via qua ve
nit p eā reuertetur: ciuitatē hāc nō in
greditur dñs. Et protegā ciuitatē istā
et saluē eā: ppter me et ppter dō seruū
meū. Egressus est autē angelus dñi: t percussit in castris assyriorū centū octoginta
quinq; milia. Et surrexit mane: et ec
ce omnes cadauera mortuorū. Et egressus
abiit abiit: et reuersus est sennacherib
rex assyriorū: et habitauit in ninue. Et
factū est cū adoraret in tēplo nesrach
deū suū: adramelech et sarasar filii eius
percusserunt eū gladio: fugeruntq; i
terrā ararathi: et regnauit asaraddon
filius eius pro eo.

CC.S. Ezechias egrotauit et orauit
ad dñm q̃ addicit ei ānos: et
scriptū est cōtū gratiā actionū. c. xxxviii.

Ipsi dies illius egrotauit
ezechias vsq; ad mortem
Et introuit ad eū esaias
filius amos ypheta: et di
xit ei. Hec dicit dñs. Dispo
ne domui tue q: morieris
tu: et nō viues. Et cōuertit ezechias fa
ciē suā ad parietē: et orauit ad dñm et
dixit. Obsecro dñe memento q̃so quō
ambulauerim coram te in veritate et in cor
de perfecto: et quod bonū est i oculis tuis
fecerim. Et flevit ezechias fletu magno
et factum est verbū dñi ad esaiā dicēs
Vade t dic ezechie. Hec dicit dñs deus
dō pris tui. Audiui oionē tuā: et vidi
lachrymas tuas. ecce ego adiectā sup
dies tuos quindecim annos: et de ma
nu regis assyriorū eruā te: et ciuitatem
istam: et protegā eā. Hoc autē erit tibi si
gnū a dño: quia faciet dñs vbum hoc
q̃ locutus est. ecce ego reuerti faciam
umbrā lineae p q̃s descēderat i horolo
gio achaz in sole retrorsū: decē lineas.
et reuersus est sol decē lineis p gradus
q̃s descenderat. Scriptura ezechie re
gis iuda cū egrotasset et qualuisset de
infirmitate sua. ego dixi i dimidio die
rū meorū vadā ad portas inferi. Quesi
ui residuus annos meos. Dixi nō vide
bo dñm deum in terra viuentis. Nō aspi
cā hominē vltra et habitatorē quietis.
Generatio mea ablata est: t voluta est
a me quasi tabernaculū pastor. Precisa
est velut a texente vita mea: dum adhuc
ordior succidit me. De mane vsq; ad
vesperam finies me: sperabam vsq; ad
mane. Quasi leo sic contriuit omnia ossa
mea. De mane vsq; ad vesperam finies
me. Sicut pullus hirundinis sic clama
bo: meditabor vt columba. Attenuati
sunt oculi mei: suspicientes in excelsum
Dñe vim patior: responde p me. Quid
dicam aut quid respondebit michi: cū
ipse fecerim. Recogitabo tibi oēs ānos
meos in amaritudine anime mee.
Dñe si sic viuitur: et talibus vita spiritus
mei. Corripies me et viuificabis me: ec
ce in pace amaritudo mea amarissima
Tu autē eruisti eam mēāte nō perire
peccātū post tergū tuū oia peccata mea.
Q: nō ifernus confitebit tibi neq; mors laū
dabit te: neq; expectabūt qui descēdunt
in lacū veritatē tuā. Viuēs viuēs ipse
cōfitebit tibi sicut et ego hodie pater
filiis notā faciet veritatē tuā. Dñe sal
uū me faciet: psalmos nros cātabimus
cunctis diebus vite nre in domo dñi.
Et iussit esaias vt tollerent massam de
ficis et cataplasmarent super vulnus
eius: et sanaretur: et dixit ezechias.
Quod erit signum: quia ascendam in
domum domini?

CC.S. De nūcius merodach ad ezechiam et de correptione ezechie ab esaia p
ostentatione domus sue. Capm. xxxix.

Ipso tēpore: misit mero
dach baladā filius bala
dan rex babylōis libros
et munera ad ezechiam.
Audierat enim q̃ egro
tasset et conualuisset. Le
tatus est autem super eis ezechias: et
ostdit eis cellas aromatum: et argenti
et auri et odoramentorum et vnguenti
optimi: et omnes apothecas supellectī
lis suē: et omnia que inuenta sunt in
thesauris eius. Non fuit verbum quod
nō ostēderet eis ezechias in domo sua:
et in omni potestate sua. Introuit au
tē esaias ypheta ad ezechiam regem
et dixit ei. Quid dixerunt viri isti: et
vnde venerunt ad te? et dixit ezechias
De terra longinqua venerunt ad me
de babylone. et dixit quid viderunt in
domo tua? et dixit ezechias. Omnia q̃
in domo mea sunt viderunt: non fuit
res quam non ostenderim eis in the
sauris meis. et dixit esaias ad ezechi
am. Audi verbum domini exercituum.
ecce dies venient et auferentur om
nia que in domo tua sunt: et que
thesaurizauerunt patres tui vsq; ad
diem hanc in babylonem. Non relin-

quet quicq̃ dicit dñs. Et de filiis tuis qui egrediet de te quos genueris tollet
et erũt eunuchi in palacio regis babylo
nis. Et dixit ezechias ad esaiam. Bonus
⁊ ybi dñi q̃ locutus est. Et dixit. Fiat
tãm pax et veritas in diebus meis.

C.C.S. De adventu iohãnis baptiste:
de predicatione apostolorum: de voca
tione gentiũ ⁊ magnitudine vocãtis:
et de idolis. Capitulũ.xl.

Consolamini cõsolamini
populi meus dicit deus
vester. Loquimini ad cor
hierlm et advocate eam:
quia completa est malicia
eius dimissa est iniqtas
illius. Suscepit de manu dñi duplicia
pro cũctis peccatis suis. Vox clamãtis in
deserto. Parate viã dñi: rectas facite
in solitudine semitas dei nri. Omis val
lis exaltabit̃ et omis mõs ⁊ collis hũi
liabit̃: erũt prava in directa ⁊ aspera
in vias planas. Et revelabit gl̃ia dñi: ⁊
videbit omis caro pariter q̃ os dñi lo
cutum est. Vox dicẽtis. Clama et dixi.
Quid clamabo? Omis caro fenũ: et omis
gloria eius quasi flos agri. Exiccatũ est
fenũ et cecidit flos: q̃ spiũ dñi: suffla
vit in eo. Vere fenũ est populus. Exica
tum est fenũ et cecidit flos: verbũ aũt
dñi manet in eternũ. Sup montẽ excel
sum ascẽde tu q̃ evãgelizas ꝓ: exalta
in fortitudine vocẽ tuã qui evãgelizas
hierusalẽ. Exalta noli timere. Dic ciui
tatib̃ iude. Ecce deus vester. Ecce dñs
deus i fortitudine veniet: ⁊ brachium
eius dñabit̃. Ecce merces eius cũ eo:
⁊ opus illius coram illo. Sicut pasto
gregem suũ pascet in brachio suo con
gregabit agnos: et in sinu suo levabit:
feras ipe portabit. Quis mẽsus est pu
gillo aq̃: ⁊ celos palmo ponderavit:
Quis appẽdit terrã̃ digitis molẽ ter
ræ: libravit montes ꝓ̃dere mõtes ⁊ colles
in statera? Quis adiuvit spiritũ dñi:
aut quis cõsiliarius eius fuit: et ostẽdit
illi? Cũ quo inivit psiliũ: ⁊ q̃s instruxit
eũ ⁊ docuit eũ semitã iustitie: et erudi
vit eũ scientiã: ⁊ viam prudẽtie ostẽ
dit illi? Ecce gẽes quasi stilla situlæ: et
quasi momentũ statere reputate sunt.
Ecce insule quasi pulvis exiguus et li
banus non sufficit ad succẽdẽdũ: ⁊ ani
alia eius nõ sufficiẽt ad holocaustũ. Omes
gentes quasi non sint: sic sunt coram eo:
et quasi nichil: et inane reputate sunt
ei. Cui ergo similẽ fecistis deũ aut quã
imaginẽ ponetis ei? Numq̃d sculptile
conflabit faber: aut aurifex auro ꝛ
rabit illud ⁊ laminis argẽtis argẽ
rius? Forte lignũ ꝛ imputribile elegit
artifex sapiens: querit quõ stabiliat
simulachrũ q̃ non moveat. Numq̃d non
scieris? Numq̃d nõ audisti? Numq̃d
non annũciatũ est vobis ab initio? Et
quid nõ intellexisti? fundamẽta terre
Qui sedet sup gyrũ terre: et habitatores
eius sunt quasi locusta. Qui extẽdit
velut nichil celos: et expandit eos
sicut tabernaculũ ad habitãdũ. Qui
dat secretos scrutatores: quasi nõ sint
iudices terre velut vanes fecit. Et qui
dem neq̃ plantato neq̃ sato: neq̃ ꝛ
dicato in terra trũco coꝑ. Repente flã
vit in eos et aruerũt ⁊ turbo quasi fi
pulam auferet eos. et cui assimilastis
me et adequastis me dicit sctũs? Leva
te in excelsum oculos vros: et videte q̃s
creavit hec. Qui educit in numero mil
liciam coꝑ: et omes eis nomiẽ vocat. Per
multitudẽ fortitudinis ⁊ roboris ꝛ
tutisq̃ eius neq̃ vnũ reliquũ fuit. Qua
re dicis iacob ⁊ loq̃ris ⁊ rael: abscondi
ta est via mea a domino: ⁊ deus me
iudicii meũ transibit. Numq̃d nescis
aut nõ audisti? Deus sempiternus dñs
qui creavit termios terre: nõ defiet
neq̃ laborabit: neq̃ est inventigatio
ꝓtẽte eius. Qui dat lasso virtutẽ: et
qui nõ sunt fortitudinẽ ⁊ robur multi
plicat. Deficient pueri et laborabunt:
iuvenes in ifirmitate cadẽt. Qui aũt
sperãt in dño mutabunt fortitudinẽ:
assumẽt pẽnas sicut aquilẽ: currẽt ⁊ non
laborabunt: ambulabunt ⁊ nõ defiẽt.

C.C.S. De resurrectione ⁊ ascensione
christi: verba christi ad apostolos: de
cõversione gentium: de confusione
idolorum. Capitulũ.

Tacẽt ad me in silẽtio
gentes: mutẽt fortitu
dinẽ. Accedant ⁊ tunc
loquantur simul ad iu
dicium pociamus. Quis suscitavit ab ori
ente iustũ: vocavit eũ
vt sequeretur se? Dabit in ꝓspectu eius
gentes: ⁊ reges obtinebit. Dabit quasi
pulverẽ gladio eius: sicut stipulã venti
raptã arcui eius. Persequẽs eos: transi
bit i pace: semita i pedib̃ eius non ap
parebit. Quis hec operatus est ⁊ fecit:
vocãs generationes ab exordio. Ego dñs
primus et novissimus: ego sum. Viderũt
insule ⁊ timuerũt: extrema terre obstu
pueruntq̃: appropinquaverũt ⁊ accesserũt

Mat.5.a.
Mar.1.a
Luce.3.c.
Joh.1.c.

B

Eccli.14.c.
Jaco.1.b
1.Pe.1.b

35.q.1.c.1.

C

J.62.d.

Sap.11.c.
Ro.11.d.

D

E

Vnusquisq̃ primo seo auxiliabitur:
et fratri suo dicet: cõforta
tus est faber erari: percutiẽs cũ malleo qui
cudebat tunc ꝓpons: dicens glutino
denũ est: cõfortavit eũ clavis vt non
moveat. Et tu israel serve meus iacob
quem elegi: semen abrahã amici mei: in
quo appehẽdi te ab extremis terre et
a longinquis eius vocavi te ⁊ dixi tibi.
Servus meus es tu elegi te ⁊ nõ abiecti te
Ne timeas q̃ ego tecũ sum: ne declines
quia ego deus tuus. Confortavi te: et
auxiliatus sum tibi: suscepit te dexte
ra iusti mei. Ecce confundẽtur erubescẽt
omes qui pugnant adversus te. Erũt
quasi nõ sint: peribũt viri qui cõtra
dicũt tibi. Queres eos: ⁊ nõ invenies
viros rebelles tuos et erunt quasi nõ
sint et velut ꝓsumptio homiũ bellãtis
adversum te: q̃ ego dñs deus tuus ap
pehẽdens manũ tuã dicẽs tibi. Ne
timeas: ego adiuvi te. Noli timere ver
mis iacob q̃ mortui estis israel. Ego
auxiliatus sum tui dicit dñs ⁊ redẽptor
tuus sctũs israel. Ego posui te q̃si plau
strũ triturãs novũ habẽs rostra ferran
tia. Triturabis montes et cõminues: ⁊
colles quasi pulverẽ pones. Ventilabis
eos: ⁊ ventus tollet eos ⁊ turbo dispers
get eos: tu exultabis i dño: ⁊ in sctõ
israel letaberis. Egeni ⁊ pauperes q̃rũt
aquas et nõ sunt: lingua eorũ sitit arsit
Ego dñs exaudiã eos: ego deus israel non
derelinq̃ eos. Aperiam in supremis
collib̃ flumia ⁊ in medio campoꝝ fon
tes. Ponã in solitudinẽ cedrũ ⁊ pinus
et myrtum ⁊ lignũ olive. Ponã in deserto
in stagna aquarũ: ⁊ terrã inuta i rivos
aquarũ. Ponã in deserto abietẽ: pinũ
et buxũ simul: vt videãt ⁊ sciãt ⁊ reco
gitent: intelligãt pariter q̃ manus dñi
fecit hec: sanctus israel creavit illud.
Prope facite iudicii vestrũ dicit dñs:
afferte si quid forte habetis: dicit rex
iacob. Accedãt ⁊ nũciẽt vobis quecũq̃
ventura sunt. priora q̃ fuerũt nũciate:
et ponam cor nostrũ ⁊ sciem̃ novissi
ma eorũ q̃ ventura sunt. Indicate nobis
Annũciate q̃ ventura sunt i futurum: ⁊
sciem̃ q̃ dii estis vos. Vtinã quoq̃ aut
male si potestis facite: ⁊ loquamur vt
idem̃ simul. Ecce vos estis et nichilo
et opus vestrũ et eo q̃ nõ est. Abomi
natio est q̃ elegit vos. Suscitavi ab aq̃
lone et veniet ab ortu solis. Vocabit
nomẽ meũ: adducet magistratũ q̃si
lutũ: velut plastes cõculcans humũ.
Quis annunciavit ab exordio vt scia
mus: et a ꝓcipiori dicemus: iustus es:
Nõ est annũcians neq̃ predicẽs: neq̃
audiẽs sermones vros. Primus ad sion
dicet: ecce adsum ⁊ hierusalem euãge
listas dabo: et vidi et non erat ex istis
quicq̃ interret eorũ: et interrogavi
respõderet verbum: ecce omnes iusti
et vana opera eorum: ventus et inane
simulacra eorum.

C.C.S. De ꝓo ⁊ baptismo eius: de obla
tis ad iustũ et ad apostolos: de aduẽtu ꝓpi
et puerũ iudeorũ ꝓpter idola. Capitulũ.

Ecce puer meus suscipiã
eũ: electus meus ꝓplacuit
sibi. Dedi spũm meũ sup eũ: iu
dicii gentibus ꝓferet
Nõ clamabit neq̃ acci
piet ꝓsonã nec audiet
vox eius foris. Calamũ quassatũ nõ cõ
teret: et linũ fumigãs nõ extinguet. In
veritate educet iudicii: nõ erit tristis
neq̃ turbulentus: donec ponat in terra
iudicium: legẽ eius insule expectabunt.
Hec dicit dñs deus: creãs celos ⁊ exten
dẽs eos firmãs terrã ⁊ q̃ germinat ex
eadens flatũ ꝓplo q̃ est sup eã et spũm
calcãtibus eã: ego dñs vocavi te i iusti
cia: et apprehẽdi manũ tuã et servavi te
et dedi te in fedus ꝓpli: in lucẽ gentiũ
vt aperas oculos cecorũ: educas de cõ
clusione vinctũ de domo carceris sedẽ
tes i tenebris: ego dñs: hoc est nomen
meũ. Gloriã meã alteri nõ dabo: ⁊ laus
dẽ meã sculptilibus: q̃ prima fuerunt ecce
venerũt nova q̃q̃: ego annũcio antequã
oriãtur: audita vobis faciã. Cãtate dño
canticũ novũ laus eius ab extremis terre
Qui descendũt i mare ⁊ plenitudo eius:
insule ⁊ habitatores earũ. Tunet deserta
et civitates eius i domib̃ habitabit cedar
Laudate habitatores petre: ⁊ de vertice
montiũ clamabit. Ponẽt deo gloriam:
et laudẽ eius in insulis nũciabit. Dñs
sicut fortis egredietur sicut vir pliator
suscitabit zelũ. Vociferabit: clamabit
sup inimicos suos confortabit. Tacui
semp silui: patiens fui: sicut parturiens
loquar. Dissipabo et absorbebo simul:
desertos faciã mõtes ⁊ colles et omẽ ger
men eorũ exiccabo: et ponam flumina i
insulas: et stagna arefaciã: et educam
cecos in viã quã nescierũt i semitis quas
ignorabant: ambulare eos faciã. Po
nã tenebras coram eis in lucẽ: et prava i
recta. Hec ꝛ da feci eis: et nõ dereliqui
eos. Conversi sunt retrorsum. Cõfun
dant confusione q̃ cõfidũt in sculptilib̃

Mat.12.b
2.q.5.ca.
nos. si in
fine.

B

J.49.d.

B

J.43.d.

C

Ps.149.

qui dicit cōfiatili: vos dij nri. Surdi
audite: et cęci intuemini ad videndum.
Quis cecus nisi seruꝰ meus: ⁊ surdus
nisi ad quē nuncios meos misi? Quis
cecus nisi q̄ pensatꝰ est? Et q̄s cecus
nisi seruus dñi? Qui videns multa nōne
custodires? Qui apertas habes aures:
nōne audies? Et dñs voluit se sanctifi-
rare: et magnificare legē: et extolle-
re: ipse autē ppls direptꝰ ⁊ vastatus.
2.q.7.ca. Sequens iuuenis ōēs: in domibꝰ carce-
paul⁹ di- ris absconditi sūt. Facti sūt in rapinā:
cit. nec est q̄ eruat: in direptionē: nec est qui
dicat redde. Quis est in vobis q̄ audiat
hoc: attēdat ⁊ auscultet futura? Quis
dedit in direptionē iacob: ⁊ israel vas-
tantibꝰ? Nōne dñs ipse est cui peccau-
imus. Et noluerūt in vīs eius ambula-
re: nō audierūt legē eius. Et effudit
super eū indignationē furoris sui ⁊ forte
bellū: ⁊ cōbussit eū in circuitu: ⁊ nō co-
gnouit. ⁊ succēdit eū: ⁊ nō intellexit.

CC. S. Populos credentes ex iudeis
securos facit ⁊ pmittit fidei ex oī pte
increpat gētes de idolatria: q̄ annun-
ciantē nō crediderunt de sacrificiis et
thure iudeos reprobatis. Cpm. xliij.

Et nunc hec dicit dominꝰ
creās te iacob: formās
te israel. Noli timere: q̄
redemi te: vocaui te no
mine tuo. Meus es tu.
Cū trāsieris p aqs: tecum
ero: et flumina nō operiēt te. Cū ambu
laueris in igne: nō cōbureris: ⁊ flāma
nō ardebit in te: q̄: ego dñs deus tuus
sanctꝰ israel saluator tuus. Dedi ppi-
ciationē tuā: egyptū: ethiopiā ⁊ sabba
p te. Et quo honorabilis factus es in
oculis meis ⁊ gloriosus: ego dilexi te.
Et dabo boles p te: et ppls p ala tua.
3.4.1.c. Noli timere: q̄: ego tecū sum. Ab ortē
te adducā semē tuū: et ab occidēte con
gregabo te. Dicā aquilōi da: et austro
noli prohibere. Affer filios meos de lōg
inquo: et filias meas ab extremis tre
Et oēm q̄ invocat nomē meū in gloriā
meā creauī eū: formauī eū et feci eū.
Educ populū cecū: et oculos habē
tem: et surdos: et aures eis sunt. Oēs gētes
congregate sunt simul: ⁊ colligēte sunt
tribꝰ. Quis in vobis annunciet istud: ⁊
que pria sunt audire vos faciat? Dent
testes eos ⁊ justificent: et audiant et di
cant. Vere vos testes mei dicit dñs et
seruus meꝰ quē elegi: vt sciatis et cre
datis mihi: et intelligatis q̄: ego ipse
sum. Ante me nō est formatus deꝰ: et
post me nō erit. Ego sum: ego sum dñs
et nō est absq̄ me saluator. Ego an-
nunciauī et saluauī: audiui: fecit: ⁊ nō fuit
vobꝰ alienꝰ. Vos testes mei: dicit dñs
et ego deꝰ. Et ab initio ego ipse: et
est q̄ de manu mea eruat. Operabor: et
quis auertet illud? Hec dicit dñs re-
demptor: pastor seruus israel. Propter
vos emisi i babylonē: ⁊ detraxi omnes
vniuersos et chaldeos i nauibus sua
gloriātes. Ego dñs sanctus vester: creā
israel: rex vester. Hec dicit dñs q̄ dedit
in mari viam: ⁊ aquis fortibꝰ semita
Qui eduxit quadrigam et equū: agmē
robustū: simul obdormiēt nō surgēt: extincti sunt
sūt: quasi linū et extincti
sunt. Ne meminerit priorū et antiqua
ne intuemini. Ecce ego facio nouum
nūc oriēur: vtq̄ cognoscētis eā. Po-
nā in deserto viā: et in inuio flumina.
Et glorificabit me bestia agri: draco
nes et structiones: q̄: dedi in deserto
aquas et flumina i inuio: vt darē potū
populo meo electo meo. Populū istum
formaui mihi: laudem meā narrabit.
Nō me inuocasti iacob: nec laborasti in
me israel. Nō obtulisti mihi arietem
holocausti tui et victimis tuis nō gło
rificasti me. Nō te seruire feci in obla
tione: nec laborem tibi fūi in thure.
Nō emisti mihi argento calamū: ⁊ ad
pe victimarum tuarū nō inebriasti me.
Verūtā seruire me fecisti i peccatis tuis:
prebuisti mihi laborē in iniquitatibꝰ
tuis. Ego sum: ego sum ipse q̄ deleo iniq
tates tuas ppter me: et peccāta tuā non
recordabor. Reduc me i memoriā: et in
ducamur simul: narra si q̄d habes vt iusti
ficeris. Pater tuꝰ primꝰ peccauit: et ite
rates tui prēuaricati sunt i me: et proinde
nauī principes sērōs: dedi ad interitum
nē iacob et israel in blasphemiā.

CC. S. De baptismo nouo: sub sanctū
deꝰ idola: vocat ad penitentiā: et ostē
dit potentiā suā. Cpm. xliiij.

Et nunc audi iacob ser
uū meꝰ et israel quem
elegi: hec dicit dominus
faciēs te: et formās
te ab vtero: auxiliator
tuꝰ. Noli timere ser
uū meū iacob: ⁊ recti
sime quē elegi. Effundā enim aquas super
sitientem: et flūēta super aridū: effundam
spiritū meū super semen tuū: et benedictio
nem meā super stirpē tuā: ⁊ germinabūt
inter herbas q̄si salices iuxta pretereun
tes aqs. Iste dicet: nōi ego sum: ⁊ ille

vocabit: i nomine iacob. Et hic scribet ma
nu sua dño: ⁊ in nomine israel assimilabit
se: et dicet dñs rex israel: et redemptor
eius dñs exercituꝰ. Ego primꝰ ⁊ ego
nouissimꝰ: ⁊ absq̄ me nō est deꝰ. Quis
similis mei? Vocet: ⁊ annūciet: et ordi-
nem exponat michi. Et quo constitui
mihi ppls antiquū. Vēturā ⁊ q̄ futura
sunt annūciet eis. Nolite timere: neq̄
cōturbemini. Ecce nūc audite te fecit: et
annūciauī. Vos estis testes mei. Nūq̄d
est deꝰ absq̄ me: ⁊ formator: quē ego
non nouerim? Plasti idoli oēs nichil
sunt: et amabilia eorū nō pderūt eis
Ipsi sunt testes eorū: q̄: nō vidēt neq̄
intelligūt vt pfundātur. Quis forma
uit deū: et sculptile cōflauit: ad nichil
vtile? Ecce oēs pticipes eius pfundent.
Fabri enim sunt et hoibus. Cōuenient ei
oēs: stabūt et pauebūt et cōfundentur
simul. Faber ferrarꝰ lima opatus est:
in pruna et in malleis formauit illud
et opatus est in brachio fortitudinis
suē: ⁊ ait ⁊ deficit: nō bibet aquā ⁊
lassē: et. Artifex lignarꝰ extēdit nor-
mam: formauit illud in rūcina. Fecit il-
lud in angularibꝰ: et in circino forma-
uit illud: et fecit imaginē viri q̄si spe-
cie hominis habitātem in domo
Succidit cedros: tulit ilicē et quercū
q̄ fortiter inter ligna saltꝰ. Plantauit
pinum quā pluuia nutriuit: ⁊ facta est
hoibus in focū. Sumpsit ex eis ⁊ cale
factus est: ⁊ succēdit ⁊ coxit panes: de
relinquo aūt opatꝰ est deū: ⁊ adorauit:
fecit sculptile ⁊ curuatꝰ est ante illud.
Medū eius cōbussit ignis: ⁊ de medio
eius carnes coxit ⁊ comedit: coxit pai
mentū ⁊ saturatꝰ est ⁊ calefactꝰ est: et
dixit. Vah: calefactꝰ sum: vidi focum.
Reliquū aūt eius deū fecit ⁊ sculptile
sibi. Curuat ante illud: ⁊ adorat illud:
⁊ obsecrat dicēs. Libera me q̄: deꝰ meꝰ
es tu. Nescierūt neq̄ intellexerūt. Obliti
ēm sunt ne videāt oculi eorū: ne intelli
gant i corde suo. Nō recogitāt: i mēte
sua neq̄ cognoscunt: neq̄ sentiunt vt
dicant. Medietatē eiꝰ cōbussit ignis: et
coxit super carbones eius panes: et coxit
carnes: ⁊ comedit: et relinquo eiꝰ cōbu
stū facā. Ante truncū ligni pedam.
pars eiꝰ cinis est. Ecce insipiēs adora-
bit illud: ⁊ nō liberabit alam suā: neq̄
dicet: forte mēdacium est dextera mea.
Memēto horū iacob ⁊ israel: q̄m seruus
meus es tu. Formaui te seruus meus
es tu israel: non obliuiscaris mei. De-
leui vt nubē iniquitates tuas: ⁊ q̄si nebu
lam peccāta tua. Reuertere ad me q̄m re
demi te. Laudate celi q̄m miam fecit
dñs: iubilate extrema terre. Resonate
montes laudationē: saltus ⁊ oē lignū
eius. Q̄m redemit dñs iacob: et israel
gloriabit. Hec dicit dñs redēptor tuus:
et formator tuꝰ ex vtero. ego sum dñs
faciēs omia: extendēs celos solus: stabi
liēs terrā: ⁊ nullꝰ mecū. Irrita faciēs
signa diuinorū: ⁊ hariolos in furore ver
tens. Conuertēs sapientes retrorsum: et
scientiam eorū stultā faciēs. Suscitans
verbū serui sui: cōsilium nūciorū suorū
cōplens. Qui dico hierusalē habitabe
ris: ciuitatibus iude edificabimini: et
deserta eius suscitabo. Qui dico pfun
de desolare: flumia tua arefacta. Qui
dico cyro: pastor meus es: omēpolū
tatē meā ꝑplebis. Qui dico hierusalē
edificaberis: et templo edificaberis.

CC. S. Prophetia de cyro qui populū
liberauit a captiuitate: et aduētu ipsius
de collectione gentiū ad fidem de peni
tentia colentium idola. Cpm. xlv.

Hec dicit dñs xpo meo
cyro: cuius apprehendi
dexterā: vt subiciā ātē
faciē eius gentes: ⁊ dor
sa regū vertā: et aperiā
coram eo ianuas ⁊ porte
nō claudent. Ego ante te ibo: et gloria
bor terre humiliabo. Portas ereas cō
teram: et vectes ferreos confringam.
et dabo tibi thesauros absconditos ⁊
archana secreta: vt scias q̄: ego dñs
qui voco nomē tuū deꝰ israel propter
seruū tuū iacob: et israel electū meum
⁊ vocaui te nomine tuo: assimilauī te:
⁊ non cognouisti me. ego dñs ⁊ non est
amplius. extra me non est deus. Accin
gere ⁊ non cognouisti me: vt sciant hi
qui ab ortu solis et q̄ab occidēte: q̄m
absq̄ me non est deus. ego dñs et non
est alter: formans lucem ⁊ creans tene
bras faciens pacem ⁊ creās malū. ego
dñs faciēs ola hec. Rorate celi desup:
et nubes pluant iustū: aperiatur terra:
germinet saluatorē et iustitia oriatur
simul. ego dñs creauī eum. Ve qui cō
tradicit factori suo: testa de samōs ter
re. Nūq̄d dicet lutus figulo suo: quid
facis: ⁊ opus tuū absq̄ manibus est?
Ve qui dicit pri: q̄d generas: ⁊ mulieri
quid peturis? Hec dicit dñs sanctus israel
plastes eius. Vēturā interrogate me:
super filios meos et super opus manuum
meārum mandate michi. ego feci terram:
et hominem super eā creaui ego. Et manus

2.q.3.c. quidā. ꝑ. colliciuni

Ro. 0. c.

Luc. 23. c

mee tetēderunt celos: ⁊ ol militie eor
madauit. ego iusitauit eū ad iustitiam:
et oēs vias eī dirigā. Ipse edificabit
ciuitatē meā: ⁊ captiuitatē meā dimit
tet: nō i ptio neq; i mueribꝫ dicit dñs
deus exercituū. Hec dicit dñs deꝰ. Labo
rē egypti ⁊ negociatio ethiopie et sa
baī viri sublimes ad te trānsibūt et tui
erūt. Post te ābulabunt vincti manicis
pgēt: ⁊ te adorabūt teq; deprecabunt.
Tm in te est deꝰ: ⁊ nō est absq; te deus
Vere tu es deꝰ abscōditꝰ: deus israēl sal
uator. Confusi sunt ⁊ erubuerūt oēs qui
abierūt i pfusionē fabricatores erroꝝ
Israēl saluat⁹ est i dño salute eterna. Non
pfundemini: et nō erubescetis in secū
sl̄ q: hec dicit dñs creās celos. Ipse
deꝰ formās terrā ⁊ faciēs eam. Ipse pla
stes eī. Nō ivanum creauit eam: sed vt
hiret formauit eā. ego dñs ⁊ nō ē alius.
D Nō in abscōdito locutꝰ sum: i loco tre
tenebroso. Non dixi semini iacob fru
stra: qrite me. ego dñs loqns iustitiam
annuncīās recta. Congregami ⁊ venite
⁊ accedite sīl q̄ saluati estis ex gētib⁹.
Nescient q̄ tenāt signū sculpture suē
⁊ rogāt deū nō saluārē. Annunciate et
venite ⁊ cōsiliamini sīl. Quis auditus
fecit hoc ab istio: ex tunc predixi illō.
Nūqd nō ego dñs: ⁊ nō est vltra deus
absq; me? Deꝰ iust⁹ ⁊ saluās nō est prē
me. Conuertimini ad me et salui eritis
oēs fines terē: q; ego deꝰ ⁊ nō est alius
Ro. 14.b Jn memetipso iurauī: egredietur de ore
Phil. 2.b meo iustitie vbū: ⁊ nō reuertet: q; mi
chi curuabit oē genu: et iurabit omnis
lingua. ergo i dño dicet. Hec sunt iusti
tie et ipertū. Ad eū venient: ⁊ pfundent
oēs q̄ repugnāt ei. In dño iustificabit
et laudabit omne semen israel.

C.C.S. De destructione idolatrie: vba
dei prisoni lerepat iudeos et reuocat
ab idolis: ⁊ salutē pmittit filio. xlvi.

A Confractus est bel: contritus
est nabo: facta sūt simulacha
eorum bestiis et iumentis.
Onera vestra grauī pondere
vsq; ad lassitudinem contabuerunt: et
contrita sunt simul. Nō potuerunt sal
uare portantem et anima eorum in ca
ptiuitate ibit. Audite me domus ia
cob: et omne residuum domus israel.
Qui portamini a meo ptero: qui gesta
mini a mea vulua. Usq; ad senectam
B: ego ipse: et vsq; ad canos ego portabo.
Ego feci et ego frā: ego portabo ⁊ sal
ē.46.f. uabo. Cui assimilastis me ⁊ adequastis ⁊
pparastis me et fecistis similem? Qui
cōferētis aurū de sacculo: et argentū a
staterē pōderantis. Cōducētes artifi
ex vt faciat deū ⁊ procidūt et adorāt
tēt illū i humaris gestātes et pondē
in loco suo: et stabit ac de loco suo non
mouebit. Sed ⁊ cū clamauerit ad eū
nō audiet: de tribulatione non saluabit
eos. Mementote illud ⁊ cōfundemini
redite preuaricatores ad cor. Recordē
mini priorū seculi: qm ego sum deus
nō est vltra deus: nec est similis mi ann
ciās ab exordio nouissimū: et ab ante
q̄ necdū facta sunt dicēs. Cōsilium meū
stabit: ⁊ oīs voluntas mea fiet. Vocās
ab oriente auē: de terra lōginq; viru
volūtatis mee. Et locutꝰ sum ⁊ adde
cā illud: creauī ⁊ faciam illud. Audi
me duro corde: q; longe estis a iustitia.
Prope feci iustitiā meā: non elōgabit
et salus mea nō morabit. Dabo in sīō
salutē meā: ⁊ in israel gloriam meam.

C.C.S. Sermo dñi vltra babylōniā vbi
ostendit eius superbia: humiliatione
destructio. Capitulum. xlvii.

D Iscende sede in puluere ego fi
lia babylōis sede in tra. Nō est q̄
tiū filie chaldeoꝝ: q; vltra nō vocabe
ris mollis ⁊ tenera. Tolle molā ⁊ mo
le farinā. Denuda turpitudinē tuam:
discoopi humerum: reuela crura trās
flumīa. Reuelabit ignominia ⁊ vide
bit opprobriū tuū. Ultionē capiā: nō
resistet mihi hō. Redēptor nr dñs ex
ercituū: nomē illī sāctꝰ israēl. Sedete
cēs intra ⁊ tenebras filia chaldeoꝝ: q
nō vocabēr vltra dña regnoꝝ. Irat
sum sup pplm meū: cōtaminauī here
ditatē meā: et dedi eos in manu mea.
Nō posuisti eis miās. Sup senem ag
gravasti iugū tuū valde: ⁊ dixisti. In
sempiternū ero dña. Nō posuisti hēsīa
per cor tuū: neq; recordatus es nouissi
mi tui. Et nūc audi hec delicatare: he
bitās pfīdēter: q̄ dicis i corde tuo: ego
sum: ⁊ nō est preter me amplius. Non
sedebo vidua: et ignorabo sterilitatē.
Venīēt tibi duo hec subito in die vna
sterilitas ⁊ viduitas. Universa venient
sup te ppter multitudinē maliciaꝝ
tuaꝝ: ppt duriciā incātaciōnū tuaꝝ pe
benētē. Et fiduciā habuisti in malicia
tua: ⁊ dixisti. Nō ē est q̄ videat me. Sa
pientia tua ⁊ scīa tua hec decepit te. Et
dixisti i corde tuo. Ego sum: ⁊ preter me
nō est altera. Veniet sup te malitia cui
scies ortū eī: ⁊ irruet sup te calamī
tas quā nō poterī expiare. Veniet sup
te repente miseria quā nescis. Sta cū

incantatoribꝫ tuis: et cū multitudine
maliciaꝝ tuaꝝ in q̄bus laborasti ab
adolescentia tua. si forte q̄d plint tibi
aut si potēs fieri fortior. Defecisti in
multitudine cōsiliorū tuoꝝ. Stēt ⁊ sal
uēt te augures celi qui contēplabātur
sidera ⁊ supputabant menses: vt ex eis
annūciarē venturā tibi. Ecce facti sunt
q̄si stipula: ignis vbusit eos. Nō liberā
bit ālam suā de manu flāmē nō sūt
prunē q̄ vt calefiāt: nec focus vt sedeant
ad eū. Sic facta sunt tibi in quibus sū
q̄ laborasti cū eis. Negociatores tui ab
adolescētia tua: vnusquisq; in via sua
erraverunt. Nō est qui saluet te.

C.C.S. Increpat dñs duricies iudeoꝝ
per sapiētiam qua cognoscit futura p
potēnā qua creauit ola se colēdū pbat
⁊ nō idola: ppter q̄ traditi sunt inimi
cis: et liberatione eoꝝ. Lām. xlviii.

Audite hec domꝰ iacob qui voca
mini nole israēl: et de aquis iuda
existis: q̄ iuratis in nole dñi: ⁊ deū israēl
recordaminī nō i veritate neq; in iu
stitia. De ciuitate enim sēta vocati sunt
et sup deū israel cōstabilīti sunt. Dñs
exercituū nomē eī. Prioza ecce ant
nūciauī: et ore meo exeruī: et audita
feci ea repente operatꝰ sum ⁊ venerūt.
Scui enim q: durꝰ es tu: ⁊ neruꝰ ferreꝰ
cervix tua: et frons tua crea. Predixi
tibi ex tūc: antequā venīrēt: indicaui tibi
ne forte dicerēs. Idola mea fecerūt hec
et sculptilia mea ⁊ cōflatilia mādaue
rūt ista. Que audisti vide ola. Nos ait
nō annūciastis. Audita tibi feci noua
ex tūc: et cōseruata sunt q̄ nescis. Nūc
creata sunt et nō ex tunc: et ante diēm
non audisti ea: ne forte dicas. Ecce ego
cognouī ea. Neq; audisti: neq; cognō
sciūnt: neq; ex tūc apta est aur tua. Scio
enim q: preuaricādo preuaricaberis: et
transgressōē ex vtero vocauī te. Pro
pter nomē meū lōge facīā furorē meū
et laude mea infrenabo te: ne intercas.
Ecce excorī te: ⁊ nō quasi argētū elegi
te in camino paupertatis. Propter me
ipse me facīā: vt non blasphemer: et
gloriā meā alteri nō dabo. Audi me ia
cob: et israel quē ego voco. Ego ipse: ego
primꝰ: et ego nouissimꝰ. Manꝰ q̄q; mea
fundauit terrā: dextera mea mēsa est
celos. Ego vocabo eos ⁊ stabūt simul.
Cōgregamini oēs vos: ⁊ audite. Quis
de eis annūciauit hec? Dñs dilexit eū
facīet voluntatē suā in babylone: et bra
chiū suum i chaldeis. Ego ego locutꝰ
sum vocauī eū: adduxī eū ⁊ diriget eū
via eius. Accedite ad me ⁊ audite hec.
Nō a pncipio i abscōdito locutus sum:
ex tpe antequā fierēt ibi erā: ⁊ nunc dñs
deꝰ misit me ⁊ spūs eī. Hec dicit dñs
deꝰ redēptor tuus sānctus israēl: ego dñs
deꝰ tuꝰ docēs te vtilia: gubernās te in
via q̄ ābulas. Utinā attēdisses manda
ta mea fētā fuisset sicut flumē pax tua
et iustitia tua sicut gurgites maris: et
fuisset q̄si arena semē tuū ⁊ stirps vteri
tui vt lapilli eī. Nō interisset ⁊ nō fuis
set attritū nomē eī a facie mea: egre
dimini de babylone: fugite a chaldeis i
voce exultationis annūciate: audite fa
cite hoc: et efferte illud vsq; ad extre- Sro. 17.b.
ma terre. Dicite. Redemit dñs seū suū Ap. 20.b.
iacob. Nō sitiētū i deserto cum educe Sap. 11.a
ret eos. Aquā de petra pdūxit eis: ⁊ sci j. 57.b.
dit petram et fluxerunt aque. Non est
pax impīis dicit dñs.

C.C.S. Verbis filij ad ecclesiā sub nole
insularū vbi dicit se missum ad salutē
rāgētiū q̄ indeoꝝ loquitur pater ad
filiū de cōuertis ad ēpm: cōsolat dñs ec
clesiā sub nole siō: vbi dicit credētes in
ipsam vndiq; cōgregādos: ⁊ q̄ preda
tollētur a fortī. Lām. xlix.

A Udite insule: ⁊ attēdite ppli de lō
ge. Dñs ab vtero vocauit me: de
ventre matris mee recordatus est nois
mei: et posuit os meū quasi gladiū acu
tū: in vmbra manꝰ sue protexit me: et po
suit me sicut sagittā electā. In phare
tra sua abscondit me: ⁊ dixit mihi. Ser
vus meus es tu israēl: q; in te glorificā
bor: et ego dixi. Jnuacuū laborauī sine
causa: ⁊ vane fortitudinē meā consūma
vi: ergo iudicium meum cum dño: et op
B meū cū deo meo: et nūc hec dicit dñs:
formās me ex vtero seruū sibi vt reduca
iacob ad eū: ⁊ israel nō cōgregabit.
et glorificatꝰ sum in oculis dñi: ⁊ deus
meꝰ factꝰ est fortitudo mea. et dixit. pa
rū est vt sis mihi seruꝰ ad suscitādas
tribꝫ iacob: ⁊ feces israel puertēdas. ē.42.b.
Dedi te in lucē gētiū vt sis salus mea Act. 13.g.
vsq; ad extremū terre. Hec dicit dñs re
dēptor israēl: sānctus eī ad contēptibi
lē alam ad abominatā gētem: ad seruū
dñor. Reges vidēbunt et vrgent pn
cipes: et adorabūt propter dñm: q; fide
lis est: et sānctū israēl q̄ elegit te. Hec di 2.co.6.a.
cit dñs. In tpe placito exaudiui te: et in ē.42.b.
die salutis auxiliatꝰ sum tui: et seruā
ui te: ⁊ dedi te in fedus ppli vt suscita
res terram: et possideres hereditates
dissipatas: vt diceres his qui vincti sūt
exite: et his qui in tenebris reuela

mini. Sup vias pascentur in olb⁹ pla-
Apo.7.d. nis pascua eor. Nõ esurient neq; sitient
et nõ percutiet eos æstus r solq; nasc
D rator eor; qui misericordiam habebit eos r
potabit eos. Et ponã oẽs mõtes meos
Esa.52.c. in viã: et semite mee exaltabũtur. Ecce
isti de lõge venient: r ecce isti ab aqlone
et mari et isti de fra australi. Laudate
celi: r exulta tra: iubilate mõtes laudẽ
q; ꝓsolatus es dñs ꝓplm suũ: et pau-
peribus suis miserebit. Et dixit sion: de-
relict̃ me dñs: et dñs oblitus est mei.
2.q.6.c. Nũqd obliuisci pot̃ mulier infãtẽ suũ
ad romanos. vt nõ miseratur filio vteri sui. Et si illa
oblita fuerit: ego tñ nõ obliuiscar tui.
E Ecce in manibꝰ meis descripsi te: muri
Esa.60.a. tui coram oculis meis semper. Venerũt
structores tui: destructores te et dissipa-
tores a te egressi sũt. Leua in circuitu oculos
tuos et vide: omes isti ꝓgregati sunt: ve-
nerũt tibi. Viuo ego dicit dñs: q; omb⁹
his velut ornamẽto vestiẽris: et circũda
bis tibi eos q̃si sponsa. Quia deserta tua
et solitudines tuæ: et tra ruine tue: nũc
angusta erit pre habitatoribꝰ: et lõge
F fugabũt q̃ absorbebãt te. Adhuc dicet
in aurib⁹ tuis filii sterilitatis tue. Ang-
stus est mihi locus: fac spaciũ mihi
vt habitẽ. Et dices in corde tuo. Quis
genuit mihi istos: Ego sterilis et non
pariẽs: transmigrata r captiuata: istos
de quib⁹ nutriui: Ego destituta et solata:
isti vbi hic erãt? Hec dicit dñs deus.
Ecce leuabo ad gẽtes manũ meã: et ad
ꝓplos erigam signũ meũ: r afferent
filios tuos in vlnis: et filias tuas sup
humeros portabunt: r erunt reges nu-
rices tue: r regine nutrices tue. Vultu
in tra demisso adorabũt te: et puluerẽ
pedũ tuorũ lingẽt: r scies: q; ego dñs
5 sup quo nõ cõfundẽt q̃ expectãt eũ.
Nũqd tollẽt a forti predam suã: q̃ cap-
tũ fuerit a robusto: salũ ẽ poterit?
Quia hec dicit dñs. Etquidẽ et captiui-
tas a forti tollẽt: et q̃ ablatũ fuerit a
robusto salũ abitur. cos qui iudicauẽ-
runt te: ego iudicabo: et filios tuos ego
saluabo. r cibabo hoẽes tuos cernũb⁹
suis: et quasi musto sanguine suo inebri-
abunt. r scient oẽs caro: q; ego dñs
saluãs tuus: et redẽptor tuus: fortis iacob.
CC.S. De iudea reꝓbatorũ: passio-
nibus christi: et de pena iudeorũ obsti-
natorum. Capitulum.I.
B Hec dicit dñs. Quis è hic liber re-
35.q.1.c. pudij matris vestre: quo dimisi
hec: aut q̃ est creditor: meus: et: ꝓ-
Esa.58.a. didi vos? Ecce ẽm in iniquitatibꝰ ve-

stris venditi estis: et in sceleribus ve-
stris dimisi matrẽ vestrã: quia cum
nõ erat: vocauit nõ erat q̃ audiret.
Numqd abbreuiata r parua facta
manus mea: vt nõ possim redimere: aut
nõ est in me virtus ad liberãdũ? ecce
in increpatiõe mea deserũ facio mare:
ponã flumina in siccũ. Computrescet
pisces eorũ: eo quod non est aqua: et mo-
rietur in sitiũ. Induã celos tenebrosis: et saccũ ponã ꝓ
tegumẽto eorũ. Dñs dedit mihi linguã
eruditã: vt scirẽ sustẽtare eum q̃ lassus
est verbo: erigit mane: mane erigit mi-
hi aurẽ: vt audiã q̃si magistri. Dñs ape-
ruit mihi aurẽ: ego autẽ non cõtra-
dico retrorsum non abeo. Corpus meũ
dedi percutientibus: genas meas: et
in aprobriis: et cõspuentib⁹ in me. Dñs
deus auxiliator meus: et ideo nõ sum
cõfusus. Ideo posui faciem meã vt pe-
tram durissimam: scio q̃ non pũdẽ.
Iusta est q̃ iustificat me. Quis contra-
dicet mihi? Stemꝰ simul. Quis est ad-
uersarius meus? Accedat ad me: et ecce
deus auxiliator meus. Quis est q̃ con-
demnet me? ecce oes q̃si vestimenta
conterẽtur: et tinea comedet eos. Quis
ex vobis timẽs dñm audiẽs vocẽ serui
sui? Qui ambulauit in tenebris: et
non est lumẽ ei: Speret in nomine dñi: et ni-
tatur sup deũ suũ: ecce vos oes ac-
cendentes ignẽ accincti flammis. Ambu-
late è lumine ignis vestri: et in flammis
ẽs succẽdistis. De manu mea factũ est
hoc vobis. In dolore dormietis.
CC.S. De reꝓbatis iudeis et per-
dis loquit dñs ad ꝓplos quib⁹ gloria
sam ꝓmisit ecclesiã cõsortat q̃ fide-
les et desiderãt fideles aduentũ filii
respõdẽt verba solatij ꝓmissi filij q̃
plãtet celos r fundet terrã: et vocat
ad penitentiã qui christũ in passione re-
gauerunt. Capitulum.II.
A Audite me q̃ sequimini q̃ iustitiã
et q̃ritis dñm. Attendite ad pe-
tram vnde excisi estis: et ad cauernam
lacci de qua precisi estis. Attendite ad
abraam patrẽ vestrũ: et ad saram que
peperit vos. Quia vnus vocauit eum: et be-
nedixit eũ: et multiplicauit eũ. Consa-
labitur ergo dñs sion: et consolabitur
oes ruinas eius: et ponet desertũ eius
q̃si deliciis: et solitudinẽ eius q̃si ho-
tũ dñi. Gaudiũ et letitia inuenietur in
ea: gratiarũ actio et vox laudis. Attendi-
te ad me populi meus: et tribus me-
me audite. Quia lex a me exibit: et iudi-

cũ meũ in lucẽ ꝓplorũ requiescẽt. Prope
est iustus meus: egressus est saluator meus:
brachia mea populos iudicabunt. Me
insule expectabũt: et brachũ meũ su-
stinebũt. Leuate in celũ oculos vestros
et videte sub ta ꝓ terrã: q; celi sicut
fumus liquescent: et terra sicut vestis
maneũ atteretur: et habitatores eius
sicut hec interibunt. Salus autẽ mea
in sempiternũ erit: r iustitia mea nõ
defiet. Audite me q̃ scitis iustũ: po-
pulus meus lex mea in corde eorũ. No-
lite timere opprobriũ hominũ: r blas-
phemiis eorũ ne metuatis. Sicut enim
vestimentũ sic comedet eos vmes: r sic
lana sic deuorabit eos tinea. Salus
autẽ mea in sempiternũ erit: r iustitia
mea in generationes generationũ. Con-
surge consurge induere fortitudinem
brachium dñi. Consurge sicut in dieb⁹
antiquis: in generationibus seculorũ.
Nunqd non tu percussisti superbũ:
vulnerasti draconẽ? Nunqd nõ tu sic-
casti mare aquã abyssi ꝓfundẽtis. Qui
posuisti ꝓfundũ maris viam: vt tran-
sirent liberati. Et nunc q̃ redẽpti sunt
a dño reuertent: et venient in sion
laudãtes. et letitia sempiterna sup ca-
pita eorũ. Gaudium et letitiã tenebunt
fugiet dolor et gemitus. Ego ego ipse
cõsolabor vos: q̃s tu vt timeas ab ho-
mine mortali: et a filio hominis q̃ q̃si
fenũ ita arescet: et obliuiscẽs eum fa-
ctoris tui: Qui tetendit celos et fun-
dauit terrã: et formidasti iugiter tota
die a facie furoris eius q̃ te tribulabat:
r paruerat ad perdendũ. Ubi nũc est
furor tribulãtis? Cito veniet gradiẽs
ad aperiẽdũ: r nõ interficiet ꝓcus ad
tenebrosũ: nec deficiet panis eius. Ego
autẽ sum dñs deus tuus. q̃ conturbo ma-
re: intumescunt fluctus eius: dñs exer-
cituũ nomẽ meũ. Posui verba mea in
ore tuo: et vmbra manus mee ꝓtexi te
vt plãtes celos r fundẽs terrã: et dicas
ad sion: ꝓplo meus es tu. Euigilare euigi-
lare: surge hierusalem: q̃ bibisti de manu
dñi calicẽ ire eius. Vsq; ad fundũ cali-
cis sopitionis bibisti: et potasti vsq; ad
feces. Nõ est q̃ sustẽtet eã ex omnibus
filiis quos genuit: et non est qui apprẽ-
hendat manũ eius ex omnibus filiis quos
enutriuit. Duo sunt que occurrerũt ti-
bi. Quis cõtristabitur super te? Vastitas
et cõtritio et fames et gladius.
Quis consolabitur te? Filii tui ꝓtecti
sunt: dormierunt in capite omni viarũ
sicut oryx illa que a tonitrũ plenitudine indignatio
ne dñi increpatiõe dei tui. Idcirco
audi hec pauperculam: ebria nõ a vino
Hec dicit dñs tuus dñs: r deus tuus
qui pugnauit ꝓ ꝓplo suo. Ecce tulit de
manu tua calicẽ iopacis: fundũ calicis
indignationis mee. Nõ adicies vt bi-
bas illum vltra. Et ponã illũ in manu
eorũ q̃ te humiliauerũt: et dixerunt ale
tuũ incurua: et transeamus: et posuisti
vt terrã corpus tuum: quasi viam tran-
seuntibus.
CC.S. Excitat ecclesia ad virtutes: de
deptione nostra cõmendantur ꝓdicato-
res: et iubentur apostoli exire de posita
ciuitate. Capitulum.
A Consurge consurge induere forti-
Esa.51.c. tudine tua sion. Induere vestimẽtis
gloriẽ tue hierusalem ciuitas sancti: quia nõ
adiciet vltra vt prãsiat ꝓ te incircũ-
cisus r immũdus. Excutere de puluere:
consurge sede hierusalem. Solue vincula
colli tui captiua filia sion: q; hec dicit
dñs. Gratis venundati estis: r sine ar-
gẽto redimemini. Quia hec dicit dñs
deus. In egypto descẽdit ꝓplo meus
in principio vt colon⁹ esset ibi: et assur
absq; vlla cã calũniat⁹ est eũ. Et nũcqd
mihi est hic dicit dñs. Qm ablatus est
ꝓplo meo gratis dñatores eius: inique
agũt dicit dñs: et iugiter tota die no-
men meũ blasphematur. Propter hoc
sciet ꝓplo meus nomẽ meũ in die illa
q̃ ego ipse q̃ loqbar: ecce adsum. Quã
pulchri sup mõtes pedes annunciãtis
et predicãtis pacẽ: annunciãtis bonũ
predicãtis salutẽ dicẽtis. Sion regna-
bit deꝰ tuꝰ. Vox specũlatorũ tuorũ. Leua
uerũt vocẽ: simul laudabũt: q; oculo ad
oculum videbũt cũ cõuertẽrit dñs sion
Gaudete: laudate simul deserta hierusa-
lem: q̃ cõsolatus est dñs ꝓplm suũ: redẽ-
mit hierusalem. Parauit dñs brachium san-
ctũ suũ in oculis omnium gentium: videbũt
oes fines tre salutare dei nostri. Rece-
dite recedite: exite inde: polluti nolite
tangere: exite de medio eius: mũdamini
q̃ fertis vasa dñi. Qm non in tumultu
egrediemini: nec in fuga ꝓperabitis. Pre-
cedet enim vos dñs: et ꝓgregabit vos deus
israel: ecce intelliget seruꝰ meus: r exal-
tabitur: et elevabitur: r sublimis erit valde.
Sicut obstupuerũt sup te multi: sic in
gloriꝰ erit ab viros aspectus eius: et vt
forma eius inter filios hom. Iste asperge-
gẽtes multas: sup ipsum continebunt
reges os suũ. Quibus nõ est narra-
tũ de eo videbunt: et que nõ audierũt
cõtemplati sunt.

D ii

B Job.12.c. Ro.10.c.

C.C.S. prophetat de passione ihesu xpi futura: cui pmittit q̃ post passionem erit saturitas gentiũ in hde. Capt3. Iuꝶ

Quis credidit auditui nro et brachiũ dñi cui reuelatus est? Et ascendet sicut virgultũ coram eo: et sicut radix de terra sitienti. Nõ est spes ei neq̃ decor. Et vidimꝰ eum: et nõ erat aspectꝰ: et desideramus eũ despectũ et nouissimũ virorũ: virum dolorũ: et scientẋ infirmitatẋ. Et quasi abscondit vultꝰ eius: et despectus: vnde nec reputauimꝰ eum. Vere languores nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit. Et nos putauimus eũ quasi leprosum: et percussum a deo et humiliatũ. Ipse autẋ vulneratꝰ est propter iniquitates nras: attritus est propter scelera nra. Disciplina pacis nre super eũ: liuore eius sanati sumus. Omes nos q̃si oues errauimꝰ vnusq̃q̃ in viã suã declinauit: et posuit dñs in eo iniquitatẋ omũ nostrorũ. Oblatꝰ est q̃ ipse voluit: et non aperuit os suum. Sicut ouis ad occisionem ducetur: quasi agnꝰ coram tondẋte se obmutescet: nõ aperiet os suum. De angustia et de iudicio sublatus est. Qui nationẋ eius quis enarrabit? Quia abscissus est de terra viuentiũ: propter scelẋ populi mei percussi eũ. Et dabit impios pro sepultura: et diuites pro morte sua: eo q̃ iniquitatẋ nõ fecerit: neq̃ dolꝰ fuerit in ore eius: et dñs voluit cõterere eũ in infirmitate. Si posuerit pro peccato anẋ suã: videbit semẋ lõgeuũ: et voluntas dñi in manu eius dirigẋt. Pro eo q̃ laborauit anẋ eius: videbit et saturabit. In scẋa sua iustificabit iustus seruus meus multos: et iniquitates eorũ ipse portabit. Ideo dispartiẋ ei plurimos: et fortium diuidet spolia: pro eo q̃ tradidit in mortẋ anẋ suã: et cũ sceleratis reputatus est. Et ipse peccã multorũ tulit et pro transgressoribꝰ rogauit.

C.C.S. De vocatione iudeorũ: et gentiũ et q̃liter ecclia edificat de lapidibꝰ pcious: et de fabro q̃ fulciat ptinas. C. liiij.

A Sap.3.c. Iu.23.d. Bar.4.d.

Euda sterilis q̃ non paris decãta laude: et hinni que non parturiebas: qm multi filii deserte magis q̃ eius q̃ habebat virũ: dicit dominꝰ. Dilata locum tentorij tui: et pelles tabernaculorũ tuorũ extende. Ne parcas. Longos fac funiculos tuos et clauos tuos consolida. Ad dexterã enim et ad leuã penetrabis: et semẋ tuũ gentes hereditabit: et ciuitates desertas inhabitabit. Noli timere: q̃ nõ pfunderis neq̃ erubescẋs. Non enim te pudebit: q̃ cõfusionis adolescentiæ tue obliuiscẋris: et opprobriũ viduitatis tue nõ recordaberis amplius. Qui enim fecit tui qui fecit te dñs exercituum nomen eius: et redẋptor tuus sanctus israel: deus omnis terre vocabit. Quia quasi mulierẋ derelictã: et mestẋ spũ vocauit te dñs: et quasi ab adolescẋtia abiectã: dixit deus tuus. Ad pũctũ ẋ modico dereliqui te: et in miserationibꝰ magnis congregabo te. In momẋto indignationis abscondi faciẋ meã paululũ a te: et in misericordia sempiterna miserꝰ sum tui. Dixit redẋptor tuus dñs. Sicut in diebꝰ noe istud mihi est cui iuraui ne inducerẋ aquas diluuij vltra terram: sic iuraui vt nõ irascar tibi: nõ increpẋ te. Montes enim commouebũtur et colles contremiscent: misericordia autẋ mea nõ recedet a te: et fedus pacis meũ nõ mouebit: dixit miserator tuus dñs. Pauperculẋ tempestate pulsata absq̃ vlla psolatione. Ecce ego sternã p ordinẋ lapides tuos: et fundabo te in saphiris: et ponã iaspidẋ propugnacula tua: et portas tuas in lapides sculptos: et omes terminos tuos in lapides desiderabiles. Omes filios tuos doctos a dño: et multitudinẋ pacis filijs tuis: et in iustitia fundaberis. Recede procul a calũnia: quia non timebis: et a pauore: q̃ non appropinquabit tibi. Ecce accola veniet qui nõ est mecũ: aduena quidã ad te accedẋt tibi. Ecce ego creauꝰ fabrũ sufflãtẋ in igne prunas: et pferẋtẋ vas in opꝰ suũ: et ego creauꝰ interfectorẋm ad disperdẋdũ. Omẋ vas q̃ factũ est ptra te nõ dirigẋt: et omẋ lingua resistẋtẋ tibi: in iudicio iudicabis. Hec est hereditas fuorũ dñi: et iustitia eorũ apud me dicit dñs.

Mat.15. Luc.22.d

C.C.S. De baptismo: et populo christiano: querendo dñm: et de verbo quod non redit in vacuum. Capt. lv.

Omnes sitientes venite ad aquas: et q̃ nõ habetis argẋtũ properate emẋte: et comedite. Venite emite absq̃ argẋto: et absq̃ vlla cõmutatione vinũ: et lac. Quare appendẋtis argẋtũ nõ in panibꝰ: et laboratis nõ in saturitate? Audite audientes me: et comedite bonũ: et delectabitur in crassitudine anẋ vra. Inclinate aures vestras: et venite ad me audite: viuet anẋ vra: et feriã pabit: et cũ pactũ sempiternũ

misericordias Dauid fideles. Ecce testẋ populis dedi eũ: duce ac preceptore gentibꝰ. Ecce gẋtẋ quã nescisti vocabis: et gẋtes q̃ te nõ cognouerũt ad te current: propter dñm deũ tuũ: et sanctũ israel: q̃ glorificauit te. Querite dñũ: dũ inueniri potest: inuocate eũ: dũ prope est. Derelinquat impiꝰ viã suã: et vir iniquus cogitationes suas: et reuertat ad dñũ: et miserebitur eius: et ad deũ nrũ: quoniam multus est ad ignosccndũ. Nõ enim cogitationes mee cogitationes vre: neq̃ vie mee vie vre: dicit dñs. Q: sicut exaltantur celi a terra: sic exaltate sunt vie mee a viis vris: et cogitationes mee a cogitationibꝰ vris. Et quõ descẋdit imber et nix de celo: illuc vltra nõ reuertẋtur: sed inebriat terrã et infundit eã: et germinare facit eã: et dat semẋ serenti: et panẋ cõedenti: sic erit vbũ meũ q̃ egredietur de ore meo. Nõ reuertẋt ad me vacuũ: sed faciet q̃ cupio: et prosperabit in his ad q̃ misi illũ. Q: in letitia egredẋmini: et in pace deducẋmini. Montes: et colles cãtabũt coã vobis laudẋ: et oia ligna regionis plaudẋt manu. Pro salũcula ascẋdet abies: et pro ortica crescẋt myrtꝰ. Et erit dñs nominatus in signũ eternũ quod non auferetur.

C.C.S. De eunucho: et custodiente sabbatũ: et propter malos pastores deuastatur populus. Capitulum. lvi.

Hec dicit dñs. Custodite iudicium: et facite iustitiã: q̃ iuxta est salũ meũ venire: et iustitia mea vt reuelẋtur. Beatꝰ vir q̃ facit hoc: et filiꝰ hominis q̃ apprehẋdet istũ. Custodiẋ sabbatum ne polluat illũ: custodiẋ manus suas ne faciat oẋ malũ. Et nõ dicat filiꝰ aduenẋ q̃ adherẋt dño dicẋs. Separatione separẋt me dñs a populo suo. Et nõ dicat eunuchꝰ: ecce ego lignũ aridũ. Q: hec dicit dñs eunuchis. Qui custodierũt sabbata mea: et elegerint q̃ ego volui: et tenuerẋt fedꝰ meũ: dabo eis in domo meã: et in muris meis locũ: et nomen melius a filijs: et filiabꝰ. Nomẋ sempiternũ dabo eis q̃ nõ peribit. Et filios aduenẋ q̃ adherẋt dño: et colũt eũ: et diligũt nomẋ eius: et sint ei in seruos: omes qui custodiẋt sabbatũ ne polluat illũ: et tenẋt fedꝰ meũ: adducã eos in montẋ sanctũ meũ: et letificabo eos in domo oronis mea. Holocausta eorũ: et victime eorũ placẋbũt mihi super altari meũ: q̃ domus mea domꝰ oronis vocabitur cũctis ptibus: ait dñs deus q̃ congregat dispersos israel. Adhuc congregabo ad eũ congregatos eius. Omes bestie agri venite ad deuorandũ: omnes bestie saltus. Speculatores eius cecꝰ: omes nesciẋrũt omnes canes muti nõ valentes latrare: videntes vana: dormientes: et amantes somnia: canes impudentissimi nesciẋrũt saturitatẋ. Ipsi pastores ignorauerũt intelligẋtiã. Omes in viã suã declinauerũt vnusq̃q̃ ad auaritiã suã: a summo vsq̃ ad nouissimũ. Venite sumamꝰ vinũ: et implebimur ebietate: et erit sicut hodie: illic et cras: et multo amplius.

C.C.S. De iusto cuius mors nõ intelligitur ab ipsis: increpant iudeos q̃ xpũ in cruce subsannauerũt: et de idolis: de pnitentiã: et dño: de repromissione iudeorũ: et q̃ ipsis non est par. Capt. lvii.

Iustꝰ peritꝰ: et nõ est q̃ recogitet in corde suo: et viri mise colligũt: q̃ nõ est q̃ intelligat. A facie enim malitie collectꝰ est iustꝰ. Veniat pax: requiescat in cubili suo: qui ambulauit in directione sua. Vos autẋ accedite huc filij augurantis: semẋ adultere et fornicarie. Super quẋ lusistis? Super quẋ dilatastis os: et eiecistis lingua? Nõne vos filij sceleris: semẋ mẋdax? Qui psolamini in dijs subter omẋ lignũ frondosũ: immolantes pueros in torrẋtibꝰ subter eminentes petras. In pribꝰ torrẋtibꝰ pars tua hec est: sors tua. Et ipsis effudisti libamẋ: obtulisti sacrificũ. A hijs q̃d super his nõ indignabor? Super montẋ excelsum: et sublimẋ posuisti cubile tuum: et illuc ascẋdisti vt immolares hostias. Et posuisti: retro postẋ posuisti memoriale tuũ: q̃ iuxta me discooperuisti: et suscepisti adulterũ. Dilatasti cubile tuũ: et pigisti ei ex eis fedꝰ. Dilexisti stratũ eorũ manu aperta: et ornasti te regionq̃ longẋto: et multiplicasti pigmẋta tua. Misisti legatos tuos procul: et humiliata es vsq̃q̃ ad inferos. In multitudine vie tue laborasti: nec dixisti q̃ desecã. Vitã manus tue inuenisti: propterea nõ rogasti. Pro quo sollicita timuisti: q̃ mentita es: et mei nõ es recordata: neq̃ cogitasti in corde tuo: q̃ ego tacẋs: et q̃si nõ videas: et mei oblitꝰ es. Ego autẋ annũciabo iustitiã tuã: et opa tua nõ pdẋrũt tibi: cũ clamaueris: liberẋt te cõgregati tui. Et oẋ eos auferet vẋtus: tollet aura. Qui autẋ fiduciã hẋ mei hereditabit terrã: et possidebit montẋ sanctũ meũ. Et dicẋs: viã facite: pbere iter: declinate a semita: auferte offendicula viis ppli mei. Q: hec dicit dñs excelsus: et sublimis habitãs eternitatẋ: et sanctũ nomẋ eius: excelsus: et sanctũ habitãs: et cũ pitis

4 Reg.1.c. Mar.11.c. Luc.15.c

D

Prief.c.c. Sap.2.b.

B

C

to: hũili spũ: vt vmilicet spũ hũilũ
D vmilicet cor pritrito. Nõ cũ i sempi
de pe. dis. 3. c. talis. ternũ litigabo: neq; vsq; ad finem ira
scar: q: ẗ spũ a facie mea egredient. Ha
tus ego faciã. Propter iniqtatẗ auaric
ie eius irat⁹ sum: et percussi eũ: abscõdi a
te faciẗ meã et indignat⁹ sum. Et abiit
vag⁹ i via cordis sui. Vias eius vidi: sa
nauiq; eũ: reduxi eũ: et reddidi: consola
tiones ipsi: et luctũ eius. Creauit fructũ
labioꝝ: pacẽ: pacẽ ei q̃ longe est: et q̃ ppe
vixit: dicit dõs: et sanauiq; eũ. Impij autẗ q̃si
mare feruẽs qd̃ q̃escere nõ potest: et re
dũdãt fluctus eius: et pulcatione z luctũ.
§. 43. d. Nõ est pax impijs: dicit dõs deus.
C. C. S. Die iciunio z elemosynas alius
opis ⁹ mle: de generatione tua: et de ciuitate
sabbati: et de premijs considẗ. Ca. lviij.
A Clama ne cesses: q̃si tuba eleua
ꝛ. Dist. c. 1. Ist. 1. ccxl. ta
ta voce tua: et annũcia ppo
lo meo scelera eorũ: et domui ia
cob peta eorũ. Me etenim de
die i die q̃rũt: z scire vias meas volũt
quasi gẽs q̃ iustitiã fecerit: et iudiciũ
dei sui nõ dereliq̃rit. Rogant me iudi
cia iustitiẗ: appropiare deo volũt
Quare ieiunauimus: et nõ aspexisti: hũi
liauimus: et nõ agnouisti? Ecce i die
ieiunij vestri inuenit voluntas vra: et oẽs
B debitores vros reperit. Ecce ad lites
z pteꝛtiones ieiunatis: et percutiꝭ pugno
ipie. Nolite ieiunare sicut vsq; ad hãc
diẽ vt audiatur i excelso clamor vester.
Nũq̃d tale est ieiunũ q̃d elegi: q̃ pie af
fligere homo: z ponere
q̃si circulũ caput suũ: et saccũ et cinerẗ
sternere? Nũq̃d istũ vocabis ieiunũ:
et diẽ acceptabilẗ dõo? Nonne hoc est
15. q. 6. c. magis ieiunũ q̃d elegi? Dissolue con
auctoritate. ligationes impietatis: solue fasciculos de
primẗ: et oppimite eos cõfractos sum
liberos: et omne onus dirupe. Frãge esurienti
panẽ tuũ: et egenos vagosq; induc i
domũ tuã. Cũ videris nudũ: operi eum: et
C carnẽ tuã ne despexeris. Tũc erũpet q̃si
13. q. 2. c. manè lumẽ tuũ: et sanitas tuã citius ore
nõ estimetur. Et antecibit faciẗ tuã iustitia tua:
mus. et glia dõi colliget te. Tũc invocabis
et dõs exaudiet te: clamabis: et dicet ce
ce adsũ: q: misericors sũ dõs deus tu⁹
Si abstuleris de medio tui catenam:
desineris extẗdere digitũ: et loq̃ q̃d nõ
pdest. Cũ effuderis esurienti animã tuã:
animã affictã repleueris: orietur i tenebris
lux tua: et tenebre tue erunt sicut meridies.
D Et requiẗ tibi dabit dõs deus tu⁹
semper: i splendor splendoribus animã tua: et
ossa tua liberabit: et eris quasi hortus
irrigus: et sicut fons aquarũ cui non
deficiẗ aqua. Et edificabuntur i te de
serta seculorũ: fundamẽta generationis z ge
nerationis suscitabis. Et vocaberis edifica
tor sepium: auertẗs semitas iniquitatis
Si auerteris a sabbato pedẽ tuũ: ne fa
cere voluntatẗ tuã i die sancto meo: et vo
caberis sabbatũ delicatũ: et sanctũ dei
gloriosus: et glorificaueris eũ dum non
facis vias tuas: et non inuenis voluntas
tua vt loquaris sermonẽ: tũc delectã
beris sup dõo: et sustolã te super altitu
dines terre: et cibabo te hereditate ia
cob patris tui. Os enim dõi locutũ est.
C. C. S. Porrẗ est dõ ad salutãdũ ho
gn⁹ ad audiẗdũ: q; nõ iniqtates vr
istũ: de armatura indutus est dõs. Cla
Ecce nõ est abbreuiata ma
nus dõi vt saluare nõ ꝛ
neq; aggrauata est aur
ei vt nõ exaudiat: sed
iniquitates vestre diuisẗ
inter vos z deũ vestrũ:
peccata vra abscõderũt faciẗ eius a
vobis ne exaudiret. Manus enim vestre polluẗ
te sunt sanguine: et digiti vestri iniquitate
Labia vestra locuta sunt mendacium: et
guauia iniquitatẗ fatur. Nõ est q̃ in
cet iustitiã: neq; q̃ iudicet verẗ: confi
dũt i nihilum: loquunt vanitates. Con
ceperũt laborẽ: z pepererũt iniquitatẗ
Ouia aspidũ ruperũt: et telas aranẽ
texerũt. Qui comederit de ouis eorũ
morietur: q̃ q̃ fotũ est erũpet i regulã
Tele eorũ nõ erũt in vestimẽtũ: neq; op
rient opibus suis. Opa eorũ opera mali
tiae: et opus iniqtatis in manibus eorũ. Pedes
eorũ ad malũ currũt: et festinant vt
effundãt sanguinẽ innocẽtẗ. Cogitationes
eorũ: cogitationes iniquitatis. Vastitas
z pritio i viis eorũ. Viã pacis nesciẗ
rũt: nõ est iudiciũ i gressibus eorũ. Semi
te eorũ peruiate sunt eis: omis q̃ calcat
eis ignorat pacẽ. Propter hoc elõgatũ
est iudiciũ a nobis: et non apprehendẗ
nos iustitia. Expectauimus lucẽ: z ecce
tenebre: splendorẽ: z i tenebris ambulau
mus. Palpauimus sicut ceci parietẽ: et
quasi absq; oculis aterectauimus. Imple
mus meridie quasi i tenebris: et quasi
nosis quasi mortui. Rugiemus q̃si ursi
omes: z q̃si columbe meditãtes gemẽs.
Expectauimus iudiciũ: et nõ est: salutẗ: e
elõgata est a nobis. Multiplicate sunt e
iniqtates nre coram tibi: et peccata nra rẽde
rũt nobis. Quia scelera nra nobiscum sunt:
et iniqtates nras cognouimus: peccare et
mentiri contra dõm: et auertẗ sum ne ire
mus post tergum dei nostri: loquemur
calũnia z transgressionẽ. Concepimus i lo
cũ: et mediẗ de corde verba mendacii: conpu
tauimus et retrorsum iudiciũ iustitiae longe
stetit. Quia corruit i platea veritas: et
equitas nõ potuit ingredi: z facta est ve
ritas fugitiua: z recessit a malo: prede
patus. z vidit dõs: et displicuit ei quia
non est iudiciũ eius: et vidit quia non est vir
et miratus est quia non est qui adiuuet
et iustitia ipsa firmauit eũ. Indu
tus est iustitia vt loricam: galea salutis
in capite eius. Induit vestimẽtũ vltionis
in operẗ: et q̃si pallio zelũ. Sicut
ad retributionẽ indignationẽ hostibus suis: et vltionẽ inimicis
suis. Insulis ꝛ reddet: et ab occidente nomen dõi: et
ab ortu solis gliam eius. Cũ venerit quasi
fluuius violentus quẽ spũ dõi cogit: et
venerit sion redẽptor: et his q̃ redeũt ab
iniqtate i iacob dicit dõs. Hoc fedus
meũ cum eis: dicit dõs. Spũs meus q̃ est
i te: z verba mea q̃ posui i ore tuo nõ recẽ
dẗ de ore tuo: et de ore seminis tui: dicit
dõs amodo z vsq; in sempiternum.
C. C. S. De primitiua ecclesiae: de gliia
ecclesie: in pẽtiẗ de vastitudine ipsius
in futuro. Cõm. lx.
Surge illuminare hierusalem
q̃ venit lumẽ tuũ: z gliia
dõi sup te orta est. Quia ecce
tenebre operiẗ terrã
et caligo populos: super te
autẽ orietur dõs: et gliia eius
in te videbitur. z ambulabunt gẽtes in lu
mine tuo: et reges i splẽdore ortus tui.
Leua in circuitu oculos tuos: et vide: omnes
isti congregati sunt: venerunt tibi. Filii
tui de longe venẽt: et filie tue de latere
surgẽt. Tũc videbis: z afflues: z mira
bitur: et dilatabitur cor tuũ: q̃si puerisa
fuerit ad te multitudo maris: fortitudo
gẽtium venerit tibi. Inundatio ca
melorum operiet te: dromedarii madian et
epha. Omes de saba venẽt: aurũ z thus
deferẽtes: et laudẗ dõo annunciantes.
Omes pecudes congregabũtur tibi: arie
tes nabaioth ministrabũt tibi. Offe
rentur sup placabile altari meo: z do
mum maiestatis mee glorificabo. Qui
sunt isti q̃ vt nubes volãt: z quasi colũ
be ad fenestras suas? Me enim insule ex
pectãt: z naues maris i principio: vt ad
ducãt filios tuos de longe. Argẽtũ eorũ
et aurũ eorũ cũ eis nomẽ dei tui: z sancti
israel: quia glorificauit te. Et edificabunt
filii peregrinorũ muros tuos: et reges
eorũ ministrabũt tibi. In indignatione
enim mea percussi te: i reconciliatione mea
miserẗ tui tui. Et aperiẗur porte tue
iugiẗr die ac nocte nõ claudẗur vt
afferatur a te fortitudo gẽtium: z reges
earũ adducãtur. Gẽs enim z regnum q̃d
nõ seruierit tibi: peribit: z gentes solitu
dine vastabũtur. Sicut ibant ad reve
renciẗ abiectus z duces: z pignus simul ad
omãdum locũ sanctificationis meẗ: et
locus pedum meorũ glorificabo. Et ve
nient ad te curui filii eorũ: q̃ humiliauerunt te: et adorabunt vestigia pedum
tuorũ oes q̃ detrahebãt tibi: et vocabũt
te ciuitatẗ dõi: sion sancti israel. Pro eo q̃
fuisti derelicta z odio habita: et non
erat q̃ p te trãsiret: ponã te i superbiã se
culorũ gaudium z gliatione et gliatione.
Et sugges lac gẽtium: z mamilla regum
lactaberis. z scies q: ego dõs saluator
tuus redẽptor tuus fortis iacob. Pro ere
afferã aurũ: et p ferro afferã argẽtũ:
z p lignis ferũ: et p lapidibus ferũ: z po
nam visitationẽ tuã pacẽ: et propositos
tuos iustitiã. Nõ audiẗur vltra in ter
ra iniqtas tua: vastitas z pritio i fines
tuis: et occupabit salus muros
tuos: et portas tuas laudatio. Nõ erit
tibi amplius sol ad iucundum diei: nec
splendor lune illuminabit tibi: sed erit tibi
dõs in lucẽ sempiternã: et deus tuus
in gloriã tuã. Nõ occidet vltra sol tuus
et luna tua non minuetur: q: erit tibi
dõs in lucem sempiternam: z complebũtur dies luctus tui. Populus autem
tuus omnes iusti in perpetuum hereditabunt terram: germen plantationis
mee opus manus mee ad glorificãdum
Minimus erit in mille: et paruulus in
gentẗ fortissima. Ego dõs in tempore
eius subito faciã istud.
C. C. S. Ad prediciẗdũ mãsuetudine
epiide dõis ipsi ⁹ ad predicatores
ecclesie i decore suo. Cõm. lxi.
Spiritus dõi sup me: eo q̃ pote
rit me. Ad annũciandũ mãsuetudi
nem misit me: vt medeer contritis corde:
et predicarẽ captiuis idulgẽtiã: et clau
sis aptionẽ: vt predicarẽ annum placabilem dõo: et diẽ vltionis deo nostro.
Vt cõsolarer omes lugẽtes: vt ponerem
fortitudinẽ lugentibus sion: et darẽ eis
coronam p cinere: oleum gaudii pro lu
ctu: palliũ laudis p spiritu meroris
Et vocabũtur in eis fortes iusticie:
plantatio domini ad glorificandum. et

Ca. 21. g.
Ca. 21. g.
Ca. 21. a.
Ca. 21. a.
Ca. 3. a.
Ca. 4. c.
Ca. 5. a. c.
Ca. 11. c.
Ca. 3. a.
Ca. 4. c.
Ca. 5. a. c.
Ca. 11. c.

O. iiij.

edificabūt deserta a sęlo:r ruinas anti
quas erigēt:r insturabūt ciuitates de
sertas:r dissipatas i generatione generatio
nū. Et stabūt alieni:r pascēt pecora ve
stra filij peregrinor agricole: r vinitores
vestri erūt. Vos aūt sacerdotes dñi voca
bimi ministri dei nri dicēt vobis. Fo
titudinē gentiū comedetis:r i glia eor
C Sup̄bietis. Pro pfusione vra duplici et
Sup̄.ose.di. rubore:laudabunt partē eor. Propter
c.nō me hoc i terra sua duplicia possidebunt le
dioctiter ticia sempiterna erit eis. Q: ego dñs
diligēs iudiciū:r odio hns rapinā i ho
locaustū. Et dabo op̄ eor in veritate: et
fed̄ ppetuū feriū eis. Et sciet i gentib̄
semē eor:r germē eor i medio ppl̄or.
Oēs q̄ viderit eos: cognoscēt illos q:
istis sūt semē cui bñdixit dñs. Gaudēs
D gaudebo i dño:r exultabit ala mea in
deo meo. Q: induit me vestimētis sa
lutis:r indumēto iusticie circundedit
me q̄si spōsuz decorati corona:r quasi
spōsaz ornatā monilib̄ suis. Sicut et
terra pfert germē suū:r sicut hort̄ se
mē suū germinat: sic dñs deo germinabit
iustitiā r laudē coā vniuersis gentib̄.
CC.S. Predicat aduēt̄ xpi fecūditas
ecclie:r clamor custodū:& iudicio. Iuū.

Propter sion nō tacebo
r ppt̄ hierlm nō quiescā
donec egrediat vt splēdor
B iust̄ ei:r saluator
ei vt lāpas accedat̄. Et
videbūt gentes iustitiā tuā
r cuncti reges inclitū tuū
Et vocabūt tibi nomē nouū: qd os dñi
nolauit. r eris corona gtie i manu dñi:
r diadema regni i manu dei tui. Nō vo
caberis vltra derelicta:r tra tua nō vo
cabit ap̄lī desolata. Sz vocaberis cū vgi
ne:r habitabit in te filij tui. Et gaude
bit spōsus sup spōsaz: r gaudebit sup
te deus tuus. Sup muros tuos hierlz cōs
titui custodes tota die tota nocte i p
petuū nō tacebūt. Qui reminiscimini
dñi ne taceat:r ne detis silētiū ei do
nec stabilitat r donec ponat hierlz lau
dez i terra. Iurauit dñs i dextera sua:
et i brachio fortitudinis sue. Si dede
ro triticū tuū vltra cibū inimicis tuis
et si biberit filij alieni vinū tuū in q̄ la
borasti. Qr̄ cōgregabūt illud come
D dent r laudabūt dñm:r q̄ cōportāt il
lud bibēt in atriis sanctis meis. Trāsi
mat. 21. a ite trāsite p portas: pparate viā pop̄
lo: planū facite iter: r eligite lapides
et leuate signū ad ppl̄os. Ecce dñs au
ditū fecit i extremis terre. Dicite filie
sion. Ecce saluator tu venit: ecce mer
ces ei cū eo:r op̄ ei coā illo. Et vo
cabūt eos populus sctus redemptus
dño. Tu autem vocaberis quesita ciu
tas:et non derelicta.

CC.S. De ascensione r passione xpi
commoratio pacientarū christi et
nouarum postulatio. Cpm.lxiij.

Quis est iste q̄ venit:r
ed̄ tinctis vestib̄ de
bosra? Iste formosus i
stola sua gradiēs i mul
titudine fortitudinis sue
Ego q̄ loquor iusticiā
et propugnator sum ad
saluandū. Quare ergo rubū est indū
mentū tuū:r vestimenta tua sicut calcā
tium in torculari? Torcular calcaui so
lus:r de gentib̄ non est vir mecū. Calcā
ui eos i furore meo:r conculcaui eos
in ira mea. Et aspersus ē sanguis eor
sup vestimēta mea r ola ināmēta mea
inānui. Dies enim vltionis i corde meo
ann̄ retributionis mee venit. Circum
spexit r nō erat auxiliator: q̄siuit nō
fuit q̄ adiuuaret. Et saluauit mihi bra
chiū meū:et indignatio mea ipsa auxi
liata est mihi. Et conculcauit ppl̄os in
ira meo:r inebriauit eos i indignatione
mea:r detraxi i terrā virtute eor. Mi
serationes dñi recordabor: laudem dñi
sup omn̄ q̄ reddidit nob dñs r sup mul
titudinē bonorū domui israel: q̄ largu
est eis fm miserīcordiā suā:r fm multitu
dinē miserīcordiārū suārū. r dixit. Verūtamē
ppl̄s meus es filij nō negātes. Et factus ē
eis saluator:. In omni tribulatione eor nō
est tribulat̄:r angel̄ faciei eius salua
uit eos. In dilectione sua r i misericordia
sua ipse redemit eos:r portauit eos et
eleuauit eos cūctis diebus seculi. Ipsi aūt
ad irāscēdū puocauerūt: r afflixerūt
spm̄ sctī eius. Et versus ē eis i inimicū
et ipse debellauit eos. Et recordat̄ est
dierū seculi moysi r ppli sui. Ubi ē q̄ ed̄
cit eos de mari cū pastoribus greḡ suī?
Ubi est q̄ posuit in medio ei spm̄ sctī
suī? Qui eduxit ad dexterā moysi bra
chio maiestatis sue q̄ scidit aquas ante eos
vt facerent sibi nomen sempiternū: q̄
eduxit eos p abysos q̄si equus i deserto
nō lapsus q̄si agnus i campo descendens
spūs dñi ductor eius fuit. Sic adduxisti
ppl̄m tuū vt faceres tibi nomē gloriē.
Attende de celo:r vide de habitaculo

sancto tuo r solio glie tue. Ubi est zelus
tuus r fortitudo tua? multitudo viscerū
tuorū r miserationes tuae? Super me
continuerūt se. Tu enim pr nr: et abrahas
nesciuit nos: israel ignorauit nos. Tu
es pr nr et redēptor nr: a sclo nomē
tuum. Quare errare nos fecisti dñe de
vias tuas: indurasti cor nrm ne timere
mus te. Conuertere ppter seruos tuos
trib̄ hereditatis tue. Quasi populus pos
sedēt ppl̄m sctm̄ tuū postes nri: nō
calcauerūt sanctificationē tuā. Facti sum̄
q̄si in principio cū non dñareris nostri
neq; inuocaret nomē tuū sup nos.
CC.S. Desiderat aduentus xpi:r ipse
occurrit facēti iusticiā cōfitenti mala
sua: bonitatē dei cōmemorat. Ieuū.

Utinā dirūperes celos et descen
deres: a facie tua mōtes defluen
tent: sicut vstio ignis tabescerēt: aq̄
ardēret ignis: vt notū fieret nomē tuuz
inimicis tuis: a facie tua gentes turba
rent. Cū feceris mirabilia nō sustinebi
mus. Descendisti et a facie tua mōtes
defluerūt. A seculo nō audierūt: neq;
auris̄ perceperūt. Oculus nō vidit
deū absq; te q̄ preparasti expectantib̄
te. Occurristi letanti r facienti iusticiā:
viis tuis recordabūt tui. Ecce tu irat̄
es et peccauimus: in ipsis fuim̄ semp
et saluabimur. r facti sum̄ vt immūdi
oēs nos: et q̄si pannus mēstruate vniuer
se iusticie nre. r cecidimus q̄si fo
lij vniuersi: iniquitates nre q̄si ventus
abstulerūt nos. Non est q̄ inuocet
nomē tuū: q̄ cōsurgat et teneat te. Ab
scōdisti faciē tuā a nobis: r allisisti nos
in manu iniquitatis nostre. Et nunc dñe
pater noster es tu: nos vero lutus: r fi
ctor noster tu: r opa manuū tuarū oēs
nos. Ne irascaris dñe satis: r ne vltra
memineris iniquitatis nre. Ecce respice
ppl̄s tuus oēs nos. Ciuitas sancti tui
facta est deserta: sion deserta facta est:
hierlm desolata est: dom̄ sanctificationis
nre: glie nre: vbi laudauerūt te pres
nri: facta est in crustionē ignis r omnia
desiderabilia nra versa sunt i ruinas.
Numq̄d super his cōtinebis te dñe: tace
bis et affliges nos vehementer.
CC.S. Nor xpi de passione sua r pena
tuorum: de idolatria: de distantia inter
seruientē deo: et nō seruientem deo: de
solitudine hierusalem. Cpm.lxv.

Quesierūt me q̄ ante non interro
gabāt: inuenerūt q̄ nō quesierūt
me. Dixi. Ecce ego ecce ego ad gētem
quę nō vocabat nomē tuuz. Expandi manus meas tota
die ad ppl̄m incredulū: q̄ gradit i via
nō bona post cogitationes suas. Ppl̄s
q̄ ad iracūdiā puocat me ante faciem
meā semp: q̄ immolāt in hortis r sacrifi
cant sup lateres: qui habitant in sepul
chris r in delubris idolor dormiunt: q̄
comedūt carnē suillā: et ius pphanū i
patis eor. Qui dicūt recede a me: non
appropinques mihi: q: immundus es:
Isti fum̄ erūt in furore meo: ignis ar
dēs tota die. Ecce scriptū est coā me.
Nō tacebo sed reddā r retribuā i sinu
eor iniquitates vras: r iniquitates patrū
vestror simul dicit dñs: q̄ sacrificauerūt
sup mōtes r super colles exprobra
uerunt mihi: et remetiar op̄ eor pmū
in sinu eor. Hec dicit dñs. Quomodo si
inuenatur granū in botro r dicat: ne
dissipes illud qm̄ bñdictio ē: sic facīa
ppter seruos meos vt nō disperdam
totū. Et educā de iacob semē: r de iuda
possidentem mōtes iancteos meos. Et
hereditabūt eā electi mei et serui mei
habitabūt ibi. r erunt cāpestria in cau
las gregū: r pallis achor: in cubile ar
mentorū ppl̄o meo q̄ requisierunt me.
Et vos q̄ dereliquistis dñm: q̄ obliti
estis mōtem sctm̄ meū: q̄ ponitis for
tune mēsam: r libatis sup cāmumerabo
vos in gladio: r oēs in cede corruetis
pro eo q̄ vocaui et non respondistis lo
cutus sum r nō audistis: et fecistis
malū i oculis meis r que nolui elegi
stis. propter hoc hec dicit dñs deus.
Ecce serui mei comedēt r vos esurie
tis. ecce serui mei bibēt r vos sitietis.
Ecce serui mei letabitur: r vos cōfun
demini. Ecce fui mei laudabunt pre ex
ultatione cordis: r vos clamabitis pre
dolore cordis: r pre pertritione spūs vla
labitis et dimittetis nomē vestrū i iu
ramētū electis meis. et interficiet te
dñs deus: et seruos suos vocabit noie
alio. In quo q̄ bñdictus est sup terram
bñdicet in deo amē. r qui iurat i terra
iurabit in deo amē. Q: oblitioni tra
dite sunt angustie priores: r q: abscō
dite sunt ab oculis nris. Ecce enim ego
creo celos nouos et terrā nouā: r non
erūt in memoria priora: r non ascēdēt
super cor: sed gaudebitis r exultabitis
vsq; in sempiternū in his q̄ ego creo.
Q: ecce ego creo hierlm exultationez:
et ppl̄m eius gaudiū: r exultabo in hie
rusalem r gaudebo in ppl̄o meo: et non
audiet̄ in ea vltra vox fletus et vox cla
moris. Nō erit ibi ap̄lī infans dierū

Tobie

Hie.7.c.

2.q.7.c.

Paul⁹ dicit et.c. q nec.

et senex q̃ non implebit dies suos. Qui
puer cẗū annoꝝ morietur & peccator centū
annorū maledictus erit. Et ædificabūt
domos: & inhabitabūt & plãtabūt vi-
neas & comedet fructū eꝝ. Nõ ædifica-
būt: & alius habitabit: nõ plãtabūt: et
alⁿ comedet. Sicut enim dies ligni erūt
dies ppli meⁿ: opera manuū eorū iue-
terabūt. Electi mei nõ laborabūt fru-
stra: neq; generabūt in cõturbatione:
q̃ semen benedictorū dñi sunt: et nepotes
eorū cuꝫ eis. Erit q̃ anteqũ clamem ego
exaudiam: adhuc illis loquentib⁹ ego au-
diam. Lupus & agnus pascent simul: et
leo & bos comedent paleas & serpenti
pulvis panis eⁿ. Non nocebūt neq; oc-
cident in oi mõte sancto meo: dicit dñs:
C.S. De loco quærit dñus de repro-
batione carnalis sacrificij: de partu vir-
ginis & fecunditate ecclesiæ: de gaudio
et delitijs hierlm & ecclie: de iudicio
dñi & de premijs sctorū & penis ipiorū
interponit de missione et predicatione
apostolorum. Capitulum. xvi.

B Ecc.-.f.

Hæc dicit dñs. Celū sedes mea: terra
autē scabellū pedū meorū. Quæ est
ista domⁿ quā ædificabitis mihi: et quæ
est iste locⁿ requietionis meæ? Ofa hæc
manⁿ mea fecit: & facta sunt vniuersa
ista dicit dñs. Ad quē autē respiciā nisi
ad pauperculū & cõtritū spũ: & trementē
sermones meos? Qui immolat bouē q̃ si
q̃ interficiat virū. Qui macta pecus:
q̃si q̃ excerebret canē. Qui offert obla-
tionē: quasi q̃ sanguinē suillū offerat.
Qui recordatur thuris: q̃si q̃ benedicat
idolo. Hæc ofa elegerūt i viis suis: et in
abominationib⁹ suis ofa eorū delectata
est. Unde & ego elegā illusiones eorū: et
q̃ timebāt adducā eis: q̃ quia vocauī: et nõ
erat q̃ responderet: locutⁿ sum: & nõ audierūt.
Fecerūq̃ malū i oculis meis: & q̃ nolui
elegerūt. Audite verbū dñi q̃ tremitis
ad verbū eⁿ. Dixerūt fratres vri odi-
entes vos: & abicientes ppter nomē meū
Glorificet dñs: & videbimⁿ lætitia vra
ipsi autē ꝛ̃fundent. Vox ppli de ciuitate
et vox de tẽplo: vox dñi reddentis retri-
butionē timentis suis. Anteqũ pariat
anteqũ veniret prⁿ eⁿ peperit masculū.
Quis audiuit vnq̃ talē: & q̃ vidit huic
simile. Nũqd̃ parietur tra i die vna: aut
parietur gẽs simul: q̃ parturiit peperit
siõ filios suos? Nunqd̃ ego q̃ alios pa-
rere facio: ipse nõ pariã dicit dñs? Si
ego q̃ gnationem cæteris tribuo steri-
lis ero ait dñs deⁿ tuus? Lætamini cum
hierlm: et exultate ea oes q̃ diligitis
eã. Gaudete cũ ea gaudio omnes q̃ la-
gent sup ea: vt sugatis & replemini
ab vbere ꝛ̃solationis eius: vt mulgeatis
& deliciemini ab omnimoda gloria eius.
Quia hæc dicit dñs. Ecce ego declinabo
sup eã q̃si fluuiū pacis: et quasi torrens
inundãs gloriã gẽtium sicut q̃. Ad vbera
portabimini: & super genua blandiemini
vobis. Quõ si cui mater blãdiatur ita ego
ꝛ̃solabor vos: & in hierlm ꝛ̃solabimini.
Videbitis: & gaudebit cor vr̃m: et ossa vra
q̃si herba germinabūt: & cognoscet ma-
nus dñi suis: et ꝛ̃minabit inimicis
suis. Quia ecce dñs in igne veniet: et
turbo quadriga eⁿ reddere in indigna-
tione furore suo: & increpatione sua in
flamma ignis: quia igne dñs iudicabitur
gladio suo ad omẽ carnē: et multipli-
cabunt interfecti a dño. Qui sanctificabat
& mundabat hortos post ianua
intersecⁿ: q̃ comedebāt carnē suillā et
abominationē: mur & limax consumet
dicit dñs. Ego autē opa eorū et cogita-
tiones eorū venio vt congregẽ cū omib⁹
gẽtib⁹ & linguis: & venient et videbūt gloriã
meã. Et ponã i eis signum: et mittã
ex eis q̃ saluati fuerit ad gẽtes i mare
aphricã & lydiã tendentes sagittã: Italiã
& græciã ad insulas longe: ad eos q̃
nõ audierūt de me: et nõ viderūt gloriã
meã. & annũciabunt gloriã meã gẽtib⁹
et adducẽt oes fratres vros de cũctis
gẽtib⁹ donum dño i equis & i quadrigis
et i lecticiis & i mulis & i carruc⁹ ad mõ-
tem sancũ meũ hierlm dicit dñs: quõ si
inferãt filij israel munus in vase mundo
domũ dñi. & assumã ex eis i sacerdotes
et levitas dicit dñs: q̃ sicut cæli noui
et terra noua q̃ ego facio stare coram me
dicit dñs de⁹ ita stabit semen vr̃m: et no-
men vr̃m. Et erit mensis ex mense & sabbatis
et sabbato. Veniet omnis caro vt adore-
t coram facie mea dicit dñs. & egredient
et videbunt cadauera virorũ q̃ præuari-
cati sunt i me. Vermis eorū nõ morietur
et ignis eorū non extinguetur: erūtq̃
ad satietatem visionis omni carni.

Explicit esaias.

Incipit prologus sancti Hieronimi i Hieremiã ꝓpheta.

Hæc interpretatio sancti Hieronimi ē. Si q̃d i eaꝫ
nerit fm hebraicos codices explorabit. Alia ꝛ̃ se-
pta gesta interpretatio: ecclesiastes vocatur. Quæ quos
nonnulla aliter habeat q̃ in hebraicis
codicib⁹ inuenitur: tñ ptaq; id est fa-

C Hiek.13.c

septuagita & fm hebraicã ꝓpheta auctoritatem firmata ultrõ errore neq; rebellione suptorũ: certo cõstito septuaginta nõnulli aliter dixisse vel peccasse intelligunt. Quod ideo premonemus ne quis alterã ex altera velit emendare. Q̃ singulorum in suo genere peritus obtrectanda est.

C Incipit prologus in eundem.

Hieremias prophẽta cui hic prologus scribitur sermone quidez apud hebreos ex ate et ofec & q̃dam alius prophetis videtur esse rusticior: sed sensibus par: vtq̃ppe q̃ eodē spũ prophetauerit. Porro simplicitas eio qui d̃ loco et in quo natus est accidit. Fuit enim anathothites qui est vsq; hodie vicus trib⁹ ab hierosolymis distãs mill⁹. Sacerdos ex sacerdotib⁹ et in matrisuterо sanctificatus virginitate sua euãgelicũ virũ xpi ecclesie dedicãs. Hic participari exorsus est pueri capiuitatẽ vidis atq; iudeorũ solũ spũ sed & oculis cernis intuit⁹ est. Ja decẽ trib⁹ israel assyriũ i medos trãsiuerãtibus terras cap colonũ gentiũ possidebãt. Vni i iuda tñ & i beniamin ppbauit et captiuata fuerunt ad q̃druplũ plsit alphabeto: q̃d nos mẽsuremur vsibusq; reddidimus. Preterea ordinẽ visionũ qui apũd græcos & latinos eino vsus est ad pstinã fidẽ conferam. Tibiam aũt baruch notarũ eius: qui apũd hebreos nec legitur nec habet pretermissus. Pro his oibus maledicta ab emulis ꝓstolantes quibus me necesse est p singula opuscula rẽdere. Et hoc patior: q̃ vos me cogitis. Ceterũ ad cõpendũ malt rectius fuerat modũ furori eorũ silentio meo ponere. q̃ quotidie noui aliquid certantem i iudeorum insania prouocare.

C Item alius prologus in eisdem.

Iudahis filij iosie: cuius tertiodecimo anno ꝓphetare orsus ē hieremias sub quo & olda mulier ꝓphetauit. Ipse ē q̃ alio nole appellat: ella ebrice reganauit sup trib⁹ iuda & hierusalẽ annis undecim. Cui successit in regnum filius ioachim cognomento hieconias: qui tertio mẽse regni eius die decima capt⁹ a duciib⁹ nabuchodonosor duct⁹ est in babylonẽ: et in loco eius cõstitut⁹ est sedechias filij⁹ iosie patruⁿ eⁿ. Cui anno undecimo hierusalẽ capta atq; subuersa ē. Hemo igit patet cundẽ in danielis principio ioachim q̃ in ezechielis exordio ioachim scribit. Hic extremũ ipsilabã ebrice: ille ebrice. Et ob hãc cautam in euãgelio scõm matthẽi: non videt esse generationis: secũda theisereducas in ioachim delinet filiũ iosie & tertia incipit ioachim filio ioachim. Quod ignoratio porphirij calumnã intulit ecclesiæ suæ obtẽdens imperitiã eum euãgelistam matthẽum arguere nititur falsitatis. Quodq̃ traditũ scribit: ioachim mõstrat non aduersarios fortitudinis fuisse victoriam: sed dñi voluntatis.

C Incipit argumentum in eundem.

Hieremias anathotites: qui est vicul⁹ tribus a hierosolymis distans milibus apũd thaphnas in egypto a ppto lapidib⁹ obruitus occubuit. Jacet vero i eo loco sepult⁹: quo nudũ pharaonis habitauerat. Et q̃m postulationes sua defugatis ab eodẽ loco serpẽtibus egyptios a tactu aspidis facte esse securos: magna cũ ibi religione egyptij venerantur.

C Explicit argumentum.

C Incipit Hieremias prophẽta.

C.S. De sanctificatione et missione hieremie: de vigilitate et ollis succesa a facie aquilonis ꝓpha ꝓfoetat. Cb.i.

B

Verba hieremie filij hel chie de sacerdotib⁹ q̃ fuerunt in anathot in terra bẽtamin. Quod factũ est verbũ dñi ad eũ in diebus iosie filij amon regis iuda i tertiodecimo anno regni eⁿ. Et factũ est in diebⁿ ioachim filij iosie regis iuda vsq; ad cõsummationem undecimi ãni sedechie filij iosie regis iuda: vsq; ad trãsmigrationẽ hierlm in mẽse quinto. Et factũ est verbũ dñi ad me dicens.

B

Priusq̃ te formarem in vtero noui te
et anteqũ exires de vulua sanctificaui
te: et prophẽtam in gentibus dedi te.
Et dixi. Ah ah ah dominе deus. Ecce
nescio loqui: quia puer ego sum. Et di-
xit dominus ad me. Noli dicere: quia
puer sum: quoniã ad omnia quæ mit-
tam te ibis: & vniuersa quæcunq; man-
dauero tibi loqueris. Ne timeas a fa-
cie eorũ: quia tecũ ego sum vt eruam
te dicit dominus. Et misit dñs manum
suam: et tetigit os meum. Et dixit ad

Ieremi.5

Ieremi.4.b.

Sapiens.
26.d.ca.
cui eccle-
siastices

de maio. et obe. ca. solite.

me. Ecce dedi ꝓba mea in ore tuo: ecce
cōstitui te hodie sup gentes ⁊ sup re
gna: vt euellas ⁊ destruas et disp̄das
dissipes ⁊ edifices et plāres. Et factus
est verbus dni ad me: dicens. Quid tu
vides hieremia? Et dixi. Virgas vigi
lantem ego video. Et dixit dns ad me.
Bñ vidisti: q; vigilabo ego sup verbo
meo vt faciā illud. Et factū est verbus
dni secō ad me dicēs. Quid tu videas?
Et dixi. Olla succensam ego video: et
facie eius a facie aq̄lonis. Et dixit dns
ad me. Ab aquilone pandet̄ oē malus
sup oēs habitatores terre. Quia ecce
ego inuocabo omnes cognationes re
gnorū aq̄lonis ait dns et veniēt: et po
nēt vnusq̄sq; solium suū i introitu por
tarū hierlim: sup oēs muros eius in
circuitu: et sup vniuersas vrbes iuda.
Et loquar iudicia mea cū eis sup oēs
malicia eorū qui dereliq̄rūt me: et liba
uerūt dīis alienis: et adorauerūt op̄a
manuū suarū. Tu ergo accinge lumbos
tuos et surge: et loqre ad eos omnia, quæ
ego ꝑcipio tibi. Ne formides a facie
eorū: nec em̄ timere te faciā vultum
eorū. Ego quippe dedi tibi hodie in ci
uitatē munitā: et in columnā ferreā: ⁊ i
murum ereū sup oēm terrā regib̄ iu
da: ꝓncipib̄ eius: et sacerdotib̄ eius: et
populo terre: et bellabūt aduersum te
⁊ non preualebunt quia ego tecum sum:
ait dns vt liberem te.

C.C.S. Docet q̄d dicat increpat ꝓp̄
sacerdotes et pastores pro idolis: de
fonte aque viue: de aqua turbida et a
liena vinea: increpat hierlim q̄ sit inobe
diens: et meretrix degenerās polluta
idolis: desperās obstinata oblita dni
increpat de sanguine pauperū. Cap. ii.

Et factū est verbū dni ad me
dicēs. Vade et clama i auri
bus hierlim dicens. Hec di
cit dns. Recordab̄ sum tui
miserās adolescētiā tuā et
charitatē desp̄sationis tue: q̄n secuta
es me i deserto: in terra q̄ nō seminat̄
Sctus israel dno primitie frugū eius.
Oēs qui deuorāt eū: delinquunt: mala
veniēt sup eos: dicit dns. Audite verbū
dni domus iacob et oēs cognationes
domus israel. Hec dicit dns. Quid
inuenerūt ꝑres vestri i me iniquitatis
q; elongauerunt a me ⁊ ambulauerūt
post vanitatē: ⁊ vani facti sunt? Et nō
dixerūt vbi est dns q̄ ascēdere nos fe
cit de ēra egypti: qui traduxit nos p
desertū: p terrā inhabitabilē ⁊ inuiā:
per terrā sitis et imaginem mortis: ⁊
per terram in qua nō ambulauit vir
neq; habitauit hō. Et induxi vos in ter
ram carmeli vt comederet fructum
eius et bona illius. Et ingressi pauci
nalis terrā meā: et hereditatē meam
posuistis i abominationē. Sacerdotes
nō dixerūt: vbi est dns et tenentes le
gem nesciebāt me: et pastores preuari
cati sunt i me. Et ꝓphete prophetaue
runt in baal: et idola secuti sunt. Ꝓ
ptera adhuc iudicio ꝑtendā vobiscum
ait dns: et cum filiis vestris disceptabo.
Trāsite ad insulas cethim: videte et in
cedar mittite et cōsiderate vehement
et videte si factum est huiusce modi:
mutauit gens deos suos: et certe ipsi
nō sunt dii. Populus vero meus mutauit
gloriā suā in idolū. Obstupescite celi
sup hoc ⁊ porte eius desolamini vehe
mēter: dicit dns. Duo em̄ mala fecit
ꝓpls meus. Me dereliq̄rūt fonte aque
viue: et foderūt sibi cisternas dissipa
tas: q̄ cōtinere nō valent aquas. Nun
quid Israel seruus est: aut vernaculus?
Quare ergo factus est in prēdā? Super
eū rugierūt leones: et dederunt vocem
suā: posuerūt terrā eius i solitudinē.
Ciuitates eius incuse sunt: nō est qui ha
bitet in eis. Filii quoq; mephis et
taphneos constuprauerunt te vsq; ad
verticē. Nunq̄d nō istud factū est tibi
q; dereliquisti dnm deū tuum: eo tpe
quo ducebat te p viā? Et nunc q̄d tibi
vis i via egypti: vt bibas aquā turbi
dam. Et q̄d tibi cū via assyriorum: vt bi
bas aquā fluminis? Arguet te malitia
tua ⁊ auersio tua increpabit te. Scito
et vide: q; malū ⁊ amarum est reliq̄sse
te dnm deū tuū: et non esse timorē eius
apud te: dicit dns deus exercituū. A se
culo cōfregisti iugū meū: rupisti iuncto
la mea et dixisti. Non seruiā. In omni
colle sublimi: et sub omni ligno frondoso
tu prosternebaris meretrix. Ego autem
plātaui te vineā electā oē semen verum.
Quō ergo cōuersa es mihi in prauam
vineā alienam? Si lauer̄ te nitro ⁊ mul
tiplicaueris tibi herbā borith: maccu
lata es i iniquitate tua coram me: dicit
dns deus. Quō dicis: nō sum polluta:
post baalim non ambulaui. Vide vias
tuas in conualle: scito q̄d feceris. Cur
sor leuis explicans vias suas onager
assuetus in solitudine: desiderio ale sue
attrahit pēdē amoris sui. Nullus euer
tet eā. Oēs q̄ querūt eā nō deficient:
in mēstruis eius inuenient eā. Prohibe

pedē tuū a nuditate: ⁊ gutur tuū a sitiē.
Et dixisti. Desperauit: nequaq̄ faciam.
Adamauī quippe alienos: post eos am
bulabo. Quō cōfundit fur q̄n deprehē
ditur: sic confusi sunt domus israel: ip
si et reges eorū: ꝓncipes et sacerdotes
et ꝓphete eorū dicentes ligno: pater meus
es tu ⁊ lapidi tu me genuisti. Verterūt
ad me tergū et nō faciem: ⁊ in tpe affli
ctionis sue dicēt: surge et libera nos.
Vbi sunt dii tui q̄s fecisti tibi? Surgāt
et liberent te in tpore afflictionis tue
Sccm numerū quippe ciuitatū tuarū
erant dii tui iuda. Quid multis mecum
iudicio ꝑtendere? Oēs dereliq̄stis me
dicit dns. Frustra percussi filios vestros
disciplinā non receperūt. Deuorauit
gladius ꝓphetas vestros: q̄si leo vastatur
generatio ꝑ. Videte verbū dni. Aliquid
solitudo factus sum israel: aut terra se
rotina? Quare ergo dixit populus meus
recessimus: ⁊ nō veniemus vltra ad te? Aliq̄d
obliuiscet virgo ornamenti sui: aut
sponsa fasciae pectoralis suae? Populus ve
ro meus oblitus est mei diebus innume
ris. Quid miseris bonam ostendere viā
tuā ad q̄rendā dilectionē: q̄ insup ⁊ ma
licias tuas docuisti vias tuas: ⁊ i alis
tuis inuentus est sanguis animarum pau
perum et innocentū: Non in foribus inuenī
eos: sed in omnib̄ q̄ supra memorauī.
Et dixisti. Absq; ꝓtō et innocens ego
sum: ꝓpterea auertatur furor tuus a
me. Ecce ego iudicio contendā tecum eo
q; dicis nō peccauī. Quāmultis facti
es nimis ⁊ erans vias tuas. Et ab egy
pto pfunderis sicut ꝑfusa es ab assur.
Nā et ab ista egrederis ⁊ manus tue
erunt sup caput tuū: q̄n obtriuit dns
ꝑdētā tuā: nichil hābis prosperū.
C.C.S. Increpat hierlim de pctō: q; cū
multis amatorib̄ fornicata de impudē
tia de penitētia oparatur fornicati
onem suam: sororū. sermo dni contra af
fectatore reuersione iuda et hierusalem
de penitentia populi. Cōm. iii.

Vlgo dicit. Si dimiserit vir vo
rem suam: recedens ab eo: ducere
tq; virū alterum: nūq̄d reuerte ad eam
vltra? Nunq̄d nō polluta: et cōtaminata
erit mulier illa? Tu autem fornicata
es cū amatorib̄ multis: tū reuertere
ad me dicit dns: ego suscipiā te. Leua
oculos tuos in directum: videoq̄ vbi nō
ꝑstrata sis. In viis sedebas: expectans
eos quasi latro insidians in solitudine:
et polluisti terram in fornicationib̄ tuis
et in malicia tuā. Quamobrē prohibi
te sunt stille pluuiarū et serotinus imber
nō fuit. Frons mulieris meretricis fa
cta est tibi: noluisti erubescere. Ergo
saltem amodo voca me pater meus: dux
virginitatis mee tu es. Aliquid trasce
ris in perpetuū: aut pseuerabis in finē.
Ecce locuta es et fecisti mala et potuis
sti. Et puerbus penitentie verbis sup
bie blasphemasti: ⁊ implicuisti cogitatio
nem tuā malā: et ostendisti contra virtū
fortitudinis tuā: vt possis facere quod
sermone tractasti. Et dixit dns ad me i
diebus tosie regis. Nunq̄d vidisti q̄ fe
cerit aduersatrix israel? Abiit sublimet
sup omnē montē excelsum: ⁊ sub omni li
gno frondoso: et fornicata est ibi. Et di
xi cū fecisset hec omnia: ad me reuertere:
⁊ non est reuersa. Et vidit prauaricatrix
soror eius iuda: q; pro eo q; mechata est
aduersatrix israel dimisissem eam: et de
dissem ei libellum repudii: et nō timuit
prauaricatrix iuda soror eius: sed abiit: ⁊
fornicata est etiā ipsa: et facilitate for
nicationis sue cōtaminauit terram: et
mechata est cū lapide et ligno. Et in omni
bus his nō est reuersa ad me prauarica
trix soror eius iuda in toto corde suo:
sed in mēdacio: ait dns. Et dixit dns ad
me. Iustificauit alam suā aduersatrix
israel: cōparata de prauaricatrix iuda.
Vade: et clama hmonce istos ptra aq̄lo
nē et dices. Reuertere aduersatrix isra
el: ait dns: et nō auertā faciem meā a
vobis: q; sctus ego sum: dicit dns: nō
irascar in perpetuum. Verūtamen scito tui
q̄tatē tuā: q; i dnm deū tuū prauaricata
es. Et dispersisti vias tuas alienis sub
omni ligno frondoso: vocē meā non audi
isti: ait dns. Conuertimini filii reuerten
tes: dicit dns: q; ego vir veller. Et assu
mē vos vnū de ciuitate: et duos de cog
natione: et introducā vos in sion. Et
dabo vobis pastores iuxta cor meū: et
pascēt vos scientia et doctrina. Eq̄ mul
tiplicati fueritis: et creueritis in ter
ra in diebus illis: ait dns, nō dicent vltra
arca testamēti dni: neq; ascendet super
cor neq; recordabūtur illius: nec visita
bitur: nec fiet vltra. In tpe illo voca
bunt hierlim solium dni: et cōgregabūtur
ad eū oēs gentes i nomine dni hierlim: et
nō ambulabūt post prauitatem cordis
sui pessimi. In diebus illis ibit domus
iuda ad domū israel: et venient simul de
terra aq̄lonis ad terrā q̄m dedi patribus
vestris. Ego ait dns. Quō ponā te in fi
liis: et tribuā tibi terrā desiderabilē he
reditatē pclarā exercituum gentium: et

5.2.a.
4.Re.13.
5.2.b.
C
D
5.2.a.
E
F

dixi. Patrē vocabis me: et post me ingredi nō cessabis. Sed quō si vxēn at mulier amatore suā: sic cōtēpsit me dom⁹ israel dicit dñs. Vox in via audita est: ploratus⁹ vlulatus filiorū israel: quia incuruauerūt viā suā obliti sunt dm̄ suū. Cōuertimini filii reuertētes: et sanabo auersiōes vestras. Ecce nos venimus ad te. Tu enim es dñs deus noster. Vere mendacia erāt colles: et multitudo mōtiū. Vere in dño deo nro salus israel. Confusio comedit laborē patrū nrorū ab adolescētia nra greges eorū: et armēta eorū filios eorū et filias earū comedit cōfusio. Dormiemus in cōfusione nra: et operiet nos ignominia nra: quia dño deo nostro peccauimus nos: et patres nostri ab adolescentia nra: vsq; ad diē hanc: et nō audiuimus vocē dñi dei nostri. ¶ C.S. Promittit venia si se lauerint de deliractione inde p aspritos: et non pentiuit: dolet prophēta de interitu gēris suę.

Capm̄ iiij.

B 22.q.r.c. iurabunt de iureiu. c.ti ipse Osee.i.d.

Si reuertere israel ad me dicit dñs: ad me cōuertere. Si abstuleris offendicula tua a facie mea nō prouoberis. Et iurabis viuit dñs in veritate et in iudicio et in iustitia: dñs dicet eis gētes: ipsē; laudabūt. Hec enim dicit dñs viro iudaē: et hierusalem. Nouate vobis nouale: et nolite serere super spinas: circūcidimini dño: et auferte preputia cordis vestri viri iuda et habitatores hierusalem: ne forte egrediatur vt ignis indignatio mea: et succendat: et nō sit q extinguat. Ob asti hec mala vestrē: ppt malitiā cogitationū vestrarū. Annūciate in iudaea et in hierusalem auditū facite: loquimini: et canite tuba in terra. clamate fortiter: dicite: congregamini et ingrediamur ciuitates munitas: leuate signū in sion: cōfortamini et nolite stare: q malū ego adduco ab aquilone et cōtritionē magnā. Ascēdit leo de cubili suo: et predo gentium se leuabit: egressus est de loco suo: vt ponat terram tuā in solitudinē: ciuitates tue vastabūtur remanētes absq; habitatore. Super hoc accingite vos cilicijs: plāgite et vlulate: q nō est auersa ira furoris dñi a vobis. Et erit in die illa: dicit dñs: peribit cor regis: et cor principis: et obstupescēt sacerdotes: et pphete obstupescēt. Et dixi. Heu heu: heu dñe deus. Ergo ne decepisti populū istū et hierlm: dicēs: pax erit vobis: et ecce peruenit gladius vsq; ad animā. In tpe illo dicet populo huic et hierlm: spēt⁹ frēs in phis q sunt in deserto via filie ppli mei: nō ad ventilandū: nē ad purgādū. Spūs plenus a his veniet mihi. Et nūc ego et loquar iudicia mea cum eis. Ecce quasi nubes ascēdet: et sicut tēpestas currus eius. Velociores aquilis equi eius. Ve nobis: quia vastati sumus. Laua a malicia cor tuū hierusalem: vt salua sis. Vsq; quo morabūtur in te cogitationes noxie tue? Vox enim annūciātis a dan: et nūtiātis idolum de mōte ephraim. Dicite gētibus. Ecce audituī est in hierlm custodes veniūt de terra longinqua: et dabūt super ciuitates iuda vocē suā. Quasi custodes agroū facti sunt sup eā: in gyro; q me aduersata est dicit dñs. Vie tuę et cogitationes tue fecerunt hec tibi. Ista malicia tua: q; amara quia tetigit cor tuū. Ventre meū: ventre meū doleo: sensus cordis mei turbati sunt in me. Nō tacebo. Q̄ia vocē buccine audiuit ala mea: clamorē prēlii. Cōtritio super cōtritionē vocata est: vastata est omnis terra. Repēte vastata sunt tabernacula mea: subito pelles mee. Vsq; quo videbo fugientes: audiam vocē buccine. Q̄ia stult⁹ ppls meus me non cognouit. Filii insipientes sūt et vecordes. Sapientes sunt vt faciāt mala: bñ autē facere nesciēt. Aspexi terram: et ecce vacua erat et nihil: et celos: et nō erat lux eis. Vidi mōtes: et ecce mouebant: et oes colles cōturbati sunt. Intuitus sum et nō erat hō: et oē volatile celi recessit. Aspexi: et ecce carmel⁹ deserta: et oes vrbes eius destructe sunt a facie dñi et a facie ire furoris eius. Hec enim dicit dñs. Deserta erit oes terra: sed tamen vsq; ad p̄summationē nō faciā. Lugebit terra: et merebunt celi desuper: eo q locutus sum. Cogitauī et nō penituit me: nec auersus sum ab eo. A voce equitis: et mittentis sagittā fugit oes ciuitas. Ingressi sunt arduaria: ascēderūt rupes. Universe vrbes derelicte sūt: et nō habitat in eis hō. Tu autē vastata q̄d facies? Cū vestiēris te coccino: et ornata fueris monili aureo: et ppter stibio oculos tuos: frustra cōpones te. Cōtēpserunt te amatores tui: animā tuā querūt. Vocē enim quasi parturiēntis audiui: angustias vt puerpe. Vox filie sion inter morientes expādentesq; manus suas. Ve mihi quia deficit anima mea ppter interfectos.

¶ C.S. Dñs vrit fidē in ppl: prbata ad obstinatos vadit: dicit vastationē inde ppt peccata nō tantū plebis sed principū: cathalog⁹ prōtū hierlm scribit

propter q tradet inimicis: increpat populū q dñū non timet: et q ingratus est et peccata ermones eius pessime. Capm̄ v.

Circuite vias hierlm: et aspicite et considerate: et querite in platheis eius an inueniatis virū faciētē iudicium et quērentē fidē: et propitius ero eis. Q̄ si etiā viuit dñs: dicentes hoc falso iurabūt. Dñe oculi tui respiciunt fidem. Percussisti eos: et non doluerūt: attrisasti eos: et renuerūt accipere disciplinā. Indurauerūt facies suas supra petram: et noluerūt reuerti. Ego autē dixi. Forsitan pauperes sunt et stulti: ignorantes viā dñi: iudicium dei sui. Job igit ad optimates: et loqr eis. Ipsi enim cognouerūt viā dñi: et iudicium dei sui. Ecce: ecce magis hi simul p̄fregerūt iugū: ruperūt vincula. Idcirco percussit eos leo de silua: lup⁹ ad vesperā vastauit eos: pdus pigilus super ciuitates eorū. Omnis qui egressus fuerit ex eis capiet: q; multiplicate sunt preuaricationes eorū: confortate sunt aduersiones eorū. Sup quo p̄pitius tibi esse potero. Filii tui dereliquerūt me: et iurauerūt in his q nō sunt dii. Saturauī eos: et mechati sunt: et in domo meretricis luxuriabūt. Equi amatores: feminas set emissarii facti sunt: equisq; ad vxōē proximi sui hinnebant. Nūqd sup his nō visitabo: dicit dñs: et in gēte talī nō vlisceē ala mea? Ascendite muros eius: et dissipate: sūmatamen nō ab̄ nolite facere. Auferte propagines eius: q; nō sunt dñi. Prevaricatiōe enim preuaricata est domus israel: et domus iudaē dñs. Negauerunt dñm: et dixerūt. Non est ipse: neq; veniet super nos malū: gladiū: et fāmē nō videbimus. Prophete fuerūt in ventū locuti: et rō eius nō fuit in eis. Hec q̄ euenient illis. Hec dicit dñs deus exercituū. Q̄ locuti estis verbum istud: ecce ego do verba mea in ore tuo in ignē: et populū istū in ligna et devorabit eos. ecce ego adducā super vos gētē de longinquo domus israel ait dñs: gētē robustā: gētē antiquā: gētē cui ignorabis linguā: nec intelliges q̄d loquat. Pharetra eius q̄si sepulchrū patēs vniuersi fortes. Et comedes segetes tuas et panē tuum: devorabit filios tuos: filias tuas: comedet gregem tuū et armenta et comedet vineas tuas et ficus tuas: et conteret vrbes munitas tuas in q̄b⁹ tu habes fiducia gladio. Verūtamen in diebus illis: ait dñs: non faciāt vos in cōsummationē. Quod si dixeritis: quare fecit nobis dñs deus nr̄ hec omia? Dices ad eos. Sicut dereliquistis me: et seruistis deo alieno in terra vestra: ita seruietis deo alieno in terra nō vra. Annūciate hec domui iacob et auditū facite in iuda: dicētes. Audite ppl⁹ stultus q̄ nō habet cor: q habētes oculos nō videt: et aures: et nō audit. Me q nō timebit: ait dñs: a facie mea nō dolebit? Qui posuit arenā timū maris: preceptū sempiternū q̄d nō p̄teribit. et commouebunt et nō poterūt: intumescēt fluctus eius: et nō trālibunt illū. Ppls autē iste factus est cor seredulum et exasperans. Recessit et abiit: et nō dixerūt in corde suo. Metuamus dñm deū nrm: q; dat nobis pluuiā tempōralē et serotinā in tpe suo: plenitudinē annue messis custodientes nobis. Iniquitates nre declinauerūt hec: et peccata nra prohibuerūt bonū a nobis: q; inuenti sunt in ppl⁹ meo impii insidiantes q̄si aucupes: laqos ponētes: et pedicas ad capiēdos viros. Sicut decipula plena auibus: sic domus eorū plena dolo. Ideo magnificati sunt et ditati: incrassati sūt: et pinguescēt: preterierūt sermones meos pessime. Causam vidue nō iudicauerūt: causam pupilli nō direxerūt: iudicium pauperum nō iudicauerūt. Nūqd sup his nō visitabo dicit dñs: aut sup gēte huiusce modi nō vlisceē ala mea? Stupor et mirabilia facta sunt in terra. Prophete vaticinabāt mēdacium: sacerdotes applaudebāt manibus suis: et ppls meus dilexerūt talia. Quid igit fiet in nouissimo eius.

Ezech.xiij. Ezech.xxiij. Ezech.xxv. Ezech.xxvi. Ezech.xxvij. Ezech.xxviij. Ezech.xxix. Ezech.xxx. Ezech.xxxi. Ezech.xxxii. Ezech.xxxiij. Ezech.xxxiv. Ezech.xxxv. Ezech.xxxvi. Ezech.xxxvij. Ezech.xxxviij. Ezech.xxxix. Ezech.xl. Ezech.xlj. Ezech.xlij. Ezech.xliij. Ezech.xliv. Ezech.xlv. Ezech.xlvi. Ezech.xlvij. Ezech.xlviij.

¶ C.S. Decredit adueū nabuchodonosor: trāsitio ppli: ppter auaritiā sacerdotū: q; ppls nō audit vocē tuā: de nō purgāt p̄fatorio vbere. Capm̄ vi.

Confortami filii beniamin in medio hierlm: et in tuba clangite buccinā: et super bethacaren leuate signū: quia malū visum est ab aquilone: et cōtritio magna. Speciose et delicate assimilauī filiā sion: et ad cōpēiet pastores: et greges eorū. Figent in ea tentoria circuitu: pascent vnusquisq; eos qui sub manu sua sunt. Sanctificate super eā bellū: cōsurgite et ascendamus in meridie. Ve nobis: q; declinauit dies: q; longiores facte sunt vmbre vespere. Surgite et ascēdamus in nocte: et dissipemus domos eius. Q̄ hec dicit dñs exercituū. Cedite lignū eius: et fundite circa hierlm aggerē. Hec est ciuitas visitationis: omis calūnia in medio eius. Sicut frigidam

facit cisterna aquã suã: sic frigidã fecit malitiã suã. Iniqtas vastitas eu
dicet i ea cozã me sp firmitas ⁊ plaga
Erudire hierlẋ ne forte recedat anima
mea a te: ne forte ponã te desertã ⁊ ãl
hitabilẽ. Hec dr dñs exercituum. Usq;
ad racemũ colligẋt q̃si i vinea reliqas
israel. Conuerte manũ tuã q̃si vindemia-
tor ad cartalũ. Cui loq̃r: q̃ cõtesta
bor vt audiat: Ecce incircũcise aures
eor: audire nõ pñt. ecce vbũ dñi fac-
tũ ẽ eis l opprobriũ: nõ suscipiẋt il
lud. Idcirco furore dñi plenus sum ⁊ la
borauit sustinẽs. effunde sup puuũ fu
rorẽ ⁊ sup psilũ iuuenũ simũ. Uir et cuz
muliere capiẋt: senes cũ pleno dierũ.
et trãsibũt domꝰ eor ad alteros: agri
⁊ vxores pariẋ: extendã manũ meã
sup hitãtes trã dicit dñs. A minore ãp
pe vsq; ad maiorẽ oẽs avaricie studẋt
et a ꝓpheta vsq; ad sacerdotẽ cũcti fa
cũt dolũ. et curabãt contritionẽ filie
ppli mei cũ ignominia dicẽtes. Par:
par: ⁊ nõ erat par. Cõfusi sunt: q; abo
minationẽ fecerũt. Qui potꝰ pfusiõe
nõ sunt cõfusi ⁊ erubescere nesciẽrũt
Quãobrẽ cadẋt inter ruẽtes: i tpe visi
tatiõis sue corruẽt dicit dñs. Hec dr
dñs. State sup vias: ⁊ videte ⁊ interro-
gate de semitis antiqis q̃ sit via bona
⁊ ambulate in ea: ⁊ inuenietis refrige
riũ alabꝰ vrs. Et dixerũt. Non ambu
labimꝰ. et cõstitui sup vos speculato-
res. et dixi. Audite vocem tube. et dixe
rũt. Nõ audiemꝰ. Idcirco audite gen
tes: ⁊ cognoscite cõgregatio q̃ta ego
facã eis. Audi tra. ecce ego adducam
mala sup ppl'm istũ: fructũ cogitatio
nũ eiꝰ: q̃ vba mea nõ audiẽrũt: ⁊ legẽ
meã piecerũt. Ut q̃d mihi thꝰ de sab
ba affertis: et calamũ suaue olentẽ de
terra longinq̃? Holocaustomata vestra
nõ sunt acceptã: ⁊ victime vrẽ nõ plac
uerunt mihi. Propter hec dicit dñs.
ecce ego dabo in ppl'm istũ ruinas: et
ruẽt i eis pres ⁊ filii simꝰ: vicinꝰ ⁊ primꝰ
pibũt. Hec dicit dñs. ecce popl's venit
de trã aqlonis: ⁊ gẽs magna vsurget
a finibꝰ trẋ. Sagittã et scutũ arripiẋt
et crudelis ẽ ⁊ nõ miseebit. Uox eiꝰ q̃si
mare sonabit: ⁊ sup eqs ascẽdent ꝓpa-
rati q̃si vir ad pliũ aduersũ te filia siõ
Audiuimꝰ famã eiꝰ: dissolute sunt ma
nus nre. Tribulatio apphẽdit nos: do-
lores vt parturientẽ. Nolite exire ad
agros: ⁊ vineã ne ambulet: q̃m gla-
dius inimici psuo: in circuitu. Filia
ppli mei accingere cilicio: ⁊ cõspgere
cinere. Luctum vnigenti fac tibi plu
ctũ amarũ: q; repente veniet vastitas
super vos. Probatorem dedi te in ppl
meo robustũ et scies ⁊ reprobabꝰ vias
eor. Omnes isti pncipes declinãtes ambu
lantes fraudulenter: et ferrum ⁊ ma
nsi corrupti sũt. Defecit sufflatorius
in igne cõsumptũ est plumbum: frustra
cõflauit conflator. Malitie eiꝰ non
sunt cõsumpte. Argentum reprobũ vo
cate eos: q; dñs proiecit eos.

C.C.S. Nõ pfidendum in tẽpore: sed in
opibꝰ bonis: q̃re nõ fit oratiõ ꝓ ppla
illo: de reprobatione sacrificiorũ: et
dicta p excelsis thophet. Cpmnt.

Uerbũ q̃ factũ est ad hieremiã a
dño dicẋs. Sta in porta domus
dñi: et pdica ibi vbũ istũ: et dic. Audite
vbũ dñi omis iuda: q̃ ingredimini p pos
tas has: vt adoretis dñm. Hec dicit dñs
exercituũ deus israel. Bonas facite vias
vras ⁊ studia vra: ⁊ habitabo vobiscũ
in loco isto. Nolite pfidere i vbis mẽ
dacũ dicẋtes. Tẽpluũ dñi: tẽpluũ dñi: tẽ
plum dñi est. Qm si ddiscẋritis vias
vras ⁊ studia vra: si fecẋritis iudicium
inter virũ: ꝓximũ eiꝰ: aduenã et pu
pillũ ⁊ viduã nõ fecẋritis calũniã: nec
sanguinẽ innocẽtẋ effudẋritis in loco
hoc: ⁊ post deos alienos non ambulẋ
ritis i malũ vobismẋtipsis: habita
bo vobiscũ in loco istoꝰ i tra quã dedi
patribꝰ vris a sl'o ⁊ vsq; in sl'm. Ecce
vos cõfidẋtis vobꝰ i sermonibꝰ mẋda
cii: q̃ nõ pdẋrũt vobis: furari: occidẋ
re: adulterari: iurare mẋdacẋter libas
re baalim: et ire post deos alienos q̃s
ignorãtis. Et venistis: ⁊ stẋtistis coram
me i domo hac: in qua invocatũ est no
mẽ meũ: et dixistis. Liberati sumus: ⁊
q̃ fecerimꝰ oẽs abominationes istas.
Numq̃d ergo spelũca latronũ facta est
domus istaꝰ in qua invocatũ est nomen
meũ in oculis vris? Ego ego sum: ego
vidi: dicit dñs. Ire ad locũ meũ in sil
o: vbi habitauit nomen meum a pnci
pio: ⁊ videte q̃ fecerim ei ppter malitiã
ppli mei israel. ⁊ nũc q; fecistis ois ops
hec dicit dñs: et locutus sum ad eos
mane cõsurgẋns: et loquẋns: et nõ audi
stis: et vocaui vos: ⁊ non respondistis
facio domui huic in q̃ invocatũ est no
men meũ: in q̃ vos habẋtis fiducã. ⁊
et in loco quẋ dedi vobis ⁊ vrisꝰ vris
sicut feci silo: et proiciam vos a facie
mea sicut proiecẋ oẽs fratres vros ve
universum semẽ efraim. Tu ergo noli ora
re ꝓ ppl'o hocnec assumas ꝓ eis lau
dem ⁊ orationẽ ⁊ nõ obsistas mihi: q;
nõ audiam te. Nõne vides q̃d isti fa
cũt in ciuitatibꝰ iudaꝰ i platis hie
rusalẋ. Filii colligunt ligna: et patres
succẋdũt ignẋ: et mulieres ꝓspergunt
adipẋm: facẋt placẋtas regine celi: et
libẋt dis alienis: et me ad iracũdiã pro
vocẋt. Numq̃d me ad iracũdiã pouocat:
dicit dñs: Nõne semetipsos i pfusiõe
vultꝰ sui? Idcirco hec dicit dñs dꝰ. Ecce
furor meus: et indignatio mea stiaẋ sup
locũ istũ: ꝓ pecoribus ⁊ sup iumẽta et sup
lignũ regionis et sup fruges terre: et suc
cendẋt ⁊ non extinguẋt. Hec dicit dñs
exercituũ dꝰ israel. Holocaustomata ves
tra addite victimis vris: et comedite
carnes: q; nõ sum locutꝰ cuz patribus
vestris: et nõ pecẋpi eis i die q̃ eduxi
eos de terra egypti de vbo holocausto
matũ et victimarũ: sz hoc vbũ precepi
eis dicẋs. Audite vocẋ meũ: et ero vobꝰ
dꝰ: et vos eritis mihi ppl's: et ambu
lãte in omni via quã mãdaui vobis: vt
bene sit vobis. Et non audierũt nec incli
nauerũt aurẋ suã: sz ambulẋrũt i voluptã
tibꝰ suis: et i prauitate cordis sui mali
facẋtes sunt retrorsus: et nõ i antea die
q̃ egressi sũt pres eor de tra egypti vs
q; ad diẋm hãc. Et misi ad vos oẽs fuos
meos prophetas q̃ diẋ surgens vilu
cãs: et mittẋs ⁊ nõ audierũt me nec i
clinauerunt aurẋ suã: sz indurauerunt
ceruicẋ suã et ꝓ eius operata sunt q̃ pa
tres eor. ⁊ loquẋris ad eos omnia vbis
hec: et nõ audiẋt te: ⁊ vocabis eos: ⁊ nõ
respondẋrũt tibi. ⁊ dicẋs ad eos. Hec
est gẽs q̃ non audiuit vocẋ dñi dei sui
nec ꝓcepit disciplinã. Periẋt fides: et
ablata est de ore eor. Tõde capillũ tuũ
et pacẋte sume: in directũ planctũ q;
pcẋt dñs et reliqit gnãtionẽ furoris
suiq; fecerũt filii iuda malũ in oculis
meis: dicit dñs. Posuerũt offendicula
sua in domo in qua invocatũ est nomẽ
meũ: vt polluerẋt eã: et edificauerũt ex
celsa tophet q̃ est in valle filii ennon: vt
incendẋrẋt filios suos et filias suas
igni: q̃ nõ ꝓcepi nec cogitaui in corde
meo. Idcirco ecce dies veniunt: dicit
dñs: et nõ dicẋt ampli' tophet ⁊ vallis
filii ennon: sz vallis interfectõis: et se
pelẋt i tophet: eo q̃ nõ sit locꝰ. ⁊ erit
morticinũ ppli huiꝰ i cibos volucribꝰ
celi et bestiis terre: et nõ erit q̃ abigat.
⁊ quiescere facã de vrbibꝰ iuda et de
platis hierusalẋ vocẋ gaudii et vocẋ
letitie: vocẋ sponsi: et vocem sponse.
In desolatione enim erit terra.

C.C.S. Cõminatio his q̃ residui erãt
de captiuitate lerusalem ppli nõ peni
tẋntis: reprehẋsio ceribarum pro peni
tẋntium: aduẋtus hostium: et vastatus
ciuitatis.

Capitulum. viii.

In illo tempore: ait dñs. eiẋcient
ossa regis iuda et ossa principũ eiꝰ
et ossa sacerdotũ: et ossa prophetarũ: ⁊
ossa eorũ q̃ habitauerũt hierusalem de se
pulchris suis: ⁊ expandẋt ea ad solẋ et
lunã ⁊ omẽ militiã celi: q̃ diligẋrũt: et
quibus seruierũt: et post q̃ ambulaue
runt: et que q̃sierũt et adorauerũt. Nõ
colligẋnt ⁊ nõ sepelẋnt: ⁊ iterqui lutũ
sup faciẋ terre erunt. ⁊ eligẋt magis
mortẋ q̃m vitã oẽs q̃ residui fuerint de
cognatiõe hac pessima inuniuersis lo
cis q̃ derelicta sunt: ad q̃ eiẋci eos: dici
dñs exercituũ. ⁊ dicẋs ad eos. Hec
dicit dñs. Numq̃d q̃ cadit nõ resurgẋt:
et q̃ aduersus eit non reuertẋt? Quare
ergo auersus est ppls iste in hierusalẋ
auersione contẋtiosa? Apprehẋdẋrũt
mẋdacium: et noluerũt reuerti. Attẋdit
auscultauimemo q̃ bonus est loquit.
Nullus est q̃ agat pnitẋtã sup pecca
to suo: dicẋns quid fecẋ? Omẽs conuersi
sunt ad cursum suũ q̃si equus impetu
vadẋs in prelio. Milus in celo cognoscit
tẋpus suum: turtur et grundo et ci
conia custodierũt tẋp' aduentus suũ
ppls autẋ meꝰ non cognouit iudicium
dñi. Quõ dicẋtis: sapiẋtẋ nos sumus:
et lex dñi nobiscũ est? Uere mẋdacium
operatꝰ est stilꝰ mẋdax scribarũ. Cõfusi
sunt sapiẋtes: perterriti et capti sunt.
Uerbũ enim dñi piecerũt: ⁊ sapiẋtia nul
la est in eis. Propterea dabo mulieres
eor extẋris: agros eorũ heredibꝰ. Qꝰ
a minimo vsq; ad maximũ oẽs auari
cũ: ꝓ quisitia ꝓphetavsq; ad sacerdotẋ
cuncti facũt mẋdacũ. ⁊ sanabant con
tritiones filie ppli mei ad ignominiã:
dicẋtes: pax pax: cũ nõ esset pax. Con
fusi sunt q̃ abominationem fecerunt.
Quinimmo cõfusione nõ sunt confusi:
et erubescere nesciunt. Idcirco cadẋt
inter corruẋtes: in tẋpore visitationis
sue corruẋt: dicit dñs. Cõgregãs con
gregabo eos: ait dñs. Nõ est vua inpi
tibus: et nõ sunt ficus i ficulnea: folia
defluẋrũt: ⁊ dedi eis q̃ pertẋgressi sũt.
Quare sedemꝰ: conuenite ⁊ ingredia
mur ciuitatẋ munitã: et sileamꝰ ibi: q;
dñs noster silere nos fecit: et potũ de
dit nobis aquas fellis. Peccauimꝰ enim
dño. expectauimꝰ pacẋ: et nõ erat bonũ
tẋpus medelẋ: et ecce formido. Q̃ oan

C

B

B

C

D

E

F

B

C

D

E

F

Ezech. 5. d.
Ezech. 15. d.
Ezech. 16. b.
Ezech. 4. d.
Ezech. 15. d.
Mat. 11. d
Ezech. 1. d.
Ezech. 6. c.
Ezech. 56. d.
Ezech. 14. d.

auditus est fremitus equorum eius a voce
hinnitus pugnatorum eius cōmota est omis
terra. venerūt et devorauerunt terrā
et plenitudinem eius: vrbem et habitatores
eius. Quia ecce ego mittam vobis serpentes
reguleos: quibus nō est incantatio: et mordebūt vos ait dōs. Dolor meus super do
lorem mihi: cor meum mestum. Ecce vox
clamoris filie populi mei de terra longinqua
B Numquid dōs non est in Sion aut rex eius
nō est in ea? Quare ergo me ad iracundiā
prouocauerūt in sculptilibus suis et in
vanitatibus alienis? Transiit messis: finita
est estas: et nos saluati non sumus.
Super contritione filie populi mei contritus
sum et contristatus: stupor obtinuit me.
Numquid resina nō est in Galaad: aut medicus nō est ibi? Quare igitur non est
obducta cicatrix filie populi mei.

C.S. Planctus et lachrymae prophete
p populo suo ceruundū est ad solitudinē
propter nolim mutiā lamentādum q: a
passoribus ad plebes desertio iniquitatis
et iudicia mīnō gloriandū nisi in nūo q
circūcisio carnis nihil valet. Cōm. ii.

B Quis dabit capiti meo aquam: et
oculis meis fontē lachrymarum:
et plorabo die ac nocte interfectos filie
populi mei. Quis dabit me in solitudine diuersoriū viatorum: et derelinquam po
pulū meū et recedā ab eis: quia omes adulteri sunt et cōuiuatorum: et extēdent
linguā suā quasi arcum mēdacij: et nō
veritatis. Cōfortati sunt i terra: quia de
malo ad malū egressi sunt: et me nō co
gnouerūt dicit dōs. Unusquisq; se a pro
ximo suo custodiat: et in omi fratre suo
non habeat fiduciā: quia omis frater supplātās supplātabitur: et omis amicus fraudulēter incedet: et vir fratrē suū deridebit: et veritatē nō loquent. Docuerunt enim linguā suā loqi mendacium: peccauit
que agere laboraverunt. Habitatio tua i medio doli: dolo renuerunt
scire me dicit dōs. Propterea hec dicit
dōs exercituū. ecce ego cōflabo: et probabo eos. Quid enim aliud faciā a facie fi
lie populi mei. Sagitta vulnerans lingua
eorum dolum locuta est. In ore suo pacē cū
amico suo loquēt: et occulte ponit ei insidias. Numquid super hiis non visitabo: dicit dōs
aut in gente huiusmodi nō vindicetur
anima mea? Super montes assumam fletum ac
lamentū: et super speciosa deserti plāctū
quia incensa sunt eo q nō sit vir pertransiens: et nō audierūt vocē possidentis.
A volucribus cēli vsq ad pecora transierūt
fugerūt et recesserūt. Et dabo hierusalem

C

Ps.27.a.

D.5.c.

in acervos arenē: et cubilia draconū: et
ciuitates iuda dabo in desolationem
eo q nō sit habitator. Quis ē vir sapiens
q intelligat hoc: et ad quē verbum oris
dōi fiat vt annūciet istud: quare perierit
terra et conflata sit quasi deserta
eo q non sit qui pertranseat? dixit dōs
q dereliquerunt legē meā: quā dedi
eis: et nō audierūt vocē meā: nec ambulauerūt i ea: sed abierūt post pravitatē
cordis sui: et post baalim q dicerūt
a patribus suis. Idcirco hec dicit dōs
exercituū deus israel. Ecce ego cibabo eos
pulmis illius absinthio et potū dabo eis
aquā fellis: et dispergam eos in gentibus
quas nō nouerūt ipsi et patres eorum
mittā post eos gladium donec pereant.
Hec dicit dōs exercituū. Cōsiderate
et vocate lamentatrices vt veniant:
et eas q sapientes sunt mittite vt festinet
et assumat super nos lamentū: deducat oculi nri lachrymas: et palpebre nre effudant aquas: quia vox lamentationis
audita est de Sion. Quomodo vastati sumus
et cōfusi vehementer: quia dereliquimus
terram quia dejecta sunt tabernacula nra.
Audite ergo mulieres verbum dōi: et accipiant aures vestre sermonem oris eius:
docete filias vras lamentum: et vnaq;
proximā suā plāctum: ascendit mors per
fenestras vestras: ingressa est domos
vras: disperdere paruulos de foris
iuuenes de platea. Loquere: Hec dicit dōs.
Et cadet morticinum hominis quasi stercus
super faciē regionis: et quasi fenum post tergum metentis: et nō est q colligat: ait
dicit dōs. Nō glorietur sapiens in sapientia
sua: et non glorietur fortis in fortitudine
sua: nō glorietur diues in diuitiis suis.
Sed hoc glorietur q glorias: scire et nosse
me: q ego sum dōs q facio misericordiam
iudiciū: iusticiā i terra. Hec enim placent
mihi: ait dōs. Ecce dies venient: ait
dōs: et visitabo super omē q incircumcisum habet p̄putium: super egyptum: super
iudam: super edom: super filios ammon:
super moab: et super oēs q attonsi sunt
comā: habitantes in deserto: quia omes gentes habent p̄putium: omis autem domus
israel incircumcisi sunt corde.

C.S. Monetur populus ne timeat a
signis constellationū quia non est incertitudo idolatrie: plāctus hierusalem super
plaga suam: et nō fit in hoc via ama-

Capitulum.x.

Audite verbum q locutus est dōs
super vos domus israel. Hec dicit
dōs. Juxta viam gentium nolite vmbrari

et a signis cēli nolite metuere q timent
gentes: quia leges populorum vane sunt.
Quia lignum de silua peccidit opus manuum
artificis in ascia. Argento et auro decorauerunt illud: clauis et malleis pepigerunt
non dissolues. Jn similitudine palme
fabricate sunt: et non loquent: portatura
tollentur: quia non ambulant. Nolite
ergo timere eos: quia nec male possunt facere nec bōi. Non est similis tui dōe magnus es tu: et magnū nomē tuū in fortitudine. Quis nō timet te o rex gentium.
Tibi enim decet. Inter cunctos sapientes gentium: et in omnibus regnis eorum
nullus est similis tui. Pariter insipientes et fatui probabuntur: doctrina vanitatis
eorum lignū est. Argentū laminatum de tharsis affertur: aurum de ophir opus artificis et manus aurifex: hyacinthus et purpura indumentum eorum. Opus artificum
omnia hec dicūtur: aut dōs verus est. Ipse
deus viuens et rex sempiternus. Ab ira
eius commouebit terra: et non sustinebūt gentes cōminationem eius.
Sic ergo dicetis eis. Dii q celos et terram nō fecerunt: peribunt de terra: et de
his que sub celo sunt. Qui fecit terram
in fortitudine sua: preparat orbem in sapientia sua: et prudētia sua extēdit celos. Ad vocem suam dat multitudinem aquarum in celo: et eleuat nubes ab extremitatibus terre. Fulgura in pluuiā fecit: et
eduxit vētum de thesauris suis. Stultus factus est omis homo a scientia sua con
fusus est artifex omis sculptilis: quia falsum est quod fabricatus est nō est spūs i eis.
Vana sunt: opus risu dignū. In tempore
visitationis suae peribunt nō est his similis pars iacob. Qui enim formauit
omia ipse est: sed virga hereditatis eius:
dōs exercituū nomē illi. Congrega de
terra cōfusionē tuā q habitas in obsidione: hec dicit dōs. Ecce ego longe
iaciam habitatores terre i hac vice: et
tribulabo eos: vt ita inueniātur.
Ue mihi super cōtritione mea: pessima
plaga mea. Ego aut dixi. Plane hec infirmitas mea est: et portabo illā. Tabernacula mea vastata: et oēs funiculi mei diruti sunt. Filii mei exierunt a
me et nō subsistunt. Nō est qui extendat
vltra tentoriū meum: et erigat pelles
meas. Quia stulte egerūt pastores: et dōm
non quesierunt: propterea non intellexerūt: et omnis grex eorum dispersus est.
Vox auditionis ecce venit: et cōmotio
magna de terra aquilonis: vt ponat ci
uitates iuda in solitudinem habitaculum

diaconū. Scio dōe q: non est homo viam eius: nec vir est vt ambulet et dirigat
gressus suos. Corripe me dōe verūtamen
in iudicio: et nō in furore tuo: ne forte
ad nihilū redigas me. Effunde indignationē tuā super gentes q nō cognouerūt
te: et super regnis q nōmē tuū nō inuocauerunt: quia comederūt iacob: et devorauerunt eum: et consumpserunt illum: et
locum eius dissipauerunt.

Ps.73.b.

C.S. De maledictione eius qui non
audit verbū dōi: de colligatione malorum: de pena pacti infracti: de non oriendo
p eos: qr impius non sanctificet in sa
crificiis suis: de oliua pulchra: et cruciferendus predicit dōs. Cōm. xi.

B Verbum q factus est a dōo ad hie
remiam dicēs. Audite verba pacti
huius: et loquimini ad viros iudaei: ad
habitatores hierlm: et dices ad eos.
Hec dicit dōs deus israel. Maledictus
vir q nō audierit verba pacti huius: q
precepi patribus vestris i die qua eduxi
eos de terra egypti: de fornace ferrea: dicēs. Audite vocē meā: et facite ola q
precepi vobis: et eritis mihi in populū
et ego ero vobis in deum: vt suscitē iu
ramentum q iurauī patribus vestris
daturū me eis: terram fluentem lacte et
melle: sicut est dies hec. Et rūdi: et dixi.
Amen dōe. Et dixit dōs ad me. Vocifera
re ola verba hec in ciuitatibus iuda
et foris hierlm dicēs. Audite vba pacti
huius: et facite illa: q cōtestās cōtestatus sum patres vestros in die q eduxi
eos de terra egypti vsq ad diē hāc.
Mane cōsurgēs cōtestatus sum: et dixi.
Audite vocē meam: et non audierunt
nec inclinauerunt aures suas: sed abierunt vnusquisq; in prauitate cordis sui
mali. Et induxi super eos oia verba pacti
huius q precepi vt facerēt: et nō fecerunt. Et dixit dōs ad me. Inuēta est
cōiuratio in viris iuda et in habitatoribus hierlm. Reuersi sunt ad iniquitates patrū suorum priores: q noluerunt audire verba mea. Et ibi ergo abierūt
post deos alienos vt seruirēt eis. Irritum fecerunt domus israel et domus iuda pactū meū: q dispersi cū patribus eorū: quōdo ibi hec dicit dōs. Ecce ego
inducam super eos mala: de quibus exire
nō poterūt: et clamabūt ad me et non
audiā eos. Et ibunt ciuitates iuda:
et habitatores hierusalem: et clamabūt
ad eos quibus ibunt: et nō saluabūt eos
in tpe afflictionis eorum. Secūm nume
rū ciuitatū tuarū erāt dii tui iu-

C

Ps.2.f.

dam: fin nisi ꝑ viatꝰ tuꝰ hierlʒ po
suisti aras p suffisio ad libādū baalim.
Tu q̃ noli orare p ꝓpło hoc: t ne assu
mas p eis laude t ꝓonē: q: nō exaudiā i tēpore clamoris eoꝝ ad me: i tpe
affictionis eoꝝ. Quid est q̃ dilectꝰ meꝰ
in domo mea fecit scelera multa? Nun
quid carnes sctē auferēt a te malitias
tuas in qb̄ gloriata est? Oliuā pulcrē:
pulcrā: fructiferā: speciosam vocauit
dñs nomē tuū. Ad vocē loq̃le grandis
exarsit ignis i ea: cōbusta sunt fructe
ea eiꝰ. Et dñs exercituū q̃ plāuit te
locutꝰ est super te malū: p malis domꝰ isr̄l
t domꝰ iuda q̃ fecerūt sibi ad irritādū
me libātes baalim. Tu autē dñe demō
strasti mihi: t cognouisti: ostēdisti mi
hi studia eoꝝ: t ego q̃si agnꝰ mansuetꝰ
q̃ portat ad victimā. Et nō cognoui q:
cogitauerūt super me: filia: dicētes mit
tamꝰ lignū i panē eiꝰ: t eradamꝰ eū de
terra viuētū: t nomen eiꝰ nō memoret
ampliꝰ. Tu aūt dñe sabaoth q̃ iudicas
iustē: probas renes t corda: videā vltio
nē tuā ex eis. Tibi enim reuelauī causam
meā. Propterea hec dr dñs ad viros
anathoth: q̃ qrāt alaʒ tuāʒ: dicēt. Nō
ꝓphetabis i nomine dñi: t nō morieris in
manibꝰ nrīs. Propterea hec dicit dñs
exercituū. Ecce ego visitabo super viros
Iuuenes morient in gladio: filii eoꝝ et
filie eoꝝ morient in fame: t reliqe non
erūt ex eis. Inducā enim malū super viros
anathoth annū visitationis eoꝝ.

Deo. 6. 6. 2.c.q. lecerate.

D

j.20.c.

C.S. Disputat cū dño petra murmu
ratores: de flore maloꝝ q̃ lignant: col
ligatio capriuitatꝰ hierlm: reprobatio
synagoge pastoꝝ pdēnatio: de cōuersis
ad dñm t poletēbꝰ reuerti. Ca. xii.

A Iob. 7.a. Habacuc. 1.a.

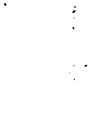

Iustꝰ qdē tu es dñe si di
sputē recēdēt ꝑ tuta
loquar ad te: quare via
prior ꝑspādēt est? omēs
prēuaricantes t iniq̃ agūt
plāstis eos: t radicē mi
serūt: pficiunt t faciūt fructū: ppe es
tu oris eoꝝ t lōge a renibꝰ eoꝝ: t tu dñe
nosti me: vidisti me t ꝓbasti cor meū te
cum. Cōgrega eos q̃si gregē ad victi
mas: t sanctifica eos in die occisionis.
Vsq̃q̃ lugebit terra: et herba omnis
regionis siccabit ꝓpter maliciā habi
taculi i ea. Cōsumptꝰ ē alat: volucre
q̃s: dixerūt: nō videbit nouissima nra
si cū peditibꝰ currēs laborasti: quo
cōcēdere poteris cū eqs? Cū aūt i ter
ra pacis securꝰ fueris: q̃d facies i sup
bia iordanis? Nam t fratres tui et do
mus patris tui: et ipsi pugnauerūt
aduersus te: t clamauerūt post te ple
na voce. Ne credas eis cū loquūtur
tibi bona. Reliqui domū meā: dimi
hereditatē meā. Dedi dilectā animā
meā i manꝰ inimicoꝝ eiꝰ: facta est mi
hi hereditas mea q̃si leo in silua. Dedit
cōtra me vocē: ideo audiui eā. Propter
hoc odiui eā. Nunquid aues discolor: hereditas mea mihi? Ab
quid aues circa per totū? Venite con
gregamini omnes bestie terre: festinate
ad deuorādū. Pastores multi demoli
ti sunt vineā meā: pcusserūt partem
meā. Dederūt portionē meā desiderio
bilē i deserto solitudinis: posuerūt eā
i dissipationē luctus: super me desola
tione desolata est omis terra: q: nullꝰ est q̃
recogitet corde. Super omēs vias deser
tī venēt omēs vastatores: quia gladius
domini devorabit ab extremo terre vsq̃ ad
extremū eiꝰ. Nō est pax omi carni.
Seminauerūt triticū t spinas messuē
rūt: hereditatē accepērūt t nō eis pro
fuit. Cōfundemini a fructibꝰ vestris ꝑ ira
tam furoris domini. Hec dicit dñs ad ver
sum omes vicinos meos pessimos q̃ tan
gūt hereditatē quaʒ distribui populo
meo israel. Ecce ego euellā eos de ter
ra sua: t domum iuda euellā de medio
eoꝝ. Et cū euulsero eos ouertar et mi
serebor eoꝝ: t reducā eos virū: ad he
reditatē suāʒ: virū i terrā suā. Et erit
si eruditi didicerīt vias ꝑpli mei: iu
rēt i nomīe meo viuit dñs: sicut docu
rūt ꝑplm meuʒ iurare i baal: edificabū
tur in medio populi mei. Q̃d si non au
dierit: euellā gēē illā euulsione: ꝑdi
tione: ait dñs.

C.S. De sigtide lubor putridi: de
lagunculis: de ebrietate maloꝝ: de mō
tibꝰ renebrosis: de trāslatione indeꝑt
iniqtates ꝑimas: ꝑpentētia ꝑpli mi.

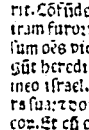

Hec dicit dñs ad me. Vi
de t posside tibi lubor
linēū: ponēs illud sup
lubos tuos: t aquā non
inferes illud. Et possedi
lubare iuxta verbū dñi
t posui circa lubos meos. Et facta est
sermo dñi ad me secdo dicēs. Tolle lum
bare q̃ possedisti: q̃s est circa lubos
tuos: t surgens vade ad euphratem:
abscōde ibi illud i foramine petre. Et
abiī t abscōdi illū i euphrate sicut pre
ceperat mihi dñs. Et factū ē post dies
plurimos: dixit dñs ad me. Surge vā
de ad euphratē et tolle inde lumbare q̃
pceperī tibi vt abscōderes illū ibi. Et

abiī ad euphratē t fodi t tuli lubare
de loco vbi abscōderā illū. Et ecce cō
putruerat lubare: et ꝓpt nullius vsū aptū
erat. Et factū est verbū dñi ad me dicē
dō. Hec dicit dñs. Sic cōputrescere
faciam superbiam iudaʒ: superbiā hieru
salē multā populi istī pessimū q̃ nolūt
audire vba mea: t ambulāt in pra
uitate cordis suī: abierūtq̃ post deos
alienos et seruiēt eis: t adorārēt eos
Et erūt sicut lumbare istud q̃ nulli
vsū aptū est. Sicut enim adheret lūba
re ad lubos viri: sic agglutinaui mihi
omē domū israel: t omē domū iuda:
dicit dñs: vt essent mihi i populū: in
nomē: i laudem: in gloriam: nō au
dierunt. Dices ergo ad eos sermonē
istū hec dicit dñs deus israel. Omnis
lagūcula implebit vino. Et dicent ad te
Nūq̃d ignoramus: q: ego lagūcula im
plebitur? Et dices ad eos. Hec dicit
dñs. Ecce ego impleb omēs habitato
res terre hui: t reges q̃ sedēt de stirpe
dauid super thronū eiꝰ: t sacerdotes
t ꝓphetas: t omēs habitatores hierlm
ebrietate: et dispergā eos virū a fratre
suo: patres t filios pariter: dicit dñs.
Nō parcā t nō pcedā neq̃ misebor
ne nō disperdā eos. Audite t auribꝰ ve
stris accipite: quia dñs locutꝰ est.
Date glōriā deo vestro glorianī: antequā
contenebrescat: t antequā offendant pe
des vestri ad mōtes caligīnosos. Ex
pectabitis lucē: ponet eā in umbrā mor
tis: t caligīnē. Q̃ si hoc nō audieri
tis: abscōdētur ploradit ala mea a fa
cie superbie: ploras ploradit t deducet
oculi mei: lacrimā: q: captꝰ est grex
dñi. Dic q̃ regi: q̃ dñatrici. Humiliami
ni sedete: i terra: q̃m descēdet de capi
tibus vestris corona glie vestre. Ciuitates
austri clause sunt: t non est q̃ aperat.
Transiata est omnis iuda trāsmigra
tione perfecta. Leuate oculos vestros
t videte: q̃ venitis ab aquilone. Vbi
est grex datus est tibi pecus insignis
tuum? Quid dices cū visitauerit te?
Tu enim docuisti eos aduersum te: et
eruditi: caput tuū Nūq̃d nō dolores
apprehēdēt te quasi mulierē parturi
ēt? Q̃ si dixeris i corde tuo: quare pe
rerunt mihi hec? Propē multitudinē
iniqtatis tue reuelata sunt pcēcūtio
ratua polluti sunt plāte tue. Si mu
tare potest ethiops pellē suā: aut par
das pantheres suas: t vos poteritis
benefacere cum didicerītis malū. Et
dispersīm abo eos quasi stipulā q̃ pēto

rapiet in deserto. Hec est sors tua pars q̃
mensure tue a me: dicit dñs: q: obliti
es mei: t ꝓfisi es i mēdacio. Vñ t ego
nudabo femora tua cōtra faciē tuā: et
apparebit ignomia tua: adulteria tua
et hinnitꝰ tuꝰ: scelꝰ fornicationis tue.
Super colles i agro vidi abominationes
tuas. Ue tibi hierusalē. Nō mūdaberis
post me. Vsq̃quo adhuc?

C.S. De inopia pluuie vor penitē
tū: inordinatio nō ꝑsunt ieiunia ꝑces
nec victime: de pseudo ꝓphetis: de in
gēdo ꝓpter ꝑtitionē ꝑpli: et rogo: et
dñs de pcēcione populi iude. Ca. xiiii.

B

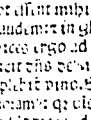

Quod factū est vbū dñi
ad hieremiā de fmōti
bus siccitatis. Luxit iu
dea: porte eiꝰ corrue
rūt: obscurate sūt in
terra: clamor hierlm a
scēdit. Maiores misē
rūt minores suos ad aquā: venerūt ad
hauriēdū. Nō inuenēt aquē: reportaue
rūt vasa sua vacua. Cōfusi sūt: t afflicti
sūt: operuerūt capita sua: ꝓpter terre vastitā
tē: q: nō erat pluuia i terra. Cōfusi sūt agri
cole: operuerūt capita sua: mānē cerua in
agro peperit: t reliqit: q: nō erat herba.
et onagri steterūt in rupibus trahe
rūt venti q̃si dracones: defecerūt oculi
eoꝝ: q: nō erat herba. Si iqtates nre
rispōderīt nobis: dñe fac ꝓpter nomē
tuū: q̃m multe sunt auersiones nre. Ti
bi peccauimꝰ expectatio israel: saluā
tor eiꝰ ꝑ tpe tribulationis. Quare quasi
colonꝰ futurꝰ es i terra: q̃si tator: declī
nās ad manēdū. Quasi futurꝰ es velut
vir vagꝰ: fortis q̃ nō pōt saluare. Tu
autē i nobis es dñe: nomē tuū inuo
catū est super nos: ne derelinquas nos.
Hec dicit dñs ꝑpło huic q̃ dilexit mo
uere pedes suos et nō qeuit: t dño nō
placuit. Nūc recordabit iniqtatū eoꝝ
et visitabit ꝑcā eoꝝ. et dixit dñs ad
me. Noli orare p ꝓpło isto i bonū. Cū
ieiunauerīt: nō exaudiā ꝑces eoꝝ: et si
obtulerīt holocaustomata t victimas
nō suscipiā eas: q̃m gladio t fame t pe
ste ego ꝑsumes eos. et dixi. Ahahah
dñe deꝰ. Prophete dicūt eis. Non vide
bitis gladiū t fames nō erit i vobis:
sed pacē verā dabit in loco isto. et dixit
dñs ad me. Falso ꝓphete vaticinant i
nomine meo. Nō misi eos t nō pecpi eis
neq̃ locutꝰ sum ad eos. Visione menda
cē t diuinatione fraudulēta et sedu
cione cordis sui ꝓphetant vobis. Id
circo hec dicit dñs de ꝓphetis q̃ ꝑpo

Deo. 6. 1. 2.

C

j.23.c. et 27.c. et 29.c.

phetēt i nōe meo quos ego non misi
dicentes gladi ⁊ fames nō erit i terra
hac. In gladio et fame ꝓsumēt ꝓphe
te illi: et populi q̃b⁹ ꝓphetauerīt erūt
iecti i via hierl'm pe famē ⁊ gladio
⁊ non erit q̃ sepeliat eos: ipsi ⁊ uxores
eor filii ⁊ filie eor: et effundā sup eos
malū suū. Et dices ad eos hec dicit dnꝰ.
Ireno.i. Deducāt oculi mei lachrymā p nocte ⁊
die et nō taceāt: iqm̃ p ruina magna
ptrita est virgo filia ꝓpli mei plaga pes
sima vehementer. Si egressus fuero ad
agros: ecce occisi gladio. et si introiero
i ciuitatē: ecce attenuati fame. Pro
phēta q̃q; ⁊ sacerdos abierunt in trā
quā ignorabāt. Nunq̃ quidem abiecisti
iudā: aut sion abominata ē ala tua?
5.3.c. Quare ergo percussisti nos: ⁊ ut nulla
sit sanitas? Expectauimꝰ pacē: ⁊ nō est
bonū: ⁊ tps curationis: et ecce turbatio
Cognouimꝰ dne ipietates nras: iniq;
tates patrū nostrorū: q; peccauimꝰ tibi
Ne des nos i opprobriū ꝓpter nomen
tuū: neq; facias nobis ꝓtumeliā. Sol
uū gēte tue recordare: ne irritū facias
fedꝰ tuū nobiscū. Nūq̃ sunt i sculpti
libꝰ gētiū q̃ pluāt: aut celi possunt da
re imbres? Nōne tu es dnꝰ deꝰ nr quem
expectauimus. Tu ēm fecisti ola hec.
C.C.S. Dicit dnꝰ se nō recti precibꝰ
ꝓphetē sed ꝓpsi ⁊ famulis: ⁊ emit
tit eos ad q̃tuor plagas sed mort: gla
dū fame ⁊ captiuitatis: de pssidē dñi
ꝓdicat: deuitiō e dñi in iudeos: deferē
dor dñi ad predicatorem. Cpm. xv.
8 Et dixit dnꝰ ad me. Si
steterint mopses ⁊ samu
el coram me non est ala
mea ad populum istum
Ejice illos a facie mea:
⁊ egrediant. Q; si dixe
rint ad te: quo egrediemur? dices ad
Jach.11.d eos. Hec dicit dnꝰ. Qui ad mortē: ad
mortē: q̃ ad gladiū ad gladiū: ⁊ q̃ ad
famē ad famē: ⁊ q̃ ad captiuitatē ad ca
ptiuitatē. Et visitabo sup eos q̃tuor
spēs: dicit dnꝰ. Gladiū ad occisionē: ⁊
canes ad lacerādū: ⁊ volatilia celi: ⁊ be
stias terre ad deuorādū ⁊ dissipādū: ⁊
dabo eos in feruorē ꝓuinciis regnis
terre ꝓpter manassen filiū ezechie re
gis iuda sup ob⁹q̃ fecit in hierusalē
Quis enim miserebit tui hierusalem
Aut q̃s contristabit: p te? Aut q̃s ibit
ad rogandum ꝓ pace tua? Tu reliqsti
me dicit dnꝰ: retrorsum abiisti. Et ex
8 tendam manum meā super te: ⁊ inter
5.6.c. ficiam te. Iam lassus rogans. Et dispers
gam eos vētilabro in portis terre. In
terficā ⁊ disperdā populū meū: q̃ sp
a viis suis nō sunt reuersi. Multiplica
te sunt mihi viduē eꝰ sup arenā ma
ris. Induxi eis sup matrē adolescētis
pastorē: meridie: emisi sup eam
repēte terrorē. Infirmata ē q̃ peperit
septē: defecit anima eꝰ. Occidit ei sol cū
adhuc esset die: ⁊ confusa est ⁊ erubuit
Et reliquos eꝰ i gladiū dabo in ꝓspe
ctu inimicorū eorū: ait dnꝰ. Ve mihi ma
ter mea. Quare genuisti me virū rixe
virū discordie i oniuersa terra? Non fe
neraui nec feneraui mihi: q̃ omnes
maledicūt mihi: dicit dnꝰ. Si nō re
quie tue i bono: si nō occurrit tibi in
pore afflictōis: ⁊ i tpe tribulationis
aduersus inimicū. Nunq̃ fedet aut
ferrum ferro ab aquilone ⁊ es? Diuitias
tuas ⁊ thesauros tuos in direptio
nē dabo gratis in oib⁹ ꝓtis tuis: ⁊
oib⁹ terminis tuis. Et adducā inimi
cos tuos de terra quā nescis: q; ignis
succensus est in furore meo: ⁊ supra
debit. Tu scis dnꝰ recordare mei: ⁊ uis
ta me: ⁊ tuere me ab his q̃ persequun
tur me. Noli in patiētia tua suscipere me.
Scito q̃m sustinui ꝓ te opprobriū
Inuēti sunt sermones tui: ⁊ comedi eos
et facti est mihi verbū tuū i gaudium
et letitiā cordis mei: q̃m inuocatus sum
nē tuū sup me dne deꝰ exercituū. Non
sedi in consilio ludentium: et glorias
a facie manus tue. Solꝰ sedebam q̃
amaritudine replētus me. Quare fa
ctus est dolor meꝰ ꝓpetuus ⁊ plaga mea
insanabilis renuit curari? Facta es mihi
quasi mendacium aquarum infidelis.
Propter hoc hec dicit dnꝰ. Si conuer
teris conuertā te: ⁊ ante faciē meā stabis
⁊ si separauerit pretiosum a uili
quasi os meū eris. Conuertentur ipsi ad
te: ⁊ tu nō conuerteris ad eos. Et dabo
te ꝓpl'o huic murū ereū fortē: et bellā
bunt aduersum te: ⁊ nō preualebunt q̃
ego tecū sum vt saluē te ⁊ eruā te: dicit
dnꝰ. Et liberabo te de manu pessimo
rum: ⁊ redimam te de manu fortium.
C.C.S. De futura calamitate indeq̃
de ꝓpl'o ꝓtanoueturo et gētib⁹ cir
Factum est verbum
ad me: dicens. Non sum
pies vroxem: ⁊ non erit
tibi filii ⁊ filie: i loco isto.
Qz hec dicit dnꝰ sup filios ⁊ filias qui generā
tur in loco isto: ⁊ sup matres eorū q̃ ge
uerunt eos: ⁊ sup patres eorū q̃ ge

nerāt eos in terra hac. Mortibus
egrotationū morientur: ⁊ non plāgē
tur: ⁊ non sepelientur: i sterquilinio sup fa
ciē terre erūt. Et gladio et fame cōsu
mēt: ⁊ erit cadauer eorū in esca volā
tilibus celi et bestiis terre. Hec ēm dicit
dnꝰ. Ne ingrediaris domum conuiuii
neq; vadas ad plangēdum nec condoleas
eis: q; abstulī pcē meā a pplo isto dicit
dnꝰ misericordias ⁊ miserationes.
Et morient grādes ⁊ parui i terra ista
nō sepelient neq; plāgēt: nō se incidet
neq; calatuū fiet p eis. et nō fran
gent inter eos luctū panē ad cōsolan
dū sup mortuo: et nō dabūt ei potū ca
licis ad pcolandū sup patre suo ⁊ ma
tre: domum potus nō ingrediaris: vt
sedeas cū eis et comedas et bibas. Qz
hec dicit dnꝰ exercituū deus israel. ecce
ego auferā de loco isto in oculis vrīs et
diebus vrīs vocē gaudii ⁊ vocē lētitie
vocē sponsi ⁊ vocē sponse. Et cū annū
cieris pplo huic ola verba hec et
dixerint tibi quare locutꝰ est dnꝰ sup
nos oē malum grande istud? Que iniq
tas nostra: aut q̃ peccā nostrū q̃ pec
cauimꝰ dnō deo nostro? dices eis. Qz
dereliquerūt me patres vestri: ait dnꝰ
et abierūt post deos alienos ⁊ seruie
rūt eis ⁊ adorauerūt eos: et me dereli
querunt: et legem meā nō custodierūt
Sed ⁊ vos peius operati estis q̃ pres
vestri. Ecce enim ambulat vnusquisq;
post prauitatem cordis sui maliūt me
non audiat: et eiciā vos de terra hac
in terrā quam ignoratis vos ⁊ patres
vestri ⁊ seruietis ibi deis alienis die ac
nocte qui non dabunt vobis requiem.
Propterea ecce dies venient dicit dnꝰ
et nō dicet vltra viuit dnꝰ q̃ eduxit fi
lios israel de terra egypti: ⁊ viuit dnꝰ
q̃ eduxit filios israel de terra aquilonis
⁊ de ꝓuinciis terris ad quas eieci eos
et reducā eos in terrā suā quā dedi pa
tribꝰ eorū. ecce ego mittam piscatores
multos dicit dnꝰ: ⁊ piscabunt eos. Et
post hec mittā eis multos venatores ⁊
venabuntur eos de omne monte et de
omni colle et de cauernis petrarū: q; ocu
li mei sup oēs vias eorū. Non sunt ab
scondite a facie mea: et nō fuit occulta
iniqtas eorū ab oculis meis. ⁊ reddam
primū duplices iniqtates ⁊ peccata
eorū: q; polluerūt terrā meā i mor
tuis idolorū suorū: et abominationib⁹
suis impleuerūt hereditatē meā.
Dne fortitudo mea ⁊ robur meū et re
fugiū meū i die tribulationis. Ad te gē
tes venient ab extremis terre et dicēt.
Vere mendacia possederunt patres no
stri vanitatē q̃ eis nō pfuit. Nunq̃ fa
cient sibi homo deos: ⁊ ipsi nō sunt dii.
Idcirco ecce ego ostendam eis ꝓ vicem
hac: ostēdā eis manū meam ⁊ virtutē
meā: et scient q; nomē mihi dnꝰ.
C.C.S. De obstinatione iudeorū male
dicit q̃ pdidit i holocōstū: et q̃ pdidit
i dnō deo: de petitione diabolicā: de im
precatione hieremie sup ꝓpl'm petēdē
de patiētia: de obstinatione sabbati. ꝓpl
Secatis inda scriptū est
stilo ferreo i ungue ada
mātino: ceraūti sup la
titudinē cordis ⁊ cornū
i cornib⁹ ararū eorū. Cum
recordati fuerit filii eo
rum ararum suarū ⁊ lu
cos suos: i ligno viroq; frondētis in mōti
bus excelsis: sacrificētes in agro fortē
tudinē tuā: omnes thesauros tuos i
direptionem dabo. excelsa tua propter
peccata in ꝓuinciis finibus tuis. ⁊ re
linquēris sola ab hereditate tua quā
dedi tibi: ⁊ seruire te faciā inimicis
tuis in terra quā ignoras. Q̃m ignem
succendisti in furore meo: vsq; in eter
num ardebit. Hec dicit dnꝰ. Maledic
tus homo qui cōfidit in homine: et ponit
carne brachiū suū ⁊ a dno recedit cor
eius. erit enī quasi myrice in deserto ⁊
non videbit cū venerit bonū: sed habi
tabit in heritate in deserto in terra sal
suginis ⁊ inhabitabilī. Benedictus vir
qui confidit in dno: et erit dnꝰ fiducia
eius. Et erit quasi lignū q̃ transplā
tatur super aquas q̃ ad humorē mitte
te radices suas: et non timebit cū ve
nerit estus. et erit folium eius viride:
et in tpore sicitatis nō erit solicitus
nec aliquando desinet facere fructum.
Prauum est cor hominis et inscrutabile.
Quis cognoscet illud? ego dnꝰ scrū
tans cor: ⁊ probans renes: qui dominū
tur ⁊ viam suam ⁊ iuxta fructū adin
uentionum suarum. Perdix fouit quem
non peperit. Fecit diuitias ⁊ non iusti
dicio. In dimidio dierum suorum de
relinquet eas: ⁊ in nouissimo suo erit
insipiens. Solium glorie altitudinis
a principio locus sanctificationis nos
tre expectatio israel. Dne omnes qui
te derelinquunt confundentur: recedē
tes a re in terra scribentur: ⁊ quoniam
dereliquerūt venā aquarum viuentium
dnm. Sana me dne et sanabor: saluum
me fac et saluus ero: quoniam laus mea

tu es. Ecce: ps dicit ad me. Ubi est per
dum dñi? Veniat. & ego non sum turba
tus te pastor. m sequens: et diem hois
non desideraui: tu scis. Qd egressum
est de labis meis: erectu in spectu tuo
fuit, Non sis tu mihi formidini: spes
mea tu l die affectois. Confundant q
me psequunt: & non confundar ego pa
uca illi et non pauea ego. Induc super
eos die affectionis: et duplicia pritide
ptere eos. Hec dicit dñs ad me. Uade
et sta l porta filiorꝫ ppli mei p qua igre
diunt reges iuda & egrediunt: et l cũcti
s port? hierlz et dices ad eos. Audi
te vbũ dñi reges iuda et ois iuda: cũcti
q habitatores hierlm q ingredimini
p portas istas. Hec dicit dñs. Custo
dite animas vras et nolite portare pondera
l die sabbati: nec inferatis p portas
hierlz: et nolite educere onera de domi
bus vris in die sabbati: et oē opus nõ
facietis. Sanctificate diem sabbati sicut
precepi patrib? vestris. Et non audie
runt nec inclinauerunt aurē suã: sz idu
rauerunt ceruicē suã ne audirēt me & ne
acciperēt disciplinã. Et erit si audieri
tis me dicit dñs: vt non inferatis onera
p portas ciuitatis hui? l die sabba
ti. Et si sanctificaueritis diem sabbati
ne faciatis in eo oē op?: ingredient per
portas ciuitatis hui? reges et princi
pes sedentes sup solio dauid: & ascen
dẽtes l currib? et eqs ipsi et principes
eorꝫ viri iuda & habitatores hierlm et
habitabit ciuitas hec l sẽpiternuz. Et
venient de ciuitatib? iuda & de circũitu
hierlm et de terra beniamin: et de cãpes
trib? et de mõtuosis et ab austro por
tãtes holocaustũ et victimas et sacrifi
cũ et thus: et inferẽt oblationẽ l domũ
dñi. Si aut nõ audieritis me vt sctifi
cetis die sabbati: et ne portetis on?: et
ne inferatis p portas hierlz l die sab
bati: succedã ignẽ l portis ei?: et deuo
rabit domos hierlz: & nõ extinguetur.

C.C.S. Ostendit pphete qz sum? pasa
figuli: dñs matos frãgit sicut figulus
lutum: de passiõe xpi sub figura pscen
tionis ei? & pitione in indeos. Cp. xviij

B Verbũ qd factũ est ad hie
remia a dño dicẽs. Surge
et descende in domũ fi
guli: et ibi audies verba
mea et descendi in domũ
figuli & ecce ipse faciebat
opus super rotã: et dissipatum est vas
quod ipse faciebat e luto manib? suis
Conuersusq; fecit illud vas alterum
sicut placuerat in oculis ei? vt faceret
Et factũ est vbũ dñi ad me dicẽs. Nũ
qd sicut figulus iste nõ poteo vobis
facere domꝫ israel ait dñs. Ecce sicut
lutũ in manu figuli: sic vos domꝫ israel
in manu mea. Repente loqr aduersus
gẽtem et aduersus regnũ vt eradicẽ et
destruã & vt perdã illud. Si penitẽtia
egerit gens illa a malo suo qd locutus
sum aduersus eã agã et ego penitẽtia
sup malo qd cogitaui vt facerem eis.
subito loqr de gẽte et de regno vt edi
ficem et plãtẽ illud. Si fecerit malũ in
oculis meis vt nõ audiat vocem mea:
penitẽtiã agã sup bono qd locutus sum
vt facerẽ ei. Nũc ergo dic viro iudeo
habitatori hierlz dicẽs. Hec dicit dñs
Ecce ego fingo cõtra vos malũ: cogi
to cõtra vos cogitationẽ. Reuertatur
vnusquisq; a via sua mala: et dirigite
vias vestras & studia vra. Quit dicetis
Desperauim?. Post cogitationes eis
nras ibim?: et vnusqsq; pauitatẽ cor
dis sui mali facietis. Ideo hec dicit
dñs. Interrogate gentes. Quis audi
uit talia horribilia q fecit nimis vgo
israel? Nunqd deficiet de petra agri ni
libani aut euelli possunt aq erupentes
frigide et decluẽtes? Qz oblit? est me
ppls meꝫ frustra libãtes et spingẽtes
in vijs suis et in semitis seculi vt am
bularẽt p eas in itinere nõ trito vt fe
ret terra eorꝫ in desolationẽ et l sibilũ
sempiternũ. Omis q pterierit p eã obs
stupescet: et mouebit caput suũ. Sicut
vẽtus vrẽs dispergã eos coꝝ inimico
dorsum et nõ facie ostendã eis l die per
ditionis eorꝫ. Et dixerũt. Venite et co
gitemꝫ contra hieremiã cogitationes
Nõ el peribit lex a sacerdote: neq; cõ
silũ a sapiẽte nec sermo a pphetã. Ue
nite et percutiam? eũ lingua & nõ attẽ
dam? ad vniuersos sermones ei?. Attẽ
de dñe ad me: et audi vocẽ aduersariorꝫ
meorꝫ. Nunqd reddet p bono malũ q
foderunt fouea ãe me? Recordare q
steterim in spectu tuo: vt loquerer p
eis bonũ et auertere indignationẽ tuã
ab eis. Propterea da filios eorꝫ l famẽ
et deduc eos in man? gladii. Fiãt vxo
res eorꝫ absqs liberis: et vidue et vir
carũ interficiantur morte. Juuenes eorꝫ
cõfodiãtur gladio in prelio: audiatur
clamor de domib? eorꝫ. Adduces eis
sup eos latronẽ repẽte: qz foderũt fo
uea vt caperẽt me: et laqueos abscõde
rũt pedib? meis. Tu aũt dñe scis omne
ꝓsilũ eorꝫ aduersꝫ me l morte. Ne ppi

cieris iniqtati eorꝫ vt peccẽ eorꝫ a facie
tua nõ deleat. Fiãt corruẽtes in cõspe
ctu tuo: l tpe furoris tui adutere eis.

C.C.S. Per cõtritionem lagunele in
tenor significat cõtritio hierlm ppt
idolatriã ipius ciuitatis. Cpm. xix.

Hec dicit dñs. Uade et accipe lagũ
culam figuli testeã de sentoribus
ppliet de sentoribꝫ sacerdotũ et egre
dere ad vallẽ filiorꝫ ennõ que est iuxta
introitũ porte fictilis: et predicabis ibi
vba que ego loquor ad te et dices. Au
dite vbũ dñi: reges iuda et habitato
res hierlm. Hec dicit dñs exercituum
deꝫ israel. Ecce ego inducã afflictionẽ
sup locũ istũ ita vt ois q audierit illã
tinniẽt aures ei? eo q dereliquerunt
me et alienũ fecerunt locũ istũ: et liba
uerũt in eo dis alienis quos nesciebat
ipsi et patres eorꝫ & reges iuda: et re
plauerunt locũ istũ sanguine inocẽtũ
et edificauerũt excelsa baalim ad comb
urendos filios suos igni in holocau
stum baalim q nõ precepi nec locutus
sum nec ascẽdebãt in cor meum. Pro
pterea ecce dies veniẽt dicit dñs: et nõ
vocabit ampli? locus iste topher vel
lis filius ennõ: sed vallis occisionis. Et
dissipabo cõsiliũ iuda et hierlm l loco
istoꝫ: subuertã eos gladio l cõspectu
inimicorũ suorꝫ et l manu qrentiũ alas
eorꝫ et dabo cadauera eorꝫ escã volati
libus celi et bestiis terre: & ponã ciuita
tẽ hanc in stupore et in sibilũ. Omis q
pterierit per eã obstupescet: et sibilabit
sup vniuersa plaga eius. & cibabo
eos carnib? filiorꝫ suorꝫ: & carnib? filia
rum suarꝫ vnusqsq; carnes amici sui
comedet in obsidione: et in angustia l
q cõcludẽt eos inimici eorꝫ: et q querũt
alas eorũ. Et cõteres lagunculã l ocu
lis virorũ q ibũt tecũ. Et dices ad eos
Hec dicit dñs exercituũ. Sic cõterã
ppli istũ et ciuitatẽ istã: sicut cõteritur
vas figuli qd nõ põt vltra instaurari.
Et in topher sepelient: eo q nõ sit alius
locus ad sepeliendũ. Sic facã loco huic
ait dñs: et habitatoribꝫ eius: et ponã ci
uitatẽ istã sicut topher. Et erũt domꝫ
hierlm & domꝫ regũ iuda: sicut locus
topher immunde: eo q domꝫ in qrũ do
mibꝫ sacrificauerunt omi militie celi
et libauerũt libamina alienis. Ue
nit aũt hieremias de topher quo mi
sit eũ dñs ad ꝓphetandũ et stetit in
atrio domꝫ dñi: et dixit ad oẽm ppli
Hec dicit dñs exercituũ deꝫ israel. Ecce
ego inducã sup ciuitatẽ hãc et sup oes
vrbes eius vniuersa mala q locutꝫ sum
aduersum eã: quia indurauerunt ceruicẽ
suã: vt nõ audirẽt sermones meos.

C.C.S. phasur percussit hieremiã: et
ponit in neruum hieremiã: hieremias
dicat cõtra phasur et amicos eius: de
destructione hierlm plangit quoq; et
dolet super populo suo: maledicit diẽ
natiuitatis sue. Cpm. xx. B

Audiuit phassur filius
emmer sacerdos q psi
tutus erat princeps in
domo dñi hieremiã p
phetãtẽ hec verba. 157.c
Et percussit phassur hie
remiã ꝓphetã: & misit
eũ l neruũ qd erat l porta beniamin su
perior in domo dñi. Cũq; illuxisset in
crastinum: eduxit phassur hieremiã de
neruo. Et dixit ad eũ hieremias. Non
phassur vocauit dñs nomẽ tuũ sed pa
uorẽ vndiq;: qz hec dicit dñs. Ecce ego
dabo te in pauorẽ: et omnes amicos
tuos: & corruẽt gladio inimicorꝫ suorꝫ
oculi tui videbunt. Et eũ iudã dabo
in manu regis babylonis: et traducet
eos in babylonẽ: & percutiet eos gladio
Et dabo vniuersam substãtiã ciuitatis
hui? et oẽm laborẽ eius oẽq; pretiũ: et
cunctos thesauros regum iuda dabo l
manu inimicorꝫ eorꝫ: et diripiẽt eos & tol
lẽt & ducẽt l babylonẽ. Tu aũt phassur
et oẽs habitatores domꝫ tue ibitis l capti
uitatẽ: & in babylonẽ venies et ibi mo
rieris: ibiq; sepelieris tu et oẽs amici
tui: quibus ꝓphetasti mendacium. Sedu
xisti me dñe et seductꝫ sum: fortior me
fuisti et inualuisti. Factꝫ sum l derisu
tota die. Oẽs subsannãt me: qz ã olim
loqui: vociferãs iniqtatẽ: et vastitatẽ
clamito. & factus est mihi sermo dñi in
opprobriũ: & derisu tota die. & dixi. 20.10.
Nõ recordabor eiꝫ: neq; loqr vltra in
nomine illius. & factus est l corde meo q si
ignis exestuans: claususq; in ossibus
meis: et defeci ferre nõ sustinẽs. Audi
ui enim cõtumelias multoꝝ: et terroꝫ l
circuitu: psequimini et psequamur eũ ab
oibus viris q erãt pacifici mei: et cu
stodientes latꝫ meũ: si quomõ decipiat
et preualeamꝫ aduersus eũ: & ꝓpeqmur
pitionẽ ex eo. Dñs aũt mecũ est tanq;
bellator fortis: idcirco q psequunt me
cadẽt et infirmi erũt: et pfundentur vehe
mẽter: qz non intellexerũt opprobriũ
sempiternũ: qd nunq; delebit. & tu dñe
exercituum ꝓbator iustꝫ q vides renes
et cor: videã quaeso pitionẽ tuã ex eis.

D Tibi enim revelavi causam meam. Cantate
Job.3.a. domino laudate dominum quia liberavit animam
pauperis de manu malorum. Maledicta
dies in qua natus sum dies in qua peperit me
mater mea non sit benedicta. Maledicat vir
qui annunciavit patri meo dicens natus est
tibi puer masculus et qui gaudio letifi-
cavit eum. Sit homo ille per quem civitates
quas subvertit dominus non penituit eum.
Audiat clamorem mane et ululatum in tempore
meridiano quia non me interfecit a vulva
Job.3.b. et fieret mihi mater mea sepulchrum et vul-
cc.10.d. va eius concepta eternum. Quare de vulva
egressus sum ut viderem laborem et dolorem
et consumerentur in confusione dies meos.

B CC.S. De captione sedechiae et incendio hierusalem. Capm xxi.

UErbum quod factum est ad hieremiam
a domino cum misit ad eum rex sede-
J.42.a. chias phassur filius melchie et sophonia
filium maasie sacerdotem dicens. Inter-
roga pro nobis dominum quia nabuchodo-
nosor rex babylonis pelitur aduersum
B nos si forte faciat dominus nobiscum secundum
omnia mirabilia sua et recedat a nobis. et
dixit hieremias ad eos. Sic dicetis se-
dechie. Hec dicit dominus deus israel. Ecce ego
puertam vasa belli quia in manibus vestris
sunt et quibus vos pugnatis aduersus
C regem babylonis et chaldeos qui obsident
vos in circuitu murorum et congregabo
ea in medio ciuitatis huius. et debellabo
ego vos in manu extenta et brachio for-
ti et in furore et indignatione et in ira
magna. et puertam habitatores ciuitatis
huius. Fames et bellum pestilentia magna
morietur. Et post hoc ait dominus dabo sedec-
hiam regem iuda et filios eius. et populum eius
et qui derelicti sunt in ciuitate hac a peste
et a gladio et fame. et in manu nabucho-
donosor regis babylonis et in manu in-
micorum eorum et in manu querentium animas eorum
et percutiet eos in ore gladii non flecteet
neque parcet neque miserebitur. Et ad populum
hunc dices. Hec dicit dominus ecce ego
do coram vobis viam vitae et viam mortis
Qui habitauerit in vrbe hac morietur gladio
et fame et peste. qui autem egressus fue-
rit et transfugerit ad chaldeos qui obsi-
dent vos viuet erit et anima sua sicut spo-
lium. Posui enim faciem meam super ciuitatem
hanc in malum et non in bonum ait dominus. In
D manu regis babylonis dabitur et exuret
eam igni. Et domum regis iuda. Audite
verbum domini domus dauid. Hec dicit dominus.
Iudicate mane iudicium et eruite vi op-
pressum de manu calumniantis. ne forte
egrediatur vt ignis indignatio mea et
accendat et non sit qui extinguat propter
iniquitatem studiorum vestrorum. Ecce ego ad te
habitatricem vallis solide atque campestris ait dominus.
Qui dicitis quis descendet ad nos aut quis ingredietur domos nostras
qui ergo descendet domum regis et ascendet
ad solium eius. Et ecce ego visitabo super vos iuxta fructum studiorum vestrorum
dicit dominus et succendam ignem in saltu eius
et devorabit omnia in circuitu eius.

CC.S. Mittit prophetam ad regem vt pe-
cet de iudicio et iustitia et liberaret
oppressos quia ioachim rex iuda insepultus
iacet extra hierim. Capm xxii.

HEc dicit dominus. Descende
in domum regis iu-
dae. loaris ibi verbum
hoc et dicetis. Audi verbum domini
rex iuda qui sedes super solium dauid
tu et servi tui et populus
tuus qui ingredimini per portas istas. Hec
dicit dominus. Facite iudicium et iustitiam
liberate vi oppressum de manu calumnia-
toris et aduenam et pupillum et viduam noli
te contristare neque opprimatis iniquo et
sanguinem innocentem ne effundatis in lo-
co isto. Et cum feceritis verbum
istud ingredientur per portas domus huius
reges sedentes de sede dauid super thro-
num eius et ascendentes curribus et equis ipse
et serui eius et populus eius. Quod si non audieritis
verba hec in memetipso iurauit ait
dominus quia in solitudinem erit domus hec. Qui
hec dicit dominus super domum regis iuda.
Galaad tu mihi caput libani. Sed non po-
suero te solitudinem vobis inhabitabilem
et sanctificabo super te interfectores
viri et arma eius et succident electos ce-
dros tuas et precipitabunt in ignem. et
trahent gentes multae per ciuitatem hanc
dicetque vnusquisque proximo suo. Quare fecit
dominus sic ciuitati huic magnae. et responde-
bitur eo quod dereliquerint pactum domini dei sui
et adorauerint deos alienos et seruierint
eis. Nolite flere mortuum neque
gemitis super eum flete. Plangite eum qui
egredietur quia non reuertetur vltra neque videbit terram natiuitatis suae. Quoniam
haec dicit dominus ad sallum filium iosiae regis iuda qui
regnauit pro iosia patre suo. qui egressus
est de loco isto. Non reuertetur huc amp-
plius sed in loco ad quem transmigrauerunt
illum morietur et terram istam non videbit amp-
plius. Ue qui edificat domum suam in iniqui-
tate et cenacula sua non in iudicio. Amici
suum opprimet frustra et mercedem eius
non reddet ei. Qui dicit: edificabo mi-
hi domum latam et cenacula spaciosa
aperit sibi fenestras et facit laquearia

cedrina et pingitur sinopide. Nunquid
regnabis quia conferis te cedro? Pater
tuus nonne cibum et potum sumpsit et fecit
iudicium et iustitiam tunc cum erat et
iudicauit causam pauperis et egeni in
bono tunc. Nonne hoc est cognoscere
me dicit dominus. Tui vero oculi et cor non sunt
nisi super auaritiam tuam et ad effundendum
sanguinem innocentem et ad calumniam et ad curiosa mali
operis. Propterea hec dicit dominus ad ioa
chim filium iosiae regem iuda. Non plangent
eum fratres et sororem non deplorabunt
eum heu domine et heu domina. Sepulture asini
sepelietur putrefactus et proiectus extra
portas hierusalem. Ascende libanum et clama
et dabant pro voce tua. et clama ad transi-
tantes quia contriti sunt omnes amatores
tui. Locutus sum ad te in abundantia
tua dixisti non audiam. Hec est via mea
ab adolescentia tua quia non audiuisti vocem
meam. Omnes pastores tuos pascet ventus:
et amatores tui captiuitatem ibunt. Et
tunc confunderis et erubescis ab omnibus
malitiis tuis qui habitas in libano et nidificas
in cedris. Quomodo gemuisti cum venissent
tibi dolores quasi dolores parturientis.
Viuo ego dicit dominus quia si fuerit iechon
nias filius ioachim regis iuda annulus
in manu dextera mea inde euellam eum.
Et dabo te in manu querentium animam tuam
et in manu quorum tu formidas faciem
in manu nabuchodonosor regis baby-
lonis et in manu chaldeorum. Et mittam
te matrem tuam qui genuit te in terra alie-
na in qua nati non estis ibique morietis
ibi. Et in terra ad quam ipsi leuant animam
suam vt reuertantur illuc non reuertent.
Numquid vas fictile aut quasi vtensilium vir iste
iechonias? Numquid vas absque oleo volun-
tate? Quare abiecti sunt ipse et semen eius
et proiecti in terram ad quam ignorauerunt
Terra terra terra audi sermonem domini. Hec
dicit dominus. Scribe virum istum sterilem. vi-
rum qui in diebus suis non proseperabitur. Nec
enim erit de semine eius vir qui sedeat super so-
lium dauid et potestatem habeat vltra in iuda.
CC.S. Comminatur dominus pastoribus lace-
rantibus gregem: de natiuitate christi: de
passione eius: de sacerdotum sordibus
et prophetarum de falsis prophetis qui
sunt domini omnis. Capm xxiii.

VE pastoribus qui disperdunt et dila-
cerant gregem pascue mee: dicit
dominus. Ideo hec dicit dominus deus israel
ad pastores qui pascunt populum meum.
Vos dispersistis gregem meum et eiecistis
eos: non visitastis eos. Ecce ego visi-
tabo super vos malitiam studiorum vestrorum
ait dominus. Et ego congregabo reliquias
gregis mei de cunctis terris: ad quas
eiecero eos illuc: et conuertam eos ad tu-
ra sua: et crescent et multiplicabuntur
super eos pastores: et pascent
eos. Non timebunt vltra neque pauebi-
bunt: nullus quoque eorum numero dicit dominus.
Ecce dies veniunt dicit dominus: et suscitabo
J.33.c. B
David germen iustum: et regnabit rex et
sapiens erit: et faciet iudicium et iustitiam
Dan.33.b
6.16.c.
in terra. In diebus illis saluabitur iuda: et
israel habitabit confidenter. Et hoc est nomen
quod vocabunt eum: dominus iustus noster. Pro
pter hoc ecce dies veniunt dicit dominus et
non dicent vltra: viuit dominus: qui eduxit
filios israel de terra egypti: sed viuit dominus qui
eduxit adduxit semen domus israel de tra
aquilonis: et de cunctis terris ad quas eiecerat
eos illuc: et habitabunt super terram suam. Ad
prophetas. Contritum est cor meum: in me-
dio mei contremuerunt ossa mea. Fa-
ctus sum quasi vir ebrius et quasi homo medi-
dans a vino: facie domini et a facie verborum
sanctorum eius: quia adulteris repleta est terra
quia a facie maledictionis luxit terra:
C arefacta sunt arua deserti. Factus est
cursus eorum malus: et fortitudo eorum dis-
similis. Propheta namque et sacerdos
polluti sunt: et in domo mea inuenta ma-
lum eorum ait dominus. Idcirco erit via eorum
quasi lubricum in tenebris: impellent et ce-
cident in ea. Afferam super eos malum: anni
visitationis eorum ait dominus. Et in proo-
phetis samarie vidi fatuitatem: prophetabat in baal et decipiebat populum meum
israel. Et in prophetis hierusalem vidi illicitudi-
nes adulteratium et iter mendacii. et confor-
tauerunt manus pessimorum vt non puenite-
rent vnusquisque a malicia sua. Facti sunt
mihi omnes vt sodoma: habitatores eius
quasi gomorra. Propterea hec dicit dominus
exercituum ad prophetas. ecce ego cibabo
5.9.c.
eos absinthio: et potabo eos felle. A
D prophetis egressa est pollutio super
omnem terram. Hec dicit dominus exercituum. Noli
te audire verba prophetarum qui prophetant vobis
et deseruiunt vobis. Visionem cordis sui lo-
quuntur non de ore domini. Dicunt his qui blas-
phemant me loquutus est dominus. Pax erit vobis
et omni qui ambulat in praauitate cordis sui
dicent non veniet super nos malum. Quis
enim astitit consilio domini: et vidit et audiuit
sermonem eius? Quis obtendit verbum illius
et audiuit? ecce turbo domini in furore egredietur tempestas erumpens super
caput impiorum veniet. Non reuertetur
furor domini donec faciat: donec compleat cogitationem cordis sui.

In nouissimis dieb⁹ inteligetis consilium eius. Nõ mittebã pphetas ⁊ ipsi currebãt: nõ loq̃bãt ad eos: et ipsi pphetabãt. Si stetissent ⁊ filio meo: et nota fecissent ꝓba mea ppło meo: auertissent q̃q; eos a pia sua mala: ⁊ a cogitationibus suis pessimis. Putasne dñs e vicino ego sum dicit dñs: et nõ de⁹ de lõge? Si occultabit vir i abscõditis: et ego nõ videbo eũ: dicit dñs. Ñũquid nõ celũ ⁊ terram ego ipleo dicit dñs? Audiui q̃ dixerunt pphete pphetãtes i nomine meo mẽdacii: atq; dicẽtes. Sõniaui somniaui. Usq; quo istud est i corde pphetarũ vaticinãtiũ mẽdacii et pphetantiũ seductiones cordis sui? Qui volũt facere vt obliuiscat ppłs me⁹ nomis mei: ꝓpter somnia eorũ q̃ narrat vnusq̃sq; ad primũ suum sicut obliti sunt pres eorũ nomis mei ꝓpter baal. Propheta q̃ hꝫ somniũ narret somniũ: et qui hꝫ sermonẽ meũ: loquat sermonẽ meũ vere. Quid paleis ad triticũ: dicit dñs. Nũnq̃d nõ verba mea sunt q̃si ignis: dicit dñs: et quasi malle⁹ terẽs petrã. Propterea ecce ego ad pphetas: ait dñs qui furãtur ꝓba mea vnusq̃sq; a primo suo. Ecce ego ad pphetas ait dñs qui assumunt linguas suas ⁊ aiũt: dicit dñs. Ecce ego ad pphetas somniãtes mendacii: ait dñs. q̃ narrauerũt ea et seduxerũt ppłm meũ in mẽdacio suo: et in miraculis suis cũ ego nõ misissem eos nec mãdasses eis q̃ nihil pfuerũt ppło huic dicit dñs. Si igit interrogauerit te ppłs iste: vel ppheta aut sacerdos dicens: q̃ est onus dñi. Dices ad eos. Vos estis onus. Proiciã quit pe vos dicit dñs. Et ppheta ⁊ sacerdos: ⁊ populus qui dixerit onꝰ dñi: visitabo super virũ illũ: et super domũ eius. Hec dicetis vnusq̃sq; ad primũ: et ad fratrẽ suũ. Quid rñdit dñs et q̃d locut⁹ est dñs? Et onus dñi vltra non memorabit: q̃ onus erit vnicuiq; sermo suus. Et pertrahitis ꝓba dei viuẽtis: dñi exercituũ dei nr̃i. Hec dices ad pphetam. Quid rñdit tibi dñs: et q̃d locutus est dñs? Si aiũt onꝰ dñi dicetis ppł hoc: hec dicit dñs. Quia dixistis sermonẽ istũ onus dñi: et misi ad vos dicẽs nolite dicere onus dñi: propterea ecce ego tollã vos portans: et derelinquã vos et ciuitatẽ quã dedi vobis et patrib⁹ vrĩs a facie mea: et dabo vos i opprobrium sempiternũ: et in ignominiam eternã que nunq̃ obliuione delebitur.

C.S. De figura ficuũ duoꝝ calatheũ q̃ vidit hieremias: de afflictione seducte ciuitatis ppłi. Cap. xxiiii.

Osten dit mihi dñs: et ecce duo calathi plени ficis positi ante templũ dñi: postq̃ transtulit nabuchodonosor: rex babilonis de ionã filiũ ioachim regem iudaeorũ principes eius et fabros et inclusores de hierlm: et adduxit eos in babylonẽ. et calathus vnus ficus bonas habebat nimis: vt solent ficus esse primi ꝓpis. et calathus vnus ficus malas habebat malas nimis q̃ comedi non possent eas ꝓ eẽt male. et dixit dñs ad me. Quid tu vides hieremias? et dixi. Ficus: ficus bonas: bonas valdẽ. et mala: malas valde q̃ comedi nõ possunt eas ꝓ sunt male. et factum est ꝓbũ dñi ad me dicẽs. Hec dicit dñs deus israel. Sicut ficus hec bone sic cognoscã transmigrationem iuda quã emisi de loco isto i terrã chaldeoꝝ in bonũ. et ponã oculos meos sup eos ad placandũ: et reducã eos i terrã hãc et edificabo eos: nõ destruã et plãtabo eos: nõ euellã et dabo eis cor vt sciãt me: q̃ ego sum dñs. et erũt mihi in ppłm: et ego ero eis in deũ: q̃ reuertent ad me in toto corde suo. et sicut ficus pessime que comedi non possunt: eo ꝓ sunt male: ait dñs: sic dabo sedechiã regẽ iudaea et principes eius: et reliquos de hierlm qui remãserunt in vrbe hacte: qui habitãt in terra egypti. et dabo eos in commotionẽ afflictionẽq; omnib⁹ regnis terre in opprobriũ ⁊ in parabolã et in prouerbiũ: et in maledictionẽ in omnibus locis ad q̃ eieci eos: et mittã in eos gladiũ ⁊ famẽ et pestẽ donec pereant de terra quã dedi eis ⁊ p̃ patribus eorũ.

C.S. De captiuitate septuaginta annorũ totius iudee: de calice quo potantur omnes gẽtes vocant̃ pastores et optimates ad planctũ. Cap. xxv.

Verbũ q̃ factũ est ad hieremiam de oi ploo iude in anno quarto ioachim filii iosie regis iudee: ipse est annus primus nabuchodonosor regis babylonis. et locutus est hieremias ppheta ad oes ppłs iudaee: et ad omnes habitatores hierlm: dicens. A tertiodecimo anno iosie filii amon regis iuda ꝓsq; ad diẽ hanc ip̃ est tertius et viceslm⁹ annus: factũ est ꝓbũ dñi ad me: et locut⁹ sum ad vos de nocte cõsurgẽs ⁊ loquẽs ⁊ non audistis. et misit dñs ad vos oes seruos suos pphetas p̃surgens diluculo mittens: et non audistis: neq; inclinasti aures ueras vt audiretis: eius dicẽs. Reuertimini non q̃q; a via sua mala: et a pessimis cogitationib⁹ vrĩs: et habitabitis i terra quã dedit dñs vobis ⁊ p̃ patribus vestris a seculo ⁊ vsq; in scl̃m. Et nolite ire post deos alienos: vt seruatis eis: et adorẽtis eos: neq; me ad iracundiã ꝓuocetis in operibus manuũ vestrarũ: et affligã vos. Et non audistis me: dicit dñs: vt me ad iracundiã ꝓuocaretis in opib⁹ manuũ vestrarũ in malũ vestrũ. Propterea hec dicit dñs exercituũ. Quia eo ꝓ non audistis ꝓba mea: ecce ego mittam et assumã ꝓuniũ cognationes aquilonis: ait dñs: et nabuchodonosor regem babylonis seruũ meũ: et adducã eos sup terrã istam: et super habitatores eius: et super oes nationes q̃ in circuitu illius sunt: et interdicã eos: et ponam eos in stupore: et in sibilũ: et in solitudines sempiternas. Perdãq; et eis vocem gaudii: et vocẽ letãtis: vocẽ sponsi: et vocẽ sponse: et molã: et lumen lucerne. Et erit vniuersa terra ista in solitudinẽ ⁊ in stupore: et seruiẽt oes gẽtes iste regi babylonis septuaginta annis. Cũq; impleti fuerint septuaginta annis: visitabo super regem babylonis ⁊ super gentem illã: dicit dñs: iniquitatẽ eorũ: super terrã chaldeoꝝ: et ponã illam in solitudines sempiternas. Et adducã super terrã illam oia ꝓba mea q̃ locut⁹ sum ꝓ ea: et oes q̃ scripti sunt i libro istoꝝ: q̃cunq; ꝓphetauit hieremias aduersum oes gentes. Quia etiã ipsi quoq; seruiẽt eis: et erunt gẽtes multe et reges magni. Et reddã eis secũdũ opera eorũ: et secũdũ ꝓpera manuũ suarũ: q̃ fecerũt dñs exercituũ de⁹ israel. Sume calicẽ vini furoris huius de manu mea: et ꝓpinabis de illo cunctis gẽtib⁹ ad q̃s ego mittã te: et bibent et turbabũtur: et insanient a facie gladii quẽ ego mittam inter eos. Et accepi calicẽ de manu dñi: et ꝓpinaui cunctis gentib⁹ ad quas misit me dñs: hierlm: et ciuitatib⁹ iudaee: et regib⁹ eius: et principibus eius: vt darẽt eos in solitudinem et in stuporem: et in sibilũ: et in maledictionẽ: sicut est dies istã. Pharaoni regi egypti: et seruis eius: et principib⁹ eius: et oi ploo eius: et omnibus gẽtibus: cunctis regibus terre ausitidis: et cunctis regib⁹ terre philistiim: et ascalonis: et gazẽ: et accaron: et azoti: et reliquo idumee: et moab: et filiis ammon: et cunctis regib⁹ tyri: et omnibus regib⁹ sidonis: et regib⁹ terre insulari q̃ sunt trãs mare: et dedan: et themas: et buz: et omnibus q̃ attonsi sunt comã: et cunctis regib⁹ arabie: et cunctis regib⁹ occidẽtis q̃ habitant in deserto: et cunctis regib⁹ zabri: et cunctis regib⁹ elam: et cunctis regib⁹ medoꝝ: et cunctis q̃s regib⁹ aquilonis de ppe: et de lõge: vnicuiq; cõtra fratrẽ suũ: et oib⁹ regnis terre q̃ sup facie eius sunt. Et rex sisac bibet post eos. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituũ de⁹ israel. Bibite et inebriamini: ⁊ vomite ⁊ cadite et nolite cõsurgere a facie gladii quem ego mittã inter vos. Cũq; noluerint accipere calicẽ de manu tua vt bibant: dices ad eos. Hec dicit dñs exercituũ. Bibẽdo bibetis: q̃ ecce in ciuitate in qua inuocatũ est nomẽ meũ: ego incipio affligere: et vos quasi innocẽtes ⁊ immunes eritis. Nõ eritis immunes. Gladiũ enim ego voco sup oes hãitatores terre: dicit dñs exercituũ. et tu pphetabis ad eos oes ꝓba hec: dices ad illos. Dñs de excelso rugiet: et de hãitaculo sancto suo dabit vocẽ suã. Rugiẽs rugiet sup decorẽ suũ. Celeuma quasi calcantium cõcinet aduersus oes habitatores terre. Peruenit sonit⁹ vsq; ad extrema terre: q̃ iudicium dñi cũ gẽtib⁹. Iudicat ip̃e cũ oi carne. Impios tradidit gladio: dicit dñs. Hec dicit dñs exercituũ. Ecce afflictio egredietur de gente in gẽtẽ: et turbo magn⁹ egredietur a summitatib⁹ terre: ⁊ erũt interfecti dñi i die illa a summo terre vsq; ad summũ eius. Nõ plãgẽtur et nõ colligẽtur neq; sepeliẽtur: sicut stercũ: iniũ sup faciem terre iacebunt. Ululate pastores ⁊ clamate. ⁊ aspergite vos cinere optimates gregis q̃ cõpleti sunt dies vri: vt interficiamini ⁊ dissipationes vre ceciderũt quasi vasis speciosa. Et peribit fuga a pastorib⁹: et saluatio ab optimatib⁹ gregis. Vox clamoris pastoꝝ ⁊ vlulatus optimatũ gregis: q̃ vastauit dñs pascua eorũ: et cõtriuerũt aruã pacis a facie ire furoris dñi. Deseruit quasi leo tabernaculũ suũ: q̃ factũ est terra eorũ in desolationem a facie ire columbe et a facie ire furoris dñi.

C.S. De regno ioachim: qualiter sacerdotes voluerũt occidere hieremiã et liberatus est per principes. Cap. xxvi.

In ꝓncipio regni ioachim filii iosie regis iuda: factũ est ꝓbũ istud a dño: dicẽs. Hec dicit dñs. Sta in atrio

Cant. 5.a

Joel. 3.a
Amos. 1.a

domus dñi: et loqr̃i ad oēs ciuitates
iuda: q̃ venissent vt adorēt in domo
dñi omnes sermones q̃ ego manda
ui tibi: loquaris ad eos. Nolit fortasse
audire et conuertatur
vnusquisq; a via sua mala: et penitear me
B mali q̃ cogitauī facere eis ppter ma
licia studiorū eorū: et dices ad eos. Hec
dicit dñs. Si nō audieritis me vt ambu
latis i lege mea q̃ dedi vobis vt au
diatis sermones seruorū meorū pphetarū
quos ego misi ad vos de nocte consur-
gēs et dirigēs: et nō audistis: dabo do
J. codē. mui istī sicut silo et vrbē hāc dabo in
maledictionē cunctis gentibus terre:
et audierunt sacerdotes et pphete: et
omis ppls hieremiā loquēte vba hec i
domo dñi. Cumq; complesset hiere-
C mias loquēs omia q̃ mandauerat ei dñs vt
loqrēt ad vniuersum ppl̃m: apphende-
runt eum sacerdotes et pphete et omis
ppls dicēs. Morte morier̃. Quare pro
phetauit in nomine dñi dicēs. Sicut silo
erit domus hec: et vrbs ista desolabitur:
eo q̃ nō sit habitator: et congregatus est
eis ppls aduersus hieremiā in domo
dñi: et audierūt pncipes iuda vba hec: et
ascēderūt de domo regis: et sedēs dñi ase-
D derunt in introitu porte domus dñi nou-
ue: et locuti sunt sacerdotes et pphete ad
pncipes et ad oēm ppl̃m dicētes. Judi-
cium mortis est viro huic: q̃ pphetauit
aduersus ciuitatē istā: sicut audistis au-
ribus vestris: et ait hieremias ad omes
pncipes et ad vniuersum ppl̃m: dicēs.
G. 7. a. Dñs misit me vt pphetarē ad domus
istas et ad ciuitatē hāc omia vba q̃ audi-
stis. Nunc q̃ bonas facite vias vestras
et studia vestra: et audite vocē dñi dei vestri
et penitebit dñm mali: q̃ locutus est ad-
uersum vos: ego autē ecce i manibus
E vestris sum: facite mihi q̃ bonum est et rec-
tum in oculis vestris. Verumtamē scitote et
cognoscite: q̃ si occideritis me sanguī
nē innocētē tradetis cōtra vos metipsos
et cōtra ciuitatē istā et habitatores eius.
In veritate enim misit me dñs ad vos: vt
loqrer i aurib̃ vestis omia vba hec: et di
xerūt pncipes et omis ppls ad sacerdo-
tes et pphetas. Nō est viro huic iudi-
cium mortis: q̃ i nomine dñi dei nostri loc-
tus est ad nos. Surrexerunt ergo viri
de seniorib̃ terre: et dixerūt ad omē ce
tus ppli loquētes. Micheas de moras-
thim fuit pphēta in diebus ezechie regis
F Micheē. iuda: et ait ad oēm ppl̃m iudē dicens.
3. o. Hec dicit dñs exercituū. Sion q̃si ager
arabitur: et hierusalem in acruū lapidū erit
et mons domus quasi excelsa silue.
Numq̃d morte condēnauit eū ezechias
rex iudae et omis iudea? Timuit q̃ne
rit dñm: et deprecatus est faciē dñi: et pe-
nituit dñs malo q̃ locutus erat aduer-
sus eos. Ergo nos facimus malū magnū
de animabus nrīs. Fuit quoq; vir prophe-
tans i nomine dñi vrias filius semei de ci
riathiarim et pphetauit aduersus ci-
uitatem istam et aduersus terram hanc iuxta
omia vba hieremie. Et audiuit rex ioa-
chim et omes potentes et pncipes sermones
eius: et quesiuit rex interficere eum. Et audi-
uit vrias et timuit: fugitq; et egressus
est egyptum. Et misit rex ioachim viros
in egyptum: scilicet natā filium achebor et
viros cum eo in egyptum. Et eduxerunt vrian
de egypto: et adduxerunt eum ad regem
ioachim: qui percussit eum gladio: proiecit
cadauer eius in sepulchro vulgarium
filiorum populi. Sed manus achā filii saphan fuit
cum hieremia: vt nō traderetur in ma-
nus ppli: vt interficerent eum.

C.C.S. De cathenis lignis vinculis
mitredis q̃ne regib̃ et monēt subdi
ei nabuchodonosor: alii mortui. Capitulum.

IN principio regni ioachim filii iosie
regis iuda fuit sermo iste ad hie-
remiam a dño dicēs. Hec dicit dñs ad me.
Fac tibi vinculia et cathenas: et ponet eas
in collo tuo: et mittes eas ad regem
edom et ad regem moab: et ad regem filiorum ammon
et ad regem tyri ad regem sidonis in manu
nuntiorum q̃ venerit hierusalem ad sedechiam
regem iuda: et dic eis vt ad dños suos ha-
quant. Hec dicit dñs exercituū deus israel.
Hec dicetis ad dños vestros. Ego feci ter-
ram et homines et iumenta q̃ sunt super facie
terre in fortitudine mea magna et in bra-
chio meo extento: dedit eam q̃ placuit
oculis meis. Et nunc tradidi ego omnes
terras istas in manu nabuchodonosor
regis babylonis serui mei. Insuper et bestias
agri dedi eis vt seruiant illi. Et seruient
ei omes gentes et filio eius et filio filii eius
donec veniat tempus terre eius: et ipsius quo
niam et gentes multe et reges magni seruent
sibi ei regnis q̃ non fuerit nabucho-
donosor regis babylonis: et q̃cumq; non
ceruicem suam ceruicem suam sub iugo regis ba-
bylonis: in gladio et in fame et in pes-
te visitabis super gentem illam: ait dominus
donec consumam eos i manu eius. Vos ergo
nolite audire pphetas vestros et diuinos
vestros: et augures et maleficos q̃
dicunt vobis nō seruietis regi babylonis
q̃ mendacium pphetant vobis: vt longe
facient vos de terra vestra et eijciat
vos: et pereatis. Porro gens q̃ subiecerit
ceruicem suam sub iugo regis babylonis:
et seruierit ei: dimittam eam in terra sua dicit
dñs: et colet eam et habitabit eam: et ad se-
dechiam regem iuda locutus sum sim omia
vba hec dicens. Subiicite colla vestra
sub iugo regis babylonis: et seruite ei et
ppli eius: et viuite. Quare morientis tu
et ppls tuus gladio et fame et pestilentia
locutus est dñs ad gentem q̃ seruire noluerit
regi babylonis? Nolite audire vba
pphetarum dicentium vobis: nō seruetis regi
babylonis q̃ mendacium ipsi loquuntur
vobis. Quia nō misi eos ait dñs: ipsi p
phetant in nomine meo mendacium vt eijciat
vos et pereatis vos et pphete q̃ vaticinan
tur vobis. Et ad sacerdotes et ad ppl̃m
istum locutus sum dicēs. Hec dicit dñs.
D Nolite audire vba pphetarum vestrorum q̃
pphetant vobis dicētes. Ecce vasa dñi
reportabunt de babylone nunc cito. Men
dacium enim pphetant vobis. Nolite g audi
re eos sed seruite regi babylonis vt vi
uatis. Quare dat hec ciuitas i solitudi
nem? si pphete sunt et si est vbi dñi in
nobis: oremus dñm exercituum vt non ve
niant vasa q̃ remanserunt in domo
dñi et in domo regis iuda et hierusalem
in babylonem. Quia hec dicit dñs exercituum
de columnis et mari et de basibus: et de
reliquis vasis q̃ remanserunt in ciuitate
hac: quae non tulit nabuchodonosor rex
babylonis cum transferret iechoniam filium
ioachim regis iuda de hierusalem in babylo-
nem: et omes optimates iudee et hierusalem. Qua
hec dicit dñs exercituum deus israel de vasis q̃
remanserunt in domo dñi et in domo regis
iuda et hierusalem. In babylonem transferen-
tur: et ibi erunt usq; ad diem visitatio
nis sue dicit dñs: et afferri faciam eos:
et reportabo in loco isto.

C.C.S. Ananias propheta dicit hiere-
mie q̃ post duos annos reddit ppl̃m
de babylone: et omnia vasa domus dñi.
E respondit hieremias amen. Cap. xxviii.

ET factum est in anno illo i principio
regni sedechie regis iuda i anno
quarto: i mense quinto dixit ad me ananias
filius azur propheta de gabaon in domo
dñi coram sacerdotibus et omi ppl̃o: dicēs.
Hec dicit dñs exercituum deus israel. Con-
tritum iugum regis babylonis: adhuc duo
anni dierum sunt: ego referam in hoc loco
omia vasa dñi q̃ tulit nabuchodo-
nosor rex babylonis de loco isto: et tra-
stulit ea in babylonem. Iechoniam filium
ioachim regis iuda: et omes transmigratio
nem iuda q̃ ingressi sunt in babylonem ego
reuertere faciam. Ait dñs. Confregi enim
iugum regis babylonis.

Et ait hieremias propheta ad ananiam
pphetam coram sacerdotibus et coram
omi populo stantibus in domo dñi: et ait
hieremias propheta. Amen sic faciat dñs. Suscitet dñs vba
tua q̃ pphetasti vt referat vasa in do
mum dñi: et omis transmigratio de babylo
ne ad hoc locum. Verumtamen audi vbum hoc
q̃ ego loqr̃ i auribus tuis: et auribus
vniuersi ppli. Prophete qui fuerunt ante me
et te ab initio: pphetauerunt super tras
multas et super regna magna de bello: et
de afflictione: et de fame: pphetauerunt
C vaticinantes. Propheta qui vaticinatus fuerit
pacem: cum venerit verbum prophete
q̃ misit dñs i veritate. Et tulit
ananias pphetam catenam de collo hiere
mie pphete: et confregit eam. Et ait ananias
in conspectu omis populi dicens. Hec dicit
dñs. Sic conteram iugum nabuchodono
sor regis babylonis post duos annos dies
de collo omis gentium. Et abiit hieremias
pphetam suam. Et factum est verbum dñi ad
hieremiam: postquam confregit ananias pro
phetam cathenam de collo hieremie pphe
tam dicēs. Vade et dices ananie. Hec dicit
dñs. Cathenas lineas peruertisti: et facies
pro eis cathenas ferreas: q̃ hec dicit dñs
exercituum deus israel. Iugum ferreum posui
super collum cunctarum gentium istarum: vt seruiant
nabuchodonosor regi babylonis: et ser
uient ei: insuper bestias terre dedi ei. Et di
xit hieremias pphta ad ananiam pphetam. Audi anania: non misit te dñs: et tu
confidere fecisti ppl̃m istum i mendacio. Id
circo hec dicit dñs. Ecce ego mittam te
a facie terre: hoc anno morieris: quia aduersum
dñm locutus es. Et mortuus est anani
as pphetam in anno illo mense septimo.

C.C.S. Propheta describit transmigra
tionem vt credatur libri scribes ad ca
ptiuos babylonis: anno septuagesimo
a domino visitabuntur de pseudo pro
phetis cauendis Capitulum. xxix.

ET hec sunt vba libri q̃ misit hie
remias pphetam de hierusalem ad reli
quos seniores transmigrationis: et ad sacer
dotes: et ad pphetas: et ad omem ppl̃m quem
transtulerat nabuchodonosor de hierusalem
i babylonem post q̃m egressus est de hieconias
regem: et matrem eius: et principes iuda et
hierusalem: et fabros: et clausor de hierusalem i ma
nu clausa filii saphan: et gamarie filii hel
chie quos misit sedechias rex iuda ad
nabuchodonosor: regem babylonis i ba
bylonem dicēs. Hec dicit dñs exercituum
deus israel: omni transmigratio
ni quam transtuli de hierusalem in babylonem.

Edificate domos & habitate: & plãtate
hortos: & comedite fructũ eorũ. Accipi
te uxores & gĩnate filios et filias: & da
te filiis vestris uxores: & filias vestras date
viris et pariãt filios & filias: et multi
plicamini ibi & nolite ẽ pauci nũero
q̃rite pacẽ ciuitatis ad quã trãsmigra
re vos fecit: orate ep̃ ea ad dñm: quia in pa
ce illius erit vobis pax. Hec et dicit dñs
exercituũ deus israel. Nõ vos seducãt pro
phete vestri q̃ sunt i medio vestri: et ocul
ni vestri: ne arrẽdatis ad somnia vestra q̃
vos somniatis: quia ipsi ꝓphetãt vobis i
nomine meo: & nõ misi eos: dicit dñs. Q:
hec dicit dñs. Cũ ceperint impleri Baby
lone septuaginta ãni visitabo vos: & su
scitabo super vos verbũ meũ bonũ: & redu
cã vos ad locũ istũ. Ego enim scio cogi
tationes quas ego cogito super vos ait dñs
cogitationes pacis: et nõ afflictionis vt
det vobis finẽ et patientiã: & inuocabitis me
et ibitis: et orabitis me: et ego exaudiã
vos: & q̃retis me & inuenietis. Cũ q̃sieritis
me i toto corde vestro et inuenãr a vo
bis ait dñs. Et reducã captiuitatẽ ves
tram: et pregabo vos de vniuersis gen
tibus: et de cunctis locis ad q̃ expulsos
dicit dñs. Et reuertere faciã de loco
ad quẽ trãsmigrare vos feci: quia dixi
stis suscitabit nobis dñs ꝓphetas in
babylone. Q: hec dicit dñs ad regẽ q̃
sedet super solium David: et ad omẽ ꝑplm ha
bitatorẽ vrbis huius: et ad fratres vestros q̃
nõ sunt egressi vobiscũ in trãsmigra
tionẽ. Hec dicit dñs exercituũ. Ecce
ego mittã i eos gladium et famẽ & pestẽ
et ponã eos q̃si ficus malas: q̃ cõedi nõ
possunt: eo q̃ pessime sint: et persequãr eos in
gladio & i fame & i pestilentia. Et dabo
eos i vexationẽ omnibus regnis terre
in maledictionẽ & stuporẽ: & sibilum
& opprobriũ cunctis gentibus ad quas ego
eieci eos: eo q̃ nõ audierint verba mea
dicit dñs: q̃ misi ad eos per famulos meos
ꝓphetas de nocte surgens & mittens
& nõ audisti: dicit dñs. Vos q̃ audite
verbũ dñi vos qui trãsmigratis quã emisi
de hierusalem in babylonẽ. Hec dicit dñs
exercituũ deus israel ad achab filiũ cho
lie: et ad sedechiã filiũ maasie: q̃ ꝓphe
tãt vobis in nomine meo mendacia. Ecce ego
tradã eos in manu nabuchodonosor re
gis babylonis: & percutiet eos in oculis
vestris. Et assumet ex eis maledictio ot
trãsmigrationis iuda q̃ est i babylone
dicẽtũ. Ponat te dñs sicut sedechiã:
et sicut achab q̃s fecit rex Babylonis
in igne: p̃ eo q̃ fecerit stultitiã in israel:

et mechati sunt i vxores amicorũ suo
et locuti sunt verbũ meũ in nomine meo mendacia
q̃ mãdaui eis. ego sum iudex & testis
dicit dñs. & ad semeiã nechalmitẽ dices
Hec dicit dñs exercituũ deus israel.
Pro eo q̃ misisti in nomine meo libros ad
omẽ ꝑplm q̃ est in hierusalem: et ad sophoniã
filiũ maasie sacerdotẽ: et ad omnes
sacerdotes dicẽs. Q: dñs dedit te sa
cerdotẽ pro ioiada vt sis dux in domo
dñi super omẽ virũ arreptitiũ & ꝓpha
tãtẽ: vt mittas eũ i nerui & i carceri.
Et nunc q̃re nõ increpasti hieremiã ana
thotitẽ q̃ ꝓphetat vobis? Q: sup hoc
misit in babylonẽ ad nos dicens. Longe
est: edificate domos et habitate et
plãtate hortos & comedite fructũ eorũ.
Legit q̃ sophonias sacerdos libũ istũ
in auribus hieremie ꝓphete. Factũ est autẽ
dñi ad hieremiã dicẽs. Mitte ad omnes
transmigrationẽ dicẽs. Hec dicit dñs
ad semeiã nechalmitẽ. Pro eo q̃ ꝓphe
tauit vobis semeias: & ego nõ misi eũ
et fecit vos confidere in mendacio: ideo
hec dicit dñs. Ecce ego visitabo super
semeiã nechalmitẽ: et super semẽ eius.
Nõ erit ei vir sedẽs in medio ꝑpli hu
ius: et non videbit bonũ q̃ ego faciã
ꝑplo meo ait dñs: quia locutus est ad
uersus dominum.

CC.S. Promittit tristitiã de captiuitate iude subdit: de gaudio liberationis & vltione in hostes populi. Cf. xx.

Hoc verbũ q̃ factũ est ad hieremiã
a dño dicẽs. Hec dicit dñs deus is
rael. Scribe tibi oia verba q̃ locutus sum
ad te in libro. ecce enim dies veniunt: ait
dñs: & conuertã conuersionẽ populi
mei israel et iuda: ait dñs: et conuertam
eos ad terrã quã dedi patribus eorum: et
possidebunt eã. & hec verba q̃ locutus est
dñs ad israel et ad iudã. Q: hec dicit
dñs. Vocẽ terroris audiuimus: timo
do et non est pax. Interrogate et videte
si generat masculus. Quare ergo vidi
omnis vir in manibus suis q̃si par
turientis: & conuersi sunt omnes facies
in aruginem? Ve q: magna dies illa:
nec est similis eius: tẽpus q: tribulationis
est iacob: et ex ipso saluabitur. Et erit in
die illa: ait dñs exercituũ: conterã iugum
eius de collo tuo: et vincula eius rumpã:
et non ꝑtransibunt eum amplius alieni: sed
seruiet dño deo suo: et dauid regi suo
quẽ suscitabo eis. Tu ergo ne timeas
serue meus iacob: ait dñs: neq; paueas
israel: q: ecce ego saluabo te de terra
longinqua & semẽ tuum de terra captiui

tatis eorũ. Et reuertetur iacob & requiescet
et erectus affluet bonis et nõ erit qui
formidet: quia tecũ ego sum ait dñs vt
saluẽ te. Faciã enim ꝑsummationẽ in cũ
ctis gentibus i quibus dispersi te: te autẽ nõ
faciã in cõsummationẽ sed castigabo te
in iudicio: vt ibi nõ videar innocens: q:
hec dicit dñs. & Insanabilis fractura
tua pessima plaga tua. Nõ est q̃ iudicet
iudicio tuo: ad alligandã curationem
vlceris tui: ad alligandã curationem
vlceris tui: nõ est tibi. Omnes amatores
tui obliti sunt tui: et eos nõ q̃rent. Plaga
inimici percussi te castigatione crudeli
propter multitudinẽ iniquitatis tue du
ra facta sunt peccata tua. Quid clamas
super contritione tua? Insanabilis est do
lor tuus. Propter multitudinẽ iniqui
tatis tue: quia dura peccata tua feci
de te. Propterea omes q̃ comedunt te
devorabuntur: et omnes hostes tui i
pso pariter ducent. Et omes q̃ te vastant:
vastabuntur: cunctos q̃ predatores tuos
dabo in predã. Obducã enim cicatricem
tibi: & a vulneribus tuis sanabo te: dicit
dñs. Quia eiectã vocauerũt te sion: hec est
q̃ non habebat requirentes. Hec dicit dñs.
Ecce ego reuertã puerũ tabernacu
lorum iacob: et eius miserebor. Et edi
ficabit ciuitas in excelso suo: & tẽplum
iuxta ordinẽ suũ fundabit. & egredietur
de eis laus: vox q̃ ludentium: et multi
plicabo eos: & nõ minuentur: et glorifica
bo eos: et nõ attenuabuntur: et erunt filii
ei sicut a ꝑcipio: et cetus eius coram me
permanebit. Et visitabo aduersus omes
q̃ tribulãt eos: erit dux eius ex eo: et prin
ceps de medio eius ꝓducetur: & applicabo
eum: et accedet ad me. Quis enim iste est
q̃ applicet cor suum vt appropiquet mihi
ait dñs: Et eritis mihi in ꝑplm: et ego
ero vobis in deum. ecce turbo dñi furor
egreditur: procella ruens in caput impio
quiescet. Nõ auertet irã indignatio
nis dñi: donec faciat & cõpleat cogita
tionem cordis sui. In nouissimo dierũ
intelligetis eã.

CC.S. Post plenitudinẽ gẽtis intrat
israel ad fidẽ: de plãctu: de ꝑdolatria
rachel sup mortẽ filiorũ suorũ: reuocat
dñs ephraim & israel ad fidẽ: de ꝑpli nati
uitate: de sacramẽto corporis et sanguinis
eius: ꝑ quo omnis q̃stio mortis i peccato suo
de rectificatione ciuitatis hierusalem. C. xxxi.

In illo tẽpore: dicit dñs. Ero deus omni
bus cognationibus israel: et ipsi
erunt mihi in ꝑplm. Hec dicit dñs. In
uenit gratiam in deserto ꝑplus q̃ remanse
rat gladio. Vadet ad requiem suã israel.
Longe dñs apparuit mihi: et in chari
tate perpetua dilexi te: ideo attraxi te
miserans. Rursumq; edificabo te: et edi
ficaberis virgo israel. Adhuc ornaberis
tympanis tuis: egredieris: et ꝑ choro
ludentũ. Adhuc plãtabis vineas in mõ
tibus samarie. Plantabunt plantantes:
vinea: nec ꝑpus veniat nõ pindemiabitis
q: erit dies in q̃ clamabit custodes in
mõte samarie: & i mõte ephraim. Surgite
et ascendamus in sion ad dñm deũ nrũ
q: hec dicit dñs: exultate in letitia ia
cob: & iubilate ꝑ caput gentium: ꝑsonate
laudate: canite & dicite. Saluã dñe ꝑplm
tuũ reliquias israel: ecce ego adducam eos
de terra aquilonis & congregabo eos ab
extremis terre. Inter quos erunt cecus
& claudus: pregnãs et pariẽs simul cetus
magnus reuertẽtur huc. In fletu venient
et in misericordia reducã eos: & adducam eos p
torrentes aquarũ in via recta: in qua non im
pingẽt in ea: quia factus sum israel: et
ephraim ꝑmogenitus meus est. Audite
verbũ dñi gentes & annunciate in insulis
q̃ procul sunt: et dicite. Qui dispersit israel
congregabit eum: et custodiet eum sicut pa
stor gregẽ suũ. Redimet enim dñs iacob
et liberabit eum de manu potentioris: et
venient & laudabunt in monte sion: et profluent
ad bona dñi super frumento: vino et oleo:
& fetu pecorum et armentorũ: erit anima ea
quasi hortus irriguus: et vltra non esurient
Tunc letabit virgo in choro: iuuenes et
senes simul: et conuertam luctũ eorũ in
gaudium: et consolabor eos: et letificabo
a dolore suo: et inebriabo animã sacer
dotũ pinguedine: et populus meus bonis
meis adimplebitur: ait dñs. Hec dicit
dñs. Vox in excelso audita est lamentatio
nis luctus et fletus rachel plorantis fi
lios suos: et noluit solari super eis: q:
non sunt. Hec dicit dñs. Quiescat vox
tua a ploratu et oculi tui a lacrymis:
q: est merces operi tuo ait dñs: et reuertẽ
tur de terra inimici: et est spes nouissi
mis tuis ait dñs: et reuertẽt filii tui
ad fines suos. Audiens audiui ephraim
trãsmigrãtẽ. Castigasti me et doctus sum
quasi iuuenculus indomitus. Conuerte me: et
conuertar: q: tu dñs deus meus. Postquã enim conuersus sum me egi pe
nitentiam: et postquã ostẽsus mihi pulsi
femur meum. Confusus sum: et erubui:
quia sustinui opprobrium adolescentie
mee. Si filius honorabilis mihi ephraim
si puer delicatus: q: ex quo locutus sum
de eo adhuc recordabor eius. Idcirco
conturbata sunt viscera mea super eũ mi

serans miserabor eis: ait dñs. Statue
tibi speculā: pone tibi amaritudines.
Dirige cor tuū in viā rectā i q̄ ambu-
lasti. Reuertere vo israel: reuertere ad
ciuitates tuas istas. Usq̄quo delicijs
dissoluueris filia vaga? Qr creauit dñs
nouū sup terrā: femina circūdabit vi-
rū. Hec dicit dñs exercituū de israel. Ad
huc dicent vbū istud i terra iuda imp-
bid eius: cū conuertero captiuitatem
eorū. Benedicat tibi dñs pulchitudo
iusticie mōs sanct. Et habitabūt i eo
iudas et oes ciuitates eius simul agri
cole et minantes greges: qr inebriaui
aiam lassam et oēm aiam esuriētē satu
raui. Ideo quasi de summo suscitatus
sum: et vidi et somnus meus dulcis mihi.
Ecce dies venūt dicit dñs: et seminabo
domū israel et domū iuda: semine ho-
minis: et semine iumētorū. Et sicut vigi
laui sup eos vt euellerēt: et demolirer et
dissiparēt: et disperderēt affligerē: sic vi-
gilabo sup eos: vt edificēt: et plātēt: ait
dñs. In dieb illis nō dicent vltra: pa-
tres comederūt vua acerba: et dentes
filiorū obstupuerūt: sz vnusq̄sq̄ in cōta
te sua morietur. Ois hō q̄ comederit vua
acerba obstupescent dentes eius. ecce
dies venient: dicit dñs: et feriā domui
israel et domui iuda fedus nouum. Nō
sm pactū q̄ pepigi cū patrib eorū in
die qua apprehēdi manū eorū vt edu-
cerē eos de terra egypti: pactuz q̄ ir-
ritū fecerūt: et ego vnatus sum eorum:
dicit dñs: sz hoc erit pactum q̄ feriā
cum domo israel. Post dies illos dicit
dñs: dabo legē meā in visceribus eor-
et in corde eorū scribaz eā: et ero eis in
deū: et ipsi erūt mihi in ppl'm. et nō do-
cebit vltra vir proximū suū: et vir fratrē
suū: dicēs. Cognosce dñm. Oes enim co-
gnoscent me a minimo eorū vsq̄ ad ma
ximū: ait dñs: qr ppiciabo iniquitati
eorū: et peccati eorū nō memorabor am-
plius. Hec dicit dñs. Qui dat solē i lu
mine die: ordinē lune et stellarū i lu-
mine noctis: q̄ turbat mare et sonant
fluctus eius dñs exercituū nomē illi.
Si defecerint leges iste coram me: dicit
dñs: ergo et semē israel deficiet: vt nō sit
gens coram me cunctis diebus. Hec dicit
dñs. Si mensurari poterūt celi sursum:
et inuestigari fundamēta terre deorsu:
et ego abiciam vniuersum semen israel:
pter oia quae fecerunt: dicit dñs. ecce
dies venient: dicit dñs: et edificabitur
ciuitas dño a turre ananchel: vsq̄ ad
portam anguli. et egredietur vltra normam
mensure in cōspectu eius super colles ga-
reb et circūdabit goatha totam vsq̄ ad
mare. et erit sanctificata dño: non edifi-
cabitur vltra in perpetuū. et non euellet
et destruet vltra in perpetuū.

E

B

Ezc.13.a.

Heb. 8.a.

F

8.24.c.

Heb. 8.b.

B

Cc.S. Hieremias i carcere ppheticē
chā captiuū: et o dabit ducēdū in
lonē: emit agrū i anathot: et ante
p ppl'o suo: sm dñi ad eū de incre-
dulitate hierusalem: et de liberatione capti-
uorum.

P

Capitulū.

Erbū q̄ factum est
hieremiā a dño i an
decimo sedechie regis
iuda ipse est annus
nabucodonosor. Tūc exercitus
regis babylōis obsi-
bat hierlm: et hieremias ppheta
clausus i atrio carceris q̄ erat in domo
regis iuda. Clauserat enim eū sedechias
rex iuda: dicēs. Quare vaticinaris tu
cēs. Hec dicit dñs. Ecce ego dabo ci-
tatē istā in manū regis babylonis: et
capiet eam. et sedechias rex iuda nō ef-
figet de manu chaldeorū: sed tradet
manū regis babylonis: et loquetur os
eius os illius: et oculi eius oculos
illius videbūt: et in babylonem ducet
sedechiā: et ibi erit donec visitē eū
dñs. Si autē dimicauerit aduersus
chaldeos nihil prosperū habebis. et
dicit hieremias. Factū est verbum dñi
ad me dicens. Ecce anamel filius sal-
lum patruelis tui venit ad te dicēs. Em
tibi agrū meum q̄ est in anathot. Tu
enim cōpetis et propinquitate vt ema
venit ad me ananchel filius patrui me
sm verbū dñi ad pseudulum carceris
et ait ad me. Posside agrū meum qui
est in anathot in terra beniamin: quia
tibi cōpetit hereditas: et tu ppinqui
es vt possideas. Intellexi ergo quod
dñi esset: et emi agrum ab ananchel
filio patrui mei q̄ est in anathot: et ap-
pendi ei argentum septem sicilos et
decē argenteos: et scripsi in libro et
signauit: adhibui testes: et appendi ar-
gentum in statera: accepi librum posse-
sionis signatus. et stipulationes et ratas
et signa forinsecus. Et dedi librum pos-
sessionis baruch filio neri filij maasei
in oculis ananchel patruelis meiet in
oculis testium q̄ scripti erant i libro em-
ptionis. et in oculis omnium iudeorum q̄ sed-
ebāt in atrio carceris. Et pecpi baruch
coram eis dicēs. Hec dicit dñs exercituū
deus israel. Sume libros istos: libros
emptionis hunc signatū et librū hunc
apertū: et pones illos in vase fictili
vt maneant per multos dies. Hec enim dicit dñs exercituū deus israel. Adhuc
possidebuntur domus et agri et vineae in
terra ista. Et oramus ad dñm postquam tradi-
di librum possessionis baruch filio neri et
dixi in aures eius dicēs. Ecce tu fecisti celum et terram in fortitudine tua ma-
gna: et in brachio tuo extento. Nō erit
tibi difficile cū omnia q̄ facis mihi in
multis. et reddis iniquitatem patrum in
sinu filiorū eorum post eos. Fortissime
magne et potens: dñs exercituum nomen
illi magnus cōsilio et incōprehensibilis
cogitatu. Qui oculi aperti sunt super oes
vias filiorum ad dandum vnicuique sm
vias suas: et sm fructum adinuentionum
eorum. Qui posuisti signa: et portenta in tra
egypti vsq̄ ad diem hanc et in israel et in
hominibus: et tibi fecisti nomen sicut est
dies hic. Et eduxisti populum tuum israel
de terra egypti in signis et portentis: et
in manu robusta: et brachio extento: et in
terrore magno: et dedisti eis terram hanc
quam iurasti patribus eorum: vt daret eis
terram fluentem lacte et melle: et ingressi
sunt et possederunt eam. Et non obedierunt
voci tue: et lege tua non ambulauerunt:
et quae mandasti eis vt facerent: non fecerunt
et euenerunt eis omnia mala hec. Ecce mu-
rationes extructe sunt aduersum ciui-
tatem capiat: et vrbs data est in manu
chaldeorum in manu regis babylonis:
quam iuxta aduersus eam a facie gladii: fa-
mis: pestilitiet: et quod locutus es: ac
adiuuat vt tu ipse cernis. Et tu dicis
mihi dñe deus: eme agrum argento et ad-
hibe testes: cum vrbs data sit in manus
chaldeorum. Et factum est verbum dñi ad hie
remiam dicēs. Ecce ego dñs deus omnis
carnis. Numquid mihi difficile est
omne verbum? propterea hec dicit dñs.
Ecce ego tradam ciuitatem istam in manus
chaldeorum in manu regis babylonis:
et capiet eam. venient chaldei pugnantes
aduersum vrbem hanc: et succendent eam igni
et comburent eam: et domos in quarum
tecto sacrificabant baal et libabant diis
alienis libamina: ad irritandum me. Erant
enim filii israel et filii iuda tantum facientes
malum coram me ab adolescentia sua
filii israel: quia ego nunc exacerbabam me i ope
rum manuum suarum: ait dñs: qr in furore et
in indignatione mea factus est mihi ciui
tas hec a die qua edificauerit eam vsq̄ ad
diem istam: quam auferam de conspectu meo. propter
malitiam filiorum israel et filiorum iuda quam
fecerunt ad irritandum me: ipsi
et reges eorum: principes eorum: et sacerdo-
tes eorum: et pphete eorum viri iuda et ha
bitatores hierlm. Et verterunt ad me
tergum: et non faciem: cum docerem eos: et cru
dire diluculo: et nolueram docere: et non
erant disciplinam. Et posuerunt idola sua
in domo in qua inuocatum est nomen meum
vt polluerent eam: et edificauerunt excelsa
baal quae sunt in valle filii ennom: vt incinera
rent filios suos et filias suas moloch quod
non mandauerim eis: nec ascendit in cor meum
vt facerent abominationem hanc: vt nec
cum peccatum deducerent iudam. Et nunc propter ista
hec dicit dñs deus israel ad ciuitatem hanc:
de qua vos dicitis quod tradatur in manus re
gis babylonis in gladio et in fame et in
peste. Ecce ego congregabo eos de vniu-
ersis terris ad quas eieci eos in furore
meo et ira mea et in indignatione magna
et reducam eos ad locum istum: habitare
eos facam confidenter: et erunt mihi in
populum et ego ero eis in deum. Et dabo eis
cor unum et viam unam: vt timeant me vni-
uersis diebus: et bene sit eis et filiis eorum
post eos. Et feriam eis pactum sempiternum
et non desinam eis bene facere: et timorem
meum dabo in corde eorum vt non recedant
a me: et letabor super eis cum bene eis fe
cero. Et plantabo eos in terra ista in ve
ritate in toto corde meo: et in tota alma
mea. Qr hec dicit dñs. Sicut adduxi
super populum istum omne malum hoc grande
sic adducam super eos omne bonum quod ego
loquar ad eos. Et possidebunt agri in
terra ista de qua vos dicitis quod deserta sit:
eo quod non remanserit homo et iumentum: et da
ta sit in manu chaldeorum. Agri emen pe
cunia scribentur in libro: et imponent
signum: et testes adhibebunt in terra
beniamin: et in circuitu hierlm in ciui-
tatibus montanis: et in ciuitatibus campe
stribus: et in ciuitatibus austri sunt
quia conuertam captiuitatem eorum ait dñs.

Cc.S. De conuersione iuda et hierusa-
lem: et de emendatione et gaudio: et
de grege transeunte ad manum numeran
tis: de ipso nascituro et regno ipsius et
sacerdotio perpetuo. Capitulum.

Et factum est verbum dñi ad hiere
miam secundo: cum adhuc clausus
esset in atrio carceris dicēs. Hec dicit
dominus. Qui facturus est et formatu
rus illud et paraturus: domino nomen
eius. Clama ad me et exaudiam te: an-
nunciabo tibi grandia et firma quae ne-
scis. Quia hec dicit dominus deus is-
rael ad domos vrbis huius: et ad domos

6.2.f.

6.7.b.

B

regis iuda q̃ destructe sunt ⁊ ad maniſ
tides ⁊ ad gladiuꝫ venerũt vt dimicẽt
cum chaldeis: ⁊ implẽat eas cadaueribus
homꝫ qs peussi i furore meo: ⁊ i indigna
cõe mea: absqõdẽs faciꝫ mea a ciuita
te hac ꝓpter omnẽ malitiam eorũ. Ecce
ego obducam eis cicatricẽ ⁊ sanitatẽ
curabo eos: ⁊ revelabo illis deprecatio
nẽ pacis ⁊ veritatis. Et conuertã puersio
nẽ iudaꝰ: conuersionẽ hierlm ⁊ edifica
bo eos sicut a principio: ⁊ emũdabo i
los ab oi iniqtate sua in q̃ peccauerunt
mihi: ⁊ ppiciabo cũctis iniqtatib⁹ eo
ruꝫ i qb⁹ deliqrũt mihi: ⁊ preuersũt me
Et erit mihi in nomẽ ⁊ i gaudiũ ⁊ i laus
dẽ ⁊ i exultationẽ cũctis gẽtib⁹ terre q̃
audierũt oia bona q̃ ego facio eis
Hec dr dñs. Adhuc audiet in loco isto
quẽ vos dicitis esse desertũ: eo q̃ nõ sit
hõ nec iumẽtuꝫ in ciuitatib⁹ iuda ⁊ fo
ris hierlm q̃ desolate sunt absq̃ homine
absq̃ habitatore et absq̃ pecore: vox
gaudii et vox letitie vox sponsi et vox
sponse: vox dicentiũ. Cõfitemini dño exercituũ:
qm̃ bonꝰ dñs: qm̃ in eternum misericordia
eius: ⁊ portãtiũ vota i domũ dñi. Redu
cã enim puersionẽ terre sicut a principio
dicit dñs. Hec dicit dñs exercituum.
Adhuc erit i loco isto deserto absq̃ ho
mine et absq̃ iumẽto: et in cunctis ciuit
atib⁹ eius habitaculũ pastoꝫ ⁊ accuban
tiũ greges: i ciuitatib⁹ mõtuosis: ⁊ ci
uitatib⁹ cãpestrib⁹: ⁊ i ciuitatib⁹ q̃ ad
austrũ sunt: i terra bẽiamin ⁊ in circui
tu hierlm ⁊ in ciuitatib⁹ iuda: adhuc
trãsibũt greges ad manũ ñiẽtẽ: ait
dñs. Ecce dies venient dicit dñs: ⁊ suscitabo
vbuꝫ bonũ q̃ locutꝰ sum ad domũ
israel ⁊ ad domũ iuda. In diebꝰ illis
et in tẽpore illo germinare faciaꝫ dõ
germẽ iusticie ⁊ faciet iudiciũ et iusti
ciã i terra. In diebꝰ illis saluabit iuda
⁊ israel habitabit fiducialiter. Et hoc est no
mẽ q̃ vocabũt eũ: dñs iustꝰ nr. Quia
hec dicit dñs. Nõ interidit de vbꝰ q̃
sedeat sup thronũ domꝰ israel: ⁊ de sacer
dotib⁹: nõ leuitis nõ interidit vir a fa
cie mea q̃ offerat holocaustomata: ⁊ in
cẽdat sacrificiuꝫ et cedat victimas cũ
ctis diebꝰ. Et factũ est vbũ dñi ad hie
remiã dicẽs. Hec dicit dñs. Si irritaꝫ
põt fieri pactũ meũ cum die: et pactuꝫ
meũ cũ nocte: vt nõ sit dies et nox i tẽ
pore suo et pactũ meũ irritũ esse pote
rit cũ dõ seruo meo: vt nõ sit ex eo filiꝰ
qui regnet in throno eius: ⁊ leuite sa
cerdotes ministri mei. Sicut enumera
ri nõ possunt stelle celi ⁊ metiri arena
maris sic multiplicabo semẽ dõ serui
mei et leuitas ministros meos. Et
factũ est vbum dñi ad hieremiam dicẽs.
Nũq̃d nõ vidisti q̃d ppl̃us hic locutus
sit dicẽs. Due cognationes quas elegi
rat dñs abiecte sunt ⁊ ppl̃s meũ despe
ratũ: eo q̃ non sit vltra gens coram eis.
Hec dicit dñs. Si pactũ meũ interdiꝫ
et nocte: ⁊ leges celi et terre non poterũt
q̃dẽ et semẽ iacob et dõ seruũ meũ ab
iciãt: vt nõ assumã de semine eius prin
cipes seminis abrahã: isaac et iacob. Re
ducam enim conuersionem eorũ et miſ
ereborꝰ eis.

C.S. Pena q: nõ dimittunt seruos
ancillas hebreas liberos: pmittũt
tũ pmiserũt in tẽplo cuꝫ solẽnitate
tuli in duo scissi. Ca. xxxiiii.

Vrbũ q̃ factũ est a
hieremiã a dño q̃n
buchodonosor rex be
bylonis ⁊ omnis exer
citus eius omnes regni
gna terre q̃ erant sub
ditãte manꝰ eius: et oes
ppl̃i bellabãt ꝓtra hierlm: ꝓtra omnes
ciuitates eius: dicẽs. Hec dicit dñs deus israel.
Vade ⁊ loq̃re ad sedechiã regẽ iuda:
dicẽs ad eũ. Hec dr dñs. Ecce ego tra
dã ciuitatẽ hãc i manu regis babylonis
⁊ succendet eam igni. Et tu nõ effugies
de manu eius: sed cõprehendẽdo capiẽris
⁊ i manu eius traderiꝰ: et oculi tui oculos
regis babylonis videbũt: et os tuũ
os eius loquet: ⁊ babylone ibis.
Attã audi vbuꝫ dñi sedechia rex iuda.
Hec dicit dñs ad te. Nõ morieris gla
dio: sed in pace morieris: et sicut combus
nes patrũ tuorũ regũ priorũ q̃ fuerũt
ante te sic cõburẽt te: et vae dñe plangẽt
te: quia vbuꝫ hoc ego locutus sum ait
dñs. Et locutus est hieremias ppha
ad sedechiã regẽ iuda omnia verba
hec i hierlm: ⁊ exercitꝰ regis babylonis
pugnabat ꝓtra hierlm: ꝓtra omnes ci
uitates iuda q̃ reliq̃ erãt ꝓtra lachis et
ꝓtra azecha. Hec sunt solũmodo ciuitates
iuda vrbes munite. Vrbũ q̃ factũ est
ad hieremiam a dño postq̃ pausũt
sedechias rex cũ omni ppl̃o i hierlm
cãpos dimitteret vnusq̃sq̃ seruũ suũ
⁊ vnusq̃sq̃ ãcillã suã. Hebreũ hebreũ
liberos: ⁊ nequaq̃ obseruarẽt eis iudeũ
iudeo et fratre suo. Audierũt q̃ omnes
principes et omnis ppl̃s q̃ ingressi sunt
pactuꝫ vt dimitteret vnusq̃sq̃ seruũ

suũ et vnusq̃sq̃ ancillã suã liberos: vt
eos non obseruarẽt eis. Audierũt igitũ et
dimisẽrũt. Et puerũ sunt deceptũ: ⁊ re
tulerũt suos suos ⁊ ãcillas suas q̃s
dimiserũt liberos: ⁊ subiugauerũt i fa
mulos et famulas. Et factũ est vbũ dñi
ad hieremiam a dño: dicẽs. Hec dicit
dñs deus israel. Ego peussi fedꝰ cũ pa
tribus vestris i die qua eduxi eos de terra
egypti de domo seruitutis dicẽs. Cuꝫ
ceperit fuerit septẽ ãnis: dimittetis vnus
q̃sq̃ fratrẽ suũ hebreũ q̃ vẽdit vobis et
seruiet tibi sex annis: et dimittes euꝫ a
te liberũ. Et nõ audierũt patres vestri me
nec inclinauerũt aurẽ suã. Et conuersi
estis vos hodie: et fecistꝰ q̃ rectũ est in
oculis meis: vt predicaretis libertatẽ
vnusq̃sq̃ ad amicũ suũ: et iniistꝰ pactũ
i ꝓspectu meo i domo i q̃ inuocatũ est no
mẽ meũ super me: et reduxistis vnusq̃sq̃
seruũ suũ: et vnusq̃sq̃ ancillã suã q̃s di
misserat: vt essent liberi ⁊ sue potestatis:
et subiugastis eos vt sint vobis serui
et ancille. Propterea hec dicit dñs.
Vos nõ audistꝰ me vt prãdicaretis liber
tatẽ vnusquisq̃ fratri suo ⁊ vnusq̃sq̃
amico suo. Ecce ego predico libertatẽ
vobis ad gladiũ ad pestẽ et ad famẽ
et dabo vos i commotionẽ cũctis regnis
terre. Et dabo viros q̃ preterierũt fedꝰ
meũ: et nõ obseruauerũt vba federis
q̃ iniuerũt in ꝓspectu meo vitulũ
q̃ ceciderũt in duas partes: ⁊ transie
runt inter diuisiones eius: principes iu
da et principes hierlm: eunuchi et sacerdo
tes et omnis ppl̃s terre q̃ trãsierũt inter
diuisiones vitulũ: ⁊ dabo eos i manu ini
micorũ suorũ: et in manu q̃rentiũ animã
eorũ erit mortuorũ eorũ i escã volucribus
cũ bestiis terre. Et sedechias rex
iuda et principes eius dabo i manu inimi
corũ suorũ: et in manu q̃rentiũ animã
eorũ: et in manu exercituũ regis babylonis q̃ re
cesserũt a vobis. Ecce ego precipiam
ait dominꝰ: ⁊ reducam eos in ciuitatẽ
hanc et pugnabũtur aduersus eam: ⁊
capient eam: ⁊ incendent igni. Et ciui
tates iuda dabo in solitudinem eo q̃
non sit habitator.

C.S. Increpat de inobedientia: ꝓ
pter obedientiã filiorũ ionadab filii re
chab: et rechabitis maledictio pmittit:
vbi dicit stirps ionadab filii rechab.

Capitulum xxxv.

Vrbũ q̃ factũ est ad hieremiam
a dño in diebꝰ ioachim filii iosie
regis iuda dicẽs. Vade ad domum re
chabitarum: et loq̃re eis: et introduces
eos i domũ dñi i vnã exedrã thesauro
rũ: et dabis eis bibere vinũ. Et assum
psi i eccleſia filii hieremie filii habsame
et fratres eius: et oes filios eius: et vniuer
sam domũ rechabitarum: et introduxi
eos i domũ dñi ad gazophylacium filio
rũ anan filii igedelie hominis dei q̃ erat
iuxta gazophylacium principũ super the
saurũ maasie filii sellũ q̃ erat custos ve
stibuli. Et posui coram filiis domꝰ recha
bitarũ cyphos plenos vino et calices
Et dixi ad eos. Bibite vinũ. Qui rñde
rũt. Nõ bibemꝰ vinũ: q: ionadab filiꝰ
rechab pr nr ꝑcepit nobis: dicẽs. Nõ
bibetis vinũ vos: et filii vestri q̃ sempi
ternũ. Et domũ non edificabitis: et se
mẽ nõ seretis: et vineas nõ plãtabi
tis nec habebitis: sed i tabernaculis hã
bitabitis cũctis diebꝰ vestris: vt viuatis
diebꝰ multis sup facie terre in quibus
peregrinamini. Obediuimꝰ q̃ voci iona
dab filii rechab pris nri in omnibꝰ q̃ ꝑce
pit nobis: vt nõ bibere mꝰ vinũ cũ
ctis diebꝰ nris: nos ⁊ mulieres nre filii
q̃ ⁊ filie nre: et nõ edificarem domos
ad habitãdũ: vineã agrũ et semẽ
nõ habuimus: sed habitauimus in ta
bernaculis: ⁊ obedientes fuimꝰ iuxta
omnia q̃ ꝑcepit nobis ionadab pater
noster. Cũ autẽ ascẽdisset nabuchodo
nosor rex babylonis ad terrã nostram
diximꝰ. Venite et ingrediamur hierlm
a facie exercitus chaldeorũ: ⁊ a facie
exercituũ syrie: et manẽmꝰ in hierlm: ⁊ fa
ctũ est vbũ dñi ad hieremiã dicẽs.
Hec dicit dñs exercituũ deus israel. Vade
et dicito iudaei et habitatoribus hie
rusalẽ. Nũq̃d nõ recipietis disciplinã vt
obediatis vbis meis dicit dñs?
Preualuerũt sermones ionadab filii re
chab q̃s ꝑcepit filiis suis vt non bibe
rẽt vinũ: et nõ biberũt vsq̃q̃ ad diẽ hũc
q: obediũt ꝑcepto pris sui. Ego au
tẽ locutꝰ suꝫ ad vos de mane psurgẽs
et loq̃ns et nõ obeditis mihi. Misiq̃
ad vos oes seruos meos pphetas cõ
surgẽs diluculo mittẽs: et dicẽs. Con
uertimini vnusq̃sq̃ a via sua pessima
⁊ bona facite studia pris ⁊ nolite sequi
deos alienos neq: colatis eos: et habi
tabitis i terra quã dedi vobis et patri
bꝰ vestris: nõ inclinastis aurẽ vestrã neq:
audistis me. Firmauerunt igitũ filii io
nadab filii rechab ꝑceptũ pris sui q̃
ꝑceperat eis: ppl̃s autẽ iste nõ obedi
uit mihi. Idcirco hec dicit dñs exerci
tuũ deus israel: ecce ego adducã sup iudã

Ezr. 13. b.

Ezr. 25. b.

⁊ sup oēs habitatores hierm vniuer
sam afflictionē: quē locut⁹ sum ad illos
⁊ nō audierūt: vocauī illos ⁊ nō respō
derunt mihi. Domus israel ⁊ domus iuda:
dixit hieremias. Hec dicit dōs exerci
tuū deus israel. Pro eo q obedistis pce
pto ionadab pris vestri: et custodistis
oia mādata eius: et fecistis vniuersa q
precepit vobis: ppterea hec dicit dōs
exercituū deus israel. Nō deficiet vir
de stirpe ionadab fili ū rechab stans in
conspectu meo cunctis diebus.

CC.S. Hieremias de carcere mittit
baruch cū libro vt reuocet ppl̄m sum a
via sua mala: ioachim cōburit librū ⁊
alius scribitur contra eum.

Capitulum..xxxvi.

B

Et factum est in anno quarto ioa
chim filij iosie regis iuda: factū
est verbum hoc ad hieremiam a domi
no dicens. Tolle volumen libri: et scri
bes in eo omnia verba q̄ locutus sum
tibi aduersum israel et iudam: ⁊ adver
sum omnes gentes a die qua locutus
sum ad te ex diebus iosie vsq; ad diem
hanc si forte audiente domo iuda: omni
uersa mala que ego cogito facere eis:
reuertatur vnusquisq; a via sua pessi
ma: ⁊ propitius ero iniqtatib⁹ peccato
rū. Vocauit ergo hieremias baruch
filij neriri: ⁊ scripsit baruch ex ore hie
remie oēs sermōes dōi quos locutus
est ad eū in volumine libri. Et pcepit
hieremias baruch: dicēs. Ego clausus
sum: nec valeo ingredi domū dōi. In
gredere ergo tu et lege de volumine in
quo scripsisti ex ore meo verba dōi an
dīēte ppl̄o in domo dōi in die ieiunij
insup ⁊ audiente vniuerso iuda qui ve
nient de ciuitatib⁹ suis: leges eis: si
forte cadat oro eōr in conspectu dōi:
et reuertat vnusquisq; a via sua pessi
ma: q̄m magn⁹ furor ⁊ indignatio est:
quā locut⁹ est dōs aduersus populum
hunc. Et fecit baruch filij neriri: iuxta
oia q̄ pceperat hieremias ppheta: le
gens a volumine sermones dōi in do
mo dōi. Factū est autē in anno quinto
ioachim filij iosie regis iuda in mēse
nono predicauerūt ieiunium in cōspe
ctu dōi omni populo in hierusalem et
vniuerse multitudini q̄ cōfluxerat de
ciuitatib⁹ iuda in hierusalem. Legitq;
baruch ex volumine sermones hiere
mie in domo dōi in gazophilacio ga
marie filij saphā scribe in vestibulo su
periori in introitu porte noue domus
dōi: audiēte ol ppl̄o. Cūq audisset mi
chaias filij gamarie filij saphā scribe
mones dōi ex libro descēdit in domū
regis ad gazophylacium scribe. Et ec
ce oēs principes sedebāt: elisama scri
ba: et dalaias filij semeiaie: et elna
than filius achobor ⁊ gamarias filij sa
phan: et sedechias filij ananie: et omnes
principes. Et nūciauit eis michaias oēs
ba que audiuit legēte baruch ex ore
mine populi audiēte. Miserūt ergo
principes ad baruch iudi filij nathā
nie filij selemie filij chusi: dicētes. Vo
lumen ex q̄ legisti audiēte ppl̄o: tu
in manu tua et veni. Tulit ergo baruch
filius nerie volumē in manu sua: et
uit ad eos. Et dixerūt ad eū. Sede et
ge hec in auribus nostris. Et legit ba
ruch in auribus eōr. Igit cū audissent
oia verba obstupuerūt vnusquisq; ad
primū sūs: ⁊ dixerūt ad baruch. Ne
ciare debem⁹ regi oēs sermōes istos
Et interrogauerūt eū dicētes. Indica
nobis quō scripsisti oēs sermōes istos
ex ore ei⁹. Dixit autē eis baruch. Ex
suo loquebat quasi legens ad me oēs
sermones istos: ⁊ ego scribebā in ve
lumine attramento. Et dixerūt prin
cipes ad baruch. Vade et abscondere
et hieremias et nemo sciat vbi sis
Et ingressi sunt ad regē in atriū po
ro volumē pmēdauerūt in gazophy
tio elisame scribe: et nūciauerūt audi
te rege oēs sermones. Misitq; rex
di vt sumeret volumē. Qui tollens
de gazophilacio elisame scribe: legi
audiēte rege et vniuersis principib⁹
stabant circa regē. Rex autē sedebat
domo hyemali in mēse nono ⁊ focus
erat arula coram eo plena prunis. Cū
legisset iudi tres pagellas vel quatuor
scidit illud scapello scribe ⁊ pecit
ignē q̄ erat sup arulā donec consum
oēs volumē ignis q̄ erat in arula. Et
timuerūt neq; scisserūt vestimēta su
rex ⁊ oēs serui ei⁹ q̄ audierūt vniuer
sos sermones istos. Verūtamē helcia
than et dalaias et gamarias obtes
rūt regi ne vbureret libros: et nō au
uit eos. Et pcepit rex hieremiel fili
ametlech et sarate filio cyriel ⁊ selemi
filio abdehel vt cōprehēderēt baruch
scribā ⁊ hieremiā ppheram. Abscondit
autē eos dōs. Factū est verbū dōi ad
hieremiā ppheta postq; vbusserat ro
volumen ⁊ sermones quos scripserat
baruch ex ore hieremie dicēs. Rursus
tolle volumen aliud ⁊ scribe in eo oēs
sermones priores q̄ erat in primo vo

lumine q̄s vbussit ioachim rex iuda. Et
ad ioachim rex iuda dices. Hec dicit dōs
Tu cōbussisti volumē istud dicēs. Quis
venit rex babylonis et vastabit terrā
hanc et cessare faciet ex illa hominem
et iumentum. Propterea hec dicit dōs
de ioachim regē iuda. Nō erit
ex eo q̄ sedeat sup solium dauid: et cada
ver ei⁹ pijcet ad estū p die et ad gelu
noctē. ⁊ visitabo super eum ⁊ super se
men eius: super seruos et iniquitates
eōr: et adducā sup eos ⁊ sup habitato
res hierlm et super viros iuda oē ma
lū quod locut⁹ sum ad eos: ⁊ nō audie
rūt. Hieremias autē tulit volumē aliud
et dedit illū baruch filio nerie scribe q̄
scripsit in eo ex ore hieremie oēs ser
mōes libri quē vbusserat ioachim rex
iuda ignī: ⁊ insup additi sunt sermōes
multo plures q̄m antea fuerant.

CC.S. Sedechias mādat orare dōi p
se et populo et interim vult hieremi
as ingredi: ⁊ capit: ⁊ in carcerē mittitur:
rex eū alloquit in vestibulo carceris: ⁊
torta panis quotidie ei dat. cap. xxxvij.

Et regnauit rex sedechias filius
iosie p iechonia filio ioachim quē
constituit rex nabuchodonosor rex ba
bylonis in terra iuda: et non obedivit
ipse ⁊ serui eius ⁊ populus terre verbis
dōi q̄ locut⁹ est in manu hieremie pro
phete. Et misit rex sedechias in chal
lum selemie et sophoniā filium maasie
sacerdotē ad hieremiā ppheta dicēs.
Ora pro nobis dōm deum nostrū. Hie
remias autē libere ambulabat in me
dio populi. Non enim miserāt eum in cu
stodiam carceris. Igit exercitus pha
raonis egressus est de egypto: et audi
entes chaldei qui obsidebant hierlm
hunc modū nūciū recesserunt ab hie
rusalē. Et factū est verbū dōi ad hiere
miam ppheta dicens. Hec dicit dōs
deus israel. Sic dicetis regi iuda qui mi
sit vos ad me interrogandū. Ecce exer
citus pharaonis qui egressus est vobis
in auxilium reuertet in terrā suā in egy
pto: ⁊ redient chaldei: ⁊ bellabunt ptra
ciuitatē hāc: et capiēte eā ⁊ incēdēt eā
igni. Hec ait dōs. Nolite decipere ani
mas vestras dicētes. Euntes abibūt et
recedēt a nobis chaldei: q̄ nō abibūt.
Sed si pcusseritis oēm exercitum chal
deōrū qui pelliant aduersum vos ⁊ de
relicti fuerint ex eis aliqui vulnerati:
singuli de tētorio suo cōsurgēt: ⁊ incē
dent ciuitatē hāc igni. Ergo cū recess
isset exercit⁹ chaldeōrū ab hierusalē p
ter exercitum pharaonis egressus est
hieremias de hierusalē: vt iret in terra
benjamin: et diuideret ibi possessio
nem in cōspectu ciuū. Cūq; pueniisset
ad portā benjamin erat ibi custos por
te princeps nōne hieremias filij selemie
filij ananie: apprehēdit hieremiā pro
pheta dicēs. Ad chaldeos ptransis. et
respōdit hieremias. Falsum est nō tran
sio ad chaldeos. Et nō audiuit eus sed
apprehēdit hieremias hieremiā: ⁊ addu
xit eum ad principes. Quādo irati prin
cipes cōtra hieremiā cesum cū miserūt
in carcerē q̄ erat in domo ionathā scri
be. Ipse cū preposuit erat super carce
rem. Itaq; ingressus est hieremias in
domū lacū ⁊ in ergastulum: et sedit ibi
hieremias diebus multis. Mittēs itaq;
sedechias rex tulit eum: et interrogauit
eum in domo sua absconditē ⁊ dixit. pu
tas ne est sermo a dōo? Et dixit hiere
mias. Est et ait. In manus regis baby
lonis traderis. Et dixit hieremias ad
regē sedechiā. Quid peccaui tibi ⁊ ser
uis tuis: ⁊ ppl̄o tuo: q̄ misisti me i do
mū carceris: Ubi sunt ppheteq̄ i p
phetabāt vobis ⁊ dicēbāt: nō venient rex
babylonis sup vos ⁊ sup terram hanc?
Nūc ergo audi obsecro dōe mi rex. Ma
leat deprecatio mea in cōspectu tuo: ⁊
ne me remittas in domū ionathe scri
be ne moriar ibi. Precepit ergo rex se
dechias vt traderet hieremias in vesti
bulum carceris et daret ei torta panis
quotidie: ⁊ cepto pulmēto: donec cōsu
merent oēs panes de ciuitate. Et man
sit hieremias in vestibulo carceris.

CC.S. Principes petit hieremiā occi
dim: ⁊ iacī mittit vbi nō erat aqua sed
luto: ⁊ abdemelech extrahit eū: ⁊ pus
rat pdicat: rex iubet vt celet. xxxviij.

Audiuit autē saphatias fi
lius matiaⁿ ⁊ hiedechias
filius phassur et iuchal
filius selemie ⁊ phassur
filius melchie sermōes
quos hieremias loēbat
ad omēm populum dicēs. Hec di
cit dominus. Qui manēs in ci
uitate hac morietur gladio et fame et peste
qui autē profugerit ad chaldeos vi
uet: erit ei ala eius sospes et viuens.
Hec dicit dōs. Tradendo tradetur ci
uitas hec in manu exercit⁹ regis baby
lonis et capiet eam. Et dixerunt prin
cipes regi rogamus vt occidat homo
iste. De industria enim dissolut manus

B

C

D

E

piroꝝ bellātiū q̄ remāserūt in ciuitate hac: ⁊ man⁹ vniuersi populi loquēs ad eos omnia verba hec. Sicḋē homo iste non ḡrit pacē ppl̄o huic sz malum. Et dixit rex sedechias. Ecce ipe in manibus vr̄is est. Nec enim fas est regē vobis quicq̄ negare. Tulerūt ergo hiremiam ⁊ miserūt eum i lacū helchie filij amalech q̄ erat i vestibulo carceris: et submiserūt hieremiā in funib⁹ in lacum in q̄ nō erat aqua sed lutū. Descēdit itaq̄ hieremias i lutū. Audiuit autem abdemelech ethiops vir eunuch⁹ qui erat i domo regis q̄ misissent hiremiā in lacū. Porro rex sedebat i porta bēiamī. Et ingressus est abdemelech de domo regis ⁊ locut⁹ est ad regē dicēs. Dñe mi rex male fecerunt viri isti omnia quecunq̄ ꝓpetrarūt ꝑtra hieremiā ꝓpheta: mittētes eum in lacum vt moriatur ibi fame. Nō sunt cm̄ panes vltra i ciuitate. Precepit itaq̄ rex abdemelech ethiopi dicens. Tolle tecum hic triginta viros: et leua hieremiā prophetā de lacu anteqū moriat. Assumpt⁹ q̄ abdemelech secū viris ingressus est domū regis q̄ erat sub cellario et tulit inde veteres pānos et antiq̄ vestimēta q̄ cōputruerāt ⁊ submisit ea ad hieremiā i lacū ꝑ funiculos. Dixitq̄ abdemelech ethiops ad hieremiā ꝓpheta. Pone veteres pānos et hec scissa ⁊ putrida sub cubito manuum tuarū ⁊ sup funes. Fecit q̄ hieremias sic. Et extraxerūt hieremiā funib⁹: et cōseruāt eum de lacu. Mānit aūt hieremias in vestibulo carceris. Et misit rex sedechias ⁊ tulit ad se hieremiā ꝓpheta ad ostium tertiū qd̄ erat i domo dñi. Et dixit rex ad hieremiā. Interrogo ego te sermonē ne abscōdas a me aliquid. Dixit aūt hieremias ad sedechiā. Si annūciauero tibi nūquid nō interficies me: Et si ꝓsiliū dedero tibi non me audies: Iurauit q̄ rex sedechias hieremie clā: dicēs. Viuit dñs qui fecit nobis anz hās si occidero te ⁊ si tradidero te i manus piroꝝ istoꝝ qui q̄rūt alam tuam. Et dixit hieremias ad sedechiā. Hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl. Si ꝓfect⁹ exieris ad ꝓncipes regis babylonis viuet ala tua ⁊ ciuitas hec nō succēdet igni et salu⁹ eris tu et ꝓpulus tuus et domus tua. Si aūt nō exieris ad ꝓncipes regis babylonis tradetur ciuitas hec i man⁹ chaldeoꝝ: et succēdent eam igni et tu nō effugies de manu eoꝝ. Et dixit rex sedechias ad hieremiā. Solicitus suꝝ ꝓpter iudeos qui trāsfugerūt ad chaldeos: ne forte tradar in manus eoꝝ: et illudāt mihi. Ait aūt hieremias et dixit ad eum. Nō te tradent. Audi queso vocē dñi quā ego loquor ad te et bene tibi erit et viuet ala tua. Q̄ō si noluerīs egredi: iste est sm̄o q̄ ostendit mihi dñs. Ecce oēs mulieres q̄ remāserūt in domo regis iude educentur ad ꝓncipes regis babylonis et ipse dicēt. Seduxerūt te ⁊ ꝓualuerūt aduersum te viri pacifici tui: demerserunt te in cenoi: i lutū pedes tuos: recesserūt a te. Et oēs ꝓtores tuos: et ꝗ tui educent ad chaldeos: ⁊ non effugies man⁹ eoꝝ: sed in manu regis babylonis capieris: et ciuitatē hāc cōbūrēt igni. Dixit ergo sedechias ad hieremiā. Nullⁿ sciet vba hec ⁊ nō morieris. Si aūt audierit ꝓncipes q̄ locutus sum tecū: et venerint ad te: ⁊ dixerint tibi: indica nobis q̄d locut⁹ sis cū rege ne celes: et nō te interficiam: ⁊ q̄d locutus est tecum rex: dices ad eos. Prostrauī ego preces meas coram rege: ne me reduci iuberet in domū ionathā: ibi moierer. Venerunt ergo oēs ꝓncipes ad hieremiā et interrogauerūt eū. Et locutus est eis iuxta oēa verba que ꝓceperat ei rex. Et cessauerunt ab eo. Nihil cm̄ fuerat auditus. Mansit vero hieremias i vestibulo carceris vsq̄ ad diem quo capta est hierusalē. Et factū est vt caperetur hierusalē.

C.C.S. Capta ciuitate sedechias fugit: cōprehenditur excecatur: nabuzardā godoliā: et pauperes ppli i hierusalem mittit: et godolie cōmittit hieremiā ꝓpheta abdemelech saluat. Cpm. xxxix.

ANno nono sedechie regis iude mense decimo venit nabuchodonosor rex babylonis et oēs exercit⁹ eius ad hierusalem et obsidebāt eā. Undecimo autē anno sedechie mense q̄rto quinta die mensis aperta est ciuitas: ⁊ ingressi sunt oēs ꝓncipes regis babylonis: et sederūt in porta media neregel: scilicet sarasemegar nabusarsathin rabsaces neregel sereser rebmag: et oēs reliqui ꝓncipes regis babylonis. Cū q̄ vidisset eos sedechias rex iude ⁊ omnes viri bellatores fugerūt et egressi sunt nocte de ciuitate p̄ viā horti regis ꝑ portam que erat inter duos muros et egressi sunt ad viā deserti. Persecutus est aūt eos exercit⁹ chaldeorū: et cōprehendērūt sedechiā i cāpo solitudinis hierichō: tulerūt eum: et captū addūxerūt ad nabuchodonosor regem babylonis in reblatha q̄ est in terra emath: ⁊ locutus est ad eum iudicia. Et occidit rex babylonis filios sedechie in reblatha i oculis eius: ⁊ oēs nobiles iude occidit rex babylonis. Oculos q̄q̄ sedechie eruit: et vinxit eū ꝓpedib⁹ vt duceret i babylonem. Domū q̄q̄ regis ⁊ domūꝑ vulgi incenderūt chaldei igni: ⁊ murū hierusalē subuerterūt. Et reliq̄as ꝓpli q̄ remāserūt in ciuitate ⁊ ꝓfugos q̄ trāsfugerāt ad eum et supfluos vulgi q̄ remāserāt trāstulit nabuzardā magister militū i babylonē: et de plebe pauperū q̄ nihil penitⁿ habebāt dimisit nabuzardā mgr̄ militū in terra iude: et dedit eis vineas et cisternas in die illa. Preceperat aūt nabuchodonosor rex babylonis de hieremia nabuzardā magistro militū dicēs. Tolle illū et pone super eū oculos tuos: nihilq̄ ei malū facias: sed vt voluerit sic facias ei. Misit ergo nabuzardā ꝓncipes militū: et nabu ⁊ sesbā et rabsaces et neregel ⁊ sereser ⁊ rebmag et oēs optimates regis babylōis: miserūt et tulerūt hieremiā de vestibulo carceris et tradiderūt eum godolie filio aichā filij saphan: vt introiret in domū ⁊ habitaret i ꝓpl̄o. Ad hieremiā aūt factus fuerat sm̄o dñi cū clausus esset in vestibulo carceris dicens. Vade et dic abdemelech ethiopi dicēs. Hec dicit dñs exercituū de⁹ israel. Ecce ego inducā sermones meos super ciuitatē hanc in malū ⁊ nō i bonū et erūt in cōspectu tuo i die illa: ⁊ liberabo te i die illa ait dñs: ⁊ nō tradideris man⁹ virorū quos tu formidas: sz eruēs liberabo te et gladio non cadēs: sed erit tibi ala tua in salutē: q̄ in me habuisti fiduciam ait dñs.

C.C.S. De liberatione hieremie de godolia ꝓposito ꝓpli: de iohanna qui ꝓpediunt godolie q̄ hismael vellet eū occidere et fecit q̄ nō credidit. Cpm. xl.

SErmo q̄ factⁿ est ad hieremiā a dño postq̄ dimissus est a nabuzardā mgro militie de rama: q̄ tulit eū vinctū catenis i medio oēs q̄ migrabāt de hierusalem ⁊ iudam: ducebant i babylonem. Tollens ergo ꝓceps militie hieremiā dixit ad eū. Dñs de⁹ tu⁹ locutus est malū sup locum istū: ⁊ adduxit et fecit dñs sicut locutus est: q̄ peccastis dño et non audistis vocē eius: et factus est vobis sermo hec. Nūc ergo ecce solui te hodie de catenis que sunt in manib⁹ tuis. Si placet tibi vt venias mecū in babylonē veni et ponā oculos meos sup te. Si autē displicet tibi venire mecū i babylonē reside. Ecce omnis terra in cōspectu tuo est. Q̄ō elegeris et q̄ placuerit tibi vt vadas: illuc pge et mecū noli venire sz habita apd̄ godoliā filiū aichā filij saphā quē ꝓpposuit rex babylonis ciuitatib⁹ iude. Habita ergo cum eo i medio ꝓpli: vel quocūq̄ placuerit tibi vt vadas vade. Dedit q̄q̄ et magister militie cibaria ⁊ munuscula: et dimisit eū. Venit aūt hieremias ad godoliā filium aichā in masphat et habitauit cū eo in medio ꝓpli q̄ relictus fuerat in terra. Cū q̄q̄ audissent omnes ꝓncipes exercitus q̄ dispersi fuerāt per regiones ipsi et socij eorū q̄ ꝓpfecisset rex babylonis godoliā filiū aichā terre: et q̄ cōmendasset ei viros et mulieres ⁊ parvulos ⁊ de pauperibus terre q̄ nō fuerant translati in babylonē: venerūt ad godoliā i masphat et hismael filius nathanie: et iohanna filius carce et ionathā et sarasa filius thenoemeth ⁊ filij ophi q̄ erant de netophati ⁊ ieconias filij maachati ipi ⁊ viri eorū. Et iurauit eis godolias filius aichā filij saphā et comitib⁹ eorū dicēs. Nolite timere seruire chaldeis: habitate in terra et seruite regi babylonis: ⁊ bn̄ erit vobis. Ecce ego habito i masphat vt respondēā ꝓcepto caldeorū q̄ mittūtur ad nos. Vos autē colligite vindemiā et messem et oleū: et cōdite in vasis vestris: et manete in vrbibus vestris quas tenetis. Sed ⁊ oēs iudei q̄ erāt in moab et in filib⁹ ammō ⁊ in idumea ⁊ in vniuersis regionibus audito q̄ dedisset rex babylonis reliq̄as in iudea: et q̄ ꝓposuisset sup eos godoliam filium aichā filij saphā reuersi sunt inquā oēs iudei de vniuersis locis ad que ꝓfugerāt: ⁊ venerūt i terrā iuda ad godoliā in masphat: ⁊ collegerunt vinū et messem multā nimis. Iohannā autē filius carce et omnes ꝓncipes exercitus q̄ dispersi fuerant in regionibus venerūt ad godoliā in masphat ⁊ vixerunt ei. Scito q̄ ꝓbatus est filios ammō misit hismael filiū nathanie percutere eam tuā. Et nō credidit eis godolias filius aichā. Iohannan autē filij carce dixit ad godoliam seorsum in masphat loquēs. Ibo et percutiā hismael filiū nathanie nullus sciēte ne interficiat eam tuā et dissipentur oēs iudei q̄ cōgregati sunt ad te: et peribunt reliquie iuda. Et ait godolias

Gen. 13. b

filius achaz ad iohannā filium carec.
Holi facere verbum hoc. Filium enim
tu loqueris de hismael.

¶ C.S. Quomō hismael occidit godoliā et octoginta viros venientes in
hierl'm saluatis decem: iohannā filius
carec fugat hismaelem cum octo viris
qui fugiunt in egyptuz. Cpm.xli.

B

IT factū est i mense se-
ptimo venit hismael fi-
lius nathanie filij eli-
sama de semine regali
et optimates regis: et
decē viri cū eo ad go
doliam filiuz achā in
masphat & comederūt ibi panes simul
in masphat. Surrexit autē hismael fi-
lius nathanie & decēviri qui cū eo erāt:
et percusserūt godoliā filiū achā filij
saphā gladio: et interfecerūt eum quē
preficerat rex babylonis fre. Omīs q̄s
iudeos qui erāt cū godolia i masphat
et chaldeos qui reperti sūt ibi & viros
bellatores percussit hismael. Secūdo
autē die postq̄ occiderat godoliā nullā
adhuc sciente venerūt viri de sichē: de
samaria octoginta viri rasi barba: et
scissis vestib⁹ & squalētes et munera &
thus habebāt i manu vt offerēt in do-
mo dñi. Egressus ergo hismael filius
nathanie in occursum eōz de masphat
incedēs & plorās ibat. Cum aūt occur-
risset eis dixit ad eos. Venite ad godo
liā filiū achā. Qui cū venissent ad me
diū ciuitatis interfecit eos hismael fi-
lius nathanie circa meditū lacu: ipse et
viri qui erāt cum eo: qui dixerāt ad his
mael. Noli occidere nos: q: habemus
thesaurū in agro frumenti: et hordei &
olei et mellis. Et cessauit et nō interfe
cit eos cū patribus suis. Lacus aūt in
quē iecerat hismael ola cadauera vi
rorum quos percussit ppter godoliā
ipse est quē fecit rex asa ppter baasa
regē israel. Zpm replenit hismael filius
nathanie occisis: et captiuas duxit his
mael oēs reliquias ppli qui erāt i mas
phat filias regis & vniuersum ppli q̄
remanserat in masphat: quos cōmen-
dauerat nabuzardan princeps militie
godolie filio acham. Et cepit eos his
mael filij nathanie: et abiit & trāsiret
ad filios ammō. Audiuit aūt iohannā
filij carec: et oēs principes bellator q̄
erāt cū eo: & vniuersum ppli a mmo
mo vsq̄ ad maritimum: et dixit ad eos.
Hec dicit dñs deus israel: ad quē mis-
stis me vt pternē preces ptas in cō-
spectu eiⁿ. Si quiescentes mānsetis in

cum ad aquas multas que sunt in ge
baon. Cūq; vidisset eos ppl's q̄ erant
hismael iohannā filij carec & pauca
tos p̄ncipes bellatorū q̄ erant cū eo le
tatī sūt. Et reuersus est eos ppl's quē
ceperat hismael in masphat: reuersq̄
abiit ad iohānā filiū carec. Hismael
aūt filius nathanie fugit cū octoginta
a facie iohannā et abiit ad filios ām.
Tulit ergo iohānā filius carec et eis
p̄ncipes bellatorū qui erāt cū eo vniu
ersas reliquias vulgi quas reduxe
rant ab hismael filio nathanie de me
phat postq̄ percussit godoliā filij achā
fortes viros ad p̄lium: et mulieres & pa
ros et eunuchos q̄s reduxerat de ge
baon: et abierūt & sederunt pegrina
tes in chanaā q̄ est iuxta bethleem vt
gerent & introirent egyptum a facie
chaldeorum. Timebant ei eos: q: per
cussrat hismael filius nathanie godoliā
filium ahcham quē preposuerat rex ba
bylonis in terra iuda.

¶ C.S. Rogat hieremias a populo
liquiarū vt cōsulat pro eis dñm: et re
spōdit nolite intrare in egyptū. Cap.

B

IT accesserunt oēs prin
cipes bellatorū: et iohā
nā filij carec: et ieconias
filius osiee: reliquiq̄ vul
gus a paruo vsq̄ ad ma
gnū dixerūtq; ad hiere
miam ppheta. Cadat oro nostra in con
spectu tuo: et ora p nobis ad dñm deū
tuū p vniuersis reliquiis istis: q: de
licti sum⁹ pauci de pluribus: sicut oc
li tui nos intuentur et annūciet nobis
dñs deus tuus viam p quā pgam⁹ et ver
bum q̄d faciam⁹. Dixit aūt ad eos hie
remias ppheta. Audiui. Ecce ego ora
ad deū vestrū sm verba vestra: et ec
ce q̄cūq; responderit mihi iudicabo
vobis: nec celabo vos q̄cūq;. Et illi
dixerūt ad hieremiā: Sit dñs inter nos
testis veritatis & fidei: si non iuxta
verbū in quo miserit te dñs deus tuus
ad nos sic faciem⁹ sive bonum sive
malum. Voci dñi dei nri ad quē mitti
mus te obediem⁹ vt bene sit nobis cū
audierim⁹ vocē dñi dei nri. Cū aūt
pleni essent decē dies: factū est verbū
dñi ad hieremiā. Vocauitq; iohānē
filiuz carec & oēs principes bellator
i erāt cū eo: & vniuersum ppli a mmo
mo vsq̄ ad maritimum: et dixit ad eos.
Hec dicit dñs deus israel ad quē mis
stis me vt pternē preces vestras in cō
spectu eiⁿ. Si quiescentes mānsetis in

terra hac: edificabo vos & non destruā
plantabo & non euellā. Jā enim placatus
sum sup malo q̄d feci vob. Nolite ti
mere a facie regis babylōis quē vos
timetis formidat'. Nolite metuere eū
dicit dñs: quia vobiscū sum ego: vt saluos
vos faciā & eruā de manu eius: & dabo
vobis miseriā & miserebor vobis: vt ha
bitare vos faciā in terra vestra. Si aūt dixeritis
vos nō habitabimus in terra istanec au
diem⁹ vocē dñi dei nri: dicētes: nec q̄q̄
sed terrā egypti pgemus: vbi non vide
bimus bellū: et clāgorē tube nō audie
mus: et famē nō sustinebimus: & ibi ha
bitabimus: ppter hoc nūc audite verbū dñi
reliquie iuda. Hec dicit dñs deus exer
cituū israel. Si posuerit' faciē vestrā vt
ingrediamini egyptū: et introeatis vt
ibi habitetis: gladius quē vos formida
tis: ibi apprehendet vos i terra egypti:
et fames p qua timetis sollicitabit adhere
bit vobis in egypto et ibi moriemini.
Omēq; viri q̄ posuerūt faciē suā vt in
grediantur i egyptū vt habitēt ibi: mo
rient gladio et fame et pestenulli de
eis remanebit nec effugiet a facie ma
li q̄d ego affero sup eos. Quia hec dicit
dñs exercituū deus israel. Sicut conflata
tus est furor meus & indignatio mea sup
habitatores hierl'm: sic cōflabit indigna
tio mea sup vos cum ingressi fueritis
egyptū: et eritis i iusturādū & i stupo
rem et in maledictū et in opprobriū: &
neq̄q̄ vltra videbitis locū istū. Ver
bū dñi sup vos reliquiē iuda. Nolite
intrare egyptū. Scientes scietis: quia
obtestat⁹ sum vob hodie: q: decepistis
animas vras. Vos enim misistis me ad dñm
deū vestrū: dicentes. Ora p nobis ad
dñm deū nostrū: & iuxta oia q̄cūq; di
xerit tibi dñs deus noster: sic annuncia
nobis: et faciem⁹. Et annūciaui vobis
hodie: nō audistis vocē dñi dei vestri
sup vniuersis p q̄b⁹ misit me ad vos.
Nūc ergo scientes scietis: q: gladio et
fame: peste moriemini i loco ad quē
voluistis intrare vt habitaretis ibi.

¶ C.S. De vbis hieremie ad ppl'm:
dant iohānā ppl'm in egyptū: & hiere
mias i taphnis lapides sumit: & abscō
dit vnos in crypta et dixit super
eos deinde regē babylonis. Cap.xlii.

C

HEc factū est aūt cū cōplesset hiere
mias loquēs ad ppl'm vniuer
sos sermones dñi dei eōz: p q̄b⁹ mise
rat eū dñs deus eōz ad illos: ola vba
hec dixit azarias filius osiee: iohannā
filius carec: et oēs viri superbi dicētes ad

hieremiā. Mēdacium tu loqris. Non mi
sit te dñs deus nr dicēs. Ne ingrediamini
in egyptū vt habitetis illic: sed ba
ruch filius neric incitat te aduersum
nos: vt tradat nos i manus chaldeorū
et interficiat nos: & traducat faciat in ba
bylonē. Et nō audiuit iohānan filius
carec: et oēs principes bellatorū: et vniu
ersus ppl's vocem dñi vt maneret in
terra iuda. Sed tollēs iohānan filiū ca
rec: et vniuersi p̄ncipes bellatorū vniu
ersos reliquias iuda qui reuersi fue
rāt de cūctis gētib⁹ ad quas fuerant
ab⁹ dispersi vt habitarent in terra iuda
viros et mulieres & paruulos & filias
regis: et oēm alam quā reliquerat nabu
zardā p̄ncep militie cū godolia filio
achaz filij saphan: et tulit hieremiam
prophetam et baruch filium neriae: et
ingressi sunt in terrā egypti: q: nō obe
dierūt voci dñi. Et venerunt vsq̄ ad
taphnis. Et fact⁹ est sermo dñi ad hie
remiā in taphnis + dicēs. Sume tibi
lapides grādes in manu tua et abscō
de eos in cripta q̄ est sub muro lateri
cio in porta domus pharaonis i taph
nis coram viris iudeis: & dices
ad eos. Hec dicit dñs exercituum deus
israel. Ecce ego mittam & assumam na
buchodonosor regē babylonis seruum
meū et ponā thronū eius sup lapides
istos quos abscōdi: et statuet solium
suū sup eos. Venēq̄ percutiet terram
egypti: quos in morte in mortē et q̄s
in captiuitate in captiuitatē: et quos
in gladio in gladiū. Et succēdet ignem
in delubris deorū egypti: et comburet
eos et captiuos ducet illos: et amicietur
terra egypti sicut amicit pastor pellio
suo et egredietur inde i pace. Et cōteret
statuas dom⁹ solis q̄ sunt i tra egypti
et delubra deorū egypti cōburet igni.

B

B Ps. + thanis.

D

¶ C.S. Propheta increpat ppl'm de in
obedientia & idolatria: et cōminat eis
gladiū et famē et mortē: mulieres rñ
dēt cū viris q̄ hieremiā nō audierūt: q̄
sacrificātes sacrificabūt: q̄ destruēti
sunt a dño: datur signum captiuitatis
pharaonis. Capitulum.xliii.

B

VERbū q̄d factū e ad hie
remiā: et ad oēs iudeos
q̄ habitabāt in tra egypti
habitātes in magdalo
in taphnis & in mēphis
et i tra phatures: dicēs
Hec dicit dñs exercituum deus israel.
Vos vidistis oē malū istū q̄d adduxi
sup hierl'm et super oēs vrbes iuda: &

ecce deserte sunt hodie ⁊ nõ est in eis
habitator: ppter malicią quã fecerunt
vt me ad iracũdiam puocarẽt: et irẽt
et sacrificarent et colerent deos alie-
nos quos nesciebant et illi et vos et
pres vri. Et misi ad vos omnes seruos
meos prophetas de nocte consurgens
mittens ꝓ:r dicens. Nolite facere hũc
abominationis huius cui odi. et non
audierũt nec inclinauerũt aurẽ suã: vt
cõuerterent a malis suis et nõ sacrifi-
B carent diis alienis. et cõflata est indi
gnatio mea ⁊ furor me⁹: ⁊ succensa est
in ciuitatib⁹ iuda ⁊ in plateis hierlm
et vste sunt i solitudinẽ: et pastitatem
sm otiem hãc. et nũc hec dr dñs exerci
tuũ de⁹ israel. Quare vos facitis malũ
grãde hoc cõtra alas vras: vt pereat
ex vob⁹ vir et mulier: paulus ⁊ lactẽs
de medio iude: nec relinquatur vobis
quicq̃ residui: puocãtes me i opibus
manuũ vestrarũ sacrificando diis alie
nis i terra egypti: i quã ingressi estis:
vt habitetis ibi: et disperatis: ⁊ sitis i
maledictionem: et i opprobriũ cũctis
gentib⁹ terre. Nunq̃d obliti estis ma
la patrũ vestroꝝ: et mala regũ iuda et
mala vroꝝ: et ꝓ: mala vestra et mala
vroꝝ vestraꝝ q̃ fecerunt in terra iuda
et in regionib⁹ hierlm? Non sunt mũ
dati vsq̃ ad diẽ hanc: et nõ timuerunt
et nõ ambulauerũt i lege dñi: et in ꝑ
cepti⁹ meis q̃ dedi coꝝ vobis: et coꝝ
pribus vris. Ideo hec dicit dñs exer
cituũ de⁹ israel. ecce ego ponã facies
Amos. 9. meas i vob⁹ malũ: et disp̃dã oẽm iudas
D. Et assumã reliquias iude qui posuerũt
I. codem. faciẽs suas vt ingrederẽtur terrã egy
pti et habitarẽt ibi: et psumentur oes i
terra egypti: ⁊ cadẽt in gladio ⁊ in fa
me: et psumentur a minimo vsq̃ ad ma
ximũ: in fame ⁊ in gladio morient: et
erũt in iusurandũ et in miraculũ: in
maledictionẽ et i opprobriũ. Et visita
bo sup habitatores terre egypti: sicut
visitaui sup hierlm i gladio et fame et
peste: et nõ erit q̃ effugiat ⁊ sit residuꝰ
de reliquiis iudeoꝝ: q̃ vadũt vt pegri
nentur i terra egypti ⁊ reuertãtur in
terrã iuda ad quã ipsi eleuãt animas
D suas: vt reuertãtur et habitẽt ibi. Nõ
reuertẽt illuc nisi q̃ fugerint. Rñdeit
aũt hieremie oes viri scientes q̃ sacri
ficarẽt vroꝝ coꝝ diis alienis et vni
verse mulieres quarũ stabat multitu
do grãdis et omis ppls habitãtium in
terra egypti i phatures dicẽtes. Ser
monẽ quem locut⁹ es ad nos in nole

dñi nõ audiemꝰ ex te: sed faciẽtes
ciemus omẽ verbũ q̃ egredietur de
nr o: vt sacrificemus regine celi libe
mus ei libamina: sicut fecimus nos
patres nri: reges nri: et ꝓncipes nri
in vrbib⁹ iuda ⁊ in plateis hierlm ⁊
saturati sum⁹ panib⁹ ⁊ bene nõs es
malũq̃ nõ vidimꝰ. Et ex quo cessauimꝰ sacrificare regine ce
et libare ei libamina: indigauimꝰ egy
et gladio et fame psumpti sum⁹. Q
si nõ sacrificamꝰ regine celi ⁊ libam
ei libamina: nunq̃d sine viris nostris
faciem⁹ ei placẽtes ad colendũ eam et
libamina ad libãdum? Et dixit hiere
mias ad omnẽ populum: ad uersum
ros et aduersum mulieres ⁊ aduersu
vniuersam plebẽ qui rñderãt ei ꝓ
dicẽs. Nũq̃d nõ sacrificũ q̃ sacrifi
stis in ciuitatib⁹ iuda ⁊ in plateis hie
rlm vos ⁊ patres vri: reges vsti et
ꝓncipes vri ppls terre: hoꝝ recor
dat⁹ est dñs: et ascẽdit sup cor ei⁹: et
nõ poterat dñs vltra portare propter
malicią studiorꝝ vroꝝ et ꝓpter abomi
nationes quas fecistis. Et facta est ter
vra i desolationẽ et i stupore ⁊ in ma
ledictum: eo ꝓ nõ sit habitator: sicut es
dies hec. Propterea q̃ sacrificastis
idolis et peccauerũtis dño et nõ audie
ritis voce dñi: in lege ⁊ in ꝑceptis
in testim onijs eius nõ ambulauerũtis
ideirco euenerũt vob mala hec sicut es
dies hec. Dixit aũt hieremias ad oẽ
ppl̃m et ad vniuersas mulieres. Audi
te vbum dñi omes iuda q̃ estis in terra
egypti. Hec dicit dñs exercituũ deus
israel: dicẽs. Vos ⁊ vroꝝ vre locuti
estis: et ex ore vro manib⁹ vestris ꝓplebis
dicẽtes. Faciam⁹ vota nra q̃ vouimus
vt sacrificem⁹ regine celi ⁊ libemus ei
libamina. Impleti estis vota vestra et ope
petrastis ea. Ideo audite verbũ dñi
omes iuda q̃ habitatis in terra egypti.
Ecce ego iuraui in nole meo magno
ait dñs: q̃ nequaq̃ vltra vocabit no
men meũ ex ore omis viri iudei dicẽs
viuit dñs de⁹ in omi terra egypti. Ecce
ego vigilabo sup eos in malũ: non
bonũ et cõsumẽtur oes viri iuda qui
sunt i terra egypti gladio et fame
nec penit⁹ psumãtur. Et qui fugerint
gladiũ: reuertẽtur de terra egyptia
terrã iuda viri pauci: ⁊ scient oes re
liquie iuda: ingredientũ terrã egypti
vt habitẽt ibi cui⁹ fmo cõpleat me
an illoꝝ. Et hoc vobis signũ: ait dñs:
q̃ visitem ego sup vos in loco istorũ

scatis q̃ verꝰ ꝓplebũtur sermões mei
cõtra vos i malũ. Hec dicit dñs. Ecce
ego tradã pharaonẽ ephrec regẽ egy
pti in man⁹ inimicorũ eius: ⁊ in man⁹
quarentius animã illius: sicut tradidi
sedechiã regẽ iuda in manu nabucho
donosor regis babylonis inimici sui:
et querẽtis animã eius.

CC.S. Increpatur baruch a hieremia
de pusillanimitate: ⁊ tamen salus et p
mittitur. Cap. xlv.

Erbũ q̃ locutus est hie
remias ꝓpheta ad ba
ruch filium nerie cũ scri
pssset verba hec in libro
D ex ore hieremie anno q̃rto
ioachim filii ciosie re
gis iuda: dicẽs. Hec dicit dñs de⁹ israel
ad te baruch. Dixisti. Ue misero mihi:
q̃m addidit dominus dolorem dolori
meo. Laboraui i gemitu meo: ⁊ requies
nõ inueni. Hec dicit dñs. Sic dices ad
eũ. Ecce quos edificaui ego destruo: et
quos plantaui: ego euello: ⁊ vniuersam
terrã hanc. Et tu queris tibi grãdia.
Noli querere q̃ ecce ego adducã ma
lum sup omnẽ carnem: ait dñs: et dabo
tibi animã tuã in salutẽ in omnibus locis
ad quecunq̃ perrexeris.

CC.S. Sermo dñi contra egyptũ et
ciuitates eius q̃ destruẽdæ sunt. pmit
titur iacob ⁊ israel miseratio ⁊ libera
tio cum amicis suis. Cap. xlvi.

Quod factũ est vbũ dñi ad hiere
miã ꝓphetam cõtra gentes ad
egyptũ aduersum exercitũ pharaonis
nechao regis egypti: q̃ erat iuxta flu
men euphratẽ in carchamis quẽ per
cussit nabuchodonosor rex babylonis
in q̃rto anno ioachim filij iosie regis
iuda. Preparate scutũ ⁊ clypeũ: ⁊ pcedi
te ad bellũ. Ignite equos: ascẽdite equi
tes: state in galeis: polite lanceas: in
dite vos loricis. Quid igitur vidi ip
sos pauidos ⁊ terga vertentes: fortes
eorꝝ cesos: ⁊ fugerunt cõcitti: nec respe
rũt. Terror vndiq̃: ait dñs. Non fu
giet velox: nec saluari se poterit fortis.
Ad aqlonẽ iuxta flumẽ euphratẽ victi
sunt ⁊ ruerũt. Quis est iste q̃ quasi flu
men ascendit: ⁊ veluti fluminis intu
mescunt gurgites eiꝰ? Egypt⁹ fluminis
instar ascẽdit: et veluti flumina mouebũ
tur fluctꝰ eiꝰ: et dicit. Ascẽdẽs operiã
terrã: pdas ciuitatẽ et habitatores eius.
Ascẽdite eqs ⁊ ceruitate in currib⁹: et p
cedãt fortes ethiopie et lybie tenẽtes
scutũ et arripiẽtes et iaciẽtes sa

sagittas. Dies aũt ille dñi dei exercituũ
dies vltionis: vt sumat vindictã de in
micis suis. Deuorabit gladius et satu
rabitur: et inebriabitur sangine eorũ. Victi
ma enim dñi exercituũ in terra aqlonis
iuxta flumẽ euphratẽ. Ascẽde i galaad
et tolle resinã virgo filia egypti. Fru
stra multiplicas medicamina: sanitas
non erit tibi. Audierũt gẽtes ignomi
niam tuã: et vlulat⁹ ta⁹ replenit terrã
q̃ fortis ꝓpigit in fortẽ. et ambo piter
cõcidẽrũt. Verbũ q̃ locut⁹ est dñs ad
hieremiã ꝓphetã sup eo q̃ venturus
esset nabuchodonosor rex babylonis ⁊
percussurus terram egypti. Annunciate
egypto et auditum facite in magdalo:
et resonet in mẽphis: et in taphnis di
cite. Sta et ꝑpara te: q̃ deuorabit gla
dius ea q̃ ꝑ circuitus tuũ sunt. Quare
ꝓpulsus est fortis tu⁹? Nõ stetit q̃m dñs
subuertit eũ. Multiplicauit ruentes: ce
cidit q̃ vir ad primũ suũ. Et dicet.
Surge et reuertamur ad ꝓpm nrm: ⁊
ad terrã natiuitatis nre a facie gladii
colũbe. Vocate nomẽ pharaonis regis
egypti: tumultũ adduxit tẽpus. Viuo
ego inq̃t rex dñs exercituũ nomẽ eius
q̃m sicut thabor: in montib⁹: sicut car
mel⁹ in mari veniet. Vasa transmigra
tionis fac tibi habitatrix filia egypti: q̃
mẽphis in solitudine erit: et deseret ⁊
inhabitabilis erit. Vitula elegans atq̃
formosa egypt⁹: stimulator ab aqlone
veniet ei. Mercẽnarij q̃q̃ ei⁹ q̃ vsabantur
i medio ei⁹: q̃si vituli saginati vsi
sunt ⁊ fugerunt simul nec stare potue
rũt: q̃ dies interfectõis eorꝝ venit sup
eos: ⁊ ꝑ visitatõis eorꝝ. Vox ei⁹ quasi
eris sonabit: q̃m cuꝝ exercitu ꝓpadibũt
et cũ securib⁹ veniẽt ei q̃si cedentes li
gna succidẽrũt saltũ ei⁹ ait dñs: q̃ sup
putari nõ pot. Multiplicati sunt sup
locustas: et nõ est in eis nũer⁹. Cõfusa
est filia egypti: et tradita in manu ppli
aqlonis: dicit dñs exercituũ de⁹ israel.
Ecce ego visitabo sup tumultũ alexan
drie: ⁊ sup egyptũ et sup deos eius: et
sup reges ei⁹: et sup pharaonẽ et sup
oes q̃ cõfidũt in eo: ⁊ dabo eos i man⁹
querẽtũ alam eorꝝ i man⁹ nabucho
donosor regis babylonis: et in manus
seruorũ eius. Et post hec habitabit sicut
die⁹ pstimis ait dñs. Et tu ne timeas
serue meꝰ iacob et ne paueas israel. Quia
ecce ego saluũ te faciã de lõginq̃: ⁊ se
mẽ tuũ de terra captiuitatis tue. Et reuer
tetur iacob et requiescet ⁊ ꝑpadibit: et
nõ erit q̃ exterreat eum: et tu noli timere

C

F

B

S. 30. b.
Esa. 44. a

serue meꝰ iacob: ait dñs: q: ego tecū sum: q: ego consumaꝫ cunctas gentes ad quas eieci te. Te vero nō cōsumaꝫ: sed castigabo te in iudicio: nec quasi innocenti parcam tibi.

¶C.S. Sermo dñi cōtra palestinos: de destructione eorum. Capm. xlvij.

A Uod factū est vbū dñi ad hieremiā pphetaꝫ contra palestinos anteꝙ̄ pcuteret pharao gazā. Hec dicit dñs. Ecce aque descēdēt ab aquilone et
B erūt q̄si torrēs inūdans ꝛ operiēt terraꝫ et plenitudine eius vrbē et hitatores eiꝰ: clamabūt hoīes ꝛ vlulabunt oēs hitatores terre a strepitu pompe armorū ꝛ bellatoꝝ eius a cōmotione quadrigaꝝ eius: ꝛ multitudine rotarū
C illꝰ. Nō respexerunt pr̄es filios manibus dissolutis: p aduentu diei in q̄ vastabitur oēs palestine: et dissipabit tyrus ꝛ sidō cū oībꝰ reliquis auxilijs suis.
D Depopulatꝰ est em̄ dñs palestinos: reliquias insule capadocie. Uenit caluiciū sup gazam: pticuit ascalō ꝛ reliq̄ vallis eaꝝ. Usq̄quo cōcideris? O mucro dñi vsq̄quo nō quiesces? Ingredere in vaginā tuā: refrigerare et sile. Q̄mō quiescet cū dñs p̄cepit ei aduersum ascalonē: ꝛ aduersum maritimas eius regiones: ibiq̄ cōdixerit illi.

¶C.S. Sermo dñi ꝯtra moab et ciui-
A tates eiꝰ ꝙ destructe sunt. Cp. xlviij.

AD moab. Hec dr̄ dñs exercituū deꝰ israel. Ue sup nabo: q̄m vastata est ꝛ ꝯfusa: capta est cariathiarī: confusa est fortis ꝛ tremuit. Nō est vltra exultatio i moab: cōtra esebō cogitauerūt malū: venite ꝛ disꝑdamꝰ eaꝫ de gēte. Ergo silēs conticesces: sequetur q̄ te gladiꝰ: vox clamoris de oronaī: vastitas ꝛ cōtritio magna: contrita ē moab: annūciate clamorē puulis eiꝰ. Per ascēsum em̄ luith plorās ascēdet in fletu: q̄m i descēsu oronaī hostes vlulatū cōtritionis audierunt. Fugite saluate aīas vr̄as: ꝛ eritis q̄si myrice in deserto. Pro eo eī ꝙ habuisti fiduciā i munitionibus tuis: ꝛ in thesauris tuis tu q̄q̄ capieris. Et ibit chamos i trās-
ī.r.a. migrationē: sacerdotes eiꝰ ꝛ p̄ncipes
B eiꝰ simul. Et veniet p̄do ad oēm vrbeꝫ: ꝛ vrbs nulla saluabit. Et peribunt valles: ꝛ dissipabunt campestria q̄m dicit dñs. Date florē moab: q: florens egredietur: et ciuitates eius deserte erunt et inhabitabiles. Maledictꝰ q̄ facit opꝰ dñi fraudulēter: et maledictꝰ q̄ phibet gladium suum a sanguie. Fertilis fuit moab ab adolescētia sua. ꝛ requieuit in fecibꝰ suis. Nec trāsfusus ē de vase in vas: ꝛ i trāsmigrationē non abijt. Idcirco pmāsit gustꝰ eiꝰ in eo: ꝛ odor eiꝰ non est immutatꝰ. Propterea ecce dies veniūt: dicit dñs: ꝛ mittā ei ordinatores ꝛ stratores lagunculaꝝ: et sternēt eū: ꝛ vasa eiꝰ exhaurient: ꝛ lagunculas eoꝝ collidēt. Et cōfundet moab a chamos: sicut cōfusa est domꝰ isrl̄ a bethel in q̄ habebat fiduciaꝫ. Q̄mō dicitis fortes sumꝰ: et viri robusti ad preliandū? Uastata ē moab: ꝛ ciuitates illꝰ succiderūt et electi iuuenes eiꝰ descēderūt in occisionē: ait rex: dñs exercituū nomē eiꝰ. Prope est interitꝰ moab vt veniat: et malū eiꝰ velociter accurret nimis. Cōsolamini eū oēs qui estis in circuitu eiꝰ: ꝛ vniuersi q̄ scitis nomen eiꝰ dicite. Q̄mō confracta est virga fortis: baculꝰ glōsus. Descēde d̄ gl̄ia: ꝛ sede in siti hitatio filie dibon: q̄m vastator moab ascēdet ad te: dissipabit munitiones tuas. In via sta ꝛ pspice habitatio aroer. Interroga fugiētē: et ei q̄ euasit dic q̄d accidit? Confusus est moab q̄m victꝰ est. Ululate ꝛ clamate annūciate in arnon: quia vastata ē moab: ꝛ iudiciū venit ad terrā cāpestrē: sup helon: ꝛ sup iasa: ꝛ sup mephat: et super dibon: ꝛ sup nabo: ꝛ sup domum deblathaim: ꝛ sup cariathiarim ꝛ sup bethgamul: ꝛ sup bethmaō: ꝛ sup carioth: ꝛ sup bosra: et sup oēs ciuitates terre moab q̄ lōge ꝛ ppe sunt. Abscisum est cornu moab: ꝛ brachiū eius cōtritū est ait dñs. Inebriate eū: q̄m contra dñm erectꝰ est. Et allidet manū moab in vomitu suo: et erit in derisuꝫ etiaꝫ ipse. Fuit em̄ in derisum tibi isrl̄: q̄si inter fures repperisses eū. Propter vba ergo tua q̄ aduersuꝫ illaꝫ locutꝰ es: captiuꝰ duceris. Relinquite ciuitates: ꝛ hitate in petra hitatores moab: ꝛ estote q̄si columba nidificās i summo ore foraminis. Audiuimꝰ supbiā moab: supbus est valde. Sublimitatē eiꝰ: ꝛ arrogātiā ꝛ supbiam: et altitudinē cordis eiꝰ ego scio: ait dñs. Iactātiā eiꝰ: ꝛ ꝙ nō sit iuxta eā v̄tus eius: nec iuxta q̄d poterat conata sit facere. Ideo sup moab eiulabo: ꝛ ad moab vniuersam clamabo ad viros muri fictilis lamētātes. De plāctu iazer plorabo tibi vinea sabama. Propagines tue trāsierūt mare vsq̄ ad mare iazer puenerūt. Sup messem tuā et vindemiā tuā predo irruit. Ablata ē leticia: ꝛ exultatio de carmelo: ꝛ de terra moab: ꝛ vinū de torcularibꝰ
F sustuli. Nequaꝙ̄ calcator vue solitum celeuma cantabit. De clamore esebon vsq̄ eleale et iasa dederunt vocē suaꝫ: a segor vsq̄ ad oronaim vitulā cōsternantē: aque vō nemrim pessime erūt. Et auferā de moab: ait dñs offerentem in excelsis: et sacrificātē dijs eiꝰ. Propterea cor meū ad moab q̄si tibia resonabit: et cor meum ad viros muri fictilis dabit sonitū tibiaꝝ: q: plꝰ fecit q̄ potuit: idcirco pierūt. Oē enī caput caluiciū: ꝛ oīs barba rasa erit. In cūctis manibus colligatio: et sup oē dorsum ciliciū. ꝛ super oīa tecta moab ꝛ in plateis eiꝰ oīs plāctꝰ: q̄m cōtriuit moab sicut vas inutile: ait dñs. Q̄mō victa est: ꝛ vlulauerunt? Q̄mō deiecit ceruicē moab ꝛ cōfusus ē? Eritq̄ moab i derisum: ꝛ i exēplū oībꝰ i circuitu suo. Hec
E dicit dñs. Ecce q̄si aq̄la volabit: ꝛ extēdet alas suas ad moab. Capta est carioth ꝛ munitionis cōprehēse sunt. Et erit cor fortiū moab i die illa: sicut cor mulieris parturiētis. Et cessabit moab esse ppl̄s: q̄m cōtra dñm gl̄iatꝰ est. Pauor et fouea ꝛ laqueꝰ sup te o hitator moab: ait dñs: qui fugerit a facie pauoris cadet i foueā: ꝛ q̄ cōscēderit de fouea: capiet laq̄o. Adducā enī sup moab annum visitatiōis eoꝝ: ait dñs. In vmbra esebō stetērūt de laq̄o fugiētes: q: ignis ingressus est de esebō: ꝛ flāma de medio seon: et deuorabit ptē moab: et verticē filioꝝ tumultus. Ue tibi moab piīt ppl̄s chamos: q: cōphēsi sūt filij tui et filie tue i captiuitatē. Et cōuertā captiuitatē moab i nouissimis diebus ait dñs. Hucusq̄ iudicia moab.

¶C.S. Sermo dñi contra ammon et ciuitates eiꝰ: de destructione eaꝝ ꝯtra idumeā: et de vastatiōe eiꝰ ꝯtra damascū: ꝯtra cedar ꝛ regna asor q̄ pcussit nabuchodonosor rex babylonis: itē cōtra elā: d̄ liberatione eiꝰ finalit̄. Cl.

AD filios ammon. Hec dicit dñs. Nunq̄d non filij sunt isrl̄: aut heres nō est ei? Cur igit̄ hereditate possedit melchō gad: ꝛ ppl̄s eiꝰ in vrbibꝰ eiꝰ hitauit? Ideo ecce dies veniūt i te dicit dñs: et auditū faciā sup rabbath filioꝝ ammon fremitū plij. Et erit i tumulū dissipata: filieq̄ eis igne succendent: et possidebit isrl̄ possessores suos: ait dñs. Ulula esebon: q̄m vastata est hai. Clamate filie rabba: accingite vos ciliciꝭ. Plangite et circuite p sepes: q̄m melchō i trāsmigrationē ducet: sacerdotes eiꝰ ꝛ p̄ncipes eiꝰ simul. Quid gl̄iaris i vallibꝰ? Defluxit vallis tua filia delicata q̄ ꝯfidebas i the-
saurus tuis ꝛ dicebas. Quis veniet ad B
me. Ecce ego inducā sup te terrorē: ait dñs deꝰ exercituū ab oībꝰ qui sūt i circuitu tuo: ꝛ dispgimini singuli a pspectu vr̄o: nec erit q̄ ꝯgreget fugientes. Et post hec reuerti faciā fugitiuos filioꝝ ammon: ait dñs. Ad idumeā. Hec dicit dñs exercituū. Nunq̄d nō vltra est sapiētia in theman. Perijt ꝯsiliū a filijs. Inutilis facta est sapientia eoꝝ. Fugite et t̄ga v̄tite: descēdite in voraginē hitatores dedā: q̄m perditionē esau adduxi sup eū tps visitationis eiꝰ. Si vindemiatores eiꝰ venissent sup te: nō reliquissēt racemū: si fures i nocte rapuissent quod sufficeret sibi. Ego vō discoopui esau: reuelaui abscōdita eiꝰ: et celari nō poterit. Uastatū est semē eiꝰ ꝛ fr̄es eiꝰ ꝛ vicini eiꝰ: et non erit. Relinq̄ pupillos tuos ꝛ ego faciā eos viuere: ꝛ vidue tue in me sperabūt: q: hec dicit dñs. Ecce quibꝰ nō erat iudiciū vt biberēt calicē: bibētes bibēt: ꝛ tu q̄si innocēs relinq̄ris. Nō eris inocēs: sed bibēs bibes. Q: p me metipsum iuraui dicit dñs: ꝙ in solitudinē et i opprobriū ꝛ in desertū i maledictionē erit bosra: et oēs ciuitates eius erūt i solitudies sempit̄nas. Auditū audiui a dño: et legatꝰ ad gentes missus sum. Cōgregamini ꝛ venite cōtra eā: et cōsurgamꝰ i pliū. Ecce em̄ paruulū dedi te i gētibꝰ: ꝯtēptibilē inter
hoīes. Arrogātia tua decepit te: et superbia cordis tui q̄ habitas in cauernis petre: ꝛ appꝛehēdere niteris altitu- esa. 47. c.
D dinē collis. Cū exaltaueris q̄si aq̄la nidū tuū: inde detrahā te dicit dñs. Et erit idumea dēserta. Oīs q̄ trāsibit p eā stupebit et sibilabit super oēs plagas eius: sicut subuersa est sodoma et gomorra: ꝛ vicine eiꝰ: ait dñs. Nō habitabit ibi vir: ꝛ nō icolet eā filiꝰ hoīs. Ecce q̄si leo ascendet de supbia iordanis ad pulchritudinē robustam: q: subito currere faciā eū ad illā. Et q̄s erit electus quē p̄ponā ei? Quis em̄ similis mei? Et q̄s sustinebit me? Et q̄s ē iste pastor q̄ restat vultui meo? Propterea audite consiliū dñi q̄d init de edom ꝛ cogitationes quas cogitauit de habi- abdie. r. b / ū. r. c. et / 19. c. / ī. 50. c.
E tatoribꝰ themā. Si nō deiecerint eos paruuli gregis: nisi dissipauerint cuꝫ eis habitaculū eoꝝ. A voce ruine eoꝝ commota est terra: clamor in mari ru-

bio audit⁹ est voces eiꝰ. ecce qſi aqla
ascēdet⁷ euolabit: ⁷ expādet alas suas
sup bosrā. et erit cor fortis idumee in
die illa qſi cor mulieris parturientis
Ad damascū. Confusa est emath et ar
phad: ⁷ audit⁹ pessimū audiert. Tur
bati sunt l mari: ⁹ solitudine ḡescere
nō potuit. Dissoluta est damasc⁹: ⁹ ds
est l fuga: ⁷ tremor apphēdit eā. Angu
stia ⁷ dolores tenuerē eā qſi parturien
tē. Quō dereliq̄rūt ciuitatē laudabilē
⁹ de letitie? Ideo cadēt iuuenes eiꝰ l
platcis eiꝰ: ⁷ oēs viri ēlij cōticescent
in die illa: ait dns exercituū. et succen
dā ignē in muro damasci: ⁷ deuorabit
menia benadad. Ad cedar et ad regna
asor: q̄ percussit nabuchodonosor rex ba
bylonis: hec dicit dns. Surgite ⁷ asce
dite ad cedar: ⁷ vastate filios orientis
Tabernacla eorꝰ et greges eorꝰ capiēt.
pelles eorꝰ et ola vasa eorꝰ et camelos
eorꝰ tollēt sibi: et vocabūt sup eos for
midinē l circuitu eiꝰ. Fugite abitetor
hemēter in voraginib⁹: sedete q̄ hita
bis asor: ait dns. Inūit el cōtra vos na
buchodonosor rex babylonis cōsiliuꝫ
et cogitauit aduersum vos cogitatio
nes. Consurgite ⁷ ascēdite ad gentem
quietā: ⁷ habitantē pfidenter: ait dns
Nō ostia nec vectes eis: soli habitant
et erunt camelei eorꝰ in direptionem: et
multitudo iumētorꝰ in ꝓdā: et dispgā
eos in oēm ventū q̄ sunt attonsi in co
mā: et et ol pstio eorꝰ adducā l terrū
sup eos: ait dns. et erit asor in hirac
lū draconū deserta vsq̄ in eternū. Nō ma
nebit ibi vir: nec incolat eā filij hois
Q̄ō factū ē ⁹bū dni ad hieremiā pro
phaz aduersⁿ elā l pncipio regni sede
chie regis iude: ⁷ dicēs. Hec dicit dns ex
ercituū. ecce ego ꝓfringā arcū elā: et
sumā fortitudinē eorꝰ: ⁷ ducā sup elaz
q̄tuor vētos a q̄tuor plagis celi: ⁷ dē
tilabo eos l oēs vētos istos: ⁷ nō erit
gēs ad quā nō pueniāt fugi elam. et
pauere faciā elā coā inimicis suis: ⁷ l
pspectu q̄rētiū aiam eorꝰ: et adducā su
per eos malū ira furoris mei: dicit do
min⁹. et mittā post eos gladiū donec
cōsumā eos: et ponā solium meū in elā
et pdā inde reges et pncipes: ait dns.
In nouissimis autē dieb⁹ reuertē fa
ciā captiuos elam: dicit dominus.

¶ Ca. S. Sermo dni ⁹tra babylōē vo
cat medos ⁷ pfas ⁷ ei⁹ destructionē: ⁹ps
dicit reditū ppli iuda ⁷ ist⁷ de captiui
tate: admirato ⁹ist ⁹ subuersione ba
bylōis ⁷ gladiū ⁹ ptōis p iuda ⁷ ist⁷ z. l.

Verbū q̄ locutus est dns de bab
lone ⁷ de tra chaldeorū in manu
hieremie pphete. Annunciate in gen
tibus ⁷ auditū facite. Leuate signū ⁷
cate et nolite celare: dicite. Capta ē be
bylō: ⁹fusus est bel: victē merodach.
Cōfusa sunt ola sculptilia eorꝰ: ⁷ ꝓ
sunt icola eorꝰ. Q̄m ascēdet cōtra eā
gēs ab aqlone: q̄ ponēt tra eiꝰ l solitu
dinē: ⁷ nō erit q̄ hitet l ea ab hole vsq̄
ad pecus. Et mori sunt ⁷ abierunt. Ꝓ
dieb⁹ illis et l tpe illo ait dns: venē
filij ist⁷: ipsi et filij iuda sil ambulātes
⁷ flentes ppcrabūt: ⁷ dnm deum suū
q̄rēt. In sion interrogabit viā: hacte
ces eorū venient ⁷ apponent ad dns
fedē sempiternū: q̄ nulla oblituꝫ
delebit. Grex pdit⁹ factⁿ est ppls me⁹
pastores eorꝰ seduxerūt eos: fecerūt eos
vagari l mōtib⁹. De mōte l collē ⁷ ab
sierūt: obliti sūt cubil suū. Oēs q̄ inue
rūt: comederūt eos. Et hostes eorꝰ dixe
rūt. Nō peccauim⁹: p eo q̄ peccauerūt
dno decor iustitie ⁷ expectationi ꝛ
patrū suū dno. Recedite ⁷ medio babylo
nis: et de tra chaldeorū egredimini ⁷ ꝛ
estote quasi hedi ante gregē. Q̄m ecce
ego suscitabo ⁷ adducam in babylōē
cōgregationē gētium magnarū de tra
aqlonis ⁷ ꝓualebunt aduersus eā ⁷ ꝛ
capiēt. Sagitta eiꝰ q̄si viri fortis ⁷ ꝛ
fectoris non reuertetur vacua. Et erit
chaldea in ꝓdā: oēs pastētes eā ꝛple
bunt ait dns. Q̄m exultatis ⁷ magna
lo⁹mini: diripientes hereditatē meā
q̄m effusi estis sicut vitulī sup herbē
⁷ mugistis vt tauri. Confusa est mr ⁹
tra nimis tabescētata pulcritudo genitū
vos. Ecce nouissima erit in gentibus
deserta ⁷ ina ⁷ arēs. Ab ira dni non hita
bit: sed rediget tota in solitudinē. Oē
qui trāsibit p babylōē stupebit ⁷ sibi
labit super vniuersis plagis eiꝰ. pre
paramini cōtra babylōē p circuitu.
Oēs q̄ intēditⁿ arcus debellate eā ⁷ ꝛ
pcatis iaculis: quia dno peccauit. Clā
mate aduersus eā. Vbiq̄ dedit manu
Cecidērūt fundamenta eius: destruc
sunt muri ei⁹: q̄m vltio dni est. Ulti
nē accipite de ea. Sicut fecit: facite ei
Disperdite satorē de babylone ⁷ tenē
falcē in tpe messis a facie gladii columbe.
Unusq̄sq̄ ad ppm suum conuertē
et singuli ad terrā suam fugient. Ꝛ
dispsus ist⁷ leones eiecerūt eū. primus
comedit eū rex assur: iste nouissimus
crossauit eū nabuchodonosor rex ba
bylonis. Propterea hec dicit dns exer

cituū deus ist⁷. Ecce ego visitabo regem
babylonis ⁷ tra eius sicut visitaui regē
assur: ⁷ reducā ist⁷ ad habitaculū suū.
Et pascet carmelus ⁷ basan: ⁷ in mōte
ephraim ⁷ in galaad saturabit alia eiꝰ.
In dieb⁹ illis ⁷ tpe illo ait dns: q̄rēt
iniqtas israel ⁷ nō erit: ⁷ peccatū iuda
et non inuenietur: q̄m ꝓpitius ero eis
q̄s reliquero. Sup terra dominātium
ascendet sup habitatores eius visita
bis ait dns et interficē q̄ posit eos sunt: ait
dns: facta ⁷ ela q̄ precepi tibi. Mor
tallum terra ⁷ pertritio magna. Quomō
cōtrit⁹ est ⁷ cōtrit⁹ malleus vniuerse
terre! Quomodo versa est l desertū ba
bylon in gētib⁹? Illaqueauit te: ⁷ capta
es babylon ⁷ nesciebas: inuēta es ⁷ ap
prehensa q̄m dnm pronocasti. Aperuit
dns thesaurū suum: ⁷ protulit vasa ire
suē q̄m opus est dno deo exercituū in
terra chaldeorū. Venite ad eā ab extre
mis finib⁹: aperite vt exeant q̄ pcussē
eam. Tollite de via lapides: ⁷ redigite
eos in tumulū: ⁷ interficite eā: nec sit quis
q̄ relinquū. Dissipate vniuersos fortes
ad descendant in occisionē. Ue eis q̄
venit dies eorꝰ tpus visitationis eorꝰ.
Vox fugientū ⁷ eorū qui euaserūt de
terra babylonis: vt annunciēt in sion
vltionē dni dei nri: vltionē tēpli eius.
Annunciate l babylōē plurimis olb⁹
q̄ tendūt arcū. Consistite aduersus eaz
per gyrū: et nullus euadat. Reddite ei
sm opus suum: ⁷ sicut fecit facite
illi: q̄ cōtra dnm erecta est: ⁷ aduersum
sanctū ist⁷. Idcirco cadēt iuuenes eiꝰ
in platis eius: et oēs viri bellatores
ad cōticescent in die illa: ait dns. Ecce
ego ad te super bedicit dns deus exer
cituū: q̄ venit dies tuꝰ: tēp⁹ visitatio
nis tue. Et cadet superb⁹: ⁷ corruet: ⁷ nō
erit q̄ suscitet eū. Et succendā ignē in
ciuitat⁹ eius: ⁷ deuorabit ola l circuitu
eius. Hec dicit dns de exercituum. Ca
lumnia sustinēt filij israel et filij iuda
simul. Oēs q̄ ceperūt eos tenēt nolunt
dimittere eos. Redemptor eorꝰ fortis
dns exercituū nomē eius. Iudicio de
fendet causam eorꝰ: vt exterreat terraz
et cōmouear habitatores babylonis.
Gladius ad chaldeos ait dns: ⁷ ad ha
bitatores babylonis: ⁷ ad principes et
ad sapientes eiꝰ. Gladius ad diuinos
eius: ⁷ stulti erunt. Gladius ad fortes
eius: q̄ timebunt. Gladius ad equos
eiꝰ: ⁷ ad currus eiꝰ: ⁷ ad omne vulgus
q̄ est in medio eiꝰ: ⁷ erūt quasi mulie
res. Gladius ad thesauros eiꝰ: q̄ diripi
ētur. Siccitas sup aquas eius: ⁷ ꝛ
arescētqua terra sculptilium est: ⁷ in
portēis gloriant⁹. Propterea habita
bunt dracones cū fatuis: ⁷ habitabū
tur in ea filij struthionum: ⁷ nō inha
bitabit vltra vsq̄ in sempiternū: nec
extruet vsq̄ ad generationē ⁷ in generatio
nē. Sicut subuertit dominⁿ sodomam
gomorram ⁷ vicinas eiꝰ: ait dns. Nō ha
bitabit ibi vir: ⁷ nō incolet eā filij hois
Ecce ppls venit ab aqlone: q̄s ma
gna ⁷ reges multi cōsurgēt a finibus
terre. Arcū ⁷ scutum apprehendēt crū
deles sunt ⁷ imisericordes. Vox eorꝰ
quasi mare sonabit: ⁷ sup equos ascē
dēt sicut vir paratus ad prelium cōtra
te filia babylōis. Audiuit rex babylonis
famā eorꝰ: ⁷ dissoluta sunt manⁿ eius.
Angustia apphēdit eū dolor: quasi par
turientē. Ecce q̄si leo ascēdit de supbia
iordanis ad pulcritudinē robustam:
q̄ subito currere faciā euz ad illam: ⁷
q̄s erit electus quē ꝓponam ei? Quis
enim similis mei: et quis sustinebit me?
Et quis est iste pastor: q̄ resistare vultui
meo? Propterea audite cōsiliuꝫ dni q̄
mente concepit aduersum babylōē: ⁷
cogitationes eius quas cogitauit sup
terraz chaldeorū. Nisi detraxerint eos
parvuli gregis: nisi dissipati fuerit cū
ipsis habitaculū eorꝰ. Ab voce captiuita
tis babylonis commota est terra: ⁷ cla
mor inter gētes audit⁹ est.

¶ Ca. S. De vento pestilētē: ⁷ de calice
aureo: ⁷ de collisiō babylonis: ⁷ de mor
te pestifera: ⁷ de aduētu q̄s hostis ō ba
bylōē: ⁷ de rege babylonis ⁷ chaldeis
ppter q̄s destruit babylon: ⁷ ppter ido
lum: ⁷ de libro in quo scribit hieremias
ola mala pēnura babylonis. La. li. 4

Hec dicit dominus: ecce
ego suscitabo sup babylō
lōē ⁷ sup habitatores eiꝰ: qui cor: sunt
leuauerunt contra me: quasi vē
tum pestilentē: et mittam in babylonem vētilatores: ⁷ venti
labunt eam: ⁷ demolientur terraz eiꝰ:
quoniam venerunt super eam vndiq̄
in die afflictionis eiꝰ. Non habitabit q̄
tendit arcū sus: ⁷ nō ascēdet loricatⁿ.
Nolite parcere iuuenib⁹ eiꝰ: interficite
oēm militiam eius: ⁷ cadent interfecti
in terra chaldeorū. et vulnerati in re
gionib⁹ eiꝰ. Q̄m nō fuit viduatⁿ ist⁷:
iuda a deo suo dno exercituum. Terra
ast⁷ eorꝰ repleta est delicto a sancto ist⁷.
Fugite de medio babylonis: ⁷ pe

Gen. 19. B

Job. 4. a

saluet vnusquisq; alam suã. Nolite ta
cere sup iniqtatẽ eiꝰ: qm̃ tẽpus vltio
nis eiꝰ ẽ a dño: vicissitudinẽ ipse retri
buet ei. Calix aureꝰ babylõ l manu dñi
inebriãs oẽm frã. De vino eiꝰ biberũt
Esa. 21. c. oẽs gẽtes: ꝛ ideo mmote sunt. Subito
Apo. 14. cecidit babylon: et cõtrita est. Vlulate
sup eã: tollite resinã ad dolorẒ eius: si
forte sanet. Curauimꝰ babylonẽ: ꝛ non
est sanata. Derelinquamus eã: ꝛ eamo
vnusquisq; in terrã suã. Qm̃ peruenit
B vsq; ad celos iudiciũ eiꝰ ꝛ eleuatus est
vsq; ad nubes. Protulit dñs iustitias
nostras: venite ꝛ narremꝰ in sion opus
dñi dei nostri. Acuite sagittas: et im
plete pharetras. Suscitauit dñs spirũ
regũ medorũ: ꝛ contra babylonẽ
mens eiꝰ fecit vt perdat eam. Qm̃ vltio
dñi est vltio tẽpli sui. Rex medorꝰ ꝗ ba
bylon a dño suscitat. Sup muros ba
bylõis leuate signũ: augete custodiã.
Leuate custodes: preparate insidias: q;
cogitauit dñs ꝛ fecit q̃cunq; locutus
est cõtra habitatores babylonis. Que
habitas super aquas multas locuples
amos. 6. c in thesauris: venit finis tuus pedalis
precisionis tue. Iurauit dñs exercituũ
per aiam suam: qm̃ replebo te hominibus
Ps. 10. b. q̃si bruchos: sup te celeuma cantabit.
Qui fecit terrã l fortitudine suã: pre
parauit orbẽ in sapiẽtia sua: ꝛ prudẽ
tia sua extẽdit celos. Dante eo vocem
multiplicatur aq̃ in celo. Qui leuat nu
bes ab extremo terre: fulgura l pluuiã
fecit: ꝛ educit ventos de thesauris suis.
Stultꝰ factus est omis hõ a scientia ps
sus est omis cõflator: in sculptilibus mẽ
dax est cõflatio eiꝰ: nec est spũs in eis.
Vana sunt opa ꝛ risu digna in tpe visi
tationis suꝰ peribũt. Nõ sicut hec pars
iacob: q̃ fecit omia ipse ẽ. Israel sceptrũ
C hereditatis eiꝰ: dñs exercituũ nomẽ
eiꝰ. Collidis tu michi pasa bellũ: ꝛ ego
collidã in te gẽtes: ꝛ disperdã in te re
gna. Et collidã in te equũ ꝛ equitẽ eiꝰ
ꝛ collidã in te currũ ꝛ ascẽsores eius: et
collidã in te virũ ꝛ mulierẽ. Et collidã
in te senẽ ꝛ puerũ: ꝛ collidã l te iuuenẽ
ꝛ virginẽ. Et collidam in te pastorẽ ꝛ
gregẽ eiꝰ: ꝛ collidã in te agricolã ꝛ iu
gũ eiꝰ. Et collidã in te duces ꝛ ma
gistratus. Et reddã babylõi ꝛ cũctis
habitatoribꝰ chaldee omne malũ suũ
q̃ fecerũt in sion in oculis vestris: ait
dñs. Ecce ego ad te mons pestifer: ait
dñs: qui corripis vniuersam terram. Et
extendã manũ meã sup te: ꝛ euolui te
de petris: ꝛ dabo te in monte cõbusto
nis: ꝛ nõ tollẽt de te lapidẽ in angulũ
lapidẽ l fũdamẽto: q̃ deserꝰ ẽ tẽpꝰ ait dñs. Leuate signũ l terra: clãgite
cina l mõtibꝰ. Sctificate sup eã gẽtes:
annũciate ꝗ illã regibꝰ ararath mi
et ascẽdũ numerate ꝗ eã thapsar. Ac
cite eqũ quasi bruchũ aculeatũ. Sc
ficate ptra eã gẽtes: regem medorũ
eiꝰ et vniuersos magistratꝰ eiꝰ: et omẽ
q̃ terrã potestatis eiꝰ: et mouebit
et conturbabitur: quia cogitauit dñs
babylonẽ cogitatio dñi: vt ponat
babylonis desertã et inhabitabilẽ.
Cessauerũt fortes babylonis a pugna
bitauerũt l ꝗsidiis. Deficerũt fo
cos: et facti sunt q̃si mulieres. Incẽsa
sunt tabernacula eiꝰ: ꝛ riti sunt vectes
eiꝰ. Currẽs obuiã currẽti: et nũtius
eius obuius nũciãti: vt annũciet re
babylonis: q; capta est ciuitas eius
summo vsq; ad summũ: et pedes fluu
pata sunt et paludes incẽse sunt igne
ꝛ viri bellatores perturbati sunt. Qꝛ
dixit dñs exercituũ deꝰ israel. Filia
bylonis q̃si area: tẽpus triturẽ eius.
Adhuc modicũ et veniet tẽpus messis
eius. Comedit me: deuorauit me rex
chodonosor: rex babylonis. Reddi
me quasi vas inane. Absorbuit me ꝛ
si draco. replenꝰ ventrẽ suũ tenerũ
meũ: eiecit me. Iniqtas adam sup me
et caro mea sup babylonẽ: dicit habi
tatio siõ et sanguis meꝰ sup habita
tores chaldee: dicit hierũ. Propter
hec dicit dñs. Ecce ego iudicabo iudi
tuã: et vlciscar vltionẽ tuã. Et desere
facã mare eiꝰ: et siccabo venã eiꝰ. Et
erit babylõ l tumulos: habitatio dra
num stupor ꝛ sibilꝰ: eo q; nõ sit habi
tor. Simul vt leones rugientes: et
rient comas vt catuli leonũ. Pa
lore eorꝰ ponam potus eorꝰ: ꝛ inebriabo
eos vt soporãtur ꝛ dormiãt sempi
ternum: et nõ psurgãt: dicit dñs. Vt
ducã eos quasi agnos ad victimã: ꝛ
arietes cũ hedis. Quõ capta est sesac
et comprehẽsa est inclita vniuersa terre.
Quõ facta est in stupore babylõ inter
gentes: Ascẽdit sup babylonẽ mare
multitudo fluctuũ eiꝰ: et operta ꝗ fluctibus
sunt ciuitates eiꝰ in stupore: ꝛ ter
ra inhabitabilis et deserta terra in qua non
habitabit vir: nec transibit p eam filius hominis.
Et visitabo sup bel in babylone: et
educã qd absorbuerat de ore eiꝰ: nõ
fluent ad eũ vltra gẽtes. Siquidẽ ꝛ
babylõis corruet: egredimini de medio
eiꝰ ppls meꝰ: vt saluet vnusquisq; ani

sua a ira furoris dñi. ꝛ ne forte molle
scat cor: et timeat: et timeatis auditũ q̃
audiet in terra: et venit in anno auditio
ꝛ post hanc annũ auditio: et iniqtas in
terra: ꝛ ecce dominator sup dominatorẽ. Propterea
ecce dies veniũt: et visitabo sup sculpti
lia babylonis: ꝛ omis terra eiꝰ cõfun
detur: et vniuersi interfecti eiꝰ cadẽt in
medio eiꝰ: ꝛ laudabunt sup babylonẽ
celi terra et q̃ que in eis sunt: q; ab aq
lone venient et p deo ecce dicit dominꝰ. Et
q̃d fecit babylon: vt cadẽrẽ occisi in
israel: sic de babylone cadent occisi in
vniuersa terra. Qui fugistis gladium
venite nolite stare. Recordamini pen
dini hierũ: ascẽdat sup cor vestrũ. Cõ
fusi sumus q̃m audiuimꝰ opprobriũ.
Operuit ignominia faciẽs nras q; ve
nerũt alieni sup sanctificationẽ domꝰ
dñi. Propterea ecce dies veniũt: ait do
minꝰ: visitabo sup sculptilia babylo
nis: ꝛ in cõfixi terra eiꝰ mugiet vulnera
ta. Si ascẽderit babylõ l celũ: ꝛ firma
ri l excelso robur suũ: ad me venient
vastatores eiꝰ: ait dñs. Vox clamoris de
babylone ꝛ pritio magna de terra chal
deorũ: q̃ vastauit dominꝰ babylonẽ ꝛ
perdidit eã a voce magna: ꝛ sonabũt
fluctꝰ eorꝰ q̃si aque multe. Dedit
sonitũ vox eorũ: q; venit sup eã: ꝛ cõ
fracta est sup babylonẽ p dolorẽ: ꝛ apprehensi sunt for
tes eiꝰ: ꝛ emarcuerũt arcꝰ eorũ: q; fortis
est dñs reddẽs tributũ: ꝛ inebriabo
principes eius: ꝛ sapientes eiꝰ: duces eiꝰ
ꝛ magistratꝰ eiꝰ: ꝛ fortes eiꝰ: ꝛ dormiãt
somũ sempiternum: ꝛ non expergiscẽ
tur ait rex: dñs exercituũ nomẽ eius.
Hec dicit dñs exercituũ. Murꝰ babylo
nis ille latissimꝰ suffossione suffodiẽ
ꝛ porte eiꝰ excelse igne cõburẽtur: ꝛ la
bores populorũ ad nihilũ: gentes in
igne erũpẽt: et deficiũt. Verbũ q̃ p
cepit hieremias ꝓpheta: ꝛ ait filio ne
rie filii maasie: cũ ꝗ ꝓcesset cũ sedechia
rege in babylonẽ: ꝛ in anno ꝗrto regni
eiꝰ. Saraias autẽ erat ꝓceps: ꝓpheta
ꝛ scripsit hieremias od malũ q̃ venturũ
erat sup babylonẽ in libro omnia ꝓ
ꝓba hec q̃ scripta sunt ptra babylonẽ.
et dixit hieremias ad Sarai. Cũ venie
ris in babylonẽ: videris: ꝛ legeris omia
ꝓba hec dicens. Dñe tu locutꝰ es cõtra
loci istius vt disperdere eũ: ne sit q̃ l
eo habitet ab homine vsq; ad pecus:
vt sit perpetua solitudo. Cũq; ꝓpleue
ris legere libũ istũ: ligabis ad eũ la
pidẽ: ꝛ iacies illũ l medio euphra
tis ꝛ dices. Sic submergẽt babylon:
et non consurget a facie afflictionis: q̃
ego adduco sup eam ꝛ dissolucũtur. Hu
cusq; ꝓba hieremie.

C.L.S. Capit hierũ a chaldeis: apphẽ
dit ꝛ eooculat sedechias: nabuzardam
incẽdit ciuitatẽ: et l rẽplũ spoliat rex
ioachim educit de carcere l quo erat l
babylonis: ꝛ pstituũtur ci cibaria a res
ge babylonis. Cpm. liii.

Filius viginti ꝛ vnius anni erat
Sedechias cũ regnare cepisset: et
vndecim annis regnauit in hierũ: et
nomẽ matris eiꝰ amithal: filia hiere
mie de lobna: ꝛ fecit malũ l oculis dñi
iuxta ola q̃ fecerat ioachim. q̃m furor
dñi erat in hierũ: et l iudaq; q̃ pfe
cerat eos a facie sua et recessit Sedechi
as a rege babylonis. Factũ ẽ aũt l an
no nono regni eiꝰ in mẽse decimo: de
cima die mẽsis: venit nabuchodonosor
rex babylonis: ipse et oẽs exercitus eiꝰ
adversus hierũ: et obsederũt eam: et
edificauerũt cõtra eã munitiones cir
cuitũ: et fuit ciuitas obsessa: usq; ad vn
decimũ annũ regni Sedechie. Mense
autẽ quarto nona die mẽsis: obtinuit
fames ciuitatẽ: et nõ erãt alimẽta po
pulo terre: et dirupta est ciuitas: com
pes viri bellatores eiꝰ fugerũt: egre
ssi q; de ciuitate nocte p viam portẽ q̃
ẽ l ter duos muros: et exiit ad hortũ
regis: chaldei aũt obsidebãt vrbẽ in gyro
et abierũt p viam q̃ ducit in heremũ.
Persequꝰ ẽ autẽ chaldeorũ exercitũ
regis: apphẽdẽrũt Sedechiã l Sterto
q; ẽ iuxta hiericho: et omnis comitatꝰ
eiꝰ diffugit ab eo. Cũq; apphẽdissent
regẽ: adduxerũt eũ ad regẽ babylonis
l reblatha: q; ẽ l terra emathi: ꝛ locutus ẽ
ad eum iudicia: et iugulauit rex babylo
nis filios Sedechie l oculis eiꝰ: ꝗ et
oẽs ꝓcipes iuda occidit l reblatha: ꝛ
oculos Sedechie eruit: ꝛ vinxit eũ cõ
pedibꝰ: et adduxit eum rex babylonis
in babylonẽ: et posuit eũ l domo car
ceris vsq; ad diẽ mortis eiꝰ. In mense
autẽ quinto: decima mẽsis: ipse ẽ annus
nonus decimus nabuchodonosor regis
babylonis: venit in nabuzardã ꝓceps
militũ: q̃ stabat coram rege babylõis in
hierũ: et incẽdit domũ dñi: et domũ
regis ꝛ oẽs domos hierũ ꝛ oẽs domũ
magnũ igne cõbussit: et totũ murũ hie
rusalẽ p circuitũ: destruxit cũcti ꝛ exer
citꝰ chaldeorũ: q̃ erat cũ magistro mi
litie. De pauperibꝰ vasit ꝓpꝰ et ꝛ reliq
vulgo q̃ remãserat l ciuitate: et de p
fugis q̃ erãt fugerũt ad regẽ babylõis et

A 4 re. 1. 4. 6. 2 Pa. 59. b

B

C

D

et cetera de multitudine transtulit na-
buzardã princeps militie. De paupe-
ribus vero terre reliquit nabuzardã prin-
ceps militie vinitores & agricolas. Co-
lumnas quoq; ereas q̃ erãt in domo dñi
et basis et mare eneũ q̃ erat in domo
dñi confregerũt chaldei & tulerũt omẽ es
eorũ babylonẽ. Et lebetes & creagras
et psalteria et phialas & mortariolas
ola vasa erea q̃ in ministerio fuerãt tu-
lerunt: & hydrias et thymiamatheria
vaccos et pelues et candelabra & mortaria
& cyathos. Quorũq; aurea aurea et
q̃q; argẽtea argẽtea. Tulit ergo nabu-
zardan magister militie columnas duas & mare vnũ & vitulos
duodecim ereos q̃ erãt sub basibus q̃s
fecerat rex Salomon in domo dñi. Non
erat pondus eris omnium horũ vasorũ. De co-
lumnis autẽ decem et octo cubiti altitudo
erãt in columna vna: funiculus duo-
decim cubitorũ circumdabat eã. Porro grossi-
tudo eiusdẽ quatuor digitorũ: intrinsecus
cava erat: capitella sup vtramq; erea
altitudo capitellorũ vnius quinq; cubito-
rũ & retiacula et malogranata super ce-
ronam in circuitu ola enea: similiter columne
alterius. Et fuerunt malogranata nona-
ginta super depẽdẽtia: ola malogranata
cẽtũ retiaculis circũdabant. Et tulit
magister militie saraiam sacerdotem
primũ: & sophoniam sacerdotẽ secũdũ
tres custodes vestibuli: & ciuitate tu-
lit eunuchũ vnũmq; erat prepositus sup
viros bellatores: & septẽ viros de vi-
dẽtibus faciẽ regis: q; inuenti sunt
in ciuitate. Et scribam principẽ militiũ
qui pdabat in pronos terre: & sexaginta viros
de populo terre qui inuẽti sunt in me-
dio ciuitatis. Tulit autẽ eos nabuzar-
dam magister militie: et duxit eos ad
regẽ babylonis in reblatha. Et percussit
eos rex babylonis: et interfecit eos in
reblatha in terra emath. Et translatus
est iuda de terra sua. Iste est populus quẽ
transtulit nabuchodonosor. In anno se-
ptimo iudeos tria milia viginti tres.
In anno octauodecimo nabuchodonosor transtulit de hierusalem animas octingẽ-
tas triginta duas. In anno vndecimo
tertio nabuchodonosor transtulit na-
buzardan magister militie animas iu-
deorũ septingẽtas quadragintaquinq;
Omẽs ergo anime quatuor milia sexcẽte.
Et factũ est in tricesimo septimo anno
transmigrationis ioachin regis iuda
duodecimo mẽse vicesima quinta mẽsis: eleuauit euilmerodach rex babylo-
nis ipso anno regni sui caput ioachin
regis iudeorũ educit eũ de domo car-
ceris: locutus est cum eo bonaque sed
thronum eius sup thronos regum qui
erant post se in babylone: & mutauit
vestimẽta carceris eius: et comedebat
panẽ coram eo semp cunctis diebus vite suĩ.
Et cibaria eius cibaria perpetua dabat
ei a rege babylonis statuta p singulos
dies vsq; ad diem mortis suĩ omnibus
diebus vite eius.

¶ Explicit liber hieremie ppherte.

¶ Incipiunt threnorũ id est lamentationes Hieremie quinq; cinoth. hebraice
scribuntur.

¶ Et factũ est postq; in captiuitatem
redactus est israel: & hierusalem de-
serta est sedit hieremias pophetes
& planxit lamẽtatione hac in hierusa-
lem & amaro animo suspirans & ululans
dixit.

¶ Aleph. Capitulum.

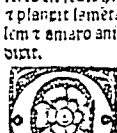

Quomodo sedet sola
ciuitas plena ppo. Facta
est quasi vidua domi-
nãtũ. Princeps gẽtiũ
factus est sub tributo. Beth. Plorans
ploranit in nocte et
lacrymę eius in maxillis eius. Non est qui
consolẽtur eã ex omnibus caris eius. Omnes amici
eius spreuerũt eã: facti sunt ei inimici. Gimel. Migrauit iudas propter af-
flictionem & multitudinem seruitutis
habitauit inter gẽtes: nec inuenit re-
quiem. Omẽs persecutores eius apprehe-
derũt eã inter angustias. Deleth. Viae
syon lugẽt eo q̃ non sint qui veniant ad
solẽnitatẽ. Omẽs porte eius destructe sa-
cerdotes eius gemẽtes. Virgines eius
squalidẽ: & ipsa oppressa amaritudine
He. Facti sunt hostes eius in capitem
inimici eius locupletati sunt: q̃ dñs loc-
tus est sup eas propter multitudinem
iniquitatis eius. Paruuli eius ducti sunt in
captiuitatẽ ante faciẽ tribulãtis. Vau.
Et egressus est a filia syon omis decor eius.
Facti sunt principes eius velut arietes
nõ inuentẽtes pascua: abierunt absq;
fortitudine ante faciem sustinentis.
Zai. Recordata est hierusalẽ dierũ af-
flictionis suę et preuaricationis omnia
desiderabilia sua q̃ habuerat a diebus
antiquis cũ caderet populus eius in
manu hostili: nõ esset auxiliator. Vi-
derunt eã hostes: et deriserũt sabbata
eius. Heth. Peccatum peccauit hierusa-
lem propterea instabilis facta est. Omnes
q̃ glorificabãt eã spreuerũt illã: quia
viderunt ignominiã eius. Ipsa autẽ gemẽs &

conuersa est retrorsum. Teth. Sordes
eius in pedibus eius: nec recordata est fi-
nis sui. Deposita est vehementer: nõ ha-
bens consolatorẽ. Vide dñe afflictionem
meam: quoniã erectus est inimicus. Joth. Ma-
num suam misit hostis ad omnia desidera-
bilia eius: q; vidit gẽtes ingressas san-
ctuariũ suũ: de quibus preceperas ne in-
trarẽt in ecclesiam tuã. Caph. Omnis
populus eius gemẽs et querẽs panẽ.
Dederũt pretiosa quq; p cibo ad refo-
cillandũ animã. Vide dñe et cõsidera
quia facta sũ vilis. Lamech. O vos omẽs
qui transitis per viam attẽdite & videte
si est dolor sicut dolor meus. Quia vindemiauit me: ut locutus est dñs in die
furoris sui. Mem. De excelso misit ignẽ
in ossibus meis: et erudiuit me. Expandit
retia pedibus meis: auertit me retrorsum:
posuit me desolatam tota die merore
pcussam. Nun. Vigilauit iugũ iniquita-
tum mearũ in manu eius: conuolute sunt
et posite colli meo. Infirmata est vir-
tus mea: dedit me dñs in manus de quibus
non potero surgere. Samech. Abstu-
lit omnes magnificos meos dñs de me-
dio mei: vocauit aduersus me tẽpus ut
conteret electos meos. Torcular calca-
uit dñs virgini filie iuda. Ain. Idcirco
ego plorans & oculus meus deducẽs aquas: q;
longe fuit a me consolator: auertens
animã meã. Facti sunt filii mei perditi
quia inualuit inimicus. Phe. Expandit
syon manus suas: non est qui consolet
eã. Mandauit dñs aduersum iacob: in
circuitu eius hostes eius. Facta est hieru-
salẽ quasi pollutio mẽstruata inter eos.
Sade. Justus est dñs: q; os eius ad ira-
cũdiã prouocauit. Audite obsecro omnes
populi: & videte dolorẽ meũ. Vir-
gines meę iuuenes mei abierũt in ca-
ptiuitatem. Coph. Vocaui amicos me-
os et ipsi deceperunt me. Sacerdotes
mei & senes mei in vrbe consumpti sunt:
q; quesierũt cibũ sibi vt refocillarẽt ani-
mas suas. Res. Vide dñe quia tribulor:
conturbatus est venter meus. Subuer-
sus est cor meũ in memetipsa: quia ama-
ritudine plena sũ. Foris interficit gla-
dius: domi mors similis est. Sin. Au-
dierũt q; ingemisco ego: non est qui
consolet me. Omẽs inimici mei audierũt
malum meũ: letati sunt: quia tu fecisti.
Adduxisti diẽ cõsolationis: et fiant si-
miles mei. Tau. Ingredietur omne ma-
lum eorũ coram te: et vindemia eos sic
vindemiasti me propter iniquita-
tes meas. Multi enim gemitus mei: et
cor meum merens.

Aleph. 4.

Quomodo obtexit caligine
in furore suo dñs filiam
syon: proiecit de celo in
terram inclytam israel: et
non est recordatus scabelli pedũ suorũ in die
furoris sui. Beth. Precipitauit dominus
pepercit omnis speciosa iacob: destru-
xit in furore suo munitiones virginis
iudam deiecit in terram pollut regnũ
& principes eius. Gimel. Contrivit in
ira furoris sui omne cornu israel: auer-
tit retrorsum dexteram suã a facie ini-
mici: & incẽdit in iacob quasi ignem
flamme deuorantis in gyro. Deleth. Tẽdi-
dit arcum suũ quasi inimicus: firmauit
dexterã suã quasi hostis: occidit omne
q̃d pulchrũ erat visu in tabernaculo fi-
lie syon: effudit quasi ignẽ indignatio-
nẽ suã. He. Factus est dñs velut inimicus
precipitauit israel. Precipitauit omnia
menia eius: dissipauit munitiones eius:
& replevit in filia iuda humiliatũ: hu-
miliatã. Vau. Et dissipauit quasi ortũ
tentorii sui: demolitus est tabernaculum
suũ. Oblitus fecit dñs in syon festa
et sabbata: & opprobriũ & in-
dignationẽ furoris sui regẽ & sacerdotẽ. Zai. Repulit dñs altare suũ: mi-
sericordiam sanctificationis suę. Tradidit in
manu inimici muros turrium eius. Vocẽ
dederũt in domo dñi sicut in die solẽ-
ni. Heth. Cogitauit dñs dissipare mu-
rũ filie syon tetẽdit funiculũ suũ: nõ
auertit manũ suã a perditione. Luctus
antemurale: & murus pariter dissipatus
est. Teth. Defixe sũt in terra porte eius
perdidit: contribuit vectes eius. Rex eius
& principes eius in gentibus. Non est lex
& pphete eius nõ inuenerũt visionẽ a dño
Joth. Sedebũt in terra tacuerunt se-
nes filie syon: ceciderũt cinere capita
sua: accincti sũt cilicio. Deiecerũt in
terra capita sua virgines iuda. Caph.
Defecerũt pre lacrymis oculi mei con-
turbata sunt viscera mea. Effusum est
in terra tecar meũ super ruinã filie
populi mei: cũ deficeret paruulus et la-
ctẽs in plateis oppidi. Lam. ch. Matri-
bus suis diceruntubi est triticũ & vi-
nũ cũ deficerẽt quasi vulnerati in pla-
teis ciuitatis: cũ exhalarẽt animas suas
in sinu matrũ suarũ. Mem. Cui apparabo te vel cui assimilabo te filia hierusalem
Cui exequabo te: vt solabor te virgo fi-
lia syon. Magna est velut mare con-

Ag. bisse. tristio tua: ꝗs medebit tui? Hun pro-
sit rector. phete tui dilexerunt tibi falsa ⁊ stulta nec
aperiebat iniquitate tua: vt ad penitē
tiam provocarēt. Uiderunt autē tibi assum
ptiones falsas et eiectiones. Samech.
Plauserūt super te manibus oes trāsiun
tes p viam: sibilauerūt ⁊ moverūt capi
ta sua super filia hierusalem: ecce iste est urbs
dicentes pfecti decoris, gaudiū universe
terre. Phe. Aperuerūt super te os suū
oes inimici tui: sibilauerūt ⁊ frendentes
dixerunt dentibus suis: ecce iste est quem
F Ieni. 2. c. 2. b. expectabamus
dem. 2. b. lucinum: vidimus. Ayn. Fecit dñs
quē cogitauit: ꝛ̄dplenit sermonē suum
quē preceperat a diebus antiquis. De
struxit et non pepercit: letificauit super
te inimicus et exaltauit cornu hostium
tuorum. Sade. Clamauit cor eorum ad dñm
super muros filie syon. Deduc quasi torrē
tē lachrymas p die et nocte: nō des
requiē tibi: neq; taceat pupilla oculi tui.
Coph. Consurge laude i nocte in prin
cipio vigiliarum: effunde sicut aquam cor
tuū ante spectū dñi. Leua ad eū ma
nus tuas p ala parvulorum tuorum q̄ fame
peiunt in capite omnium ꝓcuꝫ. Res.
B Uide dñe et cōsidera quē vindemiaue
ris ita: ergo ne comedēt mulieres fru
ctū suum parvulos ad mensurā palme
Si occidit i sanctuario dñi sacerdos
⁊ propheta. Sin. Iacuerūt in terra fo
ris puer ⁊ senes: virgines mee ⁊ iuue
nes mei ceciderūt in gladio. Interfeci
sti i die furoris tui: percussisti nec miser
tus es. Tau. Vocasti q̄si ad die solēne
q̄ terrerēt me de circuitu: ⁊ nō fuit in
die furoris dñi q̄ effugeret ⁊ relinqre
tur. Quos educauī et enutriui: inimicus
meus consumpsit eos. Aleph. ūū.
B Bo virū videns pauperiem
meā in virga indignatio
nis eius. Aleph. Me mi
nauit ⁊ adduxit in tene
bras: ⁊ nō in lucē. Aleph
Tantum in me vertit et
convertit manū suam tota die. Beth.
Vetustā fecit pelli meā et carnē meā:
cōtriuit ossa mea. Beth. Edificauit in
gyro meo ⁊ circūdedit me felle ⁊ labo
re. Beth. In tenebrosis collocauit me.
quasi mortuos sempiternos. Simel.
Circūedificauit adversum me vt non
egrediar: aggrauauit cōpedē meū. Si
mel. Sed et cū clamauero ⁊ rogauero
exclusit orationē meā. Simel. Cōclusit vias meas lapidibus quadris: semi
tas meas subuertit. Deleth. Ursus in
sidians factus est mihi: leo in abscondi
to. Deleth. Semitas meas subuertit ⁊
fregit me: posuit me desolatā. Deleth.
Tetendit arcū suū et posuit me quasi
signum ad sagittā. He. Misit in renes
meos filias pharetre tue. He. Facta
sum derisum omni populo meo: canti
cum tota die. He. Replevit me amari
tudinibus: inebriauit me absinthio.
Tau. Contrivit ad nihilum dentes meos:
comminuit me in cinere. Tau. Ablata
est a pace anima mea: oblitus sum bono
rum. Tau. Et dixerunt finis meus et spes
mea a dño. Zai. Recordare paupertatis
⁊ trāsgressionis mee absinthij: felis.
Zai. Memoria memor erit: et tabescit
me alma mea. Zai. Hec recolens in corde
meo in deo sperabo. Heth. Misericordie
dñi: quia non sumus consumpti: quia non
fecerūt miserationes eius. Heth. Mane
bilucilo multa est fides tua. Heth. Pars
mea dñs dixit alma mea: propterea ex
pectabo eum. Teth. Bonus est dñs sperantibus in eum: anime quarenti illum. Teth.
Bonū est prestolari cū silentio salutare
dñi. Teth. Bonū est viro cum portaue
rit iugū ab adolescentia sua. Jod. Se
debit solitarius ⁊ tacebit: q̄ levauit
super se. Jod. Ponet in pulvere os suū
si forte sit spes. Jod. Dabit percutienti
se maxillā: saturabit opprobriis. Cap
Quia nō repellet in sempiternū dñs.
Caph. Quia se abiecit ⁊ misereb̄it se
multitudine miserieordiarū suarum.
Caph. Non enim humiliauit de corde
suo: et abiecit filios hominū. Lamech
Ut conteret sub pedibus suis oes vin
cros terre. Lamech. Ut declinaret iu
dicium viri in aspectu vultus altissimi
Lamech. Ut pervertet hominē in iudi
cio suo dñs ignorauit. Mē. Quis iste
qui dixit fieret: dño nō iubente. Me
et ore altissimi nō egredient̄ mala
et bona. Mem. Quid murmurat
homo viuēs vir pecatis suis? Res.
Scrutemur vias nras ⁊ gramas ⁊ re
uertamur ad dñm. Aun. Leuemus cor
da nra cū manibus ad dñm celos. Nos
Nos iniquē egimus: et ad iracundiā
provocauimus: idcirco tu inexorabilis es.
Samech. Operuisti in furore ⁊ persecutus
es: occidisti nec pepercisti. Samech. Opposuisti nubē tibi: ne trāseat oratio mea.
Eradicationē ⁊ abiectionem posuisti
me i medio populorum. Pho. Aperuerūt
super nos os suū oes inimici. Phe. Fo
mido ⁊ laqueus facta est nobis vastatio et cōtritio. Phe. Diuisiones a

rum deduxit oculus meus in cōtritione
filie ppli mei. Ain. Oculus meus affli
gens: et non cessauit eo q̄ nō esset requies
Ain. Donec respiceret et videret deus de
celis. Ain. Oculus meus depredat est
animā meā in cūctis filiabus vrbis mee
Sade. Venatione ceperūt me quasi auē
inimici mei gratis. Sade. Lapsa est in
lacū vita mea ⁊ posuerunt lapidē super
me. Sade. Inundauerunt aq̄ super caput
meū: dixi: perij. Coph. Inuocaui nomē
tuū dñe de lacu nouissimo. Coph. Vo
cē meā audisti: ne auertas aurē tuā a
singultu meo et clamoribus. Coph. Ap
propinquasti in die q̄ vocaui te: dixisti
ne timeas. Res. Judicasti dñe cau
sam anime mee: redēptor vite mee. Res.
Vidisti dñe iniquitatē illorū aduersum
me: iudica iudicium meū. Res. Vidisti
omē furorē vniuersas cogitationes eorū
aduersum me. Sin. Audisti opprobriū
eorū: omē cogitationes eorū aduer
sum me. Sin. Labia insurgentiū mihi:
et meditationes eorū aduersum me to
tā die. Sin. Sessionē eorum ⁊ resurrectionē eorū: vide: ego sum psalmus eorum
Tau. Reddes eis vicē dñe iuxta ope
ra manuū suarum. Tau. Dabit eis scutum
cordis: laborē tuum. Tau. Persequēris in
furore tuo: ⁊ perdes nos sub celis dñi
Aleph. ūū.
O Quomodo obscuratus est
aurū: mutatus est color
optimus: diuisi sunt lapi
des sanctuarij in capite
omis platearū. Beth. Filij
Sion clarissimi ⁊ amicti au
ro primo q̄ reputati sunt
in vasa testea opus manuū figuli. Simel.
Sed ⁊ lamie nudauerūt mamillas: lactauerūt catulos suos. Filia ppli mei crudelis q̄si struthio in deserto. Deleth. Ad
hesit lingua lactentis ad palatū eius in
sitim: parvuli petierūt panē: et nō erat q̄
frangeret eis. He. Qui vescebant voluptuosi interierunt in viis: q̄ nutriebantur in croceis amplexati sunt stercora
Vau. Et maior effecta est iniquitas filie
ppli mei peccato sodomorum: q̄ subuersa est
in momento: et nō ceperunt in ea manus.
Zai. Nitiores nazarei eius niuei: nitiores lacte: rubicundiores ebore antiquo: species pulchriores. Hec. Denigrata est super carbones facies eorum ⁊ nō
est cognuti i plateis. Adhesit cutis eorū
ossibus eorum ⁊ facta est q̄si lignū. Teth.
Melius fuit occisis gladio q̄ interfectis
fame q̄si isti extabuerunt suspiri a ste
rilitate terre. Joth. Manus mulierum mi
sericordis coxerunt filios suos: factus
sunt cibus eorum in cōtritione filie ppli mei.
Coph. Cōplevit dñs furorem suum: effudit ira indignationis sue. ⁊ succendit
ignē in syon: ⁊ devorauit fundamenta
eius. Lamech. Nō crediderunt oes reges
terre ⁊ vniuersi habitatores orbis: q̄m
ingrederet hostis ⁊ inimicus p portas
hierusalem. Mem. Propter peccata sacerdotum eius: q̄ effuderunt in medio eius sanguinem iustorum. Aun.
Errauerunt ceci in plateis: polluti sunt
sanguine. Cum q̄ non possent tangere: ⁊
C
ceciderunt lacinias suas. Samech. Recedite pollutis: clamauerunt eis: recedite
abite nolite tangere. Jurgati q̄ppe sunt
⁊ cōmoti: dixerunt inter gentes: nō addet
vltra habitet eos. Phe. Facies dñi
diuisit eos: nō addet vt respiciat eos.
Facies sacerdotum nō erubuerunt: neq;
senum miserti sunt. Ain. Cū adhuc sub
sisteremus defecerunt oculi nostri ad
auxilium nostrum vanum: cum respicere
mus attenti ad gentem q̄ salvare nos non
poterat. Sade. Subsecauerunt vestigia
nra in itinere platearū nostrarū: appro
pinquauit finis nr̄ complevi sunt dies
nr̄i: venit finis nr̄. Coph. Velociores
fuerunt persecutores nostri aliqui celis
super montes persecuti sunt nos: in deserto
insidiati sunt nobis. Res. Spiritus oris
nostri ipse dño captus est in pcis nr̄is
cui diximus in vmbra tua viuimus in gen
tibus. Sin. Gaude et letare filia edom q̄
habitas in terra hus. Ad te quoq; per
ueniet calix: inebriaberis atq; nudabe
ris. Tau. Completa est iniquitas tua filia
syon: non addet vltra vt transmigrem te. Visitabit iniquitatē tuam filia
edom: discooperiet peccata tua.

Oratio Hieremie. v.

Recordare dñe q̄d acciderit nobis
intuere ⁊ respice opprobriū nrm.
Hereditas nra versa est ad alienos: domus nre ad extraneos. Pupilli facti sum
us absq; pre: matres nre quasi vidue.
Aquā nostrā pecunia bibimus: ligna no
stra pretio cōparauimus. Cervicibus nostris
minabamur: lassis non dabatur requies.
Egypto dedimus manum et assyriis: vt saturaremur pane. Patres nos
tri peccauerunt ⁊ non sunt: ⁊ nos iniquitates eorum portauimus. Serui
dominati sunt nostri: nō fuit qui redi
meret de manu eorū. In animabus nr̄is
afferebamus panē nobis: in facie gladii
in deserto. Pellis nostra quasi clibas

Kkiij.

nus exusta est a facie tempestatis famis.
Mulieres in sion humiliauerunt: virgines in ciuitatibus iuda. Principes manu suspensi sunt: facies senum non erubuerunt. Iuuenes ceciderunt in pudice abusi sunt et pueri in ligno corruerunt. Senes desiuerunt de portis iuuenes de choro psallentium. Defecit gaudium cordis nri: versus est luctus chorus nr. Cecidit corona capitis nri: ve nobis q: peccauimus propter mestu factu factu e dolore cor nrs: ideo contenebrati sunt oculi nri. Propter monte syon q: disperiit vulpes ambulauerunt in eo. Tu aut dne in eternum permanes: solium tuum in generatione et generationem. Quare in perpetuum obliuiscer nri: derelinquis nos longitudine dierum. Conuerte nos dne ad te et peruertemur: noua dies nros sicut a principio. Sed iuiciis repulisti nos iratus es contra nos vehementer.

¶ Expliciunt Threni. id. lamentationes hieremie prophete.

¶ Prefatio in libr. Baruch. pphe incipit.

Iber iste qui baruch nomine prenotat: hebreo canone non habet: sed tm in vulgata editione siue et epistola hieremie. Propter notitiam aut legentium hic scripta sunt: quia multa de xpo nouissimisq; temporibus indicant.

¶ Baruch prophetia incipit.

¶ C. 1. Scripsit baruch libri: et legit coram iechonia filio ioachim rege iuda: et cunctis et babylonii miserunt pecuniam in libium iudeis in hierusalem vt orarent pro ipsis. Capitulum. I.

Hec verba libri quae scripsit baruch: filius nerie filii maasie filii sedechie filii sedei filii helchie in babylonia in anno quinto et septimo die mensis i tpe quo cepit chaldei hierusalem: succedebat eam igni. Et legit baruch verba libri huius ad aures iechonie filii ioachim regis iuda et ad aures omnium pplorum: et ad aures principum: et ad aures populi: et ad aures pbyterorum: et ad aures pplorum a minimo usq; ad maximum: omnium habitantium in babylonia ad flumen sodi. Qui audientes ploraba et ieiunabant et orabant in conspectu dni. Et collegerunt pecuniam secundum quod potuit vnusquisq; manus. Et miserunt in hierusalem ad ioachim filium helchi filii salom sacerdotem: et ad reliquos sacerdotes et ad omem pplm q; inerant cum eo in hierusalem: cum accepissent a templi dni: quae ablata fuerant de templo: reuocare in terram iuda. decima mensis sidan: vasa argentea q; fecit sedechias filius iosie rex iuda postquam fecit nabuchodonosor rex babylonis iechoniam et principes et cunctos captiuos et pplm terre ab hierusalem: et duxit eos in babylonem. Et dixerunt. Ecce mittimus ad vos pecuniam: de quibus emite holocaustomata et thus et facite munda et offerte p peccato ad ara dni dei nri. Et orate p vita nabuchodonosor regis babylonis: et p vita balthasar filii eius: vt sint dies eorum sicut dies celi super terram: et det dns virtutem nobis: et illuminet oculos nros: vt viuamus sub umbra nabuchodonosor regis babylonis et sub umbra balthasar filii eius: et seruiamus eis multis diebus: et inueniamus gratiam in conspectu eorum. Et p nobis ipsis orate ad dnm deum nrm: q: peccauimus dno deo nostro: et non est auersus furor eius a nobis usq; in hunc diem. Et legetis in libro isto quem misimus ad vos recitari in domo dni in die solemni et in die opportuna. Et dicetis. Dno deo nro iustitia: nobis autem confusio faciei nri sicut est die hodierna iuda et habitatori hierusalem regibus nris et principibus nris et sacerdotibus nris et prophetis nris et patribus nris. Peccauimus ante dnm deum nrm: et non credidimus diffidentes ei: et non audiuimus vocem dei nri vt ambularemus in mandatis dni quae dedit nobis. A die q educit pres nros de terra egypti: usq; ad diem hanc: eramus incredibiles ad dnm deum nrm: et diuisi pati recessimus ne audiremus vocem ipsius. Et adhesit nobis multa mala et maledictiones q constituit dns moysi seruo suo: q educit patres nros de terra egypti: vt daret nobis terram lacte et melle fluentem sicut hodierna die. Et non audiuimus vocem dni dei nri sicut omnia verba prophetarum quos misit ad nos et ad iudices nros: et abiuimus vnusquisq; in consilium cordis nri maligni operari ea aliena fecimus malum ante oculos dni dei nri.

¶ C. 2. Iudei ppter peccata facti sunt subditi et non suppliauerunt pentitentiam coram dno. Et iniquum egimus: et non mortificauimus sed alia esurientes dat gloriam deo: peccauit dno altissimo testamentum eternum scilicet nouum. Capitulum. II.

Propter quod statuit dns deus nr verbum suum quod locutus est ad nos et ad iudices nros: q; iudicauerunt

hierusalem et ad reges nros: et ad principes nros et ad omem israel et iudam et adducere super nos mala magna quae non facta sunt sicut in omni q; scripta sunt in lege moysi vt manducent homo carnes filii sui et carnes filiae suae. Et dedit eos sub manu regum omnium q sunt in circuitu nro: et in improperium et in desolationem et in omnibus ppls: q dispersit nos dns. Et factum est: quia non audiuimus: q: peccauimus dno deo nro: non obaudiendo vocem ipsius. Dno deo nro iustitia: nobis autem et patribus nris confusio faciei: sicut est die hodierna. Quia locutus est dns super nos: et comminatus est: q; venerunt super nos: et non sum deprecati faciem dni dei nri vt reuerteremur vnusquisq; a nra a pnis nris pessimis. Et vigilauit dns in malis: et adduxit ea super nos: q: iustus est dns deus noster in omnibus operibus suis q mandauit nobis: et non audiuimus vocem ipsius vt ambulemus in preceptis dni q dedit ante faciem nostram. Et nunc dne deus israel q eduxisti populum tuum de terra egypti in manu validam et in signis et in prodigiis et in virtute tua magna et in brachio excelso: et fecisti tibi nomen sicut die hodierna: peccauimus impiegimus iniquitatem: dne deus noster in omnibus iustitiis tuis. Auertat ira tua a nobis: q: derelicti sumus pauci inter gentes quo dispersisti nos. Exaudi dne preces nras et orationes nras: et esto nobis propter te: et da nobis inuenire gratiam ante faciem eorum q nos abduxerunt: vt sciat omis terra: q: tu es dns deus noster: et q: nomen tuum inuocatum est super israel et super genem ipsius. Respice dne de domo sancta tua et nostra: inclina aurem tuam et audi nos. Aperi oculos tuos et vide: q: non mortui qui sunt in inferno quorum spiritus ablatus est a visceribus suis dabunt honorem et iustificationem dno: sed anima quae tristis est super magnitudinem mali et incedit curua et infirma et oculi deficientes et anima esuriens dat tibi gloriam et iustificationem dno: q: non sunt iustitias patrum nostrorum nos fundimus preces coram te dne deus noster: et petimus misericordiam tuam dne deus noster: q: misisti iram tuam et furorem tuum super nos: sicut locutus es in manu puerorum tuorum prophetarum dicens. Sic dicit dns. Inclinate humeros vestros et seruite regi babylonis et operamini regi babylonis et sedebitis in terra quam dedi patribus vestris. Quod si non feceritis: nec audieritis vocem dni dei vestri operari regi babylonis: auferetur de ciuitatibus iudae a fortis hierlm: et auferam a populo vocem letitiae et vocem gaudii et vocem sponsi et vocem sponsae: et erit omis terra sine vestigio ab inhabitantibus ea. Et non audierunt vocem tuam: vt operarent regi babylonis: et statuisti verba tua q locutus es in manibus puerorum tuorum prophetarum: vt transferrent ossa regum nostrorum et ossa patrum nostrorum de loco suo. Et ecce iacta sunt in calore solis et in gelu noctis: et mortui sunt in doloribus pessimis: in fame et in gladio et in emissione. Et posuisti templum in q inuocatus est nomen tuum in ipso: sicut hec die propter iniquitatem domus israel et domus iuda. Et fecisti in nobis dne deus noster sm omnem bonitatem tuam et sm omnem misericordiam tuam: sicut locutus es in manu pueri tui moysi in die qua preceptisti ei scribere legem tuam coram filiis israel dicens. Si non audieritis vocem meam: multitudo hec magna conuertet in minimam gentem: quam ego eos dispergam: q: scio q me non audiet populus. Populus enim est dura ceruice. Et conuertet ad cor suum in terra captiuitatis suae. Et scient q: ego sum dns deus eorum: et dabo eis cor: et intelligent: et aures et audient. Et laudabunt me in terra captiuitatis suae et memores erunt nominis mei. Et auertent se a dorso suo duro et a malignantibus suis: q: reminiscent pia patrum suorum q peccauerunt in me. Et reuocabo illos in terram quam iurauit patribus eorum abraham isaac et iacob et dominabuntur eis. Et multiplicabo eos: et non minorabunt. Et statuam illis testamentum alternum sempiternum vt sim illis deus: et ipsi erunt mihi in populum. et non mouebo amplius populum meum filios israel a terra quam dedi illis.

¶ C. 3. Clamor animae et spiritus in angustiis positus audire dedimus mandata vite vt scimus prudentiam discere dominum qui sit sapientia argentum et aurum et fortitudo magnos: et scientes bellum non elegit dns: neque adinuenit omnem viam disciplinae: et cetera incarnato. Capitulum. III.

Et nunc dne exaudi deus israhel ala in angustiis et spiritus anxius clamat ad te. Audi dne et miserere q: deus es misericors: et miserere nostri q peccauimus ante te. Quia tu sedes in sempiternum: et nos peribimus in eternum. Dne omnipotens deus israel audi nunc orationem mortuorum israel: et filiorum ipsorum: q peccauerunt ante te: et non audierunt vocem dni

dei sui aggluti nata sunt nobis mala.
Noli meminisse iniqtatis pm nrop:
sed memoro manu tuam nomis tui in tpe
illo: q tu es dns deus noster: laudabim⁹ te dnm: qpt hoc dedisti timorē
tuū in cordib⁹ nris. Et ot inuocemus
nomē tuum: et laudem⁹ te i captiuitate
nra: q cōuertimur ab iniqtate patrū
nrop: q peccauerūt ante te. Et ecce nos
in captiuitate nra sum⁹ hodie: q nos
disperiuit i improperiū in maledictū
et in peccatū: pm oēs iniqtates patrū
nostroru: q discesserūt a te dne de⁹ nr.
Audi israel mādata viteaurib⁹ percipe
ot scias prudētia. Quid est israel q in
terra inimicoru es: Inueteratus in fra
alienaꝛ: coinqnatus es cū mortuis. Deputatus es cū descēdētib⁹ in infernū.
Dereliqsti fonte sapiētie. Nā si in via
dei ābulasses habitasses vtiq; in pace
sup terram. Disce vbi sit prudētia: vbi
sit intellectus: vt scias simul vbi sit longiturnitas vite: vbi victus: vbi sit lumē
oculoru: vbi pax. Quis inuenit locū eius?
Et quis ingrauit in thesauros eius? Vbi
sunt principes gētiū: q dominant sup bestias q sunt sup terra? Qui in ambulacro celi
ludūt: q argētū thesaurizāt: q aurū in
quo cōdūt holes: q non est finis acquisitionis eoru? Qui argētū fabricant: et
soliciti sunt nec inuētio est operū illoru? Exterminati sūt: et ad inferos descēderūt: alq loco eoru exurrexerunt
Iuuenes viderūt lumē: et habitauerūt
sup terra: viā aūt disciplinę ignorauerūt: neq; intellexerūt semitas eius: neq;
filij eoru suscepērūt eā. A facie ipsoru
longe facta ē. Nō est audita i terra chanaan: neq; visa ē i themā. Filij q; agar
q exquirūt prudētia q de terra est: negotiatores tre: et themā: et fabulatores: et
exquisitores prudētie: et intelligētie: viā
aūt sapiētie nesciēt: neq; memorati
sunt semitas eius. O israel q; magna est
dom⁹ dei: et ingens locus possessionis
eius. Magnus est: nō hz finē: excelsus: et
immēsus. Ibi fuerūt gigātes nolati:
illi q ab initio fuerunt statura magna
scientes bellū. Nō hos elegit dns: neq;
viā disciplinę inuenerūt: ppterea perierūt: et qm non habuerūt sapiētiam:
interierūt ppter suā insipiētiā. Quis
ascēdit in celū: et accepit eā: et eduxit eā
de nubib⁹? Quis trānsfretauit mare: et
inuenit illā: et attulit sup aurū electū?
Nō est q possit scire vias eius: neq; q exquirat semitas eius. Sed q scit oēs res
nouit eā: et adinuenit eā prudētia sua

Qui ꝓparauit terram in eterno tpe:
repleuit eā bipedib⁹: et quadrupedib⁹
Qui emittit lume: et pacit: et reuocat
ludit: obedit illi: et tremoru. Stellę
dederūt lume: et castodiū suis: et letate
lunt. Vocate sūt: et dixerūt. Adsumus:
luxerunt et cū iocuditate: q; ei qui fecit
Hic est de⁹ nr: et nō estimabit alius ad
uersus eum. Hic adinuenit omē viā
scipiēte: et tradidit illā iacob puero suo
et israel dilecto suo. Post hec i terra
suo ostis cū hominib⁹ conuersatus est.
C.C.S. De lege eterna: et tenēte eā:
spērētibus eam ex ecclesie tribulatione
cōfortatio: et cōsolatio interminata ecclesie in tribulatiōib⁹ p̄ ipsum. cap. iiii.

Hec liber mandatorum dei: et lex
que est in eternum. Omnes qui
tenēt eam peruenient ad vitam: qui aūt
dereliquerunt eam in mortem. Conuertere iacob et apprehende eam: ambula
per viam ad splēdorem eius contra lumen eius. Ne tradas alteri gloriam
tuam: et dignitatem tuam gēti alienę
Beati sum⁹ israel q q deo placentia
nuntiata sunt nobis. Animeq; estote fortes
dei memorabiles israel. Venūdati estis
gētib⁹ nō in ꝓditionē: sed ppter q ira
dei ad tradidit ꝓcoatis vestris
ditios estis aduersariis. Exacerbastis
enim eū qui fecit vos dēs eterno: et
deo demoniis et nō deo. Oblitī estis
eū qui nutriuit vos: et pertristastis nam
cē vestrā hierūm. Vidit enim ira dei
a deo venientē vobis: et dixit. Audite
fines syon. Adduxit enim mihi deus luctum magnū. Vidi enim captiuitatē
quam mihi filioru meoru et filiarū quas
suspduxit illis eternus. Nutriui illos
cū iocuditate: dimisi aūt illos cū fletu et luctu. Nemo gaudeat sup me tu
duom et desolaram: a multis derelicta
sum ꝓpter peccata filioru meoru: q
declinauerūt a lege dei. Iustitias autē
ipsius nesciēt: nec ambulauerūt
viis mādatoru dei: neq; p semitas
ritatis eius cū iustitia ingressi sunt. Sed
mūt pfines sedēt memorēt captiuitatē filioru et filiarū mearu quē suspexit
illis eternus. Adduxit ei sup illos gēs
de longinquo: gētē impudēs et alterius
linguę: qui nō sunt reuerti sēd: nec
puerū miserti sūt. et addauerunt
lectos viduę: et a filijs eius eremū desolauerunt. ego antē q̄d possum adiuuare
vos? Qui enim adduxit sup vos mala
ipse vos eripiet de manib⁹ inimicorū
vestroru. Ambulate filij ābulate: q

ego derelicta sum sola. Ecce me stola
pastinādi: aūt me sacco obuectoru:
mistr clamabo ad altissimū in diebus
meis. Alequamini filij: clamate ad dm
et eripiet vos de manu inimicorū
inimicorū. Ego enim sperauī in eternū
salute vobis: venit mihi gaudium
a sancto lug mis: que veniet vobis ab
eterno salutari nro. Emisi enim vos cū
luctu: plorantes: reduces aūt vos mihi
dns cum gaudio: et iocuditate in semiternū. Sicut enim viderūt proximi hō
captiuitate vestrā a deo: sic videbant
et in iocuditate salutē vestrā in deo q
supuenit vobis cū honore magno et
splēdore eterno. Filij patientes sustinete ira que supuenit vobis. Persecutus est enim te inimicus tuus: sed cito
videbis ꝓditionē ipsius: et sup ceruices
ipsius ascēdes. Delicati mei ambulauerūt viis asperis: eruci sunt enim vt
grex ꝓreptus ab inimicis. Alequamini filij: et proclamate ad dnm.
Erit enim memoria vra ab eo qui eduxit
vos. Sicut enim fuit sensus vester vt
errarētis a deo: decies tm iterū cōuertentes requrētis eum. Qui enim induxit
vobis malaꝛ ipse eruit cum adducet vobis sempiternā iocuditatē cū salute
vestra. Alequamini: esto hierūm. Exhortatur enim te qui te nomlauit. Nocentes
peribūt q te vexauerūt: et qui gratulati sunt i tua ruina punient. Quitatem
quo⁹ seruierūt filij tui punient: et q
accepit filios tuos. Sicut enim gauisa
est tua ruina: lētata est in casu tuo:
sic contristabit in sua desolatione. Et
auferabit exaltatio multitudinis eius:
et gaudimonia eius erit i luctū. Ignis
enim supuenit ei ab eterno in ꝗiturnis diebus: et habitabit a demoniis: in
maltitudine tpis. Circūspice hierūm
ad orientem: vide iocuditatem a deo
tibi venientem. Ecce enim venīt filij tui
quos dimisisti dispersos veniunt colleti
ab oriente vsq ad occidētē: in vbo
sancto gaudentes in honorem dei.
C.C.S. De ipso dno qui est iocuditas
omnis a deo missus: de christo onor
ecclesie. Capitulum.v.

Exue te hierusalē stola luctus et
aerumnationis tue: et indue te decorem
honore que a deo tibi est sempiterna glia. Circūdabit te de⁹ ipsoide
iustitie: ponet mitrā capiti tuo honorem eterni. Deus enim ostendet splendorem suum in terqui sub celo est. Nominabit enim tibi nomē tuum a deo in

sempiternū: pax iustitie et honor pietatis. Surge hierūm et sta in excelso:
et circūspice ad orientē: et vide collectos filios tuos ab oriente sole vsq
ad occidētē in vbo sancti gaudētes
dei memorā. eruēt enim ab te pedibus ducti ab inimicis: adducet autē
illos dns ad te portatos in honorem
sicut filios regni. Constituit enim deus
humiliare omnē montē excelsum: ru
pes perenes et vallēs replere in equalitate terrē: vt ambulet isrl diligenter:
in honore dei. Obsiderūt aūt silue
et oē lignū suauitatis isrl mandato
dei. Adduxit enim deus israel cū iocuditate in lumine maiestatis sue: et cū
misericordia: et iustitia que est ex ipso.

Incipit exēplū epistole eius dē qua
misit hieremias ad abductos captiuos in babylonia a rege babylonioru
vt annūciaret illis secundum q̄d preceptum est illi a deo. Cpm.vi.

Propter peccata q peccastis ante deum: abducemini i babylonia ca
ptiui a nabuchodonosor rege babylonioru: Ingressi itaq; i babylonem: eritis ibi ānis
pluris: et ꝓlongis vsq ad gnationes septē: post hoc aūt educā vos
inde cum pace. Nūc autē videbitis in
babylonia deos aureos: et argēteos: et
lapideos: et ligneos in humeris portari ostentātes metū gentibus. Videte
ergo: ne vos filios efficiemini factis
alienis: et metuatis: et metuat vos capiat
in ipsis. Visa iraq; turba de retro: ab
ante adorātes: dicite in cordib⁹ vrīs.
Te oportet adorari dne. Angelus aūt
meus vobiscū est. Ipse aūt exquiram animas vras. Nā ligna ipsor polita a fabris: ipsa errā inaurata: et argentata
falsa sunt: et nō possunt loqui. Et sicut
virgini amāti ornamēta: sic accepto
auro fabricata sunt. Coronas certe ex
eis habent sup capita sua dii illoru
qui subtrahūt sacerdotes ab eis aur
et argētū erogāt illis in semetipsis.
Dāt aūt et ex ipso: vt utantur meretrices ornātū: iterū cū receperint illū a
meretricib⁹ ornāt deos suos. Hi aūt
nō liberant ab erugine et tinea. Operi
aūt illis veste purpurea: extergent facies ipsor: ppt puluerē dom⁹ q̄ est plurim⁹ inter eos. Sceptrū aūt habent
nō sicut iudex regionis: q in se peccā-

tem nō interficit. Habet etiā in manu gladium ⁊ securim: sed autē de bello et a latronib⁹ nō liberat. Unde vobis notum sit q: nō sunt dii. Non ergo timeatis eos. Sicut enim vas hois cōfractū inutile efficitur: tales sunt ⁊ dii illi. Cōstitutis illis i domo: oculi eōr pleni sunt puluere a pedib⁹ introeuntiū. Et sicut alicui q regē offendit: circumsepte sūt ⁊ tanq aut sicut ad sepulchrū adducti mortui: ita turāt sacerdotes ostia claudūtur et seruāt ne a latronib⁹ expoliēt. Lucernas accendūt illis et ḋ multas: et ḋ⁹ nulla videre pōt. Sunt aūt sicut trabes i domo. Corda vero eōr dicūt eligere serpētes qui de terra sunt: dū comedūt eōr vestimētū ipsoꝝ et nō sentiūt. Nigre fūt facies eōr a fumo: qui i domo ht. Super eōs corpus eōr ⁊ supra caput eōr volant noctue ⁊ hirūdines et aues: et ita similiter et cātes. Unde scietis q: nō sūt dii. Ne ergo timueritis eos. A arsi etiā ḋ habēt ad specimē è ✠ nili aliqd cōtriterit eriguntur: nō fulgebūt: neq; si dem illuminarent: sentiebāt. Et ol pecio empta sunt: in qbus spūs nō est i pis

Bar. + spectem.

Esa. 46. d.

Sine pedib⁹ in humeris portant: olentes ignobilitatē sua hoēibus. Confundant etiā qui colūt eos. Propterea si ceciderint in terrā: a semetipsis nō cōsurgunt neq; si quis eum statuerit rectū: per semetipsum stabit: sed sicut mortuus humeri eōr illis apponent. Holocausta illorū prēdūt sacerdotes ipsoꝝ et abutunt: similiter ⁊ mulieres eōr decerpentes: neq; firmo neq; mēdicāti aliqd impertiūt: ⁊ sacrificia eōr fētore et mēstruate contingunt. Scientes itaq; ex his: q: nō sunt dii ne timeatis eos. Unde etiā vocant eū q: mulieres apponūt aureos ⁊ argēteos ⁊ aureis et ligneis: et in domib⁹ eōr sacerdotes sedent: habētes tunicas scissas ⁊ capita et barbā rasam: ⁊ capita nuda sunt.

D

Rugiūt aūt clamātes ptra deos suos sicut in cena mortui. Vestimēta eōrum auferūt sacerdotes ⁊ vestiunt proles suas ⁊ filios suos. Neq; si qd mali patiunt ab aliquo: neq; si qd boni poterūt retribuere. neq; regem cōstituere possunt: neq; auferre. Similiter neq; dare diuitias possunt: neq; malum retribuere. Si qs illis votū vouerit ⁊ non reddiderit: neq; hoc requirūt. Hominem a morte nō liberāt: neq; infirmū a potentiori eripiūt. Hominem cecū ad viū nō restituūt: de necessitate hominem non liberabūt. Viduę nō miserebuntur: et pupillis nō faciēt. Lapidib⁹ de montibus sunt hi illi: ligneis ⁊ lapideis aureis ⁊ argēteis. Qui aūt colūt eos confundent. Quō ergo existimandū est ⁊ dicendū illos esse deos. Adhuc ipsis chaldeis nō honorātur: ita q: audierunt multi nō posse loqui cōtra illos ad hominē postulātes ab eo loqui: nō possunt sentire qui nō habēt motū. Et ipsi cū intelexerint: relinquūtur. Sensum cēm nō habēt ipsi et illi. Mulieres aūt circūdate funibus sedent succēdentes ossa olusq; Cum aūt aliqua ex ipsis abstracta ab illa transeūte dormierit cū coepta: ipsa expobrat q: ea non sit digna habere funem ipsa neq; funis eius ruptus. Hoc aūt ḋ illis fiunt: falsa sunt. Qui existimādum: aut dicendum est illos esse deos? A fabris autem: ab aurifices facta sunt. Nichil aliud erunt: nisi quod volūt esse sacerdotes. Aurifices etiā ipsi ḋ ea faciant: nō sūt multi qui Nunqd ergo possunt ea que fabricata sunt ab ipsis esse dii? Et ḋiūrant ante falsa opprobriū posita futuris. Nec cū viderint illis ḋlisi et mali: cogitant sacerdotes posse se abscondāt cū illis. Quō ergo sentiri debēt q: dii sunt? nec de bello se liberent neq; de malis se eripiūt. Ā cum sint lignea et lapidea et aurata et argentata scient posteaq: falsa sunt ad universis gēribus et regib⁹ q: manifestēt q: nō sunt dii: ⁊ opa manuū hominū nullū opus dei cū illis. Unde ḋ mētiūt q: nō sunt dii: ⁊ opa manuū hominū et nullū dei opus i ipsis est. Regnantibus nō suscitāt: neq; plantā dabūt. Iudicētū quoq; nō ostendūt neq; regionēs liberabunt ab inimicis: nihil pōt sicut cornicule inter medios celi ⁊ terrā cū incēdūt ignis in domū deōr ligneōr et argēteōr aureōr: sacerdotes ḋ ipsoꝝ fugiūt et liberabūtur: ipsi vero sicut trabes medio cōburent. Reges autem et dūces nō resistent. Quō ergo existimandū est ⁊ recipiēdū: q: dii sunt? Non afferbus neq; a latronib⁹ se liberabūt ⁊ lignei et lapidei et aurati ⁊ argēti: quib⁹ iniqui fortiores sunt. Aurum ⁊ argētū: vestimētū quod opti sterneret illis ⁊ abiūt: nec sibi auxiliārēt. Itaq; melior est ḋ rēgē ostēdāt: vtilē sū: aut vas i domo utile: et gloriabit ḋ possidet illud: potestū a

hominē q: ostēdit que in pace sunt: q: sol et luna et stellē missē ad vtilitatē: obedienter similiter ⁊ fulgur cū apparuerit: pigritū est. Idipsum aūt ⁊ spūs i celi regione spirat: nubes ḋ⁹ cū ipse ordinātū fuerit ut ambulare in vniuersum cōdēgnatū: ḋ imperū est eis. Ignis ⁊ mittēs desuper consumat montes et silvas: facit q: ḋ precepū è ei. Hec aūt neq; spectāt neq; portantur: eōrum similia sunt. Ita neq; existimādus est neq; dicendum illos esse deos qui nō pōt neq; iudicare neq; ḋcēs facere hominibus. Scientes itaq; q: non sunt dii: ne ergo timueritis eos. Neq; enim regibus maledicit: neq; bēdicēt. Signa cēm in cēlo gentib⁹ nō ostēdūt: neq; vt sol lucet: neq; illuminabūt vt luna. Bestie meliores sūt illis q pōt fugere sub tecto: quia ḋ nō est eis. Nullo itaq; modo notū est q: manifestū: q: sunt dii. Propter q: ne timeatis eos. A ā sicut in cucumerario formido: nichil custodiēt: ita sunt dii illorū: lignei ⁊ argentei ⁊ inauratī. Sicut mōet in horto spina alba: supra quem omnis auis sedet. Similiter et mortuo jacēti tenebr⁹: sic les sunt dii illorū: lignei ⁊ inauratī ⁊ inargētati. A purpura ⁊ bissū ⁊ ceruice q: supra illos teneant: scietis itaq; q: nō sunt dii. Ipsi etiā postremo comedūt ⁊ erit opprobriū i regione. Melior è hō ḋ⁹ q nō hz simulacrā erit longe ab opprobriis.

Liber Baruch explicit.

Prologus i ceti hieronymi in Ezechielem pphetam incipit.

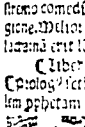

Ezechiel pphetaē ioachi rege iuda captiū ducti ⁊ i babilonē dūcti: hic ḋcēs eo captiui fuerāt pphauit pentēcōstē ad hieremie patientiū se vltro adversārū tradētes: et pugnāt adhuc obsidēte Hierusalem: ita ut ille casurā esse ḋicerat. Tricesimo aūt etāt⁹ sue anno cōstituta ⁊ ipsio eroēs ad ꝓcapiuos ipsi. Et cōd⁹ tpis posterior: hic i chaldea hieremias in iudea pphetauerūt. Porro et nec satis disserūt nec admodū rusticus esset: ⁊ ex eroq; medie tempestatis. Sacerdos ⁊ ipse fuit sicut hieremias: principia voluminis et finē magis hīs obscuritatib⁹ inuoluta. Sed q: ḋ ⁊ editio nō multū distat obscuritatis. Ita satis miror: ḋ cause sentent. et si cōstē in vniuersis libris habemus interpretes: in alīs cadēt in alios diuersa transtulerūt. Zonte igit et hic iuxta translationē nostrā: q: p cola scriptū et comata manifestiorū legētib⁹ sensum tribuit. Si aūt amicitiā ⁊ hunc iuū annauerūt: dicite eis q: nemo eos cōpellat vt scribāt. Sed vereor ne illō eis euenat q: ḋ grece significātū: dicit vt vocētur phagoles dōtisq; eī mādūcētes sinceriās.

Prologus explicit.

Ezechiel ꝓphēta incipit.

CC.S. Visio scribit quattuor alaliū: et visio rotarum: thoni dei et magnis super thronū. Can.

Factū est i tricesimo āno in quarto: in qnta mēsē cū esset i medio captiuōr iuxta fluuiū chobar: ⁊ ita sunt celi vidi visiones dei. In quinta mēsē: ipsi est anno⁹ quīt⁹ ēt ā migrātiōis regis ioachin: factū est ḋbum dni ad ezechielē filiū buzi sacerdotē in terra chaldeorum iuxta fluuiū chobar. Et facta è sup eum ibi manus dni. Et vidi: ecce vētus turbinis veniebat ab aq̄lone ⁊ nubes magna ⁊ ignis volutans ⁊ splēdor i circuitu eius: de medio eius q̄si species electri i medio ignis: ⁊ in medio eius similitudo quattuor alaliūmet hic aspect⁹ eōrū. Similitudo hois in eis: et quattuor facies vni: ⁊ quattuor pēne vnius et pedes eōrum pedes recti: ⁊ planta pedis eōr quasi planta pedis vitulī: et scinti le quasi aspect⁹ eris candētis: manus hois sub pēnis eōrū in quattuor partibus: ⁊ facies ⁊ pēnas p quattuor pteis hēbāt illeq; et iūt pēne eōr alterius ad alterū. Nō reuertebant cū incedēbāt: sed vnusq̄q; ad facie sua ḋ ibat. Similitudo aūt vultus eōr facies hois ⁊ facies leonis a dextris ipsoꝝ quattuor: ⁊ facies aūt bouis a sinistris ipsoꝝ quattuor: ⁊ facies aquile desup ipsoꝝ quattuor. Et pēne eōrū extēte desup. Due pēne singulor iungebant: et due tegebāt corpa eōr: ⁊ vnusq̄q; eōrum coram facie sua ābulabat. Ubi erat impetus spūs illuc gradiebant: nec reuertebant cū ambulabāt: ⁊ similitudo alaliū et aspect⁹ eōr q̄si carbonis ignis ardētis ⁊ q̄si aspect⁹ lampadarū. Hec erat visio discurrēs in medio alaliū: splendor ignis: ⁊ de igne fulgur egrediēbat: alaliū ibat ⁊ reuertebant in similitudinē fulguris coruscātis. Cū q: aspi

Ezechiel. 1. a.

Ezechiel. 1. b.

Ezechiel. 1. c.

Ezechiel. 1. d.

D cerē alalia apparuit rota vna sup terram iuxta alaliā: habēs q̄tuor facies. Et aspect⁹ rotarum ⁊ op⁹ earū q̄si visio maris: ⁊ pulchitudo ipsarū quattuor: ⁊ aspect⁹ earum et opa quasi sit rota in medio rote. Per quattuor: pteo earū cū ire ibant: et non reuertebantur cū ambularēt. Statura quoq; erat rotis tal ⁊ tudo ⁊ horribilis aspect⁹. Et totum corp⁹ oculis plenū ⁊ circuitu ipāq; quattuor. Cunq; ambularēt alalia: ambulabāt pitem: ⁊ rote iuxta ea. Et cum eleuarent alalia de terra: eleuabantur simul ⁊ rote. Quocunq; ibat spūs: illuc cūte spū ⁊ rote pariter eleuabant: sequēteo eū. Spūs enim vite erat in rotis. Cū eūtib⁹ ibant: ⁊ cuz stantib⁹ stabant: ⁊ cum eleuatis a terra: pitem eleuabant: ⁊ rote sequētes ea: q̄ spūs vite erat in rotis.

E Et similitudo sup capita alalia firmamēti q̄si aspect⁹ crystalli horribilis: ⁊ extēsi sup capita eoꝝ desup. Sub firmāmēto autē pēne eoꝝ recte alteri⁹ ad alterū. Unūq̄q; duab⁹ alis velabat corp⁹ suum: ⁊ alteri⁹ sic velabatur. Et audiebā sonuz alaꝝ quasi sonuz aquarum multarum quasi sonuz sublimis dei. Cū ambularent quasi son⁹ erat multitudinis vt son⁹ castroꝝ. Cunq; starēt demittebant penne eoꝝ. Nam cuz fiereꝝ vox sup firmamētuz q̄ erat sup caput eoꝝ: stabant et submittebāt alas suas. Et sup firmamētum q̄ erat sminēs capiti eoꝝ quasi aspect⁹ lapidis saphiri: similitudo thronⁱ: ⁊ sup similitudinē thronⁱ similitudo quasi aspect⁹ hois desup. Et vidi quasi specie electri velut aspectuz ignis intrinsec⁹ p circuitu ei⁹ a lūbis ei⁹ et desup: ⁊ a lumbis ei⁹ vsq̄ deorsuz: vidi q̄ si specie ignis splēdētis in circuitu velut aspectum are⁹ cum fuerit in nube in die pluuie: hic erat aspect⁹ splēdoris per gyrum.

CC.S. Mittitur ppheta reuocare populū ab errorib⁹ suis. Lbm.ii.

B Hec visio solitudinis gloie obtinet vidit: ⁊ cecidi in facie meam: ⁊ audiui vocē loquētis: ⁊ dixit ad me. Filij hois: sta super pedes tuos ⁊ loquar te cum. Et ingressus est I me spūs postq̄ locutus est mihi: ⁊ statuit me supra pedes meos: et audiui loqnte ad me. Vadi cētē. Fili hois mitto ego te ad filios israel: ad gētes apostatricas que recesserūt a me. Patres eorum preuaricati sunt pactum meum vsq̄; ad hanc diē: et filij dura facie: ⁊ indomabili corde sunt ad quos ego mitto te: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dominus deus. Si forte audiant: et si forte quiescant: quia domus exasperans est: scient quia propheta fuerit in medio eorum. Tu ergo fili hois ne timeas eos: neq; sermones eorum metuas: quoniā ferculum et aculei sunt tecum: ⁊ cuz scorpionibus habitas. Verba eorum ne timeas: ⁊ a facies eoꝝ ne formidet: q̄ domus exasperans est. Loqris ergo verba mea ad eos: si forte audiant: ⁊ desistant: q̄m irritatores sunt. Tu autē fili hois audi q̄cunq; loquor ad te: ⁊ noli cēsperare: sicut domus exasperatrix est. Aperi os tuum: et comede quecunq; ego do tibi: ⁊ vidi: et ecce manus missa ad me in qua erat mantelum: et expandit illuz coram me: erat q̄ scriptum intus et foris: ⁊ scripte erant cola mēntiones ⁊ carmēt pe.

CC.S. Vidit ppheta volumen legere: facit sicut adam: ⁊ sic dicit: mittit ad filios transmigrationis: pbat ebrietas p seductione pphetarū q̄ta obtinet: ⁊ q̄ capitū opus speculatoris annuere potest scelera suaꝝ: et q̄ ab sanguine manib⁹ eius.

Cap. iii.

Et dixit ad me. Fili hois: quodcunq; inueneris comede: et comede volumen istud: et vade: loqre ad filios israel: ⁊ aperuit os meum: ⁊ cibauit me volumine illo. Et dixit ad me. Fili hominis: pter tuus comedet: ⁊ viscera tua complebuntur lumine isto q̄ ego do tibi: ⁊ comedi: et factum est in ore meo sicut mel dulce. Et dixit ad me. Fili hominis vade ad domum israel: ⁊ loqris verba mea ad eos. Non enim ad populus profundi sermonis ⁊ ignoti linguez mitteris ad domum israel: neq; ad populos multos profundi sermonis ⁊ ignoti linguez quoꝝ non possis audire sermones: ⁊ si ad illos mitterer: ipsi audirent te. Domus autē israel nolunt audire te: nolunt audire me. Omnis quippe domus israel attrita fronte est: ⁊ durus corde: ecce dedi faciē tuam valentiorem faciebus eorum: ⁊ frontē tuā durior frontib⁹ eoꝝ: vt adamantē: ⁊ vt silicē dedi faciē tuam. Ne timeas eos neq; metuas a facie eoꝝ: quia domus exasperans est: ⁊ dixit ad me. Fili hominis: cōes sermones meos quos ego loquor: ad te suscipe in corde tuo et auribus tuis audi: ⁊ vadens ingredere ad transmigratos

ad filios populi tui: loqris ad eos: ⁊ dicis eis. Hec dicit dns deus: si forte audiant: ⁊ desistant. Et assumpsit me spūs: ⁊ audiui post me vocē cōmotionis magne: benedicta gloria dni de loco suo: ⁊ vocē alarū alaliū pertinentiū alterū ad alterū: ⁊ vocē rotarum sequentiū alalia: ⁊ vocē commotionis magne. Spūs q̄q; leuauit me: ⁊ assumpsit me: et abiit amaritudine in indignatione spūs mei. Manus enim dni erat mecū cōfortans me. Et veni ad trāsmigrationē ad accranū nouarsū fluuiū ad eos q̄ habitabāt iuxta flumē chobar: ⁊ sedi vbi illi sedebāt: ⁊ mansi ibi septē dies⁹ merens I medio eorū. Cū autē p̄ransissent septē dies: factum est vbuz dni ad me dicēs. Fili hois speculatorē dedi te domui israel: ⁊ audies de ore meo vbum: ⁊ annunciabis eis ex me. Si dicēte me ad impiū: morte morieris: nō annunciaueris et neq; locut⁹ fueris vt auertat a via sua impia: vt viuat ipse impius: in iniquitate sua morietur: sanguinē autē eius de manu tua requirā. Si autē tu annūciauerīs impio: et ille non fuerit conuersus ab impietate sua ⁊ a via sua impia: ipse quidē in iniquitate sua morietur: tu autē animam tuā liberasti. Sed ⁊ si conuersus fuerit a iustitia sua fuerit: ⁊ fecerit iniquitatē: ponā offendiculū coram eo. Ipse morietur: q̄ non annunciasti ei. In peccato suo morietur: nō erūt in memoria iustitie eius q̄s fecit: sanguinē autē eius de manu tua requirā. Si autē tu annūciaueris iusto vt nō peccet iustus: ⁊ ille nō peccauerit: ⁊ vuuēs viuet: q̄ annunciasti ei: tu animam tuam liberasti. Et factus est sup me manus dni: dixit ad me surgēs egredere I campū: ibi loquar tecum. Et surgēs egressus sum in campū. Et ecce ibi gloria dni stabat q̄sī gloria quā vidi iuxta fluuius chobar: ⁊ cecidi I faciē meam. Et ingressus est in me spūs: ⁊ statuit me sup pedes meos: ⁊ locut⁹ est mihi: ⁊ dixit ad me. Ingredere ⁊ includere I medio domus tue. Et tu fili hois: ecce data sunt sup te vincula: ligabunt te I eis: ⁊ non egredier, de medio eorū: ligauit tuez adherere faucibus tuis: et eris mutus: nec q̄si vir obiurgans: q̄ domus exasperans est. Cuz autē locut⁹ fuero tibi: aperiā os tuum: et dices ad eos. Hec dicit dns deus. Qui audit audiat: et q̄ desistit desistat: quia dns exasperans est.

CC.S. Per laterē significatur status obsidionis: ira dei irrefragabilis: per sanguinem diuaricatas captiuitatis

B I tu fili hominis: sume tibi latericiū: ponesq; euz coram te: et scribes in eo ciuitatē hierusalem. Et ordinabis aduersus eam obsidionem: ⁊ edificabis munitionem: et comportabis aggerem ⁊ dabis cōtra eam castra: ponesq; arietes I gyro. Et tu sume tibi sartaginē ferreā: ponesq; eā in murū ferreum inter te ⁊ inter ciuitatē: et obfirmabis faciē tuā ad eam: erit in obsidionem: ⁊ circūdabis eā. Signum est domui israel. Et tu dormies sup latus tuum sinistrū: ponesq; iniquitates domus israel sup eo numero dierū q̄b⁹ dormies sup illud: et assumes iniquitates eorū. Ego autē dedi tibi annos iniquitatis eoꝝ numero dierū trecentos et nonagīta dies: et portabis iniquitatē dom⁹ israel. Et cū pplenerī hec: dormies sup latus tuū dextrū sed⁹: et assumes iniquitatē dom⁹ iuda quadragīta dies⁹. Die p anno: die inquā p anno dedi tibi. Et ad obsidionē hierusalem conuertes faciē tuā: ⁊ brachiū tuū erit extentū: ⁊ pphetabis aduersus eā. Ecce circūdedi te vinculis: ⁊ nō te conuertes a latere tuo in latus aliud: donec cōpleas dies obsidionis tue. Et tu sume tibi frumentū: ⁊ ordeū: fabā et lentes: milū: ⁊ vicētū: ⁊ mittes eas I vas vnū: et facies tibi panes: ⁊ hero dierū q̄b⁹ dormies sup latus tuū. Trecētis ⁊ nonaginta dies⁹ comedes illud. Cib⁹ autē tuus q̄ ēsceris erit in pōdere vigīti siclorū in die. Et tpe q̄q; ad tempus cōedes illū. Et aquā I mēsura bibes: ⁊ tertiā partē hin. Et tpe vsq; ad tpe bibes illud. Et q̄si subtenericū ordeaceū cōedes illudet stercore q̄ egreditur de hole: opies illū I oculis eorū. Hec dicit dns. Sic comedēt filij israel panes suuz polluti inter gētes ad q̄s euci ā eos. Et dixi. Ab ab ab dne deus. Ecce ala mea nō ē polluta: ⁊ morticinū et laceratū a bestia nō cōedi ab Ifantia mea vsq; nūc: ⁊ nō est ingressa I os meū oīs caro immūda. et dixit ad me. ecce dedi tibi stercū boū pro stercore hominis: ⁊ facies panē tuū in eo. Et dixit ad me. Fili hominis ecce ego frēgi baculū panis I hierusalem: comedēt panē suū I pōdere ⁊ in sollicitudine: ⁊ aquā in mēsura ⁊ in angustia bibēt: vt deficerēt p̄ panē ⁊ aqua: et oriat vnusq̄q; ad fratrē suū: et contabescat in iniquitatib⁹ suis.

Ne.14.f.

Ie.20.g.

Ie.5. et.14.b.

C.S. In ecsaric et barba diuersa in dicta populi significatur de malis futuris sup hierusalem. Capitulum.v.

A Et tu fili hois: sume tibi gladius acutū radentē pilos: & assumes eū: & ducēs p caput tuū & p barbā tuā: & assumes tibi stateram ponderis: & diuidēs eos. Tertiā ptē igni p dures i medio ciuitatis iuxta cōpletionē dierus obsidionis: & assumes tertiā partē: et cōcides gladio in circuitu eius: tertiā vo aliā dispges in ventū: & gladiū nudabis post eos. Et sumes inde paucum numū: & ligabis eos i summitate pallij tui. Et ex eis rursum tolles: & proiicies eos i medio ignis: & vrabis eos igni: et ex eis egredietur ignis i oēm domū isrl. Hec dicit dns deus. Ista hierusalem: medio gentiū posui eam: i circuitu eius terras. Et prēposui iudicia mea vt plicet ipsa q̄ gentes: & terras mea vltra q̄ ire q̄ i circuitu eius sunt. Iudicia enim mea pcerpuerūt: & in pcepta mea nō ambulauerūt. Idcirco hec dicit dns deus. Quia superatis gentes q̄ in circuitu vro sunt: & i pceptis meis nō ambulastis: & iudicia mea nō fecistis: et iuxta iudicia gentiū q̄ in circuitu vro sunt nō estis operati. Idcō hec dicit dns deus. Ecce ego & ego ipse ego faciā in medio tui iudicia i oculis gentiū: & faciā in te q̄ nō feci: & qd̄ similia vltra nō faciā. ppter oēs abominationes tuas. Idcō patres comedēt filios suos in medio tui: & filij comedent parentes suos. Et faciā in te iudicia: & dispabo oēm ventū tuū: & in oēm ventū. Idcircō vno ego dicit dns deus: nisi p eo q̄ sanctū meū violasti in oēb̄ offensionib̄ tuis et in cunctis abominationibus tuis. Ego q̄q̄ p frīgā: & nō parcet oculus meus: & nō miserebor. Tertia pars tui pestilentia morietur: & fame cōsumēt i medio tui: & tertia pars tui in gladio cadet in circuitu tuo. Tertiam vo partē tuā in oēm ventū dispgā: & gladiū eua ginabo post eos. Et cōplebo furorē meū et requiescere faciā indignationē meā i eis: et cōsolabor. Et scient q̄ ego dns locutus sum in zelo meo: cū ipleuero oēm indignationē meā in eis. Et dabo te in desertum et in opprobriū gentib̄ q̄ in circuitu tuo sunt in cōspectu oīs pretereūtis. Et eris opprobriū & blasphemia: & ipsū: & stupor: in gentib̄ q̄ in circuitu tuo sunt: cū fecero in te iudicia in furore & in indignatione: & in ereptionib̄ ire q̄ ego dns locut̄ sum: cū mittero sagittas famis pessimas: quas erūt mortiferē: et q̄s mittā ad perdendos. Et fame cōgregabo sup vos: et frangam in vobis baculū panis: et mittam in vos famem et bestias pessimas: et ad interitionē. Et pestilentia et sanguis trānsibūt p tuā: et gladium inducam sup te. Ego dominus locutus sum.

C.S. Preopt peim idolatrie ostendit plagas penitum. Capitulum.vi.

B Et factū est sermo dni ad me dicens. Fili hois pone faciē tuā ad montes isrl: & ppheta ad montes. Montes isrl audite verbū dni dei. Hec dicit dns montib̄ & collib̄ & vallib̄. Ecce ego inducā sup vos gladium: & disperdā excelsa vra et demolias vra: & pfriget simulachra: & deiciā interfectos vros ante idola ipsorū. Et dabo cadauera filiorū isrl ante idola ipsorū: & dispergā ossa vra circa aras vras in oībus habitationib̄ vris. Vrbes deserte erūt et excelsa demolienē: & dissipabunt: & interibunt aree vre: & cōfringent: et cessabunt idola vra: et dissipabuntur opera vra: cadet interfectus i medio vri: et scietis q̄ ego sum dominus. Et relinquā in vobis eos qui fugerūt gladiū i gentib̄: cū dispersi eros in terras: recordabunt mei liberati vri i gentib̄ ad q̄s captiui ducti sunt: q̄ cōfractus cor fornicās & recedēs a me: & oculi eorū fornicātes post idola sua et dispiacebūt sibimet sup malis q̄ fecerunt in vniuersis abominationib̄ suis: et scient q̄ ego dns non frustra locutus sum facere eis malū hoc. Hec dicit dns deus. Percute manū tuā et allide pedē tuū: et dic heu ad oēs abominationes malorum domus israelis: q̄ gladio: fame: pestilentia ruituri sunt. Qui longe est: gladio morietur: qui autē prope: gladio cadet: et q̄ relictus fuerit & obsessus: fame morietur. Et ipplebo indignationē meā in eis: et scietis q̄ ego dns: cū fuerit interfectus vri i medio idolorū vrorū circuitu aras vrās: et ibi erit cedrus: et in cūctis summitatib̄ montis et sub̄ oē lignū nemorosum: et sub vniuersam quercum frondosam: loci vbi ascendebat thura redolentia vniuersis idolis suis. Et extēdam manum meā sup eos: et faciā terrā in desertū et desolatā a deserto Deblath i oībus habitationib̄ eorū: et scient q̄ ego dns.

C.S. De instāti & longa captiuitate et causa ejusdē: et ppte non rebellare

pereunt dilitias longe ppter fugam. Capitulum.vii.

Et factus est sermo dni ad me dicens. Et tu fili hois: hec dicit dns deus terre israel. Finis venit venit finis sup quattuor plagas terre. Nunc finis sup te: et mittam furorem meum in te. Et iudicabo te iuxta vias tuas: & ponam contra te oēs abominationes tuas. Et non parcet oculus meus sup te: nec miserebor: & vias tuas ponam sup te: et abominationes tue i medio tui erūt: et scietis q̄ ego dns. Hec dicit dns deus. Ecce vna plaga: ecce venit. Venit finis venerunt finis. Surgit ibit adversum te: ecce venit. Venit cōtritio sup te q̄ habitas i terra. Venit tempus: prope est dies occisionis: & non gloriē montium. Nunc de propinquo effundam iram meam sup te: et complebo furorem meum in te. Et iudicabo te iuxta vias tuas: et ponam tibi oīa scelera tua. Et non parcet oculus meus: nec miserebor: vias tuas ponam tibi: et abominationes tue in medio tui erūt: et scietis q̄ ego sum dns percutiēs. Ecce dies: ecce venit: egressa est virgo. Florūit vga: germinauit superbia: virga surrexit i vga iniquitatis. Hō de eis: nō de ipsorū: nec de sonitu eorū: nō de ipsis. Venit tēp̄: appropiauit dies. Qui emit: nō letetur: & qui vendit: nō luctetur: quia ira in omē ppm eius. Q̄q̄ pēdit ad q̄d vendidit nō reuertetur: & adhuc viuentib̄ vita eorū. Visio enim ad oēs multitudinē eius: non regredietur: vir i iniquitate sua: nō cōfortabit. Canite tuba: & parate oēs: q̄ nō est q̄ vadat ad pliū. Ira enim mea sup vniuersū ppm eius. Gladius foris: pestis: & fames i ciuitate. Qui i agro est: gladio morietur: & q̄ i ciuitate pestilētia & fame deuorabuntur: saluabūt qui fugerit eorū: erunt i montib̄ quasi columbe convallium oēs trepidi: vnusquisq̄ i iniquitate sua. Oēs manus dissolūtē: et oēs genua fluēt aqua. Et accingēt se cilicio: et operiet eos formido: et i ol facie cōfusio: et i omnib̄ capitib̄ eorū calvitium. Argētū eorū foras proiicet: et aurū eorū sterquilinium erit. Argētū eorū et aurū eorū non valebit liberare eos i die furoris dni. Viam suam non saturabunt: nec venter eorū non implebuntur: quia scandalū iniquitatis eorū factum est eis. Tumorem monilium suorū: et superbiam posuerunt: imagines abominationum suarum et simulachrorū fecerunt ex eo. Propter hoc dedi eis illud in immundiciam: et dabo illud i manus alienorū ad diripiendū: et impiis terre i prēdam: et contaminabūt illud: et auertā faciē meam ab eis: et violabūt arcanū meū: et introibūt i illud: et violabūt contemnēdū illud. Fac conclusionē: q̄m terra plena est iudicio sanguinis: et ciuitas plena iniquitate. Et adducam pessimos de gentib̄: et possidebunt domos eorū. Et quiescere faciā superbiā potentū: et possidebunt sanctuaria eorū. Angustia superueniente requirēt pacē: nō erit. Contuberio sup cōturbationē ēuenient: et auditus sup auditū: et querēt visionē de ppheta: et peribit a sacerdote: et consilium a senioribus. Rex lugebit: & principes induētur mœrore: et manus pplī terre cōturbabitur. Secōm viam eorum faciam eis: et secōm iudicia eorū iudicabo eos: et scient q̄ ego sum dns.

C.S. De apparitione similitudinis dei de pariete effosso: de viris tenentibus thuribulū et ad ostium solis adorantibus: de applicantib̄ ramum ad nares suas. Capitulum.viii.

A Et factū est in anno sexto in sexto mense in quinta mensis: & ego sedebam in domo mea: et senes iuda sedebāt coram me. Et cecidit ibi super me manus dni dei. Et vidi: et ecce similitudo q̄si aspectus ignis. Ab aspectu lombi eius et deorsum ignis: et a lumbis eius et sursum q̄si aspectus splēdoris: sicut visio electri. Et emissa similitudo manus apprehendit me i cincinno capitis mei: et eleuauit me spiritus inter terram & celum: et adduxit me in hierusalem in visione dei iuxta ostium interius q̄ respiciebat ad aquilonem: vbi erat statuta idolum zeli ad puocandū emulationē. Et ecce ibi gloria dei israel sicut visionē quā videram in campo: et dixit ad me. Fili hominis leua oculos tuos aduersū aquilonem. et leuauit oculos meos aduersū aquilonem: ecce ab aquilone porta altaris idoli zeli ipso introiuit: et dixit ad me. Fili hominis putas ne vides tu q̄d isti faciūt abominationes magnas quas domus israel facit hic vt procul recedant a sanctuario meo? Et adhuc conuersus videbis abominationes maiores: et introduxit me ad ostium atrij: et vidi: et ecce foramen vnū i pariete: et dixit ad me. Fili hominis fode pariete: et cum perfodisset pariete: apertū est ostium vnum: et dixit ad me. Ingredere: et vide abominationes pessimas q̄s isti faciunt hic.

Et ingressus vidi: et ecce omnis similitudo reptilis & animalis abominationis: omnis
uersa idola domus israel depicta erant in
E parete l circuitu p totum. Et septuaginta viri de seniorib⁹ domus israel: et
techonias filius saphan stabat in medio
constantium ante picturas: unusquisq;
habebat thuribulum in manu sua: & va-
por nebule de thure psurgebat. & dixit
ad me. Certe vides fili hois q̃ seniores
domus israel faciũt in tenebris: unusquisq;
in abscõdito cubilis sui. Dicũt enim.
Nõ videt dñs nos: dereliqt dñs terrã.
& dixit ad me. Adhuc p uersus videbis
abominationes maiores quas isti fa-
ciunt. & introduxit me p ostium porte
domus dñi qd respiciebat ad aquilonẽ.
F Et ecce ibi mulieres sedebant plangẽtes adonidem. & dixit ad me. certe vidi
fili hois. Adhuc conuersus videbis
abominationes maiores his. & introduxit me l atriũ domus dñi interius.
Et ecce l ostio tẽpli dñi inter vestibulũ: & altare quasi viginti quinq; viri dos
sa habẽtes ptes tẽpli dñi: & facies ad
G orientẽ: adorabant ad ortũ solis. Et di
xit ad me. certe vidisti fili hois. Numq̃d
leue est hoc domui iuda vt facerẽt abominationes istas quas fecerunt hic: q;
replẽtes terrã iniqtate uersi sunt ad
irritandum me: Et ecce applicant ra-
mus ad nares suas: ergo ego faciã in
furore: nõ parcet oculus meus nec miseri-
bor: et cum clamauerit ad aures meas
voce magna: nõ audiã eos.

CC.S. De septem viris missis adversatio nẽ populi: de viro lineis indutore atramentario. Capitulum.xi.

H Et clamauit l auribus meis voce
magna: dicens. Appropinquauerũt visitationes vrbis: et unusquisq; vas
interfectionis hz in manu sua. & ecce
sex viri venebant de via porte superioris
q̃ respicit ad aquilonẽ: & unusquisq; vas
interitus l manu eius. Vir q̃q; unus in medio
coopertus erat lineis & atramẽ-
tarii scriptoris ad renes eius. & ingressi
sunt et steterunt iuxta altare ereum. &
I gloria dñi israel assumpta est de cherub q̃
erat super eum ad limẽ domus. & vocauit
virũ q̃ indutus erat lineis: & atramẽ-
tarii scriptoris habebat l lũbis suis
& dixit dñs ad eũ. Trãsi p mediam ciu
tatẽ in medio hierusalem: et signa tau sup
frõtes virorũ gemẽtiũ et doloẽtium sup
cũctis abominationib⁹ q̃ fiũt l medio
22.q.4.c. eius. & illis dixit audiente me. Transite
nõ pũt. per ciuitatẽ sequẽtes eũ: & percutite.
Nõ parcat oculus vester neq; misere-
ni. Senẽ adolescẽtulũ et virgines et
uniũ et mulieres interficite vsq; ad
exterminationẽ. Oẽm autẽ super quẽ vi-
deritis occidatis: a sanctuario meo
incipite. Ceperũt ergo a viris senio-
ribus q̃ erãt ãte facie domus. Et dixit eis.
Cõtaminate domũ et implete atria
interfectis. Egredimini. Et egressi sunt
et percutiebãt eos q̃ erãt l ciuitate.
cede cõpleta: remãsit ego: et cecidi
ceciẽ meã: & clamãs ait. Heu: heu: de-
dñe deus. Ergo ne disperdis oẽs reliquias
israel: effundes furorem tuũ super Hie-
rusalem. Et dixit ad me. Iniqtas domus israel
et iuda magna est nimis valde: et repleta
est terra sanguinib⁹: & ciuitas repleta
est auersione. Dicerũt enim. Dereliqt
dñs terrã: et dñs nõ videt. Igit et ego
nõ parcet oculus meus nec misereor: sed ma-
nus super caput eorũ reddã. Et ecce vir
q̃ erat indutus lineis: q̃ habebat atra-
mentarium in dorso suo: rediit verbum
dicens. Feci sicut precepisti mihi.

CC.S. De viro q̃ accepit carbones de medio rotarum et cherubin et rote
tertio predicte visionis dei et cherubin
et quattuor rotarum. Cap.

Et vidi: et ecce in firmamẽto q̃
erat super caput cherubin: quasi
J lapis saphyrinus: et q̃si spes similitudinis
solus apparuit sup eos. Et dixit ad me.
q̃ indutus erat lineis: et ait. Ingredere
l medio rotarũ q̃ sunt subtus cherubin
implẽ manus tuas prunis ignis q̃ sunt
inter cherubin: et effunde sup ciuitatem.
Ingressus est l cõspectu meo. Cherubin autẽ stabant a dextris domus cum
gredereꝯ vir: et nubes replebat atrium
interius. Et eleuata est gloria dñi de cher
rubin ad limẽ domus: & repleta est domus
nube. Et atrium repletũ est splẽdore gloriae
dñi: et sonitus alarũ cherubin audiebãtur
vsq; ad atrium exterius q̃si vox dei omnipotentis loquẽtis. Cũq; precepisset vir q̃
induti erat lineis dicẽs. Sume ignem de
medio rotarũ q̃ sunt inter cherubin. Ingressus ille stetit iuxta rotã. Et extendit
cherub manus de medio cherubin
ad ignẽ q̃ erat inter cherubin: et sumpsit
et dedit l manus eius q̃ induti erat lineis
q̃ accipẽs egressus est. Et apparuit in cherubin similitudo manus hominis subtus
pẽnas eorũ. Et vidi: et ecce q̃tuor rotæ iuxta cherubin. Rota vna iuxta cherubin vna: et rota alia iuxta cherub vna.
Species autẽ rotarũ erat q̃si visio lapidis chrysoliti: & aspectus earũ similitudo

vna q̃tuor: q̃si sit rota in medio rote.
cũq; ambularet l quattuor ptes gradiebãtur: et nõ reuertebãtur ambulãtes: sed ad
locũ ad quẽ ire decliuabat q̃ pila erat
sequebãtur: et cetere nec reuertebãtur. Et
omne corpus earũ et collum manus: et pennes et
circuit plenũ erãt oculis l circuitu quat
tuor rotarũ: & rotas illas vocauit volubiles audiẽte me. Quattuor facies
habebat vnus. Facies vna: facies cherubin: et facies secũda facies hominis: et tertia
facies leonis: et quarta facies aquilẽ: et eleuata sunt cherubin. Iste est animal
q̃ vidi iuxta fluũ chobar: cũq; am
bularẽt cherubin: et bãt pariter & rote
iuxta eos: cũq; eleuarent cherubin alas
suas: et extollerẽtur de terra: nõ residebãt rotæ: et ipse iuxta erãt. Stantibus illis stabãt: et cũ eleuatis eleuabãtur. Spiritus enim vite erat eis: et egressus
est gloria dñi a limine tẽpli: & stetit super
cherubin: et eleuãtis cherubin alas suas:
exaltata sunt a terra coram me: et illis egre
dientib⁹ rote q̃q; subsecute sunt. & stetit
in introitu porte domus dñi orientalis
et gloria dei israel erat sup eos. Iste est
animal q̃ vidi: sub deo israel iuxta fluvium chobar: et intellexi q̃ cherubin
essent. Quattuor p quattuor: vultus vnus:
et quattuor: alee vnus: facies hominis sub alis eorum: et facies leonis de vno latere
et facies vitulũ ex altero: et facies aquilẽ
ex tertio. Vidi q̃q; videbãtur iuxta fluvium
chobar: et introibat quattuor: et cõtorquebãtur q̃q; ad latus suum ingredi.

CC.S. De vigintiq̃q; viris: de capitivitate eius: q̃ ipsi erant carnes: et israel
lebes: de morte phelatie. de dispersione
populi. de congregatione dispersorum
et de consolatione transmigrationis.
Capitulum.xi.

Et eleuauit me spus et introduxit
me ad portã domus dñi orientalẽ
q̃ respicit solis ortũ. et ecce l introitu
porte viginti q̃q; viri: et vidi l medio
eorũ iechonia filius azur: et phelatia filius
banaie: principes populi: dixitq; ad me.
Fili hominis: hi sunt viri q̃ cogitãt iniqtatẽ: et tractãt pessimũ in vrbe ista
dicẽtes. Nõne nuper edificate sunt do-
mus. Hec est lebes: nos autẽ carnes. Ideo
arcos patrum. re de vigorantur fili
hominis: et irruit in me spus dñi: & dixit
ad me. Loquere. Hec dicit dñs. Sic lo-
cuti estis domus israel: et cogitationes
cordis vestri ego noui. Plurimos occi
disti in vrbe hac: et implestis vias eius
interfectis. Propterea hec dicit dñs deus
israel. Interfecti q̃s quos posuistis l
medio eius hi sunt carnes: et hec est le-
bes: & educam vos de medio eius. Gla-
dium metuistis: & gladium inducã sup vos
ait dñs deus. & educãbo vos de medio eius.
Dabo vos l manu hostium: et faciã in
vobis iudicia. Gladio cadetis. In fini
bus israel iudicabo vos: et scietis: q̃ ego
dñs. Hec nõ erit vobis in lebete: et vos
nõ eritis in medio eius in carnes. In fini
bus israel iudicabo vos: et scietis: q̃ ego
dñs: q̃ l preceptis meis nõ ambulastis
et iudicia mea nõ fecistis: sed iuxta indi
cia gentium q̃ in circuitu vestro sunt: estis
operati. Et factũ est cũ vaticinarẽ: phe
latia filius banaie mortuus est. Et cecidi l
faciẽ meã clamãs voce magna: et dixi.
Heu: heu: heu: dñe deus: cõsummationes
tu facis reliquias israel. Et factus est
verbum dñi ad me dicẽs. Fili hominis
fratres tuiviri ppinqui tui: et omis do-
mus israel: omnes q̃b⁹ dixerunt habitatores hierusalem: longe recedite a dño: nobis data est terra in possessionem. Propteres hec dicit dñs deus. Quia longe feci
eos in gentib⁹: atq; dispersi eos l terris
ero eis in sanctificationẽ modicã l ter
ris ad q̃s venerunt. Propterea loqre:
hec dicit dñs deus. Cõgregabo vos de
populis et adunabo de terris in quibus
dispersi estis: dabo q̃q; vobis humũ israel
et ingredient illuc et auferẽt omnes
offensiones: cunctaq; abominationes
eius de illa. D
Et dabo eis cor vnũ: et spũ
nouũ tribuam in viscerib⁹ eorũ. Et au-
ferã cor lapideũ de carne: et dabo
eis cor carneum: vt in preceptis meis
ambulẽt: et iudicia mea custodiant: fa
ciantq; ea: et sint mihi in populũ: et ego
sim eis in deũ. Quorũ affectus et post of-
fendiculi et abominationes suas am
bulat: horũ viã in capitibus suis ponam. di
cit dñs deus. Et eleuauerunt cherubin
alas suas: & rote cum eis: et gloria dei
israel erat sup eos: et ascẽdit gloria dñi
de medio ciuitatis: stetitq; sup montem
q̃ est ad orientẽ vrbis: et spus leuauit
me adduxitq; in chaldeã ad transmigrationem in visione in spiritu dei: et
sublata est a me visio quam videram: et
locutus sum ad transmigrationem oia
verba dñi que ostẽderat mihi.

CC.S. Probat exemplo ezechiel angustiam obsidionis: hierusalem: instantiam obsidionis. Capit.xii.

Factus est sermo dñi ad me: di-
cẽs. Fili hominis: in medio do-
mus exasperantis tu habitas: qui oculos habent ad videndũ: et non vident

& aures ad audiēdū: z nō audiunt: q̃z
domꝰ exasperans est. Tu ergo fili homis
fac tibi vasa transmigrationis: z transmi-
grabis p die coram eis. Z transmigra-
bis aut de loco tuo ad locū alterū in
B conspectu eorū si forte aspiciant: q̃z domꝰ
exasperans est. Et efferes foras vasa tua
quasi vasa transmigrantis p die i con-
spectu eorum. Tu aut egredieris vespe
re coram eis sicut egredientes migrāt ante
oculos eorū. Perfode tibi parietē egre
dieris p eū in conspectu eorū. In hume
ris portaberis: in caligine efferēris.
Faciē tuā velabis: z non videbis terrā:
q̃z portentū dedi te domui israel. Fecit
ergo sicut preceperat mihi dominus. Vasa
mea protuli quasi vasa transmigrantis p
C die: vespere fodi mihi parietē manu
z in caligine egressus sum: z in hume
ris portaꝰ in conspectu eorū. Et factꝰ
est sermo dñi ad me mane: dicens. Fili
homis: nūqd nō dixerunt ad te domus
israel domꝰ exasperans: q̃d tu facis? Dic
ad eos. Hec dicit dñs deus. Sup vice
onus istud q̃ est in hierl̃m: sup omēs do
mum israel q̃ est in medio eorū dic. Ego
portentū vestrū. Quō fecisti fiet illis. In
trāsmigratione in captiuitatē ibunt
tour qui est in medio eorū in humeris
D portabit: z caligine egredietur. Parietē
p fodient: educent eū: facies eius ope
ribit: ut non videat oculo terrā. Et er
rēdā rete meū super eum: capiet in sage
na mea: et adducā eum in babylone in
terrā chaldeorum: et ipsam non videbit
ibiq; morietur: omēs q̃ circa eū sunt. pre
sidium eius: z agmina eius dispgam in omē
vētū: z gladiū euaginabo post eos. Et
scient quia ego dñs: cū dispsero illos in
gētibꝰ: et disseminauero eos in terris
Et relinquam ex eis viros paucos a gla
dio et fame: et pestilētia: ut narrēt omia
scelera eorū in gētibꝰ ad quas ingredē
tur. et scient q̃: ego dñs. Et factꝰ est ser
E mo dñi ad me dicēs. Fili homis: panē
tuū in cōturbatione comedes: z aquas
tuā in festinatione merore bibes: et
dices ad ppl'm terre. Hec dicit dñs deus
ad eos qui habitāt in hierl̃m in terra
israel. panē suū: z in solitudine comedēt
z aquā suā: z in desolatione bibēt: vt de
solet terra a multitudine sua ppter ini
quitates olm q̃ habitāt in ea: z ciuita
tes q̃ nūc habitantur desolate erunt: ter
raq; deserta: et scietis q̃ ego dñs. Et
F factus est sermo dñi ad me dicēs. Fili
2. pe. 3. f. homis q̃d est p̃uerbium istud in terra is
rael dicētū. In longū differēt dies z

pibit omnis visio. Ideo dic ad eos. Ha
dicit dñs deus. Quiescere faciā p̃uer
biū istud: neq; vulgo dicēt: z amplius
Eloq̃re ad eos q̃ appropiauerūt
dies: z sermo omis visionis. Nō enim
vltra omis visio casta: neq; diuina
ambigua i medio filioꝝ israel. quia
ego dñs loquar: q̃cunq; locutꝰ fuerō
dum ibi. Non plongabit amplius
dies domꝰ exasperans loquere
dū: et faciā illud dicit dñs deus. Et fa
ctꝰ est sermo dñi ad me dicēs. Fili
minis: ecce domꝰ israel dicētes. Visio
quā hic videt i die multorum: et ipse
ga ille pphetat. Propterea dic ad eos
Hec dicit dñs deꝰ. Non plongabitur
tra omis sermo meꝰ. Verbum q̃d loq̃r
fuero complebitur dicit dñs deꝰ.

C.C.S. Sermo dei ptra pseudo ppha
tas decipiētes populum dñi. Capitulum.

Et factꝰ est sermo dñi ad me dicēs.
Fili homis: p̃dicnare ad pphe
tas israel qui prophetant: et dicis pro
phetantibꝰ de corde suo. Audite verbū
dñi. Hec dicit dñs deus. Ve proprium
insipientibꝰ q̃ sequūt spm suū: et nihil
videt. Quasi vulpes in deserto ppha
te tui israel erāt. Non ascendistis ex ad
uersum: neq; opposuistis murum p do
mo israel: vt starētis i plio die dñi. Vi
dent vna z diuināt mēdacium dicētes:
ait dñs: cū dñs nō miserit eos: psum
rauerūt pstrmare sermonē. Nūqd ne
visionē cassam vidistis et diuinationē
mēdacē locuti estis? Et dicitis ait dñs
cum ego non sim locutus. Propterea
hec dicit dñs deꝰ. Q: locuti estis vana
et vidistis mēdacium: i nō ecce ego ad
vos ait dominꝰ deꝰ: z erit manꝰ mea
sup pphetas q̃ vidēt vana z diuinant
mēdacium. In pslito populi mei non
erūt in scriptura domꝰ israel nō scribē
tur neq; terra israel ingredētur: et scie
ris q̃: ego dñs deus. Eo q̃ deceperūt
populum meū: dicētes. Pax: pax: nō
est pax: ipse edificabat parietē: illi de
linebāt eam luto absq; palea. Dic ad
eos q̃ linunt absq; tēperatura q̃ cas
rus sit. Erit enim imber fundans: et tu
lapides p grādes et de sup irruētes ca
vētum procelle dissipabō. Siquidē ce
ce cecidit paries. Nūqd nō dicetur
vobis: vbi est litura quā linistis: pp
ptereā hec dicit dominꝰ deꝰ. Et erūpe
re faciaz spū tēpestatis in indignatio
ne mea: z imber inundās in furore me
erit. Et lapides grādes in terra in con
sumptionē. Et destruā parietē quē li

nistis absq; tēperamento: z adequabo
eū terre: et nudabit fundamētū eius
et cadet: et consumet in medio eius: et scietis
q̃ ego sum dñs. Et complebo indigna
tionem meā in parietē: z in his qui lini
unt eū absq; tēperamēto: dicā q̃ po
bis. Non est paries: z non sunt q̃ linit
eū. prophete israel q̃ pphetāt ad
hierlm: et videt ei visionē pacis: z non
est pax ait dñs deus. Et tu fili homis po
ne faciē tuā ptra filias populi tui q̃ p
phetāt de corde suo: z pacinare super
eas: z ait. Hec dicit dñs deus. Ve qui
cōsuūt pulvillos sub omē cubito ma
nus: et faciūt cervicalia sub capite omi
ni ætatis ad capiēdas alas. Et cum
ceperit alas ppli mei: vivificabāt ani
mas eorū: violabāt me ad populum
meū ppter pugillū hordei et fragmē
panis et interficerēt alas q̃ nō moriū
tur: et vivificarēt alas q̃ nō viuūt mē
tientes ppto meo credenti mēdacio.
propter hoc hec dicit dñs deus. Ecce
ego ad pulvillos vestros quibꝰ vos ca
pitis alas volatū: et dirūpā eos de bra
chiis vestris: et dimittā alas quas vos
capitis alas ad volādū. Et dirūpā cer
vicalia vestra: et liberabo ppli'm meū de
manu vestra: neq; erūt vltra in manibꝰ
vestis ad prādēdū: et scietis q̃ ego dñs. Pro
eo q̃ merore fecistis cor iusti mēdacio
q̃ ego nō contristavi: et pfortastis manus
iniq̃ vt non reuerteretur a via sua mala
et viueret: propterea vana nō videbitis: z
diuinationes nō diuinabitis ultra: z
liberabo populum meū de manu vestra
et scietis quia ego dominus.

C.C.S. Propter hominū immūditias
nō placat eis: nec a pphetis: nec a pla
gis liberantur. Capitulum. xiiij.

Venerūt ad me viri se
nioꝝ israel: et sederūt
coram me. Et factꝰ est ser
mo dñi ad me dicens.
Fili homis: viri isti po
suerūt imūditias suas
in cordibꝰ suis: et scādā
la iniquitatis sue statuerūt ptra faciē
suā. Nūquid interrogatꝰ rispōdebo
eis: propter hoc loq̃re eis: z dices ad
eos. Hec dicit dñs deus. Hō hō de do
mo israel q̃ posuerūt imūditias suas
in corde suo: z scādalū iniquitatis sue
statuerūt ptra faciē suā: venerūt ad p
phētā interrogās p eū: me ego dñs re
spōdebo ei in multitudine imūditia
rū suārū: vt capiat domꝰ israel in corde
suo quo recesserūt a me in cūctis ido
lis suis. Propterea dic ad domū israel
Hec dicit dñs deus. Conuertimini z re
cedite ab idolis vestris: et ab vniuersis
cōtaminationibus vestris auertite faci
es vestras. Q: hō hō de domo israel z de
proselitis q̃ ingrediūtur israel: et qui
ad uenerit fuerit a me: z posuerit ido
la sua i corde suo: z scādalū iniquitatis
sue statuerit ptra faciē suam: venerit
ad pphetā: vt interroget p eū me: ego
dñs rispōdebo ei p me: z ponā faciem
meā sup hominē illū: z ponā eū in signū
z in p̃uerbium: z disperdam eū de medio
ppli mei: z scietis q̃ ego dñs. Et pphe
ta cū errauerit z locutꝰ fuerit vbum:
ego dñs decepi pphetā illū. Et extendā
manū meā sup illum: z delebo eum de
medio ppli mei israel: z portabit iniqta
tē suā. Iuxta iniquitatē interrogātis
sic iuxta pphete erit: vt nō erret vltra
domꝰ israel a me: neq; polluat vltra in
uersis suis: z iniquitatibꝰ suis: z sint mihi in
ppl'm: z ego sim eis in deū ait dñs exer
cituū. Et factꝰ est sermo dñi ad me dicēs.
Fili homis terra cū peccauerit mihi vt
prauaricet: z extendā manū meā
sup eā: z ptera vōgā panis eius: z mittā
eā famē: z interficiā de ea homēs z iu
mēta. Et si fuerint viri isti i medio
eius: noe: z daniel: z iob ipsi iustitia
sua liberabunt alas suas ait dñs exer
cituū. Q: z si bestias pessimas indure
ro sup terrā vt vastēt eam: et fuerit vias
eo q̃ nō sit p̃transiēs propter bestias:
tres viri isti si fuerit i ea: viuo ego di
cit dñs deꝰ: q̃ nec filios nec filias liberabūt: sz ipsi soli liberabūt: et terra aut
desolabit. Vel si gladiū induero super
terrā illā: z dixero gladio: trāsi p ter
rā: z interfecero de ea homēs z iumēta
et tres viri isti fuerit i medio eius: viuo
ego dicit dñs deꝰ: nō liberabūt filios
neq; filias: sz ipsi soli liberabunt. Si
aut z pestilētia imisero super terrā illā
z effudero saginationē meā super eā in
sanguine: vt auferā ex ea homēs z iumē
ta: z noe: z daniel: z iob fuerit in medio
eius: viuo ego dicit dñs deꝰ: q̃: filius vel
filia nō liberabūt: sz ipsi iustitia sua li
berabūt alas suas. Q̃m hec dicit dñs
deus. Q̃ si quatuor iudicia mea pessima:
gladius: z fames: ac bestias malas: z pesti
lētia imisero in hierl̃m vt interficiā de
ea homēs: ecce ipsi relinq̃ i ea saluatio
educētū filios z filias. Ecce ipsi egre
dient ad nos: z videbitis viā eorū ac
ductiones eorū: z solabimini super malo
q̃ induxi in hierl̃m: i omē q̃ iposui

sup eā: et cōsolabūt vos cū viderīt̃is
primū eōr̄: et adinuēciones eōr̄: et co-
gnoscetis q̄ non frustra feceriz ola q̄
feci in ea ait dominus deus.

C. S. Sermo dñi cōtra hierusalem
vitam infructuosam. Capitulum. xv.

B Et factus est sermo dñi ad me di-
cēs. Fili hois q̄d fit de lignoſ
tis et olū lignis nemoꝝ q̄ sunt inter
ligna silvarū? Ñūquid tollet de ea lig-
nū vt fiat opus: aut fabricabit de ea
pariliꝰ vt depēdeat in eo cōcha? ecce
ecce igni datū est in escā: ptrāqs par-
tē eius: sumpsit ignis: et medietas eius
redacta est in fauillā. Ñūqd vtile erit
B ad opꝰ: etiā cū esset integrū nō erat
aptū ad opꝰ: quātomagis cū illū ignis
devoraverit: et vsserit: nihil ex eo fi-
et opis. Propterea hec dicit dñs deus
C Quomodo lignū vitis inter ligna sil-
vārū q̄ dedi igni ad devorādū sic tra-
dā habitatores hierū: et ponā faciē
meā eos. De igne egrediēt: et ignis
cōsumet eos. Et scietis: q: ego dñs cū
posuero faciē meā in eos: et dedero ter-
ram inuiā et desolātam: eo q̄ prevari-
cātores extiterūt: dicit dominus de.

C. S. Catalog. imiūdiciarum et iniq
tatū hierū: et correptio revocat ad
salutē scribit: iustificat dñs sodomā:
et samariā cōparatione hierū. C. xvi.

Et fact est sermo dñi ad
me dicēs. Fili hois: no-
tas fac hierusalē abomi
nationes suas et dices.
Hec dicit dñs deus hie
rusalē. Radix tua et ge-
neratio tua de terra chanaan: pater tuꝰ
amoreꝰ et mater tua cethea. Et qñ na
ta es in die ortꝰ tui nō est pcisus vm-
bilicus tuꝰ: et in aqua nō es lota in sa
lutēnec sale salita: nec involuta pan-
nis. Non pepcit sup te oculꝰ meꝰ vt fa-
ceret tibi vnū de his misertꝰ tui: sed p
tecto es sup faciē terre in abiectione
anime tue in die qua nata es. Transiēs
aūt p te vidi te cōculcari in sanguine
tuo. Et dixi tibi cū esses in sanguine
tuo. Viue. Dixi inq̄ tibi in sanguine
tuo. Viue. Multiplicārā quasi germen
agri dedi te: et multiplicata es: et gran
di effecta: et ingressa es: et puenisti ad
mūdā muliebrē. Vbera tua intumue-
rūt: et pilus tuus germinauit: et eras
nuda et vsq̄ ide plena. et trāsiui per te
et vidi te: ecce tēp tuū tēp amātiū
et expādi amictū meū sup te: et operui
ignominiā tuā. et iuraui tibi: ingress⁹
sum pactū tecū ait dñs deus. et facta
es mihi: et lauī te aqua: et emūdauī sa-
guinem tuū ex te. et vnxi te oleo: et
induī te vestib⁹ varijs: et calceauī te hya-
cinto: et cinxi te byssō: et ideō te fulci-
bus et ornauī te ornamēto: et dedi
millas in manib⁹ tuis: et torquē aureū
collō tuō: et dedi inaurē sup os tuū:
circulos aurib⁹ tuis: et coronā decōs
in capite tuo. et ornata es auro: argē-
to: et vestita es bysso: et polymito: et
tis coloribꝰ. Similiz et mulier adul-
medisti: et decora facta es vehemēter
nimis. et pfecisti in regnū: egressa
est nomē tuū in gētes ppter speciē
tuā: q: pfecta eras in decore tuo: q̄m
posueram sup te dicit dñs deus. et tu
bēs fiduciam in pulchritudine tua: fo-
nicata es in nomine tuo: et effudisti
fornicationē tuam omni transeunti
eius fieres. et sumes de vestimentis
meis fecisti tibi excelsa hinc inde: et
fornicata es sup eis: sicut non de-
factū neq̄ futurū est. et tulisti vasa
cōstrui ō auro meo: atq̄ argēto meo
q̄ dedi tibi: fecisti tibi imagines
sculinas: et fornicata es in eis. et tu
pstiti vestimēta tua multicoloria: et
fuisti illa. et oleum meū: et thymia
meū posuisti coram eis. panē meū q̄
dedi tibi similā et oleū: et mel quod
ēbrum te posuisti: et spectū eōr̄ in odo-
rē suauitatis. et factū est ait dñs de
: et tulisti filios tuos: et filias tuas quas
generasti mihi: et immolasti eis ad
uorādū. Ñūquid parua est fornica-
tua? Immolasti filios meos: et dedisti
illos cōsecrās eis. et post oēs abomi-
nationes tuas et fornicationes nō
recordata es dierum adolescētie tue:
cū eras nuda et vsq̄ione plena: et volu-
tabaris in sanguine tuo. et accidit post omnē
malicia tuā: ve ve tibi ait dñs deus.
edificasti tibi lupanar: et fecisti tibi
bulū in cūctis plateis. Ad omē caput
vie edificasti signū: et instituisti tu
abominabile fecisti decore tuo: et
sisti pedes tuos: et trāseuntē
tiplicasti omēs fornicationes tuas
fornicata es cū filios egyptiorū vi-
tos: magnarū carnis: et multiplicasti
mentionē tuā ad irritandum me.
ego ecce dēdā manū meā sup te: et
iustificationē tuā: et dabo te ad ira
tis te filiarū palestinarū: q̄ erubescūt
via tua scelerata. et fornicata es in
lijs assyriis: eo q̄ nec dū fuer. expā
et postq̄ fornicata es nec sic es fatā-

ta: et multiplicasti fornicationē tuā in
terra chanaan cū chaldeis: et nec sic facta
es. In quo mūdabo cor tuū ait dñs
deus: cū fecisti ola hec opera mulieris
meretricis: et procacis? Quia fabricasti
lupanar tuū in capite oīs vie: et excelsū
tuū fecisti in omni platea. Nec fa-
cta es quasi meretrix fastidio augens
pretiū: sed quasi mulier adultera q̄ su-
per virū suum inducit alienos. Omnis
bus meretricib⁹ dant mercedes: tu au-
tē dedisti mercedes cunctis amatorib⁹
tuis: et dona donabas eis: vt intrarent
ad te vnde: ad fornicandum tecum. Fa-
ctūq̄ est in te ptra cōsuetudine multe-
ris in fornicationib⁹ tuis: et post te nō
erit fornicatio. In eo ēm q̄ dedisti mer
cedes: et mercedes non accepisti: factū
est in te cōtrariū. Propterea meretrix
audi verbū dñi. Hec dicit dñs deus. Qa
effusam est aes tuū: et revelata est igno
minia tua in fornicationib⁹ tuis super
amatores tuos: et sup idola abomina-
tionū tuārū in sanguine filiorū tuorū q̄s
dedisti eis: ecce ego cōgregabo oēs a-
matores tuos q̄b⁹ placuisti: et oēs q̄s
dilexisti, cū vniuersis quos odersti. Et
cōgregabo eos sup te vndiq̄: et nuda
bo ignominiā tuā coram eis: et videbūt
om turpitudinē tuā: et iudicabo te iu-
dicio adulterārū et effundētū sangui-
nem. Et dabo te in sanguine furoris et
zēlū: et dabo te in manꝰ eōr̄. Et destruēt
lupanar tuū: et demolient pstibulū tuū
et denudabunt te vestimentis tuis: et
auferet vasa decoris tui: et derelinquēt
te nudā plenāq̄ ignominia: et adducēt
sup te multitudinē. Et lapidabūt te la-
pidibus: et trucidabūt te gladiis suis.
Et cōburēt domos tuas igni: et faciēt
in te iudicia i oculis multū plurimāq̄
Et desines fornicari: et mercedes vltra
nō dabis. Et requiescet indignatio mea
in te: et auferet zelus meꝰ a te: et quie-
scā nec irascar amplius: eo q̄ nō fueris
recordata dierū adolescētie tue: et pu-
gnasti me oīb⁹ his. Quapropter ego
ries tuas in capite tuo dedi ait dñs
deus: et nō fecisti scelera tua in oī-
bus abominationibus tuis. Ecce ola q̄
dicit vulgo puerbū: in te assumet il-
lud dicens. Sicut mater: ita filia eius.
filia matris tue es tuā: q̄ pīcit virum
suū: et filios suos: et soror sororū tua-
rū que pīcerūt viros suos: et filios suos.
Mater vestra cethea: et pater vester amo-
reus. et soror tua maior samaria ipsa
et filie eius q̄ habitant ad sinistrā tuā
Soror: aūt tua minor: et que habitat a
dexteris tuis sodoma et filie eius. Sed
nec in viis earū ambulasti: nec secū
cūdū earū fecisti. Paululū minus pene
scelerata fecisti illis in oībus viis
tuis. Viuo ego dicit dñs deus: q: non
fecit sodoma soror tua ipsa: et filie eius
sicut fecisti tu et filie tue. Ecce hec fuit
iniquitas sodome sororis tue: superbia
saturitas panis: et abūdātia et otū ip-
sius: et filiarū eius. Et manū egēno: et pau
pēri nō porrigebāt: et eleuate sūt: et fe
cerūt abominationes coā me: et abstu
lī eas sicut vidisti. Et samaria dimi- Sch. 19. f
disti peccātū tuū: nō peccauit: sed pici
sti eas scelerib⁹ tuis: et iustificasti soro
res tuas in oīb⁹ abominationib⁹ tuis
quas opatus es. Ergo et tu porta pfusio
nem tuā: q̄ fecisti sororēs tuas peccat
tuis sceleratius agēs ab eis. Justifica
te sunt ēm a te. ergo et tu effundere
porta ignominiā tuā: q̄ iustificasti so-
rores tuas. et cōuertā restituēs eas cō
uersione sodomorū cū filiab⁹ suis: et cō
uersione samarie: et filiarū eius. et cōuer-
tā reuersionē tuā i medio earū vt por
tes ignominiā tuā: et pfundaris in oī-
bus q̄ fecisti consolās eas. et soror tua
sodoma et filie eius reuertētur ad antiq
tatē suā: et samaria et filie eius reuertēt
ad antiqtatē suā: et tu et filie tue reuer
timini ad antiqtatē vestrā. Nō fuit aūt
sodoma soror tua audita in ore tuo in
die superbie tue ante q̄ reuelaretur militia
tua sicut hoc tpe i opprobriū filiarū sy
rie et cētarū i circuitu tuo filiarū pale
stinarū q̄ ambiūt te qsq̄. Scelꝰ tuū et
ignominiā tuā tu portasti ait dñs deꝰ
Quia hec dicit dñs deus. Et faciā tibi
sicut despexisti iuramētū vt irritū face
res pactū: et recordabor ego pacti mei
tecū i diebꝰ adolescentie tue: et suscita-
bo tibi pactū sempiternum. et recorda-
bor viārū tuārū: et cōfūderis cū recepe
ris sorores tuas te maiores cū minori
bꝰ tuis. et dabo eas tibi i filias sed nō
ex pacto tuo: et suscitabo ego pactum
meū tecū. et scies: quia ego dñs vt re
cordēr: et pfundar: et nō sit tibi vltra
aperire os ē pfusione tua cū placarī ti
bi fuero in oīb⁹ q̄ fecisti ait dñs deus.

C. S. Joachi i babylone captuo: se-
dechias et hierū dat in manib⁹ nabu
chodonosor: et pphetia ō ēo pōit. xvii

Et factus est sermo dñi ad me di-
cens. Fili hominis ponē enig
ma et narra parabolam ad domum is-
rael et dices. Hec dicit dominus deus

Aquila grāndis magnarū alarū longo
mēbrorū plena plumis & varie
tate venit ad Libanū & tulit medullam
cedri. Summitatē frondū eius auulsit
& portauit eā in terram chanaan. In
be negotiatoris posuit illam & tulit de
semine terre & posuit illam i terra pro
semine & germinauit radicē sup aquas
multas & supficie posuit illā. Cūq; illā
germinasset creuit in vineā latiorē hu
milē illam respicientib⁹ ramis eius
ad eā & radices eius sub ipsa erāt. Facta
est ergo vinea & fructificauit in palmi
tes & emisit ppagines. Et facta est aq
la altera grādis: magnis alis multis
q; plumis. Et ecce vinea ista quasi mit
tēs radices suas ad eā palmites suos
errēdit ad illā vt irrigaret eā de arco
lis germinis sui. In terra bona super
aquas multas plātata est vt faciat frō
des & portet fructū: vt sit vinea gran
dē. Dic. Hec dr dñs de⁹. Ergo nc ꝓsperabit?
Nōne radices eius euellet & fruc
tus eius deitringet: et siccabit oēs pal
ites germinis eius: et arescet: non in
brachio grādi neq; in populo multo:
vt euellere eā radicitus. Ecce plantata
est. Ergo nc ꝓsperabit? Nōne cū tetig
erit eā vētus vrens siccabit & i aeris
germinis sui arescet: Et facta est ver
bum dñi ad me dicēs. Dic ad domum
exasperātē. Nescitis q̄d ista significēt
Dic. Ecce venit rex babylonis in hie
rusalē: & assumet regē & ꝓcipes eius: et
adducet eos ad semetipsum in babylo
nē & tollet de semine regni: fēdereq; cū
eo fedus: & ab eo accipiet iusiurandum
Sed & fortes terre tollet vt sit regnum
humile & nō eleuet: sed custodiat pa
ctū eius & seruiet illud. Qui recedēs ab
eo misit nūcios ad egyptū vt daret si
bi equos & ꝓplū multū. Nūqd ꝓsperabit
vel ꝓsequet saluē q̄ fecit hec? Et
q̄ dissoluit pactus nūqd effugiet? Viuo
ego dicit dñs deus: qm in loco re
gis q̄ ꝑstituit eū regē cui fecit irritū
iuramētū & soluit pactū: & habitat cum
eo in medio babylonis morietur. Et nō i
ducetur grādi neq; in ꝓlio multo fa
ciet ꝓta cū pharaon ꝓlium i lectu angu
stis & i extructione vallo: vt interficiat
sibi multas. Spreuerat et iuramētum
vt solueret fedus: ecce dedit manum
suam: cum ola hec fecerit non effugiet.
Propterea hec dr dñs deus. Viuo ego
qm iuramētum q̄ spreuit & fedus q̄ ꝑuaricatus est ponam in caput eius.
Et expandam sup eū retē meū: & cōprehendēt in sagena mea: & adducā eū
babylonem: iudicabo eum in praeuaricatione q̄ despexit me: & oēs fugientes
eius in omni ventō gladio cadent.
Residui aūt in oēm ventum dispergentur
et scietis q̄ ego dñs locutus sum.
Hec dicit dñs de⁹. Et sumam ego de ceruice
cedri sublimis: et ponā de vertice
eius tenerum: decerpam de cacumine
eius tenerum: et ponam super montem
excelsum & eminentem. In monte
sublimi israel plantabo illam: et erit in
germinē & faciet fructum: et erit cedrus
magna. Et habitabūt sub ea oēs volucres
omne volatile: in umbraculis frondium eius habitabunt. Et
scient omnia ligna regionis: q̄ ego dñs humilio
lignū sublime & exaltauī lignū humile:
siccauī lignū viride: et florere fecī lignū
aridū. Ego dñs locutus sum: et feci.
C.S.M. Ne vas acerbaq; nō patere
filium hominis? Filii ꝓ patre non ferēt iniquitatem
sed vnusquisq; onus suum portabit: et
inuenietur ibi iudicabitur: et reuocabitur
peccatores ad penitētiā. Cfm. mr.

Et factus est sermo dñi ad me dicens. Quid est q̄ interos pro
bolā vertitis in proverbium istud: terra
israel dicētes. Patres comederūt vua
acerba: et dētes filiorum obstupēscūt.
Viuo ego dicit dñs deus: si erit vltra
vobis parabola hec in proverbio israel.
Ecce omnes ale mee sunt. Vt ala patris
ita & ala filii mea est. Ala que peccaue
rit ipsa morietur. Vir si fuerit iustus
fecerit iudicium & iustitiam: montibus
comederit: & oculos suos non leuauerit
ad idola domus israel: & vxorem proximi
sui non polluerit: et ad mulierem menstruatam
non accesserit: & hominē non op
presserit: pignus debitori reddiderit:
vim nihil rapuerit: panem suum esurienti
dederit: nudum operuerit vestimento
ad vsurā non cōmodauerit: amplius
non acceperit: ab iniquitate auerterit
manū suam: iudicium verū fecerit inter
virum & virum: in preceptis meis ambulauerit:
iudicia mea custodierit vt
faciat veritatem: iustus est. Vita viuet
ait dñs de⁹. Qd si genuerit filium latronem
effundentem sanguinem: et fecerit vnum
de istorum hec q̄dē ala nō faciēs sed
in montibus comedēs: et vxorem proximi
sui polluēntem: egenum & pauperem contristantem:
rapientem rapinam: pignus non
reddentem: et ad idola leuantem oculos suos:
abominationē faciēntem ad vsuram dedit
et amplius accipientem: nūqd vivet?
Non viuet. Si ꝓtulerit hec omnia
scelerum mortem morietur. Sanguis eius in
ipso erit. Quod si genuerit filius q̄ vi
dens omnia peccata patris sui q̄ fecerit timuerit
et non fecerit similē eis: super mōtes
non comedēs: et oculos suos non leuauerit
ad idola domus israel: vxorem proximi
sui non polluerit: virum nō contristauerit: pignus nō retinuerit: ad
ipsum rapinam non fecerit: panem suum esurienti
dederit: nudum operuerit vestimento
suo: egenum auertere a manū suam:
vsuram & superabundantiā nō acceperit:
iudicia mea fecerit: & preceptis meis
ambulauerit: hic nō morietur in iniquitate
patris sui: vita viuet. Pater eius q̄ calumniatus
est enim fecerit fratrem: ma
lum operatus est in medio ꝓpli sui: ecce
mortuus est in iniquitate sua. Et dicetis.
Quare non portabit filius iniquitatē pa
tris? Videlicet: q̄ filius iudicium & iusti
tiam operatus est: omnia precepta mea cu
stodiuit: & fecit illa: vita viuet. Ala que
peccauerit ipsa morietur. Filius nō porta
bit iniquitatē patris: et pater non porta
bit iniquitatē filii. Iustitia iusti sup eum
erit: impietas impii sup eū erit. Si autē
impius egerit penitētiā ab omnib⁹ pec
catis suis que operatus est: et custodie
rit oia precepta mea: & fecerit iudicium
et iustitiam: vita viuet: & nō morietur. Omnis
iniquitatum eius quas operatus est non reco
dabor: in iustitia sua quā operatus est:
viuet. Nūqd voluntatis mee? dicit
impius: et dñs deus: & non cōuertatur
a viis suis: et viuat? Si autē auertere
iustus a iustitia sua: et fecerit iniquitatē
secundū omnes abominationes quas operari
solet impius: nūqd viuet? Omnes iustitie
eius quas fecerat: nō recordabuntur. In
praeuaricatione q̄ praeuaricatus est: et in
peccato suo q̄ peccauit: in ipsis morietur.
Et dixistis. Nō ē equa via dñi.
Audite ergo domus israel. Nūqd via
mea nō est equa: & non magis vie vestre
prave sunt? Cum ergo auerterit se iustus
a iustitia sua: fecerit iniquitatē morietur i
pso. In iustitia quam operatus est morie
tur. Et cum auerterit se impius ab impietate
sua quam operatus est: fecerit
iudicium & iustitiam: ipse animam suam vivificabit.
Considerans enim & auertens se ab
omni iniquitate sua: quas operatus est:
vita viuet: & nō morietur. Et dicunt filii
israel. Non ē equa via dñi. Nunquid vie
mee nō sunt eque domus israel: & non magis
vie vestre prave? Idcirco vnumquēq;
iuxta vias suas iudicabo domum israel:
ait dñs de⁹. Conuertimini & agite pe
nitētiam ab omnib⁹ iniquitatibus vestris: et non erit vobis ruina iniquitatis
Proiecite a vobis omnes iniquitates vestras in
quibus praeuaricati estis: et facite vobis
cor nouum & spm nouum. Et quare
moriemini domus israel? qta nolo mortem
morientis dicit dñs deus. Reuertimini
& viuite.

C.S.D. De ioachim et iechonia filio
ioachim captiuitatis: de reliquis iu
deis nō habuerunt regē. Cfm. mr.

Et tu fili hominis assume
planctum sup principes
israel: et dices. Quare ma
ter tua leena inter leones cubauit? In medio
leoncilorum enutriuit catulos suos. Et eduxit vnū de leoncilis
suis: leo factus est: et didicit capere prdam
hominēq; comedere. Et audierunt de
eo gentes: et ab eis pulverib⁹ suis ce
perunt eum & adduxerūt eum i cathenis
in fram egypti. Que cum vidisset qm
infirmata est & perit expectatio eius:
tulit vnū de leoncilis suis: leo iuvenē cōstituit eū. Qui incedebat inter leones et
factus est leo: et didicit prdam capere &
homines deuorare. Didicit viduas fa
cere: et ciuitates eorū desertum addu
cere: et desolata est terra & plenitudo
eius a voce rugitus illius. Et cōuenerūt
adversus eū gentes undique de prouincijs
et expanderūt super eū retē suū. In pul
veribus earū captus est: et miserunt eum i ca
ueā. In cathenis adduxerūt eum ad regē
babylonis: miseruntq; eum in carcerē ne
audiretur vox eius vltra sup montes israel. Mater tua qm vinea
in sanguine tuo sup aquas plantata ē. Fructus eius
& frondes eius creuerunt ex aquis mul
tis: et facte sunt virge solide in sceptra dominantium: exaltata est statura
eius inter frondes. Et vidit altitudinē
suā in multitudine palmitū suorum: et
cuniculata ē in ira in terramq; proiecta &
vētus vrens siccauit fructum eius: marcuerūt et arefacte sunt virge roboris
eius. Ignis comedit eā. Et nunc transplantata ē in desertum in terra inuia
et sitiente: egressus ē ignis de vgā ra
morum eius: q̄ fructum eius comedit: et
nō fuit i ea vga fortis: & ꝓtestās
dominantium. Planctus ē: et erit i planctum.

C.S.M. Dicit dñs: & non respondebit
interrogantibus ꝓpt peccatum: exponebat
eis scelera sua et blasphemias de
reprobatione legis: et sacrificiorū: de re
ditu captiuos i terram suam. Cfm. mr

B Factum est in anno septimo in
quinto decima mense: venerũt
viri de senioribus israel vt interrogarent
eum: et sederunt coram me. Et factus est
sermo domini ad me dicens. Fili hominis loq
quere seniorib⁹ israel: et dices ad eos.
Hec dicit dominus deus. Numq̃d ad interro
gandum me vos venistis: viuo ego: ait
nõ respondebo vobis ait dominus deus. Si iudi
cas eos: si iudicas filii hominis. Abomina
tiones patrum eorũ noscere eis: et dices ad
eos. Hec dicit dominus deus. In die q̃ elegi
israel: et leuauit manum meã p semine do
mus iacob et apparuit eis in terra egypti: et leuauit manum meam p eis dicens
Ego sum dominus deus in die illa leuauit manum
meã p eis vt educerem eos de terra egypti: in terram quã prouideram eis fluentem
B lacte et melle: q̃ est egregia inter omnes
terras. Et dixi ad eos. Unusquisq; offen
siones oculorum suorum abiciat: et in
idolis egypti nolite pollui. Ego dominus
deus vester irritauerunt me nolueruntq;
me audire vnusquisq; abominationes
oculorum suorum nõ proiecerunt: et idola egypti reliquerunt. Et dixi vt effunderem in
dignationem meã super eos: et implerem iram
meã in eis in medio terre egypti. Et feci
j.eo. propter nomen meum: vt nõ violaretur coram
gentib⁹ in quarũ medio erãt: et inter quas
apparui eis: vt educerem eos de terra
egypti. Eteci ergo eos de terra egypti
et eduxi eos deserto: et dedi eis precepta
mea et iudicia mea ostendi eis q̃ facien
Exo.20.b hõ viuet in eis. Insuper et sabbata mea
et.31.c. dedi eis vt esset signum inter me et eos
et scirent: quia ego dominus sanctificans eos
Et irritauerunt me domus israel in deserto:
in preceptis meis nõ ambulauerunt: et iudicia mea piceruntq; faciẽs hõ viuet
in eis: et sabbata mea violauerunt vehementer. Dixi ergo vt effunderem furorem
Exo.16.f. meum super eos in deserto: et consumerem eos
E Et fecit propter nomen meum ne violaretur
6.c.7.j.c. coram gentib⁹ de quib⁹ eteci eos in conspectu
earũ. Ego igit leuauit manum meam super
eos in deserto ne inducerem eos in terram
quã dedi eis fluentem lacte et melle: pre
cipuam terrarũ omniũ: iudicia mea pre
cerunt: et in preceptis meis non ambulaue
runt: et sabbata mea violauerunt. Post
idola enim eorum gradiebat: et pepercit
oculus meus super eos vt non interficerem
eos nec consumpsi eos in deserto. Dixi
autem ad filios eorum in solitudine. In pre
ceptis patrum vestrorum nolite incedere: nec
iudicia eorum custodiatis nec in idolis
eorum polluamini. Ego dominus deus vester.

In preceptis meis ambulate: et iudicia
custodite et facite ea. Et sabbata
sanctificate vt sint signum inter me et vos
vt sciatis: quia ego sum dominus deus vester. Et
exacerbauerunt me filii: in preceptis meis non
ambulauerunt: et iudicia mea non custodierunt vt facerent ea: q̃ cũ fecerit homo
viuet in eis: et sabbata mea violauerunt. Et
dixi vt effunderem furorem meum
super eos: et implerem iram meã in eis in deserto.
Auertit autem manum meã: et feci propter
nomen meum vt nõ violaretur coram gentib⁹
quib⁹ eteci eos in oculis eorum. Iterum leuauit
manum meã in eos solitudine vt dispergerem illos in nationibus: et venturus sum
in iudicia mea non fecissent: et propter
mea reprobassent: et sabbata mea violassent: et post idola patrum suorum fuisset oculus
eorum. Ergo et ego dedi eis preceptum non
bonum: et iudicia in quib⁹ non viuent: et polluam eos
in muneribus suis: cũ offerent omne primum
vulua: vt perdam eos: vt sciant quia ego sum dominus. Quamobrem loquere ad domum israel filii hominis: et dices ad eos. Hec dicit
dominus deus. Adhuc et in hoc blasphemauerunt me patres vestri: cũ transissem in terram
quam eis dedi: et viderunt omne lignum excelsum
et immolauerunt ibi victimas suas: et dederunt ibi irritationem oblationis suae:
posuerunt ibi odorem suauitatis suae: et
libauerunt libationes suas. Et dixi eis
Quis est excelsum ad quod tu ingrediris? Et vocatum est nomen eius excelsum
usque ad hanc diem. Propterea dic ad do
mum israel. Hec dicit dominus deus. Certe in
patrum vestrorum vos polluimini: et post
fedicula eorum vos fornicamini: et ad
tione eorum vestrorum: cũ tradaris
illos vestros per ignem vos polluimini in
omnibus idolis vestris usque hodie: et ego
debo vobis domus israel. Viuo ego: ait
dominus deus: quia nõ respondebo vobis: neque
cogitatio mentis vestre fiet vnum. Erimus
sicut gentes et sicut cognationes
terre: vt colamus ligna et lapides. Haec
ego dicit dominus deus: quia in manu fortis
in brachio extento: et in furore effuso
regnabo super eos. Et educam vos de populis
et congregabo vos de terris in quibus
estis. In manu valida et brachio
extento: et in furore effuso regnabo super
et adducam vos in desertum populorum: et
ibi disceptabo cum vobis facie ad faciem. Sicut
iudicio contendam adversum patres vestros in
deserto terre egypti: sic iudicabo vos ait
dominus deus. Et subiciam vos sceptro meo

et in vinculis federis. Et eli
minabo de vobis transgressores et iustos
de terra incolatus eorum educam eos:
et terram israel non ingredientur: et scie
tis quia ego sum dominus deus. Et vos domus israel
hec dicit dominus deus. Singuli post idola
vestra ambulate: et seruite eis. Quia et
in hoc nõ audituri estis me: nomen meum
sanctum polluetis vltra in muneribus
vestris: et in idolis vestris in more sceto
meo: in more excelso israel ait dominus deus
vt sit mihi populus dominus israel: ego
in terra in qua placabit mihi. Et ibi quã
quitus vestras: et initium decimarum vestra
in obseruationibus vestris. In odore
suauitatis suscipiam vos: cum educero
vos de populis: et congregauero vos de
terris in quibus estis: et sanctificabor
in vobis in oculis nationum. Et scietis quia
ego dominus cũ duxero vos ad terram israel
terram pro qua leuauit manum meã vt da
rem eam patribus vestris: et recordabimini
vias vestras: et omnia scelera vestra quibus
polluti estis: et eritis displicentes vo
bis in conspectu vestro: et videbitis omnia
malitias vestras quas fecistis: et scietis quia ego dominus
cum fecero vobis propter nomen meum: non
secundum vias vestras malas: neque secundum scelera
vestra pessima domus israel: ait dominus deus
et factum est verbum domini ad me dicens. Fili
hominis pone facies tuas contra viam austri:
et stilla ad austrum: et prophetia ad saltum
agri meridiani: et dices saltui meridi
ano. Audi verbum domini. Hec dicit dominus
deus. Ecce ego succendam in te ignem: et com
burat in te omne lignum viride: et omne lignum
aridum. Non extinguetur flamma succensionis
et comburet in ea omnis facies ab austro
vsque ad aquilonem: et videbit vniuersa ca
ro: quia ego dominus succendi eam: nec extinguetur
et dixi. Ah ah ah domine deus. Ipsi
dicunt de me. Numquid non per parabolas loquitur iste?

CCS. Sermo domini ad hierusalem de mi
seria gladii duplicati ac tripliciter.

Sermo domini contra filios ammon pro
gladio vaginato. Cp. xxi.

Et factum est verbum domini ad me dicens
Fili hominis pone faciem tuam ad hie
rusalem: et stilla ad sanctuarium: et prophetia
contra humum israel: et dices israel. Hec
dicit dominus deus. Ecce ego ad te: et educam
gladium meum de vagina sua: et occidam
iustum et impium. Pro eo autem quod
occidit in te iustum et impium: idcirco
egredietur gladius meus de vagina sua
ab omni carne ab austro vsque ad aquilonem:
vt sciat omnis caro: quia ego dominus edu
ri gladium meum de vagina sua irrevo
cabilem. Et tu fili hominis ingemisce in con
tritione lumborum: in amaritudinem in
gemisce coram eis. Cumque dixerint ad
te: quare tu gemis? Dices. Pro auditu:
quia venit et tabescet omne cor: et dissolue
buntur omnes manus: et firmabitur omnis spiritus
et pro cuncta genua fluent aqua. Ecce venit
et factum est: ait dominus deus. Et factum est verbum domini
ad me dicens. Fili hominis prophetam di
ces. Hec dicit dominus deus. Loquere. Gladius
gladius exacuitus est et limatus. Ut cedat
victimas exacuitus est: vt splendeat lima
tus est. Quia mones sceptrum filii mei:
succidisti omne lignum. Et dedit eum ad tent
gandum vt tenetur manu. Iste exacutus
est gladius: et iste limatus est vt detur in manu
interficientis. Clama et ulula fili hominis: quia
hic factus est in populo meo: hic in cunctis
ducibus israel: qui fugerant gladio traditi
sunt cum populo meo. Idcirco plande super
femur: quia probatio est: hoc cum sceptrum
subuertentur: nõ erit dicit domino deus.
Tu ergo fili hominis prophetabis: percute ma
nu ad manum et duplicetur gladius ac tripli
cetur gladius interfectorum. Hic est gla
dius occisionis magne q̃ obstupefacere
eos facit et corde tabescere: multiplicat ruinas. In omnibus portis eorum dedi con
turbationem gladio acuti: limati ad ful
gendum: amicti ad cedendum: acuere et va
de ad dexteram siue ad sinistram quocunque
facies tue ei appetitus. Quid ergo plau
dam manu ad manum et iniecho indignatio
nem meam: ego dominus locutus sum. Et factum est
verbum domini ad me dicens. Et tu fili homi
nis pone tibi duas vias vt veniat gladius regis
babylonis. De terra vna egredietur ambo.
et manu capiet cognitura: in capitis ve
ciuitatis concinet. Ut ad portam veniat gla
dius ad rabbath filiorum ammon: et ad iudam
in hierusalem munitissimam. Stetit enim rex
babylonis in bruio in capite duarum viarum
diuinationem quaerens permisceo sagittas
Interrogauit idola: extispicium: ad
dexteram eius facta est diuinatio super hie
rusalem vt ponat arietes vt aperiat os
in cede: vt eleuet vocem in vlulatu: vt po
nat arietes contra portas: vt conportet
aggerem: vt edificet munitiones. Erit quasi
consulens frustra: oracula in oculis
eorum sabbatorum: et imitans. Ipse autem
recordabitur iniquitatis: ad capiendum.
Idcir
co hec dicit dominus deus. Pro eo quod recordati estis
iniquitatis vestre: et reuelatis
fuerit cautiones vestre: et apparuerit pec
cata vestra in omnibus cogitationibus
vestris. Pro eo inquam quod recordati estis:

manu capiemini. Tu autē pphane impie dux israel: dies venit in tpe iniquitatis pfinita. Hec dicit dns deus. Auferte diadēma, tolle coronā. Nonne hec est q̄ humilē sublevavit: q̄ sublimē humiliavit? Iniquitatem iniquitatē iniquitatē ponā ea. Et hoc nō factū est donec veniret cui est iudiciū: et tradā eī. Et tu
5 fili hois pphetare: dic. Hec dicit dns de filiis ammōn: et ad opprobriū eorū. Et dices. Mucro mucro: vaginatus te occidēdum: lima te pro fulgore: cū tibi viderint vana: dum arent mēdacia tibi: super colla vulnerator impiorū: q̄rū venit dies in tpe iniquitatis pfinita. Reuertere ad vaginā tuā in loco in q̄ creatus es. In terra natiuitatis tue iudicabo te: et effundā super te indignationē meam. In ignē furoris mei suffabo te: et dabo te in manus hominū insipientium: et fabricantium interitū. Igni eris cibus. Sanguis tuus erit i medio terre: oblivioni traderis quia ego dns locutus sum.

Cap. S. Sermo dni cōtra hierlm propter effusiōē sanguis et ihonoratiōē parentū eius: et malis plurimis: et ppter cōflādo sicut metallū i fornace: et de sceleribus ppli: ibi est qui interponat spē de leone rugiente: q̄ sacerdotes polluerunt sanctuarium. Capitulū. xxi.

B Et factū est verbū dni ad me dicēs. Et tu fili hois nonne iudicas ciuitatē sanguinū: et ostēdis ei oēs abominationes suas? Et dices. Hec dicit dns deus. Ciuitas effundēs sanguinē i medio sui vt veniat tps eius: et q̄ fecit idola ptra semetipsam vt polluerēt. In sanguine tuo q̄ a te effusus est derelictus: et in idolis tuis q̄ fecisti polluta es. et appropinquare fecisti dies tuos: et adduxisti tps annorū tuorū ppterea dedi te opprobriū gentibus: et irrisionē omnibus terris q̄ iuxta sūt: et q̄ procul a te. Triuphabūt de te fortida nobilis: grādis interitu. ecce principes israel singuli i brachio suo fuerūt i te ad effūdēdum sanguinē. patrē et matrē cōtumelijs affecerūt i te: vexauerūnt calūniari sunt i medio tui: pupillū et viduā cōtristauerūt apud te: sanctuaria mea spernisti: et sabbata mea polluisti: Viri detractores fuerūt i te ad effūdēdū sanguinē: et super montes cōdēdēt in te scelera operati sunt i medio tui. Verecundiores pris discooperuerūt in te: inuenerūt dicta mensuratē humiliauerūt in te.

Et vnusquisq̄ in proximū suū fecit abominationes: et soror nurus suā polluit nephariē. Pater et soror filiā suā oppressit in te. Munera acceperūt apud te: ad effūdendū sanguinē. usurā et superabundantiā accepisti: et proximos tuos calūniatus es: mei oblita es ait dns deus. ecce cōplosi sum manu mea super auaritiā tuā quā fecisti: super sanguinē qui effusus est in medio tui. Nūquid sustinebit cor tuū aut prevalebūt manus tue in diebus q̄ ego faciam tibi? Ego dns locutus sum et faciam. Cōspgā te in nationes: et ventilabo te in terras: et deficere faciā iniquitatē tuā a te: et possidebo te i pspectu gentium: et scies q̄ ego dns. et factū est verbum dni ad me dicēs. Fili hominis: vsq̄ ad vomitū israel in scoriam. Omnes isti ces et stannum et ferrum et plumbum i medio fornacis scoria argēti facti sūt. propterea hec dicit dns deus. eo q̄ vsq̄ cinis oēs in scoriam ppterea ecce ego pgregabo vos in medio hierlm pgregatiōē argēti et cuprī et ferri et plumbi i medio fornacis vt succēdā in ea ignē ad vstandū: sic pgregabo i furore meo et ira mea: et requiescā. et cōflabo vos: et pgregabo vos: et succēdā vos i igne furoris mei: et vstabimini i medio eius: et vstabimini i medio fornacis: sic eritis in medio eius. et scietis q̄ ego dns cum effūderim indignationē meā super vos. Factus est vrbo dni ad me dicens. Fili hominis dic ei. Tu es terra immūdaq̄ pluta i die furoris. Ciuitatis pditorū in medio eius: sicut leo rugiens prēdēs prēdā alas deuoraverūt: animas et pretiū acceperūt: viduas eius multiplicauerūt i medio illius. Sacerdotes eius pteriverūt legē meā: et pollueruntsanctuaria mea. Inter sanctū et profanū nō habuerūt distinctiōnē: inter polluta et mundū nō intellexerūt: et a sabbatis meis auertēt oculos suos: et contēnabar in medio eorū. Principes eius in medio illius quasi lupi rapientes prēdā ad effūdēdū sanguinē et ad perdēdas animas: et auare sectādo lucra. Prophete autē eius linebāt eos absq̄ tēperamento videntes vana: et diuinantes eis mendacia dicentes. Hec dicit dns deus cū non fuerit locutus. Populi terre calūniati sūt calūniā: et rapiebant violēter egēnū et pauperē affligebant: et aduenā contēnebāt calūniā absq̄ iudicio. Et quesiui de eis virū q̄ intercederet spē: et staret oppositus ptra me pro terra: ne dissiparem eam: et inuenī nō inuenī. Et effudi super eos indignationē meā: in igne iracundie mēe cōsumpsi eos. viam eorum in caput eorum reddidi ait dns deus.

Cap. S. Sermo dni ptra Ooliā et Ooliba: id est ptra Samariā et Ierusalem de immūditiis fornicationum: et de ceteris p idola. xxiii.

Et factū est verbum dni ad me dicens. Fili hominis: due mulieres filie matris vnius fuerunt: et fornicate sunt i egypto. In adolescentia sua fornicate sunt. Ibi subacta sunt vbera earum: et fracte sunt mamme pubertatis earum. Nomina autē earum Ooliba maior: et Ooliba soror eius minor. Et habuerūt eas: et pepererunt filios et filias. porro earum nomina: Samaria Ooliba: et Hierusalem Ooliba. Fornicata est igitur sub me Ooliba: et amauit amatores suos assirios pximos: et filios hyacintho principes et magistratus: iuuenes cupiditatis: iuuenes equites equitantes equos. Et dedit fornicationes suas super eos electos filios assiriorum vniuersos: et in omnibus quos inamorata est in sordibus eorum polluta est. Insuper fornicationes suas quas habuerat i egypto non reliquit. Nā illi dormierunt cum ea adolescentia: ipsi contrecterūt vbera pubertatis eius: et effuderunt fornicationē suam super eam. Propterea tradidi eā in manū filiorum amatorum: in manū assur: super quos inamorata est libidine. Ipsi discooperuerūt ignominiā eius: filios et filias eius interfecerūt: et ipsam occiderūt gladio. Et facta sunt famosē mulieres: et iudicia fecerunt ei. Quod cū vidisset soror eius Ooliba: plus quā illa inamorata est libidine et fornicatione sua: ad filios assiriorum pximos: et indūtos perfecte: equites equitantes equos. Et vidi q̄ polluta est via vna ambarum: et addit fornicationes suas. Cūq̄ vidisset viros depictos i parietē: imagines chaldeorum expressas coccino: accinctos baltheis renes: tiaras tinctas i capitibus eorum formam omnium filiorum Babylonis terre: q̄ ortus sunt: iuxta quos concupiscēs oculis suis: misit nuncios ad eos i Chaldeam. Cūq̄ venissent ad eas: filij Babylonis ad cubile mamme: polluerūt eas stupro: et polluta est ab eis: et satiata est ab illis. Deuoluit deq̄ fornicationes suas: et discooperuit ignominiā suā: recessit ala mea ab ea: sicut recesserat ala mea a sorore eius. Multiplicauit enim fornicationes suas: recordans dies adolescētie sue: q̄bus fornicata est in terra egypti: et insanuit libidine super concubitu eorum: quorū carnes sunt carnes asinorū: et sicut fluxus equorum: fluxus eorum. Visitasti scelus adolescētie tue: q̄ subacta sunt i egypto vbera tua: et confracte sunt mamme pubertatis tue. Propterea Ooliba. Hec dicit dns deus. ecce ego suscitabo omnes amatores tuos contra te: de quibus satiata est anima tua: et congregabo eos aduersum te in circuitu: filios Babylonis et vniuersos Chaldeos nobiles: tyrannos et principes: omnes filios assiriorum iuuenes forma egregia: duces et magistratus vniuersos principes principū et nominatos: consiliarios equorum: ascendētes super equos. Et ascendent vt aduersum te: in circuitu: et ponent contra te iudicium: et iudicabūt te iudicio suo: et ponē zelū meū i te: quē exercēt tecū in furore. Auferēt nasum tuū et aures tuas: quod reliquum fuerit gladio concidēt. Ipsi filios tuos et filias tuas capiēt: et nouissimū tuū devorabit ignis: et denudabūt te vestimētis tuis: et tollent vasa gloriē tue: et recedēt facta scelera tua de te: et fornicationē tuā de terra egypti: nec leuabis oculos tuos ad eos: neq̄ egypti nō recordaberis amplius. Quia hec dicit dns deus: ecce ego tradā te in manū eorum quos odisti: in manū de quibus satiata est anima tua: et agent tecū i odio: et tollēt omnes labores tuos: et dimittent te nudā et ignominia plenā: et revelabitur ignominia fornicationū tuarū. Scelera tua et fornicationes tue fecerūt hec tibi: quia fornicata es post gentes. Iter quas polluta es in idolis earum. In via sororis tue ambulasti: et dabo calicē eius in manu tua. Hec dicit dns deus. Calicē sororis tue bibes profundū et latū: erit i derisū et in subsannationē: quia capacissima: ebrietate et dolore replebitur: calice merore et tristitie: calice sororis tue Samarie. et bibes illū: et potabis vsq̄ ad feces: et fragmēta eius deuorabis: et vbera tua lacerabit: quia ego locutus sum dicit dns deus. Propterea hec dicit dns deus. Quia oblita es mei: et proiecisti me post corpus tuū: in hoc porta scelera tua et fornicationes tuas: et ait dns ad me dicēs. Fili hois: nūquid iudicas Ooliba et Ooliba: annūcias eis scelera eorū: quia adulterate sunt: et san

3.re.14.a
f

gnis l mandū eap: cū idolis suis fornicate sunt insup et filios suos qs genuerūt mihi obtulerūt eis ad ocuorādū. Sed et hoc fecerūt mihi. polluerūt sctūariū meū l die illa: sabbata mea ppbanauerunt. Cumq; immolarēt filios suos idolis suis: et ingrederēt sctūariū meū: in die illa: polluerēt illud: ecce sic fecerunt i medio domū mea. Mittēs enim ad viros: venientes de lōge ad quos nūcios miserant. Itaq; ecce venerunt q̄b; te lauisti: circūlinisti stibio oculos tuos: et ornata es mūdo muliebri. Sedisti in lecto pulcherrimo: mensa ornata est ante te. Thymiama meū: vnguentum meum posuisti sup eam: et vox multitudinis exultātis: erat i ea. Et l oris qui de multitudine hoīm adducebant: venientes de deserto: posuerūt armillas in manib; eorū: et coronas spectosas in capitib; eorū. Et dixi ei q̄ attrita est in adulteriis. Nunc fornicabit in fornicatiōe sua etiā hec. Et ingressi sunt ad eā: sicut ad mulierē meretricē: sic ingrediebant ad oollam et ad oolibā mulieres nefarias. Viri q̄ iusti sunt. Hi iudicabunt eas iudicio adulterarū: iudicio effūdētiū sanguinē: q: adulterate sunt et sanguis in manib; earū: cum idolis suis fornicate sunt. Hec el ōt dōs deus. Adduc ad eas multitudinē: et trade eas in tumultū: et rapinam: et lapident lapidib; populi: et cōfodiant gladiis eos. Filios: et filias ear: interficiēt: et domos earū igne succēdēt: et auferam sceleribus de terra: et disceāt oēs mulieres: ne faciāt secūdū scelera earū. Et dabit scelera vestra super vos: et peccata idolorū vestrorū portabitis: et scietis: q: ego dōs deus.

CC.S. Per ollā ligāctā pbat scēdēs hierl'; dicant q̄s ppl's interficiēdus: et priuādū p nabuchodonosor. Ch. xxiii.

AI factū ē ūbū dōi ad me i anno nono mēse decio: decia die mēsis dicēs. Fili hominis: scribe tibi nomen diei huius: in q̄ cōfirmat; ē rex babylonis aduersum hierl'm hodie: et dices p puerbiū ad domū irritatricē pabolā: et loqr; ad eos. Hec ōt dōs deus. Pone ollā cineribus: pōe iquā: mitte i eā aquas. Cōgere frusta eius i eā: omē pēē bonas: femur: armus electa: ossibus plena. Oinguissimus pecoris assume: pone q̄q; strues ossium sub ea. Et efferbuit coctio eius: et ossa illius in medio eius propterea hec ōt dōs deus. Ue ciuitati sanguinis olle cuius rubigo in ea est: et rubigo eius non egressa de ea. Per partes et p partes suas ēice eā. Non cecidit super eā sors. Sanguis enim eius in medio eius: super lapidē nudū effudit illum. Non effudit illum sup terram: vt operiret puluere. Vt superducerem vindictam ad iracundiam: dedi sanguinem eius sup petram nudam: ne operiret. Propterea hec dicit dōs deus. Ue ciuitati sanguinū: ego quoq; grandē faciā pyram. Congere ligna: succende igne. Consumant carnes: et quāq; aromata conpositionis: ossa incalescant. Ponē quoq; eam sup prunas vacuas: vt incalescat: et liquefiat: et conflet in medio eius: vt indumentum eius: et sumat rubigo eius. Multo labore sudauit: et non egressa est de ea nimia rubigo eius: neq; per ignem. Im mundicia tua: quia mundare te volui: et non es mūdata a sordib; tuis. Si nec mundaberis prius: donec quiescere faciam indignationem meam in te. Ego dōs locutus sum. Ueniet: et faciam: non transeam: nec parcam: nec placabor. Iuxta vias tuas: et iuxta adinuentiones tuas: iudicabo te dicit dōs. Et factū est ūbū dōi ad me dicens. Fili hominis: ecce ego tollo a te desiderabile oculorum tuorum in plaga: non plangas: neq; ploradis: neq; fluet lacrima tua. Ingemisce tacens: mortuorum non facies. Corona tua circūdata sit tibi: et calceamenta tua circūdabunt pedes tuos: nō amictū ora velabis: nec panem luctus comedes. Locutus sum ergo ad ppl'm mane: et mortua est uxor mea vespere. Feciq; mane sicut preceperat mihi. Et dixit ad me ppl's. Quare non indicas nobis q̄d ista significent: tu facis? Et dixi ad eos. Sermo dōi factus est ad me dicēs. Loquere domui Israel. Hec dicit dōs deus. Ecce ego polluam sanctuarium meum: superbiā imperii vestri: desiderabile oculorum vestrorum: et quod parcit anima vestra: filios vestros et filias vestras quos reliquistis gladio cadēt: et facietis sicut feci. Ora amictu nō velabitis: et luctum luctus nō comedēt: coronas habebitis in capitib; vestris: et calceamenta in pedib;. Nō plāgetis neq; fledētis: ne desecētur. Et iuxta tribus dōis: ornamenta vestra in portēbitis. Iuxta ola q̄ fecistis cum venerit istud: et scietis quia ego dōs deus. Et tu fili hominis: ecce ego tollō ab eis fortitudinē eorum: gaudium dignitatis: et desiderium oculorum eorum: quo requiescit ale eorum: filios eorum et filias eorum: die illa cū venerit fugiens ad te armuncio tibi: in die inquā illa aperietur os tuum cum eo qui fugit: et loquēris: et non silebis vltra: eriscq; eis in portentum: et scietis q: ego dōs.

Ca.S. Sermo domini contra filios ammon et moab: et seir et cōtra palestinos qui gaudēs sunt de ruina hierl'm: insultauerunt super ruina iude. Cpm. xxv.

AI facū est ūbū dōi ad me dicēs. Fili hominis: pōe faciē tuā ō filios ammon: et prophetabis de eis: et dices filiis ammon. Audite ūbū dōi dei. Hec dicit dōs deus. Pro eo q: dixisti: euge euge: super sctūariū meū q: polluta est: et super terrā israel: q̄ desolata est: et super domū iuda: q̄ ducti sunt in captiuitatem. Idcirco ecce ego tradam te filiis oriētalib; i hereditatē: et collocabunt castra sua in te: et ponāt i te tentoria sua. Ipsi comedent fruges tuas: et ipsi bibēt lacte tuo. Dabōq; rabbath l hilta: et in camelorū: et filios ammō i cubile pecoris: et scietis q: ego dōs. Qt hec ōt dōs deus. Pro eo q: plausisti manu et pcussisti pedē: et gauisa es corde toto super terram israel. Idcirco ecce ego extēdā manū meā sup te: et tradā te in direptionē gētib;: et interficiā te de ppls: et pdā de ētis: et cōterā: et scies q: ego dōs. Hec ōt dōs deus. Pro eo q: dixerit moab: ecce sicut oēs gētes domus iuda: idcirco ecce aperiā hūtius moab de ciuitatib; de ciuitatib; inquā et; et de finib; eius: incipias ire bethiesimoth: et beelmeō: et cariathaim: filiis orientis cū filiis ammō. Et dabo eā i hereditatē: vt nō sit vltra mēoria filiorū ammō in gētib;. Et in moab faciā iudicia: et scient q: ego dōs. Hec ōt dōs deus. Pro eo q: fecit idumea vltionē: et peccauit: delinquēs: et vltā sumpsit de eis. Idcirco hec ōt dōs deus. Extēdā manū meā sup idumea: auferā de ea homines: et iumenta: et faciā eā deserta ab austro: vsq; sēir i dedā: gladio cadēt. Et dabo vltionē meā sup idumea p manū ppli mei israel: et faciēt in edom iuxta iram meā: et furorē meū: et scient vltionē meā: ōt dōs deus. Hec ōt dōs deus. Pro eo q: fecerūt palestini vltionē: et vltā sumpserūt toto animo: interficientes interficitias veteres: propterea hec ōt dōs deus. Ecce ego extēdam manū meā sup palestinos: et interficiā cretheos: et perdā reliquias maritime regionis: faciāq; in eis vltiones magnas arguēs in furore: et scient q: ego dōs cum dedero vltionem meam super eos.

CC.S. Iter q: erunt aut sup cōtrimones hierl'm: predicet destruēda per nabuchodonosor. Capitulum. xxvi.

AI factū est in undecimo anno primo mēsis: fact; est sermo dōi ad me dicēs. Fili hois: pro eo q: dixit tyr de hierl'm: euge: fracte sunt porte populorū: conuersa est ad me: impleb;: desertā est. Propterea hec dicit dōs deus. Ecce ego sup te tyrum: ascendere faciā ad te gētes multas: sicut ascēdit mare fluctuās. Et dissipabūt muros tyri: et destruent turres eius: et radā puluerē eius de eā: dabo eā i limpidissimā petrā. Siccatio sagenarū erit i medio maris: q: ego locutus sum: ait dōs deus: et erit in direptionē gētib;. Filie q̄q; eius q̄ sunt i agro: gladio interficiēt: et scient q: ego dōs. Qt hec dicit dōs deus. ecce ego adducē ad tyrū nabuchodonosor regem babylonis ab aquilone regem regū: cū equis: et curribus: et equitib;: et cetero populo magno. Filias tuas q̄ sunt in agro: gladio interficiet: et circūdabit te munitionib;: et cōportabit aggerē in gyro: et leuabit cōtra te clypeū: et ponet aries: et arietes rōpabit in muros tuos: et turres tuas destruet in armatura sua. Inūdatione equorū eius operiet te pulueris eorū: a sonitu equitū: et rotarū: et curruū mouebunt muri tui. Qū ingressus fuerit portas tuas: q̄si p ostium vrbis dissipatur: pongulus equorū suorū concutiet: oēs plateas tuas: ppl'm tuū gladio cedet: statue tue nobiles i terra: corruēt. Vastabūt opes tuas: et diripiēt negotiationes tuas: et destruent muros tuos: et domos tuas delectabiles subuertent: lapides tuos et ligna tua et puluerē tuū in medio aquarū ponēt. et quiescere faciā multitudinē cātorū tuorū: et sonitus citharārū tuarū nō audietur amplius: et dabo te in limpidissimā petrā: siccatio sagenarū eris: nec edificaberis vltra: q: ego dōs locutus sum: ait dōs deus. Hec dicit dōs deus de tyro. Nunquid non a sonitu ruine tue et gemitu interfectorum tuorum cum occisi fuerint in medio tui cōmouebunt insulae? descēdēt de sedib; suis oēs principes maris: et auferent ornatus suos et vestimenta sua varia abscindentur induentur stupore. In terra sedebunt: et exterrebunt super repentino casu tuo admirabuntur: et assumentes super te lamentū: dicent tibi. Quō periisti q̄ habitas in mari vrbs inclyta: q̄ fuisti fortis in mari cū habitatoribus tuis: quos for-

Hier. 7. a

Hier. 7. b

Ezech. 3. a. Habac. 3. c

midabāt vniuersi. Atq; stupebunt naues i die panoris tui: et turbabunt insulæ i mari meo q̃ nullꝰ egrediat̃ e te. Qt̃ hec dicit dñs deꝰ. Cū dedero te vrbem desolatā sicut ciuitates q̃ nō habitāt̃ et adduxero sup te abyssum: operuerit te aq̃ multæ: detraxero te cū illis q̃ descēdūt i lacū vt nō habitetis. Porro cū dedero gloriā in tra viuētū in nihilū redigā te et nō eris: et requisita nō inueneris vltra in sempiternum dicit dominus deus.

CL.S. De ilerta et ruina tyri que comparatur naui terrarum: negociationes describuntur. Cpm. xxvii.

Et factū est vbi dñi ad me dicēs. In q̃ fili hois assume sup tyrum lamentū: et dices tyro q̃ habitat i introitu maris: negociatori populorꝰ ad insulas multas. Hec dicit dñs deus. O tyre tu dixisti. Perfecti decoris ego sum: in corde maris sita. Finitimi tui q̃ te edificauerūt: impleuerūt decorē tuū: abietibꝰ de senir extruxerūt te cū ordinatis maris: cedrū de libano tulerūt vt facerēt tibi malū: quercus de basan dolauerūt i remos tuos: et transtra tua fecerūt tibi ex ebore indicorū ptoriola de insulis italie. Byssꝰ parta de egypto texta est tibi vt velum poneret in malo hyacynthꝰ et purpura de insulis elisa facta sunt operimentū tuū. Habitatores sydonis et aradij fuerūt remiges tui: sapientes tui tyre facti sunt gubernatores tui: senes biblij et prudentes ei habuerūt naut̃ad misteriū parte suppellectilis tue. Oēs naues maris et naute earū inserūt i pplo negociationis tue. Persi et lydij et lybie erāt in exercitu tuo viri bellatores tui: clypeū et galeā suspēdēt i te p ornatu tuo. Filij aradij cum exercitu suo erāt sup muros tuos i circuitu: sed et pigmei q̃ erāt in turribꝰ tuis: pharetras suas suspēdēbāt i muris tuis p gyrū. Ipsi cōplebāt pulchritudinē tuā. Carthaginenses negociatores tui a multitudine cuncta diuitiarū argēto: ferro: stanno: plumbo q̃ replebāt nūdinas tuas. Grecia tubal et mosoch: ipsi institores tui. Mancipia et vasa ærea adduxerūt pplo tuo de domo thogorma: equos et equos et mules adduxerūt ad forum tuum. Filij dan negociatores tui. Insule multe negociantes manus tue. Dēres eburneos et hebeninos pmutauerūt in gazophylacio tuo. Syrꝰ negociator tuꝰ pp multitudinē operū tuorū: smaragdū purpuram et byssum et lyciū: et ceram. pposuerūt in mercatu tuo. Iudea et terra israel ipsi institores tui in frumento minno balsamū et mel et oleum et resinam pposuerūt in nūdinis tuis. Damascus negociator tuꝰ i multitudine operū tuorū: in multitudine diuitiarū in vino pingui i lanis colonis optimis. Dan et grecia et mezo i nūdinis tuis pposuerūt ferrū fabricatū: stirax et calamꝰ in negociatione tua. Dedanites institores tui i rapetibꝰ ad sedēdū. Arabia et vniuersi principes cedar ipsi negociatores manꝰ tuæ: cū agnis et arietibus et hedis venerūt ad te negociatores tui. Mercatores saba et rema negociatores tui cū vniuersis pmis maribꝰ et lapide pciosō et auro q̃ posuerūt in mercatu tuo. Aran et chanē et edem negociatores tui. Sabaei et chelmad mercatores tui ipsi negociatores tui mercatores tui in vniuersis: hiacinthi et polymitorū: et gazarū pciosarū obuolute et astricte erant funibus cedros q̃ habebāt in negociatione tua. Naues maris principes tui in negociatione tua: repleta es et glificata nimis i corde maris. In aq̃ mitte aperuerūt te remiges tui. Ventꝰ auster contriuit te. In corde maris diuitiæ tue et thesauri tui et multiplex instrumentum tuum. Naute tui et gubernatores tui q̃ tenebāt supellectilē tuā: pplo tuo et viri q̃ bellatores tui q̃ erāt i te cum vniuersa multitudine tua q̃ est in medio tui cadēt in corde maris i die ruinæ tue. A sonitu clamoris gubernatores tui conturbabunt classes tue descēdēt de nauibꝰ suis oēs q̃ tenent remus. Naute et vniuersi gubernatores maris in tra stabūt et eulabūt super voce magna et clamabūt amare. Et superiacient puluerē capitibꝰ suis et cinere cōspargent et radēt sup te calaudos accingent cilicio. Et ploabunt te in amaritudine animæ ploratu amarissimo: et sumēt sup te carmen lugubre et plangēt te. Que est vt tyro q̃ obmutuit in medio maris. Que i certu negociatione tua: de mari ipleti pplos multos in multitudine diuitiarū tuarū et pop̃ tuos ditasti reges terre. Nūc confractus a mari in pfundis aq̃rū opes tue et omis multitudo tua q̃ erat in medio tui ceciderunt. Vniuersi habitatores insularū obstupuerūt sup te et reges eorum timuerūt: et conturbati sunt in facie tua.

omnes habitantes in terra: mutauerunt vultus. Negociatores populorꝰ ibidem sibilauerunt sup te ad nihilū deducta es: et non eris vltra in perpetuum.

CL.S. Sermo dñi ptra principē tyri: et contra ipsum sermo dñi contra sidonē: in ruina afflicti filios israel: et ipsa dñi de congregandis filios israel. Capitulum. xxviii.

Factus est sermo dñi ad me dicēs. Fili hois dic principi tyri. Hec dicit dñs deus. Eo q̃ elevatum est cor tuum: et dixisti: deus ego sum: et in cathedra dei sedi in corde maris: cum sis homo et non deus: dedisti cor tuum quasi cor dei. Ecce sapiēior es tu danielem: omne secretum non est absconditum a te. In sapiētia et prudentia tua fecisti tibi fortitudinē: et acquisisti aurum et argentum in thesauris tuis: in multitudine sapiētie tuæ in negociatione tua multiplicasti tibi fortitudinē: et elevatum est cor tuum in robore tuo. Propterea hec dicit dñs deus. Eo q̃ elevatum est cor tuum quasi cor dei: idcirco ecce ego adducam sup te alienos robustissimos gentium: nudabunt gladios suos sup pulchritudinē sapiētie tue et polluent decorem tuum. Interficient et detrahent te et morieris i interitu occisos in corde maris. Numq̃d dicens loqueris: deus ego sum: coram interficientibꝰ te cum sis homo et nō deus? In manu occidentium te morte incircumcisorum morieris in manu alienorum: quia ego locutus sum: ait dñs deus. Et factū est sermo dñi ad me dicens. Fili hois tolle planctū sup regē tyri: et dices ei. Hec dicit dñs deus. Tu signaculum similitudinis plenus sapientia: et perfectus decore in deliciis paradisi dei fuisti. Omis lapis pciosus operimentum tuū: sardius: topazius et iaspis: chrysolitus et onyx et beryllus: saphirus et carbunculus et smaragdus. Aurū opus decoris tui et foraminum tua in die qua conditus es ꝑparata sunt. Tu cherub extentus et protegēs posui te in monte sancto dei. In medio lapidum ignitorum ambulasti: perfectus in viis tuis a die conditionis tue: donec inuenta est iniquitas in te. In multitudine negociationis tue repleta sunt interiora tua iniquitate: et peccasti: et eieci te de monte sancto dei et perdidi te o cherub protegens de medio lapidum ignitorum. Et elevatum est cor tuum in decore tuo. Perdidisti sapiētiā tuā in decore tuo. In terram ieci te: ante faciem regum dedi te. In multitudine iniquitatum tuarū: in iniquitate negociationis tue polluisti sanctificationem tuam. Producam ergo ignē de medio tui qui comedat te: et dabo te in cinerē sup terrā in cōspectu omis videntiū te. Oēs qui nouerunt te i gentibꝰ obstupescent super te. Nihil factus es: et non eris in perpetuū. Et factū est sermo dñi ad me dicens. Fili hois: pone faciē tuā contra sidonem et vaticinabēris de ea et dices. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te sidō et glificabor i medio tui: et scient q̃ ego dominus cū fecero in ea iudicia sanctificatus fuero in ea: immittā et pestilentiā et sanguinē in plateis eius et corruēt interfecti in medio eius gladio per circuitum: et scient: q̃ ego dñs. Et nō erit vltra domui israel ad offendiculū amaritudinis et spina dolorē inferens vndq̃ per circuitū eorū q̃ aduersantur eis: et scient q̃ ego dñs deus. Hec dicit dñs deus. Cū congregauero domū israel de pplis i q̃bꝰ dispersi sunt sanctificabor in eis coram gentibꝰ: et habitabūt i terra sua q̃ dedi seruo meo iacob: et habitabūt in ea securi: et edificabūt domos et plantabūt vineas: et habitabūt cōfidēter cū fecero iudicia in omibus q̃ aduersant eis per circuitū: et scient: quia ego dñs deus eorum.

CL.S. Sermo dñi cōtra pharaonē et egyptū vbi predicit solitudo egypti: et post annos quadraginta restitutio egypti: pmittitur nabuchodonosor p mercede laboris cōtra tyrū. Cpm. xxix.

In anno decimo duodecimo mense: in die mensis factū est verbū dñi ad me dicēs. Fili hois pone faciē tuā cōtra pharaonē regem egypti: et vaticinabis de eo: et de egypto vniuersa: loquereris et dices. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne: cubas i medio fluminū tuorū: et dicis: meus est fluuius: et ego feci memetipsum. Et ponā frenū in maxillis tuis: et agglutinabo pisces fluminis tuorum squamis tuis. Et extrahā de medio fluminum tuorum: et vniuersi pisces fluminum tui squamis tuis adherebit. Et projiciā te in deserto: oēs pisces fluminis tui. Super faciē terre cades. Nō colligeris neq̃ congregaberis. Bestiis terre et volatilibus celi dedi te ad deuorandum: et scient oēs habitatores egypti: q̃ ego dñs. Pro eo q̃ fuisti baculus arundineus

23.q.3.c.1.

actis bombis israel quando apprehenderint
te manus et confractus es: et laceratis
omem humerum eorum innitentibus eis sup
te comminuis es: et dissolutisti omes renes
eorum. propterea hec dicit dns deus.
ecce ego adducã sup te gladium meum:
et interficã de te homem et iumentum. et
erit terra egypti in deserto et in solitudine
et scient q: ego dns. pro eo q diceris:
fluuius meus est et ego feci eum: idcirco ecce
ego ad te et ad fluuios tuos. dabo que ter
ram egypti in solitudine gladio dissipata
a turre syenes usq ad terminos ethio
pie. Nõ pertransibit eam pes homis neq
pes iumenti gradiet in ea: et nõ habita
bit quadraginta annis. Dabo que terram
egypti desertã in medio terrarum de
sertarum et ciuitates eius in medio urbium
subuersarum: erunt desolate quadragin
annis. et dispergam egyptios in natio
nes: et ventilabo eos in terras. Quia hec
dicit dns deus: post finem quadraginta
annorum congregabo egyptum de populis in
quibus dispersi fuerant et reducã captiuitatem
egypti: et collocabo eos in terra phatures
in terra natiuitatis suae in terra de sum
pti sunt. et erunt ibi in regnum hu
mile: inter cetera regna et erit humilima
Et nõ eleuabit ultra super nationes: et im
minuã eos ne imperent gentibus: neque
erit ultra domui israel confidentia in doce
tes iniquitatem: et fugiant et sequant eos:
et scient q: ego dns deus. et factum est in
vicesimo et septimo anno in primo in
uno mensis: factum est uerbum dni ad me di
cens. Fili homis: nabuchodonosor rex
babylonis seruire fecit exercitum suum
seruitute magna aduersus tyrum. Omne
caput decaluatum est: et omis humerus depi
latus est. et merces non est reddita ei:
23. q. c. fi. neque exercitui eius de tyro: pro seruitute
qua seruiuit mihi aduersus eam. Propter
ea hec dicit dns deus. Ecce ego da
bo nabuchodonosor regi babylonis in
terra egypti: et accipiet multitudinem
eius: et depredabit manubias eius: et diripiet
spolia eius. et erit merces exercitui
illius in opi q seruiuit aduersus eã. Pe
di ei frã egypti: eo q laborauerit mi
hi ait dns deus. In die illa pullulabit
cornu domui israel: et tibi dabo apertum
os in medio eorum: et scient q ego dns.

C. S. Plangitur destructio egypti:
et ruinis eius: eum qui eorum puni
tione ipsi confederate. Cpm. xxx.

Et factum est uerbum dni ad medi
cens. Fili homis uppheta: et dic.
Hec dicit dns deus. Ululate: et dicite:
quia iuxta est dies: et appropinquat
dies dni: dies nubis: tempus gentium erit. et
gladius in egypto: et erit pauor in
pta cum cecidit interfectus in egypto:
ablata fuerit multitudo eius. et de
cta fundamenta eius: ethiopia et lybia
lydii et omne reliquum vulgus: et cum
lis terre federis: cum eis gladio cadent.
Hec dicit dns deus. Et corruent fulcimen
tes egypti et destruet superbia imperii
eius. A turre syenes gladio cadent in
ait dns exercituum. Et dissipabuntur
medio terrarum desolatarum: et ciui
in medio ciuitatum desertarum erunt
scient q: ego dns. cum dederit ignem
in egypto: et attriti fuerint omis au
liatores eius. In die illa egredient nun
a facie mea: et terribunt ad prendã
pie confidentiã: et erit pauor in ethio
egypti: q: absque dubio ueniet. Hec
cit dns deus. Et cessare faciã multitu
dinem egypti in manu nabuchodonosor
regis babylonis. Ipse et populus eius
co fortissimi gentium adducentur ad
dendã terrã: et euaginabunt gladios
os sup egyptum: et implebitur terra
terfectis et faciã siccos fluuios eius
dos: et tradã terrã in manu pessimo
et dissipabo terrã et plenitudinem eius
manu alienorum. Ego dns locutus sum
Hec dicit dns deus. Et disperdã simu
chia: et cessare faciã idola de menphis
dux de terra egypti: nõ erit amplius
dabo timorem de terra egypti: et disperdã
phatures: et dabo ignem in taphnis
faciã iudicia in alexandria. Et effundã
indignationem meã super pelusium
egypti: et interficiã multitudinem alex
dria: et dabo ignem in egypto. Quid
turiens dolebit pelusium: et alexan
erit dissipata: et in memphis angustie
quotidiane. Iuuenes heliopolis et
bubasti gladio cadent: ipse capti
cent in taphnis migrabit dies ne
cõtriuero ibi sceptra egypti: et
rit in eo superbia potentie eius. Ipse
bes operietur nube: et filie eius in captiuitatem
ducentur: et iudicia faciã in egypto
scient q: ego dns: et factum est in tre
cimo anno: in primo mense in sexto
mensis: factum est uerbum dni ad me di
Fili homis brachium pharaonis regis
pti confregi: et ecce nõ est obuolutum
restituere ei sanitas: et ligare eum
et fasciare linteolis: et recepto robore
possit tenere gladium. Propterea
dicit dns deus: ecce ego ad pharaonem
regem egypti: et comminuã brachia

fortia: et confracta: et deiciã gladium de
manu eius: et disperdã egyptum in gen
bus: et ventilabo eos in terris: et con
fortabo brachia regis babylonis: da
boque gladium meum in manu eius: et confrin
gam brachia pharaonis: et gemet ge
mitu interfecti coram facie eius: et con
fortabo brachia regis babylonis: et bra
chia pharaonis procidet. et scient q: ego
dns cum dedero gladium meum in manu
regis babylonis: et extenderit eum sup
terram egypti: et dispergã egyptum in
nationes: et ventilabo eos in terras: et
scient: quia ego dns.

C. S. Termo dñi ptra pharaonem q
tradetur in manus nabuchodonosor:
de assyria sub nomine arboris iam ci
dem tradite. Capitulum. xxxi.

Et factum est in undecimo anno ter
cio mense: in una mensis: factum est uerbum
dni ad me dicens. Fili homis dic pha
raoni regi egypti et populo eius. Cui si
milis factus es in magnitudine tua?
Ecce assur quasi cedrus in libano pulcher
ramis et frondibus nemorosus excelsus
que altitudine: et inter condensas frondes
eleuatus est cacumen eius. Aque nutrie
runt illum: abyssus exaltauit illum. Flu
mina eius manabant in circuitu radicis
eius: riuos suos emisit ad uniuersa li
gna regionis. Propterea eleuata est al
titudo eius super omia ligna regionis: et
multiplicati sunt arbusta eius: et eleuati
sunt rami eius pre aquis multis. Cunctis
gentibus cedros eius: et omnia ligna
regionis: et omnes populi eius sub
umbra eius habitauerunt omnis volatilis celi: sub fron
dibus eius genuerunt omes bestie saltus: et
sub umbraculo illius habitabant omes
gentes plurimae. Erat que pulcher in ma
magnitudine sua: in dilatatione ar
borum suarum. Erat enim radix illius iux
ta aquas multas. Cedri non fuerunt altiores
illo in paradiso dei. Abietes non ade
quauerunt summitatem eius: platani non
fuerunt equae frondibus illius. Omne lignum
paradisi dei non est assimilatum illi: pul
chitudini eius: quia speciosum feci eum
multis condensis frondibus: et emulata
sunt eum omia ligna voluptatis que erant in
paradiso dei. Propterea hec dicit dns
deus. Pro eo q sublimatus es in altitu
dine: et dedit summitatem suam inter
condensum eleuatus est cor eius in
altitudine sua: tradidi eum in manu fortis
simi gentium. Facies fecit ei. Iuxta im
pietatem eius feci: succidit eum alieni
et crudelissimi nationum: et proiecerunt eum
super montes et in omnibus conuallibus cor
ruerunt rami eius: et confracti sunt omnes fluuii terre
in omnibus ripis eius: recedent
de umbraculo eius omis populi terre: et de
liquerunt eum. In ruina eius habitauerunt
omnia volatilia celi: et in ramis eius
fuerunt omnis bestie regionis: super
non eleuabitur in altitudine sua omia
ligna aquarum: neque ponet sublimitatem
suam inter nemorosa atque frondosa: nec
stabunt in sublimitate sua omia que irrigant
aqua. quoniam omis traditi sunt in morte ad ter
ram ultimam in medio filiorum hominum ad eos
qui descendunt in lacum. Hec dicit dns deus. In
die qui descendit ad inferos: et tuli luctum
operuit eum abyssus: prohibui flumina eius
et coercui aquas multas. Contristatus
super eum Libanum: et omia ligna agri pressa sunt.
A sonitu ruine eius commouti gentes: cum
deducerem eum ad infernum cum descendentibus in lacum: et consolata sunt in terra infima
omia ligna voluptatis egregia atque pulchra in libano omnium que irrigabantur
aqua. Nam et ipsi cum descendent ad infernum ad interfectos gladio. et brachium
eius habitauerunt sub umbraculo
eius in medio nationum eius. Cui assimilatus es o inclite atque sublimis inter
ligna voluptatis? Ecce deducetur es cum
lignis voluptatis ad terram ultimam in me
dio terrarum: et dormies cum eis es interfecti sunt gladio. Ipse est pharaon: omis
multitudo eius: dicit dns deus.

C. S. planctus sup pharaonem q tradetur occidendum nabuchodonosor: deserturum
eum egyptum per mares cum quibus ad
infernum descendunt. Cpm. xxxii.

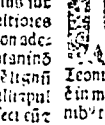

Et factum est in duodecimo anno in mense duo
decimo: in una mensis: factum est uerbum dni ad
me dicens. Fili homis assume lamentum super
pharaonem regem egypti: et dices ad eum.
Leonem gentium assimilatus es: et draconi qui
es in mari: et ventilabas cornu in flumi
nibus tuis: et conculcabas aquas pedibus
tuis: et conculcabas flumina earum.
Propterea hec dicit dns deus. Expandam
super te rete meum in multitudine popu
lorum multorum: et extrahã te in sagena
mea: et piscabo te in terra. Super faciem
agri abiicã te: et habitare faciã super te
omnia volatilia celi: et saturabo de
te bestias universe terre. Et dabo carnes
tuas super montes: et implebo col
les tuos sanie tua. Et irrigabo terra
ram fetore sanguinis tui: super mons

tes et valles implebuntur ex te. Et ope
riam cū extinctꝰ fueris celos: et nigre
Esa.13.b. scere faciam stellas eiꝰ. Solē nube te
Joel.3.c. gam: et luna nō dabit lumen suū. Omnia
Mt.24.c luminaria celi merere faciam sup te: et
dabo tenebras sup terrā tuā: dicit do
minus deus: cum ceciderint vulnerati
in medio terre: ait dñs deus. Et irrita
bo cor ꝑplorum multorū: cū induxero
contritionē tuā in gētibus sup terras
quas nescis: et stupescere faciam sup te
populos multos. Et reges eorū horro
re nimio formidabūt sup te ꝓpterea
versas iniquitates quas operatꝰ es:
cū volare ceperit gladius meꝰ sup fa
cies eorū: et obstupescēt repēte singu
li pro aīa sua in die ruine sue: quia hec di
C cit dñs deꝰ. Gladius regis babylonis
veniet tibi: in gladijs fortiū deijciam
multitudinē tuam. Inexpugnabiles
oēs gētes he. Et vastabūt supbiā egy
pti: et dissipabit multitudo eiꝰ. Et per
dam oīa iumēta eiꝰ: que erāt sup aquas
plurimas: et non conturbabit eas pes
hoīs vltra: neqꝫ vngula iumētorū tur
babit eas. Tunc purissimas reddā aqꝰ
eorū: et flumina eorū quasi oleum addu
cam: ait dñs deus cum dedero terram
egypti desolatam. Deseret aūt terra a
plenitudine sua: qñ ꝑcussero oēs habi
tatores eiꝰ: et scient quia ego dñs. Plan
D ctꝰ est et plangēt eū filie gētiū sup egy
ptum: et sup multitudinē eiꝰ plangent
eū: ait dñs deus. Et factū est in duode
cimo anno in quītadecima mēsis: factū
est verbū dñi ad me dicēs. Fili hoīs:
cane carmē lugubre sup multitudinē
egypti. Et detrahe eā ipsā et filias gē
tium robustarū: ad terrā vltimā cum
his qui descēdūt in lacū. Quo pulchrio
es descende et dormi cū incircūcisis. In
medio interfectorū gladio cadēt. Gladiꝰ
datꝰ est. Et attraxerūt eā et oēs ꝑplos
eiꝰ. Loquent ei potētissimi robustorū
de medio inferni: qui cū auxiliatoribꝰ eiꝰ
descēderūt et dormierūt incircūcisi in
E terfectiqꝫ gladio. Ibi assur et oīs mul
titudo eiꝰ in circuitu illis sepulchra
eorū oēs interfecti et qui ceciderūt gladio
quorū data sūt sepulchra in nouissimis
laci: et facta est multitudo eiꝰ ꝑ gyrū
sepulchri eiꝰ: vniuersi interfecti cadē
tesqꝫ gladio qui dederāt quōdam formi
dinē suam in terra viuētiū. Ibi elam et
oīs multitudo eiꝰ ꝑ gyrū sepulchri illiꝰ
Oēs hi interfecti ruētesqꝫ gladio qui de
scēderūt incircūcisi ad terrā vltimā qui
posuerūt terrorē suū in terra viuētiū

et portauerūt ignominiā suā cū his qui
descēderunt in lacū. In medio inter
fectorū posuerūt cubile eiꝰ in vniuersis
populis eiꝰ in circuitu eiꝰ sepulchra
illius. Oēs hi incircūcisi interfectiqꝫ
gladio. Dederūt eñ terrorē suū in ter
ra viuētiū: et portauerūt ignominiam
suā cū his qui descēdūt in lacū. In me
dio interfectorū positi sūt. Ibi mosoch
et thubal et oīs multitudo eiꝰ in circui
tu eiꝰ sepulchra illius. Oēs hi incir
cūcisi interfectiqꝫ et cadentes gladio:
quia dederūt formidinē suam in terra vi
uentium et nō dormient cū fortibꝰ caden
tibusqꝫ et incircūcisis qui descēderunt ad
infernū cū armis suis: et posuerūt gla
dios suos sub capitibꝰ suis: et fuerunt
iniquitates eorū in ossibꝰ eorum: quia terror
fortiū facti sunt in terra viuentium.
Et tu ergo in medio incircūcisorum contereris
et dormies cū interfectis gladio. Ibi idu
mea et reges eiꝰ et oēs duces eiꝰ qui da
ti sunt cū exercitu suo cū interfectis gla
dio: et qui cū incircūcisis dormierunt et
cū his qui descēderūt in lacū. Ibi prin
cipes aquilonis oēs et vniuersi vena
tores qui deducti sunt cū interfectis pauen
tes et in sua fortitudine confusi: qui dor
mierūt incircūcisi cū interfectis gladio: et
portauerūt cōfusionē suā cū his qui de
scēderūt in lacū. Uidit eos pharao et con
solatꝰ est sup vniuersa multitudine sua
que interfecta est gladio pharao et oīs exer
citꝰ eiꝰ: ait dñs deꝰ: quia dedit terrorē suū
in terra viuētiū et dormiuit in medio
incircūcisorū cū interfectis gladio pha
rao et oīs multitudo eiꝰ: ait dñs deus.
C. C. S. De speculatore qui buccina ex
citet peccatores redeāt ad penitentiam
quisqꝫ iudicabit vbi inuenietur: sermo dñi
contra eos qui in multitudine non in fide
volūt hereditatē possidere: et contra eos
qui verba ꝓphetie vertūt in cāticū. Ca. xxxiij.
Et factū est verbū dñi ad me di
cēs. Fili hoīs loquere ad filios
populi tui et dices ad eos. Terra cū in
duxero sup eā gladiū: et tulerit popu
lus terre virū vnū de nouissimis suis
et cōstituerit eum sup se speculatorem:
ille viderit gladium venientē sup ter
ram et cecinerit buccina et annunciaue
rit ꝑplo. Audiēs aūt quisquis ille est so
nitū buccine: et nō se obseruauerit ve
neritqꝫ gladius et tulerit eū: sanguis
ipsius sup caput eiꝰ erit. Sonum buccī
ne audiuit et nō se obseruauit: sanguis
eius in ipso erit. Si aūt se custodierit:
aīam suā saluabit. Quia si speculator

viderit gladiū venientē et nō insonue
rit buccina: et ꝑplus se nō custodierit ve
neritqꝫ gladius et tulerit de eis aīam: il
le quidē in iniquitate sua captus est: san
guinem aūt eiꝰ de manu speculatoris
requirā. Et tu fili hoīs speculatorē de
di te domui israel. Audiens ergo ex ore
meo sermonē: annūciabis eis ex me.
Si me dicente ad impiū impie morte
morieris nō fueris locutus vt se custo
diat impius a via sua: ipse impius in ini
quitate sua morietur: sanguinem aūt eiꝰ
de manu tua requirā. Si aūt annūciā
te te ad impium vt a viis suis ꝯuerta
tur: nō fuerit ꝯuersus a via sua: ipse in
iniquitate sua morietur. Porro tu aīam
tuā liberasti. Tu ergo fili hoīs dic ad
C domū israel. Sic locuti estis dicentes
Iniquitates nostre et peccatā nr̄a sup nos
sunt et in ipsis nos tabescimus. Quo
mō ergo viuere poterimus? Dic ad eos.
Uiuo ego: dicit dñs deus. Nolo mor
tem impij: sed vt ꝯuertatur impius a via
sua et viuat. Conuertimini a vijs vr̄is
pessimis. Et quare moriemini domus
israel? Tu itaqꝫ fili hoīs dic ad filios po
puli tui. Iustitia iusti nō liberabit eū
in quacūqꝫ die peccauerit: et impietas
impij nō nocebit ei in quacūqꝫ die cō
uersus fuerit ab impietate sua, et iu
stus nō poterit viuere in iustitia sua in
quacūqꝫ die peccauerit. etiā si dixero
iusto quod vita viuat: et ꝯfisus in iustitia
sua fecerit iniquitatem: oēs iustitie eiꝰ
D obliuioni tradentur: et in iniquitate sua quā
operatꝰ est in ipsa morietur. Si aūt dixe
ro impio morte morieris et egerit pe
nitentiā a peccatō suo feceritqꝫ iudiciū
et iustitiā et pignꝰ restituerit ille impiꝰ
rapinā qꝫ reddiderit in mādatis vite
ambulauerit nec fecerit quicquā iniustū
vita viuet et nō morietur. Cūcta peccatā eiꝰ
que peccauerit: nō imputabunt ei. Iu
diciū et iustitiā fecit: vita viuet. Et di
xerūt filij ꝑpli tui. Nō est equi pōderis
via dñi: et ipsorū via iniusta est. Cū e
recesserit iustꝰ a iustitia sua feceritqꝫ
iniquitates morietur in eis. Et cū recesse
rit impius ab impietate sua: feceritqꝫ
E iudiciū et iustitiā viuet in eis. et dici
tis. Non est recta via dñi. Unūquēqꝫ
iuxta vias suas iudicabo de vobis do
mus israel. Et factū est in duodecimo
anno in decimo mense in quinta mensis
trāsmigrationis nostre venit ad me qui
fugerat de hierusalē dicens. Uastata
est ciuitas. Manus aūt dñi facta fue
rat ad me vespere anteqꝫ veniret qui fu

gerat aperuitqꝫ os meū donec veniret
ad me mane et aperto ore meo nō silui
amplius. Et factū est verbū dñi ad me
dicens. Fili hoīs: qui habitāt in rui
nosis his sup humū israel loquentes
aiunt. Unus erat abraam et hereditate
possedit terrā. Nos aūt multi sumus
nobis data est terra in possessionē. Id
circo dices ad eos. Hec dicit dñs deꝰ.
Qui in sanguine comeditis et oculos
vestros leuatis ad immūdicias vestras
et sanguinē funditis nūquid terrā he
reditate possidebitis? Stetistis in gla
dijs vestris: fecistis abominationes: et
vnusquisqꝫ vxorē proximi sui polluit:
F et terrā hereditate possidebitis? Hec
dices ad eos. Sic dicit dñs deus. Ui
uo ego: quia qui in ruinosis habitāt gla
dio cadēt: et qui in agro est bestijs trade
tur ad deuorādū: qui aūt in presidijs et spe
luncis sunt peste morientur. Et dabo ter
ram in solitudinē et in desertū et defi
ciet superbia et fortitudo eiꝰ: et desola
buntur mōtes israel eo quod nullus sit qui per
eos transeat: et scient quia ego dñs: cū de
dero terrā eorū desolatā et desertā ꝓ
pter vniuersas abominationes suas
G quas operati sunt. Et tu fili hoīs filij
populi tui qui loquūtur de te iuxta mu
ros et in ostijs domorū: et dicūt vnus
ad alterum vir ad ꝓximū suum loquē
tes. Uenite et audiamꝰ quis sit sermo
egrediens a dño. Et veniunt ad te quasi
si ingrediatur ꝑplus: et sedent corā te po
pulus meus et audiunt sermōes tuos
et nō faciūt eos: quia in cāticū oris sui
vertunt illos: et auaritiam suā sequitur
cor eorū: et es eis quasi carmē musicum
quod suaui dulciqꝫ sono canitur. et audiūt
verba tua et non faciunt ea: et cum vene
rit quod predictū est: ecce eñ venit: tunc
scient quia prophetes fuerit inter eos.
C. C. S. Sermo dñi contra pastores ne
gligētes: et opprimentes gregem: que
rentes que sua sunt et promissio de pa
store nouo: et pluribus benedictionibꝰ.
Capitulum. xxxiiij.
H Et factū est verbū dñi
ad me dicēs. Fili hoīs
ꝓpheta de pastoribꝰ
israel: ꝓpheta: et dices
pastoribꝰ. Hec dicit dñs
deus. Ue pastoribꝰ is Mic.23.a.
rael qui pascebant se 23.q.4.c.
metipsos. Nonne greges a pastoribꝰ displicet.
pascuntur? Lac comedebatis: et lanis ope 2.q.6.ca.
riebamini et quod crassum erat occidebatis quod erraue
tis: gregē autē meum non pascebatis. rat.

Quod ifirmũ fuit nõ ꝓsolidastis: ⁊ qõ
egrotũ nõ sanastis: qõ ꝓfractũ est nõ
alligastis: et qõ abiectũ est nõ reduxi
stis: ⁊ qõ periebat nõ q̃sistis: sed cũ an
46. di. c. B sprietate imperabatis eis: ⁊ cũ potẽtia
Et diffusi sũt oues mee eo q̃ nõ ẽt pa
stor: ⁊ facte sunt in deuoratione omẽ
bestiarũ agri ⁊ dispersi sunt. Errauerũt
greges mei in cũctis mõtib⁹ ⁊ ꝑuiuer
so colle excelso: et sup oẽm facie terre
dispsi sunt greges mei: ⁊ nõ erat qui
requireret. Nõ erat inquã qui requireret.
Propterea pastores audite verbũ dñi
Viuo ego dicit dñs de⁹: q̃ ꝓ eo q̃ fac
ti sunt greges mei in rapinã et oues
mee in deuoratione omẽ bestiarũ agri
eo q̃ nõ esset pastor: neq; enim q̃sierunt
pastores greges meũ: sed pascebãt pa
stores semetipsos ⁊ greges meos nõ
C pascebãt: ꝓpterea pastores audite verbũ
dñi. Hec dicit dñs deus. ecce ego
ipse sup pastores requirã gregẽ meũ de
manu eor: ⁊ cessare eos facã vt vltra
nõ pascãt gregẽ meũ nec pascãt ãplꝫ
pastores semetipsos. Et liberabo gre
ges meũ de ore eor: ⁊ nõ erit vltra eis
in escã. Quia hec dicit dñs deus. ecce
ego ipse requirã oues meas: visitabo
D eos. Sicut visitat pastor gregẽ suũ in
die q̃ fuerit i medio ouiũ suarũ visi
parat: sic visitabo oues meas et libera
bo eas de omib⁹ locis in q̃b⁹ dispsi fue
rãt in die nubis et caliginis ⁊ educaz
eas in terrã suã: ⁊ pascã eas in monti
bus israel in riuis et in cũctis sedib⁹
terre in pascuis vberrimis pascẽ eas:
⁊ in mõtib⁹ excelsis israel erũt pascue
eor. Ibi requiescẽt in herbis viridib⁹: ⁊
in pascuis pinguib⁹ pascent sup mõtes
israel. Ego pascã oues meas: ⁊ ego eas
accubare faciã dicit dñs deus. Qõ pe
rierat requirã: q̃ abiectũ erat reducã
⁊ qõ ꝓfractũ fuerat alligabo: ⁊ qõ ifir
mũ fuerat ꝓsolidabo: ⁊ qõ pinguẽ ⁊ for
te custodiam: et pascã illas in iudicio.
E Vos autẽ greges mei. Hec dicit dñs
deus. Ecce ego iudico inter pecꝫ ⁊ pe
cus arietũ ⁊ hircorũ. Nõne satis erat
vobis pascua bona depascere? Jn superi
reliquas pascua vestra cõculcastis pedi
bus vestris: ⁊ cũ purissimã aquã bibere
tis: reliquã pedib⁹ vestis turbabãt. Et
oues mee his q̃ conculcata pedib⁹ vestis
fuerãt pascebãt: ⁊ q̃ pedib⁹ vestis turba
uerãt hec bibebãt. Propterea hec di
cit dñs deus ad vos. Ecce egoipse iu
dico inter pecus pingue ⁊ macilentũ.
Pro eo q̃ latericib⁹ ⁊ humeris impinge
batis ⁊ cornib⁹ vestris vẽtilabatis oẽ
infirma pecora donec dispergerẽt
ras saluabo gregẽ meũ ⁊ nõ erit vltra
in rapinã: ⁊ iudicabo inter pecꝫ ⁊ pe
cus. Et suscitabo sup eas pastorẽ vnũ q̃
pascat eas seruũ meũ David: ipse pasce
eas et ipse erit eis in pastorẽ. Ego aũ
dñs ero eis in deũ: ⁊ seruus meus da
uid princeps in medio eorũ. ego dñs
locut⁹ sum. et faciã cũ eis pactũ pacis
⁊ cessare faciã bestias pessimas de ter
ra: et qui habitãt i deserto securi do
mient in saltib⁹: et ponã eos in circu
ru collis mei benedictionẽ: ⁊ deducã
ꝑbem in tempe suo: et pluuie benedictis
erũt. et dabit lignũ agri fructũ suũ:
terra dabit germẽ suũ: erũt i terra
sua absq; timore: et scient q̃ ego dñs
cũ cõtriuero catenas iugi eorũ: et ero
cos de manu imperantũ subiectis
erũt vltra i rapinã gẽtib⁹: neq; bestie
terre deuorabũt eos: sed habitabũt
fidenter absq; vllo terrore. et suscita
bo eis germẽ nominatũ: ⁊ nõ erunt vltra
imminuti fame i terra: neq; portabũt
amplius opprobria gẽtiũ. et scient
ego dñs deus eorũ eis ⁊ ipsi ꝓpls eor
dom⁹ israel ait dñs deus. Vos aũ oves
greges mei greges pascue mee homines
et ego dñs deus vester dicit dñs deus.

C.C.S. Sermo sup montẽ seir: de ꝓ
ditione eius ꝓ eo q̃ effuerit ꝓpulsus
domini. Capitulum.xxxv.

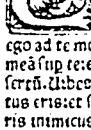

Et fuit ꝰ sermo dñi
me dicẽs. Fili hominis
ne faciẽ tuũ aduersus
montem seir et proꝑ
tẽbis de eo: et dicẽs ei
Hec dicit dñs deus. ecce
ego ad te mons seir: et extẽdã manũ
meã sup te: et dabo te desolatũ atq; de
sertũ. Vrbes tuas demoliam: ⁊ tu deso
lus eris: et scies q̃ ego dñs ego q̃ fu
ris inimicus sempiternus: ⁊ consulens
filios israel in manu gladii ꝰ ꝑ afflic
tionis eor in tẽpore iniqtatis iuni
me. Propterea viuo ego dicit dñs eo
q̃ sanguini tradã te: ⁊ sanguis te
sequet. et cum sanguinem odierit ad
guis ꝑsequet te. et dabo montem seir
desolatũ atq; desertũ: ⁊ auferã de eo
euntẽ et redeuntem ⁊ implebo mõtes
eius occisis suis. In collib⁹ tuis et
pallib⁹ tuis atq; in torrẽtib⁹ tuis
ceci gladio cadẽt. In solitudines
ternas tradã te: ⁊ ciuitates tue nõ ha
bitabũt. et scietis: q̃ ego dñs deus
ego q̃ dixerim: due gentes et due ter

mte erunt et hereditate possidebo eas
cum dñs esset ibi. Propterea viuo ego
dicit dñs deus: q̃ faciaz iuxta irã tuã
et ꝑ zelum tuũ quem fecisti odio ha
bis eos: notũ faciat ꝑ eos cũ te iudi
cat: et scies q̃ ego dñs. Audiui omẽ
blasphemia tua q̃ locut⁹ es de mõ
tibus israel dicens. Deserti nobis ad
deuorandum dati sunt. et insurrexistis
sup me ore vestro et detrogastis adue
sum me. Verba vestra ego audiui. Hec
dicit dñs deus. Zet ãte vniuersa terra
insolitudinẽ te redigam: sicut gauisus
es sup hereditatẽ domus israel: eo q̃
fuerit dissipata: sic faciẽ tibi. Dissipa
tus eris mons seir et idumea omnis. et
scient. quia ego dominus deus.

C.C.S. Quod dñs vindicabit israel de
inimicis suis: et restituet ⁊ multiplica
bit i terrã suã: q̃ afflixit isrl ꝑ peccã
idolatrie: de gẽa et virtute baptismi: po
catur ꝑ ꝓs ad penitẽtiã: etiã ꝑmittit
integra restitutio et multiplicatio.

Capitulum.xxxvi.

TU aũt fili hominis ꝓpheta sup
mõtes israel ⁊ dices. Mõtes is
rael audite verbũ dñi. Hec dicit dñs
deus. eo q̃ dixerit inimicus de vobis
euge altitudines sempiterne in here
ditatẽ date sunt nobis: ꝓpterea pati
cinare et dic. Hec dicit dñs deus. Pro
eo q̃ desolati estis: et cõculcati per cir
cuitũ et facti in hereditatẽ reliquis gẽ
tibus et ascẽdistis sup labium lingue ⁊
opprobrium populi ꝓpterea montes
israel audite verbũ dñi dei. Hec dicit
dñs deus montibus et collibus torrẽ
tibus vallibus q̃q; et desertis: parietis et
vrbib⁹ derelictis que depopulate sunt
et subsannate a reliquis gẽtibus per
circuitũ. Propterea hec dicit dñs deus
Quoniam in igne zeli mei locutus sũ
de reliquis gẽtibus: ⁊ de idumea vniu
rsa que dederũt terrã meam sibi in
hereditatẽ cũ gaudio ⁊ toto corde ⁊ ani
mo: et eiecerũt eam vt vastarẽ. Id
circo vaticinare sup humũ israel: ⁊ di
ces mõtibus et collibus iugis et valli
bus. Hec dicit dñs deus. ecce ego in ze
lo meo et in furore meo locutus sũ eo
q̃ confusionẽ gentium sustinuistis. Id
circo hec dicit dñs de⁹. ego leuaui ma
nũ meam vt gentes que in circuitu
vestro sunt ipse confusionem suã por
tent: vos autẽ montes israel ramos
vestros germinetis: et fructum vestrũ
afferatis populo meo israel. Prope est
vt veniat. Quia ecce ego ad vos: et
conuertar ad vos et arabimini ⁊ acci
pietis semẽtem: et multiplicabo in vo
bis homines omnemq; domum israel
et habitabũt ciuitates et ruinosa in
staurabũtur: et replebo vos hominib⁹
et tumentis et multiplicabũtur ⁊ cre
scent. et habitare vos faciam sicut a
principio bonisq; vobis ꝑ bonis mater
q̃ habuistis ab initio: et scietis q̃ ego
dñs. Et adducam super vos homines
populum meũ israel et hereditate pos
sidebunt te et eris eis in hereditatẽ: ⁊
non addes vltra vt absq; eis sis. Hec
dicit dñs. Pro eo q̃ dicunt de vobis de
notatrix hominum es ⁊ suffocans gen
tem tuam: propterea homines non co
medes amplius: et gentem tuam non
necabis vltra ait dñs deus. Nec audi
tam faciam in te amplius confessionẽ
gentium: ⁊ opprobriũ populi: ⁊ nequa
q̃ portabis et gentem tuam non amit
tes amplius ait dñs deus. Et factus est
verbum domini ad me dicens. Fili ho
minis: domus israel habitauerunt in
humo sua et polluerunt eam in viis et
in studiis suis. Iuxta immunditiã mẽ
struate facta est via eorum coram me: et
effudi Idignationẽ meã sup eos ꝑ san
guine quẽ fuderũt sup terrã. Et in idol
lis suis polluerunt eã ⁊ dispersi eos in
gẽtes: et ventilati sunt in terras. Iux
ta vias eorum et adinuentiões eor iu
dicaui eos. et ingressi sunt ad gentes
ad quas introierunt ⁊ polluerũt nomẽ
sanctũ meũ: dicẽtes de eis populus
dñi iste est et de terra eius egressi sunt ⁊
peperci nomini sancto meo q̃ pollue
rat dom⁹ isrl in gẽtib⁹ ad quas egressi
sunt. Idcirco dices domui israel. Hec
dicit dñs deus. Non ꝑpter vos ego fa
ciam dom⁹ isrl: sed ꝑpter nomen sanctũ
meũ q̃ polluistis in gentib⁹ ad quas
intraltis. et sanctificabo nomen meum
magnũ q̃ polluꝫ est inter gẽtes q̃
polluistis in medio eorũ vt sciãt gẽtes
q̃ ego dñs ait dñs cũ sanctificꝫ fuero in vobis coã eis. Tollã
q̃ppe vos de gentib⁹ ⁊ cõgregabo vos J.39.f.
de vniuersis terris: ⁊ adducam vos in
terram vestrã. et effundã sup vos aquã
mũdã et mũdabimini ab omib⁹ sũnamẽ
tis vestis ⁊ ab vniuersis idolis vestis mũ De pl. dñ.
dabo vos: et dabo vobis cor nouum: et +ca. nec.
spũ nouũ ponã in medio vestri. Et aufe quemq;
ram cor lapideũ de carne vestra ⁊ debo F
vobis cor carneũ: et spũ meũ ponã i J.11.d.
medio vestri ⁊ faciã vt in preceptis meis
ambuletis: et iudicia mea custodiatis et

operemini: & habitabitis in terra quã
dedi patribus vestris: & eritis mihi in po
pulũ: & ego ero vobis in deũ: & saluabo
vos ex omnibus inquinamẽtis vestris: & vo
cabo frumẽtũ & multiplicabo illud: et
nõ ponã vobis famẽ: & multiplicabo
fructus ligni et genimina agrorũ: non
porteris vltra opprobriũ famis in gẽ
tibus: et recordabimini viarũ vestrarũ
pessimarũ: & studiorũq; nõ bonorũ: et
displicebũt vobis iniqtates vestre: & scele
ra vestra. Non propter vos ego faciam
ait dñs deus notũ sit vobis: Confundimini
et erubescite super viis vestris domꝰ
israel. Hec dicit dñs deus. In die qua
mundauero vos ex omnibus iniqtatibus ve
stris: et habitari fecero vrbes: & instau
rauero ruinosa: terra deserta fuerit
exculta quã quondam erat desolata in
oculis omnis viatoris dicẽt. Terra illa
inculta: facta est vt hortus voluptatis: &
ciuitates deserte & destructe atq; suffo
sse munite sederũt. Et scient gẽtes q̃
cũq; dereliquerint in circuitu vestro:
quia ego dñs edificaui dissipata plantauit
q; inculta: ego dñs locutus sum: & feci.
Hec ait dñs deus. Adhuc in hoc inquirent me domꝰ
israel vt faciã eis. Multiplicabo eos sicut gregẽ hominũ vt gre
gẽ sancti vt gregẽ hierusalem in solẽnitati
bus eius. Sic erũt ciuitates desere plene
q; gregibus hominũ: scient quia ego dñs.
CC.S. De gnali resurrectione: de ꝓ
& q; in nouissimis diebus recipiet eũ iu
da & hierusalem & erit vnus pastor. Cap. xxxvii.

Facta est super me manus domi
ni & eduxit me in spiritu
dñi: & dimisit me in medio
campi q̃ erat plenus ossibus: et circumduxit me p
ea i gyro. Erant autẽ multa valde super faciem campi: siccataq;
vehementer. Et dixit ad me. Fili homi
nis putas ne viuent ossa istã? Et dixi.
Domine deus tu nosti. & dixit ad me.
Vaticinare de ossibus istis. & dices eis
Ossa arida audite verbũ dñi. Hec dicit
dñs deus ossibus his. Ecce ego introdu
cam in vos spiritũ et viuetis: & dabo su
per vos neruos & succrescere faciã super
vos carnes et superteda in vobis cu
tem: & dabo vobis spiritũ & viuetis: et scie
tis q̃ ego dñs. & prophetaui sicut pce
perat mihi. Facta est autẽ sonitus pphe
tãte me: & ecce cõmotio. Et accesserunt
ossa ad ossa vnusq̃q; ad iunctura suã.
& vidi & ecce super ea nerui & carnes asce
derunt & extẽta est in eis cutis, desuper:
spiritũ nõ habebant. Et dixit ad me. Va
ticinare ad spiritũ: vaticinare fili hominis
dices ad spiritũ. Hec dicit dominus deus
q̃tuor ventis venite spiritus & insufla super
interfectos istos & resuscitẽt. & pro
phetaui sicut pceperat mihi. Et ingressus
est in eos spiritus & resuxerũt: & steterũt
super pedes suos exercitus grãdis nimis
valde: et dixit ad me. Fili hominis
hec vniuersa domus israel: ipsi dixerũt
arefactũ est ossa nsa & peruta spes nostra
abscisi sumus: ppterea vaticinare et di
ces ad eos. Hec dicit dñs deus. ecce ego
aperiã tumulos vestros: & educã eos de
sepulchris vestris populus meus: et inducam
vos in terrã israel: scietisq; quia
dñs cũ aperuero sepulchra vestra: cũq;
fecero vos de tumulis vestris populus meus
dedero spiritũ meũ i vobis: et viuetis
et requiescere vos faciã super humũ vestrã
et scietis q̃ ego dñs locutus sum: et feci
ait dñs deus. et factus est sermo dñi ad me
dicens. & tu fili hominis sume tibi lignũ
vnũ: et scribe super illud iuda & filios
israel sociũ eius. et tolle lignũ alterũ
et scribe super illũ ioseph lignũ ephrai
et cuncte domus israel sociũ eius: et con
iunge illos vnũ ad alterũ tibi in ligno
vnũ: erũt in vnitate in manu tua. Cũq;
dixerint ad te filii populi tui loquere
nõne indicas nobis quid his tibi vis
lo queris ad eos. Hec dicit dñs deus.
ecce ego assumã lignũ ioseph q̃ est
in manu ephraim & tribus israel q̃ sociã
adiunxerit eũ cum ligno iuda: et faciã eos in lignũ vnũ: erũt
vnũ in manu mea. Erũt autẽ ligna quã
scripseris in manu tua in oculis eorũ
dices ad eos. Hec dicit dñs deus. ecce
ego assumã filios israel de medio nationũ
q̃ abierũt: congregabo eos undique
& adducã eos ad humũ suã. & faciã
eos i gẽtẽ vnã i terra i montibus israel
et rex vnus erit omnibus imperãs: & nõ erũt
vltra duo gẽtes nec diuidẽtur amplius
in duo regna. Neq; polluẽtur vltra in
idolis suis & abominationibus eorũ
& in cũctis iniqtatibus suis: et saluos eos faciã
vniuersis sedibus suis i quibus peccauerũt
et emundabo eos. Et erũt mihi populus
ego ero eis deus: et seruus meus dauid
super eos et pastor vnus erit omnium eorũ
iudiciis meis ambulabunt: et mandata
mea custodient & facient ea. et habita
bũt super terram quã dedi seruo meo
iacob in q̃ habitauerũt patres vestri & habi
tabũt super eã: ipsi: et filii eorũ & filii filiorũ
eorũ vsq; i sempiternũ: et dauid seruus

meus princeps eorũ in perpetuũ. et ponã
ibi fedus pacis: pactũ sempiternũ
erit cũ eis: & ponã eos & multiplicabo
eos: & dabo sanctũ meũ in medio
eorũ i perpetuũ. et erit tabernaculũ
meũ super eos & ero eis deus: et ipsi erũt
mihi populus. Et scient gẽtes: q̃ ego dñs
sanctificator israel cũm fuerit sanctũ
meũ in medio eorũ imperpetuũ.
CC.S. Sermo dñi ptra gog & magog
de interitu eorũ & pcõ populi. Cap. xxxviii.

Et factus est sermo dñi ad me di
cens. Fili hominis pone faciẽ tuam
contra gog et terra magog: principẽ capitis
mosech & thubal et vaticinare de
eo et dices ad eũ. Hec dicit dñs deus.
Ecce ego ad te gog principẽ capitis mo
sech et thubal: et circũagã te: et ponã
frenũ i maxillis tuis: et educã te & omnem
exercitũ tuũ: equos & equites vestitos
omnes vniuersos multitudinẽ magnã
bellatorũ: clypeũ arripientũ: gladiũ. Pro
sectãtes: & dices cũ eis & omnes scutati
& galeati: omnem vniuersa agmina eius
domus thogorma latera aquilonis: & totũ
robur eius populus multus tecũ. Prepara
et instrue tecũ omnis multitudinẽ tuã q̃
congregata est ad te: et esto eis i pceptũ.
post dies multos visitaberis. In nouissimo
annorũ venies ad terrã quã reuocata est a gladio: et cõgregata est de
populis multis ad mõtes israel q̃ fuerunt
desertus iugiter. Hec de populis educta est:
et habitabunt ibi cõfidẽter vniuersi.
Ascendens autẽ quasi tempestas veniet:
et quasi nubes vt operias terrã: tu: et omnia
agmina tua et populus multus tecũ. Hec dicit
dñs deus. In die illa ascendent sermones super cor tuũ: et cogitabis cogitationẽ pessimã: et dices. Ascẽdam ad
terrã absq; muro: veniã ad quiescentes habitantesq; securẽ. Vt oes habitant sine muro: nec vectes porte non sunt
eis. Vt rapias spolia & inuadas predam: mittas manũ tuã super eos qui
deserti fuerãt: et postea restituas: et super populũ q̃ est congregatus ex gentibus: q̃
possidet cũtes: et esse habitatores: vmbilicũ terre. Saba et dedã et negociatores
tharsis: et omnes leones eius dicent tibi.
Numquid ad suscipiendã spolia tu venis?
Ecce ad diripiendã predã cõgregasti
multitudinẽ tuã: vt tollas argentũ &
aurũ: et auferas supellectilẽ atq; sub
stantiã: et diripias manubias infinitas
et prepares vaticinare fili hominis: et
dices ad gog. Hec dicit dñs deus. Nunquid
in die illo cũ habitauerit po
pulus meus israel cõfidenter: ascendes et ve
nies de loco tuo a latere aquilonis: tu
et populi multi tecũ: ascẽsores equorũ omnes
vniuersus magnus exercitus vehe
mens: et ascendes super populũ meũ israel
q̃si nubes vt operias terrã: In nouissimis
diebus eris: et adducã te super terrã
meã: vt sciant gẽtes me cũ sanctificatus
fuero in te: o oculis eorũ o gog. Hec
dicit dominus deus. Tu ergo ille es de
quo locutus sum in diebus antiquis in
manu seruorũ meorũ pphetarũ israel:
q̃ pphetauerũt in diebus illorũ tempore
vt adducerẽt te super eos. Et erit in die
illa: in die aduentus gog super terram israel:
ait dñs deus: ascendet indignatio
mea in furore meo et in zelo meo. In
ignis ire mee locutus sum: q̃ in die illa
erit cõmotio magna super terrã israel:
et cõmouebunt a facie mea pisces ma
ris et volucres celi et bestie agri & oẽ
reptile q̃ mouet super humũ: cunctiq;
homines q̃ sunt super faciẽ terre. Et sub
uertẽtur mõtes: cadẽt saxa: et omnis
murus corruet in terrã: et conuocabo ad
uersus eum in cũctis mõtibus meis gla
dium: ait dñs deus. Gladius vnusquisq;
in fratrem suũ dirigẽt. Et iudi
cabo eũ pestilẽtia et sanguine: et imbre ve
hemẽti et lapidibus immitis. Ignem
et sulphur pluam super eum et super exer
citum eius: et super populos multos qui
sunt cũ eo: et magnificabor: et sanctificabor: et notus ero in oculis multarũ
gentium et scient quia ego dñs.
CC.a.S. In nouissimis diebus insurget gog et magog: et de cõgregatione
animũ et bestiarũ ad edẽda cadauera
eorũ. Capitulũ. xxxix.

Et tu fili hominis vaticinare
de gog et dices. Hec dicit domi
nus deus. ecce ego super te
gog principes capitis mosech et tubal: & circũagãte et educã te
et ascendere te faciã de latere aquilonis: et adducã te super montes israel:
et percutiã arcum tuum de manu sinistra tua: et sagittas tuas de manu dextera tua deiciam. Super montes israel
cades tu et omnes agmina tua: et po
pulus tuus q̃ sunt tecũ. Feris auibus: omni
q; volatili celi et bestiis terre dedi te ad
deuorandũ. Super faciẽ agri cades: q̃
ego locutus sum: ait dñs deus. Et im
mittam ignẽ in magog: et in his q̃ ha
bitant insulis confidenter et scient q̃

ego dñs: et nomē sanctuꝫ meū notū fa-
ciam i medio ppli mei israel: et nō pol
luā nomē sanctū meū āplius: et scient
gentes qꝫ ego dñs sanctus israel. Ecce
venit et factū est: ait dñs deus. Hec est
dies de q̄ locutus sum. Et ingrediētur
habitatores de ciuitatib⁹ israel: et suc
cēdēt et cōburēt arma clypeōꝝ et hastas:
arcus: et sagittas: et baculos manuꝫ: et
cunctos: succēdēt ea igni septē annis
Et nō portabunt ligna de regionibus:
neq̄ succident de saltibus: qm̄ arma
succendent igni: et depreadabuntur eos
quib⁹ prede fuerant: et diripient pasta
tores suos: ait dñs deus. Et erit in die
illa: dabo gog locū nominatum sepul-
chrum in israel vallē viatorū ad orientē
maris: q̄ obstupēre facit p̄ereuntes
et sepelient ibi gog et omnē multitu-
dinē eius: et vocabit vallis multitudi-
nis gog et sepelient eos dom⁹ israel: ut
mundēt terrā septem mensib⁹. Sepe-
lient autē eos oēs pplus terre: et erit eis
nominata dies in qua glorificatus sum
ait dñs de⁹. Et viros iugiter cōstituēt
lustrātes terrā q̄ sepeliāt: et requirāt
eos q̄ remanserant sup faciē terre: vt
emundent eā. Post mēses autem septē
querere incipiēt: et circuibūt peregrā-
tes terrā. Quq̄ viderint os hominis:
statuent iuxta illud titulū: donec sepe-
liant illud pollinctores in valle multi-
tudinis gog. Nomen autē ciuitatis
amona: et mundabunt terrā. Tu ergo
fili hominis. Hec dicit dñs deus. Dic
omni volucri et vniuersis auibus cam
etisq̄ bestiis agri. Cōuenite: pperate:
cōcurrite vndiq̄ ad victimā meā quā
ego immolo vob⁹: victimā grādē sup
montes israel: vt comedatis carnē: et
bibatis sanguinē. Carnes fortiū come
detis: et sanguinē p̄ncipū terre bibe-
tis: arietū: agnorū: et hircorū: taurorū:
q̄ cū atilis pinguium oīm. et comede-
tis adipē in saturitatē: et biberis san-
guinē in ebrietatē de victima quā ego
immolaui vobis: et saturabimini sup
mensam meā de equo et equite fortis:
de vniuersis viris bellatorib⁹: ait dñs
deus. Et ponā gloriam meā in gentibus
et videbūt oēs gētes iudicii meū q̄ fe-
cerim: et manum meā quā posuerim
sup eos. et scient domus israel: qꝫ ego
dñs deus eorū a die illa: et deinceps. et
scient gētes: qm̄ in iniquitate illa capta
sit dom⁹ israel: et q̄ reliquerint me:
et abscondēram faciē meā ab eis: et tra-
didēram eos in man⁹ ostiū: et ceciderint
in gladio vniuersi. Iuxta immundi-
tiam: et scelus feci eis: et abscondi
meā ab illis. Propterea hec dicit
deus. Nunc reducā capriuitatē ia-
cob: et miserebor: oīs dom⁹ israel: et ze-
lābor p nomine sēto meo: et portabūt ig-
nē suā: et oēm p̄uaricationē qua p̄ce-
cati sunt i me: et habitauerint in
sua cōfidenter: neminē formidantē
reducēto eos de ppliis. et cōgregā-
de terris inimicorū suorū: et sanctifi-
cētor in eis in oculis gētiū plurū
et scient qꝫ ego dñs deus eorū: et
trāstulerim eos in nationes: et ag-
uerim eos sup terrā suā: et non ter-
querim quēq̄ ex eis ibi. et non abscō-
dam vltra faciē meā ab eis: et effū-
derim spiritū meū sup oēm domū
israel: ait dñs deus.

C.C.S. De edificatione ciuitatis quā
q̄ stabat i porta: et mēsurabat mura
teriorē cū calamis suis: et ipsius ga-
zophilacia diuersis q̄ erāt in ciuita-
tis: et de locis deputat⁹ ad custodiā
pti: et altar⁹ de mēsa atrij altaris in
caustop: et de mēsura vestibuli templi.

IN decimo q̄nto anno transmigra-
tionis nre in exordio anni: decimo
mēsis quarto decimo anno: postq̄ ce-
cissa est ciuitas: in ipsa hac die fuit
super me man⁹ dñi: et adduxit me ibi
in visionib⁹ dei. Adduxit me in terra
israel: et dimisit me sup mōtē excelsū
nimis sup quē erat q̄si edificatio ciuitatis
vergētis ad austrū: et introduxit me
huc. et ecce vir cuius erat spēs q̄si spē
aeris. et funiculus linteus in manu eius:
et calamus mēsure in manu eius. Et ipse
stabat in porta: et locut⁹ est ad me dicens
Fili hominis: vide oculis tuis: et auribus
audi: et pone cor tuū in cūctis q̄ ego ostē-
dā tibi: quia vt ostēdant tibi adductus
huc. Annūcia cūctis q̄ tu vides domui
israel. Et ecce murus foris: et ecce
dom⁹ vndiq̄: et in manu viri calamus
mēsure sex cubitorū et palmarū: et
est latitudinē edificii calamorū ca-
tudinē q̄q̄ calamo vno. et vidit ipse
tā q̄ respiciebat viā orientalem: et ascē-
p gradū eius. et mensus est limen porte
lamo vno latitudinē. et limen vnum ca-
mo vno latitudine: et thalamus vnus
lamo in longū: et vno calamo in latitu-
dine: et thalamos q̄nq̄ cubitos: et mēsu-
et iuxta vestibulū porte intrinsecus
mo vno. et mensus est vestibulum por-
octo cubitorū: et frōtē eius duo cubi-
Vestibulū autē porte erat intrinsecus

porro thalami porte ad viā orientalē:
tres hinc et tres inde: mēsura una tri-
et mensura vna frontis eorū vtraq̄ pre-
et mēsus est latitudinem limitis: porte
decē cubitorum. et longitudinem por-
te tredecim cubitorū: et marginē ante
thalamos cubitorum: et cubitus vnus
finis vtriq̄. Thalami autē fen cubitorū
erat hinc et inde. et mēsus est portam
a tecto thalami vsq̄ ad tectū eius: latitu-
dinē vigintiq̄q̄ cubitorū: ostij vtra
ostij. et fecit frōtes p sexaginta cubi-
tos: et ad frōtes atrij porte vndiq̄ p
circuitū: et ab facie porte q̄ pteigebat
vsq̄ ad faciē vestibuli porte interioris
q̄quaginta cubitos: et fenestras obli-
quas in thalamis et i frontib⁹ eorū q̄
erāt inter portā vndiq̄ p circuitum.
Similiter autē erāt et in vestibulis fene-
stre q̄ grius intrinsecus et āte frōtes
pictura palmarū eclata. et edūxit me
ad atrius exterius: et ecce gazophilacia
et pauimētū stratū lapide in atrio p
circuitum. Triginta gazophilacia in
circuitu pauimētū et pauimētū i frōte
portarū fm̄ longitudinē portarū erat
inferius. et mēsus est latitudinē a facie
porte inferioris vsq̄ ad frontem atrij
interioris exterius centum cubitos
ad orientem: et aquilonē. Porta quoq̄
que respiciebat viam aquilonis atrij
exterioris mensus est tam in longitu
dine q̄ in latitudine: et thalamos eius
tres hinc et tres inde: et frontē eius et
vestibulū eius fm̄ mēsurā porte prio
ris: quinquaginta cubitorū longitu-
dines eius et latitudinē: vigintiquinq̄
cubitorū. Fenestre autē eius et vestibu
lum: et sculpture fm̄ mēsuram porte q̄
respiciebat ad orientem: et p̄ gradus
erat ascēsus eius: et vestibulū ante eam
et porte atrij interioris cōtra portam
aquilonis et orientalē. et mēsus est a por
ta vsq̄ ad portā centū cubitos. et ed u
sit me ad viā australem: et ecce porta q̄
respiciebat ad austrum. et mensus est
frontē eius et vestibulum eius iuxta me
suras superiores: et fenestras eius: et pos-
tibula in circuitu sicut fenestras cete
ras quinquaginta cubitorū longitudine
et latitudine vigintiq̄q̄ cubitorū: et
in gradib⁹ septem ascendebat ad eam
et vestibulum ante fores eius: et celate
palme erant vna hinc et altera ide in
frontem eius: porta atrij interioris via
australis. et mensus est a porta vsq̄ ad
portam in via australis centū cubitos.
et introduxit me in atrium interius ad
portā australem: mensus est portā iuxta
mēsuras supiores: et thalamū eius et
frontem eius et vestibulū eius vsq̄ mēsu-
ris. et fenestras eius et vestibulū eius i
circuitu quinquaginta cubitos longi
tudinis: et latitudinis vigintiq̄q̄ cu
bitos et vestibulū per gros longitudie
vigintiq̄q̄ cubitorū latitudie q̄q̄
cubitorū. et vestibulū eius ad atrium ex
terius et palmas eius in frontem: et octo
gradus erant quib⁹ ascendebatur per
eam. et introduxit me in atrium inte-
rius p viam orientalem: et mensus est por
tam fm̄ mēsuras superiores: thalamus
eius et frontem eius et vestibulum eius sicut
supiores: fenestras eius et vestibula in
circuitu longitudinem quinquaginta
cubitorū: et latitudine vigintiquinq̄
cubitorū. et vestibulū eius ad atrij exte-
rius: celature palmarū in fronte eius
hinc et inde: et in octo gradib⁹ ascēsus
eius. et introduxit me ad portam
que respiciebat ad aquilonem: et mēsus
est fm̄ mēsuras superiores: thalamus
eius et frontem eius et vestibulum eius
et fenestras eius per circuitū: longitu-
dine quinquaginta cubitorū: et latitu
dine vigintiquinq̄ cubitorū. et vesti-
bulum eius respiciebat ad atrij exte-
rius: celature palmarū in fronte eius
hinc et inde: et in octo gradib⁹ ascēsus
eius. et per singula gazophilacia ostij
in frōtib⁹ portarū: et ibi lauabāt ho-
locaustū. et i vestibulo porte sue men
se ble et due mēse: inde vt immolēt sup
eas holocaustum: et pro peccato et p
delicto. et ad latus exterius q̄ ascen
dit ad ostiū porte que pergit ad aquilo
nem due mēse. et ad latus altere ante
vestibulū porte due mense. Quattuor
mēse hinc et quattuor mēse inde. Per
latera porte octo mēse erāt sup quas
immolebāt. Quattuor autem mēse ad
holocaustū de lapidibus quadris ex-
tructe longitudie cubiti vnius et dimi
dij: et latitudie cubiti vnius et dimidij
et altitudie cubiti vnius: sup q̄s ponēt va
sa i q̄b⁹ Immolāt holocaustū et victima
et labia eius palme vnius reflexa in trin
sec p circuitū. Sup mēsas autē carnes
oblatione. et extra portā interiorē gaz-
ophilacia cātorū in atrio interiori: q̄s
erat i latere porte respicientis ad aquilo
nem: et facies eorū contra viā australem vna
et latere porte orientalis: q̄ respiciebat
ad viā aquilonis. et dixit ad me. Hoc est
gazophilacium q̄s respicit viā meridia
nam sacerdotū qui excubant in custo

dñi templi. Porro gazophylacium quod
respicit ad viam aquilonis sacerdotum
erit qui excubant ad ministerium altaris
Isti sunt filii sadoch qui accedunt de fi
lijs leui ad ministrandum mihi. Et men
sus est atrium longitudine centum cubi
torum et latitudine centum cubito
rum quadrum altare ante templum. Et ecce
duxit me ad vestibulum templi et mensus est
vestibulum quinque cubitis hinc et quinque
cubitis inde. Et latitudine porte trium
cubitorum hinc et trium cubitorum inde. Lon
gitudine autem vestibuli viginti cubitorum
et latitudine undecim cubitorum. Et octo
gradibus ascendebat ad eam. et columne
erant in frontibus vna hinc et altera inde.
C.C.S. Mensurat templum et sanctuarium
de cochlea qui agitur de holitus templi et
sanctuarium holitarius sanctuarij. Cap. xli.

B

I introduxit me in tem
plum et mensus est frontes
ser cubitorum latitudinis
hinc et ser cubitorum lati
tudinis inde latitudine
tabernaculi. Et latitu
do porte decem cubitorum
erant latera porte quinque
cubitorum hinc et quinque cubitorum. Et mensus est
longitudinem eius quadraginta cubitorum et
latitudinem viginti cubitorum. et introgressus
intrinsecus mensus est in fronte porte duos
cubitos: et porta ser cubitorum et latitu
dinem porte septem cubitorum. Et mensus est
longitudinem eius viginti cubitorum et latitu
dinem eius viginti cubitorum: ait ad me. Hic est sanctum. Et
venit ad me. hic est sanctum. Et
mensus est parietem domus ser cubitorum latitudinis
latera quatuor cubitorum
undique circuitus domus. Latera autem lati
ad latitudinem triginta tria. Et erant emineni
a ingrederentur per parietem domus la
teris per circuitum per ambitum et non atti
gerent parietem templi. Et platea erat in ro
tundum: ascendens sursum per cochleam: in en
naculum templi deferebat per gyros. Idcirco
latius erat templum in superioribus. Et sic de
inferioribus ascendebat ad superiora per in
medium. et vidi domus altitudinem per cir
cuitum fundata latera ad mensuram calami
ser cubitorum spacium latitudinis per parietem
laterum fundamentum quinque cubitorum. Et erat
interior domus. et lateribus domus. Et inter
gazophylacia latitudinem viginti cubito
rum per circuitum domus undique: et ostium la
teris ad australem ostium ad viam aquilonis:
et ostium unum ad viam australem: et lati
tudinem loci ad occidentem quinque cubitorum
in circuitu. Et edificium quod erat separatum
versumque ad viam respicientem ad occidentem
latitudinis septuaginta cubito
rum erat edificium quinque cubitorum
ambitus per circuitum et longitudo eius
ginta cubitorum. Et mensus est domum
longitudine centum cubitorum: et quod separatum
erat edificium et pariete eius longitudo
centum cubitorum. Latitudo autem antistitis
domus et eius quod erat separatum pariete eius
centum cubitorum. Et mensus est longitudinem
edificii pariete eius quod erat separatum
ad dorsum hecthecas et vtraque parte
cubitorum. et templum interius et porticus
la atrij limina et fenestras obliquas
ethecas per circuitum per tres partes contra
cuiusque limen stratum ligno per
circuitum. Terra autem usque ad fenestras
et fenestre clause super ostia: et usque
domus interiorem et foris usque ad
parietem per circuitum intrinsecus et foris
eius ad mensuram fabrefacta cherubim
et palme. et palma inter cherubim cherubim
Duasque facies habebat cherubim
bim iuxta palmam et alia pars facies
leonis iuxta palmam et alia pars facies
per omnem domum in circuitu: de terra usque
ad superiora parietis cherubim et palmas
late erant in pariete templi. Limen quadratum
et facies aspectus sanctuarij quasi aspectus
arcus altaris ligneri trium cubitorum
erat: et longitudo eius duorum cubitorum
et angulus eius et longitudo eius et parietes
eius ligneri. et locutus est ad me. hic est
mensa coram domino. et duo ostia erant templo
templo et sanctuario: et duobus ostiis erant
duo per bina erant ostiola quibus se
plicabant. Bina ei ostia erant ante
pte ostium. et celata erant in ipsis ostiis
templi cherubim et sculptura palmarum
in parietibus quasi expressa erant. Quidem
et grossitudo erant ligna in postibus
et fenestras obliquas: sup quibus fenestre obliquae
similitudo palmarum hinc atque inde in
meritis vestibuli: sic latera domus
et structuram parietum.

C.C.S. De gazophylacio australis
aquilonaris edificium et descriptione
edificatorum de locis vbi edificabantur
dotes: quod erant ad prosa nisi dupli
cis vestimentum ministerium sumendum
rus diuinis sanctuarij a populorum

C

Et duxit me ad atrium exterius
ducendo ad aquilonem. et eduxit me
in gazophylacium quod erat prospiciens
edificium et contra edificium quod erat
nem in facie longitudinis centum cu
tos ostij aquilonis: et latitudinem quin
ginta cubitos contra viginti cubito

rum interiorum et contra pauimentum
stratum lapide atrij exterioris: erat
porticus iuncta porticui triplici. Et ante
gazophylacia ambulatio decem cubito
rum latitudinis ad interiora respiciens vie
cubitum pro. Et ostia eorum ad aquilonem:
per quam gazophylacia a superioribus
humilioribus quasi supportabat porticus quia ex il
lis eminebat de superioribus nec medius
edificii. Triplex enim erat: nec habebant
columnas sicut erant columne atriorum.
propterea eminebat de superioribus et
de medius a terra cubitis quinquagin.
et pendebat exterior sim gazophylacia quod
erat iuxta atrium exterius ad gazophy
lacia longitudo eius quinquaginta cubitorum
quia longitudo erat gazophylaciorum atrij
exterioris quinquaginta cubitorum: longitudo
autem ante faciem templi centum cubitorum: et
erat subtus gazophylacia hec introitus
ab oriente ingredientibus ea de atrio ex
terior. Latitudinem muri atrij quod erat
contra viam orientalem ante faciem edificij sepa
ratum erant ad edificium gazophylacia et
ea ante faciem contra latitudines gazo
phylaciorum quia erat in via aquilonis. Secun
dum longitudines eorum sic latitudo erat: et
introitus eorum secundum latitudines porta eorum
sim ostia gazophylaciorum quia erat in via
meridiana introitus in ea: et introitus
ante faciem muri ad orientem ingredientibus ea: dixit
ad me. Gazophylacia aquilonis et gazo
phylacia australia sunt ante edificium
separatum hec sunt gazophylacia sancta
quibus reficiunt sacerdotes qui appropin
quant ad dominum sancta sanctorum. Ibi ponent
sanctuarium: et holocaustum et pro peccato
et pro delicto: locus enim sanctus est. Cum autem ingressi
fuerit sacerdotes non egredientur de
sanctuario in atrium exterius: et ibi reponent
vestimenta sua in quibus ministrant: quia sancta
sunt: induentur vestimentis alijs et
sic procedat ad populum. Cum complesset me
mensurare domus interioris: eduxit me per viam
portae quae respiciebat ad viam orientalem: et
mensus est eam undique per circuitum. Mensu
ra est autem contra ventum orientalem cala
mo mensurante in eos calamos in cala
mo mensure per circuitum. et mensus est con
tra ventum aquilonis quingentos calamos
in calamo mensure per circuitum: et mensus est
contra ventum meridianum quingentos calamos in
calamo mensure per circuitum: et ad ventum
occidentalem mensus est quingentos ca
lamos in calamo mensure. Per quatuor
partes mensus est muros eius undique per cir
cuitum longitudine quingentorum cubitorum
et latitudine quingentorum cubitorum: diuis
dente inter sanctuarium et vulgi locum.
C.C.S. Vidit apparitor claritatem dei
gaudet in deo de idolis suis: precipitur
offerre figuram et descriptionem domus
de mensura altaris holocausti: de ritu
eius et sacrificium eiusdem. Cap. xlii.

D

Et duxit me ad portam quae re
spiciebat ad viam orientalem
et ecce gloria dei israel ingre
diebatur viam orientalem et
vox erat ei quasi vox aquarum
tarum: et erat facies eius splendebat a maiestate eius.
et vidi visionem sicut species quam viderat
cum venirem vt disperderet ciuitatem: iuxta
sim aspectum quem viderat iuxta riuum
chobar: et cecidi super faciem meam: et
maiestas domini ingressa est templum per viam
portae quae respiciebat ad orientem: et eleuau
erunt me spiritus et introduxit me in atrium
interius: et ecce repleta erat gloria domini
domus: et audiui loquentem ad me de
domo: et vir qui stabat iuxta me: dixit
ad me. Fili hominis: locus solium meum
cus vestigium pedum meorum: vbi habi
in medio filiorum israel in eternum: non
polluent vltra domum israel nomen sanctum
meum ipsi et reges eorum in fornicationi
bus suis: et in ruinis regum suorum in
excelsis qui fabricati sunt iuxta limen
iuxta limen meum: et postes suos iuxta
postes meos et murus erat inter me et
eos: et polluerunt nomen sanctum meum in
abominationibus quas fecerunt: propter
quod consumpsi eos in ira mea. Nunc ergo
repellant procul fornicationes suas et ruinas
regum suorum a me: et habitabo in me
dio eorum semper. Tu autem fili hominis ostende
domui israel templum: et confundant ab iniq
tatibus suis: et metiantur fabricam: et
si erubuerunt ab omnibus quae fecerunt. Figuram domus
mus et fabricae eius et introitus eius et
omnem descriptionem eius et vniuersa pre
cepta eius: cunctasque ordinationes eius et omnes le
ges eius ostende eis: et scribes in oculis
eorum: et custodiant omnem descriptionem
eius et precepta illius: et faciant ea. Ista est
lex domus in summitate montis. Omnis fines
eius in circuitu sanctum sanctorum est. Hec est lex
domus. Alie autem mensure altaris in cu
bito perfectiores quam habebat cubitum pal
mum. In sinu eius erat cubitum: et cubitum
in latitudine: et ora eius vsque ad
labium eius: in circuitu palmus vnus
Hec quoque erat fossa altaris: de sinu ter
re vsque ad crepidinem nouissimam duo
cubitum: et latitudo cubiti vnius: et a
crepidine minore vsque ad crepidinem

maiorē quattuor cubitis: ⁊ latitudo cubitus vnius. Ipse autē ariel quattuor cubitorum: ab ariel usq; sursum corona quattuor: et ariel duodeci cubitorum in longitudine p duodeci cubitos latitudis quadrangulatū equilaterib⁹: et ascendo ad quattuordecim cubitorū longitudis per quattuordecim cubitos latitudis i quattuor angulis eiⁿ: et corona i circuitu eiⁿ: et in medio cubitū: sinⁿ eiⁿ: omni cubito circuitū. Et ad⁹ascendit eius usq; ad orientē: et dixit ad me. Fili hominis. Hec dicit dnus deus. Hi sunt ritⁿ altaris. In quacunq; die fuerit fabricatus: vt offerat super eum holocaustū: et effundat sanguis. et dabis sacerdotib⁹ et leuitis q̄ sunt de semine sadoch: qui accedunt ad me ait dnus deus vt offerāt mihi vitulum de armento p peccato: et assumes de sanguine eius: et pones super quattuor cornua eius: et super quattuor angulos crepidinis: et super coronā in circuitu: et mundabis illū: et expiabis: et tollēs vitulum qui oblatus fuerit p peccato: vrietur extra sanctuariū. et in loco domⁿ extra sanctuariū. et in die sexto offeres hircum capraruⁿ immaculatū p peccato: et expiabit altare sicut expiauerūt vitulo. Cūq; compleueris expiāns illud: offeres vitulum de armento immaculatū: et arietē de grege immaculatū: et offeres eos i cōspectu dni: et mittēt sacerdotes super eos salē: et offerēt eos in holocaustum dno. Septē diebus facies hircum p peccato quotidie: vitulū de armento: arietē de pecoribus immaculatos. Offerēt septem diebus: et expiabit altare: et mundabunt illud: et implebunt manus eius: expletis autē septē diebus. In die octauo et vltra faciēt sacerdotes super altare holocausta vestra: et q̄ p pace offerūt: et placatus ero vobis: ait dnus deus.

C.C.S. De porta clausa: et ne ingrediēdi intrēt sanctuarium: de settimonia ⁊ hereditate leuitarum. Cap. xliii.

Et conuertit me ad viā porte sanctuarii exterioris: q̄ respiciebat ad orientem: ⁊ erat clausa: et dixit dnus ad me. Porta hec clausa erit ⁊ nō aperietur: et vir non transiet p eā: q̄m dnus deus israel ingressus est per eam: erit q̄ clausa p̄ncipi. Princeps ipse sedebit in ea vt comedat panē coram dno. Per viā porte vestibuli ingredietur: ⁊ per viam eius egredietur: et adducet me p viā porte aquilonis in cōspectu domus: et vidi: et ecce implevit gloria dni domū dni: et cecidi i faciē meam: et dixit ad me dns. Fili homis: pone cor tuum: et oculos tuos: et aures tuas in cuncta quē ego loquar ad te de omnibus ceremoniis domⁿ dni: et de cunctis legibus eius: et pones cor tuum in introitu templi: et in egressibus sanctuarii: et loquēs ad exasperantem me domū israel. Hec dicit dnus deus. Sufficiant vobis cuncta scelera vestra domus israel: eo q̄ induxistis filios alienos incircumcisos corde: et incircumcisos carne: vt essent in sanctuario meo: et polluerent domum meā: et offerētis panes meos adipem et sanguinem: et dissoluistis pactū meum super omnibus scelerib⁹ vestris: et non seruastis mandata sanctuarii mei: et posuistis custodes obseruationū meārum in sanctuario meo vobis metipsis. Hec dicit dnus deus. Omis alienigena incircumcisus corde et incircumcisus carne: nō ingredietur sanctuariū meū: omis filius alienigenarum qui est in medio filiorum israel. Sed et leuites qui recesserūt a me in errore filiorum israel: et erraueruⁿt a me post idola sua: portauerūt iniquitatē suā: erūt in sanctuario meo editui ⁊ tantores portarū domⁿ: et ministri domⁿ. Ipsi mactabūt holocausta et victimas populi: ipsi stabunt coram eis: et ministrēt eis. Eo q̄ ministrauerūt illis in conspectu idolorū suorū: et facti sunt domus israel in offendiculū iniquitatis: idcirco leuabo manū meā super eos: ait dnus deus. Et portauerūt iniquitatē suā: et non appropinquabūt ad me vt sacerdotio fungant mihi: neq; accedēt ad omne sanctuarium meū iuxta sancta sanctorū: sed portabūt confusionē suā ⁊ scelera sua q̄ fecerūt: et dabo eos tantores domⁿ in omni ministerio eius: et omnia quē fient in eo. Sacerdotes autē et leuites filii sadoch: qui custodierunt ceremonias sanctuarii cū errarēt filii israel a me: ipsi accedent ad me vt ministrēt michi: astabunt in conspectu meo vt offerant mihi adipem et sanguinem: ait dnus deus. Ipsi ingredientur sanctuariū meū: et ipsi accedent ad mensam meā vt ministrāt mihi: ⁊ custodiēt ceremonias meas. Cūq; ingrediēntur portas atrii interioris: induent linteas vestimenta: et non ascendet super eos quicq̄ lanēum: q̄n ministrāt in portis atrii interioris: et intrinsecus. Mitre linee erūt in capitibus eorū: et femoralia linea erūt illis: et nō accingent i sudore. Cūq; egredientur atrium exterius ad populum: se vestimētis suis in quibus ministrant: ⁊ reponēt ea i gazophilacio sanctuarii: et induent se vestimētis alis: ne sanctificēt populum in vestib⁹ suis. Capitis autē suum non radent: neq; comam nutrient: sed tondētes tondebunt capita sua. Vinū nō bibet omⁿ sacerdos: q̄ ingressus est atrium interius. et viduam et repudiatam non accipiet vxorem: sed virgines de semine domⁿ israel. Sed ⁊ viduā q̄ fuerit vidua sacerdotis accipiēt. et filiam mulieris q̄ dedūxit de terra israel: et filiam et mulieris oblitēdē eis. et cū fuerit cōtroversia: stabunt in iudicio: et iudicabūt leges meas: et sacrificia mea: et sabbata mea sanctificabūt. Et ad mortuū hominis nō ingredient: ne polluāt: nisi ad patrē ⁊ matrem et filiū et filiam: fratrē sororē q̄ alterū virū non habuerūt: se polluēt. Et post quam fuerit emūdatus: septē dies numerabunt eis. Et die introitus sui in sanctuarium atrii interioris: vt ministret michi in sanctuario: offerat p peccato suo: ait dnus deus. Non erit autē eis hereditas. Ego hereditas eorū. Et possessionem nō dabitis eis i israel: ego et possessio eorū. Victima ⁊ p peccato ⁊ pro delicto: ipsi comedēt: et omne votum israel ipsorū erit. ⁊ primitias oīm primogenitorū et oīa libamēta ex omib⁹ q̄ offerunt sacerdotib⁹ erunt. Et primitias omnium aliorū dabitis sacerdotib⁹: vt requiescat benedictionem domui tue. Omne morticinū ⁊ captū a bestiis de auibus et de pecoribus nō comedēt sacerdotes.

C.C.S. De loco sanctificato i q̄ sunt sancta sanctorū: de iustitia pōderis: et mēsure: et ritu primitiarū: de quatuor dnicis solēnitatib⁹: pmi mensis: q̄ nō sunt in lege: de oblationib⁹ pasche pentecostes: et tenophegie. Cap. xlv.

Cūq; ceperitis terrā dividere: sortiri: separate primitias dno: sanctificatū de terra longitudis vigintiq; milia: et latitudis decē milia. Sanctificū erit i ei termino eius p circuitū. Et erit ex eis pte sanctificata q̄ngētos p q̄ngētos: q̄drata p circuitū: et q̄ngēta cubita i suburbana eius p gyrū. et a mēsura istis mēsurabis i longitudine vigiti q̄q; milia: et latitudine decē milia. Et in ipso erit ipsū sanctū sanctorū. Sanctificatum de terra erit sacerdotib⁹ ministris sanctuarii: q̄ accedunt ad ministrū dni: et erit eis locus in domos et in sanctuario sanctū. Vigintiq̄q; autē milia i longitudine: et decē milia latitudis erit leuitis q̄ ministrāt domui. Ipsi possidebūt viginti gazophilacia et possessionē cuitatis dabitis q̄q; milia latitudis: et i longitudis vigintiq; milia fm separationē sanctuarii omni domui israel. Principi quoq; hinc et inde in separationē sanctuarii ⁊ in possessione ciuitatis: ⁊ pro facie separationis sanctuarii: et p facie possessionis vrbis a latere maris vsq; ad mare: et a latere orientis vsq; ad orientē. Longitudinis erit iuxta vnū quēq; pte a termino occidentali vsq; ad terminū orientalē: de terra erit ei possessio i israel. Et nō expulsabūt vltra principes populū meū: sed terrā dabūt domui israel fm tribus eorū. Hec dicit dnus deus. Sufficiant vobis principes israel: iniquitatē ⁊ rapinas iam remittite: iudicium ⁊ iustitiā facite. Separate cōstituta vestra a populo meo: ait dnus deus. Statera iusta: ephi iusto ⁊ bat⁹ iustus erit vobis. Ephi ⁊ bat⁹ eq̄lia ⁊ omⁿ mēsure erūt: vt capiat decimā pte chori bat: et decimā pte chori ephi. Iuxta mēsurā chori: erit eq̄ libratio ecclesie. Siclus autē viginti obolos habet. Porro viginti sicli: viginti q̄q; sicli: q̄ndecim sicli: mnā facietis. Et hec erit pmitte quas tollētis: certā pte ephi de chori frumenti ⁊ certā pte ephi de chori ordei. Mensura aq̄ olei. Bat⁹ olei decima pte chori: et decē bati chori facietis: q̄ decē bati i plēo chori: et arietē pōs de grege de centū de bis q̄ nutriuntur i sacrificium ⁊ holocaustū ⁊ i pacificis: ad expiandū p eis: ait dnus deus. Omⁿ populus terre hebit pmitias hās principi i israel. et super principē erūt holocausta et sacrificia et libamina i solēnitatib⁹ et i kalēdis et in sabbatis: et i omnibus solēnitatib⁹ israel. Ipse faciet p peccato sacrificia ⁊ holocausta ⁊ pacificia ad expiandū p domo israel. Hec dicit dnus deus. In primo menseⁿ pma mēsis sumes vitulum de armento immaculatū: et expiabis sanctuariū. Et tollet sacerdos de sanguine eō: et ponet p peccatoⁿ: ponet in postibus domⁿ: et in quatuor angulis crepidinis altaris: et i postib⁹ porte atrii interioris. et sic facies in septima mēsis p vnoquoq; qui ignorantiā: errore deceptus est: expiabis p domo. In primo mēse quartadecima die mensis: erit vobis pasche solēnitas. Septē diebus azima comedēt: et faciet princeps in die illa pro se et pro vniuerso populo terre vitulū p peccato. et in septem dierū solēnitate faciet holocaustum dno: septē vitulos et septē arietes immaculatos quotidie: septem diebus ⁊ p peccato hircū capiet: et sacrificium

C

E

F

G

H

I

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

V

X

Y

Z

Ro. 10. b.

Ru. 1. c.

a

b

c

d

e

f

g

h

i

k

l

m

n

o

p

q

r

s

t

v

x

y

z

ephi p vitulisz ephi p arietē faciet ⁊
olei hin p singula ephi. Septimo men
se quintadecima die mensis in solēni
tate facietis iuxta dicta sunt p ce
prem diebus septem pro peccato ⁊ pro holo
causto et in sacrificio et in oleo.

C.S. Hic sacrificius sabbati neome
niq; qs porta sancta erit debuit et ex
re principis ⁊ ppli ad exaudiendum deuotē de
spōtaneo holocausto principis; pnc
ceps possit dare de destructione eo
quinarum. Capitulum.xlvi.

B Hec dicit dñs de⁹. Porta atri
oriente q respicit ad orientē erit
clausa sex diebus qb⁹ opēr fit. Die au
tē sabbati aperiē. Sed et die calēdar
aperiet ⁊ ingrediet princeps p viā vestibu
li porte deforis et stabit i limite porte
Et facient sacerdotes holocaustū et ⁊ ⁊
pacifica ei⁹ ⁊ adorabit sup limē porte
et egredietur. Porta aūt nō claudetur usq;
ad vesperam. Et adorabit ppls terre ad
ostiū porte illius sabbat⁹ et i calēdis
coram dño. Holocaustū aūt hoc offeret
princeps dño i die sabbatis sex agnos i
maculatos ⁊ arietē imaculatū. Et sacri
ficiū qd offerit manu ei⁹ et olei hin p
singula ephi. In die aūt calēdarū vitu
li de armento imaculatū ⁊ sex agni et
arietes imaculati erūt et ephi p vitu
li ⁊ ephi. Qs p arietē faciet sacrificium.
De agnis aūt sicut invenerit manus ei⁹ olei
p singula ephi. Cūq; ingressus fuerit princeps
p viā vestibuli porte ingrediatur p eā
dē viā exeat. Et cū intrabit ppls terre in
aspectu dñi i solēnitatib⁹ q ingredit p
viā porte meridiane. Porro q ingredit
viā porte aquilonis. Nō revertēt p viā por
te p qua ingressus est ⁊ e regione illius
egredietur. Princeps aūt i medio eorū cū
ingredientib⁹ ingredietur cū egredientib⁹
egredietur. Princeps aūt i medio eorū ex
ingredientib⁹ ingredietur cū egredientib⁹
egredietur. In solēnitatib⁹ et in festis erit
sacrificium ephi p vitulū ⁊ ephi p
arietē. In agnis aūt erit sacrificiū sic
ut invenerit manus eius et olei hin p sin
gula ephi. Cū aūt fecerit princeps ⁊ on
tanū holocaustū aut pacifica voluntaria
dño aperietur ei porta q respicit ad
orientē et faciet holocaustū suū ⁊ paci
fica sicut fieri solet in die sabbati
et egrediet ⁊ claudetur porta postq; ex
ierit. Et agnus cum suo ant imaculatū fa
ciet holocaustū q iuste dño. Semp mane
faciet vitulū. Et faciet super eū sacrificium
eo caramane: mane terciā partē ephi et de
oleo tertiā partē hin vt misceat ⁊
cū tritico dño legitimū iugiter ⁊
tuus. Facies agnū et sacrificiū ⁊ ⁊
caramane: mane holocaustū semp.
Hec dicit dñs de⁹. Si dederit ⁊
domum alicui de filiis suis hereditas
eius filiorū erit possidebitur
hereditarie. Si aūt dederit ⁊ ⁊
hereditate sua de servorum suorum
usq; ad annū remissionis ⁊ ⁊
tur ad principē. Hereditas autem ⁊
filius eius erit. Et non accipiet princeps
de hereditate populi p violentia ⁊
possessione eorum; sed de possessione
hereditate dabit filiis suis ⁊ ⁊
spgat ppls meus vnus q; q; a possessione
sua. Et introduxit me p ingressum ⁊
erat et latere porte in gazophylacia
sacerdotū ad sacerdotes: q respiciēt
ad aquilonē. Et erat ibi locus ⁊ ⁊
occidētē. Et dixit ad me. Iste locus
vbi coquent sacerdotes pcipē ⁊ ⁊
delictorū ibi coquēt sacrificium ⁊ ⁊
efferāt i atrio exterior ⁊ sanctificet ⁊
Et eduxit me in atrio exterior ⁊ ⁊
duxit me per quatuor angulos atrii
Et ecce atriolum erat in angulo ⁊
atriola singula per angulos atrii ⁊
q; quatuor angulis atrii atriola ⁊
quadraginta cubitorū longitudine ⁊
ginta p latis. Mensure vnius quatuor ⁊
et parietes p circuitū ambiēs quatuor
atriola: et culine fabricate erant sub
porticus p gyrū. Et dixit ad me. Iste ⁊
domus culinarū in qua coquēt ministri
domus dñi victimas populi.

C.S. De aqs multis q procedēt ⁊
templo: de gra baptismi: de diuisione ⁊
qua hereditarie accepit israel ⁊ ⁊
cinitas: cui⁹ nomē e dom⁹ iudaeorum.

Et cōuertit me ad ostium domus
et ecce aq egredebant sub ⁊
men domus ad orientē. Facies enim
mus respiciebat ad orientē. Aque
de ⁊ descendebant in latus ⁊ ⁊
meridie altaris. Et eduxit me ⁊ ⁊
porte aquilonis et circuit me ad ⁊
ostium porta exterior ⁊ viam ⁊ ⁊
bat ad orientē. Et ecce aq ⁊ ⁊
a latere dexterio ⁊ ⁊
orientē ⁊ habebat ⁊ ⁊
fuerat mensus cubitorū ⁊ ⁊
duxit me ⁊ aquam ⁊ ad talos. ⁊
sumpsit mensus ⁊ ⁊
per aquam usq ad genua. Rursus
mensus est mille ⁊ ⁊
usq ad renes. Et mensus est mille ⁊
rentē quē nō potui ⁊ ⁊

fortiores et aq profundi torrētis q non
poterant transiri. Dixit ad me. Certe
vidisti fili hominis. Et duxit me et cōuertit
ad ripā torrētis. Cūq; me pertulisset
ecce in ripa torrētis ligna multa
nimis ex vtraq parte. Dixit ad me. Aq
hic q egrediūt ad tumulos habuli orientis
descendūt ad plana deserti: et ibunt
mare et exibūt ⁊ sanabuntur aq. et
omnis anima q serpit quocūq; venerit
torrēs vivere erūt pisces multi satis
q; venerit illuc aq hec. Et sanabūtur
et erūt omnia ad quē venerit torrēs: et stabūt
super illa piscatores. Ab engaddi vsq
ad engallim siccatio sagenarum erit.
plurime species erūt pisciū ei⁹ sicut pis
ces maris magni multitudinis nimis.
In iisdem autē et ⁊ in palustribus nō
sanabuntur: in salinas dabuntur. ⁊ super
torrente oriētur in ripis eius ex vtraq
parte omne lignū pomiferū. Non defluet
folium eorum nō deficiet fructus ei⁹. per
singulos menses afferet primitias: q
aq eius de santuario egredientur. Et erit
fructus eius in cibū: et folia ei⁹ ad medicinā.
Hec dicit dñs de⁹. Hic est terminus
in quo possidebit terram israel duodecim tri
bus israel: quoniam duplicē funiculum
dabo possidebit autē ea singuli equi ⁊
fratres suos: super quā levavi manū meam
vt darem patribus vestris. ⁊ cadet terra hec
vobis i possessionē. Hic est autē terminus
terre ad plagā septentrionalem ma
ris magnoris et ad oriētē hominis sadada
emath berotha: sabarim: que est inter
medium damasci ⁊ confinii emath: domus
thechi qui iuxta terminū auranitis. Et erit
terminus a mari usq ad atriū enon ter
minus damasci et ab aquilone ad aquilonem terminus emath plaga septentrionalis. porro plaga orientalis de medio
auranitis et de medio damasci et de medio
galaad: et de medio terre israel iordanis
terminabis ad mare orientale metietis
plagā orientalē. Plaga aūt australis
meridiana a thamar usq ad aquas
contradictionis cadetis torrēs usq ad
mare magnum: hec est plaga ad meridiem australis. ⁊ plaga maris: mare magnum a confinio per directum donec
veniatis contra emath: hec est plaga maris. ⁊ di
videtis terram istam vobis p tribus israel
mittetis eā in hereditatem vobis ⁊ ⁊
advenis q accesserint ad vos qui ge
nerant filios i medio vestri: et erunt
vobis sicut indigene inter filios israel
cum vobis habebit possessionē i medio tri
buum israel. In tribu autē quacūq; fue
rit advenerit habitis possessionē ibi
ait dominus deus.

C.S. Hic describitur diuisio terre
quam ad intraneos. Capitulum.xlvii.

Et hec nomina tribuū a finibus
aquilonis iuxta via ethalō pergē
tibus emath atriū enon terminū dama
sci ad aquilonem iuxta via emath. Et erit
ei plaga orientalis mare: dan partem a
termino dan a plaga orientalis usq ad
plagā maris aserpnaet: sup terminū
aser a plaga orientalis usq ad plagā ma
ris neptalim vna. Et sup terminū ne
phtalim a plaga orientali usq ad plagā
maris: manasse vna. Et sup terminū ⁊
manasse a plaga orientalis usq ad plagā
maris ephraim vna. Et super terminū
ephraim a plaga orientali usq ad plagā
maris: ruben vna. Et sup terminū ruben
a plaga orientalis usq ad plagā maris
iuda vna: et sup terminū iuda a plaga
orientali usq ad plagā maris: erūt pri
mitie: quas separabitis viginti quinque mil
bus calamis latitudinis ⁊ longitudinis
sicut singule partes a plaga orientali
usq ad plagā maris: et erit sanctuarium
in medio eius. primitie quas separabitis
dño: longitudo viginti quinque milib⁹: et
latitudo decē milib⁹. Hec aūt erūt pri
mitie sanctuarii sacerdotū ad aquilonē
longitudinis viginti quinque milia: ⁊ ad
mare latitudinis decē milia: sed et ad
oriētē latitudinis decē milia: ⁊ ad me
ridiē longitudinis viginti quinque milia.
et erit sanctuarium dñi in medio ei⁹. Sacerdotibus sanctuarius erit de filiis sa
doch q custodierūt cerimonias meas: ⁊
cū erraverūt eius erraverūt filii israel
sicut erraverūt et levite et erūt eis pri
mitie de primitiis terre sanctuarium
terminū levitarū. Sed ⁊ levitis
similiter iuxta fines sacerdotū viginti
quinque milia longitudinis ⁊ latitudinis
decem milia. Omis longitudo viginti
quinque milia: et latitudo decē milia.
et nō venūdabūtur ex eo neq; mutabunt
neq; trāsferent primitie terre: sanctificate sunt dño. Quinque milia aūt q sup
sunt i latitudine p viginti quinque milia
oppidum erūt vobis in habitaculū ⁊ in
suburbanum: et erit ciuitas i medio ei⁹.
⁊ hec mensure eius. Ad plagā septentrionalē quingenta ⁊ quatuor milia: ⁊ ad plagā
meridianā quingenti ⁊ quatuor mil
ia: ad plagā orientalē quingenti ⁊ quatuor milia: ad plagā occidentalē quingenti ⁊ quatuor milia: erūt aūt suburbana eius ⁊ ⁊
tio ad aquilonem duceret quinquaginta: ad

meridiē ducēti ḋnquagīta ⁊ ad oriēte
ducenti ḋnquagīta ⁊ ad mare ducenti
ḋnquagīta. Q̄d autē reliquū fuerit in
lōgitudine ſm ꝑmitias ſcſſiarū: decem
milia l ouēte et decē milia l occidēte:
erūt ſicut ꝑmitie ſcſſiarū. Et erūt fru
ges eꝝ in panes his q̄ ſeruiūt ciuitati
Scriptēte autē ciuitati operabunt ex
oibus tribub⁹ iſrl. Oēs ꝑmitie vigin
tiq̄nq; milia: vigintiquinq; milia in
q̄drū ſeparabunt: ꝑmitias ſcſſiarū:
in poſſeſſione ciuitatis. Q̄d autē reli
quū fuerit: ꝑncipis erit ex oi pte ꝑmi
tiarū ſcſſiarū ⁊ poſſeſſionis ciuitatis
e regione vigintiquinq; milia ꝑmitiarū
vſq; ad terminū orientalē: ſ; et a mari
e regione vigintiquinq; milia vſq; ad ter
minū maris. Siliter in ꝑtrib⁹ ꝑncipis
erit: ⁊ erūt ꝑmitie ſcſſiarū: ⁊ ſcſſiarū
ſcſſiarū ꝑncipis erit. Et quod reliquum fuerit
in medio eius. De poſſeſſione autem le
uitarum de poſſeſſione ciuitatis in medio
partium principis: erit a terminis iuda et
terminis benjamin et principi pertinebit
Et reliqui tribus erunt tales portiones a
plaga orientali vſque ad plagam occidentalem
benjamin una. et porta terminis ſimeon
a plaga orientali vſque ad plagam occidentalem
ſimeon una. Et ſub terminis ſimeon
a plaga orientali vſque ad plagam occidentalem
iſachar una. et ſub terminum
iſachar a plaga orientali vſque ad plagam
occidentalem zabulon una. et ſub terminum
zabulon a plaga orientali vſque ad plagam
maris: gadon una. et ſub terminum gad ad
plagam auſtri in meridie: et erit finis de
thamar vſque ad aquas contradictionis ca
des: hereditas per mare magnum. Hec
est terra quam mittetis in ſorte tribus iſrl:
et he partitiones earum dicit dominus deus. Hi
egreſſus ciuitatis. A plaga ſeptentrionali
quingentos ⁊ quatuor milia menſurabis:
per ciuitatis l oib⁹ tribub⁹ iſrl. Por
te tres a ſeptentrione. Porta ruben una:
porta iuda una: porta leui una. et ad pla
gam orientalem quingentos et quatuor milia
Et porte tres: porta ioſeph una: porta
benjamin una: porta dan una. et ad plagam
meridianam quingentos et quatuor milia
metiet. et porte tres. Porta ſimeonis
una: porta iſachar una: porta zabulon
una. et ad plagam occidentalem quingentos
et quatuor milia. et porte eorum tres: porta
gadon una: porta aſeron una: porta neptalim
una. Per circuitum decem et octo milia. et
nomen ciuitatis ex illa die: dominus ibidem.

¶ Ezechiel ꝓpheta explicit.

¶ Prologus ſancti Hieronymi i
Danielem ꝓphetam incipit.

Danielem ꝓphetam
ſeptuagīta interpre
tes ſit ſalutaſſe: cum
legentes ꝓtrahen
tis editionem: hoc
accidere in meſſe ſa
tis q: ſmo chaldaico
⁊ q̄huſdā ꝓpcratib⁹ a nro diuerſo
par: noluerit ſeptuagīta interpretes
dē ſigne lineas i trāſlatione fuerit
ſub noſe cop ab alio neſcio quo ex
tis chaldeā linguā ſciente edidi
ber: ſiue aliud q̄d cauſe extitere
rās hoc uſi affirmare poſſunt: ſed
veritate diſcoſdet: ⁊ recto iudicio ſa
diat⁹ ſit. Sed q̄d ꝓpe danielem
et eſdrā hebraicis q̄dē litteris
deo ſermone cōſcriptos: ⁊ nonnullos
mie pericopen: iob q̄q; ſi erratum
gus plurimā habere ſocietatē. Dum
ego adoleſcēt⁹ poſt quinquennium
tulū lectionē ac flores rethoricorum
me in lingue huius pistrinis rede
ſem: ⁊ multo ſudore multoq; tempore
vix cepiſſem anhelantia ſiridentia
verba reſonare: quaſi per crepitantia
bulas rarū deſup lumen aſpiran
pegi nouiſſime in daniele: ⁊ tanto
dio affectus ſum: vt deſperaterim
ta omnem laborem veterem relinquere
contēnere. Verus adhoc tante ra
dā hebreo: ⁊ illud mihi erbut ſa
gua ingerēte labor impiob⁹ elimi
et q̄ mihi videbar ſciol⁹ iter dedi
cepi rursus eſſe diſcipul⁹ chaldaicus
Et vtq; fatear: vſque ad pſtē tempus
poſſi ſmonē chaldaicū legere relinquere
q̄ ſonare. Hec idcirco refero: ⁊
difficultatē vobis danielis offerre
apō hebreos nec ſuſanne habet ſed
riū: nec hymnū trium pueroꝝ nec ſed
draconis fabulas: q̄o nos quia in
orbe diſperſe ſunt perſi antepoſita
q̄q; iugulante ſubtecum ſine vitiorum
apud imperitos magnā partē ſcrip
tis detriceſſe. Sudui ego quidē ad
ceptoribus indeo: ⁊ ſuſanne ver
ret hiſtoriā: ⁊ a greco neſcio quo ex
diceret eſſe cōficta: illud opponens
origenē q̄s aphricanū oppoſuit: ⁊
logias has opothoꝝ ſebynoꝝ ſy
apotoꝝ pynoꝝ pro ſe de greco ſermone
deſcēdere. Cuius rei nos intelligentiam
noſtris hanc poſſumus tenere ſen
gſa ꝓcam⁹ ꝓtinuo de arbore ſcia
riſſe eſi ſi eo pereas ⁊ a ſerpente
te ꝓminuat angel⁹: vel nō ſit ꝓpe
ant lentos: id eſt ſi fieri illis ꝓmi

mouiſſent aliud q̄d ad arboris nomē
cōmes. Deinde tanti fuiſſe oculi tri
bus pueris cauillabantur: ⁊ in camino
eiuentis incēdia metro luderēt: ⁊ per
cantis ad laudes dei oſa elementa puo
cirent. Ac q̄ miraculū diuineq; aſpi
rationis indicū: vel diaconū interfec
tū aſſerant: vel ſacerdotū belis ma
cionis deprehēſos q̄ magis prudētia
ſaturis ꝓtiq; ꝓphetali eſſent ſpū ꝓ
phetare. Cum vero abacuq; veniret ⁊ de
ſuda ſ; ſed ſed raptus diſcophoꝝ lecti
tant q̄ ſuo ceplus vbi legiſemus i
ſtoria tam ſāmēto quēq; ſanctorum
gentis volaſſe corporeiter in pūcto ho
ne tante terrap ſpacas trāſiſſe. Cui cuz
q̄ſtio noſtris ſatis ad ſoḡnduz pōdo
philaſtrī: ⁊ ech tēlē addutiſſet in medium
⁊ cuerat eū de chaldea in iudeā fuiſſe
transtatus: verum ſi hoc ſi: et ex ſpōſolu
mine demonſtrauit ezechielem in ſpū
ſe ridiſſe tranſpoſitus. Denq; ⁊ apoſto
lum ſm vide licet vt eruditū virum: ⁊
q̄ legē ab hebreis didiciſſet: nō fuiſſe
ſuſam affirmare ſe raptuz in corpore:
ſed diuiſſe. Siue in corpore ſiue extra
corpus neſcio: deꝝ ſcit. Ita et talib⁹ ar
gumēte apocryphas in ſidio eccleſie
fabulas arguebat. Sup qua re lector
arbitro iudicii derelinquēs illud ad
monco nō haberi daniele apud he
breos inter ꝓphetas: ſed inter eos q̄
agiographa cōſcriſſerunt. In tres ſi
quidē partes oſa ab eis ſcriptura di
uidit⁹. In legē l ꝓphetas: ⁊ i agio
graphā eſt i quinq; et octo ⁊ et in
ꝓdicam libros: de quo nō ē huius tē
poris diſſerere. Que aſit et hoc ꝓphe
tarum ꝓtra hunc libū porphyrius
obiaciatur: ⁊ eſt methodius cuſe
beius apollinaris: q̄ multis verſuum
milib⁹ ꝓdante reſpōdētes: ne ſcto
in certo o lectori ſatiſfecerint. Unde
obſecro eos: o paula ⁊ euſtochiſ ſuſ
dana p me ad eſt ꝓceꝝ: vt q̄dū l hoc
opuſculo ſum: ſcribā aliqd gratiuo
ſtrenue eccleſie: ⁊ q̄ſi poſteris. Pre
ſertim q̄ ꝓpe iudeus obiaterētiſ nō ſa
ns mouet: q̄ in ꝓtēq; ꝓtē aut amo
re libantur aut odio.

¶ Prologus explicit.

¶ Daniel ꝓpheta incipit.

¶ C.s. De filiis captiuis q̄s elegit na
bucodonoſor: ⁊ docere eos litteras
Quēq; de abſtinētia. Cap. i.

Anno tertio regni io
achim regis iudae ✠ Re. 2. ⁊ ✠ b.
venit nabuchodonoſor
rex babylonis hierusalem: et obſedit eam
et tradidit dominus in manu eius ioachim regem
iudaeae partē vaſorum domus dei: et aſportauit eā in terram ſenaar in domum dei ſui: ⁊ vaſa tulit in
domum thesauri dei ſui. Et ait rex ar
phanaz ꝓpoſito eunuchorum: vt introduceret de filiis iſrael et de ſemine regio ⁊
ꝓtannoꝝ pueros: in quib⁹ nulla eſset
macula: decoros forma et eruditos omni
ſapientia cautos ſcientia ⁊ doctos diſcipli
a: et qui poſſent ſtare i palacio regis
vt docerent eos litteras ⁊ linguam chaldeorum. Et ſtatuit eis rex annonam per
ſingulos dies de cibis ſuis: ⁊ de vino
vnde bibebat ipe: vt enutriri trib⁹ annis: ⁊ poſtea ſtarēt in conſpectu regis.
Fuerunt ergo inter eos de filiis iuda
daniel ananias miſael azarias. Et im
poſuit eis ꝓpoſitus eunuchorum nomina
daniel: balthaſar: ananiam: ſidrac: miſae
lem: miſaet azariae: abdenago. Propoſuit autem daniel in corde ſuo: ne pollueretur de menſa regis: neq; de vino po
tus eius: rogauit eunuchorum prepo
ſitum: ne cōtaminaretur. Dedit autem
deus daniel gratiam: miſericordiam in
conſpectu principis eunuchorum: et ait
princeps eunuchorum ad daniel. Ti
meo ego dominum meum regem: qui cōſtituit
vobis cibus ⁊ potus: quid ſi viderit vultus
veſtros macilentiores pre ceteris
adoleſcentibus coetus veſtri: condemnabitis caput meum regi. Et dixit daniel ad malaſſar: quem cōſtituerat princeps eunuchorum ſuſ daniel: ananiam
miſaelem et azariam. Tenta nos obſecro ſeruos tuos diebus decem: et dentur
nobis legumina ad veſcendum: et aqua
ad bibendum: et deſplicent vultus noſtri
et vultus pueroꝝ q̄ veſcuntur cibo regio
et ſicut videris facies tuas ſeruis tuis
Qui audito ſermone huiuſmodi tentauit eos diebus decem. Poſt dies autem decem
apparuerunt vultus eorum meliores ⁊
corpulentiores pre omnibus pueris q̄ veſcebantur cibo regio. Igitur malaſſar tollebat cibaria q̄ primus poterat eos: ⁊ vinum
eius legumina. Pueris autem his dedit deus
ſcientiam ⁊ diſciplinam in omni libro ⁊ ſapientia: daniel autem intelligentiam omni visionum ⁊ ſomniorum. Cōpletis ergo diebus
poſt quos dixerat rex vt introducerentur

introduxit eos ꝓ ꝓlit⁹ eunuchoꝝ. Cū
spectu nabuchodonosor. Cūq; eis lo-
cut⁹ fuisset rex: nō ſūt inuēti tales ꝑm
uerlis vt daniel: ananias: misael: azar
rias: et steterūt in ꝓspectu regis: et oē
verbū ſapiēte ⁊ intellect⁹ q̄ ſuſcita-
tus eſt ab eis rex: inuenit in eis decu-
plū ſup cūctos hariolos ⁊ magos qui
erant in ꝓuinciſ regno ei⁹. Fuit autē
daniel vſq; ad annū primū cyri regis.

CC.S. De ſomnio nabuchodonoſor:
quod fugit ab eo: de ſapientib⁹ occide-
dis: de oratione daniellis: et interpreta
tione ſomnij. Capitulū.

B In anno ſecdo regni nabuchodo-
noſor: vidit nabuchodonoſor ſom
nium ⁊ pterrit⁹ eſt ſpūs ei⁹: et ſomnij
ei⁹ effugit ab eo. Precepit aūt rex vt
vocarētur hariolī et magi ⁊ maleficī
chaldei: vt indicarēt regi ſomnia ſua.
Qui cū venīſſent ſteterūt coꝝ rege: et
dixit ad eos rex. Vidi ſomniū: mente
cōfuſus ignoro quid viderim. Reſpon
derūtq; chaldei regi ſyriace. Rex l ſem
piternū viue: die ſomniū ſeruis tuis: et
interpretationē ei⁹ indicabim⁹. Et rſpōdēs
rex: ait chaldeis. Sermo receſſit a me
niſi indicaueritis mihi ſomniū ⁊ cōſi-
deratā ei⁹: peribitis vos ⁊ domⁿ veſtre
publicabunt. Si aūt ſōniū ⁊ pectura
ei⁹ narraueritis: ꝑmia ⁊ dona ⁊ hono-
rem multū accipietis a me. Somniū
ſcire ⁊ interpretationē ei⁹ indicate mihi.
Rſpōderūt ſecdo atq; dixerūt. Rex ſom
niū dicat ſeruis ſuis: ⁊ interpretationē
et indicabim⁹. Rſpōditq; rex: ait. Cer
te noui q̄ tp̄s redimitis: ſciētes q̄ re
cesſerit a me ſermo. Si ergo ſomniū
nō indicaueritis mihi: vna eſt de vobis
ſentētia: q̄ interpt̄ationē quoq; falla
cēt decepcione plenā cōpoſuerītis: vt
loquamini mihi donec tp̄s ꝑtranſeat.
Sōniū itaq; dicite mihi: vt ſciā q̄ in
terpretationē quoq; ei⁹ verā loquamini
Rſpōdētes ꝗ chaldei coram rege dixerūt
Nō eſt hō ſup terram q̄ ſermonē tuum
rex poſſit implere: ſz neq; regū quiſq;
magn⁹ ⁊ potēs verbum hmōi ſuſcitaſt
ab oī ariolo ⁊ magno ⁊ chaldeo. Ser-
mo em quē tu q̄ris rex grauis eſt: nec
reperiet q̄ſq; q̄ indicet illū in ꝓſpectu
regis: exceptis dīis quoq; nō eſt cum ho
minib⁹ cōuerſatio. Quo audito: rex in
furore ⁊ ira magna ꝓcepit: vt perirēt
omēs ſapientes babylonis. Et egreſſa
ſentētia: ſapientes interficiebant. Que
rebat daniel ⁊ ſocii ei⁹ perirēt. Tūc
daniel rediſuit de lege atq; ſētēta ab
arioch principe militie regis q̄ egre-
ſus fuerat ad interficiēdos ſapientes
babylonis. Et interrogauit q̄ ita ma
ge ꝑtē acceperat. Quā ob cām in
crudelis ſnia a facie regis eſt egreſ-
ſa. Cui ſ rē indicaſſet arioch danielī.
niel egreſſus rogauit regē vt ſtatu
ret ſibi ad ſolutionē iudicādi: ingre-
ſſus eſt domū ſuā: ananiaq; et ma-
ſael et azarie ſocius ſuus: id eſt mi-
ſael et qrerēt miam a facie dei cēli:
ſacramēto iſto: ⁊ nō perirēt cum
ceteris ſapiētib⁹ babylonis.
Tūc daniel mſterij ꝓuisionē nocte
relatū eſt. Et benedixit daniel deū cē-
locū: ait. Sit nomē dī benedictū
ſeculo ⁊ vſq; in ſeculū: q̄ ſapiētia ⁊ fo-
tudo ei⁹ ſunt: ipe mutat tp̄ra et
trāſfert regna atq; ſtituit ea: ſa-
tiā ſapiētib⁹ ⁊ ſciētiā intelligētib⁹
ſciplinā. Ipſe reuelat ꝓfunda et ſe-
ditā: nouit in tenebris ſtitutā: et
cū eo eſt. Tibi deus patrū meōrū
or teq; laudo: q̄ ſapiētiā ⁊ fortitudī
dediſti mihi: ⁊ nūc oſtēdiſti mihi q̄
gauim⁹ re: q̄ ſermonē regis ꝓpe
nobis. Poſt hec daniel ingreſſus a
arioch quē conſtituerat rex ꝑ ſa-
ꝓpiētes babylonis: ſic ei locutus eſt.
Sapiētes babylonis: ne pdas
me in ꝓſpectu regis: et ſolutionē
narrabo. Tūc arioch feſtinā introdu-
danielē ad regē: ⁊ dixit ei. Inuen
minē de filiis trāſmigrationis iu
ſolutionē regi annunciet. Rſpōdens
dixit daniel: cui⁹ nomē erat balta
ſar. Putas ne vere potes mihi indica
nium q̄ vidi ⁊ interpretationē eius
rſpōdēs daniel coram rege ait. Mſterū
q̄ rex interrogat ſapiētes magos
riolī ⁊ aruſpices nequeūt indicare
gis: ſed eſt deus in celo revelans
ſtia q̄ indicauit tibi rex nabucho
ſor: q̄ vētura ſunt nouiſſimis ꝑ
ſōniū tuū ⁊ viſiones capitis tui
bili tuo huiuſcemodi ſunt. Tu
gitare cepiſti in ſtratu tuo de
tuū: poſt hec ⁊ reuelat mſtera
dit tibi q̄ vētura ſūt. Mihi aūt
piētia q̄ eſt in me ꝑ q̄ in omēs
tib⁹ ſacēm hoc reuelatū eſt: id eſt in
terpretatio regi manifeſtaſſem
tationes mētis tue ſcires. Tu
bas: et ecce quaſi ſtatua vna
Statua illa magna ⁊ ſtatura
ſtabat ꝑta te: et intuit⁹ eſt eam
lis. Huiu⁹ ſtatue caput ex aur
erat: ꝑectus aūt ⁊ brachia ex

argento: et venter: et femora ex ere: et ſ die aūt
ferro. Pedes q̄dā pars erat ferrea: q̄
ē aūt fictilis. Aſpiebas ita donec ab
ſcſſus eſt lapis de mōte ſine manib⁹:
⁊ percuſſit ſtatuā in pedib⁹ eius ferreis et
fictilib⁹: ⁊ comminuit eos. Tūc pterita ſū
pariter ferrum: teſta: argētū ⁊ aurum: ⁊
redacta quaſi l fauilla eſtiue areē q̄ ra
pta ſunt vēto: nullusq; locus inuentus eſt
eis. Lapis aūt q̄ percuſſerat ſtatuā facta
eſt mōs magn⁹: et implevit oēm terram.
Hoc eſt ſomniū. Interpretationē
quoq; eius dicēm coram te rex. Tu rex re
gū es: deus cēli: regnū ⁊ fortitudinē
et imperiū: gloriam dedit tibi: et oēa in
quibus habitat filij hominū: bestie agri: vo
lucres quoq; cēli dedit in manu tua: ⁊
ſubdidit te: tibi oēm ſa ꝓuinciſ
ergo caput aureū ⁊ poſt te ſurget re
gnū aliud minus te argēteū: regnū ter
tium aliud ereū: q̄ imperabit oēm terre
regnū q̄rtū erit velut ferreum
Quā ferrū cōminuit et domat oēa: ſic
comminuet et pterit oēa hec. Porro q̄ vi
diſti pedes et digitos pē testā figuli
et pē ferreā regnū diuisum erit: q̄ tū
de plātario ferri orietur. Sicūm q̄ vidi
ſti ferrū mixtū teste et luto: et digitos
pedū ex pte ferreos: et ex parte fictiles
ex parte regnū erit ſolidum: ⁊ ex parte
mixtū. Quia aūt vidiſti ferrū mixtū
teste et luto: ꝑmiſcebūt q̄dē humano
ſemine: ſz nō adherebūt ſibi: ſicuti fer
rum miſceri nō pōt teste. In diebus autē
regnorū illorū ſuſcitabit deus celi regnū
q̄ in ſecūm nō diſſipabit: et regnū eius
alteri ꝓlo nō tradet. Cōminuet aūt
cōſumet oēa regna hec: ⁊ ipm ſta
bit in ſecūm. Sicūm q̄ vidiſti q̄ de mō
te abſcſſus eſt lapis ſine manib⁹: et cō
minuit teſtā ⁊ ferrū: et argētū ⁊ au
rum: deus magn⁹ oſtendit regi q̄ ventura ſunt
poſtea: et vere eſt ſomniū: et fidelis in
terpretatio eius. Tunc rex nabuchodono
ſor cecidit l facie ſua: ⁊ daniel adora
uit: et hostias ⁊ incenſum ꝓcepit vt ſacrifi
cārent ei. Loquens q̄ rex ait daniel. Vere
deus vē deorum eſt et dōs regum: reue
lans mſteria q̄ſm tu potuiſti aperire ſa
cramētum hoc. Tunc rex daniel l ſubli
mat extulit munera amplā ⁊ magna de
dit ei: poſtituit eū ꝓcipē ſup oēm pro
uinciam babylonis: ꝓfectū ⁊ magm ſup cū
ctos ſapiētes babylonis. Daniel autē
postulauit a rege: poſtituit ſup opa ꝓ
uinciē babylonis: ſidrac misac ⁊ abdena
go. Ipſe autē daniel erat l porta reg'.

CC.S. De ſtatua aurea quā adorari
ꝓcepit rex: quā q: nō adorauerūt pue
ri: miſſi ſūt l fornacē ardentem ob ſone azarie
de cātico trium puerorū ⁊ de liberatione
eorū: q̄ liberati a rege exaltati ſunt. Capitulū.

S Nabuchodonoſor rex fecit ſtatuā
aureā altitudīe cubitorū ſexagi
ta latitudīe cubitorū ſex. et ſtatuit eā
in campo dura, pūcie babylonis. Itaq;
nabuchodonoſor: rex miſit ad ꝓgregā
dos ſatrapas magiſtratū⁹ iudices du
ces et tyranos optimates ⁊ ꝓfectos
oēſq; ꝓcipes regionū vt pueniret ad
dedicationē ſtatue quā erexerat nabu
chodonoſor rex. Tūc ꝓgregati ſunt ſa
trape magiſtratū⁹ iudices duces ⁊ ep
rānt et optimates: q̄ erāt in poteſtatis
bus cōſtituti: et oēs principes re
gionū vt pueniret ad dedicationē ſta
tue quā erexerat nabuchodonoſor rex
Stabant aūt l ſpectu ſtatue quā po
ſuerat nabuchodonoſor: et ꝓcō cla
mabat valēter. Vobis ō populis tri
bub⁹ linguis l hora q̄ audieritis ſonitū
tube et ſiſtule ⁊ cytharē ſambuce ſalte
rij ⁊ ſymphonie et oēs generis mu
licorū: cadētes adorate ſtatuā auream
quā ſtituit nabuchonoſor rex. Si q̄s
autē nō ſtratū adorauerit: eadē hora
mittet in fornacē ignis ardētis. Poſt
hec igit ſtatim vt audierunt oēs ppli
ſonitū tube et ſiſtule et cytharē: ſam
buce et ſalterij: ſimphonie et oēs ge
neris muſicorū: cadentes oēs ppli: tre
b⁹ et lingue adorauerūt ſtatuā auream
quā cōſtituerat nabuchodonoſor rex.
Statimq; in ipso tp̄e accedentes viri
chaldei accuſauerūt iudeos dicentes
nabuchodonoſor: regi. Rex in eternus
viue. Tu rex poſuiſti decretum: vt oēs
hō q̄ audierit ſonitū tube ſiſtule et cy
thare ſambuce ⁊ ſalterij ⁊ ſimphonie
⁊ oīnuerſi generis muſicorū: ſternat
ſe et adoret ſtatuā aureā. Si q̄s aūt p
cidēs adorauerit: mittat in fornacem
ignis ardentis. Sunt ergo viri iudei
quos cōſtituiſti ſup opa regionis ba
bylōie ſidrac/misac/ et abdenago: viri
ſti cōtēpſerūt rex decretum tuū. Deos
tuos nō colūt: et ſtatuā auream quā ere
xiſti nō adorāt. Tunc nabuchodonoſor
rex in furore ⁊ ira vt adducerēt ſidrac
misac ⁊ abdenago. Qui pſentim addu
cti ſunt in ſpectu regis: pnuciāt ei
nabuchodonoſor: rex ait eis. Vere ne
ſidrac/ misac/ ⁊ abdenago: deos meos
nō colitis: et ſtatuā aureā quā ſtituit
nō adorat⁹. Nūc ergo ſi estis pati: q̄cunq;
hora audieritis ſonitū tube: ſiſtule: et

B

B

C

B
ē.2.a.
ē.3.b.
6.b.

chare: sambuce et psalterii et sympho
nie oliscq generis musicorq: pseruite
post adorate statuã quã fecistis. Qui si nõ
adorauerit eãdẽ hora mittemini in
fornacẽ ignis ardentis. Et qis est deus
qui eripiet vos de manu mea? Ridens
ergo sidrac/misac/abdenago: dixerunt
regi nabuchodonosor. Nõ opꝰ nos de
hoc re ridere tibi. Ecce cm deꝰ nꝰ quẽ
colimꝰ: potest eripere nos de camino
ignis ardẽtis: et de manibꝰ tuis o rex
liberare. Qꝰ si noluerit notum sit tibi
rex q̃ deos tuos nõ colimus: et statuã
auream quã erexisti nõ adoramꝰ. Tunc
nabuchodonosor: repletus est furore: et
aspectꝰ faciei illiꝰ immutatꝰ est sup si
drac/misac/et abdenago. Et precepit vt
succẽderet fornax septuplũ q̃ succẽdi
cõsueuerat: et viris fortissimis de exer
citu suo iussit vt ligarꝰ pedibꝰ sidrac
misac/et abdenago mitterẽt eos i forna
cẽ ignis ardẽtis. Et cõfestim viri illi
vincti cum bracchis suis: et thiaris: et cal
ciamẽtis: et cæteris vestibꝰ: missi sũt in medio
fornacis ignis ardẽtis. Nã iussio regis
vrgebat. Fornax autẽ succẽsa erat nimis.
Porro viros illos q̃ miserant sidrac/
misac/et abdenago/interfecit flã
ma ignis. Viri aũt hi tres: id ẽ sidrac/
misac/et abdenago ceciderunt in me
dio camini ignis ardentis colligati.

¶ Que sequũt in hebreis voluminibꝰ
nõ reperiri. Et ambulabãt i medio flã
me laudãtes deum et bẹdicentes dño.
Stãs aũt azarias oravit sic: aperiẽsq
os suũ in medio ignis ait. Bẹdictꝰ es
dñe deꝰ patrũ nostrorũ: laudabile: et glo
riosum nomẽ tuũ in sẽla: quia iustꝰ es in
omnibꝰ q̃ fecisti nobis: et omnia opa tua
vera: et vie tue recte: et omia iudicia tua
vera. Iudicia cm vera fecisti iuxta oma
q̃ induxisti sup nos: et sup ciuitatẽ san
ctã patrũ nostrorũ hierlm: quia i veritate
in iudicio induxisti oia hec propter pec
cata nra. Peccauimꝰ cm et iniq̃ egimꝰ
recedẽtes a te: et deliquimꝰ i omnibꝰ
et mandatis tuis non obtemperauimꝰ
nec fecimꝰ sicut preceperas nobis vt bñ
nobis esset. Oia q̃ q̃ induxisti sup nos
et omnia q̃ fecisti nobis i vero iudi
cio fecisti: et tradidisti nos in manibꝰ
inimicorũ nostrorũ iniquorũ: et pessimorũ
prãricatorũq: et regi iniusto: et pessimo o
mnium terrã. Et nũc nõ possumꝰ ape
rire os. Cõfusio et opprobriũ facti su
mus servis tuis: et his q̃ colũt te. Ne
q̃sumus tradas nos in perpetũ: propter
nomẽ tuũ: ne dissipes testamẽtũ tuũ
neq; auferas misericordiã tuã a nobis: propter
Abrahã dilectũ tuũ: et Isaac servũ tuũ:
et Israel sanctũ tuũ: q̃ locutꝰ es eis pollicẽs
q̃ multiplicares semẽ eorũ sicut stellas
celi: sicut arenã q̃ est in littore maris.
Domine imuniti sumus plusq̃ omnes gentes
sumusq; humiles in omnibus terris tuis
die propter peccata nra. Et nõ est in hoc
tempore princeps: aut propheta: neq; dux
neq; holocaustum: neq; sacrificium: neq; oblatio: neq;
incensum: neq; locus primitiarũ coram te
possimꝰ inuenire misericordiã tuã: sed in animo
contrito: et spũ humiliatus suscipiamur.
Sicut in holocausto arietũ: et taurorũ
et sicut i millibꝰ agnorũ pinguium. Ita fiat
sacrificium nrm i conspectu tuo hodie:
placeat tibi q̃m nõ est cõfusio vãdẽ
bus i te: et nunc sequimur te in toto cor
de: timemusq; te et q̃rimus faciẽ tuã:
cõfundas nos: sed fac nobiscũ secũdũ
suetudinẽ tuã: et secũdũ multitudinẽ misericordiarũ
tuarũ: et eripe nos in mirabilibꝰ tuis
et da gloriã nomini tuo dñe: et cõfundãtur
omes q̃ ostendũt servis tuis mala. Cõfun
dant in omnipotẽtia tua: et robur eorũ
frangat: et sciãt q̃ tu es dñs deꝰ solus gle
riosus sup omẽ terram: et nõ cessabãt
q̃ miserãt eos ministri regis succẽdẽ
re fornacẽ nafta: et stuppa: et picẽ: et
eleo: et effundebãt flãmã sup fornacẽ
cubit. q̃dragintanouẽ: et erupit
cẽdit q̃ reperit iuxta fornacẽ de
deis. Angelꝰ aũt dñi descẽdit cũ aza
ria: et socijs eius in fornacẽ: et excussit
flãmã ignis de fornace: et fecit mediũ
fornacis q̃si ventũ roris flãtẽ: nõ tãgit
eos omo ignis neq; contristauit
neq; molestiã intulit. Tunc hi tres q̃si
vno ore laudabãt: et glorificabãt
et benedicebãt deũ i fornace dicẽtes. Bẹ
dictꝰ es dñe deꝰ patrũ nostrorũ: et laudã
bilis: et gloriosus: et superexaltatꝰ i sẽla
et bẹdictũ nomẽ glie tue sanctũ: et la
dabile: et superexaltatũ in omnibꝰ sẽlis. Bẹ
dictꝰ es in tẽplo sancti glorie tue: et q̃
laudabilis: et superexaltatꝰ i sẽla. Bẹdictꝰ
es in throno regni tui: et laudabilis
et superexaltatꝰ i sẽla. Bẹdictꝰ es q̃ sedes
super abyssos: et sedes sup cherubim: et la
dabilis: et superexaltatꝰ in sẽla. Bẹdictꝰ
es firmamẽto celi: et laudabilis: et glo
riosus i sẽla. Bẹdicite oia opa dñi dño
mino: laudate: et superexaltate eũ in sẽla.
Bẹdicite angeli dñi dño: laudate
celi dño: laudate. Bẹdicite aq̃ omes q̃ super
celos sunt dño: laudate: et superexaltate
eũ in sẽla. Bẹdicite omes virtutes dñi dño
mino laudate: et superexaltate eũ in sẽla.

Bẹdicite sol: et luna dño: laudate: et superex
altate eũ i sẽla. Bẹdicite stelle celi dño
laudate. Bẹdicite imber: et ros dño: laudã.
Bẹdicite omes spũs dei dño: laudate. Bẹdicite
ignis: et estus dño: laudate. Bẹdicite frigus
et estus dño: laudate. Bẹdicite rores: et
pruina dño: laudate. Bẹdicite gelu: et frigus
dño: laudate. Bẹdicite glacies: et nives dño
laudate. Bẹdicite noctes: et dies dño: lauda
te. Bẹdicite lux: et tenebre dño: laudate.
Bẹdicite fulgura: et nubes dño: laudate.
Bẹdicat terra dñm: laudet: et superex
altet eũ in sẽla. Bẹdicite montes: et col
les dño: laudate. Bẹdicite vniuersa germi
nãtia in terra dño: laudate. Bẹdicite fon
tes dño: laudate. Bẹdicite maria: et flu
mina dño: laudate. Bẹdicite cete: et omia que
mouentur in aqis dño: laudate. Bẹdicite oes
volucres celi dño: laudate. Bẹdicite oes
bestie: et pecora dño: laudate. Bẹdicite filij
hominũ dño: laudate. Bẹdicat israel dñm: lau
det: et superexaltet eũ i sẽla. Bẹdicite sa
cerdotes dñi dño: laudate. Bẹdicite serui
dñi dño: laudate. Bẹdicite spũs: et anime iusto
rũ dño: laudate. Bẹdicite sancti: et humiles cor
de dño: laudate. Bẹdicite ananias azaria mi
sael dño: laudate: et superexaltate eũ i sẽla.
Qui eruit nos de inferno: et saluos fecit de manu mortis: et liberauit nos ẽ
medio ardẽtis flãme: et de medio ignis
eruit nos. Confitemini dño q̃m bonus
q̃m in sẽlũ misericordia eius. Bẹdicite oes reli
giosi dño deo deorũ: laudate: et exaltate
eũ quia i sẽla misericordia eius. ¶ Hucusq;
in hebreo nõ habẽtur que posuimꝰ de
benedictionis cõtione trãslata sunt.
¶ Tunc nabuchodonosor rex obstupuit
et surrexit festinanter: et ait optimatibꝰ suis
Nonne tres viros misimus in medio
ignis cõpeditos? Qui respõdẽtes ro
gẽ dixerũt. Vere rex. Rẽdit rex: et ait. Ecce
ego video quattuor viros solutos: et ambulãtes in medio ignis: et nihil cor
ruptionis in eis est: et species quarti similis
filio dei. Tunc accessit rex nabuchodo
nosor ad ostium fornacis ignis ardentis
et ait. Sidrac/misac/et abdenago serui
dei excelsi: exite: egredimini: et venite. Sta
timq; egressi sunt sidrac misac et abde
nago de medio ignis. Et cõgregati sa
trape et magistratꝰ: et iudices: et potẽtes
regis cõsiderabãt viros illos: q̃m nihil
prãdabãt habuisset ignis i corporibus eorũ
et capillus capitis eorũ nõ esset adustus
neq; saraballa eorũ nõ fuissent immuta
ta: et odor ignis nõ trãsisset p eos. Et
erupit nabuchodonosor: ait. Bẹdictꝰ
deus deorũ sidrac videlicet misac et ab
denago q̃ misit angelũ suũ: et eruit ser
uos suos q̃ crediderũt in eũ: et verbũ
regis immutauerũt: et tradiderũt cor
pora sua ne seruirẽt: et ne adorarẽt omẽ
deũ excepto deo suo. A me ergo posi
tum est hoc decretũ vt omis populus tri
bus et lingua quecũq; locutꝰ fuerit
blasphemiã cõtra deũ sidrac/misac/et
abdenago dignũ: et domꝰ eius vastẽ
tur. Nec enim est alius deus q̃ possit ita sal
uare. Tũc rex promouit sidrac/misac/et
abdenago in pulcra babylonis. Nabu
chodonosor rex cũ omnibꝰ pplis: gẽtibꝰ: et li
guis q̃ habitãt in vniuersa terra: pax
vobis multiplicẽt. Signa et mirabilia
fecit apud me deus excelsus. Placuit
ergo mihi pãdere signa eius: q̃ ma
gna sunt: et mirabilia eius q̃ fortia: regnũ
eius q̃ regnũ sempiternũ: et potestas
eius in generatione et generationem.

¶ C. S. Aliud somnium regis: et de ter
mine vanitatis: de amissione regni
et habitatione eius cũ bestiis: comedit
q̃ fenum vt bos: et restitutione ppl pe
nitentiam regis: et de arbore. Cpm. iiij.

EGo nabuchodonosor: quietus eram
in domo mea: et floreẽs i palatio
meo. Somnium vidi q̃ perterruit me: et
cogitationes mee in stratu meo: et vi
siones capitis mei cõturbauerũt me.
Et p me ppositus est decretũ vt intro
ducerẽt in cõspectu meo cuncti sapien
tes babylonis: et vt solutionẽ somnij in
dicarẽ mihi. Tunc ingressi sunt barto
lomei magi chaldei et aruspices: et somnũ
narraui in cõspectu eorũ: et solutionem
eius nõ indicauerũt mihi donec collega
ingressus est in cõspectu meo daniel:
cui nomẽ balthasar sm nomẽ dei mei
qui habet spũ deorũ sanctorũ in semet
ipso: et somnium coram ipso locutus sum
Balthasar princeps bartolomorũ q̃m ego
scio q̃ spũ sanctorũ deorũ habeas i te:
et omis sacramẽtũ nõ te possibile tibi vi
siones somnium meorũ quas vidi: et so
lutionẽ earũ narra. Visio capitis mei i
cubiculo meo. Videbam: et ecce arbor
in medio terre: et altitudo eius nimia.
Magna arbor: et fortis: et pertingens
cõtingẽs celũ. Et pspectꝰ illius erat vsq;
ad terminos vniuerse terre. Folia eius
pulcherrima: et fructus eius nimis: et esca
vniuersis. In eo erat cibus omibus: sub
ea habitabãt
animalia cũ bestiis: et in ramis eius pues
sabãt volucres celi: et de eis vescebãt
omis caro. Videbã in visione capitis mei
sup stratum meum: et ecce vigil: et sanctus de celo descẽdit: clamauit fortiter

9. di. c. r.
1. q. 1. c. l
paterne.

23 q. 4. c.
qn vult: et
c nõ inue
niter.

1. co.

2. Re. 5. c.

et sic ait. Succidite arborem & precidite ramos eius: excutite folia eius & conspergite fructus eius: fugiat bestia q̃ subter ea sunt
C et volucres celi de ramis eius. Verumtamen germen radicum eius i terra sinite: vallisque tur vinculo ferreo: ereo i herbis q̃ foris sunt: & rore celi tingat: & cum feris pars eius in herba terre. Cor eius ab hoiano permutetur: et cor ferei detur eius: & septem tempora mutent super eum. In sententia vigilum decretum est: & sermo sanctorum & petitio: donec cognoscant viuentes: quia dominatur excelsus in regno hominum: & cuicumq; voluerit det illud: & humilem hominem constituet super eum. Hoc somnium vidi ego Nabuchodonosor rex. Tu autem balthasar interpretationem narra festinanter: quia omnes sapientes regni mei non sunt solutione edicere mihi. Tu autem potes quia spiritus sanctorum in te est. Tunc daniel cui nomen balthasar: cepit intra semetipsum tacitus cogitare quasi una hora: & cogitationes eius conturbabant eum. Respondens balthasar dixit.
D Domine somnium hoc quod te oderunt & interpretatio eius hostibus tuis sit. Arbor quam vidisti sublimis atque robusta: cuius altitudo attingit ad celum & aspectus eius in omnes terras: rami eius pulcherrimi: & fructus eius nimius: & esca eius in ea subter eam habitantes bestie agrorum: & ramis eius commorantes aues celi: tu es rex qui magnificatus es & inualuisti & magnitudo tua crevit & pervenit usque ad celum: et potestas tua in terminos vniuerse terre. Quod autem vidit rex vigilem & sanctum descendere de celo & dicere. Succidite arborem & conquassate illam attamen germen radicum eius in terra dimittite
E et vinciat ferro & ere in herbis foris: & rore celi conspergatur: & cum feris sit pabulum eius donec septem tempora mutent super eum. Hec est interpretatio sententie altissimi quod venit super dominum meum regem. Eicient te ab hominibus & cum feris erit habitatio tua
Jo. 40. d. 1. 5. f. 1. c. & fenum vt boves comedes: & rore celi infunderis. Septem quoque tempora mutabunt super te donec scias quod dominetur excelsus super regnum hominum: & cuicumque voluerit det illud. Quod autem precepit vt relinquerent germen radicum eius: id est arboris regnum tuum tibi manebit postquam cognoueris potestatem esse celestem. Quamobrem rex consilium meum placeat tibi: peccata tua elemosinis redime: & iniquitates tuas misericordiis
De. pe. di. t. c. quibus pauperum: forsitan ignoscet deus delicto tuo
Eccl. 3. o. 16. Omnia hec venerunt super nabuchodonosor regem. Post finem mensis duodecim in
F aula babylonis deambulabat. Respondens dixit: nonne hec est babylon magna quam ego edificauit in domum regni: in robore fortitudinis mee et in gloria decoris mei? Cum sermo adhuc esset in ore regis: vox de celo cecidit: Tibi dicitur nabuchodonosor rex: regnum tuum transibit a te: ab hominibus eicient te: cum bestiis feris erit habitatio tua. Fenum quasi bos comedes: septem tempora mutabuntur super te donec scias quia dominetur excelsus in regno hominum: cuicumque voluerit det illud. Eadem hora sermo completus est super nabuchodonosor: et de hominibus abiectus est: fenum vt bos comedit: et rore celi corpus eius infectum est: donec capilli eius in similitudinem aquilarum crescerent: et vngues eius quasi vngues auium. Igitur postquam finem accepit ego nabuchodonosor oculos meos ad celum leuauit: et sensus meus redditus est mihi: et altissimo benedixi: & laudauit et glorificauit eum qui potestas eius potestas sempiterna: et regnum eius in generatione & generationem: et omnes habitatores terre apud eum nihilum reputati sunt. Iuxta voluntatem eius fecit & in virtutibus celi & in habitatoribus terre: et non est qui resistat manui eius & dicat ei: quare fecisti? In ipso tempore sensus meus reversus est ad me: et ad honorem regni mei decoris quoque pulcritudo mea reuersa est ad me: et optimates mei et magistratus mei requisierunt me: et in regno meo restitutus sum: et magnificentia mea amplior addita est mihi. Nunc igitur ego nabuchodonosor laudo et magnifico & glorifico regem celi: cui omnia opera eius vera et omnes vie eius iudicia: quia gradientes in superbia potest humiliare.

C.C.S. Balthasar videns in vasis templi vidit manus scribentes in parietem iuxta interpretationem danielis prophete regnum: et successit ei darius. Cap. v.

B Balthasar rex fecit grande convium optimatibus suis mille: vnusquisque secundum suam bibebat etatem: precepit ergo iam temulentus vt afferrent vasa aurea et argentea quæ asportauerat nabuchodonosor pater eius de templo quod fuerat in hierusalem: vt biberent de eis rex optimates eius vxores eius et concubine. Tunc allata sunt vasa aurea quæ asportauerat de templo quod fuerat in hierusalem: biberunt de eis rex et optimates eius vxores et concubine eius. Bibebant vinum et laudabant deos suos aureos et argenteos et ereos: ferreos ligneosque et lapideos. In eadem hora apparuerunt digiti quasi manus

mitis scribentis contra candelabrum in superficie parietis aule regis. Et rex aspiciebat articulos manus scribentis. Tunc facies regis commutata est: et cogitationes eius perturbabant eum: et compages renum eius soluebantur: et genua eius ad se inuicem collidebant. Exclamauit itaque rex fortiter vt introducerent magos chaldeos et aruspices. Et ploquens rex ait sapientibus babylonis. Quicumque legerit scripturam hanc et interpretationem eius manifestam michi fecerit: purpura vestietur: torquesque aurea habebit in collo: et tertius in regno meo erit. Tunc ingressi sunt sapientes non potuerunt scripturam legere: nec interpretationem eius indicare regi. Unde rex balthasar satis conturbatus est: et vultus illius immutatus est. Sed et optimates eius turbabant. Regina autem propter que acciderat regi et optimatibus eius: domum conuiuii ingressa est: et ploquens ait. Rex in eternum viue. Ne te conturbent cogitationes tue neque facies tua immutet. Est vir in regno tuo in quo spiritus deorum sanctorum habitat: et diebus patris tui scientia et sapientia inuente sunt in eo. Nam et rex nabuchodonosor pater tuus principem magorum incantatorum: chaldeorum et aruspicum constituit eum. Pater inquam tuus rex: spiritus amplior et prudentia intelligentiaque interpretatio somniorum et obscura solutio secretorum ac solutio ligatorum inuente sunt in eo: hoc est in daniel: cui rex posuit nomen balthasar. Nunc itaque daniel vocetur: et interpretationem narrabit. Igitur introductus est daniel coram rege. Ad quem profatus rex ait. Tu es daniel de filijs captiuitatis iudeorum quem adduxit pater meus rex de iudea? Audiui de te quod spiritus deorum habeas: et scientia intelligentiaque ac sapientia amplior inuente sunt in te. Et nunc introgressi sunt in conspectu meo sapientes magi: vt scripturam hanc legerent: et interpretationem eius indicarent mihi: et nequiuerunt sensum huius sermonis edicere. Porro ego audiui de te quod possit obscura interpretari: et ligata dissoluere. Si ergo potes scripturam legere: et interpretationem eius indicare mihi: purpuratus vestietur: torque aurea circa collum tuum habebis: et tertius in regno meo princeps eris. Ad quem respondens daniel: ait coram rege. Munera tua sint tibi: et dona domus tue alteri: scripturam autem legam tibi rex: et interpretationem eius ostendam tibi. O rex deus altissimus regnum & magnificentiam & gloriam & honorem dedit nabuchodonosor patri tuo: et propter magnificentiam quam dederat ei: omnes populi: tribus & lingue timebant eum: et metuebant eum. Quos volebat interficiebat: et quos volebat percutiebat: & quos volebat exaltabat: et quos volebat humiliabat. Quo autem eleuatus est cor eius: et spiritus illius obstinatus est ad superbiam: depositus est de solio regni sui: & gloria eius ablata est: et a filijs hominum eiectus est. Sed et cor eius cum bestiis positum est: et cum onagris erat habitatio eius. Fenum quasi bos comedebat: et rore celi corpus eius infectum est: donec cognoscerent quod deus altissimus regnum hominum: et quem voluerit suscitabit super illum. Tu autem filius eius balthasar non humiliasti cor tuum cum scires hec omnia: sed aduersus dominum celi eleuatus es. et vasa domus eius allata sunt coram te: et tu optimates tui: vxores tue et concubine tue vinum bibisti. Et ea deos argeteos et aureos et ereos: ferreos: ligneosque et lapideos quod non videbant neque audiebant: neque sentiebant laudasti. Porro deum quod habet flatus tuus in manu sua et omnes vias tuas non glorificasti. Idcirco ab eo missus est articulus manus quod scripsit hoc quod exaratum est. Hec autem scriptura quod digesta est. Mane thecel phares. Et hec interpretatio sermonis. Mane numerauit deus regnum tuum: et complevit illum. Thecel appensus es in statera: et inuentus es minus habens. Phares diuisum est regnum tuum: datum est medis: et persis. cum hec audisset rex: indutus est daniel purpura: et circumdata est torques aurea collo eius: et hereditatem est de eo quod haberet potestatem tertius in regno suo. Eadem nocte interfectus est balthasar rex chaldeorum: et darius medus successit in regnum annos natus sexagintaduos.

C.C.S. Satrape accusant regi dario danielem: missus est in lacu leonum: et a deo liberatus. Capitulum. vi.

Placuit dario et constituit super regnum satrapas centum viginti vt essent in toto regno suo: et super eos principes tres ex quibus daniel primus erat satrape illis redderent rationem: et rex non sustineret molestiam. Igitur daniel superabat omnes principes et satrapas: quia spiritus dei amplior erat in illo. Porro rex cogitabat constituere eum super omnem regnum. Unde principes & satrape querebant occasionem vt inuenirent daniel et latere regis nullamque camam et suspitionem reperire potuerunt eo quod fidelis esset: et omnis culpa et suspitio non inuenirent in eo. Dixerunt ergo viri illi. Non inuenimus daniel

huic aliquā occasionē nisi forte l lege
dei sui. Tunc principes ⁊ satrape surri
puerunt regi: et sic locuti sunt ei. Dari
rex in eternū viue. Consilium inierunt cuncti
principes regni tui magistratus ⁊ satrape
senatores et iudices quod decretum statuere
rium creare et edictū: vt quicūq petierit
aliquā petitionē a quoq deo ⁊ homine
vsq ad xxx. dies nisi ad te rex mittat l
lacū leonū. Nūc itaq rex firma sentē
tiam: et scribe decretū vt nō immutet quod
statutū ē a medis ⁊ persis: nec quicquam
cuiq liceat. Porro rex darius posuit edi
ctum ⁊ statuit. Quod cum daniel perisset:
idem ptinuitā legē: ingressus est domum
suā et fenestris aptis i cenaculo suo con
tra hierūm tribus tpibus die flectebat
genua sua ⁊ adorabat: ptēdebatq; coram
deo suo: sicut ante facere ptuenerat. Viri
ergo illi curiosius inquirentes inuenerē
danielē orātē et obsecrātē deum suum: et
accedētes locuti sunt regi sup edicto.
Rex nūquid nō ptinuisti vt omis hō qui
quam roganet quēq de tūs hominibus vsq ad dies
triginta nisi te rex mittat l lacū leonū?
Ad q̃s rndēs rex ait. Verū fmo iuxta
decretum medorum atq persarum: quod quam
cari nō licet. Tunc rndentes dixerunt coram
rege. Daniel de filiis captiuitatis iude
non curauit de lege tua ⁊ de edicto quod
statuisti: sed tribus tpibus p die orat obse
cratione sua. Quibus cū audisset rex
satis ptristatus est: et p daniele posuit
cor vt liberaret eum: vsq ad occasum
solis laborabat eruere illū. Viri aūt
illi ite illi gētes regē dixerūt ei. Scito
rex: quia lex medorum atq persarum est vt omne
decretū quod cōstituerit rex nō liceat im
mutari. Tunc rex precepit: et adduxerunt
danielē ⁊ miserūt eum i lacū leonū. Di
xitq; rex daniele. Deus tuus quē colis sp
ipse liberabit te. Allatusq; est lapis vnus
et positus est sup os lacū: quē obsignau
it rex annulo suo et annulo optimatū
suorum: vt nō fieret ptra daniele. Erabat
ter in domum suā: dormiuit i ceratus.
Sibiq non sunt allati coram eo: insup et
somnū recessit ab eo. Tunc rex p mo di
luculo psurgēs: festinus ad lacū leonū
perrexit: appropinquāsq; lacui daniel
le voce lacrimabili inclamauit: et af
fatus est eum. Daniel serue dei viuētis deus
tuus cui tu seruis putas ne valuit te li
berare a leonibus? Et daniel regi rndē
dens ait. Rex i eternū viue. Deus meus
misit angelū suū: ⁊ pclusit ora leonum ⁊
nō nocuerūt mihi: quia coram deo iustitia
inuēta est i me. Sed ⁊ coram te rex delic
tū nō feci. Tunc vehementē rex gauisus
est sup eo: et daniele precepit educi de
lacu. Eductusq; est daniel de lacu: ⁊ nō
lesio inuenta est in eo: quia credidit deo
suo. Iubente aūt rege: adducti sunt
viri illi q accusauerūt danielē: et in lacū
leonū missi sunt: ipsi ⁊ filii ⁊ uxores
eorum: nō puenerūt usq ad pauimētū: et
donec arriperent eos leones: et omnes
ossa eorum cōminuerunt. Tunc darius
rex scripsit vniuersis pplis tribus
et linguis habitantibus i vniuersa
ra. Pax vobis multiplicet. A me ꝓ
cretum est decretum vt in vniuersoperio
regno meo tremescāt ⁊ paueāt deum
nielis. Ipse est enim deus viuens et
⁊ stans: regnūq eius nō dissipabitur
testas eius vsq ad eternū. Ipse liberans
atq; saluator: faciēs signa et mirabilia
in celo ⁊ i terra: qui liberauit daniel
lacu leonum. Porro daniel perseuerauit
vsq ad regnū darii: regnūq cyri
C.C.S. Visio quattuor aliarum bestiarum
ra quattuor regnorum de antiquorum
rum: de audita filii hominis: et de ea
chriistorum de iudicio. Capitulum vii.

Anno primo balthasar regis Ba
bylonis daniel somnū vidit. Visio aūt capitis eius in cubili suo. Tunc
niuz scribēs: breui sermone oportebat
summatimq; pstringēs: ait. Videbam
visione mea nocte: et ecce quattuor ventos
celi pugnabāt in mari magno: et
tuor bestie grādes ascēdebāt de mari
diuersā inter se. Prima qui leonis ha
bebat aquē. Aspiciebā donec ablati
sunt ale eius: et sublata est terra: et
pedes qui hō stetit: et cor eius datum est
Et ecce bestia alia similis ursi: et ipsa
tit: tres coste erāt i ore eius: et sic
bus eius: sic dicebāt ei. Surge comedo
de carnes plurimas. Post hec aspi
bā et ecce alia qui pard: et alas habēs quasi
auis quatuor: sup eius quatuor capitibus
i bestiae: et potēs data est ei. Post hec
ei cbā i visione noctis: et ecce bestia quarta
terribilis atq; mirabilis fortis: nimis
Dentes ferreos habēs magnos: comedēs
dēs atq; pminuēbat: reliq pedibus
pculcās. Diuersa aūt erat cetera bestia
quā videram ante eā: et habēs cornua
cōsiderabā cornua: ecce cornu aliud
tuli: ortus est de medio eorum: tres
cornibus primis euulsis sunt a facie eius
ecce oculi quasi oculi hominis erāt i cornu hoc
et os loquens grandia. Aspiciebā donec
throni positi sunt: et antiquus dierum sedit
Vestimētū eius candidū quasi nix: et capilli
capitis eius quasi lana munda. Thronus eius

flamme ignis: rote eius ignis accensus
flumen igneum rapidusq; egredebatur
a facie eius. Millia millium ministrabant ei.
et decies millies centena millia assistebā
ei. Iudicium sedit: et libri aperti sunt.
Aspiciebam propter vocem sermonum grandium
quos cornu illud loquebat. Et vidi quia
interfecta est bestia: et perisset corpus eius
et traditū est ad ardēdū igni: aliaq
quoq bestiae ablata esset potestas: et spa
tium positum est eis usq ad tpa et tpo.
Aspiciebam ergo i visione noctis: et ecce
cum nubibus celi quasi filius hominis veniebat:
usq ad antiquum dierum peruenit: et ipse
ctum illius obtulerūt eū. Et dedit ei potēs
tatem honorem ⁊ regnum: et omnes populi tribus et
linguē ipsi seruiēt. Potestas eius potestas
eternā quē nō auferet: et regnū eius quod nō
corrumpet. Horruit spiritus meus. Ego
daniel territus sum in his: et visiones
capitis mei conturbauerunt me. Accessi
ad unū de assistētibus: et veritatē qre
bā ab eo de omnibus his. Qui dixit mihi
interpretationē sermonum et docuit me.
Hē quattuor bestie magne: quattuor sunt
regna q̃ consurgēt de terra. Suscipiēt
aūt regnū sancti dei altissimi et obtine
bunt regnum usq in sēm ⁊ in sēm sē
culi. Post hoc volui indēter discere
de bestia quarta q̃ erat dissimilis valde
ab omnibus ⁊ terribilis nimis. Dentes eius
ferreos: et ungues eius aereos: comedebat ⁊ pminuebat
reliq pedibus suis conculcabat. Et
de cornibus decem q̃ habēt in capite: et de
illo quod ortū fuerat ante quē ceciderāt
tria cornua: et de cornu illo quod habēt
oculos: et os loquēs grandia: et maiora
erat ceteris. Aspiciebam: et ecce cornu illud
faciebat bellum aduersus sanctos: et
praeualebat eis donec venit antiquus dierum
et iudicium dedit sanctis excelsi: et tpo ad
uenit: et regnum obtinuerunt sancti. Et sic
ait. Bestia quarta regnum quartum erit in
terra quod maius erit omnibus regnis: et
deuorabit vniuersam terram: et conculcabit
et cōminuet eā. Porro cornua decem
ipsi reges decem reges erūt et alius consurget
post eos: et ipse potentior erit
primis ⁊ tres reges humiliabit. Et ser
mones contra excelsum loquetur sanctos
altissimi conteret. Et putabit quod possit
mutare tpa et leges: et tradent i manu
eius usq ad tpo et tpa ⁊ dimidium tpis.
Et iudicium sedebit vt auferat potēstā
et conteratur et disperetur usq in finem.
Regnū aūt et potēs ⁊ magnitudo regnorum
q̃ est subter omne celum: dētur populo
sanctorum altissimi: cuius regnum: regnum sem
piternum erit: et omnes reges seruiēt ei et
obedient. Hucusq finis verbi. Et ego da
niel multum cogitationibus meis cōtur
babar: et facies mea mutata est in me
verba autem in corde meo cōseruabam.
C.C.S. De ariete et hircorum interpreta
tionibus arietis et hirci. Capitulum viii.

Anno tertio regni balthasar re
gis visio apparuit mihi. Ego
daniel post id quod videram in principio:
vidi in visione mea cum esset in susis
castro quod est i helam regione. Vidi autē
in visione cū me sup porta platani: leuans
ut oculos meos et vidi. Et ecce aries
vnus stabat ante paludem: habēs cornua
excelsa: et cornu excelsius altero atq; succre
cēs. Posita vidi arietem cornibus
ventilārē cōtra occidētē ⁊ cōtra aqlo
nem ⁊ cōtra meridiēi et oēs bestie nō
poterant resistere ei: neq; liberari de
manu eius: fecitq; sm voluntatē suā: et
magnificatus est. Et ego intelligebā. ecce
autē hircus capra: veniebat ab occidē
te sup facie totius terre: et nō tangebat
terram. Porro hircus habēt cornu insig
ne inter oculos suos: et venit usq ad
arietē illū cornutū quē videram stāte
ad porta: et cucurrit ad eū i petu fo
rtitudinis suē. Cūq appropinquasset ppe
arietē: effrēatus est i furore percussit arietē
et cōminuit duo cornua eius: et non pote
rat aries resistere ei. Cūq eum missis
set in terram: conculcauit: et nemo erat qui
liberare arietē de manu eius. Hircus autē
capra magnificatus est nimis. Cum
crescisset fractū ē cornu magnum: et orta
sunt quattuor cornua subtus illud p quattuor
ventos celi. De uno aūt ex eis egressus
est cornu vnum modicū factū ē grande
cōtra meridiē ⁊ ptra orientē ⁊ ptra for
titudinem. et magnificatus ē usq ad for
titudinem celi: et deiecit de fortitudine et
de stellis: et conculcauit eas. et usq ad
principē fortitudinis magnificatus est
et ab eo tulit iugē sacrificium: et deiecit
locus sanctificationis eius. Robur autē da
tus est ei cōtra iugē sacrificium: ppter
peccātū: et prauit veritatē i terram: et pspe
rabit ⁊ fecit: et audiuit vnum de sanctis
loquētē: et dixit vnus sanctus alterius: nescio
cui loquēti. Usququo visio iugis sacri
ficium ⁊ peccatū desolationis q̃ facta est
sanctuarium ⁊ fortitudo cōculcabitur: et di
xit ei. Usq ad vesperam et mane dies
duo milia trecentī: et mundabit sanctua
rium. Factū est autē cum videret ego da
niel visionem: et qrerē intelligētiam: ecce
stetit in cōspectu meo quasi species viri

E Et audiui uocē uiri inter uiam: clama
uit ⁊ ait. Gabriel fac intelligere istam
uisionem: ⁊ uenit ⁊ stetit iuxta ubi ego
stabā. Cumq; uenisset pauēs cecidi in
faciem meā: et ait ad me. Intellige fili
hominis: quia in tpe finis cōpletē uisio.
Cūmq; loqrēt ad me: collapsus sum p
nus i terrā. Et tetigit me: statuit me
in gradu meo: dixitq; mihi. ego ostendam tibi quæ futura sunt ⁊ nouissimo
maledictionis: quia hæc tpe finem habent
Aries qui uidisti habere cornua: rex
medorū et persarū. porro hircus
capraru: rex græcorū est: et cornu grāde
qd erat inter oculos eius: ipse est rex primus
F Qd aūt fracto illo surrexerūt quatuor
pro eo: quatuor reges de gēte eius cōsur
gent: sed non in fortitudine eius. et post
regnū eorū cū creuerint iniquitates: cōsur
get rex impudens facie et intelligēs
ppōnes: et roborabit fortitudo eius: ⁊
nō in uiribus suis: ⁊ supra q̄ credi pōt
uniuersa pastabit ⁊ prosperabit ⁊ faciet
et interficiet robustos: ⁊ ppm sctōr
ꝝ uoluntatē suā: et diriget dolus i
manu eius: ⁊ cor suū magnificabit: et in
copia rerum oīm occidet plurimos et
cōtra principē principū insurget: et sine
manu conteret. et uisio ista ⁊ mane q̄
dicta est: ⁊ ua est. Tu q̄ uisionē signa: q
post multos dies erit. et ego Daniel
langui et egrotaui per dies. Cūmq; sur
rexissem: faciebam opera regis: et stu
debam ad uisionem et non erat qui in
terpretaretur.

C.S. De uione danielis: de ubo angeli ⁊ septuaginta hebdomadib⁹. ⁊c

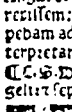

A anno primo darii filij
assueri de semine mede
rum qui imperauit sup re
gnū chaldeorū anno pno
regni eius. ego Daniel
intellexi in libris nume
ri annorū: de quo factus est sermo dñi
ad hieremiā. pphetā: ut cōplerent de
solationes hierlm septuaginta anni:
et posui faciē meā ad dñm deum meū
rogare ⁊ deprecari i ieiunijs: in sacco ⁊ ci
nere ⁊ orauī ad dñm deū meū ⁊ confes
sus sum: ⁊ dixi. Obsecro dñe deus ma
gne et terribilis: custodiēs pactū ⁊ mise
ricordiā tibi ⁊ ⁊ custodientib⁹ mādata
tua. Peccauimus: iniquitatē fecimus: iniqe
egimus ⁊ recessimus et declinauimus
B a mādatis tuis ac iudicis. Nō obedi
uimus seruis tuis pphetis q̄ locuti
sunt i nomine tuo: regib⁹ nrīs ꝓncipib⁹
nrīs: prib⁹ nrīs: omiq; plo terre. Tibi
dñe iustitia: nobis autem pfusio faciei
sicut est hodie uiro iudaē habitanti
bus hierlm et omi israel: his q̄ ppe fuerūt
his q̄ procul in uniuersis terris ad quas
eiecisti eos ꝓpter iniqtates eorū in quibus
peccauerūt in te dñe. Nobis confusio
faciei: regib⁹ nrīs: ꝓncipibus nrīs: et
pribus nrīs q̄ peccauerūt. Tibi autem
dño deo nro misericordie: quia
ceissimus ⁊ recessimus nō audiuimus uocē tua
dñi nri ut ambularemus in lege eius quam
posuit nobis p seruos suos pphetas
et omis israel p uariauerūt sunt legē tuā
et declinauerūt nec audierūt uocē tuā
et stillauit sup nos maledictio et de
uatio q̄ scripta est in libro moysi fa
mi dei q: peccauimus ei. et statuit serme
nes suos quos locutus est sup nos et
sup ꝓncipes nrīos q̄ iudicauerūt nos
ut sup induceret i nos magnū malum
quale nunq̄ fuit sub oī celo sm q̄ fa
ctū est i hierlm: sicut scriptū est in lege
moysi. Oīne malū hoc uenit sup nos
et nō rogauimus faciē tuam dñe deus
noster ut reuerteremur ab iniqtatib⁹
nrīs: ⁊ cogitaremus ueritatē tuam. et
uigilauit dñs sup malicia: et addux
eā sup nos. Iustus dñs deus nr in oī
bus opib⁹ suis q̄ fecit. Non enim audi
mus uocē eius. et nūc dñe deus nr qui
eduxit pplm tuū de terra egipti
in manu forti: ⁊ fecisti tibi nomen sicut
diem hāc: peccauimus iniqtatē seruimus
dñe in oīm iustitiā tuā. Auertat ira
cro ira tua: ⁊ furor tuus a ciuitate tua
hierlm: et a mōte sctō tuo. propter pec
cata nra ⁊ iniqtates patrū nrōrū hierusa
lē ⁊ ppls tuus i opprobrio sunt oīb⁹
qui circuitū nrm. Nūc ergo audi
deus nr oronē serui tui et preces eius et
ostende faciem tuā sup sanctuariū tuū
qd desertum est. Propter temetipsum
inclina deus meus aurē tuā et audi. aperi
oculos tuos ⁊ uide desolationē nrām
et ciuitatē sup quā inuocatū est nomen
tuū. Neq; enim in iustificationib⁹ nris
ꝓsternimus ꝓces ante faciē tuā sed
miserationib⁹ tuis multis: exaudi. et
placare dñe: attende et fac. Ne mores
ꝓpter temetipsum deus meus q̄ nomen
tuū inuocatū est sup ciuitatē et sup
ppm tuū. Cūq; adhuc loqrer et orarem
et cōfiterer peccata mea et peccata ppli mei
israel ut ꝓsternerem ꝓces meas in cōspectu
dei mei: p monte sctō dei mei: adhuc
me loquente et oratione mea: ecce uir
gabriel quē uideram in uisione a principio
cito uolans tetigit me in tpe sacrificij
uespertini: et docuit me ⁊ locutus est mi
hi: et dixit. Daniel nūc egressus sum
ut docerem te: intelligeres. Ab exordio
precū tuarū egressus est sermo. Ego aūt
ueni ut indicarem tibi: quia uir desideriorū
es. Ita q̄ animaduerte sermonē: et intelligē
uisionē. Septuaginta hebdomades abbre
uiate sunt sup ppm tuū: et sup ciuitatē
sanctam tuā ut cōsumetur prauaricatio et
finem accipiat peccatum: et deleat iniqtas:
et adducat iustitia sempiternam: et impleat
uisio ⁊ ꝓphetia: unguat sanctū sanctorū.
Sciato q̄ et animaduerte ab exitu sermonis
ut iterum edificet hierlm usq; ad xpm
ducis hebdomades septem ⁊ hebdoma
des sexaginta duo erūt. Et rursum edi
ficabit plateas ⁊ muros i angustia tempo
rum. Et post hebdomades sexaginta duas
occidet xpus et non erit eius ppls qui
eum negaturus est. Et ciuitatem ⁊ sanctuarium
dissipabit ppls cum duce ueniente. et finis
eius uastitas: ⁊ post finem belli statuta
desolatio. Confirmabit autem pactū multis
hebdomada una: et in dimidio hebdo
madis deficiet hostia ⁊ sacrificium. et
erit i templo abominatio desolationis
usq; ad cōsummationē et finem per
seuerabit desolatio.

C.S. De apparitione diri uestiti li
nis: de michael: ⁊ principibus græcorū
⁊ persarum. Ca. x.

Anno tertio regni cyri regis per
sarū uerbū reuelatū est daniheli
cognomēto baltasar: et uerbū uerū
⁊ fortitudo magna: et intellexit eius ꝓmonē
Intelligētia enim est opus in uisione. In
diebus illis ego daniel lugebam trium
hebdomadarū dies: panē desiderabilē
nō comedi: ⁊ caro ⁊ uinū nō introiuerunt
os meū. Sed neq; unguēto unctus
sum: donec impleren̄t tres hebdo
madae dies. Die aūt uicesima et quarta
mensis fui iuxta fluuiū magnum
qui est tigris: et leuauī oculos meos ⁊
uidi. Et ecce uir unus uestitus lineis. ⁊ re
nes eius accincti auro obrizo: ⁊ corpus
eius q̄si chrysolitus: ⁊ facies eius ut
species fulguris ⁊ oculi eius ut lampades
ardentes: ⁊ brachia eius et q̄ deorsum sunt
usq; ad pedes q̄si species eris candē
tis: uox sermonis eius ut uox multitu
dinis. Vidi aūt ego daniel solus uisionē
Porro uiri q̄ erāt mecū non uiderunt
sed terror nimius irruit sup eos ⁊ fu
gerunt in abscōditū. Ego aūt relictus
solus uidi uisionē grandē hanc ⁊ non
remansit in me fortitudo: sed ⁊ species
mea immutata est in me: ⁊ marcui: nec
habui quicq̄ uiribus. Et audiui uocem
sermonis eius: et audiens iacebā cōsternatus
sup faciē meā: ⁊ uultus meus be
rebat terre. Et ecce manus tetigit me: ⁊
erexit me sup genua mea ⁊ sup articu
los manuū meārum. Et dixit ad me. Da
niel uir desideriorū intellige uba q̄ ego
loquor ad te: ⁊ sta i gradu tuo. Nunc
enim sum missus ad te. Cūmq; dixisset mi
hi sermonē istū stetit tremēs ⁊ ait ad
me. Noli metuere daniel: quia ex die pri
mo quo posuisti cor tuū ad intelligen
dum ut te affligeres in cōspectu dei tui
exaudita sunt uba tua: ⁊ ego ueni pro
pter sermones tuos. Princeps autem re
gni persarū restitit mihi uiginti ⁊ uno
diebus: ⁊ ecce michael unus de principib⁹
primis uenit in adiutorium meū: ⁊ ego
remansi ibi iuxta regē persarū. Nunc autē
ut docerem te q̄ uentura sunt populo tuo
nouissimis diebus: quia adhuc uisio in
dies. Cumq; loqrer mihi hmōi uerbis
deiecī uultū meū ad terrā et tacui: et
ecce quasi similitudo filij hominis tetigit labia
mea: ⁊ aperiēs os meum locutus sum.
Et dixi ad eum qui stabat ptra me: dñe
mi i uisione tua dissoluti sunt compa
ges mea: ⁊ nihil in me remansit uirium.
Et quō poterit iuuenis dñi mei loq̄ cum
dño meo. Nichil enim in me remansit uir
tus: sed ⁊ halitus meus interiuit. Rur
sum q̄ tetigit me quasi uisio hominis: ⁊ con
fortauit me dixit. Noli timere uir deli
deriorū: pax tibi: fortare ⁊ esto robu
stus. Cūmq; loqrer mecū: paulum dixi.
Loqre dñe mihi: quia fortasti me. Et ait
Nunq̄d scis quare uenerim ad te? Et
nūc reuertar ut pliar aduersum prin
cipē persarum: cum egrederer: appa
ruit ꝓceps græcorū ueniens. Uerumtamen
annunciabo tibi q̄d expressius est i scri
ptura ueritatis: ⁊ nemo est adiutor meus
in omib⁹ his: nisi michael ꝓceps uestr.

C.S. Dixerit angelus daniheli ō re
gib⁹ persarū: de rege q̄ est antichristus
qui extollet se cōtra dñm. Cōm. xi.

Ego autē ab anno primo darii me
diebus eius confortauī et roboraui
⁊ nunc ueritatē annunciabo tibi.
Ecce adhuc tres reges stabunt in persi
dem: quartus diuitiis opib⁹ nimis sup
omēs et cum inualuerit diuitiis suis: cō
citabit omēs aduersus regnum græcie.
Surget ꝓ tunc fortis ⁊ obtinebit ꝓuinciā
multam: ⁊ faciet q̄d placuerit ei. Et cum
steterit potentiā regni eius: diuidetur in
quatuor: uentos celi: sed nō in posteros
eius neq; sm potentiam illius q̄ domi

F.o.f. et
F.codem.
C

D

F.o.f. et
F.codem.

E.o.f. et
E.codem.

B

tus est. Et accrescet cum regnū eius etiā
i cetermos: receptio hi: et cōfortabit
rex austrini: de principib⁹ eius: et valebit
sup eū. Et vbabit vitrōe. Multa enim
vbatio eius: post finē ānoꝝ federabit.
Filia quoq; regis austri veniet ad regē aq̄
lonis facere amicitias: ⁊ nō obtinebit
fortitudinē brachij nec stabit semē eius
Et tradet ipsa: ⁊ adducetur cū adole
scētes eius: ⁊ pfortabāt eā in tpib⁹. Et
stabit de germine radicis eius plantatio: et
veniet cū exercitu: ⁊ ingrediet prouin
ciā regis aq̄lonis: ⁊ abutet eis et ob
tinebit. Insuper deos conflatos sculptilia
vasa aq̄ pciosa auri ⁊ argenti captiua
ducet i egyptū. Ipse valebit adversus
regē aq̄lonis. Et intrabit i regnū rex
austri: ⁊ reuertet ad terram suā. Filij
autē eius puocabitur: ⁊ congregabunt
multitudinē exercituū plurimoꝝ. Et
veniet festinans et inundans: ⁊ reuertet
et cōcitabit ⁊ pgredietur cū robore eius
Et puocatus rex austri egredietur ꝓp
gnabit adversus regē aq̄lonis: ⁊ ꝓpa
rabit multitudinē nimiā: ⁊ dabit mul
titudo in manu eius: ⁊ capiet multitu
dinē eraltabit cor eius: ⁊ deiciet mul
ta milia: ⁊ nō prualebit. Conuertetur
enim rex aq̄lonis: et ꝓparabit multitu
dinē multo maiorē q̄ prius. Et in fine
tēporis annorū veniet ꝓperans cum
exercitu magno et opibus nimijs. Et
in tpibus illis multi cōsurgēt adver
sus regē austri. Filij quoq; prauricato
rū ppli tui extollent: vt impleat vi
sionē et corruet. Et veniet rex aq̄lonis
et cōportabit aggeres: ⁊ capiet vrbes
munitissimas: ⁊ brachia austri nō sus
tinebit. Et cōsurgēt electi eius ad resi
stendū: ⁊ nō erit fortitudo: ⁊ faciet ve
nēs sup eum iuxta placitus suū: ⁊ nō
erit q̄ stet cōtra faciē eius. Et stabit in
terra clipeus et consumet i manu eius:
ponet faciē suā: vt veniat ad tenēdum
vniuersū regnū eius: et recta faciet cū
eo. Et filiā feminā dabit ei vt euertat
illū: ⁊ nō stabit nec illi erit. Et cōuer
tet faciē suā ad insulas et capiet multas
et cessare faciet principē opprobriū sui:
et opprobriū eius cōuertet in eū: et cō
uertet faciē suā ad imperiū terre sue:
et ipinget et corruet ⁊ nō inuenietur: et
stabit i loco eius vilissimus: et indignus
decore regis: ⁊ paucis diebus cōteret
nō in furore nec in ira stabit i loco
eius despectus: ⁊ nō tribuet ei honor re
gius. Et veniet clā ⁊ obtinebit regnū
in fraudulētia: ⁊ brachia pugnātis ex
pugnabitur a facie eius et conteretur
Insuper dux federis. Et post amicitias
cū eo faciet dolū: ⁊ ascēdet cū ꝓpa
i modico pplo: ⁊ abundātes ⁊ diues
vbes ingredietur. Et faciet quod non
certū pres eius ⁊ pres patrū eius. Ra
pinas et prēdā et diuitias eorum dispe
dietur contra firmissimas cogitationes
tuas: et hoc vsq; ad tēs. Et cōmouebit
fortitudo eius: ⁊ cor eius aduersus regē
austri i exercitu magno. Et rex austri
puocabit ad bellū multa milia exercitū
sed fortibus nimis: ⁊ nō stabit quia
adversus eū psilitū: et comedētes pa
cū cōspirabit illū exercitus eius: et ob
ruet et cadēt interfecti plurimi. Dum
quoq; regis cor erit vt malefaciat
ad mēsam vna mēdacius loquentur
pficient: ⁊ adhuc finis i alium tēs
reuertet in terrā suā cū opib⁹ multis
et cor eius aduersus testamētū sanctū
et faciet ⁊ reuertet i terrā suam. Qu
tuo tēpe reuertetur: et veniet ad austrum
et nō erit prior sic nouissimum
mēt sup eū triremes romanorū: et
et reuertetur: et indignabit contra tes
mentū sanctū: et faciet reuertetur
et cogitabit adversus eos q̄ deserue
runt testamētū sanctum: et bracchia
ex eo stabunt: polluēt sanctū fortitū
dinis: ⁊ auferēt iugē sacrificium: et da
bunt abominationē in desolationē
impū i testamētū simulabit fraudū
ter: pplm aūt scīēs deū sublimabitur
et facietur doctī i pplo: docebunt pa
rimos: ⁊ ruent i gladio ⁊ i flamma
captiuitate ⁊ i rapina diēb. cū ⁊ ce
ruerint: subleuabūtur auxilio paruo
applicabūtur eis plūmi fraudulēter.
⁊ de eruditis ruēt vt probētur et eligā
et dealbētur vsq; ad tēs pfinitū: quia
adhuc aliū tēs erit: et faciet iuxta
luntatē suā rex: et eleuabit ⁊ magnifi
cabit adversus oēm deum: et adversus
deū deorū loquet magnifica et cōsum
donec ꝓpleatur iracūdia. perpetra
q̄ppe est diffinitio: deus pertēsus
nō reputabit: ⁊ erit i cōcupiscētia
minarum: nec quēq; deorū curabit: et
uer sumpnuersa consurget. Deū ⁊
maozim i loco suo honorabitur et ad
quē ignorauerit pres eius colet aurō
argēto et lapide pciosis et deliciis
fietur faciet vt muniat maozim cum
alieno quē nō cognouerit multiplica
bit gloriam: dabit eis prētēs in multis
et terrā diuidet gratuito et in ꝓmi
nito pliabit adversus eos rex austri
et ēt tēpestas pēiet ptes illius rex: aq̄lo
nis i currib⁹ et eqtib⁹ ⁊ i classe magna
et ingredietur terras: et cōteret ⁊ pertrā
sibit. Et introibit in terram gloriosam: et
multi corruēt. Hi aūt sole saluabuntur
de manu eius: edō et moab ⁊ principes
filios ammon. Et mittet manum suā in
terras: et terra egypti nō effugiet. Et
dabit thesauros auri et argenti: ⁊ in
ones pretiis egypti. Per libī ⁊ aethiopes
et aethiopia transibit: et fama turbabit
eum ab oriente et ab aq̄lone: et veniet in
multitudine magna vt cōteratur ⁊ inter
ficiat plurimos. Et figet tabernaculum
suū apethno inter duo maria sup mon
tem inclytus et sānctus: et veniet vsq; ad
summitatē eius: et nemo auxiliabit ei.

CL.S. De resurrectione bonorum et
malorum: de eminentia et claritate docto
rum: de iudicio vniuersali in libro clauso: de
signatis sermonibus. Cpm. xii.

IN tpe aūt illo cōsurget michael
princeps magnus qui stat p filios
populi tui: et veniet tēs quale nō fuit ab
eo ex quo gētes cē cepēt vsq; ad tēs
illud. Et in tpe illo saluabit ppls tuus
omnis q̄ inuentus fuerit scriptus in libro.
Et multi de his q̄ dormiunt in tre pul
uere evigilabunt: alii in vitā eternam: et
alii in opprobriū vt videāt semp. Qui
aūt docti fuerit: fulgebūt q̄si splēdor
firmamēti: et q̄ ad iustitiā eruditi sunt
multos: q̄si stellē i pptuas eternitates
Tu aūt daniel claude sermones: et signa
liber vsq; ad tēs statutū. plurimi pe
transibūt: ⁊ multiplex erit scīa. Et vidi
ego daniel et ecce q̄si duo alii stabant:
unus hinc sup ripā fluminis: et alius inde
et alter ripa fluminis. Et dixi vno q̄
erat indutus lineis: q̄ stabat sup aq̄s flu
minis. Vsq; quo finis horū mirabilium
Et audiui vnū q̄ indutus erat lineis qui
stabat sup aq̄s fluminis: cui eleuasset
dexterā ⁊ sinistrā suā i celū: ⁊ intrasset
per viuentē in eternum: q̄ in tēs et tpa ⁊
dimidiū tēporis. Et cū cōplera fuerit
dispersionē manū populi sancti: cōplebuntur
vniuersa hec. Et ego audiui et nō intel
lexi. Et dixi. Domine mi q̄d erit post hec
Et ait. Vade daniel: quia clausi sunt si
gnati sermones vsq; ad pfinitū
tēs. Eligentur et dealbabuntur: ⁊ q̄si
igne probabuntur multi. Et impī agēt
impē nec intelligent omes impī. Do
ctī autē intelligent: et a tempore cum
ablatū fuerit iugē sacrificium: et posita
fuerit abominatio in desolationem:
dies mille ducenti nonaginta. Beatus
q̄ expectat: pueniet vsq; ad dies mille
trecentos triginta sex. Tu aūt daniel
vade ad finē: et requiescēs et stabis in
sorte tua i finem dierū. Hucusq; daniel
ē in hebraico volumine legimus. Cetera
q̄ sequūtur vsq; ad finē libri de theodo
tionis editione translata sunt.

CL.S. De duobus ppbis q̄ cōcupierūt
sū annis iudicati sūt a daniele. c. xiii.

ET erat vir habitans in babylone: et
nomē eius ioachim. et accepit vxorē
nole susanna filia helchie pulchra
nimis: ⁊ timētē deū. Parētes eius
cū essent iustī: eruditerūt filiā suā sū
legem moysi. erat autē ioachim diues
valde: ⁊ erat ei pomerium ꝓximū domui
suē: et ad ipsum cōfluebāt iudei: eo q̄
esset honorabilior omnī. Et constituti sūt
eo anno de iudices in illo anno de q̄b⁹
locutus est dominus: q̄ egressa est iniquitas de
babylone a senib⁹ iudicibus qui videbāt regere
ppm. Isti frequentabāt domum
ioachim: et veniebāt ad eū omes q̄
habebāt iudicia. Cū aūt ppl⁹ reuertis
set p meridiē ingrediebāt susanna: et
deambulabat in pomerio viri sui. Et
videbant senes q̄tidie ingredientē et
deambulantē: et crauerunt i pcupisce
tia eius. Et euertēt sensum suū: et de
clinauerūt oculos suos vt nō viderēt
celū: neq; recordarent iudiciorū suorū.
Erāt et ambo vulnerati amore eius: nec
indicauerunt sibi vicissim dolorē suū.
Erubescebant enim indicare sibi concu
piscētia sua: volentes cōcubere cū ea.
Et obseruabāt quotidie sollicite vi
dere eam. Dixitq; alter ad alterum,
Eamus domum: quia hora prandij est.
Et egressi recesserunt a se. Cumq; re
uertissent: venerūt in vnum. Et sciscitantes
ab inuicē causam: confessi sunt
cōcupiscētia sua. Et tūc in cōi statuerūt
tēs: q̄si ea possēt inuenire solā. Fa
ctū est aūt cū obseruarēt die aptū: in
gressa est aliquē sicut heri ⁊ nudius ter
tius cū duobus solis puellis: voluitq;
lauari in pomerio. Erat ꝓpe erat: et
non erat ibi quisq; praeter duos senes
absconditos et cōtemplantes eā. Dixit
ergo puellis. Afferte mihi oleum
et smigmata: et ostia pomerij claudite
vt lauer. Et fecerunt sicut praeceperat:
clauserunt ostia pomerij et egresse
sunt per posticum vt afferrent q̄ iusse
rat. Nesciebatq; senes intus eē abscō
ditos. Cum autem egresse essent puel
le: surrexerūt duo senes et accurrerūt
ad eā: et dixerunt. Ecce ostia pomerij

clausa sunt ⁊ nemo nos videt: ⁊ pe-
piscetis tui sum⁹ quodē assentire no
bis: ⁊ pmiscere nobiscū. Q̄ si noluc-
ris: dicem⁹ cōtra te testimoniū q̄ fue-
rit recū iuuenis: et ob hāc causaz emi
seris puellas a te. Ingemuit susanna
et ait. Angustiæ sunt mihi undiq̄. Si
2. regum 24.c. ei hoc egero: mors mihi ē. Si aūt non
egero: nō effugiā man⁹ ꝓfas. Sed me
lius est mihi absq̄ ope ⁊ cadere ⁊ man⁹
ꝓfas: q̄ peccare in cōspectu dñi. et ex
clamauit voce magna susanna: exclā-
mauit aūt ⁊ senes aduersus eā: et cu-
currit⁹ ad ostia pomerij ⁊ apuit. Cū
ergo audissent clamorē famuli dom⁹
pomerij: irruerūt p posticum vt vide
rēt q̄dnā esset. Postq̄ autē senes locu
ti sunt: erubuerūt serui vehemēter: q̄
nūq̄ dict⁹ fuerat serui hmiscemodi de
susanna. et facta est dies crastina. Cum
q̄ venisset popul⁹ ad ioachim vir eⁿ⁹
venerūt duo pbri plenī iniq̄ cogitatio
ne aduersus susannā vt interficerēt eā
et direxerūt corā ppl'o. Mittite ad susan-
nā filiā helchie vxōr ioachi. et statim
miserūt. et venit cū parētib⁹ et filiis ⁊
vniuersis cognatis suis. Porro susan-
na erat delicata nimis: ⁊ pulchra facie
Et iniq̄ illi tulerūt vt discooperirēt:
erat et cooperta: vt pe sic satiarenē de
core eⁿ⁹. Flebāt igit̄ sui: ⁊ oēs q̄ nouе
rāt eā. Cōsurgētes aūt duo pbri ⁊ me
dio ppli: posuerūt man⁹ suas super ca-
put eⁿ⁹. Que flens suspexit ad celum.
erat ei cor: et ⁊ fiducia hēns in dño. ⁊ di
xerūt pbri. Cū deambularem⁹ in pome
rio soli: ingressa est hec cuz duab⁹ puel-
lis: et clausit ostia pomerij: et dimisit
a se puellas. Venitq̄ ad eā adolescēs
q̄ erat abscōditus: et pcubuit cū ea. Por
ro nos cū essem⁹ in angulo pomerij vi-
dētes iniqtatē: cucurrim⁹ ad eos: et vi
dim⁹ eos pariter cōmisceri. et illū q̄dem
nō quim⁹ cōprehēdere: q̄ fortior: no-
bis erat: et aperto ostio exiliuit. Hāc au
tē cū apphēdissem⁹: ⁊ introgauim⁹ q̄s
nā esset adolescēs: ⁊ noluit dicere no
bis. Huⁿ⁹ rei testes sum⁹. Credidit eis
multitudo q̄si sem⁹ ⁊ iudicib⁹ ppli ⁊
pdēnauerunt eā ad mortē. exclamauit
aūt voce magna susanna: ⁊ dixit. Deⁿ
ētne q̄ abscōditur es cognito: ⁊ q̄ no-
sti ola anteqū fiāt: tu scis q̄m falsum te
stimoniū tulerūt ptra me: ecce morior:
cū nihil hoꝝ fecerim q̄ isti malitiose
cōposuerunt aduersum me. exaudiuit
aūt dñs voce eⁿ⁹. Cūq̄ duceret ad mor-
tē: suscitauit dñs spm̄ sctm̄ pueri in-
nior⁹. cui⁹ nomē daniel: et exclamauit
voce magna. Mūd⁹ ego ⁊ innocens
ne hui⁹. Et cōuersus ois ppli ad eos
dixit. Quis est iste sm̄o q̄ hec locu-
es? Qui cū staret ⁊ medio eorū: ex
fatui filij isrl nō iudicātes neq̄ cū
rū est cognoscētes: pdēnasti filiā isrl
Reuertimini ad iudicū: q̄ falsum te
stimoniū locuti sunt aduersus eā. Re-
uersus est ⁊ ppls cū festinatione: ⁊
fecerūt ei senes. Veni ⁊ sede ⁊ medio
nostrū: ⁊ dica nobis q̄ tibi de⁹ dedit
nouē senectutē. Et dixit ad eos dani.
Separate illos ab invicē ⁊ pulsi et cō-
dicabo eos. Cuⁿ q̄ diuisi essent alter ab
altero: vocauit vnū de eis: et dixit ei
cū. Inueterate diērū malo: iam sūt pec-
rūt pētā tua q̄ opabar: pt⁹ iudicia in
dicia iusta ⁊ innocētes opprimēs ⁊ di-
mittēs noxios: dicēte dño. Innocē-
et iustū nō interficies. Nunc q̄ si vidi-
eā: dic sub q̄ arbore vider: eos colloqu-
tes sibi: Qui ait. Sub schino. Dixit
tem daniel. Recte mentit⁹ es in capu
tuū. Ecce enim angel⁹ dei accepta sētē
tia ab eo scinder te medium. et amo-
eo iussit ponere alius: et dixit ei. Sed
chansā: ⁊ non iuda: spēs decepit te
cōcupiscētia subuertit cor tuū. Sic fe-
ciebatis filiab⁹ isrl: et ille timētes fe-
quebant vobis: sed filia iuda nō sus-
nuit iniqtatē vestrā. Nunc q̄ dic mihi
sub q̄ arbore ꝓhenderis eos loqntes
sibi: Qui ait: sub ꝓmo. Dixit aūt da-
niel. Recte mēt⁹ es ⁊ tu in caput tuū
Manet et angel⁹ dñi gladiū hēns vt ci-
cet te medium: et inficiat vos. Exclama-
uit ⁊ ois cetus voce magna ⁊ bene
dixerūt deuz qui saluat sperātes in
Et cōsurrexerūt aduersus duos ppl
teros. Conuiceratenī eos daniel ex
suo falsum dixisse testimoniū. Feceri
cis sicut male egerant aduersus proxi
mū: vt facerēt ꝓm legē moysi: inter
fecerūt eos. et saluatus est sanguis
nocⁿ⁹ in die illa. Helchias aūt et ma
et⁹ laudauerūt deū ꝓ filia sua susan
cū ioachim marito eius ⁊ cognatis a
busq̄ nō esset iuētā ē ea res turpi
Daniel aūt factⁿ⁹ est magn⁹ ⁊ cōspectu
ppli a die illa ⁊ deinceps. et rex astya
ges appositus est ad pēs suos: ⁊ sa-
pit eius perses regnum eius.

¶ C. 9. Daniel bel destruit draconem
interfecit ⁊ mittitur in lacum leonum
vbi abacuc sibi prādiū fecit. Cyrus ait

Erat aūt daniel cōuiua regis
honorat⁹ sup oēs amicos eius.

Erat q̄q̄ idolū apd babylonios nomine
bel: et impendebant in eo p dies singu-
los similā artabe duodecim oues que-
dragintaq̄q̄ amphore sem. Rex q̄q̄
colebat eū ⁊ ibat p singulos dies adora-
re eū: porro daniel adorabat deum
suū. Et ait eī rex. Quare non adores
bel? Qui ridēs ait ei. Q̄ nō colo idolū
manu factū: sed viuētē deū q̄ creauit
cēlū ⁊ terrā ⁊ habet potestatē omis car-
nis. Et ait rex ad eū. Nōne videt tibi
iste deliniēs deus? An nonvides q̄ta
comedat ⁊ bibat quotidie? ait daniel
arridēs. Ac ait rex. Iste est cēn in
trinsec⁹ latenat⁹ fortis: eus ⁊ neq̄q̄
comedit aliq̄d. Et irat⁹ rex vocauit sa-
cerdotes eius: ⁊ ait eis. Nisi dixeritis
mihi q̄s est iste q̄ comedat ipēsas has:
morietis. Si autē ostēderitis q̄m bel
comedat hec: morietur daniel: quia blas-
phemauit in bel. Et dixit daniel regi.
Fiat iuxta verbū tuū. Erāt autē sacer-
dotes bel septuaginta exceptis vxorib⁹
et parvulis ⁊ filijs. ⁊ venit rex cum da-
niele in tēplū belis: ⁊ dixerūt sacerdo-
tes belis. Ecce nos egrediemur foras:
et tuⁿ rex pone escas ⁊ vinū miscet clau
de ostiū: et signa annulo tuo. Et cuⁿ in-
gressus fueris mane nisi inueneris osa
comesta a bel: morte moriemur: vel da
niel q̄ mentit⁹ est adversum nos. Cōsti-
tuit autē q̄ fecerāt sub mensa abscō-
ditis introitus ⁊ pilis ingrediebantur
semper et comedebant ea. Factū est igitur
postq̄ egressi sunt illi: et rex posuit ci
bos ante bel: precepit daniel puer⁹ suis:
et attulerūt cinerē et cribrauerūt p totū
templ̄ coram rege: et egressi clauserūt
ostiū ⁊ signātes annulo regis abierūt
Sacerdotes autē ingressi sunt nocte
iuxta cōsuetudinē suā. et vxores et fi-
lij eorū comederūt ola ⁊ biberūt. Sur-
rexit autē rex primo diluculo: et dixit
cū eo ait rex. Salua me sunt signacula
daniel? Qui ridēs. Salua rex. Statim
cū aperuisset ostiū intuit⁹ rex mensaz:
exclamauit voce magna. Magn⁹ es tu bel
et non est apud te dolus quisq̄: ⁊ risit
daniel: et tenuit regē ne ingrediēr⁹ in
trorsum dixit. Ecce pauimentū aduertite
cuius vestigia sunt hec: ⁊ dixit rex. Vi-
deo vestigia virorū ⁊ mulierū ⁊ infan-
tū: ⁊ iratus est rex. Tūc apprehēdit rex
sacerdotes ⁊ vxores ⁊ filios eorū: et osten-
dēbāt ei abscōdita ostiola per q̄ ingre-
diebant et p̄sumebāt q̄ erāt sup mēsaz
Occidit ergo illos rex: et tradidit bel
in manū daniel: q̄ subuertit eū et tēplū
et ⁊. Et erat draco magn⁹ in loco illo: ⁊
colebāt euz babylonij. Et dixit rex da-
niel. Ecce nūc nō potes dicere: q̄ ille
nō sit de⁹ viuēs. Adora ergo eū. Dixit
q̄ daniel regi. Dñū deū meū adoro:
q̄ ipse est de⁹ viuēs: ille aūt nō est de⁹ vi
uēs. Tu aūt rex da mihi potēt̄ et inter
ficā draconē absq̄ gladio et fuste. Et
ait rex. Do tibi. Tulit ergo daniel pi
cem et adipē et pilos et coxit pariter:
fecitq̄ massas et dedit in os draconis:
et diruptus est draco. Et dixit daniel.
Ecce quem colebatis. Q̄ cū audissent
babylonij: indignati sunt vehemēter:
et cōgregati aduersum regē: dixerūt.
Judeus factus est rex. Bel destruit:
draconē interfecit: et sacerdotes occi-
dit: et dixerūt euz venissent ad regem.
Trade nobis daniel: alioquin interfi-
ciem⁹ te ⁊ domū tuā. Vidit ergo rex q̄ ⁊. 6. 7.
eruerēt in eū vehemēter: ⁊ necessitate
ppulsus tradidit eis daniel. Qui mi
serūt eū lacū leonū: et erat ibi dieb⁹
sex. Porro ⁊ lacu erāt leones septem: et
dabant eis duo cadauera q̄ndie: et due
oues: sicut nō data sunt eis vt deuorarēt
daniel: erat aūt abacuch pphēta in iu-
dea: ⁊ hic coxerat pulmentū: ⁊ tertiauerat
panes ⁊ in alueolo: et ibat ⁊ cāpūt ferre
messoribⁿ⁹. Dixitq̄ angel⁹ dñi ad aba
cuh. Fer prādiū q̄ habes ⁊ babylonē
daniel q̄ est ⁊ lacu leonū: et dixit aba-
cuh. Dñe babylonē nō vidi: et lacū ne
scio: et apprehēdit eū angel⁹ dñi ⁊ de ver-
tice eⁿ⁹: et portauit eū capillo capitis
sui: posuitq̄ eū ⁊ babylonē sup lacū in
spiritu spūs sui: et clamauit abacuh: di-
cēs. Daniel serue dei: tolle prādiū q̄
misit tibi de⁹: et ait daniel. Recordat⁹
es mei de⁹: et nō dereliquisti diligentes
te. Surgēsq̄ daniel comedit. Porro an
gel⁹ dñi restituit abacuh ꝓ sestim ⁊ lo
co suo. Venit ergo rex die septimo ⁊ lu-
gere: daniel: et venit ad lacum et in-
trospexit: et ecce daniel sedēs in medio
leonuz: et exclamauit voce magna rex
dicēs. Magn⁹ es dñe de⁹ daniel: ⁊ ex-
traxit eū de lacu leonū. Porro illos q̄
perditionis eⁿ⁹ causā fuerāt: intromisi
in lacū: et devorati sunt in momēto
coram eo. Tūc rex ait. Timeant habitan
tes vniuersū terrā deū daniel: ⁊ ip-
se est saluator ⁊ liberator: facēs signa
⁊ mirabilia in celo: ⁊ in terra: q̄ libera-
uit daniel de lacu leonum.

¶ Explicit daniel pphēta.

¶ Incipit plog⁹ in libū duodec
cim prophetarum.

Non idē ordo est duodecim pphetarū apud hebreos q̄ ē apud nos. Ut ēm id quod ibi legit: hic quoq; ordinati sunt.

Osee comatic' est: q̄si p sentēcias loquēs. Joahel planc' i prescriptio: i fine obscurior est usq; ad malachiā hūc singuli pphetarū res suas quē esdrā scribā legisq; doctorē habet autumāt. Et q: longum est nūc de ordine dicere hoc tūc vos o paula eustochii admonitas scire volo vnū liberum esse duodecim pphetarū: et osee synchronū esse cū malachia vo aggeo et zacharie fuisse tēporibus. In quibus autem tēpōrib' preferat titulo: sub illis eos regib' pphetasse: sub quibus et hi qui ante eos habent titulos: pphetauerūt.

¶ Item alius prologus.

Regule sunt hē sub quibus significationib' nominū ad quas tribus pphetarū sermo oēs dirigat. Quotēsēsq; ad decem tribus tendāt pphetarū: sub his nominibus designantur id est ephraim: samaria: israel: ioseph: iezrahel: bethel: bethaue: interdū iacob. Quādo autē ad duas loquit tribus sub his nominibus sermo pferat: id est iuda hierusalēm: dauid: interdū iacob. Aliquoties israel ad totas duodecim tribus refert. Duplex est apud hebreos sentēcia de his quattuor vbidus qui i capite sunt prenotati. plerique et dicēt q̄ ab esdra scriba in omnibus pphetis sic fuerit titulatū: vt pscriptio vnuscuiusq; nosse prophetā cuius sit nosceatur. Ipse est autem esdras qui vltimus pphetarum malachie nomine scribitur. Alii vero dicēt q̄ ab ipsis pphetis per spiritum sanctum: vt cetera sunt conscripta.

¶ Incipit prologus in librum Osee prophete.

Temporib' ozie et ioathe achā et ezechie regū iuda: et hieroboā filii ioae regis israel: osee filius beeri ad pphetā dicendā spiritū sancto repletus est. De memorato itaq; numero regū israel: achaz rex iuda et hieroboā rex israel ofim derelinquentes vt historie regū et paralipomenon indicant: et israel idolatrie crimen in perio ne prāte sua admittere cogerūt. Propter quod deus ad osee hec locutus est dicens. Accipe tibi vxorē fornicationū: et fac filios fornicationū. Fornicationū itaq; nō electrū corporis meretricē: sed gentilē populū ignorāte ipsum colliat q̄ dei creatoris sui amore cessat pro simulacrorū se subiecit desiderio. Sed cū dei precepto pphetā in hac parte iusset: cōcepit eū ea filii israel. Iezrahel precepit nomiare: eo quod pollicēte pseudo ut ēpōs sanguinē iezrahel i domo achab vindicare. Cuius pmissionis hec causa est: iehu per helisseum i regē unctus est defendendus sanguinē nabothi: cui iezrahel quēq; tunc tēporis mercatis erat: quē iezrahel achab regis iussu prior interemerat: sicut regū hystoria exponit. Ie cū grauiter iusta iniuria preceptū vindicandi sanguinis ceteris in omnes memorati domū delēsse hoc pacto oēm dereliquisse inuenitur: p nepote hieroboā q̄ lectione prēcessus est: originis sue facta tamē te ac cōtra dei precepta et religione ipsi populo israel agente: sanguis nabothi loco certe iezrahel fuerat pfusus domo iehu peuratoris memoratū hieroboe p peccato redūdaturus significatur. Hinc factū est vt ira dei in populo israel p denūciationē pphete pcedere deberet: domui ast iude mla alienā cōprehēsa ob hoc promissa est. Quāquā chias rex iuda filii achā subiatis iudis que tam pater eius q̄ ceteri mali pseuerauerāt tēpli dei vrgasset: ipsum sacrificasse monstratur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum in osee.

Osee crebro nominat ephraim: samariā: ioseph: iezrahel: ioram fornicariā et fornicationis filios: adulteram cubiculo clausam maritū tēpore sedere vidēs: et sub velo lupanari viri ad se reditū prestolari.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Osee pphete.

¶ C.S. Accipit osee vxorē fornicationū et de ea tres pueros generat: quos filios et vnā filiā incurrit ad ceteris iuda et hierusalēm: sunt pnuncianda vnus pastor.

Erbū dñi qd factū est ad osee filii beeri in diebus ozie ioathan achāz ezechie regū iuda: et in diebus hieroboā filii ioas regis israel.

Dixit dñs ad osee. Vade sume tibi vxorē fornicationū: fac tibi filios fornicationis: q̄ fornicās fornicabitur a dño. Et abiit et accepit gomer filiā debelaim: cōcepit et peperit ei filium. Et dixit dñs ad eū. Voca nomē eius iezrahel. Quia adhuc modicū est: visitabo sānguinē iezrahel sup domū iehu et quiescere faciā regnū domū israel: in die illa cōterā arcū israel: in valle iezrahel. Et cōcepit adhuc: et peperit filiam: et dixit ei. Voca nomē eius absq; misericordia: q̄ non addā vltra misereri domui israel: et obliuione obliuiscar eorū domui iuda misereor: et saluabo eos in dño deo suo: nō saluabo eos in arcu et gladio et in bello in equis et equitib' et ablactauit eā q̄ erat absq; misericordia: et concepit et peperit filium. Et dixit. Voca nomē eius non pplus meus: q̄ vos non pplus meus: et ego nō ero vester deus: et erit numerus filiorū israel quasi arena maris q̄ sine mensura est: et non numerabitur: et erit in loco vbi dicēt eis non pplus meus vos: dicēt eis: filii dei viuentis: et cōgregabuntur filii iuda et filii israel pariter: et ponent sibimet caput vnum: et ascendent de terra: magnus erit iezrahel.

¶ C.S. De vocatione israel ad pnam et cōfessionē si pmiserit: de capitulate iudeae cessante ne feltor: ppter idola: de cōsolatione liberationis ppter baptismū et pmissione federe et pace credentū: de sponsione et puerfatione indeorum.

Iite fratribus vestris populus meus: et sorori vestre iam misericordiam. Iudicate matrem vestram iudicate: quia ipsa non vxor mea: et ego non vir eius. Auferat fornicationes suas a facie sua: et adulteria sua de medio vberū suorū ne forte exponā eam nudam: et statuā eā sicut die qua natus est: et ponā eā q̄si solitudinem: et statuā eā velut terrā inaquosam: et interficiā eā sitiendo. Filios illius non miserebor: quia filii fornicationū sunt: eo q̄ fornicata est mater eorū. Cōfusa est q̄ concepit eos: eo q̄ dixit. Iadā post amatores meos q̄ dant panes mihi: et aquas meas et lanā meā et linū meū: oleū meū et potū meū. Propter hoc ecce ego septēpiam viā tuā spinis: et sepiā eā macerā: et semitas suas nō inueniet: et sequēs amatores suos et nō apprehēdet eos: et quērēs eos et nō inueniet: et dicet. Iadā ibo et redēptor adprimū meū: q̄ bene mihi erat tūc magis q̄ nūc. Et ipsa nescit: q̄ ego dedi ei frumentū vinū et oleum: et argētū multiplicauī eis: aurū q̄ fecerunt baal. Idcirco conuertar et sumā frumentū meū in tēpore suo: vinū meum in tēpore suo: liberabo lanā meā et linū meū quē operiebāt ignominiā eius: et nunc reuelabo stultitiā eius in oculis amatorū eius: et vir nō eruet eā de manu mea: et cessare faciā omne gaudium eius solēnitatē eius: incolumitatē eius: sabbatum eius: et oēs festa tēpora eius. Et corripiam vineā eius: et ficū eius. De qb' ait. Mercēdes hē mēē sunt q̄s dederunt mihi amatores meī: et ponā eā in saltū: et comedet eā bestia agri: et visitabo super eā dies baalim: q̄ incēdebat incēsum et ornabat inaure sua et monili suo: et ibat post amatores suos: et mei oblita est dicit dñs. Propter hoc ecce ego lactabo eā: et ducā eā i solitudinē: et dabo ei pnitentiā eius: et loquar ad cor eius: et erit ibi secundū diēs iuuentutis eius: sicut die qua ascendit de terra egypti: et erit i die illo ait dñs vocabit me vir meus: et non vocabit me vltra baalim: et auferā nomina baalim de ore eius: et nō recordabitur vltra nominis eorū: et percutiā eis fedus in die illa cum bestia agri: et cū volucre celi: et reptili terre: et arcū et gladium et bellum conteram de terra: et dormire eos faciā fiducialiter: et sponsabo te mihi in sempiternū: et sponsabo te mihi i iudicio et iustitia et misericordia: et sponsabo te mihi in fide: et scies q̄ ego dñs: et erit in die illa exaudiā dicit dñs: exaudiā celos: et ipsi exaudiēt terrā: et terra exaudiet triticū et vinum et oleum: et hec exaudiēt iezrahel: et seminabo eā mihi in terram: et miserebor eius que fuit absq; misericordia: et dicā non populo meo populus meus es tu: et ipse dicet: deus meus es tu.

¶ C.S. De populo iudeorum derelicto a dño: et mercede oblata dimisso iudeo et expectāte messiā de auersione eius ad ēpm in nouissimis diebus. Capitulum.

Et dixit dñs ad me. Adhuc vade et diligē mulierē dilectā amico et adulterā sicut diligit dñs filios israel: et ipsi respiciūt ad deos alienos: et diligūt vinacia uuarū. Et fodi eam mihi hōdecim argenteis: et choro hordei: et dimidio choro hordei: et dixi ei. Dies multos expectabit me. Nō fornicabēr: et nō eris vxor: ego expe

Ezechiel. 35. q. 1.

Hec itaq; Ro. 9. c.

1. Petri.

Ezechiel. 22. q. 1. c.

Ezechiel. 16.

B ctabo te. Qz dies multos sedebũt filij
israel sine rege & sine principe: sine sacrificio
& sine altari: et sine ephod: & sine theraphin. Et post hec reuertent filij israel:
et qnrent dñm deum suũ: & dauid
regem suũ: & pauebunt ad dñm & ad bonum eius in nouissimo dierum.

CC.S. Propter peccata ppli desolat terra: repellit israel: increpant sacerdotes:
qz subuertant ppl̃m: & ppl̃s p idolis et
iudas ab idolis prohibet. Capitulũ.

B AUdite verbũ dñi filij israel: qz iudicium dño cũ habitatoribus terre. Non est enim veritas: nõ est misericordia
nõ est scientia dei in terra. Maledictũ
& mẽdacium: & homicidium: furtũ: & adulterium inundauerunt: & sanguis sanguinẽ tetigit. Propter hoc lugebit terra:
& infirmabit omis q̃ habitat in ea. In bestia agri et in volucre celi sed & pisces
maris cõgregabunt. Verũtamen nemo
nõ iudicet & nõ arguat vir. Populus enim tuus sicut hi q̃ contradicũt sacerdoti: & corrues hodie: & corruet etiã propheta tecũ. Nocte tacere feci matrem
B tuã. Conticuit ppl̃s meus: eo q̃ nõ habuerit scientiã. Qz tu scientiã repulisti:
repellã te ne sacerdotio fungaris mihi
Et oblita es legis dei tui obliuiscar filiorum tuoꝝ et ego. Scõm multitudinem eoꝝ sic peccauerunt mihi gloriã
eorũ in ignominiã cõmutabo. Peccata
populi mei comedẽt: & ad iniqtẽ eorum sublevabũt animas eoꝝ. Et erit sicut
populus sic sacerdos. Et visitabo super
eos vias eius: & cogitationes eius reddam ei. Et comedẽt: & nõ saturabunt.

33. dis. ca. Odes. De renũ. c. nisi. 20. q. 4. ca pisto. 1. 3. q 1. c. multi. Esa. 24. c.

C Fornicati sunt: & cessauerũt: qm dominũ dereliquerũt in nõ custodiẽdo.
Fornicatio etiã et ebrietas auferũt
eos. Populus meus in ligno suo interrogauit: & baculus eius annũciabit ei. Spiritus enim fornicationũ decepit eos: et
fornicati sunt a deo suo. Super capita
mõtũ sacrificabãt: et sup colles accẽdebãt thymiamata: subtus q̃rcũ: & populum & terebinthũ: qz bona erat umbra eius. Ideo fornicabunt filie vestre
2. q. 2 c. q̃ propter. spõse vẽ adultere erũt. Non visitabo
sup filias vras cũ fuerint fornicate: et
sup spõsas vras cũ adulterauerit qm
D ipsi cũ meretricibus puerisabant & cum
effeminatis sacrificabãt. Et ppl̃s non
intelligẽs vapulabit. Si fornicaris tu
israel nõ delinquat saltẽ iuda. Et nolite
ingredi in galgala: & ascẽderitis bethanẽ neq; iuraueritis viuit dñs. Qm
sicut vacca lasciuiẽs declinauit israel.
Nunc pascet eos dñs quasi agnus in latitudine. Particeps idolorũ effraim
dimitte eũ. Separatus est potatio eius
fornicatione fornicati sunt: dilexerũt
afferre ignominiã p tectores eius. Ligauit eũ spiritus in alis suis: & pfundentur
a sacrificiis suis.

CC.S. Sermo dñi vtra sacerdotes iuda
ducẽtes: & ppl̃m seducẽtes: & deum
placãt hostis q̃ eũ facti offendũt:
ppl̃s frustra q̃rit humanũ auxilium
dñs aduersatur. Esa.

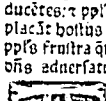

AUdite hec sacerdotes: & attẽdite domũ israel: quia
iudicium meũ: & iudicium
vobis iudicium est: quia
laqueus facti estis speculationi et rete extentũ super thabor: et victimas declinantes in profundum. Et ego eruditus omniũ eorũ. Ego scio ephraim: et israel
nõ est absconditus a me. Quia nũc fornicatus est ephraim: cõtaminatus est
israel. Non dabunt cogitationes suas vt
reuertant ad deũ suũ: qz spiritus fornicationũ in medio eorũ: & dñm nõ agnouerũt. Et ridebit arrogãtia israel
in facie eius: & ruet israel et ephraim ruet in iniquitate sua. Ruet & iudas cũ eis. In greges suis: & in armentis suis vadẽt ad quirendũ dñm: & nõ inuenient. Abiit ab eis. In dño prevaricati sunt: qz filios alienos generũt. Nũc deuorabit
eos mẽsis cũ partibus suis. Clãgite in
cina gabaa tuba in rama. Vlulate in
bethauen: post tergum tuum benjamin.
Ephraim in desolatione erit. In die
reptionis in tribubus israel ostendẽ
cti sunt principes iuda quasi assumentes
terminũ sup eos: effundã q̃si aquam
meã. Calũniã patiẽs est ephraim fractus
iudicio: qm cepit abire post sordes. Ego quasi tinea ephraim: et quasi putredo domui iuda. Et vidit ephraim
languorem suũ: et iuda vinculum suũ. Abiit ephraim ad assur: & misit ad regem
vltorẽ. Et ipse nõ poterit sanare vos:
nec soluere poterit a vobis vinculũ. Qz
ego q̃si leena ephraim: & q̃si catulus leonis
domui iuda. Ego capiã: & abiã: tollãs
nõ ẽ q̃ eruat. Vadẽs reuertar ad locũ
meũ donec deficiãt: & q̃rant faciẽ meã.

CC.S. De triduo passionis ac resurrectionis xpi: q̃ a sacerdotibus proditus
quitas. Capitulũ.

B IN tribulatione sua mane consurgent ad me. Venite & reuertamur
ad dñm: qz ipse cepit & sanabit nos:
percutiet et curabit nos. Viuificabit nos
post duos dies: et die tertia suscitabit
nos: et viuemus in aspectu eius. Sciemus: sequamur: et cognoscamus dñm. Quasi diluculum preparatus est egressus eius
et veniet quasi imber nobis tẽporaneus
et serotinus terre. Quid faciã tibi ephraim
quid faciã tibi iuda? Misericordia q̃si nubes
matutina: et q̃si ros mane pertransiens. Propter hoc dolaui in ꝓphetis: et
occidi eos in verbis oris mei: et iudicia
tua quasi lux egredient. Qz misericordiam volui: & non sacrificium: et scientiam dei
plus q̃ holocausta. Ipsi autẽ sicut adam
transgressi sũt pactũ: ibi prevaricati sũt
in me. Galaad ciuitas operantium idola supplantata sanguine: et q̃si fauces viri latronum. Particeps sacerdotum in via
interficientium pergentes de sichem:
qz scelus operati sunt. In domo israel
vidi horribilia. Ibi fornicationes ephraim
polluitus est israel. Et tu iuda pone messem tibi cum conuertero captiuitatem populi mei.

CC.S. Cõtra hierim fauore hieroboam
erranti ad idolatriã: arguit ephraim q̃
similiter gẽtibus nec reuertãt per penitentiã: sua detrimenta nõ videntes: q̃si
columba perdit pullos: et cedit p clamore pedũ: arguit de apostasia et idolatria: de ingratitudine: de gula: de dolo
& infidelitate: donec reuertunt ad penitentiam. Capitulũ. vij.

CUm sanare vellẽ israel reuelata est iniquitas ephraim et malicia samarie: q̃ operati sunt
mẽdacium: et fur ingressus est
spolia latrunculi foris: et ne forte dicat
in cordibus suis q̃z maliciã eorũ memor
fuerit. Nunc circumcesserũt eos adinuentiones sue coram facie mea facte sũt
In malicia sua letificauerũt regem et in
mẽdacia sua principes. Omes adulterantes q̃si clibanus succensus a coquente.
Quiescit paulũlũ ciuitas a permistione
fermẽti donec fermẽtaret totũ. Dies
regis nri. Cepẽrũt principes furere a vino: extẽdit manũ suam cum illusoribus:
q̃ applicuerũt q̃si clibanus cor suũ cũ
insidiarẽtur eis. Tota nocte dormiuit coquens eos: mane ipse succensus quasi
ignis flãme. Omes calefacti sunt q̃si
clibanus: et deuorauerũt iudices suos.
Omes reges eorũ cecidẽrũt: nõ est q̃
clamet ad me. Ephraim in populis
ipse miscebat. Ephraim factus est subtus
panis q̃ nõ reuertitur. Comedẽrũt alieni robur eius: et ipse nesciuit
Sed & cani effusi sunt in eo: et ipse ignorauit. Et humiliabit superbia israel in
facie eius. Nec reuersi sunt ad dñm deum
suũ: et nõ q̃siert eũ in omnibus his. Et factus est ephraim quasi columba seducta
nõ habẽs cor. Egypto inuocabãt ad assyrios abierũt. Et cũ pfecti fuerint expãdam sup eos rhete meũ: et q̃si volucrẽ celi detrahã eos. Cedã eos sm auditionẽ cõtẽporis eorũ. Ve eis qm recesserũt
a me. Vastabunt: qz prevaricati sũt in me
Ego redemi eos & ipsi locuti sũt p me
mẽdacia. Et non clamauerũt ad me in
corde suo: sed ululabũt in cubilibus suis
Super triticũ et vinum ruminabãt: et
recesserũt a me. Et ego erudiui eos & cõfortaui brachia eorũ: et in me cogitauerũt maliciã. Reuersi sunt et non sunt
ingo: facti sũt q̃si arcus dolosus. Cadẽt
in gladio principes eorũ a furore linguae
suẽ. Ista subsannatio eorũ in terra egypti
CC.S. Predicit samariam cũ vitulo
suo: et populũ destruendũ p nabucho
donosor: ppter causas plurimas: et vrbes iuda concremendas. Capitulũ.

IN gutture tuo tuba
quasi aquila super domũ
dñi: pro eo q̃ transgressi
sunt fedus meũ: et legem
meã preuaricati sunt. Me
inuocabunt deus meus:
cognouimus te israel. Protecit israel
bonũ: inimicus persequẽs eũ. Ipsi regnauerũt et nõ ex me principes extiterunt
et nõ cognouerũ. Aurũ suũ et argentũ
suũ fecerũt sibi idola vt interirent. Proiecit vitulũ suũ samaria. Iratus est
furor meus in eis. Vsq; quo nõ poterũt
mũdari. Qz ex israel et ipse est. Artifex fecit illũ et nõ est deus: qm in arena
rumpetas erit vitulus samarie: qz vẽtũ
seminabũt et turbinẽ metẽt. Culmus
stãs nõ est in eo germẽ nõ faciet farinã: q̃ si fecerit alieni comedẽt eã. Deuorat est israel. Nunc factus est in nationibus q̃si vas imũdũ: qz ipsi ascẽderũt
ad assur. Onager solitari sibi ephraim
Munera dederũt amatoribus suis: sed
& cũ mercede pducẽt nationes. Nunc
cõgregabo eos & desecent paulũper ab
onere regis & principũ. Qz multiplicauit ephraim altaria ad peccandum: facta
sunt et ara in delictũ. Scribam ei
multiplices legẽs meas: q̃ velut alienę
putate sunt. Hostias offerent: imo
labũt carnes et comedent: & dñs non
suscipiet eas. Nũc recordabitur iniquitatis eorũ: et visitabit peccata eorũ. Ipsi

D De pe di. 4. §. itiq; quoq;

B

C

D

I egyptū puerū: et oblitꝰ est israel
factoris sui: et ędificauit delubra: iu
das multiplicauit vrbes munitas. Et
mittam ignem in ciuitatibus eius: et de
uorabit domos illius.

C.S. Prophetat famē samarie et re
probationē sacrificiorū et capiuitates
israel: pphetas suos deceptos: filios
dicit a pfiꝰ degenerare: et impeat ite
ritatē darēt diꝰ corripientibus illos. ir.

Noli lętari israel: noli exultare si
cut populi qꝰ fornicatꝰ es a deo
tuo. Diligisti mercedē super oēs areas
tritici. Area torcular non pascet eos:
et vinū mentiet eis. Non habitabūt in
terra dñi. Reuersus est ephraim i egy
ptum: et in assyrios pollutum comedet.
Non libabūt dño vinū: et nō placebunt
ei. Sacrificia eorū quasi panis lugentiū
Oēs q̄ comedēt ea cōtaminabunt: q̄
panis eorū ale ipsorū: non introibit in
domū dñi. Quid facietis in die solēni
diei festi: et diei festi dñi. ecce enim profecti
sunt a vastitate. Egyptus cōgregabit
eos: memphis sepeliet eos. Desiderabi
le argentū eorū ortica hereditabit: lap
pa in tabernaculis eorū. Venerūt dies
visitationis: venerūt dies retributio
nis. Sapiat israel stultū: pphetā insa
num virū spiralē. Propter multitudi
nē iniquitatis tuę: et multitudinē amētie
Speculator ephraim cū deo meo: pphe
ta laqueus ruine factus est super oēs vias
eius. Insania i domo dei eius. Profunde
peccauerunt sicut in diebus gabaa. Re
cordabit iniquitatis eorū: visitabit peca
ta eorū. Quasi vuas in deserto inueni israel
quasi primā poma ficulnę in cacumine
eius vidi patres eorū. Ipsi aut ingressi sunt
ad beelphegor: et alienati sunt in con
fusionem facti sunt abominabiles sicut
ea q̄ dilexerūt. Ephraim q̄si auis auola
uit. Gloria eorū a partu et a ventre et a con
ceptu. Q̄ si enutrierint filios suos
absq; liberis eos facta in homine. Heu
t de eis cum recessero ab eis. E. beatus
vt vidi tyrus erat fundata in pulchitu
dine. Et ephraim educet ad interfe
ctorē filios suos. Da eis dñe. Quid da
bis eis? Da eis vulua sine liberis et
vbera arētia. Oēs nequitie eorū i galgal
q̄: ibi odio habui eos. Propter mali
tiam adinuentionum eorū de domo mea
eiciam eos. Nō addam vltra diligere eos. Oēs
principes eorū recedētes. Percussus e
ephraim radix eorū: siccata est fructū
ne quaq; facient. Q̄ t si genuerint inter
ficiam amantissima partū eorū. Abiciet
eos dñs deus meus q̄: non audierunt
eum. et erunt vagi in nationibus.

C.S. De vite frondosa et sterilitate
prospera dicit interitū israelitarū
tides terre ppt idola: arguit eqd
q̄ dederat ad pomitū et paucitate
rā penitentiam: alioqn affiget. Osee.

Vitis frondosa israel: fructificans
quantus est ei. Secūm multitudi
nē fructus sui multiplicauit aras:
iuxta vbertatē terre suę erudierūt
mulachetis. Diuisus est cor eorū: nūc
interibit. Ipse pfringet simulachra eorū
vastabit aras eorū. Quia tuncnō
est rex nobis. Nō enim timemus
Et rex q̄d faciet nobis? Loquimini
da visionis inutilis: iuraciis fecit fe
dera: et germinabit quasi amaritudo
iudicium super sulcos agri. Vacca
bethauē coluerunt habitatores sa
marie. Quia luxit super eū populus eius
et sacerdotes eius super eū exultauerūt in gloria
eius: q̄ migrauit ab eo. Etiam ipse
in assyriam delatꝰ est munus regi ul
ti. Confusio ephraim capiet: et confu
dēt israel in voluntate sua. Transiuit
samaria rege suū quasi spuma super
ciem aquę. Et disperdent excelsa
peccati israel. Lappa et tribulus ascen
det super aras eorū. Et dicent montibus
operite nos: et collibus cadite super
nos. Et dicit gabaa peccauit israel: ibi
steterunt. Non cōprehendet eos in gaba
prelium super filios iniquitatis. Iuxta
desiderium meū corripiam eos. Congre
gabunt super eos populi cum corripiet
pter duas iniquitates suas. Ephraim
vitula doctaq̄ diligere triturare: ego aut
iuxta super pulchritudinē colli eius. Ascen
dam super ephraim. Arabit iudas: et
fringet sibi sulcos iacob. Seminate
vobis in iustitia: et metite i ore misericordie
innouate vobis nouale. Tempus
tem requirēdi dñm: quū venerit qui docebit
vos iustitiam. Arastis impietatem
iniquitatē messuistis: comedistis fructum
mendacii. Quia cōfisus es in viis
tuis: et in multitudine fortium tuorū
surget tumultus in populo: et omnes
munitiones tue vastabuntur: sicut vastatus
est salmanasar domus eius: et ceciderunt
ibi baal in die prelii: matre super filios
elisa. Sic fecit vobis bethel a facie
litie nequitiarum vestrarum.

C.S. Deus cōmemorat bnficia sua
et increpat ingratitudinē israelitarū
mit patris effectū i punitōe israelitarū
de de aduētu xpi vocatione ecclesiarū

Sicut manetrāsiit pēsiit
res israel: q̄ puer israel: et di
lexi eū et ex egypto voca
ui filium meū. Vocauerūt
eos sic abierūt a facie
eorū. Baalim immolabant
et simulachris sacrifica
bant. Et ego quasi nutricius ephraim
portabā eos in brachiis meis et nesciē
runt q̄ curarēt eos. In funiculis adam
traham eos in vinculis charitatis. Et
ero eis quasi exaltēs iugum super mari
lla eorum: et declinauī ad eū vt pascere
eum. Non reuertetur in terrā egypti et
assur ipse rex eius: q̄m nolauerūt cōuer
ti. Cecidit gladius in ciuitatibus eius: et
cōsumet electos eius: et comedet capi
ta eorum. et populꝰ meus pēdebit ad
reditū meum. Iugum aut imponet eis
simul q̄ non auferetur. Quomodo da
bo te ephraim: protegā te israel? Quo
modo dabo te sicut adama: ponam te
vt sedom. Conuersum est in me cor meū
pariter cōturbata est pientudo mea.
Non faciam furorem ire mee. Nō puer
tar vt disperdā ephraim: q̄m deus ego
et nō homo. In medio tui sanctus: et nō
egrediar ciuitatē. Post dñm ambula
bunt. Quasi leo rugiet: q̄ ipse rugiet
et formidabūt filii maris. et auolabūt
quasi auis de egypto: et quasi columba
terra assyrios: et collocabo eos in do
mibus suis dicit dñs. Circumdedit me
ephraim in negotiatione: et in dolo domꝰ
israel: iudas aut tristis descendit cum
deo et cum sanctis fidelibus.

C.S. De pena israel et iuda de bnfi
cis factis iacob: et malicia filiorum eius:
so ephraim et chanaan: et de reuocatio
ne ppli pphetas: de iuda sequēte ita
israel et de bnficiis factis iacob. Cap. xii.

Ephraim pascebat ventū: ipse
autē q̄ sequēbat estū. Tota die mē
dacium vastitatē multi
plicat. et fedus cū assy
rios iniit: et oleū i egy
ptū ferebat. Iudicium q̄
dñs cū iuda: et visitatio
super iacob. Iuxta vias eius: et iuxta adin
uentiones eius: reddet ei. In vtero supe
plantauit fratrē suū: et fortitudine sua
directꝰ est cum angelo. et inualuit ad an
gelū: et confortatus est. Flevit et rogauit
eum: in bethel inuenit eū: et ibi locutꝰ est
nobiscum. Et dñs deus exercituū: dñs
memoriale eius. et tu ad dñm deū tuū
conuertēris. Misericordiam et iudicium custodi: et
spera in deo tuo semp. Chanaan i manu
eius statera dolosa: calumniari dilexit. Et
dixit ephraim. Verūtamen diuitꝰ effectꝰ sū
inuenit idolum mihi. Oēs labores mei
nō inuenient mihi iniquitatē quā peccauī
et ego dñs deus tuus ex terra egypti.
Adhuc sedere te faciā in tabernaculis
sicut in diebus festiuitatis. et locutꝰ sū
super pphetas: et ego visione multiplicā
uit in manu pphetarū assimilatus sū
Si galaad idolū: ergo frustra erāt in
galgal boues immolātes. Nā et altaria
eorū quasi acerui super sulcos agri. Fu
git iacob in regionem syriē: seruiuit is
rael in vxorē: vxorē fuiuit. In pphe
ta aut eduxit dñs israel de egypto: et in
pheta seruatꝰ est. Ad iracundiā me pro
cauit ephraim in amaritudinibus suis:
et sanguis eius super eum venietꝰ oppro
brium eius restituet ei dñs deus suus.

C.S. De idolatria ephraim: et de dño
persequēte ipsum: q̄ solus deus est edinu
ens: et ipse memor peccatorū: de passio
ne xpi et aduētus eius et destructione
mortis inferni. Capitulum. xiii.

Loquente ephraim: horror: iuasit
israel: et deliqit in baal: et mortuꝰ
est. et nunc addiderūt ad peccādū. Fe
cerūtq; sibi conflatile de argento suo
quasi similitudinē idoloꝝ. Factura ar
tificiū totū est. Ipsi ipsi dicūt. Immola
te homines vitulos adorantes. Idcirco
erūt quasi nubes matutina et sicut ros
matutinꝰ pteriēs. Sicut pulus turbi
ne raptꝰ et area: sicut fumus de fuma
rio. Ego aut dñs deus tuꝰ ex terra egy
pti: et deū absq; me nesciēs: et saluator:
nō est preter me. ego cognoui te i deser
to in terra solitudinis: iuxta pascua sua
adimpleti sunt: et saturati sunt. et ele
uauerunt cor suum: et obliti sunt mei.
et ego ero eis quasi leena sicut pardus
in via assyriorum. Occurram eis quasi
vsa raptꝰ catulis: et diruptā interiora
cordis eorū. Et cōsumā eos ibi q̄si leo
bestia agri scindet eos. Perditio tua
israel: tūmodo i me auxilium tuū. Ubi est
rex tuꝰ. Maxime nūc saluet te in omnibus
vrbibus tuis: et iudices tuos de q̄ dixi
stis: da mihi regē et principes. Dabo tibi
regē i furore meo: et auferā in indigna
tione mea. Colligata est iniquitas ephraim
absconditū peccātū eius. Dolores parturi
entis venient ei. Ipse filius nō sapiēs. Nūc
cū nō stabit in contritione filiorū. De
manu mortis liberabo eos: de morte
redimam eos. Ero mors tua o mors:
ero morsus tuus inferne. Consolatio
absconditā est ab oculis meis: quia ipse

Ecc. 23.a.

Prouerb. 17.b.

Ecc. 5.a.

Heb. 2.d.

inter fratres diuidet. Adducet ventus
vrtem dñs de deserto ascendentem: et
siccabit venas eius: et desolabit fontem
eius et ipse diripiet thesaurum omnis
vasis deliderabilis.

C.C.S. De interitu samarie: monet cõ
uerti ad dñm z pñiteri z puerti ab assur
et puersis: promittit bona plurima si tñ
non vltra redeat ad peccatum. Capitulum

A Qreat samaria: qm ad amaritudinẽ edcitauit deum suũ. In gladio percent: paruuli eorum elidãtur: z
fetę eius scindant. Conuerte israel ad
dñm deũ tuũ qm corruisti in iniqtate
B tua. Tollite vobiscũ verba: z puertimi
ni ad dñm: et dicite ei. Oẽm auferi iniq
tatẽ: et accipe bonũ z reddem⁹ vitulos
labiorũ nostrorũ. Assur nõ saluabit nos.
Sup equos nõ ascẽdem⁹ nec dicemus
vltra du nostri opera manuũ nostrarũ
qr eius qui in te est miserebere pupilli.
C Sanabo cõtritiones eorũ: diligam
eos spõtanee: qr auersus est furor me
us ab eis. Ero quasi ros z israel germi
nabit sicut lilium: z erumpet radix ei⁹
vt libani. Ibunt rami eius: et erit ma
gnificentia eius: et odor eius vt li
bani. Conuertent sedẽtes in vmbra ei⁹
viuẽt tritico. Et germinabũt quasi vi
nea: memoriale eius sicut vinus libani.
D Ephraim quid mihi vltra idola? Ego
exaudiũ z dirigam eũ: ego vt abiet̃pi
Dick.9.d. rentẽ: ex me fructus eius inuentus est.
Quis sapiens et intelliget istã: intelli
gens: et sciet hec? Qr recte vie dñi: et
iusti ambulabunt in eis: preuaricatores
vero corruent in eis.

C Explicit Osee propheta.

C Incipit plogus in iohel ppheram.

Sanctus iohel apud he
braeos post osee ponitur.
Et sicut ibi sub nomine
ephraim ad decem trib⁹
cõferẽ paticipium: z vel
samaria vel israel sepe
memorat: iste in hũc ppheẽ omne qd
dicit ad tribũ iuda: z ad hierusalẽ pti
nere credendum est: z nullã omnino is
rael. i. decẽ tribũ in hoc fieri mẽtionẽ
Osee.1.c. Topos quoq; quib⁹ ppheauit eadem
debemus accipere que in osee legimus
in ieb⁹ ozie: ioathã et achaz et ezechie
regũ iuda: et in diebus hieroboam filij
ioas regis israel. porro factũ esse fer
monẽ dñi ad meritũ ei⁹ referẽ cui fit:
Ps.11.7.a. non ad conditionẽ eius qui fieri dicit
alibi legimus. Dñs factus est mihi in
saluẽ. Auditus est in scripturis san
ctis: nõ est iste qui ad aures sonet
in corde percipitur: iuxta illũ qui
loquit. Qui habet aures audiẽdi audi.
Quod aũt dicit habitate hoc
grece enchezziste notisti habitatio
nat auribũ percipite. ppterea aure
corde percipit. Qui sonos sunt dicẽ
tes audiunt spiritualiter: z dicũt
tant in terra: appellãturq; terra auri
trib⁹ percipit. Vbicunq; aũt bene
habitatores penitur nõ ad simplicitã
bouis sonitus: sz ad recõditã sapiẽ
intelligẽtiã pertinent intelligẽtes.
In genesi lamech loquitur ad vxo
res suas et ada et sella. Audite voces
vrores lamech: auribũ percipite ver
ba mea. Qr virũ occidi in vulnẽ
et iuuenem in liuorem meum. et ecce
Audite celi z auribus percipite terra.

C Item alius plogus in eodẽ.

Iohel filius phatuel describit ter
ram duodecim tribuũ: bruchus
bruchu locusta rubigine vastante de
sumptã et post reuersionẽ populi
populus effusum tri spiritũ sanctũ sup z
uos dei z ancillas. i. sup centũ viginti
credentiũ nomina z fuerunt pariter
cũ eis sion. Qui centũ viginti ab vno
cũq; ad quindecim paulatim sperantes
mẽta surgẽtes: quidecim gradẽ tem
merũ efficiunt: q in psalterio ascẽsi
cõtinent. Et trib⁹ igitur generib⁹ ve
teriũ hec sumunt principia: tres sil
argumentorũ partes: et quib⁹ loquit
sol et omnis oratio. Aut cũ vocabu
lis aut benuolos: aut attẽtos audiẽtes
debet efficere. Hic ergo ppheta ma
gnitudine cladis sumens principium
eosq; qui audituri erant: volens ad
penitẽtiã puocare: reddit attẽtos ebri
ans futurũ malum vt considerantes
venture cladis asperitatẽ: ocius em
perẽt penitẽtiã. In hoc ppheta ideo
nec reges nec tẽpora sunt posita
quia iisdem temporib⁹ ac regib⁹ quib⁹
osee ppheauerat et ipse prophetauit.
Iohel interpretatur incipiens aut ori
descensus. Phatuel vero aut aperiens
aut ostium dei. Tropologice hoc de
qui ostiũ dei et sententiã habuerũ ape
tam: recte incipit prophetare.

C Explicunt prologi.

C Argumentum in eodẽ.

C Iohel de tribu ruben: natus
in agro bethoron: vbi etiã pu
ce mortuus est et sepultus.

C Explicit argumentum.

C Incipit Iohel propheta.

C.C.S. propheta: cõtra iudeã quatuor plagas et eorum dominẽtes: vt pri
mam futurã in malis et sacerdotes
vt pangant: et ipse plagit rastitatem
terre. Capitulum. i.

Verbũ dñi qd factũ est
ad iohel filium phatuel
Audite hec senes: au
rib⁹ percipite oes ha
bitatores terrẽ: nũq factũ
est istud in diebus ve
stris: aut in diebus pa
trum vestrorũ. Sup hoc filios vestros
narrate: et filij vestri filios suos: et filij
eorũ generationi alteri. Residuũ eruci
cõmedit locusta: et residuũ locuste
comedit bruchus: et residuũ bruchi
comedit rubigo. Expergẽscimini ebri
qui et plorate oes qui habitis vinũ in
dulcedine: qm perut ab ore vestro. Gens
enim ascendit super terram meã fortis z
innumerabilis. Dentes eius vt dentes leo
nis: molares eius vt catuli leonis. Po
suit vineã meã in desert: et ficũ meã z
decorticauit. Nudãs spoliauit eam et
proiecit: albi facti sunt rami eius. Plange
qm virgo accincta sacco sup virũ pu
bertatis suę. Perijt sacrificiũ z libatio
de domo dei tui: luxerũt sacerdotes mi
nistri dñi. Depopulata est regio: luxit
humus: quia depopulatum est triticũ. Cõfu
sum est vinũ: languit oleũ. Confusi
sunt agricolę: ululauerũt vinitores super
frumento: in hordeo: quia perijt
messis agri. Vinea confusa est et ficus
languit: malogranatũ et palma z malũ
et ciuitas: siccati sunt: quia cõfusum
est gaudium filijs hominũ. Accingite eos
et plangite sacerdotes: ululate ministri
altaris. Ingredimini cubate in sacco
ministri dei mei: quia interijt de domo
dei vestri sacrificiũ et libatio. Sanctifi
cate ieiunium: vocate cetum congregate
senes oes habitatores terre in domũ
dei vestri. Et clamate ad dñm. Heu: ut
quia prope est diꝰ dñi: et qm vastitas
a potente venit. Nunq nõ coram oculis
vestris ablata perierũt de domo dei ve
stri letitia et exultatio? Cõputruerunt
iumenta in stercore suo: diuersoria sunt
destructa: fracta sunt apothecę: qm cõ
fusum est triticum. Quid ingemuit ani
malia: mugierunt greges armentorũ: qr nõ
sunt eis. Sed et greges pecorũ
perierũt. Ad te dñe clamabo: quia
ignis comedit speciosa deserti: et flãma
succendit omnia ligna regionis. Sed z bes
tię agri qm area sitis imbri: suspere
rũt ad te: qm exiccati sunt fontes aqrũ
et ignis deuorauit speciosa deserti.

C.C.S. Iubet dñs sonitu tubarũ predi
cari aduentum hostiũ: quorũ aduẽtus
de cribitur et crudelitas: hortatur ad
penitentiã: bona plurima penitentib⁹
pmittit: de missione spiritussanctiet
tempore passionis. Capitulum. ij.

Canite tuba in sion: ululate in mõte sancto meo. A
Conturbent oes habi
tatores terre: qr venit
dies dñi: quia prope est
dies tenebrarũ z caligi
nis: dies nubis z tur
binis. Quasi mane expansum sup mon
tes ppls multus et fortis. Similis ei
nõ fuit a ꝓncipio: et post eũ nõ erit vs
q; in ãno generationis z generationis. Ante
faciẽ ei⁹ ignis vorabit: et post eum cru
rens flãma. Quasi hortus voluptatis
tra coram eo: et post eũ solitudo deserti:
neq; est q effugiat eũ. Quasi aspectus B
equorũ z aspectus eorũ qsi equites sic cur
rent. Sicut sonitus qdrigarũ sup ca
pita mõtiũ exilient: sicut sonitus flãme
ignis deuorantis stipulã: velut ppls
fortis preparatus ad predũ. A facie
eius cruciabunt ppli: omes vultus redi
gentur in ollam. Sicut fortes current:
qsi viri bellatores ascendẽt murũ. Vi
ri in vijs suis gradiẽtur: et non declina
bũt a semitis suis. Vnusquisq; fratrẽ
suũ non coarrabit: singuli in calle suo
ibulabũt. Sed et per fenestras cadẽt
et nõ demolient. Vrbẽ ingredientur: in
muro currẽt. Domos cõscendent: per
fenestras intrabũt qsi fur. A facie eius
cõtremuit terra: mouẽtur sunt celi. Sol et C
luna obtenebrati sunt: z stellę retrahe
runt splendorẽ suũ. Et dñs dedit vocẽ
suã ante faciem exercitus sui: qr multa
sunt nimis castra eius: qr fortia z facien
tia verbũ eius. Magnus enim dies dñi z
terribilis valde: et quis sustinebit eũ?
Nũc ergo dicit dñs. Conuertimini ad
me i toto corde vestro in ieiunio: et in fletu
et in planctu et scindite corda vestra: Ps.35.a.
nõ vestimẽta vestra. Et conuertimini ad
dñm deũ vestrũ: qr benignus et mise
ricors est patiẽs et multe mie et pœni
tens super malicia. Quis scit si cõuerta Jone.3.d
tur et ignoscat: et relinquat post se be
nedictionẽ: sacrificiũ et libamen dño D
deo nostro. Canite tuba in sion sancti
ficate ieiunium: vocate cetũ: congregate
ppli: sanctificate ecclesiã: coadunate
senes: cõgregate paruulos: et sugẽtes

phera. Egrediat sponsus de cubili suo: et sponsa de thalamo suo. Inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes ministri domini et dicent. Parce domine parce populo tuo: ne des hereditatem tuam in opprobrium vt dominentur eis nationes.
E Quare dicitur in populis vbi est deus eorum? Zelatus est dominus super terram suam: et pepercit populo suo. et respondit dominus et dixit populo suo. ecce ego mittam vobis frumentum et vinum et oleum: et replebimini in eis: et non dabo vobis vltra opprobrium in gentibus. et eum qui ab aquilone est procul faciam a vobis: et expellam eum in terram inaquosam et desertam. Faciem eius contra mare orientale: et extremum eius vsque ad mare nouissimum: et ascendet fetor eius: et ascendet putredo eius: quoniam supbe egit. Noli timere terra exulta et letare: quia magnificauit dominus vt faceret. Noli timere animalia regionis: quia germinauerunt speciosa deserti: quia lignum attulit fructum suum ficus et vinea dederunt vtutem suam.
F et filii sion exultate et letamini in domino deo vestro: quia dedit vobis doctorem iustitie: et descendere faciet ad vos imbrem matutinum et serotinum sicut in principio. et implebunt aree frumento et redundabunt torcularia vino et oleo. et reddam vobis annos quos comedit locusta bruchus et rubigo et eruca. Fortitudo mea magna quam misi in vos. et comedetis vescentes: et saturabimini: et laudabitis nomen domini dei vestri qui fecit mirabilia vobiscum. et non confundet populum meum in sempiternum: et scietis quia in medio israel ego sum. et ego dominus deus vester: et non est amplius: et non confundet populus meus in eternum. et erit post hec effundam spiritum meum super omnem carnem: et prophetabunt filii vestri et filie vestre. Senes vestri somnia somniabunt: et iuuenes vestri visiones videbunt. Sed et super seruos meos et ancillas in diebus illis effundam spiritum meum et dabo prodigia in celo et in terra sanguinem et ignem et vapores fumi.
Act. 2. g. Sol conuertetur in tenebras et luna in sanguinem antequam veniat dies domini magnus et horribilis. et erit omnis qui inuocauerit nomen domini saluus erit: quia in monte sion et in hierusalem erit saluatio sicut dixit dominus et in residuis quos dominus vocauerit.

¶ C.S. De iudicio post puersionem iudeorum sub nomine tyri et sidonis vtra romanos quasi pro templo hierusalem posuerunt in templum pacis: et de liberatione populi tempore eyri: vocant omnes et mouentur ad iudicium de sepulchris. de reiectione sanctorum: de predicatione apostolorum: de baptismum et de visione sanctorum.

Ecce ego in illis diebus et in tempore illo cum conuertero conuertam captiuitatem iuda et hierusalem congregabo omnes gentes et deducam eas in valle iosaphat: et disputabor cum eis ibi super populo meo et hereditate mea israel: quia disperserunt eam inter nationes: et terram meam diuiserunt. et super populum meum miserunt sortem. et posuerunt puerum in prostibulo: et puellam vendiderunt pro vino vt biberent. Ueruntamen quid mihi et vobis tyrus et sidon et omnes terminos palestinorum: numquid vltionem vos reddere mihi? Et si vindicatis in me: cito velociter reddam vltionem vestram super caput vestrum. Argentum meum et aurum tulistis: et desiderabilia mea pulcherrima intulistis in templis vestris. filios iuda et filios hierusalem vendidistis filiis grecorum: vt longe facerentis eos de finibus suis. Ecce ego suscitabo eos de loco in quo vendidistis eos: et conuertam retributionem vestram in caput vestrum. et vendam filios vestros et filias vestras in manibus filiorum iuda: et venundabunt eos sabeis genti longinque: quia dominus locutus est. Clamate hoc in gentibus: sanctificate bellum: suscitate robustos. Accedant: ascendant omnes viri bellatores. Confringite aratra vestra in gladios et lignos vestros in lanceas. Infirmus dicat: fortis ego sum. erumpite et festinate gentes de circuitu et congregamini: ibi occumbere faciet dominus robustos tuos. Consurgant et ascendant gentes in valle iosaphat: quia ibi sedebo vt iudicem omnes gentes in circuitu. Mittite falces quoniam maturauit messis. Uenite et descendite: quia plenum est torcular. Scaturierunt lacus: quia multiplicata est malitia eorum. populi populi in valle percussionis: quia iuxta est dies domini in valle concisionis. Sol et luna obtenebrati sunt: et stelle retraxerunt splendorem suum. et dominus de sion rugiet: et de hierusalem dabit vocem suam. et mouebitur celum et terra: et dominus spes populi eius: et fortitudo filiorum israel. et scietis quia ego dominus deus vester habitans in sion in monte sancto meo. et erit hierusalem sanctum: et alienigene non transibunt per eam amplius. et erit in die illa: stillabunt montes dulcedinem: et colles fluent lacte: et omnes riuos iuda ibunt aquis: et fons de domo domini egredietur: et irrigabit torrentem spinarum. Egyptus in desolationem erit:

Edom in desertum perditionis: pro eo quod iniquum egerunt filios iuda: quia effuderunt sanguinem innocentem in terra sua. et iudea in eternum habitabitur: et hierusalem in generatione et generationem. Et mundabo sanguinem eorum quos non mundaueram: et dominus habitabit in sion.

¶ Explicit Iohel ppheta.

¶ Incipit prologus in Amos ppheta.

Quia res cum de religione solicite emulatur numero filiorum amore vocauit pro precepto regis moysi arcepto thuribulo: vt filiorum libri secundum pontificum solent sacerdotale officium amare conatur. Ob ea re terremotus in tempore ozie contigit: et ita ea contra ppheta meminit. Ante hunc quinque terremotus. Amos ppheta tpibus predicit regum israel tpibus hieroboam filii ioas regis israel in eis gentes quas lectione comprehendit sunt ira dei ob eas causas quas memorant futura denunciat. Et quidem ppheta sequitur hir. Sup tribus iniquitatibus super quatuor: non conuertam eum: pro tribus indulgentia deuitare possit significatique quarto cadet pro admittentibus: nec penitentia nec indulgentia futuri annunciat. Ita per tribus iniquitatibus quasi plurimas gentes immoratur: quarto iniquitatem grauem atque irremediabilem ira ad iudicium carnifice cruciatum predicare potuit demonstrare.

¶ Item alius prologus.

Amos ppheta pastor et rusticus: et ab vno modo a distrinxit: genus pacis vobis explicare non potest. Quis enim dignetur comprehendere tria et quatuor sceleri damascenorum: idumee filiorum ammon et moabitarum: septimo octauoque gradu iudee et israel. Pie loquitur ad paccatum quasi quasi quasi

de pe. dis. 3. c. super tribus.

carmeli. Hec dicit dñs de⁹. Super tri
bus scelerib⁹ damasci et sup quattuor
nõ cõuertã cum eo q̃ triturauerunt
in plastris ferreis galaad. Et mittã
ignẽ in domũ azahel: et deuorabit do
mos benadab. Et conteram vectem da
masci: et disperdam habitatorẽ de cãpo
idoli: et tenentẽ sceptrũ de domo pos
luptatis: & trãsferet ppls syrie ꝓcedẽ
dicit dñs. Hec dicit dñs. Sup tribus
scelerib⁹ gaze: & sup ꝗtuor nõ puertã
cum eo q̃ trãsluerit captiuitatẽ pfec
tam: vt penderet eã i idumea. Et mittã
ignẽ i murũ gaze: et deuorabit edes
eius: et disperdã habitatorẽ de azoto:
et tenentẽ sceptrũ de ascalon: et puer
tã manũ meã sup acharon: et pibunt re
liqui philistinorũ: dicit dñs deus. Hec
dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ tyri: et
sup quattuor nõ puertã eũ: eo q̃ con
clauerint captiuitatẽ perfectã in idu
mea: & nõ sint recordati fœderis fratrũ
et mittã ignẽ i muro tyri: et deuora
bit edes eius. Hec dicit dñs. Sup trib⁹
scelerib⁹ edom: et sup quattuor nõ cõ
uertã cum eo q̃ persecutus sit i gladio
fratrẽ suũ: et violauerit misericordiam eius: et
tenuerit vltra furorẽ suũ: et iracũdiam
suã fuauerit in finẽ. Mittã ignẽ
in themã: et deuorabit edes bosre. Hec
dicit dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ filiorũ
ammõ: sup quattuor nõ cõuertã eũ
eo q̃ vlsiscuerit prægnãtes galaad ad
dilatandũ terminũ suũ: et succẽdam
ignẽ in muro rabbath: et deuorabit
edes eius in vlulatu in die belli: et in
turbine i die cõmotionis: et ibit melchon in captiuitatẽ ipse et principes
eius simul: dicit dñs.

C.C.S. Vltio dñi cõtra moab pro cru
delitate in mortuos: cõtra iudã & israel
pro cõtemptu legis pro idolatria: de
beneficiis dei et ingratitudine populi
de destructione ipsorũ. Cpm. ii.

Hec dicit dñs. Sup trib⁹
scelerib⁹ moab: et sup
ꝗtuor nõ puertã eũ: eo
q̃ incenderit ossa regis
idumee vsq; ad cineres.
Et mittã ignẽ i moab:
et deuorabit edes carioth: et morietur in
sonitu moab in clãgore tuba: et disperdã
iudicẽ de medio eius: et oẽs principes
eius interficã cũ eo: dicit dñs. Hec dicit
dñs. Sup trib⁹ scelerib⁹ iuda & super
quattuor non cõuertã eũ: eo q̃ abiecerit
legẽ dñi: & mãdata eius nõ custodierit. Deceperũt eũ eos idola sua: post
quæ abierãt pres eorũ. Et mittã ignẽ
in iudã: et deuorabit edes hierusa
lem. Hec dicit dñs. Sup tribus scele
rib⁹ israel: sup ꝗtuor nõ cõuertã eũ:
q̃ vendiderit p argẽto iustũ: & pau
perem p calceamentis. Qui cõtera
pulueres terre capita pauperũ: et
mitis declinãt. Et filius & pater ad
ad puellã: vt polluãt nomẽ sanctũ
meũ. Et super vestimẽtis pignorãtis
nitunt iuxta oẽ altare: et vinũ damnatorũ
bibebãt i domo dei sui. Ego aũt de
minui amorẽ eũ a facie eorũ: cui
tudo cedroꝝ altitudo eius: et fortitudo
q̃si ꝗrcus. Et cõtriui fructũ eius de
super: et radices eius subter. Ego sum q̃ ascẽdere fecit de terra egypti: et
pos i deserto q̃dragintã annis: vt possi
deretis terrã amorrei: et suscitaui de
filiis vestis i pphetas: et de iuuenibus
vestis nazareos. Nũquid nõ ita est filii israel
dicit dñs. Et ppinabatis nazareos vi
nũ: & pphetis mãdabatis: dicẽtes
pphetis. Ecce ego stridebo sub
vos sicut stridet plaustrũ onustũ fe
no. et pibit fuga a pocior: fortis non
tinebit virtutẽ suã: et robustus non
uabit vlam suã. et tenẽs arcũ non
bit: et velox pedib⁹ suis nõ saluabit
et ascẽsor equi nõ saluabit anima suã
et robustus corde inter fortes nudus
effugiet in illa die: dicit dñs.

C.C.S. De penis discordantiũ ex
pus domini contemptũ: de iniqui
tibus: de destructione israel pro cu
tria et delicto. Cpm. iii.

Audite verbũ qd locut⁹ est dñs
sup vos filii israel: sup oẽ cognatione quã eduxi de tra egyptiorũ.
Tantũmodo vos cognoui ex oẽbus
gitationibus terre. Idcirco visitabo
sup vos oẽs iniqtates vras. Nũquid
ambulabunt duo pariter: nisi pactũ
eis? Nũquid rugiet leo in silua: nisi
buerit prædã? Nũquid dabit catulus
leonis vocem de cubili suo: nisi aliquid
apprehẽderit. Nũquid cadet auis in
quicũ terre absq; aucupe? Nũquid
ferẽt laqueus de tra: nisi q̃d ceperit
Si clãget tuba in ciuitate: ppls
expauescet. Et erit malũ in ciuitate
dñs nõ fecerit. Q: nõ facet dñs deus
verbũ nisi reuelauerit secretũ suũ
suos pphetas. Leo rugiet: quis
nõ timebit? Dñs de⁹ locut⁹ est: quis
pphetabit? Audite hũc sermonẽ
i domibus tre egypti: et dicite
congregamini super montes samarie:

et videte iniqtates multas i medio eius: et
calũnias patientes i penetralib⁹ eius.
Et nesciunt facere rectũ: dicit dñs:
thesaurizantes iniqtates et rapinas in
ædibus suis. Propter hec dicit dñs deus.
Hostis circũ terra: et detrahet
fortitudinẽ tuã: et diripient edes
tas. Hec dicit dñs. Quãdo eripiet pastor de
ore leonis duo crura aut extremũ au
ricũlũ: sic eripiẽtur filii israel habitãtes in
samaria in plaga lectuli: & in damasci
grabato. Audite et testimini in do
mo iacob: dicit dñs de⁹ exercituũ: q̃
in die cũ visitare cœpero prauaricationes
israel sup eũ visitabo et sup altaria be
thel: amputabũtur cornua altaris: et
cadẽt in terrã. Et percutã domũ
hyemalẽ cum domo estiua: et peribunt
domus eburnee: et dissipabũtur edes
multe: dicit dñs.

C.C.S. De penis optimatũ sive ꝛpo
rum: de paucitate pauperũ: de ruina
ppli q̃ se pro deo ponit. Capitulũ.

Audite verbũ hoc vaccæ pingues
quæ estis in monte samarie: quæ
calũniã facitis egenis et confringitis
pauperes. Que dicitis dominis ve
stris: afferte et bibemus. Iurauit dñs
deus in sancto suo: q̃ ecce dies venient su
per vos: et leuabũt vos in pristis: et reli
quos vestros i ollis feruentib⁹: & pactus
ibit altera vtra altera: & pucie
mini i ermõ: dicit dñs. Venite ad bethel
et ipse iniqtãte: ad galgalã multiplicate
iniqtatẽ. Et offerte mane victimas
vestras: tribus decimas vras. Et
sacrificate de fermẽto laudẽ: et vocate
voluntarias oblationes: et annunciate.
Sic enim voluistis filii israel: dicit dñs
deus. Unde et ego dedi vobis stupore
dentium: cũctis cibis vestris: in indigẽ
tia panis in cunctis locis vestis: et non
estis reuersi ad me: dicit dñs. Ego aũt
prohibui a vobis imbrẽ cũ adhuc tres
menses superessent vsq; ad messem: & pluit
super vnã ciuitatẽ: & super alterã ciuitatẽ non
pluit. Pars vna cõpluta est: & pars
super quã nõ pluit aruit. Et venerũt duo
ciuitates ciuitates ad vnã ciuitatẽ: vt
biberent aquã: et nõ sunt satiate: et non
redistis ad me: dicit dñs. Percussi vos in
vento vstilitatis: in rubigine multitudi
nis bonorũ vestrorũ: vineas vestras: et
olera vestra: et ficetũ vestrũ comedit eru
go: et non redistis ad me: dicit dñs.
Misi in vos mortẽ in via egypti: occisi
in gladio iuuenes vestros vsq; ad ca
pitiuitatẽ equorũ vestrorũ: & ascẽdere
feci putredinẽ castrorũ vestrorũ in naribus
vestris: et nõ redistis ad me: dicit dñs.
Subuerti vos sicut subuertit dñs so
domã et gomorram: et facti estis sicut
torris raptus ab incendio: et non redi
stis ad me: dicit dñs. Quapropter hec
facã tibi israel. Postq̃ aũt hec feceri
tibi: ꝓparare in occursũ dei tui israel.
Qui ecce formãs montes & creãs ventũ
& enũciãs hominẽ eloquium suũ: faciẽs
matutinã nebulã & gradiẽs sup excelsa
terre: dñs de⁹ exercituũ nomẽ eius.

C.C.S. De plãgẽ ꝓpectũ captiuitatẽ
israel p idola: reuocat & monet q̃rere
dñm: cõmoratis penas de tribus af
flictionibus iude de reprobatione festi
uitatum et sacrificiorũ: et de idolatria
ipsorũ. Capitulũ. v.

Audite verbũ istud qd ego leuo sup vos plã
ctũ. Domũ israel ecce
dit: et nõ adiicet vt
resurgat. Virgo israel
iecta est i terrã suã
et non est qui suscitet
eã: q̃ hec dicit dñs de⁹. Urbs de qua
egrediebant mille: reliquentur in ea cen
tum: et de qua egrediebant centũ relin
quent in ea decẽ in domo israel: q̃ hec
dicit dñs deus domui israel. Querite
me & viuetis: & nolite q̃rere bethel: et
galgalam nolite intrare: et in bersabee
nõ trãsibitis: q̃ galgala captiua duce
tur: et bethel erit inutilis. Querite do
minũ & viuite: ne forte ꝓrumpat domũ
vt ignis ioseph: et deuorabit: & nõ erit
qui extinguat bethel: qui puertitis in
absinthũ iudicium: & iusticiam in terra
relinquitis facientẽ arcturũ & orientes
et cõuertẽtẽ in mane tenebras: et dies
in nocte mutãtem. Qui vocas aquas
maris et effundit eas sup faciẽs terre:
dñs nomẽ est eius. Qui fulget vastitã
tem sup robustũ: et depopulationẽ
sup potẽtem affert. Odio habuerunt
corripiẽtem in porta: et loquẽtem per
fecte abominati sunt. Idcirco pro eo
q̃ diripiebatis pauperes: et prædã ele
ctam tollebatis: ad eo domus quadro
lapide ædificabitis: & nõ habitabitis i
eis. Vineas amãtissimas plantabitis
et nõ bibetis vinũ earũ: q̃ cognoui
multa scelera vestra: et fortia peccata
vestra. Hostes iusti accipiẽtes munus:
et pauperes deprimẽtes in porta. Idco
prudẽs in tẽpore illo tacebit: q̃ tem
pus malũ est. Querite bonũ et non
malũ: vt viuatis: et erit dominus deus

Ro. 13. c.

Sophon. 1. c.

Ps. 96. b. Ro. 12. c.

exercituum: odite malū et diligite bonū: et constituite in porta iudicium: forte miserebitur dñs dēus exercituū reliquiis ioseph
Propterea hec dicit dñs dēus exercituū dñator. In omnibus platheis plancus: et in cunctis que foris sunt dicetur: ve: ve.
Et vocabunt agricolam ad luctū: et ad planctū eos qui sciunt plangere. Et in omnibus vineis erit planctus: quia pertransibo in medio tui: dicit dñs. Ve desiderantib⁹ diem dñi. Ad quid ea vobis? Dies dñi ista tenebre: et non lux. Quomodo si fugiat vir facie leonis: et occurrat ei vrsus: et ingrediat domū: et innitat manu sua sup parietē: et mordeat eum colubr. Nūqd non tenebre dies dñi: et nō lux? caligo: et non splēdor in ea? Odi et proiecī festiuitates vestras: et nō capiam odorē cetuū vrsū. Quod si obtuleritis mihi holocausto mata et munera vestra nō suscipiam: et vota pinguium vestrorū nō respiciam. Auferā a me tumultū carminū tuorū: et cantica lyre tue nō audiam. Et reuelabitur sicut aqua iudicium: et iustitia sicut torrēs fortis. Nūqd hostias et sacrificia obtulistis michi in deserto quadraginta annis domus israel? Et portastis tabernacula moloch deo vrsō: et imaginē idolorū vrsō: sidēr dei vrsi rempham figuras quas fecistis vobis adorare eas. Et migrare vos faciā trās damascū: dicit dñs deus exercituū nomen eius.

CC S. Cōtra pmatos pplorū delicios de vastatione et iteritu iude et israel q dñm confisi natura mutare. Cpm. vi.

Ve vobis q opulenti estis in syon: et diffidentis i mōte samarie: optimates capita populorū: ingredientes pōpatice domū israel. Transite in calane et videte: et ite inde in emach magnam: et descendite in geth palestinorū: et ad optima quoq; regna horū: si latior terminus eorū terminō vestro est. Qui separati estis in diem malū: et appropinquantis solio iniquitatis. Qui dormitis i lectis eburneis: et lasciuistis in stratis vrsis. Qui comeditis agnos de grege: vitulos de medio armenti: qui canitis ad vocem psalterii. Sicut david putauerūt se habere vasa cantici bibentes vinum in phialis: et optimo vnguento delibuti: et michil patiebantur super cōtritione ioseph. Quapropter nunc migrabunt in capite transmigrantium: et auferet factio lasciuentium. Iurauit dñs deus in anima sua: ait dñs deus exercituum: Detestor ego superbiam iacob: et domos eius odi: et tradam ciuitatem cum habitatoribus suis. Et si remanserint decem viri in domo vna: et ipsi mortui fuerint. Et tollet eos propinquus suus: et cremabit eos: vt efferat ossa de domo: et dicet ei qui in penetralibus domus est. Numquid adhuc ibi penes te? Et respondebit: finis est. Et dicet ei. Taceat ne memoria nostra dñi. Quia ecce dñs mandabit: et percutiet domum maiorem ruinis: et minorem conscissionibus. Nūquid currere queunt i petris equi: aut arabit in bubalis? Quoniam conuertistis in amaritudinem iudicium: et fructum iustitiae in absinthium: qui letamini in nihilo: qui dicitis. Nūquid non in fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua? ecce suscitabo super vos domum israel: dicit dñs deus exercituum: et conteret vos ab introitu emathi: usq; ad torrentē deserti.

CC S. De captiuitate israelis futura per ciuitates et iudeam per nabuchodonosor: et per turrulla cremētarū de amalia sacerdote contradicētē amos. Cpm. vii.

Sic ostendit michi dñs deus. Et ecce fuerat fetus in principio germinationis serotinus: et ecce serotinus post tonsionem regis. Et factum est cum consummasset comedere herbam terre: dixi. Domine deus parce: quis resurget iacob? quoniam paruulus est. Misertus est dñus super hoc. Non erit hoc: dicit dñs deus. Hec ostendit michi dñs deus: et vocabat iudicium ad ignē dñs deus: et devorabit abyssum multam: et comedisset partem. Et dixi. Dñe deus desine: quis suscitabit iacob? quoniam paruus est. Misertus est dñus super hoc. Non erit hoc: ait dñs deus. Et ecce dñs stans super murum litatum: et in manu eius trulla cremētarū. Et dixit dñs deus ad me. Quid tu vides amos? et dixi. Trullā cremētarū. Et ait dñs. Ecce ego ponā trullā in medio populi mei israel. Nō adiciam vltra ut pertranseam eum. Et demolientur excelsa isaac: et sanctificabuntur sacra israel deserta: et domus israel gladio consurgam sup domū hieroboam. Et misit amasias sacerdos bethel ad hieroboam regem israel: dicens. Rebellauit contra te amos in medio domus israel: non potest terra sustinere omnes sermones eius. Hec enim dicit amos. In gladio morietur hieroboam: et israel captiuus migrabit de terra sua. Et dixit amasias ad amos. Quid vides? ite: fuge in terram iuda: et comedito ibi panem: et prophetabis ibi: et in bethel nō adicies vltra vt prophetes: quia sanctuarium regis est: et domus regni est. Respondit amos: et dixit ad amasiam. Non sum propheta: nō sum filius prophete: sed armentarius ego: et sycomorus. Et tulit me dñs de post pecus: et de pastore gregis. Et dixit dñs ad me. Vade: prophetā ad ppm meum israel. Et nūc audi verbum dñi. Tu dicis: nō prophetabis sup israel: et nō stillabis sup domū idoli. Propter hoc hec dicit dñs. Vxor tua in ciuitate fornicabitur: filii tui et filie tue in gladio cadent: et humus tua funiculo metietur: et tu in terra polluta morieris: et israel captiuus migrabit de terra sua.

CC S. De vicino et festinatione vindicte in populum: de auaritia populi: de fastidio diuitiarum: de captiuitate populi: de fame verbi dei. Cpm. viii.

Sic ostendit michi dñs deus: vnum pomorum: et dixit. Quid tu vides amos? et dixi. Vncinū pomorum. et dixit dñs ad me. Venit finis sup ppm meum israel. Non adiciam vltra vt pertranseam eum. Et stridebunt cardines templi in die illa: dicit dñs deus. Multi mortui in omni loco: proiecti silentium. Audite hoc q cōteritis pauperem: et deficere facitis egenos terre: dicētes. Quando transibit mensis: et vendēdabimus merces: et sabbatum: aperiemus frumentū: vt imminuamus mensuras: et augeamus siclum: et supponamus stateras dolosas: vt possideamus in argento egenos: et pauperes pro calceamentis: et quisquilias frumenti vendamus. Iurauit dñs in superbiam iacob. Si obliuiscar vsq; in finem omnia opera eorū. Nūqd super isto non cōmouebitur terra: et lugebit omis habitator eius? et ascendet quasi fluuius vniuersa: et eiecietur et defluet quasi fluuius egypti. Et erit in die illa: dicit dñs: occidet sol in meridie: et tenebrescere faciam terram in die luminis. et conuertam festiuitates vestras in luctum: et omnia cantica vestra in planctū. et inducam super omne dorsum vestrum saccum: et super omne caput calutitū. et ponam eam quasi luctum vnigeniti: et nouissima eius quasi diem amarum. Et ecce dies venient dicit dñs: et mittam famem in terram: non famem panis: neq; sitim aquarum: sed audiendi verbum dñi. Et commouebunt a mari vsq; ad mare: et ab aquilone vsq; ad orientem circuibūt: quærentes verbum dñi: et non inuenient. In die illa deficient virgines pulchre: et adolescentes in sitiēt iurāt in deuiato samarie: et dicent. Viuit deus tuus dan: et viuit via bersabee. et cadent: et non resurgent vltra.

CC S. De excidio templi vrbis propter auaritiam principum dñs compellendo fugientes: et nationes hominū attendit: sed mors eius de spe resurrectionis instaurantis ecclesie de predicatoribus qui plantauerūt ecclesias: et ipsi in ecclesia plāta dunt. Cpm. ix.

Vidi dñm stantē sup altare. Et dixit. percute cardinem: et commouēt supiminaria. Auaricia enim in capite omnium: et nouissimū eorū in gladio interficiā. Nō erit fuga eis: et q fugerit ex eis nō saluabitur. Si descenderint vsq; ad infernum: inde manus mea educet eos: et si ascenderint vsq; ad celū: inde detrahā eos. Et si abscōditi fuerint in vertice carmeli: inde scrutans auferam eos. Et si celauerint se ab oculis meis in profundis maris: ibi mandabo serpēti et mordebit eos. et si abierint i captiuitatē coram inimicis suis: ibi mandabo gladio: et occidet eos. Et ponam oculos meos sup eos in malū: et non in bonū. Et dñs deus exercituū qui tangit terram: et tabescet: et luget omis habitātes in ea. et ascendet sicut rius alo: et defluet sicut rius egypti. Qui edificat in celo ascensionem suā: et fasciculū suū sup terram fundauit. Qui vocat aquas maris: et effudit eas: super faciem terre: dñs nomen eius. Nūqd nō vt filii ethiopū vos estis mihi filii israel: ait dñs? Nūqd nō israel ascendere feci de terra egypti: et palestinos de cappadocia: et syros de cyrene? Ecce oculi dñi dei sup regnū peccātis: et cōteram illud a facie terre. Verūtamen cōtēdo nō conterā domum iacob: dicit dñs. Ecce ego mādabo: et quatiā i omēs domū israel sicut quatit triticū in cribro: et nō cadet lapillus sup terram. In gladio morientur omis peccatores ppli mei qui dicunt non appropinquabit: et nō veniet sup nos malū. In die illa suscitabo tabernaculum dauid quod cecidit: et reedificabo aperiam muros eius: et ea q corruerat instaurabo. Et reedi

F

24. q. 6. c. odi.

Esa. 1. d.

Mala. 1. c.

B

Actuū. 7.

C

Hic. 51. d.

Ps. 3. d. 7.

B

B

Hic. 44. c.

C

C

Act. 15. c.

D

ficabo eos sicut in diebus antiquis vt possideat reliquias idumee et omnes nationes:
Joel.3.d eo quod inuocatus sit nomen meum super eos: dicit dominus faciens hec. Ecce dies venient: dicit dominus et apprehendet arator messorem calcator: eum mittentem semen. et stillabunt montes dulcedinem: omnes colles cultiplicabunt. et conuertam captiuitatem populi mei israel: et ædificabunt ciuitates desertas et habitabunt plantabunt vineas: et bibent vinum earum: et facient hortos: et comedent fructum eorum. et plantabo eos super humum suam: et non euellam eos vltra de terra sua quam dedi eis dicit dominus deus.

¶ Explicit amos propheta.

¶ Incipit prologus in abdiam prophetam.

Ge.25.d. Iacob patriarcha habuit fratrem esau: qui de rubore corporis sui edom hebraica lingua appellatur. est: quod latine sanguineus dicitur. Iste moriturus fratrem suum israel nomen accepit: graui odio prosecutus est: quod
Ge.27.g. israel nomen accepit: graui odio prosecutus est: quod
I.Reg.d. israel de captiuitate chaldeorum per cyrum regem persarum nutu dei reuocatus in hierusalem ab alio regno grauiter afflictus atque oppressus est: ideo hoc regnum quod more esau priscum populum persecutus est: per denunciationem abdie prophete secrepat: quod non dei ad ignaritatem sui sua virtute populum suum liberabit. Nec quod regno olim per dauid
Ps.136.d psalmo. cxxxvi. dictum est. Memoriare domine filiorum edom in die hierusalem. Hanc reliquam lectione comprehendat: futuris in gentes iudicium ob causam lectione comprehensam. regnum dei in populo israel significatur.
3.Re.18.c Quod deinde hic dicit esse quod sub rege samarie achab et iezabel pauit centum prophetas ipsum baal: et de septem millibus erant qui heliam arguit ignotasse.
Ro.11.a. Sepulchrum quoque eius usque hodie cum mausoleo helisei prophete et baptiste iohannis in sebaste veneratione habet quod olim samaria dicebat. Hanc herodes retinuit in honore augusti cesaris. greco nomine vocauit sebastem. id est augustam. Hic igitur quoque centum prophetas pauerat: accepit gratiam prophalem: de duce exercitus fit dux ecclesie. Tunc in samaria paruus gregem pauerat: nunc in toto orbe christi pascit ecclesias. et sicut stephanus coronam meruit passionis: sic hic de seruitutis dei cum paulo apostolo nolo gloriatur: quod abdias:
Act.6.c. 2.7.g.

seruus domini in nomine sonat electus.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Abdias qui interpretatur seruus. natus est contra edom sanguinem suum quoque fratrem: fratrem quoque iacob emulum habita pacem spiritualem.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit abdias propheta.

¶ C.S. Edom propter superbiam passus est a nabuchodonosor: propter desertionem et inimicitias fratrem esau: propter insidias quas edom captiuis fecerat et ciuitates iudeorum tyrannorum et alienarum nationum: et de subiectione populi dei.

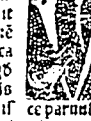

Visio abdie prophete. Hec dicit dominus deus ad edom. Audiui audiuimus eum legatum ad gentes. Surgite: consurgamus aduersus eum in prelio. Ecce parum te dedi te in gentibus contemptibilis tu es valde. Superbia cordis extulit te habitantem in scissuris petre excelsitatem solium tuum. Qui dicis in corde tuo: quis deprahet me in terra. Si extentus fueris vt aquilae: si inter sidera fueris nidum tuum: inde detraham te dicit dominus. Si fures introissent ad te: si latrones per noctem: quomodo conticuisses: siquidem rapuerant sufficientia sibi? Si vindemiatores introissent ad te: nonne reliquias relinquerent tibi? Quomodo scrutati sunt esau? Inuestigauerunt abscondita eius. Usque ad terminum emiserunt te omnes viri federis tui illuserunt tibi. Proualuerunt aduersum te viri pacis tui. Qui comedunt tecum: ponent insidias subter te. Non est prudentia in eo. Numquid non in die illa dicit dominus: perdam sapientes de idumea: et prudentiam de monte esau? Timebunt fortes tui austrum: vt intereat vir de monte esau propter interfectionem et propter iniquitatem israel fratris tui iacob: operiet te confusio: et peribis in eternum. In die cum stares adversum eum: quando capiebant alieni exercitus eius: et extranei ingredebantur portas eius: et super hierusalem mittebant sortem: etiam tu quasi unus ex eis. et non despicias in die fratris tui: in die peregrinationis eius: et non lætaberis super filios iudeorum in die perditionis eorum: et non magnificabitur os tuum in die angustiæ. Ne ingredieris portam populi mei in die ruinæ eius: et non despicies et tu in malis eius in die ruinæ eius: et non extendes in diuitiis tuis in die afflictionis illius: et non

stabis in compitis et interficias eos qui fugerunt. Et non concludes reliquos eius in die tribulationis: quia iuxta est dies domini super omnes gentes. Sicut fecisti ita fiet tibi: retributionem tuam conuertam in caput tuum. Quia vindemiasti super montem sanctum meum: bibent omnes gentes iugiter: et bibent et absorbebunt: et erunt quasi non sint. Et in monte sion erit saluatio: erit sanctus. Et possidebit domus iacob eos qui se possederunt. Et erit domus iacob ignis: et domus ioseph flamma: et domus esau stipula: et succendent eos in eis: et deuorabunt eos: et non erit reliquiæ domui esau: quia dominus locutus est. Et possidebunt hi qui ad austrum sunt montem esau: qui in campestribus philistinorum possidebunt regionem ephraim et regionem samarie. Et possidebit galaad. Et transmigratio exercitus hujus filiorum israel ora loca chananeorum usque ad sarepta: et transmigratio hierusalem quæ in bosphoro est possidebit ciuitates austri. Et ascendent saluatores in monte sion iudicare montem esau: et erit dominus regnum.

¶ Explicit abdias propheta.

¶ Incipit prologus in Jonam prophetam.

Jonas sanctus hebraice affirmat filius fuisse muliris vidue sarepthanæ: quem helias propheta mortuum suscitauit matri postea dicente ad eum. Nunc cognoui quoniam vir dei es tu: et verbum dei in ore tuo veritas est. Ob hæc etiam causam ipsum puerum sic vocatum amati. Amathi enim in hebraica veritate sonat. Et et eo quod puerum heliam locutum esse quod suscitatus est illi esse de veritate. Ideo de vitare colida nascitur: quod ionas columbam sonat. In commendatione autem israel ionas ad gentes mittitur: quem ninive agente penitentiam in malicia persuerat. Temporibus appetitoboam regis israel a deo derelictis ipso suo samaria idolis sacrificabat ionam propheta fuisse quartum liber reuelat. Is cum propheta illuminatus populos monuit ninive dei iram persecutorum decretum falsa predicare videret ad dei filium interitu euasit ciuitatem ire noluit. Nam sicut deus ad abiam deputatum sodomorum et gomorrorum loquitur. Clamor sodomorum et gomorrorum ascendit ad meum et de ninive dicit. Quoniam clamor malitiæ eorum ad me. Et quisquis tetigerit de sodomis facta et mina ninive reuocata et ita ionas aduersus ninuite plaga sententia reuocari noluit dicens dispensatorio ignari quod salutem hominum desperantibus magis vult quam interitum.

Ho. illi accidere quod et sæpe helisei profetis filius sunamitidis mulieris mortuum suscitauit. Ideo a conspectu dei fugere ionas putabat humanis aliquid passus dicente dauid. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam?

Ge.13.d.
Ge.19.a.
Ge.19.d.
Ge.19.g.
Ge.19.h.
Ge.19.i.
Ge.19.k.
Ge.19.l.
Ge.19.m.
Ge.19.n.
Ge.19.o.
Ge.19.p.
Ge.19.q.
Ge.19.r.
Ge.19.s.
Ge.19.t.
Ge.19.u.
Ge.19.v.
Ge.19.x.
Ge.19.y.
Ge.19.z.
Ge.19.aa.
Ge.19.bb.
Ge.19.cc.
Ge.19.dd.
Ge.19.ee.
Ge.19.ff.
Ge.19.gg.
Ge.19.hh.
Ge.19.ii.
Ge.19.kk.
Ge.19.ll.
Ge.19.mm.
Ge.19.nn.
Ge.19.oo.
Ge.19.pp.
Ge.19.qq.
Ge.19.rr.
Ge.19.ss.
Ge.19.tt.
Ge.19.uu.
Ge.19.vv.
Ge.19.xx.
Ge.19.yy.
Ge.19.zz.
Ge.19.aaa.
Ge.19.bbb.
Ge.19.ccc.
Ge.19.ddd.
Ge.19.eee.
Ge.19.fff.
Ge.19.ggg.
Ge.19.hhh.
Ge.19.iii.
Ge.19.kkk.
Ge.19.lll.
Ge.19.mmm.
Ge.19.nnn.
Ge.19.ooo.
Ge.19.ppp.
Ge.19.qqq.
Ge.19.rrr.
Ge.19.sss.
Ge.19.ttt.
Ge.19.uuu.
Ge.19.vvv.
Ge.19.xxx.
Ge.19.yyy.
Ge.19.zzz.
Ge.19.aaaa.
Ge.19.bbbb.
Ge.19.cccc.
Ge.19.dddd.
Ge.19.eeee.
Ge.19.ffff.
Ge.19.gggg.
Ge.19.hhhh.
Ge.19.iiii.
Ge.19.kkkk.
Ge.19.llll.
Ge.19.mmmm.
Ge.19.nnnn.
Ge.19.oooo.
Ge.19.pppp.
Ge.19.qqqq.
Ge.19.rrrr.
Ge.19.ssss.
Ge.19.tttt.
Ge.19.uuuu.
Ge.19.vvvv.
Ge.19.xxxx.
Ge.19.yyyy.
Ge.19.zzzz.
Ge.19.aaaaa.
Ge.19.bbbbb.
Ge.19.ccccc.
Ge.19.ddddd.
Ge.19.eeeee.
Ge.19.fffff.
Ge.19.ggggg.
Ge.19.hhhhh.
Ge.19.iiiii.
Ge.19.kkkkk.
Ge.19.lllll.
Ge.19.mmmmm.
Ge.19.nnnnn.
Ge.19.ooooo.
Ge.19.ppppp.
Ge.19.qqqqq.
Ge.19.rrrrr.
Ge.19.sssss.
Ge.19.ttttt.
Ge.19.uuuuu.
Ge.19.vvvvv.
Ge.19.xxxxx.
Ge.19.yyyyy.
Ge.19.zzzzz.
Ge.19.aaaaaa.
Ge.19.bbbbbb.
Ge.19.cccccc.
Ge.19.dddddd.
Ge.19.eeeeee.
Ge.19.ffffff.
Ge.19.gggggg.
Ge.19.hhhhhh.
Ge.19.iiiiii.
Ge.19.kkkkkk.
Ge.19.llllll.
Ge.19.mmmmmm.
Ge.19.nnnnnn.
Ge.19.oooooo.
Ge.19.pppppp.
Ge.19.qqqqqq.
Ge.19.rrrrrr.
Ge.19.ssssss.
Ge.19.tttttt.
Ge.19.uuuuuu.
Ge.19.vvvvvv.
Ge.19.xxxxxx.
Ge.19.yyyyyy.
Ge.19.zzzzzz.
Ge.19.aaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbb.
Ge.19.ccccccc.
Ge.19.ddddddd.
Ge.19.eeeeeee.
Ge.19.fffffff.
Ge.19.ggggggg.
Ge.19.hhhhhhh.
Ge.19.iiiiiii.
Ge.19.kkkkkkk.
Ge.19.lllllll.
Ge.19.mmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnn.
Ge.19.ooooooo.
Ge.19.pppppppp.
Ge.19.qqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrr.
Ge.19.sssssss.
Ge.19.ttttttt.
Ge.19.uuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbb.
Ge.19.cccccccc.
Ge.19.dddddddd.
Ge.19.eeeeeeee.
Ge.19.ffffffff.
Ge.19.gggggggg.
Ge.19.hhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkk.
Ge.19.llllllll.
Ge.19.mmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnn.
Ge.19.oooooooo.
Ge.19.pppppppp.
Ge.19.qqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrr.
Ge.19.ssssssss.
Ge.19.tttttttt.
Ge.19.uuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbb.
Ge.19.ccccccccc.
Ge.19.ddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeee.
Ge.19.fffffffff.
Ge.19.ggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkk.
Ge.19.lllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnn.
Ge.19.ooooooooo.
Ge.19.pppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrr.
Ge.19.sssssssss.
Ge.19.ttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbb.
Ge.19.cccccccccc.
Ge.19.dddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeee.
Ge.19.ffffffffff.
Ge.19.gggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkk.
Ge.19.llllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnn.
Ge.19.oooooooooo.
Ge.19.pppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrr.
Ge.19.ssssssssss.
Ge.19.tttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbb.
Ge.19.ccccccccccc.
Ge.19.ddddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeeee.
Ge.19.fffffffffff.
Ge.19.ggggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkkk.
Ge.19.lllllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnnn.
Ge.19.ooooooooooo.
Ge.19.pppppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrrr.
Ge.19.sssssssssss.
Ge.19.ttttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbbb.
Ge.19.cccccccccccc.
Ge.19.ddddddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeeeee.
Ge.19.ffffffffffff.
Ge.19.ggggggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkkkk.
Ge.19.llllllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnnnn.
Ge.19.oooooooooooo.
Ge.19.pppppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrrrr.
Ge.19.ssssssssssss.
Ge.19.ttttttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbbbb.
Ge.19.ccccccccccccc.
Ge.19.ddddddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeeeeee.
Ge.19.fffffffffffff.
Ge.19.ggggggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkkkkk.
Ge.19.lllllllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnnnnn.
Ge.19.ooooooooooooo.
Ge.19.pppppppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrrrrr.
Ge.19.sssssssssssss.
Ge.19.ttttttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbbbbb.
Ge.19.cccccccccccccc.
Ge.19.ddddddddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeeeeeee.
Ge.19.ffffffffffffff.
Ge.19.ggggggggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkkkkkk.
Ge.19.llllllllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnnnnnn.
Ge.19.oooooooooooooo.
Ge.19.pppppppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrrrrrr.
Ge.19.ssssssssssssss.
Ge.19.ttttttttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbbbbbb.
Ge.19.ccccccccccccccc.
Ge.19.ddddddddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeeeeeeee.
Ge.19.fffffffffffffff.
Ge.19.ggggggggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkkkkkkk.
Ge.19.lllllllllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnnnnnnn.
Ge.19.ooooooooooooooo.
Ge.19.pppppppppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrrrrrrr.
Ge.19.sssssssssssssss.
Ge.19.ttttttttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbbbbbbb.
Ge.19.cccccccccccccccc.
Ge.19.ddddddddddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeeeeeeeee.
Ge.19.ffffffffffffffff.
Ge.19.ggggggggggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkkkkkkkk.
Ge.19.llllllllllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnnnnnnnn.
Ge.19.oooooooooooooooo.
Ge.19.pppppppppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrrrrrrrr.
Ge.19.ssssssssssssssss.
Ge.19.ttttttttttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbbbbbbbb.
Ge.19.ccccccccccccccccc.
Ge.19.ddddddddddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeeeeeeeeee.
Ge.19.fffffffffffffffff.
Ge.19.ggggggggggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkkkkkkkkk.
Ge.19.llllllllllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnnnnnnnnn.
Ge.19.ooooooooooooooooo.
Ge.19.pppppppppppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrrrrrrrrr.
Ge.19.sssssssssssssssss.
Ge.19.ttttttttttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbbbbbbbbb.
Ge.19.cccccccccccccccccc.
Ge.19.ddddddddddddddddddd.
Ge.19.eeeeeeeeeeeeeeeee.
Ge.19.fffffffffffffffff.
Ge.19.ggggggggggggggggggg.
Ge.19.hhhhhhhhhhhhhhhhhh.
Ge.19.iiiiiiiiiiiiiiiii.
Ge.19.kkkkkkkkkkkkkkkkkk.
Ge.19.llllllllllllllll.
Ge.19.mmmmmmmmmmmmmmmmmm.
Ge.19.nnnnnnnnnnnnnnnnnn.
Ge.19.oooooooooooooooooo.
Ge.19.pppppppppppppppppp.
Ge.19.qqqqqqqqqqqqqqqqqq.
Ge.19.rrrrrrrrrrrrrrrrrr.
Ge.19.ssssssssssssssssss.
Ge.19.ttttttttttttttttttt.
Ge.19.uuuuuuuuuuuuuuuuuu.
Ge.19.vvvvvvvvvvvvvvvvvv.
Ge.19.xxxxxxxxxxxxxxxxxx.
Ge.19.yyyyyyyyyyyyyyyyyy.
Ge.19.zzzzzzzzzzzzzzzzzz.
Ge.19.aaaaaaaaaaaaaaaaaaa.
Ge.19.bbbbbbbbbbbbbbbbbbb.
Ge.19.cc

dixit ad eos. Tollite me & mittite me in mare & cessabit mare a vobis. Scio enim ego: quia propter me tempestas hec grandis est super vos. Et remigabant viri vt reuerterentur ad aridam: et non valebant: quia mare ibat et intumescebat super eos. Et clamauerunt ad dominum: dixerunt. Quesumus domine: ne pereamus in anima viri huius: & ne des super nos sanguinem innocentem: quia tu domine sicut voluisti fecisti. Et tulerunt Ionam & miserunt in mare: & stetit mare a feruore suo. Et timuerunt viri timore magno dominum: & immolauerunt hostiam domino: & vouerunt vota.

Deu. 21 b

CC.S. Ab sorde vt a cete clamat ad dominum exaudiuit & euomuit. Cap. ii.

B

Et parauit dominus piscem grandem vt deglutiret Ionam. Et erat Ionas in ventre piscis tribus diebus & tribus noctibus. Et orauit Ionas ad dominum deum suum de vtero piscis. Et dixit. Clamaui de tribulatione mea ad dominum & exaudiuit me. De ventre inferi clamauit & audisti vocem meam. Et proiecisti me in profundum in corde maris: & flumen circumdedit me. Omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt. Et ego dixi. Abiectus sum a conspectu oculorum tuorum. Verumtamen rursus videbo templum sanctum tuum. Circumdederunt me aque vsque ad animam: abyssus vallauit me pelagus operuit caput meum. Ad extremum montium descendi: terrepectes concluserunt me in eternum et subiciendis de corruptione vita mea domine deus meus. Cum angustiaretur in me anima mea domine recordatus sum: vt veniat ad te oratio mea ad templum sanctum tuum. Qui custodiunt vanitates: frustra miam suam derelinquent. Ego autem in voce laudis immolabo tibi: quecumque voui reddam pro salute mea domino. & dixit dominus pisci. Et eiecit Ionam in aridam.

Ps. 19. d.

B

C

D

CC.S. Iterum Ionas mittitur in ninuen predicat: penitet populus: & dominus misereatur. Cap. iiii.

B

Factum est verbum domini ad Ionam secundo dicens. Surge et vade in ninuen ciuitatem magnam: & predica in ea predicationem quam ego loquor ad te. Et surrexit Ionas: et abiit in ninuen iuxta verbum domini. Et ninue erat ciuitas magna itinere trium dierum. Et cepit Ionas introire ciuitatem itinere diei vnius: et clamauit & dixit. Adhuc quadraginta dies & ninue subuertetur. Et crediderunt viri ninuite in deo: & prediceruntur ieunium: et vestiti sunt saccis a maiore vsque ad minorem. et peruenit verbum ad regem ninuite: et surrexit de solio suo: et iecit pallium suum a se: et vestitus est sacco et sedit in cinere: et clamauit et dixit in ninue ex ore regis & principum eius. Homines & iumenta et boues non gustent quicquam: nec pascantur et aquam non bibant: et operiantur homines et iumenta et clament ad dominum in fortitudine: et conuertat vnusquisque de via sua mala: et ab iniquitate que est in manibus eius. Quis scit si conuertat et ignoscat: et reuertatur a furore ire sue: et non perimamur? et vidit deus opera eorum quia conuersi sunt de via sua mala: et misericordiam egit super malitia quam locutus erat vt faceret eis: et non fecit.

Mat. 12. a

C

CC.S. Dolet Ionas ad mentem conuertitur a domino: dolet Ionas arbitrans deberet ex hoc probari et dominum quia minuendum debuit condolere. Cap. v.

Et afflictus est Ionas afflictione magna: et iratus est et orauit ad dominum. Obsecro domine: nonne hoc est verbum meum adhuc cum essem in terra mea? propter hoc preoccupauit vt fugerem in tharsis. Scio enim quia tu deus misericors es: patiens & multe miserationis et ignoscens super malitia. Nunc domine tolle quesoo animam meam a me: melior mihi est mors quam vita mea. Putasne bene irasceris tu? egressus est Ionas de ciuitate: et sedit contra orientem ciuitatis: et fecit sibimet tabernaculum ibi et sedebat subter illud in umbra donec videret quid accideret ciuitati. Preparauit dominus deus hederam et ascendit super caput Ionae vt esset umbra super caput eius: et protegeret eum. Laetatus est Ionas super hedera letitia magna: et parauit deus vermem cum diluculo in crastinum: et percussit hederam et exarauit: et cum ortus fuisset sol: iussit dominus vento calido et vento et percussit super caput Ionae et estuabat: et petiuit vt moreretur: et dixit. Melius mihi est me mori quam viuere: et dixit dominus ad Ionam. Nunquid bene irascis tu super hedera? et dixit. Bene irascor ego vsque ad mortem. Et dixit dominus. Tu doles super hedera non laborasti neque fecisti et ego non parcam ninuen? sub vna nocte nata est et sub vna nocte perijt: ego non parcam ninuen ciuitati magnae in qua sunt plus quam duodecim milia hominum qui nesciunt quid sit inter dexteram & sinistram suam et iumenta multa.

D

Explicit Ionas propheta.

Incipit planctus michee prophetae. Temporibus Ioathe et Achaz et Ezechie regum iuda michee propheta de hac prophetia spiritu sancto repletus fuisse electio ipsa demonstrat. Sed de superadictorum nominum regum Ioatham & Ezechiae deo obedientiae placuisse historia libri quarti regum et scriptura paralipomenon indicat. Achaz vero relicto deo idola samarie quibus etiam filios suos sacrificii igni cremandos et tulerat coluisse ostendit. Quibus de samaria & reges israel et iudaea memorantur. Ninuelachaque superstitione fedissima increpans indignationem dei in ea peccatorum dominatus est. Populo etiam israel praeuaricatore & principibus eius qui eundem populum fallaci suasione ad colendum idola impulerant verbis insequentibus captiuitatem & interitum aduersum denunciauit.

Explicit prologus.

Incipit argumentum.

Ioathas de moratibi coheres ejus passationem annuciat filie latronum obsidionem ponit contra eam: quia manum ceperit iudicio israel.

Explicit argumentum.

Incipit michee propheta.

CC.S. De terra peccatori iudicia de subuersione samarie propter idola plangit propheta: quem plangit puerit ad lacrimas et incitat planctum. Capitulum. i.

Audite populi quod fecit dominus in ecclesia michee moratibite in diebus ioathe: achaz et ezechie regum iuda quod vidit super samariam & hierusalem. Audite populi omnes & attendat terra et plenitudo eius: et sit dominus deus testis in vobis deus de templo sancto suo. Quia ecce dominus egredietur de loco suo & descendet & calcabit super excelsa terre: et consumentur montes subtus eum et valles scindentur sicut cera a facie ignis sicut aqua decurrens in precipitio. In scelere iacob omne istud: et in peccatis domus israel. Quis est iacob nonne samaria? et quis excelsa iuda? nonne hierusalem? et ponam samariam quasi acervum lapidum in agro cum plantatur vinea: et detraham in vallem lapides eius: et fundamenta eius revelabo: et omnia sculptilia eius concidentur: et omnes mercedes eius comburentur igni: et omnia idola eius ponam in desolationem: quia de mercede meretricis congregata sunt: usque ad mercedem meretricis reuertentur. Super hoc plangam: et ululabo: vadam spoliatus et nudus. Faciam planctum velut draconum: et luctum quasi struthionum: quia desperata est plaga eius: quia venit usque ad iudam: tetigit portam populi mei usque ad hierusalem. In geth nolite annunciare: lachrymis ne ploretis. In domo pulueris pulvere conspergite: et transite vobis habitatio pulchra: prius ignominia. Non egressa quae habitat in exitu. planctum domus vicina accipiet ex vobis quae stetit sibimet: quia infirmata est in bono quae habitat in amaritudinibus. Quia descendit malum a domino in porta hierusalem. Tumultuemini qui habitatis in lachis. Principium peccati est filie sion: quia in te inuenta sunt scelera israel. Propterea dabit emissariis super hereditate geth: domos mendacii in decepticnem regibus israel. Adhuc heredem adducam tibi habitans in marisa vsque ad odollam venient gloria israel. Decalue et tondere super filios deliciarum tuarum dilata calumniam tuam sicut aquilae quoniam capti sunt ex te.

CC.S. Peccata populi designat quae provocant ultionem: peccantes in spem confutat: subdit post dominum compatitur propheta applo suo & post tristitiam prophetae laetatur de aduentu christi et ascensione. Cap. ii.

Ve qui cogitatis inuitae et operamini malum in cubilibus vestris. In luce matutina faciet illud: quoniam contra dominum est manus eorum: et concupierunt agros & violenter tulerunt & rapuerunt domos et calumniabantur virum & domum eius virum et hereditatem eius. Idcirco hec dicit dominus: ecce ego cogito super familiam istam malum unde non auferetis collaqueata et non ambulabitis superbi quia tempus pessimum est. In die illa sumetur super vos parabola et cantabitur canticum cum suauitate dicentium. Depopulatione vastati sumus. Pars populi mei commutata est. Quomodo recedis a me cum reuertatur qui regionem nostram diuidat? Propter hoc erit tibi mittens funiculum sortis in certu domino israel. Ne loquimini loquentes. Non stillabit super istos non comprehendet confusio

dicit dom⁹ iacob. Absq; abbreuiat⁹ est
spis ⁊ inuiant tales sūt cogitatiōes eⁿ
Hōne vba mea bōa sunt cū eo q; recte
gradit? Et ecōtrario ppl's me⁹ laduer
sariū p surrexit. De sup tunicas pallius
sustulistis ⁊ eos q; trālibāt simpliciter
puertistis in bellū. Mulieres ppli mei
eiecistis de domo delitiaⁿ suaⁿ: par-
uulis eoⁿ tulistis laude mēā ipperpetū
Surgite ⁊ ite: q: nō habet hic requiē.
Propter Imunditiā eius corrūpet pu
tredine pessima. Urinā nō esses vir ha
bens spiritūt mēdacius poltus loque
ret. Stillabo tibi in vinū et in ebietā
tem: et erit super quē stillat populus
iste. Cōgregatione congregabo iacob
totū tem in vnuⁿ cōducā reliquias isrl.
Pariter ponā illuⁿ quasi gregē in ouī
li: quasi pecus in medio caularuⁿ. Tu
multuabunt a multitudine hominum.
Ascēdet enī pandēs iter ante eos. Di-
uidet et transibūt portā ⁊ egredient p
eam. Et transibit rex eorⁿ coraⁿ eis: et
dōs in capite eorum.

Eccli.13.c.

D

C.S. Contra crudelitatē pnciplū cō-
tra fallaciā pphetaⁿ ⁊ doctoⁿ: ⁊ cōtra
scelera primatū ⁊ iudicū ppter q; spō
destructa est ⁊ hierusalē. Capitu.

B

Et dixi, Audite pncipes
iacob: ⁊ duces dom⁹ isrl
Nūqd nō vestrū est sci
re iudicū q; odio habet
bonū: ⁊ diligitis malū: q;
violenter tollitis pelles
eoⁿ de sup eis: ⁊ carnes eoⁿ de sup ossi
bus eoⁿ. Qui comederūt carnē popu
li mei et pellem eoⁿ de sup excoriauer
unt et ossa eoⁿ confregerūt ⁊ concide
rūt sicut in lebete et quasi carnē i me
dio olle. Tunc clamabūt ad dōm ⁊ non
exaudiet eos: ⁊ abscondet facie suā ab
eis in tēpore illo: sicut nequiter egerunt
in adinuētiōib⁹ suis. Hec dit dōs deus
sup prophetas qui seducunt populum
meū: qui mordēt dentibus suis ⁊ predi-
cant pacē. Et si quis nō dederit in ore
eoⁿ quippiā: sanctificāt sup eū preliū
Propterea nox vobis pvisio erit: ⁊ te
nebre vobis p diuinatione. Et occūbet
sol sup pphetas ⁊ obtenebrabit super
eos dies. Et cōfundētur q; videt visio
nes et confundētur diuini. Et operiēt
ōes vulⁿ suos: q: nō est rspōsus dei
Verbū tamen ego replet⁹ sum fortitudi
ne spis dōi iudicio ⁊ virtute: vt annū
ciem iacob scelus suⁿ: ⁊ israel peccatū
suū. Audite hec principes dom⁹ iacob
⁊ iudices dom⁹ israel: qui abominami

C

ni iudiciū: ⁊ oia recta pertitis. Qui
edificatis sion sanguinib⁹: ⁊ hierl ⁊ in
iniquitate. Principes eⁿ i munerib⁹
iudicabāt ⁊ sacerdotes eⁿ in mercedē
docebant. Et pphete eⁿ in pecunia di-
uinabant ⁊ sup dōm requiescebāt dicē-
tes. Nūquid nō dōs in medio nostri:
Nūqd venīet sup nos malū: propter
hoc causa vestri sion quasi ager arabi-
tur ⁊ hierlm quasi acerⁿ lapidū erit:
et mons tēpli in excelsa siluarum.

C.S. De aduētu rēi ⁊ fide gētiū: ⁊
cōparatione orbis: ⁊ de cōuersione ceⁿ
quitū isrl: p aduētu rēi ⁊ pclat. ba-
rusalē: ⁊ captiuitate babylonica: ⁊ dere-
tionem: et futuros pdicatores fidei
de reliquiis q; pdicabuntur et saluab⁹
tur. Capitu.

Et erit in nouissimo die
rū mōs dom⁹ dōi pa-
ratⁿ in vertice mōtū:
et sublimis sup colles:
fluēt ad eū pplī: ⁊ pe-
rabūt gētes multe:
dicēt. Venite ascēde-
mus ad mōtē dōi ⁊ ad domū dei iacob.
Et docebit nos de viis suis: ⁊ ibimus in
semitis eⁿ. Quia de sōō egredietur le-
ⁿ verbū dōi de hierlm: ⁊ iudicabit inter
pplos multos et corripiet gētes fo-
tes usq; i lōginquū: et pcident gladios
suos in vomeres ⁊ hastas suas in falx
nes. Non sumet gēs aduersus gentem
gladium: et nō dicēt vltra belligerare.
Et sedebit vir subⁿ vineā suā ⁊ subⁿ
ficū suā: et nō erit qui deterreⁿ: quo
dōi eiecerit ⁊ locutū est: q: ōes popu-
li ambulabunt vnusquisq; in nōe de-
sui: nos aūt ambulabimus in nōe de
nostri in eternū et vltra. In die illa
ait dōs: cōgregabo claudicantē: ⁊ em
quā eiecerā colligā: ⁊ quā afflixerā cō
solabor. Et vonā claudicātē in reliqs
⁊ eā q; laboraⁿ in gētē robustā. Et
regnabit dōs sup eos in mōte sion ⁊
hoc nūc et vsq; in seculū. Et tu turris
gregis nebulosa filia sion vsq; ad te
veniet: ⁊ veniet potestas prima regni
filie hierlm. Nunc quare merore pa-
beris: Nūnquid rex nō est in tuⁿ: aut
hariusⁿ tuⁿ perijt: q: cōprehēdit te ⁊
lor: sicut parturiēte: Dolet: ⁊ fatige ⁊
lia sion quasi parturiēs: q: nūc egre-
dieris de ciuitate: ⁊ habitabis i regio
ne ⁊ venies vsq; ad babylonē. Ibi li-
beraberis: ibi redimet te dōs de mano
inimicoⁿ tuoⁿ. Et nūc cōgregate sup
te gētes multe: q; dicūt lapidet: ⁊

spiciatur in sion oculi nr. Ipsi autē nō
cognouerūt cogitatiōes dōi ⁊ non in
tellexerūt ⁊ consilū eⁿ: q: pgregauit eos
quasi fenū area. Surge et tritura filia
sion q: cornu tuū ponā ferreū: ⁊ ungu-
las tuas ponā eneas ⁊ cōminues po-
pulos multos: et interficies dōi
rapinas eorum: et fortitudinē
eⁿ domino vniuersē terre.

C.S. De pastatione hierlē p morte
Christi nascituraⁿ et magnificētia rēi
⁊ pēre pastoribus ⁊ octo primatib⁹
⁊ apostolica predicatione: ⁊ indecorū
eⁿ eiusⁿ. Ca.v.

Nūc vastaberis filia la-
ronis. Obsidionem po
uerūt sup nos. Virga
percutient maxillā iudi-
cis israel. Et tu bethlē
ephrata paruulus es in
milib⁹ iuda. Et te mihi
egredietur q; sit dūator in isrl ⁊ egressⁿ
eⁿ ab initio a diebⁿ eternitatis. Pro-
pter hoc dabit eos vsq; ad tēp in q; p
turiens pariet: reliquie fratrū eⁿ cō
uertētur ad filios israel. Et stabit ⁊ pa
scet in fortitudine dōi in sublimitate
nominis dōi sui: et conuertētur: q: nunc
magnificabitur vsq; ad terminos terre
Et erit ille pax: assyrius cum venerit in
terrā nostrā: ⁊ q; calcauerit in domi-
bus nrīs. Et suscitabimⁿ sup eū septē
pastores: ⁊ octo primates holes: ⁊ pa-
scent terrā assur in gladio et terrā nē
rod in lanceis eⁿ. Et liberabit ab as-
sur cū venerit in terrā nostrā: ⁊ cū cal
cauerit in terminis nrīs. Et erunt relq
que iacob in medio pplorū multorū:
quasi ros a dōo ⁊ quasi stille sup her-
bā: q; non expectat virū: et non sitiolat fi
lios homi. Et erūt reliquie iacob i gē
tibus in medio pplorū multorū: quasi
leo in bestiis siluarū ⁊ quasi catulus
leonis in gregib⁹ pecorū. Qui cū trāsi
⁊ pculcauerit ⁊ ceperit: ⁊ non est
qui eruat. Et exaltabit manⁿ tua sup
hostes tuos ⁊ ōes inimici tui ⁊ cerībūt
et in die illa dicit dōs: auferā eqs
tos de medio tui: ⁊ dispdā quadrigas
tuas. Et pdā ciuitates terre tue: et de
struā ōes munitiones tuas. Et auferā
maleficia de manu tua ⁊ diuinatiōes
non erūt ire. Et perire facā sculptilia
tua ⁊ statues tuas de medio tui: et nō
adorabis ultra opa manū tuaⁿ: ⁊ euel
lam lucos tuos de medio tui. Et cōteraⁿ
ciuitates tuas: ⁊ facā in furore ⁊ in
dignatione vltionē Iomnibus gentib⁹

B

que non audierunt.

C.S. De disceptatione dōi cū popu
lo suo: ⁊ de oblatione acceptabili eius:
de scelerib⁹ pplī: ⁊ afflictiōib⁹ eⁿ. Ca.vi

B

Audite q; dōs loq?. Sur-
ge cōtēde iudicio aduer
sum mōtes: ⁊ audiāt col
les vocē tuā. Audiāt mō
tes iudicium dōi ⁊ fortia
fundamēta terre: q: iudi-
cium dōi cum populo suo: ⁊ cū israel
iudicabit. Populē meus quid feci ti
bi aut q̄d molest⁹ fui tibi? Responde mihi
Quia eduxi te de terra egypti: ⁊ de do
mo seruientū liberaui te: ⁊ misi ante
faciē tuam moysen ⁊ aaron ⁊ mariam.
Populē meus memento q̄so q̄d cogita
uerit pirā ⁊ balach rex moab: ⁊ quid
rīderit eⁿ balaā filiⁿ beor: de sethim
usq; ad galgalā vt cognoscēs iustitī
as dōi. Quid dignū offeram dōo. Cur
vado genu deo excelso. Nūnquid offe-
rā eⁿ holocaustomata vitulos annicu-
los: Nūqd placari pōt dōs in milib⁹
arietū: aut in multis milib⁹ hircoⁿ
pinguium: Nūnquid dabo primogeni
tū meū p celere meo fructū ventris
mei p pecō anime mee: Indicabo tibi
o homo quid sit bonū ⁊ quid dōs req
rat a te. Utq; facere iudiciū: diligere
misericordiā: ⁊ solliciū ambulare cū deo
tuo. Vox dōi ad ciuitatē clamat: ⁊ sal⁹
erit timētib⁹ nomē eius. Audite trib⁹
Et q̄s approbabit illud: Adhuc ignis
in domo impij thesauri iniquitatis: ⁊
mensura minor: ire plena. Nūnquid iu
stificabo stateremⁿ impīta: ⁊ sacelli pon
dera dolosa: In quibus diuitēs eius
repleti sunt iniquitate: ⁊ habitātes in
ea loquebant mēdacium: ⁊ lingua eo-
rum fraudulenta in ore eorū. Et ego er
go cepi percutere te perditione: super
peccatis tuis. Tu comedes ⁊ non satu
raberis: ⁊ humiliatio tua i medio tui
⁊ apprehendes: ⁊ non saluabis: ⁊ quos
saluaueris in gladium dabo. Tu semi-
nabis ⁊ non meteres: tu calcabis oliuā
nō pngeris oleo: ⁊ mustū nō bibes vi
nū: custodisti pecora amri ⁊ ōe opus
domus achab: ⁊ ambulasti in volupta
tibus eorum: vt darem te in perditio-
nem: ⁊ habitantes in ea in sibilū ⁊ op
probrium populi mei portabis.

B

Hu.23.b.

C

D

deu. 28.b

ezech.16.b

C.S. Plāgit prophēta q: pauci sūt
iusti: de liberatione hierusalem a ba-
bylonis de ꝓo pastore ⁊ pop'o nascē
do: de confusione gentium ⁊ laude di-
uine clementie, Capm.vii.

B Us mihi q̃ facꝰ sum sicut q̃ colligit in autũno racemos videmie
Non est botrus ad comedẽdũ pricoquas ficus desiderauit aia mea. Periꝯ sanctus de terra: rectus in hoiꝰ non est. Oẽs in sanguine insidiant: vir fratrem suũ ad mortẽ venat. Malum manus suaꝫ dicũt bonum. Princeps postulat: iudex in reddendo est. Et magnus locutꝰ est desiderium aie sue: et conturbauerũt eã. Qui optimꝰ in eis est quasi paliurus: et q̃ recꝰ quasi spina de sepe. Dies speculationis tue: visitatio tua venit. Nũc erit vastitas eorũ. Noli te credere amico: et nolite fiderẽ duci. Ab ea q̃ dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui: q̃ filius cõtumeliam
B mat. 10. c facit pri: filia psurget aduersus matrem sua: nurꝰ aduersus socrũ suam: et inimici hois domestici eiꝰ. Ego aũt ad dñm piciam: expectabo deũ saluatorem meũ. Audiet me deus meꝰ. Ne letemini inimica mea super me: q̃ cecidi. Consurgam. Cũ sedero in tenebris dominus lux mea est. Iraꝫ dñi portabo: q̃m peccauimus ei: donec causam meã iudicet: et faciat iudiciũ meũ. Educet me in lucẽ: videbo iustitiã eiꝰ. Et aspiciet inimica mea: et operiet cõfusione q̃ dicit ad me. Ubi est dñs deꝰ tuꝰ? Oculi mei videbunt in eã. Nũc erit in concalcatione vt lutũ platearũ. Dies vt edificetur maceriẽ tue. In die illa longe fiet lex. In die illa vsq̃ ad te veniat assur: vsq̃ ad ciuitates munitas: et a ciuitatib̃ munit: vsq̃ ad flumẽ: ad mare de mari: et ad mõtẽ de monte. Et terra erit desolatiõ ꝓpter habitatores suos: ꝓpter fructũ cogitationũ suꝝ. Pasce populũ tuũ i virga tua: gregẽ hereditatis tue habitantes solos in silua In medio carmeli pascent basan: et galaad iuxta dies antiquos. Sicut in egressionis tue de terra egypti. Ostendã ei mirabilia. Videbũt gẽtes: et cõfundentur sup omni fortitudine sua. Ponent manus sup os: aures eorũ surde erunt Lingẽt puluerẽ sicut serpentes velut reptilia terre: ꝓturbabunt de cedibus suis. Dñm deũ nostrũ: nõ desiderabũt: et timebũt te. Quis deus similis tui q̃ auferis iniquitatẽ: et transis ꝑ peccũ reliquiꝫ hereditatis tue? Non immittet vltra furorẽ suũ: q̃m volẽs miam est. Reuertet: miserebit nostri. Deponet iniquitates nostras: et ꝓiciet in ꝓfundum maris oia peccã nostra. Dabis veritatem iacob: miam abraã: que iurasti patribꝰ nostris a diebus antiquis.

Explicit micheas ꝓpheta.

Incipit plogus in Naum ꝓpheta.

Naum ꝓpheta de ciuitate regis assyriorũ: ꝓpulus israel captiuus in suã regionẽ translatus fuisse hebraeorũ traditio cõfirmat. Siquidẽ in titulis lectionis ꝑdicti regis adeo idem ꝓpheta annũciare mõstrat. Et cũ habitatores ninive tota urbis ciuitatis ꝑdicãte: de diuina ira omnia ciuitatis interitũ sustinerẽt peccatorũ ipsorũ penitentiã egissent accepta deo misericordia: grauioribꝰ criminib̃ ipsi incurrũt. Qua de causa memorata ꝓpheta spũ sancto plenus: iudicium dei annũcians: ita est locutus. Deus vltis: et vlciscens dñs est. ꝛc. Iam cũ decem tribꝰ ab assyriis ductæ fuerãt in captiuitatẽ sub ezechia rege iudæ: sub quo etiã nũc in cõsolatione populi trãsmigrati: aduersum ninuem visio cecinit. Nec erat parua cõsolatio ĩ his q̃ assyriis seruiebãt: q̃ reliqui q̃ sub ezechia de tribu iuda: et beniamin ab eisdẽ hostib̃ obsidebãt: vt audirẽt assyrios quoq; a chaldeis esse capiẽdos sicut l sequẽtib̃ libri huius demõstrabitur.

Plogus alius.

Stedũ aũt q̃ ninue l nifa lingua de hebreo speciosus fonat. Speciosius aũt hic mũdus dr. Unde eũ grecos cosmos ab ornatu nomẽ accepit. Et q̃d nũc aduersari ninuẽ de mũdo figuraliter ꝑdicari sentiũt. Quã ob causam: assumpto quam septuaginta interpretes dicũt apud hebreos massa poniꝰ: id est graue onus: eo q̃ cũ aduersus quã ꝓpheta fuerit nec sinat leuare ceruicẽ. Simulq; hoc attendendum: q̃ hec ipsa vel assumptio vel onus vel pondus ꝓpheticũ visio. Nõ enim loquit ꝓpheta i extasi: nõ tanus: nõ prisilla mazillaq; deliranti sed q̃ ꝓpheta: liber est visionis intelligentis vniuersa loquitur: pondus hostium facientis suo ꝓprio visicũ. Et cõsummatione ita q̃ insidiosissimũ genus cõsolationẽ sanctorũ ꝓphetarũ teritur: vt quecũq; in mũdo nidẽt quasi pretereuntia: et caduca cõtemnant: et ꝓparẽt se ad iudicii diem: vbi vltor adsumptus assyriorũ affuturꝰ est dñs.

Plogus explicit.

Incipit argumentum.

Naum cõsolator: ex his interpretat. Incepit ciuitatẽ saguinis: et post mortẽ illius loquit. Ecce sup montes ꝛc. Euangelizãtis et annũciantis pacẽ.

Argumentum explicit.

Naum ꝓpheta incipit.

C.S. De circulatione dñi: et ponit ad memoriã contra ninuẽ: et de bonitate eius reducẽdã captiuitatẽ israel: quã dñs ampliabũt cã assyriis sicut captiuitatem iuda et hierusalẽ: sed ipsi igne cõsumẽdũtur: et innacherib in tẽplo dei interficiũtur: inde reddetur securitas.

Capitulum. i.

Naus ninue. Liberatio mea nisi helcheseo. Deus emulator: et vlciscẽs dominus: et habẽs furorẽ vlciscẽs dñs in hostes suos: et irascẽs ipse inimicis suis. Dñs patiẽs et magnꝰ fortitudine: et mũdãs nõ faciet innocẽtẽ. Dñs in tẽpestate: et turbine viꝰ: et nebule pulvis pedũ eiꝰ. Increpans mare: et exsiccans illud: et omnia flumina ad desertũ reducẽs. Infirmatus est basan: et carmelus: et flos liban languit. Montes cõmoti sunt ab eo: et colles dissolũti sunt. Et cõtremuit terra a facie eiꝰ: orbis: et oes habitãtes eũ. Ante faciẽ indignationis eiꝰ q̃s stabit: et q̃s resistet in ira furoris eiꝰ? Indignatio eiꝰ effusa est vt ignis: et petre dissolute sunt ab eo. Bonus dñs et fortis: in die tribulationis: et scit sperantes in se. Et in diluuio pretereunte ꝑficiet consumationẽ loci eius: et inimicos eiꝰ persequẽt tenebre. Quid cogitatis contra dñm? cõsumationẽ ipse faciet. Nõ cõsurgit duplex tribulatio: q̃ sicut spine inuicẽ implicẽtur: sic et cõiuncti comedũtur potẽtissime. Cõsumẽt quasi stipula arida plena. Ex te egressus est qui cogitat contra dñm malitiã: mõtẽ peruersa: consiliatione. Hec dicit dñs. Si perfecti sunt: et ita plures: sic quoq; attondẽbũtur: et pertransibit. Affliti tetigerũt: nõ affligã amplius. Et nũc oneri eius de ceruice tua: et dirumpã: ꝓpicies eius. Nõ seminabit: et non nolet tuo nomẽ. De domo dei tui interficiam: ponãt: et cõflatile ponã sepulchrũ: quia ignobilis es. Ecce sup mõtes pedes euangelizãtes: et annũciantis pacẽ. Celebra iuda festiuitates tuas: et redde vota tua: q̃ non adhicet vltra vt pertranseat in te belial: vniuersus interiit. C.S. De ascẽsu nabuchodonosor: cõtra ninuẽ: et vltione dñi: de ꝓhibitione ciuitatis exercitꝰ babyloniorũ: et describit pacẽ ciuitatis ninue sub ꝓpo mulieris capti: et verba eorũ obviãtis ad ninuẽ: et ostendit potentia eius.

Capitulum. ii.

Ascendit q̃ dispãs coram te: q̃ custodiat obsidionẽ. Contemplare viam ꝓforta lumbos: robora virtutẽ valde q̃: sicut reddidit dñs superbiã iacob sic superbiã israel: q̃ vastatores dissipauerũt eos: et ꝓpagines eorũ corruperũt. Clypeus fortis eiꝰ igne: viri exercituꝰ in coccineis. Igne habẽs currũ: die preparationis eiꝰ: et agitatores eiꝰ cõsopiti sunt. In itineribꝰ ꝓturbati sunt quadrige collise sunt in plateis. Aspectus eorũ quasi lãpades: quasi fulgura discurrẽtia. Recordabit fortis suorũ: ruent in itineribꝰ suis. Velocẽter ascẽdent muros eiꝰ: et preparabit umbraculum. Porte fluuiorũ aperte sunt: et tẽplum ad solũ dirutũ. Et miles captiuꝰ adductus est et ancille eius minabant gemẽtes vt columbe murmurantes in cordibus suis. Et ninue quasi piscina aquarum aque eius: ipsi vero fugerũt. State: state: et nõ est qui reuertat. Diripite argumẽtũ: diripite aurũ: nõ est finis diuitiarũ: et omnis vasis desiderabilis. Dissipata est et scissa et dilacerata est: et tabescẽtes: et dissolutũ genuiꝰ: et defectio in cũctis renis: et faciet olm sicut nigredo olle. Ubi est habitaculũ leonũ: et pascua catulorũ leonum. Ad quã iuit leo vt ingrederet illuc catulꝰ leonis: et nõ est q̃ exterreat. Leo cepit sufficiẽter catulis suis: et necauit leonis suis. Et implevit ꝓda specũlacũs suis: et cubile suũ rapina. Ecce ego ad te dicit dñs exercituũ: et succendam vsq̃ ad summũ quadrigas tuas. Et leũculos tuos comedet gladius. et exterminabo de terra ꝓdã tuã: et nõ audiẽtur vltra vox nunciorũ tuorũ.

C.C.S. Arguit crudelitas ninue: et despoliatur sicut adultera deprehensa: et defensio nulla etiam eius est: sed sicut alexandria que hic describit: destructur tanq̃ nũ minuta: et debilis populus eius cuolat et locuste: occidentur principes eius: et erit pessima plaga eius.

Capitulum. iii.

Us ciuitas sanguinis vniuersa mẽdacii vilacerationẽ plena. Non recedet a te rapina. Uoc flagelli: et vox impetus rote: et equi frementis: et quadrige ferientis: et equitis ascendentis: et micãtis: gladius: et fulgurãtis hastis: et

B
B
B
C
B
Ezc. 24. b.
Ez. 20. 2. 6
D
D

multitudinis interfecte et grauis ruine: nec est finis cadauerum. Et corruet in corporib⁹ suis ꝓpete multitudinē fornicationū meretericis speciose ⁊ gratē ⁊ habētis maleficia: q̄ vendidit gētes in fornicationib⁹ suis: ⁊ familias suas maleficiis suis. Ecce ego ad te dicit dñs
B Isa.47.a exercituū ⁊ reuelabo pudēda tua in facie tua: ⁊ ostēdā I gētib⁹ nuditatē tuā ⁊ regnis ignominiā tuā. Et pūcia sup te abominationes ⁊ ponā cūctos te afficiēt: ponā te in exēplum. et erit omis q̄ viderit te: resiliet a te: ⁊ dicet. Vastata est ninive. Quis commouebit sup te caput? Unde q̄rā cōsolatores tibi? Nūquid melior es alexandria ꝓplor: q̄ habitat in fluminib⁹? q̄ in circuitu eius: cui⁹ diuitie mare aq̄ muri ei⁹. ethiopia fortitudo ei⁹ et egypt⁹ ⁊ nō est finis. Aphricā ⁊ lybies fuerūt in auxilio tuo: sed ⁊ ipsa in trāsmigratione ducta est in captiuitatē. parauli ei⁹ elisi sunt I capite omī viarū ⁊ sup ineliptos ei⁹ misert sortē: ⁊ oēs optimates ei⁹ vinci sunt in ꝓpedib⁹. et tu ergo lebriaberis et eris despecta et tu q̄res auxiliū ab inimico
C Oēs munitiōes tue sicut ficꝰ cū grossis suis si pcusse fuerint cadēt in os comedētis. Ecce ꝓplo tu⁹ mulieres I medio tui Inimici tuis ad aptionē pdēt porta terrere: deuorabit ignis vectes tuos. Aquā ꝓpter obsidionē hausi tibi extrue munitiōes tuas. Intra in luteū et calca subigēs tene lateres. Ibi comedet te ignis: pdibis gladio: ⁊ deuorabit te vt bruchus. Congregare ergo vt bruchus: multiplicare vt locusta. Plures fecisti negociationes tuas q̄ stelle sunt celi. Bruch⁹ erp̄āsus est et auolauit
D Custodes tui quasi locuste: ⁊ pauli tui quasi locuste locustarū q̄ cōsidunt in sepib⁹ in die frigoris. Sol oriꝰ est et auolauerūt: nō est cognitus locus earum vbi fuerint. Dormitauerunt pastores tui rex assur: sepelienē ꝓncipes tui: latitauit ꝓplo tu⁹ in mōtibus: et non est qui congreget. Non est obscura contritio tua: pessima est plaga tua oēs qui audierūt auditionē tuā: cōpresserunt manum super te: q̄ sup quē non transiit malicia tua semper.

Naum prophetā explicit.

Prologus I habacuch ꝓpetā incipit.

Onus: prophete I duodecim prophetarum voluminē sunt: e quibus tres in principio tenna id est ponduS titulum habēt: naum: abacuch et malachias. Postq zacharias in medio ⁊ circa finē duos huiusmodi ponit titulos e quib⁹ prius est onus verbi dñi in terra adrach ⁊ damachi requiem eius: alter in fine sc̄ⁿ: onus verbi dñi super israel. De naū oratoribus tuis id est vnō edit⁹ est. De zacharia et malachia si vita comes fuerit disseretur. Habacuch habēs ⁊ in manib⁹ q̄ vel ex q̄ amabilis dñi est vocat amplexatus: vel q̄ i certamē et luctā ⁊ et ex tacitū amplexū cū deo ꝓgredit: amplexatus id est luctātis: sortit⁹ est nomē. Habacuch tā audaci voce ausus est deū ad discreptationē iustitie pandere et dicere. Cur in rebus humanis et mūdi iniqua pompa tanta terū pertrat iniquitas? Vociferabor: ad te vim patiēs: nō saluabis. Quare ostendisti mihi iniqtatē et laborē videre: Laceratā est lex: nō peruenit vsq̄ ad finē iudicii: q̄ impius ꝓualet aduersum iustū: ideo ingredit iudicius puersum. Videos q̄ temeraria vor sit. Et quodāmodo blasphemantis creatorē suū ad iudicū vocare: ⁊ ⁊ fragile aduersus ferrum. cur tale vel tale factū sit disputare? Ita non ⁊ hoc animaduertendū q̄ assumptio vel pondus q̄ grauia tam esse dicitur: ꝓpete pilio est: et aduersum montani dogma peruersum intelligit q̄ videt: nec ꝓ amēs loquit: nec more insanientis frenetici dat sine mente sonum. Unde et apostolus iubet: vt si ꝓpheticū alicui fuerit reuelatus: taceat q̄ prius loquebatur. et statim. Ho est loquit vesse sionis dei: sed pecta. Et quo intelligat cū q̄s et voluptate retineat: alter loquat ad loquēdum: posse loqui ⁊ tacere cuī velit. Qui tā I certasti: id est insanus loqui: nec tacere nec loqui I sua potestate habet. Illud q̄q̄ discere: q: semper me violēter erigis: vt q̄si quādā gradus ⁊ scalas altiora meditationū mihi interpeter: ꝓpheticū esse contra babylonē et nabuchodonosor: regē chaldeorū: et quomō prior ꝓpheta nam quē abacuch sequit: participū habuit cōtriniuē et assyrios qui vastauerūt decē trib⁹: que vocāt israelita abacuch ꝓpheticū habeat aduersus babylonē et nabuchodonosor a quibus iudas ⁊ hierusalem ꝓplumq̄ subuersa sunt. Et vt scias eo tpe fuisse abacuch quo iā duo trib⁹ que vocabāt iudas ducte erāt I captiuitatē daniel docere te poterit: ad quē I lacu leonū abacuch cū prandio mittit. Quā ⁊ q̄si apud hebreos hec ipsa nō legāt hiuria. Igit sint quis recipiat scriptu-

ra illāsius nō recipiat: vtrūq̄ ꝓ nobis est. Aut enim recipit: ⁊ post factū liber abacuch teritur. Aut si nō recipit: q̄si ꝓpheta scribit que ventura cognoscit. Interim fraditerā causāt ad eū dñm dicit ꝓpheta: cur nabuchodonosor: ⁊ ꝓpli dei vastet et iudā: cur hierūm quādam vrbs dñi destruat: q̄re clamet ꝓpheta nō audiat. Vociferēt ad dñm ꝓpheta: ⁊ chaldeis et nō saluet: q̄re ita ipse ꝓpheta vt ꝓpla ex cuius persona loquit ad hoc periere ⁊ hucusq̄ prolatus fuit: vt iniqtatē hostiū ⁊ suū videret: ⁊ in iusticiā prevaleat aduersum deū: et hec dicit pe mētis ardentis cūctis aurus in igne cōflari et ceteros pauros de camino ignis pariores esse q̄ intrauerāt. Sed et hoc genera ꝓte accipere possumus: q̄ et persona tanta impatientie loquā: vt in quē vāt vocē et plenā doloꝰ erūpat dicēs. Quare respicis cōtemptores ⁊ taces cōcultante impio iustiorē se? Hec sūt iocundissime cuius iudicia dei inuestigabilia pfandū diuitiarū sapientie ⁊ scie dei nō ita videat deus vt videt nō. Nemo enī presentis respicit: de futuris et ceteris cognoscit. Et quō si egrotus ⁊ estuās febrib⁹ aquā frigidā potabit: ⁊ ad medicū. Ultimū pardū: cūctorū et examinor: vsq̄ q medicē tanto ⁊ nō audies. Et respondeat ꝓpientissim⁹ et clementissim⁹ medicū: eo quo tempore dare debeam q̄ possibilis. Non misereo: modo: quia misericordia est: ⁊ voluntas tua ꝓtra ꝓpeat. Ita et de⁹ noster sciēs clemēs esse ꝓdera atq̄ mensuras interdū nō reddit clamātē: vt cū ꝓbet: ⁊ magis puocet eū ad rogandū: et q̄si ignē eorū iustiorē et puriorē faciat. Q̄ intelligens apostol⁹ sm id q̄ magis pscrutans est a dño ait. Sed nō deficimus in tribulatione: ⁊ dñm in omni tpe. Et scit q̄ p̄ cū tacuerit vsq̄ in finē: hic saluabitur et eiaciet I laborē ⁊ doloꝰ. Et ieremia dicit. Tribulationē ⁊ miseriam inuocabo: et quō alius inuocat dñm: ⁊ ipse dicit et bellator inuitat⁹ ad certandū sc̄ et ꝓbandū tribulationē ⁊ miseriā inuenire desiderat.

Prologus explicit.

Argumentum incipit.

Abacuch luctator fortis et rigid⁹ stat sup custodiā suā: ⁊ figit gradū munitionē: vt christus in cruce demplet et orat. Operuit celos gloria eius: ⁊ laudis eius plena est terra. Splēdo: ei⁹ vt lux erit: cornua in manibus ei⁹: ibi abscondita ē fortitudo ei⁹.

Argumentum explicit.

Abacuch ꝓpheta incipit.

CC.S. Disceptatio ꝓpete cū deo de hoc maior videt dñs: de potētia chaldeorū et ruina ipsorū: et munitione nabuchodonosor: ꝓpheta intelligens iustitiā dei clemētiāq̄ nimia ꝓpatiētia adhuc vt putat cū deo ꝓ illis q̄s nabuchodonosor predat et deuorat. Cūm ⁊.

Onus q̄ vidit abacuch ꝓpheta. Usq̄q dñe clamabo: et non audies? Vociferabo: ad te patiens: et nō saluabis? Quare ostēdisti mihi iniqtatē ⁊ laborem: videre predam et iniustitiam cōtra me? Quare respicis cōtemptores ⁊ taces: cōcultante impio iustiorem se? Et facies hoīs quasi pisces maris: et q̄si reptilia nō habentia ducē. Et factus est iudicū et cōtradictio potentior. Propter hoc lacerata est lex: ⁊ nō peruenit vsq̄ ad finē iudicii: q: impius prevalet aduersus iustū: ꝓterea egredit iudicius peruersum. Aspicite in gentibus et videte ⁊ admiramini obstupescite: q: opus factū est in diebus vestris: q̄ nemo credet cum narrabit. Quia ecce ego suscitabo chaldeos gētem amarā et velocē ambulantē sup latitudinem terre: vt possideat tabernacula nō sua horribilis et terribilis est ex semetipa iudicū et onus ei⁹ egredet. Ventores pardis cū ei⁹ velociores lupis vespertinis: et diffundentur equites ei⁹. Equites nāq̄ ei⁹ de lōge venient: volabunt q̄si aquila festinās ad comedendū. Omnes ad predam venient: facies eorū ventus vrens. Et cōgregabit q̄si arenā capriuitatē: et ipse de regibus irridebit: et tyranni ridiculi eius erūt. Ipse super omnē munitionē ridebit ⁊ cōpredabit aggerem et capiet eā. Tūc mutabitur spiritus et pertransibit et ceruet. Hec est fortitudo eius dei sui. Nūquid nō ta a principio dñe de⁹ meꝰ sancte meꝰ et nō morie mur? Dñe in iudicium posuisti eū: et fortē vt corripieres fūdasti eum. Mundi sunt oculi tui: ne videas malū: et respicere ad iniquitatē nō poteris. Quare nō respicis super iniquē agentes: ⁊ taces: deuorante impio iustiorē se? Et facies hoīs q̄si pisces maris: et q̄si reptile nō habēs principem. Totū in hamo sublevauit: traxit illud

Iob.19.a

Hic.12.a

B

Act.13.f.

in sagena sua & cõgregauit i retiae suũ
Sup hoc letabit & exultabit ppterea
immolabit sagenæ suæ & sacrificabit
retiaculo suo. Qũ i ipsis ierassata est pars
eius & esca electa. Propter hoc
ergo expandit sagenã suã & semp in
ternecare gentes non cessat.

C. S. Stat ppheta sup custodiã suã
vt videat qd respondat post inuersionẽ po
puli & tempt de aduentu christi: deferri
bitur in supbia sua nabuchodonosor:
ppheta ppter auaritiã: ppter crudeli
tatem cõdicationẽ: ppter inebriationem
sedechie ppter idola. Capitulum.iii.

A
Esa. 21. c. SUper custodiã meã sta
bo: & stãs gradũ super
munitionẽ. Et cõtẽpla
bor vt videã qd dicatur
mihi & qd respõdeã ad
arguente me. Et ridit
mihi dñs & dixit. Scri
be visũ & explana eũ super tabulas: vt p
currat q legerit eũ. Quia adhuc visus
Esa. 21. a. Ro. 10. b. Heb. 10. b. De. 9. d. 4. d. 10. 20. 30. B
peribit apparebit in finẽ & nõ mẽtiet.
Si morã fecerit expecta illũq; veniẽs
veniet: & non tardabit. Ecce q incredu
lus est: nõ erit recta ala eius in semetipso
Iust⁹ aũt in fide sua viuet. Et quõ vinũ
potãs deceptrix est vir supbus: & nõ
decorabit. Qui dilatauit quasi ifernus
alam suã: et ipse quasi mors & nõ adim
plet. Et cõgregauit ad se oẽs gẽtes: et
coacerauit ad se oẽs pplos. Nunquid
nõ oẽs isti sup eũ parabolã sumẽt: et
loquelã enigmat⁹ eius. Et dicet. Ue ei q
multiplicat nõ sua. Usq; quo & aggra
uat cõtra se densum lutum? Nũqd nõ re
pẽte cõsurgẽt q mordeãt te: Et suscita
buntur lacerãtes te: et eris in rapinã eis
Qũ tu spoliasti gẽtes multas: spolia
bũt te oẽs qui reliq fuerint de pplis:
ppf sanguinẽ hois & iniqtãte terre ci
C uitatis & olim habitantiũ in ea. Ue qui
p gregat auaritiã malã domui suæ: vt
sit i excelso nid⁹ eius: vt liberari se putet
de manu mali. Cogitasti cõfusionẽ do
mui tue peciãsti pplos multos: & pecca
uit ala tua. Qũ lapis de pariete clama
bit & ligni qõ iter iuncturas edificio
Eze. 17. 4. b
estrũcedãt. Ue qui edificat ciuitatẽ in
sanguinib⁹: et preparat vrbẽ i iniqtãte
Reu. 3. a.
Nũqd non sunt hec a dño exercituum.
Laborabũt enim ppli in multo igne: et
gẽtes in pacuisset deficiẽt. Quia reple
bitur terra vt cognoscant gloriã dñi:
quasi aque operiẽtes mare. Ue q potũ
dat amico suo mittẽs fel suum et ine
brians: vt aspicias nuditatẽ eius. Reple
tum est ignominia pro gloria. Bibe
& tu et pcipere. Circũdabit te calix de
tere dñiei: vomitũ ignominie sup glo
riam tuã. Quia iniqtes iudani cepit
te: et pastitas aliarum deterruit eos
de sanguinib⁹ hois: et iniqtate terre ci
uitatis & oiũ habitãtiũ in ea. Quid p
dest sculptile: quia sculpsit illud fictor
eius? cõflatile et imaginẽ falsam: spe
rauit in figmẽto fictor eius: vt faceret si
mulacra muta? Ue q dicit ligno: exper
gisere: surge lapidi tacẽti. Nũqd ip's
docere poterit? Ecce iste coopertus est
auro et argento: & omis spũs nõ est i
ceribũ eius. Dñs aũt intẽ pio sancto
suo: sileat ora facie eius omnis terra.

C Oratio abacuch ppheteæ pro igno
rantus. Capitulum.iii.

Domine audiui auditũ
tuũ: timui. Dñe opus
tuũ in medio annoꝝ vi
uificã illũ. In medio an
norũ notũ facies: cũ ira
tus fueris misericordiæ
beris. Deus ab austro veniet: & sanctus
de monte pharan. Operuit celos gloria
eius: & laudis eius plena est terra. Splẽ
dor eius vt lux erit: cornua i manibus
eius. Ibi abscõdita est fortitudo eius
ante faciẽ eius ibit mors. Egredietur ca
bolus ante pedes eius: & stetit & mẽsus est
terrã. Aspexit et diffluit gẽtes: & con
tritæ sunt mõtes secti. Incurrauti sunt
colles mundi: ab itineribus eternitatis
eius. Pro iniqtate vidi tẽtoria ethiopie
turbabunt pelles terre madian. Num
quid in fluminib⁹ irat⁹ es dñe aut in
fluminib⁹ furor tuus: vel i mari ira
tio tua? Qui ascẽdis sup equos tuos:
et quadrige tue saluatio. Suscitãs suscitabis arcũ tuũ: iuramẽta tribus q
locutus es. Fluuios scindes terre: vide
runt te: & doluerũt montes: & ceciderũt
aquarũ trãsiũt. Dedit abyssus vocẽ suã altitudo manus suas leuauit. Sol luna
steterunt in habitaculo suo: in lucẽ sagittarum tuarum ibũt in splendore fulgũrãtis hastæ tue. In fremitu cõmi
bis terrãs in furore obstupefacies gẽtes. Egressus es in salutem populi tui
in salutem cum christo tuo. Percussisti caput de domo impij denudasti fon
damentũ eius vsq; ad collum. Maledixisti sceptris eius: capiti bellatorum
eius venientibus turbo ad dispergendum me. Stultitia eorũ sicut eũ qui de
vorat pauperẽ in absõdito. Ingressus
in mari eqs tuos: in luto aquarũ mul

tarum. Audiui & conturbatus est vẽter
meus a voce extremuerunt labia mea.
Ingrediat putredo in ossib⁹ meis: et
subter me scaturiat. Ut requiescã i die tri
bulationis vt ascẽdã ad ppl̃m accinctũ
nostrũ. Ficus e nõ florebit: & nõ erit
germẽ in vineis. Mẽtiet opus olive
eius nõ afferet cibũ. Abscidet de ouil
pecũ: & nõ erit armentũ in hispeibus.
Ego aũtẽ in dño gaudebo: et exultabo
in deo iesu meo. Deus dñs fortitudo
mea: ponet pedes meos quasi cervos
ros. Et sup excelsa mea deducet me vi
cit in psalmis canentem.

C Abacuch ppheta explicit.

C Prologus sophonie ppheta incipit.

TRadit hebrei omnesq; ppha
te pater aut avũ ponãt in titu
lis ipsos quoq; ppheras fuisse. Unde
ramos vnũ de duodecim prophetis
qui dicit. Nõ sum ppheta nec filius
ppheteꝝ: & paltor capras: pilicãs sp
mordens pfis nomẽ i titulo nõ habe
re ipse fuerit: & sophonias ppheta: q
relicto ritu dicã, prophetico & gloriosa
maiorũ sacerdotiũ ppe ignotus est. Habuit
eũ patrẽ chusi: auũ godoliã: proauũ
amariam: attauum ezechiãm: talem q
dẽ genealogiam ipse velut extremus auriga
ponit. Nomẽ sophonie: eiusq; speculã
ea archanũ dñi trãtulerũt. Siue igit
speculatoris siue abscõditũ dñi inter
pretẽ: vtrũq; prophete pueri. Dñ cũ
ad ezechielẽ. Filii hois speculatorem
tẽpori domui israel. Ite ergo prophe
ta q erat i specula & i sublimitate cõsti
tutus vt noverat mysteria dñi: filius
est chusi: q interpretat humilitas. Habe
bat quoq; auũ godoliã: q dicit ma
gnitudo dñi: & pauũ amariã: qui & ipse
pertinet in simone dñi: & attauũ ezechiã
q fortitudo dñi. Ue fortitudine
magnitudinis dñi natus est sermo dñi: et de ser
mone dñi nata est magnitudo dñi: et
de magnitudine dñi nata est humilitas:
vt q venerit aliq; ad pfectum: vocat.
Qua nõ sum dignus vocari apostolus.
Et illud i psalmo. Dñe non est exaltatum cor meũ: neq; elati sunt oculi mei.
Josiã regem iudee cui⁹ temporibus sophonias ppheta fuisse inuenitur: deo & omnib⁹
regib⁹ iude placuisse: historia quarti
libri regũ scribit: paralipomenon de
scribit. Josias simulachra que pater
eius amon: vel auus manasses i tẽplo
collocauerat deiecta cõminuisse
monstrat. In quib⁹ etiã serpẽtẽ ence
nũ ipse fecũ: cui errori inductus po
pulus superstitione idolorum detentus
adm erat. Idem custodisse pascha: et
intermissis ritibus multis solus cele
brasse mõstrat. Ideo de ipso prophetã
temporibus memorati regis que prouẽ
tura erant: ostendens gentibus quidẽ
lectione cõprehẽsis affuturũ iudicium
populo vo israel saluũ & cunctari dies
rusalem restaurationem: tunc tpis tri
buendã certu lectionis densiciant.

C Prologus explicit.

C Argumentum incipit.

SOphonias speculator: et archa Sophoni
norũ dei cognitor: audit clamo au. i. D.
rem a porta piscium: ululatum a secũda:
et contritionẽ a collibus. Indicit q;
vlulatum habitatoribus pile: quia cõ
ticuit omis populus chanaan: disperiẽ
runt omnes qui inuoluti erant argẽto.

C Argumentum explicit.

C Sophonias ppheta incipit.

C. S. De interitu hierusalẽ propter
idolatriã interitu mundi propter peccãta
de die iudicii. Lib. i.

A
VERBũ dñi quod factũ
est ad sophoniã filium
chusi: filii godolie filii
amarie filii ezechie die
bus iosie filii amon re
gis iuda. Congregans
cõgregabo oia a facie
terre dicit dñs: congregans hominẽ et
pecus: congregãs volatilia celi & pisces
maris. Et ruine impiorũ erunt: & disp
dam homines a facie terre dicit dominus.
Et extẽdam manũ meã super iudam:
et sup omnes habitantes hierusalem:
et disperdam de loco hoc reliquias
baalim nomina edituorũ cũ sacerdotib⁹
& eos q adorant sup tecta militiã celi
et adorant & iurant in dño et iurant i
melchom: qui auertũtur de post tergum
dñi: & qui nõ quesierũt dñm: nec
inuestigauerunt eũ. Silete a facie dñi
dei: quia iuxta est dies dñi. Quia pre
parauit dñs hostiam: sanctificauit vo
catos suos. Et erit in die hostie dñi:
visitabo sup principes & super filios re
gis: et super oẽs qui induti sunt veste
peregrina. Et visitabo sup omnem qui
arrogãter ingreditur sup limẽ in die
illa: qui cõplenti domũ dñi dei sui iniq
tate & dolo. Et erit in die illa dicit
dñs vox clamoris a porta piscium: et
vlulatus a secũda: & contritio magna
a collibus. Ululate habitatores pile.
Cõticuit omis ppls chanaan disperiẽt

oēs inuoluti argēto. Et erit I tpe illo:
scrutabor hierlm in lucernis: & visita-
bo suppiros dēnto in fecib⁹ suis: qui
dicit I cordib⁹ suis. Nō facet bñ dñs: &
non faciet male. Et erit fortitudo eōr
in direptionē: et dom⁹ eōr in desertum
amos. 5. c Et edificabūt domos: et no hābitabunt:
et plātabunt vineas: & nō bibēt vinu
eārū. Iuxta est dies dñi magn⁹: iuxta
est vehēs nimis. Vox diei dñi amara:
tribulabit ibi fort⁹. Dies ire dies illa
dies tribulationis et angustie: dies ca-
lamitat⁹ et miseriēdies tenebrar⁹ ca
ligis: dies nebule & turbis: dies tube
et clāgoris sup ciuitates munitas: et
super angulos excelsos. Et tribulabo
homines: et ambulabūt vt cecij: q dñs peccauerūt: & effundēt sanguis eōr sicut
cztech. 7. c fum⁹: & corpa eōr sicut stercora. Sed &
J. 3. b. argētū eōr et aur eōr non poterit li
berare eos in die ire dñi. In igne zeli
eius deuorabit oīs terra: qui consum
mationē cū festinatione facet cūctis
habitantibus terram.

C. C. S. Prouocat gēs ad pniaz vt traz
det effugiat: pdicat vastitas vbiq; pa
lestine: & redit⁹ iud eōr: de captiuitate
babylōis: de destructione moab & ama
lech: q; iudeis insultauerūt: de destru
ctione ethiopū: assyrior et ninue ciui
tatis per nabuchodonosor. Cpm. ij.

Conuertite: & pgregamini
gēs nō amabilis: pusq;
pariat iussio etrito: q̄si
puluerē trāseunte diem
ete: q̄ veniat super vos ira
furor⁹ dñi. Querite dñm
oēs mālueri terre: q; iudicū eius est
operati: querite iustū. querite mānsuetū:
si quomō abscōdamini in die furoris
dñi: q; gaza destructa erit: & ascalon i
desertum. Azotum i meridie eiūcēt: &
acharon eradicabit. Ve q̄ habitat⁹ fu
niculū maris: gēs pditor⁹. Verbū dñi
sup vos chanaan terra philistinorū: et
disp̄dam te: ita vt nō sit inhabitator.
Et erit funicul⁹ mar⁹ requies pastor:
et caule pecor. Et erit funiculus eius
q̄ remāserit de domo iuda. Ibi pasce
tur I domib⁹ ascalonis ad vesperaz re
quiescēt: q; visitabit eos dñs de⁹ eōr:
et auertet captiuitatē eōr. Audiui op
probriū moab: et blasphemias filiorū
ammon q̄ exprobrauerūt popl̄o meo: &
magnificati sunt sup terminos eōrum
propterea viuo ego dicit dñs exercit:
tuū de⁹ israel: quia moab vt sodoma erit:
et filij ām̄on q̄si gomorra: sicetas spi-
narū et acerui salis: & desertū vsq; in
eternū. Reliquie populi mei diripiet
eos: reliqui gēt⁹ mee possidebūt illos.
Hoc eis euēit p superbia sua q̄ blas
phemauerūt et magnificati sunt sup
pplm dñi exercituum. Horribilis dñs
sup eos: & attenuabit oēs deos terre.
Et adorabunt eū viri de loco suo: oēs
insule gētiū. Sed & vos ethiopes ter
fetis gladio meo erit⁹. Et extēdet ma
num suā sup aq̄lonē: et perdet assur et
ponet speciosam in solitudinem et in
inuiū et q̄si desertū. Et accubabunt in
medio eius greges oēs bestie gentium
et onocrotal⁹ et bericius I liminibus
eius morabunt. Vox cāntātis in fenestris
eius in suplimiari: q̄m attenuabo
robur eius. Hec est ciuitas gloriosa ha
bitās in fīdentia: q̄ dicebat in corde
suo. Ego sum: & extra me non est alia
amplius: quomō facta est in desertū
cubile bestie. Omis qui transit per eam
sibilabit: et mouebit manum suam.

C. C. S. Increpat hierusālē de peccata
ip̄ q̄ culpas suas & vindictas dei non
intellexit: & ad voce ppheta nō pen
tuit: felicitatē eī⁹ admirabunt: aduer
sariū sui: de resurrectione dñi & humi
litate fidelū: arguit synagoga q̄ con
uersis gētib⁹ nō est conuersa quare ex
cabit: nō exaltabit: sed reliquie salua
būt: timebit ecclesia: nō timet: q; dñs
cā saluabit & letificabit: et auferet op
probrium eius. Capitulum. iij.

Vae pouocatrix et redēpta ciuitas:
columba. Nō audiuit vocem: & nō
suscepit disciplinā. In dño nō est con
fisa: ad deū suum nō approximauit.
Princeps eius in medio eius: quasi leones
rugientes. Judices eius lupi vesperēnō
relinquēbant in mane. Prophete eius vesa
ni: viri infidēles. Sacerdotes eius polu
uerūt sanctuariū: egerūt ptra legē
Dñs iust⁹ in medio eius: non faciet ini
quitatē. Mane mane iudicū suum dabit
I luce: & nō abscōdet. Nesciuit autē
iniquus cōfusionē. Exspēdi gētes: dis
sipati sunt anguli eōrum. Desertas
feci vias eōr: eius non est qui trāset
Desolate sunt ciuitates eōrū: non rema
nente viro neq; illo habitatore. Dixi
tamē timebis me: suscipies disciplī
nam. Et non peribit habitaculū eius:
p̄ter oīa in quib⁹ visitaui eā. Verum
tamē diluculo surgētes: corruperunt
oēs cogitationes suas. Quapropter
expecta me dicit dñs: in die resurre
ctionis mee I futurū: q; iudicū meum
et cōgregē gētes: et colligā regna: et
effundā sup eos idignationē meā: oēs
irā furoris mei. In igne enī zeli mei
deuorabit oīs terra. Quia tunc reddam
pplis labiū electum: vt inuocēt oēs no
men dñi: seruiat ei humero vno. Vltra
flūina ethiopie: inde supplices mei: filij
dispersi mei deferent munera mihi. In
die illa nō confundēris super cunctis
adinuentionib⁹ tuis: quib⁹ preuaricata
es in me. Tūc enī auferam de medio tui
magniloquos superbie tue: & nō adijcies
vltra amplius: in monte sancto meo.
et derelinquam I medio tui populū pau
perē et egenū: et sperabunt in nomine
dñi. Reliquie israel nō facient iniquitatem
nec loquētur mēdacium: et nō inuenietur
in ore eōr lingua dolosa. Quoniā ipsi
pascent et accubabūt: & nō erit q̄ exter
ret. Laude I alta spōn tubula israel. Lata
re: exulta in toto corde filia hierusalem.
Ablauit dñs iudicij tuū: auertit inimi
cos tuos. Rex israel dñs in medio
tuō: non timebis malū vltra. In die illa
dicetur hierlm. Noli timere sion: non
dissoluant man⁹ tue. Dñs de⁹ tuus in
medio tui fortis ipse saluabit. Gaude
bit sup te in letitia: silebit in dilectione
tua: exultabit sup te I laude. Fugas
qui a lege recesserāt cōgregabo: q; er
te erāt vt non pitra habeas sup eis op
probriū: ecce ego interficā oēs q̄ af
flixerūt te in tpe illo: et saluabo claudi
cātēs: et eā q̄ ejecta fuerat pgregabo
et ponā eos I laude et I nomē: et in oī
terra pfusionis eōr I tpe illo q̄ adduc
am vos: et in tpe quo pgregabo vos.
Dabo eos vos in nomē et in laude omib⁹
pplis terre: cū conuertero captiuitates
vestras coram oculis vestris: dicit dñs.

C Sophonia ppheta explicit.

Prologus in aggeū ppheta incipit.

Jeremias ppheta ob
cām peruersū ecclesie
regis (vt historia libri
scdi paralipomenō in
dicat) qui fidē promis
sas nabuchodonosor
regi chaldeorum non
seruauerat pplm israel refert esse memo
rato rege hierlm expugnata hierlz ca
ptiuum in babylonē fuisse deductum.
Sed cū memoratus pplis multis ptribū
tionis seruēdo: certā effusione sangui
nis incēdisse se grauiter ipiasset volēs
de⁹ sāctificāre vniuersam eiusdē popli
de causas memoratas penitus deperi
re: septuaginta annos captiuitatē eiusdē
pplm in regno chaldeorum statuit fuisse
nec hac rōne vt cōplete numero annorū
nouus pplus a mēdacio pctis liberatus
ad renouationes hierlm pueniret.
Sexagesimo tamen sēdo anno regni chal
deorum subuersorem adhuc octo anni
restabant ad regnandum: quod etiam
sorte visio danielis ostendit: cū propter
cām sacrilegium in eadē vsione con
tinēt fuisse extinctū: darij qui medis
impabat: vt septuaginta danielis oēs
dicit: mēoratos in regno successit. Cuius
primo anno regni: vt decima visio da
nielis manifestat daniel supputat: an
nis vtdēs appropiquare tpo reuertēdi
nis que per hieremiā fuerat pmissa:
oēs tam p se q̄ p ppō candē pmissio
nē a deo postulabat impleri: sicut per ar
chāgelū gabrielē in eadēvisione narra
pieces eiusdē vniuersa completa esse
de⁹ dicit. Nā moriente supradicto da
rio rege medorū: succēdente in regno
cpto rege pharsū: pmissione dei ppleta
per eūdē regē pplmq; israel in hierlm
reductus: historia scdi libri paralipo
menō & initiū esdre ppheta pfirmant.
Cūq; a pplo israel et a senioribū tēpli
dei edificari cepisset: mortuo cpto re
ge ac regnāte dario rege p annū mēo
rato cpto successit: vicie gētes ciuita
tis hierlm (vt idē esdras refert) res
taurationē tēpli & ciuitatis relitēdo
impedire cepēt. Qua rōne deteri⁹ po
pul⁹ israel: repatiōnē suspadicti tēpli
diuine ecclī iuxta pmissionē concessaz
cē credebat. Propter qd in scdo anno
regni mēorati darij regis pharsi aggeus
ppheta a deo missus ad zorobabel: q̄
de tribu iuda erat q̄ pridē regni fasce
ptur⁹ erat: vt resumpto filio iosedech: sum
mi sacerdotis admonet vt credant cōple
to nūero annorū tpis restauratōis
hierlm adueniisse: hoc certā addito: nec
increditatē pplī vallēt imitari: de q̄
deus p eū dicit. Ppl⁹ hic dicit. Nōdū
venit tpis vt edificetur dom⁹ dei. Oīa
autē que recta hur⁹ ppheta cōtinent
reuertēdi ppli: edificationē tēpli: re
nouationē ciuitatis: observationes sa
cerdotales: interitū regnorum gentiū
exterarū significant.

C Prologus explicit.

C Aggeus incipit.

Aggeus festin⁹ & lert q̄ semlauit
in lachrymis: vt I gaudio metere:
destructum tēpli reedificat: deūq;
pfem iducit loquētē. Adhuc oēs mo
dicū est: & ego cōmouebo celū et terrā

mare et aridā: et mouebo oēs gēres: et
veniet desideratꝰ cunctis gentib⁹.

¶ Argumētum explicit.

¶ Aggeus ꝓpheta incipit.

¶ C. S. Aggeus erectat ꝓncipes: et po-
pulū ad edificationē tēpli: et ꝓpt dilatā-
tionē edificii dicit ꝓplīs affluere incō-
modis zorobabel: et iesus filꝰ iosedech
incoant opus. Capitulū.

A

IN anno secdo darij regis in
mēse sexto in die vna mēsis
factū ē vrbū dñi in manu ag-
gei prophete ad zorobabel fi
lium salathiel ducem iudaē
ad iesum filium iosedech sacerdotem
magnum dicēs. Hec ait dominus exer
cituum: dicēs. Populus iste dicit. Non
dum venit tēpus domus domini edifi
cande. Et factū est vrbū domini in ma
nu aggei ꝓphete: dicēs. A liquo tēpo po
dis est vt habitetis in domib⁹ lapēis:
et domꝰ ista deserta. Et nunc hec dicit
dñs exercituum. Ponite corda vra sup
vias vras. Seminastis multū: et intu-
listis parū. Cōedistis: et nō est satiati.
Bibistis: et nō est inebriati. Opuisti vos
et nō estis calefacti. Et q̄ merces ꝓgre-
gauit misit eas i sacculū p tusuz. Hec
dicit dñs exercituū. Ponite corda vra
sup vias vras. Ascēdite i mōtē porta
te ligna: et edificate domū: et acceptabi-
lis mihi erit: et glificabor: dicit dñs.
Respexistis ad amplꝰ: ecce factū est
minꝰ. Et inulistis i domū: et exufflaui
illū ēp ob cām dicit dñs exercituū. Qt
domꝰ mea deserta est: et vos festinatis
vnusq̄sq; i domū suā. Propē hoc sup
vos phibiti sunt celi ne darēt rorē: et
terra phibita est ne daret germē suū.
Et vocauit siccitatē sup trā: et sup mō-
tes: et sup triticū: et sup vinū: et sup oleū
et q̄cūq; pferat humꝰ: et sup boues:
et sup iumēta: et sup oēm labōrē manuū.
Et audiuit zorobabel filꝰ salathiel: et
iesus filꝰ iosedech sacerdos magnus:
et oēs reliq̄ ꝓpli vocē dei sui: et verba
aggei ꝓphete: sicut misit eū dñs deus
eorū ad eos: et timuit ꝓplus a facie dñi.
Et dixit aggeus nūcius dñi de nūciis
dñi: ꝓplo dicēs. Ego vobiscū sum dicit
dñs. Et suscitauit deꝰ spīm zorobabel
filij salathiel ducis iudaē: et spīm iesu
filij iosedech sacerdotis magni: et spīm
reliquiū de omni ꝓplo: et ingressi sūt: et
faciebāt opꝰ i domo dñi exercituū dei sui.

¶ C. S. Cōuertunt ꝓcidentes et ꝓplū
dei auditū eis ꝓmittit: ꝓphetat adue
tus christi ecclesie maior: q̄ synagoge
propter negligētiā: edificādi ꝓpitia
cit ola opera eorū pollutam: fame et pla
gas ventilat: post cepto ope apparen
tib⁹ signis vbertatē ꝓmittit de adven
tu xpi et dilatatiōe olis ꝓnciparū ꝓpi
tiatione regni eiꝰ: et q̄ ipse sit signacu
lū oīm saluādoꝝ. Capitulū.

IN vicesima: et quarta die mē-
sis: id est sexto mēse: in anno
secdo darij regis. I septimo
mēse: vicesima: et prima mē
sis: factū est vrbū dñi in
manu aggei ꝓphete dicēs
Loqre ad zorobabel filiū salathiel duc
cē iudaē: et ad iesum filium iosedech sa
cerdotē magnum: et ad reliquos ꝓpli
dicēs. Quis in vobis ē derelict⁹ q̄ vi-
dit domū istā in gloria sua primā? Et q̄d
vos videtis hāc nunc? Nūqd nō ita
est quasi nō sit in oculis vrīis? Et nunc
cōfortare zorobabel dicit dñs: et cōfor-
tare iesu filij iosedech sacerdos magne
et cōfortare omnis populus terre: et
dicit dñs exercituum: et facite: q̄ ego
vobiscū sum dicit dñs exercituū. Ver-
bū q̄d pepigi vobiscū: cū egrederemi
ni de trā egypti: et spīs meꝰ erat i me
dio vestrū. Nolite timere: q̄ hec dicit
dñs exercituū. Adhuc vnū modicum
est: et ego cōmouebo celū: et terrā: et ma
re: et aridam: et mouebo oēs gēres: et
veniet desideratꝰ cūctis gētib⁹: et imple
bo domū istā glia: dicit dñs exercituū
Meū ē argētū: et meū est aurū. Ait dñs
exercituū. Magna erit glia domꝰ istꝰ
nouissime plꝰ q̄m primū: dicit dñs exercitu
uz. Et in loco isto dabo pacē: dicit dñs ex
ercituū. In vicesima: quarta nōi mē
sis: i anno secdo darij regis: factū est ver
bum dñi ad aggeum ꝓphetā: dicens.
Hec dicit dñs deꝰ exercituū. Interro
ga sacerdotes legē dicēs. Si tulerit
hō carnē sanctificatā: in ora vestimēti sui
et tetigerit de summitate eius: panē: aut
pulmēta: aut vinū: aut oleū: aut omnē
cibū: nūqd sanctificabitur? Respōdēs aūt sa
cerdotes: dixerūt. Nō. Et dixit aggeꝰ.
Si tetigerit pollutꝰ in alaqo oīs hō
nūqd ꝓaminabitur? Et rēdēntes sacer-
dotes: et dixerūt: ꝓaminabit. Et rēdens
aggeus: dixit. Sic ꝓplus iste et sic gēs
ista ante faciē meā: dicit dominus: et sic
oē opus manuū eorū: et ea q̄ obtulerūt
ibi contaminata erūt: et ec nunc ponite
corda vra a die hac: et supra anteqū pō
nerēt lapis sup lapidem in tēplo dñi:
ēt accederētis ad acerūū viginti mo-
diorū: et fierēt decē: intraretis ad tor-

cular vt exprimeretis quinquāginta
lagenas: et erat viginti. Percussi vos
in vrore: et aurugine: et grādine ola
ꝓpū manuū vrīarū: nō fuit in vobis
qui reuerteret ad me dicit dñs. Ponite
corda vra a die hac: et ante: et ante
quam ponerētur lapis super lapidem in
templo dñi: et q̄ fuit

patres vri vbi sūt ⁊ pphete: Nūqd
B sempiternū viuēt: Verūtūtāmen verba
legitima mea q̄ mādaui seruis meis p
phetis: nūqd nō pphēdēt pres vros:
Et puersi sunt: ⁊ dixerūt. Sicut cogita
uit dōs exercituū facere nob̄ fm vias
nras: ⁊ fm adiuēciones nras fecit nobis.
Jn die vicesima: q̄ ⁊ nondecima mē
sis sabbath: in anno scdo darij factū ē
verbū dñi ad zachariā filiū barachie fi
lij addo pphetā dicēs. Vidi p noctem
et ecce vir ascēdēs sup equum rufum: ⁊
ipse stabat inter myrtheta q̄ erāt i pfun
do: post eū ēq̄ rufi varij ⁊ albi. Et di
xi. Qui sūt isti dñe mi? Et dixit ad me
angelus dñi q̄ loq̄bat i me. Ego ostendā
tibi q̄d sint hec. Et rndit vir q̄ stabat
inter myrtheta: ⁊ dixit. Jsti sunt q̄s mi
sit dōs vt pambulēt trā. Et responde
rūt angelo dñi q̄ stabāt inter myrtheta
et dixerūt. Perambulauimus trā: et ecce
omis tra hitat ⁊ q̄iescit. Et rndit angelus
C dñi: et dixit. Dñe exercituum: vsq̄quo
tu nō miseberis hierlm ⁊ ciuitatib̄ iuda:
quib̄ irat⁹ es? Jste iā septuagesimus
ann⁹ est. Et rndit dōs ālgelo qui loque
batur in me verba bona: verba cōsolato
ria. Et dixit ad me angelus q̄ loq̄bat in
me. Clama: ⁊ dic. Hec dicit dōs exerci
§.S.a. tuum. Zelat⁹ sum hierlm et sponsion zelo
magno: et ira magna ego iraseor: sup
gēes opulētes: q̄: ego irat⁹ sum paul
ipsi vo adiuuauerūt i malū. Propterea
D hec dicit dōs. Reuertar ad hierlm in
misericordiis: ⁊ domus mea edificabit i
ea: ait dōs exercituū. Et pendēs
extēdet sup hierlm. Adhuc clama: di
cens. Hec dicit dōs exercituū. Adhuc
affluēt ciuitates mee bonis: et cōsola
§.2.a. §.8 bitur: adhuc dōs sion: et eliget adhuc
7.b.4. hierlm. Et leuaui oculos meos ⁊ vidi
et ecce quatuor cornua. Et dixi ad angelū
q̄ loq̄batur i me. Quid sunt hec? Et
dixit ad me. Hec sūt cornua q̄ dispersa
rūt iudā: ⁊ israel ⁊ hierlm. Et ostēdit mi
chi dōs q̄tuor fabros. Et dixi. Quid
isti venūt facere? Qui ait dicens. Hec
sunt cornua q̄ dispersauerūt iudā p singu
los viros: ⁊ nemo eorū leuauit caput
suū. Et venerūt isti deterere eas: vt deiici
ant cornua gētium q̄ leuauerūt cornua
sup terrā iuda: vt dispergerent eam.

CC.S. Visio cadauerum: visio terrore
hierlm ⁊ funiculo: ⁊ angeli vsiciat ⁊ re
staurationē hierlm: ⁊ reuocāt dispersi ad
spō sicut ad sedē pprīā: de aduēnu ipsi
et protectorū suorū: exhortatio ho ieru
salem restitute vt gaudeant. Cpm. ij.

Et leuaui oculos meos ⁊ vidi
et ecce vir in manu eius fi
niculus mensorius. Et dixit. Quo
tu vadis? et dixit ad me. Ut
metiar hierusalem: ⁊ videam
quanta sit latitudo eius: ⁊ quanta sit lon
gitudo eius. Et ecce angelus q̄ loq̄bat in me
egredebatur et alius angelus egredie
batur in occursum eius: ⁊ dixit ad eum
Curre loquere ad puerum istum dicens.
Absq̄ muro habitabitur hierusalem pre
multitudine hoīm et iumentorū i medio
eius. et ego ero ait dōs murus ignis
in circuitu: et in gloria ero i medio eius.
O. o. o fugite de tra aquilonis: dixit dōs
qm̄ in quattuor vētos celi dispersi sunt
dixit dōs. O sion fuge que habitas apud
filiā babylonis: q̄ hec dicit dōs exerci
tuū. Post gloriā misit me ad gentes
que spoliauerunt vos. Qui enim tetige
rit vos tanget pupillā oculi mei. Qua
ecce ego leuo manū meā super eos: et
erūt prede his q̄ seruiebant sibi: et cog
noscetis: q̄ dōs exercituū misit me.
Lauda et letare filia sion: quia ecce ego
venio ⁊ habitabo i medio tui: ait dōs.
et applicabūtur gentes multe ad dōm
in die illa: et erūt mihi in ppm: et ha
bitabo i medio tui: ⁊ scies q̄ dōs exer
cituū misit me ad te. Et possidebit do
minus iudā partē suā in terra sanctificata
et eliget adhuc hierusalem. Sileat om
nis caro a facie dñi: q̄ consurrexit de
habitaculo sancto eius.

CC.a.S. Accusatur iesus sacerdos de
prole alienigenarū: et ablatis vestib̄ sor
didis: indut⁹ mutatoriis ire per vias
dñi iubet de lapide sup quē septē oculi
et eclatura eius in typo xpi. Cpm. iii.

Et ostēdit mihi dōs iesum sacer
dotē magnū stantē coram angelo
dñi: et satham stabat a dextris eius: vt
aduersaret ei. Et dixit dōs ad satham.
Increpet dōs in te satham: increpet
dōs in te q̄ elegit hierlm. Nūqd non
iste torris est eruptus de igne? Et iesus
erat indutus vestib̄ sordidis: et stabat
ante faciē angeli. Qui respondens: ait
ad eos q̄ stabant coram eo: dicens. Auferte
vestimēta sordida ab eo: et dixit ad eū
Ecce abstuli a te iniquitatem tuam: et
indui te mutatoriis. ⁊ dixit. Ponite ci
darim mundam sup caput eius. Et po
suerunt cidarim sup caput eius: et indu
erūt eum vestib̄: et angelus dñi
stabat: et testabat angelus dñi iesum
dicens. Hec dicit dōs exercituum. Si si
ēs meis ambulaueris ⁊ custodiū mā

cūdieris: ⁊ q̄ iudicabis domum
meam: et custodies atria mea: et dabo
tibi ambulātes de his q̄ nunc hic assi
stant. Audi iesus sacerdos magne: tu
et amici tui qui habitant coram te: quia
viri portēdētes sunt. Ecce enim ego ad
ducam seruū meū oriēt̄: q̄ ecce lapis
quem dedi coram iesu: sup lapidē vnū oculi
sunt septē. Et ecce ego celabo sculptu
ram eius: ait dōs exercituū: et auferā
iniquitatē terre illius in vna. Jn die illa
ait dōs exercituū vocabit vt amicus
suus subter vineā ⁊ subter ficū.

CC.S. De cādelabro ⁊ lucernis eius:
de olio: de oliuis: ⁊ lapide primario ⁊
septē oculis: ⁊ expositione duarū oliuarū
iuxta cādelabrū. Cpm. iii.

Et reuersus est angelus q̄
loquebat in me ⁊ suscitauit
me quasi virum q̄ suscitat de somno suo.
Et dixit ad me. Quid
tu vides? Et dixi. Vidi
et ecce candelabrū aureum totum: ⁊ lampas eius super caput
ipsius: et septē lucerne eius super illud:
⁊ septē infusoria lucernis q̄ erant sup
caput eius: ⁊ duo oliue sup illud: vna a
dextris lampadis: ⁊ vna a sinistris eius.
Et respondi: ⁊ ait ad ālgelū q̄ loquebat
in me dicēs. Quid sunt hec dñe mi? Et
respondit angelus q̄ loquebatur in me
⁊ dixit ad me. Nūqd nescis q̄d sunt
hec? et dixi. Non dñe mi. Et respondit
⁊ ait ad me dicens. Hoc est verbū dñi
ad zorobabel dicens. Non in exercitu
neq̄ in robore: sed ⁊ in spiritu meo dixit
dōs exercituum. Quis tu mōs ma
gne coram zorobabel in planū? Et edu
cet lapidē primarium: ⁊ exequabit gra
tia gratie eius. Et factum est verbum
dñi ad me dicens. Manus zorobabel fun
dauerunt domum istam: et manus eius
perficient eam: et scietis quia dōs exer
cituum misit me ad vos. Quis enim despe
xit dies paruos? Et letabūtur et vide
bunt lapidē stanneum in manu zorobabel.
Septē sunt isti oculi dñi q̄ discurrunt in
universam terrā. Et respondi et dixi
ad eū. Quid sunt duo oliue iste ad
dexteram candelabri: et ad sinistram eius?
Et respondi secūdo ⁊ dixi ad eū.
Quid sunt duo spice oliuarū que sunt
iuxta duo rostra aurea in quibus sunt
effusiones auro? ⁊ ait ad me dicēs.
Nūqd nescis q̄d sunt hec? ⁊ dixi. Nō
domine mi ⁊ dixit. Isti sunt duo filij olei
stantes q̄ assistūt dōno oriūniuerse tre

CC.S. De libro volante de amphora
⁊ mulieribus portantibus eā. Cpm. v.

Et cōuersus sum ⁊ leuaui
oculos meos et vidi ⁊ ecce
volumen volās. Et dixit
ad me. Quid tu vides? Et
dixi. Ecce ego video
volumē volās: longitudo
eius viginti cubitorū: ⁊ latitudo eius decē
cubitorū. Et dixit ad me. Hec est male
dictio q̄ egredit sup faciē oris tre: q̄
omis fur sicut ibi scriptū est iudicabit:
et omis iurās ex hoc similiter iudicabit.
Educā illud dicit dōs exercituum: ⁊ ve
niet ad domū furis ⁊ ad domū iuran
tis in nomine meo mēdaciter: ⁊ cōmorabit
in medio domus eius ⁊ cōsumet eam: et
ligna eius ⁊ lapides eius. Et egressus est
angelus q̄ loq̄bat in me. Et dixit ad me.
Leua oculos tuos ⁊ vide. Quid est hoc
q̄d egredit: et dixi. Quidnā est: ⁊ ait
Hec est āphora egrediens. et dixit. Hic
est oculus eorum in universa tra. et ecce
talentū plūbi portabat: ⁊ ecce mulier
vna sedens in medio āphore et dixit.
Hec est iniquitas. et proiecit eā in medio
amphore: ⁊ misit massam plūbeā in os
eius. et leuaui oculos meos ⁊ vidi ⁊ ecce duo
D mulieres egredientes: et spiritus in
alis earū. et habebāt alas quasi alas
milui: ⁊ leuauerūt āphorā inter terrā
et celū. et dixi ad angelum qui loque
batur in me. Quo iste deferunt āphora
m? et dixit ad me. Vt edificet ei domus
in terra sennaar: et stabilitatur et po
natur ibi super basem suam.

CC.S. De mōtib⁹ ereis: ⁊ q̄tuor qua
drigis ⁊ equis earū pambulātib⁹ per
trā: de coronis ponēdis in capite iesu
de viro cui⁹ nomē est oriens: et cursus
gentiū ad edificādū tēplū. Cpm. vi.

Et cōuersus sum ⁊ leuaui oculos
meos ⁊ vidi. et ecce q̄tuor qua
drige egredientes de medio duo
rū mōtes: montes erei. Jn q̄driga
prima equi rufi: in q̄driga secda eq̄ ni
gri: in q̄driga tertia eq̄ albi: ⁊ in qua
driga quarta eq̄ varij et fortes. et re
spondi ⁊ dixi ad ālgelū q̄ loquebatur in
me. Quid sunt hec dñe mi? et respondit
angelus et ait ad me. Isti sunt q̄tuor
venti celi q̄ egredūtur vt stent coram
dominatore omis terre. Jn qua erāt eq̄
nigri egrediebant in terram aquilonis
et albi egressi sunt post eos: et varij
egressi sunt ad terrā austri. Qui autē
erāt robustissimi: et erierūt ⁊ q̄rebāt ire
et discurrere per omnē terrā. et dixit

Jte: et perambulate terram. Et perambulauerunt terram: et vocauit me
C et locutus est ad me: dicens. Ecce qui egrediuntur in terrā aq̃lonis: requiescere fecerūt spm meū i terrā aq̃lonis. Et factū est vbi ē dñi ad me dicens. Gume a
E ersis migratione ab oldai ⁊ a tobia ⁊ ab idaia: venies tu i die illa: intrabis i domū iosie filij sophonie qui venerunt de babylone ⁊ sume aurū ⁊ argētū: ⁊ facies coronas ⁊ pones in capite iesu filij iosedech sacerdotis magni: ⁊ loqris ad eū dicēs. Hec ait dñs exercituū dicens. Ecce vir oriens nomē eius: ⁊ subter eū orietur ⁊ edificabit tēplū dñi: ipse edificabit tēplū dñi. ⁊ ipse portabit gloriam: ⁊ sedebit et dominabitur super solio suo. Et erit sacerdos super solio suo: et cōsilium pacis erit inter illos duos. ⁊ corone erūt helē ⁊ tobie ⁊ idaie ⁊ hē filio sophonie memoriale in templo dñi. Et qui procul sunt venient et edificabunt in templo dñi: ⁊ scietis q̃ dominus exercituum misit me ad vos. Erit autēz hoc si audiendo audieritis vocem dñi dei vestri.

CC.S. Arguit ieiunia sine operibus misericordiae: et p cōtemptu mādatorum dei venisse dicit disperationem ⁊ vastitatem ifracitet et misericordia dei populum reuocans. Cpm. vij.

I factū est in anno ārto darij regis: factū est vbuz dñi ad zachariā
B i quarta mēsis noni q̃ est casleu. ⁊ miserunt ad domū dei sarasar ⁊ rogomelech ⁊ viri qui erāt cū eis ad precandū faciem dñi: et dicerent sacerdotib⁹ domus dñi exercituū: et ppetis loquentes. Numquid flendū est mihi in quinto mense: vel sanctificare me debo sicut feci iam multis annis? ⁊ factū est vbū dñi exercituum ad me: dicens. Loquere ad omnē ppl'm
B terre ⁊ ad sacerdotes dicēs. Cū ieiunaretis ⁊ plangeretis in ānro ⁊ septimo per hos septuaginta annos: nunq̃d ieiunauistis mihi? et cum comedistis ⁊ bibistis nunq̃d nō vobis comedistis: ⁊ vobismetipsis bibistis? Nūquid nō hec sunt vba q̃ locutus ē dñs i manu ppetarū priorū: cū adhuc hierl'z habitaret ⁊ esset opulēta ⁊ ipsi ⁊ vrbes i circuitu eius: ⁊ ad austrū ⁊ cāpestrib⁹ habitaret? ⁊ factū est vbū dñi ad zachariā di
C cēs. Hec ait dñs exercituū dicēs. Iudicio iudicate: ⁊ misericordiam ⁊ miserationes facite vnusquisq̃ cū fratre suo. Viduā et pupillū et aduenā et pauperē nolite calumniari: et malū vir fratri suo non cogitet in corde suo: et nolueruṇt attendere et auertere scapulā recedentes: aures suas aggrauauerūt ne audirent: et cor posuerūt vt ad amantē ne audirēt legem: et verba que misit dñs exercituus in spiritu suo in cro per manum ppetarū priorum: et facta est indignatio magna a dño exercituū: et factum est sicut locutus ⁊ fuit: nō audiet: ⁊ clamabūt et nō audiā dicit dñs exercituū: et dispersi eos per oia regna q̃ nesciunt: ⁊ terra desolata est ab eis eo q̃ nō esset transiēs et reuertens. ⁊ posuerūt terrā desiderabilē in desertum.

CC.S. Cōfortatur populus in operē templi q̃ labor suus prior fuit sterilis sed nunc erit merces: et vocetur ppls sacrorum iudicium: et vocetur ad iudicium ppheratur de cursu gētium ad fidem: de simbria viri iudei a decē gētib⁹ appchēdēs. Capi. viij.

Et factū est verbū dñi exercituum
D dicēs. Hec dicit dñs exercituum: zelat⁹ sum siō zelo magno: et indignatione magna zelat⁹ sum ei. Hec dicit dñs exercituū. Reuertēs sum ad sion: et habitabo in medio hierusalē: et vocabitur hierusalē ciuitas veritatis: et mons dñi exercituū mons sanctificatus. Hec dicit dominus exercituum. Adhuc habitabūt senes ⁊ anus in platis hierusalem: et vir baculus in manu eius pre multitudine dierū et platee ciuitatis cōplebuntur infantib⁹ et puellis ludentib⁹ in platis eius. Hec dicit dñs exercituum. Si videbitur difficile coram oculis reliquiis ēi ppli huius in diebus illis: nūquid in oculis meis difficile erit dicit dñs exercituum? Hec dicit dñs exercituū: ecce ego saluabo ppl'm meū de terra orientis et de terra occasus solis: et adducā eos et habitabūt in medio hierl'm: et erūt mihi in ppl'm et ego ero eis in deum in veritate ⁊ in iustitia. Hec dicit dñs exercituū: confortētur manus vestre q̃ audistis in bis diebus sermones istos per os prophetarum in die qua fundatus est dñs dñi exercituum vt templum edificaretur. Siquidē ante dies illos merces hominis non erat nec merces iumentorū erat: neq̃ introeuntī nec egredienti erat pax pre tribulatione ⁊ dimisi omēs homines quēq̃ cōtra proximū suū. Nūc autē non iuxta dies priores ego facā reliquias ipso egredient omis exactor: simul. Et
E ipse hanc dicit dñs exercituū. Semē pacis erit. Vinea dabit fructū suū: et terra dabit germē suū. Et celi dabunt rorē suū: et possidere faciam reliquias ppli huius omnia hec. et erit sicut erat maledictio in gentib⁹ domus iuda et domus israel: sic saluabo vos: et eritis benedictio. Nolite timere. Confortētur manus vestre q̃ hec dicit dñs exercituum. Sicut cogitauī vt affligerem vos cū ad iracundiā prouocassent patres vestri me: dicit dñs et nō sum mitigatus: sic conuersus cogitauī in diebus istis vt benefaciam hierl'm et domui iuda. Nolite timere. Hec sunt ergo verba q̃ facietis. Loquimini veritatē vnusq̃sq̃ cum proximo suo. Veritatē iudicium pacis iudicate in portis vestris: ⁊ vnusq̃sq̃ malū cōtra amicū suū ne cogitetis in cordib⁹ vestris et iuramētū mēdax ne diligatis. Oia enim hec sunt q̃ odit dicit dñs factū est vbum dñi exercituum ad me dicēs. Hec dicit dñs exercituum. Ieiunū quarti ⁊ ieiunū quinti ⁊ ieiunū septimi et ieiunū decimi erit domui iuda in gaudiū et letitiā et in solemnitates preclaras. Veritatē tantū et pacē diligite. Hec dicit dñs exercituū: adhuc venient populi et habitabit habitatores ciuitatū multarum: et vadāt habitatores vnus ad alterum dicētes: eamus et deprecemur faciem dñi: et quēramus dñm exercituū. Vadā et ego: et venient populi multi ⁊ gētes robuste ad q̃rendum dñm exercituum i hierl'm: et deprecandam faciem dñi. Hec dicit dñs exercituū. In diebus illis in quib⁹ apphendent decē homines ex omnib⁹ linguis gētium: et apphendēt simbriam viri iudei dicētes: Ibimus vobiscum. Audiuimus enim q̃ deus vobiscum est.

CC.S. He vocatiōes gētiū quarum fuit destruct⁹ ppes cōfundet: sup his habitabit sic ecclesia cōstruet et manutenude adūtu dñi in die rami palmarū de passione eius ⁊ liberatione sanctorum de infernoⁿ de cōfusione heretico rum et philosophorum et de victoria iudaicum cōtra gentes. Cpm. ix.

Onus verbi dñi in terra adrach et damasci requiem eius: q̃ dñs est oculus hominū omnis tribus israel: quia ⁊ in terminis eius et tyrus et sidon. Tamen sapiēs ppe sibi sapientiam valde: et edificauit tyrum munitionē sui ⁊ congregauit argentū q̃ lutum: et aurum quasi lutum platearum: ecce dñs possidebit eam: et percutiet in mari fortitudinem eius: et hec igni deuorabit. Videbit ascalō et timebit: et gaza et dolebit nimis: et accaron q̃m ⁊ pfusa est spes eius: et peribit rex de gaza: ⁊ ascalō nō habitabit: et sedebit separatus azotus: et disperdā superbiā philistinorum: et auferam sanguinē de ore eius: ⁊ abominationes eius de medio dentū eius: et relinquetur etiā ipse deo nostro: erit sicut dux iuda: ⁊ accaron quasi hiebusceus. et circūdabo domū meā ex his q̃ militat mihi eunte: ⁊ non reuertēte: et nō transibit super eos vltra exactor: q̃ nunc vidi oculis meis. exulta satis filia sion: iubila filia hierlm. ecce rex tuus veniet tibi iustus ⁊ saluator: ipse pauper: et ascendēs super asinū ⁊ super pullū filiū asine: et disperdā q̃drigas ex ephraim et equū de hierl'm: et disperdā arcus belli: et loquetur pacē gētib⁹: et potestas eius a mari vsq̃ ad mare: et a flumine vsq̃ ad fines terre. Tu ⁊ q̃q̃ in sanguine testamēti tui emisti vinctos tuos de lacu in q̃ nō est aq̃. Conuertimini ad munitionē vincti spei. Hodie q̃q̃ annū cras duplicia reddā tibi: q̃m ⁊ tendi mihi iudā q̃si arcū ipleui ephraim: et suscitabo filios tuos sion sup filios tuos greciae: et ponā te q̃si gladiū fortius et dñs de⁹ super eos videbit: et exibit sicut iaculum eius: et dñs de⁹ iudaicanet et vadet i turbine austri. Dñs exercituū preget eos: et deuorabūt ⁊ subiicient lapides funde: et bibētes inebriabūt q̃si a vino: et replebūtur phiale: et q̃si cornua altaris: et saluabit eos dñs de⁹ eorum in die illa vt gregē ppli sui: q̃ lapides sancti eleuabunt super terrā eius. Quid enim bonū eius: et q̃d pulchrū eius: nisi frumentū electorum: et vinū germinans virgines.

CC.S. Monet ppls petere doctrinas veritatis: q̃ seduci mendacio captiuati sunt: ⁊ mittitur eis liberatio reuersio eorum gregatio in vnū gregē: et ruinā eorum liberatio. Cpm. x.

Petite a dño pluuiā tempore serotino: et dñs facit nubes et pluuiā ibunt: et dabit eis singulis herbā i agro. Quia simulachra locuta sunt inutilia: et aruspices viderūt mēdacia: et somniatores locuti sunt frustra: et vane consolabantur. Ideirco abducti sunt q̃si greges: affligētur q̃ nō est eis pastor. Super pastores iratus est furor meus: et super hircos visitabo. Quia visitauit dñs exercituum gregē suum domum iuda: et posuit eos q̃si equū gloriosum in bello: ex ipso angulus: ex ipso paxillus: et ipso arcus belli: ex ipso egredietur omis exactor simul: et

ad+ pe rat.
Al+ ei.
B
al+ pecu
Alis+ ex tendam.
D
Alias+ agnos.
ro+ pre lio.
ala+ an gelus.

Ala + cō erūt qui sortes + et peccātes iuxta + culcato = viam in plio. Et pellabūt qs oīnocū eis
ro. ⁊ cōfundent ascēsores equoꝝ. Et pio:
Ala + pla tabo domū iudā: ⁊ domū ioseph salua
tesrum. bo. Et puerta eos q: miserebor: eorū
erūt sicut fuerūt qm non peccārā eos.
C Ego eēm dīs deus eorū ⁊ exaudiā eos.
Et erūt quasi fortes ephraim: et letabit
cor eorū qsi a vino: ⁊ filij eorū videbūt ⁊
letabunt: ⁊ exultabit cor eorū i dō. Si
bilabo eis ⁊ pgregabo illos: q: redemi
eos: et multiplicabo eos sicut ante fue
D rant multiplicati: et seminabo eos in
pplis: et de lōge recordabunt mei: ⁊ vi
uet cū filijs suis ⁊ reuertent: et redu
cā eos de terra egypti: ⁊ de assiriis cō
gregabo eos: et ad terrā galaad et li
bani adducā eos et nō inuenient eis lo
cus: et trāsibit in maris freto: ⁊ pcu
tiet in mari fluctu ⁊ cōfundent oia pro
funda fluminis: et humiliabit superbia
assur: ⁊ sceptrū egypti recedet. Cōfor
tabo eos i dō ⁊ in nomine eius ambulabūt
dicit dominus.

CC.S. Prophetat plāctus de destruc
tione tēpli p romanos: ⁊ q nō parce
tur pplo cui pastores nō parcebāt: sed
occidebāt ⁊ nō corripiebāt: de duab⁹
virgis in figura iudeorū ⁊ gētiū: de pē
cisione gētium ⁊ correptione iudeorū:
E de antichristo pastore. Capit. xi.

APeri libane portas tuas ⁊ come
det ignis cedros tuas. Ulula
abies: q: cecidit cedrus qm magnifici
vastati sūt. Ululate querc⁹ basan: qm
succisus est saltus munit⁹. Vox vlulat⁹
Ala + su pastorū: q: vastata est + magnificentia
perbi. eorū. Vox rugit⁹ leonū: qm vastata est
suphia iordanis. Hec dicit dīs de ⁹me⁹
Ala + pe Pasce pecora occisionis: q q possedē
rāt occidebant ⁊ non dolebāt: ⁊ ven
debāt ea dicētes. Bndict⁹ dīs diuites
facti sumus: et pastores eorū non par
cebāt eis: et ego nō parcā vltra super
F bitātes terrā dicit dīs: ecce ego tra
dā homes vnūquēq; in manu proximi sui
et in manu regis sui: ⁊ cōcidēt terrā ⁊
nō eruā de manu eorū depascā pecus
occisionis ꝓpter hoc o paupes gregis.
et assumpsi mihi duas virgas: vnā vo
cauī decore: ⁊ altera vocauī funiculū ⁊
pauī gregē: et succidi tres pastores in
mense vno: et pcracta est ala mea i eis.
Siquidē ⁊ ala coppartauit in me: ⁊ dixi
Hic. 25. a. Nō pascā vos. Q̄ moritur moriat: ⁊ qd
C succidit succidat: ⁊ reliq; deuorēt vnus
Ala + ab: quisq; carnē proximi sui: et tuli virgam
scondi. meā q vocabat decus ⁊ + abscidi eam

irritū facere fedus meū qd pcussi
olim pplis: ⁊ in irritū deuocatū est
illa: et cognouerūt sic pauperes greg
qui custodiunt mihi q: verbū dīi est
et dixi ad eos. Si bonū est in oculis ve
stris + afferte mercedē meā: si nō:
G quiescite: et appēderūt mercedē meā triginta
argenteos: et dixit dīs ad me. Pone
illud ad statuariū. Decorū pretium
quo appreciat⁹ sum ab eis: ⁊ tulerūt triginta
argēteos: ⁊ ptecit illos i domo dīi
ad statuariū: et, p scidi vir gā meā secū
dā q appellabat funiculus ꝓ dissolue
rē germanitatē inter iudā ⁊ israel: et
dixit dīs ad me. Adhuc sume tibi vasa
pastoris illuti. Qr ecce ego suscitabo
pastorē in terra; q derelicta nō visitabit
dispersum nō q rerit: cōtritū nō sana
bit: ⁊ id qd stat nō enutriet: carnes p
guū comedet: et vngulas eorū dissol
H net. O pastor ⁊ idolū derelinquēs gre
gē. Gladius super brachiū ei⁹ ⁊ super oc
lum dextrū eius. Brachiū eius arē
tate siccabitur: ⁊ oculus dexter eius
nebulescēs obscurabitur.

CC.S. De obsidione hierlm: ⁊ popu
lis inebriandis in pscentione ei⁹: la
cerādis in pertrēdis: de mla dni super
hierl: cui⁹ duces sicut ignis vastabūt
hostes suos ⁊ dīs pteget ⁊ pmouebit
habitatores ei⁹ de effusione spūsancti
plāctu iudeorū pro nece xpi. Capit. xii.

ONus verbi dīi super israel. Dixit
dīs extēdēs celū ⁊ fundās terrā
⁊ fingēs spūm hois in eo. Ecce ego po
nam hierlm sup liminare crapulee oēb⁹
pplis in circuitu: sed ⁊ iuda erit cōsi
diōe ptra hierl. Et erit in die illa po
nā hierlm lapidē oneris cūctis pplis
Oēs q leuabūt eū pcūtiēdo lacerabūt
⁊ colligent aduersus eā oia regna ter
re. In die illa dicit dīs. Percutiā oē
equū in stupore: ⁊ ascēsorē eī⁹ in ame
tia. Et super domū iuda aperiā oculos
meos: ⁊ oēm equū pplōr percutiam ce
citate. Et dicēt duces iuda i corde suo
cōfortētur mihi habitatores hierlm
dīo exercituū deo eorū. In die illa po
nam duces iuda sicut caminū ignis in
lignis: ⁊ sicut facē ignis in fenore
I notabūt ad dexterā ⁊ ad sinistrā oia
pplos in circuitu. Et habitabit hierl
salem rursus in loco suo in hierlm et
saluabit dīs tabernacula iuda sicut in
principio: et nō magnificē gloriet domus
dauid ⁊ gloria habitātium hierlm
cōtra iudā. In die illa pteget dīs ha
bitatores hierlm: et erit q offendens

eos in die illa: quasi dauid: ⁊ domus
dauid quasi deus sicut angel⁹ dīi in cō
spectu + eōr: et erit in die illa qrā con
tere cōes gētes q venīūt ptra hierl.
Et effundā super domū dauid ⁊ super habi
tatores hierlm spūm gre ⁊ pcū. et aspi
cient ad me quē cōtrcerūt: plāgēt eū
plāctu quasi super vnigenitū: ⁊ dolebūt
super eū sicut solet in morte primo
genito. In die illa: magn⁹ erit plāctus
in hierlm: sicut plāctus ad rēmō in cā
po mageddon. et plāgēt terre familie
familie seorsum. Familie dom⁹ dauid
seorsum: ⁊ mulieres eorū seorsum. Fa
milie dom⁹ nathan seorsum: ⁊ mulie
res eorū seorsum. Familie domus le
ui seorsum: ⁊ mulieres eorū seorsum. Fa
milie semei seorsum ⁊ mulieres eorū
seorsū. Oēs familie reliq familie ⁊ fa
milie seorsum: ⁊ mulieres eorū seorsum.

CC.S. De fonte baptismi: de destruc
tione idolorū: de pseudo pphetis to
tos mēdacij: de passione xpi: de pha
sex tertie partis. s. christianorū: pere
grinis indeorū: ⁊ gentibus i indelebilitate
sua permanentibus. Capitulum. xiii.

IN die illa erit fons patēs domui
dauid ⁊ habitantibus hierlm in
ablutione peccatoris ⁊ mestruate. et erit
in illa dicit dīs exercituū. Disperdā
nomina idolorū de terra: ⁊ nō memores
erūt vltra. et pseudo pphetas ⁊ spūm
immūdū auferā de terra. et erit cū pro
phetauerit quispiam vltra dicēt ei pa
tres eius ⁊ mater eius qui genuerūt eū
Mentiris q: mēdacia locut⁹es in no
mine dīi. et cōfingēt eum pater eius ⁊
mater eius genitores eī⁹ cū prophetaue
rit. erit in die illa pfundent prophe
tē vnūsq; visione sua cū pphetaue
rit nec operient pallio saccino vt
mentiant. Sed dicet non sum propheta
homo agricola ego sum: qm adam erē
tam meū ab adolescētia mea. et dice
tur. Quid sunt plage iste in medio
manū tuarū? et dicet. His plagat⁹ sum
in domo eorū qui diligebāt me. Fra
me suscitare super pastorē meum ⁊ super
virū cohereētē mihi dicit dīs exercituū.
Percute pastorem ⁊ dispergentur
oues. et cōuertā manū meā ad paruulos
eos. erunt in omni terra dicit dīs.
Partes duē in ea dispergēt + ⁊ defi
cient. tertia pars relinquet in ea. et
ducā tertiā partē p ignē ⁊ vram eos si
cut vritur argētū: ⁊ probabo eos sicut
probatur aurū. Ipse vocabit nomē meū
et ego audiam eū. et dicam pplo meo
meus es: ⁊ ipse dicet dīs deus meus. Ps. lxxxi.

CC.S. De destructione hierlm pro ne 3. eccle
ex pti: ⁊ scissione pplor sub tpo mos Dianee.
tis obnatione die iudicij ⁊ adūtu xpi:
⁊ laxitudine ecclesie: de plagis hostiū
hierlm: de plagis nō facientiū scenos
phegia: qt liberes pertent in ꝓhialos
⁊ nō erit mercator in ecclesia. Capitulū.

EGo dies dīi venient dicit dīs: et
diuident spolia tua i medio tui
et cōgregabo oēs gētes ad hierlm in
prelium: ⁊ capiet ciuitatē: ⁊ vastabūt
domus: ⁊ mulieres violabūt. et egre
dietur media pars ciuitatis i captiui
tatē: ⁊ reliqui pplī nō auferēt de vrbe
et egrediet dīs ⁊ pelabit cōtra gētes
illas sicut pliar⁹ est in die certaminis
et stabūt pedes ei⁹ in die illa sup mōtem
oliuarū qui est cōtra hierlm ad
orientē. et scindet mōs oliuarū ex me
dia parte sui ad orientē ⁊ ad occidētē
pcrupto grādi valde et separabit me
dium mōtis ad aqlonē ⁊ medū eius
ad meridiē. et fugietis ad vallē mōtis
eorū qm pinget vallis mōtis vsq ad
primū. et fugietis sicut fugistis a fa
cie terremotū in diebus ozie regis iuda.
et veniet dīs deus meus oē q sancti
es eo. et erit in die illa nō erit lux: sed
frigus ⁊ gelu. et erit dies vna q nota
est dīo: non dies neq; nox: ⁊ in tempore
vesperi erit lux. et erit in die illa: egre
dient aq viue de hierlm. Medū earū
ad mare orientale: ⁊ medū earū ad ma
re nouissimū. In estate ⁊ hyeme erit
⁊ erit dīs rex super omem terram. In die
illa erit dīs vnus ⁊ erit nomē eius vnū
et reuertet oia terra vsq ad deserta
de colle + rēmon ad austrū. Et ipsa in
exaltabitur: habitabit in loco suo: a porta
Ala + ves
porta benjamin vsq ad loci porte prio
ris: vsq ad portā angulorū: ⁊ turre
ananehel vsq ad torcularia regis. et
habitabunt in ea: anathema nō erit
ampliⁿ: sed sedebit hierlm secura. et hec
erit plaga qua percutiet dīs oēs gētes
C 3. eccle.
que pugnauerūt aduersus hierlm. Ta
bescet caro vnūscuiusq; stātis super pe
des suos: et oculi eius cōtabescēt in fo
raminibus suis: ⁊ lingua eorū cōtabe
scet in ore suo. In die illa erit tumul
tus dīi magnus in eis: ⁊ apprehendet
vir manū proximi sui: ⁊ cōseret manus
eius super manū proximi sui. Sed et iu
das pugnabit aduersus hierlm: ⁊ con
gregabunt diuitie omnū gentū in circui
tu nimis: et argentum ⁊ vestes multe sa
tis. Sic erit ruina cōmuni ⁊ camelis

asini: et olꝰ tumetoꝰ q̃ fuerint i castris illis: sicut ruina hec. et oēs q̃ reliq̃ fuerunt de omnibus gēribꝰ q̃ penerūt contra hierl̃z: ascēdēt ad anno in annūpr adorant regē dñs exercituū: ⁊ celebrēt festiuitatē tabernaculoꝝ. et erit q̃ non ascēderit de familiis terre ad hierl̃z pr adorēt regē dñm exercituū. nō erit super eos imber. Qd̃ si familia egypti non ascēderit ⁊ nō ceceritnec sup eos erit. Sēdeit ruina qua percutiet dñs oēs gētes q̃ nō ascēderint ad celebrandam festiuitatem tabernaculorū. Hoc erit peccatū egypti ⁊ hoc peccū omnis gētis q̃ nō ascēderit ad celebrādā festiuitatē tabernaculoꝝ. In die illa erit qd̃ sup frenum equi est letū dño ⁊ erunt lebetes in domo dñi q̃si phiale coram altari. et erit omis lebes in hierlm et in iuda sanctificatus dño exercituum. et veniēt oēs immolantes ⁊ sumēt ex eis ⁊ coquent in eis et non erit mercator vltra i domo dñi exercituū i die illo.

Zacharias propheta explicit.

Prologus in Malachiam prophetā incipit.

Leui. 21. a
1. 22. a
Idem.

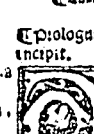

Eus p moysen ppl̃o isrl̃ precepit sacerdotes tabernaculi fuisse corporali vitio liberos hostias omnipotēti pacuas sibi offerre. Quibꝰ legē suez ad regēdū ppl̃m ob hoc ordinauit: vt p sacrificioꝝ oblationē internūcij dei et hominis facti ppl̃m pceptis celestibꝰ faceret obedire. Unde sacerdotes angelorum. Malach. 2. b
Idem. erant: hoc loco scriptura testatur. Sed cū tāti muneris gratiā pterēres: supiacētibꝰ ppl̃is ac sacerdotes sacrificiis vitio deturpatis ipsi crimine dus atq; impietatibꝰ maculati: eo offerre cepistis. Ideo p malachiā pphetā deus ppl̃m suū isrl̃ increpāo ait. Diligeri vos dicit dñs. Et dixistis. In quo dilexisti nos. Nonne frater erat esau iacob: dicit dñs: ⁊ dilexi iacob: esau autē odio habui: esau autē fratrē iacob nō iniqua aut sp̃ontanea ꝓsitate odio habuit: a deo vel sine meriti gra iacob delectū manifestum est: cū sm̃ pscriptū esau ꝓdē effusionē fraterni sanguinis cōcupiscere. Iacob aūt in sui cognitione obseruādā legem desiderare cognosceret. Cui rei gra: sup dictoꝝ vsus est exēplo: dicens. Dilexi iacob: esau autē odio habui. Quāuis et operibꝰ memoratis quoq; lider geneseos meminit in quo vnusquisq; cor futurꝰ erat ꝓposito manifeste contineret: vt scriptū est. Cum autē puerilis erat esau hoc: agrestis scies venari: iacob autē simplex manēs in tabernaculo. Ritiliqua q̃ lectione cōprehēsa sunt: pacione populi israel in obseruādis ceremonijs decimacrepationēq; ⁊ cunctis deos alienos colueri signū ant.

Prologus explicit.

Argumentum incipit.

Malachias apertē in fine olꝰ ꝓphetar dicit de abiectione ipsi vocatione gentiū. Nō est mihi voluntas in vobis dicit dñs exercituū: nec nō suscipiā de manu vestra. Ab ortu enī solis vsq; ad occasū magnū est nomen meum in gentibꝰ: et i oī loco sacrificatur offertur nomini meo oblatio munda.

Explicit argumentum

Malachias ꝓpheta incipit.

C.S. De electione iacob et reprobatione esau ser. pat dñs q̃ nō hominē exhibet sicut pri nec timor: sicut dñs sed offert et panis pollutis hostias mundas non seruitur ei gratis et mali dicit offerentem dolose. Cū.

Onus vbi dñi ad in manu malachie phete. Dilexi vos dicit dñs. et dixisti: In qd̃ dilexisti nos? Nonne frat erat esau iacob: dicit dñs: ⁊ dilexi iacob: esau aūt odio habui: et posui montes eius in solitudinē et hereditatem eius in dracones deserti. Quod si dicerit idumea: destructi sumꝰ sed reuertentes edificabimus q̃ destructa sunt: dicit dñs exercituū. Ipsi edificabunt ego destruā. et vocabunt terminū impietatis: et ppl̃s cui iratꝰ est dñs vsq; in eternū. et oculi vri videbunt et vos dicetis. Magnificet dñs super terminū israel. Filius honorat patrē et seruus dñm suū. Si ergo pater ego sum vbi est hono: meꝰ: ⁊ si dñs ego sum vbi est timor meus dicit dñs exercituū: Ad vos o sacerdotes q̃ despicitis nomen meū. et dicistis. In quo despeximus nomē tuū? Offertis sup altare meū panē pollutum. Et dicitis. In quo polluimus te? In eo qd̃ dicitis: mēsa dñi despecta est. Si offertis cecum ad immolandum: nōne malū est? et si offertis claudū ⁊ lāguidū nonne malū est? Offerito ducī tuo si placuerit tibi: aut si susceperit faciem tuam dicit dñs exercituū. Et nūc deprecamini vultū dei et misereatur vestri: de manu et vestri factū est hoc: si quo modo suscipiet faciem vestram: dicit dñs exercituū. Quis et in vobis qui claudat ostia: et incendat altare meū gratuito? Nō est mihi voluntas in vobis dicit dñs exercituū: et munus nō suscipiam de manu vestra. Ab ortu enī solis vsq; ad occasū magnū est nomen meum in gentibꝰ: et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda: q̃ magnum nomen meū in gentibus dicit dñs exercituū. Et vos polluistis illud in eo qd̃ dicitis: mēsa dñi cōtaminata est: et qd̃ superponitur cōcēptibile est cum igne q̃ illud comedit. et dixistis. Ecce de labore et afflatis illud dicit dñs exercituū. et intulistis de rapinis claudum et egrotū: et intulistis munus. Numqd̃ suscipiam illud de manu vestra: dicit dñs exercituū. Maledictꝰ dolosus qui habet in grege suo masculum: et votum faciens immolat debile dño. Quia rex magnus ego dicit dñs exercituū: et nomen meum horribile in gentibus.

C.S. Sacerdotes reuocat ad penitēntiam: nolentibus cōminat: commemorat pactū et officii cor: ⁊ trāsgressionē ipsorū p acceptione p̃sonarū: de transgressione ppl̃i accipientis vxores alienigenas electis antiquis: de federe nuptiarum et inseparabilitate matrimonij: de libello repudij: de his qui laborant dñm. Cū. Capitulum ii.

Et nunc ad vos mandatū hoc o sacerdotes. Si nolueritis audire et si nolueritis ponere super cor: vt detis gloriā nomini meo: dicit dñs exercituū: et mittā in vos egestatē: et maledicā benedictionibꝰ vestris: et maledicā illis: quia non posuistis sup cor. ecce ego pūniam vobis brachium: ⁊ dispergā super vos stercus solēnitatis vestre: et assumet vos secū. et scietis q̃ misi vos mādatū istud: vt esset pactum meū cū leui. dicit dñs exercituū. pactū meū fuit cū eo vite ⁊ pacis: et dedi ei timorē: et timuit me: ⁊ facie nominis mei pauebat. Lex veritatis fuit in ore eius: ⁊ iniqtas non est inuenta in labijs eius. In pace ⁊ in eqtate ambulauit mecū: et multos auertit ab iniqtate. Labia enī sacerdotis custodiēt scientiam: ⁊ legē requirēt de ore eius: q̃ angelus dñi exercituū est. Vos aūt recessistis de ✠ via et scandalizastis plurimos in lege. Irritū fecistis pactū leui: dicit dñs exercituum. propter qd̃ ⁊ ego dedi vos cōcēptibiles et humiles sacerdotes omnibus populis: sicut nō seruastis vias meas: et accepistis faciē in lege. Numquid non pater vnus omnium nostrū. Nūquid non deus vnꝰ creauit nos? Quare ergo despicit vnusquisq; nostrū fratrem suū: violans pactum patrū nostrorum? Trāsgressus est iudas: et abominatio facta est in israel et in hierlm: q̃ contaminauit iudas sanctificationē dñi quā dilexit et ✠ habuit filia dei alieni. Disperdet dñs virū qui fecerit hoc magistrū et discipulū de tabernaculo iacob: ⁊ offerentē munus dño exercituum. Et hoc rursū fecistis. Operiebatis lachrymis altare dñi fletu et mugitu: vt ra vt nō respiciam vltra ad sacrificiū: nec accipiā placabile quid de manu vestra. Et dixistis. Quam ob causam? Quia dñs testatus est inter te vxorem pubertatis tue quā tu despexisti: et hec particeps tua: vxor fēderis tui. Nōne vnus fecit: et residuū spūs eius? Et qd̃ vnus querit nisi semen dei? Custodite ergo spūm vestrū: ⁊ vxorē adolescētie tue noli despicere. Cum odio habueris eā: dimitte: dicit dñs deꝰ israel. Operiet aūt iniqtas vestimētū eiꝰ: dicit dñs exercituū. Custodite spūm vrm: ⁊ nolite despicere. Laborare fecistis dñm sermonibꝰ vestris: ⁊ dixistis. In quo eum fecimꝰ laborare? In eo q̃ dicitis. Omis q̃ facit malū bonus est in cōspectu dñi: ⁊ tales ei placēt. Aut certe vbi est deꝰ iudicij? C.S. De angelo qui mittitur: de die iudicij: de destructione iudicij: de afflictione gentibꝰ: de benedictione solēnitatis ⁊ maledictione nō solēnitatis decimas ⁊ primitias: arguunt murmurātes contra dñm ꝓ floris malorū et repunit eorum blasphemia: de signatis supplicijs eorū ⁊ premijs iustorū. Cū. Ecce ego mittā angelum meū ⁊ preparabit viam ante faciem meā. Et statim veniet ad templū suū dominator: quem vos quertis: et angelus testamenti quē vos vultis. Ecce veniet dicit dñs exercituum. ⁊ quis poterit cogitare diem aduentus eius: et quis stabit ad videndum eū? Ipse enī quasi ignis cōflatus et quasi herba fullonum. Et sedebit cōflans et emundans argentum: et purgabit filios leui. et coladit eos quasi aurum et quasi argentum ⁊ erit domino offerentes sacrificia in iustitia.

Mal. 1. b

Mal. 1. b

Mal. 1. a

Mal. 1. a

Mal. 1. b

Mal. 1. a

Mal. 1. b

Mal. 1. a

Mal. 1. b

tie. et placebit dño sacrificium iuda ⁊ hierlm sicut dies secl: ⁊ sicut anni anti
B quí. et accedã ad vos in iudicio: ⁊ ero testis velox maleficis et adulteris ⁊ pi
ruris: et q̃ calumniãt̃ mercede mercenã ⁊ hmiliãt̃ viduas ⁊ pupilos: ⁊ op
primit̃ peregrinũ nec timuerũt me: dicit dño exercituũ. Ego enim dño ⁊ non
mutor: ⁊ vos filij iacob nõ eritis cõsumpti. A diebꝫ enim patrũ vestrorũ recessistis a legitimis meis et nõ custodistis
Reuertimini ad me ⁊ reuertar ad vos
Zq.q.r.c. reuertimini. q. r. c. dicit dño exercituũ. et dixistis. In quo
reuerteremur? Si affligit homo deũ: quia vos configitis me. et dixistis. In
quo affligimus te? In decimis et in primitijs. et in penuria vos maledicti estis
C et me vos configitis gẽs tota. Inferte oẽm decimã in horreũ meũ vt sit cibꝫ
in domo mea ⁊ probate me sup hoc dicit dño. Si nõ aperuero vobis cataractas
celi: et effudero vobis bñdictionẽ vsq̃
ad abñdãtiã. Et increpabo p vobis de
uorãtẽ: nõ corrũpet fructũ terre ve
strũ: nec erit sterilis vinea ⁊ agros: dicit
dño exercituũ. Et bẽdicẽt vos omes
gẽes: Eritis enim vos terra desiderabilis dicit dño exercituũ. Inualuerũt
D sup me verba vestra dicit dño. Et dixistis. Quid locuti sumus ptra te? Dixistis. Vanus est q̃ seruit deo: et q̃ emolimẽtũ: q̃ custodiuimus precepta eꝰ:
Job.21.b et q̃ ambulauimus tristes coã dño exercituũ: ergo nũc beatos dicimus arrogantes. Etq̃uidẽ edificati sunt facientes impietates: et tẽtauerũt deũ et salui facti sunt. Tũc locuti sunt timentes deũ vnusq̃q̃ cũ proximo suo. et attendit dñs ⁊ audiuit ⁊ scripꝫ est liber memorialis coã eo timẽtibꝫ dñm ⁊ cogitantibꝫ nomẽ eius. Et erũt mihi ait dñs exercituũ in die qua ego faciã in peculium et parcã eis sicut parcit vir filio suo seruienti sibi. Et cõuertimini et videbitis quid sit inter iustũ ⁊ impiũ et inter seruientẽ deo et nõ seruiẽtem ei.

CC.S. De aduentu xpi de aduẽtu belie qui beeder scõz aduẽtũ dñi. Cp. iiii.

E Ecce enim dies veniet succẽsa quasi camin⁹ et erunt omes supbi ⁊ omes facientes impietatẽ stipulam. Et inflãmabit eos dies venens: dicit dñs exercituũ: quẽ nõ derelinquet eis radicẽ et germen. et orietꝫ vobis timẽtibus nomẽ meũ sol iustitie ⁊ sanitas in pennis eiꝰ. ⁊ egrediemini ⁊ salietis sicut vitulꝰ de armento: et calcabitis impios cum fuerint cinis sub plãtã pedum vestrorũ dic qua ego facio dicit dñs exercituũ. Memẽtote legis mosi seruiꝰ meꝰqã mãdaui ei in oreb ad omẽ israel preceptis et iudicijs. Ecce ego mittã vobis helyã pphetã antẽq̃ veniat dies dñi magni et horribilis. Et pueritet cor patris ad filios: et cor filiorũ ad patres eorũ: ne forte veniãt̃ percutã terã anathemate.

CMalachias pphetã explicit.

CPrologꝰ beati hieronymi pbyteri in libros machabeorũ incipit.

Machabeorũ libri duo pnotant pelia inter hebreos duces gentis q̃ persas: pugnã q̃q̃ sabbatorũ et nobiles machabeos tribũphos et cãnole et libri vsq̃ sunt nuncupati. Et q̃q̃ historiis pinet eti ã incepta illa gesta machabeorũ fratrũ: q̃ sub antiocho rege p sacris legibꝫ dira tormẽta perpessi sunt. Quos mater pia cũ vniuersis supplicijs vigerentur: non solũ non flevit: sed et gaudens hortabatur ad gloriam possessionis.

CItem alius prologus.

Machabeorũ libri licet nõ habeãt in canone hebreorũ: tamen ab ecclesia inter diuinorũ volumina accũtantur historias: pnotant enim pelia inter hebreorũ duces: gentesq̃ pugnã q̃q̃ sabbatorũ et nobiles machabei tribũphos fedus q̃q̃ amicitiarũ romanorũ ducibꝫ atq̃ legationẽ. Machabei sepẽ fratres ab vna matre machabea nole genti: custodiẽtes legem pris traditionẽ. nõ mãducãtes carnes porcinã: ob hoc ab antiocho rege sevissimo in antiochia martyrij gloria coronati sunt cum matre sua ac septem ipsis magna veneratione ibi quiescunt.

CPrologus expliciet.

CIncipit liber primus machabeorũ.

CC.S. De alexãdro filio philippi de antiocho radice peri: de ciuitate diruta ierusalẽ ereata: multi ex israel conseruti sunt edictio regis sacrificãdo idolis: ereata est: multi ex israel trucidant. Ca.

I. Factũ est postq̃ percussit alexander philippi rex macedo q̃ primus regnauit in greciã regis sus de terra cetim: ⁊ darius rex persꝰ ⁊ medorũ cõstitit

pelia multa: et obtinuit omnis munꝫ
[illegible] et interfecit reges terre. Et pertransiuit vsq̃ ad fines terre: et accepit
spolia multitudinis gẽtiũ: ⁊ silenꝫ terra
in conspectu eiꝰ. Et cõgregauit ꝓtuꝫ:
et exercitũ fortẽ nimis. ⁊ exaltatum est
et eleuatũ est cor eiꝰ: ⁊ obtinuit regiones
gentiũ ⁊ tyrannos: ⁊ facti sunt illi tributarij. Et post hec decidit in lectũ ⁊ cognouit q̃ moriẽ. Et vocauit pueros
suos nobiles q̃ secũ erãt nutriti a iuventute sua ⁊ diuisit illis regnũ suum
adhuc viuens. Et regnauit alexander annis duodecim: et mortuus est. et
obtinuerũt pueri eiꝰ regnũ: vnusq̃q̃
in loco suo: et imposuerũt omnes sibi
diademata post mortẽ eiꝰ: et filij eorũ
post eos annis multis: et multiplicata
sunt mala in terra. Et exiit ex eis radix
peccati antiochus illustris filij antiochi regis qui fuerat rome obses: et
regnauit in anno centesimo tricesimo
septimo regni grecorũ. In diebus illis
surrexerũt ex israel filij iniqui et suaserũt
multos dicẽtes. eamus ⁊ disponamꝫ testamentũ cũ gentibꝫ q̃ circa nos sunt:
quia quo recessimꝫ ab eis inuenẽt nos
multa mala: ⁊ bonꝫ pinus est sermo in
oculis eorũ: ⁊ destinauerũt alij qui de
populo adiecerũt ad regẽ: et dedit illis
potestatẽ vt facerẽt iustitiã gẽtium. Et
edificauerũt gymnasium in hierosolymis fm leges nationũ: et fecerũt sibi
preputia: recesserũt a testamẽto sctõ
et iuncti sunt nationibus: ⁊ venundati
sunt vt facerẽt malũ. ⁊ paratum est regni in conspectu antiochi: et cepit regnare in terra egypti vt regnaret sup
duo regna. et intrauit in egyptum in
multitudine grauꝰ: in curribus ⁊ elephãtis equitibꝫ et copiosa nauũ multitudine. ⁊ constituit bellum aduersus
ptolomeum regẽ egypti: et pertimuit
ptolomeus a facie eiꝰ ⁊ fugit: ⁊ cecidẽrũt vulnerati multi. ⁊ cõprehendit ciuitates munitas in terra egypti: ⁊ accepit spolia terre egypti. ⁊ conuertit antiochus postq̃ pcussit egyptũ in centesimo ⁊ quadragesimo ⁊ tertio anno: et
ascẽdit ad israel: ⁊ ascẽdit hierosolymam
in multitudine grauꝰ. ⁊ intrauit in sanctũ
in superbia: et sumpsit aurũ altare
et candelabꝫ luminis: ⁊ omnia vasa eiꝰ: ⁊ mensam propositionis ⁊ libationũ et phialas et mortariola aurea
et velũ et coronas: et ornamentũ aureũ
in facie templi erat: et cõminuit oia.
et accepit argentũ ⁊ aurũ ⁊ vasa cõcupiscibilia: ⁊ accepit thesauros multos
q̃ inuenit: et sublatis oibus abiit in
terrã suã: fecit cedẽ hominꝫ: ⁊ locutus est
in superbia magna. ⁊ factus est planctus
magnꝰ in israel: et in omi loco eorũ. ⁊ in
gemuerũt principes et seniores et iuuenes ⁊ virgines infirmati sunt: et speciositas mulierũ immutata est. Omis maritus sumpsit lamentũ: ⁊ que sedebãt in
throno maritali lugebãt: cõmota est
terra sup habitantes in eã: ⁊ vniuersa
domus iacob induit confusionẽ: ⁊ post
duos annos vterũ misit rex principẽ tributorũ ciuitatẽ iudaã: venit hierlm
cum turba magna. Et locutꝰ est ad eos
verba pacifica in dolo: et ceciderũt eis.
et audiuit sup ciuitatẽ repẽte ⁊ percussit
eas plaga magna: ⁊ pdidit ppl̃m multũ
et diripuit ⁊ accepit spolia ciuitatis: ⁊ incendit cã igni: ⁊ destruxit domos eiꝰ ⁊
muros eius in circuitu. et captiuos duxerũt mulieres ⁊ natos: ⁊ pecora possiderũt. ⁊ edificauerũt ciuitatẽ dauid
muro magno ⁊ firmo: ⁊ turribꝫ firmis
et facta est illis in arcẽ. Et posuerũt
illic gẽtẽ peccatricẽ ✠ viros iniquos: ⁊ conualuerũt in ea. ⁊ posuerũt arma
et escas: et cõgregauerũt spolia hierlm
et reposuerũt illic: ⁊ facti sũt laqueũ
magnũ. ⁊ factum ẽ hoc ad insidias sanctificationi: ⁊ in praboliũ malũ israel
⁊ effuderũt sanguinẽ innocẽtẽ per
circuitũ sanctificationis: et cõtaminauerũt sanctũ. ⁊ fugerũt habitatores hierlm ppter eos ⁊ facta est
habitatio exterorũ: et facta est extera
semini suo: et nati eiꝰ reliquerũt eam.
Sanctificatio eius desolata est sicut solitudo: dies festi eiꝰ cõuersi sunt in luctum: sabbata eiꝰ in opprobriũ: honores eiꝰ in nihilũ. Scõz gloriã eiꝰ multiplicata est ignominia eius: ⁊ sublimitas eiꝰ cõuersa est in luctum. ⁊ scripsit rex antiochꝰ of regno suo: vt esset omis ppl̃s vnus: ⁊ reliquerũt vnusq̃q̃
legẽ suã: et consenserũt ✠ omes gẽes
fm verbũ regis antiochi. Et multi ex
israel pnsenserũt eius sacrificauerũt idolis: et coluerũt sabbatũ. ⁊ misit rex antiochꝰ libros per manus nũciorũ in hierusalẽ. et omes ciuitates iudaã vt sequerẽtur leges gentiũ terre: et pbiberẽt holocausta ⁊ sacrificia et
placationes fieri in templo dei: ⁊ pbiberẽt celebrari sabbata et dies solẽnes.
et tulerũt cõtaminati sancta ⁊ sanctuũ
ppl̃m israel. ⁊ iussit edificari aras et templa et idola: et immolari carnes suillas

Claudianus marcellinus.
D
Cato rosmanus.
Vellis macedonicus
Ab ✠ peccatorum.
E
Abs ✠ bolum.
Tobi. 2. b. amos. 8. c
Abs ✠ ei.
F

las: et pecora cõmunia: et relinquere fi-
lios suos incircũcisos: et coinquinari
aias eorum in omnibus imũdicijs et abo-
minationibus: ita vt obliuiscerent legẽ
et immutarent oẽs iustificationes dei.
Et quicũq; nõ fecissent secundum verbum re-
gis antiochi: morerentur. Secundum omnia
verba hec scripsit omni regno suo: et pre
posuit principes populo qui hec fieri coge-
rent. et iusserunt ciuitatibus iude sacrifi
care. Et cõgregati sunt multi de populo
ad eos qui dereliquerãt legẽ dñi: et fece
rũt mala super terram: et effugauerũt populũ
israel in abditis et in absconditis fugi-
tiuorum locis. Die quintadecima mẽsis
casleu quinto et quadragesimo et cẽtesimo
B anno: edificauit rex antiochus abomi-
nandũ idolũ desolationis super altare
dei: et per vniuersas ciuitates iude: in
circuitu edificauerũt aras: et ante ianuas
domorum: et in plateis incidebãt thura
et sacrificabãt. Et libros legis dei cõ-
busserunt igni scindentes eos: et apud
quẽcunq; inueniebant libri testamenti
domini: et quicunq; obseruabat legẽ dñi secundum
edictũ regis trucidabãt eũ. In virtute
sua faciebãt hec populo israel qui inuenie
bat in omni mẽse in ciuitatibus. et quinta
et vicesima die mensis sacrificabãt sup
arã que erat contra altare: et mulieres que
circumcidebãt filios suos trucidabant
secundum iussum regis antiochi. Et suspẽde-
bant pueros a ceruicibus per vniuersas
domos eorũ: et eos qui circũciderãt il-
los trucidabant. et multi de populo israel
diffinierũt apud se: vt nõ manducarẽt
immũda: et elegerũt magis mori quam cibis
coinquinari immũdis: et noluerũt infrin
gere legẽ dei sanctam: et trucidati sũt: et fa
cta est ira magna super populũ israel valde.
C. S. Matathias et quinque eius filij la-
mẽtant populum: templũ et desolationẽ le-
gis cogitat. matathias sacrificare ido
lis si noluit: occidit matathias sacri-
ficantẽ idolis: et etiã ministrum regis
antiochi: fugientes in desertũ ne sacri
ficarent idolis: occisi sunt in sabbato:
constituit matathias pugnare in sab-
bato: ipse et eius filij occidẽtes peccatores
aras idolorum subuerterũt: matathias
moriẽs ammonet filios defendere is-
rael et cogitare generationes patrũ. C. ij.
A In diebus illis surrexit matathias
filius iohãnis filij simeonis sacer
dos ex filijs ioarim ab hierusalem: et conse
dit in mõte modin. Et habebat filios
quinque: ioannã qui cognominabat gaddis
et symeonẽ qui cognominabatur thasi et
iudã qui vocabatur machabeus: et elea-
zarũ qui cognominabat abaron: et io-
nathan qui cognominabat apphus. Hi
viderũt mala que fiebãt in populo iuda et
hierusalem. Et dixit matathias. Ue michi.
Ut quid natus sum videre contritionẽ po-
puli mei: et contritionẽ ciuitatis sancte: et
sedere illic cũ datur in manibus inimi-
corũ? Sancta in manu extraneorũ fa-
cta sunt: templũ eius sicut homo ignobilis.
Uasa glorie eius captiua abducta sũt:
trucidati sunt senes eius in plateis: et iu-
uenes eius ceciderũt in gladio inimico-
rũ. Que gens nõ hereditauit regnum
eius: et nõ obtinuit spolia eius. Omnis cõpo
sitio eius ablata est. Que erat libera: fa-
cta est ancilla. et ecce sctã nostra et pul-
chritudo nostra et claritas nostra deso-
lata est et coinquinauerũt eã gẽtes. Quid
ergo nobis adhuc viuere? Et sciderũt ve
stimẽta sua matathias et filij eius: et ope-
ruerunt se ciliciis: et planxerũt valde.
Et venerũt illuc qui missi erãt a rege antio-
cho vt cogerẽt eos qui cõfugerãt in ci-
uitatẽ modin imolare et accẽdere thu
ra: et a lege dei discedere. Et multi de
populo israel cõsentientes accesserũt ad
eos: sed matathias et filij eius constãter
steterũt. Et respõdẽtes qui missi erãt
ab antiocho: dixerunt matathie. Prin
ceps et clarissimus et magnus es in hac ci
uitate: et ornatus filijs et fratribus. ergo
accede prior et fac iussum regis sicut fe
cerũt oẽs gẽtes et viri iuda: et qui reman
serũt in hierusalem. Et eris tu et filij tui in
ter amicos regis: et amplificatus auro et
argẽto et muneribus multis. Et respõdit
matathias et dixit magna voce. Etsi
oẽs gẽtes regi antiocho obediunt vt
discedat vnusquisq; a seruitute legis pa
trũ suorũ: et cõsentiant mãdatis eius:
ego et filij mei fratres mei obediemus
legi patrũ nostrorũ. Propicius sit nobis
deus: nõ est nobis vtile relinquere legẽ
et iusticias dei. Nõ audiemus verba re-
gis antiochi: nec sacrificabimus transgre
diẽtes legis nostre mãdata vt eamus alte
ra via. Et vt cessauit loqui verba hec: acces
sit quidã iudeus in oculis omnium sacrificare
idolis super arã in ciuitate modin secundum ius
sum regis. Et vidit matathias et doluit:
et contremuerũt renes eius: et accẽsus est
furor eius secundum iudiciũ legis: et insiliẽs tru
cidauit eũ super arã. Sed et virũ quẽ rex
antiochus miserat qui cogebat imolare
occidit in ipso tempore: et arã destruxit: et ze
lat⁹ est legẽ sicut fecit phinees zambri filio
salomi. Et exclamauit matathias voce ma-
gna in ciuitate: dicens. Omnis qui
zelum habet legis statuẽs testamentũ:
exeat post me. Et fugit ipse et filij eius in
montes: et reliquerũt quecũq; habebãt
in ciuitate. Tũc descẽderũt multi querẽ-
tes iudiciũ et iusticiã in desertũ: et sede-
runt ibi ipsi et filij eorum et mulieres eorũ
et pecora eorum: quoniam inundauerũt super eos
mala. et renunciatũ est viris regis et
exercitui qui erat in hierusalem ciuitate dd
quoniam discessissẽt viri quidã qui dissipauerũt
mandatũ regis in loca occulta in deserto:
et abiissent post eos multi. et statim per
rexerũt ad eos: et constituerũt aduersus
eos prelium in die sabbatorum: et dixerunt
ad eos. Resistitis et nunc adhuc? exite
et facite secundum verbũ regis antiochi: et viue
tis. et dixerũt. Non exibimus neq; facie
mus verbum regis vt polluamus diem sab
batorum: et concitauerunt aduersus eos
prelium: et non responderunt eis: nec la
pidem miserũt in eos nec oppilauerũt loca
occulta dicẽtes. Moriamur oẽs in sim-
plicitate nostra: et testes erũt super nos celum
et terra quia iniuste perditis nos. et in-
tulerũt illis bellum sabbatis: et mortui
sunt ipsi et vxores eorum et filij eorum et pe
cora eorum vsq; ad mille aias hominum. et
cognouit matathias et amici eius: et lu
ctum habuerunt super eos valde. et dixit
vir proximo suo. Si oẽs fecerimus sicut
fratres nostri fecerunt: et nõ pugnauerimus
aduersus gẽtes pro aiabus nostris et
iustificationibus nostris: cicius disperdent
nos a terra. et cogitauerunt in die illa
dicentes. Omnis homo quicũq; venerit ad nos
in bello die sabbatorum: pugnemus ad-
uersus eum et nõ moriemur oẽs sicut
mortui sunt fratres nostri in occultis.
Tunc congregata est ad eos synagoga
assideorum fortis viribus ex israel: omnis volun
tarius in lege: et oẽs qui fugiebant a malis:
additi sũt ad eos: et facti sũt illis ad
firmamentũ. et collegerunt exercitũ: et
percusserũt peccatores in ira sua et viros
iniquos in indignatione sua: et ceteri fuge
runt ad nationes vt euaderent. et circuiuit
matathias et amici eius. et destru-
xerunt aras: et circũciderũt pueros incir
cumcisos quotquot inuenerũt in finibus israel in
fortitudine: et persecuti sunt filios super
bie: et prosperatũ est opus in manibus eorum
et obtinuerũt legẽ de manibus gentium et
de manibus regũ: et nõ dederũt cornu
peccatori. et appropinquauerunt dies ma-
tathie moriẽdi: et dixit filijs suis. Nunc
confortata est superbia et castigatio et tempus
euersionis: et ira indignationis. Nunc
ergo o filij emulatores estote legis: et
date aias vestras pro testamẽto patrum: et
memẽtote operum que fecerũt in generationibus
suis: et accipietis gloriam magnam et nomẽ
eternũ. Abraam nonne in tẽtatione inuẽ- He. 27. c.
tus ẽ fidelis: et reputatũ ẽ ei ad iusticiã?
Joseph in tempore angustie sue custodiuit Gen. 35.
mãdatũ et factus est dñs egypti. Phi- Nu. 25.
nees pater noster zelãdo zelũ dei accepit Jo. ue. 2.
testamẽtũ sacerdotij eterni. Jesus dum Nu. 14. c.
impleuit verbũ: factus est dux in israel.
Caleph dũ testificatur in ecclesia accepit
hereditatẽ. Dauid in sua misericordia consecu- 1. re. 24.
tus est sedẽ regni in secula. Helias dũ 3. re. 9. 20.
zelat zelũ legis receptus est in celum. Dan. 3.
Ananias et azarias et misael credẽtes
liberati sunt de flãma. Daniel in sua Dan. 6
simplicitate liberatus est de ore leonum. B
et ita cogitate per generatiõe et generatio
nem: quia oẽs qui sperãt in eũ non infirmã-
tur. et a verbis viri peccatoris ne timue-
ritis: quia gloria eius stercus et vermis est.
Hodie extollitur et cras nõ inuenietur: quia
cõuersus est in terrã suã: et cogitatio
eius periit. Uos ergo filij confortamini
et viriliter agite in lege: quia cũ feceritis
que vobis precepta sunt in lege a dño
deo vestro: in ipsa gloriosi eritis. Et ecce
simon frater vester scio quod vir consilij
est. Ipsum audite semper: et ipse erit vobis
pater. et iudas machabeus fortis viri-
bus a iuuentute sua sit vobis princeps
milicie: et ipse aget bellũ populi. Et addu
cetis ad vos oẽs factores legis: et vin
dicate vindictã populi vestri. Retribuite
retributionẽ gentibus: et intẽdite in pre
ceptũ legis. et benedixit eos: et apposi
tus est ad patres suos. et defunctus est
anno cẽtesimo quadragesimo sexto: et
sepultus est a filijs suis in sepulchris
patrum suorum in modin: et planxerũt
eum omnis israel planctu magno.
C. S. Surrexit iudas machabeus in
defensionẽ israel. occidit iudas apollo-
nium: auferẽs eius gladiũ: occidit etiam
seron principẽ exercitus syrie: iussit an-
tiochus vt lysias destrueret israel: et
penitus de terra deleret. Cap. iij.
A Et surrexit iudas qui vocabatur
machabeus filius eius pro eo: et
adiuuabant eum omnes fratres eius:
et vniuersi qui se iunxerant patri
eius: et preliabantur prelium israel cũ
leticia. Et dilatauit gloriam populo suo
et induit se loricam sicut gigas: et suc
cinxit se arma bellica sua in prelijs: et
protegebat castra gladio suo. Simi-
lis factus est leoni in operibus suis

et sicut catulus leonis rugiēs in pena
tione. Et pscutus est iniquos pscu
tans eos: & qui cōturbabat ppl̄m suū
oēs succēdit ālāmis: et repulsi sunt i
mici eius pre timore eius. Et oēs operarij
iniquitatis ptrbati sunt: et directa est
salus in manu eius. Et exasperabat re
ges multos: & letificabat iacob in opi
bus suis: in sēculū mēoria eius in bne
dictione. Et pambulabat ciuitates iu
dee pdidit ipios de eis et auertit īrā
ab israel. Et nolatus est vsq̄ ad nouissi
mū terrens pgregauit penitēs. Et cōg
regauit apollonius gentes: & samaria
virtute multā magna ad bellādū cōtra
israel. Et cognouit iudas et exiit ob
uiā illis: & percussit: occidit illos: & ceci
derūt vulnerati multi: & reliqui fuge
rūt: accepit spolia eorū & gladius apol
lonij abstulit iudas: & erat pugnās in
eo oibus diebus. Et audiuit seron prin
ceps exercitus syrie q̄ pgregauit iudas
cōgregationē fidelium et ecclesiā secum:
et ait. Faciā michi nomē et glorifica
bor in regno: & bellabo iudā et eos
qui cū ipso sunt: q̄ spernebāt vbā
regis. Et preparauit se: & ascēderunt cū
eo castra impiorum fortes auxiliarij: vt
facerēt vindictā in filios israel. et appro
pinquauerūt vsq̄ bethoron: & exiuit iu
das obuiā illis cū paucis. Ut autē vi
derūt exercitū venientē sibi obuiāsui
erūt iude. Quō poterimus pauci pu
gnare cōtra multitudinē hanc tantam
& tā fortē: nos fatigati sumus ieiunio
hodie? Et ait iudas. Facile est pelndi
multos i manu paucorum: & nō est differ
entia in cōspectu dei celi liberare in
multitudine & in paucis: quia nō in multitu
dine exercitus victoria belli sed de celo
fortitudo est. Ipsi venisse ad nos i mul
titudine ptumacia superba: vt disperdant
nos & vxores nras & filios nostros vt
spoliēt nos. Nos vero pugnabimus pro
animabus nris & legibus nris: & ipse dns cō
teret eos ante faciē nram. Vos aūt ne
timueritis eos. Ut cessauit aūt loqui
insultans eos subito. Et corruit sis le
ron & exercitus eius in cōspectu ipsius: &
pscutus est eum in descensu bethoron
vsq̄ in cāpū: & ceciderūt et eis occin
genti viri: reliqui aūt fugerūt in terrā
philistiim. et cecidit timor iude & fra
trū eius: & formido super oēs gētes i cir
cuitu eorum: & pueniit ad regē nomen eius
et de prelijs iude narrabāt oēs gētes
Ut audiuit aūt rex antiochus sermo
nes istos: irat est valde: & misit & cōgre
gauit exercitum vniuersi regni sui
ualdē fortē: & aperuit erarium suū
et dedit stipēdia exercitui in annū et
mādauit illis vt essent parati ad oia
et vidit q̄ defecit pecunia de thesau
ris suis: et tributa regionis modica
propter dissentionē et plagā quā fecit
in terra vt tolleret legitima que erāt
a primis diebus: et timuit ne non habe
ret: semel & bis in sumptu: donaria
que dederat rēi larga manu: et abun
dauerat super reges q̄ ante eum fuerant: &
cōsternatus erat also valde: et cogitauit
ire in pōsidem vt acciperet tributa re
gionis: et cōgregaret argentū multū
et reliquit ipsum bolem nobilem de
genere regali sup negocia regia & tu
tione euphrates vsq̄ ad flumē egypti
vt nutriret antiochū filium suum donec
rediret. et tradidit et medium exercitus
et elephantos: & mādauit et de oibus q̄
volebat: & de inhabitantibus iudeam:
hierim et vt mitteret ad eos exercitū
ad cōterendā & extirpādā virtute israel
et reliquias hierim: et auferēdā oblivi
ā eorū de loco: et cōstituere hetiam
ratores filios alienigenas in oibus fi
bus eorum: sorte distribuere terras eorum
et rex assumpsit ptē exercitus reliqui
& venit ab antiochia ciuitate regni sui
anno centesimo & quadragesimo septimo
et trāsiuit euphraten flumen: & pam
bulabat supiores regiones. et dixit
ipsias ptolomeus filius dorymine
nicanore et gorgiā viros potentes &
amicis regis: & misit eis quadraginta
millia virorum: et septē milia equitum
vt venirēt in terrā iuda: & vastarent
eam sm verbū regis. et pcesserunt et
venerunt cū vniuersa virtute sua: venerūt
et applicuerunt ammaū in terra cāpe
stri. et audierūt mercatores regionis
nomen eorum: acceperunt argentum
aurū multū valde & pueros: & venerūt
in castra vt acciperent filios israel in
seruos: & additi sunt ad eos exercitus
syrie: & terre alienigenarū et vidit iu
das et fratres eius: q̄ multiplicata sunt
mala: exercitus applicabat ad fines
eorum: cognouerūt vba regis q̄ mādā
uit pplo facere in interitū & pstructio
nē. et dixerūt vnusq̄sq̄ ad primum
suū. erigamus ruinā populi nri: et
pugnemus p pplo nro et sctis nris. et
cōgregatus est cōuentus vt essent pa
ti in prēlio: et vt orarent & peterent miseri
cordiam et miserationes: & ihersalem non habita
bat: sed erat sicut desertus. Nō erat
qui ingrederetur & egrederet de natis
eius: sed conculcabat: et filij alieni
genarum erāt in arcibus erat habita
culum gentium et ablata est voluptas a iacob
et defecit ibi tibia & citharia: et pgre
gantes sunt et venerunt i maspha cōtra
ipsis quia locus orationis erat i maspha ab
initio israel: transuerūt illa die & iuerūt
in sectis: & cinere imposuerūt capiti
suo: & scissuerūt vestimēta sua: & pande
rūt libros legis de quibus vsurpabant
gentes similitudinē simulacrorum suorum: &
tulerūt ornamēta sacerdotalia & pri
mitias et decimas: & suscitauerūt nazaeos
q̄ impleuerāt dies: & clamauerūt
voce magna in celū dicētes. Quid fa
ciemus istis et quo eos ducemus? Et sancta
pscuta sunt et cōtaminata sunt
sacerdotes eius facti sunt i luctum et
humilitatē: et ecce nationes cōue
nerūt aduersum nos vt nos dispdant.
Ipsas q̄ cogitāt in nos. Quō poteri
mus subsistere ante faciē eorum nisi tu
adiuues nos? Et tubis exclamauerūt
voce magna: et post hec cōstituerūt
duces populi tribunos et centu
riones et pentacōtarchos et decurio
nes: et dixerūt his q̄ edificabāt domos:
q̄ sponsabant vxores: et plātabāt vineas
et timidos: vt redirent vnusq̄sq̄ in
domū suā sm legē: et moverunt ca
stra: et collocauerūt ad austrū ammaus:
et iudas. Accingimini et estote filij
virtutis: et Este parati i mane vt pu
gnetis adversus nationes has q̄ cōue
nerunt vt disperdere nos et sancta nostra:
quia melius est nos mori in bello q̄ videre
mala gētis nostre & sanctorū. Sicut au
tem fuerit voluntas i celo: sic fiat.

CCC.X. Debellatis gorgia et ipsias in
fugam pertinuerunt: & pplus: de dedicatione al
taris et ornatu templi. Capi. iiij.

Et assumpsit gorgias quinq̄ mi
lia virorum et mille eqtes electos:
et venerūt castra nocte vt applicarēt
castra iudeorum: et peuterent eos subi
tos. Filij qui erant ex arce: erant illis
ministri. et audiuit iudas et surrexit: & pe
cutientes perantere virtutem exerci
tus regis que erat in ammaum. Adhuc
autem dispersus erat exercitus a ca
stris: et venit gorgias i castra iude no
cte: non inuenit et q̄rebat eos
nam dixerat q̄m dicit: fugitiui hi a no
bis. et cum dies factus esset apparuit iu
das in cāpo cum tribus milibus virorum tan
tum: q̄ armēta & gladios non habe
bant: et viderūt castra gētium pallida:
et loricatos et equitatū circuitu eorum:
et hi docti ad pliū: et ait iudas ad viros
qui secū erāt. Ne timueritis multitu
dinē eorum: et ipsi q̄ eorum ne formidetis
Memento q̄ iter salui facti sunt pa
tres nri in mari rubro: cū seqrēt eos
pharao cū exercitu multo. Et nunc cla
memus in celū et miserebit nri dns: me
mor erit testamēti patrū nostrorū & cō
teret exercitū istū ante faciē nostrā hodie
die et scient oēs gētes q̄ est deus qui re
dimat et liberet israel: et elevauerunt
alienigene oculos suos: & viderunt eos
venientes ex adverso: et exierunt de ca
stris in pliū: & tuba cecinerūt hi qui
erāt cum iuda: et cōgressi sunt et con
trite sunt gētes: et fugerūt in campū.
Nouissimi aūt ceciderūt in gladio: et
pscuti sunt eos vsq̄ gaseron: et vsq̄
in cāpos idumee et azoti et tānie: & ce
ciderūt ex illis vsq̄ ad tria milia viro
rum: et reversus est iudas et exercitus eius
sequens eum. Dixitq̄ ad populū. Nō
cōcupiscatis spolia: q̄ bellū cōtra nos
est et gorgias et exercitus eius ppe nos i
mōtibus: sed state nunc cōtra inimicos
nros et expugnate eos: & sumetis post
ea spolia securi: et adhuc loquēte iu
da hec ecce apparuit pars q̄dam pspi
cies de monte: et vidit gorgias q̄m in
fugā conversi sunt sui: et succēsus sunt
castra. Fumus enim qui videbat: decla
rabat q̄ factū est. Quibus illi pspectis
timuerūt valde aspicētes simul et iu
das & exercitus in cāpo paratus ad pliū.
et fugerūt oēs in cāpo alienigenarum:
et iudas reversus est ad spolia castrorum.
et acceperunt aurū multū et argentū
et hyacinthum: et purpuras marinas:
et opes magnas: et conversi hymnum
canebāt et benedicebāt deum in celum:
quoniā bonus est q̄m in seculum misericordia
eius: et facta est salus magna in israel
in die illa. Quicūq̄ autē alienigenarū
euaserūt: venerūt & nunciauerūt ipsi
vniuersa q̄ acciderāt. Quibus illi audi
tis cōsternatus also deficiebat: q̄ non
qualia voluit: talia cōtigerunt in israel.
et qualia mādauit rex. et seqnti anno
cōgregauit ipsias viros electos fere
ginta milia: et equitū quinq̄ milia: vt
debellaret eos: et venerūt in iudeam &
castra posuerunt in bethoron: et occur
rit illis iudas cū decē milibus virorum: et
viderūt exercitū fortem et orauit & di
xit. Benedictus es saluator israel: qui
contriuisti impetus potentis in mana
serui tui dauid: et radidisti castra alie

Ero. 14.

C

B

C

D

Ero. 7.

nigmarũ in manu ionathe filii saul et
1.re.14.b armigeri eius. Conclude exercitũ istum
in manu ppli tui israel: confundant in exer
citu suo et ephi. Da illis formidinẽ: et
labe ad audacia fortitudinis: et conmo
ueatur cõtritio sua. Donec illos gla
dio diligentiũ tuorũ confundãt te oes q̃
nouerũt nomẽ tuũ i hymnis: et cõmisce
rũt plios et ceciderũt de exercitu ipsius
q̃ mille viros. Videns aũt ipsius fuo
rũ fugã et iudeorũ audacia: et q̃ paratiũ
sũt: aut viuere: aut mori fortiter: abiit
antiochus: et elegit milites: vt mittiplicaũ
rursus ventrẽt iudeã. Dixit autẽ
iudas et fratres eius: ecce cõtriti sunt
inimici nostri: ascẽdamus nũc mũdare
sancta et renouare: et congregatus
est ois exercitus: et ascẽderunt in mon
tem sion: et viderunt sanctificationes
desertam: et altare ppfanatum: et por
tas cõbustas: et in atriis sicut in montibus: et pallo
phoria diruta: et sciderũt vestimenta
sua: et plãxerũt plãctu magno: et inpo
suerunt cinerem sup caput suũ: et cecidẽ
runt in facie super terrã: et conclama
uerũt tubis signorũ: et clamauerũt in
celum. Tunc ordinauit iudas viros vt
pugnarẽt aduersus eos q̃ erãt in arce
donec emundarent sanctũ. Et elegit sa
cerdotes sine macula volentes
bentes in lege dei: mũdauerunt sanctã
et tulerũt lapides cõtaminationis in
loco immũdum: et cogitauerũt de altari
holocaustorum quod ppfanatũ erat:
quid de eo facerẽt: et incidit illi consi
lium bonũ vt destruerẽt illudne forte
illis esset in opprobrio: quia cõtamina
uerũt illud gentes: et demoliti sunt il
lud: et reposuerũt lapides in monte
domus in loco caporis: quoadusq; venirẽt
prophẽta: et responderẽt de illo: et acce
perũt lapides integros sm legẽ: et edi
ficauerũt altare nouũ sm illud quod
fuit prius: et edificauerũt sanctã: q̃ intra
domũ erãt: intrinsecus et cõdiũt atria
templi: et fecerũt vasa sanctã nouã
et intulerũt candelabrũ et altare in
cẽsoris: et mensam i templũ: et incensum
posuerũt sup altare: et accendẽrũt lu
cernas q̃ sup candelabrum erãt: et in
cẽdant in tẽplo: posuerũt sup mẽ
sam panes: et appẽderũt velamina: et
cõsummauerũt oia opera q̃ fecerãt: et
ante maturinum surrexerũt quinta et
vicesima die mẽsis nouembris: et mensis
cassleu: centesimo quadragesimo octaui
anno: et obtulerũt sacrificium sm le
gem sup altare holocaustorum quod
q̃ fecerãt. Secũdũ tempus: et tẽpus
in quo cõtaminauerũt illud gentes
ipsa renouatũ est in cãticis: et citharis
et cymbalis: et ceciderũt omnes
populus in facie: et adorauerũt: et be
dixerũt in celũ: cui prosperauit ei.
Et fecerũt dedicationẽ altaris: et
octo: et obtulerũt holocausta cum le
titia: et salutaris laudis: et ornauerũt
faciem tẽpli: coronis aureis: et scutis
et dedicauerũt portas: et pastophoria
et imposuerũt eis ianuas: et facta
tricia in populo magna valde: et abo
lita est opprobrium gentium: et statuit
iudas: et fratres eius: et omnis ecclesia
israel: vt agãt dies dedicationis altaris
in tẽporibus suis ab anno in anno
per dies octo: a quinta et vicesima die
mensis cassleu: cum letitia et gaudio.
Edificauerũt in tẽpore illo mũrũ
et per circuitũ muros altos: et turres
firmas: neq̃ venirẽt gentes: et conte
rerẽt eũ: sicut ante fecerũt. Et collocauit
illic exercitũ vt seruarẽt eũ: et mũ
cum ad custodiẽdũ bethsurã: et ser
populũ: munitione: et ita facie idumee.
C.C.S. Debellat iudas gẽtes pulsat
pdere israel: et timotheo duce amabi
mon missus a fratre expugnat gentes
de bellis iude cõtra timotheũ: et ep
phus: et azartias victi sunt: expugnat
das filios esau: iudas euertit aras idi
lolatrum.

Capitulũ

Factũ est vt audierũt
gentes in circuitu: q̃ edificatũ
est altare: et sanctuariũ sicut
primũ: et ecce sunt valde: et
cogitabant tollere genũ iacob
qui erãt inter eos: et cœperũt occidere
de populo: et persequi. Et dixerũt iu
das filios esau in idumea: et eos q̃ erãt
in arbathane: q̃ circũdãt israel: et ha
tacit: et percussit eos plaga magna:
cordatus est malitiã filiorũ beãm: et
erant populo in laqueũ: et in scandalũ
insidiãtes et inpiãtes cõdusit eos
ab eos in turribus: et applicuit ad eos
anathematizauit eos: et incẽdit turres
eorũ igni cum omnibus qui in eis erãt
et trãsiuit ad filios ammon: et inuenit
manũ fortem: et populũ copiosũ: et
timotheus duce ipso. Et cõmisit eum
eis prelia: et iniecerũt timorẽ in
spectu eorũ: et percussit eos: et ceciderũt
gaser ciuitatẽ: et filias eius: et reuersus
est in iudeã: et congregate sunt gẽtes
que sunt i galaad aduersus israelitas

qui erant in finibus eorũ vt tollerent
eos: et fugerunt in arthemã munitionẽ
et miserũt iuseras ad iudã et fratres
eius dicentes. Congregate sunt aduer
sum nos gentes per circuitum vt nos
deleant: et parant venire et occupare
munitionẽ in qua confugimus: et timo
theus est dux exercitus eorũ. Nunc ergo
veni et eripe nos de manibus eorũ: quia
cecidit multitudo de nobis. Et omnes
fratres nostri qui erant in locis tubin
interfecti sunt: et captiuas duxerũt vxo
res eorũ et natos et spolia et emerunt
ibi fere mille viros. Et adhuc epistole le
gebant. Et ecce alii nuncii venerũt de
galilea: scissis tunicis: nunciãtes sm
verba hec: dicẽtes: venerũt aduersum
nos ptolomaida et tyre et sydones: et re
plete sunt omnes galilee alienigenis: vt
eos cõsumãt. Vt audiuit autem iudas
populus sermones istos: venit ecclesia
magna cogitare q̃d facerẽt fratres
suos q̃ in tribulatione erant: et expu
gnabant ab eis. Dixitq; iudas simoni
fratri suo. Sligẽ tibi viros: et vade et
libera fratres tuos in galilea: ego aũt
et frater meus ionathas ibimus in ga
laadithim. Et reliquit ioseph filũ za
charie: et azariã ducẽs populũ cum resi
due exercitu in iudea ad custodiãdũ
precepit illis dicens. Præestote populo
huic: nolite bellũ cõmittere aduersus
gentes: donec reuertamur. Et dati sunt
sumptui tria milia vt iret i galileã:
iudas aũt octo milia i galaadithim. Et
abiit simõ in galileã: et cõmisit prelia
multis cũ gentibus. Et pterite sunt gẽtes
ante eũ: et fugerũt eos usq; ad porta
ptolomaidis. et ceciderũt de gentibus
fere tria milia virorũ: et accepit spolia
eorũ. Et assũpsit eos q̃ erãt i galilea et
in arbatis cũ vxoribus et natis: et oibus q̃
erãt illis: et adduxit i iudeã cũ letitia
magna: et iudas machabeus et ionathas
frater eius trãsierũt iordanẽ: et abierũt
in viũ dierũ per desertũ: et occurrerũt
nabathei: et suscepũt eos pacifice:
et narrauerũt eis ola que acciderãt fra
tribus eorũ in galaaditide: et q̃ multi ex
eis cõprehẽsi sunt in barasa et bosor: et
in alimis: et in casphor: et mageth: et car
nain. hec oẽ ciuitates munite et ma
gne. Sed et in ceteris ciuitatibus galaa
ditidis tenẽtur cõprehensi: et crastinũ
statuerũt adunare exercitũ: ciuitates
hiere: et oppugnare et tollere eos in
die: et cõuertit iudas et exercitus
eius in desertũ bosor: et expugnauit oes
ciuitates eius: et incẽdit eas igni.
Inde profectus est: et transiuit in
Samaria: et cum illis pugnauit
Et ecce ciuitates galaa
ditidis. Post hec aliquãdo cõgregauit
timotheus exercitũ alienũ: et castra posuit
ante raphon trãs torrẽs. et misit iudas
speculatores exercitũ: et renuntiauerũt eis
dicẽtes. Quicũq; sunt ad eũ oes gẽtes q̃
i circuitu nostro sunt: exercitus multus nimis
et arabes pduxerũt i auxiliũ sibi:
et castra posuerũt trãs torrẽs paratiũ
ad ve venire in pliũ. et abiit iudas ob
viã illis. et ait timotheus principibus
exercitus eius. Cũ appropinquãrit iudas et
exercitus eius ad torrentẽ aquẽ: si transie
rit ad nos: non poterimus sustinere
eũ: q̃ potẽs poterit aduersus nos. Si
aũt timuerit trãsire: ipse manebit castra
citra flumẽ trãsire: et ad eos pote
rimus aduersus illũ. Vt aũt appropinquãt
iudas ad torrẽs aquarũ: statuit scribas
ppli secus torrẽs: et mãdauit eis dicẽs.
Nemo hoim relinquatur: sed omnes ad
bellũ. Et trãsiuerũt ad illos primi
ordo ppli: et pterite sunt oes gẽ
tes a facie eorũ: et ceciderũt arma suãt
fugerũt ad phanũ q̃ erat in carnaim. et
occupauerũt ipsum: et combusserũt phanũ: cũ
cecidit igni cũ oibus q̃ erãt i eo: et cõ
fusa est carnaim: nõ potuit sustinere con
tra faciẽ iudee: et congregauit iudas om
nem ecclesiam israelitarũ q̃ erãt i galaaditide
a minimo usq; ad maximum: vxores
eorũ: et natos: et exercitũ magnũ valde:
vt venirẽt in terrã iudee. et venerũt usq;
ad ephron: hec ciuitas magna i ingressu
posita munita valde. et non erat de

clinare ab ea dextera vel sinistra: sed p
mediū iter erat: et clusert se q̃ erāt in
ciuitate: et obstruerūt portas lapidi-
bus: et misit ad eos iudas vbis pacis
Act. 20. c. cis: dicēs. Trāseam p terrā tua: et
mna i trānsum: et nemo poſ̄ nocebit
tm pedibus trānsibim⁹: et noluerūt eis
aperire. et p̃cepit iudas p̃dicari i castris
vt applicarēt vnusq̃q̃ i q̃ erat loco: et
applicuerūt se viri vtutis: et oppugna-
uit ciuitatē illā tota die et tota nocte
et tradita est ciuitas i manu eius. et pe
merūt oēm masculū i ore gladij et era
dicauit eā: et accepit spolia eius: et trans
iuit per totam ciuitatē sup interfectos
et trānsgressi sūt iordanē i cāpo magno
ptra faciē bethsan. et erat iudas p̃gre
dens extremos: et exhortabat ppm p
totā viā: donec venirēt in trā iudae: et
ascēdēt in mōtē syō cū letitia et gau
dio: et obtulerūt holocausta: q̃ nemo
ex eis cecidisset donec reuerterent in
pace. et in diebus q̃b⁹ erat iudas et iona
thas i trā galaad: et symō frat eius ga
lilea ptra faciē ptolomaidē audiuit io
seph⁹ zacharie filius: et azarias pnceps
vtutis: res bñ gestas: et plus q̃ fata sunt
et dixit. Faciamus ipsi nobis nomen et
eamus pugnare adversus gētes q̃ i cir
cuitu nro sunt. et p̃cepit his q̃ erāt in
exercitu suo: et abierūt tamiam. et exi
erūt gorgias et ciuitate: et ro. ri eius. et obuiā
illis i pugnā. et fugati sunt i ioseph⁹ et
azarias vsq̃ i fines iudee: et ceciderūt
illa die de ppl̄o israel ad duo milia viri.
et facta est plaga magna i ppl̄o: q̃ nō
audierūt iudā et ffres eius: existimātes
fortiter se facturos. Ipsi aūt nō erant
de semine virorū illorū: p q̃s salus facta e
i israel. et ort iuda magnificati sunt val
de in p̃spectu oīs israel et gētiū olim vbi
audiebat nomē eius. et pueneſt ad eos
fausta acclamātes: et exiuit iudas ad
ffres eius: et expugnabant filios esau in
trā q̃ ad austrū est: et percussit chebron et
filias eius: et muros eius et turres succen
dit igni in circuitu. et mouit castra vt
iret in terram alienigenarū: et pambula
bat samariā. In die illa ceciderūt sacer
dotes i bello qui volūt fortiter facere:
dū sine cōsilio egressi sūt in pliū. et decli
nauit iudas in azotū in terrā alienige
narū: et diruit aras eorū et spolia deorū
ipsorū succēdit igni: et cepit spolia ciui
tatis: et reuersus est in terram iuda.

C. C. S. De morte antiochi et successio
ne filii eius. Filius antiochi mittit exercitū
ad debellandū iudā et vincit pacem
dat sicut quā cito rupit: hic b: q̃ ip
lis vtebat elephātis. Capitulum.

ET rex antiochus pambulauit sup
riores regiones: et audiuit esse
uitatis climadē in pside nobilissimā
copiosam in argēto et aurō: et pōsse
ea locuples valde. Et illic oblamba
rea a iouice et secuta q̃ reliqt alexā
philippi rex macedo: q̃ regnauit p
in grecia. Et venit et q̃rebat capere ci
uitatē: et depdari eā: et nō potuerūt
notuit sermo his q̃ erāt in ciuitate
surrexerūt in pelium: et fugit inde
abiit cum tristitia magna et reuersus
est in babyloniā. Et venit q̃ nuncius
et in pside: q̃ fugata sunt castra q̃ erā
in terra iuda: et q̃ abiit lysias cum ve
te fortis in pmio: et fugatus est a facie
deorū: et inualuerūt armis et vires
spolis multis q̃ ceperunt de castris
ceciderūt. Et q̃ diruerūt abominatio
nē quā edificauerāt sup altare q̃ erat
in hierlim: et sanctificationē: sicut pri
us circundederūt muros excelsos: sed
bethsurā ciuitatē suā. Et factum est
audiuit rex sermones istos: expauit
et commotus est valde: et decidit in lec
tulum: et incidit in languorē pre tristitia
q̃ nō esset factū sicut cogitabat. Et ex
illic p dies multos: q̃ renouata est in
eo tristitia magna: et arbitratus est
mori. Et vocauit oēs amicos suos et
dixit illis. Recessit somnus ab oculis
meis: et cōcidi cordis corde pre sol
licitudine. Et dixi i corde meo. In quā
tribulatione deuenio: et in quos fluctus
tristitie in qua nunc sum q̃ iocundus eram
et dilectus in pōtē meo? Hunc pere
mimus eos malos q̃ fecit in hierlim: et
abstulit oia spolia aurea et argētea
que erāt in ea: et misit auferre habita
tes indeam sine causa. Cognouerim
q̃: ppterea inuenerūt me mala istaec
ecce perco tristitia magna in terra ali
na. Et vocauit philippum vnū de amicis
suis: et preposuit eū sup omnem regnū
suum: et dedit ei diadema et stolam
suā et annulū vt adduceret antiochū
filium suum: et nutriret eum vt regnaret
et mortuus est illic antiochus rex anno
centesimo quadragesimo nono: et cog
nouit lysias q̃m mortuus est rex et cōsti
tuit regnare antiochū filiū eius quem
nutriuit adolescentem: et vocauit nomē
eius eupatorē. et hi qui erant in arce
cōclusi erant israel in circuitu sanctū
querebāt eis mala semp ad firmandū
eos gentium. et cogitauit iudas disper
dere omnes pauos vniuersum ppl̄m: et ob
sidēbāt eos. Et pueneruēt simul et obsi
derūt eos anno centesimo q̃ nōgesimo:
et fecerūt bellistas et machinas. Et egre
sti sūt q̃dam ex eis qui obsidebant et adiū
gēbāt se illis aliqui ipsi exisūt: et abie
rūt ad regē: et dixerūt. Quousq̃ nō fa
ciis iudicium: et vindicas fratres nros?
Nos decreuimus seruire patri tuo et am
bulare in p̃cepto eius: et obsequi edictis
eius: et filii ppli nostri ppter hoc aliena
bant a nobis. Et quicūq̃ inuenebant
ex nobis interficebant: et hereditates
eius diripiebant: et nō ad nos tm extē
debant manus: et in oēs fines nros. Et
ecce applicauerūt hodie ad arcē i hieru
salem occupare eam: et munitionē i bethsu
ra munierant: et nisi preuenieris eos
citius maiora q̃m hec facient: et nō po
tens obtinere eos. Et iratus est rex
hec audiuit: et cōuocauit oēa amicos
suos et principes exercitus sui: et oēs qui
sub eius erāt. Sed et de regnis aliis et
de insulis maritimis venerūt ad eū ex
ercitus p ducticius: et erat numerus exercitus
eius innumerabilis: et p̃dicti sūt et elephanti triginta duo: et
doctissimi: et venerūt p idumeā et appli
cuerūt ad bethsurā: et pugnauerūt dies
multos: et fecerūt machinas: et exercitus
et succēdēbāt eas igni: et pugnauerūt
fortiter: et recessit iudas ab arcēte mo
ta castra ad bethzacharā cōtra castra
regis: et surrexit rex ante lucē et cōcī
tauit exercitū i impetū ptr via bethza
cha: et cōparauerūt se exercitus in pre
lio: et tubis cecinerūt: et elephātes osten
debant sanguinē vne et mori ad acuēdos
eos in pelium: et diuiserunt bestias p
legiones: et stiterūt singulis elephātis
milleni in loricis p capitibus eorum: et ga
leatis: et capitibus eorum: et quīgēti equi
electi ordinati vnicuiq̃ bestie electi erāt
in illo: et vbicūq̃ erat bestia ibi erāt
et ibat ibat: et nō discedebāt ab
ea. Sed et turres lignee sup eos firme
erāt: et sup singulas bestias et sup
ipsas machinas: et sup singulas viri vtus
tissimi triginta duo qui pugnabāt de sup: et
indus magister bestie. Et residuū equita
tis collocauit statuit: et duas partes tubis
cecinerūt cōmouere: et perurgere pstipa
tis legionibus eius: et vt refulsit sol in
clypeos aureos et ereos refulsēruēt
montes ab eis: et resplēduerūt sicut lā
pades ignis. et distinctus est pars exer
citus regis p mōtes excelsos: et alia per
valles: et ibāt caute et ordinate: et
cōmouebant omnes inhabitātes terrā a
voce multitudis eorū: et cessū turbe et
conflictū armorū: erat cū exercitus ma
gnus valde et fortis: et appropiauit iu
das et exercitus eius in pliū: ceciderūt de
exercitu regis: seceſsit virtus: vidit elea
zar filius saura: q̃ de bellis loricatū lo
ricis regis: et erat eminēs sup ceteras
bestias: et visum est q̃ in ea esset rex:
et dedit se vt liberaret ppl̄m suum: et acq̃
reret sibi nomē eternū: et cucurrit ad
eam audacter i medio legionis interfi
ciēs a dextris: a sinistris: cadebant ab
eo hue atq̃ illuc: et iuit sub pedes ele
phātis: et suppositus est ei: et occidit eū: et
cecidit in trā sup ipm: et mortuus est illic:
et videtes virtutē regis: et impetus ex
ercitus eius: diuertēruēt se ab eis. Castra
aūt regis ascēdēruēt ptra eos in hierlim
et applicuerūt castra regis ad iudeā et
mōtē syō: et fecit pacē cū his q̃ erāt in
bethsura: et exierunt de ciuitate: q̃ nō
erāt eis ibi alimēta p clusis: q̃ sabbata
erāt terre et cōprehēdit rex bethsurā.
et statuit illic custodia fuere cāt: et cō
uertit castra ad locus sanctificationis
dies multos: et statuit illic balistas et
machinas: lignis iaculis et tormēta ad
lapides iactādos et spiculas: et scorpios
ad iniciēdas sagittas et funditibulas. Fe
cerūt aūt et ipsi machinas aduersus ma
chinas eorum: et pugnauerūt dies multos:
et esse aūt nō erāt in ciuitate: eo q̃
septim⁹ ann⁹ esset: et q̃ remāserāt in in
dea de gētib⁹ p sumpserāt reliquias eorū
q̃ reposite fuerāt: et remāserūt i scelis
vir paucissimi: q̃m obtinuerat eos fames et
dispsi sunt vnusq̃q̃ in locum suum: et
audiuit lysias q̃ philippus q̃ cōstitu
erat rex antiochus cū adhuc viueret
vt nutriret antiochū filiū suū: et regna
ret reuersus est a pside et media: et cer
tiorē q̃ abierat cū ipso: et q̃rebat suscī
pere regni negocia: et sustinuit ire et
dicere ad regē et ducēs exercitū. Des
cim⁹ q̃ti deserat esse nobis modica: et ist
locus quē obsidem⁹ q̃ munit⁹ et incū
bit nobis ordinare de regno. Hisc itaq̃
dem⁹ dextras hostibus: et faciam⁹ eis
illi pacē: et cū oī gēte eorum et stituam⁹
illis vt ambulēt i legitimis suis sicut
pius. Propter legitima eius ipsos q̃ de
sperim⁹ tratti sūt: et fecerūt ea hec: et
placuit ei mo i pspectu regis et principū
misit ad eos pacē facere et receperūt
illa: et iurauit illi rex et principes et cete
rūt de munitione: et intrauit rex mōtē
syō: et vidit munitionē loci: et rupit ci

✠

tias iuramẽtũ qõ iurauit et mãdauit
destruere mũrũ in gyro. Et discessit festinãter & reuersus est antiochiã: inuenit philippũ obsidẽtẽ ciuitatẽ et pugnauit aduersus eũ: & occupauit ciuitatẽ.

Cõ. S. Demetrius occisis antiocho & ipsis obtinuit regnũ: de alchimo et bachide et malicia eorũ: de sangue effuso in circuitu hierlm: misit demetrius nicanorẽ pera israel: oriatur iudas & oppriat nicanorẽ et occidit eũ. Cõm. viij.

8 Anno centesimo quinquagesimo primo exiit demetrius de euci filius de romania et ascẽdit cũ paucis viris in ciuitatẽ maritima: et regnauit illic. Et factum est ingressus est domum regni patrũ suorũ: cõprehẽdit exercitus antiochi et ipsi iãt adducerẽt eos ad eum: et res eis innotuit et ait. Nolite mihi ostẽdere faciẽ eorũ: et occidit eos exercitus. Et sedit demetrius super sedẽ regni suũ: et venerũt ad eũ viri iniqui & impii de israel: et alchimus eorũ qui volebat fieri sacerdos. et accusauerũt ppm apũd regẽ dicẽtes. Perdidit iudas et fratres eius omnes inimicos nos dispersit de terra nra. Nũc ergo mitte virũ cui credis vt eat et videat exterminiũ eorũ qõ fecit nobis & regiõibus regis: & punit oẽs amicos eorũ: adiutores eorũ. Et elegit rex amicis suis bachidẽ q̃ diligebat trãs flumẽ magnũ in regno & fidelẽ regi: et misit cũ vt videret exterminiũ qõ fecit iudas. Et alchimũ ipsum ppositit sacerdotio: et mãdauit ei facere vltionẽ in filios israel. et surrexerũt et venerũt cũ exercitu magno & terrã iudae: et misit nũcios & locuti sunt ad iudã & ad fres eius verbis pacificis & dolose: et nõ intẽdebant sermonibus eorũ. Viderũt eũ q̃ venerũt cũ exercitu magno: et cõuenerũt ad alchimũ et bachidẽ & gregatio scribarũ rẽqrere q̃ iusta sunt & ꝓmi assidet q̃ erãt in filiis israel: et exorebãt ab eis pacẽ. Dixerũt eũ. Nõ sacerdos de semine aarõ venit: nõ decipiet nos. Et locutus est cũ eis verba pacifica: et iurauit illis dicens. Nõ inferẽm vobis malũ: neq; amicis vestris credidẽrũt ei: et cõprehẽdit ex eis sexaginta viros et occidit eos in vna die ꝓm verbũ qõ

Ps. 78. a. scriptũ est. Carnes sanctorũ tuorũ et sanguinẽ ipsorũ effuderũt in circuitu hierusalẽ: et nõ erat qui sepeliret. et incusabãt timo: et tremor in omnẽ ppm: quia dixerũt. Nõ est in eis vitas et iudicũ. Trãsgressi sunt enim cõstitutũ: et iusiurãdum qõ iurauerũt, r. mouit bachides castra ab hierusalem: et applicuit bethzechã: et misit et ꝓprehẽdit multos ex eis q̃ a se refugerãt: et quosdã ex ipsis mactauit et in puteũ magnũ iecit. et cõmisit regionẽ alchimo: et reliquit ei eo auxilius. Iadiutorius ipsius et abiit ad chides ad regẽ: et facta agebat alchimus ꝓ principatu sacerdotij suũ: et conuersi sunt ad eũ omẽes q̃ perturbabant ꝓprium suũ: et obtinuerũt terrã iudae: et fecerũt plagã magnã israel. Et vidit iudas quanta mala q̃ fecerũt alchimus et q̃ cũ eo erant filijs israel multos plus q̃ gentes: et ivit in oẽs fines iudae in circuitu: et fecit vindictã in viros desertores: et cessauit ultra exire in regionẽ. Vidit autẽ alchimus q̃ pualnit iudas et q̃ cum eo erant: et cognouit q̃ nõ pot sustinere eos: et reversus ẽ ad regẽ et accusauit eos multis criminibus. Et misit rex nicanorẽ nũ et principes suos nobilissimos: q̃ erat inimicissimus exercẽs israel: et mãdauit ei euertere ppm. Et misit nicanor in hierlm cũ exercitu magno: et misit ad iudã et ad fratres eius verbis pacificis cũ dolo dicẽs. Nõ sit pugna inter me et vos. Veniã cum paucis vt videam facies vras cũ pace. Et venit ad iudã: et salutauerũt se inuicẽ pacifice: et hostes parati erãt vt raperẽt iudã: et innotuit Fmo iudae: q̃ cũ dolo venerat ad eũ: et obtentus est ab eo et amplius noluit videre faciẽ eius. Et cognouit nicanor q̃m denudatũ est ꝓpositum suũ: et exiuit obuiã iudae ꝓpe iuxta caphar salama. et ceciderũt de nicanoris exercitu fere q̃ quinquaginta: et fugerũt in ciuitatẽ dauid. Et post hec vba ascẽdit nicanor in montẽ sion: et exiuerũt de sacerdotibus ꝓpositi de ciuitate: et de senioribus populi: et ostendẽrũt ei holocausta q̃ offerebantur ꝓ regẽ: et maledixerũt eis dicẽs. Nisi tradidẽrit iudas et exercitus eius in manu mea: ꝓtinus cũ regressus fuerit in pace succẽdã domum istã: et erit ira mea in eos: et strauerũt sacerdotes et steterũt ante faciẽ altaris templi: et flentes dixerũt. Tu elegisti domũ istã ad invocãdũ nomẽ tuũ in ea: vt esset domus orationis et obsecrationis ꝓ ciuitate tua. Facias ergo istos et exercitum eius: et cadãt in gladio. Memẽto blasphemias eorũ: et ne dederis eis ꝓtinus neant. et exiit nicanor ad hierlm et castra applicuit ad bethoroẽ: et occurrit illi exercitus syrie: et iudas applicuit

adversus eos cũ tribus milibus viris. Et orauit iudas & dixit. Qui missi erãt a rege sennacherib de blasphemauerũt deũ. Et ipse angelus dei pcussit ex eis centũ octoginta quinque milia: sic ipse exercitũ istũ in conspectu nro hodie: & erãt ceteri q̃ fugerũt. Et cognouerũt q̃ nõ est ꝓ se erã ira: et iudicia iusta fm merita illorũ. Et cõmisit exercitus ꝓ ipsis tertiadecima die mensis adar: et victa sunt castra nicanoris: et ceciderũt ipse primus in bello. Et aliquidem exercitus eius q̃ ceciderũt nicanor: precepit armis suis et fugerũt: persecuti sunt eos viãdo: et ad ada et ꝓ q̃s q̃ venit in gazara: et tubis eccinerũt post eos cum signationibus. Et exierũt de omnibus castellis iudae & circuitu et ventilabãt eos cum tubis: et cõuertebãt vertũ ad eos. Et ceciderũt oẽs gladio: et nõ est relictus ex eis nec vnus. Et acceperũt spolia eorũ in prãdãdo: et caput nicanoris amputauerũt et dexterã eius quã extẽderat superbe: et attulerũt & suspenderũt contra hierlm. Et letatus est populus valde: et egerũt diẽ illã in letitia magna. Et statuit agi olbus et singulis annis diẽ istam tertiadecima die mensis adar. fuit ira iudae dies paucos.

Cõ. S. De romanorũ fama & prãtẽ misit iudas legatos romã cã pacis: et scripsit ad iudeos romanos. Cõ. viij.

Et audiuit iudas nomẽ romanorũ q̃ sunt potẽtes viribus: et acceptẽ sit sola q̃ postulant ab eis: quicũq; ac cesserũt ad eos statuerũt cũ eis amicitias: q̃ sunt potẽtes viribus. Et audierũt eius ex virtutes bonas q̃ fecerũt in galatia: q̃ obtinuerũt eos & vnerũt sub tributũ. Et q̃ecũq; fecerũt in regione hispanie et q̃ prãtẽ redegerũt metalla argẽti et auri q̃ illic sunt: et possederũt eorũ locũ ꝓ illo suo & patiẽtia locũq; longe erãt valde ab eis: et reges q̃ supuenerãt eis ab extremis terre perstruerũt et pcusserũt eos plaga magna. Ceteri autẽ dant eis tributũ oldũ annis. philippũ & p̃ncem eorũ regẽ: et ceteros q̃ adversus eos arma tulerũt cõtriuerũt in bello: et obtinuerũt eos. Et audiuit magnũ regẽ asie q̃ cũ pugnãt galatas: habẽs cẽtũ viginti elephantes et equitatũ & curruũ: et exercitũ magnũ valde: venit ad eos: et cepit cũ illis et statuerũ eos vt daret ibi & q̃ regnarent ꝓ illis tributũ magnũ: et daret obsides et constituit & regionẽ Indorũ & medorũ et ꝓdos de optimis regionibus eorũ: et accepta eas ab eis dedit eũ mani regi. Et q̃ q̃ erãt apud bellãdũ voluerũt ire et tollere eos: et inuenerũt fmo his & miserũt ad eos ducẽs et pugnauerũt pera illos: et ceciderũt ex eis multi et capti sunt duxerũt vxores eorũ: et filios et diripuerũt eos: et trãsiũt possederũt et destruxerũt muros eorũ: et seruerũt illos redegerũt q̃s q̃ hunc diẽ: et reliqua regna et insulas q̃ aliq̃s reliquerãt illis exterminauerũt: et ꝓ ꝓtẽ redegerũt. Cũ amicis aũt suis et q̃ in ipsis requiẽ habebãt ꝓseruauerũt amicitiãs obtinuerũt regna q̃ erãt prima et q̃ erãt longe: q̃cũq; audiebãt nomẽ eorũ timebãt eos. Quibus voluerũt auxilio esse vt regnarent regnabant. Quos aũt voluerũt regno deturbabãt et exaltate sunt valde: et in omnibus istis nemo portabat diadema nec induebat purpura vt magnificarẽt ea. Et q̃ cũ tria fecerũt sibi: et q̃ diẽ ꝓsulebãt tre cẽtos viginti ꝓsilium agẽtes semp de multitudine vt q̃ digna sunt gerãt. Et cõmiserũt vni bo: magistratũ suũ ꝓ singulos anos vniuerse terre suę: et oẽs obediunt vni: et nõ è invidia neq; zelus inter eos. Et elegit iudas eupolemũ filiũ iohis filij iacob: et asonẽ filiũ eleazari: et misit eos romã ꝓstituere cũ illis amicitiã & societatẽ: vt auferrẽt ab eis iugũ grecorũ: quia videbãt q̃ seruitutẽ ꝓmerẽt regnũ israel. Et abiẽt romã vsq̃ multã valde & introiẽt curiã et direxerũt. Iudas machabeus et fres eius et ꝓpsis iudeorũ misẽt nos ad vos statuere vobiscũ societatẽ & pacẽ: et scribere nos socios & amicos vros. Et placuit fmo ꝓspectu eorũ: et hoc rescriptũ est q̃ rescripsẽt i tabulis ereis: et misẽt i hierlm vt esset apũd eos ibi memoriale pacis et societatis. Bñ sit romanis et genti iudeorũ i mari et i terra in eternũ: gladius q̃ et hostis procul sit ab eis. Qũ si inititerit bellũ romanis vel ab omni socius eorũ i oẽ ditione eorũ auxilium ferẽt gẽti iudeorũ: put tẽ dictauerit corde pleno. et ꝓditori non dabit neq; subministrabit tritici arma pecuniã: mauis sicut placuit romanis: et custodiẽt mãdata eorũ nihil ab eis accipiẽtes. Sic aũt si gẽti iudeorũ ꝓ accideritbellũ: ordinabãt romani et alio put eis tẽ ꝓmiserũt: adiuuãt tribus nõ dabit tritici arma pecunia naues sicut placuit romanis: et custodiẽt mãdata eorũ absq; dolo. Sc̃ẽ hec vba cõstituerũt romani ꝓplo iudeorũ. Qũ si post hec verba hi aut illi addere aut

22. q. 1. c. hinc.

demere ad hec aliqd voluerint faciet ex
pposito suo: et q̃cunq; addiderint vel
deposuerint rata erunt. Sz et de mulis q̃
demetrius rex fecit in eos scripsimus
et dicetes. Quare grauasti iugũ tuũ
sup amicos nostros et socios iudeos.
Si ergo iteruz adierint nos aduocatiuz
tes faciemꝫ illis iudiciũ: pugnabimꝫ
tecum mari terraq;.

C.S. Mittit demetrius exercitũ cõ
tra iudeos: de morte iude machabei:
de viris ipũs et malicia bachidis post
mortẗ iude: de nuptiis in luctuz puer-
fis: ionathas obtinuit ꝓncipatũ: alchi
mus volẗ destruere tẗpla obmutuit:
tacꝫ paralisis: de cõsilio iniqui. Supe-
ratus est bachides a symone et ionatha
et firmauerunt pacẗ: de restitutiõe ca-
pitiuitatis. Capitulum.xi.

Iterea vt audiuit demetriꝫ q; ce
cidit nicanor: teteretꝫ in pliis: ap
posuit bachidẗ et alchimũ rursuz mit
tere in iudeã et destruẗ cornu cũ illis: et
abierẗ viam q̃ ducit in galgala: et ca
stra posuerunt in masaloth q̃ est in ar-
bellis: et occupauerẗ cãẗ: peremerẗ
alias holm multas. In mẗse pmo anni
cẗesimi et q̃nquagesimi secũdi appli-
cauerunt exercitus ad hierlẗ: et surrexe
runt et abierunt i beresvigiti miliaui
rop et duo milia equitũ. Et iudas po-
suerat castra in laisa: et tria miliaui iri
electi cuz eo. Et vidererẗ mlẗitudinẗ ex
ercitꝫ: q; multi sunt et timuerẗ valde
et multi subtraxerẗ se de castris: et nõ
remãsẗrunt et eis nisi octlgẗtiuiri. Et
vidit iudas q̃ defecerẗ exercitꝫ suꝫ: et
bellũ pugnabat eũ ꝓ fractꝫ ẗ corde: q;
nõ habebat tẗs cõgregãdi eos ẗ dissol-
utus est. Et dixit his qui residui erãẗ.
Surgamꝫ et eamꝫ ad aduersarios no-
stros: si poterimus pugnare aduersus
eos. Et auertebãẗ euz dicẗes. Nõ po-
terimꝫ sz liberemꝫ alias nostras modo:
ẗ reuertamur ad fratres nostros ẗ hic
pugnabimus aduersus eos. Nos autẗ
pauci sumus. Et ait iudas. Absit istam
rem facere: vt fugiamus ab eis. Et si
appropiauit tempus nostrum: moria-
mur in virtute ꝓpter fratres nostros: ẗ
non inferamus crimen gloriẗ nostre.
Et mouit exercꝫ de castris: et steterẗ
illis obuiam. Et diuisi sunt equites in
duas partes: et fundibularũ et sagitta
rũ pteibant exercituz: et primi certami
nis oes potentes. Bachides autẗ erat
in dextro cornu: ẗ proximauit legio ex
duobus partibus: et clamabãẗ tubis.
Et clamauerunt autẗ et hi q̃ erãẗ cũ
te iude etiam ipsi: cõmota est tuni
voce exercituũ: et cõmissus est pliũ
mane vsq; ad vespertuz. Et vidit iuda
q̃ firmior: est pars exercituꝫ bachidis a
dextris et puenerẗ cuz eo oes qui
tes corde: et contrita est dextera pars
ab eis et pseqt: est eos vsq; ad mõtẗ
azoti. Et q̃ in sinistro cornu erant ceci-
rẗ q̃ ptiruz est dextrũ cornu: insti
sunt post iudam: et eos q̃ cuz ipso erãt
tergo. Et ingrauatũ est pliũ: et ceci-
runt vulnerati multi et his qui cum
iudas cecidit: et ceteri fugerẗ. Et io-
nathas et symõ tulerẗ iudã fratrẗ suũ
et sepeliuerẗ eũ in sepulchro patrũ
suũ in ciuitate modin. Et fleuerẗ eũ
omis ppls israel plãctu magno: et lugẗ
bãt dies multos et dixerẗ. Quo ma-
dit porõ q̃ saluũ faciebat ppls israel
Et cetera verba bellorũ iude et virtu
quas fecit et magnitudinis eius nõ sũt
descripta. Multe enim erãẗ valde. Et
eẗ est post obitũ iude emergẗ iniq
in omẗ finib israel ẗ exorti sunt omes
qui opabanẗ iniqtatẗ. In diebus illis
eta est fames magna valde et tradi-
se bachidi omis regio cornu cuz ipsis
elegit bachides viros ipios: et pstu-
tabanẗ amicos iude: et adducebãẗ eos
ad bachidẗ: et vindicabat illis ex
debat. Et facta est tribulatio magna
israel: qualis nõ fuit ex die qua ab
visus ꝓphta in israel. Et ꝓgregauerẗ
oes amici iude ẗ dixerẗ ionathe. Et
quo frater tuꝫ iudas defunctꝫ est: nõ
filius ei nõ est q̃ exeat ẗra inimicos
stros bachidẗ et eos q̃ inimici sunt
tis nostre nũc tradẗ te hodie dispo
ẗ pro nobis in ꝓncipẗ ẗ duẗ ad bel-
dum bellũ nrm. Et suscepit ionathas
tpe illo ꝓncipatũ: et surrexit loco
fratris sui. Et cognouit bachides et
rebat eũ occidere. Et cognouit io-
tas et symõ frater eꝰ: et oes qui cum
erãẗ: et fugerẗ i deserturz thecae et
sederẗ ad aquã lacꝫ asphar: et cogno-
uit bachides: et die sabbatorũ venit
ẗ cũ exercituꝫ suũ trãs iordanẗ et mi-
thas misit fratrẗ suũ ducẗ ppli ro-
rẗdarẗ illis apparatũ suũ q̃ erat
piosus: et exierẗ filii iãbri et mali
ẗ cõprehẗderẗ iohãẗ et oia q̃ hab
bat et abierunt hẗtes ea. Post hoc
renunciatũ ẗ ionathe ẗ symoni fra
q; filii iãbri faciẗ nuptias magnas
facẗ sp̃sam ex madaba filiãbni de
magnis ꝓncipib chanaã cũ ambitio-
et magnae recordati sunt sanguinis
iohãnis fratris sui ẗ ascẗdẗ ab eo cõ
dẗrẗ sub regumẗro mõtis. et cecidẗ
rẗ oes suos et vidẗrẗ ecce tumul
cuzet apparatus nuptiꝫ et sp̃sus pcessit
et amici eius fratres eius obuiã illis cũ
tympanis et musicis et armis multis.
et surrexerunt. ad eos et insidiis: et occi
derẗ eos: et cecidẗ vulnerati multi
et reliqui fugerunt i mõtes: et accepe
rẗ oia spolia eorũ: puerse sũt nuptie
luctuz: et vox musicorũ ipsorũ in lamen
tẗ: et vindicauerẗ vindictã sanguis
fratris sui: et reuerti sũt ad ripã iorda
nis. Et audiuit bachides: et venit die
sabbatorũ vsq; ad oriã iordanis in vir
tẗ magna. Et dixit ad suos ionathas.
Surgamus ẗ pugnemꝫ cõ tra inimicos
nros. Nõ est enim hodie sicut heri et nu
diẗrẗ. Ecce enim bellum ex aduersa
gaz vero iordanis hic ẗ ideẗ ripe ẗ
paludes ẗ salẗ: ẗ nõ est locꝫ diuertẗdi
Nũc ergo clamate in celũ vt liberemi
ẗ de manu inimicorũ ꝓsqꝫ. Et pmissi
et bellũ. Et extẗdit ionathas manum
suã pugnare bachidẗ: et diuertit ab eo
retrorsum. Et illuit ionathas: et qui cũ eo
erant in iordanẗ: ẗ trãs natauerẗ ad
eos iordanẗ. Et cecidẗrẗ de ptẗ bachi
dis die illa mille viri: et reuertẗ sunt i
turrim. Et edificauerẗ ciuitates mu
nitas in iudea munitionẗ q̃ erat i bie
remet i ãmaũ et i bethoꝫ ẗ in bethel
et thãnata et pharatẗ thopo murꝫ et
ẗlis et portẗ et serẗs. Et posuit custo
diã in eis: et inimicitias exercerẗ i israel
et mouit ciuitatẗ bethsurã et gazarã
et posuit i eis auxilia et appera
pasca: et accepit filios ꝓncipũ regio
nis obsides: et posuit eos in arce i hie
rusalẗ in custodiã. Et anno centesimo
quinquagesimo tertio mẗse secũdo fece
rẗ alchimꝫ destrui muros domꝫ san
ctẗ interioris: et destrui opa ꝓphetarũ
cepit destruere. In tpe illo pcussus ẗ
alchimꝫ: et pedẗa sunt opa illius: et ob
clausum est os eius ẗ dissolutꝫ est parali
sis: vltra potuit loqui verbũ et man
dẗre de domo sua. et mortuꝫ est alchi
mus in tpe illo cũ tormento magno: ẗ
vidẗ bachides q̃m mortuꝫ ẗ alchimꝫ
reuersus est ad regẗm siluit terra an
nis duobꝫ. Et cogitauerẗ oes iniq
tẗtes. Ecce ionathas et q̃ cũ eo sũt i
quiẗ habitãẗ sẗdẗrẗ. Misit ergo ad
demetrium bachidẗ: et ꝓpehẗdẗrẗ eos oes
vna nocte. et abierunt ẗ pliũ et dedes
rẗ: ẗ surrexit vt veniret cum exercitu
mẗo: et misit occlẗ epl̃as socis suis
q̃ erãẗ i iudea vt ꝓpehẗderẗ ionathã
et eos q̃ cũ eo erãẗ: sz nõ potuerẗ quia
inouerẗ eis pliũ cogitatũ. Et apprehendẗ
de viris regionis q̃ principes erãẗ mi
ẗtẗ q̃nquaginta viros: et occidit eos
et secessit ionathas et symõ et q̃ cũ eo
erãẗ i bethbesen q̃ est in deserto: extru
xit diruta eius: et firmauerẗ eã. et co-
gnouit bachides: ẗ pgregauit vniuer
sz multitudinẗ iudẗ: et bis q̃ de iuda
erãẗ: venẗ cũ illis. et venit et castra po-
suit desup bethbesen oppugnauit eã
dies multos: et fecit machinas. et relẗ
qꝫ ionathas simonẗ fratrẗ suũ in ciui
tate: et exiẗ i regionẗ et venit cũ milẗs
roꝫ: et cessit odẗ et ffes eius et pliũ
phaseron i tabernaculis ipsorũ: et cepit
cedere et crescere ẗ hostib. Simonẗ
ro et q̃ cũ ipso erãẗ: exierẗ de ciuitate
et succẗdẗrẗ machinas: et pugnauerẗ
cõ bachidẗ: et ẗrẗ est ab eis. et afflis
serẗ eũ valdẗ: q̃m pliũ eꝰ et ẗ pgres-
sus est: erat tristis. et tratus contra vi
ros iniqs qui et pliũ dederant vt ve
nirẗ in regionẗ ipsorũ multos ex eis
occidit. Ipse ãẗ cogitauerẗ eũ relẗqs
abire i regionẗ suã. et cognouit iona-
thas et misit ad eũ legatos cõponere
pacẗ cũ ipso et reddere ei captiuitatẗ
et liberẗ accepit et fecit sm verba eꝰ
et iurauit se nihil facturum ei malẗ ob
hoc redꝫ vite eꝰ. et reddidit ei capti
uitatẗ: quã primo erat ꝓdatꝫ de terra
iudẗ: et conuersus abiit i terrã suã: et
non apposuit amplius venire in fines
eꝰ. et cessauit gladius ex israelẗ: ha-
bitauit ionathas i machinas: et cepit
ionathas ibi iudicare populum et ex-
terminauit impios ex israel.

C.S. Alexander occidit demetriũ et
accipit filiã ptolomei regis: prosẗ de
gloria ionathe habẗ multa i hoc ca-
pitulo: iunio: demetrius accepit regẗ
apollonii ducẗ expugnauit ionathas
reuersus est ionathas in hierlẗ: misit
et alexander fibulã auream.

Capitulum.x.

Et ãno cẗesimo sexagesimo ascẗ
dit alexãder antiochi filiꝫ q̃ cog-
nominatus est nobilis: et occupauit
ptolomaidã et recepẗ eũ et regnauit
illic. et audiuit demetrius rex et pgre
gauit exercitũ copiosum valdẗ et exi
uit obuiã illi i pliũ et misit demetriꝫ
epl̃am ad ionathẗ verba pacificis pe

magnificaret eos. Dixit ergo Anticipe
mus fecere pacē cū eo pusq; faciat cū
alexandro aduersus nos. Recordabit
ergo olim malorū q; fecimus in eū et fra
trē eius et i gētē eius. Et dedit ei potestā
p̄gregādi exercitū: fabricare arma
et esse ipm̄ socū eius: et obsides q; erāt i
arce iussit tradi ei. et venit ionathas i
hierlm̄ et legit epl̄as i auditu omis po
pulis: et eos q; i arce erāt. Et timuerunt
timore magno: quia audierūt q; dedit ei
rex potestatē pgregādi exercitū: et tra
diti sunt ionathe obsides: et reddidit
eos parētib̄ suis et habitauit ionathas
in hierlm̄: et cepit edificare et inouare
ciuitatē. Et dixit facientib̄ opa vt ex
truerēt muros et montē sion i circuitu
lapidib̄ quadratis ad munitionē: et
ita fecerūt. et fugerūt alienigene q; erāt
in munitionib̄ quas bachides edifica
uerat: relicto vnusq;q; locum suum: et
abiit i terrā suā. tm̄ i bethsura remāsē
rūt aliq; ex his q; relicti erāt legē et p̄cep
ta deserat. tm̄ hec eis ad refugiū: et
audiuit alexāder rex. pmissa q; pmisit
demetrius ionathe: et narrauerūt ei p̄lia
et virtutes q; ipse fecit et fratres eius
et labores q; laborauerunt: et ait. Aliq
quid inuenimus aliquē vir talē? Et nūc
faciemus eū amicū et socius nr̄s. et scri
psit epl̄as et misit ei. Sm̄ hec verba: di
cēs. Rex alexāder fratri ionathe salu
tē. Audiuimus de te q; vir potēs sis viri
bus et aptus esse amicus nr̄s: nūc cōsti
tuimus te hodie summū sacerdotē gē
tis tuē: vt amicus vocaris regis. et mi
sit ei purpurā et coronā aureā: et q; nr̄a
sunt sentias nobis cum: et serues amici
tias ad nos: et idcirco ionathas stolā
sancta septimo mēse: iāno cētesimo se
xagesimo i die solenni scenophegie. Et
congregauit exercitū: et fecit arma co
piosa. Et audiuit demetrius hēc verba: et
cōtristat̄ est nimis: et ait. Quid hoc fe
cimus q; hoccupauit nos alexāder ap
hēdere amicitiā iudeorū ad munimē
tum? Scribā et ego illis verba deprecato
ria et dignitates: et dona: vt sint mecū i
adiutorio. Et scripsit eis in hec verba
Rex demetrius gētī iudeorū salutē: qm̄
fernastis ad nos pactū: mansistis in
amicitia nr̄a: et nō accessistis ad inimi
cos nr̄os audiuimus: et gauisi sumus. Et
nūc perseverate adhuc seruare ad nos
fidem: et retribuemus vobis bona p his
que fecistis nobiscū. Et remittemus vo
bis prestationes multas: et dabimus vo
bis donationes. Et nūc absoluo vos et
omes iudeos a tributis: et pcia salis in
dulgeo: et coronas remitto: et tertias se
minis et dimidiam partē fructus agri
quod est pertinens mihi relinquo vobis
hodierno die et deinceps ne accipiatis
terra iudee a tributis ciuitatibus q; addite
sunt illi ex samaria et galilea ex hodier
no die: et totū tpus: in hierlm̄ sit sancta
liberū cū finib̄ suis: et decime et tribu
ta ipsius sint. Remitto etiā potestatē
arcis q; est in hierlm̄: et do eis summo
sacerdoti vt ponat in ea viros q; sibi
q; ipse elegerit q; custodiāt eā. Et omē
alam iudeorū q; captiua est a terra iuda
in oi regno meo relinquo liberā gra
tis: vt omes a tributis soluant: etiā pe
cora sua. Et omes dies solēnes: et sabba
ta: et oncomenias: et dies decreti: et tres
dies ante diē solēnē: et tres dies post diē
solēnē sint omes immunitatis: et remissionis
omib̄ iudeis q; sunt i regno meo. Et nō
mo habebit potēstatē agere aliq; de mo
re negocia aduersus aliquē illorū in oi
causa. Et vt ascribant ex iudeis i exer
citu regis: ad triginta milia virorū: in
quibus cōpletis: et oportet ex illis exerci
tib̄ regis: et eis ordinabunt q; sint in
munitionib̄ regis magni. Et ex his cōsti
tuent sup negocia regni q; agunt ex
fide: et principes sint ex eis: et ambulent
in legibus suis: sicut p̄cepit rex i ter
ra iuda. Et tres ciuitates q; addite sūt ti
dēcet regione samarie: et sint iudee regio
nē: vt sint subditi: et nō obediāt alie
ne potēti nisi summo sacerdoti: quem
dā: et p̄sines eius q; sedi donec scis q;
sunt i hierlm̄ et necessarios sumptus
sanctorū. Et ego dabo singulis annis
q; decim milia siclorū argenti de tri
butis regis q; mi pertinent: et oē q; re
liquū fuerit q; nō redditū est q; sup
negocia erant annis priorib̄: et hoc de
bunt in opa domus. Et sup hec q; nq;
milia siclorū argēti q; accipiebāt de sētē
tia rōne p singulos annos: et hec ad sa
cerdotes pertinēt q; ministerio fungūt
Et q; cunq; profugerit i tēplo q; est hie
rosolymis: et in omib̄ finib̄ eius: debitor
regis: in omi negocio dimittantur: et omi
uersa q; sūt eis i regno meo libera ba
bēāt: et ad edificādū: et restaurādū opa
sed sūpt̄ sctis dabunt de rōne regis: et
ad extruēdos muros hierlm̄: et ad mū
dos in circuitu sumptus dabunt de rō
ne regis: et ad extruēdos muros in iu
dea. Et audiuit ast̄ ionathas et pplus
sermones istos: nō crediderūt eis nec
recepit eos: quia recordati sūt malicie

magne quā fecerat in israel: et tribulaue
rat eos valde. et cōp̄acuit eis in altera
ciu: quia ipse fuerat eis princeps sermonis
pacis: et ipsi auxiliū ferebāt omib̄ diebus
Et cōgregauit rex alexander exercitus
magnos: et admouit castra cōtra deme
trium. et pmisit ipsi duo reges: et fugit
exercitus demetrii: et insecutus est eos ale
xāder: et incubuit sup eos. Et inualuit
pelis nimis donec occidit sol: et cecidit
demetrius in die illa. et misit alexander
ad ptolomeū regē egypti legatos sm̄
hec verba dicēs. Quia regressus sum i re
gnū meus: et sedi in sede patrū meorū: et
obtinui principatū: et cōtriui demetrius
et possedi regionē nostrā: et cōmisi pu
gnā cū eo: et cōtriuit̄ est ipse et castra eius
a nobis: et sedemus in sede regni eius.
et nūc statuam̄ adinuicē amicitiā et
da mihi filiā tuā vxorē: et ero gener tu
us: et dabo tibi dona: et ipsi dignitatē
respondit rex ptolomeus dicēs. Felix
ens i qua reversus es ad terrā patrū
tuorū: et sedisti i sede regni eorū: et nunc
fecisti mihi q; scripsisti: sed occurre mi
hi ptolomaidā vt videam̄: inuicē nos
cōspēdeam tibi sicut dixisti. Et exiuit
ptolomeus de egypto ipse et cleopatra
filia eius: et venit ptolomaidā anno octo
gesimo sexagesimo secūdo. Et occurrit ei
alexander rex: et dedit ei cleopatrā filiā
suā: fecit nuptias eius ptolomaide ri
ti regis i magna gloria. Et scripsit rex
alexāder ionathe: vt veniret obviā sibi.
Et abiit cū gloria ptolomaidā: et oc
currit ibi omib̄ regib̄: et dedit illis ar
gētū multū et aurū: et dona: et inuenit
gratiā in cōspectu eorū: et cōuenerūt ad
eum filii pestilentes et israelitarum
q; interpellantes aduersus eū: et non
exaudit eos rex. Et iussit spoliari io
nathā pestilentes suis: et induit eū purpu
ra: et fecerūt. Et collocauit eū rex se
dere secū. Dixitq; principib̄ suis. Et ite
cū in medio ciuitatis: et p̄dicate vt
nemo aduersus eum interpellet de vllo
negocio: nec q; sit molestus ei de vllo
verbo. Factus est vt viderūt q; interpel
labāt gloriam eius: et p̄dicabat: et opertus
purpura fugerūt omes. et magnificauit eū rex: et scripsit eū inter primos
amicos: et posuit eum duce: et participē
imperij. Et reversus est ionathas i
hierlm̄ cum suis habēs spolia multa.
et factus est vt audiuit alexāder rex
sermones istos addidit adhuc gloriā
care ionathā. et misit ei phidulam au
ream: sicut consuetudo est dari cognatis
regum. Et dedit ei ascalon: et omes fines
eius in possessionem.

✠ iiii

cōstituit demetrius rex appollonius dux
cē q; preerat celesyrie: et congregauit ex
ercitū magnū: et accessit ad iamniā et
misit ad ionathā summū sacerdotē di
cēs. Tu solus resistis nobis: Ego autē
factus sum in derisū et in opprobriū ppter
eos: quia tu putas aduersus nos exerces in
montibus. Nūc ergo si fidis in virtuti
bus tuis: descēde ad nos i cāpū: ppare
mus illic inuicē: quia mecū est virtus bella
rū. Interroga et disce qui sum ego: et ce
teri q; auxilio sunt mihi q; et dicūt quia nō
potest ceuos assistere facie nr̄a: quia bis i
fugā puersi sunt patres tui in terra sua: et
nūc quo poteris sustinere cōtra q; ex
ercitū tm̄ i cāpo: ubi nō est lapis neq;
arma neq; locus fugiēdi. Vt audiuit ast̄
ionathas sermones apollonii iratus est
valde: et elegit decē milia virorū: et exiit ab
hierlm̄: et occurrit ei symō frater eius in
adiutorio: et applicuerunt castra i iop
pen: et exclusit eū a ciuitate quia custodia
apollonii iuppe erat: et oppugnauit eā
Et exterriti q; erāt i ciuitate: aperuerūt
ei: et obtinuit ionathas ioppē. et audi
uit apollonius: et admouit tria milia eq
tū: et exercitū multū. et abiit azotū ran
dē iter faciēs: et statim erat in cāpū eo q;
haberet multitudinē eqtum: et pfideret
in eis. et insecutus est eos ionathas i azo
tus et pmisit pliis. et reliquit apolo
nius in castris mille eqtes post eos
occulte: et cognouit ionathas qm̄ insidi
e sūt post eum: et circuiere castra eius: et
eiecerūt iacula ppli a mane vsq; ad
vesperam. ppli aūt stabat sicut p̄cepe
rat ionathas et laborauerūt eq; eorū: et
eiecit symō exercitū suum: et pmisit pe
ditē. Eqtes enim fatigati erāt: et pauci
ti sūt ab eo et fugerūt. et qui dispersi sūt
p cāpum fugerūt in azotum: et intrauerū
t i bethdagō idolū suum: vt ibi se li
berarēt. et succēdit ionathas azotum: et
ciuitates q; erāt in circuitu eius: et acce
dit spolia eorū: et tēplū dagō: et q; fu
gerunt i illud succēdit igni. et fuerunt
qui ceciderunt gladio cū his q; succēsi
sunt fere octo milia virorum. et monuit
ide ionathas castra rapplicuit ea ascā
lonā et exiuit de ciuitate oduā illi in
magna gloria. et reversus est ionathas i
hierlm cum suis habēs spolia multa
et factus est vt audiuit alexāder rex
sermones istos addidit adhuc gloriā
care ionathā. et misit ei phidulam au
ream: sicut consuetudo est dari cognatis
regum. Et dedit ei ascalon: et omes fines
eius in possessionem.

5

10

Cc.S. Surgit ptolomeus cōtra alexandrū: abstulit ab eo filiam quā prius dederat et prorēt tradidit ei demetrio ptolomeus duo regna habuit: alexander occidit a sabdiabel arabe: et mortuus est ptolomeus: demetrius regnās confirmat fedus cū ionatha: x videns sibi nihil resistere: dimisit exercitū: triphon exercit antiochū filium alexandri adversus demetrii: demetrio auxilio iudeorū situat: mētre: ēt eis ad q̄ pauitū: et est demetrio a triphone x ab antiocho adolescēte amicitia antiochi: cū iudeis expugnat ſpmō bethsurā pugnat ionathas cū alienigenis. Cpm. xi.

B Et rex egypti pgregauit exercitū sicut arenā q̄ est circa oā maris et naues multas: x qrebat obtinere regnum alexandri dolose: addere illō regno suo. Et erāt in ſpiā verbis pacifīcis: x aperiebāt ei ciuitates x occurrebant eiq: mādauerat alexāder rex ei re ei obuiā eo q̄ socer ſu⁹ esset. Cū ausū introiret ciuitatē ptolome⁹: ponebat custodias militū in singulis ciuitatibus. Et vt appropiauit azoto: ostēderunt ei rēplū dagon succensum ignis et azotus x cetera ei⁹ demolita x corpora proiecta eōr qui cesi erant in bello tumulos quos fecerant secus viā. x narrauerunt regi: q: hec fecit ionathas: vt nauidiam facerent ei. Et tacuit rex. x occurrit ionathas regi in ioppem cū gloria et inuicem se saluauerunt et dormierunt illic. x abiit ionathas cum rege vsq̄ ad fluuiū qui vocabāt eleutherius: x reuersus est in hierlm. Rex autē ptolomeus obtinuit oppida ciuitatū vsq̄ seleuciā maritimā et cogitabat in alexandrū cōsilia mala. Et misit legatos ad demetriū: dicēs. Veni ponamus inter nos pactū. et dabo tibi filiam meā quā habet alexāder: et regnabis in regno pris tui. Penitet ei me quod dederim illi filiā meā. Quesiuit ei me occidere. Et vituperauit eū pp̄terea q̄ cōcupiscebat regnum ei⁹ abstulit filiam suā: et dedit eā demetrio: x alienauit se ab alexandro: x manifestate sūt inimicitie ei⁹. x intrauit ptolome⁹ antiochiā x imposuit duo diademata capiti suo: egypti x asie. Alexāder aūt erat rex Cilicia illis tēporib⁹ q̄: rebellabāt q̄ erāt in locis illis. Et audiuit alexāder: x venit ad eum l bellū. x pduxit ptolome⁹ rex exercitū: x occurrit ei in manu valida: x fugauit eū. x fugit alexander in arabiā: vt ibi pregereret. Rex aūt ptolomeus exaltat⁹ est. Et abstulit zabdiel arabe caput alexandri: et misit ptolomeo: x ptolomeus mortuus est tertia q̄ erant in munitionib⁹ ꝓmisit ab his q̄ erant ītra castra. x regnauit demetri⁹ anno octōsimo septuagesimo octimo. In diebꝰ illis congregauit ionathas eos q̄ erant in iudea vt pugnarēt arcē q̄ est in hierlm: fecit ptra eā machinas multas. x abierunt quidā q̄ oderāt gētē suā viri iniqui: regē demetrū: x enunciauerūt ei q̄ ionathas obsideret arcē. Et vt audiuit iussit statim venit ad ptolomaida: x scripsit ionathe ne obsideret arcē: sed occurreret sibi ad colloquū festinanter. Vt audiuit aūt ionathas: iussit obsidere. Et elegit de senioribꝰ israel: et sacerdotib⁹: et dedit se periculo. Et accepit aurū x argentū x vestēs: et alia munera multa: et abiit ad regē ptolomaidā: et inuenit gratiā in cōspectu eius. x ampellabāt aduersus eū q̄dā viri q̄ erāt de gente sua. x fecit ei rex sicut fecerāt ei q̄ ante eū fuerāt. Et exaltauit eū in conspectu oīs amicōr suōr: x statuit eū ciparū sacerdotū: x q̄ cūq; alia habuerat prius pcōsolāt: x fecit eū pncipē amicōr. Et postulauit ionathas a rege vt iuridicē faceret iudeā et tres ꝓpinquas ei de samaria x cōfines ei⁹. x pmisit ei dicēs. Et ꝓsensit rex x scripsit ionathe eplas de his oib⁹ hoc modō dicēs. Rex demetrius fratri ionathe salutē x gētī iudeorū. Ecēplū eplē q̄ scripsim⁹ lasthenī parēti nro de vobis misimus ad vos vt scireris. Rex demetrius lasthenī parēti salutē. Gentis deorū amicis nris: et cōseruatib⁹ q̄ sta sunt apud nos decreuim⁹ bnifacere ppt benignitatē ip⁹or q̄ ergā nos habent. Statuim⁹ ergo illis oēs fines iudeē: x tres ciuitates + iddā x ramathe q̄ addite sunt iudeē de samaria: x oēs fines eōr scāstrari oib⁹ sacrificantibus in hierosolymis p his q̄ ab rege accipiebāt rex p singulos annos de fructib⁹ terre et pomōr. Et alie que ad nos pticēbāt decimae et tributum: et hoc tpe remittim⁹ eis: x arcas salinarū: et coronas q̄ nobis deferebant: oīa ipsis cōcedim⁹: et nihil hoīm irritū erit ex hoc et in oē tpo. Nūc ergo cōsilium facere hoīs ecēplū et detur ionathe: et ponat in monte sānto x in loco celebri. Et vidēs demetrius rex q̄ silūit terra in cōspectu suo et nihil ei resistit dimisit totum exercitū suū vnūquēq; in locum suū excepto peregrino exercitu quem iuerat ab insulis gētium et inimici erāt omēs exercitū patrū ei⁹. Triphon aūt erat quidā partū alexandri pus: x vidit qm omis exercitū murmurauit ptra demetriū: et iuit ad emalchuel arabē q̄ nutriebat antiochū filiū alexādri. x assidebat ei vt traderet eū ipsi vt regnaret in loco patris sui. Et enunciauit ei q̄ ēta fecit demetri⁹. et inimicitias ei⁹ exercitū ei⁹ aduersus illū. Et māsit ibi diebꝰ multos. Et misit ionathas ad demetriū regē: vt ejceret eos q̄ in arce erat in hierlm: et q̄ in presidiis erāt q̄ expugnabāt israel. x misit demetri⁹ ad ionathā dicēs. Nō hoc tm facta tibi x gēti tue sed gl̄ia illustrabo tē: et gērē tibi cū fuerit opportūnū. Nūc ergo recēseeris si miseris l auxiliū mihi vīrōr: discessit oīs exercitus meus. Et misit ei ionathas triamilia virōr fortū antiochiā: x venerūt ad regē et dolebat⁹ est rex l adūtu eōr. Et cōuenerūt q̄ erant de ciuitate: cēsū viginti mil virōr: x volebāt interficere regē: et fugit rex l aulā: x occupauerūt q̄ erant in ciuitate trinera ciuitat: et cepersūt pugnare. x vocauit rex iudeos in auxilio: et cōuenerūt oēs simul ad eū: x ceperūt illa die cētum milia hominum. x fuccenderūt ciuitatem: et ceperunt spolia multa in die illa: et liberauerunt regē: et iuerūt qui erāt de ciuitate q̄ obtinuissent iudeī ciuitatem sicut volebāt et confirmati sunt mente sua: et clamauerūt ad regē cū precib⁹ dicentes. Da nobis dexteras: et cessent iudei oppugnare nos et ciuitatem. et protecerunt arma sua: x fecerunt pacē et glorificati sunt iudei l cōspectu regis x l pspectu omq̄ erāt l regno ei⁹. x nominati sunt in regno. et regressi sunt l hierlm: habentes spolia multa. et sedit demetrius rex l sede regni sui: x silūit terra in cōspectu ei⁹. et mētre est oīo q̄ctus dixit et abstinuerunt se a ionatha: x nō retribuerunt ei fm bnificia q̄ sibi tribuerat: et vexabat eos valde. Post hec aūt reuersus est triphō x antiochus puer adolescēs: et regnauit: et imposuit sibi diadema. x cōgregati sunt ad eū omēs viri q̄ dispersi erāt demetri⁹. x pugnauerūt ptra eū: et fugit et verga pertit. Et accepit triphon bestias et obtinuit antiochiam: et scripsit antiochus adolescēs ionathe dicēs. Cōstituo tibi sacerdotū: x cōstituo te sup q̄tuor ciuitates: et ut sis de amicis regis. Et misit illi vasa aurea in ministerium: x dedit et potestatē bibendi l auro et esse l purpura: x habere phibulā auream: x symonē fratrē eius cōstituit ducē a termino tyri vsq̄ ad fines egypti. Et exiit ionathas et pambulabat trās flumē ciuitates: x cōgregat⁹ est ad eū oīs exercitus syrie in auxilium: venit ascalonē: x occurrerunt ei honorifice de ciuitate: et abiit inde gazā: x cōclusersūt eū q̄ erant gaze x obsedit eā: et succendit q̄ erāt l circuitu ciuitatis x predatus est cam. x rogauerūt gazēses ionatham: et dedit illis dexteras: accepit filios eōr obsides: x misit illos in hierlm: x pambulauit regionē vsq̄ ad damascū x audiuit ionathas q: preuaricati sunt pncipes demetrii l cades q̄ est l galilea cū exercitu multo volētes eū remouere a negotio regni: x occurrit illis: fratrem suū symonē reliquit ītra puinciā. Et applicuit symō ad bethsurā: x expugnabat eā diebꝰ multis x cōclusit eos. Et postulauerūt ab eo dexteras accipere x dedit illis. x eiecit eos indeā: et cepit ciuitatē x posuit in ea ꝓsidia: x ionathas x castra eius applicuerūt ad aquā genezar: et ab luce vigilauerūt l capo azot. ecce castra alienigenarum occurrebāt ei in cāpo: et tēdebāt ei insidias l mōtib⁹: ipse autē occurrit ei aduersus. Insidie ēo exurrexerūt de locis suis x cōmiserūt bellum. x fugerunt q̄ erāt ex parte ionathe oēs: x nemo relict⁹ est ex eis nisi mathathias filius absalomi: x iudas filius caphi pncipes militie exercitus. x scidit ionathas vestimenta sua: et posuit terrā l capite suo et orauit. x reuersus è ionathas ad eos in pliū: et cōuertit eos l fugā: et pugnauerūt. et viderūt q̄ fugiebāt partes illi: x reuersi sunt ad eū: et ipsequebāt eū eos oēs vsq̄ ad cades ad castra sua: et peuenerunt vsq̄ illuc. et ceciderunt de alienigenis in die illa tria milia virōrum: et reuersus est ionathas in hierusalē.

Cc.S. Vidit ionathas legatos et epistolas romanōr et spartiatū de cremēto pacis: fugat ionathas pncipes demetrii x exercitū eōr: pcussit arabes q̄ volebant zebedeū triphō bello assumere regnū antiochi: dolose egit cū ionathas et occidit eū et exercitū ei⁹. Cpm. xii.

B Et vidit ionathas quia tēpus eius iuuat: x elegit viros et misit eos romā statuere et renouare cū eis amicitiam. et ad spartiatas et ad alia loca

misit epistoles fm eandem formam. et
abierũt romã & intrauerũt curiã: & di
cerunt. Jonathas summus sacerdos:
et gens iudeorũ miserunt nos vt reno
uemus amicitiã et societatem fm pri
stinũ. et deferũt illis epl'as ad ipsos p
loca vt reducerẽt eos in terrã iuda cuꝫ
pace. et hoc est exẽplum epistolarũ q̃s
scripsit ionathas spartiatis. Jonathas
summꝰ sacerdos et senores gẽtis & sa
cerdotes & reliquus ppl'ꝰ iudeorũ spria
tis fratribꝫ salutẽ. Jã pridẽ misse erãt
epl'e ad onia summum sacerdotẽ a da
rio q̃ regnabat apud vos: qm̃ estis fra
tres nr̃i: sicut scriptũ continet q̃ sub
tercũ est. et suscepit onias virũ q̃ mis
sus fuerat cũ honore: et accepit epl'as
in quibꝫ significabat de societate amic
cicia. Nos em̃ cũ nullo horũ indigere
mus: habentes solatio sctõs libros q̃
sunt in manibꝫ nostris: maluimꝫ mit
tere ad vos renouare fraternitatem et
amicitiam: ne forte alieni efficiamur a
vobis. Multa em̃ tẽpora trãsierunt ex
quo militis ad nos. Nos ergo: et omni
tpe sine intermissione in diebꝫ solenni
bus et ceteris quibꝫ oportet memores
sumus vestri I sacrificiis q̃ offerimus
et in observationibꝫ: sicut phas est: et
decet meminisse fratrũ. Letamur ita q̃
de gloria vestra. Nos autẽ circundedẽrũt
multe tribulationes et multa prelia: &
impugnauerũt nos reges q̃ sunt in cir
cuitu nostro. Noluimꝫ ergo vobis mo
lesti esse: neq; ceteris sociis et amicis
nostris in his prelijs. Habuimꝫ em̃ de
celo auxilũ: et liberati sumus nos: et
humiliati sunt inimici nr̃i. Elegimus
ita q̃ neumenij antiochi filij et anti
patrẽ iasonis filij: et misimꝫ ad roma
nos renouare cũ eis amicitiã et societa
tẽ pristinã. Mandauimꝫ ita q̃ eis vt
veniãt etiã ad vos: et salutent vos: et
reddãt vobis epistolas nr̃as de innou
atione fraternitatis nr̃e. & nunc bñ fa
cietis respõdẽtes nobis ad hec. & hoc
rescriptuꝫ epistolarum q̃s misit onias
Rex spartiatarum onias ionathe sacer
doti magno salutẽ. Inuentuꝫ est I scri
ptura de spartiatis: & iudeis: qm̃ sũt fra
tres: et q̃ sunt de genere abrã. & nunc
et quo hec cognouimꝫ benefacit scri
bentes nobis de pace vra. Sed & nos
rescripsimus vobis. Pecora nostra: et
possessiones nostre vestre sunt: et vestre
nostre. Mãdauimus itaq̃ hec nũciari
vobis. & audiuit ionathas: qm̃ egressi
sunt principes demetrij cum exercitu
multo supra q̃ prius pugnare aduer
sus eũ: & exiit ab hierusalem: & occurrit ei
in amathite regione. Non em̃ cessit
eis spacij vt ingrederẽt regionem eo
Et misit speculatores in castra eorũ: &
reuersi renũciauerũt q̃ cõstituissent
venire illic nocte. Cũ occidisset aũt sol
precepit ionathas suis vigilare: et esse
I armis paratos ad pugnã tota nocte
et posuit custodes p circuitũ castroꝝ.
& audierunt aduersarij: q̃ paratꝰ esset io
nathas: cũ suis in bello: et timuerũt
formidauerũt in corde suo: et accesserũt
focos in castris suis. Jonathas autẽ
qui cum eo erant non cognouerũt doꝫ
mane. Videbãt aũt luminaria ardẽtia
& secutꝰ est eos ionathas et nõ ppehẽ
dit eos. Trãsierunt em̃ flumẽ electhe
rum. Et diuertit ionathas ad arabes
qui vocabãt zabadei: et percussit eos
et accepit spolia eorũ: & incendit eos
damascũ: et pambulabat oẽm regionẽ
illam. Sed ipsi aũt exiũt: et pervenerũt ad
ascalonẽ: & ad prima presidia: et occur
rauit in joppen: et occupauit eã. Audi
uit em̃ q̃ vellent p̃sidia tradere par
tibus demetrij: et posuit ibi custodes: et
custodiẽt eã. & reuersus est ionathas
et cõuocauit senores populi: et cogni
uit cũ eis edificare presidia in iudea:
edificare muros in hierusalem: & exaltare
altitudinẽ magnã inter medium arcis &
ciuitatis: vt separet eã a ciuitate vt ne
set ipsa singulariter: et neq; emãt neq;
vendant. Et cõuenerũt vt edificarẽt ci
uitatem: et ✠ cecidit murꝰ qui erat iuxta
torrentem ab ortu solis & reparauit eã
qui vocat caphenata. Et simon edifi
cauit adiada et sephela: et munuit eam
impositis portis et seras. & cũ cognou
set triphõ regnare asie et assumere ce
dema & extẽdere manuꝫ in antiochen
regem timẽs ne forte nõ permitteret eũ
ionathas: sed pugnaret adversus eũ:
querebat cõprehendere eum & occidere.
Et exiens abiit in bethsan. et venit
ionathas obviam illi cũ quadraginta
millibꝫ virorũ electorũ in bello: ve
nit bethsan. Et vidit triphon q̃ venit
ionathas cũ exercitu multo: et extende
ret in eũ manus et timuit. Suscepit eũ
honorẽ: et commẽdauit eũ oblis ami
cis suis: & dedit et munera. Et precepit
exercitibꝫ suis: vt obedirẽt ei sicut sibi
Et dixit ionathe. Ut quid vexasti omnem
populum cũ bellum nobis non
sit? Et nunc remitte eos I domos suas
elige autẽ tibi viros paucos qui tecum
maneant: et proficiscẽs venies mecũ & tradãt
ei dederũt reliq̃ p̃sidia. et exercitus et
universis propositis negocijs puerilis
abiit. Propter eum veni. Et credidit
et fecit sicut dixerat: dimisit exercitũ
et abiit in terrã iuda. Retinuit autẽ se
cum tria milia virorũ: ex quibꝫ remisit
in galilea duo milia: mille autẽ remanẽ
rant cũ eo. Ut autẽ intrauit ptolomaidam
ionathas: clausẽrũt portas ciuitatis
ptolomaidẽ: et ppehẽdẽrũt eũ: et omes
qui cũ eo intrauerãt gladio interfe
cerũt. Et misit triphon exercitũ et equi
tes in galilea & in cãpus magnũ: vt p
derent omes socios ionathe. Et illi cuꝫ
cognouisset: q̃ ppehẽsus è ionathas
et perit et omes q̃ cũ eo erant: hortati
sunt semetipsos: et exierũt pari I pliũ.
Videntes ergo q̃ imminens fuerãt q̃ pro
elians esset illis: reuersi sunt. Illi autem
venerũt omes cũ pace I terrã iuda. et plã
xerũt ionathã et eos q̃ cũ ipso erant
valde. Et luxit israel luctu magno. Et q̃
fuerũt omes gẽtes q̃ erãt I circuitu eos
respexerũt eos. Viderũt em̃. Nõ habẽt
principes et adiuuantẽ: nũc ergo
expugnemꝰ illos: et tollamus de homi
nibus memoriam eorũ.
Cõs. Simon p fratre suo dux cõsti
tuit mittit argentũ et duos filios io
nathe triphonis de morte ionathe et fi
lius eius: de edificio sepulchri in mo
dimoriadit triphon dolose antiochũ
adolescentem et ipsum sibi diadema
sicõstituit demetrij paccꝰ cũ simo
ne fabricatis est iugũ gentũ ab hierusa
lem expugnat simon gazã: mundãs aũt eã
erat cũ laude et ramis palmarum: si
non cõstituit altum suuꝫ ducẽ. c. xiii.

Audiuit simon q̃ cõ
gregauit triphõ exer
cituꝫ copiosuꝫ vt veni
ret I terrã iuda: & atte
reret eã: vidẽs q̃ ex tre
more ppl'ꝰ est & timo
re ascẽdit hierusalem & cõ
gregauit populum & adhortãs: dixit.
Vos scitis quãta ego et fratres mei et
domus pris mei fecimꝫ p legibꝫ pro
scis pliis: & angustias quales vidimꝫ.
Ob hoc factum perierũt fratres mei omes
propter israel: et relictꝰ sum ego solus:
Et nũc nõ michi cõtingat parcere alicui
in omni tpe tribulationis. Nõ em̃
melior sum fratribꝫ meis. Vindicabo
gentem meã & sctã: natos quoq;
vxores: q̃ pgregate sunt vniuersi gẽtes perere nos limicitie gra
tis. Et accensus est spiritus domini simul
vt audiuit sermones istos et respõde
rant voce magna: dicentes Tu es dux
noster loco iude et ionathe fratris tui.
Pugna preliũ nostruꝫ: et ola quecũq;
dixeris nobis faciemꝫ. Et cõgregans
omes viros bellatores accelerauit cons
summare vniuersos muros hierusalem:
munuit eã in gyro. et misit ionathan
filij absalom: et cũ eo exercitũ nouũ
in joppen: et eiecto hinc q̃ erãt I arce
remãsit illic ipsum ionathã triphõ a pto
lomaida cũ exercitu multo vt veniret
I terrã iuda: et ionathas cũ eo I custo
dia. Simon aũt applicuit in addus cõ
tra faciẽ cãpi. Et vt cognouit triphon
q̃ surrexit simõ loco fratris sui iona
thae: et q̃ omnis ut esset cũ eo preliumꝫ
misit ad eũ legatos: dicẽs. Pro argẽ
to q̃ debebat frater tuꝰ ionathas in
rõne regis ppt negocia q̃ habuit: dett
numus eum. Et nunc mitte argẽti ta
lenta centum: et duos filios eius obsi
des: vt nõ dimissus fugiat a nobis: et
remittemus eum. et cognouit simon
quia cum dolo loqueret secum. Iusit
tamẽ dari argentum et puerꝰ: ne in
micitiã magnã sumeret ad ppl'm israel:
dicẽs: quia nõ misit et argentum et
pueros: propterea perit. et misit pue
ros et centum talenta: et mẽtitus est
nõ dimisit ionathan. et post hec venit
triphon intra regionem vt cõtereret
eam: et gyrauit p viam q̃ ducit ador
et simon et castra eius ambulabant in
omnẽ locum quocũq; ibant. Qui aũt
in arce erant: miserunt ad triphonem
legatos: vt festinaret venire per deser
tum et mitteret illis alimonias. et pa
rauit triphon oẽm equitatũ vt veniret
illa nocte. Erat em̃ nix multa valde: &
nõ venit I galaaditim: et cuꝫ appropi
quasset bascama occidit ionathan et
filios eius. et conuertit triphon et
abiit in terrã suam. et misit simon: et
accepit ossa ionathe fratris sui: et sepe
liuit ea in modin ciuitate patrũ eiꝰ. &
planxerũt eũ omes israel plãctu magno
et luxerũt eum dies multos. et edifi
cauit simon sup sepulchrũ pris sui: et
fratrũ suorũ edificium altum visu la
pide polito retro & ante et statuit septẽ
pyramidas: vnã contra vnã pris et mtis
et ortuos: fratribꝫ: et his circũposuit
columnas magnas: et sup columnas arma
ad mẽtoriã eternã: iuxta arma naves
sculptas: q̃ viderent ab omnibus navi
gantibus mare. Hoc est sepulchrum

quod fecit in modiu ꝓ; in hunc die.
Triphon autē cū iter faceret cū ātio
cho reiſe adole centulo occidit eū
et regnauit in loco eius. Et ſpoliauit ſibi
diadema eius: fecit plagā magnā in
terra: & edificauit ſymon ꝓſidia iudee:
munitis ea turribus excelſis et muris
magnis et portis et ſeriis: et poſuit an
nona in munitionib⁹. Et elegit ſymon
viros: et miſit ad demetriū regē vt fa
ceret remiſſionē regioni: q; act⁹ oēs
triphonis p eripticnē fuerant geſti.
Et demetriⁿ rex ad ꝑba iſta rſpdit ei:
et ſcriplit epiſtolā tale. Rex demetri⁹
ſymoni ſummo ſacerdoti et amico re
gū et ſeniorib⁹ & gentī iudeoꝝ ſaluta.
Coronā auream & baſen quam miſiſti
ſuſcepimⁿ: et paratſumⁿ facere vobiſcū
pacē magna & ſcribere ꝓpoſitis regis
remittere eoꝝ q; indulſimⁿ. Quecūq;
enī cōſtituimus vobis cōſtant. Mun
tiones quas edificaſtis vobis ſint. Re
mittimⁿ quoq; ignorantias & peccātoſq;
in hodiernū diēm coronā quā debeba
tis. Et ſi qd aliū erat tributarius i bte
ruſalē iā nō ſit tributarius: ſi q; eroꝝ
bis apti ſunt ꝑſcribi iter nos: ꝑſcri
bant: & ſit iter nos pax. Anno centeſimo
ſeptuageſimo: ablatus eſt iugū gē
tis iſrl. Et cepit ꝓpls iſrl ſcribere
in tabulis et geſtis publicis: anno pri
mo ſub ſermone ſummo ſacerdote ma
gno duce et principe iudeoꝝ. In dieb⁹
illis applicuit ſymon ad gazā: et circū
dedit eā: & ſtatuit et fecit machinas et
applicuit ad ciuitatē: et pculſit turrē
vnā: et ꝓprehēdit eā. & cruperāt erāt
intra machinā et ciuitatē: ⁊ fact⁹ ē mo
tus magnⁿ in ciuitate: et aſcendēt q̄
erāt i ciuitate cū ſpoliis ⁊ filius ſupa
mur: ⁊ ſtetiſs tunicis ſuis: et clamauerūt
voce magna poſtulantes a ſimone de
tras ſibi dari: et dixerūt. Nō nos red
das ꝓm malitias noſtras: ſz ꝓm mlas
tuas et ſeruitem⁹ tibi. et fler⁹ ſymō nō
debellauit eos: eiecit eos de ciuitate
et emundauit edes i q̄b⁹ fuerāt ſimu
lacra: et ſic iraut i eā cū hymnis bñ
dicēs dñm: et eiecta abica oī immundi
tia collocauit i ea viros q̄ legem face
rēt: munuit eāt fecit ſibi hītationē
Qui aūt erāt i arce hierl⁹ ꝓhibebāt
egredi et ingredi regionē: et emere ac
vēdere: et ualde ualde. ⁊ multi ex eis
fame perierūt. et clamauerūt ad ſymo
nē vt dextras accipent: ⁊ dedit illis.
et eiecit eos: et mundauit arcē a cō
taminationib⁹. et intrauerūt in eā ter
tia et vicesima die ſecūdi mēſis: anno
centeſimo ſeptuageſimo primo cū ar
de et ramis palmarū et cytharis: et
et cymbalis et nablis et hymnis: eū
cis: q; pertⁿ eſt lumen magnⁿ in iſr.
et ꝑſtituit vt olb⁹ annis agerent die
bi cū letitia: et munuit mōte templi
erat ſecū arcē: et munuit ibi ſpē q̄
eo erāt. et vidit ſimō iohānē filū ſuū
q; fort⁹ filū viri erāt: et poſuit eū ducē
vtuſq; munuerūt ⁊ hītauit i ea. ⁊ gaudio
CC.G. Rex demetriⁿ abuſe i media ar
prehenda ſibi auxilia: et cepit pcul
i cuſtodia. de ſubtilitate et potentia
ſimonis regis iuda de multitudine et
eius: illis rebus renouauit amicitiam
ter romanos et iudeos: et ſcripſit ſy
mone quā i tabulis ereis ſcripſerant
iudei p titulo gloriē ⁊ laude fratris
ſimonis filii matathie. Cap.

Anno centeſimo ſeptuageſi
moſcdo congregauit rex de
metriⁿ exercitū ſuū ⁊ abiit
in media ad ꝓprehenda ſibi
auxilia: vt expugnaret tri
phonē. Et audiuit ar. Lacedo rex ꝑſidiæ
medie: q; ꝑtranſiit demetriⁿ fines ſua
et miſit vnū de principib⁹ ſuis vt ꝓpre
henderet eū: ꝓinquit et adduceret eū ad
ſe. et abiit et peuſſit caſtra demetrii
ꝓhendit eū: et duxit eū ad ariadē
poſuit eū i cuſtodia. et fluit ols terra
iuda olb⁹ diēb⁹ ſymonis: et q̄ſuit be
na gēs ſua: et placuit illis prās eos
et gl̄ia eⁿ olb⁹ diēb⁹. Et cū ol glori
ſua accepit toppē i portu: et fecit la
trotēſi in insulis maris. Et dilatauit
fines gentis ſue: et obtinuit regionē
Et ꝓgregauit captiuitatē multā: et
minat⁹ eſt gazare ⁊ bethſure ⁊ arcē
abſtulit ſmundicias et carē nō erat
q̄ reſiſteret ei. Et ſeruiebat ei cū pace
ſua cū pacē: et terra iuda dabat fru
ctus ſuos: et ligna campoꝝ fructus ſui
Seniores i platea ſedebāt omes: et
bonis terre tractabāt et iuuenes ſu
bāt ſe gloriam et ſtolas belli. et ciuita
tib⁹ erbuebat alimonias: et confirma
bat eas vt eſſent paſa munitiōis que
uſq; nolatū eſt nomē glie eⁿ vſq; ad
extremū terre. Fecit pacē ſup terram
et letat⁹ eſt iſrael letitia magna: et ſe
dit vnuſq;q; ſub vita ſua: ⁊ ſub ficu
nea ſua: nō erat q̄ eos terreret. Dſci
cit impugnās eos ſup terrā: et reges cō
triti ſunt in dieb⁹ illis. Et confirma
uit oēs humiles populi ſui: et legē
q̄ſiuit: et abſtulit oēm iniquū ⁊ mā

gnā q̄ fecerāt: ⁊ multiplicauit ſanctua
rium. Et audita eſt romē: q; defun
ctus eſt ionathas et vſq; in ſpartas
tanta cōtriſtati ſunt valde. Et audie
rant autē q̄ ſymon frater eius factus eſt
ſummⁿ ſacerdos loco eⁿ: et ipſe obtin
uerat oēm regionē et ciuitates in eis
ſup erāt ad eos tabulas creas: vt re
nouarēt amicitias et ſocietatē quā fe
cerant cū iuda ⁊ cum ionatha fratrib⁹
eius. Et lecte ſunt in ſpectu eccle in
piralē. Et hoc erēplū epiſtolarum
quas ſpartiate miſerunt ſpartanorū
principes et ciuitates: ſymoni ſacerdo
ti magno et ſeniorib⁹ et ſacerdotib⁹ et
reliquo ꝓplo iudeoꝝ fratrib⁹ ſaluteꝝ.
legati qui miſi ſunt ad ꝓplm noſtrum
nuntiauerūt nobis de veſtra gloria et
honore ⁊ letati ſunt gauiſi ſumus in in
tentu eorū. Et ſcripſimus que ab eis
erant dicta in cōſilio ꝓplī ſic. Numen
nius anthiochi et antipater iaſonis fi
lii legati iudeorū venerūt ad nos re
nouātes nobiſcū amicitiā priſtinā. Et
placuit ꝓplo accipere viros gloriōſos et
ponere ꝑcepiſſe ſermonē eorū i ſegre
gi populi libris vt ſit ad memoriam
populo ſpartiatū. Erēplū autē horū
ſcripſimus ſymoni magno ſacerdoti.
poſt hec autē miſit ſymon numenium
romā habētē clypeum aureū magnum
pondo minarū mille: ad ſtatuēdā cum
eis ſocietatē. Cū audiſſet ꝓplus ro
manⁿ ſmōes illos dixerūt. Quā gratiā
agamus reddem⁹ ſymoni et filiis eⁿ⁹.
Restituit enī ei fratres ſuos: et expu
gnauit inimicos iſrl ab eis ⁊ ſtatuerūt
libertatē: et deſcripſerūt in tabulis
eius: ⁊ poſuerūt i titulis i mōte ſyō.
Et hoc erēplū ſcripture. Octauade
cima die mēſis ebul anno cēteſimo ſe
ptuageſimo ſeḋo anno tertio ſub ſymo
ne ſacerdote magno i aſſaremel in cō
cilio magno ſacerdotū ⁊ ꝓpli et prin
cipes gētis et ſeniorū regiōis nota
facta ſunt hec. Quēm frequēter facta ſunt
ſua in regione nſa. Symon autē ma
cabeus filⁿ et filius iarib: ⁊ fratres eⁿ
dederūt ſe periculo: et reſtiterūt aduer
ſarios gētis ſue vt ſtarēt ſcā ipſorum
et fecerūt gloria magna gloriſicauerunt
gē ſuam: et congregauit ionathas gē
ſuam et factus eſt illis ſacerdos ma
gnus: et appoſitⁿ ē ad populū ſuum.
et uolauerūt inimici eoꝝ calcare ſcā: ⁊
mittere regionē ipſorum et extēdere
manū ſancta ſanctorū. Tunc reſtitit
ſymon et pugnauit ꝓ gētē ſuā: et cro
ganit pecunias multas: ⁊ armauit vi
ros virtutis gētis ſue et dedit illis ſti
pēdia: et munuit ciuitates iudee et be
thſuram q̄ erat in finibus iudee vbi
erant arma hoſtiū antea: ⁊ poſuit illic
ꝑſidium viros iudeos: et toppen munu
uit q̄ erat ad mare et gazam que eſt in
finibus azotiōn qua hoſtes antea ha
bitabant: et collocauit illic iudeos: et
q̄cūq; apta erant ad correptionē eo
rum poſuit in eis: et vidit populⁿ acti
ſymonis: et gloriaꝝ quam cogitabat fa
cere gēti ſuē: et poſuerūt eū ducē ſu
um et principē ſacerdotem eo q̄ ipſe fe
cerit hec oīa et iuſtitiam et fidē quā cō
ſeruauit gēti ſue: et exquiſiuit omni
modo exaltare populum ſuū. et in die
bus eius proſperatum eſt in manibus
eius: vt toleretur gentes de regione
ipſorum: et q̄ in ciuitate dauid erāt in
hierlm in arce: de qua procedebāt ⁊ con
taminabant omnia q̄ in circuitu ſctōꝝ
ſunt: et inferebāt plagā magnam caſtri
tati. et collocauit i eaviros iudeos ad
tutamēdum regionē ⁊ ciuitatis: et erat
tauit muros in hierusalē: et rex deme
trius ſtatuit illuꝝ ſummū ſacerdotiū.
Scēm hec fecit cum amicū ſuū: et glo
rificauit euꝝ gl̄ia magna: ⁊ audiuit eūm
q̄ appellati ſunt iudei a romanis amī
ci ⁊ ſocii et fratres: ⁊ q; ſuccepiſſt le
gatos ſymonis gloriōſe: quia iudei et
ſacerdotes eorū conſenſerunt eum eſſe
ducē ſuū et ſummū ſacerdotē in eter
num: donec ſurgat ꝓpheta fidelis: vt
ſit ſup eos dux et vt cura eſſet illi vt o
ſanctis: et vt cōſtitueret ꝓpoſitos ſup
opa eorum: ⁊ ſup regionē: et ſup arma
et ſup ꝑſidia: et cura ſit illi de ſanctis:
et vt mandaḋ ab olb⁹: et ſcribant i nole
eius oēs ꝑſcriptiones in regione: et vt
opiaḋ purpura et aurū: ne liceat vlli
ex populo et ex ſacerdotib⁹ irritū fa
cere aliquid horū: et contradicere bis
que ab eis dicunt: aut cōuocare conuen
tū in regione ſine ipſo: veſtiri purpu
ra: et fibula aurea. Qui autē fecerit
extra hec aut irritū fecerit aliq̄d ho
rum: reus erit: et cōplacuit oī populo
ſtatuere ſymonē: ⁊ facere ſmꝗba ista:
et ſuſcepit ſymon ⁊ placuit ei vt ſum
ma ſacerdotio fungerēt: ⁊ eſſe dux et
princeps gētis iudeoꝝ et ſacerdotuꝝ: ⁊
p eſſe: et olbus ⁊ ſcripturam iſtam dire
runt ponere in tabulis ereis: et pone
re eas in peribolo ſcōrū in loco cele
bri: exemplum autē eorum ponere in
erario: vt habebat ſymon et filij eius.

CC.S. Antiochꝰ demetrij filꝰ accepit
regnũ paternũ ⁊ scripsit epistas iudeis
persecutus ē Antiochꝰ triphonē ⁊ cetera
rescripta romanorꝫ de pace ⁊ symōi mi
sit symon l auxiliũ antiocho et voluit
accipere mittit antiochꝰ cēdebeũ du
cem ad debellandum iudeũ: et ipse per
sequit triphonē. Cap. xv.

E

Et misit rex Antiochꝰ fi
lij demetrij epistas ab
insulamar symonis sa
cerdoti: principi gentis
iudeorꝫ: universe gēti
⁊ erāt ptinētes hunc
modũ. Rex Antiochꝰ sy
mōni sacerdoti magno: et gēti iudeorũ
salutē. Quēm ✠ quē pestilētes obtinue
rūt regnũ patris nr̃i: volo autē vēdica
re p regionē: et liberare eos q̃ corrupe
rūt regionē nr̃am: q̃ desolauerūt ciui
tates multas in regno meo. Nunc ergo
statuo tibi ea oblationes quas mi
serūt tibi ami me oes reges: ⁊ quecūq;
alia dona remiserūt tibi: et permitto tibi
facere pcussurã ppriũ numismatis l re
gione tua. Hierusalē aūt sanctem esse
et liberā: et ola arma q̃ fabricata sunt:
et munitiones q̃ cōstruxisti q̃ tenes maneāt
tibi. Et oē debitũ regis: et q̃ futura sunt
regi: et hoc et in totum tēpus remittunt
tibi. Ciuitates autē obtinuerūt regnũ nr̃m
glorificabimꝰ te et gētē tuã et tēplum
gloriosum magna tua et manifestet gloria
tua in universa terra. Anno centesimo
septuagesimo quarto cecidit antiochus
in terra patrũ suorũ: et ceciderūt ad eũ
oes exercitꝰ: ita vt paucis relictis essent
cũ triphone. Et insecutꝰ est eos antio
chus rex: venit in dorum fugiēs p mari
timã. Scribebat ergo q congregata sunt
mala in eis: reliquit cum exercitꝰ. Et
applicuit antiochꝰ sup dorã cum centũ
viginti milibꝰ virorũ belligeratorũ: et
octo milibꝰ equitũ. Et circuiuit ciuita
tem: ⁊ naues a mari accesserūt: et vexa
bant ciuitatẽ a terra ⁊ mari ⁊ neminẽ
sinebāt ingredi vel egredi. Venit autē
nuntiꝰ: q̃ eũ eo fuerant ab vrbe ro
ma habētes epistas regibꝰ ⁊ regionibꝰ
scriptas l quibꝰ ptinebant hec. Lucꝰ
cōsul romanorũ: ptolomeo regi salutẽ.
Legati iudeorũ venerunt ad nos amici
nr̃i renouātes pristinã amicitiã et so
cietatẽ: missi a symone principe sacerdo
tum ⁊ ppl̃o iudeorũ. Attulerūt autē et
clypeum aureũ minas mille. placet
tacq; nobis scribere regibus et regi
bus: vt nõ inferāt illis molestiam: qui
pugnāt eos et ciuitates eorũ: et regiones
eorũ: et vt nõ ferant auxilũ pugnan
tibus aduersus eos. Visum aūt nobis
accipere ab eis clypeũ. Si q̃ ergo
pestilētes fugerunt de regione ipsorũ
adpos: tradite eos symoni principi sa
cerdoti: vt vindicet in eos sec̃ legẽ sua.
Hec eadē scriptura sunt demetrio et
attalo et arabo ⁊ arsaci: et in cēs ⁊
gionēs samsame et spartanis ⁊ delo
mido et sidoni ⁊ carie ⁊ samos ⁊ pam
philia ⁊ lycia et alicarnasso ⁊ rhodis: et
lidae: et choo et side ⁊ arado ⁊ gortina
et gnidis ⁊ cypris et cyrenē. Et ipsis de
eorũ scripserunt symoni principi sacer
dotũ et ppl̃o iudeorũ. Antiochus aut
rex applicuit castra in dorum secũ ad
mouēs et semp manus et machinas fa
ciēs: et cōclusit triphonē ne pediretur
milit ad eum symon duo militares
electos in auxilũ et argētũ et aurum
et vasa copiosa: et noluit ea accipere
sed rupit ola que pactꝰ est cũ eo: et
alienauit se ab eo. Et misit ad eum
athenobiꝰ vnus de amicis suis vt tra
ctaret cũ ipso: dicēs. Vos tenetis Ioppen et gazarã et arcem q̃ est in hierusa
lem ciuitates regni meũ: fines earũ pedi
stis et fecistis plagã magnã in terra
et obtinuistis p loca multa l regno meo
Hũc ergo tradite ciuitates quas occu
pastis: et tributa locorũ q̃ obtinuistis
extra fines iudee. Si autem non: date pe
nis quingēta talenta argēti: et ma
minis q̃ ꝛ exterminastis: ⁊ tributum
ciuitatũ alia talēta quingēta. Si autē
non: venietis ⁊ expugnabimꝰ vos. Et venit
athenobiꝰ amicus regis in hierusalem
vidit gloriam symonis et claritatem
auro et argēto: et apparatũ copiosum
et obstupuit: et retulit ei verba regis.
Et rndit ei symon et dixit ei. Neq; alie
nã terrã sumpsimꝰ: neq; alienã tenemus
nisi hereditatẽ patrũ nr̃orũ q̃ aliquo tẽp
iniuste ab inimicis nostris aliquo tẽp
possessa est. Nos vero tẽs habētes ve
dicamꝰ hereditatẽ patrũ nr̃orũ. Ioppe
⁊ gazera q̃ erat in ciuitate ipsi facie
bant l ppl̃o plagã magnã ⁊ in regione
nr̃a horũ damꝰ talēta centũ. Et nõ ri
dit ei athenobiꝰ verbũ. Reuersus aut
cum ira ad regẽ renuntiauit ei vba istũ
et gloriam symonis ⁊ vniuersa q̃ vidit
et iratus est rex ira magna. Triphon
autē fugit naui in orthosiada. Et scri

Ad Ptolomeũ.

Ad Ptolomeũ.

B

C

D

psit rex cendebeũ ducẽ maritimũ:
et exercitũ peditũ et equitũ dedit illi
Et mandauit illi mouere castra contra
ꝛa iudeam: et mandauit et edificare ce
dronem: et obstruere portas ciuitatis: et
debellare ppl̃m. Rex autē pseq̃batur
triphonē: et peruenit cendebeus iamni
am: et cepit irritare plebē et pcuiere
iudeam: et capiuare ppl̃m et interficere
et edificare cedronē: et collocauit illic
equites et exercitum: vt egressi pambula
rent viam iudee sicut cōstituit ei rex.
CC.S. Duos filios misit symō ad de
bellandum cēdebeum ducēq; iudas fi
lius symonis vulneratꝰ est: occidit sy
monis filius suus in pulmo: iohanes
filius symonis succedit patri suo l pri
cipatu sacerdotum. Cap. xvi.

Ascendit iohannes de gazaris:
et nuntiauit symoni patri suo q̃
fecit cendebeus in ppulo ipsorum. Et
vocauit symon duos filios suos senio
res iudas et iohannem et ait illis.
ego et fratres mei et domꝰ patris mei
expugnauimus hostes israel ab adole
scentia vsq; in hunc diem: et prosperatũ
est manibus nostris liberare israel
aliquotiẽs. Nunc autem senuimus sed esto
te meo et fratris mei: et egressi pugna
te pro gente nostra. Auxilium vero de
de vobis cum sit. et elegit de regione
viginti milia virorum belligeratorum
et equites: et profecti sunt ad cendebeum
et dormierunt in modin. et surrexerunt mane: et abierunt in campum.
ecce exercitus copiosus in obuiam
eis peditum et equitum: et fluuius
erat inter medium ipsorũ: et ad
mouit castra cōtra facie eorum ipse et
populus eius: et vidit ppl̃m trepidantẽ
ad transire ādum torrentem et trāsire
runt primꝰ: et viderunt eum viri: et trā
serunt post eos. et diuisit ppl̃m et equi
tes in medio peditum. erat aūt eq̃tatus
aduersarioꝝ copiosus nimis. et ecclamauerūt sacris tubis: et fugam con
versus est cendebeus et castra eius: et
ceciderunt ex eis multi vulnerati: resi
dit aūt in munitione fugerunt. Tunc
vulneratus est iudas frater iohanis.
Iohanes autē insecutꝰ est eos donec
venit cedronē quē edificauit: et fugerunt
vsq; ad turres q̃ erant in agris
azoti: et succendit eas igni. et ceciderūt
ex illis duo milia virorum: et reuersus
est in iudeam in pace: et ptolomeus filius
abobi cōstitutus erat super campum
iericho: et habebat argentum ⁊ au
rum multum. erat enim gener summi
sacerdotis: et exaltatus est cor eius ⁊ po
lebat obtinere regnum: et cogitabat
delere aduersum simonem et filios eius vt
tolleret eos. Simō aūt ambulans ci
uitates q̃ erat in regione iudee: et sol
licitudinem gerēs earũ: descēdit in hie
richo ipse et matathias filꝰ eius et iudas
anno centesimo septuagesimo: mense
undecimo. Hic est mēsis sabath. Et suscepit eos filꝰ abobi in munitiũculã q̃
vocat dochi cui nolo quam edificauit: ⁊
fecit eis pulchrũ magnũ: et abscondit il
licet eos. et cũ inebriatꝰ esset simō et filij
eius surrexerunt molentes cum suis: et
sumpserūt arma sua: et irruerūt in cōuiuium: et occiderūt eũ et duos filios eius
et quosdã pueros eius. et fecit deceptionem magnã l israel: reddidit mala p bo
nis. Et scripsit hec ptolomeus et misit
regi vt mitteret ei exercitũ in auxilium
et traderet ei regionem ⁊ ciuitates eorum
et tributa: et alios misit in gazarã vol
lere iohanem: et tribunis misit epistas vt
dederet ad se: et daret eis argētũ ⁊ aurum
et dona. et alios misit occupare hierusalem
et mōtem tēpli. et ecce currebant quidam nuntiauit iohani l gazara q: perierunt patres eius
et fratres eius: et q: misit te vt interficeret. Et audiuit aūt vehemēter expauitque ppter hoc
dixit vos q̃ penetrāt ādere eum: occidit
eos. Cognouit etiam q: quærebant eum vt
re: et cetera sermonum iohanis: et bello
rum et vt bonarũ virtutũ q̃ fortiter gessit: et edificii murorum q̃s extruxit re
rũ gestarum eius: ecce hec scripta sunt l
libro dierũ sacerdotũ eius: et q̃ factꝰ est
princeps sacerdotũ post patrem suum.
CC. Explicit liber primus machabeorum.

Silla rosmanus.

Belli solisie.

Belli mitridatici.

Belli cilicie.

Belli creticum.

Iulius cesar.

Pompeius magnus.

Marcus.

Tullius Cicero.

CC. Incipit secus liber Machabeorum.
CC.S. Iudeis in egypto dicunt indeci
qui sunt hierosolymis salutem: q̃ an
tiochus occisus est in templo nanee ⁊
qui cum eo erant: de igne sacrificii abs
condito in puteo: oratio neemie talis
erat: q̃ regi persarum manifestum fa
ctum est miraculum mutatis ignis
et aque et ceauerso. Cap. m. i.

Fratribus qui sunt per
egyptum iudeis salutẽ
dicunt fratres q̃ sunt
in hierosolymis iudeis
et qui in regione iudee
et pacem bonam. Si fuis
ciatvobis deus ⁊ memi
nerit testamenti sui quod locutꝰ est ad
abraam ⁊ isaac et iacob seruorũ suorũ

A

B

C

D

Adeliû: et det vobis cor olb⁹ vt colatis
eû: et faciat ei⁹ volûtatê corde magno
et aio volenti. Adapiat cor vr̃m i lege
sua: et in pceptis suis: et faciat pacê. et
audiat orones vr̃as: et reconciliet vo-
bis: nec vos deserat i tpe malo. et nûc
hic sum⁹ orantes p vobis. Regnâte de
metrio âno cêtesimo sexagesimonono
nos iudei scripsim⁹ vobis in tribula
tione et ipetu q̃ supuenit nobis i istis
annis: et q̃ recessit iason a scta tra et a
regno. Portâ succêderût et effuderunt
sanguinê inocentê. Et orauim⁹ ad dñz
et exauditi sum⁹: et obtulim⁹ sacrificiû
et similaginê et accêdim⁹ lucernas et p-
C. decêbr. posuim⁹ panes. et nûc freqntate dies
scenophegie mêsis casleu. Anno cêtesi
mooctogesimooctauo ppl's q̃ est hie-
rosolymis et i iudea senatusq̃ et iudas
aristobolo magro ptolomei regis q̃ ê
de gñe christoz sacerdotû: et his q̃ in
egypto sût iudeis salutê et sanitatê.
De magnis picul's deo liberati magni
fice gras agim⁹ ipsi: vtpote q̃ aduers⁹
talê regê dimicauim⁹. Ipse eñ ebulli
re fecit de psyde eos q̃ pugnauerût con
tra nos: et sctâm ciuitatê. Nâ cû i psi
de esset dux ipe: et cû ipo imêsus exer-
citus cecidit in têplo nanee cõsilio de
Als ✠ eo cept⁹ sacerdotû nanee. Etenî cum ✠ es
hibeatur⁹ erat venit ad locû antioch⁹ et
amici eius vt acciperet pecunias mul
tas dotis noie. Cûq̃ pposuissent eas
sacerdotes nanee: et ipse cû paucis in
D gressus esset intra âbitû phani clause
rût têplû. Cû aût intrasset âtioch⁹ ap-
tocq̃ occlso aditu têpli mittêtes lapi
des pcusserût ducê: et eos q̃ cû eis erât
et diuiserût mêbratim: et capitib⁹ âpu
tatis foras piecerût. Per oia bñdict⁹
C. decêbr. deus q̃ tradidit impios. Facturi igitur
qnta et vicesima die mêsis casleu puri-
ficationê têpli necessariû duxim⁹ si-
gnificare vobis vt et vos quoq̃ aga-
tis diê scenophegie et diê ignis q̃ da-
tus est qñ neemias edificato têplo et
X. q. x. c. si altari obtulit sacrificia. Nâ cû i psidê
cut eunu- ducerent pres nr̃i: sacerdotes q̃ tunc
chus. de cultores dei erant/ acceptû ignê de al-
eccle. mis tari occulte abscõderunt in valle vbi
sa. c. si. erat pute⁹ alt⁹ et siccus et ieo cõtutati
E sunt eû ita vt olb⁹ ignot⁹ esset locus
Cû aût pterissent anni mlti: et placuit
deo vt mitteret neemias a rege persi
dis: nepotes sacerdotû illoz q̃ abscon
derât misit ad reqrendû ignê: et sicut
narrauerunt nobis non iuenerût ignê
sed aquã crassam. Et iussit eos hauri-
re et afferre sibi et sacrificia q̃ ipsa
erant iussit sacerdos neemias asgi
ipsa aqua et ligna et q̃ erant supposita
Utq̃ hoc factum est et têp⁹ affuit quo
sol refulsit: qui prius erat in nubilo: et
accensus est ignis magnus ita vt oes
mirarentur. Orationê autê faciebât oes
sacerdotes dû cõsummarent sacrificiû
ionathe inchoante: ceteris autê respõdê-
tib⁹. Et neemie erat oro hunc habens
modû. Dñe de⁹ olm creator: terribilis
fortis iust⁹ et misericors q̃ sol⁹ es bo-
nus rex sol⁹ prestâs: sol⁹ iust⁹ et omnipo-
tens et etern⁹: q̃ liberas israel de omni
malo: q̃ fecisti pres electos: et sctifica-
sti eos: accipe sacrificium p vniuerso
pplo tuo israel: et custodi partê tuâ et
sctifica. Cõgrega dispsionê nostrâ: libe-
ra eos qui seruiût gêtib⁹ et cõtêptos
et abominatos respice vt sciât gentes
q: tu es deus nr̃. Afflige oppmentes
nos: et cõtumeliam facientes in supbia
Constitue pplm tuû in loco scto tuo
sicut dixit moyses. Sacerdotes autem
psallebât hymnos vsq̃quo cõsumptû
esset sacrificiû. Cû autê cõsumptû esset
sacrificiuz: ex residua aq̃ neemias iussit
sit lapides maiores pfundi. Qd vt fa-
ctû est ex eis flâma accêsa est sed eo lu-
mine qd refulsit ab altari cõsumpta é.
Ut vo manifestata ê res renûciatû est
regi psarû q in illo l quo ignê abscõ-
derât hi q̃ translati fuerât sacerdotes
aqua apparuit de qua neemias et q̃ cû
eo erât purificauerût sacrificia. Consi-
derât autê rex et rem diligenter exami-
nans: fecit ei templû vt probaret quod
factû erat: et cû pbasset sacerdotib⁹ do-
nauit mlta bona et alia atq̃ alia mune-
ra: et accipiês manu sua tribuebat eis.
Appellauit autem neemias hûc locum
nephtar: qd interptatur purificatio. Vo-
catur autem apud plures nephi.

C. C. S. Ubi archa et altare inclusa sunt
in monte a hieremia ppheta: de q̃bus
libris iasonis in vnû redactis. Cpm. ii.

Inuenit aût in descriptionib⁹ hie-
remie pphete q iussit eos ignem
accipere q̃ trâsmigrabant vt significa-
tum est: et vt mâdauit trâsmigratis. Et
dedit illis legê ne obliuiscerent pre-
pta dñi: et vt nõ exerrarêt mentib⁹ vi-
dêtes simulachra aurea et argentea et
ornamêta eoz. Et alia huiuscemodi di-
cês: hortabat ne legê amouerêt a cor-
de suo. Erat aût in ipsa scriptura qualiter
tabernaculuz et arcâ iussit ppheta diui-
no respõso ad se facto comitari secum

[illegible]q̃ exiuit i mõtê: in quo moyses
[illegible] vidit dei hereditatem. Et ve
[illegible] ibi hieremias inuenit locuz spe
[illegible] tabernaculuz et arcâ et altare
[illegible] intulit illuc et ostiuz obstruxit. et
[illegible] quidâ simul qui seqbantur vt
[illegible] sibi locû et nõ potuerût inuenire
[illegible] autê cognouit hieremias culpâs il
[illegible] ignotus erit loc⁹ donec cõgre
[illegible] congregatione ppl's: et ppici⁹ fiat
[illegible] et tunc dñs ostêdet hec: et apparebit
[illegible] dñi: et nubes erit sicut et moy
[illegible] manifestabat: et sicut cuz salomõ pe
[illegible] locus sanctificaret magno deo ma
[illegible] bat hec. Magnifice etenî sapien
[illegible] et vt sapiêtiâ habês ob-
[illegible] sacrificium dedicationis et con-
[illegible] templi. Sicut et moyses
[illegible] ad dñm et descêdit ignis de ce-
[illegible] cõsumpsit holocaustum: sic et salo
[illegible] orauit et descêdit ignis de celo:
[illegible] cõsumpsit holocaustuz. Et dixit moy
[illegible] q nõ sit comestû qd erat p pctõ
cõsumptum est. Silr et salomon octo
[illegible] celebrauit dedicationê. Inferebâ-
[illegible] autê i descriptionib⁹ et cõmêtariis
[illegible] hec eadê: et qliter cõstruês bi-
[illegible] cõgregauit de regionib⁹ li-
[illegible] et pphetaruz et dd et eplas regû
[illegible] donariis. Silr autê iudas ea q̃ di-
[illegible] p bellû qd nobis acciderat cõ-
[illegible] oia: et sunt apd nos. Si g̃ de-
[illegible] hec mittite qui pferât vobis
[illegible] itaq̃ purificationê scripsimus
[illegible] Bene ergo facietis si egeritis hos
[illegible] De⁹ autê qui liberauit pplm suû
[illegible] hereditatê olb⁹: et regnuz
[illegible] sacerdotium et sctificationê sicut p-
[illegible] lege: speram⁹ q cito nr̃i miserebitur
[illegible] cõgregabit de sub celo in locum
[illegible]. Eripuit enim nos de magnis
[illegible] et locum purgauit. De iuda
[illegible] machabeo et fratrib⁹ ei⁹: et de têpli
[illegible] magni purificatiõe et de are dedi-
[illegible]: et de pliis q̃ ptinêt ad an-
[illegible] nobilê et filiuz ei⁹ eupatorê et
[illegible] illuminationib⁹ q̃ de celo facte sunt
[illegible] q̃ p iudeis fortiter fecerunt: ita
[illegible] regionê cû pauci essent vi
[illegible] et barbarâ multitudinê fuga-
[illegible] famosissimû i toto orbe têpluz
[illegible] et ciuitatê liberarêt: et
[illegible] q̃ abolite erant restituerent dño
[illegible] tranquilitate p picio facto illis.
[illegible] ab iasone cyreneo quinq̃ libris
[illegible] têtauimus nos vno volumi-
[illegible] breuiare. Considerantes enim multi-
[illegible] librorum et difficultatê volê-
tibus aggredi narratiões historiaruz
ppter multitudinê rerû curauim⁹ vo
lentib⁹ quidê legere: esset animi ob-
lectatio: studiosis vo vt facile possint
memorie cõmêdare omnib⁹ aût legen
tibus vtilitas cõferat. Et nobis quidê
ipsis q̃ hoc opus breuiâdi causa susce-
pimus nõ facilê laborê: immo vo ne-
gociû plenû vigiliaz et sudoris assum
psimus. Sicut hi q̃ preparât conuiuiû: et
querût alioz volûtati parere ppt mul
torû grãm libenter laborê sustinemus
veritatê quidê de singulis auctoribus
cõcedêtes: ipsi aût sm datâ formâ bre
uitati studêtes. Sicut eñ noue dom⁹
architecto de vniuersa structura curâ-
B dû est: ei vero qui pingere curat q̃ apta
sunt adornatum exquirenda sunt: ita
estimâdû est et in nobis. Etenî intelle-
ctû colligere et ordinare smonê et cu
riosius partes singulas q̃sq̃ disqrere
historie cõgruit auctori: breuitatê vo
dictionis sectari et executiões rerum
vitare breuitati concedendû est. Hinc
ergo narrationem incipiemus de pre-
fatione tantû dixisse sufficiat. Stultû
etenî est ante historiam effluere: i ipsa
autem historia succingi.

C. C. S. Prodidit simõ dona têpli dei.
Mittit heliodor⁹ vt ea auferret: sacer
dotes et ppl's depcabât dñz vt deposita
custodiant: heliodor⁹ volês spoliare têplû
corrept⁹ est: liberat a plaga p sacri
ficiû oblatû. Cpm. iii.

Igitur cû scta ciuitas habitaret
in oi pace leges etiâ adhuc opti- A
me custodirent ppt onie põtificis di-
spositionê et pietatê: et alos odio hñtes
mala: fiebat vt et ipsi reges et pncipes
locû summo honore dignû ducerêt et
têplû maximis munerib⁹ illustrarent:
ita vt seleuc⁹ asie rex de redditib⁹ suis
prestaret oês sumpt⁹ ad ministeriû sa-
crificioz ptinêtes. Simõ aût de tribu
beniamin ppsit⁹ têpli cõstitut⁹ cõtê-
debat obsistête sibi pncipe sacerdotuz
iniquû aliqd i ciuitate moliri. Sz cum
vincere oniâ nõ posset: venit ad apol-
loniû tharse filiuz: q̃ illo tpe erat dux
celesyrie: et phenicis: et nûciauit ei pecu
niis inumerabilib⁹ plenû eê erarium
hierosolymis et cõmunes copias i mê-
sas esse: q̃ nõ pertinêt ad rõnê sacrifi-
B ciorû: esse autê possibile sub potestate
regis cadere vniuersa. Cûq̃ retulisset
ad regê apolloni⁹ de pecuniis que de-
late erant ille accitû heliodorû q̃ erat
sup negocia eius misit cû mâdatis vt

predictā pecuniā transportaret. Statimq; heliodorꝰ iter est aggressus: specie q̃dē q̃si p celeiprāā et phenicē ciuitates esset peragraturꝰ. Cū autē regio ppositū pfecturꝰ. Sed cū pnisset hierosolymā ⁊ benigne a summo sacerdote in ciuitate esset exceptꝰ narrauit de dato iudicio pecuniarū et eius rei gratia adesse aperuit. Interrogabant autē sipere hec ita essent. Sic summꝰ sacerdos ostēdit depolita esse hec et ciuilia viduarū et pupillorū: q̃dā vero esse bircani tobiciri valde eminētis: in his q̃ deuiserat ipius simōis pniersa autē argēti talēta esse q̃drīgēta et auri ducenta. Decipi vero eos q̃ crediderant loco et templo qō pniersum ruidū honorisq; p suiveneratione ⁊ sanctitate oino impossibile esse. At ille p his q̃ habebat in mādatis a regē ice dat omni genere regi ea esse deferēda. Cōstituta autē die intrabat de his heliodorus ordinaturus. Nō modica vo pervniersaꝫ ciuitatē erat trepidatio. Sacerdotes autē ante altare cuꝫ stolis sacerdotalibꝰ iactauerūt se et inuocabant de celo eis q̃ depositis legē posuit vt his q̃ deposuerāt ea salua custodiret. Iā vo qui viderat summi sacerdotis vultuꝫ mente vulnerabatur. Facies eiꝰ et color immutatus declarabat internū animi dolorē. Circūfusa eiꝰ erat mestitia quēdā vtrorū horror corporis per quē manifestus aspicientibꝰ dolor cordis eiꝰ efficiebat. Alii etiaꝫ congregati de domibus confluebant publica supplicatione obseruantes: p eo q̃ in cōtēptuꝫ locus esset venturus. Accurrere mulieres cilicijs pectꝰ plateas cōfluebāt: sed et virgines que cōclusē erāt pcurrebāt ad oriamanlie autē ad muros: quēdā vo p fenestras aspiciebāt: pniversē autē prēdēbāt manus in celum deprecebātur. Erat eiꝰ miseria cōmitte multitudinis et magni sacerdotis in agone pstituti expectatio. Et hi q̃dem inuocabāt omnipotētē deuꝫ: vt credita sibi his q̃ crediderant eis ot integritate cōseruarētur. Heliodorus autē qō decreuerat perficiebat eodem loco ipse cū satellitibꝰ circa erariū pnsens. Sed ipsis olpotētis dei magnam fecit suc ostēsionis euidētiā: itaq; oēs qui aut fuerāt parere eiruētes deuirtute in dissolutionē et formidinē puerterent. Apparuit eiꝰ illis quidā equꝰ terribilē habēs sessorē optimis opeiumentis adornatus. Iisq; cū ipetu heliodoro pores calces elisit. Qui ātē sedebat videbatur arma habere aurea. Illū etiā apparuerūt duo iuuenes virtute decentioptimi gtia speciosiores: qui circūsteterunt eū et ex vtraq; parte flagellabant: sine intermissione multꝰ plagis perberātes. Subitoq; heliodorus cecidit i terrā: eiq; multa caligine circūfusum rapuerūtq; in sella gestatoria posit ū iecerunt. Et q̃ cū multis cursoribꝰ satellitibꝰ predictū ingressus est erariū portabatur nullo sibi auxiliū ferēte manifesta cognita virtute. Et ille q̃dē p timōrē tutē tecebat mutꝰ atq; ol spe salutis priuatꝰ. Et ait dñm bñdicebāt: q; magnificabat locū suū ⁊ tēpliq̃ pacē inter timore ac tumultu erat plenū: parente olpotēte dño gaudio letitia repletū est. Sic vero et amicis heliodori q̃dā rogabāt cōfestim omā vt inuocaret altissimū: vt vitā donaret ei q̃ iu supremo spū erat cōstitutꝰ. Considerans ait summꝰ sacerdos ne fortere suspicaretur malicia aliquā et indeo circa heliodoꝝ cōsumata obtulit p salute viri hostia salutarē. Cūq; summus sacerdos exoraret eundem iuuenes eisdē vestib⁹ amicti stantes heliodoro dixerunt. Onie sacerdoti gras agere ppē eū tibi dñs vitā donauit. Tu autē a deo flagellatꝰ nuncia oibꝰ magnalia dei ⁊ potestatē. Et hic dictis nō comparuerunt. Heliodorus ait hostia deo oblata et votis magnis pmissis eiq; vinere illi concessit: et onie gratias agens recepto exercitu repedebat ad regē. Testab ek autē olꝰ ea q̃ sub oculis suis viderat opera magna dei. Cum ait rex interrogasset heliodoro q̃ esset aptꝰ adhuc semel hierosolymā mittiait. Si quem habes hostē aut regni tui insidiatorē: mitte illuc: flagellatū eū recipies: si tū euaserit eo q̃ in loco Ardeoci q̃dā vtus. Nā ipse q̃ habetu celis habitationē: visitator et adiutor ē loci illiꝰ: et venīt cū ad malefacientes perdit ac pdit. Igit de heliodoro et erariū custodia: ita res se habet.

CC.S. De insidiis simonis pditoris circa omā sacerdotē ⁊ ⁊ super omne muneribꝰ corrupit regē antiochū pro sacerdotio adipiscēdo: sacerdotes negligentia sacrificia festinātē ad ludū ⁊ iestrica ⁊ ad mittit argētū ad sacrificia hercules missus menelaus a iasone ad regem iasonē a sacerdotio eiecuit: ac hoc amoto: successit lysimachꝰ frater eiꝰ occidit andronichus: q; sacerdotē ipse prius dolose interfecerat: lysimachus a ppl'o occidit, pter sacrilegia: cōra menelaū ad regē causa agit: menelaus pter potētiā auariciā pmālit in pāre crescēs etā in malicia.

Simō aūt pdictꝰ pecuniarū tpa erie delatoꝝ male loquebat de omnitāq; ipe heliodoꝝ instigasset ad hec et ipse fuisset incōtor malorū: pnisseq; ciuitatis ac defensorē gēt, sucrauatorē legis dei audebat insidiator rem regni dicere. Sed cum inimicitie inter simōis pcederēt vt etiā p quosdā simōis necessarios homicidia fierent ēsiderās omas pciū cōtēriōis et apollonii insanire: vt pote ducē celesyrie ⁊ phenicis ad augēdā malitiaꝫ simōis ad regē se cōtulit: non vt ciuitatis seruator: sē communē vtilitatē apud semetipm pniuersē multitudinis cōsideras. Videbat eiꝰ sine regali puidentia impossibile esse pacē rebꝰ dari: nec simōis posse cessare a stultitia sua. Et post relicta vite excessum cū suscepisset regni antiochꝰ q̃ nobilis appellabatur ambiebat iason ffe onie summi sacerdotij: adito rege pmittēs et argenti talenta trecenta sexaginta: et ex ādēdi alijs talenta octoginta. Sup hoc pmittebat et alia centū q̃nq̃gīta: si potestati eiꝰ cōcederet gymnasium et ephebia sibi cōstituere: ⁊ eos q̃ in hierosolymis erāt antiochenos scribere. Quod cum rex annuisset ⁊ obtinuisset principatū statim ad gentilē ritū ptibales suos trāferre cepit: et amotis his q̃ humanitatis causa iudeis a regibus fuerāt cōstituta p iohannē patrem eupolemij: q̃ apud romanos de amicitia: societate functꝰ est legatione legitima ciuitū iura destituēs pena in statuta sanciebat. Et eu ausus ē sub ipa arce gymnasiū cōstituere: et optimos q̃q ephebos in lupenaribꝰ ponere. Erat ait hoc nō initiū sed incrementū q̃ddām effectus gētilis caitenigene cōuersationis, pter impū nō sacerdotis iasonis neciariū ⁊ inauditū scelꝰ iam sacerdotes tam non circa altaria officia dediti essent; sz cōtēpto tēplo et sacrificiis neglectis festinarent participes fieri palestre et prebitionis eiꝰ irasceret in exercitijs disci et patrios quidē honores inthil habētes grecas gloria optimas arbitrabant: quaꝫ gratia periculosa eos pētio habebat et eoꝝ institutā emulabant: ac per ola bis cōsimiles esse cupiebāt: quos hostes ⁊ pemptores habuerant. In leges eiꝰ diuinas impie agere ipune nō ceditis hoc tempus lequēs declarabit. Cū ait q̃nquēnalis agon tyro celebrarer ipsēs esset emissus iason facinorosos ab hierosolymis viros perditos portāres argēti didrachmas trecētas sacrificij hercules: q̃s postulauerat hi q̃ asportauerāt ne in sacrificia erogarent: q; nō oporteret: sz in alios sumptus eis deputari. Sz hec oblata sunt q̃dē ab eo q̃ miserat i sacrificij hercules: pter pesentes aūt date sunt i fabricā nauiū triremū. Missū ait legatū apollonio nescebri filio pter primates ptolomei philometoris regis. Cū cognouisset antiochus alienū se a negocijs regni effectū pprijs vtilitatibus p suādēs pfectꝰ ādēpatū toppēdēdē hierosolymaꝫ. Et magnifice ab iasone et ciuitate suscepꝰ cum facularū luminibus ⁊ laudibus ingressus est: et inde in phenicē exercitū puertit. Et post triēnij tpōs misit iason menelaū supadictū simonis fratrē portantē pecunias regi: de negocijs necessariis rpsis platorum. At ille cōmēdatis regi: cum magnificasset facē potestatis eiꝰ i semetipsuꝫ rectoris: et summi sacerdotij supponēs iasoni talēta argēti trecēta. Accepti q̃q a rege mandatis venit: in hil quidem habēs dignū sacerdotio: alos vero crudelis tyrānis et fere belue irā gerens. Et iason quidē qui pprij fratrem eapriuauerat: ipse deceptus pfugus in āmanitē expulsus est regionē. Menelaus ait principatū quidē obtinuit: de pecunis vo regi pmissis nihil agebat: cū exactione faceret sostratus qui arci erat prepositus. Nam ad hunc exactio vectigalij ptinebat quā ob causam pterigis ad regē sunt euocati. Et menelaus amotus est a sacerdotio: succēdēte iisimacho fratre suo sostratus ait prelatus est cypriis. Et cū hec agerentē: contigit tharsenses ⁊ mallothas seditionē mouere: eo q̃ antiochi regis pendle donoriissent dari. Festinā tes itaq; venerūt sedare illos: relicto suffecto pno et comitibus suis andrioco. Ratus ait menelaus accepisset se tempus opportunum: aures q̃dā vasa a tēplo furatꝰ: donauit andronico: et alia pendiderat tyro ⁊ p vicinas ciuitates. Qō cū certissime cognouisset onias arguebat eū ipe in loco tuto se cōtinēs āriochie sce⁹ daphnē. Ubi mes

menelaus accedẽs ad andronicum: rogabat vt omĩa interficeret. Qui cũ venisset ad omĩa iret dat' dextris cũ iureurãdo q̃ iuris esset et suspectus sualisset de sillo pedere: statim cũ peremit: nonverit' iustitiã. Ob quã cãz nõ soluz iudeis etiaz alie quoq; natiões idignabant: r molestie ferebãt de nece tãti viri iniusta. Sed regressum regẽ de cilicie locis ..dierbit iudei apud ãtiochiaz simul: r greci cõquerẽtes de iniqua nece onie. Contristat' itraq; elt alio antiochus, ppter omĩa: r ferus ad miam lacrymas fudit recordat' defuncti sobriet ãtẽ r modestiã. Accẽsisq; animis andronicũ purpura exuti p totã ciuitatẽ iubet circũduci: r in eodẽ loco in quo in omĩ impietatẽ cõmiserat iaci: r legipita paiuariosio illi pdignaz tribuẽte penã. Multis aũt sacrilegiis in tẽplo a lisimacho pmissis menelai cõsilio et diuulgata fama: cõgregata est multitudo adversum lisimachuz: multo iam auro exportato. Turbis aũt insurgẽtib' r animis ira repletis: lisimachus armatis feretrib' milibus iniqs manib' pri cepit: iuce quedã tpanno etate pariter r demẽtia, puerorũ: sed vt ltellexerunt conatũ lisimachi: alij lapides: alij fustes validos arripuerẽt: dã vero cinerẽ lisimachũ iecere. Et multi q̃dẽ pulnerati: q̃dã aũt, pstrati: oes vero in fugã puersi sunt. Ipsum etiaz sacrilegum secus erariũ interfecerũt. De his ergo cepit iudiciũ aduersũ menelaum agitari. Et cũ venissent rex trsũ ad ipm negociũ detulerunt missi tres viri a senioib'. Et cũ superaret menelaus pmisit p tolomeo multas pecunias dare ad suadẽdũ regi. Itraq; ptolome' in quodã atrio positũ quasi refrigerãdi gãa regẽ adũt: r deduxit a sentẽtia: r menelaũ q̃dẽ vniuerse malicie reũ criminib' absoluit: miseros aũt q̃ etiaz si apud scythas cãm dirissent: innocentes iudicarentẽ: hos morte dãnauit. Cito ergo iniustã penã dederũt: q̃ p ciuitate r pplo r sacrisopasis cãm p secuti sunt. Quãobrẽ tpi q̃ds idignati erga sepulturã exiliberatissimi certe rũt. Menela' aũt, ppter auariciã eor q̃ l potẽtis erãt pmanebat in prãtẽcrescẽs in malicia ad insidias ciuium.

Cc.S. De signis celestibus factis in hierlim. de morte iasonis pscutoris ciuis: antioch' psiquãs iudã: ppso occiso tẽplum spoliauit ductore menelao r.c.q; nõ propter locuz gẽtis: sed ppter gentẽ locum dñs elegit: antiochus ingrediẽs antiochiã, reliquit ffectum deorum pscutores: iubet apollonium odẽ iudeos occidere mulieres et iuuenes vẽdere: iudas machabeus metis rarum vixit in deserto. Capitu.

Eodẽ tpe antioch' sedẽs pplicũ paranit in egypt ium. Contigit aũt p vniuersũ hierosolymoz ciuitatẽ videri diebus quadraginta p aera equites discurrẽtes: auratas stolas habentes r hastas: quasi cohortes armatas: r cursus equoz p aeldis digestes et cõgressiones fieri cõmin' insultationũ motũ r galeatoz multitudinẽ gladios districtos: r telorũ iactũ: r aureoz armorũ splẽdorẽ oblos; omnis generis loricarum. Quapropter oes rogabãt i bonũ nõstra cõuerti. Sz cum falsus rumor cessisset: r tanq; vita excessisset antiochus: sumptus iason nõ minus mille viros: repente aggressus est ciuitatẽ: r ambo ad murũ cõuolantib' r ad vltimũ apprehensa ciuitate: menelaus fugit in arcẽ Jason vero nõ pcebat in cede ciuiũ suoꝝ: nec cogitabat, psperitatẽ aduersum cognatos malũ esse maximũ arbitrans hostiũ r nõ ciuiũ se trophea ptrahẽs: pncipatũ quidẽ nõ obtinuit finẽ vero insidiarũ suarũ cõfusionẽ accepit: r fugus iterũ abut i ammanitis. Adpltimũ in exitũ sui pclusus ab aretha arabũ tyrãno: fugiẽs de ciuitate ciuitatẽ: odib' odiosus: et refuga legis execrabilis: vt patrie r ciuiũ hostis: egyptũ extrusus est: r q̃ multos de patria sua expulerat: pegre perit lacedemonas pfect': quasi p cognatione tũc refugũ habitur. Et q̃ in sepultos malos abiecerat: ipse et illamẽtat' et sepultus obiecẽt: sepultura neq; pgenia vsus: neq; patrio sepulchro parhi pano. His itaq; gestis suspicat' ẽre societatẽ deserturos iudeos r obhec profect' et egypto efferatis animis: ciuitatẽ q̃dẽ armis cepit. Jussit aũt militib' interficere: nec parcere occursantibus: r p domos ascẽdẽres trucidere. Fiebãt ergo cedes iuuenũ ac senioruz r mulier r natorũ: exterminat: virginũq; r parunlorũ neces. Erat aũt toto triduo octoginta milia interfectũ q̃draginta milia vinctũ: nõ min' aũt, rundati. Sed nec ista sufficiũt: ausus est etiã intrare tẽplũ vniuersa terrã actius menelao ductore: q̃ legis r patrie fuit, p ditorũ: scelestis manib' sumes sancta pasa q̃ ab alijs regib' r ciuitatibus erãt posita ad ornatũ loci et gloriam cõtrectabat indigne r cõtaminabat. Ita aũt' mẽte antiochus: non considerabat q̃ ppter peccã habitãtium ciuitate modicũ deus fuerat irat': p quod q̃ accidit circa locũ despectio. Alioq; nisi cõtigisset eos multis peccatis esse involutos: sicut heliodor' q̃ missus est a seleuco rege ad expoliandũ erariũ etiã hoc statiz adueniẽs flagellat et expulsus vtiq; fuisset ab audacia. Verũ nõ ppter locuz gẽtis: sz p gẽte locũ de elegit ideoq; r ip e locu participes facti' est populi malorũ. Ipse aũt hec soci' bonorũ. Et q̃ cecidit in ira dei o potẽtis est: iterum in magni dei recõciliatione cum summa cõmiseratione. Igit antioch' miles omnẽtis abiatis de tẽplo taletis vestiri antiochiaz regressus est. Erat mãs se pie suphia terrã ad naurigãdũ: pelagus vero ad iter agẽdũz deducturus ppter nimis elationẽ. Heliq; aũt pplitus ad affligendã gentẽ hierosolymis quidẽ philippus gne phryge: moribus crudelior corp. o a quo phlitus ostium gazari autẽ andronicũ r menelaũz q̃ grauiores cẽteri iminebãt et ab' q̃ssis appositi' erãt p iudeos mittebãtur: q̃ vero' milib' principis et oes pueri etatis interficere mulieres iuuenes ac virgines vẽdere. Qui cũ venisset hierosolymã: pace simulans: venit pscq; ad diẽ sectũ sabbatis: tũc sensatis iudeis arma capere iussit pecpit Odẽ simul q̃ ad spectaculum pcesserũt trucidantur: et ciuitatẽ cuz armat, discurrẽs i gentẽ multitudinẽ pmit. Judas aũt machabe' q̃ decim' fuerat secessit: i deserturz locuz idiquinẽ feras etiã in mõtib' cuz suis agebatur sem cibo vescẽtes demorabant: ne pticipes essent coinquinationis.

Cc.S. Misit rex et iudei ppellerent ẽ ligendi. r cõtaminare tẽplũ: r iuriaficer comessationib' implerent idẽ ad idolorũ sacrificia coguntur: ppassiõe duaruz mulierũ cũ infanti lauerẽ cozis q̃ igne crusti sunt interpnẽ hic q̃dã exhortatio tribulationũ ppassione eleazer. Capm. vi.

Sed nõ potl multũ tẽporis mitterẽ cũ quẽdã antiochenuz: q̃ ppellerẽt iudeos: vt si trãsferrent a patres et dei legib' r cõtamiare etiã q̃ hierosolymis erat tẽplũ: cognomiare iouis olympij et i garizim: p ut erãt hi locuz habitabant iouis hospitalis. Pessima autẽ omnibus gravis erat malorũ incursio. Nã tẽplũ luxuria et comessationib' gẽtiũ erat plenum: r cortãtiũ cũ meretricib' r sacra etiã cibũ mulieres se vltro ingerebãt: r intro ferẽtes ea q̃ nõ licebat. Altare etiã plenũ erat illicitis: q̃ legib' prohibebãt: neq; autẽ sabbata custodiebãt: neq; dies solẽnes patrũ seruabãtur: nec liqpter se q̃dẽ iudeũ esse ostebat. Ducebãt aũt cuz amara necessitate i die natalis regis ad sacrificia: et cũ libera sacra celebrarentẽ: cogebãt edera coronati libero circuire. Decretuz autẽ erat in primas gẽtiũ ciuitates suggerẽtib' ptolomeis: vt pari modo et ip aduersus iudeos agerẽt: vt sacrificarẽtur: aũt q̃ nollent trãsire ad institutã gẽtium iterficerẽt. Erat ergo videre miseria. Due ẽm mulieres delate sunt natos suos circũcidisse: quas ad vbera infantũ suspensis cũ publice p ciuitatẽ circũduissẽt: p muros d̃ cipitauerẽt. Alij vero ad primas cocũtes speluncas: et latẽter sabbata diez celebrãtes: cum idicati essent philippo: r amis succesi sunt: eo q̃ vberabãt, p pt religionez et obseruãtiã manu sibi met auxilium ferre. Obsecro aũt eos q̃ hũc libũ lecturi sũt: ne abhorrescãt, ppter adnersos casus: sed reputẽt ea q̃ accidẽt nõ ad interitum: sz ad correptionem esse gnis nri. Et ei multo tpe nõ sinere peccãtib' et scientias agere: sed statim vltiones adhibere magne bñficij est indicium. Nõ ẽm sicut i alias natiõib' dñs patiẽter expectat pdeas iudicũ dies adunerit i plenitudine peccõiuz punitat. Ita et in nobis statuit vt peccis nris i finez deuolui, ne demus i nos vindicet. Propter qõ nunq̃ q̃dẽ a nobis miam suã amouet: corripiens ẽo in aduersis ppln suuz non derelinq̃t. Sed hec nobis ad cõmonitionẽ legentis dicta sint paucꝰ. Jaz autẽ venerãdũ ẽ ad narrationẽ. Igit eleazar' vnus de pmorib' scribarũ: vir etate pucer' ẽ: vultu decor' apto ore hians cõpellebat carnẽ porcinã manducare. At ille gloriosissimã mortez magis q̃ odibile: vita oppectens: voluntarie pdiebat ad supplicij. Intuẽs autẽ quẽadmodũ oporteret accedere patient sustinẽs dedinauit nõ admittere illicita propter vite amorẽ. Hi aũt q̃ astabant iniqua misericordia cõmoti: ppter antiquã viri amicitiã tollẽtes eũ secreto

rogabāt afferri carnes q̃ p̃ ve ̃ et ha-
cebatur simulatē maducasse: sic rep
impuerat p̃ sacrificiis carnis p̃ ut hoc
facto a morte liberaret ̃ propter veteres
viri amicitiā hāc in eo faciebāt hūani-
tatē. At ille cogitare cepit etatis ac
senectutis sue eminētiā dignāret ige
nite nobilitatis canitē: atq; a pueri
optime puerilis institutionis act̃ p̃m sancte
a deo cōditi legis constituta respon
dit cito: iniceres p̃mitti se velle in infer-
num. Non esse etatis nostre dignū est in
quit fingere: ut multi adolescentiū ar
bitrāt eo: clea: a pronagita annoꝝ trāsi
isse ad vitā attingenarū: ipsi ̃ propter
meā simulationē ̃ propter modicū cor
ruptibilis vite tp̃s decipiant: ̃ p hoc
maculā atq; execrationē mee senectu-
ti cōquirā. Nam si in p̃senti tpe sup
plicijs holm eriptar: sed manū oipotē
tis nec viuus nec defunctus effugiam.
Quāobrē fortiter vitā excedēdo sene
ctute q̃dē dignā apparebo adolescēti
bus ait erēplū forte relinquādi: si pro
pto alo ac fortiter p grauissimis ac sa
ctissimis legib̃ honesta morte p̃fun-
gar. His dictis cōfestim ad supplicium
trahebat. Hi aūt q̃ ei ducebāt: ̃ pau-
loante fuerāt mitiores: in ira cōuersi
sunt: propter sermones ab eo dictos:
quos illi p arrogantiā platos arbitra
bant. Sed cū plagis pimerer: ingemu
it: ̃ dixit. Dñe q̃ habes sancta scientiā
manifeste tu scis: q; cuꝝ morte possē
liberari uiros co: portis sustineo dolo
res: p̃m aiam vero ̃ propter timorē tuū li
bēter hec patior. Et iste q̃dem hoc mo
do vita decessit: nō solū iuuenib̃: sed
vniuerse genti memoriam mortis sue
ad exemplum virtutis ̃ fortitudinis
derelinquens.

CC.S. De passione septem fratrum ̃
matris eorum. Capitulum.vii.

Contigit autē septē fra-
tres vna cum matre sua
apphēhos appelli a rege
cedere cōtra fas carnes
porcinas flagris ̃ tau-
rens cruciatos. Unꝰ aūt
ex illis qui erat primus: sic ait. Quid
queris ̃ quid vis discere a nobis. Pa
rati sumus mori magis q̃ patrias et
dei leges preuaricari. Irat̃ q; rex
iussit sartagines ̃ ollas encas succen
dēdās̃ statim succēsis: iussit et q̃ prior
fuerat locat̃ amputari linguā ̃ cute
capitis abstracta: summas q̃q; manꝰ
̃ pedes ei p̃scindi: ceteris eiꝰ fratribꝰ
et mre ̃ spiciētibꝰ. Et cū iā per oia in
tus factꝰ esset iussit ignē amouere:
adhuc spirātē torqri in sartagine in
qua eū diu cruciarē: ceteri vna cū ma
tre inuicē se hortebant mori fortiter
agentes. Dñs dēspicit vitatq; ̃ con
solabit ̃ nobis quēadmodū ̃ protestā
tōe cātici declarauit moyses. Et ille
uis suis cōsolabit. Mo: tuo itaq; ̃
hoc primo modo: sequēte ̃ deducebat
ad illudendū ̃ cute capitis et eiꝰ cap̃
lis abstracta interrogabāt si mādu
ret p̃ q̃ toto corpe per mēbra sing̃
la puniret. At ille rīdēs p̃ria voce
ait. Nō faciā. Propter q̃ et ille sequē
loco p̃m tormenta suscepit. Et in si
mo spū p̃stitut̃ sic ait. Tu quidē scie
ntissime in p̃senti vita nos p̃dis: sed
mundi defunctos nos pro suis legib̃
in eterne vite resurrectione suscitabit
post hūc certū illudit̃: lingua p̃sta
latus cito p̃tulit̃ et mañ p̃stant exten
dit cū fiducia ait. Se celo ista possideo
sed propē dei leges nūc hec ipse desp̃
cio q̃m ab ipso me ea recepturū spero
Ita vt rex ̃ q̃ cū ipso erant: mirarent
adolescētis animū: q; tanq; nihil do
ceret cruciatus. Et hoc ita defunctū
quartū verabāt sil̃ tortēntes. Et cū
iam esset ad mortē: sic ait. Potius et
ab hominib̃ mori datos spem expe
ctare a deo: ̃ q; ab ipso resuscitādes
Tibi cōm resurrectio ad vitā nō erit. ̃
cū admouissent q̃ntū perabant eus. At
ille respiciēs in eū dixit. Potestatem
ter holes habēs es filio corruptibilis:
facis q̃d vis: noli aūt putare geñ nō
strū a deo esse derelictū: tu aūt pauc
ter sustine: videbis magnā potestatē
ipsius: qualiter te ̃ semē tuū torqbit.
Post hūc ducebāt sertū̃ ter in mori
ens: sic ait. Nolī frustra errare: nos
cū̃ propter nosmetipos hoc patimur
peccantes in deū nr̃m: ̃ digna admira
tione facta sunt ̃ nobis: tu aūt ne ̃ti
mes: ibi impugne futuramq; cōtra
deū pugnare tētaueris. Supra modū
aūt mr̃ mirabilis ̃ bonos memora
gna: q̃ perseūtes septem filios subm̃
diri tpe cōspiciēs: bono alo ferebat p
pter spem quā in deo habebat singu
los illoꝝ hortabāt voce patria forti
repleta sapientia ̃ femīee cogitatōi
masculinū animū ̃ iscreno: ̃ ait ad eos
Nescio qualiter in vtero meo apparu
istis: neq; cū ego spū ̃ anima donauī
vobis vitā: ̃ singulos mēbra nō ego
ipse cōpegi. Sed cū̃ mūdi creator ̃

formauit hois natiuitatē: q̃q; olm in
uenit originē: et spū̃ pob̃ ̃ ̃ cuꝝ mia
redet ̃ vitā: sicut vos me ̃ tipos de
spicis ̃ propter leges eiꝰ. Antiochꝰ autē
ēstimā se arbitratꝰ: ̃ simul ̃ exprobrā
tis voce despecta euꝝ adhuc adolescen
tis: superesse: nō solū verbis hortabāt
sed ̃ cū iuramēto affirmabat se diuitē
̃ beatū facturū: et trāslatū a p̃ūs legi
bus ̃ amicū hiturū: res necessarias et p
bitas. Sed ad hec cū adolescēs nequa
q̃ inclinar̃: vocauit rem matrē: et sua
cerat et vt adolescēt heret in salutē.
Cui aūt multa cū verbis esset hortat̃
̃ suasura se filio suo. Irat̃q; incli
nata ad illū rīdēs crudele tyrānum:
sic p̃ria voce. Fili mi miserere mei: q
te in vtero nouē mēsib̃ portaui: ̃ lac
mamis dedi et alui et ̃ etate istū pdu
xi. Peto nate vt aspicias ad celū ̃ ter
ram et ea q̃ in eis sunt: et intelligas
q; ex nihilo fecit illa deus et hominum
geñ: ita fiat vt nō timeas carnificem
istū: sed digñ fratribꝰ tuis efficeꝰ: et
eos suscipe mortē: vt in illa miseratio
ne cum fratribꝰ tuis te recipiā. Cū hec
ita adhuc diceret: ait adolescens. Quē
stamus: nō obedio p̃cepto regis: sed
p̃cepto legis q̃ data est nobis p mo
sen. Tu vero q̃ inuentor: omis malitie fa
ctus es in hebreos: nō effugies manū
dei. Nos ei p petis nr̃is hec patimur.
Et si nobis ̃ propter increpationē ̃ coire
̃ nos deus noster modicū̃ tratus
est: sed iterū̃ reconciliabit̃ seruis suis.
Tu aūt o scelerate et omī holm flagitio
sissime noli frustra extolli vanis spe
ribus in seruos eiꝰ inflāmar̃. Nōdum
cū̃ oipotētis dei ois ispiciētis indi
cium effugisti. Nā fratres mei modico
cū̃ tolore sustentatō: sub testamento
eterne vite effecti sūt: tu vero iudicio
dei iustas superbie tue penas exolues
Ego aūt sicut et fratres mei alas ̃ cor
pus meū trado p patrijs legib̃ inuoc
ans deū maturū̃ gēti nr̃e ̃ p̃ticū̃ fieri
̃ q̃ ̃ tormētis ̃ verberib̃ cōfiteri:
̃ ipse est deꝰ solꝰ. In me vero ̃ in fra
tribꝰ meis desinet oipotētis ira: q̃ sub
ō genere nr̃m iuste supducta est. Tunc
̃ accēsus ira in hunc sup oēs crude
lis desenit indigne ferens se derisum
et dicitq; m̃ fidus obūt̃ pola ̃ nō cō
sēns. Acutissime aūt post filios ̃ mr̃
consumpta est. Igit̃ de sacrificijs ̃ de
martis crudelitatib̃ satis dictum est.

CC.S. De iuda machabeo: mittit nu-
cium impius in indā contra iudeos:

hortat̃ iudas iudeos ad cōstantiā nice
nor: cū suis pugnat̃ a iudeis nicanor: so
lus fugit ad antiochum. Cp̃m.viii.

Iudas vero machabeus ̃
qui cū illo erant introi
bant latenter in castel-
la et conuocātes cognā-
tos et amicos et eos q̃
permanserant in iudai
mo assumentes: eduxerunt ad se ser mi
lis virorum. Et inuocabant dñm vt res
pīceret ̃ populū qui ab oīb̃ calcebat̃
et misereret ̃ templo q̃ cōtaminabāt ab
impīis. Misereret etiā ̃ terminis ci
uitatis: q̃ esset illico cōplanādā: vocē
sanguinis ad se clamātis audiret: me
moraret q̃q; iniquissimas mortes inno
cētum puerorum: et blasphemias nomini
suo illatas ̃ id ignaret̃ sup his. At ma
chabeꝰ cōgregata multitudine intolle
rabilis gētibus efficiebat. Ira cū dñi
in misam conuersa est: ̃ supueniens ce
stellis et ciuitatib̃ ipsemisus succēde
bat cas: et opportuna loca occupābat: nō
paucas hostiū strages dabat. Maxime
aūt noctib̃ ad hutusce modi excursus
ferebat̃: fama virtutis eiꝰ vbiq; diffū
deba ̃. Videns aūt philippꝰ paulatim
virtū ad p̃fectus venire: ac frequētĩ res
et cedere p̃spere ad ptolemeū ducē ce
lessyrie ̃ phenicis scripsit: vt auxilius
ferret regiis negocijs. At ille velociter
misit nicanorē patroclī de p̃mortib̃
amicis: datis et de p̃mitis gētib̃ ar
matis: nō miñ viginti milib̃: vt vni
uersum iudeorū genus deleret: adiunc
to ei ̃ gorgia viro militariter in belli
cis reb̃ experētissimo. Constituit aūt
nicanor vt regi tributum q̃d romanis
erat dādā: duo milia talentorū de capti
uitate iudeorū suppleret. Misit ̃ ad
maritimas ciuitates misit: cōuocans
ad cōpīonē iudaicorū mācipia: pa
uĩ tens se nonaginta mācipia talēto
distracturū: nō respiciēs ad vindictam
q̃ esset ab oipotēte esset cōsecutura. Iu
das aūt vbi cōperit: indicauit his qui
secū erāt iudicis: nicanoris adūtū. Et
quib̃ quidā formidātes ̃ nō credētes
dei iustitiā in fugā vertebant: alii ve
ro si qui de his supererāt venīebāt: si
mulq; ̃m̃ deficabant. vt eriperet eos
ab impio nicanore: q̃ eos priusq; cōmi
nus ēnitret: vēdiderat. Et si nō ̃ pter
eos ̃ pter testamētū tū q̃ erat ad pa
tres eorū: ̃ pter inuocationē sancti ̃
magnifici nois eiꝰ super ipsos. Conuo
catis aūt machabeus septem milibus

qui cuz ipo erat rogabat ne hostib⁹ re
cõciliare: neq; metuerẽt inq̃ poniten-
tium adiutorius: ꝗ hostiũ multitudinẽ:
sed fortiter prędęrẽt ante oculos habẽ
tes ptumeliã: q̃ in loco sctõ ab his in-
iuste esset illata. Itẽq; ꝛ iudicio habẽ
te ciuitatis iniuriã adhuc ceiã peterũ
inflicta punisa. Nã illi qdẽ armis pfi-
dũt aut simul ꝛ audacissimos aũt in ol-
7.ma. 3.a potẽte cõio q̃ pot ꝛ ceniẽtes aduersus
4.ro. 19. nos ꝛ pniuersus mũdũ vno nutu delere
8. cõsilium⁹. Sdmonit aũt eos et de auxili-
3.15.c. is dei q̃ facta sunt erga parẽtes: ꝛ q̃
E sub sennacherib centus octoginta q̃nq;
milia pericrũt: ꝛ de pilio qd eis aduer-
sus galathas fuit i babylonia: et ossis
phi ad rẽpentus est maccedonib⁹ socis
hesirãtib⁹: ipsi ꝛ cũ milia soli pemerunt
cẽtuz viginti milia ppt auxiliũ illis da-
tũ de celo: ꝛ bificia p his plurima ob-
secuti sunt. His verbis constantes ef-
fecti sũt: ꝛ p legid⁹ ꝛ pfia mori parati
Cõstituit iraq; ffes suos duces vtriq;
ordini: ꝛ monẽ ꝛ ioseph⁹ ꝛ ionathan:
subiectis vniuscuiq; millenis ꝛ q̃ngente
nis: ad hoc ceiã ab esdra lectio illis sã
cto libro: et dato signo adiutorii dei in
pma acie ipse dux pmisit cuz nicanore.
F Et facto sibi adiutore: o potẽte ipfe
cerũt sup nouẽ milia hostiũ: maiorẽ aũt
parte cecerit ꝛ nicanoris vulneribꝫ de-
7.ma.2.c. bilẽ factã fugere cõpulerũt. Pecuniis
vero eoꝝ q̃ ad emptionẽ ipoꝝ venerãt
sublatis: ipsos vsq;q; pscuti sunt
sed ꝛeuersi sũt ora pclusi: nõ erat ante
sabbatũ: quã ob cãz nõ pseuerauerunt
insequẽtes. Arma aũt ipoꝝ ꝛ spolia cõ
gregãtes: sabbatum agebãt bñdicẽtes
oñm q̃ liberauit eos in isto die: mi in
cetũ stillãs i eos. Post sabbatũ vero de-
bilib⁹ ꝛ orphanis et viduis diuiserunt
spoliarũt: residua ipsi cuz suis habuere.
His iraq; gestis: ꝛ cõiter ab oib⁹ facta
obsecratione misericordie oñs postula
bãt: vt in finẽ seruis suis reconciliarẽt.
Et et his qui cum timotheo ꝛ bachide
erãt ptra se pugnãtes suppliciũ milia
interfecerũt: ꝛ munitiones excelsas ob-
tinuerũt: ꝛ plures pdas diuisere: equã
portionẽ debilib⁹ ꝛ pupillis ꝛ viduis:
sed ꝛ senioribꝫ facientes: cũ arma con
congesserũt collegissent: ea pposuerũt i
locis opportunis. Reliqua vero spolia
hierosolymã detulerũt: et philarchẽ q̃
cuz timotheo erat interfecerũt virũ ne-
lestũ: qui i multis iudeos afflixerat. Et
cuz epinichia agerẽt in hierosolymis
eos q̃ sacras ianuas incẽderunt: ꝛ cal-
listhenẽ: cuz in quoddã domicilũ refu-
gissent incẽderunt: igna eis mercedẽ
p ipietatib⁹ suis reddite. Jacentissi-
mus autẽ nicanor q̃ mille negociatis
ad iudeoꝝ vẽditionẽ adduxerat: pum
liarus auxilio oñi ab eis qs nullos ex-
timuerat: depolita pelle qua pmu-
terranea fugiẽs: soli⁹ venit antiochi-
summã felicitatẽ de iteritu suo ceci-
cinus cõsecutus. et qui pmiserat ron
nis se tributũ restituere de captiuis
te hierosolymorũ: predicebat nunc p
rectorẽ deum habere iudeos: et ob hi
sum inuulnerabiles esse. eo q̃ sũt ri
leges ab ipso cõstituras.

C.C.S. Antiochus apũ persipolim ra
ctus est: pcurit dñs antiochũ plagaꝫ
pseqrẽt iudeos antiochus i pmis pei
tus egit penitẽtiãre morte antiochus

Quodẽ tpe antiochus I bonifice
cuertebatur de pside. Intrauera
esti in eã q̃ dicit persipolis: et tentaui
expoliare tẽplum: ꝛ ciuitatẽ oppugnare
sed multitudine ad arma cõcurrẽtis
fugã versi sunt. Et ita cõtigit vt anti
chus post fugã turpiter rediret. Et cũ
venisset circa egbathanam recognouit
q̃ erga nicanorẽ et timotheũ gesta sunt
Status autẽ in ira arbitrabãt se inuiri
ri illoꝝ qui se fugauerant posse in
deos reto: quere: et eoq; iussit agitari
curruz sũ sine intermissione agis ire
celesti cũ iudicio perurgentẽ eo q̃ ita
suphe locut⁹ est se venturũ hierosoly-
mãrẽ cõgerã sepulchꝝ iudeorũ cãs
cturũ. Sed qui vniuersa cõspicit ds
de⁹ israel: pcussit eũ insanabili ꝛ inui-
sibili plaga. Ut cũ finuit hunc sermo-
nẽ apprehendit eum dolor: virus in
secerũt amara internorum tormẽta. Et
quidẽ satis iuste: quippe q̃ multis et
uis cruciatib⁹ aliorꝝ torserat viscera
ille nullo modo a sua malitia cessa
Sup hoc aũt suphia repletus ignem
spirãs alo in iudeos: et precipites acce
lerari negociũ: cõtigit illũ ipetu cẽtẽ
de curru cadere: ꝛ graui corporis cõ
lisione mẽbra verari. Itẽq; q̃ sibi vide
bãt ceiã fuerit⁹ maris ipere: supa
humanũ modũ suphia replet⁹: mon
tium altitudines in statera ponderi
nunc humiliat⁹ ad terrã in gestatio
portabãt: manifestam dei virtutẽ in se
metipso cõtestãs: ita vt de corpore im
pii vermes scaturirent: ac viuentes in
doloribus carnes eius effluerẽt: odor
ceiã illius ꝛ totũ exercitus grauan
tur. Et q̃ paulo ante sydera cœli contin-

gere se arbitrabãt: cum nemo poterat
propinquare: ꝛ ferre ipsum portare. Hinc
igitur cepit et graui supdia deductus:
ad agnitionẽ vt venire: cum na admo-
nitus plagis p momẽta singula dolo-
ribus augmẽta capiẽtib⁹. Et cũ nec
ipse ceiã ferre: cuz ferre posset: ita ait.
Justũ est subditũ esse deo: mortale nõ
par deo sentire. Orabat aũt hic celes
tes oñmis quo nõ esset misam cõsecu-
turus. Et ciuitatẽ ad quã festinans pe
radabat: et ea ad solum deducere: ac se
pulchꝝ pcultor facere: nunc oprat i
terã reddere: et iudeos q̃s nec sepul
tura quidẽ ꝛ dignos habiturũ: se aut
bos ac feris diripẽdos tradituruz: et
cum parentis exterminaturũ diceret
ejus nũc athenienib⁹ facturũ pollu
ciuitatẽ: quã ceiã sanctũ: qd pri⁹ expo
liauerat: et omnis donis ornatũ: et san
ctarũ multipliceturuz: ꝛ primẽtes ad
sacrificia sumpt⁹ de reddẽdib⁹ suis pre
paturũ: sup hoc et iudeũ se futurum: et
omnẽ locũ terre perambulaturũ ꝛ pre-
dicaturũ dei potestatẽ. Sed non cessan
do dolorib⁹: supuenerat eũ in eum
iudicũ dei iudeũ: desperans scripsit ad
iudeos in hunc modum de pecẽtionis
ejus hec cõtinentẽ. Optimis ciuib⁹
iudeis plurimã salutẽ ꝛ bene valere et
esse felices: ꝛ ꝛ pncepe antioch⁹. Si
bene valetis: ꝛ filij vestri et cẽtẽta vo-
tas efecta sunt: maximas agimus gras
Et ego in infirmitate cõstitutus: vestri
ãt memor: bene igne reuersus de per-
fidis locis: ꝛ et infirmare graui appre
hensus: necessariuz duxi p cõmuni vti
litate curã habere: non desperans me
metipsũ sed spẽ multũ habẽs effugẽdi
infirmitate. Respiciẽs aũt: q̃ ꝛ pat
ꝛ quib⁹ rẽpotib⁹ in locis superiori
bus dicebat exercitum: ostendit q̃ post
se suspicaret pcipatum: vt si qd cõtra
ꝛõ accideret: aut difficile nũciaretur
subditis bi q̃ in regionib⁹ erãt. cui esset
rẽũ summa deuelata nõ turbarẽtur.
Et hec cõsiderãs de primo potentes:
quoq; et vicinos ipsius insidiãtes: et
eiusq; expectãtes: designauit filiũ suũ
antiochũ regẽ: quẽ sepe recurrens in
superiora regna multis pstrũ cõmen
dabãtur: scripsit ad eũ q̃ subiecta sunt.
Ego itaq; vos et peto memores bene-
ficiorũ pub⁹ice ꝛ priuatim: vt pnus q̃sq;
obseruet fidem ad me et ad filiũ meuz.
Credo enim cuz modestẽ ꝛ bñane actum
esse quẽ ꝛ ppositũ mesi cõmunẽ vobis
fuit. Igitur homicida et blasphemus
pessime percussus: et vt ipse alios tra
ctauerat: peregre i monte miserabili
obitu victa fructus est. Transferebat aũt
corpus philippus collactaneus eius: q̃
metuẽs filiũ antiochi ad ptolomeum
philometorem in egyptum abiit.

C.C.S. Judas machabeus tẽplũ recep
pit et hierlim: de solemnitate celebrata
cũ ramis palmarũ: ãtiochi filij⁹ regnũ
obtinuit paternum ptolomeus veneno
pitã hnuit. Gorgias superat⁹ est: per
sequens iudeos: iudei eumdem cos
superat: pditores interficiẽtes timotheus
superat⁹ est: apparuerũt q̃nq; viri de
celo venientes in auxiliũ iudeoꝝ: de ti
motheo et ceteris occisis: his gestis
iudeis in hymnis ꝛ cõfessionib⁹ bñdi
cebãt oñm q̃ magna fecit i isrl. Cpm. x.

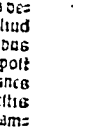

Machabeus aũt ꝛ q̃ cũ eo
erãt oño se pregẽte tem
plũ q̃dẽ ꝛ ciuitatẽ recep
pit: aras aũt quas alie
nigene p plateas extru
erat: ꝛ eq̃ delubia de-
molitus est. Et purgato templo: aliud
altare fecerũt: et de ignitis lapidibus
igne cõcepto sacrificia obtulerũt post
biennium ꝛ incẽsum et lucernas ꝛ panes
ppositionis posuerũt. Quib⁹ gestis
rogabant oñm pitrati in terrãne amp-
plius talib⁹ malis incidẽrẽt. Sed et si
qñ peccassent: et ab ipso mitꝫ corripe
rentur: et non barbaris ac blasphemis
hoibus traderẽt. Qua die aũt tẽplum
ab alienigenis pollutũ fuerat: cõtigit
eadẽ die purgationẽ fieri vicesima et
qnta mensis: q̃ fuit casleu. Et cuz letitia
dieb⁹ octo egerũt i modicũ tabernacu-
loꝝ: recordãtes q̃ ante modicuz tpis
die solẽnẽ tabernaculoꝝ in montibus et
in spelicis more bestiarũ egerã. Pro-
pter qd̃ thirsos ꝛ ramos virides ꝛ palm
mas pferebãt: et q̃ pseruauit mũdare
locũ suuz. Et decreuerũt cõi pecto et
decreto: pniuerse genti iudeoꝝ diebus
ãnis agere ceia festos illos. Et antio-
chi quidẽ q̃ appellat⁹ est nobilis vite
excelsus: ita se habuit. Hic autẽ de cu
patore ãtiochi impũ filio que gesta sũt
narrabimus: breuiantes mala que in
bellis gesta sunt. Hic cũ suscepto re-
gno cõstituit sup negocia regni ipsiam
quẽdã phenicis et syrie militie pncipẽ
Nã ptolomeus q̃ dicebat mater iuste
tener erga iudeos esse cõstituit ꝛ decer
pue propter iniqtatẽ que facta erat in
eos: et pacifice agere cum eis. Sed ob
hoc accusatus ab amicis apud cupa-

c tos: cum frequenter petitos audiret: eo
quod ceptis credita sibi a philometore de
seruisset: et antiochus nobile transiuit
et ab eo recessisset: penuria tamen finiuit
Georgias autem cum esset dux locorum assum
ptis aduentis frequenter iudeos debella
bat. Judei uero qui tenebant oppidum
munitiones: fugatos ab hierosolymis suscipiebant et bellare cessabant
Hipero qui erat cum machabeo profunde
enim rogatus: ut esset sibi adiutorium
petiuerunt munitiones tamen ressi
multa quoque insistentes loca obtinuerunt
occurrentes interuenerunt: et oes simul
nō minus a pugnantiq; militū truci
dauerunt. Quidā autem cum contigissent in
duas turres valde munitas: eorum appa
ratum ad pugnandum habentes ma
chabeus ad cotidianam expugnationem relicto
simone et ioseph et zacheo: cuiusq; qui
cum ipso erant satis multis: ipse ad eas
quamplurimum perurgebat pugnas conser
sus est. Et uno quoque cum erat capti
uitatem uecti: a quibusdam qui in turribus
erant: iuuati sunt pecuniis septuaginta
millibus didrachmis acceptis: dimiserunt quosdam effugere. Cum autem mach
abeo nunciatum esset quod factum esset princi
pibus populi congregatis: accusauit quod
pecunia fratres pendidissent: aduersa
rios eorum dimissis. Hos igitur pedites
factos interfecit: et confestim duas turres
occupauit. Armis autem ac manibus
ola prospere agendo in duabus munitio
nibus plus quam triginta milia peremit.
Et timotheus qui prius a iudeis fuerat
superatus: uocato exercitu peregrine
multitudinis: et congregato equitatu
asiano aduenit qui armis iudea capturus. Machabeus autem et qui cum ipso erant
appropinquante illo: deprecabatur dim
caput et aspergebant: lisbosque cilicio
pinxerunt ad altaris crepidine uoluerunt
ut sibi propitius inimicis autem esset
inimicus: et aduersarius aduersaretur:
sicut lex dicit. Et ita post orationem sum
ptis armis: longius de ciuitate pedem
ceo: primi hostibus effecti residerunt.
f Primo autem solis ortu utrique pmiserunt
isti quidem victoriae et prosperitatis spon
sores cum uirtute dum habentes: illi autem
duce belli animum habebat. Sed cum ve
hemens pugna esset apparuerunt aduer
sarius de celo viri quinque in eqo: frenis
aureis decori ducentes iudeis prestantes
et quibus duo machabeo medium habentes
armis suis circumseptum incolumem con
tersabant: in aduersariis autem tela et
fulmina iaciebant: et quo recedentes pe
nitus repleti perturbationem cadebant. Pe
rfecti sunt autem triginta milia quinque
peditum et equites seccentos. Timotheus
fugit in gazara psidium munitissimum
praeerat cereas. Machabeus autem et qui
cum eo erat letantes obsederunt psidium
diebus quatuor. At hi qui intra erant fo
rmitate phisi supra modum maledicebant
et sermones nefandos iaciebant.
Sed cum die quinta illucescente triginta
iuuenes ex his qui cum machabeo erant
cesi animis pter blasphemiam uenerunt
accesserunt ad murum et feroci animo
dentes turres ascendebant: et qui
ascendentes turres: portasque succedentes
aggressi sunt: atque ipsos maledictos
uos peremere. Per continuum autem didym
psidio pallatur: timotheus occultauit
se in quodam repertum loco pemerunt
fratres illius cereas et apolophane ceci
derunt. Quibus gestis in hymnis et con
fessionibus benedicebat omnipotenti qui magna
fecit in israel et victoriam dedit illis.
¶ Ca. 8. Conatur lysias expugnare iu
deos: et sacerdotii facere penalis sexa
gintis annis mittitur a deo iudeis epis
pus in veste candida in adiutorium ma
cabeo in fugam conuersus: cum iudeis pa
ce habere amicitiam: mittens eis ep
istolas: de pactionibus antiochi et ro
manorum cum iudeis. Capitulum.

Sed parum post qui lysias
procurator regis et pro
quus ac negotiorum pos
positus graviter ferens
de his quae acciderant con
gregatis octoginta mi
libus et equitatu omni
so veniebat adversum iudeos et ciuita
mane se ciuitate quidem captam gentes
habitaculum facturus et plus etiam
in pecunie quaestum: sicut ceteris sedi
ta gentium habitaturum inter per sinco
los annos penale sacerdotium: nec
recogitans dei potestatem: sed mente ef
frenatus in multitudine peditum et
millibus equitum et octoginta elephantis
phidebat. Ingressus autem iudeam et ap
propians bethsure: quae erat in angusto
loco ab hierosolymis interuallo quasi
stadiorum illud presidium expugnabat
Ut autem machabeus et qui cum eo erant
cognouerunt expugnare presidium de
tu et lachrymis rogabant dominum et
omnis turba simul: ut bonum angelum
mitteret ad salutem israel. Ipse pri
mus machabeus sumptis armis: et

ros adhortatus est simul secum pericu
lum subire: et ferre auxilium fratribus.
Quae parti propto alio pedetent hie
resolgmis apparuit precedens eos equo in
pelle cadida: armis aureis hastam vi
tans. Tunc simul oes benedixerunt mi
sericordes omnipotent pusilanimes animis
non solum homines: sed et bestias fe
rocissimas et muros ferreos pari pe
netrare. Jbat igitur promptus de celo ha
bens adiutorium et misericordiam super eos
Ceconsilium autem more spectu irruentes
in hostes pstrauerunt ex eis undecim mi
lia peditum et equitum mille sexcentos: on
nemos autem in fuga vertit: plures uo
ro ex eis vulnerati nudi euaserunt. Sed et
ipse lysias turpiter fugiens euasit. Et
quoniam sensatus erat secum ipse reputans
facta erga se diminutionem intelligens
iudeos esse hebreos: qui potestis dei au
xilio nitentes misit ad eos: promittens
se cum omnibus oibus quae iusta sunt et regis
quae iuste amicus fieri. Annuit autem ma
chabeus et ipsi in omnibus petitis con
cessit: quicquid machabeus scripsit lysie
de iudeis: de re concessit. Ad erat scri
pta iudeis epla a lysia qde hunc modum
continens. Lysias populo iudeorum salutem
Johannes et absalon qui missi fuerat a
nobis tradentes scripta: postulabant ut
eque pilos significabant: sperem.
Quicquid igitur regi potuerit perferri
cupiat: quae res permittebat possit. Si
igitur negotiis fide seruauerit: et iam
deinceps bonorum vobis causa esse con
tendo. De ceteris autem per singula iuba mā
dauimus istis et his qui a me missi sunt: col
loquentes. Bene valete. Anno centesimo
quadragesimo octauo mensis dioscoro
rum decimo et quarto. Regis autem
epla ita continebat. Rex antiochus lysie
fratri salutem. Pater noster inter deos transla
tionem volentes eos esse in regno
eo sine tumultu agere et rebus suis
studere diligentia audiuimus iudeos
non consentire pater meo: ut transferent
ad ritus graecorum: sed tenere velle suum
institutum: ac propterea postulare a no
bis concedi sibi legitima sua. Volentes
igitur hac quoque gentem quietam esse ita
iudicauimus templum restitui il
lis et agerent sicut suorum maiorum con
suetudines. Bene igitur feceris si miseris
ad eos: dexteram dederis: ut cognita
nostra voluntate: bono animo sint et uti
lia propria deserunt. Ad iudeos
uero regis epistola talis erat. Rex an
tiochus senatui iudeorum et ceteris
iudeis salutem. Si valetis: sic esse ut
volumus: sed et ipse bene valemus. Ad
uit nos menelaus ceteris velle vos de
scendere ad vos qui sunt apud nos.
Hi igitur qui conuenient usque ad diem
tricesimum mensis xandici: habemus de
tres securitatis: ut iudaicis uti tan et
bis et legibus suis: sicut et prius: et nemo
eorum ullo modo molestia patiat de his
per ignorantiam gesta sunt. Misimus au
tem et menelaum qui vos alloquat. Va
lete. Anno centesimo quadragesimo
octauo die xandici mensis quintadecima die 5
Miserunt autem etiam romani epistolas
ita se habentes. Quintus mennius et
titus mennius legati romanorum: populo
iudeorum salutem. De his quae lysias co
gnatus regis concessit vobis: nos con
cessimus. De quibus autem ad regem in
dicauit referendum: consilium aliquid
mittite diligentius inter vos conferen
tes: ut decernamus sicut congruit vo
bis: nos enim antiochiam accedimus.
Idcirco festinate rescribere ut nos quae
sciamus cuius ciuis voluntatis. Bene va
lete. Anno centesimo quadragesimo octa
uo quintadecima die mensis xandici.
¶ Ca. 9. Joppite dolo occidere iudeos
ducentos: et hos vindicauit iudas: de
arabis viris deuictis: timotheus a iu
da expugnatur: et vinus vinutur propter
fratrum salutem: de prelius iude ma
chabei: pugnat iudas cum gorgia qui fugi
ente exercitu eius fuga lassa occisi sunt
et iudei: donario idolorum asportauerunt
sub tunicis: de sacrificiis pro defunctis
oblatis: de spe resurrectionis. Capitulum.

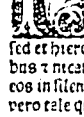

Igitur factis pactionibus lysias
pgebat ad regem iudea
dei autem agriculture ope
ras dabant. Sed hi qui
residerant: timotheus et
apollonius genere filius
sed et hieronymus et demophon super
bus et nicanor: et pharcheses: non sinebant
eos in silentio agere et quiete. Joppite
vero tale quoddam flagitium perpetra
runt: rogauerunt iudeos cum quibus
habitabant: ascendere cymbas quas pa
rauerant cum prouisionibus filiis: quasi nullis
inimicitiis inter eos subsistentibus.
Sedim conscendentes decretum ciuitatis: et
ipsi acquiescentibus: pacisque causa nihil
suspectum habentibus: cum in altum pro
cessisset: submiserunt non minus ducentos.
Quia crudelitate iudas in suos gentis
holes facta et cognouit: percepit viros
qui erant cum eo et uocato iudice

deo venit aduersus interfectores fratrū et pertū quidē nocte succedit: sicq; ipsos cremitos, qui ab igne refugerāt gladio pemit. Et cū hec ita egissent: discessit qn iterū reuertur: ⁊ pmultos topptias eradicatur. Sed cuz cognouisset ⁊ eos q̄ erāt tamnemelle pari modo facere habitātib⁹ secū indeis: ānitis 45 nocte supeniit: et portum cū nauib⁹ succendit: ita vt lumē ignis apperet hierosolymis a stadius ducētis q̄ regita. Inde cū ia abiissent nouem stadius: et iter facerēt ad timotheū: omisert cū eo arabes q̄nq; milia virū ⁊ eqtes q̄nqēti. Cūq; pugna paliada fieret: et auxilio dei prospere cessisset: reddit arabes victi: petebāt a iuda vertras sibi veri: pmittētes se pasceua, paturos: ⁊ in eris p futuros. Iudas aūt arbitrat⁹ ꝓ ⁊ inuit, eos vtiles: promisit pacē: et trisq; accepto: discessere ad tabernacula sua. Aggressus est autē et ciuitatē quandā firmā pontib⁹ murisq; circūsepta: q̄ a turb⁹ habitabat gētū pmiscuaz: cui nomē caphin. Hi ꝓ q̄ int⁹ erant: p̄sidētes in stabilitate muroz: et appatu altomuz remissus agebat: maledictis lacessentes iudā ac blasphemātes: ac loquētes q̄ fas nō est. Machabe⁹ autem

Josue. 6. c.

invocato magno mundi pncipe: q̄ sine arietib⁹ et machinis tpib⁹ iesu pcipitauit hierico: irruit feroctter mar⁹: et capta ciuitate pōsit volitatē innumerabiles cedes fecit: vt adiacens stagnū stadiū duoz latitudis sanguine interfectorū fluere videret. Inde discessit stadia septingēta q̄nq; ingrediz: venerūt i characha ad eos q̄ dicuntur tibiani: iudeos et timotheū q̄ idē illic locis nō cōpehēdeunt: nulloq; negocio pfecto regressus est reliceto i quodā loco firmissimo presidio. Timotheus aūt ⁊ solipater q̄ erāt duces cū machabeo: pemerunt a timotheo relictos i p̄sidio: decē milia viros. At machabe⁹ ordinatis circū se ser milib⁹ militutis p cohortes: aduersus timotheū pcessit: hic secū centuz viginti milia pedituz: eq̄tūq; duo milia q̄nqēntos. Cognito aūt iude aduēt: timotheus pmisit mulieres et filios et reliquū apparatū p̄sidiū q̄d carnion dicit. Erat cīn inexpugnabile ⁊ accessu difficile, pter locoz angustias. Cunq; eo hos iude prima appuisset timor: hostibus tcussus est: p̄ritia dei q̄ omnia p̄spicit: ⁊ in fugā vsi sunt: alius ab alionta vt magis a suis deficerent: gladioz suoz retib⁹ debilitarent. Iudas aūt vehemēter istabat pugnāte: phanosiet: pstrauit et eis triginta milia viroz. Ipse ꝓ timotheo: inuadit pres dolitpet et solipstis et multis fibus postulabat: vt dimitterētur q̄ mitteoz et iudeis parētes ac fratres hfertās morte et⁹ decipi cuenire: cum fide dedisset reliturū se eos fo cōstituta: alicium cū dimisert pp̄ter fratrū salutē. Iudas aūt fegressus a carmō interfectis viginti q̄nq; milibus post hoz fugā ⁊ necē: mouit exercitum ad ephō ciuitatē munitāin q̄ multitudo diuersaz gentū habitabat: robusti iuuenes p muris p̄stētes fortiter repugnabat. In hac aūt machine mittert celoti erat apparat⁹. Sed cū obpugnātē inuocassent: qui prāte sua vera hostiū p̄ringit: ceperūt ciuitatē: et eis q̄ int⁹ erāt: vigiti q̄nq; milia p̄tuerūt. Inde ad ciuitatē sertpan abiert qui ab hiero olymis sexcentis stadiis aberat. Cōtestātib⁹ aūt his q̄ apōthopolitas erāt iudeis: q̄ benignes eis haberenē etiā tpib⁹ infelicitatis: q̄ modeste secū egerit: gras agētes ei et cohortati etiā de cetero erga genū suū benignos esz: venerit hierosolymis die solēni septimanaz instāte. Et pp̄ pethcosē abiert ⁊ gorgiā p̄ropiū idumee. Sciuit aūt eus pedituz militib⁹: ⁊ eqtib⁹ q̄dringēnis. Quibus pgressis vrigit paucos ruere iudeos. Dositheo ꝓ q̄dā de bachinous equs vir fortis gorgiā tenebatur: cumque illuz capere p̄ituz: ecce quidā de eibus irruit in eum: humeruma eius amputauit: atq; ita gorgias effugit maresa. At illis q̄ cū eo erant ⁊ et pugnātib⁹ et fatigatis inuocantibus dñm adiutoz ⁊ duces belli tuncipienapoce p̄stauit eus hymnis cū morē ertollēs: fugā gorgie militibus eussit. Iudas aūt collecto exercitum it i ciuitatē odollā. Et cū septima supeniret: ⁊ sm p̄suetudinē purificatus in eodē loco sabbatū egerit. Et sqm die venit cū suis iudas et corpa p̄ioz collerere: et parētib⁹ parere in sepulchris p̄ris. Inuenerūt aūt sub tunicis interfectoz de donarus idolorū q̄ apōtāmā fuerunt a q̄b⁹ lex p̄hibet iudeos. Qb⁹ manifestus fectū est hac cām eos corruisse. Oes itaq; dixerē iustus iudicii dñi q̄ occultā erat manifesta. Atq; ita ad pces ora-

uit: rogauerit vt id q̄d facturū erat delinquēti ⁊ ignoscēret. Atq; fortissimus iudas hortabat pplm p̄stare sine pcedib⁹ oclis videres q̄ facta sunt ꝓ pcis eoz q̄ p̄strati sunt: ⁊ ferā ciuitatem duodecim milia drachmas argēti misit hierosolymis offerri pro pcis mortuoz sacrificis: bñ ⁊ religiose de resurrectione cogitās. Nisi enim eos q̄ cadderant resurrecturos spera ret superfluū videri: et vanū orare pro eorum. Et q̄ cōsiderabat q̄ hi q̄ cum pietate dormitionē acceperāt optima reserbāt: pplitā g⁹ēm. Sctā ergo ⁊ salutē cogitatio p defunctis exora ri pcis solumodo.

Cō.S. Venit antiochus ptrs indeā: eudā⁹ fuariator: occidit: iudas in ciuitatē antiochi quattuor milia ⁊ magnū elephāte: et antiochū vicī⁹ tradit iude ⁊ ptolomaide: ptolomēses egre ferēs ipsias allequit. Cōz. cīn.

Anno centesimo q̄dragesimo primo cognouit iudas antiochum cupatoē venire cū multitudine aduersus iudeam: et ad ipsiam ,pcuratoz: miet prepositum gazarenus: secum habentē pedituz cūtū decē milia: et equitum q̄nq; milia elephātes: et gtriduos: currū cum falcib⁹ trecentos. Commiscuit aūt se illis et menelaus: et cū multa fallacia deceptabat antiochū: non p pte salute: sed p̄ia se cōstituit in pncipatum. Sz rex regnū suū tenuit alos antiochi in pāsēn suggerēte ipsia hunc esse cām malorū: iussit et eis est cōsuetudo ꝓhibēs i cedez loco necari. Erat aūt iudē loco turris q̄nq̄gīta cubitorū, habēs fundatos bñ cinerē. Hec pspectabat in pcipe. Inde i cinerē deiciebat sacrilegos: et ibi esse ppellētib⁹ ad mortē. Et tali lege fuariator: et legislator mori: nec terre dari menelaus. Quidē satis iuste: nā q: multa erga iudeos omisit: cur ignis et cineres ipse i cineris morte dānatus est. Sz rex mēte effrenatus venit hierosolimis: se pte suo indeis ostēdit⁹. Iudas cognitis ꝓcipit pplo: vt die ac nocte dñm inuocarent: q: sicut semp solet adiuuaret eos: ꝓpe q̄ legis patria sctōqz tēplo priuari pertimescēs: ne p̄ius q̄ nup paululū respirare sineret blasphemis rursus inimicis: iudi. Cibus itaq; simul ad hortandū: perēbus a ꝓ̄o miseriā cum fletu ⁊ ieiunio p triduū continuum pstratis: hortatus est eos iudas vt se ꝓstarēt. Ipse ꝓ cum senioribus cogitauit p̄ius q̄ ret aduenire ret exercitus ad iudē: obtineret ciuitatē extreet dñi iudicio committere extū rei. Dūs igit portatē olim deo misēt creatoriz: hortat⁹ suos: vt fortiter dimicarēt: vsq; ad mortē p legibus: et ploriu: tatē: p̄ria et ciuitē starent: circa modū exercitum cōstituit. Et dato signo suis de victoriae iuuenibus fortissimis electis: nocte aggressus aulā regiā in castr: interfecit viros quattuor: decē milia ⁊ maximū elephātorū cuz bis q̄ suppositi fuerant. Summoq; metu ac pturbatiōe hostium castra replentes robusq; prospere gestis abiert. Hoc aūt factū est die illucescente: adiuuāte eum dñi pfectione. Sed ret accepto gustu audacie iudeoz: arte difficultate locoz tēdabat: ⁊ bethsure q̄ erat iudeoz p̄sidū munitū castra admonebat: sed fugabat: impingebat: minoz: abat. Hi s aūt q̄ int⁹ erāt iudas necessaria mittebat. Enunciauit autē mpterta hostib⁹: rodochus q̄dā de iudaico exercitu: q̄ rēsitū ꝓ pchensus est et cōclusus. Iterum ret fmonē habuit ad eos q̄ erāt i bethsuris: dertrā dedit: accepit: abūt cōmisit cuz iudas: supatus est. Et autez cognouit rebellasse philippū antiochie q̄ relicto erat sup negotia: mēte cōsternat⁹ iudeos defeceno subditusq; eis iurat de oibus quib⁹ iustū visum est: ⁊ reconciliat⁹ obtulit sacrificis: bonoz: auit templ ⁊ munera posuit: machabeis āplexatus est: ⁊ fecit eū a ptolomaide vsq; ad gerrenos ducē ⁊ pncipē. Et aūt venit ptolomaidā graueter ferebāt ptolomēses amicitie puēctionē: q̄ indignantes ne forte fed⁹ irruperet. Tunc ascēdit iyrsias tribunal et cepostit rōnē et pplz sedauit: ⁊ regressus q̄ ē antiochia: ⁊ hoc mō reg⁹ pfectio ⁊ redit⁹ p̄cessit.

Cō.S. Demetrius et suggestiōe alcimi instāmat cōtra iudeos: mittēs nicanorē ad interficiēdū eos: nicanor: cuz pmone pcerta: tisgit pacē ⁊ soluit: et capere iudā volit: iudas effugit manicaeis: nominat nicanor: sacerdotib⁹ vt sibi tradant iudā vinctū de ira et animi eius cōstantia. Cō. cīn.

Sed post triēnū tempus cognouit iudas ⁊ qui cū eo erant: demetrū seleuci cuz multitudine valida et nauibus per portum tripolis ascendisse ad locū opportune: et tenuisse re-

giones aduersus antiochū ⁊ ducēs eiꝰ
ipsum. Alchimꝰ autē quidā q̄ summꝰ
sacerdos fuerat ⁊ polluere coinquinatus est ꝓ ipsis cōmixtionis: ꝓsiderans
nullo mō sibi esse salutē neq̄ accessum
ad altare potuit ad regē demetrium cē
tesimo q̄nquagesimo anno offerēs ei
coronā auream ⁊ palmā sup hec ⁊ tales
qui ēpli esse videbant. Et ipse quidē
die siluit. Tēpus aūt opportunū demē
tre sue nactus conuocatus a demetrio
ad cōsilium et interrogatꝰ q̄d̄ꝰ rebus
et consilius iudei niterent: respondit.
Ipsi qui dicūtur assidei iudeoꝝ quibꝰ
preest iudas machabeꝰ bella nutriunt
et seditiones mouēt: nec patiūtur re-
gnū esse quietū. Hā et ego defraudatus
B parēdum gloria: dico autē summo
sacerdotio huc veni. Primo quidēvēt
litatibꝰ regis fidē seruās: sēdo autem
etiā ciuibus cōsulens. Hāi loꝝ praui
tate oniuersum genꝰ nostrū nō mini
meuerat: ⁊ ozo his singulis o rex co
gnitis: ⁊ regioni et gēti ꝓm humani
tatē tuam ꝓmulgatā oībus ꝓspice.
Nam q̄diū supest iudas: impossibile
est pacē esse negocio. Talibꝰ autē ab
hoc dictis ⁊ ceteri amici hostiliter se
1.Mac.7.b. habētes aduersus iudā: inflāmauerūt
demetriū. Qui statim nicanoꝝ ꝓpo
situm elephātoꝝ ducē misit in iudeaꝝ
patris mādatiorē: ipm q̄dē iudā capere
iussit: eos vero q̄ cum illo erāt dispge
ret: ⁊ ponere. Alchimū maximi ēpli
summū sacerdotē. Tunc gētes q̄ de in
dea fugerant iudam: segregatim se ni
C canor misceābāt miseriis et clades iu
deoꝝ ꝓsperitates rex suarū existimā
tes. Audito itaq̄ iudas nicanoris ad
uētu ⁊ cōuēte nationum: cōperū terra
rogabāt eum qui populū suū consti
tuit: in eternū custodiret: quiq̄ suam
portionem signis crēdētibus ꝓtegi.
Imperāte autē duce statim inde mo
uerūt: cōuenerūtq̄ ad castellū dessae.
Symon vero frater iude ꝓmiserat cū
nicanore: ⁊ cōterritus est repētino ad
uētu aduersariꝰ. Nicanor: cū audīs
virtute comitum iudee animi magni
tudinē: quā ꝓ p̄lio certaminibꝰ ha
bebāt: sanguine iudicū facere metue
bat. q̄obē ꝓmisit possidonium: theo
dotium: ⁊ mathiam: vt darent dexteras
et q̄ acciperēt. Et cum diu de his cō
siliū agerēt: ipse dux ad multitudinē
D retulisset: olim vna fuit sēntēia amici
tiis annuere. Itaq̄ die cōstituerunt
qua secreto iter se agerent: ⁊ singulis
sellē plate sunt ⁊ posite. Preceptū de
indas armatos esse locis opportunis
ne forte ab hostibꝰ repente malū ori
oriret. Et cōgruum colloquiū fuerat.
Morabāt autē nicanor: et sopiebat
michi q̄ inique agebat: gregesq̄ tur
barū que cōgregate fuerant: dimisit.
Habebat autē iudam semp charum: et
aliorū erat viro inclinatꝰ. Rogauit
eū ducere vxorē: filios q̄ parere. Nup
tias fecit: quiete egit: cōtēptq̄ ma
nēbat. Alchimꝰ autē videns charitatē
illoꝝ adinuicē: ⁊ cōuentiones: venit ad
demetrium ⁊ dicebat nicanorē rebus
alienis assentire. Judāq̄ regni hosti
tem successorē sibi destinasse. Itaq̄
res eraspēratꝰ ⁊ pessimis huius crē
natiōibꝰ irritatꝰ scripsit nicanori ⁊
cens: grauiter q̄dē se ferre de amici
tiis cōuentione: iubere tū machabēos
vinctū mittere antiochiā. Quibus
scriptis nicanor cōsternabāt: grauiter
ferebat: si ea q̄ puenerāt irrita facere
nihil Iesus a viro sed q̄ regi resistere
nō poterat: opportunitatē obseruāt
qua ꝓceptum ꝓficerat. At machabeus
videns secum austerꝰ agere nicanorē
et cōsuetum occursus ferocꝰ exhibē
tē: intelligēs nō ex bono esse austeri
tem istā paucis suoꝝ ꝓgregat' dixe
rant se a nicanore. Q̄ cū ille cogno
uit fortiter se a viro puentū: venit ad
maximū ⁊ sertissimū templū: in quo
ritꝰ solitas hostias offerēbatꝰ iussit
sibi tradi virū: quibꝰ cum iuramen
vicētibus nescire se vbi esset q̄ quē
bat: ertē dēte manū ad templū tetē
dicēs. Nisi iudā michi vinctū tradi
ritis: istū dei phanum in planitiem
ducam: ⁊ altare effodā et templū ꝓ
libero patri cōsecrabo. Et his dictis
abiit. Sacerdotes autē ꝓdomitem
manus in celū: inuocabāt eum q̄ sem
ꝓ ꝓpugnator: esset gētis ipsorū ⁊ in
centeo. Tu dne omnium ꝓ: qui nullius
indiges: voluisti ēplī hēditatis ⁊ ta
fieri in nobis. Et nūc sancte sanctorū
omnium dñi ꝓseruā in eternū impōlu
tam domū istam que nup mūdata est.
Razias autē quidā de seniorib' ho
rosolymis delatꝰ est nicanori ⁊ ni
tor: ciuitatis ⁊ bene audīs qui ꝓ
cetu pater iudeorū appellabatur. Re
multis ēpositibus continētē ꝓfessi
tenuit in iudaismo: corpus ⁊ animam
tradere contentus ꝓ perseuerātia
Volēs aūt nicanor manifestare odium
quod habebat i iudeos: misit militū

quinquēta vt eum comprehenderent.
putabāt eum si illuc accepisset: fēsse cla
dem iudeis maximā illaturū. Turpis
sētē irruere in domū eius ⁊ ianua di
rumpere atq̄ ignē admouere cupiēti
bus eum tam cōprehendere: gladio se
defēdēti ēgōbis nobilē mori potiꝰ ⁊ sub
dere ferē peccatoribꝰ: et cōtra natu
ralis sues indignis iniuriis agi. Sed cū
per estimationem non certo ictu plaga
dedisset: turbe intra ostia ciuitatis
ꝓcurrēte audacter ad murum
precipitauit semetipm viriliter in tur
rim quibꝰ velociter locū dēbiꝰ cassis
gerunt ꝓnēdētia cernētē. Et cū adhuc
spirāt: accensus alo surrexit: ⁊ cum
sanguis ei' magno fluxu defluēret et
grauissime vulnerib' esset sauci' cur
rendō perāsitē ⁊ stans supra quādā
petrā precipitā et tā cruentus effect'
complurus intestina sua vtriusq̄ manus
protēdēt sup turbas: inuocās dñm
tē vite ac spiritū: vt hec illi iterū red
dēret. Ita vita defunctus est.

CC.6. Nicanor: blasphēmat: iudas ora
tus suos non deprēdit: ⁊ ꝓmittit opti
mis: ꝓpauēt oētis et hieremias:
vt dicit: hic est fratrū amator: ⁊ radis
dat hieremias iude gladius aureus ⁊
manna sibi a deo missum: q̄ maximus
timor erat ꝓ scritate ēpli manib' pa
gānōrū cōtēptū: audāt: nicanor cū tri
gintaq̄ ōtq̄ milibus occidit: cepit
eius cum manibus abscissis in hierusa
lem: lingua eius particulatim dis
tribuēda datur.

Ēpm.xv.

Nicanor autē vt cōperit
iudā esse in locis sama
rie: cogitauit eos in ꝓ
petu die sabbati ꝓmitte
re bellū. Judeis vo qui
illi ꝓ necessitate sēqbāt
eū dicēbat: ne ita ferociter ⁊ barba
riē: sed honore tribue diei sctiſ
cōmōstet bonoꝝ cū qui primū cō
fēat. Et ille infelix interrogauit si est
potēs in celo q̄ imperauit agi die sab
bati. Et ꝓdēdētib' illis: est dñs
omnis ipse ⁊ celo potēs qui iussit agi
septimū die. Et ille ait. Et ego potens
sum sup terrā qui impero sumi arma
et opera regis implēri. Tamē nō ob
stante cōsilio ꝓcēdit. ⁊ nicanor: qui
dem summa superbia erectus: cogita
rat cōe trophēum statuere de iude
machabeo. Iudas autē semp ꝓfidebat eum
esse auxiliū sibi a deo adiuturū: hor
tabāt suos ne formidarēt ad aduentū
nationū: sed i mēte habērēt adiutoris
sibi facta de celo: nunc ꝓperarent ab
solūtē sibi affuturam victoriam. Et
allocut' eos de lege et ꝓphētis admo
nens etiā certamina q̄ fecerant prius
ꝓptio: ꝓspiciēt cos. Et ita animis
eorū erectis simul ostēdebat gentium
fallaciā: ⁊ iuramentorū ꝓuaricationem
Singulos aūt illos armauit non ex
pet et hastē munitionē: sed sermonib'
optimis et exhortationib' ꝓposito et
gno fide somniorū quod ex ipsoꝝ le
tificauit. Erat autē huiusmodi visus.
Onīā qui fuerat iamꝰ sacerdos vir
bonū ⁊ benignū ⁊ verecūdū: ꝓsumo
de ēlū moribus: ⁊ eloquio decor: ⁊ qui
a puero institutib' exercitatꝰ sit man
ꝓtendēte orare ꝓ omni ꝓplo iudeorū.
Post hoc apparuisse et alius virū etate
et glia mirabilē: magni decoris ha
bēdine circa illū. Respōdēte vero onīā
dixisse. Hic est fratrū amator et ꝓplī
israēl. Hic est q̄ multū erat ꝓ ꝓplo oni
uersa sētā ciuitate hieremias ꝓphēta
dei. Et ēdēte illū hieremiā dexterā ⁊
dedisse iude gladū aureū dicētē. Acci
pe sētū gladū munꝰ a deo: ꝓ quo deiū
cies aduersarios oppōnētēs ei' ēl. Exhor
tati itaq̄ inde fermēt' bonis valde/
de quib' ertolli posset imperū animi
iuuenū cōfortati: statuēt dimicare ⁊
ꝓfligere fortiter ꝓ vitus de negocio
iudicauerūt: q̄ ciuitas sētā ēpli ꝓ
citarētē. Erat enī ꝓ ꝓnīā ⁊ ēl lusi
tēq̄ ꝓ fīib' ⁊ cōnatio minor sollici
tudo: maxīm' vox ꝓm' ꝓ scritate ēpli
erat ēpli. Q̄ ⁊ eos q̄ in ciuitate erāt
nō minima sollicitudo hēbat ꝓ his q̄
cōgessari erāt. Et cū ita offēsa ꝓparent
iudicēt: futurū hostesq̄ adesset atq̄
cercēt' erat ordinatꝰ bestiēq̄ quites
oppōtuno i loco ꝓpositi ꝓsiderāo ma
chabeꝰ adūētū multitudīs ⁊ apparatus
arīsi armoꝝ ac ferocitatē bestiārū et
tendēs manꝰ in celū: ꝓdigia facterē
dñm inuocauit. q̄ nō ꝓm armoꝝ potē
tiam sed ꝓout ipsi placet dat dignis
victoria. Dixit aūt inuocāns hoc mō
Tu dne q̄ misisti angelū tuū sub ezē
chia rege iudaē: interfecisti de castris
sennacherib centum octogintaquinq̄
milia: ⁊ nūc dñator celorū mitte ānge
lum tuū bonū ante nos i timore ⁊ tre
more magnitudīs brachij tui vt metā
ant q̄ cū blasphēmia venīēt aduersus
sētū ꝓplm tuum. Et hic ēdē ita ora
uit. Nicanor autē ⁊ qui eū ipso erāt cū
tubis et cantīcis admouēbant. Judas

E
5.6.d.
+re.19g
eccli.43.d

ho ⁊ q̃ cũ eo erãt iuocato deo: p̃ omnes egressi sunt manu q̃dẽ pugnãtes
F sz et oriz ceciderũt oratos. p̃strauerũt no
min⁹ trigintaq̃nq̃ milia p̃ntia dei ma
gnifice delectari. Q̃ cũ cessassent ⁊ cuz
Sandio redirent cognouerũt nicanorꝭ
ruisse cuz ei mortis sue. Facto itaq̃ cla
more ⁊ p̃turbatione exercitatꝰ patriarcho
ce oipotentẽ dñm bñdicebãt. Precepit
autẽ iudas q̃ p̃ oia corpe ⁊ alo mort p
ciuitꝰ: parꝰ erãt caput nicanoris et ma
nũ cũ humero abscissaz hierosolymã
p̃ferri. Quo cum puenisset cõuocatis
per contribulꝰ et sacerdotꝰ ad al
tare accessit ad eos q̃ in arce erant. Et
ostũ capite nicanoris et manu nefaria
quã extẽderat ptra domũ sctãm oipo
tentis dei magnifice glriꝰ est. Linguaz
ertũ ipũ nicanoris p̃scissaz iussit parte
culatim auibꝰ dari: manũ aũt de mẽtis
ꝯ templuz suspẽdi. Oes igit celi bñdi
cẽt dñz dicẽtes: bñdictꝰ q̃ locũ suuz i
B pfaminatũ fuauit. Suspẽdit aũt nica
7.mac. 7. noris caput i sũma arce vt cuidẽs cẽt
8. et manifestuz signũ auxilij dei. Itaq̃
oes cõi p̃silio decreuerũt nullo mõ die
illũ absq̃ celebritate p̃terire: hc autẽ
celebritatẽ xiiadecima die mẽsis adar
q̃ vocẽ syriaca p̃die mardochei dic.
Igit his erga nicanorẽ gestis: et ci
uitas ipsꝰ ad hebreos cũitate possessa:
ego q̃s i his factã finem sermõis. Et si
q̃dez bñ ⁊ historice ppterit hoc ⁊ ipse
velim: si autẽ minꝰ bigne pecendũ est
mihi. Sicut et vinuz semp bibere aut
sp aquã p̃ratũ est: ita tũs autẽ vti de
lectabilitꝰ legẽtib⁹ si semp exact⁹ sit
sermo: nõ erit gt⁹: hic q̃ erit cõsũmat⁹.
¶ Scõs liber Machabeorũ explicit.
¶ Epla beti hieronymi ad damasũ pa
pam in quatuor euangelistas incipit.
B Sanctissimo pape damaso
Hieronym⁹. Nouũ opus
me facere cogis ex vete
ri: vt post exẽplaria scrip
turarũ toto orbe disp
sa q̃si q̃dã arbiter sedẽ
⁊ q̃ inter se variãt q̃ sunt illa q̃ euz gre
ca cõsentãt veritate decernã. Pius la
boris: piculosa p̃sumptio iudicare de
ceteris ipm ab oib⁹ iudicandus: senis
mutare ilgnãt: et canescentẽ iã mundũ
ad infãtia retrahere parvulorũ. Quis ei
doct⁹ pariter vel idoct⁹: cũ in manus
volumẽ assumpserit et a salua quã se
mel ibidit viderit discrepare q̃d lecita
tur: nõ statim erumpat in voce me fals
ariũ me clamãs esse sacrilegũ qui au
deã aliq̃d i veteri⁹ libris addere aut
mutare: corrigere. Sed versus quã iniuria
duplex causa me p̃olat: q̃d et tu q̃ sen
mus sacerdos es fieri iubes: et putas
nõ esse q̃d p̃ratũ: et maledicere tũ
momo p̃ridet. Si enim latinis latinis
ribꝰ fides ⁊ adhibẽdaire p̃dẽt q̃ ma
tot sunt exẽplaria pene quot codices.
Si autẽ veritas est q̃rẽda de plurib⁹
cur nõ ad graecam originẽ recurrimus
ea q̃ vel a vitiosis interpr⁹ male ex
tarve a presũptoribꝰ imptis emẽda
ta puerũ ⁊ vel a librariis dormitãtib⁹
aut addita sũt aut mutata corrigimus?
Neq̃ vo ego de veteri disputo testa
mẽto: q̃d a septuaginta seniorib⁹ igit
cã ilgua vsum: tnio gradu ad nos p̃q̃
peruenit. Nõ quero q̃d aqlas: quid sym
machꝰ sapiant: quare theodotion lite
nouos et veteres medius incedat. Sit
illa vera interpratio: quam apsli pdica
uerunt. De nouo nũc loquo: testantẽ
q̃d grecum esse nõ dubium est: excepto
apostolo matthẽo: qui primus iudea
euãgeliuz christi hebraicis lris edidit
hoc certe euz i nfo sermone discordat
in diuersos ritu uoluz tramites euz
vno de fonte q̃rẽdus est. Premitto ere
codices quos a luciano et cyrio nata
patos paucoꝝ holm asserit: puer⁹ ca
rẽtio: q̃d⁹ origenes i toto veteri testa
mẽto post septuaginta interpres emẽ
dare q̃d licuit nec in nouo p̃sumpsit emẽ
dasse: cũ multarũ gentiũ linguis scri
ptura ante trãslata vocẽt falsa esse q̃
addita sunt. Igit hec p̃fatio p̃facias
la pollicet: quattuor tm euãgelia q̃d
ordo est ille. Matthe⁹: marcus: lucas:
iohannes: codices grecos emẽdata el
latione sed et veteres: q̃ nec multis ab
actionis latine consuetudine discrepa
rent ita calamo lperantur: vt his nõ
q̃ sensum videbant mutare correctus
relq̃ manere paterẽmur vt fuerãt. Q̃
nones q̃q̃ q̃s Eusebi⁹ cesariensis q̃s
alexãdrinũ secut⁹ ammonij: i decẽ
uiceros ordinauit sicut in greco habẽt
exẽplaria. Q̃ si q̃s de curiosis vo
luerit nosse q̃ in euãgelius vel eadẽ vel
vicina vel sola sine cõsi distinctione
gnosceet. Magn⁹ sit q̃dẽ hic in nrãs cõ
dicib⁹ error: inscitꝰ q̃d in eadẽ re
alius euãgelista plꝰ dixerit i alio q̃ mi
nus putauerit addidisse. Vel cũ idem
sensum alij alitter exposuerũt: q̃ vnus ex
q̃tuor: primũ legerat ad iesus exẽplũ
cetero q̃q̃ estimauerit emendandos.
Vũ accidit vt apũ nos multa sint ea

q̃ i marco plura luce atq̃ matthei.
Rursum i matthẽo plura iohannis et
marci: i ceteris reliquoruz: que i aliq̃
ppia sunt fuerũt tantur. Cũ itaq̃ cano
nes legẽ: q̃ iubẽt: sunt confusionis
erat: sublatorꝰ et similia olim fecisse
singulis sue quoq̃ relitues. In cano
ne primo ordinat quattuor: matthẽus:
marcus: lucas: iohannes. In secundo
tres: matthẽus: marcus: lucas. In ter
tio tres: matthẽus: lucas: iohãnes. In
quarto tres: matthẽus: marcus: iohan
nes. In quinto duo: matthẽus: lucas:
In sexto duo: matthẽus: marcus. In
septimo duo: matthẽus: iohannes. In
octauo duo: lucas: marcus. In nono
duo: lucas: iohannes. In decimo ppria
p̃ssq̃ q̃ non habentur i aliis ordinat.
Singulis vero euangeliis ab vno
capite vsq̃q̃ ad finẽ libroꝝ: disparnu
merus accrescit. Hic nigro colore per
scriptus sub se habet altũ ex nimio di
scolore numerũ q̃ ad decem vsq̃q̃ procez
dens indicat: p̃tio: numerus in quo sit
canone requirẽdus. Cuz ergo apto co
dice (perdigna) illud siue illud capim
fare poluerit cui canonis sit statim
e sublecto numero doceberis: ⁊ recur
ris ad capitia i quib⁹ canonum est di
stincta congeries: eodemq̃ statim ca
none ex titulo frontis inuẽto: illũ quẽ
q̃tuor numerum teuꝰ dẽ euangelistẽ q̃
ipse ex inscriptione signat inuenies:
atq̃ ericino ceteroꝝ tramitibus inspe
ctisque numeros e regione habẽt
mobilis: cũ scierꝰ recurres ad vo
lumina singulos ⁊ sine mora repertis
numeris quos ante signaueras repe
ries: loca i quib⁹ vel eadẽ vel vicina
inuenit. Optor in ꝯo valeas: ⁊ memi
neris mei papa beatissime.
¶ Explicit epistola ad damasum.
¶ Incipit p̃log. Hieronym. ad Eusebiũ.
Quatuor fuisse q̃ euangelia scripse
rint: et lucas euãgelista testatur
ipse. Qui quidẽ multi conati sunt or
dinare narratione rerũ q̃ in nobis cõ
plete sunt: sicut tradiderũt nobis q̃ ab
initio ipsi viderũt et ministri fuerũt
sermonis: perseuerãtia vsq̃q̃ ad hsens
tẽpꝰ monumẽta declarantꝰ q̃ a diuersis
autorib⁹ edita diuersarũ heresum fue
rũt adoptata: et est illud iuxta egyptios
thomãs: matthãi: bartholomeum:
andrea q̃q̃ apsl⁹ et basilidis atq̃ apel
lis: ac reliquoꝝ q̃q̃ enumerare lon
gissimũ est: cũ hoc tm in presentiarum
voluisse dicere: exstitisse q̃dẽ q̃ sine
spũ et gra dei cognati sunt magis ordi
nare narrationem: q̃ historie tenere
veritatẽ. Quib⁹ iure pot illud pphe
ticuz coaptari. Ue q̃ pphetãt de corde
suo: q̃ ambulãt post ipm suuz: q̃ dicẽt.
Hec dicit dñs: et dñs nõ misit eos. De
q̃b⁹ salutat: i euãgelio iohãnis legẽ
tes q̃ ante meuerunt fures fuerũt ⁊ Joh.10.b
latrones. Qui venerũt nõ q̃ missi sunt
Ipse enim ait. Ueniebãt et ego nõ mite
tebã eos. Inuenientib⁹ p̃sumptio ⁊ te
meritas: i missis obsequium seruitutis
est. Ecclesia autem que dñi voce supra
petram fundata est: quã ittroduxit rex Mat.7.b.
i cubiculũ suũ: et ad quã p̃ foramen de Cantt.3.
foliõis occulte misit manũ suã filius
domule hinnuloq̃ ceruorum: q̃tuor
flumia paradisi ilar eructuans quat
tuor angulos ⁊ annulos hz per quos
q̃ arca testamenti ⁊ custos legis dñi
lignis mobilib⁹ ꝯpehitur. Primꝰ olm
matthẽus est publicanꝰ cognomento olle
ut: q̃ euãgelium i iudea habẽs hebreo simone
edidit ob eorum vel maxie causam q̃ in
tesum crediderãt et iudeis: ⁊ nequaq̃
legis umbra recedẽte euãgelij veritatẽ
fuabãt. Scõs marcus interpres apsli
petri: et alexãdrie ecclesie primꝰ eps: q̃
dñm q̃dẽ saluatorem ipse nõ viditi sed
ea que audierat magistri p̃dicantẽ
iuxta fidem magis gesta: si narrant q̃
ordinẽ. Tertiꝰ lucas medicus natione
syrus antiochensis cui⁹ laus i euange
lio: q̃ ipse discipul⁹ apsli pauli i achaie
birbynieq̃ partib⁹ volumẽ p̃didit q̃dã
altius reperẽs vt et ipse i phemio pfi
tetur: audita magis q̃ visa describẽs.
Ultimus iohãnes apsls et euãgelista
quẽ iesus amauit plurimũ q̃ ꝯ pecꝰ
dñi recũbẽs: purissima doctrinarum
fluẽta potauit: et q̃ solus de cruce me
ruit audire. Ecce mat tua. Is cũ esset i
asia: et iam tunc hereticꝰ semla pul
lularẽt cherithi et hebionis ⁊ ceteroꝝ
q̃ negant ꝯpm. i carne venisse: quos et
ipse i epistola sua antichristus vocat:
et apostolus paulus frequẽter percu
tit cum⁹ est ab oib⁹ pene tũc asie epi
scopis ⁊ multarũ ecclesiarũ legatiõi
bus: de vnitate saluatoris alit scri
bere: et ad ipm vt ita dicã dei vbũ non
tam audaci q̃ felici temeritate prum
pere: vt ecclesiastica narrat historia cũ
a fratrib⁹ cogerẽtur scribere: ita fa
cturũ se respondisse si indicto ieunio
i cõmune oõ dñi deprecarẽtur. Quo
expieto ⁊ revelatione saturatus i illud
phemiũ e eclopeniẽs eructauit. In pn Joh.19.a
Joh.13.c.⁊ 21.i.
Ezc.13.a.
2.col.3.c. al.doctis

cipio erat ꝓbũ: & ꝓbam erat apud deũ & deus erat ꝓbũ: hoc erat in principio apud deũ. Hec igit quattuor euãgelia multo ante ꝓdicta: ezechielis q̃s voluimẽ ꝓbat: i q̃ ꝑma visio ita cõtexitur.

Ezech. 1.3. Et in medio similitudo q̃tuor alaliũ & vultus eor. Facies hoꝝ & facies leonis & facies vitulĩ: facies aq̃le. Pila hoꝝ facies: matthæum significat q̃ q̃si de hole exorsus est scribere. Liber generationis iesu xp̃i filij dõ filij abrahã. Scõa marcũ in q̃ vox leonis i heremo rugientis audit. Vox clamãtis i deserto parate viam dñi rectas facite semitas eius. Tertia vitulĩ: q̃ euãgelista lucã a zacharia sacerdote sumpsisse initium prefigurat. Quarta iohãnẽ euãgelistã q̃ assumptis pẽnis aquile & ad altiora festinãs: de verbo dei disputat. Cetera q̃ sequuntur in eundẽ sensum ꝓficiũt.

Ezech. 1.8 Crura eorum recta: & pennati pedes. & quocũq; spũs ibat: ibãt & nõ reuertebant: rotarũ eor plena oculis: & sic ille aclãpades i medio discurrẽtes: & rota in rotã: & singulis q̃tuor facies. Ubi

Apo. 4.6. & apocalipsis iohannis post expositionẽ diginiq̃tuor senioꝝ: q̃ tenentes citharas & phialas adorãt agnũ describit eroducit fulgura & tonitrua: & septẽ spũs discurrẽtes: & mare vitreũ: & q̃tuor alalia plena oculis dicẽs. Animal primũ simile leoni: secũm sile vitulo: & tertiũ simile homini: & quartũ sile aquilevolanti. Et post paulũm. Plena inquit erãt oculis: & requiẽ nõ habebãt die ac nocte dicẽtia. Sctũs sctũs sctũs dñs deus oꝝ: q̃ erat q̃ est & qui vẽturus est. Quibus cũctis perspicue ostẽdit: q̃tuor debere ẽ euãgelia suscipi & oẽs apocryphoꝝ nenias: magis hereticis q̃ ecclesiastic̃ vinio canẽdas.

¶ Sequitur ꝓlogus in Mattheum.

Matthæus cum primo predicasset euãgelũ in iudea: oportẽs transire ad gentes primo euangelũ scripsit hebraice: quõ fratribus quibus ibat: ad memoriã reliquit. Sicut ẽm necesse fuit ad cõfirmationẽ fidei euãgelii predicare: sic contra hereticos scribi. Cui autẽ plures euãgelia scripserint quattuor ẽm habẽt auctoritatẽ testimonii q̃ per quattuor mũdi partes fidẽ ñsciant trinitatis: & sunt quasi quattuor rote in quadriga dñi q̃ vehit eum per predicationẽ euãgelii: & genus humanum quadrifida morte peremptũ eor erat predicatione vinificandũ vnde et alioq̃ euãgelia deciderint nec recepta sunt: q̃ nolebãt ꝓfinitum numerũ arari ꝓpter virtutem sacramenti. Quãgnãtur etiã euãgelistæ quattuor figuris que nõ sunt deceptorie: sed secũdũ mysteriũ sibi cõscie. Matthæus in homine intelligit: q̃ circa humanitatem christi ꝓcipuãter immorãtur. Marcus in leone: q̃ agit de resurrectione. Lucas in vitulo: agẽs de sacerdotio. Iohãnes in aq̃la: scribẽs sacramẽta diuinitatis. Christus vero quem describit homo fuit de virgine natus vitulus in immolatione: leo in resurrectione: aquila in ascensione. Vel in homine humanitas in vitulo sacerdotũ: in leone regnũ: in aquila exprimitur diuinitas sacramentum.

¶ Argumentum in euangelium secundum Mattheum incipit.

Matthæus et iudæa sicut in omnibus primus pontifex: ita euãgelii indea primo scripsit cui vocatio ad xp̃i ✠ et publicanis accidus fuit: vocatus in gnãtione xp̃i ꝓcipio ꝑsumẽs: per cui ꝓma circũcisio in carne ✠ altera cui sm eor electio fuit: et ꝑ ipsũ ẽ patrib̃ christus. Sicq; quaterdenarius numero trifoꝝiter posito ꝓcipua credendi fide in electionis cẽpus prerigẽs: & ex electione vsq; in trãsmigrationis ✠ vsq dirigẽs atq; a trãsmigrationis diẽ vsq in xp̃m desinẽs decursum aduẽtus dñi ostẽdit gnãtionẽ: et numero satisfacẽs ✠ et ꝓpter ꝓtes sed esse ostẽderet & dei in se opus monstrãs etiã in his quorũ genus posuit christus operãtis a ꝓcipio testimonium negarent. Quarũ eẽm rerũ cẽpus ordo numerus: dispositio vel ratio q̃ fide necessariũ est: de christus est q̃ factus est ex muliere: factus sub lege natus ex virgine passus i carne ola i cruce fixus ꝓ triũphãs ea in semetipso resurgẽs in corpore: & patris nomẽ in patribus filios: & filij nomẽ ꝑ restituẽs in filios sine ꝓcipio sine fine ostendens vnũ esse cũ patre esse q̃ vnũ ✠ est. In quo magnelio vtile & desiderãtibus dñi: sic ꝑ vel media vel perfecta cognoscere: et et vocationẽ apostoli & opus euãgelii et dilectionẽ dei i carne nascẽtis ꝓperversa legẽtes intelligãt: atq; i eo ✠ q̃ reꝑcẽdi sunt & appẽdere expetant recognoscãt. Nobis ẽm hoc in studio argumenti fuit: fidẽ facere ei tũ operãtio dei intelligẽdã diligẽter esse ✠ dispositionẽ ꝓrentib̃ nõ tacere.

¶ Argumentũ explicit.

¶ Euangelũ Matthæi incipit.

Cap. 1. De generatione dñi patrũ q̃dragintadũo: de distinctione gnationis euãgelii de gnatione xp̃i: q̃ desponsata erat maria ioseph: q̃ angelus apparuit ioseph volenti dimittere eã: ipse saluũ faciat populũ suũ ioseph accepit conuiugem suam.

Liber generationis Iesu christi filij dauid filij abrahæ. Abraam genuit isaac. Isaac autem genuit iacob. Jacob autem genuit iudam: fratres eius. Judas autẽ genuit phares et zaram de thamar. Phares aũt genuit esron: esron autem genuit aram. Aram autem genuit aminadab: aminadab aũt genuit naasson. Naasson autẽ genuit salomõ. Salomõ aũt genuit booz de raab. Booz aũt genuit obeth et ruth. Obeth aũt genuit isai. Jesse aũt genuit dauid regẽ. Dauid aũt rex genuit salomonẽ ex ea que fuerat Salomon aũt genuit roboã. Roboã aũt genuit abiã. Abias aũt genuit asa. Asa aũt genuit iosaphat. Iosaphat aũt genuit ioram. Ioram aũt genuit ioathã. Ioathã aũt genuit achaz. Achaz autẽ genuit ezechiã: ezechias autẽ genuit manassem. Manasses aũt genuit amõ. Amõ aũt genuit iosiã. Josias aũt genuit iechoniã & fratres eius in transmigratione babylonis: et post transmigrationẽ babylonis iechonias genuit salathiel. Salathiel aũt genuit zorobabel. Zorobabel autem genuit abiud. Abiud aũt genuit eliachim: eliachim autẽ genuit azor. Azor aũt genuit sadoch. Sadoch aũt genuit achi. Achim aũt genuit eliud: eliud aũt genuit eleazar aũt genuit mathã. Mathã autẽ genuit iacob. Jacob aũt genuit ioseph virũ marie: de q̃ natus est iesus qui vocatur xp̃s. Oẽs itaq; gnationes ab abraã vsq; ad dauid generationes q̃tuordecim: a dauid vsq; ad transmigrationẽ babylonis generationes q̃tuordecim: et a trãsmigratione babylonis vsq; ad xp̃m: generationes quatuordecim. Christi aũt gnatio sic erat. Cũ esset desponsata mater iesu maria ioseph antequã cõuenirẽt inuenta est in utero habẽs de spũsancto. Joseph autem vir eius cũ esset iustus et nollet eã traducere voluit occulte dimittere eã. Hec aũt eo cogitante: ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph: dicẽs. Joseph fili dauid: noli timere accipere mariã cõiugẽ tuã. Quod ẽm in ea natũ est de spũ sctõ est. Pariet aũt filiũ: et vocabis nomẽ eius iesum. Ipse ẽm saluũ faciet ꝓplm suũ a ꝑtis eorũ. Hoc aũt totũ factũ est vt adimpleret q̃d dictũ est a dõo ꝑ ꝓphẽtã dicentẽ: ecce virgo in vtero habebit: pariet filiũ: vocabitur nomẽ eius emanuel: q̃d est interpretatũ nobiscũ deus: exurgẽs aũt ioseph a somno: fecit sicut precepit eũ angelus dñi: et accepit cõiugẽ suam: et nõ cognoscebat eã donec peperit filiũ suũ primogenitũ: et vocauit nomẽ eius iesum.

De persecu. c. +

D

Esa. 7.c. ecce vocabunt.

De ꝓfig. c. 5.

¶ Cap. 2. Magi cum muneribus veniunt: et ioseph ab angelo ꝑ visum admonitus cum puero & matre eius in egyptũ fugit: infantes interficiũt: regressus iesu xp̃i et egypto.

Cum ergo natus esset iesus i bethleem iude in diebus herodis regis ecce magi ab oriẽte venerũt: hierosolymã dicẽtes. Ubi est q̃ natus est rex iudeorũ? Vidimus ẽm stellã eius in oriente et ✠ venimus adorare eũ. Audiens autẽ herodes rex turbatus est: & omis hierosolyma cũ illo: et cõgregans oẽs ꝓcipes sacerdotũ & scribas populi: sciscitabat ab eis vbi christus nasceretur. At illi dixerũt ei. In bethleem iude. Sic ẽm scriptũ est ꝑ ꝓpheta: & tu bethleem terra iuda: nequaq; minima es in ꝓcipibus iuda: ex te ẽm exiet dux q̃ regat ✠ populũ meũ israel. Tũc herodes clam vocatis magis: diligenter didicit ab eis tempus stellæ que apparuit eis: et mittens illos in bethleem dixit. Ite et interrogate diligenter de puero: et cum inueneritis renunciate mihi: vt et ego veniens adorẽ eũ. Qui cũ audissent regẽ abierunt: et ecce stella quã viderant in oriente antecedebat eos vsq; dum veniens staret supra vbi erat puer. Videntes aũt stellã: gauisi sunt gaudio magno valde. et intrãtes domum inuenerunt puerũ cũ maria matre eius: et procidentes adorauerũt eũ: & apertis thesauris suis obtulerũt ei munera: aurũ thus & myrrhã. Et responso accepto in somnis ne redirẽt ad herodem ꝑ aliam viã reuersi sunt in regionẽ suã. Qui cũ recessissent ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph dicẽs. Surge & accipe puerũ & matrẽ eius: & fuge in egyptũ: & esto ibi vsq; dũ dicã tibi. Futurũ ẽ enim vt herodes quæ-

B

aliis ꝓteritis sicut ꝑ in greco.

Joh. 7. f. mich. 5.a.

aliis regẽ

B

C

7. quæst. 1. cãd.

nersitas: rat puerũ ad ꝓdẽdũ cũ. Qui psurgẽs
Lu.23.q.3. accepit puerũ ⁊ matrẽ eius nocte: ⁊ fecef
c.1. sit in egyptũ. Et erat ibi usq; ad obitũ
a.ee.11.3. herodis: ut adimpleret qd dictũ est a
dño ꝑ ꝓphetã dicẽtẽ. Et egypto voca
ui filiũ meũ. Tũc herodes videns qm il
lusus esset a magis iratus est valde: et
mittẽs occidit oẽs pueros qui erãt i
bethleem ⁊ in oib⁹ finib⁹ eius a bimatu ⁊
infra sm tpꝰ qd exquisierat a magis.
dicere.3.g. Tũc adimplẽtũ est qd dictũ est ꝑ hie
remiam ꝓphetã dicentẽ. Vox in rama
audita est: ploratus ⁊ vlulatus multus ra
chel plorãs filios suos et noluit cõsolari: qa nõ sunt. Defuncto aũt herode
ecce angelus dñi apparuit in somnio
ioseph in egypto dicẽs. Surge et acci
pe puerum et matrem eius: et vade in
terram israel. Defuncti sunt enim q̃ que
rebãt animã pueri. Qui consurgẽs ac
cepit puerũ ⁊ matrẽ eius: et venit i ter
rã israel. Audiens aũt q̃ archelaus re
gnaret in iudea ꝑ herode patre suo ti
muit illo ire. et admonitus in somnis
secessit in partes galilee. Et veniẽs ha
bitauit i ciuitate q̃ vocat nazareth: ut
adimpleret quod dictũ est ꝑ ꝓphetas.
Qm nazareus vocabitur.

CC.S. De baptismo iohãnis in iorda
ne ⁊ de xpi baptismate. Capꝯ.iii.

B
Iu.1.a. IN diebꝰ aũt illis venit iohannes
Joh. 1.a. baptista: ꝑdicãs in deserto iudee
Aliꝰ q̃dẽ: ⁊ dicẽs. Penitẽtiã agite: appropiqua
ctus. dit enim regnũ celorũ. Hic ẽ enim de quo
esa.40.a. dictũ est ꝑ esaiam ꝓphetã dicentẽ.
mar.1.a. Vox clãmãtis in deserto: parate viam
Iu.3.a. dñi: rectas facite semitas eius. Ipse au
Joh. 1.c. tẽ iohãnes habebat pelli mẽtum de pi
mar.1.a. lis camelorũ: et zonã pelliceã circa lũ
bos suos. Esca aũt eius erat locuste et
mel silueste. Tũc exibat ad eũ hiero
solymae omisq; iudea: omis regio circa ior
Iu.3.b. danem. Et baptizabant ab eo in iorda
Joh.3.b. ne cõfitẽtes peccata suã. Videns aũt mul
Iu.3.b. tos ꝓpharisaeorũ ⁊ saduceorũ venientes
J.23.b. ad baptismũ suũ dixit eis. Progenies
Aliꝰ demõ viperarũ quis demõstrabit ⁊ vos fu
strat nos gere a vẽtura ira? Facite ergo fructũ
Aliꝰ demõ dignũ penitẽtie. Et ne velitis dicere i
strauit. tra vos patrẽ habemus abraam. Dico
Aliꝰ or. enim vobis qm ⁊ potens est deus de la
arbo pidibꝰ istis suscitare filios abrae. Jam
rem. enim securis ad radicẽ ⁊ arboris posita
C est. Omnis ergo arbor q̃ non facit fru
ctum bonũ excidet et in ignẽ mittet.
J.7.c. Ego quidẽ baptizo vos in aqua in pe
mar.1.a. nitẽtiam: qui aũt post me vẽturus est
Iu.3.c. fortior me est: cui non sum dignꝰ calcia
mẽta portare: ipse vos baptizabit in
spiritũ sancto et igni. Cuius vẽtilabrũ in
manu sua: ⁊ pmũdabit aream suã ⁊ con
gregabit triticũ i horreũ suũ: paleas
aũt cõburet igni inextinguibili. Tũc
venit. Jesus a galilea in iordanem ad
iohãnẽ: ut baptizaret ab eo. Johãnes
aũt prohibebat eũ dicens. Ego ab
eo baptizari ⁊ tu venis ad me? Respõ
dẽs aũt iesus dixit ei. Sine modo. ita
enim decet nos implere omnẽ iustitiam.
Tũc dimisit eũ. Baptizatꝰ aũt iesus
festim ⁊ ascendit de aqua. Et ecce ap
ti sunt ei celi: ⁊ vidit spũm dei descẽdẽtem
sicut colũbam: venientẽ sup se. Et ec
ce vox de celo dicẽs. Hic est filius meus
dilectus in quo mihi complacui.

CC.S. Jesus post triduũ quadragin
ta dierũ et quadraginta noctũ tem
tatur a diabolo: petrũ ⁊ andreã vocat
⁊ iohãnẽ piscatores cõuocauit ⁊ ambu
lans galilea paries languores omnis
curat. Capꝯ.iv.

TUnc iesus ductꝰ est in
desertũ a spũ vt tem
pt a diabolo. Et cũ
ieiunasset quadragin
ta diebus et quadragin
ta noctibꝰ postea esu
rit. Et accedens tem
tor: dixit ei. Si filius dei es: dic vt lapi
des isti panes fiant. Qui respõdẽs ait.
+ Scriptũ est. Nõ in solo pane vi
uit hõ: sed in omni verbo q̃ procedit
ore dei. Tũc assumpsit eũ diabolus in
ciuitatẽ: et statuit eũ sup pinnaculũ
tẽpli et dixit ei. Si filius dei es mit
tere te deorsum. Scriptũ est enim q̃ an
gelis suis mãdauit de te: et in manibus
tollẽt te ne forte offendas ad lapidem
pedẽ tuũ. Ait illi iesus rursum. Scri
ptũ est. Nõ tẽtabis dñm deũ tuũ. Ite
rũ assumpsit eũ diabolus i montẽ ex
celsũ: valde: et ostẽdit ei oia regna mũ
di ⁊ gloriã eorũ ⁊ dixit ei. + Hec omia
dabo tibi si cadẽs adoraueris me. Ait tũc
ei iesus. Vade sathana. + Scriptũ
est enim. Dñm deũ tuũ adorabis: et ei
soli seruies. Tũc relictã eũ diabolus ecce
ecce angeli accesserunt ⁊ ministrabant ei.
Cũ aũt audisset iesus q̃ iohannes tra
ditꝰ esset secessit in galileã ⁊ relicta ci
uitate nazareth: venit et habitauit in ca
pharnaum maritima i finibus
zabulon et neptalim: vt adimpleret q̃d
dictũ est ꝑ esaiã ꝓphetã. Terra zabulon
⁊ terra neptalim: via maris trãs iordanẽ
galilee gẽtilũ: populus q̃ ãbulabat in ti

nebris: vidit lucẽ magnã ⁊ sedẽtibus in
regione umbre mortis lux orta est eis
Exide cepit iesus ꝑdicare ⁊ dicere. Pe
nitentiam agite appropinquabit enim
ẽ celorũ. Ambulans aũt iesus iuxta
mare galilee: vidit duos fratres: scilꝫ
ꝑ̃ vocat petrũ ⁊ andreã fratrẽ eius:
mittẽtes rete in mare. Erãt enim pisca
tores. Et ait illis. Venite post me: et fa
ciam vos fieri piscatores hoim. At illi
continuo relictis retibꝰ secuti sunt eũ.
Et pcedẽs inde vidit alios duos fra
tres: iacobum zebedei ⁊ iohãnẽ fratrẽ
eius in naui cũ zebedeo patre eorũ: reti
antes retia sua: et vocauit eos. Illi
continuo relictis retibꝰ ⁊ patre: secu
ti sunt eũ. Et circuibat iesus totã gali
leã docẽs in synagogis eorũ ꝑdicãs
euangelũ regni: et sanãs oẽm lãguorẽ
et oẽm infirmitatẽ in ꝑplo. Et abiit opi
nio eius in totã syriã: ⁊ obtulerũt ei oẽs
male habẽtes varijs languoribꝰ et to
ribus ꝓprehẽsos: et q̃ demonia habe
bãt: et lunaticos ⁊ paraliticos: ⁊ cura
uit eos. Et secute sunt eũ turbe multe
de galilea et decapolis: et de hierosolym
et de iudea et de trans iordanem.

CC.S. Beatitudines et cetera mãda
ta de homicidio: de oblatione: de adul
terio: de oculo vel manu eruenda: pro
pter nimiũ adulterium dimittẽdã: de
iuramento: de oculo et dẽte: inimicos
diligẽdos: de elemosina. Capꝯ.v.

VIdẽs aũt iesus turbas
ascẽdit in mõtẽ: ⁊ cũ se
disset: accesserũt ad eũ
discipuli eius: ⁊ aperiẽs
os suũ docebat eos di
cens. Beati pauperes
spũ: qm ipsorũ est regnũ
celorũ. Beati mites qm ipsi possidebunt
terrã. Beati q̃ lugẽt: qm ipsi ꝑsolabũt.
Beati q̃ esuriũt ⁊ sitiũt iustitiã: qm ipsi
saturabũt. Beati misericordes qm ipsi
miẽ ꝑsequẽt. Beati mũdo corde: qm ipsi
deũ videbũt. Beati pacifici qm + filii
dei vocabũt. Beati q̃ ꝑsecutionẽ pa
tiũt ꝓpter iustitiã: qm ipsorũ est re
gnũ celorũ. Beati estis cũ maledixerint
vobis et ꝑsecuti vos fuerint: et di
xerint omẽ malũ aduersũ vos mẽtiẽtes ꝑ
me. Gaudete et exultate: qm mer
ces vra copiosa est in celis. Sic enim ꝑ
secuti sunt ꝓphetas q̃ fuerũt ante vos
in celis sal terre. Qꝫ si sal euanuerit
in quo saliet? Ad nihilũ valet vltra
nisi mittat foras ⁊ conculcet ab hoiby
bus. Vos estis lux mũdi. Non pot ciuitas
abscõdi supra montẽ posita neq; accẽdũt lucernã ⁊ ponũt eã sub modio: sed
sup cãdelabrũ: vt luceat oib⁹ q̃ in do
mo sunt. Sic luceat lux vra coram hoi
nibꝰ: vt videãt opera vra bona: ⁊ glori
ficent patrẽ vrũ q̃ in celis est. Nolite
putare qm venerim solvere legẽ aut ꝓphe
tas. Non venio solvere: + sed adimplere.
Amen q̃ppe dico vobis donec transeat
celũ ⁊ terra: iota vnũ aut apex vnꝰ non
preteribit a lege: donec oia fiant. Qui
ergo soluerit vnũ de mãdatis istis mi
nimis: ⁊ docuerit sic homes: minimꝰ vo
cabit in regno celorũ q̃ aũt fecerit et do
cuerit: hic magnus vocabitur i regno
celorũ. Dico aũt vobis: q̃ nisi abũdauerit
iustitia vra plus q̃ scribarũ et pharisaeorũ: nõ intrabitis in regnũ celorũ. Audistis q̃ dictũ est antiq̃s. Nõ occides. Qui aũt occiderit: reus erit iudicio.
Ego aũt dico vobis: q̃ omis q̃ irascit
fratri suo: reus erit iudicio. Qui aũt
dixerit fratri suo racha: reus erit cõsi
lio. Qui aũt dixerit fatue: reus erit ge
henne ignis. Si ergo offers munꝰ tuũ ad
altare: et ibi recordatꝰ fueris: q̃ frater
tuꝰ habet aliq̃d aduersũ te: relinq̃ munꝰ
tuũ ante altare: et vade prius
reconciliari + fratri tuo: et tũc veniẽs
offeres munꝰ tuũ. Esto consentiẽs adue
rario tuo cito dũ es cũ eo in via: ne forte
te tradat te aduersarius + iudici et iu
dex tradat te ministro: et mittaris in carcerẽ.
Amẽ dico tibi: nõ exies inde: donec
reddas nouissimũ q̃drantẽ. Audisti
q̃ dictũ est antiq̃s. Nõ mechaberis.
Ego aũt dico vobis: q̃ omis q̃ vide
rit mulierẽ ad concupiscẽdũ eã: mechatꝰ
est eã i corde suo. Qꝫ si oculus
dexter scãdalizat te: eue eũ ⁊ proice
abs te. Expedit enim tibi vt pereat vnũ
membrũ vrũ: q̃ totũ corpꝰ tuũ mittatur
in gehẽnã. Et si dextera manus tua
scãdalizat te: abscide eã ⁊ proice ab
te. Expedit enim tibi vt pereat vnũ membrũ
tuũ: q̃ totũ corpꝰ tuũ eat in ge
henã. Dictũ est aũt. Quicũq; dimiserit
vxorẽ suã: det ei libellũ repudii.
Ego aũt dico vobis: q̃ omis q̃ dimiserit
vxorẽ suã: excepta fornicationis cau
sa: facit eã mechari: ⁊ q̃ dimissam duxe
rit: adulterat. Iterũ audistis q̃ dictũ
est antiq̃s: Nõ periurabis: reddes aũt
dño iuramẽta tua. Ego aũt dico vobis
nõ iurare omno: neq; per celũ: q̃ thronꝰ
dei est: neq; p terrã: q̃ scãdalũ est pedũ
eius: neq; p hierosolymã: q̃ ciuitas est
magni regis. Neq; p caput tuũ iurabis

Iu.14.g.
mar.4.c.
Iu.8.c
Iu.11.c.
Iu.16.b.
alis legẽ.
C
Jacob.2.b
De cons.di.
c.ii.
D
55.di.c.ii
E
Luc.12.g
Deu.20.b
Deu.24.
g.
mar.10.a
Iu.16.b.
Leui.19.b
21.q.1.c.
habemus
1.c.si pec
catum.
F

Iaco.5.c. ris: q: nō potes vnū capillū albū face-
22. q.1.c. re aut nigrū. Sit aūt sermo vester est
Exo.21.c. est: nō nō: qd aūt his abūdātius est a
Deu.19.b. malo est. Audistis q: dictū est. Oculū
Lu.6.c. pro oculo: dētē pro dēte. Ego aūt dico
al's + ei. vobis nō resistere malo: sed si qs te p-
al's + non cusserit in dexterā maxillā tuā prebe
habet in. illi + et alterā. Et ei q vult tecū in iu-
dicio cōtēdere et tunicā tuā tollere: di-
mitte ei et palliū. Et quicūq te angaria-
uerit mille passus: vade cū illo et alia
duo. Qui petit a te: da ei: et volēti mu-
al's + mu tuare + a te ne auertaris. Audistis q2
tuari. dictum est. Diliges primū tuū et odio
Leui.19.c habebis inimicū tuū. Ego aūt dico vo-
Lu.6.c. bis diligite inimicos vestros: bñfaci-
22.q.4.c. te his qui oderunt vos: et orate p pse-
cū in lege quētib9 et calūniātib9 vos: vt sitis filii
4.c. infin. patris vestri qui in celis est: qui solē
suum oriri facit sup bonos et malos: et
Lu.6.c. pluit sup iustos et iniustos. Si eñ dili-
gitis eos q vos diligūt: quā mercedē
habebitis? Nōne et publicani hoc faci-
unt? Et si salutaueritis fratres vros
al's + fa- tm̄ qd amplius facitis? + Nōne et ethni-
cis. ci hoc faciūt? Estote ergo vos pfecti:
sicut et pater vester celestis pfectus est.
¶ C.S. De orōne et ieiunio: de thesau-
ro in celo: lucernā corporis esse oculū
et nō posse duob9 dñis seruire: nec co-
gitādum de esca et vestimēto: de vola-
tilibus celi et liliis agri et de sollicitudi-
ne diei. Capitulum.vi.
A
I.23.a. ATtendite ne iusticiā vestrā facia-
tis corā hominib9 vt videamini
ab eis alioquin mercedē nō habebitis
apud patrē vestrum q in celis est. Cū
ergo facis elemosinā: noli tuba canere
ante te sicut hypocrite faciūt in sinago-
De pe di. gis et in vicis vt honorificent ab homi-
3 c. cauen nibus. Amē dico vobis receperūt mer-
dum. cedem suā. Te aūt faciente elemosinā:
nesciat sinistra tua qd faciat dextera
al's + ab tua: vt sit elemosina tua in abscōdito:
scōso. et pater tuus q videt in abscōdito + red-
al's + tri det tibi. Et cum oratis: nō eritis sicut
stes. hypocrite + q amāt in sinagogis et in
angulis plateaꝝ stātes orare vt videā-
tur ab hominib9. Amē dico vobis: re-
ceperūt mercedē suā. Tu aūt cū oraue-
ris intra in cubiculū tuū: et clauso ostio
al's + tuo + ora patrē tuū in abscōdito: et pater
B tu9 qui videt in abscōdito reddet tibi.
Orātes autē nolite multū loqui sicut
ethnici faciūt. Putāt eñ q in multilo-
quio suo exaudiant. Nolite ergo assi-
al's nāq. milari eis. Scit eñ + pater vester qd
opus sit vobis anteq̄ petatis eū. Sic

ergo vos orabitis. Pater noster qui es
in celis sanctificet nomen tuū. Adue-
niat regnum tuū. Fiat voluntas tua si-
cut in celo et in terra. Panē nostrū q-
supsubstātialē da nobis hodie. Et dimit-
te nobis debita nostra: sicut et nos di-
mittim9 debitorib9 nrīs. Et ne nos in-
ducas in tētationē. Sz libera nos a ma-
lo. Amē. Si eñ dimiseritis hominib9
peccata eoꝝ: dimittet et vobis pat ve-
ster + celestis delicta vra. Si aūt nō
dimiseritis hominib9: nec pr vester di-
mittet vobis pctā vestra. Cū aūt ieiu-
natis: nolite fieri sicut hypocrite tristes.
Exterminant eñ facies suas vt + pa-
reant hominib9 ieiunantes. Amē dico
vobis: q: receperunt mercedē suā. Tu
aūt cū ieiunas vnge caput tuū: et faciē
tuā laua ne videaris hoib9 ieiunans
sed patri tuo q est in abscōdito: et pa-
ter tuus q videt in abscōdito reddet tibi.
Nolite thesaurizare vobis thesauros
in terra: vbi erugo et tinea demolit: et vbi
fures effodiūt et furant. Thesaurizate
aūt vobis thesauros in celo: vbi neq +
erugo nec tinea demolit: et vbi fures
nō effodiūt nec furant. Vbi eñ est the-
saurus tu9: ibi est et cor tuū. Lucerna cor-
poris tui est ocl's tuus. Si ocl's tuus fue-
rit simplex totū corp9 tuū lucidū erit.
Si aūt oculus tu9 fuerit nequā: totū
corp9 tuum tenebrosum erit. Si ergo
lumē qd in te est: tenebre sūt: ipse tene-
bre quāte erūt? Nemo pōt duob9 dñis
seruire. Aut eñ vnū odio habebit et
alterum diliget: aut vnū sustinebit
et alterū cōtēnet. Nō potestis deo se-
uire et mammone. Ideo dico vobis: ne
solliciti sitis aīe vestre qd mādūcetis
neq corpori vestro qd induamini. Nō-
ne aīa plus est q̄ esca: et corp9 plus q̄
vestimentū? Respicite volatilia celi q̄
non serūt neq metūt neq cōgregāt
in horrea: et pater vester celestis pascit
illa. Nonne vos magis pluris estis il-
lis? Quis aūt vrm cogitās pōt adiice-
re ad staturā suā cubitū vnū? Et de ve-
stimētis + qd solliciti estis? Conside-
rate lilia agri quomodo crescunt. Nō
laborāt neq nent. Dico aūt vobis: q̄
nec salomon in omni gl'ia sua coper-
tus est: sicut vnū ex istis. Si eñ fenū
agri: qd hodie est et cras in clibanū mit-
titur de9 sic vestit: q̄to magis vos mo-
dice fidei? Nolite ergo solliciti esse di-
centes: qd mādūcabimus aut qd bibe-
mus: aut quo operiemur? Hec eñ oīa
gētes inquirūt. Scit eñ pr vester q̄

[qui]a his oībus indigetis. Querite ergo +
[pri]mū regnū dei et iusticiā ei9: et hec oīa
[adi]icient vobis. Nolite ergo solliciti esse
[i]n crastinū. Crastin9 eñ dies sollicit9
[erit] sibi ipsi. Sufficit + diei malicia sua.
¶ C.S. Nō esse iudicādū: de festuca et
trabe in oculo: de margaritis ante por-
cos nō esse ponēdas: petēdū: quērendum
et pulsandū: de pseudo pphetis: q: nō
oīs q dicit mihi dñe dñe intrabit in re-
gnum celoꝝ: de domo edificata supra
petram vel arenam. Capitulum.vii.
NOlite iudicare et nō iudicabimi-
ni + nolite cōdēnare et cōdēnabi-
mini. In quo eñ iudicio iudicaueritis
iudicabimini: et in qua mēsura mēsi fue-
ritis remetiet vobis. Quid aūt vides
festucā in oculo fratris tui: et trabē in
oculo tuo non vides? Aut quomō dicis
fratri tuo. Frater sine eiciam festucā
de oculo tuo: et ecce trabes est in ocu-
lo tuo? Hypocrita: eiice primum trabē
de oculo tuo: et tunc videbis eiicere fe-
stucā de oculis fratris tui. Nolite sctm̄
dare canib9 neq mittat[is] margaritas
vestras ante porcos: ne forte cōculcēt eas
pedib9 suis: et canes + cōuersi dirūpant
vos. Petite et dabit vobis: q̄rite et inue-
nietis: pulsate et aperiet vobis. Oīs eñ
qui petit accipit: et q q̄rit inuenit: et pul-
santi aperiet. Aut qs est ex vobis hō:
quē si petierit filius suus panē nūqd la-
pidem porriget ei. Aut si piscē petierit:
nūqd serpentē porriget ei? Si ergo vos cū
sitis mali: nostis bona data dare filiis
vestris: q̄to magis pr vester q in celis est
dabit bona petētib9 se. Oīa ergo q̄cun-
q voltis: vt faciant vobis hoīes: et vos
facite illis. Hec est eñ lex et prophete.
Intrate p angustā portā: q: lata porta
et spaciosa via est q ducit ad pditionē: et
multi sunt q intrāt p eā. Quā angusta
porta et arcta via est q ducit ad vitā: et
pauci sunt q inueniūt eā. Attēdite a fal-
sis pphetis: q veniūt ad vos in vesti-
mentis ouiū: intrinsec9 aūt sunt lupi ra-
paces. A fructib9 eoꝝ cognoscetis eos.
Nūqd colligūt de spinis vuas: aut de
tribulis ficus? Sic oīs arbor bona: fru-
ctus bonos facit: mala aūt arbor: ma-
los fructus facit. Non pōt arbor bona
malos fruct9 facere: neq arbor mala
fructus bonos facere. Oīs arbor q nō fa-
cit fructū bonū: excidet et in ignē mit-
tet. Igit ex fructibus eoꝝ cognoscetis
eos. Nō oīs q dicit mihi: dñe dñe in-
trabit in regnū celoꝝ: sed q facit volū-
tatem patris mei q in celis est: ipse intra-

bit in regnū celoꝝ. Multi dicēt mihi i
illa die dñe dñe: nonne in noīe tuo p-
phetauim9: et in noīe tuo demonia eie-
cimus et in noīe tuo virtutes multas fe-
cim9? Et tūc cōfitebor illis: q: nūq̄ noui D
vos. Discedite a me oēs q operamini ini- Ps.6.b.
quitatē. Oīs ergo q audit vba mea hec Lu.xiii.f.
et facit ea: assimilabit viro sapiēti q edi-
ficauit domū suā supra petrā: et descē-
dit pluuia et venerūt flumina et flaue-
rūt vēti: et irruerūt in domū illā: et nō
cecidit. Fundata eñ erat supra petrā. Lu.6.g.
Et oīs q audit vba mea + hec et nō fa- al's + nfa
cit ea: silis erit viro stulto q edificauit
domū suā sup arenā: et descēdit pluuia
et venerūt flumina et flauerūt vēti: et ir-
ruerūt in domū illā et cecidit: et fuit rui-
na ei9 magna. Et factū ē cū cōsummas-
set iesus verba hec: admirabant turbe Mar.i.c.
super doctrina eius. Erat eñ docens Luc.iiii.g.
eos sicut potestatem habens: et non si- 2.4.c.
cut scribe et pharisei. 23.q.1.c.
¶ C.S. Descendēs de monte leprosum ideo.
mūdat: puerū cēturionis paralyticū cu-
rat: socrum petri a febribus liberat: de
plurimis curatis: et scribe volēti se se-
qui dicit: nō habere filiū hoīs vbi ca-
put suū reclinet: atq vt ali9 rectio pa-
tris corpore sequat precepit: in naui cū
dormientē excitāt discipuli vt tēpesta-
tem sedaret: et in terra gerasenoꝝ de-
monia eiecit. Capim.viii.
CUm aūt descendisset iesus + de B
mōte: secute sunt eū turbe mul- Als + nō
te: et ecce leprosus veniēs adorabat eū hz iesus.
dicēs. Dñe si vis potes me mundare. Mat.i.d.
Et extēdēs ies9 manū tetigit eū dicēs Luc.5.c.
Volo mūdare. Et cōfestī mūdata est le- 25.q.1.c.
pra eius. Et ait illi iesus. Vide nemini ideo.
dixeris: sed vade ostēde te sacerdoti + De pe.di.
et offer munus tuū qd pcepit moyses 1.§.hec.
in testimoniū illis. Cum aūt intrasset idē.c.no
capharnaū: accessit ad eū cēturio ro- luisset.93
gans et dicēs. Dñe: puer meus iacet in di.c.dyā.
domo paralyticus et male torquet. Et Als + sa-
ait illi iesus. Ego veniā et curabo eum. cerdotib9
Et respōdens centurio ait + Dñe non Luce.7.a.
sum dignus vt intres sub tectū meū: Ioh.4.g.
sed tm̄ dic verbo et sanabit puer me9. Als + illi
Nā et ego homo sum sub potestate cō- 23.q.1.ca.
stitut9 + habēs sub me milites: et di- noli.
co huic: vade: et vadit: et alio veni: et ve- Als + nō
nit: et seruo meo fac hoc: et facit. Audi- pstitu-
ens aūt + iesus miratus est: et sequēti- tus.
bus se dixit. Amē dico vobis: nō inue- De pe.di.
ni tantā fidē in isrl. Dico aūt vobis q̄ 2.c.quoni-
multi ab oriēte et occidēte veniēt et re-
cumbent cum abraam et ysaac et iacob Al' + hec

in regno celoꝝ. Filij aũt regni eiciẽ
tur in tenebras exteriores. Ibi erit fle
tus & stridor dentiũ. Et dixit iesus centu
rioni. Vade et sicut credidisti fiat tibi
Et sanatꝰ est puer in illa hora. Et cũ ve
nisset iesus in domũ petri. vidit socrũ
eiꝰ iacẽtẽ & febricitãtẽ: tetigit manũ
eiꝰ & dimisit eã febris: & surrexit & mi
nistrabat eis. Vespere aũt facto obtu
lerũt ei demonia habẽtes: et eiciebat
spũs verbo: & oẽs male habẽtes cura
uit: vt adimpleret qd dictũ est p esaiã
pphetã dicẽtẽ. Ipse infirmitates nras
accepit et egrotationes nras portauit
Videns aũt iesus turbas multas circũ
se iussit discipulos ire trans fretũ. Et
accedẽs vnꝰ scriba ait illi. Magister ie
quar te quocũq; ieris. Et dicit ei iesus
Vulpes foueas hãt: et volucres celi ni
dos: filiꝰ aũt hois nõ habet vbi caput
suũ reclinet. Alijꝰ aũt de discipulis eiꝰ
ait illi. Dñe: pmitte me pmũ ire & sepe
lire patrẽ meũ. Jesus aũt ait illi. Seq̃re
me & dimitte mortuos sepelire mor
tuos suos. Et ascẽdẽte eo i nauiculã: se
cuti sunt eũ discipuli eiꝰ. ecce motꝰ ma
gnus factꝰ est in mari: ita vt nauicula
operiret fluctibꝰ. Ipse vero dormiebat
Et accesserũt ad eũ discipuli eiꝰ & sus
citauerũt eũ dicẽtes. Dñe salua nos pe
rimꝰ. Et dicit ei iesꝰ. Quid timidi estis
modice fidei. Tunc surgens: imperauit vẽ
tis & mari & facta est trãquillitas magna
Porro homines mirati sunt dicẽtes. Qua
lis est hic: q vẽti & mare obediunt ei
Et cũ venisset iesus trãs fretũ i regio
nẽ gerasenoꝝ: occurrerũt ei duo habẽ
tes demonia de monumentis exeũtes
seui nimis: itaut nemo posset trãsire p
viã illam. Et ecce clamauerũt: dicẽtes.
Quid nobis & tibi iesu fili dei? Venisti
huc ante tpꝰ torqre nos. Erat aũt non
lõge ab illis grex porcoꝝ multoꝝ pa
scens. Demones aũt rogabãt eũ dicẽ
tes. Si eiicis nos hic: mitte nos in gre
gẽ porcoꝝ. Et ait illis. Ite. Et ille exeũ
tes abierũt in porcos. Et ecce magno
impetu abiit totꝰ grex p preceps i ma
re: & mortui sunt in aqis. Pastores autẽ
fugerũt & venientes in ciuitatẽ: nũtia
uerũt hec omnia: et de his q demonia ha
buerãt. Et ecce tota ciuitas exiit ob
uiam iesu: et viso eo: rogabant eum vt
transiret a finibus eorum.

CC. 9. Vbi parallelꝰ lectũ fert: mat
theũ vocatũ a pharisaeis murmurãtibꝰ
de conuiuio publicanoꝝ: dicẽtibus nõ esse
opꝰ sanis medici: discipulis ioannis

16. dist. c. ecclesie. Luc. 7. a. mar. 1. c. Luc. 4. f.

Esa. 53. a. C

Luc. 6. g.

mat. 4. b. Lu. 8. b. D

Mar. 5. a. Luc. 8. f.

Als + cerpenisti.

Mar. 5. b. Luc. 3. c.

als + habuerũt.

Als + trãsfretaret.

interrogantibꝰ: q̃re nõ ieiunarẽt ala
pulti eiꝰ: parabola posuit panni sutti
& veteris vestimẽti: filiã principis mortua sus
padit suscitare mulierẽ a sanguine lube
rat: cecis oculi aperiũtur: surdi: mu
tum demonũ eiciũtur et i principe de
moniorũ id facere dicũt. Cpm.

Et ascẽdẽs iesus i nauiculã trã
fretauit & venit i ciuitatẽ suã. Et
ecce offerebãt ei paralyticũ iacẽtẽ i
lecto. Videns aũt iesus fidẽ illoꝝ dixit
paralytico. Confide fili: remittũtur tibi
peccata tua. Et ecce quidã de scribis dixe
rũt intra se. Hic blasphemat. Et cum vi
disset iesus cogitationes eorꝝ dixit. Q
qd cogitatis mala in cordibꝰ vestris
Quid est facilius dicere: dimittũtur tibi
peccata tua: an dicere: surge et ãbula. Ut
aũt sciatis q filiꝰ hois hꝫ potestatẽ i
terra dimittẽdi peccata: tũc ait paral
tico. Surge: tolle lectũ tuũ: et vade i
domũ tuã. Et surrexit et abiit i domũ
suã. Videntes aũt turbe timuerũt: ma
gnificauerũtq; deũ q dedit potestatẽ tã
hoibus. Et cum trãsiret inde iesus: vi
dit hoiẽ sedẽtẽ in telonio matthe
ũ. Et ait illi. Seq̃re me. Et surgens
secutus est eũ. Et factũ est discũbẽte
in domo: ecce multi publicani et peccã
tores venientes discũbebãt cũ iesu et
scipulis eiꝰ. Et videntes pharisei: dixe
bãt discipulis eiꝰ. Quare cum publica
nis & peccatoribꝰ mãducat magister ve
ster? At iesus audiẽs ait. Nõ est opus
medico valẽtibꝰ: sed male habẽtibus.
Euntes aũt discite q̃d est misericordiã volo
nõ sacrificiũ. Nõ ei veni vocare iustos
sed peccatores. Tunc accesserũt ad eũ
discipuli iohannis dicẽtes. Quare nos
et pharisei ieiunamus frequẽter: tui
pulti autẽ tui nõ ieiunãt. Et ait illis iesꝰ
Numq̃d possunt filij sponsi luge
q̃diu cũ illis est sponsus? Venient aũt
dies cũ auferet ab eis sponsus: tũc ieiu
nabũt. Nemo aũt imittit cõmissũ
panni rudis in vestimẽtũ vetus. Tolle
enim plenitudinẽ eiꝰ a vestimẽto: pes
scissura fit. Neq; mittũt vinũ nouũ i
vres veteres. Alioquin rupũt vres
et vinũ effundit: vtres perent. sed
vinũ nouũ i vres nouas mittũt: et
ãbo seruant. Hec illo loquente ecce
ecce princeps vnꝰ accessit: et adorabat eũ
dicẽs. Dñe: filia mea nũ defuncta est
sed veni: pone manũ tuã sup eã et viuet
Et surgẽs iesus sequebat eũ: et discipu
li eiꝰ. Et ecce mulier que sanguinis
fluxũ patiebat duodecim annis accessit

retro: & tetigit fimbriã vestimẽti eiꝰ
dicebat enim intra se. Si tetigero tãm
vestimẽtũ eiꝰ: salua ero. Et iesus cõuer
sus et videns eã dixit. Cõfide filia: fides
tua saluã te fecit. et salua facta est mu
lier ex illa hora. Et cum venisset iesus in
domũ principis: et vidisset tibicines et
turbã tumultuantẽ dicebat. Recedite
non enim mortua puella: sed dormit. Et
irridebãt eũ. & cum eiecta esset turba
intrauit: tenuit manũ eiꝰ: et surrexit puel
la. Et exiuit fama hec in vniuersam terrã illã. Et trãseũte
autem iesu secuti sunt eũ duo cecꝰ clamã
tes et dicẽtes. Miserere nri fili dauid.
Cũ aũt venisset domũ accesserũt ad eũ
cecꝰ. Et ait eis iesus. Creditis: q̃ hoc
possum facere vobis. Dicũt ei. Vtiq;
dñe. Tũc tetigit oculos eorꝝ dicẽs. Se
cũdũ fidẽ vestram fiat vobis. & aperti
sunt oculi eorꝝ. Et cõminatus est illis
iesus: dicẽs. Videte ne quis sciat. Illi
aũt exeũtes diffamauerũt eũ i tota tra
ra illa. Egressis autẽ illis: ecce obtulerũt
ei hoiem multũ demonũ habẽtẽ et eiciẽ
te demonio locutꝰ est mutꝰ. et mirate
sunt turbe dicentes. Nũq̃ apparuit sic
i israel. Pharisei aũt dicebãt. In pncipe
demoniorũ eiciũt demones. Et circũ
ibat iesus oẽs ciuitates et castella
oẽs in synagogis eorꝝ: et predicans
euangelũ regni: et curãs oẽm languorẽ
et oẽm infirmitatẽ. Videns aũt turbas
misertus est eis: q̃ erãt vexatꝰ: et iacẽ
tes sicut oues non habẽtes pastorẽ.
Tũc ait discipulis suis. Messis q̃dẽ
multa: operarij autẽ pauci. Rogate
ergo dñm messis: vt mittat operarios
in messem suam.

CC. 9. Duodecim apl̃os pmittit cum
eis doctrina: ac dicit: q̃ non venit pacẽ
mittere in terrã: sed gladiũ. Cpm. c.

Et vocatis duodecim discipu
lis suis dedit illis potestatẽ spi
ritũ immũdorũ: vt eicerent eos & cu
rarẽt omnẽ languorẽ & oẽm infirmita
tem. Duodecim aũt apostolorꝝ nõia
sunt hec. Primꝰ simõ: q̃ dicit: petrus &
andreas frater eiꝰ. Philippus et bar
tholomeus: iacobꝰ zebedei: et iohãnes
frater eius: thomas & matthens publi
canus & iacobus alphei: et thadeus: simõ
cananeus: et iudas scariothis: q̃
tradidit eũ. Hos duodecim misit ie
sus precipiens eis: et dicẽs. In viã gen
tiũ ne abieritis: et in ciuitates samari
tanorũ ne intraueritis sed potiꝰ ite ad
oes q̃ perierũt domꝰ israel. Euntes autẽ

predicate dicẽtes: q̃ appropinquauit
regnũ celoꝝ. Infirmos curate: mor
tuos suscitate: leprosos mundate: de
mones eicite: gratis accepistis: gratis
date. Nolite possidere aurũ neq; argẽ
tum: neq; pecuniã i zonis vestris. Nõ
peram i viã neq; duas tunicas: neq; cal
ciamẽta: neq; virgã. Dignꝰ est enim ope
rariꝰ cibo suo. In q̃cunq; aũt ciuitate
aut castellũ intraueritis: interrogate
q̃ in ea dignus sit: et ibi manete donec
exeatis. Intrãtes aũt i domũ salutate
eam dicẽtes. Pax huic domui: & si q̃des
fuerit domꝰ illa digna veniet: pax ve
sta super eã. Si aũt nõ fuerit digna: pax ve
stra reuertetur ad vos. Et quicũq; nõ re
ceperit vos: neq; audierit sermones
vestros: exeuntes foras de domo vel ci
uitate: excutite puluerem de pedibus
vestris. Amẽ dico vobis: tolerabilius erit
terre sodomorꝝ et gomorreorũ die iu
dicii q̃m illi ciuitati. Ecce ego mitto vos
sicut oues i medio luporꝝ. Estote ergo
prudẽtes sicut serpẽtes & simplices si
cut colũbe. Cauete aũt ab hominibus:
tradẽt enim vos i cõcilio & i synagogis
suis flagellabũt vos: et ad ꝓsides & ad
reges ducemini ꝓpt me in testimoniũ
illis & gentibꝰ. Cũ aũt tradẽt vos: no
lite cogitare quomõ aut q̃d loquimini.
Dabit enim vobis i illa hora q̃d loquimini
Nõ enim estis vos q̃ loquimini: sz spũs
patris vestri q̃ loquitur i vobis. Tradet aũt
frater fratrẽ in mortẽ et pater filiũ: et
insurgent filij in parentes: et morte eos
afficiẽt. Et eritis odio oibus hoibus
ꝓpter nomẽ meũ. Qui aũt perseuera
uerit vsq; in finem: hic saluus erit. Cũ
aũt persequẽt vobis in ciuitate ista: fu
gite in aliã. Amẽ dico vobis: nõ ꝓsum
mabitis ciuitates israel: donec veniat filius
hois. Non est discipulus sup magi
strũ: nec seruus sup dñm suũ. Suf
ficit discipulo vt sit sicut magister eiꝰ
et seruo sicut dñs eiꝰ. Si patrẽ famili
as beelzebub vocauerunt q̃tomagis
domesticos eiꝰ? Ne q̃ timueritis eos
Nihil est opertũ q̃ nõ reuelẽt: & nihil
occultũ q̃ nõ sciãt. Q̃d dico vobis in
tenebris dicite: i lumine: et quod i aure audi
ti: predicate sup tecta. Et nolite
timere eos q̃ occidũt corpus: alũ aũt
nõ possunt occidere: sed potiꝰ timete
eũ q̃ potest et alam & corpus perdere in
gehennã. Nõne duo passeres asse ve
nẽt: & vnꝰ ex illis non cadet sup terrã
sine patre vro. Vestri autẽ capilli capi
tis oẽs numerati sunt. Nolite ergo ti-

Luce. 9. & 10. b.

als + appropiqua

B

Lu. 10. b. Mar. 6. b Luce. 9. a. et. 10. b.

Luc. 10. a.

mar. 6. b. Lu. 9. a. et 10. b.

1. q. 1. ca. nõne.

J. 11. c.

Luc. 10. b

Luc. 10. a.

36. dist. c. q̃ cut colũbe. ecclesiast. Mar. 3. b. 13. b. 21 c.

C

mic. 7. b.

Luce. 6. f. Jo. 13. b. 15. c.

Als + reuelabit.

mar. 4. Luce. 3. et Luc. 12. c.

11. q. 3. c. nolite. ij.

D

meremultis passeribꝰ meliores estis
Mar.8.g vos? Dis ergo q̃ cõfitebit me coram ho-
Luc. 9.h minibꝰ: cõfitebor et ego eũ coram patre
7.12.c. meo q̃ in celis est. Qui autẽ negauerit
me coram hoibus: negabo ꝛ ego eũ coram
Luc.12.g patre meo q̃ i celis est. Nolite arbitra-
ri: q: venerim pacẽ mittere i terrã. Nõ
veni pacẽ mittere: sed gladiũ. Veni enim
separare homĩ adversus patrẽ suum: et
filiã adversus matrẽ suã: et nurum ad
versus socrũ suã: et inimici hois dome-
Luc.14.f stici eius. Qui amat patrẽ aut matrem
plus q̃ me: nõ est me dign⁹. Et q̃ amat
filiũ aut filiã sup me: nõ est me dign⁹.
Et q̃ nõ accipit crucẽ suã ꝛ sequit me:
nõ est me dign⁹. Qui inuenit aiam suã
mar.8.d perdet illã: ꝛ perdiderit aiam suã ꝓpt
J.16.d. me inuenietꝫ eam. Qui recipit vos me
Lu.9.1.7. recipit: ꝛ q̃ me recipit: recipit eũ q̃ me
8. misit. Qui recipit ꝓpheta i nole ꝓphe-
mar.9.c. te mercedẽ ꝓphete accipiet. Et q̃ reci-
Luc.10.c pit iustum in nole iusti mercedem iusti
Jo.13.c.ꝛ accipiet. Et quicũq; potũ dederit vni
14.c. ex minimis istis: calicem aque frigide
J.18.a. tantũ in nole discipuli. Amen dico vo-
mar.9.f bis non perdet mercedem suã.

B

¶ C.9. Johãs ã carcere mittit ad iesũ
ꝛ iesꝰ de tohãne ad turbas loq̃t: atq; i
crepat ciuitates q̃ plurimas nõ egerãt: pes-
sio ieꝰ ad pfem: ꝛ iugũ oris leue est. ri.

Et factũ est cũ pfuma⁹set iesus
preciperet duodecim discipulis
suis: transiit inde vt doceret: ꝛ ꝓdicaret
Luce.7.c in ciuitatibꝰ eorũ. Johãnes aũt cũ au-
disset in vinculis opera christi: mittẽs
duos de discipulis suis ait illi. ✠ Tu
Mt ✠ illic es q̃ venturus es: an alũ expectamꝰ? Et
resp̃ndens iesus ait illis. Euntes renun
ciate tohãni q̃ audistis ꝛ vidistis. Ceci
videt: claudi ambulãt: leprosi mũdãt:
surdi audiũt: mortui resurgũt: paupe
res euãgelizãtur ꝛ beatus est q̃ nõ fue-
rit scãdalizatus in me. Illis aũt abeũ-
tibus cepit iesus dicere ad turbas de
tohãne. Quid existis in deserto videre
harũdinẽ vento agitatã? Sed q̃d exis-
21.q.4.c tis videre hoiẽ mollibꝰ vestitũ? Ecce
B q̃ mollibꝰ vestitũ in domibꝰ regũ sunt
Mat.3.a. Sed quid existis videre ꝓpheta? Ita
Mar.1.a. etiã dico vobis ꝛ plusq; ꝓpheta. Hic
est enim de q̃ scriptũ est. Ecce ego mitto
angelũ meũ ante faciẽ tuã: q̃ ꝓparabit
viã tuã ante te. Amẽ dico vob: nõ
surrexit inter natos mulierũ maior io-
hanne baptista. Qui autẽ minor est in
Luce.7.d regno celorũ: maior est illo. A diebus
Mt ✠ autẽ iohãnis baptiste vsq; nũc regnũ
celorũ vim patit: et violenti rapiunt ✠

illud. Oẽs enim prophete ꝛ lex vsq;
tohãnẽ prophetauerũt: et si velitis re-
cipere ipse est helyas qui venturꝰ est. Qui
habet aures audiendi: audiat. Cui ad-
huc estimabo generationẽ istam.
Similis è pueris sedentibꝰ i foro qui
clamãtes cocqualibꝰ dicũt. Cecinimus
vobis et nõ saltastis: lamentauimus:
non plãxistis. Venit enim iohannes ne
manducans neq; bibens: ꝛ dicũt: de-
mium habet. Venit filius hominis ma-
ducans ꝛ bibẽs: ꝛ dicũt. Ecce homo vo-
rax ꝛ potator: vinipublicanorũ et pec-
tum amicus: ꝛ iustificata est sapiẽtia
filiis suis. Tunc cepit exprobare ciu-
tatibꝰ in quibus sunt facte plurimae
tutes eius: q: nõ egissent penitentiã.
Ue tibi corozaim: ve tibi bethsaidẽ:
si in tyro et sidone facte essent virtutes
que facte sunt in vobis: olim in cilicio
et cinere penitentiam egissent. Verũ
men dico vobis tyro et sidoni remissi-
erit i die iudicii q̃ vobis. Et tu capher
naum nũquid vsq; i celũ exaltaberis?
Usq; in ifernum descendes. Quia si
sodomis facte fuissent virtutes que fa-
cte sunt in te: forte mansissent vsq;
hanc diem. Verũtã dico vobis: quia
re sodomorũ remissius erit in die iudi-
cii q̃ tibi. In illo tpe respondẽs iesus
dixit. Confitebor tibi pater ofie celi
terre: q: abscondisti hec a sapientibꝰ et
prudẽtibꝰ ꝛ revelasti ea parvulis. Ita
pf: quia sic placitũ fuit ante te. Omia
hi tradita sunt a pfe meo. Et nemo no-
uit filiũ nisi pf: neq; patrẽ q̃ nouit
si filius: ꝛ cui voluerit filius reuela-
re. Venite ad me omes q̃ laboratis et o-
rati estis: et ego reficiã vos. Tollite
gum meũ sup vos ꝛ discite a me quia
tis sum ꝛ humilis corde: ꝛ inuenietis
requiem animabus vestris. Iugũ enim meũ
suaue est: ꝛ onus meum leue.

¶ C.9. Discipuli spicas vellũt: manu
aridã sonat holem a demonio: ecqui
mutũ curat: ꝛ in ꝓncipe demoniorũ eiã
facere opinãtes vestrũt: pharisei si
gnũ petẽtibꝰ ione ꝛ ninuitas signũ
tradit: ꝛ matrẽ ꝛ fratres spernit. ma

In illo tẽpore: abiit iesus
per sata sabbato: discipu-
li autem eius esuriuerũt
cepeunt vellere spicas
et manducare. ꝓpha-
sei autem videntes tu-
rant et. Ecce discipuli tui faciũt
quod non licet eis facere sabbatis. At
ille dixit eis. Non legistis quid fecit
ꝛ ꝛ qui cũ eo erant
quomõ intrauit in domũ dei: ꝛ panes
propositionis comedit q̃ nõ licẽt ei
edere: neq; eis q̃ cũ eo erãt: nisi solis
sacerdotib. Aut nõ legistis i lege: q̃
sabbatis sacerdotes in tẽplo sabbatũ
violãt et sine crimine sũt. Dico aũt vo-
bis: q: tẽplo maior est hic. Si aũt sci
ret q̃d est. Misericordiã volo: et nõ
sacrificiũ: nũq; cõdẽnasletis innocẽtes.
Dñs ẽ ẽ filiꝰ hois: etiã sabbati. Et cũ
inde trãsisset venit in synagogam eo-
rũ. Et ecce hõ manũ hẽs aridã ꝛ interro-
gabãt eũ: dicẽtes. Si licet sabbatis cura
re vt accusarẽt eũ. Ipse aũt dixit illis
Quis erit ex vobis hõ q̃ habeat ouẽ
vnã: ꝛ si ceciderit hec sabbatis i fouea
nõne tenebit ꝛ leuabit eã. Quãto ma
gis melior est hõ ouẽ? Itaq; licet sabba-
tis bẽfacere. Tũc ait hoi. Extẽde ma-
nũ tuã. Et extẽdit et restituta est sani
tati sicut altera. Exeũtes autem pharisei
cõsiliũ faciebãt adversus eũ: quõ
perderẽt eũ. Iesus autẽ scies recessit
inde: et secuti sunt eũ multi: ꝛ curauit
eos omes. Et ꝓcepit eis ne manifestum
eũ facerẽt: vt adimpleret q̃ dictũ est
per isaiam ꝓphetã dicentẽ. Ecce puer
meus ✠ quẽ elegit dilectꝰ meꝰ: in quo
bene cõplacuit ale mee. Ponam spũm
meũ super eũ: et iudiciũ gentibꝰ nũti-
abit. Nõ ꝓtendet neq; clamabit: neq;
audiet aliq̃s in plateis vocẽ eiꝰ. Harũ-
dinẽ quassatã nõ cõfringet ꝛ lignũ ✠
fumigãs nõ extinguet donec eũcat ad
victoriã iudiciũ et in nole eiꝰ gentes
sperabunt. Tunc oblatꝰ est ei demoniũ
hõs cecus ꝛ mutꝰ et curauit eũ: ita vt
loq̃rẽt et videret. Et stupebãt oẽs tur
bẽ: et dicebãt. Nũqd hic est filiꝰ dauid?
Pharisei aũt audiẽtes dixerũt. Hic nõ
eiãt demones nisi in beelzebub ꝓnci-
pe demoniorũ. Iesus aũt sciẽs cogita-
tiones eorũ: dixit eis. Oẽ regnũ in se
ipsũ diuisũ desolabit: ꝛ omis ciuitas vel do-
mus diuisa cõtra se nõ stabit. Et si sa-
thanas sathanã eiãit adversus se: di-
visus est: quõ ergo stabit regnũ eius?
Et si ego i beelzebub eũcio demones:
filii vri in q̃ eũcãt? Ideo ipsi iudices
vestri erũt. Si aũt ego i spũ dei eũcio
demones: igit̃ ꝓuenit i vos regnũ dei.
Aut quõ pot q̃sq; intrare i domũ for-
tis et vasa eius diripere: nisi prius alligaue-
rit fortẽ? Et tunc domũ illiꝰ diripiet.
Qui nõ est mecũ: contra me est: ꝛ q̃ nõ
congregat mecũ: spgit. Ideo dico vo-
bis: oẽ pctũ et blasphemia remittet
hoibus: spũs autẽ blasphemia non re-
mittet. Et q̃cũq; dixerit vbũ contra
filiũ hois: remittet eiꝰ. Qui autẽ dixerit
verbũ cõtra spũsanctũ: nõ remittet ei
neq; in hoc sclo neq; i futuro. Aut fa-
cite arborẽ bonã: ꝛ fructũ eiꝰ bonũ: aut
facite arborẽ malã: ꝛ fructũ eiꝰ malũ.
Sicq̃dẽ ex fructu arbor: agnoscit. Pro-
genies vipearũ quõ poteritis bona loq̃:
cum sitis mali? Et abiũdãtia cordis
os loq̃tur. Bonꝰ hõ de bono thesauro
pfert bona. Et malꝰ hõ de malo the-
sauro pfert mala. Dico aũt vobis: q̃m
ofẽdẽt omis q̃ locuti fuerit holes:
reddẽt rõnẽ de eo i die iudicii. Ex verbis
enim tuis iustificaberis: et ex verbis
tuis cõdẽnaberis. Tũc ꝓfẽdebãt eũ
de scribis ꝛ pharisei: dicẽtes. Magi-
sterꝰ volumꝰ a te signũ videre. Qui rẽ-
dẽs ait illis. Generatio mala ꝛ adulterã
signũ q̃rit: signũ nõ dabit ei nisi signũ
ione ꝓphete. Sicut enim fuit ionas i ven
tre cetꝰ triꝰ diebus et triꝰ noctibꝰ:
sic erit filiꝰ hois in corde terre: tribus
diebus et triꝰ noctibꝰ. Viri niniuite
surgent in iudicio cũ generatione ista: et
cõdẽnabunt eã: q: penitentiã egerunt
in ꝓdicatione ione. Et ecce plꝰ q̃ iona
hic. Regina austri surget i iudicio cũ
generatione ista: ꝛ cõdẽnabit eã: q: venit a
finibꝰ terre audire sapiẽtiã salomonis
Et ecce plꝰ q̃ salomon hic. Cũ autẽ im
mũdus spũs exierit ab hole: ambulat
p loca arida querẽs requiẽ et nõ inue
nit. Tũc dicit. Reuertar in domũ meã
vnde exiui. Et veniẽs invenit eã vacã
et scõpis mundatã et ornatã. Tunc os
dit: et assumit septẽ alios spũs secum
neq̃ores: et intrãtes habitant ibi: et
fiunt nouissima holis illiꝰ peiora prio-
ribꝰ. Sic erit et gnãtiõi huic pessime
Adhuc eo loquẽte ad turbas: ecce mꝰ
eius et fratres stabãt foris q̃rẽtes loq̃
ei. Dixit autẽ ei q̃dam. Ecce mꝰ tuus et
fratres tui foris stãt q̃rentes te. Et ip
se rẽdẽs dixit ei dixit. Que est mater
mea: et q̃ sũt ffes mei? Et extẽdẽs ma
nũ in discipulos suos: dixit. ecce mꝰ
meꝰ: fratres mei. Quicũq; enim fecerit
voluntatẽ patris mei qui in celis est:
ipse meꝰ frater et soror: et mater est.

¶ C.9. Sedẽs i navicula telis turbis
parabolas exponit. Seminãtis semẽ cẽ-
tesimũ sexagesimũ et trigesimũ: de zi-
zania tritico ꝛ grano sinapis: fermẽ-
to abscõdito in farina: et exoluit disci-
pulis parabolas zizanioꝝ: parabolas
de thesauro i agro et bona margarita:

Mar.3.b.
Lu.12.b.
Mar.3.d.
Lu.11.b.
Deu.32.c
Lu.11.b.
Jone.2.a
Jone.2.b.
Lu.11.b.
3.re.10.a
1.pa.9.a.
8.q.1.ca.
pereo:
Lu.11.c.
de pe. dist
✠ ca. re-
uertar.
mar.3.b
Lu.3.c.

de rete in mare misso: ꝓpheta in ꝑfta
sua sine honore esse. Capl'm.xiij.

B Mar.4.c

IN illo die exiēs iesus de
domo sedebat sec' mare.
Et congregate sunt ad
eū turbe multe: itaꝓ in
nauicula ascēdens sedē-
re: ⁊ oīs turba stabat in
littore: ⁊ locut' est eis multa in para-
bolis dicēs. Ecce exiit q̄ seminat semi-
nare semen suū. Et dum seminat: q̄dā
ceciderūt secus viam: ⁊ venerūt volu-
cres celi ⁊ comederūt ea. Alia aūt ceci-
derūt i petrosa vbi nō habebāt terrā
multā: ⁊ cōtinuo exorta sunt: q: nō ha-
debāt altitudinē terre. Sole aūt ortō
estuauerūt: et q: nō habebāt radicem
aruerūt. Alia aūt ceciderūt in spinas:
et creuerūt spine et suffocauerunt ea.
Alia aūt ceciderūt i terrā bonā ⁊ da-
bant fructū ⁊ aliud centesimū: aliud
sexagesimū: aliud tricesimum. Qui ha-
bet aures audiēdi audiat. Et accedēn-
tes discipuli: dixerūt ei. Quare i para-
bolis loq̄ris eis? Qui respōdens: ait
illis. Quia vobis datū est nosse mys-
teria regni celoꝝ: illis autē nō est datū.
Qui enim habet dabit ei: ⁊ abūdabit: q̄
autē nō habet ⁊ q̄d hz auferet ab
eo. Ideo i parabolis loquor eis: q: vi-
dētes nō videt: et audiētes nō audiūt
neq; intelligūt: et adimplebit in eis ꝑ
pheta esaie dicētis. Auditu audiet' ⁊
nō intelligetis: et videntes videbitis ⁊
nō videbit'. Incrassatū est enim cor ꝓpl'
hui ⁊ auribus grauiter audierūt: ⁊ oculos
suos clauserūt: neq̄ videāt oculis
et auribus audiāt ⁊ corde intelligāt: et
cōuertant ⁊ sanē eos. Vestri autē bti
oculi q: videt: ⁊ aures vestre q: audiūt
Amen q̄ppe dico vob': q: multi ꝓphete
et iusti cupierūt videre q̄ videtis: ⁊ nō
viderūt: et audire q̄ auditis: ⁊ nō audie-
runt. Vos ergo audite parabolā semi-
nātis. Omis q̄ audit verbum regni et nō
intelligit: venit malus et rapit q̄d semi-
natū est in corde eius: hic est q̄ sec' viaꝝ
seminat' est. Qui autē sup petrosa se-
minat' est: hic est q̄ verbū audit ⁊ con-
tinuo cū gaudio accipit illud. Non hz
autē in se radicē: sed est ꝑpalta. Facta
autē tribulatione et ꝑsecutione ꝓpter
verbū cōtinuo scādalizat. Qui autem
seminat' est in spinis: hic est q̄ verbum
dei audit: ⁊ sollicitudo seculi isti: ⁊ falla-
cia divitiarū suffocat verbū: ⁊ sine fru-
ctu efficit. Qui vero in terrā bonā semi-
nat' est: hic est qui audit verbū et in-

Zu.3.a

Zu.3.a

alis fructus,

B mar.4.b. Zu.8.b. Zu.8.c. mar.4.c. alis pcēt

Esa.6.c. mar.4.b. Zu.8.b. Joh.12.f. act.25.f. Luc.10.d alis qui. alis quc.

C mar.4.b. Zu.8.b.

telligit ⁊ fructum affert ⁊ facit: aliud
quidē cēt centesimū: aliud aūt sexagesimum:
aliud vero tricesimū. Alia parabola ꝓpo-
sui illis: dicēs. Simile factū est regni
celoꝝ homini q̄ seminauit bonū semē
in agro suo. Cū autē dormirent homi-
nes venit inimicus eius: et supseminauit
zizania in medio tritici ⁊ abiit. Cū aūt
creuisset herba et fructū fecisset tunc
apparuerūt ⁊ zizania. Accedētes autē
serui patrisfamilias: dixerūt ei. Domi-
nē nonne bonū semē seminasti i agro tuo?
Vnde q̄ habet zizania? Et ait illis. Ini-
micus hō hoc fecit. Serui aūt dixerū
ei. Vis imus et colligimus ea? Et ait.
Nō. Ne forte colligētes zizania eradi-
cetis simul cum eis ⁊ triticum: Sinite
vtraq; crescere vsq; ad messem: ⁊ in tp
messis dicā messoribus. Colligite prius
zizania ⁊ alligate ea in fasciculos ad
cōburendū: triticum aūt congregate in
horreū meū. Aliam parabolā ꝓposuit
eis: dicēs. Simile est regnum celoꝝ gra-
no sinapis: q̄ accipiens hō seminauit
in agro suo: q̄ minimū q̄dē est omnibus
seminib'. Cum aūt creuerit maius est
omnibus oleribus: et fit arbor: ita vt volu-
cres celi veniāt et habitēt in ramis eius.
Aliā parabolā locut' est eis. Simile est
regnū celoꝝ fermēto q̄ acceptū mu-
lier abscōdit in farine satis tribus: do-
nec fermētatū est totū. Hec omia locut'
est iesus i parabolis ad turbas: ⁊ sine
parabolis nō loq̄bat eis: vt impleret
q̄ dictum est ꝑ ꝓpheta dicentē. Aperi-
am in parabolis os meum: eructabo
abscōdita a cōstitutione mundi. Tunc
dimissis turbis venit i domum: ⁊ accē-
serūt ad eum discipuli eius: dicentes.
Edissere nobis parabolā zizaniorum agri.
Qui rēdens: ait. Qui seminat bonum
semē: est filius hōis. Ager autē est mun-
dus. Bonum vero semē: hi sunt filii re-
gni: zizania autē filii sunt nequa. Ini-
micus aūt q̄ seminauit ea: est diabolus.
Messis vero ꝓsummatio seculi est. Messo-
res autē angeli sunt. Sicut q̄ colligi-
tur zizania et igni cōburunt: sic erit i
cōsummatione seculi. Mittet ergo filius
hōis angelos suos et colligent de re-
gno eius omia scādalia: et eos q̄ fecerunt
iniquitatē mittēt eos in caminū ignis.
Ibi erit fletus et stridor dentium. Tunc
iusti fulgebunt sicut sol i regno patris
eorū. Qui hz aures audiēdi audiat. Si-
mile est regnū celoꝝ thesauro abscon-
dito in agro quem q̄ inuenit hō abscon-
dit et pre gaudio illius, vadit vendidit

omnia q̄ habet: et emit agrū illū.
Iterū simile est regnū celoꝝ hoī nego-
tiatori: querenti bonas margaritas.
Inuēta autē vna pretiosa margarita:
abiit: vendidit oia q̄ habuit ⁊ emit eā.
Iterū simile est regnū celoꝝ sagene misse
i mare: ⁊ ex omi genere piscium congreganti.
Quā cum iplena ēt educētes et secus
littus sedētes: elegerūt bonos in vasa:
malos autē foras miserūt. Sic erit in
cōsummatione seculi. Exibunt angeli et
separabunt malos de medio iustoꝝ et
mittent eos i caminum ignis. Ibi erit
fletus et stridor dentium. Intellexistis hec
oia? Dicūt ei etiā. Ait illis. Ideo omis
scriba doctus i regno celoꝝ similis est
hoī patrisfamilias q̄ profert de thesauro
suo nouā et vetera. Et factum est cū
cōsummasset iesus parabolas istas: trans-
iit inde. Et veniens i patriā suā doce-
bat eos i synagogis eorum itaꝓ mira-
ri ⁊ dicerēt. Vnde huic sapiētia hec et
virtutes? Nonne hic ē fabri filius? Nonne
mater eius dicit̄ Maria? fratres eius
Iacob? et Ioseph et Symon et Iudas? so-
rores eius? nonne omes apud nos sunt? Vnde
ergo hanc omia illa? ⁊ scādalizabātur in
eo. Jesus autē dixit eis. Nō est ꝓpheta
sine honore nisi i patria sua et i domo
sua. Et non fecit ibi virtutes multas
ꝓpter incredulitatem illorum.

CC.S. De iohānis capite i disco: ⁊ q̄n
q̄ pambus duobus piscibus i q̄nq; mila
hominum: et iesus supra mare ambulabat
et petrum mergentem apprehendit: et
in terra Genesar multos languores cu-
rat. Cap'. xiiij.

IN illo tempore audiuit herodes
tetrarcha famā iesu: et ait pue-
ris suis. Hic est iohānes baptista ipse
surrexit a mortuis: ideo virtutes opan-
tur in eo. Herodes enim tenuit iohannē
et alligauit eū: et posuit i carcere ꝓpter
herodiadē vxorē fratris sui. Dicebat
enim illi iohānes. Nō licet tibi hāre eā.
Et volēs illū occidere timuit populū:
quia sicut ꝓpheta eū habebāt. Die autē
natalis herodis saltauit filia herodiadis
i medio: et placuit herodi. Vnde cum
iuramēto pollicitus est ei dare q̄ cunq;
postulasset ab eo. At illa premonita a
matre sua. Da mihi inq̄t hic in disco
caput iohānis baptiste. Et contristatus
est rex: ꝓpter iusiurādū autē et ꝓpter
eos q̄ pariter recumbebant iussit dari.
Misitq; et decollauit iohannē i carce-
re. Et allatus est caput eius i disco: et
datū est puelle et illa attulit matri
suae. Et accedētes discipuli eius: tulerūt
corꝑ eius et sepelierūt illud: venientes
nūciauerūt iesu. Quō cū audisset iesus
secessit inde i nauicula in locum deser-
tum seorsum. Et cum audissent turbe
secute sunt eū pedestres de ciuitatib'.
Et exiēs vidit turbā multā: ⁊ miserē-
sit eis et curauit languidos eorū. Vespe-
re autē facto accesserunt ad eū discipu-
li eius dicētes. Deserti est locus ⁊ hora
iam pterijt: dimitte turbas vt euntes i
castella emant sibi escas. Jesus autem
dixit eis. Nō hāt necesse ire date illis
vos mānducare. Ait illi. Non habe-
mus hic nisi quinq; panes et duos
pisces. Qui ait eis. Afferte mihi illos
huc. Et cum iussisset turbas discūbere
super fenum: accepit quinq; panibus et
duobus piscib': aspiciēs i celū: bendi-
cit ⁊ fregit et dedit discipulis suis pa-
nes: discipuli aūt dederunt turbis: et
mānducauerunt omes et saturati sunt: et
tulerunt reliquias duodecim cophinos
fragmētorum plenos. Mānducātis autē
fuit numerus q̄nq; milia virorū: exce-
ptis mulieribus paruulis. Et statim
cōpulit iesus discipulos ascendere i
nauicula: et ꝓcedere eū trās fretum: do-
nec dimitteret turbas: et dimissis tur-
bis ascendit i montē solus orare. Vespe-
re autem facto solus erat ibi. Nauicula
autē i medio maris iactabat fluctibus.
Erat enim ventus vētus. Quarta aūt
vigilia noctis venit ad eos ambulās
supra mare: et videntes eum supra
mare ambulātē: turbati sunt dicētes:
q: fantasma est. Et pre timore clama-
uerūt. Statimq; iesus locutus est eis
dicēs. Habete fiduciā: ego sum: nolite
timere. Ridens aūt petrus: dixit. Domi-
ne si tu es: iube me venire ad te super aquas.
At ipse ait. Veni. Et descēdēs petrus de
nauicula: et ambulabat sup aquā ꝓ ve-
nire ad iesum. Videns vero ventum
validus timuit. Et cum cepisset mergi
clamauit dicēs. Domine saluum me fac: et
cōtinuo iesus extendens manū appre-
hendit eū: et ait illi. Modice fidei: quare
dubitasti? Et cum ascēdisset i nauicu-
lam cessauit vētus. Qui autē in nauicu-
la erant: venerunt et adorauerunt eum:
dicētes. Vere filius dei es. Et cum trans-
fretassent venerunt in terram Genesar.
Et cū cognouissent eū viri loci illius:
miserūt i vniuersam regionē illā: et ob-
tulerūt ei omia male hābentes: et rogabāt
eum, vel fimbriam vestimēti eius tangerē.
Et quicūq; tetigerūt: salui facti sunt.

mar.7.b. Zu.9.b. Jo 6.a.

mar.6.c. Zu.9.b. Jo.6.a.

C

Mar.6.f

alis iussit Luc.5.c. et.5.b. 1.q.1.c.ec cl'ia.2.

q.1 c.non turbatur. mar.6.g. alis ambulabat.

D

alis aqua.

mar.9.b Zu.5.b.

CC.S. De manib⁹ lauãdis: ⁊ de his q̃
de ore exeũt: q: coinq̃nãt: nõ q̃ intrãt i
holem filiã mulier⁷ sr̃ophenisse a de-
monio curat: ⁊ sec⁹ mare galilee claudos: cecos ⁊ mutos sanat: de septẽ pa-
nib⁹ et paucis pisciculis quattuor mi-
lia holm satiauit. Ca.xv.

B mar.7.b. TUnc accesserũt ad eũ ab hiero-
solymis scribe et phariseꝰ: dicẽ-
tes. Quare discipuli tui trãsgrediũt
traditiones senior⁹? Nã cũ lauãt ma-
nus suas cuꝫ panẽ mãducãt. Ipse autẽ
respõdens ait illis. Quare ⁊ vos trãs-
gredimini mãdata dei ꝓpter traditi-
onẽ vestrã? Nã deꝰ dixit. Honora pa-
tre ⁊ matre: ⁊ qui maledixerit pr̃i vel
Exo.20.b Deu.5.b. matri: morte moriãt. Vos autẽ dicitꝭ
mar.7.b. Quicq̃q̃ dixerit pr̃i vel mr̃i munꝰ q̃d
cunq̃ est ex me tibi pdẽs: et nõ bo-
norificabit patrẽ suũ aut matrẽ suã: ⁊
irritũ fecistis mãdata dei: ꝓpter tra-
ditionẽ vestrã. Ypocrite: bñ ꝓphe-
Esa.29.b tauit de vobis esaias dicẽs. Populus
hic labis me honorat: cor autẽ eoꝝ lõ
B ge est a me. Sine causa autẽ colũt me
docẽtes doctrinas et mandata holm.
Et conuocatis ad se turbis dixit eis.
Audite et intelligite. Nõ q̃d intrat in
os coinq̃nat holem sz q̃d pedit ex ore
hoc coinq̃nat holem. Tũc accedentes
discipuli eiꝰ: dixerũt ei. Scis: q: pha-
1.q.3.ca. risei audito ꝑbo hoc scãdalizati sunt
inter ꝑba At ille rñdẽs: ait. Omis plantatio quaz
De voto. c.magne. nõ plãtauit pr̃ meꝰ celestꝭ eradicabit.
Luce.6.f. Sinite illos: ceci sunt et duces cecoꝝ.
mar.15.c Cecus autẽ si cecꝰ ducatũ ꝑstet: ũbo in
Dist.37. §.A. foueã cadũt. Rñdẽs autẽ petrꝰ: dixit ei
Dist.38. c. Edissere nob parabolã istã. At ille di-
quo ipsis xit. Adhuc vos sint ĩtellectu estꝭ. Nõ
De resu. cepi. post trãsitto nem. intelligitis: q: omne q̃d in os intrat i
ventrem vadit: et secessum emittitur.
Que autẽ perdũt de ore: de corde ercedit
⁊ ea coinq̃nãt hoies. De corde el cresũt
cogitationes male: homicidia: adulte
ria: fornicationes: furta: falsa testimonia
et blasphemie. Hec sunt q̃ coinq̃nãt ho
minem. Nõ lotis autẽ manibus man-
ducare nõ coinq̃nat holem. Et egres-
C 2.q.7.c. sus inde iesus secessit in ꝑtes tyri ⁊ si
testes. dõis. Et ecce mulier chananea a finib⁹
Lu.19.b illis egressa clamauit dicens ei. Mise-
rere mei dñe fili dauid: filia mea male
a demonio verat. Qui nõ rñdit ei ver-
bum. Et accedẽtes discipuli eius roga
bãt eũ: dicẽtes. Dimitte eã: q: clamat
post nos. Ipse autem rñdẽs: ait. Non
sum missus nisi ad oues q̃ perierũt do
mus iſrl. At illa venit et adorauit eũ
dicens. Dñe adiuua me. Qui rñdens
ait. Non est bonũ sumere panẽ filiorũ
et mittere canib⁹. At illa dixit. Etiam
dñe. Nã et catelli edunt de mitis q̃ ca-
dunt de mẽsa dñor suor. Tunc rñdens
iesus: ait illi. O mulier magna ẽ �fi-
tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata ẽ filia
eius ex illa hora. Et cum trãsisset inde
iesus: venit secus mare galilee: ⁊ ascẽ-
dens in montẽ sedebat ibi. Et accesse-
runt ad eũ turbe multe hbntes secum
mutos: cecos: claudos: debiles: et alios
multos: et ꝓiecerũt eos ad pedes eius
et curauit eos itaꝫ turbe mirarẽtur
videntes mutos loquẽtes: claudos in-
bulantes: cecos videntes: et magnifi-
cabant deũ israel. Jesus autẽ conuocans
discipulos suos dixit. Miseror turbe
q: triduo iam pstetũt mecũ: ⁊ nõ hẽ
bent q̃d manducent. Et dimittere eos
ieiunos nolo: ne deficãt in via. Et di-
cunt ei discipuli. Vnde ergo nobis in de-
serto panes tantos ꝓ saturandã tur-
bam tantã? Et ait illis iesus. Quot ha-
betis panes? At illi dixerũt. Septẽ et
paucos pisciculos. Et ꝓcepit turbe ut
discumberẽt super terrã. Et accipiens
septẽ panes et pisces gras agens fre-
git et dedit discipulis: et discipuli tu-
dederũt ꝓplo. Et comederũt omes ⁊ ſ
turati sũt. Et q̃d supfuit de fragmẽ-
tis tulerũt septẽ sportas plenas. Erãt au-
tẽ qui manducauerũt quattuor mil-
holm extra paulos et mulieres: et di-
missa turba ascendit in nauiculam et
venit in fines megedam.

CC.S. De signis ione ꝑphete: de fer-
mẽto pharisꝰ: de cẑatu petri quẑ
crepat: ac dicit cruce suã tollere debe-
re vnũquẽq̃ qui velit eũm sequi: et
cit nõ visuros q̃sdã mortẽ: donec videãt
filiũ hois i regno suo venire. Ca.xvi.

ET accesserũt ad eũ pharisei et sa-
ducei tẽtãtes: ⁊ rogauerũt vt ostẽ-
signũ de celo ostẽderet eis. At ille re-
dens ait illis. Facto vespe dicitis: ser-
nũ erit rubicundũ est enim celũ ⁊ mane
hodie tẽpestas: rutilat enim triste cela.
Faciem q̃ celi iudicare nostis: signa
aũt tempoꝝ nõ potestis scire. Gẽra
mala et adultera signũ q̃rit: et signum
nõ dabit ei nisi signum ione ꝑphete. Et
relicto illis abiit: et cũ venissent trans-
pulum eius trãs fretũ oblitũ sunt panes
accipere. Qui dixit illis. Intuemini et
cauete a fermẽto pharisei ⁊ sadducei.
Et hoc cogitabant inter se dicentes.
Q: panes nõ accepimus. Sciens autẽ
iesus dixit eis. Quid cogitatis inter vos
modice fidei: quia panes nõ habetis?
Nondum intelligitis neq̃ recordamini
q̃q̃ panũ in q̃q̃ milia holm: ⁊ quot
cophinos sumpsistis? Neq̃ septẽ panes
in quattuor milia holm: et quot sportas
sumpsistis? Quare nõ intelligitis: q: non
de pane dixi vobis: cauete a fermento
pharisei ⁊ saducei. Tũc intellexerũt
q: nõ dixerit cauẽdũ a fermẽto panũ:
sed a doctrina pharisei et saducei.
Venit autẽ iesus ꝑ ꝑtes cesaree philippi
et interrogabat discipulos suos: dicẽs.
Quẑ dicũt holes esse filiũ hois? At illi
dixerũt. Alii iohãnẽ baptistã: alii heliã
alii vero hieremiã: aut vnũ ex ꝑphetis.
Dicit illis iesus. Vos autẽ quẑ me esse
dicãt? Rñdẽs sym̃ ꝑtrꝰ dixit. Tu es
chs filiũ dei viui. Rñdẽs autẽ iesus di-
xit ei. Beãs es sym̃on barion: q: caro
et sanguis nõ reuelauit tibi: sz ꝑ me⁹
qui est in celis. Et ego dico tibi: q: tu es
petrꝰ: et sup hãc petrã edificabo eccle-
siã meã: ⁊ porte inferi nõ preualebũt ad-
uersus eam. Et tibi dabo claues regni
celorũ. Et q̃cũq̃ ligaueris sup terrã
erit ligatũ et in celis: et q̃cũq̃ solueris
sup terrã erit solutũ et in celis. Tũc ꝑce
pit discipulis suis vt nemini dicerẽt
quia esset iesus chs. Exinde cepit iesus
ostẽdere discipulis suis: q: oporteret eũ
ire hierosolymã: ⁊ multa pati a senio-
ribus et ꝑincipib⁹ sacerdotũ: et
scribis ⁊ tertia die resurgere. Et assumẽs
eũ petrꝰ: cepit increpare illũ dicẽs.
Absit a te dñe nõ erit tibi hoc. Qui cõ
uersus: dixit petro. Vade post me sa-
tana: scãdalũ es mihi: q: nõ sapis ea
q̃ dei sũt: sz ea q̃ hominũ. Tũc iesus dixit
discipulis suis. Si q̃s vult post me vẽ-
ire abneget semetipsũ: et tollat crucẽ
suã: sequat me. Qui enim voluerit aiam
suã saluã facere: perdet eã. Qui aũt pdi-
derit aiam suã ꝓp me inueniet eã. Quid
enim prodest hoi si vniuersũ mũdũ lucretur
aiã aũt suã detrimẽtũ patiat. Aut quam
dabit hõ commutationẽ ꝑ aia sua. Filius
hois venturꝰ est in gria ꝑris sui cũ an-
gelis suis: ⁊ tunc reddet vnicuiq̃ sũ
opi. Amẽ dico vobis: sunt q̃dã de
stantib⁹ q̃ nõ gustabunt mortẽ: donec
videãt filiũ hois venientẽ in regno suo.

CC.S. In monte eũ moyse ⁊ helia ap
parũt: et de celo ad eum: ide descẽ-
dẽdũ: bel: ia venisse ⁊ nõ esse suscẽ
dũ manifestãt: puerũ lunaticũ saluat:
de fide et granum sinapis docet: de
turure et piscis. Cpm.xvij.

ET post dies sex assumpsit iesꝰ
petrũ et iacobũ ⁊ iohãnẽ fratrẽ
eius: et duxit illos in montẽ excelsum sumit.
seorsum: et trãsfigurat⁹ est ante eos. Et alis ducit
resplẽduit facies eiꝰ sicut sol: vestimẽ-
ta autẽ eiꝰ facta sunt alba sicut nix. Et
ecce apparuerũt illis moyses ⁊ helias
cũ eo loquentes. Rñdẽs autẽ petrꝰ: dixit
ad iesũ. Dñe: bonũ est nos hic esse: si
vis faciamꝰ hic tria tabernacula: tibi
vnũ ⁊ moysi vnũ: ⁊ helie vnũ. Adhuc
eo loquente: ecce nubes lucida obumbra- alis et.
uit eos. Et ecce vox de nube dicẽs. Hic
est filiꝰ meꝰ dilectꝰ: in q̃ mihi ꝑplacuit: De cõse.
ipsũ audite. Et audiẽtes discipuli: cecidẽ- dist.3.c.8.
B runt in facies suas: ⁊ timuerũt valde. Et ac
cessit iesus et tetigit eos: dixitq̃ eis
Surgite ⁊ nolite timere. Leuãtes autẽ
oculos suos: neminẽ vidẽrũt nisi solũ
iesũ. Et descẽdẽtib⁹ illis de mõte: ꝑ-
cepit ⁊ iesꝰ dicẽs. Nemini dixerit: vi-
sionẽ: donec filiꝰ hois a mortuis resur alis illio.
gat. Et interrogauerũt eũ discipuli dicẽ- mar.9.b.
tes. Quid ergo scribe dicunt: q: heliã
oportet ꝑmũ ⁊ venire? At ille rñdẽs alis ꝑmo.
ait illis. Helias q̃dẽ vẽturꝰ est et resti-
tuet omia. Dico autẽ vobis: q: helias iã
C venit: ⁊ nõ cognouerũt eũ: sz fecerũt i eo
q̃cũq̃ voluerũt. Sic et filiꝰ hois passurꝰ
est ab eis. Tũc intellexerũt discipuli ⁊ ꝑha mar.9.c.
de iohãne baptista dixisset eis. Et cũ Lu.9.c.
venisset ad turbã ⁊ accessit ad eũ hõ alis tura
genib⁹ ꝑsolutis ante eũ dicẽs. Dñe bas.
miserere filio meo q: lunaticꝰ est ⁊ ma-
le patit. Nã sepe cadit i ignẽ: ⁊ crebro
in aquã. Et obtulũ eũ discipulis tuis:
et nõ potuerũt curare eũ. Rñdẽs autẽ mar.9.c.
iesus ait. O ꝑfidia et credulũ ꝑuersa: Lu.9.c.
quousq̃ ero vobiscũ? Usq̃ quo patiar
vos? Afferte huc illũ ad me. Et increpa-
uit illũ iesus: ⁊ exiit ab eo demonũ: et
curatꝰ est puer ex illa hora. Tunc acces-
serũt discipuli ad iesũ secreto: ⁊ di-
cẽrũt. Quare nos nõ potuimus eiicẽ- alis hz ei.
re illũ? Dixit illis iesꝰ. Propter incredulitatẽ vestrã. Amẽ q̃ppe dico vobis: Si Luc.19.b
habueritis fidẽ sicut granũ sinapis: di-
cetis mõti huic: trãsi hinc ⁊ trãsibit: ⁊
nihil ĩpossibile erit vobis. Hoc autẽ D
genꝰ non eiicitur nisi ꝑ orationẽ et ieiunũ.
Conuersantib⁹ autẽ eis in galilea: dixit mar.9.c.
illis iesus. Filius hois tradẽdꝰ est in Lu.5.c.
manus holm: et occident eum: ⁊ tertia
die resurget. Et contristati sunt vehe-
mẽter. Et cũ venisset capharnaũ: accẽ-
serũt q̃ didrachmã accipiebant ad pe-
trũ ⁊ dixerũt ei. Magister vester nõ sol-
uit didrachmã. Ait. Etiam. Et cum alis ꝑ di-

dragmi. intresset l domũ: Fuerit eũ ieſ dicens
Quidꝰ tibi ſymõ? Reges tre a q̃bus
accipũt tributũ vel ſenſũ a filiis ſuis
alꝰ alios. an ab alienis? + Et ille dixit. Ab alie-
11.q.1.c. nis. Dixit illi ieſus. Ergo liberi ſũt ſi
magnũ. ⁊ lii. Ut aũt nõ ſcãdalizemꝰ eos pade ad
q.3.c.iter mare ⁊ mitte hamꝫ: eũ piſcẽ q̃ primꝰ
vba.23.q. aſcẽdẽrit tolle. Et apto ore ei inuenies
vi.ca.tri- ſtaterẽ: illũ ſumẽs da eis p me + ⁊c.
butum. C.C.S. De hũilitata pueri: de manu-
alꝰ hꝫ p. pede t oculo cruẽdo: nec ptẽnendos
paruulos quoꝫ angelos faciẽ pſtis in
celis ſemp videre teſtãt: correptio fra-
trũ q̃ idulgere debãt alteratũ vſq̃
ſeptuagẽtiſeptie: de eo q̃ pfuũ. ppt
denarios cẽtũ ſuffocat. Capl'm.xviii.

B

Mar.9.c. IN illa hora acceſſerũt diſcipli ad
Lu.9.f. ieſum dicẽtes. Quis putas maior
eſt in regno celoꝝ? Et aduocans ieſus
paruulũ: ſtatuit eũ in medio eoꝝ ⁊ di-
xit. Amẽ dico vobis: niſi conuerſi fue-
ritis: et efficiamini ſicut paruuli: non
intrabitis l regnũ celoꝝ. Quicũq̃ er-
go humiliauerit ſe ſicut paruul' iſte:
Mar.9.f. hic eſt maior: in regno celoꝝ. Et q̃ ſuſ-
Lu.17.f. cepẽrit vnũ paruuli talẽ in nole meo
De renũ. me ſuſcepit. Qui autẽ ſcãdalizauerit
c. niſi. vnũ de puſillis iſtis q̃ in me credunt:
Mar.9.f. expedit eiꝰ ſui pẽdãt mola aſinaria l
6.5.c. collo eiꝰ: ⁊ demergat l pfundũ maris.
Ue mũdo a ſcãdalis. Neceſſe eſt enim
ut veniãt ſcãdala. Uerũtẽ ve hol'+ p
ar- quem ſcãdalũ venit. Si autẽ manꝰ tua
s hꝫ illi vel pes tuꝰ ſcandalizat te: abſcinde eũ
et pũce abs te. Bonũ eſt tibi ad vitam
B ingredi debilẽ vel claudũ: q̃ duas ma-
23.q.1. nus vel duos pedes habentẽ mitti in
ca.vnor. ignẽ eternũ. Et ſi oculꝰ tuꝰ ſcãdalizat
Mar.9.g te eruẽ eũ et pũce abs te. Bonũ eſt ti-
bi cum vno oculo in vitam intrare: q̃
duos oculos habẽtem mitti in gehen-
nẽ ignis. Uidete ne cõtẽnatis vnũ ex
his puſillis. Dico enim vobis: quia
Lu.10.b. angeli eoꝝ in celis ſemp vidẽt faciem
Lu.15.a. patris mei q̃ l celis eſt. Venit enim filius
hois ſaluare q̃d peiratũ. Quid vobis vi-
Alꝰ relin- deꝫ? Si fuerint alicui centũ oues: et er-
quit. rauerit vna ex eis: nonne relinquet +
nonaginta nouẽ in deſerto: et ibit q̃-
rere eã q̃ errauit? Et ſi cõtigerit vt in-
uenias eã. Amen dico vobis: q: gaude-
bit ſup ea magis q̃ ſup nonaginta no-
nẽ q̃ nõ errauerũt. Sic nõ eſt voluntas
Lu.17.a. ante patrẽ veſtrũ q̃ l celis eſt: vt pereat
Dist.25.c. vnus de puſillis iſtis. Si aũt peccaue-
ſed illud. rit in te frãt tuꝰ: pade corripe eũ. Iter
tant ipm ſolũ. Si te audierit: lucratꝰ
eris frãtrẽ tuũ. Si aũt te nõ audierit

abhide tecũ adhuc vnũ vel duos ut
ex ore duoꝝ vel triũ teſtiũ ſtet cõe verbũ.
Q̃ ſi nõ audierit eos: dic eccleſie. Si
aũt eccleſiam nõ audierit: ſit tibi ſicut
ethnicꝰ et publicanꝰ. Amẽ dico vobis:
q̃cũq̃ alligaueritis ſup terrã: erit li-
gata ⁊ celo: ⁊ q̃cũq̃ ſolueritis ſup
terrã: erit ſoluta ⁊ in celo. Iterũ dico
vobis. q: ſi duo ex vob' conſenterint ſuꝑ
terrã de oi re quẽcũq̃ petierint fiet
a patre meo q̃ in celis eſt. Ubi enim ſũt
duo vel tres cõgregati in nole meo ibi
ſum i medio eorũ. Tũc accedẽs petꝰ
ad eũ dixit. Dñe: q̃tiẽs peccabit in me
frãt meꝰ ⁊ dimittã eiꝰ q̃ ſepties? dic
it illi ieſus. Nõ dico tibi vſq̃ ſepties
ſed vſq̃ ſeptuagẽtiſepties. Ideo aſſi-
milatũ eſt regnũ celoꝝ hoi regi qui
voluit rõnẽ pẽre cũ ſuis ſuis. Et cũ ce-
piſſet pẽere rõnẽ oblatꝰ eſt ei qui de-
bebat ei decẽ milia talẽta. Cũ aũt ei
hẽret vnũ redderet iuſſit eũ dñs eiꝰ ve-
nũdari ⁊ vxorẽ eius ⁊ filios: et oia q̃
habebat: et reddi. Procidens aũt ſeꝑ
ille rogabat eũ dicẽs. Patientiã habe
in me: et oia reddã tibi. Miſertus autẽ
dñs ſeruꝰ illiꝰ dimiſit eũ: et debitũ
miſit ei. Egreſſus autẽ ſeruus ille: inue-
nit vnũ de cõſeruis ſuis q̃ debebat
centũ denarios: et tenẽs ſuffocabat
dicẽs. Redde q̃d debes. Et procidẽs
ſeruus eiꝰ rogabat eũ dicẽs. patientiã
habe l me: et oia reddã tibi. Ille autẽ
noluit: ſed abiit ⁊ miſit eũ l carcẽrẽ
nec redderet debitũ. Uidẽtes aũt cõ-
ſeruꝰ eius q̃ fiebãt pertiſti ſuꝑ valde
et venerũt et narrauerũt dño ſuo o-
que facta fuerãt. Tunc vocauit illũ
dñs ſuus: et ait illi. Serue nequã: omne
debitũ dimiſi tibi q̃m rogaſti me. Nõ
ne ergo oportuit ⁊ te miſereri cõſer-
tui ſicut et ego tui miſertꝰ ſum? Et ira-
tus dñs eiꝰ tradidit eũ tortoribꝰ q̃ad
q̃ reddẽret vniuerſũ debitũ. Sic et
pꝗ me⁹ celeſtꝭ faciet vob: ſi nõ ret-
ſeritis vnuſq̃q̃ fratri ſuo de cordibꝰ ſua.
C.C.S. Uxorẽ non debere dimittere
de eunuchis: infantes nõ eſſe arcẽdos
a benedictione: diuitẽ difficile intrare
in regnũ celoꝝ: centuplũ recipiẽs
qui oblus renunciat. Cpm.xx.

GT factũ eſt cũ pfecuſſiſſet ieſus
hoc verba hec: migrauit a galilea
⁊ venit l fines iudee trãs iordanẽ. Et
ſecuti ſunt eũ turbe multe: et curauit
eos ibi. Et acceſſerũt ad eũ phariſei tẽtãtes
eũ ⁊ dicẽtes. Si licet hoi dimittere
rẽ ſuã ex q̃cũq̃ cãa? Qui reſpondẽs ai-

ais. Non legiſtis: q: q̃ fecit hoiem ab
initio maſculũ et feminã fecit eos. Et
dixit: propter hoc dimittet + hõ pater
et matrẽ: adherebit vxori ſue ⁊ erunt
duo i carne vna. Itaq̃ iã nõ ſunt duo
ſed vna caro. Q̃d ergo deꝰ iunxit hõ
nõ ſeparet. Dicũt illi Quid ergo moy-
ſes mãdauit dari libellũ repudii ⁊ di-
mittẽ? Ait illis. Q̃ſi moyſes ad
duritiã cordis vr̃i pmiſit vob' dimitte
re vxores veſtras: ab initio aũt nõ fuit
ſic. Dico aũt vob: q: q̃cũq̃ dimiſerit
vxorẽ ſuã niſi ob fornicationẽ: et alias
duxerit mechatur. Et q̃ dimiſſam duxerit
mechatur. Dicit et diſcipuli eiꝰ. Si ita
eſt hois cũ vxore: nõ expedit nubere
Qui dixit illis. Nõ oẽs capiũt vbum
iſtud: ſed quibus datũ eſt. Sũt enim eunuchi
q̃ de matre ſic nati ſunt: ⁊ ſunt eunu-
chi q̃ facti ſunt ab hoibꝰ: ⁊ ſunt eunu-
chi q̃ ipſos castrauerũt + ppt regnũ
celoꝝ. Qui põt capere capiat. Tũc ob-
lati ſunt et puulũt manꝰ eis ponere
et orare. Diſcipuli aũt increpabãt eos
Ieſus vero ait eis. Sinite paulos: et no-
lite eos prohibere ad mete venire talium eſt
enim regnũ celoꝝ. Et cũ ipſe poſuiſſet eis ma-
nus abiit inde. Et ecce vnꝰ accedens ait
illi Magiſter bone: q̃d boni faciẽs ⁊ ha-
bebũ eternũ? Qui dixit ei. Quid me
interrogas de bono? Unꝰ eſt bonꝰ deus
Si aũt vis ad vitã ingredi ſua mãdata
dixit illi. Quae? Ieſus aũt dixit. Nõ
homicidium facies. Non adulterabis.
Nõ furaberis. Nõ falſũ teſtimoniũ
dices. Honora patrẽ tuũ ⁊ matrẽ: et di-
lige proximũ tuũ ſicut teipſũ. Dicit ei
adoleſcẽs. Oia hec cuſtodiui a iuuẽ-
tute mea: q̃d adhuc mihi deeſt? Ait il-
li ieſus. Si vis pfectꝰ eſſe: vade ⁊ vẽ-
deas q̃ habes ⁊ da pauperibꝰ: habebis
thesaurũ i celo: et veni ſeqre me. Cũ au-
tẽ audiſſet adoleſcẽs ꝓbũ abiit triſtis.
Erat enim habens multas poſſeſſiones. Ieſus
autẽ dixit diſcipulis ſuis. Amẽ dico vo-
bis: diues difficile intrabit in regnũ
celoꝝ. Et iterũ dico vob'. Facilius eſt ca-
melũ per foramẽ acus transire: q̃ diuitẽ
intrare l regnũ celoꝝ. Audiẽtes autẽ hoi
diſcipuli mirabãtur valde dicẽtes. Quis
poterit ergo ſaluꝰ fieri? Aspicẽs autẽ ieſus
dixit illis. Apud homines hoc impoſſibile
eſt: apud deũ autẽ oia poſſibilia ſunt.
Tũc reſpondẽs petrꝰ dixit ei. Ecce nos reli-
quimus omnia: ſecuti ſumꝰ ⁊c. Quid q̃ erit
nobis? Ieſus aũt dixit illis. Amẽ dico
vobis: quia vos q̃ ſecuti eſtis me in rege
nitione cũ ſederit filius hois l ſede ma-
teſtatis ſue: ſedebitis ⁊ vos ſuꝑ ſedes
duodecim iudicantes duodecim tribus iſrl. Mar.10.b
Et omnis q̃ reliquerit domũ vel fratres aut Luc.18.c.
ſorores: aut patrẽ aut matrẽ aut uxorẽ Mar.10.d.
aut filios aut agros ppter nomẽ meũ Luc.13.c.
centuplũ accipiet et vitã eternã poſſi-
debit. Multi aũt erunt primi nouiſſi-
mi: et nouiſſimi primi.
C.C.S. Parabola operariorũ in vinea
conductorũ: primos nouiſſimos: de
filius zebedei: de primo accubitu cene:
de duoꝝ cecis ſecus viã ſedentibꝰ. xx.

S

IMile e regnũ celoꝝ hoi patri
familias q̃ exiit primo mane pdi-
cere operarios in vinea ſua. Conuenti de
autẽ facta cum operariis ex denario di-
urno: miſit eos in vineã ſuam: et egreſ-
ſus circa horã tertiã: vidit alios ſtan-
tes in foro otioſos ⁊ dixit illis. Ite et
vos i vineã meã: q̃ iuſtũ fuerit dabo
vobis. Illi aũt abierũt. Iterũ aũt exiit
circa ſexta et nona horã: et fecit ſimili-
ter. Circa vndecimam vero exiit et in-
uenit alios ſtantes et dixit illis. Quid
hic ſtatis tota die otioſi? Dicũt ei. Q:
nemo nos pduxit. Dixit illis. Ite et vos
in vineã meã. Cũ ſero autẽ factũ eſſet:
Alꝰ hꝫ ſua dicit dñs vinee procuratori ſuo. Voca
B operarios: redde illis mercẽdẽ + inci-
pies a nouiſſimis vq̃q̃ ad primos. Cũque
uiſſent ergo q̃ circa vndecimã horã ve-
nerant: acceperũt ſingulos denarios.
Uenientes aũt primi arbitrati ſunt q̃
plꝰ eſſent accepturi: acceperũt aũt ⁊ ipſi
ſingulos denarios. Et accipiẽtes mur-
murabãt adueꝛſus pterfamilias di-
cẽtes. Hi nouiſſimi vna hora fecerũt et
pares illos nobꝭ feciſti q̃ portauimus
pondꝰ diei ⁊ eſtꝰ. At ille rñdẽs vni eo-
rũ dixit. Amice nõ facio tibi iniuriã. Nõne
ex denario conuenuiſti mecũ? Tolle q̃d
tuũ eſt ⁊ vade. Volo aũt dare huic no-
uiſſimo ſicut ⁊ tibi. Aut nõ licet mihi q̃d
volo facere? Aut oculus tuꝰ nequã eſt: q:
ego bonꝰ ſum. Sic erũt nouiſſimi primi:
et primi nouiſſimi. Multi enim ſunt vocati
pauci vero electi. Et aſcẽdẽs ieſus hiero-
ſolimã aſſumpſit duodecim diſcipulos
ſuos ſecretorũ: et ait illis. Ecce aſcẽdimus
hieroſolimã: ⁊ filius hois tradẽt pinci-
pibus ſacerdotũ ⁊ ſcribis ⁊ dãnabũt eũ
morte: ⁊ tradẽt eũ gẽtibꝰ ad illudẽdũ
+ ⁊ flagellũ ⁊ crucifigẽdũ: et tertia
die resurget. Tũc accessit ad eũ matꝰ filio-
rũ zebedei cũ filiis suis adorãs ⁊ pe-
tẽs aliq̃d ab eo. Qui dixit ei. Quid vis
Et illi. Dic vt ſedeant hi duo filii mei
primꝰ ad dexterã tuã: ⁊ primꝰ + ad ſiniſtrã ⁊ Mar.10.b.
Mar.10.d.
Luc.13.c.
Mar.10.c.
Luc.13.c
Alꝰ delẽ-
dendum.
Mar.10.e.
Alꝰ alios

Ab hz tuā ✝ in regno. Rñdens autē iesus dixit.
Nescit̄ qd petat̄. Potestis bibere ca
licē quē ego bibiturus sum? Dicunt ei
Possum⁹. Ait illis. Calicē quidē meū
bibetis: sedere aūt ad dexterā meā vel
sinistrā: nō est meum dare vobis: sz qb⁹
D paratū est a pře meo. Et audiētes decē
mar.10.f indignati sunt de duob⁹ fratribus. Je
Luc.22.c sus autē vocauit eos ad se: z ait. Scit̄
93. dist.c. qz pncipes gētiū dñant eo⁊ z q̄ maio
diaconi res sunt ptāte exercent in eos. Non
sunt ita erit inter vos. Sz quicūqz voluerit inter
9.q.3.ca. vos maior fieri: sit vr̄ minister. Et qui
nullus uerit inter vos pm⁹ esse erit vr̄ suus. Si
mar.10 g cut filius hoīs nō venit ministrari: sz mi
Jo.10.d nistrare: z dare aīaz suā in redēptionē
mar.10 g p multis. Et egrediētib⁹ illis ✝ ab hie
Luc.18.g richo: secuta est eū turba multa. Et ecce
et 19.f duo ceci sedētes secus viā: audierūt qz
ñ.9.c iesus transiret: z clamauerunt dicētes
als ✝ eis Dñe miserere nrī fili dd. Turba autē
increpabat eos vt tacerēt. At illi magis
clamabāt dicētes. Dñe miserere nrī fili
dd. Et stetit iesus et vocauit eos et ait
mar.10 g Quid vultis vt faciā vobis? Dicunt illi
Dñe vt aperiant̄ oculi nostri. Misert⁹
autē eo⁊ Jesus: tetigit oculos eo⁊. Et
cōfestim viderunt: z secuti sunt eum.

¶C.S. De asina z pullo ei⁹: z vbi num
mularios eiecit de tēplo: clamantibus
pueris o sanna: de ficu que arida facta
est: interrogat in q̄ potestate hec face
ret: ipse interrogat de iohānis baptis
mate: et subiungēs parabolas hoīs q̄
filios suos in vineā mittit: et qz publi
cani z meretrices in regno dei multos
sacerdotum z scribarū sint precessuri:
dicit parabolā: de vinitorib⁹ qui inter
ficiunt ad se missos. Capitu.xxi.

A Et cū appropinquassent ✝ hierosol
als appro lymis et venissent bethphage ad
pinquasset mōtē oliueti: tūc iesus misit duos di
als venisset scipulos dicēs eis. Ite i castellū qd cō
mar.11.a tra vos est: z statī inuenietis asinā alli
Luc.19.c gatā z pullum cū ea: soluite z adducite
mihi. Et si quis vobis aliqd dixerit: dicite
qz dñs his opus hz z cōfestim dimittet
als totū eos. Hoc autē ✝ factū est: vt adimpleret
zach.9.b qd dictū est p pphetā dicētē. Dicite fi
esa.62.d lie sion: ecce rex tu⁹ venit tibi: māsuet⁹
Joh.12.b sedēs sup asinā z pullū filiū subiuga
mar.11.a lis. Eūtes aūt discipli: fecerūt sicut p̄
Luc.19.c cepit illis iesus. Et adduxerūt asinā et
pullū: z imposuerunt sup eos vestimēta
sua: z eū desup sedere fecerunt. Plurima
autē turba strauerūt vestimēta sua in via.
mar.11.a Alii aūt cedebāt ramos de arborib⁹ et
Luc.19.f sternebāt in via. Turbe autē q̄ precedebāt z
q̄ sequebant clamabāt dicētes. Osanna fi
lio dd. bñdict⁹ q venit i noīe dñi: osanna
i altissimis. Et cū intrasset hierosolymā:
cōmota ē vniuersa ciuitas dicēs. Quis
est hic? Populi aūt dicebāt. Hic ē iesus
pheta a nazareth galilee. Et intrauit ie
sus i tēplū dei: z eiciebat oēs vēdētes
z emētes i tēplo: z mēsas nūmulario⁊
et cathedras vēdētiū colūbas euertit:
Et dixit eis. Scriptū ē: domus mea do
mus orōnis vocabit: vos aūt fecistis illā
✝ speluncā latronum: z accesserūt ad eū
ceci z claudi i tēplo z sanauit eos. Vi
dētes aūt pncipes sacerdotum z scribe
mirabilia q̄ fecit: z pueros clamātes i
tēplo: z dicētes: osanna filio dd: indi
gnati sunt: z dixerūt ei. Audis qd isti di
cūt? Jesus aūt dixit eis. Utiqz. Nūqz le
gistis: qz ex ore infantiū z lactētiū p̄fe
cisti laudē. Et relictis illis abiit foras ex
tra ciuitatē i bethaniā: ibiqz mansit.
Mane autē reuertēs i ciuitatē esuriit.
Et vidēs fici arborē vnā secus viā venit
ad eā: z nihil inuenit i ea nisi folia tātū:
ait illi. Nūqz ex te fruct⁹ nascat̄ in sem
piternū: z arefacta est cōtinuo ficulnea.
Et vidētes discipuli: mirati sunt dicē
tes. Quō cōtinuo aruit? Rñdēs aūt iesus ait
eis. Amē dico vob: si habueritis fidē:
nō hesitaueritis: nō solū de ficulnea fa
cietis: sz z si mōti huic dixeritis: tolle
z iacta te i mare fiet. Et oīa quecūqz pe
tieritis i orōne credētes: accipietis. Et cū
venisset i tēplū accesserūt ad eū docētē
pncipes sacerdotū z seniores ppli dicē
tes. In q̄ ptāte hec facis? Et qs tibi de
dit hāc ptātē? Rñdēs aūt iesus dixit eis.
Interrogabo vos z ego vnū sermonē:
quē si dixeritis mihi: z ego vobis dicā in q̄
ptāte hec facio. Baptism⁹ iohānis vnde
erat? e celo an ex hoib⁹? At illi cogita
bāt inter se dicētes. Si dixerim⁹ e celo:
dicet nobis. Quare ergo nō credidistis il
li? Si aūt dixerim⁹ ex hoib⁹: timem⁹
turbā. Oēs eīn habebāt ✝ iohānē si
cut pphetā. Et rñdētes iesu dixerunt.
Nescim⁹. Ait illis z ipse. Nec ego dico
vobis i q̄ ptāte hec facio. Quid aūt vo
bis videt? Hō quidā hēbat duos filios:
et accedēs ad pmū dixit. Fili vade ho
die operari i vineā meā. Ille aūt rñdēs
ait. Nolo. Postea autē penitētia mot⁹
abiit. Accedēs ad alterū: dixit similit̄.
At ille rñdēs ait. Eo dñe. Et nō iuit.
Quis ex duob⁹ fecit volūtatē prīs? Di
cūt ei. Primus. Dicit illis iesus. Amē
dico vob: qz publicani z meretrices pre
cedēt vos in regno ✝ dei. Uenit eīn ad
vos iohānes i via iustitie: z nō credi

distis ei: publicani autē et meretrices
crediderūt ei: vos aūt videntes: nec pe
nitētiā habuistis post eam vt crederet ei.
Aliā parabolā audite. Hō erat pater
familias q̄ plātauit vineā: z sepē circū
dedit ei: z fodit in ea torcular: et edifi
cauit turrim: z locauit eā agricolis: z
peregre pfect⁹ est. Cū aūt tēps fructuū
appropinquasset misit seruos suos ad
agricolas: vt acciperēt fruct⁹ eius. Et
agricole apprehēsis seruis ei⁹ aliū ce
ciderūt aliū occiderūt: aliū vero lapida
uerunt. Iteꝝ misit alios seruos plures
pri⁹: z fecerunt illis similiter. No
uissime aūt misit ad eos filiū suum: di
cens. Uerebunt ✝ forte filiū meū. Agri
cole autē vidētes filiū: dixerūt intra se.
Hic est heres: venite occidam⁹ eū: z ha
bebim⁹ hereditatē ei⁹. Et apprehensum
eiecerūt extra vineā: z occiderūt. Cū
ergo venerit dñs vinee: qd faciet agri
colis illis? Aiunt illi. Malos male p
det: z vineā suā locabit aliis agricolis
q reddāt ei fructus tēporib⁹ suis. Dicit
illis iesus. Nūqz legistis i scripturis.
Lapidē quē reprobauerūt edificantes.
hic fact⁹ est in caput anguli. A dño fa
ctū est istud et est mirabile in oculis no
stris. Ideo dico vobis qz auferet a vo
bis regnū dei: et dabit̄ gēti facienti fru
ctus ei⁹. Et q̄ ceciderit sup lapidē istū
cōfringet̄: sup quē vero ceciderit: con
teret eū. Et cū audissent pncipes sacer
dotuz z pharisei parabolas ei⁹: cogno
uerūt qz de ipsis diceret: z q̄rētes eum
tenere: timuerūt turbas: qm sicut pphe
tā eum habebāt. Et respōdens iesus: di
xit iterū in parabolis eis dicens.

¶C.S. Parabola vbi inuitati cōtemnūt
venire ad nuptias: de inscriptione et
imagine cesaris: de muliere quē septē
fratres habuit: tentat⁹ a phariseis inter
rogabat eos de xpō cui⁹ fili⁹ esset. xxii.

A Simile factū est regnū celo⁊ ho
mini regi q̄ fecit nuptias filio
suo z misit seruos suos vocare inuita
tos ad nuptias z nolebāt venire. Iterū
misit alios seruos dicēs. Dicite inui
tatis: ecce prandiuz meuz paraui: tauri
mei z altilia occisi sunt et oīa parata:
venite ad nuptias. Illi autē neglexerūt
z abierūt: aliūs in villā suā: aliūs vero
ad negotiationē suā. Reliqui vo tenuerūt
seruos ei⁹ z cōtumeliis affectos occi
derūt. Rex autē cū audisset irat⁹ est: et
missis exercitib⁹ suis pdidit homicidas
illos: z ciuitatē illo⁊ succēdit. Tūc ait
seruis suis. Nuptie quidē parate sunt
sz qui inuitati erāt: nō fuerūt digni. Ite
ergo ad exit⁹ viarum: z quoscūqz inueneri
tis vocate ad nuptias. z egressi serui ei⁹
i vias cōgregauerunt oēs quos inuenerūt
malos et bonos: z implete sunt nuptie
discumbētiū. Intrauit autē rex vt vi B
deret discumbētes: z vidit ibi hoīem nō ve
stitum veste nuptiali: et ait illi. Amice j.25.c
quō huc intrasti nō hñs vestē nuptialē? Di.35.c
At ille obmutuit. Tunc dixit rex mini ecclesie.
stris. Ligatis manib⁹ z pedib⁹ ei⁹ mitti ñ.25.c
te eum i tenebras exteriores: ibi erit mar.12.a
flet⁹ z stridor dētiū. Multi aūt sunt vo
cati pauci vo electi. Tūc abeūtes pha
risei cōsiliū inierunt vt caperēt eū ✝ i als iēm
sermone: z mittunt ei discipulos suos cū Lu.20.d
herodianis dicētes. Magister scimus
qz verax es: z viā dei i veritate doces:
z nō est tibi cura de aliquo. Nō eīn re
spicis psonā hoīm. Dic ergo nobis quid
tibi videt̄. Licet censum dari cesari aut
non? Cognita autē iesus nequitia eo⁊ ait.
Quid me tētatis hypocrite. Ostēdite
mihi numisma census. At illi obtulerūt mar.12.b
ei denariū: z ait illis iesus. Cuius est C
imago hec z superscriptio? Dicūt ei Cesa Ro.13.b
ris. Tunc ait illis. Reddite q̄ sunt cesa mar.12.b
ris cesari: z q̄ sunt dei deo: z audiētes Lu.20.c
mirati sunt: z relicto eo abierūt. In illo act.23.b
die accesserūt ad eū saducei q̄ dicunt nō
eē resurrectionē: z interrogauerūt eum
dicētes. Magister: moyses dixit: si quis
mortu⁹ fuerit nō hñs filium vt ducat
frater ei⁹ vxorē illius: z suscitet semen
fratri suo. Erat autem apud nos septē mar.12.b
fratres: z pm⁹ vxore ducta defunct⁹ est
z nō habēs semē reliquit vxorē suā fra
tri suo. Similiter secund⁹ et terti⁹ vs 31.q.2.c.fi
qz ad septimuz. Nouissime autē oīm z nali.
mulier defuncta est. In resurrectione
ergo cuius erit de septē vxor? Omnes
eīn habuerūt eā. Respōdēs autē iesus
ait illis: erratis nescientes scripturas:
neqz virtutē dei. In resurrectione eīn
neqz nubēt neqz nubentur: sed erunt sicut
angeli dei i celo. De resurrectiōe autē
mortuo⁊ nō legistis qd dictū est a deo
dicente vobis: ego sum deus abraam z
deus isaac z deus iacob. Nō est de⁹ mor
tuo⁊: sz viuentiū: et audiētes turbe
mirabātur de doctrina eius. Pharisei exo.3.b
autem audiētes qz silentiū imposuisset mar.12.
saduceis: cōuenerunt i vnū: z interroga D
uit eum vn⁹ ex eis legis doctor tentās mar.12.c
eum. Magister: qd est mandatum ma
gnum in lege? Ait illi iesus. Diliges
dñm deum tuum ex toto corde tuo: z in Deu.6.a
tota aīa tua: et in tota mente tua. Hoc

est maximū ⁊ primū mãdatum. Scõm
autẽ: simile est huic. Diliges primum
Leui.xix.c. tuũ sicut teipsum. In his duobꝰ man-
mar.xii.c. datis oniuersa lex pẽdet ⁊ pphete. Cõ-
Ro.xiii.c. gregatis autẽ pharisęis interrogauit
eos iesus: dicẽs. Quid vobis videt de
xpo: cuiꝰ filiꝰ est? Dicũt ei: dauid. ait il-
lis. Quõ ergo dauid in spiũ vocat eum
dñm: dicens. Dixit dñs dño meo sede
Ps.cix. a dextris meis: donec ponaꝫ inimicos
mar.xii.b. tuos scabellũ pedũ tuoꝝ. Si ergo da-
Iu.20.g. uid vocat eũ dñm: quõ filiꝰ eiꝰ est? Et
mar.xii.d nemo poterat ei rndere vbũ neq; auꝫ
Iu.2.g. fuit q̃ausq; ex illa die eũ ãplꝫ interrogare
CC.S. Ad discipulos dixit: vt q̃ phą-
risei dicũt fiant: sed q̃ facũt nõ fiat: in
crepat scribas et pharisęos de pselpto
de iuramẽto: de camelo: de calice: ⁊ ca-
chino lauãdo: ⁊ monumẽtis dealbatis
⁊ monumẽtis pphetaꝝ ⁊ aliis multis
hierusalem: hierlim. Capi. xxiii.
Tunc iesus locutꝰ est ad turbas ⁊
ad discipulos suos dicẽs. Super
B cathedrã moysi sederũt scribe ⁊ phari-
Mar.dis.c. sęi. Omia ergo q̃cũq; dixerit vobis ser-
Iohn. uate ⁊ facite: ex opa vero eoꝝ nolite fa-
I.q.i. ca. cere. Dicũt enẽ ⁊ nõ faciunt. Alligant
omis.7.c. Si autem onera grauia et importabilia ⁊ im-
gnificasti ponunt in humeros hoim: digito aũt
7.c. non q̃ suo nolũt ea mouere. Omia vero opera
les. sua faciũt vt videãtur ab hominibus.
3.q.7.§. Dilatãt enẽ philacteria sua: et magnifi-
finali. cãt fimbrias. Amant aũt primos recũ-
Iu.xi.f. bitꝰ in cenis ⁊ primos cathedras i sy-
26.q.7.c. nagogis: ⁊ salutãtiões in foro: ⁊ voca-
alligant. ri ab hominibꝰ rabbi. Vos aũt nolite vo-
De pe.di. cari rabbi. Unus est enẽ magister vester
4.c. baptismus. omes aũt vos fratres estis. Et patrẽ no-
B.6.d. lite vocare vobis sup terrã. Unus est
ma.xii.d. enẽ pf vester q̃ in celis est. Nec vocemi
Luc.xxi.f. ni magistri: q̃ magister vester vnꝰ est
2.20.g. xpꝰ. Qui maior est dñm: erit minister
B vester. Qui aũt se exaltauerit humilia-
Iaco.3.a. bit: et qui se humiliauerit exaltabit. Ve
Iu.xiii.c. aũt ✠ vobis scribe et pharisei hypo-
Iu.xi.g. crite: q̃ clauditis regnũ celoꝝ ante ho-
als nõ hz mines. Vos enẽ nõ intratis nec intro-
autem. eũtes finitis intrare. Ve vobis scribe
pharisei hypocrite q̃ comedit domos
viduaꝝ oones lõgas orantes propter
hoc amplius accipietis iudiciũ. Ve vo-
bis scribe et pharisei hypocrite q̃ cir-
cuitis mare ⁊ aridũ vt faciatis vnũ pse-
litũ: ⁊ cũ fuerit facꝰ facitis eũ filium
gehẽne duplo q̃ vos. Ve vobis duces
cecꝰ: q̃ dicitis: q̃cũq; iurauerit ꝑ tẽplũ
nihil est: q̃ aũt iurauerit in auro tẽpli
debitor est. Stulti et cecꝰ quid enẽ ma-
ius est aurũ an tẽplũ q̃ sanctificat au-
rũ: Et q̃cũq; iurauerit in altari nihil
est: q̃cũq; aũt iurauerit i dono q̃ est
sup illud: debet. Cecꝰ: q̃ enẽ maius
donum an altare q̃ sanctificat donũ
Qui ergo iurat in altari iurat in eo
q̃ olꝰ q̃ sup illud sunt. Et q̃cũq; iu-
rauerit in tẽplo: iurat in illo: ⁊ in eo q̃
habitat in ipso. Et qui iurat i celo iurat
i throno dei et i eo q̃ sedet sup eũ. Ve
vobis scribe et pharisei hypocrite q̃ de-
cimatis menthã ⁊ anethũ ⁊ cyminũ: ⁊
reliquistis q̃ grauiora sunt legis: iu-
dicium ⁊ misericordiam ⁊ fidẽ. Hec oportuit fa-
cere: et illa nõ omittere. Duces cecꝰ
colantes culicẽ: camelũ aũt glutientes.
Ve vobis scribe et pharisei hypocrite q̃
quasi ✠ mundatis q̃ deforis est calicis
⁊ parapsidis: intus aũt plenũ est ex
pina et iniũditia. Phariseẽ cece mũda
prius q̃ intꝰ est calicis et parapsidis
vt fiat ⁊ id q̃ deforis est iũdũ. Ve vo-
bis scribe et pharisei hypocrite q̃ si-
milis estis sepulchris dealbatis: q̃ a fo-
ris parẽt hominibꝰ speciosi aũt vero
plena sunt ossibꝰ mortuoꝝ et oiꝰ spur-
cicia. Sic ⁊ vos a foris q̃dẽ paretis ho-
minibꝰ iustiꝰ aũt pleni estis hy-
pocrisi et iniũtate. Ve vobis scribe et pha-
risei hypocrite q̃ edificatis sepulchra
pphetaꝝ ⁊ ornatis monumẽta iustorũ
dicẽtis. Si fuissemꝰ in diebus patrũ
nostroꝝ non essemus socii eorũ in san-
guine pphetaꝝ. Itaq; testimoniũ ꝓ-
bis metipsis q̃ filii estis eoꝝ q̃ pha-
tas occiderũt. et vos implete mensu-
patrũ vestroꝝ. Serpẽtes: genimina
perarum quomodo fugietis a iudicio
gehẽne. Ideo ecce ego mitto
to ad vos prophetas ⁊ sapientes ⁊ scri-
bas ⁊ ex illis occidetis ⁊ crucifigetis
ex eis flagellabitis in sinagogis vrs
ꝑsequimini de ciuitate in ciuitatem
veniat sup vos omis sanguis iustꝰ qui fu-
sus est sup terrã a sangine abel iusti
q̃ ad sanguinem zacharie filii barachie
quem occidistis inter templũ et al-
tare. Amẽ dico vobis: veniẽt hec omia
sup generationẽ istam. Hierusalem
hierusalem q̃ occidis pphetas: ⁊ lapidas
eos qui ad te missi sunt quotiẽs volui
pgregare filios tuos quẽadmodũ gal-
na pgregat pullos suos sub alas suas
⁊ noluisti: ecce relinquetur vobis domus
vestra deserta. Dico enẽ vobis: non me
videbitis amodo: donec dicatis. Bene-
dictus qui venit in nomine dñi.

CC.S. De destructura tẽpli: et signis

nouissimorũ dierũ: ⁊ diebus bren-
tis de pseudo xpi et pseudo prophe-
tis de aduẽtu saluatoris: et occasu ele
mentorũ. Capi. xxiiii.

Et egressꝰ iesꝰ de tẽplo
ibat. et accesserũt discę-
puli eiꝰ vt ostenderent ei
edificationes tẽpli. Ipse aũt rndẽs dixit il-
lis. Videtis hec omia
Amẽ dico vobꝰ: nõ relin-
quet hic lapꝰ sup lapidẽ q̃ nõ destruat
sedẽte aũt eo sup mõtẽ oliueti: accesse-
rũt ad eũ discipuli eiꝰ secreto: dicẽtes
Dicnobis q̃n hec erũt: ⁊ q̃ signũ ad
ventus tui et plummationis seculi: ⁊
rndens iesus dixit eis. Videte ne quis
vos seducat. Multi enẽ venient in nomine
meo dicentes. ego sum xpꝰ: et multos
seducẽt. Auditurꝰ enẽ estis bla et opi-
niones prelioꝝ: videte ne turbemini.
Oportet enẽ hec fieri: sed nondũ est fi-
nis. Cõsurget enẽ gens pra gẽtẽ ⁊ re-
gũ in regnũ: ⁊ erũt pestilẽtie et fa-
mes et terremotus p loca Hec aũt omia
initia sunt dolorꝝ. Tunc tradẽt vos in
tribulationem: et occidẽt vos ⁊ eritis
odio omibꝰ gẽtibꝰ ꝑpter nomẽ meũ: et
tunc scandalizabũt multi et inuicẽ tra-
dẽt: et odio habebunt inuicẽ. ⁊ multi
pseudo pphete surgẽt ⁊ seducent mul-
tos: q̃n abundabit iniq̃tas: refrige-
scet charitas multoꝝ. Qui autẽ pseu
erit vsq; ad finẽ: hic saluꝰ erit. et pdi-
cabitur hoc euãgelũ regni in vniuer-
sa habitatione in testimoniũ omibꝰ gẽtibꝰ ⁊ tũc
venet summatio: ergo videritis
abominationẽ desolationis q̃ dicta
est a daniele pphęta stante in loco san-
cto: qui legit intelligat. Tũc q̃ in iudea
sunt fugiant ad mõtes ⁊ qui in tecto:
non descẽdat tollere aliq̃d de domo sua
⁊ qui in agro nõ reuertat tollere tuni-
cã suã. Ve autẽ prgnãtibꝰ ⁊ nutrientibꝰ
in illis diebꝰ. Orate autẽ vt nõ fiat fu-
ga vestra in hieme vel sabbato. erit enẽ
tunc tribulatio magna qualis nõ fuit
a initio mundi: q̃cũq; modo neq; fiet. ⁊
nisi breuiati fuissent dies illi nõ fieret
omis caro: sed ꝑpter electos dies
breuiabũt dies illi. Tũc si q̃s vobis dixe-
rit ecce hic est xpꝰ aut illic: nolite crę-
dere. Surgẽt enẽ pseudo xpi ⁊ pseudo
pphete: ⁊ dabũt signa magna ⁊ prodigia
vt in errore inducãtur si fieri põt:
mã dicti. ecce predixi vobis. Si ergo
dixerit vobis: ecce in deserto est noli
egredi: ecce in penetralibꝰ nolite cre-
dere. Sicut enẽ fulgur exit ab oriente
et pareet vsq; ad occidẽtẽ ita erit et ad-
uẽtꝰ filii hominis. Ubicũq; fuerit co-
pus: illic pgregabũt et aquile Statim
autẽ post tribulationẽ eiꝰ illoꝝ sol
obscurabit. ⁊ luna nõ dabit lumẽ suũ:
et stelle cadẽt de celo: ⁊ virtutes celoꝝ
cõmouebũt: ⁊ tũc paredit signũ filii
hominis in celo: ⁊ tunc plãgẽt omia tri-
bus terre: et videbũt filium hois ve-
nientẽ in nubibꝰ celi cũ virtute multa
et maiestate. et mittet ãgelos suos cũ
tuba ⁊ voce magna: ⁊ pgregabũt electos eiꝰ
a quatuoꝝ ventoꝝ de celis ab summis celo
rũ vsq; ad termios eoꝝ Ab arbore aũt
fici discite parabolã cum iã ramꝰ eius
tener fuerit et folia nata fuerit q̃ppe
est estes. Ita et vos cũ videritis hec
omia scitote q̃ ppe est in ianuis. Amẽ di-
co vobis q̃ nõ pteribit generatio hec
donec omnia fiant. Celum et terra trã-
sibũt: verba autẽ mea nõ pteribũt.
De die aũt illa ⁊ hora: nemo scit: neq;
angeli celoꝝ nisi solus pꝰ. Sicut autẽ
in diebꝰ noe ita erit et aduẽtꝰ filii ho-
minis. Sicut enẽ erãt in diebꝰ ante di-
luuium comedẽtes et bibẽtes: nubẽtes
et nuptias tradẽtes vsq; ad eũ diẽ quo
intrauit noe in arcã ⁊ non cognouerũt
donec venit diluuium et tulit oes: ita
erit et aduentꝰ filii hominis. Tunc duo
erunt in agro: vnus assumẽtur: et vnꝰ
relinquet. Duo erunt molẽtes i mola
vna assumẽtur: ⁊ relinq̃tur. Vnus ile tera-
ceorũ assumitur: alter relinq̃tur Vigi-
late ergo q̃ nescitis qua hora dñs ve-
sterꝰ venturꝰ sit. Illud autẽ scitote: q̃n
si sciret paterfamilias qua hora furũ
turus esset vigilaret vtq; et nõ sine
ret ꝓdi domũ suã. Ideoq; ⁊ vos estote
parati: q̃ nescitis qua hora filius ho-
minis venturus est. Quis putas est fide-
lis seruꝰ et prudẽs q̃ ꝑstituit dñs su-
per familiã suã vt det illis cibũ in tpe
Beatꝰ ille seruꝰ q̃ cũ venerit dñs eiꝰ
inuenerit sic facientem. Amẽ dico vo-
bis: q̃n sup omnia bona sua cõstituet
eũ. Si autẽ dixerit malꝰ seruus ille in
corde suo morã facit dñs meꝰ venire: et
cepit percutere conseruos suos: manę-
ducet aũt et bibat cum ebriis venit
dñs serui illius in die qua nõ speratꝰ
hora qua ignorat et diuidet eũ: ꝑteq;
eius ponet cum hypocritis. Illic erit
fletus et stridor dentium.
CC.S. De decẽ virginibus de talentis
de ouibus et hedis: et de iudicio
de operibus eorũ. Capi. xxv.

Zac.xiv.c
Iu.17.e
C
Iu.17.f
24.q.1.
c. quoniã
Iohe.2.c
mar.3.c
Iu.21.c
mar.13.d
mar.13.e
Iu.13.f
mar.2.d
Iu.13.k
mar.13.f
Iu.17.f
D
Deu.7.d
als + alii
als + alii
mar.13.g
Iu.12.c
De pe.di.
1.§. Si fa-
cerdos.
Iu.12.e
Iu.12.c
Apo.16.
2.co.5.a.

B Tunc simile erit regnũ celoꝝ decem virginibus q̃ accipientes lampades suas exierũt obuiam sponso ꝛ ſpo-
Ex.c.q.1.c.q.p. 1.c. sponse. Quinq; aũt ex eis erãt ſtulte ꝛ quinq; prudentes. Sed q̃nq; ſtulte accepũt
32.q.1.c. lampadibus non ſumpſerũt oleum ſecũ.
ſi paulus prudentes vero ſumpſerũt oleum in vaſe
De ſacra ſtio ſuite cuꝝ lampadibus. Moꝝ aũt facte
pnc.c.pnt. te ſponſo dormitauerũt omes ꝛ dormierũt.
co. Media aũt nocte clamor factꝰ eſt
ecce ſponſus venit exite obuiam ei. Tunc
ſurrexerũt omes virgines ille ꝛ ornauerũt
lampades ſuas. Fatue aũt ſapientibus dixerũt. Date nobis de oleo ſuo:
q̃ lampades noſtre extinguũt. Rege
deſt prudentes ꝛ dixerũt. Ne forte nõ
ſufficiat nobis ꝛ vobis: ite potiꝰ ad vendentes et emite vobis. Dum aũt iret
emere pent ſponſus: q̃ parate erãt in
tranſeũt cũ eo ad nuptias: ꝛ clausa eſt
ianua. Nouiſſime vero veniũt ꝛ reliq̃
virgines dicentes. Domine domine aperi nobis. At ille ſpondens ait. Amẽ dico
Ia.13.c vobis: neſcio vos. Vigilate ergo ꝛ q̃
Ia.19.b nescitis diẽ neq; horam. Sicut enim hõ
mr.13.d peregre proficiscens vocauit ſeruos ſuos
alia ✠ ex ante. et tradidit illis bona ſua. Et vni dedit
B quinq; talenta alii aũt duo: alii vero
vnum: vnicuiq; ſm ꝓprium virtutem: et
profectꝰ eſt ſtatim. Abiit aũt q̃ quinq;
talẽta acceperat: ꝛ operatꝰ eſt in eis ꝛ lu
cratus eſt alia quinq. Similiter et qui
duo acceperat: lucratus eſt alia duo.
Ia.16.a Qui aũt vnũ ſuſcepat: abiens fodit in
terra ꝛ abſcondit pecuniã domini ſui. Post
multũ vero tẽporis venit dominus ſeruoꝝ
illoꝝ: et posuit rationẽ cũ eis. Et accedens
qui quinq; talenta acceperat: obtulit
alia quinq; talẽta dicens. Domine quinq;
talenta tradidiſti mihi: ecce alia quinq;
Mre ✠ lu cratus. ſuperlucratꝰ ſum. Ait illi dominꝰ eius. Euge
ge ſerue bone ꝛ fidelis: q̃ ſuper paucꝰ
fuiſti fidelis: ſuper multa te conſtituã: in
tra in gaudium domini tui. Accesſit autẽ ꝛ q̃
duo talenta acceperat: ait. Domine duo
talẽta tradidiſti mihi: ecce alia duo lu
cratꝰ ſum. Ait illi dominꝰ eius. Euge ſerue
bone ꝛ fidelis: quia ſuper paucꝰ fuiſti
C fidelis ſuper multa te conſtituam: in
tra in gaudium domini tui. Accedens autẽ ꝛ q̃
vnum talentum acceperat: ait. Domine ſcio
q̃: hõ durus es: metis vbi non ſeminaſti: ꝛ
congregas vbi nõ ſparſiſti: ꝛ timẽs abiit ꝛ abſcondit talentum tuum in terra. ec
ce habes q̃ tuum eſt. Reſpondẽs autem
dominꝰ eius dixit ei. Serue male ꝛ piger:
ſciebas q̃ meto vbi nõ ſeminaui: et ego congregabo vbi nõ ſparſi. Oportuit ergo te nõ
mittere pecuniã meã nummularijs: et
venẽs ego recepiſſem vtq̃ cũ vſura.
Tollite ergo ab eo talẽtũ: et da
te qui habet decẽ talenta. Omni enim
habenti dabitur: et abundabit: a nõ
habente q̃ videtur habere auferetur ab eo.
et inutile ſeruũ eiicite in tenebras
exteriores: illic erit fletꝰ et ſtridor dẽtꝰ.
Cum venerit filius hominis in maieſtate ſua
et omes angeli eius: tũc ſedebit ſuꝰ
de maieſtatis ſue: et congregabũtur ante
eũ omes gentes: et ſeparabit eos ab in
cem ſicut paſtor ſegregat oues ab
dis: et ſtatuet oues quidem a dexeris
ſuis aũt a ſiniſtris. Tũc dicet rex
qui a dexeris eius erũt. Venite benedicti
patris mei: poſſidete paratũ vobis
ꝛ a conſtitutione mũdi. Eſuriui enim
dediſtis mihi manducare. Sitiui ꝛ
diſtis mihi bibere. Hospes eram ꝛ col
giſtis me. Nudus ꝛ operuiſtis me. Infi
rmus ꝛ viſitaſtis me. In carcere eram
ꝛ veniſtis ad me. Tunc reſpondebũt
iuſti dicẽtes. Domine q̃ te vidimus eſu
rientẽ et paueꝰ te fecimus ꝛ dedimus
tibi potũ? Q̃n autem te vidimus hospi
tẽ: et collegimus ꝛ cauimus ꝛ cooperuimus
te? aut q̃n te vidimus infirmũ: aut
in carcere: ꝛ venimus ad te? Et reſpõ
dens dicet ✠ illis. Amẽ dico vobis: q̃n
feciſtis vni de his fratribus meis mi
nimis mihi feciſtis. Tũc dicet et his q̃
a ſiniſtris erunt. Diſcedite a me ma
dicti in ignẽ eternũ: q̃ paratꝰ eſt diabo
lo ꝛ angelis eius. Eſuriui enim ꝛ non de
ſtis mihi mãducare. Sitiui ꝛ non de
ſtis mihi potũ. Hospes eram ꝛ non col
giſtis me. Nudꝰ ꝛ non operuiſtis me.
Infirmus ꝛ in carcere eram ꝛ non viſitaſti
me. Tũc ridebũt eũ ipſi dicẽtes. Do
mine q̃n te vidimus eſurientẽ aut ſitientẽ
aut hospitẽ aut nudũ aut infirmũ aut in
carcere: ꝛ non miniſtrauimus tibi? Tũc re
det illis dicẽs. Amẽ dico vobis: q̃n
nõ feciſtis vni de minoribus his nec
ꝛ mihi feciſtis. et ibunt hi in ſupplicium
eternũ: iuſti autem in vitam eternã.

C Cap. 6. De iudicio p ſilitude cõpa
rando ſe eum: de muliere q̃ pnguibus
fudit ꝛ ſſ. iudas p̃ mũ petit de mar
teſum cenans de iuda traditore ꝛ
diſcipulos loquitur: de latro ꝛ ꝛ
ter abnegaturus eſt illi. Omes
te ſu ad patrẽ: iudas ꝛ ſum ma
lo tradit: petrus auriculam ſerui
ſcidit: ꝛ ſus fuſus ꝛ ſtibus conden
ꝛ liuidus: petrus tertio abnegãs
chrymatur. Caplm.

Factus eſt cũ conſummaſſet ieſus ſermones hos
omes: dixit discipulis ſuis
Scitis q̃ poſt biduũ pa
ſcha fiet: et filius hominis tra
detur vt crucifigatur. Tunc
congregati ſunt principes ſacerdotũ ꝛ ſe
nes populi ad atrium principis ſacerdo
tũ q̃ dicebat caiphas: et cõſilium fecerũt
vt ieſum dolo tenerẽt ꝛ occiderẽt.
Dicebãt aũt. Non in die feſtiuitatis forte
tumultꝰ fiat in populo. Cũ aũt ieſus
eſſet in bethania in domo ſimonis le
proſi: acceſſit ad eũ mulier habẽs ala
baſtrũ vnguenti pretioſi: et effudit ſuꝰ ca
put ipſius recũbentis. Videntes aũt di
ſcipuli indignati ſunt dicentes. Ut q̃d
perditio hec? Potuit enim iſtud venum
dari multo et dari pauperibus. Sciens
aũt ieſus ait illis. Quid molesti eſtis
huic mulieri? Opus enim bonum opata
eſt in me. Nã ſemp pauperes habetis
vobiſcũ: me aũt nõ ſemp habetis. Mit
tẽs enim hec unguentũ hoc in corpus
meũ: ad ſepeliẽdũ me fecit. Amẽ dico
vobis: vbiq; p̃dicatũ fuerit hoc euã
gelium ſi toto mundo: dicet q̃ hec fecit
in memoriã eius. Tunc abiit vnꝰ de duo
decim qui dicebat iudas ſcariothi ad
principes ſacerdotũ ꝛ ait illis. Quid
volitis mihi dare ꝛ ego vobis eũ tradã
Et illi constituerũt eũ triginta argen
teis. Et exinde q̃rebat opportunitatem
vt eũ traderet. Prima aũt die azimorũ
accesſerunt discipuli ad ieſum dicẽtes
Ubi vis paremus tibi comedere pascha
Et ieſus dixit. Ite in ciuitatem ad quẽ
dam et dicite ei. Magiſter dicit: tẽpus
meũ prope eſt: apud te facio pascha cũ
discipulis meis. Et fecerũt discipuli ſi
cut ꝛ ſtituerat eis ieſus et parauerũt
pascha. Vespere aũt facto discumbebat
cũ duodecim discipulis ſuis. Et edente
eis ieſus dixit. Amẽ dico vobis: q̃ vnꝰ
ex vobis me traditurus eſt. Et contriſta
ti valde cœperũt ſinguli dicere. Nũm
quid ego ſum domine? At ipſe reſpondens
ait. Qui intingit mecũ manũ in para
ſide hic me tradet. Filius quidẽ ho
minis vadit ſicut ſcriptum eſt de illo
Vt aũt homini illi p quẽ filius homi
nis tradet. Bonũ erat ei ſi natꝰ nõ fuiſ
ſet homo ille. Reſpondens aũt iudas q̃
tradidit eũ dixit. Nũm q̃d ego ſum rab
bi? Ait illi. Tu dixiſti. Cenantibus autẽ
eis accepit ieſus panẽ ꝛ benedixit et fre
git deditq; diſcipulis ſuis ꝛ ait. Acci
pite ꝛ comedite: hoc eſt corpus meum
Et accipiẽs calicem gratias egit et de
dit illis dicens. Bibite ex hoc omes. Hic
eſt enim ſanguis meus noui teſtamẽti: q̃
pro multis effundẽt in remiſſionem pec
catorum. Dico aũt vobis: non bibam
amodo de hoc genimine vitis: vsq; in
diẽ illũ cũ illud bibã vobiſcũ nouũ
in regno patris mei. Et hymno dicto
exierũt in montẽ oliueti. Tunc dicit
illis ieſus. Omes vos ſcandalũ patiẽ
mini in me in iſta nocte. Scriptũ eſt enim
Percutiam paſtorem et diſpergentur
oues gregis. Poſtq̃ aũt ſurrexero pre
cedam vos in galileam. Reſpondens
aũt petrus ait illi. Et ſi omes ſcandalizã
ti fuerint in te: ego nũq; ſcandalizabor.
Ait illi ieſus. Amẽ dico tibi: q̃ in
hac nocte antẽq; gallus cantet: ter me
negabis. Ait illi petrus. Etiam ſi opo
tuerit me mori tecum: non te negabo.
Similiter ꝛ omes discipuli dixerũt. Tunc
venit ieſus cũ illis in villam q̃ dicitur
getſemani: et dixit discipulis ſuis. Se
dete hic dum vadam illuc et orem. et
D assumpto petro ꝛ duobus filiis zebe
dei: cœpit cõtriſtari et mestus eſſe. Tũc
ait illis. Triſtis eſt anima mea vſq; ad
mortem. Sustinete hic et vigilate mecũ
Et progreſſus paulũ procidit
in faciem ſuã orans ꝛ dicẽs. Pater mi
ſi poſſibile eſt transeat a me calix iſte
Verũtamen non ſicut ego volo: ſed ſi
cut tu. Et venit ad discipulos ſuos
et inuenit eos dormientes: et dixit pe
tro ſic. Non potuiſtis vna hora vigi
lare mecum. Vigilate et orate: ne non
intretis in tẽtationẽ. Spiritus quidẽ
promptus eſt: caro aũt infirma. Iterũ
ſecundo abiit: orauit dicẽs. Pater mi
ſi non potuit hoc calix transire nisi ſe
illum: bibã: fiat voluntas tua. Et venit iterũ
et inuenit eos dormientes. Erant enim
oculi eorũ grauati. ꝛ relictis illis
iterũ abiit et orauit tertio eundem ſer
monem dicẽs. Tunc venit ad discipu
los ſuos et dixit illis. Dormite iam et
requieſcite: ecce appropinquauit hora
et filius hominis tradetur in manus
peccatorũ. Surgite eamus: ecce ap
propinquabit qui me tradet. Adhuc eo
loquente: ecce iudas vnus de duodec
cum venit: et cum eo turba multa cum
gladiis ꝛ fuſtibus miſſa a principibus
ſacerdotũ et ſenioribus populi. Qui
autem tradidit eum: dedit illis ſignũ
dicens. Quemcũq; oſculatus fuero:
ipſe eſt: tenete eum. Et confeſtim ac
cedens ad ieſum dixit. Aue rabbi. Et

osculatꝰ est eꝫ. Dixitq; illi iesus. Amice ad quid venisti? Tũc accesserũt ma
mar.xiiii. nus iniecerũt in iesum: et tenuerũt eũ
c. Et ecce unus ex his qui erãt cũ iesu et
Luc. xxi.c tendens manum exemit gladiũ suũ: et
Io. xviii percutiens seruũ principis sacerdotũ
b. amputauit auriculã eiꝰ. Tũc ait illi ie
Beñ.9.a. sus. Conuerte gladiũ tuũ in locũ suũ.
Apo.13.c Oẽs enim qui acceperint gladium: gladio peribũt. An putas q; nõ possũ ro
gare patrẽ meũ et exhibebit mihi mo
mar.xiiii. do plusq; duodecim legiões angelorũ.
c. Quõ ergo implebũt scripturæ: q; sic
Luc.22.f. oportet fieri. In illa hora dixit iesus
Io. xviii turbis. Tanq; ad latronẽ existis cũ gla
d. dus et fustibꝰ cõprehẽdere me: quotidie apud vos sedebã docẽs in tẽplo: et
F
mar.xiiii nõ me tenuistis. Hoc autẽ totũ factũ est
c. vt adimplerẽt scripture ppheratum
mar.xiiii Tunc discipuli oẽs relicto eo fugerũt
f. Et illi tenẽtes iesum: duxerũt ad cay
Luc.22.f. phas principẽ sacerdotũ vbi scribe et se
Io.xviii. niores puenerãt. Petrꝰ autẽ sequẽbat eũ
mar.xiiii.g. a longe usq; in atriũ principis sacerdo
f. tũ. Et ingressus intro sedebat cum mi
Luc.22.f. nistris vt videret finẽ. Principes autẽ
Io.xviii. sacerdotũ et omne cõsilium quærebãt falsum
c. testimoniũ cõtra iesum: vt eum morti
Als + traderẽt. Et non inuenerũt cum multi
phariseꝰ. falsi testes accessissent. Nouissime autẽ
mar.xiiii venerũt duo falsi testes: et dixerũt. Hic
f. dixit. Possum destruere templum dei: et
Luc.22.g. post triduũ reedificare illũ. Et surgẽs
mar.xiiii principes sacerdotũ aut illi. Nihil re
f. spondes ad ea q; isti adhuc tũ te testiũ
Joh.2.d. canũt? Jesus autẽ tacebat. Et princeps sa
mar.xiiii cerdotũ ait illi. Adiuro te per deũ viuũ:
f. vt dicas nobis si tu es xpus filius dei viui.
Luc.22.g Dixit illi iesus. Tu dixisti. Verũtamẽ
mar.xiiii dico vobis a modo videbitis filiũ ho
f. minis sedentẽ a dextris virtutis dei et
Luc.22.g venientẽ in nubibꝰ celi. Tunc princeps
Joh.6.g. sacerdotũ scidit vestimẽta sua dicens
mar.xiiii Blasphemauit. Quid adhuc egemus
g. testibꝰ? Ecce nũc audistis blasphemiã
S Quid vobis videtur? At illi respondẽ
Esa.50.c. tes dixerũt. Reus est mortis. Tunc ex
mar.xiiii puerũt in facẽ eius et collaphis cẽ ce
g. derũt. Alii autẽ palmas in facẽ eiꝰ de
Luc.22.g derũt dicẽtes. Prophetiza nobis xpe
Io.xviii. quis est qui te percussit? Petrus vero se
d. debat foris in atrio: et accessit ad eũ
mar.xiiii. vna ancilla dicẽs. et tu cũ iesu galileo
g. eras. At ille negauit coram omnibꝰ di
Luc.22.f. cens. Nescio quid dicis. Exeunte autem
Io.xviii. illo tanto iniecerũt eũ alii ancillæ: et ait
c. his qui erãt ibi. Et hic erat cũ iesu na
zareno. Et rursũ negauit cũ iuramẽto

quia nõ noui hominẽ. Et post pusillũ
accesserũt qui stabãt: et dixerũt Petro
Vere et tu ex illis es. Nam et loquela tua
manifestũ te facit. Tũc cepit detestari et iurare. + q; nõ nouisset hominẽ. Et
cõtinuo gallus cãtauit. Et recordatus
est Petrꝰ verbi iesu quod dixerat ei
q; gallus cantet: ter me negabis. Et
egressus foras fleuit amare.

¶ C. S. Jesus ppiato tradit: iudas iu
queo se suspẽdit: de agro figuli: iudæ
cium pilatꝰ: et de barraba latrone: de cla
mide coccinea: de corona: de harundine: de genuflexione: et illusione dicẽtũ: aue rex iudeorũ: et expuitione: et
de simonis angariatione: vt crucẽ tol
leret: de felleo humore et crucifixione
eiꝰ: de vestimẽtis: de scripto rex iudeorũ: de crucifixione latronũ: de blasphemiis: de tenebris factis: de eius clamore et morte: et alia quæ cõtingebãt
morte: de sepultura eius: et de custodia
circa sepulcrum. Cpm. xxvii

MANe autẽ facto consilium
inierunt oẽs principes sa
cerdotũ et seniores ppli
aduersus iesum: vt eum
morti traderẽt. Et vinctum adduxerũt eum et
tradiderunt pontio pilato presidi. Tũc
videns iudas q; eũ tradidit q; damnatus esset: pentẽtia ductus: retulit triginta argenteos principibꝰ sacerdotũ
et senioribꝰ popli dicẽs. Peccauiti tradendo sanguinẽ iustũ. At illi dixerũt.
Quid ad nos? Tu videris. Et proiectis
argenteis in tempio recessit: et abiens
laqueo se suspẽdit. Principes autẽ sacerdotũ acceptis argenteis dixerũt
Nõ licet eos mittere in corbanã: quia
pretiũ sanguinis est. Consilio autẽ inito emerũt ex illis agrũ figuli: in sepultura peregrinorũ: ppter hoc vocatus
est ager ille acheldemach: hoc est ager
sanguinis usq; in hodiernũ diẽ. Tũc
impletũ est quod dictũ est per hieremiã ppheta dicentẽ. Et acceperũt triginta argenteos pretiũ appreciati quos
appreciauerũt a filiis israel et dederũt
eos in agrũ figuli sicut cõstituit michi
dñs. Jesus autẽ stetit ante presidẽtẽ et
interrogauit eũ presidꝰ dicẽs. Tu es rex
iudeorũ? Dixit illi iesus. Tu dicis. Et
cũ accusaret eũ a principibꝰ sacerdotũ et
seniorib: nihil respondit. Tũc dixit illi
pilatꝰ. Non audis quanta aduersũ te
dicũt testimonia? Et nõ ridet ei ad vnũ
lum verbũ: ita vt miraret presses nimis

mentes. Per diẽ autẽ solemnẽ ꝓsuetus erat presses ꝓplo dimittere vnũ vinctũ
quẽ voluissent. Habebat autẽ tũc vnũ
vinctũ insigne q; dicebatur barrabas
congregatis ergo illis: dixit pilatus
Quẽ vultis dimittã vobꝭ barrabãnã
iesum q; dicit xpus? Sciebat enim q; per
inuidiã tradidissent eũ. Sedente autẽ
illo pro tribunali: misit ad eũ vxor eiꝰ
dicẽs. Nihil tibi et iusto illi: multa enim
passa sum hodie per visum ppter eum
Principes autẽ sacerdotũ et seniores persuaserũt ꝓplis vt peterẽt barrabã
iesum ꝓ perderẽt. Respondens autẽ pressis ait illis. Quẽ vultis vobꝭ de duobus dimittã? At illi dixerũt barrabã
Dixit illis pilatus: Quid igit faciam
de iesu q; dicit cõs? Dicũt oẽs. Crucifigatur. Et illi presses: Quid enim mali
fecit. At illi magis clamabant dicẽtes
Crucifigatur. Videns autẽ pilatꝰ q; nihil pficeret: sed magis tumultꝰ fieret:
sumpta aqua lauit manꝰ coram populo
dicens. Innocens ego sum a sanguine
iusti huius: vos videritꝭ. Et respondens
omnis ꝓplis dixit. Sanguis eiꝰ sup
nos et sup filios nros. Tũc dimisit illis
barrabãnã: sed autẽ flagellatũ tradidit
eis vt crucifixẽ: tũc milites ꝓsidis
suscipientes iesũ in pretorio congregauerũt ad eũ vniuersam cohortẽ et exuẽtes
eũ chlamyde coccinea circũdederũt
eũ. Et plectẽtes coronã de spinis depositerũt sup caput eiꝰ et harundinẽ dederũt in dextera eiꝰ: genuflexo ante eũ illudebãt
eũ dicẽtes: Aue rex iudeorũ. Et expuentes in eũ acceperũt harũdinẽ et percutiebãt caput eiꝰ. et postq; illuserũt ei
exuerũt eũ chlamyde et induerũt eũ vestimẽtis eius: et duxerũt eũ vt crucifigerẽt. Exeuntes autẽ inuenerũt hominẽ
cyrenæum nomine simonẽ: hunc angariauerũt vt tolleret crucẽ eiꝰ. et venerũt in
locũ q; dicit golgotha: q; est calvarie
locus. et dederũt ei vinũ bibere cũ felle mixtũ. et cũ gustasset: noluit bibere. Postq; autẽ crucifixerũt eũ: diuiserũt vestimẽta eiꝰ sorte mittentes vt
impleret quod dictũ est per ppheta
dicentẽ. Diuiserũt sibi vestimẽta mea
et super vestem meã miserũt sortẽ. Et
sedentes seruabãt eũ. et imposuerũt
super caput eius causam ipsius scriptã
hic est iesus rex iudeorũ. Tunc crucifixerũt cũ eo duo latrones: vnꝰ a dextris
et vnus a sinistris. Pretereuntes autẽ
blasphemabãt eũ mouẽtes capita sua
et dicẽtes + Vah q; destruis templum

dei et in triduo illud reedificas. Salua
temetipsum: si filius dei es: descẽde de
cruce. Similiter et principes sacerdotũ
illudentes cũ scribis et senioribꝰ dicebãt. Alios saluos fecit: seipsum nõ potest saluũ facere. Si rex israel est: descẽdat nũc de cruce: et credimꝰ ei. Cõfidit
in deo: liberet eũ nũc si vult. Dixit enim
quia filius dei sum. Idipsũ autẽ et latrones q; crucifixi erant cũ eo improperabant ei. A sexta autẽ hora tenebre facte
sunt sup vniuersam terrã usq; ad horã
nonã. Et circa horã nonã clamauit iesus
voce magna dicẽs. Heli heli lamasabathani. Hoc est. Deꝰ meꝰ: deus meus:
vt quid dereliquisti me. Quidã autẽ illic
stantes et audientes: dicebãt. Helia vocat iste. et cõtinuo currens vnus ex eis
acceptã spongiã implevit aceto: et imposuit harũdini: et dabat ei bibere. Ceteri vero dicebãt. Sine videamꝰ an veniat helias liberãs eũ. Jesus autẽ rursũ
clamãs voce magna emisit spiritũ. Et
ecce velũ tẽpli scissũ est in duas partes: a summo usq; deorsum. et terra mota
est: et petre scisse sunt: et monumenta aperta sunt: et multa corpora sanctorũ qui dormierãt surrexerũt. et exeuntes
de monumẽtis post resurrectionẽ eiꝰ
pecerũt in sanctã ciuitatẽ: et apparuerũt multis. Centurio autẽ et q; cũ eo erãt
custodientes iesũ: viso terremotu et
his que fiebãt: timuerũt valde dicentes. Vere filius dei erat iste. Erant autẽ
ibi mulieres multe a longe que secute
erant iesum a galilea ministrantes ei:
inter quas erat maria magdalene et maria iacobi et ioseph mater: et mater filiorũ zebedei. Cũ autẽ sero factũ esset
venit quidã homo diues ab arimathia
nomine ioseph: et ipse discipulũ erat
iesu. Hi accessit ad pilatũ: et petiit cor
pus iesu. Tũc pilatus iussit reddi corpus. et accepto corpore: ioseph inuoluit
illud in sindone munda: et posuit illud
in monumento suo nouo: quod excidẽ
rat in petra: et aduolui saxũ magnũ
ad ostiũ monumẽti: et abiit. erãt autẽ ibi
maria magdalene et altera maria sedentes contra sepulchrũ. Altera autẽ die
que est post parasceuẽ cõuenerũt pnci
pes sacerdotũ et pharisei ad pilatũ: dicẽtes. Domine recordati sumus: q; seductor ille dixit adhuc viuẽs: post tres
dies resurgã. Iube ergo custodiri sepulchrũ usq; in diẽ tertiũ: ne forte veniant discipuli eiꝰ et furentur eũ: et dicant plebi: surrexit a mortuis: et erit

Gal.2.b
mar. 15.e
Luc. 23.c
mar. 15.e
mar. 15.e
mar. 15.e
Luc. 23.c
Joh. 19.c
Mar. 15.c
mar. 15.e
Luc. 23.f
Apo. 6.c
mar. 15.b
Luc. 23.b
mar. 15.b
mar. 15.b
Luc. 23.b
mar. 15.b
Luc. 23.g
Jo. 19.g
mar. 15.b

nouissimꝰ erroꝰ peior priore. Ait illis
pilatus. Habetis custodiam. ite custo-
dite sicut scitis. Illi autē abeuntes mu-
nierunt sepulchrum signantes lapidē
cum custodibus.

C.S. Hic introitus dñi et q̃ inter ap-
parauit post. Hecdie pecunie data custo-
dib. et iudaeis de bapti mate. ro.

Vesperi autē sabbati q̃
lucescit in prima sab-
bati venit maria mag-
dalene et altera maria
videre sepulchrum. Et
ecce terremotꝰ factus
est magnus. Angelus
enim dñi descēdit de celo: et accēdens re-
uolut lapidē: et sedebat sup eum. Erat
autē aspectꝰ eius sicut fulgur: et vestimē-
ta eius sicut niu. Pre timore autē eius et
territi sunt custodes: et facti sunt velut
mortui. Respondēs autē angelus dixit
mulieribꝰ. Nolite timere vos. Scio enī
q̃ iesum q̃ crucifixus est quaeritis. Non
est hic: surrexit enī sicut dixit. Venite
et videte locū vbi positus erat dñs. Et
cito euntes dicite discipulis eius: quia
surrexit. Ecce precedet vos in galileam
Ibi eum videbitis: ecce predixi vobꝭ. Et
egressi cito de monimēto cum timore
et gaudio magno currēres nunciare di-
scipulis eius. Et ecce iesus occurrit illis
dicēs. Auete. Ille autē accesserunt
et tenuerunt pedes eius: et adorauerunt
eū. Tūc ait illis iesus. Nolite timere
Ite nūciate fratribꝰ meis vt eāt in ga-
lileam: ibi me videbunt. Qui cum abissent
ecce quidā de custodibꝰ venerunt in ci-
uitatē: et nūciauerunt principibꝰ sacerdo-
tum oia que facta fuerāt. Et cōgregati
cum seniorib⁹ consilio accepto pecunia
copiosa dederūt militib⁹ dicētes. Vo-
bis quia discipuli eius nocte venerūt: et
furati sunt eum nobis dormientibus. Et
si hoc auditum fuerit a preside nos sua-
demus eum et securos vos faciemus. At
illi accepta pecunia fecerūt sicut erant
edocti: et diuulgatum est verbum istud
apud iudeos vsq; in hodiernum diem
Undecim autē discipuli abierūt in gali-
leam in mōtē vbi cōstituerat illis iesus
Et videntes eum adorauerunt: quidam autē
dubitauerunt. Et accēdēs iesus: locutus
est eis dicēs. Data est mihi oīs potes-
tas in celo et in terra. Euntes ergo do-
cete oēs gentes baptizātes eos in no-
mine patris et filii et spiritusanctī: do-
centes eos seruare oīa quecunq; man-
dauī vobꝭ. Et ecce ego vobiscum sum oī-
bus diebꝰ vsq; ad cōsummationem seculi.

Explicit euangelium sū. Matthe.

Incipit prologus sancti hieronimi
in euangelium sū. Marcum.

Marcus euangelista dei electus et
petri in baptismate filius atq;
diuino sermone discipulus facer-
dotum in israel agens secundum carnem
leuitam: ad fidem christi conuersus euan-
gelium in breue scripsit: ostendens in
eo quid et generi suo deberet et christo.
Hemistichum principii in voce pro-
phetice crebrimationis militantis osti-
um: lectice electionis ostendit de pa-
dicans predestinatum iohannē. Enim
zacharie voce angeli annūciatis emi-
summen solū vbum carne lectū sed et
corpꝰ dñi in ola p vbum diuine voci
alatū initio euangelice pdicationis osten-
deret: vt qui hec legens ⊕ sciret mun-
dum carnis in dño: et iesu adunatis
habitaculis caro deberet agnoscere:
qui in se vbum vocis cō in cōsonantes
pdiderat inuenire. Hentes cum pfec
euangelii opus intrisent: a baptisme
dñi pdicare deum inchoāt: nō labore
ut natiuitatē carnis quas in priori
piderat diceret: sed totius cepimes
expositione deserti numerū tentatio-
nū diabolī: cōgregationē bestiū
et ministeriū plulit angelorū: vt in
structus nos ad intelligēdū singulas
dei compingēs ne auctoritatis fiat
rei deineret: pficiendi operis plenit
dinē nō negaret. Venia; amputatis ci-
bi post fidē poliri dicitur: vt accēdē-
tio reptoꝭ haberet: sed tantum esse
tiens fidei predestinata potuit electeri
nec sic in ope verbi poterit qd potuere
ruerat in genere. Ham alea dūte ejus
fuit. Cuius p singula opus fuit: cuius
euangelii I se dicta ai ponerent: ostep-
nam legis in se agnoscerent: et in ge-
carne dñi intelligere maluerant. Qui
nos primū requiri oportet: et debinere
quilita volumꝰ agnosci habentes me-
cedem et hortationis: qm qui plerat:
qui rigat vnū sunt qui aut incrementū
prestat: deus est.

Explicit prologus.

Incipit euangelium
secundum marcum.

C.S. De sctō iohanne baptista ne-
cru et habita eius dēbapteisti iesu
tstatus vicit pdicans penitētiā patri
et ceteros sequi tuberholem ab imū
de spī eripuit: se cursu petri a fedulis
liberat: leprosum mundat. Ephi.

Initiū euangelii iesu xpi
filii dei sicut scriptū est
in ysaia pphēta. Ecce mit-
to angelū meū ante faciē
tuā q̃ parabit viā tuā
ante te. Vox clamantis i
deserto. Parate viā dñi: rectas facite
semitas eius. Fuit iohannes
baptizans in deserto: et pdicans baptismū penitē
tie in remissionē peccatorū. Et egrediebā
tur ad eū oīs iudee regiōis: et hierosolymi
tani: et baptizabant ab illo in
iordane flumine cōfitentes peccata sua
Et erat iohannes vestitus pilis camelo
rum: et zona pellicea circa lumbos eius: et loca
stas et mel siluestre edebat: et pdicabat
dicēs. Venit fortior me post me cui
non sum dignus procūbēs soluere corrigi
a calciamentorū eius. Ego baptizaui
vos aq̃: ⊕ ille vos baptizabit in spū
sancto. Et factū est in diebꝰ illis venit
iesus a nazareth galilee: et baptizatus est
a iohanne in iordane. Et statim ascendēs
de aqua vidit celos apertos et spū sanctū
quasi columbā descendēdē et manēdē
in ipso. Et vox facta est de celis. Tu
es filius meus dilectus: in te cōplacui.
Et statim spūs eiēcit eū in desertū:
et erat in deserto quadraginta diebus
et quadraginta noctibus: et tentabat
a sathana. Erat q̃ cum bestiis: et angeli
ministrabant illi. Postq̃ autē tradit⁹
est iohannes: venit iesus in galileam
predicans euangelium regni dei: et dicēs
Quia impletum est tēpus: et appropin-
quabit regnum dei. Penitemini: et cre-
dite euangelio. Et preteriens sec⁹ ma-
re galilee: vidit simonē et andrē fratrem
eius: mittentes retia in mare.
Erant enim piscatores. Et dixit eis ie-
sus. Venite post me: et facia vos fieri
piscatores hominū. Et protinus relictis re-
tibus secuti sunt eum. Et progressus
inde pusillum vidit iacobum zebedei
et iohannē fratrem eius: et ipsos com-
ponentes retia in naui: et statim vo-
cauit illos. Et relicto patre suo zebe-
deo in naui cum mercenarius: secuti
sunt eum. Et ingrediuntur capharnaum:
et statim sabbatis ingressus in syna-
gogam docebat eos. Et stupebant super
doctrina eius. Erat enim docens eos
quasi potestatem habens: et non sicut
scribe. Et erat in synagoga eorum ho-
mo in spū immundo: et exclamauit dicēs
Quid nobis et tibi iesu nazarene? Venisti
ad nos perdere nos? Scio q̃ sis sanctus
dei. Et comminatus est eū iesus dicēs.
Obmutesce: et exi de homine. Et discer-
pens eum spūs immundus: et exclā-
mans voce magna exiuit ab eo. Et mira
ti sunt omnes ita vt conquirerent in-
ter se dicētes? Quidnā est hoc? Quid
nam doctrina hec nouā? Quia in pote
state spūs immūdis imperat: et obe-
diunt ei. Et processit rumor eius: statim
in omnem regionem galilee: et proxi-
mas egredientes de synagoga venerunt
in domum symonis et andree cum ia-
cobo et iohanne. Recumbebat autē so-
crus symonis febricitans: et statim di-
cunt ei de illa. Et accēdēs eleuauit eam
apprehensa manu eius: et continuo di-
misit eā febris: et ministrabat eis. De-
spere autē facto cum occidisset solis: af-
ferebant ad eum omnes male habē-
tes et demonia habentes: et erat omnis
ciuitas cōgregata ad ianuam: et cura
uit multos qui verabātur varijs lan-
guoribus: et demonia multa eiciebat
et non sinebat ea loqui qm sciebāt eū
et diluculo valde surgēs egressus abiit
in desertum locum: ibiq; orabat: et pe-
secutus est eum symon et qui cum illo
erant. Et cum inuenissent eum: dixerunt
ei. Quia omnes querunt te. Et ait illis
camus in proximos vicos et ciuitates
vt ibi predicem. Ad hoc enim veni. Et
erat predicans in synagogis eorum et
in omni galilea: et demonia eiciens.
Et venit ad eum leprosus deprecans
eum: et genuflectens dixit. Si vis potes
me mundare. Iesus autem misertus
eius: extendit manum suam: et tāgens
eum ait illi. Volo mundare. Et cum di-
xisset: statim discessit ab eo lepra: et mū-
datus est. Et cōminatus est eum statimq;
eiecit illum. Et dixit ei. Vide nemini di-
xeris: sed vade ostende te principi sa-
cerdotum: et offer p emundatione tua
que precepit moyses in testimonium
illis. At ille egressus cepit predicare
et diffamare sermonem adeo tam non
posset manifeste introire in ciuitatem:
sed foris in desertis locis esse: et conue-
niebant ad eum vndique.

C.S. Paralyticū iubet tollere grabatum suū: leui alpheī se sequi iubet
apud quem cum accumberet: et multi
publicani et peccatores murmurantib⁹: et dici
nō esse opus sanis medicum discipuli sabbato spicas euellunt.

Capitulum secundum.

Et iterum intrauit capharnaum post
dies octo: et auditū est q̃ in do-
mo esset: et conuenerunt multi ita vt non

mar. 16.a
Luc. 24.b
Io. 20.a

mar. 16.b
Luc. 24.a

alis ⊕ eis

mar. 19.f

mar. 8.a
lu. 5.c

mar. 8.a
lu. 5.c

mar. 3.b
lu. 4.f

alis ⊕ des
cēdebat.

lu. 4.g

lu. 5.b

Als + sp
pareret.
mat.9.a.
Lu.9.c.
Io.5.a.

caperent + neq; ad ianuam: et loqbat
eis vbum. Et venerunt ad eū ferentes
paralyticū ā q̃tuor: portabat: a cuj
nō possunt offerre eū illi pre turba nu
dauerūt tectū vbi erat: et patefacientes
submiserūt grabatū in quo paralyticus
iacebat. Cū aūt vidisset ihs fidē illo
rū: ait paralytico. Fili dimittunt tibi
peta tua: erāt aūt ante illū q̃dā de scrib;
sedētes + cogitantes in cordibus suis.

Lu.5.b.
I.cor.2.c.

Quid hi sic loq̃ntur? Blasphemat. Quis
potest dimittere peta nisi solus deus?
Quo statim cognito ihs spiritu suo
quia sic cogitarēt intra se. dixit illis.

B
mat.9.a.
Lu.5.c.

Quid ista cogitatis in cordibus vr̃is?
Quid est facilius? dicere paralytico: di
mittunt tibi peta tua: an dicere surge
+ tolle grabatū tuū + ambula? Ut autē
sciatis q: filius hois hz p̃tātē in terra
dimittēdi peta: ait paralytico. Tibi dico
surge tolle grabatū tuū: et vade in do
mū tuā: et statim surrexit ille: sublato
grabato abiit ide coram omib; ita vt mi
rarent oēs et honorificarēt + deum
dicētes: q: nūq; sic vidimus. Et egres
sus est rursus ad mare: omis turba ve
niebat ad eū + docebat eos. Et cū pre
teriret vidit ihm alphei sedētē ad telo
nium: ait illi. Sequere me: et surgēs secu
tus est eū. Et factū est cū recūberet in do
mo ihū: multi publicani + peccatores si
mul discūbebāt cū iesu + discipulis eius
Erant enim multi: q̃ sequēbātur eū. et scri
be et pharisei videntes q: mādūcaret
cum publicanis + peccatoribus: dixerunt
discipulis eius. Quare cum publicanis
et peccatoribus manducat et bibit ma
gister vester? Hoc audito: iesus ait illis.
Non necesse hbt sani medico: sed
qui male hbt. Nō enim veni vocare iu
stos: sed peccatores. Erāt aūt discipuli iohan
nis et pharisei ieiunātes: venerūt + dicūt
eis illi. Quare discipuli iohannis + pha
risei ieiunātes: tui aūt discipuli nō ieiu
nant? Et ait illis iesus. Numq̃d pos
sunt filii nuptiarū ē diu cū illis spon
sus est ieiunare? Quāto tpe hbt secū
sponsum nō possunt ieiunare. Venient
aūt dies cū auferet ab eis sponsus: et
tunc ieiunabunt in illo die. Nemo
assumēt pānū rudis assuit vestimēto
veteri: alioquin aufert suppleūtum
nouū + a veteri: et maior scissura fit.
Et nemo mittit vinū nouū in vtres ve
teres: alioquin dirumpet vinū nouū vtres: vinū
nouū effundet: et vtres peribūt. Sed vinū
nouū in vtres nouas mitti debet. Et
factū est iterū cum oīs sabbatis ābu

Als + glo
rificarēt.
mat.9.a
Lu.5.f.
mar.9.a
luce.5.f

C

mat.9.a
Lu.5.f.
mar.9.a
luce.5.g

D

Als + nos
ueliū.
mat.12.a
luce.5.a

laret p sata: et discipuli eius ceperūt pa
gredi vellere spicas. Phari: et dixe
dicēt eis: ecce q̃d facūt discipuli tui
sabbatis q̃d non licet? et ait illis. Nūq;
legistis quid fecerit dā q̃n necessitatē
habuit: et esuriuit ipse: et q̃ cum eo erāt
Quō introiuit i domū dei sub abiathar
principe sacerdotum: + panes ppōnis
māducauit q̃s nō licebat manducare
nisi solus sacerdotib; + dedit eis: et q̃
cum eo erāt: et dicebat eis. Sabbatum
ppt hoīem factū est: et nō hō ppt sabba
tū. Itaq; dñs est filius hois et sabbati.
C.9.S. In synagoga sabbato cum
haberē aridā manū: erāt multos sanatis
spūs in sidi clamabant: tu es filius dei
quod cū audisset electio et cognoiaset
de dicebant q̃ i pncipe demoniorū eiū
ceret dēmonia: mātē et fratres eius
qui facūt voluntātē dei. Esm.xii.
Et introuit iterū in synagogam
et erat ibi hō habens manū arī
dam: et observabāt eū si sabbatis cura
ret vt accusarēt illum. Et ait hoi habē
manū aridā. Surge i medium. et dixit
eis. Licet sabbatis bēfacere an male
facere? an p̃dere? At illi tace
bant. et circūspiciēs eos in ira cōmi
serat: sup cecitate cordis eorū: dicit hoi
Extēde manum tuā. et extēdit: et resti
tuta est manus illi. Et egressi aūt phari
sei: statim cū herodianis cōsilium facē
bāt aduersus eum quō eū pderent. Ihs
aūt cū discipulis suis secessit ad mare:
+ multa turba a galilea + iudea secuta
est eū: et ab hierosolymis et ab idumea
et + trans iordanē: q̃ circa tyrū + sidō
nē multitudo magna audiētes q̃ ha
cebat venerūt ad eum. Et dixit discipu
lis suis vt i nauicula sibi deseruiret
ppter turbā ne cōprimerēt eum. Mul
tos enim sanabat: ita vt irruerēt in eum
illi tāgerent: quotq̃ habebāt plagas
Et spūs immundi cū illū videbāt pro
debant ei. et clamabant dicētes. Tu es
filius dei. et vehementer cōminabāt eis
ne manifestarent illum. et ascēdens in
montē vocauit ad se quos voluit: ipse
et venerūt ad eum. et fecit vt essent duo
decim cum illo: et mitteret eos ꝓdica
re. et dedit illis potestātē curandi infir
mitates et eiēcendi dēmonia. Et impo
suit symori nomē petri: et iacobi ze
bedei: et iohānē fratri iacobi: + impo
suit eis nōia boanerges: q̃ est filii tō
nitrui: andreā et philippū et bartho
lomeū et matheū et thomā + iacobū
alphei et thadeū et symonē chananeū

et iudā scariothē q̃ et + tradidit illum.
et venīt ad domū: + cōuenit iterū tur
ba: ita vt nō possent neq; panē mandu
care: et cū audissent sui + exierūt tenere
eum. Dicebāt enim q̃n i furore ēsse
ros. Scribe q̃ ab hierosolymis descen
derant dicebāt q̃n beelzebub hbet: et q̃
in pncipe demoniorū eiicit dēmonia.
et cōuocatis eis: in parabolis dicebat
illis. Quō pōt sathanas sathanam eū
ciere? si regnū in se diuidat: non pōt
regnū illud stare: et si domus super se
mētipsam diuidat: nō pōt domus illa
stare: et si sathanas cōsurrexerit i semet
ipm: diuisus est: nō poterit stare:
sed finē hbt. Nemo pōt vasa fortis ingre
di in domū: et diripere nisi prius fortē alli
gauerit: et tunc domū eius diripiet. Amen di
co vob q̃ oia dimittētur filiis hoīm
peccata: et blasphemiē: q̃b; q̃ blasphemauerit.
Qui aūt blasphemauerit i spūm sctm:
nō habebit remissionē eternū: sed reus
erit eternī criminis: q̃n dicebant spūm im
mūdū habet. venīt ergo mr eius + fratres
eius: et stantes + vocāt eum. Et sedebat
turba circa eū: et dixerūt ei. ecce
mr tua + fratres tui foris q̃rūt te. et ait
dicēs eis. Quis est mr mea + fratres
mei? et circūspiciens eos q̃ in circuitu
eius sedebāt: ait. ecce mr mea + fratres
mei. Qui enim fecerit voluntātē dei: hic
frater meus + soror mea + mr mea est.
C.9.S. Parabola seminātis dicit: de
mēsura: de semine iactato in terrā: de
granō sinapis: naufragans tempestates
sedat. Cap.iiij.
Et iterū cepit docere ad mare. et cō
greg: ta est ad eum turba multa
ita vt in navim ascēdēs sederet i mari
et omis turba circa mare sup terrā erat
et docebat eos i parabolis multa + di
cebat illis i doctrina sua. Audite: ecce
exiit seminās ad seminādū: et dū semi
nat: aliud cecidit circa viā et venerūt
volucres celi: et comederūt illud. Aliud
vero cecidit sup petrosa: vbi non habuit
terrā multā: et statim exortum est: q̃n
non habebat altitudinem terre: et q̃n
ortus est sol: exestuauit: et eo q̃ non ha
bebat radicē: aruerūt: et aliud cecidit
in spinas: + ascēdērūt spine: et suffoca
uerūt illū: + fructū nō dedit: et aliud
cecidit i terram bonā: + dabat fructū
ascēdētem + crescētē + ferebat: vnus
trigintā: vnus sexagēsimū: vnus cēte
simū: dicebat. Qui habet aures audiēdi
audiat: et cū esset singularis: interroga
bant eū hi q̃ cum eo erāt quodecim
parabolam exponere: et dicebat eis.
Vobis datū est nōsse + mysteriū regni
dei: illis aūt q̃ foris sunt in parabolis
omia fiūt: vt videntes videāt: + nō videāt
+ audientes audiāt: + nō intelligāt: neq;
quādō + dimittātur eis peccata: ait illis
Nescitis parabolā hāc: et quō oēs para
bolas cognoscetis? Qui seminat: vbum
seminat. Hi autē sunt q̃ circa viā vbi
seminat verbum: cū audierint: protinus
venit sathanas + aufert vbum q̃ semi
natū est in cordib; + cōuertūt: et hi sunt
similiter q̃ sup petrosa seminant: q̃ cū audie
rint verbum: statim cū gaudio accipiunt
illud: et nō hbt radicē i se: sed tpales sūt
deinde orta tribulatione + persecutione
ppter vbum: cōfestim scādalizantur: et
alii sunt q̃ in spinis seminant. Hi sunt
q̃ vbum audiūt: et sūt cū sollicitudine
diuitiarum: et circa reliq̃ concupiscentie
intrantes suffocant vbum: + sine fru
ctu efficitur: et hi sunt q̃ sup terrā bonā
seminati sunt q̃ audiunt vbum + suscī
piūt: + fructificant: vnus trigesimū vnum
sexagesimū: + vnum cētesimum + dice
bat illis. Numq̃d venit lucerna vt sub
modio ponat: aut sub lectō? Nōne vt super
candelabrum ponat? Nō est enim aliquid
absconditum: q̃ nō manifestetur: nec factū est
occultum: q̃ nō veniat in palā. Si quis
hz aures audiendi: audiat: + dicebat il
lis. Videte q̃d audiatis. In qua mēsura
mēsi fueritis: remetietur vobis: + adē
ciet vobis. Qui enim habēbit: illi: + qui
nō habet: etiā q̃ hābet: auferet ab eo:
et dicebat. Sic est regnum dei quēad
modum si hō faciat semēte in terram
+ dormiat: et surgat nocte et die: et semē
germinet et increscat: dum nescit ille.
Ultro enim terra fructificat primū: ber
bam: deinde spicam: deinde plenus fru
mentum in spica: cum autē produxerit
fructū statim mittit falcem: q̃n adest
messis: et dicebat. Cui assimilabimus re
gnum dei: aut cui parabolē ꝓponemus
illud? Sicut granum sinapis: q̃ cum
seminatum in terra: est olibus se
minibus q̃ sunt i terra: + cum natum
fuerit ascēdit: + fit maior omib;
oleribus: et facit ramos magnos: ita vt
possint sub vmbra eius aues celi habi
tare: et talib; multis parabolis loqba
tur eis vbum: prout poterant audire: sī
ne parabola autē nō loqbat eis. Seorsum
aūt discipulis suis disserebat oia: + ait
illis die illa cū sero ēt factum. Trā
seamus contra: et dimittentes turbas
assumūt eum ita vt erat in navi: alie:

Als scire
ma.xiij.b
Lu.8.b.
Io.xij.f.
Esa.6.c.
Act.29.f.
ma.xij.c.
Lu.8.b.

Als corpe

C

Mat.5.b.
Lu.8.c. et
xi.a.
mat.12.c.
Lu.8.c.
Mat.7.a.
Lu 6.f.
ma.iiij.b.
et.xv.c.
Luce.8.et
xix.b

D

de pe.dis
2.ca.dum
sancum.
ma.xiij.b
Lu.xiij.b

ma.xiij.c
mar.8.c
Lu.8.b.

naues erāt cum illo. facta est procella
magna vēti: ⁊ fluct⁹ mittebat in nauim
ita vt impleret nauis: ⁊ erat ipse in pup
pi sup ceruical dormiēs: ⁊ excitāt eū:
⁊ dicūt illi. Magister nō ad te ptinet:
mat.8.c q₃ perim⁹? Et exurgēs cōminatus est
vento: et dixit mari. Tace obmutesce:
Lu.8.d ⁊ cessauit ventus et facta est tranquil-
litas magna: ⁊ ait illis. Quid timidi
estis? Necdū habetis fidē. Et timuerūt
timore magno: ⁊ dicebāt ad alterutrū.
Quis putas est iste: quia ventus ⁊ ma-
re obediunt ei?
¶ C. 5. Demoniorū legionem ab hoīe
expellit: sanat mulierem a pfluuio san-
guinis: archisynagogi filiam mortuā
A suscitauit. Cap. v.
mat.8.d ET venerūt trāsfretū maris in re
Luce.8.c gionē gerasenorū: et exeunti ei
Als exeū- de naui: statim occurrit de monumen-
te eo tis hō in spū immūdo q̄ domiciliū ha
bebāt in monumētis: ⁊ neq₃ cathenis iā
quisq₃ poterat eum ligare: q̄m sepe cō-
pedib⁹ ⁊ cathenis vinct⁹ dirupisset ca-
thenas ⁊ cōpedes cōminuisset: ⁊ nemo
poterat eū domare: ⁊ semp die ac nocte
in monumētis ⁊ in mōtib⁹ erat clamās et
cōcidēs se lapidib⁹. Uidēs aūt iesum a
lōge cucurrit ⁊ adorauit eū: ⁊ clamans
al. summi voce magna dixit. Quid mihi ⁊ tibi ie
su fili dei altissimi? Adiuro te p deū ne
me torqas. Dicebat eīm illi: exi spūs im-
de pe. dis. mūde ab hoīe isto: ⁊ interrogabat eum.
3.ca. sunt Qd tibi nomē est? ⁊ dicit ei. Legio mi
plures. hi nomē est: q₃ multi sum⁹: ⁊ depcabāt
B eū multū ne se expelleret extra regio-
nē. Erat autē ibi circa mōtē grex por-
coꝝ magn⁹ pascēs in agris: ⁊ depcabāt
eū spūs dicētes. Mitte nos in porcos
mat.8.a vt in eos introeam⁹: ⁊ cōcessit eis statī ie
Lu.8.c. sus: ⁊ exeūtes spūs in mūdi introierūt in
porcos: ⁊ magno impetu grex precipitat⁹
Lu.8.a est in mare ad duo milia ⁊ suffocati sunt
in mari. Qui autē pascebāt eos fuge-
rūt ⁊ nunciauerūt in ciuitatē et in agros.
Et egressi sunt videre qd eēt factū: ⁊ ve
nerunt ad iesum ⁊ vident illum q̄ a de-
monio vexabat̄ sedētē vestitum ⁊ sane
mētis: ⁊ timuerūt. Et narrauerūt illis q̄
viderāt qliter factū eēt ei q̄ demoniū
habuerat: ⁊ de porcis: ⁊ rogare cepe-
Luce.8.f runt eum vt discederet de finib⁹ eoꝝ.
Cumq₃ ascenderet nauim cepit illū de-
precari qui a demonio vexat⁹ fuerat vt
esset cū illo: ⁊ nō admisit eū s₃ ait illi.
Uade in domū tuā ad tuos ⁊ annuncia
illis quāta tibi dñs fecerit: ⁊ miserit⁹
sit tui: ⁊ abijt et cepit predicare in de-
capoli: quanta sibi fecisset iesus: ⁊ oēs
mirabant̄: ⁊ cum trāscendisset iesus in
naui rursus trās fretū cōuenit turba
multa ad eum: ⁊ erat circa mare. et ve-
nit quidā de archisynagogis noie ia-
irus et vidēs eū pcidit ad pedes eius: ⁊
depcabat eū multū dicens. Q₃ filia
mea in extremis est: veni impone manū
tuam sup eam: vt salua sit et viuat. Et
abijt cū illo: et seqbat̄ eū turba multa:
et cōprimebāt eum: ⁊ mulier q̄ erat in p-
fluuio sanguinis annis duodecī: ⁊ fue-
rat multa ppessa a cōplurib⁹ medicis: ⁊
erogauerat oīa sua: nec quicq₃ pfecerat:
s₃ magis deteri⁹ hēbat: cū audisset de
iesu: venit in turba retro: ⁊ tetigit vesti-
mētum ei⁹. Dicebat eīm: q₃ si vel vesti-
mētū ei⁹ tetigero salua ero: et cōfestim
siccat⁹ est fons sanguinis ei⁹: et sensit
corpe: q₃ sanata esset a plaga. Et statim
iesus in semetipo cognoscēs virtutē q̄
exierat de illo cōuers⁹ ad turbā aiebat.
Quis tetigit vestimēta mea? Et dice-
bāt ei discipuli sui. Uides turbā cōpri
mētē te: ⁊ dicis qd me tetigit? Et circū
spiciebat videre eā q̄ hoc fecerat. Mu-
lier vo timēs ⁊ tremēs: sciēs qd factū
esset in se venit et pcidit an̄ eū: et dixit
ei oēm veritatē. Ille autē dixit ei. Filia
fides tua te saluā fecit: vade in pace: ⁊
esto sana a plaga tua. Adhuc eo loqn-
te veniūt nūcij ad archisynagogum di-
cētes: q₃ filia tua mortua est: qd vltra
vexas magistrū? Jesus aūt audito ver-
bo qd dicebat̄: ait archisynagogo. No
li timere: tātūmodo crede: ⁊ non admi
sit quēq₃ se sequi: nisi petrū et iacobū:
et iohānē fratrē iacobi: ⁊ veniūt in do-
mū archisynagogi: ⁊ vidit tumultum
⁊ flentes: ⁊ eiulātes multū: ⁊ ingressus
ait illis. Quid turbamini ⁊ ploratis? pu
ella nō est mortua s₃ dormit. Et irride-
bāt eū. Ipse vero eiectis oīb⁹ assumit
patrē et matrē puelle ⁊ q̄ secū erāt: et
ingrediunt̄ vbi puella erāt iacens: et te
nens manū puelle ait illi. Tabita cumi
qd est interptatū. Puella tibi dico sur
ge: ⁊ confestim surrexit puella: et am-
bulabat. Erat autem annorum duode-
cim: et obstupuerunt stupore magno:
et precepit illis vehementer: vt ne-
mo id sciret: ⁊ iussit dare illi mandu-
care.
¶ C. 6. Dicebāt iesum fabri filiū: ⁊ pro-
phā nō sine honore eē nisi in pria sua:
vocat duodecī ⁊ cepit eos mittere bi-
nos cū precepti: herodes dixit iesum io
hānē baptistā: alij vo dicebant q₃ he-
lias est: alij q₃ pphetā de capite iohis
decollata aplos ad iesum: de qnq₃ pa
nib⁹ et duob⁹ piscib⁹: iesus sup mare
ambulat: ⁊ infirmos sanat: ⁊ q̄tq̄t tāge
bant cum salui fiebant. Cap. vi.
B ET egressus inde abijt in patriā suā:
et seqbant̄ eum discipuli. Et fa-
cto sabbato cepit in synagoga docere:
⁊ multi audiētes admirabant̄ in doctri
na ei⁹ dicentes. Unde huic hec oīa? Et q̄
est sapiā q̄ data ē illi: et virtutes tales q̄
p manus ei⁹ efficiunt̄? Nōne hic est fa-
ber filius marie frat iacobi et ioseph et
iude ⁊ symōis? Nōne ⁊ sorores ei⁹ hic
nobiscū sūt? Et scādalizabātur in illo
Et dicebat illis iesus. Qr nō est pphā
sine honore nisi in patria sua in domo
sua: ⁊ in cognatione sua. ⁊ non poterat
ibi virtutē vllā facere: nisi paucos infir
mos impositis manib⁹ curauit. ⁊ mira
bat̄ ppt incredulitatē eoꝝ: et circuibat
castella in circuitu docens. ⁊ vocauit
duodecī et cepit eos mittere binos: et
dabat illis ptātē spirituū imundoꝝ. et
precepit illis ne qd tollerent in via nisi
virgā tm̄: nō perā nō panē: neq₃ in zona
es: s₃ calciatos sandalijs: ⁊ ne induerēt
duab⁹ tunicis: ⁊ dicebat eis. Quocūq₃
introieritis in domū: illic manete donec
exeatis inde. ⁊ quicūq₃ nō receperint vos:
neq₃ audierint vos exeuntes inde excu-
tite puluerē de pedib⁹ vr̄is in testimo
niū illis. ⁊ exeuntes pdicabāt vt peniterēt:
⁊ demonia multa eijciebant: et
vngebāt oleo multos egros ⁊ sanabāt.
Et audiuit rex herodes (manifestū eīm
factū est nomē ei⁹) et dicebat. Qr iohā
nes baptista resurrexit a mortuis: ⁊ id
ppterea virtutes opant̄ in illo. Alij autē
dicebāt q₃ helias est: alij vo dicebant
q₃ pphetā est: q̄si vn⁹ ex pphetis. Quo
audito herodes ait. Quē ego decolla-
ui iohānem hic a mortuis resurrexit.
Ipse eīm herodes misit ac tenuit iohā-
nē: et vinxit eū in carcerē ppt herodia-
dē vxorē philippi fris sui: q₃ duxerat
eā. Dicebat eīm iohānes herodi. Nō lz
tibi hēre vxorē fris tui. Herodias autē
insidiabat̄ illi: ⁊ volebat occidere eū:
nec poterat. Herodes autem metuebat
iohānē sciēs eū virū iustū ⁊ sctm: ⁊ cu-
stodiebat eū: ⁊ audito eo multa faciebat
et libēt eū audiebat. ⁊ cum dies oppor-
tun⁹ accidisset: herodes natal' sui cenā
fecit pncipib⁹ ⁊ tribunis ⁊ primis galilee.
Cūq₃ introisset filia ipsi⁹ herodiadis ⁊
saltasset ⁊ placuisset herodi simulq₃ re-
cūbētib⁹ rex ait puelle. Pete a me qd
vis: et dabo tibi. Et iurauit illi: q₃ qc-
qd petieris dabo tibi: lz dimidiū regni
mei. Que cū exijsset dixit mri sue. Quid
petā? At illa dixit. Caput iohannis ba- D
ptiste. Cūq₃ introisset statī cū festina-
tione ad regem petiuit dicēs. Uolo vt
ptin⁹ des mihi in disco caput iohānis
baptiste. Et cōtristat⁹ est rex ppt iusiu
randū et ppt simul discūbētes noluit
eā cōtristare: s₃ misso speculatore p̄ce
pit afferri caput ei⁹ in disco: ⁊ decolla
uit eū in carcerē. et attulit caput eius
in disco: et dedit illud puelle: ⁊ puella
dedit mri sue. Quo audito discipuli mat.14.b
ei⁹ venerūt et tulerūt corp⁹ ei⁹: ⁊ posuerūt
illud in monumēto. Et cōuenientes apli
ad iesum renūciauerūt ei oīa q̄ egerāt
et docuerāt. Et ait illis. Uenite seorsum
in desertū locū: ⁊ requiescite pusillum.
Erāt eīm q̄ veniebāt et redibāt multi.
Et nec spacium māducādi habebāt. et
ascēdētes in naui: abierūt in desertū locū
seorsum: et viderūt eos abeuntes: ⁊ co E
gnouerūt multi: ⁊ pedestres de oīb⁹ ciui mat.9.d
tatib⁹ cucurrerūt illuc: ⁊ puenerunt
eos. et exiens vidit turbā multā iesus:
⁊ misert⁹ est sup eos q₃ erāt sicut oues
non hñtes pastorē. et cepit illos doce-
re multa: et cum iā hora multa fieret
accesserūt discipuli ei⁹ dicentes. Deser
tus est locus hic ⁊ iam hora preterijt: di
mitte illos vt euntes in pximas villas
et vicos emāt sibi cibos quos mādu-
cent. Et rñdēs ait illis. Date illis mā
ducare. et dixerūt ei. Euntes emam⁹ du mat.14.b
centis denarijs panes: et dabim⁹ illis Lu.9.b
manducare. Et dixit eis. Quot panes Lu.6.a
habetis? Ite videte. et cū cognouis-
sent dicunt: qnq₃ ⁊ duos pisces. et pce
pit illis vt accumbere facerēt oēs sm
cōtubernia sup viride fenū. Et discu-
buerunt in partes p centenos ⁊ qnquage
nos. et acceptis qnq₃ panib⁹ ⁊ duobus
piscib⁹ intuēs in celum būdixit: et fre F
git panes: et dedit discipulis suis vt
ponerent ante eos. et duos pisces diui
sit oībus: et manducauerūt oēs et satu-
rati sunt. et sustulerunt reliquias frag
mentoꝝ duodecim cophinos plenos ⁊
de piscib⁹. erant autē q̄ manducauerūt
quinq₃ milia viroꝝ. Et statim coegit
discipulos suos ascēdere naui vt pce- mat.14.g
derent eum trās fretū ad bethsaidā: Jo.6.b
dum ipse dimitteret pplm. et cum di-
misisset eos: abijt in montem orare. et
cum sero esset erat nauis in medio ma G
ris: et ipse solus in terra: ⁊ vidēs eos la- mat.14.b
borātes in nauigando: erat enim ven

tus ptrariꝰ eis. ⁊ circa quartã vigiliã
noctis venit ad eos ãbulãs supra ma
re ⁊ volebat ꝓterire eos. Et illi vide
runt eum ãbulãtẽ supa mare: putaue
runt fãtasma esse: ⁊ clamauerũt. Oẽs
enꝫ videꝫ eum ⁊ turbati sunt. et ꝓtẽ
tim locutꝰ est cũ eis: ⁊ dixit eis. Confi
dite ego sum nolite timere. et ascẽdit
mat. 14. b ad illos i naui: ⁊ cessauit vẽtus. et plꝰ
mar. 14. b magis ⁊ nimis stupebãt. Nõ enꝫ intelle
rerũt de panibꝰ: erat enꝫ cor eorũ obce
catũ. et cũ trãsfretassent venerũt i frã
genesareth: et applicuerũt. Cũq; egres
si essent de nauiꝫ statim cognouerũt eũ
et peurrẽtes vniuersam regionẽ illã
ceperunt in grabatis eos q̃ se male ha
bebant circũferre vbi audiebãt eũ esse
et quocunq; introibat i vicos vel i vil
las aut ciuitates in plateis ponebant
infirmos et deprecabant cum vt vel fim
briã vestimenti eiꝰ tangerent. Et quot
quot tangebant eum salui fiebant.

℣ C. S. De manibꝰ nõ lotis: ⁊ ea ma
gis coinq̃nare hominẽ q̃ exeunt de ore:
filiam sirophenisse a demonis liberat
dicẽs. Nõ est bonum sumere panẽ filio
rum ⁊ mittere canibꝰ: surdum ⁊ mutũ
curat dicẽs ei. Effeta. Capꝫ. viii.

B Et venerũt ad eũ pharisei: ⁊ q̃dã
de scribis venientes ab hierosolymis. ⁊ cũ vidissent q̃sdã ex discipulis
eiꝰ cõiꝰ manibꝰ. i. nõ lotis: mãducare
panes vituperauerũt. Pharisei enim
⁊ oẽs iudei nisi crebro lauerit manꝰ nõ
manducãt: tenẽtes traditionẽ seniorũ.
Et a foro veniẽtes nisi baptizẽtur non
comedũt. et alia multa sunt q̃ tradita
sunt illis seruare: baptismata calicũ: vr
ceorũ ⁊ eramentorũ ⁊ lectorũ. Et interro
mat. 15. a gabãt eum pharisei ⁊ scribe. Quare di
scipuli tui nõ ambulãt iuxta traditio
nẽ seniorũ: sed cõiꝰ manibꝰ mãducant
B panẽ. At ille rẽdens dixit eis. Bẽ pro
phetauit esaias de vobis hypocritis:
esa. 4. b sicut scriptũ ẽ. Plꝰ hic labijs me ho
mat. 15. a norat: cor aũt eorũ lõge est a me. In va
nũ autẽ me colunt docẽtes doctrinas
et precepta hominũ. Relinquẽtes enim mã
data dei: tenetis traditiões hominũ ba
ptismata vrceorũ ⁊ calicum: ⁊ alia simi
lia facitis multa. et dicebat illis. Bẽ
exo. 20. b irritũ fecistꝭ ꝑceptũ dei vt traditionẽ
Deu. 5. b vestrã seruetꝭ. Moyses enim dixit. Hono
le. 20. b ra patrẽ tuum ⁊ matrẽ tuã: q̃ maledi
cerit patri vel matri: morte moriat. Vos
autẽ dicitis. Si dixerit hõ patri vel matri
corbã: q̃ est donũ q̃cunq; ex me ti
bi profuerit: et vltra nõ dimittitis eum

quicq̃ facere patri suo aut matri: rẽdẽ
tes verbũ dei p traditionẽ vestrã q̃m
tradidistis. ⁊ similia hmõi multa facitis.
Et seducẽs iterũ turbas dicebat illis
Audite me oẽs ⁊ intelligite. Nihil ex
tra hominẽ introiẽs in eum qd̃ possit eũ
coinq̃nare: sed quæ de homine pcedunt
illa sunt q̃ coinq̃nant hominẽ. Si q̃s ha
ures audiendi audiat. ⁊ cum introisset
in domũ a turba: interrogabãt eũ dis
pulꝰ eiꝰ parabolã: ⁊ ait illis. Sic et vos
ipsi: dẽ ⁊ ꝓtẽ estis. Nõ intelligitꝭ: q̃ oẽ
trinsecꝰ introiẽs in hominẽ non põtꝭ
coinq̃nare: q̃ nõ intrat in eũ: ꝰ in cor sed
ventrẽ vadit ⁊ i secessum exit purgãs
oẽs escas. Dicebat autem q̃m illa q̃
homo exeunt illo coinq̃nãt hominẽ. Ab
tus enꝫ de corde hominis male cogitatio
nes pcedunt adulteria: fornicationes
homicidia: furta: auaricie. nequitie: do
lus: impudicitia: oculꝰ malꝰ: blasphe
mia: superbia: stultitia. Oia hec mala ab
intꝰ pcedunt: ⁊ coinq̃nãt hominẽ. Et
surgẽs abiit in fines tyri et sydonis et
ingressus domũ neminẽ voluit scire
et nõ potuit latere. Mulier enim statim
audiuit de eo cuius filia habebat spi
immũdũ: intrauit ⁊ procidit ad pedes
eius. Erat enim mulier gẽtilis syro phe
nissa gẽre: rogabat eũ vt demonium
eiceret ꝑ filia eiꝰ. Qui dixit illi. Sinꝭ
prius saturari filios. Nõ ẽ et bonũ sumere
panẽ filiorũ ⁊ mittere canibus. At illa
rẽdit et dixit illi. Vtiq; domine nam ca
telli comedunt sub mensa de micis pue
rorũ: ⁊ ait illi. Propter hunc sermonem
vade: exiit demonium a filia tua. Et cũ
abiisset domũ suũ invenit puellã iacẽtem
supa lectũ et demonium exisse. Et ite
rũ exiẽs de finibꝰ tyri venit p sydonẽ ad
mare galilee inter medios fines decã
polios ⁊ adducunt ei surdũ ⁊ mutũ
deprecabãt eũ vt ponat illi manũ
et apprehendẽs eum de turba seorsum
misit digitos suos in auriculas eius
et expuẽs tetigit linguã eiꝰ et suspi
ens in celũ ingemuit: et ait illi. Effeta
q̃ est adapire. Et statim apte sunt ei au
res eiꝰ: ⁊ soluta est vinculũ linguæ eiꝰ
et loquebat recte et ꝑcepit illis ne cui
dicerẽt. Quanto autem eis ꝑcipiebat
tanto magis plꝰ ꝑdicabãt ⁊ eo amplꝰ
admirabãt dicẽtes. Bene omnia fecit
surdos fecit audire et mutos loqui.

℣ C. S. De septẽ panibꝰ ⁊ piscibus
paucis satiauit q̃tuor milia hominũ
signo ione: ꝑcepit cauere a fermento
pharisei ⁊ herodis: ⁊ venient ad ip

sidam: de sputo et impositione man
ceci oculos aperit: petri post ꝓfessionẽ
q̃ ipse illi dei filius esset increpat et di
cit esse retro sathanas: ⁊ turbe cum
discipulis dixit: si q̃s vult me sequi: deni
get semetipsum: ⁊ q̃ me ꝓfessus fuerit
et ꝓba mea i gratiõe ista ꝛc. Capꝫ. viii.

IN illo tẽpore iterũ cũ turba mul
ta esset cum nimis haberẽt quid
mãducarẽt: convocatis discipulis ait
illis. Misereꝰ super turbã quia ecce iam
triduo sustinẽt mecum nec hãt q̃d mãdu
cent: si dimisero eos ieiunos i domũ
suã deficiẽt in via. Quidã enim ex eis de
longe venerunt. ⁊ rẽdẽrunt et discipuli
eius. Vnde istos q̃s poterit hic satiare pa
nibus solitudinis? Et interrogauit eos
Quot panes habetis? Qui dixerũt. septẽ.
et ꝑcepit turbe discũbere super terrã.
et accipiens septem panes gratias agẽs
fregit: et dedit discipulis suis vt appo
nerẽt. et apposuerũt turbis: habebant
piscículos paucos: et ipsos bẽdixit et
iussit apponi. ⁊ mãducauerunt et satu
rati sunt: sustulerũt q̃q̃ superauerũt de
fragmentis septẽ sportas. erant autẽ q̃
mãducauerũt q̃si q̃tuor: millia: et dimi
sit eos. et statim ascẽdẽs nauim cum di
scipulis suis venit in partes dalmanu
tha. et cẽperũt pharisei ⁊ cepẽrũt cõquirere
cum eo q̃rentes ab illo signum de celo
tãtes cum. et ingemiscẽs spiritu ait
Quid q̃stitis ista q̃rit? Amen dico vo
bis si dabit generationi istẽ signum: ⁊
dimittẽs eos ascẽdit iterũ nauim et
abiit trans fretũ. et obliti sunt panes
sumere: ⁊ nisi vnũ panẽ nõ habebant
secum i nauiꝫ. et ꝑcipiebat eis dicẽs
Videte ⁊ cauete a fermento pharisei
fermento herodis. et cogitabãt ad
alterutrũ dicẽtes: q̃ panes non habe
mus. Quo cognito ait illis ꝰ. Quid
cogitatꝭ q̃ panes nõ habetꝭ? Nõdum
cognoscitꝭ nec intelligitis? Adhuc ce
cum habetꝭ cor vẽ? oculos habẽtes
nõ videtis: ⁊ aures hãtes nõ audietis.
Nec recordamini q̃si q̃q̃ panes fre
gi quinq̃ millia: quot cophinos fragmẽ
torũ plenos sustulistis? Dicunt ei.
Duodecim. Quando ⁊ septẽ panes ꝗ q̃tu
or millia quot sportas fragmentorũ
tulistis. ⁊ dicunt ei. Septem. ⁊ dicebat
eis. Quã nõdum intelligitis. ⁊ venisse
Bethsaida: ⁊ adducunt ei cecũ: ⁊ roga
bant eum vt illum tãgeret. et apprehensa
ceci dexterã cum extra vicũ: ⁊ ex
pẽs oculos eius impositis manibꝰ
suis interrogauit eum quid videret. et

aspiciẽs ait. Video homines velut arbo
res ãbulantes. Deinde iterũ imposuit
manus sup oculos eius: ⁊ cepit videre: et
restitutus est ita vt clare videret omnia
et misit illũ i domũ suã dicẽs. Vade i
domũ tuã: ⁊ si in vicũ introieris nemini
dixeris: egressus est iesus et discipu mat. 16. b
li eiꝰ i castella cesarie philippi: et in via mar. 8. c.
interrogabat discipulos suos dicẽs luc. 9. c.
eis. Quẽ me dicunt esse homines. Qui vero
dixerunt illi dicẽtes. Alii iohannẽ bapti
stã: alii helyã: alii vero quasi vnũ de pro
phetis. Tũc dicit illis. Vos vero quẽ
me esse dicitis? Respõdẽs petrus ait
ei. Tu es christus: ⁊ cõminatus est eis
ne cui dicerent de illo. Et cepit docere mat. 16. c
eos q̃m oportet filium hominis multa pati luc. 9. c
et reprobari a senioribus ⁊ a summis sa
cerdotibus ⁊ scribis: ⁊ occidi: ⁊ post tres
dies resurgere. Et palã verbũ loquebat.
Et apprehẽdẽs eum petrus cepit increpare eũ. Qui vero ꝛsus: videns discipu mat. 16. b
los suos: cõminatꝰ est petro: dicens. Vade ꝛc. luc. 9. c
Vade retro me sathanas: q̃m non sapis
q̃ dei sunt: ⁊ q̃ sunt hominũ. Et vocata mat. 16. b
turba cũ discipulis suis: dixit eis. Si luc. 9. c.
q̃s vult me sequi: deniget semetipsum: et
tollat crucẽ suã: ⁊ sequatur me. Qui enim
voluerit animã suã saluã facere: perdet
eã. Qui autẽ ꝑdiderit animã suã ꝓpter me: mat. 10. b
et euangelium: saluã faciet eã. Quid enim luc. 9. c. ⁊
ꝑdẽt homo si lucretur mũdũ totũ? luc. 12. b
triũphũ: ⁊ de sue faciat? Aut q̃d hõ com
mutationem dabit ꝓ anima sua? Qui enim
me cõfessus fuerit: ⁊ verba mea in gẽra
tione ista adultera ⁊ peccatrice: ⁊ filius
hominis ꝑfitebit eum: cum venerit in gloria
patris sui cũ angelis sanctis.

℣ C. S. Iesus in mõte trãsfiguratus: et
virtutẽ q̃ heliae venit: et circũ surdorum
to spiritũ: et discipulis: hoc genus in
nullo potest exire nisi oratione et iejunio: ꝑdicit passionẽ suã: humilitatẽ doce
ẽt: ⁊ nõ esse ꝑhibẽdũ q̃ in nolle eiꝰ pur
tatem facere de calice aque: de scãdalo
manus: pedis: oculi: de sale. Capꝫ. ix.

A Et dicebat illis. Amẽ dico vobis quia mat. 16. b
sunt quidã de hic stãtibus qui nõ luc. 9. c.
gustabũt morte donec videant regnum
dei venisse in virtute. Et post dies sex luc. 9. c.
assumpsit iesus petrũ ⁊ iacobũ: ⁊ iohã
nem: ⁊ duxit illos in mõtẽ excelsum so
los: ⁊ trãsfiguratꝰ est coram ipsis: ⁊ ve
stimenta eiꝰ facta sunt splẽdentia ⁊ cã
didaꝫ nimis velut nix: qualis fullo non
potest super terrã candida facere: ⁊ appa
rauit illis helias cum moyse: et erãt lo
quẽtes cũ iesu: ⁊ rẽdẽs petrus ait iesu

Rabbi: bonū est nos hic esse: ⁊ faciam⁹
tria tabernacula: tibi vnū: moysi vnū:
⁊ helye vnū. Nō enī sciebat qd diceret
Erant enī timore exterriti. Et facta est
nubes obūbrās eos: ⁊ venit vox de nu
be dicēs. Hic est fili⁹ meus charissim⁹
B audite illū. Et statim circūspiciētes
mat.17.b nemine ampli⁹ viderunt nisi iesum tm̄
secū. Et descēdētib⁹ illis de mōte p̄ce
pit illis ne cui q̄ q̄ vidissent: narrarēt
nisi cū fili⁹ hois a mortuis resurrexe
rit. ⁊ vbū p̄tinuerūt apd se p̄quirētes
qd esset cū a mortuis resurrexerit. Et
mat.17.b interrogabat eum dicētes Quid ergo
dicūt pharisei ⁊ scribe: q: heliā opor
teat venire p̄mū. Qui rn̄dēs ait illis.
Helias cū venerit p̄mo restituet oīa: et
quō scriptū est i filiū hois vt multa pa
tiat̄ ⁊ ptēnat. Sz dico vob̄ q: ⁊ helias
venit: ⁊ fecerūt illi q̄cūq̄ voluerūt: sicut
scriptū est de eo. Et veniēs ad discipu
los suos vidit turbā magnā circa eos
⁊ scribas p̄quirētes cū illis. Et p̄festi
C oīs p̄ls vidēs iesum: stupefact⁹ est: et
expauerūt: ⁊ accurrētes salutabāt eū:
et interrogauit eos. Quid inter vos cō
quiritis? Et rn̄dēs vn⁹ de turba dixit.
Magister attuli filiū meū ad te habētē
spm̄ mutū: q̄ vbicūq̄ eū apphēderit:
allidit illū ⁊ spumat ⁊ stridet dētib⁹ ⁊
arescit. Et dixi discipulis tuis: vt eijce
rēt illum: ⁊ nō potuerunt. Qui rn̄dens
mat.17.b eis dixit. O generatio incredula q̄diu
Luce.9.c apd vos ero: q̄diu vos patiar? Afferte
illū ad me. ⁊ attulerunt eū. Et cū vidis
set eū: statim sp̄s p̄turbauit illū: ⁊ eli
sus in terrā volutabat̄ spumās: ⁊ Inter
rogauit patrē ei⁹. Quātū tpis est ex q̄
ei hoc accidit? At ille ait. Ab infantia:
et frequēter eū i ignē ⁊ i aquā misit vt
eū perderet. Sed si q̄d potes: adiuua
nos miser⁹ nri. Jesus autē ait illi. Si
potes credere: oīa possibilia sunt cre
D denti. Et p̄tinuo exclamās pater pueri
cū lachrymis aiebat. Credo dn̄e adiu
ua incredulitatē meā. Et cū vidisset ie
sus concurrentē turbā: cōminatus est
spiritui immundo: dicēs illi. Surde et
mute sp̄s: ego p̄cipio tibi: exi ab eo: ⁊
amplius ne introeas i eū. Et exclamans
et multū discerpens eū: exiit ab eo. et
factus est sicut mortuus: ita vt multi
mat.17.c dicerēt: q: mortuus est. Jesus autē te
nens manū ei⁹ eleuauit eū: ⁊ surrexit.
et cū introisset in domū: discipu'i ei⁹
secreto interrogabāt eum. Quare nos
nō potuimus eijcere eum. et dixit illis
E Hoc genus i nullo potest exire: nisi in

oratione ⁊ ieiunio. Et inde p̄fecti p̄ter
grediebant̄ galileā: nec volebat quē q̄
scire. Docebat aūt discipulos suos: ⁊
dicebat illis: q̄m fili⁹ hominis trade
in man⁹ hominū ⁊ occidēt eū: ⁊ occis⁹
tertia die resurget. At illi ignorabāt
verbū: et timebāt eū interrogare. Et ve
nerūt capharnaū. Qui cū domi essēt
interrogabat eos. Quid in via tractaba
tis? At illi tacebāt. Siqdē in via inter
se disputauerūt: quis eoz maior esset.
Et residēs vocauit duodecim: ⁊ ait illis
Si q̄s vult p̄im⁹ esse: erit oīm nouis
simus ⁊ omniū minister: et accipiēs
puerū statuit eū in medio eoz. Quem
cū cōplexus esset: ait illis. Quisq̄s vnū
ex hmōi pueris receperit i noīe meo
me recipit: et q̄cūq̄ me susceperit: nō
me suscepit: sed eū q̄ me misit. Rn̄dit
illi iohānes dicēs. Magister: vidimus
quēdā in noīe tuo eijcientē demonia
q̄ nō sequit̄ nos: et p̄hibuimus eū. Je
sus aūt ait. Nolite p̄hibere eū. Nemo
est enī q̄ faciat virtutē in noīe meo: et
possit cito male loqui de me. Qui enī
nō est aduersū vos: p vobis est. Quis
quis enī potū dederit vobis calicē aq̄
frigide i noīe meo q: christi estis: amē
dico vob̄: nō perdet mercedē suam: et
quisquis scādalizauerit vnū ex his pu
sillis credētib⁹ in me: bonū ē ei magis
si circūdaret̄ mola asinaria collo ei⁹:
in mare mitteret̄: et si scandalizauerit
te man⁹ tua: abscide illā. Bonū ē tibi
debilē introire in vitā: q̄ duas man⁹
habētem ire in gehēnā: in ignē inextin
guibilē: vbi vermis eoz nō moritur: ⁊
ignis non extinguitur: et si pes tu⁹ te
scādalizat: amputa illū. Bonū est tibi
claudū introire in vitā eternā: q̄ duos
pedes habentes mitti i gehēnā ignis
inextinguibilis: vbi vermis eoz nō mo
ritur: et ignis nō extiguitur. Qd si ocu
lus tu⁹ scādalizat te: eijce eū. Bonum
est tibi luscū introire i regnum dei: q̄
duos oculos habentē mitti in gehē
nam ignis: vbi vermis eorum nō mo
ritur: ⁊ ignis non extiguitur. Omnis
enī igne salietur: et omnis victima sale
salietur. Bonū est sal. Quod si sal insul
sum fuerit: in quo illud cōdietis? Ha
bete i vobis sal: et pacem habete inter
vos.

¶ C. S. Vxorē non dimittendā nisi ob
forni cationē: iesus dixit sinite paruu
los venire ad me: dixit: nemo bon⁹ nisi
vnus deus: dixit: vade ⁊ vēde quecūq̄
habes: et da pauperib⁹: difficile ē go

uitias habētes in regnū dei introibunt:
qui si suis renūciauerit centuplū acci
pient: erūt p̄imi nouissimi: ⁊ ventura si
bi predicat passionem petitio filiorum
zebedei: q̄ voluerit in vobis p̄im⁹ esse
erit omniū seruus: filius hominis nō
venit vt ministraretur ei: sed vt minis
traret: de ceco mēdicante curato.

Capitulum .x.

Et inde exurgēs venit i
fines iudee vltra ior
danē: ⁊ conueniūt iterū
turbe ad eū: et sicut cō
sueuerat: iterū docebat
illos: ⁊ accedētes pha
risei interrogabāt eū
si licet viro vxorē dimit
tere: tētātes eū. At ille rn̄dēs dixit eis
Quid vobis precepit moyses? Qui di
xerunt. Moyses p̄misit libellū repudij
scribere: ⁊ dimittere. Quib⁹ respōdēs
iesus ait. Ad duriciam cordis scripsit
vobis preceptū illud. Ab initio autem
creature masculū et feminaz fecit eos
de⁹. Propter hoc relinquet hō patrem
suū et matrē ⁊ adherebit ad vxorē suā
et erunt duo in carne vna. Itaq̄ iā non
sunt duo: sed vna caro quod ergo deus
cōiunxit homo nō separet. ⁊ in domo
iterū discipuli eius de eodem interro
gauerunt eum: ⁊ ait illis. Quicūq̄ di
miserit vxorē suā et aliā duxerit adul
teriū cōmittit sup eā: ⁊ si vxor dimise
rit virū suū: ⁊ alij nupserit: mechat̄: ⁊
offerrebant illi paruulos vt tangeret
illos: discipuli aūt cōminabātur offe
rentibus. Quos cū videret iesus: indi
gne tulit et ait illis. Sinite paruulos
venire ad me: et ne prohibueritis eos.
taliū est enī regnū dei. Amē dico vob̄
q̄s nō receperit regnū dei velut paruul⁹
nō intrabit in illud. Et cōplexās eos: ⁊
ipones man⁹ sup illos bn̄dicebat eos:
Et cū egressus eēt in viā: procurrēs q̄dā
genuflexo an̄ eū rogabat eum dicens.
Magister bone: q̄d faciā vt vitā eternā
percipiā? Jesus aūt dixit ei. Quid me
dicis bonū? Nemo bon⁹ nisi vn⁹ deus.
precepta nosti: ne adulteres: ne occi
das: ne fureris: ne falsum testimoniū
dixeris: ne fraudē feceris: honora pa
trem tuum et matrē. At ille respōdēs
ait illi. Magister: hec oīa obseruaui a
iuuentute mea. Jesus aūt intuitus eū
dilexit eū: ⁊ dixit ei. Vnū tibi deest: va
de q̄cūq̄ habes vēde et da pauperib⁹:
⁊ habebis thesaurū i celo: ⁊ veni seq̄re
me. Qui cōtristat⁹ in vbo abiit merēs

Erat enī habens multas possessiones.
Et circunspiciens iesus ait discipulis Mat.19.c
suis. Quam difficile q̄ pecunias habēt Lu.18.a.
in regnū dei introibūt. Discipuli autē
obstupebant in verbis eius. At iesus
rursus respondens: ait illis. Filioli: q̄
difficile est p̄fidētes i pecunijs i regnū
dei introire. Facilius est camelū p̄ fo mat.19.c
ramē acus trāsire: q̄ diuitē intrare in Luc.18.c.
regnū dei. Qui magis admirabantur: D
dicētes ad semetipsos. Et q̄s pōt salu⁹
fieri? Et intuēs illos iesus: ait. Apud mat.19.d
homīes impossibile est: sed nō apd deū: Lu.18.c.
oīa enī possibilia sunt apd deū. Et post mat.19.d
hec cepit et petrus dicere. Ecce nos di Luc.19.c.
misimus oīa: ⁊ secuti sum⁹ te. Rn̄dens mat.19.d
iesus ait. Amen dico vob̄: nemo est q̄ Luc.18.a.
reliquerit domū: aut fratres aut soro
res: aut patrē aut matrē aut filios aut
agros: p̄pter me ⁊ p̄pter euāge'iū: q̄
nō accipiet cēties tm̄ nūc in tpe hoc:
domos ⁊ fratres ⁊ sorores ⁊ matres et E
filios ⁊ agros cū p̄secutionib⁹: ⁊ in se
culo futuro vitā eternā. Multi autem mat.19.d
erūt p̄imi nouissimi: et nouissimi p̄mi. Lu.13.f.
Erāt aūt in via ascēdentes hierosoly
mā: ⁊ precedebat illos iesus. Et stupe
bāt: et seq̄ntes timebant. Et assumēs
iterū duodecim: cepit illis dicere que mat.20.c
essent ei ventura. Q: ecce ascēdim⁹ hie Luc.18.c.
rosolymā: et filius hoīs tradet̄ princi
pibus sacerdotum ⁊ scribis ⁊ seniori
bus: ⁊ dānabūt eū morte: ⁊ tradent eū
gentibus ⁊ illudēt ei: ⁊ cōspuent eū: et
flagellabūt eū: ⁊ interficiēt eū: ⁊ tertia
die resurget. ⁊ accedūt ad eū iacob⁹ et mat.20.c
iohānes filij zebedei dicentes. Magi
ster: volumus vt q̄dcūq̄ petierim⁹: fa F
cias nobis. At ille dixit eis. Quid vul
tis vt faciā vobis? Et dixerūt. Da no
bis vt vn⁹ ad dexterā tuā: ⁊ alt⁹ ad sini
strā tuā sedeam⁹ i gl'ia tua. Jesus aūt
ait eis. Nescitis q̄d petatis: potestis bi
bere calicē quem ego bibo: aut baptis
mo q̄ ego baptizor baptizari? At illi
dixerūt ei. Possum⁹. Jesus aūt ait eis
Calicē q̄dē quē ego bibo bibetis ⁊ ba
ptismo q̄ ego baptizor baptizabimini:
sedere aūt ad dexterā meā: vel ad sini
strā: nō est meū dare vobis: sed quib⁹ mat.20.c
paratū est. Et audiētes decē: indignati 9.c.
sunt de iacobo ⁊ de iohāne. Jesus autē vocās
vocans eos ait illis. Scitis q: hi q̄ vi 9.q.3.
dētur p̄ncipari gentib⁹: dominant̄ eis: ⁊ luo p̄mas
⁊ principes eoz̄ potestatē hūt ipsoz̄.
Non ita est autē in vobis: sed quicun
q̄ voluerit fieri maior: erit vester mi
nister: et quicunq̄ voluerit in vobis

S primus esse cerit omnis seruus. Nāt filius
mat.20.c bominis non venit vt ministraretur ei: sed vt
Io.10.b ministraret & daret animam suam redemptio
mat.11.c nem pro multis: et venunt hierico: et p
Io.1.c ficiente eo de hierico & discipulis eius
plurima multitudine: filius thimei bar
thimeus cecus sedebat iuxta viā mēdicans
Qui cū audisset q̄ iesus nazenus esset
cepit clamare & dicere. Ie su fili dauid
miserere mei: & cōminabant eī illi multi
vt taceret: at ille multo magis clama
bat fili dauid miserere mihi. Et stans ie
sus iussit eum vocari. Vocant ergo
cecum dicentes ei. Sequere eum. Qui proiecto vestimento suo exiliens
mat.xx.c venit ad eum. Respondens ie sus dixit illi.
Quid tibi vis faciam? Cecus autem dixit ei.
Rabboni vt videā. Iesus autem ait illi.
Vade fides tua te saluum fecit: et sta
tim vidit: et sequebatur eum in via.

C.C.S. De pullo alium de sicut quā diu
maledicit eius eiuriū de templo incipit ne
dētes & cementes: sacerdotes et scribe
querēdāt quomodo eum perderēt: ficum
arida facta radicitus: non hesitādum in
corde: credite q̄ accipietis q̄ petis: et
mittite si quā habētis aduersus aliquē
in oratione: interrogat: in qua prāte
hec facit. Capt. xi.

B Et cum appropinquasset hierosolym
mat.xxi.a Io.19.c mer bethanie ad mōte oliuarum
mittit duos ex discipulis suis: et ait il
lis. Ite in castellum q̄ vobis est: et
statim introeuntes illuc inuenietis pul
lum ligatum: super quem nemo adhuc
hominū sedit: soluite illum & adducite
si quis vobis dixerit quid facitis: dicite:
q̄ domino necessariū est: primo illum di
mat.xxi.b mittet illuc: et abeuntes inuenerunt pul
mat.xxi.a lum ligatū ante ianuā foris in biuio &
soluūt eum: quidā de illic stātib⁹ dice
bāt illis. Quid facitis soluētes pullū.
mat.xxi.a Qui dixerūt eis sicut p̄ceperat eis ies⁹:
Io.12.b & dimiserūt eos: et duxerunt pullum ad
B iesum: et imponunt illi vestimēta sua: et se
dit super eum. Multi autē vestimēta sua
straverūt in via. Alii autē frondes cede
bāt de arboribus: et sternebāt in via: et qui
p̄cedēt & q̄ sequēbāt clamabāt dicētes. O
sanna: benedictus qui venit in nomine domini
benedictū q̄ venit regnū patris nri dauid osā
na in excelsis: et intrauit hierosolymā in
templum: et circumspectis oib⁹ cū iam vespe
ra esset hora exiit in bethaniā cū duode
cim: et ibi cū exiisset a bethania esu
rit. Cū q̄ videisset a longe ficū habētem
folia venit si quid forte inuenire posset
in ea: cū venisset ad eam nihil inuenit nisi folia
nō enim erat tps ficorum. Et respondens ie
sus dixit illi. Iā nō ex hoc in eternū ex te fructū
q̄sq̄ mānducet: et audiebāt discipuli eius
& venerūt iterū hierosolymā et cum intro
isset in templū: cepit eicere vendētes
& emētes in templo: et mensas nūmulario
rū & cathedras vēdētū columbas euertit:
et non sinebat vt quisq̄ transferret vas
per templū: docebat et dicēs eis. Nōne
scriptū est q̄ domus mea domus orationis
vocabit oib⁹ gētib⁹? Vos autē fecistis eā
speluncā latronū. Quod audientes
principes sacerdotū & scribe quomodo
eū perderēt. timebant enim eū: quia
omnis turba admirabat super doctrina
eius: et cum vespera facta esset
egrediebat de ciuitate: et cum mane
transirent viderunt ficū aridā factā a radi
cibus: et recordatus petrus dicit ei. Rab
bi ecce ficus cui maledixisti aruit: et ad
ens iesus ait illis. Habete fidem de
ī deo. Amē dico vobis: q̄ q̄cūq̄ dixerit hui
mōti: tollere et mittere in mare: et non
hesitauerit in corde suo sed crediderit
q̄ q̄cūq̄ dixerit fieri fiet: erit ei. Propter
ea dico vobis: oīa q̄cūq̄ orātes pe
crediteq̄ accipietis & euenient vobis
Et cū stabitis ad orādum: dimittite si
quid habetis aduersus aliquē: vt et pa
ter vester q̄ in celis est: dimittat vobis
peccata vra. Q̄ si vos non dimiseritis
nec pr̄ vr̄ q̄ in celis est: dimittet vobis
peccata vra. Et venunt rursus hierosolymā
et cum ambularet in templo: accedunt
ad eum summi sacerdotes et scribe et
seniores & dicūt ei. In qua potestate hec
facis: et quis dedit tibi hāc potestatem
vt hec facias? Iesus ait ei. Respondete mihi
de hoc: et dicam vobis in qua
potestate hec facio. Baptismū iohānis
de celo erat an ex hominib⁹? Respōdete
mihi. Et illi cogitabāt secū dicētes
Si dixerimus de celo: dicet nobis: cur
ergo nō credidistis eī? Si dixerimus ex
hominib⁹: timemus populū. Omēs enim habe
bāt iohānē: q̄ vere propheta esset. Et
dicētes dicūt ie su. Nec eīm scimus. Et respōdens ie
sus ait illis. Neq̄ ego dico vobis in q̄
potestate hec facio.

C.C.S. Parabola de vineis & colonis
de denario cesaris: de muliere q̄ septem
fratres habuit de primo mādato
rogat: et interrogantē dicit nō esse
ge a regno dei: dicit q̄o dicunt scribe
christum esse filium dauid: et sit sibi
dicit cauere a scribis: de vidua et eius
pipiatio. Capt. xii.

Et cepit illis in parabolis loqui
Vineam plantauit hō & circūdedit
sepem: et fodit lacum: et edificauit turrim
et locauit eā agricolis: et peregre profectus
est. Et misit ad agricolas in tempore
vinitor vt a colonis acciperet de fructu
vineē. Qui apprehensum eum cecide
runt: et dimiserūt vacuum. Et iterū misit
ad eos alium seruū: et illi in capite vul
nerauerunt: et reuiserūt. Et alium misit
et eum occiderūt: et plures alios: quos quidē cedētes: et
occidētes. Adhuc ergo vnū habēs
filium carissimū: misit illum ad eos no
uissimum dicēs: q̄ reuerebuntur filium
meū. Coloni autē dixerūt ad inuicē. Hic
est heres: venite occidamus eum: et nra
erit hereditas. Et apprehēdētes eum oc
cīderūt: et eiecerūt extra vineam. Quid
ergo faciet dominus vineē? Veniet et perdet
colonos: et dabit vineā aliis. Nec scri
pturam hanc legistis? Lapidē quē reproba
uerūt ædificātes: hic factus est in ca
put anguli: a dño factus est istud: et est
mirabile in oculis nris. Et q̄rebāt eum
tenere: timuerunt turbā. Cognouerūt
enim q̄ ad eos parabolam hāc dixerit
et relicto eo abierūt. Et mittūt ad eū
quosdam ex phariseis et herodianis vt
eum caperēt in verbo. Qui venientes di
cunt ei. Magister scimus q̄ verax es: et
nō curas quēq̄. Nec enim vides in facie
hominū: sed in veritate viā dei doces. Licet
dare tributū cesari an nō dabimus?
Qui sciēs vsuriā illorum ait illis. Quid me
tentatis? Afferte mihi denarium vt
videā. Et illi obtulerūt. Et ait illis. Cu
ius est imago hec: et inscriptio? Dicūt
ei. Cesaris. Et respōdens ait iesus dixit illis
Reddite igit q̄ sunt cesaris cesari: et q̄
sunt dei deo. Et mirabant super eo. Et ve
nerunt ad eum sadducei: q̄ dicūt resurre
ctionem nō esse: et interrogabāt eum dicē
tes. Magister moyses nobis scripsit:
si cui frater mortuus fuerit: et dimise
rit vxorem sine nō relinquit: accipiat
frater eius vxorem ipsius: et resuscitet se
mē fratri suo. Septem ergo fratres erāt
et primus accepit vxorem: et mortuus est: nō
relicto semine. Et secūs accepit eam: et mor
tuus est: nec ille reliquit semē: et tertius
similiter. Et acceperunt eā similiter septem
et nō reliquerunt semē. Nouissima omnium
et mulier mortua est. In resurrectione ergo
cum resurrexerint cuius de his erit
vxor? Septem enim habuerunt eā vxorem.
Respōdens iesus ait illis. Nōne ideo er
ratis non sciētes scripturas nec vir
tē dei. Cū enim a mortuis resurrexerit non
nubent nec nubentur: sed erūt sicut
angeli dei in celis. De mortuis autē q̄
resurgāt nō legistis in libro moysi super
rubū: q̄ quō dixerit illi deus inquiens.
Ego sum deus abraham & deus isaac et
deus iacob. Nō est deus mortuorum: sed
viuentium. Vos ergo multum errātis. Et
accessit vnus de scribis q̄ audierat illos
conquirentes: videns q̄ bene illis rīdē
tibus interrogauit eum q̄ esset primus
omnium mandatum. Iesus autē respondit ei. Q̄
primum omnium mandatum est. Audi israel
dōs deus tuus deus vnus est. Et diliges
dōm deū tuum ex toto corde tuo et ex
tota alma tua: et ex tota mēte tua: et ex
tota virtute tua. Hoc est primum manda
tum. Secūdum autē simile illi. Diliges p
ximū tuū sicut teipsum. Maius horum
aliud mandatū nō est. Et ait illi scriba
Bene magister in veritate dixisti: quia
est deus: et nō est aliud p̄ter eum. Et vt
diligat eum ex toto corde: et ex toto intelle
ctu: et ex tota anima: et ex tota fortitudine
et diligere primū: tāq̄ ipsum: maius est
oib⁹ holocaustomatibus & sacrificiis.
Iesus autē videns q̄ sapienter respōdisset
dixit illi. Non es longe a regno dei.
Et nemo iā audebat eum interrogare.
Et respōdēs iesus dicebat docēs in templo
Quō dicunt scribe ipm filium esse dauid
D Ipse enim dauid dixit in spiritu sancto.
Dixit dōs dōno meo sede a dextris
meis. Donec ponā inimicos tuos scabellum
pedum tuorum. Ipse ergo dauid
dicit eum dominū: vnde est filius eius. Et mul
ta turba eum libenter audiebat, et dice
bat eis in doctrina sua. Cauete a scribis
qui volunt in stolis ambulare: et salutari
in foro: et primas cathedras sedere
in synagogis: et primos discubitus in
cenis: q̄ deuorant domos viduarum: sub ob
tentu plura oramini: hi accipient plurius
iudicium. Et sedēs iesus ptē gazophy
lacium aspiciebat quō turba iactaret
es in gazophylacium: et multi diuites
iactabāt multa. Cum venisset autē vna
vidua paupercula: misit duo minuta q̄ est
quadrans. Et conuocans discipulos su
os dixit illis. Amēn dico vobis: q̄ vi
dua hec pauper plus oībus misit q̄ mi
serunt in gazophylacium. Omēs enim ex eo
q̄ abūdabāt illis: miserunt hec vero
de penuria sua omnia quē habuit mi
sit totum victum suum.

C.C.S. De tēpli structura: de pēnuria
ante dē iudicio: de passione martyre de
abominatione & fugite pregnantibus

be tribulationib⁹ habbreuiatio dierū:
de pseudo xpis et ꝓphetis sol obtene-
bitur et luna non dabit splēdorē suū:
stelle erūt decidentes ⁊c. de aduēta xpi
parabola ficus: ⁊c. et hora nemo scit:
vigilate ⁊ orate nescitis tēp⁹. Cap. xiii.

B
mat. 24. a
Luc. 15. g
c. 21. b.

Cum egrederet de tē-
plo: ait illi vn⁹ ex discī-
pulis suis. Magister:
aspice quales lapides
⁊ quales structure: et
ihesus: ait illi.
Vidēs has oēs magnas
edificationes. Nō relinquet lapis sup
lapidē: q̄ nō destruat. et cum sederet in
mōte oliuarū ꝓtra tēplū interrogabāt
eū separatim petr⁹ et ioēs ⁊ iohānes
⁊ andreas. Dic nobis q̄ hēc fiāt: et q̄ d
signū erit: q̄ hēc oēa incipiāt p̄fumma-
ri: et respōdēs ihesus cepit dicere illis
Videte ne q̄ vos seducat. Multi enī
venīt in nomine meo dicentes: q̄ ego sū
et multos seducent. Cū audieritis aūt
bellā: opiniones bellōr⁹ ne timueritis:
oportet enī hēc fieri: sed nōdum finis
Surget enī gēs ꝓtra gētem: ⁊ regnus
ꝓtra regnū: et erit terremot⁹ locis: fa-
mes. Initia dolōr⁹ hēc. Videte aūt vos
metipsos. Tradēt enī vos in pōlijs et
in synagogis: ꝑcudiēmini: et ante ꝑsi-
des ⁊ reges stabitis ꝓpter me in testi-
monium illis. et in oēs gētes p̄mū opo-
ter predicare euāgeliū. et cū ducerint
vos tradentes: nolite ꝑcogitare q̄d lo-
quamini sed quod datū vobis fuerit h
illa hora q̄d loq̄mini. Nō enī vos estis
loquētes: sz sp̄ūsanctus. Tradet aūt
frater fratrē in mortē: ⁊ filius: con-
surgēt filij in parentes: ⁊ morte afficiēt
eos. et eritis odio oēibus ꝓpter nomē
meū. Qui aūt sustinuerit h̄ nē: hic sal-
nus erit. Cū aūt videritis abominatio
nē desolationis stātē vbi non debet: q̄
legit: intelligat. Tūc qui in iudea sunt
fugiant in mōtes ⁊ q̄ sup tectū: nō de-
scēdāt in domū: nec introeat vt tollat
quid de domo sua. et q̄ in agro erit: nō
reuertat retro tollere vestimētū suū.
Ve aūt p̄gnantib⁹ ⁊ nutrientibus illis
diebus. Orate vero vt hyeme nō fiant.
erūt enī dies illi tribulationis tales
quales non fuerunt ab initio creature
quā ꝓdidit deus vsq̄ nūc: neq̄ fient
et nisi breuiasset dōs dies: non fuisset
salua oēa caro. Sed ꝓpter electos q̄s
elegit: breuiabit dies. et tūc si q̄s vob⁹
dixerit. ecce hic est christ⁹: ecce illic: ne
crediderit. exurgēt enī pseudo xpi ⁊

mat. 24. a
Iu. 21. b
1. cor. 3. b
ephe. 5. b
Iu. 21. d

B
mat. 10. c
et. 4. d
Iu. 31. b
2. cor. 11. c
mat. 10. b
Iu. 12. b. c
21. c

mat. 10. c
et. 10. b

mat. 24. b
Iu. 21. d
mat. 24. b
Iu. 21. c
mat. 24. b

C
mat. 24
Iu. 21. f

pseudo ꝓphete: dabunt signa ⁊ ꝓdigia
ad seducendos si fieri pōt etiam
electos. Vos ergo videte: ecce ꝓdixi vo-
bis oēa. Sed in illis diebus post tribu-
lationē illā sol ꝓtenebrabit: ⁊ luna nō
dabit splēdorē suū: stelle cecidē-
rint: et virtutes q̄ in celis sunt mo-
ebunt. Et tunc videbūt filij hōis ve-
nientē ⁊ nubib⁹ cū virtute multa ⁊ gl⁹
ria. Et tunc mittet angelos suos: et ag-
gregabit electos suos a quatuor ven-
tis: a summo terre vsq̄ ad summū ce-
li. A ficu aūt discite parabolā. Cū iam
ramus eius tener fuerit ⁊ nata fuerit
folia: cognoscetis: q̄ ⁊ ꝑximo est aestas
Sic ⁊ vos cū videritis hēc fieri: scite
re q̄ in ꝑximo sit in ostis. Amen dico
vobis: q̄ nō transibit generatio hē-
donec oēa ista fiant. Celū ⁊ terra trā-
bunt: verba aūt mea nō trādibunt. De
die aūt illo vel hora nemo scit neq̄ an-
geli in celo: neq̄ filius: nisi pater. Vi-
dete: vigilate ⁊ orate nescitis enī q̄
tempus sit. Sicut hō qui peregre pro-
ficiscitur reliquit domū suā ⁊ dedit ser-
vis suis potestatē cuiusq̄ opis ⁊ ianitori
precepit vt vigilet. Vigilate ergo: ne
scitis enī q̄n dōs domus veniat: ser-
an media nocte: an galli cātu: an mane
ne cū venerit repēte inueniat vos dor-
mientes. Quod aūt vobis dico omni-
bus dico. Vigilate.

C.C.S. De vnguēto effuso sup caput
ihesu: p̄ditio iudeī cū discipulis mandu-
cauit pascha: dicit vnus vestrūm me tra-
det: de sacramento corpis ⁊ sanguinis
tradit: et captio ihesu. Cap. xiiii.

Erat aūt pascha et azima post bi-
duū: et quarebāt summi sacerdo-
tes et scribe: quō eū dolo tenerēt ⁊ oc-
cederent: dicebāt enī. Non in die festo:
ne forte tumultus fieret in populo. Et
cū esset bethanie in domo simonis
leprosi et recūberet venit mulier habēs
alabastrū vnguēti nardi spicati: pīcī
⁊ fracto alabastro effudit super caput
eius. Erant aūt q̄dam indignātes in
tra semetipsos: et dicentes. Ut quid
perditio ista vnguēti facta est? potu-
rat enī vnguētum istud venūdari plus
q̄ trecentis denarijs et dari pauperi-
bus. Et fremebant in eam. Jesus aūt ait:
Sinite eā. Quid illi molesti estis? Bo-
num opus operata est in me. Semper
enī pauperes habetis vobiscū: et cū
volueritis: potestis illis benefacere: me
aūt nō semp̄ habebitis. Quod habuit
hēc fecit: preuenit ungere corp⁹ meum

in sepulturā. Amē dico vobis: vbicūq̄
predicatum fuerit euangelium istud
in vniuerso mundo: et quod hēc fecit
narrabitur in memoriam eius. Et iu-
das scarioth is vnus de duodecim abiit
ad summos sacerdotes vt proderet eū
illis. Qui audientes gauisi sunt: ⁊ pro-
miserunt et pecuniam se daturos. Et
quarebat quomodo cum opportune tra-
deret: ⁊ primo die azimorum quādo pa-
scha immolabant dicebant ei discipuli.
Quo vis eamus ⁊ paremus tibi vt mādu-
ces pascha? Et mittit duos de discipu-
lis suis: et dicit eis. Ite in ciuitatem: ⁊
occurret vobis homo lagena aque ba-
lans: sequimini eum: ⁊ quocūq̄ in-
troierit: dicite dōo domus q̄ magister
dicit. Vbi est refectio mea vbi pascha
cum discipulis meis mādūcem? Et ipse
vobis demonstrabit cenaculū grande
stratum: illic parate nobis. ⁊ abierū
discipuli eius: et venerunt in ciuita-
tem: ⁊ inuenerunt sicut dixerat illis:
et paruerunt pascha. Vespere aūt fa-
cto venit cum duodecim: et discumbē-
tibus eis et manducantibus: ait ihesus
Amē dico vobis: q̄ vnus ex vobis tra-
det me qui manducat mecū. At illi ce-
perunt cōtristari et dicere et singulis
illi. Nunquid ego? Qui ait illis. Unus
de duodecim: qui intingit mecū manū in
catino. Et filius quidē hōis vadit
sicut scriptum est de eo. Ve aūt ho-
mini illi p̄ quē filius hōis tradetur. Bo-
num erat ei si natus non fuisset homo
ille. Et manducantibus illis accepit ie
sus panem et benedicens: fregit et de-
dit eis: et ait. Sumite: hoc est corp⁹ me
um. Et accepto calice gratias agēs de-
dit eis. Et biberunt ex illo oēs: et ait
illis. Hic est sanguis meus noui testa-
mentū: qui pro multis effundetur. Amē
dico vobis: q̄ iam non bibā de hoc ge-
mine vitis vsq̄ in diem illum: cum
illud bibā nouū in regno dei. Et hym
no dicto exierunt in montē oliuarum.
Et ait eis ihesus. Omnes scandalizabi-
mini in me in nocte ista: q̄ ⁊ scriptū est
percutiā pastorē: et dispergēt oues.
Sed postq̄ resurrexero: precedam vos
in galilea. Petrus aūt: ait illi. Et si
omnes scādalizati fuerint: sed nō ego
⁊ ait illi ihesus. Amen dico tibi: quia tu
hodie in hac nocte priusq̄ bis gallus
vocē dederit: ter me es negaturus. At
ille amplius loquebatur. Si oportue-
rit me simul cōmori tibi: non te negā-
bo. Similiter aūt ⁊ omnes dicebant.

Et veniunt in predium cui nomē geth
semani: et ait discipulis suis. Sedete
hic donec orem. Et assumpsit petrum ⁊
iacobum ⁊ iohānem secū: et cepit pauē
re ⁊ tedere. Et ait illis. Tristis est anī-
ma mea vsq̄ ad mortē. Sustinete hic ⁊
vigilate: ⁊ cum processisset paulisp̄ ce-
cidit sup terram ⁊ orabat vt si fieri pos-
sit transiret ab eo hora: et dixit. Abba
pater omnia tibi possibilia sunt: trans-
fer calice hunc a me: sed nō quod ego
volo: sed q̄d tu. Et venit ⁊ inuenit eos
dormientes: ⁊ ait petro. Simon dor-
mis: nō potuisti vna hora vigilare me-
cum? Vigilate ⁊ orate: nō intretis in
tēptationē. Spiritus quidē promptus est:
caro aūt infirma. Et iterū abiens ora-
uit eundē sermonē dicens. ⁊ reuertens
denuo inuenit eos dormientes. Erant
enī oculi eorum grauati: ⁊ ignorabant
quid responderent ei. ⁊ venit tertio: et
ait illis. Dormite iā et requiescite. Suf-
ficit. Venit hora: ecce filius hōmis tra-
detur in manus peccatorum. Surgite
eamus. ecce qui me tradet: prope est.
et adhuc eo loquente: venit iudas scā-
rioth vnus de duodecim: ⁊ cum eo turb
ba multa: cum gladijs ⁊ lignis: missa a
summis sacerdotib⁹ ⁊ scribis ⁊ seniori-
bus. Dederat aūt traditor eis signū
dicens. Quemcūq̄ osculatus fuero:
ipse est: tenete eum ⁊ ducite caute. Et
cum venisset: statim accedens ad eum
ait. Aue rabbi: et osculatus est eum. At
illi manus iecerunt in ihesum: et tes-
nerunt eum. Unus autem quidam de
circunstantibus educens gladium per-
cussit seruum summi sacerdotis: ⁊ am-
putauit illi auriculam. Et respondens
ihesus ait illis. Tanq̄ ad latronem erū-
tis cum gladijs ⁊ lignis comprehen-
dere me: quotidie eram apud vos in
templo docens: et non me tenuistis.
Sed vt impleantur scripture. Tunc de-
relinquentes eum: omnes
fugerunt. Adolescens autem quidam
sequebatur eum: amictus syndone su-
per nudo: et tenuerunt eum. At ille re-
tecta syndone: nudus profugit ab eis.
Et adduxerunt ihesum ad summum sa-
cerdotem: et conuenerunt omnes sacer-
dotes et scribe ⁊ seniores. Petrus au-
tem a longe secutus est eum vsq̄ in
tro in atrium summi sacerdotis: et se-
debat cum ministris ad ignē ⁊ calefacie-
bat se. Summi vero sacerdotes ⁊ omi-
ne cōsilium querebāt aduersus ihesum
testimonium: vt eum morti traderent: nec
tuc. 21. g

mat. 26. c
mat. 26. d
Iu. 12. d
Iu. 13. g
mat. 26. e
Luc. 22. d
mat. 26. d
Iob. 6. g
mat. 26. d

E
mat. 26. d
mat. 26. e
Luc. 22. e
Iob. 18. d
Luc. 22. g
mat. 26. f

mat. 26. e
Luc. 22. e
Iob. 18. d
mat. 26. f

F
mat. 26. f
Luc. 22. f
mat. 26. f
Luc. 22. f
Iob. 18. e

mat. 26. f

lucrabat. Multi autē falsum testimo-
nium dicebat aduersus eū: & puerile
testimonia nō erant. & quidē surgē
mat. 26. f tes falsum testimonium ferebāt aduer-
sus eū: dicētes. Quia nos audiuimus eū
dicentē. Ego dissoluā hēplū hoc manu
factū: post triduus aliud nō manufac-
tū edificabo. & non erat cōuenientes testi
monium illorū. & exurgens sūmus sa-
cerdos in medio: interrogauit iesum
dicēs. Nō rēspōdes quicq̄ ad ea q̄ tes-
mat. 26. f bi obiciunt adhuc? Ille autē tacebat.
Luc. 22. f & nihil rēspōdit. Rursum summus sacer
mat. 26. f dos interrogabat eū et dixit ei. Tu es
Luc. 22. f. cpus filius dei benedicti? Jesus autē dixit
Joh. 6. g illi. Ego sum. & videbitis filium homis
b ledētē a dextris virtutis dei: & venientē
mat. 26. g tem cū nubib̄ celi. Summus autē sacer
Luc. 22. g dos scindens vestimenta sua ait. Quid
mat. 26. g adhuc deliberamus testes? Audistis
blasphemiam. Quid vobis videt? Qui
Luc. 22. g ōes cōdēnauerūt eū esse reum mortis.
Jo. 18. d Et ceperūt quidā p̄ pueri eū. & velare
facie eius. & collaphis eū cedere: & dicere
ei. Prophetiza. & ministri alapis eum
cedebāt. & cum esset petrus in atrio de
orsum: venit vna ex ancillis sūmi sacer
dotis: & cū vidisset petrū calefacientes
mat. 26. g se aspiciēs illuz ait. & tu cum iesu naza
Luc. 22. f reno eras? At ille negauit dicēs. Neq̄
Joh. 18. e scio neq̄ nōui q̄d dicas. & erat foras
ante atrium: et gallus cantauit. Rursus
autē cū vidisset illū ancilla: cepit dicere
circūstātib̄: q̄ hic ex illis est. At ille
iterū negauit. & post pusillum rursus
qui astabāt: dicebāt petro. Vere ex il-
lis es: nā & galileus es. Ille autē cepit
anathematizare & iurare: q̄ nescio ho
mine istū quē dicitis: et statim gallus
mat. 26. g. iterū cantauit. & recordatus est petrus ver
Luc. 22. g bi q̄ dixerat ei iesus: priusq̄ gallus cā-
tet bis: ter me negabis: & cepit flere.

Ca. 5. Vinctis iesum duxerunt ad pp
mat. 27. a latuz & tradiderūt eum pilato. & mors & se
pultura iesu christi. Capm. v.

Luc. 23. a T cōfestim mane cōsiliuz
Joh. 18. c facientes summi sacerdo-
mat. 27. b tes cum seniorib̄ & scribis
et vniuerso pslio vincē
Luc. 23. a tes iesum duxerūt & tra-
Joh. 18. f didērūt pilato. & interro
mat. 27. b rogauit eū pilatus. Tu es rex iudeorū?
At ille rēspōdēns ait illi: Tu dicis. et
Jo. 19. b accusabant eū sūmi sacerdotes in mul
mat. 27. b tis. Pilatus autē rursum interrogauit eū
dicēs. Nō rēspōdes quicq̄? Vide q̄ mu
Luc. 23. c ta te accusant. Jesus autē amplius nō
Jo. 18. g. ptl respondit: ita vt mirarēt pilatus

per diē festū solebat dimittere
lis vnū ex vinctis quēcunq̄ petiss
erat autē q̄ dicebat barrabas: q̄ cū
ditiosis erat vinctus: q̄ in seditione fe
cerat homicidiū. & cū ascendisset tur
ba cepit rogare sicut semp faciebat il
lis. Pilatus autē rēdit eis & dixit. Vis
dimittā vobis regem iudeorū? Sciebat
enim q̄p invidiā tradidissent eū sūmi
sacerdotes. Pōtifices autē persuaserūt
turbas vt magis barrabam dimittere
eis. Pilatus autē iterū rēdens: ait illis
Quid ergo vultis facā regi iudeorū?
At illi iterū clamauerunt. Crucifige eū.
Pilatus vero dicebat illis. Quid enim
fecit? At illi magis clamabāt. Crucifi-
ge. Pilatus autē volēs pplo satisfacere
dimisit illis barrabam: et tradidit iesum
flagellis cesum vt crucifigerēt. Milites
autē duxerūt eum in atriū prētorii:
vocāt totā cohortē & induūt eū pur-
pura & imponunt ei plectētes spinā co-
ronā & cepērūt salutare eum. Ave rex
deorū: et percutiebant caput eius ha-
dine: et spuebāt eum: ponētes genua
adorabāt eum. Et postq̄ illusērūt eū
uerūt illuz purpura: et induerūt eū ve
stimētis suis et eduxerūt illū vt crucifi-
gerēt eum. & angariauerūt prētereuntē
quēpiā symonē cyrenēū venientē de vi
la patrē alexādri & rufini vt tolleret cru
cem eius. Et perduxerūt illum in golgotha
locū: q̄d̄ interpretatur calvarie locus.
Et dabāt ei bibere myratus vinū: et
accepit. & crucifigentes eum diuiserunt
vestimenta eius: mittētes sortē sup eis
q̄d̄ q̄d̄ tolleret. erat autē hora tertia et
crucifixerunt eum. & erat titulus causē eius
inscriptus. Rex iudeorū. & cum eo cruci-
figūt duos latrones: vnuz a dextris et
alū a sinistris eius. & impleta est scriptu-
ra q̄ dicit. & cum iniqis reputatus est.
Prētereuntes blasphemabāt eum mouentes
capita sua: & dicentes. Vah q̄ destruis
tēplum deinde in triduo edificas. Salua
Saluz fac temetipm & descende de cru-
ce. Similē & summi sacerdotes illudēs
ad alterutrū cū scribis dicebāt. Alios
saluos fecit seipz nō potest saluū facere.
Xps rex israel descēdat nunc de cruce vt
videamus: et credamus. Et qui cū eo cruci-
fixi erant: cōuiciabātur eum. Factā autē
sexta tenebre facte sunt per totā terrā
vsq̄ in horā nonā. Et hora nona clamauit
Jesus voce magna: dicens. Eloe eloe
lāmazabathani: q̄d est interpretatum
Deus meus deus meus: vt q̄d dicebat
audierūt. & quidam de circunstātib̄ audientes

dicebāt. Ecce helia vocat. Currēs autē
et impletis spōgia aceto circūponēs
q̄ calamo potū dabat ei dicēs. Sinite
videamus an veniat helias ad deponē
dum eū. Jesus autē emissa voce magna
expirauit. Et velū templi scissum est in
duo a summo vsq̄ ad deorsum. Videns autē
centurio q̄ ex aduersō stabat: q̄ sic cla
mās expirauerit ait. Vere hic hō filius
dei erat. Erant autē et mulieres de lōge
aspiciēs inter q̄s erat maria magdala
ne et maria iacobi minoris et ioseph
mater & salome. Et cum esset in galilea
sequebant eum et ministrabāt ei: et alie
multe q̄ simul cum eo ascēderāt hierosolī
mā. Cum iā sero esset facti: q̄ erat
parasceue q̄d est ante sabbatū: venit ios
ioseph arimathia. nobilis decurio: qui
et ipse erat expectans regnum dei: et au
dacter introiuit ad pilatum: & petiit cor
pus iesu. Pilatus autē mirabatur: si iā
esset mortuus. Et accersito centurione interro
gauit eum si iā mortuus esset. & cum cognō
uisset a centurione donauit corpus ios
ioseph. Ioseph autē mercatus est sindonē: et
deposito eum inuolutum sindone: et po
suit eum in monumēto: q̄d erat excisum
de petra: et adiecit lapidem ad ostium
monumēti. Maria autē magdalene et
maria iosi aspiciēbāt vbi poneret.

Ca. 6. Resurrectio et ostensio eius: et
predicare iubet euāgelium. Capm. vi.

T cum trāsisset sabba
tum: maria magdale
ne et maria iacobi et sa
lome emerūt aromata:
vt venientes vngerent
iesum. Et valde mane
vna sabbatorū: venisse
ad monumentum cū iā solem dicebāt
ad illos. Quis reuoluet nobis lapidē
de ostio monumēti? Et respicientes vi
derunt reuolutum lapidē: erat quippe
magnus nimis. Et introeuntes: i monu
mētū viderūt iuuenē sedētē i dexteris
coopertus stola candida: & obstupuerūt
Dixitque illis. Nolite expauescere: ie
sum quritis nazarenum crucifixum: surre
xit nō est hic ecce locus vbi posuerunt
eum. Sed ite dicite discipulis eius & petro
q̄ precedet vos in galileā ibi eum videbi
tis sicut dixerat vobis. Et ille exeuntes fu
gerūt de monumēto. Jtemq̄ erat eis
timor & pauor: et nemini q̄quā dixerūt
timebāt enim. Surgēs autē iesus mane
prima sabbati apparuit primo marie magda
lene de q̄ eiecerat septem demonia.
Illaq̄ euēs nūciauit his q̄ cū eo fuerāt
lugētib̄ & flētib̄. Et illi audētes quia
uiuet & visus est ab eius credidērūt.
post hec autē duob̄ ex his ambulan. Luc. 24. b
tibus ostēsus est alia effigie: iuntib̄
in vilāte illi ciues nunciauerūt: ceteri
nec illis crediderūt. Nouissime autē re
cumbentib̄ illis vndecim apparuit: et ex
probauit incredulitatē eōz & duritiā
cordis: quia his q̄ viderāt eū resurrexisse
nō crediderūt. & dixit eis. Euntes in mū
dum vniuersum: p̄dicate euāgelium oi D
creature. Qui crediderit & baptizatus
fuerit saluus erit: q̄ vero non crediderit
cōdēnabit. Signa autē eos q̄ crediderī
nt: hec sequētur. In nomine meo demoni
a eicient: linguis loquēt nouis: serpē
tes tollent. & si mortiferum q̄d bibe
rint non eis nocebit. Super egros manus Eccl. 13
imponēt: et bene habebunt. & dns quidē Luc. 24. g
iesus postq̄ locutus est eis: assumptus
est in celum: et sedet a dextris dei. Jlli
autē profecti predicauerunt vbiq̄ dno Apo. 3. c
cooperātē: et sermonē cōfirmāte sequē
tibus signis.

Explicit euangelium sm Marcum.

Incipit p̄fatio beati hieronymi presb
bteri in euangelium sm Lucam.

Lucas syrus: natione antiocēsis: a
arte medicus: discipulus aplōz:
postes paulum secut̄ ipsū: ad plusma
tionē eius seruēs dno sine crimine. Nā
neq̄ vxorē vnq̄ habuit neq̄ filios: septua
ginta & octuor annoz obiit i bithynia
plenus spiritu sancto. Qui cum iā scripta
essent euangelia p̄ matheū q̄d in iu
dea p̄ marcum autē in italia: sancto inspi
rante spiritu sancto: ad hanc partē hoc scri
psit euangelium significās etiā ipse in
principio arte suus alia esse descripta. Qui
cum ea q̄ ordo euāgelice dispositōis
exposcit ea maxime necessitate laboris
fuisset primū gentis fidelib̄ de ppheta
tione venturi i carne dei xpi manifes
tata humanitate ne iudaicis fabulis
attentis solo legis desiderio tenerētur
vel ne hereticis fabulis a fide sollicita
rentur: sed neuci credēdēt a veritate
elaborarent: debuit vt in principio euāge
lii iohannis natiuitate presumpta cui
euāgelium scriberetur: quo electus scri
beret indicaret: cōcilia in se cōpleta
esset que esset ab aliis inchoata. Qui
ideo post baptismum filii dei a perfec
tione generationis in xpo impletere
potest a principio natiuitatis humane po
testas permissa: vt per xpōz ostēdēret
ostēderet in quo apl hēdē erat p nathā
filii dauid introitu recurrentis i deus

generationis admisso: inseparabilis dei:
ne predicatis in hominibus rex sui: perfecti
opus bonis redire in se p filium faceret:
qui p dauid patrē venientibus iter prebebat
in xp̄o. Cui luce nō immerito etiam scri-
bendorum actuū apostolorum ptās in mini-
sterio datur: vt deo in deū pleno ⁊ filio
perditionis extincto: oratione ab aplis
facta sorte dn̄ice electionis numerus
cōpleretur. Sicq̄ paulus ↄsummationē
apostolicis actibus daret quē diu cōtra sti-
mulū recalcitrātē dn̄s elegisset. Quod et
legentibus ac requirentibus deū: sup lingu-
la expediri a nobis vtile fuerat sciēs tm̄
q̄ operantem agricolā oporteat primū
de fructibus suis edere vitauimus pu-
blicā curiositatē: ne non tam volenti-
bus deū demonstrasse videremur q̄ fa-
stidientibus prodidisse.

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit p̄hemiū beati luce
in euāgelium suum.

QUoniā quidē multi conati sunt
ordinare narrationes que in nobis
cōplete sunt rerū: sicut tradiderūt no-
bis qui ab initio ipsi viderūt ⁊ ministri
fuerūt sermonis: visum est michi asse-
cuto oīa a principio diligēter ex ordine
tibi scribere optime theophile: vt co-
gnoscas eorum verborum de quibus eru-
ditus es veritatem.

¶ Explicit p̄hemium Luce.

¶ Incipit euāgeliū sm̄ Lucā.

¶ C.S. Cōmēdatio zacharie ⁊ heliza-
beth āgelus ait zacharie: et audita est
oratio tua: ⁊ helizabeth pariet tibi filiū:
⁊ vocabis nomē eius iohānē: zacharias
nō credens gabrieli obmutuit: heliza-
beth post hec cōcepit: ⁊ occultabat se
mēsibus quinq̄: in mēse sexto missus ē an-
gelus ad virginē mariā: ⁊ dixit ei. Aue
grā plena ⁊c. Maria concepto saluatore:
exurgens abijt in mōtana ⁊ salutauit he-
lizabeth. ⁊ dixit helizabeth. Benedicta
tu ⁊c. Et ait maria. Magnificat aīa ⁊c.
Helizabeth pepit filiū: ⁊ octauo die cir-
cūcidit: zacharias loquelā recupat ⁊ p̄phe-
tat dicēs. Bn̄dictus dn̄s deus. Cap̄m.i.

A Fuit in diebus herodis
regis iudee: sacerdos
quidam nomine zacha-
rias de vice abia: ⁊ vxor
illius de filiabus aaron:
et nomen eius heliza-
beth. Erant autē ambo
iusti ante deū: incedētes in oībus mā-
datis et iustificationibus dn̄i sine quere-
la. Et nō erat illis filius: eo q̄ esset he-
lizabeth sterilis: ⁊ ambo processissent
in diebus suis. Factū est aūt cū sacer-
dotio fungeretur zacharias in ordine vicis
sue ante deum sm̄ cōsuetudinē sacer-
dotij sorte exijt vt incensum poneret
Ingressus in tēplū dn̄i: et oīs multitu-
do populi erat orans foris hora incēsi.
Apparuit aūt illi angelus dn̄i stans a
dextris altaris incēsi. Et zacharias tur-
batus est vidēs: et timor irruit sup eū.
Ait aūt ad eum angelus. Ne timeas
zacharias: q̄m exaudita est deprecatio
tua. Et vxor tua helizabeth pariet ti-
bi filiū: ⁊ vocabis nomē eius iohānē.
Et erit gaudiū tibi ⁊ exultatio: et multi
in natiuitate eius gaudebūt. Erit enī
magnus corā dn̄o: vinū et sicerā nō bi-
bet: et spūsancto replebitur adhuc ex ute-
ro matris sue: et multos filiorū israel
cōuertet ad dn̄m deum ipsorum. Et ip-
se precedet ante illū in spū ⁊ virtute he-
lie: vt cōuertat corda patrū in filios: ⁊
incredulos ad prudētiam iustorum: pa-
rare dn̄o plebē perfectam. ⁊ dixit zacha-
rias ad angelū. Unde hoc sciam? Ego
enī sum senex: ⁊ vxor mea processit in die-
bus suis. ⁊ respondens angelus dixit
ei. Ego sum gabriel qui asto ante deū:
et missus sum loq̄ ad te: ⁊ hec tibi eu-
angelizare. Et ecce eris tacens ⁊ nō pote-
ris loqui vsq̄ in diē quo hec fiant: pro
eo q̄ non credidisti verbis meis que im-
plebuntur in tpe suo. ⁊ erat plebs ex-
pectans zachariam: et mirabantur q̄ tar-
daret ipse in tēplo. Egressus autē non po-
terat loqui ad illos: et cognouerunt q̄
visionem vidisset in templo. ⁊ ipse erat
innuens illis: et pmāsit mutus. ⁊ factū
est vt impleti sunt dies officij eius: abijt
in domū suā. Post hos aūt dies cōce-
pit helizabeth vxor eius: ⁊ occultabat
se mensibus quinq̄ dicens. Quia sic fe-
cit mihi dn̄s in diebus quibus respexit au-
ferre opprobrium meū inter homines. In
mense aūt sexto: missus est angelus ga-
briel a deo in ciuitatē galilee cui no-
men nazareth ad virginē desponsatā
viro cui nomē erat ioseph de domo
dauid: et nomen virginis maria. ⁊ ingres-
sus angelus ad eā dixit. Aue grā ple-
na dn̄s tecū: bn̄dicta tu in mulieribus.
Que cū audisset turbata est in sermo-
ne eius: ⁊ cogitabat qualis esset ista salu-
tatio. Et ait angelus ei. Ne timeas ma-
ria: inuenisti enī grām apud deum. Ecce
cōcipies in vtero ⁊ paries filiū: ⁊ voca-
bis nomē eius iesum: hic erit magnus: ⁊
filius altissimi vocabitur. Et dabit illi do-
minus deus sedē dauid p̄ris eius: et regna-
bit in domo iacob in eternū: ⁊ regni eius
non erit finis. Dixit aūt maria ad an-
gelū. Quō fiet istud: q̄m virū non co-
gnosco? Et r̄ndēs angelus dixit ei. Spi-
ritussanctus superueniet in te: ⁊ virtus altissimi
obūbrabit tibi. Ideoq̄ ⁊ qd̄ nascetur ex
te sctm̄: vocabitur filius dei. Et ecce heli-
zabeth cognata tua: ⁊ ipsa concepit filium
in senectute sua. Et hic mēsis est sextus
illi que vocatur sterilis: q̄ nō erit impossibi-
le apud deū oē verbum. Dixit aūt maria.
Ecce ancilla dn̄i fiat mihi sm̄ verbū tuū.
Et discessit ab illa angelus. exurgens
aūt maria in diebus illis: abijt in mōtana
cū festinatione in ciuitatē iuda: ⁊ intrauit
in domum zacharie ⁊ salutauit heliza-
beth. Et factū est vt audiuit salutatio-
nē marie helizabeth: exultauit infans
in vtero eius. Et repleta est spūsctō heli-
zabeth: ⁊ exclamauit voce magna ⁊ di-
xit. Bn̄dicta tu inter mulieres: ⁊ bn̄dictus
fructus vētris tui. Et vn̄ hoc michi vt ve-
niat mr̄ dn̄i mei ad me? Ecce enī vt fa-
cta ē vox salutationis tue in auribus meis
exultauit in gaudio infans in vtero meo:
et btā que credidisti: q̄m pficientur ea que
dicta sūt tibi a dn̄o. Et ait maria. Ma-
gnificat aīa mea dn̄m. Et exultauit spūs
meus in deo salutari meo. Quia respexit
hūilitatē ancille sue: ecce enī ex hoc btā
me dicēt oēs generationes. Quia fecit mihi
magna qui potēs est: et sctm̄ nomē eius.
Et mīa eius a pgenie in pgenies timen-
tibus eū. Fecit potētiā in brachio suo:
dispsit supbos mēte cordis sui. Depo-
suit potētes de sede: et exaltauit hūi-
les. Esuriētes impleuit bonis: ⁊ diuites
dimisit inanes. Suscepit isrl̄ puerū suū:
recordatus mīe sue. Sicut locutus est ad
p̄res nros abrahā ⁊ semini eius in scl'a.
Mansit aūt maria cū illa q̄si mēsibus tri-
bus: ⁊ reuersa est in domū suā. Heliza-
beth aūt impletum est tps pariēdi: ⁊ pe-
perit filiū. Et audierūt vicini ⁊ cognati
eius: q̄ magnificauit dn̄s mīam suā cū
illa: ⁊ congratulabantur ei. Et factū est in
die octauo: venerunt circūcidere pue-
rum: ⁊ vocabāt eū noīe p̄ris sui zacha-
riā. Et r̄ndens mr̄ eius dixit. Nequaq̄
sed vocabitur iohānes. Et dixerūt ad illā.
Quia nemo est in cognatione tua q̄ vocet
hoc noīe. Innuebant aūt p̄ri eius quē
vellet vocari eum. Et postulans pugilla-
rem scripsit dicēs. Iohānes est nomē
eius. Et mirati sunt vniuersi. Apertum
est aūt illico os eius ⁊ lingua eius: ⁊ lo-
quebatur bn̄dicēs deum. Et factus est
timor super oēs vicinos eorū: ⁊ super
oīa mōtana iudee diuulgabantur oīa
verba hec. Et posuerunt oēs qui audierūt
in corde suo dicētes. Quis putas puer
iste erit. Etenim manus dn̄i erat cū illo.
Et zacharias pater eius repletus est spū
sctō: et p̄phetauit dicēs. Bn̄dictus dn̄s
deus israel: q̄ visitauit ⁊ fecit redēptio- B
nem plebis sue. Et erexit cornu salutis
nobis: in domo dauid pueri sui. Sicut
locutus est p os sctōrum: qui a sclo sunt
p̄phetarum eius. Salutē ex inimicis nris
et de manu oīm qui oderunt nos. Ad fa-
ciendā misericordiā cum p̄ribus nris
et memorari testamēti sui sctī. Iusiurā-
dum qd̄ iurauit ad abraam p̄rem no-
strum: daturū se nobis. Ut sine timore
de manu inimicorū nrorum liberati: seruia-
mus illi. In sanctitate et iusticia corā
ipso: oībus diebus nris. Et tu puer p̄phe-
ta altissimi vocaberis: pibis enī ante
faciē dn̄i parare vias eius. Ad dandā sci-
entiā salutis plebi eius: in remissionem
pctōrum eorum. Per viscera mīe dei nostri
in quibus visitauit nos oriēs ex alto.
Illuminare his qui in tenebris ⁊ in vmbra
mortis sedent: ad dirigēdos pedes no-
stros in viā pacis. Puer aūt crescebat ⁊
cōfortabatur spū: ⁊ erat in desertis vsq̄ i.Re.2.c.
in diem ostensionis sue ad israel.

¶ C.S. Edictū augusti vt describeretur
orbis maria peperit filiū suum primo-
genitū: angelus natiuitatē xp̄i pasto-
ribus nunciauit: ⁊ pastores dicebant ad-
inuicē: transeamus vsq̄ ad bethlēē: iesus
circūciditur: symeon accepit iesum in
vlnas suas: dicēs. Nunc dimittis ⁊c.
symeon dixit marie: ecce positus ⁊c. et
anna p̄phetissa superueniens confitebatur
dn̄o et loquebatur de illo oībus qui ex-
pectabant redemptionem israel: iesus
inuentus in medio doctorū: ⁊ q̄ subdi-
tus erat parentibus. Cap̄m.ij.

Factū est aūt in diebus illis A
exijt edictū a cesare au-
gusto: vt describeretur vni-
uersus orbis. Hec de-
scriptio prima facta est a p̄si-
de syrie cyrino. et ibant
oēs vt pfiterentur singuli in suā ciuita-
tem. Ascendit aūt ⁊ ioseph a galilea de
ciuitate nazareth in iudeam ciuitatē
dauid: que vocatur bethleē eo q̄ esset
de domo et familia dauid: vt pfiteretur
cū maria desponsata sibi vxore pre-
gnāte. Factum est autē cum essent ibi
impleti sunt dies vt pareret. Et pepe- mat.i.c.d
rit filiū suū primogenitū: ⁊ pānis eum et.2.a.

B

enuoluit: reclinauit eum in præsepio: q
nõ erat ei locus i diuersorio. Et pasto
res erant in regione eadẽ pigilãtes et cu
stodientes pigilias nocte sup gregem
suum. Et ecce angelus dni iecit iuxta
illos: et claritas dei circũfulsit illos: et
timuerũt timore magno. et dixit illis
angelus. Nolite timere. Ecce enim euan
gelizo vobis gaudium magnũ q̃ erit
omi ꝓplo: q̃ natus est vobis hodie saluator:
qui est xp̃us dñs in ciuitate dd̃. Et hoc
vobis signũ. Inuenietis infantem pãni
nis inuolutũ et positũ in præsepio. Et in
stãtio facta est cũ angelo multitudo mi
litie celestis: laudãtiũ deũ et dicentium
Gloria altissimis deo: et ꝛra pax hoiib̃
bone voluntatis. Et factũ est vt discesse
runt ab eis angeli in celũ: pastores lo
q̃bant ad invicẽ. Transeamꝰ vsq̃ bethle
hem et videamꝰ hoc verbũ q̃ factũ est
q̃ fecit dñs et ostendit nobis. Et venie
runt festinãtes: ꝛ inuenerunt mariã et
ioseph: infantẽ positũ i præsepio. Vi
dentes aũt cognouerũt de vbo q̃ dictũ
erat illis de puero hoc. et oes q̃ audie
rũt miratũ sunt: de his q̃ dicta erant
a pastoribꝰ ad ipsos. Maria autẽ cõser
uabat oia vba hec ꝛferẽs i corde suo.
Et reuersi sunt pastores glorificantes
et laudãtes deũ in oib̃ q̃ audierant et
viderant: sicut dictũ est ad illos. Et
postq̃ cõsummati sũt dies octo vt circũ
cideret puer: vocatũ est nomẽ eius xp̃us.
Quod vocatus est ab angelo priusq̃ in
vtero ꝛciperet. Et postq̃ impleti sunt
dies purgationis eius fm legem mosi:
tulerũt illum in hierlim vt sisterẽt eum
dño: sicut scriptũ est i lege dñi. Q̃ oẽ
masculinũ adaperiẽs vulua: sctũ dño
vocabit. et vt darent hostiã fm quod
dictũ est i lege dñi: par turturũ aut
duos pullos columbarũ. et ecce hõ erat
in hierlim cui nomẽ symeon. et hõ iste
iustus et timorat⁹: expectãs cõsolatio
nẽ israel: ꝛ spũs sctũ erat i eo. et respon
sum ꝛceperat symeon a spũ sctõ: non
visurũ se mortẽ nisi prius videret xp̃m
dñi. Venit in spũ i templũ. et cũ in
ducerent puerũ iesum parentes eius: vt
facerẽt fm cõsuetudinẽ legis: p eo: et
ipse accepit eum i vlnas suas: ꝛ benedi
xit deũ: et dixit. Nũc dimittis seruũ tuũ
dñe: fm vbum tuũ in pace. Q̃ vidẽt
oculi mei salutare tuũ. Q̃ parasti
ante faciẽ oĩm ꝓplorũ. Lumen ad rele
lationẽ gentiũ: et gloriam plebis tue israel.
Et erat pat⁹ eius et mater eius mirãtes
sup his q̃ dicebãt de illo. et benedixit

Deu. 5. d. Ex. 13. c. Nu. 18. c. Ha. 12. c.

C

illis symeon: ꝛ dixit ad mariã matrem
eius. Ecce positus est hic i ruinã et
surrectionẽ multorũ israel: ꝛ in signũ
cui ꝛpradicetur. et tuam ipsius ãmam pe
ribit gladius: vt reuelentur ex multis
cordib̃ cogitationes. Et erat anna
phetissa filia phanuel de tribu aser.
Hec perseuerat in diebꝰ multis: ꝛuixe
rat cum viro suo annis septẽ a virgi
tate sua. Et hec vidua vsq̃ ad annos
octoginta quatuor: q̃ nõ discedebat de
tẽplo: seruiẽs et obseruãtiib̃ diebus ac
nocte. Et hec ipsa hora superue
niens confitebãt dño: ꝛ loqebãt de eo
omibus q̃ expectabãt redẽptionẽ israel.
Et vt perfecerunt oia fm legẽ dñi: reuersi
sunt i galilea in ciuitatẽ suã nazareth.
Puer autẽ crescebat et ꝛfortabãt ple
nus sapientia: et gꝛa dei erat in illo.
Ibant parentes eius p oes annos in
rusalẽ in die solẽni pasche. et cũ fuit
esset annorũ duodecim: ascendẽtib̃
illis hierosolymã fm vsũ diuinũ in die
festi: peracta summa sctõ: cum redirent
remãsit puer iesus in hierlim: nesciẽ
gnoscẽte parẽtes eius. existimantes eũ
illum esse i comitatu: venerũt iter die
et rẽquirebãt eũ inter cognatos et notos
et nõ inuentẽtes: regressi sunt i hierlim
requirẽtes eũ. Et factũ est post triduũ
inuenerũt illũ in tẽplo sedẽtẽ in medio
doctorũ audiẽtẽ illos et interrogãtẽ eos.
Stupebant autẽ oes qui eũ audiebãt
super prudentia et rẽsponsis eius.
videntes admirati sunt. et dixerũt ad
illũ. Fili: quid fecisti nobis
sic? Ecce pt̃ tuus et ego dolentes quã
mus te. Et ait ad illos. Quid est q̃ ma
q̃rebatis? Nesciebatis: quia in his q̃
pris mei sunt: oportet me esse? et ipsi
non intellexerũt vbũ q̃ locutus est
eis. et descendit cum eis: et venit Na
zareth: erat subditus illis. et mater eius
cõseruabat oia vba hec in corde suo.
et iesus proficiebat sapiẽtia: et ætate
gratia apud deũ et homines.

C. S. Johãnes pdicabat baptisma
penitẽtie dicẽs: turba ꝛ. Germinantes
ratum ꝛc. facite fructus dignos pe
nitẽtie: ꝛc. pot dicẽs: iam enim ꝛ. Ecce
ꝛc. Johannes turbis dixit et publi
canis: et militibus quid agere debeãt
dicẽs. Venit fortior me: cui non sum
in manus: Johannes cõcurrit herodis
baptisat: ꝛ cum omibus aperiẽs os sũ
audiẽtibus eum: ꝛ cum ꝛpleret ꝛ. qui fuit
triginta: vt putabat: filius ioseph
qui fuit heli ꝛc.

Capitulum iii.

Anno autẽ quintodecimo
imperij tyberii
cesaris: pontio pilato iudeam: te
trarcha autẽ galilee
herode: philip̃o autẽ
fratre eius: tetrar
chante ꝛ tracontidis regionis: et
lisanie abilene tetrarcha: sub pncipib̃
sacerdotũ anna ꝛ caiphas factum est
verbũ dñi super iohannem zacharie
filium i deserto. Et venit in omnem re
gionẽ iordanis: ꝛdicens baptismũ pe
nitẽtie in remissionem pecatorũ: sicut
scriptũ est i libro sermonũ esaie ꝛpho
tẽ. Ecce clamãtis in deserto parã
te viam dñi: rectas facite semitas eius.
Omne vallis ꝛplebitur: et omis mons et
collis humiliabitur. Et erunt prauia in di
rectũ: et aspera in vias planas: et vide
bit omis caro salutare dei. Dicebat ergo
ad turbas q̃ exibant vt baptizaren
tur ab ipso. Genimina viperarũ quis
ostẽdit vobis fugere a vẽtura ira? Fa
cite ergo fructꝰ dignos penitẽtie: ne
aperiatis dicere: patrẽ habemꝰ abraã.
Dico enim vobis: q̃ potens est deus de
lapidibus istis suscitare filios abrae.
Jam enim securis ad radices arborũ
posita est. Omis ergo arbor non faciens
fructũ bonũ: excidẽtur ꝛ in ignẽ mitte
tur. Et interrogabãt eũ turbe dicẽtes:
Quid ergo faciemꝰ? Rẽspõdẽs autem
dicebat illis. Qui habet duas tunicas
det nõ habẽti: et qui habet escas: similit
er faciat. Venerũt autem ꝛ publicani
et baptizaremtur: dixerunt ad illum.
Magister: q̃d faciemus? At ille dixit
ad eos. Nihil amplius q̃m q̃d constitu
tũ est vobis facietis. Interrogabant
autem eum ꝛ milites: dicẽtes. Quid fa
ciemus nos? et ait illis. Neminẽ cõ
cussatis neq; calumniã faciatis: et con
tentamini stipendiis vestris. Existimãte
autem populo: et cogitãtibus omibus in cor
dib̃ suis de iohãne: ne forte esset xp̃us.
Rẽspondit iohannes omibus: ego
quidem aqua baptizo vos: venient au
tem fortior me: cui non sum
dignus solutẽ corrigiã calceamentorũ
ipse vos baptizabit in spũ sancto
et igni. Cuius vẽtilabrũ in manu eius
et ꝛgabit aree suã: et congregabit
triticũ in horreũ suũ: paleas autẽ
comburet igni inextinguibili. Multa qui
dem et alia exhortãs euangelizabat
populo. Herodes autem tetrarcha cum
ꝛpriperet ab illo de herodiade vxore

Matt. d.
Mar. a.
Jo. 1.

E

Matt. 3.

fratris sui: de oibus malis que fecit
herodes: addidit ꝛ super hec oia: et in
clusit iohãnẽ in carcere. Factũ est autẽ
cũ baptizaret oes populus: et iesu bapti
zato et orante apertũ est celũ: et descẽ
dit spũs sctũs corporali specie sicut colũ
ba in ipm: et vox de celo facta est. Tu es
filius meus dilectus: in te ꝛplacuit mihi.
Et ipse iesus erat incipiens q̃si annorũ
triginta vt putabãt: filius ioseph: qui
fuit heli: q̃ fuit mathat: q̃ fuit leui: q̃
fuit melchi: q̃ fuit iamnai: q̃ fuit ioseph: qui
fuit mathathi: q̃ fuit amos: qui
fuit naum: q̃ fuit heli: q̃ fuit nagai: qui
fuit maiath: q̃ fuit mathathi: qui fuit
semei: qui fuit ioseph: q̃ fuit iuda: qui
fuit iohãn: qui fuit resa: qui fuit zoro
babel: q̃ fuit salathiel: q̃ fuit neri: qui
fuit melchi: q̃ fuit addi: q̃ fuit cosam:
qui fuit elmadã: q̃ fuit her: qui fuit je
su: qui fuit eliezer: qui fuit iorim: qui
fuit mathat: q̃ fuit leui: q̃ fuit symeon:
qui fuit iuda: qui fuit ioseph: qui fuit
iona: q̃ fuit eliachim: qui fuit melchi: q̃
fuit mãna: q̃ fuit mathatha: qui fuit
nathã: qui fuit dauid: q̃ fuit iesse: qui
fuit obeth: qui fuit booz: q̃ fuit salomõ
q̃ fuit naasson: q̃ fuit aminadab: q̃ fuit
arã: q̃ fuit esron: q̃ fuit phares: q̃ fuit
iuda: qui fuit iacob: q̃ fuit isaac: q̃ fuit
abraã: qui fuit thare: q̃ fuit nachor: qui
fuit saruch: qui fuit ragau: q̃ fuit pha
lech: qui fuit heber: q̃ fuit sale: qui fuit
chainã: qui fuit arphaxat: q̃ fuit sem: q̃
fuit noe: qui fuit lamech: qui fuit ma
thusale: qui fuit enoch: qui fuit iareth:
qui fuit malaleel: qui fuit chainan: qui
fuit enos: q̃ fuit seth: qui fuit adã: qui
fuit dei.

C. S. Jesus plenus spiritu sctõ re
gressus est a iordane: ꝛ ducebatur a diabo
lo: ꝛ summãta tentatione diabolus re
cessit ab eo vsq̃ ad tempus: ꝛ iesus re
gressus in virtute spũs in galileam: et
fama exiit p vniuersã regionẽ de illo.
Et venit nazareth: ꝛ intrauit sinagogã: et
legit i libro esaie ꝛpho. Spũs dñi ꝛc.
eo: ꝛ testimoniũ dabãt illi: et mirabãtur q̃
filius ioseph: ꝛ dixit. Nemo ꝛ
phetꝰ acceptꝰ est in ꝛpria patria: dixit ve
lia missũ cum fames esset in terra
ad viduã: ꝛ nõ ad ꝛ. Et multi leprosi erant
in israel: ꝛ nõ ꝛ. Et ꝛ. Et ꝛ. Et

retitu es filij dei: et increpãs nõ sinebat eos loqui: dixerit eos me euangelizare regnũ de deo cuiuitatib⁹. Cpm matth.

E

Iesus aũt plenus spiritũ sancto regressus est a iordane: et agebatur in spiritu in deserto diebus quadraginta: et tentabatur a diabolo. Et nihil manducauit in diebus illis et consummatis illis esurit. Dixit autem illi diabolus. Si filius dei es dic lapidi huicce panis fiat.

mat.4.a. Mar.1.b

Deu.8.a

Et rñdit ad illũ ihesus. Scriptum est: q̃ non in pane solo viuit hõ sed in omni verbo dei. Et duxit illũ diabolus in mõtẽ excelsum: et ostendit illi oia regna orbis terre in momẽto tẽpis: et ait illi. Tibi dabo potẽtiã hanc universam: et gloriam illorũ: mihi tradita sunt: et cui volo do illa. Tu ergo si prosternens adoraueris coã me erit tua oia. Et rñdens ihesus

F

deut.6.b. mat.4.a Ps.90.c

dixit illi. Scriptũ est. Dñm deum tuũ adorabis: illi soli seruies: et duxit illum in hierlim: et statuit eũ sup pinnaculũ tẽpli: dixit illi. Si filius dei es mitte

Deu.6.c mat.4.b mar.1.b Io.6.a

te hinc deorsum. Scriptũ est enim: q̃ angelis suis mãdauit de te vt conseruent te: et in manibus tollent te: ne forte offendas ad lapidẽ pedem tuũ. Et rñdens

G

mat.1.g

ihesus ait illi. Dictũ est. Nõ tẽtabis dñm deũ tuum. Et cõsummata oi tentatione diabolꝰ recessit ab illo: et ad tẽpus. Et regressus est ihesus in virtute spũ in galileã: et fama erãt per vniuersam regionẽ de illo: et ipse docebat in synagogis eorũ: et magnificabat ab omnibus: venit nazarethum vbi erat nutritus: et intrauit sm̃ consuetudinem suam die sabbati in synagogã: et surrexit legere: et traditꝰ est illi liber esaie phete: et vt reuoluit libũ inuenit locũ vbi scriptum erat. Spũs dñi sup me eo q̃ vnxit me: euangelizare pauperib⁹ misit me: sanare contritos corde: p̃dicare captiuis remissionẽ: et cecis visum dimittere cõfractos in remissionem: p̃dicare annũ dñi acceptũ: et diem retributionis: et cũ plicuisset libũ reddidit ministro

Esa.61.a

et sedit: et omꝭ in synagoga erãt intẽdentes in eũ. Cepit aũt dicere ad illos: q̃ hodie impleta est scriptura in auribus vrꝝ. Et oes testimoniũ illi dabant: et mirabant in vbis gratie q̃ procedebant de ore ipsius: et dicebãt. Nõne hic est filius

D

mar.6.a Io.4.f mar.1.b.5 Io.6.c mat.13.g mar.6.a Io.4.f

Io. ecce. Et ait illis. Vtique dicetis mihi hanc similitudinẽ. Medice cura ipsum. Quãta audiuimꝰ facta in capharnaũ: fac et hic in patria tua. Et autem. Amẽ dico vobis: q̃ nemo ꝓpheta acceptus est in patria sua. In veritate dico vobis: multe vidue erãt in diebus helie in israel: cũ clausum est celum annis tribus et menses cũ facta esset fames magna in tota terra: ad nullã illarũ missus est helias nisi in sarepta sidonie ad mulierem viduam. Et multi leprosi erant in israel sub heliseo ꝓpheta: et nemo eorũ mundatus est: nisi naamã syrus. Et repleti sunt oes in synagoga ira hec audientes. Et surrexerunt: et eiecerunt illum extra ciuitatem: et duxerunt illum vsq̃ ad supercilium montis supra quẽ ciuitas illorũ erat edificata vt ꝓpitarẽt eum. Ipse aũt transiens p medũ illorũ ibat: et sedit in capharnaum ciuitate galilee: et erat docebat illos sabbatis: et stupebant in doctrina eius: q̃ in potẽtate erat sermo ipsius: et in synagoga erat homo habens demonium immundũ: et exclamauit voce magna dicẽs. Sine: q̃d nobis et tibi iesu nazarene? Venisti perdere nos? Scio te: q̃ sis sanctus dei: et increpauit illũ ihesus dicens. Obmutesce et exi ab eo: et cum precipisset illud demonium in medũ erãt ab illo: nichilq̃ eum nocuisset factus est pauor in omnibus: et loqbant adinicẽ dicẽtes. Q̃d est hoc verbũ: q̃ in potẽtate et virtute imperat mundis spiritib⁹: et exeunt? Et diuulgabatur fama de illo in omi locũ regionis. Surgẽs aũt ihesus de synagoga intrauit in domũ symonis: socrus aũt symonis tenebat magnis febribus: et rogauerũt illũ p eam: et stans sup illã imperauit febri: et dimisit illam: continuo surgẽs ministrabat illis. Cũ aũt sol occidisset oes q̃ habebãt infirmos varijs langoribus ducebant illos ad eũ: at ille singulis manũ imponens curabat eos: exibãt aũt demonia a multis clamãtia: et dicẽtia: q̃ tu es filius dei: et increpãs nõ sinebat ea loqi: q̃ sciebãt ipũ esse christũ. Facta aũt die egressus ibat in desertũ locũ: et turbe requirebant eũ: et venerunt vsq̃ ad ipũ: et retinebãt illum ne discederet ab eis. Et ait illis: q̃ et aliis ciuitatibus oportet me euangelizare regnũ dei: q̃ ideo missus sum: et erat p̃dicans in synagogis galilee.

C. C. S. Cũ turbe irruerẽt ad eũ et audirẽt verbũ dei: et ipse stabat secus stagnũ genezareth. Et vidit duas naues stantes secus stagnũ: piscatores aũt descẽderant: et lauabant retia. Ascendens autem in vnã naui q̃ erat symonis rogauit eũ a terra reducere paululũ: et sedens docebat de nauicula turbas. Vt cessauit aũt loqui dixit ad symonem. Duc in altum: et laxate retia vestra ad capturã. Et respõdẽs symon dixit illi. Preceptor: per totã noctẽ laborantes nihil cepimus: in verbo aũt tuo laxabo retia. Cũq̃ hoc fecissent: plusq̃ pisces multitudinẽ ceperũt. Rũpebãt aũt retia eorũ. Et annuerunt socis q̃ erãt in alia naui vt venirẽt: et adiuuarent eos: venerunt: et ipleuerũt ambas naues: ita vt pene mergerentur. Q̃d cũ vidisset symon petrus procidit ad genua ihesu dicẽs. Exi a me domine: hõ peccator sum. Stupor enim circumdederat eum et omes qui cũ illo erant in captura piscium quã ceperant. Similiter aũt iacobum et iohannem filios zebedei: qui erant socii symonis. Et ait ad symonẽ ihesus. Noli timere: ex hoc iã homines eris capiens. Et adducto ad terrã naui: relictis omnibus secuti sunt eũ. Factũ est cũ esset in vna ciuitatũ: et ecce vir plenus lepra: et videns ihesum: et procidens in faciem rogauit eũ dicẽs. Domine si vis potes me mundare. Extendens manũ tetigit eum: illico dicẽs. Volo: mundare: et confestim lepra discessit ab eo. Ipse aũt precepit illi: et nemini dixerit: sed vade ostende te sacerdoti: et offer p̃ emundatione tua sicut precepit moyses: in testimoniũ illis. Per ambulabat autẽ magis sermo de illo: et conuenibãt turbe multe vt audirent: et curarentur ab infirmitatib⁹ suis. Ipse aũt secedebat in loca deserta: et orabat. Et factũ est in vna dierũ: et ipse sedebat docens: erant pharisei sedẽtes et legis doctores venientes ex omi castello galilee et iudee: et hierlim: et virtus dñi erat ad sanandũ eos. Et ecce viri portãtes in lecto hominem q̃ erat paralyticus: et q̃rebant eũ inferre: et ponere ante eũ. Et nõ inuenientes quã parte illũ inferrent prae turba: ascẽdentes super tectũ: per tegula submiserũt eũ cũ lecto in medũ ante ihesum. Quem videns fidẽ ꝓ dixit: homo remittũtur tibi peccata tua. Et cepẽrũt cogitare scribe: et pharisei dicẽtes. Quis est hic q̃ loquitur blasphemias? Quis potest dimittere peccata nisi solꝰ deus? Et cognouit aũt ihesus cogitationes eorũ respondẽs dixit ad illos. Quid cogitatis mala in cordib⁹ vrꝝ? Quid est facilius dicere: dimittuntur tibi peccata an dicere surge: et ambula? Vt autẽ sciatis q̃ filius hominis habet potestatẽ in terra dimittẽdi peccata: ait paralytico. Tibi dico surge: tolle lectũ tuũ: et vade in domũ tuã. Et cõfestim consurgens coram illis tulit lectum in quo iacebat: abiit in domũ suã magnificans deũ. Et stupor apphẽdit omes: et magnificabãt deũ. Et repleti sunt timore dicẽtes: q̃ vidimus mirabilia hodie. Et post hec egressus: et vidit publicanũ nomine leui sedẽtem ad theloneũ: et ait illi: sequere me. Et relicto omi surgẽs secutus est eũ. Et fecit ei cõuiuiũ magnũ leui in domo sua: et erat turba multa publicanorũ: et aliorũ q̃ cũ illis erãt discumbẽtes. Et murmurabãt pharisei: et scribe eorũ dicentes ad discipulos eius. Quare cũ publicanis: et peccatib⁹ manducatis: et bibitis. Et respondẽs ihesus dixit ad illos. Nõ egent q̃ sani sunt medico: sed q̃ male habent. Non veni vocare iustos sed peccatores in penitentiã. At illi dixerũt ad eũ. Quare discipuli iohãnis ieiunãt frequẽtis: obsecrationes facit: similiter pharisei: tui autẽ edunt: et bibũt. Ait ad ipsos. Nũq̃d potestis filios sponsi cũ eis qui sponsus est facere ieiunare. Venient autẽ dies cũ ablatus fuerit ab illis sponsus: tũc ieiunabunt in illis diebus. Dicebat autẽ et similitudinẽ ad illos. Q̃ nemo cõmissuram a vestimẽto nouo immittit in vestimẽtũ vetus alioquin et nouũ rupit: et vetere nõ conuenit cõmissura a nouo. Et nemo mittit vinũ nouũ in vtres veteres: alioquin rumpit vinum nouum vtres: et ipũ effundetur: et vtres pibunt. Sed vinum nouũ in vtres nouas mittendũ est: et vtraq; conseruãtur. Et nemo bibẽs veterẽ statim vult nouum: dixit enim vetus melius est.

Ps.9.a

S

Mar.9.a Mar.2.b Job.5.b

F

mat.9.a

mar.2.b

Mat.9.b Mar.2.c 23.q.4.c. infideles 2.q.1.c. pitumo. depe di. 1.c.ea. 2.dist.c. adhuc. Mar.5.b Mar.2.c Mat.6.d Mar.2.c

B

mar.2.b

C Capitu. S. Discipuli sabbato spicas vellunt: ihesus dixit: q̃ dauid in domo dei panes ꝓpositionis sumpsit: n. ang

aridã habẽtẽ curat: ap̃los elegit mõtẽ in loco cãpestri: multos curat a languoribus: q̃ virtus, ꝛc. octo beatitudines: post hoc dixit. Ve vobis diuitib̃ vepob̃, ꝛc. dixit. Diligite inimicos vestros. Qui te percutit i maxilla: pbe, ꝛc. et q̃ petẽt te tribue: qui vultiot fa cãtvobis holes ꝛc. Si diligitis eos q̃ diligũt: q̃ vobis gꝛa: q̃ mutuũ dare nihil inde sperãtes: ĉ tote mi ficot: destnolite iudicare: eã mẽsura q̃ ꝛc. Nũq̃d pot cec̃ cec̃ ducere: nõ ẽ discipul̃ sup magꝛm: ecce p̃mũ trabẽ: pna q̃q: arbor de fructu suo cognoscit qui audit smones ꝛ nõ facit cui filis ĉ. vi.

Hoc cõsi. di. 5. c. di. scipulus.

B

Factũ est ait i sabbato sedo pri mo cum trãsiret p sata pellebãt discipuli ei̇ spicas: ꝛ mãducabãt fricantes manib̃. Quidã ait phariseor dicebant illis. Quid facitis q̃d non licit in sabbatis? et rndẽs iesus ad eos dixit. Nec hoc legistis q̃d fecit dauid cũ esuriret ipse ꝛ cũ eo erãt quõ intrauit in domũ dei: et panes ꝓpositõis sum pſit ꝛ mãducauit ꝛ dedit his q̃ cũ ipso erãt: q̃s nõ licebat mãducare nisi tũ sacerdotib̃. et dicebat illis: q: dñs est filij̃ hois etiã sabbati. Factũ est autẽ ꝛ in alio sabbato: vt intraret in synagogã ꝛ doceret. et erat ibi hõ: et manus eius dextera erat arida. Observabant autẽ scribe ꝛ phariset si i sabbato curaret vt inuenirẽt vnde accusarẽt eũ. Ip se vo screbat cogitationes eor: et ait hoi q̃ habebat manũ aridã. Surge et sta in mediũ. et surgẽs stetit. Ait autẽ ad illos iesus. Interrogo vos si licet sabbat̃ bñfacere an male: ĉ̃ salnũ facere an pdere? Et circũspectis omib̃ dixit hoi. extende manum tuã. et extendit: et restituta est maṅ ei̇. Ipsi autẽ repleti sunt ĩsnipiẽtia: ꝛ colloq̃bantur adinuicẽ q̃d nã facerẽt de iesu. Factũ est autẽ i illis diebꝫ erũt i montẽ orare et erat pnoctãs in ꝓsone dei: ꝛ cũ dies factus esset vocauit discipulos suos ꝛ elegit duodecim ex ipsis quos et aplos nocauit: sꝛmonẽ q̃d cognomiauit petꝛũ ꝛ andreã fratrẽ ei̇: ꝛ iacobũ ꝛ iohãnẽ: philippũ ꝛ bartholomeũ: matheũ et thomã: iacobũ alphei ꝛ sꝛmonẽ q̃ vocat zelotes: iudã iacobi et iudã scariothã q̃ fuit ꝓditor. et descẽdẽs cũ illis de mõte stetit i loco cãpestri ꝛ turba discipuloṙ eṫ et mltitudo copiosa plebis ad ol iudea et hierl̃m ꝛ maritima ꝛ tyri ꝛ sydõis q̃ venerãt audirẽt eum ꝛ sanarẽt a languoribꝫ suis. et q̃ vexabant a spiritib̃ ĩmũdis curabãtur. Et omis turba q̃rebat eũ tãgere: quia virtus de illo exibat: et sanabat omes. Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat. Beati pauperes: q: vestũ est regnũ dei. Et q̃ nũc esuritis q̃ saturabimini. Et q̃ nũc fletis: q: ridebitis. Beati eritis cũ vos oderint homines: et separauerint vos ꝛ exprobrauerint: et eiecerint nomẽ vstũ tãq̃ malũ ꝓter filium hominis. Gaudete in illa die: ꝛ exultate: ecce enim merces vstꝛa multa est in celo. Secũdũ hec enim faciebant ꝓphetis patres eor. Verũtamen ve vobis diuitib̃ q̃ habetis cõsolationẽ vestrã. Ve vobis q̃ saturati estis: q: esurietis. Ve vobis q̃ ridetis nunc: q: lugebitis ꝛ flebitis. Cũ ĩ bñdixerint vobis omes homines. Secũdũ hec faciebãt pseudo prophetis patres eor. Sed vobis dico q̃ auditis. Diligite inimicos vstros: bñfacite his qui vos odeũt: bñdicite maledicẽtib̃ vobis: ꝛ orate ꝓ calũniantib̃ vos. Et q̃ percusserit te in maxillã vnã: pbe illi et alteꝫ. Et ab eo q̃ auferit tibi vestimẽtũ: etiã tunicã noli ꝓhibere. Omi autẽ petenti te tribue: ꝛ qui aufert q̃ tua sunt ne repetas. Et prout vultis vt faciant vobis homes: ꝛ vos facite illis similiter. Si diligitis eos qui vos diligunt: q̃ vobis est gꝛa? Nã et ꝓdores diligẽtes se diligũt. ꝛ si benefecerit̃ his qui vos bene ligũt q̃ vobis est gꝛa? Et quidẽ ꝓpter hoc faciũt. ꝛ si mutuum dederitis his a quibus speratis recuperẽ: q̃ est vobis? Nam ꝛ ꝓdores ꝓdũtib̃ ꝛ fenerantur vt recipiant equalia. Verũtamen diligite inimicos vstros: bñfacite: ꝛ mutuum date nihil inde sperantes: et erit merces vstꝛa multa. ꝛ eritis filij altissimi: q: ipse benignus est sup ingratos et malos. Estote q̃ misericordes: sicut pater vester misericors est. Nolite iudicare et nõ iudicabimini. Nolite condẽnare ꝛ nõ cõdẽnabimini. Dimittite: et dimittẽ vobis. Date et dabit̃ vobis. Mẽsurã bonã ꝛ cõfertã ꝛ cõgitatã supefluentẽ dabũt i sinũ vestꝛũ. eadẽ quippe mensura qua mensi fuerit̃ ꝛ metiet̃ vobis. Dixit autẽ illis ĩ similitudinẽ. Nũq̃d pot cecus ducere cecũ: nõne ambo in foueam cadũt? Non est discipulus sup magistꝛm: perfectus autẽ omis erit si fuerit sicut magistꝛ eius. Quid autẽ vides festucã in oculo fratꝛis tui: trabẽ autẽ q̃ in oculo tuo est nõ considerasꝫ? Aut quõ potes dicere fratꝛi tuo: frater sine eiciã festucã de oculo tuo: ipse in oculo tuo trabem nõ videns? Hypocrita eiice primũ trabẽ de oculo tuo: et tũc perspicies vt educas festucã de oculo fratꝛis tui. Nõ est̃ arbor bona q̃ facit fructũ malũ: neq̃ arbor mala faciens fructũ bonũ. Unaq̃q: enim arbor de fructu suo cognoscit̃. Neq: enim de spinis colligunt̃ ficus: neq: de rubo vindemiãt̃ racemũ. Bonus hõ de bono thesauro cordis sui profert bonũ: ꝛ malus hõ de malo thesauro profert malũ. Ex abũdãtia enim cordis os loquit̃. Quid autẽ vocatis me dñe dñe: et non facitis q̃ dico? Omis qui venit ad me: ꝛ audit sermones meos ꝛ facit eos: ostendã vobis cui similis sit. Similis est homini edificãti domũ q̃ fodit in altũ: et posuit fundamẽtũ supꝛa petrã. Inũdatione autẽ facta illatus est fluuius domui illi: ꝛ non potuit eã mouere: fundata enim erat supꝛa petrã. Qui autẽ audit: ꝛ non facit: similis est hoi edificãti domũ suã supꝛa trã sine fundamẽto: qũ illatus est fluuius: protinuo cecidit: ꝛ facta est ruina illius domus magna.

Cap. vii.

Cũ ãt̃ impleuisset omia verba sua in aures plebis: intrauit capharnaũ. Centurionis autem cuiusdã seruus male habens erat moriturus: qui illi erat pciosus. Et cũ audisset de ie sus: misit ad eum seniores iudeorũ: rogãs eum vt veniret et sanaret seruũ eius. At illi cũ venissent ad iesum: rogabãt eum sollicite dicẽtes: q̃ quidẽ est: cui hoc illi prestes: diligit enim gentẽ nostꝛã: et synagogã ipse edificauit nobis. Ibat autẽ iesus cũ illis: et cũ iam nõ longe esset a domo: misit ad eũ ĉ̃ tero amicos: dicẽs. Domine noli vexari. Nõ enim sum dignus vt sub tectũ meũ intres: ꝓpter q̃d et meipsũ non sum dignũ arbitratus venire ad te: sed dic verbo: et sanabit̃ puer meus. Nam ꝛ ego homo sub potestate constitutus: habens sub me milites: et dico huic vade: et vadit: et alio venit: et seruo meo fac hoc: et facit. Quo audito iesus miratus est: conuersus q̃ sequẽti se turbe dixit. Amẽ dico vobis: nec i israel tãtã fidẽ inueni. Et reuersi q̃ missi fuerant domũ inuenerunt seruũ qui languerat sanũ: et factum est deinceps: ibat iesus in ciuitatẽ q̃ vocat̃ naim: ꝛ ibant cũ eo discipuli eius ꝛ turba copiosa. Cum autẽ appropinquaret porte ciuitatis: ecce defunctus efferebat̃ filius vnicus matꝛis suꝫ: et hec vidua erat: et turba ciuitatis multa cũ illa. Quã cũ vidisset dñs: motus est misericordia super eã: dixit illi. Noli flere. et accessit: et tetigit locũ. Hi autẽ qui portabãt: steterũt: et ait. Adolescẽs: tibi dico surge. Et resedit qui erat mortuus: ꝛ cepit loqui: et dedit illum matꝛi suꝫ. Accepit autẽ omes timor: et magnificabãt deũ dicẽtes. Q: ꝓpheta magnus surrexit in nobis: ꝛ q: de visitauit plebem suã: et exiit hic sermo in vniuersam iudeã de eo ꝛ omi circa regionẽ. et nũciauerũt iohãni discipuli eius de omnib̃ his: ꝛ vocauit duos de discipulis suis iohãnes: ꝛ misit ad iesum dicẽs. Tu es q̃ venturus es: an aliũ expectamus? Cũ ãt̃ venissent ad eũ ait̃: dixerũt. Iohannes baptista misit nos ad te: dicẽs. Tu es q̃ venturus es an aliũ expectamus? In ipsa autẽ hora multos curauit a languoribus suis et plagis ꝛ spiritib̃ malis: ꝛ cecis multis donauit visum: et rndẽs dixit illis: Euntes renũciate iohãni q̃ audistis et vidistis: q: ceci vident: claudi ambulãt: lepꝛosi mũdantur: surdi audiunt: mortui resurgũt: pauperes euãgelizãtur: et beatus est quicũq: nõ fuerit scãdalizatus in me? et cum discessissent nũcij iohannis: cepit de iohãne dicere ad turbas. Quid existis in deserto videre? harũdinẽ vento agitatã? Sed q̃d existis videre: hominẽ mollibus vestimẽtis indutum? Ecce q̃ in veste pciosa sunt et delitijs: qui in domib̃ regũ sunt. Sed quid existis videre: ꝓphetã? Vtique dico vobis et plusq̃ ꝓphetã. Hic est de q̃ scriptũ est: ecce mitto angelũ meũ ante faciẽ tuã q̃ ꝓparabit viã tuã ãte te. Dico enim vobis. Maior inter natos mulieꝫ ꝓpheta iohãne baptista: nemo d. Qui ãt̃ minor est in regno dei maior est illi. Et omis ꝓplꝫ audiẽs et publicani iustificauerũt deũ: ꝓpinati baptismo iohãnis. Pharisei ãt̃ ꝛ legisꝓriti cõsilũ dei spreuerũt in semetipsos non baptizati ab eo. Et ait dñs. Cui ergo similes etiã hois generationis huius et cui similes sunt? Similes sunt pueris sedentib̃ in foro: loquentib̃ adinuicẽ et dicẽtibus. Cantauimus vobis

+ re. iii. d.

C

de pe. dis. c. ei erat ꝛ dil. 3. c. adhuc. et di. 6. c. 1.

mat. 11. a

mat. 11. a

als nũcia te.

mat. 11. a.

D

Alio qui.

mat. 11. d.

mat. 3. a

mat. 11. e et. b

mat. 11. a

mat. 11. d

mat. 11. b.

Ela + nõ tibi dixi: nõ si credideris: videbis gloriã dei? Et nõ
hꝫ tibi. Erat autẽ Johãnes baptista
mat. 11. c. 11. qui nec manducãs panẽ neq; bibens vinũ
mat. 3. a. 9. dicitis: dæmoniũ habet. Venit filius
mat. 11. a. 19. hominis manducans et bibens: et dicitis.
Joh. 12. a. 8. Ecce homo devorator et bibens vinũ:
amicus publicanorũ et peccatorũ. Et iustificata est sapientia ab omniꝫ filiis
suis. Rogabat autẽ illũ quidã de phariseis ut mãducaret cũ illo. Et ingressus
domum phariseiꝫ recubuit. Et ecce mulier q̃ erat in ciuitate peccatrix: cognouit q̃ iesus accubuisset in domo
phariseiꝫ attulit alabastrũ unguentũ: et stans retro secus pedes eius lacrimis
cepit rigare pedes eius: et capillis capitis sui tergebat: osculabatur pedes
eius: et unguẽto ungebat. Videns autem
phariseus q̃ vocauerat eum: ait intra se
dicẽs. Hic si esset propheta sciret vtq̃ s
et qualis est mulier q̃ tangit eũ: q̃ pecca
trix est. Respõdens iesus dixit ad illũ
Simõ habeo tibi aliq̃d dicere. At ille
ait. Magister dic. Duo debitores erant
cuidã fœneratori: unus debebat denarios
quingentos: et alius quinquaginta.
Non habentib̃ illis unde redderent do
nauit vtriq; Quis ergo eis plus diligit.
Respõdẽs simon dixit. Existimo quia is
cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte
iudicasti. Et conuersus ad mulierem dixit
simoni. Vides hãc mulierẽ? Intrauit
in domũ tuã: aquã pedibus meis nõ de
disti. Hæc autẽ lacrimis rigauit pedes
meos: et capillis suis tersit. Osculũ mi
hi nõ dedisti: hæc autẽ ex quo intrauit
nõ cessauit osculari pedes meos. Oleo
caput meũ nõ unxisti: hæc autẽ unguẽto
unxit pedes meos. Propter quod dico
tibi: remittuntur ei peccata multa: quã
diexit multũ. Cui autẽ minꝫ dimittit
minus diligit. Dixit autẽ ad illã. Re
mittuntur tibi peccata. Et cœperunt q̃ simul
accubebãt dicere intra se. Quis est hic
qui etiã peccata dimittit. Dixit autẽ
ad mulierem. Fides tua te saluã fecit.
Vade in pace.

¶ C. S. In itinere sequẽtibus se dixit
ac multitudinẽ parabolã seminantis: exi
it de lucerna sup candelabrũ: dixit:
absconditum manifestetur: q̃ habet dat
ditur illi: dixit et matrem et fratres
suos esse verbũ dei audiũt et faciũt.
nauigio tempestate sedat: legionẽ ex
pellit ab homine et in porcos mittit:
dixit eiredi in domũ tuã: de muliere
sanata a profluuio sanguinis: de filia
patri resuscitata.

Capitulũ viij.

Factum est deinceps: et ipse iter faciebat per ciuitates et castella predicans
et euangelizans regnum dei
et duodecim cum illo: et mulie
res aliquæ quæ erant curatæ a spiritibus
malignis et infirmitatibus: Maria
cognomento magdalene: de qua septem dæmonia exierant: et Johanna uxor
Chuzæ procuratoris Herodis: et Susanna et
multæ quæ ministrabant ei de facultatibus suis. Cum autẽ turba plurima con
uenirẽt: et de ciuitatibus properarẽt
ait per similitudinẽ. Exiuit qui
seminare semẽ suũ: et cũ seminat
aliud cecidit secus viã: et conculcatũ
est: et volucres cæli comederũt illũ. Et aliud
cecidit super petrã: et natũ aruit: q̃
habebat humorẽ. Et aliud cecidit inter
spinas: et simul exortæ spinæ suffocauerũt illud. Et aliud cecidit in terrã bonã
et ortũ fecit fructũ centuplũ. Hæc dicẽs
clamabat. Qui habet aures audiẽdi
audiat. Interrogabãt autẽ eũ discipuli
eius q̃ esset hæc parabola. Quibꝫ ipse
ait. Vobis datum est nosse mysteriũ
regni dei: ceteris autẽ in parabolis:
vidẽtes nõ videãt: et audiẽtes nõ in
telligãt. Est autẽ hæc parabola. Semẽ
est verbũ dei. Qui autẽ secus viã: hi sunt
qui audiũt: deinde venit diabolus et tollit
verbũ de corde eorũ: ne credẽtes saluẽ
fiant. Nam q̃ super petrã: hi sunt qui cũ
audierint: cũ gaudio suscipiũt verbũ: et
hi radicẽ nõ habẽt: qui ad tẽs credũt: et
in tẽpore tentationis recedũt. Quod autẽ
inter spinas cecidit: hi sunt q̃ audiũt:
et a sollicitudinib̃ et diuitiis et voluptatib̃ vitæ euntes suffocantur: et non
ferunt fructũ. Quod autẽ in bonã terrã
hi sunt q̃ in corde bono et optimo tenẽtes
verbũ retinẽt: et fructũ afferũt
in patiẽtia. Nemo autẽ lucernã accendens operit eã vase: aut subtus lectũ
ponit: sed super candelabrũ ponit: vt
intrãtes videãt lumẽ. Nõ est enim occultũ: q̃ nõ manifestẽ: nec abscõditũ
q̃ nõ cognoscãt: et in palã veniãt.
Videte ergo q̃ audiatis. Qui enim habẽ
dabitur illi: et quicũq; nõ habẽt: etiã q̃
putat se habere: auferẽt ab illo. Venit
autẽ ad illũ mater sua: et fratres eius:
poterãt autẽ ad eũ pre turba: et nũtiatũ
est illi. Mater tua: et fratres tui stãt
foris: volentes te videre. Qui respõdens
ait ad eos. Mater mea: et fratres mei
sunt q̃ verbũ dei audiũt: et faciũt.
Factũ est autẽ in vna dierũ: ipse ascẽdit in

naũ: et discipuli eius: et ait illis. Trans
eamus trans stagnũ. Et ascẽderũt
Nauigantibus autẽ illis obdormiuit: et
descẽdit procella venti: et stagnũ: et cõpe
bant: et periclitabãt. Accẽdẽtes autẽ su
scitauerũt eũ dicẽtes. Præceptor: perimꝫ
Et ille surgens increpauit ventũ: et tem
pestati aquarũ: et cessauerũt: et facta est tranquillitas. Dixit autẽ illis. Vbi est fides vestra
Qui timẽtes mirati sunt ad inuicẽ dicẽtes. Quis ergo hic est? Quia et ventis
etiam imperat: et obediũt ei. Et nauigauerũt ad regionẽ gerasenorũ: q̃ est cõtra
galilæam. Et cũ egressus esset ad terrã occurrit illi vir q̃dã: q̃ habebat de
monia iam temporibus multis: et vestimẽto nõ induebatur: neq; in domo manebat: sed in monumẽtis. Et vt vidit
iesũ: procidit ante illũ: et clamãs voce
magna dixit. Quid mihi et tibi est iesu
fili dei altissimi? Obsecro te ne me torqueas. Præcipiebat enim spiritui immundo
egredi ab homine. Multis enim tempo
ribus arripiebat illũ: et vinciebatur catenis et cõpedibus custodiebatur: et rupto
funiculo agebat a dæmonio in deserta.
Interrogauit autẽ illũ iesus dicẽs.
Quid tibi nomẽ est? At ille dixit. Legio
quia intrauerũt dæmonia multa in eũ. Et
rogabãt eũ: ne imperaret illis vt in abyssũ irẽt. Erat autẽ ibi grex porcorũ
multorũ pascẽtũ in monte: et rogabãt eũ
vt permitteret eos in illos ingredi. Et
permisit illis. Egressi ergo dæmonia ab
homine: et intrauerũt in porcos: et impetebat grex per præcipitium in stagnũ: et suffocatus
est. Quod vt vidẽrũt factũ q̃ pascebant:
fugerũt: et nũtiauerũt in ciuitatẽ: et in
villas. Egressi autẽ videre quod factũ est
et venẽrũt ad iesũ: inuenerũt hominẽ
sedẽtẽ a quo dæmonia exierãt vestitũ
sanamẽtẽ ad pedes eius: et timuerũt.
Narrauerũt autẽ illis: q̃ viderãt quõ
modo factus esset a dæmõe. Et rogauerũt illũ omis multitudo regionis gerasenorũ: vt discederet ab ipsis: q̃ magno timore tenebãtur. Ipse autẽ ascẽdẽs
navim reversus est: et rogabãt illũ vir
a quo dæmonia exierant: vt esset cũ eo.
Dimisit autẽ eum iesus dicẽs. Redi in
domũ tuã: et narra quãta tibi fecit deus.
Et abiit prædicans in ciuitate: quãta
illi fecit iesus. Factũ est autẽ cũ
redisset iesus: excepit illũ turba. Erãt
enim omes expectantes eum. Et ecce ve
nit vir cui nomẽ erat iairo: et ipse princeps
synagogæ erat: et cecidit ad pedes iesu
rogãs eũ vt intraret in domũ suã: q̃
vnica filia erat ei fere annorũ duodecim
et hæc moriebatur. Contigit autẽ dum iret
et turbæ cõprimẽbãt eũ: mulier quædã
erat in fluxu sanguinis ab annis duo
decim: quæ medicos erogauerat oẽm
substantiam suã: nec ab vllo potuit cu
rari: accessit retro: et tetigit fimbriã ve
stimẽti eius: et cõtestim stetit fluxus san
guinis eius. Et ait iesus. Quis est q̃ me
tetigit. Negantibus autẽ omnib̃ dixit
petrus: et q̃ cũ illo erãt. Præceptor turbæ
te comprimũt: et affligũt: et ais q̃s me
tetigit: et dixit iesus. Tetigit me aliquis. Nam et ego noui virtutẽ de me
exiisse. Videns autẽ mulier q̃ non latuit
tremẽs venit: et cecidit ante pedes eius:
et ob quã causam tetigerit eũ indicauit coram omni plebe: quãdmodũ con
festim sanata sit. At ipse dixit ei. Filia
fides tua te saluam fecit. Vade pace.
Adhuc illo loquẽte venit q̃dã ad principẽ synagogæ: dicẽs ei: q̃ mortua est
filia tua: noli occurrere illi. Jesus autẽ audito hoc verbo respõdit patri puellæ.
Noli timere: crede tantũ et salua erit.
et cũ venisset ad domũ non permisit intrare secũ quẽqũ: nisi petrũ et iacob̃ et
iohannẽ: et patrẽ et matrẽ puellæ. Flebant autẽ omnes: et plangebãt illã. At
ille dixit. Nolite flere. Non est mortua
puella sed dormit. Et deridebãt eũ sciẽtes q̃ mortua esset. Ipse autẽ tenẽs ma
nũ eius clamauit dicẽs. Puella surge: et
reversus est spiritus eius: et surrexit continuo: iussit illi dari mãducare: et stupuerũt parẽtes eius: quibꝫ præcepit ne
alicui dicerẽt q̃ factũ erat.

¶ C. S. Cõuocatis duodecim discipulis: dedit illis potestatẽ: et misit eos
prædicare: et curabãt vbiq;. Audiit
autẽ herodes: ea quæ fiebant de iesu: de
dũq; pauibus et duobus piscib̃: et retulerũt ei discipuli: quã dicũt deũ esse
turbæ: cepit discipulis ne cui dicerent
q̃ christus esset de illo: opꝫ filiũ hominis multa pati: et tollere eũ: et occidi: qui
erubuerit sermones eius in monte trãsfigurari: dæmonii q̃ discipuli eũ curare
non poterant: ait: passionẽ suam
predicẽs: et ait: quia cũ omnibus fiet
dicit iesus: q̃ minor est inter vos: hic
maior est. Johãnes dixit. vidimꝰ quãdã
in nomine tuo eiicientẽ dæmonia. Joannes et iacobus dixerũt iesu. Dic vis dicimus vt ignis descendat de cælo. Vertit
filiꝰ hominis nõ vt perdat: sed vt saluet. Dixit eis iesus. Sinite vt mortui sepeliant mortuos suos.

Capitulũ xi.

B Conuocat⁹ aũt iesus duo-
decim ap̄los dedit illis
mat.10.a virtutē et potestatē super
mar.6.a oia demonia et vt languo-
res curarent: et misit illos
p̄dicare regnū dei: et sa-
mat.10.a nare infirmos. Et ait illis. Nihil tule-
mar.3.b ritis in via neq; virgam neq; perā ne-
mat.10.a q; panē: neq; pecuniam neq; duas tu-
mar.6.b nicas habeatis: et i quācunq; domum
intraueritis: ibi manete: et inde ne exeat.
mat.10.b et quicunq; non receperint vos: exeun-
mar.6.b. tes de ciuitate illa: etiam puluerē pe-
Act.13.c dū vestrorum excutite in testimonium
mar.6.b supra illos. Egressi autem circuibant p
mat.14.a castella euāgelizantes et curantes vbi-
mar.6.b q;. Audiuit aũt herodes tetrarcha oia
q̄ fiebant ab eo: et hesitabat: eo q dice-
retur a quibusdā: q: iohannes surrexit a
mortuis: a quibusdam vero q: helias ap-
paruit: ab aliis autem q: propheta vn⁹
de antiq̄s surrexit: et ait herodes. Io-
hannē ego decollaui. Quis est aũt iste
de quo ego talia audio? Et q̄rebat vi-
mat.6.c dere eũ. Et reuersi apostoli narrauerunt
B illi q̄cūq; fecerūt: et assumptis illis: se-
mar.6.b cessit seorsum i locū desertū q̄ est beth-
mar.6.d saida. Quod cū cognouissent turbe: se-
cute sunt illū: et excepit eos: et loq̄bat il-
lis de regno dei: et eos qui cura indige-
bāt sanabat. Dies aũt ceperat declina-
mat.14.b re: et accedētes duodecim dixerūt illi.
Joh.6.a Dimitte turbas vt eūtes i castella: vil-
lasq; q̄ circa sunt diuertāt et inueniant
escas: q: hic in loco deserto sum⁹. Ait
aũt ad illos. Uos date illis mãducare.
At illi dixerūt. Nō sunt nobis plusq̄
mat.14.a q̄nq; panes et duo pisces: nisi forte nos
mar.6.c eam⁹ et emam⁹ i omnē hāc turbā escas
mat.14.a erāt aũt fere viri q̄nq; milia. Ait autē
mar.6.c ad discipulos suos. Facite illos discū-
Jo.6.a bere p cōuiuia q̄nquagenos: et ita fece-
runt et discubuerūt oēs. Accept⁹ autē
q̄nq; panibus et duob⁹ piscib⁹: respe-
xit i celū et benedixit illis et fregit: et di-
stribuit discipulis suis: vt ponerēt aũ
turbas et mãducauerūt oēs et saturati
sunt. et sublatū est quod supfuit illis
fragmētoꝝ cophini duodecim. Et factū est
C cum solus esset orans: erant cum illo
mat.16.b discipuli: et interrogauit illos: dicens.
mar.8.c Quē me dicūt esse turbe? At illi respō-
derūt et dixerūt. Iohānē baptistam aliq̄
aũt heliā: alii vero q: vnus pphetā de
mat.16.c prioribus surrexit. Dixit aũt illis. Uos
mar.8.d autē quē me esse dicitis? Respōdens si-
mar.16.c mon petr⁹ dixit. Christum dei. At ille
icrepās illos p̄cepit ne cui dicerēt hoc
dicēs quia oportet filium hois multa
pati et reprobari a senioribus et prin-
cipibus sacerdotū et scribis: et occidi: et
tertia die resurgere. Dicebat autē ad
oēs. Si quis vult post me venire: abneget
semetipsm et tollat crucē suā quotidie
et sequat me. Qui eni voluerit aiaꝫ suā
saluā facere pdet illā: nam q̄ pdiderit
aiam suā ppter me saluā faciet illam.
Quid eni pficit homini si lucret vni-
uersum mūdū: se ipsum aũt pdat et de-
trimētū sui faciat? Nā q̄ me erubuerit
et meos sermones: hūc filius hois eru-
bescet cū venerit in maiestate sua et pa-
tris et sanctoꝝ angeloꝝ. Dico aũt vob
vere sunt aliq̄ hic stantes: qui non gu-
stabunt mortē donec videant regnū dei.
Factū est aũt post hec verba fere dies
octo: et assumpsit petrū et iacobū et io-
hannē: et ascēdit i montē vt oraret. Et fa-
ctum est dum oraret species vult⁹ eius
altera: et vestit⁹ ei⁹ albus et refulgēs: et
ecce duo viri loq̄bant cū illo. erāt aũt
moyses et helias visi in maiestate: et di-
cebāt excessum ei⁹ quē cōpleturus erat
in hierusalem. Petr⁹ vero et q̄ cū illo
erāt grauati erāt somno: et euigilātes
viderūt maiestatē ei⁹: et duos viros q̄
stabāt cū illo: et factū est cū discede-
rent ab illo: ait petr⁹ ad iesum. Precep-
tor: bonū est nos hic esse: et faciamus
tria tabernacula: vnū tibi et vnū moysi
et vnū helie: nesciēs q̄d diceret. Hec aũt
illo loq̄nte facta est nubes et obumbra-
uit eos: et timuerūt intrātib⁹ illis in nu-
bem. et vox facta est de nube dicēs. Hic
est fili⁹ meus dilectus ipm audite. Et
dū fieret vox: inuētus est iesus solus. et
ipsi tacuerūt et nemini dixerunt in illis
dieb⁹ q̄cq̄ ex his q̄ viderāt. Factum est
aũt i sequēti die descēdētibus illis de
mōte, occurrit illis turba multa. et ec-
ce vir de turba exclamauit dicēs. Ma-
gister obsecro te respice in filium meū
q: vnic⁹ est mihi. et ecce spūs appre-
hēdit eū: et subito clamat et elidit et dis-
sipat eū cū spuma. et vix discedit dila-
niās eū. et rogaui discipulos tuos vt
eicerēt illū. et nō potuerūt. Rndēs au-
tē iesus dixit. O generatio īfidelis et
puersa: vsq; quo ero apd vos et patiar
vos? Adduc huc filiū tuum. et cū acce-
deret: elisit illū demoniū et dissipauit.
et increpauit iesus spm īmūdum: et sa-
nauit puer et reddidit illū pri eius.
Stupebāt aũt oēs i magnitudine dei.
Omnibusq; mirantib⁹ in oīb⁹ q̄ facie-
bat: dixit ad discipulos suos. Ponite

vos i cordib⁹ vrīs sermones istos. Fi-
lius em hominis: futurum est vt trada-
tur in manus hoīm. At illi ignorabant
verbū illud et erat velatū ante eos: vt
nō sētirēt illud: et timebāt eū interroga-
re de hoc verbo. Intrauit autē cogita-
tio in eos: quis eoꝝ maior esset. At iesus
vidēs cogitatiōes cordis eoꝝ: appre-
hēdit puerū et statuit illū secus se: et ait
illis. Quicunq; susceperit puerū istū i
noīe meo me recipit: et quicūq; me recepe-
rit recipit eū q̄ me misit. Nam q̄ minor
est inter vos oēs: hic maior est. Rndens
aũt iohānes dixit. Preceptor vidimus
quēdam i noīe tuo eiciētē demonia et
phibuimus eū: q: nō seq̄t nobiscū. Et
ait ad illos ies⁹. Nolite phibere. Qui
eni non est aduersum vos: p vobis est.
Factū est aũt dū cōplerent dies assum-
ptionis ei⁹: et ipse faciē suam firmauit
vt iret i hierusalem. et misit nuncios ante
conspectū suū: et euntes intrauerūt i ci-
uitatē samaritanoꝝ: vt pararēt illi. Et
non receperūt eū: q: facies ei⁹ erat eun-
tis hierusalem. Cum vidissent aũt discipuli
eius iacob⁹ et iohānes dixerūt. Dñe vis
dicim⁹ vt ignis descēdat de celo: et cō-
sumat illos? Et cōuersus increpauit il-
los: dicēs. Nescitis cuius spūs estis. Fi-
lius hois nō venit aias pdere: sed salua-
re. Et abierunt i aliud castellum. Factū
est aũt ambulantibus illis in via: dixit q̄-
dam ad illū. Sequar te quocūq; ieris.
Dixit illi iesus. Uulpes foueas habēt
et volucres celi nidos: filius aũt homi-
nis non habet vbi caput suum reclinet.
Ait aũt ad alterū. Seq̄re me. Ille autē
dixit. Dñe pmitte mihi primū ire: et se-
pelire patrē meū. Dixitq; ei ies⁹. Sine
vt mortui sepeliant mortuos suos: tu
aũt vade et annūcia regnū dei. et ait al-
ter. Sequar te dñe sꝫ pmitte mihi pri-
mum renunciare his que domi sunt.
Ait ad illum iesus. Nemo mittēs ma-
num suam ad aratrum et respiciens re-
tro aptus est regno dei.
¶C.S. Post hec designauit ies⁹ alios
septuagītaduos: messis multa: mitto
vos sicut agnos īter lupos: dixit:
ve tibi corozaim: q̄ vos audit me audit: vi-
debā sathanā sicut fulgur de ce-
lo cadētē. dixit cōfitebor tibi pr̄ dñe ⁊c.
nemo scit q̄s sit fili⁹: beati oculi q̄ vidēt q̄
vos videt: q̄dā legisperit⁹ dixit tētās
iesu dicit h̄o q̄dā descēdebat ⁊c. ca. x.
A Post hec aũt designauit dñs et ali-
os septuagītaduos: et misit il-
los binos ante faciē suā in oēm ciuita-
tem et locū quo erat ipse ventur⁹. Et di-
cebat illis. Messis quidē multa operarii mat.9.d
aũt pauci. Rogate aũt dñm messis vt Jo.4.d
mittat operarios in messem suā. Ite:
ecce ego mitto vos sicut agnos inter mat.10.b
lupos. Nolite portare sacculū neq; pe-
ram neq; calciamēta: et neminē p viā sa-
lutaueritis. In quācunq; domū intra- mat.10.b
ueritis: primū dicite: pax huic domui. mar.6.b
Et si ibi fuerit filius pacis requiescet su- B
per illū pax vestra: sin autem ad vos re- mat.10.b
uertet. In eadē aũt domo manete: edē-
tes et bibētes q̄ apud illos sunt. Dign⁹
est eni operarius mercede sua. Nolite
transire de domo i domum. Et in quā-
cunq; ciuitatē intraueritis: et susceperit
vos manducate q̄ apponūtur vobis et
curate infirmos q̄ in illa sunt: et dicite
illis. Appropinquabit in vos regnum
dei. In quācūq; aũt ciuitatē intraueri- mat.10.b
tis: et nō susceperint vos exeūtes i pla-
teas eius dicite. etiā puluerē q̄ adhe-
sit nobis de ciuitate vrā extergimus i
nos. Tamē hoc scitote: q: appropinqua-
bit regnū dei. Dico vobis q: sodomis
in die illa remissius erit: q̄ illi ciuitati.
Ue tibi corozaim: ve tibi bethsaida: q: mat.11.c
si in tyro et sydone facte fuissent virtu- C
tes q̄ facte sunt in vobis: olim i cilicio
et cinere sedētes penitērēt. Uerūtn ty-
ro et sydoni remissius erit i iudicio: q̄
vobis. Et tu capharnaū vsq; ad celum
exaltata: vsq; ad infernū demergeris.
Qui vos audit: me audit: et vos sper- mat.10.d
nit: me spernit: q̄ aũt me spernit: sper- Jo.13.c
nit eū q̄ misit me. Reuersi sunt aũt se- 14.c
ptuaginta duo cū gaudio dicētes. Dñe S q̄ i.e. q̄
etiā demonia subiciunt nobis i noīe spernit.
tuo. et ait illis. Uidebā sathanaꝫ sicut
fulgur de celo cadentē. ecce dedi vobis
potestatē calcādi supra serpētes et scor-
piones: et sup oēm virtutem inimici: et ni-
chil vobis nocebit. Uerūtn i hoc noli-
te gaudere: q: spūs vobis subiciunt.
Gaudete autē q noīa vrā scripta sunt
in celis. In ipsa hora exultauit i spū
sancto: et dixit. Cōfiteor tibi dñe pr̄ ce- D
li et terre: q: abscōdisti hec a sapiētib⁹ mat.11.d
et prudētibus et reuelasti ea paruulis.
Etiā pr̄: q̄m sic placuit an̄ te. Oīa mihi Jo.3.c
tradita sunt a patre meo. Et nemo scit
q̄s sit filius nisi pr̄: et q̄s sit pr̄ nisi fili⁹
et cui voluerit filius reuelare. et cōuer-
sus ad discipulos suos: dixit. Beati ocu- mat.13.b
li q̄ vidēt q̄ vos videtis. Dico eni vo- mat.22.c
bis q multi pphete et reges voluerūt mat.12.c
videre que vos videtis et nō viderūt: et
audire q̄ auditis: et nō audierūt. Et ec-

ce q̃dã legiſperitus ſurrexit tẽtãs illum
E et dicẽs. Magiſter qd faciẽdo vitã eter
Deu. 6.a nam poſſidebo? At ille dixit ad eũ. In
Ro. 13.c lege qd ſcriptũ eſt? Quomodo legis?
Iaco. 2.b Ille rñdẽs dixit. Diliges dñm deum
tuũ ex toto corde tuo: et ex tota aĩa tua
et ex oĩbus viribus tuis: et ex oĩ mẽte tua: et
proximũ tuũ ſicut teipſum. Dixitq; il
li. Recte reſpõdiſti: hoc fac et viues. Il
le aũt volens iuſtificare ſeipſum: dixit
ad ieſum. Et quis eſt meus proximus? Suſpi
ciens aũt ieſus dixit. Homo q̃dã deſcẽde
bat ab hieruſalem in hiericho: et incidit in
latrones q̃ etiã deſpoliauerũt eũ et pla
gis impoſitis abierunt ſemiuiuo relic
to. Accidit aũt vt ſacerdos q̃dã deſcẽ
deret eadẽ via: et viſo illo pteriuit. Si
F militer et leuita cũ eſſet ſecus locũ et vide
ret eũ ptrãſijt. Samaritanus aũt q̃dã
iter faciẽs: venit ſecus eũ et vidẽs eũ:
miſericordia motus eſt. et appropians alligauit
vulnera eius: infũdẽs oleũ et vinũ. Et im
ponẽs illũ in iumentũ ſuũ: duxit in ſta
bulum et curã eius egit. et altera die pro
tulit duos denarios: et dedit ſtabula
rio: et ait. Curã illius habe: et qdcũq; ſu
pererogaueris: ego cũ rediero reddã
tibi. Quis horũ triũ tibi videt' proximus
fuiſſe illi q̃ incidit in latrones. At ille
G dixit. Qui fecit miſericordiam in illũ. et ait illi
ieſus. Uade et tu fac ſimiliter. Factũ eſt
aũt dũ irẽt et ipſe intrauit in q̃dã caſ
tellũ: et mulier q̃dã martha noĩe excẽ
pit illũ in domũ ſuã. et huic ſoror erat
nomine maria. Que etiã ſedens ſecus
pedes dñi audiebat verbũ illius. Mar
tha aũt ſatagebat circa frequẽs mini
ſteriũ. Que ſtetit et ait. Dñe nõ eſt tibi
cure: q ſoror mea reliq̃t me ſolã mini
ſtrare? Dic ergo illi vt me adiuuet. et rñ
dẽs dixit illi dñs Martha martha ſol
licita es et turbaris erga plurima. Por
ro vnũ eſt neceſſariũ. Maria optimam
partẽ elegit: que nõ auferetur ab ea.
¶ C. S. Docet orare: pater ſanctificet'
nomen tuũ: cõmoda mihi tres panes:
oĩs q̃ petit accipit: erat ieſus eiciẽs
demoniũ: q̃dam dixerunt in beelzebub
eiicit demonia: regnũ in ſeipſm diuiſũ
deſolabit': dicit ſpũs immũdus: reuer
tar in domũ meã: beatus venter q̃ te por
tauit: de ſigno ione: de lucerna: lucerna
corporis oculus: lauandum potius qd
intus eſt: dare elemoſinã pronũciat: et ve
multa dicit: pharisei querẽtes capere
aliquid ex ore eius. Capitulum. xi.
A ET factũ eſt cũ eſſet in quodã loco
orans: vt ceſſauit dixit vnus ex di
ſcipulis eius ad eũ. Dñe doce nos o
rare: ſicut docuit iohãnes diſcipulos ſu
os. Et ait illis. Cũ oratis dicite. Pater
ſanctificetur nomẽ tuũ. Adueniat regnũ
tuũ. Panẽ noſtrũ quotidianũ da nobis
hodie. Et dimitte nobis peccata noſtra
ſiquidẽ et ipſi dimittimus omni debẽ
ti nobis. Et ne nos inducas in tẽtationem.
Et ait ad illos. Quis veſtrũ habebit ami
cum: et ibit ad illũ media nocte: et dicet
illi. Amice cõmoda mihi tres panes:
qm̃ amicus meus venit de via ad me:
et nõ habeo qd ponã ante illũ. et ille de
intus reſpõdens dicat. Noli mihi mo
leſtus eſſe: iam oſtiũ clauſum eſt: et pue
ri mei mecũ ſunt in cubili: nõ poſſum
ſurgere et dare tibi. et ſi ille pſeuerauerit
pulſans: dico vobis: et ſi non dabit
illi ſurgẽs eo q amicus eius ſit: propter
improbitatẽ tñ eius ſurget: et dabit illi
quotquot habet neceſſarios. et ego di
co vobis. Petite et dabitur vobis: q̃rite et
inuenietis: pulſate et aperietur vobis.
Oĩs eñ q̃ petit accipit: et q̃ q̃rit inue
nit: et pulſanti aperiet'. Quis aũt ex veſtris
patrẽ petit panẽ: nũquid lapidẽ dabit
illi? Aut piſcẽ: nũqd p piſce ſerpẽtẽ da
bit illi? Aut ſi petierit ouũ: nũqd por
riget illi ſcorpionem? Si ergo vos cũ
ſitis mali noſtis bona data dare filijs
veſtris: quãto magis pater veſter cele
ſtis de celo dabit ſpm̃ bonũ petẽtibus
ſe. et erat eiciẽs demoniũ: et illud erat
mutũ. et cũ eieciſſet demoniũ locutus
eſt mutus: et admirate ſunt turbe. Qui
dam aũt ex eis dixerunt. In beelzebub
principe demoniorum eiicit demonia. Et
alij tentantes: ſignũ de celo querebant
de eo. Ipſe autẽ vt vidit cogitationes
eorũ: dixit eis. Omne regnũ in ſeipſum
diuiſum: deſolabit': et domus ſupra do
mũ cadet. Si aũt et ſathanas in ſeipſum
diuiſus eſt: quomodo ſtabit regnũ eius?
q: dicitis in beelzebub me eiicere demo
nia. Si aũt ego in beelzebub eiicio de
monia: filij veſtri in quo eiciunt. Ideo
ipſi iudices veſtri erunt. Porro ſi in di
gito dei eiicio demonia: pfecto puenit
in vos regnũ dei. Cũ fortis armatus
cuſtodit atrium ſuũ: in pace ſunt ea que
poſſidet. Si aũt fortior eo ſuperueniens
vicerit eũ: vniuerſa arma eius auferet
quibus cõfidebat: et ſpolia eius diſtribuet.
Qui nõ eſt mecũ: contra me eſt: et q nõ
colligit mecũ: diſpergit. Cũ immũdus
ſpũs exierit de hoĩe: ambulat p loca in
aquoſa: q̃rẽs requiẽ: et nõ inueniẽs di
cit. Reuertar in domũ meã vñ exiui.

Et cũ venerit inuenit eã ſcopis mundatã.
Et tũc vadit et aſſumit ſeptẽ alios ſpũs
nequiores ſe: et ingreſſi ha
bitant ibi. et fiunt nouiſſima hoĩs illius
peiora prioribus. Factũ eſt aũt cũ hec di
ceret: extollens vocẽ q̃dã mulier de tur
ba dixit illi. Beatus venter q̃ te portauit: et
vbera q̃ ſuxiſti. At ille dixit. Quinimo
beati q̃ audiũt verbũ dei et cuſto
diunt illud. Turbis aũt cõcurrẽtibus ce
pit dicere. Generatio hec generatio ne
q̃ eſt: ſignũ q̃rit: et ſignũ nõ dabit' ei
niſi ſignũ ione pphete. Nam ſicut fuit
ionas ſignũ niniuitis: ita erit et filius
hoĩs generationi iſti. Regina auſtri
ſurget in iudicio cũ viris generatiõis
huius: et cõdẽnabit illos: quia venit a fi
nibus terre audire ſapientiã ſalomonis:
et ecce plus q̃ ſalomon hic. Uiri nini
uite ſurgẽt in iudicio cũ generatione
hac: et cõdẽnabũt illã: quia penitentiam
egerũt in pdicatione ione. et ecce plus
q̃ iona hic. Nemo lucernã accẽdit et in
abſcondito ponit neq; ſub modio: ſed
ſupra cãdelabrũ: vt qui ingrediunt' lu
mẽ videant. Lucerna corporis tui eſt
oculus tuus. Si oculus tuus fuerit ſim
plex: totũ corpus tuũ lucidũ erit: ſi aũt ne
quã fuerit: etiã corpus tuum tene
broſum erit. Uide ergo ne lumẽ qd in
te eſt: tenebre ſint. Si ergo corpus tuum
totũ lucidũ fuerit: nõ habẽs aliquam
partẽ tenebrarũ: erit lucidũ totũ. et ſi
cut lucerna fulgoris illuminabit te. Et
cũ loqueret' rogauit illũ quidã phari
ſeus vt pranderet apud ſe. et ingreſſus
recubuit. Phariſeus aũt cepit intra ſe
reputãs dicere: quare nõ baptizatus eſ
ſet ante prandiũ. et ait dñs ad illũ. Nũc
vos phariſei qd deforis eſt calicis et
catini mũdatis: qd aũt intus eſt veſtrũ
plenũ eſt rapina et iniq̃tate. Stulti non
ne qui fecit qd deforis eſt: etiã id qd
intus eſt fecit. Uerũtñ qd ſupereſt
date elemoſinã: et ecce oĩa munda ſunt
vobis. Sed ve vobis phariſeis: q̃ deci
matis mẽtam et rutã et omne olus et
preteritis iudiciũ et charitatẽ dei. Hec
aũt oportuit facere: et illa nõ omittere.
Ue vobis phariſeis: qui diligitis pri
mas cathedras in ſynagogis: et ſaluta
tiones in foro. Ue vobis q̃ eſtis vt mo
numenta q̃ non parẽt: et homines am
bulãtes ſupra neſciũt. Reſpõdens aũt
quidã ex legiſperitis ait illi. Magiſter
hec dicẽs etiã nobis cõtumeliã facis.
At ille ait. et vobis legiſperitis ve: quia
oneratis hoĩes oneribus q̃ portare nõ
poſſunt: et ipſi vno digito veſtro nõ tã
gitis ſarcinas. Ue vobis qui edificatis
monumẽta pphetarũ: patres aũt ve
ſtri occiderũt illos. Profecto teſtifica
mini q conſentitis operibus patrũ veſtro
rũ: qm̃ quidẽ ipſi eos occiderunt: vos
aũt edificatis eorũ ſepulchra. Propter
ea et ſapiẽtia dei dixit. Mittã ad illos p mat. 23.a
phetas et apoſtolos: et ex illis occidẽt et
perſequẽtur: vt inquirat' ſanguis oĩm
pphetarũ: qui effuſus eſt a cõſtitutiõe
mundi: a generatione iſta: a ſanguine
abel vſq; ad ſanguinẽ zacharie q̃ perijt
inter altare et edẽ. Ita dico vobis: req̃ mat. 23.b
retur ab hac generatione. Ue vobis le
giſperitis: q tuliſtis clauẽ ſciẽtie: ipſi
non introiſtis: et eos qui introibãt p
hibuiſtis. Cũ aũt hec ad illos diceret:
ceperũt phariſei et legiſperiti grauiter
inſiſtere: et os eius opprimere de mul
tis inſidiantes ei: et querẽtes aliqd ca
pere de ore eius: vt accuſarent eum.
¶ C. S. A phariſeis monet cauẽdum: et
nõ timẽdũ eos qui corpus occidũt: di
cit: q̃ me cõfeſſus fuerit: et qui me ne
gauerit: blaſphemia in ſpm̃ ſanctum nõ
remittet': ſpũſſanctus docet reſpõdere et
loqui: quidam dicit magiſter: dic fra
tri meo vt diuidat mecũ hereditatẽ: do
cet cauere ab oĩ auaricia: ſimilitudo di
uitis ſtulte hac nocte morieris: nolite
ſolliciti eſſe: cõſiderate lilia agri: q̃rite
regnũ dei: nolite timere puſillus grex
vendite q̃ poſſidetis et date elemoſinã:
facite ſacculos: vbi theſaurus ibi et cor:
ſint lũbi veſtri pcincti: ieſus petro di
cit felicẽ eſſe bonũ diſpenſatorẽ: veniet
dñs ſerui in die q̃ nõ ſperabit: et vapula
bit plagis multis cui multũ datũ eſt:
multũ queret' ab eo: ignẽ veni mittere
in terrã: et tres in duo et duo in tres diui
det: hypocrite faciẽ celi et terre noſtis
probare et c. cũ vadis cũ aduerſario tuo
de nouiſſimo minuto. Capitulum. xij.
MUltis aũt turbis concur
rentibus ita vt ſe inuicem A
conculcarẽt: cepit dice
re ad diſcipulos ſuos.
Attẽdite a fermẽto pha
riſeorũ: quod eſt hypo
criſis. Nihil eñ opertum eſt quod non mat. 10.e
reueletur: neq; abſcõditũ quod non ſcia mar. 4.b.
tur. Quoniam que in tenebris dixiſtis mat. 10.c
in lumine dicẽtur: et quod in aure locu
ti eſtis in cubiculis: pdicabit' in tectis.
Dico aũt vobis amicis meis: ne terrea mat. 10.d.
mini ab his qui occidũt corpus: et poſt nolite ti
hoc non habẽt amplius quid faciant. mere.

23.q.6. in Estendā aūt vobis quē timeatis. Timete eū q̄ postq̄ occiderit habet pote
B stātē mittere in gehēnam. Ita dico vo
mat.10. c. bis hunc timete. Nōne ānq̄ passeres
De pe.01. duo dipōdio: et unus ex illis nō est
t.c. cadūt in oblitione coā deo. Sed ⁊ capilli ca
mat.10. capitis vestri omes numerati sunt. Nolite
Mar.9. d. ergo timere: multis passeribus plures
mat.10. c. estis vos. Dico aūt vobis. Omis quisq;
mat.12. d. cōfessus fuerit coā hoīb: et filius
Mar.3. c. hominis pfitebit illi coā angelis dei
mat.10. d. Qui aūt negauerit me coā hominib⁹
mat.33. d. denegabit coram angelis dei. et omis q̄
dixerit verbū in filiū hois: remittet illi:
et aūt q̄ in spm̄ sānū blasphamauerit:
non remittet. Cum aūt inducent vos in
synagogas ⁊ ad magistratus ⁊ ad potestates
nolite solliciti esse: qualiter aut q̄d
respondeatis aut q̄d dicatis. Spūs enī
sanct⁹ docebit vos in ipsa hora: quid
oporteat vos dicere. Ait aūt ei q̄dā de
turba. Magister: dic fratri meo: vt di
uidat mecū hereditatē. At ille dixit ei
Ho. 4. c. Hō. q̄s me cōstituit iudex aut diuiso
re sup̄ vos? Dixitq̄ ad illos. Videte
sicut hi c: cauete ab omi auaritia: q: nō i abūdā
stitulo. tia cuiusq̄ vita ei⁹ est his q̄ possidet
Dixit aūt similitudinē ad illos dicēs.
Hois cuiusdā diuitis uberes fructus
ager attulerat cogitabat intra se dicēs
Quid faciā q: nō habeo quo cōgregē
fructus meos? Et dixit. Hoc faciā. De
struā horrea mea: et maiora faciā: et il
luc cōgregabo oia q̄ nata sūt mihi ⁊ bo
na mea et dicā ale mee. Alia: habes mul
ta bona posita in annos plurimos: re
quiesce comede/ bibe/epulare. Dixit
aūt illi de⁹. Stulte: hac nocte aīam tuā
repēte a te: q̄ aūt parasti: cuius erunt?
Sic est q̄ sibi thesaurizat: et nō est i de
mat.6. c. um divites. Dixitq̄ ad discipulos suos.
Ideo dico vobis. Nolite solliciti esse
ale vre q̄d māducetis: neq̄ corpori q̄d
induamini. Aia plus est q̄ esca ⁊ corp⁹
plus q̄ vestimētū. Cōsiderate corvos:
q: nō seminat neq̄ metūt: q̄bus nō est
cellariū neq̄ horreū: ⁊ deus pascit il
los. Quāto magis vos pluris estis il
D lis. Quis aūt vēm cogitādo pōt adde
cere ad staturā sūā cubitū vnum? Si ḡ
neq̄ q̄ minimū est potestis: q̄d de ce
teris solliciti estis. Considerate lilia q̄
mat.6. d modo crescūt. Nō laborāt: neq̄ nent.
Dico aūt vobis q: nec salomō i ol glo
ria sua vestitus ē sicut vnus ex istis. Si
aūt fenū q̄d hodie est in agro: et cras i
clibanū mittit: deus sic vestit: q̄to ma
gis vos pusille fidei. ⁊ vos nolite que
rere q̄d māducetis aut q̄d bibatis: et
ne i sublime tolli. Hec enī oia gētes
mūdi querūt. Pater aūt vester scit quia
his indiget. Verūtamen pmū querite
dei ⁊ iustitiā eius: hec oia adiicientur vo
bis. Nolite timere pusillus grex: quia
placuit patri vro dare vob⁹ regnū. Ven
dite q̄ possidetis: et date eleemosinā. Fa
cite vobis sacculos q̄ nō veterascūt:
thesaurū nō deficientē in celis: quo
nō appropiabit neq̄ tinea corrumpit:
eū thesaurus vester est: ibi et cor vē
erit. Sint lūbi vestri precincti: et lu
cerne ardētes in manib⁹ vrīs: ⁊ vos similes
hoīb⁹ expectantib⁹ dōm suā: q̄ reuer
tatur a nuptiis: vt cū venerit et pulsa
uerit: cōfestim aperiant ei. Beati ser
ui ill: q̄s cū venerit dōs inuenerit vi
lantes. Amē dico vobis q: precīgēt ei
et faciet illos discūbere: et transiens ē
ministrabit illis. Et si venerit in secūda
vigilia: et si in tertia vigilia venerit: et
inuenerit: beati sunt serui illi. Hoc aūt
scitote: q̄m si sciret pater familias cui
hora fur veniret: vigilaret vtique: et non
sineret vfodi domum suā. ⁊ vos estote
parati: q̄ hora nō putatis filius hōis
venit. Ait aūt ei petrus. Dic ad nos
dicis hanc parabolā an ad oēs? Dixit
aūt dōs. Quis putas est fidelis vilicus
sator ⁊ prudens: quē cōstituat dōs sū
familiā suā: vt det illis i tpe tritici
suū? Beat⁹ ille seruus: quē cū venerit
dōs: inuenerit ita facientē. Vere dico vo
bis: q: sup̄ oīa que possidet constituet
illū. Q̄d si dixerit seruus ille in corde
suo. Morā facit dōs mē⁹ venire: et ī
pcutere seruos ⁊ ancillas: et edere
bere: inebriari: veniet dōs serui illius
in die qua nō sperat: et hora q̄ nescit:
diuidet eū: partēq̄ eī⁹ cū infidelibus
ponet. Ille aūt seruus q̄ cognouit vo
luntatē dōi sui: ⁊ nō se preparauit: nec
fecit fm̄ voluntatē eī⁹: vapulabit mul
tis. Qui aūt nō cognouit: fecitq̄ q̄
plagis vapulabit paucis. Omi aūt cui
multū datū est: multū querit ab eo: et
cui cōmēdauerūt multū: plus petent
eo. Ignē veni mittere in terrā: ⁊ q̄d
miū vt accendat? Baptismo aūt habeo
baptizari: et quō coartor: vsq̄ dū ter
ciatur? Putatis q̄ pacē veni mittere
terrā? Nō dico vobis: sed separationē.
Erūt enī ex hoc q̄nq̄ in domo vna
diuisi: tres in duo ⁊ duo in tres diui
dētur: pater in filiū: et filius in patrē: ma
ter in filiā: filia in matrē: socrus in
nurū suā: et nurus in socrū suā. Dixit

autē ad turbas. Cū videritis nubē
oriēte ab occidēte: dicitis: imbres
venit: et ita fit. Et austrū flāte: dici
tis q: ardor erit: et fit. Hypocrite facie
ē terrē et celi: probare: hoc aūt tpe
quō nō probatis. Quid aūt ⁊ vos ipsis
nō iudicatis q̄ iustū est. Cū aūt ōdis
es adūsariū tuū ad p̄ncipē in viā
ego: operam da ab illo ne forte trahat te
ad iudicē: et iudex tradat te exactori
ci: et exactor mittat te in carcerē. Dico tibi
non exies inde donec etiam nouissimū
minutum reddas.

Cū S. sub exemplo galileorum occisorum monet agēdā pniam: de siculnea i
fructuōsa: mitterē decē et octo annis
curā exigēti: ab hi synagogo indignā
ti: curasset sabbato. respondit regnū
celorū grano sinapis et fermento sīle
esse: cōdēdite intrare p angustā portā
nisi ⁊ onde sitis nouissimi q̄ erāt pmi
herodē quipē vocat hierēm q̄ occidis
phetas. Capitulum. xiii.

HOrerāt aūt q̄dā ipo ipe nūciātes
illi de galileis: quorū sanguinē
pilat⁹ miscuit cū sacrificiis eorū. ⁊ re
spōdēs dixit illis. Putatis q̄ hi gali
lei pe omib⁹ galileis peccatores fue
rūt: q̄ talia passi sunt? Nō dico vobis
sed nisi pniam habueritis: oēs sīl pe
ribitis: sicut illi decē et octo supis q̄s
cecidit turris in siloe: et occidit eos.
putatis q̄ ipsi debitores fuerūt p̄ter
oēs homīes habitātes in hierēm ⁊ Non
dico vobis: sed si pniam nō habueritis
oēs similiter peribitis. Dicebat autē et
hāc similitudinē. Arborē ficī habebat
q̄dā plātātā in vinea sua ⁊ venit q̄rēs
fructū in illa: nō inuenit. Dixit autē
ad cultorē vinee. Ecce āni tres sunt et
q̄ vento querēs fructū in ficulnea hac:
et nō inuenio. Succidite ergo illā: vt
q̄d etiā terrā occupat. At ille rēdens:
dixit illi. Dne dimitte illā: ⁊ hoc anno
q̄q̄ cum fodrā circa illā: et mittā ster
cora. Et si q̄dē fecerit fructū: si nāūt in
futurū succidēs eā. Erat aūt docēs in
synagoga eorū sabbat⁹. Et ecce mulier
q̄ habebat spm̄ infirmitatis ānis decē
et octo ⁊ erat inclinata: nec omino po
terat sursū respicere. Quā cū vidisset
Ie⁹ vocauit eā ad se: et ait illi. Mulier
mūdāris ab infirmitate tua. Et impo
suit illi manus: et cōfestim erecta est: ⁊
glorificabat deū. Rēdens aūt archi sy
nagogus in ira quēr: q: sabbato curasset
Ie⁹ turbabat turbe. Sex dies sunt in
quib⁹ oportet operari. In his ergo
venite et curamini: ⁊ nō in die sabbati
Rēdens aūt ad illū dōs: dixit. Hypo
crite vnusq̄q̄s vestrū sabbato non sol
uit bouē suū aut asinū a p̄sepio: et du
cit adaquāre? Hāc aūt filiā abrahe quā al
ligauit sathanas: ecce decē et octo an
nis: non oportuit solui a vinculo isto
die sabbati? Et cum hec diceret: erubē
scebant oēs adūsarij eī⁹: et omis pplē
gaudebat i priuersis q̄ gloriose fiebāt
ab eo. Dicebat ergo. Cui similē est re
gnū dei: cui similē esse estimabo illud?
Simile est grano sinapis q̄d acceptus
hō misit in hortū suū ⁊ creuit et facta
est in arborem magnā: et volucres celi
requiescerūt in ramis eī⁹. Et iterū dixit.
Cui similē estimabo regnū dei. Simile
est fermēto q̄d acceptū mulier abscō
dit in farine sata tria: donec fermēta
retur totū. Et ibat p ciuitates ⁊ castel
la docens: et iter facies in hierēm. Ait
aūt illi quidā. Dne si pauci sunt q̄ sal
uantur? Ipse aūt dixit ad illos. Conte
dite intrare per angustā portā q: multi
(dico vobis) querēt intrare et nō po
terūt. Cū intrauerit paterfamilias: et
clauserit ostiū: ⁊ incipietis foris stare
et pulsare ad ostiū: dicētes. Dne aper
ri nobis. Et rēdens: dicet vobis.
Nescio vos: vnde sitis. Tūc incipietis
dicere. Manducauimus coā te et bi
bim⁹: et in platēis nostris docuisti. Et
dicet vobis. Nescio vos: vnde sitis. Di
scite a me oēs operarij iniquitatis. Ibi
erit fletus et stridor dentiū: cū videri
tis abrahā ⁊ isaac ⁊ iacob et omnes pro
phetas in regno dei vos autem expelli
foras. Et venient ab oriente ⁊ occidēte
et aquilone et austro: ⁊ accūbent in re
gno dei. Et ecce sunt nouissimi q̄ erāt
primi: et sunt primi qui erāt nouissimi.
In ipsa die accesserūt quidā p̄hariseo
rum dicētes illi. Exi et vade hinc: quia
herodes vult te occidere. Et ait illis.
Ite ⁊ dicite vulpi illi. ecce eēcio demo
nia: et sānitates perficio hodie ⁊ cras
et tertia die cōsumo. Verūtamē opor
et me hodie ⁊ cras ⁊ sequenti die ābu
lare: q: non capit ppheta perire extra
hierēm. Hierusalē: hierusalē: que occi
dis ppheras: et lapidas eos qui mit
tūtur ad te. Quotiēs volui cōgregare
filios tuos: sicut admodum auis nidū
suū sub pennis: nolūisti? Ecce relin
quet vobis dom⁹ vestra deserta. Dico
autē vobis: quia nō videbitis me: do
nec veniat cum dicetis: benedictus qui
venit i nomine domini.

D

mat.13.d.
mat.4.c.

E

mat.13.d

mat.9.d.
mat.7.b.

F

Pb.6.d.
mat.7.d.

mat.3.b.
mat.19.d
mat.10.d

G

mat.23.d.

C.S. Hydropicus curatur recubie in nouissimo loco; q̃ ita exaltat humiliabit: cũ factus prandij vel cenãnoli vocare amicos te iubet ad cenã excusat se: q̃ se odit: parentes: habitare cruciãt iubet: parabola poletis edificare turrem: regis pugnis cõmittere bellũ: qui non renũciat omnibus rebus: de fide.

Capitulum.xiiij.

A Alio + nõ h: tetigi. Alio + sed sabbato curabat. Et ecce hominis hydropicus erat ante illũ. Et respondens Iesus dixit ad legisperitos & phariseos: dicens. Si licet sabbato curare? at illi tacuerũt. Ipse vero apprehensum sanauit eũ ac dimisit. & respondens ad illos dixit. Cuius filius aut bos cũ puteũ cadet: et nõ cõtinuo extrahet illum die sabbati? Et nõ poterãt ad hec respondere illi. Dicebat autẽ et ad inuitatos parabolã intendens quã primo accubitus eligerẽt dicens ad illos. Cũ inuitatus fueris ad nupias: nõ discũbas in primo locum ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo: et veniens is q̃ te et illum vocauit: dicat tibi da huic locũ: et tunc incipias cum rubore nouissimũ locũ tenere. Sed cũ vocatus fueris: vade recũbe in nouissimo locum: vt veniat q̃ te inuitauit: dicat tibi. Amice ascende superius. Tũc erit tibi gloria coãm simul discũbentibus: q̃ omis q̃ se exaltat humiliabit: et q̃ se humiliauerit. exaltabit. Dicebat autẽ et q̃ se inuitauerat. Cũ facis prandium aut cenã noli vocare amicos tuos: neq; fratres tuos neq; cognatos: neq; vicinos: neq; diuites: ne forte et ipsi te reuocent: et fiat tibi retributio. Sed cũ facis cõuiuiũ: voca pauperes debiles: claudos: et cecos: et bẽs eris: q̃ non habent retribuere tibi. Retribuetur enim tibi in resurrectione iustorũ. Hec cũ audisset q̃dã de simul discũbentibus: dixit illi. Beatus q̃ mãducabit panẽ in regno dei. Et ipse dixit ei. Homo q̃dã fecit cenã magnã: et vocauit multos: et misit seruũ suũ hora cene dicere inuitatis: vt venirent: q̃ parata sunt omia. & ceperunt simul omes excusare. Primus dixit ei. Villã emi: et necesse habeo exire: et videre illã: rogo te habe me excusatũ. Et alius dixit. Iugera boũ emi: quibus eo probare illa: rogo te habe me excusatũ. Et alius dixit. Vxorem duxi: et ideo non possum venire. Et reuersus seruus: nũciauit hec domino suo. Tũc iratus pater familias: dixit seruo suo. Egredere cito in plateas & vicos ciuitatis: et pauperes debiles: et cecos: et claudos introduc huc. Et ait seruus. Domine factum est quod imperasti: adhuc locus est. Et ait seruus. Exi in vias: et sepes: et cõpelle intrare: vt impleat domus mea. Dico autẽ vobis: q̃ nemo virorũ illorũ q̃ vocati sunt gustabit cenã meã. Erat autem.

B Ad me: cũ venit puer suus dicit ei. Si quis venit ad me: et non odit patrem suũ: & matrem: & vxorem: & filios: & fratres: & sorores: adhuc autẽ animam suam: non potest meus esse discipulus. & q̃ nõ baiulat crucem suam: venit post me: nõ potest meus esse discipulus. Quis enim ex vobis volens turrem edificare: nõne prius sedens computat sumptus q̃ necessarij sunt: si habeat ad phecũdũ ne postq̃ posuerit fundamentũ: et non potuerit perficere: omes q̃ videbãt incipiant illudere eũ: dicentes: q̃ hic homo cepit edificare: et non potuit cõsummare. Aut q̃s rex iturus pmittere bellũ aduersus alũ regẽ: non sedens prius cogitat: si possit cũ decẽ milibus occurrere: q̃ cũ vigiti milibus venit ad se. Alioqn adhuc illo longe agente legationẽ mittens rogat ea q̃ pacis sũt. Sic ergo omis ex vobis: qui nõ renũciat omibus q̃ possidet: nõ potest meus esse discipulus. Bonũ ergo sal. Si sal quoq; euanuerit: q̃ cõdiet? Neq; in terram neq; in stercoriũ vtile: eiicient eũ foras. Qui habet aures audiendi audiat.

C.S. Parabola ouis: mulier: nummus: de gaudio angelorũ sup vno peccatore: parabola de filio prodigo. Capitulum.xv.

Erant autẽ appropinquantes ei publicani et peccatores audire illũ. Et murmurabant scribe et pharisei dicentes. Quia hic peccatores recipit: et manducat cum illis. Et ait ad illos parabolam istã dicens. Quis ex vobis hõ habet centũ oues: si perdiderit vnam ex illis: nõne dimittit nonaginta nouem in deserto: et vadit ad illã q̃ perierat: donec inueniat eã? Et cũ inuenerit eã: ponit in humeros suos gaudens: et veniens domũ: conuocat amicos et vicinos: dicens illis. Congratulamini mihi: q̃ inueni ouẽ meã q̃ perierat. Dico vobis: q̃ ita gaudium erit in celo super vno peccatore penitentiã agente: q̃ super nonaginta nouem iustis: q̃ non indigent penitentia. Aut q̃ mulier habens decem nummos: si perdiderit vnũ nõne accendit lucernam: et everrit domũ: et quaerit diligenter donec inueniat eũ. Et cũ inuenerit: vocat amicas et vicinas: dicens congratulamini mihi: q̃ inueni drachmã quã perdidi. Ita dico vobis: gaudium erit coãm angelis dei sup vno peccatore penitentiã agente. Ait autẽ. Hõ quidã habuit duos filios: et dixit adolescentior ex illis patri. Pater: da mihi portionẽ substantiæ q̃ me pingit. Et diuisit illis substantiã. Et post nõ multos dies: cõgregatis omibus adolescentior filius peregre profectus est in regionẽ longinquam: et ibi dissipauit substantiã suã: viuendo luxuriose. Cũ autẽ omia impsumisset: facta est fames valida in regione illa: et ipse cepit egere. et abiit: et adhesit vni ciui regionis illius: et misit eũ in villã suã: vt pasceret porcos. et cupiebat implere ventrẽ suũ de siliquis q̃s porci manducabãt: et nemo illi dabat. In se autẽ reuersus dixit. Quãti mercenarii in domo patris mei abundant panibus: ego autẽ hic fame pereo. Surgã: et ibo ad patrẽ meũ: et dicã ei. Pater: peccaui in celũ: et coãm te: iã nõ sum dignus vocari filius tuus. Fac me sicut vnũ de mercenariis tuis. Et surgens venit ad patrẽ suũ. Cũ autẽ adhuc longe esset: vidit illũ pater ipius: et misericordia motus est: et accurrens cecidit sup collũ eius: et osculatus est eũ. Dixitq; ei filius. Pater: peccaui in celũ: et coãm te: iã nõ sum dignus vocari filius tuus. Dixit autẽ pater ad suos seruos. Cito proferte stolã primã: et induite illũ: et date anulũ in manu eius: et calceamenta in pedes eius. et adducite vitulũ saginatũ: et occidite: et mãducemus: et epulemur: q̃ hic filius meus mortuus erat: et reuixit: perierat: et inuentus est. et ceperũt epulari. erat autẽ filius eius senior in agro. Et cũ veniret: et appropiquaret domui: audiuit symphoniã: et chorũ: vocauit vnũ de seruis: et interrogauit q̃ hec essent. Ipse dixit illi. Frater tuus venit: et occidit pater tuus vitulũ saginatũ: q̃ saluũ illũ recepit. Indignatus est autẽ: et nolebat introire. Pater ergo illius egressus: cepit rogare illũ. At ille ridens: dixit patri suo. Ecce tot annis seruio tibi: et nũq̃ mãdatũ tuũ preteriui: et nũq̃ dedisti michi hedũ vt cũ amicis meis epularer. Sed postq̃ hic filius tuus qui deuorauit substantiam suã cum meretricibus venit: occidisti illi vitulũ saginatũ. At ipse dixit illi. Fili tu semper mecũ es: et omia mea tua sũt. Epulari autẽ: et gaudere oportebat: q̃ frater tuus hic mortuus erat: et reuixit: perierat: et inuentus est.

C.S. De vilico cui dictũ est: redde rationem vilicationis: qui fidelis est: in minimo: et in maiori fidelis est: nemo potest duobus dõis seruire: quarit pharisei deridebant eum: et dixit eis: vos estis qui iustificatis vos coãm hominibus: deus autẽ nouit corda vestra: q̃ quod hominibus altũ est: abominatio est ante deũ. Lex et ppheta vsq; ad iohãnẽ: et ex eo regnũ dei euãgelizatur: et omis vim facit. Facilius est autẽ celũ et terram preterire: q̃ de lege vnũ apicẽ cadere. Omis q̃ dimittit vxorem suã: et alterã ducit: mechatur: et qui dimissam a viro ducit: mechatur. Hõ quidã erat dives: et induebatur purpura et byssoo: epulabat quotidie splendide.

Erat autẽ et ad discipulos suos. Hõ quidã erat dives q̃ habebat vilicũ: hic diffamatus est apud illũ: q̃ dissipasset bõa illius. vocauit illũ: et ait illi. Quid hoc audio de te? Redde rationẽ vilicationis tue: iã enim nõ poteris vilicare. Ait autẽ vilicus intra se. Quid facias: q̃ dominus meus aufert a me vilicationẽ? Fodere non valeo: mẽdicare erubescio. Scio q̃d faciam: vt cũ amotus fuero a vilicatione: recipiat me in domos suas. Conuocatis itaq; singulis debitoribus domini sui: dicebat primo. Quantũ debes domino meo? At ille dixit. Centũ cados olei. Dixitq; illi. Accipe cautionẽ tuã: et sede cito: scribe quinquaginta. Deinde alio dixit. Tu vero quantũ debes? Qui ait. Centũ choros tritici. Ait illi. Accipe literas tuas: scribe octoginta. et laudauit dominus vilicũ iniquitatis: q̃ prudenter fecisset: q̃ filii huius seculi prudẽtiores filiis lucis in generatione sua sunt. et ego vobis dico. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis: vt cũ defecerit: recipiãt vos in eterna tabernacula sua. Qui fidelis est in minimo: et in maiori fidelis est: et qui in modico iniquus est: et in maiori iniquus est. Si ergo in iniquo mãmona fideles nõ fuistis: q̃ verũ est q̃ credet vobis? et si alieno fideles nõ fuistis: q̃ vestrũ est q̃ dabit vobis? Nemo seruus potest duobus dõis seruire: aut enim odietũ alterũ diliget: aut vnũ sustinebit: et alterũ contemnet. Non potestis deo seruire et mãmone. Audiebãt autẽ omia hec pharisei: q̃ erãt auari: et deridebãt illũ. Et ait illis. Vos estis q̃ iustificatis vos coãm hominibus: deus autẽ nouit corda vestra. Q̃: q̃ homibus altũ est: abominatio est ante deũ. Lex et ppheta vsq; ad iohãnẽ: et ex eo regnũ dei euãgelizatur: et omis vim facit. Facilius est autẽ celũ et terram preterire: q̃ de lege vnũ apicẽ cadere. Omis q̃ dimittit vxorem suã: et alterã ducit: mechatur: et qui dimissam a viro ducit: mechatur. Hõ quidã erat dives: et induebatur purpura et byssoo: epulabat quotidie splendide.

A Alio + nõ h: tetigi. Alio + sed sabbato curabat. Et ecce hominis hydropicus erat ante illũ. Et respondens Iesus dixit ad legisperitos & phariseos: dicens. Si licet sabbato curare? at illi tacuerũt. Ipse vero apprehensum sanauit eũ ac dimisit. & respondens ad illos dixit. Cuius filius aut bos cũ puteũ cadet: et nõ cõtinuo extrahet illũ die sabbati? Et nõ poterãt ad hec respondere illi. Dicebat autẽ et ad inuitatos parabolã intendens quã primo accubitus eligerẽt dicens ad illos. Cũ inuitatus fueris ad nupias: nõ discũbas in primo locum ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo: et veniens is q̃ te et illum vocauit: dicat tibi da huic locũ: et tunc incipias cum rubore nouissimũ locũ tenere. Sed cũ vocatus fueris: vade recũbe in nouissimo locum: vt veniat q̃ te inuitauit: dicat tibi. Amice ascende superius. Tũc erit tibi gloria coãm simul discũbentibus: q̃ omis q̃ se exaltat humiliabit: et q̃ se humiliauerit. exaltabit. Dicebãt autẽ et q̃ se inuitauerat. Cũ facis prandium aut cenã noli vocare amicos tuos: neq; fratres tuos neq; cognatos: neq; vicinos: neq; diuites: ne forte et ipsi te reuocent: et fiat tibi retributio. Sed cũ facis cõuiuiũ: voca pauperes debiles: claudos: et cecos: et bẽs eris: q̃ non habent retribuere tibi. Retribuetur enim tibi in resurrectione iustorũ. Hec cũ audisset q̃dã de simul discũbentibus: dixit illi. Beatus q̃ mãducabit panẽ in regno dei. Et ipse dixit ei. Homo q̃dã fecit cenã magnã: et vocauit multos: et misit seruũ suũ hora cene dicere inuitatis: vt venirent: q̃ parata sunt omia. & ceperunt simul omes excusare. Primus dixit ei. Villã emi: et necesse habeo exire: et videre illã: rogo te habe me excusatũ. Et alius dixit. Iugera boũ emi: quibus eo probare illa: rogo te habe me excusatũ. Et alius dixit. Vxorem duxi: et ideo non possum venire. Et reuersus seruus: nũciauit hec domino suo. Tũc iratus pater familias: dixit seruo suo. Egredere cito in plateas & vicos ciuitatis: et pauperes debiles: et cecos: et claudos introduc huc. Et ait seruus. Domine factum est quod imperasti: adhuc locus est. Et ait seruus. Exi in vias: et sepes: et cõpelle intrare: vt impleat domus mea. Dico autẽ vobis: q̃ nemo virorũ illorũ q̃ vocati sunt gustabit cenã meã. Erat autem.

B Ad me: cũ venit puer suus dicit ei. Si quis venit ad me: et non odit patrem suũ: & matrem: & vxorem: & filios: & fratres: & sorores: adhuc autẽ animam suam: non potest meus esse discipulus. & q̃ nõ baiulat crucem suam: venit post me: nõ potest meus esse discipulus. Quis enim ex vobis volens turrem edificare: nõne prius sedens computat sumptus q̃ necessarij sunt: si habeat ad phecũdũ ne postq̃ posuerit fundamentũ: et non potuerit perficere: omes q̃ videbãt incipiant illudere eũ: dicentes: q̃ hic homo cepit edificare: et non potuit cõsummare. Aut q̃s rex iturus pmittere bellũ aduersus alũ regẽ: non sedens prius cogitat: si possit cũ decẽ milibus occurrere: q̃ cũ vigiti milibus venit ad se. Alioqn adhuc illo longe agente legationẽ mittens rogat ea q̃ pacis sũt. Sic ergo omis ex vobis: qui nõ renũciat omibus q̃ possidet: nõ potest meus esse discipulus. Bonũ ergo sal. Si sal quoq; euanuerit: q̃ cõdiet? Neq; in terram neq; in stercoriũ vtile: eiicient eũ foras. Qui habet aures audiendi audiat.

C mat. + c. h. c. Ia. + c. Iob. + b.

D mat. 22. a apo. 19. b

E

C.S. Parabola ouis: mulier: nummus: de gaudio angelorũ sup vno peccatore: parabola de filio prodigo. Capitulum.xv.

Erant autẽ appropinquantes ei publicani et peccatores audire illũ. Et murmurabant scribe et pharisei dicentes. Quia hic peccatores recipit: et manducat cum illis. Et ait ad illos parabolam istã dicens. Quis ex vobis hõ habet centũ oues: si perdiderit vnam ex illis: nõne dimittit nonaginta nouem in deserto: et vadit ad illã q̃ perierat: donec inueniat eã? Et cũ inuenerit eã: ponit in humeros suos gaudens: et veniens domũ: conuocat amicos et vicinos: dicens illis. Congratulamini mihi: q̃ inueni ouẽ meã q̃ perierat. Dico vobis: q̃ ita gaudium erit in celo super vno peccatore penitentiã agente: q̃ super nonaginta nouem iustis: q̃ non indigent penitentia. Aut q̃ mulier habens decem nummos: si perdiderit vnũ nõne accendit lucernam: et everrit domũ: et quaerit diligenter donec inueniat eã? Et cũ inuenerit: vocat amicas et vicinas: dicens congratulamini mihi: q̃ inueni drachmã quã perdidi. Ita dico vobis: gaudium erit coãm angelis dei sup vno peccatore penitentiã agente. Ait autẽ. Hõ quidã habuit duos filios: et dixit adolescentior ex illis patri. Pater: da mihi portionẽ substantiæ q̃ me pingit. Et diuisit illis substantiã. Et post nõ multos dies: cõgregatis omibus adolescentior filius peregre profectus est in regionẽ longinquam: et ibi dissipauit substantiã suã: viuendo luxuriose. Cũ autẽ omia impsumisset: facta est fames valida in regione illa: et ipse cepit egere. et abiit: et adhesit vni ciui regionis illius: et misit eũ in villã suã: vt pasceret porcos. et cupiebat implere ventrẽ suũ de siliquis q̃s porci manducabãt: et nemo illi dabat. In se autẽ reuersus dixit. Quãti mercenarii in domo patris mei abundant panibus: ego autẽ hic fame pereo. Surgã: et ibo ad patrẽ meũ: et dicã ei. Pater: peccaui in celũ: et coãm te: iã nõ sum dignus vocari filius tuus. Fac me sicut vnũ de mercenariis tuis. Et surgens venit ad patrẽ suũ. Cũ autẽ adhuc longe esset: vidit illũ pater ipius: et misericordia motus est: et accurrens cecidit sup collũ eius: et osculatus est eũ. Dixitq; ei filius. Pater: peccaui in celũ: et coãm te: iã nõ sum dignus vocari filius tuus. Dixit autẽ pater ad suos seruos. Cito proferte stolã primã: et induite illũ: et date anulũ in manu eius: et calceamenta in pedes eius. et adducite vitulũ saginatũ: et occidite: et mãducemus: et epulemur: q̃ hic filius meus mortuus erat: et reuixit: perierat: et inuentus est. et ceperũt epulari. erat autẽ filius eius senior in agro. Et cũ veniret: et appropiquaret domui: audiuit symphoniã: et chorũ: vocauit vnũ de seruis: et interrogauit q̃ hec essent. Ipse dixit illi. Frater tuus venit: et occidit pater tuus vitulũ saginatũ: q̃ saluũ illũ recepit. Indignatus est autẽ: et nolebat introire. Pater ergo illius egressus: cepit rogare illũ. At ille ridens: dixit patri suo. Ecce tot annis seruio tibi: et nũq̃ mãdatũ tuũ preteriui: et nũq̃ dedisti michi hedũ vt cũ amicis meis epularer. Sed postq̃ hic filius tuus qui deuorauit substantiam suã cum meretricibus venit: occidisti illi vitulũ saginatũ. At ipse dixit illi. Fili tu semper mecũ es: et omia mea tua sũt. Epulari autẽ: et gaudere oportebat: q̃ frater tuus hic mortuus erat: et reuixit: perierat: et inuentus est.

C Ca.S. De vilico cui dictũ est: redde rationem vilicationis: qui fidelis est in minimo: et in maiori fidelis est: nemo potest duobus dõis seruire: quarit pharisei deridebant eum: et dixit eis: vos estis qui iustificatis vos coãm hominibus: deus autẽ nouit corda vestra: q̃ quod hominibus altũ est: abominatio est apud illũ: q̃ dissipasset bõa illius: vocauit illũ: et ait illi. Quid hoc audio de te? Redde rationẽ vilicationis tue: iã enim nõ poteris vilicare. Ait autẽ vilicus intra se. Quid faciam: q̃ dominus meus aufert a me vilicationẽ? Fodere non valeo: mẽdicare erubescio. Scio q̃d faciam: vt cũ amotus fuero a vilicatione: recipiat me in domos suas. Conuocatis itaq; singulis debitoribus domini sui: dicebat primo. Quantũ debes domino meo? At ille dixit. Centũ cados olei. Dixitq; illi. Accipe cautionẽ tuã: et sede cito: scribe quinquaginta. Deinde alio dixit. Tu vero quantũ debes? Qui ait. Centũ choros tritici. Ait illi. Accipe literas tuas: scribe octoginta. et laudauit dominus vilicũ iniquitatis: q̃ prudenter fecisset: q̃ filii huius seculi prudẽtiores filiis lucis in generatione sua sunt. et ego vobis dico. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis: vt cũ defecerit: recipiãt vos in eterna tabernacula sua. Qui fidelis est in minimo: et in maiori fidelis est: et qui in modico iniquus est: et in maiori iniquus est. Si ergo in iniquo mãmona fideles nõ fuistis: q̃ verũ est q̃ credet vobis? et si alieno fideles nõ fuistis: q̃ vestrũ est q̃ dabit vobis? Nemo seruus potest duobus dõis seruire: aut enim odietũ alterũ diliget: aut vnũ sustinebit: et alterũ contemnet. Non potestis deo seruire et mãmone. Audiebãt autẽ omia hec pharisei: q̃ erãt auari: et deridebãt illũ. Et ait illis. Vos estis q̃ iustificatis vos coãm hominibus: deus autẽ nouit corda vestra. Q̃: q̃ homibus altũ est: abominatio est ante deũ. Lex et ppheta vsq; ad iohãnẽ: et ex eo regnũ dei euãgelizatur: et omis vim facit. Facilius est autẽ celũ et terram preterire: q̃ de lege vnũ apicẽ cadere. Omis q̃ dimittit vxorem suã: et alterã ducit: mechatur: et qui dimissam a viro ducit: mechatur. Hõ quidã erat dives: et induebatur purpura et byssoo: epulabat quotidie splendide.

Erat autẽ et ad discipulos suos. Hõ quidã erat dives q̃ habebat vilicũ: hic diffamatus est apud illũ: q̃ dissipasset bõa illius. vocauit illũ: et ait illi. Quid hoc audio de te? Redde rationẽ vilicationis tue: iã enim nõ poteris vilicare. Ait autẽ vilicus intra se. Quid faciam: q̃ dominus meus aufert a me vilicationẽ? Fodere non valeo: mẽdicare erubescio. Scio q̃d faciam: vt cũ amotus fuero a vilicatione: recipiat me in domos suas. Conuocatis itaq; singulis debitoribus domini sui: dicebat primo. Quantũ debes domino meo? At ille dixit. Centũ cados olei. Dixitq; illi. Accipe cautionẽ tuã: et sede cito: scribe quinquaginta. Deinde alio dixit. Tu vero quantũ debes? Qui ait. Centũ choros tritici. Ait illi. Accipe literas tuas: scribe octoginta. et laudauit dominus vilicũ iniquitatis: q̃ prudenter fecisset: q̃ filii huius seculi prudẽtiores filiis lucis in generatione sua sunt. et ego vobis dico. Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis: vt cũ defecerit: recipiãt vos in eterna tabernacula sua. Qui fidelis est in minimo: et in maiori fidelis est: et qui in modico iniquus est: et in maiori iniquus est. Si ergo in iniquo mãmona fideles nõ fuistis: q̃ verũ est q̃ credet vobis? et si alieno fideles nõ fuistis: q̃ vestrũ est q̃ dabit vobis? Nemo seruus potest duobus dõis seruire: aut enim odietũ alterũ diliget: aut vnũ sustinebit: et alterũ contemnet. Non potestis deo seruire et mãmone. Audiebãt autẽ omia hec pharisei: q̃ erãt auari: et deridebãt illũ. Et ait illis. Vos estis q̃ iustificatis vos coãm hominibus: deus autẽ nouit corda vestra. Q̃: q̃ homibus altũ est: abominatio est ante deũ. Lex et ppheta vsq; ad iohãnẽ: et ex eo regnũ dei euãgelizatur: et omis vim facit. Facilius est autẽ celũ et terram preterire: q̃ de lege vnũ apicẽ cadere. Omis q̃ dimittit vxorem suã: et alterã ducit: mechatur: et qui dimissam a viro ducit: mechatur. Hõ quidã erat dives: et induebatur purpura et byssoo: epulabat quotidie splendide.

B de accus. c. iiij. L

B

C mat. 6. c. h. c. h. habet.

C

mat. 6. c.

E

mat. 5. b
mat. 5. e. 1
ro. 3
mat. 10. b

E

Et erat qdã mendicus nomine lazar⁹ qui
iacebat ad ianuã eius vlcer⁹ plen⁹:
cupiẽs saturari de micis q cadebãt de
mensa diuitis: sed nemo illi dabat. Sed et
canes veniebãt et lingebãt vlcera eius.
f Factũ est aũt vt moreret mendicus et
portaret ab angelis i sinũ abrae. Mor-
tuus est aũt ⁊ diues: ⁊ sepult⁹ est i in-
ferno. Eleuãs aũt oculos suos cũ esset
in tormẽtis vidit abrãã a lõge et lazar
in sinu eius: ipse clamans dixit. Pater
abrãã miserere mihi: et mitte lazarũ vt
intingat extremũ digiti sui i aqua vt
refrigeret lingua mea: q crucior i hac
De peni. flãma. et dixit illi abrãã. Fili recorda-
dis. c. ca. ris q recepisti bona i vita tua: et lazar⁹
nendum. similiter mala. Nũc aũt hic cõsolat⁹ et vo
b cruciar⁹. et hijs oib⁹ inter nos ⁊ vos
chaos magnũ firmatũ est: vt qui volũt
hinc transire ad vos nõ pũt neq;
inde huc trãsmeare. et ait. Rogo ergo
pater: vt mittas eũ in domũ pris mei.
Habeo enim qnq; fres vt testet illis: ne
et ipsi veniãt i hũc locũ tormẽtorũ. et
ait illi abrãã. Habẽt mos⁹ et pphetas
audiant illos. Ait ille dixit. Non pater
abrãã. sed si qs ex mortuis ierit ad eos:
penitentiã agent. Ait aũt illi. Si mos
sen et pphetas nõ audiunt: neq; si qs
ex mortuis resurrexerit credent.

Capitulũ.

C.S. Ne scãdalo: correptio fratris: sep-
ties i die dimittẽdũ: si habueritis
fidem sicut granũ sinapis: dicite serui
inutiles sum⁹: de decẽ leprosis mundatis: regni dei ltra vos est ventura: prediciit de ipso: sicut factũ est in diebus
noe: de die iudicii.

a mat. 18. a. Et ait ad discipulos suos. Impos-
mat. 9. f sibile est vt nõ veniãt scãdala:
ve aũt illi p quẽ veniũt. Vtilius est illi
si lapis molaris i ponat circa collũ
eius: et pijciat⁹ in mare: q̃ vt scãdalizet
mat. 18. b vnũ de pusillis istis. Attendite vobis. Si
mar. 18. c peccauerit i te frater tuus: increpa illũ:
si pniam egerit: dimitte illi. et septies
b in die peccauerit in te: et septies in die
mat. 18. c. conuersus fuerit ad te dicens. Penitet
lu. 17. b. me: dimitte illi. et dixerunt apli domino.
Adauge nobis fidẽ. Dixit aũt dõs. Si
habueritis fidẽ sicut granum sinapis:
dicetis huic arbori moro: eradicare et
transplãtare i mare: et obedient vobis.
Quis aũt vrm hõs seruũ arãtem aut
pascentem boues: q regresso de agro:
dicat illi statim trãsi ⁊ recũbe: ⁊ non di-
cat para qd cenẽt: ꝓcinge te ⁊ ministra
mihi donec manducem: ⁊ bibãt⁹ post
c hec, tu manducabis ⁊ bibes. Numquid
gratiã habet suo illi q fecit q̃ ipse
iuserat: Non puto. Sic ⁊ vos cũ fece-
ritis oia que pecpta sunt vobis: dicite
serui inutiles sumus: q̃ debuimus fa-
cere. Et factũ est dũ iret in hierusa-
lem: transibat p media samarie et
Galilee. et cũ ingrederet q̃dã castellũ
occurrerũt ei decem viri leprosi: qui
steterũt a lõge ⁊ leuauerũt voce dicentes
Iesu preceptor: miserere nri. Quos vt
vidit: dixit. Ite ostendite vos sacerdo-
tibus. Et factũ est dum irent mundati
sunt. Vnus aũt ex illis vt vidit q̃ mun-
dat⁹ est: regressus est: cũ magna voce
magnificans deum. et cecidit faciem
ante pedes eius: gras agẽs. et hic erat
samaritan⁹. Respondens autem ihesus.
Nõne decem mũdati sunt? nõne vero
sunt? Nõ est inuentus q̃ rediret: et daret
gloriam deo: nisi hic alienigena. et ait
illi. Surge: vade: q̃ fides tua te salũ
fecit. Interrogat⁹ aũt a pharisejs: q̃
veniet regnũ dei. Respõdens eis: dixit
Nõ veniet regnũ dei cũ obseruatione
neq; dicẽt: ecce hic: aut ecce illic. ecce
enim regnum dei intra vos est. et ait ad
discipulos suos. Venient dies q̃ de-
sideretis videre vnũ diẽ filij hominis:
videbitis. et dicent vobis. ecce hic: aut
ecce illic: nolite ire neq; sectemini. Nã
sicut fulgur coruscans de sub celo in
que sub celo sunt fulget: ita erit filius
hominis i die sua. primũ autem oportet
illũ multa pati: ⁊ reprobari a gẽratione
hac. et sicut factũ est i diebus noe: ita
erit ⁊ i diebus filij hominis. edebant: et
bibebãt: vxores ducebãt: et dabãt ad
nuptias vsq; in diẽ qua intrauit noe in
arcam: venit diluuium et pidit oes.
Similiter: sicut factum est i diebus loth:
edebant: et bibebant: ⁊ emebãt: vendeb-
ant: et plantabãt ⁊ edificabãt. Qua aut
ẽ die exiit loth a sodoma: pluit ignem
⁊ sulphur de celo et oes pidit. Secũdũ
hec erit qua die filius hominis reuelabit.
In illa hora q̃ fuerit i tecto et vasa eius
in domo ne descẽdat tollere illa: ⁊ q̃ in
agro est: non redeat retro. Memores
estote vxoris loth. Quicũq; quesierit
animã suã saluam facere: pdet illã: et
quicũq; pdiderit illã: viuificabit eã. Dico
vobis in illa nocte erunt duo in lecto
vno: pa⁹ assumet: ⁊ alter relinq̃t. Duo
erunt molentes i vno: vna assumet: et
altera relinquet. Duo in agro erunt:
vnus assumet: et alter relinquet. Respõdẽtes dicunt
illi. Vbi dõe? Qui dixit illis. Vbicũq;
fuerit corp⁹ illuc egregabũtur aq̃le.

C.S. Oportet semp orare: et nõ deficere
diem nõ timẽs ⁊ verecundans: de vna
parabola: quã dixit ⁊ dixit. Iudex erat in
quadã ciuitate: q̃ deũ nõ timebat: et hominem nõ reuere-
bat. Vidua aũt qdã erat in ciuitate illa: et veniebat ad eum dicẽs. Vindica
me de aduersario meo. Et nolebat per
multũ tẽpus. Post hec aũt dixit intra se.
Etsi deũ nõ timeo: nec hominem reuereor:
q̃ molestã mihi est hec vidua: vindicabo
illam: ne nouissimo veniens suggillet me. Sit aũt dõs. Audite q̃d iudex
iniqtatis dixit. Deus aũt nõ faciet vindictã electorũ suorũ clamãtũ ad se die
ac nocte: et patiẽtia habet i illis. Dico
aũt vobis: q̃ cito faciet vindictã illorũ.
Verũtãmẽ filius hominis veniẽs: putas inueniet
fidẽ in terra? Dixit aũt ad qdã q̃ in se
fidebãt: q̃ iusti erãt: et aspernabãt cete-
ros parabolã istam dicens. Duo homines
ascẽderũt i templũ vt orarẽt: vnus pha-
risej: alter publican⁹. Pharisej stãs
hec apud se orabat. Deus gras ago tibi:
q̃ non sum sicut ceteri homũ: rapitores
iniusti: adulteri: vel etiã hic publica-
nus. Ieiunabo bis in sabbato: decimas
do omnũ q̃ possideo. Et publican⁹ a longe stans
nolebat nec oculos ad celũ leuare: sed percutiebat pectus suũ dicens
Deus propitius esto mihi pecatori. Amẽ
dico vobis descẽdit hic iustificat⁹ in
domũ suã ab illo: quia omis q̃ se exaltat
humiliabit: et humiliat exaltabit. Offe-
rebãt autẽ illi et infantes vt eos
tangẽret. Quos cũ vidisset discipuli: ire-
prehẽdebãt illos. Iesus aũt eos vocãs illos
dixit. Sinite pueros venire ad me: ⁊ ne
prohibueritis eos. Talium enim est regnũ dei.
Amẽ dico vobis: quicũq; nõ receperit
regnum dei sicut puer: non intrabit in
illud. Interrogauit eum q̃dã princeps
dicẽs. Magistre bone. q̃d faciens vitã
eternã possidebo? Dixit aũt ei Iesus.
Quid me dicis bonũ? Nemo bonus nisi
solus deus. Mandata nosti. Nõ occides:
nõ mechaberis: nõ furtũ facies: non
falsum testimonium dicas: honora pa-
trem tuũ ⁊ matrẽ. Qui ait. Hec oia cu-
stodiui a iuuentute mea. Quo audito
Iesus ait ei. Adhuc vnũ tibi deest. Oia
quecũq; habes vende: ⁊ da pauperibus:
et habebis thesaurũ i celo: ⁊ veni se-
quere me. Hec ille auditis cõtristatus
est: q̃ diues erat valde. Videns autem
Iesus illũ tristẽ factũ dixit. Quã difficile
q̃ pecuniũ habẽt in regnum dei intra-
bunt. Facilius est camelũ per foramẽ
acus trãsire q̃ diuitẽ intrare i regnũ
dei. Et dixerunt q̃ audiebant: et q̃s pot
salui fieri? Ait illis. Que impossibilia
sunt apud homines: possibilia sunt apud
deum. Ait aũt petrus. Ecce nos dimisi-
mus oia: et secuti sumus te. Qui dixit
eis. Amẽ dico vobis: nemo est q̃ relin-
quit domũ aut parentes: aut fratres
aut vxorẽ aut filios: ꝓter regnũ dei:
et non recipiat multo plura in hoc tpe
et i seculo futuro vitã eternã. Assumpsit
autẽ Iesus duodecim et ait illis. ecce
ascẽdimus hierosolymã: et cõsummabũ-
tur oia q̃ scripta sunt per pphetas de
filio hominis. Tradẽt enim gentibus illudẽtur
et flagellabitur ⁊ cõspuet⁹: postq̃
flagellauerint occident eũ: et die tertia
resurget. Et ipsi nichil horũ intellexe-
runt. erat aũt verbũ istud abscõditum
ab eis: nõ intelligebãt q̃ dicebãtur.
Factũ est autẽ cũ appropinquaret hie-
rico cecus quidam sedebat secus viam
mendicãs: et cũ audiret turbam pre-
teruntem interrogabat quid hoc esset.
Nuntiatũ autẽ ei q̃ Iesus nazarenus trans-
iret. Et clamauit dicens. Iesu fili da-
uid miserere mihi. et qui ibãt ire repe-
bat: vt taceret. Ipse vero multo ma-
gis clamabat: fili dauid miserere mihi.
Stans aũt Iesus iussit illũ adduci ad se.
et cũ appropinquasset interrogauit illũ
dicẽs. Quid vis tibi faciã? At ille dixit
Domine vt videã. et respondit ei. Respice:
fides tua te saluũ fecit. et q̃ statim vi-
dit: sequebat illũ magnificans deũ. et
omis plebs vt vidit dedit laudẽ deo.

C.S. De zachee decẽ minas suscitãti
ne penitẽtiã dãtãtũ: ⁊ de cecis: ⁊ de
ante se habẽtes: ⁊ de ceteris: ⁊ de publicanis: ⁊ de sine
sedẽtes: ⁊ de deo: ⁊ de ceteris: ⁊ de publicanis: ⁊ de sine
sedẽtes: ⁊ de deo: ⁊ de ceteris: ⁊ de publicanis: ⁊ de sine
sedẽtes: ⁊ de deo: ⁊ de ceteris: ⁊ de publicanis: ⁊ de sine
laudare: dicẽtes q̃ hodie ⁊ q̃ venit res-
dicit iesus: q̃ hi tacuerint lapides cla-
mabũt. Et cũ appropinquasset ciuitati
flebat super illam: et ait. Quia si cognouisses
et tu: et quidem in hac die tua: quæ ad pacem tibi.
Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.
Quia venient dies in te: et circumdabunt te
inimici tui vallo: et circumdabunt te
et coartabunt te undique: et ad terram
prosternent te et filios tuos qui in te sunt:
et non relinquent in te lapidem super
lapidem: eo quod non cognouisti tempus
visitationis tuæ. Et ingressus templum
cœpit eiicere vendentes in eo: et
ementes dicens illis. Scriptum est: Quia
domus mea domus orationis est. Vos autem
fecistis eam speluncam latronum. Et
erat docens quotidie in templo. Principes sacerdotum
et scribæ quærebant perdere eum.

eo. 11. b
mat. 21. c
mar. 21. c
lu. 24. d. e.

E
mar. 10. e
mar. 10. c

mat. 21. d
mar. 10. d
lu. 18. d
mat. 19. c
mat. 19. d
mat. 19. e

F

G. 2. g
mat. 20. d
mar. 10. g

B
de pe. dis.
1. c. 1. polu
illec.

A Et ingressus perambulabat hiericho.
Et ecce vir noīe zacheus: hic prī
ceps erat publicanorum et ipse diues: et q̄
rebat videre iesum quis eēt: et non pote
rat p̄ turba: q2 statura pusillus erat. Et pre
currēs ascēdit in arborē sicomorū vt
videret eū: q2 inde erat transiturus. Et
cū venisset ad locū: suspiciēs iesus vi
dit illū et dixit ad eū. Zachee festinās
descende: q2 hodie in domo tua oportet me
manere. Et festināns descēdit et excepit il
lū gaudēs. Et cum viderēt oēs murmu
B rabāt dicētes q2 ad hoīem peccatorem
diuertisset. Stans autē zacheus dixit ad
iesum. Ecce dimidiū bonorum meorum dñe
do pauperibus: et si qd aliquē defraudaui
mat.15.c reddo quadruplū. Ait iesus ad eū. Q2
hodie salus domui huic facta est: eo q2 et
ipse filius sit abrahe. Venit enim filius hoīs
q̄rere et saluū facere qd perierat. Hec
illis audientibus adiciens dixit parabo
lam eo q2 esset ppe hierlm: et q2 existima
rēt q2 cōfestim regnū dei manifestare
mat.25.a tur. Dixit ergo. Homo quidā nobilis abiit in
mar.13.d regionē lōginquā accipe sibi regnū et
reuerti. Vocatis autē decē seruis suis dedit
eis decē mnas: et ait ad illos. Negociami
C ni dum venio. Ciues autē eius oderāt eū:
et miserūt legatōes post illū dicētes. No
lumus hūc regnare sup nos. Et factum est vt
rediret accepto regno: et iussit vocari
seruos quibus dedit pecuniā vt sciret quātū
quisq3 negociatus esset. Venit autē pri
mus dicēs. Dñe mna tua decē mnas ac
quisiuit. Et ait illi. Euge bone serue: q2 in
mat.25.b. modico fuisti fidelis: eris potestatem hñs
supra decē ciuitates. Et alter venit di
cens. Dñe mna tua fecit quinq3 mnas.
Et huic ait. Et tu esto sup quinq3 ciui
tates. Et alter venit dicēs. Dñe ecce mna
tua quā habui repositā in sudario. Timui
enim te: q2 homo austerus es: tollis qd nō po
suisti: et metis qd nō seminasti. Dicit ei.
D De ore tuo te iudico serue nequā. Scie
bas q2 ego homo austerus sum tollēs qd
nō posui: et metēs qd non seminaui. Et
q̄re nō dedisti pecuniā meā ad mensam:
et ego veniēs cū vsuris vtiq3 exegissem
illā? Et astantibus dixit. Auferte ab illo
mat.13.b mnā: et date illi q decē mnas habet. Et di
mar.4.c. xerūt ei. Dñe habet decē mnas. Dico autē
&.?.c vobis: q2 oī habenti dabitur et abundabit:
ab eo autē qui nō habet et qd habet auferetur
ab eo. Verūtñ inimicos meos illos q
noluerūt me regnare sup se adducite huc:
et interficite ante me. Et his dictis pre
E cedebat ascendēs hierosolymā. Et fa
mat.21.a ctū est cum appropinquasset ad bethpha
ge et bethaniā ad montem qui voca
tur oliueti: misit duos discipulos suos
dicens. Ite in castellum qd cōtra vos
est: in quod introeuntes inuenietis pul
lum asine alligatū: cui nemo vnq3 ho
minū sedit: soluite illū et adducite. Et
si quis vos interrogauerit quare soluitis:
sic dicetis ei: q2 dñs operā eius deside
rat. Abierūt autē qui missi erant: et inuene
rūt sicut dixit illis stantē pullū. Solu
entibus autē illis pullū: dixerunt dñi eius
ad illos. Quid soluitis pullū? At illi di
xerunt. Quia dñs eum necessariū habet.
Et duxerunt illum ad iesum. Et iactan
tes vestimēta sua supra illū: imposue
runt iesum. Eunte autē illo substernebant ve
stimēta sua in via. Et cum appropinqua
ret iā ad descēsum mōtis oliueti: cepe
runt oēs turbe descendentiū gaudētes
laudare deum voce magna sup oībus q̄s
viderāt virtutibus dicētes. Benedictus
qui venit rex in noīe dñi: pax in celo et
gloria in excelsis. Et quidā phariseorū de
turbis dixerūt ad illū. Magister incre
pa discipulos tuos. Quibus ipse ait.
Dico vobis: q2 si hi tacuerint lapides
clamabūt. Et vt appropinquauit: videns
ciuitatē fleuit sup illā dicēs. Quia si co
gnouisses et tu. Et quidē in hac die tua q̄
ad pacē tibi: nūc autē abscondita sunt
ab oculis tuis. Quia venient dies in te et
circūdabūt te inimici tui vallo: et circū
dabūt te et coangustabūt te vndiq3:
ad terrā psternēt te et filios tuos qui in
te sunt. Et nō relinquēt in te lapidē sup
lapidē: eo q2 nō cognoueris tps visita
tionis tue. Et ingressus templū cepit
eiicere vendētes et emētes dicēs illis.
Scriptū est: q2 domus mea domus oratio
nis est. Vos autē fecistis illā speluncā la
tronū. Et erat docēs quotidie in tēplo.
Principes autē sacerdotum et scribe et prin
cipes plebis q̄rebāt illū pdere: et nō in
ueniebāt qd facerēt illi. Oīs enim popu
lus suspēsus erat audiēs illū.

C.c.20. Interrogatus iesus: in qua potestate hec faciat: rñdit: baptismū iohānis: e celo erat: an ex hoībus? De colonis vinee q occiderūt seruos: demū et filiū. Reddēdū cesari qd est cesaris. Contra saduceos q septē fratres habuisse vnā eādē: mortuorū resurrectione: et quē eorū esset vxorē: et qd respondit a scribis: quomō dauid dñm vocat. F

Et factū est in vna dierū docēte il
lo pplm in tēplo et euāgelizāte: cō
uenerūt principes sacerdotum et scribe
cū senioribus: et aiunt dicētes ad illū.
Dic nobis in qua ptāte hec facis: aut qs
est q dedit tibi hanc potestatē? Rñdens
autē iesus dixit ad illos. Interrogabo
vos et ego vnū verbum: rñdete michi.
Baptismū iohānis de celo erat: an ex
hoībus? At illi cogitabāt intra se dicē
tes. Q2 si dixerimus de celo, dicet: Quare
ergo nō credidistis illi? Si autem dixeri
mus ex hoībus: plebs vniuersa lapida
bit nos. Certi sunt eī iohānē ꝓphetā
esse. Et rñderūt se nescire vnde esset.
Et iesus ait illis. Neq3 ego dico vobis
in qua ptāte hec facio. Cepit autē dice
re ad plebē parabolā hanc. Homo quidā
plantauit vineā: et locauit eā colonis: et
ipse pegre fuit multis tpibus. Et in tpe mi
sit ad cultores seruum: vt de fructu
vinee darēt illi. Qui cesum dimiserunt
eū inanē. Et addidit alterū seruum mit
tere. Illi autē hūc q3 cedētes et afficiē
tes cōtumelia dimiserūt inanē. Et addi
dit tertiū mittere. Qui et illū vulnerā
tes eiecerūt. Dixit autē dñs vinee. Quid
faciā? Mittā filiū meū dilectū: forsitā
cum hunc viderint verebūtur. Quē cū vi
dissent coloni: cogitauerūt intra se dicē
tes. Hic ē heres. Occidamus illū: vt no
stra fiat hereditas. Et eiectū illū extra
vineam occiderūt. Quid ergo faciet illis
dñs vinee? Veniet et pdet colonos istos:
et dabit vineā aliis. Quo audito dixerūt
illi. Absit. Ille autem aspiciēs eos ait.
Quid est ergo hoc qd scriptū est. Lapidē
quē reprobauerūt edificātes: hic factus
est in caput anguli. Omnis q ceciderit
supra illum lapidē conquassabitur: su
pra quē autem ceciderit cōminuet il
lum. Et q̄rebāt principes sacerdotū
et scribe mittere in illum manus illa hora:
et timuerunt ppłm. Cognouerunt
enim q2 ad ipsos dixerit similitudinē hanc.
Et obseruantes miserunt insidiatores
qui se iustos simularēt: vt caperent eum
in sermone: et traderēt illum principatui
et ptāti presidis. Et interrogauerunt eū
dicētes. Magister scimus quia recte di
cis et doces: et nō accipis psonā: sed vi
am dei in veritate doces. Licet nobis tribu
tū dare cesari an nō? Cōsiderans autē
dolum illorū dixit ad eos. Quid me ten
tatis? Ostēdite michi denariū. Cuius ha
bet imaginē et inscriptionē? Rñdētes
dixerūt ei. Cesaris. Et ait illis. Red
dite ergo q sunt cesaris cesari: et que
sunt dei deo. Et non potuerunt verbum
eius reprehendere coram plebe: et mi
rati in rñsione eius tacuerūt. Accesse
runt autē quidā saduceorum q negant esse re
surrectionē: et interrogauerūt eū dicen parte.
tes. Magister moyses scripsit nobis: si mat.22.c
frater alicuius mortuus fuerit hñs vxorem G
et hic sine liberis fuerit: vt accipiat eā mat.22.c
frater eius vxorē: et suscitet semē fratri suo. mar.12.b
Septē ergo fratres erāt: et primus accepit
vxorē et mortuus ē sine filiis. Et sequens
accepit illā: et ipse mortuus est sine filio.
Et tertius accepit illā. Similiter et oēs septē:
nō reliquerunt semē et mortui sunt. No
uissime oīm mortua est et mulier. In re
surrectione ergo cuius eorū erit vxor? Si
quidē septē habuerūt eā vxorē. Et ait illis F
iesus. Filii huius seculi nubūt et traduntur mat.22.d
ad nuptias: illi vero q digni habebūtur
seculo illo et resurrectiōe ex mortuis: ne exo.3.b
q3 nubēt neq3 ducēt vxores: neq3 vl mar.12.c
tra mori poterūt. Equales eī angelis sunt et H
filii sunt dei: cū sint filii resurrectiōis. mat.xxii.
Q2 vero resurgāt mortui et moyses ostē d.
dit secus rubū sicut dicit dñm deū abrahā mar.12.d
et deū ysaac et deū iacob. Deus autē nō est ps.109.
mortuorū sed viuorū. Oēs enim viuūt ei. mat.xxiii.
Rñdētes autē quidā scribarū dixerūt ei. a.
Magister bñ dixisti. Et amplius nō au mat.xii.d
debāt eū quicq3 interrogare. Dixit autē mar.12.d
ad illos. Quomō dicūt xpm filium esse
dauid: et ipse dd dicit in libro psalmorū.
Dixit dñs domino meo a sede dextris
meis: donec ponā inimicos tuos scabel
lum pedū tuorū. Dauid ergo dñm illū
vocat: et quō filius eius est. Audiēte autē
omni populo: dixit discipulis suis. At
tendite a scribis qui volunt ambulare
in stolis: et amant salutationes in foro
et primas cathedras in synagogis: et pri
mos discubitus in cōuiuiis. Qui de
uorant domos viduarū simulantes lon
gam orationē. Hi accipient damnatio
nem maiorem.

C.c.21. Dixit: hec vidua pauper plus ... de templo dixit: nō relinquet lapis sup lapidē: quando hec erunt: quod signū cum fieri incipiēt: surget gens contra gentem: terremotus erunt: iudicient vobis manus: ponite in cordibus vestris: de capillo et patiētia: de hierusalem: tunc qui in iudea sunt fugiant: de pregnantibus et nutrientibus: hierlm calcabitur a gentibus: erunt signa in sole et luna: virtutes celorum mouebuntur: tunc videbunt filium hominis venientē: videte ficulneam: celum et terra transibunt: cauete a crapula et ebrietate: vigilate etc.

Cap.xxi.

Respiciens autē vidit eos qui mit A
tebāt munera sua in gazophilaciū mar.12.c.
diuites. Vidit autē et quandā viduā pau

mar.12.d paupculā mittētē era minuta duo. Et
dixit. Vere dico vob' q: vidua hec pau
B per plusq̄ oēs misit. Nā oēs hi ex abū
mat.24.a dāti sibi miserūt i munera dei: hec autē
ex eo qd deest illi oēm victū suū quē
mar.13.a habuit misit. Et q̄busdā dicētib' de tē
plo q bonis lapidib' et donis ornatum
esset: dixit. Hec q̄ videtis: venient dies
in qb' nō relinq̄t lapis supra lapidē q̄
nō destruat. Interrogauerūt aūt illum
dicentes. Preceptor: qn̄ hec erūt: et qd
signū cū fieri incipiēt? Qui dixit. Vide
mar.24.a te ne seducamini. Multi enī venient i
noīe meo dicētes: q: ego sū et tpūs ap
mat.24.a propinquit. Nolite ergo ire post eos
Cū aūt audieritis plia et seditiōes no
mar.13.a lite terreri. Oportet enī pmū hec fieri: sz
C nōdum statī finis. Tunc dicebat illis.
mat.24.a Surget gēs ptra gētē: et regnū aduer
mar.13.a sus regnum: et terremot' magni erūt p lo
ca: et pestilētie et fames: terrores q3 de ce
lo et signa magna erunt. Sed ante hec
mat.24.a oīa inicient vobis man' suas: et psequēt
tradētes i synagogas et custodias: tra
mar.13.b hentes ad reges et psides pp ter nomē
Joh.15.a meū. Cōtinget aūt vobis i testimonium
Ponite ḡ in cordib' vris non pmedita
ri quēadmodū rūdeatis. ego enī dabo
vob os et sapiētiā: cui nō poterūt resiste
re et cōtradicere oēs aduersarij vestri.
Trademini aūt a parētib' et frīb' et co
gnatis et amicis: et morte afficiēt ex vo
D bis. Et eritis odio oīb' hoīb' ppt no
men meū. Et capill' de capite vro non
mat.24.b peribit. In patiētia vra possidebit' aīas
mar.13.b mas vras. Cū aūt videritis circunda
mat.14.b ri ab exercitu hierl'm: tunc scitote: q̄a
mar.13.b appropinquit desolatio eius. Tunc q̄ i
iudea sunt fugiant ad montes: et qui
in medio ei' discedāt: et q̄ i regionib'
non intrent in eam: quia dies vltionis
hi sunt vt impleantur oīa q̄ scripta sunt
mat.24.b Ve aūt pgnātib' et nutrientib' in illis
mar.13.b dieb'. erit eī pssura magna sup terrā et
E ira ppl'o huic. et cadent i ore gladij: et
captiui ducent i oēs gētes. et hierl'm
calcabit a gētib' donec ipleant tpa na
Esa.13.b tionū. et erunt signa i sole et luna et stel
Johel.3.c lis: et in terris pssura gētiū pre confusione
sonit' maris et fluctuū: arescētib' hoī
b' pre timore et expectatione q̄ superue
esa.3.c. nient vniuerso orbi. Nā virtutes celorū
mat.24.e mouebūtur. et tūc videbūt filium hoīs
mar.13.c. venientem i nube cū potestate magna et
F maiestate. His aūt fieri incipiētib' re
spicite et leuate capita vra: q̄m appro
mat.24.c pinquat redemptio vra. et dixit illis
mar.13.c similitudinē. Videte ficulneā et oēs arbo

res cū pducūt iā ex se fructū: scit' q:
pe est estas. Ita et vos cum videritis
hec fieri: scitote qm̄ pe est regnū dei.
Amē dico vobis: q: nō preteribit ge
ratio hec donec oīa fiant. Celū et terra
trāsibūt: vba aūt mea nō trāsibūt. At
tēdite aūt vobis ne forte grauētur cor
da vra in crapula et ebrietate et cu
ris hui' vite: et superueniat in vos repēti
dies illa. Tāq̄ laqus enī superueniet in
oēs q̄ sedēt sup faciē oīs terre. Vigilate
itaq3 oī tpe orātes: vt digni habeamini
fugere oīa ista que ventura sunt: et sta
re añ filiū hoīs. Erat aūt diebus docēs in
templo noctib' vo exiēs morabatur in
mōte qui vocat oliueti: et oīs pplūs ma
nicabat ad eū in tēplo audire eum.

C.C.S. Appropinquabat pascha: et q̄
rebant pncipes sacerdotū cū interfice
re: sathanas intrauit i iudā et tradidit
dnm: iubet pascha parari: dat discipu
lis corp' et sanguinē: orat in mōte: s
dat sanguinē: capit: seruo auriculā am
putatā sanat: petr' ter negat christum
percutit: blasphemat: illuditur: cōsilium
ducitur: interrogat si sit xp̄us. Cap̄m xxij.

A Ppropiquabat autē dies festus
azimorū qui dicit pascha. et que
rebāt pncipes sacerdotū et scribe quō
iesum interficerēt: timebāt vo plebē.
Intrauit autē sathanas in iudā qui co
gnominabatur scarioth vnū de duode
cim: et abijt et locut' est cum pncipibus
sacerdotum et magistratib': quēadmo
dum illū traderet eis: et gauisi sunt et
pacti sunt pecuniā illi dare et spopon
dit et querebat oportunitatem vt tra
deret illū sine turbis. Venit autē dies
azimorū in q̄ necesse erat occidi pascha
Et misit petrū et iohānē dicēs. euntes
parate nobis pascha vt manducemus.
At illi dixerūt. Ubi vis paremus? Et di
xit ad eos: ecce introeuntibus vobis in
ciuitatē occurret vobis hō amphoram
aque portā: sequimini eum in domum
quā intrat: et dicet' prīfamilias domus
Dicit tibi magister. Ubi est diuersoriū
vbi pascha cū discipulis meis mādu
cē: et ipse ostēdet vobis cenaculū magnū
stratū et ibi parate. Euntes autē inue
nerūt sicut dixit illis: et parauerūt pascha
Et cū facta esset hora discubuit: et duo
decim apostoli cum eo: et ait illis. Desi
derio desideraui hoc pascha mandu
care vobiscū anteq̄ patiar. Dico enī vo
bis q: ex hoc nō mādu cabo illud donec
impleat in regno dei. et accepto calice
gras egit et dixit. Accipite et diuidite

inter vos. Dico enī vobis q non bibā
de generatione vitis donec regnū dei
veniat. Et accepto pane gras egit: et fre
git: et dedit eis dicēs. Hoc est corp' meū
qd pro vobis datur: hoc facite i meā cō
memorationē. Silr et calicē postq̄ cena
uit dicēs. Hic est calix nouū testamētū
in sanguine meo: q̄ p vobis fundetur.
Verūtn̄ ecce man' tradētis me mecum
est in mēsa. Et qdē filiu' hoīs sm quod
diffinitū est vadit. Verūtn̄ ve hoī illi p
quē tradet. Et ipsi ceperūt q̄rere inter
se q̄s esset ex eis qui hoc factur' esset.
Facta est autē et cōtentio inter eos q̄s
eorū videret esse maior. Dixit autē eis.
Reges gentiū dnānt eorū: et q̄ ptātē
habēt sup eos. bñfici vocant. Uos autē
nō sic. Sed q̄ maior est in vobis: fiat si
cut minor: et q̄ pcessor est: sicut ministra
tor. Nā quis maior est q̄ recūbit: an q̄
ministrat? Nōne q̄ recūbit? ego autē i
medio vestrū sū sicut q̄ ministrat. Uos
autē estis qui pmāsistis mecū i tētatio
nib' meis. et ego dispono vobis sicut
disposuit mihi pr̄ me' regnū: vt edatis
et bibatis sup mēsā meā i regno meo
et sedeatis sup thronos iudicātes duo
decim trib' israel. Ait autē dn̄s simoni
Simō: ecce sathanas expetiuit vos vt
cribraret sicut triticū. ego autē rogaui
p te vt nō deficiat fides tua. et tu ali
q̄ado cōuersus cōfirma fratres tuos.
Qui dixit ei. Dn̄e: tecū paratus sum et
in carcerē et in mortē ire. At ille dixit.
Dico tibi petre: nō cātabit hodie gal
lus donec ter abneges nosse me. et di
xit eis. Qn̄ misi vos sine sacculo et pera
et calciamētis: nunq̄d aliq̄d defuit vo
bis? At illi dixerūt. Nihil. Dixit ergo
eis. Sed nunc q̄ habet sacculū tollat:
similiter et perā: et q̄ nō habet: vēdat
tunicā suā et emat gladiū. Dico enī vo
bis q̄m adhuc hoc qd scriptū est opor
tet impleri in me. et cum iniquis depu
tatus est. etenim ea q̄ sunt de me finē ha
bent. At illi dixerūt. Dn̄e ecce duo gla
dij hic. At ille dixit eis. Satis est. et
egressus ibat sm̄ cōsuetudinē in montē
oliuarū. Secuti sunt aūt illū et discipli.
Et cū puenisset ad locū dixit illis. Ora
te ne intretis in tētationē. et ipse auul
sus est ab eis q̄ntū iactus est lapidis: et
positis genib' orabat dicens. Pater: si
vis trāsfer calicē istū a me. Verūtn̄ nō
mea volūtas sz tua fiat. Apparuit aūt
illi angelus de celo cōfortans eū. et fa
ctus in agonia prolixius orabat. et fact'
est sudor ei' sicut gutte sanguinis dec

currētis in terrā. Et cū surrexisset ab mar.26.d
oratione venisset ad discipulos suos mar.14.d
inuenit eos dormiētes pre tristicia et
ait illis. Quid dormit'? Surgite orate
ne intretis in tentationē. Adhuc eo lo mat.26.e
quente: ecce turba: et q̄ vocabat iudas mar.14.e
vn' de duodecim: antecedebat eos: et ap Joh.18.a
propinquauit iesu vt oscularetur eū. mar.26.e
Jesus aūt dixit illi. Juda: osculo filiū mar.14.e
hoīs tradis? Videntes aūt hi q̄ circa Joh.18.b
ipsum erāt qd futurū erat: dixerūt ei. i.q.i.c
Dn̄e: si percutim' i gladio? Et pcussit placuit.
vn' ex illis seruū pncipis sacerdotū et F
amputauit auriculā ei' dexterā. Rn̄dēs 24.q.i.c.
aūt iesus ait. Sinite vsq3 huc. Et cū te si petrus.
tigisset auriculā ei' sanauit eū. Dixit mar.26.e
autē iesus ad eos q̄ venerāt ad se pnci mar.14.e
pes sacerdotū et magistrat' tēpli et se Jo.18.d.
niores. Quasi ad latronē existis cū gla mar.26.f.
dijs et fustib'. Cū quotidie vobiscū fue mar.14.e
rim in tēplo non extēdistis manus in Jo.xviij.
me. Sed hec est hora vestra et potestas b.
tenebrarū. Cōprehēdētes aūt eū duxe mat.26.g
rūt ad domū pncipis sacerdotū. Pe mar.14.g
trus vero sequebat eū a lōge. Accēso Joh.18.c
aūt igne in medio atrij et circūsedenti
bus illis: erat petrus in medio eorū.
Quē cum vidisset ancilla q̄dā sedētem
ad lumen et eū fuisset intuita: dixit. et
hic cū illo erat. At ille negauit eū: di
cens. Mulier nō noui illū: et post pu
sillū alius vidēs eū: dixit. Et tu de illis
es. Petr' vero ait. O homo nō sum. Et
interuallo facto q̄si hore vni': ali' q̄dā G
affirmabat dicēs. Vere et hic cum illo mat.26.g
erat nā et galileus est. Et ait petr'. Hō mar.14.g
nescio qd dicis. et continuo adhuc illo esa.50.b.
loquēte: cātauit gall'. Et cōuersus dn̄s mar.26.g
respexit petrum. et recordatus est pe mar.14.g
trus verbi dn̄i sicut dixerat: q: priusq̄ Jo.xviij.
gallus cātet ter me negabis. et egres
sus foras petrus fleuit amare. Et viri q̄
tenebāt illum illudebāt ei cedētes. Et
velauerūt eū: et percutiebāt faciē ei' et
interrogauerūt eū: dicētes. Prophetiza
q̄s est q̄ te pcussit? Et alia multa blas
phemātes dicebāt in eū. Et vt fact' est
dies cōuenerūt seniores plebis et prin
cipes sacerdotū et scribe: et duxerūt illū
in consiliū suū dicētes. Si tu es xp̄s mat.26.f
dic nobis: et ait illis. Si vob' dixero: mar.xiiij
non credetis mihi: si autē et interroga f.
uero: nō respōdebit' mihi neq3 dimit Joh.6.g
tetis: ex hoc aūt erit fili' hoīs sedens mat.26.f
a dextris virtut' dei. Dixerūt autē oēs. mar.14.f
Tu ergo es fili' dei? Qui ait. Uos dici Jo.6.g
tis q: ego sum. At illi dixerunt. Quid mat.26.
adhuc desideramus testimoniū? Ipsi mar.14.

enim sediuimus de ore eius.

C. C. S. Ducit ad pylatum et accusat coram eo dicentes: hunc inuenimus peruertentem gentem nostram et prohibentem tributa dare cesari et dicentem se christum regem esse. Pylatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex iudeorum. At ille respondens ait. Tu dicis. Ait autem pylatus ad principes sacerdotum et turbas. Nihil inuenio causae in hoc homine. At illi insistebant dicentes. Commouet populum docens per uniuersam iudeam incipiens a galilea usque huc. Pylatus autem audiens galileam interrogauit si homo galileus esset. Et vt cognouit quod de herodis potestate esset: remisit eum ad herodem qui et ipse hierosolymis erat illis diebus. Herodes autem uiso iesu gauisus est valde. Erat enim cupiens ex multo tempore videre eum eo quod audierat multa de eo: et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri. Interrogabat autem eum multis sermonibus. At ipse nichil illi respondebat. Stabant autem principes sacerdotum et scribe constanter accusantes eum. Spernens autem illum herodes cum exercitu suo: et illusit indutus veste alba et remisit ad pylatum. Et facti sunt amici herodes et pylatus in ipsa die. Nam antea inimici erant ad inuicem. Pylatus autem conuocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe dixit ad illos. Obtulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum: et ecce ego coram uobis interrogans nullam causam inuenio in homine isto ex his in quibus eum accusatis: sed neque herodes. Nam remisi uos ad illum: et ecce nihil dignum morte actum est ei. Emendatum ergo illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. Exclamauit autem simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc et dimitte nobis barrabam. Qui erat propter seditionem quandam facta in ciuitate et homicidium: missus in carcerem. Iterum autem pylatus locutus est ad eos: volens dimittere iesum. At illi succlamabant: dicentes. Crucifige crucifige eum. Ille autem tertio dixit ad eos. Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis inuenio in eo. Corripiam ergo illum et dimittam. At illi instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur: et inualescebant uoces eorum. Et pylatus adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum qui propter seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant. Iesum uero tradidit uoluntati eorum. Et cum ducerent eum apprehenderunt simon quendam cyrenensem uenientem de uilla: et imposuerunt illi crucem portare post iesum. Sequebatur autem eum multa turba populi et mulierum quae plangebant et lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas iesus dixit. Filie hierusalem nolite flere super me: sed super uos ipsas flete et super filios uestros. Quia ecce dies uenient in quibus dicent. Beate steriles et uentres qui non genuerunt et ubera quae non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos et collibus operite nos. Quia si in uiridi ligno hoc facient in arido quid fiet? Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo ut interficerentur. Et postquam uenerunt in locum qui uocatur caluarie ibi crucifixerunt eum latrones unum a dextris alterum a sinistris. Iesus autem dicebat. Pater dimitte illis: non enim sciunt quid faciunt. Diuidentes uero uestimenta eius miserunt sortes. Et stabat populus expectans. Deridebant autem eum principes cum eis dicentes. Alios saluos fecit: se saluum faciat si hic est christus dei electus. Illudebant autem ei milites accedentes: et acetum offerentes dicentes. Si tu es rex iudeorum saluum te facere. Erat autem et superscriptio scripta super eum litteris graecis et hebraicis et latinis: hic est rex iudeorum. Unus autem de his qui pendebant latronum blasphemabat eum dicens. Si tu es christus: saluum fac te et nos. Respondens autem alter increpabat eum dicens. Neque tu times deum cum in eadem damnatione es? Et nos quidem iuste: nam dignas factis recipimus. Hic uero nihil mali gessit. Et dicebat ad iesum. Domine memento mei cum ueneris in regnum tuum. Et dixit illi iesus. Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. Erat autem fere hora sexta: et tenebre facte sunt in uniuersam terram usque in horam nonam obscurato sole. Et scissum est medium templi. Et clamans uoce magna iesus ait. Pater in manus tuas commendo spiritum meum. Et hec dicens expirauit. Videns autem centurio quod factum fuerat glorificauit deum dicens. Vere hic homo iustus erat. Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud et uidebant quae fiebant percutiebant pectora sua et reuertebantur. Stabant autem omnes notiores eius longe et

mulieres quae sequentes eum erant a galilea hec uidentes. Et ecce uir nomine ioseph qui erat decurio uir bonus et iustus hic non consenserat consilio et actibus eorum ab arimathea ciuitate iudee qui expectabat et ipse regnum dei. Hic accessit ad pylatum et petiit corpus iesu. Et depositum inuolutum sindone posuit eum in monumento excisum in quo nondum quisquam positus fuerat. Et dies erat parasceue et sabbatum illucescebat. Secute autem mulieres quae cum eo uenerant de galilea: uiderunt monumentum et quomodo positus erat corpus eius. Et reuertentes parauerunt aromata et unguenta. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.

C. C. S. Resurgit a mortuis: apparuit discipulis tertia in celum.

C. Vna autem sabbatorum diluculo uenerunt ad monumentum portantes quae parauerant aromata et inuenerunt lapidem reuolutum a monumento et ingressae non inuenerunt corpus domini iesu. Factum est autem mente perplexae essent de isto: ecce duo uiri steterunt iuxta illas in veste fulgenti. Cum timerent autem et declinarent uultus in terram dixerunt ad illas. Quid quaeritis uiuentem cum mortuis? Non est hic sed surrexit. Recordamini qualiter locutus est uobis cum adhuc in galilea esset: dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi et die tertia resurgere: et recordatae sunt uerborum eius. Et regresae a monumento nunciauerunt hec omnia illi undecim et ceteris omnibus. Erat autem maria magdalene et iohanna et maria iacobi et ceteree quae cum eis erant: dicebat ad apostolos hec. Et uisa sunt ante illos sicut deliramentum uerba ipsorum et non crediderunt illis. Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum et procumbens uidit linteamina sola posita et abiit secum mirans quod factum fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum quod erat in spacio stadiorum sexaginta ab hierusalem nomine emaus: et ipsi loquebantur ad inuicem de his omnibus quae acciderant. Et factum est dum fabularentur secum quaererent. Et ipse iesus appropinquans ibat cum illis. Oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent: et ait ad illos. Qui sunt hi sermones quos profertis ad inuicem ambulantes et estis tristes? Et respondens unus cui nomen cleophas dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierusalem et non cognouisti quae facta sunt in illis his diebus? Quibus ille dixit. Quae? Et dixerunt de iesu nazareno qui fuit uir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo: quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes et principes nostri in dampnationem mortis et crucifixerunt eum. Nos autem speramus quia ipse esset redempturus israel. Et insuper hec omnia tertia dies est hodie quae hec facta sunt. Sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos quae ante lucem fuerunt ad monumentum et non inuento corpore eius uenerunt dicentes se etiam uisionem angelorum uidisse qui dicunt eum uiuere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: et ita inuenerunt sicut mulieres: ipsum uero non inuenerunt. Et ipse dixit ad eos. O stulti et tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt prophete. Nonne hec oportuit pati christum et intrare in gloriam suam? Et incipiens a moyse ab omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis que de ipso erant: et appropinquauerunt castello quo ibant: et ipse se finxit longius ire. Et coegerunt illum dicentes. Mane nobiscum quoniam aduesperascit: et inclinata est iam dies: et intrauit cum illis. Et factum est dum recubaret cum eis: accepit panem et benedixit ac fregit et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum et cognouerunt eum: et ipse euanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad inuicem. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in uia et aperiret nobis scripturas? Et surgentes eadem hora: regressi sunt in hierusalem. Et inuenerunt congregatos undecim et eos qui cum illis erant dicentes: quia surrexit dominus uere et apparuit simoni. Et ipsi narrabant quae gesta erant in uia et quomodo cognouerunt eum in fractione panis. Dum autem hec loquuntur stetit iesus in medio eorum: et dixit eis. Pax uobis. Ego sum: nolite timere. Conturbati uero et conterriti existimabant se spiritum uidere: et dixit eis. Quid turbati estis? et cogitationes ascendunt in corda uestra? Videte manus meas et pedes: quia ego ipse sum. Palpate et uidete: quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me uidetis habere: et cum hoc dixisset ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus pre gaudio dixit. Habetis hic aliquid quod manducetur? At illi obtulerunt ei partem piscis assi et fauum mellis: et cum manducasset coram eis: sumens reliquias dedit eis: et dixit ad eos. Hec sunt uerba quae locutus sum ad uos cum adhuc essem

ꝓbiscuꝰ: qm necesse est impleri oia q̃
scripta sunt in lege moysi ꝛ ꝓphetis ꝛ
psalmis de me. Tuc aperuit illis sensum
8 vt intelligerẽt scripturas: et dixit eis.
Bcl.27.a Qm sic scriptũ est: ꝛ sic oportebat xpm
pati et resurgere a mortuis terra die
ꝛ prædicari in nomine eius penitentiam ꝛ
remissionẽ peccatorꝫ in oes gentes: in
cipientibus ab hierosolyma. Vos autẽ
testes estis horũ: ꝛ ego mitto ꝓmissũ
patris mei in vos: vos aũt sedete in ci
uitate quoadusq; induamini virtute ex
alto. Eduxit aũt eos foras in bethania
ꝛ elevatis manibus suis benedixit eis: ꝛ
factũ est dum benediceret illis: ꝛ recessit
ab eis: ꝛ ferebat in celum. ꝛ ipsi adorã
tes regressi sunt in hierlm cum gaudio
mar.xvi.d magno et erant semp in ꝛplo laudan
Bcl.1.d tes ꝛ benedicentes deum.

¶ Explicit euangelium fm lucam.

¶ Incipit prologus in euangelium
fm iohannem.

Joh.2.a Hic est iohãnes euãgelista: pnꝰ ex
discipulis dñi q̃ virgo a deo ele
ctus est: quẽ de nuptiis volentẽ nubere
vocauit deus. Cui virginitatis in hoc
duplex testimonium datur in euangelio
q̃ ipse ceteris a deo dilectus: huic
matrẽ suã pendẽs in cruce cõmenda
uit dñs: vt virginẽ virgo seruaret. De
niq; manifestãs in euãgelio q̃ erat ip
se incorruptibilis verbi opus inchoãs
solus verbum carnẽ factus esse nec lu
mẽ a tenebris cõprehẽsum fuisse testa
tur, primũ signum ponẽs qd̃ i nuptiis
fecit dñs: ostendẽs q̃ ipse est legẽ
tibus demõstraret: q̃ vbi dñs inuitatꝰ
Jo.1.b sit deficere nuptiarum vinum debeat: ꝛ
Jbid.2.d veteribꝰ immutatis: nova q̃ a ꝛpo
instituunt apparcant. Hoc autem euan
gelium scripsit in alia: postea q̃ i parth
mos insula apocalypsim scripserat: or
cui in principio canonis incorruptibi
le principium prenotatur in genesi: et
ceteris incorruptibilis finis p virginis in
apocalypsi redderet dicẽte xpo ego sum
alpha ꝛ o. Et hic est iohãnes qui sciẽs
supereisse vrẽ recessus sui: cõuocatis
Apo.1.d discipulis sui: et ephesi: per multa si
gnorum experimẽta, pmens xpm descẽ
dens in defossum sepulture sue locum
facta oratione posuit: et ad pres suos
tam extraneos a deicie mortis q̃ a cor
ruptione carnis fuerunt alienus. Ta
men post oes euãgelistas scripsit: et hoc
virgini debebat. Quorũ tũ vel scripto
rum ꝛporis vel positio: vel libroꝝ ordi
natio: ideo a nobis per singula non ex
ponitur vt sciendi desiderio collato
que cetibꝰ fructus laboris et deo re
gistera doctrina seruetur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit euangelium fm Johãnem.

¶ C.S. In principio erat vbum: et vb
lumen: et vbum erat apud deum: et deus
erat vbum. Hoc erat i principio apud
deum. Oia per ipsum facta sunt: et sine ipso
factum est nihil. Quod factum est in ip
so vita erat: et vita erat lux hominũ: ꝛ
lux in tenebris lucet: et tenebre eam
nõ comprehenderunt. Fuit hõ missus
a deo cui nomẽ erat iohannes. Hic ve
nit in testimoniũ vt testimoniũ perhi
beret de lumine: vt oes crederẽt ꝓ illũ.
Nõ erat ille lux: sed vt testimoniũ ꝓbi
beret de lumine. Erat lux vera q̃ illu
minat oẽm hoẽ venientẽ in hunc mũdũ.
In mũdo erat: et mũdus per ipsum fa
ctus est: ꝛ mũdꝰ eũ nõ cognouit. In ꝓ
pria venit: ꝛ sui eum non receperunt.
Quotquot aũt receperũt eũ dedit eis
potestatẽ filios dei fieri his q̃ credũt
noẽ eius. Qui nõ ex sanguinibꝰ neq;
voluntate carnis: neq; ex voluntate vi
ri sed ex deo nati sunt. Et vbum caro fac
tum est: ꝛ habitauit in nobis. Et vidimꝰ gloriã
eius: gloriã quasi vnigeniti a pre
plenũ gratie veritatis. Iohannes testi
monium phibet de ipso: et clamat dicẽs
Hic erat q̃ dixi: q̃ post me venit: ante
me factus est: q̃ prior erat. Et de
plenitudine eius oes accepimꝰ: et
gratiam pro gratia: q̃ lex per moysen data est:
gratia et veritas per iesum xpm facta est. Deum
nemo vidit unq̃. Unigenitus filius q̃ est in
sinu patris ipse enarrauit. Et hoc est te
stimonium iohãnis q̃ misерũt iudei ab
hierosolymis sacerdotes ꝛ leuitas ad
eũ vt interrogarẽt eum. Tu q̃s es? Et con
fessus est: ꝛ nõ negauit. Et professus est
q̃ nõ sum ego xps. Et interrogauerũt eũ
Quid ergo? Helias es tu? Et dixit. Nõ sum
Prophẽta es tu? Et rẽdit: Nõ. Dixe
runt ergo ei. Quis es? vt responsum det
his q̃ miserunt nos. Quid dicis de te
ipso? Ait. Ego vox clamãtis in deserto
dirigite viã dñi: sicut dixit esaias pro

phẽta. Et q̃ missi fuerãt erãt ex phari
sis. Et interrogauerunt eũ et dixerũt
ei. Quid ergo baptizasti tu si tu es xps
neq; helias neq; ꝓphẽta. Rẽdit eis io
hãnes dicẽs. Ego baptizo in aqua me
dius autem vestri stat quẽ vos nesciti
Ipse q̃ post me venturꝰ est: q̃ ante me
factus est: cui ego nõ sum dignꝰ vt solu
ã corrigiã calceamenti. Hec bethania
facta sunt trans iordanẽ vbi erat io
hãnes baptizãs. Altera die vidit iohã
nes iesum venientẽ ad se: et ait. ecce agnꝰ
dei ecce q̃ tollit pecã mũdi. Hic est de
quo dixi. Post me venit vir q̃ ante me
factus est: quia prior me erat: et ego nesciebã
eum. Sed vt manifestetur in israel: ꝓ
pterea veni ego in aqua baptizans. Et
testimoniũ phibuit iohãnes dicẽs. Qui
dispexi descendẽtẽ quasi columbam de
celo: et mansit super eũ: ꝛ ego nesciebã eũ
sed q̃ misit me baptizare in aqua: ille
mihi dixit. Super quẽ videris spm descẽ
dentẽ: et manentẽ super eũ: hic est q̃ baptizat
in spũ sancto. Et ego vidi: et testimo
niũ phibui: q̃ hic est filius dei. Altera die
iterũ stabat iohãnes: et ex discipu
lis eius duo. Et respiciens iesum ambulã
tem dixit. ecce agnꝰ dei. Et audierunt eũ
duo discipuli loquentẽ: ꝛ secuti sunt ie
sum. Conversus aũt iesus et videns eos
sequentes se dixit eis. Quid quritis? Qui
dixerũt ei. Rabbi qd̃ dicitur interpratãs ma
gister: vbi habitas. Dixit eis. Venite
et videte. Venerũt: et viderũt vbi maneret
apud eũ manserũt die illo. Hora aũt
erat q̃si decima. Erat aũt andreas fra
ter simonis petri pnꝰ ex duobus q̃ au
dierãt a iohãne: et secuti fuerãt eũ. In
venit hic primus fratrẽ suũ simonẽ: ꝛ
dixit ei. Inuenimus messiã q̃d est inter
pratũ xps. et adduxit eum ad iesum
Intuitusq̃ eũ iesus dixit. Tu es simõ
filius iohanna: tu vocaberis cephas: q̃d
interpratãr petrꝰ. In crastinũ voluit ex
ire galilea: ꝛ inuenit philippũ. Et di
xit ei iesus. Sequere me. Erat aũt philip
pus a bethsaida ciuitate andree et pe
tri. Inuenit philippꝰ nathanael ꝛ dixit
ei. Quẽ scripsit moyses in lege ꝛ ꝓphe
te inuenimus: iesum filiũ ioseph a naza
reth. Et dixit nathanael. A nazareth
pot aliqd̃ bonũ esse. Dicit ei philippꝰ.
Veni ꝛ vide. Vidit iesus nathanael ve
nientẽ ad se: et dixit de eo. ecce vere is
raelita in quo dolus non est. Dixit ei na
thanael. Unde me nosti? Rẽdit iesus ꝛ
dixit ei. Priusq̃ te philippꝰ vocaret cũ
es sub ficu: vidi te. Rẽdit ei nathanael
ꝛ ait. Rabbi tu es filius dei: tu es rex is
rael. Rẽdit iesus et dixit ei. Quia dixi
tibi: vidi te sub ficu: credis. maiora his
videbis. et dixit ei. Amẽ amẽ dico vo
bis: videbitis celũ apti: ꝛ angelos dei
ascẽdẽtes ꝛ descẽdẽtes sup filiũ hois.

¶ C.S. Iesus vocatus ad nuptias: et di
scipuli eius: de aqua fecit vinũ: videntes
ꝛ ꝛ mũlarios eiecit de ꝛplo: dixit
solute ꝛplum hoc. Capitulũ.

Et die tertia nuptie facte sunt in
chana galilee: ꝛ erat mr iesu ibi.
Vocatusq̃ est aũt iesus ꝛ discipuli eius ad nu
ptias. et deficiente vino: dicit mater ie
su ad eũ. Vinũ nõ habẽt. et dicit ei ie
sus. Quid mihi et tibi est mulier. Nõdum venit hora mea. Dicit mater eius
ministris. Quodcũq; dixerit vobis: fa
cite. erãt aũt ibi lapidee hydrie sex po
site fm purificationẽ iudeorũ capientes
singule metretas binas vel ternas. Di
cit eis iesus. Implete hydrias aqua: et
impleuerũt eas vsq; ad summũ. ꝛ dicit
eis iesus. Haurite nunc: et ferte archi
triclino: ꝛ tulerũt. Ut aũt gustauit ar
chitriclinus aquã vinũ factũ: nõ scie
bat vnde esset: ministri aũt scibãt qui
hauserãt aquã: vocat sponsũ architri
clinꝰ: ꝛ dicit ei. Omis hõ primũ bonũ vinũ
ponit: ꝛ cũ inebriati fuerint: tũc id q̃d
deterius est. Tu aũt seruasti bonũ vinũ
vsq; adhuc. Hoc fecit initiũ signoꝝ ie
sus i chana galilee: ꝛ manifestauit gloriam suã: et crediderũt in eũ discipuli
eius. Post hec descẽdit capharnaũ ipse
et mr eius: ꝛ fratres eius: ꝛ discipuli eius: ꝛ
ibi mãserũt nõ multis diebꝰ. Et prope
erat pascha iudeorũ: ꝛ ascẽdit iesus hie
rosolymã et inuenit in ꝛplo vendentes
oues ꝛ boues ꝛ colũbas: ꝛ mũmularios
sedẽtes. et cũ fecisset quasi flagellum
de funiculis: omes eiecit de ꝛplo: oues
quoq; ꝛ boues: ꝛ mũmularios effudit
ꝛ mensas subuertit. ꝛ his qui colum
bas vendebãt: dixit. Auferte ista hinc ꝛ
nolite facere domũ pris mei: domũ ne
gociationis. Recordati sunt vero disci
puli eius: q̃ scriptũ est. Zelus domꝰ tue
comedit me. Rẽdẽrũt ergo iudei ꝛ di
xerũt ei. Quod signũ ostendis nobis: q̃
hec facis. Rẽdit iesus ꝛ dixit eis. Solvite ꝛplũ hoc: et in triduo excitabo illud. Dixerũt ergo iudei. Quadragintã ser annis edificatũ est ꝛplũ hoc
et tu in triduo excitabis illud. Ille
aũt dicebat de ꝛplo corporis sui. Cum
ergo resurrexisset a mortuis: recordati sunt discipuli eius: q̃ hoc dicebat: ꝛ

B

B

C.

mat.4.b
mat.12.b
mat.11.b

Luc.19.g

Jo.4.f.g.

1.q.1.c.q
iudei. et
q.1.c.iu
naor. ꝛc.
et multis

D

85.di.ca.
penal.
pe.93.

mat.16.a
mat.3.a
mat.26.b

crediderūt ſcripture ⁊ ſermoni quē di
xit ieſus. Cū autē eſſet hieroſolymis i
paſcha in die feſto multi crediderūt in
noīe ei⁹ videntes ſigna ei⁹ q̄ faciebat.
Ipſe autē ieſus nō credebat ſemetipſū
eis: eo q̄ ipſe noſſet oēs: ⁊ q̄ opus ei nō
erat vt qs teſtimoniū phiberet de ho-
mine. Ipſe eñ ſciebat qd eſſet i hoie.
¶ Ca.iii. Ieſus nicodemo dicit de bap
tiſmo: aliqs multa docuit: q̄ credit i eū
nō condēnabit: q̄ autē nō credit: iam
condēnatus eſt: ieſus i iudea baptizat: io
hānes in ennō: iohānes dicit xp̄m cre
ſcere: ſe autē minorari. Capitulum.iii.
B i.7.c 19.g. Erat autē hō ex phari
ſeis nicodemus noīe pn
ceps iudeoꝝ. Hic venit
ad ieſum nocte ⁊ dixit
ei. Rabbi: ſcimus q̄ a
deo veniſti magiſter.
Nēo eñ pōt hec ſigna
facere q̄ tu facis niſi fuerit deus cum eo
Rñdit ieſus ⁊ dixit ei. Amen amē dico
tibi: niſi quis renatus fuerit denuo: nō
pōt videre regnū dei. Dixit ad eū nico
demus. Quomō pōt hō naſci cū ſit
ſenex. Nunquid pōt in ventrē mris ſue ite
rato introire et renaſci? Rñdit ieſus.
Amē amē dico tibi: niſi quis renatus
fuerit ex aqua et ſpūſcō nō pōt intro
De pſ.di. 4.c.nli⁹ z.c. nō da bito. ire i regnum dei. Qd natum eſt ex car
ne caro eſt ⁊ qd natum eſt ex ſpū ſpūs
eſt. Non mireris q̄ dixi tibi: oꝫ vos
naſci denuo. Spūs vbi vult ſpirat ⁊ vo
De. ba.c. n.aiores c.debitū c.ſequēti. cem ei⁹ audis ſed neſcis vñ veniat aut
quo vadat. Sic eſt oīs q̄ nat⁹ eſt ex ſpū.
Rñdit nicodemus ⁊ dixit ei. Quomodo
poſſunt hec fieri? Reſpōdit ieſus ⁊ di
D xit ei. Tu es magr in iſrael: ⁊ hec igno
ras. Amē amē dico tibi q̄ qd ſcimus lo
quimur, et qd vidimus teſtamur: et teſti
moniū nrm̄ non accipitis. Si terrena
exe.4.b dixi vobis et nō creditis: quomō ſi di
xero vobis celeſtia credetis. Et nemo
aſcēdit in celum: niſi q̄ deſcēdit de celo:
filius hoīs qui eſt i celo. Et ſicut moy
ſes exaltauit ſerpētē in deſerto: ita ex
altari oꝫ filium hoīs: vt oīs qui cre
Nu.21.c dit i ipſo nō pereat: ſed habeat vitam
i.3.d.12.c eternā. Sic eñ de⁹ dilexit mundum vt
filiū ſuū vnigenitū daret vt oīs q̄ cre
.Io.4.b dit i eū nō pereat: ſed habeat vitā eter
nā. Nō eñ miſit de⁹ filiū ſuū i mundū
t e pe.diſ. vt iudicet mundū: ſz vt ſaluet mūd⁹ ꝑ
4.c. bñdi ipm̄. Qui credit i eū nō iudicat. Qui
ctus. autē nō credit: iā iudicat⁹ eſt: quia nō cre
C didit in noīe vnigeniti filii dei. Hoc eſt
autē iudiciū: q̄ lux venit i mundū: ⁊ di

lexerūt hoīes magis tenebras q̄ lucē.
Erant eñ eoꝝ mala opa. Oīs eñ q̄ ma
le agit: odit lucē: ⁊ nō venit ad lucē vt
non arguant opa ei⁹. Qui autē facit ve
ritatem: venit ad lucem vt manifeſtent
opa ei⁹: q̄ in deo facta ſunt. Poſt hec
venit ieſus et diſcipuli eius i terrā iu
deā: et illic demorabat cū eis et bapti
zabat. Erat autē ⁊ iohānes baptizās
in ennō iuxta ſalim: q̄ aq̄ multe erāt ibi:
⁊ veniebāt et baptizabant. Nondū eñ
miſſus fuerat iohānes i carcerem. Fa
cta eſt autē q̄ſtio ex diſcipulis iohānis
cū iudeis de purificatiōe. Et venerūt
ad iohannem ⁊ dixerūt ei. Rabbi: q̄ erat
tecū trās iordanē: cui tu teſtimoniū pe
hibuiſti: ecce hic baptizat: ⁊ oēs veniūt
ad eū. Rñdit iohānes ⁊ dixit. Nō pōt
hō accipere q̄cq̄ niſi fuerit ei datū de
celo. Ipſi vos michi teſtimonium phi
betis q̄ dixerim: nō ſum ego xp̄s: ſed q̄
miſſus ſum añ illū. Qui habet ſponſā
ſpōſus eſt: amicus autē ſpōſi qui ſtat
⁊ audit eū: gaudio gaudet ꝑpter vocē
ſpōſi. Hoc ergo gaudiū meū impletū e.
Illum oꝫ creſcere: me autem minui.
Qui deſurſum venit ſup oēs eſt. Qui
eſt de terra: de terra eſt: ⁊ de terra loquī
tur. Qui de celo venit ſup oēs eſt. Et
qd vidit ⁊ audiuit hoc teſtat: ⁊ teſtimo
niū ei⁹ nemo accepit. Qui autē accepe
rit ei⁹ teſtimonium ſignauit: q̄ deus ve
rax eſt. Quē eñ miſit de⁹ verba dei lo
quit. Nō eñ ad menſuram dat de⁹ ſpm̄.
Pater diligit filium: ⁊ oīa dedit in ma
nu eius. Qui credit i filium habet vitā
eternā: qui autē incredul⁹ eſt filio nō vi
debit vitā: ſed ira dei manet ſup eū.
¶ C.iiii. Ieſus cū muliere ſamaritana
loquit ꝑpheta in patria ſua ſine hono
re eſſe: reguli filium a morte ſuſcitat.

Capitulum.iiii.

Vt ergo cognouit ieſus q̄ audie
runt pharisei q̄ ieſus plures di
ſcipulos facit ⁊ baptizat q̄ iohannes:
q̄q̄ ieſus nō baptizaret: ſed diſcipuli
ei⁹: reliq̄t iudeā ⁊ abijt iterū i galileā.
Oportebat autē eū tranſire per medi
am ſamariā. Venit ergo in ciuitatē ſamarie
q̄ dr̄ ſichar: iuxta pdiū qd dedit iacob
ioſeph filio ſuo. Erat autē ibi fons ia
cob. Ieſ⁹ autē fatigatus ex itinere ſe
debat ſic ſupra fontē: hora autē erat
ſi ſexta. Venit mulier de ſamaria hauri
re aquā. Dixit ei ieſus. Da mihi bibe
re. Diſcipuli ei⁹ enī abierāt i ciuitatē
vt cibos emerēt. Dicit ergo ei mulier
illa ſamaritana. Quomodo tu iudeus

cū ſis bibere a me poſcis q̄ ſum mulier ſa
maritana? Nō eñ coutunt iudei ſama
ritanis. Rñdit ieſ⁹ ⁊ dixit ei. Si ſcires
donū dei: ⁊ quis ē qui dicit tibi. Da
mihi bibere: tu forſitā petiſſes ab eo ⁊
dediſſet tibi aquā viuā. Dixit ei mulier
Dñe neq̄ in quo haurias habes: ⁊ pu
teus altus eſt. Unde ergo habes aquā
viuā? Nunquid tu maior es patre nřo
iacob: qui dedit nobis puteū: ⁊ ipſe ex eo
bibit ⁊ filii ei⁹ ⁊ pecora ei⁹. Reſpōdit ie
ſus ⁊ dixit ei. Oīs q̄ bibit ex aqua hac:
ſitiet iterum. Qui autē biberit ex aq̄
quā ego dabo ei: nō ſitiet in eternū: ſed
aqua quam ego dabo ei: fiet in eo fons
aq̄ ſalientis in vitā eternā. Dixit ad eū
mulier. Dñe da mihi hanc aquā vt nō
ſitiam neq̄ veniam huc haurire. Dixit
ei ieſus. Vade voca virū tuū ⁊ veni huc
Reſpōdit ei mulier ⁊ dixit. Nō habeo
virū. Dixit ei ieſus. Bñ dixiſti q̄ nō ha
beo virum. Quinq̄ eñ viros habuiſti: ⁊
nunc quē habes nō eſt vir tu⁹. Hoc ve
re dixiſti. Dicit ei mulier. Dñe: video
q̄ ꝑpheta es tu. Patres nři in monte
hoc adorauerūt: ⁊ vos dicitis q̄ hiero
ſolymis eſt locus vbi adorare oportet.
Dicit ei ieſ⁹. Mulier crede mihi: q̄ ve
niet hora q̄ñ neq̄ in mōte hoc neq̄ in
hieroſolymis adorabitis patrem. Vos
adoratis qd neſcitis: nos adoram⁹ qd
ſcim⁹: q̄ ſalus ex iudeis eſt. Sed venit
hora ⁊ nunc ē q̄ñ veri adoratores ado
rabunt patrē i ſpū ⁊ veritate. Nā et pr̄
tales q̄rit qui adorēt eū. Spūs eſt de⁹
⁊ eos qui adorāt eū in ſpū ⁊ veritate
oportet adorare. Dicit ei mulier. Scio
q̄ meſſias venit qui dr̄ xp̄s. Cum ḡ ve
nerit ille annunciabit nobis oīa. Dicit
ei ieſus. Ego ſuꝫ q̄ loquor tecū. Et cōti
nuo venerūt diſcipuli eius: ⁊ mirabant:
q̄ cum muliere loq̄bat. Nemo tñ dixit
quid q̄ris aut qd loq̄ris cū ea. Reliquit
ergo hydriā ſuā mulier ⁊ abijt i ciuita
tē: ⁊ dicit illis hoīb⁹. Venite ⁊ videte
hoīem q̄ dixit mihi oīa q̄cunq̄ feci. Nū
quid ipſe eſt xp̄s? Exierunt ergo de ciui
tate ⁊ veniebant ad eū. Interea roga
bāt eū diſcipuli dicētes. Rabbi mādu
ca. Ille autē dixit eis. Ego cibū habeo
mādūcare quē vos neſcitis. Dicebant
ergo diſcipuli ad inuicē. Nunquid aliqs
attulit ei mandūcare? Dixit eis ieſus.
Meus cib⁹ eſt vt faciā voluntatē ei⁹ qui
miſit me: vt pficiā opus ei⁹. Nōne vos
dicitis q̄ adhuc quattuor mēſes ſunt
⁊ meſſis venit? Ecce dico vob: leuate
oculos vřos ⁊ videte regiones: q̄ albe

ſunt iam ad meſſem. ⁊ qui metit merce
dem accipit: ⁊ ꝯgregat fructum i vitā
eternā: vt ⁊ qui ſeminat ſimul gaudeat ⁊
qui metit. In hoc eñ eſt verbum verū: q̄
ali⁹ eſt qui ſeminat: ⁊ ali⁹ eſt qui metit.
Ego miſi vos metere qd vos nō labo
raſtis. Alii laborauerunt: ⁊ vos in labo
res eoꝝ introiſtis. Ex ciuitate autē illa
multi crediderunt i eū ſamaritanoꝝ:
ꝑpter verbum mulieris teſtimoniū phi
bentis: q̄ dixit mihi oīa queq̄cunq̄ feci.
Cū veniſſent ergo ad illū ſamaritani E.cc.
rogauerūt eum vt ibi maneret. Et manſit F
ibi duos dies. Et multo plures credide
runt in eum ꝑpter ſermonē ei⁹. Et mu
lieri dicebāt: q̄ iam nō ꝑpter tuā loq̄
lam credim⁹. Ipſi eñ audiuim⁹ ⁊ ſci
mus: q̄ hic eſt vere ſaluator mundi. mat.4.b.
Poſt duos autē dies exijt inde ⁊ abijt i mat.13.g
galileā. Ipſe eñ ieſus teſtimonium phi mar.6.a.
buit: q̄ ꝑpheta in ſua patria honorem Luc.4.d
nō habet. Cum ergo veniſſet i galileā:
exceperūt eū galilei: cū oīa vidiſſēt q̄
fecerat hieroſolymis i die feſto. Et ipſi
eñ venerāt ad diē feſtum. Venit ergo
iterū i chana galilee vbi fecit aquā vi
num. Et erat quidā regulus: cui⁹ fili⁹ G
infirmabat capharnaū. Hic cū audiſſet
q̄ ieſus aduenirer a iudea in galileam
abijt ad eū: ⁊ rogabat eū vt deſcēderet
⁊ ſanaret filiū ei⁹. Incipiebat eñ mo
ri. Dixit ergo ieſ⁹ ad eū. Niſi ſigna ⁊
prodigia videritis: nō creditis. Dicit
ad eū regulus. Dñe: deſcende priuſq̄
moriatur filius meus. Dixit ei ieſus. Va
de filius tuus viuit. Credidit hō ſermo
ni quē dixit ei ieſus ⁊ ibat. Iā autē eo
deſcēdente ſerui occurrerunt ei ⁊ nun
ciauerunt dicētes: q̄ filius ei⁹ viueret
Interrogabat ergo horā ab eis i qua
melius habuerat. Et dixerunt ei: q̄ heri
hora ſeptima reliquit eum febris. Co
gnouit ergo pater q̄ illa hora eſſet in
qua dixit ei ieſus. Filius tuus viuit: ⁊
credidit ipſe ⁊ domus eius tota. Hoc
iterum ſecundum ſignū fecit ieſus cū
veniſſet a iudea in galileam.
¶ C.v. De piſcina ꝓbatica ſanat ho
minem triginta ⁊ octo annos habentē
infirmitatē: dicebāt iudei ſanato: nō
licet tibi tollere grabatum tuū ſabbato
quecūq̄ pr̄ fecerit: hec ⁊ fili⁹ ſilr̄ facit
dicit ieſus: q̄ venit hora ⁊ nunc eſt q̄ñ
mortui audiēt vocē dei: dixit ieſus: io
hānes eſt lucerna ardēs ⁊ lucēs: ſcru
tamini ſcripturas: dicit moyſes accu
ſat vos: ſi crederetis moyſi: crede
retis forſitan et mihi. Capitulum.v.

A Post hec erat dies festus iudeorū
mat.9.a. et ascedit iesus hierosolymā. Est
Luc.5.d. aūt hierosolymis pbatica piscina: que
cognominat hebraice bethsaida: habens
porticus v. Abdo. In his iacebat multi
tudo magna lāguētium: cecorum: claudorū: aridorū: expectātū aq̄ motū. An
gelus aūt dñi descēdebat sm̄ tp̄m in pi
scinam: et movebat aqua. Et q̄ prior de
scēdisset i piscinā post motionē aque: sa
nus fiebat a quacunq̄ detinebat infir
mitate. Erat autē q̄dā hō ibi triginta t
octo annos habēs i firmitate sua. Hunc
aūt cū vidisset iesus iacētē: et cognouis
set q̄ iam multū tp̄m haberet: dicit ei
B Vis sanus fieri? Respōdit ei lāguid⁹.
mat.9.a. Dñe: hominē nō habeo vt cū turbat a
Mar.2.a fuerit aq̄ mittat me in piscinā. Dum ve
Luc.5.d. nio cēm ego alt⁹ ānte me descēdit. Dicit
ei iesus. Surge tolle grabatum tuū et
ambula. Et statim sanus fact⁹ est hō: et
lect: sustulit grabatū suū: et ambulabat
Erat aūt sabbatū in die illo. Dicebant
ergo iudei illi q̄ sanat⁹ fuerat. Sabba
tum est: nō licet tibi tollere grabatum
tuū. Respōdit eis. Qui me sanū fecit:
ille mihi dixit. Tolle grabatū tuū: tem
bula. Interrogauerūt ergo eum: q̄s est
ille hō q̄ dixit tibi: tolle grabatus tuū
de de.dis. 2.q.1. et ambula. Is aūt q̄ sanat⁹ fuerat: ignorabat
De pēn. et remi.c.cū q̄s esset. Iesus enim declinauit
firmitas a turba cōstituta in loco. Postea inue
nit eum iesus i tēplo: et dixit illi. Ecce sa
nus fact⁹: iam noli peccare: ne deterius
tibi aliqd cōtingat. Abiit ille homo t
C nunciauit iudeis: q̄ iesus esset q̄ fecit
eum sanum. Propterea persēbant iudei
iesum: quia hec faciebat in sabbato. Ie
sus aūt respondit eis. Pater meus vsq̄
modo operat: et ego operor. Propter
ea ergo magis q̄rebāt eum iudei: quia non
solū solebat sabbatū: sed et
patrē suū dicebat deum: equalē se faciēs
deo. Respondit itaq̄ iesus et dixit eis.
D Amē amē dico vobis: non pōt filius a
De psal.di. se facere quēq̄m: nisi q̄d viderit patrem
5.c.fi. facientē. Quecūq̄ enim ille fecerit: hec et
filius similiter facit. Pater enim diligit
filium et oia demōstrat ei q̄ ipse facit: et
maiora his demōstrabit ei opa vt vos
miremini. Sicut enim pater suscitat
mortuos et vivificat: sic et filius quos
vult vivificat. Neq̄ enim pater iudicat quē
q̄m sed omne iudicium dedit filio: vt omes
Luc.10.c honorificēt filium sicut honorificāt pa
trē. Qui nō honorificat filium: nō hono
rificat patrē qui misit illum. Amē amen
dico vobis: q̄ qui verbum meum audit: et
credit ei q̄ me misit: habet vitā eternā: et
in iudicium nō venit: sed trāsit a morte
in vitam. Amē amē dico vobis: quia
hora et nūc est q̄n mortui audient vocem
filii dei: et audientes vivent. Sicut enim
pater habet vitā in semetipso: sic dedit
filio habere vitā in semetipso. et potestatem
dedit ei iudicium facere: quia filius hominis
est. Nolite mirari hoc: quia venit hora in qua
omes q̄ in monumētis sunt audient vocem
filii dei: et procedēt q̄ bona fecerūt in re
surrectione vite: q̄ vero mala egerunt: in
resurrectione iudicii. Non potest ego
meipso facere q̄qm. Sicut audio iudico:
et iudicium meum iustū est: quia non q̄rō
voluntatē meā: sed voluntatē eius q̄ misit
me. Si ego testimonium phibeo de me
ipso: testimonium meum nō est verum. Est
aliud testimonium phibet de me: et scio
quia verū est testimonium eius q̄ phibet de me.
Vos misistis ad iohānem: et testimonium
phibuit veritati. Ego autē nō ab homine
testimonium accipio: sed hec dico vt vos
salui sitis. Ille erat lucerna ardens et lu
cēns. Vos autē voluistis ad hora exulta
re in luce eius. Ego autē habeo testimo
nium maius iohāne. Opa enim que dedit
mihi pf̄ vt perficiam: ipsa opa q̄ ego
facio testimonium phibet de me: q̄ pa
misit me. Et q̄ me misit pater ipse testi
monium phibuit de me. Neq̄ vocem eius
vnq̄m audistis neq̄ speciem eius vidistis:
verbum eius nō habetis in vobis manēs:
q̄ quē misit ille huic vos non credis.
Scrutamini scripturas: q̄ vos putatis
in ipsis vitā eternā habere. Et ille sunt
q̄ testimonium phibent de me: et non vis
venire ad me vt vitā habeatis. Claritatē
ab hominib⁹ nō accipio: sed cognouisse
vos q̄ dilectionē dei nō habetis in vobis. Ego
veni in nomine patris mei: et non accepistis me.
Si alius venerit in nomine suo illum ac
cipietis. Quomō vos potestis credere
D gloriā adinuicē accipientes: et gloriam
a solo deo q̄ nō q̄ritis? Nolite putare
q̄ ego accusaturus sim vos apud patrem.
est q̄ accusat vos moyses in q̄ vos spe
ratis. Si enim crederetis moysi: credi
eretis forsitan et mihi. De me enim scri
psit. Si autē illius litteris nō credimus:
quomō verbis meis credatis?

C.C.S. De q̄nq̄ panib⁹ et duobus pis
cibus et q̄ eius regē facere voluerunt:
iesus supra mare ambulat: operantes
nō cibū q̄ perit: de mānā et pane celesti
loquit: ego sum panis q̄ de celo descē
dit: recedentibus ab eo discipulis: et
duodecim disbolum dicit. Cum

Post hec abiit iesus trās mare ga
lilee: q̄d est tiberiadis. et sequebat
eum multitudo magna: quia videbat signa
quē faciebat super eis q̄ infirmabant. Sus
cepit ergo in monte iesus et ibi sedebat
cum discipulis suis. Erat autē proximus
pascha dies festus iudeorū. Cum sublevasset ergo oculos iesus et vidisset q̄
multitudo maxima venit ad eum: dixit
ad philippum. Vnde emēmus panes vt mā
ducent hi? Hoc aūt dicebat tēptāns eum.
Ipse enim sciebat q̄d ēet facturus. Respō
dit ei philippus. Ducentorum denariorū panes
non sufficiūt eis vnus q̄q̄ modicus
q̄d accipiat. Ait ei vnus ex discipulis eius
andreas frater symonis petri. Est
puer vnus hic q̄ habet panes hordeaceos
et duos pisces. Sed hec q̄d sūt
inter tantos. Dixit ergo iesus. Facite
homines discūbere. Erat aūt fenū multum
in loco. Discūbuerūt ergo viri numero
q̄si quinq̄ milia. Accepit ergo iesus panes
et cū gratias egisset: distribuit discūbē
tib⁹. Similiter et ex piscibus q̄tū voluerūt.
Vt aūt impleti sunt: dixit discipulis
suis. Colligite q̄ superauerūt fragmēta
ne pereāt. Collegerūt ergo et impleuerūt
duodecim cophinos fragmentorum:
ex quinq̄ panib⁹ hordeaceis et duobus pis
cib⁹ q̄ superauerūt his q̄ manducauerāt
Illi ergo homines cum vidissent: q̄d iesus
fecerat signū: dicebāt. Qr hic ē vere p
pheta qui venturus est in mundū. Iesus q̄
cum cognouisset q̄ venturi essent vt ra
perēt eum et facerent eū regē: fugit iterū
in montē ipse solus. Vt autē sero factum
est: descēderūt discipuli eius ad mare.
Et cum ascēdissent navim venerūt trās
mare in capharnaum. Et tenebre iā facte
erant: et nōdum venerat ad eos iesus. Mare
aūt pētēbat magno flante exurgebat. Cum
remigassent ergo q̄si stadia viginti quin
q̄ aut triginta vidēt iesum ambulātē
super mare: et proximū naui fieri: et timue
rūt. Ille aūt dixit eis. Ego sum: nolite
timere. Volueruntergo accipere eum in
navim: et statim navis fuit ad trā quā
ibāt. Alteri die turba que stabat trās
mare vidit q̄ navicula alia nō erat ibi
nisi vna: et q̄ nō introisset cū discipu
lis suis iesus in naui: sed soli discipuli eius
abiissent. Alie vero superuenerūt na
ves a tyberiade iuxta locū vbi mādu
cauerāt panē: gratias agentes deo. Cū
ergo vidisset turba: q̄ iesus non esset
ibi: neq̄ discipuli eius: ascēderūt in na
ticulas: et venerūt capharnaum quē
rentes iesum. Et cū invenissent eū trās ma
re dixerūt ei. Rabbi: q̄n huc venisti?
Respondit eis iesus et dixit. Amē amen dico
vobis: q̄ritis me non q̄ vidistis signa
sed q̄ manducastis ex panib⁹ et satu
rati estis. Operamini nō cibū qui pe
rit: sed q̄ manet in vitā eternā quē filius
hōis dabit vobis. Hunc enim pf̄ signauit
deus. Dixerunt ergo ad eum. Quid fa
ciemus vt operemur opa dei? Respōdit
iesus et dixit eis. Hoc est opus dei vt
credatis in eū quē misit ille. Dixerūt
ergo ei. Quod ergo tu facis signum vt
videamus et credamus tibi? Quid oparis?
Patres nri manducauerunt mānā in de
serto: sicut scriptum est. Panē de celo de
dit eis manducare. Dixit ergo eis iesus.
Amē amē dico vobis: nō moyses dedit
vobis panē de celo: sed pater meus dat
vobis. Panis enim dei
D mat.19.a
mar.5.b
Po.7.
Sap.16.c
de psal.dis. 2.c.nec moyses
rus est qui de celo descēdit: et dat vitā
mūdo. Dixerūt ergo ad eum. Domine semp
da nobis panē hūc. Dixit aūt eis iesus
Ego sum panis vite. Qui venit ad me
nō esuriet: et qui credit i me: nō sitiet i
eternū. Sed dixi vobis: q̄ vidistis me
et nō credidistis. Omē q̄d dat mihi pf̄
ad me veniet: et eū qui venit ad me: nō
eiciā foras: q̄ descendi de celo non vt
faciā voluntatē meā: sed voluntatē eius
q̄ misit me. Hec est aūt voluntas eius q̄ mi
sit me: vt omē q̄d dedit mihi nō
perdam ex eo: sed resuscitē illud in no
uissimo die. Hec est aūt voluntas pfis
mei q̄ misit me: vt omis qui videt filiū et
credit i eum: habeat vitā eternā: et ego
resuscitabo eum i nouissimo die. Mur
murabāt ergo iudei de illo: q̄ dixisset
ego sum panis viuus qui de celo descē
di. Et dicebāt. Nonne hic est filius ioseph: cuius nos nouimus patrē et matrē.
Quō ergo dicit hic: q̄ de celo descēdi
Respondit ergo iesus et dixit eis. Nolite
murmurare in invicē. Nemo potest ve
nire ad me: nisi pf̄ qui misit me: trahe
rit eum: et ego resuscitabo eū i nouissi
mo die. Et scriptū i pphetis. Et erunt
omes docibiles dei. Omis qui audiuit a
pfe et didicit: venit ad me. Nō q̄ pa
trē vidit q̄qm nisi is qui ē a deo: hic vi
dit patrē. Amē amē dico vobis: q̄ cre
dit in me habet vitā eternā. Ego sum
panis vite. Patres vestri mānā manducauerūt
mānā i deserto: et mortui sunt. Hic est
panis de celo descendens: vt si quis ex
ipso mānducauerit nō moriat. Ego sum
panis viuus qui de celo descēdi. Si q̄s
mānducauerit ex hoc pane: viuet i eter
num. Et panis quē ego dabo caro mea
mat.23.b
mat.6.a
Luc.4.b
Is.54.b
Luc.10.b
de penit. dis. 4.c.beneficium
de psal. dis. 2.c.reuera.
E.co.

de pn. dis. 2. c. forte. 2. c. reac ta. de pn. dis. 2. pers. 1. c. omnis

F

1. c. 2. g de pn. dis. 2. c. quia corp. 1. c. in qui. 1. c. duplicit. 1. c. c. pers. 1. c. 1 christo

G. eodem de pn. dis. 2. c. 1. a ipo 1. cinuit. 1. c. q mãducat

B

2. 3. q. 5. c. audim de pa. dis. 4. c. si ex bono. de pn. dis. 2. c. 1 mat. 26. f mar. 14. g

luc. 22. g ra 1. c. 26. d

mar. 14. d

mar. 16. c 23. q. 4. c. dispticit. de pn. di. 2. c. forte.

est. p mũdi vita. Litigabãt ergo iudei adinuicẽ dicẽtes. Quõ põt hic nobis carnẽ suã dare ad manducãdum. Dixit ergo eis iesus. Amẽ amẽ dico vobis: nisi mãducaueritis carnẽ filij hois: et biberitis eius sanguinẽ: non habebitis vitã in vobis. Qui mãducat meã carnẽ 1 bibit meũ sanguinẽ habet vitã eternã: 1 ego resuscitabo eũ in nouissimo die. Caro enim mea vere est cibus et sanguis meus vere est potus. Qui manducat meã carnẽ et bibit meũ sanguinẽ: 1 me manet 1 ego in illo. Sicut me misit viuãs pater: 1 ego viuo ppt patrẽ: 1 q mãducat me: 1 ipe viuet ppt me. Hic est panis qui de celo descendit. Nõ sicut mãducauerunt patres vestri mãna: et mortui sunt. Qui manducat hũc panẽ: viuet in eternũ. Hec dixit in synagoga: docẽs i capharnaum. Multi ergo audientes ex discipulis eius dixerũt Dur' est hic smo. 1 quis põt eiz audire? Sciẽs autẽ iesus apũ semetipm: q murmurarẽt de hoc discipuli eius: dixit eis. Hoc vos scandalizat. Si ergo videritis filiũ hois ascẽdẽte vbi erat prius. Spiritus est q viuificat: caro non prodest quicq. Verba que ego locutus sum vobis: spũ et vita sunt. Sed sunt qdã ex vobis q nõ credũt. Sciebant enim ab initio iesus q essent credẽtes 1 q̃s traditur' esset eum. Et dicebat. Propterea dixi vobis: q̃ nemo põt venire ad me: nisi fuerit ei datũ a patre meo. Ex hoc multi discipuloꝝ eius abierũt retro 1 iã nõ cum illo ãbulabãt. Dixit ergo iesus ad duodecim. Numq̃d 1 vos vultis abire? Rẽdit ei simõ petrus. Domine ad quem ibimus? Verba vite eterne habes. Et nos credimus 1 cognouimus: q̃ tu es xpus filius dei. Rẽdit ei iesus. Nonne ego vos duodecim elegi 1 ex vob' vnus diabolus est? Dicebat autẽ de iuda simonis scariothis. Hic enim erat traditur' cũ esset vnus ex duodecim.

C.C.S. Jesus in synagoga ascẽdit ad diẽ festũ dicit iesu demonium habes de turba multi credebãt in eũ clamat iesus: si quis sitit veniat ad me 1 bibat cum ministris et nicodemo: principes contendunt. Capm. viii.

B

Post hec abiit ambulat iesus i galilea. Nõ enim volebat in iudeam ambulare: q̃ querebãt eum iudei interficere. Erat autem in proximo dies festus iudeorũ scenophegia. Dixerũt autẽ ad eũ fratres eius. Transi hinc et vade in iudeã: vt 1 discipuli tui vidẽant opera tua que facis. Nemo quippe in occulto quid faciet: querit 1 palam esse si hec facis: manifesta teipsum mundo. Neq̃ enim fratres eius credebãt in eũ. Dixit ergo eis iesus. Tẽp' meũ nondũ aduenit: tẽp' autẽ vestũ semp est paratum. Non põt mundus odisse vos. Me autẽ odit: q̃ ego testimoniũ perhibeo de illo q̃ opera eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festũ hunc. Ego autẽ nõ ascẽdo ad diẽ festũ istũ: q̃ meus tẽp' nondũ impletũ est. Hec cũ dixissẽt ipe mãsit in galilea. Ut autẽ ascẽdẽrũt fratres eius tũc 1 ipse ascẽdit ad diẽ festũ nõ manifeste: sed quasi in occulto. Iudei ergo querebãt eum i die festo 1 dicebãt. Vbi est ille? Et murmur multũ erat i turba de eo. Quidã enim dicebãt q̃: bonus est: alii autẽ dicebãt: nõ: sed seducit turbas. Nemo tãẽ palã loquebãtur de illo: propter metũ iudeorũ. Iam autẽ festo mediante ascendit iesus i templũ et docebat. Et mirabãt iudei dicẽtes. Quomõdo hic litteras scit cũ nõ didicerit? Respondit eis iesus 1 dixit. Mea doctrina nõ est mea: sed eius qui misit me. Si quis voluerit voluntatẽ eius facere: cognoscet de doctrina vtrũ ex deo sit: an ego a meipso loquar? Qui a semetipso loquit: gloriã ppriã q̃rit. Qui aũt querit gloriã eius qui misit eũ: hic verax est: 1 iustitia i illo nõ est. Nõne moyses dedit vobis legem? Et nemo ex vobis facit legẽ. Quid me quaeritis interficere? Respondit turba: dixit eis. Dimonium habes. Quis te q̃rit interficere? respondit iesus: dixit eis. Vnũ opus feci: 1 oes miramini. Propterea moyses dedit vobis circũcisionẽ: nõ q̃ ex moysi est: sed ex patribus. Et in sabbato circũcidũtis hominẽ. Si circũcisionẽ accipit hõ in sabbato: vt nõ soluat legẽ moysi: mihi ꝗ indignamini: q̃ totũ hominẽ sanũ feci in sabbato? Nolite iudicare secũdũ faciẽ: sed iustũ iudicũ iudicate. Dicebãt ergo qdã ex hierosolymis. Nõne hic est quẽ querunt interficere? Et ecce palã loquitur: nihil ei dicũt. Numq̃d vere cognouerũt principes: q̃ hic est xpus? Sed hũc scimus' vnde sit: xpus aũt cũ venerit: nemo scit vnde sit. Clamabat ergo in templo docẽs 1 dicẽs. Et me scitis: 1 vnde sim scitis: 1 a meipso nõ venio: sed est verus qui misit me: quẽ vos nescitis. Ego scio eum: quia ab eo sum: 1 ipse me misit. Querebãt ergo eum apẽdere: 1 nemo misit in illa hora manus: quia nondũ venerat hora eius. De turba autem multi crediderũt in eũ: 1 dicebant. Christus cũ venerit: numquid plura signa faciet: q̃ quẽ hic fecit? Audierũt autẽ pharisei turbas murmurantes de illo hec: 1 miserũt pharisei 1 principes ministros vt apprehendẽrẽt eũ. Dixit ergo eis iesus. Adhuc modicum tẽp' vobiscum sum: 1 vado ad eũ qui me misit. Quaeritis me: 1 nõ inuenietis. Et vbi ego sum: vos nõ potestis venire. Dixerũt ergo iudei ad semetipos. Quo hic ibit: quia non inuenietur eum? Numq̃d i dispersionem gentium ibit: 1 docturus gentes? Quis est hic sermo quẽ dixit: quaeritis me: 1 non inuenietis? vbi ego sum vos nõ potestis venire? In nouissimo autẽ die magno festiuitatis: stabat iesus et clamabat dicens. Si quis sitit veniat ad me: 1 bibat. Qui credit in me sicut dixit scriptura: flumina de vẽtre eius fluent aque viue. Hoc autẽ dixit de spiritu quẽ accipturi erant in eum. Nondũ enim erat spiritus datus: q̃ iesus nõdũ erat glorificatus. Et illa ergo turba cũ audissent hos sermones eius: dicebãt. Hic est vere pphẽta. Alii dicebant. Hic est christus. Quidã autẽ dicebant. Numquid a galilea venit christus? Nonne scriptura dixit. De semine dauid et de bethleem castello vbi erat dauid venit christus? Dissentio itaq̃ facta est in turba ppter eum. Quidã autẽ ex ipsis volebãt apprehẽdere eũ: sed nemo misit super illum manus. Venerũt ergo ministri ad pontifices et pharisees: et dixerũt eis illi. Quare non adduxistis eũ? Respondẽrũt ministri. Numq̃d sic locutus est hõ sicut hic loquitur. Rẽdẽrũt q̃ eis pharisei. Nũq̃id 1 vos seducti estis? Numq̃d ex principibus aliq̃s credidit i eũ aut ex pharisees? Sed turba hec q̃ nõ nouit legem maledicti sunt. Dicit nicodemus ad eos. Ille q̃ venit ad eum nocte: cum vno erat ex ipsis. Numq̃d lex nostra iudicat hominem: nisi prius audierit ab ipso: 1 cognouerit q̃d faciat? Respondẽrũt et dixerũt ei. Numquid et tu galilei es? Scrutare scripturas et vide: quia a galilea prophẽta non surgit. Et reuersi sunt vnusquisq̃ in domum suam.

C.C.S. De muliere adultera: iesus iuxta mandatũ se esse dicit: iesus i terra scribit: principes se esse respondẽtes omnis peccator seruus sit: et q̃ iesus ante abiisse sit. Capitulum. viii.

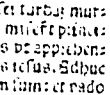

Ecce iesus abiit pereit i mente eius: 1 ex illo tẽpore cepit ostendere suis q̃ oportet eũ ire in hierusalem: 1 multa pati a senioribus 1 scribis: 1 principibus sacerdotũ: 1 occidi: 1 tertia die resurgere. Sedẽtes autẽ scribe: 1 pharisei mulierẽ in adulterio deprehẽsam: statuerũt eam in medio: 1 dixerũt ei. Magr hec mulier nõ deprehẽsa est i adulterio. In lege aũt moyses mãdauit nobis huiũmodi lapidare. Tu q̃ quid dicis. Hoc autẽ dicebãt tẽtãtes eũ vt possent accusare eũ. Iesus autẽ inclinãs se deorsũ digito scribebat i terra. Cũ q̃ perseuerarẽt interrogantes: erexit se: 1 dixit eis. Qui sine peccato est vestrũ primus: mittat in eã lapidẽ. Et iterũ se inclinãs scribebat i terra. Audientes autẽ hec: 1 vnus post vnũ egrediebãt q̃ senioribus: 1 remãsit solus: 1 mulier i medio stãs. Erigẽs autẽ se iesus dixit ei. Mulier vbi sunt q̃ te accusãbãt? nõ te condẽnauit? Que dixit. Nõ domine. Dixit autẽ iesus. Nec ego te condẽnabo. Vade: 1 iã ãplius noli peccare. Iterũ q̃ locutus est eis iesus dicẽs: ego sum lux mũdi. Qui sequit me nõ ãbulat i tenebris: sed habebit lumẽ vite. Dixerũt q̃ ei pharisei. Tu de teipso testimonium phibes: testimonium tuũ nõ est verũ. Rẽdit iesus: et dixit eis. Et si ego testimoniũ phibeo de meipso: verũ est testimoniũ meũ q̃ scio vnde venerim: 1 quo vado. Vos autẽ nescitis vnde venerim: aut quo vado. Vos secũdũ carnẽ iudicatis: ego nõ iudico quẽq̃. Et si iudico ego iudiciũ meũ verũ est: q̃ solus nõ sum: sed ego: 1 qui misit me pr. Et i lege vestra scriptũ est: q̃ duorũ hoiũ testimoniũ verũ est. Ego sum q̃ testimoniũ phibeo de meipso: 1 testimoniũ phibet de me qui misit me pr. Dicebãt q̃ ei. Vbi est pr tuus? Rẽdit iesus. Neq̃ me scitis: neq̃ patrẽ meũ. Si me scirẽtis: fortasse 1 patrẽ meũ scirẽtis. Hec verba locũ est iesus in gazophilacio docens i templo. Et nemo apprehẽdit eũ: q̃ necdũ venerat hora eius. Dixit q̃ iterũ q̃ eis iesus. Ego vado 1 q̃rẽtis me: 1 peribitis i peccato vestro. Quo ego vado: vos nõ potestis venire. Dicebãt q̃ iudei. Nũq̃d interficiet semetipm: q̃ dicit: quo ego vado: vos non potestis venire? Et dicebat eis. Vos de deorsũ estis: ego de supernis sum. Vos de mundo hoc estis: ego non sum de hoc mundo. Dixi ergo vobis: q̃ morientũ i peccatis vestris. Si et nõ credideritis quia ego sum: morientũ in peccatis vestris. Dicebãt ergo ei. Tu q̃s es? Dixit eis iesus. Principũ q̃ 1 loquor vobis.

B

Ps. 7. d

Ps. 7. d

Ps. 12. d. in psalmis. de pn. di. 2. c. cũ

B

1. Io. 2.

1. Ioh. 1. g

De testis. c. in oli.

C

Deu. 7. d

mat. 15. b

2. Co. 13. a

Ps. 81. f.

mat. 17. d.

Zu. 19. d

mat. 17. d.

mat. 11. c

2. 12. a

luc. 19. g

2. 15. g. et 22. a.

Ps. 7. d

D
8.7.d.
10.3.b
8.3.b
1.12.c.

Multa habeo de vobis loq̃ et iudicare
sed q̃ me misit verax est: et ego q̃ au-
diui ab eo: hec loquor: i mundo. Et non
cognouerũt q: pr̃em eis dicebat deum.
Dixit g̃ eis iesus. Cũ exaltaueritis fi-
lium hois tũc cognoscetis q: ego sũ:
et a meipso facio nichil: sed sicut docuit
me pater: hec loquor. Et qui me misit:
mecũ est: et nõ reliquit me solũ: q: ego
que placita sũt ei facio semp. Hec cũ
loquere multi crediderũt in eũ. Dicebat
g̃ iesus ad eos q̃ crediderũt ei iudeos.
Si vos mãseritis in sermone meo vere
discipuli mei eritis: et cognoscetis ve-
ritatem: veritas liberabit vos. Rñderũt ei
Semẽ abrahe sumus: et nemini seruiui
vnq̃. Quõ tu dicis: liberi eritis? Rñ-
dit eis iesus. Amẽ amẽ dico vobis: q:
omis q̃ facit peccũ: seruus est peccati.
Seruus
10.6.b
2.pe.2.b
autem manet in eternũ. Si g̃ vos filius liberauerit:
vere liberi eritis. Scio q: filii abrahe
estis: sed quaritis me interficere: q: sermo
meus nõ capit in vobis. ego quod vidi apud
pr̃em loquor: et vos que vidistis apud
pr̃em vestrũ facitis. Rñderunt et dixerũt
ei. Pater nr̃ abrahã est. Dicit eis iesus
Si filii abrahe estis opera abrahe facite.
Nũc autem quaritis me interficere: homi-
ni veritatem vobis locutus sum: quã audiui
a deo. Hoc abrahã nõ fecit. Vos facitis
opera pr̃is vestri. Dixerũt itaq̃ ei. Nos
ex fornicatione nõ sumus natiui: vnũ pr̃em
habemus deum. Dixit ergo eis iesus.
Si deus pater vester esset: diligeretis
vtiq̃ me. Ego enim ex deo processi et venio
nec enim a meipso veni: sed ille me misit.
Quare loquelã meã non cognoscitis.
Q: non potestis audire sermonẽ meũ.
Vos ex pr̃e diabolo estis: et desideria
pr̃is vestri vultis facere. Ille homicida
erat ab initio: et in veritate non stetit: q:
nõ est veritas in eo. Cũ loquitur mẽdacium
ex propriis loquitur: q: mẽdax est et pater
eius. Ego autẽ si veritatem dico: non ere-
ditis mihi. Quis ex vobis arguet me
de peccto? Si veritatem dico quare vos
nõ credetis mihi? Qui ex deo est verba
dei audit: propterea vos nõ auditis: q̃a
ex deo nõ estis. Rñderunt ergo iudei
et dixerunt ei. Nõne bñdicimus nos q̃a
samaritanus es tu et dimonium habes?
Rñdit iesus. Ego dimonium nõ habeo:
sed honorifico pr̃em meum: et vos ho-
norastis me. ego autẽ nõ quero gloriam
meã: est q̃ querat et iudicet. Amẽ amẽ
dico vobis: si q̃s sermonẽ meum seruauerit: mortem nõ videbit in eternum.

2.q.7.c
testes.
De heretico c.cui
ex lisecto.
1.Jo.4.a
8.7.c.
1.10.b
De sum
pticnõ.
ne.

Dixerunt ergo ei iudei. Nũc cognouimus q: dimonium habes. Abrahã mortuus est: et pphete: et tu dicis: si q̃s seruauerit sermonem meũ: non gustabit mortem in eternũ. Numq̃d tu maior es pr̃e nr̃o abrahã q̃ mortuus est? Et pphete mortui sunt. Quem te ipsum facis? Rñdit iesus. Si ego glorifico meipsum: gloria mea nihil est: est pr̃ meus q̃ glorificat me quem vos dicitis: q: deus nr̃ est: et nõ cognouistis eum. Ego aũt noui eũ. et si dixero q: nõ scio: ero similis vobis mendax. sed scio eũ et sermonẽ eius seruo. Abrahã
pater vester exultauit: vt videret diem meũ: vidit: et gauisus est. Dixerũt ergo
iudei ad eũ. Quinquaginta annos nõ dum habes: et abrahã vidisti? Dixit eis
iesus. Amen amen dico vobis: antq̃
abrahã fieret: ego sum. Tulerũt ergo
lapides vt iacerent in eum. Iesus autẽ
abscondit se: et exiuit de templo.

C.Ca.S. Cecũ a natiuitate curatus: ostendit in iudicium hunc mũdum venire: vt q̃ nõ videnti videant. Capitulum.

Et pteriens iesus vidit hominẽ cecũ a natiuitate
et introiuit et eiecit eũ de templo: et dixerũt
pr̃i eius. Rabbi q̃s peccauit hic aut parẽtes eius
vt cecus nasceret? Rñdit iesus. Neq: hic peccauit
neq: parẽtes eius: sed vt manifestẽtur opera dei in illo. Me oportet opari opera eius q̃ misit
me donec dies est. Venit nox: q̃ nemo
potest opari. Quãdiu sũ i mũdo: lux sum
mũdi. Hec cũ dixisset: expuit i terrã: fecit luti
et sputo: et linuit lutũ super oculos eius: et dixit ei. Vade: laua i natatoria
siloe: nõ interpretatũ missus. Abiit ergo
et lauit: et venit videns. Itaq̃ vicini et
videntes eum prius q̃ mendicũ: dicebant
nõne hic est q̃ sedebat et mendicabat? Alii dicebãt: q̃ hic est: alii autẽ
nequaq̃: sed similis eius est. Ille vero dicebat: q: ego sum. Dicebãt ergo ei. Quomodo
aperti sunt tibi oculi? Rñdit. Ille hõ
dicit iesus lutum fecit et linit oculos
meos: et dixit mihi: vade i natatoria
siloe: lauare. abiui: lauatq̃ vidi: et ad-
spexi eum. Dixerũt ei illi. Vbi est ille? Dicit. Nescio. Adducunt eũ ad pharisaeos q̃ cecus fuerat.
Erat autẽ sabbatũ q̃ luti fecit iesus
et aperuit oculos eius. Iterũ ergo interrogabant eũ pharisei quõ vidisset. Ille
autẽ dixit eis. Luti posuit in oculos
meos: et lauit: et video. Dicebãt ergo
pharisei de illo. Nõ est hic hõ a deo qui
sabbatũ nõ custodit. Alii autẽ dicebant

Quõ potest hõ peccator hec signa facere?
et scisma erat inter eos. Dicunt ergo
cecũ iterũ. Tu q̃d dicis de illo q̃ aperuit
oculos tuos? Ille autẽ dixit: q: pphe-
ta est. Non credidẽrũt ergo iudei de illo:
q: cecus fuisset: donec vocauerũt parentes eius
qui viderãt: et interrogauerũt eos dicẽtes. Hic est filius vester
quem vos dicitis q: cecus natus est: quõ
ergo nũc videt? Rñderũt eis parentes
eius et dixerũt. Scimus q: hic est filius
noster: et q: cecus natus est: sed quõ aũt nũc
videat nescimus: aut quis eius aperuit oculos
nos nescimus: ipsum interrogate: ætatem
habet: ipse de se loquat. Hec dixerunt
parentes eius: quoniã timebant iudeos.
Iam enim conspiraverant iudei: vt si q̃s
eum confiteretur esse christũ extra synagogam fieret. Propterea parentes eius di-
xerunt: q: ætatem habet: ipsum interrogate.
Vocauerũt ergo rursus hominem qui fuerat
cecus: et dixerũt ei. Da gloriam deo: nos
scimus: q: hic hõ peccator est. Dixit ergo
ille. Si peccator est: nescio: vnũ scio q:
cecus cum essem nõ video. Dixerũt ergo
illi. Quid fecit tibi: quõ aperuit tua
oculos. Rñdit eis. Dixi vobis iam et
audistis: quid iterũ vultis audire? Nũ
quid vos vultis eius discipuli fieri? Ma-
ledixerũt ergo ei et dixerũt. Tu es discipulus illius: nos autẽ moysi discipuli sumus.
Nos scimus q: moysi locutus est deus:
hunc autem nescimus vnde sit. Rñdit il-
le hõ et dixit eis. In hoc enim mirabile
est: quod vos nescitis vnde sit: et aperuit me
os oculos. Scimus autem q: peccatores de-
us non audit: sed si quis dei cultor: et vo-
luntatẽ eius fecerit hunc exaudit. A sæculo
non audit: q: quis aperuit oculos
cecũ nati. Nisi esset hic a deo nõ poterat
facere quicquã. Rñderunt dixerũt ei. In
peccatis natus es totus: et tu doces nos. Et
eiecerunt eum foras. Audiuit iesus q:
eiecerant eum foras: et cũ inuenisset eum
dixit ei. Tu credis i filium dei? Rñdit il-
le et dixit. Quis est domine: vt credã i eũ? Et
dixit ei iesus. Et vidisti eum: et qui loqui-
tur tecum ipse est. At ille ait. Credo domine
et procidens adorauit eũ: et dixit ei ie-
sus. In iudicium ego i hunc mundum ve-
nui: vt qui nõ vident videãt: et qui vident
cecĩ fiãt. Audierũt hec quidã ex pharisæis
qui cum eo erãt: et dixerunt ei. Nũquid
et nos cecĩ sumus? Dixit eis iesus. Si ce-
ci essetis nõ haberetis peccũ. Nũc autem dicitis q: videmus: et peccũ vestrũ manet.

C.C.S. Qui non intrat per ostium: sed ascendit aliunde: ego sum pastor: bonus: propterea ha-

bebo pendẽdi ab eam meam: iudei dicunt si
tu es christus: dic nobis palã. ego et pr̃es unus
sumus: sustulerũt lapides iudei vt lapidarẽt iesum: retulit de manibus eorũ.

Amen amen dico vobis: qui nõ in-
trat per ostium in ouile ouium: sed as-
cendit aliunde: ille fur est et latro. Qui au-
tẽ intrat per ostium: pastor est ouium: huic
ostiarius aperit: et oues vocẽ eius audiũt
et pprias oues vocat nominatim et edu-
cit eas. Et cum pprias oues emiserit: ã-
bulat ante eas: et oues illius sequũtur: q: sciũt
vocẽ eius. Alienũ autẽ non sequũtur: sed
effugiunt ab eo: q: nõ nouerunt vocem
alienorũ. Hoc proverbium dixit eis iesus.
Illi autẽ nõ cognouerũt quid loqueret eis.
Dixit g̃ eis iterũ iesus. Amẽ amẽ di-
co vobis: q: ego sum ostium ouium. Omnes
quotquot venerũt fures sunt et latrones: sed
nõ audierũt eos oues. Ego sum ostium: p
me si quis introierit: saluabit: et ingredietur et egredietur et pascua inuenietur.
Fur nõ venit nisi vt furetur et mactet et
perdat. Ego veni vt vitã habeãt et abundãtius habeãt. Ego sum pastor bonus.
Bonus pastor: ãimã suã dat pro ouibus
suis. Mercenarius autẽ et qui nõ est pa-
stor: cui non sunt oues ppria: videt lu-
pum venientẽ et dimittit oues et fugit:
et lupus rapit et dispergit oues. Mercenarius autẽ fugit: q: mercenarius est: nõ pertinet ad eũ de ouibus. Ego sum pastor bonus: et co-
gnosco oues meas: et cognoscũt me meæ
sicut nouit me pater et ego agnosco
patrẽ: et animã meã pono pro ouibus me-
is: et alias oues habeo q̃ nõ sunt ex hoc
ouile: illas oportet me adducere: et vocem
meã audiẽt: et fiet vnum ouile et vnus
pastor. Propterea me diligit pr̃: quia
ego pono ãimã meã vt iterum sumam
eã. Nemo tollit eã a me: sed ego pono
eã a meipso. Potẽtiã habeo ponẽdi eam:
et potẽtiã habeo iterũ sumẽdi eam. Hoc
mãdatum accepi a pr̃e meo. Dissensio
iterũ facta est inter iudeos ppter sermo-
nes hos. Dicebãt autẽ multi ex ipsis. De-
monium habet: et insanit. Quid eius audistis?
Alii dicebãt. Hec verba nõ sunt demonium
habentis. Numquid demonium potest
cecorũ oculos aperire? Facta sunt autẽ encenia
in hierosolymis: et hyems erat: et ambu-
labat iesus in templo in porticu salomo-
nis. Circũdederunt g̃ eum iudei et di-
cebãt ei. Quousq̃ animam nr̃am tollis? si
tu es christus: dic nobis palã. Rñdit eis ie-
sus. Loquor vobis: et nõ creditis. Opa
q̃ ego facio in nomine pr̃is mei: hec testimonium perhibẽt de me: sed vos non creditis

Jo.2.b.
Als pstit.
23.q.4.c.
tres rc.
quis non
potest.
C
de pe.dis.
4.f.hanc
societatẽ.
mat.11.b
Iu.10.b
mat.22.a
mat.13.b
D
de celeb.
mis.ca.in
quadã.
8.7.c.5.f.
B
1.q.1.f.
oidatione
nem.
23.q.4.c.
tres pso-
nas.
de tur.ps
tro.c.rela
tum.
B
Jo.2.b.
de pse.di
1.c.olli
tatem.

tie: q; non istic et omib⁹ meis. Quas
me voce mea audiunt. ⁊ ego cognosco
eas: ⁊ sequunt me. Et ego vita eterna
do eis: ⁊ non peribunt in eternu: ⁊ non
rapet eas q̃dã de manu mea. Pater meus
q̃ dedit michi maior omib⁹ est: ⁊ nemo
F 24.q.3.c. potest rapere de manu patris mei. Ego et
quidã.9. pater unum sumus. Sustulerunt q̃ lapides
arrian. iudei ut lapidarent eũ. Respondit eis ihꝰ.
9.5.8. Multa bona opa ostendi vobis ex patre
meo: propter q̃ eorũ opus me lapidatis?
Respondũt ei iudei. De bono opere non la-
pidamus te: sed de blasphemia: et quia tu hõ
cũ sis facis teipsũ deũ. Respondit eis ihꝰ.
B Nõne scriptũ est in lege vra. Quia ego
ps.81. dixi dij estis. Si illos dixit deos ad quos
sermo dei factus est: et non potest solui scri-
ptura: quẋ pater sanctificauit: et misit in
Als blasphemas. mũdũ: vos dicitis q̃ blasphemas ✠
q; dixi filius dei sum. Si non facio opa
patris mei: nolite credere mihi. Si aũt
facio: si mihi nõ vultis credere: opi-
bus credite: vt cognoscatis ⁊ credatis
q; pater in me est: ⁊ ego in pre. Quere
mat.xii.d. bãt ergo eum apprehendere: ⁊ exiuit de
mar.13.a manibꝰ eorũ. Et abiit rursũ trans iordã
nem in eũ locũ vbi erat iohannes bapti
zans primũ: ⁊ mansit illic. Et multi vene-
rũt ad eũ: ⁊ dicebãt: q; iohannes quidẽ
signũ fecit nullũ. Oia aũt q̃cũq; dixit
iohannes de hoc vera erãt: ⁊ multi cre-
diderunt in eum.

C.S. De suscitatione lazari: college
rũt pncipes ⁊ pharisei pcilium: et ipsius
dixit: q; expedit vt vnus ⁊c. Lazari.

B Erat aũt quidã languẋ Lazarus
a bethania de castello marie et
marthe sororũ eiꝰ. Maria aũt erat que
vnxit dñm vnguento ⁊ extersit pedes
eiꝰ capillis suis: cuiꝰ frater lazarꝰ infir
mabat. Miserũt ergo sorores eiꝰ ad eũ
dicẽtes. Dñe ecce q̃m amas infirmat.
Audiens autẽ iesus dixit eis. Infirmi
tas hec nõ est ad mortẽ: sed pꝛ gloria dei
vt glorificetur filius dei per eã. Diligebat
autẽ iesus martha ⁊ sororẽ eiꝰ mariã
et lazarꝝ. Ut ergo audiuit q; infirmat
tunc quidẽ mansit in eodẽ loco duobus
diebꝰ. Deinde post hec dixit discipulis
suis. Eamus iudeam iterũ: dicunt ei
discipuli: rabbi nunc q̃rebant te iudei
lapidare: ⁊ iterũ padis illuc? respondit
iesus. Nõne duodecim sũt hore diei? ✠
B Als hore sunt diei. Si q̃s ambulauerit die non offendit:
q; lucẋ huius mũdi videt. Si aũt ambu
lauerit in nocte: offendit: quia lux nõ
est in eo. Hec aũt ⁊ cũ dixisset: ⁊ ait
a eis. Lazarus amicus nr dormit: sed vado vt
eũ excitẽ ⁊ suscitẋ ergo dixe
runt ei. Dñe si dormit: saluus erit. Dixe
rat autẽ de morte eius: illi autẽ
putauerunt q; de dormitione somni dixe
rit. Tũc ergo dixit eis manifeste. Lazarꝰ mortuus est: et gaudeo pꝛ
vos vt credatis: q̃m nõ erã ibi: sed
eamus ad eũ. Dixit ergo thomas qui dicitur
didimus ad cõdiscipulos. Eamus et nos vt
moriamur cum eo. Venit ergo iesus:
inuenit eũ iam quatuor dies habentem in
mõnũmẽto hãtẽ. Erat autẽ bethania iuxta
hierosolymis quasi stadia quindecim.
Multi autẽ de iudeis venerãt ad martha
⁊ mariã: vt consolarẽt eas de fratre
suo. Martha ergo vt audiuit q; iesus
venit occurrit illi: maria aũt domi se
debat. Dixit q̃ martha ad iesum. Dñe
si fuisses hic frater meus non fuisset mo
riuus. Sed ⁊ nunc scio q; quecũq; pe
posceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi
iesus: resurget frater tuus. Dicit
martha. Scio q; resurget in resurrec
tione in nouissimo die. Dixit illi iesus.
Ego sum resurrectio et vita: q̃ credit
in me etiã si mortuus fuerit viuet: et omis
qui viuit et credit in me non morietur
eternũ. Credis hoc? Ait illi. Utiq; dñe
Ego credidi q; tu es xpꝰ filius dei viui
q̃ in hũc mũdũ venisti. Et cũ hoc
dixisset abiit et vocauit mariã sororẽ
suã silẋtio dicẋ. Magister adest: et vo
cat te. Illa vt audiuit surrexit cito et
venit ad eũ. Nõdũ enim venerat iesus
in castellũ: sed erat adhuc illo loco
vbi occurrerat ei martha. Iudei ergo
q̃ erãt cum ea in domo: et solabãt eã
cũ vidissent mariã q; cito surrexit et
exiit secuti sunt eã dicẽtes. Quia ei
dit ad monumentũ vt ploret ibi. Ma
ria ergo cũ venisset vbi erat iesus vi
dens eũ cecidit ad pedes eius dicẋ ei.
Dñe si fuisses hic nõ esset mortuus fra
ter meꝰ. Jesus q̃ vidit eã plorantẋ
⁊ iudeos q̃ venerãt cũ ea plorantes:
infremuit spiritu turbauit seipsũ et dixit
Ubi posuistis eũ? Dicunt ei. Dñe veni
⁊ vide. Et lachrymatꝰ est iesus. Dixe
runt q̃ iudei. Ecce quomõ amabat eũ.
Quidã aũt ex ipsis dixerunt. Nõne po
tuit hic q̃ aperuit oculos cecũ nati facere
vt hic nõ moreret? Jesus ergo rursus
fremẽs in semetipso venit ad monumẽtũ.
Erat autẽ spelunca: et lapis suppositus
erat ei. Ait iesus. Tollite lapidẽ. Dicit
ei martha soror eius q̃ mortuꝰ fuerat.
Dñe iã fetet q̃ triduanꝰ est enim. Dicit ei
iesus. Nõne dixi tibi q̃m si credideris

videbis gloriã dei? Tulerunt ergo lapidẽ
de loco vbi erat mortuus. Iesus autẽ eleuatis sursũ oculis dixit
pꝛ gratias ago tibi q̃m audisti me. Ego
aũt sciebã q̃ semper me audis: sed pꝛter
populũ qui circũstat dixi vt credat q; tu
me misisti. Hec cũ dixisset voce magna
clamauit. Lazare veni foras. Et statim
potest qui fuerat mortuus ligatis manibus
pedes habens: et facies illius sudario erat
ligata. Dicit eis iesus. Solute eũ ⁊ si
sinite abire. Multi q̃ ex iudeis q̃ venerãt
ad mariã ⁊ martha ⁊ viderãt q̃ fe
cit iesus crediderũt in eũ. Quidã aũt ex
ipsis abierũt ad pharisios ⁊ dixerũt eis
q̃ fecit iesus. Collegerũt q̃ pontifices et
pharisei pcilium ⁊ dicebãt. Quid facimus
q; hic nõ multa signa facit? si dimittẋ
mus eũ sic omes credẋt in eũ ⁊ venient
romani ⁊ tollẋt nrm locũ ⁊ gẽtẋ. Unus
aũt ex ipsis caiphas nolẋ eũ esse põti
fice anni illius dixit eis. Vos nescitis: q̃ qd
nec cogitatis: q; expedit vobis vt vnꝰ
moriat hõ pꝛ plebe: ⁊ non tota gẽs pereat.
Hoc aũt ex semetipso non dixit: sed cũ esset
põtifex anni illius vaticinatus est: q; iesus
moriturus erat pro gẽte: et non tãtũ pro gente
sed vt filios dei qui erãt dispersi congre
garet in unum. Ab illo q̃ die cogitauerunt
vt interficerẽt eũ. Jesus q̃ iã non in palã
ambulabat apd iudeos: sed abiit in re
gionẽ iuxta desertũ in ciuitatẽ q̃ dicit
ur ephrem: ibi morabat cũ discipulis suis
Erat autẽ pascha iudeorũ ⁊
ascendẋt multi hic de regio
ne ante pascha vt sanctificarẽt seipsos.
Querebant ergo iesum: et colloq̃bant
adinuicẋ in templo stãtes. Quid putatis q;
nõ venit ad diẽ festũ? Dederãt aũt põ
tifices ⁊ pharisei mãdatũ vt si q̃s co
gnouerit vbi sit indicet vt apphẽdãt eũ.
C.S. Maria vnxit pedes iesu: et ex
tersit capillis suis: cuius frater erat et lo
calos hũs turba et iudeis multa venerit:
non pter iesum tãtũ sed vt lazarũ vide
rentq̃ suscitatũ a mortuis turba q̃
venerat ad diẽ festum: occurrit iesu se
dẽti sup pullũ asinę: gentiles q̃dã roga
bãt philippũ dicẋtes: Dñe volumus iesũ
videre. Iesus respondit: nisi granũ frumẽ
ti cadẋ in terrã mea turbata est: pꝛ clarifica
nomẽ tuũ. Venit vox de celo dicẋ iesu
hãc audiuit esse mũdũ: multi ex pncipib⁹
crediderũt in eũ: sed pter pharisei
os nõ cõfitebantur: dicẋ: nõ veni vt
iudicẋ mũdũ: sed vt saluificẋ. Cõm.xii.

Ipsũ q̃ ante sex dies pasche venit
bethania: vbi lazarus fuerat mor
tuus: quem suscitauit iesus. Fecerũt
autẽ ei cenã: et martha ministrabat:
lazarꝰ vero vnꝰ erat ex discũbẽtibus cũ eo
Maria q̃ accepit libram vnguenti nardi
pistici pretiosi: et vnxit pedes iesu: et ex
tersit pedes eius capillis suis: et domus impleta
est ex odore vnguenti. Dixit q̃ vnꝰ ex
discipulis eius iudas scariot: q̃ erat eũ
tradituꝰ. Quare hoc vnguentũ non ve
nit trecentis denariis: ⁊ datum est egę
nis? Dixit aũt hoc non q̃ de egenis pte
bat ad eũ: sed q̃ fur erat: ⁊ loculos habẽs
ea q̃ mittebant portabat. Dixit q̃ iesꝰ
Sinite + illã vt in diẽ sepulture mei
fuerit illũ. Pauperes enim semper habetis vo
bisc̃um: me aũt nõ semper habetis. Cogno
uit q̃ turba multa ex iudeis q̃ illic + et
venerũt nõ pter iesũ tãtũ: sed vt lazarũ
viderẽt quẋ suscitauit a mortuis
Cogitauerũt aũt pncipes sacerdotũ vt
et lazarũ interficerẽt: quia multi pꝛ illum
abibãt ex iudeis ⁊ credebãt in iesũ. In
crastinũ aũt turba multa q̃ venerat ad
diẽ festũ cũ audisset q; venit iesus Hierosolymis
accepẽt ramos palmarũ: et exiit
obuiã ei: et clamabant. Osanna benedictus
q̃ venit in nomine dñi rex israel. Et inue
nit iesus asellũ: sedit sup eũ: sicut scriptũ
est. Noli timere filia sion: ecce rex
tuus venit sedẋ sup pullũ asinę.
Hec nõ cognouerũt discipuli eius primũ:
sed q̃ glificatꝰ est iesus: tunc recordati
sunt: q; hec erãt scripta de eo: hec fe
cerant ei. Testimonium q̃ phibebat tur
ba q̃ erat cum eo q̃ lazarũ vocauit de
monumẽto: et suscitauit eũ a mortuis
Propter ea ⁊ obuiã venit ei turba: q̃ au
dierẽt eũ fecisse hoc signum. Pharisei q̃
dixerũt ad semetipsos. Videtis q; nihil
proficimus? ecce mundus totus post eũ abiit.
Erãt aũt q̃dã gentiles ex his q̃ ascẽde
rãt vt adorarẽt in die festo. hi q̃ accesse
runt ad philippum q̃ erat a bethsaida
galilee: rogabãt eũ dicẋtes. Dñe volu
mus iesum videre. Venit philippus ⁊
dicit andree. Andreas rursum et phi
lippus dicũt iesu. Jesus autẽ rẽdit eis
dicens. Venit hora vt clarificetur filius
hominis. Amẋ amẋ dico vobis: nisi granũ
frumẽti cadẋ in terrã mortuũ fuerit:
ipsum solum manet. Si aũt mortuũ
fuerit multũ fructũ affert. Qui amat
animã suã perdet eã: ⁊ qui odit animã suã in
hoc mundo in vitã eternã custodit eam
Si q̃s mihi ministrat me sequat. Et
vbi ego sum: illic et minister meus erit.
Si quis mihi ministrauerit: honorifi
cabit eũ pater meus. Nunc anima mea
turbata est: ⁊ q̃d dicã? pꝛ saluifica me

mat.26.a
mar.14.a
Lu.7.b
B
Als + sine
Als + tet.
De pe.di.
2.c.cũtus licet.
mat.21.a
mar.11.a
Lu.19.a
Isa.62.b
zacha.9.b
mat.21.a
C
mat.26.a
mar.14.a
D
Lu.9.c.et 17.a.

et hac hora. Sed ppfca veni i hac ho-
mat.26.d rã. Pf clarifica nomẽ tuũ. Venit ergo
vox de celo dicẽs. Et clarificaui: et iterũ
mar.1.d rum clarificabo. Turba aũt q̃ stabat et
audierat: dicebat tonitrũ esse facti.
De ps.di. Alii aũt dicebãt. Angel⁹ ei locut⁹ est.
3.c.ii. Rñdit ihesus: et dixit. Non ppter me hec
vox venit: sed ppt̃ nos. Nũc iudiciũ est
S mũdi: nũc pnceps huius mũdi mittetur
5.3.b.1 foras. Et ego si exaltat⁹ fuero a terra:
5.d. omia traham ad meipm. Hoc autem dice-
bat significãs q̃ morte esset moriturus.
Rñdit ei turba. Nos audiuim⁹ ex lege
q: xpus manet in ẽtũ: et quõ tu dicis
oportet exaltari filiũ hois? Et q̃s est
iste filius hois? Dixit ergo eis ihesus.
Adhuc modicũ lumen i vobis est. Am-
F bulate dũ lucem habetis: vt non vos te-
nebre oprehendãt. Et q̃ ambulat i tene-
bris nescit q̃ vadat. Dum luce habetis
credite in lucem: vt filii lucis sitis. Hec
locut⁹ est ihesus: et abiit: et abscõdit se ab
eis. Cũ aũt tãta signa fecisset coram eis
Ab.3.+.p. nõ credebãt i eũ: vt sermo isaie ipleret
phete. quem dixit. Dñe: q̃s credidit auditui
Isa.53.a nostro: et brachiũ dñi cui reuelatũ est? Pro
isa.6.c. pterea non poterant credere: quia iterũ
mat.13.b dixit isaias. Excecauit oculos eorũ: et
mar.4.b indurauit eorũ cor: ne videãt oculis:
mar.8.d et nõ intelligãt cordi: et conuertãt⁹ et sanẽ
act.28.f eos. Hec dixit isaias q̃ vidit gloriam
eius: et locut⁹ est de eo. Verũtã et prin-
cipibus multi crediderũt in eum: sed
ppt̃ phariseos non pfitebãt: vt de sy-
nagoga nõ eicerẽt⁹. Dilexerũt enim glo-
riã hoim magis q̃ gloriam dei. Ihesus aũt
clamauit: et dixit. Qui credit in me non
5.3.b.c credit in me: sed i eum q̃ misit me. et q̃
9.a. videt me: videt eum qui misit me. ego
lux i mũdũ veni: vt omis q̃ credit i me
in tenebris non maneat. et si q̃s audie-
rit vba mea: et nõ custodierit: ego non
iudico eũ. Nõ venit vt iudicẽ mũdum
sed vt saluificẽ mũdum. Qui spnit me:
et nõ accipit vba mea: habet q̃ iudicet eũ.
Sermo quẽ locut⁹ sum: ille iudicabit
eum i nouissimo die. Qz ego et meipo
non sum locut⁹: sed q̃ misit me pater:
ipse mãdatũ mihi dedit: quid dicã et
quid loquar. Et scio q: mandatum eius
vita eterna est. Quæ ergo ego loquor:
sicut dixit michi pater sic loqor.

Cc.S. Pedes discipulorũ lauit dicẽs:
et vos debetis alter alteri⁹ pedes lauã-
re pedes: dicit q̃ mãdauit pauẽ mecũ:
lauabit petra me calcaneũ suũ: dicit:
vn⁹ ex vobis tradet me: et i dixit: cui
ego intingẽs pauẽ porrexero: tunc intro-
uit i eũ satanas: mãdatũ nouũ
vobis: vt diligatis inuicem: sicut dile-
xi vos. Et pcepta
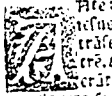
Ante die festũ paschẽ sciens
ihesus quia venit hora eius
trãsire ex hoc mũdo ad pa-
trẽ. Cum dilexisset suos qui
erãt i mũdo: in finẽ dilexit
eos. Et cena facta: cũ diabolus iam
misisset in cor vt traderet eũ iudas si-
monis scariothis: ihesus sciens quia oia dedit
pater i manũ eius: et quia a deo exiuit: et ad deũ
vadit: surgit a cena: et ponit vestimenta
sua. Et cum accepisset linteũ: precinxit se.
Deinde mittit aquã in pelũ: et cepit
lauare pedes discipulorũ: et extergere
linteo quo erat pcinctus. Venit ergo
ad sm̃onẽ petrum: et dixit ei petrus.
Dicit eis mihi lauas pedes? Respõdit
ihesus: et dixit ei. Qd̃ ego facio tu nescis
modo: scies aũt postea. Dixit ei petrus.
Nõ lauabis michi pedes in eternũ.
Rñdit ei ihesus. Si nõ lauero tẽ de
debis parte mecũ. Dicit ei sm̃on pe-
trus. Dñe nõ tãtũ pedes meos sed ma-
nus et caput. Dicit ei ihesus. Qui lotus
est: nõ indiget nisi vt pedes lauẽt: sed
est mũdus tot⁹. Et vos mũdi estis: sed
nõ oes. Sciebat enim quisnã esset qui
deberet eũ: propterea dixit: nõ estis mũdi
omes. Postq̃ ergo lauit pedes eorũ:
accepit vestimẽta sua: et cũ recubuisset
iterũ dixit eis. Scitis q̃d fecerim vobis?
Vos vocatis me magister: et dicitis bene
dicitis. Sum etenim. Si ergo ego lauẽ
pedes vros dñs et magister: et vos de-
betis alter alteri⁹ lauare pedes. Exem-
plum enim dedi vobis: vt quemadmodũ
ego feci vobis: ita et vos faciatis. Bre-
men dico vobis: non est seruus maior
dño suo: neq; apl̃s maior est eo q̃ mi-
sit eũ. Si hec scitis: beati estis si fe-
ceritis ea. Nõ de omibus vobis dico. Ego
scio q̃s elegerim: sed vt adipleat scrip-
tura. Qui mãducat mecum panẽ leuabit
bit cõtra me calcaneũ suũ. Amodo
dico vobis: priusq̃ fiat: vt cũ factũ fue-
rit credatis quia ego sum. Amẽ amẽ
dico vobis: q̃ accepit si quẽ misero me
accipit: q̃ autẽ me accipit: accipit eũ
qui me misit. Et cũ hec dixisset ihesus
turbatus est spũ: et protestatus est et dixit
Amẽ amẽ dico vob⁹: q̃ vnus ex vobis tra-
det me. Aspiciebant q̃ adinuicem dis-
puli hesitãtes de q̃ diceret. Erat ergo
recumbẽs vn⁹ ex discipulis eius in
sinu: quẽ diligebat ihesus. Innuit ergo
huic sm̃on petrus: et dixit ei. Quis est

qd̃ dicit? Itaq; cũ recubuisset ille su-
per pectus ihesu: dixit ei. Dñe quis est?
Ille est cui ego intincto
panẽ porrexero. Et cũ intinxisset panẽ
dedit iude simonis scariothis. Et post
panẽ introiuit in eũ sathanas. Et
dixit ei ihesus. Q̃d facis fac citius. Hoc
autẽ nemo sciuit discũbentium ad q̃d
dixerit ei. Quidã enim putabãt: q̃ loculos
habebat iudas: q̃ dixisset ei ihesus. Eme
hec quæ opus habemus ad diẽ festũ aut egẽ-
dum aliquid dederet. Cũ ergo accepisset
ille panẽ: exiuit statim. Erat autẽ
nox. Cũ ergo exiisset dicit ihesus. Nunc
clarificatus est filius hominis: et deus clarifi-
catus est in eo. Si deus clarificat eũ: et ipse
deus clarificabit eũ in semetipso: et cõtinuo
clarificabit eũ. Filioli adhuc modicũ
vobiscũ sum. Quæretis me: et sicut
dixi iudeis. Quo ego vado vos nõ po-
testis venire. Et vobis dico modo. Man-
datũ nouũ do vobis: vt diligatis inuicẽ
sicut dilexi vos: vt et vos diligatis in-
uicẽ. In hoc cognoscent omes q̃ discipuli
mei estis: si dilectionẽ habueritis
inuicẽ. Dicit ei simon petrus. Dñe
quo vadis? Rñdit ihesus. Quo ego vado
non potes me modo sequi: sequeris autẽ
postea. Dicit ei petr⁹. Quare nõ possum
te sequi modo? Animã meã pro te
ponã. Rñdit ei ihesus. Animã tuã p me
pones? Amẽ amẽ dico tibi: nõ cãtabit
gallus donec ter me negas.

Cc.S. Non turbet cor vrũ: dixit ego
sum veritas et vita: dicit philippus:
Ostende nobis patrẽ: sũ diligit me:
mandata mea seruat: ego in patre meo
et vos in me et ego in vobis: si q̃s dili-
git me sermones meos seruat. c. xiiii.

Non turbet cor vestrũ. cre-
dite in deũ: et i me cre-
dite. In domo patris mei
mansiones multe sunt.
Si quo minus dixissem
vobis: quia vado parare vobis locũ.
Et si abiero: et preparauero vobis loci-
tũ: iterũ venio: et accipiã vos ad meipsũ:
vt vbi sum ego: et vos sitis. Et quo ego
vado scitis: et viam scitis. Dicit ei tho-
mas. Domine nescimus quo vadis: et
quomodo possumus viam scire? Dicit
ei ihesus. Ego sum via veritas et vita.
Nemo venit ad patrem nisi per me. Si
cognouisseritis me: et patrem meum: et q̃
cognouisseritis. Et amodo cognoscetis
eũ: et vidistis eũ. Dicit philippus. Dñe
ostende nobis patrẽ: et sufficit nobis.
Dicit ei ihesus. Tãto tẽpore vobiscũ
sum: et nõ cognouisti me Philippe? Qui
videt me: videt et patrẽ: quomodo tu di-
cis: ostende nobis patrẽ? Non credis q:
ego in patre: et pater in me est? Verba
q̃ ego loquor vob⁹: a me ipso non loquor:
Pater aũt in me manens: ipse facit opa.
Nõ credatis quia ego i patre: et pater i
me est: Alioqui ppter opera ipsa credi-
te. Amẽ amẽ dico vobis: q̃ credit i me
opa q̃ ego facio: ipse faciet: et maiora
horũ faciet: quia ego ad patrẽ vado. Et
q̃ q̃ q̃cũq; petieritis patrẽ i nomine meo hoc
faciã: vt glorificet⁹ pater i filio. Si q̃d pe-
tieritis me i nomine meo hoc faciam. Si
diligitis me: mãdata mea seruate: et ego
rogabo patrẽ: et alius paracletũ dabit
vobis: vt maneat vobiscũ i eternũ: spũ
veritatis quẽ mundus nõ potest accipere
q: non videt eũ: nec scit eũ. Vos autẽ co-
gnoscetis eũ: quia apud vos manebit: et i
vob⁹ erit. Non relinquã vos orphanos:
veniã ad vos. Adhuc modicũ: et mundus
iã me non videt. Vos aũt videbitis
me: q: ego viuo: et vos viuetis. In illo die
vos cognoscetis: q: ego sum in patre
meo: et vos in me: et ego i vobis. Qui
habet mãdata mea: et seruat ea: ille est
qui diligit me. Qui autẽ diligit me: dilig-
etur a patre meo: et ego diligã eũ: et
manifestabo eũ mihi ipsũ. Dicit ei iudas
non ille scariot⁹. Dñe q̃d factum est: q:
manifestaturus es nobis teipsũ: et
nõ mundo? respondit ihesus: et dixit ei.
Si quis diligit me: sermonẽ meũ ser-
uabit: et pater meus diliget eũ: et ad eũ
veniemus: et mansionẽ apud eũ facie-
mus. Qui nõ diligit me: sermones me-
os nõ seruat: et sermonẽ quẽ audi-
stis non est meus: sed eius qui misit me
patris. Hec locutus sum vobis apud
vos manẽs. Paracletus aũt spũ sanctus
quem mittet pater in nomine
meo: ille vos docebit omnia: et suggere-
ret vobis ea quecũq; dixero vobis.
Pacem relinquo vobis: pacem meã do
vob⁹. Nõ quomodo mundus dat: ego do
vobis. Non turbetur cor vestrũ: nec ex-
formidet. Audistis q: ego dixi vobis:
vado: et venio ad vos. Si diligeretis
me: gauderetis: quia vado ad patrẽ:
quia pater maior me est. Et nunc dixi
vobis priusq; fiat: vt cũ factũ fuerit
credatis. Iam non multa loquar vobis
cum. Venit enim princeps huius mũ-
di: et in me nõ habet quicq̃. Sed vt cogno-
scat mũdus: quia diligo patrẽ: sicut
mandatũ dedit mihi pater: sic facio

2.c.ii.
S
5.5.f.

Ab.+.cla
rificetur.
mat.27.

Ab.+.ma
D

Ab.+.ma
D

Surgite eamus hinc.

C.C.S. Dixit ego sum vitis vera: et pa-
ter meus agricola est. Vt eos dilectione ne fecipa-
li me p̃ecuti sunt: ita eos persequitur
et odio oderunt me gratis: dixit eos ne
nerit paraclet. Capitulum xv.

B

EGo sum vitis vera: et pater meus
agricola est. Omne palmitem in me
nō ferēte fructus tollet eum: et omne q̃
fert fructū purgabit eū: vt fructus plus
afferat. Jam vos mundi estis ppter sermonē
quē locutus sum vobis. Manete in me: et
ego in vobis. Sicut palmes nō potest
ferre fructus a semetipso nisi manserit
in vite: sic nec vos nisi in me mānseritis.
Ego sum vitis: vos palmites. Qui ma-
net in me: et ego in eo hic fert fructum
multū: q̃ sine me nihil potestis facere.
Si q̃s in me nō mānserit: mittet foras
sicut palmes: et arescet: et colligēt eū: et
in ignē mittēt: et ardet. Si mānserit
in me: et verba mea in vobis mānserit: quod cum
q̃ volueritis petetis: et fiet vobis. In
hoc clarificat⁹ est pater meus: vt fructū
plurimū afferatis: et efficiamini mei dis-
cipuli. Sicut dilexit me pater: et ego di-
lexi vos. Manete in dilectione mea. Si
p̃cepta mea seruauerit: manebitis in
dilectione mea: sicut et ego p̃cepta pa-
tris mei seruauī: et maneo in eius dilectione.
Hec locutus sum vobis: vt gaudium meum
in vobis sit: et gaudium vestrum impleat.
Hoc est p̃ceptum meum: vt diligatis inuicē
sicut dilexi vos. Maiorē hac dilectionē
nemo habet: q̃ vt animā suā ponat q̃s
p̃ amicis suis. Vos amici mei estis si
feceritis q̃ ego p̃ceptor vobis. Iam nō di-
cam vos seruos: quia seruus nescit q̃d fa-
ciat dñs eius. Vos autē dixi amicos:
quia cuncta audiui a patre meo nota fe-
cit vobis. Non vos me elegistis: sed ego ele-
gi vos: et p̃posui vos vt eatis: et fructum
afferatis: et fructus vester maneat: vt q̃d
cūq; petieritis patrē in nomine meo: det
vobis. Hec mando vobis: vt diligatis
inuicē. Si mundus vos odit: scitote q̃
me priorem vobis odio habuit. Si de
mundo fuisset: mundus q̃ suum erat di-
ligeret. Quia vero de mundo nō estis:
sed ego elegi vos de mundo: propterea odit
vos mundus. Memēto sermonis mei:
quē ego dixi vobis. Nō est seruus ma-
ior: q̃ dñs suus. Si me persecuti sunt: et vos
persequēt. Si sermonē meū seruauē-
rūt: et vestrū seruabunt: hec vobis facētē
propter nomē meū: quia nesciūt eum q̃
misit me. Si nō venissem: et locutus fuis-
sem eis: peccatū nō haberēt. Nunc autē ex-
cusationē nō habēt de peccato suo. Qui
me odit: et patrē meū odit. Si opera non
fecissem in eis: q̃ nemo alius fecit: peccatum
nō haberēt. Nunc autē viderunt: et odē-
runt et me: et patrē meum. Sed vt adim-
pleatur sermo q̃ in lege eorum scriptus est
Quia odio habuerūt me gratis. Cum autē
venerit paraclet⁹: quē ego mittam vobis
a patre: spiritū veritatis: qui a patre pro-
dit: ille testimonium phibebit de me et
vos testimonium perhibebitis: quia ab initio
mecū estis.

C.C.S. Abiecēs synagogis facient vos:
sed venit hora vt omis qui interficit
vos arbitrētur obsequium se p̃stare deo. Et
hec facient vobis: q̃ nō nouerūt patrem
neq; me. Sed hec locutus sum vobis: vt
cū venerit hora eorū reminiscamini
ego dixi vobis. Hec autē vobis ab initio
nō dixi: q̃ vobiscū eram: nūc vadō ad
eū q̃ misit me: et nemo ex vobis interro-
gat me: quo vadis. Sed q̃ hec locutus
sum vobis: tristitia implebit cor vestrum. Sed
ego veritatē dico vobis: expedit vobis vt
ego vadā. Si enim nō abiero: paraclet⁹ non
veniet ad vos. Si autē abiero: mittam eū
ad vos. Et cū venerit ille: arguet mundū
de peccato: et de iustitia: et de iudicio. De
peccato quidē: q̃ nō crediderūt in me.
De iustitia vero: q̃ ad patrem vadō: et
iam non videbitis me. De iudicio autē: quia
princeps huius mundi iam iudicatus est. Ad
hūc multa habeo vobis dicere: sed non
potestis portare modo. Cū autē venerit
ille spiritus veritatis: docebit vos omnem
veritatem. Non enim loquet a semetipso:
sed quecūq; audiet: loquet: et q̃ ventura sunt
annunciabit vobis. Ille me clarificabit
q̃ de meo accipiet: et annunciabit vobis.
Omnia quecūq; habet pater mea sunt. Propterea
dixi: quia de meo accipiet: et annunciabit
vobis. Modicū et iam non videbitis me:
et iterum modicū: et videbitis me: q̃ vado
ad patrem. Dixerunt ergo ex discipulis
eius ad inuicē. Quid est hoc q̃ dicit nobis:
modicū: nō videbitis me: et iterum modicū:
et videbitis me: q̃ vado ad patrem?
Dicebant ergo. Quid est hoc q̃ dicit
nobis modicū? Nescimus q̃d loquitur:

mat. 21.c
Luc. 20.c
mat. 24.b
mat. 10.b
Luc. 6.f
mat. 24.b
mat. 10.b
Luc. 21.c
mat. 11.b
Luc. 10.c

cognouit autē iesus: q̃ volebāt eū in-
terrogare: dixit eis. De hoc quērit
inter vos: q̃ dixi: Modicū et non vide-
bitis me: et iterum modicū: et videbitis
me. Amē amē dico vobis: q̃ plorabitis et
flebitis vos: mundus autē gaudebit. Vos
autē contristabimini: sed tristitia vestra
vertet in gaudium. Mulier cū parit tristitiā habet:
q̃ venit hora eius. Cū autē peperit puerum
iam non meminit pressure: ppter gaudium q̃
natus est homo in mundū. Et vos igitur
nūc quidē tristitiā habetis. Iterum autē
videbo vos: et gaudebit cor vestrum: gau-
dium vestrū nemo tollet a vobis: et in illo
die me nō interrogabitis quicq̃. Amē
amē dico vobis: si q̃d petieritis patrē in
nomine meo: dabit vobis. Vsq; modo nō
petistis quicq̃ in nomine meo: petite: et ac-
cipietis: vt gaudium vestrum sit plenum. Hec
in prouerbiis locutus sum vobis. Venit
hora: cū iam non in prouerbiis loquar vobis:
sed palam de patre meo annunciabo vobis.
In illo die in nomine meo petetis: nō dico
vobis: q̃ ego rogabo patrem de vobis.
Ipse enim pater amat vos: q̃ vos me
amastis: et credidistis: quia a deo exi-
ui. Exiui a patre: et veni in mundū: iterum
relinquo mundum: et vado ad patrem. Dixe-
runt eius discipuli: ecce nūc palam loqris:
et prouerbium nullū dicis. Nūc scimus: q̃
scis omnia: et non opus est tibi vt q̃s te in-
terroget. In hoc credimus: q̃ a deo existi
sti. Modo credetis: ecce venit
hora: et iam venit: vt dispergamini vnusquisq;
in propria: et me solum relinquatis: nō
sum solus: q̃ pater meus est. Hec locu-
tus sum vobis: vt in me pacem habeatis.
In mundo pressuram habebitis: sed cōfi-
dite: ego vici mundum.

C.C.S. Sublevatis oculis in celum dixit
p̃ patre hora: clarifica filium tuum: sicut
discipulos commēdat patri: pater iuste
mundus te nō cognouit. Ch. xvii.

HEc locutus est iesus: et sublevatis oculis in celum
dixit. Pater venit hora: clarifica filium tuum: vt fi-
lius tuus clarificet te. Sicut dedisti eei potestatem
omnis carnis: vt omne q̃ dedisti eei det eis vitā
eternā. Hec est autem vita eterna: vt cognoscāt te solū deū verū: et quē misisti
iesum christum. Ego te clarificaui super terram: opus consummauī q̃ dedisti mihi vt faciā.
Et nūc clarifica me tu pater apud te metipsum: claritate quā habui ante q̃ mundus
esset apud te. Manifestauī nomen tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo.
Tui erant: et mihi eos dedisti: et sermonem
tuum seruauerūt. Nūc cognouerūt: q̃ omnia
quē dedisti mihi abs te sunt. Quia verba q̃
dedisti mihi dedi eis: et ipsi acceperūt
et cognouerūt vere: q̃ a te exiui: et cre-
diderūt: q̃ tu me misisti. Ego p̃ eis ro-
go: non p̃ mundo rogo: sed p̃ hominibus q̃s de-
disti mihi: q̃ tui sunt: et mea omnia tua
sunt: et tua mea sunt: et clarificatus sum
in eis. Et iam non sum in mundo: et hi in mundo
sunt: et ego ad te venio. Pater sancte: serua
eos in nomine tuo q̃s dedisti mihi: vt
sint vnum sicut et nos. Cum essem cum eis:
ego seruabam eos in nomine tuo. Quos dedi-
sti mihi: ego custodiui: et nemo ex eis
periit nisi filius perditionis: vt scriptura
impleatur. Nunc autem ad te venio: et hec
loquor in mundo: vt habeant gaudium
meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis
sermonem tuum: et mundus eos odio habuit: q̃
non sunt de mundo sicut et ego non sum
de mundo. Non rogo vt tollas eos de
mundo: sed vt serues eos a malo: de mun-
do non sunt sicut et ego non sum de mundo.
Sanctifica eos in veritate. Sermo tuus ve-
ritas est. Sicut tu me misisti in mundum:
et ego misi eos in mundum: et pro eis
ego sanctifico meipsum: vt sint et ipsi sanctifi-
cati in veritate. Non p̃ eis autē rogo tantum:
sed p̃ eis q̃ credituri sunt p̃ verbum eorum in
me: vt omnes vnum sint: sicut tu pater in me et
ego in te: vt et ipsi in nobis vnum sint: vt
credat mundus: q̃ tu me misisti. Et ego claritatem
quam dedisti mihi: dedi eis: vt
sint vnum sicut et nos vnum sumus.
Ego in eis: et tu in me: vt sint consummati
in vnum: et cognoscat mundus: q̃ tu me
misisti: et dilexisti eos sicut et me dile-
xisti. Pater quos dedisti mihi: volo vt
vbi ego sum: et illi sint mecum: vt videant
claritatem meam quam dedisti mihi: q̃
dilexisti me ante constitutionem mundi.
Pater iuste mundus te non cognouit:
ego autē te cognouī: et hi cognouerūt q̃
tu me misisti: notumque feci eis nomen tuum
et notum faciam: vt dilectio q̃ dilexisti me:
in eis sit: et ego in ipsis.

C.C.S. Egressus iesus discipulis suis
trans torrentem cedron: qui erat hortus in quem
cum introiuit ipse et discipuli eius. Sciebat autem et iudas qui trade-
bat eum: quia sepe conuenerat iesus cum discipulis suis.

mat. 11.b
Luc. 10.b
de celeb. miss. cum marthe
C
Ge. 15.c
B
de celebr. miss. c. cum marthe
D
Act. 26.c
mat. 1.c
Luc. 22.b

bat eū loci: q; frequēter Iesus pueni-
mat.26.c. rat illuc cū discipulis suis. Judas er-
mar.14.c go cū accepisset cohortē ⁊ a pōtificib⁹
Luc.22.e ⁊ pharisēis ministros: venit illuc cū la-
ternis ⁊ facibus ⁊ armis. Jesus itaq;
sciēs oīa q̄ vētura erāt sup eū processit
dixit eis. Quē q̄ritis? Respōderūt ei.
Jesum nazarenum. Dixit ei Iesus. Ego
sum. Stabat aūt ⁊ Iudas q̄ tradebat eū
cū ipsis. Ut ꝗ dixit eis: ego sum abiere-
runt retrorsum: ⁊ ceciderūt in terrā. Ite-
rū ergo interrogauit eos. Quē q̄ritis?
B Illi aūt dixerūt. Jesum nazarenū. Re-
spōdit Iesus. Dixi vobis: q; ego sum.
Si ergo me q̄ritis: sinite hos abire: vt
mat. 26.c implerēt sermo quē dixit. Quos
mar.14.c dedisti mihi: nō p̄didi ex eis quēq̄. Sy-
Luc. 22.f 24.q.1.c. mon ergo petr⁹ habēs gladiū: eduxit
eū ⁊ percussit pōtificis seruū: ⁊ abscidit
si petrus. auriculam ei⁹ dexterā. Erat aūt nomen
mat.26. seruo malch⁹. Dixit ergo Iesus petro
mar.14.f. Mitte gladiū tuum in vaginā: calicē
Luc.22.f quē dedit mihi p̄ pr: nō vis vt bibā illū.
6.11.f Cohors aūt: ⁊ tribun⁹ ⁊ ministri iudeo-
C rū ꝓpheēdēr̄t Iesū: ⁊ ligauerūt eū:
als+aūt. ⁊ adduxerūt eū ad annā primū. Erat
mat. 26.f enim + socer cayphe: q̄ erat pōtifex an-
mar.14.f ni illi⁹. Erat aūt cayphas q̄ suerat
Iu.22.f. dederat iudeis: q; expediturū hoīes mo-
ri p populo. Sēqbat aūt Iesum simō
petrus et alius discipul⁹. Discipulus
mat.26.g aūt ille erat not⁹ pontifici: introiuit
mar.14.f cū Iesu i atriū pōtificis. Petr⁹ aūt sta-
Luc.22.g. bat ad ostium foris. Exiuit ergo disci-
pulus alius q̄ erat not⁹ pōtifici: ⁊ dixit
ostiariae: et introduxit petrum? Dixit
ergo petro ancilla ostiaria. Nūqd et
tu ex discipulis es hoīs isti⁹? Dixit ill.
Nō sum. Stabāt autē seruī ⁊ mini-
stri ad prunas: q; frigus erat: ⁊ calefa-
ciebāt se. Erat aūt cū eis ⁊ petr⁹ stās ⁊
calefaciēs se. Pōtifex ergo interroga-
Als iter- uit Iesum de discipulis suis: ⁊ de doctri-
rogabat- na ei⁹. Rndit ei Iesus. Ego palā locut⁹
D sum: mundo: ego sp docui in synagoga ⁊
mat.26.c I templo: q̄ oēs iudei puenīunt: ⁊ I occul-
mar.14.c to locut⁹ sum nihil. Quid me interro-
Luc.22.f. gas? Interroga eos q̄ audierūt q̄d lo-
mat.26.g cut⁹ sum ipis: ecce hi sciūt: q̄ dixerī ego
mar.14.g Hec aūt cū dixisset: vn⁹ assistēs mini-
Luc.22.g stror: dedit alapam Iesu dicēs. Sic rn̄
mat.26.f. des pōtifici? Rndit ei Iesus. Si male
mar.24.f. locut⁹ sum: testimonii phibe de malo
Luc. 22.f Si aūt bn: q̄d me cedis? Et misit eum
E annas ligatū ad cayphā pōtificē. Erat
aūt simō petr⁹ stās ⁊ calefaciēs se. Di-
xerūt ergo ei. Nūqd ⁊ tu ex discipulis
ei⁹ es? Negauit ille: ⁊ dixit. Non sum.

Dicit vn⁹ ex seruis pōtificis: cognat⁹
cui⁹ abscidit petr⁹ auriculā. Nō-
ne ego te vidi in horto cū illo? Iterū
ergo negauit petr⁹: ⁊ statim galli can-
tauit. Adducūt ergo Iesum a cayphā
pretoriū. Erat aūt mane et ipsi non in-
troierūt in pretoriū: vt nō p̄ūinarent:
tur: sed vt mēducarēt pascha. Exiuit er-
go pylat⁹ ad eos foras ⁊ dixit. Quā ac-
cusationē affertis adversus hominē
hūc? Rndērūt ⁊ dixerūt ei. Si nō esset
hic malefactor: nō tibi tradidissemus
eū. Dixit ergo eis pylat⁹. Accipite eū
vos ⁊ secūdū legē vestrā iudicate eū. Di-
xerūt ergo ei iudei. Nobis nō licet
cere quēq̄. Ut sermo Iesu ipleret quē
dixit: significās qua morte esset mori-
tur⁹. Introuit ergo iterū in pretoriū pyl-
at⁹: vocauit Iesū: ⁊ dixit ei. Tu es rex
iudeorū? Rndit Iesus. A temetipso hoc
dicis: an alii tibi dixerūt de me? Rndit
pylat⁹. Nūqd ego iudeus sum? Gens
tua et pōtifices tui: tradidērūt te mihi:
q̄d fecisti? Rndit Iesus. Regnū meū non
est de hoc mundo. Si ex hoc mūdo esset
regnū meū: ministri mei vtiq; decerta-
rent vt nō traderer iudeis: nūc aūt re-
gnū meū nō est hinc. Dixit itaq; ei pyl-
atus. Ergo rex es tu? Rndit Iesus. Tu
dicis: q; rex sum ego. Ego i hoc natus
⁊ ad hoc veni i mundū: vt testimoniū
phibeāt veritati. Omis q̄ est ex veritate
audit vocē meā. Dixit ei pylat⁹. Quid
est veritas? Et cū hoc dixisset: ⁊ ter ex-
uit ad iudeos: ⁊ dixit eis. Ego nullā ēt
nio i eo cāsā. Est aūt cōsuetudo vob⁹: vt
vnus dimittā vobis i pascha: vultis q̄
dimittā vobis regē iudeorū? Clamaue-
rūt rursum oēs dicētes. Nō hunc: sed
barrabam. Erat aūt barrabas latro.

C.C.S. Pylat⁹ Iesum flagellauit: ⁊ cri-
sio: crucifixio inter duos latrones: cō-
mendacio matris discipulo: ⁊ potatio
aceti: ⁊ mors ⁊ sepultura. Capit.

TUnc ergo apphēdit pylat⁹ ie-
sum et flagellauit. Milites plec-
tētes coronā de spinis: posuerūt ca-
piti ei⁹: ⁊ veste purpurea circūdederūt
eū: ⁊ veniebāt ad eū: ⁊ dicebāt. Ave
rex iudeorū. et dabant ei alapas + Exi-
uit ergo iterū pylat⁹ foras: ⁊ dixit eis.
Ecce adduco eū vobis foras: vt cogno-
scatis: q; nullā fuento i eo cāsam: ⁊ ex-
uit ergo Iesus portās coronā spineā ⁊
purpureū vestimētū: ⁊ dixit eis. Ecce
hō. Cum ergo vidissent eū pōtifices ⁊
ministri: clamabant dicētes. Crucifige
crucifige eū. Dicit eis pylat⁹. Accipi-

tis vos: et crucifigite: ego enim nō in-
venio in eo cāsam. Rndēt ei iudei.
Nos legē habemus ⁊ secūdū legē debet mo-
ri: quia filium dei se fecit. Cū ꝗ audisset
pylat⁹ hunc sermonē magis timuit: ⁊ i
ingressus est pretoriū iterū: ⁊ dixit ad Iesū
Unde es tu. Jesus aūt rēspōsum non
dedit ei. Dicit ꝗ ei pylat⁹. Mihi nō lo-
quēris. Nescis q; p̄tātem habeo cruci-
figere te: ⁊ potestātē habeo dimittere
te? respōdit Iesus. Nō haberes pote-
stātem adversus me vllam nisi tibi da-
tum esset desup. Propēs qui me tradi-
dit tibi maius peccū habet. Et exinde
quērebat pylat⁹ dimittere eū. Judei aūt
clamabāt dicētes. Si hūc dimittis: nō
es amicus cesaris. Omis enim qui se regē
facit: cōtradicit cesari. Pylat⁹ autē cū
audisset hos sermones adduxit foras
Iesum: et sedit p tribunali: i loco q̄ di-
cit lithostratos: hebraice autem gabatha.
Erat autē parasceue paschē hora qua-
si sexta: ⁊ dicit iudeis. Ecce rex vester.
Illi autē clamabāt. Tolle tolle crucifi-
ge eū. Dicit eis pylat⁹. Regē vestrū cru-
cifīgā? Rndērūt pōtifices. Non habe-
mus regē nisi cesarē. Tunc ergo tradi-
dit eis illū: vt crucifīgerēt. Suscepēt
autē Iesum: ⁊ eduxerūt eū. Et bajulās si-
bi crucē: exiuit i eū q̄ dicitur calvarie locus
hebraice aūt golgotha. Ubi crucifixe-
runt eū: ⁊ cū eo alios duos hinc ⁊ hinc
medium autē Iesus. Scripsit autē ⁊ titu-
lum pylat⁹: ⁊ posuit sup crucē. Erat
autē scriptus. Jesus nazarenus rex iudeo-
rum. Hunc ergo titulū multi iudeorū legerūt
quia ppe ciuitatē erat locus vbi crucifixus
est Iesus. Et erat scriptum hebraice
grece ⁊ latīe. Dicebāt ergo pylato
pōtifices iudeorū. Noli scribere rex iu-
deorū: sed q; ipse dixit: rex sum iudeorū.
Rndit pylat⁹. Q̄d scripsi scripsi. Milī-
tes ergo cum crucifixissent eum acce-
perunt vestimēta ei⁹: ⁊ fecerūt quattuor
partes vnicuq; militi partē ⁊ tunicā
Erat aūt tunica sēs suturis: desup ptex-
ta p totum. Dixerūt ꝗ adinicē. Non
scindamus eā: sed sortiamur de illa cui⁹
sit. Ut scriptura ipleret: dicēs. Partiti
sunt vestimēta mea sibi: ⁊ vestē meam
miserūt sortē. Et milites q̄dē hec + fece-
rant. Stabāt aūt iuxta crucē Iesu ma-
ter ei⁹: et soror matris ei⁹: maria cleo-
phet maria magdalene. Cum vidisset ꝗ
Iesus matrē ⁊ discipulū stātē quē dilī-
gebat: dicit mri suē. Mulier ecce filius
tu⁹. Deinde dicit discipulo. ecce mr tua
Et ex illa hora accepit eā discipul⁹ in
suā. + Postea sciēs Iesus: q; + omia cō-
sūmata sūt: vt psūmaret scriptura: dic-
Als+sua it. Sitio. Vas aūt erat positū aceto
Als+ia. plenū. Illi ergo spōgiem plenā aceto
F hyssopo circūponētes: obtulerūt ei eius
mat. 27.f Cum ergo accepisset Iesus acetum dixit
mar.15.c Cōsūmatū est. Et inclinato capite tra-
Lu.23.e didit spīm. Judei ꝗ: qm̄ parasceue erat
mat. 27.f vt non remanerēt i cruce corpa sabba-
mar. 15.d to. (Erat enim magnus dies ille sabbati)
Lu.23.f roganēt pylatū: vt frāgerenī eorū cru-
ra ⁊ tollerētur. Venēt ergo milites:
et primi q̄dē fregerūt crura: ⁊ alteri⁹ q̄
crucifixus est cū eo. Ad Iesum aūt cū
venissent: vt vidēt eum iam mortuum:
non fregerunt ei⁹ crura: sed vnus mili-
tum lancea latus ei⁹ aperuit: ⁊ protinus exi-
uit sanguis ⁊ aqua. Et qui vidit: testimo-
nium phibuit: ⁊ verū est testimonium ei⁹
Et ille scit q; vera dicit: vt vos credā-
tis. Facta sunt et hec vt scriptura ple-
rēt. Os nō p̄minuetis ex eo. Et iterum
alia scriptura dicit. Videbunt i quem
trāsfixerūt. Post hec aūt rogauit pyla-
tum ioseph ab arimathia: eo q̄ erat dis-
cipul⁹ Iesu occult⁹ autē ppter metū iu-
deorū: vt tolleret corp⁹ Iesu. Et p̄misit
pylat⁹. Venit ergo: et tulit corp⁹ Iesu.
Venit autē ⁊ nicodem⁹ qui venerat ad ie-
sum nocte p̄mū ferēs mixturā myrrhe
⁊ aloes quasi libras centum. Accepēt
autē corp⁹ Iesu: ⁊ ligauerūt eū linteis
cū aromatib⁹: sicut mos est iudeis se-
pelire. Erat autē i loco vbi crucifixus est
hortus: et i horto monumētū nouum in
quo nōdum quisq̄ positus erat. Ibi ergo
ppter parasceuen iudeorū: q; iuxta
erat monumentum posuerūt Iesum.

C.C.S. Resurrectio: et qualiter appa-
ruit marie magdalene: apparens disci-
pulis: dedit eis pacē: ⁊ spīm sāctū: post
dies octo eisdem iānuis apparuit di-
scipulis suis ⁊ thome. Capm. xx.

UNa aūt sabbati maria magdale-
ne venit mane cū adhuc tenebre
A essent ad monumētū: vidit lapidem
mat. 3.g sublatū a monumēto. Cucurrit ergo ⁊
mar. 15.d venit ad simōnē petrū: ⁊ alīū discipu-
Lu.1.a lū q̄ē amabat + Iesus: ⁊ dixit illis.
Tulerūt dōm de monumento ⁊ nesciūm
Als+et. vbi posuerūt eū. Exiit ergo petr⁹ ⁊ ille
Als+bat. alius discipulus: ⁊ venerunt ad monu-
mētum currebāt aūt duo simul: et ille
alius discipul⁹ ꝗ cucurrit cit⁹ petro ⁊
venit prim⁹ ad monumētū. Et cū se in-
clinasset: vidit posita linteamina: nō
tē introuit. Venit ergo simō petr⁹ se-
quens eū: ⁊ introuit in monumentum
B

et vidit linteamina posita et sudariū
quod fuerat super caput eius non cū linteis
positum sed seorsum involutū
in vnū locū. Tūc ergo introiuit alius di-
scipulus q̃ venerat primus ad monumen-
tū: et vidit: et credidit. Nondū enim sciebat
scripturā: quia oportuit eum a mortuis re-
surgere. Abierūt ergo discipuli iterum
ad semetipsos. Maria autē stabat ad mo-
numentū foris plorans. Dū ergo fleret:
inclinauit se: et prospexit in monumentum
Et vidit duos angelos albis sedentes:
vnū ad caput: et vnū ad pedes vbi po-
situs erat corp⁹ Iesu. Dicūt ei illi. Mulier
q̃d plorasꝰ Dicit eis. Quia tulerūt do-
minū meū: et nescio + vbi posuerit eum
Hec cū dixisset: puersa est retrorsum: et
vidit Iesum stātē: et nō sciebat: q̃ Iesus
est. Dicit ei Iesus. Mulier q̃d plorasꝰ
Quē q̃ris? Illa existimans q̃ hortula-
nus esset: dixit ei. Domine si tu sustulisti eū
dicito mihi vbi posuisti eū: et ego eum
tollam. Dicit ei Iesus. Maria. Conuer-
sa illa dixit ei. Rabboni q̃ dr magister
Dicit ei Iesus. Noli me tangere: nondum
enim ascendi ad patrem meū. Vade autē ad fra-
tres meos: et dic eis. Ascendo ad patrem
meū: et patrem vestrū: deū meū: et deū vestrū.
Venit maria magdalene annuncians di-
scipulis: q̃: vidit dōm: et hec dixit mihi.
Cū q̃ sero esset die illo vna sabbatorū: et
ianue essent clausae vbi erāt discipuli cō-
gregati: propter metū iudeorū: venit Iesus
et stetit in medio: et dixit eis. Pax vobis
Et cū hec dixisset: ostēdit eis manus: et la-
tus. Gauisi sūt ergo discipuli viso dōno. Di-
xit ergo eis Iesus. Pax vobis. Sicut mi-
sit me pater: ego mitto vos. Hec cū dixis-
set: insufflauit: et dixit eis. Accipite spū
sanctū. Quorū remiseritis peccata: remittū
tur eis: et quorū retinueritis: retenta sūt.
Thomas autē vnus de duodecim: q̃ dr di-
dymus: non erat cū eis q̃n venit Iesus. Di-
cebant ei alii discipuli. Vidimus dōm.
Ille autē dixit eis. Nisi videro: et mittam
digitum meū in
locū clauorū: et mittam manū meā in la-
tus eius: non credā. Et post dies octo iterū
erāt discipuli eius: et thomas cū eis.
Venit Iesus ianuis clausis: et stetit in me-
dio: et dixit. Pax vobis. Deinde di-
cit thome. Infer digitum tuū huc: et vide
manus meas: et infer manū tuā: et mitte in
latus meū: et noli esse incredulus: sed fide-
lis. Respondit thomas: et dixit. Dōs meus
et deus meus. Dicit ei Iesus. Quia vidisti
me thoma, credidisti: beati q̃ non vidēte et
crediderūt. Multa quidem: et alia signa fe-
cit Iesus in cōspectu discipulorū suorū
q̃ non sunt scripta in libro hoc: hec autē
scripta sūt vt credatis: quia Iesus est filius
dei: et vt credentes vitā + habeatis
in nomine eius.

Bek.ffb

Ro

Ale + ne
femina.

Lu.24.f

e

J.co.f

mar.13.b

f

J.co.

g

C.C.S. Postea iterū manifestauit se Ie-
sus ad mare tyberiadis: et de piscatio-
ne petri dixit petro tertio: pasce oues
meas. Capitulum.xxi

Postea manifestauit se iterū Iesus
ad mare tyberiadis. Manifesta-
uit autē sic. Erāt simul simon petrus et
thomas q̃ dr didymus: et nathanael qui
erat a chana galilee filii zebedei: alii
de discipulis eius duo. Dixit eis simō pe-
trus. Vado piscari. Dicūt ei. Venimus
nos tecū. Et exierūt: et ascendēruntꝰ in na-
uim: illa nocte nihil prehendēruntꝰ. Ma-
ne autē iā facto: stetit Iesus in litore: non
tamen cognouerunt discipuli q̃ Iesus est.
Dixit ergo eis Iesus. Puteri nūqd pul-
mentarium habetis? Rēdēruntꝰ ei. Non.
Dixit eis. Mittite in dexterā nauigij
rhetem: inuenietis. Miserunt ergo: et
non valebāt illud trahere pre multitu-
dine piscium. Dixit ergo discipulus ille
quem diligebat Iesus petro. Dōs est.
Simon petrus cū audisset q̃ dōs est: tu-
nica succinctus erat: erat enim nudus: et mi-
sit se in mare. Alii autē discipuli nauigio
venerunt. Nō enim longe erāt a terra:
sed quasi cubitis duocentis trahētes rhe-
te piscium. Vt ergo descēderunt in terrā
viderūt prunas positas: et piscē superpo-
situm: et panē. Dixit eis Iesus. Afferte de
piscibus quos prēdidistis nunc. Ascen-
dit simon petrus: et tractauit rhetē in terrā
plenum magnis piscibus centum quinquagin-
ta tribus. Et cū tāti essent: nō est scissum
rhete. Dixit eis Iesus. Venite prandete
Et nēo audebat discūbentium interroga-
re eum: tu quis es: scientes q̃ dōs est. Et ve-
nit Iesus: et accepit panē: et dabat + eis
et piscē similiter. Hoc iā tertio manifes-
tatus est Iesus discipulis suis cū surre-
xisset a mortuis. Cū ergo prandissent
dixit simoni petro Iesus. Simō iohā-
nis diligis me plus his? Dicit ei. Etiā
dōne tu scis quia amo te. Dicit ei. Pasce
agnos meos. Dicit ei iterū. Simō iohā-
nis diligis me? At illi. Etiā dōne tu scis
q̃ amo te. Dicit ei iterū. Pasce agnos
meos. Dicit ei tertio. Simon iohānis
amas me? Contristatus est petrus q̃ dixit
ei tertio: amas me? et dixit ei. Dōne tu
oia nostra tu scis q̃ amo te. Dicit ei. Pa-
sce oues meas. Amē amē dico tibi: cum
esses iunior: cingebas te: et ambulabas

vbi volebas. Cum autē senueris: extendes
manus tuas: et alius te cinget: et ducet q̃ tu
nolis. Hoc autē dixit significans q̃ mor-
te glorificaturꝰ esset deū. Et cū hoc di-
xisset dixit ei. Sequere me. Conuersus pe-
trus vidit illū discipulū quē diligebat
Iesus sequētē q̃: et recubuit in cena sup
pectus eius: et dixit. Dōne q̃ q̃ tradet te
quis ergo est iste? Petrus dixit ei Iesu
Dōne autē q̃d? Dixit ei Iesus. Sic
volo manere donec veniam: q̃d ad te? tu
me sequere. Exiuit ergo sermo iste inter
fratres q̃ discipulus ille non moritur. Nō
autē dixit ei Iesus non moriēs: sic eum volo
manere donec veniam: q̃d ad te? Iste est
discipulus ille q̃ testimoniū phibet de his
q̃ hec scripsit. Et scimus q̃ verū est testi-
monium eius. Sunt autē et alia multa q̃ fe-
cit Iesus: q̃ si scribant p singula: nec ip-
sum arbitror mundum capere posse eos
qui scribendi sunt libros.

Incipit euangelium sūm Iohānem.
Incipit prefatio sancti Hieronymi i
mos epistolas sancti Pauli.

Primus q̃rit: quare post euāgelia
que supplementū legis sunt: ea
nobis credita: et pceptaruiēdi pte
ne mandata sunt: poluerit apls has
ad singulas ecclesias destinare.
Qua ob causa factum videtur: p̃ ceteris
ecclesie nouis causis existēte
ut fuerat: et p̃ presentia atq̃ ortētia
pericula: et post futuras ecclesie
heretici: et post edi
legem mosi: q̃ ola de mādata le
gentium: hominꝰ ex doctrina sua re
mana semp ppt ppiciū re petāt: ppt
q̃ plus prodēt iudeis ad ifēdā mēo
ratissimū cū: Deinde q̃rit. Cur non
ad ecclias ad ecclias scripse
rit: Decē sūt enim cū ea q̃ dr ad hebreos
q̃ ad quattuor ad discipulos specia-
liter sunt posrecte. Ut ostēderet nouum
testamentum aliud esse a veteri testamento: et
ideo lege nō facere mosi ad numerū
panos decalogi: mādatorꝰ suas epls
dedisse: et quot ille pecpt a pharaone
manifestauit liberatos: et ordīē hic epls
a baboli: et idolatrie seruitute edocet
scriptos. Ait: duas tabulas lapideas
non tetamētorū figurā habuisse viri
eruditissimi tradidere. Epls sane q̃ ad
hebreos scribit: q̃da pauli nō esse prēdi-
cātes: q̃ nō sit eius nole titulata: ppt
sermonis stilū: q̃ dissētāt: sed aut bar-
nabe iuxta tertullianum: aut luce iuxta
quōdam: vel certe clementis discipuli
epli: et romane ecclie post ap̃os
ordinati. Quibus rēdēdū est: ppterea
paulū nō errasse: eū nō habet nomēcō-
sulis: nec illeuit erat: q̃ nullius nole titu-
latur. Quod si inconuenientes absurdū q̃
aliqui: magis esse credendū est q̃ tanto
doctissimo fulget eloquio. Sed q̃n
apud hebreos ecclias quasi destructor
legis falsa suspitione habebat: voluit
tacito nole de iniuriis legis: et veritate
spi reddere rōnes: ne odii nois in fro-
te pitulatur: titulatē excludere: et lectio
nis. Nō est sane mirus: si lo quēto: pi-
dest: q̃ pauulus et hebreus: q̃ peregrino
ad alī greco q̃ cetere epli sunt scripte
Romē. Monet etiā q̃dās: q̃ romanos
nō epla: p̃mo ponit: posita cui cā nō p̃mo
scriptā nō manifestet. Ad hāc le pnci-
pēdē hieronymū scriptisse testatur: cū
cōtibus: altos iā ante et ministrisq̃
q̃ secū portatur: erat colligerēt: ista
adiouatū fit. Unde: intelligi q̃d apostō
lica epla: ordinatas: ut p̃ma pone
rētur: quas posteriores: fuerit declinata: vt
p singulas epla: gradibus ad pfectiora
ponerēt. Romanos nāq̃: plerique iā ru-
des erāt: et nō intelligerēt dei se gra: et
nō suis meritis esse salnatos: et ob hoc
duo iter se ppli pstiterārt. Idcirco is
los id: gere asserit + corrigit vitia gēti
litatis: posta cōmemoratis. Corinthus autē
iā dicit: se lie gram esse cōcessam: nō
tā oēs increpat q̃ cur peccātes nō cere-
pauerint: reprehendit: sicut ait. Audit in
ter vos fornicatio. Et iterū. Cōgregatis
vobis cū mei spū: tradere huiusce-
modi satanę. In secūda vo laudandū: vt
magis ac magis pficiāt: monent. Ga-
lathe vo iā nullius criminis arguunt:
nisi hoc tantū q̃ calliditissimis pseudo
apls credidērūt Ephesij sane nulla re
prehēsione: sed multa laude sunt digni:
q̃ fidē apostolicā seruauerūt. Philip-
pēses etiā multo magis collandanda:
nec audire q̃dē falsos apls vo voluerūt.
Thessalonicēses nihilominꝰ in duobus
epls: et laude pseqūtur: q̃ nō solū fi-
dem incōcussam seruauerūt: per tata
sed etiam i psequtione ciuili fuerūt cō-
stātes fuēti. Colossenses aut laudā erāt
vt cū ab apls visi corpōr non fuissent
hac laude digni haberēt: si corpe inde
absēs fuerit: spū vobiscū sū gaudēs: vi-
dās ordinē vrā. De hebreis vo q̃d dicē-
dū est: dr: thessalonicenses q̃ plurimū
laudati sūt: imitatores facti esse dicūt
Sicut ipse sit. Et vos fratres imitatores
facti estis ecclie dei q̃ sūt i iudea
q̃dē eēm p̃ssi estis: et vos a tribulatio

Ars + cōfirmari.

1.cor.5.

Ibidem.

1.Thessa
2.a.

1.Thessa
2.c.

pestis que ⁊ illi a iudeis. Apud ipsos
8 quoq; habitos eadē pmemorat dicēs.
Heb. 10.f Nam et vinctis cōpassi estis: ⁊ rapinā
bono ⁊ pestrop cuꝫ gaudio suscepistis
cognoscentes vos hꝫ meliorē et ma-
nentem substantiam.

¶ Incipit prologus specialis
in epistolam ad romanos.

ROmani ſſt q̄ et iudei ⁊ gētilib⁹
crediderunt. Hi ſupba ꝑtēione
volebāt ſe alteratrū ſupponere. Nam
iudei dicebāt. Nos ſum⁹ populus dei
quos ab initio elegit ⁊ fecit. Nos eir
cuncisi ex genere abrahā facta deſcēdi-
mus et ſtirpe: ⁊ not⁹ retro apud indeā
fm deus. Nos de egypto ligatis dei et
virtutib⁹ liberati: mare ſicco ꝑtāſiui
mus pedib⁹ inimicos nſros grauiſſi
mi fluct⁹ inuolucrēt. Nobis puit mā
na dñs in deſerto: ⁊ quaſi filios ſuos ce
leſte pabulū miniſtrauit. Nos die noc
tuq; i colūna nubis ignisq; deſſitpt
nobis in iuio iter oſtēdere. Atq; vt ce
tera et⁹ circa nos ſmdā dñiſicta tacea
musinos ſolt digni fuimus dei legē ac
cipe ⁊ pocē dei loquētis andire: cuiusq;
mat.15.c cognoſcere voluntatē. In qua lege nos
bis pmiſſ⁹ eſt ꝓpt: ad q̄s etiā ipſe ſepe
miſſe teſtat⁹ eſt: ioēs. Nō ꝑti mil ad
ouēs q̄ ꝑiēt dom⁹ iſrael: ⁊ ꝓ nos cance
port⁹ cā holes appellauerit. Squi nec
eſt vt idola hodie deſerēte q̄b⁹ ab ini
tio deſeruiſtis nobis ꝓparemini: ⁊ nō
port⁹ I pſcilto: locū ex legis auctori-
tate ⁊ cōſuetudine deputemini ⁊ hoc
fm non merebamini: niſi q: larga ſp
dei clemēta voluit nos ad nſam imita
tionē admittere. Hēc etiā cōtrario
riſidebāt. Quāto eīm maiora erga nos
dei dñiſicta narraueritis: tāto maiores
nos criminis reos eſſe monſtrabitis.
Eze.14.c Sēp eīm his oib⁹ ertiuſtis ingrati. Nā
ipſis pedib⁹ q̄b⁹ aridū mare trāſiſtis:
iudebatis ab idola q̄ feciſtis: ⁊ ipſo ore
q̄ panicante ob nccē aduerſario: oſſo
cātauerat: ſimulacra nobis fieri popo
ſciſtis: illis oculis q̄b⁹ venerādo deū i
nube petiſtis ꝑpicere ſolebatis ſimu-
lacra ſeruabamini. Mānā q̄q; nobis fa
ſtidio fuit: ⁊ q̄ deſerto otra dñs mur
muratis ad egyptū vñ nos manū ꝓ
da etiam ad redire recipientes. Quid plu
Hu.14.b ra? ita pſeuoſt erubra puocat. ōe dñs
irritauerūt: et ōes hi hercmo moierent
nec plus ex ſentorib⁹ cor q̄ duo holes
terrā repromiſſionis intrārēt. Sz id an
tiq; replicam: ⁊ etiā ſi illa minime fe
ciſſetis de hoc ſolo: nemo vos dignos
penis iudicaret: q̄ eīm ſm ꝓphetas
ſemper vobis pedicā repromiſſum: ſi
ſolū ſuſcipere noluiſtis: ſz etiam mar-
tyriſme penitis. Quē nos vt cogni-
tum: ⁊ iam creditum ⁊ cuꝫ nobis ar
eo antea nō fuerit predicatū. Niſi ꝓbat
q: idolis ſeruiuimus: non obtinuiſtis
mēto: ſed ignorātie deputandus. Qui
eīm cognitū illi ⁊ ſequimur: ⁊ imita
ſequeremur: ſi antea cognoſciſſemus.
Sic aūt vos de generis nobilitate iac
tatis: q̄ti nō mors imitatio magis q̄
carnalis natuitas filios vos facitat ce
ſanctorū. Dicitq; eīam ⁊ hi ſmā eū ex
ſtirpe ſint abrahe minime tū ſi filios re
putant. Hīs taliter altercātib⁹ ꝓpius
ſe medius interponens: ita partius dir
mit quēſtiones: vt neutrū cor ſua in
ſtitis ſalutē metuiſſe cōfirmet: ambos
ho populos ⁊ ſcienter ⁊ grauiter dei
quiſ. Iudeos quidē q̄ per peuarica
tionē legis deuz inhonorauerūt ſtigēs
ho q: eū cognituz de creatura creatoꝫ
vt deū debuerint venerari ſigtam eius
in manu facta mutauerant ſimulacri.
Utroſq; etiā ſimiliter penā ſcentes
equales eſſe veriſſima ratione demon-
ſtrat: ſi ſertum cum i eadē lege predicti
ſint ⁊ iudeos ⁊ gētes ad xpi fidē vocās
dos eſſe oſſdat: q̄ obtē pteſſim eos da
militās: ad pacē ⁊ cōcordiā cohortat.

¶ Explicit prologus.

¶ Argumentum in epiſtolā pau
li ad romanos.

ROmani ſunt part⁹ italie. Hi pre
uēti ſſt a fallſis aplis ⁊ ſub nole
ohſt aſt ieſu xpi i legē ⁊ ꝓphetas erant
inducti. Hos reuocat aplus ad verā et
euangelicā fidē ſcribēs eis a corinthe.

¶ Explicit argumentum.

¶ Epiſtola beati pauli aplī ad
romanos incipit.

¶ C.S. Oſtdit aplus charitatē ſe hbſe
ad romanos: ac deīde vitia eoꝝ redar-
guit: q: ſequūtur deſiderta ſua. Cpm. i.

Paulus ſeruus ieſu xpi
vocat⁹ aplus: ſegregat⁹
in euāgeliū dei q̄ ante
promiſerat per ꝓphetas
ſuos i ſcripturis ſcīis
de filio ſuo: q̄ fact⁹ eſt
ex ſemine dāid ſm carnē
qui predeſtinat⁹ eſt filius dei i virtute ſ
ſpū ſcificatiōis ex reſurrectione mor
tuorū ieſu xpi dñi nſri: per quē accepim⁹
gſam et apoſtolatuz ad obediēdū fidei
in omib⁹ gētib⁹ p nole eius q̄b⁹ eſtis et
vos vocati ieſu xpi oib⁹ qui ſtis rome

1 dilectis dei: vocatis ſcīis. Gſa vobis
et pax a deo patre ⁊ dño nſo ieſu xpo.
Primū q̄dē gſas ago deo meo p ieſu
xpm p oib⁹ vob⁹: q: fides vſa annūciat
i toto mundo. Testis eīm mihi eſt deus
cui ſeruio i ſpiritu meo: i euāgelio filij
eius: ſine intermiſſione mēoriā vſi fra
cio ſemp i ſoꝝnib⁹ meis: obſecrās ſi q
mōdo aliq̄n iſperſi iter habeā i vo
luntate dei venēdi ad vos. Deſiderio enī
vidēre vos: vt aliq̄d ſpartar vobis gſe
ſpiritalis ad cōfirmādos vos: id eſt li
mul cōſolari i vob⁹ p eā q̄ inuicē ſt fidei
veſtrā atq; mēā. Nolo autē vos igno
rare fres q: ſepe pposuī venire ad vos
et ꝓhibitus ſum vſq; adhuc: vt aliquē
fructū habeā i vobis ſicut ⁊ i ceteris
gētib⁹. Grecis ac barbaris: ſapiētib⁹ et
inſipiētib⁹ debitor: ſum: ita q̄ i me pro
ptū eſt ⁊ vobis q̄ rome eſtis euāgelizā
re. Nō eī erubeſco euāgeliū. Virtus eīm
dei eſt ſalutē cū credēti: iudeo pmuz ⁊
greco. Iuſtitia eīm dei i eo reuelat ex
fide i fidē: ſicut ſcriptū eſt. Iuſt⁹ aūt ex
fide viuit. Reuelat eīm ira dei de celo
ſup oēm ipietatē ⁊ iniuſtitiā hoīz eoꝝ
q̄ veritatē dei i iuſtitia detinēt: q: qd
notū ē dei manifeſtū eſt i illis. Deus eī
illis manifeſtauit. ✠ Inuiſibilia enim
ipſius a creatura mūdi p ea que facta
ſunt intellecta cōſpiciunt: ſempiterna
q̄q; eius virtus ⁊ diuinitas: ita vt ſint ine
xcuſabiles. Qui cuꝫ cognouiſſent deū: nō
ſicut deū glorificauerūt aut gſas egerūt
ſed euanuerūt i cogitationib⁹ ſuis: et
obſcuratū ē inſipiēs cor eoꝝ. Dicētes
eīm ſe eſſe ſapiētes ſtulti facti ſunt. Et
mutauerūt gloriā incorruptibilis dei in
ſilitudinē ymaginis corruptibilis hoīs
⁊ volucrū ⁊ q̄drupedū ⁊ ꝓpētiū. Propē
q̄ tradidit illos deus i deſideriis cordis
eoꝝ: in immūditiā: vt cōtumelias afficiāt
corpora ſua in ſemetipſis. Qui ✠ cōmu
tauerūt veritatē dei i mēdacium: colue
runt ⁊ ſeruerūt creature potius q̄ creā
tori q̄ ē bēdictus in ſecula amē. Propteres
tradidit illos deus in paſſiones ignomi
nie. Nā femine eoꝝ immutauerūt natu
ralē vſum i eū vſum qui ē ꝓtra naturā
Similiter aūt ⁊ maſculi relicto naturali vſu
feminē exarſerunt i deſideriis ſuis in
inuicē: maſculi i maſculos turpitudinē
operantes: ⁊ mercedē quā oportuit er
roris ſui i ſemetipſis recipiētes. Et ✠
ſicut nō pbauerunt deū hābere in notitia:
tradidit illos deus i reprobū ſenſum: vt
faciāt ea q̄ nō ꝓuenūt repletos oī iniq
tate: malicia fornicatione: auaricia:
nequitia: plenos inuidia: homicidio: ꝓtē
tione doloꝝ: malignitate inſurrones: de
tractores: deo odibiles: cōtumeliosos
ſuꝑbos: elatos: inuentores malorū: parē
tibus nō obedientes. inſipientes: ideo
ſtoſos ſine affectione: adiūcē redere: ſine
miſa. Qui cum iuſticiam dei cognouiſſent
nō ſtellerunt q̄m q̄ talia agunt:
digni ſunt morte: nō ſolū q̄ ea faciunt
ſed etiā qui cōſentiunt facientibus.

¶ C.S. Redarguit apl̄s vitia iudeorū
dicens eos i culpa gentilib⁹ ſimiles: ⁊
quo ad aliquid peiores. Cpm. ii.

Propter q̄d inexcuſabilis es o homo
omis q̄ iudicas. In quo eīm alterū
iudicas: teipm cōdēnas. Eadē enī agis
q̄ iudicas. Scim⁹ eīm q̄m iudiciū dei ē
fm veritatē i eos q̄ talia agunt. Existi
mas aūt hoc o hō omis q̄ iudicas eos q̄
talia agūt ⁊ facis ea: q: tu effugies iu
dicium dei? An diuitias bonitatis eius
⁊ patientie ⁊ lōganimitatis ignoras
q̄m benignitas dei ad penam ✠ te
adducit. Secōm aūt duritiā tuā ⁊ im
penitēs cor: thesaurizas tibi irā i die
ire ⁊ reuelationis iuſti iudicii dei: qui
reddit vnicuq; fm opa eius. His q̄dē q̄
fm patiētiā boni operis gloriam et ho
norē ⁊ incorruptionē q̄rētib⁹ vitā etnā
His aūt q̄ ſunt ex cōtentione: ⁊ qui nō ac
quieſcūt veritati credūt: autē iniquitati
ira ⁊ indignatio: tribulatio ⁊ angustia:
in oēm aiam hoīs operantis malū: iudei
pmuz ⁊ greci. Gloria aūt ⁊ honor et pax
omi operanti bonū iudeo pmum ⁊ greco.
Nō eīm est acceptio personarū apud deū
Quicūq; eīm ſine lege peccauerūt: ſine
lege pibunt. ⁊ quicūq; i lege peccaue-
runt: p legē iudicabunt. Nō eīm audi-
tores legis iuſti ſunt apud deum: ſz fac-
tores legis iuſtificabunt. Cum eīm gen-
tes que legē nō habēt: naturaliter ea q̄
legis ſunt facianⁿ: eiusmodi legē nō ha
bētes: ipſi libi ſunt lex: qui oſtendunt
opus legis ſcriptū in cordib⁹ ſuis: te-
ſtimoniū reddente illis cōſcientia ipſorū
et inter ſe inuicē cogitationū accuſan-
tium aut etiā defendentium: die cum iudi
cabit deus occulta hoīm fm euangeliū
meū p ieſum xpm. Si autē tu iude⁹ co-
gnominaris: ⁊ requieſcis i lege: ⁊ glori-
aris in deo ⁊ noſti voluntatē eius ⁊ pro
bas peritiora inſtructus p legē: cōfidis
teipm eſſe duce cecorū: lumē eoꝝ qui in
tenebris ſunt erudītore inſipiētium ma
giſtrū infantium: habētē formā ſcie ⁊ veri-
tatis i lege. Qui ergo alū doceſ: teipm
nō doceſ. Qui pdicas nō furandum: fu-

Z
1.Ro.q.c.pri
due.
mat.7.a
33.q.o.c.
nihil.
als + pa
tientis.m.
mat.16.d
Ephe.6.l
Col.3.d.
Act.10.f
Jaco.2.d
1.Pe.1.c
mat.7.c.
Jaco.1.c
C
de penit.
4.c.si ex
bono.
10.q.2.
one sunt

D rari. Qui dicis nõ mechãdũ mechãri. Qui abo minaris idola sacrilegũ fac. Qui legẖ gloriaris p̃ p̃uaricatione legis deũ hõoras. Nomẖ enim dei per vos blasphematur inter gẖtes. Sicut scriptũ ẖ. Circũcisio qdẖ p̃dẖsi legẖ odieras. Si aũt p̃uaricator legis ha circũcisio tua p̃putũ facta ẖt. Si igit p̃putus iustitias legis custodiat: nõne p̃putũ illi⁹ in circũcisionẖ reputabit? Et iudicabit id qd̃ ex natura est p̃putũ legẖ cõsummãs te: q̃ p̃ litẖ & circũcisionẖ p̃uaricator legis es. Nõ enim q̃ in manifesto iude⁹ est: neq; qui i manifesto in carne est circũcisio: sed qui i ab̃dito iudeus est: & circũcisio cordis in spiritu nõ littera cuius laus nõ ex hominibus: sed ex deo est.

C.S. Oslẖdit in quo iudei erãt gẖtibus meliores: phans tã gentiles q̃ iudeos indigere gẖa christi. Cpm.iii.

A Quid ergo amplⁿ⁹ iudeo est: aut q̃ utilitas circũcisionis? Multũ p omẖ modũ. primũ qdẖ q; credita sunt illis eloqia dei. Quid enim si qdã illorũ nõ crediderũt? Nũqd incredulitas illorũ fidẖ dei euacuabit? Absit. Est autẖ deus veracis: aut̃ hõ mẖdax. Sicut scriptũ est. Ut iustificẖris i sermonib⁹ tuis: & vincas cũ iudicaris. Si autẖ iniquitas nr̃a iustiẖ dei cõmẖdat: quid dicemⁿ? Nũqd iniquus est deⁿ q̃ inferrẖ ira? Secũ hominẖ dico. Absit. Alioqui quõ iudicabit deⁿ hunc mũdũ? Si enim veritas dei i meo mẖdacio abundauit i gloriã ipsⁿ: qd adhuc ego tãq̃ peccator iudicor? Et non sicut blasphemamur: sicut aiũt qdã nos dicere. Faciamⁿ mala vt veniãt bona. Quorũ damnatio ista est. Quid ergo? Precellimus eos? Nequaq̃ causati enim sumⁿ iudeos et grecos: omẖs sub pẖto cẖ. Sicut scriptũ est. Q̃ nõ est iustus q̃ q̃dẖ: non est intelligẖs: nõ est requirẖs deũ. Omẖs declinauerẖ simul inutiles facti sunt: nõ est qui faciat bonũ: nõ est usq; ad vnũ. Sepulchrũ patẖs est guttur eorũ: linguis suis doloⁿ agebãt: venẖnũ aspidũ sub labiis eorũ. Quorũ os maledictiẖ & amaritudine plenũ est: veloces pedes eorũ ad effundendũ sanguinẖ. Cõtritio & infelicitas i viis eorũ: & viã pacis nõ cognouerũt: nõ est timor dei ante oculos eorũ. Scimⁿ autẖ q̃m q̃cunq; lẖ loquit: his q̃ i lege sunt loquit̃. Vt omẖ os obturẖtur: & subdit̃ fat omis mũdus deo. q; ex operib⁹ legis nõ iustiẖbit omẖ caro coã illo. Per legẖ enim cognitio peccati. Nũc autẖ sine lege iustitia dei manifestata est: testimonio a lege & prophetis. Iustitia autẖ dei p fidẖ ihũ xpi in omẖs & super omẖs q̃ credunt i eum. Non enim est distinctio. Omẖs enim peccauerũt: & egent gloria dei. Iustificati gratis per gratiam ipsius: p redemptionẖ q̃ est i xpo ihũ: quẖ proposuit deus p̃pitiatorẖ p fidẖ in sanguine ipsius ad ostensionẖ iustitiẖ suẖ: p̃pter remissionẖ p̃cedẖtũ delictorũ in sustẖtatione dei ad ostensionẖ iustitiẖ eⁿ in hoc tẖpore: vt sit ipse iustus: & iustificans eos q̃ ex fidẖ est ihũ xpi. Vbi est ergo gloriatio tua? Exclusa est. Per quam legem? Factorũ? Nõ. Sed p legẖ fidẖ. Arbitramur enim iustificari hoies p fidẖ sine operib⁹ legis? An iudeorũ deⁿ tm? Nõne & gentium? Immo & gentium. Quẖ qdẖ vnus est deⁿ qui iustificat circũcisionẖ ex fidẖ: & p̃putũ p fidẖ. Legẖ ergo destruimus per fidem? Absit. Sed legem statuimus.

C.S. Declarat apls q̃ ex̃plus abrae fidẖ requiri ad salutẖ: & legem veterem ad salutẖ non sufficere. Cpm.iiii.

Q Quid ergo dicemⁿ inuenisse abrahã patrẖ nr̃m fm carnẖ. Si enim abrãh ex operib⁹ legis iustificatus est habet gloriã: sed nõ apud deum. Quid enim dicit scriptura? Credidit abraham deo: & reputatũ est illi ad iustitiam. Si autẖ q̃ operat: mercẖs nõ imputat fm gratiã: sed fm debitũ. Si vero qui nõ operat: credẖti autẖ in eũ qui iustificat impium: reputat fides eⁿ ad iustitiam fm propositũ gratiẖ dei: sicut dauid dicit beatitudinẖ hominis cui deus accepto fert iustitiam sine operib⁹. Beati quorũ remissẖ sunt iniqtẖtes: quorũ tecta sunt peccata. Beatus vir cui non imputauit dñs peccatũ. Beatitudo ergo hẖc in circũcisione tm manẖt: an etiam in p̃putio. Dicimus enim q̃ reputata est fides abrae ad iustitiã. Quomodo ergo reputata est? In circũcisione: an in p̃putio? Non in circũcisione: sed in p̃putio. Et signũ accepit circũcisionis signaculũ iustitiẖ fidẖi quẖ est in p̃putio: vt sit pater omẖ credentium p̃ p̃putiũ: vt reputẖr & illis ad iustitiã. Et sit pater circũcisionis: nõ his tm qui sunt ex circũcisione: sed & his q̃ lectantẖ vestigiis fidẖi quẖ ẖ in p̃putio patris nr̃i abrae. Non enim per legẖ p̃missio abrae aut semini eius vt heres esset mũdi: sed p iustitiam fidẖi. Si enim q̃ ex lege heredes sunt: exinanita est fidẖs: abolita est p̃missio. Lex enim operat. Vbi est nõ est lex: nec p̃uaricatio. Ideo ex fidẖ vt secũdũ gratiam firma sit p̃missio omni semini. Nõ ex legẖ tãtũ: sed & ex ei q̃ ex fidẖ est abrae qui pẖ est omẖ nr̃i: sicut scriptũ est. Quia patrẖ multarũ gẖtium posui te ante deum cui credidisti: q̃ vivificat mortuos: & vocat ea q̃ nõ sunt tãq̃ ea q̃ sunt. Qui ptra spẖm i spẖm credidit vt fieret pẖ multũ gẖtium: fm q̃ dictũ est ei. Sic erit semẖ tuũ. Non infirmatus est in fidẖ: nec considerauit corpus suũ emortuũ cũ iã fere centũ esset annorũ: & emortuũ ampulã Sare. In repromissione autẖ dei non hesitauit diffidẖntia: sed roborẖtus est fidẖ dãs gloriã deo plenissime sciẖs: q; quecunq; promisit deⁿ potens est & facere. Ideo & reputũ est illi ad iustitiã. Nõ est autẖ scriptum tm ppter ipm: q; reputatum est illi ad iustitiã: sed et ppter nos q̃bus reputabit: credentib⁹ in eum q̃ suscitauit ihũ xpm dñũ nr̃m a mortuis qui traditus est p̃pter delicta nr̃a: et resurrexit p̃pter iustificationẖ nr̃ã.

C.S. Apostolus ostendit virtutem fidei in credentium iustificatione quoniam regnauit mors ab adam vsq; ad christum. Capitulum.v.

Iustificati ergo ex fidẖ pacem habẖmus ad deum per dñm nr̃m ihũ xpm: per quẖ habẖmus accessum per fidem i gratiam istã in qua stamus: & gloriamur i spẖ gloriẖ filiorũ dei. Non solum autẖ sed & exũ gloriamur i tribulationib⁹: sciẖs quẖ tribulatio patientiam operatur: patientia autẖ probationem: probatio autẖ spẖm. Spẖs autẖ non confundit: q; charitas dei diffusa est in cordib⁹ nr̃is per spiritum sanctũ qui datus est nobis. Vt quid enim xpus cũ adhuc infirmi essemⁿ fm tẖpus: pro impios mortuus est? Vix enim pro iusto quis moriẖtur: nõ pro bono forsitan quis audeat mori. Commẖdat autẖ charitatem suã deus in nobis: q̃m si cũ adhuc peccatores essemus fm tẖpus: christus pro nobis mortⁿ est: multo igitur magis nunc iustificati in sanguine ipsⁿ: salvi erimus ab ira p ipsum. Si enim cũm inimici essemus: reconciliati sumus deo per mortem filii eius: multo magis reconciliati salvi erimus in vita ipsius. Non solũ autẖ sed & gloriamur i deo p dñm nr̃m ihũ xpm: p quẖ nunc reconciliationẖ accepimⁿ. Propterea sicut per vnũ hominẖ peccũ i hunc mũdũ intrauit: & p̃ peccũ mors: et ita in omes homines mors pertransiuit: quo omes peccauerũt. Vsq; ad legem enim peccatum erat in mundo. Peccũ autẖ non imputabãtur cũ lex non esset: regnauit mors ab adam vsq; ad moysen: etiã in eos q̃ nõ peccauerũt i similitudinẖ p̃uaricationis adam: qui est forma futuri. Sed nõ sicut delictum: ita et donum. Si enim vnⁿ⁹ delicto multi mortui sunt: multo magis gẖa dei: et donũ in gẖa vnⁿ⁹ hominis iesu xpi in plures abũdauit. Et nõ sicut p̃ vnũ peccãtẖ: donũ. Nã iudiciũ qdẖ ex vno in damnationẖ: gẖa autẖ ex multis delictis in iustificationẖm. Si enim vnius delicto mors regnauit p vnum: multo magis abũdantia gẖe & donationis et iustitiẖ accipiẖtes i vita regnabũt p vnũ iesũ xpm. Igit sicut p vnⁿ⁹ delictum in omes homines in dẖnationẖm: sic & p̃ vnũ iustitiam in omes homines in iustificationẖm vitẖ. Sicut enim p inobedientiã vnⁿ⁹ hominis peccatores constituti sunt multi: ita et per obedientiã vnius constituẖntur multi. Lex autẖ subintrauit vt abũdaret delictũ. Vbi autẖ abũdauit delictũ: superabũdauit et gẖa. Vt sicut regnauit peccũ in mortẖ: ita & gẖa regnet p̃ iusticiã in vitam eternã: p ihũ xpm dñm nr̃m.

C.S. Declarat apostolus in peccatis non esse manendum: et q̃ sit virtuose operandum. Cpm.vi.

Q Quid ergo dicemus? Manẖbimⁿ⁹ in peccãto: vt gẖa abũdẖt? Absit. Qui enim mortui sumus peccãto: quõ adhuc viuemus in illo? An ignoratis fratres: q; q̃cũq; baptizati sumus in christũ ihũ: in morte ipsⁿ⁹ baptizati sumⁿ⁹? Cõsepulti enim sumⁿ⁹ cũ illo p baptismũ in mortẖm: vt q̃dẖ christus surrexit a mortuis p gloriam patris: ita & nos in nouitate vitẖ ambulemⁿ⁹. Si enim cõfortati facti sumⁿ⁹ similitudini mortis eius: simul & resurrectionis erimⁿ⁹. Hoc sciẖs q̃ vetus hõ nr̃ simul crucifixus est: vt destruat corpus peccati: vt vltra non seruiamus peccãto. Qui enim mortuus est: iustificatus est a peccãto. Si autẖ mortui sumⁿ⁹ cũ christo: credimⁿ⁹ q̃ simul et simul viuemus cũ illo. Sciẖs q̃ christus resurgens ex mortuis: iam non moriẖtur: mors illi vltrã non dãbit. Q̃d enim mortⁿ⁹ est: peccãto mortⁿ⁹ est semẖ. Q̃d autẖ viuit: viuit deo. Ita & vos existimate vos mortuos quidẖ esse peccãto: viuẖntes autẖ deo i xpo ihũ. Non ergo regnet peccũ i vro mortali corpore vt obedẖtis desiderijs eius. Sed neq; exhibeatis membra vra arma

Deposito. p.c.ppe

Ephes.ii.c. Col.iii.c

Christo

Deposito. Laterũ c.qd sit sanguis. 2.q.1.c. nuptiae.

Dist.ica. sufficit.

C De cõse. dist.2.cap. ostẽderet

Fo.dist.c. põderet.

D Dist.47. c.ofs.33. q.1.cana quisiit.

iniũtatis petõ: sed exhibete vos deo tanq̃ ex mortuis viuẽtes: & mẽbra vra arma iustitie deo. Peccatum enim vobis nõ dñabit. Non enim sub lege estis: sed sub gra. Quid ergo? peccabimus: q̃m nõ sumus sub lege sed sub gra? Absit. An nescetis q̃m cui exhibetis vos serios ad obediendum serui estis eius cui obedistis: siue peti ad mortẽ: siue obedientie ad iusticiã. Gras autẽ deo q̃ fuistis serui peti obedistis autẽ ex corde in eã formã doctrine in qua traditi estis. Liberati autem a peto serui facti estis iustitie. Humanũ dico ppter infirmitatẽ carnis vre. Sicut enim exhibuistis mẽbra vra iutre immundiciei iniquitati ad iniũtatem: ita nũc exhibete mẽbra vra seruire iustitie in sctificationẽ. Cũ ei fui estis peti liberi fuistis iustitie. Quẽ ergo fructum habuistis tũc i illis i quib⁹ nũc erubescitis. Hã finis illoꝝ mors est. Nunc vero liberati a peto: serui autẽ facti deo habetis fructum vrm i sctificationẽ: finem vero vitam eternam. Stipendia enim peti mors: gratia autem dei vita eterna in christo iesu dño nostro.

C.C.S. Ponit apostolus cessationem legis veteris que est lex mortis: & tractat de lege fomitis. Capm. vii.

A 1.cor.7.8

Aut ignoratis fres sciẽtib⁹ ei legẽ loquor: q: lex hole dñat quãto tpe vivit. Hã q̃ subdito ẽ mulier viuẽti vro alig ata est legi. Si autẽ mortu⁹ fuerit vir ei⁹ soluta est a lege viri. Igitur viuente vro vocabitur adultera si fuerit cũ alio viro. Si autẽ mortu⁹ fuerit vir ei⁹ liberata est a lege viri vt non sit adulta si fuerit cũ alio viro. Itaq̃ fratres mei & vos mortificati estis legi

B De cõsti. Cnam.

per corp⁹ xpi vt sitis alteri⁹ q̃ ex mortuis resurrexit vt fructificetis deo. Cũ enim essemus i carne: passiones petoꝝ q̃ per legẽ erant opabãt in mẽbris nris vt fructificarẽt morti. Nũc aũt soluti sumus a lege mortis i qua detinebamur ita vt seruiamus in nouitate spiũs et non in vetustate lre. Quid ergo dicemus? Ter peti est. Absit. Sz peti nõ cognoui nisi per legẽ. Hã concupiscẽtiã nesciebã: nisi lex diceret. Nõ concupisces. Occasione aũt accepta: peti per mãdatum operãs est i me omnẽ ꝓcupiscẽtiã. Sine lege enim peti mortuũ erat. Ego autẽ viuebã sine lege aliq̃di. Sz cũ venisset mandatum peti reuixit. Ego aũt mortuus sum & inuentus est michi mãdatũ q̃ erat ad vitã: hoc esse ad mortẽ. Nã peti occasione accepta p mandatũ fefellit me et p illud occidit. Itaq̃ lex quidẽ sctã & mãdatum sctũ et iustũ et bonũ. Q̃d ergo bonũ est michi factũ est mors? Absit. Sed peti vt appareat peti p bonũ operatum est mihi mors: vt fiat supra modũ peccãs peti p mãdatum. Scimꝰ enim q: lex spiritualis est. Ego aũt carnalis sum venundatus sub peto. Q̃d enim operor nõ intelligo. Nã enim q̃d volo bonũ hoc ago sed q̃d odio habeo illud facio. Si autẽ q̃d nolo illud facio: cõsentio legi q̃m bona est. Nũc autẽ iã non ego operor illud: sz q̃d habitat i me peti. Scio enim q: non habitat i me: hoc est i carne mea bonũ. Nã velle adiacet michi: pficere autẽ bonũ nõ inuenio. Nã enim q̃d volo bonũ hoc facio sed quod nolo malũ hoc ago. Si autẽ q̃d nolo illud facio iam non ego operor: illud: sed q̃d habitat i me peti. Inuenio igit legẽ volẽti michi facere bonũ: q̃m michi malũ adiacet. Condelector et legi dei ꝑm interiorẽ hoiem.

+ Video aũt aliam legẽ in mẽbris meis repugnãtẽ legi mẽtis mee: & captiuãtẽ me i lege peti q̃ est in mẽbris meis. Infelix ego hõ: quis me liberabit de corpore mortis hui⁹? Gras dei per iesum xpm dñm nostrũ. Igit ego ipe mente seruio legi dei: carne autẽ legi peti.

C.C.S. Ostẽdit legi christi esse firmiter: adherẽdum q̃m sua lex: est lex vite et lex spiritus. Capm. viii.

Nihil q̃ nũc dãnationis est his q̃ sunt in xpo iesu q̃ nõ ꝑm carnẽ ambulant. Lex enim spiũs vite in xpo iesu liberauit me a lege peti et mortis. Nã q̃d impossibile erat legi i quo infirmabãt per carnẽ: deꝰ filiũ suũ mittens in similitudinẽ carnis peti: et de peto dãnauit peti in carne vt iustificatio legis impleret i nobis q̃ nõ ꝑm carnem ambulamꝰ: sed ꝑm spm. Qui enim ꝑm carnem sunt: q̃ carnis sunt sapiunt: q̃ vero ꝑm spm sunt: q̃ sunt spiũs sentiũt. Nã prudentia carnis mors est: prudẽtia autẽ spiũs vita & pax. Q̃ ei sapientia carnis inimica est deo. Legi enim dei nõ est subiecta: nec el potẽ. Qui aũt i carne sunt deo placere nõ possunt. Vos autem in carne nõ estis sz in spiũ: si tã spiũs dei habitat i vobis. Si q̃ autem spm xpi nõ habet: hic nõ est eius. Si autem xpus in vobis est: corpus quidẽ mortuũ est ꝓpter peti: spiũs vero viuit ꝓpter iustificationẽ. Q̃ si spiũs eius q̃ suscitauit iesum a mortuis habitat in vobis: qui suscitauit iesum xpm a mortuis viuificabit et mortalia corpora vestra ꝓpter inhabitantem spm eius in vobis.

Ergo fratres + debitores sumus non carni vt ꝑm carnẽ viuamus. Si enim ꝑm carnẽ vixeritis moriemini. Si aũt spiũ facta carnis mortificaueritis viuetis. Quicũq̃ enim spiũ dei agunt: hi sunt filii dei. Non enim accepistis spm seruitutis iterũ in timore sz accepistis spm adoptionis filiorũ dei i quo clamamus abba pater. Ipse enim spiũ testimonium reddit spiũ nro q̃ sumus filii dei. Si autẽ filii: & heredes: heredes q̃dẽ dei: coheredes autẽ xpi si tã compatimur vt & glorificemur. Existimo enim q̃ nõ sunt condigne passiones huius tpis ad futurã glorã q̃ reuelabit in nobis. Nam expectatio creature reuelationẽ filiorũ dei expectat. Vanitati enim creatura subiecta est non volẽs: sz ꝓpter eum q̃ subiecit eã in spe: et q: ipsa creatura liberabit a seruitute corruptionis in libertatẽ glorie filiorũ dei. Scimus enim q̃ omnis creatura ingemiscit et parturit vsq̃ adhuc. Nõ solum autẽ illa: sz & nosipsi primitias spiũs habentes: et ipsi intra nos gemimus adoptionẽ filiorũ dei expectãtes redẽptionẽ corporis nri. Spe enim salui facti sumus. Spes aũt q̃ videt nõ est spes. Nã q̃d videt quis: q̃d sperat? Si autẽ q̃d nõ videmus speramus: ꝑ patientiã expectamus. Similiter autẽ spiũ adiuuat infirmitatẽ nrã. Nam quid oremus sicut opz nescimus: sz ipe spiũs postulat ꝓ nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui autẽ scrutãs corda scit q̃d desideret spiũs: q: ꝑm deum postulat ꝓ sctis. Scimus autẽ q̃m diligentib⁹ deum omnia cooperantur in bonum his q̃ ꝑm ꝓpositum vocati sunt sctis. Nã quos ꝓscuit et predestinauit ꝓformes fieri imaginis filii eius vt sit ipe ꝓmogenitus in multis fratribus. Quos aũt predestinauit hos et vocauit: quos vocauit hos iustificauit: quos autẽ iustificauit illos et magnificauit. Quid ergo dicemus ad hec? Si deus ꝓ nobis: q̃s cõtra nos? Qui etã ꝓprio filio suo nõ pepcit: sz ꝓ nobis omnibus tradidit illum: quõ nõ mã cũ illo omia nobis donauit? Quis accusabit aduersus electos dei? Deus qui iustificat. Quis est q̃ condemnet? Christus iesus q̃ mortuus est: imo qui et resurrexit q̃ est ad dexterã dei: qui etiam interpellat ꝓ nobis. Quis ergo nos separabit a charitate xpi: Tribulatio: an angustia: an fames: an nuditas: an periculũ: an pscutio: an gladius. Sicut scriptum est. Quia ꝓpter te mortificamur tota die. Estimati sumus sicut oues occisiõis. Sz in his omnibus superamus: ꝓpter eius q̃ dilexit nos. Certus sum enim: q: neq̃ mors: neq̃ vita: neq̃ angeli: neq̃ principatus: neq̃ virtutes neq̃ instãtia: neq̃ futura: neq̃ fortitudo: neq̃ altitudo: neq̃ pfundum: neq̃ creatura alia poterit nos separare a charitate dei: q̃ est i xpo iesu dño nro.

C.C.S. Doler apostol⁹ de iudeorũ obstinatiõe: et iudeos a pmissione patrũ nõ esse frustratos ostẽdit & gẽtiles vocatos esse cõmemorat. Cpm. ix.

Veritatẽ dico in xpo iesu: nõ mẽtior: testimoniũ mihi ꝑhibẽte cõ scientia mea i spiũsancto q̃m tristicia mihi magna est & cõtinua dolor: cordi meo. Optabã enim ego ipe anathema esse a xpo ꝓ fratribus meis q̃ sunt cognati mei ꝑ carnẽ q̃ sũt israelite: q̃ adoptio est filiorũ & gloria & testamẽtũ & legislatio et obsequium & pmissa: q̃ius pres et quib⁹ est xpus ꝑm carnẽ q̃ est sup omia deus bñdictus i secla: amẽ. Nõ aũt q̃ excidit verbũ dei. Nõ enim oes q̃ ex israele hi sunt israelite: neq̃ q̃ semẽ sunt abrae oes filii: sz in isaac vocabit tibi semẽ: id est nõ q̃ filii carnis hi filii dei: sz q̃ filii sunt pmissionis estimant in semine. Promissionis enim hoc verbũ hoc ẽ. Secũdũ hoc tpe veniẽs erit sara filio⁹. Nõ solus autẽ illa: sz & rebecca ex vno habẽs hũs isaac patris nri. Cũ enim nõdũ nati fuissent aut aliq̃d boni egissent aut mali vt ꝑm electionẽ ꝓpositũ dei maneret: nõ ex operib⁹ sed ex vocãte dictũ est ei: q: maior seruiet minori: sicut scriptũ ẽ. Jacob dilexi: esau aũt odio habui. Quid ergo dicemus. Nũq̃d iniũtas apũ deũ? Absit. Moysi enim dicit. Miserebor cui miseror: & misẽam ꝓstabo cui miseredor. Igitur nõ volẽtis neq̃ currẽtis: sz miserẽtis dei. Dicit enim scriptura pharaoni. Quia hoc ipm excitaui te vt ostẽdã in te virtutẽ meã: et vt annũciẽr nomẽ meum in oi terra. Ergo cui vult miseret: quãtumlibet + et quẽ vult idurat. Dicis itaq̃ mihi: Quid adhuc q̃rit? Voluntati enim eius quis resistit? O homo tu q̃s es q̃ rideas deo? Nũq̃d dicit figmẽtũ ei q̃ se finxit de. pc. oiij. q̃d me fecisti sic? An nõ hz potestatẽ figulus luti ex eadẽ massa facere aliud vas? aliud vero i cõtumeliam?

Fro.29.c

Deu.5.b

Fro.32.b

B

Fro.r.c

B

Ge.21.b

Gal.4.b

Gen.18.b

Gen.25.b

C

Gen.25.

Mal.1.a

Fro.32.b

D

Exo.9.a. Ro.9.c. esa.4.b.

illi. Quod si deus volēs ostēdere irā ⁊ notā facere potētiā suā sustinuit in multa patientia vasa ire apta in interitū: ut ostēderet divitias glie sue in vasa mie que preparavit in gloriam. Quos ⁊ vocavit nō solū ex iudeis sꝫ etiā ex gētib⁹ sicut in osee dicit. Vocabo non plebem meā plebē meā: ⁊ nō dilectā: dilectā ⁊ nō misericordiā cōsecutā: misericordiam ꝯsecutā. Et erit in loco ubi dictū est eis. Nō plebs mea vos: ibi vocabūtur filii dei vivi. Esaias autē clamat pro israel. Si fuerit numerus filiorū isrl' tāquā arena maris: reliquie salue fient. Verbū enim ꝯsummās et abbrevians in equitate: quia verbū breviatum faciet dñs super terrā: et sicut predixit esaias. Nisi dñs sabaoth reliquisset nobis semē: sicut sodoma facti essem⁹ et sicut gomorra similes fuissem⁹. Quid ergo dicem⁹? quod gētes que non sectabant iustitiā: apprehēderūt iustitiā. Iustitiā autē que ex fide est. Israel vero sectādo legē iustitie in legē iustitie non pervenit. Quare? Quia nō ex fide: sꝫ quasi ex operibus. Offenderūt enim in lapidē offensionis sicut scriptū est: ecce pono in sion lapidē offensionis et petrā scādali: et omnis qui credit in eū nō ꝯfundet.

F

esa.1.c

B

esa.1.c

¶ C.S. Orat apostol⁹ pro iudeis: ostendens quod iustitia faciēs dignū vita eterna solū ex lege ⁊ fide xpi. Cap.x.

A esa.23. de ꝯse.di. 4.c.i.

Fratres voluntas quidem cordis mei ⁊ obsecratio ad deū fit pro illis in salutē. Testimonium enim perhibeo illis: quod emulationē quidē dei habēt sed nō secundum scientiā. Ignorātes enim iustitiā dei ⁊ suam querentes statuere: iustitie dei nō sunt subiecti. Finis enim legis xps ad iustitiā omni credēti. Moyses enim scripsit ✝ quoniam iustitiā que ex lege est qui fecerit hō vivet in ea. Que autē ex fide est iustitia sic dicit. Ne dixeris in corde tuo quis ascēdet in celū? id est xpm deducere: aut quis descēdet in abyssum? hoc est xpm a mortuis revocare. Sed quid dicit scriptura? Prope est verbum in ore tuo et in corde tuo: hoc est verbum fidei quod predicamus: quia si cōfitearis in ore tuo dñm iesum: et in corde tuo credideris quod deus illum suscitavit a mortuis salvus eris. Corde enim creditur ad iustitiā: ore autē ꝯfessio fit ad salutē. Dicit enim scriptura. Omnis qui credit in illū non confundet. Non enim est distinctio iudei et greci. Nam idem dñs omnium: dives in omnes qui invocāt illū. Omnis enim quicunque invocaverit nomē dñi salv⁹ erit. Quō ergo invocabūt in quē nō crediderūt? Aut quō

B Aīs dicit Levi.18.a Deu.30.c Ibidem. xi.q.3.c.no li timere. C Dē ꝯ.di. 4.cap. baptismi. esa.28.d 2.co.3.b Iohel.2.a mar.16.c Act.2.a

credēt ei quē nō audierūt? Quō audient sine predicāte? Quomodo vero predicabūt nisi mittantur sicut scriptum est. Quā speciosi pedes evāgelizātium pacem: evāgelizātiū bona. Sed non omnes obediunt evāgelio. Esaias enim dicit. Dñe quis credidit auditui nostro? Ergo fides ex auditu: audit⁹ autē per verbum xpi. Sed dico. Nunquid nō audierūt? Et quidem in omnem terram exivit sonus eorum: et in fines orbis terre verba eorum. Sed dico. Nunquid israel non cognovit? Primus moyses dicit. Ego ad emulationē vos adducā in nō gentē: in gentē insipientem in irā vos mittā. Esaias autē audet ⁊ dicit. Inventus sum a nō querentibus me: palā apparui his qui me nō interrogabant. Ad israel autē dicit. Tota die expādi manus meas ad populum non credentē sed cōtradicētē michi.

¶ C.S. Reprimit apostol⁹ insultationē gentiliū contra iudeos ⁊ ponit iudeorum pñtē excecationē: ⁊ pclarit profunditas sapiētie divine. Cap.xi.

Dico ergo. Nunquid deus repulit populū suum? Absit. Nam et ego israhelita sum et semine abrahe de tribu beniamin. Non repulit deus plebem suam quā prescivit. An nescitis in helia quid dicit scriptura: quemadmodum interpellat deum adversum israel? Dñe prophetas tuos occiderunt: altaria tua suffoderunt: et ego relict⁹ sum solus et querunt aīam meā. Sed quid dicit illi divinū respōsum? reliqui michi septē milia virorū qui nō curvaverūt genua ante baal. Sic ergo et in hoc tpe reliquie secundum electionē gratie dei salue facte sunt. ✝ Si autē gratia iam nō ex operib⁹. Alioquin gratia iam nō est gratia. Quid ergo? Quod querebat israel hoc non est ꝯsecutus. Electio autē consecuta est: ceteri vero excecati sunt: sicut scriptum est. Dedit illis de⁹ spm cōpunctionis: oculos ut nō videant: ⁊ aures ut nō audiant: usque in hodiernum diē. et david dicit. Fiat mēsa eorum corā ipsis in laqueū ⁊ in captionem ⁊ in scandalū et in retributionem illis. Obscurentur oculi eorum ne videant: et dorsum eorum semper incurva. Dico ergo. Nunquid sic offenderunt ut caderēt? Absit. Sed illorū delicto: sal⁹ est gētib⁹ ut illos emulent. Quod si delictū illorū divitie sunt mundi: ⁊ diminutio eorū divitie gētium: quāto magis plenitudo eorum. Vobis enim dico gētib⁹

gētis quidē ego sum gētiū apostolus: ministerium meum honorificabo si quo modo ad emulandum provocem carnē meā: et salvos faciā aliquos ex illis. Si enim amissio eorum reconciliatio est mundi: que assumptio nisi vita ex mortuis. Quod si delibatio sancta est: ⁊ massa. Et si radix sctā: ⁊ rami. Quod si aliqui ex ramis fracti sunt: tu autē cum oleaster esses insertus es in illis ⁊ socius radicis ⁊ pinguedinis olive factus es: noli gloriari adversus ramos. Quod si gloriaris nō tu radicem portas sꝫ radix te. Dicis ergo. Fracti sunt rami ut ego inserar. Bene propter incredulitatē fracti sunt. Tu autem fide stas: noli altum sapere sꝫ time. Si enim de⁹ naturalib⁹ ramis nō pepercit: ne forte nec tibi parcat. Vide ergo bonitatem ⁊ severitatē dei. In eos quidē qui ceciderūt severitatē: in te autē bonitatē dei si permanseris in bonitate. Alioquin ⁊ tu excideris. Sed ⁊ illi si non permanserint in incredulitate inserent. Potens est enim deus iterū inserere illos. Nā ⁊ si tu ex naturali excisus es oleastro: ⁊ contra naturā insertus es in bonā olivam: quāto magis hi qui secundum naturā inserent sue olive. Nolo enim vos ignorare fratres mysteriū hoc: ut nō sitis vobis ipsis sapiētes: quia cecitas ex parte cōtigit in israel donec plenitudo gentiū intraret: ⁊ sic omnis israel salv⁹ fieret. Sicut scriptum est. Veniet ex sion qui eripiat ⁊ avertat impietatē ab iacob. Et hoc illis a me testamētum cum abstulero peccata eorum. Secundum evāgelium quidem inimici propter vos: secundum electionē autē charissimi propter patres. Sine penitentia enim sunt dona ⁊ vocatio dei. Sicut enim aliquando ⁊ vos non credidistis deo: nūc autē misericordiam ꝯsecuti estis propter incredulitatem illorum: ita et isti nūc nō crediderunt in vestrā misericordiam: ut ⁊ ipsi misericordiam consequātur. Conclusit enim deus omnia in incredulitate ut omnium misereatur. O altitudo divitiarum sapientie ⁊ scientie dei: quam incomprehensibilia sunt iudicia ei⁹ et investigabiles vie ei⁹. Quis enim cognovit sensum dñi? aut quis consiliarius ei⁹ fuit? aut quis prior dedit illi: ⁊ retribuetur ei? Quoniam ex ipso ⁊ per ipsum et in ipso sunt omnia. Ipsi honor et gloria in secula seculorum. Amen.

¶ Ca.S. Instruit apostolus romanos tam in his que sunt ad deū: quam in his que sunt ad proximum. Cap.xii.

Obsecro itaque vos fratres per misericordiam dei: ut exhibeatis corpora vestra hostiā viventē: sanctā: deo placentē: rōnabile obsequiū vestrum. Et nolite cōformari huic seculo: sed reformamini in novitate sensus vestri: ut probetis que sit voluntas dei bona ⁊ beneplacēs ⁊ perfecta. Dico enim per gratiam que data est mihi omnib⁹ qui sunt inter vos: nō pl⁹ sapere quam oportet sapere: sꝫ sapere ad sobrietatē: et unicuique sicut de⁹ divisit mensurā fidei. Sicut enim in uno corpore multa mēbra habem⁹: omnia autē mēbra nō eundē actū habent: ita multi unū corp⁹ sum⁹ in xpo: singuli autē alter alteri⁹ mēbra: habētes autē donationes secundum gratiam que data est nobis differētes. Sive prophetiā secundum rōnē fidei: sive ministeriū in ministrādo: sive qui docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando: qui tribuit in simplicitate: qui preest in sollicitudine: qui miseret in hilaritate. Dilectio sine simulatione. Odiētes malū: adherētes bono. Charitatē fraternitatis invicē diligentes: honore invicē prevenietes. Sollicitudine nō pigri: spiritu fervētes: dño servientes. Spe gaudentes: in tribulatione patiētes: orationi instātes. Necessitatibus sanctorum cōmunicantes: hospitalitatē sectātes. Benedicite persequentib⁹ vos. Benedicite: et nolite maledicere. Gaudere cum gaudētib⁹: flere cum flentibus. Idipsum invicem sentiētes. Nō alta sapiētes: sed humilib⁹ ꝯsentientes. Nolite esse prudētes apud vosmetipsos. Nulli malum pro malo reddētes providētes bona: nō tm̄ coram deo: sed etiam corā omnibus hoīb⁹. Si fieri potest quod ex vobis est: cum omnibus hoībus pacē habentes. Non vosmetipsos defendētes charissimi: sed date locū ire. Scriptum est enim. Michi vindictā: ⁊ ego retribuā dicit dñs. Sed ⁊ si esurierit inimic⁹ tuus: ciba illū: si sitit: potū da illi. Hoc enim faciens: carbones ignis congeres super caput eius. Noli vinci a malo: sed vince in bono malum.

¶ Ca.S. Docet apostol⁹ minores obedire superioribus per subventionem ⁊ dilectionem. Capitulum.xiii.

Omnis aīa potestatibus sublimioribus subdita sit. Nō est enim potestas nisi a deo. Que autē sunt a deo: ordinata sūt. Itaque qui resistit potestati dei: ordinationi resistit. Qui autem resistunt: ipsi sibi damnationem acquirunt. Nam principes non sunt timori boni operis: sed mali. Vis autē non timere potestatē? Bonū fac: ⁊ habebis laudē ex illa. Dei enim minister est tibi in bonū. Si autē male feceris: time. Nō enim sine

Philip.4.e. de renū. c.vi.b. ephe.2.b 1.Thess. 4.a de sūma trinita. dānam⁹ B 1.cor.12.b ephe.4.a C amos.5.a ephe.4.c 1.Pe.2.e 1.Pe.5.b di.73.c. in nole. 24.q.3.c. certū est Heb.13.a D pver.3.a esa.5.c. pver.20. D 1.Pe.3.b 2.cor.8.d Heb.12.d deut.32.e Heb.10.f pver.25.c 11.q.5.c. inter vba 11.q.3.c. terre sepe

A Sap.6.a. 11.q.1.ma gnū.23.q 5.c. pdest 23.q.5.c. monet. B 23.q.1.c. quid culpat. 11.q.3.c. qui resistit.

23.q.8.c. 1.2.q.5.c. nō soluz. 25.q.8.c. nō l mor te. mat. 22.c

causa gladiū portat. Dei enī minister est vindex l irā et q̄ male agit. Idcoq; necessitate subditi estote nō soluz ppter irā: sz etiā ppter ꝓscētiā. Idco enī tributa ꝓstatis. Ministri enī dei sūt: l hoc ipsum intēdētes: reddite ergo olb⁹ debita. Cui tributum: tributum: cui vectigal: vectigal: cui timor: timorem: cui honorē: honorē. Nemini q̄q̄ debeatis nisi vt inuicē diligatis. Qui enī diligit primum legē implēuit. Nā nō adulterabis: nō occides: nō furaberis: nō falsū testimoniū dices: nō concupisces: et si qd̄ est aliud mandatū l hoc vbo instaurat. Diliges primū tuū sicut teipsum

C Deu.5.d

Leui.19.b mat.22.b Gal.5.c Jaco.2.d

Dilectio primi malū non opat. Plenitudo ē legis est dilectio. z hoc scientes: hora est iā nos de dono surgere Nunc enī ppior est nra salⁿ q̄ cuz credidimus. Nox p̄cessit: dies autē appropinquauit. Abiciamus ergo opa tenebrarū et induamur arma lucis: sicut l die honeste ambulemus. Non l commessationibus z ebrietatib⁹: nō l cubilib⁹ z impudicitiis: non l contentione et emulatione: sed induimini dñm iesum xm: z curam ne feceritis in desideriis.

D

Gal.5.c 1.Pe.2.b.

CC.S. Apls maiores hortat ne iferiores contēnant aut eos scādalizent: sed eos pacifice edificent. Lapl'm. xiii.

A

de pse.di. 5.c.nō me dioceriter 2.q.1.ca. mkti.l.8.z c.de⁹.l.8.

INfirmū autē in fide assumite: nō l discepatiōib⁹ cogitationū. Alius enī credit se mādūcare oia. Qui autē infirmⁿ est: olⁿ mādūcet. Is q̄ mādūcat nō mādūcantē nō spnat: z q̄ nō mādūcat: mādūcantē nō iudicet. Deⁿ enī illū assumpsit. Tu q̄ es q̄ iudicas alienum seruū. Dño suo stat aut cadit: stabit autē. Potēs est enī deⁿ statuere illū. Nā aliⁿ iudicat diē inter diē. Aliⁿ autē iudicat omnē diē. Unusq̄sq; in suo sensu abundet. Qui sapit diē: dño sapit: z qui mādūcat: dño manducat. Gras enī agit deo. Et q̄ nō mādūcat dño nō mādūcat: z gras agit deo. Nemo enī nrm̄ sibi viuit: et nemo sibi morit. Sive enī viuimus domino viuimⁿ: sive morimur dño morimur. Sive ergo viuimus sive morimur dñi sumⁿ. In hoc el xps mortuⁿ est et resurrexit: vt viuētiū z mortuōr dñet. Tu autē q̄d iudicas fratrem tuū: aut tu ēre spnis fratrē tuū. Omes enī stabimⁿ ante tribunal xpi. Scriptū est enī. Viuo ego dicit dñs: q̄m mihi flectet oē genu: et omis lingua ꝓfitebit deo Itaq; vnusquisq; nrm̄ p se rōnem reddet deo. Nō ē ampliⁿ inuicē iudicemⁿ. Sz hoc iudicate magis ne ponatis offendiculū fratri vel scandalū. Scio

Jac.4.a dis.76.c primam.

Jac.4.c De pe. et remis. ca. et ore. Esa.45.d

Philippē ses.2.b

C

cōfido i dño iesu: q̄ nichil cōe ꝓ seipsum nisi ei q̄ existimat q̄d cōe esse: illi cōe. Si enī ppter cibum frat tuⁿ ꝓtristatur nō ē sm charitatē ambulas. Noli cibo tuo illū pdere p quo xps mortuus est. Nō ergo blasphemet̄ bonum nrm. Nō est enī regnū dei esca et potus: sed iustitia z pax z gaudium i sp̄ scō. Qui enī in hoc seruit xpo placet deo et probⁿ ē hoīb⁹. Itaq; q̄ pacis sunt sectemur: z q̄ edificationis sunt inuicē custodiamⁿ. Noli ppē escā destruere opus dei. Oia quidē mūda sūt: z sed malū est homini qui p offēdiculū mādūcat. Bonū est non mādūcare carnē neq; bibere vinū neq; in q̄ frater tuⁿ offendit aut scandalizat: aut infirmat. Tē fidē q̄ habes penes temetipm: habe coī deo. Beatus qui nō iudicat semetipsum i eo q̄ probat. Qui autē discernit si mādūcauerit: dānatⁿ est: q̄: nō ex fide. Omne autē quod nō est ex fide: peccatum est.

CC.S. Hortat maiores apls vt infirmos sustineāt: eos i bonū ꝓmonent a cse excusat apls cur romanos corporaliter non visitauerit. Lpm.xv.

DEbemⁿ autē nos firmiores ibeal litates infirmōr sustinere: z non nobis placere. Unusq̄sq; nrm̄ primo suo placeat in bonū ad edificationem. Etēm xps nō sibi placuit: sz sicut scriptū ē. Imp: operta ip: operāt̄ sup me cecidēt sup me. Quecunq; enī scripta sunt: ad nostrā doctrinā scripta sunt: vt p patiētiā z cōsolationē scripturarū spē habeamⁿ. Deⁿ autē patiētiē z solatiū det vobis idipsum sapere in alterutruz sm iesum xm: vt vnanimis vno ore honorificetis deum z patrē dñi nrī iesu xpi. Propter q̄d suscepit nos cē sicut z xps suscepit nos in honorem dei. Dico enī xm iesum ministrū fuisse circumcisionis ꝓpter veritatē dei ad cōfirmādas ꝓmissiones patrum: gētes autē sup mis honorare deū sicut scriptū est. Propterea cōfitebor tibi in gētib⁹ nōi tuo cāt̄abo. Et iterum dicit. Letamini oēs gentes cuz plebe eius. Et iterum: Laudate oēs gētes dñm: et magnificate eum oēs pōli. z rursus isaias ait. Erit radix iesse: z q̄ surget regere gētes: i eum gētes sperabunt. Deⁿ autē spei repleat vos ōl gaudio et pace in credēdo: vt abundetis in spe z virtute spiritū scī. Certⁿ sum ait ffres m̄ et ego ipe de vobis: quia plenī estis dilectione repleti: ōl scientia: vt possitis alterutrum monere. Audacⁿ autē scripsi vob̄ fratres ex parte: q̄ i memoriam vos reducēs: ppē gratiā q̄ data est mihi a deo vt sim minister xpi iesu i gentib⁹ sacrificās euāgelium dei vt fiat oblatio gentium acceptaⁿ: sanctificata i spū scto. Habeo igit̄ gloriā i xpo iesu ad deum. Nō enī audeo aliq̄d loq̄ eorum q̄ per eos effecit xps i obedientiā gentium vbo z factis i virtute signorum et prodigiorum: virtute spūs sancti: vt ab hierusalem p circuitum vsq; ad illyricū repleuerim euāgeliū xpi. Sic autē prædicauit euāgeliū hoc: nō vbi nominatus est xps: ne sup alienū fundamētū edificārē: sicut scriptum est. Quī q̄b⁹ nō est annūtiatū de eo: videbūt: z q̄ audierunt de eo intelligēt: propter q̄d et impediebar plurimis venire ad vos: z prohibitus sum usq; adhuc. Nunc vero oliquam locum nō habēs i his regionib⁹: coniciēdi autē his veniēdi ad vos ex multis iam precedētib⁹ annis: cuz i hispaniā pficisci cepero: spero q̄ pteriēdo videbor vobis: deducar illuc: si vobis ꝓmum ex parte fruⁿ fuero. Nunc igit̄ pficiscar i hierusalem ministrare sanctis. Probauerūt enī macedonia z achaia collationē + aliquā facere i pauperes sanctorum: q̄ sunt in hierusalem. Placuit enī illis: et debitores sunt eorum. Nā si spiritualiū eorum particeps facti sunt gentes: debēt et i carnalib⁹ ministrare eis. Hoc igit̄ cum p summauerō: et assignauero eis fructū hūc: ppos pficiscar in hispaniā. Scio autē q̄m veniēdo ad vos in abundātia benedictionis xpi veniā. Obsecro ergo vos fratres p dñm nostrum iesum xm: z p charitatē sancti spūs: vt adiuuetis me in orationib⁹ vrīs p me ad deum vt liberer ab infidelib⁹ q̄ sunt i iudea: et obsequū mei oblatio accepta fiat in hierusalem sanctis: vt veniā ad vos in gaudio per voluntatē dei: et refrigerer vobiscum. Deus autē pacis sit cum omnibus vobis. Amen.

Ad romanos

CS.S. Proponit apls quedam ex ꝓpria persona hominū ad admirādum z ad persuadēdum inducit. Capitulum.xvi.

COmmendo autē vob̄ phebē sororē nostrā: q̄ est i ministerio ecclesie q̄ est in cenchris: vt eam suscipiatis i dño digne sanctis: z assistatis ei in q̄cunq; negotio vestri indiguerit. Etēm ipsa q̄q̄ astitit multis: z mihi ipsi. Salutate pscā z aquilā adiutores meos i xpo iesu q̄ pro anima mea ceruices supposerunt. Quibus non solū ego grās ego sed et omnes ecclesie gētium: z domesticā ecclesiam eorū. Salutate ephenetū dilectū mihi q̄ est primitiuus ecclie asie in xpo iesu. Salutate mariā: q̄ multū laborauit i nobis. Salutate andronicum z iuniā cognatos: z capturos meos: q̄ sunt nobiles i apls q̄ z ante me fuerūt i xpo iesu. Salutate ampliatū dilectissimum mihi i dño. Salutate vrbanū adiutorē nrm̄ i xpo iesu: z stachin dilectū meum. Salutate apellē probū i xpo. Salutate eos q̄ sunt ex aristobuli domo. Salutate herodionē cognatum meū. Salutate eos q̄ sunt ex narcisi domo: q̄ sunt in dño. Salutate triphenā: z triphosam q̄ laborant i dño: salutate persidam charissimā: q̄ multū laborauit i dño: salutate rufum electū i dño: et matrem eius: z mea. Salutate asincretū: z phlegontā: hermē: patrobā: hermam: z q̄ cū eis sunt fres. Salutate philologū: z iuliā: nereum et sororē eius: z olimpiadē: z omes q̄ cū eis sunt sctōs. Salutate iuicē i osculo sctō: Salutant vos omes ecclie xpi. Rogo autē vos fratres: vt obseruetis eos q̄ dissentiōes: z offendicula ꝓter doctrinā quā vos didicistis facitis: z declinate ab illis. Huiusmodi enī xpo dño nro non seruiūt: sz suo vētri: z p dulces sermones et benedictiones seducūt corda innocentū. Vra enī obedientia i oī loco diuulgata est. Gaudeo igit̄ i vobis: sz volo vos sapientes esse in bono: z simplices i malo. Deⁿ autē pacis conteret satanā + sub pedibus vrīs velociter. Gra dñi nrī iesu xpi vobiscū. Saluta te vos timothe⁹ adiutor meⁿ: z lucius: z iason et sosipatros cognati mei: z saluto vos ego tertius q̄ scripsi epl'am hāc i dño: salutat vos caius hospes meⁿ: z vniuersa ecclesia. Salutat vos erastus arcariⁿ ciuitatis: z frater. Gra dñi nrī iesu xpi cū omnibus vobis: amē. Si autē q̄ potens z vos cōfirmare iuxta euāgeliū meū: z ꝓdicationē iesu xpi: sz reuelationē mysterij ēporib⁹ eternis tacti: q̄d nunc patefactum est p scripturas pphetarū. Sm ꝓceptum eterni dei ad obedientiam fidei i cunctis gētib⁹ cognitū: soli sapienti deo: p iesum xpm: cui honor: z gloria i secula seculorū. Amē.

Phil.5.d.

D

Ad ro.11.c

Lpl'a Pauli ad Romanos explicit.

C Prologus in epistolā primam ad corinthios incipit.

EPistola primā ad corinthios: multas causas diuersasq; ꝓlectit. Quas parti relatas de fratrū cognouit apls. Parti ipsor corinthior sunt lit-

terris indicate. Nonnullas vo ꝑ officiū
sunt curantur ordinat aut emēdatur pa
rtim curationib⁹ medet diuersis infirmi
tate laguēt⁹. Nā apud eos primū ca
rat ortissentionis vitiūq; multi pseudo
apl⁹q; intuler ūtrinitate scidēt eos eccle
siorū ppū nomīs facerēt sectatores.
Qd bis exprobrat ⁹bis apls. Hoc autē
dico qōnūsquisq; ꝓm dicit. Ego qdem
sum paulinego autē apollo: ego vo ce
phe: ego autē xpi. Et od hoc qdē hoc se
dicit facere neiq mēcionē pt multo ma
gis erubescant id se facere sub falso
apl⁹o noib⁹: qd etiāsi sub pauli ꝛ pe
tri fieret nolle displiceret. Secūda cau
sa ei induxit: q; paterne obiurgēren
tur prorē sibi: ne erubuit facere de no
nerea. Qd facū q; fornicationē appel
lant: ut apls ostēdat ut iniuria
nē facti auctore fuisse ꝓpter diabolū in
dicauerit depurādū: ipsū ꝓpositū iudicium
ecclīa ēccliē. Quarto loco mīs mo
nitor ꝓ ira tractat: ipse quarto loco vgi
tat: dissimulēt velut ex cioptūgit. Sexto lo
co de clean licēcia disputat. Septimo at
qs octauo loco de ārōēdēdo virtūte mus
licrib⁹ pelādo capite ac sacramētoꝝ cō
munione ꝓcipit. Nono loco emulatio q
diuersitate donoꝝ spūalīū nascebatur
sub exēplo mēbroꝝ ꝛ corpor⁹ ostīgat.
De celo resurrectōis spēe multa ar
gumēt⁹ et rōnib⁹ approbat. Ultimo de
colligēdis ad necessitatē sanctorū nole
charitat cura: pel edificatio cultui ꝓpo
nit. Interferunt his pauca q; aut ꝓ d
buldāvidek⁹ pēder et sapiēt⁹: aut ha
dēt ly ppīas ēn parmulas actōes.

Ptologꝰ explicit. ¶ Argumētū incipit

QUinthi sunt achaieꝰ hi sīt ab
apl⁹o audierūt ꝓbū vitae: ꝛ sub
uersi sūt mīstarie ꝛ falsis aplis. qdā a
philosophicēdosa eloquētia: alii secta
legis iudaice ducti sunt. Nos reuocat
apls adverā fidē cūsgēlicā sapiāt ꝛ
dēscio ab ephe⁹o ꝓ minorbeū discipulū
suū. ¶ Argumētū explicit.

¶ Ep̄ls pauli ad corinthios ꝓla incipit.

¶ C.S. Laudat corinthios apls: ad con
cordia hortat illos q; dicēt se baptisatos a diuersis: q; de⁹ stultā fecerit sa
pientia huius mūdi. Cap̄m. i.

1.co.1.b

1.co.5.a

B

Paulus vocatus apostolus iesu xpi per voluntatem deiet sothenes frater ecclesie dei que est corinthi sanctificatis in christo iesu vocatis sanctis: cum omnibus qui inuocāt nomē dñi nri iesu xpi et loco ipsorū ꝛ nostro. Gratia vobis ꝛ pax a deo patre nostro ꝛ dno iesu xpo.

Gras ago deo meo semp pro vobis ꝓ gratia dei que data est vobis ꝛ cbulis iesu: quia in omnib⁹ diuitis facti estis in illo in oi verbo et in oi scientia sicut testimonū xpi confirmatū est in vobis ita vt nihil vobis deest in vlla gratia expectantibus reuelationē dñi nri iesu xpi. q; ꝛ ꝓfirmabit vos vsq; in finē sine crimine i die aduētus dñi nri iesu xpi. Fidelis de⁹ p quē vocati estis in societatem filii eius iesu xpi dñi nri. Obsecro autē vos fres per nomē dñi nri iesu xpi vt idipsum dicatis oes ꝛ nō sint inter vobis scisma: sitis aūt perfecti in eodē sensu et in eadē scientia: significatū est enim mihi de vob⁹ fratres mei ab his q; sunt cloes q; cōtentiōes sunt inter vos. Hoc autē dico qōnūsquisq; ꝓm dicit. Ego quidē sum paulinego autē apollo: ego vo cephe: ego autē xpi. Diuisus ē xpe
Nūquid paul⁹ crucifixꝰ ē ꝓ vob⁹ aut in
nomine pauli baptizati estis? Gras ago
deo meo: q; neminē vīz baptizaui: nisi
crispū ꝛ caium: ne quis dicat: q; in nomine meo baptizati sitis. Baptizaui aūt ꝛ
stephane domū: certus ne cio si quem
alīū vestrū baptizauerim. Non enim misit
me xpe baptizare: sed euāgelizare: non
in sapiētia ꝓbū vt ne euacuet crux xpi.
Verbū enim crucis pereūtib⁹ qdē stultitia est: his aūt qui salui fiūt id est nobis
dei vtute. Scriptū enim est. Perdā sapiētiā
sapiētū: ꝛ prudētiā prudētū reprobabo. Ubi sapiēs: ubi scriba: ubi inquisitor huius seculi? Nōne stultā fecit deus
sapiētiā huius mūdi? Nā q; in dei sapiētia nō cognouit mūdus p sapiētiā
deū placuit deo per stultitiā predicationis saluos facere credētes. Quoniam
dei signa petūt: ꝛ greci sapiētiā quaerūt. nos aūt predicam⁹ xpm crucifixū
iudeis quidā scādalū: gētib⁹ autē stultitiā: ipsis aūt vocat⁹ iudeis atq; gre
cis xpm dei virtutē ꝛ dei sapiētiam.
Quia qd stultū est dei sapiētī est hominib⁹: et qd infirmū est dei fortior est
hoib⁹. Videte vocationē vestrā fres:
q; nō multi sapientes sm carnē: non multi potētes nō multi nobiles: sed q;
stulta sunt mūdi elegit de⁹ vt cōfundat
sapiētes et infirma mūdi elegit deus
vt cōfundat fortia: ignobilia mūdi
cōtēptibilia elegit de⁹ res ūnō sunt ꝛ
ea q; sunt destrueret vt nō glorietur omis
caro in cōspectu eius. Ex ipso autē ipso

estis in xpo iesu q; factus est nobis sapiētia a deo ꝛ iustitia ꝛ sanctificatio et
redēptio: vt quēadmodū scriptū est.
Qui gloriat in dño gloietur.

C.S. Ostendit apls se apud corinthios non vsum fuisse eloquētia secularīū sīmonis qua prēdū est inter pfectos. q; possunt ea capere vt sunt homines spiritales. Cap̄m. ii.

EGo cum venissem ad vos fres
non in sublimitate sīmonis aut sapiētie annūciās vob⁹ testimoniū
xpi. Nō enī iudicauī me scire aliqd inter
vos nisi iesum xpm ꝛ hūc crucifixum. Ego
in infirmitate et timore ꝛ tremore
multo fui: et ꝛ ꝓdicatio mea nō in persuasibilib⁹ humane
sapiētie vbis: sz in ostēsione spūs ꝛ vir
tutis: vt fides vra nō sit in sapia hom⁹:
sed in virtute dei. Sapiētia aūt loq̄mur
inter pfectos. Sapiētia vo nō huius se
culi neq; ꝓcipū huius seculi: q; destruunt
sed loq̄mur dei sapiētia in mysterio que
abscōdita est: quā predestinauit de⁹ ante
sēcula in gloriam nrā: quā nemo ꝓcipum
huius seculi cognouit. Si enī cognouissent
nūq; dñm glie crucifixissent. Scriptū
est: q; oculus nō vidit: nec aur audiuit:
nec cor hoīs ascēdit: q; parauit deus
his q; diligūt illū. Nob⁹ aūt reuelauit
de⁹ p spūm suū. Spūs enī oia scrutat:
etiā profunda dei. Quis enī scit hoīm q;
sunt hoīs: nisi spūs hoīs q; in ipso est:
ita et q; dei sunt nemo cognouit nisi
spūs dei. Nos aūt nō spūm huius mūdi
accepim⁹: sz spūm q; ex deo est: vt sciam⁹
q; a deo donata sunt nob⁹: q; loq̄mur
non in doctis humane sapiē vbis: sed in
doctrina spūs: spūalib⁹ spiritualia cō
parātes. Animalis aūt hō nō percipit ea q;
sunt spūs dei. Stultitia enī ēlli: nō
potest intelligere: q; spūaliter examinat
spūalis aūt iudicat omia: ipe a nemīe
iudicat: sicut scriptū ē. ✠ Quis enī co
gnouit sensum dñi: aut qui istruit eū.
Nos aūt sensum xpi habem⁹.

C.S. Remouet apls errorem corinthiorum: ne q; aliqd⁹ ministris ecclie
nimis attribuēdū: et dicit de edificatione super fundamentū ꝛ stipulā ꝛ quod
sapiētia mūdi stultitia est apud deum.

Capitulum. iii.

EGo fratres non potui vobis
loqui quasi spiritualib⁹ sed q̄si
carnalibus. Tanq̄ parvulis in christo
de vobis potum dedi non escam. Non
dum enim poteratis: sed nec nunc qui
dem potestis: adhuc enī carnales estis.
Cum enim sit inter vos zelus et dissentio: nōne carnales estis: ꝛ secūdū hominē ambulatis? Cū enī dicat: ego quidē
sum paulini: alius ego apollo: nonne
homines estis. Quid igit ē apollo quid ce
phas: nisi ministri eius cui credidistis
et vnicuq; sicut dño dedit: ego plantauī: apollo rigauit: sed deus incrēmē
tum dedit. Itaq; neq; qui plātat ē aliq̄d neq; qui rigat: sed qui incremētum dat
deus. Qui aūt plātat ꝛ qui rigat vnum
sunt. Unusq̄q; aūt propīa merēdē accipiet: sm suū laborē. Dei enī sum⁹ adiutores: dei agricultura estis: dei edificatio estis. Secūdū gratiam dei q̄ data ē
mihi vt sapiēs architect⁹ fundamētū
posui: alius aūt superedificat. Unusq̄q;
aūt videat quō superedificet. Fundamē
tū enī aliud nemo pōt ponere ꝓter id
quod positum est: qui est xpus iesus. Si quis
autē superedificat super fundamentum
hoc: aurū: argentū: lapides pretiosos
ligna: fenū: stipula: manifestētur q; opus
manifestū erit. Dies enī dñi declarabit: q; in igne revelabitur: et ignis vnuscuiusq;
op⁹ qle sit: ignis ꝓbabit: si cuius op⁹
mānserit qd superedificauit: mercēdē accipiet. Si cui op⁹ arserit: detrimētum
patiet: ipse aūt saluus erit sic tn q̄si ꝓ
ignē. Nescīt q; tēplū dei estis: ꝛ spūs
dei habitat i vobis. Si quis autē tēplū
dei violauerit: disperdet illū de⁹. Tēplū
enim dei sctm est: qd estis vos. Nemo
vos seducat: si qs videt inter vos sa
piēs esse in hoc seculo: stult⁹ fiat vt sit
sapiēs: sapiētia enī huius mūdi stultitia est apd deū. Scriptū est enī. Cōprehendam sapientes in astutia eorū. Et iterū.
Dñs nouit cogitationes sapientū: quia
vane sunt. Nemo itaq; gloiet in hoib⁹.
Oia enī vra sunt: sive paul⁹: sive apollo: sive cephas: sive mūdus: sive vita: sive mors: sive pēsta: sive futura. Oia
enī vra sunt vos aūt xpi xpo aūt dei.

C.S. Arguit apls iudicii temeritatē de cōtēptu quorūdā ministrorum:
ac insistit cor correctioni. Cap̄m. iiii.

Sic nos existimet hō vt
ministros xpi: ꝛ dispensatores misteriorū dei.
Hic aūt iam quēritur inter dispensatores vt fidelis quis
inueniat. Mihi aūt pro
minimo est: vt a vobis
iudicer: aut ab hūano die: sz neq; me
ipsum iudico. Nihil enim mihi ꝓscius
sum: sz nō in hoc iustificat sum. Qui
autem iudicat me dñs est. Itaq; nolite

Eph.4.b
3

Dist.10.c
Item

C
De pen.
dist.
c.fin.
De cons.
c.in cle.
de pe.dist.
2.c.o.d.cl.
1.6.d
2.co.9.d
Col.2.d
D
Ro.1.c
Job.5.b
3.dist.c.
Cōprehendam
mas.
ps.95.
22.q.7.c
qd autem
in fine.

B
alis + mes
sterium
2.co.6.a

te ante tempus iudicare: donec adsq; veniat
dnus: qui et illuminabit abscondita tenebrarum: et manifestabit cõsilia cordium: et
tunc laus erit unicuq; a deo. Hec autem
fratres transfigurauit in me et apollo: p
ter vos vt in nobis discatis: ne supra
q̃ scriptum est: unus aduersus alterum
inflet pro alio: Quis enim te discernit? Quid autem habes quod non accepisti? Si
autem accepisti: quid gloriaris quasi non ac
ceperis? Iam saturati estis: iam diuites
facti estis. Sine nobis regnatis: et vti
nam regnetis: vt et nos vobiscũ regnemus
Puto enim quod deus nos apostolos nouissimos
ostendit: tanq; mortis destinatos: quia
spectaculũ facti sumus mũdo: angelis:
hominibus. Nos stulti ppter xpm: vos au
tem prudentes in xpo. Nos infirmi: vos
autem fortes. Vos nobiles: nos autem igno
biles. Usq; in hanc horam esurimus: et si
timus: et nudi sumus: et c. Et laphis cedimur
et stabiles sumus: et laboramus operan
tes manibus nostris. Maledicimur: et
benedicimus. Persecutionem patimur: et
sustinemus. Blasphemamur: et obsecra
mus. Tanq; purgamenta huius mundi fa
cti sumus: omnium peripsima usq; adhuc.
Non vt pfundam vos: hec scribo: sed vt fi
lios meos charissimos moneo. Nam si
decem milia pedagogorũ habeatis in xpo:
sed non multos patres. Nam in xpo iesu
per euangelium ego vos genui. rogo ergo
vos imitatores mei estote: sicut et ego
xpi. Ideo misi ad vos timotheum: qui est
filius meus charissimus: et fidelis in dno
qui vos admoneat vias meas: quas sunt in
xpo iesu: sicut vbique in omni ecclia
doceo. Tanq; non venturus sim ad vos sic inflati
sunt quidam. Veniam autem ad vos cito si dnus
voluerit: et cognoscam non sermonem eorum
qui inflati sunt: sed virtutem. Non enim in
sermone est regnum dei: sed in virtute.
Quid vultis? virga veniam ad vos: an
in charitate spiritu mansuetudinis?

C.C.S. Arguit apls fornicationis pri
mi et pena adiungit: radicem culpe reprehe
dit cum negligentia correptionis: Ca. v.

Omnino audit inter vos fornica
tio: et talis fornicatio qualis nec i
ter gentes: ita vt vxorem patris sui aliquo
habeat: et vos inflati estis: et non magis
luctu habuistis: vt tollat de medio ope
rantem hoc opus fecit: ego quidem absens
corpore: presens autem spiritu: iam iudicauit vt
presens: ei qui operatus est in nomine dni nri
iesu xpi congregatis vobis: et meo spiri cum
virtute dni iesu: tradere huiusmodi sa
thane in interitum carnis: vt spiritus salu
sit in die dni nri iesu xpi. Non est bona
gloriatio vra. Nescitis: quia modicum fer
mentum totam massam corrumpit? Exporge
te ergo vetus fermentum: vt sitis noua conspersio
sicut estis azimi: etenim pascha nostrum
immolatus est xps. Itaq; epulemur non
in fermento veteri: neq; in fermento ma
litie et nequitie: sed in azimis sinceritatis
et veritatis. Scripsi vobis in epistola:
ne commiscemini fornicariis. Non vtique
fornicariis huius mũdi: aut auaris: aut
rapacibus: aut idolis seruientibus: alioqui
debueratis de hoc mũdo exisse. Nunc
autem scripsi vobis: non commisceri. Si is q
frater nominatur inter vos est fornicator:
aut auarus: aut idolis seruiens: aut male
dicus: aut ebrietatibus: aut rapax: cum huius
nec cibum sumere. Qui enim mihi de his q
foris sunt iudicare? Nonne de his q intus
sunt vos iudicatis? Nam eos q foris sunt deus
iudicabit. Auferte malum ex vobis ipsis.

C.C.S. Arguit apls corinthios de iu
dicibus: et ait quod litigabant: ac causis que
inter se habebant: reuertit ad fornica
tionis virum redarguendum. Capitulum.

Audet aliquis vestrum hanc nego
tium aduersus alterum: iudicare
apud iniquos: et non apud sanctos. An
nescitis: quia sancti de hoc mũdo iudi
cabunt? Et si in vobis iudicabit mũdus: in
digni estis qui de minimis iudicet? An
Nescitis quia angelos iudicabimus: quanto
magis secularia. Secularia igitur
dicta si habueritis contemptibiles: eos
qui sunt in ecclesia: illos constituite ad iudicã
dum. Ad verecundiam vestram dico. Sic non
est inter vos sapiens quisq; qui possit iu
dicare inter fratrem suum: sed frater cum fra
tre iudicio contendit: et hoc apud infide
les. Iam quidem omino delictum est vobis
quod iudicia habetis inter vos. Quare non
magis iniuriam accipitis. Quare non
magis fraudem patimini. Sed vos iniu
riam facitis: et fraudatis: hoc fratribus
vestris. An nescitis: quia iniqui regnum dei non
possidebunt? Nolite errare: neq; fornica
tores neq; idolis seruientes: neq; adulteri
neq; molles neq; masculorum concubitores
neq; fures: neq; auari: neq; ebrio
si: neq; maledici: neq; rapaces: regnum
dei possidebunt. Et hec aliqui quidem
fuistis: sed abluti estis: sed sanctificati
estis: sed iustificati estis: in nomine dni
nostri iesu xpi: et in spiritu dei nostri. Omnia
mihi licent: sed non omnia expedunt. Omnia
mihi licent: sed ego sub nullius redi
gar potestate. Esca ventri: venter escis:
deus autem hunc et hanc destruet. Corpus

non fornicationi sed domino: et dnus co
rpori. Deus autem dnum suscitauit: nos
quoque suscitabit per virtutem suam. Nescitis quia
corpora vestra membra sunt xpi. Tollens
membra xpi: faciam membra meretri
cis? Absit. An nescitis: quia qui adhe
ret meretrici unum corpus efficit? Erunt enim
inquit duo in carne una. Qui autem adhe
rit domino: unus spiritus est. Fugite fornicatio
nem. Omne enim peccatum quodcunq; fece
rit homo extra corpus est: qui autem fornicat in
corpus suum peccat. An nescitis: quia membra
vestra templum sunt spiritus sancti: qui in vo
bis est: Quem habetis a deo: et non estis pe
vestri? Empti enim estis pretio magno: glori
ficate et portate deum et corpore vestro.

C.C.S. Instruit corinthios ne fornicationem
comprehendere: ac deinde in fornicationem p
ulchre dono fugiendere: sive incontinentia
virginitatis sive viduitatis. Cap. vij

De quibus autem scripsistis mihi: bo
num est homini mulierem non tan
gere. Propter fornicationem autem vnusquisq;
suam habeat uxorem: et unaquaq; suum vi
rum habeat. Vxori vir debitum reddat:
similiter autem et vxor viro. Mulier sui cor
poris potestatem non habet: sed vir. Et
vir autem et vir sui corporis potestatem
non habet: sed mulier. Nolite fraudare
invicem: nisi forte ex consensu ad tempus
vacetis orationi: et iterum reuertimini
in idipsum: ne tentet vos satanas p
incontinentiam vestram. Hoc autem di
co secundum indulgentiam: et non secundum imperium.
Volo autem omnes vos homines esse sicut meipsum
sed unusquisq; proprium donum habet ex
deo: alius quidem sic: alius vero sic. Dico
autem non nuptis et viduis: bonum est illis
si permanserint sicut et ego: quod si non se
continent: uadant. Melius est enim nubere
quam vri. His autem qui matrimonio iuncti sunt
precipio: non ego: sed dnus: vxorem a viro
non discedere. Quod si discesserit: manere
innupta: aut viro suo reconciliari
et virum non dimittat. Ceteris
autem ego: non dnus. Si quis frater vxorem
habet infidelem: et hec consentit habitare
cum illo: non dimittat eam. Et si qua mu
lier habet virum infidelem: et hic cõsentit
habitare cum illa: non dimittat virum
Sanctificatus enim est vir infidelis per
mulierem fidelem: et sanctificata est mu
lier infidelis per virum fidelem. Alioquin
filii vestri immundi essent: nunc autem san
cti sunt. Quod si infidelis discedit: di
scedat. Non enim seruitutem subiectus est
frater vel soror: in huiusmodi. In pace au
tem vocauit nos deus. Unde enim scis
mulier: si virum saluum facies? Aut unde
scis vir: si mulierem saluam facies? Nisi
unicuique sicut diuisit dnus. Unusquisq;
sicut vocauit deus: ita ambulet: et sicut
in omnibus ecclesiis doceo. Circumcisus aliquis
vocatus est: non adducat preputium.
In preputio autem aliquis vocatus est: non
circumcidat. Circumcisio nihil est: et pre
putium nihil est: sed obseruatio mandatorum
dei. Unusquisq; in qua vocatione vo
catus est: in ea permaneat. Seruus vocatus
est: non sit tibi cure: sed et si potes fieri
liber: magis vtere. Qui enim in dno vo
catus est seruus: liberti est dni. Similiter
qui liber vocatus est: seruus est xpi. Pre
cio empti estis: nolite fieri serui homi
num. Unusquisq; ergo in quo vocatus
est frater: in hoc permaneat apud deum
De virginibus autem preceptum dni non ha
beo: consilium autem do tanquam misericordiam
consecutus a dno vt sim fidelis. Existimo ergo
hoc bonum esse propter instantem necessitatem
quia bonum est homini sic esse. Alligatus
es vxori: noli querere solutionem. Soluti
es ab vxore: noli querere vxorem. Si autem
acceperis vxorem: non peccasti: et si nupsi
erit virgo non peccauit. Tribulationem
tamen carnis habebunt huiusmodi. Ego autem vo
bis parco. Hoc itaq; dico fratres. Tem
pus breue est. Reliquum est vt qui habent
vxores: tanquam non habentes sint: et qui flent
tanquam non flentes: et qui gaudent tanquam non
gaudentes: et qui emunt tanquam non possidentes:
et qui vtuntur hoc mũdo: tanquam non vtantur.
Preterit enim figura huius mundi.
Volo autem vos sine sollicitudine esse.
Qui sine vxore est: sollicitat quod dni sunt
quomodo placeat deo. Qui autem cum vxore
est: sollicitus est quod sunt mundi: quomodo pla
ceat vxori: et diuisus est. Et mulier inno
pta et virgo: cogitat quod dni sunt: vt sancta
corpore et spiritu. Que autem nupta est: cogi
tat quod sunt mundi: quomodo placeat viro. Por
ro hoc ad utilitatem vestram dico: non vt
laqueum vobis iniciam: sed ad id quod hone
stum est: et quod facultatem det sine ipedi
mento dnm obsecrandi. Si quis autem
turpem se videri existimat super virginem suam
quam sit supadulta: et ita oportet fieri: quod
vult faciat: non peccat si nubat. Nam qui
statuit in corde suo firmum: non habens ne
cessitatem: potestatem autem habens de voluntate
sua: hoc iudicauit in corde suo seruare virginem suam bene facit.
Igitur et qui matrimonio iungit virginem suam bene facit:
et qui non iungit melius facit. Mulier alligata
est legi quamdiu vir eius viuit. Quod si
dormierit vir eius liberata est a lege. Cui

De secũ. aũt vult nubat tm̃ in dño. Beatior aũt
nup. c. pe. erit: si pmã'serit ẽm meũ cõsiliũ. puto
31. q. 1. c. autem q̃ et ego spiritum dei habeam.
finali. ¶ C. S. Apostolus ostẽdit sciẽtiam nõ
De renũ. valere nisi ẽm charitatem sit ordinata
ciati. ac ostẽdit veritatẽ de esca idolothitis
deinde arguit scandalizantium temeri
tatem. Capitulum. viij.

A De his aũt que idolis sacrificant
scimus: q: oẽs sciẽtiã habemus.
Scientia inflat charitas vero edificat.
Si qs autẽ se existimat scire aliq̃d nõ-
dum cognouit quẽadmodum oporteat
eũ scire. Si qs aũt diligit deũ hic co-
B gnit' est ab eo. De escis aũt q̃ idolis i-
molant̃ scim': q: nichil est idolũ i mun
do ⁊ q̃ nullus est deus nisi vn'. Nam ⁊
si sunt qui dicant̃ dij: siue in celo siue i
terra. Siquidẽ sũt dij multi ⁊ dñi mul
ti: nobis tñ vn' est deus pater ex quo oĩa
⁊ nos i illo: ⁊ vn' dñs iesus xp̃s: p quẽ
oĩa: et nos p ipsum. Sed nõ i oĩbus est
sciẽtia. Quidã aũt cũ ɔsciẽtia vsq̃ nũc
idoli: quasi idolothitũ mãducãt ⁊ ɔsci
entia ipsoꝝ cũ sit infirma polluit̃. Esca
C aũt nos nõ ɔmendat deo. Neq̃ eñ si mã
ducauerim': abũdabimus: neq̃ si non
mãducauerim': deficiem'. Uidete aũt
ne forte hec licẽtia vr̃a offendiculũ fiat
infirmis. Si eñ qs viderit eũ q̃ habet
sciẽtiã in idolo recũbẽtẽ nõne ɔsciẽtia
D ei' cũ sit infirma: edificabit̃ ad mãducã-
ro. 14. d. dum idolothita? Et peribit infirm' in
De renũ. tua ɔsciẽtia frater: ppter quẽ xp̃s mor
ciati. tu' est. Sic aũt peccãtes in fratres: et
23. q. 3. §. percutientes ɔsciẽtiã eoꝝ infirmã: in
item sicut xp̃o peccati. Quapropter si esca scãda-
leg. tur. lizat fratrẽ meũ: nõ mãducabo carnem
in eternũ: ne fratrẽ meum scãdalizem.
¶ C. S. Inducit apostolus corinthios
ad virtutis pfectionẽ sui exemplo atq̃
currentium in stadio. Capitulum. ix.

A Non sũ liber: nõ sũ apl's
nonne xp̃m iesum dñm
nostrũ vidi? Nõne op'
31. dist. c. meũ vos estis in dño?
omnino. Et si aliis nõ sũ apl's:
23. q. 1. c. sed tñ vobis sum: nã si-
iam nunc gnaculũ apl'tolat' mei
in fine. vos estis in dño. Mea defensio apud
eos qui me interrogant: hec est. Nunquid
nõ habem' potestatẽ mãducãdi ⁊ bibẽ-
di? Nunquid nõ habem' potestatẽ soro
rem mulierculã circũducẽdi: sicut ⁊ ce
teri apl'i et fratres dñi ⁊ cephas? Aut
solus ego ⁊ barnabas non habem' po-
testatẽ hoc opandi? Quis militat suis
stipẽdijs vnq̃? Quis plãtat vineã: ⁊ de
fructu ei' nõ edit? Quis pascit gregẽ
⁊ de lacte gregis nõ mãducat? Nũqd
ẽm hoiem hec dico? An ⁊ lex hec nõ di
cit? Scriptũ est enim i lege moysi. Nõ
alligabis os boui trituranti. Nũquid de
bob' cura est deo? An ppter nos vtiq̃
hoc dicit? Nã ppter nos vtiq̃ scripta
sunt: qm̃ debet i spe q̃ arat arare: et q̃
triturat i spe fructus pcipiẽdi. Si nos
vobis spũalia seminauim': magnũ est
si nos carnalia vestra metam'? Si alij
potestatis vr̃e participes sunt: quare
nõ poti' nos. Sed non vsi sumus hac
potestate: sed oĩa sustinem': ne qd offẽ
diculũ demus euangelio xp̃i. Nescitis
qm̃ qui i sacrario operant̃: q̃ de sacra
rio sunt: edunt. Et q̃ altario deseruiũt:
cũ altario participant. Ita ⁊ dñs ordi
nauit his q̃ euãgeliũ annũciãt de euan
gelio viuere. Ego aũt nullo horũ vsus
sum. non autẽ scripsi hec vt ita fiant i
me. Bonũ est eñ michi magis mori q̃
vt gloriam meã quis euacuet. nam eũ
euãgelizauero: non est mihi gloria. ne-
cessitas eñ mihi incũbit. Ue eñ mihi
est: si nõ euãgelizauero. Si eñ volens
hoc ago: mercedẽ habeo: si aũt inuit'
dispẽsatio mihi credita est. Que est er
go merces mea: vt euãgeliũ pdicãs si-
ne sũptu ponã euãgeliũ: vt nõ abutar
potestate mea in euangelio. nam cũ li-
ber essem ex oĩb': oĩm me seruum feci:
vt plures lucrifacerẽ. Et fact' sum iu-
deis tanq̃ iudeus: vt iudeos lucrarer.
His qui sub lege sũt q̃. i sub lege essem
cũ ipse nõ essem sub lege: vt eos q̃ sub
lege erãt lucrifacerẽ. His qui sine lege
erant tãq̃ sine lege essem: cũ sine lege
dei nõ essem: sed in lege essent xp̃i: vt lu
crifacerẽ eos q̃ sine lege erãt. Fact' sũ
infirm' infirmis: vt infirmos lucriface
rẽ. Omnib' oĩa fact' sum: vt oẽs facerẽ
saluos. Oĩa aũt facio ppter euãgeliũ:
vt particeps ei' efficiar. nescitis: q̃ hi
qui i stadio currunt oẽs q̃dẽ currunt:
sed vn' accipit brauiũ. Sic currite vt cõ
prehẽdatis. Oĩs eñ q̃ in agone ɔtẽdit
ab oĩb' se abstinet: ⁊ illi q̃dẽ vt corru
ptibilẽ coronam accipiant: nos aũt in-
corruptã. Ego igit̃ sic curro: nõ quasi
in incertũ: sic pugno: non quasi aerem
verberans. Sed castigo corp' meũ: et i
seruitutẽ redigo: ne forte cũ aliis pre-
dicauerim: ipse reprobus efficiar.
¶ Cap. S. Reprobat apostolus partici
pantes ex idolis: ⁊ docet quomodo vtẽ
dum sit que immolantur idolis.
Capitulum. x.

Nolo enim vos ignorare fratres:
qm̃ patres nr̃i oẽs sub nube fue
runt: ⁊ oẽs mare trãsierunt ⁊ oẽs i moy
se baptizati sunt i nube ⁊ i mari: ⁊ oẽs
eãdẽ spũalẽ escã mãducauerũt: ⁊ oẽs
eũdẽ potũ spũalẽ biberũt. Bibebãt
aũt de spũali ɔsequẽte eos petra: pe-
tra aũt erat xp̃s. Sed nõ in plurib' eo
rũ bñplacitũ est deo. Nã pstrati sũt in
deserto. Hec aũt in figura facta sũt no-
stri: vt nõ sim' ɔcupiscẽtes maloꝝ: si-
cut ⁊ illi ɔcupierũt. Neq̃ idolatre effi-
ciamini: sicut q̃dã ex ipis quẽadmodũ
scriptũ est. Sedit ppl's mãducare ⁊ bi-
bere: ⁊ surrexerũt ludere. Neq̃ forni-
cemur sicut q̃dã ex ipsis fornicati sũt:
⁊ ceciderũt vna die viginti tria milia.
Neq̃ tẽtemus xp̃m: sicut q̃dã eoꝝ tẽta-
uerũt: ⁊ a serpentib' perierũt. neq̃ mur-
murauerit is: sicut q̃dã eoꝝ murmura-
uerũt: ⁊ perierũt ab exterminatore. Hec
aũt oĩa in figura ɔtingebãt illis: scri-
pta sunt aũt ad correptionẽ nostrã: in
quos fines seculoꝝ deuenerunt. Itaq̃
qui se existimat stare videat ne cadat.
Temptatio vos nõ apphẽndat nisi huma
na. Fidelis aũt deus est qui nõ patiet̃
vos tẽtari supra id qd̃ potestis: sed fa-
ciet etiã cũ tẽtatiõe pʋẽtũ vt possitis
sustinere. Propter qd̃ charissimi mihi
fugite ab idoloꝝ cultura. Ut prudẽti-
bus loquor: vos ipsi iudicate qd̃ dico. Ca
lix bñdictionis cui bñdicim': nõne cõ
municatio sanguinis xp̃i est? Et panis
quẽ frãgim': nõne participatio corpo
ris dñi est? Qm̃ vnus panis ⁊ vnũ cor-
pus multi sumus: oẽs q̃dẽ de vno pa-
ne ⁊ de vno calice participam'. Uide-
te isrl' ẽm carnẽ. Nõne q̃ edunt hostias
participes sũt altaris? Quid ergo? Di-
co q̃ idolis immolatũ sit aliq̃d: aut q̃
idolum sit aliq̃d? Sed q̃ imolãt gẽtes
demoniis imolãt: et nõ deo. Nolo aũt
vos socios fieri demonioꝝ. non pote-
stis calicẽ dñi bibere: et calicem demo-
nioꝝ. non potestis mense dñi: partici-
pes esse: et mense demonioꝝ. An emula
mur dñm? Nunquid fortiores illo sum'?
Oĩa michi licẽt: sed nõ oĩa expediunt.
Omnia mihi licẽt: sed nõ oĩa edificant.
Nemo qd̃ suũ est q̃rat: sed qd̃ alterius.
Omne qd̃ in macello venit mãducate:
nihil interrogãtes propter conscientiã.
Dñi est terra ⁊ plenitudo ei'. Si quis
vocat vos infidelium ad cenã ⁊ vultis
ire: omne qd̃ vobis apponit̃ manduca-
te: nihil interrogãtes: ppter ɔsciẽtiã.
Si qs aũt dixerit: hoc immolatum est
idolis: nolite mãducare: ppter illũ q̃ si quis
indicauit: ⁊ ppter ɔsciẽtiam. Consciẽ carnem.
tiam aũt dico non tuam: sed alterius. B
Ut q̃d eñ libertas mea iudicat̃ ab alie
na cõsciẽtia? Si ego cũ gratia partici-
po: quid blasphemor p eo q̃ gr̃as ago?
Siue ergo mãducatis siue bibitis vel colo. 3. c
aliud quid facitis: omnia in gloriam
dei facite. Sine offensiõe estote iudeis
et gentibus ⁊ ecclesie dei: sicut ⁊ ego p
omnia omnibus placeo non querens
quod mihi vtile est: sed quod multis
vt salui fiant.
¶ C. S. Apl's reprobat errores corin-
thioꝝ circa celebratẽ sacramẽti eu-
charistie. quãtum ad habitũ ⁊ conuiua
tiũ: ac deinde ponit eucharistie digni-
tatem: ac ritũ cõuenientẽ. Cap̃m. xi.

Imitatores mei estote: sicut et ego A
xp̃i. Laudo aũt vos fratres: q̃ per 2. 4. d.
oĩa mei memores estis: ⁊ sicut tradidi De sacra.
vobis precepta mea tenetis. Uolo autẽ vnctio. c.
vos scire q̃ oĩs viri caput xp̃s est: ca- vnico.
put autẽ mulieris vir: caput vero xp̃i ephe. 5. c.
deus. Omnis vir orans vel pphetans De here.
velato capite: deturpat caput suũ. Oĩs c. vergẽtis.
aũt mulier orans aut pphetãs non ve
lato capite: deturpat caput suũ. Unũ
eñ est ac si decaluet̃. nam si nõ velatur
mulier tõdeat̃. Si vo turpe est mulie- B
ri tõderi: aut decaluari: velet caput su
um. Uir quidẽ debet velare caput suũ
qm̃ imago ⁊ gloria dei est: mulier autẽ
gloria viri est. non enim vir ex muliere
est: sed mulier ex viro. Etenim non est Gen. 2. b
creatus vir propter mulierem: sed mu-
lier propter virum. Ideo debet mulier
velamẽ habere super caput suũ: ⁊ pro-
pter angelos. Uerũtamẽ neq̃ vir sine
muliere: neq̃ mulier sine viro in dño.
nam sicut mulier de viro: ita et vir per
mulierem. Omnia aũt ex deo. Uosipsi C
iudicate: decet mulierẽ nõ velatã ora-
re deum. nec ipsa natura docet vos. Q̃
vir q̃dẽ si comã nutriat: ignominia est
illi: mulier vero si comam nutriat: gl'ia
est illi: qm̃ capilli p velamĩe ei dati sũt
ei. Si qs aũt videt̃ ɔtẽtiosus esse: nos
talẽ ɔsuetudinẽ nõ habem' neq̃ eccl'ia
dei. Hoc autẽ precipio: non laudans q̃
non in melius: sed in deterius cõueni- D
tis. Primum quidem conuenientibus
vobis i ecclesiam: audio scissuras esse
inter vos: ⁊ ex parte credo. nã oportet 7. q. 3. ca.
⁊ hereses esse: vt ⁊ qui probati sunt ma- saluator ⁊
nifesti fiant in vobis. Conuenientibus 24. q. 3. c.
ergo in vnum iam non est dominicam finali.
cenam manducare. Unusquisq̃ eñ suã

E cenā ꝓsumit ad māducandum. Et alius
quidē esuriens, alius autē ebrius est. Nun-
quid domos nō habetis ad māducan-
dum, aut ebibendas? Aut ecclesiam dei cōtem-
nitis, et ꝓfundatis eos q̄ nō habent? Quid
dicā vobis? Laudo vos: in hoc nō lau-
do. Ego enim accepi a dño: q̄d et tradidi
vobis: q̄m dñs iesus in qua nocte tra-
debat, accepit panē, et gratias agēs fre-
git, et dixit. Accipite, et manducate: hoc
est corp⁹ meū q̄d ꝓ vobis + tradet. Hoc
facite in meā ꝓmemoratione. Simili-
ter et calicē postq̄ cenauit dicēs. Hic ca-
lix nouū testamētū est in meo sanguine
hoc facite quotiescūq̄ bibetis + in
meā ꝓmemorationē. Quotiēcūq̄ enim
māducabitis panē hunc, et calicē bibe-
tis, mortē dñi annunciabitis, donec ve-
niat. Itaq̄ q̄cūq̄ māducauerit panem
hūc, et biberit calicē dñi indigne reus
erit corporis et sanguinis dñi. Probet
autē seipsum hō, et sic de pane illo edat
et de calice bibat. Qui enim manducat et
bibit indigne, iudicū sibi māducat et bi-
bit, nō diuidēs corp⁹ dñi. Ideo inter
vos multi infirmi et infecti: et dormi-
unt multi. Q̄ si nosmetipsos diudica-
remus, non vtiq̄ diūdicaremur. Dum
iudicamur autē a dño corripimur, vt nō
cū hoc mundo dānemur. Itaq̄ fratres
mei cum cōuenitis ad māducādū, inui-
cem expectate. Si q̄s esurit, domi mā-
ducet, vt non in iudicium cōuenatis.
Cetera autem cum venero disponam.

C.C.S. Cōmēdat apls gām dei in ge-
nerali declarando ꝑditionē gꝗ gratis
datur, comparando corpus ecclesie ad
corpus nature. Cp̄m. xii.

A Dē spiritalibus autē no-
lo vos ignorare fratres.
Scitis autē q̄m cum gen-
tes essetis, ad simulacra
multa prout ducebamini
cūtes. Ideo notū vobis
facio q̄m nemo in spū dei loquens dicit
anathema iesu. Et nemo pōt dicere: do-
minus iesus nisi in spū sancto. Diuisio
nes vero gratiarū sunt: idē autē spūs. Et
diuisiones ministrationū sunt: idē autē
dñs. Et diuisiones operationū sunt: idē
vero deus: qui operatur omnia in omni
bus. Unicuiq̄ autē datur manifestatio
spūs ad utilitatē. Alii quidē per spū
datur sermo sapientie. Alii autē sermo
scientie ꝓm eūdē spiritū. Alteri fides in
eōdē spū: alii gratia sanitatum in uno
spū: alii operatio virtutum: alii prophe
tia: alii discretio spirituum: alii genera
linguarū: alii interpretatio sermonum.
Hec autē oia operat vnus atq̄ idem spū:
diuidens singulis prout vult. Sicut enim
corpus vnum est, et mēbra habet multa.
Oia autē mēbra corporis cum sint multa:
vnū tn corpus sunt. Ita et xp̄us. Etenim
in vno spū oes nos in vnū corpus ba-
ptizati sumus: siue iudei: siue gentes:
siue seruī: siue liberi: et oes in vno spū
potati sumus. Nā et corpus nō est vnum
membrū: sed multa. Si dixerit pes: q̄m
nō sum manus: non sum de corpore: non
ideo nō est de corpore? Et si dixerit au-
ris: q̄m nō sum oculus: nō sum de corpo-
re: nō ideo nō est de corpore? Si totus
corpus oculus: vbi audit⁹? Si totus au-
dit⁹: vbi odorat⁹? Nūc autē posuit de-
mēbra: vnūq̄q̄ eorū in corpore sicut
voluit. Q̄d si essent oia vnū mēbrū: vbi
corpus. Nunc autē multa quidē mēbra:
vnus autē corp⁹. Nō pōt autē oculus dice-
re manui: opera tua non indigeo: aut
iterū caput pedib⁹: nō estis mihi necē-
sarij. Sed multo magis que videntur
mēbra corporis infirmiora esse necessa-
ria sunt. Et que putamus ignobiliora
mēbra esse corporis: his honorē abun-
dāriorē circūdamus. Et que inhonesta
sunt nra: abūdāriorē honestatē habēt
honesta autē nostra nullius egēt. Sed
deus temperauit corp⁹ et cui deerat: abū-
dantiorē tribuendo honorē vt non sit
scisma in corpore: sed in idipsum p in-
uicem sollicita sint mēbra. Et si q̄d pa-
titur vnum mēbrū: cōpatiūt oia mēbra
siue glorīatur vnū mēbrū: cōgaudēt oia
mēbra. Vos autē estis corpus xp̄i et
mēbra de mēbro. Et quosdā quidē po-
suit deus in ecclia primo aplos: secō p-
phetas: tertio doctores: deinde vtres
etinde gratias curationū: opitulationes
gubernationes: genera linguarū: inter-
pretationes sermonū. Numq̄d oes aplī?
Numq̄d oes ꝓphete? Numq̄d oes docto-
res? Numq̄d oes virtutes? Numq̄d oes
gratia hēt curationū? Numq̄d oes lin-
guis loquūt? numq̄d oes interpretantur?
Emulamini autē charismata meliora. et
adhuc excellēriorē viā vob⁹ demōstro.

C.C.S. Recōmēdat apls charitatē ex
cellētiā: utilitatē: et stabilitatē. Cp̄m. xiii.

B Si linguis hoīm loquar et ange-
lorū: charitatē autē non habeam:
factus ē sicut es sonāns: aut cymba-
lum tinniēs. Et si habuero ꝓphetiā et
nouerim mysteria oia et omnē scientiā:
et si habuero omnē fidē: ita vt montes
trāsferam: charitatē autē nō habuero:
nihil sum. Et si distribuero cibos pau-
perum oes facultates meas: et si tradi-
dero corp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē
autē nō habuero: nihil mihi prodest.Cha
ritas patiēs est, benigna est. Charitas
nō emulat: nō agit perperām: non inflat
nō est ambitiosa: nō querit q̄ sua sunt
nō irritatur: nō cogitat malum: nō gau
det super iniquitate: gaudet autē ver-
tate. Oia suffert: oia credit: oia sperat
omnia sustinet. Charitas nunq̄ excidit
siue prophetie euacuabunt: siue lingue
cessabūt: siue scientia destruet. Ex parte
enim cognoscimus: et ex parte ꝓphetamus.
Cū autē venerit q̄ perfectū est: euacua
bitur q̄d ex parte est. Cū essem parvus
loquebar vt parvus: sapiebā vt parvus:
cogitabā vt parvus. Quādo autē
factus sum vir: euacuauī q̄ erant parvuli
videmus nūc per specūlū in enigmate:
tunc autē facie ad faciē. nunc cognosco
ex parte: tunc autē cognoscam sicut et
cognitus sum. Nunc autem manent: fi-
des: spes: charitas: tria hec: maior autē
horum est charitas.

C.C.S. Eminētiā ostēdit ꝓphetie sup
ꝑ̄ linguarū: et quomō sit vtendum
eroq̄ dono. Cp̄m. xiiii.

Sectamini charitatem: emulamini
autē spiritalia: magis autem vt pro-
phetetis. Qui enim loquitur linguā: nō
hominibus loquit: sed deo. Nemo enim
audit: spūs autē loquit mysteria. nam
ꝓphetat: hominib⁹ loquit ad edifica
tionē: et exhortationē: et consolationem.
Qui loquit lingua semetipm edificat: q̄
autē ꝓphetat: ecclesiam dei + edificat.
Volo autē oes vos loq̄ linguis: magis
autē ꝓphetare. nam maior est q̄ ꝓphetat
q̄ q̄ loquit linguis: nisi forte interpretet:
vt ecclesia edificationē accipiat. Nunc
autē fratres si venero ad vos: linguis
loquēs: quid vobis ꝓdero: nisi vob⁹ lo
quar aut revelatione aut scientia: aut
in ꝓphetia aut doctrina? Tamen que
sine anima sunt: vocem dantia: siue tibia:
siue cytharam: nisi distinctionē sonitum
dederint: quomō scietur id q̄d canit? aut
q̄d citharizat. Etenim si incertā vocem
detuerit: q̄d parabit se ad bellū? Ita et
vos p linguā: nisi manifestus sermonē
dederitis: quō scietur id q̄d dicitis? Eritis
enim in aera loquētes. Tā multa vt puta
genera linguarū sunt in hoc mundo: et
nihil sine voce est. Si ergo nesciero
virtutē vocis ero et ego loquar barba-
ro: et q̄ loquit mihi: barbarus. Sic et
vos q̄m emulatores estis spirituum ad
edificationē ecclesie quēritetis abunde
tis. Et ideo q̄ loquit lingua: oret vt in
terpretet. nam si oret lingua: spūs meus
orat: mēs autē mea sine fructu ē. Quid
est ergo? Orabo spiritu: orabo et mente
psallā spiritu: psallā et mēte. Ceterū si
benedicas: spūs: supplet loci idiote:
Quō dicet amē sup tuā benedictionē?
Q̄m q̄d dicas nescit. nam tu q̄dē bene
gras agis: sed alter nō edificat. Gras
ago deo meo + q̄ olim p̄m lingua lo-
quor. Sed in ecclesia volo q̄ q̄q̄ verba
sensu meo loqui: vt et alios instruā: q̄m
decē milia verborū in lingua. Fratres
nolite pueri effici sensibus: sed malitia
puuli estote: sensib⁹ autē perfecti estote.
In lege eīm scriptū est. Q̄m in alius lin-
guis et labis alius loqr ꝑplo huic: nec
sic exaudiet me dicit dñs. Itaq̄ lingue
in signū sunt nō fidelib⁹ sed infidelib⁹:
ꝓphetie autē nō infidelib⁹ sed fidelib⁹.
Si ergo cōuenat vniuersa ecclesia in
vnum: et oes linguis loquātur: intrent
autē idiote aut infideles: nonne dicent:
quid insanitis? Si autē oes ꝓphetent:
intret autē q̄s infidelis vel idiota: pun-
citur ab omnibus: diudicatur ab omnibus.
Occulta eīm cordis eius manifesta fiunt:
et ita cadēs in faciē adorabit deum: p-
nūcians q̄ vere deus in nobis est. Quid
ergo est fratres? Cū cōuenitis: vnus-
quisq̄ vestrū psalmum habet: doctrinā habet
apocalypsim habet: linguā habet: interpreta-
tionē habet: oia ad edificationē fiāt. Sive
lingua quis loquitur ꝑm duos: aut vt
multū tres: et p partes: et vn⁹ interpret.
Si autē nō fuerit interpres: taceat in ec
clesia: sibi autē loquat et deo. Prophete
autē duo aut tres dicāt: et ceteri iudi-
cēt. Q̄d si alii + reuelatus fuerit sedēti
prior: taceat. Potestis eīm oes p singu-
los ꝓphetare: vt oes discāt: et oes ex-
hortentur. Et spūs ꝓphetarū ꝓphetis
subiectus est. non enim dissensionis est
deus: sed pacis: sicut et in omnib⁹ eccle
siis sānōr̄ docco. Mulieres in ecclesiis
taceāt. non eīm permittit eis loqui: sed
subditas esse: sicut et lex dicit. Si quid
autē volūt discere: domi viros suos in-
terrogēt. Turpe est enim mulieri loq̄ in ec
clesia. An a vobis verbū dei processit: aut
in vos solos pervenit? Si quis videt ꝓ
phetā esse aut spiritualis: cognoscat q̄
scribo vobis: q̄m dñi sunt mādata. Si q̄s
autē ignorat: ignorabit. Itaq̄ fratres
emulamini ꝓphetare: et loq̄ linguis
nolite prohibere. Oia autem honeste et
ꝑm ordinem fiant in vobis.

¶ C.S. Tractat aplꝰ de gratia reſurrectionis: premittedo cõmẽdationem doctrine euangelice. Cpm.xv.

A Ga.i.b. Notũ aũt vob̃ facio fratres euangeliũ q̃d predicauj vobis q̃d ꝛ accepiſtis in quo et ſtatis p q̃d et ſaluamini: q̃ rõne predicauerim vobis: ſi tenetis: niſi frustra crediditis. Tradidi enim vobis in primis q̃d ꝛ accepi: q̃m xp̃s mortuus eſt p̃ peccatis nr̃is ſ̃m ſcipturas ꝛ q̃ ſepultus eſt: q̃ resurrexit tertia die ſ̃m ſcipturas: ꝛ q̃ viſus eſt cephe: ꝛ poſt hoc vndecim. Deinde viſus eſt plus q̃ ꝯ quingentis fratribꝰ ſimul: ex q̃bꝰ multi manent vſq̃ adhuc: quidã aũt dormierũt. Deinde viſus eſt iacobo: deinde apl̃is omnib̃ꝰ. Nouiſſime autem omẽ tanq̃ abortiuo viſus eſt et mihi. Ego enim ſum minimꝰ apl̃orũ: nõ ſum dignus vocari apl̃s: q̃m perſecutꝰ ſum eccleſiã dei. Gra autẽ dei ſum id q̃d ſum ꝛ gra eiꝰ i me vacua nõ fuit: ſed abũdantius illis omnib̃ꝰ laborauj. non ego aũt: ſed gratia dei mecũ. Siue ergo ſiue illi: ſic predicauimꝰ ꝛ ſic crediditis. Si aũt xp̃s predicat q̃ resurrexit a mortuis: q̃d quidã dicũt i vob̃ q̃m resurrectio mortuoꝝ nõ eſt? Si aũt resurrectio mortuoꝝ nõ eſt. neq; xp̃us resurrexit. Si autẽ xp̃s nõ resurrexit: inanis eſt p̃dicatio nr̃a: inanis eſt ꝛ fides vr̃a. Inueniũur autem falli teſtes dei: q̃m teſtimoniũ diximus aduerſus dei: q̃ ſuſcitauerit xp̃m: q̃m non ſuſcitauit: ſi mortui non resurgunt. nam ſi mortui nõ resurgunt: neq; xp̃s resurrexit. Q̃d ſi xp̃s non resurrexit: vana eſt fides vr̃a. Adhuc enim eſtis in peccatis. Ergo ꝛ q̃ dormierũt i xp̃o perierũt? Si in hac vita tamen in chriſto ſperantes ſumꝰ miſerabiliores ſumꝰ omnib̃ꝰ hominibus. nunc aũt xp̃s resurrexit a mortuis primitiũ dormiẽtiũ: q̃m quidã p homine mors: et p homẽ resurrectio mortuoꝝ. Et ſicut i adã oẽs mortuũur: ita et in xp̃o oẽs viuificabũur. Unuſq̃ſq; autẽ in ſuo ordine: primitie xp̃s. Deinde hi q̃ ſunt xp̃i: in aduentu eiꝰ credidere. Deinde finis: cũ tradiderit regnũ deo et patri: cũ euacuauerit oẽm p̃ncipatũ et poteſtatẽ ꝛ virtutẽ. Oportet aũt illũ regnare donec ponat oẽs inimicos ſub pedib̃ꝰ eius. Nouiſſime autẽ inimica deſtruet mors. Oia enim ſubiecit ſub pedibus eiꝰ. cum aũt dicat oia ſubiecta eſſe: ſine dubio preter eũ q̃ ſubiecit ei oia. cum aũt ſubiecta fuerint illi oia: tunc et ipſe filius ſubiectus erit illi qui ſubiecit ſibi oia: vt ſit deus oia in omnib̃ꝰ. Alioqui q̃d facient q̃ baptizãt pro mortuis? Si omno mortui non resurgũt: vt quid et baptizanũ pro illis? Ut quid et nos periclitamur omni hora. Quotidie morior: propter veſtram gloriam fratres quã habeo in xp̃o ieſu dño noſtro. Si ſ̃m hominẽ ad beſtias pugnauj epheſi. q̃d mihi p̃deſt? si mortui non resurgũt. Manducemꝰ et bibamus: cras enim moriemur. Nolite ſeduci. Corrũpũt mores bonos colloq̃a mala. Euigilate iuſtiti: nolite peccare. Ignorãtiã enim dei quidã hũt. Ad reuerentiam vobis loquor. Sed dicet aliquis. Quõ resurgent mortui? Quali aũt corpore venient? Inſipiens tu q̃d ſeminas nõ viuificat: niſi prius mortũ. Et q̃d ſeminas? Nõ corpus q̃d futurũ eſt ſeminas ſed nudũ granũ: vt puta tritici: aut alicuꝰ ceterorũ. Deus aũt dat illi corpꝰ ſicut vult: ꝛ vnicuq; ſeminum p̃prũ corpus. Nõ omis caro eadem caro: ſed alia hoũm: alia pecorum alia volucrũ: alia aũt piſcium ꝛ corpora celeſtia ꝛ corpora terreſtria. Sed alia q̃dẽ celeſtiũ gl̃ia: alia autẽ terreſtrium. Alia claritas ſolis: alia claritas lune: et alia claritas ſtellarũ. Stella et a ſtella differt in claritate: ſic et resurrectio mortuorũ. Seminat in corruptione: ſurget in ſcorruptione. Seminat in ignobilitate: ſurget in gloria. Seminat in infirmitate ſurget in virtute. Seminatur corpꝰ animale: ſurget corpus ſpiritale. Si eſt corpꝰ animale eſt: et ſpiritale: ſicut ſcriptũ eſt. Factꝰ eſt primꝰ hõ adã in aiam viuentem nouiſſima adã i ſpm viuificãtẽ. Sed nõ primus q̃d ſpiritale eſt: ſed q̃d animale eſt: deinde q̃d ſpiritale. Primus hõ de terra terrenus: ſecundus hõ de celo celeſtis. Qualis terrenus: tales et terreni. Et qualis celeſtis: tales ꝛ celeſtes. Igitur ſicut portauimꝰ imaginem terreni: portemꝰ ꝛ imag. nõ celeſtis. Hoc aũt dico fratres: q̃ caro ꝛ ſanguis regnũ dei poſſidere nõ p̃nt: neq; corruptio incorruptelã poſſidebit. Ecce myſterũ vob̃ dico. Oẽs q̃dẽ reſurgemꝰ: ſed non oẽs immutabimur. In momẽto i ictu oculi in nouiſſima tuba. Canet enim tuba: et mortui resurgent incorruptiui: nos immutabimur. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionẽ: et mortale hoc induere immortalitatẽ. Cum autem mortale hoc induerit immortalitatẽ tunc fiet ſmo q̃ ſcriptũ eſt. Abſorpta ẽ mors i victoria. Ubi eſt mors victoria tua? Ubi ẽ mors ſtimulus tuus? Stimulꝰ aũt mortis peccatũ: virtus vo peccati. Deo autẽ gracias qui dedit nobis victoriã per dñm nr̃m ieſum chriſtũ. Itaq; fratres mei dilecti ſtabiles eſtote et immobiles abundantes in omni opere dei ſemp ſcientes q̃ labor veſter non eſt inanis in dño.

A Ga.i.b.

B de celeb. miſſe. cas marthe. 23.q.v.c. q̃d autẽ. Ma.3.b. dt.3.c. cõ ſuetudo. de reuũ. cãnũ.

¶ C.S. Docet apl̃us quã puerſandum eſt cum extraneis rerũ: ac in finem epl̃e annectit ſalutationem. Cpm.xvi.

Ro.15.a. Ro.12.b.

De collectis aũt q̃ fiũt in ſanctos ſicut ordinauj i eccleſias galathie ita ꝛ vos facite p vnã ſabbati. Unuſq̃ſq; ꝑm apud ſe reponat recondẽs q̃d et bñ placuerit: vt non cũ venero tũc collecte fiũt. Cũ aũt pe ſenẽ fuero: q̃s p̃bauerit̃ p epl̃as hos mittam p̃ferre gratiã veſtrã in hierlm. Q̃ ſi dignũ fuerit vt ego eam: mecũ ibũt. Venã aũt ad vos cũ macedoniã pertrãſiero. Nã macedoniã pertrãſibo. Apud vos autem forſitan manebo: vel etiam hyemabo: vt nos me deducatis quocũq; iero. Nolo enim vos modo in trãſitu videre. Spero enim me aliquantũ ſtare apud vos: ſi dñs permiſerit. Permanebo autẽ epheſi vſq̃ ad pentecoſtẽ. Oſtiũ enim mihi aptũ eſt magnũ ꝛ aduerſarii multi. Si aũt venerit timotheus: videte vt ſine timore ſit apud vos. Opus enim domini operat ſicut ego. Ne quis ergo illum ſpnat. Deducite aũt illũ in pace vt veniat ad me. Expecto enim illũ cũ fratribꝰ. De apollo aũt fratribꝰ notũ facio: q̃m multũ rogauj eum: vt veniret ad vos cum fratribꝰ: et omnino nõ fuit voluntas eiꝰ vt nũc veniret. Veniet aũt cũ ei vacuũ fuerit. Vigilate ſtate in fide viriliter agite ꝛ cõfortamini. Oia enim vr̃a i charitate fiant. Obſecro aũt vos ffres: noſtis domum ſtephane ꝛ fortunati ꝛ achaici: q̃m ſunt primitie achaie: ꝛ in miniſterũ ſanctorũ ordinauerũt ſemetipſos: vt ꝛ vos ſubditi ſitis huiſmodi: et omni cooperanti ꝛ laboranti. Gaudeo aũt i p̃ſentia ſtephane ꝛ fortunati ꝛ achaici: q̃m id q̃d vobis deerat ipi ſupplẽuerũt. Refecerunt enim ꝛ meũ ſpm et veſtrũ. Cognoſcite q̃ huiſmodi ſunt. Salutãt vos eccleſie aſie. Salutant vos in dño multũ aquila ꝛ priſca cũ domeſtica ſua eccleſia. Salutãt vos omes fratres. Salutate inicẽ ſ̃ oſculo ſancto. Salutatio mea manu pauli. Si q̃s nõ amat dñm nr̃m ieſum xp̃m ſit anathema maranatha. Gra dñi nr̃i ieſu xp̃i vobiſcum. Charitas mea cũ omib̃ꝰ vobis i xpo ieſu. Amẽ.

¶ Epiſtola pauli ad corinthios prima expliciũt.

¶ Prologus in ſecũdam epiſtolam ad corinthios incipit.

Ad ſecũda ad corinthios epl̃a quaſi i pte ſuptiori poſt tribulationũ ſuarũ relatiõe reddit eis q̃ re ad eos ſcdo nõ ſcripſerat: q̃m no ſeu mutatõe cõſilii feciſſe ſe aſſerit: ſed ne aduerſario tristitiã ſcurret: cũ in peto ꝑmanere diſcipulos reppetiſſet. Deinde poſt agnitos fructꝰ pñie reconciliat cũ eccleſia: quem in prima ꝑpter fornicationẽ a cõſortio ſcto ꝛ iuſtitia amouerũ. Tertio vtra pſeudo apl̃os offerũ ſui dignitate tuetur non teſtamẽti miniſtros tanto amplius gra obtẽdit: quanto euangeliũ eſt lege p̃ſtãtior. Immo ratur etiã in cauſa illa piorũ: q̃ deuiterũ in p̃ſa ꝛ ſperat vt p̃ ſpo ac libertate alo neceſſaria p̃ſtis vite non habẽtib̃ꝰ largiant: vtilitatẽ ſpiralẽ cõmercũ cõmutẽ p̃ſtis cũ futuris: atq; abũdãtia ſua ſanctoꝝ ꝑ ſupplẽ: vt pictiſm eoꝝ in ſpia ſcrõꝝ abũdãtia ſuppleatur. In fine repetit q̃d ſuptius vtra pſeudo apl̃os egerat: ꝛ iactationem eoꝝ p̃dictionũq; de ſe gl̃iofas: vel collata ſtrictate q̃ſtis: vel catalogo liuriũ ac primoꝝ ſuoꝝ euacuat: dicẽs eos oparios ſubdolos q̃ ad imitationẽ ſathãe trãſfigurant i apl̃os xp̃i ſub predicationis ſpe lucra pecuniaria queq; ſectantes.

¶ Argumentum incipit.

Oſtq̃ aũt a corinthus pentecoſtẽ cõſolationũ eis ſcribit epiſtolã: apl̃s a troade p triũ ꝛ collandens cohortat ad meliora: contriſtatos quidẽ eos: ſed emendatos oſtendens.

¶ Explicit argumentum.

¶ Epiſtola pauli ad corinthios ſecunda incipit.

¶ C.S. Captat corinthios benivolentia per ſuas tribulationes ad erectandam attentionem: et excuſat ſe de propoſita miſſione eis facta. Cap̃lm primũ.

A Paulus apl̃s ieſu xp̃i ꝑ voluntatẽ dei ꝛ timotheꝰ frater eccleſie dei q̃ eſt corinthi cũ omib̃ꝰ ſcis q̃ ſunt in vniuerſa achaia. Gra vobis ꝛ pax a deo patre nr̃o ꝛ dño ieſu xp̃o. Bñdictus deus et pater dñi nr̃i ieſu xp̃i: pater miſericordiarũ et deus totius cõſolationis: q̃ cõſolat nos in omni tribulatiõe nr̃a: vt poſſimus ꝛ ipſi

Ephe.1.a. 1.Petri.

consolari eos q̃ in ol pressura sunt per
exhortationes quas exhortamur et ipsi
a deo: qm̃ sicut abūdat passiones xp̃i
in nobis ita et per xpm̃ abundat co
B solatio nostra. Siue aūt tribulamur p
vestra exhortatione ⁊ salute: siue cōso
lamur p vra cōsolatione: siue exhorta
mur p vra exhortatione et salute que
operat tolerantiā earūdē passionū q̃s
et nos patimur. vt spes nra firma sit
pro vobis. Scientes qm̃ sicut socii pas
sionū estis: sic eritis ⁊ p̃solationis. nō
enim volumus ignorare vos fratres de
tribulatione nra q̃ facta est, in asia qm̃
supra modū grauati sumus supra virtu
tem: ita vt tederet nos etiāpiuere. Sed
ipsi i nobis metipsis resp̃sum mortis
habuimus vt nō simus fidentes i nobis:
sed i deo q̃ suscitat mortuos: qui de tā
tis periculis nos eripuit ⁊ eruit i quem
speramus qm̃ et adhuc eripiet adiuman
tibus vobis i oratione p nobis: vt ex
multorum ꝓsonis fiat ei ab q̃ in nobis
est donatiuum: p multos gratiā agantur
pro nobis. Nā gloria nra hec est testi
C 11.q.3.c. monium cōscientie nre: q̃ in simplicitate
inter vba et sanctitate dei: ⁊ non in sa
pientia carnali: sed in gratia dei cōuersati
sumus i hoc mūdo: abundātius autē
de sacra. pnc. c. vni ad vos. Nō enim alia scribimus vobis q̃m
quē legistis aut cognouistis. Spero autē
q̃ vsq̃ i finem cognoscetis: sicut et co
gnouistis nos ex parte: quia gloria vra su
mus sicut et vos nos in die dñi nostri
ihesu xpi. Et hac cōfidentia volui prius
venire ad vos vt secundam gratiam habeatis:
et per vos transire in macedoniam
D et rursum a macedonia venire ad vos: et
a vobis deduci in iudeam. Cum ergo hoc
volui: numquid leuitate vsus sum?
Aut que cogito secundum carnem cogito: vt
sit apud me est et nō? Fidelis autē deus
q̃ sermo noster qui fuit apud vos: nō
est in illo est et nō: sed est in illo est. Dei
enim filius ihesus xpus qui i vobis per vos
predicatus est: p me et siluanū et timo
theum: nō fuit in illo est ⁊ nō: sed est in
illo fuit. Quotquot enim promissiones
dei sunt in illo est. Ideo et per ipsum
dicimus amen deo ad gloriā nostram.
Qui autē confirmat nos vobiscum in
xpo et qui vnxit nos deus et qui signa
uit nos ⁊ dedit pignus spūs in cordi
bus nostris. Ego autē testē deū inuoco
in animam meam q̃ parcens vobis nō ve
ni vltra corinthios non q̃ dominari fidei
vestre: sed adiutores sumus gaudiorum
vestri. Nam fide statis.

CC.S. Pontē duplex causa qre ipsum
nō venerit corinthis: ne cōtristaret
et alibi maiorem fructum faceret quē
fructū deinde obtenēit a quo falsos p
phetas excluēit. Lectio.

Statui autē hoc ipsum apud me
ne iterū in tristitia veniam ad
vos. Si enim ego cōtristo vos: et q̃s est
qui me letificet nisi q̃ cōtristatus fuero
Et hoc ipsum scripsi vobis: vt nō cum
venero tristitiā super tristitiam habeam
de q̃b̄ oportebat me gaudere: fidēs
in omnibus vobis: q̃ meum gaudium omnū
vestrū est. nam ex multa tribulatione
et anguistia cordis scripsi vobis p multas
lacrymas: nō vt cōtristemini sed vt
cognoscatis quā charitatē habeam abūdantius
in vobis. Si q̃s autē contristauit
me: nō me contristauit: sed ex parte: vt non
onerē omes vos. Sufficit illi q̃ eiusmodi
est obiurgatio hec q̃ fit a pluribus:
ita vt ecōtrario magis donetis ⁊ cōso
lemini ne forte abundantiori tristitia
absorbeat qui eiusmodi est. Propter q̃d
obsecro vos vt cōfirmetis in illū cha
ritatē. Ideo enim ⁊ scripsi vobis: vt cog
noscā experimētum vestrū: an in om
nibus obedientes estis. Cui autē aliquid do
nastis: et ego. nā et ego q̃d donauit:
si quid donauit propter vos in pōna xpi
vt non circumueniamur a sathana. non
enim ignoramus cogitationes eius. Cum
venissem autē troadē propter euāgeliū
xpi: et ostiū mihi apti esset i dño: non
habui requiē spū meo: eo q̃ non inue
nerim titū fratrē meū: sed valefaciens
eis: profectus sum i macedoniā. Deo autē
gratias q̃ semp triumphat nos i xpo ihesu:
et odorē notitie sue manifestat per nos
in omi loco: quia xpi bonus odor sumus deo
in his qui salui fiūt: ⁊ i his qui pereūt.
Aliis quidē odor mortis in mortē alis
autē odor vite i vitā. Et ad hec quis tā
idoneus? non enim sumus sicut plurimi
adulterantes verbū dei sed ex sinceritate
sicut ex deo coram deo i xpo loquimur.

CC.S. Ostendit apls se cōmēdatione
hoīm nō indigere: nec eā querere atq̃
recōmēdat ministros ecclie xpi q̃ ad
officii dignitatem: q̃ ad cognitionis excellentiam. Lectio.

Incipimus iterū nosmetipsos cō
mēdare. Aut nūquid egemus sicut
quidā cōmendatitias epistolas ad vos
aut ex vobis. Epistola nostra vos estis
scripta in cordibus nostris que scitur
et legit ab oībus hoībus manifestati
quoniam epistola estis xpi ministrati
a nobis et scripta nō atramēto sed
spū dei viuentis non in tabulis lapideis
sed in tabulis cordis carnalibus. Fiduciam autem talem habemus p xpm ad
deum. Non q̃ sufficientes simus cogi
tare aliq̃d a nobis quasi ex nobis: sed
sufficientia nostra ex deo est. Qui et idoneos nos fecit ministros non testamen
ti nō littera sed spū. Littera enim occi
dit: spūs autē viuificat. Q̃ si ministra
tio mortis litteris deformata lapidibus
fuit i gloriata vt non possent intendere filii israel in faciē moysi ppter
gloriam vultus eius q̃ euanuit: quomodo
nō magis ministratio spūs erit i gratia?
Nam si ministratio damnationis in gratia
fuit multo magis abūdat ministerium iusti
tie i gloria. Nā nec glorificatus est q̃d
clarum est in hac parte: ppter excellentem
gloriam. Si enim quod euanuit per gratiam
fuit multo magis q̃d manet in gratia est.
Habentes igit talem spem multa fidu
cia vtimur: et non sicut moyses pone
bat velamē super faciem suā: vt nō intē
derent filii israel in faciem eius q̃d euanuerat. Sed obtusi sunt sensus eorum. Usq̃
in hodiernū diem idipsum velamen in
lectione veteris testamēti manet non
reuelatum q̃d in xpo euanuit: sed vsq̃
in hodiernū diem cum legit moyses ve
lamen positū est super cor eorum. Cum autē
conuersus fuerit ad deum auferetur ve
lamen. Dñs autē spūs est. Ubi autem
spūs dñi ibi libertas. Nos vero omes
reuelata facie gloriam dñi speculantes in
eandē imaginē transformamur a clari
tate i claritatē tanq̃ a dñi spū.

CC.S. Cōmendat apls ministeriū nō
testamēti ⁊ ritū ad oplationē doniti
q̃ ad tolerētiā mali. Lectio.

Deo habētes hanc administrationem
secūdā q̃d misericordiā consecuti sumus non
deficimus: sed abdicamus occulta: dedecoris non ambulantes i astutia: neq̃ adulterātes verbū dei: sed in manifestatione veritatis
cōmendātes nosmetipsos ad oīm cōscientiā hoīm coram deo. Q̃ si etiam
opertū est euāgelium nostrū in his qui
pereunt est opertū in quibus deus huius
sēculi excecauit mentes infidelium: nō
fulgeat illuminatio euāgelii glorie xpi
qui est imago dei. Nō enim nosmetipsos
predicamus: sed ihesum xpm dominum
nrm. Nos autē seruos vros per ihesum:
quoniam deus q̃ dixit de tenebris lucē
splendescere: ipse illuxit in cordibus
nostris ad illuminationē scientie clari
tatis dei i facie xpi ihesu. Habemus autē
thesaurum istum in vasis fictilibus vt
sublimitas sit virtutis detur non ex no
bis. In oībus tribulationē patimur:
sed non angustiamur. Aporiamur sed
non destituimur. Persecutionē pati
mur: sed non derelinquimur. Humilia
mur: sed non cōfundimur. Deiicimur
sed nō perimus. Semp mortificationem
ihesu xpi in corpore nostro circumferentes: vt vita ihesu manifestetur in corpo
ribus nris. Semp enim nos q̃ viuimus
in mortē tradimur ppter ihesum: et
vita ihesu manifestetur i carne nostra mo
tali. Ergo mors i nobis operatur: vita
autē in nobis. Habētes autē eundē spūm
fidei: sicut scriptum est. Credidi ppter
q̃d locutus sum: nos credimus ppter
q̃d ⁊ loquimur: scientes qm̃ qui suscita
uit ihesum: nos cū ihesu suscitabit: cōsti
tuet nos esse cū ihesu. Omnia enim ppter vos: vt
gratia abūdās p multos in gratiarū actione
abūdet i gloriam dei. Propter quod nō
deficimus: sed licet is q̃ foris est: nr̃ hō
corrūpatur: tamen qui intus est renouatur de
die in diem. Id enim q̃d in pūti est momē
taneum et leue tribulationis nre: supra
modū in sublimitate eternū glie pon
dus operat in nobis: nō cōtēplantibus nobis
q̃ videntur: sed q̃ nōdū videntur. Que enim videntur
temporalia sunt: q̃ autē nō videntur eterna sūt.

CC.S. Aut de premio instor. ad lau
ac et desiderio atq̃ debito ad xpm ōpa
tionis ac conuersatione. Lectio v.

Scimus enim quia si terrestris do
mus nostra huius habitatōis
dissoluat: q̃ edificationē ex deo habe
mus domum nō manufactā sed eternā
in celis. Nam et hoc ingemiscimus ha
bitationē nostrā q̃ de celo est superindui
cupientes: si tamē vestimento nudi non
inueniamur. Nā et qui sumus i hoc ta
bernaculo ingemiscimus grauati: eo q̃
nolumus expoliari sed supp̃ere: vt ab
sorbeat q̃d mortale est vita. Qui autē
efficit nos in hoc ipsum deus q̃ dedit
nobis pignus spūs. Audētes igitur
semp: scientes qm̃ dum sumus i hoc corpore
peregrinamur a dño. Per fidem enim
ambulamus et non per speciem. Audē
mus autē ⁊ bonā voluntatem habemus
magis peregrinari a corpore et inhabitare
ad dñm: ideo contendimus siue
absentes siue pūtes placere illi. Omes
enim nos manifestari oportet ante tri
bunal xpi: vt referat vnusquisq̃ pro
pria corporis prout gessit siue bonum

Fo.xxx.

D

Ro.14.

siue malū. Scientes ergo timorē dñi hoib⁹ suademus: deo autē manifesti sumus. Spero autē τ in pscientiis vestris manifestos nos esse. Non iterum cōmendamus nos vobis: sed occasionem damus vobis gloriandi p nobis: vt habeatis ad eos qui i facie gloriant̄ τ nō

C in corde. Siue eni mēte excedim⁹ deo: siue sobrij sumus vobis. Charitas eni christi vrget nos estimātes hoc: qm si vnus p oibus mortuus est: ergo oēs

S. q. r. c. l. scriptur. 3. vlti. ca. vsq. mortui sunt. Et pro oibus mortuus est xps vt qui viuūt iā nō sibi viuāt: sz ei qui p ipsis mortuus est et resurrexit. Itaqz nos ex hoc neminē nouim⁹ sm

D carnē. et si cognouim⁹ sm carnē xpm: sed nūc iā non nouim⁹. Si qua ergo in

Esa. 43. c. Apo. 21. b xpo noua creatura: vetera transierūt: ecce facta sunt oia noua. Oia autem ex deo q nos recōciliauit sibi p xpm: et dedit nobis ministerium recōciliatiōis. Qm quidē deus erat i xpo mūdū recōcilians sibi: nō reputans illis delicta

de pe. dis. 1. c. K. cm. ipsorū: et posuit i nobis vbū recōciliationis. Pro xpo ḡ legatiōe fungimur tanqz deo exhortāte p nos. Obsecram⁹ p xpo: recōciliamini deo. Eum qui nō nouerat pctm̄ p nobis pctm̄ fecit vt nos efficeremur iusticia dei i ipso.

¶ C. S. Hortat ad bonum corinthios apl's in futuro agendū: exitum ad exteriorē cōuersationē: interiorē deuotionem: ac infidelium vitationē. Cpm. vi.

B

Esa. 49. c ADiuuātes autem exhortamur ne inuacuum grām dei recipiatis. Ait eni. Tempore accepto exaudiui te et in die salutis adiuui te. Ecce nunc tempus acceptabile: ecce nunc dies salutis. Nemini dantes vllā offensionē vt nō vitu-

1. cor. 4. c. Tim. 2. c. 1. xi. c. peret ministerium nostrū: sed in oib⁹ exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros. In multa patientia in tribulationib⁹ in necessitatibus: in angustijs in plagis/in carceribus/in seditionibus/in laborib⁹/in vigilijs/in ieiunijs/ In castitate/in sciētia/in lōganimita-

B te/in suauitate/in spūsctō/in charitate/ nō ficta/in vbo veritatis: in virtute dei. Per arma iusticie a dextris et a sinistris:

de pe. dist. 2. q. A. per gl'iam τ ignobilitatē: per infamiā et bonam famā. Ut seductores τ veraces: sicut q ignoti τ cogniti: quasi mo-

6. q. 1. s. n: vlarim. rientes τ ecce viuim⁹: vt castigati τ nō mortificati. Quasi tristes semp autem gaudētes. Sicut egētes multos autē locupletātes. Tanq nichil habētes: et oia possidentes. Os nrm patet ad vos o corinthij: cor nostrū dilatatū est. Nō angustiamini i nobis: angustiamini autē in visceribus vestris. Eandē autē habētes remunerationem: tanqz filijs dico dilatamini τ vos. Nolite iugum ducere cum infidelib⁹. Que eni participatio iusticie cū iniquitate: aut que societas luci ad tenebras? Que autē cōuentio xpi ad belial? Aut q pars fideli cū infideli? Quis autē cōsensus tēplo dei cū idolis? Uos eni estis templum dei viui: sicut dicit de⁹. Qm inhabitabo i illis et inambulabo inter eos: et ero illorū de⁹: et ipsi erūt michi ppl's. Propter quod exite de medio eorū et separamini dicit dñs: et imūdū ne tetigeritis: et ego recipiā vos: et ero vobis in patrē: τ vos eritis michi i filios τ filias: dicit dñs ops.

¶ C. S. Monitio vtilis apli pmittit: atqz corinthij de preteritis bonis cōmendantur. Capitu. vij.

HAs ḡ hñtes pmissiōes charissimi mūdem⁹ nos ab oi inqnamēto carnis τ spūs pficiētes scificationē i timore dei. Capite nos. Neminē lesim⁹: neminē corrupim⁹: neminē circūuenimus. Nō ad cōdenationē vrā dico. Predixim⁹ eni q i cordib⁹ nrīs estis ad cōmoriēdū: ad cōuiuēdū. Multa michi fiducia ē apd vos: multa mihi gl'iatio p vob. Replet⁹ sum cōsolatiōe: supabūdo gaudio: in oi tribulatione nrā. Nam et cum venissem⁹ in macedoniam: nullā requiē habuit caro nrā: sed oēm tribulationē passi sum⁹. Foris pugne: intus timores. Sed q cōsolat humiles: cōsolatus est nos de⁹ in aduētu titi. Nō solum autē in aduentu ei⁹: sed etiā in cōsolatione i qua cōsolatus est in vobis referēs vobis vestrū desideriū: vestrū fletum: vestrā emulationē pro me: ita vt magis gauderē. Quoniā τ si contristaui vos i epistola: non me penitet: τ si peniteret videns q epistola illa et si ad horā vos cōtristauit: nūc gaudeo: non qz contristati estis: sed quia cōtristati estis ad penitētiā. Cōtristati eni estis sm deum: vt in nullo detrimētū patiamini ex nobis. Que eni sm deum tristicia est: penitētiam in salutē stabilem operat̄: seculi autem tristicia mortem operatur. Ecce eni hoc ipm sm deum cōtristari vos quātam i vobis operat̄ sollicitudinē: sed defensionē: sed indignationem: sed timorē: sed desideriū: sed emulationē: sed vindictam. In oibus exhibuistis vos incontaminatos esse negotio. Igitur et si scripsi vobis: non ppter eū qui fecit iniuriam: nec ppter eū qui passus est: sed ad manifestandam sollicitudinem nostrā quā habe-

D mus pro vobis coram deo. Ideo quoqz consolati sumus. In cōsolatione autē nrā abūdāti⁹ magis gauisi sum⁹ super gaudio titi: qz refectus est spūs ei⁹ ab oib⁹ vob. Et si qd apud illū de vobis gl'iat⁹ sū: nō sū pfus⁹: sz sicut oia vob i vitate locuti sum⁹: ita et gl'iatio nrā q fuit ad titū vitas facta est. Et viscera ei⁹ abūdāti⁹ in vobis sunt: reminiscētis oim vestrum obedientiā quomodo cū timore et tremore excepistis illum. Gaudeo q in oibus cōfido i vobis.

¶ C. S. Ad elemosynam in hierusalem mittendam corinthios hortatur apostolus: et agit de collectoribus huius elemosyne. Cpm. viij.

NOtam autē facimus vobis fratres gratiam dei que data ē i ecclesijs macedonie: et q in multo experimento tribulationis abundātia gaudij ipsorum fuit et altissima paupertas eorum abundauit in diuitias simplicitatis eorum. Qz sm virtutem testimoniū illis reddo et supra virtutem voluntarij fuerunt cum multa exhortatione τ obsecrantes nos gratiam et comunicationem ministerij quod fit in sanctos. Et non sicut sperauimus: sed semetipsos dederunt primū domino: deinde nobis per voluntatem dei: ita vt rogaremus titum vt quēadmodū cepit: ita et perficiat in vobis etiam gratiam istam. Sed sicut in omnibus abundatis fide: et sermone τ scientia: et omni sollicitudine insuper et charitate vestra i nos: vt τ in hac gratia abundetis. Nō quasi imperans dico: sed per aliorum sollicitudinem etiam vestre charitatis ingeniū bonum comprobans. Scitis enim gratiā domini nostri iesu christi: quoniā propter vos egenus factus est cum esset diues: vt illius inopia vos diuites essetis. Et consilium in hoc do. Hoc eni vobis vtile est qui non solum facere: sed τ velle cepistis ab anno priore. Nunc vero τ facto perficite vt quēadmodum promptus est animus voluntatis: ita sit et perficiendi ex eo quod habetis. Si enim voluntas prompta est: sm id qd habet accepta est non sm id qd nō habet. Non eni vt alijs sit remissio: vobis aūt tribulatio: sz ex equalitate in presenti tpe: vra abūdātia illorum inopiā suppleat: vt τ illorū abundātia vre inopie sit supplementum: vt fiat equalitas sicut scriptū ē. Qui multū non 25. q. 1. c.

abundauit: τ q modicū non minorauit. ideo. g.

Grās aūt ago deo q dedit eandem sollici- valet.

tudinē p vobis in corde titi: qm ex- Exo. 16. d

hortationē quidē suscepit: sed cū sollicitior esset sua volūtate profect⁹ est ad vos. Misim⁹ aūt cū illo frēm nrm cui⁹ 12. q. 1. c.

laus ē i euāgelio p oēs ecclias. Nō so- nolo.

lū autē: sed τ ordinat⁹ est ab ecclijs co- D

mes pegrinationis nrē in hāc grām q ministrat a nob' ad dñi gl'iam: et destinatā volūtatē nrām. Deuitantes hoc: Ro. 12. d.

ne qs nos vituperet i hac plenitudine q ministrat a nobis i dñi gl'iam. Prouidem⁹ eni bona: nō solum corā deo: sed etiā corā hoib⁹. Misim⁹ autē cū illis τ fratrē nrm quē pbauim⁹ in multis sepe sollicitū esse: nūc autē multo sollicitiorem cōfidētia multa in vos siue pro tito qui est socius me⁹ et in vobis adiutor: siue fratres nostri apostoli ecclesiarum glorie christi. Ostensionem ergo que est charitatis vestre et nostre glorie pro vobis in illos ostendite in faciem ecclesiarum.

¶ Capitu. S. Apostolus suspitionē excludens: docet elemosynā esse dandam velociter: abundanter τ hylariter. Capitulum. ix.

NAm de ministerio qd fit in sanctos: ex abundāti est mihi scribere vobis. Scio eni promptū animū vestrum pro quo de vobis glo: apud macedones: quoniam et achaia parata est ab anno preterito: et vestra emulatio prouocauit plurimos. Misimus autē fratres vt ne quod gloriamur de vobis euacuetur in hac parte: vt quēadmodum dixi parati sitis: ne cum venerint macedones mecum: et inuenerint vos iparatos: erubescam⁹ nos: vt non dicamus vos in hac substantia. Ne- Eis + de

cessarium ergo existimaui rogare fra- cam.

tres vt preueniant ad vos: et preparent B

repromissam benedictionem hanc paratā esse: sic qsi bndictionē: non qsi auariciā. Hoc aūt dico. Qui parce seminat De peni.

parce τ metet. Et qui seminat i benedi- et remiss.

ctionibus: de benedictiōibus τ metet. cū vero.

Unusquisqz put destinauit in corde suo: non ex tristicia: aut ex necessitate. Hilarem enī datorē diligit de⁹. Potens est Eccl. 35. e

autē de⁹ oēm grām abūdāre facere i 23. q. 6.

vobis: vt in oib⁹ semp omnē sufficien- c. iā vero

C tiā hītes abscidetis l oē op⁹ bonū. Si
Pa. 1.c. cut ſcriptū eſt. Diſpſit dedit pauperib⁹
iuſtitia eī manet in ſeū ſeū. Qui aūt
adminiſtrat ſemē ſeminātī et pane ad
māducandū ꝓbabit. Et multiplicabit
ſemen veſtrū: et augebit incrementa fru-
gū iuſtitie veſtre: in omnibus locuple-
tati abſcidetis l omnem ſimplicitatem
q̄ opat per nos gratiā actionē deo. Qm
D miniſterij hui⁹ officij nō ſolū ſuppleat
ea q̄ deſunt ſcīis: ſed etiā abundat per
multas gratiarum actiōes in dño p probā-
tionē miniſterij hui⁹ glorificātes deū l
obedientia cōfeſſionis veſtre in euangelio
xpi l ſimplicitate cōtcatiōis veſtre in ip-
ſos et in oēs: et in ipſoꝝ obſecratione p
vobis deſiderātiū vos ꝓpter eminentem
gratiam dei in vobis. Gratias ago deo
ſuper inenarrabili dono eius.

CCa. 9. Excuſat ſe apoſtol⁹ de ſibi fal-
ſe impoſitis per facti euidentiā: ac per
rationem et exempla. Capitulum. x.

B Ipſe autē ego paul⁹ obſecro vos p
manſuetudinē et modeſtiā xpi q̄ in
facie quidē humilis ſum l et ꝓ vos: abſens
autē cōfido in vobis. Rogo aūt vos ne
p ſens audeā p eā cōfidentia qua eriſti-
mo: audere in q̄ſdā q̄ arbitrantur nos
tanq̄ ſecū ambulem⁹. In carne et
ambulātes: nō cū ſm carnē militem⁹.
nā arma militiē nrē non carnalia ſunt
ſed potentia deo: ad deſtructionē mu-
nitionē conſilia deſtruētes: et oēm alti
tudinē extollētem ſe aduerſus ſcīētiā
dei: et in captiuitatē redigētes omnem
intellectū in obſequiū xpi: et in ꝓptu
habētes vlciſci oēm inobedientiā cum
24.q.3.c. de excōmu- ſpleta fuerit veſta obedientia. Quc ſm
nicatione. 25.q.6.c. faciem ſpt videte. Si q̄s cōfidit ſibi ſe
ſcismatici. eſſe hoc cogitet iterū apd ſe: q̄ ſicut
ipſe xpi eſt xti: ita et nos. Nā et ſi ꝓlixius
aliqd gloriatur nrā de poteſtate nra
quā dedit nobis dño l edificationem
C nō l deſtructionē veſtrā non erubeſcā.
Ut autē nō eriſtimer tanq̄ frere vos p
epſtas: qm quidē epſte inquiūt graues
ſunt et fortes. Preſentia autē corpis l
firmat: ſmo ꝓtemptibilis: hoc cogitet
q̄ eiusmodi eſt: q̄ ſed ſumus ꝓbo per
epſtas abſentes: tales et preſentes in fa
cto. Non enim audemus iſtrere aut cōpa-
rare nos q̄dā q̄ ſeipſos cōmendant:
ſed ipſi in nobis nō metipſos mētiū-
tes cōparantes nō metipſos nobis
D Nos aūt nō in immenſum gliabimur: ſed
Sapho. 4. a. b. p mēſura regule: qua menſus eſt nos
Rpo. 21. c. deus mēſurā pertingendi vſq; ad nos.
Nō enim ſi nō pringeremur ad vos: ſuper-
rēdimur nos. Vſq; ad vos enim pueni-
mus in euangelio xpi nō in imēſum glori-
antes in alienis laboribus. Spē autē habē-
tes crescētis fidei veſte in vobis magni-
ficari ſm regulam nrām in abundantia
etiā in illa q̄ vltra vos ſunt euāgelizare:
non in altena regula in his q̄ ꝓparata
ſunt gloriari. Qui aūt gliatur in ſeno
gliet: Nō enim qui ſeipm̄ cōmendat ille p
bat⁹ eſt: ſed quē deus cōmendat.

CC.S. Apls ſuā ponit cōmendationē
ꝓmittēdo rōnē cōmendationis et ſatis
operib⁹ ac malis ꝓpensis. Cpm. xi.

Vtinā ſuſtinerētis modicū q̄d inſi
pientie mee: ſed et ſuppeterateme.
Emulor enim vos dei emulatione. De-
ſponſi enim vos vni viro virginem caſtā
exhibere xpo. Timeo autē ne ſicut ſer-
pēs eua ſeduxit aſtutia ſua: ita corum
pant ſenſus vri et excidāt a ſimplicita
te q̄ eſt in xpo ieſu. Nam ſi is q̄ venit
alius xpm̄ ꝓdicat quē nō ꝓdicauimus:
aut alius ſpm̄ accipitis quē nō accepi-
ſtis: aut aliud euāgelium q̄ nō recepi-
ſtis: recte pateremini. Existimo enim ni-
chil me minus fecisse a magnis apls.
Nā et ſi iperitus ſmone: ſz nō ſcīētia.
In oībus autē manifestus ſum vobis
Aut nunq̄d peccm̄ feci meipm̄ hūiliās
vt vos exaltemini. Qm̄ gratis euāge-
lium dei euāgelizaui vobis: alias eccle-
ſias deſpoliauī accipēs ſtipendium ad
miniſterij vrm̄. Et cū eſſem apud vos
et egerē nullī oneroſus fui. Nā q̄d mi
chi decrat ſupplenerūt fratres q̄ venē
runt a macedonia: et in omnibus ſine onere
me vobis ſuaui et ſeruabo. Sit veritas
xpi in me qm̄ hec gloriatio nō infrin-
getur l me l regionib⁹ achaie. Quare
Quia nō diligo vos. Deus ſcit. Quod
aūt facio et faciam: ampliē occaſione
eorū q̄ volūt occaſionē vt l quo gliantur
tales inuentanē ſicut et nos. Nā eiusmo-
di pſeudo apli ſunt operarij ſubdoli
transfigurātes ſe in apl̄os xpi. Et non
mirum. Ipſe enim ſathanas transfigurat
ſe in angelū lucis. Nō ergo eſt magnū
ſi ministri eius transfigurentur velut ministri
iuſtitie: q̄r finis erit ſecūdū opera
ipſorū. Iterū dico ne q̄d putet me inſi-
pientem eſſe: alioq̄n ſaltē vt inſipientem
accipite me: vt ego modicū q̄d glo-
rier. Quod loquor: nō loquor ſm deum:
ſed q̄ſi in inſipientia in hac ſubſtantia
gloriationis. Quia multi gloriantur ſm carnem
ego gliabor. Libenter enim ſuſtinetis inſi-
pientes cū ſitis ipſi ſapientes. Suſtinet
enim ſi quis vos l ſeruitutē redigit:

ſi q̄s deuorat: ſi q̄s accipit: ſi q̄s extol-
lit: ſi quis in faciē vos cedit. Secūdū
ignobilitatē dico: q̄ſi nos infirmi fue-
rimus l hac parte. In quo quis audet
in inſipientia dico audeo et ego. Hebrei
ſunt et ego. Iſraelite ſunt et ego. Semē
abrae ſunt et ego. Miniſtri xpi ſunt et
ego. Vt min⁹ ſapiēs dico plus ego. In
laboribus plurimis: in carceribus abundā
tius: in plagis ſupra modum: in mortib⁹
frequēter. A iudeis quinquies q̄dra-
gena vna minus accepi. Ter virgis ce-
ſus ſum: ſemel lapidatus ſum: ter nau
fragū feci: nocte et die l pfundū mar
ſi fuī: in itineribus ſepe: in periculis fluuij
in periculis latronū: in periculis de genere
in periculis gentiū: in periculis l ciuitate
in periculis l ſolitudine: in periculis l mari
in periculis in falſis fratribus. In labore et
erūna: in vigiliis multis: in fame et ſitī
in ieiunijs multis. In frigore et nudi
tate: preter illa q̄ intrinſece ſunt inſtā
tia mea q̄tidiana ſollicitudo olīs eccle-
ſiarū. Quis infirmatur: et ego non in-
firmor: Quis ſcādalizatur: et ego non
vror: Si gloriari oportet q̄ infirmita-
tis mee ſunt gloriabor. Deus et pat dñi
nri ie xpi ſcit: q̄ eſt bndictus in ſecula
q̄ nō mētior. In damaſci ꝓpoſit⁹ gentis
arethe regis cuſtodiebat ciuitatē da-
maſcenorū: vt me comprehenderet. Et p
fenestrā in ſporta dimiſſus ſum p mu-
rum: et ſic effugi manus eius.

CC.S. Recommendat ſe apoſtol⁹ ex
diuinis reuelationib⁹: et ponit ibi re-
medium ꝓtra periculū ſuperbiē: ſe
ipſum excuſat ponens beneficia corin-
thiis impenſa. Capitulum. xii.

I gloriari oportet nō ex
pedit quidem. Veniā au
tem ad viſiones et reuela-
tiones dñi. Scio homi-
nem in xpo ante annos
quatuor decim: ſiue l cor-
pore: ſiue extra corpus: neſcio: deus ſcit
raptum huiusmodi vſq; ad tertium
celum. Et ſcio huiusmodi hominem
ſiue in corpore: ſiue extra corp: neſcio:
deus ſcit: quoniā raptus eſt in paradi
ſum: audiuit arcana ꝓba que non li-
cet homini loqui. Pro huiusmodi
gloriabor: p me autē nihil niſi in in-
firmitatibus meis. Nam et ſi voluero
gloriari: nō ero inſipiens: veritatē enim
dicā. Parco autē ne quis me eriſtimet
ſupra id q̄ videt in me aut audit ali-
quid ex me: et ne magnitudo reuelatio-
nū extollat me. Datus eſt mihi ſtimu
lus carnis mee angelus ſathane q̄ me
collaphizet. Propter q̄ ter dñm roga-
uit vt diſcederet a me. Et dixit michi
Sufficit tibi gratia mea: nā virtus in
infirmitate perficit. Libenter igit̄ glo-
riabor: in infirmitatib⁹ meis: vt inhabi-
tet in me virtus xpi. Propter q̄ pla-
ceo mihi l infirmitatib⁹ meis: in cōtu-
melijs: in neceſſitatibus. l perſecutio-
nib⁹: in anguſtijs p xpo. Cū enim infir-
mor: tunc potēs ſum. Factus ſum inſi-
piēs: vos me coegiſtis. Ego enim a vob⁹
debui cōmēdari. Nihil enim min⁹ feci
ad his qui ſunt ſupra modū apoſtoli.
Tamen ſi nihil ſum: ſigna tamē apoſto-
latus mei facta ſunt ſup vos in oī pa-
tētia: in ſignis et pdigijs et virtutib⁹.
Quid eſt enim q̄ min⁹ habuiſtis p cete-
ris eccle: nisi q̄ ego ipſe nō grauā-
uiros: Donate mihi hāc iniuriā: ecce
tertio hoc paratū habeo venire ad vos: et
nō ero grauis vobis. Nō enim quero quē
veſtra ſunt ſed vos. Nec enim debēt filij
parētib⁹ thesaurizare: ſed parentes fi-
lijs. Ego aūt lētissime impēdā: et ſu-
perimpēdar ego ipſe p animab⁹ vrīs:
licet plus vos diligēs min⁹ diligar. Sit
eſto. Ego vos nō grauaui: ſz cū eſſem
astutus dolo vos cepi. Nunq̄d per aliq̄
quē eorū quos miſi ad vos: circumueni
vos: Rogaui titū: et miſi cū illo fratrē
Aliquid titus vos circumuenit: Nōne
eodē ſpiritu ambulauim⁹? Nōne eiusdē
vestigijs: Olim putatis q̄ excuſemur
nos apd vos. Coram deo in xpo loqmur.
Oia aūt charissimi ꝓpter edificationē
veſtrā. Timeo enim ne forte cū venero:
nō quales volo inueniā vos: et ego iue
niar a vobis qualē nō vultis: ne forte
cōtentiōes: emulationes: animoſitates:
deſſensiones: detractiones: ſuſurrationes
inflationes: ſeditiones ſint inter vos.
Ne iterū cū venero humiliet me deus
apud vos: et lugeā multos ex his q̄ ante
peccauerūt: et nō egerūt penitentiam
ſuper immunditia et fornicatione: et
impudicitia quā geſſerunt.

CC.S. Vtuperat apoſtolus adherentes
pphetis falſis: cōmēdando perſiſtentes
in vera doctrina: finaliter po
nitur ſalutatio. Ca. xiii.

Ecce tertio hoc venio ad
vos: vt in ore duoꝝ vel
triuꝝ teſtiū ſtabit omne
verbū. Predixi et ſi pre
dico: vt preſens: vobis et
nunc abſens his q̄ ante
peccauerūt et ceteris omnib⁹: quoniā ſi

C deut. 25. 5. q. 5. ca. cū olis.

D De renū. cū. §. alia.

E De cōſtic. cū apls.

F

11. q. 3. c. intercessores. i fine.

B Bal. 5. 10

A deu. 17. b. mat. 18. b Job. 5. c Heb. 10. c

venero iterū nō parcā An experimētū
quēritis eius q̄ in me loquit christus?
2.q.4.in Qui in vobis nō infirmatur: ⁊ potens
tam.ct.c. est in vobis. Nam ⁊ si crucifixus est ex
placet. infirmitate: sp̄uit cū virtute dei. Nam
2.3.q.1.c. et nos infirmi sum⁹ in illo: sed viuem⁹
si enim. cū ex virtute dei in vobis. Vosmet
B ipsos tentate si estis in fide: ipsos p̄
bate. An nō cognoscitis vosmetipsos
quia ꝓ ipso iesu in vobis est? Nisi forte
reprobi estis. Spero autē q̄ cognoscetis:
q̄ nos non sum⁹ reprobi. Oramus
autem deum: vt nihil mali faciatis: nō ut
nos p̄bati pareamus: sed vt vos quod
boni est faciatis. Nos autē vt reprobi
C simus. Non possumus cōtra aliquid ad
uersus veritatē sed pro veritate. Gaude
mus cū quemq̄ nos infirmi sum⁹ vos
autē potentes estis. Hoc et oramus ve
stram cōsummationē. Ideo enim hec
absens scribo: vt nō presens durius agā
secūdū potestatem quā dōs dedit mihi in
edificationē et nō in destructionē. De
cetero autem fratres gaudete: perfecti
estote: cohortamini: idipsum sapite.
D pacē habete et de⁹ pacis ⁊ dilectionis
erit vobiscū. Salutate inuicē ī osculo
sancto. Salutant vos oēs sancti. Gra
dōs nostri iesu christi et charitas dei
et cōmunicatio sancti sp̄iritus sit cum
omnibus vobis. Amen.

¶ Explicit epistola Pauli ad co
rinthios secunda.

¶ Argumentum in epistolas ad
galathas incipit.

Galathe sunt greci. Hi verbum veritatis p̄mis ab
apostolo acceperūt. Sed
post dis̄cessum eius tentati sunt a falsis apostolis: vt in legē ⁊ circūcisionem verterentur. Hos apostolus re
uocat ad fidem veritatis: scribens eis ab ephesio.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epl̄a Pauli ad galathas incipit.

¶ C.S. Redarguit apostol⁹ galathas de veloci transitione ab euāgelio ꝓ
q̄ tamen apl̄s non ab homine accepit: nec ante suam conuersionem nec post:
sed a christo. Capitulum.i.

Paulus apostol⁹ non ab
hominibus: neq; ꝑ hominē
sed ꝑ iesum xp̄m ⁊ deum
patrē q̄ suscitauit eū a
mortuis ⁊ q̄ mecū sunt
omnes fratres ecclesiis
galathie. Gra dōs vobis pax
a deo patre nō ꝓ ipso et dōo iesu xp̄o: q̄ dedit
semetipsū ꝓ peccatis nr̄is: vt eriperet nos
de p̄sti seculo nequāt: secūdū voluntatē dei
et patris nr̄i cui est gloria in secula secū
lorū amē. Miror q̄ sic tā cito trāsferimini ab eo q̄ vos vocauit ī gratiam xp̄i
in aliud euangelium: quod nō est aliud nisi
sunt aliq̄ q̄ vos cōturbāt: volūt pouertere euāgelium xp̄i. Sed licet nos aut
angel⁹ de cēlo euāgelizet vobis ꝓter q̄
euāgelizauimus vobis anathema sit.
Sicut prediximus ante: ita nūc dico. Si
q̄s vobis euāgelizauerit ꝓter id q̄ ac
cepistis: anathema sit. Modo enim be
nedictū suadeo: an deo? An q̄ro hoīb⁹
placere? Si adhuc hoīb⁹ placerem: ꝑ
seruus nō essem. Notū enim vobis: o
fratres euāgelium q̄d euāgelizatū est a
me: q̄ nō est ſm hoīem. Neq; enim ego
ab hoīe accepi illud: neq; didici: sed ꝑ
reuelationē iesu xp̄i. Audistis enim ꝑ
sationē meā aliquādo ī iudaismo: q̄m
supra modū persequebar ecclesiā dei
et expugnabā illā: et proficiebam in iu
daismo super multos coetaneos meos
in genere meo: abundāter emulator ex
istens paternārū meārū traditionū. Cū
autē placuit eū q̄ me segregauit ex ute
ro matris meē: vocauit per gratiam
suā vt reuelaret filiū suū ī me: vt euā
gelizarē illū in gentib⁹: ꝓtinuo nō ac
quieui carni et sanguini. Neq; veni hie
rosolymā ad antecessores meos apo
stolos: sed abiui in arabiā: et iterū reuer
sus sum damasco. Deinde post annos
tres veni hierosolymā videre petrū: et
mansi apud eū diebus quindecim. Alium
autē apl̄orum vidi neminē: nisi iacobū
fratre dōi. Quē autē scribo vobis: ecce
coram deo: q̄ non mentior. Deinde veni
in partes syrie ⁊ cilicie. Eram autē ignotus
facie ecclesiis iudee q̄ erant in xpo.
Tātū autē audiuerūt habebāt: q̄m q̄ persequebat nos aliquādo: nūc euāgelizat
fidē quā aliquando expugnabat: et in
me clarificabant deum.

¶ C.S. Ostēdit apl̄s circūcisionē nō
esse necessariū ex approbatione ⁊ auctoritate eius apostolorū: et reliquit apl̄s
petro q̄ videbatur aliqualiter circūcisionem palliare: concludens legalia non
esse seruanda. Capitulum.ii.

Deinde post annos quatuordecim
iterū ascendi hierosolymā cum
barnaba: assumpto ⁊ tito. Ascendi autē
ſm revelationē: et cōtulī cū illis euāgelium q̄d vrdico in gentib⁹. Seorsum
autē his q̄ videbantur aliquid esse ne

forte in vacuū cōrrerem: aut cucurrissem. Sed neq; titus q̄ mecū erat cum
esset gētilis cōpulsus est circūcidi:
sed ꝓter subintroductos falsos fratres: q̄ subintrouerūt explorare libertatē nostram quā habem⁹ in xpo iesu:
vt nos in seruitutē redigerēt: quibus
neq; ad horā cessimus subiectionī: vt veritas euāgelii permaneat apud vos. Ab
his autē q̄ videbant esse aliquid: q̄les
aliquāde fuerint: nihil mea interest.
Deus enim p̄sonam hoīs non accipit
Mihi autē q̄ videbantur esse aliquid:
nihil contulerūt: sed ecdtra cū vidissent q̄ creditū est mihi euāgelium p̄pū
tium: sicut petro circūcisionis. Qui enim
operat⁹ est petro in apostolatū circūcisionis: operatus est mihi inter gētes.
Et cū cognouissent gratiā que data
mihi: iacobus ⁊ cephas ⁊ iohānes q̄ videbant colūne esse: dextras dederunt
mihi ⁊ barnabe societatis: vt nos ī gētes: ipsi autē ī circūcisionē tantū: vt
pauperū memores essem⁹. Quod etiā
solicitus fui hoc ipsū facere. Cū autē
venisset cephas antiochiā: in facies ei
restiti: q̄ reprehēsibilis erat. Prius enim
q̄ venirēt quidā ab iacobo: cū gētib⁹
edebat. Cū aut venissent: subtrahebat
et segregabat se timēs eos q̄ ex circūcisione erāt: et simulationi eius cōsenserūt ceteri iudei: ita vt barnabas duceret ad eos in illam simulationē. Sed
cū vidissem q̄ nō recte ambularēt ad
veritatē euāgelii dixi cephe coram omnibus. Si tu cum iudeus sis: gentiliter
viuis et nō iudaice: quomodo gentes
cogis iudaizare? Nos natura iudei: et
nō ex gentib⁹ peccatores. Scientes autē q̄ nō iustificatur hō ex opibus legis nisi ꝑ fidem iesu xp̄i: et nos in xpo
iesu credimus vt iustificemur ex fide
christi: et nō ex opib⁹ legis. Propter
quod ex opib⁹ legis non iustificabitur
omnis caro. Quod si querentes iustificari in christo inuenti sumus et ipsi
peccatores: nunquid christus peccati
minister est? Absit. Si enim quē destruxi iterum hec reedifico: preuaricatorē me esse constituo. Ego enim per legē
legi mortu⁹ sum vt deo viuam: xpo cōfixus sum cruci. Viuo autem iam non
ego: viuit vero in me christus. Quod
autem nunc viuo in carne: in fide viuo
filii dei: qui dilexit me et tradidit semetipsum ꝑ me. Nō abūcio gratiam dei.
Si enim ꝑ legem iustitia: ergo gratis christus mortuus est.

¶ C.S. Increpans galathas: ac ostēdens apostolatus imperfectionem legis mo
stratam: dicit iustitiam esse ex fide annectendo legis utilitatem. Capm.iii.

Insipientes galathe q̄s
vos fascinauit vt non obe
dire veritati. Ante quos
oculos xp̄us iesus proscript⁹ est et in vobis
crucifixus. Hoc solus a
vobis volo discere. Ex
operib⁹ legis sp̄iritū accepistis: an ex
auditu fidei? Sic stulti estis: vt cū sp̄i
cepertis: nunc carne cōsummamini?
Tāta passi estis sine causa? tamē sine
causa. Qui ergo tribuit vobis sp̄iritū et
operat virtutes in vobis: ex operib⁹ le
gis: an ex auditu fidei: sicut scriptū est
Abrā credidit deo: ⁊ reputatū est ei
ad iustitiā. Cognoscite ergo q̄: qui ex
fide sunt: hi sunt filii abrae. Prouidēs
autē scriptura: quia ex fide iustificat gentes deus: nūciauit abrae q̄: bēdicentur
in te oēs gētes. Igitur q̄ ex fide sunt be
nedicentur cū fideli abrā. Quicunq; enim
ex operibus legis sunt: sub maledicto
sunt. Scriptū est enim. Maledict⁹ omis
q̄ nō permānserit in omnibus que scripta
sunt in libro legis vt faciat eā. Quia aut
in lege nemo iustificatur apud deū: manifestū est: q̄ iustus ex fide viuit. Lex autē
nō est ex fide sed q̄ fecerit eā: viuet in ipsa.
Xp̄us nos redemit de maledicto legis: factus p̄ nobis maledictū: quia
scriptū est. Maledict⁹ omis q̄ pendet in
ligno: vt in gentib⁹ benedictio abrae fie
ret in xpo iesu: vt pollicitationē sp̄iritus
accipiamus per fidē. Fratres: secūdū hō
minē dico: tamen hominis cōfirmatū testamētum nemo spernit aut superordinat.
Abrae dicte sunt p̄missiones ⁊ semini
eius. Nō dicit: ⁊ seminib⁹: q̄si in multis:
sed q̄si in vno: et semini tuo q̄ est xp̄us.
Hoc autē dico testamentū confirmatū a deo: que post quadringentos et tri
ginta annos facta est lex: nō irritū fa
cit ad euacuādā p̄missionē. Nam si ex
lege heredites: iam nō ex p̄missione.
Abrae autē per repromissionē donauit
de⁹. Quid igit lex? propter transgressionem posita est: donec veniret semen
cui p̄miserat: ordinata per angelos in
manu mediatoris. Mediator autē vnius
nō est: deus autē vnus est. Lex ergo ad
uersus p̄missa dei? Absit. Si enim data
esset lex q̄ posset viuificare: vere ex lege
esset iustitia. Sed conclusit scriptura
omnia sub peccō vt p̄missio ex fide iesu

Z

Iosi.5.b

Gen.15.b
Ro.4.a
Jaco.2.c
Gen.22.b

B

Deu.27.b

Habacuc.
2.a
Ro.10.d
Heb.10.b
Deu.21.b

Heb.9.c

de pe.dist
3.c.totas

C

D

Ro.6.a

rpi dare credentibus. Priusq aut q̃ veniret fides: sub lege custodiebamur cõclusi in eã fidẽ q̃ revelanda erat. Itaq; lex pedagogus noster fuit in xpo vt ex fide iustificemur. At vbivenit fides: iã non sumus sub pedagogo. Omes enim filii dei estis per fidem que est in xpo iesu. Quicunq; enim in xpo iesu baptizati estis: xpm induistis. Non est iudeus neq; grecus: nõ est seruus neq; liber: nõ est masculus neq; femina. Omes enim vnum estis in xpo iesu. Si autem vos xpi: ergo semen abrae estis: sm pmissionem heredes.

20.q.2.in pin. De cõsu. seruo. c.1.

C.S. Ostendit apls cessationẽ legalium p duas similitudines: interposita galatharum ingratitudine. Capitulum.

Ga

Ideo aut. Quanto tẽpore heres pauluꝰ est: nichil differt a seruo: cũ sit dñs oiũ: sub tutoribꝰ et actoribꝰ est vsq; ad pñtiũ cũ ipse a pre. Ita et nos cũ essemꝰ paulusq; sub elemẽtis mũdi eramꝰ seruientes. At vbivenit plenitudo tẽporis: misit deus filiũ suũ factũ ex muliere: factũ sub lege: vt eos q̃ sub lege erãt redimeret: vt adoptionem filiorũ reciperemus. Quoniã aut estis filii: dei misit deus spiritũ filii sui in corda ꝑ vestra clamantẽ: abba pater. Itaq; iam non est seruus: sed filius: q; si filius et heres per deum. Sz tunc quidẽ ignorantes deum his q̃ natura nõ sunt ꝑ seruiebatis. Nunc aut cum cognoueritis deũ: imo cogniti sitis a deo: quomodo ꝑuertimini iteruz ad infirma et egena elementa: quibus de nuo seruire vultis? Dies observatis et menses et tẽpora et annos. Timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis. Sitote sicut ego: quia et ego sicut vos. Fratres obsecro vos: nichil me lesistis. Scitis aut q: per infirmitatẽ carnis euãgelizaui vobis iamp: idẽ: et tentationẽ vestram in carne mea nõ spreuistis: neq; respuistis: sed sicut angelum dei excepistis me sicut xpm iesum. Ubi est ergo beatitudo vestra? Testimoniuz enim phibeo vobis: q; si fieri potuisset oculos vestros eruissetis et dedissetis mihi. Ergo inimicus vobis factus sum: veruz dicẽs vobis? Emulant vos non bene: sed excludere vos volunt vt illos emulemini. Bonum aut emulamini in bono semper: et non tantum cuz presens sum apud vos. Filioli mei quos iterũ parturio: donec formet xpꝰ in vobis.

2.q.3.c. quedam.

mar.1.b Ro.8.c Ga.4.a

B

Uellem aut esse apud vos modo: et mutare vocẽ meam: quoniã cõfundor in vobis. Dicite mihi q̃ sub lege estis? Legẽ nõ legistis? Scriptũ est enim q̃ abraam duos filios habuit: vnũ de ancilla: vnũ de libera. Sed qui de ancilla: sm carnẽ natus est: qui aut de libera: per repromissionẽ que sunt ꝑ allegoriam dicta. Hec enim sunt duo testamenta: vnũ quidẽ in mõte sinai in seruitutẽ generãs: q̃ est agar. Sina enim mons est in arabia q̃ continet est cũ nũc est hierusalem: et seruit cũ filiis suis. Illa aut q̃ sursum est hierusalem: libera est q̃ est mater nostra: sicut scriptũ est. Letare sterilis que nõ paris: erumpe et clama que non parturis: q; multi filii deserte magis q̃ eius q̃ habet virum. Nos aut fratres sm isaac promissionis filii sumus. Sed quomodo tũc is qui sm carnẽ natus fuerat persequebatur eum: q̃ sm spiritũ: ita et nũc. Sed quid dicit scriptura? Eice ancillam: et filium eius. Non enim heres erit filii ancille cũ filio libere. Itaq; fratres nõ sumꝰ ancille filii: sed libere: q̃ libertate nos christus liberauit.

Ga.4.b

Ga.4.c

C.S. Inducunt galathe legalia non obseruare ꝓpter euasionẽ maloꝝ: dein de et consecutione bonorum: et distinguũtur opera carnis et spũs. Cap.v.

Statet: nolite iterũ iugo seruitutis cõtineri. Ecce ego paulus dico vobis: q̃n si circũcidamini: xps vobis nihil ꝑderit. Testificor aut rursus omi homini circũcidẽti se: q̃m debitor est vniuerse legis facienda. Euacuati estis a xpo: qui in lege iustificamini: a gratia excidistis. Nos enim spiritu ex fide spem iustitie expectamus. Nam in xpo iesu: neq; circũcisio aliquid valet neq; ꝓpuciũ: sed fides q̃ per charitatẽ operat. Currebatis bene: quis vos fascinauit veritati nõ obedire? Hemini cõsenseritis. Persuasio hec non est ex eo qui vocat vos. Modicũ fermentum totã massam corrũpit. Ego confido in vobis in dño: q̃ nihil aliud sapietis. Qui aut cõturbat vos: portabit iudicium quicũq; est ille. Ego aut fratres si circũcisionem adhuc predico: q̃d adhuc persecutionẽ patior? Ergo euacuatum est scãdalũ crucis? Utinã abscidant quiꝰ cõturbant. Vos enim in libertatem vocati estis fratres: tantũ ne libertatem in occasionẽ detis carnis: sed per charitatẽ spiritus seruite inuicẽ. Omnis enim lex in vno sermone sple

B

Ga.5.a

Ga.5.b

Ga.5.b

Ga.5.b

C

tur. Diliges proximum tuuz sicut teipsum. Quod si inuicẽ mordetis et comedetis: videte ne ab inuicẽ cõsumamini. Dico aut in xpo. Spiritu ambulate et desideria carnis non perficietis. Caro enim concupiscit aduersus spiritũ: spiritus aut aduersus carnẽ. Hec enim sibi inuicem aduersantur: vt nõ quecũq; vultis illa faciatis. Quod si spũ ducimini non estis sub lege. Manifesta sunt aut opera carnis: q̃ sunt fornicatio: immũditia: impudicitia/luxuria/idolorũ seruitus/venefica/inimicitie/cõtentiones/emulationes/ire/rixe: dissentiones/sectarum/odia/homicidia/ebrietates/comessationes: et his similia q̃ predico vobis sicut predixi quũ qui talia agũt regnũ dei non cõsequentur. Fructꝰ autẽ spiritus est charitas: gaudium: pax: patientia/benignitas/bonitas/longanimitas/mansuetudo/fides/modestia/cõtinentia castitas. Aduersus huiusmodi non est lex. Qui aut sunt xpi carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis.

C.S. Monet galathas apostolꝰ ad mutuam supportationẽ: et cõfirmat eos de cessatione legalium. Cpm.vi.

Si spiritu viuimus spiritu et ambulemus. Nõ efficiamur inanis gloie cupidi: inuicẽ prouocãtes: inuidentes. Fratres si preoccupatus hõ fuerit in aliquo delicto: vos q̃ spiales estis: huiusmodi instruite in spiritu lenitatis: considerans teipsum ne et tu tenteris. Alter alterius onera portate et sic adimplebitis legem xpi. Nam si q̃s existimat se aliquid esse cũ nihil sit: ipse se seducit. Opus aut suũ probet vnusq̃sq; et sic semetipso tm gloriam habebit: et non in altero. Unusquisq; enim onus suũ portabit. Cõmunicet aut is q̃ catheizatur verbo ei qui se catheizat in omnibus bonis. Nolite errare: deus nõ irridet. Quecunq; enim seminauerit homo: hec et metet: q̃m qui seminat in carne sua: de carne metet corruptionẽ. Qui aut seminat in spũ de spiritu metet vitam eternã. Bonũ aut facientes non deficiamus: tẽpore enim suo metemus nõ deficientes. Ergo dũ tempus habemus: operemur bonũ ad omnes: maxime aut ad domesticos fidei.

Videte qualibus litteris scripsi vobis mea manu. Quicunq; eũ volunt placere in carne: hi cogũt vos circũcidi: tãtũ vt crucis xpi persecutionẽ nõ patiantur. Neq; enim qui circũcidunturꝰ legem custodiunt: sed volunt vos circũcidi: vt in carne vestra gloriantur. Mihi aut absit gloriari: nisi in cruce dñi nostri iesu xpi: per quem mihi mũdus crucifixus est: et ego mũdo. In xpo enim iesu neq; circũcisio aliquid valet neq; ꝓpuciũ: sed noua creatura. Et quicunq; hãc regulam sequẽt fuerint: pax super illos et misericordia: et super israel dei. De cetero nemo michi molestus sit. Ego enim stigmata dñi iesu in corpore meo porto. Gratia domini nostri iesu xpi cũ spiritu vestro fratres. Amen.

D

Ro.2.c.1.a

Explicuit ad galathas explicit.

Argumentum in epistolam ad Ephesios incipit.

Ephesii sunt ab esse. Hic accepto verbo veritatis perstiterunt in fide. Hos collaudat apostolꝰ: scribens eis ab vrbe roma de carcere per tychicum diaconum.

Argumentum explicit.

Epistola pauli ad Ephesios incipit.

C.S. Ponitur aliquoꝝ diuina predestinatio: et recolunt diuina beneficia facta apostolis et ephesis. Cpm.i.

Paulus apostolus ie su xpi ꝑ voluntatem dei omnibꝰ sanctis qui sunt ephesi: et fidelibus omnibus in xpo iesu. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et domino iesu christo. Benedictus deꝰ et pater domini nostri iesu xpi: q̃ benedixit nos in omni benedictione spiritualiũ celestibus in christo. Sicut elegit nos in ipso ante mũdi constitutionẽ: vt essemus sancti et immaculati in conspectu eius in charitate. Qui ꝑdestinauit nos in adoptionem filiorũ per iesum xpm in ipsum sm ꝓpositũ voluntatis sue: in laudem gloie gratie sue in qua gratificauit nos in dilecto filio suo: in quo habemus redemptionem: per sanguinem eius: in remissionem peccatorum: sm diuitias gratie eius que superabũdauit in nobis in omni sapientia et prudentia: vt notum faceret nobis sacramentum voluntatis sue: sm beneplacitum eius quod proposuit in eo in dispensatione plenitudinis temporũ: instaurare omnia in xpo que in celis et que in terra sunt in ipso. In quo etiã nos sorte vocati sumus ꝑdestinati sm

B

1.Pe.1.a De pe.di. et c.denes dictus. et c.Iooiua.

C

propositum eius qui operatur oīa ſm consilium voluntatis sue: ut simus in laudē glorie eius: nos qui ante speravimus in xpo. In quo et vos cū audissetis verbū veritatis (euāgelium salutis vestre) in quo et credentes signati estis spū promissionis sancto: qui est pignus hereditatis nostre in redēptionem acquisitionis in laudē glorie ipsius. Propterea et ego audiens fidē vestram que est in xpo iesu: ⁊ dilectionem in oēs sanctos: nō cesso gratias agens

C pro vobis memoriam vestri faciens in orationibus meis: ut deus domini nostri iesu xpi pater glorie: det vobis spiritū sapientie ⁊ revelationis in agnitione eius: illuminatos oculos cordis vestri ut sciatis que sit spes vocationis eius: ⁊ que divitie glorie hereditatis eius in sanctis. Et que sit supereminēs magnitudo virtutis eius in nos: qui credimus ſm operationem potētie virtutis eius quam operatus est in christo iesu: suscitans illum a mortuis: ⁊ constituēs ad dexterā suam in celestibus: super omnē principatum ⁊ potestatem ⁊ virtutē et dominationem: et omne nomen quod nominatur non solū in hoc seculo: sed etiam in futuro: et omnia subiecit sub pedibus eius. Et ipsum dedit caput super omnem ecclesiam: que est corpus ipsius et plenitudo eius: qui omnia in omnibus adimpletur.

¶ C. S. Inducūtur ephesii ad gratiarum actionem: quia sunt a peccato liberati ⁊ ab aliis gentibus segregati. Capl'm. ii.

A Et vos cōvivificavit cum essetis mortui delictis ⁊ peccatis vestris: in quibus aliquando ambulastis ſm seculum mundi huius: ſm principē potestatis aeris huius spūs qui nūc operatur in filios diffidentie: in quibus ⁊ nos omnes aliquādo conversati sumus in desideriis carnis nostre: facientes

17. q. 1. c. sciendum. voluntatem carnis et cogitationum: et eramus natura filii ire sicut et ceteri.

De pe. di. 4. c. hanc societatē. Deus autē qui dives est in misericordia: propter nimiā charitatē suā qua dilexit nos: ⁊ cum essemus mortui pec-

B catis: convivificavit nos in xpo: cuius gratia estis salvati: ⁊ conresuscitavit ⁊ consedere fecit in celestibus in xpo iesu: ut ostenderet in seculis supervenientibus abūdātes divitias gratie sue in bonitate super nos in xpo iesu. Gratia enim estis salvati per fidem: ⁊ hoc nō ex vobis. Dei enim donū est: non ex operibus: ut ne quis glorietur. Ipsius enim sumus factura creati in xpo iesu in operibus bonis: que preparavit deus ut in illis ambulemus. Propter quod memo-

C res estote: quod aliquādo vos qui gētes eratis in carne: qui dicebamini preputium ab ea que dicitur circuncisio in carne manufacta: qui eratis illo tēpore sine xpo alienati a cōversatione israelis hospites testamentorum promissionis spem nō habētes: ⁊ sine deo in hoc mundo. Nunc autē in xpo iesu vos qui aliquādo eratis lōge: facti estis prope in sanguine xpi. Ipse enim est pax nostra qui fecit utraque unum: ⁊ medium parietem macerie solvens inimicitias in carne

D sua legem mandatorum decretis evacuans: ut duos condat in semetipso in uno novo homine faciens pacem: ut reconciliet ambos in uno corpore deo per crucem interficiens inimicitias in semetipso: ⁊ veniens euāgelizavit pacem vobis qui longe fuistis: ⁊ pacem his qui prope. Quoniā per ipsum habemus accessum ambo in uno spū ad patrem. Ergo iam nō estis hospites ⁊ advene: sed estis cives sanctorū ⁊ domestici dei superedificati super fundamentum apostolorum et prophetarum ipso summo angulari lapide xpo iesu: in quo omnis edificatio constructa crescit in templū sanctum in domino. In quo et vos coedificamini in tabernaculum dei in spiritu sancto.

¶ Ca. S. Premittit apostolus ad orandum pro ephesiis dispositionem et pro eis orat: totum bonum totum deo attribuendo. Capl'm. iii.

E Huius rei gratia ego paulus vinctus xpi iesu pro vobis gētibus: si tamē audistis dispēsationē gratie dei: que data est mihi in vobis: quoniam ſm revelationē notū factū michi est sacramētum: sicut supra scripsi in brevi: prout potestis legētes intelligere prudentiam meam in misterio xpi: quod aliis generationibus nō est agnitū filiis hominū: sicut nunc revelatum est sanctis apostolis eius ⁊ prophetis in spū: esse gentes coheredes ⁊ cōcorporales ⁊ comparticipes promissionis in xpo iesu per euangelium: cuius factus sum ego minister ſm donū

F gratie dei que data est michi ſm operationem virtutis eius. Michi enim omnium sanctorum minimo data est gratia hec in gētibus euangelizare investigabiles divitias xpi: ⁊ illuminare oēs: que sit dispensatio sacramenti absconditi a seculis in deo qui omnia creavit: ut innote-

G scat principatibus ⁊ potestatibus in celestibus per ecclesiam multiformis sapientia dei ſm prefinitionē seculorum quam fecit in xpo iesu dno nostro: in quo habemus fiduciam et accessum in cōfidentia per fidem eius. Propter quod peto ne deficiatis in tribulationibus meis pro vobis: que est gloria vestra. Huius rei gratia flecto genua mea ad patrem dni nostri iesu xpi: ex quo oīs paternitas in celis et in terra nominatur ut det vobis ſm divitias glorie sue vir-

H tutem corroborari per spiritū eius in interiori homine: xpm habitare per fidē in cordibus vestris: in charitate radicati et fundati: ut possitis cōprehēdere cū omnibus sanctis: que sit latitudo ⁊ lōgitudo ⁊ sublimitas ⁊ profundū. Scire etiam supereminētem scientie charitatē xpi: ut impleamini in oēm plenitudinē dei. Ei autē qui potēs est oīa facere superabūdāter quā petimus aut intelligimus ſm virtutē que operatur in nobis: ipsi gloria in ecclesia ⁊ in xpo iesu in oēs generationes seculi seculorū. Amen.

¶ C. S. Instruit apostolus ephesios ad servandam unitatem ecclesiasticam in connexione et distinctione membrorum: et deinde inducit ad morum honestatem. Capitulum. iiii.

A Obsecro itaque vos ego vinctus in dno: ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis: cū oī hu-

B militate ⁊ māsuetudine cū patiētia supportātes invicē in charitate solliciti servare unitatē spūs in vinculo pacis. Unum corpus et unus spūs: sicut vocati estis in una spe vocationis vestre. Unus dns: una fides: unum baptisma. Unus deus et pater oīm qui super oēs ⁊ per oīa ⁊ in oībus nobis. Unicuique autē nostrū data est gratia ſm mēsurā donationis xpi. Propter quod dicit. Ascēdens in altū captivā duxit captivitatē: dedit dona hominibus. Quod autē ascēdit: quid est nisi quia et descēdit primū in inferiores partes terre? Qui descēdit ipse est ⁊ qui ascēdit super oēs celos ut ad-

C impleret oīa. Et ipse dedit quosdam quidem apostolos: quosdam autē prophetas: alios vero euāgelistas: alios autem pastores et doctores ad cōsummationem sanctorū in opus ministerii in edificationem corporis xpi: donec occurramus oēs in unitatē fidei ⁊ agnitionis filii dei in virū perfectū in mensurā etatis plenitudinis xpi: ut iā nō simus parvuli fluctuātes: et circūferamur oī vento doctrine in nequitia hominū: in astutia ad circūventionē erroris. Veritatē autē facientes in charitate: crescamus in

De pe. di. 4. c. B. / De bene. c. si in tiēto. c. sicut irus

Dist. 2. c. De his.

D illo per oīa qui est caput xpus: ex quo totum corpus cōpactū ⁊ cōnexū per oēm iuncturā subministrationis ſm operationem in mensurā uniuscuiusque membri augmētū corporis facit in edificationē sui in charitate. Hoc igitur dico

Ro. 1. c.

E et testificor in dno: ut iam non ambuletis sicut et gētes ambulant in vanitate sensus sui tenebris obscuratum habentes intellectum: alienati a vita dei per ignorantiā que est in illis propter cecitatē cordis ipsorū: qui desperantes semetipsos tradiderūt impudicitie in operationē imūditie oīs in avaritia. Vos autem nō ita didicistis xpm: si tamen illū audistis et in ipso edocti estis: sicut est veritas in iesu. Deponite ✝ vos ſm pristinam cōversationē veterē hoīem: qui corrūpitur ſm desideria erroris. Renovamini autē spiritu mētis vestre: ⁊ induite novū hoīem qui ſcdm deū creatus est in iustitia et sanctitate veritatis. Propter quod deponētes mēdaciū loquimini veritatem

Als ✝ deponeri. / De pe. di. 4. c. i. / Ro 6. a. / col. 3. b.

F unusquisque cū proximo suo: quoniā sumus invicē mēbra. Irascimini et nolite peccare. Sol non occidat super iracūdiam vestram. Nolite dare locum diabolo. Qui furabatur iam nō furetur: magis autē laboret operando manibus suis quod bonū est: ut habeat unde tribuat necessitatē patienti. Omnis sermo malus ex ore vro nō procedat: sed si quis bonus est edificationē fidei: ut det gratiam audientibus. Et

De pe. di. 4. c. disq. i. c. ne illud. / De pe. di. 2. ca. quo renovari. de apost. c quidā.

G nolite cōtristare spm sanctū dei in quo signati estis in die redemptionis. Oīs amaritudo ⁊ ira et indignatio ⁊ clamor et blasphemia tollatur a vobis cū oī malicia. Estote autē invicē benigni: misericordes: donātes invicē: sicut et deus in xpo donavit vobis.

Heb. 2. a. / 1. Pe. 2. a. / Zach. 8. c. / Ps. 4. / Jac. 4. b. / 1 Pe. 4. a. / eccl. 3. b.

¶ C. S. Apostolus inducit ephesios ad sequēdum xpm in fervore charitatis: in decore sanctitatis: ac veritate cognitatis: et instruit personas iunctas matrimonio. Capitulum. v.

A Estote ergo imitatores dei sicut filii charissimi: ⁊ ambulate in dilectione: sicut et christus dilexit nos: ⁊

Joh. 13. d / Joh. 4. b

dist. 46. c. tradidit semetipm p nobis oblationē
eccleie. Et ostia deo in odorē suauitatis. For-
q. 4. c. I. Fornicatio aūt ⁊ omis immūditia/ aut auari-
cia nec nominetur in vobis sicut decet san-
ctos: aut turpitudo/ aut stultiloquij/ aut
B scurilitas: q̄ ad re nō pinet sed magis
1. q. 1. c. cū gratiarū actio. Hoc cīm scitote intelligen-
tes. ⁊ c. Si tes q̄ omis fornicator/ aut immūdus/ aut
cupidus/ aut auarus qd est idolorū seruitus: nō habet
Col. 3. a. hereditatem in regno xpi ⁊ dei. Nemo
de pe. di. vos seducat inanib⁹ verbis: ppter hec
4. §. hāc. cīm venit ira dei in filios diffidentie.
societate. Nolite ergo effici participes eorū. Era
C tis cīm aliqn tenebre nunc aūt lux i do
mino: aūt filij lucis ambulate. Fructus
cīm lucis est i omni bonitate ⁊ iustitia
et veritate probātes qd sit bnplacitum
deo. Et nolite cōmunicare operibus in
fructuosis tenebrarū: magis aūt redar
guite. Que cīm in occulto fiunt ab ip-
sis turpe est et dicere. Oia aūt q̄ argui
tur: a lumine manifestat. Omne enī qd
D manifestat: lumen est. Propter qd dicit
Col. 4. a. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊
illuminabit te xpus. Videte itaq̄ fra-
tres quō caute ambuletis: nō quasi in-
sipientes: sed vt sapientes redimētes tp
qm dies mali sūt. Propterea nolite fie
Ro. 12. a. ri ipudentes: sed intelligentes q̄ sit vo
1. Corin. 7. c. luntas dei. Et nolite inebriari vino: in
quo est luxuria: sed ispiramini spiritu
sancto: loquētes vobismetipsis in psalmis
⁊ hymnis ⁊ cāticis spiritalib⁹: cātātes
et psallētes in cordib⁹ vrīs: dno gras
agētes semp p omib⁹ i nomine dni nri ihesu
E xpi deo ⁊ pri. Subiecti invicē in timo
re xpi. Mulieres viris suis subdite sint
sicut dno: qm vir caput est mulieris: si
1. Cor. 11. a cut xpus caput est ecclesie: ipse saluator
Col. 3. c. corporis eius. Sed sicut ecclesia subie-
1. Pe. 3. a. cta est xpo: ita ⁊ mulieres viris suis i
Col. 3. c. omibus. Viri diligite vxores vestras: si-
cut ⁊ xpus dilexit ecclesiam: ⁊ seipsum
De pe. di. tradidit p ea: vt illā sanctificaret: mū-
2. c. ecclia dans eā lauacro aq̄ in verbo vite: vt ex
F hiberet ipse sibi gloriosam ecclesiā: nō
4. §. dilig. c. habētē maculā aut rugā aut aliqd hu
sicuti. iusmodi sed vt sit sancta ⁊ immaculata.
Ita ⁊ viri debēt diligere vxores suas
vt corpora sua. Qui suā vxorē diligit:
seipsum diligit. Nemo cīm vnq̄ carnē
suā odio habuit: sed nutrit ⁊ fouet eā:
sicut ⁊ xpus ecclesiā: q̄ mēbra sum⁹ cor-
poris eius: de carne eius ⁊ de ossib⁹ eius.
G Propter hoc relinquet homo patrē et
Gen. 2. c. matrē suā adherebit vxori suae: et erūt
3 Esd. 4. d duo in carne vna. Sacramētū hoc ma-
mat. 19. a gnum est. Ego autē dico in xpo ⁊ in ec-
clesia. Verūtamē et vos singuli vnus quisq̄ vxorem suā sicut seipsum diligat: vxor aūt timeat virum suum.

C.C.S. Docet apostol⁹ parentū ac fi-
liorū mutuā cōuersationē: et redit ad
instruēdū ephesios: de omnibus virtu
tibus generaliter. Cpm. 6.

Filij obedite parētib⁹ vr
stris i dno. Hoc cīm ce
tum est. Honora pa
trem tuū ⁊ matrē tuā
qd est mandatum pmi
in pmissione vt bñ sit
tibi: et sis lōgeuus sup
terrā. Et vos patres nolite ad iracundiā
pouocare filios vros: sed educate illos
i disciplina et correctione dñi. Serui obe
dite dñis carnalibus cū timore et tre
more: in simplicitate cordis vestri sicut
christo. Nō ad oculum seruientes: quasi
hominib⁹ placētes: sed vt serui xpi fa
cientes voluntatē dei ex animo: cū bona
voluntate seruientes sicut dno: ⁊ nō ho
minib⁹: scientes qm vnusquisq̄ q̄cūq̄
fecerit bonum: hoc recipiet a dno: sive
seruus: sive liber. Et vos dñi eadē facite
illis: remittentes minas: scientes q̄ et il
lorū et vester dñus est i celis: ⁊ personarū
acceptio nō est apud eū. De cetero fra
tres cōfortamini in dno ⁊ in potentia
virtutis eius. Induite vos armatura dei:
vt possitis stare aduersus insidias diā
boli: qm nō est nobis colluctatio adver
sus carnē ⁊ sanguinē sed aduersus pri
cipes ⁊ potestates: aduersus mundi re
ctores tenebrarū harū: cōtra spiritalia
nequitie in celestib⁹. Propterea accipite
armaturā dei vt possitis resistere in die
malo ⁊ omnib⁹ perfecti stare. State
ergo succincti lumbos vros in veritate:
et induti loricā iustitie: ⁊ calciati pedes
in ꝓparationē euāgelij pacis. In omib⁹
sumētes scutū fidei: i quo possitis ola
tela nequissimi ignea extinguere. Et ga-
leā salutis assumite ⁊ gladiū spiritus: q̄d
est vbi dei: per omnē oratione ⁊ obse-
crationē: orātes omni tpe in spiritu in
ipso vigilātes in omni instātia ⁊ obse-
crationē p omnib⁹ sanctis: ⁊ p me vt
detur mihi sīmo i aperitione oris mei:
cū fiducia notū facere mysteriū euange
lij: p quo legatione fungor: i catena ista
vt ipso audeā: put oportet me loq̄. Ut
aūt ⁊ vos sciatis ē circa me: missū qd
agā: ola vob nota faciet tychicus dila-
tissim⁹ frater ⁊ fidelis minister i dno
quē misi ad vos i hoc ipsum: vt cogno
scatis q̄ circa nos sunt: ⁊ cōsoleē corda

pfa. Pax fratribus et charitas cū fide a
deo patre nro et dno iesu xpo. Gra cuz
omibus qui diligunt dominū nostrū
iesum xpm in corruptione. Amē.

Epistola Pauli ad ephesios explicit

Argumentum in epistolam ad
philippenses incipit.

Philippenses sunt macedones. Hi
accepto verbo veritatis: perstite
rūt i fide: nec receperūt falsos apostō-
los. Pro quibus laudat apostolus: scribens
eis a roma de carcere p epaphroditū.

Argumentum explicit.

Epistola Pauli ad phi
lippenses incipit.

C.C.S. Apostolus agit gras de bonis
philippensibus collatis: quib⁹ significa
sub narratione: ponit exhortationes pdi
cātisque erga eos sua charitatē: qs mo
net ad tollerantiā persecutionis. Cpm. 1.

Paulus ⁊ tymotheus serui
iesu xpi omib⁹ san
ctis in xpo iesu qui sūt
philippis cū episcopis
et diaconib⁹. Gra vob
et pax a deo patre nro
⁊ dno iesu xpo. Gratias
ago deo meo i oi memoria vra semp in
cūctis orationib⁹ meis p oib⁹ vobis cum
gaudio: deprecationē faciēs sup cōmu
nicatione vestra in euangelio christi: a
prima die vsq̄ nūc cōfidens in hoc ipsū
quia q̄ cepit in vobis opus bonū: pfi
ciet vsq̄ in diē xpi iesu. Sicut est mihi
iustū hoc sentire p omnib⁹ vobis: eo
q̄ habeam vos in corde et in vinculis
meis: et in defensione et cōfirmatione
euangelij socios gaudij mei omes vos
esse. Testis cīm mihi est deus: quomodo
cupiā oēs vos esse i visceribus iesu xpi.
Et hoc oro vt charitas vra magis ac
magis abūdet i oi scientia ⁊ in omni sensu
vt probetis potiora: vt sitis sinceres et
sine offensa i diē christi: repleti fructu
iustitie per iesum christū i gloriam et
laudē dei. Scire aūt volo vos fratres:
quia que circa me sunt magis ad pfectum
venerūt euangelij: vt vinculi
mei manifesta fierent in xpo in omni
pretorio: in ceteris omnibus: vt plu
res e fratribus in dno cōfidentes: i vin
culis meis abūdātius auderēt sine ti
more verbū dei loqui. Quidā quidē et
pter invidiā ⁊ cōtentionē. Quidā
aūt et pter bonā voluntatē xpm predi
cāt. Quidā et charitate scientes qm i
defensione euāgelij positus sum. Quidā
aūt et cōtentiōe christū annūciāt non
sincere existimantes pressurā se suscita-
re vinculis meis. Quid enī? Dūmodo
modo siue per occasionē siue per veri-
tatē christus annūciatur: ⁊ in hoc gau
deo sū et gaudebo. Scio cīm q̄ hoc mihi
pueniet ad salutē per vestrā oratio-
ne et subministrationē spiritus iesu
xpi sm expectationē ⁊ spem meā: q̄ in
nullo confundar: sed in oi fiducia sicut
semp nunc magnificabitur xpus in cor-
pore meo siue per vitā: siue per mortē.
Mihi cīm viuere christus est: ⁊ mori lu-
crum. Qd si viuere in carne hic mihi
fructus operis est: ⁊ qd eligā ignoro:
coarto: aūt e duob⁹ desiderij habens
dissolui et esse cū christo multo magis
melius: permanere aūt in carne neces-
sariū ppter vos. Et hoc cōfidens scio
q̄ manebo ⁊ permanebo omnib⁹ vobis
ad pficiū vestrū ⁊ gaudiū fidei vt gra
tulatio vestra abundet i christo iesu in
me: per meū aduentum iterum ad vos.
Tantum digne euangelio christi cōuer
samini: vt siue cū venero ⁊ videro vos
siue absens audiā de vobis: q̄ statis in
vno spiritu vnanimes: collaborantes
fidei euāgelicē in nullo terrēmini ab
aduersariis: q̄ est illis causa perditionis
vobis aūt salutis. Et hoc a deo. Quia
vobis donatū est p xpo: vt non solū in
eū credatis: sed vt etiā p illo patiamī
nimirū certamē habentes quale et vidi
stis in me: nunc audistis de me.

C.C.S. Instruit apostolus philippen-
ses de fidei vnitate: vera humilitate:
omnimoda sanctitate et ad piterius in
struēdum mittit nūcios. Cpm. 2.

Si qua ergo consolatio
in xpo: si quod solatius
charitatis: si qua socie-
tas spiritus: si qua visce
ra miserationis: imple-
te gaudium meum vt idem
sapiatis: eādē charitatem
habentes vnanimes: idipsum sen-
tientes. Nihil per cōtentionē neq̄ per
inanē gloriam: sed in humilitate supe-
riores sibinuicē arbitrantes nō q̄ sua
sunt singuli cōsiderantes: sed ⁊ ea que
aliorū. Hoc est sentite in vobis qd et i
xpo iesu. Qui cum in forma dei esset:
non rapinā arbitratus est esse equales
deo: sed semetipsos exinanivit: formam
serui accipiens: in similitudinē homi
num factus: et habitu inventus vt homo. Hu-

B

7. q. 1. c. finali.

de pe. di. 2. c. quis
2. Re. 22.
D

7. q. 1. c. finali.

De cons. c. finali. §. potra.

q̄ magnū in fine.

mis factus semetipsum factus obediens
usq; ad mortem: mortē autem crucis.
Phil. 2. b. propter qd et deus exaltauit illum: et
dauit illi nomen quod est sup omne
De lau. nomē vt in nomine iesu omne genu fle-
ectat. cetur celestium terrestrium et infernorū.
cor. 10. et omis lingua cōfitetur: q; dñs iesus
Rom. 4. b. xpus in gloria est dei pfrs. Itaq; charis-
simi mei sicut semp obedistis: nō i pre-
sentia mea tantū sed multo magis nūc
in absentia mea cū metu et tremore o-
perā salutē operamini. Deus est enim qui
operatur in vobis et velle et pficere p
Iac. 1. b. bona voluntate. Omnia autē facite sine
Deu. 16. c murmurationibus et hesitationibus: vt
efficia. sitis sine querela: et simplices filii dei
Ecc. 7. c. sine reprehensione in medio nationis
Ecc. 16. c. prauae atq; peruerse: inter quos luceatis
quasi luminaria in mundo: verbum vite
continentes ad gloriā meā in die xpi:
q; nō in vacuū cucurri: neq; in vacuū
laborau. Sed et si emolor supra sacri-
ficiū et obsequiū fidei vestre: gaudeo
et cōgratulor omnibus vobis. Idipsm
autē et vos gaudete et cōgratulamini
mihi. Spero autē in dño iesu temo-
theum me cito mittere ad vos: vt ego
bono animo sim cognitus que circa vos
sunt. Neminē enim habeo tam vnanimē
q̄ sincera affectione p vobis sollicitus
Ecc. 13. b sit. Omēs enim que sua sunt querunt: non
Ecc. 7. c. que iesu xpi. Experimentum autē eius co-
licet non gnoscitis quōtā sicut patri filius mecū
Deu. 2. c. seruiuit in euangelio. Hūc igitur spero
Deu. 2. c. nōte me mittere ad vos mox vt videro que
circa me sunt. Confido autē in dño: qm
et ipse veniam ad vos cito. Necessariū
autē existimauī epaphroditū fratrē et
cooperatorē et cōmilitonē meū: vestrū
autē apostolū et ministrū necessitatis
mee mittere ad vos: qm̄ quidē omnes
vos desiderabat et mestus erat propte
ea q̄ audiuerat illū infirmatū. Nā et
infirmatus est vsq; ad mortē: sed deus
misertus est eius. Non solū autē eius:
verūtā et mēte tristitiā super tris-
titiā haberē. Festinantius ergo misi
illū vt viso illo iterū gaudeatis: et ego
sine tristitia sim. Excipite itaq; illū cū
omni gaudio in dño: et eiusmodi cum
honore habetote: qm̄ propter opus xpi
vsq; ad mortē accessit tradens animā
suam vt impleret id quod ex vobis de-
erat erga meum obsequium.

¶ C. S. Obiecit apostolo euacuationes
legalū verbo exemplo suā ac deinde
se ceuiatarq; philippenses ad se in te-
nendum inuitat. Lectulam. iii.

Ceterum fres mei gau-
dete in dño. Eadem vobis
scribere mihi quidē nō
piget: vobis autē necesse
est. Videte canes vi-
dete malos operarios
videte concisionē. Nos
enim sumus circumcisio q̄ spū seruimus
deo: et gloriamur in xpo iesu: et non in car-
ne fiduciam habentes: qm̄ ego habeo
confidentiam in carne. Si quis alius vi-
detur confidere in carne: ego magis: circū-
cisus octauo die ex genere israel de tri-
bu beniamin hebreus ex hebreis: secūm
legem pharisaeus: secūm emulationē pse-
quens ecclesiā dei: secūm iustitiā que in le-
ge est conuersat⁹ sine querela. Sed q̄ mi-
hi fuerūt lucra: hec arbitratus sum pro-
pter xpm detrimēta. Verūtamen existimo
omnia detrimētū esse propter eminēten-
tem scientiam iesu xpi dñi mei: propter quē
omnia detrimētū feci: arbitrans ut fe-
cora. et secūm lucrifaciam xpm: et inuenar i
illo nō habēs meā iusticiā q̄ ex lege est
sed illam q̄ ex fide est xpi iesu: q̄ ex deo
est iusticia in fide ad cognoscendū illū
et virtutē resurrectionis eius: et societā
tem passionis illius cōfigurat⁹ morti
eius: si quomodo occurrā ad resurrec-
tionem q̄ est ex mortuis: nō quasi ac
ceperim iam: aut iam pfectus sim. Sequo-
autē si quo modo cōprehēdam: in qua
et cōprehensus sum a xpo iesu. Fratres
ego me nō arbitror cōprehēdisse. Unū
autē quē quidē retro sunt obliuiscēs: ad
ea vero q̄ sunt priora extēdēs meipsū
ad destinātū: pseqor ad brauium super
ne vocationis dei i xpo iesu. Quicūq;
ergo pfecti sumus hoc sentiamus: et si
quid aliter sapitis: et hoc vobis reuela
bit deus. Verūtamen ad qd peruenimus: ad
idē sapiamus: in eadem pmaneamus
regula. Imitatores mei estote fratres
et obseruate eos q̄ ita ambulant sicut
habetis formā nostrā. Multi enim am-
bulant quos sepe dicebā vobis: nunc
autē et flens dico inimicos crucis xpi:
quorū finis interitus: quorū deus venter
est: et gloria in confusione ipsorū q̄ terre-
na sapiunt. Nāā autē nostra in celis
est. Unde etiam saluatorē expectamus
dñm nostrū iesum xpm: qui reformabit
corpus humilitatis nostre cōfigurātū
corpori claritatis suē secūm operationē qua
etiā potest subdere sibi cū.
¶ C. S. Firmat patriā philippensium
apostolus: eos ad spiritalem letitiā hor-
tandos ac bonorū perseuerantiam: atq;

gratulat de eorū liberalitate: ponitq;
salutatio eōdem. Capīm. iii.

Itaq; fratres mei charis-
simi et desideratissimi
gaudium meū: et corona
mea: sic state i dño cha-
rissimi. Euodiā rogo
et sinticē deprecor: idipsū
sapere in dño. Etiā rogo te germane
companedium illa q̄ mecū laborauit
in euangelio cum clemēte: et ceteris
adiutorib⁹ meis: quorū nomina sūt i libro
vite. Gaudete in dño semper: iterū dico
gaudete. Modestia vra nota sit omnis
hominibus. Dñs enim ppe est. Nichil solli-
citi sitis: sed i oi orone et obsecratione
cum grātiārū actiōe petitiones vre innote-
scant apud deū. Et pax dei q̄ exuperat
omnē sensum custodiat corda vra: et in-
telligentias vras i xpo iesu. De cetero
fratres quecūq; sunt vera: quecūq; pu-
dica: quecūq; iusta: quecūq; sancta:
quecūq; amabilia: quecūq; bone fame: si qua
virtus: si qua laus disciplinē hec cogi-
tate q̄ et didicistis et acceptistis et audi-
stis et vidistis in me. Hec agite: et deus
pacis erit vobiscū. Gauisus sum autem
in dño vehementer: qm̄ tandē aliquā re
floruistis p me sentire sicut: sentiebā-
tis. Occupati autē erat⁹. Non q̄si ppter
penuriā dico. Ego et didici i quib⁹ sū
suficiēs esse. Scio humiliari: scio abū
dare. Ubiq; et in omib⁹ institutus sum:
saturari: et esurire: et abundare: et penuriā
pati. Oia possum in eo qui me pfortat.
Verūtamen bene fecistis p̄municātes tribu-
lationi mee. Scitis autē vos philippē-
ses q̄ in principio euangelii qm̄ pfectus
sum a macedonia nulla michi ecclesia
cōmunicauit in ratione dati et accepti
nisi vos solū: et thessalonicā semel et
bis i vsum michi misistis: nō q̄ quera
dum sed requiro fructum abūdantē
in ratione vestra. Habeo autē omnia:
et abundo. Repletus sum acceptis ab epa-
phrodito q̄ misistis i odorem suauita-
tis hostiam acceptam placentem deo.
Deus autē meus impleat oē desiderium
vestrum sēm diuitias suas in gloria in
christo iesu. Deo autem: et patri nostro
gloria in secula seculorū. Amen. Salu-
tate omnē sanctū in christo iesu. Salu-
tant vos qui mecū sunt fratres. Salu-
tant vos oēs sancti: maxime autē qui de
Cesaris domo sunt. Gra dñi nostri
iesu christi cum spū vestro. Amen.

¶ Epistola Pauli ad philipp
enses explicit.

¶ Argumentū in epistolam
ad colossenses incipit.

Colossenses: vt hi sicut laodicēses
sunt aliani: et ipsi pecuniē erāt
a pseudo apls. Nec ad hos accessit ip
se apls: sed i eos pstam corrigit.
Audierant enim verbū ab archipporō: et
ministerium i eos accepit. Ergo apls
iam tigit: scribit eis ab epheso per ty
chicum diaconē: omnimū adiutorium.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad cos
lossenses incipit.

¶ C. S. Apls captat benuolentiā co
lossensium: auctoritatē euāgelii induci t
illi firmiter esse credendū. Cap primū.

Paulus apostolus iesu
christi p voluntate dei
et timotheus frater: fidelibus
qui sunt colossis sanctis
et fidelibus fratribus
in xpo iesu. Gratia vo-
bis et pax a deo patre
nostro. Gratias agimus deo et patri dñi
nri iesu xpi semp p vobis orantes ani
diētes fidē vestrā i xpo iesu: et dilectio-
nem quā habetis i sanctos oes: ppter
spem q̄ reposita est vobis i celis quam
audistis in vbo veritatis euāgelii qd
peruenit ad vos: sicut: et in vniuerso mū
do est: et fructificat: et crescit sicut in vo-
bis: ex eo die q̄ audistis et cognouistis
gratiā dei in veritate: sicut didicistis ab
epaphra charissimo cōseruo nro: q̄ est
fidelis p vobis minister iesu xpi. Qui
etiā manifestauit nobis dilectionē vram
in spū. Ideo et nos ex q̄ die audiuimus
nō cessamus pro vobis orātes: et posti
lantes: vt impleamini agnitione volun
tatis eius in omni sapiētia: et intellectu
spiritali: vt ambuletis digne deo p oia
placentes: in oi opere bono fructificā
tes: et crescētes in scientia dei: in omni
bus cōfortati sēm potētiam claritatis
eius i omni patiētia et longanimitate
cū gaudio: gratias agentes deo: q̄ nos
dignos nos fecit in parte sortis sctōrū
in lumine. Qui eripuit nos de pote
tate tenebrarū: et transtulit i regnum filii
dilectōis suei: i q̄ habemus redēptionē et
remissionē pecōrū. Qui est imago dei in
visibilis primogenitus omis creature: qm̄
in ipso condita sunt oia in celis: et
in terra: visibilia et invisibilia: siue throni
siue dominationes: siue principatus: siue pte-
states. Oia per ipm et i ipso creata sunt: et
ipse est ante oes: et oia ipso constant.

Col. 1. c.

Et ipse est caput corporis ecclesie: qui est principium primogenitus ex mortuis: vt sit in omnibus ipse primatum tenens. Quia in ipso placuit omem plenitudinem diuinitatis habitare: et per eum reconciliari oia in ipsum pacificans per sanguinem crucis eius: siue quæ in terris siue quæ in celis sunt. Et vos cum essetis aliquando alienati et inimici sensu in operibus malis: nunc autem reconciliauit in corpore carnis eius per mortem exhibere vos sanctos et immaculatos et irreprehensibiles coram ipso. Si tamen permanetis in fide fundati et stabiles et immobiles a spe euangelij quod auditistis: quod predicatum est in vniuersa creatura que sub celo est. Cuius factus sum ego paulus minister: nunc gaudeo in passionibus pro vobis: et adimplco ea que desunt passionum xpi in carne mea pro corpore eius quod est ecclesia. Cuius factus sum ego minister secundum dispensationem dei quam data est mihi in vobis: vt impleam verbum dei mysterium quod absconditum fuit a seculis et generationibus: nunc autem manifestatum est sanctis eius quibus voluit deus notas facere diuitias glorie sacramenti huius inter gentes: quod est xpus in vobis spes glorie: quem nos annunciamus corripientes omem hominem: docentes hominem in omni sapientia vt exhibeamus omem hominem perfectum in xpo iesu in quo et laboro certando secundum operationem eius quam operatur in me in virtute.

¶ C.S. Docet apostolus fideles cauere deceptiones per falsam philosophiam et legis auctoritate per scilicet tantum simulationem. Capitulum.ii.

Volo enim vos scire quanta solicitudinem habeo pro vobis et pro his qui sunt laodicie: et quicumque non viderunt faciem meam in carne: vt consolentur corda ipsorum instructi in charitate: et in omem diuitias plenitudinis intellectus in agnitione mysterij dei patris et xpi iesu: in quo sunt omes thesauri sapiencie et scientie absconditi. Hoc autem dico vt nemo vos deceptat in sublimitate sermonis. Nam et si corpore absens sum: sed spiritu vobiscum sum gaudens et videns ordinem vestrum firmamentum eius quod in xpo est fidei vestre. Sicut ergo accepistis iesum dominum nostrum in ipso ambulate: radicati et superedificati in ipso: et confirmati in fide: sicut et didicistis abundantes in illo in gratiarum actione. Videte ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam secundum traditionem hominum secundum elementa mundi: et non secundum xpm: quia in ipso habitat omis plenitudo diuinitatis corporaliter: et estis in illo repleti qui est caput omis principatus et potestatis. In quo et circumcisi estis circumcisione non manufacta in expoliatione corporis carnis: sed in circumcisione dominica xpi consepulti in baptismo in quo et resurrexistis per fidem operationis dei qui suscitauit illum a mortuis. Et vos cum mortui essetis in delictis et preputio carnis vestre conuiuificauit cum illo donans nobis omia delicta delens quod aduersum nos erat chirographum decretis quod erat contrarium nobis. Et ipsum tulit de medio affigens illum cruci: et expolians principatus et potestates traduxit palam triumphans illos in semetipso. ✠ Nemo ergo vos iudicet in cibo aut in potu aut de parte diei festi: aut neomenie: aut sabbatorum: quæ sunt umbra futurorum: corpus autem xpi. Nemo vos seducat volens in humilitate et religione angelorum quæ non vidit ambulans frustra inflatus sensu carnis sue: et non tenens caput ex quo totum corpus per nexus et iunctiones subministratum et compactum crescit in augmentum dei. Si ergo mortui estis cum xpo ab elementis huius mundi: quid adhuc tanquam viuentes in mundo decernitis? Ne tetigeritis neque gustaueritis neque contrectaueritis: quæ sunt omia in interitu ipso vsu secundum precepta et doctrinas hominum: que sunt rationem quidem habentia sapientie in superstitione et humilitate: et non ad parcendum corpori non in honore aliquo ad saturitatem carnis.

¶ Ca.S. Informat apostolus de moribus generaliter in depositione vitiorum: ac acquisitione virtutum: et specialiter etiam ad coniugatos: parentes et filios atque seruos. Capitulum.iii.

Igitur si consurrexistis cum xpo quæ sursum sunt querite: vbi xps est in dextera dei sedens: que sursum sunt sapite non quæ super terram. Mortui enim estis et vita vestra abscondita est cum xpo in deo. Cum autem xpus apparuerit vita vestra tunc et vos appebitis cum ipso in gloria. Mortificate ergo membra vestra quæ sunt super terram: fornicationem: immundiciam: libidinem concupiscentiam malam: et auariciam quæ est simulacrorum seruitus: propter quæ venit ira dei super filios incredulitatis ✠ in quibus et vos ambulastis aliquando cum viueretis in illis. Nunc autem deponite vos omia iram indignationem: malitiam: blasphemiam: turpem sermonem de ore vestro. Nolite mentiri inuicem: expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis: et induentes nouum qui renouatur in agnitione dei secundum imaginem eius qui creauit eum: vbi non est masculus et femina gentilis et iudeus circumcisio et preputium: barbarus et scytha seruus et liber: sed omia et in omibus xpus. Induite vos ergo sicut electi dei sancti et dilecti viscera misericordie: benignitatem: humilitatem: modestiam: patientiam: supportantes inuicem et donantes vobismetipsis si quis aduersus aliquem habet querelam: sicut et dominus donauit vobis ita et vos. Super omia autem hec charitatem habete: quod est vinculum perfectionis. Et pax xpi exultet in cordibus vestris: in qua vocati estis in vno corpore et gratiam estote. Verbum xpi habitet in vobis abundanter: in omi sapientia docentes et commonentes vosmetipsos in psalmis et hymnis et canticis spiritalibus in gratia cantantes in cordibus vestris domino. Omne quecumque facitis in verbo aut in opere: omia in nomine domini nostri iesu xpi gratias agentes deo et patri per ipsum. Mulieres subdite estote viris vestris sicut oportet in domino. Viri diligite vxores vestras: et nolite amari esse ad illas. Filij obedite parentibus vestris per omia: hoc enim placitum est in domino. Patres nolite ad indignationem ✠ prouocare filios vestros: vt non pusillo animo fiant. Serui obedite per omia dominis carnalibus non ad oculum seruientes quasi hominibus placentes: sed in simplicitate cordis timentes dominum. Quodcumque facitis ex animo operamini sicut domino et non hominibus scientes quia a domino accipietis retributionem hereditatis: domino xpo seruite. Qui enim iniuriam facit recipiet id quod iniquum gessit. Et non est personarum acceptio apud deum.

¶ C.S. Dominus instruit apostolus atque omnes colossensium se recommendat: ostendens quod se ad infideles esse debeat: et ponitur epistole conclusio et confirmatio per salutationem. Capitulum.iiii.

Omini quod iustum est et equum seruis prestate: scientes quia et vos dominum habetis in celo. Orationi instate vigilantes in ea in gratiarum actione: orantes simul et pro nobis vt deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysterium xpi: propter quod et in vinculis sum vt manifestem illud: vt oportet me loqui. In sapientia ambulate ad eos qui foris sunt: tempus redimentes. Sermo vestri semper in gratia sale conditus: vt scitis quid oporteat vnicuique respondere. Que circa me sunt omia vobis notificabit tychicus charissimus frater et fidelis minister et conseruus in domino: quem misi ad vos ad hoc ipsum vt cognoscat quæ circa vos sunt et consolet corda vestra cum onesimo charissimo et fideli fratre qui de vobis est: omia quæ hic agunt nota facient vobis. Salutat vos aristarchus concaptiuus meus et marcus sororius barnabe: de quo accepistis mandata. Si venerit ad vos suscipite illum: et iesus qui dicitur iustus qui sunt ex circumcisione. Hi soli sunt adiutores mei in regno dei quia michi fuerunt solatio. Salutet vos epaphras qui ex vobis est seruus xpi iesu semper sollicitus pro vobis in orationibus vt stetis perfecti et plani in omni voluntate dei. Testimonium enim illi phibeo quia habet multum laborem pro vobis et pro his qui sunt in laodicia et qui in hierapolim. Salutat vos lucas medicus charissimus et demas. Salutate fratres qui sunt in laodicia et nimphan et quæ in domo eius est ecclesiam. Et cum lecta fuerit apud vos epistola hec: facite vt et in laodicensium ecclesia legatur: et eam que laodicensium est vobis legatis: et dicite archippo. Vide ministerium quod accepisti in domino vt illud impleas. Salutatio mea manu pauli. Memores estote vinculorum meorum. Gratia domini nostri iesu christi vobiscum. Amen.

¶ Epistola pauli ad colossenses explicit.

¶ Argumentum in epistolam ad thessalonicenses primum incipit.

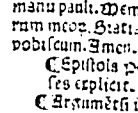

Thessalonicenses fuerunt macedones. Hi in christo iesu accepto honoris et tantum fuerunt in fide certa in predicatione eius fuerit. Preterea nec receperunt falsos apostolos: nec eos quia falsi apostoli dicebant. Hos collaudat apostolus scribens eis ab athenis per tychicum diaconem et onesimum acolytum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola pauli ad thessalonicenses prima incipit.

¶ C.S. Apostolus agit gratias de thessalonicensium bona inchoatione atque humanitatis diffusione. Capitulum.i.

Paulus et siluanus et timotheus ecclesie thessalonicensium deo patri nostro et domino iesu xpo. Gratia vobis et pax. Gratias agimus deo semper pro omibus vobis memoria vestri facientes in orationibus nostris sine intermissione memores operis fidei vestre et laboris et charitatis et sustinentie spei domini

nri ihesu xpi qui dedit se pro peccatis nris. Scientes fratres dilecti a deo electionem vestram: quia euangelium nrm non fuit ad vos in sermone tantum: sed et in virtute et in spiritu sancto et in plenitudine multa sicut scitis quales fuerimus in vobis propter vos: et vos imitatores nostri facti estis et domini: recipientes verbum in tribulatione multa cum gaudio spiritus sancti: ita ut facti sitis forma omnibus credentibus in macedonia et in achaia. A vobis enim diffamatus est sermo dei. Non solum in macedonia et in achaia sed et in omni loco fides vestra quae est ad deum processit: ita ut non sit nobis necesse quicquam loqui. Ipsi enim de nobis annuntiant qualem introitum habuerimus ad vos: et quomodo conuersi estis ad deum a simulacris seruire deo vivo et vero: et expectare filium eius de celis quem suscitauit ex mortuis ihesum qui eripuit nos ab ira ventura.

C.C.S. Consolat apls thessalonicenses in aduersis pforitate ad ipm: atq; ad ecclesias hierosolymitas. Capm. m.

Nam et ipsi scitis fratres introitum nostrum ad vos: quia non inanis fuit sed ante passi multa et contumelias sicut scitis in philippis fiduciam habuimus in deo nostro loqui ad vos euangelium dei in multa sollicitudine. Exhortatio enim nostra non de errore neque de immundicia neque in dolo sed sicut probati sumus a deo: ut credere nobis euangelium ita loquimur non quasi hominibus placentes sed deo qui probat corda nra. Neque enim aliquando fuimus in sermone adulationis sicut scitis: neque in occasione auaritie: deus testis est: neque quaerentes ab hominibus gloriam neque a vobis neque ab aliis cum possemus vobis oneri esse: ut christi apli. Sed facti sumus paruuli in medio vestrum: tanquam si nutrix foueat filios suos: ita desiderantes vos cupide volebamus tradere vobis: non solum euangelium dei sed etiam animas nostras: quia charissimi nobis facti estis. Memores enim facti est o fratres laboris nri et fatigationis: nocte et die operantes ne quem vestrum grauarem predicauimus in vobis euangelium dei. Vos testes estis et deus: quam sancte et iuste et sine querela vobis qui credidistis fuimus: sicut scitis qualiter unum quemque vestrum sicut patres filios suos obsecrantes vos et consolantes: testificati sumus ut ambularetis digne deo qui vocauit vos in suum regnum et gloriam. Ideo et nos gratias agimus deo sine intermissione: quia cum accepissetis a nobis verbum auditus dei accepistis illud non ut verbum hominum sed sicut est vere verbum dei: qui operatur in vobis qui credidistis. Vos enim imitatores facti estis fratres ecclesiarum dei quae sunt in iudea in christo ihesu: quia eadem passi estis et vos a cognatis vestris sicut et ipsi a iudeis: qui et dominum occiderunt ihesum et prophetas: et nos persecuti sunt: et deo non placent: et omnibus hominibus aduersantur prohibentes nos gentibus loqui: ut saluentur ut impleant peccata sua semper. Peruenit enim ira dei super illos usque in finem. Nos autem fratres desolati a vobis ad tempus hore aspectu non corde abundantius festinauimus faciem vestram videre cum multo desiderio. Quia voluimus venire ad vos ego quidem paulus et semel iterum sed impediuit nos satanas. Quis est enim nostra spes aut gaudium aut corona gloriae? Nonne vos ante dominum nostrum ihesum christum in aduentu eius? Vos enim estis gloria nostra et gaudium.

C.C.S. Apostolus mittit timotheum ad consolandum thessalonicenses: ponit virtutem et laudat reuersionem eius: deinde cum apti deprecatione p thessalonicensibus. Capm.

Propter quod non sustinentes amplius placuit nobis remanere solus et misimus timotheum fratrem nostrum et ministrum dei in euangelio christi ad confirmandos vos et exortandos pro fide vestra: ut nemo moueatur in tribulationibus istis. Ipsi enim scitis quia in hoc positi sumus. Nam et cum apud vos essemus predicebamus vobis passuros nos tribulationes: sicut et factum est et scitis. Propterea et ego amplius non sustinens misi ad cognoscendum fidem vestram: ne forte tentauerit vos is qui tentat et inanis fiat labor noster. Nunc autem venente timotheo ad nos a vobis: et annuntiante nobis fidem et charitatem vestram: quia memoriam nostri habetis bonam: semper desiderantes nos videre: sicut et nos quoque vos: ideo consolati sumus fratres in vobis in omni necessitate et tribulatione nostra per fidem vestram: quoniam nunc viuimus si vos statis in domino. Quam enim gratiarum actionem possumus deo retribuere pro vobis in omni gaudio quo gaudemus propter vos ante dominum deum nostrum nocte ac die abundantius orantes: ut videamus faciem vestram et complemus ea quae sunt fidei vestre. Ipse autem deus et pater noster et dominus ihesus xpus dirigat viam nostram ad vos. Vos autem dominus multiplicet et abundare faciat charitatem vestram in invicem et in omnes quemadmodum et nos in vobis ad confirmanda corda vestra sine querela in sanctitate ante deum et patrem nostrum in aduentu domini nri ihesu cum omnibus sanctis eius. Amen.

C.C.S. Apostolus increpat thessalonicenses de vitio fornicationis: cupiditatis: uiolentiae: immoderati luctus mortuorum. Capitulum. m.

Ceterum ergo fratres rogamus vos et obsecramus in domino ihesu ut quemadmodum accepistis a nobis quomodo oporteat vos ambulare et placere deo sicut et ambulastis ut abundetis magis. Scitis enim quae praecepta dederimus vobis per dominum ihesum. Hec est enim voluntas dei sanctificatio vestra: ut abstineatis vos a fornicatione: ut sciat unusquisque vestrum vas suum possidere in sanctitate et honore: non in passione desiderii sicut et gentes quae ignorant deum: et ne quis supergredi neque circumuenire in negotio fratrem suum: quia vindex est dominus de hiis omnibus: sicut prediximus vobis et testificati sumus. Non enim vocauit nos deus in immundiciam: sed in sanctificationem. Itaque qui hec spernit: non hominem spernit sed deum: qui etiam dedit spiritum suum sanctum in nobis. De charitate autem fraternitatis non necesse habemus scribere vobis. Ipsi enim vos a deo didicistis: ut diligatis inuicem. Etenim illud facitis in omnes fratres in universa macedonia. Rogamus autem vos fratres ut abundetis magis et operam detis: ut quietem sectemini et vestrum negotium agatis: et operemini manibus vestris sicut precipimus vobis: et honeste ambuletis ad eos qui foris sunt: nullius indigeatis. Nolumus autem vos ignorare fratres de dormientibus: ut non contristemini sicut et ceteri qui spem non habent. Si enim credimus quia ihesus mortuus est et resurrexit: ita et deus eos qui dormierunt per ihesum adducet cum eo. Hoc enim vobis dicimus in verbo domini: quia nos qui viuimus qui residui sumus in aduentum domini: non preuenietimus eos qui dormierunt. Quia ipse dominus in iussu et in voce archangeli et in tuba dei descendet de celo: et mortui qui in christo sunt resurgent primi. Deinde nos qui viuimus qui relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: et sic semper cum domino erimus. Itaque consolamini inuicem in verbis istis.

C.C.S. Apls cautos reddit thessalonicenses de die mortis futura ac de die iudicii generalis: et inducit thessalonicenses ut se parent ad propriam et ad diem. Capitulum. o.

De temporibus autem et momentis fratres non indigetis ut scribam vobis. Ipsi enim diligenter scitis: quia dies domini sicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint: pax et securitas: tunc repentinus eis supueniet interitus sicut dolor in utero habentis: non effugient. Vos autem fratres non estis in tenebris: ut vos dies ille tanquam fur comprehendat. Omnes enim vos filii lucis estis: et filii diei. Non sumus noctis neque tenebrarum. Igitur non dormiamus sicut et ceteri sed vigilemus et sobrii simus. Qui enim dormiunt: nocte dormiunt: et ebrii sunt: nocte ebrii sunt. Nos autem qui diei sumus sobrii simus: induti loricam fidei et charitatis et galeam spem salutis: quia non posuit nos deus in iram: sed in adquisitionem salutis per dominum nrm ihesum christum: qui mortuus est pro nobis: ut siue vigilemus siue dormiamus simul cum illo viuamus. Propter quod consolamini inuicem et edificate alterutrum sicut et facitis. Rogamus autem vos fratres ut noueritis eos qui laborant inter vos et presunt vobis in domino et monent vos ut habeatis illos abundanter in charitate propter opus illorum: pacem habete cum eis. Rogamus autem vos fratres: corripite inquietos: consolamini pusillanimes: suscipite infirmos: patientes estote ad omnes. Videte ne quis malum pro malo alicui reddat: sed semper quod bonum est sectamini inuicem et in omnes. Semper gaudete: sine intermissione orate: in omnibus gratias agite. Hec est enim voluntas dei in christo ihesu in omnibus vobis. Spiritum nolite extinguere: prophetias nolite spernere. Omnia autem probate: quod bonum est tenete: ab omni specie mali abstinete vos. Ipse autem deus pacis sanctificet vos per omnia: et integer spiritus vester et anima et corpus sine querela in aduentu domini nostri ihesu christi seruetur. Fidelis est qui vocauit vos: qui etiam faciet. Fratres orate pro nobis. Salutate fratres omnes in osculo sancto. Adiuro vos per dominum: ut legatur epistola hec omnibus sanctis fratribus. Gratia domini nri ihesu christi vobiscum. Amen.

Epistola Pauli ad Thessalonicenses Prima explicit.

Argumentum in epistolam secundam incipit.

C

D

E

B

C

D

E

B

2.pe.c.c.
3.pe.3.a

B

Esa.56.d
ephe.6.a.

C

Ecclesi.18.a

Iu.18.a
de pe. di.
+.c.ãria.
Di.15.c.
sancta ro
mana.
22.q.5.c.
de forma.
De vita et
ho.cle.c.
cũ ab ol.
De co d
cogno.
psi.pro.
sue.c.pe
nitẽ.2.
1.co.1.b

AD thessalonicenses secundā scribit epistolā aplūs: et notum facit eis de tēporibus nouissimis: et de aduersarij detectione. Scribit hanc eplam ab athenis per tytum dyaconem et onesimum acolitum.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola pauli ad Thessalonicenses secunda incipit.

¶ C.S. Gratias agit apl'us de bona thessalonicēsium cōuersatione orādo pro meliori cōsummatione. Capl'm primū

A PAulus et siluanus et timotheus: ecclesie thessalonicēsiū in deo patre nostro et dn̄o iesu christo. Gratia vobis et pax a deo patre nostro et dn̄o iesu xp̄o. Gratias agere debemus semper deo pro vobis fratres ita ut dignū est: qm̄ supercrescit fides vestra: et abūdat charitas vniuscuiusq; vestrū in inuicē: ita ut et nosipsi

B in vobis gl'iemur in ecclijs dei pro patiētia vestra et fide in omnibus persecutionibus vestris et tribulationibus quas sustinetis in exemplū iusti iudicij dei: ut digni habeamini in regno dei: pro quo et patimini. Si tamen iustū est apud deū retribuere

C retributionē + his qui vos tribulant et vobis qui tribulamini: requiē nobiscū in reuelatione dn̄i iesu de celo cum angelis virtutis eius in flamma ignis dātis vindictā his qui nō nouerūt deū: et qui nō obediūt euāgelio dn̄i nr̄i iesu xp̄i.

Al's + tribulationē

D Qui penas dabunt in interitu eternas a facie dn̄i: et a gloria virtutis eius: cū venerit glificari in sctis suis: et admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt: q: creditū est testimoniū nr̄m sup vos in die illo. In quo etiā oramus semper pro vobis: ut dignet vos sua vocatione deus noster: et impleat omnem voluntatem bonitatis sue: et opus fidei in virtute: ut clarificetur nomē domini nostri iesu xp̄i in vobis: et vos in illo scd'm gratiam dei nr̄i et dn̄i iesu xp̄i.

¶ Ca.S. Remouet errorem apostolus de aduentu antichristi: de quo literius ostendit veritatem. Capl'm.ij.

A ROgamus autē vos fratres per aduentum domini nr̄i iesu xp̄i: et nostre cōgregationis in ipsum: ut non cito moueamini a vestro sensu: neq; terreamini neq; per spm̄ neq; per sermonē neq; per epl'am tanq̄ per nos missam: q̄si instet dies domini. Ne quis vos seducat ullo modo. Qm̄ nisi venerit discessio + primū et reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis: qui aduersatur et extollitur supra omne qd' dicitur deus: aut qd' colitur: ita ut in templo dei sedeat: ostēdēs se tanq̄ sit deus: non retinetis q' cū adhuc essem apud vos: hec dicebam vobis. Et nunc quid detineat scitis: ut reueletur in suo tpe. Nā mysteriū iā operatur iniquitatis tantū ut qui tenet nūc teneat: donec de medio fiat. Et tūc reuelabitur ille iniquus: quem dn̄s iesus interficiet spū oris sui. Et destruet illustratione aduētus sui eū cuius est aduētus scd'm operationem sathane in omni virtute et signis et prodigiis mēdacibus: et in omni seductione iniquitatis: his qui pereūt: eo q' charitatē veritatis non receperūt ut salui fierēt. Ideo mittet illis deus operationē erroris ut credāt mēdacio: ut iudicent' oēs qui nō crediderūt veritati: sed consenserūt iniquitati. Nos autē debemus gratias agere deo semp pro vobis fratres dilecti a deo: q' elegerit vos deus primitias in salutē in sctificatione spūs et in fide veritatis: in qua et vocauit vos per euāgeliū nr̄m in acquisitionē glorie dn̄i nostri iesu christi. Itaq; fratres state et tenete traditiones quas didicistis: siue per sermonem: siue per epl'am nr̄am. Ipse autē dn̄s noster iesus xp̄s et deus et pater nr̄ qui dilexit nos: et dedit cōsolationē eternā et spē bonā in gratia exhortet' corda vr̄a: et cōfirmet in omni opere et sermone bono.

¶ C.S. Petit apl's thessalonicensibus orationem suffragij: atq; informat eos in regeneratione mali: atq; incitat ad laborem manuū. Capl'm.iij.

DE cetero fratres orate pro nobis ut sermo dei currat et clarificet' sicut et apud vos: et ut liberemur ab importunis et malis hominibus. Non em̄ omnium est fides. Fidelis autē deus est qui cōfirmabit vos et custodiet a malo. Cōfidimus autē de vobis fratres in dn̄o: quoniam quecūq; precipimus et facitis et facietis. Dn̄s autē dirigat corda vr̄a in charitate dei et patientia xp̄i. Denūciamus autem vobis fratres in noīe dn̄i nostri iesu xp̄i: ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulāte inordinate: et non scd'm traditionē quā acceperunt a nobis. Ipsi em̄ scitis quēadmodū oporteat imitari nos: qm̄ nō inquieti fuimus inter vos: neq; gratis panē mādcauimus ab aliquo: sed in labore et fatigatione nocte ac die operātes: ne quē vestrū grauaremus. Non quasi nō habuerimus potestatē:

sed ut nosmetipsos formā daremus vobis ad imitādū nos. Nā et cū essemus apud vos: hec denunciabamus vobis: qm̄ si qs nō vult operari: nec māducet. Audiuimus enim inter vos quosdā ambulare inquiete: nichil operantes: sed curiose agētes. His autē qui eiusmodi sunt denūciamus et obsecramus in dn̄o iesu xp̄o ut cū silētio operātes: suum panē māducēt. Vos autē fr̄es nolite deficere benefacientes. Qd' si qs nō obedierit vbo nr̄o per epl'am hanc notate: et nō + cōmisceamini cū illo ut cōfundat'. Et nolite q̄si inimicū existimare: sed corripite: ut fratrē. Ipse autē deus + pacis det vobis pacē sempiternā in omni loco. Dn̄s + sit cum omnibus vobis. Salutatio mea manu pauli qd' est signū in omni epistola: ita scribo. Gratia dn̄i nr̄i iesu christi cum omnibus vobis. Amen.

¶ Epistola pauli ad Thessalonicenses secunda explicit.

¶ Argumentum in epistolā ad Timotheum primam incipit.

TImotheū instruit et docet de ordinatione episcopatus et diaconij et omnis ecclesiastice discipline: scribens ei a laodicia per tychicum diaconē.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola pauli ad Timotheum prima incipit.

¶ C.S. Timotheū cōmonet apl's ut nō attēdat genealogijs ac legalibus obseruātijs ac gratias agit deo pro vocatione ad apl'atū: atq; inducit timotheū ad resistendū doctoribus falsitatis. Cap'm.i.

PAulus apostolus iesu christi scd'm imperium dei saluatoris nostri et christi iesu spei nostre timotheo dilecto filio in fide: gratia: et misericordia et pax a deo patre et christo iesu domino nostro. Sicut rogaui te ut remaneres ephesi cum irem in macedoniam: ut denunciares quibusdam ne aliter docerent neq; intenderent fabulis et genealogijs interminatis que questiones prestant magis q̄ edificationem dei que est in fide. Finis autem precepti est charitas de corde puro et conscientia bona: et fide non ficta. A quibus quidam aberrantes conuersi sunt in vaniloquium: volentes esse legis doctores: non intelligentes: neq; que loquunt' neq; de quibus affirmāt. Scimus autē q: bona est lex si qs ea legitime utat': sciētes hoc q: lex iusto nō est posita: sed iniustis et nō subditis: impijs et peccatoribus: scelerat' et cōtaminat': patricidis et matricidis: homicidis: fornicarijs: masculorum cōcubitoribus: plagiarijs + mēdacibus et piuris: et si qd aliud sane doctrine aduersat': que est scd'm euangeliū glorie beati dei: qd' creditū est mihi. Gratias ago ei qui me cōfortauit in xp̄o iesu dn̄o nr̄o: q: fidelē me existimauit ponēs in ministerio. Qui prius blasphemus fui et persecutor et contumeliosus: sed misericordiam dei cōsecutus sum: q: ignorās feci in incredulitate. Superabūdauit autē gratia dn̄i nr̄i cū fide et dilectione que est in xp̄o iesu. Fidelis sermo et omni acceptione dignus: q: xp̄s iesus venit in hūc mundū peccatores saluos facere quorū primus ego sum. Sed ideo misericordiam cōsecutus sum: ut in me primo ostēderet xp̄s iesus oēm patiētiā ad informatione eorū qui credituri sunt illi in vitā eternā. Regi autem seculorū: immortali: inuisibili: soli deo honor et gloria in secula seculorum amē. Hoc preceptū cōmendo tibi fili timothee scd'm precedentes in te prophetias: ut milites in illis bonā militiā habens fidē et bonā cōsciam. Quā quidam repellētes circa fidē naufragauerunt: ex quibus est hymeneus et alexāder: quos tradidi sathane ut discant nō blasphemare.

1.cor.5.c.
al's + plagiarijs.
Jo.4.c.
D 1.cor.7.c.
23.q.4.c. qui peccat et c. qd crus ce.c.

¶ C.S. Instruit apl'us timotheum de actu orandi et modo: ac deinde de oratione loquitur quo ad ppl'm subiectū. ij.

A OBsecro igitur primū omnium fieri obsecrationes: orones: postulationes: gratiarū actiones: pro omnibus hominibus pro regibus et omnibus qui in sublimitate cōstituti sunt: ut quietam et tranquillā vitam agamus in omni pietate et castitate. Hoc em̄ bonū est et acceptum coram saluatore nr̄o deo: qui omnes homines vult saluos fieri: et ad agnitionē veritatis venire. Unus em̄ deus: unus et mediator dei et hominū hō xp̄s iesus: qui dedit redēptionem semetipm̄ pro omnibus. Cuius testimoniū tēporibus suis cōfirmatū est: in quo positus sum ego p̄dicator et apl's. Veritatē dico: nō mētior: doctor gētiū in fide et veritate. Volo ergo viros orare in omni loco: leuātes puras manus sine ira et disceptatione. Similiter et mulieres in habitu ornato: cū verecūdia et sobrietate ornātes se: et non in tortis crinibus aut auro aut margaritis vel veste preciosa: sed q' decet mulieres pmittentes pietatē per opera bona. Mulier in silētio discat cū omni subiectione. Docere autē mulieri non permitto: neq; dn̄ari in viros sed esse in silētio. Adā em̄ primus formatus est: deinde eua. Et adā nō est seductus: mu-

24.q.3.c. corripiat
B J.5.a.
Dist.10.c qm̄.
Dist.96. c. ad dei. de pe.dis. 1.c.multiplex.
2.Timo. 1.c.
C 1.Pe.3.a.
1.cor.14. S.
D

Ars mans serit. lcer autē seducta ī peruaricatiōe fuit. Saluadiū autē p filios gnationē si permāserit in fide ⁊ dilectiōe ⁊ sanctificatione cū obiectate.

¶ C.S. Docet timotheū ordinare gradus ecclesie tam quo ad episcopos q̄ quo ad diaconos acyptos cum pontificatio predictorum. Capitulum.iii.

E Titi.i.b. 2 q.7.c.fi. dist.26.c. delde §.1 di.35.§.1 di.47.§1

Fidelis sermo. Si q̄s episcōtū desiderat: bonū op⁹ desiderat. Oportet ergo eū irreprehensibile esse: vni vxoris virū sobriū: ornatū: prudentē: pudicū: hospitalē: doctorē: nō vinolentū: nō percussorē: sz modestū: nō litigiosū: nō cupidū: sz suū domui bñ ꝓpositū: filios habētē subditos cū omī castitate. Si q̄s autē domui suē bñ ꝓesse nesciet: quō ecclesie dei diligētiā habebit? Nō neophytū: ne in supbiā elatⁿ in iudicū incidat diaboli. Oportet autē ī illis testimoniū habere bonū ab his q̄ foris sunt: vt nō ī opprobriū incidat in laqueū diaboli. Diacōes sil⁹ pudicos nō dilinguēs: non multo vino deditos: nō turpe lucrū sectātes hñtes mysteriū fidei ī sciētia pura. Et hi autē probent ꝓmū: sic ministrēt nullū crimen hñtes. Mulieres sil⁹ pudicas: non detrahentes sobrias: fideles ī omib⁹. Diacones sint vni⁹ vxoris virū: q̄ filios suis prestent ī suis domib⁹. Qui enī bñ ministrauerint: gradū bonū sibi acq̄rent: ⁊ multā fiduciā ī fide q̄ est ī xpo iesu. Hec tibi scribo fili timothee: sperans D mevenire ad te cito. Si autē tardauero vt scias quō oportet te ī domo dei cōuersari q̄ est ī ecclia dei viui columna et firmamentū veritatis. Et manifeste magnū est pietatis sacramentū: qō manifestatū est in carne: iustificatū est ī spū: apparuit ā angelis: prēdicatū est ī gētib⁹ creditū est ī mūdo: assumptū est ī gloria.

¶ C.S. Excludit apostolus modū docendi erroneū: ac ponit verum docendi modum. Capitulum.iiii.

E 2.tim.3.a 2.Pe.3.a. Judith.1 f. 1.q.7.c. didici. B

Spiritū autem manifeste dicit: q̄ in nouissimis tpib⁹ discedent ab fide attēdentes spiritib⁹ erroris ⁊ doctrinis demoniorū in hypocrisi loquentū mendaciū: ⁊ cauterizatā habentū suā cōsciētiā: prohibentū nubere: abstinere a cibis quos deus creauit ad percipiendū cū gratiarū actiōe fidelib⁹ et his q̄ cognouerūt veritatē. Q: omis creatura dei bona est: ⁊ nihil reuciēdū q̄ cū gratiarū actione percipit. Sanctificatur enī p verbū dei ⁊ orationem hec ꝓponens fratrib⁹ bonus eris minister xpi iesu enutritus verbis fidei ⁊ bone doctrine quā assecutⁿ es. Ineptas autē anilles fabulas deuita: exerce autē teipsū ad pietatē. Nā corporalis exercitatio ad modicū vtilis est. Pietas autē ad omia vtilis est: pmissionē habēs vite q̄ nūc est ⁊ future. Fidelis sm̄o et omi acceptione dignⁿ. Jn hoc enī laboramⁿ ⁊ maledicimur: q: speramⁿ in deū viuū: q̄ est saluator omīū hoīm: maxime fidelū. Precipe hec ⁊ doce. Nemo adolescentia tua p̄emnat: sed exemplū esto fidelū in verbo: in cōuersatione. ī charitate: in fide in castitate. Dū venio attende lectioni: exhortatiōi: ⁊ doctrine. Noli negligere gratiā que in te est: q̄ data est tibi p ꝓphetā cum ꝓpositione manuum presbyteri. Hec meditare: in his esto: vt profectus tuus manifestus sit omib⁹. Etenī tibi ⁊ doctrine: insta ī illis. Hoc enī faciēs: et teipsū saluū facies: et eos qui te audiūt.

¶ C.S. Instruit apostolus timotheū de senioribus iuuenib⁹ viduis: ⁊ de ceteris vidue sunt ac loquit de puissione ministrorū ecclie vocēs de eorū iudicādi ⁊ puniēdi subditos. Capm.v.

Seniorē ne increpaueris: sed obsecra vt patrem. Juuenes vt fres ānis vt matres iuuēculas vt sorores ī omī castitate. Vidua honora q̄ vere vidue sunt. Si qua autē vidua filios aut nepotes habet: discat primū domū suā regere: ⁊ mutua vicē reddere parētib⁹. Hoc enī acceptū est coram deo. Que autē vere vidua est ⁊ desolata: speret in deū: ⁊ instet obsecrationib⁹ et orationibus nocte ac die. Nā q̄ in delitiis ēt viuens: mortua est. Et hoc precipue: vt irreprehēsibiles sint. Si q̄s autē suorū ⁊ maxime domesticorū curā nō h̄z: fidē negauit: ⁊ est infideli deterior. Vidua eligat nō minus sexaginta annorū q̄ fuerit vni⁹ viri vxoris operib⁹ bonis testimoniū hēns: si filios educauit: si hospitio recepit: si sōctōū pedes lauit. si tribulationē patiētib⁹ subministrauit: si omē opus bonū subsecuta est. Adolescētiores autē viduas deuita. Cū enī luxuriate fuerint ī xpo nubere volunt hñtes dānationē: q: pmā fidē irritū fecerūt. Simul autē ⁊ otiose discūt circuire domos: nō solū otiose: sz et ꝓlixe ⁊ curiose loquētes q̄ nō oportet. Volo autē iuniores nubere: filios procreare: matresfamilias esse: nullam occasionē dare aduersario maledicti gratia. Jam enī quēdā cōuerse sunt retro post satanā. Si q̄s fidelis hz viduas sed ministret illis vt nō grauet ecclia: vt his q̄ vere vidue sunt sufficiat. Qui bene presant presbyteri: duplici honore digni habeant: maxime q̄ laborant in verbo ⁊ doctrina. Dicit enī scriptura. Non alligabis os boui triturāti: ⁊ dignus est operarius mercede sua. Adversus presbyterū accusationē noli recipere: nisi sub duob⁹ aut trib⁹ testibus. Peccātes coram omib⁹ argue vt ceteri timorē habeāt. Testor coram deo et xpo iesu ⁊ electis angelis eiⁿ: vt hec custodias sine ꝓiudicio: nihil facies ī altera parte declinādo. Manⁿ cito nemini ꝓposueris: neq; cōtrectaueris peccatis alienis. Teipsū castū custodi. Noli adhuc aquā bibere: sz modico vino vtere ꝓpter stomachū tuū ⁊ frequētes tuas infirmitates. Quorūdā hoīm peccata manifesta sunt precedētia ad iudicū: quorūdā autē subsequūtur. Similiter facta bona manifesta sunt: ⁊ q̄ aliter se habēt: abscōdi nō possunt.

¶ C.S. Inducit apstus ēpos ad custodiā pauperū seruitio dominorū: ac de mū inducit ad sectandā humilitatem: pietatē: ⁊ ceteras virtutes. Capm.vi.

Quicūq; sunt sub iugo seruitutis dōos suos omī honore dignos arbitrētur: ne nomē dei ⁊ doctrīa blasphemet. Qui autē fidelēs dōōs habent: nō cōtēnāt: q: fres sunt: sz magis seruiāt: q: fideles sūt ⁊ dilecti: q: huius ēficij ꝓcipes sunt. Hec docet exhortare. Si q̄s aliter docet: nō acquiescit sanis sm̄onib⁹ dñi nri iesu xpi: ⁊ q̄ sm̄ pietatē est doctrie: supb⁹ est: nihil scīēs sz languēs circa q̄stiones: pugnas ꝓbōrū: q: hinc nascūtur iniqte ptēcōes: blasphemie: suspitiōes malē: cōflictationes hoīm mēte corruptorū: et q̄ a veritate priuati sunt: existimātiū quēadmodū esse pietatē. Est autē quest⁹ magnus pietas cū sufficientia. Nihil enī tulimus ī hunc mūdū. Haud dubium: q: nec auferre q̄d possumⁿ. Habētes autē alimēta ⁊ q̄b⁹ tegamur: his ptēti simus. Nā q̄ volūt diuites fieri: incidūt in tēta tionē ⁊ in laqueū diaboli: ⁊ desideria multa ⁊ iutilia ⁊ nociua: q̄ mergūt homines ī interitū et pditionē. Radix enī omī malorū est cupiditas: q̄ q̄dā appetētes errauerūt a fide: ⁊ inseruerūt se dolib⁹ multis. Tu autē o hō dei hec fuge.

Sectare vero iustitiā: pietatē: fidē: charitatē: patientiā: mansuetudinē. Certa bonū certamen fidei apprehende: vitā eternā: in quapocatus es: confessus bonā cōfessionē coram multis testibus. Precipio tibi coram deo q̄ viuificat omia: et xpo iesu q̄ testimoniū reddidit sub pōtio pilato bonā cōfessionē: vt sues mādatū sine macula irreprehēsibile usq; in aduentū dñi nri iesu cristi: quē suis temporib⁹ ostendet beatⁿ ⁊ solus potens: rex regū et dñs dominātiū: q̄ solus habet immortalitatē: ⁊ lucē habitat inaccessibile: quē nullus hoīm vidit: sed nec videre potest: cui est honor et imperiū in sempiternū. Amē. Diuitibus huius seculi precipe nō sublime sapere: neq; sperare in incerto diuitiarū: sed i deo viuo q̄ prestat nob⁹ oia abūdē ad fruēdū bē agere: diuites fieri in ꝓbis bonis: facile tribuere: cōmunicare: thesaurizare sibi fundamētū bonū i futurū vt apphēdāt veram vitā. O timothee depositū custodi: deuitādo ꝓphanas vocū nouitates ⁊ oppositiones falsi nominis sciēte. Quā q̄dā ꝓmittentes circa fidē exciderunt. Gratia. Amen.

Apo.19.c Job.1.b. Job.4.c. D

¶ Epistola Pauli ad Timotheū prima explicit.

¶ Argumentū in epistolā secundā incipit.

Hez timotheo scribit de exhortatiōe martyriū: et de oī regula veritatis: et quid futurū sit tpib⁹ nouissimis: et de sua passione: scribens et adhibet ro ma.

¶ Argumentū explicit.

¶ Epla Pauli ad Timotheū secunda incipit.

¶ C.S. Inducit apostolus timotheū ad cōstanter predicandū euāgelū xpi et pontificali dignitate ac predicatiū pauctate. Capm.i.

E

Paulus apstus iesu xpi: per voluntatem dei: sm ⁊ ꝓmissionem vite q̄ est in xpo iesu timotheo charissimo filio. Gratia et misericordia a deo patre ⁊ xpo iesu domino nostro. Gratias ago deo meo: cui seruio a progenitoribus meis in consciētia pura: ✠ q̄ sine intermissione habeam tui ✠ obsecrationem

Ro.1.a.

B memoriā i orōnib⁹ meis a nocte ac die
desiderās te videre. Memor lachryma
rum tuarū: vt gaudio implear. Recor-
datione accipiēs eius fidei que est i te
non ficta: q̄ ⁊ habitauit primū in auia
tua loide: ⁊ matre tua eunice cert⁹ sum
aūt q̄ ⁊ in te. Propter quā causam ad
Ro.8.c. moneo te vt resuscites grām dei q̄ est
in te p impositionem manuū mearum
C Non eñ dedit nobis deus spm̄ timo-
Ad titū.3 ris: sed virtutis ⁊ dilectionis et sobrie
b. tatis Noli itaq3 erubescere testimoniū
dn̄i nr̄i iesu xp̄i neq3 me vinctū ei⁹: s3 col
labora euāgelio s̄m virtutē dei: q̄ nos
liberauit ⁊ vocauit vocatione sua san
cta: nō s̄m opa nostra: sed s̄m ppositū
suū ⁊ grām q̄ data est nobis in xp̄o ie-
su ante tēpora secularia. Manifestata
est aūt nūc per illuminationē saluato-
ris nostri iesu xp̄i: q̄ destruxit q̄dē mor
tem illuminauit aūt vitā ⁊ icorruptio-
nem p euāgeliū: in quo posit⁹ sum ego
predicator ⁊ apostolus ⁊ magister gen
1.Thi.2.b tium. Ob quā causam etiā hec patior:
sed nō cōfundor. Scio eñ cui credidi
⁊ cert⁹ sum q3 potēs est depositū meū
seruare in illū diē. Formā habēs sano
D rum verborū q̄ a me audisti i fide et in
dilectione i xp̄o iesu. Bonū depositum
custodi p spm̄ sanctū q̄ habitat i nobis
Scis eñ hoc q̄ auersi sunt a me oēs
qui i asia sunt, ex quib⁹ est philetus ⁊
hermogenes. Det miaꝫ dn̄s onesipho
ri domui: q3 sepe me refrigerauit: ⁊ ca
thenam meā nō erubuit: sed cū romā
venisset: sollicite me quesiuit ⁊ inuenit.
Det illi dn̄s inuenire miam a dn̄o i illa
die. Et quāta ephesi ministrauit mihi
tu melius nosti.

¶ C.S. Sollicitat apostol⁹ timotheū
ad exequēdū p̄dicationis officiū: ac mo
net ipsum iuuenilia desideria fugere.

Capitulum.ij.

B TU ergo fili mi cōfortare in grā
que est in xp̄o iesu: ⁊ q̄ audisti a
me p multos testes: hec cōmēda fideli
bus hoib⁹ q̄ idonei erūt ⁊ alios doce-
13.q.1.§. re. Labora sicut bonus miles xp̄i iesu.
his ita. Nemo militās deo implicat se negocijs
1.co.9.a secularib⁹ vt ei placeat cui se pbauit.
B Nam ⁊ q̄ certat in agone: nō coronabi
Als + per tur/ nisi legitime certauerit. Laborātē
cipere. agricolam oportet primū d̄ fructib⁹
de p̄s. dis. accipere. + Intellige q̄ dico. Dabit ei
1.c. nō tm̄ tibi dn̄s in oib⁹ intellectū. Memor esto
dn̄m iesum xp̄m resurrexisse a mortuis
ex semine dauid s̄m euāgeliū meū i q̄
laboro vsq3 ad vincula quasi male ope
rans: sed verbū dei non est alligatum.
Ideo oia sustineo pter electos: vt et
ipsi salutē cōsequant̄ q̄ est in xp̄o iesu
cū gloria celesti. Fidelis sermo: nā si
cōmortui sum⁹ ⁊ cōuiuemus: si sustine
mus ⁊ cōregnabimus si negauerim⁹ et
ille negabit nos: si nos credim⁹: ille fi
delis pmanet: negare seipsum non pōt
Hec cōmone testificans corā deo. Noli
cōtēdere verbis ad nihil eñ vtile est/
nisi ad subuersionē audiētiū. Sollici-
te aūt cura teipsum pbabilē exhibere
deo: operariū icōfusibilē: recte tractā
tem vbum veritatis. Prophana aūt et
vaniloquia deuita. Multū eñ pficiunt
ad impietatē. ⁊ sermo eoꝝ vt cācer ser
pit. Ex quib⁹ est hymeneus ⁊ philet⁹:
qui a veritate exciderūt: dicētes resur
rectionē iam factā: ⁊ subuerterūt quo
rūdam fidē. S3 firmū fundamētū dei
stat habēs signaculum hoc. Cognouit
dn̄s q̄ sunt ei⁹: ⁊ discedit ab iniquitate
oīs q̄ inuocat + nomē dn̄i. In magna
aūt domo: nō solū sunt vasa aurea ⁊ ar
gētea: sed ⁊ lignea ⁊ fictilia: ⁊ q̄dā qui
dem in honorē quedā aūt in contume
liam. Si quis ergo se emūdauerit ab
istis: erit vas in honorē sanctificatū:
vtile dn̄o ad omne opus bonū paratū
C Iuuenilia autē desideria fuge: sectare
vero iusticiā/ fidē/ spem/ caritatē/ ⁊ pa
cem cū his qui inuocāt dn̄m de corde
puro. Stultas aūt et sine disciplina q̄-
stiones deuita: sciens q3 generāt lites.
Seruū aūt dn̄i non oportet litigare:
sed māsuetū esse ad oēs docibilem pa
tientē: cū modestia: corripientem eos
qui resistūt veritati: neqn̄ det illis de⁹
penitētiā ad cognoscendā veritatē: ⁊ re
sipiscāt a diaboli laqueis: a quo capti
ui tenentur ad ipsius voluntatem.

¶ C.S. Hortat apl's timotheū ad pre-
dicandum: propter falsoꝝ predicatorū
multiplicationē futurā: ⁊ iam incoha
tā: ac ponitur timothei monitio de fir
mitate. Capit.iij.

HOc aūt scito: q3 i nouissimis die
bus instabūt tēpora periculosa:
⁊ erūt hoies seipsos amātes cupidi ela
ti/ supbi/ blasphemi/ parētib⁹ non obe
dientes/ ingrati/ celesti/ sine affectiōe
sine pace/ criminatores/ incōtinentes/
immites/ sine benignitate/ pditores/
proterui/ tumidi/ ceci/ ⁊ voluptatū ama
tores magis q̄ dei. Habētes speciē qui
dem pietatis: virtutē aūt ei⁹ abnegan
tes. Et hos deuita: ex his eñ sunt q̄ pe
B netrant domos: ⁊ captiuas ducūt mu
lierculas oneratas petis: q̄ ducunt va
rijs desiderijs: semp discentes ⁊ nunq̄
ad scietiā veritatis puenientes. Quēad
modū aūt iamnes ⁊ mambres restiterūt
moysi: ita et hi resistūt veritati: hoies
corrupti mēte: reprobi circa fidem: sed
vltra nō pficiēt. Insipiētia eñ eoꝝ ma
nifestata erit oib⁹ sicut ⁊ illoꝝ fuit. Tu
autē assecut⁹ es meā doctrinā: institu-
tionē/ ppositū/ fidē/ lōganimitatē/ di-
C lectionē/ patiētiā/ psecutiones/ passio-
nes: qualia mihi facta sunt antiochie/
iconij/ listris/ quales psecutiōes susti-
nui: ⁊ ex oib⁹ eripuit me dn̄s. Et oēs q̄
pie volunt viuere in xp̄o iesu: psecutio-
nē patient. Mali autē hoies ⁊ seducto
res pficient in peius: errātes ⁊ in erro
rem mittētes. Tu vero pmane in his q̄
didicisti: ⁊ credita sūt tibi: sciēs a quo
didiceris. Et q3 ab infantia sacras litte
ras nosti q̄ te possunt istruere ad salu-
tem per fidē q̄ est in xp̄o iesu. Oīs eñ
scriptura diuinit⁹ inspirata: vtilis est
ad docendum: ad arguendum: ad corri
piendum: ad erudiendum in iusticia:
vt perfect⁹ sit homo dei ad omne opus
bonum instructus.

¶ C.S. Predicat apostolus multiplica
tionē malorū auditoꝝ: cū denunciatio
ne sui martyrij: ⁊ aduentū timothei ad
se flagitat: ⁊ amicos salutat. Cap.iiij.

A TEstificor corā deo ⁊ xp̄o iesu qui
iudicatur⁹ est viuos et mortuos:
et p aduētū ipsius ⁊ regnū eius p̄dica
verbum: insta oportune importune: ar-
gue: obsecra: increpa in oi patientia et
doctrina. Erit eñ tēpus cum sanā do-
ctrinam nō sustinebūt: sed ad sua desi-
deria coaceruabūt sibi magistros pru
rientes auribus: ⁊ a veritate q̄dem au-
ditum auertēt: ad fabulas autē cōuer
tentur. Tu vero vigila: in oibus labo-
ra: opus fac euāgeliste: ministeriū tuū
imple sobrius esto. Ego eñ iam deli-
bor: ⁊ tempus resolutionis mee instat.
Bonū certamē certaui: cursum psum-
maui: fidem seruaui. In reliquo reposi
ta est mihi corona iusticie: quā reddet
mihi dn̄s in illa die iustus iudex. Non
solum autē michi: sed ⁊ his q̄ diligunt
aduentum eius. Festina ad me venire
cito. Demas eñ me dereliq̄t diligens
hoc seclm: ⁊ abijt thessalonicā: crescēs
in galathiam titus i dalmatiam: lucas
est mecū sol⁹. Marcū assume ⁊ adduc
tecum: est eñ mihi vtilis i ministerio.
Tychicū autē misi ephesum. Penulam
quā reliqui troade apud carpū veniēs
affer tecū ⁊ libros: maxime aūt ⁊ mem
branas. Alexāder erari⁹ multa mala mi-
chi ostendit: reddet illi dn̄s s̄m opera
eius: quē ⁊ tu deuita. Ualde eñ restitit
verbis nostris. In prima mea defensio-
ne nemo michi affuit: sed oēs me dere-
D liquerunt: nō illis imputetur. Dn̄s autē
mihi astitit ⁊ cōfortauit me: vt p me pre
dicatio impleatur: ⁊ audiant oēs gētes:
⁊ liberat⁹ sum de ore leonis. Liberauit
me dn̄s ab omni opere malo: ⁊ saluum
faciet in regnum suū celeste: cui gloria
in secula seculorū. Amē. Saluta priscā
⁊ aquilam: ⁊ onesiphori domū. Erastus
remāsit corinthi. Trophimum autē re-
liqui infirmū myleti. Festina ante hye-
mem venire. Salutāt te eubolus ⁊ pu
dens ⁊ linus et claudia ⁊ fratres omes
Dn̄s iesus xp̄us cum spiritu tuo. Gra-
tia vobiscum. Amen.

¶ Epistola Pauli ad Timotheum
secunda explicit.

¶ Argumētum in epistolam
ad Titum incipit.

TItum cōmonefacit ⁊ instruit de
cōstitutione presbyterij: ⁊ de spi
rituali cōuersatione ⁊ hereticis vitan-
dis: qui traditionibus iudaicis cre-
dunt: scribens ei a nicopoli.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola Pauli ad Titum incipit.

¶ C.S. Titum instruit apostolus qua-
les debeat episcopos ordinare: et quo-
modo mali sunt increpandi. Cpm.i.

PAul⁹ seruus dei apo
stolus autē iesu xp̄i
s̄m fidem electorū
dei: et agnitionē ve-
ritatis: que s̄m pie-
tatem est in spem vi
te eterne: quā pmi-
sit que non mētitur
deus ante tēpora secularia: manifesta-
uit autem temporibus suis verbū suū
in p̄dicatione: que credita est mihi s̄m
preceptum saluatoris nostri dei. Tito
B dilecto filio s̄m cōmunē fidē. Gratia ⁊
pax a deo patre ⁊ xp̄o iesu saluatore no Dist.93.c
stro. Huius rei gratia reliqui te crete: legimus
vt ea que desunt corrigas: et constitu-
as per ciuitates presbyteros i sicut et
ego disposui tibi. Si quis sine crimi-
ne est: vnius vxoris vir: filios habens
fideles: non i accusatione luxurie: aut 1.Ti.3.a
non subditos. Oportet eñ episcopū si
ne crimine esse sicut dei dispēsatorem Di.25.c
non superbū: non iracūdum: non vino- vnum.§.
lentū: non percussorē: non turpis lucri nūc autē

cupidū: sed hospitalē: benignū: sobriū
iustū: sanctū: cōtinēte amplectēte eū
qui fm doctrinā est fidēle sermonem:
vt potēs sit exhortari in doctrina sana
et eos qui cōtradicūt arguere. Sūt enim
multi etiā inobedientes vaniloq; et sedu
C cores maxime qui de circūcisione
sūt: quos oportet redargui: qui vniuer
sas domos subuertūt: docentes que nō
oportet turpis lucri grā. Dixit quidā
ex illis proprius ipsorū propheta. Cre
tenses semp mēdaces: male bestie: ven
tris pigri. Testimonium hoc verum est.
Quā ob causam increpa illos dure: vt
sani sint in fide: nō intendētes iudaicis
fabulis et mādatis hoīm auertentium
se a veritate. Omnia mūda mundis:
coinquinatis autē et infidelib⁹ nihil est
mundū: sed inquinata sunt eorū et mens et
cōscientia. Confitentē se nosse deū facti
autē negātes cū sint abominati et increpa
bilis: et ad omne op⁹ bonū reprobi.

Di. 45. c. 1
Di. 47. c. finali.
I. q. 1. ca. domin⁹
D
Als. de penitentia.
Ro. 7. b
Di. 32. c. possuit
Als. de omnibus
Ieu.
I. q. 1. ca. dominus
Ie. q. 3. c. estimat

C.C.S. Apostolus titū instruit ad in
formandū existentes in statu similitū
uenili ac seruili. Capitulum. vi.

E

Tu autē loquere q̄ decet
sanā doctrinā. Senes
vt sobrij sint pudici:
prudētes: sani in fide:
in dilectione: in patiē
tia. Anus similiter in
habitu sancto: nō cri
minatrices: nē multo vino seruiētes
bene docentes: vt prudētiam doceant.
Vt adolescentulas: vt viros suos ament:
filios suos diligāt: prudentes / castas /
sobrias: domus curam habentes: beni
gnas subditas viris suis: vt non blas
phemet verbū dei. Iuuenes similiter
hortare vt sobrij sint. In omib⁹ teip̄sum
prebe exēplū bonop̄ operū: in doctri
nam integritatem in grauitate. Verbū
sanū irreprehēsibile: vt is q̄ ex aduer
sō est vereat nihil habēs malū dicere
de nobis. Seruos vtis suis subditos
esse in omnib⁹ placētes: non contradi
centes: non fraudētes: sed in omnē fidē
bonam ostendentes: vt doctrinā salu
tonis nostri dei ornēt in omnibus. Appa
ruit enim gratia dei et saluatoris nostri
omnibus hominib⁹ erudiens nos: vt
abnegātes impietatē et secularia desi
deria sobrie iuste: et pie viuamus in hoc
seculo: expectātes beatā spem et aduē
tum glorie magni dei et saluatoris no
stri iesu xpi: qui dedit semetipsum p
nobis: vt nos redimeret ab omni iniq
tate: et mūdaret sibi populum acceptā

Ep. ad Ti
Ephe. 6. a
Col. 3. d.
I. pe. 2. c.
23. q. 5. c. si apud.
De pe. di. 2. c. pmū
Sterrogatus.
N
De pe. di. 5. ca. iciunium.

bilem: sectatorē bonorū operū. Hec lo
quere et exhortare et argue cū omni im
perio. Nemo te contē nat.

C.C.S. Ostendit apostolus quomodo
populus debeat se habere erga prima
tes: et erga dictatores et heresiarchas
et auertere salutationem. Capitulum. vii.

Admone illos principib⁹ et
potestatib⁹ subditos esse
dicto obedire ad omne op⁹ bonū paratos esse.
Neminē blasphemare: non litigiosos esse sed
modestos: ostendētes omē mansuetudinē ad oēs homines. Erant
enim aliquādo et nos insipientes incredu
li errātes: seruiētes desideriis et vo
luptatib⁹ varijs: et in malicia et invidia
agētes: odibiles: odientes inuicē. Cum
autē benignitas et humanitas apparuit
saluatoris nostri dei: nō ex operib⁹ iu
stitie q̄ fecimus nos: sed fm misericordiam suā
saluos nos fecit: per lauacrum regenera
tionis et renouationis spiritū sancti: quē
effudit in nos abūdē per iesum xpm sal
uatorē nostrū: vt iustificati gratia ipsius
heredes simus fm spem vite eterne. Fi
delis sermo est. Et de his volo te cōfir
mare: vt curēt bonis operib⁹ preesse qui
crediderūt deo. Hec sunt bona et utilia ho
minibus. Stultas autē questiones et ge
nealogias et cōtēciones et pugnas legis
cauete. Sunt enim inutiles et vane.
Hereticū hominē post vnā et secundam
correptionem deuita: sciens q̄ subuertitur
qui hiusmodi est: et delinquit cum sit
proprio iudicio pdēnatus. Cum
misero ad te artemam aut tychicū festi
na ad me venire nicopolim. Ibi enim
statui hyemare. Zenā legisperitū et ap
pollo solicite pmitte: vt nihil illis de
fit. Discāt autē et vestri bonis operi
bus preesse ad vsus necessarios: vt nō
sint infructuosi. Salutant te qui mecū
sunt omes. Saluta eos qui nos amā
in fide. Gratia dei cum omnibus vo
bis. Amen.

Ie. q. 3. c. 1. in fine.
Ie. q. 1. c. 1.
B
Ephe. 6. a
Col. 3. d.
I. pe. 2. c.
23. q. 5. c. si apud.
De pe. di. 2. c. pmū
Sterrogatus.
C
Ephe. 6. a
Col. 3. d.
I. pe. 2. c.
23. q. 5. c. si apud.
D
Ro. 1. a
Ro. 5. a
Ro. 8. a
Ro. 11. a
Ro. 15. a
Ga. 1. a
Ga. 4. a
Ga. 5. a
Ga. 6. a
Ef. 1. a
Ef. 2. a
Ef. 3. a
Ef. 4. a
Ef. 5. a
Ef. 6. a
Ph. 1. a
Ph. 2. a
Ph. 3. a
Ph. 4. a
Col. 1. a
Col. 2. a
Col. 3. a
Col. 4. a
I. Ti. 1. a
I. Ti. 2. a
I. Ti. 3. a
I. Ti. 4. a
I. Ti. 5. a
I. Ti. 6. a
II. Ti. 1. a
II. Ti. 2. a
II. Ti. 3. a
II. Ti. 4. a
Ti. 1. a
Ti. 2. a
Ti. 3. a
Ti. 4. a
Ph. 1. a
Ph. 2. a
Ph. 3. a
Ph. 4. a
Ga. 1. a
Ga. 2. a
Ga. 3. a
Ga. 4. a
Ga. 5. a
Ga. 6. a
Ef. 1. a
Ef. 2. a
Ef. 3. a
Ef. 4. a
Ef. 5. a
Ef. 6. a
Ro. 1. a
Ro. 5. a
Ro. 8. a
Ro. 11. a
Ro. 15. a
Ga. 1. a
Ga. 4. a
Ga. 5. a
Ga. 6. a
Ef. 1. a
Ef. 2. a
Ef. 3. a
Ef. 4. a
Ef. 5. a
Ef. 6. a
Ph. 1. a
Ph. 2. a
Ph. 3. a
Ph. 4. a
Col. 1. a
Col. 2. a
Col. 3. a
Col. 4. a
I. Ti. 1. a
I. Ti. 2. a
I. Ti. 3. a
I. Ti. 4. a
I. Ti. 5. a
I. Ti. 6. a
II. Ti. 1. a
II. Ti. 2. a
II. Ti. 3. a
II. Ti. 4. a
Ti. 1. a
Ti. 2. a
Ti. 3. a
Ti. 4. a

C Explicit epistola Pauli ad Ti
tum explicit.

C Argumentū in epistolam ad
Philemonem incipit.

Philemoni familiarē litteras fa
cit duo onesimo seruo ei scribēs
et ab vrbe roma de carcere per supa
scriptura onesimum.

C Argumentum explicit.

C Epistola Pauli ad phi
lemonem incipit.

C.C.S. Apostolus scribit philemoni
romanis ad eum petitionem de recipi
endo onesimo: et adiungit salutationes.
Capitulum primū.

Paulus vinctus xpi
iesu: et timothe⁹ fra
ter philemoni dilec
to adiutori nostro
et apphie sorori cha
rissime et archippo
cōmilitoni nostro:
et ecclesie q̄ in domo
tua est. Gratia vobis et pax a deo patre
nostro et domino iesu christo. Gratias
ago deo meo semp memoria tui facien
s in orationib⁹ meis: audiēs charita
tē tuā et fidē quā habes in dño iesu et
in oēs sanctos: vt communicatio fidei
tue euidens fiat in agnitione omis ope
ris boni in xpo iesu. Gaudium enim ma
gnū habui et cōsolationē in charitate
tua: q̄ viscera sanctorū requieuerūt p
te frater. Propter q̄d multa fiducia
habēs in xpo iesu imperādi tibi q̄d ad
rem pinet propter charitatē magis ob
secro cū sis talis vt paulus senex: nūc
autē et vinctus iesu xpi obsecro te p meo
filio quē genui in vinculis onesimo: q̄
tibi aliquando inutilis fuit nunc autē
mihi et tibi vtilis: quē remisi tibi. Tu
autē illū vt meā viscera suscipe. Quem
ego voluerā mecum retinere: vt pro te
mihi ministraret in vinculis euangelii.
Sine cōsilio autē tuo nihil volui facere:
ne quasi ex necessitate bonū tuū
esset: sed voluntarium. Forsitan enim ideo
discessit ad horā a te: vt in eternū illū
reciperes: iam nō vt seruū: sed p ser
uo charissimum fratre maxime mihi.
Quanto autē magis tibi et in carne et i
dño. Si ergo habes me socium: suscipe
illum sicut me. Si autē aliq̄d nocuit
tibi aut debet hoc mihi imputa. Ego
paulus scripsi meā manu: ego reddam
vt non dicam tibi q̄ et teipsum mihi
debes. Ita frater ego te fruar in dño:
reficе viscera mea in xpo. Confidens in
obedientia tua scripsi tibi: sciens q̄m
et super id quod dico facies. Simul au
tem et para mihi hospitium. Nam spe
ro per orationes vestras donari me vo
bis. Salutē te epaphras concaptiuus
meus in xpo iesu: marcus / aristarchus /
demas et lucas adiutores mei. Gratia
domini nostri iesu christi cum spiritu
vestro. Amen.

C Explicit epistola pau
li ad philemonem.

C Argumentum. in epistolam
ad hebreos incipit.

In primis dicendū est: cur apostolus
paulus in hac epistola scribēdā nō
seruauerit morē suū: vt pleroq̄ vo
luerūt nostri vel oriētis describeret
dignitatē. Hec causa est. q̄ ad eos scri
bēs q̄ ex circūcisione crediderāt quasi
gentū apostolus et non hebreorū sciens
quoq; eorū superbiā: suaq; humilitatem
ipse demōstrās: meritus offēsi sui no
luit anteferri. Nā similimodo etiā io
hānes apostolus pter humilitatē in
epistola sua nomē suū eadem ratione
non posuit. Hanc ergo epistolam ferē
apostolus ad hebreos cōscriptā hebraica
lingua missā: et sensum et ordinē
retinēs lucas euāgelista post excessum
ipsi pauli: greco sermone composuit.

C Argumentum explicit.

C Epistola Pauli ad hebreos incipit.

C.C.S. Ponit excellētia xpi qui est da
tor noue legis: q̄ est patri coeternus et
consubstantialis: qualis in potestate et
dignitate: et q̄ in his xpus prefertur
angelis. Capm. i.

A

Multifariē et multis mo
dis olim deus loquens
patribus in pphetis: no
uissime diebus istis lo
quutus est nobis in filio: quē
constituit heredē vniuer
sorū p quē fecit et secula. Qui cū sit splē
dor: glie et figura substātie eius portansq;
omnia verbo virtutis sue: purgatio
nem peccatorū faciens: sedet ad dexte
ram maiestatis eius in excelsis: tanto
melior angelis effectus: quanto diffe
rentius pre illis nomen hereditauit.
Cui enim dixit aliquando angelorum
filius meus es tu ego hodie genui te.
Et rursum Ego ero illi in patrem: et ipse
erit mihi in filium. Et cū iterum in
troducit primogenitum in orbem terre
dicit. Et adorent eum omnes angeli
dei. Et ad angelos quidem dicit.
Qui facit angelos suos spiritus: et
ministros suos flammas ignis. Ad fi
lium autem. Thronus tuus deus in se
culū seculi: virgo equitatis virga re
gni tui. Dilexisti iustitiam et odisti ini
quitatē: propterea vnxit te deus deus
tuus oleo exultationis pro participi
bus tuis. Et tu in principio dne terrā
fundasti: et opera manuū tuarū sunt cē
li. Ipsi peribunt tu autē permanebis: et
oēs vt pestimentū veterascēt. Et velut

A
Als. multifariam.
Als. in
De pe. di. 2. capitulo anima.
B
Po. 2.
Act. 13. e.
2. reg. 7. b
C
Po. 96.
Po. 103.
Po. 44.
Als. lectice
Po. 101.

D amictum mutabis eos ⁊ mutabunt:tu
autē idē ipse es.⁊ anni tui nō deficient.
Ps. 109. Ad quē autē angelorū dixit aliquando.
alis + dor. Sede a dextris meis:quoadusq; + po
nam inimicos tuos scabellū pedū tuo
rum? Nonne oēs sunt administratorij
spūs in ministerū missi propter eos q̄
hereditatem capiunt salutis.

CL.S. Ostēdit apostol⁹ nonē legi esse
obediendum date a xpo:⁊ q̄ non oblitet
humilitas passionis eius. Chm.iij.

E QRopterea abundāti⁹ oportet ob
seruare nos ea q̄ audiuimus ne
forte perfluam⁹. Si enim q̄ angelos di
ctus est sermo:factus est firmus:⁊ omis
preuaricatio ⁊ inobedientia accepit iu
stam mercedis retributionē: quō nos
effugiem⁹ si tātā negleximus salutē
Que cū initiū accepisset enarrari.per
dñm ab eis q̄ audierūt in nos cōfirma
ta est testificāte deo signis ⁊ portentis ⁊
varijs virtutib⁹:⁊ spūsancti distribu
ti onib⁹ ꝓm suā voluntatē? Nō enim ange
lis subiecit deus orbē terre futurū: de
quo loq̄mur. Testat⁹ est autē in quodaꝫ
Ps. 9. B loco q̄s:dicēs. Quid est hō q̄ mēor es
eī⁹:aut filij hōis q̄m visitas eū? Minui
sti eū paulomin⁹ ab angelis:gl̄ia ⁊ ho
I.co.15.b nore coronasti eū:⁊ cōstituisti eū super
Phil.2.a. opa manuū tuarū. Oia subiecisti sub pe
dibus eī⁹. In eo enim q̄ oia ei subiecit:
nihil dimisit nō subiectū ei. Nūc autē
nondū videm⁹ oia subiecta ei. Eū autē q̄
modico q̄m ab angelis minorat⁹ est: vi
dem⁹ iesū ꝓpter passionē mortis gloriā ⁊ honore coronatū:vt gr̄a dei ꝓ oī
bus gustaret mortē. Decebat enim eū ꝓ
pter quē oia ⁊ p quē oia:et q̄ multos fi
Ps. 21. lios i gloriā adduxerat auctorē salu
tis eos ꝓ passionē cōsummare. Qui et
sanctificat ⁊ q̄ sanctificant ex vno oēs.
Propter quā causam nō cōfundit fra
tres eos vocare dicens. Nunciabo no
mē tuū fratrib⁹ meis: in medio eccle
Esa. 8. d. sie laudabo te. Et iterū. Ego ero fidēs
D in eū. Et iterum. Ecce ego ⁊ pueri mei
Osee. 13. b quos dedit mihi deus. Quia ergo pue
I.co.15.a ri cōmunicauerūt carni ⁊ sanguini ⁊ ipse
similiter participauit ei:vt de ꝑ mortē
destrueret eū q̄ habebat mortis impe
rium:id est diabolū:et liberaret eos q̄
rimore mortis p totā vitā obnoxij erāt
seruituti. Nusq̄ enim angelos apphen
dit:sed semē abrahe apphendit. Unde
debuit ꝓ ola fratrib⁹ assimilari:vt mi
sericors fieret ⁊ fidelis pōtifex ad deū
⁊ vt repropitiaret delicta pōli. In eo
enim in quo passus est ipse ⁊ tētatus:po
tens est et eis q̄ tentētur auxiliari.

CL.S. Ostēdit q̄ moysen excedit xpus
cui firmiter est obediendum. Chm.iij.

Fratres sancti vo
cationis celestis partici
pes cōsideraste apl̄m et
pōtificē pfessionis nre
iesu:q̄ fidelis est q̄ fe
cit eum sicut ⁊ moy
ses i tota domo eius. Am
plior enim gl̄ie ille ꝑ moyse dignus ha
bitus est: q̄to amplior honorē habet
dom⁹ q̄ fabricauit illā. Omis nāq; dom⁹
fabricat ab aliq̄. Qui autē ola creauit
deus est. Et moyses q̄dem fidelis erat in
tota domo eius tanq̄ famul⁹ in testimo
nium eorū q̄ dicēda erant. Christus vo
tanq̄ filius i domo sua. Que dom⁹ sum⁹
nos si fiduciā ⁊ glōriā spei vsq̄ ad finē
firmā retineam⁹. Quapropter sicut di
cit spūsanctus. Hodie si voce eius auderi
tis:nolite obdurare corda vra:sicut in
exacerbatione ꝓm die tētationis i deserto
vbi tētauerūt me pres vri ⁊ vidēruēt
et viderūt opa mea: q̄dragīta annis
propt q̄d infensus fui ḡnationi huic
⁊ dixi semp hi errāt corde. Ipsi autē nō
cognouerūt vias meas q̄d⁹ iurauī in
ira mea:si introibūt in requiē meā. Vi
dete ffres ne forte sit in aliquo vrm cor
malū incredulitatis discedendi a deo
viuo. Sed adhortamini vosmetipsos q̄
singulos dies donec hodie cognomina
tur:vt non obduret q̄s ex vobis falla
cia peccati. Participes enim xpi effecti
sum⁹:si tm initiū substantie ei⁹ vsq̄ ad
finē firmū retineamus dū di. Hodie si
voce eius auderitis:nolite obdurare cor
da vestra:q̄ admodū in illa exacerba
tione. Quidā enim audientes exacerba
uerūt:sed nō vniuersi q̄ egressi sunt ab
egypto ꝑ moysen. Quib⁹ autē infensus
est q̄dragīta annis? Nōne illis q̄ peccauerūt:quorū cadauera vstrata sunt in
deserto? Quib⁹ autē iurauit nō introire
in requiē ipsi⁹:nisi illis q̄ credulitate
rūt? Et videm⁹ q: nō potuerūt introire
in requiē ipsius ꝓpter incredulitatē.

CL.S. Ostēdit apl̄s nobis imminere
solicitudinē intrandi in requiē celestē
et cōcludit q̄ est festinandum ad ipsa
ꝓpter excellētiam diuinitatis ⁊ huma
nitatis christi. Chm.iiij.

Timeamus ergo ne forte relicta
pollicitatione introeundi in re
quiem eius existimet aliquis ex nobis
deesse. Et enim ⁊ nobis nūciatū est quē
admodū ⁊ illis:sed nō pfuit illos fmo

auditus nō admixtus fidei ex his que
audierūt. Ingrediemur enim in requies
eius q̄ credidim⁹ quēadmodū dixit. Si
cut iurauī in ira mea:si introibūt i re
quiē meā. Et quidē operib⁹ ad initiū
mūdi pfecta erant enim in quodā
loco de die septima sic. Et requiēuit de⁹
die septimo ab omnib⁹ operibus suis.
Et in hoc rursū. Si introibūt i requiē
meā. Cum ergo superest introire quos
dam in illam et hi quib⁹ prius⁹ annun
ciati sunt:nō introierūt ꝓpter incredu
litatē. Iterū terminat die quēdā ho
die in dauid dicēdo post tantū tēporis
sicut supradictū est. Hodie si voce eius
audieritis:nolite obdurare corda vra.
Nāsi eis tem⁹ requiē prestitisset nūq̄
de alio loqueret post hac die. Itaq̄ re
liquit sabbatismū ppto deū. Qui et in
gressus est requiē eius:et ipse requiē
ab operib⁹ suis sicut ⁊ a suis deus. Fe
stinem⁹ ergo ingredi in illā requiē:vt
ne i ipm q̄s incidat incredulitatis exē
plū. Viuus est enim sermo dei ⁊ efficax ⁊
penetrabilior ol gladio ācipiti:⁊ pten
gens vsq̄ ad diuisionē ale ac spūs:cōpa
gū q̄s ac medullarū ⁊ discretor cogi
tationū et ītentionū cordis. Et nō est vlla
creatura invisibilis in cōspectu eius.
Ola autē nuda ⁊ aperta sunt oculis eius
ad quē nobis sermo. Habētes ergo pon
tificē magnū q̄ penetrauit celos iesum
filiū dei teneam⁹ spei nre confessionē.
Nō enim habem⁹ pōtificē q̄ nō possit cōpati infirmitatib⁹ nris. Tētatū autē p
omia p similitudinē absq̄ peccato. Adea
mus ergo cū fiducia ad thronū gratie
eius vt misam cōsequamur ⁊ gr̄am inue
niamus in auxilio opportuno.

CL.S. Declarat apl̄s q̄d in pontifice
requiratur ac ea xpo cōueniret: insinuan
do vicendorum de xpo difficultatē. Cap
Omis nanq; pontifex
ex hoibus assumptus
p hoib⁹ constituit in
his q̄ sunt ad deū: vt
offerat dona et sacrifi
cia p peccatis. Qui pdo
lere possit his q̄ igno
rant ⁊ errant:q̄m ⁊ ipse circūdat⁹ est in
firmitate:et propterea debet q̄ad me
d̄ p pp̄onta etiā p semetipso offer
re p peccatis. Nec q̄s sumit sibi honorē
sed q̄ vocat a deo tanq̄ aarō. Sic + et
xps nō semetipsum clarificauit vt pōti
fex fieret:sed q̄ locut⁹ est ad eū. Filius
meus es tu:ego hodie genui te. Quē
admodū et in alio loco dicit. Tu es sa
cerdos in eternū ꝓm ordinem melchise
dech. Qui in diebus carnis sue preces
Ps. 109. C
supplicationesq̄ ad eū qui posset illum
salui facere a morte: cū clamore valti
do ⁊ lachrimis offerens exauditus est
p sua reuerētia. Et q̄dē cū ēt filius dei
D
didicit ex his q̄ passus est obedientiā ⁊
cōsummatus factus est omib⁹ obtēperā
tib⁹ sibi causa salutis eternē appellatus a
deo pōtifex iuxta ordinē melchisedech
De quo nobis grādis sermo ⁊ interpretabilis ad dicēdū: q̄m imbeciles facti
estis ad audiendū. Etenim cū deberetis
magistri esse ꝓpter tēp⁹ rursum indi
geritis vtros doceamini q̄ sint elementa
eloquij sermonū dei ⁊ facti estis q̄bus
lacte op⁹ sit nō solido cibo. Omis enim q̄
lacteis est particeps: expers est sermo
nis iustitie. Parvulus enim est. Perfec
torū autē est solidus cibus eorū q̄ p
cōsuetudinē exercitatos habēt sensus
ad discretionē boni ac mali.

CL.S. Apostolus admōet ea q̄ vult di
mittere:ac quid⁹ acceptio sue doctrine
est impossibilis ⁊ quid⁹ sit conueniens
et vtilis. Chm.vi.

Quapropter dimittē
tes lchoationis xpi ser
mōnē ad pfectionē fe
ramur:nō rursū iacē mittētes
fidēm ēt pēnitētie ab opib⁹ mortuis
et fidei ad deū baptis
matū doctrine lpositionis q̄q̄ manuū
ac resurrectionis mortuorū et iudicij
eterni. Et hoc faciem⁹ si quidē pmiserit
deus. Impossibile et est eos q̄ semel sūt
illuminati gustauerūt etiā donū celeste
et participes facti sūt spūsancti. Gus
tauerūt nihilominus bonū dei verbum
virtutesq̄ seculi venturi ⁊ p lapsi sunt
rursus renouari ad pēnitētiā:rursum
crucifigentes sibimetipsis filiū dei et
ostentui habētes. Terra enim sepe veniē
tem sup se bibēs imbrē ⁊ germinās +
herbā oportunā illis a q̄b⁹ colit acci
pit bēdictionē a deo: pferens autē spinas
nas ac tribulos reprobata ē ⁊ maledic
to prima eius cōsummatio i vbusto
nō. Confidimus autē vobis dilectissimi
meliora ⁊ vicinioria salutis:etsi ita loq̄
quimur. Nō enim iustus ē deus vt obliuiscat operis vri et dilectionis quam vi. cōsti
stis in nomine ipsius q̄ ministrastis
sanctis ⁊ ministrat̄. Cupimus autē vnū
quēq̄ vestrū eādē ostentare solicitu
dinē ad expletionem spei vsq̄ in finē vt iustus.
nō segnes efficiamini:sed imitatores

D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z
a
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
v
x
y
z
A
B
C
D
E
F
G
H
I
K
L
M
N
O
P
Q
R
S
T
V
X
Y
Z
a
b
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
v
x
y
z

res eorꝫ q̃ fide et patiẽtia hereditabũt
Heb.22.c promissiões. Abrae nẽpe promittẽs deus
qui neminẽ habuit q̃ quẽ iuraret mai
ori iureiurando: iuraiuit q̃ semetipsum dicẽs. Nisi
benedicẽs benedicã tibi multiplicãs
multiplicabo te: et sic longanimiter fe
res adeptus est repromissionẽ. Homo
enim per maiorẽ iuratur: et omnis contro
uersie eorꝫ finis ad cõfirmationẽ est iu
ramentũ. In quo abundantius volens
deus ostẽdere pollicitationes heredib⁹
suis immutabilitatẽ cõsilii sui interposuit iu
rãdus per duas res immobiles q̃b⁹
impossibile est mẽtiri deum fortissimũ fo
latiũ habẽmus q̃ cõfugimus ad tenendã
propositã spẽ: quã sicut ancorã habẽmus
animẽ tutã ac firmã et incedentẽ usq̃ ad
interiora velaminis: vbi precursor pro
nobis introiuit iesus secũdũ ordinẽ mel
chisedech pontifex factus in eternum.

C.C.S. Ostendit excellẽtia sacerdotij
christi comparando eũ ad melchisedech cuius sacerdotij ostendit excellentiam esse sacerdotio leuitico: cũ eiusdem necessitate. Cõm. xpi.

A Ic enim melchisedech
Heb.7.a. rex salem: sacerdos dei
summi qui obuiauit
abrae regresso a cede
regum: et benedixit eium
et decimas oẽm diuisit
abrae. Primum quidẽ q̃
interpretatur rex iustitie deinde aũt et rex
salem q̃d est rex pacis sine patre: sine mate
sine genealogia: neq; initium dierũ neq; fi
nem vite habẽs assimilatus autẽ filio dei manet
sacerdos in perpetuũ. Intuemini autẽ quan
tus sit huic cui decimas dedit de cõpiuis
abrae patriarcha. Et quidẽ de filijs leui sa
cerdotij accipẽtes: mãdatũ habẽt decimas sumere a populo secũdũ legẽ: id est a fratribus suis: licet et ipsi exierint de lũbis
abrae. Cuius autẽ genealogia non annumerat
inter eos: decimas sumpsit ab abrae: et hunc
qui habebat repromissiones benedixit. Sine
vlla autẽ contradictione quod minus est a meliore
benedicitur. Et hic quidẽ decimas mortali
bus homines accipiũt: ibi autẽ testatur quod
viuit. Et vt ita dicũ sit: per abrae etiam
decimas accepit decimator est adhuc ei
in lũbis patris erat qui obuiauit ei mel
chisedech. Si ergo perfectio per sacer
dotij leuitici erat: populus enim sub eo le
gem accepit: quid adhuc necessitas fuit secũ
dũ ordinem melchisedech alium surgere sacer
dotem: et non secũdũ ordinem aaron dici? Translato
enim sacerdotio: necesse est vt legis translatio fiat. In quo enim hoc dicunt de alia
tribu est de qua nullus altario prestitit. Manifestum est enim quia ex iuda ortus
est dominus noster in qua tribu nihil de sacerdotibus moyses locutus est. Et amplius
adhuc manifestũ est si secũdũ similitudinem melchisedech exurgat alius sacer
dos qui nõ secũdũ legẽ mandati carnalis
factus est: sed secũdũ virtutẽ vite insolubilis. Contestat enim quia tu es sacerdos in
eternum secũdũ ordinẽ melchisedech. Reprobatio quidẽ fit precedẽtis mãdati
propter infirmitatẽ eius et inutilitatem
Nihil enim ad perfectum adduxit lex. Introductio vero melioris spei per quã
primamus ad deum. Et quatenus est non
sine iureiurando. Alij quidem sine iu
reiurando sacerdotes facti sunt. Hic
autẽ cum iureiurando per eum qui locutus
est ad illũ. Iurauit dominus et non penitebit eũ
tu es sacerdos in eternũ. Intantũ melior
testamẽti sponsor factus est iesus. Et alij quidẽ plures facti sunt sacerdotes: eo quod
lege. Idcirco quia morte prohibẽtur permanere: hic autẽ eo quod maneat in eternũ sem
piternũ habet sacerdotiũ. Vnde et salu
tare in perpetuũ potest accedẽs per semetipsum ad deũ semper viuens ad interpellandũ pro nobis. Talis enim decebat vt nobis esset pontifex sanctus: innocens impollutus segregatus a peccatoribus: et excelsior celis factus. Qui non habet necessitatẽ quotidie quãdãmodũ sacerdotes prius pro suis delictis hostias offerre: deinde pro populi. Hoc enim fecit semel seipsum offerẽdo. Lex enim constituit homines sacerdotes infirmitatẽ habẽtes: sermo autem iuramenti qui
post legẽ est: filium in eternũ perfectum.

C.C.S. Ostendit xpm esse meliorũ sacramentorũ: ministrum: ministris veteris testamenti. Cõm. xpi.

A Spiritus autem sup ea q̃ ducunt. Ca
pitulum hadem. Pontifex q̃ pseudipsa
dexterea sedis magnitudinis celis factus
est: minister tabernaculi veri q̃d fi
xit dominus et non hõ. Omis enim pontifex ad
offerẽda munera et hostias constituitur.
Vnde necesse est et hunc habere aliquid
q̃d offerat. Si ergo esset sup terrã nec
esset sacerdos cũ essent q̃ offerunt sũ
legẽ munera qui exemplari et umbre se
seruiunt celestium: sicut responsum est
moysi cũ consummaret tabernaculum.
Vide inquit omia facito sũ exemplar q̃d tibi ostensum est in monte. Nũc autem melius
sortitus est ministerium quanto et melior est
testamẽti mediator: qui q̃d in melioribus
repromissionib⁹ sanctis est. Nam si illa
illud primo culpa vacasset: non vtique secũ

locus inquireretur. Vituperans enim eos
dicit. Ecce dies venient dicit dominus: et con
summabo super domũ israel et super domũ
iuda testamẽtũ nouũ. Non sũ testamẽ
tũ q̃ feci patribus eorꝫ in die qua apprehẽdi manũ eorum vt educerẽ illos de
terra egypti quũ ipsi non permanserunt in
testameto meo: et ego neglexi eos dicit
dominus. Quia hoc est testamẽtũ q̃ disponã
domui israel post dies illos dicit dominus:
dãdo leges meas in mentem eorꝫ: et in
cordibus eorũ superscribũ eas: et ero eis in
deũ: ipsi erũt michi in populũ. Et non
docebit vnusq̃sq; proximũ suũ: et vnusq̃
sq; fratrẽ suũ dicẽs. Cognosce dominũ
quia omes sciẽt me a minore usq; ad ma
iorẽ eorꝫ: quia ero misericors iniquitatibus eorꝫ
et peccatorũ eorꝫ non memorabor. Dicẽdo
autem nouũ veteranit prius. Quod autem
quatur et senescit prope interitũ est.

C.C.S. Tangit aplꝰ ea q̃ fuerũt ministeria veteris testamẽti: et his arguit
dignitatẽ xpi ac noue legis. Cõm. xpi.

Habuit quidẽ et primus tabernaculũ
caritates cultus et sanctũ
seculare. Tabernaculũ enim
factũ est primũ in quo erant
candelabra et mẽsa et propositio panũ q̃ dicitur sancta. Post vero
tabernaculũ autem sancta sanctorũ habẽs aureũ habẽs thuribulũ: tabernaculũ autem testamẽti circũtectũ ex oẽ parte aureo: in
quo aurea habẽs manna: et virga aaron que
floruerat: et tabule testamẽti sup quas
erant cherubim gloriẽ obumbrãtes propitiatorium: de quibus non est modo dicẽdũ per singula.
Hiis vero ita propositis in hoc quidẽ tabernaculo semper introibãt sacerdotes secũdũ
officia cõsummãtes: in secũdo autem
semel in anno solus pontifex non sine sanguine quẽ offerret pro sua et populi ignorantia: hoc significante spiritu sancto:
nondum patuit viam esse sanctorũ adhuc
priore tabernaculo habẽte statũ. Quae
parabola est temporis instantis iuxta
quã munera et hostie offerunt: quae non
possunt iuxta cõscientiã perfectum facere
seruientem: solummodo in cibis et in
potibus: et in variis baptismatibus et
iustitiis carnis usq; ad tempus correctionis impositis. Christus autem assistens pontifex futurorũ bonorũ: per amplius et perfectius tabernaculũ nõ manufactũ: id est non huius creationis: neq; per sanguinem hircorũ aut vitulorũ: sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta eterna redemptione inuenta. Si enim sanguis
hircorũ aut taurorũ: et cinis vitulę aspersus inquinatos sanctificat ad emũdationem
carnis: quanto magis sanguis xpi q̃ per
spũm sanctũ semetipsum obtulit immaculatũ deo emũdabit conscientias nostras ab mortuis
operibus ad seruiendũ deo viuentẽ. Et
ideo non testamenti mediator est: vt
morte intercedente in redemptionẽ eorũ
preuaricationũ q̃ erant sub priori testamẽto repromissionẽ accipiãt q̃ vocati sunt eterne hereditatis. Vbi et testamentũ est: mors necesse est intercedat testatoris. Testamẽtũ enim in mortuis confirmatũ est: alioquin nondũ valet dũ viuit
qui testatus est. Vnde nec primũ quidẽ sine
sanguine dedicatũ est. Cũ enim mandatũ legis a moyse vniuerso populo:
accipiẽs sanguinẽ vitulorũ et hircorũ cũ
aqua et lana coccinea et hysopo: ipsum q̃ quidẽ
librũ et omẽ populũ aspersit dicens. Hic
sanguis testamẽti q̃ mãdauit ad vos
deus. Sed tabernaculum et omnia vasa
ministerij sanguine similiter aspersit.
Et oia pene in sanguine secũdũ legẽ mũdãtur: sine sanguinis effusione non fit remissio. Necesse est q̃ exemplaria quidẽ
celestium hiis mũdari: ipsa autem celestia
melioribus hostiis q̃ istis. Non enim in ma
nufactis sancta intrauit iesus exemplaria
veroꝝ: sed in ipsum celum vt appareat nunc
vultui dei pro nobis. Neq; vt sepe offerat
semetipsum: quãdãmodũ pontifex intrat
in sancta per singulos annos in sanguine alieno. Alioquin oportebat eum frequenter pati
ab origine mundi: nũc semel in summatione seculorũ ad destitutionem peccati per hostiam suam apparuit. Et quemadmodũ statutũ est hominibus semel mori post hoc autem iudicium: sic et xpus semel oblatus est ad multorum exhauriendã peccata: secũdo sine peccato apparebit omnibus expectantibus eum in salutẽ p̃ fidẽ.

C.C.S. Ostendit aplꝰ veterem legem non posse auferre peccata: declarãdo excellentiam sacerdotij xpi atque eius sacerdotio esse firmiter obediendum. Cõm. xpi.

Vmbra enim habẽs lex futurorũ bonorũ: non ipsam imaginem rerũ per singulos annos cũ sacrificiis hostiis quas offerunt indesinẽter nunquã potest accedentes perfectos facere. Alioquin cessassent offerri: eo q̃ nullũ haberem vltra conscientiam peccati cultores semel mũdati: in ipsis omemoratio peccatorũ per singulos annos fit. Impossibile est enim sanguinem taurorũ et hircorũ auferre peccata. Ideo ingrediẽs in mũdum dicit. Hostiã et oblationẽ noluisti: corpus autem aptasti

Apoc.1.b
De celeb. missa. cũ
Heb.7.b
De celeb. missa. cũ
Heb.5.b
Exo.24.
Heb.9.a
Ro.6.b
1.Pe.3.d
Ioan.19.
Hostiã et ps.39.

Ibidem. michi. Holocaustomata et pro peccata
Ibidem. nō tibi placuerūt. Tūc dixi. Ecce venio.
In capite libri scriptū est de me:vt fa
ciā deus voluntatē tuā. Supius dicens
q: hostias z oblationes z holocausto
mata z p pctō noluisti. Nec placita sūt
tibi: q̄ sm legē offerunt. Tunc dixi ecce
C venio vt faciā deus voluntatē tuā aufert
primū vt sequēs statuat. In qua volū
tate sctificati sum⁹ p oblationē corpis
iesu xpi semel. Et oīs qdē sacerdos p̄
sto est quotidie ministrās z easdē sepe
offerēs hostias que nunq̄ pñt auferre
pctā. Hic aūt vnū p pctis offerens ho
stiam i sempiternū sedet i dextera dei:
ē.9. de cetero expectans donec ponant ini
ps.109. mici ei⁹ scabellū pedū ei⁹. Una ei oblā
tione cō summauit i sempiternū sctifi
catos. Contestat autē nos z sps sctūs.
Al's ✝ Postq̄ enī dicit. Hoc autē testamētum
dando. qd testabor ad illos post dies illos di
D cit dn̄s. Dabo ✝ leges meas in cordi
bus eoꝝ z i mētibus eoꝝ supscribam
eas z pctōꝝ z iniqtatum eoꝝ iā non re
cordabor ampli⁹. Ubi aūt hoꝝ remis
sio iā nō est oblatio p pctō. Habentes
itaq; fratres fiduciā in introitu sctōꝝ
in sanguie xpi: quā initiauit nobis viā
nouā et viuētē p velamē: id est carnem
suā z sacerdotē magnū sup domū dei
accedam⁹ cū vero corde in plenitudine
fidei aspersi corda a cōsciētia mala: et
E abluti corpus aqua munda teneamus
spei nr̄e confessionē indeclinabilē. Fi
delis em̄ est q̄ repromisit. Et cōsidere
mus inuicē in puocationē charitatis
et bonoꝝ operū nō deserētes collectio
nem nr̄am: sicut cōsuetudinis est qbus
dam: s; ɔsolātes z tāto magis quanto
videritis appropinquātē diem. Volun
tarie ei peccantib⁹ nobis post acceptā
noticiā veritatis iam nō relinqūt pro
pctis hostia: terribilis autē qdā expe
Deu.17.b ctatio iudicii z ignis emulatio q̄ cōsū
ptura est aduersarios. Irritā qs faciēs
mat.18.b legē moysi sine vlla miseratiōe duob⁹
2.cor.13.a vel trib⁹ testib⁹ morit: q̄to magis pu
tati deteriora mereri supplicia q̄ filiū
2.q.4. 6. dei cōculcauerit z sanguinē testamēti
1.z.c. pla pollutū duxerit in quo sctificat⁹ est: et
cuit. spūi grē cōtumeliā fecerit. Scim⁹ em̄
F qui dixit. Michi vindictā z ego retri
Deu.32.c buā. Et iterū. Q: iudicabit dn̄s pplm
ro.12.d. suū. Horrendū est incidere in man⁹ dei
ē.6.a. viuētis. Rememoramini aūt pristinos
dies i qb⁹ illuminati magnū certamen
sustinuistis passionū: z in altero qdem
opprobriis et tribulatiōib⁹ spectaculū

facti: i altero aūt socii taliter conuer
santiū effecti. Nā z vinctis cōpassi estis 5
et rapinā bonoꝝ vroꝝ cū gaudio su
scepistis cognoscētes vos hr̄e meliorē
et manentem substātiam. Nolite itaq;
amittere ɔfidentiā vr̄am: q̄ magnā h;
remunerationē. Patiētiā enī vobis ne
cessaria est: vt volūtatē dei faciētes re
portetis pmissionē. Adhuc ei modicū
aliquātulūq; q̄ venturus est veniet et non
tardabit: iust⁹ autē meus ex fide viuit.
Q: si subtraxerit se non placebit aīe
mee. Nos autē nō sum⁹ subtractiōis fi
lii i pditionē: s; fidei i acqsitionē aīe.
C.S. Apl's ondit qd subiici xpo sit fi
dē describēs multipl'r ɔmēdat. cap.xi.
Est autē fides sperādarū substā
tia rerū: argumētum nō apparē
tiū. In hac enī testimoniū ɔsecuti sunt
senes. Fide intelligimus aptata esse se
cula verbo dei: vt ex inuisibilib⁹ visibi
lia fierent. Fide plurimam hostiā abel
q̄ cain obtulit deo: p quā testimoniū
cōsecut⁹ est eē iust⁹ testimoniū phibē
te muneribus ei⁹ deo: z p illā defunctus
adhuc loquit. Fide enoch translat⁹ est
ne videret mortē: z non inueniebat: q:
transtulit illū de⁹. Ante trāslationē ei
testimoniū habuit placuisse deo. Sine
fide autē ipossibile est placere deo. Cre
dere em̄ opz accedētē ad deū: q: est: et
inqrentib⁹ se remunerator sit. Fide noe
respōso accepto de his q̄ adhuc nō vi
debant: metuēs aptauit arcā i salutem
dom⁹ sue p quā dānauit mundū: z iusti
cie q̄ p fidē est: heres est institutus. Fi
de q vocat abraā obediuit i locum exire
quē accepturus erat i hereditatē: z exiit
nesciēs q̄ iret. Fide demorat⁹ est in tra
repromissiōis tanq̄ in aliena: i casulis
habitādo cū isaac z iacob coheredib⁹
repromissionis eiusdē. Expectabat ei
fundamenta hñtem ciuitatē: cui⁹ arti
fex z ɔditor de⁹. Fide z ipsa sara steri
lis virtutē in cōceptiōe seminis accepit
etiā pter tps etatis: q̄m fidelē credidit
esse eū q̄ repromiserat. Propter qd et
ab vno orti sunt: z hec emortuo tanq̄
sidera celi i multitudinē: z sicut harena
q̄ est ad oram maris innumerabilis.
Iuxta fidem defuncti sunt oēs isti nō
acceptis repromissiōibus sed a longe
eas aspiciētes z salutantes z ɔfitētes:
q: pegrini et hospites sunt sup terrā.
Qui em̄ hec dicūt significāt se patriā D
inqrere. Et si qdem ipsi⁹ meminissent de
qua exierūt: habebāt vtiq; tps reuer
tendi. Nūc aūt meliorē appetūt: id est

celestē. Ideo nō cōfundit deus vocari
de⁹ eoꝝ. Parauit ei illis ciuitatē. Fide
obtulit abraā isaac cū temptaret: z vni
genitū offerebat in quo susceperat re
promissiones. Ad quē dictū est. Q: in
isaac vocabit tibi semē: arbitrans q:
a mortuis suscitare potēs est de⁹. Un
eū z in parabolā accepit. Fide z de fu
turis benedixit isaac iacob z esau. Fide
iacob moriēs singulos filioꝝ ioseph
bñdixit: z adorauit fastigiū virge eius.
Fide ioseph moriēs de pfectiōe filioꝝ
israel memorat⁹ est: z de ossib⁹ suis mā
dauit. Fide moyses nat⁹ occultat⁹ est
mēsib⁹ trib⁹ a parētib⁹ suis: eo q vi
dissent elegātē infantē: z nō timuerūt
regis edictū. Fide moyses grādis fa
ctus negauit se eē filiū filie pharaōis:
magis eligēs affligi cū pplo dei: q̄ tē
poralis pcti hr̄e iocūditatē: maiores
diuitias estimās thesauro egyptioꝝ
improperiū xpi. Aspiciebat enim in re
munerationē. Fide reliqt egyptū non
verit⁹ aīositatē regis. Inuisibilē enim
tanq̄ vidēs sustinuit. Fide celebrauit
pascha z sanguinis effusionē: ne q̄ va
stabat ✝ primitiua tāgeret eos. Fide
trāsierūt mare rubrū tanq̄ p aridā ter
rā: qd experti egyptii deuorati sūt. Fide
muri hierico corruerūt circuitu dierū
septē. Fide raab meretrix nō perijt cū
incredulis: excipiēs exploratores cum
pace. Et qd adhuc dicam? Deficiet em̄
me tps enarrantē: de gedeon barach:
sanson: iepthe: dauid: samuel: et pphe
tis q̄ p fidē vicerunt regna: opati sunt
5 iusticiā: adepti sunt repromissiōes. Ob
turauerūt ora leonū: extinxerunt impe
tū ignis: effugauerūt aciē gladii: ɔua
luerūt de infirmitate: fortes facti sunt i
bello. Castra verterunt exteroꝝ: accepe
rūt mulieres de resurrectiōe mortuos
suos. Alii autē distēti sunt nō suscipiē
tes redēptionē: vt inuenirēt meliorē re
surrectionē. Alii vero ludibria z verbera
experti: insup z vincula et carceres: lapi
dati sunt: secti sunt: tētati sunt: in occi
siōe gladii mortui sunt. Circuierunt in
melotis: in pellib⁹ caprinis: egentes:
angustiati: afflicti: qb⁹ dign⁹ non erat
mūd⁹: i solitudinib⁹ errātes i mōtib⁹
z speluncis z i cauernis terre: z hi oēs
testimonio fidei pbati nō acceperūt repro
missionem: deo p nob melius aliqd pui
dēte vt non sine nobis cōsummarent.
C.S. Inducit apl's ad mala pene to
lerāda: ac mala culpe vitāda: ostēdens
cōditiōes legis veter' atq; noue. xii.

Ideoq; z nos tātā hñtes A
impositā nubē testium: Eph.4.f.
deponētes oē pondus et Colo.3.b.
circūstās nos peccatū: per 2.pet.2.a.
patiētiā curram⁹ ad ɔpo
situ nob certamē aspiciē
tes in auctorē fidei z cōsummatorē ie
sum: q̄ pposito sibi gaudio: sustinuit
crucē: cōfusiōe cōtēpta atq; i dextera
dei sedet. Recogitate em̄ eum q̄ talem
sustinuit a pctorib⁹ aduersus semetip
sum contradictionē: vt nō fatigemini
animis vr̄is deficiētes. Nōdū em̄ vsq; B
ad sanguinē restitistis aduersus pctm̄
repugnātes: et obliti estis consolatio
nis q̄ vobis tanq̄ filiis loquit dicēs.
Fili mi noli negligere disciplinā dñi: pver.3.b.
neq; fatigeris dū ab eo argueris. Quē 23.q.4.c.
em̄ diligit dn̄s: castigat: flagellat aūt ea vidicta
oēm filiū quem recipit. In disciplina
perseuerate. Tanq̄ filiis vobis offert se
deus. Quis em̄ filius quē nō corripit
pater? Q: si extra disciplinā estis: cui⁹
pticipes facti sunt oēs. Ergo adulteri
et non filii estis. Deinde prēs quidem C
carnis nr̄e eruditores habuim⁹ z reue
rebamur eos. Nō multo magis obtem
perabimus prī spirituū z viuem⁹? Et
illi qdē in tpe paucoꝝ dieꝝ sm volun
tatē suā erudiebant nos: hic aūt ad id
qd vtile est i recipiēdo sctificationem
ei⁹. Oīs aūt disciplina i pñti qdē vide
tur non esse gaudii: s; meroris: postea
autē fructū pacatissimū exercitatis p D
eā reddet iusticie. Propter quod re Ysa. 40.
missas man⁹ z soluta genua erigite: z ca.1.per.
gressus rectos facite pedib⁹ vr̄is: vt claudus.
nō claudicās qs erret: magis aūt sane Ro.12.d.
tur. Pacē sectamini cū oīb⁹ z sctimoniā
sine qua nemo videbit deū. Contem
plantes ne qs desit grē dei: ne qua ra
dix amaritudinis sursum germinās impe Be.12.a.
diat: z p illā inquinentur multi. Ne qs E
fornicator aut pphanus: vt esau ppter Gen.25.d
vnā escam primitiua sua. Scitote ei q̄m Exo.19.b
et postea cupiēs hereditare bñdictio Exo.20.c
nem: reprobat⁹ est. Nō inuenit peniē
tie locū: q̄q̄ cū lachrymis inqsisset eā.
Nō ei accessistis ad tractabilē z accessi
bilē ignē z turbinē z caliginē z pcel
lam z tube sonū z vocē verboꝝ: quam
q̄ audierunt excusauerūt se: ne eis fie
ret verbum. Nō em̄ portabāt qd dicebā
tur: z si bestia tetigerit montē lapidabi
tur. Et ita terribile erat qd videbat.
Moyses dixit. Exterrit⁹ sum z treme Exo.19.b
bundus. Sed accessistis ad syon montē F
et ad ciuitatē dei viuētis hierl'm celestē

et multoꝝ milij angelorꝝ frequētia et
ecclesia primitiuorꝝ q̃ scripti sūt i celis
et iudice omniū deo ⁊ spiritibꝫ iustorꝝ perfecto
Hēs + spiritus noui testamēti noui mediatorꝫ re
sumpsit + et sanguinis aspersionē melius lo
quentē q̃ abel Videte ne recusetis lo
quentem. Si enim illi nō effugerūt recusantes eum q̃ super terrā loq̃bat: multo
magis nos q̃ de celo loquentem: nobis
auertimus: cui⁹ vox mouit terrā tunc:
Aggei. 2. b. nunc autē repromittit dicens. Adhuc
semel ⁊ ego mouebo: nō solū terrā sed
etiā celū. Qui autē adhuc semel dicit:
declarat mobilium translationē tanq̃
Hēs + fa factorꝝ + vt maneat ea q̃ sūt immobilia.
cturam. Itaq̃ regnū immobile suscipientes:
Hēs + habeamus habemus + gratiā per quā seruiamꝰ
placēte deo cū metu ⁊ reuerētia. Etē
Deu. + d. deus noster ignis cōsumēs est.

¶ C.S. Hortat apls ad opandū bonus
erga primos suos atq̃ platonicos p
se orandū petit ⁊ sue ofonis bnēficium
impartit cum salutatione. Lpm. xiij.

B
Ro. 12. c. 1. pt. + b.

Caritas frnitatis maneat i vobis ⁊ hospita
litatē nolite oblui ci
per hāc cū placuerūt
q̃dā angelis hospitio re
cepti. Memēto eorū qui
vinctorū tāq̃ simul vincti ⁊ la
borātiū tāq̃ ipsi i corpe morātes. Ho
norabile cōnubiū i omib⁹ ⁊ thorꝰ macu
latꝰ. Fornicatores enim ⁊ adulteros iu
dicabit deus: sint mores sine auaritia
pteri p̃sentibꝰ. Ipse enim dixit. Nō te deseram neq̃ deseriq̃ i tapt p̃fidēter dicamus. Dñs mihi adiutor est: nō timebo
Josue. 1. d quid faciat mihi hō. Memētote p̃positorū vestroꝝ q̃ vobis locuti sūt verbū dei: quorū
ps. 117. B fides cōsiderantes: quorū imitamini fidē. Ipse iesus heri: hodie: ipse ⁊ i secla.
Doctrinis varijs ⁊ pegrinis nolite abduci. Optimū est enim gratia stabilire cor
Dni. 11. c. nolite. nō esciis q̃ nō profuerunt ambulātibꝫ in
eis. Habemꝰ altare de q̃ edere nō habent
potēt q̃ tabernaculo deseruiūt. Quorū
enim animalium inferūt sanguis p peccato in
sancta per pontificē: horū corpa cremantur extra castra. Propter quod ⁊ iesus vt
Hu. 19. a. sanctificaret p suū sanguinē ppl̃m extra
portā passus est. Exeamꝰ igit ad eum
extra castra: ipropeniū eius portantes.
mich. 2. c Nō enim habemꝰ hic manētē ciuitatē:
sed futurā inquirimꝰ. p ipm ergo offeramus hostiā laudis semp deo. id est fructū
He celeb. mis. ca. 1. l cle. labiorū: confitentū nomi eius. Beneficētie aūt
et cōmunis nolite oblui ci. Talibꝰ enim
hostiis pmeretur deꝰ. Obedite ppositis vestris: ⁊ subiacete eis. Ipsi enim pui
lant: qui rōnem p alabꝰ vestris reddituri
vt cū gaudio hoc faciāt ⁊ nō gemētes
Hoc enim nō expedit vobis. Oramus p nobis.
Confidimꝰ enim q̃ bonā conscientiā habemꝰ
in omib⁹ bene volentes conuersari. Amplius autē deprecor vos hoc facere: vt celerius
restituat vobis. Deus autē pacis q̃ educit de mortuis pastorē magnū ouium in
sanguine testamēti eternū: dñm nrm iesum
xpm aptet vos in omi bono: vt faciatis eius voluntatē facientes i vobis q̃d placet coram se p iesum xpm: cui est gloria i secla seculorū amē. Rogo autē vos fratres
vt sufferatis vbi solatij. Etenim paucis
scripsi vobis cognoscite fratrem nostrum timoteum dimissum esse quo si celerius venerit videbo vos. Salutate omes
prepositos vros ⁊ omes sctos. Salutant
vos de italia fratres: gratia cum omib⁹
vobis. Amen.

¶ Epistola Pauli ad hebreos explicit.

¶ Prefatio beti hieronymi presbyteri in libri actuū apostolorū incipit.

Qui psalmista ambulabit deuiri
tantū in virtutes. Post apli pauli
epla nudū eos vobis volumine cōstitutas domini rogatione charissimi tractatū apl̃orꝝ ppelitio vt trāferēdā in latinū:
quē libri nulli dubū est a luca antiocheno arte medicū: q̃ potest ea inseruisse
paulo apl̃o xpi factū est discipulū fuisse
editū. Ceruices pmit i posita sapientie magnitudinis: studia inuidiorū reprehēsione digna putāt ea q̃ scribimꝰ
Illos: nisi odio ⁊ detractione inuāte
xpo meū sitebit eloquium. Actus apl̃orꝝ
nudā quidā videtur sonare historiam
⁊ nascentis ecclie infantiā retexere: si di
nouerim? scriptorē eorū lucā esse medicum cuius laus est in euangelio aladuertimus pariter ofa verba illius ale
languētis esse medicinas.

¶ Prefatio explicit.

Prologus incipit.

Lucas antiochēsis natione sed
cum lanis i cuāgelio cantitasset
antiochiā medicine artis egregius: et
apl̃orꝝ discipulus fuit: postea q̃q̃
ad cōfessionē paulū secutus apl̃m: sine
crimine i virginitate q̃manēs: domum
fuit suū. Qui septuaginta et q̃tuor
annos etatis agēs i bithinia obiit plenus spiritū: quo institūte i ecclesiis
fidēs cuāgelii scribēs gracis fidelibus
incarnationē dñi fideli narratione ostēdit: eundēq̃ esse filiū dauid descēdisse
nostrauit. Cui nō imerito scribēdū

ectum apl̃orꝝ ptās in ministerio dei:
vt deo in omni pleno: ⁊ illo petitionis
criterio fone ab aplis facta forte dñi
ce electiōis nūcū pplere. Sicq̃ paulus cōsummatione aplicis actibꝫ das
reliquādū ōnimali calcitrante dñs
elegisset. Qui legētibꝫ ⁊ rēgrētibꝫ dentibus porrō volui ostēdere sermone: cū
pitū aliqd fastidiētibꝫ p dissertatio
q̃ operāte agricolā oportēat p̃mū de
suis fructibꝫ edere. Quem ita diuina
subsecuta est gratia: vt nō solū corporibus
sed etiā animis eius p̃ceteret medicina.

¶ Prologus explicit.

¶ Liber actuū apostolorū.
incipit. Luce euāgeliste.

¶ C.S. Precepit christꝰ discipulis ne
discedant ab hierusalē: ac ponitur ascē
sio christi in celum et electio mathie i
locum iude. Lpm. x.

B

Primū quidē sermonē feci
de omib⁹ o theophile q̃
cepit ihs facere ⁊ docere
vsq̃ i diē q̃ p̃ceptis
aplis p spm sctm qs
elegit assūptꝰ est. Quibꝫ ⁊ ostēdit seipsū viuū
post passionē suā i multis argumētis:
p dies q̃dragīta apparēs eis ⁊ loquēs
de regno dei. Et cōuescens p̃cepit eis
ab hierosolymis ne discederēt: sed experarēt pmissionē patris: quā audistis
(inq̃it) p os meū: q̃ ⁊ ego ostēdē q̃dē baptizauit aqua: vos autē baptizabimini spū
sctō nō post multos hos dies. Igit q̃
cōuenerāt interrogabāt eū dicentes.
Dñe si tpe hoc restitues regnū israēl?
Dixit autē eis. Non est vrm nosse tpa
vel momēta q̃ pater posuit i suā ptāte
sed accipietis virtutē supueniēte spūsctō
in vos: eritis mihi testes in hierlim
et in omi iudea ⁊ samaria ⁊ vsq̃ ad vltimū terre. Et cū hec dixisset: videntibus
illis eleuatꝰ est: ⁊ nubes suscepit eū ab
oculis eorū. Cūq̃ intuerētur in celū euntē
illi ecce duo viri astiterunt iuxta illos
i vestib⁹ albis q̃ ⁊ dixerūt. Viri galilei
q̃ statis aspicētes in celū? Hic iesus q̃
assūptꝰ est a vobis in celū: sic veniet
quēadmodū vidistis eū euntē in celum
Tūc reuersi sūt hierosolymā a monte q̃
vocat oliueti q̃ est iuxta hierlim sabbati
bus iter. Et cū introissent ⁊ cenaculum
ascēdissent vbi manebat petrꝰ ⁊ iohēs ⁊
iacobꝰ et andreas: philippꝰ ⁊ thomas:
bartholomeꝰ ⁊ matthe⁹: ⁊ iacobꝰ alphei:
⁊ simon zelotes ⁊ iudas iacobi. Hi omes
erāt p̃seuerātes vnanimit in oōne cū
mulieribꝫ ⁊ maria mre iesu et fratribus
eius. In diebus illis exurgens petrus
in medio fratrū: dixit. (Erat autē turba hominū simul fere centum viginti.)
Viri fratres: oportet impleri scripturam quā predixit spūsanctus p os ca
nid de iuda q̃ fuit dux eorū q̃ cōprehendentibus iesum: q̃ cōnumeratꝰ erat in nobis: ⁊ sortē istī ministerij huius.
Et hic quidē possedit agrū de mercede iniquitatis: ⁊ suspēsus crepuit medius
et diffusa sunt oia viscera eius. Et notū
factū est omib⁹ habitātibꝫ hierlim: ita
vt appellaretur ager ille lingua eorum
acheldemach: hoc est ager sanguinis
Scriptū est enim in libro psalmorū. Fiat
cōmoratio + eorū deserta: ⁊ nō sit q̃ in
habitet i ea: ⁊ episcopatū eius accipiat alter.
Oportet ergo ex his viris q̃ nobiscū sunt
congregati i omi tpe q̃ intrauit ⁊ exiuit inter
nos dñs iesus: incipiēs a baptismate
iohānis vsq̃ in diē q̃ assūptꝰ est a nobis testē resurrectionis eius nobiscū fieri
vnū ex istis. Et statuerunt duos: ioseph q̃ vocat barsabas: q̃ cognominatus est iustꝰ ⁊ matthiā. Et orātes dixerūt
Tu dñe q̃ corda nosti omiū: ostende quem
elegeris ex his duobus vnū accipere locum ministerij huius ⁊ aplatus de q̃ prauaricatus est iudas: vt abiret i locū suū. Et de
derūt sortes eis: ⁊ cecidit sors super ma
thiam annumeratus est cū vndecim aplis.

¶ C.S. Mittit spūsctūs in aplos: q̃
loquuntur varijs linguis: mirant iudei ac petrus declarat veritatē inuitando iudeos ad fidem: atq̃ baptizantur tria milia iudeorū. Capitulum. ii.

B

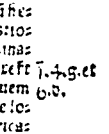

Cum cōplerent dies
pēthecostes erant omes
pariter in eodem loco
Et factus est repēte de
celo sonꝰ tēq̃ aduenē
tis spiritꝰ vehemētis:
et replevit totū domū
vbi erant sedentes. Et apparuerunt ei
lis dispartite lingue tanq̃ ignis: sedit
q̃ supra singulos eorū. Et repleti sunt
omes spū sctō: ⁊ ceperunt loqui varijs
linguis: prout spūsctūs dabat eloq̃ illis
Erāt autē in hierlim habitantes iudei
viri religiosi: ex omi natione q̃ sub celo
est. Facta autē hac voce cōuenit multitudo ⁊ mēte cōfusa est: qm audiebat
vnusquisq̃ linguā suā illos loquentes. Stupēdā autē omes et mirabāt: dicentes. Nō
ecce omes isti q̃ loquunt: galilei sūt?
Et quō nos audimus vnusquisq̃ linguā
nrā: i q̃ nati sūt: partiq̃ ⁊ medi ela

mat. 25. a

Hēs + cōmoratio.

Fo. 65.

Fo. 105.

J. 4. g. et 6. d.

J. 4. f. et 19. g.

J. co.

et multorum milium angelorum frequentiam et
ecclesiam primitivorum qui conscripti sunt in celis
et iudicem omnium deum et spiritum iustorum perfecto
Als + spi- rum + et testamenti novi mediatorem ie
ritus vel sum: et sanguinis aspersionem melius lo
spiritum. quentem quam abel. Videte ne recusetis lo
B quentem. Si enim illi non effugerunt recu-
santes eum qui super terram loquebatur: multo
magis nos qui de celo loquentem nobis
avertimus: cuius vox movit terram tunc:
Aggei. 2. nunc autem repromittit dicens. Adhuc
b. semel et ego movebo non solum terram sed
etiam celum. Quod autem adhuc semel dicit:
declarat mobilium translationem tanquam
Als + fa- factorum + ut maneant ea que sunt immobilia.
cturam. Itaque regnum immobile suscipientes:
Als + ha habemus + gratiam per quam serviamus
beamus. placentes deo cum metu et reverentia. Etenim
Deu. 4. d. deus noster ignis consumens est.

¶ C. S. Hortatur apostolus ad operandum bonum
erga proximos seipsos atque prelatos: ac pro
se orandum petit: et sue orationis beneficium
impartitur cum salutatione. Capitulum. xiii.

Charitas fraternitatis ma-
A neat in vobis et hospita
Ro. 12. c. litatem nolite oblivisci.
1. pe. 4. b. Per hanc enim placuerunt
quidam angelis hospitio re
ceptis. Mementote vincto
rum tanquam simul vincti et la-
borantium tanquam ipsi in corpore morantes. Ho
norabile connubium in omnibus et thorus immacu
latus. Fornicatores enim et adulteros iu-
dicabit deus: sint mores sine avaricia
contenti presentibus. Ipse enim dixit. Non te dese-
ram neque derelinquam itaut confidenter dica-
mus. Dominus mihi adiutor est: non timebo
Iosue. 1. b quid faciat mihi homo. Mementote prepositorum
ps. 117. vestrorum qui vobis locuti sunt verbum dei: quorum in-
B tuentes exitum conversationis imitamini fi-
dem. Christus iesus heri et hodie: ipse et in secula.
Doctrinis variis et peregrinis nolite ab-
duci. Optimum est enim gratia stabilire cor
non escis que non profuerunt ambulantibus in
Dis. 11. c. eis. Habemus altare de quo edere non habent
nolite. potestatem qui tabernaculo deserviunt. Quorum
enim animalium infertur sanguis pro peccato in
sancta per pontificem: horum corpora cremantur
extra castra. Propter quod et iesus ut
Nu. 19. a. sanctificaret per suum sanguinem populum extra
portam passus est. Exeamus igitur ad eum
extra castra improperium eius portantes.
mich. 2. c Non enim habemus hic manentem civitatem:
C sed futuram inquirimus. Per ipsum ergo offera-
mus hostiam laudis semper deo. id est fructum
De celeb. labiorum confitentium nomini eius. Beneficentie autem
mis. ca. 1. l et communionis nolite oblivisci. Talibus enim
cle. hostiis promeretur deus. Obedite preposi-
tis vestris: et subiacete eis. Ipsi enim pervigi
lant: quasi rationem pro animabus vestris reddituri
ut cum gaudio hoc faciant et non gementes.
Hoc enim non expedit vobis. Orate pro nobis.
Confidimus enim quia bonam conscientiam habemus
in omnibus bene volentes conversari. Amplius
D autem deprecor vos hoc facere: quo celerius
restituar vobis. Deus autem pacis qui edu-
xit de mortuis pastorem magnum ovium in
sanguine testamenti eterni: dominum nostrum iesum
christum aptet vos in omni bono: ut faciatis
eius voluntatem faciens in vobis quod placeat
coram se per iesum christum: cui est gloria in secula
seculorum amen. Rogo autem vos fratres
ut sufferatis verbum solatii. Etenim perpau-
cis scripsi vobis. Cognoscite fratrem no
strum timotheum dimissum cum quo si cele
rius venerit videbo vos. Salutate omnes
prepositos vestros et omnes sanctos. Salutant
vos de italia fratres. Gratia cum omnibus
vobis. Amen.

¶ Epistola Pauli ad hebreos explicit.

¶ Prefatio beati Hieronymi presbyteri
in librum actuum apostolorum incipit.

Canit psalmista ambulabunt de virtu-
tibus in virtutes. Post apostoli pauli
epistolas audiunt uno vobis volumine transla-
tas domnionis rogatione charissimi: actus
apostolorum compellitis ut transferam in latinum:
quem librum nulli dubium est a luca antio
cheno arte medico: qui postea inserviens
paulo apostolo christi factus est discipulus fuisse
editum. Cervices premit imposita servitus one
ris magnitudo: quia studia invidorum re-
prehensione digna putant ea que scribimus
Illorum nusquam odior detractione invante
christo meum silebit eloquium. Actus apostolorum
nudam quidam videtur sonare historiam
et nascentis ecclesie infantiam texere: sed si
noverimus scriptorem eorum lucam esse medi
cum cuius laus est in evangelio: animad-
vertimus pariter omnia verba illius anime
languentis esse medicinam.

¶ Prefatio explicit.

Prologus incipit.

Lucas antiochensis natione syrus
cuius laus in evangelio canitur: apud
antiochiam medicine artis egregius: et
apostolorum christi discipulus fuit: postea vero
ad confessionem pauli secutus apostolum: sine
crimine in virginitate permanens domino ma
luit servire. Qui septuaginta et quattuor
annos etatis agens in bithinia obiit ple
nus spiritu sancto: quo instigante in achaie par-
tibus evangelium scribens grecis fidelibus
incarnationem domini fideli narratione osten
dit: eundemque ex stirpe david descendisse
monstravit. Cui non immerito scribendorum

actuum apostolorum potestas in ministerio datur:
ut deo in deum pleno: et filio perditionis
extincto oratione ab apostolis facta sorte domi
2. ne electionis numerus compleretur. Sicque pau-
lus consummationem apostolicis actibus da-
ret: quem diu contra stimulum calcitrantem dominus
D elegisset. Quod legentibus et requirentibus deum
breviter potius voluit ostendere sermone: quam
prolixius aliquid fastidientibus prodidisse: sciens
quod operantem agricolam oporteat primum de
suis fructibus edere. Quem ita divina
subsecuta est gratia: ut non solum corporibus
sed etiam animabus eius proficeret medicina.

¶ Prologus explicit.

¶ Liber actuum apostolorum.
beati Luce evangeliste.

¶ C. S. Precepit christus discipulis ne
discedant ab hierusalem: ac ponitur ascen
sio christi in celum et electio mathie in
locum iude. Capitulum. 1.

3 Primum quidem sermonem feci
de omnibus o theophile que
cepit iesus facere et doce
re usque in diem qua precipiens
apostolis per spiritum sanctum quos
elegit assumptus est. Qui-
bus et prebuit seipsum vivum
post passionem suam in multis argumentis:
per dies quadraginta apparens eis et loquens
4. de regno dei. Et convescens precepit eis
ab hierosolymis ne discederent: sed expe
ctarent promissionem patris: quam audistis
(inquit) per os meum: quia iohannes quidem baptiza
vit aqua: vos autem baptizabimini spiritu
sancto non post multos hos dies. Igitur qui
convenerant interrogabant eum dicentes.
Domine si in tempore hoc restitues regnum israel?
Dixit autem eis. Non est vestrum nosse tempora
vel momenta: que pater posuit in sua potestate
sed accipietis virtutem supervenientis spiritus sancti in
vos: et eritis michi testes in hierusalem
et in omni iudea et samaria: et usque ad ulti-
mum terre. Et cum hec dixisset: videntibus
illis elevatus est: et nubes suscepit eum ab
oculis eorum. Cumque intuerentur in celum euntem
illum: ecce duo viri astiterunt iuxta illos
in vestibus albis qui et dixerunt. Viri galilei
quid statis aspicientes in celum? Hic iesus qui
assumptus est a vobis in celum: sic veniet
quemadmodum vidistis eum euntem in celum.
Tunc reversi sunt hierosolymam a monte qui
vocatur oliveti qui est iuxta hierusalem sabbati
habens iter. Et cum introissent in cenaculum
ascenderunt ubi manebant petrus et iohannes et
iacobus et andreas: philippus et thomas:
bartholomeus et mattheus: iacobus alphei:
et simon zelotes et iudas iacobi. Hi omnes
erant perseverantes unanimiter in oratione cum
mulieribus et maria matre iesu et fratribus
eius. In diebus illis exurgens petrus
C in medio fratrum: dixit. (Erat autem tur
ba hominum simul fere centum viginti.)
Viri fratres oportet impleri scriptu
ram quam predixit spiritus sanctus per os da
vid de iuda qui fuit dux eorum qui comprehen
derunt iesum: qui connumeratus erat in no
bis: et sortitus est sortem ministerii huius.
Et hic quidem possedit agrum de merce
de iniquitatis: et suspensus crepuit medius:
et diffusa sunt omnia viscera eius. Et notum
factum est omnibus habitantibus hierusalem: ita mat. 27. a
ut appellaretur ager ille lingua eorum
acheldemach: hoc est ager sanguinis. D
Scriptum est enim in libro psalmorum. Fiat
commoratio + eorum deserta: et non sit qui in Als + co
habitet in ea: et episcopatum eius accipiat alter. meoratio
Oportet ergo ex his viris qui nobiscum sunt
congregati in omni tempore quo intravit et exivit inter Ps. 68.
nos dominus iesus: incipiens a baptismate ps. 108.
iohannis usque in diem qua assumptus est a no
bis testem resurrectionis eius nobiscum fie
ri unum ex istis. Et statuerunt duos: io
seph qui vocatur barsabas: qui cognomina
tus est iustus et mathiam. Et orantes dixerunt 1. 4. g. et
Tu domine qui corda nosti omnium: ostende quem b. d.
elegeris ex his duobus unum accipere lo
cum ministerii huius et apostolatus de quo prevarica
tus est iudas: ut abiret in locum suum. Et de
derunt sortes eis: et cecidit sors super ma
thiam: et annumeratus est cum undecim apostolis.

¶ C. S. Mittitur spiritus sanctus in apostolos: qui
loquuntur variis linguis: mirantur iu-
dei: et petrus declarat veritatem invi-
tando iudeos ad fidem: atque baptizan-
tur tria milia iudeorum. Capitulum. ii.

Et cum complerentur dies
A pentecostes erant omnes
pariter in eodem loco
Et factus est repente de
celo sonus tanquam advenien
tis spiritus vehementis:
et replevit totam domum
ubi erant sedentes. Et apparuerunt il-
lis dispartite lingue tanquam ignis: seditque
supra singulos eorum. Et repleti sunt
omnes spiritu sancto: et ceperunt loqui variis 1. 4. f. et
linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. 19. g.
Erant autem in hierusalem habitantes iudei
viri religiosi: ex omni natione que sub celo
est. Facta autem hac voce convenit multi
tudo et mente confusa est: quoniam audiebat
unusquisque lingua sua illos loquentes. Stu
pebant autem omnes et mirabantur dicentes. Non-
ne ecce omnes isti qui loquuntur: galilei sunt? 1. co.
Et quomodo nos audivimus unusquisque linguam
nostram in qua nati sumus? Parthi et medi et ela

mite ⁊ q̃ habitat mesopotamiã: iudeam: cappadociã: pontũ ⁊ asiã: phrygiã et pãphiliã: egyptũ et partes libyeq̃ est circa cyrenem ⁊ aduenę romani. Judei q̃q̃ et proselyti: cretes ⁊ arabes audiuimꝰ eos loquentes nris linguis magnalia dei.

6. eo. Stupebãt aũt omes ⁊ mirabãt̃ adinuicẽ dicẽtes. Quidnã vult hoc esse? Alii aũt irridẽtes: dicebãt. Q̃ mosto plení sunt isti. Stãs aũt petrꝰ cũ vndecim eleuauit voce suã: ⁊ locutꝰ est eis. Viri iudei ⁊ q̃ habitatis hierlm̃ vniuersi hoc vobꝭ notũ sit: ⁊ auribꝰ percipite verba mea

c Nõ enim vos sicut estimatis hi ebrij sunt: cũ sit hora tertia diei.

Joel. 2. 5 Sed hoc est q̃d dictũ est p̃ ꝓphetã Joel. Et erit in nouissimis diebꝰ dicit dñs: effudam de spiritu meo sup omẽ carnẽ. Et ꝓphetabũt filii vrri et filie vrre: iuuenes vrri visiones videbũt ⁊ seniores vrri somnia somniabũt. Et q̃d sup̃ suos meos ⁊ ancillas meas in diebꝰ illis effundam de spiritu meo ⁊ ꝓphetabũt: ⁊ dabo prodigia in celo sursuꝫ: et signa in terra deorsum: sanguinem: et ignẽ ⁊ vaporẽ fumi. Sol ꝑuertet in tenebras: ⁊ luna in sanguinẽ: antequã veniat dies dñi magnus et manifestꝰ. Et erit omis q̃cũq̃ inuocauerit nomẽ dñi: saluus erit. Viri israelite audite ꝑba hec. Jesum nazarenũ virũ ꝓbatũ a deo in vobis virtutibus et prodigiis et signis quę fecit deꝰ p illuꝫ in medio vrri sicut scitis: hunc diffinito cõsilio et ꝓscientia traditũ p manꝰ iniquorꝰ affixistis et interemistis. Quẽ deꝰ suscitauit solutis doloribꝰ inferni iuxta q̃d impossibile erat teneri illis ab eo. Dauid enim dicit in eum. Prouidebã dñm in conspectu meo semp: q̃m a dextris est mihi ne cõmouear. Propt hoc lętatũ est cor meũ ⁊ exultauit lingua mea: insup ⁊ caro mea requiescet in spe. Q̃m non derelinq̃s animã meã in inferno nec dabis sanctũ tuum videre corruptionẽ. Notas michi fecisti vias vite replebis me iocũditate cũ facie tua. Viri fres: liceat audẽter dicere ad vos de patriarcha dauid: q̃m defunctus est ⁊ sepultꝰ est ⁊ sepulcrũ eius est apud nos vsq̃ in hodiernum diẽ. Propheta ⁊ cũ esset: ⁊ sciret q̃ ⁊ reuinrãdo iurasset illi deꝰ de fructu lombi eius sedere sup sedẽ eius. quidã locutꝰ est de resurrectione xpi: neq̃ dereliquꝰ est in inferno neq̃ caro eius vidit corruptionem. Hũc iesum resuscitauit deꝰ cui omes nos testes sumꝰ. Dextera igit̃ dei exaltatꝰ et pmissione spiritũ sancti accepta a pre effudit hoc quod nos videt ⁊ audit.

Non enim dauid ascendit in celos. Dixit autem ipse. Dixit dñs dño meo: sedẽ a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellũ pedũ tuorũ. Certissime sciat ergo omis domꝰ israel: q̃ ꝑ dñm eum et xpm fecit deꝰ hunc iesum quem vos crucifixistis. Hęc aũt audiẽtes compuncti sunt corde ⁊ dixerunt ad petrũ: ⁊ ad reliq̃s apl̃os. Quid faciemus viri fres? Petrꝰ aũt ad illos. Paenitentiã agite: et baptizetur vnusq̃q̃ vrm in nomine iesu xpi in remissionẽ peccatorũ vrorũ: et accipietis donum spiritũ sanctũ. Vobis enim est repromissio et filijs vris ⁊ omibꝰ q̃ longe sunt. q̃scunq̃ aduocauerit dñs deꝰ nr̃. Alijs etiã q̃ibus pluris testificatꝰ est: ⁊ exhortabat eos dicẽs. Saluami a generatione ista prauã. Qui ergo receperũt sermonẽ eius baptizati sũt et apposite sunt in die illa ale circiter tria milia. Erant autem pseuerantes i doctrina apl̃orꝰ: et in cõcatione fractionis panis ⁊ orationibꝰ. Fiebat aũt omi timor. Multa q̃q̃ prodigia ⁊ signa p apl̃os fiebãt: ⁊ metꝰ erat magnus i omnes. Omes etiã q̃ credebãt erãt pariter ⁊ habebãt oia cõia. Possessiones ⁊ substãtias vendebãt et diuidebãt illa omibus prout cuiq̃ opus erat quotidie quoq̃ perdurãtes pnanimiter i tẽplo ⁊ frãgentes circa domos panẽ sumebãt cibum cum exultatione et simplicitate cordis: collaudantes deũ ⁊ hãtes gratiã ad omẽ plebem. Dñs autem augebat qui salui fiebant quotidie i idipsũ.

Cc. S. Sanct petrus clandum: deceat israelitas de glorificatione xpi: ac eꝰ resurrectione. Cpm. iiij.

Petrus autem ⁊ iohãnes ascendebant i tẽplũ ad horam orationis nonã. Et q̃dã vir q̃ erat claudus ex vtero matris suę baiulabat: quẽ ponebãt̃ q̃ die ad portã tẽpli q̃ dicitur speciosa vt peteret elemosynã ab introeũtibꝰ i tẽplũ. Is cũ vidisset petrũ et iohãnẽ incipientes introire i templum: rogabat vt elemosynã acciperet. Intuẽs autem in eum petrꝰ cum iohãne dixit. Respice in nos. Et ille intẽdebat i eos: sperãs se aliq̃d accepturũ ab eis. Petrus aũt dixit. Argentũ et aurũ non est mihi q̃d autem habeo hoc tibi do. In nomine iesu xpi nazareni surge ⁊ ambula. Et apprehẽsa manu eius dextera allevauit eũ: et protinꝰ cõsolidate sunt bases eius ⁊ p̃ante. Et exiliẽs stetit ⁊ ambulabat: ⁊ intrauit cũ illis in tẽplũ ambulans ⁊ exiliens et laudans deũ. Et vidit omis ppl̃s eũ ambulãtẽ ⁊ laudãtẽ deũ. Cognoscebãt aũt illũ: q̃m ipse erat q̃ ad eleemosynã sedebat ad speciosam portã tẽpli. Et impleti sunt stupore ⁊ extasi in eo q̃ ꝑtigerat illi. Cũ videret autẽ petrus ⁊ iohãnẽ cucurrit omis ppl̃s ad eos ad porticũ q̃ appellat salomõis stupentes. Videns autẽ petrꝰ respondit ad ppl̃m. Viri israelite q̃d miramini in hoc aut nos q̃d intuemini q̃si nra virtute aut potestate fecerim̃ hũc ambulare? Deꝰ abrãe ⁊ deꝰ isaac ⁊ deꝰ iacob: deꝰ patrũ nrorũ glorificauit filiũ suũ iesum: quem vos q̃dẽ tradidistis ⁊ negastis ãte faciẽ pilati: iudicãte illo dimittẽdũ. Vos autẽ sanctũ ⁊ iustũ negastis ⁊ petiistis vt q̃ homicidã donari vobis: auctorẽq̃ vite occidistis. Quẽ deꝰ suscitauit a mortuis: cui nos testes sumꝰ. Et in fide nominis eius hũc quem vos vidistis ⁊ nostis firmauit nomen eius ⁊ fides q̃ per eũ tribuit integrã sanitatem istã i ꝓspectu omium. Et nũc fres scio: q̃ per ignorantiã fecistis: sicut ⁊ ꝓncipes vrri. Deꝰ aũt q̃ prenunciauit per os omis suorũ ꝓphetarũ passionẽ xpi suũ sic impleuit. Penitemini igit̃ ⁊ cõuertimini vt deleantur vra peccata: vt cũ venerint tpa refrigerij a ꝓspectu dñi: mittat vobis q̃dẽ xpm̃ vobis iesum q̃ ante ꝓdicatus est vobis: quem oportet celum suscipere vsq̃ in tpa restitutionis omium q̃ locutꝰ est deꝰ a sanctis suis a seculo ꝓphetarum. Moyses q̃dẽ dixit. Q̃m ꝓphetã suscitabit vobis dñs deꝰ vr̃ de fratribꝰ vrris tãq̃ me: ipsum audietis: iuxta omia q̃cũq̃ locutꝰ fuerit vobis. Erit aũt omis anima q̃ cũq̃ non audierit ꝓphetã illũ exterminabitur de plebe. Et omes ꝓphete a samuel deinceps q̃ locuti sunt annũciauerũt dies istos. Vos estis filij ꝓphetarum ⁊ testamẽti q̃ disposuit deꝰ ad ꝑes vros dicẽs ad abrãã. Et in semine tuo bẽdicẽtur omes familie terre. Vobis primũ deꝰ suscitãs filiũ suũ: misit eũ bẽdicẽtẽ vobis vt conuertat se vnusquisq̃ a neqtia sua.

Cc. S. pontũ innudia sacerdotum contra apostolos: ac petri responsio cum demota cõtione credentium ac sancta oratione. Capitulum. iiij.

Loquentibꝰ autem illis ad ppl̃m superuenerũt sacerdotes: ⁊ magistri tẽpli et saducei: dolentes q̃ docerẽt ppl̃m et annũciarent in iesu resurrectionem ex mortuis: ⁊ iniecerunt in eos manus: et posuerũt eos i custodiã i crastinum. Erat autẽ iam vesper. Multi aũt eorũ q̃ audierũt verbũ, crediderũt: factus est numerꝰ virorũ quasi milia. Fẽ̃ autẽ i crastinũ vt congregarẽt̃ ꝓncipes eorũ ⁊ seniores et scribę i hierlm̃: ⁊ annas ꝓnceps sacerdotũ ⁊ caiphas et iohãnes ⁊ alexãder: quotquot erant de genere sacerdotali. Et statuẽtes eos in medio interrogabãt. In q̃ virtute aut i q̃ nomine fecistis hoc vos? Tũc repletus spiritũ petrꝰ dixit ad eos. Principes ppl̃i ⁊ seniores israel audite: si nos hodie iudicamur i bẽfacto homis infirmi: in quo iste saluꝰ factus est: notũ sit omibus vobis et omi plebi israel: q̃ i nomine dñi nri iesu xpi nazareni quem vos crucifixistis: quẽ deꝰ suscitauit a mortuis: in hoc iste astat coram vobis sanꝰ. Hic est lapis qui reprobatꝰ est a vobis edificãtibꝰ qui factꝰ est i caput anguli: et nõ est in aliq̃ alio salꝰ. Nec enim aliud nomẽ est sub celo datũ hominibus: in q̃ oporteat nos saluos fieri. Videntes autẽ petri constãtiã iohannis: ꝑperto q̃ homines essent sine litteris, et idiote admirabãtur: et cognoscebãt eos: q̃m cũ iesu fuerãt. Hominem q̃q̃ stantẽ cũ eis q̃ curatus fuerat nihil poterãt cõtradicere: Jusserũt autẽ eos foras extra ire: et cõferebãt ad invicẽ: dicentes. Quid faciemꝰ homibꝰ istis? Q̃m quidem notũ signũ factũ est ꝑ eos omibꝰ habitãtibꝰ hierlm̃. Manifestũ est et nõ possumꝰ negare. Sed ne amplius diuulgetur in ppl̃m: cõminemur eis: ne vltra loquant in nomine hoc vlli homini. Et vocantes eos: denunciauerũt ne omino loquerentur neq̃ docerẽt in nomine iesu. Petrꝰ autẽ ⁊ iohãnes rẽdentes: dixerũt ad eos. Si iustũ est in ꝓspectu dei vos potius audire q̃ deũ iudicare. Nõ enim possumꝰ q̃ vidimꝰ et audiuimꝰ non loq̃. Et illi cõminãtes: dimiserũt eos: nõ inuenientes quo punirẽt eos ꝑpter ppl̃m: q̃ omes clarificabãt id q̃d factũ fuerat in eo q̃d acciderat. Annos enim erat amplius quadraginta hõ i quo factum fuerat signum istud sanitatis. Dimissi autẽ venerunt ad suos: et annũciauerunt eis quãta ad eos ꝓncipes sacerdotũ ⁊ seniores dixissent. Qui cũ audissent: vnanimiter leuauerũt vocẽ ad deum et dixerũt. Dñe tu q̃ fecisti celũ et terrã mare et oia q̃ in eis sunt: q̃ spiritũ sancto per os patris nri dauid pueri tui dixisti. Quare fremuerunt gentes: et ppl̃i meditati sunt inania. Astiterunt reges terre:

F et principes cōtenerunt i unu aduersus dm et. Cōtenerunt cēm rere in ci
uitate illo aduersus sctm puerū tuū ie
sum quē unctisti herodes ⁊ pontius pi
latus cum gentib⁹ ⁊ populis isr: facere
q̄ manⁿ tua ⁊ cōsilium tuū decreuerunt
fieri. Et nunc dne respice in minas +
eorū: da seruis tuis cū oī fiducia loq̄
uerbum tuū: in eo q̄ manū tuā extēdas
ad sanitates et signa et prodigia fieri p
nomen sancti filij tui ieū. Et cū orasset
motus est locus i quo erat ogregati.
Et repleti sunt oēs spiritō sancto et loque
bant verbū dei cum fiducia. Multitudi
nis aūt credētiū erat cor et anima una:
nec q̄sq̄ eorū q̄ possidebat aliq̄d suum
esse dicebat: illi erāt illis oia cmunia.
Virtute magna reddebat apli testi
monū resurrectionis ihū xpi dni nri:
⁊ gra magna erat i omnibus illis. Neq;
enī quisq̄ egens erat inter illos. Quot
quot ei possessores agroꝝ aut domoꝝ
erāt pendentes afferebant pecia eoruꝝ
q̄ pendebāt: ponebāt ante pedes apo
stolorū. Diuidebāt autem singulis
prout cuiq̄ opus erat. Ioseph aūt qui
cognominatus est barnabas ab apls:
q̄ est interpretatus filius psolatōis
leuites genere cipriū habebat
agrū: et uendidit eū: attulit pecūiā
posuit ante pedes apostolorū.

C.C.S. Moriē ananias ꝓter fraudem
de pecto agri cum saphira uxore sua:
fenant egri per apostolos: per iudeos
increpentur apostoli quos gamaliel
excusat. Capitulum. v.

B Vir aūt quidā nole ananias cū
saphira uxore sua vēdidit agrū:
fraudauit de pecto agri consēte uxore
sua: afferens partē quādā ad pedes
aplōꝝ posuit. Dixit aūt petrⁿ ad ana
nia. Ananiam cur tentauit satanas cor
tuū mētiri te spiritō sētō: fraudari de
pecto agri? Nōne manens tibi manebat
et venundatum i tua erat ptate? Quare
posuisti in corde tuo hāc rem? Nō es
mentitus hoib⁹: sed deo. Audiens aūtē
ananias hec ōba: cecidit et expiravit.
B Et factus est timor magnⁿ sup omēs qui
audierunt. Surgentes autem iuuenes
amouerūt eū: et efferentes sepelierunt
Factū est aūtē ēsi horarū trū spacio
et uxor ipsius nesciens q̄d factum fuerat
introuit. Dixit autē ei petrⁿ. Dic
mihi mulier: si tāti agrū vendidistis?
At illa dixit. Etiā tanti. Petrus autem
ad eā. Quid utq̄ quentiro bis tentare
spiritū dñi? Ecce pedes eorū qui sepelie
rūt viri tuū ad ostium et offerēt te. Cen
tum cecidit ante pedes eⁿ et expira
uit. Introētes autē iuuenes inuenerunt
illā mortuā: et extulerunt eū: sepelierunt
ad uirū suum. Et factus est timor ma
gnus in uniuersa ecclesia: et i omēs qui
audierunt. Per manⁿ autē apostolorū
fiebant signa et prodigia multa i plebe.
Et erāt omnes unanimiter oēs in porticu sa
lomonis. Ceteroꝝ autē nemo audeba
se connungere illis: sed magnificabat
eos ppls. Magis autē augebāt credē
tiū in dño multitudines virorū ac mulie
rū: ita ut i plateis ponerent infirmos
ponerentur lectulis ac grabatis: ut ue
niente petro saltē umbra illius obum
bret quēq̄ illoꝝ: et liberarent omēs
ab infirmitatib⁹ suis. Concurrebat autē
et multitudo ciuitatū hierusalem
afferentes egros: et curatos a spiritib⁹
immundis: q̄ curabant omēs: cūrgēs
autē princeps sacerdotū: omēs q̄ cū illo
erāt: que est heresis saduceorū: repleti
sunt zelo: et iecerunt manus i apostolos
et posuerunt eos i custodia publica.
Angelus autē dñi p noctem aperiens
ianuas carceris et educens eos:
dixit. Ite et stantes loquimini i tēplo
plebi oia verba vite huⁿ. Qui cū au
dissent introierunt diluculo i tēplum:
et docebāt. Adueniēs autē princeps sa
cerdotū ⁊ q̄ cum eo erāt: cōuocauerunt
cōsiliū et omēs senores filiorū israhel
miserūt ad carcerē ut adducerent. cum
autē peruenissent ministri: et aperto car
cere nō inuenissent illos: reuersi nūcia
uerunt dicētes. Carcerē quidem inue
nimus clausum cū oī diligentia: et cu
stodes stantes ante ianuas: aperiēs
autē neminē intus inuenimⁿ. Vt autē
audierunt hos sermones magistratus
templi et principes sacerdotum: ambi
gebant de illis quēnam fieret. Adue
niens autem quidā nunciauit eis: q̄
ecce viri quos posuistis in carcere
sunt i tēplo stantes ⁊ docētes ppm.
Tūc et ire magistratus cū ministris: et
adūxit illos sine vi. Timebāt enī ne po
pulus me lapidarent: ⁊ cum adduxissent
illos: statuerunt i cōsilio: et interroga
uit eos princeps sacerdotū: dicens. Pre
ciptendo precepimⁿ vobis ne docerē
in nomine isto: ecce repleuistis hierusa
lē doctrina vra: et vultis introducere
sup nos sanguinem hoīs istⁿ. Respō
dēs autem petrus et apostoli dixerūt
Obedire oportet deo magis q̄ homi
nibus. Deus patrum nostrorum suscita

F uit iesum quē vos interemistis: suspendē
tes i ligno. Hunc principē ⁊ saluatorem
dexterā suā ad dandā pe
nitētiā israhel: ⁊ remissionē peccatoꝝ
omnis tertes hoīb⁹ ipsi sunctus
que dedit deⁿ omnib⁹ obedientēs sibi.
Hec aūt cū audissent: tabescebāt ⁊ co
gitabāt interficere illos. Surgēs autē
quidā i cōsilio pharisēus nomē gama
liel legis doctor: honorabilis omnibus
plebi: iussit foras ad breue homēs fieri:
dixitq̄ ad illos. Viri israhelite attendē
te vobis sup hominib⁹ istis q̄d actu
riti sitis. Ante hos enī dies exitit theo
das dicēs se esse aliquē cui cōsentit nu
mer virorū circiter quadringentorū: qui
occisus est: et oēs q̄cūq̄ credebāt ei
dispersi sunt: ⁊ redacti ad nihilū. Post
hūc exitit iudas galilēus i diebus p
fessionis: ⁊ auertit ppl̄m post se. Et ipse
periit: et oēs quēcūq̄ cōsensisset ei
dispersi sunt. Et nūc itaq̄ dico vobis:
desistite ab hoib⁹ istis: et sinite illos.
Quia si est ex hominibus cōsilium hoc aut
opⁿ istud: destruet illud. Et si ex deo est: nō poteris
dissoluere illū: + ne forte deo repu
gnare deprehamini. Cōsenserunt autē illi
et vocātes apostolos: cesis denunciauerūt
ne omino loquerētur i nomine iesu: et
dimiserūt eos. Et illi quidē ibāt gau
dētes a cōspectu pilatorū: q̄m digni habi
ti sunt p nomine iesu cōtumelia pati.
Omni autē die nō cessabāt in tēplo et
circa domos docētes et euāgelizantes
iesum christū.

C.C.S. Eligūt septē diaconi ab apls
et dⁿ Stephanⁿ accusat iudeis. C. vi.

I Hoīebus aūt illis crescē
te numero discipulorū fa
ctus est murmur grecorū
aduersus hebreos eo q̄
despiceētur i ministerio
q̄tidiano vidue eorū. Conuocantes autē duodecim multitudinem
discipulorū dixerūt. Non est equū nos derelinquere verbū dei et ministrare mēsis.
Cōsiderate ergo fratres viros ex vobis
boni testimonij septē: plenos spiritō sancto et
sapientia: quos cōstituamⁿ super hoc
opus. Nos vero erimus in ministerio
perseuerantes erimⁿ. Et placuit sermo co
ram omni multitudine. Et elegerunt Ste
phanum virum plenum fide: et spiritū sancto
et philippū et prochorū et nicanorē et timo
nē: et parmenā ⁊ nicolaū aduenā antio
chenū. Hos statuerūt ante cōspectū apo
stolorū: et orātes imposuerūt eis manⁿ.
Et verbum dei crescebat: et multiplicā
cabat numerus discipulorū i hierusalē
valde. Multa etiā turba sacerdotū
obediebat fidei. Stephanus autē plenus
gratia et fortitudine faciebat prodigia et si
gna magna i ppl̄o. Surrexerunt autē
quidā de synagoga q̄ appellabat libertinorū: et cyrenēsium: et alexandrinorū: et eorū
qui erāt a cilicia et asia disputantes cū
stephano: et non poterāt resistere sapiē
tiae et spiritō qui loqbat. Tūc subdiuisserūt
viros: q̄ dicerēt se audisse eum dicentem
verba blasphemie i moysen ⁊ deū. Com
moueūt itaq̄ plebē et senores ⁊ scrī
bas: et concurrētes rapuerūt eum et adduxerūt ipsum in statuerūt falsos testes: q̄
dicerēt. + Hō iste non cessat loq̄ verba
aduersus locū istum et legē Iudaicam
cum eo dicētes: q̄m audiuimus eum dicentem
quia iesus nazarenus hic
destruet locū istum: et mutabit tradi
tiones quas tradidit nobis moysēs. Et intū
tentes eum oēs q̄ sedebāt in concilio: viderunt
faciē eⁿ tanq̄ faciē angeli. Dixit
autē princeps sacerdotum: si hec ita se
haberent. Qui ait.

C.C.S. Respōdet stephanus indeis: de q̄
bus accusatus fuit: ostendens rebellio
nē iudeorū: ⁊ ptra deum: ⁊ ponit lapidatio stephani iusta ac eius patientia perfecta. Ca. vii.

B Viri fratres: ⁊ pres audite. Deus
gloie apparuit pri nro abrae cum
esset in mesopotamia: pusq̄ morraretur i
charran: ⁊ dixit ad illū. Egredere de tra tua
et de cognatione tua: ⁊ veni i terra q̄ mō
strauero tibi. Tunc egressus de tra chaldeo
rum: ⁊ habitauit i charran. Et inde post
q̄ mortuus est pr eius transtulit illum i ter
ram istam: q̄ nūc vos habitatis. Et nō de
dit illi hereditatē i ea: nec passum pe
dis: ⁊ repromisit dare illi eā i possessionē: ⁊ semini eius post ipm: cū nō haberet
filium. Locutus autē est deus: erit semē
tuum accola in terra aliena: ⁊ seruituti
eos subiicient: ⁊ male tractabūt eos an
nis quādringentis. Et gentem cui ser
uierint: iudicabo ego: dixit dominus. Et post
hec exibunt: ⁊ seruiēt mihi i loco isto.
Et dedit illi testamentum circumcisionis
et sic genuit isaac: ⁊ circumcidit eum die
octauo: ⁊ isaac iacob: et iacob duodecim
patriarchas: patriarche emulātes io
seph vendiderūt i egyptum: ⁊ erat deus cum
eo: et eripuit eum ex oī tribulatione
sua: ⁊ dedit ei gratiam ⁊ sapientiā in
cōspectu pharaonis regis egyptiorum: ⁊ cōsti
tuit eū prepositū super egyptum: ⁊ oēm
domum suam. Venit aūt fames i uniuersam
egyptum ⁊ chanaan: ⁊ tribulatio magna

Act. 1.a

Act. 1.c

Act. 1.d

Act. 1.e

Act. 1.f

Gap. 10.c

Gen.42.a et nō iueniebāt cibos pres nr̄i. Cū au
disset autē iacob esse frumētuz in egy
pto. misit pres nr̄os primū. Et i secū
do cognit⁹ est ioseph a fratrib⁹ suis ꝛ
manifestatū est pharaoni genus eius.
Gen.45.f Mittēs aūt ioseph accersiuit iacob pa
trē suū: ꝛ oēm cognationē suā in aīab⁹
Ge.49.d. septuagintaqnqꝫ. Et descēdit iacob in
egyptum: ꝛ defunct⁹ est ipse et patres
nr̄i. Et trāslati sunt in sichem: ꝛ positi
sunt i sepulchro: qđ emit abraā ꝑcio ar
gēti a filiis emor filii sichē. Cuz autē ap
C propinqret tp̄s ꝓmissiōis q̄ cōfessus
erat deus abrae: creuit pp̄l's et multi=
plicat⁹ est in egypto: quoadusqꝫ surre
xit ali⁹ rex in egipto q nō sciebat io=
seph. Hic circumueniēs gen⁹ nr̄m afflī
Exo.1.e. xit pres nr̄os: vt exponerēt īfantes su
Exo.2.a os ne viuificarent. Eodē tp̄e natus est
moyses: ꝛ fuit grat⁹ deo: q nutrit⁹ ē tri
bus mēsib⁹ in domo pr̄is sui. Exposi=
to aūt illo sustulit eū filia pharaonis
Dis.37.c. ꝛ nutriuit eū sibi i filiuz: ꝛ erudit⁹ est
[illegible] moyses oī sapiētia egyptiorū: ꝛ erat po
tens i verbis et i opib⁹ suis. Cū aūt im
pleret̄ ei q̄dragīta annoꝝ tp̄s: ascēdit
i cor ei⁹ vt visitaret fratres suos filios
Ibidē.2.b. isrl̄. Et cū vidisset quēdā iniuriā patiē
tē: vindicauit illū: ꝛ fecit vltionē ei q
iniuriā sustinebat: ꝑcusso egyptio. Exi
stimabat aūt itelligere fratres: q̄m de⁹
ꝑ manū ipsius daret salutē illis. At il
li nō itellexerūt. Sequēti vo die appa
D ruit illis litigātib⁹: ꝛ recōciliabat eos
in pace dicēs. Viri fratres estis: vt qđ
nocetis alterutrū? Qui aūt iniuriā fa
ciebat ꝓximo repulit eū dicēs. Quis
te cōstituit ꝓncipē ꝛ iudicem sup nos?
Nūqđ iterficere me tu vis: quēadmodū
iterfecisti heri egyptiū? Fugit autem
moyses i vbo isto: ꝛ fact⁹ est aduena in
terra madian: vbi gn̄auit filios duos.
Exo.2.c. Et expletis annis q̄dragīta: apparuit
Iu.xū.b. illi in deserto montis sina angelus in
igne flāme rubi. Moyses aūt vidēs ad
mirat⁹ est visuz: ꝛ accedēte illo vt cōside
raret: facta est ad eū vox dn̄i dicens.
Ego suz de⁹ patrū tuoꝝ: de⁹ abraā de⁹
isaac: ꝛ deus iacob. Tremefact⁹ autem
Exo.3.b. moyses non audebat ꝯsiderare. Dixit
[illegible].5.d. autē illi dn̄s. Solue calciamentū pedū
E tuoruz: locus eñ in quo stas: terra san
cta est. Vidēs vidi afflictionē populi
mei q est in egypto: ꝛ gemitū eoꝝ au
diui: ꝛ descēdi liberare eos. Et nūc veni
ꝛ mittā te in egyptū. Hūc moysē quē
negauerūt dicētes q̄s te cōstituit ꝓn=
cipē ꝛ iudicē: hunc deus principē ꝛ re=
dēptorē misit cū manu angeli q appa
ruit illi in rubo. Hic eduxit illos: faci
ens ꝓdigia ꝛ signa i terra egypti ī ru
bro mari: ꝛ in deserto annis q̄dragin=
ta. Hic est moyses q dixit filiis israel.
Prophetā suscitabit vobis de⁹ de fra
trib⁹ vr̄is: tāq̄ meipsuz audietis. Hic
est q fuit in eccl'ia in solitudine cuz an
gelo q loq̄bat ei in mōte sina: ꝛ cuz pa
trib⁹ nr̄is q accepit vba vite dare nob
Cui noluerūt obedire pres vr̄i: sed re
pulerūt ꝛ auersi sunt cordibus suis in
egyptū dicētes ad aarō. Fac nob' de
os q ꝓcedāt nos. Moysi eī huic q edu
xit nos de terra egypti nescim⁹ qđ fa=
ctū sit ei. Et vitulū fecerūt in dieb⁹ il=
lis: ꝛ obtulerūt hostiaz simulachro: ꝛ le
tabant in operib⁹ manuū suaruz. Con=
uertit aūt de⁹: ꝛ tradidit eos seruire mi
litie celi: sicut scriptū est in libro ꝓphe
taꝝ. Nunqđ victimas aut hostias obtu
listis mihi annis q̄dragīta in deserto
dom⁹ isrl'? Et suscepistis tabernaculū
moloch ꝛ sidus dei vr̄i rēphā: figuras
quas fecistis adorare eas: ꝛ trāsferam
vos trās babylonē. Tabernaculū testi
monii fuit cū patrib⁹ nr̄is in deserto:
sicut disposuit illis de⁹ loq̄ns ad moy
sen: vt faceret illud sꝫ formā quā vide
rat. Qđ ꝛ induxerunt suscipiētes pres
nr̄i cū iesu in possessionē gētiuz quas
expulit deus a facie patrū nr̄oruz vsqꝫ
i dieb⁹ dauid. Qui inuenit grāz añ deū
ꝛ petiit vt inueniret tabernaculū deo ia
cob. Salomō aūt edificauit illi domū
Sed non excelsus in manufactis habi=
tat: sicut ꝑ ꝓphetā dicit. Celū mihi se
des est: terra aūt scabellū pedū meoꝝ.
Quā domū edificabitis mihi: dicit dn̄s:
aut q̄s locus requietionis mee est? Non
ne manus mea fecit hec oīa? Dura cer
uice ꝛ incircūcisis cordib⁹ ꝛ aurib⁹ vos
semꝑ spūisancto restitistis: sicut pres
vestri ita ꝛ vos. Quē ꝓphetarum: non
sunt ꝑsecuti pres vestri? Et occiderunt
eos q p̄enūciabāt de aduētu iusti: cu=
ius vos nunc ꝓditores ꝛ homicide fui
stis q accepistis legē in dispositionem
angeloꝝ ꝛ nō custodistis. Audientes
aūt hec dissecabant cordib⁹ suis: ꝛ stri
debāt dētib⁹ i eum. Cuz aūt esset plen⁹
spūsctō: itēdēs i celū vidit glīaz dei: ꝛ
iesuz stātē a dextr' virtut' dei ꝛ ait. Ecce
video celos aptos ꝛ filiuz hoīs stātē a
dextr' virtut' dei. Exclamātes aūt voce
magna cōtinuerūt aures suas: ꝛ ipetū fe
cerūt vnanimit' i eū: Et eiciētes eū ex
tra ciuitatē lapidabāt: ꝛ testes deposue
rūt vestimēta sua sec⁹ pedes adolescētis
q vocabat' saul. Et lapidabāt stephanū
inuocātē ꝛ dicētē. Dn̄e iesu suscipe spm̄
meū. Positis aūt genib⁹ clamauit voce
magna: dicens. Domine ne statuas il=
lis hoc peccatū: q: nesciūt quid faciūt.
Et cū hoc dixisset: obdormiuit i dn̄o.
¶ C.8. Post sepulturā stephani poni=
tur ꝓdicatio philippi tā in samaria q̄
in ethiopia q̄ in terra maritima: ꝛ iter
ponit missio spūsancti in gētiles: cū
increpatione symonis magi. Capi. viii.

Saul⁹ aūt erat ꝯsentiēs neci ei⁹.
Facta est aūt i illa die ꝑsecutio
magna in eccl'ia q̄ erat hierosolymis:
ꝛ oēs dispsi sunt ꝑ regiōes iudee ꝛ sa=
marie: ꝑter apl'os. Curauerunt aūt ste=
phanū viri timorati: ꝛ fecerūt planctum
magnū sup eū. Saul⁹ aūt deuastabat
ecclesiā ꝑ domos intrās: ꝛ trahens vi=
ros ac mulieres tradebat in custodiā.
Igitur q dispsi erāt ꝑtrāsibāt euāgelizā
tes verbū dei. Philipp⁹ aūt descēdēs i
ciuitatem samarie ꝓdicabat illis xp̄m
Intēdebāt aūt turbe his q̄ a philippo
dicebant vnanimiter audiētes ꝛ vidē
tes signa q̄ faciebat. Multi eñ eoꝝ q
habebāt spūs immūdos: clamātes vo
ce magna exibāt. Multi aūt paralytici
ꝛ claudi curati sūt. Factū est ergo gau
diū magnū in illa ciuitate. Vir aūt q=
dā noīe symon q ante fuerat in ciuita=
te magna seducēs gētē samarie: dicēs
se esse aliquē magnū: cui auscultabant
oēs a minimo vsqꝫ ad maximū: dicen
tes. Hic est virt⁹ dei q̄ vocat' magna. At=
tēdebāt aūt eū ꝓpter qđ multo tp̄e ma
gicis suis demētasset eos. Cū vero cre
didissent philippo euāgelizanti de re=
gno dei: i noīe iesu xp̄i baptizabāt viri
ac mulieres. Tūc symō et ipse credidit
ꝛ cū baptizat⁹ esset adherebat philip=
po. Vidēs etiā signa ꝛ virtutes maxi=
mas fieri: stupens admirabat'. Cū autē
audissent apl'i q erāt in hierosolymis
q: recepisset samaria verbū dei: mise=
rūt ad eos petrū ꝛ iohānē. Qui cū ve=
nissent orauerūt ꝓ ipsis vt acciperent
spm̄sanctū. Nōdum eñ in quēq̄ illoꝝ
venerat: sed baptizati tm̄ erant in no=
mine dn̄i iesu. Tūc iponebāt man⁹ sup
illos: ꝛ accipiebāt spm̄sctm̄. Cum vidis
set autē symon: q: ꝑ impositionē man⁹
apostoloꝝ daret' spūssanctus: obtulit
eis pecuniā dicens. Date ꝛ mihi hanc
potestatē: vt cuicūqꝫ iposuero man⁹ ac
cipiat spm̄sctm̄. Petr⁹ autem dixit ad
eū. Pecunia tua tecum sit in ꝑditionē:
q̄m donū dei existimasti pecunia posse
deri. Non est eñ tibi pars neqꝫ sors in
sermone isto. Cor eñ tuū nō est rectū
corā deo. Penitētiam itaqꝫ age ab hac
neq̄tia tua: ꝛ roga deū si forte remitta
tur tibi hec cogitatio cordis tui. In fel
le eñ amaritudinis ꝛ obligatione ini
quitatis video te esse. Respondēs aūt
symon: dixit. Precamini vos ꝓ me ad
dn̄m: vt nihil veniat sup me hoꝝ q̄ di=
xistis. Et illi qdē testificati ꝛ locuti ver
bum dn̄i redibant hierosolymā: ꝛ mul
tis regionib⁹ samaritanoꝝ euangelizā=
bant. Angelus dn̄i locut⁹ est ad philip E
pum: dicēs. Surge ꝛ vade cōtra meri=
dianū ad viā q descendit ab hierusalē
i gazā: hec est deserta. Et surgēs abiit
ꝛ ecce vir ethiops eunuchus potēs cā=
dacis regine ethiopuz: qui erat super
omnes gazas eius: venerat adorare in
hierusalem: ꝛ reuertebatur sedens su=
per currum suū: legēsqꝫ esaiā ꝓphetā
Dixit autē spirit⁹ philippo. Accede ꝛ
adiunge te ad currum istuz. Accurrēs
autē philipp⁹: audiuit eū legētē esaiā
ꝓphetā: ꝛ dixit. Putasne itelligis q le= F
gis? Qui ait. Et quō possum si non ali Esa.53.c.
q̄s ostēderit mihi? Rogauitqꝫ philip=
pum vt ascēderet ꝛ sederet secuz. Loc⁹
aūt scripture quē legebat erat hic. Tā
q̄ ouis ad ✝ occisionē ductus est: et si
cut agn⁹ corā tōdente sed sine voce nō Ars ✝ vi
apuit os suuz. In humilitate iudicium ctimam.
ei⁹ sublatum est. Generationē ei⁹ q̄s enar
rabit? Q̄m tollet' de terra vita ei⁹. Re=
spōdēs autē eunuch⁹: dixit philippo.
Obsecro te de quo ꝓpheta dicit hoc?
de se an de alio aliq? Aperiēs autē phi
lipp⁹ os suuz ꝛ icipiēs a scriptura ista
euāgelizauit illi iesum. Et dum irēt ꝑ
viā: venerūt ad quandā aquā. Et ait eu=
nuchus. Ecce aqua. Quis ꝓhibet me ba
ptizari? Dixit autē philippus. Si cre= G
dis ex toto corde: licꝫ. Et respondēs ait. I.10.g.
Credo filiuz dei esse iesum xp̄m. Et ius=
sit stare currum. Et descenderūt vterqꝫ
in aquā: philippus ꝛ eunuch⁹: ꝛ bapti
zauit eum. Cum autē ascēdisset de aq=
spūs dn̄i rapuit philippum: et āplius
nō vidit eū eunuch⁹. Ibat eī ꝑ viā suā
gaudēs. Philipp⁹ autem inuent⁹ est in
azoto: ꝛ ꝑtransiēs euāgelizabat ciuita
tib⁹ cunctis donec veniret cesaream.
¶ C.9. Ponitur sauli conuersio mira
culosa: cum eius baptismali regenera=
tione: qui predicans christum persecu
tionem patitur: ꝛ ponuntur duo mira=
cula petri. Capitulum.ix.

H
9.22.a SAulus autē adhuc spirās minas
ri ⁊ cedis i discipulos dñi accesse
rit ad principē sacerdotū petiit ab eo
pistas i damascum ad synagogas: vt si
G.3.a quos inuenisset ⁊ huius vie viros ac
Alio + in uenitet mulieres vinctos perduceret i hierusa
lem. Et cum iter faceret: contigit vt ap
propinquaret damasco. Et subito circ
cunfulsit eū lux de celo. Et cadēs i terrā audiuit vocē dicentē sibi. Saule sau
le q̄d me pseqris? Qui dixit. Quis es
dñe? Et ille. Ego sum ieſus quē tu pse
9.22.b queris. Durū est tibi pcs stimulū cal
citrare. Et tremēs ac stupēs: dixit. Do
mine q̄d me vis facere? Et dñs ad eum.
Surge ⁊ ingredere ciuitatē ⁊ ibi dice
B tur tibi: q̄d te oporteat facere. Viri aūt
illi q̄ comitabant eū illo: stabāt stupe
facti audientes q̄dē vocē: neminē aūt vi
dentes. Surrexit autē saul⁹ de terra:
aperiſq; oculis nihil videbat. Ad manū
aūt illum trahentes: introduxerūt dama
scū. Et erat triū diebū nō videns: et non
māducauit nec bibit. Erat autē q̄dam
discipul⁹ damasci: noie ananias. Et dixit
ad illum ipsu dñs. Ananias. Et ille
ait. Ecce ego dñe. Et dñs ad eum. Sur
ge vade i vicum q̄ vocat rectū: ⁊ qre i
domo iude saulum nole tharsensem: ec
ce enim orat. Et vidit virum ananiam no
mine introuentē ⁊ ponentē sibi manū
vt visum recipiat. Respondit autē anas
nias. Domine audiui: a multis de viro hoc
C quātā mala fecerit sctis tuis i hierusa
Et hic potestatē habet a principib⁹ sacer
dotū alligādi oes q̄ inuocāt nomē tuū.
Dixit aūt ad eū dñs. Vadē: q̄m pas cle
ctionis est michi iste: vt portet nomen
Act.disc. meū coram gentib⁹ ⁊ regib⁹ ⁊ filios isra
Genis. 22.di.c.2 Ego enim ostēdā illi: quāta oporteat eum
pro nole meo pati. Et abiit ananias: et
introiuit in domum: et ponens ei ma
nus dixit. Saule frater: dñs ieſus mi
sit me: qui apparuit tibi i via qua venie
bas: vt videas et implearis spū sancto.
Et confestim ceciderūt ab oculis eius tan
q̄ squame: visuq; recepit. Et surgēs ba
pteiatus est: ⁊ cum accepisset cibū: fortā
tus est. Fuit autē cū discipulis q̄ erant
damasci p dies aliquot. Et cōtinuo in
gressus in synagogas p̄dicebat ieſus:
q̄m hic est filius dei. Stupebāt autē oes
qui eum audiebāt: dicebāt. Nōne hic
D est qui expugnabat in hierusalem eos q̄ in
uocabāt nomē istud? Et huc ad hoc ve
nit vt vinctos illos duceret ad pcipes
sacerdotū. Saul⁹ aūt multo magis
cōualescebat ⁊ pfundebat iudeos qui
habitabāt damasci: affirmans q̄m hic
est xp̄s. Cum autem implerent dies multi
p̄silium fecerūt iudei vt eum interfi
cerēt. Notum aūt factū est saulo insidie
eorū. Custodiebant aūt ⁊ portas die ac
nocte: vt eū interficerēt. Accipientes aūt
E eū discipuli eius nocte p murū dimiserūt
eū: submittentes i sporta. Cū aūt venis
set in hierusalē tentabat se iungere ciſ
pulis: et oes timebāt eū: non credentes
q̄ esset discipul⁹. Barnabas aūt apprē
hensus illū duxit ad apōs ⁊ narrauit il
lis quō in via vidisset dñm: ⁊ q̄ locutus
est eius: quō i damasco iuuenitēr ege
rit in nole ieſu. Et erat cū illis intrās
F et egrediens in hierusalē: fiducialiter agens in
nole dñi. Loqbat quoq; gentilib⁹ et con
sputabat cū grecis. Illi aūt tentabāt ec
cidere eū. Qd cū cognouissent fratres
deduxerūt eum cesarea: ⁊ dimiserūt tar
sum. Ecclesia q̄dem p totā iudeā ⁊ gali
leam ⁊ samariā habebat pacē: et edifica
bat ambulans i timore dñi: ⁊ p cōsolatio
nem sancti spūs replebat. Factū est aūt
G vt petr⁹ dū trāsiret pniertes: deueni
ret ad sanctos q̄ habitabāt lydde. In
uenit aūt ibi hoiem q̄dā nole eneam
ab annis octo iacentē grabatū: q̄ erat
paralitic⁹. Et ait illi petr⁹. Enea sanat
te dñs ieſus xp̄s surge ⁊ sterne tibi. Et
continuo surrexit. Et viderūt eū oes q̄
habitabāt lydde ⁊ saron: qui conuersi
sunt ad dñm. In toppe aūt fuit q̄dā di
scipula: nole tabita: que interpetata di
H tur dorcas: hec erat plena operib⁹ bonis
et elemosynis quas faciebat. Factū est
aūt i diebus illis: vt infirmata moreret.
Quā cum lauissent posuerūt eam i cenā
culo. Cuz aūt ppe esset lydda ab toppe
I discipuli audientes q̄ petr⁹ esset in eis
miserūt duos viros ad eum: rogantes.
Ne pigriteris ⁊ ueni ⁊ esq; ad nos. Erat
gens aūt petr⁹ venit cū illis. Et cū ad
uenisset: duxerūt illum i cenaculum: et
ciſtetērūt illuz oes vidue flētes: et ostē
dētes et tunicas ⁊ vestes quas faciebat il
lis dorcas. Eiectis autē oib⁹ foras: ge
K trus ponens genua orauit: et conuersus
ad corpus: dixit. Tabita surge. At illa
aperuit oculos: et viso petro resedit.
Dās aūt illi manū: erexit eā. Et cū vo
casset sanctos ⁊ viduas: assignauit eam
L viuā. Notū autem factū est p uniuersā
toppem: et crediderūt multi in dño. Fa
ctum est aūt vt diu multos moraret i
toppe apd symonē quendā coriarium.

C.X. S. Dixit aūt angelus cornelij: q̄ mittē
ad petrum visionem de celo hñtem ab
eo cōuertētur: de cendit spūsanctus in
gentiles qui ⁊ baptizant. Epma.

Vir aūt q̄dā erat in cesarea
A cornelij centurio cohortis q̄ dicitur
italica religiosus ⁊ timens deum cum o
mni domo sua: faciēs elemosynas multas plu
B rimas de ceuis dō simp. Is vidit in visu
manifeste quasi hora diei nona angelum
dei introuentē ad se: ⁊ dicentē sibi. Cor
nel. Et ille intuens eum timore corre
ptus dixit. Quis es dñe? Dixit aūt illi
C Oationes tue et elemosine tue ascēdē
runt i memoriā in cōspectu dei. Et nunc
mitte viros in toppē: et accersi symonē
qui cognominat petr⁹: hic hospitat ⁊ domo
D tat apud symonē q̄dā coriarij: cui
est domus iuxta mare. Hic dicet tibi: q̄d
te oporteat facere. Et cum discessisset an
gelus loqbat illi vocauit duos dome
sticos suos ⁊ militē metuentes dñm ex
E eis q̄ illi parebat. Quib⁹ cū narrasset
omnia misit illos i toppen. Postera autē
die cum ille iter faciēt⁹ ⁊ appropinquā
F ciuitati ascendit petr⁹ i superiora
vt oraret circa hora sexta. Et cū esuri
ret volebat gustare. Parātib⁹ aūt illis:
ceciderūt super eū mētis excessus. Et vidit
celum apertum: descēdēs q̄dā ves ve
G lut linteum magnū quattuor initiis
subnixum de celo in terrā: in quo erant
omia q̄drupedia ⁊ serpentia terre ⁊ vo
latilia celi. Et facta est vox ad eum. Sur
ge petre: occide ⁊ māducā. Ait aūt pe
H tr⁹. Absit dñe. Q̄ nunq̄ manducauī oē
cōmune ⁊ immundū. Et vox iterū secūdo ad
eum q̄d deus purificauit: tu cōmune ne
dicas. Hoc aūt factū est p ter. Et statim
recepti sunt vasa i celum. Et cum itra se de
I liberaret petr⁹ q̄dē visione quā vidit
ecce viri missi ⁊ cornelio ⁊ inquirē
tes domus symonis astiterūt ad ianuā
Et cum vocassent interrogabāt si symō q̄
cognominat petr⁹ hic habet hospitū.
Petro aūt cogitāte de visione dixit
eis spūs. Ecce viri tres q̄runt te. Surge
ergo descēde ⁊ vade cum eis: nihil du
bitans: q̄ ego misi illos. Descēdēs aūt
petr⁹ ad viros: dixit. Ecce ego sū quē q̄
K ris. Que causa est p̄ter quā venistis?
Qui dixerūt. Cornelius centurio vir iust⁹
timēs deum testimonio habēs ab oni
ue nā gente iudeorū: responsū accepit ab
angelo sancto: accersiri te in domū suā ⁊
audire vba abs te. Introducēs igitur eos
L recepit hospitio. Sequēti aūt die surge
ns: profectus est cū illis: quīdā de fratib⁹
ab toppe comitati sunt eum. Altera aūt
die introiuit cesaream. Cornelius vero exspe
ctabat illos: vocatis cognatis suis ⁊
M necessariis amicis. Et cum introisset
petr⁹ obuiauit ei cornelius: et procī
dens ad pedes eius adorauit eum. Petr⁹ de
N leuauit eum dicēs. Surge ⁊ ego ipse
hō sum. Et loquens cum illo intrauit: ⁊ inue
nit multos q̄ conuenerāt. Dixitq; ad il
los. Vos scitis q̄d abominatus sit viro
Iudeo iungi aut accedere ad alienige
O nā. Sed mihi ostēdit deus nemīnem p̄mundū
aut immundū dicere hoiem: propter q̄d sine
dubitatione ueni accersitus. Interrogo igitur
q̄ ob cām accersitis me. Et cornelius
ait. A nudius quārta die usq; ad hāc ho
rā oēs et ā hora nona in domo mea ora
ebam. Et ecce vir stetit ante me in veste candida: et ait
Cornelie exaudita est oratio tua: ⁊ elemo
sine tue p̄memorate sunt i cōspectu dei.
Mitte ergo i toppē: accersi symonē q̄ co
gnominat petr⁹: hic hospitat ⁊ domo
symonis coriarij iuxta mare. Cōfestim
q̄ misi ad te: tu fecisti benedicendo. Nūc
igitur nos i cōspectu tuo sumus audire
omia q̄cūq; tibi p̄cepta sunt a dño. Aperiens aūt petr⁹ os suū: dixit. In veritate
P comperi q̄m nō est p̄sonarum acceptor dē: Ro.2.b.
sed i omī gente q̄ timet eum: ⁊ opatur iustitiā ephe.6.b
accepta est illi. Verbum misit dē filiis isra: ēuangelizans pacē p ieſum xp̄m: hic est Col.3.d.
Q omīū dñus. Vos scitis q̄d factū est vbique in
omī iudea: incipiens a galilea
post baptismū q̄d p̄dicauit iohannes. De sacra
ieſum a nazareth: quō vnxit eū dē spū sāc: ⁊ virtute: ⁊ pertransiit benefaciēdo: ⁊ sana ment. co.
do oes oppressos a diabolo: q̄m dē erat
cum illo. Et nos testes sumus omīū q̄ fecit
R in regione iudeorum ⁊ hierusalem: quē occide- G.1.a.
runt suspendentes i ligno. Hūc deus suscitauit tertia die: ⁊ dedit eum manifestum
fieri: non omī plo: sed testib⁹ p̄destinatis a G.2.c.
deo nobis: q̄ manducauimus ⁊ bibimus cū
illo postq̄ resurrexit a mortuis. Et p̄ce
pit nobis p̄dicare plo: ⁊ testificare: quia ipse
est q̄ constitutus est a deo iudex viuorum ⁊
mortuorum. Huic oes prophete testimonium
S perhibent remissionem pecatorum accipere p nomen eius omīs q̄ credit in eū. Adhuc loquente
petro: ecce cecidit spūsanctus
super omīes q̄ audiebāt verbum. Et obstupe
T runt ex circumcisione fideles q̄ venerāt de bap.c.i
cum petro: quia ⁊ in gentes gratia spūsancti effusa est. Audiebāt enim illos loquentes lingua: magnificantes deum. Tunc respondit
petr⁹. Nūquid aqua quis prohibere potest vt
non baptizentur hi q̄ spūsanctū acceperūt
sicut ⁊ nos? Et iussit eos baptizari in
nole ieſu xp̄i. Tunc rogauerunt eum vt
maneret apud eos aliquot diebus.

Cc.s. Disceptāt iudei aduersus petrum: qt ad incircūcisi. sic conuertite: atq; dī perguntur discipuli ad prediccandum. gētib⁹: t pdcit agab⁹ famem in oiuersio orbe. Lpm.xi.

B Audierunt aūt apli t fratres qui erāt in iudea qm t gētes recepe-
rint ūbum dei. Cū aūt ascendisset petrus hierosolymā disceptabant aduersus illū qui erāt ex circūcisione: dicentes. Quare introisti ad viros ꝓputium habentes t māducasti cū illis? Incipiens autē petrus exponebat illis ordinem dicens. Ego eram in ciuitate joppe orans: vidi in excessu mētis meē visionem: descēdens vas quoddā velut linteū magnū quattuor initiis submitti de celo: t venit vsq; ad me. In qd i tuens cōsiderabam t vidi quadrupedia terre et bestias t reptilia et volatilia celi. Audiui aūt vocē dicētē mihi. Surge petre occide manducā. Dixi aūt ne quaq; oficiq; ꝓmune aut immūdū nunq; introiuit i os meū. Respondit aūt vox secdo de celo. Que deus mādauit: tu ne ꝓmune dixeris. Hoc aūt factū est p ter: et recepta sūt ola rursus i celū. Et ecce viri tres pfestim astiterūt i domo in qua erāt missi a cesarea ad me. Dixit āt spiritus mihi vt irem cū illis nihil hesitās. Venerūt aūt mecum t sex fratres isti t ingressi sumus in domū viri. Narrauit aūt nobis quō vidisset angelum in domo sua stātē t dicentē sibi. Mitte i joppen: t accersi sm̄onē q̄ cognominatur petrus q̄ loquit tibi verba in quibus salu⁹ eris tu t vniuersa dom⁹ tua. Cū aūt cepissem loq: cecidit spiritus sanctus super eos sicut t nos i initio. Recordatus sū aūt vbi dixerat sicut dicebat. Johānes quidē baptizauit aq̄ vos aūt baptizabimini spiritu sancto. Si ergo eandē gratiam dedit illis de⁹ sicut t nobis q̄ credidimus in dm̄m iesu xpm: ego quis eram q̄ possim phidere deū? His auditis tacuerūt: et glorificauerūt deū dicētes. Ergo t gētib⁹ penam dedit de⁹ ad vitā. Et illi q̄ dē q̄ dispsi fuerāt a tribulatione q̄ facta fuerat sub stephano: pambulauerūt vsq; ad phenicē: cypri: t antiochiā: nemini loquētes verbū: nisi solis iudeis. Erāt aūt quidā ex eis viri cypri: t cyrenei: q̄ cū introissent antiochiā: loqbant t ad grecos annūciānes dm̄m iesu. Et erat man⁹ dni cū eis: multusq; numer⁹ credētiū puer⁹ est ad dm̄m. Peruenit aūt sermo ad aures ecclie q̄ erat hierosolymis sup istis. Et misert barnabā vsq; ad anthiochiā. Qui cū pueniisset t vidisset grām dei: gauisus est t hortabat oes in ꝓposito cordis ꝓmanere i dno: q: erat vir bon⁹ et plen⁹ spiritu sancto et fide: t aposita est multa turba dno. Profect⁹ est aūt tharsū vt q̄reret saulū quē cū inuenisset ꝓduxit anthiochiā. Et annū totū cōuersati sunt in eccia et docuerūt turbā multāta vt cognominarentur primū antiochie discipuli xpiani. In his aūt diebus supuenerūt ab hierosolymis pphete antiochiā t surgēs vn⁹ ex eis nole agab⁹ significabat per spiritū famē magnā futurā i vniuerso orbe terrarum: que facta est sub claudio. Discipuli aūt put quis habebat ꝓposuerūt in ministeriū mittere habitantib⁹ in iudea fratrib⁹ quod et fecerunt mittentes ad seniores per manus barnabe et saulī.

2.q.7.c petr⁹ potestatem. 6.19.a.

Cc.s. Petri p̄ secutio ab herode potitur: ac eiusdē per ā gelum liberatio: eū punitione herodis. Lpm.xii.

Odem autē tempore misit herodes rex man⁹ vt afflīgeret quosdā de ecclesia. Occidit aūt iacobū fratrē johannis gladio: videns aūt q: placeret iudeis: apposuit apprehendere et petrū. Erāt autē dies azimorū. Quem cum apprehendisset: misit in carcerē: tradens q̄ quattuor: q̄ternionib⁹ militū ad custodiendū: volens post paschā ꝓducere eū populo. Et petrus quidem seruabatur i carcere: oratio aūt fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deū p eo. Cū aūt ꝓducturus esset eū herodes: in ipsa nocte erat petr⁹ dormiēs inter duos milites vinctus cathenis duab⁹: et custodes ante ostiū custodiebāt carcerē. Et ecce angel⁹ dni astitit t lumen refulsit in habitaculo: pcussoq; latere petri excitauit eū dicēs. Surge velociter. Et ceciderūt cathene de manib⁹ eius. Dixit aūt angel⁹ ad eū. Precingere t calceā te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi. Circūda tibi vestimētū tuū t sequere me. Et exiens sequebat eum: et nesciebat: q: verum esset q̄ fiebat per angelum. Existimat aūt se visum videre. Transeūtes aūt primā t secdam custodiā venerūt ad portā ferreā q̄ ducit ad ciuitatē: q̄ ipsi aperta est eis. Et exeūtes processerūt vnū: et continuo dimissus est angelus ab eo. Et petrus ad se reuersus dixit. Nunc scio vere q: misit dn̄s angelū suū: et eripuit me de manu herodis t de omni expectatione plebis iudeorū. Considerāsq; venit ad domū marie matris iohannis: q̄ cognominatus est marcus vbi erant multi ꝓgregati t orātes. Pulsante aūt eo ad ostiū tanue pessit puella ad videndū nole rhode. Et vt cognouit vocē petri pre gaudio nō aperuit tanuā: sed intra currēs nūciauit stare petrū ante tanuā. Et illi dixerūt ad eā. Insanis. Illa aūt affirmabat sic se habere. Illi aūt dicebāt. Angelus ei⁹ est. Petr⁹ aūt pseuerabat pulsans. Cū aūt aperuissēt ostiū: viderunt eū: obstupuerūt. Annuēs aūt eis manu vt tacerēt: narrauit quō dn̄s eduxisset eū de carcere. Dixitq; Nūciate iacobo et fratrib⁹ hec. Et ingressus abiit i aliū locū. Facta aūt die erat nō parua turbatio inter milites: q̄dnā factus est de petro. Herodes aūt cū requisisset eū et nō inuenisset: inquisitione facta de custodibus iussit eos duci: descēdēsq; a iudea in cesarea ibi cōmorat⁹ est. Erat aūt irat⁹ tyrīis t sidonīis. At illi vnanimes venerūt ad eū: et persuaso blasto q̄ erat sup cubiculū regis postulabant pacem: eo q̄ alerent regiones eorū ab illo. Statuto aūt die herodes vestitus vestre regine sedit p tribunali: et petebat ad eos. Ppls āt acclamabat dei voces t non hois. Cōfestim aūt percussit eū ā gel⁹ dn̄i: eo q̄ nō dedisset honorem deo: t psumptus a vermib⁹ expirauit. Verbū aūt dni crescebat t multiplicabatur. Barnabas aūt t saulus reuersi sunt ab hierosolymis expleto ministerio: assumpto iohanne qui cognominatus est marcus.

Joh.1.d. 8.1.a. 7.19.a.

Cc.s. Describitur vocatio pauli ad apostolatū cū ei⁹ ꝓdicatione in cypro et antiochia: cui iudei cōtradicūt incitantes i eū persecutione. Lpm.xiii.

Erant aūt in ecclesia q̄ erat antiochie pphete et doctores: i quib⁹ barnabas t simon: q̄ vocabāt niger: et lucius cyrenēsis: et manahē q̄ erat hezrodis tetrarche collectaneus t saulus. Ministrāt⁹ aūt illis dn̄o: et ieiunāt⁹ dixit illis spiritus sanct⁹. Segregate mihi saulū et barnabā in opus ad q̄ assumpsi eos. Tūc ieiunātes t orātes: imponentesq; eis man⁹ dimiserūt illos. Et ipsi q̄dē missi a spiritu sancto abierūt seleuciā: et inde nauigauerunt cypri. Et cū venissent salaminā pdicabāt vbum dei in synagogis iudeorū. Habebāt aūt et iohānē in ministerio. Et cū pambulassent vniuersam insulā vsq; ad paphū: inuenerunt quēdā virū magū pseudopphetā iudeum: cui nomē erat bariesu: q̄ erat cum p cōsule sergio paulo viro prudēte. Hic accersit barnabā t paulo: desiderabat audire vbū dei. Resistebat aūt illis elimas magus: sic enim interpretat nomē eius: querēs auertere pcōsulem a fide. Saulus aūt q̄ t paulus repletus spiritu sancto intuens eū dixit. O plene omni dolo t omni fallacia filii diaboli inimice omnis iusticie: nō desinis subuertere vias dni in rectas. Et nunc ecce manus dni super te erit: et eris cecus nō videns solem vsq; ad tpm. Et cōfestim cecidit i eū caligo t tenebre: circuiens q̄rebat q̄ ei manū daret. Tūc pcōsul cū vidisset factū credidit: admirans sup doctrina dni. Et cum a papho nauigasset paulus t q̄ cū eo erat venerūt pgen pamphile. Johānes aūt discedens ab eis: reuersus est hierosolymā. Ille vero pertrāsiēntes pgen venerūt antiochiā pisidie: t ingressi synagogā die sabbatorū sederūt. Post lectionē aūt legis et pphetarū miserūt pncipes synagoge ad eos dicētes. Viri fres si q̄s est i vobis ꝓmo exhortationis ad plebē dicite. Surgēs aūt paulus t manu silētiū indicens ait. Viri israelite t q̄ timetis deū audite. Deus plebis israel elegit patres nros: t plebē exaltauit cū essent incole in terra egypti: t brachio excelso eduxit eos ex ea: et p q̄dragintā annōrū tpm mores eorum sustinuit in deserto. Et destruēs gētes septē i terra chanaā: sorte distribuit eis terrā eorū: q̄si post q̄dringentos et q̄q̄ginta annos: et post hec dedit iudices vsq; ad samuel pphetam. Et exinde postulauerūt regē: et dedit illis saul filiū cis virū de tribu beniamin annis q̄dragintā. Et amoto illo suscitauit illis david regē: cui t testimoniū phibēs dixit. Inuenī david filiū iesse de pe. dei virū secūdū cor meū: q̄ faciet oes voluntates meas. Huius de⁹ ex semine secūdū ꝓmissionē eduxit israel saluatorē iesum ꝓdicāte iohāne ante faciē aduētus eius baptismū penitētie omni ꝓpulo israel. Cū impleret aūt johānes cursum suū dicebat. Quē me arbitramini esse nō sum ego: sed ecce venit post me cui⁹ nō sum dignus calceamēta pedū soluere. Viri fres filii generis abrahā: et q̄ vobis timet deū: vobis verbum salutis hui⁹ missus est. Qui enim habitabāt in hierusalem t pncipes eius hūc ignorātes t voces ꝓphetarū q̄ omni sabbato legunt iudicātes impleuerūt. Et nullā causam mortis inuenientes in eo: petierunt a pilato vt interficerent

Ps.2.a. Dt.45.c. cus beat. in fine. 23.q.1.c. c.q. ꝓpua in fine. Mar.1.a Joh.1.d. Luc.23.d. 1.Re.13.a. Ps.15.a Luc.23.d. 3.c.

eum. Cumque consummassent omnia que de eo scripta erant: deponentes eum de ligno posuerunt eum in monumento. Deus vero suscitauit eum a mortuis tertia die: qui visus est per dies multos his qui simul ascenderant cum eo de galilea in hierusalem: qui usque nunc sunt testes eius ad plebem: et nos vobis annunciamus eam que ad patres nostros repromissio facta est: quoniam hanc deus adimpleuit filiis vestris resuscitans iesum: sicut et in psalmo secundo scriptum est. Filius meus es
Ps.2. tu: ego hodie genui te. Quod autem suscita
Heb.1.b. uit eum a mortuis amplius iam non reuersurum in corruptionem: ita dixit: Quia dabo vobis sancta dauid fidelia. Ideoque et alibi dicit. Non dabis sanctum tuum videre corru
Ps.15. ptionem. Dauid enim in sua generatione
s.2.d. cum administrasset voluntati dei dormi
F uit: et appositus est ad patres suos: et vidit corruptionem. Quem vero deus suscitauit: non vidit corruptionem. Notum igitur sit vobis viri fratres: quia per hunc vobis remissio peccatorum annunciatur ab omnibus quibus non potuistis in lege moysi iustificari. In hoc
Abacuch. 1.b. omnis qui credit iustificatur. Videte ergo ne superueniat vobis quod dictum est in prophetis. Videte contemptores et admiramini et disperdimini: quia opus operor ego in diebus vestris: opus quod non credetis si quis enarrauerit vobis. Exeuntibus autem illis rogabant vt sequenti sabbato loquerentur sibi verba hec. Cumque dimissa esset synagoga: secuti sunt multi iudeorum et colentium deum aduenarum paulum et barnabam: qui loquentes suadebant eis vt permanerent in gratia dei. Sequenti vero sabbato pene vniuersa ciuitas conuenit audire verbum
G dei. Videntes autem turbas iudei repleti sunt zelo et contradicebant his que a paulo dicebantur blasphemantes. Tunc constanter paulus et barnabas dixerunt. Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repellitis illud et indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. Sic enim
Esa.49.b precepit nobis dominus. Posui te in lucem gentibus vt sis in salutem vsque ad extremum terre. Audientes autem gentes gauise sunt et glorificabant verbum domini: et crediderunt quotquot erant preordinati ad vitam eternam. Disseminabatur autem verbum domini per vniuersam regionem. Iudei autem concitauerunt mulieres religiosas et honestas et primos ciuitatis: et excitauerunt persecutionem in paulum et barnabam: et eie
Mat.10. cerunt eos de finibus suis. At illi excusso
mar.6.b. puluere pedum in eos venerunt iconium. Di
Luce.9.a. scipuli quoque replebantur gaudio et spiritu sancto.

¶ C.S. De visione facta in iconio: de claudo sanato per paulum: paulus et barnabas estimantur dii: paulus lapidatus trahitur extra ciuitatem. Capitulum xiiii.

Factum est autem in iconio vt simul introirent synagogam iudeorum et loquerentur ita vt crederet iudeorum et grecorum copiosa multitudo. Qui vero increduli fuerunt iudei: suscitauerunt et ad iracundiam concitauerunt animas gentium aduersus fratres. ✠ Multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in domino: testimonium perhibente verbo gratie sue dante signa et prodigia fieri per manus eorum. Diuisa est autem multitudo ciuitatis: et quidam quidem erant cum iudeis: quidam vero cum apostolis. Cum autem factus esset impetus gentilium et iudeorum cum principibus suis vt contumeliis afficerent et lapidarent eos: intelligentes confugerunt ad ciuitates licaonie: lystram et derben et vniuersam in circuitu regionem et ibi euangelizantes erant. Et commota est omnis multitudo in doctrina eorum: paulus autem et barnabas morabantur lystris. Et quidam vir lystris infirmus pedibus sedebat claudus ex vtero matris sue qui numquam ambulauerat. Hic audiuit paulum loquentem. Qui intuitus eum et videns quia fidem haberet vt saluus fieret: dixit magna voce. Surge super pedes tuos rectus. Et exiliuit et ambulabat. Turbe autem cum vidissent quod fecerat paulus: leuauerunt vocem suam lycaonice dicentes. Dii similes facti hominibus descenderunt ad nos. Et vocabant barnabam iouem: paulum vero mercurium: quoniam ipse erat dux verbi. Sacerdos quoque iouis qui erat ante ciuitatem: tauros et coronas ante ianuas afferens cum populis volebat sacrificare. Quod vbi audierunt apostoli barnabas et paulus conscissis tunicis suis exilierunt in turbas: clamantes et dicentes. Viri quid hec facitis? Et nos mortales sumus similes vobis homines: annunciantes vobis ab his vanis conuerti ad deum viuum qui fecit celum et terram mare et omnia que in eis sunt: qui in preteritis generationibus dimisit omnes gentes ingredi vias suas. Et quidem non sine testimonio semetipsum reliquit benefaciens de celo dans pluuias et tempora fructifera implens cibo et letitia corda eorum. Et hoc dicentes vix sedauerunt turbas ne sibi immolarent. Superuenerunt autem quidam ab antiochia et iconio iudei: et persuasis turbis lapidantesque paulum traxerunt extra ciuitatem estimantes eum mortuum esse. Circumdantibus autem eum discipulis surgens intrauit ciuitatem: et postera die profectus est cum barnaba in derben. Cumque euangelizassent ciuitati illi et

docuissent multos reuersi sunt lystram et iconium et antiochiam confirmantes animas discipulorum exhortantes quod vt permanerent in fide: et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Et cum constituissent illis per singulas ecclesias presbyteros et orassent cum ieiunationibus: commendauerunt eos domino in quem crediderunt. Transeuntesque pisidiam venerunt in pamphiliam et loquentes verbum domini in pergen descenderunt in attaliam: et inde nauigauerunt antiochiam: vnde erant traditi gratie dei in opus quod compleuerunt. Cum autem venissent et congregassent ecclesiam: retulerunt quanta fecisset deus cum illis: et quia aperuisset gentibus ostium fidei. Morati sunt autem tempus non modicum cum discipulis.

¶ C.S. Per accessum apostolorum in hierusalem questio de legalium obseruatione proponitur ac soluitur: atque publicationi demandatur: ac separatur barnabas a paulo et syle coniungitur. Capitulum xv.

Et quidam descendentes de iudea docebant fratres: quia nisi circumcidamini secundum morem moysi non potestis saluari. Facta ergo seditione non minima paulo et barnabe aduersus illos statuerunt vt ascenderent paulus et barnabas et quidam alii ex aliis ad apostolos et presbyteros in hierusalem super hac questione. Illi ergo deducti ab ecclesia pertransibant phenicem et samariam narrantes conuersationem gentium: et faciebant gaudium magnum omnibus fratribus. Cum autem venissent hierosolymam suscepti sunt ab ecclesia et ab apostolis et senioribus annunciantes quanta deus fecisset cum illis. Surrexerunt autem quidam de heresi phariseorum qui crediderunt dicentes: quia oportet circumcidi eos precipere quoque seruare legem moysi. Conueneruntque apostoli et seniores videre de verbo hoc. Cum autem magna conquisitio fieret surgens petrus dixit ad eos. Viri fratres vos scitis quoniam ab antiquis diebus deus in nobis elegit per os meum audire gentes verbum euangelii et credere. Et qui nouit corda deus testimonium perhibuit dans illis spiritum sanctum sicut et nobis: et nihil discreuit inter nos et illos fide purificans corda eorum. Nunc ergo quid tentatis deum: imponere iugum super ceruices discipulorum: quod neque nos neque patres nostri portare potuimus? sed per gratiam domini nostri iesu christi credimus saluari quemadmodum et illi. Tacuit autem omnis multitudo: et audiebant barnabam et paulum narrantes quanta deus fecisset signa et prodigia in gentibus per eos. Et postquam tacuerunt respondit iacobus dicens. Viri fratres audite me. Symon narrauit quemadmodum primum deus visitauit sumere ex gentibus populum nomini suo. Et huic concordant verba prophetarum sicut scriptum
est. Post hec reuertar et reedificabo ta amos.9.c
bernaculum dauid quod decidit: et diruta
eius reedificabo et erigam illud: vt requi D
rant ceteri hominum dominum et omnes gentes super quas inuocatum est nomen meum dicit dominus faciens hec. Notum a seculo est domino opus suum. Propter quod ego iudico non inquietari eos qui ex gentibus conuertuntur ad deum: sed scribere ad eos vt abstineant se a contaminationibus simulacrorum et fornicatio
ne et suffocatis et sanguine. Moyses enim s.15.b.
a temporibus antiquis habet in singulis ciuitatibus qui eum predicent in synagogis vbi per omne sabbatum legitur. Tunc placuit apostolis et senioribus cum omni ecclesia eligere viros ex eis et mittere antiochiam cum paulo et barnaba: iudam qui cognominabatur barsabas et silam viros primos in fratribus scribentes
per manus eorum. Apostoli et seniores fratres E
his qui sunt antiochie et syrie et cilicie fratribus ex gentibus salutem. Quoniam audiuimus quia quidam ex nobis exeuntes turbauerunt vos verbis euertentes animas vestras quibus non mandauimus: placuit nobis collectis in vnum eligere viros et mittere ad vos cum charissimis nostris barnaba et paulo hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine domini nostri iesu christi. Misimus ergo
iudam et silam: qui et ipsi vobis verbis refe Dis.... in quo care
rent eadem. Visum est enim spiritui sancto et nobis num.
nihil vltra imponere vobis oneris quam hec necessario: vt abstineatis vos ab immolatis simulachrorum et sanguine et suffocato et fornicatione: a quibus custodientes vos bene agetis. Valete. Illi ergo dimissi descenderunt antiochiam: et congregata multitu
dine tradiderunt epistolam. Quam cum legis F
sent gauisi sunt super consolatione. Iudas autem et silas et ipsi cum essent prophete verbo plurimo consolati sunt fratres et confirmauerunt. Facto autem ibi aliquanto tempore dimissi sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserant illos. Visum est autem sile ibi remanere
iudas autem solus abiit in hierusalem. Paulus g.13.a.
autem et barnabas demorabantur antiochie docentes et euangelizantes cum aliis pluribus verbum domini. Post aliquot autem dies dixit ad barnabam paulus. Reuertentes visitemus fratres per vniuersas ciuitates in quibus predicauimus verbum domini quomodo se habeant. Barnabas autem volebat secum assumere et iohannem qui cognominatur marcus. Paulus autem rogabat eum vt qui discessisset ab eis de pamphilia et non isset cum eis in opus non debere recipi. Factum est autem dissensio ita vt discederent ab inuicem: et barnabas

quidē assūpto marco nauigaret cypri.
Paul⁹ vo electo spla pfectus est: tradi
tus gre dei a fratribus. Perambulabat autē spiritū ⁊ cilicia cōfirmans eccle
sias precipiēs custodire precepta apostolorum et seniorum.

¶ Ca. S. Paul⁹ iunct⁹ timotheo pdicat in macedonia in ciuitate philippi: et inde oriūt ei⁹ pfecutio ppter phytomissam a demonio liberatū: q̄ cū mittuntur in carcere ⁊ liberant. Cpm. xvi.

B Eruenit aut in derbē et
lystrā. Et ecce discipul⁹
quidē erat ibi nomine ti
motheus filius mulier⁹
uide fidelis: pre gētili
huic testimonij bonus
reddebant qui in lystris
erāt ⁊ iconio fratres. Hunc voluit pau
lus secū pficisci: ⁊ assumens circūcidit
eum ppter iudeos q̄ erant i illis locis
sciebāt enim oēs q̄ pater ei⁹ erat genti
lis. Cū aut peransirēt ciuitates: trade
bant eis custodire dogmata q̄ erāt de
creta ab apostolis et seniorib⁹ q̄ erant
hierosolymis. Et ecclesie quidē confir
mabant fide ⁊ abūdabāt numero quo
tidie. Trānsiētes aut phrygiam ⁊ gala
B ciam regionem vetati sunt a spiritusancto
loqui verbum dei in asia. Cum venissent
aut in mysiā: tentabāt ire in bithynia:
et non pmisit eos spiritus iesu. Cum autē
prānisissent mysiam descēdēt troadē:
et visio p noctem paulo ostēsa est. Vir
macedo q̄dā erat stans ⁊ deprecans eum
et dicēs. Trānsiens i macedoniā adiuua
nos. Ut autē visum vidit: statim q̄sivi
mus pficisci in macedoniā certi facti
q̄ vocasset nos deus euangelizare eis.
Nauigāntes autē a troade recto cursu
venimus samothraciam: ⁊ sequēti die
neapolim ⁊ inde philippis q̄ est prima
partis macedonie ciuitas colonia. Era
mus autē i hac vrbe diebus aliquot con
C sistentes. Die aut sabbatorū egressi su
mus foras porta iuxta fluviū vbi vide
bat oro esse: ⁊ sedentes loquebamur mu
lieribus q̄ conuenerāt ⁊ q̄dā mulier nole
ipsda purpuraria ciuitatis thyatire
norum colēs deum audiuit cuius dns
aperuit cor intēdere his q̄ dicebantur
a paulo. Cum autē baptizata esset: do
mus ei⁹ deprecata est dicens. Si iudica
tis me fidelē dno esse introite: et domū
D mea ⁊ manete: ⁊ coegit nos. Factū est
autē cuntis nobis ad oronem puellā
quādā habētē spm phytonē obuiare no
bis: q̄ questum magnus prestabat dnis
suis diuinando. Hec subsecuta paulū ⁊
nos clamabat dicens. Isti homines serui
dei excelsi sunt: q̄ annunciāt vobis viā
salutis: hoc aut facebat multis diebus.
Molens autē paulus et conuersus spiritui
dixit. Precipio tibi in nomine iesu xpi exi
re ab ea. Et exiit eadem hora. Videntes
autē dni ei⁹: q̄ exiuit spes q̄stus eorum
apprehendentes paulū ⁊ silā duxerūt
in forum ad pncipes: et offerentes eos
magistratib⁹ dixerūt. Hi homines conturbant
ciuitatē nrām cū sint iudei: ⁊ an
nunciāt morē quē non licet nobis suscipere neq; facere cum simus romani. Et
cucurrit plebs aduersus eos et magi
E strati⁹ scissis tunicis eorum iusserunt eos
virgis cedi. Et cū multas plagas eis
imposuissent miserunt eos i carcerem:
precipiētes custodi: vt diligēter custo
diret eos. Qui cum tale preceptū acce
pisset misit eos i interiorem carcerē et
pedes eorum strinxit ligno. Media autem
nocte paulus ⁊ silas adorantes lauda
bant deū: ⁊ audiebāt eos q̄ in custodia
erāt. Subito vero tremor⁹ facⁿ⁹ est ma
gnus: ita vt mouerent fundamēta carce
ris. Et statim apta sunt oia ostia: et vni
uersi⁹ vinculo soluta sūt. Expgefactus
autem custos carceris: videns ianuas
F aptas carceris: euaginato gladio vole
bat se interficere: estimās fugisse vin
ctos. Clamauit autē paulus voce ma
gna dicēs. Nihil tibi mali feceri. Uni
uersi ei hic sumus. Petitoq; lumine intro
gressus est: ⁊ tremefactus pcidit paulo et
sile ad pedes: ⁊ pducēs eos foras ait.
Dni q̄d me ops facere vt salus fiam? Et
illi dixerūt. Crede i dnm iesum: ⁊ salus
eris tu ⁊ dom⁹ tua. Et locuti sūt ei vbū
dni cū oib⁹ q̄ erant i domo ei⁹. Et tol
lēs eos i illa hora noctis lauit plagas
eorum. Et baptizat⁹ est ipse ⁊ omnes domus
ei⁹ cōtinuo. Cumq; pduxisset eos in do
mū suā: apposuit eis mensas ⁊ letatus
G est cū oi domo sua credēs deo. Et cum
dies facⁿ⁹ esset miserunt magistratus
lictores dicētes. Dimitte homines illos.
Nuciauit aut custos carceris vba hec
paulo: q̄ misi sūt magistrat⁹ vt dimitta
mini. Nūc igit exeūtes ite i pace. Pau
lus aut dixit eis. Cesos nos publice in
dānatos homines romanos miserunt in
carcerē: ⁊ nūc occulte nos eiciūt. Non
ita: sed veniāt ⁊ ipsi nos eiciāt. Nunciā
uerūt autē magistrat⁹ lictores vba hec.
Timueruntq; audito q̄ romani essent
H eventētes deprecati sūt eos: ⁊ educētes
rogabāt vt egrederēt de vrbe. Exeūtes

aut de carcere introierūt ad lydā et vi
sis frib⁹ pslati sunt eos ⁊ pficisci suat.

¶ Ca. S. Pouit paulū pdicatio i thessa
lonica ac heroea interposita eius pseci
tione et puenit athenas prediceans ibi
xpm. Capi. xvij.

3 CUm aut pambulassent amphipo
lim ⁊ apollonia deuēt thessalonicā
vbi erat synagoga iudeorū. Secūm cō
suetudinē aut paulus introuit ad eos ⁊
p sabbata trta disserebat eis de scriptu
ris adapēs ⁊ insinuāsq; xpm oportuit
pati et resurgere a mortuis: et q; hic
est iesus xpus quē ego annūciabo vobis.
4.5 Et q̄dā ex eis crediderūt: ⁊ adiuncti sunt
paulo et sile: et de colētib⁹ gētilibus
q̄ multitudo magna: et mulieres no
biles nō pauce. Zelantes autē iudei as
sumentesq; de vulgo viros quosdam
malos et turba facta pcitauerūt ciuita
tem: et astitēntes domui iasonis quere
bant eos pducere in ppl'm. Et cum nō
inuenissent eos: tradebāt iasonē: quos
dā fratres ad pncipes ciuitatis clamā
tes: q̄m hi q̄ vbi cōcitauerūt: huc vene
runt q̄s suscepit iason: ⁊ hi oēs cōtra
decreta cesaris facūt regē alium: dicē
tes esse iesum: cōcitauerūt autē plebem
et pncipes ciuitatis audientes hec: et
accepta satisfactione a iasone et a cete
ris: dimiserunt eos. Fratres vero cōfes
tim p nocte dimiserunt paulū ⁊ silā in
heroā. Qui cū venissent i synagogā
iudeorū introierūt. Hi aut erāt nobilio
res eorū q̄ sunt thessalonice q̄ suscepe
runt vbum cum oi auiditate: quotidie
scrutātes scripturas: si hec ita se habe
rent. Et multi q̄dē crediderunt ex eis:
mulierum gētilium honestarum: et viri
nō pauci: cum autē cognouissent i thes
salonica iudei: q̄ ⁊ heroea pdicatum est
a paulo vbum dei: venerūt et illuc pmo
uētes ⁊ turbātes multitudinē. Statim
q̄ fratres paulū dimiserūt fratres: vt iret
vsq; ad mare. Silas autē ⁊ timotheus
remānserūt ibi. Qui autē deducēbāt pau
lum pduxerunt eum vsq; athenas: et ac
cepto mādato ab eo ad silā ⁊ timotheū
vt q̄ celeriter venirēt ad illum pfecti
sunt. Paulus autem cum atheni eos ex
pectaret: iracūdabat spiritus ei⁹ i ipsum vidēs
idolatrie deditam ciuitatem. Disputa
bat igit i synagoga cum iudeis: et co
lētib⁹: et foro p oēs dies ad eos q̄ au
diebāt. Quidā autem epicurei ⁊ stoici
philosophi disserēbāt cum eo: et quidā dice
bāt. Quid vult seminiuerbius hic dicere?
Alii vero nouorum demonioꝝ videt
annuciator esse: q̄ iesum ⁊ resurrectio
nē annunciabat eis. Et apphēsum cum
ad areopagū duxerūt dicētes. Possumus
scire q̄ est hec nouā q̄ a te dicit doctri
na. Nouā enim q̄dā inferis auribus nostris.
Volumus ergo scire q̄nam velint hec esse.
Athenienses autē oes et aduene hospi
tes ad nichil aliud vacabāt nisi aut di
cere aut audire aliq̄d nouū. Stās autē
paulus i medio areopagitarū. Viri athe
nienses pola q̄si supstitiosos vos vi
deo. + Preterieēs enim ⁊ videns simula
cra vestra inuenit aram in qua scriptū erat.
Ignoto deo. Quē ergo ignorātes colitis: hoc ego annuncio vobis. Deus q̄
fecit mundum et oia q̄ in eo sunt: hic cē
li et terre cum sit dnus nō in manufactis tē
plis habitat: nec manib⁹ humanis co
lit indigēs aliquo: cum ipse det oib⁹ vi
tam et spiritum et oia: fecit q̄ ex vno
oē genus hominum habitare sup vniuersam
faciē terre: definiēs statuta tempora: et ter
minos habitationis eorū: querere deum si for
te attrectēt eum aut inuenīāt: quāmq̄ non
longe sit ab vno quoq; nrm. In ipo enim
viuimus ⁊ mouemur et sumus: sicut et q̄
dam vestrorum poetarum dixerūt. Ipsius enim
et genus sumus. Genus cum simus dei:
nō debemus estimare auro aut argento aut
lapidi sculpture artis et cogitationis
hominum esse similē. Et tempora quidem hui⁹
ignorātie despiciēs deus nūc annūciat
hominib⁹ vt omes vbique pniam agant eo q̄
statuit diem q̄ iudicatur⁹ est orbē in
equitate in viro i quo statuit fidē prebēs
omib⁹ suscitās eū a mortuis. Cum audis
sent autē resurrectionē mortuorū: q̄dā
quidē irridebāt. Q̄dā vero dixerūt. Audi
mus te de hoc iterū. Sic paulus exiuit
de medio eorum. Quidā vero viri ad
herentes ei: crediderūt i quibus et dio
nysius areopagita et mulier nomine da
maris: et alii cum eis.

¶ Ca. S. Paulū pdicatio i corintho ponitur: et i surrectione aduersariorū: atq;
de aduētu ei⁹ in ephesum: et adiungit
de apollino. Cpm. xviij.

B POst hec egressus ab athenis ve
nit corinthos: et inueniens quēdam
iudeum nomine aquilam natione pontī
genitum ab italia ⁊ pscillam vxorē eius eo
q̄ preceperat claudius discedere omnes
iudeos a roma: accessit ad eos: ⁊ quia
eiusdē erat artis: manebat apud eos ⁊
opabāt. Erāt autē senofactores artis.
Et disputabat + in synagoga p omni sab
bato: interponēs nomen dni iesu: audiebatq;
iudeis et grecis. Cum venisset. Et dispu

8

Act + iuxta dico.

f

6.1 + c.

26.q.7.c. nō obstue ris. 1 ff.

Ziratt poete dictum

B

+ Ista clausula.

habat ps̄ sent autē de macedonia filios et timo-
gyrū ſ̄ thesus in ephesū vbi paulus cum hiudeis tu-
pta est de dero et cum testimonio contradicentib⁹ aut
greci, ere ets ⁊ blasphemantib⁹ excutiens eis dixit
plariby. tu ius dicit ad eos. Sanguis vester sup
B caput ꝑm. Mundus ego et hoc ad ge-
tes vadā. Et migrans inde intrauit i do-
mū cuiusdā nomine titi iusti colentis deus
C cuius domus erat conuicina synagoge.
Joh.3.4. Crispus aut archisynagogus credidit
dño cū oī domo suā. multi corinthiorū
audientes credebāt et baptizebant. Dixit aut dñs nocte per visionem paulo. Noli
timere sed loquere et ne taceas. Propter
q̄d ego sum tecū et nemo apponet tibi
vt noceat te. qm̄ ppls est michi multus
in hac ciuitate. Sedit aut ibi annum
D ⁊ menses. docēs apud eos verbum dei.
Gallione aut proconsule achaie insurrexerūt vno animo iudei i paulū et adduxerūt
eū ad tribunal dicētes: quia contra legem
hic p̄suadet hominib⁹ colere deū. Incipiente autē paulo aperire os dixit gallio ad
iudeos. Si qdē esset iniquū aliqd aut
facinus pessimū o viri iudei recte posset
sustinere. si vero questiones sunt de verbo et
nominib⁹ legis vestre: vos ipsi videritis. Iudex
ego horū nolo esse. Et minauit eos a tri-
bunali. Apprehendentes aut omnes sosthenem
principē synagogē ceperūt eum ante
tribunal. ⁊ nihil eorū gallioni curae erat.
E Paulus vero cum adhuc sustinuisset dies
multos fratribus valefactens nauigauit
in syriam et cum eo priscilla et aquila q̄ sibi
tonsuerat in cenchris caput. Habebat enim
votum. Deuenit q̄q̄ ephesum et illos ibi
reliquit. Ipse vero ingressus synagogam
disputabat cum iudeis. Rogantib⁹ autem
eis vt ampliorem tpm̄ maneret non consensit
sed valefactis et dicens: iterum reuertar
F ad vos deo volente. profectus est ab epheso.
Et descendens cesaree ascendit et salutauit ecclesiam: et descendit i antiochiam et
facto ibi aliquanto tpe profectus est pabulans ex ordine galatie regionem phrygiam
confirmans omnes discipulos. Iudeus autem
quidā apollo nomine alexandrinus genere
G eloquens deuenit ephesum potens in scripturis. Hic erat edoctus viam domini et feruens
spiritu loquebat et docebat diligenter
ea q̄ sunt circa dominum baptisma tantum
Hic q̄q̄ cepit fiducialiter agere in synagoga. Quem cum audissent priscilla et aquila
assumpserunt eum et diligentius exposuerunt
ei viam dei. Cum autem velle ire achaiam: exhortati fratres scripserunt discipulis
vt suscipiant eum. Qui cum venisset iuuit
multum his qui crediderant.

ter eum iudeos ostendebat publice ex
dens p scripturas esse christum iesum.

C.C.S. Predicat paulus in ecclesia
ad ephesum de virtute baptismi ioan-
nis ⁊ dedicatur ispiritu sancto. Regressus
ciuis in hierusalem cum sedatione po-
pulī ephesiorum. Cap.xix.

Factū est autē cū apollo esset
corinthiis paulus peragrata su-
periora partium venit
ephesum ⁊ inuenit quosdam
discipulos. Dixitq̄ ad eos
Si spm̄ cum acceptistis credentes? At
illi dixerunt ad eū. Sed neq̄ si spiritus sanctus
est audiuimus. Ille vero ait. In q̄ ergo
baptizati estis? Qui dixerūt. In iohannis baptismate. Dixit autē paulus. Johannes baptizauit baptismo penitentie populum
cēs in eū q̄ venturus esset post ipsum
vt crederet hoc est in iesum. Hiis audi-
tis baptizati sunt in nomine domini iesu.
Et cum imposuisset illis manus paulus venit spiritus
sanctus super eos loquebantq̄ ligueis et
prophetabant. Erant autē omnes viri fere
duodecim. Ingressus autē synagogam
cum fiducia loquebat p tres menses disputans
⁊ suadens de regno dei. Cum autē
quidā indurarent ⁊ non crederent maledicentes
coram multitudine dixit
dens ab eis segregauit discipulos qui
credebant in schola tyranni cuiusdam.
Hoc autē factū est p triennium vt omnes
qui habitabant in asia audirent verbum dei
iudei atq̄ gentiles. Virtutesq̄ non mo
dicas fecit deus per manus
paulus vt etiā super languidos deferrentur a corpore eius sudaria ⁊ semicinctia
et recedebant ab eis languores et
spiritus nequi egredebantur. Tentauerunt autē quidā ⁊ de circumstantibus iudeis exorcistis
inuocare super eos qui habebant
spiritus malos nomen domini iesu dicentes.
Adiuro vos p iesum quē paulus predicat.
Erāt autem cuiusdā iudei nolle sacerdotis
principis sacerdotū septem filii q̄ hoc
faciebāt. Respondens autem spiritus nequi dixit
eis. Iesum nouī ⁊ paulum scio. Vos autē
qui estis? Et insiliens homo in eos in quo
erat demonium pessimum ⁊ cōfortatus super
eos valuit vt nudi et vulnerati effugerent de domo illa. Hoc autem notum factum est omnibus iudeis atq̄
gentilibus qui habitabant ephesum. Et cecidit timor super illos et magnificabatur nomen domini iesu. Multique credentium venebant fitentes ⁊ annunciantes actus suos.
Multi autē ex eis qui fuerant curiosa de
secrati contulerunt libros ⁊ combusserunt sub

eos coram omnibus ⁊ cōputatis pecuniis illorum
inuenerunt pecunia denariorum quinquaginta milia. sic fortiter crescebat verbum dei ⁊ confirmabatur. Hiis autē expletis
posuit paulus in spiritu transire macedoniam ⁊ achaiam ire hierusalem. dicens
quia postquam fuero ibi oportet me ⁊ romam
videre. Mittens autē in macedoniam duos
de ministrantib⁹ sibi timotheum ⁊ erastum
ipse remansit ad tpm̄ in asia. Facta est autē illo tpe turbatio non minima de via
dei. Demetrius enim quidā nomine argentarius
faciens edes argenteas diane prestabat artificibus non modicum questum quos quoscūq̄
cōpellens q̄ eiusmodi erant opifices dixit.
Viri scitis quia de hoc artificio est nobis
acquisitio. et videtis ⁊ audistis quia non solum
ephesus sed pene tota asia paulus iste suadens auertit multam turbam dicens. Quia
non sunt dii q̄ manibus fiunt. Non solum autē
hoc periclitandum nobis est redarguitionem venire sed ⁊ magne diane templum in nichilum reputabitur sed ⁊ destruet incipiet maiestas eius quā tota asia ⁊ orbis colit.
Hiis audit. repleti sunt ira et exclamauerunt dicentes. Magna diana ephesiorum.
Et iplete est ciuitas tota confusione et
impetum fecerunt vno ad theatrum rapientes gaio et aristarcho macedonibus comitibus paulus. Paulo autē volente introire ad ppm̄ non permiserunt eum discipuli. Quidā autē ⁊ de asie principibus q̄ erant amici eius miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum. Alii autē aliud clamabant erat enim ecclesia confusa ⁊ plures nesciebāt quare ad eam cōuenissent. De turba autē detraxerunt alexandrum ppellentibus eum iudeis. Alexander autē manu silentio postulato volebat reddere rationem ppo. Quē vt cognouerunt iudeum esse vox
facta est vna omnium qui p horas duas clamabant. Magna diana ephesiorum. Et cum sedasset scriba turbas dixit. Viri ephesii
quis enim est homo q̄ nesciat ephesiorum
ciuitatem cultricem esse magne dianeque
ipsius Jouis q̄ non contradici non possit
eos oportet sedatos esse et nichil temere
agere. Adduxistis enim homines istos neque
sacrilegos neque blasphemantes deam vestram. Si ergo demetrius ⁊ q̄ cum eo sunt artifices habent aduersus aliquem causam publicam
forensem agunt. ⁊ proconsules sunt accusentur. Si vero aliquid alterius rei querimini
in legitima ecclesia poterit absolui. Nam
et periclitamur argui seditionis hodierne
cum nullus obnoxius sit de quo possimus
reddere rationem concursus istius.
Et cum hec dixisset dimisit ecclesiam.

C.C.S. Remotis iudeis ponit
pontifex paulum p via ad hierusalem inter
ea loca quibus predicauit. Capitulum.xx.

Hiis autē cessantibus tumultibus voca-
tis paulus et exhortatus eos valedixit profectus est vt iret in
macedoniam. cum autē pambulasset partes illas ⁊ exhortatus eos fuisset multo
sermone venit ad greciam vbi cum fuisset menses tres facta sunt illi insidie a
iudeis nauigaturo in syriam habuitq̄
consilium vt reuerteretur per macedoniam
Comitatus est autē eum sopater pyrri
berhoeensis de thessalonicensium aristarchus
et secundus ⁊ gaius de derbe ⁊ timotheus asianus et tychicus ⁊ trophimus.
Hi cum preces essent mutuo rogauerunt nos
troadem vero nauigauimus post dies
azimorum a philippis et venimus ad
eos troadem i triduo quinque vbi demorati sumus diebus septem. Una autem sabbati conuenimus ad frangendum panem
in quo paulus disputabat eis et protraxit
in crastinum ⁊ perseuerauit sermonem usq̄ in
medianam noctem. Erat autē lampades copiose
in cenaculo vbi eramus conuenerant.
Sedens autē quidā adolescens nomine eutichus
super fenestram cum mergeretur somno grauis disputante diu paulo ⁊ cum
somno cecidit de tertio cenaculo deorsum
⁊ sublatus est mortuus. Quod cum descendisset paulus incubauit ei ⁊ cum osculatus esset
dixit. Nolite turbari. Ala ipsius est in ipso.
Ascendens autē frangensque ⁊ gustans
satisque allocutus usque in diem sic profectus est. Adducentes autē puerum viuentem
consolati sunt non minime. Nos autē ascendentes nauem nauigauimus in asson inde suscipiturus paulum. Sic enim disposuerat ipse
qui per terram iter facturus. Cum autem peruenisset
nos in asson assumpto eo venimus in mitylenen. Et inde nauigantes sequenti die venimus contra chium. Alia die applicuimus
samum sequenti venimus in miletum. Proposuerat enim paulus transnauigare ephesum ne
moram illi fieret in asia. Festinabat enim si possibile esset fuit vt diem
pentecostes faceret hierosolymis. Ab
mileto autē mittens ephesum vocauit
maiores natu ecclesie. Qui cum essent
ad eum dixit. Vos scitis a
prima die q̄ ingressus sum in asiam qualis
fuerim vobiscum omni tempore seruiens domino cum
humilitate lachrymis et tentationibus
que mihi acciderunt ex insidiis iudeorum. Quomodo nihil subtraxerim quod
vtilium sit annunciare vobis ⁊ docere vos
publice per domos testificans iudeis

1.Cor.7.b

1.Cor.4.f.

G atq; gentilibus l drum penitētiam et
fidem l ofim nfm iesum xpm. Et nunc
ecce ego alligatus spūnado in hierusa
lem: qnā ea ventura sunt michi igno
rans: nisi q spūs sanct⁹ per oēs ciuita
tes michi ptestat: dicens. Qm vincula
et tribulationes hierosolymis me ma
nent. Sed nichil hoꝝ vereor: nec facio
animā meā pciosiorē q̄m me: dūmodo ego
psummē cursum meum ⁊ ministerium
verbi q̄ accepi a dño iesu testificari
euāgelium gratie dei. Et nūc ecce ego
scio: q: ampliꝰ nō videbitis facie meā
vos oēs p quos trāsiui pdicās regnū
2. re. 3. f. dei. Quapropter contesto vos hodier
Dist. 15. e. ns die: quia mundus sum a sanguine
Dist. 95. olim. Non em subterfugi quo minꝰ an
c. ecce. nunciarē omne psilium dei vobis. At
7. q. 1. c. tendite vobis ⁊ vniuerso gregi in quo
suggestū vos spūsāctus posuit eēpos regere ec
clesiā dei quam acqsiuit sanguine suo
F Ego scio q̄m intrabunt post discessionē
meā lupi rapaces ⁊ vos non parcentes
gregi. Et ex vobismēpsis exurgent viri lo
quētes puersa: vt adducāt discipulos
post se. Propter q̄d vigilate memoria
retinentes: q̄m p triēnium nocte ⁊ die
nō cessaui cum lachrymis monēs vnū
16. q. 1. c. quēq; vfm. Et nunc commēdo vos deo
pdicatoꝝ. et verbo grē ipsi⁹ q̄ potens est edificā
re et dare hereditatem in sanctificatis
S omibus. Argētum et aurū aut vestē nul
de pse. di. lius concupiui sicut ipsi scitis: q̄m ad
5. c. nūq̄. ea q̄ michi opⁿ erāt et his q̄ mecū sunt
ministrauerūt manus iste. Oīa ostendi
vobis: q̄m sic laborātes: Oportet su
cipere infirmos: ac meminisse vbi ipsi
iesu: quoniam ipse dixit. Beatius est
magis dare q̄m accipere. Et cum hec di
xisset positis genib⁹ suis oauit cū oī
bus. Magnꝰ autē fletⁿ est omis: et pcum
bētes sup collū pauli: osculabant eum
dolentes maxime in verbo q̄d dixerat:
q̄m amplius facie eius nō essent visuri.
Et deducebant eum ad naucm.

C. C. Ponēs aduentⁿ pauli l tyrum et
cesaraē: et benigna eiⁿ receptio in hie
rusalē a xpiane et a iudeis l ipsecutio
H querit: ac ab illis eripit. Cap'm. xxi.

Cum autem factum esset
vt nauigaremus abstra
cti ab eis recto cursu pe
nimus choum et sequē
ti die rhodum: ⁊ inde pa
tharam. Et cum inuenis
set naue transferentem in phenicem:
ascendentes nauigauimus. Cum appe
uissemus autē cypro relinquentes eā
ad sinistrā: nauigauimus in syriā: ⁊ pe
nimus tyrū. Ibi et naue expolitura erat
onⁿ. Inuentⁿ aūt discipulis: mānsimus ibi
diebus septē. Qui paulo dicebāt p spūm
ne ascēderet hierosolyma et ex pletis
diebus pfecti ibamus deducētes nos
omibus cum vxoribus ⁊ filiis vsq; foras
ciuitatē: et positis genib⁹ in litore ora
tum⁹. Et cū vale ⁊ inuicem⁹ luisset: ascen
dimus in naue: illi aūt redierūt ad sua
Nos vero nauigationē expletā a tyro
descēdimus ptolomaidē: et salutatis fra
tribus mānsimus die vna apud illos. Alia
autē die pfecti venimus cesaraē. Et in
trantes domū philippi euāgelistē: qui
erat vnⁿ de septē mānsimus apud eum.
Huic aūt erāt quattuor filie virgines
ppheantes. Et cum moraremur per
dies aliquos: supuenit quidā vir a iudea
ppheta nole agabus. Is cum venisset
ad nos: tulit zonā pauli: ⁊ alligās sibi
pedes et manus: dixit. Hec dicit spūs
sanctus. Viri cuius est zona hec: sic alli
gabūt in hierlim iudei et tradēt l manus
gentiū. Q̄d cū audissemus: rogabā
mus nos ⁊ qui loci illi erāt ne ascēde
ret hierosolymā. Tunc rndit paulus et
dixit. Quid facitis flētes ⁊ afflīgētes
cor meū? Ego autē nō solū alligari: sē
et mori in hierlim paratus sum ꝓpter
nomen dñi iesu. Et cum ei suadere nos
possemus q̄ cum⁹ dicētes. Dñi voluntas
fiat. Post dies aūt istos pparati ascen
debamus in hierlim. Venerūt aūt quidā
et discipulis a cesarea nobiscū: edūc
entes. Huic apud quē hospitaremur:
iasonē quēdā cypriū antiquus discipu
lum. Et cū venissemus hierosolymā li
bēter exceperūt nos fratres. Sequēti
autem die introibat paulus nobiscū ad
iacobum: oēq; collecti sunt senioes.
Quos cū salutasset narrabat p singulis
que deⁿ fecisset in gētib⁹ p ministerū
illius. At illi cū audissent: magnifica
bant deū: dixeruntq; ei. Vides frater
quot milia sunt l iudeis q̄ credidērūt
et oēs emulatores sunt legis. Audie
runt aūt de te: quē discessionem doceas
a moyse eos q̄ per gētes sunt iudeos:
dicēs nō debere eos circūcidere filios
suos: neq; sm consuetudinem ingredi.
Quid est? Utiq; oportet venire multi
tudinē. Audiēt em te supuenisse. Hoc
ergo fac q̄d tibi dicimus. Sūt nobis vi
ri quattuor votū habētes sup se. His
assumptis sēcificare cū illis: et impende
in illis vt radāt capita: ⁊ scient oēs: q
que de te audierūt: falsa sunt: sed ambu
lans ⁊ ipse custodiēs legē. De his aūt
qui credidērūt ex gētib⁹ nos scriplimus
iudicantes: vt abstineāt se ab idolis im
molato ⁊ sanguine ⁊ suffocato ⁊ fornī
catione. Tūc paulus assumpto viro pos
tera die purificatus cū illis intrauit l tem
plū annūciās expletionē dierū purifi
cationis: donec offerret ꝓnoq; eorum
oblatio. Q̄ū autem septem dies pfum
marent hi qui de asia erāt iudei cum vi
dissent eū l tēplo: pcitauerūt oēm ppl̄m
⁊ iniecerunt ei manus clamātes. Viri isra
elite adiuuate. Hic est hō qui aduer
sus ppl̄m ⁊ legē loci hūc oēs ubiq; do
cēs: insup ⁊ gentiles induxit l tēplum:
violauit sānū locū istū. Viderāt em
trophimum ephesiū l ciuitate eius tho
quem estimauerunt: q̄m l tēplū in
troduxisset paulus. Cōmotaq; est ciui
tas tota: ⁊ facta est pcursio ppli. Et ap
prehendentes paulū trahebāt eū extra
tēplū: ⁊ statim clause sunt tanue. Que
rentib⁹ autē eū occidere: nunciatum
est tribuno cohortis: q: tota cōfundit
hierusalem. Qui statim assumptis militib⁹ et
centurionib⁹ decurrit ad illos. Qui cū
vidissent tribunum ⁊ milites cessauerūt
pcutere paulum. Tunc accedens tribunus
apprehendit eum ⁊ iussit eum alligari ca
thenis duabus: ⁊ interrogabat quis esset
quid fecisset. Alii autē aliū clamabāt
in turba. Et cū nō posset certus cognosce
re pp tumultum: iussit duci eum in castra.
Et cū venisset ad gradus: ⁊ ita factum est
vt a militib⁹ ppter vim ppli. Sequebat enim
multitudo ppli clamās tolle eum. Et cum
cepisset duci l castra: paulus dixit tribu
no. Si licet mihi loq̄ aliquid ad te. Qui
dixit ei: grece nosti. Nōne tu es egypti
qui ante hos dies tumultum pcitasti
⁊ educisti l desertū q̄tuor milia viro
rum siccariorum? ⁊ dixit ad eum paulus. Ego
hō sum: quidē iudeus a tharso cilicie:
nō ignotus ciuitatis municeps. Rogo
autē te p mitte mihi loq̄ ad ppl̄m. ⁊ cum
ille permisisset: paulus stās l gradib⁹ annuit
manu ad plebēm: magno silentio facto
allocutus est ligua hebraica dicens.

Alloquitur paulus ppl̄m iudaicum: de
sua apud iudeos puersatione: ac conuer
sione ad xpm cum visione sibi facta in
hierusalem: qui a iudeis cesus dicit se
fore romanum. Cap'm. xxii.

Viri fratres ⁊ patres audite quā
do nunc reddo rationē. cum
audissent autem q: hebraica lingua loq̄
tur ad illos: magis prestiterunt silen
tium. ⁊ dixit. Ego sum vir iudeus natus
tharso cilicie: nutritus autem l iuxta
pedes gamaliel: eruditus iuxta veritatē patrii legis: emu
lator legis sicut et vos omnes estis ho
die: q̄ hanc viam persecutus sum vsq; ad
mortē: alligās et tradēs l custodias vi
ros ac mulieres: sicut princeps sacerdo
tum mihi testimonū reddit omis ma
tores natus q̄b⁹ et epistolas accipiens ad
fratres damasci pgebam ut adducerē
inde vinctos in hierusalem punirentur.
Factum est aūt cunte mihi ⁊ appropin
quante damasco: media die subito de
celo circūfulsit me lux copiosa et dec
dens l terrā audiui vocē dicentē mihi
Saule saule q̄d me persequeris? Ego
autē respondi. Quis es dñe? Dixitq;
ad me. Ego sum iesus nazarenus quē
tu persequeris. Et q̄ mecū erant lumen
quidē viderūt: vocem aūt eius nō audi
erunt q̄ loq̄bat mecū. Et dixi. Quid
faciam dñe? Dñs aūt dixit ad me. Sur
gens vade damascum: ibi tibi dicetur
de omnibus que te oporteat facere. Et
cū nō viderē p claritate luminis illi
ad manū deductus a comitib⁹ veni da
mascū. Ananias aūt q̄dam vir sm legē
testimonū habēs ab omⁿ cohabitātē
bus iudeis venit ad me ⁊ stās dixit
mihi. Saule frāt respice. Et ego eadē
hora respexi in eū. At ille dixit. Deus
patrum nostrorū preordinauit te: vt co
gnosceres voluntatem eius et videres
iustum: et audires vocem ex ore eius: qa
eris testis illius ad omēs homines eius q̄
vidisti ⁊ audisti. et nunc q̄d moraris?
Surge et baptizare: et ablue peccata tua
inuocato nomine ipsius. Factū est aūt re
uertenti mihi in hierlim et orantī l tē
plo fiere me in stupore mentis: ⁊ videre
illum dicentem mihi. Festina et egredi
ere ex hierlim: q̄m nō recipient testi
monū tuū de me. Et ego dixi. Dñe ipsi
scisse quia ego eram cōcludens l carcere
⁊ cedens p synagogas eos q̄ credebāt
in te: et cū funderetur sanguis stepha
ni testis tui: ego astabā et pcienti eā ⁊
custodiebā vestimenta interfectorū
illum: et dixit ad me. Vade: q̄m ego in
nationes l̄ge mittā te. Audiebāt au
tem eū vsq; ad hoc verbum: et leuauerūt
vocem suam dicentes. Tolle de terra hu
iusmodi. Nō em fas est eū viuere. Vo
ciferantib⁹ autem eis: ⁊ pnuentib⁹ pelli
menta sua et puluerem iacentib⁹ in aē
rem: iussit tribunus induci eū in castra:
et flagellis cedi ⁊ torqri: vt sciret
propter quā causam sic acclamaret ei.

B

C

D

E

F

Et cũ astrinxisset eum loris: astitit sibi
centurioni paulus dixit: Si hominem
romanum & indemnatum vobis fla-
gellare: Quo audito centurio accessit
8 ad tribunũ & nunciauit et ait. Quid
acturus es: Hic enim hõ ciuis roman⁹
est. Accedens autem tribunus dixit illi
Dic mihi si tu romanus es: At ille di-
xit. etiã. & ñdit tribunus. ego multa
summa ciuitatẽ hanc pscutus sum. &
paulus ait. ego autem natus sum. Pro-
tinus q̃ discesserunt ab illo q̃ eũ torq̃-
ri erãt. Tribunus q̃ timuit postq̃ re-
scuit. q̃ ciuis roman⁹ esset: & q̃ alli-
gasset eũ. Postera autẽ die volens scire
diligentius q̃ et cause accusaret a iu-
deis: soluit eos & iussit sacerdotes pu-
nire & omne pilatum: producens paulum
statuit inter illos.

CC.S. Tribunus vocat pauli accusato-
res inter q̃s dissentio poriatur: & orit
contra paulum noua machinatio atq;
eiusdem frustratio. Cpm. xxiii.

Attendens autem l concu-
liuz paulus ait. Viri fra-
tres ego omni pscientia
bona puerauiuo suz ante
deum p̃ q̃ in hodiernum
diez. Psceps autem sacer-
dotum ananias hecpit flantibus hui
23.q.1.c. pentere os eius. Tunc paulus dixit ad
paratus. eũ. Percutiet te deus paries deealbate
& tu sedens iudicas me fm legẽ: & cõtra
legem iubes me pcutiri: qui astã-
dãt dixerũt. Summũ sacerdotẽ dei ma-
lediciis: Vixit an ẽ paulus. Ait secrdõ
ffes q: psceps est sacerdotũ. Scriptũ
exo.22.d. est enim. Principẽ ppli tui nõ maledices.
9 Sciens autem paulus q̃nta pars esset
phili.3.a. saduceorum: & altera phariseorum
exclamauit l cõcilio. Viri ffes ego pha-
riseus fm: filius phariseorũ de spe &
resurrectiõe mortuorũ: ego iudicor. et
mat.22.c cum hec dixisset: facta est dissensio in-
ter phariseos & saduceos: & soluta est
multitudo. Saducei autem dicunt nõ
esse resurrectionẽ mortuorũ: neq; an-
gelũ neq; spũ: phariseo autẽ vtraq; cõ
c fitenr. Factus est autẽ clamor magn⁹.
et exurgentes ceptã phariseorũ pugna-
bãt dicentes. Nihil mali inuenimus l
hoc iste. Quid si spũs locut⁹ est et ait
angelus: & cum magna dissensio facta
esset: timẽs tribun⁹ ne discerperet pau-
lus ab ipsis iussit milites descẽdere:
& rapere eũ de medio eorũ ac deducere
eũ l castra. Sequenti autem nocte asti-
§.27.b. stens ei dñs ait. Cõfortãs esto: sicut enim
testificatus es de me l hierusalẽ: sic te
oportet & rome testificari. Facta autem
die collegerũt se quidã et iudeis: & de-
nouerũt se dicẽtes neq; manducaturos
neq; bibituros: donec occiderẽt pau-
lum. Erat autẽ plus q̃ quadragita viri
d q̃ hãc cõiurationẽ fecerãt: q̃ accesserũt
ad pncipẽ sacerdotũ & seniores: et dixe-
runt. Devotione deuouim⁹ nos nihil
gustaturos. donec occidamus paulũ.
Nũc ergo vos notũ facite tribuno cũ
cõcilio: vt adducat illum ad vos tanq̃
aliq̃d certiꝰ cognituri de eo. Ipsorũ
autẽ q̃ appropiauit: paratus sum interfice-
re illũ. Qũ cũ audisset filius sororis paul
insidias: venit et intrauit in castrũ q̃
ciuitẽ paulo. Vocãs autẽ paul⁹ ad se
vnũ ex cẽturionib⁹ ait. Adolescentem
hũc pduc ad tribunũ: habet enim aliq̃d in-
dicare illi. Et ille q̃dẽ assumẽs eũ: pe-
duxit ad tribunũ & ait. Vinct⁹ paul⁹ rega-
uit me hũc adolescẽtẽ perducere ad te
habẽtẽ aliq̃d loqui tibi. Apphẽdens
autẽ tribun⁹ manũ illũ⁹. secessit cũ eo
seorsum: & interrogauit illũ. Quid est
q̃ habes indicare michi? Ille autẽ ai-
ait. Iudeis puenit rogare te: vt crasti-
na die pducas paulũ in pcilium: q̃si ali-
q̃d certiꝰ inq̃situri sint de illo. Ipse vero
ne credideris illis. Insidiant enim ei ex
eis viri ãplius q̃ q̃dragita: q̃ se deuo-
uerũt nõ mãducare neq; bibere: donec
interficiãt eũ: & ecce parati sunt: expec-
tãtes pmissũ tuũ. Tribun⁹ igit dimi-
sit adolescentẽ: & ipsi ei ne cui lo-
querẽt: cũ hec nota sibi fecisset: & vo-
e cãtis duob⁹ cẽturionib⁹: dixit illis pa-
rare milites ducẽtos: vt eũtes cele-
rãret cãtes septuaginta et lãcearios
ducẽtos a tertia hora noctis: & iumẽta
pparare: vt imponẽtes paulũ: saluũ pdu-
cerent ad felicẽ ptẽ. Timuit enim ne
forte raperẽt eũ iudei: occidẽtes: & ipse
postea calũniã sustineret: & q̃ acceptu-
rus pecuniã: scribẽs ei epistolã: continẽs
hec. Claudius lysias optimo ptẽ felici
salutẽ. Virũ hunc cõprehẽsum a iu-
deis: & incipiẽtẽ interfici ab eis: superue-
nẽs cũ exercitu eripui: cognito q̃ ro-
f man⁹ est. volensq; scire cũ quaq; obũ
cedebat illi: deduxi eũ in concilium eo-
rũ. Quẽ inueni accusari de questionib⁹ le
gis ipsorũ: nihil vero dignũ morte aut
vinculis habẽtẽ crimẽ: cũ mihi pleni-
esset de insidiis q̃ parauerũt illi: misi
eũ ad te: dedi & accusatoribus vt dicãt
apud te. Vale. Milites vero fm pre-
ceptũ sibi: assumẽtes paulũ: duxerũt per

noctẽ in antipatridẽ et postera die di-
misũ equitib⁹ vt cũ eo irent: & reuersi
sũt ad castra. Qui cũ venissent cesaree
et tradidissent epistolã pfẽti iudicẽtem
eũ illi: & paulũ: cũ legisset: ait et interro-
gasset de qua pcuia esset: & cognouisset
q̃ de cilicia. Audiã te inquit: cũ accusa-
tores tui venerint. Iussitq; illũ pretorio he-
rodis custodiri eum.

CC.S. Accusãt paulũ apud cesaream
post cuius respõsionẽ differtur senten-
tia iudicis. Ca.xxiiij.

Post q̃nq; aut dies descẽdit pain-
ceps sacerdotũ ananias cũ se-
nioribus q̃busdã & tertullo quodã ora-
tore q̃ audierũt: q̃ stãdo aduersus paulũ
et citato paulo: cepit accusare tertul-
lus: dicẽs. cũ in multa pace agamus p
tet: multa corrigãtur p tuã prudẽtiã
semp⁹ vbiq; suscipimus optime felix cũ
o gratiãs agẽtes. Ne diutius aut te p
traha: oro breuiter audias nos p tua
clemẽtia. Inuenimus hũc hoies pesti-
ferũ: & concitãtẽ seditiẽ omibus iudeis
in vniuerso orbe: auctorẽ sedictionis
secte nazarenorũ: q̃ etiã tẽplũ violare
conatus est. Quẽ apphẽsum volumus
fm legẽ nrã iudicare: supueniẽs autẽ
tribun⁹ lysias: cũ ingẽti vi ripuit eũ
de manib⁹ nris: iubẽs accusatores eius
ad te venire: a q̃ poteris ipe iudicãs de
omib⁹ istis cognoscere: de q̃b⁹ non accu-
sam⁹ eũ. Adiecerũt autẽ iudei: dicẽtes
hec ita se hãc. Ridet autẽ paul⁹ annuẽte
sibi: & dicẽte. Et multis ãnis te ee
iudicẽ gẽti huic scẽs: bono animo p me
satisfaciũ. Potes et cognoscere q̃ non
plus sunt mihi dies q̃ duodecim: ex quo
ascẽdi adorare l hierusalẽ: neq; l tẽplo
inuenerũt me cũ aliq̃ disputãtẽ: aut cõ-
cursũ facientẽ turbẽ: neq; l synagogis
neq; l ciuitate: neq; ubare pstitidi de
quib⁹me nũc accusant. Cõfiteor autẽ
hoc tibi: q̃ secũdũ q̃dã dicitũ heresim
sic colo deũ pri & deo meo credẽs omib⁹q̃
ta lege et pphetis scripta sunt: spẽ habẽs
ideã q̃dã & hoiũ expectãt resurrectio
nẽ futurã iustoꝝ et iniquoꝝ. In hoc
ipse studeo sine offendiculo pscientiã
habẽre ad deũ: & ad homines semper. Post an
nos aut plures elemosynas facturus in
gentẽ meã venit: et oblationes vota: in
quib⁹ inuenerũt me purificatũ in tem
plo nõ cũ turba neq; cũ tumultu: rap
prehendẽtes me: clamãtes et dicentes.
Tolle inimicũ nrm. Quidã aut ex asia
iudei q̃ oportebat apud te presto esse
et accusare: si q̃d haberẽt aduersũ
me. Aut hiis qui dicãt: si quid inuenerũt
in me iniqui: cũ stem l cõcilio nisi de
ua hac sola voce q̃ clamauit inter
eos stãs: q̃ de resurrectiõe mortuorũ
ego iudicor: hodie apud vos. Dixitq; aut
illos feliciter certissime scients diem hac
diem. Cũ tribun⁹ ipsis descẽdisset ad
diãpos. Iussitq; centurioni custodire
eũ et hãc requies: nec quẽq̃ de suis pro-
hibẽre ministrare ei. Post aliq̃ aut die
s venientes felix cũ diuitiis uxore sua q̃
erat iudea vocauit paulũ: audiuit ab
eo fidẽ q̃ est in ipũ iesum. Disputante
aut illo de iustitia castitate et de iudi-
cio futuro tremefactꝰ felix dixit. Qũ
nunc autem habẽs tẽpe aut opportuno
accessũ tecũ: et sperans q̃ pecunia ei
daret a paulo: propter q̃d et frequẽter ac
cersũs eũ loq̃bat cũ eo. Biẽnio aut ex
pleto accepit successorẽ felix portiũ fe
stũ. Volẽs aut gratiã prestare iudeis:
felix reliquit paulũ vinctũ.

CC.S. Accusãt paul⁹ apud festum: q̃
romam propter appellationem inter
positam mittẽtur: ac indicat festus ra-
gi agrippe de paulo. Ca.xxv.

Est⁹ ergo cũ pesisset
in pouincia post tri
duũ ascẽdit hierosoly
mã a cesarea. Adie
runtq; eũ principes
sacerdotũ & primi iu
deorũ: & aduersus pau
lum rogabant eum
postulantes gratiam aduersus eum
vt iuberet pduci eum in hierusalẽ: in
sidias tendentes: vt interficerẽt eum
in via. Festus autẽ respondit suari q̃
dez paulum in cesarea: se aut maturꝰ
pficiturum. Qui ergo ait potẽ-
tes sunt: descendẽtes simul si quod est
in viro crimen accusent eum. Vm moratus
autem inter eos diesnon amplius
q̃ octo aut decẽ descendit cesaree: et
altera die sedit p tribunali: iussit pau
lum adduci. Qui cũ ductus esset: cir
cunsteterant eum q̃ ab hierosolyma de
scẽderant iudei multa et grauia cau
sas obiicẽtes: q̃s non poterant pba
re paulo rationem reddẽte: q̃ fm neqtia
ipse ideo: neq; in tẽplũ neq; l cesa-
rem quicq̃ peccauit. Festus autẽ volens
gratã ptare iudeis: respondẽs paulo:
dixit. Vis hierosolymam ascẽdere: et
ibi de his iudicari apud me? Vixit
autem paulus. Ad tribunal cesa-
ris sto: ibi me oportet iudicari. Iu-
deis non nocui: sicut tu melius nos

sti. Si enim nocui: aut dignus morte aut
D quid feci: non recuso mori. Si vero nihil est eorum qui hi accusant: nemo
pot me illis donare. Cesarem appello.
Tunc festus cum pcilio locutus: respondit.
Cesare appellasti: ad cesarem ibis. Et cum
dies aliquot transacti essent: agrippa
rex & bernice descenderunt cesareas ad
salutandum festum. Et cum dies plures
ibi moraretur festus regi iudicauit de
paulo: dicens. Vir quidam est derelictus
a felice vinculo: de quo cum essem hieroso
lymis: adierunt me pncipes sacerdotum
E et seniores iudeorum postulantes aduer
sus illum damnationem. Ad quos respon
di: quod non est romanis pructum dnare
aliquem hominem priusquam qui accusat pre
sentes habeat accusatores: locumque defen
dendi accipiat: ab abluenda crimina quod
obiciunt. Cum ergo huc conuenissent sine
vlla dilatione: in sequenti die sedens
p tribunali: iussit adduci virum. De quo
cum stetissent accusatores nullam causam
ferebant: de quibus ego suspicabar ma
lum. Questiones vero quasdam de sua
superstitione habebant aduersus eum: et de
quodam iesu defuncto: quem affirmabat
paulus viuere. Hesitans autem ego de hu
iusmodi questione: dicebam si vellet ire hie
F rosolymam: et ibi iudicari de istis. Pau
lo autem appellante: vt seruaretur augusti co
gnitioni iussi seruari eum: donec mittam
eum ad cesarem. Agrippa autem dixit ad festum.
Volebam et ipse hominem audire. Cras
inquit audies eum. Altero autem die cum venis
set agrippa: et bernice cum magna abundan
tia introissent in auditorium cum tribunis
et viris pncipalibus ciuitatis: iubente festo
adductus est paulus. Et dixit festus. Agrip
pa rex et omnes qui simul adestis nobiscum
videtis hunc hominem de quo omnis mul
titudo iudeorum interpellauit me hieroso
lymis: petentes et acclamantes non oportere
eum viuere amplius. Ego vero pperi nihil
dignum eum morte admisisse. Hoc autem
hoc appellante augusti iudicaui mit
tere. De quo domino certum scribere non
habeo. propter quod produxi eum ad vos: et ma
xime ad te rex agrippa: vt interrogati
one facta: habeam quid scribam. Sine ro
ne enim mihi videtur mittere vinctum: et non
significare eius non significare.

C.C.S. Respondet paulus agrippe ac
festo presidibus cuius responsione habe
tur collatio. Capitulum. xxvi.

A Grippa vero ad paulum ait. Per
mittitur tibi loqui pro temetipso
Tunc paulus extendens manum cepit rationem
B reddere. De omnibus quibus accusor a iu
deis rex agrippa estimo me beatum apud
te: cum sim defensurus me hodie. maxime
te sciente omnia quæ apud iudeos sunt con
suetudines et questiones propter quod
obiciuntur: patienter me audias. Et quidem
vitam meam a iuuentute quæ ab initio fuit
in gente mea in hierosolymis: nouerunt
omnes iudei presciente me ab initio: si ve
lint testimonium phibere quoniam secundum certis
simam sectam nostre religionis vixi pha
risseus. Et nunc in spe quæ ad patres nostros
repromissionis facta est a deo: stolo iudi
cio subiectus: in qua duodecim tribus
nostre nocte ac die seruientes sperant de
uenire. De qua spe accusor a iudeis rex:
quid incredibile iudicat apud vos: si
deus mortuos suscitat: Et ego quidem
estimaueram me aduersus nomen iesu na
zareni debere multa contraria agere: quod
et fecit hierosolymis. Et multos sanctorum
ego in carceribus iclusit: pncipi
bus sacerdotum ptate accepta: et cum
occiderent detuli sententiam. Et per omnes
nagogas frequenter puniens eos: compel
lebam blasphemare: et amplius insaniens
in eos: persequebar usque in exteras ciuita
tes. In quibus cum iremdamnatum cum
potestate et pmissu pncipum sacerdotum:
die media in via vidi rex de celo supra
splendorem solis circumfulsisse me lumen
eos qui simul mecum erant: ouidque nos cum
decidissemus in terram audiuimus vocem loquen
tem michi hebraica lingua. Saule saule
quid me persequeris: Durum est tibi contra
stimulum calcitrare. Ego autem dixi. Quis
es domine: Dominus autem dixit. Ego sum iesus
nazareni quem tu persequeris. Sed exurge
sta super pedes tuos. Ad hoc enim appa
ruit tibi vt constituam te ministrum testem
eorum quorum vidisti: et eorum quibus appebo tibi:
eripiens te de populis et gentibus: in quas
nunc ego mitto te aperire oculos eorum vt
conuertant a tenebris ad lucem: et ptate
satanane ad deum vt accipiant remissio
nem peccatorum: sortem inter sanctos: per fidem quæ
est in me. Unde rex agrippa non fuit in
credulus celestium visioni: sed his qui sunt
damasci primum hierosolymis: et omnem
regionem iudee: gentibus annunciabam vt pe
nitentiam agerent: et conuerterent ad deum:
digna pnitentie opa facientes. Hec et cum
me iudei cum essem in templo prehendissent
tentabant occidere. Auxilio autem adiutus dei stetimus
usque hodie testificans maiori et minori nihil et
extra dicens quam ea quæ prophete locuti sunt fu
tura esse: moyses si passibilis esset: si
primus ex resurrectione mortuorum lumen
annunciaturus est populo et gentibus. Hec lo
quente eorum rationem reddente: festus magna
voce dixit. Insanis paulum multa te litte
re ad insaniam conuertunt. Et paulus. Non
insanio inquit optime feste: sed veritatis
et sobrietatis verba eloquor. Scit enim de
his rex: ad quem constanter loquor: latere
eum enim nihil horum arbitror: neque
enim in angulo quicquam horum gestum est. Cre
dis rex agrippa prophetis? Scio quod credis.
Agrippa autem ad paulum. In modico
suades me christianum fieri. Et paulus
Opto apud deum et in modico et in ma
gnorum tum non tantum sed etiam omnes qui audiunt
hodie fieri tales qualis et ego sum: exceptis vinculis his.
Et exurgebat rex: pcesses et bernice: et qui assidebant eis. Et cum
secessissent: loquebant adinuicem dicen
tes: quia nihil morte aut vinculis dignum
quid fecit homo iste. Agrippa autem festo dixit.
Dimitti poterat homo hic si non
appellasset cesarem.

C.C.S. Describit paulum nauigatio per
mare in via ad romam: et eius naufra
gium. Capitulum. xxvii.

Vt autem iudicatum est nauigare eum i
taliam: et tradi paulum cum reliquis
custodiis centurioni nomine iulio cohortis
augustee. Ascendentes autem nauem hy
drumentinam: incipientes nauigare circa
asie loca sustulimus: pseuerante nobiscum
aristarcho macedone thessalonicense: se
quente autem die peruenimus sidonem. Humane
autem tractans iulius paulum: permisit ad ami
cos ire: et curam sui agere. Et inde cum
sustulissemus: subnauigamus cypro: propter
ea quod essent venti contrarii. Et pelagus
cilicie et pamphilie nauigantes: peruenimus ly
stram: quod est in licia. Et ibi inuenientes centurio
nem alexandrinum nauigantem in italiam
transposuit nos in ea. Et cum multis die
bus tarde nauigaremus: vix peruenimus
ad gnidum: phibente nos porto:
nauigantium: crete iuxta salmonem: et
vix iuxta nauigantes: peruenimus in locum
quendam qui vocatur bonos portus: cui iuxta
erat ciuitas thalassa. Multo autem tempore
pactor cum iam non esset tuta nauigatio
eo quod iejunium iam preteriisset: consolabat eos
paulus dicens eis. Viri: video quod cum
iniuria et multo damno non solum oneris
nauis: sed etiam animarum incipit esse
nauigatio. Centurio autem gubernatori et
nauclero magis credebat quam his quæ a
paulo dicebant. Et cum aptus portus non
esset ad hyemandum plurimi statuerunt
consilium nauigare inde: si quo modo pos
sent peruenientes phenice hyemare por
tum crete respicientem ad africum et cho
rum. Aspirante autem austro estimantes ppo
situm se tenere: cum sustulissent de asson
legebant cretam. Non post multum autem mi
sit se contra ipsum venti typhonicus qui vocatur
euro aquilo. Cumque arripta esset nauis
et non posset conari in ventum: data na
ue flatibus ferebamur. In insula autem quæ
dam decurrentes: quæ vocatur cauda: potui
mus vix obtinere scapham. Qua sublata
adiutoriis vtebantur: accingentes nauem ti
mentes ne in syrtim iciderent: submisso
vase sic ferebantur. Ualida autem nobis tem
pestate iactatis: sequenti die iactum fecerunt et tertia die suis manibus armamenta
nauis: pieceruit. Neque autem sole neque sy
deribus apparentibus plures dies: et tempe
state non exigua imminente: ablata erat
spes omnis salutis nostre. Et cum multa ieiu
natio fuisset: tunc stans paulus in medio eo
rum: dixit. Oportebat quidem o viri audito
me non tollere a creta lucrique facere in
iuriam hanc et iacturam. Et nunc suadeo vos
bono animo esse: amissio enim nullius ale
erit ex vobis: preter nauis. Astitit enim
mihi hac nocte angelus dei cui sum ego
et cui deseruio: dicens. Ne timeas paule
cesari te oportet assistere. Et ecce donauit
tibi deus omnes qui nauigant tecum. Propter
quod bono animo estote viri. credo enim
deo: quia sic erit quemadmodum dictum est
mihi. In insulam autem quandam oportet nos
deuenire. Sed postea quam quartadecima
nox superuenit: nauigantibus nobis in ha
dria circa media nocte suspicabantur nau
te apparere sibi aliquam regionem. Qui et
submittentes bolidem inuenerunt passus
viginti et pusillum inde separati sunt enim
passus quindecim. Timentes autem ne aspera
loca iciderem: de puppi mittentes an
coras quattuor: optabant diem fieri. Nau
tis vero querentibus fugere de nauigio cum
missent scapham in mare sub obtentu qua
si incipierent a prora ancoras extendere:
dixit paulus centurioni et militibus. Nisi
hi in nauem manserint: vos salui fieri non
potestis. Tunc abscidentes milites funes
scaphe: passi sunt eam cecidere. Et cum lux
inciperet fieri: rogabat paulus omnes su
mere cibum: dicens. Quartadecima die
hodie expectantes ieiuni permanetis: ne
hil accipientes. propter quod rogo vos acci
pere cibum: pro salute vestra: quia nullius vestrum ca
pillus de capite peribit. Et cum hec dixisset
sumens panem gratias egit deo in conspectu
omnium: cum fregisset cepit manducare. Ale
acriores autem facti omnes: et ipsi assumpserunt

iu. 2. a. et 32. a.

eisdem. Erasmus vero vniuersale in na
ui ducente septuagintasex. Et factum est
do alicubabat: nauis iactantes triticum
mare. Cū aūt diēs facti essent: terrā nō
agnoscebant: sinus vero quendā considera
bāt habentem litus: qui cogitabāt: si pos
sent eūcere nauē. et cum ancoras sustu
lissent: permittebant se mari simul iacā
tes iuncturas gubernaculorū et leuato
artemone secundū auras flatū rēdebāt ad lit
tus. et cū incidissent in locū bicalassum
ipegerūt nauem. vt ipsa quidem fixa mane
bat immobilis: puppis vero soluebāt a ui
maris. Militū aūt consilium fuit: vt custo
dias occiderēt: ne quis cū enatasset: effu
geret: certatio vero volēs seruare paulū p
hibuit fieri. Iussitq; eos q; possēt nata
re: emittere se: primos eudere et ad terā
exire: ceteros alios in tabulis ferebant
quosdā sup ea q; de naui erant. Et sic fa
ctum est: vt omes ale euaderēt ad terrā.

C. S. Ponit naufragantis recreatio
cum recompēsatione benedicendi: accepit
paulus romam et lete suscipitur: predi
cans sibi verbum dei. Cap. xxviij.

Et cū euasissent: tūc cognouimus
q; mitilene insula vocabatur. Bar
bari vero ostabant nō modicā humani
tatē nobis. Accēsa enim pira reficiebant
nos oēs ppter imbrē q; imminebat et fri
gus. cum ppregesset aūt paulū sarmen
torū aliquantā multitudinem et iposuis
set sup ignē vipera a calore cū pcessis
set inuasit manum eius. Vt perouidet
barbari pendentē bestiam de manu eius
edinicē dicebant. Vtique homicida est
hō hicē cū euaserit de mari: vltio non
sinit ēuiuere. Et ille qdē excussis bes
tiam in ignē: nichil mali passus est. At
illi existimabant eum i tumore puerē
dum: et subito casurū et mori. Cū aūt
illis expectārētur: videntibus nichil
mali i eo fieri: puertentes se: dicebant
esse deum. In locis aūt illis erāt p
dia principis insule nole publiū: q; nos
suscipiēs: triduo benigne exhibuit cō
tigit aūt patrē publii febribus et disente
riaperatū iacere: ad quem paulus intra
uit: et cū orasset: iposuisset ei manus
saluauit eum. Quo facto: et oēs q; i insu
la habebant infirmitates: accedebant et
curabantur. Qui etiā multis honoribus
nos honorauerūt: et nauigātibus impos
uerūt q; necessaria erāt. Post mēses au
tem tres nauigauimus in naui alexādrina
que in insula hyemauerat: cui erat insig
ne castorum. Et cū venissemus syracusam
mansimus diebus triduo. Inde circumlegens
tes deuenimus regium et postuam die
flante austro: secūda die venimus puteo
los: vbi inuētis fratribus: rogati sumus
manere apud eos dies septem. Et sic ueni
mus romā et inde cum audissent fra
tres occurrerūt nobis vsq; appii forum
et tribus tabernis. Quos cūpidissent pau
lus gratias agens deo accepit fiducia.
Cum aūt deuenissemus romā: permissum est
paulo manere sibimet cum custodiente
se milite. Post tertius aūt die conuoca
uit primos iudeorū. cūq; essent dicē
bat eis. ego viri fres nihil aduersū ple
bē facienos: aut more paternis vinctus ab
hierosolymis traditus sum in manus ro
manorū: q; cū interrogationē de me ha
buissent voluerunt me dimittere: eo q;
nulla esset cā mortis in me. Contradicen
tibus aūt iudeis coactus sum appellare ce
sarē: non quasi gentē meā habēs aliqd
accusare. Propter hanc igit causam ro
gauit vos videre et alloq. Propter ipsam
enim spem israel catena hac circūdatus sum. At
illi dixerūt ad eum. Nos neq; litteras ac
cepimus de te a iudea: neq; aduenies
alicis fratrū nūciauit: aut locutus est qd
de te malū. Rogamus autē a te audire q;
sentis. Nā de secta hac notū est nobis:
q; vbiq; ei peradicēt. cum cōstituissent
aūt illi diē: venerūt ad eum in hospitū
plurimi: q;b; exponebat testificans re
gnum dei suadēsq; eis de iesu ex lege
moysi et ppheta a mane vsq; ad vespe
rā. et qdā credebāt his q; dicebant: qui
dam vero nō credebāt. cūq; inuicē nō
essent consentiētes discedebant dicēte
paulo vnū verbum q; dē spiritū sanctū loc
tus est per esaiam ppheta ad patres nos
tros: dicēs. Vade ad ppm istum et dic
ad eos. Aure audietis et non intelligetis
videntes videbitis et non ꝑspicietis. In
crassatū est enim cor ppli huius: et auribus
grauiter audierūt: et oculos suos com
presserūt. ne forte videant oculis et auribus
audiāt et corde intelligāt: puertāt: et
sanē eos. Notū q; sit vobis: quēadmodū
missū est hoc salutare dei: ipsi audiēt.
et cū hec dixisset: exierunt ab eo iudei
multā habētes inter se ꝗstionē. Mansit
aūt biēnio toto i suo ꝑducto: et suscipie
bat oēs q; ingrediebant ad eum: ꝓdicēs
regnum dei: docēs q; sunt de dño iesu
xpo cum oi fiducia sine prohibitione.

Liber actuum apostolorum explicit.

Prologus in septem epi
stolas canonicas incipit.

Non ita est ordo apud grecos qui
integre: sapiēter: ideo recte secētes

tur epistolarū septē: q; canonice nuncu
pantur licet latini e codicibus inuenerit. Ut
q; petri est primus in ordine apostolorū
primo sint eius epistole in ordine ce
terarū. Sed sicut euangelistas iudum
ad veritatis lineā correximus ita has p
pmo ordini deo iuuāte reddidimus. Est
enim prima earum iua iacobi: duc petri
tres iohānis et iude vna. Que si lic pt
ab eis digeste sunt: ita quoq; ab inter
pretibus fideliter in latinū poterent elo
quī: nec ambiguitatē legētibus facerēt
nec sermonū ipse varietas ipugnaret:
ille ꝓcipue loco vbi de vnitate trinitā
tis in primo iohānis epla positū legi
mus. In qua etiā ab infidelibus trāslato
rib; multū errātū esse a fidei vritate cō
peruimus: trū trinū vocabula: hoc est:
q; sanguinis et spūs i ipsa sua editione
ponētibus: et pris et verbi ac spūs testimo
nū omittētes: in quo maxime et fides
catholica roboratur: pris et filii et spūsi
sancti vna diuinitas: subsistētia ꝓbo
tur. In ceteris vero epistis: quarū a nfa
lios distet editio: lectoris prudētie de
relinquo. Sed tu virgo xpi custodisti:
es a me lpēsū scripture veritatē iqui
risime quodā mō senectute iudicium
dēti corrodēdā exponis: q; me falsa
nū corruptorū: sed sancta ꝓphetiā sert
pturā. Sed ego i tali opere nec emulor
meos iudētia timesco: nec sētē scrip
ture veritatē noscētibus denego.

Prologus in septem epistolas canonicas explicit.

Argumentum in eadē incipit.

Iacob; petri et iohānes et iudas se
ptē epias ediderūt: tam mysticas
q; succictas: et breues partim et lōgas:
breues in verbis lōgas in sentētiis: pe
tam sit qui nō in eas ceciderit lectione.

Argumentum in septem epistolas canonicas explicit.

Argumentū in epistolā canonicā beati iacobi apli incipit.

Iacobus apls scrīn instituit clerū
de cultura celestium preceptorum
regula catholice obseruātie et de inuī
cē patiēte manifestate et de reuelatione
plurimorū: de mēdacio magistrorū.

Argumētum explicit.

Epistola canonica beati iacobi apli incipit.

C. S. Docet apostolus tēptationibus
resistere offendens deum nec esse tem
tatorē ac auctorem peccati: atq; veritā
si sequi secretum audiendo: ac opere

Capitulum. i.

Iacobus dei et domini nostri ie.
su christi seruus: duodecim tribubus que
sunt in dispersione salu
tem. Omne gaudium esti
mate fratres mei: cū
in tentationes varias incideritis: sciē
tes q; ꝓbatio fidei vestre patientiam
operatur. Patientia autem opus per
fectū habeat: vt sitis perfecti et integri: i
nullo deficientes. Si qs aūt vestrū indi
get sapiētia: postulet deo: qui dat om
nibus affluēter: et nō imꝓperatiet dabi
tur ei. Postulet aūt in fide: nihil hesitā
tes. Qui enim hesitat: similis est fluctui
maris: q; vento mouet: et circūferi. Nō
ergo existimet hō ille q; accipiat ali
quid a dño. Vir duplex animo inconstans
est in omnibus viis suis. Glorietur aūt frater
humilis in exaltatione sua diues autē
in humilitate sua: quēadmodū flos fenī trā
sibit. Exortus est enim sol cū ardore: et ar
fecit fenū: et flos eius decidit: decor vul
tus eius deperiit. Ita et diues in itineri
bus suis marcescet. Beatus vir qui suf
fert tentationē: quēadmodū cum probatus fue
rit accipiet coronam vite: quā repromi
sit deus diligētibus se. Nemo cum
tentatur: dicat: quēadmodū a deo tentet. Deus
enim intentator: malorum est. Ipse au
tem neminem tentat. Vnusquisq; vero
tentatur a concupiscentia sua abstrac
tus et illectus. Deinde cōcupiscētia
cum pcepit parit peccatū: peccatū ve
ro cū cōsummatū fuerit generat mor
tē. Nolite itaq; errare fratres mei dī
lectissimi. Omne datū optimū et omne
donū pfectum desursum est descēdens
a patre luminū apud quē nō est transmu
tatione nec vicissitudinis obūbratio
voluntarie enim genuit nos verbo ver
tatis vt simus initium aliquod creatu
re eius. Scitis fratres mei dilectissimi.
Sit aūt omnis homo velox ad au
diendū: tardus aūt ad loquendū: et
tardus ad iram. Ira enim viri iustitiam
dei nō operat. Propter quod abdicē
tes oēm immūditiam et abundantiam
malitiē in mansuetudine suscipite in
situm verbū: q; potest saluare animas ve
stras. Estote aūt factores verbi: et non
auditores tantum: fallentes vosmetip
sos: q; si quis auditor est verbi et non
factor: hic comparabitur viro consi
derānti vultum natiuitatis sue in spe
culo. Considerauit enim se et abiit
et statim obliuius est qualis fuerit.

Ro. 5. a

Prouerb. 17. b.

Eccl. 5. c

Ro. 5. b.

Eccl. 14. e

esa. 40. b.

1. Pe. 1. a

Job. 5. c

mat. 5. a

Qui autem pspexerit in lege perfecte libertatis: et permānerit in eadē audi
tor: oblivionis fūs factus: sed factor: operis
Jaco.3.b hic beatus in factō suo erit. Si quis aūt putat se religiosum esse: nō refrenans linguā suā: sed seducens cor suū: huius vana est religio. Religio mūda et inmaculata apud deū et patrē hec est. Visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum et immaculatus se custodire ab hoc seculo.

Ca. S. Apostolus docens non esse personarum acceptionem apud deum: informat de operibus misericordie atq; ostendit fidem sine operibus mortuam esse. Capitulum.n.

B Fratres mei nolite in pōnarum acceptione habere fidē dñi nri iesu xpi glorie. Si enim si introierit in cōuentū vestrū vir aureis anulis habens in veste candida: introierit autem et pauper in sordido habitu: et intendatis in eū qui indutus est veste splendida: et dixeritis ei. Tu sede hic bene pauperi autem dicatis tu sta illic aut sede sub scabello pedum meorum: nonne iudicatis apud vosmetipsos et facti estis iudices cogitationū iniquarum? Audite fres dilectissimi. Nōne deus elegit pauperes in hoc mundo divites in fide et heredes regni quod repromisit deus diligentibus se. Vos autem exhonorastis pauperem. Nōne divites
Icui.19.c vi potentiam opprimunt vos: et ipsi
Ro.2.b. trahunt vos ad iudicia? Nōne ipsi blas
Sphe.6.b phemant bonum nomen quod invocatum est super vos. Si tamen legem pfe
Ose.10.f citis regalem sm scripturas. Diliges
Ipe.1.c primum tuum sicut teipsum. bene facitis. Si autem pōnā accipitis peccatum operamini: redarguti a lege quasi transgressores. Quicunq; autē tota legem servaverit: offendat autem in uno factus est omnium reus. Qui enim dixit: non mechaberis: dixit et non occides. Qd si non mechaberis: occides autem factus es transgressor legis. Sic loquimini et sic facite: sicut p legem libertatis incipiētes iudicari. Iudicium enim sine misericordia illi qui nō facit misericordiam. Superexaltat autem misericordia iudicium. Quid pderit fratres mei si fidem quis dicat se habere: opera autem non habeat? Numquid poterit fides saluare eum? Si autē frater aut soror: nudi sint et indigeāt victu quotidiano dicat aūt aliquis ex vobis illis: ite i pace: calefacimini et satiamini: nō dederit aūt eis q̄ necessaria sunt corpori: quid pderit? Sic et fides si nō habeat opa: mortua est i semetipsa.

Sed dicet quis. Tu fidē habes et ego opera habeo. Ostende mihi fidē tuā sine operib: et ego ostendā tibi ex operib: fidē meā. Tu credis qm̄ vnus est deus: bene facis: et dēones credunt et cōtremiscūt. Vis aūt scire o hō inanis: qm̄ fides sine operib: mortua est. Abraam
Jaco.2.c pater noster nōne ex operib: iustificatus est offerens filium suū super altare? Videes qm̄ fides cooperabat operib: illius: et ex operib: fides consummata est. Et ipleta est scriptura dicens.
Gen.15.a Credidit autem abraā deo et reputatus est illi ad iustitiā: et amicus dei appellatus est. Videtis qm̄ ex operib: iustificatur hō:
Ro.4.b et nō ex fide tm̄. Similiter et raab meretrix nōne ex operib: iustificata est hospites suscipiens: et alia via eiecit? Sicut enim corpus sine spū mortuum est: ita
Ro.3.b fides sine operibus mortua est.

Ca. S. Ostendit apostolus malā ex vitio lingue provenientem: tam in scientia q̄m in cōmuni vita distinguēs scientiā mundanā et diuinā. Capitulum.iii.

B Nolite plures magistri fieri fratres mei: scientes qm̄ maius iudicium sumetis. In multis enim offendimus omes. Si quis i ybo nō offendit: hic perfectus est vir. Pōt etiā freno circumducere totum corpus. Si aūt frenos ediderimus in ora mitentes ad p̄sentendos nobis: omne corpus illorum circumferimus. Et ecce naves cum magne sint et a ventis validis mineantur: circūferuntur autem a modico gubernaculo: vbi impetus dirigentis voluerit. Ita et lingua modicū qdē mēbrū est: et magna exaltat. Ecce quantus ignis q̄m magnā siluam incendit: et lingua ignis est. Vniversitas iniquitatis. Lingua cōstituit i membris nris q̄ maculat totū corpus: et inflammat rotā nativitatis nre: inflāmata a gehenna. Omis enim natura bestiarum et volucrum et serpentium et ceterorum domat et domita sunt a natura humana: linguā autē nullus homō domare pōt. Inquietum malum: plena veneno mortifero. In ipsa benedicimus deum et patrem: et in ipsa maledicimus homines qui ad imaginem dei facti sunt. Et ipsum os procedit benedictio et maledictio. Non oportet fratres mei hec ita fieri. Numquid fons de eodem foramine emanat dulce et amarum? Numquid potest fratres mei ficus vinas facere: aut vitis ficus? Sic neq; salsum dulce pōt facere aquam. Quis sapiens et disciplinatus inter vos? Ostdat ex

bona conversatione opationē suā i mansuetudine sapietie. Qd si zelū amarum habetis: et contentiones sint i cordib: vrīs nolite gloriari et mendaces esse adversus veritatem. Nō est enim ista sapientia de sursum descendens a pre luminum: sed terrena: animalis diabolica. Ubi enim zelus et contentio: ibi confusionis et omne opus prauum. Qui aūt desursum est sapiētia: primū quidem pudica est deinde pacifica modesta: suadibilis: bonis consentiens: plena misericordia et fructibus bonis: iudicans sine simulatione. Fructus autē iustitie in pace seminatur facientibus pacē.

Ca. S. Probet della et dissentiones apostolus monens nos a mundo et diabolo recedere: atq; accedere ad deum per dilectionē: interponenda de dilectione proximi. Cpm.iiij.

B Unde bella et lites in vobis. Nōne ex concupiscentiis vrīs q̄ militant in mēbris vrīs? Concupiscitis et nō habetis: occidistis et zelatis et nō potestis
Ro.7.c adipisci. Litigatis et belligeratis et nō
Ro.4.c habetis: ppter qd̄ non postulatis. Pe
Ipe.3.c tis et nō accipitis: eo q̄ male petatis
Ro.8.a vt in concupiscentiis vestris insumatis. Adulteri: nescitis quia amicitia huius
Ro.1.c mundi inimica est dei? Quisq; ergo
B voluerit amicus esse secli huius: inimicus dei constituit. An putatis q̄ inaniter scriptura dicat. Ad invidia concupiscit
Ro.7.f spiritus q̄ habitat in vobis? Maiorē autē
Ro.5.a dat gratiā. Propter qd̄ dicit. Deus superbis resistit humilib: aūt dat gratiam. Subditi ergo estote deo: resistite autē diabolo et fugiet a vobis. Appropinquate deo et appropinquābit vob. Emundate manus peccatores: et purificate corda
C duplices animo. Miseri estote et lugete et plorate: risus vester in luctum conuertatur et gaudium in merorē. Humiliamini in aspectu dñi et exaltabit vos. Nolite detrahere alterutrum fratres mei. Qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrem suū: detrahit legi et iudicat legem. Si aūt iudicas legē non es factor legis: sed
Ro.14.a iudex. Unus est enim legislator: et iudex q̄
potest perdere et liberare. Tu autē quis es q̄ iudicas proximū tuū? Ecce nūc qui dicitis: hodie aut crastino ibimus in illa ciuitatem: et faciemus ibi quidē annū et mercabimur et lucri faciemus: qui ignoratis qui i crastinū. Que est enim vita vra? Vapor est ad modicū parens: et deincepa exterminabitur: p eo dicatis si dñs voluerit: et si vixerimus faciemus hoc aut illud. Nūc autē exultatis in superbiis vrīs. Omis exultatio talis
De pe.dis. maligna est. Scienti igit̄ bonū facere
2.c.si enim et nō facienti peccatū est illi.

Ca. S. Inducit aplōs malos ad bonū et cōsideratione diuini iudicii: atq; bonos ad patientiā et dei reuerentiā per iuramēta dñi imitationē: ferventē devotionē: penitētie susceptionē: primi correptionem. Cpm.v.

B Agite nūc divites: plorate ululantes in miseriis vrīs: q̄ aduenient vobis. Diuitie vre putrefacte sunt: et vestimenta vra a tineis comesta sunt. Aurum et argentum vestrum eruginauit: et erugo eorum i testimonium vob: erit: et manducabit carnes vras sicut ignis. Thesaurizastis vobis in novissimis diebus. Ecce merces operariorum q̄ messuerunt regiones vras q̄ fraudata est a vobis clamat: et clamor eorum in aures dñi sabaoth introiuit. Epulati estis super terram: et luxuriosi enutristis corda vra. In die occisionis adduristis et occidistis iustum: et nō resistit vobis. Patiēres igit̄ estote fratres usq; ad aduentum dñi. Ecce agricola expectat pciosum fructum terre: patiēter ferēs donec accipiat tempora serotinum. Patientes igitur estote vos et confirmate corda vra: qm̄ aduentus dñi appropinquābit. Nolite ingemiscere fratres i alterutrum: vt non iudicemini. Ecce iudex ante ianuā assistit. Exemplū accipite fres exitus mali et
C longanimitatis et laboris et patiētie prophetas: qui locuti sunt i nomine dñi. ecce beatificamus eos q̄ sustinuerūt. Sufferētiam iob audistis: et finem dñi vidistis
Mat.5.f. qm̄ misericors est dñs et miserator. Ante omis aūt fratres mei nolite iurare: neq; per celū neq; per terrā: neq; aliud qdcūq; iuramētum. Sit aūt sermo vester est: est: nō nō: vt nō sub iudicio decidatis. Erubescit aūt aliquis vrm orare equo animo et psallat. Infirmatur quis i vobis: inducat presbyteros ecclie: et orēt sup eū vngētes eum oleo in nomine dñi. et oratio fidei saluabit infirmum et alleuiabit eum dñs:
D et si in peccatis sit remittētur et. Confitemini ergo alterutrum peccata vestra: et orate p invicem vt saluamini. Multum enim valet deprecatio iusti assidua.
De pe.dis. 1.c.quis aliquādo §.ecclesia. 3.c.1.a Luc.4.o. 23.q.4.c. si illic. §. conqeri. Helias homo erat similis nobis passibilis: et oratione orauit vt non pluret super terram: et non pluit annos tres et menses sex. et rursus orauit et celum dedit pluuiam et terra dedit fructum suum. Fres mei si quis ex vobis errauerit a veritate: et peuerterit quis eum: scire des

det qm qui peccti fecerit peccatore ab
errore vie sue saluabit alas eu a morte
et operit multitudine peccatorꝫ.

¶ Epistola beati iacobi apli expliciit.

Argumentum in epistolā beati
Petri primā incipit

Ilesu xpi saluator, in
uitati toto orbe diffusos
et peregrinos in hoc se
culo monstrat: et per epi
stole penitentie suadet: et
noua vitam proficere to
ta cum sollicitudine exhortat. simon
petrus filij iohānis puincie galilee e
vico bethsaida frater andree apli.

¶ Argumentum expliciit.

¶ Epistola beati Petri
apostoli primā incipit.

¶ C.S. Regratiat petrus de regenera
tione baptismali: et inducit regenera
tos ad vite munditiā. Cpm.i.

8

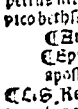

Etrus aplus iesu christi
electis aduenis dis
persionis ponti galatie
cappadocie alie et bythy
nie sm prescientiam dei
patris in sanctificatio
nem spiritus t obedien
tiā et aspersionem sanguinis iesu xpi.
2.cor.1.a. Gratia vobis et pax multiplicet. Bñdic
epha. 1.a. tus deus et pater dñi nri iesu xpi: q sm
multam suā magnā regeneauit nos in
spmvia sp per resurrectionem iesu xpi
et mortuis in hereditatem incorrupti
bilē et cōtaminatā t imarcessibilē cons
seruatā: in celis vobis qui t virtute dei
cuftodimini per fidē in salutem paratā
reuelari in tempore nouissimo. In quo
exultabitis modicū nunc si oportet cō
tristari t varijs tēptationib⁹ vt probatio
vestre fidei multo pciosior sit auro qd
per ignē pbat: inuenia t in laude t glo
riam t honorē in reuelatione iesu xpi:
quē cū n videritis diligitis. In quē
nūc quoq; nō videtes creditis: credē
tes aūt exultabit⁹ letitia inenarrabili
et glorificata: reportātes finē fidei vre
salutem, alarum vestrarꝫ. De qua salute
exquisierūt atq; scrutati sūt pphetauerunt:
scrutantes in qd vel quale tēs significa
ret i eis spiritus christi prenuntiās eas
que in xpo sunt passiones et posterio
res glorias: quib⁹ reuelatū est: q; non
sibimetipsis. Nobis aūt ministrabāt
ea que nunc nunciata sunt vobis p eos
qui euāgelizauerūt vobis spiritu sancto
misso de celo in quē desiderant angeli
prospicere. Propter qd succincti lum
bos mentis vestre: sobrij sperate in
eā q offert vobis gratiam in reuelatio
nem iesu xpi: quasi filij obedientiae non
cōfigurati priorib⁹ ignorātie vestre de
siderijs: sed sm eū qui vocauit vos san
ctū et t ipsi in oi puersatione sancti sitis
qm scriptum est. Sancti eritis: qm ego
sanctus sum. Si et patrē inuocatis eū qui
sine acceptione p onē iudicat sm vnū
uscuiusq; opus: in timore incolatus vrī
tempore puersamini scientes q nō corū
ptibilib⁹ auro vel argento redēpti estis
de vana vestra puersatione paterne tra
ditionis: sed pciosō sanguine quasi agni
incōtaminati t imaculati xpi: qui iam
qd ante mundi pstitutionē: manifes
tati aūt nouissimis tpib⁹ pp vos q
per ipsum fideles estis in deo: qui suscī
tauit eū a mortuis t dedit ei gloriam vt
fides vestra t spes esset in deo. Alas de
stras castificātes in obedētia charita
tis: in fraternitatis amore sinceriter ex cor
de iucē diligite ardēter: renati nō ex se
mine corruptibili: sed incorruptibili p
verbū dei viui t qmanetis in eternū: q
omis caro ut fenū: omis gria eius t q flos
feni. Exaruit fenū t flos eius cecidit ver
bum autem domini manet in eternum.
hoc est autem verbum quod euangeli
zatum est in vos.

¶ C.S. Inducit apls ad spiritalis vite p
fectionē: atq; pfectiōis in alios diffu
sionem per sanctam conuersationem
ac instruit eniteres in statu seruili.

Capitulum.ij.

Ponētes igit oēm mali
ciā t oēm dolum t simu
lationes t invidias t omes
detractiones: sicut modo
geniti infantes rōnabiles
sine dolo lac concupiscite vt
in eo crescatis in salutē: si tū gustasti
qm dulcis est dñs. Ad quē accedētes:
lapidē viuū: ab hominib⁹ qdē reproba
tum: sed aūt electū t honorificatū
ipsi tanq; lapides viui superedificamini
domus spiritales: in sacerdotū sanctū of
ferentes spirituales hostias acceptabi
les deo p iesum xpm. Propter qd cōti
net scriptura. Ecce ponā in sion lapi
dem angularē pbatū electū pcio
sum t q crediderit in eum nō cōfundet.
Vobis igit credētib⁹ honor: nō credē
tib⁹ aūt lapis quē reprobauerūt edifi
cātes: hic factus est in caput anguli t lapis
offensionis t petra scādali his qui
offendant verbo nec credūt in quo t po

sti sunt. Vos aūt genus electum: regale
sacerdotium: gēs sancta populus acquisitionis
vt virtutes annuncietis eius q de tenebris
vos vocauit in admirabile lumen suū.
Qui aliqn nō populus dei nūc aūt popu
lus dei: q non pfecuti mi: nunc aūt miseri
cordiam. Charissimi obsecro vos tanq;
aduenas et peregrinos abstinere vos
a carnalib⁹ desideriis: q militāt aduersus
alam puersationē vram: vt per gētes
habētes bonam: vt i eo qd detractant de
vobis tanq; de malefactorib⁹ et bonis
opib⁹ vos considerātes glorificent deum
in die visitationis. Subiecti igit estote
omi humane creature ppter deum. Siue
regi qi excellētissimo: siue ducib⁹ tanq; ab eo
missis ad vindictā malefactorū: laudem
vero bonorꝫ. Quia sic est voluntas dei:
vt benefacientes obmutescere facatis
imprudentiā hoim ignorātā. Quasi li
beri: nō sicq; lamē habētes malicie liber
tatē: sed sicut serui dei. Oēs honorate
fraternitatem diligite. Deum timete: re
gem honorificate. Serui subditi estote
omi timore dñi: non tñ bonis t mo
destis sed etiā discolis. Hec est enim gra:
si propter dei conscium sustinet q do tristi
tias patiens iniuste. Que enim est gra: si
peccantes t colaphizati sustineritis? Sed
si bñfacientes patienti sustinetis: hec est
gra apd deum. In hoc enim vocati estis:
q t xpo passus est pro nobis vobis re
linqns exemplum vt sequamini vestigia
eius. Qui peccā non fecit: nec inuentus
est dolus i ore eius. Qui cum maledice
ret: nō maledicebat: cum pateret: nō cō
minabat. Tradebat aūt iudicanti se in
iuste. Qui peccata nra ipse pertulit in corpe
suo super lignum: vt peccis mortui iustitie
viuamus: cui vulnere sanati estis. Erat
enim sicut oues errantes: sed conuer
si estis nunc ad pastorem et episcopum
animarum vestrarum.

¶ C.S. Instruit apostol⁹ existentes in
statu cōtugali: iq; no de mulierum os
natura: vtrq; scientiam ordinauit: vt sic
mādo boies ad primū t ad deum. iii.

3 Similiter t mulieres subdite sint
viris suis: vt si qui non credunt
verbo p mulierum cōuersationem sine
verbo lucrifiant cōsiderantes i timore
castam puersationem vram. Quarum nō
sit extrinsecus capillitium aut circum
datio auri: aut indumenti pestimentorꝫ
cultus: sed qui absconditus est homo cor
dis i incorruptibilitate quietis t mode
sti spis q est i conspectu dei locupies.
Sic enim aliquando t sese mulieres spe
rantes in deo ornabant se subiecte pro
prijs viris: sicut sara obediebat abra
hm cum vocaret eum dñm. Cui estis filie bene
facientes: t non timētes vllam per
turbationem. Viri similiter cohabitan
tes sm scientiam quasi infirmiori vasculo
muliebri impartientes honorē tanq;
coheredibus gratie vite: vt nō impedi
antur orationes vestre. In fine aūt om
nes vnanimes compatientes fraternita
tis amatores: misericordes: modesti: hu
miles: non reddētes malum pro malo:
nec maledictum pro maledicto: sed cō
trario benedicentes: quia in hoc vocati
estis vt benedictionē hereditare possi
deatis. Qui enim volunt vitam diligere et
videre dies bonos: coercat linguam suā
a malo: et labia eius ne loquantur do
lū. Declinet aūt a malo: faciat bonū:
inquirat pacem: t persequat. Quia oculi
dñi super iustos: t aures eius in preces
eorum. Vultus aūt dñi super facientes mala.
Et qs est qui vobis nocat si boni emula
tores fueritis? Sed t si quid patimini
ppter iustitiā beati. Timorem aūt eorū
ne timueritis: vt nō turbemini. Dñm
aūt xpm sanctificate i cordib⁹ vestris:
parati semp ad satisfactionē omi poscen
ti vos rationē de ea que in vobis est spe
t fide: cum modestia t timore: cōscien
tiam habentes bonā: vt in eo qd detra
hunt de vobis confundantur: qui calū
niantur vestram bonam i christo cōuer
sationem. Melius est enim vt benefacien
tes sic voluntas dei velit: pati q male fac
cientes: q et xpus semel pro peccis nō
stris mortuus est: iustus pro iustis: vt
nos offerret deo: mortificatus quidem
carne: viuificatus aūt spiritu. In quo
et his qui in carcere erant spiritu ve
niens predicauit: qui incredduli fuerant
aliquādo quādo expectabat dei patien
tiam i diebus noe cum fabricaret arca
in qua pauci id est octo ale salue facte
sunt per aquam. Quod vos nūc simi
lis forme saluos facit baptisma: nō car
nis depositio sordium: sed conscientie
bone interrogatio in deo: per resurrectio
nem iesu christi a mortuis: qui est i de
tera dei: deglutiens mortes vt vite eter
ne heredes efficeremur: profectus i ce
lum subiectis sibi angelis et potestati
bus et virtutibus.

¶ Ca.S. Instruit apostolus ad vitandam luxuriā atq; gulē: ac docet hospi
talitatē t cohortatē primitus cohortat
ad patientiā ad aduersarijs fidei. iiij.

Proverb. 25.c. ro.12.d.

Ps.33. Ja.1.a.

Als + sequatur

C mar.5.a.

Heb.9.g

De p.dor. 2.c. semel 1.c. iterat Dist. 1.c. sufficit.

D mat.24. Lu.17.f. De p.dor. 4.c. per.

B Christo igitur passo l carne: vos eadē cogitatiōe armamini: q̄ pass⁹ est l carne desinat a peccatis vt nō iam deliderijs hoīz: sed voluntate dei quod reliquū est l carne viuat

Eph. 4. f. Ja. 4. b.

Als 4 pio lentūs.

B tpis. Sufficit enim preteritū tpis adpolluta cōe gētilū psumādā his q̄ āpulauerūt luxurijs: desiderijs: vinolēntijs: comessationib⁹: potationib⁹: conuiciatib⁹: et illicitis idolorū cultib⁹. In quo admirantur nō cōcurrentib⁹ vobis l eandē luxurie cōfusionem blasphemantes: q̄ reddēt rōnē et q̄ paratⁿ est iudicare viuos et mortuos. Propter hoc enim et mortuis euāgelizatum est vt iudicent quidē sm homines l carne viuāt autē sm deū l spū.

De cōsecrat. 2. capola l fine.

C 22. q. 4. c. qui sacramēto.

De pent. di. 2. c. in tantum.

De bap. c. maiores. pucr. 2. d.

Ro. 12. c. Ps. 1. 2. Phil. 2. c. 1. c. 2. nō solum

Olim autē finis appropinquabit. Estote igitur prudentes et vigilate l orationibus. Ante oīa autē mutuā in vobis mētem habētes: q̄ charitas operit multitudinē peccatorū. Hospitales inuicē sine murmuratione. Unusq̄sq̄ sicut accepit grām in alterutrum illam administrātes sicut boni dispensatores multiformis grē dei. Si quis loquit quasi sm̄ones dei: Si q̄s ministrat tāq̄ ex virtute quam administrat deus vt in cibus honorificetur deus: p ieſum xpm cui est glia et imperium l secla secloꝝ. Amē. Charissimi nolite peregrinari l feruore qui ad tentationē vobis fit: q̄si nouū aliquid vobis pringat sed cōcaletes xpi passionib⁹ gaudete: vt l in reuelatione gloriē eius gaudeatis exultantes. Si cū probamini l nole xpi beati eritis: qm̄ q̄ est honoris glie et virtutis et qui est et spūs sup vos requiescet. Nēo autē vr̄ patiat quasi homicida aut furaut maledicⁿ aut alienorū appetitor. Si autē patiat xpianus nō erubescat: glorificet autē deū l isto nomine. Qm̄ tpus est vt incipiat iudicij a domo dei. Si āt prīmū a nobis: quis finis eorū q̄ nō credunt dei euāgelio? Et si iust⁹ quidē vix salubit: ipi et peccatores vbi pebit? Itaq̄ et hi qui patiunt sm̄ voluntatē dei fideli creatori commendent animas suas in benefactis.

B

Ecc. 5. c.

Ps. 1. c. 2. purgabit.

Ca. S. Apostol⁹ iformat existentes in statu pastorali ac statu iuuenili quo ad humilitatem et sobrietatem. Cpm. v.

B Seniores ergo qui in vobis sunt: obsecro consentior et testis christi passionū: qui et eius que l futuro reuelāda est glorie communicator: Pascite qui in vobis est gregem dei prudentes non coacte: sed spōtance sm deū: neq̄ turpis lucri gra: sed voluntarie: neq̄ vt dōnantes l cleris sed forma facti gregis ex aio. Et cum apparuerit princeps pastorū: percipietis imarcessibilē gloriē coronā. Similiter adolescētes subditi estote seniorib⁹. Oēs cōm̄ inuicē humilitatē minuate: q̄ deus superbis resistit: humilib⁹ autem dat grām. Humiliamini igitur sub potenti manu dei vt vos exaltet l tēpore visitationis oēm sollicitudinē pām̄ pōnentes l eum qm̄ ipi cura est de vobis. Sobrij estote et vigilate: q̄ aduersarij vester diabol⁹ tāq̄ leo rugiens circuit: querens quē devoret. Cui resistite fortes in fide scientes eandē passionē ei qui in mundo est vfe fraternitati fieri. Deus autē omis gre qui vocauit nos l eternā suā gām in xpo iesu modicū passus: ipse perficiet cōfirmabit solidabitq̄. Ipsi glia et imperium l secula seculoꝝ. Amen. Per silvanum fidelē fratrē vobis vt arbitror: breuiter scripsi: obsecrans et prestans hāc esse veram grām dei l qua statis. Salutat vos ecclesia que est l babylone collecta et marcus filius meus. Salutate inuicē in osculo ictē. Gratia vobis omib⁹ qui estis in xpo iesu. Amen.

C Epistola beati Petri apostoli prima expliciit.

C Argumentum in epistolam bti Petri apostoli secundam incipit.

Simon petrus p fidem huic mundo sapientes mortuos esse decreuit: eisdēq̄ pietatis q̄ta sit magnitudo luce ipsa clarius manifestat.

C Argumentum explicit.

C Epistola secunda beati Petri apostoli incipit.

Ca. S. Inducit apl's credentes nō fermiter tenendū fidei veritatē et doctrinā certitudine. Capitulum primum.

B Simon petrus seruus et apostol⁹ ieſu xpi his q̄ cōequalē nobiscum sortiti sunt fidē l iustitia dei nostri et saluatoris ieſu xpi. Gratia vobis et pax adimplecatur in cognitione dei et xpi iesu dñi nostri.

Quomodo oīa nobis diuine virtutis sue que adtrā et pietatem donata sunt per cognitionē eius qui vocauit nos p pria gloria et virtute: per quē maxima et preciosa nobis promissa donauit: vt per hoc efficiamini diuine cōsortes natura: fugiētes eius q̄ in mundo est cō

B cupiscētie corruptionē. Vos aūt curā omnem subinferentes ministrate in fide vra virtutem: in virtute autē scientiam: l scientia aūt abstinentiā: l abstinentia autē patientiā: in patientia aūt pietatem: l pietate autē amorē fraternitatis: l amore aūt fraternitat⁹ charitatem.

Hec enim si vobiscū sint et superēt nō vacuos nec sine fructu vos p ipsi ituent l dñi nostri iesu xpi cognitione. Cui enim nō sto sunt hec: cecus est et manu tētans obliuionem accipiēs purgatiōis veterum suorum delictorum. Quapropter fratres magis satagite: vt p bona opa certam vram vocationē et electionē faciatis. Hec enim facientes: non peccabitis aliquādo. Sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus l eternum regnum dñi et saluatoris nri iesu xpi. Propter q̄d vos semp admonere de his: et quidē scientes et confirmatos vos in pēsenti veritate. Iustum autē arbitro: q̄diu sum l hoc tabernaculo suscitare vos l admonitione: certus q̄ velocis est depositio tabernaculi mei: sm̄ et dñs noster iesus xpus significauit mihi. Debo aūt operā et frequēter hē vos post obitū meum: vt horum oīsme memoriā faciatis. Nō enim l doctas fabulas secuti: notū fecim⁹ vobis dñi nostri iesu xpi virtutem et p̄sentiam: sed speculatores facti illius magnitudinis. Accipiens enim a deo patre honorē et gloriam voce delapsa ad eum huiusce modi a magnifica gloria. Hic est filij⁹ meus dilectus in quo mihi cōplacuit: ipsū audite. Et hanc vocē nos audiuimus de celo allatā: cum essemus cum ipso l monte sctō. Et habemus firmiorē prophetico sm̄onē: cui bene facitis attendentes quasi lucerne lucēti l loco caliginoso: donec dies eluceat et lucifer oriat in cordibus vrīs. Hoc p̄mū intelligentes q̄ omis pophetia scripture propria l ertpretatione non fit. Non enim voluntate humana allata est aliq̄n pphetia: sed spū sancto ispirati locuti sunt sancti dei homines.

C Ca. S. Erudit hereticorū falsitates: atq̄ describit apl's hereticorū malicia et eorū pnā. Ca. ii.

B Fuerunt autē et pseudo prophete l populo: sicut et i vobis erūt magistri mēdaces: q̄ introducent sectas pditionis: et eum qui emit eos: dnm negant superinducētes sibi celerem pditionē. Et multi sequēntur eorum luxurias per quos via veritatis blasphemabitur: et in auaricia fictis vbis de vobis negociabuntur. Quibus iudicium iam olim nō cessat: et pditio eorum non dormitat.

Si enim deus angelis peccantib⁹ nō pepercit: sed rudentibus inferni detractos in tartarū tradidit cruciādos l iudicij reseruari et originali mundo nō pepercit: sed octauū noe iustitie pconem custodiuit diluuio mundo ipiorum inducens: et ciuitates sodomorum et gomorrheorū l cinerē redigēs euertione damnauit: exēplum eorū q̄ impie acturi sunt ponēs: et iustum loth oppressum a nephandorum iuria ac luxuriosa conuersatione eripuit. Aspectu enim et auditu iust⁹ erat habitans apūd eos q̄ de die in diē alam iustā in quis opibus cruciabant. Nouit deus pios de tentatione eripere: iniqs vero l diem iudicij reseruare cruciādos. Magis aūt eos qui post carnē l concupiscentia immundicie ambulāt dānationē q̄ contēnunt: audaces sibi placētes sectas nō metuūt introducere blasphemātes. Ubi angeli fortitudine et virtute cū sint maiores: nō portant aduersum se ecceerabile iudicij. Hi vero velut irrationabilia pecora naturaliter in captionē et in pnicie l his que ignorāt blasphemātes l corruptione sua pertibunt percipiētes mercedē iusticie. Voluptatē existimātes dei delicias colquationis et maculē deliciis affluentes in cōtuūs suis luxuriātes vobiscum oculos hētes plenos adulterij et incessabilis delicti: pellicientes ānas instabiles: cor exercitatū in auaritia habētes maledictionis filij: derelinquentes viam recta erraverunt secuti viā balaam et bosor: q̄ mercedē iniquitatis amauit. Correptionē vero habuit sue vesanie: subiugale mutū asinā in hois voce loquēs phibuit prophete insipientiā. Hi sunt fontes sine aqua et nebule turbinibus exagitate: quibus caligo tenebrarū reseruat. Superbia enim vanitatis loquentes pelliciunt in desideriis carnis luxurie eos qui paululū effugiunt. Qui in errore conuersati libertatem illis promittēt: cū ipsi sint cōruptionis. A q̄ enim q̄s superat: hoc et huius est. Si enim refugiētes coinquinationes mundi l cognitione dñi nri et saluatoris iesu xpi his rursus implicati superantur fētā sunt eis posteriora deteriora priorib⁹. Melius enim erat illis nō cognoscere viā iusticie: q̄ post agnitionem retrorsum cōuerti ab eo q̄ illis traditū est sancto mādato. Contigit enim eis illud pere

Job. 4. b

B Ecc. 7. c.

Ge. 19. c.

De pen. di. 2. c. si enim.

B rursus

C

Ro. 22. c.

D

Jude. 1. b

Jo. 8. b.

De penit. di. 4. c. si resfugiētes.

Proverb. 26.c. proverbiū. Canis reversus ad suū vomitū: et sus lota in volutabro luti.

33.q 3. c. 2.de bto. C.C.S. Docet apls peccantē maiorē q̄ qui mori in scēlo adulterij ecclie desertū adulterus eiusdem. Lpm.iij.

B Hec ecce vobis charissimi scribam scribo epistola: in quibus vestrā excito in pmonitione sinceram mentē vt memores sitis eōr que pdicti sūt vobis rum a sanctis prophetis ⁊ apostolorū vestrorum hceptorum domini ⁊ salvatoris. Hoc primum sciētes q̄ venīēt in nouissimis diebus in deceptione illusores iuxta proprias ꝓcupiscētias ambulantes dicētes. Ubi est pmissio aut adventus eius? Ex q̄ enim pres dormierunt: ola sic pseuerāt: ab initio creature. Latet enim eos hoc volentes q̄ celi erant pius ⁊ terra de aqua: ⁊ p aquā cōsistes dei sbo p que ille tūc mūd⁹ aqua inundat⁹ peruti celi: ablt q̄ nunc sunt et terra eōdē verbo reposita sunt igni reservati in diē iudicij ⁊ pditionis impiorum hoim. Unū vero hoc nō lateat vos charissimi: q̄ vn⁹ dies apd dīm: sicut mille anni ⁊ mille anni sicut dies vn⁹. Nō tardat dīs pmissionē suā: sicut q̄dam existimāt: sed patiēter agit ꝓpter vos nolēs aliquos perire: sed oēs ad pniam reuerti. Adueniet aūt: dies dīi sicut fur in quo celi magno ipetu transient: elemēta vero calore solvētur: terra aūt ⁊ ola q̄ in ipsa sunt opa exurent. cū igit hec oia dissolvenda sint: q̄les opz vos esse in sctis apuersationib⁹ et pietatib⁹ expectātes ⁊ ꝓperātes in aduētū diei dīi p quē celi ardētes solvent: et elemēta ignis ardētes rabescēt. Nouos vero celos ⁊ nouā terrā pmissa ipsi⁹ expectam⁹ in quib⁹ iustitia habitat. Propter q̄d charissimi hec expectantes satagite immaculati ⁊ inuiolati et inuenti in pace: ⁊ dīi nr̄i ihesu xpi longanimitatē: salutē arbitramini: sicut ⁊ charissimus frater noster paul⁹ ꝑm datū sibi sapiētiam scripsit vobis: sicut ⁊ ceteris scripturis ad suā ipsōr pditionē. + Nos igit fratres ꝑscētes custodite ne insipientij errore traducti excidat a ꝓpria firmitate. crescite veroin gr̄a et cognitione dīi nr̄i et saluator⁹ ihesu xpi. Ipsi gloria et nunc et in diem eternitatis. Amen.

Epistola beati petri apli ꝑscēs de explicit.

Argumētū in epl̄am beati Johānis apli primā incipit.

Rationes perdix q̄d deus ipse sit charitas manifestat et infirmos nos fratrū nec dēs scire: nec pios fieri posse confiq̄t: differtq̄t esse cōpiodit homicidas eos q̄ odium sit interfectionis occasio.

Argumentum explicit.

Epistola beati Johannis apli prima incipit.

C.C.S. Explicit apls iohānes a societate dei petōres: ac affirmat homines non esse a pedō: nisi per cōfessionem. Lpm.

Quod fuit ab initio q̄d audiuim⁹ q̄d vidimus oculis nr̄is: q̄ ꝑspexim⁹: ⁊ manus nr̄e cōtrectauerūt de ꝓlo: et vita mānifestata est: vidim⁹ ⁊ testemur: annunciamus vobis vitā eternā q̄ erat apud patrē ⁊ apparuit vobis. Q̄d vidim⁹ et audiuim⁹ annunciam⁹ vobis: vt et vos societatē habeatis nobiscū: ⁊ societas nr̄a sit cū ꝑre filio eius ihesu xpo. Et hec scribim⁹ vobis vt gaudeatis: ⁊ gaudium vr̄m sit plenum: et hec est annūciatio q̄d audiuim⁹ ab eo: ⁊ annūciam⁹ vob. q̄m deus lux est: ⁊ tenebre in eo nō sunt vlle. Si dixerim⁹ q̄m societatē habem⁹ cum eo ⁊ in tenebris ambulam⁹ mēdacium: ⁊ veritatē nō facim⁹. Si aūt in lucē ambulamus sicut et ipse est in luce: societatē habem⁹ adinuicē: ⁊ sanguis ihesu xpi filij eius emūdat nos ab omi pecto. Si dixerim⁹ q̄m peccm nō habem⁹: ipsi nos seducim⁹: et veritas in nobis nō est. Si cōfitemur pecta nr̄a fidelis est et iust⁹ vt remittat nobis pecta nr̄a: ⁊ emūdet nos ab omi iniqtate. Si dixerimus q̄m nō peccauimus mēdacē facimus eum: et verbum eius non est nobis.

C.C.S. Inducit apls nos ad opus meritorū: ac dissuadet cupiditatē: hresim. Lpm.

Filioli mei hec scribo vobis vt non peccetis. Sed ⁊ si q̄s peccauerit: aduocatū habemus apud patrē ihesum xpm iustū: ipse est ꝓpiciatio p pecto nr̄is: nō pro nr̄is autem tm: sed etiam pro totius mūdi: et in hoc scimus q̄m cognouimus eū si mādata eius obseruemus. Qui dicit se nosse deum ⁊ mādata eius nō custodit: mēdax est: et in eo veritas nō est. Qui aūt seruauerit eius verbū vere in hoc charitas dei perfecta est.

In hoc scimus: quoniā in ipso sumus. Qui dicit se ⁊ ipso manere debet sicut ille ambulauit et ipse ambulare. Charissimi nō mādatū nouū scribo vobis: sed mādatū vet⁹ q̄d habuistis ab initio. Mādatū vet⁹ est verbum q̄d audistis. Iterū mādatū nouū scribo vobis q̄d vere est: ⁊ ipso ⁊ vobis: quia tenebre trāsierunt ⁊ verū lumen iā lucet. Qui dicit se in luce esse ⁊ fratrē suum odit: in tenebris est vsq̄ adhuc. Qui diligit fratres suos in lumine manet ⁊ scādalū in eo nō est. Qui autem odit fratrem suum: in tenebris est: ⁊ in tenebris ambulat: et nesciit quo eat: q̄ tenebre obcecauerūt oculos eius. Scribo vobis filioli: q̄m remittunt vobis pecta ꝓpter nomen eius. Scribo vobis pres: q̄m cognouistis eum q̄ ab initio est. Scribo vobis adolescētes: q̄m vicistis malignū. Scribo vobis infantes: q̄m cognouistis patrē. Scribo vobis pres: q̄m cognouistis eum qui ab initio est. Scribo vobis iuuenes: q̄m fortes estis ⁊ verbū dei manet in vobis ⁊ vicistis malignū. Nolite diligere mundū neq̄ ea q̄ in mūdo sunt. Si q̄s diligit mūdū: nō est charitas patris in eo. Q̄m omne q̄d est in mūdo: ꝓcupiscentia carnis est: ⁊ ꝓcupiscentia oculorū ⁊ superbia vitē: q̄ non est ex patre sed ex mundo est. ⁊ mundus trāsit + et ꝓcupiscentia eius. Qui aūt facit voluntatē dei manet in eternum. Filioli nouissima hora est: et sicut audistis: q̄ antichristus venit: nunc antichristi multi facti sunt. Unde scimus: q̄ nouissima hora est. ex nobis prodierūt sed nō erāt ex nobis. Nam si fuissent ex nobis: ꝓmansissent vtq̄ nobiscum. Sed vt manifesti sint: q̄m nō sunt omes ex nobis. Sed vos vnctionē habetis a sancto et nostis omia. Nō scripsi vobis q̄si ignorantib⁹ veritatē: ⁊ q̄ia scitis eam: q̄m omi mēdacio ex veritate nō est. Quis est mēdax nisi is q̄ negat: q̄m iesus nō est xpus? Hic est antichristus q̄ negat patrē et filiū. Omis q̄ negat filiū: nec patrē habet. Qui pfitet filium: ⁊ pterem hī. Vos q̄d audistis ab initio in vobis pmaneat: q̄ si in vobis pmānerit q̄d audistis ab initio: vos ⁊ filio ⁊ patre manebitis. ⁊ hec est repromissio quā ipse pollicitus est nobis: vitā eternā. Hec scripsi vobis de bis q̄ seducūt vos ⁊ vos vnctionē quā accepistis ab eo manet in vob. ⁊ non necesse habetis vt aliqs doceat vos: sicut vnctio eius docet vos de omib⁹ ⁊ verū est: ⁊ nō est mēdacium. et sicut docuit vos: manete in eo. Et nunc filioli manete in eo: vt cum apparuerit habeam⁹ fiducīā: non cōfundamur ab eo in aduentu eius. Si scitis quoniā iustus est scitote quoniam ⁊ omis q̄ facit iustitiam ex ipso natus est.

C.C.S. Ostendit apls de societate hominum in patria: describendo eius pfectionem: ⁊ hortatur ad puritatem mentis: ac fraternam charitatē. Lpm.iij.

Videte qualē charitatē dedit nobis pater: vt filij dei nolemur ⁊ simus. Propter hoc mūd⁹ non nouit nos: q̄ non nouit eum. charissimi: nūc filij dei sumus: ⁊ nondū apparuit q̄d erimus. Scimus q̄m cum apparuerit: similes ei erimus: q̄m videbimus eū sicut est. Et omis qui hī hanc spē in eo: sanctificat se sicut ⁊ ille sanctus est. Omis q̄ facit peccatū: ⁊ iniquitatē facit. Et peccatū est iniquitas. Et scitis q̄ ille apparuit vt pecta tolleret: et peccatū in eo non est. Omis q̄ in eo manet: nō peccat: ⁊ omis q̄ peccat non vidit eum: nec cognouit eum. Filioli: nemo vos seducat. Qui facit iusticiam iust⁹ est: sicut ⁊ ille iust⁹ est. Qui facit peccatū ex diabolo est: q̄m ab initio diabol⁹ peccat. In hoc apparuit filius dei: vt dissolueret opa diabolī. Omis q̄ natus est ex deo: peccatū nō facit q̄m semen ipsius in eo manet ⁊ non potest peccare: q̄m ex deo + natus est. In hoc manifesti sunt filij dei et filij diaboli. Omis q̄ nō est iustus: nō est ex deo: et qui non diligit fratrem suum. Q̄m hec est annunciatio quā audistis ab initio vt diligatis alterutrum. Non sicut caym qui ex maligno erat: ⁊ occidit fratrem suum. Et ꝓpter q̄d occidit eum. Q̄m opera eius maligna erant: fratris autem eius iusta. Nolite mirari fratres si odit vos mundus. Nos scimus q̄m translati sumus de morte ad vitam: q̄m diligimus fratres. Qui nō diligit manet in morte. Omis qui odit fratrem suum homicida est. Et scitis q̄m omis homicida hī nō vitam eternam ⁊ se manentem. In hoc cognouimus charitatem dei: q̄m ille animam suam pro nobis posuit: et nos debemus pro fratribus alas + ponere. Qui habuerit substantiam huius mundi et viderit fratrem suum necesse + habere: ⁊ clauserit viscera sua ab eo: ⁊ quomodo charitas dei manet in eo? Filioli mei: non diligamus verbo neq̄ lingua: sed opere et veritate. In hoc cognoscim⁹ quoniam ex veritate sumus: et ⁊ conspectu eius suadebimus corda nostra. Quoniā si reprehenderit nos cor nostrū: maior est

Job.2.b deus corde nostro ⁊ nouit ola. Charissimi si cor nfm non reprehenderit nos
Job.16.f fiduciā habem⁹ ad deū: ⁊ quicq̄d petere
rimus: accipiemus ab eo: qm̄ mādata
eius custodim⁹: et ea q̄ sunt placita co
rā eo facim⁹. Et hoc est mādatuz ei⁹ ut
credamus i nole filij ei⁹ ihesu xp̄i: ⁊ diligam⁹ alterutrum sicut dedit mādatuz
nobis. Et qui seruat mādata ei⁹ in illo
1.4.c. manet ⁊ ipse i eo. Et in hoc scimus qm̄
Job.16.f manet in nobis de spū quē dedit nob⁹.

¶ C.S. Apostolus de verbi incarnatione: adiungens de falsis prophetis ⁊ antichristo: et describit perfectionē charitatis: ac hortat ad eandem. Cap.iiii.

B Charissimi: nolite omī spū credere: sed pbate spūs si ex deo sint:
qm̄ multi pseudo prophete exierunt i
mundum. In hoc cognoscitur spūs dei
Omis spūs q̄ confitet ihesum xp̄m in car
ne venisse: ex deo est. Et omis spūs qui
soluit ihesum: ex deo nō est: ⁊ hic est an
Job.8.f. tichristus: de quo audistis: quia venit:
et nunc iam in mundo est. Vos ex deo
Job.3.f estis filioli ⁊ vicistis eum: qm̄ maior est
qui in vobis est q̄m qui i mundo: ipsi de
mundo sunt: ideo de mundo loquuntur
B et mundus eos audit. Nos ex deo su
mus. Qui nouit deum: audit nos: qui
non est ex deo: nō audit nos. In hoc co
gnoscimus spm veritatis et spm erro
ris. Charissimi: diligamus nos inicē
21.q.3.c qr charitas ex deo est. Et omis q̄ diligit
abut. fratrē suu: ex deo nat⁹ est: ⁊ cognoscit
deum. Qui nō diligit: nō nouit deum:
qm̄ deus charitas est. In hoc apparuit
Job.3.b charitas dei i nob⁹: qm̄ filiū suū vnige
C tum misit de⁹ i mundū: ⁊ viuamus ⁹p eum
In hoc est charitas: nō q̄ nos dilexi
mus deū: sz qm̄ ipse dilexit nos: et
misit filiū suum ppiciatio: ēp̄ pctis no
stris. charissimi si deus dilexit nos: et
de pse. di. 2.c. iterū Job.1.b. 1.Ti.6.c. nos debem⁹ alterutrum diligere. Deū
nemo vidit unq̄. Si diligimus inicē:
de⁹ i nobis manet: ⁊ charitas eius i no
bis pfecta est. In hoc cognoscim⁹ qm̄
in eo manemus: ⁊ ipse in nobis: qm̄ de
spūsc̄to suo dedit nob⁹. Et nos vidim⁹
et testificamur: qm̄ pater misit filium
suū saluatorē mundi. Quisq̄s cōfessus
fuerit qm̄ ihesus est filius dei: deus i eo
manet: et ipse in deo. Et nos cognouimus ⁊ credidimus charitati quam ha
bet deus in nobis. Deus charitas est
et qui manet i charitate: in deo manet:
D ⁊ deus in eo. In hoc perfecta est chari
tas nobiscū: ut fiduciam habeamus i
die iudicij: q: sicut ille est: ⁊ nō sumus
in hoc mūdo. Timor nō est i charitate
sed pfecta charitas foras mittit timo
rē: qm̄ timor penā habet. Qui autem
timet: nō est pfectus i charitate. Nos
ergo diligam⁹ deum: qm̄ de⁹ prior dile
xit nos. Si q̄s dixerit qm̄ diligo deū:
⁊ fratrē suum odet: mendax est. Qui
enim nō diligit fratrem suuz quē videt:
deum quē nō videt: quō pōt diligere?
Et hoc mādatū habemus a deo: ut qui
diligit deum diligat ⁊ fratrem suum.

¶ C.S. Continuādo de dilectione proximi agit de emanatione verbi ⁊ de eius manifestatione: ac de fiducia habenda in deum. Cap.iiiii.

Omis q̄ credit qm̄ ie
sus est xp̄s: ex deo nat⁹
est: ⁊ omis qui diligit euz
qui genuit: diligit ⁊ eū
q̄ nat⁹ est ex eo. In hoc
cognoscim⁹ qm̄ diligi
mus natos dei: cuz deū
diligamus ⁊ mandata eius faciamus.
Hec est enim charitas dei ut mādata ei⁹
custodiamus: ⁊ mandata ei⁹ grauia nō
sunt. Qm̄ oē q̄d natū est ex deo vincit
mūdum: ⁊ hec victoria q̄ vincit mun
dum: fides nra. Qui est ait qui vincit
mūdū: nisi q̄ credit qm̄ ihesus est filius
dei? Hic est q̄ venit p aquā ⁊ sanguinē
ihesus xp̄us. Nō in aqua solū: sed i aqua
et sanguine. Et spūs est q̄ testificat qm̄
xp̄s est veritas. Qm̄ tres sunt qui testi
monium dant in celo: pater: verbum ⁊ spi
ritus sancti⁹. Et hi tres vnū sunt. Et tres
sunt q̄ testimonium dant i terra spiritus:
aqua ⁊ sanguis. et hi tres vnum sunt.
Si testimonium hoim accipimus: testi
monium dei maius est. Qm̄ hoc est testi
monium dei q̄d maius est: q: testificat⁹
est de filio suo. Qui credit in filio dei:
habet testimonium dei in se. Qui nō
credit filio: mēdacem facit eum: q: non
credit i testimonium q̄d testificatus est
de⁹ de filio suo. ⁊ hoc est testimonium:
qm̄ vitā eternā dedit nobis de⁹: ⁊ hec
vita in filio ei⁹ est. Qui hē filium dei:
habet vitā qui nō habet filium dei: vitā
nō habet. Hec scribo vobis: ut sciatis:
qm̄ vitā habetis eternā qui creditis i
nole filij dei. Et hec est fiducia quā ha
bemus ad deū: q: quodcūq̄ petierim⁹
sm voluntatē ei⁹: audit nos. ⁊ scimus
q: audit nos quicq̄d petierimus. Scimus qm̄ habem⁹ petitiones quas po
stulam⁹ ab eo. Qui scit fratrē suū pec
care: peccatū non ad mortē: petet: ⁊ dabit
ei: vita peccāti non ad mortē. Est peccatū

D ad mortē: nō p illo dicovt roget quis.
Omis iniquitas peccatū est: ⁊ est peccatū ad
malle mortē. Scimus qm̄ omis qui nat⁹ est ex
ceius deo non peccat: sed generatio dei pser
uat eum: ⁊ malignus non tangit eum.
Scim⁹ qm̄ ex deo sum⁹: ⁊ mūdus tot⁹
in maligno positus est. Et scimus qm̄
filius dei venit ⁊ dedit nobis sensum vt
cognoscam⁹ deū verū: ⁊ simus i vo filio
eius. Hic est verus deus ⁊ vita eterna.
Filioli custodite a simulachris.

¶ Epistola beati Johannis apostoli prima explicit.

¶ Argumentuz i eiusdē pma incipit.

Sed adeo ad sanctā feminā scribit vt eādez dominā nō dubitet filis appellare: eiusdēq̄ filiū testimonium q̄ ambulent i veritate phibet.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epistola beati Johannis apli secunda incipit.

¶ C.S. Hortatur Johānes electam ad bonum pseqendum ⁊ malum precauēdum: ac ponit cauendi modum cum ex cusatione de veritate. Cpm.i.

Senior: electe dne ⁊ natis
quos ego diligo i veritate ⁊ nō ego solus: sed et
omnes qui cognouerunt
veritatem ppter veritatē
q̄ pmanet i vobis: ⁊ vobis
cum erit i eternum. Sit vobiscum gra
mia: pax a deo patre: ⁊ a xpo ihesu filio
patris i veritate ⁊ charitate. Gauisus sum
valde: qm̄ inueni de filijs tuis ambulā
tes i veritate sicut mādatum accepimus
a patre. Et nunc rogo te dnā: nō tanq̄
mandatum nouum scribens tibi: sz q̄d
habuimus ab initio: vt diligamus al
terutrum. ⁊ hec est charitas vt ambule
mus sm mādata eius. Hoc est enim man
datum vt quemadmodum audistis ab
initio i eo ambuletis: qm̄ multi seduc
tores exierunt i mundum: qui nō pfi
tentē ihesum xp̄m venisse i carne. Hic est
seductor: ⁊ antixp̄s. Videte vosmetipos
ne perdatis q̄ operati estis: sz vt merce
dē plenam accipiatis. Omis q̄ recedit ⁊
nō pmanet i doctrina xp̄i deum nō ha
bet. Qui pmanet in doctrina: hic ⁊ pa
trem et filium habet. Si quis venit ad
vos ⁊ hanc doctrinam nō affert: nolite
recipere eum i domum: nec aue ei dixe
D ritis. Qui enim dicit illi aue: communi
cat operibus eius malignis. Scce predi
xi vobis: vt in die domini non confun
damini. Plura habens vobis scribere:
nolui per chartam ⁊ attramentum.
Spero enim me futuruz apud vos et os
ad os loqui: vt gaudiū vestruz plenus
sit. Salutant te filij sororis tue electe. Job.19.
Gratia tecū. Amen. 1.Jo.1.b.

¶ Explicit epistola beti Iohannis apli secunda.

¶ Argumētū in epistola eiusdem tertia incipit.

Ostium pietatis causa extollit: atq̄ ipsa pietate maneat: exhortatur dicitq̄ ipse tacet: et suppte causa obiurgat: demertio aliē bonū testimonium. si phibet: cū fratrib⁹ vniuersis.

¶ Argumētū explicit.

¶ Epla beati iohānis apostoli tertia incipit.

¶ C.S. Monet gaium apl̄s vt i pietate permaneat: et a malo declinet cū ad tuncta salutatiōē. Cap.i.

Senior gaio charissimo
quē ego diligo in veritā
te. Charissime de omnibus
oationem facio pspere
re ingredi ⁊ valere sicut
pspere egit ala tua. Ba
uisus sum valde venien
tibus fratrib⁹ et testimonij perhibē
tibus veritati tue: sicut tu in veritate
ambulas. Maiorē horū nō habeo gra:
q̄m audiā filios meos in veritate ām
bulare. charissime: fideliter facis quicq̄d
operaris in fratres: et hoc in peregri
nos: qui testimonium reddiderūt cha
ritati tue i conspectu ecclesie: quos de
nefacies deducens digne deo. Pro no
mine enim eius profecti sunt: nihil acci
pientes a gentilib⁹. Nos ergo debemus
suscipere huiusmodi: vt cooperatores
simus veritatis. Scripsissem forsitan
ecclesie: sed ts qui amat primatuz
gerere eis diotrepes: nō recipit nos.
Propter hoc si venero cōmonē eius
opa q̄ facit: vbis malignis garrīs in
nos. Et quasi non ei ista sufficiāt: neq̄
ipse suscipit fratres: et eos qui suscipiunt phibet et de ecclesia eūcit. cha
rissime: noli imitari malum: sz quod
bonum est. Qui bē facit ex deo est: qui
autē malefacit: non vidit deū. De mer
tio testimonij redditur ab omnib⁹:
et ab ipsa veritate: sz et nos testimonij
phibemus: ⁊ nosti quoniam testimo
nium nostrum verum est. Multa habui
tibi scribere: sz nolui p attramentum et
calam scribere tibi. Spero autē pte

nus te videreꝫ os ad os loquemur
Pax tibi. Salutant te amicꝫ: salutā tu
amicos nominatim.

¶ Epistola beati Johannis apli
tertia explicit.

¶ Prologus in epistolam cano-
nicam Jude.

Judas frater Jacobi: de
septem canonicis unam
parua epistolaꝫ adiquit.
Et q̃ de libro enoch qui
apocryphus est ea sum
psit testimonium: repu-
diatur a quibusdā reuncit. ẽt auctori
tate ꝫ vetustate ꝑsumeruit inter san
ctas scripturas computari.

¶ Argumentuꝫ in epistolam bti
Jude apostoli incipit.

Judas apostolus ꝓfratres de corru
pto ꝛ de pie veritatis ꝛta informat:
vt illicitū esse dissertet de subiugo se-
mel erutos seruitutis denuo operam
suam officiis nouare seruilibus.

¶ Argumentum explicit.

¶ Epla canonica Jude apli incipit.

¶ C. S. Confirmat apostolus Judas fi-
deles cōtra hereticorum decepciones:
per scripturas figuralesꝫ similitudi-
nes naturales: atq̃ fideles in veritate
confirmat. Capitulum. i.

Judas iesu xpi seruus: fra
ter autem Jacobi: his qui
sunt i deo patre dilectis
ꝛ xpo iesu conseruatis ꝛ
vocatis. Misericordia ꝛ pax
ꝛ charitas adimplcatur.
Charissimi: omni sollicitudine facie-
bam scribēdi vobis de communi vestra salu
te: necesse habui scribere vobis: deprec-
cans supercertari semel tradite sanctis
fidei. Subintroierunt enim quidam homi
nes q̃ olim prescripti sunt i hoc iudi-
cium impii: ꝛ nostri gratiam transferē-
tes i luxuriam ꝛ solum dominatorem ꝛ dñm
nrm iesum xpm negantes. commone-
re autem vos volo: scientes semel omnia
quia iesus populum de terra egypti saluās
secundo eos q̃ non crediderunt perdidit. An-
gelos vero q̃ non seruauerunt suum prin-
cipatum: sed reliquerunt suum domicilium:
in iudicium magni dei vinculis eterni-
sub caligine reseruauit. Sicut sodo-
ma ꝛ gomorra ꝛ finitime ciuitates
simili modo exfornicate: et abeuntes
post carnem alteram: facti sunt exemplum
ignis eterni penam sustinentes. Simi-
liter et hi q̃ carne quidem maculant: do-
minationem autem spernunt: maiestatem
autem blasphemant. Cum michael archan-
gelus cum diabolo disputans: altera-
retur de moysi corpore: non est ausus
iudicium inferre blasphemie: sed dixit.
Imperet tibi deus. Hi autem quecunq;
quidem ignorant/blasphemant. quecunq;
autem naturaliter tanq̃ muta animalia
nouerunt: in his corrumpuntur. Ve illis q̃
in via cayn abierunt: et in errore balaam
mercede effusi sunt: ꝛ in cōtradictione
chore perierunt. Hi sunt in epulis suis
maculē cōuiuantes sine timore semetip-
sos pascentes: nubes sine aqua q̃ a vē-
tis circumferuntur: arbores autumnales
infructuose: bis mortuae: eradicatae: fu-
ctus feri maris vespumantes suas cō-
fusiones: sydera errantia: quibus pro-
cella tenebrarum cōseruata est in ēter-
num. Prophetauit autem de his septimus
ab adam enoch: dicens. Ecce venit dñs
in sanctis milibus suis facere iudicium
contra omnes: et arguere omnes impios de
omnibus operibus impietatis eorum quibus
impie egerunt et de omnibus duris que
locuti sunt contra eum peccatores im-
pii. Hi sunt murmuratores queruloso:
secundum desiderta sua ambulantes: os eorum
loquitur superbia: mirantes personas
questus causa. Vos autem charissimi
memores estote verborum que predicta
sunt ab apostolis domini nostri iesu xpi q̃
dicebat vobis. Quoniam in nouissimis
temporibus venient illusores secundum deside-
ria sua ambulantes in impietatibus.
Hi sunt qui segregant semetipsos: ani-
males: spiritum non habentes. Vos autem
charissimi superedificantes vosmetip-
sos sanctissime nostre fidei: in spiritu
sancto orantes vosmetipsos i dilectione
dei seruate: expectantes miam domini nri
iesu christi i vitam eternam. Et hos quidem
arguite iudicantes: illos vero saluate
de igne rapientes. Illis autem miseret
mini in timore odientes eam q̃ carnalis
est maculatam tunicam. Et autem q̃ potens est
vos preseruare sine peccato: et constituere
eos cōspectu gloriae suae maculatos i ex-
ultationem: et aduentum domini nri iesu xpi
soli deo saluatori nostro per iesum xpm
dominum nostrum: et gloria ꝛ magnifi-
centia: imperium et potestas ante om
secula: et nunc et in om in secula secula
rum. Amen.

¶ Explicit epla bti Jude apli.

¶ Prologus i apocalypsim bti Johan
nis apostoli incipit.

Omnes q̃ pie volunt vi-
uere i xpo sicut ait a-
postolus: persecutionem
patiuntur: tunc et illud.
Fili accedēs ad futurū
deseruire iustitiam: tri-
bulatio: preparā animam tuam
ad tentationem. Tentatio nāq̃ e vita hominis
super terram. Ne aut fideles deficiant i hac
consolat eos dñs atq̃ confirmat dicēs.
Qui obtinuerit usq̃ ad consummationem
fecerit: nolite timere pusillus grex. quia
placuit deus patrem tribuletides quas
pulsura erat ecclia ab apostolis funda
ta super petram xpm: vt minuantur
diuisuitvna cū filio: et spuscto eos re
uelare. Reuelauit autem tota trinitas
xpo secundum humanitatem xpi vo iohanni
angelisq̃ iohanni ecclie: de qua reuela-
tione hunc libum cōposuit. Vnde liber
iste apocalypsis dicit. id est reuelatio: q̃
hic patetur q̃ deus reuelauit iohanni:
iohannes ecclie quāta sit ecclia passu-
ra i xpo per mitiones: et nunc patiatur: et i
nouissimis temporibus antichristi passura
sit: quādo tāta erit tribulatio vt si fieri
potest etiā mouēdā sint electi. Et q̃ pio
his ꝛ nisi ꝛ futuro ꝑm ta sit suscepturi
et vt quos deficiata supplicia terrēt
ꝑmissa ꝑmia letificēt. Ideo iste liber i
ter reliqs scripturas noui testamēti p
phetie nole cēseri: q̃ alius e excellētio
ri prophetia. Sicut enim nouū testamē
tum ꝑstat veteri euangelii legista hec
profetia pphetis veteris testamēti: q̃
de xpo ꝛ ecclia magna ex parte iā adim-
plera sacramēta denuntiat. Vel etiam
ideo: q̃ cū alia ꝑfatia: isti ꝑfatia
data e pphetia similis: sed de preterito p
senti ꝛ futuro. Ad cuius cōfirmandaꝫ
auctoritatem occurrit etiā auctoritas
mittentis: deferentis: ꝛ accipientis. Mit
tentis: scs trinitas: deferentis. scs angelus:
ꝛ accipientis: scs iohannes. Cuius autem io
hanni hec visione fuerunt reuelata: ꝛ
sunt tria signa visionum: sub quo affec cō
tinetur: videlicet. Visio enim: alia cor-
poralis: quādo vel corporalibus oculis
aliquid videmus. Alia spualis seu imagi
naria: cum vel dormientes vel etiam pri
gilantes imagines rerum cernimus:
quibus aliqd aliud significatur: sicut
vidit pharao spicas: ꝛ moyses rubum
ardere: ille dormiēs: iste vigilans. Alia
intellectualis: quādo vel spuscto re-
uelante intellectum mentis: vitam mysterio
rum sicut e capitulis quos vidit iohannis
q̃ in hoc libro referunt. Nō enim figu-
ras tm spuriditis: sed et earum significa-
cata mere intellexit. Vidit autem iohan-
nes: scripsit i pathmos insule relega-
tus a domitiano i exilio pncipe spuscti
mo. Hac ex ad scribendū appellere caus:
q: dum esset tenere a domitiano in
pathmos insula: ecclesius dñus perat
multa pullulauerit atq̃ inoleuerunt
vitia: atq̃ diuerse heresis. Erant enim
q̃dā heretici: ibi dicētes xpm nō fuisse
ante mariā: q: temporaliter de ea natus
erat: quos iohānes i pncipio euangelii
sui redarguit: dicens. In pncipio erat
verbum. Et in hoc libro ex dicit: alpha ꝛ
oid est principium finis. Dicēdū erat q̃
dā ecclesiam pondere tribulationū affi-
ni secule desiturā ꝛ p laborem nō ꝑmius
eternū susceptura. Non ergo errores
potes destruere iohānes: ostdit xpi pn
cipium esse ꝛ finē. Unde e alias. Ante me
non est formatus deus: post me nō erit
Et ecclesia p exercitum tribulationis non desinere: sed ꝑficere et p his bra-
uium eternum recipere. Scribit autē io
hannes septem ecclesiis asie et earum se
ptem episcopis de fidelitate instruēs et i
eis p eā totā generalē ecclesiā loquens.
est itaq̃ materia iohannis i hoc opere
status specialiter asiane ecclesie: nec nō
et totius xpi q̃ in ꝑstat: ꝛ in fu-
turo receptura sit. Intentio vero est mo-
nere ad patientiā q̃ seruanda est: iis
q: brevis labor: tum q: premium ma-
gnum. Modus tractandi talis: primo
ꝑmittit plogi: salutationē: vbi ridi-
dit auditores benignos ꝛ attentos: quo
premisso accedit ad narrationē. Ante
narrationē vo ostdit xpm esse ab eter-
no sine pncipio ꝛ fine. Inducēs xpm lo-
quentē. Ego sum alpha et o: id est pnci-
pium et finis. Postea accedēs ad narra-
tionē distinguit septē visiones: quib
terminatis iste liber consummat. pre-
mittit autē plogi: dicēs. Apocalypsis
iesu xpi: sabaudis: hec est sicut i alius.
Visio esaie hec est: et parabole salomo
nis he sunt.

¶ Item alius plogus
in Apocalypsim.

Iohannes apostolus et euan
gelista a christo electus atq̃ de
lectus: in tanto amore di-
lectionis vberior habitus
est vt in cena supra pectus
eius recumberet: et ad crucem astanti
soli matrem propriam commendasset
vt quē uberiore lente ad amplerisq̃ gra-
ritatis accinerat ipsi etiā custodiēdā

Joh. 1. a.

esa. 43. b.

Apo. 22. c

Apoc. 1. a.

Joh. 13. f

Ibidem.

Joh. 21. a

virginem tradidisset. Hic itaq; cuꝫ p
ter vbum dei ⁊ testimonium ihesu xpi
in pathmos insula fortere exilij: illic
ab eodē apocalypsis hostēsa describit
vt sicut in principio canonis: id est li
bri geneseos incorruptibile principij
prenotabitur etiā Incorruptibilis finis
per virginē in apocalypsi redderet: vt
certus, ego sum alpha ⁊ o initij ⁊ finis.
Apo.22.c Hic est iohānes q̄ licens supuenisse si
bi dicē egressiōis de corpore: puocatis
in ephesio discipulis: descēdit in defos
sum sepulture sue tot: ⁊ ofone cōpple
ta reddidit spīm suam a doloie mortis
factus extraneus ⁊ a corruptione cer
nis nosciē alienus. Cuius tñ scripture
dispositionē libri ordinationē ideo a no
bis p singula nō exponit: vt nesciētib⁹
indrendi desiderij collocet: ⁊ querēti
bus laboris fructꝫ deo magisterij do
ctrina seruet.

¶ Explicit prologꝫ.

¶ Incipit argumētū in Apocalypsim
beati Johānis apli.

Apocalypsis iohānis tot hz sacra
mēta quot verba. Per si dicit ⁊ p
meritū voluminis latū ois superior est.
In verbis singulis: multiplices latēt
intelligētie.

¶ Explicit argumentū.

¶ Incipit liber Apocalypsis bti
Johannis apli.

¶ C. S. Johānes scripsit septē ecclīs
in asia: de testimonio de his q̄ oꝑ fieri
cito: q̄ dixit septē candelabra aurea: ac
in medio cādelabroꝝ similē filio hois
se ponitur iohānis trepidatio. Ca. i.

Apocalypsis ihesu xpi
quaꝫ dedit illi deus
palam facere seruis
suis q̄ oꝑ fieri cito
et significauit mit ⁊
tēs p angelū suū ser
uo suo iohanni q̄ te
stimonium phibuit
verbo dei ⁊ testimonij ihesu xpi q̄scq̄
vidit. Beat⁹ q̄ legit ⁊ audit verba pro
phetie hut⁹ ⁊ seruat eaq̄ in ea scripta
J.22.c. sunt. Tempus enim ppe est. Johānes se
J.22.c. ptem ecclesiis que sunt in asia. Gratia
Apo.26.c. vobis ⁊ pax ab eo q̄ est: q̄ erat: ⁊ q̄ ven
necesse. turus est: ⁊ a septē spiritib⁹ q̄ in con
spectu throni eius sunt: et a iesu xpo q̄
est testis fidelis primogenit⁹ mortuo
Heb.9.c. rum et princeps regum terre. Qui di
1.Jo.1.b lexit nos et lauit nos a peccatis nris
in sanguine suo: et fecit nos regnū ⁊ sa
cerdotes deo ⁊ patri suo. Ipsi gloria ⁊
imperiū in secula seculoꝝ: amen. Ecce
venit cū nubib⁹ ⁊ videbit eū omis oc
lus: ⁊ qui eū pupugerūt. et plāgent se
sup eū oēs tribꝫ terre: etiā amē. Ego
sum alpha et o principij et finis: dicit
dñs deus: qui est: qui erat: et qui ve
turus est oēs. ego iohannes frater ve
ster: ⁊ particeps in tribulatione ⁊ regno
⁊ patiētia in xpo ihesu: fui in insula que
appellat pathmos: ppter verbū dei ⁊
testimoniū ihesu xpi. Fui in spū in die
ca die. Et audiui post me vocē magnā
tanq̄ tube: dicētis. Quod vides: scrib
de in libro: et mitte septē eccl̄iis que
sunt in asia: ephesio ⁊ smyrne: pgamo
⁊ thiatyrene: sardis ⁊ philadelphie: et
laodicie. Et cōuersus sum vt videre vo
cem que loquebat mecum. et quersus
vidi septē cādelabra aurea: ⁊ in medio
septē cādelabroꝝ aureoꝝ similē filio
hois vestitū podere: et pcinctū ad mā
millas zona aurea. Caput aūt eius ⁊ ca
pilli erant cādidi: velut lana alba ⁊ tā
q̄ nix. et oculi eius velut flāma ignis ⁊
pedes eius similes aurichalco. sicut in
camino ardenti: et vox illius tanq̄ vox
aquarū multarū: et habebat in dextera
sua stellas septē. Et de ore eius gla
dius vtraq̄ parte acut⁹ egrediebat ⁊ facies
eius sicut sol lucet in virtute sua. et cū
vidissem eum cecidi ad pedes eius tanq̄
mortu⁹. et posuit dexteraꝫ suā sup me
dicēs. Noli timere: ego sum primus et
nouissim⁹ et viuus: et fui mortu⁹: et ec
ce sum viuēs in secula seculoꝝ. Et ha
beo claues mortis ⁊ inferni. Scribe ergo
q̄ vidisti: et q̄ sunt et q̄ oꝑ + fieri
post hec. + Sacramētū septē stellarū
quas vidisti in dextera mea: et septē cā
delabra aurea septē stelle angeli sunt
septē ecclesiarū et cādelabra septem: se
ptem ecclesie sunt.

¶ C. S. Informat apostol⁹ eccl̄iam ephe
sinam ac eccl̄iam smyrnēsem: ⁊ deinde
eccl̄iam pgamēsim atq̄ eccl̄iam thya
tirēsem: ac ponit discretio bonorum a
malis. Ca. ii.

O angelo ephesi ecclesie scribe.
Hec dicit qui tenet septē stellas
in dextera sua: qui ambulat in medio
septē cādelabroꝝ aureoꝝ. Scio opera
tua et laborē: patiētiā tuā: et q: nō
potes sustinere malos: et tētasti eos q̄
se dicūt apostolos esse et nō sunt: ⁊ in
nisti eos mēdaces. et patiētiam ha
bes: et sustinuisti propter nomē meū: et q:
non defecisti. Sed habeo aduersum te
pauca: q̄ charitatē tuā primā reliqui
Apo.2.c.
Jer.4.b
Ezech.1.a
Ezech.1.a
Ezech.1.a

habet aurem audiat: quia spiritus dicat ecclesiis. Et angelo laodicie ecclie scribe. Hec dicit amen testis fidelis & verus qui est principij creature dei. Scio opera tua: quia neq; frigidus es neq; calidus. Utinam frigidus esses aut calidus: sed qz tepidus es: et nec frigidus nec calidus: incipiam te euomere ex ore meo: quia dicis q̃ diues sum & locupletatus et nullius egeo: et nescis quia tu es miser et miserabilis et pauper & cecus et nudus. Suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum: vt locuples fias: vestimentis albis induaris: vt non appareat confusio nuditatis tue & collyrio iunge oculos tuos vt videas.

D

Ego quos amo arguo et castigo. emulare ergo: et penitentiam age. ecce sto ad ostium & pulso. Si quis audierit vocem meam: & aperuerit mihi ianuam: intrabo ad illum: & cenabo cum illo: et ipse mecum. Qui vicerit dabo ei sedere mecum in throno meo sicut & ego vici et sedi cum patre meo in throno eius. Qui habet aurem audiat: quid spiritus dicat ecclesiis.

puer.3.b
Heb.12.b

¶ C.S. Audit iohãnes ostium apertum in celo ac sedem positam: cuius circitu fuerant sedilia viginti quattuor: et quattuor animalibus dantibus gloriam deo die ac nocte. Capitulum.iiij.

Post hec vidi: & ecce ostium apertum in celo: & vox prima quam audiui tanq̃ tube loquentis mecum: dicens. Ascende huc & ostendam tibi q̃ oportet fieri cito post hec statim fui in spiritu. Et ecce sedes posita erat in celo: & supra sedẽ sedens. Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis iaspidis & sardinis ✠ & iris erat in circuitu sedis similis visioni smaragdine. Et in circuitu sedis sedilia viginti quattuor: et supra thronos viginti quattuor: seniores sedẽtes circiamicti stolis albis: & capitibus eorum coronas aureas. Et de throno procedebant fulgura & voces: & tonitrua & septẽ lampades ardentes ante thronum: que sunt septẽ spiritus dei. et in conspectu sedis tanq̃ mare vitreum simile crystallo: & in medio sedis et in circuitu sedis quattuor animalia plena oculis ante & retro. et animal primum simile leoni: & secundum animal simile vitulo: & tertium animal habẽs faciem quasi hominis: & quartum animal simile aquile volanti.

6.x.c.

Als ✠ sardi.

De elec. c scriptum

C

Et quattuor animalia singula eorum habebant alas senas: & in circuitu intus plena sunt oculis. Et requiem non habebant die ac nocte: dicẽtia. Sanctus: sanctus: sanctus: dominus deus omnipotens: qui erat & qui est et qui venturus est. et cum darẽt illa animalia gloriam & honorem & benedictionem sedẽti sup thronum: viuẽti in secula seculorum: procidebant viginti quattuor seniores ante sedentem in throno: & adorabant viuẽtem in secula seculorum: et mittebant coronas suas ante thronus dicentes. Dignus es domine deus noster accipere gloriam & honorẽ & virtutẽ: quia tu creasti omnia: & propter voluntatẽ tuam erant & creata sunt.

esa.6.a.

D

¶ Cap. S. Post fletum beati iohannis: agnus occisus aperit libum: cuius et gnitatem approbant viginti quattuor seniores ac angelorum milia milium. Capitulum.v.

Et vidi in dextera sedentis super thronum libum scriptum introrsus: signatum sigillis septem. Et vidi angelum fortem: prediicantem voce magna. Quis est dignus aperire libum & solvere signacula eius? Et nemo poterat: neq; in celo: neq; in terra: neq; subtus terram aperire libum: neq; respicere illum. Et ego flebam multum: quoniam nemo dignus inuẽtus est aperire libum: neq; videre eum. et vnus de senioribus dixit mihi. Ne fleueris. ecce vicit leo de tribu iuda: radix dauid aperire libum: & solvere septem signacula eius. et vidi: et ecce in medio throni & quattuor animalium & in medio seniorum agnum stantem tanq̃ occisum habentem cornua septem & oculos septem: qui sunt septem spiritus dei missi in omnem terram. et venit & accepit de dextera sedentis in throno libum. Et cum aperuisset libum: quattuor animalia & viginti quattuor seniores ceciderunt coram agno habentes singuli citharas & phialas aureas plenas odoramentorum: que sunt orationes sanctorum & cantabant canticum nouum dicentes. Dignus es domine aperire libum & solvere signacula eius: quoniam occisus es & redemisti nos deus in sanguine tuo: ex omni tribu linguis populo et natione. Et fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes: & regnabimus super terram. Et vidi & audiui vocem angelorum multorum in circuitu throni animalium & seniorum: et numerus eorum milia milium: dicentium voce magna. Dignus est agnus qui occisus est accipere virtutem et divitias & sapientiam & fortitudinem & honorem & gloriam & benedictionem. Et omnem creaturam quae in celo est & q̃ sup terra: & subter terra & mare q̃ sũt in eis: audiui dicentes sedẽti super thronum & agno. Benedictio & honor & gloria & potestas in secula seculorum. & quattuor animalia dicebãt amen. & viginti quattuor seniores ceciderunt in facies suas: & adorauerunt viuentem in secula seculorum.

esa.6.a.

D

¶ C.S. post aperionem quinq; sigillorum: diuersi effectus futuri significant & in aperione sexti sigilli ponitur de extremo iudicio. Capm.vi.

E

Et vidi q̃ aperuisset agnus vnũ de septẽ sigillis: & audiui vnũ de quattuor animalibus: dicens: tanq̃ vocem tonitrui. Veni & vide. Et vidi: & ecce equus albus et qui sedebat super eum habebat arcum: & data est ei corona: et exiuit vincẽs vt vinceret. & cum aperuisset sigillum secundum: audiui secũdũ animalẽ dicẽs. Veni & vide. & exiuit alius equus rufus: & qui sedebat super illum datum est ei vt sumeret pacem de terra: vt inuicem se interficiant: & datus est ei gladius magnus. & cum aperuisset sigillum tertium: audiui tertium animal dicens. Veni et vide. & ecce equus niger et qui sedebat super illum habebat stateram in manu sua. Et audiui tanq̃ vocem in medio quattuor animalium dicẽtium. Bilibris tritici denario vno et tres bilibres hordei denario vno: et vinum et oleum ne leseris. Et cum aperuisset sigillum quartum audiui vocẽ quarti animalis: dicentis. Veni & vide. Et ecce equus pallidus: et qui sedebat super eum nomen illi mors: & infernus sequebatur eum. Et data est illi potestas super quattuor partes terre interficere gladio fame & morte & bestiis terre. Et cum aperuisset sigillum quintum vidi subtus altare animas interfectorum propter verbum dei & propter testimonium quod habebant. Et clamabant voce magna dicentes. Vsq; quo domine sanctus et verus ✠ non iudicas & non vindicas sanguinem nostrũ de his qui habitant in terra? Et date

esa.24.

C

D

Dan.7.a

sunt illis singule stole albe: & dictũ est illis vt requiescerent adhuc tẽpus modicum: donec compleantur ✠ conserui eorum: et fratres eorum: qui interficiendi sunt sicut & illi. Et vidi cum aperuisset sigillũ sextũ: et ecce terremotus magnus factus est. Et sol factus est niger tanq̃ saccus cilicinus: et luna tota facta est sicut sanguis: et stellẽ de celo ceciderunt super terrã: sicut ficus emittit grossos suos cum a vento magno mouetur. & celum recessit sicut liber involutus: et omnis mons et insule de locis suis mote sunt et reges terre et principes & tribuni: diuites & fortes et omnis seruus & liber: abscõderunt se in speluncis et in petris montium. Et dicunt montibus et petris. Cadite super nos & abscondite nos a facie sedẽtis super thronũ & ab ira agni: quoniã venit dies magnus ire ipsorum. & quis poterit stare?

D

esa.2.b.
ose.10.c
Luc.23.c.

¶ C.a.S. Audit apostolus signatos signo dei viui ex omni tribu israel: gentibus et populis qui pereunt et magna tribulatiõe quos agnus regit: abstergens omnem lachrymam ab oculis eorum. Capitulum.vij.

Post hec vidi quattuor angelos stantes super quattuor angulos terre tenentes quattuor ventos terre ne flarent super terram: neq; super mare: neq; in vllam arborem. Et vidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis habentem signum dei viui: & clamauit voce magna quattuor angelis: quibus datum est nocere terre & mari: dicens. Nolite nocere terre & mari: neq; arboribus quoadusq; signemus seruos dei nostri in frontibus eorum. Et audiui numerum signatorum centum quadraginta quattuor milia signati ex omni tribu filiorum israel. Ex tribu iuda duodecim milia signati. ex tribu ruben: duodecim milia signati. ex tribu gad: duodecim milia signati. ex tribu aser: duodecim milia signati. ex tribu neptalim: duodecim milia signati. ex tribu manasse: duodecim milia signati. ex tribu symeon: duodecim milia signati. ex tribu leui: duodecim milia signati. ex tribu ysachar: duodecim milia signati. ex tribu zabulon: duodecim milia signati. ex tribu ioseph: duodecim milia signati. ex tribu beniamin: duodecim milia signati. Post hec vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat: ex omnibus gentibus

E

J.9.a.

B

C

et tribub⁹ ⁊ ꝓpl'is ⁊ linguis stãtes ante thronũ ⁊ l conspectu agni amicti stolis albis ⁊ palme l manibus eoꝝ ⁊ clamabãt voce magna dicẽtes. Salꝰ deo nro q̃ sedet sup thronũ ⁊ agno. Et cẽs angeli stabãt in circuitu thronĩ sentoꝝ et quattuor alaliũ ⁊ cecidẽt ꝓspectu thronĩ facies suas ⁊ adorauerũt deũ dicẽtes. Amẽ. Bẽdictio ⁊ claritas ⁊ sapiẽtia ⁊ gratiarũ actio: honor ⁊ virtus ⁊ fortitudo deo nro in secula seculoꝝ amẽ. Et respõdit ꝓn⁹ de senioribꝰ ⁊ dixit mihi. Hi q̃ amicti sunt stolis albis: qui sunt vel unde venerũt? Et dixit illi. Domine mi tu scis. ⁊ dixit michi. Hi sunt q̃ venerũt de tribulatiõe magna: et lauerũt stolas suas ⁊ dealbauerũt eas in sanguine agni. Ideo sũt ãte thronũ dei et seruiũt ei die ac nocte l tẹplo eiꝰ ⁊ q̃ sedet l throno: habitabit + sup illos. Nõ esuriẽt neq; sitiẽt ãplꝰ: nec cadet sup illos sol neq; vllus estus qm̃ agnꝰ q̃ l medio thronĩ est reget illos ⁊ deducet eos adviteꝝ fõtes aquarũ ⁊ absterget deus oẽm lachrymas ab oculis eorum.

+ habitat. esa. 25. e. Ezech. 1. a.

CC.S. Fit silentium l celo in apertione sigilli septimi: ac recipit angelus l censa multa ⁊ fiunt tonitrua ⁊ voces: ⁊ preparant se ad canendum septem angeli: ac ponitur de cantu quattuor angelorum. Cp̃m. viij.

B Et cũ aperuisset sigillũ septimũ: ⁊ factũ est silẽtiũ in celo quasi media hora. ⁊ vidi septem angelos stãtes l conspectu dei ⁊ datæ sũt illis septẽ tubæ. ⁊ alius angelus venit et stetit ãã altare habẽs thuribulum aureum: ⁊ data sunt illi incensa multa vt daret de orationibꝰ sanctoꝝ oẽm sup altare aureũ q̃ est ante thronũ dei. ⁊ descendit fumꝰ incensoꝝ de orationibꝰ sanctoꝝ de manu angeli coã deo. Et accepit angelꝰ thuribulũ aureũ: ⁊ implevit illud de igne altaris ⁊ misit l terrã: ⁊ facta sũt tonitrua ⁊ voces ⁊ fulgura ⁊ terremotꝰ magnꝰ: et septẽ angeli q̃ habebãt septẽ tubas preparauerũt se vt tubas canerẽt. ⁊ primꝰ angelꝰ tuba cecinit. ⁊ facta est grãdo ⁊ ignis mixta l sanguine ⁊ missum est l terrã. Et tertia pars terre combusta est: ⁊ tertia pars arboriũ deperiuit: ⁊ oẽ fenũ viride ꝓbustum est. ⁊ secũdus angelꝰ tuba cecinit: ⁊ tãq̃ mõs magnꝰ igne ardẽs missꝰ est l mare. ⁊ facta est tertia ꝑs maris sanguis: ⁊ mortua est tertia pars creaturæ eoꝝ que habebãt alas l mari: ⁊ tertia pars nauiũ interiit. Et tertius angelus tuba cecinit ⁊ cecidit de celo stella magna ardens tãq̃ facula. ⁊ cecidit l tertiam partẽ fluminũ et l fontes aquarũ: ⁊ nomẽ stellæ dicit absinthius. Et facta est tertia pars aquarũ l absinthiũ ⁊ multi hoim mortui sunt de aquis: q̃ amare facte sunt. ⁊ quartus angelꝰ tuba cecinit: et percussa est tertia pars solis: ⁊ tertia pars lunæ: et tertia pars stellarũ vt obscuraretur tertia pars eoꝝ: et die nõ lucret pars tertia: et noctis similiter. Et vidi: audiui vocẽ vnꝰ aqlẽ volantis per medium celi dicẽtis voce magna. Ve: ve: ve habitãtibus l terra. De ceteris vocibus trium angelorũ qui erant tuba canituri.

D

D

CC.S. In cantu quinti angeli cadit stella de celo et precipit locustis ne ledant terre nascentia: et in cantu sexti angeli solluuntur alligati angeli in fluuio magno euphrate. Cp̃m. x.

B Et quintus angelus tuba cecinit: et vidi stellam de celo cecidisse l terram ⁊ data est ei clauis putei abyssi. ⁊ aperuit puteũ abyssi. ⁊ ascendit fumus puteũ: sicut fumꝰ fornacis magnæ: obscuratus est sol ⁊ aer de fumo puteũ. ⁊ de fumo puteũ exierũt locuste l terram et data est illis potẽs: sicut habẽt potestatẽ scorpiones terre. ⁊ preceptum est illis ne lederẽt fenũ terre neq; omne viride neq; oẽm arborẽ: nisi tm̃ homes q̃ nõ hãt signũ dei l frõtibus suis. Et dictũ est illis ne occidẽrẽt eos: sed vt cruciarẽt mẽsibꝰ q̃nq;. Et cruciatꝰ eoꝝ vt cruciatus scorpij: cũ pcutit homem. ⁊ l diebus illis querẽt homes mortem: et non inuenẽt eã: et desiderabũt mori et fugit mors ab eis: ⁊ similitudines locustarũ similes eqs̃ paratis l prelium: et super capita eaꝝ tãq̃ corone similes auro: et facies eaꝝ tanq̃ facies homꝰ. et habebant capillos sicut capillos mulierum dẽtes eaꝝ sicut dẽtes leonũ erãt. ⁊ habebãt loricas sicut lorices ferreas: ⁊ vox alaꝝ eaꝝ sicut vox curruũ eqꝝ multorũ currentũ in bellum. ⁊ habebant caudas similes scorpionũ: et erant in caudis earũ et prãs earũ nocere homibꝰ mẽsibꝰ q̃nq;. ⁊ habebant super se regẽ angelũ abyssi: cui nomen hebraice abaddon: grece autem apollion: et latine habens nomen exterminãs. Ve vnum abiit: et ecce venit adhuc duo ve post hec. Et sextus angelus tuba cecinit: ⁊ audiui vocem vnã ex quattuor cornibus altaris aurei q̃ est ante oculos dei: dicẽs

B

B

B

Gen. 19. d.

Sap. 16. a.

Deu. 8. a.

Dani. 7. a

Ezech. 3. a.

tẽ sexto ãgelo q̃ habebat tubã. Solue quattuor angelos q̃ alligati sunt in fluuio magno euphrate. Et soluti sunt quattuor angeli q̃ parati erãt in horã et die et mẽsem ⁊ annũ: vt occiderẽt tertiam partẽ homũ. Et numerus equestris exercitus vicies milies dẽs milia. Et audiui numerũ eorũ. Et sic vidi equos in visione: et q̃ sedebãt sup eos habebãt loricas igneas et hyacinthinas et sulphureas. Et capita equorũ erant tãq̃ capita leonũ: ⁊ de ore ipsoꝝ procedebat ignis ⁊ fumꝰ et sulphur. Et ab his triby plagis occisa est tertia pars homũ: de igne ⁊ de fumo ⁊ sulphure q̃ procedebãt de ore ipsoꝝ. Potestas enim equoꝝ l ore eorũ est: ⁊ l caudis eoꝝ. Nã caudæ eoꝝ sibi serpẽtibꝰ habẽtes capita et l his nocẽt. Et ceteri homes q̃ nõ sũt occisi l his plagis: neq; penitẽtiã egerũt de opibꝰ manuũ suarũ: vt nõ adorẽt demonia: ⁊ simulachra aurea: argẽtea ⁊ erea ⁊ lapidea ⁊ lignea: que neq; videre possunt neq; audire neq; ambulare: ⁊ nõ egerũt penitẽtiã ab homicidijs suis: neq; a veneficiis suis: neq; a fornicatione sua: neq; a furtis suis.

CC.S. Vidit iohannes angelũ descendẽtẽ de celo: habentes in manu sua librũ apertũ atq; iurauit angelus ne forte tempus amplꝰ: ac precipitur iohanni deuorare libum. Cp̃m. x.

B Et vidi aliũ angelũ fortẽ descendẽtẽ de celo amictũ nube ⁊ iris in capite eiꝰ. Et facies eiꝰ erat vt solis: et pedes eius tãq̃ columna ignis. Et habebat in manu sua libellum apertũ: et posuit pedũ suũ dextrũ sup mare: sinistrũ aũt sup terrã: et clamauit voce magna: quemadmodũ cũ leo rugit. Et cum clamasset locuta sunt septẽ tonitrua voces suas. Et cũ locuta fuissent septem tonitrua voces suas: ⁊ ego scripturus erã. Et audiui vocẽ de celo dicẽtẽ mihi. Signa q̃ locuta sunt septẽ tonitrua: et noli ea scribere. Et angelus quem vidi stãtẽ supra mare ⁊ supra terrã leuauit manũ suã ad celũ: et iurauit per viuẽtẽ in secula seculorũ: q̃ creauit celũ ⁊ ea q̃ in eo sunt: et terrã ⁊ ea que l ea sunt: ⁊ mare et ea que in eo sunt: qꝝ tẽpus non erit amplꝰ: sed in diebꝰ vocis septimi angeli cũ ceperit tuba canere consummabit mysteriũ dei sicut euãgelizauit per seruos suos prophetas. ⁊ audiui vocem de celo iterũ loquẽtem mecũ ⁊ dicentem. Vade ⁊ accipe libũ apertũ de manu angeli stãtis supra mare: et sup terrã. Et abũ ad angelũ dicẽs ei vt daret michi libum. ⁊ dixit mihi. Accipe libũ et deuora illũ: ⁊ facies amaricari vẽtrẽ tuũ: sed l ore tuo erit dulce tãq̃ mel. Et accepi libũ de manu angeli et deuoraui illũ: et erat in ore meo tanq̃ mel dulce. ⁊ cum deuorassem eum amaricatus est venter meus. Et dixit michi. Oportet te iterũ ꝓphetare gentibꝰ et ꝓpl'is ⁊ linguis ⁊ regibꝰ multis.

D

B

CC.S. prophetat iohannes de tẽplo calcãdo ac duobus testibus: ⁊ de bestia ascendẽte de mari q̃ occidit testes: ⁊ ponit de tuba septimi angeli. Cp̃m. xi.

B Et datus est michi calamus similis virge: et dictũ est mihi. Surge et metire tẽplũ dei et altare: ⁊ adorãtes l eo. Atriũ aũt quod est foris tẽplũ ejice foras: et ne me tiaris illud: qm̃ datũ est gẽtibus: ⁊ ciuitatẽ sanctã calcabũt mẽsibꝰ quadraginta duobus: ⁊ dabo duobus testibus meis: ⁊ prophetabũt diebꝰ mille ducentis sexaginta amicti saccis. Hi sunt due olive et duo cãdelabra lucẽtia in conspectu dñi terre stantes. Et si q̃s voluerit eos nocere: ignis exiet de ore eorũ: et deuorabit inimicos eorũ. Et si q̃s voluerit eos ledere: sic oportet eum occidi. Hi habẽt potestatẽ claudẽdi celum: ne pluat diebꝰ ꝓphetiæ illoꝝ: ⁊ potestatẽ habẽt sup aquas conuertendi eas in sanguinẽ: ⁊ percutere terrã omni plaga quotiẽscũq̃ voluerint. ⁊ cum finierint testimoniũ suũ bestia q̃ ascẽdit de abysso faciet aduersus eos bellũ: et vincet illos ⁊ occidet eos. Et corpora eorum iacebunt in plateis ciuitatis magne que vocatur spiritualiter sodoma et egyptus: vbi ⁊ dñs eorũ crucifixus est. Et videbũt de tribubꝰ et ꝓpl'is et linguis et gentibus corpora eoꝝ per tres dies et dimidiũ: et corpora eorum non sinent poni in monumentis. Et inhabitantes terrã gaudebunt sup illos et iocundabuntur et munera mittẽt in inuicem: q̃m hi duo ꝓphete cruciauerũt eos qui habitant super terrã. Et post dies tres ⁊ dimidiũ spiritus vite a deo intrauit l eos. Et steterũt super pedes suos: ⁊ timor magnꝰ cecidit super eos qui viderunt eos. Et audierunt vocem magnã de celo dicentem eis. Ascendite huc: ⁊ ascenderunt in celum in nube: et viderũt illos inimici eorum. Et in illa hora factus est terremotus magnus ⁊

D

B

C

decima pars ciuitat̃ cecidit. Et occisa
sunt in terremotu nomina hominuz se
ptem millia: et reliqui in timorem sunt
missi: et dederunt gloriam deo celi. Ue
secundū abiit: et ecce ue tertium venit
cito. ⁊ septimus angelus tuba cecinit
et facte sunt voces magne in celo di
centes. Factum est regnū huius mūdi
dñi nostri et christi eius: et regnabit
in secula seculorum amē. ⁊ vigiti quatu
tuor seniores q̃ in cōspectu dei sedent
i sedibus suis ceciderūt i facies suas:
et adorauerunt deū dicentes. Beatus
agim⁹ tibi dñe de⁹ noster omnipotēs:
q̃ es ⁊ q̃ eras et q̃ venturus es: q: acce
pisti virtutē tuā magnā ⁊ regnasti. Et
irate sunt gētes et aduenit ira tua: et
tēp⁹ mortuoz iudicari ⁊ reddere mer
cedē seruis tuis ꝓphetis et sanctis et
timētib⁹ nomē tuū pusillis ⁊ magnis
⁊ exterminādi eos q̃ corrupuerunt trā
et apertū est templū dei in celo: ⁊ visa
est arca testamenti ei⁹ in tēplo ei⁹: et
facta sunt fulgura et voces ⁊ tonitrua
et terremotus: et grando magna

¶ C.S. Videtur templū dei in celo esse
arca testamenti: ac mulier amicta sole
cum draconē magn: et factum est pe
lium magnū i celo michaelis cum dra
cone. Capm. xii.

B

Et signū magnū apparuit in celo. Mulier
amicta sole ⁊ luna sub
pedib⁹ ei⁹: ⁊ in capite
ei⁹ corona stellar̃ duo
decim. Et in utero ha
bens: ⁊ clamabat par
turiens ⁊ cruciatur vt pariat. ⁊ visum
est aliud signū i celo: ⁊ ecce draco ma
gnus rufus habēs capita septē ⁊ cor
nua decē: et in capitib⁹ suis septē dia
demata et cauda ei⁹ trahebat tertiam
partē stellarū celi: et misit eas i terraz
et draco stetit ante mulierem que erat
parituram: vt cū peperisset filiū ei⁹ deuo
raret. ⁊ peperit filium masculū q̃ recta
rus erat oēs gentes in virga ferrea: et
raptus est filius ei⁹ ad deū et ad thro
num ei⁹: et mulier fugit in solitudinē
vbi habebat loci paratū a deo: vt ibi
pascat eam diebus mille ducentis sexa
ginta. ⁊ factum est prelū magnuz + in
celo. Michael et angeli eius preliabā
tur cum draconē: et draco pugnabat et
angeli eius: et non valuerūt neq̃ locus
inuentus est eorum amplius in celo. et
iecctus est draco ille magnus serpens
antiquus qui vocatur diabolus et sa
thanas: qui seducit vniuersum orbem
et proiectus est in terram ⁊ angeli eius
cum illo missi sunt. ⁊ audiui vocem ma
gnam in celo dicentem. Nunc facta est
salus ⁊ virtus et regnū dei nostri ⁊ po
testas xpi eius: q: proiectus est accusa
tor fratrū nostrorū qui accusabat illos
ante conspectus dei nostri die ac nocte
⁊ ipsi vicerūt eum propter sanguinem
agni: ⁊ propter verbum testimonij sui
et dilexerūt animas suas vsq̃ ad mor
tem. Propterea letamini celi: et qui ha
bitatis in eis. Ue terre ⁊ mari: q: de
scendit diabolus ad vos habens iram
magnam sciens q̃ modicuz tempus ha
bet. Et postq̃ vidit draco q̃ proiectus
est, in terram: persecutus est mulier
rem que peperit masculuz. ⁊ date sunt
mulieri ale due aquile magne: vt vola
ret in desertum in locum suuz vbi alit
ur per tempus ⁊ tempora ⁊ dimidiu
temporis a facie serpentis. ⁊ misit ser
pens ex ore suo post mulierem aquam
tanq̃ flumē vt eam faceret trahi a flu
mine. Et adiuuit terra mulierez: ⁊ape
ruit terra os suuz: ⁊ absorbuit flumen
quod misit draco de ore suo. Et iratus
est draco in mulierem ⁊ abiit facere pē
lium cum reliquis de semine eius: qui
custodiunt mandata dei ⁊ habent testi
monium iesu christi. Et stetit super are
nam maris.

¶ Ca.S. Describitur bestia ascendens
de mari cū septem capitibus et decem
cornibus ⁊ decem diadematibus: que
blasphemauit nomen domini: atq̃ pre
dicatur alia bestia habens cornua duo si
milia agni. Capm. xiii.

Et vidi de mari bestiam ascendē
tem habentem capita septem et
cornua decem: ⁊ super cornua eius de
cem diademata: et super capita eius no
mina blasphemie. Et bestia quam vidi
similis erat pardo ⁊ pedes eius sicut
pedes vsi: et os eius sicut os leonis.
Et dedit illi draco virtutem suam ⁊ po
testatem magnam. Et vidi vnum de ca
pitibus suis quasi occisum in mortem
et plaga mortis eius curata est. Et ad
mirata est vniuersa terra post bestiam
Et adorauerūt draconem qui dedit po
testatem bestie: ⁊ adorauerūt bestiam
dicētes. Quis similis bestie ⁊ quis po
terit pugnare cum ea? Et datum est ei
os loquens magna et blasphemias. et
data est ei potestas facere menses qua
dragintaduos. Et aperuit os suum in
blasphemias ad deuz blasphemare nos

men eius ⁊ tabernaculum eius: et eos
qui in celo habitant. Et datum est illi
bellum facere cum sanctis: ⁊ vincere eos.
Et data est illi potestas in omne tribū:
et populum et linguam ⁊ gentem: ado
rauerunt eam omnes qui inhabitabant
terram: quorū nō sunt scripta nomina
in libro vite agni q̃ occisus est ab ori
gine mūdi. Si quis habet aure audiat
Qui in captiuitatē duxerit. in captiui
tatē abdet qui i gladio occiderit oper
tet euz gladio occidi. Hic est patientia
et fides sanctorum. Et vidi aliā bestiā
ascendēcem de terra ⁊ habebat cornua
duo similia agni ⁊ loq̃batur sicut drac
co. Et potestatem prioris bestie omnez
faciebat in conspectu ei⁹: ⁊ fecit terrā
et inhabitantes in ea adorare bestiam
primam: cuius curata est plaga mortis
et fecit signa magna vt etiā ignē face
ret de celo descēdere in terram in con
spectu hominū. Et seduxit habentes i
terra ꝓpter signa que data sunt illi fa
cere i conspectu bestie: dicens habitan
tibus in terra: vt faciant imaginem be
stie que habet plagam gladij: ⁊ vixit.
Et datum est illi vt daret spiritus ima
gine bestie ⁊ vt loquatur imago bestie
et faciat vt q̃cunq̃ nō adorauerit imag
inem bestie occidatur. Et faciet omnes
pusillos ⁊ magnos ⁊ diuites et pauper
es ⁊ liberos ⁊ seruos habere caracta
rem in dextera manu aut in frontibus
suis. Et ne quis posset emere aut ven
dere: nisi qui habeat caracterē aut no
men bestie: aut numerum nominis ei⁹.
Hic sapiētia est. Qui habet intellectū si
computet numerum bestie. Numerus
enim hominis est et numerus eius sex
centi sexaginta sex.

¶ C.S. Videtur agnū stare super mon
tem sion: cum eo cētum quadraginta
quattuor milia: q̃ cum mulieribus nō
sunt coinquinati: et docet angelus timo
rem domini: ac predicit casum babylo
nis atq̃ preceptum datur iohanni de
scribendis beatis. Capitulum. xiiii.

Et vidi: ecce agnus sta
bat supra mōtem sion:
et cum eo centum qua
draginta quattuor mi
lia habētes nomē eius
⁊ nomen patris ei⁹ scri
ptum in frontib⁹ suis.
Et audiui vocem de celo tanq̃ vocem
aquarum multarum: ⁊ tanq̃ vocem to
nitrui magni: ⁊ vocem quam audiui sicut
citharedorum citharizantium in
citharis suis. Et cantabant quasi can
ticum nouuz ante sedē: ⁊ ante quattuor
animalia ⁊ seniores ⁊ nemo poterat di
cere canticum nisi illa centum quadra
ginta quattuor milia qui empti sunt
de terra. Hi sunt qui cum mulieribus
nō sunt coinquinati: virgines enim sunt
hi sequuntur agnum quocunq̃ ierit: hi
empti sunt ex omnibus primitie deo ⁊
agno: ⁊ in ore eorum + nō est inuentus
mēdacium. Sine macula enim sunt ante
thronum dei. Et vidi alterum angelus
volantem per medium celi habentem
euāgelium eternum: vt euangelizaret
sedentibus super terram: super omne
gentem: tribum: ⁊ linguam: ⁊ populum
dicens magna voce. Timete dominum
et date illi honorem: quia venit hora
iudicij eius: et adorate eum qui fecit
celum et terram: mare et fontes aqua
rum. Et alius angelus secut⁹ est eum
dicens. Cecidit: cecidit babylon illa
magna: quae a vino ire fornicationis sue
potauit omnes gētes. Et tertius ange
lus secutus est illos: dicens voce ma
gna. Si q̃s adorauerit bestiam et ima
ginem eius: et acceperit characterem
in fronte sua aut i manu sua. Hic bibet
de vino ire dei quod mixtum est mero
in calice ire ipsi⁹. Et cruciabitur igne
et sulphure in conspectu angelorum
sanctorum: et ante conspectum agni.
Et fumus tormentorum eorum ascen
det in secula seculorum. Nec habent re
quiem die ac nocte qui adorauerit bes
tiam et imaginem eius: ⁊ si quis acce
perit characterem nominis eius. Hic
patientia sanctorum est qui custodiunt
mādata dei ⁊ fidem iesu. et audiui vo
cem de celo dicentem michi: scribe.
Beati mortui q̃ in domino moriuntur.
A modo iam dicit spiritus vt requie
scant a laboribus suis: opera enim illo
rum sequuntur illos. Et vidi et ecce
nubem candidam: ⁊ super nubem sedē
tem similem filio hominis habentem
in capite suo coronam auream: in ma
nu sua falcem acutam. Et alius ange
lus exiuit de templo: clamās voce ma
gna ad sedentem super nubem. Mitte
falcē tuam et mete: quia venit hora vo
metatur: quoniā maturuit messis terre.
Et misit qui sedebat sup nubem fal
cem suam in terrā ⁊ messuit cā. Et alius
angelus exiuit de templo qd est i celo
habens ⁊ ipse falcem acutam. Et alius
angel⁹ exiuit de altari q̃ habebat po e

C.7.d.

B

Ais + ipsorum.

Ps.14.5.
Ecc.12.c.
Ecclesi.ae
Ps.15.a.

C
S.9.a.
Ps.19.d.

D
Ioel.3.e

statem supra ignē et clamauit voce ma
gna ad eū q̄ habat falcē acutam dicēs
Mitte falcē tuā acutam: et vindemia be
tros vinee terre: qm̄ mature sunt vue
eius. Et misit angel⁹ falcē suā acutā i
terram: et vindemiauit vineā terre: et
misit i lacum ire dei magn: et calcatus
est lacus extra ciuitatem: et exiuit san
guis de lacu vsq̄ ad frenos equorum
per stadia milleiecenta.

C.C.S. Vidit iohannes septem angē
los habentes septem plagas nouissi
mas: quibus dantur septem phiale ple
ne iracundie dei. Cpm.xv.

B Vidi alīd signū i celo
magnū: et mirabile an
gelos septē hītes plag
gas septē: nouissimas
qm̄ in illis consūmata
est ira dei. Et vidi tā q̄
mare vitreū hītes citharas dei: et can
tantes cāticū mosi serui dei: et can
ticū agni dicētes. Magna: et mirabilia
sunt opa tua dne deⁿ omp̄otēs: iuste et ve
ra sunt vie tue dne rex sēcōrum. Quis nō
timebit te dne: et magnificabit nomen
tuum? Q: sol⁹ pius es: qm̄ oes gentes
venient: et adorabunt in spectu tuo: qm̄
iudicia tua manifesta sunt. et post hec
vidi. Et ecce aperta est tēplum taberna
culi testimonij in celo: et exiuerūt de
angeli hītes septem plagas de tēplo
vestiti lapide mūdo: et candido: et p̄cincti
circa pectora zonis aureis. Et vnus de
quattuor: dedit illis⁹ septem angelis
septē phialas aureas plenas iracundie
dei viuentis in secla seculorum. et imple
tum est tēplum fumo a maiestate dei
et de virtute eius: et nemo poterat introire
in tēplum donec cōsummarentur septē
plage septē angelorum.

C.C.S. Precipitur septē angelis vt ef
fundant septē phialas: quorum primⁿ
effudit suam phialā i terram: secūdus
in mare: tertius sup fontes aquarum:
quartus in solem: quintus sup septem
dei: sextus in lūmen euphratē: septi
mus in aerē. Capitulum.xvi.

B Audiui voce magnā de tē
plo: dicētem septem ālis
Ite: et effundite septē phia
las ire dei in terrā. Et abit
primⁿ angel⁹: et effudit phia
lam suā i terrā: et facta est vulnus
et pessimum i homes q̄ habāt characte
rem bestie: et eos q̄ adorauerūt bestiam
et imaginem eius. et secundus angelus
effudit phialam suam in mare: et factus
est sanguis tanq̄ mortui: et omis anima
viuēs mortua est in mari: et tertius an
gelus effudit phialā suam sup flumina
et sup fontes aquarum: et factus est san
guis. et audiui angelum aquarū: dicen
tē. Justⁿ es dne q̄ es: et q̄ erat sanctus q̄
hoc iudicasti: q: sanguinem sanctorum
et pphetarum effuderūt: et sanguinē eis
dedisti bibere. Digni enim sūt. et audiui
alterum angelum dicētē. etiā dne deus
omp̄otēs vere: et iusta iudicia tua. et quar
tus angelus effudit phialam suā i solē
et datum est illi estuare homines
in igni. et estuauerūt homes estu magno:
et blasphemauerunt nomē dei habētis
potestatem super has plagas: nec egē
runt penitētiam vt darēt illi gloriam.
et quintus angelus effudit phialam sū
am sup sedē bestie: et factum est regnū
eius tenebrosum: et commanducauerūt
linguas suas pre dolore: et blasphema
uerūt deum celi pre doloribus: et vulne
ribus suis: non egerūt penitētiam: et
operibus suis. et sextus angelus effudit
phialam suam in flumē illud magnum
euphratē: et siccauit aquam eⁿ vt ꝓpa
rarent via regibus ab ortu solis. et vi
di de ore draconis: et de ore bestie: et de
ore pseudo pphete exire spiritus tres
immūdos i modum ranarum. Sūt enim
spiritⁿ demonioⁿ facientes signa: et
procedēt ad reges totius terre congre
gare illos i pelium ad diem magnum
omnipotētis dei. ecce venio sicut fur.
Beatus qui vigilat: et custodit vestimen
ta sua: ne nudus ambulet: et videant tur
pitudinem eius. et congregabit illos
in locum qui vocatur hebraice dermo
geddon. et septimⁿ angel⁹ effudit phia
lam suā i aerem: et exiuit vox magna de
templo a throno: dicēs. Factum est. et
facta sunt fulgura et voces: et tonitrua:
et terremotus factus est magnus qua
lis nunq̄ fuit: ex quo homines fuerunt
sup terram talis terremotus magnus
et facta est ciuitas magna i tres ptes:
et ciuitates gētium ceciderunt. et baby
lon magna venit i memoriā ante deum:
dare illi calicē vini indignationis ira
eius. et omnis insula fugit: et montes
non sunt inuēti. et grando magna sicut
talentum descendit de celo in homines
et blasphemauerunt deum homines p
pter plagam grandinis quoniam ma
gna facta est vehementer.

Ala + secōdum. Dic: 10. a

C.C.S. Vidit iohānes mulierē sedētē
sup bestiā coccineā plenā nomibus blas
phemie habētē capita septē et cornua
decē in cutus fronte erat scriptū: ba
bylon magna: et describitur mulieres
sacrāmētum. Capi.xvii.

B Venit vnus de septē
angelis qui habebant
septem phialas: locu
tus ē mecū: dicēs. Ve
ni et ostēdā tibi dāna
tionē meretricis magne q̄ sedet sup aquas
multas: cum qua fornicati sunt reges
terre: et inebriati sunt q̄ inhabitāt fres
de vino pstitutionis eius. Et abstulit
me in spū in deserū. et vidi mulierē se
dentē sup bestiā coccineā: plenā no
mibus blasphemie habētē capita septē et
cornua decē: et mulier erat circūdata
purpura et coccino: et inaurata auro et
lapide pcioso et margarit: habēs po
culū aureū in manu sua plenū abomi
tione: et immūditiis fornicationis eⁿ.
et in fronte eius nomē scriptū: mystē
rium babylon magna mater fornicatio
num et abominationū terre. et vidi mu
lierē ebriā de sanguine sēcōrū: et de san
guine martyrū ihū. et mirat⁹ sum cū vi
derē illā admiratione magna: et dixit
mihi angelus. Quare miraris? Ego
dicā tibi sacrāmētū mulieris: et bestie q̄
portat eam: q̄ hī capita septē et cornua
decē. Bestia quā vidisti fuit: et nō est:
et ascēsura est de abysso: et in interitū
ibit. et mirabunt habitantes terram:
quorū nō scripta nō sūt in libro vite
a cōstitutione mūdi: videntes bestiam
q̄ erat: et nō est: et erit. hic est sensus qui hī
sapiētiā. Septē capita septē montes
sunt: sup q̄s mulier sedet: et reges se
ptē sunt. Quinq̄ ceciderūt: vnⁿ est: et
alius nōdum venit. Et cū venerit: ops
illum breue tēpus manere. Et bestia q̄
erat: et nō est: et ipsa octauus est: et de se
ptem est. Et in interitū vadet. Et decē
cornua q̄ vidisti: decē reges sunt q̄ re
gnū nondum acceperūt: sed potestatem
tanq̄ reges vna hora accipiūt post bes
tiā. Hi vnū consilium hīt: et virtutem
et potestatē suā bestie tradēt. hi cum
agno pugnabūt: et agnus vincet illos:
qm̄ dns dnōr est: et rex regū: et q̄ cum
illo sunt vocati et electi: et fideles. et di
cit mihi. Aque q̄s vidisti vbi meretrix
sedet: populi sunt: et linguē: et gen
tes. et cornua q̄ vidisti: et bestia: hi odient
fornicariā: et desolatā facient illā: et nudā:
et carnes eius manducabunt: et ipsam
igni cōcremabunt. Deus enim dedit in
corda eorum vt faciant q̄d placitum est
illi: vt dent regnum suum bestie: donec
cōsumentur verba dei. et mulier quā vidi
stⁿ est ciuitas magna q̄ hī regnum sup
reges terre.

C.C.S. Docet angel⁹ iohānē de casu
babylonis ac luctu eius: dēt exaltari de
celi sup eandem. Capi.xviii.

B Et post hec vidi alīs angē
lum descēdētem de celo ha
bentē potestatē magnā: et
terra illuminata est a glia
eⁿ. Et exclamauit in forti
tudine + dicēs. Cecidit ce Ala + for
cidit babylon magna: et facta est habi: tiuoce.
tatio demonioⁿ: et custodia omis Esa.13.c.
spūs immūdi: et custodia omis volucris Hie.51.a.
immūdē: et odibilis: q: de vino ire for: G.1. + d.
nicationis eius biberunt omēs gētes.
Et reges terre cū illa fornicati sunt: et
mercatores terre deuiterunt de delitiarus
+ eⁿ diuitiis facti sūt. Et audiui aliā Ala + de
vocē de celo: dicētem. Exite de illa po: uitiarus.
pul⁹ meus: ne pticipes sitis delicto:
rum eⁿ: et de plagis eⁿ nō accipiatis.
Quōniam penetrauerūt peccata eⁿ vsq̄ ad celū: et
recordatus est dns iniquitatū eⁿ. Reddite
illi sicut et ipsa reddidit vobis: et
duplicate duplicia fm opera eius. In
poculo quo miscuit vobis miscete illi
duplia. Quātū glorificauit se et in deli
tiis fuit: tātū date illi tormētū et luctū:
q: in corde suo dicit. Sedeo vt regina
et vidua nō sum: luctum nō videbo.
Ideo in vna die venient plage eⁿ mors
et luctus: et fames: igne combrenēt: q:
fortis est deus qui iudicabit illā. Et flē
bunt et plāgent se sup illā reges terre
qui cū illa fornicati sunt: et in delitiis
vixerūt: cū viderint fumū incendij eⁿ:
longe stātes: propter timorē tormētorū Hie.51.a.
eⁿ dicētes. Ue ue ciuitas illa magna
babylō: ciuitas illa fortis: qm̄ vna hora
venit iudiciū tuum. et negociatores
terre flebunt et lugebunt sup illā qm̄ Al + mer
merces + eorū nemo emet amplⁿ: mer cedes.
ces + aurī et argēti et lapidis pciosi et
margarit: et byssi et purpure: et serici et alb + mer
coccī et oē lignū thyū: et oē vasa ebo: cē.
ris: et oē vasa de lapide pcioso et ere
mēto et ferro et marmore. et cynamo
mū: et amomū: et odores: et vnguētū
et thur: et vinū et oleū: et simile: et triticū
et iumētorū: et ouīū: et equorū: et rhe Ala + pe
dorum et mācipiorū: et animarū hom. nient.
et poma desiderij ale tue discesserunt

a te: et omnia pinguia et preclara perierunt a
te: et amplius illa iam non inuenient.
Als + homines. mercatores + hierusalem. Qui diuites facti
sunt ab ea: longe stabunt propter timorem
E tormentorum eius: flentes ac lugentes: et dicen
Hie.51.b. tes. Ve ve ciuitas illa magna que amicta
erat bysso et purpura et cocco: et deau
rata est auro et lapide precioso et marga
ritis: quoniam vna hora destitute sunt tante
diuitie: et omnis gubernator: et omnes qui in
lacum nauigant et naute qui in mari operan
tur longe steterunt: et clamauerunt videntes
locum incendii eius dicentes. Que similis ciui
F tati huic magne? Et miserunt puluerem
super capita sua: et clamauerunt flentes et lu
gentes: dicentes. Ve ve ciuitas illa ma
gna in qua diuites facti sunt omnes qui ha
bebant naues in mari de preciis eius: quoniam
Als + exulta. vna hora desolata est. Exultate + super
eam celum et sancti apostoli et prophete: quoniam iudi
cauit deus iudicium vestrum de illa. Et sustu
lit vnus angelus fortis lapidem quasi molarem
Hie.51.b. magnum: et misit in mare dicens. Hoc impetu
B mittetur babylon ciuitas illa magna: et
vltra iam non inuenietur. et vox citharedorum
et musicorum et tibia canentium et tuba non
audietur in te amplius: et omnis artifex omnis
artis non inuenietur in te amplius. et vox mole
non audietur in te amplius. Et lux lucerne non
lucebit in te amplius: et vox sponsi et sponse
non audietur adhuc in te: quia mercatores
tui erant principes terre: quia in veneficiis
tuis errauerunt omnes gentes. Et in ea san
guis prophetarum et sanctorum inuentus est: et
omnium qui interfecti sunt in terra.

¶C.S. Laudant turbe celestes deum de iu
dicio meretricis: ac prohibetur adoratio
iohannis: qui et vidit celum apertum et sedentem
in equo albo in cuius femore scriptum erat.
Rex regum: qui apprehendit bestiam que mis
sa est in stagnum ignis ardentis. Ca.xix.

A Post hec audiui quasi vocem
magnam tubarum multarum
in celo dicentium Alleluya
Laus et gloria et virtus deo
nostro est: quia vera et iusta
iudicia sunt eius qui iudi
cauit de meretrice ma
gna que corrupit terram in prostitutione sua:
et vindicauit sanguinem seruorum suorum de ma
nibus eius: et iterum dixerunt: alleluya. et fumus
S.6.c. eius ascendit in secula seculorum. et ceciderunt
viginti quattuor seniores et quattuor
animalia: et adorauerunt deum sedentem super
I.9.a. et 14.a. thronum: dicentes. Amen alleluya. Et vox de
throno exiuit dicens. Laudem dicite deo
Al. + Sui nostro omnes serui + eius: et qui timetis deum pu
silli et magni. et audiui quasi vocem turbe
magnarum: et sicut vocem aquarum multarum:
et sicut vocem tonitruorum magnorum dicen
tium: alleluya: quoniam regnauit dominus deus no
ster omnipotens. Gaudeamus et exultemus et de B
mus gloriam ei: quia venerunt nuptie agni:
et vxor eius preparauit se. Et datum est illi vt Mat.22. Luc.14.
cooperiat se byssino splendenti et candido.
Byssinum enim iustificationes sunt sanctorum.
et dixit mihi. Scribe beati qui ad cenam
nuptiarum agni vocati sunt. Et dixit mi
hi. Hec verba dei vera sunt. et cecidi an
te pedes eius: vt adorarem eum. et dixit mi
chi. Vide ne feceris. Conseruus tuus sum: I.22.b.
et fratrum tuorum habentium testimonium ie
su. Deum adora. Testimonium enim iesu est C
spiritus prophetie. Et vidi celum apertum: et ec S.6.a.
ce equus albus: et qui sedebat super eum vo
cabatur fidelis et verax: et cum iusticia iudi
cat et pugnat. Oculi autem eius sicut flam S.1.c.
ma ignis: et in capite eius diademata mul De.10.
ta habens nomen scriptum: quod nemo nouit [illegible]
nisi ipse. Et vestitus erat veste aspersa san S.1.b.
guine et vocabatur nomen eius verbum dei. et ex S.2.g.
ercitus qui sunt in celo sequebantur eum
in equis albis vestiti byssino albo et mun
do: et de ore eius procedit gladius ex vtra
que parte acutus: vt in ipso percutiat gentes. et Ps.2.b.
ipse reget eas in virga ferrea: et ipse cal
cat torcular vini furoris ire dei omnipo
tentis. Et habet in vestimento et in femore
suo scriptum. Rex regum et dominus domin S.17.d.
tium. Et vidi vnum angelum stantem in so I.Ti.6.
le et clamauit voce magna: dicens omnibus D
auibus que volabant per medium celi. Veni
te et congregamini ad cenam magnam dei:
vt manducetis carnes regum: et carnes tri
bunorum: et carnes fortium: et carnes equo
rum: et sedentium in ipsis: et carnes omnium li
berorum ac seruorum et pusillorum ac ma
gnorum. Et vidi bestiam et reges terre et
exercitus eorum congregatos ad faciendum
prelium cum illo qui sedebat in equo et cum
exercitu eius. et apprehensa est bestia: et cum
illa pseudo propheta: qui fecit signa co
ram ipso: quibus seduxit eos qui accepe
runt characterem bestie: et qui adorauerunt
imaginem eius. Viui missi sunt hi duo
in stagnum ignis ardentis et sulphuris: et ce
teri occisi sunt in gladio sedentis super
equum qui procedit de ore ipsius: et omnes
aues saturate sunt carnibus eorum.

¶C.S. Ligat angelus draconem serpentem
antiquum: cuius solutio ponitur post con
summationem mille annorum: atque ponitur
apertio librorum.

Capitulum xx.

Et vidi angelum descendentem de celo B
habentem clauem abyssi. et cathenam S.9.a.

magnam in manu sua. Et apprehendit
draconem serpentem antiquum qui est
diabolus et sathanas: et ligauit eum per
annos mille: et misit eum in abyssum et
clausit et signauit super illum vt non sedu
cat amplius gentes: donec consummentur
mille anni. et post hoc oportet illum sol
ui modico tempore. et vidi sedes: et se
derunt super eas et iudicium datum est illis.
B Et animas decollatorum propter testimonium
iesu: et propter verbum dei et qui non ado
rauerunt bestiam neque imaginem eius nec
acceperunt caracterem eius in frontibus aut
in manibus suis: et vixerunt et regnauerunt
cum christo mille annis. Ceteri vero mortuo
rum non vixerunt: donec consummentur mille
anni. Hec est resurrectio prima. Beatus
et sanctus qui habet partem in resurrectione prima
C In his secunda mors non habet potestatem: sed erunt
sacerdotes dei et christi eius: et regnabunt cum
illo mille annis: et cum consummati fue
rint mille anni: soluetur sathanas de car
cere suo: et exibit et seducet gentes que
sunt super quattuor angulos terre gog et
magog: et congregabit eos in prelium quorum
numerus est sicut arena maris. et ascen
derunt super latitudinem terre: et circuierunt
D castra sanctorum et ciuitatem dilectam. et
descendit ignis a deo de celo et deuora
uit eos: et diabolus qui seducebat eos:
missus est in stagnum ignis et sulphuris
vbi et bestia et pseudo propheta cruciabuntur
die ac nocte in secula seculorum. et vi
di thronum magnum candidum et sedentem super
eum: a cuius conspectu fugit terra et celum:
et locus non est inuentus ab eis. et vidi
mortuos magnos: et pusillos stantes in
conspectu throni: et libri aperti sunt et alius
liber apertus est qui est vite: et iudicati sunt
mortui ex his que scripta erant in libris
secundum opera ipsorum. et dedit mare mor
tuos suos qui in eo erant et mors et infer
nus dederunt mortuos suos qui in ipsis
erant: et iudicatum est de singulis secundum opera
ipsorum. et infernus et mors missi sunt in
stagnum ignis. Hec est mors secunda.
Et qui non inuentus est in libro vite scriptus:
missus est in stagnum ignis.

¶C.S. Vidit iohannes sanctam ciuitatem
hierusalem nouam descendentem de celo: et
ostenditur sponsa vxor agni: atque partes
noue ciuitatis describuntur. Capitulum xxi.

B Et vidi celum nouum et terram nouam
Primum enim celum et prima terra abiit:
Esa.65.a. et mare iam non est. et ego iohannes vidi
Esa.6.a. sanctam ciuitatem hierusalem nouam descenden
He.3.c. tem de celo a deo paratam: sicut sponsam or
natam viro suo. et audiui vocem magnam
de throno dicentem. Ecce tabernaculum dei
cum hominibus: et habitabit cum eis. Et ipsi po
puli eius erunt et ipse deus cum eis erit
eorum deus. Et absterget deus omnem la S.7.c.d.
chrymam ab oculis eorum. Et mors vltra Esa.25.c.
non erit: neque luctus neque clamor: neque B
dolor erit vltra que prima abierunt. Et di Esa.45.c.
xit qui sedebat in throno. Ecce noua fa 2.Cor.5.d.
cio omnia. et dixit michi. Scribe: quia hec I.22.b.
verba fidelissima sunt et vera. et dixit
michi. Factum est. Ego sum alpha et o: I.22.c.
initium et finis. ego sitienti dabo de fonte Heb.8.b.
aque viue gratis. Qui vicerit possidebit
hec. Et ero illi deus: et ipse erit mi
chi filius. Timidis autem et incredulis et exe
cratis et homicidis et fornicatoribus et
veneficis et ydolatris et omnibus menda
cibus pars illorum erit in stagno arden
ti igne et sulphure: quod est mors secun C
da. Et venit ad me vnus de septem ange
lis habentibus phialas plenas septem pla
gis nouissimis: et locutus est mecum: di
cens. Veni et ostendam tibi sponsam vxorem
agni. et sustulit me in spiritu in montem ma
gnum et altum: et ostendit michi ciuitatem san
ctam hierusalem descendentem de celo a deo haben
tem claritatem dei. et lumen eius simile lapidi
precioso tanquam lapidi iaspidis: sicut cri
stallum. et habebat murum magnum et altum: D
habentem portas duodecim: et in portis
angelos duodecim: et nomina inscripta que
sunt nomina duodecim tribuum filiorum is
rael. Ab oriente porte tres: ab aquilone
porte tres: ab austro porte tres: et ab oc
casu porte tres. et murus ciuitatis ha
bens fundamenta duodecim: et in ipsis duo
decim nomina duodecim apostolorum et agni. Et qui
loquebatur mecum habebat mensuram arundi
neam auream: vt metiretur ciuitatem: et por
tas eius et murum. et ciuitas in quadro posi
ta est: et longitudo eius tanta est quanta et lati
tudo: et mensus est ciuitatem de arundine au
rea per stadia duodecim milia: et longitudo
et altitudo et latitudo eius equalia sunt.
Et mensus est muros eius centum quadraginta E
quattuor cubitorum mensura hominis que est ange
li. et erat structura muri eius ex lapide
iaspide: ipsa vero ciuitas aurum mundum
simile vitro mundo. et fundamenta muri ci
uitatis omni lapide precioso ornata. et funda F
mentum primum iaspis: secundum saphirus: tertium
calcedonius: quartum smaragdus: quintum sardo
nix: sextum sardius: septimum chrysolitus:
octauum berillus: nonum topazius: decimum
chrysopassus: vndecimum hyacinthus: duo
decimum amethistus. et duodecim porte:
duodecim margarite sunt per singulas et
singule porte erant ex singulis margaritis

tis:⁊ platea ciuitatis aurꝫ mundꝫ tãq̃ uitrũ pluridũ. Et templũ non uidi i ea.
B Dñs enim deꝰ ꝓpiꝫ illiꝰ est agnus
Et ciuitas nõ eget sole neq̃ lunam ut lu-
esa.60.d. ceant i ea. Nã claritas dei illuminabit eã:⁊ lucerna eius est agnus. et ambulabũt gẽtes in lumine eius:⁊ reges terre afferẽt gl'iam suã ⁊ honorẽ i illa. et portę eiꝰ nõ claudent p die. + Nox enim non
als + noctem. erit illic:⁊ afferẽt gl'iaꝫ ⁊ honorẽ gẽtiũ in illã. Nõ introibit i eã aliq̃d coinquinatuꝫ aut abominationẽ faciẽs ⁊ mẽdacium: nisi q̃ scripti sunt in libro uite agni.

¶ Ca. 5. Ofdiꝫ ꝗ fluꝫ aq̃ uiue l noua hierl'm: i q̃ non erit maledictum nec tenebre: ille: ac ꝓhibẽt angeli ado:ratio:⁊ contestãt apl'ꝰ de nõ addẽdo: atq̃ non minuendo huic ꝓphetie. Capl'm. xxii.
A Et ostẽdit michi fluuium + aque
als + fluuium. uiue + splẽdidum tanq̃ christal
als + uite Bal. 3. d. lum pcedẽtẽ de sede dei ⁊ agni. In medio platee eius: et ex utraq̃ parte fluminis lignũ uite afferens fructꝫ uno de cim: p mẽses singulos reddẽs fructum suũ: folia ligni ad sanitatẽ gẽtium.⁊ omne maledictuꝫ nõ erit amplꝫ: sed sedes deꝰ et agni in illa erunt:⁊ serui eius
esa.60.b. B serient illi: et uidebunt faciẽ eius ⁊ nomen eiꝰ l frontibꝰ eorꝫ. et nox ultra non
ẽ.12.b. erit:⁊ non egebunt lumle lucerne: neq̃ lumine solis: q̃m dñs deus illuminabit illos:⁊ regnabunt i secula sec'orꝫ. Et dixit michi. Hęc uerba fidelissima sunt et
ẽ.1.a. uera. et dñs deus spꝰ. ꝓphetarum misit angelum suum ostẽdere seruis suis que oꝑ fieri cito. et ecce uenio uelocit'er. Beatus q̃ custodit uerba ꝓphetie libri huiꝰ. ⁊ ego iohannes q̃ audiui ⁊ uidi hęc. et postq̃ audissem cecidi ut adorarem ante pedes angeli qui mihi hęc
ẽ.16.b. C ostendebat. et dixit michi. Uide ne feceris. conseruus enim tuꝰ sum et fratrum
ẽ.1.a. tuorum ꝓphetarum:⁊ eorum q̃ seruant
di.4.c. uerba ꝓphetie libri huius. Deum adora. Et dixit michi. Ne signaueris uerba ꝓphetie libri huius. Tempus enim
q̃ti libet. prope est. Qui nocet nocetur adhuc: et qui iustꝰ est iustificetur adhuc: ⁊ sanctus sanctificet adhuc. ecce uenio cito: et merces mea mecum est reddere unicuq̃ secundum opera sua. Ego sum alpha et o
esa. 44.a. primus et nouissimꝰ: principium et finis. Beati qui lauant stolas suas i san
ẽ.1. b.2.b guine agni ut sit potestas eorum in lignouite: et per portas intrant in ciuitatẽ. Foris autẽ canes et uenefici ⁊ impudici et homicidi et idolis seruientes
et omnis qui amat ⁊ facit mendacium
D Ego iesus misi angelꝫ meum testificari uobis hec in ecclesiis. ego sum gen
et radix dauid: stella splendida et matutina.⁊ spiritus et sponsa + dicunt: Ali-
D uenit. Et qui audit dicat: uenit.⁊ qui sitit ueniat ⁊ qui uult accipiat aquam ui-
D te gratis. Contestꝫ enim omni audienti qui
uerba ꝓphetie libri huius. Si quis
apposuerit ad hęc: apponet deus super eũ
illum plagas scriptas in libro isto. Et si
quis deminuerit de uerbis libri ꝓphe-
als + gnu. tie huius: auferet deus partem eius de
libro uite ⁊ de ciuitate sancta:⁊ de his
que scripta sunt i libro isto. Dicit qui
testimonium perhibet istorum. etiam
uenio cito. Amen. Ueni domine iesu.
Gratia dñi nostri iesu christi cũ omnibus uobis. Amen.

¶ Explicit liber apocalypsis.

¶ Explicit biblia uiligentissime emẽdata: cũ cõcordantiis nõ solum eiusdẽ sed ⁊ iuris canonici: summariis omniũ capitum: diuisionibus: quartuꝫ reperiendis: prepositis: numeriq̃ foliorum distinctione: una cum compendiolo totius biblie p rythmos descripto cunq̃ ueta nominũ hebraicorum interpretatione e nouo emendatorum. Impressa parisius p Johãnem pruel. Anno domini Millesimo quingentesimo uigesimo tertio. xi. mensis Aprilis.

¶ Registrum huius operis.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z
A B C D E F G H I K L M N O P
Q R S T U X Y Z + AA BB CC DD
EE FF GG HH II KK LL MM
NN. Omnes sunt quaterni. Singule autem tabule ad partem sunt posite.

¶ Laus deo.

ꝓpiꝫ interpretantẽs hebraicorum nominũ ꝑm ordinẽ ꝓbeti.

A Acꝫ ꝓpheticẽs uel apprehẽdens uel apprehensio.
Acꝫ testificans uel testimonium
Acꝫ ꝓhetio uel de ꝓcertidi.
Ago abscẽdẽs uel abscẽdens uel adscensio uel gitaꝫ.
Ar montana: uel mons fortitudinis.
Amõs fortis uel mõs fortitudinis: siue mõtes uel mõs aut mõs eorꝫ.
Amon: montes robusti uel mantus fortitudinis: siue ultimi aut mõtes eorꝫ.
Ar sol: uel lumẽ: siue illuminans aut illuminatio.
Ar: de pcẽ tuo uel rẽpore nomine tu ãñ aut tpalitatꝫ. Apprehẽdẽs uel fortitudo uel fortis aut apprehensio.
Aaron: uel patruelis: uel apprehẽdẽs dñs: aut fortitudo dñi.

¶ Hic b. post a.

Abaꝫ: uel paternitas. Ignum est nõ habens.
Abdia: fuꝫ ꝓfetiꝫ uel seruẽs dño
Abgar: pater uolẽtis uel ꝓfitẽs: uel pater loquẽs uel patris locutio.
Abdela: rator: fortis uel rigiꝫ: siue ꝓplerãs eos: aut fuꝫ ꝓtẽ cognus sustẽtatꝫ eorꝫ.
Abiezer: pater dñi: uel pf abundans: siue pater meꝰ iustꝫ: aut patris mei abundantia.
Abimelech: uel ꝓfnitas eorꝫ uel gratus: uel lapides uligeni.
Abiphis requies uel pf cõtentus: uel pater gratꝰ mihi uel pater gratificãs me.
Abiezer: pater gratus dñio: uel pater gratificãs dñi.
Abiezer: fides dñi: uel in trãsitu dñi: siue pf suscitãs dñi uel pater origilãs dñio.
Abim: pertransiẽs aut pertrãsitio: seu mõtes i trãsitu uel montes transeuntium.
Abõ: pf suscitãs dolorẽ uel uigilãs murmurantẽ: uel pf suscitãs intũtrẽ aut uel uigilãs inuitilitari.
Abitharcẽs uel pepercit: seu ꝓfuꝫ est p dñs omis mea
Abarha: pater rãgẽs ridentẽ uel patris tactus ridentis.
Abda: seruus: uel fuitiꝫ: siue seruus eius aut seruiens ei.
Abdan: seruꝰ meꝰ: uel seruiens mihi: siue fuitẽ eiꝰ uel seruitus meꝰ. fuitiꝫ eiꝰ mihi.
Abdechel: seruꝰ dei uel fuitẽ deo.
Abdimelech: seruꝰ regis uel seruiẽs regno siue seruꝰ regis aut seruus regnatꝰ.
Abdenago: seruus tacẽs uel seruiẽs tacẽs: uel dñi auxilium dñs auxiliatꝰ.
Abdi: fuꝫ meꝰ uel seruiẽs mihi.
Abdias: seruus dñi: uel seruiẽs dño: siue dñi fuitiꝫ: aut dñio electus.
Abdiel: fuꝫ dei uel fuiens deo.
Abdo: seruꝰ eiꝰ uel seruiẽs ei.
Abdan: seruꝰ meus uel seruiens mihi: siue seruitꝰ eiꝰ uel mea uel seruitiꝫ est eius mihi.
Abdoni: fuitẽ eius uel seruꝰ eorꝫ.
Abdon: seruꝰ merẽs: uel seruus inutilis.
Abdon seruus musitãs uel seruus uiquus.
Abdõ: ancilla uolens uel fuitẽ murmurando.
Abed: seruꝰ ꝓpkti: uel fuitẽ ꝓpko
Abedia: seruitẽs dñi: uel seruitium domini.
Abel cõmittens uel cõmissio.
Abel: luctus uel papor: seu penitas aut miserabilis.
Abdela: cõmitẽs ei uel ꝓmissio eius: siue lugẽs eũ aut miserabilis ei.
Abelgha: papor: uallis: uel luctus deuotans.
Abelmaim: uanitas habitantis uel luctus inhabitantis.
Abelmeola: papor: uallis saltꝰ uel luctꝰ parturiẽtis: seu penitas domicilii uel miserabilitas inhabitationis.
Abelmeula idem est.
Abelsathim: papor: speciosus uel luctus germinãs: seu miserabilis positio: aut pastas resurrectionis.
Abemboen: lapis pollicis eorꝫ uel lapis in medio eorum.
Abenezer: lapis adiutorii: uel lapis auxiliatꝰ eorum.
Abner: lapꝫ lucidꝰ uel lucerne
Aber: ꝓmisit uel oertamẽ intũt
Aber: pain uel tuo: siue tuus aut uulnerat.
Abessalõ: pax patris uel pf pacis: siue pfis lucꝰ aut pfis emaricatio.
Abessin: pf abũdans: uel pfis egressio.
Abethan: pfis repulsio: uel pfis exploitationis.
Abethlethim lucꝰ liciorum. uel paritas germinis.
Abgatha: pf rãgẽs ridẽrẽ uel pfis tactꝰ ridentis.
Abia: pf dñi uel pfis dñm siue dñi pfnitas: aut dñi pf int.
Abiahel: pf dñs meus uel pfnitas dñi dei.
Abiah: pater meꝰ exultãs uel pfis mei exultatio.
Abial: pf meus contẽptus uel patris mei despectio.
Abiasdon: pater meꝰ sup tectis ligens: uel patris mei sup intelligentia.
Abain: pfis mei pplus: uel pf meus eorum.
Abia: ab: pater meus colligens uel patris mei collectio.
Abiasaph: pater meꝰ pgregãs uel patris mei cõgregatio.
Abiathar: pater meꝰ ros: uel pater meus suꝑfluus: siue pater meus iuꝰ: tãs pcessi: aut pater meus ꝓtẽ uigilans.
Abida: pater meus scies. uel patris mei scientia.
Abidac idem.
Abidẽ: pater meus sciens eos: uel pater meus sciẽtis eos.
Abidham: pater meꝰ iudꝰ: uel patris mei iudicii.
Abiel: pater meus deus: uel patris mei deitas.
Abiem: pfis mei mater: uel pater meus materꝰ.
Abieser: pf meꝰ fortis: uel pfis mei auxilii: siue pf meꝰ ꝓparꝰ: aut pfis mei sciẽtia.
Abiezderi: pfis mei auxilii: uel pater meꝰ auxiliator meꝰ.
Abigabõ: pater collis merentis aut pf uallis mestitie: siue pf meꝰ: uallis mesta: uel pf meꝰ collis merentis.
Abigail pf meꝰ exultans: uel pfis mei exultatio.
Abigal: pater rosis uel erroꝰ

sive pfis mei accrescens: aut patris mei inuolutio.

Abibel: pater meus dn̄: vl pa
tris mei certaqvl iplo: ratio
abilma: lugēs vl plorans: sive
luctus aut ploratio

Abimel: lugētes vl plorātes
seupant aut miserabiles.

Abimes: idem

abimahel pater meꝰ a deo: vl
pater meꝰ crauditēs deū.

Abimelech: pater meꝰ rex: vl
patris mei regnū.

abim pf mēsurevl pf mēsura-
tus: sive pf fuit aut pf erit.

Abinasn: pfis mei decus: vel
patris mei commotio.

Abinadab: patrꝭ mei voluꝭ: vl
pater meus spontaneus.

Abinoē: patris mei fidelitas
vel pfis mei requietio.

abida: pater meus magister vl
patris mei magisterium

Abiram: pater meus excelsus
vel pater meus exaltatꝰ: sive
pater meꝰ sublimis: aut pa-
tris mei sublimitas

Abiron: pf meꝰ magister mul
tāsvl pf meꝰ magister mur
murās/sive pf meus magꝭ
strqn̄: aut pater meꝰ magi-
ster inutilis.

Abisa: pater salutꝭ: vl patris
salutare

abisa: pater meꝰ sacrificās: vl
patris mei sacrificium: sive
patris mei incēsus: aut pfis
mei holocaustum.

Abisai: pf salutis mee: vl pa-
tris salutare mihi

abisai: pf meꝰ incensum mihi
vl pf meus sacrificii meū.

Abisai: pf meꝰ superfluus/vl
patris mei rugitus.

Abisag: patris mei incēsus: vl
patris mei holocaustū

Abiseh: pater meus carcere:
vl pfis mei cārcerlena: sive pa
ter meus loquens: aut pfis
mei locutio.

abisur pater meus mutus: vel
pater meus directus

Abisur: pater meꝰ robustꝰ: vel
pater meus angustiatꝰ: sive
pater meus ptinēs: aut pa
tris mei acerbitas

abithalip pf meus ros: vel pa-
ter meꝰ irroratꝰ: sive patrem
meū apprehēdēs: aut patris
mei apprehensio

abiu: pf meꝰ erit: pf meꝰ ipse.

abiud: patris robur vl patris
robor: sive pater cor: aut pa
ter meus ille

Abner: pater lucidus: vel pfis
lucerna: vl pater luminis

Abobi: pater incantatꝰ: vl pa
tris emptcratio

Abor: pater mentiū: vel pfis
forāmē seu pater luminis:
aut pf iracundus

Abra: patris magisteriū: vl pa
tris exaltatio

Abrā: pf videns ppl'm: vl pf
videns multitudinē: seu pa-
ter multitudinis: aut pater
multarū subintelligitur gē
tium: nō est enim in nole

Abrā: pater excelsus: vel pa
ter exaltatꝰ seu pf sublimis:
aut patris sublimitas

Abrech: pater delicatus vl pf
tenerrimus

Ꝫhe d ioseph q̄ plat⁹ egypto cū
ēt tener ac delicat⁹ ætate in
uētut⁹ facr⁹ē pf senū meri
to sapiētie q̄ plat⁹ sapiētib⁹

absalō: pater pfis: vl pf pacis
vel patris luctus: aut pfis
amaritatio

Absalom: patrē mēsi pacificās
vel pfis mei amaritatio

Absalon: pf egressus dñi: vl
patris abundantia dñi

abur: pfis lumē: vel pf igneꝰ:
seu pf fcedēs aut pfis aptio

abur: lumen: vl plaga: seu luuiꝰ
aut pulnerātus

¶ Hic c. post a.

Achab: frater pfis: vl fra
ternitas pfinitatis.

achan: frater pfis sui: vl fra-
ternitas pfinitatis sue

achabim: decēter vl scorpiōes

achata: soror: laborās: vl soro:
ō/sive soror domini: aut fra
ter eius dñi

Achetcum: frater laborās: vel
frater dn̄/sive frat dñi/aut
frater eius dñi

Achaici: fratres laborātes: vl
fratres d̄n̄: seu fratres dñi: aut
frater eorum dñi

Achaim: peraptae vel lumbi acu
li: sive soror: laborās: aut fra
ternitas eorum

Achaiotar: vel lib⁹ sui frat
cōcept⁹: aut fratris pmisi

achau: labor: vl necessitas: su
colaber insidiūs: aut frater
nitas eorum.

achamon: frater sapiētes: vl
frater sapientissimꝰ.

achan: tribulator: vl necessi-

achan: necessitas vl tribulatio

acharā: retinēs vel apphēdēs
sive retinēs gratiā aut ap
hēsio gratie.

achar: merces vl turbatorꝭ
tumulꝰ aut perueꝛsio.

achar: turbās ppl'm vel per
sio ppl'i: sive peruersio eo
aut turbatio eorꝫ.

acharā: merces ogēs vl turba
gratificatos.

achare: infernꝰ vl pantinꝰ

achartis: sterilis vl ignorā
sterilitas aut ignorantia

acharod: murcs vl demolitio

accaron: pascens vl gregꝭ
pascens: seu sterilitas: aut ca
ditio tristicie.

accarōite: pascens: vl pasci
gregū: sive sterilis: aut tri
mente tristicia.

achas: tenēs aut apphēdēs
sive retētio aut apphēsio.

achārōuertēs vl apphēdens
sive puersus vsiōnē aut ap
hendēs fortitudinē: et ali
surrectione dñi.

achasias: apphēdēs dñm: vl
apphēsio dñi: seu conuer
fortitudo dñi aut apprehē
visione dominica.

achosib: frater lupi vl frater
uorās seu tenēs lupi: seu
prehēdens rapacitatē.

acsa: clauditās vel fractura.

acsaph: claudās collectio: vl
ctura cōgregationis.

accorham: vl retētio fini
milis aut humilitas.

accos idē.

accereth: diffīpās vl diffīp
sive demolitio aut interfectio

accerethbri: diffīpās meū: vl
dēs meū: sive demolitio me
aut interfectio mea.

achela: suscipiēs eū vel sci
ptio eiꝰ.

acheldemach: ager sanguinis
vel ager sanguineus. Sed
est non hebraicū.

rubim: cognoscens vel tel
lens: seū multitudinē:
mittendo scientie.

ff meꝰ vl fratrnitas mea

ombiaculis vl ruptio:

ff dñi aut ffinitas dñi

frat ppli vel fratris po

ffinis ombiaculis eius aut
ruptio eorū.

mercēs vl retributio:

ff dñi aut ffinitas dñi

ombiaculis vel i colitib⁹.

suscipiēs cum vel suscē
pcuus.

suscipiēs eū mihi: vel
ptio mea.

ffic⁹ vel plorās sive fra
ffinis aut fraternitas eorū.

frat: fratris mei on⁹ vel
ris mei assumptio.

ff: frater meꝰ reducens

fratris mei reductio.

frater meꝰ ds: vel fra
meꝰ quomodo.

lech: frater meꝰ rex: vl
ris mei regnū.

ith: frater meꝰ mortuꝰ

fratris mei desertio.

frātis decor: vel fra
decorus.

frātis decꝰ vel fra
delectabilis.

ffis mei lumē: vel frat

dan: seu ffis mei fo
ffis mei iracūdia.

frater meꝰ: vl quē est

ff: vl perfīdiū: fra
aut fraternitas piri.

mech: ffes meū corrobo
vel ffis mei firmamētū.

mech: fratrē adiuuans
fraternitatē adiutor: seu
fratrē fulturꝰ: aut fra
erectio.

frater meus bon⁹ vel
mis mei bonitas.

el: frater meꝰ ruens
fratris mei ruina.

el: frater meꝰ cadēs:
frater meꝰ ruēs ds: sive fra
ruēs aut frater
cōsitās.

fulticia vel mēdacium
frater meus penitās: aut
mis mei hostis.

habamus vel vl ds hucsi
bilitas aut retentio.

habam⁹ vel vl ds hucseu
retinēs es: aut habilitas eiꝰ.

accohite: habam vl ds huc: sive
humiles aut retēti.

accos: ham⁹: vel vl ds huc: sive
humilitas aut retētio.

accobio: murcs vl deuastatio

acbor: turbatio vl tumultꝰ: seu
peruertēs aut peruersio.

achor: fratris lumē vel fratris
altitudo: seu fratris fornāmē
aut fratris iracūdia.

achion: retētio vel apphensio

achu: retētio aut apphendens
ecchub: bami grauitas vel hu
militatis cōdnatio.

accuphe: ham⁹ subiecꝰ: vel hu
milis eructatio.

acchus: retinēs pfiū vel hu-
milis cōsilator.

acchur: retinēs lumen vel hu
militas ignea.

achzib: retētio vl derelictatis seu
mendacū aut fultrcis.

achzib: mētiēs et vl fultricia
eius: seu retinēs es aut dere
licte et.

Capitulum. c. post a.

Ada testificās vl testimo
nium.

adad testis vel patruꝰ sive pci
pus: aut patruelis.

adadar: testis eiꝰ vl ds ad te
stimonii: sive pcipuꝰ ei aut
patruelis eiꝰ.

addabarim: deuteronomii gre
cē secūda legislatio latine.

adadezer: decor auxiliū: vl pci
pus separatꝰ.

adadezer: testimonium fortitu
dinis: vl patruel: sed testificatio
sive fortitudis pcipuꝰ: aut te
stificatio sanctificationis.

adaglā: cōgregās eos: vel cō-
gregatio eorum.

adam: robustꝰ vel sufficiēs: sive
tesꝰ meꝰ: aut fortitudo mea

adam: testis dñi vel testimo
nii dñi.

adaria: Fuꝰ dñi: vl testificās
dominū.

adalia: sernꝰ laborās vel sernꝰ
laboriosus.

adam: testificās eos vel testis
nii eorū.

adam: homo: aut terrenꝰ: sive
indigena vel terra rubra.

adam: humꝰ aut terra: sive ter
rena: vel desiderabilis.

adame: crudeles: vl sanguines
plurali numero.

adam: magnificā: vel q̄ est ma
gnificētia: sive seruās ppli o
meum: et testificās ppli mēū.

adar: gres vel ppls.

adar: pallās vl sublimis: sive te
stis vigilās aut Fuꝰ suscitatōe

adar: pulchrū vel magnificꝰ.

adar: testificās solēs vel Fuꝰ
illuminatꝰ.

adessa: noua vl nouitas: seu te
seu retinēs aut apphendens
stis factꝰ aut Fuit⁹ plimetōis

adoffor: Fuus fortis: vel testis
angustiatꝰ: seu Fuus peteres
aut testificās sagittū lumis.

adyas: pater sordis vel testis
sordidus.

admatha: seruꝰ donatꝰ: vel tes
tificans cōsummationē.

adrach: stola vl decorꝰ: sive in
dumentū aut indutio.

adram: mūdans pessimos: vl
mūdatio pessimorū.

adramelech: stola regis vl de
cor: regni: seu rex indutꝰ: aut
regnator: decorus.

adenabeth: Fuus pphetizans
vel testificatꝰ: pphetic.

aderiret: effusus vl turris gre
gis sive testis vigilāns aut ser
uus cōsurgens.

adesa: testis facturꝰ vel Fuꝰ plas
mator: sive futurus noster: es
aut testificatio sctificatōis.

adegma: Fuus dñi: vel testificās
dñm.

adrabel: greges dei vl ones di
uine: seu decorās deū: aut in
ductio dei.

adremelech: stola regis vel de
cor: regni: sive rex indutꝰ: aut
regnator: decorus.

adrammon: testis sublimis vl
Fuus ecclesie.

adrezer: stola fortis vl decor: se
parat⁹: seu decor auxiliū: aut
indumentū sctificatōis.

adi: seruꝰ meꝰ vel testimonius
meum.

adi: da: seruās testibus: vl so-
tiando testificantis.

adiel: seruꝰ dei: vel testificās
deum decorū.

adin: seruēs cause vel testis
iudicii.

adina: seruēs causa eiꝰ vel te
stis iudicii eius.

Adino: tenuis vel delicatus seu fortis inde: aut fortis causator: adithum: seruitus vel pulsus vel testificatio.

Adrias: cõtinens mala vel locus malorum: seu decor: facture aut inditio plasmationis.

adrihel: populus dei vel omnipotentia: seu decorans deum aut inditio dei.

ado: seruus seu testis vel seruiens dño: aut fortitudo eius

Adoar seruus vigilans vel seruus suscitator.

adoch: crustans: vel testificationis appetitio.

Adolla: cõgregans eos vel cõgregatio eorum: seu testimonium eorum aut testificatio i aqua.

Adolamini idem quod adollam.

adolamites: congregans eos vel cõgregatio eorum sed testis aut seu testificatio i aqua.

adõ: fortitudo vel fortitudo eorum.

adomi. ruba: vel ascendens rufor. Iste est locus ille crudelis sanguinarius: quo venerit bonus ab hierusalem descendit in hiericon: incidit in latrones.

adon: seruus meus vel testis murmurans siue fortitudo iniquus aut fortitudo inutilis.

adonai: dñs vel dominator.

adonia dñs dominans: vel dñi dominatio.

adonai: incitator est dñs vel domini est dominatio.

adonibesech: dñs micans vel dominus fulgurans vel dñs dñator: egestatis: aut dñs dñator vani contentus.

Adonibas: dñs callidus vel dñs dñator calliditatis.

adonirã: dñs exaltatus vel dñs dñator sublimis.

adonisedech: dñs pacis vel dñs dñator iustitie.

Adopsite: libertas vel gaudium.

ado: seruitus generans vel testificatio gnationis.

Adula: testimonium pri vel seruiens eternitati.

adorã ruina exaltatus vel fluuius exaltatus vel decor excelsi: vel gnatio excelsi vel decor: excelsus: aut fluuius gnationis.

adoram: decor excelsi: vel gnatio excelsi: seu decor excelsus aut fluuii exaltatio.

adrumẽtina: visio sublimis: vel videns sublimiter.

Chic.e.post.a.

AEglis: vitulus vel inuencula siue solennis aut festiuitas eius.

Aegyptio: tenebre vel agustia siue coangustiãs: aut tribulationis coangustatio.

Aegypti: tenebre: vel angustiãtes: seu tribulãtes coãgustatores: aut tribulatores coãgustatorum.

aeglõtinuẽcula vel vacca eorum: seu vacca meres: aut inuẽcula inutilis.

aelem: vestibulum: vel aditus seu positus aut suplimnare.

aelemite: vestibula: vel antefores: seu postes aut superliminaria.

Aelã apposita vel obiectatio: seu despiciẽs aut comparata.

aelemite: appositi vel obiectati seu despicientes aut comparati.

aelmoth taberne vel officine: seu taberne mortis: aut officine mortuorum.

aena fons vel hiuius: seu fons eius aut oculus eius.

aendor fons generãs vel oculus generationis

aenes pauper vel miser: seu respondens aut responsio.

aenganim fons eorum: vel oculus elatorum.

aenom fons eorum vel oculus eorum.

Aerim acervus lapidis vel acervatus lapides.

aesdrelon auxilium misericordie vel misericordia volentis.

aesmon terra deserta vel terra inculta: seu terra meres aut terra inutilis.

aethampelidu vel ãtiquus: siue ascendens vel fortitudo.

aethi obstupefacies vel pterres seu terror: patrismei aut obstupefactes pater meus.

aethiopia: tenebre vel caligo: seu tenebras aut caligãs.

aethiopes: tenebrosi vel caligosi seu tenebrãtes aut caligãtes

aethonodosai: via inferiores vel plantes inferius.

Chic.ph.post.a.

Aphasm: humus terra vel volatus eorum seu liberis eos aut securitas eorum.

Aphanidem.

aphum: humus vel volatus seu liberãs pauperes aut securitas gratie.

aphan: humus mea vel volatus meus seu liberans pauperes meos: aut securitas gratie mee.

aphar terra vel pulvis siue humus aut fodiens.

aphar pulvis suscitans vel humus vigilans seu liberãs nolles aut securitas suscitatorum.

aphara terra eius vel pulvis eius siue humus eius aut fodiens.

aphara pulvis suscitãs eius humus vigilans eius seu liberãs vigilãtes eis aut securitas suscitatorum eius.

aphara taurus vel vitulus eius pulvis eius aut fodiens eius.

aphar em: fodiens humum vel pulvis inutilis.

apharaiz pulvis suscitãs eius vel humus vigilans eius seu liberãs vigilantes eis aut securitas suscitatorum eius.

apharim fodiens mare vel ris effossio.

apharim pulvis suscitãs eius vel humus vigilans eius seu liberãs vigilãtes eis aut securitas suscitatorum eius.

apharsa terra vigens vel fodiens elevationẽ seu liberãs illuminatio aut liberãs illuminatio.

apharsaci terrens vigens vel liberãs aut liberãtes illuminatio.

apharsual tellus salutans seu salut: siue pulvis suscitans salutem aut humus vigilans salutem.

apharsori: securitas vel iustitias seu liberãs germẽ aut veritas resurrectionis.

apharsis: iudicans dñs vel dicium dñi.

aphech cõtinuus vel continuẽs aut furor meus.

aphech cõtinebitur apprehendit siue cõtinẽs aut apprehendens.

apheca: cõtinebit eis vel apprehendet eis siue continẽs aut apprehẽdens eius.

apher furor eius vel pulvis

ipsis seu vetã dissipans aut suscitatio.

aphiri mirabilis vel admirãs aut iniquitates aut excludẽs.

aphum vel fodiens seu pulvis aut vitulus.

aphrata separatus abiũs mus seu fodiẽtes obuia aut vitis fornicantes

aphsin finis vel extremis

aphsiron in finis vel ruden aut vel extremis ascẽsio aut furorum.

aphsiliberc egredẽs: vel sanitas egressionis

aphsiliberalis dñs vel libertas domini

aphsi fertilis vel augmẽtans aut fertiles vel augmẽtantes.

apia: colligens recte vel cõgrede puersionẽ: seu liber gressus aut secura egressio aut secur vel liber seu securus aut liberalitas.

apocrifa inũ vel volatus seu libere murmurãs aut securitas inutilis

apostites inũ vel potus murẽtes: seu securi luti aut libere murmurãtes.

apostolãs, cõsilio vel volatus: seu libere psalens aut securus festinator

apparel indumentum vel eius vestimento.

apparelus indumenta: vel eius declinationes

Chic.g.post.a.

Arfestiua vel solennis.

Arga: loquens vel meditãs aut meditatio aut loquela

arfestinus pater vel solẽnis patris

arbas nuncius tribulãs vel tribulationis annunciatio.

arplanctus egypti vel plãctus egyptiorum: seu seruus festiuus aut solẽne testimonium

arcoma vel tectũ seu festiuitas aut festiua solẽnitas

arcomata vel tecta: siue festiuitates festine aut festiui solẽnes

arcitor

arcitio aut festiuitas seu mihi aut meditatio mea

arcula vel inuẽcula: seu solennis aut festiuitas eius

Argar: aduena vel conuertens seu festum suscitans aut solennitas vigilie

agarent: aduenie vel puerili seu festa suscitãtes aut solẽnitates vigiliarum.

Agarat: aduena vel turur vel conuersio denoratoris siue festiuus magister me aut solennitas magistri mei.

age: ithio vel solẽnis seu meditatio aut loquela.

Agcba: solẽnis pater vel festiuitas patris.

agedgad: accinctus vel annuncians predo

agegad: festiua seruitus domini: vel solẽne testimonium accinctionis

Agelom solẽnis cãdor: vel annuncia iniquitatem meam.

ageus festiuus vel solẽnis: seu querens concilium: aut lex festinator.

Agi: ithio vel solẽnis: seu scias me aut festiuitas mea

agia querens dñm vel solennitas domini

Agia: solennis dño vel festiuitas domini

agiremmon: fons sublimis vel fõs ecclesie: seu fõs pgregãs aut fons malorum granatorum.

Agrippa: pgregãs subito: vel congregatio subita.

agrith: aduena vel incola: siue aduena me vel incola meus

Agrith: festiua vel solẽnis seu meditatio aut loquela.

agrithe: festiuus vel solẽnes siue loquentes aut meditantes

Chic.h.post.a.

AHeb: frater patris vel fraternitas paternitatis.

ahaion: campi vel aulones seu valles grãdes aut valles cãpestres.

ahalath: uiuidens vel mons leonis: id est lipid siue lubric.

ahamon sapiẽtia vel sapientissimus

ahara: fratris odor: vel frater odoris.

aharel: post exercitum vel sequẽs exercitũ. Sic dobadcognat morsich rethio.

ahares: festa vel sol: seu siccitas aut ariditas

aham: patruus vel patruelis: seu fortis aut apprehendens

ahastar: patruus domini vel patruelis dño huic apphendẽs dñm aut fortitudo domini

ahebertin: hebreorum vel transiens aut transitorum eorum: siue transit aut transitores eorum: siue

aheri: vel rmbraculum vel infecditas.

aheri: declinãs vel declinatio.

ahesam: rolitas vel cõsilium seu voluntas aut consilio eorum

ahi: frater meus vel rbi hecesi vallis aut questio

ahi: uinet vel uiuit: seu vita vallis aut questio vite.

ahia: frater eius vel rbi hecesi: seu vita eius aut uiuit

ahaia: ãrens es vel vallis eius: seuvita vallium eius: aut questio vite eius.

ahialim: seruit vel seruorum lapides siue vallis fermẽti: aut questio malicie

ahialon: admirãs vel admiratio seu vita merẽs aut vallis iniquitatis

ahias vita plasmata vel vita facture seu frater sustollẽs aut fratris plasmatio

ahiadad: rinẽs gloria vel vita gloriae: seu frater meus gloriãs aut fratris mei gloria

ahiestertitas vel obumbratio seu frater obumbrãs aut fratris umbraculum

ahiel: riuẽs deo vel riuẽs domini seu vita vallium dei: aut questio vite diuine.

ahiere: vallis amica vita vel amici seu frater meus amicus: vel fratris mei amicitia

ahieser: frater meus fortis vel fratris mei auxiliator: seu vita vallium separator: aut questio vite sanctificationis

ahilam: dolens vel parturiẽs seu esti fortis vel esti vestibulum

ahileth: frater pincens vel frater ligat: seu vallis declinãs aut vite vocatio

ahiluth: vallis inclinans vel questio nobilis: seu frater inclinans aut fraternitatis nobilitas

ahimenota qualis vel questio que seu frater quis aut fraternitas quomodo

Abimelech vita regis vel vallis regis siue frater meⁿ: reg: aut fratris mei regnum
achim fons vel oculⁿ.
Abinadab: frater spōte vl frater spontaneⁿ: sciuptis vallis spontaneaⁿ: aut questio pte spontanea.
abin: frater crēs vl frater inquⁿ: sciuptis vallis volētis aut questio vite inutilis.
Abiram: vallis excelsa vl vita exaltata: seu frater meⁿ sublimis aut frīs mei exaltatio
abiran: sculptor aut sculpēs.
abiranite sclptor: vl sclpētes
abiroth: sculptū vl sculptum.
Abisamech: fratrⁿ mei sclptus vel fratris mei: erectio seu frater meⁿ adunās aut ffem meum roborans
abisar: frater meⁿ princeps vel fratris mei lenamē: seu vita vallis principis aut q̄stionis te angustiantis
abitob: frater meⁿ bonus: vel fratrⁿ mei bonitas seu vita vallis deserentis: aut q̄stio vite deserte
abor: spinosi vl pugnēte
aborhan: spina aperte: vl cōpunctio intelligētis
Abothan: perturbatⁿ vel perturbatio seu pugnēs q̄s aut spina quomodo
abira: inutile vel iniquitas

Cap. i. post. a.

Abiaⁿ vultur vl deuoratⁿ: Abiaⁿ vultur eⁿ vel deuorans eum.
abiath: vultur vel condēnatio: seu vultur declinās: aut deuoratio peccatorum
Abiham: frater meⁿ surgēs vel fratris mei resurrectio: seu vultur calidⁿ aut deuoratⁿ calidiratis.
abiel vulⁿ dei vl deuoratⁿ de ⁿ
Abiath: volens vl parturiens: seu vultur dinatⁿ aut deuorator declinans
Abion: vallis admirās: siue vbi erant vasi aut vbi vasi sunt
abiud: vultur vtinam vtilis vel deuoratⁿ: primⁿ: declinatⁿ
Abiul: vbi erant vasi principis siue.

Abim: inutilis aut idolatra
abiman: idolum gratiⁿ vl inutilis donatio: seu vultur gratiⁿ aut deuoratⁿ: quomodo.
abin: fons vel oculus
abiran: vultur decorⁿ vel deuoratio pulchritudinis.
Abiagalim: oculus vituli vel fons inundans: siue oculⁿ reuelatⁿ: aut fons transmigrationis.
abion: vultur merens vl vultur iniquⁿ: seu deuorans murmure aut deuoratⁿ inutilis
abir: fortitudo vel oppidum
Abisamcs: ciuitas solⁿ vel oppidum illuminatum
abismoth: desertio vl adductio mortis.
abith: odemnatⁿ vl cōdēnatio.
abud: vultur inclitⁿ vl deuorās gloriosum.

Cap. i. post. a.

Abiathar: ciuitas vel consecrans sine infirmus aut infirmitas
abiab: lactea vel dulcedo.
Abichilub: tentum vel pars mea aliena: carnalis: fermentū: incidēs cuncta vel cōmittēs diuidēs principes
Abiai: laritas vl lassitas siue lenitas aut latitudo
abiala: laritas eius vel lassitas eius: seu lenitas eⁿ aut latitudo eius.
abiamin: infirmans eos vel pmittēs eos.
abiamath: despiciens vtrem: vl contēnens indignationem
Abiamon: despectio vel desiderium multitudinē siue firmās eos
abiasar: cōmittēs vel fermentēs.
abisam: triplicem vl consternans: seu pmiscēs pplm aut fermentēs populi.
abialbon patris mei dolor: vl pater meus subintelligens.
abichim: fermētīrans: vel pmiscēs calidā festinationē
abiescōscensio cōmiscēs: siue lenitas aut infirmitas
abiephim: mille vel doctrina tētationum.
Abiephim: ignis vel igneus: seu doctrina mandata aut mille tentationum

Abiel: laus vel laudatio.
abielia: laudate dñm vl laudatio domini
abiezer: alienans tenebras aut ferēs angustias tenebrarum.
abiezrai: idem
Abiezrai: tenebras alienans vel ferēs tenebrarum angustias sufferens
alphabit: bitumen vel scaturiuminis.
alpheus: docⁿ vl documentū fugitiⁿ aut millesimus
altan: contēnens consilium decreto gratie
Altan: electus vel electio altamis vel altū lumiⁿ
Alnathar: iter indignationis.
alnathan: contēptor: vel despiciens donatorem.
amon cōtēptⁿ vel despiciens
amōdebiathar: cōtēptor sacrū vl despiciens oppidum
amothiter vel indignatio
Aloes: laus facture vel laudatio plasmatoris.
allon: laus eloquentis vl laudatio: siue laudator: liquor
laudator: inutilis.
alus: despiciens vl contēnens siue cōtempt⁹ aut despectio
alnam: cōtēnens eos vl despiciens eos seu cōtemptus aut despectio eorum
aluil: contempt⁹ vel despectio
alnatherm: ētū aut pmittēs contēnēs consilium eius festinator.

Cap. iii. post. a.

Amigens vel populus amaⁿ: gēs mea vel populus meus.
amos: gens eⁿ vel populⁿ seu populi fellis aut populus fellificans.
Amaad: populum fellificans populi fellificatio.
amaad: populⁿ adhuc vel populus fellificans
amadarb: pplⁿ fīrmēs pplⁿ fellificans tempo
amador: populus testes gratiarum vel populus fruēs generationi.
amaigens pmittēs vl pplⁿ fēdēs: siue pplⁿ infirmⁿ populi despectio.

amar: dirit princeps vel dominus: principis: siue gens contēnēs vel pplⁿ despiciens.
amagens dirita vel pplⁿ gens.
amaitēs deuteres: populus contēnēs.
amiaquis vel coangustās pmittēs me aut coangustans me.
amiaquis et vel coangustās fīrmēs eⁿ aut angustatio eius.
amiquis vel coangustā populus pmittēs eos aut coangustatio eorum.
amaplo donans vel pplⁿ donatio.
amaplo donati vel pplⁿ donationes.
amaubit vel mēsura seu gens quomodo
amiteabit: vl mēsuratⁿ: fīrmēs q̄ aut pplⁿ quomodo
amame: cubitⁿ fulcēs vel fīrmēs erectōrīs: siue pplⁿ cubitⁿ: aut pplⁿ gratiⁿ aut firmatus.
amapaiocto cadēs: vel dominus cadēs: seu populⁿ cadēs aut populus medicētes eos aut populus medicatum dei.
amemulet vel rubrica siue pplⁿ laudeⁿ tri aut populus acruetus
amicens dño vel ybus aut populus vigilās
amo.
amicētes dño vel ybus dñi: ciētes aut domino vigilantes.
amiaro: et vel indignatio: seu tollens aut pplⁿ plasmatis populi.
amiaro: eⁿ vel indignans sustollēs genē aut populus plasmatio.
amiaro: eⁿ meⁿ vel indignatio mihi seu gētⁿ sus tollēs mihi aut pplⁿ plasmatio mea.
amiaro: meⁿ vl indignatio: siue pplⁿ tollens mihi plasmatio populi mei.
amiaro: indignās dñs vel populus sustollēs seu gentem sustollēs

dominus aut populi plasmator dominus.
aminadab: inter vel indignatio: siue pplⁿ donatus aut pplⁿ consummatus.
amiathar: veritas vel indignatio: siue pplⁿ peccator aut pplⁿ temporalis.
amathar: vitas eⁿ vel indignatio bilis eⁿ: siue pplⁿ declinās eⁿ aut pplⁿ peccans eⁿ.
amatipⁿ: pplⁿ peccās: vel indignator rigidus.
Amaxpti veritas mea vel indignatio bilis mea: seu pplus peccans mihi aut pplus declinans. Iste amathē iona propheta fuit ante quē resuscitauit helias
mathe postea dicētē ad eum: nūc scio illo cognoui: q̄ vir dei es tuⁿ: et verbū dei verum est in ore tuo.
amathia: vitas mea dñi vel fīdelitas mea dñi: siue populⁿ peccās dño aut populus declinās dominum.
amathim: vitas vel indignatio bilis eorum: siue pplⁿ peccās eis aut pplⁿ declinās eos
amathias: vitas vir dei vel indignatio bilis affūpta: seu populⁿ peccās viro vel pplⁿ declinās assumptionē.
amādam: concupiscibilis vel cōcupiscens: siue pplⁿ indicās eos aut pplⁿ iudex eorū.
amasi: pplm abiectās vel populi abiectio.
amasa: pplⁿ abiectⁿ vel pplⁿ abiectio.
amen: pcre vel vitas: seu fides aut fideliter.
amesch: pplⁿ tollēs vel pplⁿ ablatio.
amesbia: pplm lenās dñi vel populi sublenatio.
amesech: pplⁿ timēs vel pplⁿ prolongatⁿ: seu pplⁿ gerīnēs aut resurrectio.
amethelinet: vel indignatio sit pplⁿ: dñs aut pplⁿ affectio
amether: pplⁿ abscēdēs vel populi fortitudo.
amethi: inter meⁿ vel indignatio mei: siue pplⁿ mecū aut pplⁿ abstupefactus.
amphibolis: pplⁿ cotrudēs vel

populus ore contrahens.
ameta: pplⁿ domini vel populus dominatio.
amithel: pplⁿ meⁿ dei vel, pplⁿ meus deo.
amithel: pplⁿ meⁿ dei vel pplⁿ mei deus.
amimigens mea vel pplⁿ meⁿ
aminadab: pplⁿ meⁿ spōtaneⁿ: vel pplⁿ meⁿ spōtaneⁿ: siue pplⁿ mei potens aut populus meus voluntarius.
aminod: pplⁿ meⁿ sclptⁿ: vel pplⁿ meus gloriosus.
amiaddab: pplⁿ meⁿ sufficiēs vel populi mei sufficientia.
amithal calefactⁿ ros: vl calefactio roris: siue pplⁿ meⁿ irrorat: aut pplⁿ mei irrorātio
amithipⁿ: pplⁿ meⁿ incliⁿ vel pplⁿ mei glorificatio.
amizadab: pplⁿ mei fīdēs roris: vl pplⁿ meⁿ roris fluitio
amnes: robustus vel fortⁿ: siue populus fugitiⁿ: aut pplⁿ tentatio.
amob: parcēs vel sustentēs: siue populⁿ collectⁿ aut populi amplexatio.
amoch: pplⁿ tenēs vel populi apprehensio.
amolsi: flos farinæ vel delicata farina.
amon: onerās vel onustⁿ: siue nutriens aut fīdēs.
amon: donās vel nutritⁿ: siue donatio aut matris fetus
Ammon: idem.
amon: pplⁿ dolēs vel populⁿ murmurās: siue pplⁿ iniquⁿ aut pplⁿ inutilis.
ammon: pplⁿ parcēs vel pplⁿ meroⁿ: siue filⁿ, generⁿ mei aut filⁿ pplⁿ mei.
ammon: cōpātēs vel coangustatio eius.
ammona: populus parcēs ei vel populus meroris eⁿ: siue filⁿ generⁿ eⁿ aut filⁿ pplⁿ eⁿ
ammon: cōpātēs me: vel coangustantes me.
ammon: pplⁿ parcēs michi vel populⁿ meroris meⁿ: siue filius generis mei aut filⁿ populi mei.
ammonite: cōpātēs me vel coangustantes me.
ammonite: pplⁿ parcētes me:

kivel populus dolet⁹ meo:
seu hiu gentis mei aut hiu
populi. ꝗ meorum.
Emmicis: loquēs vl amaricās
siue pcipiēs eis⁹ aut populi
illius ratio.
Emorei: amari vel loquēntes
seu populi scitu aut ppli illi
ni mati.
Emoc: fortis vel potens: siue
onerans aut pir robustus.
Emosion: ora rauitvel fortitudo
seu ꝗ opitus auditens aut po
puli eiusdem.
Emosa: fort⁹ vel potēs ei: siue
onerās eū aut fortitudo ei⁹.
Emosa: vir robust⁹ eius: qui on
rauit eū: seu ppl'm vel audi
ēs eū aut diuisio ppli eius.
emoth: calefactio vl calefactio
Emoth dōi: calefactio gratiā
nis vel calefactio gratiōnē.
Empsiteus: ppli malleus vel
ppli malleator: siue popul⁹
eos contundens.
Emrophel: dicto cadēs: vel di
cit vt cadereat: siue ppli cu
rat⁹ deo: aut populi medica
mentum deus.
Emrā ppli excelsus vel ppli
celsitudo: siue ppli exaltat⁹
aut populi exaltatio.
Emramite: ppli excelsi vel po
puli exaltati.
Emri: amaricans vel lacessēs
siue popul⁹ magister aut po
puli magisterium.
Emsi: populus idigēs vel po
puli dormitatio.
Emthar: ppli patēs vel ppli
ambigēs: siue ppli exploras
tor odoris aut popul⁹ explo
rator: ascensionis.
Emuhel: popul⁹ calefact⁹ deo
vel popul⁹ cum quo est deus.
Emul: popul⁹ dolens vel po
pulus parturiens.
Emula: populus dolēs ei vel
populus parturientium.
Emulite: populi dolētes vel
populi parturientes.
Emuthal: calefactus roe cale
factio roris: siue popul⁹ irro
ratus aut populi irroratio.

Cpic.n.post.a.

Ana: donatus vel gratifi
cat⁹: seu donū aut gra
tificatio.
Anas: gratia vel respōdens: si
ue donans aut donatio.
Anab: puar vel hilitrās: siue do
nū ptis aut gra paternit⁹
Anaba: vna etiā vel hilitas
ei⁹ siue donū patris ei⁹ aut
grata paternitas eius.
Anacham: hilitis vel erurgēs
seu donum calidū aut grati
ficata caliditas.
Anacch: cognomentum vel co
nominatio.
Anachim: non est innocēs vel
humilitas renuēs: siue moni
le colo sublimi aut hilitā
tis renuntio.
Anae: nunquid pmotus ē vel
nunquid commotio.
Anaphalim: cadētes vel vicle
tis: siue gigātes. aut gras de
clinantes.
Anade: nunqd cōmot⁹ est ipse
vel nunquid est pmotio illa:
siue donatus vite aut gratifi
catus susceptioni.
Anam: nubes vel obūbratio si
ue donum populi aut grati
ficatio eorum.
Anamelech: donū regni vel re
sponsio regis: siue donans re
gnator: aut gratificatio regis.
Anamin: rhidēres aū vel gra
tificationes aquarū.
Anami donū gratic vel donata
gratificatio.
Ananehel: grat⁹ deo vel respō
sio dei: siue cui donauit de⁹
aut q̄ est donatus deo.
Ananeth: dono viuēs vel gra
pauidus.
Anani: donat⁹ mihi vel grati
ficatio mea.
Ananias: donū gratie dñi vl do
nata gratificatio dñi.
Ananias respōdēs gratie deo:
vel gratificās grate dñm.
Anaim: rhidēs aque: vl dona
tiones aquarū.
anas: donās vel donat⁹ seu gra
tiā tollēs aut respōdens.
anath: gras vel respōdēs seu
grate peccans aut respōsio
temporis.
anatha: respōdēs ei vel grat
ficās eum: seu gratia peccās
ei⁹ aut respōsio tēporis ei⁹.
anathim: respōdēs eis vl gra
tificās eos: seu gras peccās
eos: aut filio tēporis eo
anathim: humilitas tan
filio pena: seu montis col
aut humiles cōurgētes.
Anathoth: filio vel obedien
tis aut respondēs signo
gratificatio dei nostri.
anathothia: respōsio dñi
obediens dño siue respō
signo dñi aut gratificans
gnantem dñm.
Anathothie: rhidētes vel
dictēs: siue rhidentes
aut gratificātes dñi
Andreas: rhidens pabulo
decorus in statide: siue
aut fm grecos cth; mel
apothec androsia ē a
virilis.
andronicus: respōdēs pa
aut decorus ad stādēs
gitans passionē aut re
sio passionis.
Anedgaba: sollicitans
lauit: siue sollicitans
aut humilīo colles.
angebi: uiter vel mendi
ne aut ritalis aut mendi
Anetimnūqd cōmot⁹ est
vel nuqd cōmotio mea
anetheb: donū dei p fas: ve
tificans deum patrem.
anent: circulus vel corone
cinēs aut preconatoi.
anenia donū meū vel gra
catio mea.
ancr: iam vel illuminat
dono vigilās aut grat
tione cōsurgēs.
anhe: donū preruptū vel
ficatio pectoris.
Anadig: fax vel rhisio siue
dens testibus aut grat
tio seruitutis.
ant: pauq vel egen⁹: siue
meū aut gratificatio me
anis donū dei vel grati
dominum.
antiani donum populi vel
tia eorum.
anthel: donatus deo vel
ficās deū siue gratificā
vel paupertas eorum.
anō: donās eis vel grati
eos siue dolor eo⁹ aut
eorum.
anob: dono seruiēs vel gra
ficatio seruientis.

Aquila: dolēs vel parto
tiēs: seu dolor vl partio
Cpic.p post a.
Ar: suscitatio vl vigilie
ara: electus vel electio:
seu vigilās et aut suscitās eū
arab: illidit vel calliditas: seu
vigilans patri aut suscitās
patrem.
arabe: illidit ei⁹ vel calliditas
ei⁹: siue suscitans patrē: siue
vigilia patris eius.
araba: multe vel vespera: siue
occidens aut inhabitabilis
araba: plana vel cāpestris: seu
deserta aut occidentalis.
arabath: deserta tpe vel plani
cies peccatorum: siue suscita
ne patrem peccati aut vi
gilans patri declinanti.
arabathite: deserti tpe vl pla
nicies peccō: siue suscitātes
patrē peccati aut vigilātes
patri declinanti.
arabes: humilis vel occidēta
lis: siue calliditās aut illidtoris
arebathane: humile robur vl
debita fortitudo: siue suscitās
patrē robustū aut vigilans
patri fortitudinis.
arabia: calida vel infidiarētis
sio: humilis aut occidētalis
arabot: plana vel humiliatis
ne cāpestria aut equalis
aroch: longitudo vel lōganimi
tas: siue suscitās pfēs aut
vigilia fratris.
arachens: lōgitudo consulēs
vl lōganimitas: siue festinās
aut vigilās fratri cōsilū aut
suscitās fratrē festinātē.
arachi: lōgitudo mea vel lōga
nimitas mea: seu ffki meo
vigilās aut suscitās fratrē
meum.
arachites: lōgus vel lōgani
mitas: seu vigilās fratri cō
uersio: aut suscitās fratrē ca
ptiuum.
arad: descēdit vl descēsio: siue
suscitans aut descēdēs aut susci
tauit descensionem.
arads descēdēs vel descensio:
siue suscitās seruū aut vigi
lans testimonio.
arada: miraculū vl admiratio
siue obstupuit aut admirat⁹ē
aradam: descēdēs ei vl desce
sio ei⁹: seu vigilās seruitati
aut suscitans testimonio.
arad: deponēs vel depositio
nes: siue vigilās futuri mei
aut suscitās testimonii meū
aradius deponēs filius vel de
scēdēs festinātē: seu vigilās
seruituti festinātē: aut festi
nās testificationē cōsilii.
aradius: admirās vel obstupe
scēs: cuu indemitato: meū suf
ficiens aut videmiatoris mei
sufficientia.
arado: miraculū vel depositio
seu suscitās fuū aut vigilia
testificationis.
araph: suscitans terrā vel vi
gilanter fodiens.
araphite: suscitatores fre vel
vigilanter fodientes.
arabat: negociator vel nego
ciatio seu vigilās vite aut su
scitans pauorem.
arata: eligens dñm vel electio
dñi: seu vigilās dño aut sus
citatio dñi.
arai: suscitās lignū vel vigi
lāter descendēs: siue suscitās
contenētē: aut vigilia despe
ctionis.
aram: suscitās excelsum vel vi
gilās exaltationi.
aram: res cū area vel cū capsa:
siue trasēs aut indignatio.
aram: suscitās gentem vel vi
gilia populi.
aram: excelsus vel trasēdus:
seu decor aut electio eo⁹.
arama: suscitās gentem et vel
vigilia populi eius.
arama: excelsa vel trasēdes: seu
decorās cū aut electio ei⁹.
aramathi: vencēs aut defectio
ei⁹: seu decor: pauidus: aut
excelse cōsummans.
aramelech: suscitās gētē regi
vel vigilia populi regni.
aramelech: excelsus regni: vel
erect⁹ rex: seu decor: regni aut
tracundia regis.
Aran: res cū arca vel res cum
capsa: siue suscitās excelsus:
aut vigilās exaltationi.
aran: acernus tritici vel lana
frumēti: seu suscitans densi:
aut vigilans gratie.
aranon: lana frumēti vel acer
nus tritici: seu suscitās do

nam iniquū: aut vigilās gra
tie indita.
Ararat: mōs pallij vel mōs
reliter: siu suscitās cotur
rectione descēdēte: aut vigi
lās testimonio descendēti.
Arar: mōs vel sublimitas: seu
vigilās vigilī meo aut susci
tens suscitantem me.
Arar: eiusdē mōtani vel sublimes
seu vigilātes vigilī meo: aut
suscitatores suscitator meus.
Aras: eiusdē vel superbia: siue su
scitās suffoldēte: aut vigilās
plasmationis.
Aratij: artifex vel artificiū.
Aratij: testimonij descendēs
vel pārrecto descensionis:
siue suscitās perūtiāt vigi
lās temporaliter.
Aroath: buchi vel locusta: seu
buchi peci aut locusta talis
Arbath: locuste vel buchi:
siue buchi peccātes: aut lo
custe temporales.
Arbathis: locuste viri vel buchi
cubus assuper: siue ham pa
nid: aut hūilitas superior.
Arbec: quarta vel quartus.
Arbecla: suscitās per cuntēte au
ri vel vigilia siue assūptiōs.
Arbi locusta vel buchus: siue
humus meā vel hūilitas eius.
Arbothanus vel pesq; hucilue
humilis aut humilitas mea
Arbothphilis vel cāpestris: siue
ham tenēs aut hami retētio
arbonai: locuste iniq vel buchi
iniquitas: siue hūilitas merēs
eū aut retentio doloris eius.
Archab: insidie vel insidiāns.
Archad: insidiator: seruus vel
insidiāns testimonio.
Archelaus: agnoscens leo vel
agnitio leonis.
Archiabarioth: mora coronē:
vel longitudo circuli.
Archilippus: insidie oris vel lō
gitudo oris: siue ludic oris
tari aut insidiari dilectatio.
Ardon suscitās iudices vel vi
gilia iudicādōis.
Areopagitēs eū vel electio eius
seu suscitans descendēdē aut
vigilia descensionis.
Areopagus: planū vel cāpestris: seu
deserta vel inhabitabilis.
Areopagitēs domino vel re
tentio domini.
Areopla: indisa vel insidiatio.
Areopagitēs pulchri vel i
sidias patrimonio.
Arechon: longitudo vel longani
mitas.
Arechon: lōganimitas merēs
vel longitudo inequa: siue ad
miratio possessiōis: aut de
fēsio negociationis.
Ared: descēdens vel descensio:
siue ascensus mōtis aut ascē
sus fatimum.
Areph: suscitatores mēsure: vel
vigilia dissolutionis.
Areli: declinās me vel declina
tio meā: siue suscitans deum
meū aut vigilia dei mei.
Arelite: declinātes mihi: vel de
clinationes meā: siue suscitā
tes deum meū: aut vigilātes
deo meo.
Aramiscerui: laudans vel la
udes accentāt.
Arenili: mei vel filiatio mea:
siue suscitās fonte aut vigi
lia oculi.
Arez electi: vel electio: seu su
scitās factorum: vel vigilia
plasmationis.
Areth: superior vel descēsio siue
suscitans pauorē ei aut vigi
lia eius.
Arenna: archa: vel repositio.
Arphad: suscitās transitū vel
vigilia transgressionis.
Arphaxad: suscitatores trāsitū
vel vigilia trāsgressionis
arphat: ānās vel sānans: siue
sanitas vel saluatio.
Arphaxad: sānās vel sanās de
populationem.
Arga: mensura vel mēsuratio
Argob: maledictēs excelsi: vel
maledicta sublimitās.
Arida: suscitans dilectū meū
vel vigilia amabilis mei.
Aridatha: deo donatus vel leo
nis domini sufficiens.
Ariel: leo deus vel leo dei.
Ariel: leo deus meū vel leo dei
mei.
Arphi: vigilia germis floridi
vel suscitatio floris buccile
Ai: mucerius lapidū vel lapi
des accruatim.
Arimathenis: altitudo eius vel
ipse exaltatus est.
Arimathia: suscitās dono
vel vigilia donationis
artoth: eductus vel ad fo
ludium dirigens.
Areopagita: pinitus fortis
vel pinitus fortitudo.
Areopagus: pinitus fortis
vel pinitus roborātes fōr
tiorēs eū athenienses ca
nomē sic que a marte
accepit.
Artist: leo tentans vel leo
tentatio.
Aristarchus: suscitās cōcu
vel mons factus superbi
Aritobolus: suscitās bolus
vel suscitatio germinis.
Arimas: sublimitas vel surgēs
ue sublimitas aut sublimitā
Arigna: eiusdē domini est lau
cultis vel mōs globosus: siue
pārrecto facti aut pārrec
tio in propria ara.
Arimachi: sublimitas ducē
altitudo eius: siue sublimi
dno aut cōsurgentes dominū
Armenia: mōs pelli vel mōs
pellicatus: seu mōtis acuti
aut mōtis pellicatio.
Armenia: mōtes pulsi: mōs
pellicatus: seu mōtis pulsi
aut mōtis pulsationes.
Armon: anathema meretrix
vel imago tristitie.
Armon: domū vel celsitū
illuminās aut anathema.
Armōi: anathema meretrix
vel imago tristitie mei.
Armon: domū mea vel celsitū
mestitiae illuminans me
aut sublime meum.
Arnaphax: vigilia pertēdēs
suscitatio commotionis.
Arnan: vigilia domi: vel suscita
tio gfie fiducia in eroine aut
maledictio eorum.
Armon: mea meroris vel ma
dictio siue lamē eorū aut ma
ledictio eorum.
Arod: maledictio suscitās aut
maledicta sufficienter.
Arod: maledictū sufficiens
maledictio sufficiēs mihi
Arodi: maledictū sufficiēs
de maledictionē sufficiēs
Arodi: indemnitas suscitās
vel vindemia sufficientia.
Arder: suffossionis gliter vel ar
dio vigilia.
Arpentica vel erurgēs siue
armās aut suffossa.
Arpentiacue factiones vigi
vel suffossiones vigilāt
Arpentica vel sublevātes
suffossi aut erurgēs.
Arquem vel vertipelis
Arbinequa temp vel per
tio petēs.
Arrimons vel sublimitas.
Arrat: sublimis vel mōtan
Arphinequā semē vel liqua
mēs seu vigilās germen
Artaxerxes vel resurrectōis
Artaxerxes vel illuminatio.
Artaxerxes folio auricular illumi
nātio poinitū.
Artaxerxes: silens circūcisio vel si
lēs circūcisiōis seu suscita
nomen dñi aut vigilās
silentio divine
Artemona vel immotans.
Artabarmosa parte vel mo
es patrem.
Artaxerxes lumen silentio ten
dens vel lumine silentio ten
dens
Artemon: anathematizātē vel
perturbantē eos
Artemis: id est diane cont ar
tis vel anathematizās siue
intens egrotationes aut
egrotationū suscitatio
Artaxerxes: ordens me vel cir
cumcio mea.
Artaxerxes: tristes vel lans
mentis
Artaxerxes: illuminans vel illumi
nātio
Artaxerxes suscitans ignem vel vigi
lans nominis.
Artaxerxes: aurea sempiglās
aut suscitās festinationē
Chiasi post a.
Ascitollens vel facta siue
Ascitollēs aut plasmatio
Ascetcapitus: vel ex cō
ersio siue suscitollens parte
aut plasmatio patris
Ascitollens: colligēs dñm vel pere
grinatio: siue suscitollēs pārē
aut plasmatio pāris dñi.
Ascitfractura frūpta: vel plas
mātio sombra culti: siue suscitol
lēs aut collēs fractorū
Ascitas: fractura fuiēs dño vel
suscitollens testimonii dñi
Asabel: suscitollēs deū aut plas
matio dei.
Asaph: colligēs vel congregās si
ue collectio aut congregatio.
Asarafacut dñi vel facietē dñi
siue suscitollēs dñm aut plas
matio domini.
Asarias: idem
Asarhelectū vel fumū siue suscitol
lēs ppli aut plasmatio eor
Asama: electū ex vel fumigās
es siue suscitollēs ppli ex aut
plasmatio eor.
Asam: tollēs donū vel plasma
matio gratie
Asana: tollēs donū ei vel plas
matio gratie ei.
Asarcercer vel carceratus seu
fractorū suscitans aut suscitol
lens vigilātes
Asaradā vicēs vel eracut siue
suscitollēs vigiles iudices aut
plasmationē suscitātes iudicio
Asarcercer: dei vel carcerat
deo seu fractura suscitās dei
aut suscitollēs vigiles dei
Ascrcis: fractura suscitās ma
ledictū vel plasmatio tollēs
vigilia maledictionis
Asaronthamar: beatitudo pal
me vel beatitudo cōmutās si
ue atrij amaritudines aut
restitutis cōmutationis.
Asarsuallim: dñi tesquipes vel
atrij vulpis seu fractura su
scitās salutē: aut plasmatio
vigilās salutiōni
Asarsussim: dñi tes obtinēs vel
bēē reuertēs: seu fractura su
scitans equisiant plasmatio
vigilans reuersioni.
Asaronthamar: os aman vel si
lētij pmutatis: seu fractura
facētis imiqtatē cōmutatio
nis: aut plasmatio tollens
dolorē amaritudinis
Asar: dilinculi vel manc dilucu
lo seu fractura estimans: aut
plasmationis estimatio
Asaradōrictor: vel eracut seu
fractura suscitās suos iudēs
aut plasmatio vigilās testimo
nio merentis.
Asarabel: dñi deō vel bēnedi
dei seu fractura vigilans deo
aut plasmatio suscitās deū
Asaramel: suscitollēs excelsi dei
vel plasmatio excelsi dei
Asebbasi: plasmatio verum: vel
tollēs refutatem.
Asebcaptinus dei vel arrij
refutatis
Asebchi: captinus dei vel fractu
ra refutis
Ascelon: appēsus vel impensus
siue ignis iramis: aut ignis
ignobilis
Ascalonite: appēsus vel spēsi siue
ignes infames: aut ignes
ignobiles.
Ascen: tollēs possessionē con
tēptibiliter vel suscitollēs cō
temptibile possessionis
Ascen: ignis aspsio vel ignis
sic aspersus
Asrothi: effusio vel effusio si
ue incendens aut incendēs.
Ascrtollēs vel fractura siue su
scitollens aut plasmatio
Asebanisuscitollēs semp excelsi
vel plasmatio semp excelsa
Asebrus: suscitollens dñm: vel
plasmatio domini.
Asebin: fractura statio. vel plas
matio stationis
Asebonias: tollēs pulchē dñi:
vel fractura i medio dñatoris
Asecb: fractura frūpta: vel plas
mātienis vindiscusi: siue su
scitollens fratrem aut tollens
fraternitatem.
Asedechi: testa vel solitudo arci
dētes aut siccitas ardoris
Asedimi: siccitas ardoris vel sub
urbana eorum
Asedemoth: ruaua vel suburbana
Asedochphasga: ab cisio vel os
electi: siue tollēs abscissum
aut plasmationis donātio.
Asedoch: fractura pabuli vel plas
matio virtuitatis.
Asedoch phasca: potatio fractu
re virtutis vel facētis pabuli
abscissionis.
Asephi: arrij vel restitutis: seu
colligens aut cōgregātio.
Asen: suscitollēs eos vel plasma
tor eorum.
Asemonia: festinās vel os ei
ab oss: non ab ore.
Asin: suscitollens fonte vel plas
matio oculi.
Asina: ignis aspsus vel ignis
aspsio siue suscitollēs fōtē ei
aut plasmatio oculi eius.
Asenoirsana ei vel peripatētic

Asennaha: ruina eius vel precipitatio eum.
asennaphar: ruens onager vel precipitans feritas
Asencch: ruens vel decipitatio seu factura pedicæ aut plasmationem edificans.
asenneo: leuans me vel sublenatio mea.
Asenech: ruens vel precipitans sine ignis aspersio
aser: atrii vel diuitie seu beatitudo aut beatus
Aserite: atrii vel diuitie: seu beatitudines vel beati erit
asera: atrium vulturis: vel diuitie denotatio
Aserai: beatitudo mea vel beatus erit mihi: siue atrii mei aut diuitie mee.
aserdam: eructatus vel vinculis carcis: seu bthn iudicium: aut diuitie iudicande.
Aserim: atrii vel vestibuli seu diuitie aut beatitudo eorū
asermachimach: beatitudo domi vel que est beata donatio.
Asermoth: atrii mortis vel diuitie mortales
aseroth: atrii angustie: vel diuitie temporales
Aseroth: atria vel vestibula sive ville aut beatitudines.
aserfusi: beata salus aut diuitie salutis
Aserfus atrii gaudii vel beatitudo letitie
asem: notatus vel facies nomē siue sustolens auditum: aut plasmatio famose auditidis
Asemaio: ab esse nō ab ore: vel sustollēs nomē eius aut facies famosam auditionem
asem: fractura ventris vel plasmatio supplicium: seu tollēs nomen aut sustollēs amphoram tentationis
Asseremoth: suburbanum vel sub vrbibus seu atrium indignationis rigide: aut beatitudo formidationis eorū.
asergada: atrii accincti vulturis vel diuitie tentationis denotantis
Asphe: tollēs subito vel factura eructans.
asphanar: equos vomitor: vel factura apprehendens
Asphanes: equorū vomitor: vel factura: cōuersionem apprehendens.
asphar: tollens onagrum: vel plasmatio feroceratis
Asia: sustollens oīm vel plasmatio domini
alta: gradiens vel elevans: seu auferens aut elatio
Asiani: facture domini vel sustollētes oīm
asiani: relati vel auferentes seu gradiētes aut elevati
Asias: sustollens dominū vel plasmatio domini
asidra: milius vel herodij: seu factura dilecta aut plasmatio amabilis.
Asiel: sustollēs deum vel plasmatio dei.
asiel: gradiens deo vel elevatio dei
Asim: sustollēs eos vel plasmatio eorum
asima: sustollēs eos et: vel plasmatio eorum eius.
Asinchritus: dirigēs thuribulum vel directio thuribuli.
asiongaber: lingua vari vel dolatio hole seu facies mōtes colles sublimes: aut sustollēs dolores collis sublimis.
Asir: vinculi vel vinculat: seu factura vigilās aut sustollēs vigilantes.
assidet milui vel herodij seu facture dilecte: aut plasmationes amabiles
Assuria: factura vigilās domino: aut sustollēs vigilias oīm
assyria: diligēs vel dilecta: sive dirigens aut directio.
Assyrii: facture vigilātes oīm vel sustollentes vigilias oīm
assyrii: directi vel dirigentes seu dilecti aut diligētes
Asta: factura laborās: aut sustollēs laborātes
asmo: nouissimū eius vel factura parturiēs
Asmodeus: facture iudicium vel plasmatio iudicātis.
asmona: festinās vel celeriter numerans.
Asraa: tollēs serpētē vel plasmatio colubri.
asop: collectio seu vestibulum
Asen: festinās vel festinatio
asomsilens vel de ab ore ad osse.
Asomethos: viuat ab osse ab ore: vel fidelius pte aut festinatio vaporis
ation: factura pupille vel plasmatio coccinea
Asor: atrii vel agitatio domini seu tollēs fornicem aut plasmatio tracidie
asoraon: rector vel eructans seu atrii furat liquam
lēs foramē testium fur
Asor: atrii excelsum vel gitta lātis eructans seu tollēs foramē excelsi aut plasmatio tracidie eructate
asorth: sustollēs signū aut plasmatio tēporalis
Asorbite: tollētes signa vel cture temporales
asra: diminutio vel diminuens seu tollēs magistrū aut plasmatio magisterii
Asrael: diminut deo vel sublens magisterium dei
asrathi: dirā facies vel deformatio seu diminut aut diminutionis pārēs
Asrael: dirus dei vel diminuens sive tollēs magistri dei plasmatio magisterii dei
asrahelite: dei deo vel deformantes dei aut plasmatio gesterio dei.
Astbaol: ignis gementium ignis parturientium
astbari: caule mea vel presepium meum.
Astari: ouile meū vel cubiculum meū sive atrium meū aut cura explorationis mee.
astaroth: ouile vel factura ploratorum
Astaroth: atrii vel cubiculum seu caule aut presepia
astarothites: caula vel atrium seu caule aut presepia
Astarothites: ouile vel factura parturiēs
astaroth: atrii vel cubiculum seu presepe aut cubiculum
Astarthem factura superflua plasmationis superflua
astrages: voluntas festina cōsilium festinatis.
Asub: factura incēdū vel plasmatio conuersionis
asolle subito vel futura
bitudo vel atrii eius
vel fumigās eos
ctura coccinea vel tol
ignis eor.
vel dirus: sive factu
ent tollēs incēdū
mihi vel atrii mei
ctura lumbi mei aut tol
cēdū meū.
ctinitie eor vel dirus
sive factura lusinās
tollēs incēdū eor.
ollis robustū vel tollēs
ctarum.
stollēs mox vel tollēs
seu factura principis
plasmatio directōis.
ociator vel negociatio
mū aut signū illustratio
rigēs vel diligēs: sive
aut gradiēs.
sustollēs mox eius vel
accerbitatē.
faciēs robustos eos
plasmatio directa eius si
lēs a gustate eor aut su
cōtinētia eorū.
mo: aut signū illu
mēo: seu negociatores
negociationes.
dirigētes vel diligē
tu deat aut gradiētes.
Chic.r.post.a.
tus vel pessū seu dell
quēs aut tpalis.
pcēs: habilis vel pecca
tōis: seu delliquēs fra
aut tpalis frater.
thēris vel testimonis.
peccās ofio vel tēpora
stū.
tus dñi vel tēs eius: seu
ēs ofio aut declinatio oīm
pupilla vel fideris
tempus meū dei vel
meū deo.
tus fluctuās vel pcēs:
rous seu coronari ōdēs
aut exploratio gratifica
tis mee.
pcēs: suscitās vel tem
alis vigilia.
pcēs: suscitās ei: vel
ns vigilia eius.
explorator: vel explo
ra.

atharoth: coronae vel arcula.
ar'ath: pcēs tēporis vel tempus peccatoris.
athere: dispersio vel dissipatio.
athenieses: dissipati vel dispersi.
athenobius. pcēs: latrans vel tpalis latratio.
atheruphe plurgēs cōtrarius vel pcēs: effundēs adueria.
athicon: tēs medius vel peccatoris timidiatio sine tēs cōgregare in tēs aut pcēs cōgregatiōis inutilis.
ath. pha: tēs subditū vel pcēs eructās.
athil: peccati germē: vel tēpus inueterans.
athitha: tēp querēs vel dilecti filitium.
atholuff. tēpus cōsilū vel pcēs cōmitio.
athonicl. respōdēs deo vel tēpus ei deo.
athuphe: tēp subitū vel pcēs infirmitas.
athul: tēp cōsilū vel pcēs: festinās.
Chic.n.post.a.
Aut iniquū vel iniqtas suam: fons vel metus. sine mouēs eos: aut subuersio eorum.
aut fer oru vel ferocitas sive iniqtas mihi: aut iniqtas mea.
aut: insipiēs vel stulticis.
autm: acerū lapidem vel iniqtas eorum.
autsa polytas meu: vel iniqtis mee saluatis.
autbinique vel iniqtas.
auoth: sed eos vel cōmotario seu vinculum.
auoth: vita vel gloria seu ville aut ciuitates.
auothiair: vinculū vigilis vel sedes vigilie seu cōmotans illuminatio: aut incunabula illuminationis.
auothiair: gloria lumis vel vita illuminās seu ville vigiliis aut oppida illuminator.
auphzaron: frugifera vel puerulēra: sive vbertas aut de cinere penitens.
auphzarōtite: frugiferi vel puerulēri seu vberes aut de cinere penitentes.
augusti: solēniter flentes: vel solēnitas addita.
aulon: vallis grādis: vel vallis capitis.
aunam: mero: eorum vel laboreo eorum.
aunaminō est vel inutile.
auram: tracidia vel tracidus.
auran: tracēs vel iracundia.
auliridis: consilium vel consiliatrix.
Chic.r.post.a.
Aer: furor vel furiēdis.
aran: claudicans vel tralens.
arab: medicis vel medicamētū. Hic.z.post.a.
Aza: videns vel cōdusti seu fortis oīm: aut fortitudo eius.
azabias: vidēs patrē oīm: vel fortitudo patris oīm.
azabel: videns deum vel fortitudo dei.
azam: vidēs eos vel fortitudo eorum.
azanor: fortitudo cōmotiōis vel visio requietionis.
azara: eorum vel crepido.
azaria: auxilij oīm vel auxilio est dominus.
azarias: idem.
azaram: adiuuās ppm vel auxilij ppi: sive eorum eorū.
azas: continens vel apprehendens seu videns fortiter: aut visio fortis.
azariae prinēs oīm vel apprehēsio oīm: seu vidēs fortiter oīm: aut robusta visio oīm.
azbel: videns veteri: vel robusta vetustate.
azbelithe: vidētes veteri: vel robusti vetustatibus.
azbeth: vidēs pomēte: vel vidēs in pomiter: seu fortis vetustas aut fortitudo lugētis.
azchad: videns mare vel fortitudo maris.
azebad: vidēs voluptem vel videns cōpenentem: seu fortis bonus moloris. aut fortitudo penitentie.
azeb: pergēs vel ambigēs: seu vallis domorū: aut vallis repentio.
azecha: fortitudo aut de spinis sive robusta aut clausa pessulo

Azer: auxilius vel sertificatio: seu fortis cõfurgens aut videns vigilias.
azigad: fortis tentatio vel videns accinctus latrũculis.
azir: fortis me[u] vel filio mea.
azam: videns populũ vel fortitudo eor.
azias: videns dñm vel fortitudo domini.
azial: pergẽs vel ascendens seu videns dei sicut fortitudo dei.
azir: fortis visio: vel videns visionẽ.
azriel: pergẽs vel adiens sempiterne deũ aut fortitudo dei.
azir: fortis erigitias seu videns vigilias.
azisa: fortis istepelvisio ista.
azmath: videns mortẽ vel fortis mortu[us].
azimaueth: idẽ.
azmoth: fortis mortis vel apprehendẽs mortẽ.
azmoth: fortis iclusio vel apprehendẽs decorẽ.
Azor: adiutor vel auxiliator: seu videns lumẽ: aut fortiter tricundus.
azozi: incẽdẽs domi vel incẽdiũ ofii.
azotus: incẽdiũ vel incendens siue ignis patruel: aut ignis pstrui mei.
azotur: incendẽtes vel incẽdia siue ignes patruel: aut ignes patrui mei.
Azoride: incendium dei vel ignis patruelis.
azarael: adiuuãs deũ vel fortitudo dei.
azubai: relicta vel deserta: siue relictio aut desertio.
azur: adiutor: lucidus vel auxilium ignis: siue videns lumẽ aut robustũ incẽdium.

Sequuntur Interpretationes hebraicorũ nominũ incipientium per B litteram.

Et primo de Ba a post b

Babana: venit respõdẽs vel venit responsio.
Baal: vir vl' veritas sine hrãs aut deuotator.
Baalan: venit hera vl' habẽs eas seu vtus aut deuotũ eum.
Baaseã: venit hoc denuo: vel habẽs cã gfamis cupir gratia aut deuotor: Gratia cõtis.
Balasor: veritas deuotãs atrium vel vir habẽs sagittã lumini: seu veritas tollens formẽ aut vir plasmator: tricundie.
Baalarbir: ascẽdens vel hãs ascẽsionẽ vel veritas tempora aut deuotatio petõis.
Baalberith: vir hãs pactũ vl' veritas deuotãs fedus.
Baalphasalim: pitros deuotãs diuidẽs: vl habẽs ipsũ pstatẽ diuisio.
Baalphor: vir habẽs hierum vel veritas deuotãs os pelis superius.
Baalgad: vir fortunat[us] vl' hãs rẽtẽtionẽ: siue vir accinct[us] latrũculis aut vir deuotator.
Baaltamir habẽs dñs vel veritas deuotãs dñationẽ.
Baalti: ascẽdẽtes vl' supiores.
Baalth: pirvel hãs cõs: siue ipsũ pertorib[us] aut deuotatores.
Baalis: veritas vir vl' habẽs assumptionẽ: seu deuotãs virũ: aut veritatis assumptio.
Baalmaon: descẽdẽs humilis vel descẽsio humilitatis: seu vir humilis habens domicilium: aut veritas deuotans habitacũ.
Baalmeõ: discẽsio humilis vl' descẽsus humilitatis.
Baalmelarth: hãs eas vel vir ẽpncipe seu veritas eius aut deuotatio principis.
Baalotheth: ascẽdẽs vel ascẽsionib[us] seu vir habẽs tempus aut veritas deuotãs respõsionem.
Baalsalisa: hãs vitulũ cõternantem: vel habẽs vitulũ cõternatam: seu veritas deuotans certificãs: aut vir habẽs vitulas triduales.
Baarthamar: vir hãs palmas vel vir habẽs amaritudines: seu veritas deuotãs cõmutatos: aut veritas deuotãs cõmutationẽ.
Baasa: venit donat[us] vel venit gratificãs.
Baasa: filii[us] eius vel venies ei seu venit respondẽs: aut venit responsio.
Baanit: venit donat[us] mihi vel venit gratificatio mea.
Baani: venies michi vel venit meus: seu venit respondens mihi: aut respõsio mea.
Baara: venit respõdẽs vel venit responsio.
Baaru: venit respõdẽs michi vel venit respõsio mea.
Baaruites: vl' puteo fuerunt ventrem aut in cõmutando.
Baartas: venit respõdẽs eis: vel venit respõsus eis.
Baasa: venit tollẽs de medio: vel facturus.
Baberha: trãslatus tempor[is] vel confusio petõis: seu trãslatio rẽpotalis aut confusio peccatoris.
Babel: fundẽs vel pfusio: seu trãsferẽs aut trãslatio.
Babylon: idem.
Babylonii: pfusi vel trãslati seu pfundẽtes aut trãsferẽtes.
Bachar: insagittatus vel ingressus est.
Bachacar: veritas fagittatus vel ingẽs: ignis siue est agnus.
Bachenor: lucẽs lucernam: vel ingressus est agnus lucerne.
Bachi: pectus vel lucr[us] siue lugens aut in pomitu.
Bachideas: lucrum fortis pectus aut in pomitu.
Badachar: venit cõpungens vel venit tumultus siue venit mecum: aut venit turbatio.
Badadh: maritim[us] vl' excellẽtissim[us] meus: seu robur meus aut sufficiẽtia mea.
Badaias: precipu[us] dñi vel in iudicio dñi: seu vel dñs aut venit dñator.
Badal: precipu[us] vel sublimis seu venit consecrandẽs: aut venit infirmitas.
Badam: sol[is] aut iudicio seu venit pplis aut adorẽt eos.
Badan precipuus vel in iudicio seu venit domũ aut venit gratificatio.
Badaxerim: maximũ auxilium vel excellẽtissimus sanctificator seu venit fortis aut venit separatio.

Baladã: filia septẽ: vel filia mamentis: aut venit cloãrus: vel venit puerilis.
Balade: filia deficationis vel ha sagittam: aut venit ouer aut venit lectũ. Filia ei
Balsuba vl' bethseba ipsa est ipsius mater salomonis
Balam locus pcre mei: vel locus plagiens michi.
Balaneus oculi vel iniquitas sent[is] seu venit fons aut venit oculus.
Balad: venit laccinct[us] velocitatis fortune seu venit latrũculus aut venit tentatio
Balanus vel magẽ seu venit aqua: aut venit inuolutio.
Balaba: excelsus tpor: vl' subditus peccatoris.
Balathem: venit tacer[us] ridẽtis: aut venit risus tangentium
Balgatum: in excelso content[us]: aut venit fortitudo
Balcam: sublimitas deuotãs vl' magni culturis eor
Balcam locus vl' in eis: seu vel aut locus aut loc[us] eorum
Balli me[u]: vel venies michi.
Balabsorpta vl' inueterata seu absorbẽs vel inueterans
Balabsorbens eam vel inueterans eam.
Balach: deuotãs vel precipitans siue absorbens ẽ eam aut inueterans eos
Balbam: ranus pplm vel sine populo siue lacus aut precipitãs fraternitas eam
Balam: turbãs gẽtẽ vel deuotãs pplm siue absorbẽs eos aut absq; subditãs eorum.
Balam: turbãs dons vel deuotor dom: siue absorbẽs gẽtes aut inueterans
Balam: inueterans gratie
Balam: hãs gẽm vel inueterãs respõsionẽ: siue absorbẽs dons aut heipitatio gẽtis
Balach: lingens vel ludẽs: siue inuolũs aut elisio
Balada: absorbẽs testes vl' inueterans fraternitatẽ siue precipitãs cã iudicare: aut precipitatio testimonii
Balad: veritas sola vl' deuotãs testimonium: siue absorbens precipuos: aut precipitans patruelis
Balad: venit ridẽs vl' veritas risus
Balaa: venit respõdẽs eis: vel venit respõsio eius.
Banat: venit respõdẽs mihi vel venit respõsio mea.
Banamuel: dominus respondẽs dñs aut respõsio dñi.
Banaias: filius videns vel fortitudinis filius.
Barce: venit respõdens eis vel venit respõsio eius.
Barcas: venit respõdens tollens: vel venit respõsio plasmantis.
Bacharachias: fulmis vel filius fulguriens vel filii[us] fulguriãs aut filii[us] pcutientis.
Bacharbar: venit respõdens fluminis vel venit respõdens fulgurantis: aut venit respõdens percutientis.
Bacharhẽ: filii[us] stridoris vel filii[us] necessitudinis: vel venit firmitas: vel venit separatio
Bacrifii[us] me[u] vel pentes mihi
Bamipoller meus: vel in medio mei.
Bonimaschii[us] me[u] pnic: vel filius me[u] sempiterni.
Baonim iniquitates: vel iniquitates: seu venit mutuãs: vel venit inutilis.
Baccim pulle: vel in pellitus
Badaiem: aut tamen vel venit formae seu venit pellis: aut ipsi transitus.
Barithus: vel finatid. Syriaz est non habitans.
Barallectus: vel creatur: siue filius eius aut malicia.
Barrabas: vel pnis vl' filii magistri. Syri: pnis: habach
Barachel: fulmẽ vl' fulgur siue fulgurans aut percutiens.
Barachel: fulgur dei vl' fulmẽ dei siue fulgurãs deũ: aut percussio dei.
Barachemini: tribuit vel creatura iudeorum.
Barachias: dñdictus dño vel benedictus dñi.
Barachias: fulgur dñi vl' fulgurãs dñs: siue fulgur in domino aut percussio dñi.
Barachel: benedict[us] deo vel benedictus dei.
Barachiel: fulgur dei mi: vel

fulmẽ dei mei: siue fulgurãs
deo meo: aut pessio dei mei
Baradha: filij decoris vel filij
decoris: seu filij seruus: aut
filius testimonij.
Barabel: benedicat deũ vel be
nedictio dei siue laetus deo
aut creatura dei.
Barsa: hauriẽtes vel legesta
te seuenies ad factendũ aut
filius sutto lleõplasmationẽ.
Barath: grãdo vel rẽpestas seu
filij peti: aut filij rẽporalis.
Baraza: filius videns: vel fili
us fortitudinis.
Barech: grãdo vel rẽpestas seu
filius viuax: aut filij pauidi.
Baremh: fugit cum qui ptam
vel quoptam faga eius.
Baria: filius in malis: vel fili
us ofit siue clamore eius: aut
in commotione ipsius.
Bariẽ: filij I malo: vel filij ms
lesciq̃ q̃ ipsuz nõnulli de
riesu corrupte nominant.
Barthẽ: filij ipsi vel filij parcẽs
seu filij pmor: aut filij faciẽs
Bariona filij columbi aut fili
us simplicitatis. Sp̃ũm est
pariter z hebreum.
Bariquippe sicut pdicti ẽ sp̃
riace filius z ions columba.
Barithabphytonissa vel sutrita
nea siue oõ abyssi: aut os p
fundum.
Barnabas: filius cõcludẽs vel
filij pphete: seu filij pentẽ
tis aut filius consolationis.
Barne: filius motionis: vel fi
lius mutationis.
Barnee: electa commotio: vel
filius electe mutationis.
Barsabas filij reuertẽs vel fi
lij detis: et spto z hebreo ꝗ
mone oppositũ: seu filij tura:
mẽti aut filij cõsolationis.
Barsemia: filij cecus vel filij
cecitatis: quem corrupte q̃
dam barthimeen legunt.
Barthimeus: filius pinguedi
nis vel filius ruminantis.
Bartholomeus: filij suspẽdẽtis
meis: vel filij suspẽdẽtis aquas
Sp̃ũm est non hebreum.
Barach: benedictus vel bene
dictio.
Barzeith: filij oliue eius: vel fi
lius fornicationis eorum.
Basan: biuc vel pinguedo: seu
liccitas aut confusio.
Basar: infantia vel in angustia
siue infans aut angustiat.
Basara: infans vel infantia ei
siue angustiãs est: aut i angu
stia ei
Basama: cõfusio caloris: vel
angustia caliditatis ei
Baschat: adeps vel defecatio
Baschat: adipẽ vel defecatiõẽ
Baschat: adeps vel defecatio:
seu defecans aut defecatio
Basemath: deposita vel delins
quẽs seu venies aut delectio
basmoth: venies aut delliãs
siue in odo aut in nominib
Basias: adeps dñi vel defecat
domino.
Basmath: depositaꝗ delinqns
aut derelinquẽs aut delectio
Bathanan: dom respõdentis
aut dom humilitatis eorũ.
Bathuel: ꝗgo dei vel cest deo.
Baurim: electi vel electorũ: siue
iuuenes aut robusti.
Bauronites: fortis vel electi
seu iuuenis aut robusti.
Bazatha: contẽnẽs temp: vel
despectus peccatorũ.
Bazeota: cõtẽnẽs eum vel de
spectio eius.
Bazothia: cõtẽnens dominũ
vel despectio domini.

C

B Ed: iniqui testis vel edi
ficator: pcipuus gfe.
Been: iniqui gratie: vel iniq
tas donationis.
Behantos vulturis: vel cõfu
sio deuoratoris.
Bechechias: lcipt deo: vel pri
mogenitus dei.
Becher: lcipt vel pmogenit
Becherite lcipt vel pmogenti
Becheriã: incipt ofio vel pri
mogenitus dñi.
Becho: pmogẽit vel pmigẽit
Bechor: pmogenit me: vel
primogenitus mihi.
Bechoreti: pmogenit fortis
vel pmogenit timidus.
Bechuchi cipt grauis: vel p
mogenitt pmẽdato.
Bed: filia vel mensura.
Beded: instaurat vel instaura
tus seu mensura deuitiarũ:
aut filia voluptuosa,
Bethsabee: filia septia: vel filia
iuramẽti: seu mẽsura saturi
tatis: aut filia satietatis.
Bethsan: filia durae vel mẽsura
iniqua: seu filia iniquitatis
aut ip iniquitas.
Bedeliũ lapis vel carbũculus
Beel: deuastus deo: vel deuo
rator: vel dñs deuastatis: aut
vir habẽs deuastatem.
Beelphegor: vir habẽs hiatũ
vel deuastus deo biang: siue
dñs deuastat: hiatus aut ve
tustas deuorãs a pelle sa
periorũ. Iste ẽ priapus vel
simulachrum ignominie
Beelsephon: vir habẽs arcanũ
vel dñs aplonis: seu vetustas
deo dñs speculũ: aut vetustas
deuorãs a cõtionẽ speculi
Beelzebuch: vir muscarũ vel sa
cepo muscarũ: siue vetustas
deo habẽs muscas aut vetu
stas deuorãs muscas.
Beemoth: alal vel alalis seu
bestialis aut bestia.
Beera: fons eius vel puteus ei
siue in lumine aut puteo mei
Beeri: fons puteus mei siue
in lumine aut puteo eius.
Begha: sublimis vel excelsus
ue sublimitas aut celsitudo
Beghaiti: ngũ vulturis vel sub
limitas deuoratoris.
Beguai: excelsus me vel sub
mitas mea: aut fabrica vultu
ris aut fabrica deuoratris.
Beguel: excelsus me vel sub
mitas mea.
Begumim: fabrica cemẽtarij
vel fabrica cemẽtariorũ.
Behelmon: vetusti dens habẽs
taculũ: vel dñs habẽs domũ
cilium vetustatis.
Beel: vetustas vel absq̃
Bela: habit vel indumẽtũ seu
vetustas eius vel absq̃ eo
Belath: dñs vel habitũ ab he
bẽdo nõ ab habitu.
Belath: vetustas vel absq̃ abiq̃
tempore.
Belathala: dñs vel habita gẽs
feminine ab hẽdo principa
est: nõ hbum imperatiuum
Bethala: habitũ apprehẽdẽs
vel indumentũ irroratum.
Belbecia: vetustas ꝗ mogenit
dñi vel absq̃ nobilitate, vel
absq̃ motu: vel vetustas
cõmotio
Bengidem
Bigna: absq̃ pallio: vel absq̃
proprio seu vetustas pozegi
nis: aut vetustas deuoratdis
Bilhar: vetusti ofiopl absq̃ ofio
Bilia: puteo eius vel in clamore
eius: siue in malis aut cõmu
tatio ipsius
Bilhan: absq̃ iugo vel absq̃ ofio
Bimeri: cecij lumẽ: aut cecus en
gsta seu vetustas deficiẽs
vel absq̃ continentia
Bimelech: dus meus rex: vel
vetustas mea regnãs
Binia: habens desiderij: vel
absq̃ domicilio.
Bidemeia: habens domicilij
vel absq̃ inhabitatione.
Bisan: vetustas cura: vel ipsi
vetustatis inquietas
Bisnab: absq̃ principe vel absq̃
carbone: seu vetustũ velamẽ
vel vetustatis angustia
Bistabi: absq̃ germine: vel
absq̃ positiõe in vetustas
Binerũ aut vetustas resur
rectionis eorum.
Bilhus vel filiatio.
Brahmed ab: filij pfis meiro
Bul filij pfis mei spõtanei
Bradab: filij potis: vel filius
sententiae
Brabel: edificat deo vel edifi
cato deo: seu filij ei deo aut
filius dei,
Brai: filius doloris: vel filius
parturientis.
Bregar: cecij lumẽ: vel filij
remunerationis
Bebraei: filius fulminis: vel
filij fulguris: vel filij fulgu
rũ: aut filij q̃ pcussio
Brechã: filij calliditas vel filius
largens: siue filij necessari
aut filij necessitatis.
Bremã: filij in eis: vel filij in
medio eorũ
Bremõ: filij ecce fuit vel filij
ecce hic sunt.
Bureõ: filij conãr vel filij to
nitruũ corrupte beaner:
tes ipsus obtinuit.
Bredel: filij mittẽs: vel filius
confirmationis.
Bregaber: filij piri fortis: vel
iuuenis virilis.
Benbur: filius lucis: vel filius
ignens.
Beri: filij me vel filij tuo mea.
Benni: filius reqescẽs vel filius
requietionis.
Benjamin filij diex vel filius
dextrũ: siue filius meritudi
nis: vel filius amator.
Benjamin: filij dexte vel filius
dextrũ: siue filius asininus:
aut filius asinor
Benei: cecij lumẽ: aut cecus an
gsta seu vetustas deficiẽs
Benhanan: filius cõmotus: vel fi
lius pcuaricationis
Benhoi: filius cõmotus: vel fi
lius requietionis
Benon: filius merẽs vel filius
doloris: seu filius murmu
rãs aut filius inutilis
Benoni: filius merẽs vel filius
inutilis mihi: siue filij dolo
ris mei aut filij inqietat mee
Benui: filij me vel filij tuo mea
Bennui: filij reqescẽs: vel filius
requietionis.
Bemnũ: filij seru: vel filius pi
scis: siue filius vnicus aut fi
lius sempiternus.
Benir: filij incẽdẽs vel filij lu
cidus: seu filij luminis: aut
filius ignens.
Benzoeth: filij bui spanidi: vel
filij huius vineaeis.
Beõ: pollet vel Imẽdo siue ini
quus murmurãs aut iniqui
tate volens.
Beor: impellẽs: siue ipulsio vel
iniqui luminis: aut iniqtas
iracundie.
Ber: fons vel puteus.
Bera: fons ei vel puteus eius.
Beremeth: fons eraltãs vite
vel puteus altipeuens.
Berchos: fontis caliti vel putei
potus.
Berdam: puteus iudicãs: vel
fons iudicii.
Berea: puteus ei vel filia ei. Pe
theis est: pariter atq̃ sp̃ũm.
Beri: puteus me: vel putei plu
raliter.
Beria: fons dñi vel puteus dñi.
Berith: fedus vel pactũ.
Bernice: puteus ignoscẽs: vel fi
lia elegenter cõmota.
Bronice: idẽ est. Utrũq̃ hec
nomẽ et hebreo sp̃o cõpo
situm est.
Beroca: puteus ei vel filij ei.
Beronea: filia ei vel putei ei.
Berem: filius q̃ vel puteo eius. Et
hec tria nomia et hebreo pa
riter sp̃oq̃ cõposita sunt.
Beroth: fontes vel putei sui fo
rtidens: aut puteus ipsius.
Berothe: fontes ei: vel putei
ei: seu fons fidẽs eius aut pu
teus tẽperans est.
Berothai: fontes mei vel putei
mei: seu fontes vultus aut pu
tei deuorantes.
Berothi: fontes vel putei mei:
seu fons respondẽs mihi: aut
puteus tẽperãs me.
Berothite: fontes eius: seu putea
les seu fontes rideẽtes mihi
aut putei temperantes me.
Berse puteus federis: vel fons
iuramenti.
Berlebee: fõs septim vel fõs
iuramẽti: siue puteus satiãs
aut puteus saturitatis.
Breschith: in capite vel i capi
tulo id est genesis: q̃ i capite
eius liber positus est.
Berthon: fons altus vel puteus
altissimus.
Berzelai: ferrũ meũ vel fortitu
do mea.
Besai: pinguedo mea: vel ligno
minosus mihi.
Besais: pinguis eius: vel ligno
minosus eius.
Besamath: derelinquẽs vel de
relictio: seu pigue dons: aut
cõfusio donationis.
Besamath: adeps vel defecatio
Beser: pinguis vel ignominiosus.
Besilla: obumbrans eos: vel
obstaculũ eorũ.
Besleel: umbra dei: vel umbra
culũ eius.
Besodia: angustia mẽsure eius
vel tribulũ mẽsurãs eius
Besloth: pinguis ligatus vel ligno
minis declinatio.
Beson: tribulatio vel angustia
seu carnalis aut pellicus.
Beth: domus vel habitaculũ.
Beth: redes vel rẽcetio: siue
dom eius: aut habitaculũ ei.
Bethacard: domus sterilis vel
dom eruditidis tristicie.
Bethaphaleth: dom salut vel
dom vinificẽs siue dom ex
clud ẽs aut dom mirabilis.

Bethsphe: domꝰ erroris vl̃ domus mali nõ a malicia: sed ab ardore.
Bectaphe: domꝰ oris: vel domus decipulæ: siue domꝰ laqueꝰ aut domꝰ discipule.
Betaphna: domus lduẽs eos vl̃ domꝰ declinãs os eorꝫ seu reḡes labor eꝰ: aut reḡetio inuitionis eorꝫ.
bethagan domꝰ hortꝰ: vel domus elationis.
bethagla: domꝰ vitule vel domus feltiuitatꝭ eꝰ vel domꝰ defectionis: aut domus plãgentium.
Bethaglã: domus planctꝰ vl̃ domꝰ festiuitatis eorꝫ.
Bethiã: domꝰ idoli vl̃ domus idolatrie: siue domꝰ deuotãs eos: aut domꝰ vulturis eorꝫ.
Bethatimoth: domꝰ deserta: vel domus adducens mortẽ
Bethaloth: domus cãpestris vel domꝰ in cãpestribus: seu requiescãs: aut reḡctionẽ declinans.
Bethamoth: domꝰ mortua: vl̃ domꝰ mortalis seu requies mortis: aut reḡescẽs mortꝰ
Bethanara: domus pardoꝝ vel domꝰ amaritudinis: seu requies amaricãs: aut reḡctio pardi.
Bethanan: domꝰ doni vl̃ domꝰ gratie seu reḡes donatoris: aut reḡetio gratificationis.
Bethanath: domꝰ respõdẽtis vl̃ humilitatꝭ: siue domꝰ vbi est respõdẽs dñs: aut domꝰ vbi est gratia dei.
Bethania: domꝰ obediẽtie vel domus affãctionis eꝰ: siue domꝰ doni dñi: aut domus gratificata dño.
Bethanaoth: domꝰ gratie: vl̃ domꝰ respõsionis: seu domꝰ precinẽs vel domꝰ fcinẽtis.
Betharа: domꝰ aque vl̃ domus puteꝰ.
Betharа: domꝰ electionis: vel domus electa: siue domꝰ suscitans eum: aut domus vigilarum eius.
Betharaam: domꝰ montis vel domꝰ sublimitatis cotꝫ: siue domus suscitans gentẽ: aut domus vigilans pplo
Betharaba: domus suscitans pfecorꝫ domꝰ vigilãs pfidꝫ.
Betharabe: domus grãdis vl̃ domꝰ mlta: siue domus humilis: aut domus vespeina.
Betharapha: domus sanãs vl̃ domus medicine: seu reḡes medici aut reḡctio sanitatꝭ
Betharã: domus tre vl̃ domus sublimium.
Betharã: domus decora vl̃ domus electa: siue domus suscitãs gẽtẽ: aut domus vigilãs populo.
Betharan: domus vigilãs donꝰ: vel domus suscitãs gratificationem.
Betharã: domus tre vl̃ domꝰ arce: siue domus mõtis: aut domus ascẽsus humilium.
Bethasan: domꝰ fumꝰ vl̃ domꝰ delicti: siue domꝰ rollẽs donũ aut domꝰ plasmata gfe.
Bethasan: domus deponẽs vl̃ domus deposita: siue domꝰ deponẽs domũ: aut domus deposita gratie.
Bethauẽ: domus idolatra: vl̃ domus inutilis.
bethara: domꝰ fontis eius: vl̃ domꝰ puteꝰ eꝰ.
bethberai domꝰ: puteꝰ vel domus in lumine mei.
bethbelse: domꝰ cõfusa vel domus ꝯ inguedinis.
betheacon: domus sculpta vel domus sculpture.
Bethear: domꝰ agni: vel domꝰ cognitionis.
Betheur: domꝰ frigida vel lapis adiutorij.
bethagar: domꝰ tritici: vl̃ domus frumẽti.
bethagon: domus piscis tristis: vl̃ domꝰ piscũ tristicie.
bethe: domꝰ eꝰ vl̃ habitaculũ
bethel: domꝰ dei vl̃ domꝰ habitaculum dei.
bethmelech: domus pallis vel domus pfunditatis: siue pterus aultus: aut vẽtris sustẽtãs
bethen: vẽter vel vter: seu domus fontis aut domꝰ oculi.
bethesimoth: domꝰ deserta: vl̃ domꝰ adducẽs mortẽ.
Berthphage: domꝰ oris vel domus bucce siue domꝰ oris pal
tiũ aut domꝰ maxille: vel lus. Syriũ est non hebreũ.
Bethaphalech: domus salũs vel domus excludẽs: fe eos mus purificãs aut domꝰ admirabilis.
Bethphasen: domꝰ trãsẽdẽs vel domꝰ translitionis.
bethphee: domꝰ blãs vl̃ domꝰ blant: seu domꝰ blans pellis aut domꝰ oris pellis.
bethfeser: domꝰ trãsis vel domꝰ trãscedẽs: siue domꝰ eius aut domus odoris floriuus.
bethgader: domꝰ muri vel domus macerie.
bethgamul: domꝰ retribuẽs vl̃ domꝰ retributionis.
bethiesemeth: domꝰ desiderij dulcis vel domus desiderii dulcedinis.
Bethiz: domid vel domꝰ pliraliter.
bethdia: domꝰ dñi: vel domꝰ illuminationis.
Bethlabaoth: domꝰ peniteniũ vel domꝰ ingredientium.
bethlecem: domꝰ panis vel domus refectionis.
bethleemite: domꝰ panis vl̃ domus refectionũ.
Bethlenaboth: domꝰ penitẽtis vel domꝰ edificãtis.
bethmacha: domus mollised domꝰ cõfracta: siue domꝰ cutiẽs aut domꝰ ingemiscẽs.
bethmad: domꝰ habitaculi vl̃ domꝰ inhabitationis.
Bethmarchabith: domꝰ equi rusi vel domꝰ quadrigarum.
Bethmarcaloth: domꝰ quadrigarũ vel domꝰ quadrigantium.
Bethmatha: domꝰ tribuatꝭ domꝰ humilis fori.
Bethmoseth: domꝰ arcam vel domꝰ filij siue domꝰ arcus rũ aut domꝰ filios.
bethnemra: domꝰ pardoꝝ: aut domꝰ amaricans.
bechoroboz: domꝰ humilis: vel domꝰ vespina: siue domꝰ bremis: aut domꝰ locoꝝ q̃ sunt terra habitabile.
bethoz: domus tre vel domꝰ magistri.
Bethozb: domꝰ tre vel domus arce: siue domꝰ mõtis aut ca

ens ascensus humilis.
bethsab: domꝰ coccinea: vel domꝰ vermiculata.
bethsob: domꝰ placens: siue domꝰ iniquitatis.
bethsabee: domus septẽ vel domus iuramẽti: seu domꝰ hauriẽtis: aut domꝰ securitatis.
bethsbar: domꝰ cruãtũ: vel domus linguosũ.
bethsadai domꝰ frugũ vel domus perudẽ: siue domꝰ pcuiẽtis: aut domꝰ penatorum.
bethsamis: domꝰ solis vel illuminationis.
bethsimes: domꝰ solis plurali ter domꝰ illuminate.
bethsan: domꝰ dormiẽtꝭ vl̃ domus securitatꝭ: siue domꝰ abũdãtie: aut domꝰ egressionis.
bethsemes domꝰ solis: vl̃ domus illuminãs.
betsimon: domꝰ obediens vel domꝰ obedientie: siue domꝰ audiens meroꝝ: aut domus deprẽdẽs tristiciã.
bethsimuth: domꝰ loci vl̃ domꝰ loꝝ: siue domꝰ mortificãs: aut domus mortificationis.
bethsur: domꝰ acerba vl̃ domꝰ angustie: siue domꝰ cõtinens eꝰ domꝰ fortitudinis.
bethsar: domꝰ fortis vl̃ domꝰ arcta: siue domꝰ muralis: aut domꝰ cõtinentie.
bethsura: domꝰ muri eius: vel domus oriẽs cũ.
bethsura: domus acerba ei: vel domꝰ angustie eius: siue domꝰ oriens cũ: aut domꝰ fortitudinis.
bethsurã: domꝰ oriẽs eos vl̃ domus muri eorũ.
bethsurã domꝰ robusti pplꝭ vl̃ domus angustias pplꝭ: siue domꝰ cõtinẽs eos: aut domꝰ fortitudo eorꝫ.
bethsala: ergo vl̃ casta siue domus polẽs ei: vel domꝰ partiens eam.
bethsala: ergo dñi vel casta dño siue domꝰ polẽs dño aut pteniens dñm.
bethsaria: domꝰ ignis sublimis: vel incẽdũs cõ surgẽtis
bethzacharã: domꝰ memorie: vel domus memorationum.
Betzeth: fulgur vl̃ egestas: seu micans aut cõtẽptus panus.
bezecha: micãs ei vel egestas ei: siue fulgurãs eꝰ: aut contenẽs vanitatem eꝰ.

Chic. u. post. b.

BIbũ: hibaruel litteratꝭ
Birhalassus: filios cõmiscens vel filios cõmittio.
bithia: filia dñi vel filia domũ: ipsa ciui pharaõis q̃ adoptauit moysen.
bithima: filia inutilis vel filia speciosa.
bitesobi: vel moderatꝰ.
bitesthesobi: vel moderati.

Chic. o. post. b.

BOanerges: filij tonãtes vel filij tonitrui.
Boanerges: idem.
Bocci: vetustas vel vetus.
Bocci: lugens vl̃ luctus seu vomẽs vel in vomitu.
bochia: idem: dñi est vl̃ lugẽs enim ei: seu vomens dño eius est aut in vomitu dñi est.
bochor: ingressus est ãgel vl̃ primogenitꝰ mihi.
bochorathunclet: pcedꝭ vl̃ primogenitꝰ rẽpore.
bochur: electus mihi: vel primogenitꝰ meus.
Bochur: primogenitꝰ: vel dilectus.
Boem: pollex cordis vel in medio eorum.
Bon: pollex vel in medio.
Bon: pollex meꝰ vel in medio mei.
Bonus: digitus vel in medio.
boozin quo robur: vel in quo vtus: siue in ipsa fortitudo: aut ipse in fortitudine.
Borith: fedus vel pactum.
Bosec: abscisꝰ vel abscisio aut ipse florẽs aut in ipso florẽt.
bosphon: angustia succẽdens vel tribulatio fertat.
bosor: tribulatio vel ãgustia siue carneꝰ vel pellicens.
bosora: tribulãs eꝰ vel in ãgustia eꝰ siue caro eꝰ aut annũcians ei.
bosora: caro vl̃ annũciatio: siue tribulãs me aut in angustia mea.
Bosora: in angustia vel tribulatione.

Chic. u. post. b.

BUbastꝰ: os erpitũdẽ vel labiũ erpimentis.
Bugat: excelsus vel sublimitas vel germen vl̃ germinãs.
Buba: venit respõdẽs vel venit responsio.
Bunos: venit respõdẽs vel collis preputiorum.
busa cõfusio vel ignominia.
buz: de spiciẽs vel cõremnẽs.
buzi: cõtẽtus vel de spectꝰ: seu de spectꝰ me aut cõtẽptibilis michi.
busites: de spectꝰ vl̃ cõtẽptibilis

Sequũt interpretatio noꝝ in cipientiũ s littera. C.

CAlaba: voces vl̃ velocꝭ subaudit venerũt: seu ecclia venit: aut ecclesie adueniens.
Caarb: penitẽtia vel paritẽtis.
Caarb: voldꝰ vl̃ volans seu cõponens.
Caabite: volẽtes vel paritẽtes aut dentes molares.
Caabite: volẽtes vel volãtes. siue cõponẽtes aut dẽtes molares.
Cabalaau: cõcepꝰ vel cipitiuꝭ: seu cipitanie aut cipitabit.
cabarothi: mẽ ortꝰ vl̃ sepulchꝭ
Cabarothi: mẽ ortꝰ mea vel sepulchꝭ meus aut sepultura mea vl̃ mẽorie vl̃ alt nũero.
Cabarothu: cathanai: mẽorie de fideri: vel sepulchꝭ cõcupiscentie.
Cabasam: cõgregãs eos vel ecclesia eorum.
Cabzatha: quasi grane vel q̃si electum.
Cad. mar: vel principiũ.
Cademoth: mare mortuoꝝ vel principiũ mortis.
Cades: trãsitꝰ vel fõs iudicii
Cadesi: sanctꝰ vel mutatꝭ: seu mare collẽs: aut pncipiũ plasmationis.
Cadesai: trãsferens eũ. vel fons iudicii eius.
Cadesa. seor: vel sectꝭ eꝰ situe mutata ei: aut principium plasmationis eius.
Cadesbane. sectꝭ motionis vel sanctitas electꝭ mutationis.
Cadesi: mutatꝭ vl̃ crismatis.

Cadumin: mare rubū vl mare antiquū: ppter antiqua q̃ facta sunt in eo miracula.
Cadrãtes: caligo vl tenebr: eq̃ nos p litterã q. r. u. quadrãtes dicimus.
Caph: incurvãs vel incurvatio.
Capharnaũ: ager pl gueudinis vel villa consolationis.
Capharsamala: man⁹ suscitãs pestimẽtũ vel operatio vigilãs retributionis.
Capherecta: man⁹ robusta vel operatio perfectionis.
Caphira: expiatio vel man⁹ disipata.
Caiphas: sagax vel investigator sive vomẽs ore suo vel mer⁹ oris.
Caum: possessio vl lamentatio: sive acquisit⁹ vel acquisitio.
Cainan: possidẽs ppīm vel lamẽtatio ppīi: sive acqrẽs eos vel acquisitio eor.
Cainã: possidẽs bonũ vl lamẽtatio gratie sive acquirens gratiam: aut acquisitio bonationis.
Caleb: canis vel quasi viride sine quasi cor aut quasi oẽ cor.
Caleph: idem.
Calita: quasi viridis: aut quasi omne cor.
Calisthenes: miseris humilis vel cõsummatio respõsionis.
Calnab: canis me⁹ vel q̃si vir: dis me⁹ sive q̃si cor meũ aut quasi oẽ cor meũ.
Claudius: spes tranquilla vel spes tranquillitas.
Claudia idem.
Claarbamon: locⁿ fictus vl locus fictus.
Camus: statio vel resurrectio.
Camcul: stans deo vel resurrectio dei.
Camuelites: stãtes deo vl resurrectiones dei.
Camon: statio l quasi vel resurrectio inutilis.
Cãna: fundū vl calamus seu sparãs vel sparatio. Hoc dicũ tracto q̃ nostri latinis canna de lingua hebrea sumptũ sit.
Cenã: cõmutans vel cõmutatio.
Chananeus: idem.
Canaa: clarus vel zelotypus.
Candacia: cõmutans vel cõmutatio.
Canden: clãgo: vl recusus: seu retinẽs vel retẽtio.
Cappadocia: man⁹ fortitudinis vel man⁹ exploratoris: seu man⁹ domini redimẽs: aut man⁹ redẽpta domini.
Cappadoces: manus fortitudinis vl man⁹ exploratoris sine manu redempti domini aut manu domini redimentes.
Cappadis: man⁹ redẽpta vl manus redẽptio: sive man⁹ fortitudinis aut man⁹ exploratoris.
Capsch: eccl. tavl congregatio.
Capsel: congregans deo vel ecclesie dei.
Captor: cappador vel cappadocia sive man⁹ fortitudinis aut manus exploratoris.
Capturim cappadoces vl manus tortentes: sive man⁹ fortitudinis aut man⁹ exploratorum.
Charchamis: vibs attrectãs vl civitas congregationis.
Carchã: civitas gfe vl oppidũ donationis.
Carchar: investigator vel investigantes: sive oppidũ vigilãs.
Carce: calu⁹ vel caluiciẽs: sive occurrẽs ignis aut occursus ignis.
Carcim decaluãs eos aut decaluatio eorũ.
Carisath: vibs murata vel civitas: seu oppidũ vel villa.
Cariathsim: perfecte vocata vl pfecta vocatio: seu villa eorũ aut oppidũ eor.
Cariathma: villa eor vel civitas populosa.
Cariatharbe: villa quattuor: vl civitas quattuor: id est adã: abrahã/isaac/riacob qui ibi sepulti sunt.
Cariathbaal: vibs vtrox vel civitas habẽs: seu villa deuorans aut oppidũ vetustũ.
Cariathdẽna: villa filiẽs vel vitla silentũ.
Cariathariu: villa deficiẽs: vl oppidũ defectionis.
Cariathiarim: villa silvarum vel civitas saltuũ: seu villa ofticiẽs: aut villa defectiõis eor.
Cariathis: civitas maris vl oppidũ maritum.
Cariathsepher: villa pulchritudinis vel civitas litterarum.
Cariarchas: civitas pentithe vl oppidũ patiẽtie: seu villa doletũ aut civitas doloris.
Carie: calu⁹ vl caluiciẽ sive occurrẽs ignis aut occursus ignis.
Carioth: occurrẽs ignis vl occursus igne⁹ sive calu⁹ ficiẽs aut caluitiũ ẽpostis.
Carith: occurrens ignis vel occursus igneus.
Carmelus: mollis vel tenellus sive cognoscẽs circũcisionẽ: aut scientia circũcisionis.
Carmelite: mollis vl tenellus sive scientes circũcisionẽ: aut cognitio circũcidentib⁹.
Carmi: vinea mea vl cognitio mea sive aq̃ cognoscẽs: aut cognitio aque.
Carmite: vinea mea vl cognitio mei sive agnoscẽtes aq̃s aut cognitiones aquarũ.
Carnaim: cornua: vel deficiẽtes seu peridẽs fluctũ: aut ceruisio cõmotionis.
Carmo: cornus vel defensio.
Carmon: cornu iniquũ vel deficiẽs inutilis: seu concidẽs mentes aut diuisio murmurãtium.
Caromel: mollitie vl tenerita do seu cognoscẽs circũcisionẽ aut scientia circũcisionis.
Caromelite: mollies vl tenerita sive scientes circũcisionẽ: aut cogniti circũcidentib⁹.
Carpũ: scientẽ clare vel cognoscentẽ perspicue.
Carthago: scrutatio vel examinatio seu vibs meditãs: aut civitas solemnis.
Carthaginẽses: scrutãtes vel cõsummati seu ciues solemnes aut vibane meditantes.
Carthan: pfecta vocatio vel vocationẽ pfectũ: sive vibs pfecta vel civitas eor.
Carth⁹: perfecte vocat⁹ vel pfecta vocatio: qõ apud nos melius effertur p. q. litterã vl vocatur quartus.
Casata: summ⁹ dñs vel principium dñi.
Cascon: dure fortes vl duri fortitudine seu sublimitas luminis aut principii murmurantes.
Casphta: sublimitas liberãs vel principii liberationis dñi.
Cassiopia: sublimitas liberans mõ principis principis liberatis iracundie.
Cassiam⁹ domini vel principium domini.
Celim: ammitas vel principii ammitas eorũ aut principium eorum.
Celisim: celis vel celis: seu sive vigilãs aut principii vigilãs principium assumptionis.
Cathat: mors sus peccati vel cõgregans tempore.
Cathoth: mordens vitam vel congregans pauide.
Cadadagor: robustus vel patientia fortis.
Cacrec: clangor: tubeant clangens canone.
Cacpenitentia vel patientia seu baccina.
Cisio hebreo videtur esse tractum nostrũ latinum.

Chic. c. post. c.

Cedar: mero: vl tenebr: seu merẽs aut tenebr⁹ obscurus.
Cedemoth: antecedẽs vel pris sive ortẽtalis: aut ortẽs.
Cedemim: ortens vel orientalis.
Cedes: antecedens vel orientalis.
Cedma: antiquo⁹ vel antecedẽs sive ortẽtalis aut ortẽs.
Cedmonet: antecedens vel antiqua tristicia: seu priores aut orientales.
Cedmathel: ortens deo vel antecessio dei.
Cedmon: tristicia meror: vel inimicus dolor.
Cedatha congregatio vel ecclesia venit.
Cephas: petrus vel firmitas eorum est non hebreum.
Cephira expiatio vel man⁹ disipata.
Cephiras: expiãs vigilẽ et: vel manũ dissipatã suscitãs vel ad fundã iaciẽs vl suscitans eã sive tollẽs sibimetipsi sustollens semetipsam.
Cesta: vox dñi vel extollens sibimet dominum.
Cethibon: pallis gigantũ: vel humilitas fortium.
Cedib: pindicãs patrẽ vl vindicatio patris.
Celeta: pallis dñi vel cõgregat⁹ dñi: seu vindicãs dñm: aut vindicatio domini.
Celeon: vindicãs deorum/vel vindicatio iniquitatis.
Celestria: vindicãs aram vel vindicatio sublimitatis celestis occidentes vel exterminatores.
Celcuma: antecedens vel oriẽtale.
Celita: quasi viridis vel ecclesia veniens.
Celmo pallis robusta: vel cõgregatio fortitudinis.
Clemens ecclesiastes vel concionator.
Cleophas: contionem transcẽdens vel congregatio transeuntis.
Cleopatra cõgregãs agnitos vel concionem dissoluens.
Cembel: ortens deo vel antecessio dei.
Cenna: zelotes vel zelotipus.
Cenerias: possidẽs secratores vel possessio secratorũ.
Cẽdebe⁹: zelotes sufficiẽs ad intellectũ vel zelotyp⁹ abundãter intelligens.
Cenereth: signũ cithare vl quasi lucerna.
Cenerothi: quasi lucerne vel citharaum signa.
Cenẽr: zelotipus vl zelotes/sive possessor cõrẽpt⁹ aut possessio contemptibilis.
Cenez: zelotipus vl zelotes: sive possessoris prẽpti aut possessiones contemptibiles.
Cenites meũ vel erar⁹ me⁹ sive nid⁹ me⁹ aut possessio mea.
Cepsam: ecclia vel cõgregatio cepsam: congregãs eos: vel venatores.
Cercas: occidẽs factura vel exterminator: plasmationis.
Cercethi: occidẽtes vel exterminatores.
Cercecus: tenebrosus vel tenebrescens.
Cercta: vocata vel vocatio consummata inter syrum et hebreum mixtum est.
Cercos: vocati vel vocatiẽ cõsummati.
Cretonses: idem.
Cesar: possidens principes vel possessor principatus.
Cesaria: possessio principis vel possessio principalis.
Cesethao: possessa pncipũ eis vel possessio iuniis adamentis.
Cesion: dur⁹ fortitudine: vl durita fortitudinis.
Cetheus: firus vel abscissus: sive confractus: aut mentis excessio.
Cethim: firi vel abscissi sive confracti aut mente excedentes.
Cethimoth: ãgens temp⁹ vel abscondens responsionẽ: seu confracta tempore aut insanis responsionis.
Cethion: tenebre vl thymiama.
Cethion: tenebrãs eos vel thymiama eorum.
Cethura: ũcta vel copulata: sive thymiama offerẽs aut mẽte excedens lumini.

Chic. c. post. c.

Cliteraceus vel lucr⁹ sive assumptio vel pomum tuus.
Ctna: lugens vel lucr⁹ vel possidens aut possessio.
Cinam: lugẽs eos vl possidẽs eos sive lucrẽs eor aut possessio eorum.
Cinus: luctus vel possessio.
Cineri: lugẽtes vl possidentes.
Cinoth: lamẽtatio vel lamẽtationes seu lugẽs tempore.
Cinir⁹: luct⁹ vel possessio. Qõ apud nos melius offertur p. q. litteram: vt dicatur quintus.
Cypius: merens vel tristicia.
Cypius: merens vel tristis.
Cypriarches: merẽs princeps vel tristicia pncipis/iter hebreum et grecũ / mixtum est.
Circus: hereditas vel hereditator.
Cyrin⁹: heres vel hereditas qõ apud nos melius offertur per q. litterã vl dicatur quirin⁹.
Cirine: hereditas vel hereditatio.
Cirenei: heredes vl hereditãtes.
Cirenenses: hereditẽs vel hereditantes.
Crispus/scicns vel cognitio.
Cis: vir rouens vel durus.
Cison/dur⁹ iniqu⁹ vel vir mo:

uens dolorem.
Cisonis: lenificás eos vel uaritis eorũ siue impegerit eos aut pomitus murmurationis
Cisq; amẽtes vel stupẽtes: seu mirantes aut admiratio
cithã: concisi vel plage consi mationis.

Chico. post. c.

Coph: vocatio vel cõcusio: siue auis aut excussio
Cohath: mordẽtes vel pgregati siue morsus aut cõgregatio.
cohtia: inuctera aut inuctera tio.
Cohtiam: inuctera ppli aut inuctera tio populi
coho: excussio vel pcstolatio: sive pcstolans aut excutiens.
Colata: vox facta: siue vocis factio: aut vox domini aut vox dominica.
colapai: vox videtis vel vox fortitudinis.
colonis: vox cozis vel reuelatio eorum.
Coloniensis: voces eorum vel reuelationes eorum.
colosis: vocis facte obediẽs vel vocis facte obedientia.
Colossens: vocis facte obediẽtes vel voces facte obedientie
colozdai: vox formicarum: vel hactio ductionis.
coloes: oẽs vel cõcusio: siue vestigãtes aut cõsummatio.
Cõdime: ciph vel phyala.
corban: donum vel oblatio.
Corbanai: donis eius vel oblatio eius.
corbanan: dona gratie vel oblatio gratificationis.
Cornelius: intelligẽs circũsionẽ vel intelligẽtia circũcisiõis
Cosam: diuinans vel diuinatio siue diuinans eis aut diuinatio eorum.
cozbi: celsis immensus vel imola mihi.

Chic. u. post. c.

Crigelu vel frigus.
cus: our vel romẽs vir
cuth: diuisi vel duplicitas.
cuthei: duplices vel in diuio.
cubaiemio vel latrator:
Cubai: canis meus vel latrãs mihi.
Chucus q; p simplicẽ calitterã id est sine aspiratõe lecta sũt principia nom. Et hinc q̃ sequunt aspiratõe addita. a. p cb. grecũ legẽda sunt. Scien dũ tñ est q̃ hebr̃ sermo nõ habet. ch. ph. sam: sed nomia q̃ apud nos p hãc leguntur: apud eos scribunt p. heth. q̃ dupli ci aspiratione proferitur.
Chabol: quasi germẽ vel quasi germinans.
chabon: quasi intelligẽs vel q̃ si intelligentia.
Chabon: tiba vel crustula: seu quasi intelligẽs eos aut quasi intelligentia eor.
chabonim: man spinarum vel acetu spinar: siue preparantes aut preparationes
Chabor coniungẽs vel incãtator: seu piscitor vel incãtatio
chabul: ciplicitũ vel dignatio
chabur: quasi grauitas aut q̃si elatio.
Chacon: sculpẽs vel sculptura
charsaar: fortis vir vel robusta viri suscitatio.
chalal: contecta regio cõmutationis vel contectio regiõis fermentate.
Chalachar: pascẽs vel nutriẽs seu populũ aut nutrimẽtũ.
chalad: pascẽs martyrẽ vel cõsummatio testimonij.
Calamach: oẽs fortitudinẽ vel dẽs vel oes fortitudis bitudo
chalamar: omne amarum vel omnis amaritudo
Chalamath: mensus est vel cõsummauit: siue cõsummatus aut consummatio.
chalimeoẽ vel oes: seu offerens aut consummatio futura.
Chalchal: pascẽs vel nutriens seu pabulũ aut nutrimentũ.
chaldea: quasi fera vel quasi feritas: siue q̃si demonium aut quasi mamilla.
Chaldei: quasi fere vel quasi feroces / siue quasi demones aut quasi mamille.
chale: contecta regio vel contectio regionis.
Chaleph: canis vel quasi pirãde siue quasi cor aut q̃si oẽ cor.
chalech idem.
Chaleum: contegens regio eos vel contecta regio eor.
Chaphi contegens regiẽ eorum vel cõtectio regionis illaqueat.
Chem: calidus vel calidus: siue calor vel calidatas.
chami: urgens vel reluctans seu necessaria aut necessario.
Chamas: indens pnistor vel militudo despectionis
chamã: fidelis vel fidelitas seu fidelitas pplo aut fidelitas ppli.
Chama: fumus vel fidelis cona aut fidelitudo gratificationis.
chamon: fidelis populo aut militudo eor.
Chamon: surgẽs dolor vel calidũ meror: seu calida uiuentes aut necessitas murmurationis.
chamos: cõgregans vel cõgregatus: siue quasi attrectans aut quasi attrectatio
Chamuel: chalos deo vel calidus dei: seu dei necessitas aut dei resurrectio.
chamuelitis: canẽtes deo: calidi deitilue deo necessari aut deo resurgentes
Chamul: calefacti ros vel calefactio roris.
chamul: surgẽs dolor vel necessarie parturiẽs: seu calis dolor aut calidtas parturiẽs
Chana: zel vel emulatio / ea possedit eos aut possessio eorum
chanaam: suprãs vel mortem siue humilis aut negociator.
Chanaan: zel ppli vel emulãs ppli siue possidens ppli aut possessio populorum
chanaam: possidens donũ vel emulator: gratie.
Chanaan: erubescẽs vel reuersus est siue q̃si monẽtes aut quasi respondentes.
chanaan: pauperculi vel negociator: siue possidẽs donum aut emulator: gratie.
Chanena: humilis est vel negociẽs eius seu possidẽs donũ eius: aut emulator gre eius
chanancan: possidens vel possessio.
Chanenens: emulator vel zelator: siue preparatus aut negociator.
chanan: possidentes vel possessiones.

Chanaan: zelotypi vel emulatores seu preparati aut negociatores.
chanan: pauperculi mei vel negotius mutabilis possidẽs donũ meũ aut emulator: gratiam.
chanan: humiles possidẽtes
chanan: pp aut emulatores.
chanan: congregans deo vel iustitia dei.
chanbatra furens vel fortis aut irascibile.
chanda: exercitus vel castra filium fuit.
chanan: laudes laudis vel opus laudationis.
chanina vel fortamen: siue fundus aut irascibilis
chanam: fodiẽs eos vel effossorum.
chanãtia vel tra siue furor fortamina.
chrchar: fuctilgans peccatũ vel intelligatio temporis.
chanrchanino vel pcsilio: sive cognitus aut cognitio.
chamoa: agnus pgregat agnatio quasi armẽtum.
chrum: vinea grata aut cosmo agne.
chrsa: furor abfidẽs vel cõfusus angustie.
chrchar: pecta vocatio: vel pcat vocationẽ
chrhã: pfecta vocatio domini perfecit vocationẽ gre:
chloth: spes eor vel quasi populantes.
chdi: calis in me vel imola mihi siue calis meus aut imolatio mea.
chdon: calis meror: vel imolatio iudicatis: siue calis murmurãs aut imolatio iniquitatis.
chdi: quasi copulãtes vel q̃ copulãtes sũt vel ipi chal mutuo to nole.
chlem: spes eius vel sperãs eum.
chlid: fortis duritia vel fortitudine durus.
chrth: messor: vel messio: seu mes fort aut durũ fortitudo
chrsphim: imolans eos vel mi immunes.
Chellu: spes eius vel sperãs eum.
Chellom: cõsummatio vel oles do oles: siue incendẽs aut incẽdium.
Chl: oes: celus vel tristitia: siue protectus aut protectio.
chrbim: endacũ vel iniqtas
Chalib: herio vel mẽdacũ
Chelbon: plugũ vel lcantatio / ea vicẽs sẽpiterne: aut filio sempiterna.
chedel: signũ paupis vel scientia tabularum
chelbon: lactei vel aldentes
chelcia: pars eius vel partiẽs dominus.
chelcian: pars eius vel partiẽs dominus est.
chelcath: vindicãs patrẽ: aut vindicatio patris.
chelam: incendũ vel cõsummatio domini est.
Chelion: incendũ vel cõsummatio.
chelimath: pars vonis vel donatio partiẽs.
chelon: ab initio vel p summatio: siue oes dolor aut reuelatio eorum.
Chelud: signum destinans vel scientia.
Chdne: quasi cytharam vel quasi lucerne.
chenneretb: signũ cythare vel quasi lucerna.
Chennerethidem.
chẽneroch: q̃si lucerne vel signa cythararum.
Chennerothidem.
chenno: canticus vel cytharam seu agnitum lumen aut agnatio luminis.
cherelothi: visio signi vel videtis signum.
cherethim: dispenẽtes vel dispositiones eorum.
cheretho: cognite auferens vel cognita ablatio.
chermel molle vel tenerũ: siue agnus tenere aut cognitio circumcisionis.
cheres: glacies vel solitudo
cherub: scientia multiplicata: vel scientie plenitudo
cherub: mundata pictura vel scientia multiplicata: seu scientie plenitudo aut q̃si plures scientie intellectus
Cherubim: idem.
Chesion: pregens vel pectio seu scelus aut tristitia.
chestium: psummatio vel oles dolor: siue incendẽs eos aut incendium eorum.
cheth: pcrcutiẽs vel percutiẽs
chethalud: signũ talamic vel fortitudo iniquitatis.
chethlis: pcussa generatio vel percutiens generationem.
chetti: signati vel metũ seu formidantes aut infantes.
chidonisum vel clypeus.
chiphar: cripias vel cepturo: seu catulus eius aut manus dissipati: quod est cipius catulũ ionẽ significat: quẽ greci cimon vocant.
cohath: vindicãs patrẽ: aut vindicatio patris.
chisil: robustus vel fortitudo
chisloth: stulti signũ: vel stultitie significatio.
chium: vindicans eos vel vindicatio eorum.

Chico. post. ch.

Choa: ecclesia vel congregatio.
choadd: maximum vel precipuum.
choabal: cõdẽnans vel condẽnatio.
chobar: gratitudo vel iurta eletum.
chodchod: cartago vel cartaginensis.
chodonazer capiẽs plasmati vel captura aptus plasmati
chodo: laomar quasi gratia manipuli: vel quasi habẽs de eorum manipulum.
chodor: Lomor idem.
chodleth: ecclesiastes grece / cõcinator latine.
chomar: editui vel iantores
Chomo: lascens vel pronos cano: siue lacessiẽs vel quocationes.
chonenia: pcussus dñi vel pcussio domini.
chobar: decaluas patrẽ: vel calua patris.
chore: clamãs vel calnus siue glacies aut canticum.
chorchar: dor: vel siccitas, siue eorum aut solitudo.
chorthim: mẽsa vel massa / siue tẽtans aut tentatio.

Choire: vel iracūd: vel liber: siue farinat⁹ aut de fornamine.
Choireis: liberi vl iracūdi: siue farinati aut de fornaminib⁹.
Choirebthi: ordinādes vl despsio seu dissipās aut dissipatio.
Choir: caluus me⁹ vel clamās mi vl siue calutiū meum aut glattes mea.
choire: glatiosi mei: vl clamās tes mihi: siue calui mei aut calutices mea.
choirei: farina vl farinat⁹: seu post me aut fornamina mea.
Choirintp⁹: vbanⁿ vel oritur ipsi: seu puersatio eorum aut administratio reipublice.
Choirithuriues vl puersātes sibi: seu decuriones eor aut publici administratores.
chorographia: regiōes descripte vel regionū descriptio.
choiosdai: hoc secretū michi vel hoc ministerū meū.
Choiosdram: idem.
Choisi: calix poratio.
Choisi: calix meus vel poratio mea.
Choisan: calix donat⁹ vel pot⁹ gratificationis.
Choisi: cōgregās eos vel congatio eorum.
Choizbi: iniqras vel mēdacij.
Choisbeth: iniqua dom⁹ vl mēdacij habitaculum.

Chic.u.post.ch.

Chub: gratitas vel condēnatio.
Chun: perentiēs vel percussio
Chus cthiope vel tenebrosus
chusdi: niger vl tenebrosi⁹ pulsur vel deuorans.
Chusam: tenebrās eos vel nigredo eorum.
chusa: tenebrās donū vl nigredo gratificationis.
chusama sathaā: tenebrosa liq̄ratis vel nigredo spiraste.
chusi: niger mihi vl tenebrās me.
chusi: secretū vel silētiū: siue archanū aut profunditas.
chusa: oriria illa vel tenebrosus iste.

¶ Sequūtur interpretatiōes hebraicorū nominū incipientib⁹ s. D. littera.

Dabarcliu⁹ vel proclituū
Dabar: clin⁹ me⁹ vel p
clinium meum.
Dabath: clin⁹ vel proclinius.
Dabzath: oraculū vl loquela.
Dabzethi: oraculū fortū vel locutio puteorū.
Dabbrei: amin: paralipomenō
grece: ōba dierum latine.
Dabri: loquēs vl loquela: siue loquēs deos aut oraculū dei
Dabri: loquēs ei vel loquēti ei⁹: siue loquār ei de⁹: aut eius litras litterarum.
Dabri: loquēs vl locutio: siue oraculū vel eloquentia.
Dachar: cōpungens vel cōpūctio: siue cōpūgēs aut cōpūctiones.
Dadā: iudicās vl iudicū: siue solitari⁹ aut fratrelis eor.
Daca: fort; maleteat vl iudicū maledictionis.
Daeei: fortes maligne vel iniudices maledicti.
Daphea: adhesio vl remissio: siue adherens aut pulsatio.
Daphenē: pulsans oculū: siue adhesio fontis.
Daphrim: signū opeq vl signi operatio.
Dagan: triticū vel frumentū seu piscis donatus aut piscis gratificatus.
Dagon: piscis meror: vl piscis triticie: seu piscis liquⁿ aut piscis inutilis.
Dalas: fortis dñi vel pauper: cutus domini.
Dalatas: hauriens dño vel pauperculⁿ dñi.
Dalatas: hauriēs dño est vel: pauperculⁿ dñi est.
Dalan: egēs pauper: vl egena paupertas.
Dalmula: situla vl paupertas
Dalmacia: grādis egestas vl magnitudo egestatis.
Dalmatica: grād; egestas: vl magnitudo paupertatis.
Dalmanuta: situla quomō pauper: vel pauptas requiescēs supersitus.
Dalmaim sanguis vel sanguines: seu sāguinū aut sanguines.
Damaris: filēs caput vel silentium capitis.
Damascus: sanguis secti vel sāguineus sacculus.
Damascus: sāguinū bibēs sanguinē ppinans: siue sanguis potor: aut sanguinis osculum.
Damascus: sanguinē secans: sanguinem osculis.
Damascus: sanguinem bibēs vel sanguinē ppinans siue sanguinū potatores aut sanguinē potationes.
Damna: causa vel iudicū: silēs vel silentiū.
Dan: causa vel iudicū.
Dana: causa ei⁹ vl iudicū ei⁹
Dante: iudices vl causatores
Daniel: causa dei vel iudicū dei: siue iudices deo aut iudicauit me deus.
Darā: autratus vl aphricus
Dardabe: gustatio cognita vel generatio cognitionis.
Darius: fertilis aut augmentatus.
dard: aphrica vl plaga austral
Dasem: terrenū vel terrenalis.
Datan: donū eorū vel donū sufficiens.
Dathemā: donū formidolosū vel donū sufficiētia accipies
Daud: fortis manu: p. pulsa desiderabilis.

Chic.c.post.d.

Debalas: delectās seculo vel delectatio seculi.
Dabahaseth: apes defecta vl eloquentia defecata.
Deblatha: plurā⁹ opprobriū greco aūt termōe deblatoris ciuitas interpretatur
Deblathai: palathe vel opprobria: seu palathe eor aut opprobria eorum.
Debela: delectas seculo vel delectatio secularis.
debelathaim: laterea vl massas quas solēt cōpingere de recēt⁹ ficis: quas hebrei debelath nūcupant.
Dedera locutio vl vū timēs.
Debir: loquēs vl loqlas: siue vsum timens aut esti timens
Deboni: sufficiens ad intellectū vel abundanter intelligens.
Debongad: sufficiēs ad intellectū tentatiōis: vel abūdāter intelligēs accinctum latrū: clam
Dedoc: aptus vel loqrisen eloquens aut eloquentia.
Dedar: adgres vel pallatus: seu remissus aut remissio.
Dedapiatata vl platinata: siue fabrilitat⁹ aut platinatio
Dedan: hoc iudicium vel iudicium.
Dedana: generatio ei⁹ vel generatio eorum.
Dedoa: pullans vel adherēs vel pulsatio aut remissio.
Dedar: partes dim vel pars eorum dni.
Dedan: egens vel egestas.
Dedan: egens vel egestas eor
Dedabrabate aut tabulapiteta pauper aut tanta.
Deppon: paup facie vl egen⁹ oculorum.
Dedoniam: vel paupertas.
Dedip: aup egens vel paupertas egestas.
Demes: filēs vel terren⁹: siue silentiū aut sanguineus.
Demeri⁹: minū pseques vel vehementer incēdēs: seu fortis ad pseqādū: aut robustus ad ocurrere.
Demar: causa vel iudicū: siue filēs aut silentiū.
Demophon: silētiū subite mens: vel sanguine⁹ eructans
Demon: sanguine⁹ meror: vel sufficiens iniqras.
Demoniū: sanguine⁹ meror: eis insufficiens iniqras eorū.
Denada: iudicū ferēs vl iudicam asserens.
Denadar: idem.
Denaabar: causa pfis vl filēs fraternitatis.
Deden: loquēs vel filij generationis.
Dedēs: loquēs vel generat⁹
Dethon: loqla pcutiens vel generat percussiones.
Defan: fortis elephant⁹ vl fortitudo elephantis.
Defan: fortis dignitas vel pstado solicitudo.
Defeth: mur⁹ vel mictatio: seu pstiens aut calcatio.
Defoni: fort; pupilla: vel calcatio. Ipso termōe hebraico aut pinguedo interpretat aut aniend è tantū sibi placauit o

Denbel: agnoscāt deū vl agnosceret eius.

Chic.i.post.o.

Dabolus: dehuēs vel de otium: grece aūt dicit criminator: aut clausus lectulo.
Diaphanes: illuminās vel dilucidus.
Diana: gritudines su citas vl egrotationū suicitatio.
Diapsalma: percātatio vl spiritus cessatio: siue amen: aut hat: greco aūt termōe interpretat⁹ pocus diuinctio.
Dibon: sufficiēs ad intellectū vel abūdāter intelligens.
Dibongad: sufficiēs ad intellectū tentatiōis vel abūdāter intelligēs accinctum latrūculum.
Dimaon sufficit eis dolor: vl sufficit eis meror: siue sufficiētia marmuratiōis eor aut sufficiētia iniqtatis eorum.
Dimona: subtimitas: vl satis namerias.
dina: causa, hec vl iudicū istū
Dinet: iudices hi vel causidici illi.
Dionisius: dūdicat⁹ vel vehementer fugiens.
Dioscor: pulchri ad tegendū vel pulchre cōtegentes sunt aut gemini caltores.
Dioscorus: pulchre contegēs vel pulchre ad tegendum.
Diospolis: abnuens: vel abiecnuncio.
Diotrepes: speciosus luxus vel decor: insantes.
Disan: fort; elephātus vel fortitudo elephantis.
Dison: cinis aut pigredo: seu fort; pupilla aut calcatio ei⁹
Disinc: ad occidēdū vel occidētalis
Disir: quercus vel iler.

Chic.o.post.o.

Doch: pmotus siue sollicitus aut sollicitudo.
Dodan: patru⁹ dñi est vel patruelis dñi.
Dobec: mor⁹ vel motiu⁹: siue sollicitus aut sollicitudo.
Domim: rubra vel ascēsus ra
Domna: filēs vel silētium.
Don: iudicū vel iudicator.
Dor: natiuitas vel generatio
Doram: generās pplos vel generatio populorum.
Dorchas: capra vel damula.
Dorda: natiuitas fort; vel generatio desiderabilis.
Dormi: generat⁹ excelse vel generatio exaltata.
Dominighatides excelse vel generationum exaltatio.
Dorich: genit⁹ furo: vl gustationū medicamētum.
Dorcacaphet: natiuitas adūctus humilis gustatio parauli pententia.
Dosicheus: calcatio stipula⁹ vl unctionē formidās
dothan: pabulū vl viride eor siue sufficiens defectio aut sufficientia defectionis.

Chic.u.post.d.

Dud: solitarius: vel fractrelis.
Dur: decus vel pulchritudo.
Dubel: decorans dñm vel pulchritudo dei.
Duinat: tacēs vel silētiū: siue gaudiū et letitia.
Darach: loqⁿ vel locutio: seu loquēs frat vel locutio fratis.
Durā: pulchritudo vel loquela: seu loquens ppto aut pulchritudo eorum.
Drusilla: gener⁹ pacificat⁹ generationē pacificās.

¶ Sequitur interpretatio nominum incipientium a littera. E.

Eba: pallis vel⁹ vel vel⁹
vorago: seu pallis defitiēs aut aceruū lapidū.
Ebrona trāsiēs vl transitio: seu trāsiēdēs aut trāsgressio
Ebrona: lētēto: vel lētatio: siue coniugiū: aut diūo semiterna.
Ebronit: trāsiēs mihi vel trāsitio mea: siue transiēdēs aut transgressio mea.
Ebroni: trāsiens mihi vel trāsitio mea: siue piaculum meū aut visio sempiterna.
Ebronite: transeuntes me: vel mihi: seu trāsit⁹ mei aut trāsgressiones mee.

Ebronites: lcãtatores mei vel lcãtatiões mei: seu piugati mihi aut videntes semp me.

¶ Hic.d.post.e.

Edada: ornata vel voluptuosa

Edema: voluptas eius vel deliciose ornata.

edemium: voluptates deliciose vel ornata dimittise

Eden: voluptas vel ornatus: seu dimitte aut delitie.

Edẽna: voluptas pulchra vel delitie plcbitudis

Eder: voluptas vigilie vel ornatus cõsurgẽs: seu dimitte effusi: aut delitie resurgentes.

Edes: delitias tollens vel voluptuosa plasmatio.

Edissa: delicata mulier vel voluptuosa assuptio.

Edna: voluptuosa pulchra vel ornamentum pulchritudinis

Edna: ornatũ tollẽs vel dimitiosa plasmatio: siue delicatus spes aut voluptuosus coluber

Edõ: rufus vel fulvus: siue terrenus aut sanguineus.

Edoma: rufa vel terrena: siue rubens aut sanguinea.

Edra: inundatio pastus mei: vel inundatio pascit me.

Edraim: inũdatio malorũ vel natuitas plsimorũ: siue descẽsio pastorũ aut inundatio pabulorũ meorum.

Ephraiz: crescẽs vel auctus: siue augmentũ aut fertilitas.

Ephraimite: augẽtes vel auctores: siue fertiles aut crescẽtes

Ephra: uidẽs vel frugifera. seu fertilis aut puiueruletra

Ephraim: idem.

ephrater: fertiles aut frugiferi siue pidẽtes aut puluerulẽti.

Ephrem: auctus vel crescẽs: seu fertilis aut secũd.

Ephõ: puluis meroris vel puluis inutilis: siue puluis cor aut vltio iniquitatum.

Ephcta: adaperire: vel aptus sio

Epha: mẽsura vel effũdẽs siue resolut: aut resolutio.

Epha: mẽsura mea vel defectio mea: siue effũdẽs me aut dissolutus mihi.

Epharaorth: dissolutio vmbraculi vel effusio visiõis p sumate.

Ephner: effundẽs decorũ vel diffusiues imagines

Ephermẽsura p surgẽs vel effusus virginis: siue dissolut: pterus aut resolutio

Ephertite: diffusi virginis vel mẽsure p surgentes: siue dissolutũ pulcritudinis aut resolutẽs cõ surrectionem.

Ephermeitha: mẽsura effũdẽs vel diffusi pulcritudo dissoluẽs partitatem.

Ephesus: possessio meũ vel anima mea: seu finis cor: aut voluntas mea in ea.

Ephesu: possessio mea vel alamea fetis: seu fines cor: aut philatores mei.

Ephice: fecũditas aut augmẽtatio.

Ephi: mẽsura trium modiorũ vel tres medũ mensuratt.

Ephot: sup indumẽtũ vel superhumerale.

Ephesiba: mẽsura recreatiõis vel pulsitas mea in ea.

¶ Hic g.post.e.

Ebbathã: solẽne mãdatũ humilis vel leta domus responsionis.

Egbathanis: solẽne mandatũ humilis viri vel leta domus responsionis assumptae.

Egeus: letis vel solẽnis.

Egypt: tenebre vel angustia: siue tribulatio coangustãs aut coãgustatio tribulatiõis

Egyptiac: tenebrosus vel coãgustat: siue tribulatiõe coãgustat aut coãgustatiõe tribulat.

Eglatitula vel inuẽs siue solẽnis aut festiuitas eius. Ipse est michelyon: dauidque genuit et ietham: i cui parturiuit occubuit.

Eglatim: vitulus vel iuẽculus: siue solẽne eius aut festiuitates eorum.

Eglon: vitulus meroris vel iuẽculus iniquitatis: siue solenne murmur aut festiuitas inuitis.

¶ Hic.l.post.e.

Ela: maledicta vel ipsius ne terebithus aut arbustula.

Elaath: ad solũ vel ad solitarium: siue ad ruinẽ aut maledictio peccat.

Eladad: dei seruus vel dei testimũ seu maledictio fort: aut terebinthus deliberatus.

Eladad: ad scientiã vel ad scientias seu laua seruitut: aut dei scientia. Spiritus abit sermõe lectatur super hanc.

Elod: ascẽsio vel ad ascẽsum siue vsi fuit: aut maledictio testimonij.

Elam: ordis vel secũdũ: aut pulis aut superliminare.

Elam: destitutũ vel apparatus seu despiciẽs aut oppositus.

Elamite: ordes vel fetus: aut pulis aut superliminaria.

Elamite: deletabulas vel operatus seu despiciẽtes aut oppositi

Elas: maledictus ipse vel facẽs operationes.

Ela a: operatio ad faciendũ seu laudem faciẽs aut laudabilis plasmatio.

Elasa: operatio ad faciẽdũ siue deũ sustollẽs aut vel plasmatio.

ellasar: hanc separans vel hic separatio: siue deũ declinãs aut dei declinatio.

eliasar: laudans carcerem vel laus sustolletũ virginũ: aut laudãs plasmationẽ suscitãtes

elath: vnũ vel vnitas siue solitudo.

elath: aulones vel terebithus siue deo peccãs aut maledictus ipse peccator.

ellan: applicãs vel persequens aut applicabit aut persequet

elbon: deo fortis vel robustus fortitudine.

elcham: p cor vel testimonio seu deo surgens aut dei cor siue deo surgens aut dei necessarius.

elchan: pars cor vel testimonũ eius: seu dei portio aut eius possessio.

elchath: portio vel posticula seu portio tpis aut posticula peccatoris.

elchese: aduocatio vel aduocata

elcheseus: aduocãs vel aduocatus.

elchesia: aduocatus meus vel aduocatio mea.

[illegible] scientiã vel de scientia

[illegible] conscientia vel ad cognitionem.

[illegible] dei mei decus vel dei [illegible] pulchritudo.

[illegible] dei meus adiutor vel [illegible] dei mei adiutorium

[illegible] deus meus adiutor

[illegible] vel deus meus adiutor

[illegible] fortunater.

[illegible] vel dei paternitas.

[illegible] vel posticula.

[illegible] vel portiões.

[illegible] ascendentes vel ascẽsio

[illegible] ascendẽs vel ascẽsio

[illegible] vel laudatio.

[illegible] vel ciũ siue vestis [illegible] aut superliminare eius.

[illegible] vel eculus

[illegible] vel deum accipiẽs siue [illegible] eclens.

[illegible] scientia dei vel ascẽsio

[illegible] vel Grecorum

[illegible] vel ad laborã

[illegible] est mons eluetiorũ

[illegible] dominus eorum discipulus ascendit in celum.

[illegible] ad insulam vel ad faciẽdum siue deũ sustollens aut vel plasmatio.

[illegible] seculũ hoc: aut [illegible] cohabitatio

[illegible] deus meus pater: vel dei aut paternitas.

[illegible] rana abscõsio: vel neq̃ [illegible] dedit: siue deus meus pf eius

[illegible] dei mei paternitas et.

[illegible] deus meus resuscita

[illegible] vel deus meus frater eorum

[illegible] deus meus cognouit vel

[illegible] deus meus audiet: seu dei mei

[illegible] aut dei mei testionũ.

[illegible] idem.

[illegible] deus meus cognouit eos: vel deus meus audiet eos: siue deus meus seruiet eis: aut deus meus testificator eorum.

[illegible] deus meus populus: vel dei mei populus: siue deus meus

[illegible] eis aut deus meus

[illegible] eorum

[illegible] deus meus tracturam in addẽs aut deus meus plasmationẽ conuertens.

[illegible] deus meus tu vel deus meus pens siue deo meo pec

[illegible] aut deo meo tempus

[illegible] deo meo cadens: vel dei mei calidus: vel deo meo surgẽs vel dei mei necessarius.

Elithũ: deletibulas vel maledicti: seu postes aut suplimiaria.

elidad: deus meus nouit: aut scientia dei mei.

Eliadad: dei mei patrus vel deus meus patruelis.

eliadab: deus meus sert ipsum esse: vel deus meus sert ipsum viuere: siue deus meus nouit suscepros: aut deus meus nouit suscipiendos.

Elidelach: accrus emissus germis vel emissio germis acerua: siue deus meus sert portionem: aut deus meus nouit partculam.

Eliseer: deus meus fortis: vel deus meus adiutor: siue deo meo separatus: aut dei mei sũ cificatio.

eliphal: deus meus mirabilis vel dei mei miraculum

Eliphaleth: deus meus diuidens vel dei mei diuisio: siue deus meus mirabiliter saluans renuntcos: aut deus meus miraliter liberans paudos.

eliam: dei mei populus vel dei mei congregatio.

Eliaman: deus meus donans: vel deus meus dominũ situe deo meo donate.

elymas: transgredi: facẽs vel ad trãsgressionẽ ingredẽs.

Elymelech: ad regẽ vel ad principem: siue dei mei regnum: aut deus meus regnator.

Eliton: excelsus vel sublimitas: siue dei voluntas: aut deo sit utilis.

elionai: sublimis vultur: vel excelsus deuotator.

Eliozeb: dei mei hyẽs: aut dei mei tempestas.

elisam: ad insulã: aut dei mei salutatio.

Elisabeth: dei mei septima: vel deus meus cognouit: siue dei mei turamentũ: aut dei mei saturitas.

elisaph: dei mei speculat: vel deus meus speculator: siue deus meus abscondens: aut dei mei abscensio.

Elisaph: dei mei labiũ: vel dei mei vinculũ: seu dei mei speculum aut dei mei angustia.

Elisaphã: dei mei lapis: aut dei mei hereditas: siue dei mei speculator: aut dei mei vinculũ.

elisabet: dei mei salus: vel deus meus descendit me.

Elisama: deus meus audiuit vel deus meus audiuit.

elisar: dei mei princeps vel dei mei: seu: imõ siue pater meus fortis aut pater meus coangustans me.

Elisee: dei mei salus vel dei mei protectio.

Elisieth: dei mei salus: vel deus meus spiciẽs, siue deus meus saluans eiusdẽ aut deus saluans paudos.

Elisua dei mei salus vel dei mei protectio.

elisae: idem.

Elisuer: dei mei murus vel deo meo cõtinens siue pater meus fortis: aut pater meus coangustans me.

Eliud: deus meus dominus: vel deus meus ille.

Elmadan: dei mensura: vel dei remuneratio.

elmelech: dei regnum: vel deus regnator.

Elmodab: dei regnatio vel dei natuitas.

Elmodab: dei mensura vel ad matrem eius: precipuum

elmon: cõtẽnens vel prempt.

Elmõ: loc: vel ille: siue hic aut contẽnens me.

elmondablathaim: contẽnens palatas aut contemptus opprobium.

Elnathan: addẽs vel adiectio: siue ad dẽs aut dei donatio

Elnathan: dei donatio vel deo donatus.

elo: deus vel deitas: siue exercitus eius aut exercit: eorum.

Elocuponia: turme militum vel opes eorum.

elot: deus meus vel deitas mea.

Eloim: deus eius vel deitas: cõsiliorum: exercituum fortitudinis vel exercitus: fortitudine.

Elion: quercus vel robor: seu regie campestris aut exercitus fortitudinis.

Eloth: arietatio vel arietio signum: siue deo respõdẽs au:

ditas temporalis.
Elathaba: vana abscõsio vel nequs abscondit.
Eltacr: vanitas vel nequa gromens.
Elthecph: proferẽs vel prolatio eorum.
elthecem: ptulit vel platio.
Elthecen: pferens fontem vel prolatio oculi.
eltholed: natiuitas vel ad natiuitatem.
eluan: exaltatus vel exaltatio
Elad: gloriabūd vl accipiens gloriam.
elul: desiderans vel deum parturiens.

Hic.m.post.c.

Emach: vallis vel profunditas.
Emachim: valles vel profundi tates eorum.
emachuel: vallis diuina vel profunditas eorum
Emam: celitudo vl accipiẽs siue celo: eor aut formido eor.
Emathe: formidãs eos vel accepto eor: siue indignãs rigide aut indignato: rigidus.
emathe: formido eor vel accipiẽs eos: siue indignãs rigide aut indignatio rigida.
Emaus: mater festinãs vl desiderii consilii.
emma: mater vel desiderium.
Emman: mater eor: vel desiderans eos.
emanuel: nobiscum deus vel nobiscum diuinitas.
Emmaus: mater festinans vel desiderium consilii.
emathasis: vallis concidẽs vel vallis concisionis.
Emmer: vbi vel sermo siue sermocinãs aut sermocinatio.
emin: gentes vel ppli siue horrendi aut terribiles.
emons: calor: et vl accipiẽs eũ
Emotasin: vl asinei siue loquar aut amaricãs
emozim: asini vel asinei seu loquẽtes aut amaricati
Emotith: mater iuramento vl desiderans desiderium

Hic.n.post.c.

Ena: fons vel oculus.
Ena: ecce hec sũt vl ecce oculi: siue fõs ei aut oculi eius.
Enach: fort, vel potẽs: siue gigas aut terribilis.
enachim: fortes vel potentes seu gigantes aut terribiles
Enada: fons acutus vl oculi eius acutus: siue fõs sufficiẽs aut oculi testimonii.
enadda: idem.
Enadab. fons spontaneus vel oculus voluntarius.
enadan: oculi iudicans vl oculi iudicii.
Enagallim: fõs tristicie vl oculus viuulorũ.
enai: fons mei vel oculi mei.
Enain: ecce hec sũt vel ecce sũt oculi: siue fõtes eor aut oculi eorum.
enan: nubes vel ecce hec sunt: siue fõtes eor aut oculi eor.
Enarath. eccce cõcepit vel ecce conceptio.
enathsnad dantes vel deo dãte siue fons datus eis aut oculi donationis eor
Enathon: eans gfam vel dantes gratis: siue fons datus liquus: aut oculi datus respõsioni.
encenia: renouata dedicatio: vl renouamina dedicatiõis
Endad: fons solitarius vel oculus subtilis.
endor: fons gnationis vel oculus naturalis.
encõ: ecce ista vl ecce hec sũt.
Eneas: paup vel miser: siue respondens aut responsio
engaddi: fons hedi vel oculus tentationis
Engallim: fons inundans vel oculus trãsmigrans: siue fons reuelationis aut oculi transmigrationis.
engam: fons horti vel oculus electionis.
Engãni: fons hortorũ vel oculus elationis eor
embeli: gratia mea deo vl gratia mea dei
Enoch: dedicauit vl dedicatio: siue edificans aut eũ deo ambulans.
enochite: dedicantes vel dedicauerunt: siue edificãtes eos cũ deo ambulantes
Enon: ecce sũt vel ecce hec sũt seu fons robustus aut ocius fortitudinis.
Enon cursus meorum: vel oculi meorum: seu fons tristicie aut fons murmurationis
enon: cursus meorum vel oculus iniqui: seu fons tristitie aut fons murmurationis
Enos: homo desperatus seu vocans aut violens.
enremon: fons cõgregans aut oculi sublimis.
Enfamia: fons ostis vel oculi mandans humilia

Hic.p.post.e

Epaphras: crescẽs vel metũ: siue frugifer aut requiem videns.
Epaphroditon: fertile vel frugiferũ aut fecũditas.
epaphroditus: frugifer aut fecundus: seu fertilis aut fecũditas.
Epicinta: supra luctũ vl septuagintia.
epicureri: supra curtes vel supra curantes.
Eponechion: supra vl superadumentum.

Hic.r.post.e

Ren: vacue fecit vel rasue facto
Erastus frater meus: videns vel fratris meritio: fat' abstrudum vocabulum figuratum.
ereth: vigil vita vel effusi pauore.
Ergab: lapis vel lapides
eriotb: ebrietas vel solitudo.
Erma. anathema meorum vel anathema tristicie.
erman: auferẽs vel ablatio vel anathema nfm aut anathematizatio gratie.
Ermen: anathema tristicie vel anathematizans meorum.
erobon: dolor vel doloris: siue in facie eor aut i facie dolor

Hic.s.post.e.

Saan: confirmãs vel innitens: siue suffoliens gratias aut plasmatio donationis.
Esaban: ignis in eo vel ignis in eis.
esabam: confirmo vel innitor: seu innitens aut pfirmat.
Esabim: voluntas meorum vel voluntas fortitudinis

Esaincẽsus vel insule libatice suaiuẽ.
Esan: voluntas meorum vl assistũ tristicie.
Esan: idem
Esmma: inuitẽs mihi vel confusio mea.
esengaber: voltitas vel iuuenis: siue fort, opatio aut cõsiliũ cõfortate tristicie.
Esefaciẽs vel factura.
Esran: vel frustra: siue ruina aut acerus lapidũ.
Esaignis maritus vel ignis cantatio.
Esanignis i eos vl ignis i eis
Esmoth: vl stat: siue ignis mus aut ignis vel.
Esonstat: meorum vel signa tristicie.
esbam: detẽnentes vel habitus despectionẽ.
esbaoth: ve gloriosi vel cecidit gloria seu ve gloriosi aut gloriatio habet occasum.
esbol dorr: vel ignis oris seu ignis aut tot signeus.
esamisericors vl misericordia.
esbi: effusio vel incendium.
esbon: incẽdia vel incẽdẽtes: seignis patruelis aut ignis patrui mei.
Esras: adiutor vl auxiliũ siue misericordia dñi aut misericordia matutina.
Esreli: misericordia dei vel misericordia mea deus meus.
esmin: adiuuãs merentes vel misericors iniqtatis.
esbon: ignis tristicie vel cogitatio meorum.
Esbicin: vel vicinitas.
Esbicin: meus vel vicinitas mea.
Esbam: pope dñi est: vel dñi propinquans est.
Esmel: gemma vel electus.
Emplasma vel electio.
esbam: factura aperiens vel plasmatio regũdis.
Esbicin: meus vel vicinitas meu seu factura laboriũ: aut plasmatio laboriosa.
esaon: festinãs vl festinatio.
esangnis vl fecisti ãs seu edificans aut edifertio.
esbi: indigens vel ouẽtalis, frtel: auxiliũ dei vel auxiliatus deo.
efron: sagittãs vidẽs vl sagitta visiõis: siue tra cẽs: fortis iaculo gregum.
efron: atriũ vel atriũ eorũ: siue atriũ tristicie aut atriũ iudicãtis iudicia.
efronte: sagittãs ridẽtes vl sagitte visionũ: siue iracẽdes: aut fortes iaculis gregũ.
efronti: atris eius vl atria eorũ seu atria tristicie aut atria iudicãtis iudicia.
Esthab: ignis vel cogitatio.
esthama: ignis manens vel cogitatio doloris.
esthamo: idem.
esthamoba: ignis manẽs vl cogitatio doloris.
esthabol: ignis gementiũ vel ignis parturiẽtiũ.
esthaboltes: ignee gemẽtes vl ignee parturiẽtes.
esthabome: cogitãs doloris vl cogitatio doloris.
esthabul: ignis volentium vel ignis parturiẽtiũ.
esthõma: cogitãs vl cogitatio siue pensans aut cõtignatio.
esthemo: ignis manẽs vl cogitatio doloris.
esthemon: idem.
esthemoe: feminae vel vxter muliebris.
Esthon: ignis meorum vl cogitatio iniqtatis.

Hic.th.post.c.

Thai: robustus meus vel pfectio dñi.
Ethai: fortis dñi vel pfectio dñi.
Ethalon: incunabula meorum vel repositio tristicie.
etham: fortis vel robustus: siue fortis eor aut pfectio eorũ.
etham: ascẽdẽs vel ascẽsio: seu fortis dono aut robustus iste.
Ethani: robusti vl robustorũ: seu fortes dono aut fortes iste
ethebel: robustus deo vel protectio dei.
Ethema: merẽs vel lugẽs: siue meror aut luctus.
Ether: formido vl lenitudinis.
ethe: stupẽs vl formidãs siue stupidus aut formido.
ethi: metum vl timuerũt: seu stupor aut obstupuerũt.
ethet: metus vel timuerũt: seu stupidi aut obstupuerũt.
ethim: pfectio vel fortitudo: seu fortitudo aut pfectio eor.
Ethiopia: caligo vel tenebre.
ethiopes tenebrosi vel caligosi
Ethnici: pagani vel gentiles.
Ethuel: robustus deo vel fortitudo dei.

Hic.n.post.c.

Naiu: vel ira seu calamitas aut mẽtiuentius.
Eubol: cohabitator vel cohabitatio.
Euchodis: appẽdens dñm: vel appẽsio dñi.
Eud: gloriabūd vel accipiens gloriam.
eudoma: appẽdẽs dñi vel apprehensio dñi.
Euech: ei vl desiderat: seu desiderans aut desiderati.
Euergẽs: torcular pessimũ vel vera oppressio.
Eueus ferus vl pessimus: siue ferus aut lapides colligens.
Euphrata: frugifera vl paluerulẽta: seu cõdem vides aut de cinere veniẽs.
Euphratites: crescẽs vel frugifer: siue humus aut paluerulẽtus
euphrates idem.
eui: ve mihi aut calamitas mea
euith: feralis vl feroce: siue desiderãs aut ẽsiderũ meũ.
Eul: stulti vel insipiẽs.
euilla: volẽs vel pturiẽs: siue stolidus aut in principio.
Euilath: idem.
euilmerodath: stulte amarus vl insipiẽter amaricãs.
euim: iniqui vel iniqtas: seuuecis aut calamitas eor.
Eumenis: oraẽs viscera vir vel cõmisẽs ex ipsis assumptũ.
eunice: honorãs vel honorãs mẽtum.
eupater: honorãtos separans vel cõmisẽs separatos.
eupolemus: honorãs oratus aut cultis: pmisẽs ora malleatos
eurichon: nucẽs inferius vel cõmisẽs deorsuz.
eurices: amẽs vel insulus: grece aliter dicit fortunatus.
eurices: idem.

Hic.r.post.c.

Ebdsthanis solēne mãdatuz humilie vel leta domus redpōsionis.

Ecclesia: mēte excedēs vel mētis excessio.

Capitulum.c.

Ezabar: ipsopus vel humilitas.

Ezabi: ipsopus meus vel humilitas mea.

ezabo: videns vel visio.

ezazon: videns sursum vel videns in supioribus.

ezcad: videns servitutē vel fortes tribificator.

Ezechias: auxiliũ vel fortitudo.

Ezechias: auxiliũ dñi. vel fortitudo dñi.

ezel: videns deũ vel fortitudo dei

ezer: auxiliũ vel fortitudo: siue separat⁹ aut sanctificat⁹.

ezia: videns dñm vel fortitudo dñi.

Eziel: videns deũ vel fortitudo dei.

Ezion: videns dolorē vel videns intiqtatem.

Ezir: sestificās vigilē aut fortitudo vigilie.

ezach: semē dei vel atritiũ: siue auxiliũ dei aut auxiliat⁹ a deo.

Ezrai: seminās michi vel atritiũ meum.

Ezraites: atritiũ meũ vel seminator meus.

Ezras: auxiliũ vel seminator.

Ezret: semē dei vel auxiliator deus.

Ezri: semen meũ vel auxiliator meus.

Ezricham: semen meũ vel auxiliator me⁹ necessar⁹.

Ezriel: semē meũ deo vel auxiliator de⁹ me⁹.

Ezro: semē eius vel atritiũ eius siue auxiliās euz aut auxiliatus ab eo.

Sequit interpretatio nolz in capitulum a lra. F.

Face: aperiēs dño vel assumptio.

Faccendem.

Facta: apertens dño vel assumens deum.

Facta: aperiēte dño vel os assumens ei.

Facub: visitās vel visitatio.

Fadar: redēpt⁹ vel redēptio.

Fadat: redempt⁹ me⁹ vel redēptio mea.

Fadata: redēpt⁹ dño vel redēptio dñi.

Fadaffur: vallat⁹ vl redēptio fortis: seu redimēs angustias aut redēptio acerbitatis

Fadafforite: vallatir vl redēptio fortiter: seu redimēs angustias aut redēptiones acerbitatum.

Fadath: redimēs tps vel redēptio petōris.

Fadas redēpt⁹ dño vel redemptio dñi.

Fador: redimens cum vel redēptio eius.

Fadon: redimēs merētes vel redemptio iniqtatum.

Fagich: occurrit dei vel occurrit mihi deũ.

Fagur: tuat⁹ vel os pellicesi: siue occurrēs lumini aut occurrens incendio.

Fahad: euidens tellis vel operarius vire.

Fahed: idem.

falath: saluator me⁹ vel salutio mea.

Falata: cadēs dño vl occasus dñi.

Falafar: cadēs princeps vl occasus corbonis.

Faldas: cadēs germen vel ruina paupertatis.

Falcāt: cadēs popul⁹ vel occasus cor.

falech: diuidēs vl diuisio: seu diuisit me aut diuisio mea.

falel: cadēs dño vl occasus dei

Falefar: cadēre principe vl occasus carbonis.

Faleth: saluas vl saluatio: siue occas⁹ vire aut cadēs pauore

Falethi: saluās me vl saluatio mea: seu occas⁹ vite mee aut cadens pauore mei.

Falnafar: cadēs princeps vel occasus inutilis.

Falon: cadēs merore vl casus iniqtatis.

Falonites: cadens murmurās vel casus inutilis.

Fathel: euadēs vl liberās siue saluator meo aut saluationi mee.

falthias: euadēs a dño vl liberat⁹ dñi: seu saluat⁹ me dñs: aut salus mea dño.

Falthiel: euadēs a dño vel liberatus dei. seu saluat me deus aut salus mea deo.

fallut: mirabil⁹ aut admirans.

Fallute: mirabiles aut admirantes.

Fanuel: cõtemplās deũ aut faciēs dei.

Farafiror vel fer⁹: siue ceager aut ferocitas.

farrigiato vel varietabilis: siue ceager me⁹ aut ferocitas mea

Farao: nadauit sirũ excessit pauit eũ sen denegās ruinam aut discooperiēs eũ.

Farao nechao: denudās pastus vel dissipās sparuisses denegās pensionē aut discooperiēs sparationē.

Farasacut⁹ vel farcēt⁹ seu diuidēs aut diuisio.

Farasim: faccre cēs eis vel ingemēti cor: seu diuidēs eos aut diuisio eor.

Faratuhiat⁹ vl biautis: seu tē me aut hetio mea.

Farathon: hatus iniquas vel aiolat⁹ eristicie.

Farenath: discissio mea vel ritulus saginat⁹.

Fares: diuidēs vl diuisio: seu dissipans aut violēt⁹.

Farcēte diuisi vel diuidētes: seu violēti aut dissipātes.

Farfar: talpa vel fodiens: seu dissipans aut dissipato.

Farisei: diuisi vl diuidētes: seu violēti aut dissipātes.

Farnath: discedēs a me vel ritul⁹ saginat⁹.

Faro: violētia vl dissipatio.

Farsandatha: onager abādās bonis vl ceritas egressa safficiens.

Farsath: onager cetari⁹ velocitas prenarcationis.

Farsathei: onagri cõtrarii ferri prenarcatores.

Farsin: sermocinās vel semocinatio.

Farnda: ferocitas iudicis vel pesso iudicantis.

Farue: ferocitas vel cõcisio.

Farurin: feroces vel cõcisi.

Fasar: transcēdens vel trãsiens siue trãsgrediēs aut trãsgressio.

Fastranscensio vel transitus eo illo fase nostri pascha agunt.

Fastransiens cum vel transiensio eius.

Fate: transgrediens cum vel transgressio eius.

Fatethi: transgressor vel transgress⁹: siue trãsgrediēs aut trãsgressio angustiarum

Fatidar: trãsgressio vel os pellicesi: siue trãsgrediens cū fascatos.

Fatron: transgrediēs mōtes merores vel transgressio tranquilie iniique.

Fathapaperiēs subito vel os latio assumptionis.

Fatgaclatus: vel crasus: siue crassitio.

Fate: trãsiens mōtes vel trãsiens iracundie.

Fatertransitus vertēs vel trãsensio penitentis.

Fatarpatior: prodigus vel aperiens acerbitatem.

Fathclima vl plaga relinquēs cli mam: vel septentrionalis plaga vel meridiana regio.

Fathata: clima dñi vel plaga

Fatiatie aperiens dominus: vel aperitio domini.

Fathmoab: apiēs et pfe genitor aut aperio de pfe genitor.

Fathel: euadēs a deo vel latitudo: seu aperiens deus aut vertio dei.

Fathadel: idem.

Fathares: accepti calent⁹ vel calcati decepti: siue buccellam confirmans.

Fathiehi: vel subito: seu erumpens aut eructatio.

Capitulum.f.

Fatidisciplia vl os ab ore siue error: aut decepta

Fatetorie edificās vel occupatissima.

Fatabel: redempt⁹ deo vel redemptio dei.

Fatgrabiaute vl oris pellicesi: seu pellicesi aut os hiat⁹.

Fatdar: excludens frenum vel clausio retinaculi.

Fatchi: saluat⁹ domino vel vivificatio dñi.

Fatarruina vel deiectio.

Fatchiere: euadēs vl mirabilis: siquificans aut saluatio.

Felethe: excludēs cum vel mirabilis et.

Felethi: saluās me vel mirabilis mihi seu excludentes aut vivificantes.

Felethus: saluat⁹ domino vel saluatio dñi: seu excludens dñm aut mirabilis dñs.

Felethi: excludēs vel saluās seu mirabiles aut vivificantes

Felethi: excludās vel saluās seu mirabilis aut vivificans

Felicēruinā facture vl tumorē cruinō est latinisis habiesi

Felmonialinō: ille vl ille lectus aut nescio qs aut ne cio qlis

Felionicadens merore vl casus iniquitatis.

Felionites: cadēs murmurās vel casus inutilis.

felionis: facēs dei vel facie meã.

Felthias: euadens a dño vel liberat⁹ dñi: seu saluat me dominus aut salus mea dño.

Felgon: diuidens vel diuisio: seu dissecans aut dissectio.

Fenach: motus vel mirabens

Fendagar: cõversa generatio vel cõuersio generationis

Fenēnar: cõuersans vel cõuersio

Fenicis: nat⁹ vel abnuerūt

Feniādi: disciplina ascēdentis vel disciplina ascēdēte cor.

Feorios: trachiū vel discipli luminis: seu errores seramē aut disciplina indium.

Ferres: cuniscipationi vel dissemlatio siue separ⁹ aut dissemlat⁹

Feretes: cerativel dissemlatis: siue separēs aut dissemlatores

Feros: dissipās vl violēt⁹ siue dissipatio aut violētia.

Fersur: violentia angustie vel dissipatio acerbitatis

Fesetranslēs vel transcēdēs siue os aut odor: notens.

Fesendem.

Fesgardolatio vel pesse: siue oris nuti aut oris multi.

fesorios: rigrūl⁹ error: fractatio: siue laque⁹ fos⁹ aut disciplina angustie.

Festuere multor vl os multitudinis. Et hec latinis nomē violēter hebraice figuratū ē.

Felurios acerbū vel laque⁹: siue errans robust⁹ aut disciplina discretionis.

Fethi: aperiens vel apertio.

Fethaapit vel apite: siue aperiens eū aut apertio eius.

Fethelle: diuidēs vl dei cooperiens siue os inclinās aut litiens ritulus.

Fethata apiēs dño vl aptio dñi

Fethmoab: apiēs et pare genitor vl aptio ō pare genitor

Fetherales turtur⁹ vl ore ex pl. ris: vel bucella luminis aut oris explorato.

Fethos: dissoluēs mensuras vel dissolutio mēsure

Fethzolim: dissoluēs mēsurās vl dissolutio mēsure cor.

Fetusimidem.

Fethuel: aperiēs deo vel latitudo dei.

Fethusim: aperiēs eis: vel latitudo eorum

Fezeles: mēsi vel vel os mēsi de: siue os germinās deo aut os disciplinę dei.

Fezelite: ora mea dei: vl ora mea de: siue ora germinātia deo aut ora disciplinarum.

Capitulum.f.

Habire: ibices: nobilius: vel cor: nobilitatis

Fiholies: ol: vel os olm.

Fiēnon: oi: fero vel os ferosi: siue disfectio: aut os alligatū

Figolus: pterari⁹ vl occurrēs

Figul⁹: os principis: vel os principum.

Filadelphia: saluās berētes dño vel saluās adhesionē dñi

Filarches: declinās principem: vel declinatio principis

Filemonen: mire donat⁹: vel mira donatio: siue os panis eor aut panis oris eorum

Filet⁹: declinēs vel declinatio siue os mesi: aut caro mea.

Filipp⁹: os lapadis vl os me

Filippis: os mesi vel (nusi. os lampadarum.

Filippē: os: ora manusi vl ora lampadarum.

Filuca: cecidit vl cadēs portione seu ruina duplex: aut ruina poculi.

Filutum: cecciderunt vel cadentes potēs: seu ruina duplex aut ruina poculi.

Filogol⁹:ore precipu⁹: vel os meum ei mortuum
Filetho:cadens virga vel casus lectuli.
Finces:ori parcēs:siue os requiescit aut ori pepercit.
Finces:os mutū vl os silēs siue os augurās aut or⁹ augurū
Finōs:os meū iutile:vl os meum lepthi ab ore nō ab esse
Fisidia:os sonās vel oris sonitus:seu cognoscēs dominū aut cognitio oris
Fisō:ceatus vel os pupille siue os mutatū aut or⁹ mutatio.
Fithon:subitū vel subitane⁹:sine os abyssi:aut ore pfund⁹
Fithonia:subita vl subitaria littera. F.
Fithomisa: idem.
Frigia: fel des pecora vl scissio pecorum.
Frigēses: scindentes pecora vel scissiones pecorum

Hic.o.post.f.

Fecerethi:euidēt occidēs vel operari⁹ exterminato:
Focerethi:euidēt occidēs me vel operari⁹ exterminato: mei
Fodafur:vallatio vel fortis redemptio
Foeden:ore edificans: vel disciplinę filius.
Fogo:hians vel hiat⁹:siue os pellium aut os pilleum.
Foba:hic aduerbiū loci vl rubū siue sonit⁹ aut apparebo.
Fohū:euidens vel operatus.
Foratha:serus tpe vel ferocitas precatoris.
Forthomim:diuisio pfecte glorię populi:vel diuisio pfectę populi gloriosi.
Fortunat⁹:diuidēs pfecte vel diuisio pfectionis.
Fosech dolatio vel ablcisio vauctis.
Fosga:dolatio vl abscisio:siue os mutum aut os multum
Fothiel: hic declinans deum.
Fohel: hic declinatio dei. Hic aduerbiū nō pnomen.

Hic.u.post.f.

Fuba:labia ei⁹ vel lidnite est:seu inuitio ei⁹ aut declinatio oris eor
Fubabite:labia eor:vl lidnite eos siue indumenta eorum: aut declinantes oris eorum:
Fubaddēo vl adiectio:siue cadens aut ruina
Funi:os meum vel os mihi:ab ore non ab esse.
Funichos meum deo: vel os meum dei.
Furisors vel ruina.
Fura:fugiens vel lagicular: siue fors ei⁹ aut ruina eius.
Furim:fortium vel piratū:seu fors eor aut ruina eor.
Futh:labia vl induite siue indumētū aut declinatio oris.
Futhifer:oris lclinatio vel os inclinans ad deficendum.

¶ Sequit interpretatio nolm incipientium a littera. B.

Ba:vallis est⁹ vel vallis cluans.
Baad:abūciens seruitutē: vel reuelata testificatio.
Baal:abūcio vel reuelatio.
Baala: abūcions cum vel reuelatio eius.
Baam:abuciēs ppli:vel reuelatio ppli seu vallis est⁹ eor aut vallis cluans eis.
Baas: cōmot⁹ vel cōmotio.
Basar: cōmota tēpestas vel commotio.
Babar:vallis vel proclinium.
Babas:vall⁹ ei⁹ vl pclinū ei⁹
Babaad:vallis patrui vl coll⁹ patruelis seu vallis testificāē aut pclinū seruiens.
Babaath:vallis pcli: vel proclinium temporale.
Babai:vallis mea vel pclinium meum.
Babas vallis alta vel pclinū sublime.
Babaon:vallis mestice:vel proclinium iniquitatis
Babaōth:vallis mestice: vl proclines iniquitatis
Babath:scpes vl colonie:siue in scpib⁹ aut in colonīs
Babathā:collis alt⁹ vel pclinium sublime.
Babathhie:colles alti vl pclina sublimia.
Babathon:collis mestice: vel sublimitas eor.
Babee:collis sublimis vel collis sublimium.
Bade'na:vallis deo festinās: vel collis diuini cōsilij.
Baberoth vl lucris vl fecundis
Babis:altitudo cōfusionis vel alta confusio.
Babiterra alie phi' ex terra interficies.
Babiteli:ⁿ mea de⁹ vel testitudo deiscen pscrutant mea de⁹ aut pfortatio mea deus.
Badnāi:sublimitas vl eminēs
Bab:succinct⁹ latro vel succinctus latrcinis.
Bedi:tentatio vel lcētio seu felicitas aut in fortuna.
Baditer:succincti latrones vel accincti latrcinis.
Baditer:tēratio vl fortuna felicis aut in cuentib⁹.
Baddaritentatio vel accinctio.
Badan:tentat⁹ populi vel accinctio populi.
Baddel:bed⁹ deo vl tēratio deo
Bader murus vel scpes.
Baderes:mur⁹ei vel scpes ei⁹.
Baderite: muri vel macerie.
Baderoth:scpes vel spōdēs vl macerie temporalis.
Badgad:pcisio vel accinctio siue nūcius aut expedit⁹.
Baddi bed⁹ me⁹ vel accinctus me⁹ aut tentatio mea.
Bedditer:bedi meiv lccliones mee siue accinctus meus aut tentationes mee.
Baddithel:tēraut me ce⁹: vel accinctio mea deo.
Baddibilite tērati deo aut accincti dei.
Baddia:accinct⁹ vir vel tēratione assumens.
Bedeo:accinctio lumis vel tēratio tracundie.
Bacr:potago pfurgēs:vl deuoratio resurrectionis.
Bai:vallis vel pruptū seu deuorans aut potago.
Bail:ciuitās vel ciuitatis.
Bail:vallis vel collis:seu deuoratio
Bailathhie:ciuitās tpe vl ciuitatis responsiuie.
Balloth:valles vel colles seu voragines aut deuorationes.
Baiue:mobilis vel mor⁹ fuit valēs aut defensibilis.
Bal:acerrus aut inuolutio.
Balaad:tumul⁹ test⁹ vl acerrus testionū:siue trāsmigrātes aut trāsmigratio testiū vl acer testimoniū:siue testes trāsmigrantes aut testiū trāsmigrationes.
Badad:pctus homo vel pcta sua.
Badabir:circuite aq: vel possiones aquarum.
Badar:volutabr:vl volutatio.
Badar:volutabr:vl volutatio seu volutabū mēs vl volutatio mea.
Balatar:volutabitur vulturis: vl volutatio deuoratoris.
Balbam:mata:aqua possessa vl aqua possessio.
Balbita:magnificat vel transiuit transmigratio aut transmeatio.
Balbith:magnifici vl trāslatio
Balbithesi:idem. [ti.
Balgalrota vel reuolutio.
Balgalcollis prepatiouis vl collis circucisionis
Balgalrota eius vl reuolutio
Balgal:volutabū aut inuolutio
Balgalis:rotat:vl rectitudo assumptionis
Balgalis volutabitis vl reuolutio seu rot⁹ aut luoluta dib⁹
Balgalrota vl volubilis:siue trāsmeās aut trāsmigrio fcta
Balgal volubiles:vl rotati fi: trāsmeātes:aut trāsmigrationē facte.
Balmacerui lapidū:vl locus aluiria.
Balloth:reuolutōes aut trāsmigratōes:seu reuolutio tēr aut trāsmigratio rūdēt.
Balath:trāsferēs vl trāslata
Balathrēs trāsferēs tēs:aut transitatio transmeantium.
Balim infidatio vl reuolutio
Balathrēs cos/aut transmigratio eorum.
Balion:transferens iniqtates vl transitatio inutilis.
Balias:redditio dñi vl retribuet mihi deus.
Balaiel:reditio dei:vl retribuet mihi deus.
Balaiah:vl retribuet mihi dñs
Balaiel:retribuēs vl retributio
Balaiel:retribuēs deo vl retributio dei.
Ban:hortus vl electio.
Banges:hortus completus vl clatio irrigata.
Bant hort⁹ me⁹ vl clatio mea.
Bantim:horti vl clattones.
Bab:pall est⁹ vl pall⁹ mora seu pall⁹ cluās:aut pall cōmotio
Barar:ruminans vl peregrin⁹.
Barabi:cedres vl scabiosus:siue incolatus mi:tus aut incolatus mi:tum.
Bareth:idem.
Bareth:alienus descendens vl aliena descensio.
Barim:diuisio vl abscisio.
Bar:accola vl aduena ei⁹:siue diuidēs eos aut pscisio eor.
Barimiselen⁹ directus vl incolatus humiliatis.
Basph:vallis crucuās:vl cōmotio subita.
Bathim:tangens risit:vl tangentis risus:siue tactus ridētis:aut risus tangentium.
Bather:tocular vidēs:vl accola explorationis.
Bathērō:tocular vidēs dolē: vel accola explorās iniquos.
Bathērō:tocular vidēs tpe:vl accola explorās respōsiones.
Bathērothite: tocular videntes tēpore vel accolę explorātes responsionem.
Bauld:volutabr:vl volutatio siue euoluēs cum aut inuolutatio eius.
Basa:robusta dñi:vl fortitudo ei⁹. Sciendū tñ q̄ hoc nomē apud hebreos. g. litterā i pnicipio nō hz:sed incipit a voca le aut: dicitur aza non gaza subtracta. g. ifa.
Bazabar:robust⁹ flu⁹ vl fortitudo flu⁹ Virtū ē ex hebreo fro
Bazānur vl amigdalū seu robust⁹ dono aut fortitudo gfe.
Bazara:diuidēs est aut pscisio eius.
Bazaries diuidēs vel pscisio assumptionis.
Bazer:arca deo vel fortitudo ei⁹
Bazer:robusti dñi vl fortes ei⁹ interpretātur.
Bazera:robuste consurgēs ei vel fortis vigilia eius.
Bazer:pscisus vl diuisus: siue pscisio aut ordinatio.
Bazerah:diuidēs eū aut pscisio ei⁹:siue ordinās eū aut ordinatio eius.
Bazer consor vl consio. Ipse est nadal carmel:cui⁹ vtrq̄ accepit dauid.

Hic.e.post.g.

Gbal:vallis vel peluim.
Gbal:ipruptū vl deficiēs siue vallis vel⁹ aut potago exterminans.
Gbar:fodiēs fletos vl effossio fletorum.
Gbech:vallis fortitudinis vl collis testimonior.
Gbethō:vallis mestice vl collis mercatū.
Gbim:fossa vel effossio.
Gbim:fosse vel effossiones.
Gbech:lucta vl arena:siue puteus aut inutilis.
Gdel:accler⁹ eor vl macerie dei
Gddel:tentatus deo vel accinctio dei.
Gdelius:magnific⁹ dñi vl magnificatus dño.
Gdeō:circuīde inpter:vel experimentū iniqtatis:siue tēratio humiliatis mei aut tēratio iniqtatis eor.
Gdera:spes vel macerie.
Gddi:tentatus vel accinctio.
Gdimabel:accinctio deo vl fortunatus deo.
Gddo:accinctio vel tentatio.
Gdo:accidēs vel applicans siue scepū aut macerianum.
Gdon:accessus me⁹ vel applicatio mea: sicut scpes mei aut macerianū mearū.
Gedud:latrancul⁹ vel expedit⁹ siue accletio aut latronū cunei⁹
Gedur:scpes igneus vl macerie incēdens.
Gehēna:vallis cnnō:vl vallis gratuitatis se valle filii aut vallis tritiere.
Gelber:volutatio vel decursus siue acerui⁹ pnēs aut acerius pluuiarū.
Gelen migrās vel migratio.
Gelonites.trāsmigrās vl trāsmigratio.
Gemall⁹:vallis falsa vl vallis falsa seu mare aut amaritudo.

Bemalli: idem.
gemalli: vallis falsi: vel valles saltu: seu maria: aut amaritudines.
gemesa: vall'a falsi vl' vall' sal'.
gemuel: mare dei vel amaritudo domini
gennasar: ortus principii vel nativitatis initium
genebath: ortus filius vel principium filiorum
genesar: ortus vel principium: siue initia nativitatis: aut initium nativitatis
genesareth: idem.
genncus: ort' germinis vel principium motionis.
genthon: ortus respōsionis vl principium humilitatis
geon: pectus vel pteruptum.
gera: incola vel peregrin': siue ruminans aut incolatus
gerra: incolat' vl peregrinatio.
Berara: incolat' vl sio vel ruminatione vidit.
Berarti: aduene ppinquātes.
Beraseni: suburbani vl' coloni ibidē seu incole mei aut peregrinationis mei.
Berreni: incole vel peregrini.
Bergessens: ppiquās aduena vl' colonū eūcīēs siue colonū applicās colonie applicatio.
Beriam: ruminās dño est: vel peregrinus dñi est.
Beriel: ruminans deo vel peregrinus dei.
Berimoth: timēs mortem: vel metuēs altitudinē mortis.
Berman': ruminās ad cōsilū: vel pegrin' cōplens numerū.
Beron: accola: inutilis vl' ruminans iniquitatem.
Bersan: aduena vel alien': siue pfugus aut cop eiectio.
Bersante: aduenę vl' alienat sine pfugi aut cop eiecti.
Bersi: aduena dñi: vel alienus domino.
gersō: aduena ibi vel eiectio cop
Bersom: aduena me' ibi vl' eiectio mea eorum.
Bersonni: idem.
Bersonnite: aduene ibi vel eiectio eorum.
Berasa: pegrinatio vl' incolat' seu ruminās aut ruminatio.
Brecia: incolat' vl' ruminatio.
Brecti: incole vel ruminantes.
gregori': grece latte vigilāti'
Belbaan: defluēs vel sedens in pplo: siue ppl's despiciēs aut populus sedens in tenebris.
gellen: terre cōpluta: vl' imbricin': siue appropiquās plātatiōi: aut appropiquās plātationi cop.
Bellemani: vallis pinguis: vel vallis pinguedinum.
gellon: appiquās lumē mihi vl' applicās dirigentē me.
Bellur: applicans lumen vl' applicās dirigentē.
gellur: applicans lumē mihi vel applicans dirigentē me.
gellur: iurta lumen: vel vicina lumini.
gellurim: iurta lumē meū: vel applicantes e lumine meo.
geth: torcular vel oppimens. siue oppressus aut oppressio.
gethaan: defluens gens vel despiciens populus.
getbaasar: humi vl' fossus: siue torcular et' aut effossio eius.
getha: oppimens signus: vel torcularis psummatio.
gethaim: torcular populi vl' oppimēs ppl's siue applicuerūt eos aut applicatio eorum.
getheldeth: torcular egentis vl' oppressio paupertatis.
getepher: torcular separās vel oppressio disseminationis.
gethelioppmēres vl' torcularia
gethma: torcular frangens vel oppssio cōgregationis.
Gether: morale vel sepes siue murus aut circundatio.
getbera: murus eius vel circundans eum.
getheremō: torcular excelsum vel oppressio sublimitatis.
geth: emō: oppimēs vel torcular malt punici.
gethsemani: vallis pinguis vl' vallis pinguedinis: siue oppimēs nomē humilē aut torcular famose auditionis.
gethson: oppimēs pupillā: vl' torcular coccineū.
Gezabel: est iter vel est fluvius sanguinis.
gezabel: fluvius pan' vel fluēs sanguis siue cohabitatrix.
Gezem: picinus palpationi: vel appropinquās plantationi.
Gezpher: robustus laqueus vel fortitudo disciplinę.
gezon: fluxus dolōris vel cohabitatio iniquitatis.
gezonites: fluēs mercis: vel cohabitator inutilis.

C Hic.i. post.g.

Gredoth: sepes vl' mercis
Bide rothat: sepes pro uno vel macerie tina.
gies: pall'di visio vl' pruptūcīēs
gigaat: redēptio vel redēptus.
gilon: migra vel migrans.
gilonites trāsmigrās vel trāsmigratus.
gimel: plenitudo vl' retributio
ginethon: ortus vitis vel principium pauoris.
gio: luctatio vel luctare.
gion: luctatio vl' arena.
gir: diuisio vel scisio.
gisai: sacrificās vl' sacrificatū.
gidum: inflatio vel ascensio.

C Hic.o. post.g.

Oatha: gēs peccatrix vl' populus peccatorum.
gobilacus vel locusta.
godolia: magnificās dñm vel magnificus dñi.
godoliath: magnificētis vel mei: vl' magnific' I tpe mei.
gog: tegumen vel tectū.
gohel: ppiqu' deo vl' redēptis
goim: gēs vel ppli. (ter.
golan: trāsmigrās eos: vel luctatio cop.
golgota: loc' calui: vl' loc' calvarie. Spiritū nō est hebraicū.
goltas: trāsmigrās vel trāsmigratio: seu lcuās eos aut rebus' cop.
goliath: idem est.
golim: accrues vl' locus palustris
gom: foueam vl' decipiēs siue laqueus aut decipula.
gomer: allūptio vl' pfectio siue cōsummat' aut psummatio.
gomor: pfectio siue cōsolatio: vel pficiēs aut pensidatio meū sunt est antiquorū mensura est decima pars ephi.
Gomorra: cecitas vel seditio seu timēs ppl's aut tis: popularis: et sic dicūtur q hoc nomē in hebreo nō hz.g. litterā sed scribit p vocale atq; et dicitur gomorra.

gnath: ort' pcti vel arrogans aut deporatus.
gnebath: furtū filii vl' furās
gnibori: filii mei vl' arro (filia gentis mee.
gnigas: diuidēs luctū: vl' pcti luctantū.
gnimā: scindēs dons: vl' diuidēs cultra cordis.
gnimappicās eos: vl' appropiquās plantationi eorum: siue appropiquās palpationi
gnisa: applicās vl' applicatio: aut appropiquās palpationi
gnisam: applicata vel iurta ca: applicās aut applicatio
gnis: appropiquās palpationi vl' appropiquās plantationi.
gnomel: torcular rñdēs deo vl' oppressio applicās signo.
gnomonimus vel circūdatio
gnaram: pgdalū vl' nar cop: fortitūdo aut fortitudo cop.

C Hic.u. post.g.

Gubel: ppinquās deo: vel redēptio dei.
gubelite: redēptio dei vl' ppl' ppiqu' dño (qui deo. vel redēptio dñi.
gurbort' me' vel arrogātis
gurbortbori mei: vl' ar' (mea. rogantie mee.
gurdalū: diuidēs viros: vel pcti fortitudinis.

(Sequūt dein minib' incipiēs a lta. h.

Habel: filio vl' pncipio.
Habar: pticeps vl' pticipans siue cōmisit aut certamen iniit.
Habrite: pticeps seu pticipantes: seu cōmiserūt aut certamē inierunt.
Habipk me' vl' frater meūste
Habel: pk me' deus vl' frater eius dñs.
Hadā: necessitas vl' necessariū
Haburan: turba vl' turbatio.
Hadmin: rectīēs eos: vl' rectētio eorum.
Hadbo: excelsus vl' sublimitas
Haladaitestis vl' vl' ad testimonium.
Halitē: inundās pessimos: vel cundatio pessimor.
Halitel: greges deo vl' aggregati deo.
Hamia: testis mēsure; vel ingrediens mensuratio.
Hafarterra vel pulvis siue humus aut fodiens.
Hafaratam' vel virtus: siue pulvis eius: aut fodiēs eum.
Hafarim: mare effodiens vel maris effossio.
Hagaloquās vel meditās: siue locutio aut meditatio.
Hagegath: annūciat vl' annūciatio siue accinct' aut latrīcinū
Hagiegaduena me' vl' lcolaret
Hailon: vita vallis quercuum vel questio pire roboree.
Habiul iste dolens vel virum parturiens.
Hai: vita vallis vel q̄stio vita.
Haia vita vallis eius vel questio vite eius.
Haiam vita vallis eorū: vel q̄stio vite eorum.
Haiādōni erāt vsi vl' vbi vsi.
Haimā: vita vallis mirā (sīt darū vel q̄stio vite mirabilis.
Hain: fons vel oculus.
Haio: vita vallis et' vel q̄stio vite eius.
Hallas fermentū eius vel cōsternans eum.
Halac: portio vel pars mea siue lubricū aut impeditio.
Halazartriplex vl' cōsternata siue cōsternās aut cōsternatio
Halda: depreca dñm vel deprecatio domini.
Halus: fermētū vl' cōsternatio
Hamas indignat': vel furēs: siue furor aut indignatio.
Hamiel: ppls meus deo vel populus meus dei.
Hanioa: populus scit' vel populus illuminans.
Hamul: calefactus ros vel calefactio roris: siue ppls dolens aut populus parturiens.
Hamultre: calefacti roris vl' calefactū cōtrorisationū seu ppls dolētes aut ppli pturiētes.
Hanan: respōdens populo: vel responsio populi.
Han: reddēs donū vl' rīsio gre
Hanath: reddēs vel respōdēs seu reddidit aut respōdit.
Handegada: sollicitās vl' humilians: siue sollicitauit aut humiliauit.
Haniel: paup dei vl' rīdēs deo
Hanon: rīdēs meroris: vel redēdens iniquitatē: seu reddens dolorē aut rīsio inutilis.
haon: spine vel cōpunctiones.
Haoites: spina vel cōpunctio.
haphzon pulvis mercis vel terra inutilis.
harada: miraculū admiratio
Haren: filii' me' vl' filiatio mea
hares testatio mea' testamētū
harim: exaltatio vel exaltat'.
hasarmoth: ortū mortis: vel atrium angustie.
haseroth: atria vel vestibula: seu ville aut beatitudines.
hason: festinatio vel festinātes
Haratram' vel dissipatio: siue testimonii aut dissipator.
Harbaroah: circuit vel corone
Harbonel: respōdens deo vel respondit ei deus.
Haunatha iniquitas vel suscepto iniquorum.
Hauan: fōs vel motio siue subuertēs eos aut subuersio eor
Hanil stultitia vel insipiētia: siue stultus aut insipiens.
Hauoth: sedēs vel cōmotio: seu vinculū aut incunabula.
Haran: claudus vel trasītēs siue claudicās aut claudicatio
harat: medit' vl' medicamētū.
Haria: videns vel prouisio.
Hayas: ptinētiarū apprehēsio siue cōtinēs aut apprehēdēs
Hayhi: mēdacū vel iniqtas:
Hayeh: pergēs vel abiēs: siue profectio aut pficiscens.
Hayuda: deserta vel relicta: siue deserto aut relicto.

C Hic e. post h.

Heste vel vivere.
Hecipsa vel ista siue suscipiens aut susceptio.
Heber: victor: vel trāsiēs: siue transitus aut transitio.
Hebeus: vincens vel trāsitor siue trāsiens aut trāsitorius.
Hebiō: pauper vl' paup sū.
Hebionite: pauperes vel pauperes sū.
hebri victor meus vel transitio mea.
hebrō: incētās vl' incētatio: siue pingū aut visio sempiterna.
hebronite: cōiugati vel incētatores: siue incētationes aut visiones sempiterne.
hezeta: ē mēte excedēs: vel

iste susciptes humilitatem.
Hedaiomat: mihi vel potus
pruosus meus
hebdomad: panis: ferv: vel resti-
ficatio pure.
hepher: fodiens vel precipitium
Hele qui est vel qui existit
helai: vallis qre: vl maledictio
heliat: vallis quere: me vel ma
ledicta mihi.
helam: abiectio vl suplimmare
Helam: oppositi vel compositi.
helō: teo grat: vl deo donat:
seu vall qre: aut roborat: gra.
Helbid: de fil: vel de excell:
Helcat: portio vel particula.
helcana: dei zel: vl deipossessio
Helchetia: pars dñi vel dedica
tus domino.
helchese: aduocatio vl aduocat:
helchese: aduocās vl aduocat:
Helchia: pa rtitus mihi vel dedi
catio mea.
Helchia: pars dñi est: vel ded
dicatio dñi est.
Helchias: pars dñi: vel dedi
catus dño.
heldaa: atriū ei: vl exarcēs est
Heldath: atrium vel exaucna.
heldai: atriū meum vel acurtio
mea.
Heleazar: dei mei donū vl dei
mei gra.
Heled: acceptio gloriæ vl acci
piēs gloriā.
Helem: postes vel sec: ap: vl stis
bulli aut suplimmare.
Hele: ap: sternat: o vl sternat:
Helles: eriens vel exitio.
helles: mo: grece exod: latin:
ne ast exitus mortis.
helleth: accipiēs pirā: vl suscepti
o pauoris.
helphaal: deo exclusus vl de
mutatio pauoris.
Heliade: me: vel deitas mea.
Heliad: de: dñis vel dei dñatio.
Heliab: de: me: vl vel dei mei
paternitas.
Helias: de: dñis vel dei dñatio
siue ascendēs dñis aut robu
stus dñator.
Helisaph: dei mei collectio vl
dei mei cōgregatio.
Heliasaph: dei mei facies vel
dei mei conuersio.
Heliath: deo meo peccās: vel
dei mei tēporalis.
Heliath: cum meo videns vel
metuens: siue dei mei au
ditis: vel dei mei fortitudo.
Helie: deo meo pat: vel dei
mei particula.
Helihel: de: me: deus vel dei
mei deitas.
Heliphalide: mens cadēs: vel
dei mei casus.
Heliphale: de: me: diuidens
vel dei mei diuisio.
Heliphalat: de: me: mirabilis
vel dei mei miraculum.
Heliphalech: dei mei ruina vl
dei mei directio.
Heliphas: de: me: mirabilis,
vel dei mei miraculū.
Helie: de: me: vl dei mei de:.
Helim: deficiēs vel fortis cōsi
liū: siue arietes vel robusti.
helimadi: dei mei traditio
vel dei mei mēsura sufficiēs
Helioda: deo meo generās
vel dei me generatio.
Helioenai: dei mei fons meus:
vel dei mei oculus meus.
Heliopolis: sol cuius vl solis ci
uitas.
Helio: ebi: dei mei cōsu: vel dei
mei solitudo siue dei mei ar
dor: aut dei mei tentatio.
Helisa: ad ihsū vl de: saluator:
helisabe: dei mei sal: vl dei mei
defensio: siue dei mei iuramē
tum, aut dei mei abūdantia.
Helisei: de: me: saluator: vel
dei mei salutare.
Helisu dei mei sal: vel dei mei
protectio.
Heliud: de: dñis vel deus dñator:
siue deus me: iste aut de: me:
ip:e.
helter: dei mei auriflis: vl dei
mei fortitudo.
Helmodan: deo nat: vel dei na
tiuitas.
helnaē: deo fidei: dei rectio.
helnathā: deo dat: vel dei do
nato.
Helo: deus vel deitas.
Helon: cōmot: fortiter vl exer
citatus fortitudine.
Helon: exercit: fortitudo / vel
exercitatus fortitudine.
Helonite: exercitū fortitudis
vel exercitati fortitudinib:.
helsephan: deo pect: vl dei pin
culū: siue deus speculans aut
speculator dei.
helteche: pereuns vel platea
Heltechen: idem.
Heltholath: atrium exercitū
vel acumē roboris.
Heman: perturbans vel p turba
tio: siue suscipiēs aut fomē
do eorum.
hemech: vallis vl abyssus siue
profundus aut profunditas.
hen: ecce fons vel ecce oculus
henach: gigas vl fortis surrē
mitis cōsurgēs aut humilis
consurrectio.
Henachim: gigātes, vel robo
sti, siue potētes aut humiles
cōsurgentes.
Hennā: cursus meorum vl eis
tristicie.
Hennō: vallis tristicie: vel dol
ris interfectionis.
her: vigilās vel pellicens siue
consurgens aut effusio.
heram: pacefact: vel pacifās
cies aut pacefacit aut pacē
facit.
hieron: et: pacefacti vl pace
facētes siue pacefecit: aut
pacefactionis.
herali: vigilās vl effusus siue
ff me: videns aut ffis mansio
hercusa: cōsurgens mēdaci:
vel vigilās fictionis.
hercusei: consurgentes mēda
cio: vel vigilantes fictionib:
hered: vigilās: vel cōsurgens
pauore.
hereditē: vigilātes vel cōsur
gētes pauoribus.
herē: vigilās et sol resurrectio
her: vigilās mihi vel re: cor
surrectio mea.
heriasa: vigilās dñi vl resurre
ctio dñi.
herite: effusi vl vigiles: siue pel
licet: aut consurgentes.
herithopher: pacifās capite
ctis vl pacefactio: iste pellicet
Hermagedon: cōsurgens ter
ra vigilia inhabitandus
herma: anathēa meū vel
anathemati: arto tristicie con
hermea: anathema meum vel
anathema tristicie.
Hermogenes: mōs scrutatus
vel pomens eos in valle.
Hermō: anathema meum vel
anathema tristicie.
herodis: pellicū glorians vel
pellicus gloriosus.
hedian: pellicus gloriātes
hereditei gloriosi.
Herodias: pellicū gloriās vel
pellicū gloriosa.
hesdeni: timido vel pauor.
hesdeni: omnis dei vel auriflū
deus meus.
hesionius meus vel ticinus
meus.
hesiatrifi vel amplitudo.
hesiab: cōditur vel abscōdēs
saluatus in pplis: aut ppa
tus in tempore.
hesbon: ratio vel pauor:
hesbonius vel ascensus: siue
sanctificatio dñi vel dñi gra.
hesed: cōsumatio vel pēsima
tio siue aut cū aut suscipi
ens aut gratiā.
hesed: stupidus aut stupidus.
hesed: pauor colubri: vel ira
serpentis.
hesperis mea vel pauor me:

C Hier. post. b.

Hes: sublimis vel exaltat:
Hesiates: sublimes vel exal
tati.
hesiaia: ipse est duplex deo
hesiaia: ipse est parcēs vel ipse
sumens
hesiaia: ipse est parcēs vel ipse
sumens auditionem dei.
hesiaia: fortis: siue ipse est cōmo
dus fortiter / aut ipse est exer
citus fortitudine.
hesiab: parcēs maledictio / vl
dimeuns accipiēs.
hesbon: ipsa possessio vl vigi
lans negocationis.
hesiab: ipse faciens dona / vel
ipse parcens gratificatio.
hesiab: vel est.
hesiab: parcens vel faciens / siue
commotus aut cōmotio.
hesiab: cōmotus aut cōmotio
ipse est parcēs aut ipse è
faciens.
hesiab: ipse est fortis vl ipse est
exercitatus: siue ipse est separa
tus aut ipse est sanctificat:
hesiab: ipse est fortis vel ipse
est sanctificatus: siue est fort
ipse aut ipse sunt, sanctificati
hesiab: accruatio exaltata vel ex
altatione inuolutio.
hesiab: faciēs deo vel motio dei
hesiab: exaltatus vel exaltatio.
hesiab: mihi vel exalta
tio mea.
hesiab: mihi vel exalta
tio mea, ipse numerās fisti
nātes vel accipiēs adimple
tionem consilii.
hesiab: mēsura vel mēsuratio loqn
tis materie siue fuit aut erit
hesiab: vigilans aut vigilatus ei
hesiab: fratris vlio vel vigilans
hesiab: vigilās pplo vel vigilāte
pplo: seu suum excellus aut
viuens est excelsus.
hesiab: fratrē meū vel fra
tris mei filio / vel vigilāte fu
tollēs aut vigilās plasmator
hesiab: cōsurgēs possessio
vel vigilans emulationis.
hesiab: ipse est vel ipse
ie vir deuocatus.
hesiab: ipse nominat: dei vl
ipse postulat: a deo.
hesiab: ipse morte adducēs
vel ipse est mortis adductio.
hespania: accicto vl expeditio.
hespania: cos: acci: vl expeditio
Hethan: cōmouēs dina vel par
cens duobus.
hezadan: ipse fides turris / vel
ipse turris fiditio.
hezel: ipse fortis de: vel ipse
fortitudo dei.
hismael: audit: a deo vel audi
ens auditionem dei.

C Hier. o. post. b.

Ho: incarnatio: vel incā
ratio siue electus aut
amplectatio.
Helda: destruēs vel discernēs
michi siue diuerticulū meū
holdai: destruēs me vel discer
nens michi siue diuerticulū
meum.
holoferne: infirmitas discē
sionis / vel infirmās pitulum
saguatum.
homer: ipl'm amaricās / vl po
pulī amaricatio.
homer: cri: pans vel manipul:
Hoon: labor: vel dolor: siue la
borans aut dolens
horeb: mensa vel massa siue tē
ratio aut tentatio.
horeb: ado: vel siccitas siue
cornus aut solitudo.
horet: liberin: vel incisi: siue de
foraminib: aut farinacū.
horim: dolor: vel ira seu pe ce
cessa aut de iracundie.
horri: farina vel farinat: seu
post me aut foramen meum.
horim: fortes vel excelli siue gi
gantes aut robusti.
horodi: maledictio sufficiēs /
vel maledicta sufficienter.
hortheliada: recte indigēs te
stimonio vel lumē politū te
stificationi.
hosa: spes vel salutatio.

C Hier. post. b.

H Ucbac: sculpens vel scul
plit siue sculptor aut
sculptura.
Huphl: penetrat: vel thalam:
huma: festinās sibi vel māpul:
nator meus.
hus: festinās vel consilator.
husa: festinās ppto vl sollicitat:
Husathi: festinante me: ppli:
vel festinatio mea.
husi: festinus mihi vel cōsilia
tor meus.

C Sequit interpretatio nomi
num incipiūtur a littera. J.

Ia: dñs vel dominator.
Iaciel: cipiēs laudat se
deo vl expectatio laudis dei.
Iaalon: lex vel quercus.
Iaamena: extrem: vel cōtra calor
vl extrema cōsilī: delectatio
Iaar: respōdēs vel respōsum /
siue responsio.
Iaare: altus vel silua.
Iaas: fuit vel timidū siue di
midians aut timidator.
Iaasai: timidi aut timidū: vel dimi
dia: expectans / diatio dei
tēp: vel expectatio perdus.
Iaasiaber: auriflū vl auritabit
Iaasiam: auriflū dñi vel auri
tabitur dominus.
Iabal: iucratio vel intelligētia.
Iabes: dolor: vel dolēs, seu sic
citas aut efficcata.
Iabin: sapiēs vel sapiētia / siue
intelligēs aut intelligentia.
Iabla: sapiēs dñi vl intelligē
Iabir: ciuitas doctri / tra dñi.
ne vel ciuitas litterarum.
Iabob: pulsus vel lucta siue lu
ctans aut luctatio.
Iabochadem.
Iachabed: glia dñi vl dñi è gloria
seu è gnus aut est grauitudo
Iachal: fort: vel vl fortis cō

Jachalia: fortes dñi vel fortitudo domini.
Jachā: tribulatio vl tribulatio
Jechā: tribulatio vl tribulatio
Jachanen: pparans firmitatē vel preparatio firmitatis
Jachim: firmitas vl pparatio: siue preparatio: aut preparatio.
Jachim: firmus vel firmitas
Jachinite: idem.
Jachinite: firmi vl firmitates
Jacob: supplantator vl supplanta
Jacoba: supplantans eū vel supplantatio eius.
Jacobus supplantans festinātē vel supplantatio cōsilij
Jachon: pparās vel pparatio
Jachoma: pplicitio vel pplm plectur siue preparans dñio aut pparatio domini.
Jadae: scīēs vel scientia: siue cognoscēs aut cognitio.
Jadata: scīens me vel cognitio mea.
Jadan: scīēs dñi l cognitio dñi
Jadafan scīēs egressum vel cognoscens abundantiam
Jadaias cognit dñi vl scīa dñi
Jadiel: scīēs dñi vl cognit dñi
Jadon: scīēs testimonij vel expectatio seruantis
Jadon: scīens voluntē vel cognitio iniquitatis.
Japhe: expectās laqueū vel expectatio disciplinę
Japhe: eligens vel electio: siue ostendens aut illuminatio.
Japher: latitudo vel dilatatio.
Japhia: ofidēs vel ostēsio: seu aperiens aut apertio.
Japhie: ostēdēs vel aperiens seu expectās eos aut suspicies.
Jagaal: pplicitās vl ppinqu
Jagur: adhuna vel colonus.
Jael: expectās dēū vl expectatio dei aut scipiēs seu carne coniugium
Jahel: ascēdēs vel ascēsio/ascendit dē aut ascēsio dei.
Jahelite: expectātes dēū vl expectatiōes dei: siue scipiētes aut carnalia coniugia.
Jahelite: ascēdentes vel ascēsiones: siue ascēdentes deo aut ascensiones dei
Jahelei: viuēs deo vel expectatio dei siue postulat dēū aut requiescens deo.
Jair: vigilās vel illuminans: seu illuminans aut illuminatio
Jairus: illuminās vel illuminatio siue vigilie aut vigilātes
Jalan: expectans dñiū vel expectatio percussionis.
Jaleel: expectās dēū vl expectatio dei
Jalech: expectās pauorē vel expectatio vite.
Jalon: expectans dolorē vel expectatio iniquitatis
Jam: mare vel dies.
Jamri: mare lacēscens vel dies amaricans.
Jamin: dies: plurali nūero vel amara/seu amaritudines aut amaricationes
Jamin virtus vel dextera/ siue asini aut asinei.
Jaminite: dexterē vl virtutes/ seu asini aut asinei.
Janna: mare vel dextera siue mirrinus aut odi est signū.
Janne: idem.
Jāneo: marin vl odi est signū.
Jānia: dextra dñi vl odi est signū
Jannite: fructus dñi vel in qui bus est signum.
Jano: amaricās lumē vel dextera tracundie
Jamrā: mare eorū pelliceū: vel mare eorū in capite.
Jāreo: mare pelliceū vel mare l
Jāsuph: mare rubū (capite. vel dies in capite.
Jamuel: dies eī dē vl dies eī
Jamuelite: dies eorū dē: (dei vel dies eorū dei
Janai: gubernator: me vel gustāt: pparator (bernatio mea
Janoe: gubernator vl gubernatio meus vel pparatio mea
Janoe: expectās pmorto: (ratio nē vel expectatio requietionis
Janoe: gubernatio vel gubernaculum.
Janon: dormitās meo vel gubernator: de lotis.
Janua: requies vel requietio.
Janiū: dormitās vl dormitatio
Jaod: cōfitens vel glorificans/ siue cui est frater: aut cuius est fraternitas.
Jaoe: factura ff i vl ff dñi: siue vbi est ff aut vbi est ffnitas.
Jara: deficiens vel defectio.
Jarai: timēs dñi vel timor: dñi seu deficiens domino aut de ficiens dominus.
Jaramoth: timēs mortē vel defectio mortis.
Jare: luna vel defectio.
Jare: idem.
Jared: roborans vel roborat siue descēdens aut ptinēns.
Jaredem: descēsio eorū vel risio (ratio dei
Jaree: silua vel saltus.
Jarphael: dimittit deū vel dimissio dei.
Jarphel: idem.
Jaric. pletio vel vindicans siue vlcīscens aut vindicatio.
Jaran: saltuum vel siluarum siue mōs saltuū aut mōs siluarū.
Jas: dñs vel dominator.
Jasa: factura mādati vel factū mādato: siue factū mādatum aut inhabitatio eī.
Jascha: dimidiū vel dimidiatio seu factū mādatū aut factum in mandato.
Jasaph: habitator vl habitatio siue sedēs aut confidens.
Jasabel: dimidiū dei vel dimidiatur deus.
Jasen: dominator vel domans.
Jasi: equalitas vel desideratio
Jassel: cēsus do vl desideratio dei
Jason: factura mādati vl facta
Jason desiderās vel (mādatū qui mandatū fecerit.
Jasu: cōuertens: vel cōuersio.
Jasub: reuertens vel reuersio siue reuocans aut reuocatio
Jasubite: reuertētes vel reuersi seu reuocātes aut reuocati
Jathaha: peccātes in eadem peccatum in ea.
Jathan: dñi pfect vel dñio cōsummat: siue dñi pfectio/aut dñi cōsummatio.
Jathbi: dñi humilis/ vel dñi spōsio seu expectās dñiū rē: aut expectatio risionis.
Jathanel: expectās dñiū dei vel respōdēs humilitati dei
Janadiath: colliba dēlētes vel colliba deficiens dēlētes
Janathi: colliba vel est spiritus est non bedrēsi
Jaur: expectās incēdium vel expectatio luminis.
Jaua: expectās dñiū vel expectatio festinantis.
Jaser: adiutor dñi vl adiutorū siue auxilians aut auxiliator.
Jaasiadiēs dñi: vel auscultatio domini.
Jaasiadiēs dēū vel auscultatio dei.

C Jac. b. n. c. post. i.

Jaarimoth fortis vl dñi fusciator.
Jaaman de requiescēntī vl contrariata est requietio.
Jabob: cecidit gēs vl trāsitus est gloriētio.
Jaimaan: dextū habitaculū vel cōsolatio inhabitantis.
Jaemiseur: vel pocata dei inhabitans aut preparatio dñi
Jabbiel: spes dei vel sperās deum.

C Jac. d. post. i.

Jadai: dilect domini vel amabilis.
Jadai: dilectus dñi vl amabilis domino.
Jadaan dilect dñi ppt dñi vel amabilis dñio ppt dñm.
Jedeā salomon q dilect dñi ppt dñi vel amabilis dñio p ppt dñi vt ppter suā mlam id gratuitā quacū eligere agnat est: dñio eī electōe tota id ign esse quē cōdebat magis esse q quē reprobēdit scriptura diuina p peccato idolatrie q moderā amore multerū.
Jadia: dilectio dñi vl amabilis eius.
Jadibū: altēo vl trāsilitēs cos
Jaedifecer: pollicitatio vel emalis violentia.
Jamea rufa vl rubea seu terra aut sanguinē.
Jamer: rufū vl rubū: siue terra aut sanguinei.

C Jac. c. post. i.

Jabarim: lapides trāsītes vel acerui lapidum trāsuntium.
Jebarmōs fortis vel electio fusciata.
Jeamias: saptēs dñio vel lētitia dñi.
Jeberpe: cpiū vel crucificatio
Jaarimitās fontē vel expectatio puteī.
Jechō: allis mestitie vl colis merentium.
Jebgar: eligens vel electio.
Jeblaan: absoptus vel absoptio seu absoptens pplm: aut populus despiciens.
Jebnael: edificās deo vel edificatio dei.
Jeboch: arena vel luctatio.
Jebus p scper vl calcata siue cōculcātes aut cōculcatio.
Jebusi: prespe meū vl pcalcatio mea.
Jebusei: p scipta vel pculcata
Jechā: secular vl oppressio siue oppimēs aut oppressa.
Jechā: secular et vel oppressi mente eum.
Jechā: lucrās et vl arena et
Jechdamagnific vel magnificentia.
Jechdaltan: magnific dñio ē vel magnificentia dñi est.
Jechdon: incubās pplm vl incubatio populi.
Jechelis: secular laboris vl oppressio laboriosa
Jechentas: preparās dñio vel preparatio domini.
Jechimā: possēdit pplm vl possēsio populi.
Jechimā: vidicās (sessio pplm: vel vidicatio populi.
Jechimā: adcrens pplm vel acquisitio populi.
Jechinaan: possidēs pplm vel pinditatio populi.
Jechinan: possidens pplm. vl preparatio populi.
Jechonten: idem.
Jechonias: sic fact vel preparat: seu preparans dñio: aut pparatio dñi.
Jechan: cessio vel lētitia/ seu merces aut mercimonij.
Jechel: cet deinde vl tardās dñi
Jechiel: secular lupi vl oppressio lupum.
Jedala: man maledicta vl manus maledictionis
Jededus: man maledicta tribulans vel man maledictio nis angustiantis.
Jedesa: scēs dñi vl cognitio dñi
Jedi: scīēs me vl cognitio mea
Jedul: scīēs deū vel magnificus deo.
Jedlad: manū tollēs vl manū ad os seu manus subleuans: aut manū sublevatio.
Jeddan: scīēs dñi vl cognitio dei
Jededa: puul vel minoratio
Jedri: accidēs vel applicās se ac accessus aut applicatio.
Jeddu: accinct vel tentatio.
Jeddu: tentans eū aut accinctio eius.
Jedula: man maledicta vl manus maledictionis
Jephdala: inuēs dñio vel apertio dñi.
Jephebel: aptio dei vl apiet dē
Jepphad: circulū pcti vel aptio detectionis.
Jepheter: circuldē pctm meū vel apertio detectōis mei.
Jephō dñio mirabilis vl dñi mirificatorum
Jephone: nutu vel innuens.
Jephōne: annuēs vel innuitio
Jegal: ppinquus vel reduncās seu pplquitas aut redēptio
Jegal: ppinqu mihi vel redēptio mea.
Jeglā: despiciēs vel despect siue contemptus.
Jehel: riuēs deo vel postulatio dei siue mutat deo aut expectatio dei.
Jebel: riuēs deo meo vl postulatio dei: siue mutat deo meo aut expectatio dei mei.
Jebiria vl eroditū: siue rectus aut postulatio mea.
Jebel: rota dei vl eroditū dei siue requiescēs deo aut postulatio dei.
Jeladat: cognoscēs dñi mi cognitio domini.
Jeleph: manū tollēs vl manū ad os siue man subleuāe aut manū sublevatio.
Jēda: plenitudo vl circūcisio.
Jemer: de me vel robur meum.
Jemias: numer dñi vel numerabilis dñio.
Jemi: robur meū vl dextra mea
Jemia: parcēs maledictio: vl cōmodēs accipiēdum.
Jemiech: numer vl pcu vel amaritudo pauoris.
Jemnas: mare vl amara siue numerus aut numerabilis.
Jemnatt: mare vl amari/ siue numerabiles aut marini
Jemuhel: ctes et vl dei: vl dies eius deus.
Jepsem: apertū nomē vl aper

ta auditio.
Jepta: aperiens vel apertio.
Jephthah: aperiẽs deo vl aperitio dei.
Jepte: aperiẽs vel aperti: siue apertus aut apertio.
Jepton: aperiens dolorem.
Jeras: timẽs eũ vel timor: siue misericors aut misericordia.
Jeras: timẽs eũ vel mia eius.
Jerachon: aurugo vl demolitio.
Jeramelech: timẽs deum vel misericordia dei.
Jeramelech: idem.
Jeramiel: idem.
Jerameli timẽs deum meus: vel mia dei mei.
Jerami: idem.
Jeramichi: idem.
Jeron: timores vl timebunt seu timẽs lightãt: aut misericors meritibus.
Jerapolis: iudicii superi vl siue timore misericors ciuitas.
Jerebaan: aurugo ppli vl demoliens populum.
Jerebehel: iudicii deiv dñi dicens superiora.
Jeremian: excelsi dño est: vel sublimitas dñi est.
Jeremias: excelsus dño vl sublimitas domini.
Jeremihel: excelsi dño deo vl sublimitas dñi dei.
Jerian: timẽs luctile vl timor domini est.
Jerias: timẽs dñi vl timor dñi
Jerihodor: vel luna.
Jerebai: odor vultur vl defectio deuotionis.
Jerichho: luna vel odor eius.
Jerichontini: odorãtes eius vel deficientes et.
Jerthel: timẽs deũ vl timor dei
Jerimoth: timẽs mortẽ vl metiens altitudinem mortis.
Jerimathi: idem.
Jeriothaurgiũ signi vel iudicii designatio.
Jermai: dñs excelsus: seu dñi celsitudo.
Jeroan: timẽs populũ vel iudicium populi.
Jerobaal: iurgiũ habẽs vl iudicii habẽtis: aut iudicium superiorum.
Jeroboal: timor: vir vl timor: vetustatis: siue timẽs habẽtem aut timẽs deuotionẽ.
Jeroboam: populi vl diuisio populi siue discernẽs ppli: aut superius iudicans.
Jeroboseth: iudicãs ignominiam: vel iudicãs cõfusionẽ.
Jerõ: timor vl peregrinatio: siue timidus aut peregrinus
Jeronym: pilio pulchritudinis vel audacãs locutiones
Jerosolymite: pacificapel pilio
Jerosolymite: pacifici (pacis vel pacem videntes.
Jersia: aduena dñi vl alienigẽna dñi
Jeruel: collis dñi vl vallis dñi dictionis.
Jerusia: ruminãs vl ruminatio siue incolatus aut pegrinatio
Jerusalem: pacifica vl pacis visio siue timor perfectus aut timẽs perfecte.
Jesa: vetustas vl planicies siue saluatio aut desiderii meũ.
Jessai: incẽsum vel sacrificium seu insule sacrificii: aut insule holocaustum.
Jessai: incensum suscitans vel holocausti vigilia.
Jessai: incensũ suscitãtes vel holocaustorũ vigilie.
Jessai: incensũ meũ vel sacrificiũ meũ siue insule sacrificiũ aut insule holocaustũ.
Jesamai: vetustas amarai: vl desiderii amaritudo.
Jesan: vetustas vel veterans.
Jesana: vetustas ei vel inueterans eum.
Jesar: figimentum vel tribulatio siue insule sacrificii: aut insule oblatio.
Jessai: meridies vl vnctio mea
phoenicis olet.
Jessai: collaudãs vl collaudatio
Jesdaã: collaudans ppli: vel collaudatio ppli.
Jesbachasa: collaudãs ssimũ vel collaudatio principũ.
Jesbi: est l me vl coeqt⁹ mihi
Jesbi: nedobre l me spõrancus vel coeqat⁹ mihi spõtance
Jesbochi: est eius vel ẽ tect⁹.
Jesebai: tabernaculũ vl vnctio eius.
Jesse: incendens vel incendiũ siue insule libamẽ: aut insule holocaustum.
Jelema: salus desiderij vl saluatio requiescentis.
Jesei: finitus vl plasmatus: siue fictus aut plasmatio.
Jesei: efficiens vel plasmatores
Jesedi: equalis iustitiæ vel dexterũ saluatoris.
Jese: desiderii vl desiderantes.
Jesu: eqlis me vl eqlitas mea
Jesphan: vnctio vl tabernaculũ
Jesphan: idem.
Jesi: eqlitas vl tabernaculũ
Jessi: censum mihi vel sacrificium meum.
Jesia: eqlis dñi vl salutar dñi
Jesei: census deo vl sacrificium dei.
Jesiite: incẽsũ deo vel sacrificia dei.
Jesimuth: desiderii dulce vel desiderata dulcedo.
Jesinachias: vetustas penitẽs dñm: vel figimentũ percussionis domini.
Jesmaras: salus desiderãtis: vel saluatio rejectionis dñi
Jesrael: sacrificẽs deo vl liberatio dei.
Jesua planitas: vl ẽ desiderũ incum salus.
Jesue: saluatio vel desiderũ.
Jesui: equalis mihi vel equalitas mea.
Jesui desiderans vl desiderũ.
Jesui: eq̃lis aut eqlitas ignis
Jesui: dolor vl ei dolor: siue
Jesui: lumis aut eqlitas ignis
Jesui: dolentis ira vel salutatio
Jesui: dolor meus: siue saluãs illuminãs me aut eqlitas mea
Jesus: saluator vl salutaris: siue salue aut salutare.
Jethai: certẽsio vl declinatio siue superfluus aut superfluitas
Jethaam: supfluus oplus: aut supfluitas ppli: siue declinãs ppli: aut certẽsio eorũ.
Jethabai: bonitas vl decumbens
Jethabata: bonitas vl bonitates: seu declinantes vel veniãt aut declinatio peruẽtionis.
Jethamim: merces vel mercimonia nisi seu declinãs eos aut certẽsio eorum.
Jethebai: bonitas vl declinatio venientes.
Jethebata: bonitas vl bonitates siue declinantes vel declinatio peruentionis.
Jethebeth: bona dom⁹ vel bo declinatio venientis
Jethel: inclinatio palme vl exaltatio iniquitatis.
Jethemodech: reliduũ vl modica reliquitas.
Jethi: donans vel donatio
Jethon: possidens ppli: vel fluens populo.
Jethrai: superiores vl honorabilis
Jethron: bonor ppli vel superfluens populo.
Jetheel: bonor dei: vel superfluens deo.
Jethebi: bonor meus: vel superfluens mihi.
Jethai: bonitas eos vel supfluus eorum.
Jethai: bonor dei vel supfluitas gratie.
Jethai: supfluus vl honorabiles
Jethaio: supfluus vl honorabil
Jethai: supfluũs vl honorabil
Jethai: plus vl ordo siue ordinatus aut ordinatio.
Jethai: certẽsio vl supfluitas:
Jeuparcens vel cõmotio seu maleficus aut maleficũ.
Jeuestinden.
Jeuipsa parcens ei vel ipsa commotio eius.
Jeuhelipse parcẽs deus: vel ipsa cõmotio eius.
Jegami: iurus vel euricens
Jegabel: ẽter vl ẽ fluxus sanguinis.
Jegabel: fluxus san vel fluẽs sanguine: siue cohabitatrix aut liberquitũ.
Jegarias: vires ei vel aures ei siue audiẽs dñm aut auscultatio domini.
Jegar: fortitudo vel adiutoriũ
Jegarai: fortes vel auxiliarii.
Jegeel: fortes dei vel apprehẽdens deum.
Jegechias: fort⁹ dñi vel apprehẽdẽs dñm: siue pforauit eũ dñi: aut dñi cõfortatio ei⁹.
Jegehel: fort⁹ dei vl apprehẽdẽs eũ: siue de⁹ pforauit eũ aut de⁹ cõfortatio eius.
Jegerai: fortitudo vel adiutoriũ
Jegerai: fortes vel auxiliarii.
Jegichaudẽs deũ vel auscultatio dei.
Jegila: fortis labor vl adiutorium laborantis.
Jegontai: vires eius vel aures ei siue audiẽs dñm: aut auscultatio dñi.
Jegrai: semen vel seminator.
Jegrael: semẽ dei vel semiant de⁹
Jegrailite: eminãtes deo vel seminatores dei.
Jegrai: semi domini vel seminans domino.

Capitulum .xi. post. .i.

Jaelpir: abiectus vel eruelationis.
Jgar: accaus vel inadiutorium eli nõ hebreum.
Jgar: reduth: accaus, testimonium vel inadiutorio, testimonio: hoc rium eli.
Jgabathanis: solenne mãdatũ
Jgabile: pellicta dom⁹ rithonis
Jgiriel: aduena vl clemẽtũ: siue subuersi aut cõsiuduersio
Jndimudus: diuicidus vel concessiones illuminationũ.
Jndimutus: diuicidus vel cõcesso illuminans.
Jnfamis: nutus vel inuit siue inueniens aut cõcesso.

Capitulum .xii. post. .i.

Jaretinens vel retẽtio
Joa: retinẽs eũ vel retẽtio eius.
Joa: retinẽs fortitudinẽ vel ẽ retinere: siue dñs ordinẽs aut dñi fortitudo.
Joabi: timor vl amicitia: siue est pater aut paternitas.
Joachas: fort⁹ aut robust⁹ seu dño fortis aut dñi fortitudo
Joachim: est ẽparatio vel cui ẽ ẽparatio: siue dño preparat⁹ aut dño resurrectio.
Joachas: fortitudinẽ vel vel ẽ retinere siue dñs vel denos: aut dñi fortitudo.
Joabeipse cognoscẽs vl dñi cognitio siue cognoscẽs scie tiã aut cognoscẽs principũ
Joanan: dñi fortis vl dño superest
Joabe: dñi ossv dñi discipli siue dñs elegit aut dñs illuminauit.
Joabi: domo respõdẽs vl domini respõsio siue dominũ est aut dominatio eius.
Joanan: dñi donũ vel dñi gratia
Johãna: dñs miericors siue dñi mia seu dño gratus aut dño gratia eius.
Johannã: dñs gratus eis vel dño mia eorum.
Johãnan: est donũ vel domini donum.
Johãnan: cui ẽ donũ vl dñi gratia
Johãnen: domino donat⁹ vel domino gratificatus.
Johãnes: dñi gratia vel l quo est gratia: siue donatũ ẽ aut cui donatio a dño facta est.
Jobel: emittẽs vl mutat⁹ seu destruens aut decipiens.
Jobel: fuit dei vel lapsũ deo siue est de⁹ aut est dño deus.
Joachim: q̃ est cõsurgens vel
Joathan: idem.
Joathas: precẽs sustollẽs vel summata plasmatio.
Joaz: dñm videns vel dñi fortitudo: vel dei ẽ retinere eũ aut dei est repetẽtio eius.
Jobi: dolor vel detrolitas.
Jobi: magnus vel magus siue dolens aut plulans.
Jobab: stillãs vel imago patris: ex magnus pater aut dolor: aut plularis: distillatio
Jobab: dolor vel delatio siue detrahens aut diminuens.
Jobam: magnũ donat⁹ est vl dolor: gratia dei.
Jobel: magus dei vel dolẽs deo
Jochabed: dñi gloria vl dñi parat⁹: siue dñi iudame aut dñi intellectantis.
Jochel: germẽ dominũ vel preparatio dei.
Joccian: ẽ primens eos vel oppressio eorum.
Jod: scientia vel principus seu dominatio dei.
Jodacipse cognoscẽs vel dñi cognitio: siue cognoscẽs fortitudinem aut cognoscẽs principũ
Jocan: dño erũtẽs vl dominũ testificans
Joeser: dñi fort⁹ vl dño superest
Joyhe: dñi ossv dñi discipli siue dñs elegit aut dñs illuminauit.
Joglitopẽtus vel despiciens.
Jobai: domo respõdẽs vl domini respõsio siue dominũ est aut dominatio eius.
Johanan: dñi donũ vel dñi gratia
Johãna: dñs miericors siue dñi mia seu dño gratus aut dño gratia eius.
Johannã: dñs gratus eis vel dño mia eorum.
Johãnan: est donũ vel domini donum.
Johãnan: cui ẽ donũ vl dñi gratia
Johãnen: domino donat⁹ vel domino gratificatus.
Johãnes: dñi gratia vel l quo est gratia: siue donatũ ẽ aut cui donatio a dño facta est.
Jobel: emittẽs vl mutat⁹ seu destruens aut decipiens.
Jobel: fuit dei vel lapsũ deo siue est de⁹ aut est dño deus.
Joachim: q̃ est cõsurgens vel

ñi resurrectio siue ñia suscitãs aut ñio nõ suscitante.
Joiada: ñim cognoscẽs: aut domini cognitio.
Joiadae: ñi cognito vel ipo ñio cognoscente
Joiaden: ñia cognoscẽs fõrẽ vel ñia cognoscẽs oculum.
Joiarib: domini vltio: vl ñi iudicium.
Joiarim: ñim exaltãs vel ñi exaltatio siue ñia saltuum.
Jomna: maturitas vel dextera eius.
Jona: columba vel donãs siue vbi donat ẽ autvbi ẽ donatio
Jonadab: ñio obediẽs vel domini spontaneus.
Jonadab: colũba præcipua vel donatio patruelis
Jonas: donãs vel donatus siue cui est donatio aut q̃ donat est deo.
Jonathan: colũba veniẽs vl colũbe donũ siue colũbe dans aut ñi donatio.
Joni colũba mea vel donans mihi: siue donũ meũ aut donatio mea.
Joppe pulchra vl pulchritudo
Joppite pulchri vel decori.
Jordanus vel fluuius
Jora riuus eius vel fluuius eius seu manus sublimis aut ñi cellitudo.
Jorabeth: domini excelsa vl domus sublimis.
Jorareti riuus spinarũ vel fluuius compunctionis.
Joran: q̃ est excelsus vel vbi est excelsus siue ñia excelsi aut ñi sublimitas.
Joranius domi vl fluuius gfe.
Jordanis: riuus iudicii vel fluuius iudicãtis siue descensio eorũ aut apprehensio eorum.
Jorcerius excelsus vel fluuius exaltatio.
Jorim: riuus eorũ vel fluuius eorũ siue excelsus riuus aut fluuius exaltatus.
Jora: factura mã dari vl domini salutatio.
Jorabeseth: abiẽ saturitas germinis vel vbi est saturitas resurrectionis.
Jorabeth: domini saturitas: vl domini iuramentum.
Josabia: vbi est locũ ñi vl in quo est inramentũ
Josaphat: ñi speculat vel ñio speculatus: siue domini iudicii aut ñio angustiatus.
Josaphat: ipse iudicãs vel ipe iudicat siue ñia iudicii: aut ñis iudicabitur.
Joseph: domini iustus vel ñi iustificatus.
Josedech: idem.
Joseph: augmẽtũ vl appositio
Josephus augẽs psilio vl apponens festinationẽ.
Josephias: ipse liber ñio vl ipa libertas domini.
Josias: vbi est locũ ñi vl in quo est sacrificium.
Josophonias: ñio abscondit vel ñi speculator.
Jolias: vbi est salus ñi vl in quo est saluator: ñis.
Josue: sal vl saluatio: siue saluator aut saluatus.
Joth: scientia vel principũ: siue dominator aut dominatio
Jothath: perfect vel est pfectio: siue est ñi pfectus: aut est ñi perfectio.
Jothan: ñi pfectio vl ñi cõsummatio siue pfectio eorũ aut cõsummatio eorũ.
Jotham: scientia ñi vel principium gratie.
Jouis: timit hic vel ñis ille
Jozabad: ñio dotat vel domini dotatio.
Jozbat: ñi fluẽs fortis vl domino fortis fluitio.
Jozebad: ñi dotat vel q̃ est dotatus a ñio.
Jozabeth: ñi dos vel que est dotata a domino
Jozachar: ñi vltio vel domini iudicium.
Josaded: ñi fortis seru vel ñim fortem testificãs.
Jozarib: ñi vltio vel domini ñudicatio.
Jozam: domini ductio est vel domini oliua est.

C Hic.r.posit.i.

Iratcitus descẽdẽs: vel cuitatis descẽsio siue cõgitãs seru aut suscitãs testimonium.
Jrafs: frat me vidẽs vl frãs metuitio, seu diligẽs sustolle aut vigilãs plasmatcat

C Hic.s.posit.i.

Issyr vel assumptus.
Issa: mulier vl assumptio.
Isaac: risus vel gaudium.
Isaar: vigilans: vel vir suscitator.
Isaarite: viri vigilãtes vl viri suscitatores
Isaphar: quiete memor: vl ñi memorãs seu vir mercedum aut sunt mercedes mee.
Isacharite: qui sũt memores vel ñim memorãtes seu viri mercedum aut sunt mercedes mee.
Isai: salus mea vel ñi salutis seu vir deuotator: aut vir assumens.
Isaias: ñi salus vel domini salutare.
Isar: vir paruul vel vir immutat seu vir vigilãs aut vir suscitator.
Isari: vir paruul mihi vl vir mutatiõis mee seu vir suscitãs me aut vir vigilãs mea
Isbaal: vir peruul vel vir deuotator.
Iboam: vir deuotãs populũ vel assumptus in fortitudie populi
Isboseth: vir pfusiõis vel assumpta cõfusio.
Iscariothi: vir memoriteli est merces eius seu mẽtis mortis et aut memoriale ñi.
Ismuth: deserti vel assumẽs disceptationem.
Ismael: vir audit deu vl assumens exauditionẽ dei.
Ismaelite: viri auditi deo vel assumẽtes exauditiones dei.
Israel: mens videẽs deũ vel est videre deum.
Israelis: vir videẽs deũ vel principes cũ deo siue dei visio est: aut fortis directus dei.
Israelitarum: videẽs deũ suus vel princeps cũ deo suo siue est videre deũ eius aut directio domini sui.
Israelite: viri videẽtes deũ vel assumpti principes cum deo
Ituar vir paruulus vel vir liminutus siue vir salutis aut assumptio salutaris.
Itur: vir loquẽs vel assumptio

Iatis mee.
Iabbir bon vel assumptio contrarii.
Iabin: mens excedẽs vel mens excelsus.
Iabinite: mẽte excedens vel mens excelsio.
Iabinite: mẽtis excelsus vel mẽ excedentes.
Iabamar: insule palma vel suamaritudo siue vbi ẽ amaritudo: aut vbi est cõmorio.
Iabez: montana vel sublimis
Iabez: mõtani vel sublimes.
Iabus: mõs excelsus vel mõs sublimitatis.

C Hic.u.posit.i.

Iubileus: annus remissi vel ann remissionis.
Iachab: potẽtia vel fortitudo.
Iachad: præs opprimẽs eos vel fortis oppressio eorum.
Iadai: cõtens ñim vel glorificatio domini.
Iadaismus: leus vel cõfessio.
Iadaite: cõtẽtes vl glorificãtes
Iadas: pitens vel glorificãs.
Iadea: pfessio vel glorificatio
Iadei: laudãtes vel cõtẽtes.
Iadi: laudãs vel confitens.
Iadith: fidens vel glorificãs
Iahus: incipiẽs vel principii
Iahai: idem.
Iamus: incipiẽs vel principii
Iamai: idem.
Iapiter inimic separans vel dominus separator.
Iaphet: latus vel elatio siue parcens aut ipse elevatus.
Iath: principium vel ñiatio.

C Sequitur de incipientibus a littera. I.

Iabaddon: apollion græce exterminãs vl exterminator: latine.
Iadim: deusti vel inflãmãtes: seu deustio aut inflãmatio.
Iada: flamma iudicii vel deustio iudicantis.
Iadon: pdens vel interficiẽs.
Iaamas: iudras vel iudicatẽ
Iabaddon: pdẽs vel interficiẽs siue solitari aut solitudo eorũ
Iabam: albũ vel albedo siue cãdidus aut candidatus.
Iabana: deaibans eum vel candidatio eius.
Iabaob: remẽtes vel egredientes
Iabech: acceptãs vl acceptabilis
Iabẽ: candor vel candidum siue cor: eorũ aut cor: filio meo
Iabum: deuiti vel inflãmãtes siue deuitio aut inflãmatio.
Iabor: ignis fluor vl egressio seu penetratio aut ingredientes.
Iabor: idem.
Iacedemonia: cõsurgẽs sibi vel cõsurrectio sanguinis
Iacedemonis: psurgẽs sibi vel psurgẽs sanguinem.
Iachis: iterũ vel sibimet vir.
Iachob: urgẽs vl psurrectio.
Iachum: consurrectio vel ad consurgendum.
Iahedi: ipse sibimet vir vel ipse met vir suus.
Iapidoth: lãpas quasi os cuiri ab ore non ob olfe.
Iabel: in deo vel in deum.
Iais: leo vl ñis leonis siue ipse sibimet vir aut sibimet vir suus
Iaisalcena vel in salutẽ seu ñia leonis aut ñius leene.
Iamathara: signũ vel cõditio siue ad signũ aut conditum.
Iamaesabbath: vt q̃d dereliq̃t ñi me vl vt q̃d dereliq̃tio mea
Iamasaphbathani: idem.
Iamech: quãdo est nomẽ litte re fultura vel adiutoriũ siue erectio aut firmamentum.
Iamech: quãdo est nomẽ hoio percutiens vel percussio siue humilis aut humiliatus.
Iamuel: cũ quo est deus vel in quo est benedictio.
Iaodicia: fuit inromitẽs vl ñiuitas expectata siue trib ta a ñio aut trib amabil ñi
Iaodiceẽse: sunt inpomitẽ vel natiuitates expectẽtes seu tribus amate a ñio aut trib amabiles ñi.
Iaonimiũ trib vl matres seu phylarchi mistarũ tribũ aut principes mistarũ ppsor.
Iapidoth: fulgor vel fulgur fulgurãs aut fulguratio.
Iarma: sublimitas vel consurrectio.
Iasa: salus vel salutatio siue salutẽ aut in saluationem.
Iasabi: operantur in me vel domino spes eius.
Iasthenis: sal donata vel saluator: a domino.
Iatusim: fabri vel malicatores
Iazerus: adiut ñi vel auxiliatus a domino.

C Hic.p.posit.i.

Ibzan: dedor vel cãdidatio
Ibzeb: cãdidũ vl cãdida
Ibzẽ: corculũ vel q̃st corũ tio
Ibulai: later vel cementũ.
Ibnia: latãres vel cementa.
Ibnitten: laterici vel cementarii
Ibdonia: albedo vl cãdidatio.
Ichabigena: ci vel maxilla ei
Ichabigena meo vl maxilla mea
Ichabi: igena iri vel maxilla assumpta.
Ichabi: psurgẽs vel psurrectio
Ichamim: flamma iudicẽs vl exurgens.
Ichibel: flãma iudicãs deo vl exurgens iudicium dei.
Ichamim: flammam iudicans vl exurgẽs iudicium;
Ichmasi: iudras vel ad iudicatẽ
Ichth: flamma vitæ vel crucifixio panoris.
Ichabod: signis vel incendiũ.
Ichmi: panis vel refectio.
Ichmabasthan: vt q̃d dereliq̃t ñi me vl vt q̃d dereliq̃tio mea
Ichmaddito vel frequens bõa operatio.
Ichsalah vel saluatio siue Isa lutem aut in saluationem.
Ichsmiad nomen iudicii vl ad auditionem.
Ichsundam: ad nomẽ iudicii vl ad auditionẽ iudicãtis.
Ichsabothi: pientes vel edificantes.
Ichut additus vel appositus siue assumptus aut applicatus.
Ichutei: additi vel appositi siue assumpti aut applicati.
Ichutes: adiectio vl appositio siue applicatio aut pfectio.
Ichutbai: pfequens eos vel additamentum eorum.

C Hic.t.posit.i.

Iaslabozas vl laboriosus
Iaban albũ vel cãdidũ siue candor aut candidatus.
Idbertinti: factura palee vel fẽtes paleas.
Idbai: veniens vel introiens.
Ichbonias: suscitans vel suscitatio siue ad suscitãdũ: aut ad suscitationem.

Zichaonis: suscitãtes vel ad suscitandum.
Zicipsurgẽs vel lachrimas fundẽs et vel consurrectio ius.
Ficius cõsurgens vel ipse suscitans siue lachrimas fundens aut lachrimarũ exilio
Zicipsurgẽtes vel ipsi suscitãtes siue lachrimas fũdentes aut lachrimarũ exiliones.
Ficonis: suscitãs aut suscitatio vel suscitatt.
Ziconenses: suscitantes
Ildirgentis vel edificati.
Zidimati et vl edificatio eiꝰ.
Ildimati vel edificantes
Ziddaiotitis vel edificata.
Ilddimati vel edificantes.*
Zimus: iudicẽ vel candidatus.
Ilsamanata tẽtatio vel natutias tentationis.
Zisias: generãs vel generatꝰ.
Ilsi nachꝰ: generans pcussionẽ vel generationis percussio.
Zuiraigenꝰ decorẽ vel generãs decorem.
Ilstroitotilitas angustie vl pressis tribulatio.
Zichoitatos: sublimitas vl ꝓcliuũ seu generans latitudinem aut vtilitas seruitutis.

Cpicio. post. I.

H Obnazalba vel candida siue albor aut cãdidatio
Zobimi: albꝰ vel candidatꝰ siue cor mihi aut cor filii mei.
Iobim: albus vel candidus siue albor aut candidatio.
Zobimiciatibi vl cãdidi siue albedines aut candidatores.
Ioboni: albus vel candidꝰ siue cor mihi aut cor filio meo.
Zodi: vinculũ vel declinatio.
Iodebaripsi verbũ vel ipsi sermocinatio.
Zodadidi: ipsi seruitus vel ipsi edificatio.
Iodadiamipsi causa vel iudicius
Zoidei: cõsecutio vtilitatis vel que consecuta est vtilitatem
Iomnaiatereos candidatꝰ vel latentum candidatio
Zaomnisipsi tarphi multarum tribuũ vel ꝓnceps multorum populorum.
Iothi: vacans vel declinãs seu pinctus aut ipse conclusus.
Zothamipse cõcludẽs eos vel ipsi vinculum eorum.
Iothariensis vl pelusio seu declinãs domũ aut vacãs gfe.
Iothei: vinculum eius vel ipsi conclusio.

Cpicio. post. I.

H Ucasipse eleuãs vel ipse consurgens.
Iucius: idem.
Indirinc vel declinãs: suscitãtem nam nar: aut primamportis.
Iudiri: vinculatꝰ vl declinãtes siue fortiter pstantes aut primã profitentes.
Iulthigeni vel martile.
Iuramus: amygdali.

Cpequitur de incipientibus alterum.

M Abel: cõgregantꝰ deꝰ vel cõgregatio dei.
maacha: molitiꝰ vl ꝓtractio
Maachati: fracta est mihi vel cõfracti sunt mihi seu vẽrcessus aut vẽtris percussio.
maachimẽ: iura seruitutis vel ꝓ sufficiens testimonii meum
Maahiz: gregatꝰ mihi vel congregatio mea.
maalacoms vel infirmitas.
Maalaph: de mille vel de centum.
maalath: choꝰ: petõꝰ vel infirmitas repentis
Maalchel: laudãs deũ vel laudatio dei.
maalmeonide habitationes vel habuerunt habitationem.
Maalon: de fenestra vel a ꝓnctio seu ꝓluminatꝰ aut secure
maallon: idem. (tas.
Maamai: gregatus ppl'us ei.
maamite: gregati ppli et vel congregationes ppl'osi eius
Maamadi: desiderii vel desiderabilis.
maanethi: recessẽs vl rẽqetio
Maarieam: ira vel domꝰ mea siue cerusione aut cerussiõ.
maaroth: fonet vel speluncę.
Maasiae: onus dñi vel assumptio dei.
maath: desiderium vel desiderabilis.
Mabari: munitꝰ fulcitans: vel munimen eiꝰ ipsius.
mabdihel: muniꝰ deo vel munitio dei.
Mabdihelite: muniti deo vel munitiones dei.
mabsam: munitus vel pregens siue munimen aut pectoꝰ.
Mabsar: munitꝰ vel munitio, machaingenii vel percussio.
Machebena: pregens vel pectoꝰ: siue percutiens aut ingeniosus.
machabai: pregẽtes vl pectores siue percutiẽtes aut ingeniosi
Machati: subaccusabit mihi et mel lites mea.
macedai: seruitio vel ortentalis siue pꝰ aut in antecessum.
Macedai: eruens vel erutus siue ortens aut antecedens.
macedonia: obuiabat vel obuiatio siue antecẽdẽs aut orientis.
Macedones: obuientes vl obuiti siue antecẽdẽtes aut orientales
maceloth: idem vel congregati aut congregationes.
Macelothi: idem.
macemar: surgẽs dñi vel cõtritio dñi.
Maces: finis vel consumptio.
maces: idem.
macethi: ores vitae vl antecẽdẽ
Machi: de ethel: qui est iuratus meus aut regis meũ.
machiel: rex meꝰ deus vel regnum meũ dei.
Machimai: quid est domũ vel quid est donatio.
machiri: vendãs aut vel restituens siue pidẽs aut de firmitate.
Machiriti: vendiebãt vl restituent seu videntes aut de firmitatibus.
machinai: humiliter vel attrectatio.
Machinatha: humiliter vel attrectata siue tãgẽs aut erutus tributorum.
machosis: cõcupiscẽtia vel cõcupiscibilis.
madai: mẽsura vl ꝓ sufficiẽter.
Madabai: mensura viuentium sustollens vel sufficiẽtes pulentis plaꝰ mortis.
madabi: mala saltu eiꝰ vel amore eius siue saltus eorum: aut nemus eorum.
Madai: mẽsura mea vl ꝓ sufficienter michi.
madalici: turris mea deꝰ vel defensio mea deꝰ meꝰ.

madai: o tradictio vel habitaculũ seu mẽsura domi aut sufficentia gratie.
madai: ere liberem vl solitudo
Madai: mensura dñi vel sufficiens dño.
Madiuide cãpel de iudicio sive causam aut iudicii.
Madiam: fidẽs vel diuidẽs siue iniqtas aut cõtradictio
Madiamitidẽtes vel diuidentes seu iniqui aut cõtradicentes.
Maddiamitei: idem
Maddiaturrio: testis vel mẽsis scrutatio.
maddim: iudicii vel diuidicatio.
Madmena: mẽsura piscepl ꝓ sufficiẽter cr ipsis.
madon: o tradictio vel habitaculũ siue inhabitatio aut inhabitantes.
Maphai: speculator: vel speculatio siue de speculo aut de speculatione.
Magal: colonia vel trãsmigratio.
Magalu: trãsmigrans eum vel colonia eius.
Magalim: colonie vel trãsmigrationes.
magbana: defendẽs filius sibi vel defensio filii eius.
magdal: magnitudo vel turris seu ꝓmuntes aut ꝓmunitio.
magdal: turris o vel magnificẽs aut me deꝰ.
magdalor: magnitudo vel turris seu defendẽs eos aut pro munitio eor.
magdalene: magnifica vl ꝓmunita siue turrientis aut defẽdẽs fibilis.
magdabel: turris dei vel magnificẽs deũ: siue multũ accepit a deo aut magnificauit me deꝰ.
magdaigad: turris pirate vel defendẽs accinctũ iaculis.
magdol: turris vel magnitudo
magdola: turris eiꝰ vl magnificens eum.
magdolarquis grãdis vl q̃ turris siue q̃ est magnitudo: aut q̃ est magnificentia.
Magdiel: annuncians vel annunciatio.
Magad: mutuꝰ eorum vl annũciatio gẽtis siue pomi eiꝰ.
magedi: orientatio vel de terra
tione: siue pomorum eius aut fructum eius eius.
magedon: terra vel terratio: siue conaculũ aut habitatio
mageth: cena panorũ vel terratio eiꝰ.
magmas: tangens vel de tacentiuerile tributus aut vtilitas tributorum.
magogi: domus vl tectum siue de tecto aut de domo.
Magro: gustus vel fuscus.
magromi: gustur meretrix vl de fauce iniqtatis.
Machari: domus pusionis vel amaritudo mea.
mahelchi: rẽcer dei parte vel ex vita excelsa.
mahubih: deleat vita deus vel quis est ꝓs deus.
Maiaiconi: contradictio vel mẽsura sufficiens.
maimanie: desiderat eis vel desiderium eorum.
malachi: angelꝰ vel nuncius
malachi: ꝓclus meus vel annuntiatio meus.
Malachias: angelꝰ dñi vel annuntians dñi eor.
malachim: liber regum.
malachim: ficiens eis vel angelus eis.
malachot: liber regnorum.
malachot: angelꝰ ipse vel annũcians respõsionẽ.
malalai: laudans meus vel laudatio dei.
Malalel: laudans deum vel laudatio dei.
malalel: eth: angeli vel annunciatores.
malaari: laudator: ꝓcipis vel de pector: angustiae.
malachi: visio vel de visione iuue despicẽs aut de pectoꝰ.
malchi: regnũ vel ꝓcipatus.
malchi: rex meus vel principatus
michi.
malchi: regnator: dñi vel ꝓcipatus dñi.
malchon: rex meticie vel principes iniqtatis.
malchut: rex consilii vel principes festinator.
melech: numerator vl regnator.
malcloth: angelꝰ, pinceꝰ vel annũcians declinationẽ.
malloth: ꝓceps vl ãnficiator.
malloth: angeli vel annũciatores.
Mallothi: principes vl audimpicti.
Mambre: diuidẽs vl diuisio siue clarifiando aut ꝓpicuitas.
Mambrai: mare in capite vel mare pelicum.
mamastere: idoꝰ vl de lõgatus seu alienatꝰ aut alienatio
Mamon: lucrũ pecunie vel cupiditas diuitiae.
Mãmona: diuitie vel cupiditates. Vtrũq; hec nomẽ sepe est pariter t hebrẽ vtrũq; mutum.
Manuchar: elongãs calore vel alienatio pestilentiae.
Manuchãtidẽ.
manigiud vel quõ.
manna: q̃d est hoc vel quõ est illud.
mana: donãs vel requiescẽs.
minna: munꝰ vel ꝓlatio seu sacrificiũ aut holocaustũ.
manasth: manera vel ꝓlatio nes seu numerãs vitã aut panis completio.
manadi: sepulchꝰ vel monumẽtum.
Manaem: solãs vel ꝓlatio.
manaen: castrũ vel tabernaculũ siue requies aut ꝓlatio.
manaethi: reges vel sepulchrum
manaim: castra vel tabernacula seu requietiones aut cõsolationes.
Manasses: necessitas vel obstipescens siue oblitus aut qui oblitus est.
manei: numer vel numeratum. siue cõpleut aut cõpletio.
maneethi: numer ꝓtte vel nisi ranges vitã seu cõplens panorũ aut panorũ cõpletio.
manhu: quidnã hoc est vl quõ est illud.
mamrai: memorthi: tridentes vel fuscinale seu ꝓplens panorũ minius: q̃d laborias vel quõ laboriosus ea.
mãsei: requiescẽs vel rẽqeuiet
maorthi: curatꝰ vel curatio.
maoth: choꝰ vel plenitudo.
maoni: hitaccisi vel hitatio.

maotim: inhabitationē vidēs vel tractuū fortitudīs eorū.
mapsa: munimēt vel precio.
Mapsam: munitēs eos vel precio eorum.
mara amaricāo vl amaritudo
maradath: amara prīnēria: vel amara tractātia: seu amarepti nēs aut amar' arrogāter.
marat: amaricāo mei: aut amaritudo mea.
martoth: amara scīēria vl amaricens oīatio.
Marala: amara pcessio: vl amaricanter cēcedens.
Maranatha: in dñi nrī aduentu: vl qñ dñs noster aduenit seruum est nō habēs.
Marathi: amarū tēpus vel amaritudo peccati.
marchaloth: quadriga vl quadrigantes.
Marcus: tartrit' vel defrigat'.
Marc': amar' vl oeillat' siue cert' aut sublimis mandato.
Mardaij: amara cōtritio vel impudēter cōtritus.
Mardochai: amare cōterens vulturem vel amara cōtritio deuotationis.
Mardocheus: amare pterens impudentem. vel amara ptritio impudētis.
Mares: amare tollēs vel amara plasmatio.
marcesia: capite vel a principio.
mareth: amara vita vel amaritudo pauoris.
maria: illuminata vel illuminatrix.
maria: stella maris vel stella maris siue illuminās aut mare amarum. Spiritus sancti sermone dñs interpratur.
maribotheth: ires vel iurgia: siue offensiōes aut ptradictiōes.
marimuth: litigās vel contradicens siue amara mors aut amaritudo mortis.
marisan: capite vel a principio seu amare tollens aut amara plasmatio.
Marina: amarū onus vel amara retentio.
maradac: amara pcacitas: aut amara contritio.
Marioth: amara scientia vel amaricans oīatio.
maron: sublimis vel de excelso seu amare tristis aut amara tristicia.
marsan: amare abundās aut amara egressio.
martha: prouocās vel irritās spiritū aut ceū sermone dominās aut oīatrix.
mas'ionus vel assumptio.
mas'a: onerans campi vel assumptio eius.
massarpōdus vel allcuiatio.
massada: retinēs vel requirēs siue assumens scrututes aut onerās testimonij.
mas'phot: nostra incendentia vel de tribulatione nostrorū.
mesabrionus meum vel assumptio mea.
massata: onus dño vel assumptio dñi.
masal: parabola vel puerbium.
masamrio: cōfiditate vel iocundi tatis vl iucundi aut assumptio gratie.
masch: pincerna vel pplinatio
masepha: speculator vl de speculatione.
maspha: speculatio vel contēplatio.
malebia: onus dño vel assumptio dñi.
masna: prospera vel secūdans aut secūdatio.
mascra: eruditio vl disciplina.
mascra: eruditi vl discipliti.
mascrecha: libās vl attrahēs siue libatio: aut pectusi ranū.
masecphot: speculās superimdumentum vel contemplator superbumeralis.
masecrath: specula vl refugia: siue munitiōes vel ptectiōes
maspha: speculatio vel cōtēplatio: siue de speculatiōe aut de contēplatione.
masphat: cōtēplans tēpus vl speculator peccati.
Masphe: speculatio vel cōtemplatio.
mas'a onus dño vel assumptio dñi.
masloth: puerbia vl parabole
masma: audiēs vl auditio
Masmana: auditor: doni vel audiēs gratiaj.
Masobionus ferat vel assumptio seruitutis.
Masobia: speculās dñm vel assumptio dñi.
masrecha: pectigal ranum vel attracta libatio.
masrephot: speculās superimdumentū vel contemplator superbumeralis.
mas'a ephot: speculās superimdumentū vel contemplator superbumeralis.
mas'a ephot: speculās superimdumentū vel contemplator superbumeralis.
mathanaim: donās vel donatio siue tributū aut humile fortū.
Mathalan: psummās eos: q fecerit eos.
mathamaiman' vel donatio.
mathan: donans vel donat' seu donator: dont aut dōatio gratie.
Mathana: domus ei vel donatio eius.
mathanai: donū eius mihi vel donatio ei' mea.
mathanta: donās dño vel donatio dñi.
mathamā: donat' dñs eis vel donatio dñi eor.
Mathanite: donatores vel donati seu dōatores bono: aut donatores gratiarū.
matharia: cōplutā vel pplano seu complutus aut cōplanto mea.
mathath: donās pctm vel donatio tēporis.
Mathathia: donās pctm ei vel donatio tēporis ei'.
Mathathias: donat' a dño vel donū dñi aliquādo.
matheba: dulcis saturitas: vl dulcedo saturitatis.
Mathetha: donās ei vel donatio eius.
Matthe': donator: pfiliū vel donū dñi festinatiōis.
Mathiama: donator: gte dñi vel donās donationē dño.
mathias: donat' dño vel donatio dñi. p inda scz in cui' loco positus est.
mathimis: donū dñi est vel donatio dñi est.
Mathiam cōsummās eos.
Mathzabith: ipsecutio vel dōs descendens.
Mathethi: pconom' vel dispensator.
mathias: dono indigēs vel donator: dominus.
Mathusalan: mortē misit vel mortis emissio siue mortuus interrogatio: aut mortuus est et interrogauit.

mathusalem: idem.
mathuel: iudās dei vel iudās sui ex vita dei: aut qs est sicut dñs deus.
mauman: qs est de longe vel gnita alienat'.
mazaret: hoc vel ex istis.
mazarothodis: id ē signa horū recepi p duodecim horas
mazarothodiacon: q mathematici duodecim signa appellāt
mazia: ex hoc dñs vel ex isto dominatio.
mazian: ex hoc dñs est: vel ex isto dominatio est.
mazioth: ex hoc tēpus vel ex istis responsio.
mazuroth: vincula vl discipline seu successiōes seu exclusiōes

C Hic. c. post. m.

Mechedem: ab eroridio vl contra orientem.
mechis: percussus dño vel passio dñi.
mechmas: humilitas vl attrectatio.
mechme: basis quiescēs vl pfidatus cōmotioni.
mechomoth: fulture vl suppositiones.
mechoiath: pensidatus michi vel pensidatio mea.
mechurath: pensidatus vel pmandatio.
mechuratheite: penundati vel penundatores.
medab: fames antiqua vel fames antiquarum.
medaba: fames antiqua ei: vel fames antiquarum eius.
medabena: onū vl pōdera siue de onere aut ponderibus.
medad: mensus est vel acēcuit siue metiēs aut mēsuratio.
medala: aque sublimes: vl mēsura in aqua.
Medam: metiēs vel respōdēs siue mendacū aut responsio
Medana: aque eminentes vel aquarum eminētia.
medem: mēsura vel aq eminētes
medema: mēsura visceruū ei' vel aque eminētes ex ipsis.
medena: aq sublimes vel aquarum sublimitee.
media: iudeorū vel mēsuratores
media: mēsura vel adequatio
Medam: mēsurans cauēm: vel adequatio iudeii.
medon: mēsurās dolorem vel adequās murmurationem.
medro: mēsura vel mēsuratio
meberone: qua vel ulterior
meethabel: benigna dei vel benignitas domini.
mezabel: benigna dei vl bonitas dei.
mephaat: impet' aque vel impetus aquarum.
mephat: speculum vel speculatio.
mepheth: speculum, pite vel speculatio pauoris.
megia: despicēs vel despectio
megbis: despicens pfusionē: vel despectio ignominie.
meida contradictio vel mēsura sufficiens.
metzahel: benigna dei vel benignitas dñi.
mela: vallis salto vl pall' falsa
melchar: regina vel regnatrix.
melchaz: regēs eos vl rex eorum
melchi: rex meus vel regnans michi.
Melchias: rex dominus vel regnum domini.
Melchielis: rex meus dei: vel regnum meum dei.
Melchielite: reges mei deo vl regni mea dei.
Melchisedech: rex iust' vl rex pacific' siue rex pac' aut rex iu
Melchisua: rex salua: siue rector vel regnum salutis.
Melchisue: rex loquax vl regnū cantilene: siue rex me' tpan nus: aut rex me' perditio.
Melchon: rex eor vel principās
Melchon: rex meroris siue vel princeps iniquitatis.
Melchonoth: fulcra vel regia siue reges induti: aut regus cubicula.
Melch: vallis sal' vel pall' falsa
Melech: chorus vel a principio
Melech: regnū vel regnator.
Melchi: chorus meus vl a principio mio.
Melechias: chorus domini vl a principio domini.
Melithmo: infirmitas vel infirmitatib' seu mādatū h ātle aut mādatū humilitatis.
Mello: plenus vel plenitudo
Mello: adimplet' aut adimpletio
Melothipleni: aut iplēti: siue plenitudines
Melothipleni mei: aut impletiones mee.
Mellot plen' vel adipleti seu plenitudines aut adipletiōes.
Melliothipleni mei vl adipletiones mee.
Malsarria vel in asymi.
Melliothiosil' salsa ignis mor dentis vel vallis salto dolorem pistol antium.
Melluchar: vallis falsa mercētis lapides vl pallis ignes lapidum accersatorum.
Melluchipleni tudines vel adimpletiones.
Memia quo vel ex ipsis.
Membrana: aperta vel manifesta seu aptio vel mānifestatio.
Memphoros vl ab ore sine os eius aut os ex ipsis.
Memphidoxthios confusus vel os pfationis siue os ignominie aut ō ore ignominia.
Memphoros meroris: vel ō ore iniquitatis.
Mmm': ex quo quis: vel ex ipsis iste.
Meminaq mecoh: viscera mea ex ipsis.
Merathi: ex quo dec' vel viscera commotionis.
Memoi: viscera vel ex ipsis.
Mēnar: viscera mea vel ex ipsis intimis meis.
Meneclaus: viscera maledicta: vel ex ipsis maledictus.
Merab: apertus vel manifestus/ siue illūinās aut illūinatio.
Merab: multitudo vel de multitudine siue manifestās patrem/ aut illūinatio patris.
merarit: amaricās aut amaritudo siue aperte vigilias aut illuminās suscitationem.
Merarite: amaricātes vl amaricati siue aperte vigilias aut illūinātes suscitationē.
Mercur' vl aperte cuitatib' vel illūinās occursum signat
Mere: aperta vel manifestus siue illuminās eum/ aut illuminatio eius.
Merethi: rebellis vl aptio siue

illuminãs: aut manifestatio
Merephet: fouens vel cubãs
siue cunabat aut cõfouebat.
Meremuth: aperiens mortem
vel illuminans mortuos.
Merthabilitigãs cũ marito:
vel litigãs cũ altissimo siue
litigans in maritum: aut li-
tigans contra altissimum.
Mermuth: aperiẽs mortẽ vel
illuminans mortuos
merobim: ciuitatis vl mirtudis
Merodach: amara, peccatus vl
amaritudinẽ imitrẽs seu ama
re cõtrit⁹ aut amara cõtritio.
meron: aq̃ vel profunditates.
Meron: illũinãs meritẽs vel
manifestans iniquos
meronath: illũinãs merentes
rẽpore vel manifestãs iniq-
tatem peccati.
Meronathites: illũinans me-
rẽtes rẽpore vel manifestãs
iniquitatem.
meros: aperiẽs risionẽ vel im-
mutatio fortitudinis.
Meros: p̃fulẽs vel cõstituẽs siue
arcanũ aũ̃ sacramentor.
mes: hospes vl hostis siue mẽ
surator: aut mãsuratio
mesa: euado vel aqua rara.
mesa: hospes ci⁹ vl hostis ci⁹
siue mensurãs eum: aut mẽ-
suratio eius.
messar hospes saluans vel men
sura saluts.
mesara: aũ̃ rara vel ppinatio:
siue dãs potũ aut ppinator.
mesach: ppinãs vl potũ dãs: si
ue hospes fratr; aut hospes
fraternitas.
messalẽ: hospes miss⁹ vel red-
dẽs redditionẽ seu mẽsurãs
pacem aut hospes iusticie.
mesaloth: cuadens vinculum:
vel aque rare declinatio.
Mesamech: potum dãs choro
vel ppinans a principio
mesech: aniens vel trahẽs siue
cõpressus aut cõpressio.
Mesech: deficiẽs vel plongãs
seu defectio aut plongatio.
mesepha: speculator vel cõtem
plator: siu speculatio aut cõ
templatio.
Mesellima capiẽs eos dñio vl
palpatio eorum deus.
mesoroth: plenta discipule seu
successiones aut exclusiões.
Messachel: ben⁹ deo vl mẽ-
surator domini
mephar: speculatorẽ suscitãs
vel contẽplationis rigida.
Mesphareth: hospes hũs vel
hospitis beatus.
mesphe: hospitis laqueus vel
hospitis disciplina.
Messias: christus vel unctio si
ue christus aut uinct⁹.
messol: hospes secutus vel men
sura eternitatis.
Messolam: capiens eos vel pal
patio eorum.
mesopotamia elenatarocc qua
dam vel elenatio cuiusdã vo
cationis.
Mesrham: hospitans eos vel
mẽsura eor. Secẽdum vo q̃
mesrim egypt⁹ appellatur.
mesthi: varius vel varietas.
Missalan mẽsura doloris vel
hostis anterior.
metheba: dulcis vel dulcedo.
Methibar: virga vel lectulus.
methabaal: ben⁹ vir hũs vl
q̃ bona deuotio vel utilitatis
Methabel: q̃ bon⁹ deo vl q̃ bo
na diuinitas
mathathe: idem.
methu: dulcedo vidẽs vel dul
cis visio.
mentim saluans eos vel attre
ctans eorum.
Mezaiz: hoc vel isto.
Mezaab: eleuata vl supra cã si
ue aqua fluẽs aut aq̃ fluitio.

Capitulum.

Miminũs matris fet⁹
vel eni donatus.
misbar: electe⁹ vel electio: siue
de electis aut de electione.
Michaias: quis hic aduerbiũ lo
ci vel quis est iste.
Michael: quis vt deus vel quis
est sicut iste dominator.
michaia: quis vt deus vel quis
vt deitas.
micharod: quis hic dilatãs vl
que est hec laetitudo.
michas: quis est hic aduerbiũ
loci vel quia est iste.
michea: quis est iste vl quis
est in loco.
Micholi: aqua oãs vel aqua et
omnibus.
Mido: metiens vel mẽsuratio
Miphaat: aque sperẽs vl aqua-
rum impulsio.
miphibaalios: deuorãs vel os
retusatio
miphibosceth: os cõfusum vel
os secũdum siue os cõfus
sionis aut ignominie.
michael: domus dei vl deum
exercitus.
miethene: generãs castra vel
generatio donãtium.
miletum: generãs vel gnãtio
seu generare aut onus ci⁹ est
mincho: regnatus vel regnã-
minamin: quis matris fet⁹ vl
cui donat⁹ est.
mirrha: amara vel amaricans
seu amaritudo aut amaricatio
mirabaal: litigãs cũ marito
vel litigãs cũ altissimo: siue
ligãs in maritũ aut litigãs
cõtra altissimũ.
Misel: tractans deo vel quis
interrogauit deum.
misgam: trahens populũ vel
interrogatio eorum.
Misaach: quis vt risus vel q̃s
vt frater: siue q̃s vt risus: aut
quis de gaudio.
misael: vl⁹ ius dei vel quis est
vel saluans deus.
misarque indigentia vel que
est domitatio.
misor: humilitas vel tribulatio
seu de humilitate aut de tribu
latione.
misor: plana vel directa siue
humilis vel cãpestris.
mitilene: transmigrãs vel de
clinãs seu declinatio aut trãs
migratio.
mitridates: declinans donum
sufficiẽs: vel transmigrans
dom sufficientis.
mizaab: quis vt aurũ obsum
vel q̃s è sicut aurũ punissimũ

Capitulum.

Moabite patre vel ex pte
moabite: de pte genti
vel ex patre generati.
moada: mẽsura dñi vel suffi-
ciens dñio.
moaz: fortis vel robustus: siue
robur aut fortitudo.
moaziam: de adiutorio dñi vel
dñio auritatis est.
mohomia: edificium vel edifi
cator.
mohomia: edificans mihi vel
edificatio mea.
mohomiar: edificans vel edifi
catio mea.
mochebor: pulnerãs patrẽ lu
minis vel paterne tractãs.
mochonai: suppositio vl sustẽ
taculum.
mochor: vendẽs dator: meus vel
rotundatio mea.
mochorb: plagae vel pulnera.
mochorba: plaga ci⁹ vel pulne-
rans eum.
modab: nativitas vel gnãtio.
modaba: nascẽs patri vel gene
ratio eius.
modini: iudicius vel iudicatio
modim: iudicans eos vel iudi-
cum eorum.
modolan: generationẽ testifi-
cãs vel nativitat⁹ testificatio.
modath: dolẽs vl parturiens:
siue ab adolescẽte: aut a par-
turiente.
modarbi: dolor meus vel par-
turiens mihi.
mofer: palpatio vel attrectatio
mofei: palpãs cum vel attre-
ctatio eius.
mofes: aquaticus vel assum-
ptus de aqua.
mofes: vigẽs vel linens siue
attrectans aut palpans.
molada: princeps piscium vel
dolor parturientis.
molath: regnãs vel piscipãs
seu dolẽs aut parturiens.
Malathi: rex me⁹ vel princeps
meus: siue dolor me⁹ aut par
turitio mea.
malatithe: regnantes vel pis-
cipantes: siue dolentes aut
parturientes.
Molchon: regens eos vel pn-
ceps eorum.
molid: infirmitas vl a pncipio
molech: rex vl pnceps siue rex
noster vel princeps noster.
mool: infirmitas vel ad ifirmi
tatẽ siue chor⁹ aut a pncipio
Moola: chorus eius vel ab ini
no ci⁹: siue infirmãs est: aut
infirmitas eius.
Moolin: infirmitas mea vel de
infirmitate mea: siue chorus
me⁹ aut a principio meo.
Moolitchor⁹ laboris vel a pn-
cipio laboriosi: siue infirm⁹
laborãs aut de infirmitate la
borosa.
Mollite: chor⁹ mei vel a princi
pio meo siue infirmitates mee
aut de infirmitatib⁹ meis.
mor: infirmitas vel habitaculũ
moosa: infirmãs est vl habitacu
Mosia: infirm⁹ est vel (ꝯ ci⁹)
habitaculum est.
Moroth: heres vel hereditas.
Morathi: heres meus vel here
ditas mea.
Morathi: heres me⁹ iste vel
hereditas mea ista.
Morathim: heres eor iste vel
hereditas eorum.
Morathithe: heredes mei isti
vl iste sunt hereditates mee.
Mortar: risio vel risiõis siue il-
luminãs aut oriens lucidãs est lo
cus i quo abise dicti est ra
de in terrã risionis.
Mortithi: heres meus vel here
ditas mea.
Moromei: sublimitas vel celsi-
tudo.
Mosa: saluus vel eruditio.
mosee: saluator vel saluificator:
siue a saluatore aut a saluifi-
catore.
mosellamoth: capiẽs eor mo
rt vel palpatio mortis eor.
mosera: eruditio vel disciplina
mosero th: uiscula vel discipline
mosphetaim: sortes vl uicinie
seu sortis aut uicinitatis.
mosi palpator vel attrectator.
Mosoch: capturs vel capiẽs si
ue capiẽtes aut capture.
Mosolli: capiẽtes eos vel pal
patio eor.
Mosollamia: capiens eos dñio
vel palpatio eor dñi.
mosollamoth: capiẽs eos mo
rt vel palpatio mortis eor.
Mosollam: capiens eos vel pal
patio eorum.
Mosura: vinculi vel disciplina.
Mosei: eruditus deo vl disci-
plina dei.

Capitulum.

Muri: cõsolãs eos vl ri-
scens eorum.
musa: palpãs vl attrectãs siue
palpatio aut attrectatio.
musach: palpãs fratrẽ vl attre
ctans fratris.
Muserothi: plenar⁹ vl disciplinę
Musithe: palpantes vel contre
ctantes.

C Sequitur de incipientibus a litteram.

Baipulchra: vel pulchri
tudo.
Baab: abscõdit⁹ vl requiescẽs
Baadi: abscõdit⁹ michi vel re
quietio mea.
Baad: pulchra seruit⁹ vel pul
chum testimonii.
Baalali: laudant vel laudabunt
siue toirens aut laudatio.
Baalta: toirẽs dei vel laudans
deum.
baaniel: toirẽs dei vl laudatio
dñi.
Baalon: deus candoris vl pul-
chitudo laterii.
Baama: decor⁹ vel pulcherria
siue cõmouẽs eos aut pmo
tio eorum.
Baamãi: decor⁹ vel pulcherri-
mus siue pmouẽs eos: aut cõ
motio eor.
Baamathi: mouẽs mortẽ vl de-
cor⁹ peccati.
Baamathi: mouẽtes mortẽ:
vel decor⁹ peccato.
Baamin: pulcherrim⁹ vl pmo
tio eor.
Baari: puer vel infantul⁹.
Baara: puer ei vl ifantul⁹ ei⁹.
Baarathi: puerilia rẽpore vel
infantia pcẽtis.
Baari: puer michi vel infantul⁹
meus.
Baartai: puer dño vel infantu
lus dñi.
Baao: spernẽs vl coluber siue
augurãs aut auguriũ.
Baaron: reges sonãs vel rede-
ctionis sonit⁹.
Baalon: coluber murmurãs vl
serpẽs inutilis siue augurãs
dolorẽ aut auguriũ iniqrat⁹.
Baath: decor: tpis vl pulchritu
do pcti: siue abscõdẽs pcm
aut rediscẽs rẽpore.
nasaab: erẽs ppha aut pphe
tauit rẽc: siue pulchrũ auri-
tũ aut cessiõis initiũ.
Habai: spicu⁹ vel requiescẽs
Hobaioth: fedẽs vel excludẽs
siue rediscẽs rẽpore aut spe
cu⁹ responsione.
Habal: stulti vel insipiẽs.
Habao: pphete vel pententes,

Abdaoth: sedẽs vel excludens
siue ꝓspicuus aut requiescẽs
Abdarb: cãdalũ vl cãdalizãs
siue insipiens aut insipientia.
Abdaber: insipientes aut cã
dalizantes.
Abdã: deniẽs vel includẽs seu
venimus aut inclusimus.
abdael: vi sus deiol suiẽs deo.
Abdeob: ꝓphetãs vel prophe
tatio.
abdiath: ganẽs vl laudatoriũ.
Abdion: psalteriũ grece lau
datoriũ latine.
abdiũ: ganũ vel laudatoriũ.
Abdo: sessiol ꝓphetia: siue cõ
clusio aut superueniẽs.
abdoh: ꝓpheta vel ꝓphetia.
abdorb: sessio vel ꝓphetia: siue
cõcludens aut superueniens.
Abdu: deniens vel includens.
Abdechodonosor: sedẽs in an
gustia agnita vl sessio tagni
tione angustie: siue ꝓphetãs
istiusmodi signũ aut ꝓphetia
lagunculae angustae.
Abdusabari: calcãs temp⁹ vel
calcatio temporis.
abdusarschim: calcator: fratrũ
vel calcatio fraternitatis.
Abdutheri: prophete vel ꝓphe
tantes.
abdusardã: ꝓphetauit palcas
vel ꝓphetia alieni iudicũ.
Abchen: preparãs eos vel ꝓpa
ratio eorum.
Abchõ: ꝓparãs doloꝝ vel pre
paratio iniquitatis.
Abchor: reqescẽte luce vel ob
scuratio nouissima siue reqes
lumis aut ꝓparatio tracidie.
Abdascendens vel ascensio.
Abdab: votiuus vel spõtaneꝰ.
Abdabias ponens domino vel
spontaneus dñi.
Abemã: fidelis vl fidelitas: siue
moueus eos aut motus eor.
Abeth: requiescẽs vel reqetio.
Abphadon: dispersa generatio
vel dispersio generationis.
abphec: marina vel maritima.
abphedor: conuersa generatio
vel conuersio generationis.
abphec: marinꝰ vel maritimꝰ.
abphet: maritimi vel animarũ
refrigerationes.
abphes: anima vel refrigeriũ.
Abphis: idem.
Abgge: meridies vl meridianꝰ
nagebidem.
abdam: puer meus vel infan
tia mea.
abjeteli: ymnus vel laus: siue
laudãs deũ aut dei laudatio.
abid: salum vel mare: siue fluc
tuãs aut instabilis ꝛ sedis
incerte.
abim: fluctus vel motꝰ siue flu
ctuans aut cõmotio.
abiothp: ꝓpicuus vel excludẽs.
abiol: torens vel laudatio.
nama deus vel cõmotio.
abmoel: domuit deus vel do
mitio dei: siue dñ̃ sunt dei:
aut quos domire facit deꝰ.
abmra: pardus vel amaritudo
siue amaritudines aut amari
cationes.
abmrim: pardi vl apostate siue
ꝓfugi aut transmigrationes
eorum.
abmsi: palpãs vel tangẽs siue
attractans aut attrectatio.
abmuel: loquẽs cũ deo vel cum
quo loquitur deus.
abmuhelite: loquẽtes cũ deo:
vel cũ quibus loquitur deꝰ.
abnee: piscis vel fetus: siue ger
mẽ pulchritudis aut pascua
eorum.
abnerissus colligẽs vel collectio
siue lucerna scindẽs aut accẽ
sus lericie.
abnsab: exsiccans vel exsiccatio:
aut germinatio eor.
abnsaram: germẽ molle: vl ger
mẽ tenerũ siue germinãs eis
abnsia: colubr dñi vel serpens
dominator.
abnsi: titulus vel statio.
abnsim: aut vel princeps siue ꝓ
cipans eis.
abnoniconsolãs vel quiescens:
siue augurãs aut augurium.
abnsoe: pulchritudo luminis vl
consolans angustiatũ.
abthan: donatus eis vel dona
tio eorum.
abthamelech: donatus regno:
vel donatio regnatoris.
abtha: donans donum vel dona
tus gratie.
abthanael: donũ dei vel dona
uit eum deus.
abthlinei: donãtes vl donati si
ue hypodiaconos grece aut sub
ministri latine.
abthon: donatꝰ meroti: vel do
natio iniquitatis
abua: semẽ vel germen siue la
tratus aut pulchritudo.
abue: idem.
abum: germinãs vel psalator.
abum germinãs eis vel cõsola
tio eorum.
abzaroth: floꝝ vl pirguitũ: siue
sanctitas aut cõsecratio.
abzaroth: unctio vel mũdicia:
seu custodiẽs aut separans.
abzaren: pirguitũ vel florẽ
siue custodiẽs aut separans.
abzarcus mundꝰ vel sanctus.
siue unctꝰ aut ꝓsecratꝰ. Utrũ
q̃ hoc nomẽ apũd hebreos nõ
scribitur per .s. litera sed ꝑ
hebreũ sade: qd̃ nec .s. nec .z. li
teram sonat.
abzaret: ꝓgustatio vl florẽs siue
custodientes aut separans.
abzarci: mũdi vl unctꝰ siue sci
aut cõsecrati.
abzarci: idem.

Capitulũ. .c.e. post.n.

Capolis: mire cõmotiꝰ
mira cõmotio.
Adbam: latratus apprehẽsus
vel latrantis apprehensio.
adbetal: latrãs latꝰ vel latrãs
latatus: seu latrãtis lenitas:
aut latrãtis latitudo.
Adbalath: latratꝰ tẽporis: vel
insipiẽtia pcẽdoris.
adbe: latrãs vel latratus: siue
psalteriũ aut mensura.
adbalilatrans deo vel latrans
dei: siue mẽsura dei: aut dei
psalterium.
Adbo: latrans vel latratus.
Adbur: latrator: meꝰ vel psalte
rium mei.
adcbo: paratꝰ istꝰ vl patiens
adcedi: statio vel attrectatio.
Adcho: percussio vel percussio.
Adchoda: includẽs iudicio.
Adcophar: excludẽs vel exclu
sio siue inclusus aperiẽs: aut
percussionem euadẽs.
Adchora: aromaꝰ vl thymiama
siue storaxꝰ aut aromatisa
tio eius.
Adele: scala vel terrena.
Adclamir he: cuius dã̃ hereditas
vel cuius dã̃ hereditates.
Adcle: cuius dã̃ heredes vel cu
ius dãz hereditates.
adclamite: scale vel torrentes.
adcle cholitorẽs bottri vl bo
trus torrentis.
adcmar: cõsolans vel cõsolatio.
Adcmisa: ꝓsolatus a deo: vel
cõsolatio dñi.
Adcliba: cs vel metallũ.
adphel: spirãs deo vel appli
cans ori dei.
adpher: spirãs vel sufflans: siue
spiritus aut inflatio.
adpher: applicãs ori vel ligu
mus qd̃ est nomen lapidis.
adpher: pruna vl carbo siue se
ducens aut seductio.
Adpheg: idem.
adpãdo: marinaꝰ vl maritima
adpha: purificãs vl purificatio
adphsa: purificãs aggrauatũ
vel purificatio aggrauati.
adphor: deceptio vl dissolutio
adphusim: apertũ nomẽ vl dis
solutes auditio.
Adger: florens vel floridus.
adhoda: includens iudicio vel
percussio iudicii.
adhel: stans de vel statio dei.
adhsoth: stans vel statio: siue
status tẽporis.
Adman: pulchritudo vel conso
latio:
admbra: ꝓfugi vl apostata: siue
apostata aut apostasia.
admra: ꝓfugi vel trãsgressio:
siue pardꝰ aut amaricatio.
admrim: pardi vl apostate siue
amaricãtes eos: aut ꝓfugia
eorum seu pardorũ aut apo
statarum.
admri: pardi vel apostate.
Admroth: ꝓtãnus vel ꝓfugus
siue trãsgressor aut apostata
amsi: palpãs vl tãgẽs: siue at
tractus aut attrectatio.
admsib: stãs vel attrectãs: siue
statio aut attrectatio.
adphthad: deceptio vel dissolu
adpatli: latitudo mea: vl cõ
uersio eius.
adpatli: discretꝰ vel seiunctus
seu cõuoluit me aut conuolu
tio mea.
adpatli: habitatio vl ꝓparatio
siue puerens eos aut latitu
do eor.
adpatlim: habitatio seu puer
sitio: siue dilatauit me aut di
latatio mea.
adpatlimite: cõuertentes eos
vel latitudines eor.
adpatlite: habitãs vel ꝓpara
tiones: seu dilatati mei aut in colatitẽtes vel cõuertẽtes
nes: siue stulti ecclie lãguẽtes
aut stultitia lãguoris ecclie.
adpatlite: habitãs vel ꝓpara
tiones: seu dilatati mei aut in colatitẽtes vel cõuertẽtes
nes: siue stulti ecclie lãguẽtes
aut stultitia lãguoris ecclie.
Adpopolio: germẽ pretiosũ
mee vel pretio germis mei
Adger: ascendẽs vel ascensio.
Alobaros applicatus: vel oris
applicatio.
Amiue: fera vel speciosa: seu
germen pulchritudinis: aut
naturitas pulchra.
Amiuite: feri vel speciosi seu
germina pulchritudinis aut
naturitates pulchre.
Amsem: augurãs gratiam vel
augurium donationis.

Capitulũ. .c.o. post.n.

Oadmouẽs vel cõmotio
Roadaida: mouẽs ferui
tutem domino: vel commotꝰ
testimonio dei.
Roadate: mouẽs diluculũ: vel
commotio illuminati.
nababa: mouẽs eos vl ꝓmotio
notatha: mouẽs ꝓpriũ vl eos
ꝓmotio ꝓsummatãtis visionũ
Rob: latrans vel latratus.
Rodab: uter vel inflatio.
Roe: reqescens vel reqeuit si
ue cõmotus aut cõmotio.
Roema: decor: vel fides vel do
luptes aut delectatio.
Roeman: pulchritudo vl pul
chre seu ꝓsolatꝰ aut ꝓsolatio
Roemanite: pulchri vl ꝓsolati
seu ꝓsolatores aut ꝓsolatões
Roemi: pulchra vel cõsolata.
Roesthametallũ vel es eius.
noesthãtes coꝝ metallũ eor
Roephet: motus apertus vel
commotio latitudinis.
Rogaim: reditꝰ vel meridianꝰ
Rogeidem.
Roem: decus vel consolatio.
Rootabi: decorãs magẽ mei
vel cõsolatio magistri mei.
Roozari: decorãs currentẽ ma
gistri: aut cõsolatio cõsum
mati magistri.
Rozam: requiescens excelse vl
commotio exaltati.

Capitulũ. .c.n. post.n.

Usth: pulcherꝰ vl pulchri
tudo.

Hunieos pascẽs vl pascus eor odollamites: prestãs aliquem
Hunifer? vel piscis siue pnc? aut sempiternitas.
Humentus decor? vel fidelis.
¶ Sequũt de incipientib? a litera. O.
Obdonias vel laudatio.
Oaltabernaculũ vel habitatio.
oaltabernaculũ meũ vel habitatio mea.
Oemine ppl'c vel insentiens.
¶ Hic b. post. o.
Obab: sperdẽs ampliatãs siue dilectus aut dilectio.
Obedia: seru? dñi vel seruiẽs domino.
obegimag? vel phythonissa: sine incantatio aut incantatio.
Obdaren: seru? centralis vl seruus ephraem?.
obdias: seruiẽs dñio vel seruitio dñi.
Obed: seruitus vel seruitor.
obedebõ: seruiẽs raso vel seruiẽs fulro seu seruiẽs terre/ aut seru? sanguine?.
Obedia: seru? dñi/vel seruiẽs domino.
obedhel: seru? dei vel seruiens deo.
obia: seru? dñi vel seruiẽs dñio
Obeth: phythones vel magisi ue lagene grãdes aut legenarum grandiras.
¶ Hic c. post. o.
Oberiuligẽs vel persecutãs siue dilectio aut gseruatio.
Ochel: tenẽs habitationes vel apprehendens tabernaculũ.
ochozartenẽs magistri vel retentio magistri.
ochozath: retẽtio vl apphẽsio.
ochozia: retinẽs dñm vel apprehensio dñi.
Ochrantenẽs vel apprehẽdẽs siue retentio aut apprehẽsio.
¶ Hic d. post. o.
Oetha: mẽsurãs vel mẽsuratio.
Odema: seru? dñi vl testificãs dominum.
Odia: idem.
Odoi: idem.
Odollam: testimonii eor vl testimonij approbatio.
Odo: prestãs gratiõẽ: vel testificatio generationis.
Odomes: seruus dñi vel testificans dñm.
Odz: mẽlis meus vel mensura mea.
odara: mẽsura magistri vel testificans magistrum.
¶ Hic e. post. o.
Ophar: mẽsura vl effidẽs siue cessus aut cessuarto.
ophi: mẽsura trium modiorum vel tres modij mensurati.
ophrolligẽs vl perscrutãs siue dilectio aut perseruatio.
¶ Hic ph. post. o.
Ophar: effusio vl estuatio.
Ophanebulavl obscuratio/siue obscurãs aut nebulosus.
ophar: thalamus eor vel meritima eor.
Ophar: volãs vel volatus siue volantes aut volationes.
Ophar: aurũ obrizũ vel aurũ purissimum.
ophem: idem.
ophel: nebula vel obscuratio/ siue obscurat? aut nebulosus.
ophe: ignominia vel ignominiosus.
ophtil: firm? vl ignominiosus
ophim: tabernacula vl habitationes.
Ophimi: tabernacula mea vel habitationes mee.
ophir: infirmãs vel infirmitas siue irritũ aut ebriosum.
ophin: discalceat? vl insana cõuersio.
Ophra: volãs vel thalamus.
¶ Hic g. post. o.
Ogregẽs vel accumulans seu abscondit? aut coseruatio.
oga: nobilis vl gloriosus siue abscondens eum/aut coacervans eũ.
¶ Hic h. post. o.
Oha: ipse cognouit vel cognouit dñs.
Ohadarie cognouit fruktũ vel cognouit dñs tuitionẽ.
Oholi: tabernaculũ vel inhabitatio.
¶ Hic i. post o.
Oia: infirmãs eum vel infirmitas eius.
oiam: inhabitãs eos vel infirmitas eorũ.
oiam: speculũ vel eternitas/siue aut? subtilitas aut annunciatio.
¶ Hic l. post. o.
Olda destruens vel discernẽs/siue destructio aut diuerticulum.
Olda: destruens me vel discernens me/ siue diuerticulum meum aut discretio mea.
olda: discernẽs con vel diuerticulũ gratie.
Olimfir: mitas vel protectio.
olibab: infirmans patrẽ vel protectio patris.
Olimpa: volens vel parturiẽs
Olimpiadis: dolor: tristium vl parturiẽs seruituti.
Oloferne: firmitas vl cessatio vel infirmitas vitulum sagitarum.
¶ Hic m. post. o.
Omar: ppli m: amaricẽsant popul? amaricat?.
omer: cerũ pars vel manipulus meus.
omrhe: cerũ pars magis? mei vel manipulus magistri mei.
¶ Hic n. post. o.
Onidolo: vel meror.
Oninigẽtas vl iniquitas.
Onimusitatio vl murmuratio
onamerõs cibi vel dolor eius.
onamutilis ei vl iniqtes ei?.
Onimurmurãs eis vl murmuratio eius.
oranimeros ppli vl meror eor
onanimutilis ppli vel iniquitas eor.
onan: murmur ppli vl musitatio eorum.
onanimeros domi vel dolor gfe
Onaninigẽtas domi vel inutilitas gratie.
Onãimurmurãs domo vel musitans gfe.
oncsim? decor? vel ffidẽs siue decus aut responsio.
oncsiphoinas: respondẽs litteris vel decore adherens.
Onimerõs mihi vl dolor me?.
oniniutilis mihi vl iniqtes me.
Onimurmur mẽi vel musitatio mea.
Onimoloie pmot? vel meroris requiescens.
onne inutilis reqes vl iniqua cominorio.
Onãimurmure mot? vel musitatione quiescens.
onas: merõs oñio vl dolor dñi.
onasiniqua oñio vel inutilis dominus
onas: murmurãs oñio vel musitatio domini.
Onamerõs eũ vel dolor eius.
oniutilis ei? vel iniqtes ei?
Onãimurmurãs ei vel musitatio eius.
onãimurmure musitans/ vel musitatione murmurantis
ne dolor inutilis/aut merõs iniquitate.
¶ Hic o post. o.
Olas: tabernaculum vl inhabitatio
ollamidem.
ollitabernaculũ meũ vel habitatio mea.
olitab: tabernaculus meũ pat vel inhabitatio mea patris
olibab: tabernaculũ meũ fes/ vel tipa est tabernaculũ meũ.
olamas: tabernaculũ altitudo vel habitaculum meum fall quo.
Onilabor vl dolor/siue dolẽs aut laboriosus.
oam: videns eos vel fortitudo eorum.
Oziasi: videns dñm vel fortitudo domini.
¶ Hic r. post. o.
Ofotamẽ vel iracundia.
Onimons vel lumen/ siue pellis aut iracundus.
oram: concipiens vel comprehendens siue conceptio aut comprehensio.
Oanãiratio vl ne crea? fos? seu ne iracundie aut ne iracundo.
oanimons ppli vel lumen eor
Onipellis ppli vel fotamẽ eor
oanãiracũdus ppli vel iracundia eorum.
Oracchi: estimans vl estimatio
oharis: estimans mihi vel estimatio mea.
Oehrarbaroth: longa corona vel longitudo coronae.
oezardo: vel siccitas siue coronans aut solitudo.
Oezbimenia: vel massa siue tẽtans aut tentatio.
oezim: dolor vel iracundia
Oezth: lõganimis vel viatur iuuenis lõganimitas aut diuturnitas.
ophar: seruit eius aut superbiens ei.
Oeziar: mea vel moriens meus.
oenipellis mea vel fotamẽ meũ
Oenirascens michi vel iracundia mea.
oenigigas vel excelsus.
Oenicoquens vel excludens.
oenisapprehendes me vel apprehensio mea.
Oenim: gigantes/ vel excelsi.
oenim: apprehẽdentes me/ vel apprehensiones mee.
Oenim: lõgantes vel excludentes
oema: anathema vel anathematizatio.
Oenãiluminẽ nobis vel illuminatio nostra.
oenãiluminẽ gratie vel illuminatio donationis.
Oenimendo inutilis vl fotamẽ tristicie.
oenipellis iniqua vel iramurmurantium.
Oenim: lumen meroris vl dolor multitudinis.
oenitetimonies inutilis vel foramina tristitiarum.
Oenim: pellis inuũ vel dolores multitudinis.
oenim: pellis iniq vel dolores multitudinis.
oenim: lumina meroris vel iracundia murmurantium.
Oenim: lumen meroris eor vel iracundia iniquitatis eorũ.
oenom: mõs inutilis eius vel fotamen tristicie eor.
Oenam: lumen meroris eorũ vel iracũdia iniqtes eorum.
oethoiadar: recte indigẽs celi monio vel lumen positum testificationi.
¶ Hic s post. o.
Oesipes vel salutatio:
Oesi: spes mea vel salutatio mea.
Oesi: sperans in dño vel salutatio domini.
oesinna: salus vel vnifica/siue salutifica nos aut salutifica nostra.
Oesi: spes vel salutatio.
oesi: sperãs in domino vl salutatio domini.
¶ Hic t. post. o.
Oiam: tempus eius vl designatio eorum.
Otheri: signum meum vel tẽporalitas mea.
ethio: dolor ei? vel peristãs eũ
Othim: peccato: vigilans vel signum temporale.
othim: stans peccato vel statio temporalis.
Otholia: signũ laboris vel designatio temporalis
otheni: signũ dei vel respondens deo.
Otherãi: signans eos vel signatio eorum.
¶ Hic v. post. o.
Oi: violenter vel solitarie.
¶ Hic z. post. o.
Oz: videns vel robust? seu vilio aut fortitudo.
ozai: fortis me vl robur meũ siue videns me/aut fortitudo mea.
oziriel: videns ad vl fortitudo eor
Oziam: videns eorũ vl fortitudo gratie.
oziam: thebi quasi signum vel fortis designatio.
Oziasim: fortis auctor: videns eorum.
oziemi: fer fortẽ vl fortis oculus
Oziensara: videns fortẽ principis vel fortis oculi? angustiati.
oziri: videns luctã vel robustus luctator.
Oziri: videns vel robust? seu vl stolens fortitudo.
oziasa: videns dñm vel fortitudo
Oziam: tetio dñi est vel (dñi. fortitudo dñi est.
oziphi: germinans vl germinatio
oziel: videns deum vl fortitudo dei
Oziel: videns deũ vel fortitudinis dei.
oziam: aurũ ait vel audit? meum
Oziniel: aures mee vel auditores mei.
¶ Sequũtur de incipientibus a littera. P.
Ophir: redimẽs cadentẽ vel redẽptio cadentis.
palestina: ora pli vel ora contundẽs siue os malleato.is/ aut oris contusio.

Paleſtini: ore cõtuſi vel ore cõtundentes ſiue ora malleatorꝫ aut oris contuſiones.
Palmaran: ore confundens vel os malleatoris
Pamphilia: cõuerſio a ruina vl diuiſio cadentium
Pamphilienſes: puerſi a ruina vel diuiſione cadẽtes
Panaritio: liber eccleſie vel liber eccleſiaſticus.
Paraph: aſtes: garrul vel conſecrator.
Paraſceue: cena parauel preparatio.
Parion: diſcoopertus vl diſcooperiens.
Parmena: diuidẽs plenitudinẽ vel diuiſio plenitudinis.
Parthia: pfecte diuidẽs vel pfecta diuiſio.
Parthi: pfecte diuidẽtes vel pfecte diuidentium.
Paſcha: trãſceſ vl trãſgreſſio
Pathma: ſcparatio vl ſeparatrix
Pathmos: ſeparatio hoſtis vl ſeparatio palpantium
Patroba: videns eũ vel diſſolutio eius.
Patroe vl: ſcparãs vl diſſoluẽs.
Patura: ſeparatrix vl ſcparatio.
Paulus os turbe vl os eorꝫ ſeu electum mirabile aut electio mis miraculum.

Pedno: tẽratio mouẽs vel diſſecatio cõmotionis
Pelliſium: os malleans vel os malleatoris.
Penthateuchi: ſũqꝫ libri morſi vel quinq; libri molaici.
Pergami: diſſecans valles vel diuidens cornua eorum.
Pergens: deuorans vel rosꝫ
Peribol: ſaccus abſcpt vel repoſitio inuetera.
Perida: tentat vl electus vel tentatio amabilis.
Perichop: inciſus vel inciſio
Perone: ſacculus vl repoſitio.
Perſida: tentans vel latera ſua diſſuens.
Perſi: tẽtat vel latera ſua diſſuentes.
Perſipolis: tentatio ciuitatis vel ciuitas latera ciuitatis.
Petr: agnoſcẽs vel diſcalceãs ſiue cognit/ad. diſſoluens.

Phic.i.poſt.p.

Pigmei cognitt dño vel dominũ cognoſcẽtes.
Pila: os malleus vel oris conſuſio.
Pilatus: ore contundẽs vel os malleatoris.
Pirrus: diſſolnẽs vel diſſoluens.
Piſida: cognita dño vel cognitio domini.
Piſtcum: fidele vel fidelitas.
Piſca: cognita vel cognoſcẽs
Piſcilla: cognoſcẽs dñm vel cognitio domini.
Piſcus agnit/vel agnoſcens

Phic.o.poſt.p.

Odius: tabernaculũ/vl inhabitatio.
Pollati: ore contundẽs vel os malleatoris.
Pontus: inclinãs vel inclinatio
Pontica: inclinãtes vel inclinationes.
Porti/: declinãs cõſiliũ vel declinans feſtinationem
Portus: cura diuiſio vel diuidens auriciam eorũ
Poſſidoni/: cognoſcẽs venatio nẽ vel cognitio cõmotionis
Probus: fructus cõfuſus/ vel fructuum ignominia.
Procopus: fruct/pgregans vel fructuum cõgregatio.
Proloma/: ad mẽſuram deducens: vel ad mẽſurã reduct/.
Ptolomat: ad mẽſurã deducẽs vel ad menſuram deducti.
Ptolomaida: ad mẽſurã deducens vel ad mẽſurã reducta.
Ptolomais: idem.
Ptolomaidẽſes: ad mẽſurã deducti vl ad mẽſurã reducẽtes

Phic.u.poſt.p.

Pu/ius: tabernaculũ vel inhabitatio.
Pudẽs: indutus cõſiliũ vel indumentũ conſilii.
Puteolis: declinãs vl declinatio
Putiphares: os inclinans/vel oris inclinatio/ſiue os inclinãs ad diſſecandũ/ aut diſſecans ad os inclinandum.

Phec ola nota greca vl latina ſm linguã hebraicã violenter interpretata ſũt. ſciendũ itaq; non habetur/necpilum nomen eſt apud eos quod hoc clementum ſonat: abuliue igitur accipienda ſunt.

Sequitur de incipientibus a littera.r.

Rabi: fames vel impet/.
Raabi: latapei dilatatiſ ue latitudo aut dilatatio. ſi eſt raab p a in media littera ſcribat/tunc ſignificet ſuci perũ. ſi vero per heth latitudinẽ vel dilatationẽ hoc eſt euenit ſm accẽtũ ſ litterae diuerſitatẽ: et trãſportat cõtrarias ſignificatiões nominũ commutentur: in tam diuerſa pertantur:
Raaba: fames eius vel impet/ eius: ſiue dilatans eum aut dilatatio eius.
Raabia: impet/ dñi vel fames eius dño ſiue diuiticãs dñm aut diuiticatio domini.
Raabath: buccavl maxilla: ſeu bucce aut maxille.
Raam: multũ vel viſio ſiue terror eruum aut multitudo.
Raama: videẽs vl tonitruũ et/ ſiue mirẽs et aut mirẽtudo et/
Raamas: multum dño vl viſio dñi ſeu videns dñm aut terror eruum domini.
Raamſes: malicia tinea vl malicia de tinea/ſiue intonuit eus aut intonantis letitia.
Raaſon: curſus vel placentia ſiue cõtẽplatio aut eſtimatio.
Raabſha: magiſter vel primagiſtratio temporalis.
Raba: multa vel magna/ſiue iudicans aut iudicium.
Rabaan: mirẽtitudo vel ira magnitudo eorũ ſiue iudicãs populos aut iudicũ populorum.
Rabat: multũ michi/vel magnitudo mea ſiue iudicans me aut iudicium meum.
Rabath: multũ tpis vel grande peccatũ ſiue iudicãs tẽp/ aut iudicũ peccatorum.
Rabbi: doctor vel magiſter/ſeu doctor me aut magiſter meus.
Rabiuth: doctrina multitudinis vel magiſterũ iudicãtis
Rabat: mirẽs hecvel multitudo ita.
Rabiath: multũ vl multa/ſiue multitudo aut mirẽtudines.

Rabmag: hinceps cibiv dñas tor edentium.
Rabon: doctor vl magiſter ſeu doctor me/aut magiſter me/.
Rabothi: grãdẽ ſignũ vl multũ rẽdẽs ſiue iudicãs reſponderes aut iudicũ rẽdẽtium
Rabſaces: multus oſculo vl principe oſculans.
Rabſaris: princeps eunuch/ vl magiſter eunuchorũ.
Rabſares: multũ alien/ vl grãdis deſcenſio.
Racha: van/ vel vanitas/ſiue abſq; crebro aut ſignũ ſubſannationes.
Rachab: pcitat vl quadriga ſeu viſio aut aſcenſio.
Rachal: tritus vel bcoſũ ferẽs ſiue res aut negociatio.
Rachel ouis vl viſio ſeu videẽs dum aut videns principium
Rachus ſubſtãtia vl pecunia
Raiai: videẽs me aut fortitudo mea.
Raphaa: ſanitas vl medicina dei
Raphael: ſaluãs deo vel medicina dei.
Raphata: ſanãs dño vel medicina dñi.
Raphaim: gigãtes vl medici: ſiue facturæ nr̃e aut ſanati eorꝫ
Raphao: ſanãs eſt vel medicina eius.
Raphaza: ſana viſio/ vl medicina fortitudinis.
Raphely: vefiẽs vel medic/ ſeu volucris aut curſus oris.
Raphidim: tẽtatio vel latex manus ſeu viſio oris: aut vidit os ſufficiens eis.
Raphidit: ſanitas fortiũ vl ſanitas iudicii: ſeu viſiõis fortis aut diſſolutio fortiũ aut ꝓpriete tẽ vero ligue ſyte interp: etat remiſſe manus/vl remiſſio manuũ.
Raphion: medicina doloris vel tentatio inicẽtis.
Raphu: tẽratio vl diſſolutio: ſiue ſalutis aut medicina.
Ragal: res vl negociatio ſeu triſtis aut deorſum ferens
Ragau: paſcens vel egrotãs
Rages: pabulũ vel egrotatio.
Ragon: hyems vel pabulũ ſiue multi delectans aut multum delictum.
Raguel paſtor: dei vel egrotãs deo/ſiue paſcẽs deus aut pabulum eius deus.
Rahuel: idem.
Rabata: paſtor: dñi vel egrotãs dño ſiue paſcẽs dñm aut pabulum eius dño.
Rahelata: idem.
Rẽ: excelſus vl exaltat/ſiue tonitruũ aut exaltatio.
Rama: excelſa vl exaltata/ ſiue tonitruũ aut exaltatio.
Ramal: ſublimitas aut exaltatio ſiue tonitruũ aut exaltabit
Ramalia: excelſus dño vel tonitruũ dñi ſiue excelſe laboãs aut exaltatio laborantis.
Ramaſſe: pabulum vel tinea ſiue malicia tinee aut malicia de tinea.
Ramath: excelſum ſignũ/ſiue exaltata petõ ſeu mortẽ vidit aut mortis viſio.
Ramatha: idem.
Ramathan: excelſus ſignũ ſupult vl exaltatio peccati eorũ ſeu mortẽ vidit eis aut viſio mortis eorũ.
Ramathal: excelſa duo vl excelſa dta/ſiue duo ſublimes aut duo exaltati. Hec duo excelſa vel bina ſublimia ſũt due tribus regia ſcz ac ſacerdotalis vñ helcana fuiſſe legit de ramathal: q: pl et/ de tribu leui fuit: mr et/ de tribu iuda qõ notat leo ꝓ eph: ste/ b: ebephiata vpotet/ſcz caleb quã cõſtat extitiſſe de tribu illa.
Ramatteche: excelſus ſignũ ge ne vel elevatio mortis.
Ramathite: excelſa ſigna vel mortẽ videntes.
Ramelech: excelſa portio vel exaltata particula.
Rameſſe: amaritũdo vel motio turbulẽta ſiue corroſio tinee/ aut tonitruũ gaudii.
Rameth: mort/ viſio vl excelſi ſignũ ſiue celſitudo pauoris aut exaltatio vite.
Rameth: excelſum ſignũ vl exaltata reſponſio.
Raron: curſus magiſtri vel cõſummatio magiſterii.
Raroniteo: currẽs magiſter vl conſummatus magiſterio.
Raroite: currẽtes magiſtri vl conſummati magiſterii.
Raſata: impi/ dñi vl varietas domini.
Raſathai: varietas bina vl litigatio duorum.
Raſim: tentans eos vel iniquitas eorum
Raſim: ipius vel iniquus ſeu varietas aut pictura.
Rathani: ſonit/ vl iniqui/ vel viſio ꝓ ummata aut viſionis cõſummata.
Rebit hoc ignũ iuniperi mite tpe ignẽ conſruare/ita vt ſi pruna et et/ cinere opta fuerit oq;ed ãnſi ignita pduret
Raziaz: ſacrat/ dñi vl mſtic/ domini.
Raſomim: mſticus ſeu ſacrat/.
Raſon: idem.

Phic.e.poſt.r.

Reaias: magiſter dño vel delatatio dñi.
Reba: mita vl magna ſiue iudicans aut iudicius.
Rebai: multũ mihi vel magnitudo mea ſiue iudẽ me/ aut iudicium meũ.
Rebe: quart/ vl quatuor: ſiue ordinatus aut ordinatio.
Rebec: idem.
Rebecca: patrẽtis vl multũ accepit ſiue multa patrẽtia aut que multũ accepit.
Reb a: mitiſſum vel multitudo
Reblatha: multa hec vl multũ iſte: ſiue mirẽs mitiſſe hec aut multũ cõmiſſũ huius.
Rebmag: quart/ vel ingenioſ/ vel ordinata percuſſio.
Recha: mollis vel delicat/ſiue molicies aut teneritudo.
Rechab: cõcedẽs vel excelſus/ ſeu mollis pater aut teneritudo patris.
Rechabite: cõcedẽtes vel excelſi ſiue teneri patrũ/ aut delitie patrum.
Rechat: molliciei vl ſublimitas
Rech: pictura vel varietas: ſeu racuefecit aut racuefactio
Rechma: tẽratio vel militia ꝓpiam.
Reſa: chamus vel frenũ: ſiue retinaculũ aut cohibitio
Rephã: factura vel reḉes ſeu noſtra reḉes aut nr̃a facturs
Relagim: pedes vl ambulatio

siue iter aut itinera.
Regmenicib: vel refectio siue pascēs eos aut pascua eor.
regom: iter vel ambulatio.
Rechi: pastor: me⁹ vel pabulū meum.
rēma: excelsa vel vidēs aliqd.
remphan: excelsa eructāo vel exaltatio mipilt.
remin: excelsa cōmatio vl videns aliquid requiet.
Rem: excelsus ōnis vl exaltatio ōnis.
remon: excelsum murmur vel exaltatio inutilis.
remono: excelse merens vl exaltatio iniquitatis
rēmon: ecclia vel cōgregatio.
rēmon: sublimis vel exaltata seu malū punicāiant malum granatum.
rēmonphares: diuidēs ecclias vel dissipās cōgregationem
rēmonphares: sublimitas violenta: vel exaltatio dissipata seu diuisio mali punici aut dimisio mali granati.
remorh: videns mortē vel visio mortis.
rena: magister abscōditū / vel magisterū pulchritudinis.
res: caput vel patientia.
resa: caput eius vel patiēs es
ressa: chamus vel frenus siue stadium aut retinaculū.
resatha: ipius eī vel iuēs.
resathaim: impietas vel iniqtas eorum.
Reseph: iniquitas mēsure vl caput.
resen: caput fontis vel patiētia oculi.
reseth: impietas vel iniqtas seu caput vite aut patientia panoris.
respin: currens vel velox seu cursus aut velocitas
resis caput ōnis vel patiēs ōnis
rethma: sonit⁹ vl iuniper⁹ seu vidēs cōsummate aut visio consumata.
reu: pascēs vel pastus est / seu pauit me aut pastio mea.
resi: pascēs cū vel pabulū eorum
rezer magister viscera fortia vl magistro viscera fāctificata

Rbai: multo vl magna sine iudicās aut iudicii
ribai: multū mihi vl magnitudo mea seu iudex meus / aut iudicium meum.
riphai: vidēs bona vel videns bucellam.
ribbai: vidēs bona rēporis / vel vidēs bucellam vite
riphei: videns bona panoris / vel videns bucellam vite.
rithai: querēs vel bon⁹ seu lumen: aut inquisitio bonitatis

Chic.o.post.r.

Ro: magister vel magisterium.
roagai: magister meditās / vel magister locutio aut fortis susceptio.
robbam: impet⁹ vel latitudo
orgoen: vilatās pplm vl ostis pōs pplos qui impet⁹ pplī aut inclinatio populorum
robooth: platee vl latitudines seu platee lellate / aut platea rum inclinationes.
Rode: vidēs vel fort⁹ seu visiōis fortitudo aut visio fortitudinis.
Rodie: videns vitā vel vidēs essentiā: seu vidēs iudicium
rodim: patruus iudicās vl visio iudicū patruelis
rodum: visio vel descensio seu dissentiens aut dissidium.
rodū: vidētes vel descēdētes seu dissentiētes: aut dissidia
rodochus: fortiter dur⁹ vl videns nigredinē.
rogal: deo: sum ferēs vel magister tristitie.
rogel: deo: sum ferēs vl negociatio tristitie.
rogeli deo: sum ferens eos vl negociatio tristitie eor.
Rogomelech: magister fouce patris: vl magistrās decipias portionis.
roma: magisterū frangēs: vl magisterij cōfractio.
roma: tonās vl sublimis: siue tonitruū aut sublimitas
roman: tonātes vel sublimes: siue tonātes sublimiter: aut tonitrua excelsa.
romel: magister frāgēs laborātes: aut sublime tonitruū laborantū.

Roob: platee vel latitudines.
Robai: platee ōnis vel latitudines dominantium.
roboth: platee inclinatee vl plateārū inclinationes.
Roos: turris vel pinnacula.
Ros caput vel initiū.
rolmoph: capat fortis vl initium vicinarū.
Roth: pulsio vl festinatio: seu deficiens aut defectio.

Chic.n.post.r.

Ruben: vidēs filius vl filius visionis vidēs in medio aut vidēs per meditū.
ruben: vidēs filius meus vl filius mei visio: seu videte ter me aut videte per meditū mea.
rubenite: vidētes filios vl visionis filios: seu videtes per medium.
Ruph⁹ sanās vel resilīēs siue nos sanās: aut refectio infa.
ruma: excelsa vel vidēs aliqd
Ruth: vidēs vel festinans seu deficiens aut defectio.

¶ Sequitur de incipiēbus a littera. S.

Sph: speculum vel angustiatue.
Saal: reddēs vel aggrauās.
Saal: pola pugil seu pulpis: aut ortus aquarū.
Saalabis: aggrauās intellectū vel aggrauatio intelligentie
Saell: pole vl pugiles seu vulpes aut ortus aquarū
Saaluz: reddens vel redditio: siue redditio aut redditi ens
Saar: estimās vel estimatio.
Saarithe: estimātes vel estimatores.
Saarl: estimātes eos vel estimatores eorum.
Saasim: incubuit egressēs vl incubatio egressionis.
Saba: capta vl captiua siue capiuitas aut cōuersio.
Saba: clamans vel cōuertens siue clamor aut cloquēs.
Sabacha: rete vl retiaculū siue loquēs ei aut cloquētis eī.
Sabaias: captus ōnis vel conuersio domini.
Sabam: clamātes vl cloquētes siue captiuitas aut puerētes
Sadama: lena vel sinistra.
Saba ma: excelsa vel cōuersū

cedā: siue tollens altitudinem aut tollens excelsum
Sadana: tollēs altitudinē vel tollens excelsum.
sadanaiscu metos vl puerstio capti: seu tollēs altitudinē aut tollēs excelsum.
Sadaoth: turres vel exercitū vtium aut exercituum.
Sadarim: mōtes circuitēs: vl mostis circuitio.
Sadarh: ceptrū vel ōga siue paculus aut principatus.
Sadatha: grās vel circuitēs siue circuitū aut circucides
Sadathaca: sedēs tuaū circuitus te siue circuitus tu aut circuicio tua.
Sadathar: circuitus meus vel circuicio mea.
Sebbathim: reqēs vel requētio.
Sabbathim⁹: requētio vl requēs
Sabeagne vl aues siue septē aut iuramentū
Sabeeidem.
Sabei: septies vel abscidās siue saturitas.
Sabee septē vel abscidēs siue saturitas aut abscidātia.
Sabei: captiui vl clamātes siue cōuersi aut cloquētes
Saber captiuus vigilās vl cōuersus resurgens.
Saber ⁹ gulū vel turās: siue cuis aut satietas.
Saberhouis vl satietas: siue ⁹gulum aut adiuratio.
Sabith: captiuus pauid⁹ vel conuersio vite.
Sabia: damma vel capiea: siue turās ōnis aut satietas ōnis
Sabiathim: requies l eis vel interpretatio eorum.
Saboim: dāme vel capiee: siue stantes aut statio.
Saboim: tollēs altitudinē vl tollens excelsum.
Sachar: cilicū vel penitētia.
Sachat: singuli vl caruātes.
Sadai: arcanū vl latus a latere nō a latitudine.
Sadadar latert: adherens: vel arcanum eius.
Sadaia latus iniquus vel arcanū iniquitatis.
Sadda: omnipotens vel omnipotentia.

Sadeir region⁹ tristitia siue cōfortio aut generatio. Notandū est in hac litte ra ⁹ sicut quēdoccalesū apud nos fiat eadem apud hebreos diuersis caracterib⁹ annotatur. diuersisq; fonis habēt: ideoq; diuersas significationes ptinēt: ita etiā ipsa cadē sic ōnia apud nos fit apū illos diuersa fortē nota diuersasq; figuras possidet ac diuersos sonos: et idcirco nemo putā existimet si ipsa cadē in varias interpretationēs ⁹mutetur. Tres iunc cīm apud hebreos litteras ons quae nōat samech: illmp: tetter legitur quasi per. s. nostram litteram pferatur: altera schin vel sin dicitur: in qua stridor: quādā nō nostri sermonis interteripit: tertia sade nominatur: qui nostre aures penitus re formidant.
Sademoth: regides vel laruae siue tolitie aut cōsolationes
Sadeoth: portie⁹ pabula vl cōuentio populorum.
Sadefor: oberus lumen vl luberum medium.
Sadithiar cansiu: iustitie vl cōsolatio testificationis.
Sadoch: iustitia vl iustificatio sadoccitu: iustitiae vel iustificati siue iustitie aut iustificationes.
Saesidema: pestilēs aer vl pestilentia aeris.
Saph: vinculū vel labiū siue speculū aut angustia.
Saphat: vinciēs eum vl labiū eius siue speculās cū aut angustia eius.
Saphat: vinciēs me vl speculans me siue labiū meū: aut angustia mea.
Saphan: vinciens populū vel labium pp⁹ siue angustians aut speculum eorum.
Saphonath: sedētus vl prosiscens.
Saphan: lepus vl hericī⁹ siue angustians aut chiroplius.
Saph: speculās donū vl labiū gfie seu vinculū super⁹ aut barba superiorius iudicii.
Saphane: vinculū gfe vl speculator donationis
Saphane: labiū ei⁹ vl labium superius seu barba ei⁹ aut barba superiorius iudicij.
Saphanatphane: saluator mū di vel abscōditor repertor Ipse eit ioseph q̄ regipcius ipsaiuit ⁹ abscōdita reuelauit pharaoni.
Saphanat: abcōdit ōnis vel perfectio ōnis seu speculas donātem ōnim aut labiū gfie ōnis
Saphat: iudicās vl iudicauit siue iudicū aut iudicatio.
Saphat: iudicans pplm vl popūlū iudicauit siue iudicās est aut iudicatio eius.
Sap: capitus: iudicat ōnis vl iudicatio ōnis.
Saphatmoth: iudicās mortē vel iudicatio mortuorū.
Saporh: dic⁹ vl pulchritudo seu speculās vigiles aut labiū resurgentium.
Sapoyrus: narrās vel litteratus siue librar⁹ aut egregie speciosus.
Sapphirata vl libraria siue narrās aut egregie speciosa
Juxta vo pphetatē ipsa sermonis interpretat formosa vel formositas.
Saphon: laotū murmurās: vl speculū lutile seu vinculū meretio aut angustia lābrātia.
Saphatat: iudicat ōnis vl iudicium domini.
Sagallocutio vel minoratio.
Sahta: tentans vel tentatio.
Satrath: damma vel captea
Sala lena vl missa siue tollēs aut missio.
Salsabin: pacis grauitas vl testimentum graui siue aggrauans intellectū aut aggrauatio intelligentie.
Salaben: tollens meroē vel aggrauatio iniquitatis.
Salaboniter: tollens meroem: vel aggrauati iniquitatib⁹.
Salachalena pente vel tollēs pente siue tuitt sidimet aut retatio ⁹ ⁹nerantiū
Salat: tollēs me vl missio mea
Salahum: salus cordis vl sanitas cordū eorum
Salama vestimētū vel pacificatus siue vestis pacis aut tribulatio eius.

salamibel: pax mea deus vel retribuet mihi deus siue deus restimētū meū, aut retributio mea retributio dei.
salamim: perfectio vel summati seu perfectio aut summatio.
salamina: fluctus vel cōmotio seu umbra pmotiōis aut saluatio iudicū.
salathi: fruter vel peritio.
salathiel: petens deū vel fruter dei.
sale: egredēs vel egressio.
selebin: pacis granitas vel restimētū graue siue aggrauās intellectum: aut aggrauatio intelligentie.
salech: egrediens vel egressio
saled: egrediens vel emissio.
saleph: missus vel reddit⁹ siue psummat⁹ perfecteiaut consummatus perfectus.
salē: pax vel iustitia seu missi aut missio.
salē: reddēs vel reddita: siue psummata perfecte aut consummatio perfectionis.
salemoth: egredēs mortuus vel egressio mortui siue tollēs mortē aut emissio mortis
salphaad: umbra parti vel umbra fortitudis: seu umbra fortitudīs: aut umbra tendidīs: aut umbra tendidīs
salt: missa vel leua seu tollēs aut missio.
salim: leua vel vulpes siue tollēs eos aut missio eorū.
salisa: vitula tertia: vel vitula tertenalis seu vitula sternās aut vitula cōsternata.
salissa: idem.
salma: perfecta vel pacificās: seu sentēs aut sensibilis
salmā: sentēs vel sensibilis: seu pacificus aut cōsummato.
salmana: perfectus vel cōsummat⁹ siue pacificans est: aut sensibilitas eius.
salmanasar: perfect⁹ vinculo vel psummatus ad vincendum siue sentiēs carcerē: aut pacificāe angustiatos.
salmane: pacificās est aut cōsummatio ei⁹ siue umbra p: hibēdi aut umbra cōmotiōis
salmenor: sensus vitei vel pacificās sascepto siue umbra offēdiculi aut imago fortitudis.
salmes: sentiēs dōm vel pacificus dōi.
salmon: sensibilis vel pacific⁹ siue umbra vtut, aut imago fortitudinis.
salmona: imagūcula eius: vel imago fortitudis ei⁹ siue umbra portitōis: aut umbra mutationis.
salmonen: hiteaculi vel umbra tio numeris seu umbra vtut, eos aut imago fortitudis eos.
salo: tollēs vel cōmissio eos.
salom: tollens eos: vel emissio eorum.
salom: retribuēs vel pacific⁹ siue retributio aut pacificatio
salome: pacificās est vel retributio eius.
salomi: retribuēs mihi vel pacificatio mea.
salomin pax mea eis vel retributio mea eorum.
salomith: tentatio respiciens trāsmigrationē vel trāsmigratio respiciēs tentationē.
salomō pacific⁹ vel retribuens: seu pacificās merētes aut retribuens iniquis.
saltus fruter vel peritio.
salu: tētās: respiciēs vel respectus tētātōis. Iuxta etymologia ho greci sermōis interpretat⁹ egratus aut fortunatus.
salumith: tentatio respiciens trāsmigrationē vel trāsmigratio respiciēs tentationē.
salusa: vitis cōsternata vel sertatio respiciens eum.
sama: idē vel pditio siue exauditus aut exauditilis.
samaa: idē pditio ei⁹ vel idem exauditio eius.
samacha: celi tui vel celos tuos
samachias: celi tui dōi vel celos tuos dōi.
samath: nomē inclit⁹ vel auditio testimonii.
samahar: nomē aduene vel exauditio aduenarū.
samai: exauditē me vel idē exauditio mea.
samaiae: celestis vel hēlis seuper mihi aut idē pditio mea.
samai: hēlis dōi vel auditē dōm siue idē auditor dōi aut idem exauditio dōi.
samaoth: auditēs signū vel idem perditio responsionis.
samarari: lana mea vel custodia mihi.
sam: rathi nomē amarū vel exauditio amaritudinis.
samareus: lana vel pisicio sine custos aut custodia.
samari: lana mea vel pauper mihi siue custos me⁹ aut custodia mea.
[illegible]: lana dōi vel pauper [illegible] custos dōi aut custodia eorum.
samaritanus: lana vel cōtentio seu custos aut custodiēs
samaritani: lana vel cōtuncti/ seu custodes aut custodite.
samarite: idem.
samarō: idē meror vel idē perditio inquisitio
sambuca: solor lamē/ siue illuminās aut illuminatio.
samech: fultura vel erectio siue adiutorū aut firmamētum.
samer: custodiēs vel custodit⁹ siue custos aut custodia.
sames: sol vel fons solis/ aut mādatū humile/ aut mendatum humilitatis.
sangar: nominat⁹ scola vel nominatio aduenarū.
samatas: sustollēs nomē dōm audiēs dōm plasmatorem
samir: pepies vel sculti/ siue nomē vigilie aut exauditus vigilantes.
samith: nomē cēpozale vel auditio peccati.
samodi: nosa vel notationes.
samor: nomē pite vel exauditē susceptionem.
samothracia: auditēs responsionē vel audiēs revelationē seu auditio responsiōis aut audito revelationis.
samothracia: auditēs responsionē vel audiētes revelationē seu auditores responsiōis vel auditores revelationum
samsar: nolatus principes vel exauditor: angustie
samri: nomen lacescens/ vel exauditio amaritudinis.
samsame: nomen auditū vel fama auditio.
sanson: sol fortis vel solis fortitudo seu sol eorum aut illumi

nans eos.
samu: auditēs vel exauditilis seu idem pditio aut idē exauditio.
sanar: auditens eū vel exauditilis ei siue idē pditio ei⁹ aut idē exauditio ei⁹
samuel: nolatus deo vel postulatus a deo siue auditens deū aut exauditio dei.
sanum: auditens eos vel nominatio eorum.
samus nolat⁹ vel exauditilis
sinusfatham: nolat⁹ eis vel exauditio eorum.
samusathim: nominatus mihi vel exauditio mea.
sar: dormiens vel secutus seu abundans aut egrediens.
sanballath: abūdans vir tge vel egressa deuotatio petōr.
sanabia: dormiēs dōo vel egressio domini vel abundās dōo aut securitas domini.
sanam: dormiens popul⁹ vel securitas populi seu abūdās eos aut egressio eorū.
sana: dormiēs dōo vel egredīens gfa seu abūdāter donat⁹ aut securitas gratificata.
sanami: dormiens dōo vel egredīēs gfa eorū siue abundanter donans eos aut securitas gratificationis eorum
sandices: abūdans pfectio vel egressio compunctionis.
sanir: deus luminis vel deus lucerne seu leuans nouitatē aut nouitatem attollens
sapan: speculator vel labiū eius siue iudicū super⁹ aut barba superioris iudicū.
sara: pīceps vel carbo seure lumen aut angustia.
sarrha: idem.
saraa: pīnceps eius vel carbo eius seu eius velamē aut angustia maloū eius
saraballa: pīncipatū habētia vel carbonū deuotationes.
sarabias pīnceps patris dōi vel pīncipās dōi patrius.
sarad: descēdēs vel descēsio siue descēdit aut vel descēderet.
seraphath: incēdēs vel incēdiū.
sarabe: pīnceps fratrū vel relāmē fraternū siue carbo iusci pīnis vel angustia vite.
Sarai: pīnceps mea vel carbo meus seu velamen meum aut angustia mea.
sarai: pīnceps fuit vel pīncipans dōi seu princ⁹ dominū aut angustia domini.
saralas: pīnceps dōi vel pīncipans dōi aut velamē dōiāns siue angustia dōi.
sarastr: pīnceps āgustiatī siue carbones aut velamina
sarat: porta vel cando: seu cantilena aut cantor: introiens
sararim: porte eorum vel cantātes eis seu cantilene eorū aut cantatores introēntes ad eos
Sarasa: pīnceps tribulator: vel pīnceps tribulatus seu pīncepa tribulationis aut pīncipatus tribulatio.
sarafar: pīnceps fuit vel clatio āgustie seu pīncepa tribulationis aut pīncipās tribulatiōtū
Sarath: plcēs vel lepra seu tribulatio aut mord⁹ insanabilis
sarathi: pīncēs venit vel lepra ei⁹ seu tribulans eū aut morbus insanabilis et.
sarathā: lepra donata vel victoria gfa seu tribulās eos aut morb⁹ eorū adiuentens.
sarathafar: pīncens eiusdē vel lepra eiusdē seu morbū insanabilē tollens aut tribulatio facturā suscitās.
Sarathim: lepra mea vel tribulans me siue victor me⁹ aut morbus insanabilis mihi.
sarba: lepra vel morbus insanabilis.
sardis pīnceps pulchritudinis vel pīncipat⁹ pulchritudo.
sarcas: pīnceps tollens/ vel carbo sustollēs scupelamē factus re aut āgustia plasmationis
sarabias: pīnceps dōi vel angustians dominus
sared: descēdēs vel descēsio siue descēdit aut vel descēderet.
saredite descēdētes vel descēsiones siue descēderūt aut vel descenderent.
sareda: descēsio ei⁹ vel descendens ei.
sarcdatha: descēdens tempore vel descēsio perditis.
sarena: pīnceps sibilās vel pīncepa litigiosus.
Sareon: pīnceps merens vel carbo inutilis seu velamē tristitie aut angustie miqtatis.
sarepha: pīncēs vel incēdium seu tribulatio panis aut panis angustia: nomē ex debito fr: oq; compositum
sarefat: pīnceps vel angustiat⁹.
sarcepīnceps vel pīncipās vel pīnceps
suscitans elationē angustie.
sarcet: pīncens vel lepra seu tribulatio aut relicta pīncipat⁹.
sarphan: pīnceps incendens vel carbo incendū.
sargan: pīnceps hortī vel pīncepa virgulti.
sargon: idem.
sarigaur: rami vel propagines seu pīncepa rāmoꝝ aut pīncepa propaginum.
sarias: pīnceps dōi vel pīncepans dōi.
sarim: horidens vel lerdartiū seu pīncipās eis aut āgustia eorū
sarion: pīnceps merens vel carbo inutilis seu velamē tristitie aut angustia miqtatis.
Sarith: reliquie vel pīnceps reliquiarum.
saron: pīnceps merōis eorū vel cātās et cantici tristitie
saron: pīncepa merōis vel cantans tristiciam.
sarona: pīnceps tristitie vel cātans tristiciam seu pīncepa merōis eius aut cātilena tristitie eius.
saronite: pīncipes merētes vel cantantes tristiciam.
sarotindut⁹ vel insanmētū siue coangustās aut coāgustatio.
saroton: pīnceps mentis vel pīncipās lumini seu āgustās vel les aut velamen tracundie
sarsathim: pīnceps cadauer vel pīnceps ruine/ seu pīncepa ruētium aut pīncepa cadentiū.
sarthan: pīnceps demolitor⁹ eius vel pīncepa coangustatorum ei⁹ seu tribulans eū aut coangustatio eius.
saruch: lorum vel corrigia seu dependens aut perfectio.
sartias: vincta vel vinculū seu angustians aut angustia.
sasa: senarius vel longeuus.
sasabasar: senarius insanus vel longeuitas angustiata.

Sasagacienari⁹: robustus vel longeuitas fortitudinis.
Sasat: canticum meus vel longeuitas mea.
Sason: ciuitas vel oppidum.
Sasonthamar: ribs palmarum vl ciuitas amaritudinis: seu ribs cõmutantium aut oppidum cõmutatorum.
Sathaim: libri vl librarij siue historici eor aut historie eor.
Sathan: cõtrarius vel aduersarij⁹ seu transgressor: aut peuaricator.
Sathanas: trãsgressor vel peuaricator: seu contrarij⁹ facture aut aduersarij⁹ pla mart⁹is.
Sau: digna vel eleuata seu dignitas aut eleuatio.
Sauce: cãtiones vel cantilene.
Sauc: dignaꝰ vel eleuata seu dignitas eiꝰ aut eleuatio eiꝰ.
Sauphar: speculator: vel specula tio: seu supereffundẽs aut su pereffusio.
Saul: peritio vel expeditꝰ: seu abutens aut abuliuum eor.
Saulite: petentes vel expediti li ue abutẽtes aut abuliut eor.
Sauiꝰ: tẽtatio respicientis vel tentatõis securitas siue abutens cõsi⁹o aut expeditio festinationis.
Saura: dignitas magistri vel eleuatio magistri eius.
Sachacha: propago vel tabernaculum.
Scharoth: merces vel merce dem accepit.
Spam: accinctio vel expeditio.
Spam: accinctꝰ vel expediti.
Sparcina: accinctio bona vl expeditio illuminationis.
Sparciate: accincti bene vel expedite illuminati.
Stachim: faciẽs cãtilenas vl facta: cantilenarum.
Stachim: faciẽs cãtilenas eis vel factor cantilenarũ eorũ.
Sterbusonni: iudex cõtemptor: sperniens gratiam meam.

C. Hic.c.post.a.

Sebastatio vel eloquẽtia
Sebalte: vallãs vl grãs.
Sebastianus: vallatus vel circumiens.
Sabe: Ratio vel eloquentia.
Sebodia: stat testans dominũ vel stadio serui domini
Sebeia: stans iniquꝰ dõs vel statis iniqui dñi.
Sebemas: stat iniquꝰ dõs vel statio iniqui dñi.
Sebcon: stans merẽs vel statio volẽs seu stat iniquitas aut eloquẽtia inutilis
Sebethar: stãs superior vl eloquentia pauida.
Sebeia: stans dominꝰ vel stans domino seu sectans dñm aut sector domini
Sebithel: stãs deꝰ vl stans deo seu sectãs deũ aut sectator dei
Sebna: stans pulchre vel statio pulchitudinis
Sechimitatio maris vl sectatio eiꝰ mare.
Seboim: dãna vel capiea seu capiea eor aut damula eorum.
Seboleth: spica vl germinatio.
Sebom dãna vel capiea seu statio maꝝ seu sectatio eiꝰ mare
Sebuhel: reuertens ad deũ vel reuertitur ad eũ deus.
Sechar: byssus vel cilitium.
Sechath: ramus vel ppago.
Sechech: speculũ vl speculatio
Sechen: laboris vl bũeroꝰus.
Sechemite: laboriosi vl humerosi.
Sechemas: varius dñs vel varietas domini
Sechim: varius vel paries.
Sechias: varius dñs vel varietas domini.
Sechiel: varius deo vel varietas dei.
Sechimas: varius dñs vel varietas domini.
Sechoranoth: tabernacla filiarum vel obũbrans filias.
Sechet: obtectus vl tabernaculũ
Sechonai: obtectus merẽs vel tabernaculum doloris eius.
Sechar: spine vel cardi seu tribuli aut punctiones.
Sechim: fatuꝰ vl fatuitas siue insultus: aut infatuatus.
Secudus: eleuans vel eleuatus seu elatio aut eleuatio
Sedacibaria: vel ex latere.
Sedada: cibaria refitum vel ex latere seruituris.
Sedecha: iustitia vl iustificatio
Sedeche: iustificans eum vel iustificatio eius.
Sedechias: iustitia domini vl iustificans dominum.
Sedeur: cibaria ignis vel ex latere luminis.
Sedit: cibarium meũ vel ex latere meo.
Sedin: cibarium meũ michi vel ex latere meo meus.
Sedim: salitus vel amaritudines seu nemus amenum aut amenitas nemoris.
Sedius: cibariũ festinantium vel latere cõsiliatorũ.
Sedimihel: ex latere dei vel cibarium quod est a deo.
Seddo: cibariũ testium vel ex latere seruituris
Sedrach: decor: vel decorus.
Sedrach: decus meũ vel decorus michi.
Sedu: ha: testimoniũ vel testificatio.
Sephana: humilis vel campestris seu atterens eos aut attritio eorum.
Sephamoth: atterẽs mortẽ vl humilians mortuos: seu labiũ mortꝰ aut iudiciũ mortuor
Sephan: speculatio vel aquilonaris
Sephar: liber vel littera scaliarius aut litteratus
Sepharaim: liber psalmorũ vel volumen hymnorum
Sepharnaim: libri ipsi vel litte re ipse seu librarij eorũ aut ipsi litterati eorum
Sephat: iudicãs vel iudicatio
Sephata: iudicans eum vel iudicatio eius.
Sephatias: iudicis dominus vel iudicatio domini.
Sephala: humilis vel capestris seu vallis aut planicies
Sepher: liber vl littere siue decus aut pulchitudo.
Sepher: iudicũ vel iudicatio
Sephcus: speculatus vel egrediens
Sephi: speculatus vel aspes.
Sephin: aquilo vel aquilonaris seu tentens eos aut tentatio eorum.
Sephion: egrediens vel abdit⁹ seu egredere os meroris: aut egrediens os tristicie.
Sepho: speculator vel bipes.
Sephon: specula vl aquilo seu speculũ aut arcanũ.
Sephonite: specula vel arcanũ adiacentes aut speculatores.
Sepher: auis vel speculũ seu ibertẽs aut placens.
Sphoia: auis eiꝰ vel speculãs eum seu placens adhesit aut adhesio placuit.
Sephat: placẽs signꝰ vel adhesiuus subtertius.
Sethan: speculator: hũilis vel arcanũ vel sõnionis.
Sephu: speculũ vel speculator: subtipes aut pnipes.
Sephutan: atterens auces vl attritio nouũ seu adhibens mitia aut mitis: iustitie
Seger: calcẽs vel mirabatus.
Sgin: spine vel tribuli seu pũgens eos aut pũctiones eorũ
Sigon: locutio murmurãs vl loquela inutilis.
Segor: iunior vel pueila seu calis aut meridiana.
Sigur: spina peruula vl loquia inutilis.
Segur: iunior vel parnulus seu calens aut meridianus.
Sephin: cerꝰ vel crebres.
Sarbircus vl birsutus: seu hispidꝰ aut pilosus.
Sipa: hispida vel birsuta siue horribilis aut pilosa.
Seirath: idem.
Sele: petitio vl ombraculũ siue dimittẽs eũ aut dimissio eiꝰ
Sela: semper vel in finẽ siue sempiternꝰ aut in sempiternũ.
Selach: collẽs fidimet vel tẽtatio ambulãtis.
Sella: petitio vel ombra eius.
Sellar: petitio meaꝰ vl ombraculum meum.
Selleia: petens dñm vel ombraculum dñi.
Sellaite: petẽtes vel sempiterni seu dimittẽtes eos aut dñs tracula eor.
Selam: missus vel latꝰ latere ñs a latitudine.
Selam: peritia vel sempiternitas seu obumbrãs eos: aut dimissio eorũ.
Selcha: ramus vel ppago seu peci suspirans: aut pacificus erubescens.
Selebin: petẽs filios vel ombra culum filiorũ.
Selech: petẽs vel dimittẽs seu ombraculũ aut sempiternitas.
Selech: tentatio timor vl tẽtatio ambulatis: hic et hic tans eos: aut sempiternitas eiꝰ.
Sellem: pacificꝰ vel pacatꝰ seu pacificũ aut pacificatio.
Sellemite: pacifici vel pacifica ri hic pacificãtes aut pacificatores.
Selman: reddit⁹ dño est.
Selemias: reddit⁹ dño vl reditio dñi.
Selem: tẽtatio respicẽs trãsmigrationẽ vl trãsmigratio respiciens tentationẽ.
Selles: petitio vel pacificãs.
Selethar: fructus vulturis vel petitio deuorãtis.
Selcuꝰ: erũs aduocatus vel erũs aduocatio seu tollẽs se metipsos aut tollãs seipsũ
Selucia: erũs aduocatio vel eritꝰ aduocatiẽs seu tollens semetipsum aut itineris experimentũ.
Selim: ruiprs vel tollens seuri sio aut dimissio.
Selma: sensus vel perfectio.
Selman: sensus meus vel perfectio mea.
Selmon: pers vel sensus seu ceritis imago aut bũtuis ombraculum.
Selo: de ei vel dimissio eiꝰ seu petens eum.
Selon: qualiter vl dimissio siue trãslatus aut resistuds.
Selli: pacificꝰ vel pacatꝰ seu pacificãs aut pacificatio.
Sem: audiẽs vel notatꝰ siue famosus aut famosũ auditio.
Semo: nomẽ auditũ vel famosa auditio.
Semma idem.
Semmas: nomẽ auditũ ei vel famosa vel auditio eius.
Semmata: nomen auditũ dño vel famosa eraudito dñi.
Semanoth: nomẽ humile vel nomẽ humilitatis seu nomẽ auditũ aut notata questio.
Semarith: nomẽ quisitũ vl auditio dominatis.
Semath: nomẽ rẽpositꝰ vl ex auditio petitus.
Semathel: notari peccato vel eraudiri repositus.
Semedabe: nomẽ sitũ vel nomen auditũ seu notũ auditio aut nominis scientia.
Semedabe: nomẽ auditũ seu nomen aut nominatio.
Semeba: nomẽ fortis vel ex auditio puteũ.
Semedab: nomẽ perditũ vl itꝰ ditio seu nomẽ auditionis aut ubi est eraudito.
Semegar: ubi adueniꝰ vel ubi cornus sin auditio aduene aut nomen adnenarum.
Semei: audi mihi vel audi me seu nomen meum et auditio mea.
Semeles: audiẽs dñm vel nominatus dño.
Semeritis: nominati michi vl eraudito mei.
Semel: sol vel idolũ: ꝛ notãdũ q̃ hoc nomẽ in hebraeis nominib⁹ ẽ sermo latin⁹ fit a similitudine. Ut et simulacra dicuntur ipse idola quasi simulata.
Semelias: idolũ dñi vl sol cominicus.
Semer: nomẽ amarũ vl eraudito amaricatorio.
Semerias: continuꝰ dño vel custodia dñi.
Semeron: pepies doloris vel terra inculta meritũ seu nomen magistri doletis aut audiens magistri inutilẽ.
Semes: sol vl dõs solis seu mãdatum humile aut mandatũ humilitatis.
Semi: nomẽ auditũ michi vel famosa eraudito mea.
Semida: nomẽ meũ situm vel nomẽ meũ auditũ seu nominis mei auditio aut nomen meum scientia.
Semidab: nomẽ meũ sitũ vel nomẽ meũ auditũ seu nomẽ meũ auditio aut nomen meũ scientia.
Semidate: nomia mea sit vel nomia mea audita seu nomen meũ auditiones aut nominis meũ sitũ scientie.
Semir: pepies vel incultũ seu terra sploꝰ aut terra sitiens.
Semiramoth: nomen meũ dñs

dens mortē vel auditio mea
visio mortis.
semoth: nomē mortuū aut au-
ditio mortis.
semna: solat⁹ vel exaudibilis.
sennefer: blasphem⁹ vl blasphe
mia.
Sennoth: nola vel auditiones
seu nomē ligni aut exaudita
responsio.
semrā: audītēs nomē excelsum
vl famosa auditio exaltatōis
Semramite: audiētes nola ex
celsa vl famose auditiōes ex
altratiōnū.
Semrimnomen tacescēs vel au
ditus amarus.
semron: nomē eius vel auditio
eius seu custos vidit aut pa-
tionis custodia.
Semromarō: nomē amare tri
sticie vl audiēs amarū mero
rē seu custos amari meroris
aut custodiēs meroē amaru-
tudinis.
Semsaū audiēs nomē salutis
vl famosa auditio salutatoris
semsh: sol meus vel illumina-
tio mea.
sen: dentes vel abundantia seu
super pulnus aut amphora tē
tationis.
senna: volūtas vel mādatū seu
voluntatis eius.
sena: tollens vel angustia siue
dens eⁿ aut abūdātia eius.
senaa: tollēs eū vel ãgustia eⁿ
aut sup vulnus eius seu am-
phore tentationis eius.
senaab: volūtas pīs vel man-
datū paternum vel voluntas
mandati paterni aut mādā-
tum voluntatis paterne.
senaar: fertilis vel fetor: corū
siue crassitio dentiū: aut den-
tium vacuefactio.
sennacherib: tollēs deserta vel
alienans desertionem.
senanoe: populi vel angustiās
populum seu tollens eos aut
abundantia eorum.
sennasar: volūtas dimitiarum:
vel mandatum beatitudinis.
senc: dens eius vel angustiā
eum: seu tollēs eum aut abū-
dantia eius.
senech: cymbalū vel tinnitus.
senesarima: tollens rubum vel
tentationes tollens.
semin: voluntas mandati eorū
vel mandatum voluntatis
eorum.
senron: nomen videns vel cu-
stos nominis.
senshi: sol meus vel illumina-
tio mea.
sennua: dētes meuēs vel am-
phora tētationis commore.
seon: calor vel calidus: siue ger
mē qō nō ē aut germē lactile.
seon: rētatio lascescēs vel allo
cutio lactilis seu germē rēta-
tū aut germinatio rētatōis
seor: calens vel pusilus: seu mi
nor aut meridianus.
seorim: minorans eos vel calti
dius eorum.
siphr: speculatus vel prospe
ritie vl audiēs amarū mero
rē seu custos amari meroris
seph: speculum fractum.
seraphim: ardor vel incendiū:
seu ardētes vel incēdentes.
serata: princeps domini vl an
gustians dominum.
serabias: idem.
sereser: princeps principū vel
angustians principes.
seretb: princeps vel lepra: seu
tribulatio aut reliquie pani-
cipatus.
sergi⁹: princeps pallis vel pri-
ceps horuli seu priceps hor
ti humiliati aut angustians
hortum humiliatum.
serim: principes eis aut angu
stis eorum.
seron: priceps meroris vel cā
tans tristitiam.
sercarbo murmurātū aut an
gustia inutilium.
serua: vinculum vel angustia.
seruch: locum i clausura siue
dependens aut perfecto.
seruia: victus vel vincētio seu
angustians: aut angustiat⁹.
sesa: tentatio vel farinatus si-
ue lōgeuus aut egrediens.
sesach: man⁹ vl byssus seu ma
nus sacci aut saccus byssin⁹.
sesai: egrediēs michi vel lōge
uitas mea: seu farinat⁹ me⁹:
aut tentatio mea.
sesamo: tentatio pigens: vel
egressio attractans.
sesam: tentatio oni vel egress
io gratie.
sesban: tribulatio veniens vel
tribulator: edificationis.
sesbasar: tribulator: vl tribula
tus seu fibulās aut egrediēs
sesima: egressio mortificatōis
vel egressum est os tristitie.
sesion: egressio tristi oris: vel
egressum est os tristitie.
seth: ponēs vel positus seu po
situs aut resurrectio.
seth: semē vel germen seu ger
men aut poculum.
sethar: poculum suscitās: vel
germen vigilie.
sethim: spine vel germina: seu
positiones.
seth: tractor: meus vel abun-
dantia mea seu diuertēs me
chi aut diuerticulum meum.
seth: feminās magister me⁹
vel resurrectio magistri mei
sema: loquens vel tentorium
seu vulpecula clamās: aut ta
bernaculum.
seni: loquētes vel tentoria: seu
vulpecule clamantes: aut ta
bernacula.
senophegis: tentoriorum oc
cursio: vel tabernaculorū fo-
lennitas.
scen: vulpecula hec vel taber
naculum ipsum.
stephanus: corona vel norma
nostra: seu iudicans nos aut
speculator noster.
stephan⁹: regula vel coronat⁹
seu speculās aut tacitatio.
stephana corona vl norma no
stra: seu iudicans nos aut spe
culatrix nostra.
stephana: regula vl corona seu
speculans aut tacitatio.

Ch. i. post. s.

Sa: dormitatio vel indi
gentia: seu dormitātes:
aut indigentes.
saab: dormitans ei vel indige
tia eius.
saba: indigens patre vel dor-
mitatio patris.
sai: dormitatio michi vel indi
gentia mea.
sam: sitis vel sitiens seu dor-
mitās aut indigentia eorū.
sibā: recte vel conuersio: seu
venit egress⁹ aut venit egres
sio.
siban: recitudo oni vel cō-
certio gratie.
sibom: rectus vl puer sus seu
egrediēs eis aut puer sio eor
sichar: insania vel ebrietas.
sicharu: ebriū vel insani
sidar: penitēs vel penitētia.
sicher ram⁹ vel cōcū iscus
ipsius aut cistum
sichelech: defecatio vocis ad-
ducte: vl adducto vocis defe-
cato seu effundēs se tertaiusaut
effusio tertarū
sichem humerus aut humeri
seu labor aut laborientes.
sicher ebrius vel ebrietas.
sichera ebr⁹ et vl ebrietas eⁿ
sicutlec: effūdēs se tertaiu vel
effusio tertarū: siue defecatio
vocis adducte aut adductio
vocis defecate.
sidia: ponderosa vl laboriosa.
Sicilenses ponderosi vel la-
boriosi.
schima: humerosa vl laborio
sa ipsa est que ꝛ sicheē sed l la
nus ꝛ grecum sonū ꝓtitur:
vt sichima pronūcietur
schim humerosi vl laboriosi.
sicione: pōdus dolorū: aut la-
boriosa iniquitas.
sicina: pondus consilū vl la
bor festinationis.
sicē: contunctus vel venatio
fortis vel tacturnitas.
sidon: sal⁹ vl tacēs: seu iudicās.
sidonū: salui vl tacētes: seu
salvātes vl tacturnitas.
sidō: venatio vl pmotio seu
venatio tristitie aut pmotio
iniquitatis.
sidama: pmouēs eū vl venatio
eⁿ: seu pmouēs tristitiā ei
aut venatio iniquitatis eⁿ.
sidoma: venatio vel pmotio:
seu venatio meroris aut vena
tio inutilis.
Sidonā: venātes vel pmouē-
tes: seu venatores meroris
aut venātes inutile.
sidrbac: decor: vel decorus: seu
dicus meū aut decorus mihi
sienesitis vl sitiētes: seu dormi-
tatio aut indigentia.
sinenses: dormiētes vel sitiē
tes: seu indigentes aut indi
gentie.
sideb: superat tollens vel su-
perat tollere.
sila missus vel missio.
silan: missio eⁿ vl missio eor
silae: missa plasmatio vel mis
sionem sustollens.
silen: recens vel nouus / seu re
center aut nuperrime.
silitri: missus michi vel missio
mea.
silo: auulsio vel ubi est ipsa.
silo: auulsio vel translata: seu
dimissio aut restitutio
silonite: auulsi vl ubi sunt ipsi
silonite: trāsferētes vel auel-
lentes: seu dimittētes aut re
stituti
siloe: missus vl missio seu mis
sus ei aut missio eius.
siloe: idem.
siloan: miss⁹ eis vl missio eor
silon: transiens vel auellens
seu dimissio aut restitutio.
silonite: trāsferētes vel auelle
tes: seu dimissi aut restituti.
siluan⁹: missus frater / vl emis
sio fratermitatem.
simae: exauditio / vel exaudi-
bilis.
simachus: exauditus vel exau
dibilis.
simaith: mortificāa vel morti
ficatio / seu mortificatus / aut
quicūq; mortetur.
simeon: audītus vel exaudibi-
lis: seu audiēs meroē / aut
nomen habitaculi.
simeonite: auditi vel exaudi-
biles / seu audiētes tristitiā
aut nomina habitaculorum.
simon: obediens vel obedien-
tia / seu ponens tristiciā / aut
auditor meroris.
simplasma: locum copulatio:
vel locum conuenientia.
simuth: locus vel loca.
sin: rētatio egrediēs vel egres
sio tentationis.
sin: dentes vel dentosi: seu su
per pauulis / aut amphora
tētationis.
sin: rubus vel odium: seu man-
datum aut egrediens.
sina: dentes eⁿ vel dētēs eius /
seu superpulnus eⁿ aut am-
phora tentationis eius.
sina: mensura vel mandatum /
seu rubus eius aut odiū eū.
Sina: rētatio egrediens michi
vel egressio rētationis mea.
sinai: mensura mea vel mādas
tum meum: seu rubi aut odia
plurali numero.
sinai: dentes mei / vel dentium
meorū / seu sup pulni⁹ meū aut
amphora tentationis mea.
sinch: egrediēs vl odiosus seu
leuans me aut allenatio mea
singagma: doctrina / vel insti-
tutio.
sinichion: victor eo palma /
vel victoria dei trisphao.
sinchieben: loquens vel leque
la seu charitas.
sion: specula vel semen eius:
sion: mādatum vel numen si-
ne speculum aut speculatio.
sion: punt⁹ vel turbulent⁹ seu
turbid⁹ aut firmamētū nouū
sion: labanath parvulus candi
datus aut firmamentum no-
ne albedinis.
sir: aula vel lebes / quā vulgo
ollā vocant id est chaldaicē
sira: olla eius vel lebes eius.
sirathimorne vel macerata
siracusa: murū gladū vel mace
ria letitie.
siraism: cantica canticorum.
sirizara: vl humectus: seu sublī
mes aut sublimitas.
sirūzare vel humecti / seu subli
mes aut excelsi.
sirophenissa: alta cōuersa mu-
lier vel sublimitas cōuersio
nis assumpte.
sirtes: tribulatiōes vel angus
tie / seu potiōes aut tracta-
rtes et a tractusa: (tiones.
instituit dicit appellari.
sio: rētatio vl farina: siue egre
diens ei aut longeuitas eⁿ.
sisa: rētās me vel farina mea:
siue egrediēs michi vel lon-
geuitas mea.
sisan: tentās eos vel farina eo
rū / seu egrediēs eis vel lon-
geuitas eor.
sisara: ephisi vl exclusio gau-
dū seu tollēs cedentē aut ex
cludens gaudētē.
sisseri et: timēs deū vel iudicⁿ
dei.
siram: dignitas vel elatio.
sistha: pōderosa vl laboriosa.
sistiliēs: ponderosi vel labo-
riosi.

Sithia: vulpes illuminate vel tenebrosum illuminatum.
Sithe: vulpecule illuminate vel tabernacula illuminata.
Siropol: vulpes illuminata eius vel vulpeculte illuminata ciuitas.
Siro: olite: vulpecule illuminate ciuitbus: vel vulpes illuminati ciues.
Smirna: cōsumatio amaritudinis vel amaricatio cōsumata
Smirnei: cōsummatt amaritudine vel amaricati in cōsumatione.
Smirnei: cantans cantium: vel cantatio eorum.
Smirnenses: cantantes cantica: vel cantationes eorum.

Capitulum. o. post. s.

Soa: saluans eum vel locutio eius.
Soar: pusilli, vel pusillanimis seu pusillitas an pusillanimi
Soba: serra secans in ea (tas. vel mandatum in ea.
Sobab: cōuertēs aut puersio.
Sobeba: puertēs eum aut cōuersio eius.
Sobach: simplex vel colibaris seu cōuertens te: aut cōuersio tua.
Sobai: serra mea secās vel mādatum meum in ea.
Sobai: spica vel pectes ad pocendū: seu vanapetulatas: aut vanitas vetustatis.
Sobi: serra secans vel mandatum in me.
Sobnas: sedēs vel sedes: seu diuertens aut diuerticulum.
Sobochi: irretiens cōuersio.
Sobochai: conuersio mea: vel incēdium meū: vel irretiens vulturem: aut cōuertens denotatorem.
Sochai: ramus vel propago.
Sochai: rami vel propagines.
Sochoi: ramus vel humilitas seu ombraculum.
Socchoi: idem.
Socchoi: tēcoriar: tabernaculas seu rami aut humilitates
Soccothenoth: tēcoria filii respondentis vel tacernacula filii temporalis.
Sodai: cercludēs vel latus a latere nō a latitudine: seu arcanum aut cōclusio.
Sodalai: latus eius: vel cōcludens eum: seu arcanum eius aut cōclusio eius.
Sodi: latus meum vel arcanum meum: seu cōclusio mea.
Sodinidem.
Sodoma: passio silens: vel declinatio eorum.
Sodoma: fulua vel sterilis: seu cecitas aut pecus silens.
Sodomei: passiones silentū vel declinationes eorum.
Sodomitesium vel steriles: seu cecitas aut pecora silentia.
Soem: spes vel expectatio eor.
Soem: spes vel expectatio.
Soemei: spes eius vel expectatio eorum sive expectās eos.
Soer: expectās vel expectatio seu spes aut circūdatio.
Sopbar: irretit: vel euiscerat seu irretitio aut euisceratio
Sophai: speculum meum aut speculator meus.
Sophai: atterens vel attritio seu ombraculū aut ombratio
Sophar: speculū eū aut specule dissipatio: seu dissipans
Speculatorem: aut speculatorem videbo.
Sophech: iudicans vel cōiudicatio.
Sopher: liber vel narratio.
Sopheri: narrans eū vel liber
Sopherech: liber vite seu vel narratio pauoris.
Sophim: speculans eos vel speculator eorum.
Sophonas: speculum dñi: vel cognitio arcanorum dei.
Sophonias: abscōdēs dñm: vel abscōdit dñi: seu speculans dñm vel speculator: dñi
solemnes: auertēs vel dimittēs seu auulsio aut dimissio.
Solomith: tēratio respicies transmigrationē.
Somer custos vel custodia seu custodiens aut custoditus
Somorias custos dñi vel custodiens dñm.
Somptophanei: saluator munde: vel abscōditor redemptor.
Sonipec: eor vel dōres eorū.
Sonipulis eor: vel scōs eis seu coccineus aut coccinū eor
Sonar: coccinea vel subsistēs eis: aut pecora eorū: aut pecora rubea.
Sonipeccas vel dentes.
Sonipupilli vel dōres mihi seu cecei me: aut coccinū meū.
Sonipupilli eorū vel secundus eis: seu coccus eorū aut coccinum eorū.
Soon: ciuitas vel oppidum.
Soenthanis: ciuitas egypti: vel oppidū mādātis humilis.
Soor: petra pusilla vel fortis: pusillanimis seu mane plasmat: aut angustiat: fortiter
Soorin: petra pusilla vel oīs plasmatio.
Sophtim: liber iudicū vel liber iudicantium.
Sor: plasmat: vel angustiat:
Soer: petra vel fortis: seu tyr: aut meridianus.
Sorarei: hostes tui vel hostis tuus: seu inimicor tuorum: aut bellātium cōtra te.
Soreth: bona vel optis: seu electio: aut eligēs bona optima
Soreth: bona vitis vel optis vinea: seu electa vitis aut vinea electionis.
Sori: petra mea vel robur meū seu plasmat: mihi aut angustia mea.
Sorim: horreū vel cibariū seu roborans eos aut plasmatio eorum.
Sosipater: saluās dispersos vel narrās dispersionem.
Sosthenes: saluās eos vel saluās in tēpore: siue gaudū eorum aut de mihi gaudū.
Sostratus: saluans dispersos vel saluans in tempore.
Sothi: arcanū vel exclusio.
Sothai: arcanū meū vel exclusio mea.
Sotheirei: radicās signū vel radix subterior.
Sotithes arcan: vel excludēs
Sothei: facientes cātilenas: vel in porticib: disputātes.

Capitulum. u. post. o.

Su: saluus vel saluator
Suai: salus eius vel saluans eum.
Suai: saluans eum vel saluatel eius.
Suai: reddens vel saluans seu salus aut redditio.
Suai: saluator: suscitās vel saluatorū vigilia.
Suai: incēdens vel incēdium
Suai: cōuertēs aut cōuersio.
Suai: fructū vel cōdīdum
Suai: fructū eum meū vel condōnio mea.
Suabel: cōuersus deo vel in gaudium dei.
Suai: irretiens vel irretio seu incendium meū: aut amarito mea.
Suai: cercli vel sublimitas
Suai: sedēs vel reuertēs: seu sedens aut reuertio.
Suai: sedēs eis vel redūtio eor
Suai: cōuersus deo vel incēdium dei.
Suai: obumbrans eū vel tabernaculū eius.
Suai: arcanū meū vel de late loqns vel locus (re meo
Suai: cantās aut cātilena.
Suai: rubū vel carp: seu spectum aut effusio.
Suai: corpus eū vel rubū eius: seu effundens eū aut speculatio eius.
Suai: atterens vel attritio: seu ombraculū aut ombratio
Suai: atterēs vel obūbrantes seu attritiones aut ombraculū.
Suai: atterēs vel effusio gre
Suai: ombraculū aut obūbratio
Suai: ombraculū nostrorum
Suai: narratas vitreol iranum pauoris.
Suai: vincet: vel vincto seu effūdēs eos aut speculū eor
Suai: vanitas vel irritū.
Suai: saluans eos vel saluatio eorum.
Suai: saluantes eos vel saluationes eor.
Suai: loquens vel locutio.
Suai: idem.
Suai: petra vel lapis dur: aut cuticis.
Suai: lapideus populi: vel cuticis populi.
Suai: lapidei ppli vel cuticis populor.
Suai: mortificata vel mortificatio seu mortificās: aut quic ipse mortetur.
Suai: mis vel captiua: seu mortificās aut mortificata
Sui: coccinū: coccineū seu dentes aut cuticis dentū.
Sui: lapides: oculus vel cuticis frontis.
Sui: petra mea: lapis meus seu durū mihi aut cuticis mia
Sui: petre mee: vel lapides mei seu duri mihi: aut cuticis
Sui: mur: vel robustū (tie mee seu contrēs aut directus.
Sui: āgustia vel acerbitas seu directio aut continentia.
Sui: āgustia mea: vel acerbās mei seu mar: me: directū aut continentia mea robusta.
Sui: acerbans deum vel angustia dei.
Sui: mur: dei vel robustus deo: seu continens deum aut directio dei.
Sui: bellū: fort: me: de: vel angustias me de: seu de: continēs me aut de: directio mea
Sui: sadde: fortis dñs vel pēs mea: pedes: seu mur: acerbus aut directio: angustiar.
Sui: saddai: fort: dñs me: vel cōtinentia pedes mi eor: siue murus acerbitatis mee aut directio angustiarum mea.
Sui: gaudium vel letitia.
Sui: leta vel gaudēs: siue gaudium aut letitia.
Sui: sabilet: vel gaudēs cilitio seu gaudū aut letitia cilitū
Sui: bimilet: vel gaudens cilitio eor: seu gaudium aut letitia cilitū eorum.
Sui: gaudium doni vel letitia gratie.
Sui: gaudū gre vel letitia responsionis.
Sui: litū vel gre seu obrētus lilium aut obtinuit gram.
Sui: nabat: litū possidēs vel gre emulatores seu gaudū eorū humilis: aut letitia gratie emulationis.
Sui: gaudū meus vel letitia mea: siue obtinuit equū aut obtinuit equitationem.
Sui: gaudū viri vel letitia sūpta: seu reuertens michi aut reuertio mea.
Sui: gaudū vel letitia estimātis seu obtinuit equū aut obtinuit equitationē.
Suthala: radix vel radicatus
Suthai: radicatus eis vel ra
Suthalai: (cicatio eor, radicantes vel radicati.
Suthei: speculum mittū vel spina magica seu spinarū: dis aut spinar: maledictio.
Sur: facies ignem vel ausgens incēdium.

Sequitur de insipientibus litteris. T.

Tadaphi: pauor vel sup: seu pauid: aut superior.
Tabai: bona vel bonitas.
Tabeth: occidēs vel interfectēs seu occisio aut interfectio.
Tabebi: bonus deus vel bonitas dei.
Tabenemethe: occidētes vel interficientes: seu occisores aut interfectores.
Tabita: damma vel capreа.
Tachos: silens vel silētium.
Taddeus: apphedēs principē vel apphedēs principis.
Taphnai: audētes paruuli: vel paruulus ventet.
Taphnai: claudicās vel claudicatio seu p.tā remittes aut re-
Taphne: malū ab (mistorite arbor: nō a malicia: vel tipa nū aptū seu tympani aperte: aut tympanū adaperēs
Tala ros vel irrorātio.
Thalam: irrorans eos vel irroratio eorum.
Talatager vel apphēsio eorū.
Talā: appēdēs eos vel ager eor
Tamar: pars pfecta vel pfectio partis seu datū cōsumatum aut cōsummatio data.
Tamaneth: cōsolatio vel cōsolat: aut p.olās aut psolatio.
Tapsophes: specta vel speculū seu speculator: aut speculatio
Tarela: vidēs terebynthū: vel visio arbustule.
Targal: explorator vel exploratio: seu scies ingum aut scientes ingi.
Tarthai: sūptū vel elōgās: siue turture odit aut tur: ratio
Tausi: gnū vel subter seu ligna tua aut subterior.
Tarcephontides: cogitās tritū cum vel cogitatio tritici.

Capitulum. e. poli. r.

Terti9: adiungēs vel ad|iunctio: seu applicans: aut applicatio.

Tertullius: ager eorū vel pla|cens itercore.

C Hic.i.post.t.

Tiberius: videns vel bo|nus seu vidēs eum aut bonitas eius.

Tiberiadis: visio vel bonitas seu vides testimoniū: aut bo|nitas testificationū.

Tiphon: gehēnalis dolor vel latitudo iniquitatis.

Tigris: velox vel velocitas

Timō: ruminās vel pinguedo: seu pinguis aut ruminatio.

Timotheus: beneficus vel bene|ficum seu benefaciēs aut be|neficentia.

Tirannus: continens eos vel confortatio eorum.

tiranni: continēces eos vel con|fortationes eorum.

Tirus: angustia vel tribulatio: seu plasmatio aut fortitudo

Tiri: plasmati vel tribulati: seu fortes aut angustati.

Tithe9: tacēs vel taciturn9 seu silētiū aut taciturnitas ei9.

Titus: querēs vel bonus: siue lutum aut lutatus.

Triphena: innuēs vel reuertēs seu nutus aut reuersio.

Triphosa: clara vel perspicua seu clare videns aut persp[i]|cue attendens.

C Hic.o.post.t.

Tob: bonus vel bonitas.

Tobia: bon9 dñs vel bo|nitas dñi: seu euer9 ad luctū aut cōuersus ad [illegible].

Tobie: bonus vir: vel bona as|sumptio.

tophel: [illegible] vel [illegible] seu [illegible]|ctans aut irruens.

topasiō: bonū testamentū: vel bonitas testamenti.

[illegible] deserenies vel [illegible] seu requies aut latitudo.

trophemus: dissolu9 vel disso|lut9: seu dissoluēs thalamos aut dissolutio thalamorum.

C Hic.u.post.t.

Tubal: euer9 ad luctū: vel | euersus ad [illegible].

tubal: deserēs vel desert9 seu deserens aut delatus.

tubalchaim: ductus ad luctū: la|mētatiōis vel cōuersus ad [illegible] acquisitionis:

tubalchai: deserēs possessionē vel deserēs lamētationē: seu delatus passioni: aut desert9 acquisitor. Quecūqz p simplex cē.t. Item.t. sine aspiratione lecta sūt [illegible] nolui: exin de q̄ sequuntur aspiratione addita legenda sunt.

C Hic.h.post.t.

Thamath: dator indigna|tionis aut bilis: vel de|dit indignationē: aut bilē seu data est bilis ei: aut data est ei indignatio.

thaadines dono vel pauidus

thaas: fugui pauid9: seu [illegible] vincs aut superior.

theasar: ducēs vel diuitias: seu pauorē suscitās aut super9 vigilans.

thabat: bonus occisor vel bū occisus deus: seu bū occisus aut bona occisio.

thabeltas: bon9 deus dñs vel bonitas dei dñi.

thaberna: bona visio vel bone

thabianath: bōa do[n]a [illegible] visiōes ti: vel bonitas gratificatiōis

thabianet: bū donātes: vel bū gratificati.

thabor: veniat lux: vel veniat lu|men: seu aduentus luminis: aut lucis accessio.

thabrēmō: bū sublimis vel bōa ꝯgregatio: seu bon9 ad vidē|dū: aut bonitas visiōis eor.

thacasim: statere appensio vel silentium eorum.

thadal: ꝑnceps appēdēs vel ꝑn|cipis appēsor: seu ꝑnceps ap|pēsus: aut ꝑncipis appēsio.

thaphiphu: claudicās labiis vel tympanum aperiens.

taphnus: signū oris vel signi|ficatio seu stupēs os serpētis aut signū os serpētiū: ab ore intelligēdum est: nō ab ostio.

thaphnes idem.

taphnath: farē numerans ope|rimētum nouū vel numerus operimenti noui.

thaphnath: pnicanū apiens vel tympani apertio.

thar: pauor: meuor: vel superior michi.

thaintuon: binisīue duo aut bina.

thala: appensio vel appēdens: seu irrorans aut irroratio.

thalamisee: ipso vel ꝓmeus ip|so seu ipse met rhat: sibi aut sibimet responsio eius.

thalaiam: appēdēs facturā vel appēsio plasmationis: seu ir|rorans facturā: aut irrorans plasmationem.

thalasar: appendit ꝑncipē vel appēsio ꝑncipis: seu irrorās ꝑncipē aut ꝑncip9 irroratio.

thale: appēsio vel appēdēs siue irrorans aut irroratio.

thalim: psalmi vel hymni: [illegible] laudes aut laudationes.

thabitacumi: puella tibi dico surge. Syrū est nō hebreum.

thalmei: sulcus vel sulci seu dē|pendens aut suspensio.

thamar: sulc9 me9 vel sulci me[i] siue appēdēs me aut suspēsio

thamer: palma vel ama[r]i[tudo] [me]|ra seu ꝯmutās aut ꝯmutata.

thamuz: cōsummātes vel con|tēnentes siue cōtempt9 aut consummatio.

thamnas: nūer9 vel fidelitas seu fidelis eis aut ꝯsūmatio eo[rum].

thamnas: numer9 vel deficiēs seu pectās facturā aut cōsū|matio plasmationis.

thamnath: pectās explorato|res odoris vel pectans explo|ratores ascensionis.

thamnathe: pectātes explora|tores odoris vel pectantes exploratores ascensionis.

thamnath: farā: numerās ope|rimentū nouū vel nume[rus] operimenti noui.

thānes nūer9 seu deficiēs a[ut] fidelis ei aut ꝯsūmatio me[a].

thamni: numer9 mihi aut ꝯ|summatio nostra.

thana: humilis vel respōsio seu respōsio aut humilitas.

thanā: humilis eius vel respō|sio eius.

thanath: respōdit: e hi vel hu[mi]|lites ad te seu humilis ti[bi] aut responsio tua.

thanas: humiliās virum vel respondēs assumptioni.

thanath: hūilis vel respondēs seu humilitas aut rūsio au[t]

cōsolatio petitionis.

Thanathselo: hūilitas dimissi|onis vel ꝯsolatio petitiōis.

Thannimada: hūilis vel mā|dās hūilitatē: mandatū hu|militatis aut mādatū hūilitatis.

Thatanei: respōsio fidelis mi|hi vel hūilis explorator aiē mee.

Thaphanes: speculū vel idignatio.

Thapsar: speculū regulitē vel idi|gnationē infestās.

Thaphen: indignās vel indigna|tio: seu fedus offendēs aut fe|sio offendiculi.

Tharaphsa: explorātor odoris: aut explora|tio ascensionis.

Tharaca: fugit9 ei vel elon|gās ab eo aut fugiēs ei9 aut elongatio eius.

Tharasim: idola vel imagines: seu figure aut imaginationes.

Tharana: nequā i bono vel abi|gens gratiam.

Tharthath: supfluēs vel elōgās seu supfluitas aut elōgatio.

Thardema: grauis aut ꝓfū|dus sopbo: vel grauitas aut ꝓfunditas soporis.

Thare: abactor: vel depulsor: seu nequā aut nequitia.

Tharetinequā aut neq̄tie: seu abigentes aut depellentes.

Thare: pascēs me aut pastio mea seu explorator odor mei aut exploratio ascēsionis mee.

Tereastra: liber duodecim ꝓ|phetarum.

Thares: explorator gaudii: vel explorator leticie: seu gaudiū abigēs aut leticiā.

Tharsis: explorās gaudiū vel explorās leticiā: seu dissipās speculū aut dissipatio specule.

Tharsesa: explorātes gaudiū vel exploratores leticiā: seu dis|sipātes speculū aut dissipa|tores specule.

Tharsis: exploratio gaudii: vel dissipatio specule.

Tharsi posit9 mihi vel positio mea.

Thau: ꝯsummās vel ꝯsummat9 seu ꝯsūmator aut ꝯsūmatio.

Thaaca: redēs vel latitudo.

Thaacc: lati vel requiescētes.

Thanate: fuēs dono vel dis|

solatio donationis.

Thia te: dissolutio thalamorū: vel dissolutio thalamorū.

C Hic.he.post.t.

Thebaida: cōuersans vel cō|uersio.

Thebaea: cōuertens tempus vel conuersio peccatoris.

Thebath: bonū vel bōitas siue cōuertēs delinquentem aut conuersio peccātis.

Thebel: insulsus vel insipidus.

Thebet: ficū meam vel mea fuci

Thebeth bon9 pauor: vel boni tas vite.

Thebin: palea mea vel ona feni.

Thebi: dom9 mihi: vel palea mea

Thebolechi: spica palee vel insul|sitas germinationis.

Thebon: palee vel insulsitas.

Tecpel: statere appēsio: vel ap|pensum est in statera.

Teche: tuba canēs vel bucci|nator.

Thecua: tuba vel buccina seu so|nitus aut percussio.

Thecuā: tube vel buccine seu so|nātes aut percutiētes.

Thecuemi: idem.

Thecuite: idem.

Thecnath: buccina delinqnēs vel ꝑcussio peccātis.

Thecuā: patiēs vel patiētia seu ꝑcutiēs eos aut buccla eo[rum].

Thedor: paruulus vel infirto.

Thecm: meridian9 vel statura mensure.

Theglath: trāsmigrās vel trās|migrator: actiua significati|one itelligēdū est: id est alios faciens trāsmigrare.

Theglathphalassar: transmi|grās ardētē ꝑncipē: vel trās|migratio cadētis ꝑncipis.

Teglatphalisar: idem.

Theben: statera mēsure vel sta|tera mensurata.

Thebēnite: statera mēsura: vel statera mēsurationis.

Thelabin: dispersio vel disperdē|tes seu disꝑsio aut disꝑsiōes

Thelame: ager aquarum vel riui fluuiorum.

Thelassar: appēdens ꝑncipē vel appēsio principis.

Thelem: ros eor vel ager aquarum.

Themelath: basar: ager aquarum vel ꝯgestiū soli: vel riui fluuiorum.

[illegible] explorationis.

Thelmon: ros bonus irrora|tio requiescentis.

Thelman: ros bonus vel irrora|tio requiescentium.

Thema: auster vel aphricus seu australis aut meridianus.

Thema: auster vel aphricus

Themanites: auster eius vel aphri|cus eius.

Themani: auster me9 vel aphri|cus mihi.

Themaniteus: australis vel aphri|can[us] ab aphrico nō ab aphrica

Themna: pectans vel defectio.

Themor: sinapi: vel cōsummā|tio amaritudinis.

Themor: sinapi eius vel ꝯsum|matio amaritudinis eius.

Themon: ꝯsummatus vel cō|summatus i amaritudine.

Thena: castra vel donat seu do|nationes aut dona eorum.

Thenath: castra fratris vel dōa|tiorum

Themath: ficus vel amygdalus.

Thenoemath: cōsolatus vel con|solatio.

Theoda: laudās vel laudatio: seu signū captēs aut captura signaculi.

Theodat9: laudās vel laudatio.

Teophil9: cōuertens vel con|uersus seu sursum ferēs aut sursum portat9.

Therath: procul vel elōgatus

Theraphi: idola vel incēdia siue figure: aut imaginationes.

Terchath: subuertēs vel sub|uersio.

Terphala: subuersiōe cadens vel explorata diuisio.

Therphalei: exploratores diui|si vel subuersiōe cadentes.

Themath: explorata redēptio vel exploratio redēptionis.

Thersa: pulchra vel placēs: seu cōplacitio aut cōplacēs sibi

Thesan: posuit donū vel depo|sitio gratie.

Thesis: posita vel positio.

Theses: captiuās vel cōuertēs seu captiuitas aut ꝯuersio.

Thesbites: ꝯuertēs vel capte|nator: seu festin9 ad intelligē|dū: aut festinatio ad intelligentia festinata

Theson: festinata intelligētia vel festinatio ad itelligēdū.

Iesdues: captiuãs vel captiua tor: seu captiuus aut captiuitas.
Iesfalonica: festinans ordinis statuere: vel festinãs ordinis firmare.
Iesfaloniciẽs: festinãtes ordinem statuere: vel festinãtes ordinem firmare.
Ihethi: intervel infra: seu bonum aut exclusio.
Ihethim: bona vel exclusi: seu inferiores aut subteriores.
Ihesudae: laudãs vel laudatio seu signum capiẽs aut capture signaculi.
Ihezeiiager horribilis: vel tuba terribilis.

Hic.hi.post.k.

Ihiathira: illuxlata vel illuminatrix: seu illuminans aut illuminatio.
Ihiathirenses: illuminãtes vel illuminati.
Ihiabath: fons vel macellũ.
Ihicõ: medii vel dimidiatio.
Ihiconim: idem.
Ihchna: spes vel desperatio.
Ihim: humilia vel respondẽtis
Ihiconi: dispergẽs merozẽ vel dispersio iniqtatis.
Ihimeus: pigues vel ruminãs.
Ihiras timor: vel reddit: seu timens aut suspiuus.
Ihiria: timẽs dñm vel rediẽs domino.
Ihiphon: dissoluens dolor vel serutens iniqtatẽ.
Ihiremoth: dissoluãs mortẽ vel requietio mortis.

Hic.he.post.k.

Ihoiablatio vel pruinitas.
Ihobel: vanitas vel ablatio seu ductus ad lucẽ aut conuersus adpruinersa.
Ihochaart: stridẽs vel stridor.
Ihocenistrido: fortis vel stridens oculis.
Ihooph: gebens vel stulticia seu iactitudo aut ampla pena stultorum.
Ihopheeh: oris operculi vel oris ptectio: seu os ptegẽs aut os ptectum.
Ihophchios dei ptegẽs vel dei ptectũ seu oris dei operculũ autoris dei ptectio.
Ihophethi: hehẽna panorũ vel ampla plena pire stultorum.
Ihogorma: auellens vel interpressus quispiam incolatus aut icolatus auulsio.
Ihola: coccinũ vel vermiculũ.
Iholad: coccineus vel ruborẽs color: tellis.
Iholate: coccineus vel rubicũdus
Iole coccineus vel rubẽs color.
Iholomai: ad mẽsurã ducẽs vel ad mẽsuras reductio seu sulcus meus aut suspẽsio mea.
Iholomai: idem.
Iholomaidad mẽsurã ducẽs vel ad mẽsurã reducta.
Iholomais: ducẽs.
Iholomaidisce: ad mẽsuram reducti: vel ad mẽsuram ducẽtes.
Iholome: ad mẽsuram ducẽs vel ad mẽsurã reductus.
Ihoms: rotũdus vel rotũditas
Ihomas: abyssus vel geminus.
Usi: a grece vidpm appellat.
Ihopo: manẽtia vel latitudo.
Ihorath: ire vel pẽtatenchum.
Ihosce: captiuitas vel festinatio
Ihosaite: captiuus vel festinator.
Ihot: error vel amẽtia.
Ihothi: erres: meus vel amentia mea.
Ihou: amẽs vel errãs seu error: cosi aut amẽtia cosi.
Ihocade: requiescens vel requietio.
Ihoi: gadite: serui succincti vel requiescẽtes latrisculi.

Hic.hu post.k.

Ihubal: ductus ad luctũ vel conuersus ad pruinersa.
Ihubal: deserẽs vel desertus: seu deserẽs aut delatus.
Ihubalchaim: ductus ad luctũ lamẽtationis vel puersus ad pruinersa acqisitionis.
Ihubalchal: deserẽs passionẽ vel deserẽs lamẽtationẽ seu delatus possessioni aut desertus acquisitioni.
Ihubi: deserẽs vel deiectio: seu dñi metẽs aut tẽa mẽsura.

Secũd de incipiẽtibus a.k.

Ihi: festinãs germen vel cõsilium festinantis.
Uchocha: ignis mordẽs vel dolor pestilentiosus.
Uchocha: infirmus vel debilis: seu infirmãs eos aut infirmitas eorum.
Uphanite: infirmi vel debiles: seu infirmantes eos aut infirmitates eorũ.
Uphir: infirmus vel infirmitas seu irritũ aut herbosum.
Ulipolẽs aut parturitio: seu dolor: aut parturitio.
Ulam: cenum vel pelus a palude nona palo seu dolor femoris aut color: pmbraculi.
Ulam: pstius vel anteriores partes anteriores.
Urilumen vel ignis seu incendium aut fenestra.
Urai: lumẽ meus vel ignis meus incendiũ meũ.
Urai: deus excelsus vel lumẽ excelsum seu ignis eorũ aut fenestra eorũ.
Urai: lucẽs ppl'o vel ignes populus seu incẽdẽs ppm aut incẽdũ populorũ.
Urathai: ignis peccatis vel incẽdẽs peccatis vel lumẽ tẽporale aut aperiẽs peccatorũ.
Urai: luces gaudẽs vel lucis gaudiũ seu gaudẽs ignis aut gaudẽs incẽdẽs.
Uri: longitudo mea vel illuminator meus seu ignis meus aut incẽdũ meũ.
Uri lur mea vel ignis meus seu incẽdẽs me aut apertio mea.
Uriea: lur mea dei vel lumen meũ dñi seu dñs ignis meus aut dñs incẽdũ meũ.
Uriel: lucẽs deo vel ignis dei seu aperiẽs deo aut incẽdũ dei
Usi: cõsilis vel cõsiliator: aut festinãs seu festinatio.
Usam: cõsulẽs ppl'o vel cõsilis ppli seu festinãs eos aut festinatio eorũ.
Usathi: festinãte me vel psilia te michi: seu psilius meus aut festinatio mea.
Usathites: festinãs vel psiliator
Usi: consulẽs mihi vel cõsilium meũ seu festinãs me aut festinatio mea.
Usi: festinãs eos vel psilis eos
Usim: psilis vel festinatio seu festinãs consilio aut festinator consilii.
Uthai: color signi vel cõsilius erans.

Uzai: cõsilis vel psiliator.
Uzi: consilium eius vel consiliator eorum.
Uzpha: fortis vel definitio.
Uzpha: fortis meus vel definitio mea.
Uzphi: fortis consilii vel definitio mea festinãtionẽ.
Uzphisiphis: psilii mei vel definitio festinationẽ meã.
Uzaiosiphe: pallet: studẽs vel ipsa vallis studio.
Uzgethai: liber lentarũ vel liber lenticus.
Uzgeddaber: liber nũcũ vel liber numeri.
Uzgatha: ipse ducẽs huc vel ipse fornicator.
Uzam: fortis dẽtũ vel destinatus angustie.
Usthi: fortis signat vel definitio psummata.
Uzhi: ipsa seu ipse aut ille
Ulluth: finis vetilis vel definitio decimationis.
Ulurites vel virtũ seu puccatio ire aut tracidis puocẽtis

Secũtur de incipiẽtibus a littera.z.

Zbi: aurũ obrizum vel aurum purissimũ.
Zab: menẽs vel mot seu fluctuãs aut fluctuatio.
zabad: fluẽs fortis vel fortis fluẽtio ouẽ vulgo tortionẽ peccẽ.
zabadan: fluẽs fortis inutilis vel fluẽs fortis idolatrie.
zabadi: fluus fortis vel fortius fluitio.
Zabadia: fluẽs fortis dñi: vel fortis fluẽs dño.
Zabdai: mortus me vel fluctuatio mea.
Zabaon: menẽs dolorẽ vel fluctuatio iniqtatis.
Zabat: menẽs delictũ vel fortis fluẽs petõ.
Zaban: menẽs eos vel fluctuatio eorũ.
zabelisia: cõfusio vel iste igniminiosus.
Zaber: menẽs potẽs vel fluctuatio fortis.
zabdi: fluus vehemẽs vel fluus abscẽdẽs vel fluẽs abscẽdẽs.
zabdias: fluus vehemẽs dei vel fluẽs abscẽdẽs deo.
Zabdi: idem.
Zabina: differens respondẽs vel iuramentũ responsio.
zabuth: fluẽs fortis vel fortis fluitio.
zabulon: fluus noctis vel iusurãdum eius.
Zabulon: habitaculũ subtilitatis vel habitaculũ cordis habitaculũ fortitudinis aut habitaculũ pulchritudinis.
Zabulon: ceiluus noctũ vel iuramentũ eos.
zabulon: habitaculũ substantiæ vel habitacula cordis vel habitacula fortitudinis aut habitacula pulchritudinis.
zachariasus me vel iustificatio mea.
zacharias: memorãs dñm vel auxiliũ dñi.
zacheri: mẽdũs vel adiuratorum seu iustus fortitudo aut iustificatus consurgens.
zachens: iustificans vel iustificatio seu iustus cõsilio aut iustificatus fortitudinis.
zachur: mẽdũs vel adiuratorum seu iustus ignis aut iustificatus illuminãs.
Zadabriste pater vel iste paternitas.
Zadabria: iste pater dñs vel ista paternitas dñi.
zaph: illuminare vel illuminatio.
zaphi: lumẽ meum vel illuminatio mea.
zaphim: illuminãs eos vel illuminatio mea.
Zai: ducens vel lucẽs seu oliua aut fornicatio.
zaimi: iustus vel hec.
zaith: ducẽs huc vel fornicaris tibi seu oliua eius aut fornicatio eorum.
zalmõ: sub umbra vel obumbrans: seu subumbratus aut subumbratio.
zãma: iste fluẽs vel fluxus eius.
zãbi: iste lacescẽs vel iste amaricans.
zamdi: fluxus vehemẽs vel fluxus abundans.
zamira: iste apertus vel iste illuminans.
zamra: psalliẽs civi cõtici eius.
Zamram: psalliẽs eius vel canticum eorum.
zamri: psalliens michi vel cãtatio mea.
zamrin: psalliẽs eius vel cantatio eorum.
zamri: psalliẽs magistro vel cãtici magistri.
zanoa: iuta redeo vel illuminatio seu illuminans aut illuminẽ aut zanoa eidem.
zara: oriẽs vel orientalis.
zarad: descẽdẽs vel alienus: seu descensio vel alienatio.
zaradi: descẽdẽs iustitiũ vel alienus idolatra.
zarai: oriẽs mihi vel orientalis meus.
zaratas: oriẽs eos vel orientalis eos.
zarathi: ortus pcipi vel oriẽtalis deliquens.
zarda: alienat vel alienat ro eo.
zareoi: vel oriẽtalis est iste
zared: descẽdẽs vel ab alienat
zaradi: descẽdẽtes vel oriẽtales sunt isti.
zaretes: ortus facturere vel oriẽtalis plasmatio.
zarethi: oriẽs pauci vel oriẽtalis dñi.
zarias: oriens dñi vel oriẽtalis ista.
zarhanistic: bastitis vel ñnsic ista
zara: iniqtas vel iniqtas.
zara: bi: consensus vel donatio
zaradi: ortus dñi vel doc dñi
zaziho: iridus vel terrẽdus.
zazim: horres vel frons seu horrẽdi aut terribiles.
zazomini: est beceã vel pparatio actis seu actum pparatẽs aut actei preparatio.

Hic.c.post.z.

Zbi: vel rapax seu deuorans aut deuorator.
zebad: fluẽs fortis vel fortis fluitio.
zebadia: fluẽs fortis dñi vel fortis fluẽs dñi.
zeber: rictus vel rapina seu hostia aut deuoratio.
zebedeus: donat vel donat seu fluens iste aut fluitio ista.
zeberi: rapax vigilans vel deuorator: resurrectionis.
zebi: rapax me vel deuoratio mea
zebidai: dor: nice fortitudo vel donatio mea desiderabilis
zebudim: asca vel musce plurales

sedulshabitatio vl tabernaculum.
zebul: tabernaculi mero vel habitatio maiestatis.
zecr: memor mei vl memoratio mea.
zechariah: idem.
zehirim: memoratio eos vel memoratio eorum.
zechur: mēoris luminis vl memoratio ignea.
zephirnu: hoc os vidistis vel hanus oris visio.
zephiranos: hoc vidit vel oris visio.
zerrie me: vel iste mihi.
zelphatos: hias vel os fluens. seu os abundans vel ostiatrio.
zommarite: fluens vel iste fluens eius.
zemeri: iste amaricādo vl iste ercebans.
zemrā: cantans eius vel canticum eor: seu ipse eorū offendēs vel aut cōpositio eorū ostēsio.
zemri: psallēs mihi vel cāticū meū seu iste lacescēs aut iste amaricans.
zena: commouēs vel commotio seu ipse requiescēs aut ipsa requietio.
zenā: cōmouēs eos vel pmotio eorum; seu ipse requiescens eius: aut ipsa requietio eorū.
zeribel: iste magister dei vel iste est magistratio dei.
zerimorhite: rimēs mortē vl iste metādo altitudinē mortis.
zelisur: iste lapis vl ista puritas.
zethar: iste panis vel iste superior.
zethamite: amar vel iste amaricans.
zeberoite: iste smēs vel iste erroneus.
zethuanite: errādo vel iste amēdacians.
zebu: iniquus vel iniquitas.
zeuanimiquis eius vel iniquitas eorum.
zeuorh: gentilis vel sparsio.

Chic.1.post.3.

3 Iphi: florens vel germinans.
ziphetim: florētes vl germinātes
ziphai: germēs vel illuminare.
ziphai: germē meū vel illuminatio mea.
zioductio: vel oliua.
ziza: horrend vel terribilis.

Chic.6.post.3.

3 Ostiatrio vel ista.
zoara: minor vel pauula seu vitula asternans aut vitula cōsternata.
zobedomai: finēs vel terrīs iniqui dīs: aut fluēs terris merenti ēsio.
zocho: pphete vel pphetario.
zocheth: aspēs vel attractio.
zoceleth: tractatus vl trahēs seu tractum aut pertractio.
zoheleth: panis vl alternans.
zolomim: preparātes acie vel preparati in acie.
zomimim: idē preparantes vel in acie preparati.
zophi: aurum vel diuitie.
zoanite: iniqui vl iste iniquus.
zoanplasmai: vl plasmator: seu iste aphēdēs aut iste tracid.
zoan: plasma meū vl plasmator me: seu iste aphēdens me aut iste tracund mihi.
zorobabel: aliena trāslatio vel oriens in babylone: seu iste princeps translationis aut iste magister conuersionis.
zozomim: que hec est aq vel q sit he cogitātes seu pparātes acie aut i acie preparati.

Chic.11.post.3.

3 Ustidis: consilium vel cōsiliarrie.
zusim: psitantes eos vel consiliatores eorum.

Explicunt interpretationes hebraicorum nominū.

Notandum q translatores interpretes biblie multi fuerunt: sicut dicit magister in hystoria: q ante incarnationem domini annis .xl. tempoibus prolomei philadelphi regis egypti. Interpretes floruerunt qui legis et prophetes hoc modo transtulerunt. Prolomeus studiosus et librorum cupidus: perceptis apud iudeos legem esse ore dei editam: dixit illius scripturam missis epistolis eiusdem: rogauit eius pontifex iudeorum: vt librorum seniores hebraice et grece lingue peritos: qui interpretari et transferre valerent: dirigeret. Eorum iussa desiderii esset eam in greco trāslatam habere. Arcanus regis iudeus intellexit. Eleazarus autem annuēs eius petitioni de vna quaq tribu septuaginta .vi. legiferos vl legiferentes destinauit. Hi sunt. .lxx. interpretes: qui licet. .lxx. fuerint: more tamen scripturae tamen communiter dicitur. .lxx. quia si duo super sunt hoc est mortuum respectu. Qui venientes ad regem pentatheucum et prophetas transferentes coram regis: diuisi pursuerunt de vno deo collidant et nulla creatura esse deus. Inde illi: obiciunt occurrebat eis in transferendo de tribuere vel sibi illuminis preteridant vel enim. Hic transtulerunt: ne tres deos colendes tradi: alterādo transmutauit de incarnatione verbi facientes. Unde transtulerunt. Ecce quomodo est superflua quando eos timuit. Post incarnationem autem dei in et passionem anni .xl. aquila quidam iudeus ad fidē conuersus: id posse in hoc sim lapsus: primus interpres fecit aliam translationem de hebraico in greco tempore eadem imperatoris. Deinde post annos 30 semi .xl. interpretes claruit sub Sero. Deinde post annos .x. inuenta est quedam translatio hoc formis: cuius auctor ignoratur: que dicta est vulgata translatio vel quinta editio. Deinde post annos .x. tempore alexādri superuenit origenes: qui illas translationes imperfectas incepit corrigere translationem. Interpretum per posteriores tam dictas translationes. Vel sim alias quos solum translationes theodotionis correxit: emisit: scilicet supplens diminuta: resecans superflua. Ubi sic igitur ad translationem. Interpretis aliquid addidit et translationibus sequentibus: nil obi addidit quo deerant ibi ponebat asterisca vel asterisciumad est stellam vel formam astri: per quod innuit q per additionem illam diuersebant que prius deerant. Et dicitur asterisca ab astra: icon quod est imago vel signum: et producit penultimam: quia apud grecos: icon scribitur per ei diphtongum: et dicitur asteriscus sim modernos: vel asterisco sim antiquos: et tunc dicitur ab astris. Stella: et icon. Ubi vero erat superflus: ponebat obelum. Obelus enim grece: dicitur sagitta latine: vel perfis: signās per hoc q littera ibi superflua erat. Deinde ipse origenes fecit aliam translationem per se plenam sine hiis signis. Et omnes transtulerunt de hebraico in greecum. Deinde quidam volentes habere omnes illas translationes simul scribebant libros sic eos ordinando: q in medio cuiusliber poliebant ser columnas: a summo deorsum descendentes: ponentes in prima: veraa translationis primum secundā sic de alia. Et illi libri dicti sunt hexaplaib hexa grece quod est .vi. latine: quasi sexaplis vel dicitur hexapla: quasi liber habens ser translationes rectas vel rectificatas. Quidam tamē exaplia et ponunt simpliciter pro exemplaria. Et his temporibus multi vtriusq; linguae fecerunt alias translationes de predictis grecis translationibus in latinum. Hostilime superuenens beatus hieronimus peritus in tribus linguis: hebraica: greca: et latina. primo correxit translationem. .lxx. interpretum in latino cum asteriscis et obelis postea pro trāslatione immediate biblium de hebraico in latinum sine asteriscis et obelis. Et hac translatione nunc vtitur tota romana ecclesia: licet non in omnibus libris. Et ipsa translatio merito ceteris antefertur: quia est verborum tenacior: et perspicuitate faciente clarior. Et translatio prima scilicet. .lxx. non est facta vel in alexandria: ciuitate: que metropolis est egypti. Hic autem translationes in diuersis partibus mundi: vt dicit magistri pollicerunt. Nota q verbum in libris veteris testamenti mendositas reperitur: recurrendum est ad veritatem hebraicam: quia veteris testa

mentum primo in lingua hebrica scriptum est. Si vero in libris noui testamenti recurrendum est ad volumina grecorum quia nouum testamentum primo in lingua greca scriptum est: preter euangelium matthei et epistolam pauli ad hebreos.

¶ Notandum quod omnis sacra scriptura quadruplici ratione distinguitur siue exponitur. Aut enim in hystorico vel litterali intellectu: aut allegorico: aut anagogico: aut tropologico vel morali solet accipi. Hystoria namque est: quando res alicuius quomodo sint litterae dicta vel facta simplano sermone referuntur cum dicitur populus israel de egypto saluatus: tabernaculum domino fecit. Et dicitur ab hysteron. i. videre vel cognoscere: quia antiquitus nemo scribebat hystorias nisi qui vidisset. Et sic quando dictiones intelliguntur simpliciter vt sonant est sensus litteralis vel hystoricus. Allegoria autem est: cum verbis siue rebus mysticis presentia xpi et ecclesia sacramenta signantur. Verbis videlicet: vt ait Esaias. Egredietur virga de radice iesse: quod aperte est dicere. Nasceturo ergo Maria de stirpe David: et de ea xpus nascetur. Rebus mysticis: cum populus israel ex egypciaca seruitute per sanguinem agni liberatus. Allegorice ecclesiam significat quae per passionem xpi a demonum seruitute liberata est. Et nota quod allegoria multis modis exponitur. Quandoque a personis vt isaac significat xpm: quandoque a re non persona vt aries occisus significat xpi carnem passam: quandoque a loco: vt xpus predicatus ascendit in montem: vbi eminentia loci significat eius sapientiam et excellentiam quandoque a numero: vt apprehendent septem mulieres virum vnum. i. septem dona gratiarum xpi: quandoque a negocio vel facta: vt interfectio golie a dauid interfectionem diaboli a xpo significat. Anagogia autem ad superiora est ducens locutio: que de premio futuro et de ea que in celis est vita futura: apertis siue mysticis sermonibus disputat. Apertis vt cum dicitur. Beati mundo corde. Mysticis: vt cum dicit. Beati qui lauant stolas suas vt sit illis potestas in ligno vite et per portas intret ciuitatem. Quod si exponitur analogice. Beati qui mundant cogitationes suas et actus: vt sit illis potestas videndi dominum nostrum Iesum xpm qui dicit. Ego sum via: vita et veritas: et per doctrinam et exempla precedentium patrum intrant in regno celorum. Et sic est differentia inter allegoriam et anagogiam: quia allegoria est mysticus sensus pertinens ad militantem ecclesiam in qua sumus: sed anagogia est apertus sensus pertinens ad ecclesiam triumphantem: que est communitas sanctorum in triumphando et regnando. Tropologia vero est moralis locutio: que ad instructionem et correctionem animorum mystice siue aperte respicit. Mystice: vt ait salomon. Omni tempore sint vestimenta tua candida et oleum de capite tuo non deficiat: quod est dicere. Omni tempore sint opa tua mundantur charitas de corde tuo non deficiat. Aperte vt iohannes dicit. Filioli: non diligamus verbo neque lingua: sed opere et veritate. Et vt breuiter vt habeas Hystoria docet factum: tropologia faciendum: allegoria credendum: anagogia appetendum. Unde versus. Littera gesta docet: quid credas allegoria. Moralis quid agas: quo tendas anagogia. Hec patet in hac dictione hierusalem. Hystorice enim est nomen ciuitatis. Tropologice: est typus animae fidelis. Allegorice figura ecclesie militantis. Anagogice typum gerit ecclesie triumphantis. Unde versus. Sicut hierusalem polis est terrena fidelis. Constans ecclesia mons fortis patria summa.